

BIBLIJA, arba ŠVENTASIS RAŠTAS

Šeštas pataisytas
EKUMENINIS LEIDIMAS

SENASIS TESTAMENTAS
Iš hebrajų ir aramėjų kalbų vertė Antanas Rubšys

NAUJASIS TESTAMENTAS
Iš graikų kalbos vertė Česlovas Kavaliauskas

Lietuvos Biblijos draugija
Vilnius, 2021

Lithuanian Bible
Ecumenical edition (DC)
Published by the Lithuanian Bible Society
UBS-2021-075DCTI
Printed in China

REDAKCIŲ KOMISIJA
Petras Kimbrys (spec. redaktorius)
Albertas Latužis
Danielius Oželis

MAKETAVO
2Krogh A/S

IŠLEIDO LIETUVOS BIBLIJOS DRAUGIJA
J. Basanavičiaus g. 16A-117, LT-03224 Vilnius
LBD@biblijosdraugija.lt; www.biblijosdraugija.lt
e-knygynas: www.BiblijaTau.lt
Spausdinta Kinijoje

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

ISBN 978-609-8073-53-9

©Lietuvos Biblijos draugija, 2021
©Lietuvos Vyskupų konferencija, 2021

TURINYS

Šventasis Raštas	V
------------------------	---

SENASIS TESTAMENTAS

Penkiaknygė

Pradžios knyga (<i>Pr</i>)	4
Išėjimo knyga (<i>Iš</i>)	59
Kunigų knyga (<i>Kun</i>)	105
Skaičių knyga (<i>Sk</i>)	139
Pakartoto Įstatymo knyga (<i>Ist</i>)	185

Istorinės knygos

Jozuės knyga (<i>Joz</i>)	227
Teisėjų knyga (<i>Ts</i>)	253
Rūtos knyga (<i>Rūt</i>)	279
Samuelio pirma knyga (<i>1 Sam</i>)	283
Samuelio antra knyga (<i>2 Sam</i>)	318
Karalių pirma knyga (<i>1 Kar</i>)	348
Karalių antra knyga (<i>2 Kar</i>)	382
Metraščių pirma knyga (<i>1 Met</i>)	415
Metraščių antra knyga (<i>2 Met</i>)	446
Ezros knyga (<i>Ezr</i>)	483
Nehemijo knyga (<i>Neh</i>)	494
Esteros knyga (<i>Est</i>)	511

Išminties knygos

Jobo knyga (<i>Job</i>)	521
Psalmynas (<i>Ps</i>)	556
Patarlių knyga (<i>Pat</i>)	651
Mokytojo knyga (<i>Mok</i>)	682
Giesmių Giesmės knyga (<i>Gg</i>)	691

Pranašų knygos

Izaijo knyga (<i>Iz</i>)	699
Jeremijo knyga (<i>Jer</i>)	770
Raudų knyga (<i>Rd</i>)	840
Ezechielio knyga (<i>Ez</i>)	847
Danieliaus knyga (<i>Dan</i>)	902
Ozėjo knyga (<i>Oz</i>)	920
Joelio knyga (<i>Jl</i>)	931
Amoso knyga (<i>Am</i>)	936
Abdijo knyga (<i>Abd</i>)	945
Jonos knyga (<i>Jon</i>)	947
Michėjo knyga (<i>Mch</i>)	950
Nahumo knyga (<i>Nah</i>)	957
Habakuko knyga (<i>Hab</i>)	960
Sofonijo knyga (<i>Sof</i>)	964
Agėjo knyga (<i>Ag</i>)	968
Zacharijo knyga (<i>Zch</i>)	971
Malachijo knyga (<i>Mal</i>)	982

Antrojo Kanono knygos

Tobito knyga (<i>Tob</i>)	990
Juditos knyga (<i>Jdt</i>)	1005
Esteros knyga (graikiškoji (<i>Est(g)</i>)	1022
Makabiejų pirma knyga (<i>1 Mak</i>) ..	1035
Makabiejų antra knyga (<i>2 Mak</i>) ..	1069
Išminties knyga (<i>Išm</i>)	1094
Siracido knyga (<i>Sir</i>)	1116
Barucho knyga (<i>Bar</i>)	1178
Danieliaus knyga (graikiškieji skyriai) (<i>Dan(g)</i>)	1187

NAUJASIS TESTAMENTAS

Ketrios Evangelijos

Evangelija pagal Matą (<i>Mt</i>)	4
Evangelija pagal Morkų (<i>Mk</i>)	44
Evangelija pagal Luką (<i>Lk</i>)	68
Evangelija pagal Joną (<i>Jn</i>)	109

Apaštalų raštai

Apaštalų darbai (<i>Apd</i>)	142
Laiškas romiečiams (<i>Rom</i>)	179
Pirmas laiškas korintiečiams (<i>1 Kor</i>)	195
Antras laiškas korintiečiams (<i>2 Kor</i>)	210
Laiškas galatams (<i>Gal</i>)	220
Laiškas efeziečiams (<i>Ef</i>)	226
Laiškas filipiečiams (<i>Fil</i>)	232
Laiškas kolosiečiams (<i>Kol</i>)	236

Pirmas laiškas

tesalonikiečiams (<i>1 Tes</i>)	240
Antras laiškas tesalonikiečiams (<i>2 Tes</i>)	244
Pirmas laiškas Timotiejui (<i>1 Tim</i>)	246
Antras laiškas Timotiejui (<i>2 Tim</i>)	251
Laiškas Titui (<i>Tit</i>)	255
Laiškas Filemonui (<i>Fm</i>)	257
Laiškas hebrajams (<i>Hbr</i>)	259
Jokūbo laiškas (<i>Jok</i>)	272
Petro pirmas laiškas (<i>1 Pt</i>)	276
Petro antras laiškas (<i>2 Pt</i>)	281
Jono pirmas laiškas (<i>1 Jn</i>)	284
Jono antras laiškas (<i>2 Jn</i>)	290
Jono trečias laiškas (<i>3 Jn</i>)	291
Judo laiškas (<i>Jud</i>)	292
Apieškimas Jonui (<i>Apr</i>)	294

PRIEDAI

Matavimo vienetai	317
Kalendorius	318
Laikas	319

Pinigai	319
Chronologija	320
Šventojo Rašto kanonas	324
Jeruzalės miesto planas	326

Skaitmenimis po santrumpų žymimi skyriai ir eilutės. Pvz.: **Pr 6** – Pradžios knygos sk. 6; **1 Sam 23,14** – Samuelio pirmos knygos sk. 23 eil. 14; **Ps 69,6–13** – Psalmyno sk. 69 nuo eil. 6 iki eil. 13; **Iz 48,14,20** – Izaijo knygos sk. 48 eil. 14 ir eil. 20; **Dan 8,17; 10,8** – Danieliaus knygos sk. 8 eil. 17 ir sk. 10 eil. 8; **Jn 14–15** – Evangelija pagal Joną nuo sk. 14 pradžios iki sk. 15 pabaigos; **Apd 15,36–19,20** – Apaštalų darbai nuo sk. 15 eil. 36 iki sk. 19 eil. 20.

Abdijo knyga, Laiškas Filemonui, Jono antras laiškas, Jono trečias laiškas ir Judo laiškas suskirstyti tik į eilutes, be skyrių.

Žvaigždutėmis pažymėtos nuorodos į paralelines vietas (prieš žodį) ir paaiškinimai (po žodžio). Didesnės pastraipos arba viso skyriaus paaiškinimo nuoroda taip pat gali būti pažymėta žvaigždute prieš tekstą.

ŠVENTASIS RAŠTAS

Šventasis Raštas (gr. *graphai* (*hagiai*) / *hiera grammata*, lot. *sacra scriptura* / *sancta scriptura*), arba *Biblija* (gr. *biblia* (*hagia*), lot. *biblia* (*sacra*)) nuo III a. krikščionių tradicijoje dalijamas į dvi dalis: *Senąjį Testamentą* ir *Naująjį Testamentą*.

Tai knygų rinkinys, I a. po Kr. krikščionių perimtas iš izraelitų kaip istorinio Dievo apreiškimo liudijimas (ST), papildytas įsikūnijusio Dievo Sūnaus apsiareiškimo liudijimu (NT) ir suprantamas kaip Dievo žodis, užrašytas Šventosios Dvasios įkvėptų autorių.

Šventajame Rašte atskleista išganymo istorija nuo žmonijos protėvių prarastos palaimos priešistorėje (*Pradžios knyga*) iki atgautos palaimos laikų pabaigoje (*Apreiškimas Jonui*). *Senasis Testamentas* liudija, jog pirmiausia Dievas išsirinko vieną tautą, sudarė su ja Sandorą ir pažadėjo išganymą, o Izraelis, patirdamas Dievo globą, ilgainiui įsisąmonino savo misiją tarp pasaulio tautų ir rengė jas Kristaus bei mesijinės karalystės atėjimui. *Naujajame Testamente* pasakojama, kaip išganymui įvykdyti Dievas atsiunčia savo Sūnų; jis iškyla kaip paskutinis Adomas, naujosios ir galutinės Sandoros tarpininkas. Taip išryškėja viso *Šventojo Rašto* vientisumas, *Senąjį Testamentą* ir *Naująjį Testamentą* susiejantis tarpusavio priklausomybė, ir laipsniška Dievo apreiškimo sklaida nuo pažado (ST) iki jo išsipildymo (NT).

Dievo veikimą žmogaus gyvenime ir žmonijos istorijoje įkvėptieji rašytojai išreiškė žmogiškomis mintimis ir žodžiais. Dievo įkvėpimas kaip antgamtinis reiškinyss skatino juos rašyti, apšvietė, suteikė užrašytam žodžiui dieviškąją prasmę ir laidavo jo neklaidingumą.

Būdamas Dievo įkvėptas, tikras ir neklaidingas, *Šventasis Raštas* kartu yra daugiasluksnis kūrinys. Jame atsispindi autorių individualios prigimtios bruožai, išsilavinimas, gyvenimo patyrimas ir visuomeninė padėtis, gyvenamojo laikotarpio istorinės, socialinės ir kultūrinės ypatybės. *Šventajame Rašte* galima rasti įvairaus žanro ir stiliaus pavyzdžių: istorinių ir literatūrinių pasakojimų, poezijos kūrinių, filosofijos ir teologijos traktatų, liturginių tekstų, teisės dokumentų, biografijų ir laiškų, prakalbų ir pamokslų, palyginimų ir patarlių rinkinių. Jo knygose užrašytus pasakojimus savitai nuspalvina dvasia ir tradicija besiskiriančios originalo kalbos: rašomoji hebrajų kalba, šnekamoji aramėjų kalba ir bendrinė graikų kalba.

Iš pradžių perdavinėjamo žodinės tradicijos, o paskui užrašinėjamo *Šventojo Rašto* sąranga plėtojosi trylika šimtmečių (II a. pr. Kr.–I a. po Kr.), kol įgijo dabartinį pavidalą. Iki mūsų laikų neišliko nei originalūs rankraščiai, nei amžininkų nuorašai (seniausi išlikę ST nuorašų fragmentai siekia II a. pr. Kr., NT – II a. po Kr.).

Nuo pat krikščionybės pradžios *Šventuoju Raštu*, verčiamu į tautines kalbas, grindžiamas Dievo žodžio skelbimas liturgijoje, pamoksluose, katekezėje ir kitose sielovados srityse. Pažinti jame glūdinčią tiesą apie žmogaus išganymą padeda šiuolaikinės biblistikos mokslas (*Šventojo Rašto* archeologija, istorija, filologija, tekstologija, egzegėzė, teologija).

SENASIS TESTAMENTAS

PENKIAKNYGĖ

Penkiaknygė (gr. *pentateuchos*, lot. *pentateuchus*) krikščionių tradicijoje arba Tora (hebr. *tōrāh* „teisynas“) hebrajų tradicijoje – Šventojo Rašto pirmų penkių knygų (*Pradžios*, *Išėjimo*, *Kunigų*, *Skaičių* ir *Pakartoto Įstatymo*) rinkinys, pagal paprotį priskiriamas Mozei, tačiau galutinį rašytinį pavidalą įgijęs VI a. pr. Kr.

Šiame rinkinyje nuosekliai atskleidžiamas Dievo Įstatymas ir kartu išrinktosios tautos istorija. Įstatymas neapsiriboja paprastomis teisės nuostatomis, bet gimsta istorijoje ir nuolatos į ją įsiterpia. Jame atsispindi Dievo, pagal savo paveikslą kuriančio ir ugdančio tautą, pedagogika ir galiausiai tos tautos religinė mintis.

PRADŽIOS KNYGA

Pradžios knyga (hebr. *berē'sīt*, gr. ir lot. *genesis*) – Penkiaknygės, arba Toros, pirmą knygą, pavadintą pagal pirmą jos žodį.

Tai tarsi įvadas į visą Šventąjį Raštą, pirmiausia pasakojantis (sk. 1–11) apie pasaulio sukūrimą ir žmonijos priešistorę (pirmųjų žmonių gyvenimas Rojuje, nuopuolis, tvanas, Dievo Sandora su Nojumi ir kt.), o paskui (sk. 12–50) ir apie Dievo tautos pradžią bei tapatybės formavimąsi apytikriai 2000–1500 m. pr. Kr. (tikėjimo protėvio Abraomo bei Dievo Sandoros su juo, Izaoko bei Jokūbo ir Juozapo istorijos).

Sukūręs pasaulį ir žmogų, Dievas nesiliauja rūpinęsis kūrinija.

Pirmas pasakojimas apie kūrimą

1 Pradžioje Dievas sukūrė dangų ir žemę. ²O žemė buvo padrika ir dyka, tamsa gaubė bedugnę, ir dvasia* iš Dievo dvelkė viršum vandenų.

³Tuomet Dievas tarė: „Tebūna šviesa!“ Ir šviesa pasirodė. ⁴Dievas matė, kad šviesa buvo gera, ir Dievas atskyrė šviesą nuo tamsos. ⁵Dievas pavadino šviesą dieną, o tamsą naktimi. Atėjo vakaras ir išaušo rytas, pirmoji diena.

⁶Dievas tarė: „Tebūna skliautas tarp vandenų ir teatskiria vandenį nuo vandenų!“ ⁷Dievas padarė skliautą ir atskyrė vandenį, buvusius po skliautu, nuo vandenų, buvusių viršum skliauto. Taip ir įvyko. ⁸Dievas pavadino skliautą dangumi. Atėjo vakaras ir išaušo rytas, antroji diena.

⁹Dievas tarė: „Tebūna sutelkti vandenys po dangumi į vieną vietą ir tepasirodo sausuma!“ Taip ir įvyko. ¹⁰Dievas pavadino sausumą žeme, o vandenų telkinį jūromis. Ir Dievas matė, kad tai gera. ¹¹Dievas tarė: „Teželdina žemė augmeniją: augalus, duodančius sėklą, ir visų rūšių vais-

medžius, vedančius žemėje vaisius su sėklomis!“ Taip ir įvyko. ¹²Žemė išželdino augaliją: augalus, duodančius savo sėklą, ir visų rūšių medžius, vedančius vaisius su sėklomis. Ir Dievas matė, kad tai gera. ¹³Atėjo vakaras ir išaušo rytas, trečioji diena.

¹⁴Dievas tarė: „Tebūna šviesuliai dangaus skliaute dienai nuo nakties atskirti! Teženklina jie metų laikus, dienas ir metus, ¹⁵tebūna jie šviesuliai dangaus skliaute žemei apšviesti!“ Taip ir įvyko. ¹⁶Dievas padarė du didžiulius šviesulius – didesnįjį šviesulį dienai valdyti ir mažesnįjį šviesulį naktiai valdyti – ir žvaigždes. ¹⁷Dievas sudėjo juos į dangaus skliautą šviesti žemei, ¹⁸valdyti dieną bei naktį ir atskirti šviesą nuo tamsos. Ir Dievas matė, kad tai gera. ¹⁹Atėjo vakaras ir išaušo rytas, ketvirtoji diena.

²⁰Dievas tarė: „Teknibžda vandenys gyvūnų daugybe, teskraidą paukščiai viršum žemės po dangaus skliautu!“ Taip ir įvyko. ²¹Dievas sukūrė didžiuosius jūros gyvūnus bei kitus judančius visų rūšių gyvūnus, knibždančius vandenyse, ir visus visų rūšių sparnuočius. Ir Dievas matė, kad tai gera. ²²Dievas palaimino juos, tardamas: „Būkite vaisingi ir dauginkitės! Pripildykite jūrų vandenį, o paukščiai

^{1,2} Hebr. taip pat „vėjas“.

^{1,3} 2 Kor 4,6

^{1,6-8} 2 Pt 3,5

tesidaugina žemėje!²³ Atėjo vakaras ir išaušo rytas, penktoji diena.

²⁴ Dievas tarė: „Tepagimdo žemė visų rūšių gyvūnų: galvijus, roplius ir visų rūšių laukinius gyvulius!“ Taip ir įvyko.²⁵ Dievas padarė visų rūšių laukinius žemės gyvulius, visų rūšių galvijus ir visų rūšių žemės roplius. Ir Dievas matė, kad tai gera.

²⁶ Tuomet Dievas tarė: „Padarykime žmogų pagal mūsų paveikslą ir panašumą; tevaldo jis ir jūros žuvis, ir padangių sparnuočius, ir galvijus, ir visus laukinius žemės gyvulius, ir visus žemėje šliaužiojančius roplius!“

²⁷ Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą, pagal savo paveikslą sukūrė jį; kaip *vyrą ir moterį sukūrė juos.

²⁸ *Dievas palaimino juos, tardamas: „Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę ir valdykite ją! Viešpataukite ir jūros žuvims, ir padangių paukščiams, ir visiems žemėje judantiems gyvūnams“.

²⁹ Dievas tarė: „Štai daviau jums visus visoje žemėje sėklą teikiančius augalus ir visus medžius, vedančius vaisius su sėklomis; jie bus jums maistas.³⁰ O visiems laukų gyvuliams, visiems padangių paukščiams ir visiems žemės rėpliojantiems gyvūnams, turintiems gyvybės alsavimą, – maistui visus žaliuosius augalus“. Taip ir įvyko.³¹ Dievas apžvelgė visa, ką buvo padaręs, ir iš tikrųjų matė, kad buvo labai gera. Atėjo vakaras ir išaušo rytas, šeštoji diena.

2 Taip buvo atbaigti dangus ir žemė bei visa jų galybė.² *Kadangi septintą dieną Dievas buvo užbaigęs darbus, kuriais buvo užsiėmęs, *septintą dieną jis ilsėjosi po visų dar-

bų, kuriuos buvo atlikęs.³ *Dievas palaimino septintąją dieną ir padarė ją šventą, nes tą dieną jis ilsėjosi po visų kūrimo darbų.

⁴ Toks yra pasakojimas apie dangų ir žemę, kaip jie buvo sukurti.

Antras pasakojimas apie kūrimą

Tą dieną, kai VIEŠPATS* Dievas padarė žemę ir dangų,⁵ kai žemės laukuose dar nebuvo jokių krūmokšnių ir dar nebuvo išdygusi jokia laukų žolė, nes VIEŠPATS Dievas dar nebuvo siuntęs žemėn lietaus ir žmogaus dar nebuvo dirvai arti,⁶ tik versmė trykšdavo iš žemės ir drėkindavo visą dirvos paviršių, –⁷ tuomet VIEŠPATS Dievas padarė žmogų iš žemės dulkių ir įkvėpė jam į šnerves gyvybės alsavimą. *Taip žmogus tapo gyva būtybe.

⁸ VIEŠPATS Dievas užveisė sodą Edene, rytuose, ir ten įkurdino žmogų, kurį buvo padaręs.⁹ Iš žemės VIEŠPATS Dievas išaugino įvairių medžių, gražių akims ir gerų maistui, su *gyvybės medžių sodo viduryje ir gero bei pikto pažinimo medžių.

¹⁰ Upė išsilieja Edene sodui drėkinti. Už sodo ji skiriasi į keturias upes.¹¹ Pirmosios vardas yra Pišonas. Tai vingiuojančioji per visą Havilos kraštą, kuriamė yra aukso.¹² (To krašto auksas yra rinktinis. Ten yra ir bdelio bei lazurito.)¹³ Antrosios upės vardas yra Gihonas. Tai vingiuojančioji per visą Kušo kraštą.¹⁴ Trečiosios upės vardas yra Tigras. Tai tekančioji į rytus nuo Asirijos. O ketvirtoji upė yra Eufratas.

¹⁵ VIEŠPATS Dievas paėmė žmogų ir apgyvendino jį Edeno sode, kad jį dirbtų ir juo rūpintųsi.¹⁶ Ir įsakė žmogui VIEŠPATS Dievas, tardamas: „Nuo visų sodo medžių tau leista valgyti,¹⁷ bet

^{1,26} 1 Kor 11,7

^{1,27} Mt 19,4; Mk 10,6; Pr 5,1-2

^{1,28} Pr 5,1-2

^{2,2} Hbr 4,4.10

^{2,2} Iš 20,11

^{2,3} Iš 20,11

^{2,4} Žr. Iš 3,14–15.

^{2,7} 1 Kor 15,45

^{2,9} Apr 2,7; 22,2.14

nuo gero bei pikto pažinimo medžio tau neleista valgyti, nes kai tik nuo jo paragausi, turėsi mirti“.

¹⁸ VIEŠPATS Dievas tarė: „Nege-
ra žmogui būti vienam. Padarysiu
jam tinkamą bendrininką“. ¹⁹ Taigi
VIEŠPATS Dievas padarė iš žemės visus
laukinius gyvulius bei visus padangių
paukščius ir atvedė juos pas žmogų
pamatyti, kaip jis juos pavadins. Ko-
kiu vardu žmogus pavadins kiekvieną
gyvą būtybę, toks turės būti jos vardas.
²⁰ Žmogus davė vardus visiems galvi-
jams, visiems padangių paukščiams
ir visiems laukiniams žvėrimis, tačiau
sau tinkamo bendrininko nerado.

²¹ Tuomet VIEŠPATS Dievas užmig-
dė žmogų giliu miegu ir, jam miegant,
išėmė vieną šonkaulį, o jo vietą užpil-
dė raumenimis. ²² O iš šonkaulio, kurį
buvo išėmęs iš žmogaus, VIEŠPATS Die-
vas padarė moterį ir atvedė ją pas žmo-
gų. ²³ O žmogus ištare:

„Štai pagaliau kaulas mano kaulų
ir kūnas mano kūno.

Ji bus vadinama žmona,
nes iš savo žmogaus buvo paimta“.

²⁴ *Todėl vyras paliks tėvą ir moti-
ną, glausis prie žmonos, ir jie taps vie-
nu kūnu.

²⁵ Jiedu buvo nuogi, žmogus ir jo
žmona, tačiau nejautė jokios gėdos.

Nuopuolis ir pikto kilmė

3 *O žaltys buvo sumanesnis už vi-
sus kitus laukinius gyvūnus, ku-
riuos VIEŠPATS Dievas buvo padaręs.
Jis paklausė moterį: „Ar tikrai Dievas
sakė: ‘Nevalgykite nuo jokio medžio
sode!’?“ ² Moteris atsakė žalčiui: „Sodo
medžių vaisius mės galime valgyti.
³ Tik apie vaisių to medžio, kuris sodo

viduryje, Dievas sakė: ‘Nuo jo neval-
gysite nei jį liesite, kad nemirtumėte!’“

⁴ Bet žaltys tarė moteriai: „Jūs tikrai
nemirsite! ⁵ Ne! Dievas gerai žino, kad
atsivers jums akys, kai tik jo užvalgysi-
te, ir būsite kaip Dievas, žinantis, kas
gera ir kas pikta“. ⁶ Kai moteris pamatė,
kad tas medis geras maistui, kad jis ža-
vus akimis ir kad tas medis žada duoti
išminties, ji skynėsi jo vaisių ir valgė,
davė ir savo vyrui, buvusiam su ja, ir šis
valgė. ⁷ Tuomet abiejų akys atsivėrė, ir
jiedu suprato esą nuogi. Jie susiuvė fig-
medžio lapus ir pasidarė juosmens ap-
rišalus.

⁸ Išgirdę VIEŠPATĮ Dievą vaikščio-
jantį sode pavarario vėjeliui dvel-
kiant, žmogus ir jo žmona pasislėpė
nuo VIEŠPATIES Dievo veido tarp sodo
medžių. ⁹ Bet VIEŠPATS Dievas pašau-
kė žmogų ir paklausė: „Kur tu?“ ¹⁰ Jis
atsiliepė: „Išgirdau tavo vaikščiojantį
sode ir nusigandau, nes buvau nuogas;
todėl pasislėpiau“. ¹¹ [Dievas] jo klausė:
„Kas gi tau pasakė, kad tu nuogas? Gal
valgei vaisių nuo medžio, kurio vaisių
buvau tau įsakęs nevalgyti?“ ¹² Žmogus
atsakė: „Moteris, kurią man davei būti
su manimi, davė man vaisių nuo to
medžio, aš ir valgiau“. ¹³ VIEŠPATS Die-
vas kreipėsi į moterį: „Kodėl taip pa-
darei?“ Moteris atsakė: „Žaltys mane
apgavo, aš ir valgiau“.

¹⁴ VIEŠPATS Dievas tarė žalčiui: „Ka-
dangi tu tai padarei, esi prakeiktas
tarp visų gyvulių ir tarp visų žvėrių.
Ant pilvo šliaužiosi ir dulkes ėsi visas
savo gyvenimo dienas. ¹⁵ Aš sukelsiu
*priešišumą tarp tavęs ir moters, tarp
tavo ainijos ir jos ainijos; ji trupins tau
galvą, o tu kirsi jai į kulną“.

¹⁶ O moteriai jis tarė: „Aš padaugin-
siu tavo skausmus per nėštumą; skaus-
me gimdysi vaikus, bet aistringai geisi
savo vyro, o jis valdys tave“.

^{2,23} Arba: „Ji bus vadinama moterimi, nes iš jos
vyro buvo paimta“. Hebr. 'iš – „vyras“, 'išāh
– „moteris“.

^{2,24} Mt 19,5; Mk 10,7-8; 1 Kor 6,16; Ef 5,31

^{3,1} Apr 12,9; 20,2

^{3,13} 2 Kor 11,3; 1 Tim 2,14

^{3,15} Apr 12,17

¹⁷ O žmogui jis tarė: „Kadangi tu paklausei savo žmonos balso ir valgei nuo medžio, apie kurį buvau tau įsakęs: 'Nuo jo nevalgysi!' – *tebūna už tai prakeikta žemė; triūsui maitinsies iš jos visas savo gyvenimo dienas. ¹⁸ Erškėčius ir usnis ji tau želdins, maitinsiesi laukų augalais. ¹⁹ Savo veido prakaitu valgysi duoną, kol sugrįši žemėn, nes iš jos buvai paimtas. Juk dulkė esi ir į dulkę sugrįši!“

²⁰ Žmogus pavadino savo žmoną Ieva*, nes ji buvo visų gyvųjų motina. ²¹ VIEŠPATS Dievas padarė drabužius iš kailių žmogui bei jo žmonai ir apengė juos.

²² Tuomet VIEŠPATS Dievas tarė: „Tik pažiūrėk! Žmogus tapo kaip vienas iš mūsų, žinantis gera ir pikta. Kad tik jis kartais neištiestų rankos, nepasiimtų ir nuo *gyvybės medžio, nevalgytų ir negyventų amžinai!“ ²³ Todėl VIEŠPATS Dievas išsiuntė jį iš Edeno sodo dirbti žemės, iš kurios buvo paimtas. ²⁴ Išvaręs žmogų, jis pastatė į rytus nuo Edeno sodo kerubus ir liepsna švytruojančią kalaviją kelio prie gyvybės medžio saugoti.

Kainas ir Abelis

4 Vyras pažino savo žmoną Ievą, ji pastojė ir pagimdė Kainą. „VIEŠPATIES padedama, gavau berniuką“, – pasakė ji. ² Po to ji pagimdė jo brolių Abelį. Abelis tapo aviganiu, o Kainas žemdirbiu. ³ Laikui bėgant, Kainas aukojė VIEŠPAČIUI žemės derliaus atnašą, ⁴ *o Abelis savo ruožtu aukojė savo kaimenės rinktines pirmienas. VIEŠPATS maloniai pažvelgė į Abelį ir jo atnašą, ⁵ o į Kainą ir jo atnašą nepažvelgė. Todėl Kainas buvo labai piktas

ir prislėgtas. ⁶ VIEŠPATS užkalbino Kainą: „Dėl ko tau taip pikta? Kodėl esi toks prislėgtas? ⁷ Jei gera darai, argi nebūsi pripažintas? Bet jei gera nedarai, prie durų iš pasalų tykoja nuodėmė. Ji geidžia tavęs, bet tu gali ją įveikti“.

⁸ Kainas apsisarė su savo broliu Abeliu. Kai jie buvo laukuose, *Kainas pakilo prieš brolių ir užmušė jį. ⁹ Tuomet VIEŠPATS paklausė Kainą: „Kurgi tavo brolis Abelis?“ – „Nežinau! Argi aš savo brolio sargas?!“ – atsakė jis. ¹⁰ O VIEŠPATS jam tarė: „Ką tu padarei? ¹¹ Tavo brolio kraujas šaukiasi manęs iš žemės! ¹² Todėl būk prakeiktas toli nuo žemės, kuri atvėrė savo burną priimti tavo brolio kraują iš tavo rankos. ¹³ Kai dirbsi žemę, ji nebeduos tau daugiau savo derliaus. Tu būsi bėglys ir klajūnas žemėje“. ¹⁴ Kainas atsakė VIEŠPAČIUI: „Per daug didelė man bausmė, negaliu jos pakelti! ¹⁵ Šiandien išvyrei mane nuo žemės, turiu slėptis nuo tavo veido ir tapti bėgliu bei klajūnu žemėje; kas tik mane sutiks, galės užmušti“. ¹⁶ Tuomet VIEŠPATS jam tarė: „Taip nebus! Jei kas užmuštų Kainą, už Kainą bus atkeršyta septyneriopai“. Ir VIEŠPATS paženklinė Kainą žyme, kad kas nors, jį užtikęs, neužmuštų. ¹⁷ Po to Kainas paliko VIEŠPATIES Artumą ir apsigyveno klajoklių krašte į rytus nuo Edeno.

¹⁸ Kainas pažino savo žmoną, ji pastojė ir pagimdė Henochą. Vėliau jis pastatė miestą, kurį pavadino Henochu, savo sūnaus Henocho vardu. ¹⁹ Henochui gimė Iradas, Iradas buvo Mehujaelio tėvas, Mehujaelis – Metušaelio tėvas, ir Metušaelis – Lamecho tėvas. ²⁰ Lamechas vedė dvi žmonas. Vienos vardas buvo Ada, o kitos – Cila. ²¹ Ada pagimdė Jabalą. Jis buvo protėvis visų gyvenančių palapinėse ir laikančių kaimenes. ²² Jo brolis buvo

^{3,17-18} Hbr 6,8

^{3,20} Hebr. *havva* gimininga *haj(-ja)* – „gyvasis(-oji)“.

^{3,22} Apr 22,14

^{4,4} Hbr 11,4

^{4,8} Mt 23,35; Lk 11,51; 1 Jn 3,12

^{4,10} Hbr 12,24

Jubalas. Jis buvo protėvis visų grojančių lyra ir trimitu. ²² Cila savo ruožtu pagimdė Tubal Kainą, kuris kaldavo visokius žalvario ir geležies įrankius. Tubal Kaino sesuo buvo Naama.

²³ Lamechas sakė savo žmonoms:

„Ada ir Cila, klausykitės
mano balso;

Lamecho žmonos, išgirskite
mano žodžius:

užmušiau vyrą už žaizdą,
bernioką už įdrėskimą.

²⁴ Jei už Kainą atkeršijama

septyneriopai,

tai už Lamechą septyniasdešimt
kartų septyneriopai“.

Setas ir jo palikuonys

²⁵ Adomas vėl pažino savo žmoną, ji pagimdė sūnų ir pavadino jį Setu, nes sakė: „Dievas parūpino man kitą palikuonį vietoj Abelio, kadangi Kainas jį užmušė“. ²⁶ Ir Setui gimė sūnus, kurį jis pavadino Enošu. Tuo metu žmonės pradėjo šauktis [Dievo] VIEŠPATIES* vardu.

Nuo Adomo ligi Nojaus

5 Štai Adomo palikuonių kartų sąrašas. *Kai Dievas sukūrė žmogų, jis padarė jį panašų į Dievą, ²*kaip vyrą ir moterį sukūrė. Kai jie buvo sukurti, jis juos palaimino ir davė jiems vardą žmonės.

³ Adomas buvo šimto trisdešimt metų, kai jam gimė sūnus, panašus į jį, pagal jo paveikslą, ir jis pavadino jį Setu. ⁴ Po to, kai tapo Seto tėvu, Adomas gyveno aštuonis šimtus metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ⁵ Taigi iš viso Adomas gyveno devynis šimtus trisdešimt metų. Po to jis mirė.

⁶ Setas buvo šimto penkerių metų, kai jam gimė Enošas. ⁷ Enošui gimus,

Setas gyveno aštuonis šimtus septynerius metus, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ⁸ Taigi iš viso Setas gyveno devynis šimtus dvylika metų. Po to jis mirė.

⁹ Enošas buvo devyniasdešimtmetis, kai jam gimė Kenanas. ¹⁰ Kenanui gimus, Enošas gyveno aštuonis šimtus penkiolika metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ¹¹ Taigi iš viso Enošas gyveno devynis šimtus penkerius metus. Po to jis mirė.

¹² Kenanas buvo septyniasdešimtmetis, kai jam gimė Mahalalelis. ¹³ Mahalaleliui gimus, Kenanas gyveno aštuonis šimtus keturiasdešimt metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ¹⁴ Taigi iš viso Kenanas gyveno devynis šimtus dešimt metų. Po to jis mirė.

¹⁵ Mahalalelis buvo šešiasdešimt penkerių metų, kai jam gimė Jeredas. ¹⁶ Jeredui gimus, Mahalalelis gyveno aštuonis šimtus trisdešimt metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ¹⁷ Taigi iš viso Mahalalelis gyveno aštuonis šimtus devyniasdešimt penkerius metus. Po to jis mirė.

¹⁸ Jeredas buvo šimto šešiasdešimt dvejų metų, kai jam gimė Henochas. ¹⁹ Henochui gimus, Jeredas gyveno aštuonis šimtus metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ²⁰ Taigi iš viso Jeredas gyveno devynis šimtus šešiasdešimt dvejus metus. Po to jis mirė.

²¹ Henochas buvo šešiasdešimt penkerių metų, kai jam gimė Metušelachas*. ²² Metušelachui gimus, Henochas ėjo su Dievu tris šimtus metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ²³ Taigi iš viso Henochas gyveno tris šimtus šešiasdešimt penkerius metus. ²⁴ *Henochas ėjo su Dievu. Paskui jo nebebuvo, nes Dievas jį pasiėmė.

²⁵ Metušelachas buvo šimto aštuoniasdešimt septynerių metų, kai jam gimė Lamechas. ²⁶ Lamechui gimus,

^{4,26} Žr. Iš 3,14–15.

^{5,1-2} Pr 1,27–28

^{5,2} Mt 19,4; Mk 10,6

^{5,21} Kitas Metušaelio vardas; Žr. Pr 4,18.

^{5,24} Hbr 11,5; Jud 14

Metušelachas gyveno septynis šimtus aštuoniasdešimt dvejus metus, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ²⁷Taigi iš viso Metušelachas gyveno devynis šimtus šešiasdešimt devynerius metus. Po to jis mirė.

²⁸Lamechas buvo šimto aštuoniasdešimt dvejų metų, kai jam gimė sūnus. ²⁹Jis pavadino jį Nojumi, tar-damas: „Iš tos pačios žemės, kurią VIEŠPATS prakeikė, šis atneš mums atgaivos nuo mūsų darbų ir mūsų rankų triūso“. ³⁰Nojui gimus, Lamechas gyveno penkis šimtus devyniasdešimt penkerius metus, ir jam gimė sūnų bei dukterų. ³¹Taigi iš viso Lamechas gyveno septynis šimtus septyniasdešimt septynerius metus. Po to jis mirė.

³²Nojus buvo penkių šimtų metų, kai jam gimė Semas, Chamas ir Jafetas.

Tvanas

6 Kai žemėje žmonių pradėjo daugėti ir jiems gimė dukterų, ²dangiškiosios būtybės* žiūrėjo į jas, matė, kokios jos gražios ir ėmė iš jų sau žmonomis tas, kurios patiko. ³Tuomet VIEŠPATS tarė: „Mano Dvasia nepasiliks amžinai žmoguje, nes jis yra ir kūnas. Tetrunka jų dienos šimtą dvidešimt metų“. ⁴Tomis dienomis, kaip ir vėliau, kai dangiškosios būtybės* susijungė su žmonių *dukterimis, žemėje pasirodė milžinai. Jie buvo senovės galiūnai, garsūs vyrai.

⁵VIEŠPATS matė, koks didelis buvo žmonių *nedorumas žemėje ir kaip kiekvienas užmojis, sumanytas jų širdyse, linko visą laiką tik į pikta. ⁶Ir VIEŠPATS gailėjosi sukūręs žmogų žemėje, ir jam gėlė širdį. ⁷VIEŠPATS tarė: „Nušluosiu nuo žemės paviršiaus žmones, kuriuos sukūriau, žmones drauge su gyvuliais, ropliais ir padangiu

paukščiais, nes gailiuosi juos padaręs“. ⁸Bet Nojus rado malonę Dievo akyse.

⁹Štai Nojaus palikuonys. *Nojus buvo teisus vyras, savo kartoje be dėmės, nes ėjo su Dievu. ¹⁰Nojui gimė trys sūnūs: Semas, Chamas ir Jafetas.

¹¹Betgi Dievo akyse žemė buvo pagedusi ir pilna smurto. ¹²Dievas matė, kad žemė buvo pagedusi, nes visi žmonės buvo sudarkę savo kelius žemėje. ¹³Tuomet Dievas tarė Nojui: „Nusprendžiau padaryti galą visiems mirtingiesiems, nes per juos žemė prisipildė smurto; štai sunaikinsiu juos drauge su žeme. ¹⁴Statykis laivą iš gofero medžių, padaryk laive pertvaras ir apglaisyk iš vidaus ir iš lauko derva. ¹⁵Šitokį jį padirbsi: laivo ilgis bus trys šimtai uolekčių, plotis penkiasdešimt uolekčių ir aukštis trisdešimt uolekčių. ¹⁶Padaryk stoglangį ir užbaik laivą viena uolektimi viršum jo. Įtaisyk laivo šone angą ir pastatyk laivą su žemutiniu, antru ir trečiu aukštu. ¹⁷Užliesiu tvano vandenimis žemę po dangumi sunaikinti visiems mirtingiesiems, turintiems gyvybės alsavimą. Visa, kas žemėje, pražus. ¹⁸Bet su tavimi sudarysi sandorą. Tu, tavo sūnūs, žmona ir sūnų žmonos įlipsite į laivą. ¹⁹O iš visų gyvūnų, visų gyvų būtybių, įlaipink į laivą po du – patiną ir patelę, kad jie išliktų gyvi drauge su tavimi. ²⁰Iš paukščių pagal jų rūšį, gyvulių pagal jų rūšį, – iš visų po du įlips su tavimi, kad išliktų gyvi. ²¹Taip pat apsirūpink įvairiu maistu, tinkamu valgyti, ir pasikrauk, kad būtų maisto atsargų tau ir jiems“.

²²*Nojus tai padarė. Kaip Dievas buvo jam įsakęs, taip jis ir padarė.

7 Tuomet VIEŠPATS tarė Nojui: „Eik į laivą su visa savo šeima, nes iš šios kartos tik tave vieną radau teisų savo akivaizdoje. ²Pasiimk po septynias

^{6,2} Pažod. „Dievų sūnūs“.

^{6,4} Žr. 6,2.

^{6,4} Sk 13,33

^{6,5-8} Mt 24,37; Lk 17,26; 1 Pt 3,20

^{6,9} 2 Pt 2,5

^{6,22} Hbr 11,7

poras visų švariųjų gyvulių, patinus ir pateles, o visų nešvariųjų gyvulių – po vieną porą, patiną ir patelę, ³ taip pat po septynias poras padangių paukščių, patinus ir pateles, kad išliktų jų rūšis gyva visoje žemėje. ⁴ Juk už septyneto dienų siųsiu žemėn lietu keturiasdešimt dienų bei keturiasdešimt naktų ir visus gyvūnus, kuriuos padariau, nušluosiu nuo žemės paviršiaus“. ⁵ Nojus taip ir padarė, kaip Dievas buvo jam įsakęs.

⁶ Nojus buvo šešių šimtų metų, kai užėjo tvanas, ir vandenys užliejo žemę. ⁷ Tuomet Nojus drauge su savo sūnumis, žmona ir sūnų žmonomis įlipo į laivą gelbėtis nuo tvano vandenų. ⁸ Iš švariųjų gyvulių ir gyvulių, kurie yra nešvarūs, paukščių ir visų žemės roplių ⁹ po du, patinas ir patelę, įlipo į laivą drauge su Nojumi, kaip Dievas buvo Nojui įsakęs. ¹⁰ Po septynių dienų žemė aptvino vandenimis.

¹¹ Šeši šimtaisiais Nojaus gyvenimo metais, antro mėnesio septynioliką dieną, būtent tą dieną prasiveržė *visi didžiosios bedugnės šaltiniai ir atsivėrė visos dangaus skliauto užtūros. ¹² Lietus pylė ant žemės keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų. ¹³ Tą pačią dieną Nojus drauge su savo sūnumis Semu, Chamu ir Jafetu, žmona ir trim sūnų žmonomis įlipo į laivą, ¹⁴ jie ir visi visų rūšių žvėrys, visi visų rūšių galvijai, visi visų rūšių žemės ropliai ir visi sparnuočiai. ¹⁵ Poros visų būtybių, turinčių gyvybės alsavimą, įlipo į laivą su Nojumi. ¹⁶ Įlipusiųjų buvo po patiną ir patelę visų gyvų būtybių. Jie įlipo, kaip Dievas buvo Nojui įsakęs.

Tuomet VIEŠPATYS uždarė jį iš lauko.

¹⁷ Tvanas žemėje tęsėsi keturiasdešimt dienų. Vandenų daugėjo, ir jie taip iškėlė laivą, kad šis pakilo nuo žemės. ¹⁸ Vandenys žemėje labai patvino,

ir jų padaugėjo, o laivas plūduriavo ant vandenų. ¹⁹ Aukščiau ir aukščiau ant žemės kilo vandenys, kol visi aukščiau si kalnai visur po dangumi liko apsemti. ²⁰ Pritvino vandenų penkiolika uolekčių aukščiau virš apsemtų kalnų. ²¹ Ir visos gyvos būtybės, krutėjusios žemėje, žuvo: paukščiai, galvijai, žvėrys, visi gyvūnai, knibždantys žemėje, taip pat visi žmonės. ²² Sausumoje visi, turėję šnervėse gyvybės alsavimą, mirė. ²³ Jis nušlavė nuo žemės visus gyvūnus – ir žmones, ir gyvulius, ir roplius, ir padangių paukščius. Visi buvo nušluoti nuo žemės. Tik Nojus buvo paliktas ir tie, kurie buvo su juo laive.

²⁴ Žemę aptvindę vandenys laikėsi šimtą penkiasdešimt dienų.

8 Tuomet Dievas atsiminė Nojų ir visus žvėris, ir visus galvijus, buvusius su juo laive. Dievas pasiuntė vėją pūsti virš žemės, ir vandenys atslūgo. ² Bedugnės šaltiniai ir dangaus skliauto užtūros buvo uždarytos, liūtis iš dangaus sulaikyta, ³ ir vandenys pamažu traukėsi nuo žemės. Praslinkus šimtui penkiasdešimt dienų, vandenys buvo taip nusekė, ⁴ kad septinto mėnesio septynioliką dieną laivas sustojo Ararato kalnuose. ⁵ O vandenys vis labiau ir labiau seko iki dešimto mėnesio. Dešimto mėnesio pirmą dieną pasirodė kalnų viršūnės.

⁶ Praslinkus keturiasdešimt dienų, Nojus atidarė laivo langą, kurį buvo įtaisęs, ⁷ ir išleido varną. Jis skraidžiojo šen ir ten, laukdamas, kol žemėje išdžius vandenys. ⁸ Tuomet jis išleido iš laivo balandį pažiūrėti, ar vandenys buvo nusekė žemės paviršiuje. ⁹ Bet balandis negalėjo rasti vietos kojomis pailsėti ir sugrįžo pas jį į laivą, nes vandenys dar tebebuvo ant viso žemės paviršiaus. Jis ištiesė ranką, paėmė balandį ir įkėlė į savo laivą. ¹⁰ Palaukęs dar septynias dienas, jis vėl išleido iš laivo balandį. ¹¹ Vakare balandis sugrįžo pas jį, ir jo snape buvo nuskintas

^{7,7} Mt 24,38-39; Lk 17,27

^{7,11} 2 Pt 3,6

alyvmedžio lapas! Dabar Nojus žinojo, kad vandenys žemėje jau buvo nusekę. ¹²Tuomet jis palaukė dar septynias dienas ir vėl išleido balandį. Šį kartą tasai pas jį nebesugrįžo.

¹³Šeši šimtai pirmų metų pirmo mėnesio pirmą dieną vandenys žemėje pradėjo sekti. Nojus nukėlė laivo dangą, apsižvalgė ir pamatė, kad žemės paviršius džiūsta. ¹⁴Antro mėnesio dvidešimt septintą dieną žemė buvo sausa. ¹⁵Tuomet Dievas tarė Nojui: ¹⁶„Eik iš laivo drauge su savo žmona, sūnumis ir sūnų žmonomis. ¹⁷Išlaipink kartu visus su tavimi esančius gyvūnus, visas gyvas būtybes: paukščius, gyvulius ir visus žemės roplius. Teužplūsta jie žemę, tebūna vaisingi ir tesidaugina žemėje“. ¹⁸Išlipo tat Nojus drauge su sūnumis ir žmona bei sūnų žmonomis. ¹⁹Visi gyvuliai, visi ropliai ir visi paukščiai – visa, kas juda žemėje – išlipo iš laivo šeimomis.

²⁰Tuomet Nojus pastatė VIEŠPAČIUI aukurą ir, parinkęs iš visų švariųjų gyvulių ir visų švariųjų paukščių, paaukojo ant aukuro deginamąsias atnašas. ²¹Užuodęs malonų kvapą, VIEŠPATS tarė sau: „Niekada daugiau nebepasmerksiu žemės už žmonių kaltes, nes žmogaus širdies polinkiai piktį nuo pat jaunumės. Niekada daugiau nebenaikinsiu visų gyvūnų, kaip esu padaręs.

²²Ligi tik žemė tvers
sėja ir pjūtis,
šaltis ir šiluma,
vasara ir žiema,
diena ir naktis
nesiliaus“.

Dievo Sandora su Nojumi

9 Dievas palaimino Nojų bei jo sūnus ir tarė jiems: „Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę. ²Bijos jūsų ir drebės prieš jus visi žemės gyvuliai, visi padangių paukščiai – visa, kas juda žemėje, ir visos jūrų žu-

vys. Į jūsų rankas jį atiduoti. ³Kas juda ir yra gyva, bus jums maistui. Duodu juos visus jums, lygiai kaip daviau jums žaliuosius augalus. ⁴*Tiktai mėsos su jos gyvybe, su krauju joje, nevalgysite. ⁵Taip pat ir už jūsų kraują, jūsų gyvybę, reikalausiu atsiskaityti: iš kiekvieno gyvulio to reikalausiu ir iš žmonių – iš kiekvieno už artimo kraują – reikalausiu atsiskaityti už žmogaus gyvybę.

⁶*Kas pralieja žmogaus kraują,
to kraują taip pat pralies žmogus,
*nes pagal savo paveikslą
Dievas sukūrė žmogų.

⁷O jūs *būkite vaisingi

ir dauginkitės,
pliskite žemėje ir užvaldykite ją!“

⁸Tuomet Dievas tarė Nojui ir su juo buvusiems sūnums: ⁹„Štai sudarau Sandorą su jumis ir jūsų būsimais palikuonimis; ¹⁰su visais gyvūnais, esančiais su jumis, – paukščiais, galvijais ir visais su jumis buvusiais žemės gyvuliais, kurie tik išlipo iš laivo. ¹¹Aš palaikysiu Sandorą su jumis: niekada daugiau visi mirtingieji gyvūnai nebus tvano vandenų išnaikinti, niekada daugiau nebus tvano žemei nuniokti. ¹²Ir tai, – pridūrė Dievas, – bus ženklas, kurį duodu visiems amžiams, mano Sandoros tarp manęs ir jūsų bei visų su jumis esančių gyvūnų: ¹³savo lanką padėjau į debesis, ir jis bus ženklas Sandoros tarp manęs ir žemės. ¹⁴Kai supūsiu viršum žemės debesis ir pasirodys debesyje mano lankas, ¹⁵aš atsiminsiu savo Sandorą tarp manęs ir jūsų bei visų mirtingųjų gyvūnų, ir vandenys niekada daugiau nebetaps tvanu visiems mirtingiesiems sunaikinti. ¹⁶Kai lankas bus debesyje, aš pažvelgsiu į jį ir atsiminsiu Sandorą tarp Dievo ir visų gyvūnų – visų žemėje

^{9,4} Kun 7,26-27; 17,10-14; 19,26; Jst 12,16.23; 15,23

^{9,6} Iš 20,13

^{9,6} Pr 1,26

^{9,7} Pr 1,28

^{9,1} Pr 1,28

esančių mirtingųjų“. ¹⁷ Dievas sakė Nojui: „Tai bus ženklas Sendoros tarp manęs ir visų žemėje esančių mirtingųjų“.

¹⁸ Nojaus sūnūs, išlipusieji iš laivo, buvo Semas, Chamas ir Jafetas. Chamas buvo Kanaano tėvas. ¹⁹ Tai buvo Nojaus sūnūs, ir iš jų buvo apgyvendinta visa žemė.

²⁰ Nojus, žemės artojas, pirmas įsiveisė vynuogyną. ²¹ Jis gėrė vyno, pasigėrė ir gulėjo nuogas palapinėje. ²² Chamas, Kanaano tėvas, pamatė savo tėvo nuogumą ir papasakojo savo dviem broliams lauke. ²³ Tuomet Semas ir Jafetas paėmė drabužį, užsidėjo jį ant pečių ir, eidami atbuli, uždegė savo tėvo nuogumą. Kadangi jų veidai buvo nugręžti į kitą pusę, nuogo savo tėvo jie nematė. ²⁴ Išsiblaivęs nuo vyno ir sužinojęs, ką jo jauniausias sūnus buvo jam padaręs, ²⁵ Nojus tarė:

„Tebūna prakeiktas Kanaanas!

Jis bus žemiausias vergas savo broliams“.

²⁶ Ir pridūrė:

„Šlovė VIEŠPAČIUI,

Semo Dievui!

Tebūna Kanaanas jiems vergas!

²⁷ Tepadaro Dievas vietos Jafetui,

teleidžia jam gyventi

Semo palapinėse,

– o Kanaanas tebūna jų vergas“.

²⁸ Po tvano Nojus gyveno tris šimtus penkiasdešimt metų.

²⁹ Iš viso Nojus gyveno devynis šimtus penkiasdešimt metų. Po to jis mirė.

Tautų sąrašas

10 Štai palikuonys Nojaus sūnų – Semo, Chamo ir Jafeto; vaikai jiems gimė po tvano.

² Jafeto palikuonys: Gomeras, Magogas, Madajas, Javanas, Tubalas, Mešechas ir Tyras. ³ Gomero palikuonys: Aškenazas, Rifatas ir Togarma. ⁴ Javano palikuonys: Eliša, Taršišas, Kitimai ir Rodanimas. ⁵ Iš jų pasklido salų tau-

tos savo kraštuose su savo kalba pagal kiltis ir tautas.

⁶ Chamo palikuonys: Kušas, Egiptas, Putas ir Kanaanas. ⁷ Kušo palikuonys: Seba, Havila, Sabta, Rama ir Sabtecha. Ramos palikuonys: Šeba ir Dedanas. ⁸ Kušui gimė Nimrodas, pirmasis galiūnas žemėje. ⁹ VIEŠPATIES malone jis buvo galingas medžiotojas, todėl sakoma: „Kaip Nimrodas VIEŠPATIES malone galingas medžiotojas“. ¹⁰ Jo karalystės pradžia buvo Babelis, Erechas ir Akadas – miestai Šinaro krašte. ¹¹ Iš to krašto jis išėjo į Asiriją, ten pastatė Ninevę, Rehobot Irą, Kelachą ¹² bei Reseną tarp Ninevės ir Kelacho. Pastarasis miestas buvo sostinė. ¹³ Egiptui gimė ludai, ananimai, lehabiečiai, naftoachai, ¹⁴ patrosiečiai, kasluhai ir kaftoriečiai. Iš pastarųjų kilo filistinai.

¹⁵ Kanaanui gimė pirmagimis Sidonas ir Hetas, ¹⁶ taip pat jebusiečiai, amoritai, girgašai, ¹⁷ hivai, arkai, sinai, ¹⁸ arvadiečiai, cemarai ir hamatiečiai. Po to kanaaniečių kiltys pasklido. ¹⁹ Kanaaniečių žemė nuo Sidono driekėsi Geraro kryptimi iki pat Gazos, o Sodomos, Gomoros, Admos ir Ceboimų kryptimi – iki pat Lešos. ²⁰ Tokie tat Chamo palikuonys pagal jų kiltis ir kalbas, kraštus ir tautas.

²¹ Taip pat ir Semui, visų Ebero vaikų protėviui ir vyresniam Jafeto broliui, gimė vaikų. ²² Semo palikuonys: Elamas, Asūras, Arpachšadas, Ludas ir Aramas. ²³ Aramo palikuonys: Ucas, Hulas, Geteras ir Mašas. ²⁴ Arpachšadui gimė Šelachas, o Šelachui – Eberas. ²⁵ Eberui gimė du sūnūs: pirmasis buvo vardu Pelegas, nes jo dienomis buvo padalyta žemė*, o jo brolis – Joktanas. ²⁶ Joktanui gimė Almodadas, Šelefas, Hacarmavetas, Jerachas, ²⁷ Hadoramas, Uzasas, Dikla, ²⁸ Obalas, Abimaelis, Šeba, ²⁹ Ofyras, Havila ir Jobabas.

^{10,25} Hebr. žodžių žaismas: *Peleg* ir *niplega* – „buvo padalyta“.

Tai vis Juktano palikuonys.³⁰ Jų gyvenvietės driekėsi nuo Mešos iki pat Sefaro, iki kalnų krašto rytuose.³¹ Tokie tat Semo palikuonys pagal jų kiltis ir kalbas, kraštus ir tautas.

³² Tokios tat Nojaus sūnų kiltys pagal jų šeimas ir tautas. Po tvano iš jų pasklido taūtos žemėje.

Babelio bokštas

11 Visa žemė turėjo vieną kalbą ir tuos pačius žodžius.² Atsikėlė iš rytų žmonės rado slėnį Šinaro krašte ir ten įsikūrė.³ Vieni kitiems jie sakė: „Eime, pasidirkime plytų ir jas išdekime“. Vietoj akmens jie naudojo plytas, o vietoj kalkių – bitumą.⁴ „Eime, – sakė jie, – pasistatykime miestą ir bokštą su dangų siekiančia viršūne ir pasidarykime sau vardą, kad nebūtume išblaškyti po visą žemės paviršių“.

⁵ O VIEŠPATS nužengė pamatyti miestą ir bokšto, kurį mirtingieji buvo pastatę.⁶ Ir tarė VIEŠPATS: „Žiūrėk! Jie yra viena tauta ir visi kalba ta pačia kalba. Tai tik jų sumanymų pradžia! Ką tik užsimos daryti, nieko nebus jiems negalimo! ⁷ Eime, nuženkime ir sumaišykime jų kalbą, kad nebesuprastų, ką sako vienas kitam“. ⁸ Taip tat VIEŠPATS išsklaidė juos iš ten po visą žemės paviršių, ir jie metė statę miestą.⁹ Tada jis buvo pavadintas Babeliu*, nes VIEŠPATS ten sumaišė visos žemės kalbą ir iš ten išsklaidė juos po visą žemės paviršių.

Nuo Semo iki Abraomo

¹⁰ Štai Semo palikuonys. Semas buvo šimtmetis, kai po dvejų metų po tvano jam gimė Arpachšadas.¹¹ Arpachšadui gimus, Semas gyveno penkis šimtus metų ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

¹² Arpachšadas buvo trisdešimt penkerių metų, kai jam gimė Šelachas.

¹³ Šelachui gimus, Arpachšadas gyveno keturis šimtus trejus metus ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

¹⁴ Šelachas buvo trisdešimtmetis, kai jam gimė Eberas.¹⁵ Eberui gimus, Šelachas gyveno keturis šimtus trejus metus ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

¹⁶ Eberas buvo trisdešimt ketverių metų, kai jam gimė Pelegas.¹⁷ Pelegui gimus, Eberas gyveno keturis šimtus trisdešimt metų ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

¹⁸ Pelegas buvo trisdešimtmetis, kai jam gimė Reuvas.¹⁹ Reuvui gimus, Pelegas gyveno du šimtus devynerius metus ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

²⁰ Reuvas buvo trisdešimt dvejų metų, kai jam gimė Serugas.²¹ Serugui gimus, Reuvas gyveno du šimtus septynerius metus ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

²² Serugas buvo trisdešimtmetis, kai jam gimė Nahoras.²³ Nahorui gimus, Serugas gyveno du šimtus metų ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

²⁴ Nahoras buvo dvidešimt devynių metų, kai jam gimė Terachas.²⁵ Terachui gimus, Nahoras gyveno šimtą devyniolika metų ir turėjo kitų sūnų bei dukterų.

²⁶ Terachas buvo septyniasdešimtmetis, kai jam gimė Abromas, Nahoras ir Haranas.

Teracho palikuonys

²⁷ Štai Teracho palikuonys. Terachui gimė Abromas, Nahoras ir Haranas. O Haranui gimė Lotas.²⁸ Haranas mirė gimtajame krašte – chaldėjų Ūre anksčiau už savo tėvą Terachą.²⁹ Abromas ir Nahoras vedė. Abromo žmona buvo Saraja, o Nahoro – Milka, Milkos ir Iskos tėvo Harano duktė.³⁰ Saraja buvo nevaisinga ir neturėjo vaikų.

³¹ Terachas pasiėmė sūnų Abromą, vaikaitį Lotą, Harano sūnų, savo marčią Sarają, Abromo žmoną, ir išėjo su jais iš chaldėjų Ūro į Kanaano kraštą.

^{11,9} Hebr. *bābel* čia gretinamas su *bālal* – „sumaišyti“.

Atėję į Haraną, jie ten apsigyveno.
³² Terachas gyveno du šimtus penkerius metus. Terachas mirė Harane.

Abromo pašaukimas

12 VIEŠPATS tarė Abromui:
 „Eik iš savo gimtojo krašto, savo tėvo namų, į kraštą, kurį tau parodysiu.
² Padarysiu iš tavęs didelę tautą ir palaiminsiu tave; išaukštinsiu tavo vardą, ir tu būsi palaiminimas.
³ Laiminsiu tave laiminančius ir keiksiu tave keikiančius;
 *visos žemės gentys ras tavyje palaiminimą“.

⁴ Abromas išėjo, kaip VIEŠPATS jam buvo liepęs, ir Lotasėjo drauge su juo. Abromas buvo septyniasdešimt penkerių metų, kai paliko Haraną. ⁵ Abromas pasiėmė savo žmoną Sarają, brolio sūnų Lotą, visus turtus, kuriuos buvo sukaupę, ir visus žmones, kuriuos buvo Harane įsigiję. Jie leidosi į Kanaano kraštą ir į Kanaano kraštą atkeliavo. ⁶ Tarpais sustodamas, Abromas per Kanaano kraštą keliavo iki pat Morės ažuolo vietovės prie Sichemo. (Tuomet krašte buvo kanaaniečiai.)

⁷ VIEŠPATS pasirodė Abromui ir tarė: „Šį kraštą duosiu tavo palikuonims“. Ten Abromas pastatė jam pasirodžiusiam VIEŠPAČIUI aukurą. ⁸ Iš čia jis pajudėjo kalnų link į rytus nuo Betelio ir pasistatė savo palapinę; į vakarus nuo jos buvo Betelis, o į rytus – Ajas. Ir čia pastatė aukurą ir vardu šaukėsi VIEŠPATIES. ⁹ Po to Abromas, tarpais sustodamas, keliavo Negebo link.

¹⁰ Krašte kilo badas. Abromas kėlėsi į Egiptą gyventi kaip ateivis, nes badas krašte buvo nuožmus. ¹¹ Prieš pat įeinant į Egiptą, jis kreipėsi į savo žmoną

Sarają: „Žinau, kokia tu graži moteris. ¹² Egiptiečiai, tave pamatę, pamany: 'Tai jo žmona'. Mane jie užmuš, o tave paliks gyvą. ¹³ Tad prašyčiau *sakyti, jog esi mano sesuo, kad per tave man būtų gera ir tavo dėka išlikčiau gyvas“.

¹⁴ Abromui įėjus į Egiptą, egiptiečiai matė, kad moteris buvo labai graži. ¹⁵ Ją pastebėję faraono dvariškiai labai išgyrė faraonui. Moteris tada buvo paimta į faraono šeimyną. ¹⁶ Per ją Abromui gerai sekėsi. Jis įsigijo avių, jaučių, asilų, vergų ir vergių, asilų ir kupranugarių.

¹⁷ Bet už Abromo žmoną Sarają VIEŠPATS baudė faraoną ir jo šeimyną didelėmis nelaimėmis. ¹⁸ Faraonas pasišaukė Abromą ir sakė jam: „Ką tu padarei! Kodėl nepasakei, kad ji tavo žmona? ¹⁹ Kodėl sakei: 'Ji mano sesuo'? Aš paėmiau ją už žmoną. O dabar štai tavo žmona! Pasiimk ir išeik!“

²⁰ Faraonas davė savo vyrams nurodymų, ką daryti, ir tie išvarė jį drauge su žmona ir viskuo, ką turėjo.

Lotas atsiskiria

13 Drauge su žmona ir viskuo, ką turėjo, Abromas iš Egipto nusikėlė į Negebą. Kartu buvo ir Lotas. ² Dabar Abromas turėjo labai daug galvijų, sidabro ir aukso. ³ Iš Negebo, vienur kitur sustodamas, jis nukeliavo iki pat Betelio – tos vietos, kur iš pradžių buvo pasistatęs palapinę tarp Betelio ir Ajo, ⁴ tos vietos, kur pirmiau buvo padaręs aukurą. Čia Abromas vardu šaukėsi VIEŠPATIES. ⁵ Lotas, keliavęs kartu su Abromu, taip pat turėjo avių ir galvijų kaimenių bei palapinių. ⁶ O kraštas negalėjo jų abiejų, gyvenančių drauge, išlaikyti. Jų nuosavybė buvo tokia didelė, kad jie nebegalėjo likti kartu. ⁷ Be to, kildavo vaidų tarp Abromo ir Loto galvijų piemenų. Krašte tuomet gyveno kanaaniečiai ir perizai.

^{12,1} Aps 7,2-3; Hbr 11,8

^{12,3} Gal 3,8

^{12,7} Aps 7,5; Gal 3,16

^{12,13} Pr 20,2; 26,7

⁸Tada Abromas tarė Lotui: „Prašyčiau, kad nebūtų vaido tarp manęs ir tavęs ar tarp mano piemenų ir tavo piemenų, nes esame giminaičiai.“ ⁹Argi ne visas kraštas prieš tave? Prašyčiau atsiskirti nuo manęs. Jei tu eisi į kairę, aš eisiu į dešinę, jei tu eisi į dešinę, aš eisiu į kairę.“ ¹⁰Lotas apsižvalgė aplinkui ir pamatė, kad Jordano lyguma iki pat Coaro buvo gerai drėkinama, kaip paties *VIEŠPATIES sodas, kaip Egipto žemė. (Tai buvo prieš VIEŠPAČIUI su-naikinant Sodomą ir Gomorą.) ¹¹Lotas pasirinko visą Jordano lygumą ir nusikėlė rytų link. Jiedu taip ir atsiskyrė vienas nuo kito. ¹²Abromas apsigyveno Kanaano krašte, o Lotas įsikūrė tarp Lygumos miestų ir pasistatė savo palapines prie Sodomos. ¹³O Sodomos gyventojai buvo nedori ir labai nusidėję VIEŠPAČIUI.

¹⁴Lotui atsiskyrus, VIEŠPATS tarė Abromui: „Dabar pakelk akis ir pasižiūrėk iš tos vietos, kurioje stovi, į šiaurę ir į pietus, į rytus ir į vakarus, ¹⁵*nes visą kraštą, kurį matai, amžinai atiduosiu tau ir tavo palikuonims. ¹⁶Padarysiu tavo palikuonis gausius tarsi žemės dulkės. Jei kas galėtų suskaityti žemės dulkes, tai ir tavo palikuonys galėtų būti suskaityti. ¹⁷Pakilk, pereik išilgai ir skersai kraštą, nes tau jį atiduosiu.“ ¹⁸Abromas išardė savo palapinę ir nusikėlė gyventi prie Mamrės ažuolų, arti Hebrono. Ten jis pastatė VIEŠPAČIUI aukurą.

Keturi karaliai

14 Šinaro karaliaus Amrafelio, Elasarо karaliaus Arjocho, Elamo karaliaus Kedorlaomero ir Goimų karaliaus Tidalо dienomis ²šie karaliai išėjo į karą su Sodomos karaliumi Bera, Gomoros karaliumi Birša, Admos karaliumi Šinabu, Ceboimų

karaliumi Šemeberu ir Belos (tai yra Coaro) karaliumi. ³Pastarieji susirinko Sidimų slėnyje, kur dabar Druskos jūra*. ⁴Dvylika metų jie buvo vergavę Kedorlaomerui, bet tryliktaisiais metais sukilo. ⁵Keturioliktaisiais metais Kedorlaomeras ir jam artimi karaliai atžygiavo ir numalšino refajus Aštarot Karnaimuose, zuzus Hame, emus Šave Kirjataimuose ⁶ir horus Seyro kalnuose iki pat El Parano dykumos pakraščio. ⁷Grįždami jie atėjo į En Mišpatą (tai yra Kadešą) ir numalšino visą amalekiečių kraštą bei amoritus, gyvenusius Hacecon Tamaroje. ⁸Tuomet Sodomos karalius, Gomoros karalius, Admos karalius, Ceboimų karalius ir Belos (tai yra Coaro) karalius išžygiavo ir stojo į mūšį Sidimų slėnyje ⁹su Elamo karaliumi Kedorlaomeru, Goimų karaliumi Tidalu, Šinaro karaliumi Amrafeliu ir Elasarо karaliumi Arjochu – keturi karaliai prieš penkis. ¹⁰O Sidimų slėnis buvo pilnas bitumo duobių. Sodomos ir Gomoros karaliai bėgdami įkrito į jas, o likusieji pabėgo į kalnus. ¹¹[Nugalėtojai] pagrobė visus Sodomos ir Gomoros turtus bei visas maisto atsargas ir pasitraukė, ¹²pagrobdami ir Sodomoje gyvenusį Abromo brolio sūnų Lotą su jo turtais.

¹³Bėglys atnešė žinią hebrajui Abromui, gyvenusiam prie amorito Mamrės, Eškolo ir Anerо brolio, ažuolų. Jie buvo Abromo sąjungininkai. ¹⁴Išgirdęs, kad jo brolio sūnus pagrobtas į nelaisvę, Abromas sutelkė tris šimtus aštuoniolika vyrų – savo išlaikytinių, gimusių jo šeimynoje – ir vijosi iki pat Dano. ¹⁵Naktį, paskirstęs prieš grobikus savo vyrus, jis ir jo tarnai juos užpuolė, nugalėjo ir nusivijo iki Hobos į šiaurę nuo Damasko. ¹⁶Jis atėmė visus turtus, atėmė taip pat savo brolio sūnų Lotą ir jo turtus, moteris bei kitus žmones.

^{13,10} Pr 2,10

^{13,15} Apd 7,5; Gal 3,16

^{14,3} Tuometinis Negyvosios jūros pavadinimas.

Abromo palaiminimas

¹⁷ Kai Abromas sugrįžo nugalėjęs Kedorlaomera ir su juo buvusius karalius, Sodomos karalius išėjo jo pasitikti į Šavės (tai yra Karaliaus) slėnį. ¹⁸ *O Salemo karalius Melchizedekas atnešė duonos ir vyno. Jis buvo Dievo Aukščiausiojo kunigas. ¹⁹ Jis palaimino Abromą, tardamas:

„Tepalaimina Abromą
Dievas Aukščiausiasis,
dangaus ir žemės Kūrėjas!

²⁰ Tebūna pašlovintas Dievas
Aukščiausiasis,
kuris tau į rankas atidavė
tavo priešus!“

Abromas jam davė nuo visko dešimtinę. ²¹ Tuomet Sodomos karalius tarė Abromui: „Duok man žmones, o turtus pasiimk sau“. ²² Abromas atsakė Sodomos karaliui: „Aš prisiečiau VIEŠPAČIUI, Dievui Aukščiausiajam, dangaus ir žemės Kūrėjui, ²³ kad neimsiu nei siūlo galo, nei apavo dirželio, nei ko nors, kas tau priklauso, idant nesakytumei: 'Aš padariau Abromą turtingą'. ²⁴ Tebūna man tik tai, ką suvalgė su manimi ėjusieji vyrai, ir su manimi ėjusiųjų vyrų – Anero, Eškolo ir Mamrės – dalis. Tebūna leista jiems pasiimti savo dalį“.

Sandora su Abromu

15 Po šių įvykių Abromas matė re-gėjimą, ir pasigirdo VIEŠPATIES žodis. Jis tarė: „Nebijok, Abromai, aš tavo skydas. Tavo atpildas bus labai didelis“.

² Bet Abromas atsakė: „Viešpatie DIEVE*, kas man iš tavo dovanų, nes aš lieku bevaikis ir mano namų įpėdinis yra damaskietis Eliezeras!“ ³ Abromas pridūrė: „Palikuonio man nedavei, todėl vergas, gimęs mano namuose, bus mano įpėdinis“. ⁴ Ir štai išgirdo jis VIEŠPATIES žodį: „Jis nebus tavo pa-

veldėtojas. Tavo paveldėtojas gims iš tavęs paties“. ⁵ Išvedęs jį laukan, tęsė: „Pažvelk į dangų ir suskaičiuok žvaigždes, jei gali, jas suskaičiuoti“. Po to tarė: „Tokie gausūs bus tavo palikuonys“. ⁶ *Jis patikėjo VIEŠPAČIUI, ir tai jam VIEŠPATS įskaitė teisumu.

⁷ Tuomet jis tarė jam: „Aš esu VIEŠPATS, kuris išvedžiau tave iš chaldėjų Ūro, kad daugiau tau ši kraštą kaip paveldą“. ⁸ – „Viešpatie DIEVE, – paklausė jis, – iš ko aš pažinsiu, kad jį paveldėsiu?“ ⁹ Jis atsakė: „Parūpink man treigę telyčią, treigę ožką, treigį aviną, purpelį ir jauną balandį“. ¹⁰ Jis visus juos parūpino, perkirto pusiau ir suguldė puses vieną priešais kitą. O paukščių pusiau neperkirto. ¹¹ Plėšrieji paukščiai leidosi ant skerdienos, bet Abromas juos nuvaikė.

¹² Saulei leidžiantis, Abromą apėmė didelis miegas ir apgaubė didelė, baisi tamsa. ¹³ Tuomet VIEŠPATS tarė Abromui: „Tu turi žinoti, kad *tavo palikuonys bus ateiviai ne savo krašte. Ten jie bus pavergti ir kentės priespaudą keturis šimtus metų. ¹⁴ *Bet tautą, kuriai jie vergaus, aš teisiu. Po to jie išeis su dideliu lobiu. ¹⁵ Tu nueisi pas savo protėvius ramybėje ir būsi palaidotas su laukęs žilos senatvės. ¹⁶ O čia sugrįš jų ketvirta karta, nes amoritų nedorumo saikas dar neprisipildė“.

¹⁷ Saulei nusileidus ir tamsai įsiviešpatavus, rūkstantis žarijų indas ir liepsnojantis deglas perėjo tarp anų skerdienos pusių*. ¹⁸ Tą dieną VIEŠPATS sudarė sandorą su Abromu, tardamas: „*Tavo palikuonims duosiu šį kraštą nuo Egipto upės ligi didžiosios upės – Eufrato, – ¹⁹ kraštą kaitinų, kenazų,

^{15,5} Rom 4,18; Hbr 11,12

^{15,6} Rom 4,3,23; Gal 3,6; Jok 2,23

^{15,13} Iš 1,1-14; Apd 7,6

^{15,14} Iš 12,40-41; Apd 7,7

^{15,17} Taip patvirtinta sandora.

^{15,18} Apd 7,5

^{14,18-20} Hbr 7,1-10

^{15,2} Hebr. „Viešpatie Jahve“. Plg. Iš 3,14-15.

kedemiečių, ²⁰ hetitų, perizų, refajų, ²¹ amoritų, kanaaniečių, girgašų ir jebusiečių“.

Izmaelio gimimas

16 Abromo žmona Saraja nebuvo pagimdžiusi jam vaikų. Ji turėjo egiptietę tarnaitę, vardu Hagara.

² Saraja kreipėsi į Abromą: „Žiūrėk, VIEŠPATS sulaikė mane nuo gimdymo. Todėl sueik su mano tarnaitė. Gal nors per ją aš turėsiu sūnų*“. Abromas paklaūsė Sarajos prašymo. ³ Taigi tada, kai Abromas buvo išgyvenęs dešimt metų Kanaano krašte, Abromo žmona Saraja paėmė savo egiptietę tarnaitę Hagarą ir davė ją savo vyrui Abromui kaip žmoną. ⁴ Jis suėjo su Hagara, ir ji pastojo. Pamačiusi, kad tapo nėščia, ji ėmė žiūrėti į savo šeimnininkę su panieka. ⁵ Tuomet Saraja tarė Abromui: „Tu kaltas dėl man daromos skriaudos! Daviau savo tarnaitę tau į glėbį, o ji, pasijutusi nėščia, žiūri į mane su panieka. Tebūna VIEŠPATS tavo ir mano teisėjas!“ ⁶ Abromas atsakė Sarajai: „Tavo tarnaitė tavo rankose. Daryk su ja, kas tau tinka“. Saraja tat su ja taip šiurkščiai elgėsi, kad ši nuo jos pabėgo.

⁷ VIEŠPATIES angelas atrado ją prie vandens šaltinio dykumoje, prie šaltinio pakeliui į Šūrą, ⁸ ir tarė: „Hagara, Sarajos verge, iš kur ateini ir kur eini?“ Ji atsakė: „Bėgu nuo savo šeimnininkės Sarajos“. ⁹ VIEŠPATIES angelas tarė jai: „Grįžk pas savo šeimnininkę ir paklusk jos šiurkščiai rankai, ¹⁰ nes, – kalbėjo toliau jai VIEŠPATIES angelas, –

padarysiu tavo palikuonis tokius gausius, kad jie per daugumą bus nesuskaitomi“.

¹¹ VIEŠPATIES angelas tęsė, sakydamas jai:

„Žiūrėk, tu esi nėščia ir pagimdysi sūnų;

pavadinsi jį Izmaeliu*, nes VIEŠPATS išgirdo tavo sielvarto šauksmus.“

¹² Jis bus smarkus žmogus, ranką pakėlęs prieš visus, o visi – prieš jį.

Pykdamasis su visa savo gimine gyvens“.

¹³ Su ja kalbėjusį VIEŠPATį ji taip pavadino: „Tu esi 'Matymo Dievas', – sakė ji, – nes argi aš iš tikrųjų mačiau Dievą ir pamačiusi išlikau gyva*?“ ¹⁴ Todėl šaltinis buvo pavadintas „Šaltiniu Gyvojo, kuris mane mato“. Jis yra tarp Kadešo ir Beredo.

¹⁵ *Hagara pagimdė Abromui sūnų. Sūnų, kurį jam pagimdė Hagara, Abromas pavadino Izmaeliu. ¹⁶ Abromas buvo aštuoniasdešimt šešerių metų, kai Hagara jam pagimdė Izmaelį.

Apipjaustymo Sandora

17 Kai Abromas buvo devyniasdešimt devynerių metų, VIEŠPATS pasirodė jam ir tarė: „Aš esu Dievas Visagalis. Eik mano keliu ir būk be priekaišto. ² Aš sudarysiu Sandorą tarp manęs ir tavęs; padarysiu tave be galo gausingą“. ³ Abromas parpuolė kniūbsčias, o Dievas toliau kalbėjo: ⁴ „Štai mano Sandora su tavimi: tu būsi tautų daugybės protėvis. ⁵ Daugiau nebebūsi vadinamas Abromu, bet tavo vardas bus Abraomas*, nes *padariau tave tautų daugybės tėvu. ⁶ Padarysiu tave be galo vaisingą; iš tavęs padarysiu tautas, iš tavęs kils karaliai. ⁷ Palaikysiu Sandorą tarp savęs ir tavęs bei tavo palikuonių po tavęs per jų kartas kaip *amžiną

^{16,11} Hebr. „Dievas išgirdo“.

^{16,13} Buvo tikima, kad Dievą pamatęs žmogus turi mirti.

^{16,15} Gal 4,22

^{17,5} Hebr. *‘aberāhām* su intarpu *hā* kildinamas iš *‘āb hāmōn gōjim* – „tėvas tautų daugybės“.

^{17,5} Rom 4,17

^{17,7} Lk 1,55

^{16,2} Tai atitiko huritų įstatymus.

Sandorą – būti tavo ir tavo palikuonių po tavęs Dievu. ⁸*Tau ir tavo palikuonims po tavęs duosiu kraštą, kuriame gyvenį kaip ateivis, visą Kanaano kraštą kaip amžiną nuosavybę. Aš būsiu jų Dievas“.

⁹ Dievas kalbėjo Abraomui: „O tu savo ruožtu laikysiesi mano Sendoros, tu ir tavo palikuonys po tavęs per savo kartas. ¹⁰*Štai Sandora, kurios laikysies, tarp manęs ir tavęs bei tavo palikuonių po tavęs: kiekvienas vyriškis iš jūsų bus apipjaustytas. ¹¹ Apipjaustysite apyvarpio odą, ir tai bus ženklas Sendoros tarp manęs ir jūsų. ¹² Per jūsų kartas kiekvienas vyriškis iš jūsų, sulaukęs aštuonių dienų, bus apipjaustytas; taip pat namuose gimęs vergas ar pirktinis iš pašaliečio, kuris nėra iš tavo palikuonių. ¹³ Abu – vergas, gimęs tavo namuose, ir nupirkta-sis už tavo pinigų – turi būti apipjaustyti. Taip mano Sandora bus jūsų kūne amžina Sandora. ¹⁴ Neapipjaustytas vyriškis, – kiekvienas, kurio apyvarpio oda nėra apipjaustyta, – bus atkirstas nuo savo giminės. Jis sulaužė mano Sandorą“.

¹⁵ Dievas kalbėjo Abraomui: „O savo žmonos Sarajos nebevadinsi Saraja, nes jos vardas bus Sara. ¹⁶ Aš palaiminsiu ją ir, be to, duosiu tau per ją sūnų. Aš ją laiminsiu; ji duos pradžią tautoms, iš jos kils karaliai“. ¹⁷ Abraomas parpuolė veidu žemėn ir juokėsi, širdyje galvodamas: „Argi gali kūdikis gimti šimtamėčiui seniui? Argi gali Sara, būdama devyniasdešimtmetė, gimdyti?“ ¹⁸ Tad Abraomas Dievui ir sakė: „O kad Izmaelis gyvuotų tavo malone!“ ¹⁹ O Dievas tarė: „Vis dėlto Sara pagimdys tau sūnų, ir tu pavadinsi jį Izaoku. Aš palaikysiu savo Sandorą su juo kaip amžiną sandorą jo palikuonims. ²⁰ Ir dėl Izmaelio tave išklausiau: štai laiminsiu jį,

padarysiu be galo gausingą. Jis bus dvylikos vadų tėvas; padarysiu iš jo didelę tautą. ²¹ Bet savo Sandorą aš palaikysiu su Izaoku, kurį Sara tau pagimdys šiuo laiku kitais metais“. ²² Vos pabaigęs kalbėtis, Dievas pakilo nuo Abraomo.

²³ Tuomet Abraomas paėmė savo sūnų Izmaelį ir visus vergus, gimusius jo namuose bei pirktus jo pinigais, visus savo namų vyriškius, ir tą pačią dieną, kaip Dievas jam buvo įsakęs, apipjaustė jų apyvarpio odą. ²⁴ Abraomas buvo devyniasdešimt devynerių metų, kai jam buvo apipjaustyta apyvarpio oda. ²⁵ O jo sūnus Izmaelis buvo trylikametis, kai jam buvo apipjaustyta apyvarpio oda, ²⁶ Abraomas ir Izmaelis buvo apipjaustyti tą pačią dieną. ²⁷ Drauge su jais apipjaustyti visi jo namų vyrai – vergai, gimę namuose, ir pirktiniai iš pašaliečių.

Abraomo svečiai

18 VIEŠPATS pasirodė prie Mamrės ažuolų, Abraomui sėdint pačioje dienos kaitroje prie savo palapinės angos. ² Jis pakėlė akis ir pamatė netoli savęs stovinčius tris vyrus. Pamatęs juos, jis atbėgo nuo palapinės angos jų pasitikti ir, nusilenkdamas iki žemės, ³ tarė: „Mano viešpatie, jei susilaukiau malonės tavo akyse, neaplenk savo tarno. ⁴ Tebūna atnešta truputį vandens; nusiplaukite kojas ir pailsėkite po medžiu. ⁵ Atnešiu kąsnių duonos, kad galėtumėte pasistiprinti. Po to galėsite toliau eiti, nes juk užsukote pas savo tarną“. Jie atsakė: „Daryk, kaip sakai“. ⁶ Abraomas nuskubėjo į palapinę pas Sarą ir paliepė: „Greitai įmaišyk tris saikus gerų miltų, išminkyk ir iškepk plokštainių“. ⁷ Abraomas nubėgo prie kaimenės, paėmė veršį, jauną ir rinktinį, padavė tarnui, ir šis greitai jį paruošė. ⁸ Tuomet, paėmęs varškės bei pieno ir paruoštą veršieną, padėjo visa prieš juos, o pats patarnavo jiems valgant po medžiu.

^{17,8} *Apd 7,5; Gal 3,16*

^{17,10} *Apd 7,8; Rom 4,11*

⁹ „Kurgi tavo žmona Sara?“ – paklausė jie. Jis atsakė: „Va ten, palapinėje“. ¹⁰ Tuomet vienas jų tarė: „Aš tikrai sugrįšiu pas tave šiuo laiku kitais metais, ir tavo žmona Sara turės sūnų“. Tuo tarpu Sara, stovėdama jam už nugaros prie palapinės angos, klausėsi. ¹¹ Abraomas ir Sara buvo senyvo amžiaus, pagyvenę. Sara jau buvo liovusis sirgti mėnesinėmis. ¹² Tad Sara juokėsi, sau sakydama: „Po to, kai nuvytau, negi patirsiu džiaugsmą?“ ¹³ Mano vyras toks senas!“ ¹³ VIEŠPATS tarė Abraomui: „Kodėl Sara juokiasi, sakydama: ‘Nejau aš iš tikrųjų dar gimdysiu, būdama tokia sena?’“ ¹⁴ *Argi yra Dievui negalimų dalykų? Aš sugrįšiu pas tave šiuo laiku kitais metais, ir Sara turės sūnų“. ¹⁵ O Sara gynėsi, sakydama: „Aš nesijuokiau“, – nes buvo išsigandusi. Bet jis atsakė: „Tu tikrai juokeisi“.

¹⁶ Vyras pakilo ir žvalgėsi, kaip eiti Sodomos link. Abraomas lydėdamasėjo kartu su jais. ¹⁷ VIEŠPATS mąstė: „Argi aš slėpsiu nuo Abraomo, ką žadu tuojau daryti, ¹⁸ žinodamas, kad Abraomas taps didele bei galinga tauta ir kad visos žemės tautos ras jame palaiminimą? ¹⁹ Juk išrinkau jį, kad galėtų pamokyti savo vaikus ir savo būsimą šeimą laikytis VIEŠPATIES kelio, darant kas teisu ir teisinga, idant VIEŠPATS galėtų įvykdyti, ką yra pažadėjęs Abraomui“. ²⁰ Tuomet VIEŠPATS tarė: „Šauksmo prieš Sodomą ir Gomorą taip padaugėjo, ir jų nuodėmė tokia sunki, ²¹ kad turėjau nužengti ir pamatyti, ar jie iš tikro elgiasi, kaip skelbia mane pasiekęs šauksmas. Taip ar ne – sužinosiu“.

²² Vyras pasuko Sodomos link. Tuo tarpu Abraomas liko stovėti priešais VIEŠPATĮ. ²³ Abraomas priėjo arčiau ir tarė: „Argi iš tikrųjų kartu su nedo-

rėliu pražudysi teisiųjų? ²⁴ Jei mieste rastųsi penkiasdešimt teisiųjų, nejau pražudytum tą vietą ir neatleistum dėl penkiasdešimt mieste esančių teisiųjų? ²⁵ Ne tavo būdas daryti tokį dalyką – žudyti teisiųjų kartu su nedorėliu ir padaryti teisiųjų lygų nedorėliui! Tai ne tavo būdas! Argi tas, kuris yra visos žemės Teisėjas, nesiels teisingai?“ ²⁶ VIEŠPATS atsakė: „Jei rasiu Sodomos mieste penkiasdešimt teisiųjų, dėl jų pasigailėsiu visos šios vietos“. ²⁷ O Abraomas vėl tarė: „Žiūrėk, kaip drįstu kalbėti VIEŠPAČIUI, būdamas dulkė ir pelenai. ²⁸ O jeigu trūktų penkių ligi penkiasdešimt teisiųjų? Argi dėl tų penkių sunaikintum visą miestą?“ Jis atsakė: „Nesunaikinsiu, jei rasiu ten keturiasdešimt penkis“. ²⁹ Bet jis vėl kalbėjo, sakydamas: „O jei keturiasdešimt?“ Jis atsakė: „Dėl keturiasdešimt to nedarysiu“. ³⁰ „Tenesupyksta ant manęs VIEŠPATS, – tarė jis, – kad aš toliau kalbu. O jei trisdešimt?“ Jis atsakė: „Nedarysiu, jeigu rasiu trisdešimt“. ³¹ Jis tarė: „Žiūrėk, kaip drįstu kalbėti VIEŠPAČIUI. O jei ten rastųsi dvidešimt?“ Jis atsakė: „Ir dėl dvidešimt nesunaikinsiu“. ³² Tuomet jis tarė: „Tenesupyksta ant manęs VIEŠPATS, kad dar kalbėsiu. O jei dešimt?“ „Nesunaikinsiu dėl dešimt“, – atsakė jis.

³³ Baigęs kalbėtis su Abraomu, VIEŠPATS nuėjo savo keliu, o Abraomas parėjo į savo gyvenvietę.

Sodomos sunaikinimas

19 Anie du angelai atėjo į Sodomą vakare. Lėtas sėdėjo Sodomos vartuose. Pamatęs juos, Lėtas pakilo jų pasveikinti ir, nusilenkdamas iki žemės, ² tarė: „Mano viešpačiai, prašyčiau užsukti į savo tarno namus pernaktvoti ir nusiplauti kojas. Anksti galėsite keltis ir keliauti toliau savo keliu“. Bet jie atsakė: „Ne. Praleisime naktį aikštėje“.

^{18,10} Rom 9,9

^{18,12} 1 Pt 3,6

^{18,14} Lk 1,37

³O jis taip labai juos kvietė, kad jie pasuko pas jį ir įžengė į jo namus. Tada jis paruošė jiems vaišes, iškepė neraugintos duonos, ir jiedu papietauvo. ⁴Bet jiems dar neatgulus, miesto vyrai – Sodomos vyrai, jauni ir seni, visi žmonės iki paskutinio – apsupo namus. ⁵Ir šaukė Lotui: „Kur tie vyrai, atėjusieji pas tave šį vakarą? Atvesk juos mums, kad galėtume juos pažinti“. ⁶Lotas išėjo pas juos už durų ir, uždaręs paskui save duris, ⁷kalbėjo: „Maldauju, mano broliai, nesieltkite nedorai! ⁸Žiūrėkite, aš turiu dvi dukteris, kurios dar nėra pažinusios vyro. Leiskite man jas jums atvesti, darykite su jomis, kas jums patinka, tik nedarykite nieko aniems vyrams, nes jie įžengė mano stogo pavėsin“. ⁹Bet jie atsakė: „Pasitrauk į šalį! Šis žmogelis, – šaipėsi jie, – atkeliaavo čionai kaip ateivis, o jau elgiasi kaip teisėjas! Dabar su tavimi pasielgsime pikčiau negu su jais!“ Tuomet jie apniko su įniršiu Lotą ir prisigrūdo prie durų jų išlaužti. ¹⁰Bet anie vyrai iškišo rankas, įsitraukė Lotą į vidų ir uždarė duris. ¹¹O žmones, buvusius prie namų durų – jaunus ir senus – jie nuplieskė tokia akinančia šviesa, kad veltui šie stengėsi surasti duris.

¹²Tuomet anie vyrai klausė Lotą: „Ką daugiau iš savųjų turi čia? Žentus, sūnus, dukteris ir bet ką iš savųjų – išvesk juos iš šios vietos, ¹³nes mes šią vietą tuojau sunaikinsime! Šauksmas prieš Sodomos žmones, pasiekęs VIEŠPATĮ, pasidarė toks garsus, kad VIEŠPATS atsiuntė mus jos sunaikinti“. ¹⁴Lotas išėjo tada ir kalbėjosi su žentais, ketinusiais vesti jo dukteris: „Kelkitės, eikite iš šios vietos, nes VIEŠPATS tuojau sunaikins miestą“. Bet žentams atrodė, kad jis juokauja.

¹⁵Rytui auštant, angelai ragino Lotą, sakydami: „Skubėk, paimk žmo-

ną ir abi čia esančias dukteris, kad neprაžūtumėte dėl miesto kaltės“. ¹⁶Bet jis vis delsė. Tad anie *vyrai paėmė jį, jo žmoną ir abi dukteris už rankų – VIEŠPATS buvo jam gailestingas – ir išvedė jį saugiai už miesto. ¹⁷Kai jau buvo išvedę, vienas jų tarė: „Bėgte gelbėkite savo gyvybę, atgal nesižvalgykite ir Lygumoje niekur nesustokite. Gelbėkitės kalnuose, kad neprაžūtumėte!“ ¹⁸O Lotas atsakė jam: „O ne, mano viešpatie! ¹⁹Štai tavo tarnas susilaukė malonės tavo akyse, ir tu parodei didelį gerumą, išgelbėdamas man gyvybę! Tačiau gelbėtis, bėgdamas į kalnus, aš nepajėgiu iš baimės, kad užklups mane nelaimė ir aš numirsiu. ²⁰Prašyčiau žiūrėti, va anas miestas gana arti nubėgti, ir tai tokia maža vieta. Leisk man ten nubėgti – tai tokia maža vieta, ar ne? – ir išliksiu ten gyvas!“ ²¹Jis atsakė: „Labai gerai! Suteiksiu tau malonę ir šiuo atveju; miesto, apie kurį kalbi, nesunaikinsiu. ²²Skubėk, gelbėkis ten, nes negaliu nieko daryti, kol tu ten nenueisi“. Todėl anas miestas ir buvo pavadintas Coaru. ²³Saulė buvo pakilusi virš akiračio, kai Lotas atėjo į Coarą.

²⁴Tuomet *VIEŠPATS liejo ant Sodomos ir Gomoros sierą ir ugnį. ²⁵Jis sunaikino tuos miestus ir visą Lygumą drauge su visais miestų gyventojais ir žemės augmenija. ²⁶O *[Loto] žmona, eidama iš paskos, dairėsi atgal ir pavirto druskos stulpu.

²⁷Anksti rytą Abraomas nuskubėjo į tą vietą, kur buvo stovėjęs prieš VIEŠPATĮ ²⁸ir, žvelgdamas žemyn Sodomos ir Gomoros bei viso Lygumos krašto link, matė tik kylančius nuo žemės dūmus, tarsi iš krosnies.

²⁹Taigi, naikindamas Lygumos miestus ir sugriaudamas miestus, kuriuose

^{19,16} 2 Pt 2,7

^{19,24-25} Mt 10,15; 11,23-24; Lk 10,12; 17,29;

2 Pt 2,6; Jud 7

^{19,26} Lk 17,32

^{19,5} T. y. lytiškai santykiauti.

buvo gyvenęs Lotas, Dievas prisiminė Abraomą ir išgelbėjo Lotą iš tikros pradžios.

Loto dukterys

³⁰ Lotas pakilo iš Coaro ir apsigyveno kalnuose su dviem dukterimis. Coare pasilikti bijojo. Tad gyveno su dviem dukterimis oloje. ³¹ Pirmagimė tarė jaunesniajai: „Mūsų tėvas sensta, nėra kito vyro žemėje sueiti su mumis, kaip įprasta visame pasaulyje. ³² Eikš, nugirdykime tėvą vynu ir gulėsime su juo, idant turėtume palikuonį iš savo tėvo“.

³³ Tą naktį juodvi nugirdė tėvą vynu, pirmagimė įėjo ir gulėjo su savo tėvu. Jis nežinojo nei kada ji atgulė, nei kada atsikėlė. ³⁴ Kitą dieną pirmagimė tarė jaunesniajai: „Žiūrėk, praėjusią naktį aš gulėjau su savo tėvu. Nugirdykime jį vynu ir šią naktį. Tu įeik ir gulėk su juo, idant turėtume palikuonį iš savo tėvo“.

³⁵ Taigi juodvi nugirdė tėvą ir tą naktį. Jaunesnioji pakilo ir gulėjo su juo. O jis nežinojo nei kada ji atgulė, nei kada atsikėlė. ³⁶ Taip abi Loto dukterys tapo nėsčios iš savo tėvo. ³⁷ Pirmagimė pagimdė sūnų ir pavadino jį Moabu; jis yra šiandienų moabitų protėvis. ³⁸ Ir jaunesnioji pagimdė sūnų ir davė Ben Amio vardą; jis yra šiandienų amonitų protėvis.

Abraomas ir Abimelechas

20 Iš ten Abraomas iškeliavo Negebo srities link ir įsikūrė tarp Kadešo ir Šūro. Gyvendamas Gerare kaip ateivis, ² Abraomas sakė apie savo žmoną: „Ji mano sesuo“. Užtat Geraro karalius Abimelechas ją parsigabeno sau. ³ Naktį sapne Dievas atėjo pas Abimelechą ir sakė jam: „Tu mirsi dėl moters, kurią pasiėmei, nes tai ištekęs moteris“. ⁴ O Abimelechas dar nebuvo jos palietęs, todėl tarė: „Viešpatie, argi tu pradžudytum nekaltą žmogų? ⁵ Argi

ne jis pats man sakė: 'Ji mano sesuo'? Ir ji pati patvirtino: 'Jis mano brolis'. Kai tai padariau, mano širdis buvo dora ir rankos nekaltos“. ⁶ Tuomet sapne Dievas atsakė jam: „Taip, aš žinojau, kad tu tai darai dora širdimi ir nekaltomis rankomis. Be to, aš pats sulaikiau tave, kad nenusidėtum, todėl ir neleidau tau jos paliesti. ⁷ Dabar sugrąžink vyrui žmoną; jis pranašas, todėl tave užtars, ir liksi gyvas. Bet jei nesugrąžinsi, žinok, kad tikrai mirsi; pražūsi pats ir visa, kas tau priklauso“.

⁸ Abimelechas atsikėlė anksti rytą, susišaukė visus tarnus ir papasakojo jiems visa, kas buvo įvykę. Žmonės buvo baimės priblokšti. ⁹ Tuomet Abimelechas pasišaukė Abraomą ir tarė jam: „Ką tu padarei! Kuo aš tau nusi-dėjau, kad užtraukė tokia didelė kaltė man ir mano karalystei? Padarei man dalykų, kurie neturėtų būti daromi. ¹⁰ Ką gi tu galvojai, – klausė Abimelechas, – darydamas tokį dalyką?“ ¹¹ „Aš pamaniau, – atsakė Abraomas, – kad šioje vietoje visiškai nėra Dievo baimės, ir jie mane užmuš dėl mano žmonos. ¹² Be to, ji iš tikrųjų mano sesuo – mano tėvo, nors ir ne mano motinos duktė. Ji tapo mano žmona. ¹³ Kai Dievas išvedė mane iš tėvo namų toli kloti, aš jai sakiau: 'Prašyčiau tavęs padaryti man malonę: kad ir į kokią vietą nueitume, visur apie mane sakyk: jis mano brolis'“.

¹⁴ Abimelechas paėmė avių ir jaučių, vergų ir vergių ir davė juos Abramui. Sugrąžino jam ir Sarą, jo žmoną. ¹⁵ „Mano kraštas prieš tavo akis, – tarė Abimelechas, – apsigyvenk, kur tik tau patiks“. ¹⁶ O Sarai sakė: „Žiūrėk! Duodu tavo broliui tūkstantį sidabro galbų. Tai bus tau apginti prieš visus, esančius su tavimi; tu esi visiškai išteisinta“. ¹⁷ Tuomet Abraomas užtarė Dievui, ir Dievas išgydė Abimelechą. Jis pagydė ir Abimelecho žmoną bei verges, idant vėl galėtų gimdyti, ¹⁸ nes

dėl Abraomo žmonos Saros VIEŠPATS buvo padaręs visas Abimelecho namų moteris visiškai nevaisingas.

Izaoko gimimas

21 VIEŠPATS pasielgė su Sara, kaip buvo sakęs, ir įvykdė, ką buvo pažadėjęs. ²*Sara pastoja ir pagimdė Abraomui senatvėje sūnų tuo laiku, kurį Dievas buvo nurodęs. ³Sūnui, kurį jam pagimdė Sara, Abraomas davė Izaoko vardą. ⁴*Abraomas apipiaustė savo sūnų Izaoką aštuntąją dieną, kaip buvo įsakęs Dievas. ⁵Abraomas buvo šimto metų, kai jam gimė sūnus Izaokas. ⁶O Sara sakė: „Dievas iškrėtė man juoką; kas tik apie tai išgirs, juoksis su manimi“. ⁷Ir pridūrė: „Kas gi būtų galėjęs pasakyti Abraomui, kad Sara žindys vaikus? O vis dėlto pagimdžiau jam sūnų senatvėje“.

⁸Vaikas augo ir buvo nujunkytas. Tą dieną, kai Izaokas buvo nujunkytas, Abraomas surengė didelį pokylį.

⁹Pamačiusi egiptietės Hagaros sūnų, kurį ši buvo pagimdžiusi Abraomui, žaidžiantį su jos sūnumi Izaoku, Sara ¹⁰sakė Abraomui: „Išvaryk šią vergę su sūnumi, nes tos vergės sūnus nesidalys paveldu su mano sūnumi Izaoku!“ ¹¹Šis reikalas Abraomą labai kankino, nes tai lietė jo paties sūnų. ¹²Bet Dievas tarė Abraomui: „Nesikankink dėl berniuko ar dėl vergės. Ką tau sako Sara, daryk, kaip ji sako, nes *per Izaoką bus tęsiami tavo palikuonys. ¹³Bet ir vergės sūnų padarysiu didele tauta, nes ir jis yra tavo palikuonis“.

¹⁴Abraomas pakilo anksti rytą, paėmė šiek tiek duonos bei vandenmaišį ir padavė Hagarai. Užkėlęs juos jai ant pečių, išsiuntė ją drauge su vaiku. Išėjusi ji klajojo Beer Šebos dykumoje.

¹⁵Išsibaigus vandenmaišyje vandeniui, ji padėjo vaiką po krūmu, ¹⁶paėję jo į šalį ir atsisėdo priešais maždaug per lanko švį, sakydama: „Negaliu žiūrėti, kaip vaikas miršta“. Sėdėdama priešais, ji pravirko gaudžiomis ašaromis.

¹⁷Bet Dievas išgirdo berniuko verksmą, ir Dievo angelas iš dangaus pašaukė Hagarą, klausdamas: „Hagara, kas tau? Nebijok, nes Dievas išgirdo berniuko verksmą iš ten, kur jis yra. ¹⁸Eikš, pakelk berniuką ir paimk jį už rankos, nes aš iš jo padarysiu didelę tautą“. ¹⁹Tuomet Dievas atvėrė jai akis, ir ji pamatė vandens šaltinį. Nuėjusi prisėmė vandenmaišį vandens ir pagirdė berniuką.

²⁰Dievas buvo su berniuku, jam augant. Jis gyveno dykumoje ir tapo įgudusiu lankininku. ²¹Parano dykuma buvo jo namai. Jo motina gavo jam žmoną iš Egipto žemės.

²²Atsitiko taip, kad tuo metu *Abimelechas ir jo kariuomenės vadas Picholas sakė Abraomui: „Dievas yra su tavimi, kad ir ką tu darytum. ²³Todėl dabar Dievo vardu prisiek man šioje vietoje, kad su manimi ar mano pažįstamais ir giminėmis nesielsi apgaulingai, bet su manimi ir su kraštu, kuriame gyveni kaip ateivis, elgsiesi taip palankiai, kaip aš elgiausi su tavimi“. ²⁴Abraomas atsakė: „Prisiekiu!“

²⁵Kai Abraomas pareiškė skundą Abimelechui dėl vandens šulinio, kurį buvo užgrobę Abimelecho tarnai, ²⁶Abimelechas atsakė: „Nežinau, kas tai padarė. Iš tikrųjų man nieko apie tai nepraneši, ir aš iki šios dienos apie tai nebuvau girdėjęs“. ²⁷Abraomas paėmė avių ir jaučių, davė juos Abimelechui, ir juodu sudarė sutartį. ²⁸Tuomet Abraomas atskyrė iš kaimenės septynis ėriukus. ²⁹Abimelechas klausė Abraomą: „Ką reiškia šie septyni atskirtieji

^{21,2} Hbr 11,11

^{21,4} Gal 4,29-30

^{21,10} Rom 9,7; Hbr 11,18

^{21,12} Rom 9,7; Hbr 11,18

^{21,22} Pr 26,26

ėriukai?“³⁰ Jis atsakė: „Tu priimsi šiuos septynis ėriukus iš mano rankų, idant būtum liudytojas, kad aš iškasiau šį šulinį“. ³¹ Todėl ta vieta buvo pavadinta Beer Šeba, nes ten įjėdu padarė priešaišką.

³² Taigi, sudarę Beer Šeboje sutartį, Abimelechas ir jo kariuomenės vadas Picholas pakilo ir sugrįžo į filistinų kraštą. ³³ O [Abraomas] pasodino Beer Šeboje tamariską ir ten vardu šaukėsi VIEŠPATIES, Dievo Amžinojo. ³⁴ Filistinų krašte Abraomas ilgą laiką gyveno kaip ateivis.

Abraomo išbandymas

22 *Po šių įvykių Dievas išbandė Abraomą. Jis tarė jam: „Abraomai!“ Šis atsiliėpė: „Aš čia!“ ² – „Paimk savo sūnų, – tęsė jis, – savo vienturtį sūnų Izaoką, kurį myli, nueik į Morijos kraštą ir paaokok jį kaip deginamąją auką ten viename kalne, kurį tau nurodysiu“.

³ Pakilęs anksti rytą, pasibalnojo savo asilą, pasiėmė su savimi du tarnus ir savo sūnų Izaoką. Prisiskaldęs malkų deginamajai aukai, jis leidosi kelionėn į vietą, apie kurią jam buvo kalbėjęs Dievas. ⁴ Trečią dieną Abraomas pakėlė akis ir iš tolo pamatė tą vietą. ⁵ „Pabūkite čia su asilu, – paliepė jis tarnams, – berniukas ir aš kopšime į ten. Pagarbinsime ir sugrįšime pas jus“.

⁶ Abraomas paėmė malkų deginamajai aukai ir uždėjo jas savo sūnui Izaokui, o ugnį ir peilį nešėsi savo paties rankose. Įjėdu tęsė kelionę. ⁷ Izaokas kreipėsi į savo tėvą Abramą: „Tėve!“ – „Aš čia, mano sūnau“, – atsiliėpė šis. Jis tarė: „Ugnies ir malkų yra, bet kurgi avis deginamajai aukai?“ ⁸ Abraomas atsakė: „Dievas pats parūpins avį deginamajai aukai, mano sūnau“. Ir įjėdu drauge ėjo toliau.

⁹ Atėjo įjėdu į vietą, apie kurią buvo kalbėjęs Dievas. Abraomas pastatė ten aukurą ir sukrovė malkas. Jis surišo savo sūnų Izaoką ir *paguldė jį ant aukure šukrautų malkų. ¹⁰ Tuomet Abraomas ištiesė ranką ir pakėlė peilį savo sūnui nužudyti. ¹¹ Bet VIEŠPATIES angelas sušuko jam iš dangaus, tardamas: „Abraomai! Abraomai!“ – „Aš čia!“ – atsiliėpė jis. ¹² „Nekelk rankos prieš berniuką, – tęsė, – nieko jam nedaryk! Dabar žinau, kad tu bijai Dievo, nes neatsisakei atiduoti man savo vienturtį sūnų“. ¹³ Pakėlęs akis Abraomas pamatė aviną, ragais įstrigusį krūme. Abraomas priėjo, paėmė aviną ir paaokojo jį kaip deginamąją auką vietoj savo sūnaus. ¹⁴ O tą vietą Abraomas pavadino „VIEŠPATIS parūpins“ vardu, kaip ir nūdien sakoma: „VIEŠPATIES kalne bus parūpinta“.

¹⁵ VIEŠPATIES angelas pašaukė Abramą iš dangaus antrąkart ¹⁶ ir tarė: „Prisieikiau pačiu savimi, – tai VIEŠPATIES žodis, – kadangi tu tai padarei, neatsisakei atiduoti savo vienturčio sūnaus, ¹⁷ *aš tikrai laiminsiu tavo ir padarysiu tavo palikuonis tokius gausingūs kaip dangaus žvaigždės ir pajūrio smiltys. Tavo palikuonys užims savo priešų vartus, ir ¹⁸ *visos tautos žemėje gaus palaiminimą per tavo palikuonis, nes tu buvai klusnus mano balsui“.

¹⁹ Po to Abraomas sugrįžo pas tarnus. Jie pakilo ir drauge nuėjo į Beer Šebą. Ir Abraomas likosi gyventi Beer Šeboje.

²⁰ Atsitiko taip, kad po šių įvykių Abraomas gavo žinią: „Milka irgi pagimdė vaikų tavo broliui Nahorui: ²¹ pirmagimį Učą, jo brolį Būžą, Aramo tėvą Kemuelį, ²² Kesedą, Hazoją,

^{22,9} Jok 2,21

^{22,16-17} Hbr 6,13-14

^{22,17} Hbr 11,12

^{22,18} Apd 3,25

^{22,1-13} Hbr 11,17-19; Jok 2,21

Pildašą, Idlafą ir Betuelį“. ²³ Betueliui gimė Rebeka. Anuos aštuonis Abraomo broliui Nahorui pagimdė Milka. ²⁴ O jo sugulovė, vardu Reuma, irgi pagimdė vaikų: Tebachą, Gahamą, Tahašą ir Maaką.

Tikėjimo protėvių kapai

23 Sara gyveno šimtą dvidešimt septynerius metus. ² Sara mirė Kirjat Arbos mieste (tai yra Hebrone), Kanaano krašte. Abraomas apverkė ir apraudojo Sarą. ³ Pasitraukdamas nuo savo mirusiosios, jis kreipėsi į hetitus: ⁴ „Nors *esu svetimšalis ir ateivis, gyvenantis tarp jūsų, *parduokite man vietą kapui pas jus, kad galėčiau nunešti savo mirusiąją ir palaidoti“. ⁵ Hetitai atsakė Abraomui: ⁶ „Viešpatie, klausykis mūsų! Tu esi tarp mūsų Dievo išrinktasis. Laidok savo mirusiąją rinktinėse mūsų kapinėse. Niekas iš mūsų neatsakys kapo tavo mirusiajai palaidoti“. ⁷ Abraomas pakilo, nusilenkė hetitams, krašto gyventojams, ⁸ ir tarė jiems: „Jeigu sutinkate, kad aš nuneščiau savo mirusiąją palaidoti, tai paklauskite manęs ir užtarkite mane Coharo sūnui Efronui. ⁹ Teparduoda jis man Machpelos olą, kuri jam priklauso. Ji yra jo lauko pakraštyje. Teparduoda man ją už visą kainą kapavietei tarp jūsų“. ¹⁰ O Efronas sėdėjo tarp hetitų. Efronas Hetitas atsakė Abraomui, girdint visiems hetitams – visiems,ėjusiems pro jo miesto vartus, – tardamas: ¹¹ „O ne, mano viešpatie, klausykis manęs! Aš duodu tau tą lauką ir duodu tau olą, esančią jame. Aš duodu tau ją savo tautiečių akivaizdoje. Palaidok savo mirusiąją“. ¹² Tuomet Abraomas nusilenkė krašto gyventojams ¹³ ir tarė Efronui, girdint visiems krašto gyventojams: „O, kad tu manęs paklausytum! Aš duosiu tau lauko kainą. Priimk

ją iš manęs, kad galėčiau ten palaidoti savo mirusiąją“. ¹⁴ Efronas atsakė Abraomui: ¹⁵ „Mano viešpatie, paklausk manęs! Žemės laukas vertas keturių šimtų sidabrinių šekelių – kas tai mums dvim, ar ne tiesa? Eik ir laidok savo mirusiąją“. ¹⁶ Abraomas susiderėjo su Efronu dėl kainos. Tada Abraomas atsvėrė Efronui sidabrą, kurį buvo išsilygęs hetitams girdint, – keturis šimtus sidabrinių šekelių pagal įprastinius pirklių svarsčius.

¹⁷ Taip Efrono laukas Machpeloje priešais Mamrę – laukas su ola ir visais tame lauke buvusiais medžiais – perėjo ¹⁸ Abraomui kaip jo nuosavybė hetitų akivaizdoje – akivaizdoje visų,ėjusių pro miesto vartus. ¹⁹ Po to Abraomas palaidojo savo žmoną Machpelos lauko oloje priešais Mamrę (tai yra Hebroną), Kanaano krašte. ²⁰ Laukas ir ola iš hetitų perėjo Abraomo nuosavybėn kaip kapavietė.

Izaokas ir Rebeka

24 Abraomas buvo senyvo amžiaus ir pagyvenęs. O VIEŠPATS buvo laiminęs Abraomą visapusiškai. ² Abraomas tarė savo namų vyriausiajam tarnui, buvusiam visų jo turtų valdytoju: „Padėk savo ranką po mano šlaunimi“, ³ ir aš prisaikdinsiu tave VIEŠPAČIU, dangaus Dievu ir žemės Dievu, kad tu neimsi žmonos mano sūnui iš kanaaniečių dukterų, tarp kurių aš gyvenu, ⁴ bet nuvyksi į mano paties kraštą, pas mano giminę, ir parūpinsi žmoną mano sūnui Izaokui“. ⁵ Tarnas atsakė jam: „O jei moteris nesutiktų sekti mane į šį kraštą? Ar tada privalau nuvesti tavo sūnų į tą kraštą, iš kurio tu atėjai?“ ⁶ Abraomas tarė jam: „Jokiu būdu nevesk ten mano sūnaus! ⁷ VIEŠPATS, dangaus Dievas, kuris paėmė mane iš mano tėvo namų ir iš mano gimtojo krašto, kuris priešai-

^{23,4} Hbr 11,9,13

^{23,4} Apd 7,16

^{24,2} Priesaikos sutvirtinimo veiksmas.

ka patvirtino man padarytą pažadą: „*Tavo palikuonims duosiu šį kraštą, jis nusiųs angelą pirma tavęs, ir tu gausi ten žmoną mano sūnui. ⁸O jei moteris nesutiktų sekti tave, tu būsi laisvas nuo šios priesaikos, bet mano sūnaus ten nevesk!“ ⁹Tarnas padėjo savo ranką po savo šeimnininko Abraomo šlaunimi ir prisiekė jam.

¹⁰Tuomet tarnas paėmė dešimt savo šeimnininko kupranugarių, pasiėmęs iš šeimnininko visokių rinktinių dovanų, išvyko ir atkeliavo į Nahoro miestą Aram Naharaimuose. ¹¹Jis suklupdė kupranugarius už miesto prie šulinio. Diena slinko vakarop. Tuo metu paprastai moterys išeidavo semti vandens. ¹²Jis meldėsi: „VIEŠPATIE, mano šeimnininko Abraomo Dieve, suteik sėkmę man šiandien ir parodyk ištikimą meilę mano šeimnininkui Abraomui. ¹³Aš stoviu čia, prie šulinio, o miestiečių dukterys antai ateina vandens semtis. ¹⁴Jei mergaitė, kurios paprašysiu: ‘Prašyčiau palenkti savo ąsotį ir duoti man atsigerti’, atsakytų: ‘Gerk, aš ir tavo kupranugarius pagirdysiu’, tebūna ji ta, kurią tu paskyrei savo tarnui Izao-kui. Taip aš žinosiu, kad tu parodei ištikimą meilę mano šeimnininkui“.

¹⁵Vos jam baigus tarti šiuos žodžius, atėjo Rebeka, Abraomo brolio Nahoro žmonos Milkos sūnaus Betuelio duktė, su ąsočiu ant peties. ¹⁶Mergina buvo labai graži, vyro nepažinta mergelė. Ji nusileido žemyn prie šulinio, prisipildė ąsotį ir išlipo. ¹⁷Tuomet tarnas, pribėgęs jos pasitikti, paprašė: „Prašyčiau man duoti gurkšnelį vandens iš savo ąsočio“. – ¹⁸„Gerk, mano viešpatie“, – atsakė ji ir, skubiai nuleidusi ąsotį ant rankos, davė jam gerti. ¹⁹Jam sočiai atsigėrus, ji tarė: „Pasemsiu ir tavo kupranugariams, kad ir jie atsigertų“. ²⁰Skubiai išpylusi ąsotį į lovį, ji vėl bėgo prie šulinio daugiau

vandens semti, kol prisėmė visiems kupranugariams. ²¹Tuo tarpu anas vyras stebėjo ją tylomis, norėdamas žinoti, ar VIEŠPATS padarė jo kelionę sėkmingą, ar ne.

²²Kupranugariams atsigėrus, anas vyras paėmė auksinį nosies žiedą, sveriantį pusšekelį, ir dvi apyrankes, sveriančias dešimt auksinių šekelių. ²³„Prašyčiau pasakyti, – klausė jis, – kieno tu duktė? Ar yra vietos tavo tėvo namuose mums pernaktuoti?“ ²⁴Ji atsakė: „Aš esu duktė Betuelio, Milkos sūnaus, kurį ji pagimdė Nahorui“. ²⁵Ir tęsė: „Mes turime apščiai šiaudų ir pašaro namuose, taip pat ir vietos nakvynei“. ²⁶Anas vyras žemai nusilenkė ir pagarbino VIEŠPATĮ, ²⁷tardamas: „Tebūna pagarbintas VIEŠPATS, mano šeimnininko Abraomo Dievas, kuris niekada nepagailėjo savo gerumo ir ištikimybės mano šeimnininkui, nes atvedė mane tiesiai į mano šeimnininko brolio namus“.

²⁸Tuomet mergaitė nubėgo ir visa papasakojo savo motinos šeimynai. ²⁹Rebeka turėjo brolių, vardu Labaną. Labanas išskubėjo pas vyrą prie šulinio, ³⁰vos pamatęs nosies žiedą bei apyrankes ant savo sesers rankų ir išgirdęs savo sesers Rebekos žodžius: „Taip tas vyras man kalbėjo“. Atėjęs pas vyrą, rado jį tebestovintį šalia kupranugarių prie šaltinio. ³¹„Užei, VIEŠPATIES palaimintasis! Kodėl tebestovi lauke, kai tau prirengiau namus ir vietą kupranugariams?“ ³²Vyras užėjo į namus, ir nuo kupranugarių buvo nuimtos naštos. Kupranugariai buvo pašerti šiaudais ir pašaru, o jam ir vyrams, buvusiems su juo, atnešta vandens kojoms nusiplauti. ³³Bet kai jam buvo paduota valgyti, jis tarė: „Aš nieko nevalgysiu, kol nepasakysiu, ką turiu pasakyti“. Labanas atsiliepė: „Kalbėki“.

³⁴„Esu Abraomo tarnas, – pradėjo jis. – ³⁵VIEŠPATS apščiai palaimino mano šeimnininką, ir jis tapo turtingas.

Davė jam avių ir galvijų, sidabro ir aukso, vergų ir vergių, kupranugarių ir asilų.³⁶ Mano šeimininko žmona Sara, būdama senyvo amžiaus, pagimdė šeimininkui sūnų, kuriam šis paskyrė visa, ką turi.³⁷ Mano šeimininkas prisaikdino mane, tardamas: 'Neimsi žmonos mano sūnui iš dukterų kanaaniečių, kurių krašte gyvenu,³⁸ bet nuvyksi į mano tėvo namus, pas mano giminę, ir gausi žmoną mano sūnui'.³⁹ Aš sakiau savo šeimininkui: 'O jei moteris nesutiktų sekti paskui mane?'⁴⁰ Bet jis man atsakė: 'VIEŠPATS, kurio keliais ašėjau, pasiųs savo angelą su tavimi ir padarys tavo kelionę sėkmingą. Tu gausi žmoną mano sūnui iš mano giminės, iš mano tėvo namų.⁴¹ Nuo priesaikos būsi laisvas tik tada, kai nuvyksi pas mano giminę. Net jei-gu jie ir atsisakytų, būsi laisvas nuo priesaikos'.

⁴² Atvykęs šiandien prie šaltinio, meldžiausi: 'VIEŠPATIE, mano šeimininko Dieve, tebūna tavo valia padaryti mano kelionę sėkmingą!'⁴³ Aš stoviu čia, prie vandens šaltinio. Tegul ta jauna moteris, atėjusi semtis vandens, kurios aš paprašysiu: 'Prašyčiau pagirdyti mane gurkšniu vandens iš savo ąsočio'⁴⁴ ir kuri man atsakys: 'Atsigerk tu pats, o aš pasemsiu vandens ir tavo kupranugariams', būna ta moteris, kurią VIEŠPATS paskyrė mano šeimininko sūnui'.

⁴⁵ Man dar nebaigus širdyje kalbėti, išėjo Rebeka su ąsočiu ant peties. Ji nusileido prie šaltinio ir pasisėmė vandens. Aš jos paprašiau: 'Prašyčiau man duoti atsigerti'.⁴⁶ Ji skubiai nukėlė ąsotį nuo peties ir tarė: 'Gerkl! Aš pagirdysiu ir tavo kupranugarius'. Aš atsigėriau, o ji pagirdė ir mano kupranugarius.⁴⁷ Tuomet jos ir paklausiau: 'Kieno tu duktė?' O ji atsakė: 'Betuelio, Nahoro sūnaus, kurį Milka jam pagimdė'. Užkabinau jai ant nosies žiedą ir užmoviau jai ant rankų apyrankes.

⁴⁸ Žemai nusilenkiau ir pagarbinau VIEŠPATĮ, mano šeimininko Abraomo Dievą, atvedusį mane tiesiu keliu gauti mano šeimininko giminaičio dukterį jo sūnui.⁴⁹ O dabar, jeigu ketinate parodyti mano šeimininkui ištikimą gerumą, tai sakykite, ir jeigu ne, tai sakykite, idant galėčiau pasukti į kairę ar į dešinę".

⁵⁰ Tuomet Labanas ir Betuelis atsakė: „Reikalas VIEŠPATIES nuspręstas. Mes negalime nieko tau sakyti nei prieš, nei už.⁵¹ Žiūrėk, Rebeka stovi prieš tave, pasiimk ją ir keliauk. Tebūna ji tavo šeimininko sūnaus žmona, kaip VIEŠPATS kalbėjo“.

⁵² Išgirdęs šiuos žodžius Abraomo tarnas parpuolė kniūbsčias prieš VIEŠPATĮ.⁵³ Po to tarnas ištraukė sidabro ir aukso brangenbių bei drabužių ir įteikė juos Rebekai. Jis davė taip pat brangių dovanų jos broliui ir motinai.

⁵⁴ Tuomet jis ir jo palydovai valgė ir gėrė. Jie ten ir pernakvojo. Kai atsikėlė ryto metą, jis tarė: „Leiskite mane atgal pas savo šeimininką“. ⁵⁵ Bet jos brolis ir motina sakė: „Tepabūna mergaitė su mumis dar valandėlę, bent dešimt dienų, o paskui tegu keliauja“. – ⁵⁶ „Neužlaikykite manęs, – prašė jis, – nes VIEŠPATS padarė mano kelionę sėkmingą. Leiskite man grįžti pas savo šeimininką“. ⁵⁷ Jie atsakė: „Pasišaukime mergaitę ir paklauskime, ką ji sakys“. ⁵⁸ Pasišaukę Rebeką, jie klausė: „Ar nori eiti su šiuo vyru?“ Ji atsakė: „Eisiu“. ⁵⁹ Tuomet savo seserį Rebeką kartu su žindyve jie išleido su Abrahamo tarnu ir jo vyrais. ⁶⁰ Laimindami Rebeką, jie sakė jai:

„Tu, mūsų seserie,
tapk tūkstančiais miriadų!
Tepaima tavo palikuonys
savo priešų vartus“.

⁶¹ Tuomet Rebeka ir jos tarnaitės pakilo, sėdo ant kupranugarių ir sekė paskui vyrą. Tarnas paėmė Rebeką ir išvyko.

⁶²O Izaokas buvo ką tik grįžęs iš Beer Lahai Roijo apylinkės ir apsigyvenęs Negebe. ⁶³Vieną dieną vakarop Izaokas vaikštinėjo laukuose ir, pakėlęs akis, pamatė besiertinančius kupranugarius. ⁶⁴Ir Rebeka pakėlė akis ir pamatė Izaoką. Skubiai nulipusi nuo kupranugario, ⁶⁵ji klausė tarno: „Kas tas vyras, einantis mūsų link, ten lauke?“ Tarnas tarė: „Tai mano šeimininkas“. Tuomet ji, paėmusi šydą, apsidengė.

⁶⁶Tarnas papasakojo Izaokui visa, ką buvo atlikęs. ⁶⁷Izaokas tuomet nusivedė ją į savo motinos Saros palapinę, vedė Rebeką, ir ji tapo jo žmona. Izaokas mylėjo ją ir rado paguodos po savo motinos mirties.

Ketūros palikuonys

25 Abraomas vedė kitą žmoną, vardu Ketūra. ²Ji pagimdė jam Zimraną, Jokšaną, Medaną, Midjaną, Išbaką ir Šuachą. ³Jokšanui gimė Šeba ir Dedanas. Dedano palikuonys buvo ašūriečiai, letušai ir leumai. ⁴Midjano palikuonys buvo Efa, Eferas, Henochas, Abida ir Eldava. Jie visi buvo Ketūros palikuonys.

⁵Visa, ką turėjo, Abraomas paliko savo sūnui Izaokui. ⁶O savo sugulovių vaikams Abraomas davė dovanų dar prie savo galvos, prieš išsiųsdamas juos tolyn nuo savo sūnaus Izaoko rytų link, į Kedemo kraštą.

Abraomo mirtis

⁷Abraomas gyveno iš viso šimtą septyniasdešimt penkerius metus. ⁸Jis atsikvėpė paskutinį kartą, mirdamas laimingoje senatvėje, sulaukęs ilgo amžiaus, ir buvo sujungtas su savo gimine. ⁹Jo sūnūs Izaokas ir Izmaelis palaidojo jį Machpelos oloje, hetito Coharo sūnaus Efrono lauke, esančia me į rytus nuo Mamrės, ¹⁰tame *lau-

ke, kurį Abraomas pirkė iš hetitų. Ten buvo palaidoti Abraomas ir jo žmona Sara. ¹¹Po Abraomo mirties Dievas laimino jo sūnų Izaoką. Izaokas apsigyveno prie Beer Lahai Roijo vietovės.

Izmaelio palikuonys

¹²Štai Abraomo sūnaus Izmaelio, kurį Abraomui pagimdė Saros vergė, egiptietė Hagara, palikuonys. ¹³Štai Izmaelio sūnų vardai pagal jų gimimo eilę: Izmaelio pirmagimis Nebajotas, Kedaras, Adbeelis, Mibsamai, ¹⁴Mišma, Dūma, Masa, ¹⁵Hadadas, Tema, Jetūras, Nafišas ir Kedma. ¹⁶Tokie tat Izmaelio sūnūs ir jų vardai pagal gyvenvietes ir stovyklas – dvylika vadų pagal gentis.

¹⁷(Izmaelis gyveno šimtą trisdešimt septynerius metus. Atsikvėpęs paskutinį kartą ir miręs, jis buvo sujungtas su savo gimine.)

¹⁸Jie klajojo nuo Havilos prie Šūro, esančio netoli Egipto, iki pat Ašūro. Kiekvienas jų statėsi stovyklas šalia visų savo giminių.

Ezavo ir Jokūbo gimimas

¹⁹Štai Abraomo sūnaus Izaoko šeimos istorija. Abraomui gimė Izaokas. ²⁰Izaokas buvo keturiasdešimtmetis, kai vedė Rebeką, aramėjo Betuelio iš Padan Aramo dukterį ir aramėjo Labano seserį. ²¹Izaokas maldavo VIEŠPATĮ dėl savo žmonos, nes ji buvo nevaisinga. VIEŠPATS išklausė maldą, ir jo žmona Rebeka tapo nėščia. ²²Bet kūdikiai taip grūmėsi vienas su kitu jos įsčiose, kad ji prasitarė: „Jei taip, tai kam aš dar gyvenu?“ Tad ji nuėjo VIEŠPATIES pasiteirauti. ²³O VIEŠPATS atsakė jai:

„Dvi gentys yra tavo įsčiose, dvi atskiros tautos kils iš tavęs.

Bet viena tauta bus

stipresnė už kitą;

*vyresnioji tarnaus jaunesniajai“.

²⁴ Atėjus metui gimdyti, paaiškėjo, kad jos išsčiose buvo dvyniai! ²⁵ Pirmasis buvo rusvas, o visas jo kūnas – tarsi plaukuota skraistė. Užtat jie pavadino jį Ezavu*. ²⁶ Po to išėjo jo brolis, laikydamasis ranka Ezavo kulno. Užtat jie pavadino jį Jokūbu*. Izaokas buvo šešiasdešimtmetis, kai jiedu gimė.

²⁷ Kai berniukai užaugo, Ezavas buvo įgudęs medžiotojas, laukus mėgstąs vyras, tuo tarpu Jokūbas – tylus, mėgstąs būti namie prie palapinių. ²⁸ Izaokas mylėjo Ezavą, nes mėgo žvėrieną, o Rebeka mylėjo Jokūbą.

²⁹ Kartą Jokūbui verdant sriubą, Ezavas parėjo iš laukų. Jis buvo labai išalkęs. ³⁰ Ezavas tarė Jokūbui: „Labai prašau duoti man pasrėbti to raudono viralo, nes esu baisiai išalkęs!“ (Todėl Ezavas buvo vadinamas Edomu*.)

³¹ „Pirmiau parduok man savo pirmagimystę“, – atsakė Jokūbas. ³² Ezavas tarė: „Esu prie mirties, kam man ta pirmagimystė?“ ³³ Bet Jokūbas užsispyrė: „Pirmiau turi man prisiekti“. Tada jis prisiekė ir *pardavė savo pirmagimystę Jokūbui. ³⁴ Tuomet Jokūbas davė Ezavui duonos ir lęšių sriubos. Jis pavalgė, atsigėrė, pakilo ir nuėjo sau. Tiek Ezavui terūpėjo jo pirmagimystė.

Izaokas keliauja į Gerarą

26 Krašte kilo badas, skirtingas nuo ankstesnio bado, kilusio Abraomo dienomis, ir Izaokas išsikėlė į Gerarą pas filistinų karalių Abimelechą. ² Viešpats buvo jam pasirodęs ir sakęs: „Neik į Egiptą. Įsikurk krašte, kurį tau nurodysiu. ³ Gyvenk tame krašte kaip ateivis. Aš būsiu su tavimi ir laiminsiu tave. Tau ir tavo palikuonims atiduosiu visus šiuos kraštus,

idant įvykdyčiau *priesaiką, duotą tavo tėvui Abraomui. ⁴ Aš padarysiu tavo palikuonis tokius gausius, kaip dangaus žvaigždės, atiduosiu visus šiuos kraštus tavo palikuonims, idant visos tautos per tavo palikuonis gautų palaiminimą ⁵ dėl to, kad Abraomas pakluso mano balsui ir vykdė, ką buvau jam paliepęs: įsakymus, nuostatus ir įstatymus“.

⁶ Todėl Izaokas ir apsigyveno Gerare. ⁷ Kai vietiniai vyrai imdavo teirautis apie jo žmoną, jis sakydavo: „Ji mano sesuo“. Mat jis baiminosi sakyti: „Mano žmona“, manydamas sau: „Šie vietiniai vyrai gali mane užmušti dėl Rebekos, nes ji tokia graži“. ⁸ Atsitiko taip, kad, jam ten ilgesnį laiką pagyvenus, karalius Abimelechas kartą, žiūrėdamas pro langą, pamatė jį glamonėjančią savo žmoną Rebeką. ⁹ Abimelechas pasišaukė Izaoką ir tarė: „Tikrai ji tavo žmona! Kodėl tat sakei: 'Ji mano sesuo'?“ Izaokas jam atsakė: „Todėl, kad maniau per ją galįs netekti gyvybės“. ¹⁰ O Abimelechas tarė: „Ką tu padarei! Kas nors iš žmonių galėjo su tavo žmona sugulti, ir tu būtum užtraukęs mums kaltę!“ ¹¹ Todėl Abimelechas įspėjo visus žmones, tardamas: „Kas užgautų šį vyrą ar jo žmoną, tas bus nubastas mirtimi“.

¹² Izaokas tame krašte sėjo javus ir tais metais susilaukė šimteriopo derliaus. Viešpats laimino jį, ¹³ ir žmogus praturtėjo. Jam vis labiau ir labiau sekėsi. Jis tapo labai turtingas, ¹⁴ įsigijo tiek avių bei galvijų kaimenių ir tokią gausią šeimyną, kad filistinai jam pavydėjo. ¹⁵ Užpildami žemėmis, filistinai buvo užvertę visus šulinius, kuriuos iškasė jo tėvo tarnai Abraomo dienomis. ¹⁶ Ir Abimelechas sakė Izaokui: „Pasitrauk nuo mūsų, nes pasidarei daug stipresnis už mus“.

^{25,25} Hebr. „plaukuotas“.

^{25,26} Hebr. „laikantis kulną“, t. y. sukčius.

^{25,30} Hebr. „raudonas“.

^{25,33} Hbr 12,16

^{26,3-4} Pr 22,16-18

^{26,7} Pr 12,13; 20,2

¹⁷ Todėl Izaokas iš ten ir pasitraukė. Pasistatė palapines Geraro slėnyje ir ten apsigyveno. ¹⁸ Izaokas atnaujino šulinius, iškastus jo tėvo Abraomo die-nomis – filistinai buvo juos užvertę po Abraomo mirties – ir davė jiems tuos pačius vardus, kuriais buvo juos pavadinęs tėvas. ¹⁹ Bet kai Izaoko tarnai, kasdami tame slėnyje, aptiko šaltinio vandens šulinį, ²⁰ Geraro kerdžiai susiginčijo su Izaoko kerdžiais, sakydami: „Tas vanduo mūsų!“ Todėl jis pavadino tą šulinį Eseko* vardu, kadangi ten jie su juo ginčijosi. ²¹ Po to jie iškasė kitą šulinį. Ir dėl jo susiginčijo, užtat jį pavadino Sitna*. ²² Jis iš ten išsikėlė ir išsikasė dar vieną šulinį. Dėl jo jie nebesiginčijo. Užtat pavadino jį Rehobotais, sakydamas: „Šį kartą VIEŠPATS davė mums šiame krašte apščiai vietos daugintis“.

²³ Iš čia jis nukeliavo į Beer Šebą. ²⁴ Tą pačią naktį pasirodė jam VIEŠPATS ir tarė:

„Aš esu tavo tėvo Abraomo Dievas.
Nebijok, nes aš esu su tavimi!
Laiminsiu tave ir padauginsiu
tavo palikuonis
dėl savo tarno Abraomo“.

²⁵ Tenai jis pastatė aukurą ir šaukė-si VIEŠPATIES. Ten pasistatė ir palapinę, ten Izaoko tarnai ėmė kasti šulinį.

Sandora su Abimelechu

²⁶ Ir *Abimelechas atėjo pas jį iš Geraro su savo patarėju Achuzatu bei kariuomenės vadu Picholu. ²⁷ Izaokas paklausė jų: „Ko atėjote pas mane, jei manęs nekenčiate ir atstūmėte nuo savęs?“ ²⁸ Jie atsakė: „Dabar mes aiškiai matome, kad VIEŠPATS buvo su tavimi, todėl siūlome sudaryti sutartį su prietaika tarp mūsų abiejų – tarp tavęs ir mūsų. Sudarykime sandorą, ²⁹ kad tu

nedarytum mums nieko pikta, lygiai kaip mes tavęs neužgavome, visada su tavimi tik gerai elgėmės ir leidome tau iškelti taikingai. Nuo dabar būk VIEŠPATIES palaimintasis!“ ³⁰ Jis iškėlė jiems vaišes, jie valgė ir gėrė. ³¹ Ry tą jie pakilo anksti ir prisiekė vienas kitam. Tuomet Izaokas su jais atsisveikino, ir jie išsiskyrė taikiai. ³² Atsitiko taip, kad tą pačią dieną Izaoko tarnai atėjo pas jį su žinia apie jų iškastą šulinį ir pranešė jam: „Radome vandens!“ ³³ Jis pavadino jį Šiba. Todėl iki šios dienos ir miesto vardas yra Beer Šeba.

³⁴ Ezavas buvo keturiasdešimtmetis, kai vedė Beerio Hetito dukterį Juditą ir Elono Hetito dukterį Basmatą. ³⁵ Jos apkartino Izaoko ir Rebekos gyvenimą.

Izaokas palaimina Jokubą

27 Kai Izaokas jau buvo senas, o jo akys taip aptemusios, kad nebegalėjo matyti, jis pasišaukė savo vyresnįjį sūnų ir tarė jam: „Mano sūnau!“ Šis atsiliepė: „Aš čia“. ² Anas tarė jam: „Matai, jau pasenau. Nežinau savo mirties dienos. ³ Taigi imk savo ginklus – strėlinę ir lanką, išeik į laukus ir sumedžiok man žvėrienos. ⁴ Tuomet paruošk man gardų valgį, kokį aš mėgstu, ir atnešk man pavalgyti, idant prieš mirdamas palaiminčiau tave savo sielos palaiminimu“.

⁵ O Rebeka klausėsi, kai Izaokas kalbėjosi su sūnumi Ezavu. Jam išėjus į laukus medžioti ir parnešti žvėrienos, ⁶ Rebeka tarė sūnui Jokūbui: „Ką tik nugirdau tavo tėvą sakant tavo broliui Ezavui: ⁷ Parnešk žvėrienos ir paruošk man gardų valgį pavalgyti, idant prieš mirdamas tave palaiminčiau VIEŠPATIES akivaizdoje“. ⁸ O dabar, mano sūnau, paklausyk mano žodžio ir daryk, ką tau liepiu. ⁹ Nueik prie kaimenės ir parnešk iš ten du rinkinius ožiukus, o aš iš jų paruošiu tavo tėvui valgį, kokį jis mėgsta. ¹⁰ Tu nuneši jį

^{26,20} Hebr. „ginčas“.

^{26,21} Hebr. „trukdymas“.

^{26,26} Pr 21,22

tėvui pavalgyti, idant palaimintų tave prieš mirdamas“. ¹¹– „Betgi mano brolis Ezavas yra gauruotas vyras, – atsakė Jokūbas savo motinai Rebekai, – o aš juk plikas! ¹²Jei mane tėvas apčiupinės, aš būsiu jo akyse sukčius ir užsitrauksiu ant savęs prakeikimą, o ne palaiminimą!“ ¹³O motina jam tarė: „Tekrinta ant manęs tavo prakeikimas, mano sūnau. Tik paklausyk mano žodžio, eik ir parnešk juos man“.

¹⁴Taigi jis nuėjo, paėmė ir parnešė juos savo motinai, o jo motina paruošė gardų valgį, kokį jo tėvas mėgo. ¹⁵Tuomet Rebeka paėmė namie paliktus geriausius vyresniojo sūnaus Ezavo drabužius ir apvilko jais jaunesnįjį sūnų Jokūbą. ¹⁶Be to, jo rankas ir pliką kaklo dalį apdengė ožiukų kailiais. ¹⁷Po to padavė sūnui Jokūbui į rankas gardųjį valgį ir duoną, kurią buvo iškepusi.

¹⁸Jis įėjo pas tėvą ir tarė: „Mano tėvel!“ – „Aš čia, – atsiliepė šis. – Kas tu, mano sūnau?“ ¹⁹Jokūbas tėvui atsakė: „Aš Ezavas, tavo pirmagimis. Padariau, kaip buvai man liepęs. O dabar prašyčiau sėstis ir pavalgyti mano žvėrienos, idant mane palaimintum savo sielos palaiminimu“. ²⁰Bet Izaokas paklausė savo sūnų: „Kaipgi, mano sūnau, taip greitai suradai?“ O jis atsakė: „Viešpats, tavo Dievas, suteikė man laimę“. ²¹Tuomet Izaokas tarė Jokūbui: „Eikš arčiau, kad galėčiau tave apčiupinėti ir žinoti, ar iš tikrųjų tu mano sūnus Ezavas, ar ne“. ²²Jokūbas priėjo prie savo tėvo Izaoko, šis apčiupinėjo jį ir tarė: „Balsas – kaip Jokūbo, bet rankos – kaip Ezavo“. ²³Taigi neatpažino jo, nes rankos buvo gauruotos kaip ir jo brolio Ezavo. Todėl ir palaimino jį.

²⁴Jis paklausė: „Ar tai tu mano sūnus Ezavas?“ Ir kai Jokūbas atsakė: „Aš“, ²⁵jis tarė: „Paduok man valgį, idant pavalgyčiau savo sūnaus žvėrienos ir palaiminčiau tave savo sielos palaiminimu“. Anas padavė valgį, ir šis suvalgė, padavė vyną, ir šis išgėrė.

²⁶Tuomet jo tėvas Izaokas tarė jam: „Mano sūnau, eikš arčiau ir pabučiuok mane“. ²⁷Kai Jokūbas priėjo arčiau ir pabučiavo jį, šis užuodė jo drabužių kvapą ir laimino jį, tardamas:

*„Ak, kvapas mano sūnaus tarsi kvapas laukų, kuriuos Viešpats palaimino.

²⁸Teduoda tau Dievas iš dangaus rasant, iš žemės derlingumo ir apščiai grūdų bei vyno. ²⁹Tetarnauja tau tautos, ir tesilenkia tau gentys. Valdovu būk savo broliams, tesilenkia tau tavo motinos sūnūs. *Tebūna prakeiktas, kas tave keikia, tebūna palaimintas, kas tave laimina!“

³⁰Vos Jokūbui palikus savo tėvą, kai Izaokas buvo baigęs laiminti Jokūbą, parėjo iš medžioklės jo brolis Ezavas. ³¹Jis taip pat paruošė gardų valgį ir atnešė tėvui. „Teatsisėda mano tėvas, – tarė savo tėvui, – ir tepavalgo savo sūnaus žvėrienos, idant palaimintų mane savo sielos palaiminimu“. ³²Jo tėvas Izaokas paklausė: „O kas tu būsi?“ – „Tavo pirmagimis sūnus Ezavas“, – atsakė šis. ³³Dabar Izaoką apėmė baisus drebulys. Jis ir vėl klausė: „Bet kas gi buvo anas, kuris sumedžiojo žvėrieną ir atnešė man? Be to, aš suvalgiau ją prieš tau ateinant ir palaiminau jį! Taip, jis bus palaimintas!“ ³⁴Išgirdęs tėvo žodžius, Ezavas pratrūko garsiai ir karčiai kukčioti ir sakė tėvui: „Palaimink mane! Taip pat ir mane, tėvel!“ ³⁵Bet tėvas atsakė: „Tavo brolis apgaulingai atėjo ir pasiėmė tavo palaiminimą“. ³⁶Ezavas pratarė: „Argi veltui jis buvo pavadintas Jokūbu? Juk jis du kartus apgavo mane! *Pirma atėmė mano

^{27,27-29} Hbr 11,20

^{27,29} Pr 12,3

^{27,36} Pr 25,29-34

pirmagimystę, o dabar, žiūrėk, pasie-
mė ir mano palaiminimą!“ Jis pridūrė:
„Nejaugi nebeliko man jokio tavo pa-
laiminimo?“ ³⁷ Izaokas atsakė Ezavui:
„Matai, aš jį jau paskyriau tavo valdo-
vu, padariau visus brolius jo tarnais ir
praturtinau jį grūdais ir vynu. Ką tat
begaliu padaryti tau, mano sūnau?“
³⁸ Ezavas maldavo tėvą: „Nejau tik vie-
ną palaiminimą teturi, tėve? Palaimink
mane, taip pat ir mane, tėve!“ *Ezavas
ėmė garsiai verkti.

³⁹ Tuomet jo tėvas Izaokas atsakė
jam:

*„Štai tavo buveinė bus toli
nuo žemės derliaus
ir toli nuo rasos iš aukšto dangaus.
⁴⁰ *Iš kalavijo gyvensi
ir savo broliui tarnausi.
Bet kai sukilsi,
nusimesi jo jungą nuo sprando“.

⁴¹ Tad Ezavas nekętė Jokūbo už pa-
laiminimą, kuriuo tėvas buvo jį palai-
minęs. Ezavas galvojo: „Artinasi tėvo
gedulo dienos, tuomet aš užmušiu
savo brolių Jokūbą“. ⁴² Bet vyresniojo
sūnaus Ezavo žodžiai buvo persakyti
Rebekai. Ji pasišaukė jaunesnįjį sūnų
ir pasakė jam: „Žiūrėk, tavo brolis Eza-
vas niršta, norėdamas tave nužudyti.
⁴³ Todėl dabar, mano sūnau, paklausyk
manęs. Bėk tuojau pat pas mano brolių
Labaną į Haraną. ⁴⁴ Pasilik pas jį kurį
laiką, kol atauš tavo brolio įtūžis, ⁴⁵ kol
atslūgs tavo brolio įniršis prieš tave, ir
jis užmirš, ką tu jam padarei. Tuomet
pasiųsiu ką nors tave iš ten parvesti.
Kam gi turėčiau netekti jūsų tą pačią
dieną!“

⁴⁶ Tuomet Rebeka kalbėjo Izaokui:
„Apkarto man gyvenimas dėl tų heti-
čių moterų. Jei ir Jokūbas vestų hetitę,
tokią kaip jos, čiabuvely, kas gero man
gyvenime beliktų?“

28 Tada Izaokas pasišaukė Jo-
kūbą, palaimino ir įsakė:
„Neimk žmonos iš kanaaniečių dukte-
rų! ² Keliauk tuojau pat į Padan Aramą,
į savo motinos tėvo Betuelio namus, ir
ten paimek sau žmoną iš motinos brolio
Labano dukterų. ³ Telaimina tave Die-
vas Visagalis, tepadaro tave vaisingą
ir gausų, idant taptum tautų bendrija.
⁴ Tesuteikia tau jis *Abraomo palaimi-
nimą – tau ir tavo palikuonims, idant
paveldėtum kraštą, kuriame dabar gy-
veni kaip ateivis, – kraštą, kurį Dievas
davė Abraomui“. ⁵ Izaokas išsiuntė Jo-
kūbą, ir šis iškeliavo į Padan Aramą pas
Betuelio Aramėjo sūnų Labaną, Jokū-
bo ir Ezavo motinos Rebekos brolių.

⁶ O Ezavas pastebėjo, kad Izaokas
palaimino Jokūbą bei išsiuntė jį į Pa-
dan Aramą ieškoti žmonos, kad, duo-
damas savo palaiminimą, įsakė: „Ne-
imk žmonos iš kanaaniečių dukterų“
⁷ ir kad Jokūbas, pakludamas tėvui ir
motinai, buvo iškeliavęs į Padan Ara-
mą. ⁸ Ezavas pamatė, kad kanaanietės
moterys labai nepatiko jo tėvui Iza-
okui. ⁹ Tada Ezavas nuėjo pas Izmaelį ir
prie savo turimų žmonių dar paėmė sau
žmona Abraomo sūnaus Izmaelio duk-
terį Mahalatą, Nebajoto seserį.

Jokūbo sapnas prie Betelio

¹⁰ Jokūbas paliko Beer Šebą ir leidosi
Harano link. ¹¹ Pasiekęs žinomą vie-
tą, jis apsistojo nakvoti, nes saulė jau
buvo nusileidusi. Paėmęs iš tos vietos
akmenį, pasidėjo po galva ir toje vieto-
je atsigulė miegoti. ¹² Jis sapnavo. Žiū-
ri, stovi laiptai ant žemės, o jų viršus
siekia dangų, ir *Dievo angelai laipioja
jais aukštyn ir žemyn. ¹³ Žiūri, VIEŠPATS
stovi prie jo ir sako: „Aš esu VIEŠPATS,
tavo senelio Abraomo ir Izaoko Dievas.
*Žemę, ant kurios guli, duosiu tau ir

^{27,38} Hbr 12,17

^{27,39–40} Hbr 11,20

^{27,40} Pr 36,8; 2 Kar 8,20

^{28,4} Pr 17,4–8

^{28,12} Jn 1,51

^{28,13} Pr 13,14–15

tavo palikuonims. ¹⁴ *Tavo palikuonys bus tokie gausūs kaip žemės dulkės, tu išsiplėsi į vakarus ir rytus, į šiaurę ir pietus. Vissos žemės gentys per tave ir tavo palikuonis ras palaiminimą. ¹⁵ Būk tikras, aš esu su tavimi! Globosiu tave, kad ir kur eitum, ir sugrąžinsiu tave į šią žemę. Niekada tavęs nepaliksiu, kol neįvykdysiu, ką tau pažadėjau“.

¹⁶ Jokūbas pabudo iš miego ir tarė: „Iš tikrųjų VIEŠPATS yra šioje vietoje, bet aš to nežinojau!“ ¹⁷ Drebulio kresčiamas, jis sakė: „Kokia baugi ši vieta! Tai ne kas kita kaip Dievo namai ir dangaus vartai“.

¹⁸ Atsikėlęs anksti rytą, Jokūbas pamėmė akmenį, kurį buvo pasidėjęs po galva, pastatė jį kaip paminklą ir užpylė ant jo viršaus aliejaus. ¹⁹ O tą vietą pavadino Beteliu*, nors ankstesnis to miesto vardas buvo Lūzas. ²⁰ Tuomet Jokūbas padarė įžadą, sakydamas: „Jei Dievas pasiliks su manimi, saugodamas mane kelionėje, kurią pradedu, ir duos man duonos valgyti ir drabužių apsilvkti, ²¹ idant sugrįžčiau ramybėje vėl į tėvo namus, tai VIEŠPATS bus mano Dievas, ²² ir šis akmuo, kurį pastačiau kaip paminklą, bus Dievo namai. O iš viso, ką tu man duodi, tikrai atseikėsiu tau dešimtinę“.

Jokūbas pas Labaną

29 Jokūbas vėl leidosi kelionėn ir nuėjo į rytiečių kraštą. ² Ten laukuose jis pamatė šulinį. Trys avių kaimenės būriavosi prie šulinio, nes iš jo buvo girdomos kaimenės. Ant šulinio angos buvo užristas didžiulis akmuo. ³ Tik kai būdavo ten suvartytos visos kaimenės, piemenys nurisdavo akmenį nuo šulinio angos, pagirdydavo avis ir vėl užrisdavo akmenį į vietą.

⁴ Jokūbas prakalbino juos: „Mano broliai, iš kur jūs?“ Tie atsakė: „Iš Ha-

rano“. ⁵ – „O gal pažįstate Labaną, Nahoro sūnų?“ – paklausė. „Taip, pažįstame“, – atsakė jie. ⁶ Jis jų klausė: „Kaip jo sveikata?“ – „Gera, jis sveikas, – atsakė jie, – štai jo duktė Rachelė ateina su savo avimis“. ⁷ Jis tarė: „Žiūrėkite, diena dar ilga, dar ne laikas ginti gyvulių namo. Pagirdykite avis ir ginkite jas ganytis“. ⁸ „Negalime, – atsakė jie, – kol nesuvarytos visos kaimenės. Tik tuomet nuritame akmenį nuo šulinio angos ir pagirdome avis“.

⁹ Jokūbai su jais tebesikalbant, atėjo jo Rachelė su savo tėvo avimis. Ji buvo piemenaitė. ¹⁰ Pamatęs Rachelę, savo motinos brolio Labano dukterį, ir savo motinos brolio Labano avis, Jokūbas priėjo, nurito akmenį nuo šulinio angos ir pagirdė savo motinos brolio Labano kaimenę. ¹¹ Tuomet Jokūbas pabučiavo Rachelę ir balsu pravirko. ¹² Jokūbas pasisakė Rachelei esąs jos tėvo giminaitis, Rebekos sūnus. O ji nubėgo ir pasakė savo tėvui.

¹³ Išgirdęs žinią apie sesers sūnų Jokūbą, Labanas atskubėjo jo pasitikti. Apkabinęs ir išbučiavęs parsivedė jį į savo namus. Jokūbas papasakojo Labanui visa, kas buvo įvykę, ¹⁴ ir Labanas tarė jam: „Esi iš tikrųjų mano kūnas ir kraujas*!“

Jokūbas veda Lėją ir Rachelę

Jokūbui išbuvus pas Labaną vieną mėnesį, ¹⁵ Labanas pasakė Jokūbui: „Negi dėl to, kad esi mano giminaitis, turėtum man už nieką tarnauti? Sakyk, kokia bus tavo alga?“

¹⁶ Labanas turėjo dvi dukteris. Vyresnioji buvo vardu Lėja, o jaunesnioji – Rachelė. ¹⁷ Lėja turėjo švelnias akis, o Rachelė buvo dailiai nuaugusi ir graži. ¹⁸ Kadangi jau buvo pamilęs Rachelę, Jokūbas atsakė: „Tarnausiu tau septynerius metus už tavo jaunesniąją dukterį“. ¹⁹ „Mieliau ją duosiu tau negu

^{28,14} Pr 12,3; 22,18

^{28,19} Hebr. „Dievo namai“.

^{29,14} T. y. artimas giminaitis.

kokiam pašaliečiui. Pasilik pas mane“, – sutiko Labanas. ²⁰Jokūbas ištarnavo už Rachelę septynerius metus, bet jie atrodė jam tarsi keletas dienų – taip labai ją mylėjo.

²¹Tuomet Jokūbas tarė Labanui: „Duok man mano žmoną, kad galėčiau su ja gyventi, nes mano laikas baigėsi“.

²²Labanas sukvietė visus vietas žmones ir iškėlė vestuves. ²³Bet, atėjus vakarui, paėmė savo dukterį Lėją ir įvedė ją pas Jokūbą. Jokūbas tat ir suėjo su ja.

²⁴Savo tarnaitę Zilpą Labanas paskyrė dukters Lėjos tarnaitė. ²⁵Atėjus rytui, žiūri, šalia Lėja! Jokūbas tarė Labanui: „Ką tu padarei? Argi ne už Rachelę tau tarnavau?! Kodėl tat mane apgavai?“

²⁶Labanas atsakė: „Mūsų šalyje taip nedaroma, jaunesnioji už vyro neišleidžiama prieš pirmagimę. ²⁷Su šia baik vestuvių savaitę, ir jei tarnausi man kitus septynerius metus, duosime tau ir aną“. ²⁸Jokūbas taip ir padarė – baigė vestuvių savaitę. Tuomet Labanas davė jam savo dukterį Rachelę žmona. ²⁹Savo tarnaitę Bilhą Labanas paskyrė dukters Rachelės tarnaitė. ³⁰Jokūbas tada suėjo ir su Rachelė; iš tikrųjų Rachelę jis mylėjo labiau negu Lėją. O Labanui atitarnavo dar septynerius metus.

Jokūbo vaikai

³¹Pamatęs, kad Lėja nemylima, VIEŠPATS padarė ją vaisingą, o Rachelė tuo tarpu liko nevaisinga. ³²Lėja tapo nėščia ir pagimdė sūnų, kurį pavadino Rubenu. Mat ji sakė: „Tai reiškia: 'Dievas pažvelgė į mano kančią. Dabar mano vyras tikrai mane mylės'“. ³³Ji vėl pastojo ir pagimdė sūnų, sakydama: „VIEŠPATS išgirdo, kad aš nemylima, todėl davė ir šį sūnų“. Užtat ji pavadino jį Simeonu. ³⁴Vėl ji tapo nėščia ir pagimdė sūnų, sakydama: „O dabar jau mano vyras prisiriš prie manęs, nes pagimdžiau jam tris sūnus“. Todėl jis buvo pavadintas Leviu. ³⁵Dar kartą

ji pastojo ir pagimdė sūnų, sakydama: „Šį kartą aš pagarbinsiu VIEŠPATĮ“. Todėl jį pavadino jį Judu. Tuomet ji liovėsi gimdžiusi.

30 Matydama nepagimdanti Jokūbui vaikų, Rachelė pavydėjo seseriai ir sakė Jokūbui: „Duok man vaikų, antraip aš mirsiu!“ ²Įpykęs Jokūbas jai atkirto: „Argi aš galiu būti Dievas, kuris nedavė tau įsčių vaisiaus?“ ³O ji atsakė: „Žiūrėk, turiu tarnaitę Bilhą. Sueik su ja, idant ji pagimdytų ant mano kelių ir per ją turėčiau vaikų!“ ⁴Taigi ji davė jam savo tarnaitę Bilhą kaip žmoną, ir Jokūbas suėjo su ja. ⁵Bilha pastojo ir pagimdė Jokūbui sūnų. ⁶O Rachelė sakė: „Dievas mane apgynė, iš tikrųjų išgirdo mano balsą ir davė man sūnų“. Todėl ji pavadino jį Danu. ⁷Rachelės tarnaitė Bilha vėl pastojo ir pagimdė Jokūbui antrą sūnų. ⁸Tuomet Rachelė ištarė: „Ėjau grumtis su savo seserimi lemtingose varžybose ir nugalėjau!“ Užtat ji pavadino jį Naftaliu.

⁹Pamačiusi nebegalinti gimdyti, Lėja paėmė savo tarnaitę Zilpą ir davė ją Jokūbui žmona. ¹⁰Tuomet Lėjos tarnaitė Zilpa pagimdė Jokūbui sūnų. ¹¹Lėja sakė: „Kokia sėkmė!“ ir pavadino jį Gadu. ¹²Lėjos tarnaitė Zilpa pagimdė Jokūbui antrą sūnų. ¹³Lėja pasakė: „Kokia aš laiminga! Juk visos moterys vadins mane laiminga!“ ir pavadino jį Ašeru.

¹⁴Vieną dieną per kviečiapijtę, būdamas laukuose, Rubenas aptiko mandragorų ir parnešė namo savo motinai Lėjai. Rachelė tarė Lėjai: „Prašyčiau duoti man truputį tavo sūnaus mandragorų“. ¹⁵Lėja jai atšovė: „Nejau tau negana, kad atėmei mano vyrą? Argi norėtum atimti ir mano sūnaus mandragoras?“ Rachelė atsakė: „Teguli jis šią naktį su tavimi už tavo sūnaus mandragoras“. ¹⁶Taigi vakare, Jokūbui grįžtant iš laukų, Lėja išėjo jo pasitikti ir paskelbė jam: „Turi pas mane ateiti,

nes aš nusamdžiau tave už sūnaus mandragoras“. Tad tą naktį jis gulėjo su ja.¹⁷ Dievas iš klausė Lėjos, ji pastojo ir pagimdė Jokūbui penktą sūnų.¹⁸ Lėja sakė: „Dievas man atlygino už tai, kad daviau savo vyrui tarnaitę“, todėl ir pavadino jį Isacharu.¹⁹ Vėl tapusi nėščia ir pagimdžiusi Jokūbui šeštą sūnų,²⁰ Lėja sakė: „Dievas davė man rinktinę dovaną. Šį kartą mano vyras atneš man dovanų, nes pagimdžiau jam šešis sūnus“. Ir pavadino jį Zabulonų.²¹ Po to ji pagimdė dukterį ir pavadino ją Dina.²² Dabar Dievas atsiminė Rachelę, iš klausė jos ir atvėrė jos iščias.

²³ Ji tapo nėščia ir pagimdė sūnų, tardama: „Dievas nuėmė nuo manęs gėdą!“²⁴ Ir pavadino jį Juozapu, sakydama: „Teprieda man Dievas dar vieną sūnų!“

Jokūbo susitarimas su Labanu

²⁵ Kai Rachelė pagimdė Juozapą, Jokūbas kreipėsi į Labaną: „Leisk man eiti namo, grįžti į savo kraštą.“²⁶ Atiduok man mano žmonas bei vaikus, už kuriuos tau tarnavau, ir leisk man išvykti. Juk žinai, kiek savo darbu tau pasitarnavau“. ²⁷ Bet Labanas jam tarė: „O kad aš raščiau malonės tavo akyse! Per būrimą sužinojau, kad **VIEŠPATS** laimino mane dėl tavęs.“²⁸ Todėl, – tęsė jis, – nustatyk, kokią tik nori algą, aš mokėsiu“. ²⁹ O Jokūbas atsakė jam: „Pats žinai, kaip tau tarnavau ir kaip sekėsi tavo gyvuliams mano globoje.“³⁰ Juk tas truputis, kurį prieš man ateinant turėjai, apščiai padaugėjo, nes **VIEŠPATS** laimino tave per viską, ką tik aš dariau. O dabar kada aš begalėsiu aprūpinti ir savo paties namus?“³¹ Labanas klausė: „Kiek gi turiu tau mokėti?“ Jokūbas atsakė: „Nieko man nemokėk! Jei man padarysi štai ką, aš vėl ganysiu ir rūpinsiuosi tavo kaimene.“³² Apeik šiandien visą savo kaimenę, atskirk iš jos visas taškuotas bei margas avis, visus tamsios spalvos ėriukus ir margas bei

taškuotas ožkas. Tokia bus mano alga.³³ O vėliau, kai ateisi pats patikrinti mano algos, tepaliudija tau mano sąžiningumas už mane: jeigu tarp mano ožkų bus nemargų bei netaškuotų ar avių, kurios ne juodos, tebūna jos laikomos vogtomis“. ³⁴ „Puiku, – atsakė Labanas, – tebūna, kaip sakai“.

³⁵ Tad tą pačią dieną Labanas atskyrė ožius, kurie buvo dryžuoti bei taškuoti, ir visas taškuotas bei margas ožkas, turinčias baltų lopų, ir visas juodas avis ir atidavė į savo sūnų rankas.³⁶ Po to nustatė, kad tarp jo ir Jokūbo būtų trijų dienų kelionės atstumas; tuo tarpu Jokūbas toliau ganė likusią Labano kaimenę.

³⁷ Tuomet Jokūbas pasirinko šviežių tuopos, migdolo bei platanų lazdas ir išdrožė ant jų baltus dryžius, nulupdamas žievę iki pat lazdos baltumo.³⁸ Nuluptas lazdas išdėliojo priešais kaimenes loviuose – vandens girdyklose, iš kurių kaimenės ateidavo atsigerti. Kadangi gyvuliai kergdavosi, atėję atsigerti,³⁹ ožkos kergėsi priešais lazdas ir vedė dryžuotas, margas bei taškuotas jauniklius.⁴⁰ O avis Jokūbas atskyrė ir kaimenės snukius nukreipė dryžuotų ir visiškai juodų gyvulių Labano kaimenėje link. Taip jis auginoti sau kaimenes ir nemaišė jų su Labano kaimenėmis.⁴¹ Be to, kai kergdavosi stipresnieji kaimenės gyvuliai, Jokūbas padėdavo lazdas į lovius priešais gyvulių akis, idant kergtųsi jas matydami,⁴² o silpniesiems gyvuliams lazdas nepadėdavo. Taip silpnieji teko Labanui, o stiprieji – Jokūbui.⁴³ Taigi žmogus turtėjo be galo ir įsigijo ne tik daug kaimenių, bet ir tarnų bei tarnaitių, kupranugarių ir asilų.

Jokūbo pabėgimas

31 Jokūbas nugirdo Labano sūnus kalbantis: „Jokūbas paėmė visa, kas priklausė mūsų tėvui, ir susikrovė visą šį turtą iš to, kas turėtų

priklausyti mūsų tėvui“. ² Be to, Jokūbas matė, kad ir Labanas nebesielgė su juo taip palankiai, kaip anksčiau. ³ Tada VIEŠPATS tarė Jokūbui: „Grįžk į savo tėvų kraštą, į savo gimtinę. Aš būsiu su tavimi“. ⁴ Taigi Jokūbas išsikvietė Rachelę ir Lėją į laukus, kur buvo jo kaimenė, ⁵ ir pasakė joms: „Matau, kad jūsų tėvas nebesielgia su manimi taip palankiai, kaip anksčiau. Bet mano tėvo Dievas buvo su manimi. ⁶ Jūs gerai žinote, kad tarnavau jūsų tėvui visomis savo išgalėmis; ⁷ nors jūsų tėvas dešimt kartų mane apgavo ir pakeitė man algą, Dievas neleido jam manęs nuskriausti. ⁸ Jei jis sakė: ‘Taškuotieji bus tavo alga’, tai visa kaimenė vedė taškuotus, o jei sakė: ‘Dryžuotieji bus tavo alga’, tai visa kaimenė vedė dryžuotus. ⁹ Tad Dievas atėmė kaimenes iš jūsų tėvo ir atidavė jas man.“

¹⁰ Kartą kaimenių kergimo metu sapne staiga pakėliau akis ir pamatčiau, kad ožiai kaimenėje, kai poravosi, buvo dryžuoti, taškuoti ir margi. ¹¹ Tuomet Dievo angelas sapne man tarė: ‘Jokūbai’, – o aš atsiliepiu: ‘Aš čia!’ ¹² Jis tęsė: ‘Prašyčiau pakelti akis ir įsidėmėti, kad visi ožiai kaimenėje, kai poruojasi, yra dryžuoti, taškuoti ir margi, nes aš mačiau visa, ką tau darė Labanas. ¹³ Aš esu Dievas, kuris pasirodė tau Betelyje, kur tu *patepei paminklinį akmenį ir padarei man įžadą. Dabar palik tuojau pat šį kraštą ir grįžk į savo gimtinę“.

¹⁴ Tuomet Rachelė ir Lėja, atsakydamos jam, paklausė: „Argi mes dar turime dalį ar paveldą savo tėvo namuose?“ ¹⁵ Argi jis nelaiko mūsų svetimomis? Juk ne tik mus pardavė, bet ir už mus gautus pinigus surijo! ¹⁶ Tikrai visi turėtai, kuriuos Dievas atėmė iš mūsų tėvo, priklausos mums ir mūsų vaikams. Tad daryk visa taip, kaip Dievas tau įsakė“.

¹⁷ Po to Jokūbas užsodino savo vaikus ir žmonas ant kupranugarių, ¹⁸ suvarė visus savo gyvulius, pasiėmė visą savo sukauptą nuosavybę – visus gyvulius, įsigytus Padan Arame, – ir leidosi pas savo tėvą į Kanaano kraštą.

¹⁹ O Labanas buvo išėjęs avių kirti. Rachelė tuo metu pasivogė savo tėvo šeimos stabus*. ²⁰ Jokūbas nuslėpė nuo aramėjo Labano, kad ketina bėgti. ²¹ Taigi jis išbėgo su viskuo, ką turėjo. Pakilo ir, persikėlęs per Eufratą, pasuko Gileado kalnų link.

Labanas vejasi Jokūbą

²² Trečią dieną Labanui buvo pranešta, kad Jokūbas pabėgo. ²³ Pasiėmęs savo brolius, jis vijosi jį septynias dienas ir prisivijo Gileado kalnuose. ²⁴ Bet Dievas atėjo pas aramėją Labaną naktį per sapną ir įspėjo: „Saugokis, negrasink Jokūbui!“

²⁵ Kai Labanas užklupo Jokūbą, Jokūbo palapinė buvo pastatyta aukštesnėje. Ir Labanas su broliais pasistatė savo palapines ten pat, Gileado kalnuose. ²⁶ „Ką tu padarei, – Labanas tarė Jokūbui, – apgavai mane ir tarsi kalaviju pasigrobei mano dukteris į nelaisvę?!“ ²⁷ Kodėl taip slapčia išbėgai, apkvailinai mane ir nepasisakei man? Būčiau išleidęs tave su šventėmis ir dainomis, su būgnelių žvangučiais ir arfomis. ²⁸ Tu neleidai išbučiuoti man net savo sūnų ir dukterų! Pasielgei tikrai kvailai! ²⁹ Aš turiu galios jums visiems žalos padaryti, bet tavo tėvo Dievas vakar naktį man pasakė: ‘Saugokis, negrasink Jokūbui!’ ³⁰ Na, tiek to, suprantu, tu turėjai iškelti, nes buvai labai pasiilgęs tėvo namų, bet kodėl pavogei mano dievus?“ ³¹ Jokūbas atsakė Labanui: „Todėl, kad bijojau, nes maniau, jog jėga atimsi iš manęs savo dukteris. ³² Bet tas, pas ką atrasi savo dievus, neišliks gyvas! Mūsų giminių akivaizdoje

^{31,13} Pr 28,18-22

^{31,19} Arba terafus.

parodyk, kas pas mane tau priklauso, ir pasiimk!“ Mat Jokūbas nežinojo, kad Rachelė buvo pasivogusi tuos dievus.

³³ Labanas įėjo į Jokūbo palapinę, į Lėjos palapinę ir dviejų tarnaičių palapines, bet nerado jų. Jis išėjo iš Lėjos palapinės ir įėjo į Rachelės palapinę.

³⁴ O Rachelė, paėmusi dievus, sudėjo juos į kupranugario balną ir ant jų atsisėdo. Labanas išieškojo visą palapinę, bet nerado, ³⁵ nes ji savo tėvui sakė: „Tenepyksta mano viešpats, kad negaliu prieš tave atsistoti, nes mane užklupo mėnesinės“. Taigi jis ieškojo, bet savo šeimos dievų nesurado.

³⁶ Dabar Jokūbas įniršo ir pradėjo bartis ant Labano. Jokūbas sakė Labanui: „Kuo aš nusikaltau? Kur mano nuodėmė, kad mane taip įkandin vijaisi? ³⁷ Nors ir visus mano daiktus išnaršei, ką gi iš savo šeimos daiktų suradai? Padėk čia tai prieš mano ir savo gimines, idant jie išspręstų mudviejų bylą.

³⁸ Per tuos dvidešimt metų, kai buvau po tavimi, tavo avys ir ožkos niekada nepersileido, ir aš nė sykio nesivaišinau tavo kaimenių avinu. ³⁹ Niekada nenešiau tau žvėrių sudraskytų gyvulių, bet pats pakėliau nuostolį. Tu iš manęs išieškojai, nesvarbu, ar tai buvo pagrobta dieną ar naktį. ⁴⁰ Taip man būdavo: dieną pribaugdavo kaitra, o naktį – šaltis, negalėdavau akių sudėti.

⁴¹ Per tuos dvidešimt metų, kai buvau su tavimi, keturiolika metų tarnavau tau už dvi tavo dukteris, šešerius – už tavo kaimenę, nes tu dešimt kartų pakeitei man algą. ⁴² Jeigu mano tėvo Dievas, Abraomo Dievas ir Izaoko Baimė, nebūtų buvęs su manimi, tuščiomis rankomis mane būtumei išleidęs. Dievas matė mano sunkią būklę ir mano rankų triūšą. Užtat praėjusią naktį tave sudraudė“.

Jokūbo ir Labano sandora

⁴³ Atsakydamas Jokūbui, Labanas tarė: „Dukterys yra mano dukterys, vaikai

yra mano vaikai, kaimenės yra mano kaimenės; visa, ką matai, priklauso man. Betgi ką galiu su jomis ar vaikais, kuriuos jos pagimdė, šiandien daryti? ⁴⁴ Tad dabar eikš, sudarykime sandorą, tu ir aš; tebūna ji mano ir tavo liudytoja“. ⁴⁵ Tuomet Jokūbas paėmė akmenį ir pastatė jį kaip paminklą. ⁴⁶ O savo giminėms Jokūbas sakė: „Parinkite akmenų!“ Pririnkę akmenų, jie padarė iš jų kauburį ir prie to kauburio laužė duoną. ⁴⁷ Labanas pavadino jį Jegar Sahaduta*, o Jokūbas – Galedu*. ⁴⁸ „Šis kauburys, – tarė Labanas, – nuo šiandien bus tavo ir mano liudytojas“. Todėl jis buvo pavadintas Galedu, ⁴⁹ taip pat ir Micpa, nes jis sakė: „Teste bi VIEŠPATS mane ir tave, kai mes vienas kito nematysime. ⁵⁰ Jeigu skriausi mano dukteris ar vesi dar kitas moteris be mano dukterų, nors ir nebūtų liudytojo su mumis, atsimink, kad pats Dievas bus mano ir tavo liudytojas“.

⁵¹ Labanas tarė Jokūbui: „Žiūrėk, štai šis kauburys yra paminklas, kurį pastačiau tarp tavęs ir savęs. ⁵² Šis kauburys yra liudytojas ir šis paminklas yra liudytojas, kad nei aš žengsiu toliau už šio kauburio ir už šio paminklo prieš tave, nei tu žengsi toliau už šio kauburio ir už šio paminklo prieš mane, norėdamas pikta daryti. ⁵³ Tegu Abraomo Dievas ir Nahoro Dievas, jų tėvų Dievas, būna mūsų teisėjas“. Jokūbas prisiekė savo tėvo Izaoko Baimė. ⁵⁴ Tuomet Jokūbas paaukojo atnašą ant kalno ir pakvietė savo gimines pavalgyti. Jie kartu valgė ir praleido naktį kalnuose.

32 Pakilęs anksti rytojaus rytą, Labanas išbučiavo savo vaikaičius bei dukteris ir palaimino. Po to Labanas leidosi kelionėn namo. ² Ir Jokūbas tęsė savo kelionę. Jį pasitiko Dievo angelai. ³ Juos pamatęs, Jokūbas

^{31,47} Aram. ir

^{31,47} Hebr. „liudytojo kauburys“.

tarė: „Tai Dievo stovykla!“ Užtat jis tą vietą pavadino Mahanaimais.

Jokūbas siunčia pasiuntinius

⁴Jokūbas pasiuntė pirma savęs pasiuntinius pas savo brolių Ezavą į Seyro kraštą, Edomo laukus ⁵ir įsakė jiems, tardamas: „Mano viešpačiui Ezavui taip kalbėsite: ‘Taip kalbėjo tavo tarnas Jokūbas. Gyvenau kaip ateivis su Labanu ir užsibuvau ten iki šiol. ⁶Įsigijau galvijų, asilų, avių kaimenių, tarnų ir tarnaičių. Siunčiu šią žinią savo viešpačiui, idant rasčiau malonę tavo akyse’“.

⁷Pasiuntiniai sugrįžo pas Jokūbą, sakydami: „Nuėjome pas tavo brolių Ezavą. Jis pats, lydima keturių šimtų vyrų, ateina tavęs pasitikti“. ⁸Jokūbas labai nusigando. Nerimaudamas jis padalijo žmones, buvusius su juo, avių kaimenes ir galvijų bandas bei kupranugarius į dvi stovyklas, ⁹galvodamas: „Jei Ezavas užpultų ir sunaikintų vieną stovyklą, tai kita stovykla pabėgs“.

¹⁰Tuomet jis meldėsi: „Mano tėvo Abraomo Dieve ir mano tėvo Izaoko Dieve, VIEŠPATIE, kuris man sakei: ‘Grįžk į savo kraštą, į savo gimtinę, ir aš tau būsiu geras’. ¹¹Nesu vertas tos visos ištikimos meilės ir tos visos ištikimybės, kurią parodei savo tarnui, nes kadaise tik su lazda rankoje perbridau šį Jordaną, o dabar esu išaugęs į dvi stovyklas. ¹²Prašyčiau išgelbėti mane iš mano brolio rankos – Ezavo rankos, nes aš jo bijau! Antraip, bijau, jis ateis ir parbloks mane, išžudys motinas ir vaikus. ¹³Betgi tu pats pasakei: ‘Aš būsiu tau labai geras ir *padarysiu tavo palikuonis kaip jūros smiltis, kurių dėl gausumo negalima suskaityti’“.

¹⁴Praleidęs ten tą naktį, jis parinko iš to, ką turėjo po ranka, dovaną savo broliui Ezavui: ¹⁵du šimtus ožkų ir dvidešimt ožių, du šimtus avių ir dvidešimt avinų, ¹⁶trisdešimt žindan-

čių kupranugarių su jaunikliais, keturiasdešimt karvių ir dešimt jaučių, dvidešimt asilų ir dešimt asilų. ¹⁷Perdavė juos į savo tarnų rankas, būrį po būrio, ir tarė tarnams: „Eikite pirma manęs, bet laikykitės atstumo tarp būrių“. ¹⁸Oėjusiam priekyje nurodė: „Kai mano brolis Ezavas sutiks tave ir paklaus: ‘Kieno tu? Kur keliauji? Kieno visa tai, ką tu varai?’ ¹⁹tu atsakysi: ‘Jie priklauso tavo tarnui Jokūbui. Tai dovana, kurią jis siunčia savo viešpačiui Ezavui. Be to, jis ir pats mums iš paskos ateina’“. ²⁰Lygiai taip pat jis įsakė ir antram, ir trečiam, ir visiems, variusiems būrius: „Jūs tą pat sakysite Ezavui, kai jį sutikssite. ²¹Būtinai pridurkite: ‘Be to, pats tavo tarnas Jokūbas ateina paskui mus’“. Mat jis galvojo: „Jei aš iš anksto suminkštinsiu jį dovana ir po to jam pasirodysiu, galbūt jis man atleis“. ²²Taigi dovanosėjo pirma jo, tuo tarpu jis tą naktį pasiliko stovykloje.

Imtynės su angelu

²³Tą pačią naktį jis kėlėsi ir, pasiėmęs abi savo žmonas drauge su dviem tarnaitėmis bei vienuolika vaikų, perbrido Jaboko brastą. ²⁴Perkėlęs juos per upę, jis pergabeno ir visa, ką turėjo. ²⁵Jokūbas pasiliko vienas. Tuomet kažkoks vyras grūmėsi su juo iki pat aušros. ²⁶Matydamas negalįs jo įveikti, tas vyras taip sudavė jam į šlaunies įdubą, kad Jokūbo šlaunis, jam besigalynėjant su tuo vyru, išsinarino. ²⁷Tuomet jis tarė: „Paleisk mane, nes jau aušta“. Bet Jokūbas atsakė: „Paleisiu tave tik tada, kai mane palaiminsi“. ²⁸O tas paklausė: „Kuo tu vardu?“ – „Jokūbas“, – atsakė šis. ²⁹Anas tarė: „Nuo šiol tavo vardas bus nebe Jokūbas, bet Izraelis, nes ėmeisi su Dievu bei žmonėmis ir nugalėjai“. ³⁰Tuomet Jokūbas prašė: „Prašyčiau pasakyti man savo vardą“. Anas atsakė: „Kam gi

klausi mano vardo?“ Taip pasakęs, tenai jis palaimino jį.

³¹Jokūbas pavadino tą vietą Penieliu, tardamas: „Juk aš mačiau Dievą savo akimis, tačiau mano gyvybė buvo apsaugota“. ³²Saulė tekėjo, kai jis, dėl išnarintos šlaunies šlubuodamas, praėjo Penielį. ³³Todėl iki šios dienos izraelitai nevalgo išijo raumens, esančio šlaunies įduboje, nes anas sudavė Jokūbui į šlaunies įdubą prie išijo raumens.

Jokūbas susitinka su Ezavu

33 Besižvalgydamas Jokūbas pamatė ateinant Ezavą, lydimą keturių šimtų vyrų. Tuomet jis išskirstė Lėjos, Rachelės ir abiejų tarnaičių vaikus, ²pastatydamas tarnaites su jų vaikais priekyje, Lėją su jos vaikais už jų, o Rachelę su Juozapu paskiausiai. ³O pats ėjo pirma visų ir nusilenkė ligi žemės septynis kartus, kol priėjo prie savo brolio.

⁴O Ezavas atbėgo jo pasitikti, apkabino, puolė jam ant kaklo ir išbučiavo. Jiedu apsiverkė. ⁵Pakėlęs akis ir pamatęs moteris bei vaikus, Ezavas klausė: „Kas gi tie su tavimi?“ Jokūbas atsakė: „Tai vaikai, kuriuos Dievas malonėjo duoti tavo tarnui“. ⁶Tada priėjo tarnaitės, jos ir jų vaikai, ir žemai nusilenkė, ⁷po jų priėjo taip pat Lėja su savo vaikais ir žemai nusilenkė, galų gale priėjo Juozapas su Rachele ir žemai nusilenkė.

⁸O Ezavas vėl klausė: „Ką gi reiškia tas visas būrys, kurį sutikau?“ Jokūbas atsakė: „Kad rasčiau malonę mano viešpaties akyse“. ⁹Ezavas tarė: „Aš turiu pakankamai, mano broli! Tebūna tavo, ką turi“. ¹⁰Bet Jokūbas tarė: „Ne, prašau tave! Jei randu malonę tavo akyse, tai priimk iš mano rankų dovaną. Iš tikrųjų man matyti tavo veidą yra tarsi matyti Dievo veidą; taip maloniai mane priėmėi. ¹¹Prašyčiau priimti mano dovaną, kurią tau atvariau, nes

Dievas man buvo maloningas, ir aš turiu visko apščiai“. Taip raginamas Ezavas priėmė.

Jokūbas atsiskiria nuo Ezavo

¹²Tuomet Ezavas tarė: „Leiskimės į kelionę kartu, aš eisiu greta tavęs“. ¹³O Jokūbas atsakė jam: „Kaip mano viešpats žino, vaikai silpni. Be to, avių kaimenės bei galvijų bandos turi žinduklių, ir kelia man rūpestį. Greičiau varant, jie išvargtų per vieną dieną, ir visi gyvuliai nugaištų. ¹⁴Tekeliauja mano viešpats pirma savo tarno, tuo tarpu aš keliausiu toliau pamažu pagal žinginę priekyje einančių galvijų ir pagal žinginę vaikų, kol neateisiu pas savo viešpatį į Seyrą“.

¹⁵Ezavas tarė: „Leisk man bent palikti su tavimi keletą mano žmonių“. Bet jis atsakė: „Kam gi? Mano viešpats man per daug geras“. ¹⁶Taigi Ezavas tą dieną leidosi kelionėn į Seyrą. ¹⁷O Jokūbas keliavo Sukotų link, ten pasistatė namus ir padarė pastoges savo gyvuliams. Todėl tos vietos vardas yra Sukotai.

¹⁸Taigi parėjęs iš Padan Aramo, Jokūbas saugiai atkeliavo į Sichemo miestą Kanaano krašte ir pasistatė palapines priešais miestą. ¹⁹*Žemės sklypą, ant kurio buvo pasistatęs palapinę, jis pirkė už šimtą aukso gabalų iš Sichemo tėvo Hamoro sūnų. ²⁰Ten pastatė aukurą ir pavadino jį El Elohe Izraelis*.

Dinos išprievartavimas

34 Lėjos dukterė Dina, kurią ji buvo pagimdžiusi Jokūbui, nuėjo aplankyti kai kurių krašto moterų. ²Šalies vado Hamoro Hivo sūnus Sichemas pamatė ją, pasigrobė ir jėga privertė su juo gulėti. ³Jis lipte prilipo prie Jokūbo dukters Dinos, įsimylėjo

^{33,19} Joz 24,32; Jn 4,5

^{33,20} Hebr. „Dievas, Izraelio Dievas“.

mergaite ir stengėsi laimėti jos širdį.
⁴Sichemas prašė ir savo tėvo Hamoro:
 „Gauk tą mergaitę man žmona“.

⁵Jokūbas išgirdo, kad Sichemas išniekino jo dukterį Diną. Bet jo sūnūs buvo laukuose su galvijais, todėl jis tylėjo, kol jie sugrįžo. ⁶Sichemo tėvas Hamoras atėjo pas Jokūbą pasikalbėti kaip tik tuo metu, kai jo sūnūs parėjo iš laukų. Išgirdę, kas buvo atsitikę, vyrai buvo pritrenkti ir degė pykčiu, nes Sichemas, gulėdamas su Jokūbo dukterimi, buvo padaręs gėdą Izraeliui. Tokio dalyko pakęsti negalima!

⁸O Hamoras kalbėjo su jais, sakydamas: „Mano sūnus Sichemas visa širdimi trokšta jūsų dukters. Duokite ją jam žmona. ⁹Giminiuokitės su mumis: duokite mums savo dukteris, imkite sau mūsų dukteris! ¹⁰Įsikursite tarp mūsų, ir kraštas bus jums atviras: gyvenkite, laisvai kilnokitės, įsigykite jame nuosavybę“. ¹¹Tada pats Sichemas jos tėvui ir broliams sakė: „Leiskite man rasti malonę jūsų akyse! Aš mokėsiu, ko tik iš manęs pareikalausite. ¹²Reikalaukite iš manęs vedybų kraičio ir dovanų, kokių tik norite, mokėsiu, ko tik iš manęs reikalausite. Tik duokite man mergaitę žmona“.

Jokūbo sūnų kerštas

¹³Jokūbo sūnūs atsakė Sichemui ir jo tėvui, kalbėdami klastingai, nes jis buvo išniekinęs jų seserį Diną. ¹⁴Tad jie sakė jiems: „Mes tokio dalyko negalime daryti – duoti savo seserį neapipjaustytam vyrui, nes tai užtrauktų mums gėdą. ¹⁵Tik su tokia sąlyga sutiksime su tavimi: jei jūs, apipjaustydami visus savo vyriškius, tapsite kaip mes. ¹⁶Tada mes duosime jums savo dukteris ir imsime sau jūsų dukteris, kursimės tarp jūsų ir tapsime viena tauta. ¹⁷Bet jeigu mūsų nepaklausysite ir nebūsime apipjaustyti, pasiimsime savo dukterį ir eisime sau“.

¹⁸Jų žodžiai patiko Hamorui ir jo sūnui Sichemui. ¹⁹Jaunuolis nedelsė tai padaryti, nes žavėjosi Jokūbo dukterimi. Be to, jis buvo labiau gerbiamas negu bet kas kitas savo tėvo namuose. ²⁰Taigi Hamoras ir jo sūnus Sichemas nuėjo į miesto vartus ir kalbėjo savo miesto vyrams, sakydami: ²¹„Tie žmonės mums draugiški. Tesikuria jie krašte ir tesikilnoja jame laisvai, nes krašte yra apščiai jiems vietos. Galėsime imti jų dukteris į žmonas ir duoti jiems savo dukteris. ²²Bet jie sutiks gyventi tarp mūsų ir tapti viena tauta tik su šia sąlyga: visi mūsų vyriškiai turi būti apipjaustyti, kaip kad ir jie yra apipjaustyti. ²³Argi tuomet nepriklausys mums jų galvijai ir nuosavybė – visi jų gyvuliai? Tik sutikime su jais, ir jie gyvens su mumis“. ²⁴Visi stiprūs miesto vyrai sutiko su Hamoru ir jo sūnumi Sichemu, visi vyriškiai buvo apipjaustyti – visi stiprūs miesto vyrai.

²⁵Trečią dieną, kai jie dar kentėjo skausmus, du Jokūbo sūnūs – Simeonas ir Levis, Dinos broliai, pasiėmę kalavijus, nelaukai užpuolė miestą ir išžudė visus vyriškius. ²⁶Ir Hamorą bei jo sūnų Sichemą nudūrė kalaviju, atsiėmė Diną iš Sichemo namų ir išėjo. ²⁷Tuomet kiti Jokūbo sūnūs, aptikę nužudytuosius, apiplėšė miestą už tai, kad jų sesuo buvo išniekinta. ²⁸Jie pasiėmė jų avių kaimes ir galvijų bandas, asilus ir visa, kas buvo mieste ir laukuose. ²⁹Visą jų turtą, visus vaikus ir žmonas – visa, kas tik buvo namuose, jie pasiėmė kaip belaisvius ir grobį.

³⁰Tada Jokūbas tarė Simeonui ir Leviui: „Užkrovėte man bėdą, padarydami mane bjaurų krašto gyventojams – kanaaniečiams ir perizams. Skaičiumi mano vyrų yra tik keletas. Jei jie susibūrę užpuls mane, būsiu sunaikintas aš ir mano šeima“. ³¹Bet jie atsakė: „Argi su mūsų seserimi turėtų būti elgiamasi kaip su kekše?“

Jokūbas grįžta į Betelį

35 Dievas tarė Jokūbui: „Pakilk, eik į Betelį ir ten apsistok. *Padaryk ten aukurą Dievui, kuris tau pasirodė, kai tu bėgai nuo savo brolio Ezavo“. ²Užtat Jokūbas savo šeimai ir visiems buvusiems su juo įsakė: „Atsikratykite svetimų dievų, kuriuos turite prie savęs, nusiplaukite ir apsivilkite šviežiais drabužiais. ³Tuomet ateikite, kilšime į Betelį. Ten aš padarysiu aukurą Dievui, kuris išklausė mane pavojaus dieną ir buvo su manimi, kur tikėjau“. ⁴Jie atidavė Jokūbui visus svetimus dievus, kuriuos turėjo, ir auskarus iš aušų*. Jokūbas užkasė juos po ažuolu prie Sichemo.

⁵Kai jie vėl leidosi kelionėn, didžiulė Dievo baimė taip apėmė visus aplinkinius miestus, kad jie nesivijo Jokūbo sūnų. ⁶Taigi Jokūbas atkeliavo į Lūžą, tai yra Betelį, Kanaano krašte, jis ir visi su juo buvę žmonės. ⁷Ten jis pastatė aukurą ir pavadino tą vietą El Beteliu, nes ten, jam bėgant nuo savo brolio, buvo apsireiškęs Dievas.

⁸Rebekos žindė Debora numirė ir buvo palaidota po ažuolu žemiau Betelio. Užtat jis buvo pavadintas Verksmo ažuolu.

⁹Dievas vėl pasirodė Jokūbui, jam sugrįžus iš Padan Aramo, ir palaimino jį. ¹⁰Dievas tarė jam:

„Tavo vardas yra Jokūbas.
Nebebūsi daugiau
vadinamas Jokūbu,
nes tik Izraelis bus tavo vardas“.
Taip jis pavadino jį Izraeliu.

¹¹Dievas tarė jam:

„Aš esu Dievas Visagalis.
Būk vaisingas ir aukl!
Tauta, netgi tautų bendrija,
išaugs iš tavęs,
ir iš tavęs kils karaliai.

¹²Kraštą, kurį daviau

Abraomui ir Izaokui,
dabar duodu tau.

Ir tavo būsimiems palikuonims
aš duosiu šį kraštą“.

¹³Tuomet Dievas pranyko nuo jo toje vietoje, kur buvo su juo kalbėjęs.

¹⁴*Toje vietoje, kur buvo su juo kalbėjęs, Jokūbas pastatė paminklinį akmenį, atnašavo ant jo liejamąją auką ir apliejo ją aliejumi. ¹⁵Vietą, kurioje Dievas su juo kalbėjosi, Jokūbas pavadino Beteliu.

¹⁶Tada jie iškeliavo iš Betelio. Jiems dar tebesant netoli nuo Efratos, Rachelė gimdė, ir jos gimdymas buvo sunkus.

¹⁷Kai gimdymo skausmai tapo nebepakeliami, pribuvėja tarė jai: „Nebijok, nes dabar turėsi kitą sūnų“.

¹⁸Paskutiniu atsikvėpimu, nes jau merdėjo, ji pavadino jį Ben Oniu*. Tačiau jo tėvas pavadino jį Benjaminu*. ¹⁹Rachelė numirė ir buvo palaidota prie kelio į Efratą, tai yra Betliejų. ²⁰Ant jos kapo Jokūbas pastatė paminklinį akmenį. Tai Rachelės kapo paminklinis akmuo, esantis ten iki šios dienos. ²¹Izraelis keliavo toliau ir pasistatė palapinę už Migdal Edero. ²²Izraeliui gyvenant tame krašte, Rubenas nuėjo ir sugulė su savo tėvo sugulove Bilha. Izraelis apie tai išgirdo.

Jokūbo sūnų buvo dvylika. ²³Lėjos sūnūs: Jokūbo pirmagimis Rubenas, Simeonas, Levis, Judas, Isacharas ir Zabulonai. ²⁴Rachelės sūnūs: Juozapas ir Benjaminas. ²⁵Rachelės tarnaitės Bilhos sūnūs: Danas ir Naftalis. ²⁶Lėjos tarnaitės Zilpos sūnūs: Gadas ir Ašeras. Tokie tat buvo Jokūbo sūnūs, gimę jam Padan Arame.

Izaoko mirtis

²⁷Jokūbas parėjo namo pas savo tėvą Izaoką į Mamrę, prie Kirjat Arbos, tai

^{35,1} Pr 28,11-17

^{35,4} Jie nešioti kaip amuletai.

^{35,10} Pr 32,28

^{35,11-12} Pr 17,4-8

^{35,14-15} Pr 28,18-19

^{35,18} Hebr. „skausmo sūnus“.

^{35,18} Hebr. „dešinės sūnus“.

yra Hebrono, *kur Abraomas ir Izaokas buvo gyvenę kaip ateiviai. ²⁸ Izaokas buvo šimto aštuoniasdešimt metų, ²⁹ kai atsiduso paskutinį kartą. Jis mirė, ir žiloje senatvėje, turėdamas daug metų, buvo sujungtas su savo gimine. Jo sūnūs Ezavas ir Jokūbas palaidojo jį.

Ezavo palikuonys

36 Štai Ezavo, tai yra Edomo, palikuonys. ² *Ezavas paėmė sau žmonas iš kanaaniečių: Elono Hetito dukterį Adą, Cibeono Hivo sūnaus Anos dukterį Oholibamą ³ *ir Izmaelio dukterį bei Nebajoto seserį Basmatą. ⁴ Ada Ezavui pagimdė Elifazą, Basmata pagimdė Reuelį, ⁵ o Oholibama pagimdė Jėušą, Jalamą ir Korahą. Tokie tat yra sūnūs, gimę jam Kanaano krašte.

⁶ Tuomet Ezavas pasiėmė savo žmonas, sūnus, dukteris ir visus namiškius, galvijus ir visus gyvulius, visą nuosavybę, kurią buvo įsigijęs Kanaane, ir nusikėlė į kraštą, buvusį šiek tiek toliau nuo jo brolio Jokūbo. ⁷ Mat jų nuosavybė buvo tapusi per didelė jiems kartu gyventi. Kraštas, kuriame jie buvo ateiviai, negalėjo jų išlaikyti su tokiomis kaimenėmis. ⁸ Taigi Ezavas apsigyveno Seyro aukštumose. Ezavas yra Edomas.

⁹ Štai edomitų protėvio Ezavo palikuonys Seyro aukštumose. ¹⁰ Štai Ezavo sūnų vardai: Ezavo žmonos Ados sūnus Elifazas, Ezavo žmonos Basmatos sūnus Reuelis. ¹¹ Elifazo sūnūs buvo Temanas, Omaras, Cefojas, Gatamas ir Kenazas. ¹² (Timna buvo Ezavo sūnaus Elifazo sugulovė; ji pagimdė Elifazui Amaleką.) Tokie tat buvo Ezavo žmonos Ados sūnūs. ¹³ Reuelio sūnūs: Nahatas, Zerachas, Šama ir Miza. Tokie tat buvo Ezavo žmonos Basmatos sūnūs. ¹⁴ Cibeono sūnaus Anos dukters

Oholibamos sūnūs: Jėušas, Jalamas, Korahas; juos ji pagimdė Ezavui.

¹⁵ Štai Ezavo sūnų gentys. Ezavo pirmagimio Elifazo palikuonys: Temano gentis, Omaro gentis, Cefojo gentis, Kenazo gentis, ¹⁶ Koraho gentis, Gatamo gentis ir Amaleko gentis. Elifazo gentys Edomo krašte kilusios iš Ados sūnų. ¹⁷ Ezavo sūnaus Reuelio palikuonys: Nahato gentis, Zeracho gentis, Šamos gentis ir Mizos gentis. Reuelio gentys Edomo krašte kilusios iš Ezavo žmonos Basmatos. ¹⁸ Ir štai Ezavo žmonos Oholibamos palikuonys: Jėušo gentis, Jalamo gentis ir Koraho gentis. Šios gentys kilusios iš Ezavo žmonos Oholibamos, Anos dukters. ¹⁹ Tokie tat yra Ezavo, tai yra Edomo, sūnūs ir jų gentys.

²⁰ Štai Seyro Horo sūnūs, čia buviai krašto gyventojai: Lotanas, Šobalas, Cibeonas, Ana, ²¹ Dišonas, Eceras ir Dišanas. Tai horų gentys – Seyro sūnūs Edomo krašte. ²² Lotano sūnūs buvo Horis ir Hemamas, o Lotano sesuo – Timna. ²³ Šobalo sūnūs: Alvanas, Manahatas, Ebalas, Šefojas ir Onamas. ²⁴ Cibeono sūnūs: Aja ir Ana. (Pastarasis yra tas Ana, kuris aptiko karšto vandens šaltinius dykumoje, ganydamas savo tėvo Cibeono asilus.) ²⁵ Anos vaikai: Dišonas ir duktė Oholibama. ²⁶ Dišano sūnūs: Hemdanas, Ešbanas, Itranas ir Keranas. ²⁷ Ecerio sūnūs: Bilhanas, Zavanas ir Akanas. ²⁸ Dišano sūnūs: Ūcas ir Aranas. ²⁹ Horų gentys: Lotano gentis, Šobalo gentis, Cibeono gentis, Anos gentis, ³⁰ Dišono gentis, Ecerio gentis ir Dišano gentis. Tokie tat yra horų vada, pagal jų kiltis Seyro krašte.

³¹ Štai karaliai, valdę Edomo krašte pirma negu bet koks karalius valdė izraelitus. ³² Beoro sūnus Bela karaliavo Edome, ir jo miestas buvo Dinhaba. ³³ Bela mirė, ir Zeracho iš Bocros sūnus Jobabas vietoj jo tapo karaliumi. ³⁴ Jobabas mirė, ir Hušamas iš temanų

^{35,27} Pr 13,18

^{36,2} Pr 26,34

^{36,3} Pr 28,9

krašto vietoj jo tapo karaliumi. ³⁵ Hušamas mirė, ir Beđado sūnus Hadadas – tas, kuris nugalėjo midjaniečius Moabo krašte – vietoj jo tapo karaliumi; jo miesto vardas buvo Avitas. ³⁶ Hadadas mirė, ir Samla iš Masrekos vietoj jo tapo karaliumi. ³⁷ Samla mirė, ir Saulius iš Rehobotų ant Upės* kranto vietoj jo tapo karaliumi. ³⁸ Saulius mirė, ir Achboro sūnus Baal Hananas vietoj jo tapo karaliumi. ³⁹ Achboro sūnus Baal Hananas mirė, ir Hadaras tapo vietoj jo karaliumi; jo miesto vardas buvo Pavas. Jo žmona, Me Zahabo dukters Matredos duktė, vadinosi Mehetabelė.

⁴⁰ Štai Ezavo genčių vardai pagal jų kiltis ir vietovių vardus: Timnos gentis, Alvų gentis, Jeteto gentis, ⁴¹ Oholibamos gentis, Elos gentis, Pinono gentis, ⁴² Kenazo gentis, Temano gentis, Mibcaro gentis, Magdielio gentis ir Iramo gentis. Tokios tat yra Edomo, tai yra Edomo tėvo Ezavo, gentys pagal gyvenvietes jų užvaldytame krašte.

Juozapas ir jo broliai

37 Bet Jokūbas įsikūrė krašte, kuriame jo tėvas buvo gyvenęs kaip ateivis – Kanaano krašte. ² Štai pasakojimas apie Jokūbo šeimą.

Būdamas septyniolikos metų, Juozapas ganė su broliais avių kaimenę, padėdamas savo tėvo žmonių Bilhos ir Zilpos sūnums. Jis tėvui papasakojo apie jų blogus darbus.

³ Izraelis mylėjo Juozapą labiau už bet kurį kitą savo vaiką, nes šis buvo jam gimęs senatvėje. Jis buvo jam pasiūdinęs puošnų apdarą su rankovėmis. ⁴ Matydami, kad tėvas jį myli labiau už kitus, broliai jo taip nekętė, kad vengdavo net pasisveikinti.

⁵ Kartą Juozapas susapnavo sapną ir papasakojo jį savo broliams. Šie ėmė dar labiau jo nekęsti. ⁶ „Paklausykite, kokį sapną sapnavau!“ – sakė

jis jiems. ⁷ „Mes rišome lauke pėdus. Staiga mano pėdas atsistojo ir stovėjo, o jūsų pėdai susirinko aplink ir žemai nusilenkė mano pėdai!“ ⁸ Jo broliai atsakė: „Bene ketini tapti mūsų karaliumi? Bene iš tikrųjų ketini mus valdyti?“ Dėl kalbų apie sapnus jie ėmė dar labiau jo nekęsti.

⁹ Jis sapnavo dar vieną sapną ir papasakojo jį savo broliams, tardamas: „Štai sapnavau dar vieną sapną: saulė, mėnulis ir vienuolika žvaigždžių man lenkėsi!“ ¹⁰ Bet kai papasakojo jį savo tėvui ir broliams, tėvas apibarė. „Ką gi reiškia tas tavo sapnas? Ką susapnavai? Negi mes – aš pats, tavo motina ir tavo broliai – turėsime ateiti ir nusilenkti tau ligi žemės?“ ¹¹ Broliai jam pavydėjo, bet ir tėvas šio įvykio negalėjo užmiršti.

Broliai parduoda Juozapą

¹² Kartą, kai broliai buvo nuvarę tėvo kaimenę ganytis prie Sichemo, ¹³ Izraelis tarė Juozapui: „Tavo broliai, kaip žinai, gano prie Sichemo. Pasiruošk, siųsiu tave pas juos“. – „Pasiruošęs!“ – atsakė šis. ¹⁴ Izraelis tada paliepė jam: „Nueik ir sužinok, kaip laikosi tavo broliai, kaip sekasi kaimenei, ir parnešk man žinių“. Taip jis išsiuntė jį iš Hebrono slėnio.

Juozapas pasiekė Sichemą, ¹⁵ ir vienas vyras susitiko jį, beklajojantį po laukus. „Ko ieškai?“ – paklausė jo tas vyras. ¹⁶ „Savo brolių ieškau, – atsakė jis. – Ar negalėtum pasakyti, kur jie gano kaimenę“. ¹⁷ Vyras atsakė: „Jie iš čia iškeliavo. Girdėjau iš tikro juos sakančią: 'Eikime į Dotaną'“. Tad Juozapas pasekė savo brolius ir atrado juos Dotane. ¹⁸ O šie pastebėjo jį iš tolo ir pirma, negu jis prie jų priartėjo, ėmė tartis jį nužudyti. ¹⁹ Vieni kitiems jie sakė: „Va, ateina tas sapnuotojas!“ ²⁰ Eime, užmuškime jį ir įmeskime į kokią nors

duobę. Sakysime, kad plėšrus žvėris jį sudraskė. Tuomet pamatysime, kas išeis iš jo sapnų“. ²¹ Bet Rubenas, tai išgirdęs, stengėsi jį išgelbėti iš jų rankų ir sakė: „Neatimkime jam gyvybės“. ²² Rubenas kalbėjo jiems: „Nepraliekite kraujo! Va, įmeskite jį į aną duobę dykumoje, bet patys rankos prieš jį nekelkite!“ Jis norėjo jį išgelbėti iš jų rankų ir sugrąžinti tėvui. ²³ Taigi kai Juozapas atėjo pas brolius, jie atėmė iš jo apdarą, puošnųjį apdarą su rankovėmis, kuriuo buvo apsivilkęs, ²⁴ o jį patį įmetė į vandens duobę. Duobė buvo tuščia, vandens joje nebuvo.

²⁵ Jie susėdo valgyti. Žvalgydamiesi pamatė ateinant iš Gileado izmaelitų karavaną su sakais, balzamu ir kvapiaisiais syvais apkrautais kupranugariais, keliaujantį į Egiptą. ²⁶ Tuomet Judas tarė savo broliams: „Kokia mums nauda, jei nužudome savo brolių ir nuslepame jo kraują? ²⁷ Eime, verčiau parduokime jį izmaelitams. Nekelkime rankos prieš jį, nes jis juk mūsų brolis, mūsų pačių kūnas!“ Broliai jo paklausė. ²⁸ Kai keletas midjaniečių pirklų ėjo pro šalį, jie ištraukė Juozapą iš duobės ir *pardavė izmaelitams už dvidešimt sidabrinų. O tie nusivedė Juozapą į Egiptą.

²⁹ Vėl atėjęs prie duobės ir pamatęs, kad Juozapo duobėje nebėra, Rubenas persiplėšė drabužius. ³⁰ Jis grįžo pas savo brolius, sakydamas: „Berniukas dingo! Ką dabar daryti?“ ³¹ Tuomet jie paėmė Juozapo puošnųjį apdarą, papjovė ožiuką ir pamirkė tą apdarą jo kraujyje. ³² Puošnųjį, ilgomis rankovėmis apdarą nunešdino tėvui, sakydami: „Mes radome jį. Prašom pasižiūrėti, ar tai tavo sūnaus apdaras, ar ne“. ³³ Tėvas pažino ir tarė: „Mano sūnaus apdaras! Plėšrus žvėris jį prarijo! Juozapas tikrai žvėries sudraskytas!“ ³⁴ Tuomet Jokūbas persiplėšė drabu-

žius, apsijuosė ašutine ir rauduoja sūnaus daug dienų. ³⁵ Visi sūnūs ir dukterys stengėsi jį paguosti, bet jis atsisakė būti paguostas ir sakė: „Ne! Aš liūdėdamas žengsiu į Šeolą* pas savo sūnų“. Taip tėvas jį apraudoja. ³⁶ Tuo tarpu midjaniečiai buvo jį pardavę Egipte vienam faraono pareigūnui Potifarui, sargybos viršininkui.

Judas ir Tamara

38 Atsitiko taip, kad maždaug tuo pačiu metu Judas pasitraukė nuo savo brolių ir pasistatė palapinę arti tokio adulamečio, vardu Hyra. ² Ten jis pamatė vieno kanaaniečio, vardu Šūva, dukterį, vedė ir su ja gyveno. ³ Ji tapo nėščia ir pagimdė sūnų, o jis pavadino jį Eru. ⁴ Ji vėl tapo nėščia, pagimdė sūnų ir pavadino jį Onanu. ⁵ Po to ji dar kartą pagimdė sūnų ir pavadino jį Šela. Ji pagimdė jį, būdama Kezibe.

⁶ Savo pirmagimiui sūnui Erui Judas paėmė žmoną, vardu Tamara. ⁷ Bet Judo pirmagimis Eras buvo nedoras VIEŠPATIES akyse. VIEŠPATS atėmė jam gyvastį. ⁸ Tuomet Judas tarė Onanui: „Sueik su savo brolio žmona ir, atlikdamas jai svainio pareigą, duok savo broliui palikuonį“. ⁹ Bet Onanas, žinodamas, kad palikuonis nebus jo, sueidamas su brolio žmona, visada išliedavo savo sėklą ant žemės, nes nenorėjo duoti savo broliui palikuonio. ¹⁰ Ką jis darė, buvo nedora VIEŠPATIES akyse. VIEŠPATS ir jam atėmė gyvastį. ¹¹ Tuomet Judas tarė savo marčiai Tamarai: „Gyvenk kaip našlė savo tėvo namuose, kol užaugs mano sūnus Šela“, – nes baiminosi, kad ir šis nenumirtų kaip jo broliai. Tamara išėjo ir gyveno savo tėvo namuose.

¹² Praslinkus ilgokam laikui, mirė Judo žmona, Šūvos duktė. Praėjus gedulo metui, Judas drauge su bičiuliu

adulamiečiu Hyra nukeliavo į Timną pas savo avių kirpėjus. ¹³ Kai Tamarai buvo pasakyta: „Tavo uošvis eina į Timną avių kirpti“, ¹⁴ ji nusivilko našlės drabužius, apsigaubė šydu ir atsėdo prie įėjimo į Enaimus, prie kelio į Timną. Ji matė, kad Šela jau užaugęs, tačiau ji nebuvo duota jam kaip žmona. ¹⁵ Pamatęs Judas ją palaikė kekše, nes ji buvo užsidengusi veidą. ¹⁶ Pasukęs prie jos į pakelę, jis tarė: „Nagi eikš, noriu su tavim sueiti“, nes nežinojo, kad tai jo marti. O ji užklausė: „O ką man duosi, kad sueitumei su manimi?“ ¹⁷ Jis atsakė: „Ožiuką iš kaimenės atsiųsiu“. Bet ji atsakė: „Turi man palikti užstatą, kol atsiųsi“. ¹⁸ Jis tarė: „Kokį užstatą tau palikti?“ Ji atsakė: „Savo antspaudą žiedą, juostą ir lazda, kurią turi rankoje“. Jis padavė juos, suėjo su ja, ir ji tapo nuo jo nėščia. ¹⁹ Tuomet ji pakilo ir nuėjo sau, nusiėmė šydą ir apsigavilko našlės drabužius.

²⁰ Kai Judas pasiuntė ožiuką per savo bičiulį adulamietį, norėdamas atsiimti iš tos moters užstatą, šis negalėjo jos surasti. ²¹ Jis klausinėjo miesto žmones: „Kurgi ta šventyklos kekšė“, kuri buvo pakėlė prie Enaimų?“ Bet jie atsakė: „Ten niekada tokios nebuvo“. ²² Tad jis sugrįžo pas Judą ir pranešė: „Neradau jos. Be to, vietos žmonės sako, kad ten niekada tokios nebuvo“. ²³ Judas atsakė: „Tepasilaiko ji juos sau, antraip žmonės ims iš mūsų juoktis. Juk pats matai: siunčiau ožiuką, o tu negalėjai jos surasti“.

²⁴ Maždaug po trijų mėnesių Judui buvo pranešta: „Tavo marti Tamarai pasielgė kaip kekšė. Be to, per savo kekšystę ji tapo nėščia“. – „Išveskite ją, – šaukė Judas, – tebūna ji sudeginta!“ ²⁵ Vedama laukan, ji pasiuntė uošviui žinią: „Aš nėščia nuo vyro, kuriam pri-

klauso šie daiktai. Prašom patikrinti, – pridūrė ji, – kieno šie daiktai: antspaudą žiedą, juostą ir lazda“. ²⁶ Judas atpažino juos ir tarė: „Ji teisesnė negu aš, nes aš jos nedaviau savo sūnui Šelai“. Daugiau jis su ja nebesuėjo.

²⁷ Atėjus gimdymo metui, pasirodė, kad jos išsčiose buvo dvynukai! ²⁸ Jai gimdant, vienas kūdikis iškišo rankutę. Pribuvėja ėmė ir užrišo ant rankutės raudoną siūlą, sakydama: „Šis išėjo pirmas“. ²⁹ Bet kaip tik tuo metu jis įtraukė rankutę, ir išėjo jo brolis. Pribuvėja ištare: „Kokią spragą sau pasidarei!“ Todėl jis buvo pavadintas Perezu. ³⁰ Po to išėjo jo brolis su raudonu siūlu ant rankutės. Jis buvo pavadintas Zerachu.

Juozapas ir Potifaro žmona

39 Kai Juozapas buvo nuvestas į Egiptą, iš ten atvedusių izraelitų jį nupirko Potifaras – egiptietis, faraono pareigūnas, sargybos viršininkas. ² Kadangi *VIEŠPATS buvo su Juozapu, jam labai sekėsi. Egiptietis šeiminkas priskyrė jį prie savo namiškių. ³ Kai šeiminkas pamatė, kad VIEŠPATS su juo ir visa, ką tik jis darė, VIEŠPATS laimino sėkmę, ⁴ Juozapas rado malonę jo akyse ir tapo jo asmeniniu tarnu. Ilgainiui jis padarė jį savo namų prievaizdu ir patikėjo jam visa, ką turėjo. ⁵ Nuo to laiko, kai šeiminkas padarė jį prievaizdu savo namų ir viso, ką turėjo, VIEŠPATS laimino egiptiečio namus dėl Juozapo. Iš tikrųjų VIEŠPATIES palaima lydėjo visa, ką jis turėjo ir namie, ir laukuose. ⁶ Pavedęs Juozapui visa, ką turėjo, turėdamas Juozapą prie savęs, jis pats niekuo nebesirūpino, tik savo valgiu. ...

O Juozapas buvo dailiai nuaugęs ir gražus. ⁷ Po kiek laiko jo šeiminko žmona užmetė akį į Juozapą ir tarė jam: „Sugulk su manimi“. ⁸ Jis atsiskakė.

^{38,21} Hebr. *qedēšāh* – pašventinta moteris, turėdavusi lytinių santykių su vyrais pagonių religijos apvaisinimo apeigose.

„Žiūrėk, – tarė jis šeimininko žmonai, – man esant čia, mano šeimininkas niekuo nesirūpina namuose. Sudėję man į rankas visa, ką turi. ⁹ Šiuose namuose jis ne viršesnis už mane, nėra nieko, kas nebūtų man pavesta, išskyrus tave, nes tu jo žmona. Kaipgi galėčiau taip nedorai pasielgti ir nusidėti Dievui?“ ¹⁰ Nors ji meilinosi Juozapui diena iš dienos, jis nesutiko su ja sugulti ar bendrauti. ¹¹ Tačiau vieną dieną, jam atėjus į namus atlikti savo darbų, viduje nesant kitų namiškių, ¹² ji įsikibo į jo drabužį, sakydama: „Sugulk su manimi!“ Bet jis ištrūko ir išbėgo laukan, palikdamas savo drabužį jos rankoje. ¹³ Pamačiusi, kad jis, palikęs savo drabužį jos rankoje, išbėgo laukan, ¹⁴ susišaukė tarnus ir sakė jiems: „Tik pasižiūrėkite! Atvedė pas mus hebrajų mums įžeisti! Jis įsibrovė pas mane su manimi sugulti, bet aš šaukiau kiek galėdama. ¹⁵ Išgirdęs mane klykiančią visu balsu, jis paliko savo drabužį prie manęs, pasitraukė ir išbėgo laukan“.

¹⁶ Drabužį ji pasidėjo prie savęs, kol parėjo namo šeimininkas. ¹⁷ Tuomet papasakojo jam tą pat, sakydama: „Tas hebrajus vergas, kurį pas mus atvedei, įsibrovė manęs įžeisti, ¹⁸ bet kai tik aš pakėliau balsą ir pradėjau šaukti, jis paliko savo drabužį prie manęs ir išbėgo laukan“.

¹⁹ Išgirdęs savo žmoną sakant: „Taip ir taip su manimi pasielgė tavo tarnas“, šeimininkas užsidegė pykčiu. ²⁰ Šeimininkas suėmė jį ir įmetė į kalėjimą, kuriame buvo laikomi karaliaus kaliniai. Bet net tame kalėjime ²¹ *VIEŠPATS buvo su Juozapu, parodė jam ištikimą meilę ir nuteikė kalėjimo viršininką maloniai su juo elgtis. ²² Kalėjimo viršininkas atidavė į Juozapo rankas visus tame kalėjime buvusius kalinius. Ir kas tik ten buvo reikalinga atlikti, per

jį buvo padaryta. ²³ Kadangi VIEŠPATS buvo su juo, kalėjimo viršininkas pats neprižiūrėjo nieko, kas buvo Juozapui patikėta. Ką tik jis darė, VIEŠPATS laimino sėkmę.

Faraono tarnų sapnai

40 Praėjus kuriam laikui po šių įvykių, atsitiko taip, kad Egipto karaliaus vynininkas ir kepėjas nusikalto savo valdovui, Egipto karaliui. ² Faraonas užpyko ant dviejų savo pareigūnų – vyriausiojo vynininko ir vyriausiojo kepėjo – ³ ir įkalino juodu sargybos viršininko namuose, tame pačiame kalėjime, kur buvo kalinamas Juozapas. ⁴ Kalėjimo viršininkas paskyrė jiems Juozapą, ir šis jiems patarnavo. Kalėjime jie sėdėjo ilgoką laiką.

⁵ Vieną ir tą pačią naktį abu – kalėjime sėdį Egipto karaliaus vynininkas ir kepėjas – susapnavo sapną, kuris kiekvienam iš jų galėjo būti reikšmingas. ⁶ Atėjęs pas juos ryto metą, Juozapas pastebėjo, kad jie abu paniurę. ⁷ Buvusius su juo šeimininko kalėjime faraono pareigūnus jis pradėjo klausinėti: „Kodėl gi šiandien tokie liūdni jūsų veidai?“ ⁸ Šie atsakė: „Sapnavome sapnus, ir nėra kas mudviem juos išaiškintų“. Juozapas tarė jiems: „Dievas tikrai gali išaiškinti! Prašau papasakoti juos man“.

⁹ Tuomet vyriausiasis vynininkas papasakojo Juozapui savo sapną. „Mano sapne, – sakė jis Juozapui, – prieš mane stovėjo vynmedis. ¹⁰ Ant vynmedžio buvo trys šakos. Vos joms išsprogus, tuoj pasirodė ant jų žiedai, ir iš kekių prisirpo vynuogės. ¹¹ O aš rankoje laikiau faraono taurę, nuskyčiau vynuogių, išspaudžiau jas į faraono taurę ir padaviau taurę faraonui“. ¹² Juozapas jam tarė: „Štai koks jo aiškinimas. Trys šakos reiškia tris dienas. ¹³ Dar trys dienos, ir faraonas pakels tavo galvą ir sugrąžins tave į savo

tarnybą. Tu vėl padavinėsi taurę faraonui, kaip kad anksčiau darei, būdamas jo vinyininku. ¹⁴ Bet prisimink mane, kai tau bus gera; prašau padaryti man tą malonę ir paminėti mane faraonui, kad mane išlaisvintų iš šios vietos. ¹⁵ Mat iš tikrųjų aš buvau apgaule pagrobtas iš hebrajų žemės, o ir čia nesu padaręs nieko, už ką būtų reikėję mane įmesti į šią duobę“.

¹⁶ Pamatęs, kaip palankiai jis aiškinno, vyriausiasis kepėjas tarė Juozapui: „Ir aš sapnavau sapną. Žiūriu, trys vytelių pintinės man ant galvos. ¹⁷ Viršutinėje pintinėje buvo visokiausi kepėjo gaminiai faraonui, bet paukščiai lesė juos iš pintinės ant mano galvos“. ¹⁸ Juozapas atsakė: „Štai koks jo aiškinimas. Trys pintinės reiškia tris dienas. ¹⁹ Dar trys dienos, ir faraonas pakels tavo galvą – nuo tavęs! – pakabins tave ant stulpo, ir paukščiai les tavo kūną“.

²⁰ Iš tikrųjų trečią dieną, savo gimtadienį, faraonas iškėlė vaišes visiems savo tarnams ir pakėlė vyriausiojo vinyininko galvą bei vyriausiojo kepėjo galvą savo tarnų akivaizdoje. ²¹ Jis sugrąžino vyriausiąjį vinyininką į savo tarnybą, ir šis vėl padavinėjo taurę faraonui. ²² O vyriausiąjį kepėją pakabino ant stulpo, kaip Juozapas ir buvo jiems aiškinęs. ²³ Tačiau vyriausiasis vinyininkas Juozapo neprisiminė, netgi pamiršo jį.

Faraono sapno aiškinimas

41 Praėjus dvejiems metams, faraonas sapnavo sapną. Jis matė save stovintį prie Nilo. ² Žiūri, iš Nilo išbrenda septynios karvės, gražios ir riebios, ir ganosi meldyne. ³ Žiūri, pas-kui jas išbrido iš Nilo kitos septynios karvės, bjaurios ir liesos, ir prieina prie pirmųjų karvių ant Nilo kranto. ⁴ Bjauriosios ir liesosios karvės ėmė ir suėdė septynias gražiąsias ir riebiąsias karves. Tuomet faraonas nubudo.

⁵ Jis užmigo ir sapnavo kitą sapną. Žiūri, septynios javų varpos, pilnos ir sveikos, auga ant vieno stiebo. ⁶ Žiūri, po jų išaugo septynios tuščios ir rytų vėjo nualintos varpos. ⁷ Tuščiosios varpos ėmė ir prarijo anas septynias pilnąsias ir sveikąsias varpas. Tuomet faraonas nubudo ir suprato, kad tai buvo sapnas. ⁸ Rytą jo dvasia buvo apimta nerimo. Jis įsakė sušaukti visus Egipto žynius ir išminčius. Faraonas papasakojo jiems savo sapnus, bet nebuvo kas juos faraonui išaiškintų.

⁹ Tuomet vyriausiasis vinyininkas tarė faraonui: „Privalau šiandien prisiminti savo kaltes. ¹⁰ Kartą faraonas supyko ant savo tarnų ir įkalino mane bei vyriausiąjį kepėją sargybos viršininko namuose. ¹¹ Mudu – jis ir aš – tą pačią naktį sapnavome po sapną, kiekvienas kitokį, turintį reikšmės tik tam, kuris jį sapnavo. ¹² Ten buvo su mumis jaunas hebrajas, sargybos viršininko tarnas. Kai papasakojome, jis mums išaiškino mūsų sapnus kiekvienam pagal jo sapną. ¹³ Kaip jis mums išaiškino, taip ir įvyko. Aš buvau sugrąžintas į tarnybą, o kepėjas pakabintas ant stulpo“.

¹⁴ Faraonas įsakė pašaukti Juozapą, ir jis tuojau pat buvo išvestas iš kalėjimo. Nusiskutęs ir pakeitęs drabužius, jis atėjo pas faraoną. ¹⁵ Faraonas tarė Juozapui: „Sapnavau sapną, ir nėra nė vieno, kas galėtų jį išaiškinti. Bet girdėjau apie tave, kad užtenka tau išgirsti sapną, ir gali jį išaiškinti“. ¹⁶ Juozapas atsakė faraonui: „Ne aš! Dievas duos faraonui tikrą atsakymą“.

¹⁷ Tada faraonas papasakojo Juozapui: „Sapne aš stovėjau ant Nilo kranto. ¹⁸ Žiūriu, iš Nilo išbrido septynios karvės, riebios ir gražios, ir ganėsi meldyne. ¹⁹ Po to, žiūriu, paskui jas išbrido kitos septynios karvės – kaulėtos, labai bjaurios ir sulysusios. Niekada nebuvau matęs tokių bjaurių visame Egipto krašte! ²⁰ Liesosios ir bjauriosios karvės suėdė pirmąsias septynias karves.“

²¹ Bet ir kai buvo jas suėdusios, niekas nebūtų galėjęs pasakyti, kad jos buvo tai padariusios, nes atrodė lygiai taip prastai kaip pirma. Tada aš nubudau. ²² Vėl užmigau ir sapne mačiau septynias javų varpas, pilnas ir sveikas, augančias ant vieno stiebo. ²³ Žiūriu, po jų išdygo septynios varpos susitraukusios, menkos, rytų vėjo nualintos. ²⁴ Ir menkosios varpos prarijo sveikąsias! Papasakojau savo žiniams, bet nė vienas jų nepajėgė išaiškinti“.

²⁵ Tuomet Juozapas tarė faraonui: „Faraono sapnas yra tik vienas. Dievas apreiškė faraonui, ką jis ruošiasi daryti. ²⁶ Septynios sveikos karvės reiškia septynerius metus ir septynios sveikos varpos reiškia septynerius metus. Sapnai reiškia tą patį. ²⁷ Septynios liesos ir bjaurios karvės, išbridusios po jų, reiškia septynerius metus, kaip ir tuščios bei rytų vėjo nualintos septynios varpos. Tai septyneri bado metai. ²⁸ Taigi tai reiškia tai, ką jau sakiau faraonui: Dievas parodė faraonui, ką jis ruošiasi daryti. ²⁹ Tikėk manimi, ateis septyneri didelio pertekliaus metai visame Egipto krašte. ³⁰ Po jų užeis septyneri bado metai. Visas Egipto žemės perteklius bus užmirštas, badas nualins kraštą. ³¹ Po to neliks krašte jokio pertekliaus ženklo dėl to bado, nes jis bus be galo sunkus. ³² O tai, kad faraonas sapnavo tą patį sapną du sykius, reiškia, jog reikalas Dievo nuspręstas ir Dievas nedels jį įvykdyti. ³³ Užtat dabar faraonas teparenka įžvalgų ir išmintingą vyrą ir tepadaro jį viso Egipto krašto valdytoju. ³⁴ Tesiima faraonas žygių paskirti kraštui prievaizdus ir imti vieną penktadalį Egipto krašto derliaus septynerius pertekliaus metus. ³⁵ Tesurenka šių ateinančių gerųjų metų maisto atsargas, tesukaupia grūdus maistui miestuose faraono valdžioje ir ten jį telaiko. ³⁶ Tai bus maisto atsargos kraštui, idant nepražūtų kraštas nuo bado, kai Egiptą ištiks septyneri bado metai“.

Juozapas – Egipto valdytojas

³⁷ Faraonas ir visi dvariškiai pritarė jo žodžiams. ³⁸ Faraonas tarė savo dvariškiams: „Argi galėtume rasti kitą panašų į jį – vyrą, taip apdovanotą Dievo dvasia?“ ³⁹ Faraonas tarė Juozapui: „Kadangi Dievas tau visa tai nurodė, nėra kito tokio įžvalgaus ir išmintingo kaip tu. ⁴⁰ *Tu būsi mano namų valdytoju, ir visi mano žmonės klausys tavo įsakymų. Tik sostu aš būsiu už tave viršesnis. ⁴¹ Žiūrėk, – sakė faraonas Juozapui, – skiriu tave viso Egipto krašto valdytoju“. ⁴² Nusimovęs nuo rankos savo antspaudą žiedą, faraonas užmovė jį Juozapui ant rankos, apnėgė plonos drobės drabužiais ir uždėjo jam ant kaklo aukso grandinę. ⁴³ Tuomet įsodino jį į savo vyriausio pareigūno vežimą, ir priekyje jo buvo šaukiama: „Klaupkitės!“ Taigi faraonas padarė jį viso Egipto krašto valdytoju. ⁴⁴ Be to, faraonas Juozapui sakė: „Aš esu faraonas, tačiau be tavo sutikimo niekas nepajudins nei rankos, nei kojos visame Egipto krašte“. ⁴⁵ Faraonas pavadino Juozapą Cafnat Paneahu ir davė jam žmoną Asenatą, Ono kunigo Potiferos dukterį. Taip Juozapas gavo valdžią Egipte.

⁴⁶ Juozapas buvo trisdešimtmetis, kai pradėjo tarnauti faraonui, Egipto karaliui. Juozapas paliko faraoną ir keliavo po visą Egipto kraštą. ⁴⁷ Per septynerius pertekliaus metus žemė davė gausų derlių. ⁴⁸ Jis surinko visą septynerių metų derlių, Egipto krašto pertekliaus metų derlių, ir sukaupė jį miestuose, kiekviename mieste padėdamas derlių iš apylinkės laukų. ⁴⁹ Juozapas rinko grūdus tokiais dideliais kiekiais lyg pajūrio smėlį, kad liovėsi juos net seikėti, nes nebebuvo įmanoma suseikėti.

⁵⁰ Prieš užeinant bado metams, Juozapas turėjo du sūnus, kuriuos jam

pagimdė Asenata, Ono kunigo Potiferos duktė. ⁵¹ Pirmagimį Juozapas pavadino Manasu, „nes, – sakė jis, – Dievas padarė, kad visiškai užmirščiau visą savo vargą ir tėvo namus“. ⁵² O antrąjį pavadino Efraimu, „nes Dievas padarė mane vaisingą mano nelaimių šalyje“.

⁵³ Septyneri pertekliaus metai, džiuginę Egipto kraštą, pasibaigė, ⁵⁴ ir *septyneri bado metai prasidėjo taip, kaip Juozapas buvo sakęs. Badas užėjo visuose kraštuose, tik visame Egipte buvo maisto. ⁵⁵ Kai ir visas Egipto kraštas pradėjo badauti, žmonės šaukėsi faraono, prašydami duonos. O faraonas visiems egiptiečiams sakė: „Eikite pas Juozapą. *Ką jis jums sakys, tai ir darykite“. ⁵⁶ Kadangi badas buvo apėmęs visą kraštą, Juozapas atidarė visus atsargų sandėlius ir dalijo grūdus egiptiečiams, nes badas Egipto krašte buvo nuožmus. ⁵⁷ Iš tikrųjų visas pasaulis ėjo pas Juozapą į Egiptą pirkti grūdų, nes badas slėgė visą pasaulį.

Juozapo broliai Egipte

42 Sužinojęs, kad Egipte esama grūdų atsargų, Jokūbas tarė savo sūnums: „Ko dairotės vieni į kitus? ² *Girdėjau, – tęsė jis, – kad Egipte esama grūdų atsargų. Nueikite tenai ir nupirkite mums grūdų, kad išliktume gyvi ir nemirtume“. ³ Tada dešimt Juozapo brolių nuėjo į Egiptą grūdų pirkti. ⁴ Bet Juozapo brolio Benjamino jis neišsiuntė su broliais, nes bijojo, kad jį gali ištikti nelaimė. ⁵ Taigi Izraelio sūnūs buvo tarp atėjusiųjų į Egiptą pirkti grūdų, nes badas buvo pasiekęs Kanaano kraštą.

⁶ Juozapas buvo krašto valdytojas. Jis pardavinėjo grūdus visiems krašto žmonėms. Ir Juozapo broliai atėjo, lenkdamiesi jam ligi pat žemės. ⁷ Pa-

matęs savo brolius, Juozapas juos atpažino, bet elgėsi kaip svetimas ir kalbėjo šiurkščiai. „Iš kur atėjote?“ – klausė. Jie atsakė: „Iš Kanaano krašto maisto pirkti“. ⁸ Nors Juozapas savo brolius ir buvo atpažinęs, jie jo neatpažino. ⁹ *Prisiminęs sapnus, kuriuos buvo apie juos sapnavęs, Juozapas tarė jiems: „Jūs šnipai. Atėjote apžiūrėti silpnųjų krašto vietų!“ – ¹⁰ „O ne, mūsų viešpatie! – sakė jie, – tavo tarnai iš tikrųjų atėjo maisto nusipirkti. ¹¹ Mes visi – to paties vyro sūnūs; mes – dori žmonės. Tavo tarnai niekada nebuvo šnipai“. ¹² Bet jis atsakė jiems: „Netiesa! Jūs atėjote apžiūrėti silpnųjų krašto vietų!“ ¹³ Jie tvirtino: „Mes, tavo tarnai, esame dvylika brolių, sūnūs vieno vyro Kanaano krašte. Tikėk mumis, jauniausias dabar su mūsų tėvu, o vieno nebėra“. ¹⁴ Bet Juozapas sakė jiems: „Kaip sakiau, taip ir yra: jūs – šnipai! ¹⁵ Štai kaip būsite ištirti: kol neateis čia jūsų jauniausias brolis, prisiekiu faraono gyvybe, neišeisite iš šios vietos! ¹⁶ Pasiųskite vieną iš jūsų atvesti jūsų brolio, tuo tarpu kiti bus uždaryti į kalėjimą, kol nebus ištirti jūsų žodžiai, ar tai, ką sakėte, yra tiesa ar ne. Antraip, prisiekiu faraono gyvybe, jūs iš tikrųjų šnipai!“ ¹⁷ Paskui jis įkalino juos sargybos namuose trim dienoms.

¹⁸ Trečią dieną Juozapas tarė jiems: „Darykite, ką sakau, ir išliksite gyvi, nes aš bijau Dievo. ¹⁹ Jei esate dori žmonės, sargybos namuose, kur esate įkalinti, tepasilieka vienas jūsų brolių. O kiti eikite, neškitės namo grūdus savo badaujančioms šeimynoms ²⁰ ir atveskite pas mane savo jauniausią brolių, idant būtų patvirtinti jūsų žodžiai ir jūs nemirtumėte“. Jie sutiko tai padaryti, ²¹ sakydami vieni kitiems: „Vargas mums! Esame baudžiami už savo brolių. Matėme jo širdies skausmą, kai jis maldavo mus, tačiau nenorėjome

^{41,54} *Apd 7,11*

^{41,55} *Jn 2,5*

^{42,2} *Apd 7,12*

^{42,9} *Pr 37,5-10*

klausytis. Todėl šis skausmas mus ir užgriuvo“. ²² Tuomet Rubenas prabilo ir pasakė jiems: „Argi neįspėjau jūsų nedaryti nieko bloga berniukui? Bet jūs nenorėjote klausyti! Dabar reikia atsiskaityti už jo kraują“. ²³ Jie nežinojo, kad Juozapas juos suprato, nes kalbėjosi su jais per vertėją. ²⁴ Nusigręžęs nuo jų, jis verkė. Kai pajėgė vėl su jais kalbėtis, paėmė iš jų Simeoną ir liepė surišti jų akyse. ²⁵ Tada Juozapas įsakė pripildyti jų maišus grūdų, sugrąžinti kiekvieno vyro pinigus į jo maišą ir aprūpinti maistu kelionei. Taip ir buvo padaryta.

²⁶ Užkėlę ant asilų savo grūdus, jie iš ten iškeliavo. ²⁷ Nakties užėjoje atrišęs savo krepšį duoti pašaro asilui, vienas jų pamatė pačiame viršuje savo pinigus. ²⁸ „Mano pinigai sugrąžinti, – šaukė jis savo broliams, – žiūrėkite, jie mano krepšyje!“ Jiems nusmelkė širdis. Drebdami, vienas kitą jie klausė: „Kas tai, ką Dievas mums padarė?“

²⁹ Parėję į Kanaano kraštą pas savo tėvą Jokubą, jie papasakojo jam visa, kas buvo atsitikę, sakydami: ³⁰ „Ano krašto valdytojas kalbėjo su mumis šiurkščiai ir apkaltino mus krašto šnipinėjimu. ³¹ Bet mes jam sakėme: 'Esame dori žmonės, niekada nešnipinėjome!' ³² Mes esame dvylika brolių, sūnūs savo tėvo. Vieno nebėra, o jauniausias dabar su mūsų tėvu Kanaano krašte'. ³³ Tada ano krašto valdytojas pasakė mums: 'Štai kaip aš sužinosiu, ar jūs dori žmonės. Palikite vieną brolių su manimi, imkitės grūdų savo badaujančioms šeimynoms ir eikite namo. ³⁴ Atveskite pas mane savo jauniausią brolių, kad žinočiau, jog esate dori žmonės, o ne šnipai. Tuomet grąžinsiu jums jūsų brolių, ir galėsite laisvai keliauti po kraštą'“.

³⁵ Išpildami maišus, jie kiekvienas rado maiše savo pinigus! Pamatę savo

pinigų maišelius, jie ir jų tėvas nusi-gando. ³⁶ Jų tėvas Jokubas tarė jiems: „Jūs man vis atimate vaikus: nebėra Juozapo, nebėra Simeono, norite atimti ir Benjaminą. Visa tai turi mane ištikti!“ ³⁷ Tuomet Rubenas tarė savo tėvui: „Galėsi užmušti abu mano sūnus, jei aš neparvesiu jo atgal pas tave. Duok jį į mano rankas, ir aš parvesiu jį atgal pas tave“. ³⁸ Bet jis atsakė: „Mano sūnus negali eiti su jumis, nes jo brolis miręs ir jis vienas tėra likęs. Jeigu jūsų kelionėje ištiktų jį nelaimė, jūs nustumtumėte mano žilą galvą iš širdgėlos į Seolą“.

Antroji kelionė į Egiptą

43 ¹ Badas vis labiau slėgė kraštą. ² Kai jie suvalgė iš Egipto parsineštus grūdus, tėvas tarė jiems: „Nu-eikite vėl, nupirkite mums šiek tiek maisto“. ³ Bet Judas tėvui atsakė: „Tas vyras griežtai įspėjo mus, sakydamas: 'Nepasirodykite man be savo brolio!' ⁴ Jeigu esi pasiruošęs leisti mūsų brolių su mumis, mes nueisime ir nupirksime tau maisto, ⁵ bet jei neleisi jo, neisime, nes tas vyras pasakė mums: 'Nepasirodykite man be savo brolio!'“ ⁶ Izraelis klausė: „Kam gi turėjote mane įskaudinti, pasakydami tam vyrui, kad turite dar vieną brolių?“ ⁷ Jie atsakė: „Tas vyras smulkiai mus klausinėjo apie mus pačius ir mūsų giminę, sakydamas: 'Ar tebėra gyvas jūsų tėvas? Ar turite daugiau brolių?' Turėjome atsakyti į jo klausimus! Kaip galėjome žinoti, kad jis pareikalaus: 'Atveskite čia savo brolių?'“ ⁸ Tada Judas ėmė raginti savo tėvą Izraelį: „Leisk berniuką eiti su manimi! Leiskimės į kelionę, idant galėtume išlikti gyvi ir nemirtume nuo bado – ir tu, ir mes, ir mūsų mažyliai. ⁹ Aš pats būsiu laidas už jį. Gali mane laikyti už jį atsakingą. Jei neparvesiu jo atgal pas tave ir nepastatysiu tavo akivaizdoje, būsiu kaltas tau visą gyvenimą. ¹⁰ Iš

tikrųjų, jeigu nebūtume nudelsę, dabar jau būtume dusyk sugrįžę!“

¹¹Jų tėvas Izraelis atsakė jiems: „Jei taip turi būti, tai štai ką dar padarykite. Įsidėkite į savo maišus geriausių krašto vaisių ir nuneškite tam vyrui kaip dovaną – truputį balzamo ir truputį medaus, sakų ir kvapiųjų syvų, riešutų ir migdolų.“ ¹²Pinigų dvigubai pasiimkite. Neškitės atgal pinigų, grąžintus jūsų maišuose. Galbūt tai buvo apsimirkimas. ¹³Pasiimkite taip pat savo brolių ir leiskitės į kelionę pas tą vyrą. ¹⁴Tesuteikia jums Dievas Visagalis to vyro malonę, idant jis sugrąžintų aną jūsų brolių, taip pat ir Benjaminą. O aš, jei neteksiu savo vaikų, kentėsiu netektį.“ ¹⁵Taigi vyrai pasiėmė tą dovaną, dvigubai pinigų, pasiėmė ir Benjaminą. Tada leidosi kelionėn į Egiptą ir nuėjo pas Juozapą.

¹⁶Pamatęs su jais Benjaminą, Juozapas savo namų prievaizdai paliepė: „Nuvesk šiuos vyrus į namus, paskersk gyvulį ir prirenk vaises, nes vidudienį šie vyrai pietaus su manimi.“ ¹⁷Prievaizdas padarė, kaip Juozapas jam buvo liepęs, ir vedė vyrus į Juozapo namus. ¹⁸Vedami į Juozapo namus, jie pradėjo nuogausti ir galvojo: „Tai dėl pinigų, aną kartą grąžintų mūsų maišuose, esame vedami. Tai dings-tis mus užpulti, pagrobti kaip vergus ir pasiimti mūsų asilus.“ ¹⁹Priėję prie Juozapo namų prievaizdo, prakalbino jį tarpduryje. ²⁰„Jums leidus, mūsų viešpatie, – kalbėjo jie, – mes jau pirma buvome atėję čia maisto pirkti. ²¹Kai pasiekėme nakties užėigą ir atrišome savo maišus, ten buvo kiekvieno mūsų pinigai maišuose – visi mūsų pinigai! Dabar juos grąžiname savo rankomis.“ ²²Be to, atsinešėme ir daugiau pinigų maistui nusipirkti. Nežinome, kas įdėjo anuos pinigų į mūsų maišus.“ ²³Jis atsakė: „Būkite ramūs ir nebijokite! Tikriausiai jūsų Dievas ir jūsų tėvo Dievas bus įdėjęs lobį į jūsų maišus. O jūsų

pinigus aš gavau“. Ir jis atvedė pas juos Simeoną.

²⁴Tuomet prievaizdas įvedė juos į Juozapo namų vidų. Jis padavė jiems vandens kojoms nusiplauti, o jų asilams parūpino pašaro. ²⁵Laukdamį Juozapo pareinant vidudienį, jie išdėliojo dovanas, nes buvo nugirdę, kad čia pietaus.

²⁶Kai Juozapas parėjo namo, jie įteikė jam dovanas, kurias buvo įnešę į vidų, ir nusilenkė iki žemės. ²⁷Pasiteiravęs apie jų sveikatą, jis paklausė jų: „O kaip sekasi jūsų žilagalviui tėvui, apie kurį kalbėjote? Ar jis dar gyvas?“ ²⁸Jie atsakė: „Tavo tarnui, mūsų tėvui, sekasi gerai. Jis vis dar gyvas“. Jie nusilenkė galvas ir puolė kniūbsti. ²⁹Tuomet jis apsižvalgė ir pamatė savo brolių Benjaminą, savo motinos sūnų, ir paklausė: „Ar tai jūsų mažasis brolis, apie kurį kalbėjote?“ Ir tarė jam: „Tebūna tau malonus Dievas, mano sūnau!“ ³⁰Tai pasakęs, Juozapas paskubomis išėjo, nes buvo susijaudinęs dėl savo brolio iki ašarų. Jis nuėjo į atskirą kambarį ir ten išsiverkė. ³¹Tuomet, nusiprausęs veidą, vėl pasirodė ir valdydamasis paliepė: „Paduokite valgius!“ ³²Ir jam buvo paduodama atskirai, ir jiems buvo paduodama atskirai, ir egiptiečiams, buvusiems pas jį, buvo paduodama atskirai, nes egiptiečiai nevalgydavo kartu su hebrajais, kadangi egiptiečiams tai pasibjaurėtina. ³³Susodinti jo nurodymu – pirmagimis pagal savo pirmagimystę ir jautiausias pagal savo amžių – vyrai stebėdamiesi žiūrėjo vieni į kitus. ³⁴Valgis buvo jiems paduodamas nuo jo stalo, bet Benjaminas dalis buvo penkis kartus didesnė už bet kurio kito. Jie gerė ir linksminosi su juo.

Juozapas vėl išbando brolius

44 Tada Juozapas įsakė savo namų prievaizdai: „Pripildyk šių vyrų maišus maisto, kiek jie gali

panešti, ir įdėk kiekvieno vyro pinigų maišą viršuje. ² Padėk mano taurę, tą sidabrinę taurę, jauniausio vyro maišą viršuje kartu su jo pinigais už grūdus“. Jis padarė, ką Juozapas buvo įsakęs. ³ Vos rytui prašvitus, vyrai su savo asilais buvo išleisti į kelionę. ⁴ Jie buvo ką tik pajudėję iš miesto ir truputį paėję, kai Juozapas tarė savo prievaizdai: „Tuojau pat vykis tuos vyrus! Pasivijęs paklausk jų: ‘Kodėl atsilyginote piktu už gera? Kodėl pavogėte mano sidabrinę taurę?’ ⁵ Argi ne iš jos mano viešpats geria ir argi ne ją paprastai naudoja būrimams? Taip darydami, nedorai pasielgėte“.

⁶ Pasivijęs prievaizdas pakartojo jiems tuos pačius žodžius. ⁷ Jie atsakė jam: „Kaip gali mūsų viešpats sakyti tokius dalykus? Tavo tarnai taip jokių būdu nepasielgtų! ⁸ Štai net pinigų, kuriuos atradome savo maišų paviršiuje, atgal atnešėme iš Kanaano krašto! Kam gi mes vogtume sidabrą ar auksą iš tavo viešpaties namų? ⁹ Jei pas kurį iš tavo tarnų taurė bus rasta, jis turės mirtį, o mes, likusieji, tapsime mūsų viešpaties tarnais“. ¹⁰ Jis atsakė: „Nors ir turėtų taip būti, kaip sakote, tik tas, pas kurį ji bus rasta, taps mano vergu, o kiti, likusieji, eisite sau nekalti“. ¹¹ Tuomet kiekvienas skubiai nukėlė savo maišą žemėn, ir kiekvienas atrišo savo maišą. ¹² Jis ieškojo, pradėdamas nuo vyriausiojo ir baigdamas jauniausiuoju. Taurė buvo atrasta Benjamino maiše. ¹³ Tai matydami, jie persiplėšė drabužius. Kiekvienas vėl pasikrovė savo asilą, ir jie sugrįžo į miestą.

¹⁴ Judas ir jo broliai parėjo į Juozapo namus dar jam tebesant namie. Jie suknubo prieš jį ant žemės. ¹⁵ Juozapas tarė jiems: „Ką manėte taip elgdamiesi? Nejau nežinojote, kad žmogus kaip aš imasi būrimo?“ ¹⁶ O Judas atsakė: „Ką mums besakyti savo viešpačiui? Ko begalime maldauti? Kaip begalime įrodyti savo nekaltumą? Pats Dievas

atidengė savo tarnų nusikaltimą! Štai tad esame mūsų viešpaties vergai – mes ir tas, pas kurį buvo rasta taurė“. ¹⁷ Bet Juozapas tarė: „To jokių būdu nepadarysiu! Tik tas, pas kurį buvo rasta taurė, bus mano vergas. O jūs galite eiti ramybėje pas savo tėvą“.

¹⁸ Judas priėjo prie jo ir tarė: „Prašyčiau, mano viešpatie, leisti tavo tarnui kreiptis į tave, ir nesupyk ant savo tarno, nes esi lygus faraonui. ¹⁹ Mano viešpats klausė savo tarnų, sakydamas: ‘Ar jūs turite tėvą ar brolių?’ ²⁰ O mes savo viešpačiui atsakėme: ‘Turime žilagalvį tėvą ir jauną brolių, jo žilos senatvės vaiką. Tikrasis jo brolis mirė; jis likęs vienas iš savo motinos vaikų, užtat tėvas jį labai myli’. ²¹ Tuomet tu savo tarnams pasakei: ‘Atveskite jį pas mane, idant savo akimis galėčiau į jį pasižiūrėti’. ²² Mes savo viešpačiui sakėme: ‘Berniukas negali palikti tėvo, nes jei paliktų, jo tėvas numirtų’. ²³ Tada tu mums, savo tarnams, pasakei: ‘Jei jauniausiasis brolis neateis su jumis, nematysite daugiau mano veido’. ²⁴ Sugrįžę pas tavo tarną, savo tėvą, mes persakėme jam mūsų viešpaties žodžius. ²⁵ Kai mūsų tėvas liepė: ‘Eikite vėl, nupirkite mums truputį maisto’, ²⁶ mes jam atsakėme: ‘Negalime ten eiti! Tik jeigu mūsų jauniausiasis brolis eis su mumis, ten leisimės. Juk negalėsime matyti to vyro veido, jei nebus su mumis jauniausiojo brolio’. ²⁷ Tada tavo tarnas, mano tėvas, pasakė mums: ‘Jūs žinote, kad mano žmona pagimdė man du sūnus. ²⁸ Vienas pradingo, ir aš sakiau: ‘Deja, jis buvo žvėrių sudraskytas! Nuo tada iki šiol jo nebemačiau. ²⁹ Jeigu ir šį nuo manęs paimtumėte ir jį išiktų nelaimė, pasiųstumėte mano žilą galvą iš širdgėlos žemyn į Šeolą’. ³⁰ Taigi jei aš grįšiu pas tavo tarną, mano tėvą, ir nebus su mumis mūsų jauniausiojo – o jo gyvastis susijusi su jo gyvastimi, – ³¹ vos pamatęs, kad nėra jauniausiojo su mumis, jis numirs. Tavo tarnai pasiųstų tavo

tarno, mūsų tėvo, žilą galvą su širdgėla žemyn į Šeolą.³² Juk tavo tarnas tapo laidu savo tėvui už jauniausiąjį, sakydamas: 'Jei aš neparvesiu jo atgal pas tave, būsiu kaltas savo tėvui visą gyvenimą'.³³ Todėl dabar prašyčiau leisti tavo tarnui pasilikti mano viešpaties vergu vietoj jauniausiojo, o jauniausiąjį leisti grįžti su broliais.³⁴ Juk kaip aš galiu grįžti pas savo tėvą, jei jauniausiojo nėra su manimi? Negalėčiau pakelti, matydamas savo tėvo kančią".

Juozapas atsiskleidžia broliams

45^{*}Juozapas nebegalėjo ilgiau susivaldyti prieš visus savo partarnautojus. Jis sušuko: „Išeikite iš čia visi!“ Taigi kai Juozapas leidosi broliams atpažinti, su juo nebuvo nė vieno kito.² Bet jis taip garsiai verkė, kad egiptiečiai galėjo girdėti, ir šitaip žinia pasiekė faraono rūmus.³ „Aš esu Juozapas! – tarė Juozapas savo broliams. – Ar dar gyvas mano tėvas?“ Bet jo broliai negalėjo jam atsakyti, – taip jie buvo jo apstulbinti.

⁴Tuomet Juozapas tarė savo broliams: „Prašau prieiti arčiau prie manęs“. Jie priėjo arčiau. „Aš jūsų brolis Juozapas, kurį pardavėte į Egiptą, – tęsė Juozapas. – ⁵O dabar nesikaninkite, nepriekaištaukite sau, kad čia mane pardavėte. Juk iš tikrųjų Dievas pasiuntė mane pirma jūsų išgelbėti gyvastį. ⁶Jau dveji metai, kai badas kilo krašte. Bet dar penkerius metus nebus nei ariama, nei derlius nuimamas. ⁷Dievas mane pasiuntė pirma jūsų laiduoti jums likutį žemėje ir išgelbėti jūsų gyvybes nepaprastu išvadavimu. ⁸Taigi ne jūs mane čia atsiuntėte, bet Dievas; jis padarė mane faraono tėvu*, visų jo namų viešpačiu ir viso Egipto krašto valdovu. ⁹*Tad skubinkitės, ke-

liaukite pas tėvą ir sakykite jam: 'Taip kalbėjo tavo sūnus Juozapas. Dievas padarė mane viso Egipto viešpačiu. Atsikelk pas mane nedelsdamas'.¹⁰ Įsikursi Gošeno šalyje ir būsi arti manęs – ir tu, ir tavo vaikai bei tavo vaikaičiai, ir tavo kaimenės bei bandos, ir visa, ką tik turi. ¹¹Ten aš tavimi pasirūpinsiu, nes ateina dar penkeri bado metai, idant tau, tavo šeimynai ir visam, ką tu turi, nereikėtų kęsti skurdo'. ¹²Taigi jūsų akys ir mano brolio Benjamino akys mato, kad iš tikrųjų mano paties lūpos jums kalba. ¹³Turite papasakoti tėvui apie mano aukštą vietą Egipte ir apie visa, ką pamatėte. Bet skubinkitės ir atveskite čia tėvą". ¹⁴Tai pasakęs, jis apkabino savo brolių Benjaminą ir verkė. O Benjaminas verkė ant jo peties. ¹⁵Jis išbučiavo visus brolius, kiekvieną apkabindamas su ašaromis. Tik tada galėjo su juo broliai kalbėtis.

¹⁶Faraono rūmus pasiekė žinia: „Juozapo broliai atėjo!“ Faraonas ir jo dvariškiai džiaugėsi. ¹⁷„Sakyk savo broliams, – tarė faraonas Juozapui. – 'Taip darykite: apkraukite savo gyvulius ir nedelsdami eikite į Kanaano kraštą. ¹⁸Paimkite savo tėvą ir savo šeimynas ir ateikite čia. Aš paskirsiu jums Egipto krašte geriausią žemę, kur galėsite turtینگai gyventi'. ¹⁹Be to, tau liepta pasakyti: 'Taip darykite: pasiimkite iš Egipto krašto vežimų savo vaikams ir žmonoms ir grįždami atvežkite savo tėvą. ²⁰Savo daiktų nesigailėkite, nes kas geriausia visame Egipto krašte, bus jūsų'".

²¹Izraelio sūnūs taip ir padarė. Juozapas davė jiems vežimų, kaip faraonas buvo įsakęs, ir aprūpino maistu kelionei. ²²Kiekvienam davė po naujus drabužius, o Benjaminui davė tris šimtus sidabrinų ir penkerius drabužius. ²³Be to, tėvui pasiuntė dešimt asilų, apkrautų geriausiais Egipto dirbiniais, ir dešimt asilių, apkrautų grūdais, duona ir maistu tėvo kelionei. ²⁴Tada jis

^{45,1} Apd 7,13

^{45,8} Vizirio titulas senovės Egipte.

^{45,9-11} Apd 7,14

išleido brolius. Jiems iškeliaujant, priminė: „Nesibarkite pakeliui!“

²⁵ Jie pakilo iš Egipto ir parvyko pas savo tėvą Jokūbą į Kanaano kraštą. ²⁶ Kai jie pasakė jam: „Juozapas tebėra gyvas! Taip, jis yra net viso Egipto valdytojas!“ – nutirpo jo širdis. Jis negalėjo patikėti. ²⁷ Bet kai jam atpasakojo visa, ką Juozapas buvo sakęs, ir jis pamatė Juozapo atsiųstus vežimus jam atvežti, jų tėvo Jokūbo dvasia atgijo. ²⁸ „Gana! – sakė Izraelis, – mano sūnus Juozapas tebėra gyvas. Turiu keliauti ir prieš mirtį jį dar pamatyti“.

Jokūbas išsikelia į Egiptą

46 Izraelis leidosi į kelionę su viskuo, ką turėjo. Pasiėkęs Beer Šebą, jis atnašavo aukas savo tėvo Izako Dievui. ² Ten Dievas, kalbėdamas Izraeliui nakties regėjime, pašaukė jį: „Jokūbai, Jokūbai!“ Jis atsiliepė: „Aš čia!“ ³ – „Aš esu Dievas, – tarė jam, – Dievas tavo tėvo! Nebijok keltis į Egiptą, nes ten padarysiu tave didele tauta. ⁴ Aš pats keliausiu su tavimi į Egiptą ir pats tave atgal parvesiu. Paties Juozapo ranka užmerks tau akis“.

⁵ Taigi Jokūbas pakilo iš Beer Šebos. Izraelio sūnūs sukėlė savo tėvą Jokūbą, vaikus ir žmonas į vežimus, kuriuos faraonas buvo atsiuntęs jam atvežti. ⁶ Su savimi pasiėmė ir gyvulius bei nuosavybę, įsigytą Kanaano krašte, ir *atkeliavo į Egiptą pats Jokūbas bei visi jo palikuonys. ⁷ Jis atsivedė į Egiptą savo sūnus, dukteris ir sūnų dukteris – visus savo palikuonis.

⁸ Štai vardai izraelitų, Jokūbo ir jo palikuonių, atėjusių į Egiptą. Jokūbo pirmagimis Rubenas ⁹ ir Rubeno vaikai: Henochas, Paluvas, Hecronas ir Karmis. ¹⁰ Simeono vaikai: Jemuelis, Jaminas, Ohadas, Jachinas, Coharas ir kanaanietės sūnus Saulius. ¹¹ Levio vaikai: Geršonas, Kehatas ir Meraris.

¹² Judo sūnūs: Eras, Onanas, Šela, Perecas ir Zerachas. (Eras ir Onanas numirė Kanaano krašte.) Pereco vaikai buvo Hecronas ir Hamulas. ¹³ Isacharo vaikai: Tola, Pūva, Jašubas ir Šimronas. ¹⁴ Zabulono vaikai: Seredas, Elonas ir Jachleelis. ¹⁵ Tai Lėjos palikuonys, kuriuos ji pagimdė Jokūbui Padan Arame drauge su dukterimi Dina. Iš viso jo sūnų ir dukterų buvo trisdešimt tryš.

¹⁶ Gado vaikai: Cifonas, Hagis, Šūnis, Ecbonas, Eris, Arodis ir Arėlis. ¹⁷ Ašero vaikai: Imna, Išva, Išvis, Berija ir jų sesuo Seracha. Berijos sūnūs: Heberas ir Malkielis. ¹⁸ Tai palikuonys Zilpos, kurią Labanas davė savo dukteriai Lėjai. Juos, šešiolika asmenų, ji pagimdė Jokūbui.

¹⁹ Jokūbo žmonos Rachelės vaikai: Juozapas ir Benjaminas. ²⁰ *Juozapui Egipto žemėje buvo gimę Manasas ir Efraimas. Juos pagimdė jam Asenata, Ono kunigo Potiferos duktė. ²¹ Benjaminas vaikai: Bela, Becheras, Ašbelis, Gera, Naamanas, Ehis, Rošas, Mupimas, Hupimas ir Ardas. ²² Tai Rachelės palikuonys, gimę Jokūbui, iš viso – keturiolika asmenų.

²³ Dano sūnus – Hušimas. ²⁴ Naftalio vaikai: Jachceelis, Gūnis, Jezeris ir Šilemas. ²⁵ Tai palikuonys Bilhos, kurią Labanas davė savo dukteriai Rachelei. Juos – iš viso septynis asmenis – ji pagimdė Jokūbui.

²⁶ Iš viso Jokūbo žmonių, atsikėlusių į Egiptą, gimusių iš jo paties, neįskaitant Jokūbo sūnų žmonių, buvo šešiasdešimt šeši. ²⁷ Juozapo vaikai, gimę Egipte, buvo du. O iš viso Jokūbo namų žmonių, atėjusių į Egiptą, buvo *septyniasdešimt.

²⁸ Jokūbas buvo pasiuntęs Judą pirma savęs pas Juozapą, kad pirma jo nuvyktų į Gošeną. Jiems atėjus į Gošeno žemę, ²⁹ Juozapas įsakė pakinky-

ti vežimą ir nuvyko į Gošeną pasitikti savo tėvo. Vos pamatęs jį prieš save, jis puolė jam ant kaklo ir apsikabinęs ilgai verkė. ³⁰ O Izraelis sakė Juozapui: „Dabar jau galiu mirti, pats pamatęs, kad tu dar gyvas“. ³¹ Tada Juozapas broliams ir tėvo šeimynai tarė: „Nuvyksiu ir duosiu žinią faraonui, sakydamas: ‘Mano broliai ir mano tėvo šeimyna, gyvenusi Kanaano krašte, atvyko pas mane! ³² Tie vyrai yra aviganiai, jie visuomet vertėsi gyvulių auginimu ir atsivarė savo avis bei galvijus ir visa, ką turi‘. ³³ Kai faraonas pasišauks jus ir paklaus: ‘Koks jūsų užsiėmimas?’ – ³⁴ jūs turite atsakyti: ‘Tavo tarnai nuo pat savo jaunystės iki šiol vertėsi gyvulių auginimu – ir mes, ir mūsų protėviai’, – kad galėtumėte kurtis Gošeno žemėje, nes visi aviganiai kelia egiptiečiams pasibjaurėjimą“.

Jokūbas Gošene

47 Juozapas nuvyko ir pranešė faraonui: „Mano tėvas ir mano broliai drauge su savo kaimenėmis ir bandomis bei viskuo, ką turi, atvyko iš Kanaano krašto; jie dabar Gošeno žemėje“. ² Tada jis pristatė faraonui penketą iš savo brolių, kuriuos buvo parinęs iš jų visų. ³ Faraonas brolių klausė: „Koks jūsų užsiėmimas?“ – „Tavo tarnai yra aviganiai, tokie pat, kaip ir mūsų protėviai“, – atsakė jie. ⁴ „Mes atėjome, – kalbėjo jie faraonui, – apsigyventi laikinai kaip ateiviai, nes tavo tarnų kaimenės dėl didelio bado Kanaano krašte nebėra ganyklų. Tad prašome leisti savo tarnams įsikurti Gošeno žemėje“. ⁵ Tada faraonas tarė Juozapui: „Tavo tėvas ir broliai atėjo pas tave. ⁶ Egipto kraštas tavo žinioje, apgyvendink tėvą ir brolius geriausioje krašto srityje. Tegyvena jie Gošeno žemėje! O jeigu žinai tarp jų sumanių vyrų, paskirk juos vadovauti mano paties kaimenių priežiūrai“.

⁷ Juozapas atvedė savo tėvą Jokūbą ir pristatė jį faraonui. Jokūbas palaimino faraoną. ⁸ Faraonas Jokūbą paklausė: „Kiek metų tęsiasi tavo gyvenimas?“ ⁹ Jokūbas atsakė faraonui: „Žemėje mano kaip ateivio gyvenimas tęsiasi šimtą trisdešimt metų. Tai ne daug, bet nelaimingi buvo tie mano gyvenimo metai; jie neprilygsta mano protėvių kaip ateivių gyvenimo žemėje metų trukmei“. ¹⁰ Tada Jokūbas palaimino faraoną ir išėjo.

¹¹ Juozapas, kaip buvo įsakęs faraonas, apgyvendino savo tėvą ir brolius, duodamas jiems žemės geriausioje Egipto krašto dalyje – Ramzio srityje. ¹² Jis aprūpino maistu savo tėvą, brolius ir tėvo šeimyną – visus iki pačių mažiausiųjų.

Badas

¹³ Tačiau nė viename krašte nebuvo maisto, nes badas buvo labai didelis. Tiek Egipto kraštas, tiek Kanaano kraštas kentėjo nuo bado. ¹⁴ Juozapas už parduodamus grūdus išrinko visus pinigus, kurie tik buvo Egipto krašte ir Kanaano krašte. Pinigus Juozapas perdavė į faraono rūmus. ¹⁵ Kai Egipto krašto ir Kanaano krašto pinigai išsibaigė, visi egiptiečiai ėjo pas Juozapą, prašydami: „Duok mums duonos, kad nemirtume tavo akyse, nes išsibaigė mūsų pinigai!“ ¹⁶ Juozapas sakė: „Atveskite savo galvijus, ir aš jums parduosiu už galvijus, jeigu išsibaigė jūsų pinigai“. ¹⁷ Jie varė Juozapui savo galvijus, o jis davė jiems maisto už arklius, avių bei galvijų kaimenes ir asilus. Tais metais jis aprūpino juos maistu už visus jų gyvulius. ¹⁸ Praslinkus tiems metams, jie atėjo pas jį kitais metais ir sakė: „Negalime nuslėpti nuo savo viešpaties, kad mūsų pinigai išsibaigė ir gyvulių kaimenės priklauso mūsų viešpačiui. Neliko nieko kito mūsų viešpaties žinioje, išskyrus mūsų kūną ir mūsų laukus. ¹⁹ Kam gi turėtume

mirti tavo akyse ne tik mes patys, bet ir mūsų žemė? Paimk mus ir mūsų žemę už duoną. Drauge su savo žeme būsime faraono vergai. Tik duok mums sėklos, kad išliktume gyvi ir nemirtume ir kad žemė nepavirstų tyrais“.

²⁰ Juozapas supirko faraonui visą Egipto žemę. Visi egiptiečiai pardavė savo laukus, nes badas juos labai prispaudė. Taip visas kraštas tapo faraono nuosavybe. ²¹ O pačius žmones Juozapas pavertė vergais nuo vieno Egipto galo iki kito. ²² Tik kunigų žemių jis ne-supirko, nes kunigams buvo faraono skirtas daviny, ir jie gyveno iš faraono duodamo davinio. Todėl jie savo žemės ir nepardavė.

²³ Juozapas pasakė žmonėms: „Kadangi šiandien nupirkau jus ir jūsų žemes faraonui, štai jums sėkla laukams apsėti. ²⁴ Atėjus pjūties metui, turėsite duoti faraonui penktadalį derliaus, pasilikdami keturias dalis sėklai laukams, maistui sau patiems, savo namiškiams ir savo mažyliams maitinti“. ²⁵ Jie atsakė: „Tu išgelbėjai mūsų gyvastį! Tebūna mums leista rasti malonę savo viešpaties akyse, mes būsime faraono vergai“. ²⁶ Taigi Juozapas padarė tai Egipto žemės įstatymu, iki nūdien tebegaliojančiu, kad penktadalis turi priklausyti faraonui. Tik kunigų žemės netapo faraono nuosavybe.

Efraimo ir Manaso palaiminimas

²⁷ Jokūbas apsigyveno Egipto žemėje, Gošeno srityje. Ten jie įsigijo nuosavybės, buvo vaisingi ir labai dauginosi. ²⁸ Egipto žemėje Jokūbas išgyveno septyniolika metų. Taigi Jokūbo gyvenimo trukmė buvo šimtas keturiasdešimt metų.

²⁹ *Artėjant mirčiai, Izraelis pasišaukė savo sūnų Juozapą ir tarė jam: „Jei randu malonę tavo akyse, padėk ranką po mano šlaunimi ir pažadėk,

kad elgsiesi su manimi ištikimai mylėdamas. Prašau nelaidoti manęs Egipte. ³⁰ Kai atsigulsiu su savo protėviais, išnešk mane iš Egipto ir palaidok jų kape“. Jis atsakė: „Padarysiu, kaip sakai“. ³¹ – „Prisieik man!“ – reikalavo tėvas. Ir Juozapas jam prisiekė. Tada Izraelis palenkė galvą į lovos galvūgalį*.

48 Netrukus Juozapui buvo pranešta: „Tavo tėvas silps-ta!“ Jis pasiėmė drauge abu savo sūnus – Manasą ir Efraimą. ² Kai Jokūbui buvo pasakyta: „Žiūrėk, tavo sūnus Juozapas atėjo pas tave“, – jis, sukau-pęs jėgas, atsisėdo lovoje. ³ * „Dievas Visagalis, – Jokūbas tarė Juozapui, – pasirodė man prie Lūzo, Kanaano krašte, palaimino mane ⁴ ir pasakė: „Aš padarysiu tave vaisingą; padauginsiu tave ir padarysiu iš tavęs tautų bendriją, o šį kraštą duosiu tavo palikuonims po tavęs kaip amžiną nuosavybę“. ⁵ To-dėl abu tavo sūnūs, gimę Egipto žemėje prieš man atsikeliant pas tave į Egiptą, yra mano; Efraimas ir Manasas bus lygiai mano, kaip mano yra Rubenas ir Simeonas. ⁶ Bet palikuonys, gimę tau po jų, bus tavo, o dėl paveldo jie bus žinomi jų dviejų brolių vardais. ⁷ Aš tai darau dėl to, kad, man grįžtant iš Padano, mano skausmui, tavo motina *Rachelė mirė Kanaano krašte kelionės metu visai arti Efratos. Aš ją ir palaidojau ten, prie kelio į Efratą, tai yra Betliejų“.

⁸ Pamatęs Juozapo sūnus, Izraelis paklausė: „O kas jie?“ ⁹ – „Jie mano sūnūs, kuriuos man čia davė Dievas“, – atsakė Juozapas tėvui. O jis tarė: „Prašyčiau atvesti juos prie manęs, kad galėčiau palaiminti“. ¹⁰ Izraelio akys buvo aptemusios nuo senatvės, ir jis nebegalėjo matyti. Tad Juozapas priedė juos arčiau prie jo;

47,31 Dėkingumo ženklas.

48,3-4 Pr 28,13-14

48,7 Pr 35,16-19

jis pabučiavo juos ir apkabino. ¹¹ Izraelis tarė Juozapui: „Niekada nesitikėjau vėl pamatyti tavo veido, ogi dabar Dievas man ir tavo vaikus parodė!“

¹² Tuomet Juozapas nukėlė juos nuo savo tėvo kelių ir nusilenkė iki žemės.

¹³ Juozapas paėmė juodu abu – Efraimą dešine ranka Izraelio kairėje ir Manasą kaire ranka Izraelio dešinėje – ir atvedė arčiau prie jo. ¹⁴ Bet Izraelis ištisė dešinę ranką ir uždėjo ant galvos Efraimui, kuris buvo jaunesnis, o kairę ranką – ant galvos Manasui, sukryžiuodamas savo rankas, nors Manasas ir buvo pirmagimis. ¹⁵ Jis palaimino Juozapą, tardamas:

„Dievas, kurio keliais ėjo
mano protėviai Abraomas
ir Izaokas,

Dievas, kuris buvo
mano ganytojas nuo mano
gimimo iki šios dienos,

¹⁶ angelas, kuris išgelbėjo mane
iš visų pavojų, telaimina
šiuos jaunuolius!

Tebūna juose įamžintas
mano vardas

ir vardas mano protėvių
Abraomo ir Izaoko!

Teišauga jie į didelę
daugybę žemėje!“

¹⁷ Pamatęs, kad jo tėvas uždėjo dešinę ranką Efraimui ant galvos, Juozapas pamanė, jog tai neteisinga. Tad paėmė tėvo ranką perkelti nuo Efraimo ant Manaso galvos. ¹⁸ Tėvui Juozapas sakė: „Ne taip, mano tėve! Kadangi šis yra pirmagimis, uždėk savo dešinę ranką jam ant galvos“. ¹⁹ Tačiau tėvas nesutiko. „Aš žinau, mano sūnau, aš žinau, – tarė jis, – jis taip pat taps tauta, jis taip pat bus didis. Bet jo jaunas brolis bus didesnis už jį, ir jo palikuonys taps tautų daugybe“. ²⁰ Ir *jis palaimino juos, sakydamas: „Per tave Izraelis laimins, tardamas:

“Tepadaro Dievas tau
kaip Efraimui ir Manasui!“

Taip jis padarė Efraimą viršesnį už Manasą.

²¹ Po to Izraelis tarė Juozapui: „Žiūrėk, aš mirštu, bet Dievas bus su jumis ir sugrąžins jus į protėvių kraštą. ²² Dabar aš duodu tau viena dalimi daugiau negu tavo broliams, – dalį, kurią atėmiau iš amoritų rankos savo kalavijų ir lankų“.

Jokūbo testamentas

49 Jokūbas pasišaukė sūnus ir tarė jiems: „Burkitės aplink, kad galėčiau pasakyti, kas jus ištiks ateities dienomis. ² Susirinkite ir klausykitės, Jokūbo sūnūs, klausykitės savo tėvo Izraelio.

³ Tu, Rubenai, esi mano pirmagimis,
mano jėga ir pirmasis mano
vyriškumo vaisius,
pranašus savo vieta, pranašus galia!

⁴ Ūmus kaip vanduo,
tu nebebūsi daugiau pranašus,
nes įlipai į savo tėvo lovą
ir užsitraukei nemalonę.
Jis lipo į mano guolį!

⁵ Simeonas ir Levis yra broliai,
jų peiliai – smurto ginklai.

⁶ Tenedalyvauja mano
siela jų taryboje,
tenebūna įtraukta mano
garbė į jų bendrystę,
nes kai jie įniršta, žudo vyrus,
ir kai jiems malonu,
luošina jaučius.

⁷ Tebūna prakeiktas jų įniršis,
nes jis nuožmus,
ir jų pyktis,
nes jis žiaurus!
Padalysiu juos Jokūbe,
išblaškysiu juos Izraelyje.

⁸ Judai, tavo broliai girs tave;
tavo ranka visada ant
priešų sprando;
tavo tėvo sūnūs tau lenksis.

⁹ Judas tarsi jaunas liūtas;
nuo grobio pakilai, mano sūnau!
*Jis priglunda, atsigula tarsi liūtas,
tarsi žvėrių karalius;
kas gi galėtų drįsti jį prikelti?

¹⁰ Skeptras nepaliks Judo
nei valdovo lazda,
kolei neateis tas, kuriam
tai priklauso;
tada jam turės paklusti tautos.

¹¹ Judas riša savo asiliuką
prie vynmedžio,
savo asilės jauniklį prie
rinktinio vynmedžio;
jis skalbia savo apdarą vyne,
savo skraistę – vynuogių sunkoje.

¹² Jo akys tamsesnės už vyną,
o dantys baltesni už pieną.

¹³ Zabulonas kursis palei jūrą
ir taps laivų prieglobsčiu,
o jo riba bus prie Sidono.

¹⁴ Isacharas – stiprus asilas,
prigludęs tarp avidžių.

¹⁵ Pamatęs, kaip gera būti sėsliam
ir koks smagus kraštas,
jis palenkė savo petį naštai
ir pasidarė lažo vergu.

¹⁶ Danas valdys savo žmones
kaip vieną Izraelio giminių.

¹⁷ Danas bus pakelės žaltys,
angis prie tako,
taip kertanti į kulną arkliui,
kad raitelis krinta žemėn atbulas.

¹⁸ Ilgiuosi tavo išganymo, VIEŠPATIE!

¹⁹ Gadas bus puolamas užpuolikų
bet duos jiems į kulnus.

²⁰ Ašero maistas bus gausus,
jis tiekis karališkų skanėstų.

²¹ Naftalis – į laukus paleista stirna,
gimdanti puikius stirniukus.

²² Juozapas – vaisinga šaka,
vaisinga šaka prie šaltinio;
jo atžalos perlipa per mūrą.

²³ Lankininkai piktai jį užpuolė;
šovė į jį ir labai kamavo.

²⁴ Tačiau jo lankas liko įtemptas,

ir jo ginklai buvo tvirti,
padedant Jokūbo Galingojo
[Dievo] rankoms,
dėl Ganytojo, Izraelio Uolos,
²⁵ tavo tėvo Dievo, kuris padės tau,
Visagalio, kuris laimins tave
palaiminimais aukštojo dangaus,
palaiminimais po žeme
slypinčios bedugnės,
palaiminimais krūtų ir iščių.

²⁶ Tavo tėvo palaiminimai tvirtesni
už palaiminimus amžinųjų kalnų,
jie viršija palaiminimus
mano protėvių.

Tepasilieka jie ant Juozapo galvos,
ant kaktos išrinktojo
tarp savo brolių!

²⁷ Benjaminas – plėšrus vilkas:
rytą jis ryja laimikį,
o vakare dalija grobį“.

Jokūbo mirtis

²⁸ Iš viso buvo dvylika Izraelio giminių,
ir jos tapo tuo, ką tėvas pasakė juos
laimindamas, laimindamas kiekvieną
jiems būdingu palaiminimu.

²⁹ Tada jis įsakė jiems, tardamas:
„Tuoju būsiu sujungtas su savo gi-
mine. Palaidokite mane su mano pro-
tėviais – oloje, kuri yra Efrono Heti-
to lauke, ³⁰ oloje, kuri yra lauke prie
Machpelos, priešais Mamrę, Kanaano
krašte, – lauke, kurį Abraomas nupir-
ko iš Efrono Hetito kaip kapo vietą.

³¹ *Abraomas ir jo žmona Sara ten pa-
laidoti, *Izaokas ir jo žmona Rebeka
ten palaidoti, ir aš ten palaidojau Lėją.
³² Laukas ir ola, esanti jame, buvo nu-
pirkti iš hetitų“.

³³ Užbaigęs nurodymus sūnams, Jo-
kūbas įkėlė kojas į lovą, *atsiduso pa-
skutinį kartą ir buvo sujungtas su savo
gimine.

^{49,30} Pr 23,3-20

^{49,31} Pr 25,9-10

^{49,31} Pr 35,29

^{49,33} Apd 7,15

Jokūbo laidotuvės

50 Juozapas puolė prie savo tėvo veido, bučiavo jį ir verkė. ² Gydytojams, buvusiems jo tarnyboje, Juozapas įsakė balzamuoti jo tėvą, ir gydytojai balzamavo Izraelį. ³ Tam jie pradėjo keturiasdešimt dienų, nes tiek laiko reikia balzamavimui. Ir egiptiečiai jo gedėjo septyniasdešimt dienų.

⁴ Pasibaigus gedului, Juozapas kreipėsi į faraono dvariškius, sakydamas: „Jei randu malonę jūsų akyse, prašyčiau perduoti faraonui mano prašymą: ⁵ * „Mano tėvas prisaikdino mane, tardamas: „Aš mirštu, turi mane palaidoti kape, kurį sau išsikasiau Kanaano krašte! Todėl prašau leisti man keliauti laidoti savo tėvo. Po to sugrįšiu“. ⁶ Faraonas atsakė: „Keliauk ir palaidok savo tėvą taip, kaip jis tave prisaikdino padaryti“.

⁷ Taigi Juozapas iškeliavo savo tėvo laidoti. Drauge su juo keliavo visi faraono pareigūnai – jo dvaro seniūnai ir Egipto krašto didžiūnai, ⁸ visa Juozapo šeimyna – jo broliai ir jo tėvo šeimyna. Tik jų mažyliai, avių kaimenės ir galvijų bandos pasiliko Gošeno žemėje. ⁹ Ir vežimais, ir raiti keliavo. Susidarė labai didelė palyda. ¹⁰ Atvykus prie Goren Haatado, esančio Užjordanėje, jie surengė ten labai didelį ir iškilmingą apraudojimą, o Juozapas savo tėvo gedulo laikėsi septynias dienas. ¹¹ Krašto gyventojai kanaaniečiai, matydami gedulo iškilmes prie Goren Haatado, sakė: „Tai turi būti skaudus gedulas egiptiečiams“. Todėl ta vieta buvo pavadinta Abel Micraimai. Ji yra Užjordanėje.

¹² Taigi sūnūs padarė tėvui taip, kaip jis buvo įsakęs. ¹³ *Jie nugabeno jį į Kanaano kraštą ir palaidojo oloje priešais Mamrę, Machpelos lauke, kurį kapo

vietai Abraomas nupirko iš Efrono Hetito. ¹⁴ Palaidojęs tėvą, Juozapas sugrįžo į Egiptą drauge su broliais ir visais su juo keliavusiais jo tėvo laidoti.

¹⁵ Matydami mirusį tėvą, Juozapo broliai pradėjo baimintis: „Galbūt Juozapas dar griežia ant mūsų dantį ir panorės atkeršyti už visa pikta, kurį mes jam padarėme?“ ¹⁶ Jie užkalbino Juozapą, sakydami: „Prieš mirdamas mūsų tėvas paliepė: ¹⁷ „Sakykite Juozapui: „Aš prašau tave atleisti nusikaltimą ir nuodėmę savo broliams, kurie taip nedorai su tavimi pasielgė“. Taigi dabar prašome atleisti tavo tėvo Dievo tarnų nusikaltimą!“ Jiems taip bekalbant, Juozapas apsiverkė. ¹⁸ Tada pradėjo verkti ir jo broliai; jie parpuolė prieš jį ir sakė: „Mes tavo vergai!“ ¹⁹ Bet Juozapas atsakė: „Nebijokite! Nejau aš esu Dievo vietoje? ²⁰ Be to, nors jūs ir sumanėte man pikta, Dievas pakeitė tai į gera – išlaikyti daugelį žmonių, kaip šiandien jis ir daro. ²¹ Taigi būkite be baimės. Aš pats aprūpinsiu jus ir jūsų mažylius“. Taip maloniai kalbėdamas, jis juos įtikino.

²² Juozapas pasiliko Egipte drauge su savo tėvo šeimyna. Juozapas sulaukė šimto dešimties metų. ²³ Jis matė trečios kartos Efraimo vaikus; ir Manaso sūnauas Machyro vaikai gimė ant Juozapo kelių.

Juozapo mirtis

²⁴ Po kurio laiko Juozapas tarė savo broliams: „Aš mirštu, bet Dievas tikrai aplankys jus ir išves iš šio krašto į kraštą, kurį pažadėjo, prisiekdamas Abramui, Izaokui ir Jokūbui“. ²⁵ Tuomet Juozapas prisaikdino Izraelio sūnus, tardamas: „Po Dievo apsilankymo paminkite iš čia mano kaulus“.

²⁶ Juozapas mirė, būdamas šimto dešimt metų; jis buvo balzamuotas ir paguldytas į karstą Egipte.

50,5 Pr 47,29-31

50,13 Apd 7,16

50,25 Iš 13,19; Joz 24,32; Hbr 11,22

IŠĖJIMO KNYGA

Išėjimo knyga (gr. *exodos*, lot. *exodus*; hebr. *šēmōt* „vardai“) – Penkiaknygės, arba Toros, antra knyga.

Knygoje, kuri kartais vadinama Senojo Testamento „Evangelija“, iš tiesų skelbiama Dievo „geroji naujiena“ – lemtingi įvykiai išrinktosios tautos istorijoje (apytiksliai 1350–1200 m. pr. Kr.): gyvenimas Egipto vergijoje (sk. 1–12), išėjimas iš Egipto ir kelionė iki Sinajaus (sk. 12–18), Sandora su Dievu prie Sinajaus kalno (sk. 19–24), Susitikimo Padangtės įrengimas (sk. 25–40).

Visų šių įvykių centre iškyla Mozė, pašauktas būti Dievo ir tautos tarpininku.

Jokūbo palikuonys Egipte

1 *Štai vardai Izraelio sūnų, atsikėlusiu su Jokūbu į Egiptą. Kiekvienas jų atsikėlė su savo šeimyna: ²Rubenas, Simeonas, Levis ir Judas; ³Isacharas, Zabulonas ir Benjaminas; ⁴Danas ir Naftalis, Gadas ir Ašeras. ⁵Asmenų, gimusių pačiam Jokūbui, iš viso buvo septyniasdešimt. Juozapas jau buvo Egipte.

⁶Numirė Juozapas, išmirė ir visi jo broliai bei visa ana karta. ⁷Bet *izraelitai buvo vaisingi ir daugiavaikiai. Jie taip dauginosi, ir jų tiek padaugėjo, kad buvo pilna visame krašte.

⁸*Ilgainiui Egipte iškilo naujas karalius, kuris apie Juozapą nieko nežinojo. ⁹„Žiūrėkite, – sakė jis savo žmonėms, – izraelitų tauta gausesnė ir galingesnė už mus.“ ¹⁰Tai negerai! Turime su jais *pasielgti taip gudriai, kad nebedaugėtų. Antraip karo atveju jie gali susidėti su mūsų priešais, kovoti prieš mus ir pasitraukti iš krašto.“ ¹¹Todėl buvo pasiskirti prižiūrėtojai engti juos lažo darbais. Jie statė faraonui sandėlių mies-

tus – Pitomą ir Ramzį. ¹²Bet juo labiau jie buvo engiami, juo labiau jų daugėjo, ir jie taip išplito, kad egiptiečiai pradėjo izraelitų bijoti.

¹³Todėl egiptiečiai be gailėsčio dar labiau krovė ant izraelitų darbus ¹⁴ir kartino gyvenimą sunkiu lažu prie molio, plytų bei įvairių darbų laukuose. Apkraudami juos visokiais darbais, egiptiečiai buvo negailestingi.

¹⁵Egipto karalius kreipėsi į hebrajų pribuvėjas, kurių viena buvo vardu Šifra, o kita – Pūva, ¹⁶sakydamas: „Kada tik būsite pribuvėjomis hebrajų moterims, žiūrėkite į gimdymo krėslą: jei gimsta berniukas, užmuškite jį, bet jei mergaitė, telieka gyva.“ ¹⁷Tačiau pribuvėjos bijojo Dievo ir nevykdė, ką Egipto karalius buvo joms įsakęs, palikdavo gyvus ir berniukus. ¹⁸Tuomet Egipto karalius pasišaukė pribuvėjas ir klausė jų: „Kodėl taip padarėte ir palikote berniukus gyvus?“ ¹⁹Pribuvėjos atsakė faraonui: „Todėl, kad hebrajų moterys ne tokios kaip egiptietės: jos tvirtos. Jos pagimdo, pribuvėjai nespėjus ateiti!“ ²⁰Užtat Dievas buvo geras pribuvėjomis. O tauta augo ir tapo labai stipri. ²¹Kadangi pribuvėjos bijojo Dievo, jis davė ir joms gausias šeimas.

^{1,4} Pr 46,8-27

^{1,7} Apd 7,17

^{1,8} Apd 7,18

^{1,10} Apd 7,19

²² Tada faraonas įsakė visiems savo žmonėms: „Meskite į Nilą visus hebrajams gimusius berniukus, o mergaites palikite gyvas“.

Mozės gimimas

2 Vienas vyras iš Levio giminės paėmė sau žmoną vieną iš Levio giminės moterų. ² Moteris tapo nėščia ir *pagimdė sūnų. Matydama, kad tai gražus kūdikis, tris mėnesius jį slėpė. ³ Nebegalėdama ilgiau jo slėpti, paėmė papiruso pintinę ir apglaustė ją bitumu bei derva. Paguldžiusi į ją kūdikį, padėjo tarp nendrių Nilo pakrantėje. ⁴ Jo sesuo atsistojo atokiau pažiūrėti, kas atsitiks.

⁵ Prie Nilo maudytis nusileido faraono duktė. Tuo tarpu jos palydovės vaikštinėjo Nilo pakrante. Pastebėjusi tarp nendrių pintinę, ji pasiuntė savo palydovę jos atnešti. ⁶ Atidariusi pintinę, pamatė kūdikį. Žiūri, berniukas verkia! Jai pagailo jo. „Tai turi būti vienas iš hebrajų vaikų“, – tarė ji. ⁷ Tada kūdikio sesuo kreipėsi į faraono dukterį: „Gal man nueiti ir parūpinti žindytę iš hebrajų moterų pažindyti vaiką?“ ⁸ „Puiku, nueik!“ – atsakė faraono duktė. Mergaitė nuėjo ir pašaukė paties kūdikio motiną. ⁹ Faraono duktė tarė jai: „Imk šį kūdikį ir žindyk jį man. Aš tau atsilyginsiu“. Moteris paėmė kūdikį ir žindė. ¹⁰ Kai kūdikis paaugo, atnešė jį faraono dukteriai, o ši *priėmė jį kaip savo sūnų. Ji pavadino jį Moze, paaiškindama: „Aš ištraukiau jį iš vandens“.

Mozė pabėga į Midjaną

¹¹ *Vieną kartą, *kai Mozė jau buvo suaugęs, jis nuėjo pas savo gimines. Stebėdamas jų lažo darbus, pamatė vieną

egiptietį, mušantį hebrajų – vieną jo giminių. ¹² Apsidairęs aplinkui ir nieko arti nematydamas, jis užmušė egiptietį ir paslėpė smėlyje. ¹³ Kai vėl nuėjo kitą dieną, žiūri, mušasi du hebrajai! „Kodėl muši savo bičiulį hebrajų?“ – paklausė kaltąjį. ¹⁴ O šis atkirtė: „*Kas gi padarė tavo mūsų didžiūnu ir teisėju? Bene nori ir mane užmušti, kaip užmušei egiptietį?“ Mozė nusigando ir pagalvojo: „Aišku, tas dalykas jau žinomas!“ ¹⁵ Apie tai išgirdęs faraonas stengėsi nužudyti Mozė.

*Mozė pabėgo nuo faraono. Atkeliaavo į Midjano kraštą ir atsisėdo prie vieno šaltinio. ¹⁶ Midjano kunigas turėjo septynias dukteris. Jos atėjo pasisemti vandens ir pripildyti lovių tėvo kaimenei pagirdyti. ¹⁷ Tuo tarpu atėjo keletas piemenų ir nuvarė jas į šalį. Mozė pakilo, apgynė jas ir pagirdė jų kaimenę. ¹⁸ Kai jos sugrįžo pas savo tėvą Reuelį, tėvas paklausė: „Kodėl šiandien taip anksti parskubėjote?“ ¹⁹ Jos atsakė: „Vienas egiptietis išgelbėjo mus nuo piemenų rankų. Jis net vandens mums pasėmė ir pagirdė kaimenę!“ ²⁰ „Kur jis? Kodėl palikote tą vyrą? Pakvieskite jį duonos laužyti“. ²¹ Mozė sutiko gyventi su tuo žmogumi, o jis davė Mozėi žmoną savo dukterį Cipo-rą. ²² Ji pagimdė jam sūnų, ir jis pavadino jį Geršomu, nes galvojo: „Aš buvau ateivis, gyvenantis svetimame krašte“.

Degantis krūmas

²³ Po to praslinko daug laiko. Mirė Egipto karalius. Izraelitai dejavo lažo slegiami ir šaukėsi pagalbos. Jų šauksmas iš vergijos pakilo ligi Dievo. ²⁴ Išgirdęs jų dejonę, *Dievas atsiminė savo Sandorą, sudarytą su Abraomu, Izao-ku ir Jokūbu. ²⁵ Dievas pažvelgė į izraelitus ir atkreipė į juos dėmesį.

^{1,22} Apd 7,19

^{2,2} Apd 7,20; Hbr 11,23

^{2,10} Apd 7,21

^{2,11-14} Apd 7,23-28

^{2,11} Hbr 11,24

^{2,14} Apd 7,27

^{2,15} Apd 7,29; Hbr 11,27

^{2,24} Pr 15,13-14

3 Mozė ganė savo uošvio Jetro*, Midjano kunigo, kaimenę. Nuvaręs kaimenę už dykumos, jis atėjo prie Horebo – Dievo kalno. ²*Viešpaties angelas pasirodė jam degančio krūmo ugnies liepsnoje. Mozė žiūrėjo nusteбęs, nes krūmas, nors ir skendėjo liepsnoje, nesudegė. ³ Mozė tarė sau: „Turiu eiti pasižiūrėti į šį nuostabų reginį ir pamatyti, kodėl tas krūmas nesudega“.

Dievas pašaukia Mozė

⁴ VIEŠPATS pamatė, kad Mozė pasuko pasižiūrėti. Dievas pašaukė jį iš degančio krūmo: „Moze, Moze!“ – „Aš čia!“ – atsiliepė tas. ⁵ Tada jis tarė: „Neik arčiau! Nušiau apavą, nes vieta, kurioje stovi, yra šventa žemė!“ ⁶ Aš esu tavo tėvo Dievas, – toliau kalbėjo jis, – Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas“. Mozė užsidengė veidą, nes bijojo pažvelgti į Dievą.

⁷ O VIEŠPATS tęsė: „Aš mačiau savo tautos kančią Egipte, girdėjau jų skundo prieš savo engėjus šauksmus. Iš tikrųjų aš gerai žinau, ką jie kenčia, ⁸ nužengiau išgelbėti juos iš egiptiečių rankų ir nuvesti iš to krašto į gerą ir erdvę kraštą, į kraštą, tekančią pienu ir medumi, į šalį kanaaniečių, hetitų, amoritų, perizų, hivų ir jebusiečių. ⁹ Taip, izraelitų šauksmas iš tikrųjų pasiekė mane. Be to, aš mačiau, kaip juos engia egiptiečiai. ¹⁰ O dabar eik! Aš siųsiu tave pas faraoną, kad išvestum mano tautą – izraelitus iš Egipto“. ¹¹ Bet Mozė atsakė Dievui: „Kas aš toks, kad galėčiau eiti pas faraoną ir net išvesčiau izraelitus iš Egipto?“ ¹² O jis tarė: „Aš būsiu su tavimi! Ir tai bus tau ženklas, kad aš tave siunčiau: kai būsi išvedęs tautą iš Egipto, jūs tarnausite Dievui prie šio kalno“.

Dievas apreiškia savo vardą

¹³ „Betgi, – Mozė sakė Dievui, – kai nueisiu pas izraelitus ir sakysiu jiems:

„Jūsų protėvių Dievas atsiuntė mane pas jus“, o jie manęs klaus: ‘Koks jo vardas?’ – ką aš jiems pasakysiu?“ ¹⁴ Dievas tarė Mozei: „Aš esu, kuris esu“. Ir tęsė: „Tu taip kalbėsi izraelitams: ‘Aš Esu atsiuntė mane pas jus’“. ¹⁵ Dievas vėl kalbėjo Mozei: „Taip tu kalbėsi izraelitams: ‘VIEŠPATS*, jūsų protėvių Dievas – Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas – atsiuntė mane pas jus’. Tai bus mano vardas per amžius, šiuo vardu manęs šauksis visos kartos.

¹⁶ Eik ir sušauk Izraelio seniūnus, pasakyk jiems: ‘VIEŠPATS, jūsų protėvių Dievas – Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas – pasirodė man ir tarė: ‘Aš tikrai stebėjau jus ir tai, kas jums daroma Egipte. ¹⁷ Aš pažadu išvesti jus iš Egipto kančios į kraštą kanaaniečių, hetitų, amoritų, perizų, hivų ir jebusiečių, į kraštą, tekančią pienu ir medumi’“. ¹⁸ Jie paklausys tavo balso. Tu ir Izraelio seniūnai nueisite pas faraoną ir pranešite: ‘VIEŠPATS, hebrajų Dievas, apsireiškė mums. Tebūna leista mums nueiti trijų dienų kelią į dykumą, idant galėtume atnaušinti auką VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui’. ¹⁹ Bet aš žinau, kad Egipto karalius neleis jums išeiti tol, kol nebus galingos rankos priverstas. ²⁰ Todėl ištiesiu ranką ir ištiksiu Egiptą visais nuostabiais darbais, kuriuos jame padarysiu. Tada jis leis jums išeiti. ²¹ *Netgi duosiu šiai tautai tokią malonę egiptiečių akyse, kad jūs išeisite netuščiomis rankomis. ²² Kiekviena moteris paprašys savo kaimynę ar bet kokią moterį, gyvenančią kaimynės namuose, sidabro bei aukso

^{3,13} Iš 6,2-3

^{3,14} Apr 1,4-8

^{3,15} Hebr. JHVH – Jahvė (hebr. *jahveh* – „Jis Yra“), asmeninis Dievo vardas, hebrajų garsiai netaikiamas ir pakeičiamas vardu *Adonai*, kuris čia rašomas didžiosiomis raidėmis: VIEŠPATS.

^{3,21-22} Iš 12,35-36

^{3,1} Iš 2,18 Reuelis.

^{3,2-10} Apr 7,30-34

brangenybių ir drabužių. Jais apvilksite savo sūnus ir dukteris, apiplėsdami Egiptą“.

Dievas padrąsina Mozę

4 Mozė atsakė, tardamas: „O jeigu jie netikės manimi ir mano balso neklausys, bet sakys: 'VIEŠPATS tau nepasirodė!'?“ ² VIEŠPATS paklausė jo: „Ką laikai savo rankoje?“ – „Lazdą“, – atsakė jis. ³ „Mesk žemėn“, – paliepė Dievas. Jis metė ją žemėn, ir ji pavirto gyvate. Mozė atšoko nuo jos. ⁴ Tuomet VIEŠPATS tarė Mozei: „Ištiesk ranką ir nutverk jai už uodegos“. Jis ištiesė ranką, nutvėrė, ir ji vėl pavirto lazda jo rankoje. ⁵ „Taip įvyks, kad jie patikėtų, jog tau pasirodė VIEŠPATS, jų protėvių Dievas – Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas“.

⁶ VIEŠPATS vėl paliepė jam: „Įkišk ranką į savo užantį“. Jis įkišo ranką į užantį, o kai ištraukė, žiūri – jo ranka raupsuota, balta tarsi sniegas. ⁷ „Įkišk dar sykį ranką į užantį“, – vėl paliepė. Jis dar sykį įkišo ranką į užantį, o kai ištraukė, žiūri – ji tapusi tokia pat, kaip ir visas jo kūnas. ⁸ „Jei jie tavimi netikės ar nepaisys pirmojo ženklų, tai patikės antruoju ženklu. ⁹ Bet jeigu jie nepatikėtų nė šiais dviem ženklais ir nepaklausytų tavo balso, pasemk iš Nilo vandens ir išpilk ant sausos žemės. Vanduo, kurį pasemsi iš Nilo, ant sausos žemės pavirs krauju“.

¹⁰ Bet Mozė tarė VIEŠPAČIUI: „Ak, mano Viešpatie, aš niekada nebuvau iškalbus – nei praeityje, nei dabar, kai tu prakalbinai savo tarną. Aš lėtas praversti lūpas, ir mano liežuvis nerangus“. ¹¹ Tada VIEŠPATS paklausė jo: „O kas duoda burną žmogui? Kas padaro jį nebylį ar kurčią, regintį ar aklą? Argi ne aš, VIEŠPATS? ¹² O dabar eik! Aš būsiu su tavo lūpomis ir pamokysiu, ką turi sakyti“. ¹³ Tačiau Mozė atsakė: „Ak, mano Viešpatie, prašau siųsti ką nors kitą“. ¹⁴ Tuomet VIEŠPATS supyko ant

Mozės ir tarė: „Ar tu neturi brolio, levi-to Aarono? Aš žinau, jis iškalbus. Kaip tik dabar jis ateina tavęs pasitikti. Tave pamačius, džiaugsis jo širdis. ¹⁵ Tu kalbėsi jam ir dėsi žodžius į jo lūpas, o aš būsiu su tavo lūpomis ir su jo lūpomis ir pamokysiu judu, ką daryti. ¹⁶ Iš tikrųjų jis žmonėms kalbės už tave: jis bus tau kaip lūpos, o tu jam būsi kaip Dievas. ¹⁷ Paimk į savo ranką šią lazdą; ja turėsi daryti ženklus“.

Mozė grįžta į Egiptą

¹⁸ Mozė sugrįžo pas savo uošvį Jetrą ir tarė jam: „Prašyčiau leisti man grįžti pas giminę į Egiptą ir pasižiūrėti, ar jie dar gyvi“. Jetras atsakė Mozei: „Eik ramybėje!“ ¹⁹ Midjane Mozei VIEŠPATS tarė: „Grįžk į Egiptą, nes visi žmonės, ieškoję tavo gyvybės, išmirė“. ²⁰ Taigi Mozė pasiėmė žmoną ir sūnus, užsodino ant asilo ir leidosi kelionėn į Egiptą žemę. Ir Dievo lazda Mozė pasiėmė.

²¹ O VIEŠPATS tarė Mozei: „Kai sugrįši į Egiptą, žiūrėk, kad atliktumei farao-ono akivaizdoje visus nuostabiuosius darbus, kuriuos sudėjau į tavo rankas. Bet aš užkietinsiu jo širdį, ir jis neleis tautai išeiti. ²² Tuomet tu sakysi farao-nui: 'Taip kalbėjo VIEŠPATS. Izraelis yra mano pirmagimis sūnus. ²³ Aš tau liepiu: leisk mano sūnui išeiti, kad galėtų mane pagarbinti! Bet tu atsisakei leisti jam išeiti; tikėk manimi, *aš užmušiu tavo pirmagimį sūnų“.

²⁴ Atsitiko taip, kad kelionėje nakvojant vienoje užeigoje, VIEŠPATS pasitiko Mozę ir bandė jį užmušti. ²⁵ Bet Cipora, paėmusi titnagą, nupiovė savo sūnaus apyvarpio odą ir palietė ja Mozės kojas, tardama: „Tu iš tikrųjų esi man kraujo sužadėtinis!“ ²⁶ O kai [VIEŠPATS] nuo jo pasitraukė, ji pridūrė: „Kraujo sužadėtinis apipjaustymu“.

²⁷ VIEŠPATS tarė Aaronui: „Nueik į dykumą Mozės pasitikti“. Aaronas

nuėjo, pasitiko Mozę prie Dievo kalno ir pabučiavo. ²⁸ Mozė apsakė Aaronui visa, ką VIEŠPATS siųsdamas jį buvo pasakęs, ir visus jam pavestus ženklus. ²⁹ Tada Mozė ir Aaronas nuėjo ir sušaukė visus izraelitų seniūnus. ³⁰ Aaronas pakartojo visa, ką VIEŠPATS buvo sakęs Mozei, o Mozė padarė ženklus visų žmonių akivaizdoje. ³¹ Žmonės įsitikino. Išgirdę, kad VIEŠPATS parodė rūpinimąsi izraelitais ir pamatė jų kančią, jie parpuolė kniūbsti ir pagarbino.

Faraonas užsispiria

5 Po to Mozė ir Aaronas nuėjo pas faraoną ir tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Leisk mano tautai eiti atšvęsti mano iškilmę dykumoje’“. ² Bet faraonas atsakė: „Kas gi tas VIEŠPATS, kad aš turėčiau jam paklusti ir leisti Izraeliui eiti? Nei aš pažįstu tą VIEŠPATĮ, nei leisiu Izraeliui eiti!“ ³ Tuomet jie tarė: „Mums apsiireiškė hebrajų Dievas. Prašom leisti mums nueiti į dykumą trijų dienų kelią ir ten atnašauti auką VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui, kad kartais jis neišiktų mūsų maru ar kalaviju“. ⁴ Bet Egipto karalius atsakė: „Moze ir Aaronai, kam gi judu atitraukiate žmones nuo darbų? Nešdinkitės prie savo lažo!“ ⁵ Faraonas tęsė: „Žiūrėkite, jie gausesni už krašto gyventojus, o judu norite atleisti juos nuo lažo!“ ⁶ Tą pačią dieną faraonas įsakė žmonių prievaizdams ir apskaitininkams: ⁷ „Nebeduokite daugiau žmonėms šiaudų plytoms dirbti, kaip iki šiol darėte. Teeina ir tepasirenka šiaudų patys!“ ⁸ Bet reikalaukite iš jų to paties skaičiaus plytų, kaip kad anksčiau jie padirbdavo. Skaičiaus nesumažinkite, nes jie tinginiai ir rėkauja: ‘Leisk mums eiti ir atnašauti auką mūsų Dievui!’ ⁹ Duokite vyrams daugiau darbo, tedirba ir tenepaiso melaginingų pažadų“.

¹⁰ Taigi žmonių prievaizdai ir apskaitininkai išėjo ir izraelitams pasakė: „Taip kalbėjo faraonas: ‘Nebeduosiu jums jokių šiaudų.’ ¹¹ Patys eikite ir pasirūpinkite šiaudų, kur tik galite jų rasti. Tačiau darbas jums nė kiek nebus sumažintas’“. ¹² Tada žmonės pasklido po visą Egipto žemę rinkti šiaudų ražienose. ¹³ O prievaizdai spaudė, sakydami: „Atlikite savo darbą! Kasdien turite padaryti tiek pat, kiek padarydavote gaudami šiaudus“. ¹⁴ Izraelitų apskaitininkai, faraono prievaizdų paskirti juos prižiūrėti, buvo nuplakti. „Kodėl, – klausta jų, – nepadarėte nei vakar, nei šiandien nustatyto skaičiaus plytų, kaip kad pirma padarydavote?“

¹⁵ Tada izraelitų apskaitininkai nuėjo pas faraoną ir skundėsi, sakydami: „Kodėl taip elgiesi su savo tarnais?“ ¹⁶ Šiaudų tavo tarnams nebeduodama, tačiau įsakoma: ‘Dirbkite plytas!’ Žiūrėk, kaip tavo tarnai plakami! Tuo tarpu kalti tavo paties žmonės“. ¹⁷ Jis atsakė: „Jūs slunkiai, jūs tinginiai! Todėl ir sakote: ‘Leisk mums eiti atnašauti auką tam VIEŠPAČIUI’. ¹⁸ O dabar nešdinkitės prie darbo! Šiaudų jums nebebus duodama, bet vis vien turite padirbti tiek pat plytų“. ¹⁹ Izraelitų apskaitininkai pasijuto ištikti bėdos, kai jiems buvo pasakyta: „Kasdienio plytų skaičiaus nemažinkite!“ ²⁰ Išeidami iš faraono, jie susidūrė su Moze ir Aaronu, kurie stovėjo ir laukė jų. ²¹ „VIEŠPATS tepasižiūri į jus ir teteisia! Užtraukėte mums faraono ir jo pareigūnų nemalonę, įdėjote jiems į ranką kalaviją mums nužudyti“.

Dievas pakartoja pažadą

²² Mozė vėl kreipėsi į VIEŠPATĮ, sakydamas: „O Viešpatie, kodėl taip blogai elgiesi su šia tauta? Kam iš viso mane siuntei?“ ²³ Nuo to laiko, kai nuėjau pas faraoną kalbėti tavo vardu, jis engia šią tautą, o tu nedarai nieko savo tautai išgelbėti“.

6 Tuomet VIEŠPATS atsakė Mozei: „Dabar pamatysi, ką aš darysiu faraonui. Iš tikrųjų galingos rankos priverstas jis leis jiems išeiti, galingos rankos priverstas jis išvays juos iš savo krašto“.

² Dievas kalbėjo Mozei ir sakė: „Aš esu VIEŠPATS! ³ Aš pasirodžiau Abraomui, Izaokui ir Jokūbui kaip Dievas Visagalis, bet vardu 'VIEŠPATS' jiems nedaviau savęs pažinti. ⁴ Aš sudariau Sandorą su jais – duoti jiems Kanaano kraštą, kraštą, kuriame jie gyveno kaip ateiviai. ⁵ Aš išgirdau dejavimą izraelitų, kuriuos egiptiečiai laiko vergijoje, ir atsiminiau savo Sandorą. ⁶ Todėl sakyk izraelitams: 'Aš esu VIEŠPATS! Išlaisvinsiu jus iš egiptiečių lažo ir išgelbėsiu iš jų vergijos. Atpirksiu jus pakelta ranka ir teismo rykštėmis. ⁷ Pasiimsiu jus kaip tautą ir būsiu jūsų Dievas. Jūs žinosite, kad aš VIEŠPATS, jūsų Dievas, kuris išlaisvino iš egiptiečių vergijos. ⁸ Nuvesiu jus į kraštą, kurį prisiekiau duoti Abraomui, Izaokui ir Jokūbui. Jį duosiu jums kaip paveldą. Aš esu VIEŠPATS!'“ ⁹ Taip Mozė kalbėjo izraelitams, bet jie nenorėjo Mozės klausyti, nes jų dvasia buvo žiaurios vergijos palaužta.

¹⁰ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: ¹¹ „Nu-eik ir sakyk Egipto valdovui faraonui, kad leistų izraelitams išeiti iš jo krašto“. ¹² Bet Mozė sakė VIEŠPAČIUI: „Žiūrėk, izraelitai manęs neklauso, negi faraonas manęs paklausys? Aš juk nesu iškalbus!“ ¹³ Bet VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui apie izraelitus ir Egipto valdovą faraoną, įsakydamas jiems išvesti izraelitus iš Egipto krašto.

Mozės ir Aarono protėviai

¹⁴ Štai jų protėvių šeimų galvos. Izraelio pirmagimio Rubeno sūnūs: Henochas, Paluvas, Hecronas ir Karmis. Tai Rubeno kiltys. ¹⁵ Simeono sūnūs:

Jemuelis, Jaminas, Ohadas, Jachinas, Coharas ir kanaanietės sūnus Saulius. Tai Simeono kiltys. ¹⁶ *Štai Levio sūnų vardai, pagal jų kilmės sąrašus: Geršonas, Kehatas ir Meraris. Levis gyveno šimtą trisdešimt septynerius metus. ¹⁷ Geršono sūnūs: Libnis ir Šimėjas, pagal jų kiltis. ¹⁸ Kehato sūnūs: Amramas, Iccharas, Hebronas ir Uzielis. Kehatas gyveno šimtą trisdešimt trejus metus. ¹⁹ Merario sūnūs: Machlis ir Mušis. Tai levitų kiltys pagal jų kilmės sąrašus. ²⁰ Amramas paėmė sau žmona tėvo seserį Jochebedą. Ji pagimdė jam Aaroną ir Mozę. Amramas gyveno šimtą septynerius metus. ²¹ Iccharo sūnūs: Korachas, Nefegas ir Zichris. ²² Uzielio sūnūs: Mišaelis, Elcafanas ir Sitris. ²³ Aaronas paėmė žmona Elišėbą, Aminadabo dukterį, Nachsono seserį; ji pagimdė jam Nadabą, Abihuvą, Eleazarą ir Itamarą. ²⁴ Koracho sūnūs: Asiras, Elkana ir Abiasafas. Tai korachų kiltys. ²⁵ Aarono sūnus Eleazaras paėmė sau žmona vieną iš Putielio dukterų, ir ji pagimdė jam Finehą. Tai levitų protėvių šeimų galvos pagal jų kiltis.

²⁶ Tai jiems, Aaronui ir Mozei, VIEŠPATS pasakė: „Išveskite izraelitus iš Egipto žemės gretą po gretos“. ²⁷ Tai juodu – tas pats Mozė ir tas pats Aaronas – kalbėjo Egipto valdovui faraonui, kad leistų išvesti izraelitus iš Egipto.

²⁸ Tą dieną, kai VIEŠPATS kalbėjo Mozei Egipto žemėje, ²⁹ jis pasakė jam: „Aš esu VIEŠPATS! Pakartok Egipto valdovui faraonui visa, ką tau sakau“. ³⁰ Bet Mozė atsikalbinėjo VIEŠPATIES akivaizdoje: „Žiūrėk, aš nesu iškalbus. Negi faraonas manęs klausys?“

7 VIEŠPATS atsakė Mozei: „Žiūrėk, padariau tave tarsi Dievu faraonui, o tavo brolis Aaronas bus tavo pranašas. ² Tu pakartosi visa, ką tau įsakau, o tavo brolis Aaronas lieps faraonui leisti izraelitams išeiti iš jo

krašto. ³Bet aš sukietinsiu faraono širdį ir *padauginsiu savo ženklus ir nuostabius darbus Egipto žemėje. ⁴Kai faraonas tavęs neklausys, aš uždėsiu savo ranką ant Egipto ir teismo rykštėmis išvesiu savo tautą, izraelitus, iš Egipto žemės gretą po gretos. ⁵Egiptiečiai žinos, kad aš esu VIEŠPATS, kai ištiesiu ranką virš Egipto ir išvesiu iš jo izraelitus“. ⁶Taip Mozė su Aaronu ir padarė. Jie padarė, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs. ⁷Mozė buvo aštuoniasdešimtmetis, o Aaronas aštuoniasdešimt trejų metų, kai juodu kalbėjosi su faraonu.

Lazda pavirsta šliužu

⁸VIEŠPATS tarė Mozei ir Aaronui: ⁹„Kai faraonas, kalbėdamasis su jumis, pareikalaus: ‘Padarykite stebuklą’, tada sakyk Aaronui: ‘Imk savo lazdą ir mesk ją žemėn priešais faraoną!’ Ji pavirs šliužu“. ¹⁰Taigi Mozė ir Aaronas nuėjo pas faraoną ir padarė, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs. Aaronas metė savo lazdą žemėn priešais faraoną ir jo pareigūnus, ir ji pavirto šliužu. ¹¹Faraonas taip pat sušaukė išminčius bei burtininkus, ir jie, Egipto kerėtojai, padarė tą pat savo kerais. ¹²Kiekvienas jų metė žemėn lazdą, ir jos pavirto šliužais, bet Aarono lazda prarijo jų lazdas. ¹³Tačiau faraono širdis buvo užkietėjusi, ir jis neklaūsė jų, kaip VIEŠPATS buvo sakęs.

Vanduo pavirsta krauju

¹⁴Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Faraono širdis užkietėjusi. Jis atsisako leisti tautai išeiti. ¹⁵Nueik pas faraoną rytą, kai jis eis prie vandenų, ir, laikydamas rankoje lazdą, kuri buvo pavirtusi gyvate, atsistok ant Nilo kranto jo pasitikti. ¹⁶Sakyk jam: ‘VIEŠPATS, hebrajų Dievas, atsiuntė mane pas tave pasakyti: ‘Leisk mano tautai eiti, kad ga-

lėtų mane pagarbinti dykumoje’. Bet tu iki šiol manęs nepaklausėi’. ¹⁷Taip kalba VIEŠPATS: ‘Iš to žinosi, kad aš esu VIEŠPATS! Žiūrėk, lazda, kurią laikau rankoje, suduosiu į Nilo vandenį, ir *jis pavirs krauju. ¹⁸Išgaiš žuvis upėje, ims dvokti pati upė, nebegalės egiptiečiai gerti vandens iš Nilo“.

¹⁹VIEŠPATS tarė Mozei: „Sakyk Aaronui: ‘Paimk savo lazdą ir ištiesk ranką viršum Egipto vandenų – viršum jo upių, kanalų, kūdrų ir visų vandens telkinių, – kad jie pavirstų krauju. Visame Egipte bus kraujo net mediniuose ir akmeniniuose induose“. ²⁰Mozė ir Aaronas darė, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs. Jis pakėlė lazdą ir faraono bei jo pareigūnų akivaizdoje sudavė į Nilo vandenį, ir visas vanduo upėje pavirto krauju. ²¹Išgaišo upėje žuvis. Nilas taip dvokė, kad egiptiečiai nebegalėjo jo vandens gerti; kraujo buvo visur Egipte. ²²Bet kai Egipto kerėtojai padarė tą pat savo kerais, faraono širdis liko kieta, ir jis jų nepaklaūsė, kaip VIEŠPATS ir buvo sakęs. ²³Faraonas apsisuko ir nuėjo į savo rūmus; net to jis nepaėmė į širdį. ²⁴O visi egiptiečiai turėjo kasti visur prie Nilo, ieškodami vandens atsigerti, nes Nilo vandens nebegalėjo gerti.

Varlės

²⁵Praėjo septynios dienos po to, kai VIEŠPATS ištiko Nilą. ²⁶VIEŠPATS tarė Mozei: „Nueik pas faraoną ir sakyk: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Leisk mano tautai eiti manęs pagarbinti. ²⁷Jei atsisakai juos išleisti, žiūrėk, aš plaksiu visą tavo šalį varlėmis. ²⁸Nilas knibždės varlėmis, jos atšokuos į tavo rūmus, miegamąjį ir lovą, į tavo pareigūnų ir pavaldinių namus, krosnis ir dubenis duonai minkyti. ²⁹Varlės šokinės ant tavęs, tavo pavaldinių ir pareigūnų“.

8 VIEŠPATS tarė Mozei: „Sakyk Aaronui: 'Ištiesk ranką su lazda viršum upių, kanalų ir kūdrų, užleisk varlėmis Egipto kraštą!'“ ² Aaronas ištiesė ranką viršum Egipto vandenų, varlės iššoko ir užplūdo visą Egipto kraštą. ³ Bet kerėtojai savo kerais padarė tą pat, – užleido varlėmis Egipto kraštą.

⁴ Tada faraonas, pasišaukęs Mozę ir Aaroną, tarė: „Prašykite VIEŠPATĮ, kad atitolintų varles nuo manęs ir mano valdinių, o aš leisiu tautai eiti atnašauti auką VIEŠPAČIUI“. ⁵ Mozė faraono paprašė: „Malonėk man paskirti laiką, kada turėčiau už tavo pareigūnus ir valdinius prašyti, kad varlės būtų atitolintos nuo tavęs bei tavo rūmų ir liktųsi tiktai Nilo upėje“. ⁶ Jis atsakė: „Rytoj!“ Mozė tarė: „Tebūna kaip sakai! Kad žinotumei, jog nėra kito kaip VIEŠPATS, mūsų Dievas, ⁷ varlės atitrauks nuo tavęs ir tavo rūmų, pareigūnų ir valdinių. Jų liks tiktai Nilo upėje“. ⁸ Tada Mozė ir Aaronas pasitraukė nuo faraono. Mozė šaukėsi VIEŠPATIES dėl varlių, kuriomis jis buvo užleidęs faraoną. ⁹ O VIEŠPATS padarė, kaip Mozė prašė. Varlės išdvėsė namuose, kiemuose ir laukuose. ¹⁰ Jos buvo metamos į krūvų krūvas, visas kraštas dvokė. ¹¹ Bet kai faraonas pamatė, kad jau galima atsikvėpti, jis sukietino savo širdį ir neklaušė jų, kaip VIEŠPATS ir buvo sakęs.

Uodai

¹² Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Sakyk Aaronui: 'Ištiesk savo lazdą ir suduok į žemės dulkes, kad jos pavirstų uodais visame Egipto krašte!'“ ¹³ Jie taip ir padarė. Aaronas ištiesė ranką su lazda ir sudavė į žemės dulkes. Uodai apniko žmones ir gyvulius. Žemės dulкės visame Egipto krašte pavirto uodais. ¹⁴ Kerėtojai panašiai bandė savo kerais padaryti uodų, bet neįstengė. O uodai knibždėjo ant žmonių ir gyvulių.

¹⁵ Kerėtojai sakė faraonui: „Tai Dievo pirštas!“ Bet faraono širdis buvo užkietėjusi, jis nenorėjo jų klausyti, kaip VIEŠPATS ir buvo sakęs.

Musės

¹⁶ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Atsikelk anksti rytą, pasirodyk faraonui, kai jis eis prie vandens, ir sakyk: 'Taip kalbėjo VIEŠPATS: 'Leisk mano tautai eiti manęs pagarbinti. ¹⁷ Jei neleisi mano tautai eiti, tikėk manimi, užleisiu mūsų spiečiais tavo, tavo pareigūnus bei valdinius ir tavo rūmus. Egiptiečių namai, net pati žemė, kurioje jie gyvena, knibždės mūsų spiečiais. ¹⁸ Bet tą dieną atskirsiu Gošeno šalį, kur gyvena mano tauta. Ten mūsų spiečių nebus, kad tu žinotumei, jog aš esu VIEŠPATS šiame krašte. ¹⁹ Padarysiu šį skirtumą tarp savo tautos ir tavo tautos. Rytoj pasirodys šis *ženklas'“. ²⁰ VIEŠPATS taip ir padarė. Mūsų spiečių spiečiai apniko faraono rūmus ir jo pareigūnų namus. Žemė visame Egipto krašte buvo nuniokota mūsų.

²¹ Tada faraonas, pasišaukęs Mozę ir Aaroną, tarė: „Eikite, atnašaukite savo Dievui auką šiame krašte“. ²² Bet Mozė atsakė: „Tai daryti nedera, nes, ką mes aukojame VIEŠPAČIUI, savo Dievui, pasibjaurėtina egiptiečiams. Jeigu mes aukosime, kas pasibjaurėtina egiptiečių akyse, argi jie neužmuš mūsų akmenimis? ²³ Todėl turime nueiti trijų dienų kelią į dykumą ir atnašauti auką VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kaip jis mums įsako“. ²⁴ O faraonas tarė: „Aš leisiu jums eiti atnašauti auką VIEŠPAČIUI, jūsų Dievui, dykumoje su sąlyga, kad neisite per toli. Maldaukite ir už mane“. ²⁵ Mozė atsakė: „Žiūrėk, kai tik išeisiu, tuoj pat maldausiu VIEŠPATĮ, kad mūsų spiečiai rytoj pasitrauktų nuo faraono, jo pareigūnų ir valdinių. Tačiau tenesielgia faraonas

vėl apgaulingai, neleisdamas tautai eiti atnašauti aukos savo VIEŠPAČIUI!“

²⁶ Mozė išėjęs meldėsi VIEŠPAČIUI.

²⁷ Ir VIEŠPATS padarė, kaip Mozė prašė. Jis pašalino musių spiečius nuo faraono, jo pareigūnų ir valdinių. Nė vienos neliko. ²⁸ Bet ir šį kartą faraonas sukietino savo širdį ir neleido tautai eiti.¹

Galvijų maras

9 Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Eik pas faraoną ir sakyk: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS, hebrajų Dievas: ‘Leisk mano tautai eiti manęs pagarbinti!’² Jeigu neleisi jiems eiti ir toliau juos stabdysi, ³ tikėk manimi, VIEŠPATIES ranka išstiks baisiu maru tavo galvijus laukuose – arklius, asilus, kupranugarius, galvijų bandas ir avių kaimenes. ⁴ Bet VIEŠPATS padarys skirtumą tarp izraelitų ir egiptiečių galvijų, idant nenugaištų nė vienas iš tų, kurie priklauso izraelitams’“. ⁵ VIEŠPATS nustatė ir laiką, tardamas: „Rytoj VIEŠPATS tai įvykdys šiame krašte!“ ⁶ Kitą dieną VIEŠPATS tai ir padarė. Visi egiptiečių galvijai išdvesė, bet izraelitų galvijų nė vienas nenugaišo. ⁷ Faraonas siuntė pažiūrėti ir sužinojo, kad nė vienas izraelitų galvijų nebuvo nugaišęs. Vis tiek faraono širdis liko kieta, ir jis neleido tautai eiti.

Votys

⁸ Tada VIEŠPATS tarė Mozei ir Aaronui: „Pasisemkite kiekvienas po rieškučias suodžių iš krosnies. Mozė teberia jas į orą faraono akivaizdoje. ⁹ Jos pavirs dulkelėmis virš Egipto žemės ir sukels pūliuojančias votis žmonėms ir gyvuliams visoje Egipto žemėje“. ¹⁰ Taigi jie paėmė suodžių iš krosnies ir nuėjo pas faraoną. Mozė išbėrė jas į orą, ir jos *sukėlė pūliuojančias votis žmonėms bei gyvuliams. ¹¹ Kerėtojai su Moze varžytis neįstengė, nes votys kamavo kerėtojus, kaip ir visus egiptiečius. ¹² Bet

VIEŠPATS sukietino faraono širdį, ir jis neklausė jų, kaip VIEŠPATS ir buvo sakęs Mozei.

Kruša

¹³ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Atsikelk anksti rytą ir pasirodyk faraonui. Pasakyk jam: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS, hebrajų Dievas: ‘Leisk mano tautai eiti manęs pagarbinti!’¹⁴ Antraip šį kartą siųsiu visas savo rykštes prieš tave patį, tavo pareigūnus ir valdinius, idant žinotumei, kad nėra kito kaip aš visoje žemėje. ¹⁵ Juk aš būčiau galėjęs ištiesti ranką ir ištikti tave bei tavo tautą maru, ir tu būtum buvęs nušluotas nuo žemės paviršiaus. ¹⁶ *Vis dėlto leidau tau gyventi, kad parodyčiau savo galybę, kad mano vardas nuskambėtų per visą žemę. ¹⁷ Nejau tu vis dar užkirtinėsi kelią mano tautai ir neleisi jiems eiti? ¹⁸ Tikėk manimi, rytoj šiuo laiku padarysiu, kad lytų tokia ledų kruša, kokios nėra buvę Egipte nuo jo įkūrimo iki šios dienos. ¹⁹ Todėl paliepk, kad visi tavo galvijai ir visa, ką turi laukuose, būtų suvaryta po saugia pastoge. Žmonės ir gyvuliai, pasilikę atvirame lauke be pastogės, žus, kai ant jų ims kristi ledų kruša’“. ²⁰ Kai kurie faraono pareigūnai, bijodami VIEŠPATIES žodžio, skubiai suvarė savo vergus ir galvijus į saugias pastoges. ²¹ O kiti, nepaisydami VIEŠPATIES žodžio, paliko savo vergus ir galvijus atvirame lauke.

²² Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Ištiesk ranką dangaus link, ir tekrinta ledų kruša ant visos Egipto šalies – ant žmonių, gyvulių ir visos laukų augalijos Egipto žemėje“. ²³ Mozė pakėlė savo lazdą dangaus link, ir VIEŠPATS pasiuntė perkūniją ir krušą, žemėn liejosi ugnis. VIEŠPATS bėrė ledų krušą ant Egipto žemės. ²⁴ *Kruša su

^{9,16} Rom 9,17

^{9,24} Apr 8,7; 16,21

^{9,10} Apr 16,2

nesiliaujančia žaibų ugnimi buvo tokia nuožmi, kokios dar niekada nebuvo buvę visame Egipto krašte nuo jo tapimo tauta! ²⁵ Kruša išmušė visa, kas buvo atvirame lauke per visą Egipto kraštą – ir žmones, ir gyvulius. Kruša sunaikino ir visą laukų augaliją bei sutriuškino laukuose visus medžius. ²⁶ Tik Gošeno srityje, kur gyveno izraelitai, ledų krušos nebuvo.

²⁷ Tada faraonas pasišaukė Mozę su Aaronu ir tarė jiems: „Šį kartą aš kaltau. VIEŠPATS teišus, aš ir mano tauta esame nedori. ²⁸ Maldaukite VIEŠPATĮ! Gana jau Dievo griausmų ir krušos! Aš leisiu jums eiti. Nėra reikalo jums ilgiau pasilikti“. ²⁹ Mozė jam atsakė: „Kai tik išeisiu už miesto, pakelsiu rankas į VIEŠPATĮ. Perkūnija liausis, ir ledų kruša nebekris žemėn, kad žinotumėi, jog žemė priklauso VIEŠPAČIUI. ³⁰ Bet aš žinau, kad tu ir tavo pareigūnai VIEŠPATIES Dievo dar nebijote“.

³¹ Linai ir miežiai buvo nuniokoti, nes miežiai jau buvo išplaukėję, o linai žydėjo. ³² Bet kviečiai ir speltai* nebuvo nuniokoti, nes jie plaukėjo vėliau.

³³ Palikęs faraoną ir išėjęs iš miesto, Mozė pakėlė rankas į VIEŠPATĮ. Perkūnija ir ledų kruša liovėsi, nė lietus žemėn nebepylė. ³⁴ Tačiau pamatęs, kad lietus, kruša ir perkūnija liovėsi, faraonas vėl nusidėjo ir sukietino savo širdį – jis ir jo pareigūnai. ³⁵ Taigi faraono širdis sukietėjo, ir izraelitams eiti jis neleido, kaip VIEŠPATS ir buvo sakęs per Mozę.

Skėriai

10 Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Eik pas faraoną. Juk aš sukietinau jo širdį ir jo pareigūnų širdis, idant parodyčiau per juos savo ženklus ² ir tu galėtumėi papasakoti savo vaikams ir vaikaičiams, kaip aš išjuokiau egiptiečius ir kokius ženklus jiems padariau,

idant ir jūs žinotumėte, kad aš esu VIEŠPATS“.

³ Taigi Mozė ir Aaronas nuėjo pas faraoną ir tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, hebrajų Dievas: 'Kaip ilgai atsisakinėsi nusižeminti prieš mane? Leisk mano tautai eiti manęs pagarbinti! ⁴ Rytoj aš atvesiu skėrius į tavo kraštą, jeigu atsisakysi leisti mano tautai eiti. ⁵ Jie taip apguls žemės paviršių, kad niekas nebegalės nė žemės matyti. Jie suris visa, kas jums išliko nuo ledų krušos, suris visus jūsų medžius, vėl dygstančius laukuose. ⁶ Be to, jie užplūs tavo rūmus ir visų tavo pareigūnų bei visų egiptiečių namus, ko nei tavo tėvai, nei tėvų tėvai nematė nuo tos dienos, kai pasirodė žemėje, iki šiandien““. Tai pasakęs, jis apsisuko ir paliko faraoną.

⁷ Faraono pareigūnai sakė jam: „Kiek ilgai jis regs mums pinkles? Leisk tiems žmonėms eiti pagarbinti VIEŠPATĮ, savo Dievą! Nejau dar nematai, kad Egiptas žūsta?“ ⁸ Mozė ir Aaronas buvo vėl pašaukti pas faraoną. Jis tarė jiems: „Eikite, garbinkite VIEŠPATĮ, savo Dievą! Bet kas gi iš jūsų turi eiti?“ ⁹ Mozė atsakė: „Mes eisime su savo jaunuoliais ir seneliais, sūnumis ir dukterimis, kaimenėmis ir bandomis, nes turime švęsti iškilmę VIEŠPATIES garbei“. ¹⁰ Bet faraonas tarė jiems: „VIEŠPATS iš tikrųjų bus su jumis, jei kada nors leisiu eiti jūsų vaikams su jumis! Aišku, jūs ką nors piktą turite galvoje! ¹¹ Ne, niekada! Teeina vien jūsų vyrai ir tegarbina VIEŠPATĮ, nes to jūs ir prašote“. Ir jie buvo pavaryti nuo faraono.

¹² Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Ištiesk ranką viršum Egipto žemės, kad ją užpultų skėriai ir surytų visą augaliją krašte – visa, kas likę nuo ledų krušos“. ¹³ Mozė pakėlė savo lazdą viršum Egipto žemės, ir VIEŠPATS sukėlė rytų vėją per visą dieną ir visą naktį viršum krašto. Išaušus dienai, rytys jau buvo

^{9,32} Ypatinga kviečių rūšis.

atnešęs skėrius. ¹⁴*Skėriai užplūdo visą Egipto kraštą ir apsidėjo visą Egiptą žeme; skėrių spiečius buvo toks tankus, kokio nei anksčiau nebuvo buvę, nei kada nors vėl bus. ¹⁵Jie taip apsidėjo visą krašto paviršių, kad žemė pajuodo. Jie surijo visą laukų augaliją krašte bei visus medžių vaisius, išlikusius nuo ledų krušos. Visame Egipto krašte nebeliko nieko žaliuojančio – jokių medžių, jokių augalų laukuose. ¹⁶Faraonas paskubomis pašaukė Mozę su Aaronu ir tarė jiems: „Nusidėjau VIEŠPAČIUI, jūsų Dievui, ir jums. ¹⁷Prašau atleisti mano nuodėmę ir šį kartą! Maldauk VIEŠPATĮ, savo Dievą, kad bent nuo manęs atitolintų šią pragaištį“. ¹⁸Mozė išėjo ir meldėsi VIEŠPAČIUI. ¹⁹VIEŠPATS pakeitė aną vėją į galingą vakarį vėją, kuris pakėlė skėrius ir nupūtė juos į Nendrių jūrą*. ²⁰Nė vieno skėrio nebeliko visoje Egipto žemėje. Bet Dievas sukietino faraono širdį, ir jis neleido eiti izraelitams.

Tamsa

²¹Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Ištiesk ranką dangaus link, kad Egipto kraštą apgaubtų tamsa – tamsa, kurią būtų galima pajusti“. ²²Taigi Mozė ištiesė ranką dangaus link, ir visiška *tamsa tris dienas gaubė visą Egipto kraštą. ²³Žmonės negalėjo vieni kitų matyti ir per tris dienas pasijudinti iš vietos, bet ten, kur gyveno izraelitai, buvo šviesu. ²⁴Faraonas pasišaukė Mozę ir sakė: „Eikite ir garbinkite VIEŠPATĮ. Tik jūsų kaimenės ir bandos turi čia pasilikti. Net jūsų vaikai gali eiti su jumis“. ²⁵Bet Mozė tarė: „Tu pats turi parūpinti mums atnašų aukoms ir deginamosioms aukoms atnašauti VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui. ²⁶Ir mūsų galvijai turi

eiti su mumis. Neliks čia nė nago, nes iš jų privalome parinkti, kuo pagarbinti VIEŠPATĮ, mūsų Dievą, ir dar nežinome, ką panaudoti mūsų VIEŠPAČIUI pagarbinti, kol ten nenueisime“. ²⁷Tačiau VIEŠPATS sukietino faraono širdį, ir jis nenorėjo jiems leisti eiti. ²⁸Tada faraonas suriko: „Nešdinkis nuo manęs! Saugokis pamatyti mano veidą, nes tą dieną, kai pamatysi mano veidą, mirsi“. ²⁹Mozė atsakė: „Tebūna, kaip sakai! Aš tavo veido niekad daugiau nebeamatysiu“.

Pirmagimių mirtis

11 VIEŠPATS tarė Mozei: „Dar viena rykštę siųsiu faraonui ir Egiptui. Po to jis išleis jus iš čia. Iš tikrųjų, leisdamas jums išeiti, jis iš čia jus varyte išvarys! ²Nurodyk žmonėms, kad pasiprašytų kiekvienas vyras iš savo kaimyno ir kiekviena moteris iš savo kaimynės sidabrinį ir auksinį daiktą“. ³VIEŠPATS suteikė žmonėms malonę egiptiečių akyse. Be to, pats Mozė buvo įžymus vyras Egipto krašte, faraono pareigūnų ir žmonių akyse.

⁴Mozė tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Maždaug apie vidurnaktį aš pereisiu Egiptą. ⁵Egipto krašte mirs visi pirmagimiai, nuo faraono, sėdinčio savo soste, pirmagimio ligi vergės, esančios prie girnų, pirmagimio, ir visi galvijų pirmagimiai. ⁶Tada visame Egipte kils toks didelis klyksmas, kokio niekada nėra nei buvę, nei kada nors bus. ⁷Bet izraelitų nė šuo neurgztelės nei ant žmogaus, nei ant gyvulio, kad žinotumėte, jog VIEŠPATS daro skirtumą tarp Egipto ir Izraelio. ⁸Tada visi tavo pareigūnai ateis pas mane ir, puldami kniūbsti prieš mane, sakys: ‘Išeik nuo mūsų tu ir visa tauta, kuri tave seką! Tada aš išeisiu’“. Ir, degdamas pykčiu, Mozė paliko faraoną.

⁹VIEŠPATS tarė Mozei: „Faraonas jūsų nepaklausys, idant mano nuostabieji darbai būtų gausūs Egipto

^{10,14-15} Apr 9,2-3

^{10,19} Gr. *Septuagintoje* ir lot. *Vulgatoje* – Raudonoji jūra.

^{10,22} Ps 105,28; Apr 16,10

žemėje“. ¹⁰ Mozė ir Aaronas padarė visus šiuos nuostabius darbus faraono akivaizdoje, bet VIEŠPATS sukietino faraono širdį, todėl jis ir neleido Izraelio tautai eiti iš jo krašto.

Paschos šventės įsakai

12 *VIEŠPATS tarė Mozei ir Aaronui Egipto žemėje: ² „Šis mėnuo jums žymės mėnesių pradžią; jis bus jums pirmas metų mėnuo. ³ Sakykite visai Izraelio bendrijai, kad šio mėnesio dešimtą dieną kiekvienas jų teparūpina savo šeimai avinėlį – vieną avinėlį šeimai. ⁴ Jei šeima visam avinėliui per maža, tesideda ji prie artimiausio kaimyno, kad įsigytų avinėlį, ir tesimalija juo, atsižvelgdama į skaičių asmenų, kurie turės jį valgyti. ⁵ Jūsų avinėlis turi būti be trūkumo, vienerių metų patinėlis; galite jį paimti iš avių ar iš ožkų. ⁶ Laikysite jį iki šio mėnesio keturioliktos dienos, tada jis turi būti papjautas vakare, dalyvaujant visai susirinkusiai Izraelio bendrijai. ⁷ Paėmę jo kraujo, jie paženklinis juo abi durų staktas ir saramą tų namų, kur jis bus valgomas. ⁸ Avinėlis turi būti valgomas tą pačią naktį; jis bus iškeptas ant ugnies ir valgomas su nerauginta duona bei karčiosiomis žolėmis. ⁹ Nevalgysite iš jo nieko nei žalio, nei virto vandenyje, bet valgysite keptą ant ugnies – galvą, kojas ir vidurius. ¹⁰ Nepaliksite iš jo nieko iki ryto; jei kas iš jo liktų iki ryto, sudeginsite. ¹¹ Jį turėsite valgyti taip: *susijusę juosmenį, apsiavę kojas ir su lazda rankoje; valgysite jį pasukubomis. Tai VIEŠPATIES Pascha*. ¹² Juk tą pačią naktį aš pereisiu Egipto žemę, užmušdamas visus Egipto krašto ne tik žmonių, bet ir gyvulių pirmagimius; padarysiu teisną visiems Egipto die-

vams – aš, VIEŠPATS! ¹³ Bet kraujas paženklinis namus, kuriuose jūs esate. Matydamas kraują, apeisiu jus, ir jokia rykštė neištiks jūsų, kai niokosiu Egipto kraštą.

¹⁴ Ši diena bus jums priminimo diena: švęsite ją kaip iškilinę VIEŠPAČIUI per kartų kartas, švęsite ją kaip amžiną įsaką. ¹⁵ Septynias dienas valgysite neraugintą duoną; jau pirmą dieną pašalinsite raugą iš savo namų, nes kas valgys raugintą duoną nuo pirmos iki septintos dienos, bus atkirstas nuo Izraelio. ¹⁶ Pirmąją dieną švęsite iškilmingą sueigą ir septintąją dieną švęsite iškilmingą sueigą. Tomis dienomis negalima dirbti jokio darbo, išskyrus paruošimą maisto, kurio kiekvienam reikia pavalgyti.

¹⁷ *Švęskite Neraugintosios duonos šventę, nes tą dieną išvedžiau jūsų gretas iš Egipto žemės; švęskite tą dieną per kartų kartas kaip amžiną įsaką. ¹⁸ Pirmą mėnesį nuo keturioliktos dienos vakaro iki dvidešimt pirmos dienos vakaro valgysite neraugintą duoną. ¹⁹ Septynias dienas jokio raugo neturi būti jūsų namuose, nes kas valgys raugintą duoną, ar jis būtų ateivis ar krašto gyventojas, bus atkirstas nuo Izraelio bendrijos. ²⁰ Jūs nevalgysite nieko rauginto; visose gyvenvietėse valgysite tik neraugintą duoną“.

Paschos paskelbimas

²¹ Tada Mozė sušaukė visus Izraelio seniūnus ir tarė jiems: „Eikite, parinkite savo šeimoms avinėlius ir papjaukite Paschos avinėlį. ²² Paėmę yzopo* šakelių pluoštą ir pamirkę dubenyje esančiame kraujyje, apšlakstykite dubenyje esančiu krauju durų saramą ir abi staktas. Nė vienas jūsų teneina

^{12,1-13} Kun 23,5; Sk 9,1-5; 28,16; Jst 16,1-2

^{12,11} Lk 12,35

^{12,11} Pascha, arba Perėjimas (hebr. *pesah*) – šventė, NT vadinama Velykomis.

^{12,17-20} Iš 23,15; 34,18; Kun 23,6-8; Sk 28,17-25;

Jst 16,3-8

^{12,22} Augalas, kurio šakelė vartota kaip šlakstyklė.

pro savo namų duris iki ryto. ²³ Juk praeis VIEŠPATS, užmušdamas egiptiečius! *Pamatęs ant durų sąramos ir staktų kraują, tas duris VIEŠPATS apeis ir neleis naikintojui įeiti į jūsų namus jūsų užmušti. ²⁴ Jūs švęsite šias apeigas kaip amžiną įsaką jums ir jūsų vaikams. ²⁵ Ir ateityje, atėję į kraštą, kurį VIEŠPATS duos, kaip yra pažadėjęs, švęsite šias apeigas. ²⁶ O kai jūsų vaikai klaus: 'Ką reiškia šios apeigos?' – ²⁷ atsakysite: 'Tai Paschos auka VIEŠPAČIUI, nes jis apėjo Egipte izraelitų namus, kai užmušė egiptiečius ir apsaugojo mūsų namus'". Tada žmonės nusilenkė ir parpuolė kniūbsėti pagarbinti. ²⁸ Izraelitai išsiskirstė ir padarė, kaip Mozė ir Aaronas buvo jiems įsakę.

Pirmagimių mirtis

²⁹ Vidurnaktį VIEŠPATS *užmušė visus Egipto krašto pirmagimius – nuo sosterėdėdžio faraono pirmagimio ligi kalėjime esančio kalinio pirmagimio – ir visus gyvulių pirmagimius. ³⁰ Naktį atsikėlė faraonas – jis ir jo pareigūnai, ir visi egiptiečiai. Egipte buvo girdėti didelis klyksmas, nes nebuvo namų, kuriuose nebūtų buvę numirėlių. ³¹ Naktį jis pasisaukė Mozę ir Aaroną ir tarė: „Tučtuojau palikite mano žemes – judu ir izraelitai su jumis! Eikite ir garbinkite VIEŠPATĮ, kaip sakėte. ³² Varykitės ir savo kaimenes, ir savo bandas, kaip reikalavote. Nešdinkitės! Ir palaiminkite manel!“

³³ Egiptiečiai skatino žmones kuo greičiau išeiti iš krašto, sakydami: „Mes visi išmirsim!“ ³⁴ Taigi žmonės nešėsi ant pečių dar neraugintą tešlą, minkymo dubenis, įvyniotus apsiaustuose. ³⁵ *Izraelitai buvo padarę, kaip Mozė jiems buvo liepęs; jie buvo pa-

prašę iš egiptiečių sidabrinųjų ir aukšinių brangenybių bei drabužių. ³⁶ O VIEŠPATS buvo padaręs, kad žmonės rastų tiek malonės egiptiečių akyse, kad šie duotų jiems, ko tik jie prašė. Taip izraelitai apiplėšė egiptiečius.

Išėjimas iš Egipto

³⁷ Izraelitai iš Ramzio leidosi kelionėn Sukoto link, maždaug šeši šimtai tūkstančių vyrų pėsčiomis, neskaičiuojant vaikų. ³⁸ Be to, kartu su jais pakilo eiti padrika minia ir labai daug galvijų – kaimenių ir bandų. ³⁹ Jie kepėsi neraugintus papločius iš tešlos, kurią nešėsi iš Egipto. Ji buvo nerauginta, nes jie buvo varomi iš Egipto ir negalėjo delsti. Maistu kelionei jie nebuvo apsirūpinę.

⁴⁰ *Izraelitai Egipte buvo išbuvę keturis šimtus trisdešimt metų. ⁴¹ Keturi šimtai trisdešimtųjų metų gale tą pačią dieną visos VIEŠPATIES gretos išėjo iš Egipto žemės. ⁴² Tai buvo VIEŠPATIES budėjimo naktis, kai jis išvedė juos iš Egipto žemės. Taigi tą pačią naktį visi izraelitai turi švęsti kaip budėjamą VIEŠPAČIUI per visas kartas.

Paschos apeigos

⁴³ VIEŠPATS tarė Mozei ir Aaronui: „Štai Paschos avinėlio įstatai: nė vienas svetimtautis jo nevalgys. ⁴⁴ Bet kiekvienas už pinigus pirktas vergas gali juo dalytis tada, kai būsi jį apipjaustęs. ⁴⁵ Įnamys ir samdytas tarnas jo nevalgys. ⁴⁶ Jis turi būti valgomas viename ir tame pačiame name. Nieko iš jo mėsos neišmesite laukan. *Nesulaužysite nė vieno jo kaulo. ⁴⁷ Visa Izraelio bendrija turi jį švęsti. ⁴⁸ Jeigu pas tave gyvenantis ateivis nori VIEŠPAČIUI švęsti Paschą, visi jo vyriškiai turi būti apipjaustyti. Tada bus jam leista švęsti, ir jis pats bus kaip čiabuvis krašte.

^{12,23} Hbr 11,28

^{12,29} Iš 4,22–31

^{12,35–36} Iš 3,21–22

^{12,40} Pr 15,13; Gal 3,17

^{12,46} Sk 9,12; Jn 19,36

Bet joks neapipjaustytas asmuo avinėlio nevalgys. ⁴⁹ Toks pat įstatymas bus čiabuviui ir ateiviui, gyvenančiam tarp jūsų.“

⁵⁰ Visi izraelitai padarė, kaip Mozė ir Aaronas buvo jiems liepę. ⁵¹ Tą pačią dieną VIEŠPATS išvedė izraelitus iš Egipto žemės greta po gretos.

Pirmagimių pašventimas

13 VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ^{2*} „Pašvesk man visus pirmagimius! Kas tik tarp izraelitų pirmas atveria motinos įsčias, žmogaus ar gyvulio vaikas, tas yra mano“.

³ Mozė tarė žmonėms: „Atsiminkite tą dieną, kai išėjote iš Egipto, iš vergijos namų, nes VIEŠPATS iš ten išvedė jus savo rankos galia. Rauginta duona nebus valgoma. ⁴ Šiandien, abibo mėnesį, jūs išseinate! ⁵ Kai VIEŠPATS atves tave į kanaaniečių, hetitų, amoritų, hivų ir jebusiečių kraštą, kurį duoti prisiekė jūsų protėviams, kraštą, tekančią pienu ir medumi, atliksi šį mėnesį tokias apeigas.“

⁶ Septynias dienas valgysi neraugintą duoną. Septintą dieną bus iškilmė VIEŠPAČIUI. ⁷ Nerauginta duona bus valgoma septynias dienas; raugintos duonos neturi turėti ir nieko rauginto neturi būti visoje tavo žemėje. ⁸ Tą dieną paaiškinsi savo sūnui: „Tai dėl to, ką man padarė VIEŠPATS, kai aš išėjau iš Egipto“.

⁹ Tai tarnaus tau kaip ženklas ant rankos ir kaip priminimas ant kaktos, kad VIEŠPATIES Įstatymas būtų tavo lūpose, nes VIEŠPATS galinga ranka išvedė tave iš Egipto. ¹⁰ Atliksi šias įsakymus apeigas metai iš metų joms skirtu laiku.

¹¹ Kai VIEŠPATS įves tave į kanaaniečių kraštą, kaip buvo prisiekęs tau ir tavo protėviams, ir atiduos jį tau, ^{12*} tu

atskirsi VIEŠPAČIUI visa, kas pirmąkart atveria motinos įsčias. Visi jūsų galvijų pirmagimiai patinėliai priklausys VIEŠPAČIUI. ¹³ Kiekvieną pirmagimį asiliuką išpirksi avimi; o jeigu neišpirksi, turi jam nusukti sprandą. Kiekvieną vyriškį pirmagimį iš savo vaikų turi išpirkti. ¹⁴ Kai ateityje tavo sūnus klaus: „Ką tai reiškia?“ – tu jam atsakysi: „Galinga ranka VIEŠPATS išvedė mus iš Egipto, iš vergijos namų. ¹⁵ Kai faraonas kietaširdiškai užsispyrė neleisti mums išeiti, VIEŠPATS užmušė Egipto žemėje visus pirmagimius – ir žmonių pirmagimius, ir gyvulių pirmagimius. Todėl aš ir aukoju VIEŠPAČIUI visa, kas yra vyriškosios lyties ir pirmąkart atveria motinos įsčias, todėl aš ir išperku savo pirmagimį sūnui“. ¹⁶ Tai tarnaus tau kaip ženklas ant rankos ir juostelė ant kaktos, nes galinga ranka VIEŠPATS mus išvedė iš Egipto“.

Nendrių jūros link

¹⁷ Kai faraonas leido žmonėms išeiti, Dievas nevedė jų filistinų krašto keliu, nors jis ir buvo arčiau, nes Dievas mąstė: „Jei tautai tektų kariauti, ji pradės gailėtis ir sugrįš į Egiptą“. ¹⁸ Todėl Dievas vedė žmones aplinkiniu dykumos keliu Nendrių jūros link. Izraelitai iš Egipto leidosi kelionėn mūsų gretomis. ^{19*} Mozė pasiėmė kaulus Juozapo, kuris buvo iškilmingai prisaikdinęs izraelitus, tardamas: „Dievas tikrai ateis jūsų aplankyti. Tada turite iš čia neštis mano kaulus“. ²⁰ Iškeliaję iš Sukoto, jie apsistojo Etame, netoli dykumos pakraščio.

²¹ Dieną VIEŠPATS rodydamas kelią,ėjo pirma jų debesies stulpu, o naktį – ugnies stulpu, teikdamas šviesos, kad jie galėtų keliauti dieną ir naktį. ²² Debesies stulpas dieną ir ugnies stulpas naktį nepasitraukė iš savo vietos žmonių priešakyje.

^{13,2} Sk 3,13; Lk 2,23

^{13,12} Lk 2,23

^{13,19} Pr 50,25; Joz 24,32

14 Tada VIEŠPATS tarė Mozei: ²„Liepk izraelitams grįžti ir apsisistoti priešais Pi Hahirotus, tarp Migdolo ir jūros, priešais Baal Cefoną; įsirenkite stovyklą priešais jį prie jūros. ³Faraonas tuomet pamanyš apie izraelitus: 'Jie klajoja be tikslo po kraštą. Dykuma jų nepaleidžia'. ⁴Tada aš sukietinsiu faraono širdį, ir jis vysis juos, idant būčiau pašlovintas per faraoną ir visą jo kariuomenę. O egiptiečiai žinos, kad aš esu VIEŠPATS“. Taip jie ir padarė.

⁵Kai Egipto karaliui buvo pranešta, kad žmonės pabėgo, faraonas bei jo pareigūnai apsigalvojo ir sakė: „Ką mes padarėme, atleisdami Izraelį nuo lažo!“ ⁶Tada faraonas įsakė pakinkyti kovos vežimą ir pasiėmė su savimi kariuomenės; ⁷pasiėmė šešis šimtus rinktinių kovos vežimų, visus Egipto kovos vežimus su galiūnais kiekvieniame. ⁸VIEŠPATS sukietino faraono, Egipto karaliaus, širdį, ir jis vijosi izraelitus. Izraelitai drąsiai žygiavo tolyn, ⁹o juos vijosi egiptiečiai – visi faraono žirgai ir kovos vežimai, vežimų vežėjai ir kariuomenė. Egiptiečiai užklupo izraelitus, apsistojusius prie jūros – prie Pi Hahirotų, priešais Baal Cefoną.

Perėjimas per jūrą

¹⁰Faraonas jau buvo arti, kai izraelitai žvalgydamiesi pamatė, kad egiptiečiai juos vejasi. Šiaubo apimti izraelitai šaukėsi VIEŠPATIES. ¹¹Mozei jie skundėsi: „Nėjau nebuvo kapams vietos Egipte, kad išvedei mus mirti į dykumą? Ką gi padarei, išvesdamas mus iš Egipto?“ ¹²Argi ne tą pat mes sakėme tau Egipte: 'Atstok nuo mūsų! Leisk mums tarnauti egiptiečiams?' Iš tikrųjų būtų buvę geriau tarnauti egiptiečiams, negu mirti dykumoje“. ¹³Bet Mozė sakė žmonėms: „Nebijokite! Tvirtai laikykitės ir pamatysite išgelbėjimą, kurį VIEŠPATS jums šiandien suteiks. Egiptiečių, kuriuos dabar matote, daugiau

niekada nebematysite. ¹⁴Pats VIEŠPATS kovos už jus, o jūs nutilkite“.

¹⁵Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Ko tu manęs šaukiesi? Sakyk izraelitams, kad eitų kaip ėję! ¹⁶O tu pakelk savo lazda, ištiesk ranką viršum jūros ir perskirk ją, kad izraelitai galėtų pereiti jūrą sausu dugnu. ¹⁷Tada aš, sakau tau, sukietinsiu egiptiečių širdis, kad jie eitų iš paskos. Ir aš būsiu pašlovintas per faraoną ir visą jo kariuomenę, per jo kovos vežimus ir vežėjus. ¹⁸Egiptiečiai žinos, kad aš esu VIEŠPATS, kai būsiu pašlovintas per faraoną, jo kovos vežimus ir kovos vežimų vežėjus“.

¹⁹Dievo angelas, ėjęs izraelitų gretų priešakyje, dabar pakilo ir nuėjo už jų; debesis stulpas pakilo iš jų priekio ir užėmė vietą už jų. ²⁰Jis atsirado tarp egiptiečių stovyklos ir Izraelio stovyklos. Debesis tapo tamsus, todėl naktis praėjo taip, kad vieni prie kitų negalėjo prisiartinti per visą naktį.

²¹Tada Mozė ištiesė ranką viršum jūros. Pučiant stipriam rytų vėjui per visą naktį, VIEŠPATS nuseklino jūrą ir pavertė ją sausa žeme. Kai vandenys buvo perskirti, ²²*izraelitai žengė į jūrą sausuma, vandenims sudarius sieną jiems iš dešinės ir iš kairės. ²³O egiptiečiai vydamiesi žygiavo paskui juos į jūrą visi – faraono žirgai, kovos vežimai ir vežėjai. ²⁴Atėjus ryto sargybos metui, VIEŠPATS metė žvilgsnį į egiptiečių kariuomenę iš ugnies ir debesis stulpo ir sukėlė klaidą egiptiečių gretose. ²⁵Jis taip įklampino jų vežimų ratus, kad tie vos besisuko. Egiptiečiai tarė: „Bėkime nuo izraelitų, nes VIEŠPATS už juos kovoja su Egiptu“.

²⁶Tada VIEŠPATS paliepė Mozei: „Ištiesk ranką viršum jūros, kad vandenys sugrįžtų ant egiptiečių, jų kovos vežimų ir vežėjų!“ ²⁷Mozė ištiesė ranką viršum jūros. Auštant jūra ėmė grįžti

^{14,22} 1 Kor 10,1-2; Hbr 11,29

į savo įprastą vietą, ir egiptiečiai bėgo nuo jos. Bet VIEŠPATS nubloškė juos į jūrą.²⁸ Vandenys sugrįžo ir paskandino jūroje kovos vežimus ir vežėjus – visą faraono kariuomenę, žygiavusią pas-
kui izraelitus. Nė vienas jų neišsigelbėjo.²⁹ O izraelitai perėjo per jūrą sausa žeme, vandenims sudarius sieną jiems iš dešinės ir iš kairės.

³⁰ Taip VIEŠPATS išgelbėjo tą dieną Izraelį nuo egiptiečių. Izraelis matė gulinčius negyvus egiptiečius ant jūros kranto.³¹ Pamatęs galingą ranką, kurią VIEŠPATS pakėlė prieš Egiptą, Izraelis pabūgo VIEŠPATIES ir patikėjo VIEŠPAČIU ir jo tarnu Moze.

Pergalės giesmė

15 Tada *Mozė ir izraelitai giedojo VIEŠPAČIUI šią giesmę:

„Aš giedosiu VIEŠPAČIUI,
nes jis šlovingai nugalėjo,
nugramzdino į jūrą žirgą ir vežėją.

² *VIEŠPATS mano jėga ir giesmė –
jis mane išgelbėjo!

Aš jį garbinsiu,
jis – mano Dievas!

Aš jį aukštinsiu,
jis – mano tėvo Dievas!

³ VIEŠPATS yra Galiūnas,
VIEŠPATS jo vardas!

⁴ Faraono kovos vežimus
ir kariuomenę
nubloškė į jūrą,

Nendrių jūroje paskandino
jo geriausius vadus!

⁵ Bedugnės vandenys juos užliejo,
jie nugrimzdo į gelmes kaip akmuo.

⁶ Tavo dešinė, VIEŠPATIE,
nuostabi savo jėga,
tavo dešinė ranka, VIEŠPATIE,
triuškina priešus!

⁷ Savo didybės šlove
nugalėjai priešininkus,
išliejai savo įniršį,

kuris surijo juos kaip ugnis
suryja šiaudus.

⁸ Tavo nirtulio dvelktelėjimu
susitelkė vandenys,
ir bangos iškilo tarsi pylimas,
bedugnės vandenys sustingo
viduryje jūros.

⁹ Priešas sakė: 'Vysiuosi
ir pasivysiu,
pasidalysiu grobį, pasisotinsiu.
Išsitrauksiu kalaviją,
mano ranka juos sunaikins'.

¹⁰ Bet tu papūtei savo vėju,
ir jūra juos užliejo;
jie nugrimzdo tarsi švinas
į gilų vandenį.

¹¹ Kas tarp dievų tau
lygus, VIEŠPATIE?

Kas, kaip tu, nuostabus
šventumu?

Baisus darbų šlove,
darantis stebuklus;

¹² kai ištiesei savo dešinę,
žemė juos prarijo.

¹³ Savo ištikima meile vedei tautą,
kurią išpirkai,
savo galia juos lydėjai
į savo šventąją buveinę.

¹⁴ Tai girdėdamos drebėjo tautos,
skausmas apėmė Filistijos
gyventojus.

¹⁵ Edomo vadus pagavo išgastis;
drebuly apėmė Moabo galiūnus;
nutirpo iš baimės visi
Kanaano gyventojai.

¹⁶ Juos apėmė baimė ir siaubas;
tavo rankos galybe jie
nutilo kaip akmuo,

kolei praėjo tavo tauta, VIEŠPATIE,
kolei praėjo tauta, kurią išpirkai.

¹⁷ Tu juos įvedei ir pasodinai
savo paveldo kalnė,
toje vietoje, VIEŠPATIE, kurią
padarei savo buveine,
toje šventykloje, VIEŠPATIE,
kurią pastatė tavo rankos.

¹⁸ VIEŠPATS karaliaus per
amžių amžius“.

^{15,1} Apr 15,3

^{15,2} Ps 118,14; Iz 12,2

¹⁹ Kai faraono žirgai, kovos vežimai ir vežėjai įžygiavo į jūrą, VIEŠPATS užvertė juos vandenimis, o izraelitai perėjo per jūros vidurį sausa žeme.

²⁰ Tada pranašė Mirjama, Aarono sesuo, paėmė į ranką būgnelį su žvangučiais. Visos moterys išėjo pasikui ją, rankomis mušdamos būgnelius su žvangučiais ir šokdamos ratelius.

²¹ Mirjama užgiedojo:

„Giedokite VIEŠPAČIUI,
nes jis šlovingai nugalejo,
nugramzdino į jūrą žirgą ir vežėją“.

Kelionė per dykumą

²² Tada Mozė vedė Izraelį tolyn nuo Nendrių jūros. Jieėjo gilyn į Šūro dykumą. Tris dienas keliavo dykuma, nerasdami vandens.

²³ Atėję į Marą, Maros vandens gerti negalėjo, nes jis buvo kartus. Todėl ir vietovė buvo vadinama Mara. ²⁴ Žmonės murmėjo prieš Mozę, klausdami: „Ką gi mes gersime?“ ²⁵ Jis šaukėsi VIEŠPATIES. VIEŠPATS parodė jam medžio gabalą. Kai įmetė jį į vandenį, vanduo pasidarė saldus.

Tenai VIEŠPATS juos išbandė, duodamas jiems nuostatą ir nuosprendį. ²⁶ „Jeigu iš tikrųjų klausysite VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, – sakė jis, – ir darysite, kas dora jo akyse, paisydami jo įsakymų ir laikydamiesi visų jo nuostatų, nevarginsiu jūsų jokia liga, kuriomis varginau egiptiečius, nes esu jus gydantis VIEŠPATS“.

²⁷ Paskui jie atėjo į Elimus, kur buvo dvylika vandens šaltinių ir septyniasdešimt palmių. Jie apsistojo ten prie vandens.

Murmėjimai prieš Dievą

16 Pakilusi iš Elimų, visa izraelitų bendrija atkeliavo į Sino dykumą, kuri yra tarp Elimų ir Sinajaus, antro mėnesio penkioliką dieną po išėjimo iš Egipto žemės. ² Dykumoje visa izraelitų bendrija murmėjo prieš

Mozę ir Aaroną. ³ Izraelitai sakė jiems: „Verčiau būtume mirę nuo VIEŠPATIES rankos Egipto žemėje, sėdėdami prie mėsos puodų ir prisivalgę duonos iki soties! Juk išvedėte į šią dykumą mus, visą bendriją, badu numarinti!“

⁴ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Sakau tau, aš lysiu jums *duona iš dangaus. Kasdien žmonės teeina ir tepasirenka tik tiek, kiek pakaktų vienai dienai, kad išbandyčiau, ar jie laikosi mano įsakymo, ar ne. ⁵ Bet šeštą dieną, kai jie ruoš, ką parsineš, ras dvigubai tiek, kiek paprastai prirenka kitomis dienomis“. ⁶ Mozė ir Aaronas tarė visiems izraelitams: „Vakare jūs patirsite, kad VIEŠPATS išvedė jus iš Egipto žemės, ⁷ o rytoj rytą matysite VIEŠPATIES šlovę, nes jis išgirdo jūsų murmėjimą prieš VIEŠPATĮ. O mudu – kas mes tokie, kad turėtumėte prieš mus murmėti? ⁸ Juk VIEŠPATS, – tęsė Mozė, – vakare duos jums mėsos valgyti, o rytoj rytą – duonos iki soties. VIEŠPATS išgirdo jūsų murmėjimą, kuriuo prieš jį murmėjote. O mudu – kas mes tokie? Jūsų murmėjimas ne prieš mus, bet prieš VIEŠPATĮ!“

⁹ Tada Mozė tarė Aaronui: „Sakyk visai izraelitų bendrijai: 'Artinkitės prie VIEŠPATIES, nes jis išgirdo jūsų murmėjimą'“. ¹⁰ Kai Aaronas kalbėjo visai izraelitų bendrijai, jie dairėsi į dykumą ir pamatė: debesyje pasirodė VIEŠPATIES šlovė! ¹¹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ¹² „Aš išgirdau izraelitų murmėjimą. Sakyk jiems: 'Temstant valgysite mėsos, o rytoj rytą turėsite duonos iki soties. Tada jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas'“.

¹³ Vakare pasirodė putpelės ir apdengė stovyklą, o rytą visur aplink stovyklą buvo iškritusi didelė rasa. ¹⁴ Rasai nukritus, dykumos paviršiuje gulėjo kažkas smulkaus, panašaus į grūdelius, tokio smulkaus tarsi

šerkšnas ant žemės. ¹⁵Tai pamatę, izraelitai klausinėjo vieni kitų: „Kas tai?“*, nes nežinojo, kas tai buvo. Mozė tarė jiems: „*„Tai duona, kurios VIEŠPATS davė jums valgyti.“ ¹⁶Štai VIEŠPATIES įsakymas: 'Prisirinkite jos tiek, kiek kiekvienam pagal asmenų skaičių reikia. Kiekvienam asmeniui po vieną omerą. Kiekvienas aprūpina visus esančius savo palapinėje“'. ¹⁷Izraelitai darė taip, kad vieni prisirinko daug, o kiti – mažai. ¹⁸Bet kai paseikėjo omeru, *daugiau prisirinkusiems nebuvo per daug, o mažiau prisirinkusiems nebuvo per mažai. Visi buvo tiek prisirinkę, kiek kiekvienam reikėjo. ¹⁹Mozė tarė jiems: „Nė vienas tenepalieka nė trupučio kitam rytui“. ²⁰Bet jie Mozės nepaklausė. Kai kurie pasiliko šiek tiek ir rytojui, bet ji sukirmijo ir dvokė. Ant jų Mozė supyko. ²¹Kas rytą jie rinkdavosi jos tiek, kiek kiekvienam reikėdavo, nes, saulei įkaitinus, ji ištirpdavo.

²²Šeštą dieną jie prisirinko maiso dvigubai – kiekvienam po du omerus. Kai visi bendrijos vadovai atėjo pas Mozę ir jam pranešė, ²³jis tarė jiems: „Štai VIEŠPATIES įsakymas: 'Rytoj – iškilminga poilsio diena, *šventas VIEŠPATIES šabas. Kiek turite kepti, kepkite, kiek turite virti, virkite, o kas lieka, atsidėkite į šalį ir palaikykite rytojui“'. ²⁴Kas liko, jie atidėjo į šalį rytojui, kaip Mozė buvo liepęs, ir maistas nei dvokė, nei kirmijo. ²⁵Mozė tarė: „Valgykite jį šiandien, nes šiandien VIEŠPATIES šabas. Šiandien ant žemės jo nerasite. ²⁶Kitas šešias dienas jo rinksitės, bet septintą dieną, kuri yra šabas, ant žemės jo nebus“.

²⁷Vis dėlto septintą dieną kai kurie žmonės išėjo pasirinkti, bet nieko nerado. ²⁸Tada VIEŠPATS sakė Mozei:

„Kiek ilgai jūs atsisakinėsite laikytis mano įsakymų ir pamokymų? ²⁹Įsidėmėkite! VIEŠPATS davė jums šabą, todėl šeštą dieną jis duoda jums maisto dviem dienoms. Septintą dieną visi turite būti namie ir niekur neiti“. ³⁰Taigi septintą dieną žmonės ilsėjosi.

³¹*Izraelio namai pavadino tą duoną mana. Ji buvo panaši į koriandro sėklą ir balta, o skonis panašus į meduolių skonį. ³²Mozė tarė: „Štai VIEŠPATIES įsakymas: 'Tebūna vienas jos omeras laikomas per kartą kartas; idant šios galėtų pamatyti duoną, kuria aš maitinau jus dykumoje, kai išvedžiau iš Egipto žemės“'. ³³Mozė tarė Aaronui: „Paimk indą, supilk į jį omerą manos ir padėk VIEŠPATIES akivaizdoje, kad būtų laikoma per kartą kartas“. ³⁴Aaronas vėliau padėjo jį priešais Sandomą, kad būtų laikomas, kaip Mozei įsakė VIEŠPATS. ³⁵*Izraelitai valgė maną keturiasdešimt metų, kol atėjo į sėslų kraštą prie Kanaano krašto ribos. ³⁶Omeras yra dešimtoji efos dalis.

Vanduo iš uolos

17 *Iš Sino dykumos visa izraelitų bendrija keliavo sustodami, kaip VIEŠPATS vedė. Jie apsistojo Refidimuose, bet čia nebuvo vandens žmonėms atsigerti. ²Žmonės barėsi ant Mozės ir sakė: „Duok mums vandens atsigerti!“ Mozė atsakė jiems: „Ko mane barate? Kam gi mėginate VIEŠPATĮ?“ ³Bet čia žmonės troško be vandens ir murmėjo prieš Mozę, sakydami: „Nes jau išvedei iš Egipto troškulių nužudyti mus ir mūsų vaikus, ir mūsų galvijus?“ ⁴Mozė šaukėsi VIEŠPATIES ir sakė: „Ką turiu daryti su šia tauta? Dar truputį, ir jie ims mane akmenimis mušti“. ⁵O VIEŠPATS tarė Mozei: „Eik ir atsistok

^{16,15} Hebr. *man hu?* tapo žodžiu „mana“.

^{16,15} 1 Kor 10,3

^{16,18} 2 Kor 8,15

^{16,23} Iš 20,8-11

^{16,31} Sk 11,7-8

^{16,33} Hbr. 9,4

^{16,35} Joz 5,12

^{17,1-7} Sk 20,2-13

prieš žmones. Pasiimk su savimi keletą Izraelio seniūnų, laikyk rankoje lazda, kuria sudavei į Nilą, ir eik. ⁶ Sakau tau, aš stovėsiu ten priešais tave ant uolos prie Horebo. Suduok į uolą, ir ištekęs iš jos vandens žmonėms atsigerti“. Mozė Izraelio seniūnų akivaizdoje taip ir padarė. ⁷ Jis pavadino tą vietą Masa ir Meriba dėl to, kad izraelitai barėsi ir mėgino VIEŠPATĮ, sakydami: „Ar yra VIEŠPATS tarp mūsų, ar ne?“

Mūšis su Amaleku

⁸ Tada atžygiavo Amalekas ir kovojo su Izraeliu prie Refidimų. ⁹ Mozė tarė Jozuei: „Parink mums vyrų, išeik ir kovok su Amaleku. Rytoj aš atsistosiu ant kalvos su Dievo lazda rankoje“. ¹⁰ Jozuė padarė, kaip Mozė jam liepė, ir kovojo su Amaleku, o Mozė, Aaronas ir Hūras tuo tarpu palypėjo ant kalvos. ¹¹ Kai Mozė laikydavo iškeltą ranką, Izraelis imdavo viršų, o kai tik ranką nuleisdavo, viršų imdavo Amalekas. ¹² Mozės rankos taip pailso, kad jiedu paėmė akmenį, padėjo prie Mozės, ir jis ant jo atsisėdo. Aaronas ir Hūras parėmė jo iškeltas rankas, vienas – iš vieno šono, kitas – iš kito. Taip jo rankos liko tvirtos iki pat saulėlydžio. ¹³ Jozuė nugalėjo Amaleką ir jo tautą kalaviju.

¹⁴ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Įrašyk tai į knygą kaip priminimą ir, Jozuei girdint, perskaityk: *Aš visiškai išnaikinsiu po dangumi Amaleko atminimą“. ¹⁵ Mozė pastatė ten aukurą ir praminė jį vardu „VIEŠPATS – mano vėliava“. ¹⁶ Jis tarė: „VIEŠPATS ima į ranką savo vėliavą. VIEŠPATS kovos su Amaleku per kartų kartas“.

Jetras pasitinka Mozė

18 Mozės uošvis Jetras, Midjano kunigas, išgirdo visa, ką Dievas buvo padaręs Mozei ir savo tautai Izraeliui ir kaip VIEŠPATS išvedė Izrae-

lį iš Egipto. ² Tada Mozės uošvis Jetras paėmė *Ciporą, Mozės žmoną, kurią buvo atsiuntęs pas jį, ³ ir *du jos sūnus. Vienas buvo vardu Geršomas, nes tėvas sakė: „Aš buvau ateivis svetimame krašte“, ⁴ o kitas vardu Eliezeras, nes tėvas sakė: „Mano tėvo Dievas buvo man pagalba ir išgelbėjo mane nuo faraono kalavijo“. ⁵ Mozės uošvis Jetras drauge su Mozės sūnumis ir žmona atėjo į dykumą prie Dievo kalno, kur buvo apsistojęs Mozė. ⁶ Jis davė Mozei žinią: „Aš, tavo uošvis Jetras, ateinu pas tave su tavo žmona ir dviem jos sūnumis“. ⁷ Mozė išėjo uošvio pasitikti, žemai nusilenkė ir pabučiavo jį. Vienas kitą pasveikinę, jiedu nuėjo į palapinę.

⁸ Tada Mozė papasakojo savo uošviui visa, ką VIEŠPATS buvo padaręs faraonui ir egiptiečiams dėl Izraelio, apie visus sunkumus, kuriuos jie buvo patyrę kelionėje, ir kaip VIEŠPATS juos išgelbėdavo. ⁹ Jetras džiaugėsi visu tuo gerumu, kurį parodė VIEŠPATS Izraeliui, išvadudamas iš egiptiečių.

¹⁰ Jetras tarė: „Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, kuris išvadavo jus iš egiptiečių ir faraono rankos, išgelbėjo savo tautą nuo Egipto jungo. ¹¹ Dabar aš žinau, kad VIEŠPATS galingesnis už visus dievus, nes jis išvadavo tautą iš egiptiečių, kai tie įžūliai su ja elgėsi“. ¹² Ir Mozės uošvis Jetras atnašavo deginamąją auką bei kitas aukas Dievui. Atėjo ir Aaronas su visais Izraelio seniūnais valgyti aukų valgio VIEŠPATIES akivaizdoje.

Paskiriami teisėjai

¹³ Kitą dieną Mozė sėdosi žmonėms teisėjauti. Stovėdami prie jo, žmonės laukė nuo ryto ligi vakaro. ¹⁴ Pamatęs visa, ką jis dėl žmonių daro, Mozės uošvis tarė: „Ką tu ten žmonėms darai? Kodėl sėdi vienas, ko visi tie žmonės,

^{18,2-3} Iš 2,21-22

^{18,3} Apd 7,29

^{17,14} Jst 25,17-19; 1 Sam 15,2-9

stovėdami aplink tave, laukia nuo ryto ligi vakaro?“¹⁵ Mozė atsakė: „Ogi dėl to, kad žmonės ateina pas mane atsisiklausyti Dievo.“¹⁶ Kai tik jie susiginčija, ateina pas mane, o aš išsprendžiu jų reikalą ir pasakau jiems Dievo nuostatus ir įstatymus.“¹⁷ Mozės uošvis tarė jam: „Kaip tu darai, nėra gera.“¹⁸ Pats pervargsi ir šiuos žmones nuvarginsi. Ta pareiga tau per sunki, vienas tu jos negali atlikti.“¹⁹ Dabar paklausk manęs. Duosiu tau patarimą, ir tebūna Dievas su tavimi! Tu turėtumei būti žmonių atstovas pas Dievą ir teikti Dievui jų reikalus.“²⁰ Mokyk juos nuostatų ir įstatymų, rodyk jiems kelią, kuriuo turi eiti, ir darbus, kuriuos turi atlikti.“²¹ Be to, turėtum paieškoti visoje tautoje pajėgių vyrų – vyrų, bijančių Dievo, patikimų ir sąžiningų. Paskirk tokius vyrus kaip pareigūnus tūkstančiams, šimtams, penkiasdešimtims ir dešimtims.“²² Tegu jie nuolat žmonėms teisėjauja; tepateikia tau tik ypatingus atvejus, o paprastus patys teisisprendžia. Leisdamas jiems dalytis našta su tavimi, sau palengvinsi.“²³ Jei taip padarysi – ir Dievas tau taip įsako, – pajėgsi ištesėti. O visi šie žmonės eis namo patenkinti“.

²⁴ Mozė paklausė savo uošvio ir padarė, kaip jis buvo pataręs.²⁵ Išsirinko pajėgių vyrų iš viso Izraelio ir paskyrė juos žmonių seniūnais – pareigūnais tūkstančiams, šimtams, penkiasdešimtims ir dešimtims.²⁶ Jie nuolat teisėjavo žmonėms, sunkius atvejus pateikdami Mozei, o lengvesnius patys išspręsdami.²⁷ Tada Mozė išleido uošvį, ir jis iškeliavo į savo kraštą.

Prie Sinajaus kalno

19 Trečio mėnesio po išėjimo iš Egipto pirmą dieną izraelitai atėjo į Sinajaus dykumą.² Iškeliavę iš Refidimų, jie įžengė į Sinajaus dykumą ir apsistojo dykumoje. Izraelis įsirengė stovyklą priešais kalną,³ ir Mozė užkopė pas Dievą. VIEŠPATS pašaukė

Možę nuo kalno, tardamas: „Taip kalbėsi Jokūbo namams ir skelbsi Izraelio vaikams: ⁴‘Jūs matėte, ką padariau egiptiečiams, kaip nešiau jus ant erelių sparnų ir pas save atsivedžiau. ⁵O dabar, jei *paklusite mano balsui ir laikysitės mano Sandoros, jūs būsite mano nuosavybė, brangesnė už visas kitas tautas. Iš tikrųjų man priklauso visa žemė, ⁶bet jūs būsite mano *kunigiška karalystė ir *šventa tauta. Šiuos žodžius turi pasakyti izraelitams““.

⁷Mozė nuėjo, sušaukė visus tautos seniūnus ir perdavė jiems visus žodžius, kuriuos VIEŠPATS buvo liepęs pasakyti.⁸ Žmonės visi kaip vienas atsakė: „Visa, ką tik VIEŠPATS kalbėjo, darysime!“ Mozė perdavė VIEŠPAČIUI žmonių žodžius.⁹ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Žiūrėk, aš ateisiu pas tave tirstame debesyje, idant žmonės girdėtų mane su tavimi kalbantis ir visuomet pasitikėtų tavimi“.

Mozei perdavus VIEŠPAČIUI žmonių žodžius,¹⁰ VIEŠPATS tarė Mozei: „Eik pas žmones ir įspėk, kad būtų šventi šiandien ir rytoj. Paliepk išsiskalbti drabužius“¹¹ ir parenk juos trečią dieną, nes trečią dieną VIEŠPATS nužengs ant Sinajaus kalno visų žmonių aki-vaizdoje.¹² Apie visą kalną nustatyk žmonėms ribas, tardamas: *‘Būkite atsargūs! Nekopkite į kalną, nelieskite jo papėdės. Kas tik prisilies prie kalno, turės būti nubaustas mirtimi.“¹³ Tene-
paliečia jų ranka: jie turi būti užmušti akmenimis ar nušauti strėlėmis. Ar tai būtų gyvulys ar žmogus, jie negali išlikti gyvi“. Tik ragui sugaudus ilguoju gaudesiu, jie galės kopti į kalną“.
¹⁴Mozė nusileido nuo kalno pas žmones ir įspėjo juos, kad būtų šventi; jie išsiskalbė savo drabužius.¹⁵ Mozė tarė

^{19,5} Jst 4,20; 7,6; 14,2; 26,18; Tit 2,14.

^{19,6} Apr 1,6; 5,10

^{19,5-6} 1 Pt 2,9

^{19,12-13} Hbr 12,18-20

žmonėms: „Būkite pasirengę trečiai dienai. Nesueikite su moterimis“.

Didysis apsiareiškimas

¹⁶ Trečią dieną, auštant rytui, *trankėsi perkūnija, švytavo žaibai, ir *tirštas debesis dengė kalną. Rago gaudesys buvo toks skardus, kad visi stovykloje buvę žmonės drebėjo. ¹⁷ Mozė išvedė žmones iš stovyklos Dievo pastikti. Jie užėmė savo vietą kalno papėdėje.

¹⁸ Dabar visas Sinajaus kalnas buvo dūmuose, nes VIEŠPATS buvo nužengęs ant jo ugnyje. Nuo jo kilo dūmai tarsi iš krosnies, o visas kalnas baisiai drebėjo. ¹⁹ Rago gaudesys darėsi vis skardesnis. Mozei kalbant, Dievas atsakė jam perkūno griausmu. ²⁰ Nužengęs ant Sinajaus kalno, ant kalno viršūnės, VIEŠPATS pasišaukė Mozę pas save ant kalno viršūnės. Mozė užkopė. ²¹ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Leiskis žemyn ir įspėk žmones, kad nesiveržtų pas VIEŠPATĮ jo pamatyti. Antraip daug kas iš jų pražus. ²² Net kunigai, iš arti tarnaujantys VIEŠPAČIUI, turi save pašventinti, idant VIEŠPATS neatsisuktų prieš juos“. ²³ Mozė atsakė VIEŠPAČIUI: „Žmonėms neleista kopti į Sinajaus kalną, nes tu pats įspėjai mus, tardamas: 'Nustatyk ribas aplink kalną ir padaryk jį šventą'“. ²⁴ VIEŠPATS tarė jam: „Leiskis žemyn ir vesdamasis Aaroną vėl užkopk. Bet neleisk nei kunigams, nei žmonėms peržengti ribos ir kopti pas VIEŠPATĮ, idant jis neatsisuktų prieš juos“. ²⁵ Mozė nusileido pas žmones ir jiems tai pasakė.

Dešimt Dievo įsakymų

20 Tada Dievas ištare visus šiuos žodžius: ² „Aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas, kuris išvedžiau tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų.

³ Neturėsi kitų dievų, tik tai mane.

⁴ *Nedirbsi sau drožinio nei jokio paveikslą, panašaus į tai, kas yra aukštai danguje, čia, žemėje, ir vandenyse po žeme. ⁵ *Nesilenksi jiems ir negarbinsi jų, nes aš, VIEŠPATS, tavo Dievas, esu pavydulingas* Dievas, skiriantis bausmę vaikams už tėvų kaltę iki trečios ir ketvirtos kartos tų, kurie mane atmeta, ⁶ bet rodantis ištikimą meilę iki tūkstantosios kartos tiems, kurie mane myli ir laikosi mano įsakymų.

⁷ *Nenaudosi piktam* VIEŠPATIES, savo Dievo, vardo, nes VIEŠPATS nepaliks nenubausto to, kuris naudoja piktam* jo vardą.

⁸ *Atmink ir švęsk šabo dieną. ⁹ *Šešias dienas triūsi ir dirbsi visus savo darbus, ¹⁰ bet septintoji diena yra VIEŠPATIES, tavo Dievo, šabas; nedirbsi jokio darbo nei tu, nei tavo sūnus ar duktė, nei tavo vergas ar vergė, nei tavo galvijai, nei ateivis, gyvenantis tavo gyvenvietėse. ¹¹ *Juk per šešias dienas VIEŠPATS padarė dangų ir žemę, jūrą ir visa, kas juose, bet septintąją dieną ilsėjosi. Todėl VIEŠPATS septintąją dieną palaimino ir pašventino.

¹² *Gerbk savo tėvą ir motiną, *kad ilgai gyventumei žemėje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, tau skiria.

¹³ *Nežudysi.

^{20,4-5} Iš 34,17; Kun 19,4; 26,1; Įst 4,15-18; 27,15

^{20,5-6} Iš 34,6-7; Sk 14,18; Įst 7,9-10

^{20,5} T. y. reikalaujantis ypatingo atsidavimo ir ištikimybės.

^{20,7} Kun 19,12

^{20,7} Arba: „Netarsi be reikalo“.

^{20,7} Arba: „taria be reikalo“.

^{20,8} Iš 16,23-30; 31,12-14

^{20,9-10} Iš 23,12; 31,15; 34,21; 35,2; Kun 23,3

^{20,11} Pr 2,1-3; Iš 31,17

^{20,12} Įst 27,16; Mt 15,4; 19,19; Mk 7,10; 10,19; Lk 18,20; Ef 6,2

^{20,12} Ef 6,3

^{20,13} Pr 9,6; Kun 24,17; Mt 5,21; 19,18; Mk 10,19;

Lk 18,20; Rom 13,9; Jok 2,11

^{19,16} Apr 4,5

^{19,16-18} Įst 4,11-12

14 *Nesvetimausi.

15 *Nevogsi.

16 *Neliudysi melagingai prieš savo artimą.

17 *Negeisi savo artimo namų; negeisi savo artimo žmonos ar vergo bei vergės, ar jaučio, ar asilo, ar bet ko, kas priklauso tavo artimui“.

Dievo baimė

18 *Matydami perkūnijos griausmus ir žaibus, rago gaudesį ir kalną dūmuose, visi žmonės buvo baimės apimti, drebėjo ir stovėjo atokiai. 19 „Tu mums kalbėk, ir mes klausysime, – sakė jie Mozei, – tenkalba mums Dievas, kad nenumirtum!“ 20 Mozė tarė žmonėms: „Nebijokite! Dievas atėjo tik tam, kad jus išmėgintų ir kad sužadintų jumyse savo baimę, idant nenusidėtumėte“. 21 Žmonės liko stovėti atokiai, tuo tarpu Mozė prisiartinio prie tirštojo debesies, kuriame buvo Dievas.

22 VIEŠPATS sakė Mozei: „Taip sakysi izraelitams: ‘Jūs patys matėte, kad aš kalbėjausi su jumis iš dangaus. 23 Todėl nedirbsite kitų dievų iš sidabro, nei dievų iš aukso nedirbsite. 24 Tik aukurą iš žemių man padirbsi ir aukosi ant jo deginamąsias atnašas bei bendravimo aukas, avis bei jaučius. Aš pas tave ateisiu ir tave palaiminsiu kiekvienoje vietoje, kur noriu, kad mano vardas būtų minimas. 25 O jei statysi man aukurą iš akmenų, *nedaryk jo iš tašytų akmenų, nes, panaudodamas kaltą, juos suterši. 26 Nelipsi prie mano aukuro laiptais, idant nebūtų atidengtas tavo nuogumas.’“

20,14 Kun 20,10; Mt 5,27; 19,18; Mk 10,19; Lk 18,20; Rom 13,9; Jok 2,11

20,15 Kun 19,11; Mt 19,18; Mk 10,19; Lk 18,20; Rom 13,9

20,16 Iš 23,1; Mt 19,18; Mk 10,19; Lk 18,20

20,17 Rom 7,7; 13,9

20,18–19 Hbr 12,18–19

20,25 Įst 27,5–7; Jož 8,31

Nuostatai dėl vergų

21 Štai nuostatai, kuriuos jiems perduosi. 2 *Jei nusiperki vergą hebrajų, jis tarnaus šešerius metus, bet septintaisiais jam bus duota laisvė be išsipirkimo. 3 Jei ateina nevedęs, jis išeis nevedęs; jei ateina vedęs, jo žmona išeis drauge su juo. 4 Jei jo šeimininkas duoda jam žmoną, ir ji pagimdo jam sūnų ir dukterį, žmona ir jos vaikai priklausys jos šeimininkui, o jis išeis vienas. 5 Bet jei vergas pasako: ‘Aš myliu savo šeimininką, žmoną ir vaikus, aš nenoriu būti laisvas’, 6 šeimininkas nuves jį pas teisėjus*, pastatys prie durų ar durų staktos, ir šeimininkas yla perdurs jam ausį*. Tada jis tarnaus šeimininkui visą gyvenimą.

7 Jei kas parduos savo dukterį į verges, ji neišeis laisva, kaip išlaisvinami vyrai vergai. 8 Jei ji nepatiktų savo šeimininkui, kuris buvo sau ją pasiskyręs, šis turi leisti ją išpirkti. Jis neturės teisės ją parduoti pašaliečiams, nes su ja apgaulingai pasielgė. 9 Jei paskirs ją savo sūnui, tai elgsis su ja kaip su dukterimi. 10 Jei kas paimtų kitą žmoną, tai te nesumažina pirmosios žmonos maisto, drabužių ar vedybinių teisių. 11 O jei tų trijų dalykų jai nepadarytų, ji išeis laisvėn veltui, be išsipirkimo.

Smurto veiksmai

12 *Kas mirtinai sumuša žmogų, turi būti nubaustas mirtimi. 13 Jei ne iš pasalo tai padarė, bet Dievui leidus pakėlė ranką, *paskirsiu vietą, į kurią jis galėtų pabėgti. 14 Bet jei kas nors apgalvotai užpultų ir klastingai kitą užmuštų,

21,2–6 Kun 25,39–46

21,6 Pažod.: „priešais Dievą“.

21,6 Perdurtas ausies lezgelis – klusnumo įvaizdis.

21,12 Kun 24,17

21,13 Sk 35,10–34; Įst 19,1–13; Jož 20,1–9

paimsi jį net nuo mano aukuro nubausti mirtimi.

¹⁵ Kas užgauna tėvą ar motiną, bus nubaustas mirtimi.

¹⁶ *Kas pagrobia žmogų – nesvarbu ar būtų jį pardavęs, ar dar tebelaikytų, – bus nubaustas mirtimi.

¹⁷ *Kas keikia tėvą ir motiną, bus nubaustas mirtimi.

¹⁸ Jei vyrai susivaidytų ir vienas jų taip užgautų kitą akmeniu ar kumščiu, kad užgautasis, nors ir nemirtų, bet turėtų gultis į lovą, ¹⁹ ir jei jis išgytų ir vaikščiotų, pasiramsčiuodamas lazda, po lauką, užgavusysis nebus baudžiamas. Tačiau jis turės atlyginti už laiko netektį ir pasirūpinti išgydymu.

²⁰ Jei savininkas primuštų savo vergą ar vergę lazda, ir vergas tuoju pat mirtų, jis bus nubaustas. ²¹ Tačiau jei vergas išliktų dieną ar dvi gyvas, savininkas neturi būti baudžiamas, nes vergas yra jo nuosavybė.

²² Jei besimušantys vyrai užgautų nėščią moterį, ir ją ištiktų persileidimas, bet kitokio sužalojimo nebūtų, kaltasis turės mokėti tiek, kiek iš jo reikalaus moters vyras teisėjų aki-vaizdoje. ²³ Tačiau jei būtų sužalota, tai atiduosi gyvybę už gyvybę, ²⁴ *akį už akį, dantį už dantį, ranką už ranką, koją už koją, ²⁵ nudeginimą už nudeginimą, žaizdą už žaizdą, mėlynę už mėlynę.

²⁶ Jei savininkas suduotų savo vergui ar vergei į akį ir ją išmuštų, jis turės duoti vergui laisvę už akį. ²⁷ Jei savininkas išmuštų savo vergui ar vergei dantį, jis turės duoti vergui laisvę už dantį.

²⁸ Jei jautis mirtinai subadytų vyrą ar moterį, tas jautis turėtų būti užmuštas akmenimis; jo mėsa nebus valgoma. Jaučio savininkas bus nekaltas. ²⁹ O jei jautis, praeityje suba-

dęs žmones, bet savininko, nors ir įspėto, neuždarytas, užmuštų vyrą ar moterį, tai ne tik tas jautis turi būti užmuštas akmenimis, bet ir jo savininkas turi būti nubaustas mirtimi. ³⁰ Tačiau jei savininkui būtų leista išsipirkti, jis sumokės tiek, kiek uždėta jo gyvybei išsipirkti. ³¹ Jei jautis subadytų mažametį – berniuką ar mergaitę, su jo savininku bus pasielgta pagal tą patį nuostatą. ³² Jei jautis subadytų vergą ar vergę, jaučio savininkas sumokės vergo savininkui trisdešimt sidabrinių šekelių, o jautis bus užmuštas akmenimis.

³³ Jei kas paliktų atvirą duobę ar, iškasęs duobę, jos neuždengtų, ir jautis ar asilas į ją įpultų, ³⁴ duobės savininkas turės atsilyginti ir sumokės kainą savininkui, bet pasiims sau nugaišusį gyvulį.

³⁵ Jei kieno nors jautis sužeistų kaimyno jautį, ir tas nugaištų, jiedu gyvąjį jautį parduos ir jo kainą pasidalys; nugaišusįjį jautį irgi pasidalys. ³⁶ Bet jei žinoma, kad tas jautis jau praeityje buvo pratęs badytis, ir savininkas nebuvo jo uždaręs, savininkas turės atiduoti jautį už jautį, bet pasiims sau nugaišusį gyvulį. ³⁷ Jei kas pavogtų jautį bei avį ir papjautų ar parduotų, vagis turės atiduoti penkis jaučius už vieną jautį ir keturias avis už vieną avį.

22 Jei vagis, užkluptas besilaužiantis į namus, būtų mušamas ir numirtų, nėra kraujo kaltės. ² Bet jei tai įvyktų saulei patekėjus, yra kraujo kaltė.

Vagis turės atsilyginti už vagystę, bet jei neturėtų kuo tai padaryti, bus parduotas už savo vagystę. ³ Jei pavogtas gyvulys – ar tai būtų jautis, ar asilas, ar avis – būtų rastas pas jį gyvas, vagis turės atsilyginti dvigubai.

⁴ Jei kas paleistų savo galvijus ganytis kito žemėje ir nuganytų lauką ir vynuogyną, jis turės atsilyginti tuo,

^{21,16} Jst 24,7

^{21,17} Kun 20,9; Mt 15,4; Mk 7,10

^{21,24} Kun 24,19-20; Jst 19,21; Mt 5,38

kas geriausia jo paties lauke ir vynuogyne.

⁵ Jei kiltų gaisras ir taip persimestų į erškėtynus, kad sunaikintų ar javų gubas, ar nepjautus javus, ar patį lauką, ugnį užkūrusysis turės už viską atlyginti.

⁶ Jei kas pavestų kaimynui saugoti pinigų ar daiktus, ir jie iš kaimyno namų būtų pavogti, pagautas vagis turės atiduoti dvigubai. ⁷ O jei vagis nebūtų pagautas, namų šeimininkas turės būti nuvestas Dievui prisiekti, kad pats neištiesė rankos į savo kaimyno nuosavybę.

⁸ Visais neteisėto pasisavinimo atvejais – ar tai būtų jautis, asilas, avis, drabužis ar bet koks nuostolis, apie kurį vienas teigia: „Tai mano!“ – abu pateiks savo bylą Dievui. Tas, kurį Dievas pripažins kaltu, turės savo kaimynui atlyginti dvigubai.

⁹ Jei kas pavestų kaimynui saugoti asilą, jautį ar bet koki kitą gyvulį, ir gyvulys nugaištų ar būtų sužalotas, ar pagrobtas niekam nematant, ¹⁰ priešais VIEŠPATIES akivaizdoje turėtų būti išspręsta tarp jų, kad saugotojas neištiesė rankos į savo kaimyno nuosavybę. Savininkas turės sutikti, o anam nereikės nuostolio atlyginti. ¹¹ Bet jei gyvulys buvo pavogtas iš jo, saugotojas turės atlyginti savininkui. ¹² Jei gyvulys buvo žvėrių sudraskytas, neatnešą jį kaip įrodymą. Už tai, kas sudraskyta, nereikės atlyginti.

¹³ Jei kas pasiskolintų gyvulį iš kaimyno, ir tas, savininkui su juo nesant, būtų sužalotas ar nugaištų, jis turės atlyginti. ¹⁴ O jei savininkas buvo su juo, atlyginti nereikės. Bet jei buvo pasamdytas, jam priklauso samdinio mokes tis už darbą.

Visuomeniniai nuostatai

¹⁵ Jei kas suvedžiotų mergelę, kuri nėra susižiedavusi, ir sueitų su ja, turės mokėti už ją nuotakos kainą ir paimti

žmona. ¹⁶ *Bet jei jos tėvas atsisakytų ją duoti suvedžiotojui, jis vis tiek turės mokėti įprastinę nuotakos kainą, mokamą už mergeles.

¹⁷ Nepaliksi gyvos *kerėtojos.

¹⁸ Kas sueina su gyvuliu, turi būti nubaustas mirtimi.

¹⁹ *Kas aukotų atnašas bet kokiam kitam dievui, o ne vienam VIEŠPAČIUI, bus pasmerktas sunaikinti.

²⁰ *Nevarginsi ir nekamuosi ateivio, nes patys buvote ateiviai Egipto žemėje. ²¹ *Neskriausite našlės ar našlaičio. ²² Jei juos nuskriaustum, kai tik jie manęs šauksis, aš tikrai išgirsiu jų šauksmą. ²³ Degsiu pykčiu ir išžudysiu jus kalaviju. Jūsų žmonos taps našlėmis, o jūsų vaikai – našlaičiais.

²⁴ Kai skolinsi mano žmonėms, savo vargšams, nesielsi su jais kaip skolintojas, nereikalaus iš jų palūkanų. ²⁵ *Jei paimtumei savo kaimyno apdarą kaip užstatą, turi jį sugrąžinti prieš saulei nusileidžiant, ²⁶ *nes šis apdaras – vienintelė jo antklodė apsikloti. Kuo gi jis užsiklos, eidamas miegoti? Todėl kai jis manęs šauksis, išgirsiu, nes esu gailestingas.

²⁷ Neplūsi Dievo *nei keiksi savo tautos valdovą.

Pirmienos ir pirmagimiai

²⁸ Nenudelsi atnašų iš savo pjūties derliaus ir to, kas išteka iš tavo spaudyklos. Atiduosi man savo pirmagimį sūnų. ²⁹ Darysi tą pat su savo jaučiais ir avimis. Septynias dienas jis pasiliks su savo motina, bet aštuntą dieną turi atiduoti jį man.

^{22,16-17} Jst 22,28-29

^{22,17} Jst 18,10-11

^{22,19} Kun 18,23; 20,15-16; Jst 27,21

^{22,20} Jst 17,2-7

^{22,21-22} Iš 23,9; Kun 19,33-34; Jst 24,17-18; 27,19

^{22,25} Kun 25,35-38; Jst 15,7-11; 23,19-20

^{22,26-27} Jst 24,10-13

^{22,27} Apd 23,5

³⁰ Jūs būsite man pašvęsti žmonės. Todėl *nevalgysite jokios žvėrių sudraskytos mėsos. Šunims ją išmesite.

Teisingumas ir dorumas

23 *Nenešiosi melagingų paskalų. Neištiesi rankos nedorėliui, liudydamas už smurtą. ²Neseksi daugumos pavyzdžiu kaip dingstimi, darydamas pikta; nesiremsi dauguma, liudydamas byloje, nepažeisi teisingumo. ³*Nebūsi byloje šališkas nė vargšui.

⁴*Jei užtiktum paklydusį savo priešo jautį ar asilą, parvesi jį jam.

⁵Jei pastebėtum pargriuvusį po našta savo priešininko asilą, nepalik priešininko vieno; turi padėti jam pakelti asilą.

⁶*Savo beturčių bylose nepažeisi jų teisių. ⁷Saugokis ką nors neteisingai apkaltinti, nežudyk nekalto ir doro žmogaus, nes aš skriaudėję nepateisinsiu. ⁸Neimsi kyšių, nes kyšiai apakina pareigūnus ir iškraipo teisiųjų reikalą.

⁹*Neskriausi ateivio. Juk jūs gerai žinote, kaip jaučiasi ateivis, nes patys buvote ateiviai Egipto žemėje.

Religiniai nuostatai

¹⁰*Šešerius metus sėsi savo žemę ir imsi jos derlių, ¹¹bet septintais metais leisi jai pailsėti ir dirvonuoti. Tesimaitina iš jos jūsų beturčiai ir teėda laukiniai gyvuliai, kas nuo beturčių atliks. Taip pasielgsite ir su vynuogynais, ir su alyvmedžių sodais.

¹²*Šešias dienas dirbsi savo darbus, bet septintą dieną turi ilsėtis, idant

tavo jautis bei asilas turėtų poilsio ir tavo vergas bei ateivis galėtų atsigauti. ¹³Įsimink visa, ką tau pasakiau. Kitų dievų vardo neminėk, tenepasigirsta jis iš tavo lūpų.

¹⁴Tris kartus per metus švęsi man iškilmę. ¹⁵*Švęsi Neraugintosios duonos šventę. Kaip įsakiau, valgysi neraugintą duoną septynias dienas abi bo mėnesį paskirtu laiku, nes tada tu išėjai iš Egipto.

Nė vienas nepasirodys mano akivaizdoje tuščiomis rankomis.

¹⁶*Švęsi Pjūties šventę – pirmienas savo triūso ir lauko pasėlių. *Švęsi Derliaus nuėmimo šventę metų pabaigoje, kai būsi surinkęs iš laukų savo triūso vaisius. ¹⁷Tris kartus per metus visi tavo vyriškai pasirodys Viešpaties Dievo akivaizdoje.

¹⁸Neatnašausi mano aukų kraujo su rauginta duona nei paliksi mano iškilmės aukų taukus ligi ryto.

¹⁹*Į VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus atneši rinkinių savo žemės pirmienų.

Nevirsi ožiuko jo motinos piene.

Atpildas už ištikimybę

²⁰Štai siunčiu aš angelą pirma tavęs saugoti tave kelyje ir nuvesti į vietą, kurią parengiau. ²¹Būk jam atidus ir klausyk jo balso. Nemaištauk prieš jį, nes jis neatleis jūsų nusikaltimo. Jis turi mano vardą*.

²²Bet jei paklusi jo balsui ir darysi visa, ką sakau, aš būsiu priešas tavo priešų ir nedraugas tavo draugų.

²³Kai mano angelas, eidamas pirma tavęs, atves tave pas amoritus, hetitus, perizus, kanaaniečius, hivus

^{22,30} Kun 17,15

^{23,1-2} Iš 20,16; Kun 19,11-12; Įst 5,20

^{23,3} Kun 19,15

^{23,4-5} Įst 22,1-4

^{23,6-8} Kun 19,15; Įst 16,19

^{23,9} Iš 22,21; Kun 19,33-34; Įst 24,17-18; 27,19

^{23,10-11} Kun 25,1-7

^{23,12} Iš 20,9-11; 31,15; 34,21; 35,2; Kun 23,3;

Įst 5,13-14

^{23,15} Iš 12,14-20; Kun 23,6-8; Sk 28,17-25

^{23,16} Kun 23,15-21; Sk 28,26-31

^{23,16} Kun 23,39-43

^{23,19} Įst 26,2

^{23,19} Iš 34,26; Įst 14,21

^{23,19} Pagoniškų apeigų dalis.

^{23,21} T. y. visą Dievo valdžią.

bei jebusiečius, ir aš juos išnaikinsiu, ²⁴ nesilenksi jų dievams, negarbinsi jų ir nemėgdžiosi jų apeigų, bet nuversi juos ir sutrupinsi jų stulpus. ²⁵ Garbinsi VIEŠPATĮ, savo Dievą. Aš laiminsiu tavo duoną ir tavo vandenį. Atitrauksiu nuo tavęs ligas. ²⁶ Tavo žemėje nė viena moteris nekenčės persileidimo nei nevaisingumo. Duosiu tau džiaugtis per visą gyvenimą. ²⁷ Pasiūsiu savo baimę pirma tavęs, sugluminsiu visas tautas, su kuriomis susidursi, ir priversiavo tavo priešus nuo tavęs bėgti. ²⁸ Pasiūsiu širdies pirma tavęs hivams, kanaaniečiams ir hetitams išvaryti. ²⁹ Neišvarysiu jų tau iš akių per vienerius metus, kad kraštas netaptų dykine ir neprivistų tau žalingų laukinių žvėrių. ³⁰ Pamažu juos varysiu tau iš akių, kolei tu pagausėsi ir paveldėsi kraštą. ³¹ Nustatysiu tau sienas nuo Nendrių jūros iki Filistinų jūros* ir nuo dykumos iki Upės. Į rankas tau perduosiu krašto gyventojus, o tu juos išvarysi sau iš akių. ³² Nedarysi su jais ar jų dievais jokios sandoros. ³³ Tavo krašte jie neliks gyventi, kad nepasikatintų tavęs man nusidėti, nes, jei jų dievus imtum garbinti, tai tau tikrai būtų spąstai“.

Sandoros patvirtinimas

24 Tada Mozei jis tarė: „Užkopkite pas VIEŠPATĮ, tu ir Aaronas, Nadabas bei Abihuvus ir septyniasdešimt Izraelio seniūnų. Pagarbinkite iš tolo. ² Tik Mozė tepriartina prie VIEŠPATIES. Bet kiti žmonės nesiartins nei kops su juo į kalną“.

³ Mozė atėjo ir pakartojo žmonėms visus VIEŠPATIES žodžius ir įsakus. Visi žmonės vienu balsu atsakė, tardami: „Vykdysime visa, ką VIEŠPATS pasakė“. ⁴ Tada Mozė surašė visus VIEŠPATIES žodžius. Atsikėlęs anksti kitą rytą, jis pastatė kalno papėdėje aukurą su dvy-

lika akmeninių stulpų dvylikai Izraelio giminių. ⁵ Jis paskyrė keletą jaunų vyrų iš Izraelio vaikų atnašauti deginamąsias aukas ir aukoti jaučius kaip bendravimo aukas VIEŠPAČIUI. ⁶ Pusę kraujo Mozė pasėmė ir supylė į dubenį, o kitą pusę kraujo išliejo ant aukuro. ⁷ Tada, paėmęs Sandoros knygą, Mozė garsiai ją perskaitė žmonėms. O žmonės sakė: „Visa, ką VIEŠPATS pasakė, vykdysime ir būsime klusnūs“. ⁸ *Mozė paėmė kraujo ir pašlakstė juo žmones, tardamas: „*Tai kraujas Sandoros, kurią VIEŠPATS sudarė su jumis pagal visus šiuos žodžius“.

⁹ Tada Mozė ir Aaronas, Nadabas ir Abihuvus ir septyniasdešimt Izraelio seniūnų užkopė į kalną ¹⁰ ir matė Izraelio Dievą. Po jo kojomis buvo tarsi safyro asla, tarsi pats dangaus skaidrumas. ¹¹ Dievas nepakėlė rankos prieš Izraelio tautos vadus; po Dievo regėjimo jie galėjo valgyti ir gerti.

¹² VIEŠPATS tarė Mozei: „Užkopk pas mane į kalną ir ten lauk. Tau duosiu akmens plokštes su įstatymu ir įsakymais, kuriuos surašiau jiems pamokyt“. ¹³ Taigi Mozė ir jo palydovas Jozuė pakilo kopti. Mozė užkopė ant Dievo kalno. ¹⁴ Seniūnams jis buvo pasakęs: „Laukite mūsų čia, kol sugrįšime. Žiūrėkite, turite prie savęs Aaroną ir Hūrą. Jei kam iškiltų koks reikalas, į juos tesikreipia“.

¹⁵ Tada Mozė užkopė ant kalno, ir debesis uždengė kalną. ¹⁶ VIEŠPATIES šlovė apgaubė Sinajaus kalną, ir debesis jį dengė šešias dienas. Septintą dieną jis pašaukė Mozę iš debesis. ¹⁷ VIEŠPATIES šlovės pavidalas izraelitų akims atrodė tarsi ryjanti ugnis kalno viršūnėje. ¹⁸ Mozė įėjo į debesį ir užkopė ant kalno. *Ant kalno Mozė išbuvo

^{24,8} Hbr 9,19-20

^{24,8} Mt 26,28; Mk 14,24; Lk 22,20; 1 Kor 11,25;

Hbr 10,29

^{24,18} Jst 9,9

^{23,31} Dab. Viduržemio jūra.

keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų.

Rinkliava Padangtei statyti

25 VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ² „Paliepk izraelitams atidėti man atnašų. Priimsite man atnašą iš visų, kurių širdis skatina tai padaryti. ³ Aukos, kurias man iš jų priimsite, yra tokios: auksas, sidabras ir varis, ⁴ mėlynės, violetinės ir tamsiai raudonos spalvos siūlai, plona drobė ir ožkų vilnos, ⁵ išdirbti avikailiai, tehašimo* oda ir akacijos mediena, ⁶ aliejus žibintams, balzamas patepimų aliejui ir kvapiajam smilkalui, ⁷ lazurito akmenys bei brangakmeniai efodui bei krūtinės dėklui. ⁸ Tepadaro jie man šventyklą, idant galėčiau gyventi tarp jų. ⁹ Tiksliai, kaip tau rodau – pagal Padangtės ir viso jos apstatymo pavyzdį, – taip turite ją padaryti.

Sandoros Skrynia

¹⁰ Tebūna padaryta iš akacijos medžio skrynia pustrėčios uolekties ilgio, pusantros uolekties pločio ir pusantros uolekties aukščio. ¹¹ Aptrauksi ją grynu aukso – paauksuosi iš vidaus ir iš lauko – ir aplinkui uždėsi ant jos aukso apvadą. ¹² Nuliesi jai keturis aukso žiedus ir pritaisyai prie keturių kojų: du žiedus viename šone ir du žiedus kitame šone. ¹³ Padarysi iš akacijos medžio karteles ir jas paauksuosi. ¹⁴ Karteles įvers į žiedus skrynios šonuose skryniai nešti. ¹⁵ Kartelės liks nuolatos skrynios žieduose; jos nebus iš jų ištraukiamos. ¹⁶ Į skrynią padėsi Sandoros plokštes, kurias tau duosiu.

¹⁷ Tada iš gryno aukso padarysi *malonės sostą pustrėčios uolekties ilgio ir pusantros uolekties pločio. ¹⁸ Nukalsi iš aukso du kerubus; padirbsi juos iš kalstyto aukso prie abiejų malonės

sosto galų. ¹⁹ Padirbs vieną kerubą viename gale ir kitą kerubą kitame gale; padirbsi kerubus, sujungtus su malonės sostu prie abiejų jo galų. ²⁰ Kerubai turės išskleistus sparnus ir savo sparnais dengs malonės sostą. Jiedu bus vienas priešais kitą, bet jų veidai bus atgręžti į malonės sostą. ²¹ Malonės sostą uždėsi ant skrynios viršaus; į skrynią įdėsi Sandoros plokštes, kurias tau duosiu. ²² Ten aš susitiksiu su tavimi ir nuo malonės sosto viršaus – tarp dviejų kerubų, esančių viršum Sandoros Skrynios – pasakysiu tau visa, ką per tavo noriu įsakyti izraelitams.

Atnašų stalas

²³ Padarysi iš akacijos medžio stalą dviejų uolekčių ilgio, vienos uolekties pločio ir pusantros uolekties aukščio. ²⁴ Aptrauksi jį grynu aukso ir viršų aplenksi aukso apvadu. ²⁵ Padarysi aplink jį plaštakos platumo briauną, o aplink briauną – aukso apvadą. ²⁶ Nuliesi jam keturis aukso žiedus ir pritaisyai ant keturių kampų prie keturių kojų. ²⁷ Žiedai, laikantys karteles stalui nešti, bus prie pat briaunos. ²⁸ Karteles padirbsi iš akacijos medžio ir aptrauksi jas aukso. Jomis bus nešamas stalas. ²⁹ Stalo lėkštes ir indus smilkalams, dubenis ir ąsočius liejamosioms atnašoms padirbsi iš gryno aukso. ³⁰ * Ant stalo nuolat mano akivaizdoje laikysi padėtinę duoną.

Septynšakė žvakidė

³¹ Padarysi iš gryno aukso žvakidę. Žvakidės stovas ir kotas turės būti nu-kalti; taurelės, galvutės ir vainiklapiai turės būti iš vieno gabalo su žvakide. ³² Šešios šakos turės eiti iš jos šonų: trys šakos – iš vieno šono ir trys šakos – iš kito. ³³ Trys migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su galvute ir

^{25,5} Spėjama, kad tai jūrų gyvūnas.

^{25,17} Rom 3,25

^{25,30} Kun 24,5-8

vainiklapiais, ant vienos šakos, ir trys migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su galvute ir vainiklapiais, ant kitos šakos. Tokios bus visos šešios iš žvakidės išeinančios šakos.³⁴ Ant žvakidės koto bus keturios migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su savo galvute ir vainiklapiais.³⁵ Galvutė iš to paties gabalo bus po pirmąją šakų porą, galvutė iš to paties gabalo bus po antrąją šakų porą ir galvutė iš to paties gabalo bus po trečiąją šakų porą. Tai gi bus po galvutę visoms šešioms šakoms, išeinančioms iš žvakidės.³⁶ Galvutės ir jų šakos bus iš to paties gabalo, visos nukaltos iš gryno aukso.³⁷ Padarysi jai septynis žibintus. Žibintai turi būti ant jos padėti taip, kad apšviestų vietą žvakidės priekyje.³⁸ Žnyplės ir padėklai turi būti iš gryno aukso.³⁹ Žvakidė ir jos reikmenys turi būti padirbti iš vieno talento gryno aukso.⁴⁰ *Žiūrėk, kad juos padarytum pagal pavyzdį, parodytą tau ant kalno.

Audeklai

26 Pačią Padangtę padarysi iš dešimties dangų plonos suktinių siūlų drobės su mėlynos, violetinės bei tamsiai raudonos spalvos siūlais joje meistriškai išsiuvinėtais kerubais.² Kiekvienos dangos ilgis bus dvidešimt aštuonios uolektys, o plotis – keturios uolektys. Visos dangos bus vienodo dydžio.³ Penkios dangos bus susegtos viena su kita; kitos penkios dangos irgi bus susegtos viena su kita.⁴ Pritaisyti mėlynų verpalų kilpas ant vieno junginio galinės dangos pakraščio; tą patį padarysi ir ant kito junginio galinės dangos pakraščio.⁵ Penkiasdešimt kilpų pritaisyti prie vienos dangos ir penkiasdešimt kilpų – ant pakraščio dangos, esančios kitame junginyje. Kilpos turi būti viena priešais kitą.⁶ Padirb-

si penkiasdešimt aukso sagčių ir susėgsi dangas vieną su kita taip, kad pasidarytų Padangtė.

⁷Tada iš ožkos vilnos padarysi dangas ir Palapinei viršum Padangtės; padaryk vienuolika tokių dangų.⁸ Kiekvienos dangos ilgis bus trisdešimt uolekčių, o plotis – keturios uolektys. Visos vienuolika dangų bus vienodo dydžio.⁹ Susėgsi atskirai į viena penkias dangas ir atskirai šešias dangas. Šeštąją dangą sulenksi dvilinką Palapinės priekyje.¹⁰ Pritaisyti penkiasdešimt kilpų ant galinės dangos pakraščio viename junginyje ir penkiasdešimt kilpų ant galinės dangos pakraščio kitame junginyje.

¹¹Padirbsi iš vario penkiasdešimt sagčių, įtvirtinsi sagtis į kilpas ir visa taip sukabinsi, kad Palapinė būtų pastatyta.¹² O dalis, atliekanti nuo Palapinės dangų, – ana dvilinkoji danga – uždengs Padangtės galą.¹³ Panašiai Palapinės daėgos turės vienos uolekties pridėtinį ilgį prie abiejų kiekvienos dangos galų ir kabės nuleistos ligi žemės viename bei kitame Padangtės šone jai uždengti.¹⁴ O pačiai Palapinei padarysi priedangą iš raudonai dažytų avikailių ir virš jos – priedangą iš tehašimo odos.

Medžio sienos

¹⁵Padirbsi lentas iš akacijos medžio Padangtės sienoms pastatyti.¹⁶ Kiekvienos lentos ilgis turi būti dešimt uolekčių, o plotis – pusantros uolekties.¹⁷ Kiekviena lenta šonuose turės po dvi iškyšas lentoms sukabinti. Taip turės būti padirbtos visos Padangtės lentos.¹⁸ Padangtei padirbsi dvidešimt lentų pietinei sienai, pietų šonui; ¹⁹nuliesi keturiasdešimt sidabro pastovų padėti po dvidešimčia lentų: po du pastovus – po pirmosios lentos dviem iškyšomis ir po du pastovus – po kiekvienos kitos lentos dviem iškyšomis.²⁰ Ir Padangtės antrajai sienai – šiaurės

^{25,40} Apd 7,44; Hbr 8,5

šonui – padirbsi dvidešimt lentų²¹ su keturiasdešimt sidabro pastovų: po du pastovus po pirmąją lentą ir po du pastovus po kiekvieną kitą lentą.²² Padangtės užpakalinei sienai – vakarų šonui – padirbsi šešias lentas²³ ir Padangtės užpakalinės sienos kampams – dvi lentas.²⁴ Šios dvi žemai bus palaidos, bet viršuje sujungtos ties pirmąją sąvaržą. Abi jos turės būti taip padarytos; jos sudarys abu kampus.²⁵ Taigi iš viso bus aštuonios lentos su sidabro pastovais – šešiolika pastovų: po du pastovus po pirmąją lentą ir po du pastovus po kitomis lentomis.

²⁶ Padarysi iš akacijos medžio skersinius: penkis vienai Padangtės lentų sienai,²⁷ penkis kitai Padangtės lentų sienai ir penkis Padangtės užpakalinės sienos – vakarų šono – lentoms.²⁸ Vidurinis skersinis eis lentų sienos viduriu nuo vieno galo iki kito.²⁹ Lentas pakuosius ir nuliesi ant jų aukso žiedus skersiniams laikyti. Ir skersinius pakuosius.³⁰ Pastatysi Padangtę pagal ant kalno tau parodytą pavyzdį.

Uždangos

³¹ Padarysi uždangą iš plonos suktinių siūlų drobės su mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais meistriškai joje išsiuvinėtais kerubais.³² Pakabinsi ją ant keturių aukso aptrauktų akacijos medžio stulpų su aukso kabliais, stovinčių ant keturių sidabro pastovų.³³ *Uždangą pakabinsi žemiau sagčių ir ten, už uždangos, į vidų įneši Sandoros Skryniją. Uždanga atskirs šventąją vietą nuo šventų švenčiausiosios vietos.³⁴ Užkelsi malonės sostą ant Sandoros Skrynios šventų švenčiausiojoje vietoje.³⁵ Pastatysi stalą šiaupus uždangos, o žvakidę – pietiniame Padangtės šone priešais stalą; stalą pastatysi šiauriniame šone.

³⁶ Padarysi užuolaidą Palapinės ančiai iš plonos suktinių siūlų drobės, išsiuvinėtos mėlynų, violetinių bei tamsiai raudonų siūlų raštais.³⁷ Užuolaidai padarysi penkis akacijos medžio stulpus ir aptrauksi juos auksu. Jų kabliai turi būti iš aukso, o pastovus jiems nuliesi iš vario.

Deginamųjų aukų aukuras

27 Padarysi iš akacijos medžio aukurą penkių uolekčių ilgio, penkių uolekčių pločio – aukuras bus keturkampis – ir trijų uolekčių aukščio.² Ant jo keturių kampų turi būti padirbti ragai taip, kad išeitų tiesiog iš paties aukuro. Aptrauk jį variu.³ Padirbsi jam puodus pelenams supilti, grandiklius, dubenis, šakutes ir keptuves. Visus jo reikmenis padarysi iš vario.⁴ Padirbsi jam taip pat vario pinučius ir ant pinučių pritaisysi keturis vario žiedus prie visų keturių kampų.⁵ Pritvirtinsi pinučius žemiau, po aukuro briauna, kad jie nusidriektų žemyn iki pusės aukuro.⁶ Padarysi aukrui kartis – akacijos medžio kartis – ir aptrauksi variu.⁷ Kartys turi būti perkištos per žiedus, kad aukurą nešant, kartys būtų abipus jo.⁸ Padarysi jį tuščią, iš lentų. Kaip tau buvo parodyta ant kalno, taip jis turi būti ir padarytas.

Kiemas

⁹ Įrengsi Padangtės kiemą. Pietinėje pusėje – pietų pakraštyje – Padangtė turės šimto uolekčių plonos suktinių siūlų drobės uždangos¹⁰ su dvidešimt vario stulpų ir pastovų. Bet stulpų kabliai ir jų sankabos turi būti iš sidabro.¹¹ Panašiai ir išilgai šiaurės pakraščio turi būti šimto uolekčių ilgio uždangos su dvidešimt stulpų ir dvidešimt pastovų iš vario, o stulpų kabliai ir jų sankabos iš sidabro.¹² Vakariname kiemo pakraštyje turės būti penkiasdešimt uolekčių uždangos su dešimčia stulpų ir dešimčia pastovų.

¹³ Kieno plotis priekyje, iš rytų pusės, bus penkiasdešimt uolekčių. ¹⁴ Viena- me pakraštyje turės būti penkiolikos uolekčių uždangos su trim stulpais ir trim pastovais. ¹⁵ Ir kitame pakraš- tyje bus penkiolikos uolekčių uždan- gos su trim stulpais ir trim pastovais. ¹⁶ O kiemo vartams turės būti dvide- šimties uolekčių ilgio užuolaida iš plonos suktinių siūlų drobės, išsiuvi- nėtos mėlynų, violetinių bei tamsiai raudonų siūlų raštais. Ji turės keturis stulpus su keturiais pastovais. ¹⁷ Visi stulpai kieme bus su sankabomis ir kabliais iš sidabro, o pastovus turės iš vario. ¹⁸ Kieno ilgis bus šimtas uo- lekčių, plotis – penkiasdešimt ir aukš- tis – penkios uolekty. Tam turi būti panaudota plona suktinių siūlų dro- bė, o pastovai turi būti iš vario. ¹⁹ Visi Padangtės reikmenys visoms jos ap- eigoms, lygiai kaip ir visi jos kuole- liai ir visi kiemo kuoleliai, turės būti iš vario.

Aliejus žibintams

²⁰ Be to, idant nuolat degtų žibintas, tu įsakysi izraelitams tai šviesai at- nešti gryo iš alyvų išspausto aliejaus. ²¹ Susitikimo Palapinėje vietą šiapus uždangos, esančios priešais Sandoros plokštes, Aaronas ir jo sūnūs prižiūrės nuo vakaro iki ryto VIEŠPATIES akivaiz- doje. Tai bus amžinas įsakas visoms iz- raelitų kartoms.

Kunigų drabužiai

28 Pasišauk iš izraelitų savo bro- lį Aaroną drauge su jo sūnu- mis tarnauti man kunigais – Aaroną ir Aaron sūnus Nadabą bei Abihuvą, Eleazarą ir Itamarą. ² Pasiūdinsi savo broliui Aaronui šventus drabužius, kad būtų oriai puošnūs. ³ Todėl nu- rodyk visiems, turintiems įgūdžių, kuriems esu suteikęs išmonę, kad jie pasiūtų Aaronui drabužius, kuriais apsilvilkęs jis bus pašventintas tarnau-

ti man kunigu. ⁴ O drabužiai, kuriuos pasiūdinsi, yra šie: krūtinės dėklas, efodas, skraistė, tunika su kutais, tur- banas ir juosta. Siuvant šiuos šventus drabužius tavo broliui Aaronui ir jo sū- nums, kad jie tarnautų man kunigais, ⁵ turi būti panaudota auksas, mėlynį, violetiniai bei tamsiai raudonos spal- vos siūlai ir plona drobė.

Efodas ir krūtinės dėklas

⁶ Efodą padarysi iš aukso ir plonos suktinių siūlų drobės, meistriškai iš- siuvinėtos mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais. ⁷ Jis turės dvejas petnešas, prisiūtas prie efodo abiejų galų. ⁸ Meistriškai išausta juos- ta, esanti ant efodo, bus to paties dar- bo ir tokių pat medžiagų – iš aukso ir plonos suktinių siūlų drobės, puoš- tos mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais. ⁹ Paimsi du lazuri- to akmenis ir išraižysi juose Izrae- lio sūnų vardus: ¹⁰ šešis vardus – vie- name akmenyje ir šešis kitus vardus – kitame akmenyje pagal jų gimimo eilę. ¹¹ Kaip brangakmenių gludinto- jas išraižo antspaudu žiedus, taip tu išraižysi anuose dviejuose akmeny- se Izraelio sūnų vardus. ¹² Įrėminęs juos aukso rėmeliais, pritvirtinsi abu akmenis prie efodo petnešų kaip at- minimo akmenis Izraelio sūnums. Aaronas nešios jų vardus atminimui ant savo abiejų pečių VIEŠPATIES aki- vaizdoje. ¹³ Padirbsi aukso gėles ¹⁴ ir dvi grandinėles iš gryo aukso, nvy- tas kaip virvelės. Prie gėlių pritvirtinsi nvytąsias grandinėles.

¹⁵ Padarysi ir nuosprendžio dėklą ant krūtinės, išsiuvinėtą kaip ir efo- das. Turį padaryti jį iš aukso ir plonos suktinių siūlų drobės, puoštos mėly- nais, violetiniais bei tamsiai raudon- nais siūlais. ¹⁶ Krūtinės dėklas turi būti keturkampis ir dvilinkas, sprindžio il- gio ir sprindžio pločio. ¹⁷ Apdaigstysi jį keturiomis brangakmenių eilėmis.

Pirmoje eilėje bus sardas, topazas ir smaragdas, ¹⁸ antroje eilėje – granatas, safyras ir ametistas, ¹⁹ trečioje eilėje – hiacintas, agatas ir krištolas, ²⁰ ketvirtoje eilėje bus berilas, lazuritas ir jaspis. Įtvaruose jie turi būti įrėminti auksu. ²¹ Akmenų skaičius atitiks dvilikos Izraelio sūnų vardus; jie bus tarsi antspaudu žiedai su kiekviename išraižytu vienos iš dvylikos giminių vardu.

²² Padirbsi krūtinės dėklui grandinėles iš gryno aukso, suvytas tarsi virvelės. ²³ Padirbsi krūtinės dėklui ir du žiedus iš aukso, pritvirtinsi juos viršuje prie abiejų krūtinės dėklo kampų. ²⁴ Dvi aukso virvelės įversi į tuos du žiedus prie dėklo ant krūtinės kampo, ²⁵ o kitus du virvelių galus pririši priekyje prie dviejų įtvarų, pritvirtintų prie efodo petnešų. ²⁶ Padirbsi iš aukso kitus du žiedus ir pritvirtinsi juos apačioje prie dviejų krūtinės dėklo kampų ant užpakalinės pusės prie pat efodo. ²⁷ Tada padirbsi iš aukso dar du žiedus ir pritvirtinsi juos žemai efodo petnešų priekyje, prie jo siūlės virš meistriškai išaustos efodo juostos. ²⁸ Mėlyna virvelė taip sujungs krūtinės dėklo žiedus su efodo žiedais, kad krūtinės dėklas gulėtų tiesiog ant meistriškai išaustos efodo juostos ir negalėtų atsiskirti nuo efodo. ²⁹ Eidamas į šventąją vietą, Aaronas nešios Izraelio sūnų vardus nuosprendžio dėkle ant krūtinės viršum savo širdies kaip nuolatinį atminimą VIEŠPATIES akivaizdoje. ³⁰ Į šį nuosprendžio dėklą ant krūtinės įdėsi *Urimus ir Tumimus*, kad ir jie būtų prie Aarono širdies, kada tik jis eis VIEŠPATIES akivaizdon. Taigi Aaronas nuolat nešios izraelitų nuosprendį prie savo širdies VIEŠPATIES akivaizdoje.

^{28,30} Sk 27,21; Ezr 2,63; Neh 7,65

^{28,30} Hebr. „Šviesos ir Tobulybės“; jais izraelitų kunigas galėdavo skelbti nuosprendį Dievo vardu.

Kiti drabužiai

³¹ Efodo skraistę padarysi vien iš mėlynos medžiagos. ³² Jos viduryje bus skylė galvai, aplink šią skylę bus ausa atsiūlė, kaip paprastai būna šarvų liemenėje, idant nesuplyštų. ³³ Ant jos žemutinio apvado padarysi gumulus tarsi granatmedžio obuolius iš mėlynų, violetinių ir tamsiai raudonų siūlų aplink visą žemutinį apvadą; aplink visą apvadą tarp gumulų bus aukso varpeliai: ³⁴ pirma – aukso varpelis, po jo – granatmedžio obuolys, ir taip pakaitomis aplink visą žemutinį skraistės apvadą. ³⁵ Eidamas tarnybą Aaronas ją vilkės, kad girdėtųsi jos skambesys, kai jis įeina į šventyklą VIEŠPATIES akivaizdon ir kai išeina, idant nenumirtų.

³⁶ Padarysi iš gryno aukso gėlę ir išraižysi joje, kaip išraižoma antspaudu žiede, 'Pašvęsta VIEŠPAČIUI'. ³⁷ Pririši ją prie turbano mėlyna virvele taip, kad ji būtų turbano priekyje. ³⁸ Ji bus Aaronui ant kaktos, ir Aaronas prisiims sau bet kokią kaltę, kilusią izraelitams atnašaujant ir pašventinant savo šventąsias dovanas. Ji turi būti nuolat jam ant kaktos, idant izraelitai gautų malonę VIEŠPATIES akivaizdoje.

³⁹ Pasiūsi kutuotą tuniką iš plokštos drobės, padarysi turbaną iš plokštos drobės, juostą išsiuvinėsi raštais. ⁴⁰ Panašiai ir Aarono sūnums padarysi tunikas ir juostas, ir kepure; padarysi tai jų oriam puošnumui. ⁴¹ Apvilksi jais savo brolių Aaroną drauge su jo sūnumis. Patepsi juos, pripildysi jų rankas*, pašventinsi juos man tarnauti kunigais.

⁴² Jų nuogam kūnui nuo juosmens ligi šlaunų pridengti pasiūsi linines apatines kelnaites. ⁴³ Aaronas ir jo sūnūs turės jomis vilkėti, eidami į Susitikimo Palapinę ar artindamiesi prie

^{28,41} T. y. įteiksi jiems tarnybos reikmenis.

aukuro tarnauti šventojoje vietoje, kad neužsitrauktų kaltės ir nenumirtų. Tas įsakas bus amžinas jam ir jo palikuonims po jo.

Kunigų pašventimas

29 Pašventindamas juos tarnauti man kunigais, turėsi atlikti su jais tokias apeigas. Paimsi iš bandos jautuką ir du avinus be trūkumų, ² taip pat neraugintos duonos, neraugintų su įmaišytu aliejumi plokštinių ir neraugintų aliejumi apteptų tešlainių; juos kepsi iš geriausių kviečių miltų. ³ Sudėsi į pintinę ir atnašausi juos pintinėje. Atnašausi ir jautuką su dviem aviniais. ⁴ Aaroną ir jo sūnus atvesi prie Susitikimo Palapinės įėjimo ir nuplausi juos vandeniu. ⁵ Tada paimsi drabužius ir aprengsi Aaroną tunika, efodo skraiste, efodu bei nuosprendžio dėkle ant krūtinės ir apjuosi jį meistriškai išausta efodo juosta. ⁶ Uždėsi jam ant galvos turbaną ir pritvirtinsi ant jo šventąjį ženklą. ⁷ Pasiimsi patepimo aliejaus, išpilsi jam ant galvos ir jį patepsi. ⁸ Po to liepsi prieiti jo sūnums, apvilksi juos tunikomis, ⁹ apjuosi juos tomis ir uždėsi jiems kepures. Kunigo tarnyba bus jų amžinas įsakas. Tada įvesdinsi į kunigų tarnybą Aaroną ir jo sūnus.

Kunigų pašventimo aukos

¹⁰ Dabar nuvesi jautuką priešais Susitikimo Palapinę. Aaronas ir jo sūnūs uždės rankas jautukui ant galvos, ¹¹ o tu papjausi jį VIEŠPATIES akivaizdoje prie įėjimo į Susitikimo Palapinę, ¹² paimsi jautuko kraujo ir patepsi pirštu aukuro ragus, o kitą kraują išliesi aukuro papėdėje. ¹³ Paimsi visus taukus, dengiančius vidurius, kepenų lezgį, abu inkstus su taukais, esančiais ant jų, ir paversi juos dūmais ant aukuro. ¹⁴ O jautuko mėsą, jo odą ir atmatas sudeginsi ugnyje už stovyklos, nes tai yra auka už nuodėmę.

¹⁵ Tada paimsi vieną iš avinų. Aaronas ir jo sūnūs teuzdeda rankas jam ant galvos. ¹⁶ Papjauk aviną, paimk jo kraujo ir pašlakstyk juo visus aukuro šonus. ¹⁷ Po to sukaposi aviną į dalis, apiplausi jo vidurius bei kojas ir, pridėjęs juos prie kitų dalių ir galvos, ¹⁸ paversi dūmais ant aukuro. Tai ugninė atnaša VIEŠPAČIUI, *malonaus kvapo auka; ugninė auka VIEŠPAČIUI.

¹⁹ Paimsi ir antrą aviną. Aaronas ir jo sūnūs teuzdeda rankas jam ant galvos. ²⁰ Papjauk aviną, paimk jo kraujo, patepk juo Aarono dešinėsios ausies lezgį bei jo sūnų dešiniųjų ausų lezgečius ir jų dešiniųjų rankų nykščius bei jų dešiniųjų kojų didžiuosius pirštus, o likusiu krauju apšlakstyk visus aukuro šonus. ²¹ Po to paimsi kraujo, esančio ant aukuro, bei patepimo aliejaus, pašlakstysi Aaroną ir jo drabužius, taip pat jo sūnus ir sūnų drabužius. Tada jis ir jo drabužiai bus šventi, bus šventi ir jo sūnūs bei sūnų drabužiai.

²² Paimsi iš šio avino riebiąsias dalis – riebiąją uodegą, vidurius dengiančius taukus, kepenų lezgį, abu inkstus su taukais, esančiais ant jų, ir dešinę mentę, nes tai įvesdinimo į kunigų tarnybą avinas. ²³ Pridėk vieną kepalą duonos, vieną plokštainį, keptą su aliejumi, ir vieną tešlainį iš neraugintos duonos pintinės, stovinčios VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁴ Padėk visa tai Aaronui bei jo sūnums ant delnų ir atnašauk jas kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁵ Tada paimsi jas iš jų rankų ir paversi dūmais ant aukuro viršum ugninės atnašos kaip malonaus kvapo auką VIEŠPAČIUI. Tai ugninė auka VIEŠPAČIUI.

²⁶ Tada paimsi Aarono įvesdinimo į kunigo tarnybą avino krūtinę ir atnašausi ją kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. Tai bus tavo dalis. ²⁷ Pašventinsi įvesdinimo į

kunigo tarnybą avino – to, kuris buvo Aaronas, ir to, kuris buvo jo sūnų – krūtine, atnašautą kaip siūbuojamąją atnašą, ir mentę, atnašautą kaip dovanos atnašą.²⁸ Amžinu įsaku tai bus Aaronas ir jo sūnų dalis, kurią jie turės gauti iš izraelitų. Mat tai – atnašos; jos bus izraelitų atnaša – atnaša VIEŠPAČIUI iš jų bendravimo aukos.

²⁹ Šventieji Aaronas drabužiai po jo pereis sūnams, nes jais apsirengę jie bus patepami ir įvesdinami į kunigo tarnybą.³⁰ Tas sūnus, kuris taps kunigu vietoj jo ir eis tarnauti į šventyklą Susitikimo Palapinėje, vilkės jais septynias dienas.

³¹ Paimsi įvesdinimo į kunigo tarnybą aviną ir išvirsi jo mėsą šventojoje vietoje.³² Aaronas ir jo sūnūs prie įėjimo į Susitikimo Palapinę valgys avino mėsą ir pintinėje esančią duoną.³³ Tik jie valgys maistą, kuriuo yra atliktas permaldavimas, juos įvesdinant į kunigų tarnybą ir pašventinant. Niekas kitas jo nevalgys, nes jis yra šventas.³⁴ Jei liktų iš įvesdinimo į kunigų tarnybą mėsos ar duonos ligi ryto, sudeginsi liekanas ugnyje. Jos neturi būti valgomos, nes yra šventos.

³⁵ Pasielgsi su Aaronu ir jo sūnumis taip, kaip įsakiau. Per septynias dienas įvesdinsi juos į kunigų tarnybą.³⁶ Kasdien atnašausi jautį kaip permaldavimo auką už nuodėmę. Atnašausi auką už nuodėmę ir už aukurą, kai jį apvalysi; patepsi jį, kad pašventintum.³⁷ Septynias dienas tęsi permaldavimą už aukurą, kad jį pašventintum, ir aukuras bus ypač šventas. Kas tik prie jo prisiliestų, taps pašventintas.

³⁸ Štai ką atnašausi ant aukuro: nuolatatos po du mitulius avinėlius kasdien.³⁹ Vieną avinėlį atnašausi rytą, o kitą avinėlį – temstant.⁴⁰ Su pirmuoju avinėliu atnašausi vieną dešimtadalį saiko geriausių miltų, maišytų su vienu ketvirčiu hino aliejaus iš grūstų alyvų, ir vieną ketvirtį hino vyno liejamajai atnašai.⁴¹ O kitą avinėlį atnašausi

temstant; atnašausi jį kaip ir rytą su miltų atnaša bei liejamąją atnaša, ugnine atnaša kaip malonaus kvapo auka VIEŠPAČIUI.⁴² Tai bus nuolatinė deginamoji auka per jūsų kartas VIEŠPATIES akivaizdoje prie įėjimo į Susitikimo Palapinę, kur aš pasitiksiu tave ir kalbėsiuosi su tavimi.⁴³ Ten, prie aukuro, kuris bus pašvęstas mano šlove, aš pasitiksiu izraelitus.⁴⁴ Pašventinsiu Susitikimo Palapinę ir aukurą, pašventinsiu Aaroną ir jo sūnus tarnauti man kunigais.⁴⁵ Gyvensiu tarp izraelitų ir būsiu jų Dievas.⁴⁶ Ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS, jų Dievas, kuris išvedė juos iš Egipto žemės, kad galėtų tarp jų gyventi. Aš esu VIEŠPATS, jų Dievas.

Smilkalų aukuras

30 Padarysi aukurą smilkalams atnašauti; padarysi jį iš akacijos medžio.² Jis bus vienos uolekties ilgio ir vienos uolekties pločio – keturkampis, o aukščio turės dvi uolektis; iš to paties gabalo bus jo ragai.³ Aptrauksi aukurą grynų auksu – viršų, visus šonus bei ragus – ir aplenksi aukso apvadu.⁴ Žemiau apvado abiejuose aukuro šonuose pritaisysi du aukso žiedus kartelėms aukurui nešti.⁵ Karteles padirbsi iš akacijos medžio ir paauksuosi.⁶ Aukurą pastatysi priešais uždangą, esančią viršum Sandoros Skrynios, priešais malonės sostą, esantį viršum Sandoros plokščių, toje vietoje, kur su tavimi susitiksiu.⁷ Aaronas atnašaus ant jo kvapųjį smilkalą; atnašaus jį kas rytą, tvarkydamas žibintus.⁸ Ir temstant, uždegęs žibintus, Aaronas atnašaus jį kaip nuolatinę smilkalų atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje per visas jūsų kartas.⁹ Ant jo neatnašaukite kitokių smilkalų nei deginamosios aukos, nei valgio atnašų; neliekitė ant jo nei liejamųjų atnašų.¹⁰ Kartą per metus Aaronas atliks permaldavimo apeigas ant jo ragų. Per jūsų kartas jis atliks permaldavimo apeigas už aukurą kartą per metus permaldavimo už

nuodėmę aukos krauju. Šis aukuras ypač šventas VIEŠPAČIUI“.

Šventyklos mokestis

¹¹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ¹² „Kai surašinėsi izraelitus, kiekvienas, įrašomas į sąrašą, turės mokėti VIEŠPAČIUI išpirkimo mokestį už savo gyvastį, kad būtų išvengta bet kokios rykštės tarp surašomųjų. ¹³ Štai ką kiekvienas, įrašytas į sąrašą, turės mokėti: *pusę šekelio pagal šventyklos šekelį, o šekelis turi dvidešimt gėrų. Šis pusės šekelio mokestis – atnaša VIEŠPAČIUI. ¹⁴ Kiekvienas, kuris įrašomas į sąrašą, dvidešimtmetis ar vyresnis, duos VIEŠPATIES atnašą. ¹⁵ Turtingas neduos daugiau, o vargšas neduos mažiau negu pusę šekelio, kai atnešite šią VIEŠPATIES atnašą išpirkti savo gyvasčiui. ¹⁶ Paimsi šiuos permaldavimo pinigus iš izraelitų ir paskirsi juos Susitikimo Palapinės reikalams. Izraelitams VIEŠPATIES aki-vaizdoje tai bus priminimas išpirkimo, duoto už jūsų gyvastį“.

Vario praustuvus

¹⁷ VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ¹⁸ * „Padarysi vario praustuvą su vario pastovu apsi-plovimams. Pastatysi jį tarp Susitikimo Palapinės ir aukuro; pripilsi jį vandens. ¹⁹ Juo Aaronas ir jo sūnūs nusi-plaus rankas ir kojas. ²⁰ Eidami į Susitiki-mo Palapinę ar artindamiesi tarnauti prie aukuro, atnašaudami ugninę auką VIEŠPAČIUI, jie turi nusiplauti vande-niu, kad nenumirtų. ²¹ Jie nusiplaus rankas ir kojas, kad nenumirtų. Tai bus amžinas įsakas jiems – ir jam, ir jo pali-kuonims per kartas“.

Patepimo aliejus

²² *VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ²³ „Paimk brangiausių kvėpalų: penkių šim-

tų šekelių vertės skystos miros, pusę tiek, tai yra dviejų šimtų penkias-dešimt šekelių vertės kvapiojo cina-mono, dviejų šimtų penkiasdešimt šekelių vertės kvapiosios nendrės, ²⁴ penkių šimtų šekelių (pagal šven-tyklos šekelį) vertės kasijos ir vieną hiną alyvmedžio aliejaus. ²⁵ Iš jų paga-minsi šventąjį aliejų patepimui, tarsi jis būtų kvėpalų gamintojo sumaišy-tas. Jis bus šventas patepimo aliejus. ²⁶ Patepsi juo Susitikimo Palapinę ir Sandoros Skrynią, ²⁷ stalą ir visus in-dus, žvakidę ir jos reikmenis, aukurą smilkalams, ²⁸ deginamųjų aukų au-kurą su visais reikmenimis ir praus-tuvą su pastovu. ²⁹ Pašventinsi juos, idant būtų ypač šventi. Kas tik prie jų prisilies, taps pašventintas. ³⁰ Patepsi Aaroną ir jo sūnus, pašventinsi juos, kad jie galėtų man tarnauti kaip kunigai. ³¹ Izraelitams kalbėsi, sakydamas: „Tai bus mano šventas patepimo alie-jus per visas jūsų kartas. ³² Jis neturi būti naudojamas paprastam kūno pa-tepimui; jūs negaminsite kito mišinio tokios sudėties kaip jis. Jis yra šven-tas, ir jūs turite laikyti jį šventu. ³³ Kas tik pagamintų jį jį panašų ar pateptų juo pašalietį, bus pašalintas iš tau-tos“.

Smilkalas

³⁴ VIEŠPATS tarė Mozei: „Paimk kvapių-jų balzamų – natofo, onychų ir galba-no, – šių kvapiųjų balzamų kartu su grynais smilkalais po lygią dalį ³⁵ ir pagamink iš jų smilkalą, meistriškai sumaišytą mišinį, pasūdytą, gryną ir šventą. ³⁶ Šiek tiek jo sugrūsi į miltelius ir dalį padėsi priešais Sandoros plokš-tes Susitikimo Palapinėje, kurioje aš susitiksiu su tavimi. Jis bus jums ypač šventas. ³⁷ Darydami smilkalą pagal šio mišinio sudėtį, nedarysite jo sau; laikysite jį šventu VIEŠPAČIUI. ³⁸ Kas tik darys nors truputį tokio pat sau pauos-tyti, bus pašalintas iš tautos“.

^{30,13} Iš 38,25-26; Mt 17,24

^{30,18} Iš 38,8

^{30,22-38} Iš 37,29

Meistrų parinkimas

31 VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ² „Štai vardu pašaukiau Hūro sūnaus Ūrio sūnų Becalelį iš Judo giminės, ³ pripildžiau jį dieviškos dvasios – išminties, proto pažinimo ir sugebėjimo ⁴ gaminti dirbinius iš aukso, sidabro bei vario, ⁵ gludinti ir įtvirti brangakmenius, drožinėti iš medžio, išmanyti bet kokį amatą. ⁶ Be to, prie jo prisikyriau Ahísamacho sūnų Oholiabą iš Dano giminės ir į kiekvieno išmanančio širdį įdėjau išmintį, kad jie galėtų padaryti visa, ką tau įsakiau: ⁷ Susitikimo Palapinę, Sandoros Skrynią ir jos dangtį, visą Palapinės apstatymą, ⁸ stalą ir jo reikmenis, gryo aukso žvakidę ir visus jos reikmenis, aukurą smilkalų atnašoms, ⁹ deginamosios aukos aukurą su reikmenimis, praustuvą ir jo pastovą, ¹⁰ puošniuosius drabužius – Aarono šventuosius drabužius ir jo sūnų drabužius kunigiškajai tarnybai, ¹¹ patepimo aliejų ir kvapųjį smilkalą šventajai vietai. Visa tai jie padarys, kaip tau įsakiau“.

Šabo poilsio įsakai

¹² VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ¹³ „Tu turi pasakyti izraelitams: ‘Stenkitės laikytis mano šabų, nes tai ženklas tarp manęs ir jūsų per visas jūsų kartas, duotas tam, kad žinotumėte, jog aš, VIEŠPATS, jus pašventinu. ¹⁴ Todėl tu rite laikytis šabo, nes jis jums yra šventa diena. Kas jį išniekintų, bus nubaustas mirtimi. Kas jo metu bet ką dirbtų, bus atkirstas nuo tautos. ¹⁵ *Šešias dienas bus dirbama, bet septintoji diena yra visiško poilsio šabas – šventa diena VIEŠPAČIUI. Kas šabo dieną dirbtų bet kokį darbą, bus nubaustas mirtimi. ¹⁶ Todėl izraelitai laikysis šabo, švęsdami šabą per visas savo kartas kaip amžiną Sandorą.

¹⁷ *Amžinai jis bus ženklas tarp manęs ir izraelitų, nes per šešias dienas VIEŠPATS padarė dangų ir žemę, o septintąją dieną atsikvėpė ir ilsėjosi“.

¹⁸ Baigęs kalbėtis su Moze ant Sinajaus kalno, VIEŠPATS padavė jam Sandoros plokštes – akmens plokštes, rašytas paties Dievo pirštu.

Aukso veršis

32 Matydami, kad Mozė uždelė sė nusileisti nuo kalno, žmonės susirinko prie Aarono ir sakė jam: „Eikš, padirbk mums dievą, kuris mus vestų. Juk mes nežinome, kas nutiko Mozei – tam vyrui, kuris išvedė mus iš Egipto žemės“. ² Aaronas tarė jiems: „Nuimkite aukso auskarus, kuriuos nešioja įkabintus į ausis jūsų žmonos, sūnūs bei dukterys, ir atneškite juos man“. ³ Visi žmonės nusiėmė aukso auskarus, kabojuosius ausyse, ir atnešė juos Aaronui. ⁴ Jis, paėmęs iš jų rankų auksą, jį išlydė ir išskobė veršį. Tada jie sušuko: „Izraeli, štai tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egipto žemės!“ ⁵ Tai pamatęs, Aaronas pastatė priešais jį aukurą ir paskelbė: „Rytoj bus VIEŠPATIES šventė“. ⁶ Kitą dieną žmonės pakilo anksti, aukoję deginamąsias atnašas, atnašavo bendravimo aukas, *sėdosi valgyti ir gerti, po to kėlėsi užauti.

⁷ VIEŠPATS tarė Mozei: „Skubėk tuojau pat žemyn! Tavo tauta, kurią išvedei iš Egipto žemės, nedorai pasielgė. ⁸ Jie suskubo pasukti iš kelio, kuriuo eiti buvau jiems įsakęs, nusiliedino veršį ir aukoja jam, sakydami: ‘Izraeli, štai tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egipto žemės!’“ ⁹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei: „Matau, kad ši tauta yra kietasprandė. ¹⁰ Todėl dabar palik mane

^{31,17} Iš 20,11

^{32,1} Apd 7,40

^{32,4} Apd 7,41

^{32,6} 1 Kor 10,7

^{31,15} Iš 20,8-11; 23,12; 34,21; 35,2; Kun 23,3;

Jst 5,12-14

vieną, kad mano įniršis jiems įsiliepsnotų ir juos sunaikinčiau, o iš tavęs padaryčiau didelę tautą“.

¹¹*Bet Mozė maldavo VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir sakė: „O VIEŠPATIE, kam gi dega tavo įniršis prieš tautą, kurią išvedei iš Egipto žemės didžia galia ir galinga ranka? ¹²Kam gi egiptiečiai turėtų sakyti: 'Pikto siekdamas, jis išvedė juos tik išžudyti kalnuose ir išnaikinti nuo žemės paviršiaus'? Nusigręžk nuo savo degančio įniršio, pasigailėk ir nesiųsk nelaimės savo tautai. ¹³Atsimink Abraomą, Izaoką ir Izraelį, savo tarnus, kaip tu prisiekei jiems pačiu savimi, sakydamas: *'Padauginsiu jūsų palikuonis kaip dangaus žvaigždės ir *visą šį kraštą, kurį pažadėjau, duosiu jūsų palikuonims, ir jie pavaldės jį amžinai!'. ¹⁴VIEŠPATS pasigailėjo ir nesiuntė nelaimės, kuria buvo grasinęs savo tautai.

¹⁵Tada Mozė apsisuko ir leidosi nuo kalno, nešdamasis rankose dvi Sandomos plokštes – plokštes, prirašytas abiejose pusėse; vienoje ir kitoje pusėje jos buvo prirašytos. ¹⁶Plokštės buvo Dievo darbas, o raštas – Dievo raštas, įrėžtas plokštėse. ¹⁷Išgirdęs žmonių šauksmus, Jozuė tarė Mozei: „Karo šauksmas stovykloje!“ ¹⁸Bet šis atsakė: „Tai ne pergalės šauksmas, tai ne pralaimėjimo klyksmas.

Girdžiu tik užaujančių balsus...“

¹⁹Prisiartinęs prie stovyklos ir pamatęs veršį bei šokius, Mozė įniršo. Jis metė plokštes iš rankų ir sudaužė kalno papėdėje. ²⁰Paėmęs jų padarytą veršį, įmetė į ugnį. Sutrynęs į dulkes, išbėrė į vandenį ir pagirdė juo izraelitus.

²¹Mozė tarė Aaronui: „Ką tau ši tauta padarė, kad užtraukei jiems tokią sunkią nuodėmę?“ ²²Aaronas atsakė:

„Neniršk, mano viešpatie! Tu žinai, kad ši tauta linkusi į pikta. ²³Jie man sakė: 'Padirbk mums dievą, kuris mus vestų, nes mes nežinome, kas nutiko Mozei – vyrui, kuris išvedė mus iš Egipto žemės'. ²⁴Tada aš jiems sakiau: 'Kas iš jūsų turi aukso, tenusiima!' Jie davė man, aš įmečiau jį į ugnį, ir išėjo šis veršis!“

²⁵Mozė, pamatęs, kad žmonės elgėsi palaidai – Aaronas buvo leidęs jiems palaidai elgtis savo priešų pajuokai, – ²⁶atsistojo stovyklos vartuose ir tarė: „Kas už VIEŠPATĮ, teateina pas mane!“ Visi levitai susibūrė aplink jį. ²⁷Jis tarė jiems: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: 'Prisijuoskite kalaviją prie šono, visi iki vieno! Eikite nuo vartų prie vartų, išilgai ir skersai stovyklos, ir žudykite savo brolių, kaimyną ir giminitį!'. ²⁸Levitai padarė, kaip Mozė įsakė, ir tą dieną krito apie tris tūkstančius žmonių. ²⁹Mozė tarė: „Šiandien jūs pašventėte save VIEŠPATIES tarnybai, nes buvote kiekvienas prieš savo sūnų ar brolių, šiandien gavote sau palaiminimą“.

³⁰O kitą dieną Mozė tarė žmonėms: „Nusidėjote sunkia nuodėme. Bet dabar aš užkopsiu pas VIEŠPATĮ. Galbūt pajėgsiu atlyginti už jūsų nuodėmę“.

³¹Taigi Mozė sugrįžo pas VIEŠPATĮ ir tarė: „Deja! Ši tauta nusidėjo sunkia nuodėme. Pasidarė sau dievą iš aukso!

³²O dabar, jei tu tik atleistum jų nuodėmę... Bet jei ne, *ištrink mane iš knygos, kurią parašei!“ ³³Tačiau VIEŠPATS tarė Mozei: „Tą, kuris nusidėjo man, tik tą ištrinsiu iš savo knygos. ³⁴Dabar eik, vesk tautą į tą vietą, apie kurią tau kalbėjau. Tikėk manimi, mano angelas ves tave. Bet kai ateis bausmės diena, nubausiu juos už jų nuodėmę“.

³⁵Tada VIEŠPATS pasiuntė tautai rykštę už tai, kad privertė Aaroną padirbti jiems veršį.

^{32,11-14} Sk 14,13-19

^{32,13} Pr 22,16-17

^{32,13} Pr 17,8

^{32,32} Ps 69,28; Apr 3,5

Viešpats įsako iškelti

33 VIEŠPATS kalbėjo Mozei: „Eik, palik šią vietą, tu ir tauta, kurią išvedei iš Egipto žemės, ir keliauk į kraštą, kurį prisiekdamas pažadėjau *Abraomui, *Izaokui ir *Jokūbui, tar-damas: ‘Tavo palikuonims jį duosiu’.² Siųsiu pirma tavęs angelą ir išvarysiu kanaaniečius, amoritus, hetitus, perizus, hivus ir jebusiečius. ³ Keliauk į kraštą, tekantį pienu ir medumi. Bet aš pats nekeliausiu su jūsų gretomis, kad nesunaikinačiau jūsų, nes esate kietasprandė tauta“.

⁴ Išgirdę šiuos aštirus žodžius, žmonės apsilviko gedulo drabužiais. Niekas nesipuošė papuošalais. ⁵ Mat VIEŠPATS buvo pasakęs Mozei: „Sakyk izraelitams: ‘Jūs esate kietasprandė tauta. Jei eičiau su jūsų gretomis nors vieną akimirką, sunaikinačiau jus. Tad dabar nusiimk savo papuošalus; aš dar nuspręsiu, ką turiu su tavimi daryti“.⁶ Todėl izraelitai, keliaudami tolyn nuo Horebo, nebesipuošė savo papuošalais.

Susitikimo Palapinė

⁷ Mozė imdavo Palapinę ir pastatydavo ją už stovyklos, toli nuo stovyklos. Ji buvo vadinama Susitikimo Palapine. Norėdamas pasitarti su VIEŠPAČIU, eidavo į Susitikimo Palapinę, buvusią už stovyklos. ⁸ Kai tik Mozė eidavo į Susitikimo Palapinę, visi žmonės pakildavo ir stovėdavo, kiekvienas prie savo palapinės angos, ir lydėdavo akimis Mozę, kol jis įeidavo į Palapinę. ⁹ Mozei įėjus į Palapinę, nusileisdavo debesies stulpas ir sustodavo prie Palapinės įėjimo, o VIEŠPATS kalbėdavosi su Moze. ¹⁰ Kai žmonės pamatydavo debesies stulpą prie Palapinės įėjimo, visi pakildavo ir puldavo kniūbsti, kiekvienas

prie savo palapinės angos. ¹¹ VIEŠPATS kalbėdavosi su Moze veidas į veidą, kaip žmogus kalbasi su savo bičiuliu. Po to jis sugrįždavo į stovyklą, bet jo jaunas padėjęjas Jozuė, Nūno sūnus, nepajudėdavo iš Palapinės.

¹² Mozė tarė VIEŠPAČIUI: „Štai tu man liepei: ‘Vesk į priekį šią tautą’, bet nepasakei, ką pasiūsi su manimi. Be to, tu sakei: ‘Aš pažįstu tave var-du, tu iš tikrųjų radai malonę mano akyse’.¹³ Jei aš tikrai radau malonę tavo akyse, prašyčiau parodyti man savo kelią, kad galėčiau pažinti tave ir nuolat rasti malonę tavo akyse. Juk štai šie žmonės yra tavo tauta“.¹⁴ Jis atsakė: „Palengvindamas tau našta, aš pats eisiu su tavimi“.¹⁵ O Mozė jam atsakė: „Jei tu pats neitum kartu, neversk mūsų keltis iš šios vietos. Juk kaip kitaip būtų žinoma, kad radome malonę tavo akyse – aš ir tavo tauta, – jeigu neitum kartu su mumis? Argi ne tuo mes – tavo tauta ir aš – būsi-me paženklininti tarp visų tautų, esančių žemėje?“

¹⁷ Ir VIEŠPATS tarė Mozei: „Padarysiu ir tai, ko prašai, nes tu iš tikrųjų radai malonę mano akyse, ir tave aš pažįstu vardu“.¹⁸ Tada Mozė tarė: „Prašyčiau parodyti man savo šlovę“.¹⁹ O jis atsakė: „Aš padarysiu, kad praeis prieš tavo akis visas mano gerumas ir ištarsiu prieš tave vardą ‘VIEŠPATS’; *aš maloningas tiems, kuriems esu maloningas, ir pasigailiu tų, kurių pasigailiu.²⁰ Bet, – tarė jis, – mano veido negali pamatyti, nes žmogus negali pamatyti mane ir likti gyvas“.²¹ Ir VIEŠPATS tęsė: „Žiūrėk, netoli manęs yra vieta. Atsistok ant uolos.²² Praeinant mano šlovei, nukelsiu tave į uolos plyšį ir uždengsiu ranka, kol praeisiu.²³ Tuomet nukelsiu ranką, ir tu pamatysi mano nugarą. Bet mano veido niekas negali matyti“.

^{33,1} Pr 12,7.

^{33,1} Pr 26,3

^{33,1} Pr 28,13

^{33,19} Rom 9,15

Sandoros plokščių atnaujinimas

34 VIEŠPATS tarė Mozei: „Nusita-
šyk iš akmens dvi plokštes, to-
kias kaip pirmąsias. Aš įrašysiu plokš-
tėse žodžius, buvusius ant pirmųjų
plokščių, kurias tu sudaužei. ² Pasirenk
rytojaus rytui, o ryto metą užkopk į Si-
najaus kalną ir atsistok ten kalno vir-
šūnėje prie manęs. ³ Tenekopia niekas
kitas su tavimi, tenesirodo niekas kitas
niekur ant kalno; net tenebūna paleisti
ganytis ties kalnu avys ir galvijai“. ⁴ Tad
Moze atsiskėlė iš akmens dvi plokš-
tes, tokias kaip pirmąsias, ir, atsikėlęs
anksti rytą, pakilo kopti į Sinajaus kal-
ną, nešinas dviem akmens plokštėmis,
kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs. ⁵ Nu-
žengęs debesyje, VIEŠPATS buvo ten su
juo ir ištārė savo vardą „VIEŠPATS“. ⁶ Ir
VIEŠPATS praėjo pro jį, tardamas:

„VIEŠPATS, VIEŠPATS, esu gailestin-
gas ir maloningas Dievas, lėtas pykti,
gausus gerumo ir ištikimybės, ⁷ lydin-
tis gerumu lig tūkstantosios kartos, at-
leidžiantis kaltę, nusizengimą ir nuo-
dėmę, tačiau nepaliekantis kaltųjų be
bausmės, bet baudžiantis už tėvų kaltę
vaikus ir vaikų vaikus lig trečios ir ke-
tvirtos kartos“.

⁸ Moze tuojau pat nusilenkė ligi že-
mės ir pagarbino. ⁹ Jis tarė: „Jei radau
malonę tavo akyse, prašyčiau, Viešpa-
tie, eiti su mumis, nors ši tauta ir yra
kietasprandė. Atleisk mūsų kaltę ir
mūsų nuodėmę, priimk mus kaip savo
paveldą“.

¹⁰ [VIEŠPATS] atsakė: „Štai aš sudarau
Sandorą. Visai tavo tautai regint, pada-
rysiu tokius nuostabius darbus, kokių
nėra buvę padaryta visoje žemėje ir jo-
kioje tautoje. Visi žmonės, tarp kurių
gyveni, pamatys VIEŠPATIES darbus,
nes tai, ką tau darysiu, yra baimę ke-
liantis dalykas.

¹¹ Tad gerai įsidėmėk, ką šiandien
tau įsakau. Tikėk manimi, išvargsiu

tavo akivaizdoje amoritus, kanaanie-
čius, hetitus, perizus, hivus ir jebu-
siečius. ¹² Todėl saugokis ir nesudaryk
sandoros su gyventojais krašto, į kurį
eini, idant jie netaptų jums žabango-
mis. ¹³ *Nugriaukite jų aukurus, su-
dažykite jų paminklinius akmenis,
iškirskite jų šventuosius stulpus. ¹⁴ Ne-
garbinsite kito dievo, nes VIEŠPATS,
vardu Pavydulingasis, yra pavydulin-
gas Dievas. ¹⁵ Nesudaryk sandoros su
krašto gyventojais, kad, jiems ištvir-
kaujant su savo dievais ir aukojant savo
atnašas, vienas jų nepasikviestų tavęs
ir tu nevalgytum jų aukų. ¹⁶ O jei imsi
žmonas savo sūnams iš jų dukterų, iš-
tvirkaudamos su savo dievais jų dukte-
rys privers ir tavo sūnus ištvirtinti su
jų dievais.

¹⁷ *Nedirbsi sau jokių liedinamų die-
vų.

¹⁸ *Švęsi Neraugintosios duonos
šventę. Septynias dienas, kaip tau įsa-
kiau, valgysi neraugintą duoną abibo
mėnesį paskirtu metu, nes abibo mė-
nesį tu išėjai iš Egipto.

¹⁹ *Kas tik pirmąkart atveria įščias,
man priklauso: visi tavo galvijų patinai
– ar tai būtų karvės, ar avies pirmagi-
niai. ²⁰ *Asilo pirmagimis turi būti iš-
pirktas avimi. O jei jo neišperki, turi
nusukti jam sprandą. Pirmagimį savo
sūnų turėsi išpirkti.

Nė vienas nepasirodys mano aki-
vaizdoje tuščiomis rankomis.

²¹ *Šešias dienas dirbsi, bet septin-
tą dieną turi ilsėtis. Net arimo ir pjū-
ties metu turi ilsėtis. ²² *Švęsi Savai-
čių šventę, kviečiapjūtės pirmienas,

^{34,13} Jst 16,21

^{34,17} Iš 20,4; Kun 19,4; Jst 5,8; 27,15

^{34,18} Iš 12,14–20; Kun 23,6–8; Sk 28,16–25

^{34,19} Iš 13,2

^{34,20} Iš 13,13

^{34,21} Iš 20,9–10; 23,12; 31,15; 35,2; Kun 23,3;

Jst 5,13–14

^{34,22} Kun 23,15–21; Sk 28,26–31

ir, metams baigiantis, *Derliaus nuėmimo šventę. ²³ Tris kartus per metus visi tavo vyriškiai pasirodys VIEŠPATIES Dievo, Izraelio Dievo, akivaizdoje. ²⁴ Kadangi aš iškeldinsiu tautas prieš tau ateinant ir išplėsiu tavo ribas, niekas negeis tavo krašto, tau einant pasirodyti VIEŠPATIES, tavo Dievo, akivaizdoje tris kartus per metus.

²⁵ *Neatnašausi mano aukos kraujo su kuo nors raugintu, nepaliksi Paschos aukos iki rytojaus.

²⁶ *Rinktines savo žemės pirmienas atneši į VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus. *Nevirsi ožiuko jo motinos piene“.

²⁷ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Užrašyk šiuos žodžius, nes pagal šiuos žodžius aš sudariau Sandorą su tavi mi ir su Izraeliu“. ²⁸ Jis išbuvo ten su VIEŠPAČIU keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, nevalgydamas nė duonos, negerdamas nė vandens. Jis užrašė ant plokščių Sendoros žodžius – Dešimt Įsakymų.

Moze nusileidžia nuo kalno

²⁹ *Moze nusileido nuo Sinajaus kalno. Nusileidęs nuo kalno su dviem Sendoros plokštėmis rankoje, Moze nežinojo, kad jo veido oda švytėjo dėl to, kad buvo kalbėjęs su Dievu. ³⁰ Pamatę švytinčią jo veido odą, Aaronas ir visi izraelitai bijojo prie jo prisiartinti. ³¹ Bet Mozei juos pašaukus, Aaronas ir visi bendrijos vadovai priėjo. Moze su jais kalbėjosi. ³² Tada prisiartinę visi izraelitai, ir jis perdavė jiems visa, ką VIEŠPATS buvo jam kalbėjęs ant Sinajaus kalno. ³³ Baigęs su jais kalbėtis, Moze užsidengė veidą gobtuvu. ³⁴ Bet eidamas pas VIEŠPATĮ kalbėtis su juo, Moze nusiimdavo gobtuvą, kolei būda-

vo pas VIEŠPATĮ. O kai išeidavo ir sakydavo izraelitams, kas jam buvo įsakyta, ³⁵ izraelitai matydavo, kad jo veido oda švyti. Tada Mozė vėl užsidengdavo veidą gobtuvu, kol vėl eidavo kalbėtis su VIEŠPAČIU.

Šabo taisyklės

35 Mozė surinko visą izraelitų bendriją ir sakė jiems: „Štai ką VIEŠPATS įsakė jums daryti:

² *Šešias dienas bus dirbama, o septyntoji diena bus jums visiško poilsio šabas, šventas VIEŠPAČIUI. Kas jo metu dirbtų bet kokį darbą, turi būti nubaustas mirtimi. ³ Šabo dieną niekur savo gyvenvietėse nekursite ugnies“.

Aukos šventajai Padangtei

⁴ Mozė sakė visai izraelitų bendrijai: „Štai ką VIEŠPATS įsakė: ⁵ Padarykite tarp savųjų rinkliavą VIEŠPAČIUI. Kiekvienas, dosnios širdies skatinamas, teatneša VIEŠPAČIUI auką: aukso, sidabro ir vario, ⁶ mėlynos, violetinės bei tamsiai raudonos spalvos siūlų ir plonos drobės, ožkos vilnos, ⁷ išdirbtų avikailių ir akacijos medienos, ⁸ aliejaus šviesai, kvepalų patepimo aliejui ir kvapiajam smilkalui, ⁹ lazurito akmenų bei brangakmenių efodui ir krūtinės dėklui.

¹⁰ Kas tik iš jūsų yra nagingas, teatina ir tepadaro visa, ką VIEŠPATS įsakė: Padangtę, ¹¹ jos Palapinę su apdangalu, sagtimis, lentomis, skersiniais, stulpais ir pastovais, ¹² skrynią su kartelėmis, malonės sostą ir uždangą pertvarai, ¹³ stalą su kartelėmis bei visais reikmenimis ir padėtine duona, ¹⁴ žvakidę apšvietimui su jos reikmenimis bei žibintais ir aliejų šviesai, ¹⁵ aukurą smilkalams su kartelėmis, patepimo aliejų bei kvapųjį smilkalą ir užuolaidą prie įėjimo – įėjimo į Palapinę,

^{34,22} Kun 23,39-43

^{34,25} Iš 12,10

^{34,26} Įst 26,2

^{34,26} Įst 24,21

^{34,29-35} 2 Kor 3,7-16

^{35,2} Iš 20,8-11; 23,12; 31,15; 34,21; Kun 23,3;

Įst 5,12-14

¹⁶deginamųjų aukų aukurą su variniais pinučiais, kartelėmis bei visais reikmenimis, praustuvą su pastovu, ¹⁷kiemo uždangas, stulpus bei pastovus ir užuolaidą kiemo vartams, ¹⁸Padangtės kuolelius ir kiemo kuolelius su virvėmis, ¹⁹drabužius, dėvimus tarnaujant šventykloje, šventuosius drabužius Aaronui ir drabužius jo sūnums kunigiškai tarnybai“.

²⁰Tada izraelitų bendrija pasitraukė nuo Mozės, ²¹o atėjo visi tie, kurių širdis buvo dosni ir kuriuos skatino jų dvasia, atnešdami VIEŠPAČIUI auką Susitikimo Palapinės statybai, visai jos tarnybai ir šventiesiems drabužiams. ²²Vyrai ir moterys – visi, kurie buvo dosnios širdies – atnešė ir sagų, ir auskarų, ir žiedų, ir karolių, visokių aukšinių daiktų. Kiekvienas, kas tik galėjo, atnešė VIEŠPAČIUI aukso atnašą. ²³O visi tie, kurie turėjo ar mėlynų, ar violetinių, ar tamsiai raudonų siūlų, ar plonos drobės, ar ožkos vilnos, ar išdirbtų avikailių, ar švelnios odos, atnešė jų. ²⁴Kiekvienas, kas tik galėjo duoti sidabro ar vario atnašą, davė ją kaip VIEŠPATIES atnašą; kiekvienas, kas tik turėjo akacijos medžio, tinkamo statybai, atnešė jo. ²⁵Visos nagingos moterys verpė rankomis ir atnešė, ką buvo suverpusios – mėlynų, violetinių bei tamsiai raudonų siūlų ir plonų lininių siūlų; ²⁶o moterys, nagingai verpiančios ožkos vilną, širdies skatinamos, verpė ožkos vilną. ²⁷Giminių galvos atnešė lazurito akmenų ir brangakmenių efodui ir krūtinės dėklui, ²⁸kvepalų ir aliejaus apšvietimui, patepimo aliejui bei kvapiajam smilkalui. ²⁹Taigi vyrai ir moterys, kuriuos širdis paskatino ką nors atnešti VIEŠPATIES per Mozę įsakytiems darbams atlikti, atnešė tai VIEŠPAČIUI kaip savanorišką auką.

Šventyklos meistrai

³⁰Tada Mozė tarė izraelitams: „Štai VIEŠPATS vardu pašaukė Hūro sūnaus

Ūrio sūnų Becalelį iš Judo giminės, ³¹pripildė jį dieviškos dvasios – išminties, proto, pažinimo ir sugebėjimo ³²gaminti dirbinius iš aukso, sidabro bei vario, ³³gludinti ir įtvirti brangakmenius, drožinėti iš medžio, išmanyti bet kokį dailės amatą. ³⁴Jis suteikė jiedviem – jam ir Oholiabui, Ahisamacho sūnui iš Dano giminės – gebėjimą ir kitus pamokyti. ³⁵Juodu jis pripildė išminties atlikti darbą ir meistro, ir apmatų sumanytojo, ir siuvinėtojo mėlynais, violetiniais, tamsiai raudonais siūlais ir plonais lininiais siūlais, ir audėjo – bet kokio amatininko ir meistro.

36 Todėl Becalelis ir Oholiabas bei visi nagingi vyrai, kuriems VIEŠPATS davė išmonės ir išminties atlikti visus darbus statant šventyklą, imsis darbo ir padarys visa, kaip VIEŠPATS įsakė“.

²Tada Mozė pašaukė Becalelį ir Oholiabą bei visus vyrus, kuriuos VIEŠPATS buvo pripildęs išminties, visus, kurių širdis skatino juos eiti ir imtis darbo. ³Jie perėmė iš Mozės visas savanoriškas aukas, izraelitų atneštas šventyklos statybai. Bet žmonės ir toliau kas rytą nešė Mozei savanoriškas aukas. ⁴Todėl visi meistrai, užsiėmę įvairiais šventyklos darbais, paliko savo darbą, atėjo ⁵ir sakė Mozei: „Žmonės atneša kur kas daugiau negu reikia darbui, kurį mums VIEŠPATS įsakė atlikti“. ⁶Tad Mozė davė įsakymą paskelbti stovykloje: „Niekas – nei vyras, nei moteris – tegu nebesistengia aukoti ką nors daugiau šventyklai!“ Taip žmonės buvo sulaikyti nuo nešimo, ⁷nes jau buvo daugiau, negu gana darbui padaryti.

Padangtės statyba

⁸Tada nagingiausi darbininkai padarė dešimties dangų Padangtę iš plonos suktinių siūlų drobės su mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais

meistriškai išsiuvinėtais kerubais. ⁹Kiekvienos dangos ilgis buvo dvidešimt aštuonios uolektys, o plotis – keturios uolektys. Visos dangos buvo vienodo dydžio.

¹⁰Penkias dangas jie susegė vieną su kita; kitas penkias dangas irgi susegė vieną su kita. ¹¹Pritaisė mėlynų siūlų kilpas ant vieno junginio galinės dangos pakraščio; tą pat padarė ir ant kito junginio galinės dangos pakraščio. ¹²Penkiasdešimt kilpų pritaisė prie vienos dangos ir penkiasdešimt kilpų – ant pakraščio dangos, esančios kitame junginyje. Kilpos buvo viena priešais kitą. ¹³Padirbo penkiasdešimt aukso sagčių ir susegė dangas vieną su kita taip, kad išėjo Padangtė.

¹⁴Jie padirbo ir dangas iš ožkos vilnos Palapinei viršum Padangtės. Tų dangų padirbo vienuolika. ¹⁵Kiekvienos dangos ilgis buvo trisdešimt uolekčių, o plotis – keturios uolektys. Visos vienuolika dangų buvo vienodo dydžio. ¹⁶Penkias dangas susegė atskirai į vieną, ir šešias dangas atskirai į vieną. ¹⁷Pritaisė penkiasdešimt kilpų ant galinės dangos pakraščio viename junginyje ir penkiasdešimt kilpų ant galinės dangos pakraščio kitame junginyje. ¹⁸Padirbo iš vario penkiasdešimt sagčių dangoms sukabinti, kad būtų galima Palapinę pastatyti. ¹⁹Iš išdirbtų avikailių padarė Palapinei priedangą, o virš jos – priedangą iš tēhašimodo odos.

Medžio sienos

²⁰Tada jie padirbo akacijos medžio lentų Padangtės sienoms pastatyti. ²¹Kiekvienos lentos ilgis buvo dešimt uolekčių, o plotis – pusantros. ²²Kiekviena lenta šonuose turėjo po dvi vieną su kita suderintas iškylas lentoms sukabinti. Tą pat jie padarė su visomis Padangtės lentomis. ²³Padirbo Padangtei lentų: dvidešimt len-

tų – pietinei sienai, pietų šonui; ²⁴iš sidabro nuliejo keturiasdešimt pastovų padėti po dvidešimčia lentų: po du pastovus – po pirmosios lentos dviem iškyšomis ir po du pastovus – po kiekvienos kitos lentos dviem iškyšomis. ²⁵Padangtės šiaurinei sienai – šiaurės šonui – padirbo dvidešimt lentų ²⁶su keturiasdešimt sidabro pastovų: po du pastovus – po pirmąją lentą ir po du pastovus – po kiekvieną kitą lentą. ²⁷O Padangtės užpakalinei sienai – vakarų šonui – padirbo šešias lentas. ²⁸Padangtės užpakaliniams kampams padirbo po dvi lentas. ²⁹Žemai jos buvo palaidos, bet viršuje sujungtos ties pirmąją sąvaržą. Taip jas padarė abiejuose kampuose. ³⁰Taigi iš viso buvo aštuonios lentos su sidabro pastovais – šešiolika pastovų, kiekvienai lentai po du pastovus.

³¹Jie padirbo skersinius iš akacijos medžio: penkis – vienai Padangtės lentų sienai, ³²penkis – kitai Padangtės lentų sienai ir penkis – Padangtės užpakalinės sienos – vakarų šono – lentoms. ³³Padarė taip, kad vidurinis skersinis eitų lentų sienos viduriu nuo vieno galo iki kito. ³⁴Lentas ir skersinius paausavo, o žiedus skersiniams laikyti padarė iš aukso.

Uždangos

³⁵Jie padarė uždangą iš plonos suktinių siūlų drobės su mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonos spalvos siūlais meistriškai išsiuvinėtais kerubais. ³⁶Jai pakabinti padirbo keturis stulpus iš akacijos medžio ir juos paausavo. Stulpų kabliai buvo iš aukso, o pastovus stulpams nuliejo iš sidabro. ³⁷Palapinės angai padarė užuolaidą iš plonos suktinių siūlų drobės su mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais išsiuvinėtais raštais ³⁸ir penkis stulpus su kabliais. Jų viršūnės ir apvatus aptraukė auksu, bet penki pastovai buvo iš vario.

Sandoros Skrynia

37 Becalelis padirbo akacijos medžio skrynią. Ji buvo pustrėčios uolekties ilgio, pusantrios uolekties pločio ir pusantrios uolekties aukščio. ²Ją aptraukė grynų aukso iš vidaus ir iš lauko, aplenkė aukso apvadu. ³Keturioms jos kojoms nuliejo keturis žiedus: po du žiedus – vienam šonui ir po du žiedus – kitam šonui. ⁴Padirbo akacijos medžio karteles, jas paauksavo, ⁵ir skryniai nešti perkišo per žiedus, esančius ant skrynios šonų. ⁶Padarė malonės sostą iš gyno aukso pustrėčios uolekties ilgio ir pusantrios uolekties pločio. ⁷Iš kalstyto aukso padarė du kerubus ir pritaisė juos prie abiejų malonės sosto galų: ⁸vieną kerubą – prie vieno galo ir kitą kerubą – prie kito galo; kerubus pritaisė taip, kad jie buvo lyg iš vieno gabalo su malonės sosto galais. ⁹Kerubai laikė išskleistus į viršų sparnus ir dengė jais malonės sostą. Stovėjo jiedu vienas priešais kitą, bet jų veidai buvo atgręžti į malonės sostą.

Atnašų stalas

¹⁰Jis padirbo iš akacijos medžio stalą dviejų uolekčių ilgio, vienos uolekties pločio ir pusantrios uolekties aukščio. ¹¹Aptraukė jį grynų aukso ir viršų aplenkė aukso apvadu. ¹²Padarė aplink jį plaštakos platumo briauną, o aplink briauną – aukso apvadą. ¹³Nuliejo jam keturis aukso žiedus ir pritaisė ant keturių kampų prie keturių kojų. ¹⁴Žiedai, laikantys karteles stalui nešti, buvo prie pat briaunos. ¹⁵Karteles stalui nešti jis padirbo iš akacijos medžio ir aptraukė jas aukso. ¹⁶Reikmenis, kurie turėjo būti ant stalo – lėkštes ir indus smilkalams, dubenis ir ąsočius liejamosioms atnašoms – jis padarė iš gyno aukso.

Septynšakė žvakidė

¹⁷Jis padirbo iš gyno aukso žvakidę. Žvakidės stovas ir kotas buvo nukalti;

taurelės, galvutės ir vainiklapiai buvo iš vieno gabalo su žvakide. ¹⁸Šešios šakos ėjo iš jos šonų: trys šakos – iš vieno šono ir trys šakos – iš kito. ¹⁹Trys migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su galvute ir vainiklapiais ant vienos šakos, ir trys migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su galvute ir vainiklapiais, ant kitos šakos. Tokios buvo visos šešios iš žvakidės išeinančios šakos. ²⁰Ant žvakidės koto buvo keturios migdolo žiedo pavidalo taurelės, kiekviena su savo galvute ir vainiklapiais. ²¹Galvutė iš to paties gabalo buvo po pirmąją šakų porą, galvutė iš to paties gabalo buvo po antrąją šakų porą ir galvutė iš to paties gabalo – po trečiąją šakų porą. ²²Galvutės ir jų šakos buvo iš to paties gabalo, visos nukaltos iš gyno aukso. ²³Jis padirbo jai septynis žibintus ir žnyples, ir padėklus iš gyno aukso. ²⁴Žvakidę ir jos reikmenis jis padarė iš vieno talento gyno aukso.

Smilkalų aukuras

²⁵Aukurą smilkalams jis padarė iš akacijos medžio. Jis buvo vienos uolekties ilgio ir vienos uolekties pločio – keturkampis, o aukščio turėjo dvi uolektis; iš to paties gabalo buvo jo ragai. ²⁶Aptraukė aukurą grynų aukso – viršų, visus šonus bei ragus ir aplenkė aukso apvadu. ²⁷Žemiau apvado abiejuose aukuro šonuose pritaisė du auksinius žiedus kartelėms aukurai nešti. ²⁸Karteles padirbo iš akacijos medžio ir paauksavo.

²⁹*Taip pat jis pagamino šventąjį patepimo aliejų ir kvapųjį smilkalą, tarsi jie būtų kvepalų gamintojo mišiniai.

Deginamųjų aukų aukuras

38 Iš akacijos medžio padarė ir aukurą deginamajai aukai. Jis buvo penkių uolekčių ilgio ir penkių

uolekčių pločio – keturkampis, o aukščio turėjo tris uolektis. ² Ant jo keturių kampų padirbo keturis ragus, išeinančius iš paties aukuro. ³ O visus aukuro reikmenis – puodus pelenams, grandiklius, dubenis, šakutes ir keptuves padirbo iš vario. ⁴ Padirbo aukurui vario pinučius po jo briauna, nutįsusius žemyn nuo briaunos iki pusės aukuro. ⁵ Nuliejo keturis žiedus prie keturių varinių pinučių kampų kartims laikyti. ⁶ Kartis padirbo iš akacijos medžio ir aptraukė variu. ⁷ Jam nešti perkišo kartis per žiedus aukuro šonuose. Aukurą padirbo tuščią iš lentų.

Vario praustuvas

⁸ *Jis padarė vario praustuvą su vario pastovu iš veidrodžių tų moterų, kurios tarnavo prie įėjimo į Susitikimo Palapinę.

Kiemas

⁹ Jis įrengė kiemą. Pietų pakraščio – į pietų pusę – kiemo uždangos buvo plonės suktinių siūlų drobės, šimto uolekčių ilgio; ¹⁰ jų dvidešimt stulpų su dvidešimčia pastovų buvo iš vario, bet stulpų kabliai ir sankabos buvo iš sidabro. ¹¹ Šiaurės pakraščio uždangos buvo šimto uolekčių ilgio; dvidešimt stulpų ir dvidešimt pastovų buvo iš vario, bet stulpų kabliai ir sankabos – iš sidabro. ¹² Vakarų pakraščio užuolaidos buvo penkiasdešimt uolekčių ilgio su dešimčia stulpų ir dešimčia pastovų; stulpų kabliai ir sankabos buvo iš sidabro. ¹³ Rytų pakraštyje kiemo ilgis buvo penkiasdešimt uolekčių. ¹⁴ Viename vartų šone uždanga buvo penkiolikos uolekčių su trim stulpais ir trim pastovais. ¹⁵ Lygiai taip ir kitame šone; abiejų kiemo vartų šonų užuolaidos buvo penkiolikos uolekčių su trim stulpais ir trim pastovais.

¹⁶ Visos kiemo uždangos buvo iš plonos suktinių siūlų drobės. ¹⁷ Stulpų pastovai buvo iš vario, bet stulpų kabliai bei jų sankabos – iš sidabro, o stulpų viršūnės buvo pasidabruotos. Visi kiemo stulpai buvo padengti sidabru. ¹⁸ Kiemo vartų užuolaida buvo iš plonos suktinių siūlų drobės, išsiuvinėtos mėlynais, violetiniais ir tamsiai raudonais siūlais. Ji buvo dvidešimt uolekčių ilgio; jos aukštis, arba plotis, buvo penkios uolektys, toks kaip ir kiemo dangų. ¹⁹ Keturi stulpai ir jų keturi pastovai buvo iš vario, o kabliai – iš sidabro. Stulpų viršūnės buvo pasidabruotos, o sankabos – iš sidabro. ²⁰ Palapinės ir kiemo kuoleliai buvo iš vario.

Sunaudoti metalai

²¹ Štai Padangtės, Sendoros Padangtės, apyskaita, kurią, Mozei įsakius ir Aaronui kunigui Itamarui vadovaujant, padarė levitai. ²² O Becalelis, Hūro sūnaus Ūrio sūnus iš Judo giminės, buvo padaręs visa, ką Mozei VIEŠPATIS buvo įsakęs padaryti, ²³ drauge su Ahi-samacho sūnumi Oholiabu iš Dano giminės, meistrų, dailininku ir turinčiu įgūdžių siuvinėti ploną drobę mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonos spalvos siūlais.

²⁴ Aukso, sunaudoto visos šventyklos statybos darbams – auksas suaukotas kaip atnašos, – buvo dvidešimt devyni talentai ir septyni šimtai trisdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį. ²⁵ *Sidabro, surinkto per bendrijos surašymą, buvo šimtas talentų ir tūkstantis septyni šimtai septyniasdešimt penki šekeliai pagal šventyklos šekelį, po ²⁶ vieną beką nuo galvos (tai yra po *pusšekelį pagal šventyklos šekelį) kiekvieno, įrašyto į sąrašą ir turinčio dvidešimt metų arba vyresnio, iš viso šešių šimtų trijų tūkstančių penkių

38,25–26 Iš 30,11–16

38,26 Mt 17,24

šimtų ir penkiasdešimt vyrų. ²⁷ Šimtinė sidabro talentų buvo sunaudota šventyklos pastovams ir uždangos pastovams nuliudinti – šimtas pastovų iš šimtinės talentų, po talentą kiekvienam pastovui. ²⁸ Iš tūkstančio septynių šimtų septyniasdešimt penkių šekelių jis padirbo kablius stulpams, aptraukė jų viršūnes ir padarė jiems sankabas. ²⁹ Vario buvo suaukota septyniasdešimt talentų ir du tūkstančiai keturi šimtai šekelių. ³⁰ Iš jo jis padirbo pastovus Susitikimo Palapinės durims, vario aukurą su vario pinučiais ir visus aukuro reikmenis, ³¹ visus pastovus kiemui ir pastovus kiemo vartams, visus kuolelius Padangtei ir visus kuolelius kiemui.

Vyriausiojo kunigo drabužiai

39 Iš mėlynų, violetinių ir tamsiai raudonų siūlų jie išaudė puikius apdarus šventyklos tarnybai. Jie pagamino šventuosius drabužius Aaronui, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Efodas ir krūtinės dėklas

² Efodą padarė iš aukso ir plonos suktinių siūlų drobės, puoštos mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais. ³ Išploję auksą į lakštus, sukarpė į siūlus ir jais išsiuvinėjo meniškus raštus drauge su mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais plonoje suktinių siūlų drobėje. ⁴ Padarė efodui dvejus petnešas, prisiūtas prie abiejų jo galų. ⁵ Išsiuvinėtoji juosta buvo iš tų pačių medžiagų ir to paties meistriškumo kaip ir efodas. Ji buvo padaryta iš plonos suktinių siūlų drobės, puoštos auksu ir mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

⁶ Lazurito akmenys buvo paruošti, įrėminti aukso rėmeliais ir juose išraižyti Izraelio sūnų vardai, kaip išraižomas antspaudo žiedas. ⁷ Juos pri-

tvirtino prie efodo petnešų, kad būtų Izraelio sūnams atminimo akmenys, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

⁸ Kaip ir efodą iš plonos suktinių siūlų drobės padarė krūtinės dėklą, meistriškai išsiuvinėtą auksu ir mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais. ⁹ Jis buvo keturkampis. Krūtinės dėklą padarė dvilinką, sprindžio ilgio ir sprindžio pločio. ¹⁰ Apdaigstė jį keturiomis brangakmenių eilėmis. Pirmoje eilėje buvo sardas, topazas ir smaragdas, ¹¹ antroje eilėje – granatas, safyras ir ametistas, ¹² trečioje eilėje – hiacintas, agatas ir krištolas, ¹³ ketvirtyje eilėje – berilas, lazuritas ir jaspis. Brangakmeniai buvo įrėminti aukso rėmeliais. ¹⁴ Akmenų skaičius atitiko dvylikos Izraelio sūnų vardus; jie buvo tarsi antspaudo žiedai su kiekviename išraižytu vienos iš dvylikos giminių vardu. ¹⁵ Krūtinės dėklui padirbo grandinėles iš gyno aukso, suvytas tarsi virvelės; ¹⁶ jam padirbo iš aukso du įtvarus ir du auksinius žiedus. Žiedus pritvirtino ant abiejų krūtinės dėklo kampų ¹⁷ ir įvėrė aukso virveles į šiuos du žiedus krūtinės dėklo kampuose. ¹⁸ Abiejų virvelių galus pritvirtino prie dviejų įtvarų, pririšdami juos priekyje prie efodo petnešų. ¹⁹ Tada padirbo iš aukso kitus du žiedus ir pritvirtino juos apačioje prie dviejų krūtinės dėklo kampų ant užpakalinės pusės prie pat efodo. ²⁰ Padirbo dar du žiedus iš aukso ir pritvirtino juos žemai efodo petnešų priekyje, prie jo siūlės virš meistriškai išaustos efodo juostos. ²¹ Tada, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs Mozei, jie sujungė mėlyna virvele krūtinės dėklo žiedus su efodo žiedais, kad jis gulėtų ant meistriškai išaustos efodo juostos ir neatsiskirtų nuo efodo.

Kiti drabužiai

²² Efodo skraistę išaudė vien iš mėlynų siūlų. ²³ Skylė galvai skraistės viduryje buvo kaip skylė šarvų liemenėje su

atsiulėjimu aplink skylę, idant nesuplyštų. ²⁴Ant žemutinio skraistės apvado padirbo granatmedžio obuolius iš plonos suktinių siūlų drobės, puoštus mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais. ²⁵Padirbo taip pat varpelius iš gryno aukso ir pritvirtino tarp granatmedžio obuolių ant žemutinio skraistės apvado, visus aplinkui tarp granatmedžio obuolių. ²⁶Pakaitomis varpelis ir granatmedžio obuolys, varpelis ir granatmedžio obuolys, ir taip aplink visą žemutinį apvadą skraistės, skirtos vilkėti atliekant tarnybą, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

²⁷Aaronui ir jo sūnums pagamino tunikas iš plonos drobės, ²⁸turbaną iš plonos drobės, kepurės iš plonos drobės, lininius apatinius drabužius iš plonos suktinių siūlų drobės ²⁹ir plonos suktinių siūlų drobės juostą puošnias išsiuvinėjo mėlynais, violetiniais bei tamsiai raudonais siūlais, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

³⁰Padirbo iš gryno aukso gėlę – pašventimo ženklą – ir, kaip išraižomas antspaudas žiedas, išraižė joje įrašą „Pašvęsta VIEŠPAČIUI“. ³¹Gėlei prie turbano pritvirtinti užrišo mėlyną virvelę, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Darbų užbaigimas

³²Taip buvo užbaigti visi Susitikimo Palapinės Padangtės darbai. Izraelitai visa padarė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

³³Tada jie atnešė Padangtę su Palapine ir visais reikmenimis pas Možę: kablius, lentas, skersinius, stulpus bei pastovus, ³⁴raudonai dažytų avikailių dangas, tehašimo odos dangas ir pertvaros uždangą, ³⁵Sandoros Skrynią su kartelėmis ir malonės sostu, ³⁶stalą su visais reikmenimis ir padėtine duona, ³⁷gryno aukso žvakidę su žibintais bei visais reikmenimis ir aliejų apšvietimui, ³⁸aukso aukurą, patepimo aliejų bei kvapųjį smilkalą ir užuolaidą Pa-

lapinės įėjimui, ³⁹vario aukurą ir vario pinučius, karteles bei visus reikmenis, praustuvą su pastovu, ⁴⁰kiemo dangas, stulpus bei pastovus, užuolaidą kiemo vartams su virvėmis ir kuoleliais, visa, kas reikalinga Padangtės tarnybai Susitikimo Palapinėje, ⁴¹puikius apdarus šventyklos tarnybai bei šventuosius drabužius kunigui Aaronui ir drabužius jo sūnums kunigų tarnybai eiti. ⁴²Kaip VIEŠPATS buvo įsakęs Mozei, taip izraelitai buvo atlikę visus darbus. ⁴³Pamatęs, kad visa jie buvo padarę, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs, Možė palaimino juos.

Padangtės pašventinimas

40 VIEŠPATS tarė Mozei: ²„Pirmo mėnesio pirmą dieną pastatysi Susitikimo Palapinės Padangtę. ³Padėsi į ją Sandoros Skrynią ir atskirsi uždanga. ⁴Įneši stalą ir jį padengsi. Tada įneši žvakidę ir uždegsi jos žibintus. ⁵Aukso aukurą smilkalais pastatysi priešais Sandoros Skrynią ir pakabinsi Padangtės duryse užuolaidą. ⁶Deginamųjų aukų aukurą pastatysi Susitikimo Palapinėje priešais įėjimą į Padangtę, ⁷praustuvą padėsi tarp Susitikimo Palapinės ir aukuro, pripilsi į jį vandens. ⁸Iš visų pusių įrengsi kiemą ir pakabinsi užuolaidą ant kiemo vartų.

⁹Tada paimsi patepimo aliejaus ir patepsi Padangtę ir visa, kas joje; pašventinsi ją drauge su visu apstatymu, kad būtų šventa. ¹⁰Šventindamas deginamųjų aukų aukurą su visais jo reikmenimis, patepsi ir jį, kad būtų ypač šventas. ¹¹Patepsi ir praustuvą drauge su pastovu ir pašventinsi jį.

¹²Tada atvesi Aaroną ir jo sūnus prie Susitikimo Palapinės durų ir, apiplovęs vandeniu, ¹³apvilksi Aaroną šventuoju apdaru ir patepsi, šventindamas jį, kad jis man tarnautų kaip kunigas. ¹⁴Atvesi ir jo sūnus, apvilksi juos tunikomis ¹⁵ir patepsi juos, kaip patepei jų

tėvą, kad jie tarnautų man kaip kuniagai. Šis patepimas suteiks jiems amžiną kunigystę per visas kartų kartas“.

¹⁶Taip Mozė ir padarė. Kaip VIEŠPATS jam buvo įsakęs, taip jis ir padarė.

¹⁷Taigi antrų metų pirmo mėnesio pirmą dieną buvo pastatyta Padangtė. ¹⁸Mozė pastatė Padangtę. Jis padėjo pastovus, sustatė lentas, uždėjo skersinius ir iškėlė stulpus; ¹⁹po to išskleidė Palapinę viršum Padangtės, uždėdamas virš jos Palapinės dangą, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ²⁰Jis paėmė liudijimą ir įdėjo jį į Skrynią, pritaisė prie Skrynios karteles, užkėlė ant Skrynios viršaus malonės sostą ²¹ir įnešė Skrynią į Padangtę. Tada pakabino uždangą ir uždengė Sandoros Skrynią, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ²²Stalą padėjo Susitikimo Palapinėje, prie Padangtės šiaurės pakraščio šia pusį uždangos, ²³ir išdėliojo ant jo padėklus duonos, kad ji būtų VIEŠPATIES akivaizdoje, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ²⁴Žvakidę padėjo Susitikimo Palapinėje priešais stalą prie Padangtės pietų pakraščio ²⁵ir uždegė žibintus VIEŠPATIES akivaizdoje, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ²⁶Aukso aukurą padėjo Susitikimo Palapinėje priešais uždangą ²⁷ir atnašavo ant jo kvapųjį smilkalą, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ²⁸Jis pakabino ir užuo-

laidą ant įėjimo į Padangtę. ²⁹Aukurą deginamosioms aukoms jis pastatė Susitikimo Palapinėje prie įėjimo į Padangtę ir atnašavo ant jo deginamąsias aukas bei javų atnašas, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ³⁰Tarp Susitikimo Palapinės ir aukuro padėjo praustuvą ir pripildė vandens, ³¹kuriuo ir Mozė, ir Aaronas, ir jo sūnūs nusiplovė rankas ir kojas. ³²Kada tik eidavo į Susitikimo Palapinę ir artindavosi prie aukuro, jie apsiplaudavo, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ³³Aplink Padangtę bei aukurą jis įrengė kiemą ir užkabino užuolaidą ant kiemo vartų. Taip Mozė užbaigė darbą.

Dievo Artumas Padangtėje

³⁴Tada debesis uždengė Susitikimo Palapinę, ir *VIEŠPATIES šlovė pripildė Padangtę. ³⁵Mozė negalėjo įeiti į Susitikimo Palapinę, nes ją gaubė debesis ir pripildė VIEŠPATIES šlovė. ³⁶Kai tik debesis pakildavo nuo Padangtės, izraelitai leisdavosi į kelionę. ³⁷Bet jeigu debesis nepakildavo, jie tol nesileisdavo į kelionę, kol jis nepakildavo. ³⁸Dieną virš Padangtės buvo matyti VIEŠPATIES debesis, o naktį viso Izraelio namų akivaizdoje kiekvienoje jų kelionės sustojimo vietoje ten būdavo ugnis.

^{40,34} 1 Kar 8,10-11; Iz 6,4; Ez 43,4-5; Apr 15,8

KUNIGŲ KNYGA

Kunigų knyga (gr. *leutikon*, lot. *leviticus*; hebr. *vajjigra* „jis pašaukė“) – Penkiaknygės, arba Toros, trečia knyga.

Šioje daugiasluoksnėje knygoje, apimančioje didžiumą judėjams svarbių nuostatų bei įsakymų, atspindėtos Dievo garbinimo apeigos nuo Mozės laikų iki Babilonijos tremties (XIII–VI a. pr. Kr.): aukojimai (sk. 1–7), kunigų šventimai (sk. 8–10), apeiginio švarumo nuostatai (sk. 11–16), šventumo teisynas (sk. 17–26), atnašų išpirkimas (sk. 27).

Gilindamasis į apeigų ir nuostatų prasmę, Izraelis ieško darnos tarp švenčiamos dievogarbos ir išpažįstamo tikėjimo.

Deginamoji auka

1 VIEŠPATIS pasišaukė Mozę ir kalbėjo jam iš Susitikimo Palapinės, tar-damas: ²„Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems. Kai kas nors iš jūsų nori atves-ti VIEŠPAČIUI gyvulio atnašą, atveskite atnašą iš jaučių bandos ar iš avių bei ožkų kaimenės.

³Jei atnaša yra deginamoji auka iš jaučių bandos, jis atves sveiką jautį prie Susitikimo Palapinės įėjimo, kad būtų priimtas jo vardu VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁴Ten jis uždės ranką ant galvos deginamajai aukai, kad ji būtų priimta jo labui kaip permaldavimas už jį. ⁵Jautis bus papjautas VIEŠPATIES akivaizdoje, o Aaronas ir jo sūnūs atnašaus kraują, išliedami jį ant visų šonų aukuro, esančio prie Susitikimo Palapinės įėjimo. ⁶Tada deginamoji auka bus nulupta ir sukapota į dalis. ⁷Kunigo Aarono sū-nūs užkurs ant aukuro ugnį ir priklaus į ugnį malkų. ⁸Po to Aarono sūnūs, ku-nigai, išdėlios sukapotas dalis drauge su galva ir taukais ant ugnies ir malkų, esančių ant aukuro. ⁹O viduriai ir kojos bus apiplauti vandeniu. Tada kunigas pavers dūmais visą atnašą ant aukuro kaip ugninę atnašą – malonaus kvapo auką VIEŠPAČIUI.

¹⁰Jei atnaša deginamajai aukai yra iš smulkių gyvulių – avių ar ožkų kaime-

nės, jis atves sveiką aviną ar ožį. ¹¹Šis bus papjautas prie šiaurinio aukuro krašto VIEŠPATIES akivaizdoje. Tada Aarono sūnūs, kunigai, išlies jo kraują ant visų aukuro šonų. ¹²Sukapotas dalis kunigas išdėlios drauge su galva ir taukais viršum degančių malkų ant au-kuro. ¹³O viduriai ir kojos bus apiplau-tos vandeniu. Tada kunigas atnašaus visa, paversdamas dūmais ant aukuro. Tai deginamoji auka – malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI.

¹⁴Jei atnaša VIEŠPAČIUI yra degina-moji auka iš paukščių, jis parinks ją iš purplelių ar balandžių. ¹⁵Kunigas at-neš jį prie aukuro, nusuks galvą ir ant aukuro pavers dūmais. O kraujas bus išlietas ant aukuro šonų. ¹⁶Jis atskirs gurklį su viskuo kas jame ir numes į pelenams skirtą vietą rytinėje aukuro pusėje. ¹⁷Tada, perplėšęs paukštį per vidurį ir pusių neatskirdamas, ku-nigas pavers jį dūmais ant aukuro vir-šum malkų ant ugnies. Tai deginamoji auka – malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI.

Javų aukos

2 Kai kas nors duoda javų atna-šą VIEŠPAČIUI, jo atnaša turi būti geriausi miltai. Jis užpils ant jų alie-jaus, apibarstys smilkalais ²ir atneš

Aarono sūnums, kunigams. Kunigas, paėmęs iš jos saują geriausių miltų ir aliejaus, drauge su visais smilkalais pavers šią priminimo atnašą dūmais ant aukuro, malonaus kvapo ugninę auką VIEŠPAČIUI. ³O kas lieka nuo javų atnašos, bus Aaronui ir jo sūnums; tai švenčiausia dalis ugninių atnašų VIEŠPAČIUI.

⁴Kai duosi javų atnašą, iškeptą krosnyje, ji turi būti iš geriausių miltų: nerauginti papločiai, įmaišyti aliejumi, arba neraugintos aliejumi apteptos bandelės. ⁵Jei tavo javų atnaša kepta keptuvėje, ji bus iš geriausių miltų, išminkyta su aliejumi ir nerauginta. ⁶Padalyk ją į gabalus ir apipilk aliejumi. Tai javų atnaša. ⁷Jei tavo javų atnaša yra atnaša puode, ji bus paruošta iš geriausių miltų aliejuje.

⁸Kai atneši VIEŠPAČIUI javų atnašą, paruoštą vienu iš šių būdų, ji bus paduota kunigui, ir šis padės ją ant aukuro. ⁹Kunigas paims iš javų atnašos priminimo dalį ir pavers ją dūmais ant aukuro kaip malonaus kvapo ugninę atnašą VIEŠPAČIUI. ¹⁰O kas lieka nuo javų atnašos, bus Aaronui ir jo sūnums; tai švenčiausia dalis ugninių atnašų VIEŠPAČIUI.

¹¹Visos javų atnašos, kurias duodi VIEŠPAČIUI, turi būti neraugintos, nes nei raugo, nei medaus nepaversi dūmais kaip ugninės aukos VIEŠPAČIUI. ¹²Jas galite atnešti VIEŠPAČIUI kaip pirmienų atnašas, tačiau ant aukuro jos nebus dedamos, kad duotų malonų kvapą. ¹³Visas javų atnašų aukas pasūdyti druska. Tenestinga tavo javų atnašoms tavo Sendoros su Dievu druskos. Su visomis savo atnašomis turi atnašauti druskos.

¹⁴Jei neši VIEŠPAČIUI derliaus pirmienų javų atnašą, atneši savo derliaus pirmienų šviežias ugnyje pagruzdintas varpas, kruopas iš šviežių grūdų kaip pirmienų javų atnašą. ¹⁵Užpilsi ant jos aliejaus ir apibarstysi smilkalais. Tai

javų atnaša. ¹⁶O kunigas pavers dūmais jos priminimo dalį – dalį šviežių grūdų su aliejumi ir drauge su smilkalais. Tai ugninė atnaša VIEŠPAČIUI.

Bendravimo aukos

3 Jei kieno atnaša yra bendravimo auka, ir jis atnašauja gyvulį iš jaučių bandos, turi atnašauti VIEŠPATIES akivaizdoje sveiką patiną ar sveiką patelę. ²Jis uždės ranką savo atnašai ant galvos ir papjaus gyvulį prie Susitikimo Palapinės įėjimo, o Aarono sūnūs, kunigai, išlies kraują ant aukuro šonų. ³Tada iš bendravimo aukos jis atnašaus kaip ugninę atnašą VIEŠPAČIUI vidurius dengiančią riebiąją plėvę ir ant vidurių esančius taukus, ⁴abudu inkstus su taukais, kurie yra ant jų prie paslėpsnių, ir kepenų lezgį, kurį išims drauge su inkstais. ⁵Tada Aarono sūnūs pavers tai dūmais ant aukuro drauge su deginamąja auka viršum malkų ant ugnies kaip malonaus kvapo ugninę atnašą VIEŠPAČIUI.

⁶Jei jo atnaša yra bendravimo auka VIEŠPAČIUI iš avių kaimenės, jis turi atnašauti sveiką patiną ar sveiką patelę. ⁷Jei jis duoda avį kaip savo atnašą, atves ją VIEŠPATIES akivaizdon ⁸ir uždės ranką atnašai ant galvos. Ji bus papjauta priešais Susitikimo Palapinę, o Aarono sūnūs išlies jos kraują ant visų aukuro šonų. ⁹Iš bendravimo aukos jis kaip ugninę auką VIEŠPAČIUI atnašaus jos taukus: visą riebiąją uodegą, kuri turi būti atkirta prie pat stuburo, vidurius dengiančią riebiąją plėvę ir taukus, kurie yra ant vidurių, ¹⁰abudu inkstus su taukais, kurie yra ant jų prie paslėpsnių, ir kepenų lezgį, kurį išims drauge su inkstais. ¹¹Tada kunigas pavers visa tai dūmais ant aukuro kaip ugninę maisto atnašą VIEŠPAČIUI.

¹²Jei jo atnaša yra ožka, atves ją VIEŠPATIES akivaizdon ¹³ir uždės ranką jai ant galvos. Ji bus papjauta priešais Susitikimo Palapinę, o Aarono sūnūs

išlies jos kraują ant visų aukuro šonų.¹⁴ Iš jos jis atnašaus kaip ugninę atnašą VIEŠPATIUI vidurius dengiančią riebiąją plėvę ir visus taucus, kurie yra ant vidurių,¹⁵ abudu inkstus drauge su taukais, kurie yra ant jų prie paslėpsnių, ir kepenų lezgį, kurį išims drauge su inkstais.¹⁶ Tada kunigas visa tai pavers dūmais ant aukuro kaip ugninę maisto atnašą maloniam kvapui.

Visi taukai priklauso VIEŠPATIUI.¹⁷ Tai amžinas įsakas visoms jūsų kartoms, kad ir kur jūs gyventumėte: nevalgysite jokių taukų nei jokio kraujo“.

Aukos už kunigo nuodėmę

4 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas:² „Sakyk izraelitams: kai žmogus nusideda netyčiomis bet kuriam iš VIEŠPATIES įsakymų, darydamas tai, kas uždrausta,

³ jei pateptasis kunigas nusideda taip, kad kaltė krinta ant tautos, už nuodėmę, kuria nusidėjo, jis turi atnašauti sveiką jautį iš bandos kaip auką už nuodėmę VIEŠPATIUI.⁴ Jis atves jautį prie Susitikimo Palapinės durų priešais VIEŠPATį ir uždės ranką jautiui ant galvos. Jautis bus papjautas VIEŠPATIES akivaizdoje.⁵ Tada pateptasis kunigas pasems jaučio kraujo ir atneš į Susitikimo Palapinę.⁶ Padažęs pirštą kraujyje, kunigas pašlakstys juo septynis kartus VIEŠPATIES akivaizdoje šventyklos uždangos link.⁷ Kunigas krauju pavilgys ragus kvapiojo smilkalo aukuro, esančio VIEŠPATIES akivaizdoje Susitikimo Palapinėje, o likusį jaučio kraują išlies prie papėdės deginamųjų aukų aukuro, kuris yra prie Susitikimo Palapinės įėjimo.⁸ Išims visus aukos už nuodėmę jaučio taucus: vidurius dengiančią riebiąją plėvę ir visus taucus, kurie yra ant vidurių,⁹ abudu inkstus drauge su taukais, kurie yra ant jų prie paslėpsnių, ir kepenų lezgį, kurį išims kartu su inkstais,¹⁰ kaip buvo išimta iš bendravimo aukos jaučio. Kunigas pavers juos dū-

mais ant deginamųjų aukų aukuro.¹¹ O jaučio odą ir visą mėsą drauge su galva, kojomis, viduriais ir išmatomis –¹² visas jaučio liekanas – jis išneš į švarią vietą už stovyklos, kur išpilami pelenai, ir sudegins ant laužo. Toje vietoje, kur išpilami pelenai, viskas bus sudeginta.

Aukos už Izraelio bendruomenės nuodėmę

¹³ Jei visa Izraelio bendruomenė netyčia suklysta ir, bendrijai to nė neįsivaizduojant, padaro ką nors, kas pagal VIEŠPATIES įsakymus neturėtų būti daroma, ir užsitraukia kaltę,¹⁴ tai nuodėmei, kuria jie užsitraukė kaltę, paaiškęjus, bendrija atnašaus jautį iš bandos kaip auką už nuodėmę ir atves jį priešais Susitikimo Palapinę.¹⁵ Bendrijos seniūnai uždės rankas jautiui ant galvos VIEŠPATIES akivaizdoje, ir jautis bus papjautas priešais VIEŠPATį.¹⁶ Pateptasis kunigas atneš jaučio kraują į Susitikimo Palapinę.¹⁷ Padažęs pirštą kraujyje, kunigas pašlakstys juo VIEŠPATIES akivaizdoje septynis kartus uždangos link.¹⁸ Tada krauju pavilgys ragus aukuro, esančio VIEŠPATIES akivaizdoje Susitikimo Palapinėje, o likusį kraują išlies prie papėdės deginamųjų aukų aukuro, kuris yra prie Susitikimo Palapinės įėjimo.¹⁹ Visi jo taukai bus išimti ir paversti dūmais ant aukuro.²⁰ Su šiuo jaučiu pasiilgs kaip su aukos už nuodėmę jaučiu; tą patį su juo padarys. Taigi kunigas atliks už juos permaldavimą, ir jiems bus atleista.²¹ O patį jautį jis išgabens už stovyklos ir sudegins kaip pirmąjį jautį. Tai bendrijos auka už nuodėmę.

Aukos už bendruomenės vadų nuodėmę

²² Kai netyčia nusideda valdovas, darydamas ką nors iš tų dalykų, kurie pagal VIEŠPATIES, jo Dievo, įsakymus neturėtų būti daromi, ir pasijunta kaltas,

²³ arba jo padarytoji nuodėmė jam primenama, jis atves sveiką ožį kaip savo atnašą. ²⁴ Uždės ranką ožiui ant galvos, ir ožys bus papjautas toje vietoje, kur pjaunamos deginamosios aukos VIEŠPATIES akivaizdoje. Tai auka už nuodėmę. ²⁵ Tada kunigas paims savo pirštu aukos už nuodėmę kraujo ir pavilgys juo deginamųjų aukų aukuro ragus, o likusį kraują išlies prie deginamųjų aukų aukuro papėdės. ²⁶ Visi jo taukai bus paversti dūmais ant aukuro, kaip daroma su bendravimo aukos taukais. Taip kunigas atliks permaldavimą valdovo labai už nuodėmę, ir ji bus atleista.

Aukos už paprasto žmogaus nuodėmę

²⁷ *Jei kas iš paprastų žmonių netyčiomis nusideda, darydamas ką nors iš tų dalykų, kurie pagal VIEŠPATIES įsakymus neturėtų būti daromi, ir pasijunta kaltas, ²⁸ ar jo padarytoji nuodėmė jam primenama vėliau, tai jis atves sveiką ožką kaip savo atnašą už nuodėmę, kurią yra padaręs. ²⁹ Jis uždės ranką ant galvos aukai už nuodėmę, ir auka už nuodėmę bus papjauta deginamųjų aukų vietoje. ³⁰ Tada kunigas paims savo pirštu jos kraujo ir pavilgys juo deginamųjų aukų aukuro ragus, o likusį kraują išlies prie aukuro papėdės. ³¹ Visi jos taukai bus išimti, kaip iš bendravimo aukos, ir kunigas pavers juos dūmais ant aukuro, kad būtų malonus kvapas VIEŠPAČIUI. Taip kunigas atliks permaldavimą jo labai, ir jam bus atleista.

³² O jei atnaša, kurią jis atveda kaip auką už nuodėmę, yra avis, jis turi atvesti avelę be trūkumų. ³³ Jis uždės ranką ant galvos aukai už nuodėmę, ir ji bus papjauta toje vietoje, kur pjaunamos deginamosios aukos. ³⁴ Tada kunigas paims savo pirštu jos kraujo ir

pavilgys juo deginamųjų aukų aukuro ragus, o likusį kraują išlies prie aukuro papėdės. ³⁵ Visi jos taukai bus išimti kaip ir iš bendravimo aukos avies, ir kunigas pavers juos dūmais ant aukuro virš ugninių atnašų VIEŠPAČIUI. Taip kunigas paaukos permaldavimo auką jo labai už nuodėmę, kurią anas padarė, ir jam bus atleista.

Ypatingi atnašų už nuodėmę atvejai

5 Jei žmogus nusideda, būdamas prisaikdintas būti liudytoju, ir nors gali paliudyti, nes matė ar iš kitur sužinojo apie dalyką, bet atsisako kalbėti ir užsitraukia kaltę,

² arba paliesdamas ką nors nešvaraus, nors to ir nesuvokdamas, – ar tai būtų lavonas nešvaraus žvėries, ar nešvaraus galvijo, ar nešvaraus roplio – jis tampa nešvarus ir užsitraukia kaltę,

³ arba paliesdamas, nors to ir nesuvokdamas, žmogaus nešvarumą, bet kokį nešvarumą, dėl kurio tampa nešvarus, bet vėliau suvokia savo kaltę,

⁴ arba kai žmogus neapgalvotai ištaria lūpomis priesaiką geram ar blogam tikslui, kaip kad žmonės pratę prisiekinėti neapgalvotai, ir vėliau suvokia savo kaltę dėl tokios priesaikos,

⁵ kai jis suvokia savo kaltę bet kuriuo šių atvejų, išpažins nuodėmę, kuria nusidėjo. ⁶ Atves VIEŠPAČIUI kaip bausmę už nuodėmę, kuria nusidėjo, patelę iš avių kaimenės – avį ar ožką – kaip auką už nuodėmę. Kunigas atliks permaldavimą jo labai už jo nuodėmę.

⁷ Bet jei jis neišgali atnašauti avies, tai atnašaus kaip bausmę už nuodėmę, kuria nusidėjo, du purplelius ar du balandžius, vieną – aukai už nuodėmę, o kitą – deginamajai aukai. ⁸ Nuneš juos pas kunigą, o jis aukos pirma tą, kuris yra auka už nuodėmę, nusukdamas jam galvą prie kaklo, bet nenukirsdamas galvos. ⁹ Aukos už nuodėmę krauju pašlakstys aukuro šoną, o likęs kraujas bus išlietas prie

aukuro papėdės. Tai auka už nuodėmę. ¹⁰ O antrą paruoš deginamajai aukai, kaip paprastai daroma. Taip kunigas atliks permaldavimą jo labui už nuodėmę, kuria jis nusidėjo, ir jam bus atleista.

¹¹ Bet jei jis neišgali atnašauti dviejų purpelių ar dviejų balandžių, tai atnašaus už nuodėmę, kuria nusidėjo, dešimtadalį efos geriausių miltų aukai už nuodėmę. Nei aliejaus į juos nemaišys, nei smilkalų ant jų nebarstys, nes tai auka už nuodėmę. ¹² Atneš juos pas kunigą, o kunigas pasems jų saują kaip priminimo auką ir pavers juos dūmais ant aukuro drauge su ugninėmis atnašomis VIEŠPAČIUI. Tai auka už nuodėmę. ¹³ Taip kunigas atliks permaldavimą jo labui už bet kurią nuodėmę, kuria nusidėjo, ir jam bus atleista. Kaip ir javų atnaša, likusi miltų dalis priklausys kunigui“.

Atlyginimo aukos

¹⁴ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas:

¹⁵ „Kai žmogus nusižengia ir nusideda netyčiomis, pasiimdamas iš VIEŠPAČIUI pašvęstų atnašų, jis atves VIEŠPAČIUI kaip atnašą už kaltę iš kaimenės sveiką aviną, kurio vertę nustatys sidabro šekeliais pagal šventyklos šekelį. Tai kaltės atnaša. ¹⁶ Atlygins ir už tai, kuo nusidėjo šventyklai, pridėdamas prie jos penktadalį viršaus ir paduodamas kunigui. Kunigas atliks permaldavimą jo labui su kaltės atnašos avinu, ir jam bus atleista.

¹⁷ Kai žmogus, pats to nežinodamas, nusideda bet kuriam iš VIEŠPATIES įsakymų, darydamas tai, kas uždrausta, jis užsitraukia kaltę ir turi priimti už ją bausmę. ¹⁸ Jis atves pas kunigą iš kaimenės sveiką aviną pagal tavo nustatytą vertę kaip atnašą už kaltę. Kunigas atliks permaldavimą jo labui už klaidą, kurią jis netyčiomis padarė, ir jam bus atleista. ¹⁹ Tokia yra kaltės atnaša; tas žmogus tikrai buvo kaltas VIEŠPAČIUI“.

²⁰ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas:

²¹ „Kai žmogus nusideda ir nusižengia VIEŠPAČIUI, pasielgdamas apgaulingai su artimu užstato ar skolos laidavimo reikalu, arba vagyste, arba artimo apgavyste, ²² arba, radęs pamestą daiktą, melu išsigina, arba kreivai prisiekia dėl ko nors iš daugelio dalykų, kaip kad žmonės paprastai padaro, ir nusideda, – ²³ kai žmogus taip nusideda ir, suvokęs savo kaltę, sugrąžina, ką buvo įsigijęs vagyste ar apgavyste, ar jam patikėtą užstatą, ar daiktą, kurį buvo radęs, ²⁴ ar bet kokį kitą daiktą, dėl kurio buvo kreivai prisiekęs, jis atlygins už patį daiktą ir pridės viršaus penktą dalį. Taip atsilygins savininkui, kai suvoks savo kaltę. ²⁵ Tada jis atves pas kunigą kaip kaltės atnašą VIEŠPAČIUI iš kaimenės sveiką aviną pagal tavo nustatytą vertę. ²⁶ Kunigas atliks permaldavimą jo labui VIEŠPATIES akivaizdoje, ir jam bus atleista visa, kuo jis buvo užsitraukęs kaltę“.

Kasdienė deginamoji auka

6 ^{*}VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Duok Aaronui ir jo sūnams nurodymus. Štai deginamosios aukos apeigos. Pati deginamoji auka turi pasilikti ant aukuro žaizdro visą naktį ligi ryto, o ant aukuro turi būti kurstoma ugnis. ³ Užsimovęs apatines kelnaites iš drobės, kunigas apsilvilks drobiniu apdaru, susems pelenus, kuriais ugnis pavertė ant aukuro deginamąją auką, ir supils juos šalia aukuro. ⁴ Tada nusivilks savo apdarą ir, apsilvilkęs kitais drabužiais, išneš pelenus už stovyklos į švarią vietą. ⁵ Ugnis ant aukuro turi būti nuolat kurstoma; ji neturi užgesti. Kas rytą kunigas uždės ant jos malkų, išdėlios ant jos deginamąją auką ir pavers dūmais bendravimo aukos taukus. ⁶ Ugnis ant aukuro turi būti nuolat kurstoma; ji neturi užgesti.

Kasdienė javų atnaša

⁷ Štai javų atnašos Ąpeigos. Aarono sūnūs atnašaus ją VIEŠPATIES akivaizdoje priešais aukurą. ⁸ Vienas jų paims iš jos saują geriausių miltų bei aliejų iš javų atnašos drauge su visais ant atnašos esančiais smilkalais ir pavers jos priminimo dalį dūmais ant aukuro kaip malonaus kvapo auką VIEŠPAČIUI. ⁹ O kas iš jos lieka, suvalgys Aaronas ir jo sūnūs. Ji turi būti valgoma kaip nerauginti papločiai šventoje vietoje; ją reikia valgyti Susitikimo Palapinės kieme. ¹⁰ Ji neturi būti kepama su raugu. Aš daviau ją kaip jų dalį iš savo ugninių atnašų. Ji ypač šventa, kaip ir atnaša už nuodėmę ar kaltės atnaša: ¹¹ Tik vyrai iš Aarono palikuonių ją valgys kaip savo teisėtą dalį iš VIEŠPATIES ugninių atnašų per visas kartas. Kas tik jas paliestų, taps pašvęstas“.

¹² VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹³ „Štai atnaša, kurią Aaronas ir jo sūnūs turi atnašauti VIEŠPAČIUI savo patepimo dieną: dešimtadalis efos geriausių miltų kaip nuolatinė javų atnaša, pusė rytą ir pusė vakare. ¹⁴ Ji bus paruošta keptuvėje su aliejumi. Atneši ją gerai aliejuje išmirkytą – keptas javų atnašos riekės – ir atnašausi kaip malonų kvapą VIEŠPAČIUI. ¹⁵ Taip ją paruoš ir kunigas, pateptas iš Aarono sūnų būti jo įpėdiniu. Tai amžinas įstatas: atnaša priklauso VIEŠPAČIUI, ji visa turi būti paversta dūmais. ¹⁶ Kiekviena kunigo javų atnaša turi būti visa sudeginta; ji neturi būti valgoma“.

Atnašos už nuodėmę

¹⁷ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁸ „Taip sakyk Aaronui ir jo sūnams. Štai aukos už nuodėmę Ąpeigos. Auka už nuodėmę bus papjauta VIEŠPATIES akivaizdoje toje vietoje, kur pjaunama atnaša deginamajai aukai. ¹⁹ Tas kunigas, kuris atnašauja ją kaip atnašą už nuodėmę, turi ją valgyti. Ji bus valgoma šventoje vietoje, Susitikimo Palapi-

nės kieme. ²⁰ Kas tik paliestų jos mėsą, taps pašvęstas, o jeigu ant drabužių užtikštų jos kraujo, aptaškytąją dalį turi išplauti šventoje vietoje. ²¹ Molio indas, kuriame ji buvo virta, turi būti sudaužytas, o jeigu ji virta vario inde, jis turi būti iššveistas ir išskalautas vandeniu. ²² Tik vyrai iš kunigų giminės ją valgys, nes ji ypač šventa. ²³ Bet aukos už nuodėmę mėsa, kurios kraujo buvo atnešta į Susitikimo Palapinę permaldavimui šventoje vietoje, nebus valgoma. Ji turi būti sudeginta ugnyje.

Atlyginimo atnašos už kaltę

7 Štai kaltės atnašos Ąpeigos. Ši atnaša ypač šventa; ² ji bus papjauta toje vietoje, kur pjaunama deginamosios aukos atnaša. Jos kraujas bus išlietas ant aukuro šonų. ³ Visi jos taukai turi būti atnašauti: riebioji uodega, vidurius dengianti riebioji plėvė, ⁴ abudu inkstai su jų taukais prie paslėpsnių ir kepenų lezgis, kuris turi būti išimtas drauge su inkstais. ⁵ Kunigas pavers juos ant aukuro dūmais kaip ugninę atnašą VIEŠPAČIUI. Tai kaltės atnaša. ⁶ Ją valgys tik vyrai iš kunigų giminės. Bus valgoma šventoje vietoje, nes ši atnaša ypač šventa.

⁷ Atnaša už kaltę panaši į auką už nuodėmę. Tie patys nurodymai galioja abiems. Ji turi priklausyti kunigui, kuris atlieka ją permaldavimą. ⁸ Panašiai kunigas, kuris atnašauja už ką nors deginamąją auką, pasiims kailį deginamosios aukos, kurią atnašavo. ⁹ Be to, kiekviena javų atnaša, kepta krosnyje, ir kiekviena, paruošta puode ar keptuvėje, priklausys ją atnašaujančiam kunigui. ¹⁰ Tuo tarpu kiekviena kita javų atnaša, įmaišyta su aliejumi ar sausa, lygiai priklausys visiems Aarono sūnams.

Bendravimo atnašos

¹¹ Štai bendravimo aukos, kuri atnašaujama VIEŠPAČIUI, Ąpeigos. ¹² Jei kas ją

aukoja dėkodamas, tai drauge su bendravimo auka turės atnašauti ir aliejumi įmaišytų neraugintų papločių, aliejumi apteptų neraugintų bandelių bei aliejuje išminkytų geriausių miltų papločių.¹³ Šias atnašas, pridėjęs raugintos duonos papločių, jis turės atnašauti su dėkojimui skirta bendravimo auka.¹⁴ Iš jų jis turės atnašauti po vieną paplotį kaip savo auką VIEŠPAČIUI. Tai priklausys kunigui, išliejančiam padėkos atnašos kraują.¹⁵ O jo bendravimo aukos, skirtos dėkojimui, mėsa turės būti valgoma tą pačią dieną, kai ji aukojama. Nieko iš jos neturi būti palikta ligi ryto.

¹⁶ Jei auka, kurią jis atnašauja, yra įžado ar geros valios auka, ji turi būti valgoma tą dieną, kai aukojama, tačiau jos liekanos gali būti valgomos ir rytojaus dieną.¹⁷ Bet trečią dieną aukos mėsos liekanos turės būti sudegintos.¹⁸ Todėl, jei trečią dieną būtų valgomos bendravimo aukos mėsos liekanos, auka nei bus maloni Dievui, nei bus įskaityta tam, kuris ją aukojo. Tokia mėsa turi būti laikoma atmatomis, ir kas ją valgys, užsitrauks kaltę.

¹⁹ Mėsa, palietusi ką nors nešvaraus, nebus valgoma; ji turi būti sudeginta ugnyje. O kitą mėsą gali valgyti tik tas, kas švarus.²⁰ Kas, būdamas nešvarus, valgytų mėsos iš VIEŠPAČIUI skirtos bendravimo aukos, bus pašalintas iš savo giminės.²¹ Jei žmogus paliestų bet kokį nešvarų dalyką – žmonišką nešvarumą ar nešvarų gyvulį, ar bet kokį nešvarų bjaurų kūrinį – ir valgytų mėsos iš VIEŠPAČIUI skirtos bendravimo aukos, jis bus pašalintas iš savo giminės“.

Nurodymai apie taucus ir kraują

²² VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas:

²³ „Kalbėk izraelitams ir sakyk: nevalgysite jokių taukų nei jaučio, nei avies, nei ožkos.²⁴ Nors nudvėsusio ar žvėrių sudraskyto gyvulio taukai ir gali

būti kam nors panaudoti, jūs patys jų nevalgysite.“²⁵ Jei kas nors valgytų taukų gyvulio, iš kurio gali būti atnašauta ugninė VIEŠPAČIUI skirta auka, tas asmuo bus pašalintas iš savo giminės.²⁶ *Nevalgysite jokio kraujo – ar tai būtų paukščio, ar gyvulio kraujas – niekur savo gyvenvietėse.²⁷ Kas valgytų bet kokį kraują, bus pašalintas iš savo giminės“.

²⁸ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas:²⁹ „Kalbėk izraelitams ir sakyk: atnašą, skirtą VIEŠPAČIUI iš bendravimo aukos, turės atnešti VIEŠPAČIUI žmogus, kuris atnašauja bendravimo auką.³⁰ Savo rankomis jis atneš VIEŠPAČIUI skirtą ugninę atnašą. Jis pats atneš taucus su krūtine, kad krūtinė būtų pakylėta kaip siūbuojamoji atnaša VIEŠPATIES akivaizdoje.³¹ Kunigas taucus pavers dūmais ant aukuro, o krūtinė bus Aarono ir jo sūnų dalis.³² Ir dešiniąją mentę nuo savo bendravimo aukų atiduosite kunigui kaip dovaną.³³ Tas, kuris iš Aarono sūnų atnašauja bendravimo aukos kraują ir taucus, gaus dešiniąją mentę kaip savo dalį.³⁴ Juk aš paėmiau siūbuojamosios atnašos krūtinę ir dovanos atnašos mentę iš izraelitų, iš jų bendravimo aukų ir atidaviau juos kunigui Aaronui ir jo sūnams kaip amžiną izraelitų duoklę.³⁵ Tai bus kunigiškoji* dalis iš VIEŠPAČIUI skirtų ugniinių atnašų, duota Aaronui ir jo sūnams, kai jie buvo įvesdinti tarnauti VIEŠPAČIUI kaip kunigai.³⁶ Kad ji būtų jiems duodama kaip amžina izraelitų duoklė per visas jų kartas, VIEŠPATS įsakė tą dieną, kai patepė juos kunigais“.

³⁷ Tōkios yra deginamosios aukos, javų atnašos, aukos už nuodėmę, atnašos už kaltę, pašventinimo atnašos ir bendravimo aukos āpeigos, kurias

^{7,26-27} Pr 9,4; Kun 17,10-14; 19,26; Įst 12,16.23; 15,23

^{7,35} Pažodžiui „pateptoji“.

VIEŠPATS paskelbė Mozei ant Sinajaus kalno, kai įsakė izraelitams nešti savo atnašas VIEŠPAČIUI Sinajaus dykumoje.

Kunigų šventimų apeigos

8 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Paimk Aaroną drauge su jo sūnumis, drabužius, patepimo aliejų, jautį aukai už nuodėmę, du avinus bei pintinę su nerauginta duona ³ ir surink visą bendriją prie Susitikimo Palapinės įėjimo“. ⁴ Mozė padarė, kaip VIEŠPATS jam įsakė. Kai visa bendrija buvo surinkta prie įėjimo į Susitikimo Palapinę, ⁵ Mozė kreipėsi į bendriją: „Štai ką VIEŠPATS įsakė padaryti“.

⁶ Tada Mozė, paliepęs Aaronui ir jo sūnums prieiti, apiplovė juos vandeniui. ⁷ Po to apvilko tunika, apjuosė juosta, apsiautė skraiste ir uždėjo efodą, suverždamas jį meistriškai išausta efodo juosta ir taip pritvirtindamas efodą prie Aarono. ⁸ Uždėjo jam krūtinės dėklą, o į krūtinės dėklą įdėjo Urimus ir Tumimus. ⁹ Užmovė jam ant galvos turbaną ir prie turbano priekyje prisegė aukso papuošalą – šventąjį ženklą, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsąkęs.

¹⁰ Tada Mozė, paėmęs patepimo aliejaus, patepė ir pašventino Padangtę ir visa, kas jos viduje. ¹¹ Pašlakstė juo aukurą septynis kartus ir pašventindamas patepė aukurą, visus reikmenis bei praustuvą su pastovu. ¹² Užpylė Aaronui ant galvos patepimo aliejaus jam pašventinti. ¹³ Paliepęs atvesti Aarono sūnus, Mozė apvilko juos tunikomis, apjuosė juostomis ir užmovė jiems kepure, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsąkęs.

Šventimų aukos

¹⁴ Kai jam buvo atvestas jautis aukai už nuodėmę, Aaronas ir jo sūnūs kiekvienas uždėjo ranką atnašos už nuodėmę jaučiui ant galvos, ¹⁵ ir jautis buvo papjautas. Mozė paėmė kraujo ir pirštu

pavilgė kiekvieną aukuro ragą, taip apvalydamas aukurą. Tada kraują išliejo prie aukuro papėdės. Taip pašventino jį, atlikdamas už jį permaldavimą. ¹⁶ Mozė paėmė visus vidurius dengiančius taukus, kepenų lezgį, abu inkstus su jų taukais ir ant aukuro pavertė juos dūmais. ¹⁷ Bet patį jautį, jo odą, mėsą ir išmatas jis sudegino ant laužo už stovyklos, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsąkęs.

¹⁸ Tada jis paliepė atvesti aviną deginamajai aukai. Aaronas bei jo sūnūs uždėjo rankas avinui ant galvos, ¹⁹ ir avinas buvo papjautas. Mozė apšlakstė krauju visus aukuro šonus. ²⁰ Avinas buvo sukapotas, ir galvą, dalis bei taukus Mozė ant aukuro pavertė dūmais. ²¹ Apiplovęs vidurius ir kojas vandeniui, Mozė pavertė dūmais ant aukuro visą aviną. Tai buvo deginamoji auka, malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsąkęs.

²² Tada jis paliepė atvesti antrąjį aviną, šventimų aviną. Aaronas bei jo sūnūs uždėjo rankas avinui ant galvos, ²³ ir jis buvo papjautas. Mozė paėmė jo kraujo ir pavilgė juo Aarono dešiniosios ausies lezgį, dešiniosios rankos nykštį ir dešiniosios kojos nykštį. ²⁴ Kai Aarono sūnūs buvo atvesti, Mozė pavilgė krauju jų dešiniosios ausies lezgį, dešiniosios rankos nykštį ir dešiniosios kojos nykštį, o likusį kraują iššlakstė ant visų aukuro šonų. ²⁵ Jis paėmė taukus – riebiają uodegą, visus vidurius dengiančius taukus, kepenų lezgį, abu inkstus su jų taukais – ir dešiniąją mentę. ²⁶ Iš neraugintos duonos pintinės, buvusios VIEŠPATIES aki-vaizdoje, jis paėmė vieną neraugintos duonos paplotį, vieną duonos su aliejumi paplotį bei vieną bandelę ir padėjo juos ant taukų bei dešiniosios mentės. ²⁷ Juos visus sudėjo Aaronui ir jo sūnums ant delnų, liepdamas pakylėti kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES

akivaizdoje. ²⁸Tada Mozė paėmė juos iš jų rankų ir pavertė dūmais ant aukuro kartu su deginamąja auka. Tai buvo šventimų malonaus kvapo auka, ugninė atnaša VIEŠPAČIUI. ²⁹Mozė paėmė krūtinę ir pakylėjo ją kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. Ji buvo šventimų avino Mozės dalis, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ³⁰Tada Mozė, paėmęs patepimo aliejaus ir kraujo, esančių ant aukuro, pašlakstė jais Aaroną bei jo drabužius, taip pat jo sūnus bei jų drabužius. Taip jis pašventino Aaroną ir jo drabužius, taip pat jo sūnus ir jų drabužius.

³¹Galop Mozė tarė Aaronui ir jo sūnums: „Virkite mėsą prie įėjimo į Susitikimo Palapinę ir valgykite ją ten su duona, kuri yra šventimų atnašų pintinėje, kaip buvo man įsakyta: ‘Aaronas ir jo sūnūs ją valgys’. ³²Mėsos ir duonos liekanas turite sunaikinti ugnyje. ³³Be to, jūs neatsitrauksite nuo Susitikimo Palapinės įėjimo septynias dienas, kol jūsų šventimų dienos nebus užbaigtos, nes jūsų šventimai truks septynias dienas. ³⁴Tai, kas šiandien buvo padaryta, VIEŠPATS įsakė daryti dėl permaldavimo jūsų labui. ³⁵Jūs turite pasilikti prie Susitikimo Palapinės įėjimo dieną ir naktį per septynias dienas, laikydamiesi VIEŠPATIES nurodymų, antraip mirsite, nes taip man buvo įsakyta“. ³⁶Aaronas ir jo sūnūs padarė visa, ką VIEŠPATS buvo įsakęs per Mozė.

Aarono ir jo sūnų auka

9 Aštuntą dieną Mozė pasišaukė Aaroną bei jo sūnus ir Izraelio seniūnus. ²Aaronui jis tarė: „Paimk jautuką aukai už nuodėmę ir aviną deginamajai aukai, abu sveikus, ir atnašauk juos VIEŠPATIES akivaizdoje. ³Kalbėk izraelitams, tardamas: ‘Paimkite ožį aukai už nuodėmę, veršį ir ėriuką, sveikus mitulius deginamajai aukai, ⁴jautį ir aviną bendravimo aukai paaukoti VIEŠPATIES akivaizdoje ir alieju-

mi įmaišytą javų atnašą, nes šiandien jums pasirodys VIEŠPATS““. ⁵Visa, ką Mozė buvo įsakęs, jie sugabeno priešais Susitikimo Palapinę. Visa bendrija susirinko ir stovėjo VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁶Mozė tarė: „Štai ką VIEŠPATS įsakė padaryti, kad jums pasirodytų VIEŠPATIES šlovė“. ⁷*Tada Mozė paliepė Aaronui: „Prieik prie aukuro ir paaukok savo auką už nuodėmę ir deginamąją auką, atlik permaldavimą už save ir už žmones, paaukok žmonių atnašas ir atlik permaldavimą už juos, kaip VIEŠPATS įsakė“.

⁸Aaronas priejo prie aukuro ir papjovė jautuką, kuris buvo jo paties auka už nuodėmę. ⁹Aarono sūnūs padavė jam kraujo, o jis, padažęs pirštą kraujyje, pavilgė juo aukuro ragus. Likusį kraują išliejo prie aukuro papėdės. ¹⁰Bet taukus, inkstus ir atnašos už nuodėmę kepenų lezgį jis pavertė dūmais ant aukuro, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs, ¹¹o mėsą ir kailį sudegino ant laužo už stovyklos.

¹²Tada jis papjovė deginamąją auką. Aarono sūnūs atnešė jam kraujo, ir jis iššlakstė jį ant aukuro šonų. ¹³Deginamąją auką jie atnešė jam sukapotą į dalis su aukos galva, ir jis pavertė tai dūmais ant aukuro. ¹⁴Apiplovęs vidurius ir kojas, jis pavertė ir juos dūmais drauge su deginamąja auka ant aukuro.

¹⁵Po to jis aukojo žmonių atnašą. Paėmęs ožį, kuris buvo žmonių auka už nuodėmę, papjovė jį ir paaukojo kaip atnašą už nuodėmę lygiai kaip pirmąją. ¹⁶Jis atnašavo deginamąją auką, aukodamas ją pagal nuostatus. ¹⁷Jis atnašavo javų atnašą ir paėmęs jų saują pavertė juos dūmais ant aukuro, neskaitant rytmečio deginamosios aukos.

¹⁸Jis papjovė jautį ir aviną *kaip žmonių bendravimo auką. Aarono

^{9,7} Hbr 7,27

^{9,18} Kun 3,1-11

sūnūs atnešė jam kraujo, kurį jis iššlakstė ant visų aukuro šonų, ¹⁹ jaučio ir avino taukus – riebiąją uodegą, vidurius dengiančius taukus, abu inkstus su taukais, esančiais ant jų, ir kepenų lezgius. ²⁰ Šias riebias dalis jie išdėliojo viršum krūtinių, ir taukai buvo paversti dūmais ant aukuro. ²¹ Krūtines ir dešiniąją mentę Aaronas pakylėjo kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje, kaip Mozė buvo įsakęs.

Viešpaties Artumo apreiškimas

²² *Aaronas pakėlė rankas žmonių link ir palaimino juos. Paaukojęs auką už nuodėmę, deginamąją auką ir bendravimo auką, jis nulipo žemyn. ²³ Tada Mozė ir Aaronas įėjo į Susitikimo Palapinę. Išėję jie palaimino žmones, ir VIEŠPATIES šlovė pasirodė visiems žmonėms. ²⁴ Iš VIEŠPATIES Artumo išėjo ugnis ir sudegino deginamąją auką bei taukus ant aukuro. Tai matydami, visi žmonės šaukė iš džiaugsmo ir puolė veidu žemėn.

Nadabo ir Abihuvo nuodėmė

10 O Aarono sūnūs Nadabas ir Abihuvus pasiėmė savo smilkytuvus, įsidėjo žarijų, užbarstė ant jų smilkalų ir atnašavo VIEŠPATIES akivaizdoje nešventintą ugnį, kokios jis nebuvo jiems įsakęs. ² Ugnis išsiveržė iš VIEŠPATIES Artumo, prarijo juos, ir jie numirė VIEŠPATIES akivaizdoje. ³ Tada Mozė tarė Aaronui: „Apie tai kalbėjo VIEŠPATS, pasakydamas:

„Per esančius arti prie manęs
apreiškiu savo šventumą
ir visų žmonių akivaizdoje
būsiu pašlovintas“.

Bet Aaronas tylėjo. ⁴ Mozė pasišaukė Mišaelį ir Elcafaną, Aarono dėdės Uzielio sūnus, ir tarė jiems: „Priekite ir nuneškite savo giminaičius nuo

šventyklos priekio kur nors už stovyklos“. ⁵ Jiedu priėjo ir išnešė juos, apsirergusius tunikomis, už stovyklos, kaip Mozė jiems buvo įsakęs. ⁶ O Aaronui ir jo sūnams Eleazarui bei Itamarui tarė: „Netaršykite sau plaukų*, neplėšykite savo drabužių, kad kartais nenumirtumėte ir neužtrauktumėte rūstybės visai bendrijai. Jūsų giminės, visi Izraelio namai, apraudos VIEŠPATIES siųstą ugnį. ⁷ Nepasitraukite nuo Susitikimo Palapinės įėjimo, kad nenumirtumėte, nes VIEŠPATIES patepimo aliejus yra ant jūsų“. Jie pasielgė, kaip Mozė buvo jiems įsakęs.

Nurodymai dėl kunigų elgesio

⁸ VIEŠPATS kalbėjo Aaronui, tardamas: ⁹ „Negerkite vyno ar svaigųjų gėrimų nei tu, nei tavo sūnūs, kai jums reikia eiti į Susitikimo Palapinę, kad nenumirtumėte. Tai amžinas įstatas visoms jūsų kartoms, ¹⁰ nes jūs turite daryti skirtumą tarp to, kas šventa, ir to, kas prasta, tarp to, kas švaru, ir to, kas nešvaru; ¹¹ jūs turite mokyti izraelitus visų įstatų, kuriuos jiems paskelbė VIEŠPATS per Mozę“.

¹² *Mozė kalbėjo Aaronui ir jo likusiems sūnams Eleazarui bei Itamarui: „Paimkite javų atnašą, paliktą nuo VIEŠPAČIUI skirtų ugninių atnašų, ir suvalgykite ją neraugintą prie aukuro, nes ji ypač šventa. ¹³ Valgysite ją šventoje vietoje, nes tai tavo duoklė ir tavo sūnų duoklė iš ugninių atnašų VIEŠPAČIUI, nes taip man įsakyta. ¹⁴ *Bet krutinę, siūbuojamąją atnašą, ir mentę, dovanods atnašą, tu ir tavo sūnūs bei dukterys su tavimi galite valgyti bet kur švarioje vietoje, nes jie paskirti kaip duoklė tau ir tavo vaikams iš izraelitų bendravimo aukų. ¹⁵ Drauge su ugninės atnašos taukais jie atneš ir

^{10,6} T. y. susilaikykite nuo gedulo ženklų.

^{10,12-13} Kun 6,14-18

^{10,14-15} Kun 7,30-34

mentę, dovanos atnašą, ir krūtinę, siūbuojamąją atnašą, pakylėti kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. Jie priklausys kaip duoklė tau ir tavo vaikams amžinai, kaip VIEŠPATS įsakė“.

¹⁶ Tada Mozė pakartotinai pasiteiravo apie aukos už nuodėmę ožį, o jis jau buvo sudegintas! Jis supyko ant Eleazaro ir Itamaro, likusių Aarono sūnų, ir tarė: ¹⁷ „Kodėl nesuvalgėte atnašos už nuodėmę šventoje vietoje? Juk ji ypač šventa, ir Dievas ją davė jums, kad nuvalytumėte bendrijos kaltę, atliktumėte permaldavimą jų labui VIEŠPATIES akivaizdoje! ¹⁸ Jos kraujo nebuvo atnešta į šventyklos vidų. Jūs turėjote suvalgyti ją tik šventykloje, kaip aš įsakiau“. ¹⁹ O Aaronas kalbėjo Mozėi: „Štai jie atnešė šiandien savo auką už nuodėmę ir deginamąją auką VIEŠPATIES akivaizdon, ir tokie dalykai ištiko mane! Jei šiandien būčiau valgęs auką už nuodėmę, neįsivaizduočiau, kaip būtų buvę malonu VIEŠPAČIUI?“ ²⁰ Mozė, tai gir-dėdamas, sutiko.

Švarūs ir nešvarūs keturkojai

11 VIEŠPATS kalbėjo Mozėi ir Aaronui, tardamas: ² „Taip kalbėkite izraelitams:

„Iš visų keturkojų žemėje šiuos gyvulius galite valgyti. ³ Kiekvieną gyvulį, kuris yra skeltanagis ir atrajoja, galite valgyti. ⁴ Tačiau iš tų, kurie arba tik atrajoja, arba tik yra skeltanagiai, nevalgysite šių: kupranugario, nes jis, nors ir atrajoja, bet skeltų nagų neturi ir yra jums nešvarus, ⁵ urvinio opšraus, nes jis, nors ir atrajoja, bet skeltų nagų neturi ir jis jums nešvarus, ⁶ kiškio, nes jis, nors ir atrajoja, bet skeltų nagų neturi, ⁷ kiaulės, nes ji, nors ir yra skeltanagė, bet neatrajoja ir yra jums nešvari. ⁸ Nei jų mėsos valgysite, nei jų dvėseną lisisite; jie jums nešvarūs.

Vandens gyvūnai

⁹ Štai ką galite valgyti iš visų vandens gyvūnų. Kas vandenyse – jūroje ar upėje – turi pelekus ir žvynus, tokius galite valgyti. ¹⁰ Bet kas neturi peleko ir žvynų jūroje ar upėje – iš visų rėpliojančių gyvūnų vandenyje ir iš visų kitų gyvūnų, esančių vandenyje, – tokius laikysite pasibjaurėtinais. ¹¹ Laikysite juos pasibjaurėtinais, nevalgysite jų mėsos, bjaurėsitės jų dvėseną. ¹² Visa, kas neturi vandenyje peleko ir žvynų, jums pasibjaurėtina.

Nešvarūs paukščiai

¹³ Iš paukščių* laikysite pasibjaurėtinais – jie nebus valgomi, nes pasibjaurėtini – šiuos: erelį, avėdrą, jūrų erelį, ¹⁴ sakalą, įvairių rūšių grifus, ¹⁵ visų rūšių varnas, ¹⁶ strutį, pelėdą, žuvėdrą, įvairių rūšių vanagus, ¹⁷ apuoką, kormoraną, ūbaujančią pelėdą, ¹⁸ baltąją pelėdą, pelikaną, palšąjį grifą, ¹⁹ gandrą, įvairių rūšių garnius, kukutį ir šikšnosparnį.

Skraidantys vabzdžiai

²⁰ Visi sparnuotieji vabzdžiai, vaikščiojantys keturiomis kojomis, bus jums pasibjaurėtini. ²¹ Bet iš sparnuotųjų vabzdžių, vaikščiojančių keturiomis kojomis, galite valgyti tuos, kurie turi nariuotas kojas ir gali jomis šokinėti žemėje. ²² Iš jų galite valgyti įvairių rūšių skėrius, įvairių rūšių rijūnus skėrius, įvairių rūšių svirplius ir įvairių rūšių žiogus. ²³ Bet visi kiti sparnuoti, keturias kojas turintys vabzdžiai bus jums pasibjaurėtini.

Nešvariųjų gyvūnų palietimas

²⁴ Štai kokiais atvejais jūs užsitrauksite nešvarumą. Kas palietų bet kurio jų dvėseną, bus nešvarus iki vakaro, ²⁵ o kas neštų bet kurio jų dvėsenos dalį, turės išsiplauti drabužius ir bus

^{10,17} Kun 6,17-23

^{11,13} Kai kurie jų vardai spėjami.

nešvarus iki vakaro. ²⁶ Gyvuliai, kurie turi nagas, bet nėra skeltanagiai ar neatrajoja, jums yra nešvarūs. Kas paliestų kurį nors iš jų, bus nešvarus. ²⁷ Taip pat ir keturkojai gyvuliai, rėpliojantys letenomis, jums yra nešvarūs. Kas paliestų bet kurio jų dvėseną, bus nešvarus iki vakaro, ²⁸ o kas neštų jų dvėsenos, išsiplaus drabužius ir bus nešvarus iki vakaro. Jie jums nešvarūs.

²⁹ Iš gyvūnų*, knibždančių žemėje, nešvarūs jums bus šie: kurmis, pelė, įvairių rūšių stambieji driežai, ³⁰ gekonas, sausumos krokodilas, žaliasis driežas, smėlynų driežas ir chameleonas. ³¹ Šie jums nešvarūs tarp knibždančių gyvūnų. Kas paliestų kurį jų padvėsusį, bus nešvarus iki vakaro. ³² Ir ant ko kuris nors jų padvėsęs nukristų, tas taps nešvarus – ar tai būtų medinis daiktas, ar drabužis, ar kailis, ar ašutinė, ar bet koks daiktas, naudojamas bet kokiam tikslui. Jis turi būti pamerktas į vandenį ir liks nešvarus iki vakaro. Tada jis taps švarus. ³³ Jei kas nors jų įkristų į indą iš molio, viskas jo viduje bus nešvaru, ir indą sudaužysite. ³⁴ Bet koks maistas, kurį būtų galima valgyti, bus nešvarus, jei vanduo iš tokio indo ant jo užtikštų; bet koks gėrimas, kurio būtų galima atsigerti, bus nešvarus, jei jis buvo tokia inde. ³⁵ Viskas, ant ko bet kokia dvėsenos dalis užkristų, bus nešvaru. Krosnis ar viryklė turės būti sudaužyta į šipulus. Jos yra nešvarios ir bus jums nešvarios. ³⁶ O šaltinis ar talpykla, turintis vandens, bus švarūs, bet kas palies dvėseną šaltinyje ar talpykloje, taps nešvarus. ³⁷ Jei tokia dvėseną užkristų ant grūdų sėklos, laikomos sėjai, ji bus švari, ³⁸ bet jei ant sėklos būtų užpilta vandens ir tokia dvėseną užkristų ant jo, ji bus jums nešvari.

³⁹ Jei nugaišo gyvulys, kurio mėsą galite valgyti, kas prisiliestų prie gai-

šenos, bus nešvarus iki vakaro. ⁴⁰ Kas užvalgytų gaišenos, turės išsiplauti drabužius ir bus nešvarus iki vakaro; ir kas neštų gaišena, turės išsiplauti drabužius ir bus nešvarus iki vakaro.

⁴¹ Visi gyvūnai, knibždantys žemėje, kelia pasibaurėjimą. Jie nebus valgomi. ⁴² Kas tik šliaužia pilvu ir kas rėplioja visomis keturiomis ar kas tik turi daug kojų, jokių žemėje knibždančių gyvūnų nevalgysite, nes jie pasibaurėtinai. ⁴³ Neužsitraukite sau pasibaurėjimo jokių knibždančių gyvūnų, nesusiterškite jais savęs ir netapkite per juos nešvarūs, ⁴⁴ nes aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. Todėl pašvęskite save ir būkite šventi. Nesusiterškite savęs jokių knibždančių gyvūnų, kuris rėplioja žeme! ⁴⁵ Kadangi aš esu VIEŠPATS, kuris išvedžia jus iš Egipto žemės, kad būčiau jūsų Dievas, jūs *būsitate šventi, nes aš esu šventas!

⁴⁶ Tokie tat nuostatai dėl gyvulių, paukščių ir visų gyvūnų, plaukiojančių vandenyse, bei visų gyvūnų, knibždančių žemėje, ⁴⁷ kad darytumėte skirtumą tarp nešvariųjų ir švariųjų, tarp gyvūnų, kuriuos galima valgyti, ir gyvūnų, kurių negalima valgyti“.

Moters apvalymas po gimdymo

12 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk izraelitams ir sakyk: ‘Kai moteris pastoja ir pagimdo berniuką, ji bus nešvari septynias dienas. Ji bus nešvari, kaip būna nešvari mėnesinių metu. ³ *Aštuntąją dieną berniuko apyvarpio oda bus apipjausyta. ⁴ O moteris pasiliks dar trisdešimt tris dienas savo apsivalymo kraujyje. Nieko, kas šventa, ji nelies nei į šventyklą eis, kolei nepasibaigs jos apsivalymo dienos. ⁵ Jei pagimdo mergaitę, ji bus nešvari dvi savaites, kaip būna nešvari mėnesinių metu, ir pasiliks dar

^{11,45} Kun 19,2; 1 Pt 1,16

^{12,3} Pr 17,12; Lk 2,21

^{11,29} Kai kurie jų vardai spėjami.

šešiasdešimt šešias dienas savo apsi-
valymo kraujyje.

⁶Pasibaigus jos apsiavalymo die-
nomis – ar tai būtų už sūnų, ar už
dukterį, – ji atneš kunigui prie įėjimo
į Susitikimo Palapinę mitulį ėriuką
deginamajai aukai ir balandį ar pur-
plėlį aukai už nuodėmę. ⁷Jis atnašaus
VIEŠPATIES akivaizdoje ir atliks per-
maldavimą jos labui. Tada ji bus švari
po savo kraujavimo. Tokios tat yra ap-
eigos pagimdžiusiai kūdikį – berniuką
ar mergaitę. ⁸O jei ji neturi iš ko atna-
šauti avį, teatnašauja *du purplelius
ar du balandžius, vieną – deginamajai
aukai, o kitą – aukai už nuodėmę. Ku-
nigas atliks permaldavimą jos labui, ir
ji bus švari“.

Nurodymai dėl odos ligų

13 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaro-
nui:

²„Kai žmogui kūno odoje atsiranda
patinimas ar išbėrimas, ar dėmė, be-
sivystanti į raupsų ligą kūno odoje, jis
turi būti atvestas pas kunigą Aaroną ar
pas vieną jo sūnų kunigų. ³Kunigas ap-
žiūrės ligą kūno odoje: jei plaukai ligos
apimtoje vietoje pabalę ir ligos apimtoji
vieta atrodo įdubusi, palyginti su kūno
oda, tai – raupsai. Tai nustatęs, kunigas
pripažins, kad tas žmogus apeigoms
nešvarus. ⁴O jei dėmė kūno odoje bal-
ta, neatrodo įdubusi, palyginti su oda,
ir plaukai ant jos nepabalę, kunigas
uždarys ligonį septynioms dienoms.
⁵Septintą dieną kunigas apžiūrės jį ir,
jei ligos apimtoji vieta išlaikė savo spal-
vą ir neišsiplėtė odoje, uždarys jį dar
septynioms dienoms. ⁶Septintą dieną
kunigas vėl jį apžiūrės ir, jei ligos ap-
imtoji vieta sumažėjusi ir neišsiplėtusi
odoje, pripažins, kad žmogus švarus.
Tai tik išbėrimas. Žmogus išsiplaus
drabužius ir bus švarus. ⁷Bet jei po to,
kai pasirodė kunigui ir buvo pripažin-

tas esąs švarus, išbėrimas plėstųsi, jis
turi vėl pasirodyti kunigui. ⁸Kunigas
apžiūrės jį ir, jei išbėrimas odoje išsi-
plėtęs, pripažins, kad žmogus nešva-
rus. Išbėrimas yra raupsai.

⁹Gavęs raupsų ligą, žmogus turi
būti atvestas pas kunigą. ¹⁰Kunigas
apžiūrės jį, ir jei odoje bus rastas bal-
tas patinimas su pabalusiais plaukais,
o patinime – gyvos mėsos opa, ¹¹tai jo
kūno odoje įsisenėjusi raupsų liga. Ku-
nigas pripažins, kad jis nešvarus, bet jo
neuždarys, nes aišku, kad jis nešvarus.
¹²Bet jei išbertų visą ligonio odą nuo
galvos iki kojų, kiek tik kunigo akys
gali užmatyti, ¹³kunigas apžiūrės jį ir,
jei išbertas visas kūnas, pripažins ligo-
nį švarų. Jis švarus, nes visas pasidarė
baltas. ¹⁴Bet jei kada nors pasirodytų
gyva mėsa, jis bus nešvarus. ¹⁵Kunigas
apžiūrės gyvą mėšą ir pripažins jį esant
nešvarų. Gyva mėsa nešvari, nes ji yra
raupsai. ¹⁶Bet jei gyva mėsa vėl tampa
balta, jis ateis pas kunigą. ¹⁷Kunigas
apžiūrės jį ir, jei oda yra tapusi balta,
pripažins ligonį esant švarų. Jis švarus.
¹⁸Kai žmogaus kūno odoje iškyla bei
išgyja pūlinys ¹⁹ir pūlinio vietoje atsi-
randa baltas patinimas ar rausvai balta
dėmė, jis turi pasirodyti kunigui. ²⁰Ku-
nigas apžiūrės ir, jei ji atrodo įdubusi,
palyginti su likusia oda, o plaukai ant
jos pabalę, pripažins jį esant nešvarų.
Tai raupsų liga, iškilusi pūlinio vieto-
je. ²¹Bet jei kunigas apžiūrėjęs nusta-
to, kad plaukai ant dėmės nepabalę
ir ji neįdubusi, palyginti su kita oda,
bet darosi mažesnė, kunigas uždarys
jį septynioms dienoms. ²²O jei ji odo-
je plečiasi, kunigas pripažins jį esant
nešvarų. Tai liga. ²³Bet jei dėmė lieka
toje pačioje vietoje ir nesiplečia, ji yra
pūlinio randas. Kunigas pripažins, kad
žmogus švarus.

²⁴Arba, ugniai nudeginus žmo-
gaus kūno odą ir gyvai mėšai nudegi-
mo opoje tapus rausvai baltai ar bal-
tai, ²⁵kunigas apžiūrės ją. Jei plaukai

nudegimo opoje pabalę ir opa atrodo įdubusi, palyginti su kita oda, tai raupsų liga. Raupsai išsivystė nudegimo opoje, ir kunigas pripažins, kad žmogus nešvarus. Tai raupsų liga. ²⁶ Bet jei kunigas, apžiūrėjęs opą, nustato, kad plaukai nėra pabalę ir ji neįdubusi, palyginti su kita oda, bet sumažėjusi, kunigas uždarys žmogų septynioms dienoms. ²⁷ Septintą dieną kunigas apžiūrės jį ir, jei opa bus išsiplėtusi odoje, pripažins jį esant nešvarų. Tai raupsų liga. ²⁸ Bet jei opa bus likusi savo vietoje ir neišsiplėtusi odoje, o sumažėjusi, tai sutinimas nuo nudegimo. Kunigas pripažins jį esant švarų, nes tai nudegimo randas.

²⁹ Jei vyrui ar moteriai atsirastų žaizda ant galvos ar ant smakro, ³⁰ kunigas apžiūrės ligą. Jei žaizda atrodo įdubusi, palyginti su kita oda, ir plaukai pageltę ir suplonėję, kunigas pripažins jį esant nešvarų. Tai dedervinė, galvos ar smakro raupsų liga. ³¹ O kai kunigas, apžiūrėjęs dedervinės žaizdas, nustato, kad jos neatrodo įdubusios, palyginti su sveika oda, tačiau jose nėra juodų plaukų, kunigas uždarys žmogų su dedervinės žaizdomis septynioms dienoms. ³² Septintą dieną kunigas apžiūrės ligą. Jei jis nustato, kad dedervinė neišsiplėtusi, joje nėra geltonų plaukų ir, palyginti su kita oda, dedervinės žaizdos neįdubusios, ³³ žmogus nusiskus, neskusdamas dedervinės žaizdų. O asmenį, sergantį dedervine, kunigas uždarys dar septynioms dienoms. ³⁴ Septintą dieną kunigas apžiūrės dedervinę. Jei dedervinė neišsiplėtė odoje ir žaizdotoji oda, palyginti su kita oda, neatrodo įdubusi, kunigas pripažins jį esant švarų. Žmogus išsiplaus drabužius ir bus švarus. ³⁵ Tačiau jeigu dedervinė plėtųsi po to, kai žmogus buvo pripažintas švarus, ³⁶ kunigas apžiūrės jį. Jeigu dedervinė išsiplėtusi, kunigui nėra reikalo tikrinti ar plaukai pagel-

tę – žmogus nešvarus. ³⁷ Bet jeigu, jo akimis žiūrint, dedervinė sustabdyta ir žaizdų vietoje ataugę juodi plaukai, dedervinė išgydyta. Kunigas pripažins žmogų esant švarų.

³⁸ Jei vyrui ar moteriai ant kūno odos pasirodytų spuogai, balti spuogai, ³⁹ kunigas turi juos apžiūrėti. Jei spuogai ant kūno odos balsvi, tai tik odos išbėrimas. Ligonis švarus.

⁴⁰ Kai žmogui nuslenka nuo galvos plaukai, jis yra plikagalvis, bet švarus. ⁴¹ Taip pat jei plaukai jam nuslenka nuo viršugalvio, jis turi pliką viršugalvį, bet yra švarus. ⁴² Bet jei ant pliko pakaušio ar pliko viršugalvio pasirodo rausvai baltos spalvos pūlinys, tai raupsų liga, besivystanti ant pliko pakaušio ar pliko viršugalvio. ⁴³ Kunigas apžiūrės jį; jei patinimas ant pliko pakaušio ar pliko viršugalvio yra rausvai baltas, kaip atrodo raupsų liga kūno odoje, ⁴⁴ tas žmogus serga raupsais ir yra nešvarus. Kunigas pripažins jį esant nešvarų, nes liga yra ant jo galvos.

Nuostatai raupsais sergantiems

⁴⁵ Kiekvieno raupsų liga sergančio drabužiai turi būti suplyšę ir galvos plaukai sutaršyti. Jis turės prisidengti burną ir šaukti: 'Nešvarus, nešvarus!'

⁴⁶ Visą laiką, kol bus raupsuotas, jis bus nešvarus. Būdamas nešvarus, jis turi gyventi atskirai; jo gyvenvietė turi būti už stovyklos.

⁴⁷ Kai raupsų liga pasirodo drabužyje, vilnoniame ar marškoniname drabužyje, ⁴⁸ lininiuose ar vilnoniuose apmatuose ar atauduose, odoje ar odiniuose daiktuose, ⁴⁹ jei pats drabužis ar jo apmatai, ar ataudai, ar oda, ar odinis daiktas nuo ligos darosi žalsvas ar rausvas, liga yra raupsai ir turi būti parodyta kunigui. ⁵⁰ Apžiūrėjęs kunigas padės užkrėstą daiktą atskirai septynioms dienoms. ⁵¹ Septintą dieną apžiūrės ligą; jei liga išsiplėtusi drabužyje, apmatuose ar atauduose,

ar odoje, kad ir kam oda būtų naudojama, tai raupsų liga. Drabužis nešvarus. ⁵² Drabužį – vilnonius ar lininius apmatius ar ataudus – ar bet kokį odinį daiktą, kuriame rasta liga, jis sudegins, nes tai besiplečianti raupsų liga ir turi būti sudeginta ugnyje.

⁵³ Bet jei kunigas nustato, kad liga drabužyje, apmatuose ar atauduose, ar bet kokiame odiniame daikte neišsiplėtė, ⁵⁴ jis palieps daiktą, kuriame reiškiasi liga, išplauti ir padės jį atskirai dar septynioms dienoms. ⁵⁵ Po išplovimo kunigas apžiūrės daiktą, kuriame reiškiasi liga. Jei ligos dėmė nepakeitė spalvos, nors liga ir neišsiplėtusi, jis nešvarus. Turi jį sudeginti ugnyje, nesvarbu ar ligos dėmė yra vidaus, ar lauko pusėje.

⁵⁶ Bet jei apžiūrėjęs kunigas nustato, kad ligos dėmė po išplovimo išnykusi, tą vietą jis iškirps iš drabužio ar odos, ar apmatų, ar ataudų. ⁵⁷ Jei ji vėl pasirodo drabužyje, apmatuose ar atauduose, ar kokiame nors daikte iš odos, tą daiktą, kuriame vėl reiškiasi liga, sunaikinsi ugnyje. ⁵⁸ Bet drabužis, apmatai ar ataudai, ar daiktas iš odos, iš kurio liga po plovimo yra dingusi, turi būti antrąkart išplautas ir bus švarus.

⁵⁹ Tokie tat nuostatai dėl raupsų ligos vilnoniame ar marškoniname drabužyje, apmatuose ar atauduose, ar bet kokiame odiniame daikte, kai reikia juos pripažinti, ar jie švarūs, ar nešvarūs“.

Apvalymas nuo užkrečiamų odos ligų

14 VIEŠPATIS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Štai apeigos, kurias turi atlikti raupsuotasis, kai jis pripažįstamas esąs švarus.“

*Jis turi būti atvestas pas kunigą. ³ O kunigas turi išeiti už stovyklos ribų. Jei

apžiūrėjęs kunigas nustato, kad raupsuotasis pagijęs, ⁴ kunigas įsakys, kad du gyvi švarūs paukščiai, kedro medžio, tamsiai raudonų siūlų ir yzopo būtų atnešta tam, kuris turi būti pripažintas švarus. ⁵ Kunigas palieps papjauti vieną iš paukščių viršum molinio indo, pripildyto šaltinio vandens. ⁶ Paims gyvąjį paukštį drauge su kedro medžiu, tamsiai raudonos spalvos siūlais ir yzopu, pamirkys juos kraujyje paukščio, papjauto viršum šaltinio vandens, ⁷ ir pašlakstys krauju septynis kartus žmogų, kuris apvalomas nuo raupsų ligos. Tada kunigas pripažins jį esant švarų ir paleis gyvąjį paukštį skristi į laukus. ⁸ O žmogus, kuris turi būti pripažintas švarus, išsiplaus drabužius, nusiskus visus plaukus, išsimaudys vandenyje ir bus švarus. Po to jis gali eiti į stovyklą, bet septynias dienas turės gyventi už savo palapinės. ⁹ Septintą dieną nusiskus visus galvos, barzdos, antakių plaukus; jis turi nusiskusti visus plaukus. Tada išsiplaus drabužius, išsimaudys vandenyje ir bus švarus.

¹⁰ Aštuntą dieną jis turi paimti du sveikus ėriukus, vieną sveiką mitulę avį, o javų atnašai – tris dešimtadalius efos geriausių miltų ir vieną logą aliejaus. ¹¹ Apvalymo apeigas atliekantis kunigas pastatys žmogų, kuris turi būti apvalytas, drauge su jo atnašomis VIEŠPATIES akivaizdoje prie Susitikimo Palapinės įėjimo. ¹² Kunigas paims vieną iš ėriukų ir paaukos jį kaip atnašą už nuodėmę drauge su logu aliejaus, pakylėdamas juos VIEŠPATIES akivaizdoje kaip siūbuojamąją atnašą. ¹³ Ėriuką jis papjaus toje vietoje, kur šventoje vietoje piaunama auka už nuodėmę ir deginamoji auka, nes atnaša už kaltę, kaip ir auka už nuodėmę, priklauso kunigui ir yra ypač šventa. ¹⁴ Tada kunigas paims kaltės atnašos kraujo ir pavilgys juo žmogaus, kuris turi būti apvalytas, dešinės ausies lezgeli,

^{14,2} Mt 8,4; Mk 1,44; Lk 5,14; 17,14

dešinės rankos nykštį ir dešinės kojos nykštį. ¹⁵ Kunigas turi paimti logą aliejaus, užsipilti jo ant kairės rankos delno, ¹⁶ pavilgyti dešinės rankos pirštą aliejuje ant kairės rankos delno ir pašlakstyti keletu lašų aliejaus savo pirštu septynis kartus VIEŠPATIES akivaizdoje. ¹⁷ Keletą lašų ant jo delno likusio aliejaus kunigas užteps žmogui, kuris turi būti apvalytas, ant dešinės ausies lezgelio, dešinės rankos nykščio ir dešinės kojos nykščio viršum kraujo atnašos už kalnę. ¹⁸ O likusį aliejų, esantį ant delno, kunigas išpils ant galvos žmogui, kuris turi būti apvalytas. Tada kunigas atliks permaldavimą jo labui VIEŠPATIES akivaizdoje: ¹⁹ kunigas paaukos auką už nuodėmę ir atliks permaldavimą labui to žmogaus, kuris turi būti apvalytas. Po to bus papauta deginamoji auka; ²⁰ ant aukuro kunigas paaukos deginamąją auką ir javų atnašą. Taip kunigas atliks permaldavimą jo labui. Tada žmogus bus švarus.

Vargšų apvalymo atnašos

²¹ Bet jei žmogus yra vargšas ir tiek neišgali, tepaima vieną ėriuką siūbuojamajai atnašai už kalnę, kad galėtų atlikti permaldavimą jo labui, dešimtadalį efos geriausių su aliejumi maišytų milų javų atnašai ir logą aliejaus, ²² taip pat du purplelius arba du balandžius, kiek išgali: vieną – aukai už nuodėmę, kitą – deginamajai aukai. ²³ Aštuntą dieną jis atneš juos kunigui, kad būtų apvalytas VIEŠPATIES akivaizdoje prie įėjimo į Susitikimo Palapinę. ²⁴ O kunigas paims kaltės atnašos ėriuką bei aliejaus logą ir pakylės juos kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁵ Kunigas papjaus kaltės atnašos ėriuką, paims truputį kaltės atnašos kraujo ir pavilgys juo žmogaus, kuris turi būti apvalytas, dešiniosios ausies lezgelį, dešiniosios rankos nykštį ir dešiniosios kojos nykštį. ²⁶ Kunigas užpils truputį aliejaus ant savo kairiosios

rankos delno, ²⁷ o dešiniosios rankos pirštu pašlakstys keletu lašų aliejaus, esančio ant jo kairiosios rankos delno, septynis kartus VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁸ Keletu lašų aliejaus, esančio ant jo delno, kunigas pateps žmogui, kuris turi būti apvalytas, dešiniosios ausies lezgelį, dešiniosios rankos nykštį ir dešiniosios kojos nykštį toje vietoje, kur buvo užteptas atnašos už kalnę kraujas. ²⁹ Likusiu ant delno aliejumi kunigas pateps galvą žmogaus, kuris turi būti apvalytas, atlikdamas permaldavimą jo labui VIEŠPATIES akivaizdoje. ³⁰ Tada jis atnašaus vieną iš purplelių ar balandžių – ką žmogus išgali, ³¹ vieną – aukai už nuodėmę, o kitą – deginamajai aukai drauge su javų atnaša, ir atliks permaldavimą jo labui VIEŠPATIES akivaizdoje. ³² Tokios tat yra apeigos raupsuotajam, kuris neišgali atnašų savo pripažinimui, kad yra švarus“.

Raupsų liga namuose

³³ VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas:

³⁴ „Kai įžengsite į Kanaano žemę, kurią duodu jums nuosavybėn, ir jei aš sukelčiau raupsų ligą viename iš namų jūsų nuosavybės krašte, ³⁵ namų savininkas nueis pas kunigą ir praneš, tardamas: ‘Man atrodo, kad kažin kokia liga yra mano namuose’. ³⁶ Prieš eidamas ligos apžiūrėti, kunigas turi liepti namus ištuštinti, kad niekas, kas yra namuose, netaptų nešvarus. Po to kunigas eis namų apžiūrėti. ³⁷ Jis turi apžiūrėti ligą. Jei liga reiškiasi namų sienose žalsvos ar rausvos spalvos įdubimais, gilesniais už sienos paviršių, ³⁸ kunigas turi išeiti pro namų duris ir uždaryti namus septynioms dienoms. ³⁹ Septintą dieną kunigas turi sugrįžti. Jei nustato, kad liga namų sienose išsiplėtusi, ⁴⁰ kunigas turi paliepti, kad akmenys, kuriuose reiškiasi liga, būtų išlupti ir išnešti už miesto į nešvarią

vieta. ⁴¹ Namai iš vidaus turi būti kruopščiai išgrandyti, o nuluptas tinkas išmestas už miesto į nešvarią vietą. ⁴² Tada turi būti atnešti kiti akmenys ir įdėti į anų akmenų vietą, paimta naujo tinko, ir namai ištinkuoti.

⁴³ Jei liga vėl ima plėstis namuose po to, kai akmenys buvo išlupti ir namai išgrandyti bei iš naujo ištinkuoti, ⁴⁴ kunigas turi ateiti ir juos apžiūrėti. Jei liga namuose išsiplėtusi – raupų liga plečiasi namuose, – jie yra nešvarūs. ⁴⁵ Namai turi būti nugriauti, jų akmenys, rąstai ir visas namų tinkas išnešti į nešvarią vietą už miesto. ⁴⁶ Kas tik įeitų į namus, kai jie uždaryti, bus nešvarus iki vakaro; ⁴⁷ kas tik miegotų tokiuose namuose, turi išsiplauti drabužius; ir kas tik valgytų tokiuose namuose, turi išsiplauti drabužius.

⁴⁸ Bet jei kunigas ateina ir nustato, kad liga namuose neišsiplėtusi po to, kai namai buvo ištinkuoti, tai pripažins, kad namai švarūs, nes liga pranykusi. ⁴⁹ Namams apvalyti jis turi paimti du paukščius drauge su kedro medžiu, tamsiai raudonos spalvos siūlų bei yzopo ⁵⁰ ir papjauti vieną paukštį viršum molinio indo, pripildyto šaltinio vandens. ⁵¹ Paims kedro medį, yzopą bei tamsiai raudonos spalvos siūlų drauge su gyvuoju paukščiu, pamirkys papjautojo paukščio kraujyje bei vandenyje ir pašlakstys namus septynis kartus. ⁵² Taip jis apvalys namus paukščio krauju, šaltinio vandeniu, gyvuoju paukščiu, kedro medžiu, yzopu ir tamsiai raudonos spalvos siūlais. ⁵³ O gyvąjį paukštį paleis skristi už miesto į laukus. Taip jis turi atlikti permaldavimą už namus, ir jie taps švarūs“.

⁵⁴ Tokie tat yra nuostatai kiekvienai raupų ligai, dedervinėms, ⁵⁵ drabužių ir namų raupsams, ⁵⁶ patinimui ar išbėrimui, ar dėmėms ⁵⁷ nustatyti, kada jie nešvarūs ir kada švarūs.

Tokie tat yra nuostatai dėl raupų ligų.

Vyrų apeiginis nešvarumas

15 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ² „Kalbėkite izraelitams ir sakykite jiems.

‘Kai vyras patiria sėklos išsiliejimą iš savo kūno, sėklos išsiliejimas daro jį apeigoms nešvarų. ³ Toks yra jo sėklos išsiliejimo nešvarumas, kad – nesvarbu, ar nesulaiko sėklos išsiliejimo, ar sulaiko sėklos išsiliejimą – vis vien tai nešvarumas. ⁴ Kiekvienas guolis, kuriame atsigultų sėklos išsiliejimu sergantis, tampa nešvarus. ⁵ O kas paliestų jo guolį, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ⁶ Kas atsisėstų ant daikto, ant kurio buvo sėdėjęs sergantis sėklos išsiliejimu, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ⁷ Kas paliestų sergančio sėklos išsiliejimu kūną, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ⁸ Jei sėklos išsiliejimu sergantis spjautų ant švaraus žmogaus, pastarasis turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ⁹ Bet koks balnas, ant kurio joja sėklos išsiliejimu sergantis, bus nešvarus. ¹⁰ Kas paliestų bet kokį daiktą, buvusį po juo, bus nešvarus ligi vakaro, o kas tokius daiktus neštų, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ¹¹ Visi, kuriuos paliestų sėklos išsiliejimu sergantis, nepaskalavęs vandenyje savo rankų, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarūs ligi vakaro. ¹² Indas iš molio, kurį paliestų sėklos išsiliejimu sergantis, turi būti sudaužytas, o indas iš medžio turi būti išskalautas vandeniu.

¹³ Kai sėklos išsiliejimu sergantis pagyja nuo sėklos išsiliejimo, jis turi palaukti septynias dienas pripažinimo, kad yra švarus, išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir tada taps švarus. ¹⁴ O aštuntą dieną, pasiėmęs

du purplelius ar du balandžius, nu- eis VIEŠPATIES akivaizdon prie įėjimo į Susitikimo Palapinę ir paduos juos kunigui. ¹⁵ Kunigas paruoš juos, vieną – aukai už nuodėmę, o kitą – degina- majai aukai, ir atliks permaldavimą VIEŠPATIES akivaizdoje jo labai dėl sėk- los išsiliejimo.

¹⁶ Kai vyras patiria paprastą sėklos išsiliejimą, visas išsimaudys vande- nyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ¹⁷ Bet koks audinys ar oda, ant kurių užkris- tų sėkla, turi būti išskalbti vandenyje, o vyras bus nešvarus ligi vakaro. ¹⁸ Jei vyras guli su moterimi ir patiria sėklos išsiliejimą, jiedu abu turi išsimaudyti vandenyje ir liks nešvarūs ligi vakaro.

Moterų apeiginis nešvarumas

¹⁹ Kai moteris patiria kraujoplūdį, ku- ris yra įprastinis išsiliejimas iš jos kūno, nešvari ji bus septynias dienas. O kas ją palies, bus nešvarus ligi vaka- ro. ²⁰ Visa, ant ko ji gultųsi būdama ne- švari per mėnesines, taps nešvaru; ir visa, ant ko ji atsisėstų, taps nešvaru. ²¹ Kas prisiliestų prie jos guolio, turės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti van- denyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ²² O kas prisiliestų prie daikto, ant kurio ji sėdėjo, turės išsiskalbti drabužius, išsi- maudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ²³ Ar tai būtų guolis, ar koks ki- tas daiktas, ant kurio ji sėdėjo, – prisi- liesdamas prie jo, žmogus taps nešva- rus ligi vakaro. ²⁴ Jei vyras sugultų su ja, jos mėnesinių nešvarumas bus jam perduotas, ir jis bus nešvarus septy- nias dienas. Kiekvienas guolis, ant ku- rio jis atsiguls, taps nešvarus.

²⁵ Jei moteris patiria kraujoplūdį ilgą laiką ne dėl savo mėnesinių nešvaru- mo ar jei išsiliejimas tęsiasi ilgiau negu jos mėnesinių nešvarumas, ji bus ne- švari, kaip ir sirgdama mėnesinėmis. ²⁶ Kiekvienas guolis, ant kurio ji gultųsi savo nešvarumo dienomis, bus jai kaip ir guolis per jos mėnesines. Kiekvienas

daiktas, ant kurio ji sėdėtų, bus nešva- rus kaip ir per mėnesines. ²⁷ O kas pa- liestų tuos daiktus, bus nešvarus, tu- rės išsiskalbti drabužius, išsimaudyti vandenyje ir bus nešvarus ligi vakaro. ²⁸ Iš savo kraujoplūdžio išgijusi, ji turi palaukti septynias dienas. Tada bus švari. ²⁹ O aštuntą dieną ji pasiims du purplelius ar du balandžius ir nuneš juos kunigui prie įėjimo į Susitikimo Palapinę. ³⁰ Kunigas paruoš juos, vie- ną – aukai už nuodėmę, o kitą – degi- namajai aukai, ir atliks permaldavimą VIEŠPATIES akivaizdoje jos labai už ne- švarų kraujoplūdį.

³¹ Taip atskirsite izraelitus nuo jų apeiginio nešvarumo, kad jie nemirtų būdami nešvarūs, išniekindami tarp jų esančią mano Padangtę.

³² Tokie tat yra nuostatai tiems, ku- rie patiria išsiliejimą: tam, kuris patiria sėklos išsiliejimą ir tampa nešvarus, ³³ ir tái, kuri negaluoja mėnesinėmis, kiekvienam – vyrui ir moteriai – turin- čiam išsiliejimą, ir vyrui, kuris sugula su apeigoms nešvaria moterimi!“

Permaldavimo diena

16 Praėjus dviem dienoms po Aa- rono sūnų mirties, kai jiedu įsi- brovė VIEŠPATIES akivaizdon ir numirė, VIEŠPATS kalbėjo Mozei. ² VIEŠPATS tarė Mozei:

„Sakyk savo broliui Aaronui, kad jis neitų kada užsimanęs į šventyklą *už uždangos priešais malonės sostą, esantį ant Skrynios, idant nenumir- tų, nes aš pasirodysiu debesyje vir- šum malonės sosto. ³ *Štai kaip Aaro- nas turi eiti į šventyklą – su jaučio iš bandos auka už nuodėmę ir su avino deginamąja auka. ⁴ Jis užsivilks šven- tąją lino tuniką, jo kūną dengs lino kelnaitės, jis susijuos lino diržu ir už- sidės lino turbaną. Kadangi tai šventi

^{16,2} Hbr 6,19

^{16,3} Hbr 9,7

drabužiai, apsirengs jais po to, kai išsi-maudys vandenyje. ⁵ O iš izraelitų bendrijos jis paims du ožius aukai už nuodėmę ir vieną aviną deginamajai aukai.

⁶ Aaronas atnašaus savo paties jautį kaip auką už nuodėmę ir atliks permaldavimą už save ir savo namus. ⁷ Paėmęs abu ožius ir pastatęs juos prie įėjimo į Susitikimo Palapinę VIEŠPATIES akivaizdoje, ⁸ Aaronas trauks burtus, kad patirtų, katras iš ožių yra VIEŠPAČIUI ir katras – Azazeliui. ⁹ Ožį, burtu paskirtą VIEŠPAČIUI, Aaronas atves ir atnašaus kaip auką už nuodėmę, ¹⁰ o ožys, burtu paskirtas Azazeliui, bus paliktas gyvas stovėti VIEŠPATIES akivaizdoje, kad per jį būtų atliktas permaldavimas ir Azazelis išvarytas į dykumą*.

¹¹ Aaronas atnašaus savo jautį kaip auką už nuodėmę, atlikdamas permaldavimą už save ir savo namus. Jis papjaus jautį kaip auką už nuodėmę. ¹² Paims nuo aukuro VIEŠPATIES akivaizdoje smilkytuvą, kupiną žarijų, riešukučias sutrintų kvapių smilkalų ir nusineš už uždangos. ¹³ Smilkalus užbers ant ugnies VIEŠPATIES akivaizdoje, kad smilkalų debesis uždegtų malonės sostą, esantį ant Sandoros Skrynios, antraip jis mirs. ¹⁴ Paims truputį jaučio kraujo ir pirštu pašlakstys malonės sosto rytinį šoną, o priešais malonės sostą pirštu pašlakstys kraują septynis kartus.

¹⁵ Tada *jis papjaus žmonių aukos už nuodėmę ožį, nusineš jo kraujo už uždangos ir darys su jo krauju, kaip darė su jaučio krauju, šlakstydamas malonės sostą ir priešais malonės sostą. ¹⁶ Taip jis atliks permaldavimą už šventyklą, už izraelitų apeiginių nešvarumą ir už jų nusikaltimus bei visas nuodėmes. Tą pat padarys ir už Susitikimo Palapinę, stovinčią tarp jų, viduryje jų

nešvarumų. ¹⁷ Nė vieno žmogaus neturi būti Susitikimo Palapinėje, kai jis įeina atlikti permaldavimo šventykloje už save, savo namus ir visą Izraelio bendriją. ¹⁸ Tada jis nueis prie aukuro, esančio VIEŠPATIES akivaizdoje, ir atliks permaldavimą. Paėmęs truputį jaučio kraujo ir ožio kraujo, pateps visus aukuro ragus. ¹⁹ Savo pirštu patepdamas krauju septynis kartus, apvalys jį nuo visų izraelitų apeiginių nešvarumų ir pašventins.

Atpirkimo ožys

²⁰ Kai bus atlikęs permaldavimą už šventyklą, Susitikimo Palapinę ir aukurą, jis atves gyvąjį ožį. ²¹ Tada Aaronas uždės gyvajam ožiui ant galvos abi rankas, išpažins virš jo visas izraelitų kaltes ir visus jų nusižengimus, visas jų nuodėmes sudėdamas ožiui ant galvos. O ožį per tam tikslui paskirtą žmogų išsiųs į dykumą. ²² Taip ožys išneš ant savęs visas jų kaltes į tyrus.

Kai ožys bus paleistas dykumoje, ²³ *Aaronas įeis į Susitikimo Palapinę, nusivilks lino drabužius, kuriuos apsivilko įeidamas į šventyklą, ir ten juos paliks. ²⁴ Jis nuplaus savo kūną vandeniu šventoje vietoje ir apsivilks savo drabužius. Tada išeis ir atnašaus savo deginamąją auką ir žmonių deginamąją auką, atlikdamas permaldavimą už save ir už žmones. ²⁵ Aukos už nuodėmę taukus pavers dūmais ant aukuro. ²⁶ Žmogus, kuris paleidžia ožį Azazeliui, išsiskalbs drabužius ir nuplaus kūną vandeniu. Tada jis gali pareiti į stovyklą. ²⁷ Atnašos už nuodėmę jautis ir atnašos už nuodėmę ožys, kurių kraujo buvo atnešta permaldavimui šventykloje atlikti, bus išnešti *už stovyklos. Jų oda, mėsa ir išmatos bus sudegintos ugnyje. ²⁸ Žmogus, kuris juos degina, išsiskalbs drabužius ir

^{16,10} Kanaaniečių ir hebrajų įsitikinimu, piktoji dvasia Azazelis gyvenusi dykumoje.

^{16,15} Hbr 9,12

^{16,23} Ez 44,19

^{16,27} Hbr 13,11

nusiplaus kūną vandeniu. Tada jis gali sugrįžti į stovyklą.

²⁹ *Štai jums amžinas įstatymas. Septinto mėnesio dešimtą dieną jūs marinsite save*, ir nei čiabuvis, nei ateivis, gyvenantis tarp jūsų, nesiims jokio darbo. ³⁰ Tą dieną bus atliekamas permaldavimas jūsų labui, kad būtų mėtė apvalyti. Jūs tapsite švarūs nuo visų savo nuodėmių VIEŠPATIES aki-vaizdoje. ³¹ Tai bus jums visiško šabo poilsis, ir jūs turite marintis; tai amžinas įstatymas. ³² Kunigas, kuris buvo pateptas ir pašventintas būti kunigu vietoj savo tėvo, atliks permaldavimą. Vilkėdamas lino drabužiais, šventuo-ju apdaru, ³³ jis atliks permaldavimą už šventyklą, atliks permaldavimą už Susitikimo Palapinę ir aukurą, atliks permaldavimą už kunigus ir visus bendrijos žmones. ³⁴ Štai jums amžinas įstatymas: atlikti permaldavimą izraelitų labui už visas jų nuodėmes kartą per metus“.

Ir Mozė padarė, kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs.

Kraujo šventumas

17 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk Aaronui, jo sūnums ir visai Izraelio tautai ir sakyk jiems: VIEŠPATS davė tokį įsakymą.

³ Jei kas nors iš Izraelio namų pjautų jautį ar avį, ar ožką stovykloje ar už stovyklos, ⁴ neatveddamas prie Susitikimo Palapinės įėjimo atnašauti jų kaip dovanos VIEŠPAČIUI priešais VIEŠPATIES Padangtę, tas žmogus bus kaltas kraujo kalte. Žmogus išliejo kraują, užtat jis bus pašalintas iš savo tautos. ⁵ Tai dėl to, kad izraelitai, užuot atnašavę savo aukas laukuose, kaip kad jie aukoja, atvestų aukas VIEŠPAČIUI pas kunigą prie Susitikimo Palapinės įėjimo ir paauko-

tų kaip bendravimo aukas VIEŠPAČIUI. ⁶ Kunigas išlies kraują ant VIEŠPATIES aukuro prie įėjimo į Susitikimo Palapinę ir pavers taikus dūmais kaip malonaus kvapo auką VIEŠPAČIUI, ⁷ kad izraelitai nebeatnašautų savo aukų satyrams, kuriuos garbindami jie kekšauja. Tai bus jiems ir jų palikuonims amžinas įstatymas.

⁸ Be to, pasakyk jiems: jei kas nors iš Izraelio namų ar iš ateivių, gyvenančių tarp jūsų, atnašautų deginamąją atnašą ar kruviną auką, ⁹ neatvedęs gyvulio prie Susitikimo Palapinės įėjimo paaukoti VIEŠPAČIUI, tas žmogus bus pašalintas iš savo tautos.

¹⁰ *Jei kas nors iš Izraelio namų ar iš ateivių, gyvenančių tarp jūsų, valgytų bet kokį kraują, aš atgrėšiu savo veidą į kraują valgantį žmogų ir pašalinsiu tą žmogų iš jo tautos, ¹¹ nes gyvūno gyvybė yra kraujyje. Daviau jums kraują, kad ant aukuro atliktumėte permaldavimą už savo gyvybę; *kraujas atlieka permaldavimą, nes jis yra gyvybė. ¹² Todėl aš sakiau izraelitams: nė vienas iš jūsų nevalgys kraujo, net nė vienas iš ateivių, gyvenančių tarp jūsų, nevalgys kraujo. ¹³ Jei kas iš izraelitų ar iš ateivių, gyvenančių tarp jūsų, sumedžiotų gyvulį ar paukštį, kurį leista valgyti, turi išlieti jo kraują ir užkasti jį į žemę.

¹⁴ Juk kiekvienam gyvūnui gyvastis – kraujas – yra jo gyvybė. Todėl aš sakiau izraelitams: nevalgysite kraujo jokio gyvūno, nes kiekvieno gyvūno gyvybė yra jo kraujas; kas valgytų kraują, bus pašalintas. ¹⁵ Kiekvienas žmogus, izraelitas ar ateivis, kuris valgytų, kas nugaišo ar buvo žvėries sudraskyta, turės išsiskalbti drabužius, apsiplauti vandeniu ir bus nešvarus ligi vakaro. Tada jis taps švarus. ¹⁶ Bet jeigu jis neišsiskalbia ir neapsiplauna vandeniu, turės pakelti savo kaltės padarinius“.

^{16,29-34} Kun 23,26-32; Sk 29,7-11

^{16,29} T. y. pasninkausite, visiškai susilaikydami nuo maisto.

^{17,10} Pr 9,4; Kun 7,26-27; 19,26; Įst 12,16.23; 15,23

^{17,11} Hbr 9,22

Lyties šventumas

18 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. ³ Nesielsite, kaip elgiamasi Egipto žemėje, kur gyvenote, ir nesielsite, kaip elgiamasi Kanaano krašte, į kurį jus vedu. Jūs negyvensite pagal jų įstatatus. ⁴ Vykdykite tik mano įsakus ir ištikimai laikysitės mano įstatų; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. ⁵ Laikysitės mano įstatų ir įsakų; *žmogus, stengdamasis juos vykdyti, yra gyvas; aš esu VIEŠPATS.

⁶ Nė vienas jūsų nesueis su artima giminaitė atidengti nuogumo; aš esu VIEŠPATS. ⁷ Savo tėvo nuogumo – tai yra savo motinos nuogumo – neatidengsi; ji tavo motina, jos nuogumo neatidengsi. ⁸ *Neatidengsi savo tėvo žmonos nuogumo; tai tavo tėvo nuogumas. ⁹ *Neatidengsi nuogumo savo sesers, tavo tėvo dukters ar tavo motinos dukters, ar ji būtų gimusi šeimoje, ar kitur. ¹⁰ Neatidengsi nuogumo savo sūnaus dukters ar savo dukters dukters, nes jų nuogumas yra tavo paties nuogumas. ¹¹ Neatidengsi nuogumo savo pamotės dukters, gimusios iš tavo tėvo, nes ji tavo sesuo. ¹² *Neatidengsi nuogumo savo tėvo sesers, nes ji tavo tėvo artima giminaitė. ¹³ Neatidengsi nuogumo savo motinos sesers, nes ji tavo motinos artima giminaitė. ¹⁴ Neatidengsi savo dėdės nuogumo, tai yra nesueisi su jo žmona; nes ji tavo dėdienė. ¹⁵ *Neatidengsi nuogumo savo marčios, nes ji tavo sūnaus žmona; neatidengsi jos nuogumo. ¹⁶ *Neatidengsi nuogumo savo brolio žmonos, nes tai

tavo brolio nuogumas. ¹⁷ *Neatidengsi nuogumo moters ir jos dukters; neimsi žmona jos sūnaus dukters ar jos dukters dukters ir neatidengsi jos nuogumo, nes jos tavo artimos giminaitės. Tai būtų ištvirtavimas. ¹⁸ Neimsi savo žmonos sesers antrine žmona, neatidengsi jos nuogumo, kol jos sesuo tebėra gyva.

¹⁹ *Nesueisi su moterimi atidengti jos nuogumo mėnesinių nešvarumo metu. ²⁰ *Neturėsi lytinių santykių su savo artimo žmona ir savęs ja nesuterši. ²¹ *Neleisi, kad kas nors iš tavo palikuonių būtų paaukotas Molechui*, ir neišnieikinsi savo Dievo vardo; aš esu VIEŠPATS! ²² *Nesugulsi su vyriškiu tarsu su moterimi; tai pasibjaurėtina. ²³ *Neturėsi lytinių santykių su jokių gyvulių ir nesuterši savęs gyvulių; nei jokia moteris leis gyvuliui turėti su ja lytinių santykių; tai begėdiškas iškrypimas.

²⁴ Nepasidarykite nešvarūs nė vienu šių papročių, nes tokiais papročiais susiteršusios tautos, kurias išvarau jūsų akyse. ²⁵ Taip buvo suterštas kraštas, todėl nubaudžiau jį už jo kaltę, ir pats kraštas išvėmė savo gyventojus. ²⁶ Jūs turite laikytis mano įstatų ir mano įsakų, ir jūs – nei pilietis, nei ateivis – negalite daryti šių pasibjaurėtinų dalykų, ²⁷ (nes prieš jus gyvenusieji krašto gyventojai darė visus šiuos pasibjaurėtinius dalykus, ir kraštas buvo suterštas), ²⁸ antraip kraštas išvems jus už suteršimą, kaip jis išvėmė prieš jus buvusią tautą. ²⁹ Kas padaro vieną šių pasibjaurėtinų dalykų, bus pašalintas

^{18,5} Neh 9,29; Ez 18,9; 20,11-13; Lk 10,28; Rom

10,5; Gal 3,12

^{18,8} Kun 20,11; Įst 23,1; 27,20

^{18,9} Kun 20,17; Įst 27,22

^{18,12-14} Kun 20,19-20

^{18,15} Kun 20,12

^{18,16} Kun 20,21

^{18,17} Kun 20,14; Įst 27,23

^{18,19} Kun 20,18

^{18,20} Kun 20,10

^{18,21} Kun 20,1-5

^{18,21} Kanaaniečiai šiam savo dievui aukodavo kūdikius.

^{18,22} Kun 20,13

^{18,23} Įst 22,19; Kun 20,15-16; Įst 27,21

iš savo tautos. ³⁰ Todėl laikykitės mano įpareigojimo nedaryti nė vieno iš šių pasibjaurėtinų dalykų, kaip darė prieš jus buvusieji, ir savęs jais nesuterškite; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas”.

Įvairios elgesio taisyklės

19 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk visai izraelitų bendrijai ir sakyk jiems: *Būkite šventi, nes aš, VIEŠPATS, jūsų Dievas, esu šventas. ³ *Kiekvienas gerbs savo motiną ir tėvą, *švęs mano šabus; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. ⁴ *Nesikreipkite į stabus ir *nedirbkite sau liejinamų dievų; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.

⁵ Kai atnašaujate bendravimo auką VIEŠPAČIUI, atnašaukite taip, kad ji būtų maloni jūsų labui. ⁶ Ji bus suvalgoma tą pačią dieną, kai paaukojate, arba rytojaus dieną; o kas liko ligi trečios dienos, turi būti sudeginta ugnyje. ⁷ Jeigu ji iš viso būtų valgoma trečią dieną, ji bus pasibjaurėtina. Ji nebus maloni. ⁸ Kas ją valgo, užsitraukia kaltę, nes išniekina tai, kas VIEŠPAČIUI šventa. Toks žmogus bus pašalintas iš savo tautos.

⁹ *Kai pjaunate savo krašto derlių, nepjausi iki pat savo lauko pakraščių nei rinki likusias derliaus varpas: ¹⁰ Savo vynuogyno plikai nenusiksi ir savo vynuogyne nukritusių vynuogių nerankiosi, paliksi jas vargšui ir ateiviui; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.

¹¹ *Nevogsite, *nesielgsite apgaulingai ir vieni kitiems nemeluosite. ¹² *Nepriešiksite apgaulingai mano vardu,

išniekindami savo Dievo vardą; aš esu VIEŠPATS.

¹³ *Neengsi savo artimo, neapiplėši. Neužlaikysi darbininko atlygio ligi ryto. ¹⁴ Neužgausi nebylio, *nepadėsi kliūtis neregui. Bijosi savo Dievo; aš esu VIEŠPATS.

¹⁵ *Nesielgsi neteisingai, darydamas sprendimą; nebūsi šališkas vargšui ir nenusileisi didžiūnui, bet teisi savo artimą teisingai. ¹⁶ Nevaikštinėsi skleidamas šmeižtus tarp savo giminių; savo artimo gyvasties nestatysi į pavojų; aš esu VIEŠPATS.

¹⁷ Nenešiosi širdyje neapykantos savo artimui. *Nors tektų savo artimą ir pabarti, neužsitrauk per jį nuodėmės. ¹⁸ Nekeršysi ir nebūsi nusistatęs prieš tautiečius, bet *mylėsi savo artimą kaip save patį; aš esu VIEŠPATS.

¹⁹ *Laikysitės mano įstatų. Nekergsi savo galvijų su kita rūšimi; nesėsi savo dirvoje dviejų sėklų rūšių; nenešiosi drabužio, pasiūto iš dvejojo audeklo.

²⁰ Jei kuris nors vyras turėtų lytinių santykių su moterimi, kuri yra vergė, pažadėta kitam vyrui, bet neišpirkta ar dar negavusi laisvės, reikalas turės būti ištirtas. Mirtimi jiedu nebus nubausti, nes ji dar nebuvo išlaisvinta. ²¹ Bet jis turi atvesti prie įėjimo į Susitikimo Palapinę atnašos už kaltę aviną kaip savo auką už kaltę VIEŠPAČIUI. ²² Kunigas atliks permaldavimą atnašos už kaltę avinu VIEŠPATIES akivaizdoje jo labui už nuodėmę, kuria jis nusidėjo. Ir nuodėmė, kuria jis nusidėjo, bus jam atleista.

²³ Kai ateisite į kraštą ir pasodinsite ten įvairių vaismedžių, iš pradžių

^{19,2} Kun 11,44-45; 1 Pt 1,16

^{19,3} Iš 20,12; Įst 5,16

^{19,3} Iš 20,8; Įst 5,12

^{19,4} Kun 26,1

^{19,4} Iš 20,23; 34,17; Įst 17,2-5

^{19,9-10} Kun 23,22; Įst 24,19-22

^{19,11} Iš 20,15; Įst 5,19

^{19,11} Iš 20,16; Įst 5,20

^{19,12} Iš 20,7; Įst 5,11; Mt 5,33

^{19,13} Įst 24,14-15

^{19,14} Įst 27,18

^{19,15} Iš 23,6-8; Įst 16,19

^{19,17} Mt 18,15

^{19,18} Mt 5,43; 19,19; 22,39; Mk 12,31; Lk 10,27;

Rom 13,9; Gal 5,14; Jok 2,8

^{19,19} Įst 22,9-11

laikysite jų vaisius esant tarsi neapi-
pjaustytus. Trejus metus jie bus jums
tarsi neapipjaustyti ir negali būti val-
gomi. ²⁴ Ketvirtaisiais metais visi jų
vaisiai bus pašvęsti VIEŠPAČIUI kaip
padėkos atnaša. ²⁵ Tik penktaisiais
metais jų vaisius galite valgyti; taip
jų derlius bus jums gausesnis; aš esu
VIEŠPATS, jūsų Dievas.

²⁶ *Nevalgykite nieko su krauju.
*Neužiimkite būrimu ar kerėjimu.
²⁷ *Nekirpsite plaukų ant savo smilki-
nių, netaisysite savo barzdos*. ²⁸ Savo
kūno nežeisite įsipjovimais mirusiųjų
labui, savo odos netatuiruosite jokiais
ženklais; aš esu VIEŠPATS.

²⁹ *Neišniekink savo dukters ir ne-
padaryk jos kekšę, kad kraštas nei-
pultų į kekšystę ir neprisipildytų ne-
dorumo. ³⁰ *Laikykitės mano šabų
ir gerbkite mano šventyklą; aš esu
VIEŠPATS.

³¹ Nesikreipkite į *dvasias ir kerė-
tojus; jų patarimo neieškokite, kad
nebūtumėte suteršti; aš esu VIEŠPATS,
jūsų Dievas.

³² Atsistosi prieš žilagalvį, pagerbsi
seną žmogų ir bijosi savo Dievo; aš esu
VIEŠPATS.

³³ *Jei gyventų su jumis jūsų kraš-
te ateivis, jo neskriausi. ³⁴ Ateivis, gy-
venantis su jumis, bus jums tarp jūsų
kaip vietinis; mylėsi jį kaip save patį,
nes jūs buvote ateiviai Egipto žemėje;
aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas.

³⁵ *Nesielgsite nesąžiningai, matuo-
dami dydį, svorį ir kiekį. ³⁶ Turėsite tei-

singas svarstykles, teisingus svarsčius,
teisingą efa ir teisingą hiną; aš esu
VIEŠPATS, jūsų Dievas, kuris išvedžiau
jus iš Egipto žemės. ³⁷ Laikysitės visų
mano įstatų bei visų mano įsakų ir juos
vykdysite; aš esu VIEŠPATS”.

Bausmės už įvairias nuodėmes

20 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tarda-
mas: ² „Sakysi izraelitams:

„Jei kas iš izraelitų ar Izraelyje gy-
venančių ateivių aukotų kurį nors iš
savo vaikų Molechui, jis bus nubaustas
mirtimi. Krašto žmonės turi už-
mušti jį akmenimis. ³ Aš pats atgrėšiu
savo veidą į tą žmogų ir pašalinsiu jį
iš tautos, nes, aukodamas savo vaiką
Molechui, jis suteršė mano šventy-
klą ir išniekino mano vardą. ⁴ Net jei
krašto žmonės žiūrėtų pro pirštus į tą
žmogų, kai jis aukoja savo vaiką Mo-
lechui, ir nenubaustų jo mirtimi, ⁵ aš
pats atgrėšiu savo veidą į tą žmogų ir
į jo giminę, pašalinsiu iš tautos jį ir
visus, kurie seka jį, ištvirkaudami su
Molechu.

⁶ Jei kas kreiptųsi į dvasias ir kerė-
tojus, ištvirkaudamas su jais, aš atgrė-
šiu į jį savo veidą ir pašalinsiu iš tau-
tos. ⁷ Taigi pašventinkite save ir būkite
šventi, nes aš esu VIEŠPATS, jūsų Die-
vas. ⁸ Laikykitės mano įstatų ir vykdy-
kite juos. Aš, VIEŠPATS, jus pašventinu.
⁹ *Kas keiktų savo tėvą ar motiną, bus
nubaustas mirtimi; kadangi keikė savo
tėvą ar motiną, jis užsitraukė kraujo
kalnę.

¹⁰ *Jei vyras svetimauja su išteke-
jusia moterimi, nusikalsdamas sve-
timavimu su artimo žmona, abu –
svetimautojas ir svetimautoja – bus
nubausti mirtimi. ¹¹ *Jei vyras sugul-
tų su savo tėvo žmona, jis atidengė
savo tėvo nuogumą. Abu bus nubausti

^{19,26} Pr 9,4; Kun 7,26-27; 17,10-14;

Jst 12,16.23; 15,23

^{19,26} Jst 18,10

^{19,27-28} Kun 21,5; Jst 14,1

^{19,27} Žr. Kun 10, 6.

^{19,29} Jst 23,17

^{19,30} Kun 26,2

^{19,31} Jst 18,11; 1 Sam 28,3; 2 Kar 23,4; Iz 8,19

^{19,33-34} Iz 22,21; Jst 24,17-18; 27,19

^{19,35-36} Jst 25,13-16; Pat 20,10; Ez 45,10

^{20,9} Iz 21,17; Mt 15,4; Mk 7,10

^{20,10} Iz 20,14; Kun 18,20; Jst 5,18

^{20,11} Kun 18,8; Jst 23,1; 27,20

mirtimi; jie užsitraukė kraujo kalnę.
¹² *Jei vyras sugultų su savo marčia, abu bus nubausti mirtimi. Jiedu nusikalto kraujomaiša ir užsitraukė kraujo kalnę.
¹³ *Jei vyras sugultų su vyriškiu tarsi su moterimi, jiedu abu nusikalto bjauriu iškrypimu ir užsitraukė kraujo kalnę.
¹⁴ *Jei vyras vestų moterį ir jos motiną, nusikalstų kraujomaiša. Jie – jis ir jos – turi būti sudeginti ugnyje, idant nebūtų tarp jūsų kraujomaišos.
¹⁵ *Jei vyras turi lytinių santykių su gyvuliu, jis turi būti sudegintas, o gyvulį užmušite.
¹⁶ Jei moteris eina prie gyvulio turėti su juo lytinių santykių, užmuši tą moterį ir tą gyvulį; jie turi būti nubausti mirtimi, nes užsitraukė kraujo kalnę.

¹⁷ *Jei vyras vestų savo seserį – dukterį savo tėvo ar dukterį savo motinos, – pamatytų jos nuogumą ir ji pamatytų jo nuogumą; tai būtų begėdiškas dalykas. Jiedu bus viešai pašalinti iš savo tautos. Jis atidengė savo sesers nuogumą ir užsitraukė kalnę.
¹⁸ *Jei vyras sugultų su moterimi per jos mėnesines ir atidengtų jos nuogumą, jis atidengtų jos kraujo šaltinį, o ji atidengtų savo kraujo šaltinį. Abudu turi būti pašalinti iš tautos.
¹⁹ *Neatidengsi nuogumo savo motinos sesers ar savo tėvo sesers, nes tai būtų kraujomaiša. Jiedu užsitrauks kalnę.
²⁰ Jei vyras sugultų su savo dėdės žmona, jis atidengtų savo dėdės nuogumą. Jiedu užsitrauks kalnę ir mirs bevaikiai.
²¹ *Jei vyras vestų savo brolio žmoną, bjauriai pasielgtų, nes atidengs savo brolio nuogumą. Jiedu mirs bevaikiai.

^{20,12} Kun 18,15

^{20,13} Kun 18,22

^{20,14} Kun 18,17; Jst 27,23

^{20,15-16} Iš 22,19; Kun 18,23; Jst 27,21

^{20,17} Kun 18,9; Jst 27,22

^{20,18} Kun 18,19

^{20,19-20} Kun 18,12-14

^{20,21} Kun 18,16

²² Laikysitės visų mano įstatų bei visų mano įsakų ir vykdysite juos, kad neišvemtų jūsų žemė, į kurią vedu jus įsikurti gyventi.
²³ Neseksite papročiais tautos, kurią išvarau nuo jūsų kelio. Kadangi jie visus anuos dalykus darė, aš jais bjaurėjausi.
²⁴ Bet jums sakiau: Jūs paveldėsite jų žemę, aš ją duosiu jums kaip nuosavybę – kraštą, tekantį pienu ir medumi. Aš esu **VIEŠPATS**, jūsų Dievas; atskyrčiau jus nuo visų tautų.
²⁵ Todėl jūs darysite skirtumą tarp švaraus ir nešvaraus gyvulio, tarp nešvaraus ir švaraus paukščio; jūs nesutėrėsite savęs gyvuliu ar paukščiu, ar gyvūnais, knibždančiais žemėje, kuriuos jums priskaičiuoju laikyti nešvariais.
²⁶ Man būsite šventi, nes aš, **VIEŠPATS**, esu šventas ir atskyrčiau jus nuo kitų tautų, kad būtumėte mano.

²⁷ Vyras ar moteris, iššaukiantys dvasias ar užsiimantys kerėjimu, bus nubausti mirtimi. Jie turi būti užmušti akmenimis; jų kraujo kaltė kris ant jų pačių“.

Kunigystės šventumas

21 **VIEŠPATS** tarė Mozei: „Kalbėk kunigams, Aarono sūnums, ir sakyk jiems:

‘Nė vienas tenesusitėršia numirėliu* iš savo giminių,² išskyrus artimiausius giminaičius – motiną, tėvą, sūnų, dukterį ir brolių.³ Leista jam susitėršti ir seseriai, kuri tebėra mergelė ir jam artima, nes dar nėra ištekęjusi.⁴ Bet jis nesitėrš artimaisiais, su kuriais susigiminiavo per vedybas; jais jis nesitėrš.

⁵ *Jie plikai nesususitėrš savo viršugalvio, neapkirps žandenų ir nedarys savo kūne jokių įpjovimų.⁶ Savo Dievui jie bus šventi ir Dievo vardo neišniekins, nes jie ugnyje aukoja **VIEŠPAČIUI** atnašas, savo Dievo maistą. Todėl jie turi būti šventi.

^{21,1} Mirusiojo lytėjimas per gedulo apeigas daro žmogų nešvarų apeigoms.

^{21,5} Kun 19,27-28; Jst 14,1

⁷ Žmona jie neims moters, suterštos kekšyste, ar moters, kuri buvo vyro atleista. Jie šventi savo Dievui. ⁸ Elgsiesi su jais kaip su šventais, nes jie atnašauja maistą tavo Dievo; jie bus ir tau šventi, nes aš, juos pašventęs VIEŠPATS, esu šventas. ⁹ Jei kunigo duktė suterštų save kekšyste, ji išniekintų ir savo tėvą. Ji turi būti sudeginta ugnyje.

¹⁰ Kunigas, tarp savo brolių vyriausias, ant kurio galvos išlietas patepimo aliejus ir kuris pašventintas vilkėti šventuosius drabužius, netaisys savo plaukų, neplėšys savo drabužių. ¹¹ Jis neprieis prie jokio numirėlio; nesiterš nė savo tėvu ar motina. ¹² Neišeis nė iš šventyklos, kad nesuterštų savo Dievo šventyklos, nes, pateptas aliejumi jis pašvęstas savo Dievui – man; aš esu VIEŠPATS. ¹³ Žmona jis gali imti tik moterį, kuri yra mergelė. ¹⁴ Našlės ar vyro atleistos moters, ar kekšyste suterštos kekšės jis negali imti žmona. Jis turi imti žmona mergelę iš savo giminės, ¹⁵ kad nesuterštų savo palikuonių savo giminėje, nes aš, VIEŠPATS, jį pašventinu“.

¹⁶ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁷ „Kalbėk Aaronui ir sakyk: 'Joks nesveikas vyras iš tavo palikuonių per visas jų kartas netiks atnašauti savo Dievui maistą. ¹⁸ Iš viso nė vienas nesveikas nebus tinkamas: joks aklas ar raišas vyras, joks vyras sužalotu veidu ar per ilgą galūnę, ¹⁹ joks vyras nulaužta koja ar nulaužta ranka, ²⁰ ar kuprotas, ar neūžauga, ar su nesveika akimi, ar aptekęs niežais, ar nušąšęs, ar sutraiškytomis sėklidėmis. ²¹ Joks kunigo Aarono palikuonis, būdamas nesveikas, nebus tinkamas atnašauti VIEŠPATIES ugninių aukų. Turėdamas trūkumą, jis nesiartins atnašauti savo Dievo maisto. ²² Savo Dievo maistą – ypač šventą ir šventąją dalį – jis gali valgyti. ²³ Bet kadangi turi trūkumą, už uždangos neis ir prie aukuro nesiartins, kad nesuterštų mano šventų

vietų, nes aš, VIEŠPATS, jas pašventinu“.

²⁴ Taip kalbėjo Mozė Aaronui, jo sūnums ir visiems izraelitams.

Aukų šventumas

22 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Pamokyk Aaroną ir jo sūnus, kad būtų rūpestingi su šventomis izraelitų aukomis, kurias man pašvenčia, idant neišniekintų mano švento vardo. Aš esu VIEŠPATS. ³ Sakyk jiems: 'Per visas jūsų kartas, jei kuris nors iš jūsų palikuonių, būdamas nešvarus, prisiartintų prie šventųjų aukų, kurias izraelitai pašvenčia VIEŠPAČIUI, tas žmogus bus pašalintas nuo mano Artumo. Aš esu VIEŠPATS. ⁴ Niekas iš Aarono palikuonių, sergantis raupsų liga ar sėklos išsiliejimu, negali valgyti šventųjų aukų, kol netampa švarus. Be to, jei kas paliestų ką nors nešvaraus, tapusio nešvariu per numirėlį ar žmogų, turėjusį sėklos išsiliejimą, ⁵ ir jei kas paliestų kokį nors ropojantį gyvūną ir taip taptų nešvarus, ar kokį nors žmogų, nuo kurio palietimo taptų nešvarus – kad ir koks būtų jo nešvarumas, – ⁶ toks asmuo bus nešvarus ligi vakaro ir šventųjų aukų, nenuplovęs savo kūno vandeniu, nevalgys. ⁷ Saulei nusileidus, jis bus švarus. Tada galės valgyti šventųjų aukų, nes tai jo maistas. ⁸ Jis nevalgys nugaišusio ar žvėries sudraskyto gyvulio mėsos, kad per ją netaptų nešvarus. Aš esu VIEŠPATS. ⁹ Jie turi laikytis mano įpareigojimų, kad neužsitrauktų kaltės ir nenumirtų šventykloje už jos išniekinimą. Aš, VIEŠPATS, juos pašventinu.

¹⁰ Joks pašalietis nevalgys šventųjų aukų; joks kunigo įnamis ar samdinyš nevalgys šventųjų aukų. ¹¹ Bet vergas, kuris yra pirktas kunigo nuosavybė, gali jas valgyti; ir gimusieji jo namuose gali valgyti jo maistą. ¹² Jei kunigo duktė ištekėtų už pašaliečio, ji nevalgys šventųjų aukų atnašos. ¹³ Bet jei kunigo

duktė taptų našle ar būtų vyro atleista ir neturėtų palikuonių, ir sugrižtų į tėvo namus, ji gali jas valgyti kaip savo jaunystėje. Joks pašalietis jų nevalgys.

¹⁴ Jei kas suvalgytų šventąją auką per neapsižiūrėjimą, jis turės atsilyginti kunigui už šventąją auką, pridėdamas penktadalį jos vertės. ¹⁵ Kunigai turi prižiūrėti, kad izraelitai neišniekintų šventųjų aukų, kurias atnašauja VIEŠPAČIUI, ¹⁶ ir, valgydami savo šventąsias aukas, neužsitrauktų kaltės, kuri reikalauja atnašos už kaltę, nes aš, VIEŠPATS, juos pašventinu“.

Netinkamos atnašos

¹⁷ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas:

¹⁸ „Kalbėk Aaronui, jo sūnums bei visiems izraelitams ir sakyk jiems: ‘Kai žmogus iš Izraelio namų ar iš ateivių, gyvenančių Izraelyje, aukoja atnašą – ar tai būtų įžado, ar geros valios atnaša, – aukojamą VIEŠPAČIUI kaip deginamąją auką, ¹⁹ kad ji būtų tinkama jūsų labui, turi būti sveikas patinėlis iš galvijų ar avių, ar ožkų kaimenės. ²⁰ *Nesveikūs atnašos neaukosite, nes ji nebus tinkama jūsų labui.

²¹ Kai žmogus, vykdydamas įžadą, ar kaip savanorišką atnašą atnašauja bendravimo auką VIEŠPAČIUI iš galvijų bandos ar avių kaimenės, kad ji būtų maloni, gyvulys turi būti tobulas; jis neturės jokių trūkumų. ²² Aklo ar sužaloto, suluošinto ar turinčio pūlinį, aptekusio niežais ar nušausio – tokio gyvulio VIEŠPAČIUI neatnašausite, nė vieno jų nedėsite ant aukuro kaip ugninės atnašos VIEŠPAČIUI. ²³ Jautį ar avį, turinčius per ilgą ar per trumpą galūnę, galite atnašauti kaip geros valios auką, tačiau jie nebus malonūs įžadui įvykdyti. ²⁴ Neatnašausite VIEŠPAČIUI jokio gyvulio, kurio sėklidės sužeistos ar sutraiškytos, ar perplėstos, ar išpjautos. Tokio papročio savo krašte neturė-

site ²⁵ nei tokių gyvulių iš svetimtaučio rankos nepriimsite aukoti kaip maistą savo Dievui, nes jie sužaloti, nesveiki. Jūsų labui jie nebus tinkami“.

²⁶ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁷ „Gimus veršiukui, ėriukui ar ožiukui, jie pasiliks septynias dienas prie savo motinos. Tik nuo aštuntos dienos jie bus malonūs VIEŠPAČIUI kaip ugninė atnaša. ²⁸ Taip pat nepjausite iš galvijų bandos ar avių kaimenės gyvulio su jo jaunikliu tą pačią dieną. ²⁹ Kai aukojate padėkos atnašą VIEŠPAČIUI, aukosite ją taip, kad ji būtų tinkama jūsų labui. ³⁰ Ji bus suvalgyta tą pačią dieną; nieko iš jos nepaliksime ligi kitos dienos ryto. Aš esu VIEŠPATS.

³¹ Taip laikysitės mano įsakymų ir vykdysite juos. Aš esu VIEŠPATS. ³² Mano švento vardo neišniekinkite, kad būčiau šventas tarp izraelitų. Aš esu VIEŠPATS. Aš jus pašventinu – ³³ aš, kuris išvedžiau jus iš Egipto žemės, kad būčiau jūsų Dievas. Aš esu VIEŠPATS“.

Šabo diena

23 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: ‘Štai VIEŠPATIES iškilmės, švenčių dienos, kurias paskelbsite kaip šventąsias sueigas, mano nustatytas iškilmės.

³ *Šešias dienas bus dirbama, o septynią dieną yra visiško poilsio šabas – šventoji sueiga. Nedirbsite jokio darbo; tai šabas VIEŠPAČIUI visose jūsų gyvenvietėse.

Paschos ir Neraugintosios duonos iškilmės

⁴ Štai VIEŠPATIES nustatytos iškilmės, šventosios sueigos, kurias švęsite joms paskirtu metu. ⁵ *Pirmo mėnesio keturioliką dieną, temstant, bus

^{23,3} Įst 20,8-10; 23,12; 31,15; 34,21; 35,2; Įst 5,12-14

^{23,5} Įst 12,1-13; Įst 16,1-2

Paschos atnaša VIEŠPAČIUI, ⁶ o to paties mėnesio penkioliką dieną – *Neraugintosios duonos šventė VIEŠPAČIUI. Septynias dienas valgysite neraugintą duoną. ⁷ Pirmąją dieną turėsite šventą sueigą ir nedirbsite savo tarnybos darbo. ⁸ Septynias dienas atnašausite VIEŠPATIES ugnines atnašas; septintąją dieną bus šventa sueiga; nedirbsite savo tarnybos darbų“.

Pirmienų pėdo šventė

⁹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁰ „Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: ‘Kai ateisite į kraštą, kurį jums duodu, ir nuimsite jo derlių, atnešite jūsų pjūties pirmienų pėdą kunigui. ¹¹ Jis pasiūbuos pėdą VIEŠPATIES akivaizdoje, kad būtumėte jam mieli. Dieną po šabo kunigas jį pasiūbuos. ¹² Tą dieną, kai pasiūbuojate pėdą, atnašausite VIEŠPAČIUI sveiką mitulį avinėlių kaip deginamąją auką. ¹³ O javų atnaša prie jo bus du dešimtadaliai efos geriausių miltų su įmaišytu aliejumi – malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI; jos liejamoji atnaša bus vynas – vienas ketvirtis hino. ¹⁴ Iki tos dienos, kol nebūsate atnešę savo Dievo atnašos, nevalgysite nei duonos, nei pagruzdintų ar šviežių grūdų. Tai amžinas įstatas jūsų kartoms visose jūsų gyvenvietėse’.

Sekminės

¹⁵ *O nuo dienos po šabo, nuo dienos, kurią atnešėte savo siūbuojamosios atnašos pėdą, atskaičiuokite septynetą savaitę. Jos turi būti pilnos: ¹⁶ turite skaičiuoti ligi dienos po septintojo šabo – penkiasdešimt dienų. Tada atnešite VIEŠPAČIUI naujo derliaus javų atnašą. ¹⁷ Atnešite iš savo gyvenviečių kaip siūbuojamąją atnašą du duonos kepalus, kiekvieną

iš dviejų dešimtadalių efos. Jie turi būti iš geriausių miltų, kepti su raugu kaip pirmienos VIEŠPAČIUI. ¹⁸ Drauge su duona atnašausi septynis sveikus mitulius avinėlius, vieną jautį iš bandos ir du avinus. Jie bus deginamoji auka VIEŠPAČIUI drauge su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis, malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI. ¹⁹ Paaukosite taip pat vieną ožį aukai už nuodėmę bei du mitulius avinėlius kaip bendravimo auką. ²⁰ Kunigas pakylės juos – tuos du avinėlius – drauge su pirmienų duona kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. Jie bus šventi VIEŠPAČIUI ir priklausys kunigui. ²¹ Tą pačią dieną paskelbsite iškilmę, švęsite sueigą ir nedirbsite savo tarnybos darbo. Tai amžinas įstatas visose jūsų gyvenvietėse visoms jūsų kartoms.

²² *Kai pjauunate savo krašto derlių, nepjausi iki pat savo lauko pakraščių ir nerinksi savo derliaus lauke likusių varpų. Paliksi jas vargšui ir ateiviui; aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas“.

Naujųjų metų diena

²³ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁴ „Taip kalbėk izraelitams: ‘Septinto mėnesio pirmą dieną švęsite visiško poilsio dieną šventa sueiga, pažymėta rago skardėjimu. ²⁵ Nedirbsite savo tarnybos darbo, aukosite VIEŠPATIES ugninę atnašą“.

Permaldavimo diena

²⁶ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁷ „Bet šio mėnesio dešimta diena yra *Permaldavimo diena. Ji bus jums šventa sueiga; pasninkausite ir aukosite VIEŠPATIES ugninę atnašą. ²⁸ Tą dieną nedirbsite jokio darbo, nes tai Permaldavimo diena, kurią atliekamas permaldavimas jūsų labai VIEŠPATIES,

^{23,6-8} Iš 12,14-20; 23,15; 34,18; Jst 16,3-8

^{23,15-21} Iš 23,16; 34,22; Jst 16,9-12

^{23,22} Kun 19,9-10; Jst 24,19-22

^{23,27-32} Kun 16,29-34

jūsų Dievo, akivaizdoje. ²⁹ Iš tikrųjų, kas tą dieną nepaslinkau, bus pašalintas iš savo tautos. ³⁰ O kas tą dieną dirbtų kokį darbą, tą aš ištrinsiu iš tautos. ³¹ Nedirbkite jokio darbo; tai amžinas įstatas visoms jūsų kartoms visose jūsų gyvenvietėse. ³² Ji bus jums visiško poilsio šabas, ir jūs turite pasninkauti. Mėnesio devintos dienos vakare, nuo vakaro ligi vakaro, švęsite šį jūsų šabą“.

Palapinių iškilmės

³³ VIEŠPATIS kalbėjo Mozei, tardamas: ³⁴ „Taip kalbėk izraelitams: ‘Šio septinto mėnesio penkioliką dieną VIEŠPAČIUI skirtos *Palapinių iškilmės, kurios tęsis septynias dienas. ³⁵ Pirmoji diena bus šventoji sueiga; nedirbsite savo tarnybos darbo. ³⁶ Septynias dienas aukosite VIEŠPAČIUI ugnines atnašas. Aštuntą dieną švęsite šventą sueigą ir aukosite VIEŠPAČIUI ugnines atnašas. Tai iškilmingas susirinkimas; nedirbsite savo tarnybos darbo.

³⁷ Štai VIEŠPATIES nustatytos iškilmės, kurias švęsite kaip šventųjų sueigų metų aukoti VIEŠPAČIUI ugnines atnašas – deginamąsias aukas ir javų atnašas, aukas ir liejamąsias atnašas, kiekvieną jai nustatytą dieną, ³⁸ neskaitant VIEŠPATIES šabų, neskaitant jūsų dovanų, neskaitant visų jūsų įžado aukų ir neskaitant visų jūsų geros valios atnašų, kurias duodate VIEŠPAČIUI.

³⁹ Bet septinto mėnesio penkioliką dieną, kai būsite nuėmę visą krašto derlių, *švęsite VIEŠPATIES iškilmes, kurios tęsis septynias dienas. Pirmoji ir aštuntoji diena bus visiško poilsio dienos. ⁴⁰ Pirmąją dieną paimsite hadaro medžio vaisių, palmės šakų, lapuočių šakelių bei paupio gluosnių ir linksminsitės VIEŠPATIES, jūsų Dievo, akivaizdoje septynias dienas. ⁴¹ Švę-

site ją septintą mėnesį kasmet kaip VIEŠPATIES iškilmes septynias dienas, švęsite ją septintą mėnesį kaip amžiną įstatą per visas jūsų kartas. ⁴² Septynias dienas gyvensite palapinėse; visi izraelitai turės gyventi palapinėse, ⁴³ idant jūsų kartos patirtų, kad aš, vesdamas izraelitus iš Egipto žemės, apgyvendinau juos palapinėse. Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas“.

⁴⁴ Taip Mozė paskelbė izraelitams VIEŠPATIES nustatytas iškilmes.

Šventyklos žibintų priežiūra

24 VIEŠPATIS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Paliepk izraelitams atnešti tau gryo grūstų alyvų aliejaus žvakidei, kad žibintai būtų žibinami nuolat. ³ Aaronas pastatys ją Susitikimo Palapinėje, šiaupus Sandoros uždangos, kad žibėtų nuolat nuo vakaro ligi ryto VIEŠPATIES akivaizdoje. Tai bus amžinas įstatas jūsų kartoms. ⁴ Pagal jį bus nuolat tvarkomi žibintai ant žvakidės iš gryo [aukso] VIEŠPATIES akivaizdoje.

Padėtinė duona

⁵ *Paimsi geriausių miltų ir iškepsi iš jų dvylika kepalų – kiekvieną iš dviejų dešimtadalių efos. ⁶ Sudėsi juos dviem eilėmis, po šešis kiekvienoje eilėje, ant stalo iš gryo [aukso] VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁷ Kiekvieną eilę pabars-tysi grynais smilkalais, kad jie būtų aiški atnaša duonai kaip ugninei atnašai VIEŠPAČIUI. ⁸ Nuolat, kiekvieną šabo dieną Aaronas sudės kepalus iš naujo VIEŠPATIES akivaizdoje kaip Izraelio tautos įsipareigojimą – amžiną Sandorą. ⁹ Duona *priklausys Aaronui ir jo palikuonims; suvalgys ją šventoje vietoje, nes ji jam ypač šventa, amžinas atlygis, dalis iš ugninių atnašų VIEŠPAČIUI“.

^{23,34–36} Jst 16,13–15

^{23,39–43} Iš 23,16; 34,22

^{24,5–6} Iš 25,30

^{24,9} Mt 12,4; Mk 2,26; Lk 6,4

Bausmė už piktžodžiavimą

¹⁰ Tarp izraelitų buvo vyras, kurio motina – izraelitė, o tėvas – egiptietis. Kartą stovykloje kilo muštynės tarp izraelitės sūnaus ir vieno izraelito. ¹¹ Kadangi izraelitės sūnus viešai piktžodžiavo [Dievo] Vardui ir keikėsi, žmonės atvedė jį pas Mozę. (Jo motina buvo Dibrio duktė iš Dano giminės, vardu Šelomita.) ¹² Jis buvo uždarytas į kalėjimą, kol nebus duotas VIEŠPATIES nuosprendis.

¹³ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁴ „Išvesk už stovyklos piktžodžiautoją, teuždeda rankas jam ant galvos visi girdėjusieji ir teužmuša jį visa bendrija akmenimis. ¹⁵ O izraelitams kalbėk ir pasakyk: ‘Kas keiktų Dievą, turės atsakyti už savo nuodėmę. ¹⁶ Kas piktžodžiautų VIEŠPATIES vardui, bus nubaustas mirtimi. Visa bendrija užmuš piktžodžiautoją akmenimis. Ateivis ar krašto gyventojas, piktžodžiaujantis [Dievo] Vardui, turi būti užmuštas’.

¹⁷ *Kas užmuštų žmogų, bus nubaustas mirtimi.

¹⁸ Kas užmuštų gyvulį, turės atlyginti nuostolį: gyvybę už gyvybę.

¹⁹ Kas sužalotų artimą, tam bus padaryta, kaip jis padarė: ²⁰ galūnė už galūnę, *akis už akį, dantis už dantį. Kokią žaizdą jis padarė artimui, tokia ir jam bus padaryta. ²¹ Kas užmuštų gyvulį, turės atlyginti nuostolį, bet kas užmuštų žmogų, turės būti nubaustas mirtimi. ²² *Vieną ir tą patį įstatymą turėsite ateiviui ir izraelitui, nes aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas“.

²³ Taip kalbėjo Mozė izraelitams. Tad jie išvedė piktžodžiautoją už stovyklos ir užmušė akmenimis. Izraelitai padarė taip, kaip Dievas buvo Mozei įsakęs.

Šabo metai

25 *VIEŠPATS kalbėjo Mozei ant Sinajaus kalno, tardamas: ² „Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: ‘Kai ateisite į kraštą, kurį jums duodu, tas kraštas turės švęsti šabą VIEŠPAČIUI. ³ Šešerius metus sėsi savo lauką ir šešerius metus genėsi savo vynuogyną ir nuiminėsi derlių, ⁴ bet septintaisiais metais turės būti žemei visiško poilsio šabas – šabas VIEŠPAČIUI: savo lauko nesėsi ir savo vynuogyno negenėsi. ⁵ Tada nepjausi jokių savaime išaugusių javų, nenuiminėsi vynuogių nuo neapgenėto vynmedžio; septintieji bus žemei visiško poilsio metai. ⁶ Tačiau ką žemė išaugina per savo šabą, jūs galite valgyti – tu, tavo vergai ir vergės, tavo samdiniai ir įnamiai. ⁷ Ir tavo galvijams bei laukiniams krašto gyvuliams pašaras bus tai, ką žemė savaime išaugina.

Jubiliejaus metai

⁸ Atskaičiuosi septynis septynetus, septyniskart septynerius metus taip, kad septynerių metų septynetai sudarytų keturiasdešimt devynerius metus. ⁹ Tada, septinto mėnesio dešimtą dieną, skardžiai pūsi ragą; Permaldavimo dieną jūsų rago gaudėsys teaidi visame jūsų krašte. ¹⁰ Švęsite penkiasdešimtuosius metus ir paskelbsite laisvę krašte visiems jo gyventojams. Tai bus jums jubiliejaus* metai; sugrįšite kiekvienas jūsų prie savo nuosavybės ir kiekvienas į savo šeimą. ¹¹ Tie penkiasdešimtieji bus jums jubiliejaus metai: nesėsite, nepjausite jokių savaime išaugusių javų, nenurinksite vynuogių nuo neapgenėtų vynmedžių, ¹² nes tai jubiliejaus metai. Jums bus jie šventi; galite valgyti tik tai, ką išaugina pati dirva.

^{25,1-7} Iš 23,10-11

^{25,10} Žodis „jubiliejus“ kilęs iš hebr. *jōbēl* – „avi-no (ragas)“; metų šventimas prasidėdavo rago pūtimu.

^{24,17} Iš 21,12

^{24,20} Iš 21,23-25; Jst 19,21; Mt 5,38

^{24,22} Sk 15,16

¹³ Taigi šiais jubiliejaus metais sugrįšite kiekvienas jūsų į savo nuosavybę. ¹⁴ Parduodami nuosavybę artimui ar pirkdami ką iš artimo, nedarykite vienas kitam skriaudos. ¹⁵ Pirkdamas iš savo artimo, mokėsi tik už metus nuo praėjusio jubiliejaus; parduodamas tau artimas prašys iš tavęs tik už likusius derliaus metus. ¹⁶ Juo daugiau tokių metų, juo didesnę kainą mokėsi; juo mažiau tokių metų, juo mažesnė kaina, nes iš tikrųjų jis parduoda tau tik derlių skaičių. ¹⁷ Nedarykite vienas kitam skriaudos; bijosi savo Dievo, nes aš, VIEŠPATS, esu jūsų Dievas.

¹⁸ Laikykites mano įstatų ir vykdykite mano įsakus, kad galėtumėte krašte saugiai gyventi. ¹⁹ Žemė duos savo vaisių, būsite sotūs ir gyvensite be rūpesčio. ²⁰ O jeigu klaustumėte: «Ką valgysime septintaisiais metais, jei nesėsime ir nenuimsime derliaus?» – ²¹ aš suteiksiu jums tokią palaimą šeštaisiais metais, kad jie duos derliaus trejiems metams. ²² Sėjos metu aštuntaisiais metais valgysite iš senojo derliaus. Net iki devintųjų metų iš senojo derliaus valgysite, kol bus nuimtas derlius.

Nuosavybės atpirkimas

²³ Žemė nebus parduodama visam laikui, nes žemė yra mano, o jūs esate ateiviai, tapę mano įnamiais. ²⁴ Todėl krašte, kurį valdote, turite leisti atpirkti žemę.

²⁵ Jei kas nors iš tavo giminių patektų į skurdą ir parduotų savo nuosavybės dalį, tai jo artimiausias giminaitis turi ateiti ir atpirkti, ką giminaitis buvo pardavęs. ²⁶ O jei žmogus neturėtų artimiausio giminaičio žemei atpirkti, bet vėliau pats prasigyventų ir turėtų iš ko tai padaryti, ²⁷ jis turi apskačiuoti metus nuo jos pardavimo, sugrąžinti skirtumą žmogui, kuriam ji buvo parduota, ir susigrąžinti savo nuosavybę.

²⁸ Tačiau jei jis neturi iš ko ją atgauti, kas buvo parduota, tas liks pirkėjo ran-

kose iki jubiliejaus metų. Jubiliejaus metais nuosavybė turi būti perduota, ir jis sugrįš į savo nuosavybę.

²⁹ Jei kas nors parduotų namus mieste su mūro sienomis, jie gali būti atpirkti, kol nepasibaigę metai nuo jų pardavimo; atpirkimo teisė galios vienerius metus. ³⁰ Jei jie nebūtų atpirkti iki vienerių metų pabaigos, namai mieste su mūro sienomis visam laikui priklausys pirkėjui ir jo palikuonims ir jubiliejaus metais nebus perduoti. ³¹ Bet namai kaimuose, kurių nesupa mūro sienos, bus laikomi kaip atviri laukai. Jie gali būti atpirkti; jie turi būti perduoti jubiliejaus metais.

³² Levitų miestuose levitai amžinai turės atpirkimo teisę namų, esančių jų miestuose. ³³ Kiekvieni levitų namai jų miestuose, buvę parduoti ir neatpirkti, bus perduoti savininkui jubiliejaus metais, nes namai levitų miestuose yra jų paveldima nuosavybė tarp izraelitų. ³⁴ Bet dirvos aplink jų miestus negali būti parduodamos, nes jos yra jų amžina nuosavybė.

Paskolos vargšams

³⁵ *Jei kas nors iš tavo giminių patektų į skurdą ir taptų tavo išlaikytiniu, turėsi jį paremti. Tegyvena jis su tavimi kaip ateivis ar įnamis. ³⁶ Iš anksto nereikalausk iš jo palūkanų už paskolą ir neišnaudok, bet bijok savo Dievo. Leisk jam gyventi tavo namuose kaip broliui. ³⁷ *Neskolinsi jam pinigų už palūkanas, neimsi iš jo brangiau už maistą. ³⁸ Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas, kuris išvedžiau jus iš Egipto žemės duoti jums Kanaano žemę ir būti jūsų Dievas.

Vergų išlaisvinimas

³⁹ *Jei kas nors iš tavo išlaikytinių taip nuskurstų, kad parsiduotų tau,

^{25,35} Įst 15,7-8

^{25,37} Įst 22,25; Įst 23,19-20

^{25,39-46} Įst 21,2-6; Įst 15,12-18

nepadaryk jo savo vergu. ⁴⁰ Tėbūna jis pas tave kaip samdinyr ar įnamis. Jis dirbs pas tave tik iki jubiliejaus metų. ⁴¹ Tada paliks tave – jis ir jo vaikai – ir sugrįš į savo šeimą, ir atgaus savo protėvių nuosavybę, ⁴² nes jie – mano tarnai, kuriuos aš išvedžiau iš Egipto žemės. Jie nebus parduodami, kaip parduodami vergai. ⁴³ Nesielsi su juo šiurkščiai, bet bijosi savo Dievo. ⁴⁴ Vergą ar vergę gali laikyti tik jei pirksi vergus iš kaimyninių tautų. ⁴⁵ Galite nusipirkti jų ir iš ateivių, gyvenančių su jumis, bei jų palikuonių, gimusių ir užaugusių jūsų krašte. Tokie vergai bus jūsų nuosavybė. ⁴⁶ Galite juos palikti savo vaikams kaip paveldimą nuosavybę, padarydami juos amžinais vergais. Su jais galite elgtis kaip su vergais. Bet su savo tautiečiais izraelitais nė vienas nesiels šiurkščiai.

⁴⁷ Jei ateivis ar įnamis, gyvenantis su tavimi, praturtėtų, o kuris nors iš tavo tautiečių, būdamas skurde, taptų jo išlaikytiniu ir parsiduotų gyvenančiam su tavimi ateiviui ar ateivio šeimos palikuoniui, ⁴⁸ jis net po to, kai bus pasidavęs, turės atpirkimo teisę. Jį gali atpirkti bet kuris iš jo brolių, ⁴⁹ arba jo dėdė ar dėdės sūnus, arba bet kuris artimas giminaitis iš jo kilties, o jei jis praturtėtų, gali pats save atpirkti. ⁵⁰ Su savo pirkėju apskaičiuos metų skaičių nuo tų metų, kai jis ateiviui pasidavė, iki jubiliejaus metų. Pirkimo kaina bus padalyta iš metų skaičiaus; laikas, kurį jis praleido pas savininką, bus įkainotas pagal samdinio laiką. ⁵¹ Juo daugiau bus metų iki jubiliejaus, juo didesnę pirkimo kainą jis turės grąžinti kaip atpirkimą; ⁵² o juo mažiau metų bus likę iki jubiliejaus, juo daugiau jis turės savo sąskaitoje; už savo atpirkimą jis mokės pagal apskaičiuotą metų skaičių. ⁵³ Ateivis elgsis su juo kaip su metams pasamdytu tarnu, ir su juo tavo akyse šiurkščiai nesiels. ⁵⁴ O jeigu nebūtų atpirktas nė vienu iš šių būdų,

jubiliejaus metais jis ir jo vaikai bus išlaisvinti, ⁵⁵ nes izraelitai yra mano tarnai, kuriuos išvedžiau iš Egipto žemės. Aš, VIEŠPATS, esu jūsų Dievas.

Atlygis už klusnumą

26 Nedirbsite sau *stabų. Nesistatysite statulų ar šventųjų stulpų, nesistatysite savo krašte akmenų su *išraižytais [stabais], kad juos garbintumėte, nes aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas. ² Švęskite mano šabus ir laikykite pagarboje mano šventyklą: aš esu VIEŠPATS.

³ *Jei elgsitės pagal mano įstatus, laikysitės mano įsakymų ir ištikimai vykdysite juos, ⁴ laiku duosiu jums lieptaus, kad žemė išaugintų savo derlių ir laukų medžiai atneštų vaisių. ⁵ Javus kulsite ligi vynuogių rinkimo meto, o vynuogių rinkimas pasivys sėją. Valgysite savo duonos iki soties ir savo krašte galėsite saugiai gyventi. ⁶ Sukursiu krašte ramybę, gulsitės miegoti, ir nebus kas jus gąsdintų; leisiu kraštui atsikvėpti nuo plėšriųjų žvėrių. Per jūsų kraštą nežygiuos kalavijas. ⁷ Savo priešus priversite bėgti, ir jie kris nuo jūsų kalavijo. ⁸ Jūs iškių penketas privers bėgti šimtą, o jūs iškių šimtinę – dešimt tūkstančių. Jūsų priešai kris nuo jūsų kalavijo. ⁹ Žvelgsiu į jus maloniai, padarysiu jus vaisingus ir padauginsiu; palaikysiu su jumis savo Sandomą. ¹⁰ Jūs dar tebevalgysite seniai numintą praėjusių metų derlių ir turėsite išmesti senąjį, kad padarytumėte vietos naujam. ¹¹ Tarp jūsų turėsiu savo Padangtę ir jūsų neatmesiu. ¹² *Visada būsiu arti jūsų; aš būsiu jūsų Dievas, o jūs būsite mano tauta. ¹³ Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas, kuris išvedžiau jus iš Egipto žemės, kad jiems daugiau

^{26,1} Kun 19,4

^{26,1} Iš 20,4; Įst 5,8; 16,21-22; 27,1

^{26,3-5} Įst 11,13-15

^{26,12} 2 Kor 6,16

nevergautumėte, sulaužiau jūsų jungą ir padariau, kad eitumėte iškelta galva.

Bausmė už neklusnumą

¹⁴ Bet jei manęs neklausysite ir visų šių mano įsakymų nevykdysite, ¹⁵ jei mano įstatus taip atmesite ir mano įsakus taip paniekinsite, kad nevykdysite visų mano įsakymų ir sulaužysite mano Sandorą, ¹⁶ tai aš savo ruožtu šitaip su jumis pasielgsiu: ūmai ištiksiu jus baisiu siaubu – džiova ir karštligė, kurios aptraukia akis ir silpnina gyvastį. Veltui sėsite sėklą, nes jūsų priešai suris derlių. ¹⁷ Atsigręšiu veidu į jus, būsite priešų parblošksti, ir jus pavergs žmonės, kurie jūsų nekenčia. Jūs bėgsite, nors niekas jūsų ir nesivyty. ¹⁸ Ir jei, to nepaisydami, manęs neklausysite, padidinsiu bausmę už jūsų nuodėmes septyneriopai ¹⁹ ir palaušiu jūsų išdidžią jėgą. Geležimi pavirsiu dangaus skliautą viršum jūsų, variu jūsų žemę. ²⁰ Niekais nueis jūsų pastangos, nes žemė neduos derliaus, medžiai laukuose neteiks vaisių.

²¹ Taigi jei jūs vis dar spirsitės prieš mane ir manęs neklausysite, aš ir toliau jus septyneriopai varginsiu už jūsų nuodėmes. ²² Paleisiu laukinius žvėris ant jūsų; jie grobs jūsų vaikus, naikins jūsų gyvulius ir mažins jūsų skaičių tol, kol jūsų keliai taps tušti.

²³ Jei, nepaisydami šių bausmių, nesugrįšite pas mane, bet vis dar spirsitės, ²⁴ spirsiuos ir aš toliau prieš jus: smogsiu jums septyneriopai už jūsų nuodėmes. ²⁵ Pasiųsiu prieš jus kalaviją atkeršyti už sulaužytą Sandorą. Nors subėgtumėte į savo miestus, pasiųsiu jums marą, ir jūs būsite atiduoti į priešų rankas. ²⁶ Kai atimsiu iš jūsų duonos išteklius, dešimčiai moterų užteks vienintelės krosnies duonai kepti. Atsvertą duoną jums išdalys; nors ir valgysite, sotūs nebūsime.

²⁷ Jei, to nepaisydami, manęs neklausysite, bet vis spirsitės prieš

mane, ²⁸ spirsiuos ir aš ant jūsų įpykęs: nubausiu savo ruožtu jus septyneriopai už jūsų nuodėmes. ²⁹ Valgysite kūnus savo sūnų, valgysite kūnus savo dukterų*. ³⁰ Sunaikinsiu jūsų aukštumų alkus ir nugriaušiu jūsų smilkalų aukurus; suversiu jūsų lavonus ant jūsų stabų lavonų. Atmesiu jus. ³¹ Jūsų miestus pavirsiu griuvėsiais, jūsų šventyklas išgriaušiu ir malonių jūsų kvapu nesimėgausiu. ³² Kraštą taip nusiaubsiu, kad jūsų priešai, atėję kurtis, matydami jį, bus apstulbinti. ³³ Išblaškysiu jus po tautas ir išsitrauksiu prieš jus kalaviją. Jūsų kraštas bus nuniokotas, ir jūsų miestai pavirs griuvėsiais.

³⁴ Kraštas, gulėdamas nuniokotas ir jums esant priešų šalyje, atgaus šabo poilsį. Tada žemė pailsės ir džiaugsis savo šabais. ³⁵ Per visą laiką, kol jis gulės nuniokotas, kraštas švęs poilsį, kurio nešventė per jūsų šabų metus, kai jūs jame gyvenote. ³⁶ O kas iš jūsų išliks, tą širdį pripildysiu bailumo priešų kraštuose. Net vėjo nešamo lapo šlamesys vers juos bėgti. Jie kris, bėgdami tarsi nuo kalavijo, nors niekas jų ir nesivys. ³⁷ Niekam nesivejant, jie kniubs vieni ant kitų tarsi nuo kalavijo. Stoti į kovą su priešais jėgų neturėsite! ³⁸ Žūsime svetimose tautose, jūsų priešų kraštas suris jus. ³⁹ O kas iš jūsų išliks, už savo kaltes bus prislėgti priešų krašte, bus prislėgti ir už savo protėvių kaltes. ⁴⁰ Tad jie išpažins savo kaltę ir savo protėvių kaltę, kad nusižengė man išdavyste, maža to, nesiliovė spirtis prieš mane. ⁴¹ Kai aš savo ruožtu eisiu prieš juos ir išvarysiu į priešų kraštą, jų neapipjaustyta širdis* pagaliau pati nusižemins, ir jie atliks bausmę už savo kaltę. ⁴² Tada aš atsiminsiu savo Sandorą su *Jokūbu, atsiminsiu savo Sandorą

^{26,29} Žr. Įst 28,53; Jer 19,9. 26,41b Žr. Jer 4,4.

^{26,41} Žr. Jer 4,4.

^{26,42} Pr 28,13-14

su *Izaoku, atsiminsiu savo Sandorą su *Abraomu, atsiminsiu ir kraštą. ⁴³ Jų paliktas kraštas, gulėdamas nuniokotas, atgaus šabo poilsį, jiems atliekant bausmę už savo kaltę, nes jie išdrįso atmesti mano įsakus ir paniekino mano įstatus. ⁴⁴ Tačiau, nepaisant viso to, net kai jie bus priešų šalyje, jų neatmesiu ir nepaniekinsiu, kad juos visiškai sunaikčiau, sulaužydamas su jais sudarytą Sandorą, nes aš esu VIEŠPATS, jų Dievas. ⁴⁵ Bet aš atsiminsiu jų labui Sandorą su jų protėviais, kuriuos išvedžiau iš Egipto žemės tautų akyse, kad būčiau jų Dievas; aš esu VIEŠPATS“.

⁴⁶ Tokie tat yra įstatai, įsakai ir nurodymai, kuriais VIEŠPATS susaistė save ir izraelitus per Mozę ant Sinajaus kalno.

Įžado atnašų išpirkimas

27 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-
damas: ² „Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: ‘Jei kas padaro ypatingą įžadą VIEŠPAČIUI paaukoti tolygią vertę už žmogų ir nori įvykdyti savo įžadą, ³ vyras tarp dvidešimt ir šešiasdešimt metų bus įvertintas penkiasdešimt sidabrinių šekelių pagal šventyklos šekelį. ⁴ Jei tai būtų moteris, jos tolygi vertė yra trisdešimt šekelių. ⁵ Jei amžius būtų nuo penkerių ligi dvidešimt metų, tolygi vertė yra dvidešimt šekelių už berniuką ir dešimt šekelių už mergaitę. ⁶ Jei amžius būtų nuo vieno mėnesio ligi penkerių metų, tolygi vertė už berniuką yra penki sidabriniai šekeliai, o už mergaitę – trys sidabriniai šekeliai. ⁷ Jei tas asmuo yra šešiasdešimtmetis ar vyresnis, tolygi vertė už vyriškį bus penkiolika šekelių, o už moteriškę – dešimt šekelių. ⁸ Bet jei kas neišgali tolygios vertės sumokėti, jie bus nuvesti pas kunigą, ir kunigas nustatys. Kunigas nustatys pagal tai, ką kiekvienas, darantis įžadą, išgali.

⁹ Jei atnaša, pažadėta VIEŠPAČIUI, yra gyvulys, kuris turi būti paaukotas, kiekvienas toks gyvulys, pažadėtas VIEŠPAČIUI, bus laikomas šventu. ¹⁰ Jis negali būti iškeistas ar pakeistas, nei geresnis į menkesnį, nei menkesnis į geresnį; jei gyvulys būtų pakeistas kitu, tuomet abu – pažadėtasis gyvulys ir jo pakaitalas – taps šventi. ¹¹ Jei atnaša, pažadėta VIEŠPAČIUI, yra nešvarus gyvulys, kurio negalima paaukoti kaip atnašą VIEŠPAČIUI, gyvulys bus nuvestas pas kunigą. ¹² Kunigas nustatys gyvulio vertę pagal jo geras ir blogas savybes. Kokią kainą kunigas nustatys, tokia ir bus. ¹³ Bet jei aukotojas norės gyvulį išpirkti, jis turi pridėti vieną penktadalį prie nustatytosios kainos.

¹⁴ Jei kas pašvenčia savo namus VIEŠPAČIUI, kunigas nustatys namų vertę pagal jų geras ir blogas savybes. Kokią kainą kunigas nustatys, tokia ir bus. ¹⁵ O jei žmogus, pašventęs namus VIEŠPAČIUI, norės juos išpirkti, turės pridėti vieną penktadalį prie nustatytos vertės, ir namai vėl jam priklausys.

¹⁶ Jei kas pašvenčia VIEŠPAČIUI savo paveldėtos žemės lauką, jo vertė bus nustatyta pagal kiekį sėklos, reikalingos jam apseiti: penkiasdešimt sidabrinių šekelių už vieną homerą miežių sėklos. ¹⁷ O jei kas pašvenčia lauką jubiliejaus metų pradžioje, jo vertė lieka ta pati, ¹⁸ bet jei laukas pašvenčiamas po jubiliejaus metų, kunigas apskaičiuos jo vertę pagal skaičių metų, likusių ligi jubiliejaus metų, ir jo kaina bus sumažinta. ¹⁹ O jei žmogus, pašventęs lauką VIEŠPAČIUI, norės jį išpirkti, turės būti pridėtas vienas penktadalis prie jo nustatytos sumos, ir laukas pereis jam. ²⁰ Bet jei laukas nebūtų išpirktas arba būtų parduotas kam kitam, tai jo niekada nebebus galima išpirkti. ²¹ Atėjus jubiliejaus metams, laukas taps laisvas. Jis bus šventas VIEŠPAČIUI kaip įžado laukas; jis taps kunigo nuosavybe. ²² Jei žmogus pašvenčia VIEŠPAČIUI lauką,

^{26,42} Pr 26,3-4

^{26,42} Pr 17,7-8

kuris buvo pirktas ir nepriklauso prie paveldėtos žemės nuosavybės, ²³ kunigas apskaičiuos jo kainą pagal metų skaičių ligi jubiliejaus metų. Nustatytoji kaina turi būti sumokėta tą pačią dieną kaip šventa dovana VIEŠPAČIUI. ²⁴ Jubiliejaus metais žemė sugrįš tam, iš kurio buvo nupirkta, kurio nuosavybė yra ta žemė. ²⁵ Visi vertės apskaičiavimai turi būti atlikti pagal šventyklos šekelį; dvidešimt gėrų sudaro šekelį.

Negalimos išpirkti atnašos

²⁶ Tačiau gyvulių pirmagimis – kadangi pirmagimis yra VIEŠPATIES, todėl niekas negali pašvęsti jo, ar tai būtų jautis, ar avis – priklauso VIEŠPAČIUI. ²⁷ Jei pirmagimis yra iš nešvariųjų gyvulių, jis turi būti išpirktas pagal įkainotą vertę, pridėdant vieną penktadalį. O jei nėra išperkamas, jis bus parduotas už nustatytą kainą.

²⁸ Jokia žmogaus nuosavybė, kurią jis įžadu besąlygiškai pašvenčia VIEŠPAČIUI – ar tai būtų žmogus, ar gyvulys, ar paveldėtos nuosavybės

laukas, – negali būti nei parduota, nei išpirkta. *Kas įžadu besąlygiškai pašvęsta, tas ypač šventa VIEŠPAČIUI. ²⁹ Joks žmogus, besąlygiškai įžadu pašvęstas VIEŠPAČIUI, negali būti išpirktas, bet turi būti užmuštas.

³⁰ *Visos žemės dešimtinės, ar tai būtų javai iš dirvos, ar medžių vaisiai, priklauso VIEŠPAČIUI. Jos šventos VIEŠPAČIUI. ³¹ Jei kas norėtų išpirkti kurią nors iš savo dešimtinių, turi pridėti prie jos vieną penktadalį. ³² Visos dešimtinės jaučių bandos ir avių kaimenės, kas dešimtas iš visų galvijų, praeinančių pro piemens lazda, bus pašvęstas VIEŠPAČIUI. ³³ Teneparenka nei gero, nei menko, tenepakeičia kitu. Jei kas pakeistų kitu, ir vienas, ir kitas gyvulys bus laikomi pašvęstais ir negalės būti išpirkti”.

³⁴ Tokie tat yra įsakymai izraelitams, kuriuos VIEŠPATS davė Mozei ant Sinajaus kalno.

^{27,28} Sk 18,14

^{27,30-33} Sk 18,21; Jst 14,22-29

SKAIČIŲ KNYGA

Skaičių knyga (gr. *arithmoi*, lot. *numeri*; hebr. *bamidēbār* „dykumoje“) – Penkiaknygės, arba Toros, ketvirta knyga.

Knyga prasideda Izraelio giminių išskaičiavimu, o toliau tęsiamas pasakojimas apie keturis dešimtmečius trukusias Mozės vedamos tautos klajones (XIII a. pr. Kr. antra pusė): pasirengimas Sinajaus kalno prieigoje (sk. 1–10), kelionė per dykumą į Moabo lygumas (sk. 10–25), užkariavimų žemių dalybos (sk. 26–36).

Tik išmirus ištisai silpnadvasei kartai, izraelitai galutinai subręsta ir pasirengia galynėtis su Pažado Žemėje jų laukiančiais sunkumais.

Žmonių surašymas

1 *Antrųjų metų po išėjimo iš Egipto žemės antro mėnesio pirmą dieną VIEŠPATS kalbėjo Mozei Susitikimo Palapinėje, Sinajaus dykumoje, tardamas: ²„Surašykite visą izraelitų bendriją pagal kiltis ir protėvių namus, įrašydami visus vyrus vardais.“ ³Tu ir Aaronas surašysite pagal jų gretas visus dvidešimt metų ir vyresnius Izraelio vyrus, tinkamus karinei tarnybai. ⁴Gausite iš kiekvienos giminės po žmogų, jo protėvių namų galvą, jums padėti. ⁵Vardai vyrų, kurie jums padės, yra šie: iš Rubeno – Šedeūro sūnus Elicūras, ⁶iš Simeono – Cūrišadajo sūnus Šelumielis, ⁷iš Judo – Aminadabo sūnus Nachšonas, ⁸iš Isacharo – Cuaro sūnus Netanelis, ⁹iš Zabulono – Helono sūnus Eliabas; ¹⁰tarp Juozapo sūnų: iš Efraimo – Amihudo sūnus Elišama, iš Manaso – Pedacūro sūnus Gamelielis, ¹¹iš Benjaminio – Gideonio sūnus Abidas, ¹²iš Dano – Amišadajo sūnus Ahiezeras, ¹³iš Ašero – Ochranos sūnus Pagielis, ¹⁴iš Gado – Deuelio sūnus Eljasafas, ¹⁵iš Naftalio – Enano sūnus Ahyra“. ¹⁶Jie buvo bendrijos išrinkti savo protėvių giminių vadai; jie buvo Izraelio tūkstančių galvos. ¹⁷Tad

Mozė ir Aaronas pasiėmė tuos išvardytus vyrus ¹⁸ir antro mėnesio pirmą dieną surinko visą bendriją. Tada izraelitai buvo surašyti pagal savo protėvių namų kiltis, įrašant dvidešimt metų ir vyresnius vyrus vardais. ¹⁹Kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs, taip jis ir surašė juos Sinajaus dykumoje.

Dvylika giminių

²⁰Izraelio pirmagimio Rubeno palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus – visų vyrų nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, įrašytų vardais į sąrašą, ²¹– surašytų iš Rubeno giminės, buvo keturiasdešimt šeši tūkstančiai penki šimtai.

²²Simeono palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus – visų vyrų nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, įrašytų vardais į sąrašą, ²³– surašytų iš Simeono giminės, buvo penkiasdešimt devyni tūkstančiai trys šimtai.

²⁴Gado palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ²⁵– surašytų iš Gado giminės, buvo keturiasdešimt penki tūkstančiai šeši šimtai penkiasdešimt.

²⁶ Judo palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ²⁷ – surašytų iš Judo giminės, buvo septyniasdešimt keturi tūkstančiai šeši šimtai.

²⁸ Isacharo palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ²⁹ – surašytų iš Isacharo giminės, buvo penkiasdešimt keturi tūkstančiai keturi šimtai.

³⁰ Zabulono palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ³¹ – surašytų iš Zabulono giminės, buvo penkiasdešimt septyni tūkstančiai keturi šimtai.

³² Tarp Juozapo palikuonių – Efraimo palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, – ³³ surašytų iš Efraimo giminės, buvo keturiasdešimt tūkstančių penki šimtai.

³⁴ Manaso palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ³⁵ – surašytų iš Manaso giminės, buvo trisdešimt du tūkstančiai ir du šimtai.

³⁶ Benjamino palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ³⁷ – surašytų iš Benjamino giminės, buvo trisdešimt penki tūkstančiai keturi šimtai.

³⁸ Dano palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ³⁹ – surašytų iš Dano giminės, buvo šešiasdešimt du tūkstančiai ir septyni šimtai.

⁴⁰ Ašero palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ⁴¹ – surašytų iš Ašero giminės, buvo keturiasdešimt vienas tūkstantis ir penki šimtai.

⁴² Naftalio palikuonių, pagal jų kilčių kilmę ir protėvių namus įrašytų į sąrašą vardais nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ⁴³ – surašytų iš Naftalio giminės, buvo penkiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai.

⁴⁴ Tiek tat surašė Mozė ir Aaronas drauge su Izraelio vadais, kurių buvo dvylika, po vieną iš kiekvienų protėvių namų. ⁴⁵ Taigi visų izraelitų, įrašytų pagal protėvių namus nuo dvidešimt metų ir vyresnių, tinkamų karinei tarnybai, ⁴⁶ iš viso buvo šeši šimtai trys tūkstančiai penki šimtai penkiasdešimt. ⁴⁷ Tačiau levitai kartu su kitais nebuvo surašyti pagal jų protėvių giminę*.

⁴⁸ VIEŠPATS buvo Mozei kalbėjęs, tardamas: ⁴⁹ „Kartu su kitomis nesurašysi tik Levio giminės, jų surašymo kartu su kitomis giminėmis nedarysi. ⁵⁰ Levitus įpareigosi rūpintis Sandoros Padangtę, visais reikmenimis ir viskuo, kas jai priklauso. Jie turi nešti Padangtę ir visus jos reikmenis; ją turės prižiūrėti ir aplink ją palapines statytis. ⁵¹ Kai Padangtę turės leisti į kelionę, levitai ją nuardys; o kai Padangtę turės būti pastatyta, levitai ją statys. Kas iš pašaliečių prie jos artinęsi, bus nubaustas mirtimi. ⁵² Kiti izraelitai statysis palapines gretomis, kiekvienas savo dalinyje prie savo ženkle. ⁵³ Bet levitai statysis palapines aplink Sandoros Padangtę, kad [Dievo] rūstybė neištiktų izraelitų bendrijos. Levitai eis Sandoros Padangtės sargybą“. ⁵⁴ Visa tai izraelitai įvykdė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Giminių išdėstymas stovykloje

2 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aarui, tardamas: ² „Izraelitai statysis palapines kiekvienas savo dalinyje, prie savo protėvių namų ženklo. Jie statysis palapines aplinkui Susitikimo Palapinę, atstu nuo jos. ³ Rytų pusėje, į saulėtekio pusę, bus Judo stovyklos ženklas ir greta prie gretos. Judo žmonių vadas bus Aminadabo sūnus Nachšonas. ⁴ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo septyniasdešimt keturi tūkstančiai šeši šimtai.

⁵ Šalia jo statysis palapines Isacharo giminė. Isacharo žmonių vadas bus Cuaro sūnus Netanelis. ⁶ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo penkiasdešimt keturi tūkstančiai keturi šimtai.

⁷ Toliau – Zabulono giminė. Zabulono žmonių vadas bus Helono sūnus Eliabas. ⁸ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo penkiasdešimt septyni tūkstančiai keturi šimtai.

⁹ Iš viso įrašyta į sąrašą Judo stovykloje pagal jų gretas šimtas aštuoniasdešimt šeši tūkstančiai keturi šimtai. Jie pakils į kelionę pirmieji.

¹⁰ Pietų pusėje bus Rubeno stovyklos ženklas ir greta prie gretos. Rubeno giminės vadas bus Šedeūro sūnus Elicūras. ¹¹ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo keturiasdešimt šeši tūkstančiai penki šimtai.

¹² Šalia jo statysis palapines Simeono giminė. Simeono žmonių vadas bus Cūrišadajo sūnus Šelumielis. ¹³ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo penkiasdešimt devyni tūkstančiai trys šimtai.

¹⁴ Toliau – Gado giminė. Gado giminės vadas bus Reuelio sūnus Eljasafas. ¹⁵ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo keturiasdešimt penki tūkstančiai šeši šimtai penkiasdešimt.

¹⁶ Iš viso įrašyta į sąrašą Rubeno stovykloje pagal jų gretas šimtas penkiasdešimt vienas tūkstantis keturi šimtai penkiasdešimt. Jie pakils į kelionę antrieji.

¹⁷ Tada Susitikimo Palapinė drauge su levitų stovykla pakils į kelionę viduryje tarp kitų stovyklų. Kaip jie gyveno palapinėse, taip ir keliaus, kiekvienas savo vietoje, prie savo ženklo.

¹⁸ Vakarų pusėje bus Efraimo stovyklos ženklas ir greta prie gretos. Efraimo žmonių vadas bus Amihudo sūnus Elišama. ¹⁹ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo keturiasdešimt tūkstančių penki šimtai.

²⁰ Šalia jo statysis palapines Manaso giminė. Manaso žmonių vadas bus Pedacūro sūnus Gamelielis. ²¹ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo trisdešimt du tūkstančiai du šimtai.

²² Toliau – Benjamino giminė. Benjamino giminės vadas bus Gideonio sūnus Abidanas. ²³ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo trisdešimt penki tūkstančiai ir keturi šimtai.

²⁴ Iš viso įrašyta į sąrašą Efraimo stovykloje pagal jų gretas šimtas aštuoni tūkstančiai ir vienas šimtas. Jie pakils į kelionę tretieji.

²⁵ Šiaurės pusėje bus Dano stovykla, greta prie gretos. Dano žmonių vadas bus Amišadajo sūnus Ahiezeras. ²⁶ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo šešiasdešimt du tūkstančiai septyni šimtai.

²⁷ Šalia jo statysis palapines Ašero giminė. Ašero žmonių vadas bus Och-rano sūnus Pagielis. ²⁸ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo keturiasdešimt vienas tūkstantis penki šimtai.

²⁹ Toliau – Naftalio giminė. Naftalio žmonių vadas bus Enano sūnus Ahyra. ³⁰ Jo vyrų, pasak surašymo, buvo penkiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai.

³¹ Iš viso įrašyta į sąrašą Dano stovykloje šimtas penkiasdešimt septyni tūkstančiai šeši šimtai. Jie pakils į kelionę paskutiniai, greta po gretos.“

³² Tiek surašyta izraelitų pagal jų protėvių namus. Iš viso įrašyta pagal jų gretas stovyklose šeši šimtai trys tūkstančiai penki šimtai penkiasdešimt.

³³ Tačiau levitai nebuvo įrašyti į sąrašą tarp kitų izraelitų, kaip VIEŠPATS ir buvo Mozei įsakęs.

³⁴ Izraelitai visa darė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. Statydamiesi palapines ir keliaudami, jie buvo su savo gretomis, kiekvienas pagal savo kiltį ir protėvių namus.

Levio giminė

3 Štai Aarono ir Mozės palikuonys tuo metu, kai VIEŠPATS kalbėjosi su Moze ant Sinajaus kalno: ²*Aarono sūnus pirmagimis Nadabas ir Abihuvas, Eleazaras ir Itamaras. ³Tokie tat yra vardai Aarono sūnų, pateptų būti kunigais, kuriuos jis pašventino eiti kunigo tarnybą. ⁴Bet *Nadabas ir Abihuvas mirė VIEŠPATIES akivaizdoje Sinajaus dykumoje, atnašaudami nešventintą ugnį VIEŠPATIES akivaizdoje. Vaikų jie du neturėjo. Taigi Eleazaras ir Itamaras ėjo kunigo tarnybą per visą savo tėvo Aarono gyvenimą.

⁵VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁶„Atvesk Levio giminę arčiau ir pristatyk juos padėti kunigui Aaronui. ⁷Tarnaudami prie Padangtės, jie atliks pareigas už jį ir visą bendriją priešais Susitikimo Palapinę, tarnaudami prie Padangtės. ⁸Tarnaudami prie Padangtės, jie turės prižiūrėti visus Susitikimo Palapinės reikmenis ir atlikti izraelitų pareigas. ⁹Pavesi levitus Aaronui ir jo palikuonims; jie iš izraelitų besąlygiškai jam pavesti. ¹⁰O Aaroną ir jo palikuonis paskirsi eiti kunigystės pareigas. Kiekvienas pašalietis, drįstantis brautis, bus nubaustas mirtimi“.

¹¹VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹²„Štai iš izraelitų vietoj motinų įsčias atvėrusių pirmagimių aš paimu levitus. Levitai bus mano, ¹³*nes man priklauso visi pirmagimiai. Kai išmari-

nau visus pirmagimius Egipto žemėje, padariau sau šventus Izraelyje visus pirmagimius – ir žmonių, ir gyvulių pirmagimius. Jie yra mano. Aš esu VIEŠPATS“.

Levitų surašymas

¹⁴VIEŠPATS kalbėjo Mozei Sinajaus dykumoje, tardamas: ¹⁵„Padaryk levitų sąrašą pagal protėvių namus ir kiltis. Įrašyk į sąrašą visus vyrus vieno mėnesio ir vyresnius“. ¹⁶Mozė padarė jų sąrašą, kaip jam buvo liepta pagal VIEŠPATIES žodį.

¹⁷Levio sūnų vardai: Geršonas, Kehatas ir Meraris. ¹⁸Štai Geršono sūnų vardai pagal jų kiltis: Libnis ir Šimėjas. ¹⁹Kehato sūnūs pagal jų kiltis: Amramas, Iccharas, Hebronas ir Uzielis. ²⁰Merario sūnūs pagal jų kiltis: Machlis ir Mušis. Tokios tat buvo levitų kiltys pagal jų protėvių namus.

²¹Geršonui priklausė libnių kiltis ir šiųjų kiltis. Tokios tat buvo geršonų kiltys. ²²Iš viso įrašyta į sąrašą, įskaitant visus vyrus vieno mėnesio ir vyresnius, septyni tūkstančiai penki šimtai. ²³Geršonų kiltys turėjo statytis palapines į vakarus už Padangtės. ²⁴Jų protėvių namų galva buvo Laelio sūnus Eljasafas. ²⁵Susitikimo Palapinėje Geršono žmonėms buvo pavesta rūpintis viskuo, kas priklausė Padangtės tarnybai, Palapinė ir jos priedanga, užuolaida ant Susitikimo Palapinės įėjimo, ²⁶kiemo dangomis, užuolaida ant įėjimo į kiemą, supantį Padangtę bei aukurą, ir dangų virvėmis.

²⁷Kehatui priklausė amramų kiltis, iccharų kiltis, hebronų kiltis ir uzelių kiltis. Tokios tat buvo kehatų kiltys. ²⁸Skaičiuojant visus vyrus vieno mėnesio ir vyresnius, jų buvo aštuoni tūkstančiai trys šimtai, esančių šventyklos tarnyboje. ²⁹Kehatų kiltys turėjo statytis palapines į pietus nuo Padangtės. ³⁰Kehatų kilčių protėvių namų galva buvo Uzielio sūnus

^{3,2} Sk 26,60

^{3,4} Kun 10,1-2; Sk 26,61

^{3,13} Iš 13,2

Elicafanas. ³¹ Jiems buvo pavesta rūpintis viskuo, kas susiję su Skrynia, stalu, žvakide, aukurais bei šventyklos reikmenimis, kurie naudojami apeigose, ir užuolaida. ³² Vyriausioji levitų galva buvo Aarono sūnus Eleazaras. Jam pavesta prižiūrėti tarnaujančiuosius šventykloje.

³³ Merariui priklausė machlių kiltis ir mušių kiltis. Tokios tat buvo merarių kiltys. ³⁴ Įrašytų į jų sąrašą, įskaitant visus vyrus vieno mėnesio ir vyresnius, buvo šeši tūkstančiai du šimtai. ³⁵ Merarių kilčių protėvių namų galva buvo Abihailo sūnus Čūrielis. Jie turėjo statytis palapines į šiaurę nuo Padangtės. ³⁶ Merario sūnams buvo pavesta rūpintis viskuo, kas susiję su Padangtės lentomis, kartimis, stulpais, pastovais ir visais reikmenimis, ³⁷ taip pat kiemą supančiais stulpais drauge su pastovais, kuoleliais ir virvėmis.

³⁸ Į rytus nuo Padangtės, tai yra Susitikimo Palapinės priekyje, į saulėtekio pusę, buvo pastatytos Mozės ir Aarono bei jo sūnų palapinės. Jie atlikinėjo šventyklos tarnybą kaip pareigą izraelitų labui. Kiekvienas pašalietis, išdrįšęs įsibrauti, turėjo būti nubautas mirtimi. ³⁹ Visų į sąrašą įtrauktų levitų, kuriuos Mozė ir Aaronas, vykdydami VIEŠPATIES įsakymą, įtraukė pagal jų kiltis, visų vyrų vieno mėnesio ir vyresnių buvo dvidešimt du tūkstančiai.

Levitų išskyrimas

⁴⁰ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Įtrauk į sąrašą visus pirmagimius izraelitų vyrus, vieno mėnesio ir vyresnius, ir suskaityk jų vardus. ⁴¹ Tada paimsi man levitus, – aš esu VIEŠPATS – vietoj visų izraelitų pirmagimių, taip pat levitų galvijus vietoj visų izraelitų galvijų pirmagimių“. ⁴² Tad Mozė įtraukė į sąrašą visus izraelitų pirmagimius, kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs. ⁴³ Visų į sąrašą įtrauktų pirmagimių vyrų, vieno mėnesio ir vyresnių, pagal jų vardų

skaičių buvo dvidešimt du tūkstančiai du šimtai septyniasdešimt trys.

⁴⁴ Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁴⁵ „Paimk levitus vietoj visų izraelitų pirmagimių ir levitų galvijus vietoj jų galvijų. Levitai priklausys man. Aš esu VIEŠPATS. ⁴⁶ O už du šimtus septyniasdešimt tris izraelitų pirmagimius, viršijančius levitų skaičių, kaip išpirkimo kainą ⁴⁷ už kiekvieną paimsi penkis šekelius pagal šventyklos šekelį, skaičiuodamas dvidešimt gėrų viename šekelyje. ⁴⁸ Atiduok Aaronui ir jo sūnams pinigus, kuriais buvo išpirkti viršijantys skaičių“. ⁴⁹ Tad Mozė paėmė išpirkimo pinigus iš tų, kurie viršijo levitų išpirktuosius; ⁵⁰ jis iš izraelitų paėmė pirmagimių pinigus – vieną tūkstantį tris šimtus šešiasdešimt šekelių, skaičiuojant pagal šventyklos šekelį. ⁵¹ Tada Mozė padavė išpirkimo pinigus Aaronui ir jo sūnams pagal VIEŠPATIES žodį, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Kehato kilčių pareigos

4 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ² „Surašykite Kehato žmones atskirai nuo kitų levitų pagal jų protėvių namus ir kiltis, ³ nuo trisdešimt metų ir vyresnius ligi penkiasdešimt metų, kurie privalo eiti tarnybą, atlikdami darbus Susitikimo Palapinėje. ⁴ Kehato žmonių tarnyba susijusi su Susitikimo Palapine ir švenčiausiais daiktais.

⁵ Perkeliant stovyklą, Aaronas ir jo sūnūs įeis, nuims skiriančiąją uždangą ir apdengs ją Sandoros Skrynią. ⁶ Ant jos užklos apdangalą iš tehašimo odos, užties skaisčiai mėlyną audinį ir sukiš kartis. ⁷ Ant padėtinės duonos stalo užties mėlyną skarą; sudės ant jo lėkštes, smilkalų indus, liejamųjų atnašų dubenis ir ąsočius; ant jo bus ir įprastinė duona. ⁸ Tada jie užties ant jų tamsiai raudonos spalvos audinį, apdengs jį apdangalu iš tehašimo odos ir sukiš kartis. ⁹ Paėmę mėlyną audinį, apdengs žvakidę su

žibintais, žnyplėmis, padėklais ir visais aliejaus indais, kurie jai skirti; ¹⁰ įvynioję ją drauge su visais reikmenimis į tehašimo odos apdangalą, užkels ant neštuvų. ¹¹ Aukso aukurą apdengs mėlynu audiniu, užklos apdangalu iš tehašimo odos ir sukiš kartis. ¹² Paėmę visus šventyklos tarnyboje naudojamus reikmenis, suvynios į mėlyną audinį, apdengs tehašimo odos apdangalu ir padės ant neštuvų. ¹³ Nuvalę pelenus nuo aukuro, apdengs jį violetiniu audiniu. ¹⁴ Ant jo sudės visus aukuro reikmenis, naudojamus tarnyboje: keptuves, šakes, kaušus ir dubenis – visus aukuro reikmenis; apdengs jį tehašimo odos apdangalu ir sukiš kartis. ¹⁵ Tik Aaronui ir jo sūnums pabaigus vynioti šventyklą bei visus reikmenis ir stovyklai leidžiantis į kelionę, teateis Kehato žmonės jų gabenti, kad neprisiliestų prie šventųjų daiktų ir nenumirtų. Tokie tat yra Susitikimo Palapinės daiktai, kuriuos turi gabenti Kehato žmonės.

¹⁶ Kunigo Aarono sūnui Eleazarui bus pavesta rūpintis aliejumi žibintams, kvapiuoju smilkalu, įprastine javų atnaša ir patepimo aliejumi – priežiūra visos Padangtės ir visko, kas joje, šventykla ir jos reikmenimis“.

¹⁷ Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ¹⁸ „Neleiskite, kad kehatų kilčių šeima būtų išnaikinta tarp levitų. ¹⁹ Štai kaip turite elgtis, kad jie išliktų gyvi ir nenumirtų, artindamiesi prie švenčiausių daiktų: Aaronas ir jo sūnūs turi įeiti ir paskirti kiekvienam jo pareigą ir našą. ²⁰ Patys Kehato žmonės, kad nenumirtų, negali eiti į vidų pasižiūrėti į šventuosius daiktus nė akimirkos“.

Geršono kilčių pareigos

²¹ Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²² „Taip pat surašyk Geršono žmones pagal jų protėvių namus ir kiltis. ²³ Įtrauksi į sąrašą visus nuo trisdešimt metų ir vyresnius ligi penkiasde-

šimt metų, kurie privalo eiti tarnybą, atlikdami Susitikimo Palapinės tarnybą. ²⁴ Geršono kilčių tarnyba apima darbą ir našų gabenimą. ²⁵ Jie neš Padangtės dangas, Susitikimo Palapinę su uždanga ir tehašimo odos priedangą, esančią ant jos, Susitikimo Palapinės įėjimo užuolaidą, ²⁶ kiemo dangas, kiemo aplink Padangtę ir aukurą varėtų užuolaidą, virves ir visus reikmenis kiemo tarnybai. Jie atliks visa, ką reikia čia padaryti. ²⁷ Visos Geršono žmonių pareigos – visas našų gabenimas ir visa jų tarnyba – bus atliekamos Aaronui ir jo sūnums įsakius. Jiems pavesi rūpintis našų gabenimu. ²⁸ Tokia yra geršonų kilčių tarnyba Susitikimo Palapinei. Jie atliks savo pareigas kunigo Aarono sūnaus Itamaro priežiūrimi.

Merario kilčių pareigos

²⁹ Merario žmonės įtrauksi į sąrašą pagal jų kiltis ir protėvių namus ³⁰ nuo trisdešimt metų ir vyresnius ligi penkiasdešimt metų, kurie privalo eiti tarnybą, atlikdami Susitikimo Palapinės darbus. ³¹ Jiems pavesta gabenti šiuos Susitikimo Palapinės reikmenis: Padangtės lentas, skersinius, stulpus ir pastovus; ³² kiemą supančius stulpus su jų pastovais, kuolais bei virvėmis ir visus reikmenis jų tarnybai. Surašykite vardus gabenančių naštas, už kurias kiekvienas atsakingas. ³³ Tokia tat yra Merario kilčių tarnyba; visa jų tarnyba susijusi su Susitikimo Palapine, kunigo Aarono sūnaus Itamaro priežiūrima“.

Levitų surašymas

³⁴ Taigi Mozė ir Aaronas bei bendrijos galvos įtraukė į sąrašą Kehato žmones pagal jų kiltis ir protėvių namus ³⁵ nuo trisdešimt metų ir vyresnius ligi penkiasdešimt metų, kurie privalėjo eiti tarnybą, susijusią su Susitikimo Palapine. ³⁶ Įtrauktųjų į sąrašą buvo du tūkstančiai septyni šimtai

penkiasdešimt. ³⁷Tiek buvo sąrašė įrašytų iš kehatų kilčių,ėjusių tarnybą Susitikimo Palapinėje. Mozė ir Aaronas įtraukė juos į sąrašą, vykdydami Mozei duotą VIEŠPATIES įsakymą.

³⁸Įtrauktųjų į sąrašą Geršono žmonių pagal jų kiltis ir protėvių namus ³⁹nuo trisdešimt metų ir vyresnių ligi penkiasdešimt metų, privalėjusių eiti tarnybą, susijusią su Susitikimo Palapine, ⁴⁰sąrašė įrašytų pagal jų kiltis ir protėvių namus, buvo du tūkstančiai šeši šimtai trisdešimt. ⁴¹Tiek buvo įtrauktųjų į sąrašą Geršono žmonių,ėjusių tarnybą Susitikimo Palapinėje. Mozė ir Aaronas įtraukė juos į sąrašą, vykdydami VIEŠPATIES įsakymą.

⁴²Įtrauktųjų į sąrašą iš Merario kilčių pagal jų kiltis ir protėvių namus ⁴³nuo trisdešimt metų ir vyresnių ligi penkiasdešimt metų, privalėjusių eiti tarnybą Susitikimo Palapinėje, ⁴⁴sąrašė įrašytų pagal jų kiltis, buvo trys tūkstančiai du šimtai. ⁴⁵Tiek buvo įrašytųjų į sąrašą iš Merario kilčių, kuriuos Mozė ir Aaronas įrašė į sąrašą, vykdydami Mozei duotą VIEŠPATIES įsakymą.

⁴⁶Visų į sąrašą įtrauktųjų, kuriuos Mozė ir Aaronas bei Izraelio galvos surašė pagal jų kiltis ir protėvių namus ⁴⁷nuo trisdešimt metų ir vyresnius ligi penkiasdešimt metų, privalėjusių atlikti tarnybos ir gabenimo darbus, susijusius su Susitikimo Palapine, ⁴⁸įrašytų į sąrašą buvo aštuoni tūkstančiai penki šimtai aštuoniasdešimt. ⁴⁹VIEŠPATIES įsakymu per Mozę buvo padarytas jų surašymas, ir kiekvienam nurodyta, kokį darbą turi atlikti ir kokią našta gabenti. Taip jie buvo surašyti į sąrašą, kaip VIEŠPATS įsakė Mozei.

Stovyklos ir žmonių švara

5 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²„Įsakyk izraelitams išvaryti iš stovyklos kiekvieną raupsuotąjį ar kenčiantį sėklos išsiliejimą ir kiekvie-

ną, tapusį nešvarų dėl prisilietimo prie numirėlio. ³Išvarykite tiek vyrus, tiek moteris. Išvarykite juos už stovyklos, kad neišniekintų stovyklos tų, tarp kurių aš gyvenu“. ⁴Izraelitai taip ir padarė, išvarydami juos už stovyklos. Kaip VIEŠPATS buvo Mozei kalbėjęs, taip izraelitai ir padarė.

⁵VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁶„Kalbėk izraelitams: kai vyras ar moteris kuo nors nusikalsta artimui, užgaudamas. VIEŠPATĮ, tas žmogus užsitraukia kalnę. ⁷Jie turės išpažinti savo padarytą nuodėmę. Tas žmogus sugrąžins nuskriaustajam visą sumą, pridėdamas viršaus vieną penktadalį. ⁸Jei nuskriaustasis neturėtų artimiausio giminaičio, kuriam būtų galima atsiligyti už skriaudą, atlyginimas už skriaudą eis VIEŠPATIES kunigui, išskyrus permaldavimo aviną, kurio kunigas atlieka permaldavimą už kaltąjį. ⁹Panašiai kiekviena dovana iš šventųjų aukų, kurias izraelitai atneša kunigui, jam ir priklausys. ¹⁰Žmogaus šventosios aukos priklauso jam pačiam, o ką žmogus duoda kunigui, priklauso kunigui“.

¹¹VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹²„Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems: jei kieno nors žmona nueina klaidingu keliu ir tampa neištikima, ¹³jei kitas vyras turėjo lytinių santykių su ja, nežinant jos vyru, tačiau ji lieka nesussekta, nors ir susiteršusi, o liudytojų prieš ją nėra, nes svetimaujant nebuvo pagauta, ¹⁴bet jį apimtų pavyduliavimo dvasia ir imtų pavyduliauti savo žmonai, kuri save suteršė, arba jei jį apimtų pavyduliavimo dvasia ir imtų pavyduliauti savo žmonai, nors ji ir nėra savęs suteršusi, ¹⁵tai toks vyras atves savo žmoną pas kunigą. Jis atneš kaip atnašą už ją vieną dešimtadalį efos miežių miltų. Nepils ant jų aliejaus, nebers ant jų smilkalų, nes tai pavyduliavimo javų

atnaša – priminimo javų atnaša, kuri primena kalnę.

¹⁶ Tada kunigas atves ją į priekį ir pastatys VIEŠPATIES akivaizdoje. ¹⁷ Kunigas įpils švento vandens į molinį indą ir, paėmęs nuo Padangtės aslos truputį dulkių, subers į vandenį. ¹⁸ Pastatęs moterį VIEŠPATIES akivaizdoje, kunigas sutaršys moters plaukus ir paduos jai į rankas priminimo javų atnašą, kuri yra pavyduliavimo javų atnaša. O savo paties rankoje kunigas laikys kartybės vandenį, nešantį prakeikimą. ¹⁹ Tada kunigas ją prisaikdins, tardamas: 'Jei joks svetimas vyras su tavimi negulėjo, jei tu nenuklydai į susiteršimą, būdama savo vyro žmona, būk apsaugota nuo šio kartybės vandens, nešančio prakeikimą. ²⁰ Bet jei tu nuklydai, būdama savo vyro žmona, jei suteršei save, ir kitas žmogus, o ne tavo vyras, turėjo lytinių santykių su tavimi, – ²¹ teprisaikdina kunigas moterį prakeikimo priesaika ir tesako moteriai: – tepadarą tavo VIEŠPATS prakeikimo ir priesaikos pavyzdžiu žmonėms, kai VIEŠPATS padarys, kad sunyktų tavo šlaunys ir išsipūstų tavo pilvas. ²² Tad tepatenka šis vanduo, nešantis prakeikimą, į tavo vidurius ir tepadarą, kad tavo pilvas išsipūstų ir šlaunys sunyktų!' O moteris sakys: 'Amen! Amen!'

²³ Tada kunigas surašys šiuos prakeikimus ritinyje ir nuplaus juos kartybės vandeniu. ²⁴ Pagirdys moterį kartybės vandeniu, nešančiu prakeikimą, kad prakeikimą nešantis vanduo patektų į ją ir sukeltų kartų skausmą. ²⁵ Kunigas paims javų atnašą, pasiūbuos javų atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje ir nuneš ją ant aukuro. ²⁶ Pasėmęs iš javų atnašos javų saują kaip priminimo auką, kunigas pavers juos dūmais. Galop moterį pagirdys vandeniu. ²⁷ Po to,

kai bus pagirdęs vandeniu, jei ji iš tikro save suteršusi ir buvusi neištikima savo vyrui, prakeikimą nešantis vanduo pereis per ją ir sukels kartų skausmą; jos pilvas išsipūs, ir jos šlaunys sunyks. Moteris taps prakeikimu tarp savųjų. ²⁸ Bet jei moteris nėra savęs suteršusi ir yra nekalta, ji bus atspari ir galės gimdyti vaikus.

²⁹ Tokios tat yra apeigos pavyduliavimo atvejais, kai moteris, būdama savo vyro žmona, nuklysta ir save suteršia ³⁰ arba kai pavyduliavimo dvasia apima vyrą, ir jis ima pavyduliauti savo žmonai. Tada moteris bus pastatyta VIEŠPATIES akivaizdoje, ir kunigas pritaikys jai visas šias apeigas. ³¹ Vyras bus laisvas nuo kaltės, bet moteris užsitrauks kalnę“.

Nuostatai nazyras

6 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk izraelitams, sakydamas: kai kas nors, vyras ar moteris, padaro ypatingą įžadą – nazyro įžadą – pasišvęsti VIEŠPAČIUI, ³ *toks žmogus turi susilaikyti nuo vyno ir kitų svaigalų, susilaikyti nuo acto iš vyno ar bet kokių kitų svaigalų, negerti jokios vynuogių sunkos ir nevalgyti nei šviežių, nei džiovintų vynuogių. ⁴ Visą laiką, kol yra nazyras, jis nevalgys nieko, kas gaunama iš vynmedžio, nevalgys net sėklų bei žievelių.

⁵ Per visas nazyrato įžado dienas skustuvas nepalies jo galvos; kol nepasibaigs laikas, kuriam jis įžadu pasišventė VIEŠPAČIUI, jis bus pašvęstas, augins ilgus plaukus ir pins į kasas.

⁶ Per visas dienas, kuriomis pasišventė VIEŠPAČIUI, jis neįžengs į vietą, kur yra numirėlis. ⁷ Net jeigu numirtų jo tėvas ar motina, brolis ar sesuo, jis negali savęs suteršti, nes jo pasišventimas yra jam ant galvos. ⁸ Visą laiką, kol jis yra nazyras, jis pašvęstas VIEŠPAČIUI.

^{5,22} Hebr. „tikrai, iš tikrųjų“; vartojamas reiškiant pritarimą pareiškimui, prakeikimui, palaiminimui ir kt.

⁹ Jeigu kas nors labai staiga šalia jo numirtų, suteršdamas pašvęstą galvą, jis nusiskus galvą tą dieną, kai taps švarus; septintą dieną jis nusiskus galvą. ¹⁰ Aštuntą dieną jis atneš du purpelius ar du jaunos balandžius kunigui prie įėjimo į Susitikimo Palapinę. ¹¹ Kunigas paaukos vieną kaip auką už nuodėmę, o kitą – kaip deginamąją auką ir atliks permaldavimą už jį, nes jis užsitraukė kaltę per numirėlį. Tą pačią dieną jis vėl pašvęs savo galvą, ¹² vėl paskirs VIEŠPAČIUI nazyrato dienas ir atves metinį avinėlį kaip atnašą už nuodėmę. Ankstesnis laikas nebus įskaitytas, nes pašvęstoji galva buvo suteršta.

¹³ *Tokios yra nazyro apeigos: tą dieną, kai jo pašventimo laikas baigiasi, jis turi būti atvestas prie Susitikimo Palapinės įėjimo. ¹⁴ Kaip savo dovaną VIEŠPAČIUI jis atves vieną sveiką mitulę avį kaip deginamąją auką, vieną sveiką mitulę avį kaip auką už nuodėmę, vieną sveiką aviną kaip bendravimo auką, ¹⁵ atneš pintinę neraugintos duonos kepalų iš geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, neraugintų, aliejumi apteptų plokštinių drauge su javų ir liejamosiomis atnašomis. ¹⁶ Visa kunigas atnašaus VIEŠPATIES akivaizdoje, paaukos jo auką už nuodėmę bei deginamąją auką, ¹⁷ atnašaus aviną kaip bendravimo auką VIEŠPAČIUI drauge su neraugintos duonos pintine; kunigas taip pat paaukos javų bei liejamąją atnašą. ¹⁸ Tada nazyras nusiskus pašvęstą galvą prie įėjimo į Susitikimo Palapinę ir, nunešęs plaukus nuo pašvęstos galvos, padės juos ant ugnies po bendravimo auka.

¹⁹ Tada, kai jis bus nusiskutęs savo pašvęstą galvą, kunigas paims išvirtą avino mentę, vieną neraugintą kepalą iš pintinės, vieną neraugintą plokštainį ir padės juos nazyrai ant delnų.

²⁰ Paskui kunigas pakylės juos kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES aki-vaizdoje. Jie bus kunigui šventa dalis drauge su siūbuojamosios atnašos krūtine ir dovanos atnašos mente. Po to nazyras gali gerti vyną.

²¹ Tokios tat yra įžadą darančio nazyro pareigos. Jo atnaša VIEŠPAČIUI turi būti pagal nazyrato įžadą, neskaitant to, ką dar jis išgali duoti. Pagal tai, kokį įžadą jis bus padaręs, taip jis turi ir elgtis, vykdydamas savo pašventimo nuostatus“.

Kunigiškasis palaiminimas

²² VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas:

²³ „Kalbėk Aaronui ir jo sūnums ir sakyk jiems: „Taip, laiminsite izraelitus. Sakykite jiems:“

²⁴ VIEŠPATS telaimina ir

tesaugo tave!

²⁵ VIEŠPATS tenušviečia

tave savo veidu

ir tebūna tau maloningas!

²⁶ VIEŠPATS tepažvelgia

į tave maloniai

ir tesuteikia tau ramybę!

²⁷ Taip jie tars mano vardą izraelitams, ir aš juos palaiminsiu“.

Vadų atnašos

7 Tą dieną, kai Mozė baigė statyti Padangtę, patepė ir pašventė ją su visu jos apstatymu, patepė ir pašventė aukurą su visais jo reikmenimis, ² atnašas įteikė Izraelio vadai, būtent galvos jų protėvių namų, giminių vadai ir vadovavusieji surašytiesiems. ³ Atnašos, kurias jie atgabeno VIEŠPATIES aki-vaizdon, buvo šeši dengti vežimai ir dvylika jaučių – po vežimą nuo dviejų vadų ir po jautį nuo kiekvieno. Jos buvo įteiktos prie Padangtės.

⁴ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: ⁵ „Priimk jas iš jų Susitikimo Palapinės tarnybai ir atiduok levitams pagal jų tarnybą“. ⁶ Mozė priėmė vežimus bei jaučius ir perdavė levitams. ⁷ Du

vežimus ir keturis jaučius davė Geršono žmonėms pagal jų tarnybą, ⁸ o keturis vežimus ir aštuonis jaučius – Merario žmonėms pagal jų tarnybą, kunigo Aaronso sūnaus Itamaro prižiūrimą. ⁹ O Kehato žmonėms nedavė jokio vežimo, nes jiems buvo pavesta rūpintis šventaisiais daiktais, kurie turėjo būti nešami ant pečių.

¹⁰ Vadaai davė atnašas ir aukurui pašvęsti tą dieną, kai jis buvo pateptas. Vadams prie aukuro įteikiant savo atnašas, ¹¹ Viešpats tarė Mozei: „Teduoda jie savo atnašas aukurui pašvęsti kasdien po vieną“.

¹² Pirmą dieną savo atnašą įteikė Aminadabo sūnus Nachšonas iš Judo giminės. ¹³ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, ¹⁴ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ¹⁵ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ¹⁶ ožys aukai už nuodėmę ¹⁷ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Aminadabo sūnaus Nachsono atnaša.

¹⁸ Antrą dieną atnašą įteikė Isacharo vadas Netanelio sūnus Cuaras. Jis įteikė kaip savo atnašą sidabro dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių, ¹⁹ sidabro taurę, sveriančią septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, – abu pilnus geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, ²⁰ aukso lėkštę, sveriančią dešimt šekelių, pilną smilkalų, ²¹ jautuką, aviną ir mitulį avinėlių kaip deginamąją auką, ²² ožį kaip auką už nuodėmę ²³ ir du jaučius, penkis avinus, penkis ožius bei penkis mitulius avinėlius kaip bendravimo auką. Tokia buvo Netanelio sūnaus Cuaro atnaša.

²⁴ Trečią dieną – Zabulono giminės vadas Helono sūnus Eliabas. ²⁵ Jo

atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, ²⁶ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ²⁷ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ²⁸ ožys aukai už nuodėmę ²⁹ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Helono sūnaus Eliabo atnaša.

³⁰ Ketvirtą dieną – Rubeno giminės vadas Šedeūro sūnus Elicūras. ³¹ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, ³² aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ³³ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ³⁴ ožys aukai už nuodėmę ³⁵ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Šedeūro sūnaus Elicūro atnaša.

³⁶ Penktą dieną – Simeono giminės vadas Čūrišadajo sūnus Šelumielis. ³⁷ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, ³⁸ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ³⁹ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁴⁰ ožys aukai už nuodėmę ⁴¹ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Čūrišadajo sūnaus Šelumielio atnaša.

⁴² Šeštą dieną – Gado giminės vadas Deuelio sūnus Eljasafas. ⁴³ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal

šventyklos šekelį, – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, ⁴⁴ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁴⁵ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁴⁶ ožys aukai už nuodėmę ⁴⁷ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Deuelio sūnaus Eljasafu atnaša.

⁴⁸ Septintą dieną – Efraimo giminės vadas Amihudo sūnus Elišama. ⁴⁹ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, ⁵⁰ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁵¹ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁵² ožys aukai už nuodėmę ⁵³ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Amihudo sūnaus Elišamos atnaša.

⁵⁴ Aštuntą dieną – Manaso giminės vadas Pedacūro sūnus Gamelielis. ⁵⁵ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, ⁵⁶ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁵⁷ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁵⁸ ožys aukai už nuodėmę ⁵⁹ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Pedacūro sūnaus Gameelio atnaša.

⁶⁰ Devintą dieną – Benjamino giminės vadas Gideonio sūnus Abidas. ⁶¹ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų alieju-

mi, javų atnašai, ⁶² aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁶³ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁶⁴ ožys aukai už nuodėmę ⁶⁵ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Gideonio sūnaus Abidano atnaša.

⁶⁶ Dešimtą dieną – Dano giminės vadas Amišadajo sūnus Ahiezeras. ⁶⁷ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, ⁶⁸ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁶⁹ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁷⁰ ožys aukai už nuodėmę ⁷¹ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Amišadajo sūnaus Ahiezero atnaša.

⁷² Vienuoliką dieną – Ašero žmonių vadas Ochranas sūnus Pagielis. ⁷³ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, ⁷⁴ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁷⁵ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁷⁶ ožys aukai už nuodėmę ⁷⁷ ir du jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai.

⁷⁸ Dvyliką dieną – Naftalio žmonių vadas Enano sūnus Ahyra. ⁷⁹ Jo atnaša buvo sidabro dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, sidabro taurė, sverianti septyniasdešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, – abu pilni geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, ⁸⁰ aukso lėkštė, sverianti dešimt šekelių, pilna smilkalų, ⁸¹ jautukas, avinas ir mitulis avinėlis deginamajai aukai, ⁸² ožys aukai už nuodėmę ⁸³ ir du

jaučiai, penki avinai, penki ožiai bei penki mituliai avinėliai bendravimo aukai. Tokia buvo Enano sūnaus Ahynos atnaša.

⁸⁴ Tokia tat buvo pašventimo atnaša aukurui iš Izraelio vadų tą dieną, kai jis buvo pateptas: dvylika sidabro dubenų, dvylika sidabro taurių, ⁸⁵ kiekvienas dubuo, sveriantis šimtą trisdešimt šekelių, o kiekviena taurė – septyniasdešimt, iš viso sidabro indų buvo du tūkstančiai keturi šimtai šekelių pagal šventyklos šekelį; ⁸⁶ dvylika aukso lėkščių, pilnų smilkalų, kiekviena sverianti dešimt šekelių pagal šventyklos šekelį, iš viso aukso lėkščių buvo šimtas dvidešimt šekelių; ⁸⁷ iš viso galvijų deginamajai aukai buvo dvylika jaučių, dvylika avinų, dvylika mitulių avinėlių drauge su jų javų atnaša ir dvylika ožių aukai už nuodėmę; ⁸⁸ iš viso bendravimo aukai galvijų buvo: dvidešimt keturi jaučiai, šešiasdešimt avinų, šešiasdešimt ožių ir šešiasdešimt mitulių avinėlių. Tokia buvo pašventimo atnaša aukurui po to, kai jis buvo pateptas.

⁸⁹ Kada tik Mozė įeidavo į Susitikimo Palapinę kalbėtis su VIEŠPAČIU, jis girdėdavo jam kalbant balsą nuo malonės sosto, kuris buvo ant Sandoros Skrynios tarp dviejų kerubų. Taip jis kalbėdavo jam.

Aukso žvakidė

8 ¹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk Aaronui ir sakyk jam: ‘Kai dėsi žibintus, teapšviečia septynetas žibintų vietą žvakidės priekyje’“. ³ Aaronas taip ir padarė. Jis įdėjo žibintus, kad apšviestų vietą žvakidės priekyje, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ⁴ O žvakidė buvo šitaip padirbta: ji buvo kalstyto aukso dirbinys, nukalta nuo pat koto ligi vainiklapio pagal pavyzdį, kurį VIEŠPATS parodė Mozei. Taip jis padirbo žvakidę.

Levitų pašventimas

⁵ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁶ „Paimk levitus iš izraelitų ir apvalyk juos. ⁷ Štai ką turėsi daryti, kad juos apvalytum. Apšlakstyk juos apvalymo vandeniu, tepereina visą savo kūną skustuvu, teišsiskalbia drabužius ir teapvalo save. ⁸ Tada jie tepaima jautuką ir geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai, o tu paimsi kitą jautuką aukai už nuodėmę. ⁹ Atvesi levitus priešais Susitikimo Palapinę ir sušausi visą izraelitų bendriją. ¹⁰ Tau atvedus levitus priešais VIEŠPATĮ, izraelitai uždės savo rankas ant levitų, ¹¹ o Aaronas paaukos levitus kaip siūbuojamąją atnašą nuo izraelitų, kad jie atliktų VIEŠPATIES tarnybą. ¹² Dabar levitai uždės rankas jaučiams ant galvos, ir jis paaukos vieną kaip auką už nuodėmę, o kitą – kaip deginamąją auką permaldavimui už levitus. ¹³ Atvedęs levitus priešais Aaroną ir jo sūnus, paaukosi juos kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPAČIUI.

¹⁴ Taip atskirsi levitus nuo kitų izraelitų, kad jie būtų mano. ¹⁵ Paskui levitai gali įeiti atlikti tarnybą Susitikimo Palapinėje. Tu juos apvalėi ir paaukojai kaip siūbuojamąją atnašą, ¹⁶ nes jie iš izraelitų pašvęsti man besąlygiškai. Aš juos pasiėmiau vietoj visų, kurie atveria įsčias, visų izraelitų pirmagimių. ¹⁷ *nes visi izraelitų pirmagimiai – žmonių ir gyvulių pirmagimiai – yra mano. Aš juos pašvenčiau sau nuo tos dienos, kurią išstikau pirmagimius Egipto žemėje. ¹⁸ Aš pasiėmiau levitus vietoj visų izraelitų pirmagimių. ¹⁹ Be to, aš daviau levitus iš izraelitų kaip dovaną Aaronui ir jo sūnams, kad tarnautų už izraelitus prie Susitikimo Palapinės ir atliktų permaldavimą už izraelitus, idant neišliktų izraelitų kokia rykštė už ėjimą per arti prie šventyklos“.

²⁰ Mozė ir Aaronas bei visa izraelitų bendrija taip ir pasiėlgė su levitais. Izraelitai elgėsi su levitais, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs. ²¹ Levitai apsivalė nuo nuodėmės ir išsiskalbė drabužius. Tada Aaronas paaukojo juos kaip siūbuojamąją atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje; Aaronas už juos atliko permaldavimą jiems apvalyti. ²² Po to levitai įėjo į Susitikimo Palapinę eiti savo tarnybos Aarono ir jo sūnų prižiūrimi. Kaip VIEŠPATS buvo Mozei dėl levitų įsakęs, taip jie ir padarė.

²³ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁴ „Štai levitų nuostatai: nuo dvidešimt penkerių metų ir vyresni jie pradės atlikinėti pareigas Susitikimo Palapinės tarnyboje; ²⁵ sulaukę penkiasdešimt metų, pasitrauks iš tarnybos pareigų ir daugiau nebetarnaus. ²⁶ Jie gali padėti savo broliams Susitikimo Palapinėje eiti pareigas, bet tarnybos nebeatliks. Taip elgsiesi su levitais, skirstydamas jiems pareigas“.

Pascha

9 *VIEŠPATS kalbėjo Mozei Sinajaus dykumoje antrųjų metų pirmą mėnesį po jų išėjimo iš Egipto, tardamas: ² „Teatnašauja izraelitai Paschą nustatyty laikui. ³ Šio mėnesio keturioliką dieną temstant atnašausite ją nustatyty laikui, atnašausite ją pagal visus įstatus ir apeigas“. ⁴ Tad Mozė paliepė izraelitams atnašauti Paschą, ⁵ ir jie atnašavo pirmo mėnesio keturioliką dieną temstant Sinajaus dykumoje. Izraelitai visa padarė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

⁶ Atsitiko taip, kad buvo žmonių, kurie tapo nešvarūs dėl prisilietimo prie numirėlio ir negalėjo tą dieną atnašauti Paschos. Tą pačią dieną jie atskubėjo pas Mozę ir Aaroną ⁷ ir sakė jiems: „Nors ir esame nešvarūs dėl prisilietimo prie numirėlio, kodėl gi

mums turi būti neleidžiama aukoti nustatyty laikui VIEŠPATIES atnašą drauge su kitais izraelitais?“ ⁸ Mozė atsakė jiems: „Palaukite, leiskite man išgirsti, ką VIEŠPATS įsakys“.

⁹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁰ „Kalbėk izraelitams, sakydamas: ‘Jei kas nors iš jūsų ar iš jūsų palikuonių taptų nešvarus, paliesdamas numirėlį, ar būtų tolimoje kelionėje, vis dėlto galės atnašauti Paschą VIEŠPAČIUI. ¹¹ Jie atnašaus ją antro mėnesio keturioliką dieną, temstant; jie valgys avinėlių su nerauginta duona ir karčiosiomis žolėmis. ¹² Nieko iš jo nepaliks ligi ryto, *nesulaužys jokio kaulo. Jie atnašaus ją pagal Paschos apeigas. ¹³ Bet jei kas nors, būdamas švarus ir ne kelionėje, susilaikytų atnašauti Paschą, jis bus atskirtas nuo tautos, nes neatnašavo VIEŠPAČIUI aukos nustatyty laikui. Tas žmogus turės pakelti savo nuodėmės padarinius. ¹⁴ Jei ateivis, gyvenantis tarp jūsų, norėtų atnašauti Paschą VIEŠPAČIUI, jis tai turi daryti pagal Paschos nuostatus ir apeigas. Abiem – ateiviui ir krašto piliečiui – apeigos bus tos pačios“.

Debesis viršum Padangtės

¹⁵ Tą dieną, kai buvo pastatyta Padangtė, debesis apdengė Padangtę, Sandoiros Palapinę. O nuo vakaro ligi ryto jis buvo viršum Padangtės tarsi ugnis. ¹⁶ Taip būdavo nuolat: dieną ją dengdavo debesis, o naktį pasidarydavo tarsi ugnis. ¹⁷ Kai tik debesis pakildavo nuo Padangtės, izraelitai leisdavosi kelionėn ir toje vietoje, kur debesis sustodavo, įsirengdavo stovyklą.

¹⁸ VIEŠPAČIUI įsakius, izraelitai iškeliaudavo ir, VIEŠPAČIUI įsakius, įsirengdavo stovyklą. Kol debesis laikydavosi viršum Padangtės, tol jie pasilikdavo stovykloje. ¹⁹ Net jeigu debesis pasilikdavo viršum Padangtės daug dienų,

izraelitai pakludavo VIEŠPAČIUI ir nekeliaudavo. ²⁰ Tačiau kartais debesis pasilikdavo viršum Padangtės tik keletą dienų. VIEŠPATIES įsakymų jie statydavosi palapines ir VIEŠPATIES įsakymu iškeliadavo. ²¹ Kartais debesis pasilikdavo tik nuo vakaro ligi ryto; kai debesis pakildavo ryto metą, jie leisdavosi kelionėn. Dieną ar naktį, kai tik debesis pakildavo, jie iškeliadavo. ²² Ar porą dienų, ar mėnesį, ar ilgesnį laiką debesis lūkuriuodavo viršum Padangtės, izraelitai pasilikdavo stovykloje ir neiškeliadavo, bet kai tik jis pakildavo, jie leisdavosi į kelionę. ²³ VIEŠPAČIUI įsakius, jie įsirengdavo stovyklą ir, VIEŠPAČIUI įsakius, leisdavosi į kelionę. Jie laikėsi VIEŠPATIES įsakymo, pakludami VIEŠPAČIUI per Mozę.

Sidabro trimitai

10 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tar-damas: ² „Pasidirbk du trimitus; padirbsi juos iš kalstyto sidabro. Panaudosi juos bendrijai sušaukti ir stovyklų gretoms kelionei parengti. ³ Sugaudus abiem trimitams, visa bendrija rinksis pas tave prie Susitikimo Palapinės įėjimo. ⁴ Sugaudus tik vienam, pas tave rinksis vadai – Izraelio giminių galvos. ⁵ Kai pirmąkart sutrimituosite pavoju, pakils į kelionę stovyklų gretos rytų pusėje; ⁶ kai antrąkart sutrimituosite pavoju, pakils į kelionę stovyklų gretos pietų pusėje. Pavojus turi būti skelbiamas, kai tik jie turi leisti į kelionę. ⁷ O kai turi būti sušaukta bendrija, trimituosite, bet pavojaus neskelbsite. ⁸ Aarono sūnūs, kunigai, pūs trimitus: Tai bus amžinas įstatas visoms jūsų kartoms. ⁹ Kai žygiuosite į karą savo krašte su jus engiančiu priešu, trimitais skelbsite pavoju, kad būtumėte prisiminti VIEŠPATIES, jūsų Dievo, ir išgelbėti nuo priešų. ¹⁰ Taip pat ir džiugesio dienomis – jūsų nustatytomis šventėmis, jaunaties dienomis – pūsime

trimitus prie savo deginamųjų atnašų ir bendravimo aukų. Jie primins jus VIEŠPAČIUI, jūsų Dievui. Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas“.

Iškeliavimas iš Sinajaus

¹¹ Antrųjų metų antro mėnesio dvidešimtą dieną debesis pakilo nuo Sendoros Padangtės, ¹² ir izraelitai, tarpais sustodami, leidosi į kelionę iš Sinajaus dykumos. Debesis sustojo Parano dykumoje.

¹³ Pirmąkart jie leidosi į kelionę, vykdydami VIEŠPATIES įsakymą, duotą per Mozę. ¹⁴ Judo stovykla su savo ženklų greta po gretos pajudėjo pirmoji. Aminadabo sūnus Nachšonas vedė jos gretas. ¹⁵ Cuaro sūnus Netanelis vedė Isacharo giminės gretas; ¹⁶ o Helono sūnus Eliabas – Zabulono giminės gretas.

¹⁷ Išardžius Padangtę, į kelionę leidosi Geršono ir Merario žmonės, Padangtės nešėjai. ¹⁸ Po to pajudėjo Rubeno stovykla su savo ženklų greta po gretos. Šėdeūro sūnus Elicūras vedė jos gretas. ¹⁹ Cūrišadajo sūnus Šelumielis vedė Simeono giminės gretas, ²⁰ o Reuelio sūnus Eljasafas – Gado giminės gretas.

²¹ Tada leidosi į kelionę Kehato žmonės, šventųjų daiktų nešėjai. Dar jiems neatkeliavus, Padangtė vėl buvo pastatyta. ²² Po to pajudėjo Efraimo stovykla su savo ženklų greta po gretos. Amihudo sūnus Elišama vedė jos gretas. ²³ Pedacūro sūnus Gamelielis vedė Manaso giminės gretas, ²⁴ o Gideonio sūnus Abidasas – Benjamino giminės gretas.

²⁵ Galop kaip visų stovyklų užnugaris pajudėjo su savo ženklų greta po gretos Dano stovykla. Amišadajo sūnus Ahiezeras vedė jos gretas. ²⁶ Och-rano sūnus Pagielis vedė Ašero giminės gretas, ²⁷ o Enano sūnus Ahyra – Naftalio giminės gretas.

²⁸ Tokia buvo izraelitų žygio tvarka greta po gretos, kai jie leidosi į kelionę.

²⁹ Mozė tarė Hobabui, savo uošvio Reuelio Midjaniečio sūnui: „Keliau-
jame ton vieton, apie kurią VIEŠPATS
yra pasakęs: 'Duosiu ją jums'. Eikš su
mumis! Mes būsime tau dosnūs, nes
VIEŠPATS pažadėjo būti dosnus Izrae-
liui“. ³⁰ Bet šis atsakė: „Ne, aš neisiu.
Verčiau grįšiu į gimtąjį kraštą pas savo
gimines“. ³¹ Mozė tarė: „Prašau mūsų
nepalikti, nes tu žinai, kur dykumoje
turėtume įsirengti stovyklą. Būsi mūsų
akys! ³² Be to, jeigu eisi su mumis, ką
gero VIEŠPATS mums daro, tą pat mes
tau darysime“.

³³ Tad jie nužygiavo nuo VIEŠPATIES
kalno trejeto dienų kelią. Sandoros
Skrynja keliavo jų priekyje per tą treje-
to dienų kelionę, ieškodama vietos su-
stoti poilsio. ³⁴ Jiems iškeliavus, dieną
VIEŠPATIES debesis buvo viršum jų.

³⁵ Kai tik Sandoros Skrynja būdavo
pakeliama kelionei, Mozė sakydavo:

*„Pakilk, VIEŠPATIE!

Tebūna išsklaidyti tavo priešai,
tebėga nuo tavo veido tie,
kurie tavęs neapkenčia!“

³⁶ O kai tik ji būdavo padedama po-
ilsio, jis sakydavo:

„Sugrįžk, VIEŠPATIE,
prie nesuskaitomų Izraelio
tūkstančių!“

11 Atsitiko taip, kad žmonės
pradėjo karčiai murmėti prieš
VIEŠPATĮ dėl savo nelaimių. VIEŠPATS
tai išgirdo ir užsidegė pykčiu. Tada
VIEŠPATIES ugnis suliepsnojo prieš
juos, sunaikindama stovyklos pakraš-
čius. ² Žmonės šaukėsi Mozės. Mozė
meldėsi VIEŠPAČIUI, ir ugnis užgeso.
³ Ta vieta buvo pavadinta Tabera, nes
ten VIEŠPATIES ugnis buvo užsidegusi
prieš juos.

⁴ Tarp jų buvę valkatos buvo apimti
godaus alkio. Ir izraelitai vėl ėmė verk-
ti ir kalbėti: „Kas duos mums mėsos
pavalgyti? ⁵ Atsimename žuvis, kurias

Egipte dykai valgydavome, agurkus,
melionus, porus, svogūnus ir česna-
kus. ⁶ Mūsų stemplės susitraukė! Vi-
siškai nieko nėra! Vien maną temato
mūsų akys“.

⁷ *Mana buvo panaši į koriandro
sėklą, ir jos spalva buvo tarsi bdelio
sakų. ⁸ Žmonės vaikščiodavo po apy-
linkę, rinkdavo ją, maldavo girnomis
ar trindavo grūstuve, virdavo puode
ir darydavo plokštinius. Jos skonis
buvo panašus į plokštinių su alieju-
mi. ⁹ *Naktį, krintant rasai, su ja iškris-
davo ir mana.

¹⁰ Mozė girdėjo žmones verkiant,
šeimą po šeimos, visus prie savo pa-
lapinių angos. VIEŠPATS užsidegė pyk-
čiu, o Mozė kamavosi. ¹¹ „Kodėl taip
blogai elgiesi su savo tarnu? – klausė
Mozė VIEŠPATĮ. – Kodėl neradau malo-
nės tavo akyse, kad užkrovei ant ma-
nės visų šių žmonių naštą? ¹² Argi aš
pradėjau visą šią tautą? Nejau aš juos
pagimdžiau, kad turėtum man sakyti:
'Nešk juos ant rankų, kaip kad žindyvė
nešioja nenujunktą kūdikį', – į kraštą,
kurį prisiekdamas pažadėjai jų protė-
viams? ¹³ Iš kurgi imsiu mėsos visiems
šiems žmonėms? Juk jie pas mane
eina, verkia ir sako: 'Duok mums mė-
sos pavalgyti!' ¹⁴ Aš vienas nepajėgiu
nešti visų šių žmonių, nes jie man per
sunkūs. ¹⁵ Jei tu taip su manimi elgsiesi,
verčiau užmušk mane; maldauju – jei
radau malonę tavo akyse, – kad dau-
giau nebematyčiau savo nelaimės“.

Septyniasdešimt seniūnų

¹⁶ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Parink
man septyniasdešimt Izraelio seniū-
nų – vyrų, kuriuos laikai žmonių se-
niūnais ir apskaitininkais, – ir atvesk
juos prie Susitikimo Palapinės. Teuži-
ma jie ten savo vietą drauge su tavimi.
¹⁷ Aš nužengsiu ir su tavimi kalbėsiuosi,

^{11,7-8} Iš 16,31

^{11,9} Iš 16,13-15

paimsiu tave gaubiančios dvasios ir suteiksiu jos jiems. Jie neš žmonių našta su tavimi, kad tau nebereikėtų visą viešpatį nešti. ¹⁸ O žmonėms sakyk: 'Pašvęskite save rytojui ir turėsite mėsos valgyti; nes verkšlenote, VIEŠPAČIUI gir-dint, sakydami: 'Kas duos mums mėsos pavalgyti? Egipte tikrai mums buvo geriau!' Todėl VIEŠPATS duos jums mėsos valgyti. ¹⁹ Valgysite ne tik vieną ar dvi, ar penkias, ar dešimt, ar dvidešimt dienų, ²⁰ bet visą mėnesį, kol nebenorėsite nė pauostyti ir kol jums neįgris, nes atmetėte VIEŠPATĮ, esantį tarp jūsų, ir verkšlenote prieš jį, sakydami: 'Ak, kam mes išėjome iš Egipto!'“ ²¹ Bet Mozė tarė: „Tauta, kuri yra su manimi, turi šešis šimtus tūkstančių pėsčių vyrų, o tu sakai: 'Aš duosiu jiems pakankamai mėsos valgyti visą mėnesį'.“ ²² Argi yra tiek avių kaimenių ir galvijų bandų jiems paskersti? Argi yra jūroje tiek žuvų jiems pagauti?“ ²³ VIEŠPATS Mozei atsakė: „Nejau VIEŠPATIES ranka tokia trumpa? Tu tuoju pamatysi, ar mano žodis įvyks, ar ne“.

Seniūnų dvasia

²⁴ Tad Mozė išėjo ir perdavė žmonėms VIEŠPATIES žodžius. Jis parinko septyniasdešimt seniūnų iš žmonių ir pastatė juos prie Padangtės. ²⁵ Tada VIEŠPATS nužengė debesyje, kalbėjosi su juo, paėmė dalį jų gaubusios dvasios ir suteikė jos septyniasdešimčiai seniūnų. Dvasiai ant jų nusileidus ilsėtis, jie ėmė pranašauti. Bet vėliau jie daugiau nebepranašavo.

²⁶ Du vyrai, vienas vardu Eldadas, kitas vardu Medadas, buvo pasilikę stovykloje, tačiau dvasia nusileido ant jų ilsėtis. Jie buvo tarp įrašytųjų į sąrašą, bet nebuvo nuėję prie Padangtės, užtat pranašavo stovykloje. ²⁷ Kai vienas vaikiną, atbėgęs pas Mozę, pranešė: „Eldadas ir Medadas pranašauja stovykloje“, ²⁸ Nūno sūnus Jozuė, Mozės padėjėjas ir vienas jo rinktinių

vyrų, tarė: „Mano viešpatie Moze, uždrausk jiems!“ ²⁹ Bet Mozė atsakė jam: „Ar tu dėl manęs pavydi? Tebūna visi VIEŠPATIES žmonės pranašai, tesuteikia VIEŠPATS savo dvasios visiems!“ ³⁰ Tuomet Mozė ir Izraelio seniūnai sugrįžo į stovyklą.

Putpelės

³¹ Tuo tarpu pakilo VIEŠPATIES siųstas vėjas, atpūtė nuo jūros putpelių ir nubloškė jas šalia stovyklos, maždaug dienos kelionės nuotoliu vienoje pusėje ir dienos kelionės nuotoliu kitoje pusėje, visur aplinkui stovyklą, maždaug poros uolekčių sluoksniu ant žemės. ³² Žmonės buvo ant kojų visą tą dieną bei naktį ir rytojaus dieną, rinkdami putpeles. Net tas, kuris mažiausiai surinko, turėjo dešimt homerų. Tada jie išskleidė jas visur aplink stovyklą. ³³ Bet mėsiui tebesant jiems tarp dantų, net dar jos nesukramčius, įsiliepsnojo VIEŠPATIES pyktis ant žmonių, ir VIEŠPATS ištiko juos labai skaudžia rykšte. ³⁴ Užtat ta vieta buvo pavadinta Kibrot Taava, nes ten buvo palaidoti žmonės, pasidavę godumui.

³⁵ Nuo Kibrot Taavos žmonės nukeliavo į Hacerotus.

Priekaištavimai Mozei

12 Jiems esant Hacerotuose, Mir-jama ir Aaronas kalbėjo prieš Mozę dėl jo kušitės žmonos, kurią buvo vedęs, nes jis iš tikrųjų buvo vedęs kušitę. ² Jie sakė: „Argi VIEŠPATS tik per Mozę kalbėjo? Argi jis nekalbėjo ir per mus?“ VIEŠPATS tai išgirdo. ³ O Mozė buvo labai kuklus žmogus, kuklesnis už bet ką kitą visoje žemėje. ⁴ Ūmai VIEŠPATS pašaukė Mozę, Aaroną ir Mirjamą: „Ateikite visi trys prie Susitikimo Palapinės“. Jiems atėjus, ⁵ VIEŠPATS nužengė debesies stulpe, sustojo prie Padangtės įėjimo ir sušuko: „Aaronai ir Mirjama!“ O kai jiedu prisiartino, ⁶ jis tarė:

„Prašau klausytis mano žodžių!
Jei tarp jūsų būtų pranašas,
aš apsireikščiau jam regėjime,
aš kalbėčiau jam sapne.

⁷ Bet ne toks yra mano tarnas Mozė:
*jam patikėti visi mano namai.

⁸ Su juo aš kalbu tiesiogiai,
aiškiai, ne mįslėmis.

Jis mato patį VIEŠPATĮ.

Tad kodėl nebijote kalbėti
prieš mano tarną Mozę?“

⁹ Vis dar pykčio ant jų apimtas,
VIEŠPATS nuėjo.

Mirjamos raupsai

¹⁰ Debesiui nuo Padangtės pasitraukus,
Mirjama stovėjo balta kaip sniegas –
raupsuota*. Aaronas atsisuko į Mirja-
mą ir pamatė, kad ji susirgusi raupsais.

¹¹ Jis tarė Mozei: „Ak, mano viešpatie,
prašyčiau nebausti mūsų už nuodėmę,
kurią taip kvailai padarėme! ¹² Neleisk
jai tapti tarsi negyvu gemalu, išeinan-
čiu iš motinos įsčių pusiau sunaikintu
kūnu“. ¹³ Mozė šaukėsi VIEŠPATIES, tar-
damas: „O, Dieve, maldauju, išgydyk
ją!“ ¹⁴ Bet VIEŠPATS atsakė Mozei: „Jei
jos tėvas būtų spjovęs jai į veidą, argi
ji nebūtų turėjusi gėdytis septynetą
dienų? *Tebūna ji uždaryta už stovy-
klos septynetą dienų. Tik tada ji galės
būti sugrąžinta atgal“. ¹⁵ Taigi Mirjama
buvo uždaryta už stovyklos septynias
dienas. Žmonės nesileido į kelionę,
kol Mirjama nebuvo sugrąžinta atgal.
¹⁶ Paskui žmonės iškeliavo iš Hacerotų
ir pasistatė stovyklą Parano dykumoje.

Žvalgai siunčiami į Kanaaną

13 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tarda-
mas: ² „Siųsk vyrus išžvalgyti
Kanaaną kraštą, kurį aš duodu izraeli-
tams. Pasiųsk po vieną vyrą iš kiekvie-
no jų protėvių giminės; kiekvienas jų

turi būti giminės vadas.“ ³ VIEŠPATIES
įsakymu Mozė išsiuntė juos iš Parano
dykumos. Visi jie buvo vadovaujan-
tys vyrai tarp izraelitų. ⁴ Štai jų var-
dai: iš Rubeno giminės – Zakūro sūnus
Šamūva, ⁵ iš Simeono giminės – Horio
sūnus Šafatas, ⁶ iš Judo giminės – Jefu-
nės sūnus Kalebas, ⁷ iš Isacharo gim-
inės – Juozapo sūnus Igalas, ⁸ iš Efrai-
mo giminės – Nūno sūnus Ozėjas, ⁹ iš
Benjamino giminės – Rafuvo sūnus
Paltis, ¹⁰ iš Zabulono giminės – Sodžio
sūnus Gadielis, ¹¹ iš Juozapo giminės,
tai yra Manaso giminės, – Susio sūnus
Gadis, ¹² iš Dano giminės – Gemalio sū-
nus Amielis, ¹³ iš Ašero giminės – My-
kolo sūnus Setūras, ¹⁴ iš Naftalio gim-
inės – Vofsio sūnus Nachbis, ¹⁵ iš Gado
giminės – Machio sūnus Geuelis. ¹⁶ Tie
buvo vardai vyrų, kuriuos Mozė siuntė
išžvalgyti krašto. O Nūno sūnų Ozėją
Mozė pavadino Jozue.

¹⁷ Siųsdamas juos išžvalgyti Kanaa-
no krašto, Mozė tarė: „Kilkite aukštyn
į Negebą ir užkopkite į krašto aukštu-
mas. ¹⁸ Apžiūrėkite kraštą, į ką jis pa-
našus. Ar jame gyvenantys žmonės
stiprūs, ar silpni, ar jų mažai, ar daug?
¹⁹ Ar kraštas, kuriame jie gyvena, ge-
ras, ar blogas? Ar miestai, kuriuose jie
gyvena, neturi sienų, ar yra įtvirtinti?
²⁰ Ar žemė derlinga, ar skurdi, ar yra
joje medžių, ar ne? Būkite drąsūs ir
parneškite šį tą iš krašto vaisių“. Tuomet
buvo ankstyvųjų vynuogių metas.

²¹ Jie iškeliavo ir išžvalgė kraštą nuo
Cino dykumos ligi Rehobo prie Lebo
Hamato. ²² Jie pakilo į Negebą ir nuėjo
į Hebroną, kur gyvena anakiečiai Ahi-
manas, Šešajas ir Talmajas. (Hebronas
buvo įkurtas septyneriais metais anks-
čiau negu Coanas Egipte.) ²³ Pasiėkę
Eškolo slėnį, nusikirto ten vynmedžio
šaką su viena vynuogių keke, kurią ant
karties nešė du vyrai. Jie nešėsi ir grana-
tmedžio obuolių bei figų. ²⁴ Ta vie-
ta buvo pavadinta Eškolo slėniu pagal
kekę, kurią izraelitai ten nusikirto.

^{12,7} Hbr 3,2-5

^{12,10} Žr. Kun 13,3-6.

^{12,14} Sk 5,2-3

Žvalgai grįžta iš Kanaano

²⁵ Praslinkus keturiasdešimt dienų, jie sugrįžo iš krašto žvalgybos. ²⁶ Atėję tiesiai pas Mozę ir Aaroną bei visą izraelitų bendriją į Kadešą Parano dykumoje, jie papasakojo jiems bei visai bendrijai ir parodė jiems krašto vaisius. ²⁷ Jie papasakojo Mozei: „Mes nuėjome į kraštą, į kurį mus siuntei. Tikrai jis pienu ir medumi teka. Štai jo vaisiai. ²⁸ Tačiau žmonės, gyvenantys krašte, yra stiprūs, miestai įtvirtinti ir didžiuliai. Be to, mes matėme ten ir Anako palikuonis. ²⁹ Amalekiečiai gyvena Negebo krašte; hetitai, jebusiečiai ir amoritai gyvena krašto aukštumose, o kanaaniečiai gyvena prie jūros ir palei Jordaną“.

³⁰ Kalebas nutildė žmones, murmusius prieš Mozę, ir tarė: „Keliaukime tučiuojau ir užimkime jį, nes tikrai galime juos nugalėti“. ³¹ Tada vyrai, kurie buvo eję su juo, sakė: „Mes nepajėgime tų žmonių pulti, nes jie už mus stipresni“. ³² Taigi jie primelavo izraelitams apie kraštą, kurį buvo išžvalgę, sakydami: „Kraštas, kurį perėjome ir išžvalgėme, yra kraštas, kuris surija savo gyventojus. Visi žmonės, kuriuos ten matėme, yra aukštaūgiai. ³³ Tenai matėme tikrų *milžinų (anatiečiai kilę iš milžinų), o mes jautėmės kaip žiogai. Taip mes jiems ir atrodėme“.

Izraelitų maištas

14 Visa bendrija ėmė aimanuoti nesavais balsais; žmonės nesiliovė verkę visą tą naktį. ² Visi izraelitai murmėjo prieš Mozę ir Aaroną. „Verčiau būtume mirę Egipto žemėje! – sakė visa bendrija. – Arba verčiau mirtume šioje dykumoje! ³ Kodėl VIEŠPATS veda mus į tą kraštą žūti nuo kalavijo? Mūsų žmonos ir mažyliai taps grobiu! Argi nebūtų mums geriau eiti atgal į Egiptą?“ ⁴ Jie sakė vieni kitiems: „Pasiskirkime vadą ir grįžkime į Egiptą“.

⁵ Tuomet Mozė ir Aaronas puolė kniūbsti prieš visą susirinkusią izraelitų bendriją. ⁶ O Nūno sūnus Jozuė ir Jefunės sūnus Kalebas, buvę tarp žvalgiusiųjų kraštą, persiplėšė drabužius ⁷ ir kreipėsi į izraelitų bendriją: „Kraštas, kurį mes perėjome ir išžvalgėme, yra nepaprastai gera šalis. ⁸ Jei VIEŠPATS bus mums malonus, jis mus nuves į tą kraštą ir duos mums žemę, tekančią pienu ir medumi. ⁹ Tik *nemaištaukite prieš VIEŠPATĮ! Nebijokite to krašto žmonių, nes jie mums yra tik duona*! Jų apsauga paliko juos, o VIEŠPATS yra su mumis. Nebijokite jų!“ ¹⁰ Visai bendrijai ėmus grasinti užmušti juos akmenimis, VIEŠPATIES šlovė pasirodė visiems izraelitams prie Susitikimo Palapinės.

Mozė meldžiasi už tautą

¹¹ VIEŠPATS Mozei tarė: „Kiek ilgai ši tauta niekins mane? Kiek ilgai, nepaisydama visų ženklų, kuriuos jiems padariau, atsisakinės pasitikėti manimi? ¹² Ištiksiu juos maru ir išsižadėsiu jų. Padarysiu iš tavęs tautą gausesnę ir galingesnę negu jie“.

¹³ *Bet Mozė tarė VIEŠPAČIUI: „Kai egiptiečiai, iš kurių išvedei šią tautą savo galybe, apie tai išgirs, ¹⁴ jie papasakos šio krašto gyventojams. Jie girdėjo, kad tu, VIEŠPATIE, esi šioje tautoje, nes tu, VIEŠPATIE, esi regimas veidu į veidą, kai tavo debesys ilsisi viršum jų, kai tu eini pirma jų debesies stulpe dieną ir ugnies stulpe naktį. ¹⁵ Jei išžudytum visus šiuos žmones iki vieno, taūtos, girdėjusios apie tave, sakytų: ¹⁶ 'Dėl to, kad nepajėgė nuvesti šios tautos į kraštą, kurį buvo prisiekęs jiems duoti, VIEŠPATS išžudė juos dykumoje'. ¹⁷ Todėl maldauju – tebūna mano Viešpaties galybė tokia didinga, kaip pareiškei, tardamas:

^{14,9} Hbr 3,16

^{14,9} T. y. juos galima lengvai praryti.

^{14,13-19} Iš 32,11-14

¹⁸ *VIEŠPATS yra lėtas pykti, gausus gerumo, atleidžiantis kaltę ir nusižengimą, tačiau nepaliekantis

kaltųjų be bausmės ir baudžiantis vaikus už tėvų kaltę ligi trečios ir ketvirtos kartos’.

¹⁹ Atleisk, maldauju, šios tautos kaltę dėl savo ištikimos meilės didybės, kaip atleidai šiai tautai nuo Egipto iki čia“.

²⁰ Tada VIEŠPATS tarė: „Aš atleidiu, kaip tu prašai. ²¹ *Kaip aš gyvas ir kaip visa žemė pilna VIEŠPATIES šlovės, ²² nė vienas tų žmonių, kurie matė mano šlovę ir ženklus, padarytus Egipte bei dykumoje, ir vis dėlto mane bandė šiuos dešimt kartų ir neklaūsė mano balso, ²³ nematys krašto, kurį aš prisiečiau duoti jų protėviams. Nė vienas tų, kurie mane paniekino, jo nematys. ²⁴ Bet savo tarną Kalebą, kadangi jis buvo įkvėptas kitokios dvasios ir liko man ištikimas, aš įvesiu į kraštą, į kurį jis buvo nuėjęs, ir jo *palikuonys jį paveldės. ²⁵ Dabar amalekiečiai ir kanaaniečiai gyvena slėniuose. Tad pakilkite rytą ir leiskitės į kelionę per dykumą Nendrių jūros keliu“.

²⁶ VIEŠPATS dar kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ²⁷ „Kiek ilgai ši nedora bendrija murmės prieš mane? Aš atkreipiau dėmesį į izraelitų murmėjimus prieš mane. ²⁸ Sakyk jiems: ‘Kaip aš gyvas, – sako VIEŠPATS, – padarysiu jums, ką girdėjau jus sakant. ²⁹ *Jūsų lavonai supus šioje dykumoje. Iš visų jūsų, kurie buvote įskaityti surašyme, nuo dvidešimt metų ir vyresnių, murmėjusių prieš mane, ³⁰ nė vienas neįžengs į kraštą, kuriame prisiečiau jus apgyvendinti, išskyrus Je-

funės sūnų Kalebą ir Nūno sūnų Jozuę. ³¹ Tačiau jūsų mažylius, kurie, jūs sakėtė, bus pagrobti, aš nuvesiu; jie pažins kraštą, kurį jūs paniekinote. ³² O jūsų lavonai supus šioje dykumoje. ³³ Jūsų vaikai klajos *po dykumą keturiasdešimt metų ir kentės dėl jūsų neištikimumo, kol jūs visi ligi vieno neatgulsite negyvi dykumoje. ³⁴ Keturiasdešimt dienų praleidote žvalgydami kraštą, keturiasdešimt metų kentėsite už savo kaltę: metus už kiekvieną dieną. Taip jūs pažinsite mano apmaudą’. ³⁵ Aš, VIEŠPATS, kalbu! Tikrai taip padarysiu visai šiai nedorai bendrijai, susimokiusiai prieš mane. Šioje dykumoje visi ligi vieno ras galą, čia jie išmirs“.

³⁶ Taigi vyrai, kuriuos Mozė buvo pasiuntęs išžvalgyti krašto ir kurie, meluodami apie kraštą, padarė, kad visa bendrija murmėtų prieš jį, ³⁷ tie vyrai, kurie paskleidė melus apie kraštą, mirė nuo maro VIEŠPATIES akivaizdoje. ³⁸ Tik Nūno sūnus Jozuė ir Jefunės sūnus Kalebas išliko gyvi iš tų, kurieėjo išžvalgyti krašto.

Bandymas įsiveržti į Kanaaną

³⁹ Kai Mozė pakartojo šiuos žodžius visiems izraelitams, žmonės buvo širdgėlos apimti. ⁴⁰ Atsikėlę anksti rytą, jie leidosi krašto kalnagūbrių link, sakydami: „Mes čia! Esame pasirengę eiti į vietą, apie kurią VIEŠPATS kalbėjo, nes iš tikrųjų nusidėjome“. ⁴¹ Bet Mozė sakė: „Kodėl norite vėl nusižengti VIEŠPATIES įsakymui? Žygis nebus sėkmingas. ⁴² Neikite, nes VIEŠPATS ne su jumis. Jei eisite, būsite priešų sumušti. ⁴³ Juk amalekiečiai ir kanaaniečiai pastos ten jums kelią, ir krisite nuo kalavijo. Kadangi nusigręžėte nuo VIEŠPATIES, VIEŠPATS nebus su jumis“. ⁴⁴ Bet jie, pasitikėdami savimi, žygiavo į krašto aukštumų gūbrius, nors

^{14,18} Iš 20,5-6; 34,6-7; Jst 5,9-10; 7,9-10

^{14,21-23} Hbr 3,18

^{14,24} Joz 14,9-12

^{14,29} Hbr 3,17

^{14,33} Apd 7,36

VIEŠPATIES Sendoros Skrynja ir Možė nebuvo pasijudinę iš stovyklos. ⁴⁵ Kalnų aukštumose gyvenę amalekiečiai ir kanaaniečiai nusileido iš aukštumų ir sumušė juos, vydamiesi net ligi Hormos.

Papildomi nuostatai dėl aukų

15 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk izraelitams ir sakyk: ‘Kai įžengsite į kraštą, kurį jums duodu gyventi, ³ ir duosite ugninę atnašą VIEŠPAČIUI iš jaučių bandos ar avių kaimenės, deginamąją ar kitokią auką, vykdydami įžadą ar kaip geros valios atnašą, ar per jūsų nustatytas šventes, norėdami pateikti malonų kvapą VIEŠPAČIUI, ⁴ duodantis tokią atnašą VIEŠPAČIUI turės duoti ir javų atnašą – vieną dešimtadalį efos geriausių miltų, įmaišytų ketvirtadaliu hino aliejaus. ⁵ Be to, su deginamąja ar kitokia auka atnašausi ketvirtadalį hino vyno kaip liejamąją atnašą su kiekviena avimi. ⁶ Su avinu atnašausi javų atnašą: du dešimtadalius efos geriausių miltų, įmaišytų trečdaliu hino aliejaus, ⁷ ir trečdalį hino vyno kaip malonaus kvapo liejamąją atnašą VIEŠPAČIUI. ⁸ Jei atnašautum jautį kaip deginamąją auką ar kaip kitokią auką, vykdydamas įžadą ar kaip bendravimo auką VIEŠPAČIUI, ⁹ duosi su jaučiu javų atnašą – tris dešimtadalius efos geriausių miltų, įmaišytų puse hino aliejaus, ¹⁰ taip pat duosi kaip liejamąją atnašą pusę hino vyno, malonaus kvapo ugnines atnašas VIEŠPAČIUI.

¹¹ Taip bus daroma su kiekvienu jaučiu, avinu, avinėliu ar ožiu. ¹² Koks skaičius šių atnašų, toks turi būti ir skaičius javų bei liejamųjų atnašų.

¹³ Kiekvienas namiškis izraelitas, aukodamas ugnines malonaus kvapo atnašas VIEŠPAČIUI, aukos jas taip. ¹⁴ Jei ateivis, gyvenantis su jumis ar jūsų palikuonimis norėtų paaugoti malo-

naus kvapo ugninę atnašą VIEŠPAČIUI, kaip jūs darote, taip ir jis tedaro. ¹⁵ Visai bendruomenei bus vienas įstatas, jums ir apsigyvenusiam ateiviui, amžinas įstatas per jūsų kartas. VIEŠPATIES akivaizdoje jūs ir ateivis būsite vieno di. ¹⁶ *Jūs ir ateivis, gyvenantis su jumis, turės tas pačias apeigas ir tą patį įstatą“.

¹⁷ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁸ „Kalbėk izraelitams ir sakyk: ‘Įėję į kraštą, į kurį jus vedu, ¹⁹ kada tik valgysite krašto duoną, atidėkite atnašą VIEŠPAČIUI. ²⁰ Iš pirmienų tešlos duosite kepalą kaip atnašą, atidėsite jį kaip atnašą, kaip atidedate atnašą nuo klojimo aslos. ²¹ Per visas kartas duosite VIEŠPAČIUI dalį savo pirmienų tešlos“.

Atnašos už nuodėmę

²² „Jei netyčiomis neįvykdysite kurio nors iš įsakymų, VIEŠPATIES paskelbtų per Možę, ²³ viso to, ką VIEŠPATS įsakė jums per Možę nuo tos dienos, kai VIEŠPATS davė įsakymą, ir vėliau per visas jūsų kartas, ²⁴ jei tai būtų padaryta netyčiomis per bendrijos neapsižiūrėjimą, visa bendrija atnašaus jautuką deginamajai aukai dėl malonaus kvapo VIEŠPAČIUI drauge su javų atnaša bei jos liejamąją atnaša pagal įsaką ir ožį aukai už nuodėmę. ²⁵ Kunigas atliks permaldavimą už visą izraelitų bendriją, ir jiems bus atleista, nes tai buvo neapsižiūrėjimas, ir už savo klaidą jie atnašavo auką – ugninę atnašą VIEŠPAČIUI bei atnašą už nuodėmę VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁶ Ne tik izraelitų bendrijai, bet ir ateiviams tarp jūsų bus atleista, nes neapsižiūrėjimo kaltė palietė visus žmones.

²⁷ *Jei pavienis žmogus nusidėtų per neapsižiūrėjimą, jis atnašaus vienerių metų ožką aukai už nuodėmę.

^{15,16} Kun 24,22

^{15,27-28} Kun 4,27-31

²⁸ Kunigas atliks permaldavimą VIEŠPATIES akivaizdoje už padariusįjį klaidą, nes jis padarė ją per neapsižiūrėjimą. Atlikus už jį permaldavimą, jam bus atleista. ²⁹ Tiek vietiniam izraelitui, tiek tarp jų gyvenančiam ateiviui turėsite tas pačias apeigas bet kam iš jų, nusidėjusiam per neapsižiūrėjimą.

³⁰ Bet jei kas nors, elgdamasis savavališkai, vietinis ar ateivis, užgautų VIEŠPATĮ, toks žmogus bus pašalintas iš tautos. ³¹ Dėl to, kad paniekino VIEŠPATIES žodį ir sulaužė jo įsakymą, toks žmogus turi būti pašalintas. Kaltinti jis gali tik pats save“.

Bausmė už šabo laužymą

³² Būdami dykumoje, izraelitai užtiko žmogų, renkantį malkas šabo dieną.

³³ Užtikusieji renkantį malkas atvedė pas Mozę, Aaroną ir visą bendriją.

³⁴ Jis buvo uždarytas į kalėjimą, nes nebuvo aišku, ką su juo reikėtų daryti.

³⁵ Tada VIEŠPATS tarė Mozei: „Tas žmogus turi būti nubaustas mirtimi. Visa bendrija turi užmušti jį akmenimis už stovyklos“. ³⁶ Visa bendrija išvedė jį už stovyklos ir užmušė akmenimis, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Kutai prie drabužių

³⁷ VIEŠPATS tarė Mozei: ³⁸ „Kalbėk izraelitams ir liepk *pasidaryti kutus drabužių kampuose per visas kartas. Teprisiriša mėlyną virvelę prie kuto kiekviename kampe. ³⁹ Jūs turėsite kutą, kad, žvelgdami į jį, atsimintumėte visus mano įsakymus ir vykdytumėte juos, nenuklysdami paskui savo širdies ir akių užgaidas. ⁴⁰ Taigi jūs atsiminsite ir vykdysite visus mano įsakymus, būsite šventi savo Dievui. ⁴¹ Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas, kuris išvedė iš Egipto žemės, kad būčiau jūsų Dievas. Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas!“

Maištas prieš Mozę

16 Levio sūnaus Kehato sūnaus Icharo sūnus *Korachas drauge su Eliabo sūnumis Datanu ir Abiramu bei Peleto sūnumi Onu, Rubeno palikuonimis, pasiėmė ² du šimtus penkiasdešimt izraelitų – bendrijos vadų, tarybos narių, žymių vyrų – ir sukilo prieš Mozę. ³ Jie susibūrė prieš Mozę ir Aaroną, sakydami: „Per toli nuėjote! Juk visa bendrija, visi iki vieno yra šventi, ir VIEŠPATS yra tarp jų. Tad kodėl keliate save aukščiau už VIEŠPATIES bendriją?“ ⁴ Tai išgirdęs, Mozė puolė kniūbsčias. ⁵ Jis kalbėjo Korachui ir visai jo draugei: „Rytoj rytą VIEŠPATS *parodys, kas jam priklauso, kas yra šventas ir kam bus leista prie jo artintis! Ką jis bus išsirinkęs, tam jis ir leis prie savęs artintis. ⁶ Štai ką jūs turite daryti. Tu, Korachai, ir visa tavo draugė paimkite smilkytuvus, ⁷ idėkite rytoj į juos ugnies ir užberkite smilkalų VIEŠPATIES akivaizdoje. Vyras, kurį VIEŠPATS bus išsirinkęs, bus šventas. Levitai, jūs per toli nuėjote!“ ⁸ Tada Mozė tarė Korachui: „Jūs, levitai, klausykitės manęs! ⁹ Argi jums per maža, kad Izraelio Dievas išskyrė jus iš Izraelio bendrijos, leisdamas jums artintis prie savęs, atlikti tarnybą VIEŠPATIES Padangtėje ir būti pasiruošusiems padėti bendrijai ir jai tarnauti? ¹⁰ Argi dėl to, kad jis leido tau ir visiems tavo broliams levitams su tavimi artintis prie savęs, jūs reikalaujate ir kunigystės? ¹¹ Iš tikrųjų prieš VIEŠPATĮ tu ir tavo draugė susibūrėte! O Aaronas, kas jis toks, kad prieš jį murmate?“

¹² Mozė pasiuntė pašaukti Eliabo sūnus Dataną ir Abiramą, bet jie atsakė: „Mes neisime! ¹³ Argi neužtenka, kad išvedei mus iš krašto, tekančio pienu ir medumi, užmušti dykumoje, bet dar nori ir mus valdyti? ¹⁴ Aišku kaip

^{16,1} Jud 11

^{16,5} 2 Tim 2,19

dieną, kad tu neatvedei mūsų į kraštą, tekantį pienu ir medumi, ir nedavei mums laukų ir vynuogynų paveldo. Nejau norėtum šiems vyrams akis išlupti? Mes neisime!“

¹⁵ Mozė labai supyko ir tarė VIEŠPAČIUI: „Nežiūrėk į jų atnašą. Jokio asilo iš jų nepaėmiau, nė vieno nenuskriaudžiau“. ¹⁶ O Korachui Mozė tarė: „Rytoj tu ir visa tavo draugė būkite VIEŠPATIES akivaizdoje – ir tu, ir jie, ir Aaronas. ¹⁷ Paimkite kiekvienas savo smilkytuvą, įberkite į jį smilkalų, ir kiekvienas teatnašauja savo smilkytuvą VIEŠPATIES akivaizdoje, du šimtus penkiasdešimt smilkytuvų, ir tu, ir Aaronas, kiekvienas su savo smilkytuvu“.

¹⁸ Taigi visi vyrai pasiėmė savo smilkytuvus, įdėjo į juos ugnies, užbėrė smilkalų ir atsistojo prie Susitikimo Palapinės įėjimo drauge su Moze ir Aaronu. ¹⁹ Kai Korachas surinko priešais juos prie Susitikimo Palapinės įėjimo visą bendriją, tada VIEŠPATIES šlovė pasirodė visai bendrijai.

²⁰ Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ²¹ „Pasitraukite nuo šios bendrijos, kad galėčiau viena akimirka juos sunaikinti“. ²² Parpuolę kniūbsti, jie tarė: „O Dieve, visos žmonių alsavimo šaltini! Argi vienam žmogui nusidėjus, tu ant visos bendrijos pyksi?“

²³ O VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁴ „Kalbėk bendrijai ir sakyk: 'Pasitraukite nuo Koracho, Datano ir Abiramo buveinių'“. ²⁵ Mozė pakilo ir nuėjo pas Dataną ir Abiramą; Izraelio seniūnai sekė paskui jį. ²⁶ Jis kreipėsi į bendriją, tardamas: „*Eikite šalin nuo palapinių šių nedorų vyrų, nelieskite nieko, kas jiems priklauso, kad nebūtumėte sunaikinti už visas jų nuodėmes“. ²⁷ Jie pasitraukė nuo Koracho, Datano ir Abiramo buveinių. O Datanas ir Abiramas buvo išėję ir stovė-

jo prie savo palapinių įėjimo drauge su savo žmonomis, vaikais ir mažyliais. ²⁸ Mozė tarė: „Šitaip jūs sužinosite, kad VIEŠPATS mane siuntė atlikti visus šiuos darbus. Tai nebuvo mano sumanymas. ²⁹ Jei šie vyrai mirs, kaip miršta žmonės, jei jų likimas bus kaip visų žmonių, tai VIEŠPATS nebus manęs siuntęs. ³⁰ Bet jei VIEŠPATS padarys ką nors negirdėta, jei žemė pravers savo burną ir praris juos su viskuo, kas jiems priklauso, ir jie gyvi nužengs į Šeolą, jūs žinosite, kad šie vyrai neklausė VIEŠPATIES“.

³¹ Vos jam ištarus šiuos žodžius, žemė prasivėrė po jų kojomis. ³² Žemė pravėrė savo burną ir prarijo juos drauge su šeimomis – visa, kas priklausė Korachui, ir jų nuosavybę. ³³ Su viskuo, kas jiems priklausė, jie nugrimzdo gyvi į Šeolą. Žemė apdengė juos, ir jie prazuvo iš bendrijos. ³⁴ Visi izraelitai, stovėję aplink, jiems klykiant, išbėgiojo, nes manė: „Žemė praris ir mus!“

Koracho bausmė

³⁵ VIEŠPATIES ugnis prasiveržė ir sunaikino anuos du šimtus penkiasdešimt vyrų, atnašavusių smilkalus.

17 Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Paliepk kunigo Aarono sūnui Eleazarui išrinkti smilkytuvus iš žarijų ir išžarstyti ugnį toli į visas puses. ³ Juk šių nusidėjėlių smilkytuvai tapo šventi jų mirties kaina. Tebūna jie perkalti į skardą aukurui apdengti, nes, panaudoti VIEŠPAČIUI atnašauti, jie tapo šventi. Tebūna jie izraelitams įspėjimo ženklas“. ⁴ Kunigas Eleazaras surinko atnašos metu sudegusius vario smilkytuvus ir perkalė juos į skardą aukurui apdengti, ⁵ kaip VIEŠPATS buvo paliepęs per Mozę. Tai turėjo būti priminimas izraelitams, kad joks pašalietis, kuris nėra iš Aarono palikuonių, nesitartių atnašauti smilkalų VIEŠPATIES akivaizdoje ir nenukentėtų kaip Korachas ir jo draugė.

⁶Tačiau rytojaus dieną visa izraelitų bendrija murmėjo prieš Mozę ir Aaroną, sakydami: „Jūs užmušėte VIEŠPATIES žmones“. ⁷Bendrijai susibūrus prieš juos, Možė ir Aaronas pasuko Susitikimo Palapinės link. Žiūri, ją dengia debesis, ir pasirodo VIEŠPATIES šlovė. ⁸Kai Možė ir *Aaronas priėjo prie Susitikimo Palapinės priekio, ⁹VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁰„Pasitraukite iš šios bendrijos, kad galėčiau jus tuojau pat sunaikinti“. Jiedu parpuolė kniūbsti. ¹¹Možė tarė Aaronui: „Paimk savo smilkytuvą, įdėk į jį ugnies nuo aukuro, užberk smilkalų, skubėk pas bendriją ir atlik už juos permaldavimą. VIEŠPATIES pyktis atėjo, maras jau siaučia“. ¹²Aaronas paėmė smilkytuvą, kaip Možė buvo jam paliepęs, ir nubėgo į susibūrusiųjų vidurį, kur jau siautė maras. Užbėręs smilkalų, jis atliko permaldavimą už žmones ¹³ir atsistojo tarp gyvųjų ir mirusiųjų. Maras buvo sutramdytas. ¹⁴Numirusių maru buvo keturiolika tūkstančių septyni šimtai, neskaitant tų, kurie mirė su Korachu. ¹⁵Kai maras buvo sutramdytas, Aaronas sugrįžo pas Mozę prie Susitikimo Palapinės įėjimo.

Aarono lazda

¹⁶VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁷„Kalbėk izraelitams ir gauk iš jų dvylika lazdų, iš visų jų protėvių namų vadų po vieną kiekvieniems protėvių namams. Įrašyk kiekvieno vyro vardą ant jo lazdos. ¹⁸Aarono vardą įrašyk ant Levio lazdos, nes ir Levio protėvių namų galva turės lazda. ¹⁹Padėsi jas Susitikimo Palapinėje priešais Sendoros Įsakymus, kur aš susitinku su tavimi. ²⁰Lazda vyro, kurį išsirinkau, išskleis pumpurus. Taip sustabdysiu izraelitų murmėjimus, su kuriais jie nuolat kyla prieš jus“. ²¹Možė tai persakė izraelitams. Jų vadai davė jam po

lazdą kiekvienam protėvių namų vadiui, iš viso dvylika lazdų. Tarp jų buvo ir Aarono lazda. ²²Možė padėjo lazdas priešais VIEŠPATĮ Sendoros Įsakymų palapinėje.

²³Rytojaus dieną įėjęs į Sendoros Įsakymų palapinę, Možė žiūri: Levio namų Aarono lazda išsprogusi, ne tik išskleidusi pumpurus, bet ir pražydusi, net su prinokusiais migdolais. ²⁴Tada Možė išnešė visas lazdas iš VIEŠPATIES akivaizdos visiems izraelitams. Jie apžiūrėjo, ir visi vyrai pasiėmė savo lazdas. ²⁵O VIEŠPATS tarė Mozei: „Aarono lazda vėl padėk priešais Sendoros Įsakymus, kad būtų laikoma kaip pamoka maištininkams, kad jie liautųsi murmėję prieš mane ir nenumirtų“. ²⁶Taip Možė ir padarė. Kaip VIEŠPATS įsakė Mozei, taip jis ir padarė.

²⁷O izraelitai sakė Mozei: „Žiūrėk, mes žūstame! Mes žuvę, visi mes žuvę! ²⁸Kas tik drįsta prieiti prie VIEŠPATIES Padangtės, miršta. Argi turėsime visi žūti?“

Kunigų ir levitų pareigos

18 VIEŠPATS tarė Aaronui: „Tu ir tavo sūnūs drauge su savo protėvių namais būsite atsakingi už bet kokią kaltę, susijusią su šventykla, o atsakomybė už kaltes, susijusias su kunigyste, kris ant tavęs ir tavo sūnų. ²Tad priimsi savo brolius iš Levio – savo protėvių – giminės, kad būtų su tavimi ir tau tarnautų, o tu ir tavo sūnūs tarnausite Sendoros Įsakymų Palapinės priekyje. ³Jie tetarnauja jums ir tesirūpina visa Palapine, tačiau tenesitartina nei prie šventyklos reikmenų, nei prie aukuro, kad jūs ir jie nenumirtumėte. ⁴Jie pajungti tau, kad atliktų darbus Susitikimo Palapinėje, eitų visą Palapinės tarnybą. Bet joks pašalietis tenesibrauna į jūsų tarpą. ⁵Tik jūs atliksite darbus, susijusius su šventykla ir aukuru, kad rūstybė niekada daugiau nebeištiktų izraelitų.

⁶Štai aš paimu tavo brolius levitus iš izraelitų tarpo. Jie yra dovana jums, pašvęsti VIEŠPAČIUI eiti Susitikimo Palapinės tarnybą. ⁷Tuo tarpu tu ir tavo sūnūs su tavimi stropiai eis visas aukuro ir vietos už uždangos kunigiškas pareigas. Aš duodu jūsų kunigystės tarnybą kaip dovaną. Bet koks pašalietis, kuris braunasi, turi būti nubaustas mirtimi“.

Kunigų dalis

⁸VIEŠPATS kalbėjo Aaronui: „Štai aš tau pavedžiau visas man duodamas atnašas, visas šventas izraelitų dovanas. Amžinu įstatu daviau jas tau ir tavo sūnums kaip kunigiškąją dalį. ⁹Turėsi teisę į dalį ypač šventų aukų – ugninių atnašų: kiekviena atnaša, kurią jie man teikia kaip švenčiausią atnašą, ar tai būtų javų atnaša, ar auka už nuodėmę, ar atnaša už kaltę; priklausys tau ir tavo sūnums. ¹⁰Valgysi jas kaip ypač šventas atnašas; vien vyrai jas valgys, tau jos bus šventos. ¹¹Tau priklausys ir tai, kas atidedama į šalį iš visų izraelitų siūbuojamųjų atnašų aukų. Amžinu įstatu tai daviau tau, tavo sūnums ir tavo dukterims. Kas tik švarus tavo namuose, gali jas valgyti. ¹²Kas geriausia iš šviežio aliejaus, kas geriausia iš naujo vyno ir javų – geriausią derlių, kurį jie atnašauja VIEŠPAČIUI, daviau tau. ¹³Visos krašto pirmienos, kurias jie atneša VIEŠPAČIUI, bus tavo. Kas tik švarus tavo namuose, gali jas valgyti. ¹⁴*Visa, kas yra Izraelyje įžadu pašvęsta [VIEŠPAČIUI], bus tavo. ¹⁵Kas pirmas atveria įščias tarp visų gyvūnų – ar žmonių, ar gyvulių, – kas atnašaujama VIEŠPAČIUI, bus tavo. Tačiau privalai leisti išpirkti žmonių pirmagimį; leisi išpirkti ir nešvaraus gyvulio pirmagimį. ¹⁶Vienam mėnesiui prasliskus, nustatysi jų išpirki-

mo kainą: penkis sidabrinius šekelius pagal šventyklos šekelį, tai yra dvidešimt gėrų. ¹⁷Bet karvės pirmagimis ar avies pirmagimis, ar ožkos pirmagimis negali būti išpirktas. Jie pašvęsti. Jų kraują turi išlieti ant aukuro, o jų taukus paversi dūmais kaip malonaus kvapo ugninę atnašą VIEŠPAČIUI, ¹⁸o jų mėsa priklausys tau, lygiai kaip tavo yra siūbuojamosios atnašos krūtinė ir dešinioji koja. ¹⁹Visas šventasias atnašas, kurias izraelitai atideda VIEŠPAČIUI, daviau tau ir tavo sūnums, ir tavo dukterims, esantiems su tavimi, kaip amžiną duoklę. Tai amžina druskos sandora* VIEŠPATIES akivaizdoje tau ir tavo palikuonims“.

Dešimtinės duoklė levitams

²⁰Tada VIEŠPATS tarė Aaronui: „Neturėsi žemės paveldo jų krašte, tarp jų neturėsi dalies. Aš būsiu tavo dalis ir paveldas Izraelyje.

²¹Levitams daviau *visas dešimtinės Izraelyje kaip dalį už tarnybą, kurią jie atlieka, tarnybą Susitikimo Palapinėje. ²²Taigi izraelitai daugiau nebesiartins prie Susitikimo Palapinės, kad neužsitrauktų kaltės ir nenuvirtų. ²³Tik levitai vykdys Susitikimo Palapinės tarnybą ir bus atsakingi už savo pačių kaltes*. Tai bus amžinas įstatas izraelitams per visas kartas. Bet tarp izraelitų jie neturės žemės paveldo, ²⁴nes kaip dalį levitams daviau izraelitų dešimtinę, kurią jie atideda kaip atnašą VIEŠPAČIUI. Užtat apie juos ir pasakiau: ‘Jie neturės žemės paveldo Izraelyje’“.

Levitų dešimtinė

²⁵Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei: ²⁶„Kalbėk levitams ir sakyk: ‘Kai paimate iš izraelitų dešimtinę, mano duotą jums

^{18,19} Žr. Kun 2,13.

^{18,21} Kun 27,30-33; Įst 14,22-29

^{18,23} T. y. jei tos tarnybos tinkamai neatliks.

kaip dalį, turite atidėti iš jos atnašą VIEŠPAČIUI – dešimtinę nuo dešimtinės. ²⁷ Ji bus įskaityta jums kaip dovana, kaip švieži javai nuo klojimo aslos ar naujas vynos iš vyninės. ²⁸ Taigi ir jūs atidėsite atnašą VIEŠPAČIUI iš visų dešimtinių, kurias paimate iš izraelitų; iš jų duosite VIEŠPATIES atnašą kunigui Aaronui. ²⁹ Atidėsite visas atnašas, kurios priklauso VIEŠPAČIUI, nuo visko, kas jums dovanota. Iš jų visų atidėsite, kas geriausia – šventąją dalį. ³⁰ Be to, pasakyk jiems: 'Kai būsite atidėję geriausią dešimtinės dalį, likusi dešimtinė levitams bus kaip klojimo aslos ar vyninės derlius. ³¹ Tu ir tavo namai galite jį valgyti bet kokioje vietoje, nes tai atlygis už jūsų tarnybą Susitikimo Palapinėje. ³² Todėl kaltės neužsitrauksite, jei atnašavote iš jų, kas geriausia. Neišniekinkite izraelitų šventųjų dovanų, kad nenumirtumėte'".

Žalos telyčios pelenai

19 VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir Aaronui, tardamas: ² „Štai VIEŠPATIES duoti įstatai apeigoms. Paliepk izraelitams atvesti žalą telyčią, sveiką ir be trūkumų, dar nebuvusią po jungu. ³ Perduosite ją kunigui Eleazarui. Ji bus išvesta už stovyklos ir jo akivaizdoje papjauta. ⁴ Padažęs pirštą jos kraujyje, kunigas Eleazaras pašlakstys juo septynis kartus Susitikimo Palapinės priekio link. ⁵ Tada, jam matant, telyčia bus sudeginta – oda, mėsa, kraujas drauge su atmatomis. ⁶ Kunigas paims kedro malkų, yzopo, tamsiai raudonos spalvos siūlų ir įmes juos į ugnį, kurioje dega telyčia. ⁷ Po to kunigas išsiskalbs drabužius ir apsiplaus vandeniui. Tada jis gali grįžti į stovyklą, bet bus nešvarus iki vakaro. ⁸ Panašiai ir tas, kuris sudegino telyčią, išsiskalbs drabužius vandenyje ir apsiplaus kūną vandeniui. Jis bus nešvarus iki vakaro. ⁹ *Tada kas

nors, kas yra švarus, susems telyčios pelenus ir supils juos švarioje vietoje už stovyklos. Jie bus laikomi vandeniui izraelitų bendrijai apvalyti. Tai auka už nuodėmę. ¹⁰ Tas, kuris susemia telyčios pelenus, išsiskalbs drabužius ir bus nešvarus iki vakaro.

Tai amžinas įstatas ir izraelitams, ir tarp jų gyvenantiems ateiviams“.

Pelenų panaudojimas

¹¹ „Kas paliečia bet kokio žmogaus lavoną, bus nešvarus septynias dienas. ¹² Jis apsivalys vandeniui trečią dieną bei septintą dieną ir bus švarus. Bet jei neapsivalo trečią dieną ir septintą dieną, jis netaps švarus. ¹³ Kas paliečia lavoną, numirėlio kūną, ir neapsivalo, išniekina VIEŠPATIES Padangtę. Toks žmogus bus pašalintas iš Izraelio. Kadangi nebuvo apšlakstytas apvalymo vandeniui, jis yra nešvarus; jo nešvarumas pasilieka ant jo.

¹⁴ Štai apeigos, kai kas nors numiršta palapinėje: visi, kurie įeina į palapinę, ir visi, kurie yra palapinėje, bus nešvarūs septynias dienas. ¹⁵ Panašiai ir kiekvienas atviras ar neuždengtas antvožu indas bus nešvarus. ¹⁶ Kas atvirame lauke prisiliestų prie žmogaus, nužudyto kalaviju ar mirusio sava mirtimi, ar prie žmogaus kaulų, ar kapo, bus nešvarus septynias dienas. ¹⁷ Nešvariajam žmogui turi būti paimta sudegintos apvalymo atnašos pelenų ir įpilta tekančio vandens į indą; ¹⁸ tuomet švarus asmuo paims yzopą, pamirkys vandenyje ir pašlakstys palapinę, visą apstatymą, ten esančius žmones ir kiekvieną prisilietusįjį prie kaulų, nužudyto žmogaus lavono ar prie kapo. ¹⁹ Švarusis pašlakstys nešvarųjį trečią dieną ir septintą dieną. Taip apvalytas, septintą dieną jis išsiskalbs drabužius, apsiplaus vandeniui ir vakare bus vėl švarus. ²⁰ Jei kas nors, tapęs nešvarus, neapsivalo, bus atskirtas nuo bendrijos, nes jis išniekino

VIEŠPATIES šventyklą. Kadangi apvalymo vandeniui nebuvo apšlakstytas, jis yra nešvarus.

²¹Tai bus jiems amžinas įstatas. Be to, kas pašlakstė apvalymo vandeniui, išsiskals drabužius, o kas paliečia apvalymo vandenį, bus nešvarus iki vakaro. ²²Ką tik nešvarusis paliečia, taps nešvarus, ir kas jį paliečia, bus nešvarus iki vakaro“.

Stovykla Kadeše

20 Pirmą mėnesį izraelitai – visa bendrija – atėjo į Cino dykumą. Žmonės apsistojo Kadeše. Ten numirė ir buvo palaidota Mirjama.

²*Bendrija neturėjo vandens. Todėl jie susibūrė prieš Mozę ir Aaroną. ³Žmonės ginčijosi su Moze, sakydami: „Verčiau būtume žuvę, kai mūsų giminės žuvo VIEŠPATIES akivaizdoje! ⁴Kodėl atvedėte VIEŠPATIES bendriją į šią dykumą mums ir mūsų galvijams numirti? ⁵Kodėl išvedėte mus iš Egipto, kad atvestumėte į šią baisią vietą, kur nėra nei grūdų, nei figų, nei vynmedžių, nei granatmedžių? Nėra net vandens atsigerti!“

⁶Paėjęję nuo bendrijos prie įėjimo į Susitikimo Palapinę, Mozė ir Aaronas parpuolė kniūbsti. Jiems pasirodė VIEŠPATIES šlovė. ⁷VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁸„Paimk lazda, surink bendriją tu ir tavo brolis Aaronas, ir, jiems matant, įsakykite uolai duoti vandens. Taip jūs duosite jiems vandens iš uolos ir pagirdysite bendriją bei galvijus“.

⁹Mozė paėmė lazda, buvusią VIEŠPATIES akivaizdoje, kaip jis buvo jam įsakęs. ¹⁰Mozė ir Aaronas surinko bendriją ties uola ir tarė jiems: „Klausykitės, jūs maištininkai! Ar išgausime jums vandens iš šios uolos?“ ¹¹Tada Mozė pakėlė ranką ir sudavė du kartus lazda į uolą. Pasipylė vandens srautas,

atsigėrė bendrija ir jų galvijai. ¹²Bet VIEŠPATS tarė Mozei ir Aaronui: „Kadangi netikėjote, kad aš galiu patvirtinti savo šventumą izraelitų akyse, judu neįvesite šios bendrijos į kraštą, kurį jiems daviau“. ¹³Tai buvo vanduo Meribos, kur izraelitai barėsi su VIEŠPAČIU, ir per kurį VIEŠPATS patvirtino savo šventumą.

Edomas nepraleidžia

¹⁴Mozė išsiuntė iš Kadešo pasiuntinius pas Edomo karalių: „Taip sako tavo brolis Izraelis: „Tu žinai apie visas nelaimes, kurios mus ištiko. ¹⁵Mūsų protėviai nuėjo į Egiptą, mes gyvenome Egipte ilgą laiką, ir egiptiečiai engė mus bei mūsų protėvius. ¹⁶Mes šaukėmės VIEŠPATIES, jis išgirdo mūsų balsą, pasiuntė angelą ir išvedė mus iš Egipto. Štai dabar mes Kadeše, mieste prie tavo žemės pakraščio. ¹⁷Prašom leisti mums pereiti per tavo kraštą. Mes neisime per laukus ar vynuogynus ir negersime vandens iš šulinių. Mes eisime Karaliaus vieškelio*, nesukdami nei į dešinę, nei į kairę, kol nepereisime per tavo žemę“.

¹⁸Bet Edomas atsakė: „Neisi per čia! Jei bandysi, prieš tave žygiuosiu su kalaviju“. – ¹⁹„Mes laikysimės vieškelio, – sakė izraelitai, – jei gertume tavo vandens mes ir mūsų galvijai, už jį atsilyginsime. Tai tik mažmožis. Mes prašome tik leisti pereiti pėsčiomis“. ²⁰Bet jis atsakė: „Neisi!“ Ir Edomas išėjo prieš juos su didele ir gerai ginkluota kariuomene. ²¹Edomui atsisakius leisti izraelitams pereiti per savo žemę, Izraelis pasitraukė.

Aarono mirtis

²²Pakilę iš Kadešo, izraelitai atkeliavo prie Horo kalno. ²³Prie Horo kalno, ant Edomo krašto ribos, VIEŠPATS tarė

^{20,17} Svarbus kelias iš šiaurės į pietus aukštuma palei Negyvają jūrą.

Mozei ir Aaronui: ²⁴ „Jau laikas Aaronui eiti pas savo protėvius. Jis neįžengs į kraštą, kurį daviau izraelitams, nes judu abu maištavote prieš mane prie Meribos vandens. ²⁵ Tad paimk Aaroną ir jo sūnų Eleazarą, užvesk juos ant Horo kalno, ²⁶ nuvilk nuo Aarono drabužius ir apvilk jais jo sūnų Eleazarą. Ten Aaronas bus paimtas pas savo protėvius, ten jis mirs“. ²⁷ Mozė padarė, kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs. Jie užkopė visos bendrijos akyse ant Horo kalno. ²⁸ Mozė *nuvilko Aaronui drabužius ir apvilko jais jo sūnų Eleazarą. *Aaronas mirė ten, ant kalno viršūnės, o Mozė ir Eleazaras nusileido nuo kalno. ²⁹ Visa bendrija, matydama, kad Aaronas miręs, visi Izraelio namai rauddojo Aaronu trisdešimt dienų.

Pergalė prieš Aradą

21 Išgirdęs, *kad Izraelis ateina per Atarimus, Negebe gyvenęs kanaanietis Arado karalius išėjo kovoti su Izraeliu ir paėmė kai kuriuos jų į nelaisvę. ² Tada Izraelis padarė šį įžadą VIEŠPAČIUI: „Jei atiduosi šią tautą į mūsų rankas, mes visiškai sunaikinsime jų miestus“. ³ VIEŠPATS išklaušė Izraelio malda ir atidavė kanaaniečius. Izraelitai visiškai sunaikino juos ir jų miestus. Todėl ta vieta buvo pavadinta Horma.

Vario žaltys

⁴ Nuo Horo kalno jie leidosi į kelionę Nendrių jūros keliu, norėdami *ap-eiti Edomo kraštą. Bet pakeliui žmonės neteko kantrybės. ⁵ *Jie kalbėjo prieš Dievą ir Mozę: „Kodėl išvedei mus iš Egipto numirti dykumoje? Juk čia nėra nei maisto, nei vandens: mes

bjaurimės tuo niekam tikusiu maistu“. ⁶ Tada VIEŠPATS pasiuntė žmonėms ugningus žalčius. Jie gėlė žmones, ir nuo to daug izraelitų mirė. ⁷ Žmonės ėjo pas Mozę ir sakė: „Nusidėjome, nes kalbėjome prieš VIEŠPATĮ ir prieš tave. Užtark VIEŠPAČIUI, kad atimtų nuo mūsų žalčius“. Mozė meldėsi už žmones. ⁸ VIEŠPATS tarė Mozei: „Pasidirbk ugningą žaltį ir pridėk jį prie stulpo. Kiekvienas, kuris yra įgeltas, pažvelgs į jį ir išliks gyvas“. ⁹ *Mozė tada padirbo vario žaltį ir pridėjo jį prie stulpo. Kai tik žaltys ką nors įgeldavo, tas žmogus pažvelgdavo į vario žaltį ir likdavo gyvas.

Izraelitai apeina Moabą

¹⁰ Izraelitai keliavo toliau ir pasistatė stovyklą prie Obotų. ¹¹ Iškeliaavę iš Obotų, jie pasistatė stovyklą prie Ije Abarimų, dykumoje į rytus nuo Moabo. ¹² Pakilę iš ten, jie statėsi palapines Zeredo tarpeklyje. ¹³ Iš ten nukeliavo ir pasistatė stovyklą anapus Armono, tai yra dykumoje, kuri driekiasi nuo amoritų žemės, nes Arnonas yra riba tarp Moabo ir amoritų. ¹⁴ Todėl ir sakoma VIEŠPATIES Karų knygoje*:

„Vahebas Sufoje ir tarpekliai, Arnonas

¹⁵ ir tarpeklių šlaitai, besidriekiantys Aro buveinės link ir besišliejantys palei Moabo ribą“.

¹⁶ Iš ten jie keliavo Beero link, tai yra prie to šulinio, apie kurį VIEŠPATS kalbėjo Mozei: „Sušauk žmones, duosiu aš jiems vandens“.

¹⁷ Izraelitai giedojo giesmę:

„Prasiveržk, šuliny! – giedokite jam! –

¹⁸ Šuliny, kurį iškasė vadai, kurį išrausė tautos didžiūnai skeptu, savo lazdomis“.

^{20,28} Iš 29,29

^{20,28} Sk 33,38; Jst 10,6

^{21,1} Sk 33,40

^{21,4} Jst 2,1

^{21,5-6} 1 Kor 10,9

^{21,9} 2 Kar 18,4; Jn 3,14

^{21,14} Mūsų laikų nepasiekęs izraelitų giesmių ir dainų rinkinys.

Iš Midbaro jie nukeliavo į Mataną,¹⁹ iš Matanos į Nahalielį, iš Nahalielio į Bamotus,²⁰ o iš Bamotų į slėnį, kuris yra Moabo šalyje prie Pisgos viršūnės, žvelgiančios žemyn į Ješimoną.

Pergalė prieš Sihoną

²¹Tada Izraelis išsiuntė²¹ pasiuntinius pas amoritų karalių Sihoną, tardamas:
²²„Leisk man pereiti per tavo kraštą. Mes nepasuksime į laukus ar vynuogynus ir negersime vandens iš tavo šulinių. Eisime Karaliaus vieškelio, kol pereisime tavo žemę“. ²³Sihonas nesutiko leisti Izraeliui pereiti per savo žemę, bet, subūręs visas savo pajėgas, išėjo į dykumą prieš Izraelį ir, atžygiavęs į Jahacą, kovojo su Izraeliu. ²⁴Izraelis sumušė jį aštriu kalaviju ir užėmė jo kraštą nuo Arnono iki Jaboko – iki pat Amono krašto, nes Amono riba buvo įtvirtinta. ²⁵Izraelis paėmė visus tuos miestus. Izraelis apsigyveno visuose amoritų miestuose, Hešbone ir visose jam pavaldžiose gyvenvietėse.

²⁶O Hešbonas buvo sostinė amoritų karaliaus Sihono, kuris buvo kariavęs su ankstesniu Moabo karaliumi ir paėmęs visą jo kraštą iki pat Arnono.
²⁷Todėl dainiai sako:

„Ateikite į Hešboną, tebūna
jis atstatytas;
tebūna Sihono sostinė
tvirtai atkurta.

²⁸*Juk ugnis išėjo iš Hešbono,
liepsna iš Sihono miesto.
Ji sunaikino Moabo Arą
ir prarijo Arnono aukštumas.

²⁹Vargas tau, Moabai!
Esi žuvusi, Kemošo tauta!
Jis leido jo sūnams tapti bėgliais,
jo dukterims būti

paimtoms į nelaisvę
pas amoritų karalių Sihoną.

³⁰Žuvo jų palikuonys
nuo Hešbono iki Dibono;

niokojome, kol ugnis
pasiekė Medebą“.

³¹Taip Izraelis apsigyveno amoritų krašte. ³²Tada Mozė išsiuntė išžvalgyti Jazero. Užėmę jo gyvenvietes, jie išvarė ten gyvenusius amoritus.

Pergalė prieš Ogą

³³Tada jie pasuko ir nuėjo keliu į Bašaną. Bašano karalius Ogas, jis ir visi jo žmonės, išėjo į mūšį su izraelitais prie Edrėjo. ³⁴Bet Viešpats tarė Mozei: „Nebijok jo, nes aš duodu tau į rankas jį, visą jo tautą ir visą jo kraštą. Padarysi jam, ką padarei Sihonui, Hešbone gyvenusiam amoritų karaliui“. ³⁵Jie užmušė jį, jo sūnus ir visus žmones – visus iki vieno, o kraštą paėmė savo nuosavybėn.

22 Tada izraelitai leidosi į kelionę ir pasistatė stovyklą Moabo lygumose, Užjordanėje, priešais Jerichą.

Moabo karaliaus klasta

²Ciporo sūnus Balakas matė visa, ką Izraelis padarė amoritams. ³Moabas nerimo iš baimės dėl tos tautos, nes izraelitai buvo labai gausūs. Moabas drebėjo, bijodamas izraelitų. ⁴Moabas sakė Midjano seniūnams: „Juk ši gauja nuės švariai visa, kas aplink mus, kaip kad jautis nuėda lauko žolę“.

Ciporo sūnus Balakas tuo metu buvo Moabo karalius. ⁵Jis išsiuntė pasiuntinius pas *Beoro sūnų Bileamą į Petorą, kuris yra giminaičių krašte prie Upės, pakviesti jį, tardamas: „Štai išėjo iš Egipto tauta, ji apdengė visą žemę ir įsikūrė šalia manęs! ⁶Maldauju, ateik ir prakeik tą tautą, nes ji stipresnė už mane. Galbūt aš pajėgsiu ją nugalėti ir išvaryti iš šio krašto, nes žinau, kad ką tu palaimini, tas tikrai palaimintas, o ką prakeiki, tas tikrai prakeiktas“.

⁷Tad Moabo seniūnai ir Midjano seniūnai išvyko su užmokesčiu rankose

už būrimą. Atvykę pas Bileamą, perdavė jam Balako žodžius. ⁸ Šis tarė jiems: „Pasilikite čia šią naktį, duosiu atsakymą, kaip VIEŠPATIS man palieps“. Moabo didžiūnai apsistojo pas Bileamą. ⁹ Atėjęs pas Bileamą, Dievas tarė: „Kas tie vyrai, kurie apsistojo pas tave?“ ¹⁰ Bileamas atsakė Dievui: „Moabo karalius Balakas, Ciporo sūnus, atsiuntė man tokį žodį: ¹¹ „Štai atėjo iš Egipto tauta ir apdengė visą žemę. Tad ateik ir prakeik juos. Galbūt aš pajėgsiu ją nugalėti ir išvartyti“. ¹² Dievas tarė Bileamui: „Neisi su jais, tos tautos neprakeiksi, nes ji palaiminta“. ¹³ Atsikėlęs kitą rytą, Bileamas pasakė Balako didžiūnams: „Grįžkite į savo kraštą, nes VIEŠPATIS atsisakė leisti man eiti su jumis“. ¹⁴ Moabo didžiūnai iškeliavo ir, sugrįžę pas Balaką, pasakė jam: „Bileamas atsisakė eiti su mumis“.

¹⁵ Balakas vėl pasiuntė didžiūnus, daugiau ir garbingesnius negu pirmieji. ¹⁶ Atvykę pas Bileamą, jie tarė: „Taip kalbėjo Ciporo sūnus Balakas: ‘Prašyčiau neatsisakyti pas mane ateiti. ¹⁷ Aš tave didžiai pagerbsiu, ką tik sakysi, tą darysiu. Ateik, maldauju, prakeik tą tautą“. ¹⁸ Bet Bileamas atsakė Balako pareigūnams: „Nors Balakas atiduotų man sidabro ir aukso pilnus namus, negalėčiau padaryti nieko – nei mažo, nei didelio dalyko, – kas priešinga VIEŠPATIES, mano Dievo, įsakymui. ¹⁹ Prašyčiau ir jus pasilikti čia per naktį, kad galėčiau sužinoti, ką daugiau VIEŠPATIS man pasakys“. ²⁰ Tą naktį Dievas atėjo pas Bileamą ir tarė jam: „Jei tie vyrai atėjo tavęs pasišaukti, kelkis ir eik su jais, bet daryk tik tai, ką sakysiu daryti“. ²¹ Ryto metą Bileamas atsikėlė ir, pasibalnojęs savo asilą, iškeliavo su Moabo didžiūnais.

Kalbanti asilė

²² Bet jo kelionė sukėlė Dievo pyktį, ir VIEŠPATIES angelas atsistojo ant kelio jam sutrukdyti. O jis, dviejų tarnų lydimas, jojo ant asilės. ²³ Pamačiusi ant kelio stovintį angelą su ištrauk-

tu iš makšties kalaviju rankoje, asilė pasuko iš kelio ir nuėjo į laukus. Bileamas turėjo ją mušti, kad ji grįžtų į kelią. ²⁴ Tada VIEŠPATIES angelas atsistojo skersai siauro tako tarp vynuogynų su sienomis iš abiejų pusių. ²⁵ Pamačiusi VIEŠPATIES angelą, asilė šliejosi prie sienos ir nudrėskė į sieną Bileamui koją. O šis vėl ją mušė. ²⁶ Tada VIEŠPATIES angelas paėjęs pirmyn ir atsistojo tokioje siauroje vietoje, kur nebebuvo įmanoma pasukti nei į dešinę, nei į kairę. ²⁷ Pamačiusi VIEŠPATIES angelą, asilė susmuko po Bileamą. Bileamas įniršo ir mušė asilę lazda. ²⁸ Tada VIEŠPATIS atvėrė asilės burną, ir ji tarė Bileamui: „Ką tau padariau, kad mane mušei tuos tris kartus?“ ²⁹ Bileamas atsakė asilei: „Kad tu mane pajuo-kei! O kad turėčiau rankoje kalaviją! Tuoju pat tave užmuščiau!“ ³⁰ Tačiau asilė tarė Bileamui: „Bet ar aš nesu tavo asilė, ant kurios jodinėjai visą savo gyvenimą ligi šios dienos? Argi esu taip pasielgusi su tavimi kada nors anksčiau?“ – „Ne“, – atsakė jis.

³¹ Tada VIEŠPATIS atvėrė Bileamui akis. Ir jis pamatė VIEŠPATIES angelą, stovintį ant kelio su ištrauktu iš makšties kalaviju rankoje. Jis nusilenkė ir parpuolė kniūbsčias. ³² VIEŠPATIES angelas tarė jam: „Kodėl mušei savo asilę tuos tris kartus? Štai aš atėjau sutrukdyti, nes tavo kelionė man nepatinka. ³³ Asilė, mane matydama, metėsi į šalį nuo manęs tuos tris kartus. Jei ji nebūtų metusis į šalį, tave būčiau užmušęs, o ją gyvą palikęs“. ³⁴ Tada Bileamas tarė VIEŠPATIES angelui: „Nusidėjau, nes nežinojau, kad stovėjai ant kelio man pasipriešinti. Todėl dabar, jei tau tai nepatinka, grįžiu namo“. ³⁵ VIEŠPATIES angelas tarė Bileamui: „Eik su tais vyrais. Bet kalbėk tik tai, ką sakysiu kalbėti“. Bileamas tada keliavo toliau su Balako didžiūnais.

³⁶ Išgirdęs, kad atvyko Bileamas, Balakas išėjo jo pasitikti prie Ir Moabo,

esančio prie Arnono ribos, pačiame šalies pakraštyje. ³⁷ Balakas tarė Bileamui: „Argi nesiunčiau pasiuntinių tavęs pakviesti? Kodėl tada neatėjai pas mane? Argi iš tikrųjų nepajėgsiu tavęs pagerbti?“ ³⁸ Bileamas atsakė Balakui: „Štai atėjau pas tave, bet ar tikrai turiu galios ką nors kalbėti? Aš galiu tarti tik žodį, kurį Dievas įdeda man į lūpas“.

³⁹ Tada Bileamas keliavo drauge su Balaku ir atvyko į Kirjat Hucotus. ⁴⁰ Čia Balakas, paaukojęs jaučių ir avių, patiekė jų Bileamui ir su juo buvusiems didžiūnams.

Pirmas pranašavimas

⁴¹ Kitą dieną Balakas paėmė Bileamą ir užvedė jį ant Bamot Baalo. Iš ten jis galėjo matyti dalį tautos.

23 Bileamas tarė Balakui: „Pastatyk man čia septynis aukurus ir parūpink septynis jaučius bei septynis avinus“. ² Balakas padarė, kaip Bileamas buvo paliepęs. Balakas ir Bileamas paaukojo ant kiekvieno aukuro po jautį ir aviną. ³ Tada Bileamas tarė Balakui: „Stovėk čia, prie savo deginamosios aukos, kol aš grįšiu. Gal ateis VIEŠPATS manęs pasitikti. Ką jis man apreikš, tau pasakysiu“. Ir jis palypėjo ant plikos kalvos.

⁴ Dievas pasitiko Bileamą. „Parenčiau anuos septynis aukurus ir paaukojau ant kiekvieno aukuro po jautį ir aviną“, – pasakė jam Bileamas. ⁵ VIEŠPATS, įdėjęs žodį Bileamui į lūpas, tarė: „Grįžk pas Balaką ir taip jam kalbėk“. ⁶ Jis sugrįžo pas Balaką ir žiūri: tas tebestovi prie savo deginamosios aukos drauge su visais Moabo didžiūnais. ⁷ Tada Bileamas ėmė pranašauti, sakdamas:

„Balakas atvedė mane iš Aramo,
Moabo karalius iš Rytų kalnų:
‘Ateik, prakeik man Jokūbą;
ateik, pasmerk Izraelį!’

⁸ Kaip aš galiu prakeikti,
ko Dievas neprakeikė?

Kaip aš galiu pasmerkti tuos,
kurių VIEŠPATS nepasmerkė?

⁹ Net nuo uolų viršūnės

aš juos matau,
nuo kalvų juos stebiu.

Štai tauta, atskirai gyvenanti,
ji atokiai laikosi nuo kitų tautų!

¹⁰ Kas gali suskaityti Jokūbo dulkes
ir žinoti vėjo nešamų Izraelio
dulkelių skaičių?

Tebūna man leista mirti

teisiųjų mirtimi,

tebūna, kad mano galas

būtų panašus į jo!“

¹¹ Tada Balakas tarė Bileamui: „Ką tu padarei? Aš atvedžiau tave prakeikti mano priešus, o tu juos laiminte palaiminai!“ – ¹² „Argi ne tai, ką VIEŠPATS deda man į burną, aš turiu ištikimais pakartoti?“

Antras pranašavimas

¹³ Balakas tarė: „Prašyčiau eiti su mani-
mi į kitą vietą, iš kur galėsi juos matyti.
Matysi tik dalį, visų jų nematysi. Tada iš
ten juos prakeik“. ¹⁴ Tada užvedė jį į Cofi-
mo lauką ant Pigos viršūnės ir, pastatęs
septynis aukurus, paaukojo ant kiekvie-
no aukuro po jautį ir aviną. ¹⁵ Bileamas
tarė Balakui: „Stovėk čia prie savo de-
ginamosios aukos, kol aš ten sutiksiu
VIEŠPATĮ“. ¹⁶ VIEŠPATS sutiko Bileamą ir,
įdėjęs žodį jam į lūpas, tarė: „Grįžk pas
Balaką ir taip jam kalbėk“. ¹⁷ Bileamas
sugrįžo pas jį ir žiūri: jis tebestovi prie
savo deginamosios aukos drauge su Mo-
abo didžiūnais. „Ką pasakė VIEŠPATS?“ –
paklausė Balakas. ¹⁸ Tada Bileamas ėmė
pranašauti, sakdamas:

„Atsistok, Balakai, ir klausykis;
palenk ausį mano liudijimui,
Ciporo sūnau.

¹⁹ Dievas nėra žmogus,
kad meluotų,
ar mirtingasis, kad keistų
savo mintį.

Tai argi jis neįvykdys,
ką pažadėjo?

Argi jis nepadarys, ką pasakė?

²⁰ Žiūrėk, aš gavau įsakymą palaiminti:

kai jis palaimina,

aš negaliu to pakeisti.

²¹ Negresia pavojus Jokūbai,

nematyti nelaimės Izraelyje.

VIEŠPATS, jų Dievas, yra su jais;

su jais jų Karaliaus pergalė.

²² Dievas, vedantis juos iš Egipto,

jiems tarsi laukinio

jaučio ragų galia.

²³ Žiūrėk! Tikrai nėra

kerų prieš Jokūbą,

nėra burtų prieš Izraelį.

Nūnai bus sakoma apie

Jokūbą ir Izraelį:

„Žiūrėk, ką padarė Dievas!“

²⁴ Tai tauta, besikelianti tarsi liūtė,

pašokanti tarsi liūtas!

Ji negula, kol nesuėda grobio

ir neišgeria užmuštųjų kraujo“.

²⁵ „Jei negali jų prakeikti, – Balakas tarė Bileamui, – tai bent nelaimink!“

²⁶ Bet Bileamas atsakė Balakui: „Argi aš tau nesakiau: 'Ką VIEŠPATS sako, tai aš turiu sakyti'?“

Trečias pranašavimas

²⁷ Tada Balakas tarė Bileamui: „Prašom eiti, nuvesiu tave į kitą vietą. Galbūt Dievui patiks, kad prakeiktumei juos iš ten“. ²⁸ Balakas užvedė Bileamą ant Peoro viršūnės, žvelgiančios žemyn į Ješimoną. ²⁹ Bileamas tarė Balakui: „Pastatyk čia septynis aukurus ir parūpink septynis jaučius ir septynis avinus“. ³⁰ Balakas padarė, kaip Bileamas buvo paliepęs, ir paaukojo ant kiekvieno aukuro po jautį ir aviną.

24 O Bileamas, matydamas, kad VIEŠPAČIUI malonu laiminti Izraelį, nebėjo kaip anksčiau ieškoti ženklų, bet atgręžė veidą dykumos link. ² Pakėlęs akis, Bileamas matė Izraelį, gyvenantį stovykloje giminė prie giminės. Tada, Dievo dvasios apimtas, ³ jis ėmė pranašauti, sakydamas:

„Beoro sūnaus Bileamo žodis,

žodis žmogaus, turinčio

teisingą akį,*

⁴ žodis girdinčio Dievo žodžius,

matančio regėjimą iš Visagalio,

parpuolusio kniūbsčio, bet

atmerkтомis akimis.

⁵ Kokios puikios tavo

palapinės, Jokūbai,

tavo buveinės, Izraeli!

⁶ Tarsi toli besitęsiantys

palmių miškeliai,

tarsi sodai prie upės,

tarsi VIEŠPATIES pasodintas alavijas,

tarsi kedrai prie vandens!

⁷ Vanduo liesis iš jo kibirų,

sėklą jis sės drėgnuose laukuose;

jo karalius bus iškilesnis už Agagą,

bus išaukštinta jo karalystė.

⁸ Dievas, vedantis jį iš Egipto,

jam tarsi laukinio jaučio ragų galia.

Jis suris sau priešingas tautas,

sutrupindamas jų kaulus,

perverdamas juos savo strėlėmis.

⁹ Pritūpęs jis *guli tarsi liūtas

ir liūtė.

Kas išdrįs jį prikelti?

*Palaimintas, kas tave laimina,

prakeiktas, kas tave keikia“.

¹⁰ Tada Balakas, įniršęs ant Bileamo, suplojo delnais ir tarė Bileamui: „Aš pasišaukiau tave prakeikti mano priešų, o tu juos palaiminai jau tris kartus. ¹¹ Pradink iš čia! Eik namo! Sakiau gausiai tau atlyginsiąs, tačiau VIEŠPATS neleido tau jokio atlygio duoti“. ¹² Bileamas atsakė Balakui: „Argi neįspėjau tavo pasiuntinių, siųstų pas mane: ¹³ 'Nors Balakas man duotų ir namus, pilnus sidabro bei aukso, negalėčiau savo ruožtu, eidamas prieš VIEŠPATIES žodį, padaryti nei gero, nei blogo. Ką VIEŠPATS sako, tai turiu pakartoti'?“

^{24,3} Arba: „kuriam atvertos akys“.

^{24,9} Pr 49,9

^{24,9} Pr 12,3

Ketvirtas pranašavimas

¹⁴ „O dabar, kai aš grįžtu pas savo tautą, leisk man įspėti tave, ką ši tauta padarys tavo tautai ateinančiomis dienomis“. ¹⁵ Tada jis ėmė pranašauti, sakydamas:

„Žodis Beoro sūnaus Bileamo,
žodis žmogaus, turinčio
teisingą akį,*

¹⁶ žodis, girdinčio Dievo žodžius,
gaunančio žinojimą iš

Aukščiausiojo,
matančio regėjimą iš Visagalio,
parpuolusio kniūbsčio, bet
atmerktomis akimis.

¹⁷ Matau jį, bet ne dabartyje,
stebiu, bet ne iš arti:

žvaigždė patekės iš Jokūbo,
skeptras pakils iš Izraelio,
kuris nualins Moabo pasienio sritis
ir visų Seto vaikų žemę.

¹⁸ Edomas taps pavaldus,
Seyras – jo priešų nuosavybė,
o Izraelis bus pergalingas.

¹⁹ Iš Jokūbo kils valdovas
ir sunaikins išlikusius Ire“.

²⁰ Išvydęs Amaleką, ėmė pranašauti, sakydamas:

„Amalekas – tautų pirmasis,
bet jo likimas – amžina pražūtis“.

²¹ Išvydęs kaititus, ėmė pranašauti, sakydamas:

„Nors tavo buveinė ir saugi,
o tavo lizdas sukrautas uoloje,

²² Kainas bus sunaikintas,
kai Ašūras paims tave į nelaisvę“.

²³ Vėl jis ėmė pranašauti, sakydamas:

„Deja! Kas liks gyvas, kai
šitai padarys Dievas?

²⁴ Atplauks laivai iš Kitimų
ir pavergs Ašūrą ir Eberą.

Jis irgi žus amžinai“.*

²⁵ Tada Bileamas pakilo ir sugrįžo į savo vietą. Ir Balakas nuėjo savo keliu.

^{24,15} Arba: „kuriam atvertos akys“.

^{24,24} Hebr. tekstas neaiškus.

Izraelis prie Peoro

25 Izraeliui gyvenant Šitimuose, žmonės pradėjo žeminti save, kekšaudami su Moabo moterimis. ² O jos kviesdavosi žmones prie aukų savo dievui. Žmonės dalydavosi valgiu ir garbindavo tą dievą. ³ Izraeliui prijunkus prie Peoro Baalo, VIEŠPATS įniršo ant Izraelio. ⁴ VIEŠPATS tarė Mozei: „Paimk visus tautos vadus ir viešai pasmeik juos ant baslio VIEŠPATIES aki-vaizdoje, kad VIEŠPATIES pykčio įniršis būtų nugręžtas nuo Izraelio“. ⁵ Mozė tarė Izraelio teisėjams: „Kiekvienas jūsų turi užmušti visus tuos savo žmones, kurie prijunko prie Peoro Baalo“.

⁶ Kaip tik tuo metu vienas izraelitas atėjo ir atsivedė į savo šeimą midjanietę moterį, matant Mozei ir visai izraelitų bendrijai, beverkiančiai prie jėjimo į Susitikimo Palapinę. ⁷ Tai pamatęs, kunigo Aarono sūnaus Eleazaro sūnus Finehas atsikėlė ir nuėjo nuo bendrijos. Pasiėmęs į ranką ietį, ⁸ jis nusekė izraelitą į palapinę ir perdūrė per pilvą abu – izraelitą ir moterį. Tad maras tarp izraelitų buvo sutramdytas. ⁹ O vis dėlto maru mirė dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹⁰ Tada VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹¹ „Kunigo Aarono sūnaus Eleazaro sūnus Finehas nukreipė mano pyktį nuo izraelitų, parodydamas tokį atsidavimą man, kad aš savo išėlimu nebesunaikinau izraelitų. ¹² Todėl pasakyk: ‘Aš suteikiu jam draugystės Sandorą. ¹³ Ji bus jam ir jo palikuonims po jo amžinos kunigystės sandora, nes jis, atlikdamas permaldavimą už izraelitus, elgėsi atsiduodamas savo Dievui““.

¹⁴ Užmuštas izraelitas, užmuštas drauge su midjaniete, buvo Saluvo sūnus Zimris, Simeono giminei priklausančių protėvių namų galva, ¹⁵ o užmuštoji midjanietė – Čūro, kuris buvo vienos kilties, tai yra vieno protėvių namų Midjane galva, duktė Kozbė.

¹⁶ VIEŠPATS tarė Mozei: ¹⁷ „Neduok midjaniečiams ramybės ir nugalėk juos, ¹⁸ nes jie nedavė jums ramybės apgaule, kuria apgavo jus per Peorą ir per Midjano vado dukterį Kozbę, savo seserį. Ji buvo užmušta tą dieną, kai dėl Peoro jus ištiko maras“.

Antras surašymas

¹⁹ Po maro ¹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei ir

26 kunigo Aaronso sūnui Eleazarui: ² „Surašykite visą izraelitų bendriją nuo dvidešimt metų ir vyresnius pagal jų protėvių namus, visus tinkamus karinei tarnybai Izraelyje“. ³ Moze ir kunigas Eleazaras taip paaiškino jiems Moabo lygumose prie Jordano, priešais Jerichą, tardami: ⁴ „[surašysime žmones] nuo dvidešimt metų ir vyresnius“, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Štai izraelitai, išėję iš Egipto žemės:

⁵ Izraelio pirmagimis Rubenas. Rubeno palikuonys: iš Henocho – henochų kiltis, iš Paluvo – paluvų kiltis, ⁶ iš Hecrono – hecronų kiltis, iš Karmio – karmių kiltis. ⁷ Tokios tat yra rubenų kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo keturiasdešimt trys tūkstančiai septyni šimtai trisdešimt. ⁸ Paluvo palikuonis – Eliabas. ⁹ Eliabo palikuonys: Nemuelis, Datanas ir Abiramas. Tai tie patys sueigoje išrinkti Datanas ir Abiramas, kurie sukilo prieš Mozę ir Aaroną kartu su Korachu, maištaudami prieš VIEŠPATĮ. ¹⁰ Tada žemė, praverusi savo burną, prarijo juos drauge su Korachu, kai toji draugė žuvo, ir ugnis sunaikino du šimtus penkiasdešimt vyrų. Jie buvo įspėjimo ženklas. ¹¹ Tačiau Koracho palikuonys neišmirė.

¹² Simeono palikuonys pagal jų kiltis: iš Nemuelio – nemuelitų kiltis, iš Jamino – jaminų kiltis, iš Jachino – jachinų kiltis, ¹³ iš Zeracho – zerachų kil-

tis, iš Sauliaus – saulių kiltis. ¹⁴ Tokios tat yra simeonų kiltys, iš viso dvidešimt du tūkstančiai du šimtai.

¹⁵ Gado palikuonys pagal jų kiltis: iš Cefono – cefonų kiltis, iš Hagio – hagių kiltis, iš Šūnio – šūnių kiltis, ¹⁶ iš Oznio – oznių kiltis, iš Erio – erių kiltis, ¹⁷ iš Arodo – arodų kiltis, iš Arelio – arelitų kiltis. ¹⁸ Tokios tat yra Gado kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo keturiasdešimt tūkstančių penki šimtai.

¹⁹ Judo sūnūs: Eras ir Onanas; Eras ir Onanas numirė Kanaano krašte. ²⁰ Judo palikuonys pagal jų kiltis: iš Šelos – šelių kiltis, iš Pereco – perečių kiltis, iš Zeracho – zerachų kiltis. ²¹ Pereco palikuonys: iš Hecrono – hecronų kiltis, iš Hamulo – hamulų kiltis. ²² Tokios tat yra Judo kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo septyniasdešimt šeši tūkstančiai penki šimtai.

²³ Isacharo palikuonys pagal jų kiltis: iš Tolos – tolų kiltis, iš Pūvos – pūvų kiltis, ²⁴ iš Jašubo – jašubų kiltis, iš Šimrono – šimronų kiltis. ²⁵ Tokios tat yra Isacharo kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo šešiasdešimt keturi tūkstančiai trys šimtai.

²⁶ Zabulono palikuonys pagal jų kiltis: iš Seredo – seredų kiltis, iš Elono – elonų kiltis, iš Jachleelio – jachleelitų kiltis. ²⁷ Tokios tat yra zabulonų kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo šešiasdešimt tūkstančių penki šimtai.

²⁸ Juozapo palikuonys pagal jų kiltis: Manasas ir Efraimas. ²⁹ Manaso palikuonys: iš Machyro – machyrų kiltis. Machyras buvo Gileado tėvas, o iš Gileado kilo gileadiečių kiltys. ³⁰ Gileado palikuonys: iš Jezero – jezerų kiltis, iš Heleko – helekų kiltis, ³¹ iš Asrielio – asrielitų kiltis, iš Šechemo – šechemų kiltis, ³² iš Šemidos – šemidų kiltis, iš Hefero – heferų kiltis. ³³ Hefero sūnus Celofhadas sūnų neturėjo, tik dukteris. Dukterų vardai: Machla, Noja, Hogla, Milka ir Tirca. ³⁴ Tokios tat yra

Manaso kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo penkiasdešimt du tūkstančiai septyni šimtai.

³⁵ Štai Efraimo palikuonys pagal jų kiltis: iš Šutelacho – šutelachų kiltis, iš Bechero – becherų kiltis, iš Tahano – tahanų kiltis. ³⁶ Šutelacho palikuonys: iš Erano – eranų kiltis. ³⁷ Tokios tat yra Efraimo kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo trisdešimt du tūkstančiai penki šimtai. Tokie tat yra Juozapo palikuonys pagal jų kiltis.

³⁸ Benjamino palikuonys pagal jų kiltis: iš Belos – belų kiltis, iš Ašbelio – ašbelių kiltis, iš Ahiramo – ahiramų kiltis, ³⁹ iš Šefufamo – šefufamų kiltis, iš Hufamo – hufamų kiltis. ⁴⁰ Belos sūnūs: Ardas ir Naamanas. Iš Ardo – ardų kiltis, iš Naamano – naamanų kiltis. ⁴¹ Tokie tat yra Benjamino palikuonys pagal jų kiltis. Įtrauktųjų į sąrašą buvo keturiasdešimt penki tūkstančiai šeši šimtai.

⁴² Štai Dano palikuonys pagal jų kiltis: iš Šuhamo – šuhamų kiltis. Tokie tat yra Dano palikuonys pagal jų kiltis. ⁴³ Iš visų Šuhamo kilčių įtrauktųjų į sąrašą buvo šešiasdešimt keturi tūkstančiai keturi šimtai.

⁴⁴ Ašero palikuonys pagal jų kiltis: iš Imnos – imnų kiltis, iš Išvio – išvių kiltis, iš Berijos – berijų kiltis. ⁴⁵ Berijos palikuonys: iš Hebero – heberų kiltis, iš Malkielio – malkielitų kiltis. ⁴⁶ Ašero dukters vardas buvo Seracha. ⁴⁷ Tokios tat yra Ašero kiltys. Įtrauktųjų į sąrašą buvo penkiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai.

⁴⁸ Naftalio palikuonys pagal jų kiltis: iš Jachceelio – jachceelitų kiltis, iš Gūnio – gūnių kiltis, ⁴⁹ iš Jecero – jecerų kiltis, iš Šilemo – šilemų kiltis. ⁵⁰ Tokios tat yra Naftalio kiltys, kiltis po kilties. Įtrauktųjų į sąrašą buvo keturiasdešimt penki tūkstančiai keturi šimtai.

⁵¹ Įtrauktųjų į sąrašą izraelitų buvo šeši šimtai ir vienas tūkstantis septyni šimtai trisdešimt.

⁵² *VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁵³ „Tai jiems pagal vardų skaičių kraštas bus padalytas kaip paveldas. ⁵⁴ Didelei kilčiai – didelis paveldas, mažai kilčiai – mažas paveldas. Kiekvienai giminei paveldas bus duotas pagal įtrauktųjų į sąrašą skaičių. ⁵⁵ Be to, kraštas turi būti padalytas metant burtus; jie gaus paveldą pagal savo protėvių giminių skaičių. ⁵⁶ Jų paveldas bus paskirstytas burtais ir didelei, ir mažai [giminei]“.

Levitų surašymas

⁵⁷ Levitai, įtraukti į sąrašą pagal jų kiltis: iš Geršono kilo geršonų kiltis, iš Kehato – kehatų kiltis, iš Merario – merarių kiltis. ⁵⁸ Štai Levio kiltys: libnių kiltis, hebronų kiltis, machlių kiltis, mušių kiltis, korachų kiltis. Kehatui gimė Amramas. ⁵⁹ Amramo žmona buvo Jochebeda, Levio dukterė, gimusi Leviui Egipte. Ji pagimdė Amramui Aaroną, Mozę ir jų seserį Mirjamą. ⁶⁰ *Aaronui gimė Nadabas, Abihuvus, Eleazaras ir Itamaras. ⁶¹ *Tačiau Nadabas ir Abihuvus mirė, atnašaudami nešventą ugnį VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁶² Įtrauktųjų į sąrašą buvo dvidešimt trys tūkstančiai, įskaitant visus vieno mėnesio ir vyresnius vyriškus. Jie nebuvo įtraukti į sąrašą tarp izraelitų, nes jiems nebuvo paskirtos dalies tarp izraelitų.

⁶³ Taigi tokie buvo Mozės ir kunigo Eleazaro įrašytieji į sąrašą, surašant izraelitus Moabo lygumose prie Jordano, priešais Jerichą. ⁶⁴ Tarp jų nebuvo nė vieno iš tų, kuriuos Mozė ir Aarnas buvo įtraukę į sąrašą, surašydami izraelitus Sinajaus dykumoje, ⁶⁵ nes VIEŠPATS apie juos buvo pasakęs: „Jie mirs dykumoje!“ Nė vienas jų neišliko,

^{26,52-56} Sk 34,13; Joz 14,1-2

^{26,60} Sk 3,2

^{26,61} Kun 10,1-2; Sk 3,4

^{26,65} Sk 14,26-35

išskyrus Jefunės sūnų Kalebą ir Nūno sūnų Jozuę.

Celofhado dukterų paveldas

27 Tada išėjo į priekį Celofhado dukterys. Celofhadas buvo Manaso sūnaus Machyro sūnaus Gileado sūnaus Hefero sūnus; jis priklausė vienai iš Juozapo sūnaus Manaso kilčių. Dukterų vardai buvo Machla, Noja, Hogla, Milka ir Tirca. ²Jos atsisetojo priešais Mozę, kunigą Eleazarą, vadus bei visą bendriją prie įėjimo į Susitikimo Palapinę ir pasakė: ³„Mūsų tėvas mirė dykumoje. Jis nebūvo tarp susibūrusiųjų prieš VIEŠPATĮ Koracho draugėje, bet numirė už savo paties nuodėmę. O sūnų jis nepaliko. ⁴Kodėl mūsų tėvo vardas turėtų dingti iš jo kilties dėl to, kad jis neturi sūnaus? Duokite mums nuosavybę tarp mūsų tėvo brolių“.

⁵Možė pateikė jų atvejį VIEŠPAČIUI. ⁶VIEŠPATS kalbėjo jam, tardamas: ⁷*„Celofhado dukterys teisingai kalba. Tu tikrai turi duoti joms paveldimą nuosavybę tarp jų tėvo brolių. Pervesk joms jų tėvo paveldą. ⁸Be to, izraelitams kalbėk ir sakyk: 'Jei miršta vyras, neturėdamas sūnaus, jo paveldą perveskite jo dukteriai. ⁹Jei jis neturi dukters, atiduosite jo paveldą broliams. ¹⁰Jei jis neturi brolių, atiduosite jo paveldą jo tėvo broliams. ¹¹O jei jo tėvas neturi brolių, atiduosite jo paveldą artimiausiam jo kilties giminaičiui, ir jis paveldės jį. Tai bus izraelitams įstatas ir įsakas, kaip VIEŠPATS įsakė Mozei“.

Jozuė Mozės įpėdinis

¹²*VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: „Užkopk į šį Abarimų virtinės kalną ir pamatyk kraštą, kurį duodu izraelitams. ¹³Kai būsi jį pamatęs, ir tu būsi paimtas pas savo giminę, kaip buvo

paimtas tavo brolis, ¹⁴nes judu priešiotės mano žodžiui Cino dykumoje, kai bendrija maištavo. Judu nepatvirtinote mano šventumo jų akyse prie vandens“. (Tai Meribat Kadešo vanduo Cino dykumoje.) ¹⁵Možė kalbėjo VIEŠPAČIUI, tardamas: ¹⁶„Tepaskiria VIEŠPATS, kiekvieno žmogaus dvasios Dievas, bendrijai vesti žmogų, ¹⁷kuris eitų jų priekyje, išeitų ir nueitų, išvestų ir įvestų juos, kad VIEŠPATIES bendrija nebūtų *kaip avys be piemens“. ¹⁸VIEŠPATS atsakė Mozei: „Paimk Nūno sūnų *Jozuę, dvasios vyrą, ir uždėk ant jo savo ranką. ¹⁹Pastatyk jį priešais kunigą Eleazarą bei visą bendriją ir įgaliok jį visų akyse. ²⁰Suteik jam savo prakilnumo, kad paklustų visa izraelitų bendrija. ²¹Jis remsis kunigu Eleazaru, kuris *Urimais ieškos nuosprendžio jo labui VIEŠPATIES akivaizdoje. Jo įsakymu jie išeis ir jo įsakymu įeis, jis ir drauge su juo visi izraelitai – visa bendrija“.

²²Možė darė, kaip VIEŠPATS jam įsakė. Paėmęs Jozuę, liepė jam stotis priešais kunigą Eleazarą ir visą bendriją. ²³Tada uždėjo ant jo rankas ir *įgaliojo jį, kaip VIEŠPATS buvo per Mozę kalbėjęs.

Nuolatinės aukos

28 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²„Įsakyk izraelitams ir sakyk jiems: 'Mano atnašą – maistą malonaus kvapo ugninėms atnašoms – rūpinkitės atnašauti nustatytu laiku'.

³Sakysite jiems: 'Štai ugninė auka, kurią turite aukoti VIEŠPAČIUI: kasdien du sveikus metinius avinėlius kaip nuolatinę deginamąją auką. ⁴Vieną avinėlį atnašausite rytą, o kitą avinėlį – vakare, ⁵kiekvieną su dešimtadaliu efos geriausių miltų javų atnašai, įmaišytų

^{27,17} 1 Kar 22,17; Ez 34,5; Mt 9,36; Mk 6,34

^{27,18} Iš 24,13

^{27,21} Iš 28,30; 1 Sam 14,41; 28,6

^{27,23} Įst 31,23

^{27,7} Sk 36,2

^{27,12-14} Įst 3,23-27; 32,48-52

su ketvirtadaliu hino grūstų alyvų aliejaus. ⁶Tai nuolatinė deginamoji auka, prie Sinajaus kalno nustatyta malonaus kvapo ugninei atnašai VIEŠPAČIUI. ⁷Jo liejamoji auka bus ketvirtis hino kiekvienam avinėliui; stipraus gėrimo liejamąją atnašą VIEŠPAČIUI išliesite šventykloje. ⁸O kitą avinėlių atnašausite vakare su tokia pat javų atnaša ir tokia pat liejamąją atnašą, kaip rytą; atnašausite ją kaip ugninę atnašą dėl malonaus kvapo VIEŠPAČIUI.

⁹*Šabo dieną aukosite du sveikus metinius avinėlius ir du dešimtadalius efos geriausių miltų javų atnašai, įmaišytų aliejumi, ir jos liejamąją atnašą. ¹⁰Tokia yra kiekvieno šabo deginamoji auka, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos ir jos liejamosios atnašos.

¹¹Kiekvieną jaunatį atnašausite deginamąją auką VIEŠPAČIUI: du jautukus, vieną aviną ir septynis sveikus mitulius avinėlius, ¹²tris dešimtadalius efos geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai prie kiekvieno jaučio, du dešimtadalius geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai prie avino ¹³ir dešimtadalį geriausių miltų, įmaišytų aliejumi, javų atnašai prie kiekvieno avinėlio – deginamąją auką, malonaus kvapo ugninę atnašą VIEŠPAČIUI. ¹⁴O jų liejamosios atnašos bus pusė hino vyno prie jaučio, trečdalis hino prie avino ir ketvirtadalis hino prie avinėlio. Tokia yra mėnesinė deginamoji auka per visas metų jaunatis. ¹⁵Be to, bus paaukotas ir ožys kaip auka už nuodėmę VIEŠPAČIUI, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos ir jos liejamosios atnašos.

¹⁶*Pirmo mėnesio keturioliką dieną bus Pascha VIEŠPAČIUI, ¹⁷o to mėnesio *penkioliką dieną – iškilmės.

Septynias dienas bus valgoma nerau-ginta duona. ¹⁸Pirmąją dieną bus šventa sueiga: nedirbsite jokio savo tarnybos darbo. ¹⁹Atnašausite ugninę auką – deginamąją auką VIEŠPAČIUI: du jautukus, vieną aviną ir septynis metinius avinėlius. Žiūrėk, kad jie būtų sveiki. ²⁰Jų javų atnaša bus geriausių miltų, įmaišytų aliejumi: tris dešimtadalius efos atnašausite su jaučiu ir du dešimtadalius su avinu, ²¹o su kiekvienu iš septynių avinėlių atnašausite dešimtadalį. ²²Be to, vieną ožį atnašausite už nuodėmę atlikti permaldavimui jūsų labui. ²³Atnašausite tai, neskaitant ryto deginamosios aukos, kuri priklauso nuolatinėi deginamajai aukai. ²⁴Atnašausite tą pat kasdien septynias dienas – maistą ugninės atnašos dėl malonaus kvapo VIEŠPAČIUI. Tai bus atnašaujama, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos ir jos liejamosios atnašos. ²⁵O septintą dieną turėsite šventą sueigą: nedirbsite jokio savo tarnybos darbo.

²⁶*Pirmienų dieną, kai atnašausite šviežių javų atnašą VIEŠPAČIUI per Savaičių šventę, bus jums šventa sueiga: nedirbsite jokio savo tarnybos darbo. ²⁷Atnašausite deginamąją malonaus kvapo auką VIEŠPAČIUI: du jautukus, vieną aviną, septynis metinius avinėlius. ²⁸Jų javų atnaša bus iš geriausių miltų, įmaišytų aliejumi: trys dešimtadaliai efos su kiekvienu jaučiu, du dešimtadaliai su avinu ²⁹ir dešimtadalis prie kiekvieno iš septynių avinėlių, ³⁰be to, ožys atlikti permaldavimą jūsų labui. ³¹Atnašausite juos – žiūrėk, kad būtų sveiki – ir jų liejamąją atnašą, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos su jos liejamąją auką.

29 Septinto mėnesio pirmą dieną turėsite šventą sueigą: nedirbsite jokio savo tarnybos darbo. Ji turi jums būti rago gaismo diena.

28,9–10 Mt 12,5

28,16 Iš 12,1–13; Jst 16,1–2

28,17–25 Iš 12,14–20; 23,15; 34,18; Jst 16,3–8

28,26–31 Iš 23,16; 34,22; Jst 16,9–12

² Atnašausite deginamąją auką dėl malonaus kvapo VIEŠPAČIUI: jautuką, aviną, septynis sveikus mitulius avinėlius. ³ Jų javų atnaša bus geriausi miltai, įmaišyti aliejumi: trys dešimtadaliai efos prie jaučio, du dešimtadaliai prie avino ⁴ ir dešimtadalis prie kiekvieno septynių avinėlių. ⁵ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę atlikti permaldavimui jūsų labui. ⁶ Tai turi būti atnašaujama, neskaitant jaunaties deginamosios aukos ir jos javų atnašos, nuolatinės deginamosios aukos ir jos atnašos, kiekviena jų su savo liejamąja atnaša pagal įsaką kaip malonaus kvapo ugninė atnaša VIEŠPAČIUI.

⁷ *Šio septinto mėnesio dešimtą dieną turėsite šventą sueigą ir pasninkausite. Nedirbsite jokio darbo. ⁸ Atnašausite VIEŠPAČIUI malonaus kvapo deginamąją auką: jautuką, aviną, septynis mitulius avinėlius. Jie turi būti sveiki. ⁹ Jų javų atnaša bus geriausi miltai, įmaišyti aliejumi: trys dešimtadaliai efos prie jaučio, du dešimtadaliai prie avino, ¹⁰ ir vienas dešimtadalis prie kiekvieno septynių avinėlių. ¹¹ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant permaldavimo už nuodėmę atnašos ir nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

¹² *Septinto mėnesio penkioliktą dieną jums bus šventa sueiga: nedirbsite jokio savo tarnybos darbo. Septynias dienas švęsite iškilmes VIEŠPAČIUI. ¹³ Atnašausite deginamąją auką dėl malonaus kvapo VIEŠPAČIUI: tryliką jautukų, du avinus, keturiolika mitulių avinėlių. Jie turi būti sveiki. ¹⁴ Prie jų javų atnaša bus geriausi miltai, įmaišyti aliejumi: trys dešimtadaliai efos prie kiekvieno iš trylikos jaučių, du dešimtadaliai prie kiekvieno iš dviejų avinų ¹⁵ ir dešimtadalis

prie kiekvieno iš keturiolikos avinėlių. ¹⁶ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

¹⁷ Antrą dieną – dvylika jautukų, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ¹⁸ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, avinų ir avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių, ¹⁹ be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir jų liejamųjų atnašų.

²⁰ Trečią dieną – vienuolika jaučių, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ²¹ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, prie avinų ir prie avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ²² Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

²³ Ketvirtą dieną – dešimt jaučių, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ²⁴ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, prie avinų ir avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ²⁵ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

²⁶ Penktą dieną – devynis jaučius, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ²⁷ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, avinų ir avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ²⁸ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

²⁹ Šeštą dieną – aštuonis jaučius, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ³⁰ su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, prie avinų ir prie avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ³¹ Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės

^{29,7-11} Kun 16,29-34

^{29,12-38} Iš 23,16; 34,22; Jst 16,13-15

deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

³²Septintą dieną – septynis jaučius, du avinus, keturiolika sveikų mitulių avinėlių ³³su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučių, prie avinų ir prie avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ³⁴Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

³⁵Aštuntą dieną jums bus iškilminga sueiga; nedirbsite jokio tarnybos darbo. ³⁶Atnašausite deginamąją auką, malonaus kvapo atnašą, sudeginamą VIEŠPAČIUI: jautį, aviną, septynis sveikus metinius avinėlius ³⁷su javų atnaša ir liejamosiomis atnašomis prie jaučio, prie avino ir prie avinėlių, kaip įsakyta pagal jų skaičių. ³⁸Be to, ožys bus atnašaujamas už nuodėmę, neskaitant nuolatinės deginamosios aukos, jos javų atnašos ir liejamosios atnašos.

³⁹Visa tai atnašausite VIEŠPAČIUI savo iškilmingose šventėse, neskaitant jūsų įžado ir geros valios aukų, ar tai būtų deginamosios aukos, ar javų, liejamosios bei bendravimo aukos“.

30 Mozė persakė visa izraelitams, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

Įstatai dėl įžadų

²*Tada Mozė kalbėjo izraelitų giminių galvoms, tardamas: „Štai ką VIEŠPATS įsakė: ³Kai žmogus padaro įžadą VIEŠPAČIUI ar priesaika įsipareigoja įvykdyti pažadą, savo žodžio nelaužys. Jis įvykdys visa, kas išėjo iš jo lūpų.

⁴Kai moteris padaro įžadą VIEŠPAČIUI ar įsipareigoja pažadu, būdama jaunutė dar savo tėvo namuose, ⁵ir jos tėvas nugirsta apie jos įžadą ar pažadą, kuriuo ji įsipareigojo, bet nieko jai nesako, visi jos įžadai ir bet

koks pažadas, kuriuo ji įsipareigojo, galioja. ⁶Bet jei tėvas pareiškia nepritarimą tą dieną, kai apie tai išgirdo, joks jos įžadas ir joks pažadas, kuriuo ji įsipareigojo, negalios. VIEŠPATS jai atleis, nes jos tėvas buvo pareiškęs nepritarimą.

⁷Jei ji ištekėtų, galiojant jos įžadams ar bet kokiam neapgalvotam žodžiui, kuriuo ji įsipareigojo, ⁸ir jos vyras apie tai nugirstų, bet nieko jai nesakytų tą dieną, kai apie tai išgirdo, jos įžadai galioja ir visi jos pažadai, kuriais ji įsipareigojo, galioja. ⁹Bet jei tą dieną, kai jos vyras apie tai išgirdo, pareiškia nepritarimą, kartu jis panaikins jos įžadą, kuriuo ji buvo saistoma, ar neapgalvotą pažadą, kuriuo ji buvo įsipareigojusi. ¹⁰Tačiau našlės ar išsiškyrusios moters kiekvienas įžadas, kuriuo ji yra įsipareigojusi, bus galiojantis.

¹¹Jei moteris padarytų įžadą, būdama savo vyro namuose, ar įsipareigojų prisiekdama pažadu, ¹²ir jos vyras, apie tai išgirdęs, nieko jai nesakytų ir nepritarimo nepareikštų, visi jos įžadai galios ir bet koks pažadas, kuriuo ji įsipareigojo, galios. ¹³Bet jei vyras panaikina juos tą dieną, kai apie juos sužino, visi iš jos lūpų išėję įžadai ar padaryti pažadai negalios. Jos vyras juos panaikino; VIEŠPATS jai atleis. ¹⁴Bet kokį jos įžadą ar bet kokią priesaiką susitramdyti vyras gali patvirtinti ar panaikinti. ¹⁵Bet jei jos vyras dieną kitą jai nieko nesako, jis patvirtina visus jos įžadus ar pažadus, kuriais ji yra įsipareigojusi: jis patvirtino juos, nes nesakė jai nieko tą dieną, kai apie tai sužinojo. ¹⁶O jei panaikins juos po tos dienos, kurią apie juos sužinojo, jis užsitrauks kaltę“.

¹⁷Tokie tat yra įstatai, kuriuos VIEŠPATS įsakė per Mozę, dėl vyro ir žmonos, dėl tėvo ir dukters, kuri tebėra jaunutė ir tebegyvena tėvo namuose.

^{30,2} Įst 23,21-23; Mt 5,33

Pergalė prieš midjaniečius

31 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Atkeršyk midjaniečiams už izraelitus; po to tu būsi paimtas pas savo giminę“. ³ Todėl Mozė kalbėjo žmonėms: „Tebūna iš jūsų išrinkti ir apginkluoti vyrai žygiui, težygiuoja jie prieš midjaniečius išlieti VIEŠPATIES keršto Midjane. ⁴ Pasiųskite į žygį po tūkstantį vyrų iš kiekvienos Izraelio giminės“. ⁵ Taigi iš Izraelio tūkstančių buvo pašaukti į karo tarnybą po tūkstantį iš kiekvienos giminės – dvylika tūkstančių, ginkluotų mūšiu. ⁶ Mozė išsiuntė juos į žygį po tūkstantį iš kiekvienos giminės drauge su kunigo Eleazaro sūnumi Finehu, kuris nešėsi šventyklos reikmenis ir trimitus pavojaus ženklui duoti. ⁷ Jie išžygiavo į mūšį prieš Midjaną, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs, ir išžudė visus vyrus. ⁸ Be užmuštųjų mūšyje, jie nužudė ir Midjano karalius: Evį, Rekemą, Cūrą, Hūrą ir Rebą – penkis Midjano karalius. Jie užmušė kalaviju ir Beoro sūnų Bileamą. ⁹ Midjano moteris drauge su jų mažyiais izraelitai paėmė į nelaisvę. Jie pasiėmė kaip grobį ir visus jų galvijus, kaimenes bei visą turtą. ¹⁰ Visus miestus, kur jie buvo įsikūrę, ir jų stovyklas jie sudegino. ¹¹ Tada, pasiėmę visą karo grobį ir laimikį – žmones ir gyvulius, ¹² jie atgabeno belaisvius, karo grobį ir laimikį pas Mozę, kunigą Eleazarą ir izraelitų bendriją į stovyklą Moabo lygumose prie Jordano netoli Jericho.

¹³ Mozė, kunigas Eleazaras ir visi bendrijos vadai išėjo jų pasitikti už stovyklos. ¹⁴ Mozė įniršo ant kariuomenės vadų, tūkstantininkų ir šimtininkų, sugrįžusių iš karo žygio. ¹⁵ „Palikote gyvas visas šias moteris? – tarė jis jiems. – ¹⁶ Juk šios moterys, Bileamo patariamos, paskatino izraelitus taip nusizengti VIEŠPAČIUI *Peoro reikalui,

kad VIEŠPATIES bendriją ištiko maras.

¹⁷ Užtat dabar nužudykite visus mažus berniukus, nužudykite ir visas moteris, pažinusias vyrą, ¹⁸ o jaunas mergaites, nepažinusias vyro, pasilikite sau gyvas. ¹⁹ Be to, turite išbūti septynias dienas už stovyklos, o kas iš jūsų užmušė žmogų ar palietė lavoną, turite apšvalyti trečią ir septintą dieną. ²⁰ Turite apvalyti ir kiekvieną drabužį, kiekvieną odinį daiktą, kas tik išaus-ta iš ožkos vilnų, ir kiekvieną medinį daiktą“.

²¹ Kunigas Eleazaras sugrįžusiems iš mūšio kareiviams tarė: „Toks yra ap-eiginis įstatas, kurį VIEŠPATS davė per Mozę. ²² Aukšas, sidabras, varis, geležis, alavas ir švinas – ²³ visa, kas gali atsispirti ugniai – turi būti apvalyta ugnimi ir bus apvalyta. Nepaisant to, jie turi būti apvalyti ir apvalymo vandeniu. O kas negali atsispirti ugniai, turi būti nu-plauta vandeniu. ²⁴ Išsiskalsite savo drabužius septintą dieną ir būsite šva-rūs. Po to galėsite įeiti į stovyklą“.

²⁵ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ²⁶ „Tu, kunigas Eleazaras ir bendrijos protėvių namų galvos surašykite paimtą grobį – ir žmones, ir galvijus. ²⁷ Tada grobį padalykite lygiai į dvi dalis: kareiviams, žygiavusiems į mūšį, ir visai bendrijai. ²⁸ Iš žygiavusių į mūšį kareivių dalies atidėk kaip duoklę VIEŠPAČIUI po vieną iš kiekvieno penketo šimtų žmonių, jaučių, asilų, avių ar ožkų. ²⁹ Paimk tai iš jų pusės ir atiduok kunigui Eleazarui kaip atnašą VIEŠPAČIUI. ³⁰ O iš izraelitų pusės paimsi po vieną iš kiekvieno penkiasdešimt žmonių, jaučių, asilų, avių ar ožkų – visų gyvulių – ir atiduosi juos levitams, atliekantiems tarnybą VIEŠPATIES Pa-dangtėje“.

³¹ Mozė ir Eleazaras padarė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ³² Grobio kiekis, neskaitant kareivių pasigrobto karo laimikio, iš viso buvo šeši šimtai septyniasdešimt penki tūkstančiai

^{31,16} Sk 25,1-9

avių, ³³ septyniasdešimt du tūkstančiai jaučių, ³⁴ šešiasdešimt vienas tūkstantis asilų, ³⁵ trisdešimt du tūkstančiai žmonių, būtent moterų, kurios dar nebuvo pažinusios vyro.

³⁶ Taigi pusė – dalis, tekusiėjusiems į karo žygį – buvo trys šimtai trisdešimt septyni tūkstančiai avių ir ožkų, ³⁷ o VIEŠPATIES avių ir ožkų duoklė – šeši šimtai septyniasdešimt penkios. ³⁸ Jaučių buvo trisdešimt šeši tūkstančiai, iš jų septyniasdešimt du – duoklė VIEŠPAČIUI. ³⁹ Asilų buvo trisdešimt tūkstančių penki šimtai, iš jų šešiasdešimt vienas – duoklė VIEŠPAČIUI. ⁴⁰ Žmonių buvo šešiolika tūkstančių, iš jų trisdešimt du – duoklė VIEŠPAČIUI. ⁴¹ Mozė duoklę – atnašą VIEŠPAČIUI – atidavė kunigui Eleazarui,“ kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

⁴² O izraelitų pusė – Mozės atidėtoji nuoėjusių į karo žygį vyrų, – ⁴³ ta bendrijos pusė buvo trys šimtai trisdešimt septyni tūkstančiai avių ir ožkų, ⁴⁴ trisdešimt šeši tūkstančiai jaučių, ⁴⁵ trisdešimt tūkstančių penki šimtai asilų ⁴⁶ ir šešiolika tūkstančių žmonių. ⁴⁷ Iš izraelitų pusės Mozė paėmė po vieną iš kiekvieno penkiasdešimt žmonių bei gyvulių ir atidavė juos levitams, atliekantiems tarnybą VIEŠPATIES Padedantėje, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

⁴⁸ Tada atėjo pas Mozę vadai, vedę kariuomenės tūkstančius, tūkstantininkai ir šimtininkai. ⁴⁹ „Mes, tavo tarnai, – tarė jie Mozei, – suskaičiavome mums pavestus kareivius, nė vieno iš mūsų netrūksta. ⁵⁰ Todėl atnešėme VIEŠPATIES atnašą, ką kiekvienas mūsų aptiko – auksinius daiktus, antrankovius ir apyrankes, antspaudų žiedus, auskarus ir karolius, – kad būtų atliktas permaldavimas už mus VIEŠPATIES akivaizdoje“. ⁵¹ Mozė ir kunigas Eleazaras priėmė iš jų auksą ir visokių dirbinius. ⁵² Viso jų paaukoto atnašos aukso buvo šešiolika tūkstančių

septyni šimtai penkiasdešimt šekelių. ⁵³ O žygyje dalyvavusieji kareiviai karo laimikį pasilaikė sau. ⁵⁴ Mozė ir kunigas Eleazaras priėmė auksą iš pareigūnų, [vedusių] tūkstančius ir šimtus, ir įnešė jį į Susitikimo Palapinę kaip priminimo auką izraelitų labui VIEŠPATIES akivaizdoje.

Gado ir Rubeno prašymas

32 Rubeno giminės žmonės ir Gado giminės žmonės turėjo labai dideles galvijų bandas. Pamatę, kad Jazero kraštas bei Gileado kraštas tinkami galvijams, ² Gado ir Rubeno žmonės atėjo pas Mozė, kunigą Eleazarą ir bendrijos vadus, sakydami: ³ „Atarotai, Dibonas, Jazeras, Nimra, Hešbonas, Elealė, Sebamai, Nebojas ir Beonas – ⁴ žemė, kurią VIEŠPATS užkariavo Izraelio bendrijai – yra galvijų kraštas. O jūsų tarnai turi galvijų. ⁵ Jei radome malonę tavo akyse, – tęsė jie, – tebūna šis kraštas duotas mums, tavo tarnams, kaip nuosavybė. Neversk mūsų keltis per Jordaną“.

⁶ Mozė atsakė Gado ir Rubeno žmonėms: „Argi jūsų broliai eis į karą, o jūs čia sėdėsite? ⁷ Kodėl norite pakirsti izraelitų ryžtą eiti į kraštą, kurį jiems VIEŠPATS yra davęs? ⁸ *Jūsų tėvai tai padarė, kai iš Kadeš Barnėjos siunčiau juos krašto išžvalgyti. ⁹ Nukeliavę iki Eškolo slėnio ir pamatę tą kraštą, jie pakirto izraelitų ryžtą eiti į kraštą, kurį VIEŠPATS buvo jiems davęs. ¹⁰ *Tą dieną pyktis apėmė VIEŠPATĮ, ir jis prisiekė, tardamas: ¹¹ „Nė vienas iš žmonių, kurie išėjo iš Egipto, nuo dvidešimt metų ir vyresnių, nematys krašto, kurį prisiekiau duoti Abraomui, Izaokui ir Jokūbui, nes jie ištikimai manęs nesekė; ¹² nė vienas, išskyrus kenizą Jefunės sūnų Kalebą ir Nūno sūnų Jozuę, nes jiedu ištikimai sekė VIEŠPATĮ“. ¹³ Pyktis

^{32,8-9} Sk 13,17-33

^{32,10-13} Sk 14,26-35

ant Izraelio apėmė VIEŠPATĮ, ir jis vedžiojo juos po dykumą keturiasdešimt metų, kol pradingo visa karta, padariusi pikta VIEŠPATIES akyse. ¹⁴ Vadinasi, dabar jūs, nusidėjėlių išperos, pakeitėte savo tėvus, didindami VIEŠPATIES pykčio ant Izraelio įniršį! ¹⁵ Jei jūs atsisakote jį sekti, jis vėl paliks juos dykumoje; jūs sunaikinsite šią visą tautą“.

¹⁶ O jie, priėję arčiau, tarė: „Pastatysime čia aptvarus savo kaimenėms ir miestus mūsų mažyliams, ¹⁷ bet patys imsimės ginklų, žygiuodami pirma izraelitų, kol nuvesime juos į vietą. Tuo tarpu mūsų mažyliai gali pasilikti įtvirtintuose miestuose, apsaugoti nuo vietos gyventojų. ¹⁸ Negrįšime į savo namus, kol visi izraelitai nebus užėmę savo paveldo. ¹⁹ Dalies su jais kitoje pusėje, Užjordanėje, neturėsime, nes savo paveldą jau turime rytinėje Jordano pusėje“.

²⁰ Mozė jiems atsakė: „Jei darote, kaip sakote, jei imatės ginklų, žygiuodami į karą kaip VIEŠPATIES priekinė sauga, ²¹ ir visi, tinkami karinei tarnybai, pereinate Jordaną VIEŠPAČIUI reikalaujant, kokių jis nenuvargs sau iš kelio priešų ²² ir kokių kraštas netaps pavaldus VIEŠPATIES akivaizdoje, galite sugrįžti ir būsite nenusikalę VIEŠPAČIUI ir Izraeliui. O šis kraštas bus jūsų nuosavybė VIEŠPATIES akivaizdoje. ²³ Bet jei taip nedarysite, tikėkite manimi, būsite nusidėję VIEŠPAČIUI. Galite būti tikri, kad jūsų nuodėmė jus pasivys. ²⁴ Tad statykite miestus savo mažyliams ir aptvarus savo kaimenėms, bet vykdykite, ką esate pažadėję“.

²⁵ Tada Gado ir Rubeno žmonės tarė Mozei: „Tavo tarnai elgsis kaip tu, mūsų viešpats, įsakai. ²⁶ Mūsų mažyliai, mūsų žmonos, mūsų kaimenės ir visi kiti mūsų galvijai pasiliks Gileado miestuose, ²⁷ tuo tarpu tavo tarnai, kiekvienas apsiginklavęs kariauti, persikels ir kovos už VIEŠPATĮ, kaip tu, mūsų viešpatie, įsakai“.

²⁸ *Mozė davė dėl jų įsakymą kuni-gui Eleazarui, Nūno sūnui Jozuei ir izraelitų protėvių namų galvoms. ²⁹ Mozė tarė jiems: „Jei Gado ir Rubeno žmonės, visi apsiginklavę kariauti VIEŠPATIES akivaizdoje, persikels su jumis per Jordaną ir kraštas pasidarys jums pavaldus, atiduosite jiems Gileado kraštą kaip nuosavybę. ³⁰ Bet jei ginkluoti jie nepersikels su jumis, jie turės nuosavybę tarp jūsų Kanaano krašte“. ³¹ Gado ir Rubeno žmonės atsakė: „Ką VIEŠPATS yra pasakęs apie tavo tarnus, tą mes ir darysime. ³² Mes kelsimės apsiginklavę VIEŠPATIES akivaizdoje į Kanaano kraštą, bet mūsų paveldo nuosavybė bus šioje Jordano pusėje“.

³³ Mozė davė jiems – Gado ir Rubeno giminei bei pusei Juozapo sūnaus Manaso giminės – amoritų karaliaus Sihono karalystę ir Bašano karaliaus Ogo karalystę, kraštą bei miestus su aplinkinių miestų valdomis. ³⁴ Gado žmonės atstatė Diboną, Atarotus, Aroerą, ³⁵ Atrot Šofaną, Jazerą, Jogbohą, ³⁶ Bet Nimrą ir Bet Haraną, įtvirtino miestus ir aptvarus avims. ³⁷ O Rubeno žmonės atstatė Hešboną, Elealę, Kirjataimus, ³⁸ Neboją, Baal Meoną, pakeisdami kai kurių vardus, ir Sibmą. Atstatytiems miestams jie davė savo pačių vardus. ³⁹ Manaso sūnaus Machyro palikuonys patraukė į Gileadą ir, išvarę ten gyvenusius amoritus, užėmė jį. ⁴⁰ Mozė atidavė Gileadą Manaso sūnui Machyru, ir šis ten įsikūrė. ⁴¹ O Manaso sūnus Jayras patraukė, užėmė jų kaimus ir pavadino juos Havot Jayru. ⁴² Nobachas kovojo prieš Kenatą, užėmė jį bei jo kaimus ir pavadino Nobachu – savo vardu.

Nuo Egipto ligi Sinajaus kalno

33 Štai izraelitų sustojimo vietos, per kurias, vedami Mozės ir Aarono, jie išėjo greta po gretos iš Egipto žemės. ² VIEŠPAČIUI įsakius, Mozė

surašė vietas, per kurias jie ėjo, sustojimo vietą po sustojimo vietos. Štai jų sustojimo vietos pagal vietoves, per kurias jie ėjo.

³ Jie iškeliavo iš Ramzio

pirmo mėnesio
penkioliką dieną.

Dieną po Paschos izraelitai išėjo
drąsiai, visam Egiptui matant.

⁴ Egiptiečiai tuo tarpu laidojo

VIEŠPATIES ištiktus savo
pirmagimius.

VIEŠPATS net jų dievus nuteisė!

⁵ Izraelitai iškeliavo iš Ramzio ir pasistatė stovyklą prie Sukoto. ⁶ Iškeliavę iš Sukoto, pasistatė stovyklą prie Etamo, kuris yra dykumos pakraštyje. ⁷ Iškeliavę iš Etamo, pasuko atgal į Pi Hahirotą, priešais Baal Cefoną ir pasistatė stovyklą priešais Migdolą. ⁸ Iškeliavę iš Hahiroto, perėjo per jūrą į dykumą, tris dienas keliavo per Etamo dykumą ir pasistatė stovyklą prie Maros. ⁹ Iškeliavę iš Maros, atėjo į Elimus. Elimuose buvo dvylika vandens šaltinių ir septyniasdeimt palmių. Ten jie pasistatė stovyklą. ¹⁰ Iškeliavę iš Elimų, pasistatė stovyklą prie Nendrių jūros. ¹¹ Iškeliavę nuo Nendrių jūros, sustojo Sino dykumoje. ¹² Iškeliavę iš Sino dykumos, pasistatė stovyklą prie Dofkos. ¹³ Iškeliavę iš Dofkos, pasistatė stovyklą Aluše. ¹⁴ Iškeliavę iš Alušo, pasistatė stovyklą prie Refidimų. Ten vandens žmonėms gerti nebuvo. ¹⁵ Iškeliavę iš Refidimų, pasistatė stovyklą Sinajaus dykumoje.

Nuo Sinajaus kalno ligi Kadešo

¹⁶ Iškeliavę iš Sinajaus dykumos, jie pasistatė stovyklą prie Kibrot Taavos. ¹⁷ Iškeliavę iš Kibrot Taavos, pasistatė stovyklą prie Hacerotų. ¹⁸ Iškeliavę iš Hacerotų, pasistatė stovyklą prie Ritmos. ¹⁹ Iškeliavę iš Ritmos, pasistatė stovyklą prie Rimon Pereco. ²⁰ Iškeliavę iš Rimon Pereco, pasistatė stovyklą prie Libnos. ²¹ Iškeliavę iš Libnos, pasistatė stovyklą prie Risos. ²² Iškeliavę iš

Risos, pasistatė stovyklą prie Kehelatos. ²³ Iškeliavę iš Kehelatos, pasistatė stovyklą prie Šefero kalno. ²⁴ Iškeliavę nuo Šefero kalno, pasistatė stovyklą prie Harados. ²⁵ Iškeliavę iš Harados, pasistatė stovyklą prie Makhelotų. ²⁶ Iškeliavę iš Makhelotų, pasistatė stovyklą prie Tahato. ²⁷ Iškeliavę iš Tahato, pasistatė palapines prie Teracho. ²⁸ Iškeliavę iš Teracho, pasistatė stovyklą prie Mitkos. ²⁹ Iškeliavę iš Mitkos, pasistatė stovyklą prie Hašmonos. ³⁰ Iškeliavę iš Hašmonos, pasistatė stovyklą prie Moserotų. ³¹ Iškeliavę iš Moserotų, pasistatė stovyklą prie Bene Jaakano. ³² Iškeliavę iš Bene Jaakano, pasistatė stovyklą prie Hor Gidgado. ³³ Iškeliavę iš Hor Gidgado, pasistatė stovyklą prie Jotbatos. ³⁴ Iškeliavę iš Jotbatos, pasistatė stovyklą prie Abronos. ³⁵ Iškeliavę iš Abronos, pasistatė stovyklą prie Ecjon Gebero. ³⁶ Iškeliavę iš Ecjon Gebero, pasistatė stovyklą Cino dykumoje, tai yra Kadeše.

Nuo Kadešo ligi Moabo lygumų

³⁷ Iškeliavę iš Kadešo, pasistatė stovyklą prie Horo kalno, ties pat Edomo krašto riba. ³⁸ VIEŠPAČIUI įsakius, kunigas *Aaronas užkopė ant Horo kalno ir ten mirė penkto mėnesio pirmą dieną keturiasdešimt metų po izraelitų išėjimo iš Egipto žemės. ³⁹ Aaronas buvo šimto dvidešimt metų, kai mirė ant Horo kalno.

⁴⁰ *Kanaanietis Arado karalius, gyvenantis Negebe, Kanaano krašte, sužinojo apie izraelitų atėjimą.

⁴¹ Iškeliavę nuo Horo kalno, jie pasistatė stovyklą prie Calmonos. ⁴² Iškeliavę iš Calmonos, pasistatė stovyklą prie Punono. ⁴³ Iškeliavę iš Punono, pasistatė stovyklą prie Obotų. ⁴⁴ Iškeliavę iš Obotų, pasistatė stovyklą prie Ije Abarimų Moabo žemėje. ⁴⁵ Iškeliavę

^{33,38} Sk 20,22–28; /Jst 10,6

^{33,40} Sk 21,1

iš Ijimų, pasistatė stovyklą prie Dibon Gado. ⁴⁶ Iškeliaavę iš Dibon Gado, pasistatė stovyklą prie Almon Diblataimos. ⁴⁷ Iškeliaavę iš Almon Diblataimos, pasistatė stovyklą Abarimų kalnuose, priešais Nebojo kalną. ⁴⁸ Iškeliaavę nuo Abarimų kalnų, pasistatė stovyklą Moabo lygumose palei Jordaną prie Jericho. ⁴⁹ Jie statėsi stovyklą Moabo lygumose palei Jordaną nuo Bet Ješimotų ligi pat Abel Šitimų.

Kanaano užkariavimas

⁵⁰ Moabo lygumose palei Jordaną prie Jericho VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ⁵¹ „Kalbėk izraelitams ir sakyk: 'Kai persikelsite per Jordaną į Kanaano kraštą, ⁵² išvarysite visus krašto gyventojus, sunaikinsite visas jų statulas, sunaikinsite visus liedintus atvaizdus, išgriausite visas jų šventas vietas aukštumose. ⁵³ Užimsite kraštą ir jame įsikursite, nes aš jums daviau tą kraštą paveldėti. ⁵⁴ *Padalysite kraštą burtų keliu savo kiltims, – dideliam duosite didesnį paveldą, o mažesniai – mažesnį; paveldas priklausys tam asmeniui, kuriam lems burtai; gausite dalis pagal savo protėvių gimines.

⁵⁵ Bet jei neišvarysite krašto gyventojų, tie, kuriems leisite pasilikti, bus spygliai jūsų akyse ir dygliai jūsų šonuose. Jie kamuos jus krašte, kuriame gyvenate. ⁵⁶ Atsitiks taip, kad pasielsiu su jumis, kaip buvau užsimojęs su jais pasielgti“.

Žemės paveldo ribos Kanaane

34 VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Duok izraelitams šį įsakymą. Sakyk jiems: 'Kai būsite įėję į Kanaano kraštą – tai žemė, kuri teks jums kaip paveldas, visas Kanaano kraštas, – ³ jūsų pietinė dalis drieksis nuo Cino dykumos palei Edomo pakraštį. Taigi jūsų pietinė riba rytuose prasidės prie

Druskos jūros* galo. ⁴ Tuomet jūsų riba pasuks į pietus nuo Akrabimų perėjos, eis per Ciną, nusidrieks į pietus nuo Kadeš Barnėjos, pasiekdama Hacar Adarą, ir nueis į Acmoną. ⁵ Nuo Acmono riba pasisuks Egipto upės link ir baigsis prie Jūros*.

⁶ Vakarų siena jums bus Didžioji jūra* ir jos krantai. Tai bus jūsų vakarinė riba.

⁷ O štai jūsų šiaurinė riba. Nuo Didžiosios jūros nubrėžkite liniją ligi Horo kalno; ⁸ nuo Horo kalno nubrėžkite liniją ligi Lebo Hamato. Riba tepasiekia Cedadą. ⁹ Tada riba nusidrieks iki Zifrono ir baigsis prie Hacar Enano. Tai bus jūsų šiaurinė riba.

¹⁰ Pažymėsite savo rytinę ribą nuo Hacar Enano ligi Šefamo. ¹¹ Nuo Šefamo riba nusileis į Riblą rytiniame Aino pakraštyje; iš ten vėl nusileis ir atsimuš į rytinį Kinereto jūros šlaitą; ¹² iš čia riba nusileis Jordano link ir baigsis prie Druskos jūros. Tai bus jūsų kraštas, nustatytas tomis ribomis“.

¹³ *Možė nurodė izraelitams, tardamas: „Tai kraštas, kurį jūs gausite burtų keliu kaip savo paveldą. VIEŠPATS įsakė, kad jis būtų duotas devynioms giminėms ir pusei giminės; ¹⁴ mat Rubeno giminė pagal jos protėvių namus ir Gado giminė pagal jų protėvių namus jau yra pasiėmusios savo paveldą, taip pat ir pusė Manaso giminės. ¹⁵ Anos dvi giminės ir ana pusė giminės jau pasiėmė savo paveldą Užjordanėje priešais Jerichą, rytų pakraštyje“.

¹⁶ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁷ „Štai vardai vyrų, kurie padalys jums kraštą paveldui: kunigas Eleazaras ir Nūno sūnus Jozuė. ¹⁸ Be to, paimsite po vieną vadą iš kiekvienos giminės

^{34,3} Dab. Negyvoji jūra.

^{34,5} Dab. Viduržemio jūra.

^{34,6} Dab. Viduržemio jūra.

^{34,13} Sk 26,52-56

^{34,13-15} Joz 14,1-5

kraštui kaip paveldui padalyti. ¹⁹Štai vyrų vardai: iš Judo giminės – Jefunės sūnus Kalebas, ²⁰iš Simeono giminės – Amihudo sūnus Samuelis, ²¹iš Benjamino giminės – Kislono sūnus Elidadas, ²²iš Dano giminės – vadas Joglio sūnus Bukis, ²³iš Juozapo sūnų, iš Manaso giminės – vadas Efodo sūnus Hanielis, ²⁴iš Efraimo giminės – vadas Šiftano sūnus Kemuelis, ²⁵iš Zabulono giminės – vadas Parnacho sūnus Elicafanas, ²⁶iš Isacharo giminės – vadas Azano sūnus Paltielis, ²⁷iš Ašero giminės – vadas Šelomio sūnus Ahihudas, ²⁸iš Naftalio giminės – vadas Amihudo sūnus Pedaheilis“. ²⁹Tokie tat buvo žmonės, kuriems VIEŠPATS įsakė padalyti paveldą izraelitams Kanaano krašte.

Miestai levitams

35 *VIEŠPATS kalbėjo Mozei Moabo lygumose prie Jordano netoli Jericho, tardamas: ²„Įsakyk izraelitams duoti iš jiems paskirto nuosavybės paveldo miestus levitams gyventi; duoti levitams ir ganyklų aplinkui jų miestus. ³Miestai bus jiems gyventi, o miestų ganyklos bus jų gyvuliams – galvijams ir visiems kitiems gyvuliams. ⁴Miestų ganyklos, kurias duosite levitams, tęsis nuo miesto sienos per tūkstantį uolekčių aplinkui. ⁵Atmatuosite du tūkstančius uolekčių už miesto palei rytinį pakraštį, du tūkstančius uolekčių palei pietinį, du tūkstančius uolekčių palei vakarinį ir du tūkstančius uolekčių palei šiaurinį, miestą palikdami viduryje. Tai priklausys jiems kaip ganyklos jų miestams.

⁶Tarp miestų, kuriuos paskirsite levitams, turės būti šeši prieglaudos miestai, į kuriuos leisite pabėgti židui. Be šių, duosite dar keturiasdešimt du. ⁷Taigi skaičius miestų, kuriuos turite duoti levitams, bus keturiasde-

šimt aštuoni su ganyklomis. ⁸Skirdami miestus iš izraelitų nuosavybės, imkite iš didesnių giminių daugiau, o iš mažesnių giminių – mažiau. Kiekviena duos levitams iš savo miestų pagal gautą paveldą“.

Prieglaudos miestai

⁹*VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ¹⁰„Kalbėk izraelitams ir sakyk: ‘Kai būsite perėję per Jordaną į Kanaano kraštą, ¹¹atrinkite miestus – prieglaudos miestus, kad žudikas, netyčiomis užmušęs žmogų, galėtų ten pabėgti. ¹²Tie miestai bus prieglauda nuo keršytojo už kraują, kad žudikas nemirtų, kol nebus teistas bendrijos akivaizdoje. ¹³Miestai, kuriuos paskirsite prieglaudos miestais, turi būti šeši: ¹⁴prieglaudos miestais paskirsite tris Užjordanėje ir tris Kanaano krašte. ¹⁵Tie šeši miestai bus prieglauda ne tik izraelitams, bet ir ateiviams, kurie nuolat ar laikinai tarp jų gyvena, kad bet kas, netyčia užmušęs žmogų, galėtų ten pabėgti“.

Nuostatai dėl žmogžudystės

¹⁶„Bet jei kas nors taip smogia kitam geležiniu daiktu, kad tas žmogus miršta, jis yra žmogžudys. Žmogžudys turi būti nubaustas mirtimi. ¹⁷Arba jei kas nors smogia kitam akmeniniu įrankiu, galinčiu būti mirties priežastimi, ir tas žmogus miršta, jis yra žmogžudys. Žmogžudys turi būti nubaustas mirtimi. ¹⁸Arba jei kas nors smogia kitam mediniu ginklu, galinčiu būti mirties priežastimi, ir tas žmogus miršta, jis yra žmogžudys. Žmogžudys turi būti nubaustas mirtimi. ¹⁹Jį sutikęs keršytojas už kraują nubaūs žmogžudį mirtimi. ²⁰Panašiai, jei kas užgauna kitą iš pykčio ar patykojęs sviedžia ką nors į kitą, ir šį ištinka mirtis, ²¹ar, būdamas nesantaikoje, smogia kitam ranka, ir šį

ištinka mirtis, užgavėjas turi būti nubaustas mirtimi. Jis yra žmogžudys. Jį sutikęs keršytojas už kraują nubaustas mirtimi.

²² Bet jei kas kitą pastumia staiga, nebūdamas nesantaikoje, ar netykodamas sviedžia kokį daiktą, ²³ ar, mesdamas akmenį, galintį būti mirties priežastimi, netyčiomis pataiko į žmogų, ir šį ištinka mirtis, nors jis nebuvo jo priešas ir nenorėjo jo užgauti, ²⁴ bendrija turės išspręsti bylą tarp žudiko ir keršytojo už kraują pagal šiuos įsakus. ²⁵ Bendrija turi išgelbėti žudiką iš keršytojo už kraują rankų ir sugrąžinti į prieglaudos miestą, į kurį šis buvo pabėgęs. Žudikas turi jame gyventi iki vyriausiojo kunigo, patepto aliejumi, mirties. ²⁶ Bet jei žudikas išeitų savo noru bet kada iš prieglaudos miesto, į kurį buvo pabėgęs, ²⁷ o keršytojas už kraują, atradęs jį už prieglaudos miesto ribų, užmuštų, jam nebūtų kraujo kaltės. ²⁸ Žudikas turi išbūti prieglaudos mieste ligi vyriausiojo kunigo mirties. Tik po vyriausiojo kunigo mirties žudikas gali grįžti namo.

²⁹ Tokie tat bus įstatai ir įsakai per visas jūsų kartas ir visose jūsų gyvenvietėse.

³⁰ *Jei kas užmuša žmogų, gali būti nubaustas mirtimi tik liudytojų parodymu. Vieno liudytojo parodymo neužtenka nubausti žmogų mirtimi. ³¹ Be to, neimsite išpirkimo už gyvybę žmogžudžio, nuteisto mirties bausme. Žmogžudys turi būti nubaustas mirtimi. ³² Neimsite išpirkimo nei už nubėgusįjį į prieglaudos miestą, duodantį galimybę bėgliui sugrįžti gyventi kur nors krašte prieš vyriausiojo kunigo mirtį. ³³ Nesuterškite krašto, kuriame gyvenate. Kadangi kraujo praliejimas suteršia kraštą, permaldavimą už kraštą dėl jame pralieto kraujo galima atlikti tik krauju to, kuris praliejo

kraują. ³⁴ Neišniekinkite krašto, kuriame gyvenate, kur ir aš pats esu, nes aš, VIEŠPATS, esu tarp izraelitų“.

Dukterų paveldas

36 Tada kilties, kilusios iš Manaso sūnaus Machyro sūnaus Gileado, vienos iš Juozapo giminės kilčių, protėvių šeimų galvos išėjo į priekį ir kreipėsi į Mozę ir vadus bei izraelitų protėvių šeimų galvas. ² Jie sakė: „Tau, mūsų viešpatie, *VIEŠPATS įsakė padalyti kraštą kaip izraelitų paveldą burtų keliu. Mūsų viešpačiui buvo VIEŠPATIES įsakyta atiduoti mūsų brolio Celofhado paveldą jo dukterims. ³ Bet jei jos nuteka į kitą izraelitų giminę, jų paveldas bus paimtas iš mūsų protėvių ir pridėtas prie paveldo giminės, į kurią jos nuteka. Taigi jis bus atimtas iš paveldo dalies, kuri mums priklauso. ⁴ Atėjus izraelitų jubiliejaus metams, jų paveldas bus pridėtas prie paveldo giminės, į kurią jos bus nutekėjusios. Taigi jų paveldas bus atimtas iš mūsų protėvių giminės paveldo“.

⁵ Tada Mozė įsakė izraelitams pagal VIEŠPATIES žodį, tardamas: „Teisingai kalba Juozapo giminės palikuonys. ⁶ Štai ką VIEŠPATS įsako dėl Celofhado dukterų: ‘Teteka jos už to, kas joms patinka, bet su sąlyga, kad nutekės į savo tėvo giminės kiltis. ⁷ Joks izraelitų paveldas nebus perkeltas iš vienos giminės į kitą, nes visi izraelitai turi išlaikyti savo protėvių giminį paveldą. ⁸ Todėl kiekviena duktė su paveldu bet kurioje izraelitų giminėje turi tekėti už vyro iš savo tėvo giminės kilties, kad izraelitai neprarastų savo protėvių paveldo. ⁹ Taigi joks paveldas nebus perkeltas iš vienos giminės į kitą, nes kiekviena izraelitų giminė turi išlaikyti savo paveldą“.

¹⁰ Celofhado dukterys padarė, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs. ¹¹ Celofhado dukterys Machla, Tirca, Hogla,

Milka ir Noja ištekėjo už savo tėvo brolių sūnų. ¹²Jos ištekėjo į Juozapo sūnaus Manaso palikuonių kiltis, ir jų paveldas pasiliko jų tėvo kilties giminėje.

¹³Tokie tat yra įsakymai ir įsakai, kuriuos VIEŠPATS davė izraelitams per Mozę Moabo lygumose prie Jordano netoli Jericho.

PAKARTOTO ĮSTATYMO KNYGA

Pakartoto įstatymo knyga (gr. *deuteronomion*, lot. *deuteronomium*; hebr. *debarim* „žodžiai“) – Penkiaknygės, arba Toros, penkta knyga.

Ji pradedama dviem įžanginėmis prakalbomis (sk. 1–11), tęsiama ant Sinajaus kalno paskelbto įstatymo pakartojimu, papildymu bei aiškinimu (sk. 12–28), kurį pabrėžia paraginimai (sk. 29–30), ir baigiama anks-
tesnių Penkiaknygės dalių suvestine (sk. 31–34).

Pamokslo intonacijomis nuspalvintas pasakojimas skamba kaip Mo-
zės testamentas ir priešmirtinis atsisveikinimas su izraelitais prieš įžen-
qiant jiems į Pažado Žemę – Kanaaną.

Mozės kalba

1 Štai žodžiai, kuriais Mozė kreipėsi į visą Izraelį dykumoje Užjordanėje – Araboje priešais Sufą, tarp Parano ir Tofelio, Labano, Hacerotų ir Di Zahabo.² Nuo Horebo iki Kadeš Barnėjos per Seyro kalnus yra vienuolika dienų keliu.³ Keturiasdešimtų metų vienuolikto mėnesio pirmą dieną Mozė kalbėjo izraelitams, kaip VIEŠPATS jam buvo įsakęs kalbėti.⁴ Tai buvo po to, kai jis buvo nugalėjęs *amoritų karalių Sihoną, valdžiusį Hešbone, ir *Bašano karalių Ogą, valdžiusį Aštarote ir Edrėjyje.⁵ Užjordanėje, Moabo krašte, jis ėmėsi aiškinti šį Įstatymą. Jis sakė:

⁶ „VIEŠPATS, mūsų Dievas, kalbėjo mums prie Horebo, tardamas: 'Jau gana ilgai išbuvote prie šio kalno.⁷ Leiskitės vėl į kelionę ir eikite į amoritų ir visų jų kaimynų aukštumų kraštą Araboje, kalnuose, Šefeloje, Negebe ir pajūryje, į kanaaniečių kraštą ir Libaną iki pat Didžiosios upės, Eufrato upės.⁸ Žiūrėkit! Tą kraštą atidaviau jums. Įženkite ir užimkite kraštą, kurį VIEŠPATS prisiekė duoti jūsų protėviams – Abraomui, Izaokui ir Jokūbui, jiems ir jų palikuonims po jų'.

Seniūnų paskyrimas

⁹ Tada jums sakiau: 'Vienas aš neįstengiu jūsų panešti.¹⁰ VIEŠPATS taip jus padaugino, kad esate gausūs kaip žvaigždės dangaus skliaute.¹¹ Tepadugina jus VIEŠPATS, mūsų protėvių Dievas, tūkstantį kartų ir telaimina jus, kaip yra jums pažadėjęs!¹² Bet kaip aš vienui vienas galiu nešti jūsų bėdas, jūsų naštą ir jūsų vaidus?¹³ Išrinkite išmintingus, sumanius bei patyrusius vyrus iš kiekvienos giminės, ir paskirsiu juos jums seniūnais'.¹⁴ Jūs man atsakėte: 'Ką siūlai padaryti, gerai sumanyta'.¹⁵ Tad paėmiau ir padariau jūsų giminių galvas, išmintingus ir patyrusius vyrus, jūsų vadais – tūkstantininkais, šimtininkais, penkiasdešimtininkais, dešimtininkais ir apskaitininkais jūsų giminėms.¹⁶ Be to, įsakiau jūsų teisėjams: 'Išklausykite savųjų skundus ir teisumu abudu teiskite – vieną ir kitą, nesvarbu ar jis būtų izraelitas, ar ateivis.¹⁷ Teisdami negalite būti šališki: išklausykite varguolį lygiai taip, kaip ir didžiūną. Nesibaiminkite dėl žmonių, nes teismas yra Dievo. O jei koks reikalas būtų jums per sunkus, perduokite man, ir aš jį išspręsiu'.¹⁸ Tad taip anuomet nurodžiau jums visa, ką privalote daryti.

^{1,4} Sk 21,21-30

^{1,4} Sk 21,31-35

Dvylika žvalgų

¹⁹ Tada, kaip VIEŠPATS, mūsų Dievas, buvo mums įsakęs, mes leidomės į kelionę nuo Horebo ir keliavome per visą tą plačią ir siaubingą dykumą, kaip patys matėte, keliu į amoritų aukštumų kraštą. Atėjus į Kadešą, ²⁰ sakiau jums: 'Atėjote prie amoritų aukštumų krašto, kurį VIEŠPATS, mūsų Dievas, duoda mums. ²¹ Žiūrėk, VIEŠPATS, tavo Dievas, atidavė tau šį kraštą. Eik ir užimk jį, kaip VIEŠPATS, tavo protėvių Dievas, yra tau pažadėjęs. Nebijok ir neprarask drąsos!'

²² Tada atėjote jūs visi pas mane ir sakėte: 'Pirma pasiųskime vyrus, kad išžvalgytų tą kraštą ir parneštų mums žodį apie kelią, kuriuo turėtume eiti, ir apie miestus, kuriuos pasieksime'. ²³ Sutikau su jūsų pasiūlymu ir parinkau iš jūsų dvyliką – po vieną iš kiekvienos giminės. ²⁴ Jie leidosi į kelionę ir nukeliavo į aukštumų kraštą. Pasiekę Eškolo slėnį, jie išžvalgė jį ²⁵ ir, paėmę šį tą iš krašto derliaus, parnešė mums. Jie parnešė mums ir žinią, sakydami: 'Kraštas, kurį VIEŠPATS, mūsų Dievas, duoda mums, yra geras'.

²⁶ Tačiau eiti jūs atsisakėte. Jūs *maištavote prieš VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymą. ²⁷ Savo palapinėse murmedami sakėte: 'VIEŠPATS mūsų nekenčia, išvedė mus iš Egipto žemės, kad atiduotų į amoritų rankas ir sunaikintų. ²⁸ Į kokią vietą mes einame? Mūsų broliai atėmė mums drąsą, sakydami: žmonės ten stipresni ir aukštesni negu mes, o miestai – didžiuliai ir su sienomis ligi padangių! Be to, ten net anakiečių palikuonių matėme!' ²⁹ Aš sakiau jums: 'Nenusigąskite ir nebijokite jų. ³⁰ VIEŠPATS, jūsų Dievas, eina pirmą jūsų, jis pats kovos už jus, kaip patys matėte jį darant dėl jūsų Egipte ³¹ ir *dykumoje. Ten matei, kaip VIEŠPATS,

tavo Dievas, nešė tave, kaip žmogus neša savo sūnų, visą kelią, kurį keliavote, kol atėjote iki šios vietos. ³² Tačiau, viso to nepaisydami, *jūs netikite VIEŠPAČIU, savo Dievu, ³³ kuris eina jūsų kelionėje pirmą jūsų, išžvalgyti jums vietos, kur statyti palapines, naktį ugnyje ir dieną debesyje rodydamas kelią, kuriuo turite eiti'.

Viešpaties bausmė

³⁴ Išgirdęs jūsų gašsų šauksmą, VIEŠPATS supyko ir *prisiekė: ³⁵ 'Nė vienas iš šių žmonių, nė vienas iš šios nedoros kartos nepamatys gerojo krašto, kurį prisiečiau duoti jūsų protėviams, ³⁶ nė vienas, išskyrus Jefunės sūnų Kalebą. Jis matys jį, jam ir jo palikuonims duosiu kraštą, į kurį jis įkėlė koją, nes jis liko besąlygiškai ištikimas VIEŠPAČIUI'. ³⁷ Per jus VIEŠPATS supyko net ant manęs, tardamas: 'Nė tu į ten neįžengsi. ³⁸ Nūno sūnus Jozuė, tavo padėjėjas, ten įžengs. Padrąsink jį, nes jis turės duoti Izraeliui jo paveldą. ³⁹ Be to, jūsų mažyliai, apie kuriuos sakėte, kad bus pagrobti, jūsų vaikai, kurie nūdien dar nežino skirtumo tarp gera ir pikta, ten įžengs. Jiems atiduosiu jį, jie jį paveldės. ⁴⁰ O jūs apsigręžkite ir keliuokite į dykumą Nendrių jūros keliu'.

Bandymas įsiveržti į Kanaaną

⁴¹ Atsakydami man tarėte: 'Mes kalti VIEŠPAČIUI! Esame pasirengę eiti ir taip kovoti, kaip VIEŠPATS, mūsų Dievas, mums įsakė'. Taigi visi apsijuosėte ginklais ir manėte, kad bus lengva kilti į aukštumų kraštą. ⁴² Bet VIEŠPATS man tarė: 'Įspėk juos! Neikite ir nekovokite, kad nebūtumėte savo priešų sutriuškinti, nes aš nesu su jumis'. ⁴³ Nors aš jums ir kalbėjau, jūs manęs neklaušėte. Jūs maištavote prieš VIEŠPATIES įsakymą ir įžūliai pasitikėdami keliavote į

^{1,26} Įst 9,23; Hbr 3,16.

^{1,31} Apd 13,18

^{1,32} Hbr 3,19

^{1,34–35} Hbr 3,18

aukštumų kraštą. ⁴⁴Tada amoritai, gyvenę tame aukštumų krašte, išėjo prieš jus ir kaip bitės vijosi jus. Jie nugalėjo jus prie Hormos Seyre. ⁴⁵Kai sugrįžote ir verkėte VIEŠPATIES akivaizdoje, VIEŠPATS nei klausėsi jūsų balso, nei kreipė į jus dėmesį. ⁴⁶Užtat turėjote išbūti Kadeše tokį ilgą laiką.

Nuo Kadešo ligi Arnono

2 Apsigręžę ir leidęsi į kelionę Nendrių jūros keliu, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs, ilgą laiką *ėjome palei Seyro kalnus. ²Galop VIEŠPATS tarė man: ³‘Gana jums eiti palei šį aukštumų kraštą. Sukite dabar į šiaurę. ⁴Duok žmonėms tokį įsakymą: turėsite pereiti per kraštą savo giminių, *Ezavo palikuonių, gyvenančių Seyre. Nors jie jūsų ir bijos; būkite atsargūs, ⁵nekovokite su jais, nes iš jų žemės neduosiu jums nė vienos pėdos. Seyro kalną atidaviau Ezavui kaip paveldą. ⁶Už pinigų pirksite iš jų maisto pavalgyti; už pinigų pirksite iš jų net vandens atsigerti. ⁷Iš tikrųjų VIEŠPATS laimino tave visame, ką tik darei; jis žino apie tavo kelionę per šią plačią dykumą. Per tuos keturiasdešimt metų VIEŠPATS, tavo Dievas, buvo su tavimi, ir nieko tau netrūko’.

⁸Tadėjome tolyn nuo savo giminių, Ezavo palikuonių, gyvenančių Seyre, sukome nuo kelio per Arabą, Elatą ir Ecion Geberą. Mums pasukus eiti Moabo dykumos kryptimi, ⁹VIEŠPATS man tarė: ‘Neužpulk *Moabo, nekovok su juo, nes iš jo žemės neduosiu tau paveldo. Arą atidaviau Loto palikuonims kaip paveldą’.

¹⁰(Emai, galinga ir gausi tauta, aukšti kaip anakiečiai, seniau ten gyveno. ¹¹Panašiai kaip anakiečiai, jie paprastai buvo laikomi refajais, nors moabi-

tai juos vadina emais. ¹²Be to, Seyre seniau buvo gyvenę horai, bet Ezavo palikuonys juos išvarė, sunaikino ir apsigyveno jų vietoje, kaip Izraelis padarė krašte, kurį VIEŠPATS jiems davė kaip paveldą.)

¹³Pasiruoškite pereiti Zeredo upokšnį’.

Taigi mes perėjome Zeredo upokšnį. ¹⁴Laiko tarpas, kurį praleidome kelionėje nuo Kadeš Barnėjos iki perėjome Zeredo upokšnį, buvo trisdešimt aštuoneri metai. *Tuo tarpu visa karta karių išmirė stovykloje, kaip VIEŠPATS buvo dėl jų prisiekęs. ¹⁵Iš tikrųjų paties VIEŠPATIES ranka buvo nukreipta rauti juos iš stovyklos ir rovė, kol visi pradingo.

¹⁶Vos išmirus visiems kariam, ¹⁷VIEŠPATS man kalbėjo, tardamas: ¹⁸‘Šiandien pereisi Moabo sieną prie Aro. ¹⁹Kai prieisi *Amono pasienį, nepulk jų ir nekovok, nes neduosiu tau Amono krašto kaip paveldo. Atidaviau jį kaip paveldą Loto palikuonims’.

²⁰(Šis taip pat paprastai laikomas refajų kraštu. Seniau jame gyveno refajai, nors amonitai juos vadina zamzuma, – ²¹stipri ir gausi tauta, tokio pat ūgio kaip anakiečiai. Bet VIEŠPATS nušlavė juos nuo kelio amonitams, šie išvarė juos ir apsigyveno jų vietoje. ²²Tą pat jis padarė ir Ezavo palikuonims, gyvenantiems Seyre, taip nušluodamas horus jiems nuo kelio, kad jie galėjo užimti jų kraštą ir gyventi jų vietoje ligi pat šios dienos. ²³O avus, gyvenusius kaimuose Gazos kaimynystėje, sunaikino iš Kaftoro atsikėlę kaftoriečiai, apsigyvenę jų vietoje.)

²⁴‘Pirmyn! Pereikite Arnono slėnį! Žiūrėk, atidaviau tau į rankas amoritą Hešbono karalių Sihoną ir jo kraštą. Imk ir užvaldyk paveldą, leiskis į mūšį su juo! ²⁵Šią dieną pradėd judinti

^{2,1} Sk 21,4

^{2,4} Pr 36,8

^{2,9} Pr 19,37

^{2,14} Sk 14,28-35

^{2,19} Pr 19,38

visas tautas po dangumi jūsų siaubu ir baime; jos, jūsų vardą girdėdamos, drebės ir per jus kės sielvartą’.

Užkariaujamas Hešbonas

²⁶Tad pasiunčiau iš Kedemotų dykumos pasiuntinius pas Hešbono karalių Sihoną su šitokiu taikos pasiūlymu: ²⁷‘Leisk man pereiti per tavo kraštą vieškeliu. Aš eisiu tik vieškeliu, nesukdamas nei į dešinę, nei į kairę. ²⁸Maisto pavalgyti man parduosi už pinigų, vandens atsigerti man parūpinsi už pinigų. Tik leisk man pereiti pėsčiomis, ²⁹kaip Ezavo palikuonys, gyvenantys Seyre, ir moabitai, gyvenantys Are, man padarė, kol galėsiu persikelti per Jordaną į kraštą, kurį VIEŠPATS, mūsų Dievas, mums duoda’. ³⁰Tačiau Hešbono karalius Sihonas nenorėjo leisti mums pereiti, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, buvo sukietinęs jo dvasią ir padaręs jo širdį atkaklią, kad atiduotų jį tau į rankas, ką jis jau ir yra padaręs.

³¹VIEŠPATS tarė man: ‘Žiūrėk, aš atiduodu tau Sihoną ir jo kraštą. Dabar pradėk užiminėti jo kraštą savo paveldui’. ³²Užtat, kai išėjo prieš mus Sihonas, jis ir visi jo kariai į mūšį prie Jahcos, ³³VIEŠPATS, mūsų Dievas, atidavė jį mums. Nugalėjome jį drauge su jo sūnumis ir visais kariais. ³⁴Tuo metu, paėmę visus jo miestus, kiekviename mieste paskyrėme sunaikinti vyrus, moteris ir vaikus, nepalikdami nė vieno gyvo. ³⁵Tik galvijus pasigrobėme ir grobį iš paimtųjų miestų pasiėmėme. ³⁶Nuo Aroero, esančio ant Arono slėnio šlaito, įskaitant miestą, esantį pačiame slėnyje, iki pat Gileado nebuvo miesto, kurio mūrai būtų buvę mums per aukšti. VIEŠPATS, mūsų Dievas, mums visa atidavė! ³⁷Tačiau į amonitų kraštą nesiveržei, vengdamas viso Jaboko slėnio aukštupio ir aukštumų krašto miestų, kaip VIEŠPATS, mūsų Dievas, buvo įsakęs.

Užkariaujamas Bašanas

3 Mums pasukus eiti vieškeliu Bašano link, Bašano karalius Ogas, jis ir visi jo žmonės, išėjo į mūšį prieš mus prie Edrėjo. ²VIEŠPATS man tarė: ‘Nebijok jo, nes atidaviau jį tau į rankas drauge su žmonėmis ir kraštu. Pasielk su juo, kaip pasielgei su amoritų karaliumi Sihonu, viešpatavusiu Hešbone’. ³Taigi VIEŠPATS atidavė į mūsų rankas ir Bašano karalių Ogą drauge su visais žmonėmis. Mes jį nugalėjome, nepalikdami nė vieno gyvo. ⁴Tuo metu užėmėme visus miestus – neliko nė vieno miesto, kurio nebūtume užėmę, – šešiasdešimt miestų, visą Argobo sritį – Ogo karalystę Bašane. ⁵Tie visi miestai buvo tvirtovės su aukštais mūrais, dvigubais vartais ir velkėmis, neskaitant didelio skaičiaus miestų be mūrų. ⁶Juos paskyrėme sunaikinti, kaip buvome pasielgę su Hešbono karaliumi Sihonu, sunaikindami kiekviename mieste vyrus, moteris ir vaikus. ⁷Bet galvijus ir miestų grobį pasilikome sau kaip karo grobį.

⁸Taigi tuo metu mes paėmėme iš tų dviejų amoritų karalių Užjordanės žemę nuo Arono slėnio iki Hermono kalno – ⁹sidoniečiai Hermoną vadina Sirjonu, o amoritai – Senyru, – ¹⁰visus plokščiakalnio miestus, visą Gileadą ir visą Bašaną iki pat Salchos ir Edrėjo, Ogo karalystės miestų Bašane. ¹¹(Vien karalius Ogas buvo išlikęs gyvas iš refajų. Nūnai jo lova, geležinė lova, tebėra Amono Raboje. Matuojant įprasta uolektimi, ji yra devynių uolekčių ilgio ir keturių uolekčių pločio.)

Užkariautų kraštų padalijimas

¹²Iš krašto, kurį tuo metu paėmėme kaip paveldą, Rubeno ir Gado žmonės paskyrė žemę į šiaurę nuo Aroero, palei Arono slėnį, ir pusę Gileado aukštumų krašto su jo miestais. ¹³O likusią Gileado dalį ir visą Bašaną, Ogo karalystę, paskyrė Manaso giminės

pusei. (Visa Argobo sritis su visu Bašanu kadaise buvo vadinama refajų kraštu. ¹⁴Manaso sūnus Jayras gavo visą Argobo sritį, tai yra Bašaną, iki pat gešūriečių bei maakų ribos ir pavadino ją savo paties vardu – Havot Jayru, kaip ji tebevadinama ir dabar.) ¹⁵Machyrui paskyriau Gileadą. ¹⁶Rubeno ir Gado žmonėms paskyriau žemę nuo Gileado iki Arnono slėnio – riba eis slėnio viduriu – ir iki Jaboko upės, kuri yra Amono riba, ¹⁷taip pat Arabą su Jordanu ir jo krantais nuo Kinereto iki Arabos jūros, Druskos jūros, su Pisgos kalno papėdėmis rytų pusėje.

¹⁸*Tuo metu įsakiau jums, tardamas: ‘Nors VIEŠPATS, jūsų Dievas, ir davė jums paveldėti šį kraštą, visos jūsų ginkluotos gretos turės persikelti kaip priekinė izraelitų – jūsų giminių – sauga. ¹⁹Vien jūsų žmonos, vaikai ir galvijai – aš žinau, kad turite daug galvijų – bus palikti miestuose, kuriuos jums paskyriau, ²⁰kolei VIEŠPATS nesusuteiks ramybės jūsų giminėms, kaip ir jums, kolei ir jie nebus paveldėję krašto, kurį VIEŠPATS jiems duoda Užjordanėje. Tada galėsite kiekvienas sugrįžti į nuosavybę, kurią kiekvienam paskyriau’. ²¹Tuo metu ir Jozuei įsakiau, tardamas: ‘Savo akimis matei visa, ką padarė VIEŠPATS, jūsų Dievas, tiems dviem karaliams. Taip Dievas padarys visoms karalystėms, kurias ten anapus pereisi. ²²Nebijok jų, nes jis – VIEŠPATS, jūsų Dievas – kovoja už jus’.

²³*Tuo metu aš maldavau VIEŠPATĮ, tardamas: ²⁴‘O Viešpatie DIEVE! Tu leidai savo tarnui pamatyti tik pirmuosius savo didybės ir galingos rankos darbus! Joks dievas danguje ar žemėje negali prilygti tau darbais ir galingais veiksmais! ²⁵Leisk man, maldauju, pereiti Užjordanę ir pamatyti puikų jį kraštą, tą puikų aukštumų kra-

stą ir Libaną’. ²⁶Bet VIEŠPATS dėl jūsų buvo ant manęs supykęs ir neišklausė. VIEŠPATS tarė man: ‘Gana! Niekada daugiau man apie tai nekalbėk! ²⁷Užkopk ant Pisgos viršūnės ir pakelk akis į vakarus, šiaurę, pietus ir rytus. Gerai pasižvalgyk, nes per Jordaną tu neper-eisi. ²⁸Duok Jozuei nurodymus, padrąsink jį ir pastiprink, nes jis turės pereiti, vesdamas šią tautą, ir padalyti jiems kraštą, į kurį tu gali tik pasižiūrėti’.

²⁹Tuomet mes buvome apsistoję slėnyje priešais Bet Peorą.

Raginimas paklusti

4 Tad dabar, Izraeli, klausyk įstatų ir įsakų, kurių aš jus mokau laikytis, kad išliktumėte gyvi įžengti ir paveldėti kraštą, kurį VIEŠPATS, jūsų protėvių Dievas, jums duoda. ²*Nepridėkite nieko prie to, ką įsakau jums, ir neatimkite nieko, bet laikykitės VIEŠPATIES, jūsų Dievo, įsakymų, kuriuos jums nustatau. ³*Jūs matėte savo akimis, ką VIEŠPATS padarė prie Peoro. VIEŠPATS, tavo Dievas, sunaikino iš tavo tarpo kiekvieną, sekusį Peoro Baalą, ⁴tuo tarpu jūs, kurie ištikimai laikėtės VIEŠPATIES, savo Dievo, šiandien esate visi gyvi.

⁵Žiūrėkite, kaip man VIEŠPATS yra įsakęs, mokau dabar jus laikytis įstatų ir įsakų krašte, į kurį esate pasiren-gę įžengti ir jį paveldėti. ⁶Laikykitės jų ir vykdykite juos, nes tai parodys tautoms jūsų išmintį ir protingumą. Girdėdami apie visus šiuos įstatus, jie sakys: ‘Iš tikrųjų išmintingi ir protingi yra žmonės šios didelės tautos!’ ⁷Kokia kita didelė tauta turi taip arti savęs esantį dievą, kaip yra VIEŠPATS, mūsų Dievas, kai tik mes jo šaukiames? ⁸Ir kokia kita didelė tauta turi įstatus ir įsakus, tokius teisius, kaip šis Įstatymas, kurį jums duodu?

^{3,18-20} Joz 1,12-15

^{3,23-27} Sk 27,12-14; Įst 32,48-52

^{4,2} Apr 22,18-19

^{4,3} Sk 25,1-9

Apreiškimas prie Horebo

⁹ Tačiau būk atidus ir nuoširdžiai saugokis, kad neužmirštum dalykų, kuriuos matei savo akimis, ir kad neleistum jiems išslysti iš savo širdies per visas gyvenimo dienas. Mokyk jų savo vaikus ir vaikų vaikus. ¹⁰ Tą dieną prie Horebo tu stovėjai VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje, kai VIEŠPATS man tarė: 'Surink pas mane žmones, kad paskelbčiau jiems savo žodžius, idant jie išminktų manęs bijoti visas savo gyvenimo dienas žemėje ir mokytų savo vaikus'. ¹¹ *Jūs atėjote ir stovėjote prie kalno papėdės. Kalnas liepsnojo ugnimi iki pat dangaus; jį gaubė tirstas tamsumas debesis. ¹² Tada VIEŠPATS kalbėjo jums iš ugnies. Girdėjote jo žodžių garšą, bet pavidalo nematėte, buvo vien balsas. ¹³ Jis paskelbė jums savo Sandorą, kurios įsakė laikytis, tai yra Dešimt Įsakymų, ir *užrašė juos ant dviejų akmens plokščių. ¹⁴ Ir man tuo metu jis *įsakė išmokyti jus įstatų ir įsakų laikytis krašte, į kurį esate pasirengę įžengti ir jį paveldėti.

Stabų garbinimo pavojus

¹⁵ Kadangi jūs nematėte jokio pavidalo, kai VIEŠPATS kalbėjo iš ugnies prie Horebo, būkite atidūs ir nuoširdžiai saugokitės, ¹⁶ kad nesielgtumėte nedorai, *dirbdamiesi sau bet kokios išvaizdos stabą, ar į vyrą, ar į moterį panašų, ¹⁷ *ar panašų į bet koki gyvulį žemėje, ar į bet koki paukštį, skraidantį padangėse, ¹⁸ ar į bet koki gyvūną, šliaužiojantį žeme, ar į bet kokią žuvį, plaukiojančią vandenyse po žeme, ¹⁹ ar kad kartais, pakėlęs akis į dangų ir stebėdamas saulę, mėnulį, žvaigždes bei dangaus galybę, nebūtum sugundy-

tas juos garbinti ir jiems tarnauti. Juos VIEŠPATS, tavo Dievas, davė visoms tautoms, esančioms visur po dangumi. ²⁰ Bet jūs VIEŠPATS paėmė ir išvedė iš Egipto, tos geležies lydyklos, *kad būtumėte jo brangiausia tauta, kokia šiandien ir esate.

²¹ *VIEŠPATS supyko ant manęs dėl jūsų ir prisiekė, kad aš nepereisiu per Jordaną ir neižengsiu į tą puikųjį kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą. ²² Aš, neperejęs Jordano, turiu mirti šiame krašte, bet jūs pereisite ir paveldėsite tą puikųjį kraštą. ²³ Todėl būkite atidūs ir neužmirškite Sandoros, kurią VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra su jumis sudaręs, nesidirbkite sau bet kokios išvaizdos stabo, kaip VIEŠPATS, tavo Dievas, yra uždraudęs, ²⁴ nes *VIEŠPATS, tavo Dievas, yra deginanti ugnis, pavydulingas Dievas.

Dievas ištikimas Sandorai

²⁵ Kai būsite pagimdę vaikus bei vaikų vaikus ir būsite seniai įsikūrę tame krašte, jei tada nedorai elgsitės, pasidirbdami sau bet kokios išvaizdos stabą, darydami tai, kas pikta VIEŠPATIES, jūsų Dievo, akyse, ir jį pykdydami, ²⁶ šią dieną aš šaukiu dangų ir žemę liudyti, kad jūs veikiai dingsite iš krašto, kurį, perėję Jordaną, paveldėsite. Jame ilgai negyvensite, nes būsite visiškai išnaikinti. ²⁷ *VIEŠPATS išblaškys jus tautose, liks iš jūsų tik saujelė tautose, pas kurias VIEŠPATS jus išvarys. ²⁸ Tarnausite ten žmonių rankomis padirbtiems dievams, medžio ir akmens dirbiniams, kurie nemato, negirdi, nevalgo, neužuodžia.

²⁹ Tačiau *ieškosi ten VIEŠPATIES, savo Dievo, ir rasi jį, jei ieškosi visa

^{4,11-12} Iš 19,16-18; Hbr 12,18-19

^{4,13} Iš 31,18

^{4,14} Iš 21,1

^{4,16} Iš 20,4; Kun 26,1; Įst 5,8; 27,15

^{4,17-18} Rom 1,23

^{4,20} Iš 19,5; Įst 7,6; 14,2; 26,18; Tit 2,14; 1 Pt 2,9

^{4,21} Sk 20,12

^{4,24} Hbr 12,29

^{4,27-28} Įst 28,36

^{4,29} Jer 29,13

širdimi ir visa siela. ³⁰ Su nerimu, kai ateityje visa tai bus tave ištikę, sugrįši pas VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir jo klausysi. ³¹ Kadangi VIEŠPATS, tavo Dievas, yra gailestingas Dievas, jis tavęs nepaliks ir nesunaikins, neužmirš Sandoros, kurią jis prisiekė tavo protėviams.

Dievo gerumo įrodymai

³² Dabar prašyčiau pasiklausti apie praeities amžius, seniai prieš tave praėjusius, nuo tos dienos, kai Dievas sukūrė žmones žemėje, pasiteirauti nuo vieno dangaus krašto iki kito, ar įvyko kada nors toks didingas įvykis, kaip šis, ar kada nors kas nors panašaus buvo girdėta? ³³ Ar girdėjo kokia nors tauta balsą Dievo, kalbancio iš ugnies, kaip kad tu girdėjai, ir ar yra išlikusi gyva?

³⁴ Ar koks nors dievas kada nors bandė eiti ir pasiimti sau tautą iš kitos tautos rykštėmis, ženklais ir stebuklais, karu, galingai pakelta ranka ir siaubą keliančiais darbais, kaip kad VIEŠPATS, jūsų Dievas, padarė tau matant dėl jūsų Egipte? ³⁵ Tau tai buvo parodyta, kad žinotumei, jog VIEŠPATS yra Dievas ir *šalia jo nėra kito. ³⁶ Tau pamokyti jis leido tau išgirsti savo balsą iš dangaus. Žemėje jis leido tau pamatyti savo didžią ugnį, kai iš tos ugnies girdėjai jo žodžius. ³⁷ Kadangi mylėjo tavo protėvius, po jų jis išrinko jų palikuonis. Jis pats vedė tave iš Egipto savo didžia galia, ³⁸ kad nuvarytų tau nuo kelio už tave didesnes ir galingesnes tautas ir įvestų tave į jų kraštą, duodamas jį tau kaip paveldą, kaip šiandien ir yra. ³⁹ Tad žinok šiandien ir dėkis į širdį, kad VIEŠPATS yra Dievas ir aukštai, danguje, ir čia, žemėje, nėra kito. ⁴⁰ Laikykis jo įstatų ir įsakymų, kuriuos duodu tau šiandien tavo labui ir tavo palikuonims po tavęs, idant ilgai gyventumei žemėje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau visam laikui“.

Prieglobsčio miestai

⁴¹ *Tada Mozė Užjordanėje atskyrė tris miestus, ⁴² kuriuos galėtų pabėgti žmogžudys, kuris netyčia užmuštų kitą žmogų, niekada nebuvusį su juo nesantaikoje; jis galėtų pabėgti į šiuos miestus ir likti gyvas. ⁴³ Becerą dykumoje ant plokščiakalnio, priklausančią Rubeno žmonėms, Ramot Gileadą, priklausančią Gado žmonėms, ir Golaną Bašane, priklausančią Manaso žmonėms.

Sandoros įvadas

⁴⁴ Štai Įstatymas, kurį Mozė pateikė izraelitams. ⁴⁵ Štai įstatai ir įsakai, kuriuos po to, kai jie išėjo iš Egipto, Mozė paskelbė izraelitams. ⁴⁶ Užjordanėje, slėnyje priešais Bet Peorą, krašte amoritų karaliaus Sihono, viešpatavusio Hešbone, kurį Mozė ir izraelitai, išėję iš Egipto, nugalėjo. ⁴⁷ Jie buvo užėmę jo kraštą ir Bašano karaliaus Ogo kraštą, dviejų amoritų karalių žemes Užjordanėje. ⁴⁸ nuo Aroero, kuris yra ant Armono slėnio šlaito, iki pat Siono kalno; tai yra Hermono, ⁴⁹ drauge su visa Araba rytinėje Jordano pusėje iki pat Arabos jūros Pisgos šlaitų papėdėje.

Dešimt įsakymų

5 Mozė sušaukė visą Izraelį ir tarė: „Klausykis, Izraeli, įstatų ir įsakų, kuriuos skelbiu jums šiandien! Mokykitės ir ištikimai jų laikykitės!“

² VIEŠPATS, mūsų Dievas, sudarė Sandorą su mumis prie Horebo. ³ Ne su mūsų protėviais sudarė VIEŠPATS šią Sandorą, bet su mumis, su kiekvienu mūsų, kurie čia šiandien esame. ⁴ Veidu į veidą VIEŠPATS kalbėjosi su jumis prie kalno iš ugnies. ⁵ Aš stovėjau tuometu tarp VIEŠPATIES ir jūsų, kad perduočiau jums VIEŠPATIES žodžius, nes jūs bijojote ugnies ir nekopėte į kalną. Jis sakė:

⁶ 'Aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas, kuris išvedžiau tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų. ⁷ Neturėsi kitų dievų, tik-tai mane.

⁸ *Nedirbsi sau drožinio nei jokio paveikslo, panašaus į tai, kas yra aukš-tai danguje, čia žemėje ir vandenyse po žeme. ⁹ *Nesilenksi jiems ir negar-binsi jų, nes aš, VIEŠPATS, tavo Dievas, esu pavydulingas Dievas, skiriantis bausmę už tėvų kaltę vaikams iki tre-čios ir ketvirtos kartos tų, kurie mane atmeta, ¹⁰ bet rodantis ištikimą meilę iki tūkstantosios kartos tiems, kurie mane myli ir laikosi mano įsakymų.

¹¹ *Nenaudosi piktam* VIEŠPATIES, savo Dievo, vardo, nes VIEŠPATS ne-paliks nenubausto to, kuris naudoja piktam* jo vardą.

¹² *Laikysiesi šabo ir švėsį jį, kaip VIEŠPATS, tavo Dievas, tau yra įsakęs. ¹³ *Šešias dienas triūsi ir dirbsi visus savo darbus, ¹⁴ bet septintoji diena yra VIEŠPATIES, tavo Dievo, šabas: ne-dirbsi jokio darbo nei tu, nei tavo sū-nus ar duktė, nei tavo vergas ar ver-gė, nei tavo jautis ar asilas, nei tavo galvijai, nei ateivis, gyvenąs tavo gy-venvietėse, idant tavo vergas ir vergė galėtų ilsėtis kaip tu. ¹⁵ Atsimink, kad tu esi buvęs vergas Egipto žemėje, kad išvedė tave iš ten VIEŠPATS, tavo Dievas, galingai pakelta ranka. To-dėl VIEŠPATS, tavo Dievas, ir įsakė tau švęsti šabo dieną.

¹⁶ *Gerbk savo tėvą ir motiną, kaip VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tau įsakęs, kad ilgai gyventumei ir tau sektųsi že-

mėje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, tau skiria.

¹⁷ *Nežudysi.

¹⁸ *Nesvetimausi.

¹⁹ *Nevogsi.

²⁰ *Neliudysi melagingai prieš savo artimą.

²¹ *Negeisi savo artimo žmonos.

Netrokši savo artimo namų ar lau-ko, ar vergo bei vergės, ar jaučio bei asilo, ar bet ko, kas priklauso tavo ar-timui'.

²² *Šiuos žodžius – šiuos ir nie-ko daugiau – VIEŠPATS galingu balsu tarė visai jūsų bendrijai prie kalno iš ugnies ir iš tamsaus debesies. Jis už-rašė juos ant dviejų akmens plokščių ir davė jas man. ²³ Girdėdami tą balsą iš tamsumos, kalnui skendint ugnyje, jūs atėjote pas mane, – visi jūsų gimi-nių vadai ir visi jūsų seniūnai, – ²⁴ ir sakėte: 'Štai VIEŠPATS, mūsų Dievas, ką tik mums parodė savo šlovę ir didy-bę, ir mes girdėjome jo balsą iš ugnies. Šiandien patyrėme, kad žmogus gali išlikti gyvas, nors jam yra kalbėjęs Dievas. ²⁵ Tad kodėl turėtume dabar mirti? Juk suris mus ši baisi ugnis! Mes turėsime mirti, jei ilgiau klausy-simės VIEŠPATIES, mūsų Dievo, balso. ²⁶ Juk koks mirtingasis kada nors gir-dėjo gyvojo Dievo balsą iš ugnies, kaip kad mes girdėjome, ir išliko gyvas? ²⁷ Verčiau tu prieik arčiau ir išgirsk visa, ką VIEŠPATS, mūsų Dievas, sakys. Tada pasakyk mums visa, ką VIEŠPATS, mūsų Dievas, bus tau sakęs, o mes klausysimės ir vykdysime'.

^{5,8-9} Kun 26,1; Įst 4,15-18; 27,15

^{5,9-10} Iš 34,6-7; Sk 14,18; Įst 7,9-10

^{5,11} Kun 19,12

^{5,11} Arba: „Netarsi be reikalo“.

^{5,11} Arba: „taria be reikalo“.

^{5,12} Iš 16,23-30; 31,12-14

^{5,13-14} Iš 23,12; 31,15; 34,21; 35,2; Kun 23,3

^{5,16} Įst 27,16; Mt 15,4; 19,19; Mk 7,10; 10,19; Lk

18,20; Ef 6,2

^{5,17} Pr 9,6; Kun 24,17; Mt 5,21; 19,18; Mk 10,19; Lk

18,20; Rom 13,9; Jok 2,11

^{5,18} Kun 20,10; Mt 5,27; 19,18; Mk 10,19; Lk 18,20;

Rom 13,9; Jok 2,11

^{5,19} Kun 19,11; Mt 19,18; Mk 10,19; Lk 18,20; Rom

13,9

^{5,20} Iš 23,1; Mt 19,18; Mk 10,19; Lk 18,20

^{5,21} Rom 7,7; 13,9

^{5,22-27} Hbr 12,18-19

²⁸ VIEŠPATS girdėjo jūsų žodžius, kai jūs man kalbėjote, ir tarė man: 'Girdėjau šių žmonių tau pasakytus žodžius. Visa, ką jie pasakė, gerai pasakys. ²⁹ O kad jie visada turėtų tokią širdį manęs bijoti ir laikytis visų mano įsakymų! Tada jiems ir jų vaikams sektųsi amžinai! ³⁰ Eik ir sakyk jiems: 'Grįžkite į savo palapines'. ³¹ Bet pats pasiilik čia su manimi, tau paskelbsiu visus įsakymus – įstatus ir įsakus, – kad tu išmokytum juos tai vykdyti krašte, kurį duodu jiems paveldėti'.

³² Todėl stenkitės elgtis, kaip VIEŠPATS yra jums įsakęs. Nenukrypinkite nei į dešinę, nei į kairę. ³³ Tiksliai sekite visą kelią, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, jums įsakė, kad klestėtumėte ir jums sektųsi, kad ilgai gyventumėte krašte, kurį paveldėsite.

6 Štai tas įsakymas, tie įstatai ir įsakai, kurių VIEŠPATS, jūsų Dievas, įsakė man jus mokyti, kad vykdytumėte juos krašte, kurio einate paveldėti, ² idant tu, tavo vaikai ir vaikų vaikai pagarbiai bijotų VIEŠPATIES, savo Dievo, visą dieną ir laikytųsi visų jo įstatų ir įsakymų, kuriuos tau įsakau, ir ilgai išsilaikytumėi. ³ Klausykis, Izraeli, laikykis jų ištikimai, kad tau gerai sektųsi ir didžiai daugintumėsi krašte, tekančiame pienu ir medumi, kaip VIEŠPATS, tavo protėvių Dievas, yra tau pažadėjęs.

Didysis įsakymas

⁴ *Klausykis, Izraeli! VIEŠPATS yra mūsų Dievas, vien tik VIEŠPATS. ⁵ *Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela* ir visomis jėgomis.

⁶ *Paimk į širdį šiuos žodžius, kuriuos tau šiandien įsakau. ⁷ Įdiek juos savo vaikams. Kartok juos, kai esi na-

mie ir kai keliauji, kai guliesi ir kai keliesi. ⁸ Prisirišk juos kaip ženklą ant rankos. Tebūna jie kaip žymė tau ant kaktos. ⁹ Užsirašyk juos ant durų staktos savo namuose ir ant vartų.

¹⁰ Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus įvedęs tave į kraštą, kurį jis prisiekė duoti tavo protėviams *Abraomui, *Izaokui ir *Jokūbui, kraštą su turtiniais ir dideliais miestais, kurių tu nestatei, ¹¹ su namais, pilnais visokiausių gėrybių, kurių tu nekrovei, su iškirstomis vandens talpyklomis, kurių tu nekirtai, su vynuogynais bei alyvmedžių miškeliais, kurių tu nesodinai; kai būsi sočiai pavalgęs, ¹² rūpinkis neužmiršti VIEŠPATIES, išvedusio tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų. ¹³ *Bijosi tik VIEŠPATIES, savo Dievo, jam tarnausi ir tik jo vardu prisieksi. ¹⁴ Neisite paskui kitus dievus, paskui savo kaimynystės tautų dievus, ¹⁵ nes VIEŠPATS, tavo Dievas, esantis su tavimi, yra pavydulingas Dievas, kad neužsidegtų ant tavęs įniršis VIEŠPATIES, tavo Dievo, ir nenušluotų tavęs nuo žemės paviršiaus.

¹⁶ *Negundykite VIEŠPATIES, savo Dievo, *kaip gundėte prie Masos. ¹⁷ Stenkitės ištikimai laikytis VIEŠPATIES, jūsų Dievo, duotų įsakymų, taisyklių ir įstatų. ¹⁸ Daryk, kas teisu ir gera VIEŠPATIES akyse, idant tau sektųsi, kad įžengtumėi ir paveldėtumėi puikų kraštą, kurį VIEŠPATS tavo protėviams prisiekė duoti, ¹⁹ nuvydamas tau nuo kelio visus tavo priešus, kaip VIEŠPATS yra tau pažadėjęs.

²⁰ Kai tavo vaikai ateityje klaus, tardami: 'Ką reiškia tos taisyklės, tie įsakai ir įstatai, kuriuos VIEŠPATS, mūsų

^{6,10} Pr 12,7

^{6,10} Pr 26,3

^{6,10} Pr 28,13

^{6,13} Mt 4,10; Lk 4,8

^{6,16} Mt 4,7; Lk 4,12

^{6,16} Iš 17,1-7

^{6,4} Mk 12,29

^{6,5} Mt 22,37; Mk 12,30; Lk 10,27

^{6,5} Arba: „visa gyvybe, esybe, gyvenimu“.

^{6,6-9} Įst 11,18-20

Dievas, jums įsakė?’ – ²¹savo vaikams atsakys: ‘Mes buvome faraono vergai Egipte, bet VIEŠPATS galinga ranka išvedė iš Egipto. ²²Mūsų akyse VIEŠPATS padarė ženklų ir nuostabių bei baisių darbų prieš faraoną ir jo dvarą Egipte. ²³Iš ten mus išvedė, idant įvestų ir duotų mums kraštą, priesaika pažadėtą mūsų protėviams. ²⁴Tada VIEŠPATS mums įsakė vykdyti visus šiuos įstatus, bijoti VIEŠPATIES amžinam mūsų labui, idant išliktume gyvi, kaip šiandien ir yra. ²⁵Jei stengsimės ištikimai vykdyti visą šį įsakymą VIEŠPATIES, mūsų Dievo, akivaizdoje, kaip jis mums yra įsakęs, būsime teisūs’.

Pagonių sunaikinimas

7 Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tave įvedęs į kraštą, kurio paveldėti eini, ir bus išvaręs daug tautų – hetitus, girgašus, amoritus, kanaaniečius, perizus, hivus ir jebusiečius, *septynias tautas, daug galingesnes už tave, – ²kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tau juos atidavęs, ir tu juos nugalėsi, turėsi juos skirti sunaikinti. Nesudaryk su jais sandoros ir nepasigailėk jų. ³Nesimaišyk su jais vedybomis, atiduodamas savo dukteris jų sūnums ar imdamas jų dukteris savo sūnums, ⁴nes tai nugręš tavo vaikus nuo manęs tarnauti kitiems dievams. Tuomet VIEŠPATIES įniršis suliepsnos ant tavęs, ir jis nedelsdamas tave sunaikins.

⁵*Jūs turite su jais šitaip pasielgti: sugriaukite jų aukurus, sudaužykite jų šventuosius akmenis, iškirkite jų stulpus ir sudeginkite jų stabus ugnyje, ⁶*nes tu esi VIEŠPAČIUI, savo Dievui, pašvęsta tauta. VIEŠPATS, tavo Dievas, išsirinko tave iš visų žemės tautų būti jo branginama tauta.

⁷Ne dėl to, kad būtumėte buvę gausesnį už bet kokią kitą tautą, VIEŠPATS

pamilo jus ir išsirinko, nes jūs buvotė skaičiumi mažiausi iš visų tautų. ⁸VIEŠPATS mylėjo jus ir laikėsi priesaikos, kurią buvo davęs tavo protėviams, VIEŠPATS išvedė jus galinga ranka ir atpirko tave iš vergijos namų, iš faraono, Egipto karaliaus, rankos. ⁹Todėl žinok, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, yra Dievas – *ištikimas Dievas, kuris ištikimai laikosi Sandoros su jį mylinčiais ir vykdančiais jo įsakymus ligi tūkstantosios kartos, ¹⁰bet nedelsia atlyginti sunaikinimu to, kuris jį atmeta. Su tokio jis nedelsia ir tuoju pat jam atlygina. ¹¹Tad laikykitės uoliai įsakymo – įstatų ir įsakų, kuriuos šiandien įsakau tau vykdyti.

Klusnumas teiks palaimą

¹²*Jei laikysitės šių įsakų, ištikimai juos vykdydami, VIEŠPATS, tavo Dievas, ištikimai laikysis su tavimi sudarytos Sandoros, kurią prisiekė tavo protėviams. ¹³Mylės tave, laimins tave ir padaugins tave. Laimins tavo įsčių vaisių ir tavo žemės derlių, tavo grūdus, naują vyną ir aliejų, tavo galvijų priauglį ir avių jauniklius krašte, kurį tavo protėviams prisiekė tau duoti. ¹⁴Tu būsi palaimintas labiau negu visos kitos tautos: nebus nei bevaisio, nei bevaisės tarp jūsų ar tarp jūsų galvijų. ¹⁵VIEŠPATS atitolins nuo tavęs visas ligas. Jokiomis piktomis Egipto negaliomis, apie kurias tu žinai, jis tavęs nevargins, bet kirs jomis visiems, kurie tavęs nekenčia. ¹⁶Nerodydamas gailėsčio, sunaikinsi visas tautas, kurias VIEŠPATS, tavo Dievas, tau atiduoda. Kitiems dievams netar-nausi, nes tau tai būtų žabangos.

¹⁷Jei sakytumei širdyje: ‘Anos tautos gausesnės už mane, kaip aš galiu jas išvartyti?’ – ¹⁸nebijok jų! Tik atsimink, ką VIEŠPATS, tavo Dievas, padarė faraonui ir visam Egiptui, ¹⁹tas didžiąsias

^{7,1} Apd 13,19

^{7,5} Įst 12,3

^{7,6} Įs 19,5; Įst 4,20; 14,2; 26,18; Tit 2,14; 1 Pt 2,9

^{7,9-10} Įs 20,5-6; 34,6-7; Sk 14,18; Įst 5,9-10

^{7,12-16} Įst 11,13-17

rykštes, kurias matei savo akimis, ženklus bei nuostabius darbus ir galingai pakeltą ranką, kuria VIEŠPATS, tavo Dievas, tave išvedė. VIEŠPATS, tavo Dievas, padarys tą pat ir visoms tautoms, kurių baiminiesi.²⁰ Be to, VIEŠPATS, tavo Dievas, siųs jiems marą, kolei net išlikusieji ir bėgliai bus sunaikinti.²¹ Tenebūna tau jų baisu, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, esantis su tavimi, yra didis ir bausis Dievas.²² VIEŠPATS, tavo Dievas, išvays tas tautas pamažu. Jų pribaugti iš karto tu negali, kad kartais nepadaugėtų laukinių žvėrių tavo nelaimei.²³ Bet VIEŠPATS, tavo Dievas, juos tau atiduos ir glumins klaiku, kol jie bus išnaikinti.²⁴ Jų karaliūs jis įduos tau į rankas, išdildysi jų vardus po dangumi; niekas nepajėgs tau priešintis, kol juos sunaikinsi.²⁵ Sumesi į ugnį jų stabus. Negeisi ant jų esančio sidabro ar aukso ir neimsi, kad nebūtumei jo įviliotas į žabangas, nes tai bjaurus dalykas VIEŠPAČIUI, tavo Dievui.²⁶ Nenešk jokio bjauraus daikto į savo namus, nes ir tu, kaip jis, būsi atiduotas sunaikinti. Turi juo šlykštėtis ir bjaurėtis, nes tai atiduota sunaikinti.

Dievas rūpinasi savo tauta

8 Viso šio įsakymo, kurį šiandien tau duodu, turite ištikimai laikytis, kad klestėtumėte ir daugėtumėte bei pajėgtumėte įžengti ir paveldėti kraštą, kurį VIEŠPATS priesaika pažadėjo jūsų protėviams.² Atsimink tą ilgą kelią, kuriuo tave vedė VIEŠPATS, tavo Dievas, per tuos keturiasdešimt metų dykumoje, idant padarytų tave nuolankų, bandydamas sužinoti, kas tavo širdyje, ar tu laikysiesi jo įsakymų, ar ne.³ Jis darė tave nuolankų, leisdamas tau paalkti, paskui maitindamas tave mana, kurios nei jūs, nei jūsų protėviai nežinojote, idant tave pamokyty, kad *žmogus gyvas ne vien duona, bet

gyvena kiekvienu žodžiu, išeinančiu iš VIEŠPATIES lūpų.⁴ Per tuos keturiasdešimt metų drabužiai ant tavo nugaros nesusisėniojo ir tavo kojos nesutino.⁵ Tad žinok savo širdyje, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, baudžia tave, kaip žmogus baudžia savo sūnų.⁶ Todėl laikykis VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymų, eidamas jo keliais ir pagarbiai bijodamas jo, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, veda tave į puikų kraštą – kraštą upelių, šaltinių ir vandens, trykštančio slėniuose ir kalvose;⁸ kraštą kviečių ir miežių, vynmedžių, figmedžių ir granatmedžių, kraštą alyvmedžių ir medaus,⁹ kraštą, kur galėsi valgyti duonos nestokodamas, kur jums nieko netrūks, kraštą su rūdingomis uolomis, iš kurio kalvų galėsi išgauti vario.¹⁰ Kai būsi ligi soties privalgęs, šlovink VIEŠPATĮ, savo Dievą, už puikų kraštą, kurį jis tau yra davęs.

¹¹ *Žiūrėk, kad neužmirštum VIEŠPATIES, savo Dievo, ir laikykis jo įsakymų, įsakų ir įstatų, kuriuos aš tau šiandien įsakau.¹² Kai būsi sočiai pavalgęs, pasistatęs gerus namus ir juose gyvensi,¹³ kai tavo galvijų bandų ir avių kaimenių bus padaugėję, tavo sidabro ir aukso pagausėję, ir visa, kas tau priklauso, bus suklestėję,¹⁴ saugokis, kad tavo širdis neišpuiktų ir neužmirštų VIEŠPATIES, savo Dievo, išvedusio tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų,¹⁵ vedusio per plačią ir baisią dykumą su jos ugningais žalčiais ir skorpionais, per išdegusią ir be jokio vandens žemę, davusio tau vandens iš titnago uolos¹⁶ ir maitinusio tave mana, tavo protėviams nežinomu maistu, idant padarytų tave nuolankų ir išbandytų tik tavo ateities labui.¹⁷ Nesakyk sau širdyje: 'Mano paties galybe ir mano paties rankų jėgomis sukrauti šie turtais'.¹⁸ Atsimink, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tas, kuris tau duoda galybę būti turtingam, idant patvirtintų

^{8,3} Mt 4,4; Lk 4,4

^{8,11-16} Oz 13,5-6

savo Sandorą, kurią prisiekė tavo protėviams, kaip jis šiandien ir daro. ¹⁹ Bet jei tu, užmiršęs VIEŠPATĮ, savo Dievą, eisi paskui kitus dievus jiems tarnauti ir jų garbinti, šiandien įspėju jus, kad tikrai pražūsitate. ²⁰ Jūs žūsitate kaip tautos, kurias VIEŠPATS naikina jūsų akivaizdoje, nes neklaušėte VIEŠPATIES, savo Dievo, balso.

Ne dėl Izraelio teisumo

9 Klausykis, Izraeli! Šiandien tu pereini Jordaną, kad įžengtum ir pavaldėtum tautas, gausesnes ir galingesnes už save, didelius miestus, įtvirtintus mūrais iki padangių, ² stiprią ir aukštauę tautą, Anako palikuonis, kuriuos pažįsti. Girdėjai, kas apie juos sakoma: 'Kas gali priešintis anakiečiams?' ³ Tad žinok šiandien, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, praeina pirmą tavę kaip naikinanti ugnis; jis juos nugalės. Jis paklupdys juos tavo akivaizdoje, idant galėtumei juos pavaldėti ir greitai sunaikinti, kaip VIEŠPATS yra tau pažadėjęs.

⁴ Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus nuvijęs juos tau nuo kelio, nesakyk sau širdyje: 'Dėl mano teisumo VIEŠPATS atvedė mane pavaldėti šio krašto', nes iš tikrųjų dėl tų tautų nedorumo VIEŠPATS išvaro juos tavo akivaizdoje. ⁵ Ne dėl savo teisumo ar savo širdies sąžiningumo įžengi pavaldėti jų krašto, bet dėl jų nedorumo VIEŠPATS išvaro juos tavo akivaizdoje, idant įvykdytų pažadą, kurį davė prisiekdamas tavo protėviams – Abraomui, Izaokui ir Jokūbui. ⁶ Tad žinok, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau šį kraštą pavaldėti ne dėl tavo teisumo, nes esi kietasprandė tauta.

Aukso veršis

⁷ Atsimink ir neužmiršk, kaip supykdei VIEŠPATĮ, savo Dievą, dykumoje. Nuo tos dienos, kai išėjai iš Egipto žemės, iki atėjote į šią vietą, maištavote prieš VIEŠPATĮ.

⁸ Net prie Horebo supykdėte VIEŠPATĮ, ir VIEŠPATS taip įniršo, jog buvo pasirengęs jus sunaikinti. ⁹ Užkopęs ant kalno paimti akmens plokščių, plokščių Sandoros, kurią VIEŠPATS sudarė su jumis, *išbuvau ant kalno keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, nevalgydamas duonos ir negerdamas vandens, ¹⁰ VIEŠPATS davė man dvi akmens plokštes, rašytas Dievo pirštu, su tais pačiais žodžiais, kuriuos buvo pasakęs jums iš ugnies prie kalno sueigos dieną. ¹¹ Praėjus keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, VIEŠPATS davė man dvi akmens plokštes – Sandoros plokštes. ¹² Tada VIEŠPATS tarė man: 'Skubėk, tuojau pat leiskis iš čia žemyn, nes tavo žmonės, kuriuos išvedei iš Egipto, nedorai elgiasi. Jie veikia suskubo pasukti iš kelio, kuriuo eiti buvau jiems įsakęs, ir pasidarė sau nuliedintą stabą'. ¹³ Be to, VIEŠPATS pridūrė: 'Dabar matau, kad ši tauta tikrai yra kietasprandė tauta. ¹⁴ Tad palik dabar mane vieną, kad galėčiau juos sunaikinti, ištrindamas jų vardą po dangumi. Iš tavęs padarysiu galingesnę ir gausesnę už juos tautą'.

¹⁵ Apsisukau ir leidausi žemyn nuo kalno. Kalnas liepsnojo ugnyje. Abiem rankomis laikiau dvi Sandoros plokštes. ¹⁶ Tada pamačiau, kad jūs iš tikrųjų nusidėjote VIEŠPAČIUI, savo Dievui, nusiliedindami veršio atvaizdą. Jūs buvote veikia suskubę pasukti iš kelio, kuriuo eiti VIEŠPATS buvo jums įsakęs. ¹⁷ Paėmęs abi plokštes, sviedžiau jas abiem rankomis nuo savęs ir sudaužiau jūsų akyse. ¹⁸ Tada gulėjau kniūbsčias prieš VIEŠPATĮ keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, kaip anksčiau, nevalgydamas duonos ir negerdamas vandens, dėl sunkios jūsų nuodėmės, kuria buvote nusidėję, darydami, kas nedora VIEŠPATIES

akyse, ir jį pykdydami. ¹⁹*Man buvo baisu dėl VIEŠPATIES degančio pykčio jums, skatinusio jį sunaikinti jus. Bet VIEŠPATS išklause manęs ir šį kartą. ²⁰Be to, VIEŠPATS buvo taip supykęs ant Aarono, kad buvo pasirengęs jį sunaikinti, bet aš užtariau ir jį tuo metu. ²¹Tada, paėmęs jūsų nuodėmės darbą – tą veršį, sudeginau jį ugnyje, sutrupinau į šipulius ir sutrynęs į smulkiausias dulkes išbarsčiau dulkes į upelį, tekantį nuo kalno.

²²Ir prie *Taberos, ir prie *Masos, ir prie *Kibrot Taavos pykdėte VIEŠPATĮ. ²³O kai *VIEŠPATS siuntė jus iš Kadeš Barnėjos, sakydamas: *Keliaukite ir paveldėkite kraštą, kurį esu jums davęs*, *jūs maištavote prieš VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymą, nepasitikėdami juo ir nepaklūsdami jam. ²⁴Jūs esate maištavę prieš VIEŠPATĮ nuo tos dienos, kai jis jus pažino.

²⁵Todėl anas keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų aš gulėjau kniūbsčias prieš VIEŠPATĮ; gulėjau kniūbsčias, nes VIEŠPATS ketino jus sunaikinti. ²⁶Meldžiausi VIEŠPAČIUI ir sakiau: 'Viešpatie DIEVE, nesunaikink savo tautos, kurią atpirkai savo didybe ir išvedei iš Egipto galinga ranka. ²⁷Prisimink savo tarnus – Abraomą, Izaoką ir Jokūbą ir nepaisyk, kad ši tauta yra kietasprandė, nedora ir nuodėminga. ²⁸Antraip žmonės krašte, iš kurio mus išvedei, sakys: 'Dėl to, kad VIEŠPATS buvo bejėgis įvesti juos į pažadėtą kraštą, ir dėl to, kad jų nekentė, jis išvedė juos, kad išmirtų dykumoje'. ²⁹Juk jie galų gale yra tavo tauta, kurią išvedei savo didinga jėga ir pakelta ranka'.

^{9,19} Hbr 12,21

^{9,22} Sk 11,3

^{9,22} Iš 17,7

^{9,22} Sk 11,34

^{9,23} Sk 13,25–14,38

^{9,23} Įst 1,21

^{9,23} Sk 13,31; Įst 1,26; Hbr 3,16

Naujos Įstatymo plokštės

10 Tada VIEŠPATS tarė man: 'Nusitašyk iš akmens dvi plokštes, tokias kaip pirmąsias, ir užkopk pas mane ant kalno; padirbk ir medžio skrynią. ²Aš įrašysiu ant plokščių žodžius, buvusius ant pirmųjų plokščių, kurias sudaužei, ir tu įdėsi jas į skrynią'. ³Padirbau skrynią iš akacijos medžio, nusitašiau dvi akmens plokštes, tokias kaip pirmąsias, ir užkopiau ant kalno su dviem plokštėmis rankose. ⁴Tada jis parašė ant plokščių, kaip anksčiau buvo parašęs, tuos pačius žodžius – Dešimt Įsakymų, kuriuos VIEŠPATS buvo paskelbęs jums iš ugnies ant kalno sueigos dieną, ir padavė jas man. ⁵Apsisukęs nusileidau nuo kalno ir įdėjau plokštes į skrynią, kurią buvau padirbęs. Ir ten jos tebėra, kaip VIEŠPATS man įsakė.

⁶Izraelitai keliavo iš Beeroto Bene Jaakano į Moserą. Ten *mirė Aaronas, ten buvo ir palaidotas; jo sūnus Eleazaras tapo kunigu vietoj jo. ⁷Iš čia jie keliavo į Gudgodą, o iš Gudgodos į Jotbatą – kraštą su tekančiais upeliais. ⁸Tuo metu VIEŠPATS *atskyrė Levio giminę VIEŠPATIES Sandoros Skryniai nešti, būti VIEŠPATIES akivaizdoje bei jam tarnauti ir laiminti jo vardu, kaip šiandien ir daroma. ⁹Todėl Levis neturi dalies ar paveldo su savo broliais. Pats VIEŠPATS yra jo paveldas, kaip VIEŠPATS, tavo Dievas, yra apie juos kalbėjęs.

¹⁰*Išbuvau ant kalno keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų. Dar kartą VIEŠPATS išklause mane ir sutiko tavęs nesunaikinti. ¹¹VIEŠPATS tarė man: 'Stokis! Leiskis kelionėn priekyje žmonių, kad jie įžengtų ir paveldėtų kraštą, kurį jų protėviams prisiekiau jiems duoti'.

^{10,6} Sk 20,28; 33,38

^{10,8} Sk 3,5-8

^{10,10} Iš 34,28

Viešpaties didybė

¹² O dabar, Izraeli, ko gi reikalauja iš tavęs VIEŠPATS, tavo Dievas? Vien pagarbiai bijoti VIEŠPATIES, savo Dievo, eiti visais jo keliais, mylėti jį, tarnauti VIEŠPAČIUI, savo Dievui, visa savo širdimi ir visa siela ¹³ ir laikytis visų VIEŠPATIES, tavo Dievo, įsakymų bei įstatų, kuriuos įsakau tau šiandien tavo paties labui. ¹⁴ Žiūrėk! VIEŠPAČIUI, tavo Dievui, priklauso dangus bei dangaus aukštybės, * žemė ir visa, kas joje, ¹⁵ tačiau tik tavo protėvius VIEŠPATS pamilo ir išrinko jus, jų palikuonis, iš visų tautų, kaip šiandien ir yra. ¹⁶ Tad apipjausykite savo surambėjusias širdis ir nebėbūkite daugiau kietasprandžiai. ¹⁷ Juk VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra *dievų Dievas ir viešpačių Viešpats – didingas, galingas ir baisus Dievas, *nesantis šališkas ir neimantis kyšio, ¹⁸ ginantis našlaičio ir našlės bylą, mylintis ateivį, parūpinantis jiems maisto ir drabužių. ¹⁹ Tad ir jūs mylėsite ateivį, nes patys buvote ateiviai Egipto žemėje. ²⁰ Bijosi VIEŠPATIES, savo Dievo, tik jį garbinsi, jam atsiduosi ir jo vardu prisieksi. ²¹ Jis tavo gyrius. Jis tavo Dievas, padaręs šiuos nuostabius ir baisesius darbus, kuriuos matei savo akimis. ²² Tavo protėvių buvo *septyniasdešimt, kai jie nuėjo į Egiptą, o dabar VIEŠPATS, tavo Dievas, yra *padaręs tave tokį gaušų kaip dangaus žvaigždes.

Nuostabieji Viešpaties darbai

11 Tad mylėk VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir visada laikykis įpareigojimo – jo įstatų, įsakų ir įsakymų. ² Atsiminkite šiandien, kad ne jūsų vaikai, kurie nei patyrė, nei matė VIEŠPATIES, jūsų Dievo, pamokos, bet jūs patys turite pripažinti jo didybę, galingai

pakeltą ranką, ³ *ženklus ir darbus, padarytus Egipte faraonui, Egipto karaliui, ir visai jo žemei: ⁴ ką jis padarė egiptiečių kariuomenei, žirgams ir vežimams, kai jie vijosi iš paskos, *užliedamas juos Nendrių jūros vandenimis ir visiškai sunaikindamas, ⁵ ką jis padarė jums dykumoje, kol atėjote į šią vietą, ⁶ *ir ką padarė Datanui ir Abiramui, Rubeno sūnaus Eliabo sūnams, kai viso Izraelio akyse žemė pravėrė savo burną ir prarijo juos drauge su šeimomis, palapinėmis bei visa kuo, kas gyva tarp jų, ⁷ nes jūs savo akimis matėte visus šiuos nuostabius darbus.

⁸ Tad laikykitės visų įsakymų, kuriuos šiandien jums duodu, kad būtumėte stiprūs, įžengtumėte ir paveldėtumėte kraštą, kurį keliaujate paveldėti, ⁹ kad ilgai gyventumėte krašte, kurį VIEŠPATS prisiekė duoti jūsų protėviams ir jų palikuonims, krašte, tekančiame pienu ir medumi.

Lietaus dovana

¹⁰ Kraštas, kurį keliaujate paveldėti, ne toks, kaip Egipto žemė, iš kurios atėjote. Ten javai, kuriuos sėjai, turėjo būti laistomi tavo paties triūsu tartum darže. ¹¹ O kraštas, kurį keliaujate paveldėti, yra kalvų ir slėnių šalis, laisvoma iš dangaus lietumi. ¹² Tai šalis, kuria VIEŠPATS, tavo Dievas, pasirūpina, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, prižiūri visada – nuo metų pradžios ligi metų galo.

¹³ *Tad jei tikrai paklusite jo įsakymams, kuriuos jums duodu šiandien, mylėdami VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir tarnaudami jam visa širdimi ir visa siela, ¹⁴ tai jis laiku duos tavo žemei lietaus – ir ankstyvuosius, ir vėlyvuosius

^{10,14} Pažod.: „dangus ir dangų dangus“.

^{10,17} 1 Tim 6,15; Apr 17,14; 19,16

^{10,17} Apd 10,34; Rom 2,11; Gal 2,6; Ef 6,9

^{10,22} Pr 46,27

^{10,22} Pr 15,5; 22,17

^{11,3} Iš 7,8–12,13

^{11,4} Iš 14,28

^{11,6} Sk 16,31–32

^{11,13–17} Kun 26,3–5; Įst 7,12–16; 28,1–14

lietus*; tada jūs nuimsite savo derlių: grūdų, vyno ir aliejaus; ¹⁵ jis duos žolės laukuose jūsų galvijams, ir jūs būsite pavalgę iki soties. ¹⁶ Bet saugokitės, kad jūsų širdis nesusiviliotų tarnauti kitiems dievams ir juos garbinti, ¹⁷ nes tuomet VIEŠPATS įnirs ant jūsų ir uždarys dangaus skliautą, kad nebelytų lietus ir žemė nebeduotų derliaus. Tada jūs veikiai pražūsite puikiajame krašte, kurį VIEŠPATS jums duoda.

Atlyginimas už ištikimybę

¹⁸ *Įsidėkite šiuos mano žodžius į savo širdis ir sielas, prisiriškite kaip ženklą prie rankos ir prisitvirtinkite kaip žymę ant kaktos. ¹⁹ Mokykite jų savo vaikus, kalbėdami apie juos, kai esi namie ir kai keliauji, kai guliesi ir kai keliesi. ²⁰ Užrašyk juos ant savo namų durų staktos ir ant savo vartų, ²¹ kad jūsų ir jūsų vaikų dienos būtų padaugintos krašte, kurį VIEŠPATS prisiekė jūsų protėviams duoti, kolei dangaus skliautas yra viršum žemės.

²² Tad jei jūs ištikimai laikysitės viso šio įsakymo, kurį jums duodu, mylėdami VIEŠPATĮ, savo Dievą, eidami visais jo keliais ir laikydamiesi jo, ²³ VIEŠPATS išvays visas šias tautas pirma jūsų, ir pavaldėsitės už save didesnes ir galingesnes tautas. ²⁴ *Kiekviena vieta, į kurią įkelsite koją, jums priklausys; jūsų žemė drieksis nuo dykumos ligi Libano ir nuo Eufrato upės ligi Vakarų jūros. ²⁵ Niekas nepajėgs jums priešintis: jūsų baimę ir siaubą VIEŠPATS, jūsų Dievas, sukels visame krašte, į kurį įkelsite koją, kaip jis pažadėjo.

Palaiminimas ar prakeikimas

²⁶ Žiūrėkite! Šiandien padedu prieš jus palaiminimą ir prakeikimą. ²⁷ Pa-

laiminimą, jei paklusite VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymams, kuriuos šiandien jums duodu, ²⁸ ir prakeikimą, jei nepaklusite VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymams, bet trauksitės iš kelio, kurį šiandien jums duodu, eidami paskui kitus dievus, kurių nepažinojote.

²⁹ Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tave įvedęs į kraštą, į kurį tu įžengi jo paveldėti, *ištarsi palaiminimą ant Garizimo kalno ir prakeikimą ant Ebal kalno. ³⁰ Kaip žinai, jie yra Užjordanėje, už vakarų kelio, esančio krašte kanaaniečių, gyvenančių Araboje priešais Gilgalą, prie Morės ažuolų.

³¹ Juk pereisite Jordaną, kad įžengtumėte paveldėti krašto, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, duoda jums, ir kai jį paveldėsite, ir kai jame gyvensite, ³² turite ištikimai laikytis visų įstatų ir įsakų, kuriuos išdėsciau jums šiandien.

Viena šventovė

12 Štai įstatai ir įsakai; turite ištikimai jų laikytis krašte, kurį VIEŠPATS, tavo protėvių Dievas, yra davęs tau paveldėti, kol tik būsite gyvi žemėje.

² Sugriaukite iš pamatų visus altarus, kur tautos, kurias jūs išvarote, ant kalvų ir po kiekvienu lapuočiu medžiu garbino savo dievus. ³ *Išardykite jų aukurus, sudaužykite šventuosius akmenis, sudeginkite stulpus, iškirskite jų dievų statbus, išdildykite jų vardą iš tokių vietų. ⁴ Taip, kaip jie, VIEŠPATIES, savo Dievo, negarbinsite. ⁵ Jūs žvelgsite į vietą, kurią VIEŠPATS, jūsų Dievas, išrinks iš visų jūsų giminių kaip buveinę savo vardui įkurdinti. Jūs eisite ten, ⁶ nešdami savo deginamąsias atnašas ir aukas, savo dešimtines ir asmeniškąs aukas, savo įžadų aukas

^{11,14} T. y. spalio – lapkričio ir kovo – balandžio mėnesiais.

^{11,18–20} Įst 6,6–9

^{11,24–25} Įoz 1,3–5

^{11,29} Įst 27,11–14; Įoz 8,33–35

^{12,3} Įst 7,5

ir geros valios atnašas ir savo galvijų bandų bei avių kaimenių pirmienas. ⁷Ten VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje, valgysite drauge su savo šeimomis, džiaugdamiesi visais atliktais darbais, kuriais VIEŠPATS, jūsų Dievas, bus jus palaiminęs.

⁸Nesielgsite, kaip mes elgiamės čia šiandien, kiekvienas mūsų darydamas, kas jam atrodo gera, ⁹nes dar nesate atėję į ramybės vietą – į pavidą, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, jums duoda. ¹⁰Kai būsite perėję Jordaną ir apsigyvenę krašte, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, skiria jums, ir kai jis bus suteikęs jums ramybę nuo jūsų aplinkinių priešų, kad galėtumėte saugiai gyventi, ¹¹nešite visa, ką jums įsakau, į tą vietą, kurią VIEŠPATS, jūsų Dievas, išrinkęs kaip buveinę savo vardui: deginamąsias atnašas ir kitas aukas, dešimtinės ir dovanas, visas rinktines įžadų aukas, kurias pažadate VIEŠPAČIUI. ¹²VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje džiaugsitės drauge su savo sūnumis ir dukterimis, vergais bei vergėmis ir levitais, gyvenančiais jūsų miestuose, nes jie patys neturi, kaip jūs, dalies ar paveldo.

¹³Žiūrėk, kad neatnašautum deginamųjų aukų, kur tik tavo akims patinka. ¹⁴Tik toje vietoje, kurią VIEŠPATS išrinkęs vienoje iš tavo giminių, ten atnašausi deginamąsias aukas ir ten atliksi visa, ką tau įsakau.

¹⁵Tačiau, kur tik nori, gali skersiti ir valgyti mėsą bet kurioje iš savo gyvenviečių pagal palaiminimą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tau davęs. Ir nešvarūs, ir švarūs gali ją valgyti, kaip gazelės ar stirnos mėsa. ¹⁶*Bet kraujo nevalgysite; jį išliesite ant žemės kaip vandenį. ¹⁷Nevalgysi savo gyvenvietėse nei savo grūdų, vyno ir aliejaus dešimtinių, nei savo galvijų bandos ir avių kaimenės pirmienų, nei įžadų

aukų, kurias pažadi, geros valios atnašų ir asmeniškų aukų. ¹⁸Jas turį valgyti VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje, toje vietoje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išsirinks, drauge su sūnumis ir dukterimis, vergais ir vergėmis bei levitais, gyvenančiais tavo gyvenvietėse, džiaugdamiesi VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje visais savo rankų laimėjimais. ¹⁹Žiūrėk, kad neužmirštum levito, kol tik gyvensi savo krašte.

²⁰Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus išplėtęs tavo žemę, kaip yra tau pažadėjęs, ir tu sakysi: 'Valgysiu mėsos', nes jausi norą valgyti mėsos, galėsi valgyti mėsos, kada tik nori. ²¹Jei vieta, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išsirinks savo vardui įkurdinti, bus tau per toli, ir tu pjausi, kaip tau esu įsakęs, galviją iš bandos ar avį iš kaimenės, kuriuos tau VIEŠPATS yra davęs, kada tik norėsi, galėsi valgyti mėsą. ²²Iš tikrųjų kaip gazelė ar stirna yra valgoma, taip galite valgyti ir ją. Ir nešvarūs, ir švarūs gali ją valgyti, kaip gazelės ar stirnos mėsa. ²³*Bet pasisaugok, kad nevalgytum kraujo, nes kraujas yra gyvybė; gyvybės su mėsa nevalgysi. ²⁴Jo nevalgysite, išpilsite jį ant žemės kaip vandenį. ²⁵Susilaikykite nuo jo, kad tau ir tavo vaikams po tavęs būtų gera, nes darai, kas teisu VIEŠPATIES akyse.

²⁶Bet tau privalomas šventąsias atnašas ir įžadų aukas nuneši į vietą, kurią VIEŠPATS išrinkęs. ²⁷Atnašausi savo deginamąsias aukas, mėsą ir kraują, ant VIEŠPATIES, savo Dievo, aukuro; kitų tavo aukų kraujas iš tikrųjų bus išlietas prie VIEŠPATIES, tavo Dievo, aukuro, bet mėsą gali valgyti.

²⁸Rūpinkis paklusti visiems šiems žodžiams, kuriuos tau įsakau šiandien, idant gerai sektųsi tau ir tavo vaikams po tavęs amžinai, nes darysi, kas gera ir teisu VIEŠPATIES, savo Dievo, akyse.

Pagonių apeigos

²⁹ Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus paskirtęs prieš tave tautas, kurias eini išvaryti, kai būsi jas išvaręs ir gyvensi jų krašte, ³⁰ saugokis, kad nebūtumei suviliotas sekti jas po to, kai jos buvo sunaikintos tavo akivaizdoje! Nesiteirauk apie jų dievus, sakydamas: 'Kaip garbino tos tautos savo dievus? Ir aš noriu sekti tomis apeigomis'. ³¹ Taip VIEŠPATIES, savo Dievo, negarbink, nes visa, kas pasibjaurėtina, ko VIEŠPATS nekenčia, jie darė savo dievams. Net savo sūnus ir dukteris jie degino ugnyje, atnašaudami savo dievams!

13 Žiūrėk, kad uoliai vykdytumėte visa, ką jums įsakau. *Nieko prie to neprisidėsi ir nieko neatimsi.

Bausmės už stabmeldystę

² Jei pasirodytų tarp jūsų pranašas ar sapnuotojas, duotų tau kokį ženklą ar padarytų stebuklą ³ ir sakytų: 'Sekime kitus dievus, – kurių jūs nebuvote pažinę, – ir jiems tarnaukime', nors tau paskelbtasis ženklas ar stebuklas ir įvyktų, ⁴ neklausyk to pranašo ar sapnuotojo žodžių, nes VIEŠPATS, jūsų Dievas, bando jus, kad sužinotų, ar jūs iš tikrųjų mylite VIEŠPATĮ, savo Dievą, visa savo širdimi ir siela. ⁵ VIEŠPATI, savo Dievą, seksite, tik jo bijosite, tik jo įsakymų laikysitės, tik jo balsui paklusite, tik jam vienam tarnausite ir tik prie jo ištikimai glausitės. ⁶ Bet anas pranašas ar sapnuotojas bus nubautas mirtimi, nes skelbė išdavystę VIEŠPATIES, jūsų Dievo, išvedusio tave iš Egipto žemės ir atpirkusio tave iš vergijos namų, skelbė norėdamas nuvesti tave nuo kelio, kuriuo eiti tau įsakė VIEŠPATS, tavo Dievas. Taip tu pašalinsi pikta iš jūsų.

⁷ Jei tave gundytų kas nors, net jei tai būtų tavo brolis ar tavo motinos sū-

nus, net jei tai būtų tavo paties sūnus ar duktė, ar žmona, kurią myli, ar artimiausias bičiulis, sakydamas: 'Eime ir garbinkime kitus dievus', kurių nei tu, nei tavo protėviai nesate pažinoję, ⁸ kurį nors iš aplinkinių tautų dievų, ar tai būtų arti, ar toli nuo jūsų, bet kur – nuo vieno žemės galo ligi kito, – ⁹ nesutik su tokiu ir neklausyk jo. Jam nei gailėsčio, nei užuojautos neparodyk ir jo kaltės nenuslėpk. ¹⁰ Užmuškite jį. Tebūna tavo ranka pirmoji pakelta prieš jį, baudžiant jį mirtimi, o po tavęs ir visų kitų žmonių rankos. ¹¹ Užmušk jį akmenimis, nes jis stengiasi nuvilioti tave nuo VIEŠPATIES, savo Dievo, kuris išvedė tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų. ¹² Tada visas Izraelis išgirs ir bijos; daugiau tokia nedorybė nebus daroma tarp jūsų.

¹³ Jei kuriame iš miestų, VIEŠPATIES, tavo Dievo, duotų tau gyventi, išgirsi, ¹⁴ kad atsirado nedorėlių, kurie suvedžiojo miesto gyventojus, sakydami: 'Eime ir garbinkime kitus dievus', kurių jūs nepažinojote, ¹⁵ tu nuodugniai išsiteirausi, ištirsi, išklausinėsi. Jei tiesa, kad toks pasibjaurėtinas dalykas buvo jūsų padarytas, ¹⁶ tu išžudysi to miesto gyventojus kalaviju, visiškai sunaikinsi miestą ir visa, kas jame; net galvijus išžudysi kalaviju. ¹⁷ Sukrauk visą grobį miesto aikštėje ir sudegink ugnyje miestą ir visą jo grobį kaip pilnutinę deginamąją auką VIEŠPAČIUI, savo Dievui. Jis liks amžina griuvėsių krūva; niekada jis neturi būti atstatytas. ¹⁸ Tenepirilimpa prie tavo rankų niekas, kas skirta sunaikinti, idant VIEŠPATS, nusigręžęs nuo degančio įniršio, pasigailėtų tavęs ir pasigailėjęs padaugintų tave, kaip prisiekė tavo protėviams ¹⁹ su sąlyga, kad klausysi VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, vykdydamas visus jo įsakymus, kuriuos aš tau duodu šiandien, darydamas tai, kas teisu VIEŠPATIES, tavo Dievo, akyse.

^{13,1} Įst 4,2; Apr 22,18-19

14 *Jūs esate VIEŠPATIES, savo Dievo, vaikai. Neraišykite savęs ir neskuskite sau plaukų viršum kaktos dėl mirusiojo, ²nes esi tauta, pašvęsta VIEŠPAČIUI, savo Dievui. Tave VIEŠPATS *išsirinko iš visų kitų tautų žemėje būti jo tauta.

Švarūs ir nešvarūs gyvūnai

³Nevalgysi, kas pasibjaurėtina. ⁴Štai gyvuliai, kuriuos galite valgyti: jautis, avis, ožka, ⁵stirna, gazelė, danielius, laukinė ožka, kalnų ožys, antilopė ir kalnų avis. ⁶Iš gyvulių galite valgyti kiekvieną gyvulį, kuris turi nagą, skeltą į dvi dalis, ir atrajoja. ⁷Tačiau iš tų, kurie atrajoja ar yra skeltanagiai, nevalgysite kupranugario, kiškio ir opšraus, nes jie, nors ir atrajoja, bet skeltų nagų neturi. Jie jums nešvarūs. ⁸Ir kiaulė jums nešvarus gyvulys, nes ji, nors ir turi skeltus nagus, bet neatrajoja. Nei šių gyvulių mėsos valgysite, nei jų dvėsenos liesite.

⁹Iš visų vandens gyvūnų galite valgyti tuos, kurie turi pelekus ir žvynus; tokius galite valgyti. ¹⁰Kas pelekų ir žvynų neturi, to negalite valgyti. Tie gyvūnai jums nešvarūs.

¹¹Galite valgyti visus švarius paukščius. ¹²Bet yra tokių, kurių nevalgysite*: erelis, avėdra, jūrų erelis, ¹³lingė, grifas, įvairių rūšių sakalai, ¹⁴visos varnų rūšys, ¹⁵strutis, pelėda, žuvėdra, įvairių rūšių vanagai, ¹⁶apuokas, ūbaujanči pelėda, baltoji pelėda, ¹⁷pelikanas, palšasis grifas, kormoranas, ¹⁸gandras, įvairių rūšių garniai, kukutis ir šikšnosparnis. ¹⁹Visi sparnuotieji vabzdžiai jums nešvarūs, jie nebus valgomi. ²⁰Galite valgyti visus švarius sparnuotus gyvūnus.

²¹Kas nugaišęs, to nevalgysite. Gaišeną valgyti gali duoti ateiviui, gyve-

nančiam tavo mieste, ar parduoti svetimšaliui, nes tu esi tauta, pašvęsta VIEŠPAČIUI, savo Dievui.

*Nevirsi ožiuko jo motinos piene.

Dešimtinės duoklė

²²Kasmet atskirsi *dešimtą dalį viso savo pasėlių derliaus, užderėjusio dirvoje. ²³Valgysi dešimtinę savo grūdų, vyno bei aliejaus ir savo bandų bei kaimenių pirmagimius VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje toje vietoje, kurią jis išsirinks kaip savo vardo buveinę, kad išmoktumei visad pagarbiai bijoti VIEŠPATIES, savo Dievo. ²⁴Bet jei, VIEŠPAČIUI, tavo Dievui, tave gausiai palaiminus, nuotoliui esant tokiam dideliame, kad tu dešimtinės nepajėgi nugabenti, nes vieta, kurią VIEŠPATS išsirinks savo vardui įkurdinti, per toli nuo tavęs, ²⁵gali dešimtinę pakeisti į pinigus. Su pinigais rankoje saugiai nueik į vietą, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, bus išsirinkęs. ²⁶Panaudosi pinigus nupirkti, ką norėsi – jaučių, avių, vyno, stipraus gėrimo ir ko tik trokši. Ten, VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje, valgysi tu ir tavo namiškiai drauge džiaugdamiesi. ²⁷Ir levito, gyvenančio tavo mieste, nepalik tuščiomis, nes jis neturi nei dalies, nei paveldo kaip tu.

²⁸Kas treči metai atneši visą tų metų savo derliaus dešimtinę ir atiduosi ją į miesto svirną. ²⁹Levitas, kadangi jis neturi nei dalies, nei paveldo su tavimi, taip pat ateivis, našlaitis ir našlė, esantys tavo mieste, galės ateiti ir palvalgyti iki soties, idant VIEŠPATS, tavo Dievas, laimintų tave ir kiekvieną tavo darbą, prie kurio pridedi ranką.

Šabo metai

15 Kas septinti metai švęsi skolų atleidimą. ²Šitokia yra atleidimo esmė: kiekvienas skolintojas atleis

^{14,1} Kun 19,28; 21,5

^{14,2} Iš 19,5-6; Įst 4,20; 7,6; 26,18; Tit 2,14; 1 Pt 2,9

^{14,12} Kai kurių paukščių vardai spėjami.

^{14,21} Iš 23,19; 34,26

^{14,22-29} Kun 27,30-33; Sk 18,21

skolą, kurią buvo paskolinęs savo artimui, – nebereikalaus jos iš savo artimo ar giminaičio, nes buvo paskelbtas VIEŠPATIES atleidimas.³ Iš svetimtaučio gali jos reikalauti, bet turi atleisti visa, ką tau skolingas tavo giminaitis.

⁴Tarp jūsų neturi būti elgetų, nes VIEŠPATS tikrai laimins tavo krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau paveldėti kaip nuosavybę, ⁵jei tik paklausysi VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, uoliai vykdydamas visą įsakymą, kurį tau skelbiu šiandien. ⁶Kai VIEŠPATS bus tavo palaiminęs, kaip jis pažadėjo, tu skolinsi daugeliui tautų, bet nesiskolinsi, tu valdysi daug tautų, bet jos tavęs nevaldys.

⁷*Tačiau jei būtų tarp jūsų elgeta, vienas giminaičių, bet kuriame tavo miestų tame krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, nebūk kietaširdis ar šykštus beturčiui artimui. ⁸Verčiau ištiesk ranką ir noriai jam skolink, ko tik jis stokoja. ⁹Saugokis, kad nepuoselėtum širdyje klatingos minties, sakydamas: 'Septintieji metai, skolų atleidimo metai, artinas!', ir, rūščiai į savo nuskurdusį artimą pasižiūrėjęs, nieko jam neduotum. Prieš tave jis šauksis VIEŠPATIES, ir tu užsitrauksi kaltę. ¹⁰Tad duok jam dosniai ir neapgailestauk širdimi, tai darydamas, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, už tai laimins visus tavo darbus ir visus tavo siekius. ¹¹Kadangi krašte *beturčių niekada netrūks, įsakau tau: 'Ištiesk ranką vargšui ir beturčiui artimui savo krašte'.

Izraelitų vergai

¹²*Jei tavo bendruomenės narys, hebrajas ar hebrajė, parsiiduoda tau, jis turi tarnauti šešerius metus, bet septintaisiais metais privalai jį paleisti laisvą. ¹³Paleisdamas vergą laisvą, neišsiųsk jo

tuščiomis rankomis. ¹⁴Aprūpink jį dosniai iš savo avių kaimenės, iš kluono, iš vynuogių spaudyklos, duodamas iš dosnumo, kuriuo VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tave palaiminęs. ¹⁵Atsimink, kad buvai vergas Egipto žemėje, ir VIEŠPATS, tavo Dievas, tave atpirko. Užtat aš ir duodu tau šiandien šį įsakymą. ¹⁶Bet jei jis tau sakytų: 'Aš neisiu iš tavo namų', dėl to, kad myli tave ir tavo šeimyną, nes jam gera pas tave, ¹⁷tai, paėmęs ylą, perdursi jo ausies lezgelį, priglaustą prie durų, ir jis amžinai bus tavo vergas. Panašiai pasielgsi ir su savo verge.

¹⁸Nesijausk nuskriaustas, kai paleidi jį laisvą, nes tarnyba, kurią jis tau yra atlikęs per tuos šešerius metus, verta dvigubos samdinių algos. Be to, VIEŠPATS, tavo Dievas, laimins visa, ką darai.

Pirmagimiai

¹⁹*Visus pirmagimius iš savo galvijų bandos ar avių kaimenės pašvęsi VIEŠPAČIUI, savo Dievui; savo pirmagimių jaučiu nedirbsi, avių kaimenės pirmagimio nekirpsi. ²⁰Suvalgysite jį – tu drauge su savo šeimyna – VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje kasmet toje vietoje, kurią VIEŠPATS išsirinks. ²¹Bet jei jis turėtų trūkumą, kokį nors didelį trūkumą, būtų raišas ar aklas, jo VIEŠPAČIUI, savo Dievui, neaukosite. ²²Galite jį valgyti savo gyvenvietėse, nešvarūs ir švarūs gali jį valgyti, kaip valgoma gazelė ir stirna. ²³Tik *jo kraujo negali valgyti, bet išliesi jį kaip vandenį ant žemės.

Švenčių išskilmės

16 Švęsk abibo mėnesį, atnašaudamas *Paschos auką VIEŠPAČIUI, savo Dievui, nes abibo mėnesį, naktį, VIEŠPATS, tavo Dievas,

^{15,7-8} Kun 25,35

^{15,11} Mt 26,11; Mk 14,7; Jn 12,8

^{15,12-18} Kun 25,39-46

^{15,19} Iš 13,12

^{15,23} Pr 9,4; Kun 7,26-27; 17,10-14; 19,26; Įst 12,16,23

^{16,1-8} Iš 12,1-20; Kun 23,5-8; Sk 28,16-25

išvedė tave iš Egipto. ² Atnašausi Paschą VIEŠPAČIUI, savo Dievui, iš galvijų bandos ir avių kaimenės toje vietoje, kurią VIEŠPATS išrinks kaip buveinę savo vardui. ³ Nieko rauginti su ja nevalgysi. Septynias dienas valgysi neraugintą duoną – vargo duoną, idant atsimintumei per visas gyvenimo dienas savo išėjimą iš Egipto žemės, nes iš Egipto žemės išėjai labai skubėdamas. ⁴ Per septynias dienas joks raugas tenesirodo visoje tavo žemėje; tenebūna palikta ligi ryto nieko iš mėsos, kurią aukojai pirmosios dienos vakarą.

⁵ Paschos negali atnašauti nė viename iš savo miestų, kuriuos VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda. ⁶ Tik toje vietoje, kurią jis išrinks kaip buveinę savo vardui, tik ten atnašausi Paschą vakare, saulei leidžiantis, būtent tuo metu, kai išėjai iš Egipto. ⁷ Virsi ir valgysi toje vietoje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išrinks; kitą rytą gali leisti kelionėn atgal į savo palapines. ⁸ Šešias dienas valgęs neraugintą duoną, septintą dieną švęsi iškilmingą sueigą VIEŠPAČIUI, savo Dievui. Tą dieną nedirbsi jokio darbo.

⁹ *Atskaitysi septynias savaites, pradėdamas skaičiuoti nuo to laiko, kai pajautuvai pirmąkart paliečia nepjautus javus. ¹⁰ Tada tu švęsi Savaičių iškilmes, VIEŠPATIES, savo Dievo, garbei atnašaudamas geros valios atnašą pagal derlių, kuriuo VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tave palaiminęs. ¹¹ Džiūgausi VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje tu ir tavo sūnūs bei dukterys, tavo vergai ir vergės, levitai, gyvenantys tavo miestuose, bei ateiviai, našlaičiai ir našlės, esantys su tavimi toje vietoje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išsirinks kaip buveinę savo vardui. ¹² Atsimink, kad buvai vergas Egipte, ir ištikimai laikykis šių įstatų.

¹³ Suvalęs klojimo ir vynuogių spaudyklos derlių, septynias dienas *švęsi Palapinių šventę. ¹⁴ Džiūgausi šventės dienomis tu ir tavo sūnūs bei dukterys, tavo vergai bei vergės ir levitai, ateiviai, našlaičiai bei našlės, gyvenantys tavo miestuose. ¹⁵ Septynias dienas švęsi šias iškilmes VIEŠPATIES, savo Dievo, garbei toje vietoje, kurią VIEŠPATS išrinks. Kadangi VIEŠPATS, tavo Dievas, laimins visą tavo derlių ir visus tavo laimėjimus, tu tikrai džiūgausi.

¹⁶ Tris kartus per metus – Neraugintosios duonos šventėje, Savaičių šventėje ir Palapinių šventėje – visi tavo vyriškai pasirodys VIEŠPATIES, tavo Dievo, akivaizdoje toje vietoje, kurią VIEŠPATS išrinks. Tenepasirodo niekas VIEŠPATIES akivaizdoje tuščiomis rankomis. ¹⁷ Kiekvienas atnašaus, kiek išgali, pagal VIEŠPATIES, savo Dievo, palaiminimą, kurį jis bus tau suteikęs.

Teisėjai

¹⁸ Paskirsi teisėjus ir apskaitininkus visur giminėse, visose savo gyvenvietėse, kurias VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda. Jie teis žmones teisingu teismu. ¹⁹ *Neiškraipyk teisingumo, nerodyk šališkumo, neimk kyšio, nes kyšis aptemdo išmintingųjų akis ir iškraipo teisiųjų bylą. ²⁰ Tik to, kas teisu, teisingai tesieksi, idant tarptumei ir paveldėtumei kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda.

Draudimai ir nurodymai

²¹ *Nestatysi sau jokio šventojo stulpo – medžio šalia aukuro, kurį padirbsi VIEŠPAČIUI, savo Dievui, ²² *nei šventojo akmens; jų VIEŠPATS, tavo Dievas, nekenčia.

^{16,13-15} Kun 23,33-36; 39-43; Sk 29,12-38

^{16,19} Iš 23,6-8; Kun 19,15

^{16,21} Iš 34,13

^{16,22} Kun 26,1

17 Neaukosi VIEŠPAČIUI, savo Dievui, nesveiko jaučio ar nesveikos avies – su bet koku trūkumu, – nes tai pasibjaurėtina VIEŠPAČIUI, tavo Dievui.

²Jei pas tave, vienoje gyvenviečių, kurias tau duoda VIEŠPATS, būtų rasta vyras ar moteris, kurie daro pikta VIEŠPATIES, tavo Dievo, akyse ir nusižengia jo Sandorai, ³eidami *tarnauti kitiems dievams ir garbindami juos, ar tai būtų saulė, ar mėnulis, ar kuri nors iš dangaus galybių, – ką aš esu uždraudęs, ⁴ir jei apie tai tau būtų pranešta ar tu pats sužinotumei, turi reikalą rūpestingai ištirti. Jei tiesa, kad toks pasibjaurėtinas dalykas yra įvykęs Izraelyje, ⁵išvesi už savo miesto vartų vyrą ar moterį, padariusius tokį nedorą dalyką, ir užmušite tą vyrą ar moterį akmenimis. ⁶*Žmogus gali būti nubaustas mirtimi tik dviejų ar trijų liudytojų liudijimu; niekas neturi būti nubaustas mirtimi, prieš jį liudijant tik vienam liudytojų. ⁷Vykdamas mirties bausmę, liudytojų rankos tebūna pakeltos pirmos prieš jį, o po to turi prisidėti visi žmonės. Taip *pašalinsi pikta iš jūsų.

Teisėjai iš Levio giminės

⁸Jei išspręsti bylą tau per sunku, ar tai būtų ginčas dėl žmogžudystės, ar įstatyminės teisės, ar dėl asmens užpuolimo – bet kokia ginčą kelianti byla tavo vartuose, – skubėk nueiti į vietą, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išrinks. ⁹Atėjęs pasitarsi su kunigais iš Levio giminės ir teisėju, kuris tomis dienomis yra atsakingas. Jie tau paskelbs bylos nuosprendį. ¹⁰Vykdyk tiksliai nuosprendį, paskelbtą iš vietos, kurią VIEŠPATS išrinks, ištikimai laikydamasis visko, ką jie tau nurodė. ¹¹Turi elgtis pagal

visus duotus nurodymus ir paskelbtą nuosprendį; nenukrypik nuo paskelbto nuosprendžio nei į dešinę, nei į kairę. ¹²Jei kas įžūliai savimi pasitikėdamas drįstų nepaklusti kunigui, paskirtam ten tarnauti VIEŠPAČIUI, tavo Dievui, ar teisėjui, tas žmogus mirs. Taip pašalinsi pikta iš Izraelio. ¹³Visi žmonės, tai girdėdami, bijos ir savimi pasitikėdami įžūliai daugiau nebesielgs.

Karalius

¹⁴Kai būsi atėjęs į kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau, ir paveldėjęs jį bei įsikūręs jame, nuspręsi: *Pasiskirsiu sau karalių, kaip kad visur daro aplinkinės tautos, ¹⁵iš tikrųjų gali pasiskirti karaliumi tą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, išrinks. Tik žiūrėk, kad karaliumi pasiskirtum vieną iš savo giminaičių; kokio nėra tavo giminaitis – žmogaus, kuris nėra tavo giminaitis – karaliumi negali pasiskirti. ¹⁶Tačiau *jis nelaikys daug arklių ir nesiųs savo žmonių į Egiptą daugiau arklių įsigyti, nes VIEŠPATS yra jums pasakęs: 'Tuo keliu niekada atgal negrįžkite'. ¹⁷*Jis neims nei ves vis daugiau ir daugiau žmonių, kad jo širdis nenutoltų; *nei kaups sidabro ir aukso daugiau, negu reikia. ¹⁸Įsodintas į savo karalystės sostą, jis turės įsakyti, kad šio įstatymo nuorašas būtų jam padarytas ant ritinio Levio giminės kunigų akivaizdoje. ¹⁹Tepasilieka jis su juo, teskaito jį visas savo gyvenimo dienas, idant, ištikimai laikydamasis šio įstatymo žodžių ir šių įstatų, išminktų pagarbiai bijoti VIEŠPATIES, savo Dievo. ²⁰Teneišpuiksta jo širdis prieš kitus brolius, tenenukrypsta nei į dešinę, nei į kairę, idant jis ir jo palikuonys ilgai karaliautų Izraelyje.

^{17,3} Iš 22,20

^{17,6} Sk 35,30; Įst 19,15; Mt 18,16; 2 Kor,13,1;

1 Tim 5,19; Hbr 10,28

^{17,7} 1 Kor 5,13

^{17,14} 1 Sam 8,5

^{17,16} 1 Kar 10,28; 2 Met 1,16; 9,28

^{17,17} 1 Kar 11,1-8

^{17,17} 1 Kar 10,14-22.27; 2 Met 1,15; 9,27

Kunigai

18 Visa Levio kunigų giminė neturės dalies ar paveldo Izraelyje. Jie gyvens tik iš VIEŠPATIES ugninių atnašų kaip jų dalies, ^{2*}bet neturės jokios dalies tarp savo broliškų giminių. VIEŠPATS yra jų paveldas, kaip jis jiems pažadėjo.

³Kunigai turės teisę iš žmonių, atnašaujančių jautį ar avį, gauti mentę, abu žandikaulius ir skrandį. ⁴Savo grūdų, vyno bei aliejaus pirmienas ir pirmąsias savo avių vilnas duosi jam, ⁵nes VIEŠPATS, tavo Dievas, išrinko Levį – jį ir jo sūnus – būti ir tarnauti VIEŠPATIES vardu visam laikui.

⁶Jei levitas norėtų eiti iš bet kurios tavo gyvenvietės Izraelyje, kad ir kur jis gyventų, į vietą, kurią VIEŠPATS išrinko, jis gali tai padaryti, kada jam patinka. ⁷Ten jis gali tarnauti VIEŠPATIES, savo Dievo, vardu, kaip ir visi jo broliai levitai, ten esantys ir tarnaujantys VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁸Jie gaus tokias pat dalis valgyti kaip kiti, nepaisant jų asmeniškų dovanų ar palikimo.

Pranašai

⁹Kai būsi įėjęs į kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, nesimokysi pamėgdžioti tų tautų bjaurių darbų.

¹⁰Tenebūna rasta tarp jūsų nė vieno, kuris aukoja sudegindamas savo sūnų ar dukterį arba užsiima būrimu, arba yra *žynys, ar *burtininkas, ar raganius, ¹¹ar *kerėtojas, arba tariasi su vaidukliais bei dvasiomis, arba teiraujasi mirusiųjų. ¹²Juk kas tik tokius dalykus daro, tas pasibjaurėtinas VIEŠPAČIUI; už tokius bjaurius darbus VIEŠPATS pašalina tautas tau iš kelio. ^{13*}Tad tu turi būti nuoširdžiai ištikimas VIEŠPAČIUI,

savo Dievui. ¹⁴Nors tos taūtos, kurias tu eini išvaryti, iš tikrųjų klauso žynių ir užsiimančiųjų būrimu, VIEŠPATS, tavo Dievas, tau to daryti neleis.

^{15*}VIEŠPATS, tavo Dievas, išugdys tau pranašą kaip mane iš tavo giminių. Jo turėsite klausyti. ¹⁶VIEŠPATIES, savo Dievo, prašei sueigos dieną prie Horebo, sakydamas: 'Neleisk man ilgiau klausytis VIEŠPATIES, mano Dievo, balso ar vėl kada regėti šią baisią ugnį, kad nenumirčiau'. ¹⁷Tada VIEŠPATS man atsakė: 'Taip kalbėdami, jie gerai daro. ¹⁸Išugdysiu jiems pranašą kaip tave iš jų giminių ir įdėsiu savo žodžius į pranašo lūpas. Jis pasakys jiems visa, ką būsiu jam įsakęs. ¹⁹*Jei kas nors neklausys žodžių, kuriuos pranašas kalbės mano vardu, aš pats pašauksiu jį už tai atsakyti. ²⁰O pranašas, drįstantis tarti mano vardu pranašavimą, kurio aš jam neįsakiau tarti, ar kalbantis kitų dievų vardu, turi mirti'. ²¹Galbūt tu klausi: 'Kaip galima žinoti, kad tas pranašavimas nėra VIEŠPATIES ištartas?' ²²Jeigu pranašas kalba VIEŠPATIES vardu, bet pranašavimas neišsipildo ar nepasitvirtina, to pranašavimo VIEŠPATS nėra ištaręs. Pranašas bus kalbėjęs, įžūliai savimi pasitikėdamas, todėl dėl jo nenuogąstauk.

Prieglobsčio miestai

19 Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus sunaikinęs tautas, kurių kraštą VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, ir tu būsi jį paveldėjęs bei įsikūręs jų miestuose ir namuose, ^{2*}tu atskirsi tris miestus krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda paveldėti. ³Apskaičiuosi nuotolius ir padalysi į tris sritis kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą, idant kiekvienas žmogžudys galėtų į vieną iš jų pabėgti.

^{18,2} Sk 18,20

^{18,10} Kun 19,26

^{18,10} Iš 22,18

^{18,11} Kun 19,31

^{18,13} Mt 5,48

^{18,15} Apd 3,22; 7,37

^{18,19} Apd 3,23

^{19,2-13} Joz 20,1-9

⁴ Štai koku atveju žmogžudys gali ten pabėgti ir savo gyvybę išgelbėti: kai netyčiomis yra užmušęs savo artimą, kuriam niekada nėra buvęs priešas. ⁵ Tarkime, nueina kas nors su artimu į mišką malkų pasikirsti, ir jam, pakėlus kirvį medžiui kirsti, kirvis nuslysta nuo koto ir mirtinai užgauna artimą. Toks žmogus gali bėgti į vieną iš tų miestų ir išgelbėti savo gyvybę.

⁶ Jei nuotolis būtų per didelis, keršytojas už kraują, vydamasis pykčio įkarštyje, galėtų pasivyti žmogžudį ir jį užmušti, nors mirties bausmės jis nebuvęs užsitraukęs, nes niekada nebuvo buvęs savo artimo priešu. ⁷ Todėl aš tau ir įsakau atskirti tris miestus.

⁸ Kai VIEŠPATS, tavo Dievas, bus išplėtęs tavo žemę, kaip yra prisiekęs tavo protėviams, kai atiduos tau visą kraštą, kurį tavo protėviams pažadėjo jums duoti, ⁹ jei ištikimai laikysies viso šio įsakymo, kurį tau šiandien duodu, mylėdamas VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir visada eidamas jo keliais, pridėsi dar tris miestus prie anų trijų. ¹⁰ Taip nebus pralietas nekalto žmogaus kraujas, užtraukdamas tau kraujo kaltę krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą.

¹¹ Tačiau jei kas nors, būdamas nesantaikoje su artimu, patykojęs užpultų jį ir, atėmęs jo gyvybę, pabėgtų į vieną šių miestų, ¹² žmogžudžio miesto seniūnai parsigabens jį iš ten ir perduos keršytojui už kraują nubauti mirties bausme. ¹³ Nerodysi jam jokio gailesčio, bet pašalinsi nekalto kraujo kaltę iš Izraelio, idant tu klestėtumei.

Ežiaženklių perkėlimas

¹⁴ *Nepajudinsi savo artimo ežiaženklį, pastatyto pirmųjų kartų ant tavo paveldo, skirto krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau paveldėti.

^{19,14} Įst 27,17

Liudytojai

¹⁵ *Vieno liudytojo nepakanka nuteisti žmogų už bet kokią nusikaltimą ar bet kokią skriaudą. Kad ir koks būtų nusižengimas, kaltinimas gali būti įrodytas tik dviejų ar trijų liudytojų liudijimu. ¹⁶ Jei nedoras liudytojas stoja prieš žmogų ir apkaltina jį neištikimybės įstatymui, ¹⁷ abi šalys turės pasirodyti prieš VIEŠPATĮ akivaizdoje kunigų ir teisėjų, turinčių tomis dienomis atsakomybę. ¹⁸ Teisėjai tada reikalą nuodugnai ištirs. Jei liudytojas yra neteisingas, melagingai liudijęs prieš savo artimą, ¹⁹ turite su juo taip pasielgti, kaip jis buvo norėjęs elgtis su artimu. Taip pašalinsi pikta iš jūsų. ²⁰ Kiti, apie tai išgirdę, bijos, ir toks nusikaltimas niekada daugiau nebebus daromas tarp jūsų. ²¹ Nerodysi jokio gailesčio: gyvybė už gyvybę, *dantis už dantį, ranka už ranką, koja už koją!

Drąsa mūšyje

20 Kai, eidamas į karo žygį prieš savo priešus, pamatysi žirgus ir vežimus, didesnę kariuomenę negu tavo, nebijok jų, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egipto žemės, yra su tavimi. ² Prieš prasidedant mūšiui kunigas išeis į priekį ir pasakys kariams kalbą. ³ Jis sakys: 'Klausykis, Izraeli! Šiandien jūs einate į mūšį su savo priešais. Nebūkite nusiminę! Nebijokite jų, nedrebėkite ir nepasiduokite siaubui, ⁴ nes pats VIEŠPATS, jūsų Dievas, žygiuoja su jumis į mūšį kovoti už jus prieš jūsų priešus ir suteikti jums pergalę'. ⁵ Tada apskaitininkai kreipsis į kareivius, sakydami: 'Ar yra kas nors, kas pasistatė naujus namus, bet dar nešventė įkurtuvių? Teeina jis namo, kad kartais nežūtų mūšyje, ir kitas nešvęstų jo įkurtuvių. ⁶ Ar yra

^{19,15} Sk 35,30; Įst 17,6; Mt 18,16; Jn 8,17; 2 Kor 13,1; 1 Tim 5, 19; Hbr 10,28

^{19,21} Iš 21,23-25; Kun 24,19-20; Mt 5,38

kas nors, kas įsiveisė vynuogyną, bet dar nesidžiaugė jo vaisiais? Teeina jis namo, kad kartais nežūtų mūšyje, ir kitas nesidžiaugtų jo vaisiais. ⁷ Ar yra kas nors, kas susižadėjo su moterimi, bet dar nėra jos vedęs? Teeina jis namo, kad kartais nežūtų mūšyje, ir kitas jos nevestų'. ⁸ Apskaitininkai, toliau kalbėdami kariams, sakys: 'Ar yra kas nors išsigandęs ir nusiminęs? Teeina jis namo, kad per jį brolių drąsa neišblėstų'. ⁹ Apskaitininkams baigus kalbėti kariams, kariuomenės didžiūnai ims vadovauti gretoms.

Priešų miestai

¹⁰ Prisiartinęs prie miesto jo pulti, pasiūlyk jam taikos sąlygas. ¹¹ Jeigu jis tavo taikos sąlygas priima ir pasiduo-da, visi jame esantys žmonės turės tau eiti lažą. ¹² O jeigu jis tau taikiai nepasiduo-da, bet kariauja, tu jį apgulsi. ¹³ VIEŠPAČIUI, tavo Dievui, atidavus jį tau į rankas, išžudysi jame visus vyrus kalaviju. ¹⁴ Tačiau kaip grobį gali pasiimti moteris, vaikus, galvijus bei visa kita, kas mieste, visą karo grobį, ir maitintis iš savo priešų paimto karo grobio, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tau davęs. ¹⁵ Taip elgsiesi su visais miestais, kurie labai toli nuo tavęs, su tais miestais, kurie nepriklauso arti esančioms tautoms. ¹⁶ Tačiau tų tautų miestuose, kuriuos VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą, nepaliksi gyvo nė vieno, kas kvėpuoja. ¹⁷ Sunaikinsi juos – hetitus ir amoritus, kanaaniečius ir perizus, hivus ir jebusiečius, kaip VIEŠPATS, tavo Dievas, yra tau įsakęs, ¹⁸ kad jie neišmokytų tavęs visų tų pasibjaurėtinų dalykų, kuriuos daro savo dievams, ir nenusidėtų mėtė VIEŠPAČIUI, savo Dievui.

¹⁹ Kai būsi apgulus miestą ilgą laiką, kariausi prieš jį, norėdamas paimti, nesunaikink jo medžių, pakeldamas prieš juos kirvį. Jų vaisius gali valgyti, bet neturi jų kirsti. Argi laukų me-

džiai yra žmonės, kad ir jie turėtų būti įtraukti į tavo apgulą? ²⁰ Tik medžius, kuriuos žinai nesant vaismedžių, gali naikinti ir kirsti su tavimi kariaujančio miesto apgulos pylimų statybai, kol miestas kris.

Atgaila už nežinomą žudiką

21 Jei žemėje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau paveldėti, būtų rastas užmuštas žmogus, gulintis atviraime lauke, ir nebūtų žinoma, kas jį užmušė, ² tavo seniūnai ir teisėjai nuėję išmatuos atstumą tarp miestų, esančių arti lavono. ³ Tada arčiausiai lavono esančio miesto seniūnai paims iš bandos telyčią, kuri dar nėra buvusi pajungta darbui ir jungo niekada netraukė. ⁴ To miesto seniūnai nuves telyčią į slėnį su nuolat tekančiu upeliu, prie vietos, kuri nėra suarta ar apsėta, ir ten, slėnyje, nusuks telyčiai sprandą. ⁵ Ateis kunigai, Levio sūnūs, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, juos išrinko jam tarnauti ir laiminti VIEŠPATIES vardu. Jų žodžiu bus išspręsti visi ginčai ir visi užpuoliai. ⁶ Tada visi arčiausiai lavono esančio miesto seniūnai, nusiplovę rankas virš telyčios, kuriai slėnyje buvo nusuktas sprandas, ⁷ pareikš: 'Mūsų rankos šio kraujo nepralijo nei mūsų akys tai matė'. ⁸ Atleisk, VIEŠPATIE, savo tautai Izraeliui, kurį atpirkai. Tenepasilieka nekalto kraujo kaltė Izraelyje, tavo tautoje! Ir kraujo kaltė bus jiems atleista. ⁹ Taip tu pašalinsi nekalto kraujo kaltę iš jūsų, nes darysi, kas teisu VIEŠPATIES akyse.

Vedybos su belaisve

¹⁰ Kai eisi kariauti su savo priešais, ir VIEŠPATS, tavo Dievas, atiduos juos tau į rankas, o tu paimsi juos į nelaisvę, ¹¹ tarkime, jog pamatysi tarp belaisvių gražią moterį, kurios geistum ir norėtum ją imti sau žmona. ¹² Parsivesi ją į namus, ji pasikirps plaukus, apsikarpys nagus ¹³ ir nusivilks belaisvės apdarą. Ji praleis

visą mėnesį tavo namuose, apraudodama savo tėvą ir motiną. Tada gali sueiti su ja ir būti jos vyru, o ji bus tavo žmona.

¹⁴Tačiau jeigu vėliau nebūsi ja patenkinatas, turėsi duoti jai laisvę. Už pinigus jos parduoti negalėsi. Neturi elgtis su ja kaip su verge, nes ją išnaudojai.

Pirmagimių teisės

¹⁵Jei vyras turėtų dvi žmonas, vieną mylimą ir kitą nemėgstamą, ir jos abi – mylimoji ir nemėgstamoji – pagimdytų jam sūnus, bet pirmagimis būtų nemėgstamosios sūnus, ¹⁶tą dieną, kai dalys savo nuosavybę sūnams, jis negalės laikyti savo pirmagimiu mylimosios žmonos sūnaus vietoj nemėgstamosios žmonos sūnaus, kuris yra pirmagimis. ¹⁷Jis turi pripažinti pirmagimiu sūnų tos, kurios nemėgsta, ir duoti jam dvigubą dalį visko, ką turi, nes jis yra pirmasis jo vyriškumo vaisius, ir pirmagimio teisė priklauso jam.

Nepataisomas sūnus

¹⁸Jei žmogus turėtų neklaužadą ir maištingą sūnų, neklaužadą ir maištingą sūnų, nepaklūstantį tėvo ir motinos balso, nepaklūstantį jiems, nors jie ir baustų jį, ¹⁹jo tėvas ir motina pačiups jį ir nuves pas miesto seniūnus prie tos vietovės vartų. ²⁰Jie pareikš miesto seniūnams: 'Šis mūsų sūnus yra neklaužada ir maištingas. Mūsų jis neklauso. Jis yra besotis ir girtuoklis'. ²¹Tada visi miesto vyrai užmuš jį akmenimis. Taip pašalinsi pikta iš jūsų; visas Izraelis, apie tai girdėdamas, bijos.

Nusikaltėlio kūnas

²²Jei žmogus bus padaręs nusikaltimą, vertą mirties bausmės, ir, bausmę įvykdžius, pakabinsi jo lavoną ant medžio, ²³kūnas neturi likti ant medžio visą naktį. Palaidosi jį tą pačią dieną, nes tas, *kuris kabo ant medžio, yra

Dievo prakeiktas. Tu neturi teršti žemės, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau paveldėti.

Įvairūs priesakai

22 *Pamatęs klaidžiojantį savo artimo jautį ar avį, nepraeik pro šalį; turi nuvesti juos atgal pas savo artimą. ²Jei tas artimas negyvena arti tavęs ar tu nežinai, kas yra gyvulio savininkas, parsivesi jį į namus. Jis bus pas tave, kol savininkas atsišauks; tada sugrąžinsi jam. ³Taip pat elgsiesi su artimo asilu; taip pat elgsiesi su artimo drabužiu; taip pat elgsiesi su kiekvienu kitu daiktu, kurį tavo artimas pamestų, o tu rastum. Negali praeiti pro šalį nepagelbėjęs.

⁴Matydamas parkritusį ant kelio savo artimo asilą ar jautį, nepraeisi pro šalį, bet turi jam padėti parkritusį pakelti ant kojų.

⁵Moteris nevilkės vyriško apdaro nei vyras rengsis moteriškais drabužiais, nes, kas taip daro, kelia pasibjaurėjamą VIEŠPAČIUI, tavo Dievui.

⁶Jei, einant keliu, pasitaikytų užtikti paukščio lizdą bet kur medyje ar ant žemės su jaunikliais ar kiaušiniiais, su tupinčia motina ant jauniklių ar kiaušinių, motinos drauge su jaunikliais nepaimsi. ⁷Leisk motinai nuskristi ir pasiimk tik jauniklius, idant tau gerai sektųsi ir ilgai gyventumei.

⁸Statydamas naujus namus, padirbsi savo stogui turėklus, idant neužsitrauktumei kraujo kaltės ant savo namų, jei kas nuo jo žemėn nupultų.

⁹*Neapsėsi savo vynuogyno dviem skirtingomis sėklomis. Jei taip darytum, visas jo derlius – sėkla, kurią pasėjai, ir vynuogyno derlius – negali būti naudojami.

¹⁰Nearsi poron įkinkytais jaučiu ir asilu.

22,1-4 15 23,4-5

22,9-11 Kun 19,19

^{21,23} Gal 3,13

¹¹Nesirengsi drabužiais, pasiūtais iš drauge suaustų vilnų ir linų.

¹²*Pasidarysi kutus keturiuose kampuose apsiausto, kuriuo apsisiauti.

Geras žmonos vardas

¹³Tarkime, vyras veda žmoną ir, suėjęs su ja, ima jos neapkęsti, ¹⁴prasi-
mano kaltinimų ir šmeiždamas sako:
‘Vedžiau šią moterį, bet, suėjęs su ja,
neradau įrodymo, kad ji būtų merge-
lė’. ¹⁵Tokiu atveju merginos tėvas ir
motina pateiks merginos mergystės
ženklus seniūnams miesto vartuose.

¹⁶Merginos tėvas pareikš seniūnams:
‘Aš daviau savo dukterį žmona šiam
vyrai, bet jis neapkenčia jos. ¹⁷Prasi-
manė net kaltinimų, sakydamas: ‘Ne-
radau įrodymo, kad tavo duktė būtų
mergelė’. Betgi štai mano dukters
mergystės ženklai’. Tada jiedu išskleis
drabužį miesto seniūnų akivaizdoje.

¹⁸To miesto seniūnai paims tą vyrą ir
nuplaks. ¹⁹Be to, jie nubaus jį šimto si-
dabrinių šekelių bauda ir atiduos juos
merginos tėvui, nes vyras apšmeižė
mergelę Izraelyje. O ji pasiliks jo žmo-
na; jis niekada neturės teisės su ja iš-
siskirti.

²⁰Tačiau jei šis kaltinimas yra tie-
sa, jei buvo rasta, kad mergina nebuvo
mergelė, ²¹mergina bus atvesta prie jos
tėvo namų durų, ir miesto vyrai užmuš
ją akmenimis, nes ji padarė gėdingą
dalyką Izraelyje, sanguliaudama savo
tėvo namuose. Taip tu pašalinsi pikta
iš jūsų.

Svetimavimas ir sangulivimas

²²Jei vyras pagautas gulintis su kito
žmona, jiedu abu – vyras ir moteris, su
kuria jis sugulė – turi mirtį. Taip paša-
linsi pikta iš Izraelio.

²³Jei mieste vyras užklumpa mergi-
ną, kuri yra susižadėjusi, ir sueina su

ja, ²⁴išvesi juodu abu už miesto vartų
ir užmuši akmenimis: merginą už tai,
kad mieste nesišaukė pagalbos, o vyrą
už tai, kad išprievartavo savo artimo
žmoną. Taip pašalinsi pikta iš jūsų.

²⁵Bet jei laukuose vyras užklumpa
merginą, kuri yra susižadėjusi, užpuo-
la ir sugula su ja, tik su ja sugulęs vyras
turi mirtį, ²⁶o merginai nieko nedary-
si. Mergina neužsitraukė mirties baus-
mės, nes tai panašu į atvejį, kai žmogus
užpuola ir nužudo artimą. ²⁷Kadangi
užklupo ją laukuose, susižadėjusioji
mergina šaukėsi pagalbos, bet nebuvo
kas ją išgelbėtų.

²⁸*Jei vyras užklumpa merginą,
kuri nėra susižadėjusi, užpuola bei
sugula su ja, ir jiedu pagaunami, ²⁹su
ja sugulęs vyras duos merginos tėvui
penkiasdešimt sidabrinių šekelių, o
ji taps jo žmona. Kadangi išprievarta-
vo, jis niekada neturės teisės su ja iš-
siskirti.

23 *Joks vyras neves savo tėvo
žmonos, neišniekins savo
tėvo lovos.

Dalyvavimas bendrijos pamaldose

²Nė vienas, kurio sėklidės sutraišky-
tos ar varpa nupjauta, nebus priimtas
į VIEŠPATIES sueigą.

³*Gimusieji iš neteisėto lytinio san-
tykiavimo nebus priimti į VIEŠPATIES
sueigą. Net iki dešimtos kartos nė
vienas jų palikuonių nebus priimtas į
VIEŠPATIES sueigą.

⁴Joks amonitas ar moabitas nebus
priimtas į VIEŠPATIES sueigą. Net iki
dešimtos kartos nė vienas jų palikuo-
nių nebus priimtas į VIEŠPATIES sueigą
⁵dėl to, kad nepasitiko jūsų su duona
ir vandeniu kelionėje iš Egipto, ir dėl
to, kad *samdė prieš tave Beoro sūnų

22,28-29 Įš 22,16-17

23,1 Kun 18,8; 20,11; Įst 27,20

23,3-5 Neh 13,1-2

23,5 Sk 22,1-6

Bileamą iš Peoro Mesopotamijoje tavo prakeikti, ⁶bet VIEŠPATS, tavo Dievas, atsisakė Bileamo klausyti; VIEŠPATS, tavo Dievas, *pavertė tą prakeikimą palaiminimu, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, mylėjo tave. ⁷Niekada nesirūpinai jų geroje ar labu, kol tik būsi gyvas.

⁸Nesibjaurėsi edomitais, nes jie tavo giminės. Nesibjaurėsi egiptiečiais, nes buvai ateivis jų žemėje. ⁹Jiems gimę trečios kartos vaikai gali būti priimti į VIEŠPATIES sueigą.

Švara stovykloje

¹⁰Kai žygyje prieš savo priešus įsirengi stovyklą, susilaikyk nuo visko, kas nepadoru. ¹¹Jei kas nors iš jūsų taps nėsvarus nakčia dėl sėklos išsiliejimo, jis turi išeiti iš stovyklos. ¹²Artėjant vakarui, jis apsiplaus vandeniu ir, saulei leidžiantis, gali pareiti į stovyklą.

¹³Už stovyklos turėsi nurodytą vietą, kur galėsi eiti laukan. ¹⁴Prie savo aprangos turėsi ir kastuvėlį. Nusiengvinęs už stovyklos, iškasi duobę ir pridengsi savo išmatas. ¹⁵Kadangi VIEŠPATS, tavo Dievas, vaikščioja tavo stovykloje, gelbėdamas tave ir įduodamas tau priešus, tavo stovykla turi būti šventa. Tenemato jis nieko nepadoraus tarp jūsų ir tenenusigręžia nuo tavęs.

Įvairūs priesakai

¹⁶Vergo, išsigelbėjusio pas tave nuo savininko, neatiduosi jo savininkui. ¹⁷Jis gyvens su tavimi bet kurioje vietoje, kurią išsirinks tarp jūsų kuriame nors mieste, kur tik jam patiks. Tu neturi jo skriausti.

¹⁸*Jokia Izraelio duktė nebus šventyklos kekšė; joks Izraelio sūnus nebus šventyklos kekšininkas. ¹⁹Neneši kekšės užmokesčio ar kekšininko atlygio į VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus kaip

aukos už įžadą, nes jiedu abu pasibjaurėtini VIEŠPAČIUI, tavo Dievui.

²⁰*Neimsi palūkanų už paskolas savo tautiečiui, palūkanų už pinigų, palūkanų už maistą ar už bet ką kita, kas paskolina. ²¹Gali reikalauti palūkanų už paskolas iš svetimtaučio, bet už paskolas savo tautiečiui neturi reikalauti palūkanų, idant VIEŠPATS, tavo Dievas, laimintų visus tavo siekius krašte, kurio paveldėti ateini.

²²*Kai padarai įžadą VIEŠPAČIUI, savo Dievui, nedelsk jį įvykdyti, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, tikrai iš tavęs jo pareikalaus, ir tu užsitrauksi kaltę. ²³Bet, susilaikydamas nuo įžadų, kaltės neužsitrauksi. ²⁴Kas išėjo iš tavo lūpų, turi ištikimai padaryti, kaip laisvai esi savo lūpomis pažadėjęs VIEŠPAČIUI, savo Dievui. ²⁵Kai įžengsi į kaimyno vynuogyną, gali valgyti vynuogių iki soties, bet į savo indą nieko nesidėsi. ²⁶Kai įeini į savo kaimyno nepjautų javų lauką, *gali ranka skintis varpų, bet pjautuvu savo kaimyno javų nesipjausi.

Skyrybos

24 Tarkime, vyras paima žmoną ir sueina su ja. Bet ji nesusilaukia malonės jo akyse, nes jis atskleidžia kokį nors nepadorumą, *parašo skyrybų raštą, paduoda jai į rankas ir išsiunčia iš savo namų. ²O ji, palikusi jo namus, tampa kito vyro žmona. ³Tarkime, ir antrasis vyras jos nepakenčia, parašo skyrybų raštą ir išsiunčia iš savo namų, arba antrasis ją vedęs vyras miršta. ⁴Pirmasis vyras, kuris buvo ją išsiuntęs, negali jos vėl imti sau žmona po to, kai ji yra buvusi netinkama, nes tai būtų pasibjaurėtina VIEŠPAČIUI, ir tu užtrauktumei kaltę kraštui, kurį

^{23,20-21} Iš 22,25; Kun 25,36-37; Įst 15,7-11

^{23,22} Sk 30,1-16; Mt 5,33

^{23,26} Mk 2,23

^{24,1} Mt 5,31; 19,7; Mk 10,4

^{23,6} Sk 23,7-24,9

^{23,18} Kun 19,29

VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip nuosavybę.

⁵ Kol vyras neseniai vedęs, nei jis į kariuomenę eis, nei jam bus pavestos kokios pareigos. Atleistas vieneriems metams, jis liks namie ir džiugins žmoną, kurią yra vedęs.

Įvairūs priesakai

⁶ Niekas neturi imti užstatu rankinių girnų ar viršutinės girnapusės, nes tai būtų gyvybės ėmimas užstatu.

⁷ * Jei rastųsi žmogus, kuris pagrobė kitą izraelitą, padarydamas vergu ar parduodamas izraelitą, pagrobėjas turi mirti. Taip pašalinsi pikta iš jūsų tarpo.

⁸ * Raupų ligos atvejais labai rūpestingai daryk visa, ką nurodys kunigai iš Levio giminės. Darykite taip, kaip aš jiems esu įsakęs. ⁹ * Atsimink, ką VIEŠPATS, tavo Dievas, padarė Mirjamai kelionėje, kai išėjote iš Egipto.

¹⁰ * Kai duodi savo artimui bet kokią paskolą, neisi į jo namus paimti užstato.

¹¹ Lauke palauksi, kol žmogus, kuriam duodi paskolą, išneš tau užstatą.

¹² O jei tas žmogus nuskurdęs, nemiegosi su jo apdaru, duotu tau užstatu.

¹³ Turi sugrąžinti jam užstatą saulei leidžiantis, kad tavo artimas, galėdamas miegoti su savo apdaru, laimintų tave. Tai bus tavo geras darbas VIEŠPATIES, tavo Dievo, akivaizdoje.

¹⁴ * Nesulaikysi nuskurdusiam ir neturtingam darbininkui algos, ar jis būtų kitas izraelitas, ar ateivis, gyvenantis krašte vienoje iš tavo gyvenviečių. ¹⁵ Mokėsi jam algą prieš saulėlydį, nes jis nuskurdęs ir jo pragyvenimas nuo jos priklauso. Antraip jis šauksis VIEŠPATIES prieš tave, ir tu užsitrauktum kaltę.

¹⁶ * Tėvai nebus baudžiami mirtimi už savo vaikus nei vaikai bus baudžiami už tėvus. Tik už savo paties nusi Kaltimą žmogus gali būti nubaustas mirtimi.

¹⁷ * Nepažeisi ateivio ar našlaičio teisių; neimsi iš našlės drabužio užstatu.

¹⁸ Atsimink, kad buvai vergas Egipte, ir VIEŠPATS, tavo Dievas, iš ten tave atpirko. Todėl aš ir įsakau tau tai daryti.

¹⁹ * Kai, įjaudamas įvys savo lauke, užmiršti pėdą lauke, negrįši jo paimti. Jis bus ateiviui, našlaičiui ir našlei, idant VIEŠPATS, tavo Dievas, laimintų visus tavo siekius. ²⁰ Kai nupurtai alyvmedžius, neisi antrą kart per jų šakas. Tai bus ateiviui, našlaičiui ir našlei.

²¹ Kai nurenki vynuoges savo vynuogyne, nerinksi, kas yra likę. Tai bus ateiviui, našlaičiui ir našlei. ²² Atsimink, kad buvai ateivis Egipto žemėje; todėl aš įsakau tau tai daryti.

25 Tarkime, du vyrai susigin- čija ir eina į teismą. Teisėjai padaro nuosprendį, pareikšdami vieną esant teisų, o kitą kaltą. ² Jei kaltasis yra užsitarnavęs būti nuplaktas, teisėjas palieps jį paguldyti ir nuplakti teismo akivaizdoje, kertant tiek kirčių, kiek jis užsitarnavo. ³ * Keturiadesimt kirčių galima jam duoti, bet ne daugiau; antraip, davus daugiau kirčių, tavo artimas bus pažemintas tavo akyse.

⁴ * Jaučiui, kuliančiam įvys, antsnukio neuždėsi.

Svainio vedybos

⁵ * Kai broliai gyvena drauge ir vienas jų miršta, nepalikdamas sūnaus,

^{24,7} Iš 21,16

^{24,8} Kun 13,1–14,54

^{24,9} Sk 12,10

^{24,10–13} Iš 22,26–27

^{24,14–15} Kun 19,13

^{24,16} 2 Kar 14,6; 2 Met 25,4; Ez 18,20

^{24,17–18} Iš 23,9; Kun 19,33–34; Įst 27,19

^{24,19–21} Kun 19,9–10; 23,22

^{25,3} 2 Kor 11,24

^{25,4} 1 Kor 9,9; 1 Tim 5,18

^{25,5–6} Mt 22,24; Mk 12,19; Lk 20,28

mirusiojo žmona neištekės šalia šeimos už svetimo vyro. Jos vyro brolis su eis su ja; jis paims ją sau žmona ir atliks jai svainio pareigą. ⁶O pirmagimis, kurį ji pagimdys, paveldės mirusiojo brolio vardą, kad jo vardas nebūtų ištrintas iš Izraelio. ⁷*Tačiau jei tas vyras nenorės vesti savo brolio našlės, jo brolio našlė ateis pas seniūnus vartuose ir tars: 'Mano vyro brolis atsisako įamžinti savo brolio vardą Izraelyje. Jis neatlieka man svainio pareigos'. ⁸Tada miesto seniūnai pasišauks jį ir įspės. Jei jis užsispiria, sakydamas: 'Nenoriu jos vesti', ⁹jo brolio žmona prieis prie jo seniūnų akivaizdoje, numaus jam nuo kojos sandalą ir, spjovusi jam į veidą, tars: 'Šitaip elgiamasi su vyru, kuris nestato savo broliui namų'. ¹⁰Visur Izraelyje jo šeima bus žinoma kaip 'namai to, kuriam buvo numautas sandalas'.

Įvairūs priesakai

¹¹Jei susimuštų du vyrai ir vieno jų žmona įsikištų gelbėti savo vyro nuo priešininko rankos, ištiesdama ranką ir griebdama jam už gėdos, ¹²nukirsi jai ranką. Nerodyk jokio gailėsčio.

¹³*Nelaikysi savo maiše dviejų skirtingų svarsčių – didesnių ir mažesnių.

¹⁴Nelaikysi savo namuose dviejų skirtingų saikų – didesnių ir mažesnių.

¹⁵Turėsi tik pilną ir teisingą svarstį, turėsi tik pilną ir teisingą saiką, kad ilgai gyventumei žemėje, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda. ¹⁶Tais, kurie tokius dalykus daro, nesąžiningai elgdamiesi, bjaurisi VIEŠPATS, tavo Dievas.

¹⁷*Atsimink, ką tau darė Amalekas, kai keliavai iš Egipto, ¹⁸kaip jis užpuldinėjo tave pakeliui, kai buvai išalkęs, ir, nebijodamas Dievo, žudė visus atsilikusius. ¹⁹Todėl, kai VIEŠPATS, tavo Die-

vas, bus davęs tau poilsį nuo visų tavo priešų visame krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą, ištrinsi Amaleko atminimą po dangumi. Neužmiršk!

Padėka už pjūtį

26 Kai būsi įžengęs į kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, duoda tau kaip paveldą, ir užėmęs įsikursi jame, ²*paimsi pirmienas iš įvairių žemės vaisių, nuimtų pjūties metu iš krašto, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, ir, sudėjęs juos į pintinę, eisi į vietą, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, išrinks savo vardui kaip buveinę, ³nu-eisi pas kunigą, turintį valdžią tomis dienomis, ir tarsi jam: 'Šiandien aš pareiškiu VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kad įžengiau į kraštą, kurį VIEŠPATS mūsų protėviams prisiėkė duoti mums'.

⁴Kunigui paėmus iš tavo rankos pintinę ir padėjęs ją priešais VIEŠPATIES, tavo Dievo, aukurą, ⁵tu pareikši VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje: 'Mano protėvis buvo klajoklis aramėjas, kuris nuėjo į Egiptą su maža šeimyna, gyveno ten kaip ateivis ir išaugo į didžią tautą, stiprią ir gausingą. ⁶Egiptiečiai elgėsi su mumis žiauriai ir engė mus, užkraudami mums eiti sunkų lažą. ⁷Mes šaukėmės VIEŠPATIES, savo protėvių Dievo; VIEŠPATS išgirdo mūsų balsą ir pažvelgė į mūsų kančią, vargus ir priespaudą. ⁸VIEŠPATS išvedė mus iš Egipto galingu kumščiu ir pakelta ranka, siaubą keliančia galybe, ženklais ir nuostabiais darbais. ⁹Jis įvedė mus į šią vietą ir davė mums šį kraštą – kraštą, tekančią pienu ir medumi. ¹⁰Todėl dabar aukoju pirmienas dirvų, kurias tu, VIEŠPATIE, esi man davęs'. Paliksi pintinę VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje ir sukniubsi prieš VIEŠPATĮ, savo Dievą. ¹¹Tada džiaugsiesi, drauge su levitu ir ateiviu,

25,7-10 Rūt 4,7-8

25,13-16 Kun 19,35-36

25,17-19 Iš 17,8-14; 1 Sam 15,2-9

26,2 Iš 23,19

gyvenančiu su tavimi, visu geru, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, yra davęs tau ir tavo namams.

Malda atnašaujant dešimtinę

¹²*Kai trečiaisiais metais, kurie yra dešimtinės metai, būsi visiškai atidėjęs į šalį visą savo derliaus dešimtinę ir atidavęs ją levitui, ateiviui, našlaičiui ir našlei, kad jie galėtų pavalgyti iki soties tavo gyvenvietėse, ¹³tarsi VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje: 'Paėmiau iš namų, kas šventa, ir atidaviau levitui, ateiviui, našlaičiui ir našlei pagal visą įsakymą, kurį esi man davęs. Nė vieno tavo įsakymų nei peržengiau, nei užmiršau: ¹⁴nevalgiau nieko iš dešimtinės liūdėdamas; nepaėmiau jos iš namų, būdamas nešvarus; nepaaukojau nieko iš jos mirusiesiems. Klausiau VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, vykdydamas visa, ką esi man įsakęs. ¹⁵Pažvelk žemyn iš savo šventosios buveinės, iš dangaus, ir palaimink savo tautą Izraelį bei žemę, kurią esi mums davęs, kaip prisiekei mūsų protėviams, – kraštą, tekantį pienu ir medumi'.

Sandora

¹⁶VIEŠPATS, tavo Dievas, įsako tau šią dieną vykdyti šiuos įstatus ir įsakus, ištikimai vykdyti visa širdimi ir visa siela. ¹⁷Šiandien tu patvirtinai, kad VIEŠPATS yra tavo Dievas, kad eisi jo keliais, laikysiesi jo įstatų, įsakymų bei įsakų ir klausysi jo balso. ¹⁸Šiandien ir VIEŠPATS patvirtino, kaip yra tau pažadėjęs, kad tu esi jo branginama *tauta, kuri laikysis visų jo įsakymų, ¹⁹kad viršum visų savo sukurtų tautų jis išaukštins tave gyriumi, garsu bei garbe ir kad tu būsi šventa tauta VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kaip jis yra tau pažadėjęs“.

Apeigos

27 Tada Mozė drauge su Izraelio se-
niūnais įsakė žmonėms, tarmas: „Laikykites visų įsakymų, kuriuos šiandien jums duodu. ²*Tą dieną, kai būsite perėję per Jordaną į kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, sustatysi didelius akmenis, aptinkuosi juos ³ir užrašysi ant jų visus šio Įstatymo žodžius. Kai būsite perėję, kad įžengtumėte į kraštą, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda, kraštą, tekantį pienu ir medumi, kaip VIEŠPATS, tavo protėvių Dievas, tau pažadėjo, ⁴– taigi, kai būsite perėję per Jordaną, sustatysite tuos akmenis, kaip šiandien jums įsakau, ant Ebalo kalno ir aptinkuosi juos. ⁵*Ten pastatysi ir aukurą VIEŠPAČIUI, savo Dievui, aukurą iš akmenų. Netašyk jų geležiniu įrankiu. ⁶Iš netašytų akmenų turį pastatyti VIEŠPATIES, savo Dievo, aukurą. Tada atnašauk ant jo deginamąsias aukas VIEŠPAČIUI, savo Dievui, ⁷aukok bendravimo aukas ir valgyk jas ten, džiaugdamasis VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje. ⁸O visus šio Įstatymo žodžius labai aiškiai parašysi ant anų akmenų“.

⁹Mozė drauge su levitais kunigais kalbėjo visam Izraeliui, tarmas: „Tylėk ir klausykis, Izraeli! Šią dieną tapai VIEŠPATIES, savo Dievo, tauta. ¹⁰Todėl klausyk VIEŠPATIES, savo Dievo, balso ir laikykis jo įsakymų ir įstatų, kuriuos tau šiandien duodu“.

¹¹Tą pačią dieną Mozė davė žmonėms šį įsakymą: ¹²„Kai būsite perėję per Jordaną, šios giminės – Simeonas, Levis, Judas, Isacharas, Juozapas ir Benjaminas – *stos ant Garizimo kalno ištarti tautai palaiminimo. ¹³O praeikimui ištarti stos ant Ebalo kalno šios giminės: Rubenas, Gadas, Ašeras, Zabulonai, Danas ir Naftalis.“

^{27,2-8} Joz 8,30-32

^{27,5-6} Iš 20,25

^{27,12} Jst 11,29; Joz 8,33-35

^{26,12} Jst 14,28-29

^{26,18} Iš 19,5; Jst 4,20; 7,6; 14,2; Tit 2,14; 1 Pt 2,9

Dvylika praeikimų

¹⁴ Tada levitai garsiai paskelbs visiems izraelitams:

¹⁵ 'Praeiktas žmogus, kuris meistro rankų darbu *daro stabą ar lieją atvaizdą, pasibjaurėtiną VIEŠPAČIUI, ir slapta jį stato!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

¹⁶ 'Praeiktas, kas *užgauna savo tėvą ir motiną!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

¹⁷ 'Praeiktas, kas *perkelia savo kaimyno ežiaženklį!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

¹⁸ 'Praeiktas, kas *suklaidina aklą žmogų kelyje!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

¹⁹ 'Praeiktas, kas *pažeidžia ateivio, našlaičio ir našlės teises!' O visi atsakys: 'Amen!'

²⁰ 'Praeiktas, kas *sugula su savo tėvo žmona, nes jis nukelia savo tėvo antklodę!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

²¹ 'Praeiktas, kas *sueina su bet koku gyvuliu!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

²² 'Praeiktas, kas *sugula su savo seserimi, savo tėvo dukterimi ar savo motinos dukterimi!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

²³ 'Praeiktas, kas *sugula su savo uošve!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

²⁴ 'Praeiktas, kas slapta užmuša savo artimą!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

²⁵ 'Praeiktas, kas apsiima už kyšį pralieti nekalną kraują!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

²⁶ 'Praeiktas, kas *nesilaikys šio Įstatymo žodžių ir nevykdys!' O visi žmonės atsakys: 'Amen!'

Palaiminimai

28 *Bet jei ištikimai klausysi VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, uoliai vykdydamas visus jo įsakymus, kuriuos šiandien tau duodu, VIEŠPATS, tavo Dievas, išaukštins tave virš visų žemės tautų. ² Jei klausysi VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, tave pasieks ir užlies visi šie palaiminimai:

³ Palaimintas būsi mieste, palaimintas būsi kaime!

⁴ Palaimintas bus tavo įsčių, tavo žemės ir tavo gyvulių vaisius, bandos ir kaimenės prieauglis.

⁵ Palaiminta bus tavo pintinė ir tavo duoninė!

⁶ Palaimintas būsi pareidamas, palaimintas būsi išeidamas!

Pergalė ir gerovė

⁷ Priešus, puolančius tave, VIEŠPATS su-triuškins tavo akyse. Tave jie puls vienu keliu, bet nuo tavęs bėgs septyniais keliais. ⁸ VIEŠPATS įsakys palaimai būti su tavimi tavo klėtyse ir visur, kur tik ką imsiesi daryti; jis laimins tave krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, tau duoda. ⁹ VIEŠPATS padarys tave savo šventa tauta, kaip yra tau prisiekęs, jei laikysiesi VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymų ir eisi jo keliais. ¹⁰ Matys visos žemės tautos, kad esi vadinamas VIEŠPATIES vardu, ir bijos tavęs. ¹¹ VIEŠPATS aprūpins tave gausia gerove, įsčių vaisiumi, gyvulių prieaugliu ir žemės derliumi krašte, kurį VIEŠPATS tavo protėviams prisiekė tau duoti. ¹² VIEŠPATS atidarys tau savo turtingą išdą, dangų, kad laiku parūpintų lietaus tavo kraštui, ir laimins visus tavo rankų darbus. Tu skolinsi daugeliui tautų, bet pats

^{27,15} Iš 20,4; 34,17; Kun 19,4; 26,1; Įst 4,15-18; 5,8

^{27,16} Iš 20,12; Įst 5,16

^{27,17} Įst 19,14

^{27,18} Kun 19,14

^{27,19} Iš 22,21; 23,9; Kun 19,33-34; Įst 24,17-18

^{27,20} Kun 18,8; 20,11; Įst 23,1

^{27,21} Iš 22,19; Kun 18,23; 20,15

^{27,22} Kun 18,9; 20,17

^{27,23} Kun 18,17; 20,14

^{27,26} Gal 3,10

^{28,1-14} Įst 11,13-17

nesiskolinysi. ¹³ VIEŠPATS padarys tave galva, o ne uodega, tu visuomet būsi viršuje ir niekada apačioje, jei tik klausysi ir ištikimai laikysiesi VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymų, kuriuos tau šandien duodu. ¹⁴ Nenukrypk nei į dešinę, nei į kairę nė nuo vieno įsakymų, kuriuos jums šandien duodu, apie kitus dievus ir tarnavimą jiems.

Prakeikimai

¹⁵ Bet jei neklausysi VIEŠPATIES, savo Dievo, balso ir ištikimai nevykdysi visų jo įsakymų ir įstatų, kuriuos tau šandien duodu, tave pasieks ir užlies visi šie prakeikimai:

¹⁶ Prakeiktas būsi mieste, prakeiktas būsi kaime!

¹⁷ Prakeikta bus tavo pintinė ir tavo duoninė!

¹⁸ Prakeiktas bus tavo įščius, tavo žemės derlius ir tavo gyvulių vaisius, bandos ir kaimenės prieauglis.

¹⁹ Prakeiktas būsi pareidamas, prakeiktas būsi išeidamas!

Liga ir pralaimėjimas

²⁰ Jei tik bandysi tai daryti, VIEŠPATS taip užleis tave nelaimėmis, sąmyšiais ir nesėkmėmis, kad būsi veikiai sunaikintas už savo nedorus darbus, nes palikai mane. ²¹ VIEŠPATS spaus tave maru, kolei nepadarys tau galo krašte, kurio paveldėti įžengi. ²² VIEŠPATS ištiks tave džiova, karštligė, uždegimu, kaitra ir sausra, kūlėmis ir miltligė; sekios tai tave įkandin, kolei nežūsi. ²³ Dangaus skliautas virš tavo galvos bus varis, o žemė po kojomis – geležis. ²⁴ VIEŠPATS permains tavo krašto lietu į dulkes, tik smiltys tekris ant tavęs iš dangaus skliauto, kolei nebūsi sunaikintas.

²⁵ VIEŠPATS privers tave bėgti nuo savo priešų; išžygiuosi prieš juos vienu keliu, bet bėgsi nuo jų septyniais keliais. Tapsi pasibaisėjimu visoms žemės karalystėms. ²⁶ Jūsų lavonai bus maistas padangių paukščiams ir žė-

mės žvėrimis. Nebus kas juos nubaidytų. ²⁷ VIEŠPATS ištiks tave Egipto pūliniais, augliais, dedervine ir niežais, nuo kurių neišsigydysi. ²⁸ VIEŠPATS ištiks tave beprotybe, aklumu ir išgąščiu. ²⁹ Net vidudienį eisi apgrai bomis kaip aklas tamsoje, bet kelio nerasi. Nuolat būsi engiamas ir plėšiamas, nebus kam tau pagelbėti. ³⁰ Jei susižadėsi su moterimi, kitas vyras su ja suguls; jei pasistatysi namus, juose negyvensi; jei įsiveisi vynuogyną, jo vaisiais nesidžiaugsi. ³¹ Tavo jautis tau matant bus papjautas, bet tu jo nevalgysi; tavo asilas tau matant bus pavogtas, bet nebus tau sugrąžintas; tavo avys bus atiduotos tavo priešams, ir nebus kas tau pagelbėtų. ³² Tavo sūnūs ir dukterys tau matant bus atiduodami svetimai tautai; pražiūrėsi akis visą dieną jų ieškodamas, bet būsi bejėgis ką nors padaryti. ³³ Tavo žemės ir viso tavo triūso derlių valgys tauta, kurios nepažįsti; būsi engiamas ir slegiamas be perstojo, ³⁴ kolei reginiai tavo akyse išves tave iš proto. ³⁵ VIEŠPATS ištiks tave kėliuose ir šlaunyse, nuo kojų padų ligi viršugalvio, piktybiniais pūliniais, nuo kurių negalėsi būti išgydytas.

Tremtis

³⁶ VIEŠPATS išvays tave ir karalių, kurį sau pasiskirsi, pas tautą, kurios nei tu, nei tavo protėviai nepažinojote; tenai tarnausi svetimiems dievams, padarytiems iš medžio ir akmens. ³⁷ Tapsi siaubo reginiu, patarle ir priežodžiu visoms tautoms, pas kurias tave VIEŠPATS nuves.

Bevaisis triūsas

³⁸ Nors daug sėklos nunėsi į savo lauką, derliaus mažai tenuimsi, nes skėriai jį suris. ³⁹ Nors įsiveisi vynuogynus ir juos įdirbsi, vynuogių nenurinksi ir vyno negersi, nes kirmėlės jas nuės. ⁴⁰ Nors turėsi alyvmedžių visoje savo žemėje, aliejumi neišsitempsi, nes tavo alyvos

nu kris neprinokusios. ⁴¹ Nors pagimdy-
si sūnų ir dukterų, su tavimi jie nepa-
siliks, nes turės išeiti į nelaisvę. ⁴² Visi
tavo medžiai ir tavo žemės derlius bus
vabzdžių grobis. ⁴³ Ateivis, gyvenantis
su tavimi, kils vis aukščiau ir aukščiau
už tave, o tu tuo tarpu slinksi vis žemiau
ir žemiau. ⁴⁴ Jis tau skolins, o tu jam ne-
skolinsi; jis bus galva, o tu – uodega.

⁴⁵ Visi šie prakeikimai ištiks tave,
vydamiesi įkandin ir priblokšdami,
kolei būsi sunaikintas, nes neklausėi
VIEŠPATIES, savo Dievo, balso ir nesilai-
kei įsakymų bei įstatų, kuriuos jis tau
yra davęs. ⁴⁶ Amžinai jie bus ženklas
ir stebinantis reiškinys tau ir tavo pa-
liukonims.

⁴⁷ Kadangi nenorėjai tarnauti
VIEŠPAČIUI, savo Dievui, su džiaugsmu
ir dėkinga širdimi už visokeriopą per-
teklių, ⁴⁸ tarnausi alkanas ir ištroškęs,
nuogas ir nieko neturintis, savo prie-
šams, kuriuos VIEŠPATS tau siųs. Ant
sprando tau dės jis geležinį jungą, ko-
lei sunaikins tave.

Būsimas karas ir tremtis

⁴⁹ VIEŠPATS atves prieš tave tautą iš toli,
nuo žemės pakraščių, skrendančią kaip
erelis, tautą, kurios kalbos tu nesupran-
ti, ⁵⁰ žiaurią tautą, nerodančią pagarbos
senam ar gailesčio jaunam. ⁵¹ Ji ris tavo
galvijų prieauglį ir tavo žemės derlių,
kolei nebūsi sunaikintas, nepalikdama
tau nei grūdų, nei vyno, nei aliejaus,
nei prieauglio tavo bandoje ar kaime-
nėje, kolei nepražudys tavęs. ⁵² Ji ap-
guls tave visuose tavo miestuose, kolei
aukštieji įtvirtinimo mūrai, kuriais pa-
sitiki, bus išgriauti visame tavo krašte.
Ji apguls tave visuose tavo miestuose
visame krašte, kurį VIEŠPATS, tavo Die-
vas, yra tau davęs. ⁵³ Beviltiškai skurs-
damas dėl priešo apgulos, valgysi savo
įščių vaisių – kūną savo sūnų ir duk-
terų, kuriuos VIEŠPATS, tavo Dievas,
yra tau davęs. ⁵⁴ Net švelniausias ir le-
piausias iš jūsų vyrų pavydės savo pa-

ties broliui, mylimai žmonai ir kitiems
vaikams ⁵⁵ bet kokio gabalo savo vaikų
mėsos, kurią pats valgys, kai nebus likę
nieko kito, beviltiškai skurstant visiems
tavo miestams dėl priešo apgulos. ⁵⁶ Net
švelniausia ir lepiausia iš jūsų moterų,
tokia švelni ir tokia lepi, kad nėra pra-
tusi kojos padu paliesti žemę, pavydės
savo mylimam vyrui, sūnui bei dukte-
riai ⁵⁷ net nuovalų, kurios išeina gim-
dant, ir pagimdyto kūdikio, nes *pati
juos valgys slapta, kai nebus likę nieko
kito, beviltiškai skurstant visiems tavo
miestams dėl priešo apgulos.

⁵⁸ Jei nesilaikysi ištikimais visų šio
Įstatymo žodžių, užrašytų šioje kny-
goje, jei pagarbiai nebijosi šlovingo ir
nuostabaus VIEŠPATIES, savo Dievo,
vardo, ⁵⁹ VIEŠPATS ištiks ir tave, ir tavo
palikuonis sunkiomis ir ilgalaikėmis
rykštėmis, skaudžiomis ir ilgalaikėmis
ligomis. ⁶⁰ Jis ištiks tave visomis Egipt-
to ligomis, kurių tu taip bijojai, ir jos
tavęs nepaleis. ⁶¹ Ir įvairiomis kitomis
ligomis bei rykštėmis, nors jos nėra
minimos šioje knygoje, VIEŠPATS ištiks
tave, kolei nebūsi sunaikintas. ⁶² Bus
jūsų palikta nedaug, nors kadaise bu-
vote tokie gausūs kaip žvaigždės dan-
guje, nes neklausėi VIEŠPATIES, savo
Dievo, balso. ⁶³ Kaip VIEŠPATS kadai-
se džiaugėsi, darydamas jums gera ir
daugindamas jus, taip dabar jis džiaug-
sis, siųsdamas jums pražūtį ir naikin-
damas jus. Jūs būsite išrauti iš žemės,
kurią dabar eini paveldėti.

⁶⁴ VIEŠPATS išblaškys tave tauto-
se nuo vieno žemės galo ligi kito; te-
nai tarnausi svetimiems dievams iš
akmens ir medžio, kurių nei tu, nei
tavo protėviai nepažinojote. ⁶⁵ Tačiau
net tose tautose nerasi ramybės; ne-
bus tenai vietos tavo kojų padams.
Tenai VIEŠPATS duos tau sugrubusią
širdį, pražiūrėtą akis ir vilties neteku-
są dvasią. ⁶⁶ Tavo gyvastį nuolat slėgs

nežinia, patirsi baimę naktį ir dieną, nebūdamas tikras, kad išliksi. ⁶⁷ Ryto metą sakysi: 'Ak, kad jau būtų vakaras!', o vakare sakysi: 'Ak, kad jau būtų rytas!' iš baimės, kurią jaus tavo širdis, ir dėl to, ką matys tavo akys. ⁶⁸ VIEŠPATS pasiūš tave laivais atgal į Egiptą keliu, apie kurį tau sakiau, jog niekada jo nebematysi. Tenai norėsite parsiduoti savo priešams vergais ir vergėmis, bet nebus kas pirkčių".

⁶⁹ Štai žodžiai Sandoros, kurią VIEŠPATS įsakė Mozei sudaryti su izraelitais Moabo krašte, pridėti prie Sandoros, kurią buvo sudaręs su jais prie Horebo.

Dievo gerumas

29 Mozė sušaukė visą Izraelį ir tarė: „Jūs matėte visa, ką VIEŠPATS padarė jūsų akyse Egipto žemėje farao-nui, visiems jo dvariškiams ir visam jo kraštui, ² didžiulius bandymus, kuriuos savo akimis matėte, ir anuos nuostabius ženklus bei nepaprastus darbus. ³ Tačiau iki pat šios dienos VIEŠPATS jums dar nėra davęs širdies įsiminti, akių matyti, ausų girdėti.

⁴ Keturiasdešimt metų vedžiau jus per dykumą. Drabužiai ant jūsų nugaros nesusidėvėjo ir apavas ant jūsų kojų nenusinešiojo. ⁵ Nevalgėte duonos, negėrėte vyno ar stipraus gėrimo, idant žinotumėte, kad aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas!

⁶ Atėjus į šią vietą, *Hešbono karalius Sihonas ir *Bašano karalius Ogas išėjo prieš mus kariauti, bet mes juos nugalėjome. ⁷ Mes užėmėme jų kraštą ir *atidavėme jį kaip paveldą Rubeno žmonėms, Gado žmonėms ir pusei Manaso giminės. ⁸ Todėl laikykitės ištikimai visų šios Sandoros žodžių, idant jums sektųsi visa, ką tik darote.

^{29,6} Sk 21,21-30

^{29,6} Sk 21,31-35

^{29,7} Sk 32,33

Sandora saisto visą Izraelį

⁹ Šiandien visi stovite čia, VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje, giminių vadai, seniūnai ir apskaitininkai, visi Izraelio vyrai, ¹⁰ vaikai ir žmonos, net ateiviai, esantys su tavimi tavo stovykloje, nuo kertančių malkas iki nešančių vandenį, ¹¹ kad įeitumei į VIEŠPATIES, savo Dievo, Sandorą su priesaika, kurią VIEŠPATS, tavo Dievas, šiandien sudarė su tavimi, ¹² idant šiandien padarytų tave savo tauta ir būtų tavo Dievas, kaip jis tau pažadėjo ir kaip prisiekė tavo protėviams – Abraomui, Izaokui ir Jokūbui. ¹³ Ne vien jūsų labui darau šią Sandorą ir tariau šią priesaiką, ¹⁴ ne vien labui šiandien čia stovinčių su mumis VIEŠPATIES, mūsų Dievo, akivaizdoje, bet ir labui šiandien nesančių čia tarp mūsų.

Įspėjimas dėl stabmeldystės

¹⁵ Gera! žinote, kaip gyvenome Egipto žemėje ir kaip perėjome per įvairias kitas tautas. ¹⁶ Esate matę jų bjaurius dalykus ir pas juos esančius stabus iš medžio ir akmens, iš sidabro ir aukso. ¹⁷ Galbūt tarp jūsų yra koks vyras ar moteris, ar kokia kiltis, ar kokia giminė, kurių širdis net šiandien gręžiasi nuo VIEŠPATIES, mūsų Dievo, eiti ir garbinti anų tautų dievus. Galbūt [jumyse] yra *šaknis, želdinanti nuodingas piktžoles ir metėles. ¹⁸ Jei toks žmogus, išklauses šios priesaikos žodžių, laikytų save esant atsparų ir širdyje girtųsi: 'Esu saugus, nors ir seku savo širdies norus', jis užtrauktų nelaimę ir drėgnai dirvai, ir sausai žemei. ¹⁹ VIEŠPATS jam niekuomet neatleis, nes VIEŠPATIES įnirsis ir pavydulingumas suliepsnos prieš jį. Visi prakeikimai, užrašyti šioje knygoje, nužengs ant jo, ir VIEŠPATS ištrins jo vardą po dangumi.

²⁰ VIEŠPATS išskirs juos iš visų Izraelio giminių nelaimei pagal visus

^{29,17} Hbr 12,15

Sandoros prakeikimus, užrašytus šioje Įstatymo knygoje. ²¹Stebėsis vėlesnės kartos – po jūsų gimę vaikai bei svetimtaučiai, atėję iš tolimo krašto, ir matys šio krašto nelaimes ir ligas, kuriomis VIEŠPATS bus jį ištikęs. ²²Visa jo žemė išdeginta siera ir druska, neapsėta, niekas neauga, nedygsa jokia žolė, sunaikinta kaip *Sodoma ir Gomora, Adma ir Ceboimai, kuriuos VIEŠPATS sunaikino savo pykčio įniršyje. ²³Stebėsis visos tautos: 'Kodėl VIEŠPATS taip padarė šiam kraštui? Dėl ko toks baisus įniršis?' ²⁴Jiems bus atsakyta: 'Kadangi jie paliko VIEŠPATIES, savo protėvių Dievo, Sandorą, kurią jis sudarė su jais, kai išvedė juos iš Egipto žemės, ²⁵ir nuėjo tarnauti svetimiems dievams, ir garbino juos, – dievus, kurių nebuvo iki tol pažinę, dievus, kurių jis nebuvo jiems paskyręs. ²⁶Todėl tat užsidedė ant to krašto VIEŠPATIES įniršis, ištikdamas jį visais prakeikimais, užrašytais šioje knygoje. ²⁷VIEŠPATS išrovė juos iš jų žemės savo degančiu įniršiu ir baisiu pykčiu, nubloškė juos į kitą kraštą, kur jie ir dabar tebėra'.

²⁸Tai, kas paslėpta, priklauso VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui, bet tai, kas apreikšta, amžinai yra mums ir mūsų vaikams, kad laikytumės visų šio Įstatymo žodžių.

Dievo gailestingumas

30 Kai visi šie žodžiai – palaiminimai ir prakeikimai, kuriuos tau susakiau, bus įvykę, jei paimsi juos į širdį, būdamas bet kokiose tautose, į kurias VIEŠPATS, tavo Dievas, bus tave nubloškęs, ²jei sugrįši pas VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir tu bei tavo vaikai klausysite jo balso visa širdimi ir visa siela, kaip aš įsakau tau šiandien, ³VIEŠPATS, tavo Dievas, sugrąžins tave iš tremties ir, pasigailėdamas tavęs, vėl surinks tave iš visų tautų, kuriose VIEŠPATS,

tavo Dievas, bus tave išsklaidęs. ⁴Nors būtumei nublokštas į tolimiausią pasaulio kampą, iš ten VIEŠPATS, tavo Dievas, surinks tave, iš ten atgal jis tave parves. ⁵VIEŠPATS, tavo Dievas, parves tave atgal į kraštą, kurį paveldėjo tavo protėviai, ir tu jį paveldėsi; jis padarys tave sėkmingesnį, gausesnį už protėvius.

⁶Be to, VIEŠPATS, tavo Dievas, apipjaustys tavo širdį ir tavo palikuonių širdis, kad mylėtumei VIEŠPATĮ, savo Dievą, visa širdimi ir visa siela ir išliktumei gyvas. ⁷O visais anais prakeikimais VIEŠPATS, tavo Dievas, ištiks tavo priešus ir tuos, kurie tavęs neapkenčia ir tave persekiojo. ⁸Tada tu vėl klausysi VIEŠPATIES balso, vykdydamas visus jo įsakymus, kuriuos šiandien tau duodu. ⁹VIEŠPATS, tavo Dievas, tave apščiai praturtins kiekvienu tavo rankų darbu, gyvulių prieaugliu ir žemės derliumi. Tave praturtindamas, VIEŠPATS vėl džiaugsis, kaip džiaugėsi, praturtindamas tavo protėvius, ¹⁰nes, jau sugrįžęs pas VIEŠPATĮ, savo Dievą, visa širdimi ir visa siela, tu klausysi VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, vykdydamas jo įsakymus ir įstatus, surašytus šioje Įstatymo knygoje.

¹¹Tikrai šis įsakymas, kurį šiandien tau duodu, nėra tau nei per sunkus, nei per tolimas. ¹²*Jis nėra danguje, kad turėtumei sakyti: 'Kas iš mūsų gali užkopti į dangų jo parnešti ir perduoti, kad galėtume jo laikytis?' ¹³Jis nėra nei anapus jūros, kad turėtumei sakyti: 'Kas iš mūsų gali persikelti anapus jūros jo parnešti ir perduoti, kad galėtume jo laikytis?' ¹⁴Ne! Tas žodis tau labai arti, jis tavo lūpose ir tavo širdyje, kad jį vykdytumei.

Du keliai

¹⁵Žiūrėk! Šiandien padėjau prieš tave gyvenimą ir gerovę, mirtį ir pražūtį.

¹⁶ Jei laikysiesi VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymų, kuriuos šiandien tau duodu, mylėsi VIEŠPATĮ, savo Dievą, eisi jo keliais, laikysiesi jo įsakymų, įstatų ir įsakų, klestėsi ir tapsi gausus, o VIEŠPATS, tavo Dievas, laimins tave krašte, kurio eini paveldėti. ¹⁷ Tačiau jei tavo širdis nusigręš, jei neklausysi ir būsi išvestas iš kelio garbinti svetimų dievų ir jiems tarnauti, ¹⁸ šiandien tau persakau, kad tikrai žūsite. Ilgai neišliksite žemėje, kurios, pereidami Jordaną, einate paveldėti. ¹⁹ Šiandien šaukiu dangų ir žemę liudyti prieš tave: padėjau prieš tave gyvenimą ir mirtį, palaiminimus ir prakeikimus. Rinkis gyvenimą, kad tu ir tavo palikuonys būtumėte gyvi, ²⁰ mylėdami VIEŠPATĮ, savo Dievą, jo balso klausydami ir jam atsiduodami. Tai reiškia tau gyvenimą – ilgą gyvenimą žemėje, kurią VIEŠPATS prisiekė duoti tavo protėviams – *Abraomui, *Izaokui ir *Jokūbui“.

Jozuė – Mozės įpėdinis

31 Mozė nuėjo ir kalbėjo visus šiuos žodžius visam Izraeliui. ² Jis sakė: „Šiandien man jau šimtas dvidešimt metų. Nebegaliu be vargo kilnotis iš vietos į vietą. Be to, VIEŠPATS man yra pasakęs: *‘Per šį Jordaną tu nepereisi’. ³ Pats VIEŠPATS, tavo Dievas, pereis pirma tavęs. Jis pats nušluos visas anas tautas tau nuo kelio, kad galėtumei užimti jų vietą. Pirma tavęs pereis ir Jozuė, kaip VIEŠPATS pažadėjo. ⁴ VIEŠPATS pasiels su jomis, kaip pasiėlgė su *amoritų karaliais Sihonu ir Ogu bei jų kraštu, kai juos sunaikino. ⁵ VIEŠPATS atiduos jas jums, o jūs pasielsite su jomis, kaip esu jums įsakęs.

^{30,20} Pr 12,7

^{30,20} Pr 26,3

^{30,20} Pr 28,13

^{31,2} Sk 20,12

^{31,4} Sk 21,21-35

⁶ Būkite stiprūs ir ryžtingi! Nebijokite jų ir neišsigąskite, nes pats VIEŠPATS, tavo Dievas, eina su tavimi; jis nepaliks tavęs vieno ir nepasitrauks nuo tavęs“.

⁷ Tada Mozė pasišaukė Jozuę ir viso Izraelio akyse tarė jam: „Būk stiprus ir ryžtingas, nes eisi su šia tauta į kraštą, kurį jiems duoti VIEŠPATS yra prisiekęs jų tėvams. Tu turėsi jiems jį padalyti. ⁸ Pats VIEŠPATS eina pirma tavęs. *Jis bus su tavimi, nepaliks tavęs vieno ir neapleis. Nebijok ir neišsigąsk!“

Įstatymo skaitymas

⁹ Tada Mozė surašė šį Įstatymą ir patikėjo jį Levio sūnums kunigams, kurie nešė VIEŠPATIES Sandoros Skrynią, ir visiems Izraelio seniūnams. ¹⁰ Mozė įsakė jiems, tardamas: *„Kas septinti metai paskirtu laiku, atleidimo metais, *Palapinių išskilmėje ¹¹ visam Izraeliui atėjus pasirodyti VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje į tą vietą, kurią jis išsirinks, skaitys šį Įstatymą gaړsiai visam Izraeliui. ¹² Surink žmones – vyrus, moteris, vaikus ir ateivius, gyvenančius tavo miestuose, kad išgirstų ir išminktų VIEŠPATIES, jūsų Dievo, pagarbai bijoti ir ištikimai laikytis kiekvieno šio Įstatymo žodžio. ¹³ Jų vaikai, kurie dar jo nežino, irgi išgirs ir mokysis bijoti VIEŠPATIES, jūsų Dievo, kolei jūs gyvensite krašte, kurio paveldėti kelia-tės per Jordaną“.

Dievas įsako Mozei

¹⁴ VIEŠPATS tarė Mozei: „Štai artina-si tavo mirties diena. Pasišauk Jozuę ir ateikite abu į Susitikimo Palapinę, idant jį įpareigočiau“. Mozė ir Jozuė nuėjo ir atsistojo Susitikimo Palapinėje, ¹⁵ o VIEŠPATS pasirodė Palapinėje debesies stulpe. Debesies stulpas stovėjo prie Palapinės įėjimo.

^{31,8} Joz 1,5; Hbr 13,5

^{31,10} Įst 15,1

^{31,10} Įst 16,13-15

¹⁶ VIEŠPATS tarė Mozei: „Netrukus tu užmigsi su savo protėviais. Tada ši tauta nueis ir ištvirtaus su svetimais dievais krašte, į kurį eina ir, laužydama mano su ja sudarytą Sandorą, paliks mane. ¹⁷ Mano įniršis užsidegs tą dieną ant jų, paliksiu juos ir paslėpsiu savo veidą nuo jų. Jie bus lengvai sunaikinami, ištiks juos daug baisių nelaimių. Tą dieną jie sakys: 'Argi ne dėl to, kad mūsų Dievo nėra su mumis, ištiko mus šios nelaimės?' ¹⁸ Tą dieną tikrai paslėpsiu savo veidą dėl visų nedorūbių, kurias jie padarė, kreipdamiesi į svetimus dievus. ¹⁹ Todėl dabar užsirašykite šią giesmę, mokykite jos izraelitus, dėdami ją jiems į lūpas, idant ši giesmė būtų mano liudijimas prieš izraelitus. ²⁰ Juk kai aš juos įvesiu į žemę, tekančią pienu ir medumi, kurią pažadėjau prisieikdamas jų protėviams, kai turės ko valgyti iki soties ir tuks, jie kreipsis į svetimus dievus, niekindami mane ir laužydami mano Sandorą. ²¹ Kai juos ištiks daug baisių nelaimių, ši giesmė bus liudijimas prieš juos, nes ji niekad nepradings iš jų palikuonių lūpų. Juk aš žinau, ką jie linkę daryti net dabar, prieš man juos įvedant į kraštą, kurį prisieikdamas pažadėjau.“ ²² Tą pačią dieną Mozė užsirašė šią giesmę ir mokė jos izraelitus.“

²³ Tada VIEŠPATS *įpareigojo Nūno sūnų Jozuę ir tarė: „Būk stiprus ir ryžtingas, nes tu įvesi izraelitus į kraštą, kurį aš jiems pažadėjau. Aš būsiu su tavimi“.

²⁴ Baigęs rašyti visus šio Įstatymo žodžius knygoje, ²⁵ Mozė įsakė levitams, nešusiems VIEŠPATIES Sendoros Skrynią, tardamas: ²⁶ „Imkite šią Įstatymo knygą ir padėkite ją šalia VIEŠPATIES, savo Dievo, Sendoros Skrynios. Tebūna ji ten kaip liudytojas prieš tave. ²⁷ Gerai žinau, koks esi maištingas ir kietasprandis. Net dabar, man dar

gyvam tarp jūsų tebesant, maištavote prieš VIEŠPATĮ. O kas bus man mirus! ²⁸ Surinkite prie manęs visus savo giminių seniūnus ir apskaitininkus, kad jiems klausantis perskaityčiau šiuos žodžius ir pašaukčiau dangų ir žemę prieš juos liudyti. ²⁹ Gerai žinau, kad jūs, man mirus, iš tikrųjų nedorai elgsitės, nukrypsite nuo kelio, kuriuo eiti esu jums įsakęs. Ištiks jus nelaimė ateityje, nes darote, kas nedora VIEŠPATIES akyse, pykdote jį savo darbais“.

Mozės giesmė

³⁰ Tada Mozė ištare šios giesmės žodžius, visai Izraelio bendrijai girdint, iki pat galo:

32 „Klausykitės, dangūs,
leiskite man kalbėti,
tegirdi žemė mano lūpų žodžius!
² Tekrinta mano mokymas

kaip lietus,
telaša mano kalba kaip rasa,
tarsi švelnus lietus ant
gležnos vejų,
tarsi rasos lašeliai ant žolės.

³ Juk VIEŠPATIES vardą skelbiu:
duokite garbę mūsų Dievui!

⁴ Tai Uola! Jo darbai tobuli,
visi jo keliai iš tikrųjų teisingi.
Ištikimas Dievas, be apgaulės,
teisus ir patikimas!

⁵ Tačiau neverti jo vaikai,
ta sukta, nedora karta,
pasielgė su juo apgaulingai.

⁶ Nejau taip atsilygini VIEŠPAČIUI,
paika ir neišmintinga tauta?
Argi ne jis tavo tėvas,

kuris tave sukūrė,
padarė ir įkurdino?

⁷ Prisimink senovės dienas,
apsvarstyk praeities amžių metus;
klausk savo tėvo, jis tau paaiškins,
savo senolių, jie tau pasakys.

⁸ *Kai Aukščiausiasis skyrė
tautoms jų paveldą,

^{31,23} Sk 27,23

^{31,23} Joz 17,6

^{32,8} Apd 17,26

kai dalijo Adomo palikuonis,
jis nustatė tautų ribas pagal

Dievo* sūnų skaičių,

⁹ bet VIEŠPATIES dalis yra jo tauta,
Jokūbas yra jo paveldas.

¹⁰ Jis rado jį dykumoje –
tyruose vaitojančios dykumos.
Priglobė jį, rūpinosi,
saugojo kaip savo akies vyzdį.

¹¹ Kaip erelis drąsina
savo jauniklius,
plazdendamas virš lizdo,
taip jis išskleidė savo

sparnus ir, paėmęs jį,
nešė pirmyn ant savo sparnų.

¹² Vienas VIEŠPATS jį tevedė,
nebuvo su juo jokio svetimo dievo.

¹³ Jis atvedė jį ant krašto
aukštumų
ir maitino laukų derliumi,
duodamas čiulpti medaus iš uolų
ir alyvmedžių aliejaus iš
akmenuotos žemės,

¹⁴ varškės iš bandų, pieno
iš kaimenių

su taukais ėriukų ir avinų,
Bašano jaučių ir ožių,
drauge su geriausiais kviečiais;
putojantis vynuogių kraujas
buvo tavo gėrimas.

¹⁵ Ješurūnas* nutuko ir spardėsi.
Nutukai, tapai apkūnus
ir išpurtes! –

Jis paliko Dievą, kuris jį padarė,
ir tyčiojosi iš savo
išganančios Uolos.

¹⁶ Jie pykdė jį svetimais dievais,
erzino bjauriais dalykais.

¹⁷ *Jie atnašavo auką demonams,
kurie nėra Dievas,
dievams, kurių niekada
nebuvo pažinoję,
naujiems, neseniai atėjusiems,

kurių jūsų protėviai niekada
nebuvo bijoję.

¹⁸ Nepaisei Uolos, kuri
tave pradėjo,
užmiršai Dievą, kuris tave pagimdė.

¹⁹ VIEŠPATS tai matė ir
buvo įpykdytas,
jis atmetė savo sūnus ir dukteris.

²⁰ Jis tarė:
‘Paslėpsiu nuo jų savo veidą,
žiūrėsiu, koks bus jų galas,
nes tai nedora karta,
neištikimi vaikai.

²¹ Jie mane *įerzino tuo,
kas nėra Dievas,
įpykdė savo stabais.

*Aš erzinsiu juos tuo,
kas nėra tauta,
pykdysiu juos kvaila tauta.

²² Taip, mano įniršis sukėlė ugnį,
ji degs iki pat Šeolo gelmių,
ris žemę bei jos derlių
ir padegs kalnų pamatus.

²³ Krausiu jiems nelaimės
ant nelaimių,
svaidysiu į juos visas savo strėles.

²⁴ Alins badas, niokos karštligė
ir nuožmus maras.
Paleisiu tarp jų žvėris su iltimis
ir nuodingus dulkių šliužus.

²⁵ Lauke kalavijas,
o viduje siaubas naikins
jaunuolį ir jaunuolę,
žinduklį ir seną žilagalvį.

²⁶ Maniau juos visiškai sunaikinti
ir ištrinti žmonėse jų atminimą,

²⁷ bet bijojau priešo patyčių,
nes jų priešininkai gali nesuprasti
ir šaukti: ‘Mūsų ranka nugalėjo!
Visa tai ne VIEŠPATS padarė!’

²⁸ Juk tai tauta, stokojanti proto,
neturinti supratimo.

²⁹ Jei išmintingi būtų,
apie tai pagalvotų
ir suprastų, koks bus jų galas.

^{32,8} Kt. rankr.: „Izraelio“.

^{32,15} Hebr. „mylimasis“ – malonybinis Izraelio vardas.

^{32,17} 1 Kor 10,20

^{32,21} 1 Kor 10,22

^{32,21} Rom 10,19

³⁰ Kaip būtų galėjęs vienas
vytis tūkstantį
ar du priversti bėgti
dešimt tūkstančių,
jeigu Uola nebūtų jų įdavusi,
VIEŠPATS nebūtų jų atidavęs?
³¹ Iš tikro jų uola neprilygsta
mūsų Uolai;
net patys mūsų priešai tai liudija.

³² Ak! Jų vynmedis kyla iš
Sodomos vynmedžio;
iš Gomoros vynuogynų;
jų vynuogės nuodingos,
o kekės karčios.

³³ Jų vynas – slibinų nuodai,
nuožmūs gyvačių apdaviai.

³⁴ Argi tai ne pas mane paslėpta,
užantspauduota mano išduose?

³⁵ *Man priklauso kerštas;
atlyginsiu tą dieną; kai
jų koja paslys.

Jų nelaimės diena arti,
atskuba jų pražūtis.

³⁶ *VIEŠPATS tikrai apgins
savo tautą,

pasigailės savo tarnų,
kai matys nusilpus jų galybę,
nelikus nei vergo, nei laisvo.

³⁷ Tada jis tars:

‘Kur jų dievai – uola,
kurioje jie ieškojo prieglaudos?’

³⁸ Kur dievai, valgę jų atnašų taukus
ir gėrę jų liejamųjų aukų vyną?

Tepakyla ir tepadeda jums!

Tebūna jums prieglauda!

³⁹ Dabar įsidėmėkite; kad

aš, aš vienas esu tas,
ir nėra kito Dievo be manęs.

Aš daliju mirtį ir gyvastį,
sužeidžiu ir išgydau;

niekas nepajėgia išsigelbėti
iš mano rankos.

⁴⁰ Taip, aš keliu ranką į
dangų ir prisiekiu,
kaip esu amžinai gyvas:

⁴¹ kai išgalėsiu savo
tviskantį kalaviją,
ir mano ranka ims vykdyti
teisingumą,
atkeršysiu savo priešams,
atlyginsiu tiems, kurie
manęs nekenčia.

⁴² Nugirdysiu krauju savo strėles,
o mano kalavijas mis mėsa,
krauju užmuštųjų ir belaisvių,
ilgaplaukių priešo vadų’.

⁴³ *Džiūgaukite, tautos,
dėl jo tautės,
nes *jis atkeršys už savo
tarnų kraują,
išlies kerštą savo priešams,
atlygins tiems, kurie jo nekenčia,
ir nuvalys savo tautos žemę’.

⁴⁴ Mozė atėjo drauge su Nūno sū-
numi Jozue ir, žmonėms girdint, išta-
rė visus šios giesmės žodžius. ⁴⁵ Baigęs
sakyti visus šiuos žodžius visam Izrae-
liui, ⁴⁶ Mozė tarė: „Dėkitės į širdį visus
žodžius, kuriuos šiandien duodu kaip
liudijimą prieš jus. Liepkite savo vai-
kams ištikimai laikytis visų šio Įstaty-
mo žodžių.“ ⁴⁷ nes tai ne tušti žodžiai,
bet pati jūsų gyvastis. Per juos ilgai gy-
vensite žemėje, kurios paveldėti perein-
ate per Jordaną’.

Možė pamato Kanaaną

⁴⁸ *Tą pačią dieną VIEŠPATS kalbėjo
Mozei: ⁴⁹ „Užkopk į šį Abarimų varti-
nės Nebojo kalną, esantį Moabo krašte
priešais Jerichą, ir pasižiūrėk į Kanaa-
no kraštą, kurį duodu izraelitams kaip
paveldą. ⁵⁰ Ant kalno, į kurį kopsi, mir-
si ir tenai būsi sujungtas su savo gimī-
ne, kaip kad tavo brolis Aaronas mirė
ant Horo kalno ir buvo sujungtas su
savo gimīne, ⁵¹ dėl to, kad judu nebuvo-
te man ištikimi tarp izraelitų prie Me-
ribat Kadešo vandenų Cino dykumoje,

^{32,35} Rom 12,19; Hbr 10,30

^{32,36} Ps 135,14

^{32,43} Rom 15,10

^{32,43} Apr 19,2

^{32,48-52} Sk 27,12-14; Įst 3,23-27

nepalaikėte mano šventumo izraelitų tautoje. ⁵² Kraštą iš tolo pamatysi, tačiau neįžengsi į jį; į tą kraštą, kurį duodu izraelitams, neįžengsi“.

Mozė palaimina Izraelį

33 Štai palaiminimas, kuriuo Dievo vyras Mozė prieš mirdamas palaimino izraelitus. ² Jis tarė:

„VIEŠPATS atėjo nuo Sinajaus, užtekėjo jiems nuo Seyro; jis pasirodė nuo Parano kalno, dėl jų atkeliavo nuo

Rebibot Kadešo, žaibams tvyksint iš jo dešinės.

³ Iš tikrųjų jis myli savo tautą! Tavo šventieji visi tavo rankoje; žygiavo jie paskui tave, sekdami tavo nurodymais.

⁴ Kai Mozė įpareigojo mus Įstatymu, kaip paveldu Jokūbo bendrijai,

⁵ tada [Viešpats] tapo karaliumi Ješurūne, tautos galvoms į draugę surinkus Izraelio gimines.

⁶ Teišlieka gyvas Rubenas ir teneišmiršta, nors skaičiumi jis yra mažas“.

⁷ Apie Judą jis sakė: „VIEŠPATIE, išgirsk Judo balsą ir parvesk jį pas savo tautą. Sustiprink jo rankas ir padėk jam susidūrus su priešais“.

⁸ O *apie Levį sakė: „Tebūna tavo Tumimai ir Urimai ištikimajam vyrui, išmėgintam prie *Masos, su kuriuo grūmeisi prie *Meribos vandenų.

⁹ Apie savo tėvą ir motiną jis sakė: 'Nepažįstu jų!' Į savo gimines nekreipė dėmesio, savo vaikus atsisakė pažinti,

nes laikėsi tik tavo žodžio ir nenutolo nuo tavo Sandoros.

¹⁰ Jokūbą jie moko tavo įsakų ir Izraelį tavo Įstatymo; smilkalus jie deda tavo akivaizdoje ir deginamąsias aukas ant tavo aukuro.

¹¹ Laimink, VIEŠPATIE, jo nuosavybę ir maloniai priimk jo rankų tarnybą.

Taip smok į strėnas jo priešams, nekenčiantiems jo, kad jie daugiau nebeatsikeltų“.

¹² Apie Benjaminą jis sakė: „VIEŠPATIES numylėtinis saugiai ilsisi;

Aukščiausiasis globoja jį visą dieną, mylimasis ilsisi ant jo pečių“.

¹³ O apie Juozapą sakė:

„Tebūna VIEŠPATIES palaimintas jo kraštas rinktine rasos dovana iš dangaus ir iš bedugnės, glūdinčios po žeme,

¹⁴ geriausiais saulės vaisiais ir geriausiais mėnesių vaisiais,

¹⁵ geriausiu senųjų kalnų derliumi ir amžinyjų kalvų dosnumu,

¹⁶ geriausiomis žemės dovanomis bei jos pilnatve ir malone Apsireiškusiojo krūme.

Teapvainikuoja visa tai Juozapo galvą, viršugalvį pašvęstojo tarp brolių.

¹⁷ Kaip pirmagimis jautis savo didybėje, jis turi ragus tarsi laukinio jaučio; subado jais tautas iki pat žemės pakraščių.

Tokie tat yra Efraimo miriadai, tokie tat yra Manaso tūkstančiai“.

¹⁸ Apie Zabuloną jis sakė:

„Džiaukis, Zabulonai, savo kelionėse, o tu, Isacharai, savo palapinėse!

¹⁹ Į kalną jie kviečia tautas, ten atnašauja teisiaus aukas, nes jie ragauja jūrų pertekliaus ir smėlyje slypinčių gėrybių“.

33,8 Iš 28,30

33,8 Iš 17,7

33,8 Iš 17,7; Sk 20,13

²⁰ O apie Gadą sakė:

„Tebūna palaimintas,
kuris plečia Gadą!
Gadas guli kaip liūtas,
nuplėšia aukai ranką ir galvą.“

²¹ Pirmienas sau pasirinko,
nes ten buvo vadui paskirta dalis;
jis atėjo tautos priekyje,
įvykdė VIEŠPATIES teisumą
ir jo įsakus Izraeliui“.

²² Apie Daną jis sakė:

„Danas yra liūtukas,
puolantis iš Bašano“.

²³ O apie Naftalį sakė:

„O, Naftali, esi sotus palaimos
ir kupinas VIEŠPATIES palaiminimo;
paveldėk jūrą ir pietus!“

²⁴ Apie Ašerą jis sakė:

„Tebūna Ašeras laimingiausias
tarp sūnų;

tebūna jis brolių mėgstamas,
temirko aliejuje savo kojas!

²⁵ Tebūna tavo durų velkės
iš geležies ir vario;

būk saugus visās savo dienas!“

²⁶ „O, Ješurūnai, nėra kito

tokio, kaip Dievas,
atskriejantis dangumi tau padėti
savo didybėje virš debesų!

²⁷ Dievas – prieglobstis nuo seno,
žemėje jo amžinos rankos.
Nuvarė priešą tau nuo kelio ir tarė:
‘Sunaikink!’

²⁸ Užtat Izraelis saugiai gyvena,
rami Jokūbo buveinė
grūdų ir vyno krašte,
po rasa lynojančiu dangumi.

²⁹ Laimingas tu, Izraeli!

Kas panašus į tave –
tautą, išgelbėtą VIEŠPATIES,
tave globojančio skydo,
tavo pergalingojo kalavijo!
Tavo priešai gūždamiesi

ateis pas tave,
o tu trypsi jų viršūnes“.

Mozės mirtis

34 Tada Mozė užkopė iš Moabo lygumų į Nebojo kalną, Pisgos viršūnę, esančią priešais Jerichą, ir VIEŠPATS parodė jam visą kraštą: Gileadą iki pat Dano, ² visą Naftalį, Efraimo ir Manaso kraštą, visą Judo kraštą iki pat Vakarų jūros, ³ Negebą ir Lygumą, Jericho, Palmių miesto, slėnį iki pat Coaro. ⁴ VIEŠPATS sakė jam: „Tai kraštas, kurį prisiekiau *Abraomui, *Izaokui ir *Jokūbui, tardamas: ‘Aš duosiu jį tavo palikuonims’. Leidau tau jį pamatyti savo akimis, bet tu ten nenuiesi“.

⁵ Taigi VIEŠPATIES tarnas Mozė numirė ten, Moabo krašte, pagal VIEŠPATIES žodį. ⁶ Jis buvo palaidotas slėnyje, Moabo krašte, priešais Bet Peorą, bet jo kapo vietos niekas nežino iki šios dienos. ⁷ Mozė mirė, turėdamas šimtą dvidešimt metų; akys dar nebuvo jam aptemusios, jėgos dar nebuvo išsekusios. ⁸ Izraelitai raudavo Mozės Moabo lygumose trisdešimt dienų.

Mozės gedulo metas pasibaigė. ⁹ Nūno sūnus Jozuė buvo kupinas išminties dvasios, nes Mozė buvo uždėjęs ant jo savo rankas, o izraelitai jo klaūsė, kaip Mozė buvo įsakęs.

¹⁰ Niekada nuo tol Izraelyje nebekilo toks pranašas, kaip Mozė, su kuriuo *VIEŠPATS susitiko tiesiogiai. ¹¹ Niekas jam neprilygo ženklais ir nuostabiais darbais, kuriuos atlikti VIEŠPATS jį siuntė Egipto žemėn prieš faraoną, visus dvariškius bei visą žemę, ¹² ir galinga ranka bei visiems pagarbią baimę keliančiais darbais, atliktais viso Izraelio akyse.

^{34,4} Pr 12,7

^{34,4} Pr 26,3

^{34,4} Pr 28,13

^{34,10} Iš 33,11

ISTORINĖS KNYGOS

Istorinėmis knygomis (gr. *historika biblia*, lot. *libri historici*) krikščionių tradicijoje vadinama dvylika ST knygų.

Pirmoji šių knygų grupė – *Jozuės ir Teisėjų knygos*, *Samuelio pirma*, *Samuelio antra*, *Karalių pirma* ir *Karalių antra knygos* (vėliau prie jų prijungta ir *Rūtos knyga*) – apima nuoseklų pasakojimą; istoriniai įvykiai čia pasakojami Pakartoto Įstatymo knygos (gr. *deuteronomion*, lot. *deuteronomium*) teologijos požiūriu ir stiliumi, todėl jas priimta vadinti **Deuteronomisto** knygomis.

Kita grupė – *Metraščių pirma* ir *Metraščių antra knygos*, *Ezros* ir *Nehemijo knygos* – vadinama **Metraštininko** knygomis pagal pirmųjų iš jų pavadinimą.

Pasakojimo pobūdžiu prie Istorinių knygų pritampa ir *Esteros knyga*.

Šiose knygose išrinktosios tautos istorija atskleidžiama ypatingu požiūriu – parodant, kaip Dievo planas pildosi žmonių gyvenime.

JOZUĖS KNYGA

Jozuės knyga (hebr. *jehōšua'*, gr. *iēsous*, lot. *josue/iosue (bennun/nave)*) pasakoja, kaip Mozės įpėdinio Jozuės vedama išrinktoji tauta įžengia į Pažado Žemę (apie 1230–1200 m. pr. Kr.).

Perėję Jordaną ir paėmę Jerichą, izraelitai užkariauja Kanaaną (sk. 1–12), kraštas padalijamas dvylikai giminių (sk. 13–21), o žygyje dalyvavę Užjordanės gyventojai grįžta namo (sk. 22–24). Pasakojimas baigiamas Jozuės mirtimi.

Dievas įvykdo savo pažadą, išrinktoji tauta apsigyvena krašte, kurį gavo kaip paveldą.

Dievo žodis Jozuei

1 VIEŠPATIES tarnui Mozei mirus, VIEŠPATS kalbėjo Mozės patarnautojui Nūno sūnui Jozuei, sakydamas: ²„Mano tarnas Mozė mirė. Tuoj pat pasiruošk pereiti Jordaną – tu ir visi šie žmonės – į kraštą, kurį duodu jiems, izraelitams! ³*Kiekvieną vietą, į kurią tik įkelsite koją, atiduodu jums, kaip Mozei pažadėjau. ⁴Jūsų žemė bus nuo dykumos bei Libano iki didžiosios upės, Eufrato upės – visas hetitų kraštas – ir iki pat Didžiosios jūros, kur leidžiasi saulė. ⁵Niekas nepajėgs tau pasipriešinti per visą tavo gyvenimą. Kaip buvau su Moze, taip būsiu ir su tavimi. *Neapvilsiu tavęs ir nepaliksiu! ⁶*Būk stiprus ir ryžtingas, nes tu padalysi šioms žmonėms kraštą, kurį jiems duoti esu prisiekęs jų protėviams. ⁷Tik būk stiprus ir labai ryžtingas, ištikimai elgdamasis pagal visą Įstatymą, kurį mano tarnas Mozė tau davė. Nenutolk nuo jo nei į dešinę, nei į kairę, idant tau sektųsi, kad ir kur eitumei! ⁸Neleisi šiai Įstatymo knygai pasitraukti tau nuo lūpų, bet kartosi ją dieną naktį, kad ištikimai laikytumeisi

visko, kas joje parašyta. Tik tada padarysi savo kelią sėkmingą, tik tada tau seksis. ⁹Argi tau neįsakiau: 'Būk stiprus ir ryžtingas'? Taigi nesibaimink ir nenuogąstauk, nes VIEŠPATS, tavo Dievas, su tavimi, kad ir kur eitumei!'

¹⁰Tada Jozuė įsakė žmonių apskaitininkams: ¹¹„Pereikite per stovyklą ir liepkite žmonėms: 'Apsirūpinkite maisto atsargomis, nes po trijų dienų pereisite Jordaną, kad įžengtumėte paveldėti krašto, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, duoda jums kaip nuosavybę'“.

Užjordanės giminių pagalba

¹²*O Rubeno ir Gado giminių žmonėms bei pusės Manaso giminės žmonėms Jozuė kalbėjo: ¹³„Atsiminkite, ką VIEŠPATIES tarnas Mozė jums įsakė, sakydamas: 'VIEŠPATS, jūsų Dievas, suteikia jums poilsio vietą ir duoda šią žemę'. ¹⁴Jūsų žmonos bei vaikai ir galvijai pasiliks krašte, kurį Mozė davė jums Užjordanėje. Bet visi jūsų kariai turi pereiti upę ginkluoti savo giminaičių prekyje ir turi jiems padėti, ¹⁵kol VIEŠPATS, jūsų Dievas, nebus suteikęs jūsų giminaičiams poilsio vietos, kokią jūs jau turite, ir kol jie nebus paveldėję krašto, kurį VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra

^{1,3-5} Jst 11,24-25

^{1,5} Hbr 13,5

^{1,6} Jst 31,6,7,23

^{1,12-15} Sk 32,28-32; Jst 3,18-20; Joz 22,1-6

jiems paskyręs. Tada galėsite sugrįžti į savo kraštą ir jį paveldėti, kraštą, kurį VIEŠPATIES tarnas Mozė paskyrė jums į rytus nuo Jordano“.

¹⁶ „Visa, ką mums įsakai, padarysime, – atsakė jie Jozuei, – kur tik mus siųsi, ten eisime. ¹⁷ Klausysime tavęs, kaip klausėme Mozės. Tik VIEŠPATS, tavo Dievas, tebūna su tavimi, kaip buvo su Moze! ¹⁸ Jei kas maištautų prieš tavo įsakymą ar neklausytų tavo žodžių, kad ir ką jam įsakytum, bus nubastas mirtimi. Tik būk stiprus ir ryžtingas!“

Rahaba ir žvalgai

2 Tada Nūno sūnus Jozuė išsiuntė iš šitimų slaptomis du žvalgus, tardamas: „Eikite ir išžvalgykite kraštą, ypač Jerichą“. Atėję į Jerichą, jiedu nuėjo į namus paleistuvės, vardu *Rahaba, ir ten apsinakvojo. ² Jericho karaliui buvo pasakyta: „Žiūrėk, šianakt čia atėjo keletas izraelitų krašto žvalgyti!“ ³ Tada Jericho karalius paliepė įsakyti Rahabai: „Išvaryk vyrus, atėjusius pas tave ir įžengusius į tavo namus, nes jie atėjo tik krašto išžvalgyti“. ⁴ Moteris buvo tuos du vyrus priėmusi ir paslėpusi. „Taip, – tarė ji, – tie vyrai užėjo pas mane, bet iš kur jie, aš nežinojau! ⁵ Temstant, atėjus laikui uždaryti vartus, tie vyrai išėjo. Kur jie nuėjo, nežinau. Skubėkite vyti, nes dar galite juos pasivyti!“ ⁶ O ji buvo juos užvedusi ant stogo ir paslėpusi po linais, kuriuos buvo ten išklojusi. ⁷ Taigi karaliaus vyrai vijosi juos Jordano keliu Jordano brastų link. Vos jiems išėjus vyti, vartai buvo uždaryti.

⁸ Žvalgai dar nebuvo užmigę, kai ji užlipo pas juos ant stogo. ⁹ Ji sakė vyrams: „Žinau, kad VIEŠPATS yra šį kraštą jums atidavęs, nes dėl jūsų mus yra apėmęs išgastis. Visi krašto gyventojai dėl jūsų dreba! ¹⁰ Žinoma, mes girdėjo-

me, kaip *VIEŠPATS nusekino Nendrių jūros vandenį, kaiėjote iš Egipto, ir *ką jūs padarėte Užjordanėje tiems dviem amoritų karaliams – Sihonui ir Ogui, kuriuos visiškai sunaikinote. ¹¹ Kai apie tai išgirdome, apmirė mūsų širdys. Dėl jūsų visi netekome žado, nes VIEŠPATS, jūsų Dievas, iš tikrųjų yra Dievas aukštai danguje ir čia, žemėje. ¹² Tad prašyčiau prisiekti VIEŠPAČIU, kad maloniai elgsitės su mano tėvo namais, nes aš su jumis maloniai pasielgiau. Duokite man tikrą ženklą, ¹³ kad paliksite gyvus mano tėvą ir motiną, brolius ir seseris bei visus gimines ir išgelbėsite mūsų gyvastį nuo mirties“. ¹⁴ „Mūsų gyvybė už jūsų gyvybę! – atsakė jai vyrai. – Jei tu mūsų reikalo neišduosi, mes elgsimės su tavimi maloniai ir ištikimai, kai VIEŠPATS atiduos mums kraštą“.

¹⁵ Tada ji nuleido juos ant žemės virve pro langą, nes jos namai buvo prie išorinio miesto sienos mūro; ji gyveno pačiame sienos mūre. ¹⁶ Ji tarė jiems: „Eikite aukštumų link, kad kartais neužkluptų tie, kurie jus vejasi. Slapstykites tenai trejetą dienų, kol sugrįš tie, kurie jus vejasi. Po to galėsite eiti savo keliu“. ¹⁷ O vyrai ją įspėjo: „Mes būsim atleisti nuo priesaikos, kuria mus prisaikdinai, ¹⁸ nebent, mums įsiveržus į kraštą, pririštum šią tamsiai raudonos spalvos virvelę prie lango, pro kurią mus nuleidai ant žemės, ir surinktum pas save į namus tėvą ir motiną, brolius ir visą tėvo šeimą. ¹⁹ O kas išeitų pro tavo namų duris į gatvę, jis pats bus atsakingas už savo mirtį; mes būsim nekalti. Bet jeigu ranka būtų pakelta prieš ką nors, esantį tavo namuose, mes būtume atsakingi už jo mirtį. ²⁰ O jei išduotum mūsų reikalą, mes būtume laisvi nuo priesaikos, kuria mus prisaikdinai“. ²¹ – „Tebūna, kaip sakote!“ – atsakė ji ir atsisveikino su

^{2,10} Iš 14,21

^{2,10} Sk 21,21-35

^{2,1} Hbr 11,31; Jok 2,25

jais. Jiems nuėjus, ji pririšo prie lango tamsiai raudonos spalvos virvelę.

²²Jie nuėjo tiesiai į aukštumas ir ten išbuvo tris dienas, kol sugrįžo tie, kurie juos buvo vijęsi. O besivijusieji, išieškoję visą kelią, nerado jų. ²³Tada tie du vyrai vėl nusileido nuo aukštumų. Perėję upę, atėjo pas Nūno sūnų Jozuę ir papasakojo visa, kas jiems buvo nutikę. ²⁴Jozuei jie sakė: „Iš tikrųjų VIEŠPATS yra atidavęs visą kraštą į mūsų rankas. Be to, visi krašto gyventojai dreba iš baimės prieš mus“.

Perėjimas per Jordaną

3 Kitą rytą anksti Jozuė ir visi izraelitai pakilo iš Šitimų ir nužygiavo prie Jordano. Tuojau pat jie nepersikėlė, bet apsistojo. ²Praėjus trim dienoms, apskaitininkai perėjo per stovyklą, ³duodami žmonėms įsakymą: „Kai tik pamatysite levitų kunigų nešamą VIEŠPATIES, savo Dievo, Sandoros Skrynią, pakilkite iš savo vietų. Sekite pas-kui ją, ⁴kad žinotumėte kelią, kuriuo turite žygiuoti, nes šiuo keliu anksčiau nesate ėję. Tačiau tebūna tarpas – maždaug dviejų tūkstančių uolekčių nuotolis – tarp jūsų ir Skrynios. Arčiau prie jos neikite“.

⁵Jozuė sakė žmonėms: „Pašventinkite save, nes rytoj VIEŠPATS darys tarp jūsų nuostabius darbus“. ⁶O kunigams Jozuė paliepė: „Paimkite Sandoros Skrynią ir pereikite į priekį pirma žmonių“. Tad jie paėmė Sandoros Skrynią ir nuėjo į priekį pirma žmonių.

⁷VIEŠPATS tarė Jozuei: „Šiandien pirmą kartą išaukštinsiu tave viso Izraelio akyse, idant jie žinotų, kad būsiu su tavimi, kaip buvau su Moze. ⁸O tu savo ruožtu kunigams, nešantiems Sandoros Skrynią, įsakysi: 'Atėję prie Jordano vandenų pakrantės, stovėsite Jordano upėje'“.

⁹Tada Jozuė tarė izraelitams: „Ateikite arčiau ir klausykitės VIEŠPATIES, savo Dievo, žodžių. ¹⁰Iš to, – tęsė Jozuė,

– pažinsite, kad gyvasis Dievas yra tarp jūsų ir kad jis tikrai nuvarys jums nuo kelio kanaaniečius, hetitus, hivus, perizius, girgašus, amoritus ir jebusiečius! ¹¹Žiūrėkite, visos žemės Viešpaties Sandoros Skrynia pereis pirma jūsų per Jordaną. ¹²Dabar išrinkite dvylika vyrų iš Izraelio giminiių, po vieną vyrą iš kiekvienos giminės. ¹³Kai kojos kunigų, nešančių VIEŠPATIES, visos žemės Viešpaties, Skrynią, sustos Jordano vandenynse, Jordano vandenys paliaus tekėję. Vandenys, tekantys iš aukštupio, sustos kaip tvirtas pylimas“.

¹⁴Kai žmonės iš stovyklos iškeliavo eiti per Jordaną, kunigai, nešdami Sandoros Skrynią, ėjo pirma žmonių. ¹⁵Paprastai Jordano upė per visą pjūtį liejasi per krantus. Vos tik Skrynios nešėjai pasiekė Jordaną ir Skrynią nešusiųjų kunigų kojos palietė vandenį pakrantėje, ¹⁶vandenys, tekantys nuo aukštupio, sustojo, susitelkdami į tvirtą pylimą iki pat Adamo – miesto netoli Cartano, o vandenys, tekantys į žemupį Arabos jūros, Druskos jūros*, link, visiškai nuseko. Žmonės perėjo Jordaną priešais Jerichą. ¹⁷Izraelitams pereinant upę sausa žeme, kunigai, nešusieji VIEŠPATIES Sandoros Skrynią, stovėjo ant sausos žemės pačioje Jordano vagoje, kol visa tauta perėjo per Jordaną.

Dvylikos akmenų paminklas

4 Visai tautai perėjus per Jordaną, VIEŠPATS tarė Jozuei: ²„Išrink iš žmonių dvylika vyrų, po vieną iš kiekvienos giminės, ³ir paliepk jiems: 'Paimkite iš tos vietos Jordano vagoje, ant kurios stovėjo kunigų kojos, dvylika akmenų. Neškitės juos ir padėkite toje vietoje, kur šiandakt nakvosite'“.

⁴Jozuė pasišaukė iš izraelitų dvylika vyrų, kuriuos buvo paskyręs, po vieną iš kiekvienos giminės. ⁵Jiems Jozuė tarė: „Prieikite prie VIEŠPATIES,

^{3,16} Dab. Negyvoji jūra.

savo Dievo, Skrynios Jordano vagos viduryje ir užsikelkite kiekvienas ant peties po akmenį pagal izraelitų giminių skaičių. ⁶Tai bus jūsų ženklas. Kai jūsų vaikai ateityje klaus: 'Ką reiškia tie akmenys?' – ⁷jūs papasakosite jiems: 'Jordano vandenys sustojo priešais VIEŠPATIES Sendoros Skrynią. Jai perėinant Jordaną, sustojo Jordano vandenys'. Taigi šie akmenys bus amžinas paminklas izraelitams".

⁸Izraelitai padarė taip, kaip Jozuė įsakė. Paėmę dvylika akmenų iš Jordano vagos pagal izraelitų giminių skaičių, kaip VIEŠPATS buvo Jozuei paliepęs, jie nešėsi juos ligi nakvynės vietos ir ten sukrovė.

⁹Jozuė įsakė sudėti ir kitus dvylika akmenų Jordano vagos viduryje – toje vietoje, kur buvo stovėjusios Sendoros Skrynią nešusių kunigų kojos. Tenai jie tebėra iki šios dienos.

¹⁰Kunigai, nešusieji Skrynią, išstovėjo Jordano vagoje, kol buvo įvykdyta visa, ką VIEŠPATS buvo įsakęs Jozuei perduoti žmonėms ir Mozė buvo įsakęs Jozuei. Žmonės skubiai perėjo upę. ¹¹Kai visi žmonės buvo perėję, VIEŠPATIES Skrynia ir kunigai užėmė savo vietą žmonių priekyje. ¹²Rubeno ir Gado giminių žmonės ir pusė Manaso giminės žmonių perėjo upę ginkluoti pirma izraelitų, kaip Mozė buvo jiems liepęs. ¹³Apie keturiasdešimt tūkstančių kovai apsiginklavusių karių perėjo upę priešais VIEŠPATĮ į Jericho lygumas.

¹⁴Tą dieną VIEŠPATS išaukštino Jozuę viso Izraelio akyse. Jie gerbė jį per visą jo gyvenimą, kaip buvo gerbė Mozę.

¹⁵VIEŠPATS tarė Jozuei: ¹⁶„Isa-kyk kunigams, nešantiems Sendoros Skrynią, išbristi iš Jordano“. ¹⁷Jozuė įsakė kunigams: „Išbriskite iš Jordano“. ¹⁸Kunigams, nešusiems VIEŠPATIES Sendoros Skrynią, išbridus iš Jordano vagos ir jų kojoms pa-

siekus sausumą, Jordano vandenys sugrįžo į savo vietą, tekėdami kaip anksčiau visa vaga.

¹⁹Žmonės išbrido iš Jordano pirmo mėnesio dešimtą dieną ir apsi-stojo prie Gilgalo*, rytiniame Jericho pakrastyje. ²⁰Anuos dvylika akmenų, paimtų iš Jordano, Jozuė sukrovė Gilgale. ²¹Jis kalbėjo izraelitams: „Kai jūsų vaikai ateityje tėvų klaus: 'Ką reiškia šie akmenys?' – ²²paaikškinsite savo vaikams: 'Izraelitai čia perėjo Jordaną sausuma!' ²³VIEŠPATS, jūsų Dievas, nusausino jums Jordano vandenį, kol perėjote per upę, kaip kad VIEŠPATS, jūsų Dievas, pasielgė su Nendrių jūra, kurią nusausino mums, kol perėjome, ²⁴idant visos žemės tautos žinotų, kad VIEŠPATIES ranka galinga, o jūs visuomet bijotumėte VIEŠPATIES, savo Dievo“.

Apeigos prie Gilgalo

5 Visiems amoritų karaliams vakarinėje Jordano pusėje ir visiems kanaaniečių karaliams prie Jūros, išgirdusiems, kaip VIEŠPATS izraelitams pereiti buvo nusausinęs Jordano vandenį, apmirė širdys, ir jie nustojo drąsos priešintis izraelitams.

²Tuo metu VIEŠPATS kalbėjo Jozuei: „Pasidaryk peilių iš titnago ir dar kartą apipjaustyk izraelitus“. ³Jozuė pasidarė titnaginių peilių ir apipjaustė izraelitus prie Gibeat ha Araloto. ⁴O priežastis, dėl kurios Jozuė juos apipjaustė, buvo ši. Visi iš Egipto išėjusieji žmonės, visi karinės tarnybos amžiaus vyrai, buvo išmirę kelionėje per dykumą po išėjimo iš Egipto. ⁵Žinoma, visi išėjusieji iš Egipto buvo apipjaustyti, o visi gimusieji kelionėje per dykumą po išėjimo iš Egipto nebuvo apipjaustyti. ⁶*Iš tikrųjų izraelitai buvo klandoję keturiasdešimt

^{4,19} Spėjama, kad tai Mefdžaras.

^{5,6} Sk 14,28-35

metų dykumoje, kol visa tauta – karinės tarnybos amžiaus vyrai, išėjusieji iš Egipto – išmirė dėl to, kad neklaūsė VIEŠPATIES balso. VIEŠPATS prisiekė neleisiant jiems niekada pamatyti krašto, kurį jų protėviams buvo prisiekęs atiduoti mums, kraštą, tekantį pienu ir medumi. ⁷Taigi jų vaikus, kuriuos jis užaugino vietoj jų, Jozuė apipjaustė, nes jie buvo neapi-
pjaustyti. Kelionėje jie nebuvo buvę apipjaustyti.

⁸Kai visos tautos apipjaustymas buvo atliktas, jie pasiliko ilsėtis stovykloje, kolei pagijo. ⁹VIEŠPATS tarė Jozuei: „Šiandien nuritinau nuo jūsų Egipto gėdą“. Todėl ta vieta iki šios dienos vadinama Gilgalu.

Pascha Kanaane

¹⁰Būdami stovykloje prie Gilgalo Jericho lygumose, izraelitai *atnašavo Paschą mėnesio keturioliktos dienos vakarą. ¹¹Rytojaus dieną po Paschos aukos, būtent tą dieną, jie valgė iš krašto derliaus neraugintus plokštinius ir pagruzdintus grūdus. ¹²Tą pačią dieną, kai valgė iš krašto derliaus, izraelitai *mānos daugiau nebegavo. Jie valgė tą metų Kanaano krašto derlių.

¹³Atsitiko taip, kad Jozuė, būdamas netoli Jericho, pakėlė akis ir pamatė priešais save stovintį vyrą su ištrauktu iš makšties kalaviju rankoje. Jozuė priėjo prie jo ir tarė: „Ar tu iš mūsų, ar iš priešų?“ ¹⁴Šis atsakė: „Nei vienas, nei kitas. Esu VIEŠPATIES kariuomenės galva. Dabar aš atėjau!“ Jozuė parpuolė kniūbsčius ir, išreikšdamas pagarbą, tarė: „Ką mano viešpats įsako savo tarnui?“ ¹⁵VIEŠPATIES kariuomenės galva atsakė Jozuei: „Nusiauk kojų apavą, nes vieta, kurioje stovi, šventa“. Jozuė taip ir padarė.

Jericho užėmimas

6 Jericho vartai buvo uždaryti ir saugomi nuo izraelitų. Niekas negalėjo išeiti ar įeiti. ²VIEŠPATS tarė Jozuei: „Žiūrėk, atiduosiu į tavo rankas Jerichą, jo karalių ir užgrūdintus vyrus. ³Težygiuoja aplink miestą visi jūsų kariai, apeidami aplink miestą vieną kartą. Taip darykite šešias dienas. ⁴Septyni kunigai, eidami pirma Skrynios, tesineša septynis avino rago trimitus. O septintą dieną, kunigams pučiant ragus, apeisite aplink miestą septynis kartus. ⁵Pasigirdus ilgam rago garsui, kai tik išgirsite tą rago balsą, visi žmonės sušuks galingu šauksmu. Tada miesto sienų mūrai staiga nugrius, žmonės veršis pirmyn, kiekvienas iš savo vietos“.

⁶Nūno sūnus Jozuė pasišaukė kunigus ir paliepė jiems: „Imkite Sendoros Skrynią! Septyni kunigai, eidami pirma VIEŠPATIES Skrynios, tesineša septynis avino rago trimitus“. ⁷O žmonės jis tarė: „Pajudėkite! Žygiuokite aplink miestą! Priekinė sauga težygiuoja pirma VIEŠPATIES Skrynios!“

⁸Jozuei baigus duoti žmonėms nurodymus, septyni kunigai, septyniais avino rago trimitais nešini, pajudėjo pirma VIEŠPATIES, pūsdami avino ragus, o VIEŠPATIES Sendoros Skrynیا keliavo jiems iš paskos. ⁹Priekinė sauga žygiavo pirma ragus pučiančių kunigų, o užpakalinė sauga ėjo paskui Skrynią, ragams visą laiką gaudžiant. ¹⁰Bet žmonėms Jozuė buvo davęs tokį įsakymą: „Nešūkaukite! Tenesigirdi jūsų nė balso, netarkite nė žodžio iki tos dienos, kol nepasakysiu: „Sušukite!“ Tada jūs šauksite“. ¹¹Taip jis pasiuntė VIEŠPATIES Skrynią apeiti aplink miestą. Ji apėjo vieną kartą. Po to jie sugrįžo į stovyklą ir pernaktavojo.

¹²Kitą rytą Jozuė atsikėlė anksti. Kunigai paėmė VIEŠPATIES Skrynią.

¹³Septyni kunigai, septyniais avino rago trimitais nešini, pajudėjo pirma

^{5,10} Iš 12,1-13

^{5,12} Iš 16,35

VIEŠPATIES Skrynios, pūsdami visą laiką avino ragus. Priekinė sauga žygiavo pirma jų, o užpakalinė sauga ėjo pasakui VIEŠPATIES Skrynią, ragams visą laiką gaudžiant. ¹⁴ Antrą dieną jie apėjo aplink miestą vieną kartą. Po to sugrįžo į stovyklą. Taip jie darė šešias dienas.

¹⁵ Septintą dieną jie atsikėlė auštant ir apėjo aplink miestą tokia pat tvarka septynis kartus. ¹⁶ Septintą kartą kunigams pučiant ragus, Jozuė įsakė žmonėms: „Sušukite! VIEŠPATS atidavė jums miestą! ¹⁷ Miestas ir visa, kas jame, bus skirta VIEŠPAČIUI sunaikinti. Tik ištvirkėlė Rahaba ir visi jos namuose telieka gyvi, nes ji slėpė mūsų siųstus pasiuntinius. ¹⁸ Nelieskite sunaikinti skirtų daiktų, kad patys nebūtumėte skirti sunaikinti. Paimdami bet ką iš to, kas skirta sunaikinti, padarysite Izraelio stovyklą sunaikinti skirtu daiktu, užtrauksite jai nelaimę. ¹⁹ Visas sidabras ir auksas, daiktai iš vario ir geležies yra šventi VIEŠPAČIUI. Jie bus padėti į VIEŠPATIES išdą“.

²⁰ Taigi žmonės sušuko ragams sugaudus. Vos išgirdę ragų gausmą, žmonės sušuko galingu šauksmu, ir *siena nugriuvo. Žmonės veržėsi į miestą, kiekvienas tiesiai iš savo vietos, ir užėmė jį. ²¹ Tada jie skyrė kalaviju sunaikinti visa, kas buvo mieste: vyrus ir moteris, jaunus ir senus, jaučius ir avis bei asilus.

²² O dviem vyrams, išžvalgiusiems kraštą, Jozuė liepė: „Nueikite į ištvirkėlės namus, išveskite iš jų moterį ir visus gimines, kaip esate jai prisiekę“. ²³ Tad jaunieji žvalgai nuėjo ir išvedė Rahabą drauge su jos tėvu, motina, broliais ir visais giminėmis. Jie išvedė visą jos giminę ir apgyvendino šalia Izraelio stovyklos.

²⁴ Miestą ir visa, kas jame, jie sudegino. Tik sidabrą ir auksą bei daiktus

iš vario ir geležies padėjo į VIEŠPATIES Namų išdą. ²⁵ *Tik ištvirkėlę Rahabą ir jos tėvo šeimą bei visus gimines Jozuė paliko gyvus. Jos šeima ligi šiol tebegyvena Izraelyje, nes ji slėpė Jozuės siųstus pasiuntinius Jericho išžvalgyti.

²⁶ Ta proga Jozuė ištare priesaiką:

„Tebūna *prakeiktas VIEŠPATIES akivaizdojė žmogus, kuris bandytų atstatyti Jericho miestą!

Savo pirmagimio kaina jis padės jo pamatus

ir savo jauniausiojo sūnaus kaina pastatys vartus“.

²⁷ VIEŠPATS buvo su Jozue, ir jo garasas pasklido po visą kraštą.

Achano nuodėmė

7 Bet izraelitai sulaužė įsakymą dėl sunaikinti skirtų daiktų. Zeracho sūnaus Zabdžio sūnaus Karmio sūnus Achanas iš Judo giminės pasiėmė kai ką iš sunaikinti skirtų daiktų. Užtat VIEŠPATS užsidegė pykčiu ant izraelitų.

² Jozuė pasiuntė keletą vyrų iš Jericho į Ają netoli Bet Aveno, į rytus nuo Betelio. Jis tarė jiems: „Keliaukite į aukštumas ir išžvalgykite kraštą“. Vyrų iškeliauo į aukštumas ir išžvalgė Ają. ³ Jie grįžo pas Jozuę ir pranešė: „Nėra reikalo visiems žmonėms keliauti į aukštumas. Tenukeliauja du ar trys tūkstančiai vyrų ir teužpuola Ają. Priešų ten nedaug, visų žmonių nevalgink kelionę“. ⁴ Taigi nuėjo ten apie tris tūkstančius žmonių, bet Ajo vyrai privertė juos bėgti. ⁵ Ajo vyrai trisdešimt šešis iš jų užmušė, vydamiesi nuo vartų iki pat Šebarimų ir paguldydami šlaite. Žmonėms širdys ištirpo ir visa drąsa išgaravo.

⁶ Tada Jozuė persiplėšė drabužius. Jis ir Izraelio seniūnai gulėjo kniūbsiti žemėje, apsiabarstę dulkėmis galvas,

^{6,25} Hbr 11,31

^{6,26} 1 Kar 16,34

ligi vakaro priešais VIEŠPATIES Skrynją. ⁷ „Ak, Viešpatie DIEVE! – meldėsi Jozuė. – Kodėl iš viso turėjai vesti šią tautą per Jordaną? Atiduoti mus amoritams į rankas? Sunaikinti? O kad mes verčiau būtume pasitenkinę, apsigyvendami Užjordanėje! ⁸ O, Viešpatie, ką galiu sakyti po to, kai Izraelis parodė nugarą priešams! ⁹ Išgirs apie tai kanaaniečiai ir kiti krašto gyventojai, apsups mus ir nušluos mūsų vardą nuo žemės. Ką tu darysi tuomet savo didžiam vardui?“

¹⁰ VIEŠPATS atsakė Jozuei: „Stokis! Ko guli žemėje kniūbsčias? ¹¹ Izraelis nusidėjo! Sulaužė Sandorą, kurią jiems daviau! Jie pasiėmė iš daiktų, skirtų sunaikinti, ir apsivogė, ir apsimelavo, ir įsidėjo juos tarp savo daiktų. ¹² Užtat izraelitai nepajėgs priešintis, bet atsuks nugaras savo priešams, nes patys yra tapę daiktu, skirtu sunaikinti. Aš nebebūsiu daugiau su jumis, jei nesunaikinsite pas jus esančių sunaikinti skirtų daiktų. ¹³ Eik apvalyti žmonių! Įsakyk jiems: 'Apsivalykite rytdienai, nes taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Tu, Izraeli, turi sunaikinti skirtų daiktų! Nepajėgsi priešintis priešams, kol nepašalinsi iš savo tarpo sunaikinti skirtų daiktų'. ¹⁴ Taigi rytoj rytą būsite pašaukti giminėmis. Giminė, kurią VIEŠPATS nurodys, išeis į priekį kiltimis; kiltis, kurią VIEŠPATS nurodys, išeis į priekį šeimomis; šeima, kurią VIEŠPATS nurodys, išeis į priekį pavieniui vyras po vyro. ¹⁵ Žmogus, nurodytas kaip pasiėmęs sunaikinti skirtų daiktų, turi būti sudegintas – jis ir visa, kas jam priklauso, – nes sulaužė VIEŠPATIES Sandorą ir padarė Izraelyje gėdingą nusikaltimą“.

¹⁶ Kitą rytą anksti Jozuė pašaukė Izraelį giminėmis. Buvo nurodyta Judo giminė. ¹⁷ Jis liepė išeiti į priekį Judo giminės kiltims. Buvo nurodyta Zeracho kiltis. Jis liepė išeiti į priekį Zeracho kilties šeimoms. Buvo nurodyta Zab-

džio šeima. ¹⁸ Jozuė liepė išeiti į priekį jo šeimai, vyrui po vyro. Galop buvo nurodytas Zeracho sūnaus Zabdžio sūnaus Karmio sūnus Achanas iš Judo giminės. ¹⁹ Tada Jozuė tarė Achanui: „Mano sūnau, garbink VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, ir šlovink jį! Pasakyk man, ką padarei. Nieko neslėpk“. ²⁰ Achanas atsakė Jozuei: „Taip, nusidėjau VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui. Štai ką padariau. ²¹ Pamatęs tarp grobio gražią skraistę iš Šinaro, du šimtus šekelių sidabro ir penkiasdešimt šekelių sveriantį aukso luitą, užsigėdžiau juos turėti ir pasiėmiau. Dabar jie užkasti žemėje mano palapinėje su sidabru po skraiste“.

²² Jozuės siunčiami pasiuntiniai nuskubėjo į Achano palapinę. Tikrai visa buvo užkasta palapinėje su sidabru po skraiste. ²³ Paėmę iš palapinės, jie atnešė juos pas Jozuę bei visus izraelitus ir padėjo VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁴ Tada Jozuė ir visas Izraelis su juo paėmė Zeracho sūnų Achaną, sidabrą, skraistę ir auksą, jo sūnus ir dukteris, jaučius, asilus ir avis, palapinę bei visa, ką jis turėjo, ir nuvedė į Achoro slėnį. ²⁵ „Kokią nelaimę mums užtraukė! – tarė Jozuė. – Šiandien VIEŠPATS užtraukia nelaimę tau!“

Ir visas Izraelis užmušė jį akmenimis. Jie sudegino juos, metė į juos akmenis. ²⁶ Ant jo sukrovė didelę akmenų krūvą, kuri tebėra iki šios dienos. Tada atsileido VIEŠPATIES pyktis.

Todėl toji vieta iki šios dienos vadinama Achoro slėniu.

Ajo užėmimas

8 Tada VIEŠPATS tarė Jozuei: „Nebijok ir nenuogąstauk! Pasiimk visus karius ir vėl keliauk į Ają. Žiūrėk, atiduosiu tau į rankas Ajo karalių, jo žmones ir miestą bei visą kraštą. ² Su Ajo miestu ir jo karaliumi turi pasielti taip, kaip pasieltai su Jerichu ir jo karaliumi. Tačiau grobį ir galvijus galite

pasidalyti kaip karo laimikį. Surenk pasalas miesto užnugaryje“.

³Taigi Jozuė ir visi kariai pasiruošė žygiuoti prieš Ają. Išrinkęs trisdešimt tūkstančių vyrų, narsių karių, jis išsiuntė juos pirma nakčia. ⁴„Dėmesio! Jūs būsite pasala miesto užnugaryje – davė jiems įsakymą. – Nenufolkite per daug nuo miesto ir būkite pasirengę. ⁵Su manimi esantys žmonės ir aš artinsimės prie miesto. Kai jie išeis priešintis, kaip pirmąkart padarė, mes bėgsime nuo jų. ⁶Jie vysis mus iš paskos, kol nuviliosime juos nuo miesto, nes manys: 'Bėga nuo mūsų kaip anąkart!' Mums nuo jų bėgant, ⁷jūs pakilsite iš pasalų ir paimsite miestą. VIEŠPATS, jūsų Dievas, atiduos jums jį į rankas. ⁸Paėmę miestą, padekite jį. Darykite, kaip VIEŠPATS yra įsakęs. Dėmesio! Aš jums įsakiau!“ ⁹Tada Jozuė išsiuntė juos. Jie nuėjo į pasalos vietą ir išsidėstė tarp Betelio ir Ajo, į vakarus nuo Ajo, o Jozuė praleido tą naktį su likusiais žmonėmis.

¹⁰Anksti rytą Jozuė apžiūrėjo žmones. Po to jis išžygiavo žmonių priekyje Ajo link drauge su Izraelio seniūnais. ¹¹Visi su juo buvę kariai ėjo kartu ir, prieję miestą, įsirengė stovyklą į šiaurę nuo Ajo. Tarp jų ir Ajo buvo siaura dauba. ¹²Jis buvo pasiėmęs apie penkis tūkstančius vyrų ir išdėstęs juos kaip pasalą tarp Betelio ir Ajo į vakarus nuo miesto. ¹³Taigi pagrindinė stovykla išsidėstė į šiaurę nuo miesto, o užpakalinė sauga – į vakarus nuo miesto. Jozuė tą naktį praleido slėnyje. ¹⁴Tai pastebėjęs Ajo karalius – jis ir visi jo žmonės, miesto gyventojai – nuskubėjo anksti rytą prie šlaito priešais Arabą pradėti mūšio su Izraeliu, bet nežinojo, kad už miesto buvo parengta pasala. ¹⁵O Jozuė ir visas Izraelis dėjosios esą sumušti ir leidosi bėgti dykumos link. ¹⁶Visi miesto žmonės buvo pašaukti jų vyti. Vydami Jozuę, jie nutolo nuo mies-

to. ¹⁷Nei Ajo mieste, nei Betelyje neliuko žmogaus, neišėjusio vyti Izraelio. Jie paliko miestą be jokios gynybos ir vijosi Izraelį.

¹⁸Tada VIEŠPATS tarė Jozuei: „Ištiesk ietį, kurią laikai rankoje, Ajo link, nes aš atiduosiu jį tau į rankas“. Jozuė ištiesė ietį, kurią laikė rankoje, miesto link. ¹⁹Vos jam ištiesus ranką, pasalų vyrai skubiai pakilo iš savo vietų ir puolė pirmyn. Jie įžengė į miestą, paėmė jį ir nedelsdami padegė. ²⁰Kai Ajo vyrai pažvelgė atgal, miesto dūmai jau kilo ligi padangių! Jiems stigo jėgų net kur nors pabėgti, kai dykumos link bėgę žmonės atsisuko jų pulti. ²¹Jozuė ir visas Izraelis, matydami miestą pasalos vyrų paimtą ir iš miesto kylančius dūmus, atsisuko ir puolė Ajo vyrus. ²²O kiti izraelitai išžygiavo prieš juos iš miesto. Taigi jie buvo izraelitų apsupti iš abiejų šonų ir išžudyti; nė vienas jų neišliko, nė vienas nepabėgo, ²³išskyrus Ajo karalių, kurį jie paėmė gyvą ir atvedė pas Jozuę.

²⁴Baigę žudyti visus Ajo gyventojus, nusivijusius juos į laukus ir dykumą, kai šie visi iki paskutinio vyro buvo kritę nuo kalavijo, visi izraelitai sugrįžo į Ają ir išžudė ten likusius gyventojus. ²⁵Tą dieną kritusių vyrų ir moterų, visų Ajo miesto gyventojų, buvo dvylika tūkstančių.

²⁶Jozuė tol nenuleido rankos, kurioje laikė ietį, kol visi sunaikinimui skirti Ajo gyventojai nebuvo sunaikinti. ²⁷Tik galvijus ir to miesto grobį izraelitai pasiėmė kaip karo laimikį, kaip VIEŠPATS buvo sakęs Jozuei.

²⁸Tada Jozuė sudegino Ajo miestą ir pavertė jį amžinu piliakalniu; vieta tebėra nuniokota iki pat šios dienos. ²⁹O Ajo karalių jis paliko pakartą ant medžio ligi vakaro. Saulei leidžiantis, Jozuė įsakė nuleisti jo lavoną nuo medžio ir numesti prie miesto vartų. Ant jo buvo sukrauta didžiulė akmenų krūva, kuri tebėra ten iki šios dienos.

Aukuras ant Ebalo kalno

³⁰ *Tuomet Jozuė pastatė ant Ebalo kalno VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui, aukurą, ³¹ kaip VIEŠPATIES tarnas Mozė buvo įsakęs izraelitams ir kaip parašyta Mozės Įstatymo knygoje: „Aukurą netašytų akmenų, nepaliestų geležiniu įrankiu“, – ir atnašavo ant jo deginamąsias aukas bei aukojo bendravimo aukas. ³² Ten, izraelitų akivaizdoje, Jozuė užrašė ant akmenų nuorašą Įstatymo, kurį Mozė buvo surašęs izraelitams.

³³ *Visas Izraelis – ateiviai ir vietiniai – drauge su savo seniūnais, apskaitininkais ir teisėjais stovėjo abipus Skrynios priešais kunigus iš Levio giminės, nešiusius VIEŠPATIES Sandomos Skrynią. Pusė jų stovėjo atsigręžę į Garizimo kalną, pusė – į Ebalo kalną, kaip VIEŠPATIES tarnas Mozė buvo kadaise įsakęs, Izraelio tautai palaiminti. ³⁴ Tada Jozuė perskaitė visus Įstatymo žodžius – palaiminimus ir prakeikimus – taip, kaip parašyta Įstatymo knygoje. ³⁵ Nebuvo nė vieno žodžio iš visų, Mozės įsakytų, kurio Jozuė nebūtų perskaitęs visos Izraelio bendrijos akivaizdoje, įskaitant moteris, vaikus ir tarp jų gyvenančius ateivius.

Sąjunga prieš Izraelį

9 Kai ši žinia pasiekė karalius į vakarus nuo Jordano, aukštumų srityje, Šefeloje ir palei visą Didžiosios jūros krantą Libano link, hetitų, amoritų, kanaaniečių, perizų, hivų ir jebusiečių kraštą, ² šie sudarė sąjungą kovoti su Jozue ir Izraeliu.

³ O Gibeono gyventojai, išgirdę, kaip Jozuė pasielgė su Jerichu ir Ajo miestu, ⁴ savo ruožtu ėmėsi suktybės. Jie leidosi į kelionę, persirengę pasiuntiniais: užkrovė savo asilams senus maišus ir

senus, suplyšusius bei sulopytus vynmaišius, ⁵ apsiavė senais bei sulopytais sandalais ir apsirengė nudėvėtais drabužiais. O visa kelionei pasiimta duona buvo sudžiūvusi ir apipelijusi. ⁶ Atėję į Gilgalo stovyklą pas Jozuę, jie tarė jam ir izraelitams: „Iš tolimo krašto atėjome, siūlome jums sudaryti su mumis sandorą“. ⁷ Bet izraelitai atsakė hivams: „Gal jūs gyvenate tarp mūsų? Kaip mes galime sudaryti su jumis sandorą?“ ⁸ Jozuei jie paaiškino: „Mes tavo tarnai“. O Jozuė klausė jų: „Kas jūs per vieni? Iš kur ateinate?“ – ⁹ „Tavo tarnai atėjo iš labai tolimo krašto, vedami VIEŠPATIES, tavo Dievo, garso, – atsakė jie, – nes apie jį mes daug girdėjome: visa, ką jis padarė Egipte, ¹⁰ ir visa, ką padarė dviem amoritų karaliams – Užjordanėje Hešbono karaliui Sihonui ir Aštarote Bašano karaliui Ogui. ¹¹ Todėl mūsų seniūnai ir visi krašto gyventojai liepė mums: ‘Pasiimkite kelionei maisto, eikite jų pasitikti ir sakykite: ‘Esame jūsų tarnai. Būkite žmonės, sudarykite su mumis sandorą’. ¹² Duona, kurią pasiėmėme iš namų kaip maistą kelionei, buvo dar karšta, kai leidomės pas jus, o dabar ji jau sudžiūvusi ir apipelijusi. ¹³ Mūsų vynmaišiai buvo nauji, kai juos prisipylėme, o dabar jie jau suplyšę. Ir mūsų drabužiai bei sandalai nusidėvėjo per tokia ilgą kelionę“. ¹⁴ Vyrai patikėjo jų žodžiais apie maistą ir drabužius, bet VIEŠPATIES žodžio neatsiklausė. ¹⁵ Jozuė sudarė su jais taiką, laiduodamas jiems gyvastį sandorą, kurią bendrijos vadai patvirtino priesaika.

¹⁶ Praėjus trim dienoms po sandomos, sudarytos su jais, izraelitai sužinojo, kad tai buvo jų kaimynai ir gyveno jų žemėje. ¹⁷ Tad izraelitai leidosi į kelionę ir trečią dieną pasiekė jų miestus. Gibeoniečių miestai buvo

^{8,30–32} Jst 27,2–8

^{8,31} Iš 20,25

^{8,33–35} Jst 11,29; 27,11–14.

^{9,7} Iš 23,32; 34,12; Jst 7,2

^{9,10} Sk 21,21–35

Gibeonas, Kefyra, Beerotai ir Kirjat Jearimai. ¹⁸ Bet izraelitai neužpuolė jų, nes bendrijos vadai buvo prisiekę VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu. Todėl visa bendrija pradėjo murmėti prieš vadus, ¹⁹ bet vadai bendrijai atsakė: „Prisiekėme jiems VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu, užtat užgauti jų negalime. ²⁰ Bet štai ką su jais darysime: paliksime gyvus, kad nekiltų ant mūsų jokio pykčio dėl priesaikos, kuria prisiekėme“. ²¹ Vadai sakė izraelitams: „Telioka jie gyvi ir teltampa kertančiais malkas ir nešančiais vandenį visai bendrijai!“ Taigi taip dėl jų nusprendė vadai.

²² Jozuė pasišaukė juos ir taip kalbėjo: „Kodėl mus apgavote, sakydami: 'Mes gyvename toli nuo jūsų' – o iš tikrųjų gyvenate tarp mūsų? ²³ Užtat būkite prakeikti! Visą laiką būsite vergai, malkų kirtėjai ir vandens nešėjai mano Dievo Namams“. ²⁴ Jozuei jie atsakė: „Matai, tavo tarnai buvo girdėję, kad VIEŠPATS, tavo Dievas, pažadėjo savo tarnui Mozei duoti jums visą kraštą ir dėl jūsų sunaikinti visus krašto gyventojus. Dėl jūsų mes ir buvome apimti didelės baimės dėl savo gyvasties, užtat taip ir padarėme. ²⁵ Kaip matai, dabar esame tavo rankose. Kas gera ir teisu tavo akyse daryti su mumis, tai ir daryk!“

²⁶ Taip jis su jais ir pasielgė. Išgelbėjo nuo izraelitų, neišžudė. ²⁷ Bet tą dieną Jozuė padarė juos malkų kirtėjais ir vandens nešėjais bendrijai ir VIEŠPATIES aukurui toje vietoje, kuria VIEŠPATS išsirinktų. Taip jie ir liko ligi šios dienos.

Gibeono apgula

10 Sužinojęs, kad Jozuė paėmė Ają bei skyrė ji sunaikinti ir pasielgė su Aju bei jo karaliumi, kaip buvo pasielgęs su Jerichu bei jo karaliumi, ir, be to, kad Gibeono gyventojai sudarė taiką su Izraeliu ir gyvena tarp jų, ² Jeruzalės karalius Adoni Cedekas baisiai išsigando. Mat Gibeonas, vienas kara-

liškųjų miestų, buvo didelis miestas, iš tikrųjų didesnis už Ają, o visi jo vyrai buvo galiūnai. ³ Tad Jeruzalės karalius Adoni Cedekas pasiuntė Hebrono karaliui Hohamui, Jarmuto karaliui Piramui, Lachišo karaliui Jafijai ir Eglono karaliui Debyrui tokį pranešimą: ⁴ „Ateikite pas mane ir padėkite man nugalėti Gibeoną, nes jis sudarė taiką su Jozue ir izraelitais“.

⁵ Penki amoritų karaliai – Jeruzalės karalius, Hebrono karalius, Jarmuto karalius, Lachišo karalius ir Eglono karalius – sutelkė savo pajėgas ir atvyko kiekvienas su savo kariuomene. Jie apgulė Gibeoną ir kariavo su juo.

⁶ O gibeoniečiai pasiuntė Jozuei į stovyklą prie Gilgalo pranešimą: „Neapleisk savo tarnų! Atskubėk pas mus ir išgelbėk! Padėk mums, nes visi aukštumų srities amoritų karaliai susibūrė prieš mus!“ ⁷ Tad Jozuė – jis ir visos jo ginkluotosios pajėgos, visi galiūnai – iškeliavo iš Gilgalo.

⁸ VIEŠPATS tarė Jozuei: „Nebijok, nes atiduosiu juos tau į rankas. Nė vienas jų nepajėgs tau pasipriešinti!“ ⁹ Žygiavęs visą naktį iš Gilgalo, Jozuė užklupo juos netikėtai. ¹⁰ VIEŠPATS apstulbino juos išgąsčiu Izraelio akivaizdoje. Izraelitai sutriuškino juos prie Gibeono ir vijosi Bet Horono šlaito keliu, niokodami iki pat Azekos ir Makedos. ¹¹ Jiems bėgant nuo Izraelio žemyn Bet Horono šlaitu, VIEŠPATS svaidė ant jų iš dangaus didžiulius akmenis iki pat Azekos, ir jie žuvo. Daugiau žuvo nuo krušos, negu izraelitai užmušė kalaviju.

¹² Tą dieną, kai VIEŠPATS atidavė amoritus izraelitams, Jozuė kreipėsi į VIEŠPATĮ. Visų izraelitų akivaizdoje jis tarė:

„Sustok, saule, virš Gibeono ir tu, mėnuli, virš Ajalono slėnio!“

¹³ Saulė sustojo, ir mėnulis stovėjo, kol tauta atkeršijo savo priešams.

Argi tai neužrašyta *Jašaro knygoje*? Saulė sustojė viduryje dangaus skliauto ir neskubėjo leistis bemaž visą dieną.¹⁴ Nei prieš tai, nei po to nebuvo tokios dienos, kaip ši, VIEŠPAČIUI paklaūsius žmogaus balso! Tikrai VIEŠPATS kovojo už Izraelį!

¹⁵ Tada Jozuė drauge su visu Izraeliu sugrįžo į stovyklą prie Gilgalo.

Karaliai Makedos oloje

¹⁶ Tuo tarpu anie penki karaliai pabėgo ir pasislėpė oloje prie Makedos. ¹⁷ Jozuei buvo pranešta: „Pastebėti tie penki karaliai, pasislėpę oloje prie Makedos“. ¹⁸ Jozuė paliepė: „Užriskite olos angą keletu didelių akmenų ir pastatykite vyrus jų saugoti. ¹⁹ Patys ten nestovėkite. Lipkite priešams ant kulnų ir pulkite juos iš užnugario. Neleiskite jiems pasitraukti į savo miestus, nes VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra juos atidavęs jums į rankas“.

²⁰ Galop, kai Jozuė ir izraelitai buvo sudavę jiems mirtiną smūgį, ir jie buvo sudoroti, išskyrus į savo miestus pasitraukusius bėglius, ²¹ visa kariuomenė sugrįžo pas Jozuę į stovyklą prie Makedos. Niekas nebedrįso murmėti prieš izraelitus!

²² Dabar Jozuė paliepė: „Atidarykite olos angą ir atveskite pas mane tuos penkis karalius“. ²³ Tai padarę, jie atvedė pas jį iš olos penkis karalius – Jeruzalės karalių, Hebrono karalių, Jarmuto karalių, Lachišo karalių ir Eglono karalių. ²⁴ Atvedus pas Jozuę tuos karalius, Jozuė sušaukė visus izraelitus ir vadams galiūnų, kurie buvo ėję su juo, tarė: „Prieikite ir minkite kojomis šiems karaliams ant sprandų“. Jie priėjo ir mynė kojomis jiems ant sprandų. ²⁵ O Jozuė tarė jiems: „Nebijokite ir nenuogąstaukite! Būkite stiprūs ir ryžtingi, nes VIEŠPATS taip padarys vi-

siems jūsų priešams, su kuriais kovojate!“ ²⁶ Po to Jozuė įsakė juos užmušti ir pakabinti ant penkių medžių. Jie kabojo ant medžių ligi vakaro. ²⁷ Saulė leidžiantis, Jozuė įsakė nuimti juos nuo medžių ir sumesti į olą, kurioje jie slėpėsi. Olos anga buvo užversta didžiuliais akmenimis, kurie išliko ten iki šios dienos.

Pietų Kanaano užkariavimas

²⁸ Tuo pačiu metu Jozuė paėmė Makedą, ištiko ją ir jos karalių kalaviju. Miestą ir visus žmones jis skyrė sunaikinti, nė vieno nepaliko gyvo. Su Makedos karaliumi jis pasielgė taip, kaip buvo pasielgęs su Jericho karaliumi.

²⁹ Iš Makedos Jozuė patraukė su visu Izraeliu į Libną ir kovojo su Libna. ³⁰ Ir ją bei jos karalių VIEŠPATS atidavė Izraeliui į rankas. Miestą ir visus žmones Jozuė ištiko kalaviju, nė vieno nepaliko gyvo. Su Libnos karaliumi jis pasielgė taip, kaip buvo pasielgęs su Jericho karaliumi.

³¹ Iš Libnos Jozuė patraukė su visu Izraeliu į Lachišą, apgulė ir puolė. ³² VIEŠPATS atidavė Lachišą Izraeliui į rankas. Miestą jis paėmė kitą dieną ir ištiko jį bei visus žmones kalaviju, kaip buvo padaręs Libnoje.

³³ Tada Gezero karalius Horamas atėjo į pagalbą Lachišui, bet Jozuė nugalėjo jį ir jo pajėgas ir nepaliko nė vieno gyvo.

³⁴ Iš Lachišo Jozuė patraukė su visu Izraeliu į Egloną. Jie surengė miesto apgulą, puolė ³⁵ ir, paėmę tą pačią dieną, ištiko jį kalaviju. O visus žmones tą pačią dieną skyrė sunaikinti, kaip buvo padaręs Lachišui.

³⁶ Iš Eglono Jozuė nukeliavo su visu Izraeliu į Hebroną ir puolė jį. ³⁷ Paėmę miestą, ištiko jį kalaviju – karalių, visus jam pavaldžius miestus ir visus žmones. Nepaliko nė vieno gyvo. Kaip buvo padaręs Eglonui, taip skyrė sunaikinti ir Hebroną bei visus jo žmones.

^{10,13} 2 Sam 1,18

^{10,13} Senovės Izraelio epas.

³⁸Tada Jozuė ir visas Izraelis pasuko Debyro link ir puolė jį. ³⁹Paėmė jį, jo karalių ir visus pavaldžius miestus, iš-tiko kalaviju ir skyrė sunaikinti visus jo žmones. Nepaliko nė vieno gyvo. Kaip buvo padarę Hebronui ir Libnai bei jos karaliui, taip padarė ir Debyrui bei jo karaliui.

⁴⁰Taip Jozuė nugalėjo visą kraštą: aukštumų sritį, Negebą, Šefelą ir šlaitus su visais jų karaliais. Jis nepaliko nė vieno gyvo, bet skyrė sunaikinti visa, kas alsuoja, kaip VIEŠPATS, Izraelio Dievas, buvo įsakęs. ⁴¹Jozuė nugalėjo juos nuo Kadeš Barnėjos ligi Gazos, visą Gošeno kraštą ligi pat Gibeono. ⁴²Visus tuos karalius ir jų kraštą Jozuė paėmė vienu kartu, nes VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kovojo už Izraelį. ⁴³Tada Jozuė sugrižo su visu Izraeliu į stovyklą prie Gilgalo.

Šiaurės Kanaano užkariavimas

11 Apie tai sužinojęs, Hacoro karalius Jabinas davė žinią Madono karaliui Jobabui, Šimrono karaliui, Achšafo karaliui ²ir kitiems karaliams šiaurėje, aukštumų srityje, Araboje į pietus nuo Kinaroto, lygumos srityje ir Doro srityje vakaruose, ³kanaaniečiams rytuose ir vakaruose, amoritams, hetitams, perizams bei jebusiečiams aukštumų srityje ir hivams Hermono papėdėje, Micpos krašte. ⁴Jie išėjo į mūšį su didele kariuomene, lydimi visų savo pajėgų, tokių gausių, kaip smiltys pajūryje, su daugybe žirgų ir kovos vežimų. ⁵Visi šie karaliai sujungė savo pajėgas, nužygiavo prie Meromo vandenų ir čia pasistatė stovyklą kovoti su Izraeliu.

⁶O VIEŠPATS tarė Jozuei: „Nebijok! Rytoj šiuo laiku aš paguldysiu juos visus užmuštus Izraelio akivaizdoje. Tu turi suluošinti jų žirgus ir sudeginti jų kovos vežimus“. ⁷Jozuė užklupo juos staiga su visa savo kariuomene prie Meromo vandenų ir puolė. ⁸VIEŠPATS atidavė juos Izraeliui į rankas. Izraeli-

tai nugalėjo juos ir vijosi iki pat Didžiojo Sidono ir Misrefot Maimų, o rytų link – iki pat Micpės slėnio. Jie tol puolė juos, kol nė vieno neliko gyvo. ⁹Jozuė pasiėlgė su jais, kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs: jų žirgus suluošino ir kovos vežimus sudegino.

¹⁰Tada Jozuė pasuko ir užėmė Hacorą, o jo karalių nužudė kalaviju. Hacoras anksčiau buvo visų anų karalysčių galva. ¹¹Jie skyrė sunaikinti ir išžudė kalaviju visus jo žmones. Nebuvo palikta nieko, kas alsuoja, o pats Hacoras sudegintas. ¹²Jozuė paėmė visus anuos karališkuosius miestus ir jų karalius. Skirdamas sunaikinti jis nužudė juos kalaviju, kaip Dievo tarnas Mozė buvo įsakęs. ¹³Tačiau Izraelis nesunaikino nė vieno iš miestų, pastatytų ant supiltų kalvų, išskyrus Hacorą, kurį Jozuė sudegino. ¹⁴Visą šių miestų grobį, įskaitant galvijus, izraelitai pasiėmė kaip karo laimikį. Tik visus gyventojus jie žudė kalaviju, kol visiškai išnaikino, nepalikdami nė vieno gyvo. ¹⁵Kaip VIEŠPATS buvo įsakęs savo tarnui Mozėi, taip Mozė įsakė Jozuei, taip Jozuė ir pasiėlgė. Jis nepaliko nieko nepadaryta, ką VIEŠPATS buvo Mozėi įsakęs.

Užkariavimo suvestinė

¹⁶Jozuė užėmė visą tą kraštą: judo aukštumas, Negebą, visą Gošeno sritį, Šefelą, Arabą, Izraelio aukštumas ir pajūrio lygumą ¹⁷nuo Halako kalno, kuris dunkso virš Seyro srities, iki pat Baal Gado Libano slėnyje, Hermono kalno papėdėje. Visus jų karalius jis sugaudė ir išžudė. ¹⁸Ilgą laiką Jozuė kariavo su visais anais karaliais. ¹⁹Nebuvo miesto, sudariusio taiką su izraelitais, išskyrus hivas – Gibeono gyventojus. Jie visi paimti mūšiuose, ²⁰nes VIEŠPATS buvo nutaręs taip užkietinti jų širdis, kad, išeidami kovoti su Izraeliu, jie būtų skirti *sunaikinti ir, neradę

pasigailėjimo, išnaikinti, kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs.

²¹Tuo pačiu metu Jozuė įsiveržė į aukštumų sritis ir ten išnaikino anakiečius* iš Hebrono, Debyro, Anabo, iš visų Judo ir Izraelio aukštumų. Jozuė skyrė sunaikinti juos ir jų miestus. ²²Izraelitų krašte anakiečių nebeliko; tik Gazoje, Gate ir Ašdode jų užsiliko.

²³Taigi Jozuė užėmė visą kraštą, kaip VIEŠPATS buvo sakęs Mozei. Tada Jozuė atidavė jį Izraeliui kaip paveldą pagal jų giminių padalas. Karas krašto nebevargino.

Nugalėtųjų karalių sąrašas

12 *Štai krašto karaliai, kuriuos izraelitai nugalėjo ir užėmė jų žemes.

Į rytus nuo Jordano, nuo Arnono slėnio iki Hermono kalno, įskaitant rytinę Arabos dalį – ²amoritų karalius Sihonas, gyvenęs Hešbone ir valdęs Gileado dalį nuo Aroero Arnono slėnio pakrastyje ir paties slėnio iki Jaboko slėnio bei Amono krašto ribos ³ir rytinę Arabą iki Kinereto jūros*, o pietų link, per Bet Ješimotus Pisos šlaitų papėdėje rytiniame šone, žemyn iki Arabos jūros, tai yra Druskos jūros. ⁴Taip pat Bašano karalius Ogas, vienas paskutinių refajų, gyvenęs Aštarte ir Edrėje ⁵ir valdęs Hermono kalną, Salchą, visą Bašaną iki gešūriečių bei maakų ribos ir pusę Gileado iki Hešbono karaliaus Sihono ribos. ⁶Juos nugalėjo VIEŠPATIES tarnas Mozė ir izraelitai; VIEŠPATIES tarnas Mozė* atidavė jų kraštą kaip paveldą Rubeno ir Gado giminių bei pusės Manaso giminės žmonėms.

^{11,21} Kanaano gyventojai iki izraelitų atėjimo, garsėję aukštu ūgiu ir jėga.

^{12,1-5} Sk 21,21-35; Jst 2,26-3,11

^{12,3} NT Tiberiados, arba Genezareto, ežeras, arba Galilėjos jūra.

^{12,6} Sk 32,33; Jst 3,12

⁷Štai krašto karaliai, kuriuos Jozuė ir izraelitai nugalėjo vakarinėje Jordano pusėje – nuo Baal Gado Libano slėnyje iki Halako kalno, dunksančio virš Seyro srities. (Izraelio giminėms kaip paveldą pagal jų padalas ⁸aukštumų srityje, Šefeloje, Araboje, šlaituose, dykumoje ir Negebe Jozuė atidavė žemę hetitų, amoritų, kanaaniečių, perizų, hivų ir jebusiečių). Jų buvo: ⁹Jericho karalius – vienas, Ajo (netoli Betelio) karalius – vienas, ¹⁰Jeruzalės karalius – vienas, Hebrono karalius – vienas, ¹¹Jarmuto karalius – vienas, Lachišo karalius – vienas, ¹²Eglono karalius – vienas, Gezero karalius – vienas, ¹³Debyro karalius – vienas, Gederio karalius – vienas, ¹⁴Hormos karalius – vienas, Arado karalius – vienas, ¹⁵Libnos karalius – vienas, Adulamo karalius – vienas, ¹⁶Makedos karalius – vienas, Betelio karalius – vienas, ¹⁷Tapuacho karalius – vienas, Hefero karalius – vienas, ¹⁸Afeko karalius – vienas, Lašarono karalius – vienas, ¹⁹Madono karalius – vienas, Hacoro karalius – vienas, ²⁰Šimron Merono karalius – vienas, Achšafo karalius – vienas, ²¹Taanacho karalius – vienas, Megido karalius – vienas, ²²Kedešo karalius – vienas, Jokneamo Karmelyje karalius – vienas, ²³Doro Nafat Dore karalius – vienas, Goimų Galilėjoje karalius – vienas, ²⁴Tircos karalius – vienas.

Iš viso – trisdešimt vienas karalius.

Įsakymas padalyti kraštą

13 Jozuė paseno ir sulaukė senyvo amžiaus. VIEŠPATS tarė jam: „Pasenai ir sulaukei senyvo amžiaus, bet dar yra likę labai daug žemės, kuri turi būti paveldėta. ²Štai žemė, kuri dar nepaveldėta: visos filistinų ir gešūriečių sritys, ³žemė nuo Šihoro į rytus nuo Egipto iki ribos Ekrono šiaurėje, laikoma kanaaniečių žeme, nors ji valdoma penkių filistinų valdovų, būtent Gazos, Ašdodo, Aškelono, Gato ir

Ekrono, taip pat avų sritys ⁴pietuose, be to, visas kanaaniečių kraštas nuo sidoniečių Mearos iki Afeko prie amoritų ribos, ⁵gebaliečių kraštas su visu Libanu nuo Baal Gado Hermono kalno papėdėje iki Lebo Hamato rytuose ⁶su visais aukštumų gyventojais nuo Libano iki Misrefot Maimų, būtent su visais sidoniečiais. Aš pats tas tautas išvarysiu prieš izraelitams ateinant, tau reikės tik *padalyti jų žemes Izraeliui burtų keliu, kaip esu tau įsakęs. ⁷Dabar padalyk šią žemę kaip paveldą devynioms giminėms ir pusei Manašo giminės“.

Užjordanė

⁸*Rubeno ir Gado giminės su kita Manaso giminės puse jau buvo gavę paveldą, kurį Mozė davė jiems Užjordanėje, rytų pusėje. Dievo tarnas Mozė jiems davė paveldą: ⁹Aroerą ant Arnono slėnio kranto ir miestą pačiame slėnyje, visą plokščiakalnį nuo Medebos iki pat Dibono, ¹⁰visus miestus amoritų karaliaus Sihono, viešpatavusio Hešbone, iki pat Amono ribos, ¹¹be to, Gileadą ir visas gešūriečių bei maakų žemes, visą Hermono kalną ir visą Bašaną iki pat Salchos – ¹²visą karalystę Ogo, valdžiusio Bašaną iš Astaroto ir Edrėjo. (Jis buvo paskutinis išlikęs refajas). Mozė nugalėjo juos ir išvarė. ¹³Bet gešūriečių ir maakų izraelitai neišvarė; Gešūras ir Maakatas išliko Izraelyje iki šios dienos.

¹⁴*Tik Levio giminei Mozė nedavė paveldo, nes ugninės atnašos Viešpačiui, Izraelio Dievui, yra jų paveldas, kaip [Viešpats] yra sakęs*.

¹⁵Mozė davė paveldą Rubeno giminei pagal jos kiltis. ¹⁶Jų žemė buvo nuo Aroero ant Arnono slėnio kranto bei

miesto pačiame slėnyje iki Medebos – visas plokščiakalnis ¹⁷su Hešbonu ir visais jam pavaldžiais plokščiakalnio miestais: Dibonu, Bamot Baalu, Bet Baal Meonu, ¹⁸Jahacu, Kedemotais, Mefaatu, ¹⁹Kirjataimais, Sibma, Ceret Šaharu ant kalvos slėnyje, ²⁰Bet Peoru ant Pisgos šlaitų ir Bet Ješimotais, ²¹taigi visus miestus, esančius plokščiakalnyje ir visą karalystę amoritų karaliaus Sihono, viešpatavusio Hešbone. (Mozė nugalėjo jį ir Midjano vadus – Evį, Rekemą, Cūrą, Hūrą ir Rebą, Sihono didžiūnus, įsikūrusius krašte. ²²Beoro sūnų žynį Bileamą izraelitai nužudė kalaviju drauge su kitais.) ²³Rubeno giminės riba buvo Jordanas ir jo krantai. Tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės buvo Rubeno žmonių paveldas pagal jų kiltis.

²⁴Mozė davė paveldą ir Gado giminei pagal jos kiltis. ²⁵Jų žemė buvo Jazeras, visi Gileado miestai, pusė Amono krašto iki Aroero priešais Rabą ²⁶nuo Hešbono iki Ramat Micpės bei Betonimų ir nuo Mahanaimų iki Debyro žemės, ²⁷o Slėnyje – Bet Haramas, Bet Nimra, Sukotai ir Cafonas, likusioji Hešbono karaliaus Sihono karalystės dalis – Jordanas ir jo krantai iki pat žemutinio Kinereto jūros pakraščio rytų pusėje anapus Jordano. ²⁸Tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės buvo Gado giminės paveldas pagal jos kiltis.

²⁹Mozė davė paveldą ir pusei Manaso giminės. Jis buvo paskirstytas pagal jos kiltis. ³⁰Jų žemė apėmė Mahanaimus, visą Bašaną – visą Bašano karaliaus Ogo karalystę – ir visas Jayro gyvenvietes Bašane, šešiasdešimt miestų. ³¹Pusė Gileado, įskaitant Astarotą ir Edrėją – karališkuosius Ogo miestus Bašane, – priklauso Manaso sūnaus Machyro palikuonims, pusei Machyro palikuonių pagal jų kiltis.

³²Taigi tokios yra paveldo dalys, kurias Mozė padalijo, būdamas Morabo lygumose, Užjordanėje į rytus nuo

^{13,6} Sk 33,54

^{13,8} Sk 32,33; Jst 3,12

^{13,14} Jst 18,1

^{13,14} Žr. Kun 2,3 ir kt.

Jericho. ³³*Tačiau Levio giminei Mozė paveldo nedavė; pats VIEŠPATS, Izraelio Dievas, yra jų paveldas, kaip [VIEŠPATS] yra sakęs.

Kanaanas

14 O štai izraelitų paveldo dalys Kanaano krašte, kurį jiems padalijo kunigas Eleazaras, Nūno sūnus Jozuė ir izraelitų giminių protėvių šeimų galvos. ²*Paveldas jiems atiteko burtų keliu, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs per Mozė duoti devynioms su puse likusių giminių. ³Mat *Mozė jau buvo davęs paveldo dalis dviem su puse giminių anapus Jordano; tarp jų esantiems levitams paveldo dalies jis nedavė. ⁴Iš tikrųjų Juozapo palikuonys sudarė dvi gimines – Manasą ir Efraimą, o levitams nebuvo jokios dalies krašte, išskyrus miestus jiems gyventi ir ganyklas jų galvijams ir kaimenėms. ⁵Kaip VIEŠPATS buvo Mozei įsakęs, taip izraelitai ir darė, dalydami kraštą.

⁶Kai Judo giminės žmonės atėjo pas Jozuė prie Gilgalo, Jefunės sūnus kenazas Kalebas tarė jam: „Tu žinai, ką VIEŠPATS kalbėjo Dievo tarnui Mozei apie tave ir mane prie Kadeš Barnėjos. ⁷*Aš buvau keturiasdešimtmetis, kai VIEŠPATIES tarnas Mozė siuntė mane iš Kadeš Barnėjos išžvalgyti krašto ir daviau jam sąžiningą ataskaitą. ⁸Bet mano bendrininkai, ėję su manimi, prislėgė žmonių širdis. O aš likau ištikimas VIEŠPAČIUI, savo Dievui. ⁹Tą dieną Mozė pažadėjo, prisiekdamas: *„Ta žemė, kurią tavo kojos mindžiojo, bus tikrai tavo ir tavo vaikų amžinas paveldas, nes tu buvai ištikimas VIEŠPAČIUI, mano Dievui“. ¹⁰Kaip ma-

tai, VIEŠPATS išlaikė mane gyvą, kaip buvo pažadėjęs. Jau keturiasdešimt penkeri metai praėjo nuo to laiko, kai VIEŠPATS, Izraeliui keliaujant per dykumą, kalbėjo apie tai Mozei. Šiandien man jau aštuoniasdešimt penkeri metai! ¹¹Esu toks pat stiprus, kaip tą dieną, kai Mozė mane siuntė. Kókios tuomet buvo mano jėgos, tokios ir dabar: ir mūšyje, ir išeinant iš namų, ir pareinant į namus. ¹²Tad duok man tą aukštumų sritį, apie kurią kalbėjo VIEŠPATS tą dieną, nes pats tą dieną girdėjai, kad ten yra anakiečiai ir galingi įtvirtinti miestai. Jei tik VIEŠPATS bus su manimi, išvarysiu juos, kaip VIEŠPATS yra sakęs“.

¹³Tad Jozuė palaimino jį ir atidavė Hebroną Jefunės sūnui Kalebui kaip paveldą. ¹⁴Taip Hebronas tapo Jefunės sūnaus kenazo Kalebo paveldas iki šios dienos, nes jis buvo ištikimas VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui. ¹⁵Hebrono vardas pirmiau buvo Kirjat Arba. Tasai Arba buvo iškiliausias vyras tarp anakiečių.

Po karo kraštas buvo ramus.

Judo giminės paveldas

15 Paveldo dalis, burtų keliu atitekusi Judo giminės žmonėms pagal jų kiltis, tęsėsi labai toli į pietus iki pat Edomo ribos – Cino dykumos. ²Jų pietinė riba prasideda prie Druskos jūros pakraščio, nuo jos liežuvio, iškišto pietų link. ³Iš ten ji eina į pietus nuo Akrabimų šlaito, pereina į Ciną ir, pakilusi į pietus nuo Kadeš Barnėjos, pereina į Hecroną, pakyla į Adarą ir suka į Karką. ⁴Iš ten riba, apėjusi Acmoną ir eidama Egipto upės vaga, pasiekia Jūrą. Tai pietinė riba.

⁵Rytinė riba – Druskos jūra iki Jordano žiočių. Šiaurės pusėje riba prasideda nuo Jūros įlankos prie Jordano žiočių. ⁶Riba kyla į Bet Hoglą ir eina į šiaurę nuo Bet Arabos. Iš ten riba pakyla prie Rubeno sūnaus Bohano

^{13,33} Sk 18,20; Jst 18,2

^{14,2} Sk 26,52-56; 34,13

^{14,3} Sk 32,33; 34,14-15; Jst 3,12-17

^{14,6} Sk 14,30

^{14,7} Sk 13,1-30

^{14,9} Sk 14,24

akmens.⁷ O iš Achoro slėnio riba kyla į Debyrą ir suka šiaurėn Gilgalo link, priešais Adumimų šlaitą pietinėje slėnio pusėje. Iš ten riba, apėjusi En Šemešo vandenį, pasiekia En Rogelį,⁸ Ben Hinomo slėniu kyla palei pietinį jebusiečių, tai yra Jeruzalės, šlaitą. Tada riba kyla į viršūnę kalvos vakariame Ben Hinomo slėnio pakraštyje, prie šiaurinio Refajų slėnio galo.⁹ Nuo tos kalvos viršūnės riba nuvingiuoja prie Neftoacho vandens šaltinio, o iš ten eina prie Efrono kalno miestų. Po to riba atvingiuoja prie Baalos, tai yra Kirjat Jearimų.¹⁰ Nuo Baalos riba suka į vakarus Seyro kalno link, eina palei Jearimo kalno, tai yra Kesalono šlaito, šiaurinį šoną, nusileidžia į Bet Šemešą ir eina į Timną.¹¹ Tada riba leidžiasi kalvos šlaito link į šiaurę nuo Ekrono, suka į Šikaroną ir praėjusi palei Baalos kalną leidžiasi į Jabneelį. Šiaurinė riba baigiasi prie Jūros.¹² O vakarinė riba yra Didžiosios jūros pakrantė. Tokios yra Judo giminės ribos pagal jos kiltis.

¹³ *VIEŠPATIES įsakymu, Jozuė davė Jefunės sūnui Kalebui dalį tarp Judo giminės – Kirjat Arbą, tai yra Hebroną. (Arba buvo Anako tėvas.)¹⁴ Kalebą išvarė iš ten tris Anako sūnus: Šešają, Ahimaną ir Talmają – Anako palikuonis.¹⁵ Iš čia jis išžygiavo prieš Debyro gyventojus. Debyras seniau buvo vadinamas Kirjat Seferu.¹⁶ Kalebą paskelbė: „Kas puls ir užims Kirjat Seferą, tam duosiu savo dukterį Achsą žmona“. ¹⁷ Kalebo brolio Kenazo sūnus Otnielis jį užėmė, ir Kalebą davė jam savo dukterį Achsą žmona.¹⁸ Parėjusi pas vyrą, ji ragino prašyti jos tėvo ariamos žemės. O jai nulipus nuo asilo, Kalebą paklausė: „Ko tu nori?“¹⁹ Ji atsakė: „Duok man dovaną! Kadangi atidavei mane į Negebo kraštą, duok man ir vandens šaltinių!“ Tad Kalebą davė,

ko ji prašė: aukštutinius ir žemutinius vandenis šaltinius.

²⁰ Štai Judo giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis. ²¹ Miestai, priklausantys Judo giminės žmonėms prie Edomo ribos Negebe, buvo Kabceelis, Ederas, Jagūras, ²² Kina, Dimona, Adada, ²³ Kedešas, Hacoras, Itnanas, ²⁴ Zifas, Telemas, Bealotai, ²⁵ Hacor Hadata, Kerijot Hecronas, tai yra Hacoras, ²⁶ Amamas, Šema, Molada, ²⁷ Hacar Gada, Hešmonas, Bet Peletas, ²⁸ Hacar Šualas, Beer Šeba, Biziotija, ²⁹ Baala, Ijimai, Ecemas, ³⁰ Eltoladas, Kesilas, Horma, ³¹ Ciklagas, Madmana, Sansana, ³² Lebaotai, Šilhimai, Ainas ir En Rimonas. Iš viso – dvidešimt devyni miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis.

³³ Miestai Šefeloje: Eštaolas, Cora, Ašna, ³⁴ Zanoachas, En Ganimai, Tapuachas, Enamas, ³⁵ Jarmutas, Adulamas, Sochojas, Azeka, ³⁶ Saaraimai, Aditaimai, Gedera ir Gederotaimai – keturiolika miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis.

³⁷ Cenanas, Hadaša, Migdal Gadas, ³⁸ Dilanas, Micpė, Jokteelis, ³⁹ Lachišas, Bockatas, Eglonas, ⁴⁰ Kabonas, Lachmasas, Kitlišas, ⁴¹ Gederotai, Bet Dagonas, Naama ir Makeda – šešiolika miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis.

⁴² Libna, Eteras, Ašanas, ⁴³ Iftachas, Ašna, Necibas, ⁴⁴ Keila, Achzibas ir Mareša – devyni miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis.

⁴⁵ Ekronas ir jam pavaldūs miestai bei gyvenvietės; ⁴⁶ nuo Ekrono į vakarus visi miestai Ašdodo apylinkėje su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis – ⁴⁷ Ašdodas ir jam pavaldūs miestai bei gyvenvietės, Gaza ir jai pavaldūs miestai bei gyvenvietės iki pat Egipto slėnio ir Didžiosios jūros pakrantės.

⁴⁸ Miestai aukštumų srityje: Šamyras, Jatyras, Sochojas, ⁴⁹ Dana, Kirjat Sana, tai yra Debyras, ⁵⁰ Anabas,

Eštemoja, Animai, ⁵¹Gošenas, Holonas ir Gilojas – vienuolika miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis.

⁵²Arabas, Dūma, Ešanas, ⁵³Janumas, Bet Tapuachas, ⁵⁴Humta, Kirjat Arba, tai yra Hebronas, ir Cioras – dešimt miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis.

⁵⁵Maonas, Karmelis, Zifas, Juta, ⁵⁶Jezreelis, Jorkoamas, ⁵⁷Zanoachas, ⁵⁸Kainas, Gibėja ir Timna – dešimt miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis.

⁵⁹Halhulas, Bet Cūras, Gedoras, ⁶⁰Maaratas, Bet Anotas ir Eltekonas – šeši miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis.

⁶¹Kirjat Baalas, tai yra Kirjat Jearimai, ir Raba – du miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis.

⁶²Miestai dykumoje*: Bet Araba, Midinas, Sechacha. ⁶³Nibšanas, Ir Melachas ir En Gedis – šeši miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis.

⁶⁴*Tačiau Judo žmonės nepajėgė išvaryti jebusiečių – Jeruzalės gyventojų. Užtat jie tebegyvena su Judo giminės žmonėmis Jeruzalėje iki šios dienos.

Efraimo ir Manaso paveldas

16 Paveldo dalis, burtų keliu atitekusį Juozapo giminės žmonėms, tęsėsi nuo Jordano prie Jericho į rytus nuo Jericho vandenų iki dykumos. Nuo Jericho riba kyla per aukštumą sritį Betelio link. ²Eidama nuo Betelio į Lūžą, ji pereina archų žemę prie Atarotų, ³leidžiasi žemyn vakarų link į jafletų žemę iki pat Žemutinio Bet Horono ribos, po to į Gezerą ir baigiasi prie Jūros.

⁴Juozapo giminės žmonės – Manasas ir Efraimas – gavo savo paveldą.

⁵Efraimo žmonių žemė pagal jų kiltis buvo tokia. Jų paveldo riba ėjo nuo

Atrot Adaro rytuose iki pat Aukštutinio Bet Horono, ⁶o nuo čia siekė Jūrą. Šiaurėje riba vingiuoja nuo Michmeta to į rytus už Taanat Šilojo ir, praėjusi ją, eina į rytus nuo Janocho. ⁷Nuo Janocho riba leidžiasi į Atarotus bei Naaratą ir, paliesdama Jerichą, baigiasi prie Jordano. ⁸Nuo Tapuacho riba eina vakarų link į Kanos slėnį ir baigiasi prie Jūros. Toks buvo Efraimo giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, ⁹įskaitant miestus, kurie buvo priskirti Efraimo giminės žmonėms Manaso giminės žemėje, visus tuos miestus su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis. ¹⁰Bet *kanaaniečių, gyvenusių Gezere, jie nepajėgė išvaryti. Taigi kanaaniečiai pasiliko tarp Efraimo giminės žmonių ligi šios dienos, bet turi eiti lažą.

17 O štai paveldo dalis, burtų keliu atitekusį Manaso kaip Juozapo pirmagimio giminei. Kadangi Manaso pirmagimis ir Gileado tėvas Machyras buvo narsus galiūnas, jam paveldu paskirtas Gileadas ir Bašanas. ²Ir kitiems Manaso giminės žmonėms buvo paskirtos paveldo dalys pagal jų kiltis – Abiezero, Heleko, Asrielio, Šechemo, Hefero ir Šemidos palikuonims. Tai Juozapo sūnaus Manaso vyriškieji palikuonys.

³O Manaso sūnaus Machyro sūnaus Gileado sūnaus Hefero sūnus Celofhadas neturėjo sūnų, tik dukteris. Dukterų vardai buvo Machla, Noja, Hogla, Milka ir Tirca. ⁴Jos atėjo pas kunigą Eleazarą, Nūno sūnų Jozuę ir vadus pasakyti: „VIEŠPATS įsakė Mozei duoti mums paveldą tarp mūsų vyriškų giminaičių“. Tad VIEŠPATIES įsakymu jis davė joms paveldą tarp jų tėvo giminaičių. ⁵Vadinasi, Manasui atiteko dešimt dalių, be Gileado ir Bašano krašto Užjordanėje, ⁶nes Manaso dukterys

^{16,10} T. y. tarpeklyje prie Negyvosios jūros.

^{16,63} Ts 1,21; 2 Sam 5,6; 1 Met 11,4

^{16,10} Ts 1,29

^{17,4} Sk 27,1-7

gavo paveldą su jo sūnumis. Gileado kraštas buvo atiduotas kaip paveldas kitiems Manaso giminės žmonėms.

⁷Manaso riba ėjo nuo Ašero į Michmetatą, netoli Sichemo. Iš ten riba ėjo dešinėn En Tapuacho gyventojų link. ⁸(Tapuacho sritis priklausė Manasui, bet Tapuachas ant Manaso ribos priklausė Efraimo žmonėms.)

⁹Toliau riba ėjo, leisdamasi į Kanos slėnį. Miestai į pietus nuo slėnio priklausė Efraimui kaip jo valdos tarp Manaso miestų. Manaso riba ėjo į šiaurę nuo slėnio ir baigėsi prie Jūros. ¹⁰Vadinasi, žemė pietų pusėje priklausė Efraimui, šiaurės pusėje – Manasui, o Jūra buvo riba. Ši žemė šiaurėje ribojasi su Ašeru, o rytuose su Isacharu. ¹¹Isacharo ir Ašero žemėje Manasas turėjo Bet Šeaną ir jam pavaldžias gyvenvietes, Ibleamą ir jam pavaldžias gyvenvietes, Doro gyventojus ir jam pavaldžias gyvenvietes, En Doro gyventojus ir jam pavaldžias gyvenvietes, Taanacho gyventojus ir jam pavaldžias gyvenvietes bei Megido gyventojus ir jam pavaldžias gyvenvietes. (Tretysis Doras yra Nafetas.) ¹²*Bet Manaso žmonės šių miestų paveldėti neįstengė, ir kanaaniečiai liko tame krašte toliau gyventi. ¹³Tapę stiprūs, izraelitai privertė kanaaniečius eiti lažą, bet visiškai jų neišvarė.

¹⁴Juozapo giminės žmonės skundėsi Jozuei, sakydami: „Kodėl mums davei tik vieną burtų metimą ir vieną dalį kaip paveldą, nors ir matai, kad esame gausi tauta, kurią VIEŠPATS visą laiką laimino?“ – ¹⁵„Jei esate gausi tauta, – atsakė jiems Jozuė, – eikite į miškingąsias aukštumas ir išsikirksite sau sritį perizų ir refajų žemėje, jeigu matote, kad Efraimo aukštumos jums per ankštos“. ¹⁶Bet Juozapo giminės žmonės tikino: „Mūsų aukštumų žemės mums neužtenka! Be to, visi kanaaniečiai, gyvenantys lygumoje, tiek

Bet Šeane ir jam pavaldžiose gyvenvietėse, tiek Jezreelio slėnyje, turi geležinius kovos vežimus!“ ¹⁷Todėl Jozuė pareiškė Juozapo namams – Efraimui ir Manasui: „Esate iš tikrųjų gausi tauta, turinti didelę jėgą. Jums vienos dalies tikrai negana. ¹⁸Aukštumų sritis bus jūsų. Tiesa, ten dabar miškai, bet išsikirsite ir visą paveldėsite. Jūs ir kanaaniečius išvarysite, nors jie turi geležinius kovos vežimus ir yra stiprūs“.

Kitų giminių paveldas

18 Visa izraelitų bendrija susirinko Šilojyje ir pasistatė ten Susitikimo Palapinę. Dabar visas kraštas buvo jų rankose.

²Bet buvo likusios septynios izraelitų giminės, dar nepaveldėjusios savo dalies. ³Todėl Jozuė tarė izraelitams: „Kiek ilgai delsite įžengti ir paveldėti kraštą, kurį VIEŠPATS, jūsų protėvių Dievas, yra jums atidavęs? ⁴Pasitelskite po tris vyrus iš kiekvienos giminės. Pasiųsiu juos pereiti visą kraštą ir sužymėti jį pagal paveldą. Po to jie sugrįš pas mane. ⁵Paveldą padalys į septynias dalis. Judo giminė pasiliks savo žemėje pietuose, o Juozapo namai liks jų žemėje šiaurėje. ⁶Kai būsite baigę skirstyti kraštą į septynias dalis, suskirstymą atneškite man. Tada mesiu burtą čia, VIEŠPATIES, mūsų Dievo, akivaizdoje. ⁷Levitai neturi dalies tarp jūsų, nes VIEŠPATIES kunigystė yra jų dalis. O Gadas ir Rubenas bei pusė Manaso giminės yra gavę paveldo dalį rytuose, Užjordanėje. VIEŠPATIES tarnas Mozė jiems ją paskyrė“.

⁸Vyrai leidosi į kelionę. Išeinantiesiems sužymėti krašto Jozuė įsakė: „Eikite, pereikite visą kraštą ir sužymėkite. Tada sugrįžkite pas mane. Aš mesiu jums burtą VIEŠPATIES akivaizdoje čia, Šilojyje“. ⁹Tad vyrai išėjo, perėjo kraštą ir sudalijo jį knygoje miestą po miestą į septynias dalis. Po to sugrįžo pas Jozuė į stovyklą prie Šilojo. ¹⁰O Jozuė

metė burtą VIEŠPATIES akivaizdoje Šilojyje. Čia Jozuė padalijo kraštą izraelitams pagal jų padalas.

¹¹Pirmoji dalis burtų keliu atiteko Benjaminio giminės žmonėms pagal jų kiltis. Žemė, atitekusi jiems burtų keliu, buvo tarp Judo giminės ir Juozapo giminės palikuonių. ¹²Šiaurėje riba prasidėjo prie Jordano. Iš čia riba kilsteli į šiaurinį Jericho šlaitą, pakyla vakarų link į aukštumų kraštą ir išeina į Bet Aveno dykumą. ¹³Iš ten riba suka į pietus nuo Lūzo – į Lūzo šlaitą, tai yra Betelj, o paskui leidžiasi žemyn į Atrot Adarą prie kalno į pietus nuo Žemutinio Bet Horono. ¹⁴Dabar riba suka ir įvingiuoja į vakarinį šoną: riba nuo kalno pietinėje Bet Horono pusėje eina į pietus, kol baigiasi prie Kirjat Balo, tai yra Kirjat Jearimų, Judo giminės žmonių miesto. Tai vakarinis pakraštys. ¹⁵Pietinis pakraštys prasideda prie Kirjat Jearimų. Iš čia riba eina į Efroną, Neftoacho vandenų šaltinį, ¹⁶paskui leidžiasi į kalno papėdę priešais Ben Hinomo slėnį prie pietinio Refajų slėnio galo, paskui eina žemyn Hinomo slėniu palei pietinį Jebuso pakraštį iki En Rogelio. ¹⁷Tada, pasisukusi šiaurės link, ji pasiekia En Šemešą, o iš čia nueina į Gelilotus priešais Adumimų perėją ir nusileidžia prie Rubeno sūnaus Bohano akmens. ¹⁸Paėjusi į šiaurę iki Arabos kranto, nusileidžia į Arabą. ¹⁹Iš čia riba eina šiauriau nuo Bet Hoglos ir baigiasi prie Druskos jūros šiaurinės įlankos, prie Jordano žiočių. Tai pietinė riba. ²⁰Galop Jordanas sudaro ribą jų rytiniame pakraštyje. Tai Benjaminio giminės paveldas jo kiltims su visomis ribomis.

²¹O miestai, priklausę Benjaminio giminei pagal jos kiltis, buvo Jerichas, Bet Hogle, Emek Kecicas, ²²Bet Araba, Cemaraimai, Betelis, ²³Avimai, Para, Ofra, ²⁴Kefar Amona, Ofnis ir Geba – dvylika miestų ir jiems pavaldžios gyvenvietės, ²⁵taip pat Gibeonas, Rama,

Beerotai, ²⁶Micpė, Kefyra, Moca, ²⁷Rekemas, Irpeelis, Tarala, ²⁸Cela, Elefas, Jebusas, tai yra Jeruzalė, Gibėja ir Kirjat Jearimai – keturiolika miestų ir jiems pavaldžios gyvenvietės. Tai Benjaminio giminės paveldas pagal jos kiltis.

19 Antroji dalis burtų keliu atiteko Simeonui. Simeono giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis buvo viduryje Judo giminės paveldo. ²*Jų paveldas apėmė Beer Šebą, Šemą, Moladą, ³Hacar Šualą, Balą, Ecemą, ⁴Eltoladą, Betulą, Hormą, ⁵Ciklagą, Bet Markabotus, Hacar Susą, ⁶Bet Lebaotus ir Šaruheną – trylika miestų ir jiems pavaldžias gyvenvietes; ⁷Ainą, En Rimoną, Eterą ir Ašaną – keturis miestus ir jiems pavaldžias gyvenvietes ⁸drauge su visomis gyvenvietėmis šių miestų apylinkėse iki pat Baalat Beero ir Ramato pietuose. Tai Simeono giminės paveldas pagal jos kiltis. ⁹Simeono giminės paveldas buvo Judo žemės dalis; kadangi Judo giminės dalis buvo per didelė, Simeono giminės žmonės gavo dalį jų dalyje.

¹⁰Trečioji dalis burtų keliu atiteko Zabulono giminės žmonėms pagal jų kiltis. Paveldo riba siekė iki pat Sarido. ¹¹Iš čia riba kyla vakarų link į Maralą, siekdama Dabešetą ir liesdama slėnį, esantį šalia Jokneamo. ¹²Iš Sarido ji eina į kitą pusę – į rytus, kur teka saulė, pro Kislot Taboro žemę, o iš ten nueina į Daberatą ir po to pakyla į Jafiją. ¹³Iš čia ji vėl suka į rytus – saulėtekio link, į Gat Heferą bei Et Kaciną ir, eidama Rimono kryptimi, daro vingį į Nėją. ¹⁴Tada ji daro posūkį – tai riba šiaurėje – į Hanatoną ir baigiasi prie Iftach Elio slėnio. ¹⁵Taigi su Katatu, Nahalalu, Šimronu, Idala ir Betliejumi – dvylika miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis. ¹⁶Tai Zabulono giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės.

¹⁷ Ketvirtoji dalis burtų keliu atiteko Isacharui – Isacharo giminės žmonėms pagal jų kiltis. ¹⁸ Jų žemė apėmė Jezreelį, Kesulotus, Šunemą, ¹⁹ Hafa-
raimus, Šioną, Anaharatą, ²⁰ Rabitą, Kišjoną, Ebecą, ²¹ Remetą, En Ganimus, En Hadą ir Bet Pacečą. ²² Riba prieina prie Taboro, Šahacimų bei Bet Šemešo ir baigiasi prie Jordano – šešiolika miestų su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis. ²³ Tai Isacharo giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės.

²⁴ Penktoji dalis burtų keliu atiteko Ašero giminės žmonėms pagal jų kiltis. ²⁵ Jų žemė apėmė Helkatą, Halį, Beteną, Achšafą, ²⁶ Alamelechą, Amadą ir Mišalą. Vakarų pusėje riba liečia Karmelį ir Šihor Libnatą. ²⁷ Po to ji suka į rytus, eina į Bet Dagoną, atsimuša į Zabuloną ir eina Iftach Elio slėniu šiaurės link į Bet Emeką ir Nejelį. Nuo čia ji eina toliau šiaurėn į Kabulą, ²⁸ Ebroną, Rehobą, Hamoną, Kaną iki pat Didžiojo Sidono. ²⁹ Tada riba suka Ramos link, pasiekdama įtvirtintą Tyro miestą, užlinksta į Hosą ir ateina iki pat Jūros prie Mahalebo, Achzibo, ³⁰ Umos, Afeko ir Rehobo – dvidešimt du miestai su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis. ³¹ Tai Ašero giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės.

³² Šeštoji dalis burtų keliu atiteko Naftalio giminei – Naftalio giminės žmonėms pagal jų kiltis. ³³ Riba ėjo nuo Helefo, nuo Caananimo ažuolo, Adami Nekebo bei Jabneelio iki pat Lakumo ir baigėsi prie Jordano. ³⁴ Vakarų pakraštyje riba suka į Aznot Taborą ir iš ten eina į Hukoką, liksdama pietuose Zabuloną, vakaruose Ašerą ir rytuose Jordaną. ³⁵ O įtvirtinti miestai buvo Cidimai, Ceras, Hamatas, Rakatas, Kineretas, ³⁶ Adama, Rama, Hacoras, ³⁷ Kedešas, Edrėjas, En Hacoras, ³⁸ Iro-nas, Migdal Elis, Horemas, Bet Anatas ir Bet Šemešas – devyniolika miestų

su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis. ³⁹ Tai Naftalio giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės.

⁴⁰ Septintoji dalis burtų keliu atiteko Dano giminės žmonėms pagal jų kiltis. ⁴¹ Jų paveldo žemė apėmė Corą, Eštaolą, Ir Šemešą, ⁴² Šaalabiną, Ajaloną, Itlą, ⁴³ Eloną, Timną, Ekroną, ⁴⁴ Eltekę, Gibetoną, Baalatą, ⁴⁵ Jehudą, Bene Beraką, Gat Rimoną, ⁴⁶ Me Jarkoną ir Rakoną ties riba priešais Jafą. ⁴⁷ *Tačiau Dano giminės žmonių žemė išslydė jiems iš rankų. Todėl Dano giminės žmonės pakilo ir užpuolė Lešemą. Užėmę jį ir išnaikinę kalaviju gyventojus, paveldėjo jį ir pavadinę Lešemą savo protėvio Dano vardu įsikūrė jame. ⁴⁸ Tai Dano giminės žmonių paveldas pagal jų kiltis, tie miestai ir jiems pavaldžios gyvenvietės.

Miestai

⁴⁹ Baigę dalyti tas krašto žemes kaip paveldą, izraelitai nuo savęs davė paveldą Nūno sūnui Jozuei. ⁵⁰ VIEŠPATIES įsakymu jie davė jam miestą, kurio jis prašė, – Timnat Serachą Efraimo aukštumose. Jis atstatė miestą ir įsikūrė jame.

⁵¹ Tokios yra paveldo dalys, kurias kunigas Eleazaras, Nūno sūnus Jozuė ir izraelitų giminių protėvių namų galvos VIEŠPATIES akivaizdoje prie Susitikimo Palapinės įėjimo Šilojuje padalijo burtų keliu. Taip jie baigė dalyti kraštą.

20 Tada VIEŠPATS tarė Jozuei: ² „Sakyk izraelitams: ‘Pasirinkite *prieglaudos miestus, apie kuriuos esu jums kalbėjęs per Mozę, ³ kad žudikas, užmušęs žmogų per neapsižiūrėjimą ir netyčiomis, galėtų ten pabėgti. Jie bus prieglauda nuo keršytojo už kraują. ⁴ Žudikas turės bėgti į vieną šių miestų ir sustojęs

^{19,47} Ts 18,27-29

^{20,2-9} Sk 35,6-32; Jst 4,41-43; 19,1-13

prie miesto vartų pateikti savo bylą to miesto seniūnams. Tada jie turės įleisti bėglį į miestą ir duoti jam vietos pas juos gyventi.⁵ Nors keršytojas už kraują ir atsivytų jį, žudiko jie jam neišduos, nes jis netyčiomis užmušė savo artimą, su kuriuo niekada nėra buvęs priešas.⁶ Žudikas turės gyventi tame mieste bendrijos akivaizdoje iki teismo ir pasilikti iki tuometinio vyriausiojo kunigo mirties. Po to žudikas gali grįžti į savo namus mieste, iš kurio buvo pabėgęs“.

⁷Taigi jie parinko Kedešą Galilėjoje, Naftalio aukštumų dalyje, Sichemą Efraimo aukštumų dalyje ir Kirjat Arbą, tai yra Hebroną, Judo aukštumų dalyje.⁸ O Užjordanėje, į rytus nuo Jericho, jie parinko dykumoje ant plokščiakalnio Becerą iš Rubeno giminės, Ramot Gileadą iš Gado giminės ir Bašane Golaną iš Manašo giminės.⁹ Tie miestai buvo parinkti visiems izraelitams ir tarp jų gyvenantiems ateiviams, kad bet kas, netyčia užmušęs žmogų, galėtų ten pabėgti, idant nemirtų nuo keršytojo už kraują rankos, kol nebus teistas bendrijos akivaizdoje.

21 Levitų protėvių šeimų galvos atėjo pas kunigą Eleazarą, Nūno sūnų Jozuę ir kitų izraelitų gimininių protėvių šeimų galvas² į Šiloją Kanaano krašte ir taip jiems kalbėjo: „VIEŠPATS įsakė per Mozę, kad būtumėte duoti miestai gyventi su ganyklomis mūsų galvijams“.³ Tad izraelitai, paklūsdami VIEŠPATIES įsakymui, davė levitams iš savo paveldo šiuos miestus ir jų ganyklas.

⁴Pirmas burtų metimas teko Kehato žmonių kiltims. Kunigo Aarono palikuonims burtų keliu atiteko trylika miestų iš Judo, Simeono ir Benjamino gimininių.⁵ O likusioms Kehato žmonių kiltims burtų keliu atiteko dešimt miestų iš Efraimo giminės kilčių,

Dano giminės ir pusės Manaso giminės.

⁶Geršono žmonėms burtų keliu atiteko trylika miestų iš Isacharo giminės kilčių, Ašero ir Naftalio gimininių bei pusės Manaso giminės Bašane.

⁷Merario žmonėms pagal jų kiltis atiteko dvylika miestų iš Rubeno, Gado ir Zabulono gimininių.

⁸Šiuos miestus ir jų ganyklas izraelitai davė levitams burtų keliu, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs per Mozę.

⁹Iš Judo ir Simeono gimininių buvo duoti toliau išvardyti miestai.¹⁰ Jie atiteko Aarono palikuonims – vienai levitams priklausančiai Kehato žmonių kilčiai, nes jiems buvo tekęs pirmas burtų metimas.¹¹ Jiems buvo duota Judo aukštumų srityje Kirjat Arba, tai yra Hebronas, drauge su gretimomis ganyklomis; Arba buvo Anoko tėvas.¹² Tačiau miesto laukai ir jam pavaldžios gyvenvietės jau buvo atiduotos Jefunės sūnui Kalebui kaip jo nuosavybė.

¹³Kunigo Aarono palikuonims jie davė Hebroną – prieglaudą miestą žudikams – su ganyklomis, Libną su ganyklomis,¹⁴ Jatyra su ganyklomis, Eštemoją su ganyklomis,¹⁵ Holoną su ganyklomis, Debyrą su ganyklomis,¹⁶ Ainą su ganyklomis, Jutą su ganyklomis ir Bet Šemešą su ganyklomis – devynis miestus iš šių dviejų gimininių,¹⁷ o iš Benjamino giminės – Gibeoną su ganyklomis, Gebą su ganyklomis,¹⁸ Anatotą su ganyklomis ir Almoną su ganyklomis, keturis miestus.¹⁹ Kunigo Aarono palikuonių miestų su ganyklomis iš viso buvo trylika.

²⁰O kitoms Kehato žmonių kiltims – likusiems levitams, kilusiems iš Kehato – burtų keliu atiduoti miestai iš Efraimo giminės.²¹ Jiems atiteko Sichemas, prieglaudą miestas žudikams, su ganyklomis Efraimo aukštumų srityje, Gezeras su ganyklomis,²² Kibcaimai su ganyklomis ir Bet

Horonas su ganyklomis – keturi miestai.²³ Iš Dano giminės – Eltekė su ganyklomis, Gibetonas su ganyklomis,²⁴ Ajalonas su ganyklomis ir Gat Rimonas su ganyklomis, keturi miestai.²⁵ Iš pusės Manaso giminės – Taanachas su ganyklomis ir Gat Rimonas, du miestai.²⁶ Kitoms Kehato žmonių kiltims duotų miestų su ganyklomis iš viso buvo dešimt.

²⁷ Geršono žmonėms iš levitų kilčių buvo duota: iš pusės Manaso giminės – Golanas, prieglaudos miestas žudikams, su ganyklomis ir Beeštera su ganyklomis, du miestai;²⁸ iš Isacharo giminės – Kišjonas su ganyklomis, Daberatas su ganyklomis,²⁹ Jarmutas su ganyklomis ir En Ganimai su ganyklomis, keturi miestai;³⁰ iš Ašero giminės – Mišalas su ganyklomis, Abdonas su ganyklomis,³¹ Helkatas su ganyklomis ir Rehobas su ganyklomis, keturi miestai;³² iš Naftalio giminės – Kedėšas Galilėjoje, prieglaudos miestas žudikams, su ganyklomis, Hamot Doras su ganyklomis ir Kartanas, trys miestai.³³ Miestų su ganyklomis, atitekusių Geršono žmonėms pagal jų kiltis, iš viso buvo trylika.

³⁴ Likusiems levitams – Merario kiltims – buvo duota: iš Zabulono giminės – Jokneamas su ganyklomis, Karta su ganyklomis,³⁵ Dimna su ganyklomis ir Nahalalas su ganyklomis, keturi miestai;³⁶ iš Rubeno giminės – Beceras su ganyklomis, Jahca su ganyklomis,³⁷ Kedemotai su ganyklomis ir Mefaatas su ganyklomis, keturi miestai;³⁸ iš Gado giminės – Ramot Gileadas, prieglaudos miestas žudikams, su ganyklomis, Mahanaimai su ganyklomis,³⁹ Hešbonas su ganyklomis ir Jazeras su ganyklomis, keturi miestai.⁴⁰ Miestų su ganyklomis, burtų keliu atitekusių Merario žmonėms pagal jų kiltis, tai yra likusiems levitams, iš viso buvo dvylika.

⁴¹ Levitų miestų su ganyklomis izraelitų žemėje iš viso buvo keturiasde-

šimt aštuoni.⁴² Kiekvienas šių miestų apėmė patį miestą ir gretimas ganyklas. Tokie pat buvo visi šie miestai.

⁴³ Taip VIEŠPATS davė Izraeliui visą kraštą, kurį duoti buvo prisiekęs jų protėviams. Paveldėję kraštą, jie įsikūrė jame.⁴⁴ O VIEŠPATS davė jiems ramybę iš visų pusių, kaip buvo prisiekęs jų protėviams. Nė vienas priešas nepajėgė jiems pasipriešinti, nes visus priešus VIEŠPATS buvo atidavęs jiems į rankas.⁴⁵ Nė vienas iš gerųjų pažadų, kuriuos VIEŠPATS buvo davęs Izraelio namams, neliko tuščias. Visa buvo įvykdyta.

Užjordanės giminės grįžta

22 Tada Jozuė pasišaukė Rubeno ir Gado giminių ir pusės Manaso giminės žmones^{2*} ir tarė jiems: „Jūs laikėtės visko, ką VIEŠPATIES tarnas Mozė jums įsakė, ir klaūsėte visko, ką aš jums įsakiau.³ Jūs nepalikote savo giminių per tą ilgą laiką, bet ligi šios dienos ištikimai laikėtės VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymo.⁴ Dabar, kai VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra suteikęs, kaip buvo pažadėjęs, ramybę jūsų giminėms, apsigręžkite ir eikite į savo palapines, į savo nuosavybės kraštą, kurį VIEŠPATIES tarnas Mozė davė jums Užjordanėje.⁵ Tik labai stenkitės laikytis įsakymo ir įstatymo, kurį VIEŠPATIES tarnas Mozė davė jums anapus Jordano: mylėti VIEŠPATĮ, savo Dievą, eiti visais jo keliais, laikytis jo įsakymų, nesitraukti nuo jo ir tarnauti jam visa savo širdimi ir visa savo siela“. ⁶Tada Jozuė palaimino juos, atsisveikino, ir jie leidosi kelionėn į savo palapines.

⁷(Mozė buvo davęs pusei Manaso giminės žemę Bašane, o kitai pusei – tarp kitų giminių žemę į vakarus nuo Jordano.)

Be to, Jozuė, siųsdamas juos į palapines ir laimindamas,⁸ sakė: „Grįžtate

^{22,2} Sk 32,20–32; Joz 1,12–15

į palapines labai turtingi – su labai daug galvijų, sidabro, aukso, vario bei geležies ir daugybe drabužių. Dalykitės priešų grobiu su savo giminaičiais“. ⁹ Taigi Rubeno ir Gado giminių žmonės bei pusės Manaso giminės žmonės paliko izraelitus prie Šilojo Kanaano krašte ir keliavo į Gileado kraštą – savo nuosavybę, kurią buvo įsigiję VIEŠPATIES įsakymu, duotu per Mozę.

Aukuras prie Jordano

¹⁰ Rubeno ir Gado giminių žmonės bei pusės Manaso giminės žmonės, atėję į Jordano sritį Kanaano krašte, pastatė ten prie Jordano aukurą – į akis krinantį aukurą! ¹¹ Žinia pasiekė izraelitus: „Žiūrėkite! Rubeno ir Gado giminių žmonės bei pusės Manaso giminės žmonės pastatė aukurą priešais Kanaano kraštą, Jordano srityje, anapus izraelitų“. ¹² Kai Izraelio žmonės apie tai išgirdo, visa izraelitų bendrija susirinko į Šiloją eiti į karą su jais. ¹³ Bet pirma izraelitai pasiuntė Eleazaro sūnų Finehasą pas Rubeno ir Gado giminių žmones bei pusės Manaso giminės žmones Gileado krašte, ¹⁴ lydimą dešimties vadų, po vieną vadą iš kiekvienų Izraelio giminių protėvių namų. Kiekvienas jų buvo savo protėvių namų galva ir Izraelio karinių gretų vadas. ¹⁵ Atėję pas Rubeno ir Gado giminių žmones bei pusės Manaso giminės žmones, jie tarė jiems: ¹⁶ „Taip kalba visa VIEŠPATIES bendrija: *Ką reiškia ši išdavystė, kurią padarėte Izraelio Dievui? Šiandien atsimetėte nuo VIEŠPATIES ir pakėlėte prieš jį maištą, statydamiesi aukurą! ¹⁷ *Ne jau Peoro nuodėmė, atnešusi marą VIEŠPATIES bendrijai, toks mažas dalykas? Juk nuo jos mes ligi šios dienos dar nesame apsilavę, ¹⁸ o jūs norite atsimesti nuo VIEŠPATIES! Jūs maištaujate prieš VIEŠPATĮ šiandien, o rytoj

jis supyks ant visos Izraelio bendrijos. ¹⁹ Tačiau jei kraštas, kuriame įsikūrėte, yra nešvarus*, tai pereikite į kraštą, kuriame įsikūręs VIEŠPATS – ten, kur dabar stovi VIEŠPATIES Padangtė, ir dalykitės tarp mūsų. Bet prieš VIEŠPATĮ ar mus nemaištaukite, statydamiesi kitą aukurą vietoj VIEŠPATIES, mūsų Dievo, aukuro. ²⁰ *Zeracho sūnui Achanui nusikaltus sunaikinti skirtų daiktų įstatymui, argi visos Izraelio bendrijos neištiko pyktis? Juk ne vien Achanas žuvo dėl savo kaltės!“

²¹ Tada Rubeno ir Gado giminių žmonės bei pusės Manaso giminės žmonės atsakė Izraelio karinių gretų galvoms: ²² „Dievas, VIEŠPATS Dievas! Dievas, VIEŠPATS Dievas! Jis žino, težino ir Izraelis! Jei tai būtų maištas ar išdavystė VIEŠPAČIUI, šią dieną nerodykite mums gailesčio! ²³ Jei būtume statę aukurą atsimesti nuo VIEŠPATIES, jei būtume tai darę atnašauti ant jo deginamosioms aukoms ar javų atnašoms, ar bendravimo aukoms, tereikalauja pats VIEŠPATS ataskaitos! ²⁴ Ne! Mes tai darėme tik apimti rūpesčio, kad ateityje jūsų vaikai nesakytų mūsų vaikams: ‘Ką jūs turite bendra su VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu? ²⁵ Juk VIEŠPATS tikrai padarė Jordaną riba tarp mūsų ir jūsų, o Rubeno ir Gado giminių žmonės! VIEŠPATYJE dalies jūs neturite!’ Vadinausi, jūsų vaikai užkirstų kelią mūsų vaikams garbinti VIEŠPATĮ. ²⁶ Todėl mes nutarėme parūpinti sau liudijimą, statydami aukurą – ne deginamosioms aukoms ar atnašoms, ²⁷ bet liudyti mums ir jums, ir būsimoms kartoms, kad turime teisę tarnauti VIEŠPAČIUI jo Artume savo deginamosiomis aukomis, atnašomis bei bendravimo aukomis, idant jūsų vaikai niekada nesakytų mūsų vaikams: ‘VIEŠPATYJE dalies

^{22,16} Jst 12,6

^{22,17} Sk 25,1-9

^{22,19} T. y. jei nėra Sendoros Dievo šventyklos –

* Susitikimo Palapinės.

^{22,20} Joz 7,1-26

VIEŠPATĮ ir tarnauti kitiems dievams! ¹⁷Juk pats VIEŠPATS, mūsų Dievas, išvedė mus ir mūsų protėvius iš Egipto žemės, iš vergijos namų, padarė mums matant anuos nuostabius ženklus! Jis saugojo mus visą laiką ir kelionėje, ir nuo visų tautų, per kurias perėjome. ¹⁸Mūsų labai VIEŠPATS išvarė visas tautas – amoritus, gyvenusius krašte. Todėl ir mes tarnausime VIEŠPAČIUI, nes jis yra mūsų Dievas“.

¹⁹Bet Jozuė žmonėms atsakė: „Galbūt jūs nepajėgsite tarnauti VIEŠPAČIUI, nes jis yra šventas Dievas. Juk jis – pavydulingas Dievas, tad nepakęs jūsų nusikaltimų ir nuodėmių. ²⁰Jei paliksite VIEŠPATĮ ir tarnausite kitiems dievams, jis nusigręš ir elgsis su jumis griežtai. Padarys jums galą, nepaisydamas viso jums padaryto gero“. ²¹O žmonės atsakė Jozuei: „Ne! Mes norime tarnauti VIEŠPAČIUI!“ ²²Tada Jozuė tarė žmonėms: „Esate liudytojai patys sau, kad pasirinkote tarnauti VIEŠPAČIUI“. O jie tarė: „Taip, esame liudytojai!“ – ²³„Tad atsikratykite svetimų dievų, esančių tarp jūsų, – tarė Jozuė, – ir palenkite savo širdis į VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą“. ²⁴Žmonės sakė Jozuei: „VIEŠPAČIUI, savo Dievui, tarnausime ir jo balso klausysime“.

²⁵Taigi tą dieną Sicheme Jozuė sudarė sandorą su žmonėmis ir davė jiems įstatus ir įsakus. ²⁶Visus tuos žodžius Jozuė surašė Dievo Įstatymo knygoje. Paėmęs didelį akmenį, pa-

statė jį po ažuolu, esančiu šventoje VIEŠPATIES vietoje. ²⁷O visiems žmonėms Jozuė paaiškino: „Žiūrėkite, šis akmuo liudys prieš mus, nes jis girdėjo visus žodžius, kuriuos VIEŠPATS mums pasakė; jis liudys prieš jus, jei nesielsite ištikimai su savo Dievu“. ²⁸Tada Jozuė leido žmonėms eiti į savo paveldą.

Jozuės mirtis

²⁹Po šių įvykių VIEŠPATIES tarnas Nūno sūnus Jozuė mirė, turėdamas šimtą dešimt metų. ³⁰*Jis buvo palaidotas savo paveldo žemėje prie Timnat Seracho Efraimo aukštumose į šiaurę nuo Gaašo kalno.

³¹Izraelis tarnavo VIEŠPAČIUI per visą Jozuės gyvenimą ir gyvenimą seniūnų, gyvenusių ilgiau už Jozuę bei patyrusių visa, ką VIEŠPATS buvo padaręs Izraeliui.

³²*Juozapo kaulai, izraelitų parnešti iš Egipto, buvo palaidoti Sicheme, *toje dalyje lauko, kurį Jokūbas buvo nupirkęs iš Sichemo tėvo Hamoro vaikų už šimtą sidabro kesitų. Jis buvo tapęs Juozapo palikuonių paveldu.

³³Aarono sūnus Eleazaras mirė. Jis buvo palaidotas jo sūnaus Finehaso mieste – Gibėjoje, kuris buvo jam duotas Efraimo aukštumose.

^{24,30} Joz 19,49–50

^{24,32} Pr 50,24–25; Iš 13,19

^{24,32} Pr 33,19; Jn 4,5; Apd 7,16

TEISĖJŲ KNYGA

Teisėjų knyga (hebr. *šofetim*, gr. *kritai*, lot. *judicum/iudicum*) apima Izraelio istorijos laikotarpį nuo Jozuės mirties iki pirmųjų karalių (XII–XI a. pr. Kr.).

Pirmiausia pasakojama apie įsikūrimą Kanaane (sk. 1–2), paskui – apie žymiuosius Izraelio teisėjus (sk. 2–16) ir galiausiai – apie Dano ir Benjamins gimines teisėjų laikais (sk. 17–21).

Svarbiausią vietą knygoje užima pasakojimai apie dvylika teisėjų. Šeši iš jų – Otnielis (3,7–11), Ehudas (3,12–30), Debora su Baraku (4–5), Gideonas su Abimelechu (6,1–9,57), Iftachas (10,6–12,7) ir Samsonas (13,1–16,31) – vadinami didžiais teisėjais, o kiti šeši – Šamgaras (3,31), Tola (10,1–2), Jayras (10,3–5), Ibcanas (12,8–10), Elonas (12,11–12) ir Abdonas (12,13–15) – mažaisiais teisėjais.

Tapę sėsliais žemdirbiais, izraelitai linksta garbinti gamtos dievus, silpsta ir pakrinka. Bet tada jiems į pagalbą Dievas siunčia teisėjus – įkvėptus didvyrius, pašauktus ne tiek teisti, kiek ginti tautiečius.

Pagonių likučiai Kanaane

1 Kartą, mirus Jozuei, izraelitai teiravosi VIEŠPATIES, klausdami: „Kas pirmas iš mūsų turi žygiuoti prieš kanaaniečius ir su jais kovoti?“ ²VIEŠPATS atsakė: „Težygiuoja Judas. Atiduodū kraštą į jo rankas“. ³Judas kreipėsi į brolišką Simeono giminę: „Eikš su manimi į burtų keliu man tekusią žemę ir kovokime su kanaaniečiais. Po to aš žygiuosiu su tavimi į burtų keliu tau tekusią žemę“. Ir Simeonas žygiavo su juo.

⁴Judo giminės žmonėms pradėjus žygi, VIEŠPATS atidavė kanaaniečius ir perizus jiems į rankas, ir jie nugalėjo prie Bezeko dešimt tūkstančių vyrų!

⁵Prie Bezeko jie susidūrė su Adoni Bezeku, kovojo ir nugalėjo kanaaniečius bei perizus. ⁶Adoni Bezekas pabėgo iš mūšio, bet jie vijosi ir paėmė jį nelaisvę nukirto jam rankų nykščius ir didžiuosius kojų pirštus. ⁷Adoni Bezekas sakė: „Septyniasdešimt karalių nukirstais rankų nykščiais ir didžiaisiais kojų pirštais rankiodavo liekanas po mano

stalu. Kaip aš padariau, taip ir man Dievas atmokėjo!“ Jis buvo nuvestas į Jeruzalę ir ten mirė.

⁸Judo giminės žmonės kovojo su Jeruzale ir paėmė ją. Išžudė ją kalaviju ir atidavė miestą liepsnoms. ⁹Paskui Judo žmonės leidosi kovoti su kanaaniečiais, gyvenusiais aukštumų srityje, Negebe ir Šefeloje. ¹⁰Judas išėjo į žygi prieš kanaaniečius, gyvenusius Hebrone – Hebrono vardas anksčiau buvo Kirjat Arba – ir nugalėjo Šešają, Ahimaną ir Talmają.

¹¹Iš ten jie žygiavo prieš Debyro gyventojus; Debyro vardas anksčiau buvo Kirjat Seferas. ¹²Tuomet Kalebas paskelbė: „Duosiu savo dukterį Achsą žmona tam, kuris užpuls ir paims Kirjat Seferą“. ¹³Kalebo jaunesnio brolio Kenazo sūnus Otnielis paėmė jį: Kalebas davė jam žmona savo dukterį Achsą. ¹⁴Parėjusi pas vyrą, ji ragino prašyti jos tėvą ariamos žemės. Jai nulipus nuo asilo, Kalebas paklausė: „Ko tau?“ ¹⁵Ji atsakė: „Duok man dovaną! Kadangi pasodinai mane į Negebo žemę, duok

man ir vandens šaltinių“. Kalebas davė jai aukštutinius ir žemutinius vandens telkinius.

¹⁶ Kainito Hobabo, Mozės uošvio, palikuonys nuėjo su Judo žmonėmis iš Palmių miesto į Judo dykumą prie Arado Negebe. Bet vėliau jie nuėjo ir įsikūrė tarp amalekiečių. ¹⁷ O Judas ėjo toliau su broliška Simeono gimine ir nugalejo Cefate gyvenusius kanaaniečius. Paskyrę miestą sunaikinti, pavadino jį Horma. ¹⁸ Judas užėmė Gazą ir jos žemę. Aškeloną ir jo žemę bei Ekroną ir jo žemę. ¹⁹ VIEŠPATIS buvo su Judu, kuris paveldėjo aukštumas, bet negalėjo išvaryti lygumos gyventojų, nes jie turėjo geležinių vežimų. ²⁰ *Hebronas buvo atiduotas Kalebui, kaip Mozė buvo liepęs. Kalebas iš ten išvarė tris Anako sūnus.

²¹ *Bet Benjamino giminės žmonės neišvarė jebusiečių – Jeruzalės gyventojų. Tad jebusiečiai tebegyvena Jeruzalėje su Benjamino žmonėmis ligi šios dienos.

²² Ir Juozapo namai savo ruožtu pakilo į žygį prieš Betelį. VIEŠPATIS buvo su jais. ²³ Juozapo namai išsiuntė žvalgus į Betelį; miesto vardas anksčiau buvo Lūzas. ²⁴ Sutikę išeinantį iš miesto vyrą, žvalgai tarė jam: „Parodyk įėjimą į miestą, ir mes būsimė tau malonin-gi“. ²⁵ Jam parodžius įėjimą į miestą, jie išstiko miestą kalaviju, o tą vyrą ir visą jo šeimą paleido. ²⁶ Jis iškeliavo į hetitų kraštą, įkūrė miestą ir pavadino jį Lūzu. Taip jis vadinamas ligi šios dienos.

²⁷ *Manasas neišvarė gyventojų nei iš Bet Šeano ir jam pavaldžių gyvenviečių, nei iš Taanach'o ir jam pavaldžių gyvenviečių, nei iš Doro ir jam pavaldžių gyvenviečių, nei iš Ibleamo ir jam pavaldžių gyvenviečių, nei iš Me-

gido ir jam pavaldžių gyvenviečių. Kanaaniečiai ir toliau gyveno toje srityje. ²⁸ Izraeliui paėmus viršų, jie privertė kanaaniečius eiti lažą, bet išvaryti jų neišvarė.

²⁹ *Nė Efraimas neišvarė Gezere gyvenančių kanaaniečių. Kanaaniečiai gyveno tarp jų Gezere.

³⁰ Zabulonas neišvarė nei Kitrono gyventojų, nei Nahalolo gyventojų. Kanaaniečiai gyveno tarp jų, bet buvo priversti eiti lažą.

³¹ Ašeras neišvarė gyventojų iš Ako, jo nei iš Sidono, nei iš Achzibo, nei iš Helbos, nei iš Afiko, nei iš Rehobo.

³² Ašero žmonės gyveno tarp krašto gyventojų kanaaniečių, nes jų neišvarė.

³³ Naftalis neišvarė nei Bet Šemešo gyventojų, nei Bet Anato gyventojų, bet įsikūrė tarp krašto gyventojų kanaaniečių. Tačiau Bet Šemešo ir Bet Anato gyventojai turėjo eiti lažą.

³⁴ Amoritai nustumė Dano giminės žmones į aukštumų sritį ir neleido jiems nusileisti į lygumą. ³⁵ Amoritai ir toliau gyveno Har Herese, Ajalone ir Šaalbimuose. Bet Juozapo namų ranka juos suvaldė, ir jie buvo priversti eiti lažą.

³⁶ Amoritų riba prasideda prie Akra-bimų perėjos – nuo Selos ir tolyn.

Įspėjimas ir bausmė

2 VIEŠPATIES angelas atėjo iš Gilgalo į Bochimus ir tarė: „Aš išvedžiau jus iš Egipto ir įvedžiau į kraštą, kurį buvau prisiekęs duoti jūsų protėviams. Sakiau: 'Niekada nepanaikinsiu savo Sandoros su jumis. ² O *jūs savo ruožtu nedarysite sandoros su šio krašto gyventojais, jų aukurus nugriausite'. Bet jūs nepaklaūsėte mano balso. Pasižiūrėkite, ką padarėte! ³ Todėl dabar ir sakau: nenuvargsiu jų jums nuo kelio, jie

^{1,20} Joz 15,13-14

^{1,21} Joz 15,63; 2 Sam 5,6; 1 Met 11,4

^{1,27-28} Joz 17,11-13

^{1,29} Joz 16,10

^{2,2} Iš 34,12-13; Jst 7,2-5

taps jums priešais, o jų dievai bus jums žabangos“. ⁴VIEŠPATIES angelui ištarus šiuos žodžius visiems izraelitams, žmonės ėmė raudoti ir verkti. ⁵Užtat tą vietą jie pavadino Bochimais ir atnašavo ten VIEŠPAČIUI aukas.

⁶Jozuei paleidus žmones, visi izraelitai ėjo į savo paveldą užimti krašto. ⁷Žmonės garbino VIEŠPATĮ per visą Jozuės gyvenimą ir per visą gyvenimą seniūnų, pergyvenusių Jozuę ir mačiusių visus nuostabius VIEŠPATIES darbus, kuriuos jis darė Izraelio labui. ⁸VIEŠPATIES tarnas Nūno sūnus Jozuė mirė, turėdamas šimtą dešimt metų, ⁹ir buvo palaidotas savo paveldo žemėje prie Timnat Hereso, Efraimo aukštumose į šiaurę nuo Gaašo kalno. ¹⁰Be to, visa toji karta buvo surinkta pas jų protėvius, o po jos jau buvo išaugusi visai kita, nepatyrusi nei VIEŠPATIES, nei jo darbų, kuñiuos jis buvo padaręs Izraeliui.

¹¹Tada izraelitai darė, kás nedora VIEŠPATIES akyse, ir garbino Baalus. ¹²Jie paliko VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą, išvedusį juos iš Egipto žemės, sekė kitus dievus iš aplinkinių tautų dievų ir, jiems lenkdamiesi, supykė VIEŠPATĮ. ¹³Jie paliko VIEŠPATĮ ir garbino Baalą bei Astartes! ¹⁴VIEŠPATS užsidegė pykčiu ant Izraelio ir atidavė juos plėšikams. Jis visur atidavė juos priešams į rankas, ir jie nebegalėjo daugiau savo priešams pasipriešinti. ¹⁵VIEŠPATIES ranka buvo prieš juos, jų nelaimėi, visuose jų žygiuose, kaip VIEŠPATS buvo juos įspėjęs, kaip VIEŠPATS buvo jiems pasakęs. Jie buvo baisiai engiami!

¹⁶Tada VIEŠPATS pažadino jiems teisėjus. Jie išgelbėjo juos iš plėšikų rankų. ¹⁷Bet jie net savo teisėjų neklaušė, nes kekšavo su kitais dievais ir garbino juos. Nedelsdami jie nisisuko nuo kelio, kuriuo jų protėviai, klausydami VIEŠPATIES įsakymų, buvo ėję. Jie ne-

sekė jų pavyzdžiu! ¹⁸Pažadinęs jiems teisėją, VIEŠPATS būdavo su teisėju ir gelbėdavo juos iš priešų rankų per visą teisėjo gyvenimą, nes gailėdavosi jų, aimanuojančių dėl engėjų ir niokotojų. ¹⁹Bet, teisėjui mirus, jie atkrisdavo ir elgdavosi blogiau už savo protėvius, eidami paskui kitus dievus, garbindami juos ir lenkdamiesi jiems. Nedorų darbų jie neatsisakė, iš atkaklaus kelio nesisuko! ²⁰Todėl VIEŠPATS užsidegė pykčiu ant Izraelio ir tarė: „Kadangi ši tauta sulaužė mano Sandorą, kurią įsakiau jų protėviams, ir neklaušė mano balso, ²¹nebevarysiu jiems nuo kelio nė vienos iš tautų, kurias Jozuė mirdamas paliko“. ²²Norėdamas išbandyti jomis Izraelį ir pamatyti, ar jie eis ištikimai VIEŠPATIES keliais, ar neis, kaip kartais buvo darę jų protėviai, ²³VIEŠPATS paliko tas tautas, užuot jas iš karto išvaręs, ir Jozuei į rankas jų neatidavė.

Otnielis

3 Štai taūtos, kurias VIEŠPATS paliko, kad išbandytų jomis Izraelį – visus tuos, kurie nebuvo išgyvenę jokio karo Kanāane ²(idant patirtų karą būsimos izraelitų kartos – vien tos, kurios anks-tesnių karų nebuvo patyrusios): ³penki filistinų valdovai, visi kanaaniečiai sidoniečiai ir hivai, gyvenę Libano kalnuose nuo Baal Hermono iki pat Lebo Hamato. ⁴Jos buvo priemonė išbandyti Izraeliui ir sužinoti, ar jie paklus VIEŠPATIES įsakymams, kuriuos jis davė jų protėviams per Mozę. ⁵Taigi izraelitai įsikūrė tarp kanaaniečių, hetitų, amoritų, perizų, hivų ir jebusiečių. ⁶Jie vedė jų dukteris ir leido savo dukteris už jų sūnų. Ir jų dievus jie garbino!

⁷Izraelitai darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, užmiršdami VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir garbindami Baalus ir Ašeras. ⁸Todėl VIEŠPATS užsidegė pykčiu ant Izraelio ir atidavė juos į Aram Naharaimų karaliaus Kušan Rišataimo rankas.

²⁹ Joz 19,49-50

Izraelitai buvo pavaldūs Kušan Rišataimui aštuonerius metus. ⁹ Bet izraelitai šaukėsi VIEŠPATIES, ir VIEŠPATS pažadino izraelitams, išvaduoti gelbėtoją – Otnielį, Kalebo jaunesniojo brolio Kenazo sūnų. ¹⁰ Ant jo nužengė VIEŠPATIES dvasia. Jis tapo Izraelio teisėju ir išėjo į karo žygį. VIEŠPATS atidavė Aramo karalių Kušan Rišataimą jam į rankas. Jam nugalėjus Kušan Rišataimą, ¹¹ kraštas keturiasdešimt metų turėjo ramybę.

Ehudas

Kenazo sūnui Otnieliui mirus, ¹² izraelitai vėl darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse. Kadangi jie darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, VIEŠPATS sustiprino Izraelio priešą Moabo karalių Egloną. ¹³ Kartu su amonitais ir amalekiečiais jis išėjo į žygį ir nugalėjęs Izraelį užėmė Palmių miestą. ¹⁴ Moabo karalius Eglonas valdė izraelitus aštuoniolika metų.

¹⁵ Bet izraelitai šaukėsi VIEŠPATIES, ir VIEŠPATS pažadino jiems gelbėtoją – Ehudą, Geros sūnų, benjaminą, kairiarankį vyrą. Atsitiko taip, kad izraelitai siuntė per jį duoklę Moabo karaliui Eglonui. ¹⁶ Ehudas pasidirbo dviašmenį uolekties ilgio durklą ir pasirišo jį po drabužiais prie dešinės šlaunies. ¹⁷ Jis atnešė duoklę Moabo karaliui Eglonui. O Eglonas buvo labai apkūnus vyras. ¹⁸ Baigęs atiduoti duoklę, Ehudas paleido duoklę nešusius žmones eiti savo keliu, ¹⁹ o pats sugrįžo nuo Pesilimų prie Gilgalo ir tarė: „Turiu tau šį tą slapta pasakyti, karaliau“. Pastarasis paliepė: „Išeikite!“, – ir visi jam tarnavusieji išėjo. ²⁰ Ehudas priėjo prie jo, sėdinčio atskirai savo vėsiajame kambaryje ant stogo, ir tarė: „Turiu tau žodį iš Dievo“. Jis pakilo nuo savo sosto. ²¹ Tada Ehudas ištisė kairę ranką ir, paėmęs durklą nuo savo dešinės šlaunies, suvarė Eglonui į pilvą. ²² Durklas įsmego į taikus, net ranke-
na sulindo paskui ašmenis, nes durklo

iš pilvo jis netraukė; išėjo nešvarumai. ²³ Ehudas išėjo per prieangį, pirma uždaręs ir užrakinęs kambario ant stogo duris. ²⁴ Jam išėjus, sugrįžo dvariškiai. Pamatę kambario ant stogo duris užrakintas, jie pamanė: „Turbūt jis nusi-
lengvina vėsiajame kambaryje“. ²⁵ Tad jie laukė, kol nebežinojo, ką daryti. Jam kambario ant stogo durų vis neatidarant, jie paėmė raktą ir atidarė jas. Žiūri, jų valdovas guli asloje negyvas!

²⁶ Tuo tarpu, jiems begaištant, Ehudas pabėgo, pasiekė Pesilimus ir leidosi į Seyrą. ²⁷ Čia atsiradęs, paliepė pūsti ragą Efraimo aukštumose. Jo vedami izraelitai pakilo į žygį iš aukštumų! ²⁸ „Sekite paskui mane, – sakė jis jiems, – nes VIEŠPATS atidavė jūsų priešus moabitus jums į rankas“. Taigi jie leidosi žemyn paskui jį, paėmė Jordano brastas į Moabą ir neleido niekam pereiti. ²⁹ Tuo metu jie užmušė apie dešimt tūkstančių moabitų; visi jie buvo tvirti ir drąsūs vyrai, tačiau nė vienas neištrūko! ³⁰ Tą dieną Moabas suklupo po Izraelio ranka, ir kraštas turėjo ramybę aštuoniasdešimt metų.

Šamgaras

³¹ Po Ehudo atėjo Anatos sūnus Šamgaras. Jaučių varovo lazda jis užmušė šes-
šis šimtus filistinų ir išgelbėjo Izraelį.

Debora ir Barakas

4 Ehudui mirus, izraelitai vėl darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse. ² Užtat VIEŠPATS atidavė juos į rankas Kanaano karaliui Jabinui, karaliavusiam Hacore. Sisera, gyvenęs Harošet ha Goimuose, buvo jo kariuomenės vadas. ³ Izraelitai šaukėsi VIEŠPATIES, kad išsigelbėtų. Mat Sisera turėjo devynis šimtus geležinių kovos vežimų ir dvi-
dešimt metų buvo nuožmiai engęs izraelitus.

⁴ Lapidoto žmona Debora buvo pranašė. Tuo metu ji buvo Izraelio teisėja. ⁵ Ji sėdėdavo po Deboros palme tarp

Ramos ir Betelio Efraimo aukštumose. Izraelitai eidavo pas ją į teismą. ⁶ Ji pasišaukė Abinoamo sūnų Baraką iš Kedešo Naftalyje ir tarė jam: „VIEŠPATS, Izraelio Dievas, įsako tau: ‘Eik, pasiimk iš Naftalio ir Zabulono dešimt tūkstančių vyrų ir žygiuok į Taboro kalną. ⁷ Aš išvesiu Jabino kariuomenės vadą Siserą su jo kovos vežimais bei kariauna tavęs pasitikti prie Kišono upės ir atiduosiu jį tau į rankas“. ⁸ Bet Barakas sakė jai: „Jei tu eisi su manimi, eisiu, bet jei neisi, neisiu“. – ⁹ „Gera! Eisiu su tavimi, – atsakė ji, – tačiau žinok, kad kelias, kuriuo eini, nenuves tavęs į garbę, nes VIEŠPATS atiduos Siserą į moters rankas“. Taigi Debora pakilo ir nuėjo su Baraku į Kedešą. ¹⁰ Barakas sutelkė į Kedešą Zabuloną ir Naftalį. Paskui jį žygiavo dešimt tūkstančių vyrų, ir Debora ėjo su juo.

¹¹ Heberas Kainitas buvo atsiskyręs nuo kitų kaititų, Mozės uošvio Hobabo palikuonių, ir pasistatęs palapinę prie Becaanimų ažuolo, netoli Kedešo.

¹² Siserai buvo pranešta, kad Abinoamo sūnus Barakas nužygiavo į Taboro kalną. ¹³ Sisera sutelkė visus savo vežimus – devynis šimtus geležinių kovos vežimų – ir visą turimą pajėgą iš Harošet ha Goimų prie Kišono upės. ¹⁴ Tada Debora tarė Barakui: „Pirmyn į žygį! Štai diena, kai VIEŠPATS atiduos Siserą tau į rankas! Iš tikrųjų VIEŠPATS žygiuoja pirma tavęs!“ Barakas su dešimt tūkstančių vyrų pasileido nuo Taboro kalno, ¹⁵ o VIEŠPATS Barako siaubu apstulbino Siserą, visus jo kovos vežimus ir visą kariuomenę. Iššokęs iš savo kovos vežimo, Sisera pabėgo pėsčias. ¹⁶ Tuo tarpu Barakas vijosi jo kovos vežimus ir kariuomenę iki pat Harošet ha Goimų. Visa Siseros kariuomenė krito nuo kalavijo. Nė vienas neišliko.

¹⁷ O Sisera pabėgo pėsčias į Hebero Kainito žmonos Jaelės palapinę, nes

tarp Hacoro karaliaus Jabino ir Hebero Kainito kulties buvo taika. ¹⁸ Jaelė, išėjusi Siseros pasitikti, tarė jam: „Užeik, viešpatie, užeik pas mane! Nebijok!“ Taigi jis įėjo pas ją į palapinę, ir ji užklojo jį kilimu. ¹⁹ „Prašyčiau duoti man vandens atsigerti, nes esu ištroškęs“, – tarė jai. Atidariusi pienmaišį, ji davė jam atsigerti ir vėl užklojo. ²⁰ Jis tarė jai: „Stovėk prie palapinės įėjimo. Jei kas ateitų ir klausytų: ‘Ar čia yra kas nors?’ – sakyk: ‘Niekio nėra!’“ ²¹ Bet Hebero žmona Jaelė pasiėmė palapinės kuolelį, pagriebusi į ranką plaktuką, tyliai prislinko prie jo ir įkalė kuolelį jam per smilkinį ligi pat aslos. O jis gulėjo įmigęs iš nuovargio. Taip jis ir numirė.

²² Kaip tik tuo metu, vydamasis Siserą, pasirodė Barakas. Jaelė, išėjusi pasitikti, tarė jam: „Eik šen, parodysiu tau vyrą, kurio ieškai“. Jis įėjo su ja į vidų. Žiūri, Sisera guli negyvas su palapinės kuoleliu smilkinyje.

²³ Taigi tą dieną Dievas paklupdė Hacoro karalių Jabiną izraelitų akivaizdoje. ²⁴ Po to izraelitų ranka vis labiau ir labiau slėgė Kanaano karalių Jabiną, kol sunaikino.

Deboros giesmė

5 Tą dieną Debora ir Abinoamo sūnus Barakas giedojo:

² „Kai Izraelyje paliekami
nekirpti plaukai,*

kai žmonės noriai pasiaukoja,
šlovinkite VIEŠPATĮ!

³ Klausykite, karaliai,
išgirskite, galiūnai!

Aš giedosiu –
giedosiu VIEŠPAČIUI,
aš giedosiu giesmę VIEŠPAČIUI,
Izraelio Dievui.

⁴ VIEŠPATIE, kaiėjai iš Seyro,
žygiavai iš Edomo krašto,
žemė drebėjo, iš dangaus pylė,
iš debesų pylė kaip iš kibirol!

^{5,2} T. y. pasišvenčiama Dievui.

⁵*Kalnai drebėjo prieš
 Sinajaus VIEŠPATĮ,
 prieš VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą.
⁶Anatos sūnaus Šamgaro dienomis,
 Jaelės dienomis išnyko karavanai,
 o keleiviai
 laikėsi aplinkinių takų.
⁷Išgelbėjimas pranyko,
 nebuvo jo Izraelyje,
 kol nepakilai tu, o Debora,
 kol nepakilai Izraelyje, o motina!
⁸Kai jie rinkosi naujus dievus,
 vyko karas jų vartuose.
 Nei skydo, nei ieties
 nebuvo matyti
 tarp keturiasdešimt
 tūkstančių Izraelyje!
⁹Mano širdis – su Izraelio vadais,
 noriai pasišvenčiančiais tautai.
 Šlovinkite VIEŠPATĮ!
¹⁰Pasakokite apie tai
 jūs, jojantys ant rusvų asilių,
 jūs, sėdintys ant balno gūnios,
 ir jūs, einantys keliu pėsčiomis.
¹¹Giedokite apie juos
 kanklininkų dainomis
 prie girdyklų,
 pasakodami apie teisius
 VIEŠPATIES darbus,
 jo teisius darbus,
 išgelbėjusius Izraelį.
 Tada žemyn prie vartų atžygiavo
 VIEŠPATIES tauta!
¹²Pabusk, pabusk, Debora!
 Pabusk, pabusk, pradėk giesmę!
 Drąsos! Pakilk, Barakai,
 veskis savo belaisvius,
 Abinoamo sūnau!
¹³Tada atžygiavo kilmingųjų likutis;
 VIEŠPATIES tauta
 atžygiavo už jį prieš galiūnus.
¹⁴Jie leidosi į slėnį iš Efraimo,
 sekdami tave, Benjaminai,
 ir tavuosius;
 iš Machyro atžygiavo vadai,
 iš Zabulono – vado lazdos nešėjai.

¹⁵Isacharo didžiūnai
 atėjo su Debora;
 Isacharo vyrai buvo
 ištikimi Barakui,
 verždamiesi į slėnį įkandin jo.
 Rubeno kiltyse tęsėsi
 ilgi širdies svarstymai.
¹⁶Kodėl delsei tarp avidžių,
 klausydamasis švilpiniavimo
 kaimenėms?
 Rubeno kiltyse tęsėsi
 ilgi širdies svarstymai.
¹⁷Gileadas delse Uždžordanėje;
 o Danas – kodėl jis likosi prie laivų?
 Ašeras sėdėjo pajūryje,
 kurdamasis prie įlankų.
¹⁸O Zabulonas yra tauta,
 metusi iššūkį mirčiai,
 taip pat Naftalis ant
 lygumos aukštumų.
¹⁹Atėjo karaliai ir kovojo;
 tada Kanaano karaliai kovojo
 prie Taanacho, palei
 Megido vandenį;
 jokio sidabro grobio jie nepaėmė.
²⁰Žvaigždės iš dangaus kovojo,
 nuo savo takų jos kovojo su Sisera!
²¹Kišono srautas juos nunešė,
 įniršęs srautas, Kišono srautas.
 Ženk, mano siela, drąsiai!
²²Tada sutrinksejo kanopos,
 šuoliuojant žaibu jo žirgams.
²³Prakeikite Merozą! – tarė
 VIEŠPATIES angelas,
 – visu kartumu prakeikite
 jo gyventojus,
 nes jie neatėjo VIEŠPAČIUI į pagalbą,
 VIEŠPAČIUI padėti prieš galiūnus'.
²⁴Tebūna pagirta tarp moterų Jaelė,
 Hebero Kainito žmona,
 tebūna ji pagirta tarp
 moterų palapinėse!
²⁵Jis prašė jos vandens;
 o ji davė jam pieno,
 prabangioje taurėje padavė
 rauginto pieno.
²⁶Kaire ranka pagriebusi
 palapinės kuolelį,

o dešinė – darbininko plaktuką,
ji kirtu Siserai smūgi,
sutraiškė jam galvą,
sutriuškino ir persmeigė
jam smilkinį.

²⁷ Jis sukniubo ir krito,
sukniubo prie jos kojų.
Kur sukniubo, ten ir krito negyvas.

²⁸ Siseros motina žvalgėsi pro langą,
verkslėndama už pinučių:

‘Kodėl jo vežimas taip
ilgai neatvažiuoja?
Kodėl taip vėluojasi jo
ratų bildesys?’

²⁹ Išmintingiausias
didžiūnės jai atsako,
ir ji pati sau atsako:

³⁰ ‘Tikriausiai jie plėšia
ir dalijasi grobį:
po merginą ar dvi
kiekvienam vyrui,
dažytų medžiagų grobį Siserai,
išsiuvinėtų medžiagų grobį,
porą išsiuvinėtų skarų
kaip grobį kiekvienam kaklui’.

³¹ Taip tepražūva visi tavo
priešai, VIEŠPATIE!
Bet tespindi tavo bičiuliai
tarsi savo galybėje tekanti saulė!“
Keturiasdešimt metų kraštas turėjo
ramybę.

Gideono pašaukimas

6 Izraelitai darė, kas nedora
VIEŠPATIES akyse, ir VIEŠPATS ati-
davė juos septyneriems metams į
Midjano rankas. ² Midjano ranka Izra-
eliui buvo sunki. Izraelitai kalnų olo-
se pasidarė tvirtovių ir slėptuvių nuo
Midjano. ³ Mat izraelitams pasėjus sė-
klą, midjaniečiai, amalekiečiai bei kiti
Rytų gyventojai pakildavo prieš juos.
⁴ Jie statydavosi stovyklas prieš izrae-
litus ir nuniokodavo krašto derlių iki
pat Gazos apylinkių, nepalikdami Iz-
raelyje jokio maisto: nei avies, nei jau-
čio, nei asilo. ⁵ Mat jie atkeliaudavo su
bandomis ir net palapinėmis tarsi gau-

sūs skėrių spiečiai; suskaityti juos ar
jų kupranugarius nebuvo įmanoma.
Atėję jie nuniokodavo kraštą. ⁶ Tad per
Midjaną Izraelis buvo labai dideliame
skurde, ir izraelitai šaukėsi VIEŠPATIES.

⁷ Izraelitams šaukiantis VIEŠPATIES
dėl midjaniečių, ⁸ VIEŠPATS atsiuntė iz-
raelitams pranašą. Jis tarė jiems: „Taip
kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Aš
išvedžiau jus iš Egipto ir išlaisvinau iš
vergijos namų. ⁹ Išgelbėjau jus iš egip-
tiečių rankų ir iš visų jūsų engėjų ran-
kų; išvariau juos jūsų labui ir daviau
jums jų kraštą. ¹⁰ Sakiau jums: ‘Aš esu
VIEŠPATS, jūsų Dievas. Negarbinsite
dievų amoritų, kurių krašte gyvenate’.
Bet jūs mano balso nepaklaūsėte!’“

¹¹ VIEŠPATIES angelas atėjo ir atsisėdo
po ąžuolu prie Ofros, priklausančios
Jehoašui Abiezerui. Tuo metu jo sūnūs
Gideonas bloškė kviečius vyno sp-
dykloje, slėpdamasis nuo midjaniečių.
¹² VIEŠPATIES angelas pasirodė jam
tarė: „VIEŠPATS su tavimi, narsusis
liūne!“ ¹³ Gideonas atsakė: „Prašau
leisti; mano viešpatie, bet jei VIEŠP-
ats su mumis, tai kodėl mus visa tai išt-
il Kurgi visi jo nuostabūs darbai, apie l-
riuos mums pasakojo protėviai, sal-
dami: ‘Iš tikrųjų VIEŠPATS išvedė m-
us iš Egipto’? Juk dabar mus VIEŠPATS
metė ir atidavė Midjanui į ranka-
s!“ ¹⁴ VIEŠPATS atsigręžė į jį ir tarė: „Eik
savo jėga ir išgelbėk Izraelį iš Midja-
rankos! Žinok, aš tave siunčiu!“ ¹⁵ Gi-
deonas atsakė: „Prašau atleisti, ma
viešpatie, bet kaip aš galiu išgelb-
ėti Izraelį? Žiūrėk, mano kiltis menki-
sia Manase, o aš jauniausias savo tė-
namuose.“ ¹⁶ VIEŠPATS tarė jam: „Bet
būsiu su tavimi! Tu nugalėsi Midja-
n tarsi tai būtų tik vienas vyras.“ ¹⁷ T-
a jis tarė: „Tad jei radau malonę tavo al-
se, duok man ženklą, kad kalbi su m-
imi.“ ¹⁸ Prašyčiau iš čia nenuieiti, l-
nesugrįšiu pas tave ir, atnešęs savo
našą, nepadėsiu jos prieš tave.“ O jis
sakė: „Palauksiu, kol sugrįši!“

¹⁹ Tada Gideonas įėjo į vidų, sutaisė ožiuką ir padarė iš efos miltų neraugintų plokštainių. Įdėjęs mėsą į pintinę ir supylęs sriubą į puodą, atnešė visa jam po ažuolu. Juos patiekiant, ²⁰ Dievo angelas tarė jam: „Paimk mėsą ir neraugintus plokštainius, padėk juos ant anos uolos ir išpilk sriubą“. Gideonas taip ir padarė. ²¹ Tada VIEŠPATIES angelas ištiesė lazda, kurią laikė rankoje, ir jos galu palietė mėsą bei neraugintus plokštainius. Ugnis staiga iššoko iš uolos ir sudegino mėsą bei neraugintus plokštainius. Tuo tarpu VIEŠPATIES angelas pradingo. ²² Dabar Gideonas aiškiai suprato, kad tai buvo VIEŠPATIES angelas. Gideonas tarė: „Aiman, Viešpatie DIEVE! Juk aš mačiau savo akimis VIEŠPATIES angelą!“ ²³ Bet VIEŠPATS tarė jam: „Ramybė tau! Nebijok, tu nemirsi“. ²⁴ Tada Gideonas pastatė ten aukurą VIEŠPAČIUI ir pavadino jį „VIEŠPATS yra ramybė“. Jis tebestovi iki šios dienos abiezerų Ofroje.

²⁵ Tą naktį VIEŠPATS paliepė jam: „Paimk savo tėvo jautį, tą antrąjį septynmetį jautį, nugriauk tavo tėvui priklausantį Baalo aukurą ir nukirsk šalia aukuro stovintį šventąjį stulpą. ²⁶ Tada pastatyk deramą aukurą VIEŠPAČIUI, savo Dievui, ant šios prieglobsčio olos viršaus, paimk tą antrąjį jautį ir atnašauk jį kaip deginamąją auką, panaudodamas malkas iš šventojo stulpo, kurį būsi nukirtęs“. ²⁷ Gideonas pasiėmė iš savo tarnų dešimt vyrų ir padarė, kaip VIEŠPATS jam buvo įsakęs. Bijodamas tai daryti dieną dėl savo tėvo šeimynos ir miesto žmonių, jis padarė tai nakčia.

²⁸ Miesto žmonės pakilo anksti rytą ir žiūri: Baalo aukuras nugriautas, šventasis stulpas šalia jo nukirstas ir antrasis jautis paaukotas ant naujai pastatyto aukuro. ²⁹ „Kas tai padarė?“ – klausė jie vienas kito. Pasiteiravę ir ištyrę, sužinojo, kad tai padarė Jehoašo sūnus Gideonas. ³⁰ Miesto žmo-

nės tarė Jehoašui: „Išvesk savo sūnų, nes jis turi mirti! Juk jis nugriovė Baalo aukurą ir nukirto šalia jo šventąjį stulpą!“ ³¹ Bet Jehoašas visiems, ratu jį apstojusiems, atsakė: „Argi jūs turite kelti bylą už Baalą? Nejau jūs turite apginti jo bylą? Kas už jį kelia bylą, bus nubaustas mirtimi dar prieš rytą! Jeigu jis dievas, tegu pats kelia bylą, nes buvo nugriautas jo aukuras!“ ³² Todėl tą dieną Gideonas buvo pavadintas Jerubaalu dėl žodžių: „Tegu Baalas kelia bylą prieš jį!“, nes nugriovė jo aukurą.

³³ Visas Midjanas, Amalekas ir Rytų gyventojai susibūrė ir, perėję Jordaną, pasistatė stovyklą Jezreelio lygumoje. ³⁴ Bet VIEŠPATIES dvasia apėmė Gideoną, jis pūtė ragą, ir abiezerai susitelkė jį sekti. ³⁵ Jis išsiuntė pasiuntinius į visą Manasą, ir jie susitelkė jį sekti. Tada jis siuntė pasiuntinius ir į Ašerą, Zabuloną bei Naftalį, ir jie atėjo jį pasitikti.

³⁶ Gideonas kreipėsi į Dievą: „Jei iš tikrųjų ketini išgelbėti Izraelį mano ranka, kaip esi pasakęs, tai ³⁷ žiūrėk: aš padedu nukirptą vilną klojime ant aslos. Jei rasa bus tik ant vilnų, o visa žemė aplinkui liks sausa, žinosiu, kad tu išgelbėsi Izraelį mano ranka, kaip esi pasakęs“. ³⁸ Taip ir įvyko. Pakilęs anksti kitą rytą, jis išgręžė vilnas ir išspaudė iš vilnų tiek rasos, kad galėjo pripilti puoduką vandens. ³⁹ Tada Gideonas tarė Dievui: „Teneužsidega tavo pyktis ant manęs, jei dar sykį kalbėsiu. Prašau leisti man dar vieną sykį bandyti su vilnomis: tebūna sausos tik vilnos, o visur ant žemės tebūna rasa“. ⁴⁰ Tą naktį Dievas taip ir padarė. Vien vilnos buvo sausos, o visur ant žemės buvo rasa.

Pergalė prieš Midjaną

7 Kitą dieną anksti Jerubaalas, tai yra Gideonas, ir visi su juo buvę kariai iškeliavo ir pasistatė stovyklą prie En Harodo. O Midjano stovykla buvo

lygumoje į šiaurę nuo jo, prie Morės kalvos.

² VIEŠPATS tarė Gideonui: „Tu turi per daug karių, kad atiduotčiau jiems į rankas Midjaną. Juk Izraelis tik girtųsi man, manydamas: ‘Mano paties ranka mane išgelbėjo’.“ ³ Tad dabar prašau paskelbti vyrams: „Kas dreba iš baimės, tegrįžta namo“. Gideonas taip juos ir atsijojo. Dvidešimt du tūkstančiai iš karių sugrįžo, o dešimt tūkstančių pasiliko.

⁴ „Vis dar per daug karių, – VIEŠPATS tarė Gideonui, – nuvesk juos žemyn prie vandens, ten aš juos tau atsijoysiu. Kai sakysiu: ‘Šis eis su tavimi’, – jis eis su tavimi, o kai sakysiu: ‘Šis neis su tavimi’, – jis neis su tavimi“. ⁵ Jam atvedus karius žemyn prie vandens, VIEŠPATS tarė Gideonui: „Visus, lakančius vandenį liežuviu, kaip šuo laka, pastatyk skyrium, ir visus, kurie atsiklaupia gerti, pastatyk skyrium“. ⁶ Skaičius tų, kurie „lakė“ vandenį iš rankos, buvo trys šimtai; visi kiti kariai vandens atsigerti atsiklaupė. ⁷ Tada VIEŠPATS tarė Gideonui: „Su trimis šimtais vyrų, kurie ‘lakė’, išgelbėsiu jus ir atiduosiu Midjaną tau į rankas. Teeina namo visi kiti kariai“. ⁸ Taigi lakusieji pasiėmė maisto atsargų bei ragus, kuriuos kiti kariai turėjo pasiėmę; likusius Izraelio vyrus jis pasiuntė į palapines, pasilikdamas tik tuos tris šimtus vyrų. Midjano stovykla buvo žemiau lygumoje.

⁹ Tą pačią naktį VIEŠPATS tarė jam: „Kelkis ir pulk stovyklą, nes atidaviau ją tau į rankas. ¹⁰ Bet jei bijai pulti, nusileisk į stovyklą su savo ginklanešiu Pura ¹¹ ir pasiklausyk, ką jie kalba. Tad jis nusileido su savo ginklanešiu Pura prie stovyklos sargybų. ¹² Midjaniečiai, amalekiečiai ir Rytų žmonės buvo pasklidę lygumoje tarsi skėrių

spiečiai su nesuskaitomais kupranugariais, gausingais kaip smiltys pajūryje. ¹³ Gideonas ten atsidūrė kaip tik tuo metu, kai vienas vyras pasakojo sapną savo bičiuliui. „Klausk, – sakė jis, – kokį sapną sapnavau. Žiūriu, miežinės duonos kepalas rieda į Midjano stovyklą. Atriedėjęs prie mūsų palapinės, taip smogė į ją, kad ši pargriuvo. Palapinė apsvirtė dugnu aukštyrą ir sugriuvo!“ ¹⁴ Bičiulis atsiliepė: „Tai ne kas kita kaip Jehoašo sūnaus, Izraelio vyro, Gideono kalavijas! Jam į rankas Dievas yra atidavęs Midjaną ir visą jo kariuomenę“.

¹⁵ Išgirdęs sapno pasakojimą ir aiškinimą, Gideonas parpuolė kniūbsčias. Sugrįžęs į Izraelio stovyklą, jis šaukė: „Eime! VIEŠPATS yra atidavęs Midjano kariuomenę jums į rankas!“ ¹⁶ Jis padalijo tuos tris šimtus vyrų į tris būrius, įdavė kiekvienam į rankas po ragą ir po tuščią puodą su deglu kiekviename puode. ¹⁷ „Stebėkite mane, – sakė jis, – ir darykite kaip aš. Man priėjus prie stovyklos, darykite, ką aš darysiu. ¹⁸ Man ir visiems esantiems su manimi papūtus ragus, jūs taip pat pūskite ragus visoje stovykloje ir šaukite: ‘Už VIEŠPATį ir Gideoną!’“

¹⁹ Gideonas ir su juo buvusi šimtinė atėjo prie stovyklos saugų vidurinės sargybos pradžioje kaip tik po to, kai buvo pastatyti sargybiniai. Jie pradėjo pūsti ragus ir daužyti puodus rankose. ²⁰ Visi trys būriai pūtė ragus ir daužė puodus. Laikydami kairėje rankoje deglus, o dešinėje pučiamus ragus, jie šaukė: „Kalavijas už VIEŠPATį ir Gideoną!“ ²¹ Jie liko stovėti savo vietoje aplink stovyklą, o visoje stovykloje tuo tarpu kilo sąmyšis. Jie šaukė ir bėgo. ²² Pradėjus pūsti tris šimtus ragų, VIEŠPATS atsuko kiekvieno vyro kalaviją prieš jo bičiulį visoje stovykloje. Visa kariuomenė nubėgo iki pat Bet Šitos ir Cereros link, iki pat Abel Meholos prie Tabato. ²³ Dabar buvo pašaukti prie

ginklų Izraelio vyrai iš Naftalio, Ašero bei viso Manaso, ir jie vijosi midjaniečius.

²⁴Tada Gideonas siuntė pasiuntinius ir į Efraimo aukštumas su įsakyimu: „Nusileiskite pirma midjaniečių ir užimkite prieigas prie vandens palei visą Jordaną iki pat Bet Baros“. Taigi visi Efraimo vyrai buvo pašaukti prie ginklų ir užėmė prieigas prie vandens palei visą Jordaną iki pat Bet Baros. ²⁵Jie paėmė į nelaisvę du Midjano didžiūnus – Orebą ir Zeebą. Orebą jie užmušė prie Orebo uolos, o Zeebą – prie Zeebo vyno spaudyklos, vydamiesi midjaniečius. Orebo ir Zeebo galvas jie parnešė į Užjordanę Gideonui.

8 Efraimo vyrai tarė jam: „Kodėl taip padarei ir nepašaukei mūsų, eidamas į žygį prieš midjaniečius?“ Jie karčiai jam priekaištavo. ²O jis atsakė: „Galų gale ką aš pasiekiau, palyginti su jumis? Argi Efraimo vynuogių parankos ne geresnės už Abiezero vynuogių derlių? ³Į jūsų rankas Dievas atidavė Midjano didžiūnus – Orebą ir Zeebą. O ką aš galėjau padaryti, palyginti su jumis?“ Jam taip kalbant, jų pyktis ant jo atslūgo.

Gideonas Užjordanėje

⁴Gideonas pasiekė Jordaną ir perėjo jį. Jis ir trys šimtai vyrų su juo buvo išvargę ir alkani, bet vis dar vijosi. ⁵Tada jis kreipėsi į Sukotų žmones: „Prašau duoti keletą kepalų duonos vyrams, einantiems su manimi, nes jie labai alkani; aš vejuosi Midjano karalius – Zebachą ir Calmuną“. ⁶Bet Sukotų didžiūnai tarė: „Ar Zebachas ir Calmuna jau tavo rankose, kad mes turėtume duoti duonos tavo kariuomenei?“ – ⁷„Bet atsiminkite, – atkirto Gideonas, – kai Viešpats atiduos man į rankas Zebachą ir Calmuną, aš kulsiu jūsų kūnus dykumos erškėčiais ir usnimis“. ⁸Iš ten jis nuėjo į Penuelį ir paprašė jų to paties, ir Penuelio žmonės jam atsakė

kaip Sukotų žmonės. ⁹Taigi jis ir Penuelio žmonėms pagrasino: „Kai sugrįšiu su pergale, nuversiu šį bokštą“.

¹⁰Tuo laiku Zebachas ir Calmuna buvo Karkore su savo kariuomene – apie penkiolika tūkstančių vyrų. Tai buvo visi, išlikę iš visos Rytų žmonių kariuomenės, nes buvo žuvę šimtas dvidešimt tūkstančių kalavijų nešiojusių vyrų. ¹¹Tad Gideonas nužygiavo karavanų keliu į rytus nuo Nobacho bei Jogbohos ir užklupo tą kariuomenę, nes ji nebuvo budri. ¹²Zebachas ir Calmuna pabėgo. Gideonas vijosi ir paėmė į nelaisvę du Midjano karalius – Zebachą ir Calmuną, o visa kariuomenė buvo paklaikusi.

¹³Grįždamas iš mūšio prie Hereso perėjos Jehoašo sūnus Gideonas ¹⁴pasigavo vaikina, vieną iš Sukotų gyventojų, ir iškvotė jį. Pastarasis sudarė Sukotų didžiūnų ir seniūnų – septyniasdešimt septynių žmonių sąrašą. ¹⁵Tada jis atėjo pas Sukotų gyventojus ir tarė: „Štai Zebachas ir Calmuna, dėl kurių jūs iš manęs tyčiojotės, sakydami: 'Ar Zebachas ir Calmuna jau tavo rankose, kad mes turėtume duoti duonos tavo bejėgiams kareiviams?'“ ¹⁶Tad paėmė jis miesto seniūnus ir, atsinešęs dykumos erškėčių bei usnių, nubaudė jais Sukotų gyventojus. ¹⁷Jis nuvertė ir Penuelio bokštą, išžudė miesto gyventojus.

¹⁸Tada kreipėsi į Zebachą ir Calmuną: „Kaip atrodė tie vyrai, kuriuos nužudėte prie Taboro?“ – „Visi jie atrodė kaip tu, – atsakė jie, – panašūs į karaliaus sūnus“. – ¹⁹„Tai buvo mano broliai, – pareiškė jis, – mano motinos sūnūs. Kaip gyvas Viešpats, jeigu būtumėte palikę juos gyvus, neužmuščiau jūsų“. ²⁰Jis paliepė savo pirmagimiui sūnui Jeterui: „Eik ir užmušk juos!“ Bet vaikiną kardo iš makšties netraukė, nes buvo bailus. Mat buvo dar vaikas. ²¹Tada Zebachas ir Calmuna tarė: „Atėik ir pats užmušk mus, nes

koks vyras, tokia ir jo jėga“. Gideonas pakilo, užmušė Zebachą bei Calmuną ir pasiėmė pusmėnulius, puošusius jų kupranugarių kaklus.

²² Tada Izraelio vyrai kreipėsi į Gideoną: „Valdyk mus tu, taip pat tavo sūnus ir tavo vaikai, nes išgelbėjai mus iš Midjano rankos“. ²³ Gideonas atsakė jiems: „Nei aš jus valdysiu, nei mano sūnus jus valdys! VIEŠPATS jus valdys!“ ²⁴ Gideonas tarė: „Leiskite man kreiptis į jus su vienu prašymu: duokite man kiekvienas iš savo grobio po auskarą“. Mat priešai nešiojo aukso auskarus, nes buvo izmaelitai. ²⁵ „Mielu noru!“ – atsakė jie. Taigi jie išskleidė drabužį ir kiekvienas metė ant jo po auskarą, gautą kaip grobį. ²⁶ Aukso auskarų, kurių jis buvo prašęs, buvo tūkstantis septyni šimtai aukso šekelių, neskaitant pusmėnulių, karalių ir pūrpurinių apdarų, kuriais vilkėjo Midjano karaliai, neskaitant nei puošnių apykaklių, buvusių ant jų kupranugarių kaklų. ²⁷ Gideonas pasidarė iš jų efodą ir pasidėjo savo mieste Ofroje. Visas Izraelis kekšavo ten su juo*, ir jis tapo ža bangomis Gideonui ir jo namams.

²⁸ Taip Midjanas tapo pavaldus izraelitams ir savo galvų daugiau nebekėlė. Tad Gideonio dienomis kraštas keturiasdešimt metų turėjo ramybę.

Abimelechas

²⁹ Jehoaso sūnus Jerubaalas parėjo gyventi į savo namus. ³⁰ Jis turėjo septyniasdešimt sūnų – savo paties palikuonių, nes turėjo daug žmonių. ³¹ Jo sugulovė Sicheme taip pat pagimdė jam sūnų, ir jis pavadino jį Abimelechu. ³² Jehoaso sūnus Gideonas mirė žiloje senatvėje ir buvo palaidotas savo tėvo Jehoaso kape abiezerų Ofroje.

³³ Vos Gideonui mirus, izraelitai atkrito ir kekšavo su Baalais, padarydami Baal Beritą savo dievu. ³⁴ Izraelitai

nebeatsiminė VIEŠPATIES, savo Dievo, kuris buvo juos išgelbėjęs iš visų aplinkinių priešų rankos, ³⁵ ir nerodė ištikimybės Jerubaalo, tai yra Gideonio, namams už visa gera, ką jis buvo padaręs Izraeliui.

9 Jerubaalo sūnus Abimelechas nuėjo pas savo motinos brolius į Sichemą ir kalbino juos bei visą motinos šeimos kiltį: ² „Kelkite šį klausimą, girdint visiems Sichemo didžiūnams: kas jums geriau: būti septyniasdešimties vyrų valdomiems – visų Jerubaalo sūnų – ar būti valdomiems vieno vyro? Taip pat turite atsiminti, kad aš esu jūsų kūnas ir kraujas“. ³ Jo motinos broliai visa tai kartojo jo labui visiems Sichemo didžiūnams ir palenkė jų širdis į Abimelecho pusę. Jie įtikėjo: „jis mūsų brolis“. ⁴ Taigi jie davė jam septyniasdešimt sidabro šekelių iš Baal Berito šventyklos, o Abimelechas už juos pasisamdė pasileidusių ir nieko nebijančių valkatų savo palydovais. ⁵ Nuėjęs į savo tėvo namus Ofroje, jis nužudė Jerubaalo sūnus, savo brolius – septyniasdešimt vyrų – ant vieno akmens. Bet jauniausias Jerubaalo sūnus Jotamas išliko gyvas, nes spėjo pasislėpti. ⁶ Tada visi Sichemo didžiūnai ir visas Bet Milojas susirinko prie stulpo po ąžuolu Sicheme ir paskelbė Abimelechą karaliumi.

⁷ O Jotamas, kai jam apie tai buvo pranešta, nuėjo ir, atsistojęs ant Garižio kalno viršūnės, šaukė jiems skardžiu balsu: „Klausykitės manęs, Sichemo didžiūnai! Tesiklauso jūsų Dievas!

⁸ Kartą medžiai suėjo patepti sau karalių:

„Alyvmedžiui jie tarė: ‘Būk mūsų karalius!’“

⁹ Alyvmedis jiems atsakė: ‘Argi aš turiu liautis davęs riebų aliejų,

kuriuo dievai ir žmonės pagerbiami,

ir eiti virš medžių linguoti?’“

^{8,27} T. y. garbino jį kaip stabą.

¹⁰ Tada medžiai tarė figmedžiui:

‘Ateik ir būk mūsų karalius!’

¹¹ Bet figmedis jiems atsakė:

‘Argi aš turiu liautis davęs
saldumą

bei skanius vaisius

ir eiti virš medžių linguoti?’

¹² Tada medžiai tarė vynmedžiui:

‘Ateik ir būk mūsų karalius!’

¹³ Bet vynmedis jiems atsakė:

‘Argi aš turiu liautis davęs vyną,
kuris pradžiugina dievus

ir mirtinguosius,

ir eiti virš medžių linguoti?’

¹⁴ Tada visi medžiai tarė erškėčiui:

‘Ateik ir būk mūsų karalius!’

¹⁵ O erškėtis medžiams atsakė:

‘Jei garbingai elgiatės,

patepdami mane savo karaliumi,

tai ateikite ir raskite prieglobstį

mano ūksmėje!

Bet jei ne, teišeina ugnis iš erškėčio

ir tesuryja Libano kedrus!’

¹⁶ Taigi ar garbingai ir ištikimai elgėtės, padarydami Abimelechą karaliumi? Argi deramai pasielgėte su Jerubaalu ir jo namais? Argi atsilyginote jam pagal nuopelnus? ¹⁷ Juk mano tėvas kovojo už jus, statydamas į pavojų savo gyvybę, ir išgelbėjo jus iš Midjano rankos! ¹⁸ O jūs šiandien sukilote prieš mano tėvo namus, nužudėte jo sūnus – septyniasdešimt vyrų ant vieno akmens ir padarėte jo tarnaitės sūnų Abimelechą Sichemo gyventojų karaliumi vien dėl to, kad jis jūsų giminaitis! ¹⁹ Jei šią dieną garbingai ir ištikimai pasielgėte su Jerubaalu ir jo namais, džiaukitės su Abimelechu, ir jis tesidžiaugia su jumis. ²⁰ Bet jei ne, teišeina ugnis iš Abimelecho ir tesuryja Sichemo didžiūnus ir Bet Miloją; teišeina ugnis iš Sichemo didžiūnų ir Bet Milojo ir tesuryja Abimelechą“.

²¹ Tai pasakęs, Jotamas leidosi į kojas. Jis nubėgo į Beerą ir ten gyveno, nes bijojo savo brolio Abimelecho.

²² Abimelechas karaliavo Izraelyje tre-

jus metus. ²³ Tada Dievas pasiuntė nesantaikos dvasią tarp Abimelecho ir Sichemo didžiūnų. Sichemo didžiūnai klastingai elgėsi su Abimelechu. ²⁴ Tai įvyko, kad būtų atkeršyta už smurtą, padarytą septyniasdešimčiai Jerubalo sūnų, ir kad jų kraujas kristų ant jų brolio Abimelecho, kuris buvo juos nužudęs, ir ant Sichemo didžiūnų, padėjusių jam brolius užmušti.

²⁵ Sichemo didžiūnai kalnų viršūnėse rengė jam pasalas. Jų vyrai apiplėšinėjo visus, einančius tuo keliu. Žinia apie tai pasiekė Abimelechą.

²⁶ Praeidamas į Sichemą užsuko Ebedo sūnus Gaalas su savo bičiuliais. Jais Sichemo didžiūnai pasitikėjo. ²⁷ Jie ėjo į laukus, rinko vynuoges jų vynuogynuose, traiskė jas ir linksminosi. Paskui, nuėję į savo dievo šventyklą, valgė bei gėrė ir keikė Abimelechą. ²⁸ „Kas tas Abimelechas, – kalbėjo Ebedo sūnus Gaalas, – ir kas mes, Sichemo žmonės, kad turėtume jam tarnauti? Argi Jerubaalo sūnus ir jo pareiğūnas Zebulas kadaise netarnavo Sichemo tėvo Hamoro vyrams? Tad kodėl turėtume jam tarnauti? ²⁹ O kad tie žmonės būtų man pavaldūs! Aš tuoj pat išjočiau Abimelechą! Sakychiau Abimelechui: ‘Sutelk savo kariuomenę ir ateik!’“

³⁰ Išgirdęs Ebedo sūnaus Gaalo žodžius, miesto valdovas Zebulas įniršo.

³¹ Jis išsiuntė pasiuntinius į Arumą pas Abimelechą pasakyti: „Žiūrėk, Ebedo sūnus Gaalas ir jo bičiuliai atėjo į Sichemą ir kelia mieste prieš tave sąmyšį. ³² Todėl ateik nakčia, tu ir kariuomenė, esanti su tavimi, ir pasislėpk laukuose. ³³ Kitą rytą anksti, saulei tekant, pakilk ir pulk miestą. O kai jis ir jo vyrai išeis prieš tave, daryk su jais, ką gali tavo ranka“.

³⁴ Taigi Abimelechas ir jo kariuomenė atvyko nakčia ir keturiais būriais surengė Sichemui pasalą. ³⁵ Ebedo sūnui Gaalui išėjus ir atsistojus prie

miesto vartų, Abimelechas ir jo pajėgos pakilo iš pasalų. ³⁶ Pamatęs juos, Gaalas tarė Zebului: „Žiūrėk, žmonės leidžiasi nuo kalnų viršūnių!“ O Zebulas atsakė: „Šešėliai kalnuose tau atrodo kaip vyrai“. ³⁷ Gaalas vėl prabilo ir tarė: „Žiūrėk, žmonės leidžiasi nuo Tabur Erez, o kitas būrys ateina nuo Elon Meonenimų“. ³⁸ Tada Zebulas tarė: „Na, kurgi dabar tavo snukis, kuriuo kalbėjai: ‘Kas tas Abimelechas, kad turėtume jam tarnauti?’ Argi tai ne kariuomenė, iš kurios šaipėsi? Tad išeik dabar ir kovok su ja!“ ³⁹ Taigi Gaalas išėjo Sichemo didžiūnų priekyje ir kovojo su Abimelechu. ⁴⁰ Bet buvo priverstas bėgti, ir Abimelechas vijosi jį iki pat vartų. Daugelis krito užmušti. ⁴¹ Abimelechas sugrižo į Arumą, o Zebulas išvijo Gaalą ir jo bičiulius, nebeleido jiems gyventi Sicheme.

⁴² Kitą dieną žmonės išėjo į laukus. Apie tai buvo pranešta Abimelechui. ⁴³ Paėmęs savo kariuomenę ir padalijęs ją tris būrius, jis surengė laukuose pasalas. Pamatęs iš miesto išeinančius žmones, jis staiga užpuolė juos ir išžudė. ⁴⁴ Abimelechas ir su juo buvęs būrys leidosi pirmyn ir atsistojo prie miesto vartų, o kiti du būriai šoko ant žmonių, buvusių laukuose, ir išžudė juos. ⁴⁵ Abimelechas kovojo prieš miestą visą tą dieną. Miestą paėmė ir jame esančius žmones išžudė. Po to sugriovė miestą iš pamatų ir apsėjo jį druska*.

⁴⁶ Sužinoję apie tai Migdal Sichemo didžiūnai suėjo į El Berito šventyklos tvirtovę. ⁴⁷ Abimelechui buvo pranešta, kad ten susirinko visi Migdal Sichemo didžiūnai. ⁴⁸ Abimelechas su savo kariais pakilo į Calmono kalną. Paėmęs kirvį į rankas, Abimelechas nukirto medžio šaką ir užsikėlė ją ant peties. Tada tarė savo kariams: „Ką mane matėte darant, tą skubiai ir jūs

darykite!“ ⁴⁹ Taigi visi kariai nusikirto po šaką ir, nužygiavę paskui Abimelechą, sukrovė jas prie tvirtovės. Tada jie padegė tvirtovę virš buvusiųjų viduje. Taip žuvo visi Migdal Sichemo žmonės – apie tūkstantį vyrų ir moterų.

⁵⁰ Abimelechas nužygiavo į Tebecą, pasistatė stovyklą prie Tebeco ir paėmė jį. ⁵¹ Miesto viduje buvo įtvirtintas bokštas. Į jį subėgo visi miesto vyrai ir moterys bei didžiūnai ir užsidarė. Jie sulipo ant bokšto stogo. ⁵² Priėjęs prie bokšto, Abimelechas puolė jį. Norėdamas padegti, jis prisiartino prie durų. ⁵³ Bet viena moteris metė viršutinį girnų akmenį ant Abimelecho ir perskėlė jam kaukolę. ⁵⁴ Šis tučtuojau pasisaukė ginklanešį ir tarė jam: „Išsitrauk iš makšties kalavią ir užmušk mane, kad žmonės apie mane nesakytų: ‘Moteris jį užmušė!’“ Vaikinas perdūrė jį kalaviju, ir jis numirė. ⁵⁵ Pamatę, kad Abimelechas miręs, visi izraelitai išsivaikščiojo į savo namus.

⁵⁶ Taip Dievas atlygino Abimelechui už jo nusikaltimą, kurį buvo padaręs tėvui, nužudydamas septyniasdešimt savo brolių. ⁵⁷ Dievas panašiai atlygino ir Sichemo žmonėms už visus jų nedorus darbus. Taigi ant jų krito Jerubaalo Jotamo prakeikimas.

Tola ir Jayras

10 Po Abimelecho gelbėti Izraelio pakilo Isacharo vyras Tola, Dodojo sūnaus Pūvos sūnus. Jis gyveno prie Šamyro, Efraimo aukštumose. ² Išbuvęs dvidešimt trejus metus Izraelyje teisėju, jis mirė ir buvo palaidotas Šamyre.

³ Po jo atėjo Jayras Gileadietis ir dvidešimt dvejus metus išbuvo teisėju Izraelyje. ⁴ Jis turėjo trisdešimt sūnų, kurie jodinėjo ant trisdešimties asilų ir turėjo trisdešimt miestų Gileado krašte, iki šios dienos vadinamų Havot Jayru. ⁵ Jayras mirė ir buvo palaidotas Kamone.

^{9,45} Sunaikinimo įvaizdis. Žr. Sof 2,9.

Amonitų priespauda

⁶Tarnaudami Baalams ir Astartėms – Aramo dievams, Sidono dievams, Moabo dievams, Amono dievams ir filistinų dievams, izraelitai vėl darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, o VIEŠPATĮ paliko ir jam daugiau nebetarnavo.

⁷VIEŠPATS supyko ant Izraelio ir atidavė juos į filistinų ir amonitų rankas.

⁸Nuo to laiko aštuoniolika metų šie naikino ir engė visus izraelitus, gyvenusius amoritų Gileado krašte. ⁹Amonitai perėjo net Jordaną ir kovojo su Judu, Benjaminu ir Efraimo namais. Taigi Izraelis labai kentėjo.

¹⁰Izraelitai šaukėsi VIEŠPATIES, sakdami: „Esame tau nusikaltę, nes palikome savo Dievą ir garbinome Baalus!“

¹¹VIEŠPATS tarė izraelitams: „Argi neišgelbėjau jūsų nuo egiptiečių, amoritų, amonitų ir filistinų? ¹²Ir sidoniečiai, ir amalekiečiai, ir meunai jus engė, jūs šaukėtės manęs, ir aš išgelbėjau jus iš jų rankų. ¹³Tačiau palikote mane ir garbinote kitus dievus. Ne! Daugiau jūsų nebegelbėsiu! ¹⁴Eikite ir šaukitės dievų, kuriuos pasirinkote! Teišgelbsti jie jus iš priespaudos!“ ¹⁵O izraelitai maldavo VIEŠPATĮ: „Nusidėjome! Daryk su mumis, kas tau patinka. Tik prašome išgelbėti mus šią dieną!“ ¹⁶Jie pašalino iš savo tarpo svetimus dievus ir tarnavo VIEŠPAČIUI. O jam buvo gaila žiūrėti į Izraelio vargus.

Iftachas

¹⁷Amonitai buvo pašaukti prie ginklų ir įsirengė stovyklą Gileade. Izraelitai taip pat susibūrė ir įsirengė stovyklą prie Micpos. ¹⁸Gileado kariuomenės didžiūnai sakė vieni kitiems: „Kas pradės kovą prieš amonitus? Jis bus visų Gileado gyventojų galva!“

11 Iftachas Gileadietis, vienos gatvės merginos sūnus, buvo narsus galiūnas. Iftacho tėvas buvo Gileadas. ²O Gileado žmona pagimdė jam sūnų. Užaugę Gileado žmonės sū-

nūs išvarė Iftachą. Jie sakė jam: „Mūsų tėvo namuose tu nieko nepaveldėsi, nes esi pašalietės moters sūnus“. ³Tad Iftachas pabėgo nuo savo brolių ir apsigyveno Tobo krašte. Prie Iftacho susitelkė patamsių gaivalai ir eidavo su juo užpuldinėti.

⁴Praėjus šiek tiek laiko, amonitai išėjo į karą su Izraeliu. ⁵Amonitams užpuolus Izraelį, Gileado seniūnai nuvyko į Tobo kraštą Iftacho paršivesti. ⁶„Eime, – sakė jie Iftachui, – būk mūsų vadas, idant galėtume kovoti su amonitais“. ⁷Bet Iftachas atsakė Gileado seniūnams: „Argi ne patys mane atmetėte ir išvarėte iš tėvo namų? Tad kaip galite pas mane ateiti dabar, kai esate bėdoje?“ ⁸Gileado seniūnai sakė Iftachui: „Todėl dabar ir kreipiamės į tave, idant eitum su mumis, kovotum su amonitais ir būtum mūsų – visų Gileado gyventojų – galva“. – ⁹„Puiku! Jei vedatės mane kovoti su amonitais, ir VIEŠPATS man juos įduos, – tarė Gileado seniūnams Iftachas, – būsiu jūsų galva“. ¹⁰O Gileado seniūnai atsakė: „Pats VIEŠPATS tebūna mūsų liudytojas: tikrai darysime, kaip tu pasakei!“

¹¹Tad Iftachasėjo su Gileado seniūnais, ir žmonės padarė jį savo galva ir vadu. Micpoje Iftachas pakartojo visus šiuos žodžius VIEŠPATIES akivaizdoje.

¹²Tada Iftachas išsiuntė pasiuntinius pas amonitų karalių, tardamas: „Ką tau padariau, kad išėjai į karą prieš mano kraštą?“ ¹³Iftacho pasiuntiniams Amono karalius atsakė: „Dėl to, kad Izraelis, eidamas iš Egipto, atėmė mano kraštą nuo Arnono iki Jaboکو ir iki pat Jordano. Dabar grąžink jį geruoju“. ¹⁴Dar kartą Iftachas išsiuntė pasiuntinius pas Amono karalių, ¹⁵tardamas: „Taip kalba Iftachas. Izraelis neatėmė nei Moabo krašto, nei Amono krašto. ¹⁶Išėjęs iš Egipto, Izraelis keliavo per dykumą iki Nendrių jūros ir atėjo į Kadešą. ¹⁷Tada Izraelis

*siuntė pasiuntinius pas Edomo karalių, tardamas: 'Prašyčiau leisti pereiti per tavo kraštą', – bet Edomo karalius nenorėjo klausyti. Jis siuntė juos ir pas Moabo karalių, bet ir šis atsisakė. Taip Izraelis pasiliko Kadeše. ¹⁸Tada jie *keliavo per dykumą, aplenkdami Edomo kraštą bei Moabo kraštą, ėjo palei rytinę Moabo krašto ribą, kol įsirengė stovyklą kitoje Arnono pusėje. Į Moabo žemę jie niekada neįžengė, nes Arnonas buvo Moabo riba. ¹⁹*Tada Izraelis siuntė pasiuntinius pas amoritų karalių Sihoną – Hešbono karalių. Izraelis sakė jam: 'Prašyčiau leisti pereiti per tavo kraštą iki mano žemės'. ²⁰Bet Sihonas Izraeliu nepasitikėjo ir neleido pereiti per savo žemę. Sutelkęs visą savo kariuomenę, jis pasistatė stovyklą prie Jahcos ir kovojo su Izraeliu. ²¹O VIEŠPATS, Izraelio Dievas, atidavė Sihoną bei visą jo kariuomenę į rankas Izraeliui, ir jie nugalėjo. Taip Izraelis paveldėjo visą tenai gyvenusių amoritų kraštą. ²²Jie paveldėjo visą amoritų žemę nuo Arnono ligi Jaboko ir nuo dykumos ligi Jordano. ²³Taigi VIEŠPATS, Izraelio Dievas, išvarė amoritus prieš ateinant jo tautai Izraeliui. Nejau tu nori mus išvaryti? ²⁴Argi ne tau priklauso, ką tavo dievas Kemošas tau duoda paveldėti? Argi ne mums priklauso visa, ką VIEŠPATS, mūsų Dievas, yra davęs mums paveldėti? ²⁵Be to, ar esi kuo nors geresnis už *Moabo karalių, Ciporo sūnų Balaką? Ar jis kada nors vaidijosi su Izraeliu? Ar jis kada nors ėjo į karą su jais? ²⁶Izraeliui gyvenant Hešbone bei jam pavaldžiose gyvenvietėse, Aroere bei jam pavaldžiose gyvenvietėse ir visuose miestuose netoli Arnono tris šimtus metų, kodėl neišlaisvinai jų per tą laiką? ²⁷Aš

tau nenusidėjau, bet tu, kariaudamas prieš mane, darai man didelę skriaudą. VIEŠPATS, kuris teisia, tesprendžia izraelitų ir amonitų bylą!'' ²⁸Bet amonitų karalius į Iftacho siųstus žodžius nekreipė dėmesio.

²⁹VIEŠPATIES dvasia apėmė Iftachą. Jis žygiavo per Gileadą ir Manasą ir pasiekė Micpe Gileadą. Nuo Micpe Gileado jis sėlino prie Amono. ³⁰Iftachas padarė įžadą VIEŠPAČIUI: „Jei įduosi man į rankas Amoną, – sakė jis, – ³¹kas išeis pro mano namų duris manęs pasitikti, man grįžtant su pergale prieš Amoną, tas priklausys VIEŠPAČIUI. Aš atnašausiu tai kaip deginamąją auką“.

³²Tada Iftachas įžygiavo į amonitų žemę su jais kovoti. VIEŠPATS juos įdavė jam į rankas. ³³Visiškai juos sutriuškino – nuo Aroero iki Minito apylinkių, – dvidešimt miestų iki pat Abel Keramimų. Taip Amonas tapo pavaldus izraelitams.

³⁴Sugrįžęs į savo namus Micpoje, Iftachas žiūri: jo pasitikti išeina dukrė, šokdama ir mušdama būgnelį su žvangučiais! Ji buvo jo vienturtė; išskyrus ją, neturėjo kito – nei sūnaus, nei dukters. ³⁵Pamatęs ją, jis persiplėšė drabužius ir tarė: „Ak, mano dukra! Pribloškei mane! Kokią baisią nelaimę užtraukei man! Juk *atvėriau burną VIEŠPAČIUI ir negaliu savo įžado atšaukti“. ³⁶„Mano tėve, – tarė ji, – jei atvėrei burną VIEŠPAČIUI, daryk su manimi, kaip esi pažadėjęs, nes VIEŠPATS apgynė tave nuo tavo priešų amonitų“. ³⁷Be to, ji tarė savo tėvui: „Suteik man šią malonę: skirk du mėnesius, idant galėčiau nueiti į kalnus ir klajoti, apraudodama su draugėmis savo mergystę“. – ³⁸„Eik“, – tarė jis. Iftachas išleido ją dviem mėnesiams. Ji išėjo ir su draugėmis apraudodama savo mergystę kalnuose. ³⁹Po dviejų mėnesių sugrįžo pas savo tėvą, ir jis pasiėmė su ja

^{11,17} Sk 20,14-21

^{11,18} Sk 21,4

^{11,19-22} Sk 21,21-24

^{11,25} Sk 22,1-6

^{11,35} Sk 30,2

pagal įžadą, kurį buvo padaręs. Vyro ji nebuvo pažinusi. Tada Izraelyje atsirado ⁴⁰ izraelitų moterų paprotys kasmet išeiti į kalnus ir keturias dienas giedoti raudas už Iftacho Gileadiečio dukterį.

12 Efraimo vyrai buvo pašaukti prie ginklų ir perėjo Jordaną prie Cafono. Jie sakė Iftachui: „Kodėl tu žygiavai kovoti su amonitais, bet mūsų nepašaukei eiti su tavimi? Sudeginsi me tave ir tavo namus!“ ² Iftachas atsakė jiems: „Aš ir mano žmonės turėjome aštrų ginčą su mus nuožmiai engusiais amonitais. Bet kai jus šaukiau, jūs negelbėjote manęs iš jų rankų. ³ Pamatęs, kad negelbėjate, aš stačiau savo gyvybę į pavojų ir išėjau į žygį prieš amonitus. VIEŠPATS atidavė juos man į rankas. Tad kodėl šiandien atkeliavote pas mane? Kovoti su manimi?“ ⁴ Iftachas pašaukė visus Gileado vyrus ir kovojo su Efraimu. Gileado vyrai nugalėjo Efraimą, nes šie buvo sاکę: „Gileado žmonės, jūs esate tik bėgliai iš Efraimo; būti Manase tolygu būti Efraime“. ⁵ Gileado žmonės užėmė Jordano brastas į Efraimą. Kai tik bėglys iš Efraimo sakydavo: „Leiskite man pereiti“, – Gileado žmonės atsakydavo jam: „Ar tu iš Efraimo?“ – ir jei šis sakydavo: „Ne“, ⁶ jie liepdavo jam: „Tad tark ‘šibolet’“, – o jis ištardavo: „šibolet“, – nes negalėdavo teisingai ištarti. Todėl jie tuojau stverdavo jį ir užmušdavo čia pat prie Jordano brastų. Tuo metu krito keturiasdešimt du tūkstančiai Efraimo žmonių.

⁷ Iftachas buvo Izraelio teisėjas šešerius metus. Tada Iftachas Gileadietis mirė ir buvo palaidotas viename iš Gileado miestų.

Ibcanas

⁸ Po jo Izraelio teisėjas buvo Ibcanas iš Betliejaus. ⁹ Jis turėjo trisdešimt sūnų. Trisdešimt dukterų išleido už vyrų iš

kitų kilčių, o sūnums davė trisdešimt merginų iš kitų kilčių. Jis teisė Izraelį septynerius metus. ¹⁰ Tada Ibcanas mirė ir buvo palaidotas Betliejuje.

Elonas

¹¹ Po jo Izraelio teisėjas buvo Elonas Zabulonas. Jis teisė Izraelį dešimt metų.

¹² Tada Elonas Zabulonas mirė ir buvo palaidotas Ajalone, Zabulono žemėje.

Abdonas

¹³ Po to Izraelio teisėjas buvo Hilelio Piratono sūnus Abdonas. ¹⁴ Jis turėjo keturiasdešimt sūnų ir trisdešimt vaikų, jojančių ant septyniasdešimt pabalnotų asilų. Jis teisė Izraelį aštuonerius metus. ¹⁵ Tada Hilelio Piratono sūnus Abdonas mirė ir buvo palaidotas Piratone, Efraimo žemėje, amalekiečių aukštumose.

Samsonas

13 Izraelitai vėl darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir VIEŠPATS atidavė juos keturiasdešimčiai metų į filistinų rankas.

² Tuomet Dano žmonių giminėje buvo toks vyras iš Coros, vardu Manachas. Jo žmona buvo bevaisė ir nebuvo pagimdžiusi vaikų. ³ VIEŠPATIES angelas pasirodė moteriai ir tarė: „Tikėk manimi! Nors esi bevaisė ir nesi pagimdžiusi vaikų, tu pastosi ir pagimdysi sūnų. ⁴ Todėl dabar prisiziūrėk! Negerk nei vyno ar svaigaus gėrimo, nei valgyk ko nors nešvaraus, ⁵ nes, tikėk manimi, pastosi ir pagimdysi sūnų. Skustuvus nepalies jo galvos, nes berniukas bus *nazyras Dievui nuo pat gimimo. Jis pradės laisvinti Izraelį iš filistinų rankų“.

⁶ *Moteris atėjo pas vyrą ir papasakojo: „Dievo vyras buvo atėjęs pas mane. Jo išvaizda buvo tarsi išvaizda

^{12,6} Hebr. „javų varpa“.

^{12,6} Hebr. „potvynis“.

^{13,5} Sk 6,1-5

^{13,6} Ts 21,25

Dievo angelo, kelianti nepaprastą baimę. Aš nekláusiau, iš kur jis atėjo, o jis savo vardo man nepasisakė. ⁷ Jis man tarė: „Tikėk manimi, tu pastosi ir pagimdysi sūnų. Negerk nei vyno, nei kito svaigaus gėrimo ir nevalgyk nieko, kas nešvaru, nes berniukas bus nazyras Dievui nuo gimimo ligi savo mirties dienos“.

⁸ Manoachas maldavo VIEŠPATĮ. „O mano Viešpatie! – sakė jis. – Prašau leisti Dievo vyrui, kurį tu siuntei, vėl pas mus ateiti ir pamokyti, ką turime daryti su berniuku, kuris gims“. ⁹ Dievas išklaušė Manoacho, ir Dievo angelas vėl atėjo pas moterį. Ji sėdėjo lauke, bet jos vyro Manoacho nebuvo su ja. ¹⁰ Tad moteris skubiai nubėgo pasakyti savo vyrui. Ji tarė jam: „Tikėk manimi! Tas vyras, kuris buvo atėjęs pas mane aną dieną, vėl pasirodė“. ¹¹ Manoachas skubiai pakilo, sekdamas paskui žmoną, nuėjo pas vyrą ir tarė: „Ar tai tu tas vyras, kalbėjęs su šia moterimi?“ – „Taip!“ – atsakė jis. ¹² Tada Manoachas paklausė: „Tavo žodžiams išsipildžius, koks turės būti berniuko gyvenimo būdas? Ką jis turi daryti?“ ¹³ VIEŠPATIES angelas tarė Manoachui: „Tekreipia moteris dėmesį į visa, ką jai sakiau. ¹⁴ Tenevalgo nieko, kas kyla iš vynuogių. Tenegeria nei vyno, nei stipraus gėrimo, tenevalgo nieko, kas nešvaru. Ji turi laikytis visko, ką esu jai įsakęs“.

¹⁵ Manoachas tarė VIEŠPATIES angelui: „Prašyčiau leisti mums tave užlaikyti ir paruošti ožiuką“. – ¹⁶ „Jei užlaikysi mane, – atsakė VIEŠPATIES angelas, – jūsų maisto nevalgysiu. Bet jei nori paruošti deginamąją auką, atnašauk ją VIEŠPAČIUI“. (Mat Manoachas nežinojo, kad tai buvo VIEŠPATIES angelas.) ¹⁷ Tada Manoachas tarė VIEŠPATIES angelui: „Kuo tu vardu? Tavo žodžiams išsipildžius, norėtume tave pagarbinti!“ ¹⁸ Bet VIEŠPATIES angelas atsakė: „Kam klausi mano vardo? Jis slėpiningas!“

¹⁹ Manoachas paėmė ožiuką su javų atnaša ir paaukojo jį ant uolos VIEŠPAČIUI, darančiam nuostabius darbus. ²⁰ Liepsnoms šoktelėjus nuo aukuro dangaus link, VIEŠPATIES angelas, Manoacho ir jo žmonos stebimas, pakilo aukuro liepsnose. Jiedu puolė kniūbsti ant žemės.

²¹ VIEŠPATIES angelas Manoachui ir jo žmonai daugiau nebepasirodė. Tada Manoachas suprato, kad tai buvo VIEŠPATIES angelas. ²² Manoachas ir tarė savo žmonai: „Mes tikrai mirsime, nes matėme Dievą!“ ²³ Bet žmona atsakė: „Jei VIEŠPATS būtų norėjęs mus užmušti, nebūtų priėmęs iš mūsų rankų deginamosios aukos ir javų atnašos! Jis nebūtų mums parodęs, ką matėme, ir nebūtų mums paskelbęs, ką girdėjome!“

²⁴ Moteris pagimdė sūnų ir pavadinė jį Samsonu. Berniukas užaugo, ir VIEŠPATS jį laimino. ²⁵ VIEŠPATIES dvasia pirmąsyk apėmė jį Dano stovykloje tarp Coros ir Eštaolo.

Samsono veddybos

14 Kartą Samsonas nuėjo į Timną. Būdamas Timnoje, pamatė mergaitę tarp filistinų moterų. ² Sugrįžęs pasakė savo tėvui ir motinai: „Timnoje tarp filistinų moterų pamatčiau mergaitę. Prašyčiau gauti ją man žmona“. ³ Tėvas ir motina jam sakė: „Argi nėra mergaitės tarp tavo paties giminių ar visoje mūsų tautoje, kad turėtum imti sau žmoną iš tų neapijautų filistinų!“ Bet Samsonas atsakė tėvui: „Gauk man ją, nes ji man patinka“. ⁴ Jo tėvas ir motina nesuokė, kad tai atėjo iš VIEŠPATIES. Jis ieškojo dingsties prieš filistinus. Tuomet filistinai valdė Izraelį.

⁵ Samsonas ėjo į Timną su savo tėvu ir motina. Prie Timnos vynuogynų staiga jį užpuolė jaunas liūtas. ⁶ VIEŠPATIES dvasia apėmė jį, ir jis perplėšė liūtą plikomis rankomis tarytum

ožiuką. Bet nei tėvui, nei motinai nepasisakė, ką buvo padaręs. ⁷Po to nuėjo ir pasikalbėjo su ta moterimi. Samsonas buvo ja patenkintas. ⁸Praėjus šiek tiek laiko, grįždamas jos paimti, jis pasuko iš kelio pasižiūrėti į liūto liekanas. Žiūri: liūto griaučiuose – bičių spiečius ir medus. ⁹Prisigrandęs pilnas saujas, jis žingsniavo toliau valgydamas. Atėjęs pas tėvą ir motiną, davė jiems, ir jie valgė. Bet jiems nepasisakė, kad buvo prigrandęs medaus iš liūto griaučių.

¹⁰Jo tėvas nuėjo pas moterį, o Samsonas iškėlė vestuvių vaišes, kaip jauniems įprasta. ¹¹Pamatę jį, žmonės paskyrė jam trisdešimt palydovų. ¹²Samsonas tarė jiems: „Tebūna man leista užduoti jums mįslę. Jei įminsite ją per septynias vestuvių vaišių dienas ir išaiškinsite, duosiu jums trisdešimt lino tunikų ir trisdešimt šventiškų drabužių. ¹³Bet jei negalėsite įminti, jūs turėsite man duoti trisdešimt lino tunikų ir trisdešimt šventiškų drabužių“. – „Užmišk mįslę, – atsiliepė jie, – mes klausomės!“ ¹⁴Taigi jis tarė:

„Išėdančiojo išėjo šis tas pavalgyti.
Iš stipriojo išėjo šis tas saldaus“.

Net po trejeto dienų jie negalėjo mįslės įminti.

¹⁵Ketvirtą dieną jie tarė Samsono žmonai: „Išgaut iš savo vyro mįslės įminimą. Antraip sudeginsime tave ir tavo tėvo namus. Argi mus čia pasikviete skurdžiais padaryti?“ ¹⁶Tad Samsono žmona verkė, sakydama jam: „Tu tikrai manęs nekonti! Tu manęs nemyl! Užminei mįslę mano žmonėms, bet įminimo man nepasakei!“ Jis atsakė jai: „Juk nepasakiau nei savo tėvui, nei motinai. Tad kodėl turėčiau pasakyti tau?“ ¹⁷Bet ji verkšleno jam ant peties visas septynias jų vestuvių vaišių dienas. Galop septintą dieną jis pasakė, nes ji jau labai įkyrėjo. Tada ji persakė mįslės įminimą savo žmo-

nėms. ¹⁸Miesto vyrai septintą dieną prieš saulėlydį tarė:

„Kas saldesnis už medų?

Kas stipresnis už liūtą?“

O jis atsakė:

„Jei nebūtumėte arę mano telyčia,
nebūtumėte mano mįslės įminę“.

¹⁹Tada jį apėmė VIEŠPATIES dvasia, ir jis nuėjo į Aškeloną. Užmušęs trisdešimt miesto vyrų, nuvilko juos ir jų šventiškus drabužius atidavė įminusiems mįslę. Be galo įniršęs, jis sugrįžo į tėvo namus. ²⁰O Samsono nuotaka buvo atiduota jo palydovui, buvusiam jo pajauniui.

Samsono kerštas

15 Praėjus šiek tiek laiko, kviečiamąjį pūtės metu, Samsonas nešinas ožiuku nuėjo savo žmonos aplankyti. Jis sakė: „Aš noriu įeiti į savo žmonos kambarį“. Bet jos tėvas nenorėjo įleisti. ²„Aš buvau tikras, kad tu jos iš tikrųjų neapkenti, – sakė jos tėvas, – todėl atidaviau ją tavo vestuvių pajauniui. Argi jos jaunesnioji sesuo ne gražesnė už ją? Prašau ją imti vietoj anos“. ³Bet Samsonas atrėžė: „Šį kartą filistinai negalės manęs kaltinti už žalą, kurią jiems padarysiu“.

⁴Samsonas nuėjo ir prisigaudė tris šimtus lapių. Paėmęs deglų, jis surišo lapių uodegas poromis ir prie kiekvienos poros pritvirtino po deglą. ⁵Uždegęs deglus, paleido lapes į nepjautus filistinų javus ir padegė gubas, dar nepjautus javus, vynuogynus bei alyvmedžių sodus.

⁶Filistinai klausė: „Kas tai padarė?“ Jiems buvo pasakyta: „Timniečio žentas Samsonas, nes uošvis yra paėmęs Samsono žmoną ir atidavęs jo pajauniui“. Tad filistinai atėjo ir sudegino ją bei jos tėvą. ⁷Samsonas tarė jiems: „Jei taip elgiatės, aš nenurimsiu, kol jums neatkeršysiu“. ⁸Jis negailestingai ištiko juos baisiomis skerdynėmis. Paskui pasitraukė ir gyveno Etamo uolos plyšyje.

⁹ Filistinai atėjo ir, pasistatę stovyklą Judo žemėje, pasklido po Lehį. ¹⁰ Judo vyrai klausė: „Kodėl atėjote prieš mus?“ – „Atėjome surišti Samsono, – atsakė jie, – padaryti jam taip, kaip jis mums padarė“. ¹¹ Tada trys tūkstančiai Judo vyrų nuėjo prie Etamo uolos plyšio ir tarė Samsonui: „Argi nežinai, kad filistinai mus valdo? Kodėl taip padarei?“ Jis atsakė: „Kaip jie man darė, taip ir aš jiems dariau“. – ¹² „Mes atėjome, – sakė jie, – tavęs surišti ir atiduoti į rankas filistinams“. Samsonas atsakė: „Priesikite, kad patys manęs neužpulsite“. – ¹³ „Ne, mes tik surišime tave ir atiduosime jiems į rankas. Tavęs mes neužmušime“. Taigi jie surišo jį dviem naujomis virvėmis ir nuleido nuo uolos.

¹⁴ Jam pasiekus Lehį ir šūkaujantiems filistinams atskubant jo pasitikti, jį apėmė VIEŠPATIES dvasia, virvės ant rankų tapo lyg sudegusios linų sruogos, ir raiščiai nutirpo. ¹⁵ Aptikęs šviežią asilo žandikaulį, jis pasilenkė ir pasiėmė jį. Juo jis užmušė tūkstantį vyrų.

¹⁶ Tada Samsonas tarė:

„Asilo žandikauliu –
krūva ant krūvos!

Asilo žandikauliu
užmušiau tūkstantį vyrų!“

¹⁷ Baigęs kalbėti, jis metė šalin žandikaulį. Ta vieta buvo pavadinta Ramat Lehiu.

¹⁸ Būdamas labai ištroškęs, jis šaukėsi VIEŠPATIES, tardamas: „Tu pats suteikei savo tarno rankai šią didžią pergalę. Nejau dabar turiu mirti iš troškulio ir patekti į neapipjaustyųjų rankas?“ ¹⁹ Dievas atvėrė Lehyje esančią ertmę, ir iš jos ištryško vanduo. Jis atsigėrė, atgavo jėgas ir atgijo. Tas vanduo buvo pavadintas En Kore*, ir tebėra Lehyje iki šios dienos.

16 Kartą Samsonas nuėjo į Gazą. Pamatęs gatvės moterį, užėjo pas ją. ² Gazos žmonėms buvo pasakyta: „Samsonas atėjo!“ Jie apsupo jį ir tykojo visą naktį prie miesto vartų. Visą naktį laukė, šnabždėdami vieni kitiems: „Išaušus rytui, jį užmušime!“ ³ Bet Samsonas miegojo tik ligi vidurnakčio. Atsikėlęs vidurnaktį, čiupo miesto vartų duris bei abu vartų stulpus ir išrovė su visa velke. Užsimekęs ant pečių, jis nunešė juos į kalvos viršūnę prie Hebrono!

Samsonas ir Delila

⁴ Paskui Soreko slėnyje jis įsimylėjo moterį, vardu Delila. ⁵ Filistinų didžiūnai atvyko pas ją ir tarė: „Suviliok jį ir sužinok, kodėl jis toks stiprus ir kaip galėtume jį įveikti, kad sugebėtume surišti ir padaryti bejėgį! Kiekvienas duosime tau po vienuolika šimtų sidabro šekelių“. ⁶ Tad Delila kalbėjo Samsonui: „Prašau pasakyti, kodėl tu toks stiprus? Ir kaip tu galėtumei būti surištas ir padarytas bejėgiu?“ ⁷ Samsonas jai atsakė: „Jeigu būčiau surištas septyniomis šviežiomis sausgyslėmis, kurios nebuvo sudžiovintos, tapčiau toks silpnas, kaip ir paprastas žmogus“. ⁸ Filistinų didžiūnai atnešė jai šviežių nedžiovintų sausgyslių, ir ji jomis surišo jį. ⁹ Pasalai tykojant jos kambaryje, ji sušuko: „Samsonai, filistinai atėjo tavęs!“ Bet jis sutraukė tas sausgysles, tarsi suardydamas ugnies paliestą pakulų sruogą. Jo jėgos paslaptis liko nežinoma.

¹⁰ Tada Delila tarė Samsonui: „Tu pasityčiojai iš manęs! Tu pamelavai! Prašau dabar pasakyti, kaip būtų galima tave surišti?“ ¹¹ Jis tarė: „Jeigu būčiau surištas naujomis virvėmis, kurios dar niekada nebuvo naudotos, tapčiau toks silpnas, kaip ir paprastas žmogus“. ¹² Tad Delila paėmė naujas virves ir, jomis surišusi jį, sušuko: „Samsonai, filistinai jau čia!“

^{15,19} Hebr. „Šaukiančiojo šaltinis“.

Pasalos vyrai tykojo kambaryje. Bet jis nutraukė virves nuo savo rankų tarsi siūlus.

¹³Tada Delila tarė Samsonui: „Tu ligi šiol iš manęs tyčiojaisi ir vis melavai! Pasakyk pagaliau, kaip būtų galima tave surišti?“ Jis atsakė: „Jeigu jautumei septynias mano galvos garbanas į apmatus ir suveržtum staklių muštuvu, aš tapčiau toks silpnas, kaip ir paprastas žmogus“. ¹⁴Tad, jam miegant, Delila paėmė septynias jo galvos garbanas, įaudė į apmatus ir suveržė staklių muštuvu. Po to ji sušuko: „Samsonai, filistinai jau čia!“ Bet jis, pabudęs iš miego, ištraukė iš staklių muštuvą ir apmatus.

¹⁵Tada ji tarė jam: „Kaip tu gali sakyti: 'Aš myliu tave', – jei tavo širdis ne su manimi? Tu pasityčiojai iš manęs jau tris kartus ir nepasakei, kodėl tu toks stiprus“. ¹⁶Diena po dienos ji ujo jį žodžiais ir taip jam įgriso, kad jis jautėsi mirtinai nuvargintas ¹⁷ir patikėjo jai savo paslaptį. Jis tarė: „Skustuvas niekada nepalietė mano galvos, nes aš esu nazyras VIEŠPAČIUI nuo savo motinos įsčių. Jei mano galva būtų nuskusta, mano jėga mane paliktų. Aš tapčiau silpnas ir būčiau kaip paprastas žmogus“.

¹⁸Pajutusi, kad jis patikėjo visą savo paslaptį, Delila išsiuntė pašaukti filistinų didžiūnų su žinia: „Ateikite dar kartą, nes jis patikėjo man visą savo paslaptį“. Filistinų didžiūnai atskubėjo pas ją su pinigais rankose. ¹⁹O Delila, užmigdžiusi jį ant savo kelių, pasišaukė vyrą ir liepė nukirpti jam septynias plaukų garbanas. Taip ji padarė jį silpną ir bejėgį; jėga nuo jo pasitraukė. ²⁰Ji sušuko: „Samsonai, filistinai atėjo tavęs!“ Jis pabudo iš miego, galvodamas: „Ištrūksiu kaip kitais kartais ir nusikratysiu!“ Bet nežinojo, kad VIEŠPATS buvo nuo jo pasitraukęs. ²¹Filistinai jį nutvėrė ir išbadė akis. Nuvarę į Gazą, apkalė jį vario grandinėmis

ir pristatė kalėjime sukti girnas. ²²Tuo tarpu nukirptieji plaukai pradėjo augti.

Samsono mirtis

²³Filistinų didžiūnai susirinko atnaušauti didelės aukos savo dievui Dagonui ir pasidžiaugti. Jie giedojo:

„Mūsų dievas įdavė mums į rankas mūsų priešą Samsoną!“

²⁴Ir žmonės, matydami jį, giesmėmis liaupsino savo dievą:

„Mūsų dievas įdavė mums

į rankas priešą,

niokojusį mūsų kraštą,

užmušusį daugelį mūsų žmonių“.

²⁵Pagauti pakilios dvasios, jie sakė:

„Pašaukite Samsoną! Tepalinksmina mus!“ Jie pašaukė Samsoną iš kalėjimo, ir šis vaidino jų akivaizdoje juokdarį. Paskui pastatė jį tarp stulpų. ²⁶Vaikinui, vedusiam jį už rankos, Samsonas tarė: „Pavedėk mane ten, kur stulpai, ant kurių stovi namai, idant galėčiau atsišlieti į juos“.

²⁷Namai buvo pilni vyrų ir moterų. Ten buvo visi filistinų didžiūnai, o ant stogo stovėjo apie tris tūkstančius vyrų ir moterų, žiūrėjusių, kaip Samsonas linksmino. ²⁸Samsonas šaukėsi VIEŠPATIES ir tarė: „Viešpatie DIEVE!

Prašau atsiminti mane! Prašau duoti man jėgų šį paskutinį kartą, Dieve, kad vienu keršto smūgiu atmokėčiau filistinams už abi savo akis“. ²⁹Apkabinęs abu vidurinius stulpus, ant kurių stovėjo namai, vieną – dešinę ranką, o kitą – kairę, Samsonas įsirežė visu svoriu. ³⁰Tada Samsonas sušuko: „Leisk man mirti su filistiniais!“ – ir patraukė iš visų jėgų. Namai griuvo ant didžiūnų ir visų ten buvusių žmonių. Tad jis užmušė daugiau mirdamas negu buvo užmušęs gyvendamas.

³¹Atėję broliai ir visa tėvo šeima pasiėmė jį. Parnešę palaidojo jo tėvo Manocho kape tarp Coros ir Eštaolo. Izraelio teisėjas jis buvo dvidešimt metų.

Mikajo namų šventykla

17 Efraimo aukštumose gyveno žmogus, vardu Mikajas. ²Savo motinai jis tarė: „Anuos tūkstantį šimtą sidabro šekelių užkeikei, kai jie buvo iš tavęs paimti, ir net man girdint užkeikimą pakartojai. Tai va, tas sidabras pas mane. Aš jį paėmiau“. – „Telaimina VIEŠPATS mano sūnų!“ – ištarė motina. ³Jam sugrąžinus motinai tūkstantį šimtą sidabro šekelių, motina tarė: „Dabar aš skiriu tą sidabrą VIEŠPAČIUI. Perduodu jį savo sūnui, kad padarytų iš jo statulą. Taigi atiduodu jį tau“.

⁴Kai jis sugrąžino pinigų savo motinai, motina paėmė du šimtus sidabro šekelių ir padavė sidabrakaliui. Jis padarė iš jų statulą, kuri buvo laikoma Mikajo namuose.

⁵Taigi tas vyras Michėjas* turėjo Dievo namus. Jis padirbo efodą bei terafimus ir pašventė vieną savo sūnų būti jo kunigu. ⁶Tomis dienomis Izraelyje karaliaus nebuvo. Visi žmonės darė, kas jiems atrodė dora.

⁷Ten gyveno jaunuolis iš Judo Betliejaus, iš Judo kilties. Jis buvo levitas ir gyveno ten kaip ateivis. ⁸Tas vyras buvo palikęs Betliejaus miestą Judo žemėje, norėdamas įsikurti, kur tik rastų vietos. Praeidamas jis užėjo į Michėjo namus Efraimo aukštumose. ⁹Michėjas paklausė jo: „Iš kur ateini?“ – „Esu levitas iš Judo Betliejaus, – atsakė šis, – ir einu gyventi ten, kur galėsiu rasti vietos“. ¹⁰Michėjas tarė jam: „Pasilik čia, pas mane, būk mano tėvas ir kunigas, o aš tau duosiu kasmet dešimt sidabro šekelių, reikalingus drabužius ir pragyvenimą“. ¹¹Levitas sutiko pasilikti pas tą žmogų ir buvo jam tarsi vienas jo sūnų. ¹²Michėjas įvedė levitą į kunigo tarnybą, jaunuolis tapo jo kunigu ir pasiliko Michėjo šventykloje. ¹³„Dabar aš žinau, – kalbėjo sau Michėjas, – kad VIEŠPATS padarys

mane turtingą, nes levitas yra tapęs mano kunigu“.

Dano giminė persikelia

18 Anomis dienomis Izraelyje nebuvo karaliaus. Taigi anomis dienomis Dano giminės žmonės ieškojo sau žemės, kur galėtų įsikurti, nes iki tol nebuvo jiems tekęs paveldas tarp Izraelio giminių. ²Tad Dano giminės žmonės pasiuntė penketą narsių vyrų iš savo Coros ir Eštaolo kilčių išžvalgyti krašto ir ištirti. „Eikite, – sakė jiems, – ir ištirkite kraštą“. Nuėję per Efraimo aukštumas iki pat Michėjo namų, jie ten apsistojo nakvynei. ³Būdami Michėjo namuose, jie atpažino jaunojo levito balsą. Jie užėjo pas jį ir klausė: „Kas tave čia atvedė? Ką veiki šioje vietoje? Kodėl čia būni?“ ⁴Jis atsakė jiems: „Michėjas man tą ir tą padarė, pasamdė mane, ir aš tapau jo kunigu“. ⁵Tada jie tarė jam: „Prašytume pasiteirauti Dievo, kad sužinotume, ar kelionė, kurion išsirengėme, bus mums sėkminga“. – ⁶„Eikite ramybėje! – atsakė kunigas, – VIEŠPATS maloniai žvelgia į kelionę, kurion išsirengėte“.

⁷Anie penki vyrai tęsė kelionę. Atėję į Laišą, pamatė ten saugiai pagal sidoniečių paprotį gyvenančius žmones, ramius ir neįtarius, nieko žemėje nestokojančius ir turtingus. Be to, jie buvo toli nuo sidoniečių ir neturėjo ryšių su jokia kita tauta. ⁸Sugrįžę pas gimines į Corą ir Eštaolą, jie buvo klausinėjami: „Kaip jums sekėsi?“ ⁹Jie atsakė: „Eime! Užpulkime juos! Juk matėme tą kraštą! Tikėkite, jis labai puikus. Argi jūs nieko nedarysite? Nedelskite, įsiveržkite ir paveldėkite tą kraštą! ¹⁰Nuėję užtiksite neįtarius žmones. Kraštas erdvus, Dievas iš tikrųjų atidavė jį jums į rankas! Jame nestinga nieko, kas gera žemėje“.

¹¹Iš ten, iš Dano giminės, Coros ir Eštaolo kilties, leidosi į kelionę šeši šimtai karo žygiui apsiginklavusių

^{17,5} Kita Mikajo vardo forma.

vyrų. ¹² Jie nuvyko ir pasistatė stovyklą prie Kirjat Jearimų Judo žemėje. Tai vieta ir vadinama iki šios dienos „Dano stovykla“. Ji yra į vakarus nuo Kirjat Jearimų. ¹³ Iš ten jie perėjo Efraimo aukštumas ir atėjo prie Michėjo namų.

¹⁴ Tada anie penki vyrai, kurie buvo nuėję išžvalgyti krašto, tai yra Laišo, tarė savo giminėms: „Ar žinote, kad šiuose namuose yra efodas, terafimai ir liedinta metalo statula? Žinokite, ką turite padaryti!“ ¹⁵ Taigi jie pasuko namų link ir, atėję prie jaunojo levito buveinės Michėjo namuose, pasveikino jį. ¹⁶ Šešioms šimtoms Dano giminės vyrų, apsiginklavusių karo žygiui, stovint prie vartų, ¹⁷ anie penki vyrai, eję išžvalgyti krašto, įžengė į vidų ir paėmė liedintą pasidabruotą statulą, efodą ir terafimus. O kunigas stovėjo prie vartų su šešiais šimtais karo žygiui apsiginklavusių vyrų. ¹⁸ Aniems vyrams įėjus į Michėjo namus ir paėmus liedintą pasidabruotą statulą, efodą ir terafimus, kunigas tarė jiems: „Ką jūs darote?“ ¹⁹ O tie jam sakė: „Tylėk! Užčiaupk ranka burną, eik su mumis ir būk mums tėvas ir kunigas. Argi tau geriau būti kunigu vieno žmogaus namuose, negu būti giminės ir kilties kunigu Izraelyje?“ ²⁰ Kunigas apsidžiaugė. Paėmęs efodą, terafimus ir liedintą pasidabruotą statulą, jis išėjo drauge su tais žmonėmis.

²¹ Jie vėl leidosi kelionėn, pasiuntę į priekį vaikus, galvijus ir mantą. ²² Nuėjus tolokai nuo Michėjo namų, buvo sušaukti vyrai iš Michėjo kaimynystėje esančių namų. Pasiviję Dano žmones, ²³ jie piktai šaukė iš paskos Dano žmonėms, o tie atsikukę Michėjo klausė: „Kas atsitiko, kad ateini su tokiu būriu?“ – ²⁴ „Paėmėte mano dievus, kuriuos pasidirbau, ir mano kunigą, ir nuėjote! – atsakė jis. – Kas man beliko? Kaip dar galite manęs klausti: ‘Kas atsitiko?’“ ²⁵ Bet Dano žmonės tarė jam: „Liaukis rėkavęs mums iš paskos, an-

traip karštuoliai vyrai jus puls, tu neteksi gyvasties, neteks gyvasties ir tavo šeima“. ²⁶ Dano žmonėsėjo toliau savo keliu. Matydamas, kad jie stipresni, Michėjas apsisuko ir sugrįžo į namus.

²⁷ Pasiėmę, ką Michėjas buvo pasidirbęs ir jam priklausančią kunigą, Dano žmonės atėjo į Laišą pas ramius ir neįtarius žmones, išžudė juos kalaviju ir sudegino miestą. ²⁸ Nebuvo kas ateitų gelbėti, nes jie gyveno toli nuo Sidono ir neturėjo ryšių su jokia kita tauta. Tai buvo slėnis, priklausęs Bet Rehobui. Jie atstatė miestą ir įsikūrė jame. ²⁹ Miestą pavadino Danu pagal savo protėvį Daną, gimusį Izraeliui. O anksčiau miesto vardas buvo Laišas. ³⁰ Tada Dano giminės žmonės pasistatė sau stabą. Mozės sūnaus Geršomo sūnus Jehonatanas ir jo sūnūs tarnavo kaip kunigai Dano giminei iki pat tos dienos, kai kraštas išėjo į tremtį. ³¹ Taigi jie laikė savą Michėjo padirbtą stabą, kol Dievo Namai buvo Šilojuje.

Gibėjos nusikaltimas

19 Tuo metu, kai Izraelyje nebuvo karaliaus, vienas levitas, gyvenęs tolimoje Efraimo aukštumų dalyje, paėmė sugulovę iš Judo Betliejaus. ² Kartą sugulovė ant jo supyko ir, palikusi jį, sugrįžo į tėvo namus Judo Betliejuje. Ten ji užsibuvo keturis mėnesius. ³ Vyras tada leidosi į kelionę pas ją drauge su palydovu ir pora asilų, norėdamas su ja švelniai pasikalbėti ir įtikinti sugrįžti. Ji nusivedė jį į tėvo namus. Pamatęs jį, merginos tėvas pasitiko su džiaugsmu.

⁴ Jo uošvis, merginos tėvas, ragino pabūti. Jis pasiliko trejetą dienų. Jie vaišinosi ir gėrė; ten jis ir nakvojo. ⁵ Ketvirtą dieną jie atsikėlė anksti rytą, ir jis rengėsi išvykti, bet merginos tėvas tarė: „Pasistiprink duonos kąsnių. Tada galėsi leisti į kelionę“. ⁶ Taigi juodu susėdo vaišintis ir gerti. Merginos tėvas vyrui sakė: „Prašau būti mano

svečiu. Pernakvok ir pasidžiauk!“
⁷ Vyrui pakilus vykti, uošvis nesiliovė jo kalbinti, kol jis vėl neapsinakvojo.
⁸ Penktą dieną jis atsikėlė anksti rytą leistis į kelionę, o merginos tėvas sakė: „Prašau pasistiprinti!“ Jiedu užsisėdėjo vaišindamiesi ligi popietės.⁹ Galop vyrui pakilus keliauti drauge su sugulove ir palydovu, jo uošvis, merginos tėvas, sakė: „Žiūrėk, jau temsta. Prašau pernakti. Žiūrėk, diena jau baigiasi. Praleisk čia naktį ir pasidžiauk. Rytoj atsikelsite anksti rytą ir keliausite namo“.

¹⁰ Bet vyras nakvoti atsisakė. Jis išvyko ir nukeliavo netoli Jebuso, tai yra Jeruzalės. Turėjo du apkrautus asilus; su juo buvo ir sugulovė.¹¹ Kadangi buvo netoli Jeruzalės, ir dienaėjo vakarop, palydovas šeimininkui tarė: „Užsukime į šį jebusiečių miestą ir pernaktukime“. ¹² Bet šeimininkas atsakė: „Nesuksime į miestą svetimtaučių, kurie nėra izraelitai, bet eisime į Gibėją.“¹³ Eikš, – kreipėsi jis į savo palydovą, – bandykime pasiekti vieną šių vietų ir praleisti naktį arba Gibėjoje, arba Ramoje“. ¹⁴ Taigi jieėjo toliau savo keliu, o saulė nusileido jiems atėjus netoli Gibėjos Benjamino žemėje. ¹⁵ Jie pasuko ten eiti ir praleisti naktį Gibėjoje. Įėję atsisėdo miesto aikštėje, bet nebuvo, kas priimtų juos į namus pernakti.

¹⁶ Žiūri, vakare vienas senas vyras grįžta iš darbo laukuose. Šis vyras buvo iš Efraimo aukštumų, bet gyveno Gibėjoje. Vietos gyventojai buvo Benjamino giminės žmonės.¹⁷ Pakėlęs akis ir pamatęs miesto aikštėje pakeleivį, senasis vyras teiravosi: „Kur eini ir iš kur ateini?“ ¹⁸ Tas jam atsakė: „Keliam į Judo žemės Betliejaus į kitą Efraimo aukštumų galą. Aš ten gyvenau. Keliauju į Judo žemės Betlieją, o dabar esu pakeliui į namus. Nėra kas priimtų mane po savo stogu.“ ¹⁹ Mes, tavo tarnai, turime šiaudų ir pašaro savo asilams, duonos ir vyno sau, tavo tarnaitėi ir palydovui, esančiam su mumis.

Netrūksta mums nieko“. – ²⁰ „Ramybė tau! – tarė senasis vyras. – Visa, ko reikia, rasi pas mane. Tik nenakvok jokių būdu aikštėje“. ²¹ Jis nusivedė jį į savo namus ir pašėrė asilus. Nusiplovę kojas, jie valgė ir gėrė.

²² Įsismaginęs jų širdims, žiūri, miesto vyrai, šlykštūs niekšai, apsupo namus ir ėmė belstis į duris. Senajam vyrui, namų šeimininkui, jie šaukė: „Išvesk tą vyrą, kuris įžengė į tavo namus, kad galėtume jį pažinti!“ ²³ O vyras, namų šeimininkas, išėjo pas juos ir tarė: „Ne, mano broliai, nesielkite taip nedorai! Tas vyras – mano svečias, tad nėdarykite jam šlykštaus smurto.“ ²⁴ Žiūrėkite, štai mano duktė ir jo sugulovė. Leiskite jas man jums atvesti. Turėkite malonumo su jomis, darykite joms, kas tik jums patinka, bet nėdarykite šlykštaus smurto šiam vyrui“. ²⁵ Bet tie vyrai nenorėjo nė girdėti jo žodžių. Tad vyras stvėrė savo sugulovę ir išvarė pas juos. O jie prievartavo ją, elgdamiesi su ja ištvirtėliškai visą naktį iki pat ryto. Auštant ją paleido. ²⁶ Rytui prašvitus, moteris sugrižo. Pargriuvusi prie durų to žmogaus namų, kur buvo jos vyras, ji gulėjo ten, kol išaušo diena.

²⁷ Atsikėlęs rytą, jos vyras atidarė namų duris ir išėjo rengtis į kelionę. Žiūri, jo sugulovė guli prie namų durų, rankas ištiesusi ant slenksčio. ²⁸ „Kelkis, – tarė jai, – metas keliauti!“ Bet ji neatsakė. Užkėlęs ją ant asilo, vyras leidosi į kelionę namų link. ²⁹ Pasiekęs namus, jis susirado peilį ir, paėmęs sugulovę, supjaustė ją, sąnarys po sąnario, į dvylika dalių ir išsiuntinėjo jas po visą Izraelio žemę. ³⁰ Tai matydami, visi sakė: „Tokio dalyko nebuvo nei padaryta, nei matyta nuo tos dienos, kai izraelitai išėjo iš Egipto žemės, iki šios dienos! Apsvarstykite! Pasitarkite ir nutarkite!“

^{19,22} T. y. turėti lytinių santykių.

Karas su Benjaminiu

20 Tada visi izraelitai – nuo Dano iki Beer Šebos ir iš Gileado žemės – išėjo į žygį, ir visa bendrija kaip vienas vyras susirinko VIEŠPATIES akivaizdoje prie Micpos. ² Visos tautos, visų Izraelio giminių vadai atsistojo Dievo tautos sueigoje tarp keturių šimtų tūkstančių ginkluotų pėsčių karių. ³ (Benjamino giminės žmonės išgirdo, kad izraelitai susirinko į Micpą.) Izraelitai kalbėjo: „Sakykite, kaip tas šlykštus smurtas įvyko?“ ⁴ Levitas, nužudytosios moters vyras, atsakė: „Mano sugulovė ir aš atėjome į Gibėją Benjamino žemėje pernaktvoti. ⁵ Gibėjos vyrai užpuolė mane. Jie naktį atėjo manęs pulti ir apsupo namus. Jie norėjo mane užmušti, o mano sugulovę tol prievartavo, kol ji numirė. ⁶ Tada paėmiau sugulovę, supjausčiau į gabalus ir išsiuntinėčiau po visą Izraelio žemę, nes jie padarė Izraelyje šlykštų smurtą. ⁷ Žiūrėkite, jūs visi izraelitai! Ap-svarstykite reikalą ir nuspręskite tuo-jau pat!“

⁸ Visi žmonės pakilo kaip vienas ir pareiškė: „Nė vienas mūsų negrįš į savo palapinę, nė vienas mūsų neis į savo namus. ⁹ O Gibėjai štai ką mes padarysime: burtų keliu ¹⁰ paimsi-me iš visų Izraelio giminių po dešimt vyrų kiekvienam šimtui, po šimtą kiekvienam tūkstančiui ir po tūkstantį kiekvienai dešimčiai tūkstančių neš-ti reikmenis kariams, žygiuojantiems atmokėti tikrą atlygį Benjamino Gibėjai už Izraelyje padarytą šlykštų smurtą“. ¹¹ Taigi visi Izraelio vyrai be išimties susibūrė prieš tą miestą.

¹² Izraelio giminės išsiuntinėjo vyrus po visą Benjamino giminę pranešti: „Koks nusikaltimas įvyko pas jus? ¹³ Išduokite anuos Gibėjos niekšus, kad nubaustumė juos mirtimi ir pašalintume blogį iš Izraelio“. Bet Benjamino giminės žmonės nenorėjo klausyti savo brolių izraelitų balso. ¹⁴ Iš

visų miestų Benjamino giminės žmonės suėjo į Gibėją stoti į mūšį su izraelitais. ¹⁵ Tą dieną Benjamino giminės žmonės sutelkė iš savo miestų, ne-skaitant Gibėjos gyventojų, dvidešimt šešis tūkstančius kalavijais ginkluotų vyrų. ¹⁶ Tarp šių karių buvo septyni šimtai rinktinių vyrų, kurie buvo kairiarankiai. Kiekvienas jų galėjo sviesti svaidykle akmenį į plauką ir pataikyti. ¹⁷ Tuo tarpu izraelitai, be Benjamino, sutelkė keturis šimtus tūkstančių kalavijais ginkluotų, mūšiui pasirengusių vyrų.

¹⁸ Nuvykę į Betelį, izraelitai teiravo-si Dievo: „Kas iš mūsų pirmi eis į mūšį prieš Benjamino giminės žmones?“ VIEŠPATS atsakė: „Judas eis pirmas“. ¹⁹ Tada izraelitai, kitą rytą pakilę, pasistatė stovyklą prie Gibėjos.

²⁰ Izraelitai išėjo į mūšį su Benjaminiu. Į kovos rikiuotę prieš juos Izraelio vyrai sustojo prie Gibėjos. ²¹ Bet Benjamino giminės žmonės, išėję iš Gibėjos, paguldė tą dieną dvidešimt du tūkstančius Izraelio vyrų. ²² Kariuomenė – Izraelio vyrai – įsidrąsinusi, vėl sustojo į kovos rikiuotę toje pačioje vietoje, kur buvo sustoję kovos rikiuotėn pirmąją dieną. ²³ Mat izraelitai buvo ėję ir verkę VIEŠPATIES akivaizdoje ligi vakaro. Jie buvo VIEŠPATIES teiravęsi, klausdami: „Ar turime vėl rikiuotis mūšiui su savo broliais, Benjamino vyrais?“ O VIEŠPATS buvo atsakęs: „Žygiuokite prieš juos!“

²⁴ Tad izraelitai puolė Benjamino giminės vyrus antrą dieną. ²⁵ Benjamino giminės vyrai, išėję iš Gibėjos antrą dieną, paklojo dar aštuoniolika tūkstančių kalavijais ginkluotų izraelitų vyrų. ²⁶ Tada visi izraelitai, visa kariuomenė, sugrįžo į Betelį ir sėdėdami VIEŠPATIES akivaizdoje verkė. Tą visą dieną jie pasninkavo. Paskui atnašavo deginamąsias aukas ir bendravimo aukas VIEŠPATIES akivaizdoje. ²⁷ Izraelitai klausė VIEŠPATIES (nes tomis dienomis

ten buvo Dievo Sendoros Skrynia, ²⁸ ir Aaronso sūnaus Eleazaro sūnus Finehasas tarnavo jo akivaizdoje), sakydami: „Ar turime rikiuotis dar kartą mūsų su savo brolio Benjamino vyrais, ar turime liautis?“ VIEŠPATS atsakė: „Eikite, nes rytoj juos atiduosiu jums į rankas“.

²⁹ Tada Izraelis aplink Gibėją išstatė pasalas. ³⁰ Ir trečią dieną izraelitai išėjo prieš Benjamino giminės vyrus ir kaip anksčiau sustojo į kovos rikiuotę prie Gibėjos. ³¹ Benjamino giminės vyrams ėmus priešintis kariuomenei, jie traukėsi nuo miesto keliais, kurių vienas eina į Betelį, o kitas į Gibėją. Iš pradžių, kaip pirmą ir antrą kartą, jie nukovė atvirame lauke apie trisdešimt Izraelio vyrų. ³² Benjamino giminės vyrai jau sakė: „Jie priversti bėgti kaip anąkart!“ Bet izraelitai kalbėjo: „Traukimės ir atitraukime juos nuo miesto kelių link!“ ³³ Pagrindiniam izraelitų būriui pasitraukus ir vėl stojus kovos rikiuotėn prie Baal Tamaros, Izraelio pasala skubiai pakilo iš vietos prie Maarė Gebos. ³⁴ Dešimt tūkstančių rinktinių vyrų iš viso Izraelio žygiavo prieš Gibėją. Vyko nuožmi kova. Benjamino giminės vyrai dar nenuvokė, kad artėja jų pražūtis.

³⁵ VIEŠPATS nugalėjo Benjaminą, stojusį prieš Izraelį. Tą dieną izraelitai nukovė dvidešimt penkis tūkstančius ir šimtą kalavijais ginkluotų Benjamino vyrų. ³⁶ Tada Benjamino giminės vyrai pamatė, kad jie nugalėti.

Izraelio vyrai užleido vietovę Benjaminui, nes pasitikėjo pasala, kuri buvo surengta prieš Gibėją. ³⁷ Pasalos vyrai, skubiai pakilę, įsiveržė į Gibėją ir pasklisdami ištiko visą miestą kalaviju. ³⁸ Pagrindinio Izraelio būrio ir pasalos vyrų buvo sutarta: kai jie paleis į padangę milžinišką dūmų stulpą, ³⁹ pagrindinis Izraelio būrys turės atsigręžti ir priešintis. Benjaminas buvo pradėjęs mūsų ir jau užmušęs apie tris-

dešimt Izraelio vyrų. Tad jie manė: „Iš tikrųjų priverstume juos bėgti kaip ir pirmajame mūsųje!“ ⁴⁰ Bet pradėjus iš miesto kilti debesui – dūmų stulpui, Benjamino vyrai atsisuko atgal. Žiūri, visas miestas kyla dūmais į padangę! ⁴¹ Dabar pagrindinis Izraelio būrys atsigręžė priešintis, o Benjamino vyrus apėmė siaubas, nes jie matė, kad atėjo jų pražūtis. ⁴² Todėl jie traukėsi nuo izraelitų keliu dykumos link, bet kautynės juos vijosi. Tuo tarpu išėjusieji iš miesto žudė juos iš užnugario. ⁴³ Jie apsupo Benjamino vyrus, vijosi ir trypė nuo Menuhos iki pat vienos vietos į rytus nuo Gebos.

⁴⁴ Tą dieną krito aštuoniolika tūkstančių Benjamino vyrų. Visi jie buvo narsūs vyrai. ⁴⁵ Jie apsisuko ir bėgo Rimono uolos link, bet izraelitai nuskynė kitus penkis tūkstančius kelyje ir vydamiesi įkandin iki pat Gidomo užmušė dar du tūkstančius. ⁴⁶ Taigi tą dieną iš Benjamino krito dvidešimt penki tūkstančiai kalavijais ginkluotų vyrų. Visi jie buvo narsūs vyrai. ⁴⁷ Bet šeši šimtai apsisukę nubėgo į Rimono uolą ir gyveno prie Rimono uolos keturis mėnesius. ⁴⁸ Tuo tarpu izraelitai atsigręžė prieš išlikusius Benjamino giminės žmones ir ištiko juos kalaviju – miestus, žmones, gyvulius ir visa, kas buvo išlikę. Be to, jie padegė visus užtiktus miestus.

Žmonos Benjamino giminės vyrams

21 Izraelio vyrai buvo davę priesaiką Micpoje: „Nė vienas iš mūsų neleis savo dukters už Benjamino giminės vyro“. ² Žmonės suėjo į Betelį ir ten sėdėdami VIEŠPATIES akivaizdoje iki vakaro aimanavo ir verkė. ³ Jie sakė: „O VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, kodėl taip atsitiko, kad šiandien turėtų trūkti Izraelyje vienos giminės?“ ⁴ Kitą dieną žmonės pakilo anksti, pastatė aukurą ir atnašavo deginamąsias aukas ir ben-dravimo aukas. ⁵ Tada izraelitai klausė:

„Ar yra kas nors iš visų Izraelio giminų, kas neatėjo į VIEŠPATIES sueigą?“ Mat buvo duota iškilminga priesaika dėl neatėjusių pas VIEŠPATĮ Micpoje: „Tie turės būti nubausti mirtimi“. ⁶ Izraelitai gailėjosi savo brolio Benjamino ir kalbėjo: „Šiandien viena giminė buvo atkiršta nuo Izraelio! ⁷ Kaip mes parūpinsim žmonių išlikusiems? Juk esame prisiekę VIEŠPAČIUI neduoti jiems žmonių iš savo dukterų!“

⁸ Jie teiravosi: „Ar yra kas nors iš Izraelio giminų, kas neatėjo pas VIEŠPATĮ į Micpą?“ Žiūri, nė vienas vyras iš Jabeš Gileado neatėjęs į stovyklą, į sueigą. ⁹ Mat patikrinus iš eilės visus žmones pasirodė, kad nėra nė vieno iš Jabeš Gileado gyventojų. ¹⁰ Tad bendrija pasiuntė ten dvylika tūkstančių karių ir įsakė: „Eikite ir ištikite kalaviju Jabeš Gileado gyventojus, įskaitant moteris ir vaikus. ¹¹ Darykite taip: skirkite sunaikinti* visus vyriškus ir visas moteris, gulėjusias su vyru“. ¹² Jie rado tarp Jabeš Gileado gyventojų keturis šimtus jaunų mergelių, negulėjusių su vyru, ir atvedė jas į stovyklą prie Šilojo Kanaano krašte.

¹³ Visa bendrija davė žinią Benjamino giminės vyrams prie Rimono uolos ir paskelbė jiems taiką. ¹⁴ Tuomet Benjaminas sugrįžo. Jie davė jiems moterų, kurias buvo palikę gyvas iš Jabeš Gileado moterų. Bet visiems jų neužteko. ¹⁵ Žmonės gailėjosi Benjamino, nes VIEŠPATS Izraelio giminėse buvo padaręs spragą. ¹⁶ Tada bendrijos seniūnai klausė: „Kaip mes parūpinsime žmo-

nų likusiems, nes Benjamino giminės moterys išžudytos?“ ¹⁷ Jie sakė: „Benjamino likutis turi turėti palikuonių, idant nebūtų išnaikinta viena Izraelio giminė. ¹⁸ Tačiau iš savo dukterų žmonių jiems duoti negalime“. Mat izraelitai buvo prisiekę: „Tebūna prakeiktas, kas duotų žmoną Benjaminui!“ ¹⁹ Jie tarė: „Žiūrėkite, Šilojyje vyksta metinė VIEŠPATIES iškilmė. Tas miestas yra į šiaurę nuo Betelio, į rytus nuo vieškelio, kuris eina iš Betelio į Sichemą, pietuose nuo Lebonos“. ²⁰ O Benjamino vyrams jie davė tokius nurodymus: „Eikite ir patykokite vynuogynuose! ²¹ Kai tik pamatysite Šilojo merginas, ateinančias šokti ratelių, išlįskite iš vynuogynų. Tepasigauna kiekvienas jūsų sau žmoną iš Šilojo merginų ir teskuba į Benjamino žemę. ²² Jeigu jų tėvai ar broliai ateitų pas mus skųstis, sakysime jiems: 'Būkite kilniaširdžiai jiems dėl mūsų! Mes negalėjome parūpinti nė vienam iš jų žmonos dėl to karo, o jūs būtumėte užsitraukę kaltę, patys jiems žmonas duodami'“.

²³ Benjamino vyrai taip ir padarė. Pagal savo skaičių jie pasiėmė žmonas iš merginų, kurias pagavo šokančias ratelius. Po to jie sugrįžo į savo paveldą, atstatė savo miestus ir gyveno juose. ²⁴ Ir izraelitai tuo metu iš ten išsiskirstė giminėmis ir kiltimis. Visi išėjo iš ten į savo paveldus.

²⁵ *Tomis dienomis nebuvo Izraelyje karaliaus. Kiekvienas taip elgėsi, kaip jam patiko.

^{21,31} Žr. Sk 21,3.

^{21,25} Ts 17,6

RŪTOS KNYGA

Rūtos knyga (hebr. *rūt*, gr. *routh*, lot. *ruth*) pavadinta pagrindinės veikėjos vardu.

Teisėjų laikų (XII–XI a. pr. Kr.) istorija knygoje plėtojama nuosekliai: izraelitė Noomė su šeima išsikelia į Moabą (1,1–5), po vyro ir sūnų mirties Noomė kartu su marčia moabite Rūta grįžta į Judo žemę (1,6–22), Rūta renka varpas Boazo lauke (sk. 2), Boazas ir Rūta susitinka klojime (sk. 3), Boazas veda Rūtą (4,1–12), Rūta pagimdo sūnų (4,13–17) ir tampa Dovydo prosenele (4,18–22).

Jaukumu ir idile dvelkiantis pasakojimas liudija, jog net kruvinų sankirčių tarp izraelitų ir svetimšalių laikais išrinktoji tauta galėdavo būti svetinga kitataučiams, ieškantiems užuovėjos pas Izraelio Dievą.

Rūta atvyksta į Betliejų

1 Teisėjų valdymo laikais kraštą ištiko badas. Vienas žmogus iš Judo Betliejaus su žmona ir dviem sūnumis išsikėlė į Moabo lygumas, norėdamas pergyventi badą. ² Žmogus buvo vardu Elimelechas, jo žmona – Noomė, o sūnūs – Machlonas ir Kiljonas. Jie buvo efratai iš Judo Betliejaus, bet nukeliauvo į Moabo lygumas ir ten apsigyveno. ³ Noomės vyras Elimelechas pasimirė, ir ji liko viena su dviem sūnumis. ⁴ Jie vedė moabites. Viena jų vadinosi Orpa, o kita Rūta. Ten jie išgyveno apie dešimt metų. ⁵ Po to ir juodu abudu pasimirė – Machlonas ir Kiljonas, o Noomė liko visai viena, be sūnų ir be vyro.

⁶ Tada ji susirengė kartu su marčiomis grįžti iš Moabo lygumų, nes Moabo lygumose buvo girdėjusi, kad VIEŠPATS aplankė savo tautą, norėdamas duoti jiems duonos. ⁷ Lydima dviejų marčių, ji paliko vietą, kurioje gyveno, ir leidosi atgal į Judo šalį.

⁸ Noomė kreipėsi į abi savo marčias: „Eikite atgal, grįžkite namo, kiekviena į savo motinos namus! Teparodo VIEŠPATS jums tokį pat gerumą, kokį judvi parodėte mirusiesiems ir man! ⁹ Tepadeda VIEŠPATS kiekvienai

jūsų atrasti šeimos židinių vyro namuose!“ Atsisveikindama ji pabučiavo jas. O jos, balsiai raudodamos, verkė ¹⁰ ir sakė: „Ne! Su tavimi mes grįšime pas tavo tautą!“

¹¹ Noomė atsakė: „Grįžkite atgal, mano dukterys! Kodėl turėtumėte eiti su manimi? Argi aš turiu savo išsčiose kitų sūnų, kurie galėtų tapti jūsų vyrais? ¹² Grįžkite atgal, mano dukterys, eikite savo keliu, nes aš per sena ištekėti. Net jeigu sakyčiau: „Turiu vilties!“ – turėčiau vyrą šią naktį ir pagimdyčiau sūnų, ¹³ argi jūs lauktumėte, kol jie užaugs? Nejaugi turėtumėte pasmerkti save dėl jų ir likti netekėjusios? O ne, mano dukterys! Mano dalia kartesnė negu jūsų, nes VIEŠPATIES ranka pakilo prieš mane“. Vėl ėmė jos verkti ir raudoti.

¹⁴ Orpa atsisveikindama pabučiavo anytą, o Rūta liko prisirišusi prie jos. ¹⁵ Noomė tarė: „Matai, tavo svainė sugrįžo į savo tautą ir prie savo dievų. Grįžk ir tu, sek savo svainę!“ ¹⁶ Bet Rūta atsakė: „Neverस्क manęs palikti tave ir pasitraukti, nes

kur eisi tu, ten eisiu ir aš,
kur būsi tu, ten būsiu ir aš!
Tavo tauta bus mano tauta,

o tavo Dievas – mano Dievas!

¹⁷ Kur mirsi tu, ten mirsiu ir aš
ir būsiu ten palaidota.

Man nelemtį VIEŠPATS tesiunčia
ir dar teprideda, jeigu kas

kita, o ne mirtis
mudvi išskirtų!“

¹⁸ Matydama, kad Rūta tvirtai pasiryžusi eiti kartu, Noomė liovėsi ją perkabinėti. ¹⁹ Jos abi atėjo kartu į Betliejų. Atėjus į Betliejų, visas miestas sujudo dėl jų, o moterys kalbėjo: „Argi tai Noomė?“ ²⁰ Ji atsakinėjo joms:

„Nevadinkite manęs Noome*,
vadinkite mane Mara*,
nes Visagalis karčiai
pasielgė su manimi.

²¹ Išėjau turtinga, bet
VIEŠPATS mane parvedė atgal
tuščiomis rankomis.

Kaipgi galite vadinti mane Noome,
jeigu VIEŠPATS nukamavo mane,
jeigu Visagalis davė man nelaimę?“

²² Taip sugrįžo Noomė su savo marčia Rūta Moabite iš Moabo lygumų. Jiedvi atėjo į Betliejų miežiapjūtės pradžioje.

Rūta Boazo lauke

2 Noomė turėjo iš vyro pusės giminaitį. Jis buvo turtingas žmogus iš Elimelecho šeimos ir vadinosi Boazas.

² Kartą Rūta Moabite kreipėsi į Noomę: „Leisk man eiti ir *pasirinkti varpų paskui pjovėjus lauke žmogaus, kurio akyse rasiu malonę“. – „Eik, mano dukterie“, – atsakė ši.

³ Rūta išėjo ir rankiojo varpas paskui pjovėjus. Pasitaikė, kad tas lauko sklypas priklausė Boazui, kuris buvo kilęs iš Elimelecho šeimos. ⁴ Ir pats Boazas atėjo iš Betliejaus. Jis pasveikino pjovėjus: „VIEŠPATS tebūna su jumis!“ – „VIEŠPATS telaimina tave!“ – atsakė šie.

⁵ Boazas paklausė tarną, prižiūrėjusį pjovėjus: „Kieno ši mergina?“ ⁶ Tarnas, pjovėjų prižiūrėtojas, paaiškino: „Tai mergina moabitė – ta, kuri sugrįžo kartu su Noome iš Moabo lygumų. ⁷ Ji prašė: ‘Leisk man pasirinkti tarp pėdų paskui pjovėjus’. Ji atėjo ir buvo ant kojų nuo ryto ligi dabar be perstojo, nesustodama net trumpam poilsui!“

⁸ Boazas kreipėsi į Rūtą: „Ar girdi, mano dukterie? Į kitą lauką rankioti neik, iš čia nesitrauk, bet laikykis prie mano tarnaičių. Turėk prieš akis tą lauką, kuriame pjauna, ir eik paskui jas. Argi ⁹ neįsakiau savo tarnams, kad tavęs nevargintų? Kai ištrokši, eik prie ąsočio ir gerk iš to, ką tarnai bus pasėmę“. ¹⁰ Ji puolė kniūbsčia ir tarė: „Kodėl randu malonę tavo akyse, kad taip mane pagerbi? Juk aš svetimšalė!“ ¹¹ Boazas paaiškino jai: „Aš gerai žinau visa, ką esi padariusi savo anytai po vyro mirties: tu palikai savo tėvą ir motiną, gimtąjį kraštą ir šeimą, atėjai pas tautą, kurios anksčiau nepažinojai. ¹² Teatlygina gausiai tau VIEŠPATS už tavo poelgį. Tebūna visas tavo atlygis iš VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, po kurio sparnu atėjai prisiglausti“. ¹³ Ji atsakė: „Esi geraširdiškas man, šeimnininke! Paguodei mane ir maloniai kalbėjaisi su savo tarnaitė, nors aš nesu lygi nė vienai tavo tarnaičių“.

¹⁴ Atėjus valgymo metui, Boazas kreipėsi į ją: „Eikš čionai, sėskis prie valgio, padažyk savo kšnį vyne!“ Ji atsisėdo šalia pjovėjų. Boazas padavė jai gruzdintų grūdų, ji pavalgė iki soties, ir dar šiek tiek liko. ¹⁵ Pakilus vėl rinkti varpų, Boazas paliepė savo darbininkams: „Nedrauskitė jai rinkti ir tarp pėdų, netrukdykite! ¹⁶ Netgi patys ištraukite varpą kitą iš gubų ir numeskite ant ražienos. Tepasirenka! Nesibarkite ant jos!“

¹⁷ Ji rinko tame lauke iki vakaro. Tada išsikūlė, ką buvo surinkusi, ir sudarė maždaug efa miežių. ¹⁸ Nešina

^{1,20} Hebr. „mieloji“, „malonioji“.

^{1,20} Hebr. „apkartusi“.

^{2,2} Kun 19,9-10; Jst 24,19

jais, parėjo į miestą ir parodė anytai, kiek buvo surinkusi. Išėmusi atidavė maistą, kurio buvo likę nuo jos sočių pietų. ¹⁹ Anyta paklausė: „Kur rinkai šiandien? Kur darbavaisi? Tebūna palaimintas tas, kuris buvo tau geraširdiškas!“ Ji papasakojo anytai, pas ką buvo dirbusi, ir sakė: „Tas žmogus, pas kurį šiandien darbavausi, vadinasi Boazas“.

²⁰ Noomė tarė marčiai: „Telaimina ji VIEŠPATS, kurio malonė nepaliko nei gyvųjų, nei mirusiųjų! Mat tas žmogus, – paaiškino Noomė, – yra mūsų giminaitis, vienas mūsų atpirkėjų*“.²¹ Tada Moabitė anytai pasakė: „Jis man net įsakė: ‘Laikykis prie mano darbininkų, kol jie baigs nuiminėti visą derlių!’“

²² Noomė tarė savo marčiai Rūtai: „Gerai, mano dukterie, nes būdama kartu su jo tarnais nebūsi užgauliojama kitame lauke“.

²³ Rūta laikėsi prie Boazo tarnų iki baigėsi miežių ir kviečių pjūtis. Po to ji pasiliko prie anytos.

Boazas ir Rūta klojime

3 Jos anyta Noomė kalbėjo: „Mano dukterie, argi neturėčiau paieškoti židinio, kuriame būtumei laiminga?

² Žiūrėk, argi Boazas, su kurio tarnaitėmis buvai, nėra mūsų giminaitis? Štai šį vakarą jis vėtys miežius klojime.

³ Nusimaudyk, išsikvėpink, apsirenk geriausiu apdaru ir nueik prie klojimo. Bet stenkis likti nepastebėta, kol jis baigs valgyti ir gerti. ⁴ Jam gulantis, įsidėmėk vietą, kur miegos. Tada prieik, atklok jo kojas ir atsigulk, o jis tau pasakys, ką daryti“. ⁵ Ji atsakė: „Visa, ką sakai, padarysiu!“

⁶ Nusileidusi prie klojimo, ji padarė visa, kaip anyta buvo paliepusi. ⁷ Boazas pavalgė, išgėrė, buvo smagiai nusiteikęs ir nuėjo gulti už miežių krūvos. Tada ji prisiartino, atklojo jo kojas ir atsigulė. ⁸ Apie vidurnaktį žmogus pajū-

to drebulį, pradėjo grabinėtis aplinkui ir žiūri: prie jo kojų guli moteris! ⁹ Jis paklausė: „Kas tu?“ „Aš tavo tarnaitė Rūta, – atsakė ji, – uždenk drabužiu savo tarnaitę, nes esi atpirkėjas!“ ¹⁰ O jis tarė: „Būk VIEŠPATIES palaiminta, mano dukterie! Antrasis tavo ištikimybės darbas viršija pirmąjį, nes tu nebėgiojai paskui jaunesnius vyrus, ar jie būtų vargšai, ar turtingi. ¹¹ Tad dabar, mano dukterie, nesibaimink! Visa, ką sakai, padarysiu, nes visa miesto taryba žino, kad esi kilni moteris. ¹² Bet nors aš iš tikrųjų esu atpirkėjas, dar yra ir kitas atpirkėjas, *artimesnis giminaitis negu aš. ¹³ Pasilik šią naktį čia, o ryto metą, jeigu jis norės atlikti atpirkėjo pareigą, gerai! Tebūna jis atpirkėjas. Bet jeigu nenorės tavęs atpirkti, tuomet – kaip VIEŠPATS gyvas! – aš atliksiu atpirkėjo pareigą. Prigulk iki ryto“.

¹⁴ Taip ji prigulė prie jo kojų iki ryto, bet atsikėlė anksčiau, negu žmonės gali pažinti vienas kitą. Boazas sakė: „Tenebūna žinoma, kad ši moteris buvo atėjusi į klojimą“. ¹⁵ Jis sakė jai: „Duok šen skarą, kuria esi apsigaubusi, palaikyk ją!“ Ji tvirtai laikė skarą, o jis atseikėjo šešis saikus miežių ir užkėlė ją ant pečių. Tada ji sugrįžo į miestą.

¹⁶ Atėjus pas anytą, ši klausė: „Kaip tau sekasi, mano dukterie?“ Ji papasakojo visa, ką dėl jos buvo padaręs Boazas. ¹⁷ Po to pridūrė: „Davė jis man šešis saikus miežių, sakydamas: ‘Tau nedera sugrįžti pas anytą tuščiomis rankomis!’“ ¹⁸ Noomė atsakė: „Palauk, mano dukterie, dar sužinosi, kaip susiklostys reikalas, nes tas žmogus nieku būdu nenurims, kol šiandien pat neužbaigs reikalo“.

Rūta – Boazo žmona

4 Tuo tarpu Boazas nuėjo prie vartų ir ten atsisėdo. Kaip tik tuo metu pro šalįėjo tas atpirkėjas, apie kurį

^{2,20} Žr. Kun 25,25–28.

^{3,12} Rūt 2,20

Boazas buvo kalbėjęs. Boazas kreipėsi į jį: „Užsuk čionai, bičiuli, ir prisėsk!“ Jis užsuko ir prisėdo. ² Boazas pasirinko dešimt vyrų iš miesto seniūnų ir paprašė: „Prisėskite čia!“ Ir tie susėdo.

³ Jis kreipėsi į atpirkėją: „Noomė, nūnai grįžusi iš Moabo lygumų, nori parduoti žemės sklypą, kuris priklausė mūsų giminaičiui Elimelechui. ⁴ Pagalvojau, kad svarbu apie tai pranešti tau ir pareikšti: „Įsigyk jį čia sėdinčiųjų ir mano tautos seniūnų akivaizdoje. Jei nori atpirkti, atpirk, o jei nenorėtum atpirkti, pasakyk man, kad žinočiau, nes be mudviejų nėra kam atpirkti“. – „Aš noriu jį atpirkti“, – atsakė tas. ⁵ Bet Boazas kalbėjo toliau: „Tą dieną, kai įsigysi lauką iš Noomės rankų, taip pat privalai įsigyti ir Rūtą Moabitę, mirusiojo žmoną, kad įamžintum mirusiojo vardą jo pavelde“. ⁶ Tas atpirkėjas tarė: „Tokių atvejų aš negaliu atpirkti žemės dėl savęs, nes pakenkčiau savo paties paveldui. Perimk mano atpirkimo parėigą, nes aš negaliu atpirkti“.

⁷ *Anksčiau Izraelyje gyvavo toks paprotys dėl atpirkimo ir mainų: patvirtindamas sandorį, žmogus nusiuodavo sandalą ir atiduodavo kaimynui. Taip Izraelyje būdavo tvirtinamas sandoris prie liudytojų. ⁸ Tad anas atpirkėjas ir pareiškė Boazui: „Įsigyk pats sau!“ – ir nusiavė sandalą.

⁹ O Boazas pareiškė seniūnams ir visiems žmonėms: „Šiandien esate liudytojai, kad aš įsigijau iš Noomės rankų visa, kas priklausė Elimelechui, ir visa, kas priklausė Kiljonui ir Machlonui. ¹⁰ Kartu aš įsigyju Machlono našlę Rūtą Moabitę kaip žmoną, kad būtų

*įamžintas mirusiojo vardas jo pavelde, kad nebūtų išdildytas mirusiojo vardas tarp jo brolių ir jo tėviškės vartuose. Jūs esate šiandien liudytojai!“

¹¹ Visi vartuose buvę žmonės ir seniūnai atsakė: „Mes esame liudytojai! Tegu VIEŠPATS padaro moterį, ateinančią į tavo namus, *panašią į Rachelę ir Lėją, kurios kartu kūrė Izraelio namus. Klestėk Efratoje ir įamžink savo vardą Betliejuje! ¹² Tegu per palikuonis, tau VIEŠPATIES duotus iš šios jaunos moters, tavo namai būna *panašūs į namus Pereco, kurį Tamara pagimdė Juddui!“

¹³ Taigi Boazas vedė Rūtą, ir ji tapo jo žmona. Taip jis pradėjo su ja vedybinį gyvenimą. VIEŠPATS leido jai tapti nėščiai, ir ji pagimdė sūnų. ¹⁴ Tada moterys sakė Noomei: „Tebūna pašlovin-tas VIEŠPATS, kuris šią dieną nepaliko tavęs be atpirkėjo! Tebūna amžinas jo vardas Izraelyje! ¹⁵ Tebūna jis tau paguoda ir parama senatvėje, nes jį pagimdė tavo marti, kuri tave myli ir yra geresnė negu septyni sūnūs!“

¹⁶ Noomė paėmė kūdikį, pasisodino ant kelių* ir tapo jo augintoja. ¹⁷ Kaimynės davė jam vardą, sakydamos: „Noomei gimė sūnus!“ Jos pavadino jį Jobedu. Jis buvo Dovydo tėvo Jesės tėvas.

¹⁸ Štai Pereco palikuonys: Percui gimė Hecronas, ¹⁹ Hecronui – Ramas, Ramui – Aminadabas. ²⁰ Aminadabui – Nachšonas, Nachšonui – Salma, ²¹ Salmai – Boazas, Boazui – Jobedas, ²² Jobedui – Jesė, o Jesei gimė Dovydas.

^{4,10} Jst 25,5-6

^{4,11} Pr 29,31

^{4,12} Pr 38,27-30

^{4,16} T. y. pareiškė esanti teisinė kūdikio motina.

^{4,7-8} Jst 25,9

SAMUELIO PIRMA KNYGA

Samuelio pirma knyga (gr. *samouēl A*, lot. *samuelis/samu(h)el I*) ir *Samuelio antra knyga* hebrajų tradicijoje anksčiau sudarė vieną *Samuėlio knygą* (hebr. *šēmū'ēl*); graikiškajame *Septuagintos* vertime ji padalyta į dvi dalis, pavadintas *Karalysčių pirma knyga* (gr. *basileiōn A*, lot. *regnorum I*) ir *Karalysčių antra knyga*, o lotyniškojoje *Vulgatoje* – *Karalių pirma knyga* (lot. *regum I*) ir *Karalių antra knyga*; XV–XVI a. šį paprotį perėmė hebrajų *Biblija*.

Knyga apima Izraelio istorijos įvykius nuo teisėjų laikų pabaigos iki pirmojo karaliaus Sauliaus mirties (1075–1010 m. pr. Kr.): teisėjo Samuelio istorija (sk. 1–7), Sauliaus tapimas karaliumi (sk. 8–12), Sauliaus karai (sk. 13–15), Dovydo iškilimo pradžia (sk. 16–31).

Įvykių, susijusių su karaliaus valdžios atsiradimu Izraelyje, centre – pranašas ir teisėjas Samuelis, tarsi naujasis Mozė, tarpininkaujas tarp Dievo ir išrinktosios tautos šiuo lemtingu istorijos laikotarpiu.

Samuelio gimimas

1 Ramataim Cofime gyveno toks vyras zufietis iš Efraimo aukštumų, vardu Elkana, efrato Cūfo sūnaus Tohuvo sūnaus Elihuvo sūnaus Jerohamo sūnus. ²Jis turėjo dvi žmonas. Vienos vardas buvo Ona, o kitos – Penina. ³Tas vyras kasmet eidavo iš savo miesto į Šiloją pagarbinti ir atnašauti aukų Galybių VIEŠPAČIUI. Ten du Elio sūnūs – Hofnis ir Finehasas – buvo VIEŠPATIES kunigai.

⁴Vieną tokią dieną Elkana atnašavo auką. Jis duodavo dalis savo žmonai Peninai ir jos sūnams bei dukterims, ⁵bet Onai duodavo dvigubą dalį, nes Oną mylėjo, nors VIEŠPATS ir buvo padaręs ją bevaisę. ⁶Be to, jos varžovė, norėdama įskaudinti, tyčiodavosi, kad VIEŠPATS buvo padaręs ją bevaisę. ⁷Taip būdavo kasmet: kai tik ji nueidavo į VIEŠPATIES Namus, ši taip iš jos tyčiodavosi, kad ji verkdamo ir nevalgydavo. ⁸Jos vyras Elkana klausdavo: „Ona, ko verki? Kodėl nevalgai? Kodėl tu tokia liūdna? Argi aš nesu tau vertesnis už dešimt sūnų?“

⁹Jiems pavalgius ir atsigėrus Šilojyje, Ona pakilo*. Tuo metu kunigas Elis sėdėjo krėslė prie įėjimo į VIEŠPATIES šventyklą. ¹⁰Pilna kartėlio ji, graudžiai verkdamą, meldėsi VIEŠPAČIUI. ¹¹Darydama įžadą, ji sakė:

„O, Galybių VIEŠPATIE,
jei tu pažvelgsi į savo
tarnaitės kančią,
jei atsiminsi mane, neužmirši
savo tarnaitės,
jei suteiksi savo tarnaitę palikuonį,
atiduosiu jį tau kaip nazyrą
visoms jo gyvenimo dienoms;
nei vyno, nei svaigųjų
gėrimų jis negers,
ir *skustuvą jo galvos nepalies“.

¹²Jai ilgai meldžiantis VIEŠPAČIUI, Elis stebėjo jos lūpas. ¹³Ona meldėsi širdimi. Judėjo tik lūpos, bet balso nebuvo girdėti. Elis pamanė, kad ji girta. ¹⁴Jis tarė jai: „Kiek ilgai girta svirduliuosi? Išsipagiriok nuo vyno!“ ¹⁵Bet Ona atsakė:

^{1,9} Gr. *Septuagintoje* įterpta: „ir atsistojo prieš Viešpatį“.

^{1,11} Sk 6,5

„Ne, mano viešpatie! Aš labai nelaiminga moteris. Nesu gėrusi nei vyno, nei kito svaigaus gėrimo. Liejau savo širdį VIEŠPAČIUI. ¹⁶ Nepalaukiau savo tarnaitės niekam tikusia moterimi; visą tą laiką kalbėjau iš savo didelio skausmo ir kančios“. – ¹⁷ „Tad eik ramybėje, – tarė Elis, – tesuteikia tau Izraelio Dievas, ko iš jo prašei“. ¹⁸ O ji atsakė: „Teranda tavo tarnaitė malonę tavo akyse“. Po to moteris nuėjo savo keliu, su savo vyru pavalgė ir atsigėrė, ir jos veidas daugiau nebebuvo prislėgtas. ¹⁹ Kitą rytą, anksti pakilę, jie pagarbino VIEŠPATĮ ir leidosi kelionėn į savo namus Ramoje. Elkana pažino savo žmoną, ir VIEŠPATS ją atsiminė. ²⁰ Ona tapo nėščia ir atėjęs metui pagimdė sūnų. Jį pavadino jį Samueliu, nes sakė: „Aš VIEŠPATIES jo prašiau“.

²¹ Vyras Elkana ir visa šeima ėjo atnašauti VIEŠPAČIUI metinės aukos ir įvykdyti įžado. ²² Bet Ona nėjo. Vyru jį sakė: „Kai tik berniukas bus nujunkytas, aš jį nuvesiu. Tada jis atsistos VIEŠPATIES akivaizdoje ir pasiliks ten visam gyvenimui“. ²³ Jos vyras Elkana tarė jai: „Daryk, kas tau atrodo geriausia. Būk namie, kol jį nujunkysi. Tik VIEŠPATS teįvykdo savo žodį!“ Tad moteris pasiliko namie ir žindė savo sūnų, kol nenujunkė. ²⁴ Kai nujunkė, pasiėmė jį drauge su treigiu jaučiu, efa miltų bei vynmaišiu vyno ir, nors buvo dar labai jaunas, atvedė jį į VIEŠPATIES Namus Šilojyje. ²⁵ Atnašavę jautį, jie nuvedė berniuką pas Elį. ²⁶ „Prašyčiau atleisti, mano viešpatie! Kaip tu gyvas, mano viešpatie, aš esu ta moteris, kuri čia, tavo akivaizdoje, stovėjo, meldamasi VIEŠPAČIUI. ²⁷ Dėl šito berniuko aš meldžiausi. VIEŠPATS suteikė, ko prašiau. ²⁸ Todėl aš savo ruožtu atiduodu* jį VIEŠPAČIUI. Visą gyvenimą jis priklausys VIEŠPAČIUI“.

Ir jie ten žemai nusilenkė VIEŠPAČIUI*.

Onos giesmė

2 *Ona meldėsi, sakydama:
„Mano širdis džiūgauja VIEŠPATYJE,
mano jėga* mano Dievo
išaukštinta.

Mano lūpos juokiasi iš priešu;
džiaugiuosi savo pergale.

² Nėra kito Šventojo kaip VIEŠPATS,
tikrai nėra kito šalia tavęs;
nėra Uolos kaip mūsų Dievas.

³ Liaukitės išdidžiai kalbėję,
teneišaina iš jūsų lūpų įžūlus žodis.

Juk VIEŠPATS yra visa

žinantis Dievas, –

jis nulemia veiksmus.

⁴ Galiūnų lankai sulaužomi,
o silpnieji apsijuosia jėga.

⁵ Kadaise buvę sotūs turi
tarnauti už duoną,
o alkanieji daugiau nebealksta.
Bevaisė pagimdė septynetą,
o daugelio vaikų motina
yra vieniša.

⁶ VIEŠPATS dalija mirtį ir
duoda gyvastį,
nuveda į Šeolą ir prikelia.

⁷ VIEŠPATS suvargina ir praturtina;
jis nužemina ir išaukština.

⁸ Jis ištraukia vargšą iš dulkių,
pakelia skurdžių iš šiukšlynų,
pasodina jį su didžiūnais,
suteikia jam garbingą
paveldo sostą.

Mat VIEŠPAČIUI priklauso
žemės stulpai,
ant jų jis padėjo pasaulį.

⁹ Žingsnius savo ištikimųjų
jis saugo,
o nedorėliai žus tamsybėje,
juk žmogus savo jėga nenugalės.

¹⁰ VIEŠPATIES priešai bus
sutriuškinti;

Aukščiausiasis sugriaudės danguje.
VIEŠPATS teis žemės pakraščius,

2,1-10 Lk 1,46-55

1,28 Arba: „skolinu“.

1,28 Arba: „Ir ji ten paliko jį VIEŠPAČIUI“.

2,1 Pažod.: „mano ragas“; galvą keliančio raguočio įvaizdis.

suteiks jėgą savo karaliui ir pergalę savo Pateptajam“.

¹¹Tada Elkana sugrįžo namo į Ramą, o berniukas pasiliko tarnauti VIEŠPAČIUI kunigo Elio prižiūrimas.

Elio sūnūs

¹²Elio sūnūs buvo niekšai. Jie nepaisė nei VIEŠPATIES, ¹³nei kunigų pareigų žmonėms. Kam nors atnašaujant auką, mėsai dar tebeverdant, ateidavo kunigo tarnas su trišake rankoje ¹⁴ir pasmeigdavo ją katile ar katiliuke, ar skardoje, ar puode. Visa, ką šakė iškeldavo, kunigas pasiimdavo sau. Taip jie elgdavosi Šilojyje su visais ateinančiais izraelitais. ¹⁵Be to, prieš sudeginant taukus, kunigo tarnas ateidavo ir liepdavo atnašaujančiam auką: „Duok mėsos kunigo kepsniui, nes iš tavęs jis virtos mėsos nepriims, tik šviežią“. ¹⁶O jeigu tas žmogus sakydavo: „Leisk pirma taukus paversti dūmais, tuomet imk, ką nori“, – jis atsakydavo: „Ne! Turi duoti tuojau pat; jei neduosi, pats pasiimsiu“. ¹⁷Taigi tų jaunų vyrų nuodėmė VIEŠPAČIUI buvo labai didelė, nes jie išniekino atnašas VIEŠPAČIUI.

¹⁸Tuo tarpu Samuelis, apjuostas lininiu efodu, tarnavo VIEŠPATIES akivaizdoje. ¹⁹Jo motina pasiūdavo jam mažutę skraistę ir kasmet, ateidama su vyru atnašauti metinės aukos, ją atšinešdavo. ²⁰O Elis palaimindavo Elkaną ir jo žmoną, sakydamas: „Tesu-teikia tau VIEŠPATS palikuonių iš šios moters mainais už tą, kurį ji atidavė VIEŠPAČIUI“. Po to jie sugrįždavo namo. ²¹VIEŠPATS aplankė Oną; ji pastojo ir pagimdė tris sūnus ir dvi dukteris. Tuo tarpu jaunas Samuelis augo VIEŠPATIES Artume.

²²Bet Elis jau buvo labai senas. Gir-dėdamas visa, ką jo sūnūs darė visam Izraeliui ir kaip jie sueidavo su mote-rimis, tarnaujančiomis prie įėjimo į Susitikimo Palapinę, ²³jis sakydavo jiems: „Kodėl darote tokius dalykus?

Juk iš visų žmonių girdžiu apie nedo-rus jūsų darbus! ²⁴Mano sūnūs, liauki-tės tai darę! Nėra gera tai, ką aš girdžiu Dievo tautą pasakojant. ²⁵Jei žmogus nusideda žmogui, kas nors gali užtar-ti nusidėjėli VIEŠPAČIUI, bet jei žmogus nusideda VIEŠPAČIUI, kas begali jį už-tarti?“ Bet jie tėvo balso klausyti nenorėjo, nes VIEŠPATS norėjo juos nubausti mirtimi.

²⁶Tuo tarpu berniukas Samuelis augo amžiumi ir malone pas Dievą ir žmones.

²⁷Dievo žmogus atėjo pas Elį ir tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Aš apsireiškiau Egipte tavo protėvio namams, kai jie buvo faraono namų vergai. ²⁸*Aš išrinkau jį iš visų Izraelio giminių būti mano kunigu – žengti prie mano aukuro, atnašauti smilka-lus ir vilkėti efodą mano akivaizdoje; *aš paskyriau tavo tėvo namams vi-sas izraelitų ugnines atnašas. ²⁹Tad kodėl godžiomis akimis žiūri į aukas ir atnašas, kurias esu įsakęs? Kodėl savo sūnus labiau gerbi negu mane, leisdamas jiems tukti iš mano tautos – Izraelio kiekvienos pirmienų atnāšos?’ ³⁰Todėl toks yra VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, žodis: ‘Aš tikrai sakiau, kad tavo namai ir tavo protėvio namai turėtų man tarnauti amžinai’, – bet dabar VIEŠPATS pareiškia: ‘Tetampa man tai tolima! Aš gerbsiu tuos, kurie mane garbina, bet mane niekinantys bus paniekinėti. ³¹Tikėk manimi, ateina metas. Atkirsiu tavo palikuonis ir tavo protėvio namų palikuonis. Nė vienas tavo namuose nesulauks žilos senatvės. ³²Tuomet kentėdamas godžiomis akimis žiūrėsi į visą gerovę, kuri bus suteikta Izraeliui, bet tavo namuose nė vienas niekada nesulauks žilos senatvės. ³³Ne visus taviškius nuo savo aukuro atkirsiu. Bet kad

^{2,28} 1š 28,1-4

^{2,28} Kun 7,35-36

išvertum akis ir liūdėtum širdimi, visi kiti tavo namų palikuonys mirs, kaip miršta vyrai nuo kalavijo. ³⁴ Likimas tavo dviejų sūnų – Hofnio ir Finehaso – bus tau ženklas. Tą pačią dieną jie abu mirs. ³⁵ O aš pažadinsiu sau ištikimą kunigą, kuris elgsis pagal mano širdį ir mintį. Sukursiu jam tvirtus namus; jis eis tarnybą Pateptojo akivaizdoje amžinai. ³⁶ Kas tik bus išlikęs iš tavo namų, ateis ir puls kniūbsčias dėl sidabro pinigų ar duonos kepalų, tardamas: „Maldauju paskirti mane į vieną iš kunigiškų vietų, kad turėčiau duonos kąsnį“.

Samuelio pašaukimas

3 Berniukas Samuelis tarnavo VIEŠPAČIUI Elio prižiūrimas. Tomis dienomis Dievo žodis buvo retas ir regėjimas nedažnas*.

² Vieną dieną Elis miegojo įprastoje vietoje. Jo akys jau buvo taip aptemusios, kad jis vos galėjo matyti.

³ VIEŠPATIES žibintas dar nebuvo užgesęs, o Samuelis miegojo VIEŠPATIES šventykloje, kur buvo Dievo Skrynios.

⁴ Tada VIEŠPATS pašaukė Samuelį: „Samueli! Samueli!“ – „Aš čia!“, – atsiliepė jis, ⁵ nubėgo pas Elį ir tarė: „Aš čia, jei mane šaukei“. Bet šis atsakė: „Nešaukiau tavęs. Eik atgal, gulkis miegoti“. Tad jis sugrįžo ir atsigulė. ⁶ VIEŠPATS vėl pašaukė: „Samueli!“ Samuelis atsikėlė, nuėjo pas Elį ir tarė: „Aš čia, jei mane šaukei“. Bet šis atsakė: „Nešaukiau tavęs, mano sūnau. Eik atgal, gulkis miegoti“.

⁷ Samuelis dar nebuvo VIEŠPATIES pažinęs, ir VIEŠPATIES žodis dar nebuvo jam apreiškias.

⁸ VIEŠPATS vėl pašaukė Samuelį – trečią kartą. Jis atsikėlė, nuėjo pas Elį ir tarė: „Aš čia, jei mane šaukei“. Dar bar Elis suprato, kad berniuką šaukė VIEŠPATS. ⁹ Todėl Elis tarė Samu-

eliui: „Eik atgal, gulkis miegoti. Jei būtum vėl pašauktas, sakyk: ‘Kalbėk, VIEŠPATIE, tavo tarnas klauso’“. Taigi Samuelis sugrįžo į savo vietą ir atsigulė miegoti.

¹⁰ VIEŠPATS atėjo ir ten stovėdamas pašaukė kaip pirma: „Samueli! Samueli!“ Samuelis atsakė: „Kalbėk, tavo tarnas klauso“. ¹¹ VIEŠPATS tarė Samueliui: „Žiūrėk, aš padarysiu Izraelyje tokią dalyką, nuo kurio, apie tai išgirdus, kiekvienam spengs abiejose ausyse. ¹² Tą dieną įvykdysiu Eliui visa, ką esu grąsinęs jo namams, nuo pradžios iki galo. ¹³ Paskelbiau jam, kad jo namus pasmerksiu visam laikui už šią kaltę: jis žinojo, kad jo sūnūs elgėsi šventvagiškai, bet jų nesudraudė. ¹⁴ Todėl prisiekiu Elio namams, kad Elio namų kaltė niekada nebus išpirkta auka ar atnaša“.

¹⁵ Samuelis gulėjo ten iki ryto. Tuomet jis atidarė VIEŠPATIES Namų duris. Apie regėjimą Eliui pasakyti bijojo. ¹⁶ Bet Elis pasišaukė Samuelį ir tarė: „Samueli, mano sūnau!“ – „Aš čia!“ – atsiliepė jis. ¹⁷ Elis klausė: „Ką jis tau pasakė? Prašau neslėpti nuo manęs. Tegu Dievas tau taip padaro ir dar prideda, jei nuslėptum nuo manęs nors vieną žodį iš to, ką jis tau pasakė“. ¹⁸ Tad Samuelis pasakė jam visa, nieko nenuslėpdamas. O jis atsakė: „Tai VIEŠPATS! Tedaro, kas gera jo akyse!“

¹⁹ Samueliui augant, VIEŠPATS buvo su juo, nepalikdamas neįvykdyto nė vieno savo žodžio. ²⁰ Visas Izraelis nuo Dano iki Beer Šebos sužinojo, kad Samuelis buvo ištikimas VIEŠPATIES pranašas. ²¹ VIEŠPATS ir toliau pasirodydavo Šilojyje; VIEŠPATS apreiškė save Samueliui Šilojyje VIEŠPATIES žodžiu.

4 Samuelio žodžiai pasklido po visą Izraelį. Elis labai suseno, o jo sūnūs vis nedoriau elgėsi VIEŠPATIES akivaizdoje.

^{3,1} T. y. Dievas retai apsireiškėdavo.

Filistinai pagrobia Skryniją

Tomis dienomis filistinai susibūrė kariauti su Izraeliu, o Izraelis išžygiavo į mūšį su jais. Jie pasistatė stovyklą prie Eben Ezero, o filistinai pasistatė stovyklą prie Afeko. ² Filistinai sustojo kovos rikiuotėn priešais Izraelį. Nužmiamie mūšyje filistinai nugalėjo Izraelį. Mūšio lauke jie užmušė apie keturis tūkstančius vyrų. ³ Sugrįžus kariuomenei į stovyklą, Izraelio seniūnai klausė: „Kodėl VIEŠPATIS paguldė mus šiandien prieš filistinus? Atsineškime čia VIEŠPATIES Sandoros Skryniją iš Šilojo, kad jis būtų tarp mūsų ir gelbėtų mus iš priešų rankos“. ⁴ Kariuomenė pasiuntė į Šiloją vyrus ir parsinešė iš ten Galybių VIEŠPATIES, *sėdinčio ant kerubų, Sandoros Skryniją. Aniedu Elio sūnūs – Hofnis ir Finehasas – irgi buvo prie Dievo Sandoros Skrynios.

⁵ VIEŠPATIES Sandoros Skryniai atkeliavus į stovyklą, visas Izraelis sušuko tokiu skardžiu riksmu, kad net žemė sudrebėjo. ⁶ Išgirdę riksmą, filistinai klausė: „Ką reiškia šis skardus šauksmas hebrajų stovykloje?“ Sužinoję, kad VIEŠPATIES Skrynija stovykloje, ⁷ filistinai išsigando ir sakė: „Dievai atėjo į stovyklą!“ Jie šaukė: „Vargas mums, nes nieko panašaus nėra buvę nei vakar, nei užvakar! ⁸ Vargas mums! Kas gali išgelbėti mus iš šių galingų dievų rankos? Juk tai dievai, kurie ištiko egiptiečius visokiomis nelaimėmis dykumoje! ⁹ Bet išdrįskite ir būkite vyrai, filistinai! Antraip tapsite hebrajų vergais, kaip jie buvo jūsų vergai. Būkite vyrai ir kovokite!“ ¹⁰ Filistinai kovojo. Izraelis buvo nugalėtas, jie visi pabėgo į savo namus. Pralaimėjimas buvo labai didelis; krito trisdešimt tūkstančių Izraelio pėstininkų. ¹¹ Dievo Skrynija buvo pagrobta; abu Elio sūnūs – Hofnis ir Finehasas – žuvo.

Elio mirtis

¹² Vienas vyras iš Benjamino giminės, pabėgęs iš kovos rikiuotės, tą pačią dieną pasiekė Šiloją. Jo drabužiai buvo suplėšyti, galva aptašyta purvu. ¹³ Atėjęs žiūri: Elis sėdi krėsle prie kelio laukdamas, jo širdis drebėjo dėl Dievo Skrynios. Vyrui įėjus į miestą ir paskelbus žinią, visas miestas pradėjo šaukti. ¹⁴ Išgirdęs riksmą, Elis teiravosi: „Ką reiškia tas sąmyšis?“ Tada atskubėjo anas vyras ir pranešė. ¹⁵ Elis turėjo devyniasdešimt aštuonerius metus, jo akys buvo taip nusilpusios, kad jis nebegalėjo matyti. ¹⁶ Vyras tarė Eliui: „Aš ką tik atėjau iš mūšio. Aš šiandien pabėgau iš mūšio lauko“. Elis klausė: „O kas atsitiko, mano sūnau?“ ¹⁷ Žinios nešėjas atsakė: „Izraelis bėgo nuo filistinų. Iš tikrųjų kariuomenę ištiko baisios skerdynės. Be to, abu tavo sūnūs – Hofnis ir Finehasas – žuvo, o Dievo Skrynija pagrobta!“ ¹⁸ Jam paminėjus Dievo Skryniją, Elis virto aukštieklis iš savo krėslo šalia vartų, nusilaužė sprandą ir numirė, nes buvo senas ir sunkus žmogus. Jis buvo išbuvęs teisėju Izraelyje keturiasdešimt metų.

¹⁹ Jo marti, Finehaso žmona, buvo nėščia ir turėjo netrukus gimdyti. Išgirdusi žinią, kad Dievo Skrynija paimita į nelaisvę, kad jos uošvis ir vyras mirė, ji buvo apimta gimdymo skausmų, prigludo prie žemės ir pagimdė. ²⁰ Jai mirštant, padedančios moterys kalbėjo: „Nebijok, nes pagimdei sūnų“. Bet ji neatsakė ir nekreipė dėmesio. ²¹ Vaiką ji pavadino Ikabodu, sakydama: „Šlovė pasitraukė iš Izraelio!“ – dėl to, kad Dievo Skrynija buvo pagrobta ir dėl savo uošvio bei vyro mirties. ²² „Šlovė pasitraukė iš Izraelio, – sakė ji, – nes Dievo Skrynija pagrobta“.

Skrynija vargina filistinus

5 Pagrobta Dievo Skryniją filistinai nugabeno iš Eben Ezero į Ašdodą. ² Tada filistinai paėmė Dievo Skryniją, įnešė į Dagono šventyklą ir pastatė

^{4,6} Iš 25,22

šalia Dagono. ³Atsikėlę anksti kitą rytą ašdodiečiai rado Dagoną gulintį kniūbsčių žemėje priešais VIEŠPATIES Skrynią. Pakėlę Dagoną, pastatė vėl į vietą. ⁴Bet jiems atsikėlus anksti kitą rytą, Dagonas buvo pargriuvęs kniūbsčiais priešais VIEŠPATIES Skrynią. Dagono galva ir abi rankos nukirstos ir gulėjo ant slenksčio. Vien Dagono liemu buvo likęs. ⁵Todėl net iki šios dienos Dagono kunigai ir visi, einantys į Dagono šventyklą, neužmina Dagono slenksčio Ašdode.

⁶VIEŠPATIES ranka buvo sunki ašdodiečiams. Jis niokojo juos – Ašdodą ir jo žemes, – ištikdamas skauduliais. ⁷Matydami tokią padėtį, Ašdodo gyventojai kalbėjo: „Izraelio Dievo Skrynios negalime laikyti pas save, nes jo ranka sunki mums ir mūsų dievui Dagonui“. ⁸Tad sušaukę pas save visus filistinų didžiūnus, jie teiravosi: „Ką turime daryti su Izraelio Dievo Skrynja?“ Šie atsakė: „Tebūna Izraelio Dievo Skrynja perkelta į Gatą“. Taigi Izraelio Dievo Skrynja buvo nugabenta į Gatą. ⁹Bet perkėlus ją į Gatą, pakilo prieš miestą VIEŠPATIES ranka, sukeldama baisų siaubą. Jis taip skaudžiai palietė miesto gyventojus, jaunos ir senus, kad juos ištiko skauduliai. ¹⁰Tada jie išsiuntė Izraelio Dievo Skrynią į Ekroną. Bet Dievo Skryniai pasiekus Ekroną, ekroniečiai šaukė: „Pas mus perkėlė Izraelio Dievo Skrynią mums ir mūsų giminėi išžudyti!“ ¹¹Todėl, sušaukę pas save visus filistinų didžiūnus, jie sakė: „Neškite iš čia Izraelio Dievo Skrynią! Tegrižta ji į savo vietą, kad neišžudytų mūsų ir mūsų giminės!“ Visą miestą buvo apėmusi mirtina baimė. VIEŠPATIES ranka ten buvo labai sunki. ¹²Vyrai, išvengę mirties, buvo ištikti skaudulių. Miesto dejonės kilo iki pat dangaus.

Skrynja sugrąžinama

6 VIEŠPATIES Skrynja išbuvo filistinų žemėje septynis mėnesius. ²Tada filistinai sušaukė savo kunigus

bei būrėjus ir klausė: „Ką turime daryti su VIEŠPATIES Skrynja? Pasakykite mums, kaip turėtume ją pasiųsti atgal į jos vietą“. ³Jie tarė: „Jei norite siųsti atgal Izraelio Dievo Skrynią, nesiųskite jos vienos. Turite būtinai jam atsilyginti atnaša už kaltę. Tuomet būsite išgydyti. Kai būsite išsipirkę, kodėl jo ranka neturėtų atsitraukti nuo jūsų?“ ⁴Jie kląsė: „Kokia ta kaltės atnaša, kuria turime jam atsilyginti?“ Jie atsakė: „Penki aukso skauduliai ir penkios aukso pelės pagal filistinų didžiūnų skaičių, nes ta pati bėda ištiko visus jus ir jūsų didžiūnus. ⁵Turite padirbti savo skaudulių atvaizdus ir pelių, kurios niokoja kraštą, atvaizdus ir pagarbinti Izraelio Dievą. Galbūt jis atitrauks savo ranką nuo jūsų, nuo jūsų dievų ir nuo jūsų krašto? ⁶Kodėl turėtumėte užkietinti savo širdis, kaip savo širdis užkietino egiptiečiai ir faraonas? Argi netiesa, kad, jam pasityčiojus iš jų, jis turėjo leisti izraelitams išeiti, ir tie išėjo? ⁷Tad imkitės darbo, padirbkite naują vežimą ir paimkite dvi melžiamas karves, dar niekada nekinkytas į jungą. Karves pakinkykite į vežimą, bet uždarykite iš paskos sekančius jų veršius. ⁸Paėmę VIEŠPATIES Skrynią, įkelkite ją į vežimą. Šalia jos dėžėje padėkite aukso pelėms atvaizdus, kuriuos grąžinate kaip kaltės atnašą. Pavarykite ją, tegu ji eina savo keliu. ⁹Bet žiūrėkite! Jei ji kils į Bet Šemešą – keliu į savo žemę, tai jis bus mus užgavęs ta baisia nelaimė. O jei ne, tai žinosime, kad ne jo ranka bus mus ištikusi. Tik atsitiktinai būsime buvę užgauti“.

¹⁰Vyrai taip ir padarė. Paėmę dvi melžiamas karves, įkinkė jas į vežimą, o jų veršius uždarė namie. ¹¹Jie įkėlė į vežimą VIEŠPATIES Skrynią ir dėžę su aukso pelėmis ir savo skaudulių atvaizdais. ¹²Karvės ėjo tiesiai į priekį Bet Šemešo link, ėjo vis tuo pačiu keliu baubdamos, nesukdamos nei į dešinę,

nei į kairę. O filistinų didžiūnai ėjo pas-kui jas iki pat Bet Šemešo ribos.

¹³ Bet Šemešo žmonės slėnyje pjovė kviečius. Pakėlę akis, jie pamatė Skry-nią. Matydami ją, jie džiūgavo. ¹⁴ Ve-žimas įvažiavo į Jozuės iš Bet Šemešo lauką ir ten sustojo. Sukapoję vežimą, jie atnašavo karves VIEŠPAČIUI kaip deginamąją auką. Ten buvo didelis akmuo. ¹⁵ Nukėlę VIEŠPATIES Skrynią ir šalia jos buvusių dėžę, kurioje buvo auksiniai daiktai, levitai sudėjo visa ant didžiojo akmens. Po to Bet Šemešo žmonės tą dieną atnašavo VIEŠPAČIUI deginamąsias aukas ir kitokias aukų atnašas. ¹⁶ Tai stebėję penki filisti-nų didžiūnai tą pačią dieną sugrįžo į Ekroną.

¹⁷ Štai aukso skauduliai, kuriuos fi-listinai atidavė VIEŠPAČIUI kaip atna-šą už kaltę: vieną už Ašdodą, vieną už Gazą, vieną už Aškeloną, vieną už Gatą, vieną už Ekroną. ¹⁸ Ir aukso pelių – pagal skaičių visų penkiems filisti-nų didžiūnams priklausančių miestų, įtvirtintų miestų ir atvirų gyvenviečių skaičių. Didysis akmuo, ant kurio buvo padėta VIEŠPATIES Skrynia, iki šios die-nos tebėra Jozuės iš Bet Šemešo lauke.

¹⁹ Nedžiūgavo VIEŠPATIES ištikti Bet Šemešo žmonės, pasitikę VIEŠPATIES Skrynią. VIEŠPATS užmušė septynias-dešimt iš jų. Žmonės rauduoja, nes VIEŠPATS buvo ištikęs juos baisia ne-laime. ²⁰ Bet Šemešo vyrai klausė: „Kas gali stoti tarnauti VIEŠPAČIUI, šiam šventajam Dievui? Pas ką jis eis iš mūsų?“ ²¹ Jie išsiuntė pasiuntinius pas Kirjat Jearimų gyventojus pranešti: „Fi-listinai sugrąžino VIEŠPATIES Skrynią. Atkite ir pasiimkite ją“.

7 *Kirjat Jearimų žmonės atėjo, paėmė VIEŠPATIES Skrynią ir nu-nešė į Abinadabo namus ant kalvos. Jo sūnų Eleazarą jie pašventino rūpintis VIEŠPATIES Skrynią.

Samuelis – teisėjas

² Praslinko daug laiko – dvidešimt metų – nuo tos dienos, kai Skrynia buvo įkurdinta Kirjat Jearimuose. Visi Izraelio namai ilgėjosi VIEŠPATIES. ³ Sa-muelis tarė visiems Izraelio namams: „Jei grįžtate pas VIEŠPATĮ visa savo šir-dimi, pašalinkite iš savo tarpo sveti-mus dievus bei Astartes, atiduokite širdį VIEŠPAČIUI ir tik jam vienam tar-naukite. Tada jis išgelbės jus iš filistinų rankų“. ⁴ Tad izraelitai pašalino Baalus bei Astartes ir tarnavo tik VIEŠPAČIUI.

⁵ Tada Samuelis tarė: „Surinkite visą Izraelį į Micpą. Aš maldausiu VIEŠPATĮ jūsų labui“. ⁶ Jie susirinko Micpoje, sė-mėsi vandens ir liejo ant žemės prie-šais VIEŠPATĮ. Tą dieną jie pasninkavo ir išpažino: „Esame nusidėję VIEŠPAČIUI“. O Samuelis elgėsi Micpoje kaip izraeli-tų teisėjas.

⁷ Išgirdę, kad izraelitai susirinko Micpoje, filistinų didžiūnai išžygia-vo prieš Izraelį. O tai išgirdę izraelitai drebėjo iš baimės. ⁸ Izraelitai malda-vo Samuelį: „Nepalik mūsų, nenustok šauktis VIEŠPATIES, mūsų Dievo, kad iš-gelbėtų mus iš filistinų rankų“. ⁹ Samu-elis ėmė žinduklį ėriuką ir atnašavo jį VIEŠPAČIUI kaip deginamąją auką. Izra-elio labui Samuelis šaukėsi VIEŠPATIES, ir VIEŠPATS jį iš klausė. ¹⁰ Atsitiko taip, kad Samueliui atnašaujant degina-mąją auką, filistinai pradėjo mūšį su Izraeliu. Bet VIEŠPATS tą dieną baisia sugriaudėjo prieš filistinus. Jis sukė-lė tarp jų tokį sąmyšį, kad izraelitai juos nugalėjo. ¹¹ Izraelio vyrai išėjo iš Micpos ir vijosi filistinus, niokodami juos iki pat anapus Bet Karo.

¹² Samuelis paėmė akmenį ir pa-statęs tarp Micpos ir Šeno pavadino jį Eben Ezeru*. Jis sakė: „Iki šiol VIEŠPATS mums padėjo“. ¹³ Filistinai buvo pris-lėgti ir daugiau nebesiveržė į Izrae-lio žemę. VIEŠPATIES ranka buvo prieš

^{7,1} 2 Sam 6,2-4; 1 Met 13,5-7

^{7,12} Hebr. „Pagalbos akmuo“.

filistinus per visas Samuelio dienas. ¹⁴ Miestai, kuriuos filistinai buvo atėmę iš Izraelio, nuo Ekrono iki Gato, buvo sugrąžinti Izraeliui. Izraelis atgavo iš filistinų visas savo žemes. Be to, buvo taika tarp Izraelio ir amoritų.

¹⁵ Samuelis buvo Izraelio teisėjas visą savo gyvenimą. ¹⁶ Kasmet jis apeidavo Betelio, Gilgalo ir Micpos sritį ir būdavo Izraelio teisėjas visose tose vietose. Po to sugrįždavo į Ramą, nes ten buvo jo namai. Ir ten jis būdavo Izraelio teisėjas; ten jis pastatė aukurą VIEŠPAČIUI.

Žmonės prašo karaliaus

8 Savo žiloje senatvėje Samuelis Izraelio teisėjais paskyrė savo sūnus. ² Jo pirmagimio sūnaus vardas buvo Joelis, o antrojo – Abija. Jiedu buvo teisėjai Beer Šeboje. ³ Sūnūs nėjo jo keliais, bet palinko į godumą. Imdami kyšius, jie iškraipydavo teisingumą.

⁴ Todėl susibūrę visi Izraelio seniūnai atėjo pas Samuelį į Ramą ⁵ ir tarė: „Žiūrėk, tu pasenai, o tavo sūnūs neina tavo keliais. Todėl *paskirk mums karalių, kad mus valdytų, kaip yra visose tautose“. ⁶ Samueliui nepatiko, kad jie sakė: „Duok mums karalių, kad mus valdytų“. Užtat Samuelis kreipėsi malda į VIEŠPATĮ, ⁷ ir VIEŠPATS atsakė Samueliui: „Paklausyk žmonių balso ir visko, ką jie tau sako, nes ne tavo jie atmetė. Mane jie atmetė, kad nebūčiau jų karalius. ⁸ Kaip darė man nuo tos dienos, kai išvedžiau juos iš Egipto, iki šios dienos, palikdami mane ir tarnaudami kitiems dievams, taip jie daro ir tau. ⁹ Tad dabar klausyk jų balso! Tačiau turi juos rimtai įspėti ir pasakyti apie teisės karaliaus, kuris juos valdys“.

¹⁰ Samuelis perdavė visus VIEŠPATIES žodžius žmonėms, kurie buvo prašę iš jo karaliaus. ¹¹ Jis tarė: „Tokios bus teisės karaliaus, kuris jus

valdys. Jis ims jūsų sūnus ir skirs juos į savo vežimus – ar savo raiteliais, ar bėgti palydovais pirma jo vežimo. ¹² Jis skirs iš jų tūkstantininkus ir penkiasdešimtininkus, arba jie turės arti jo laukus, nuiminėti jo derlių, dirbti jam karo reikmenis ir vežimų padargus. ¹³ Jis ims jūsų dukteris kvėpalų dirbėjomis, virėjomis ir kepėjomis. ¹⁴ Jis paims geriausius jūsų laukus, vynuogynus, alyvmedžių sodus ir atiduos savo dvariškiams. ¹⁵ Jis paims dešimtadalį jūsų grūdų bei vynuogių derliaus ir atiduos savo pareigūnams ir dvariškiams. ¹⁶ Jis paims jūsų vergus bei verges, geriausius jūsų galvijus bei asilus ir paskirs juos prie savo darbų. ¹⁷ Jis paims dešimtadalį jūsų kaimenių, ir jūs tapsite jo vergais. ¹⁸ Ateis diena, kai skųsitės savo karaliumi, kurį būsite išsirinkę. Bet tą dieną VIEŠPATS jūsų neišklausys“.

¹⁹ Žmonės atsisakė klausyti Samuelio balso. Jie sakė: „Ne! Mums turi būti karalius, ²⁰ kad ir mes galėtume būti kaip kitos tautos. Tevaldo mus karalius, tegu mus veda, tekovoja mūsų kovas“. ²¹ Išklauses visus žmonių žodžius, Samuelis pakartojo juos į VIEŠPATIES ausis. ²² VIEŠPATS tarė Samueliui: „Klausyk jų balso ir paskirk karalių, kad juos valdytų“. Tada Samuelis tarė Izraelio vyrams: „Eikite kiekvienas į savo miestą“.

Sauliaus patepimas

9 Tarp Benjamino vyrų buvo vyras, vardu Kišas, Afiacho sūnaus Bechorato sūnaus Ceroro sūnaus Abielio sūnus, benjaminas, pasiturintis žmogus. ² Jis turėjo sūnų, šaunų jauną vyrą, vardu Saulius. Tarp izraelitų nebuvo šaunesnio vyro už jį; visa galva jis buvo aukštesnis už kitus vyrus.

³ Kartą pasiklydo Sauliaus tėvo Kišo asilės. Tada tėvas tarė savo sūnui Sauliui: „Pasiimk vieną iš tarnų ir eik ieškoti asilių“. ⁴ Perėjo Efraimo

aukštumas, perėjo Šališos sritį, bet nesurado. Jie perėjo ir Šaalimų sritį, bet nė ten jų nebuvo. Galop perėjo ir visą Benjamino žemę, bet vis tiek nerado.

⁵ Pasiekus Cūfo sritį, Saulius kalbėjo su juo einančiam tarnui: „Eikš, grįžkime namo, kad mano tėvas, metęs rūpintis asilėmis, nepradėtų rūpintis mumis“. ⁶ Bet tarnas atsakė: „Klausyk! Šiame mieste yra Dievo žmogus. Tas žmogus labai gerbiamas. Ką tik jis pasako, tai visuomet ir įvyksta. Užeiikime ten. Galbūt jis parodys mums kelią, kuriuo turėtume eiti“. – ⁷ „Žiūrėk, – tarė Saulius tarnui, – jei užeisime, tai ką galėtume tam žmogui nunešti? Duona mūsų maišeliuose išsibaigusi, nėra jokios dovanos, kurią galėtume nunešti. Ką mes turime?“ ⁸ Tarnas atsakė Sauliui: „Va, aš kaip tik turiu sidabro šekelio ketvirtį. Galiu duoti jį Dievo žmogui, kad jis mums nurodytų kelią“. ⁹ Seniau Izraelyje, kas tik eidavo teirautis Dievo, sakydavo: „Eikit šen, eikime pas regėtoją“, – nes kas dabar vadinama pranašu, seniau vadinta regėtoju. ¹⁰ Saulius tarė tarnui: „Gera sakai! Eime!“ Tad jiedu leidosi į miestą, kuriame gyveno Dievo žmogus.

¹¹ Kopdami šlaitu į miestą, jiedu sutiko keletą merginų, išeinančių vandens semtis, ir pasiteiravo: „Ar regėtojas čia?“ ¹² „Taip, – atsakė jos, – kaip tik čia jis ir yra. Paskubėk, nes jis ką tik atėjo į miestą dėl to, kad žmonės šandien atnašauja auką aukštumos alke. ¹³ Įžengę į miestą, rasite jį dar neišėjusį į aukštumos alką valgyti. Žmonės nevalgys, kol jis neateis. Tik po to, kai jis palaimins auką, pakviestieji svečiai pradės valgyti. Eikite nedelsdami ir tuojau pat rasite“. ¹⁴ Tad jie nuėjo į miestą. Įžengdami į miestą, jie pamatė priešais iš miesto ateinantį Samuelį pakeliui į aukštumos alką.

¹⁵ Vieną dieną prieš Sauliui ateinant VIEŠPATS buvo Samueliui pasakęs:

¹⁶ „Rytoj šiuo laiku aš atsiųsiu pas tave vyrą iš Benjamino žemės, ir tu patepsi jį mano tautos Izraelio valdovu. Jis išgelbės mano tautą iš filistinų rankos, nes aš mačiau savo tautos kančią, jų dejavimas mane pasiekė“. ¹⁷ Kai tik Samuelis pamatė Saulių, VIEŠPATS tarė jam: „Žiūrėk, štai vyras, apie kurį tau sakiau: 'Jis valdys mano tautą'“. ¹⁸ Saulius priėjo prie Samuelio vartuose ir tarė: „Prašyčiau pasakyti, kur regėtojo namai?“ ¹⁹ Samuelis atsakė jam: „Aš esu regėtojas. Kopk pirma manęs į aukštumos alką, nes šiandien turi kartu su manimi valgyti. O rytą, prieš tave išleisdamas, pasakysiu visa, kas tau guli ant širdies. ²⁰ Dėl asilių, pasiklydusių prieš tris dienas, nebesirūpink, nes jos jau surastos. Į ką gi nukreiptas visas Izraelio troškimas? Argi ne į tave ir tavo protėvių namus?“ ²¹ Saulius atsakė: „Aš tik benjaminas iš vienos mažiausių Izraelio giminių, ir mano kiltis menkiausia tarp Benjamino giminės kilčių! Tad kodėl sakai man tokius dalykus?“

²² Tada Samuelis paėmė Saulių bei jo tarną ir nuvedęs į menę pasodino juos pirmoje vietoje tarp pakviestųjų, kurių buvo apie trisdešimt. ²³ O virėjui Samuelis tarė: „Duok jam tą dalį, kurią padaviau, aną, kurią liepia atidėti į šalį“. ²⁴ Virėjas paėmė šlaunį bei visa, kas ant jos, ir padėjo Sauliui. O Samuelis tarė: „Žiūrėk, kas atidėta į šalį, padėta tau. Valgyk, nes tai laikyta tau iki paskirto laiko, kad valgytumei su svečiais“. Tą dieną Saulius valgė su Samueliu.

²⁵ Jiems nusileidus nuo aukštumos alko į miestą, Sauliui buvo paklotas guolis ant namų stogo, ir jis atsigulė miegoti. ²⁶ Auštant Samuelis pašaukė Saulių, miegantį ant stogo, tardamas: „Kelkis, palydėsiu tave į kelionę“. Saulius atsikėlė ir juodu abu, Samuelis ir jis, drauge išėjo laukan.

²⁷ Jiems artinantis prie miesto pakraščio, Samuelis tarė Sauliui: „Liepk

tarnui paėjėti pirma mūsų, o kai jis bus paėjęs, stabtelk valandėlę, kad galėčiau tau perduoti žodį iš Dievo“.

10 Paėmęs indelį aliejaus, Samuelis išliejo jį Sauliui ant galvos ir, pabučiavęs jį, tarė: „Argi VIEŠPATS nepatėpė tavęs savo tautos Izraelio valdovu? Tu turėsi valdyti VIEŠPATIES tautą ir gelbėti ją iš visų priešų rankų. Ženklas, kad VIEŠPATS patėpė tave savo paveldo valdovu, yra toks. ² Šiandien nuo manęs išėjęs Benjamino žemėje netoli Rachelės kapo prie Celcacho sutiksi du vyrus, ir jie tau sakys: 'Asilės, kurių buvai išėjęs ieškoti, surastos. Dabar tavo tėvas liovėsi rūpintis dėl jų, bet rūpinasi dėl tavęs ir sako: 'Ką man daryti su sūnumi?' ³ Iš ten eisi toliau, kol pasieksi Taboro ažuolą. Tave ten pasitiks trys vyrai, einantys pas Dievą į Betelį. Vienas jų nešinas trim ožiu-kais, kitas nešinas trim duonos kepalais, o trečias nešinas vynmaišiu vyno. ⁴ Pasveikinę tave, jie pasiūlys tau du kepalus duonos, ir juos turi iš jų priimti. ⁵ Po to turi nueiti į Gibeat Elohimą, kur yra filistinų įgula. Įžengdamas į miestą, susitiksi su būriu pranašų. Jie leisis nuo aukštumų alko, lydimi lyros, būgnelio su žvangučiais, fleitos bei arfos, ir pranašaus dvasios pagavoje. ⁶ Tuomet tave pagaus VIEŠPATIES dvasia, tu būsi kartu su jais dvasios pakilime ir tapsi kito-kio žmogumi. ⁷ Kai tik visi šie ženklai bus įvykę, daryk, ką laikai reikalinga, nes VIEŠPATS bus su tavimi. ⁸ Po to tu turi anksčiau už mane nueiti į Gilgalą. Tikėk manimi, aš ateisiu pas tave atnašauti deginamųjų aukų ir aukoti bendravimo aukų. Tu turi laukti septynias dienas, kol ateisiu pas tave ir nurodysiu, ką turi toliau daryti“.

⁹ Sauliui apsigręžus eiti nuo Samuelio, Dievas davė jam kitą širdį. Tą pačią dieną įvyko visi anie ženklai. ¹⁰ Jiems einant iš ten į Gibęją, štai pasitinka jį

pranašų būrys. Dievo dvasia jį pagavo, ir jis dvasios pakilime pranašavo kartu su jais. ¹¹ O visi, kurie buvo pirma jį pažinę, matydami jį dvasios pagavoje su pranašais pranašaujantį, vieni kitų klausė: „Kas atsitiko Kišo sūnui? Nejau ir Saulius yra tarp pranašų?“ ¹² O kažin koks vietinis pridėjo: „O kas jų tėvas?“ Tad žodžiai: „Nejau ir Saulius yra tarp pranašų?“ virto patarle. ¹³ Praėjus pranašiskam dvasios pakilimui, jis nuėjo į aukštumos alką.

¹⁴ Sauliaus dėdė klausė jo ir tarno: „Kur buvote nuėję?“ – „Asilių ieškoti, – atsakė jis. – Matydami, kad nerandame jų, nuėjome pas Samuelį“. – ¹⁵ „Pasakyk man, – liepė Sauliaus dėdė, – ką tau pasakė Samuelis!“ ¹⁶ Saulius atsakė dėdei: „Mums jis tik pasakė, kad asilės jau atsiradusios“. Tačiau nepasakė nieko, ką Samuelis buvo sakęs apie karaliavimą.

Saulius išrenkamas karaliumi

¹⁷ Sušaukęs žmones pas VIEŠPATĮ į Micpą, ¹⁸ Samuelis tarė jiems: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: 'Aš išvedžiau Izraelį iš Egipto ir išgelbėjau jus iš egiptiečių rankos bei rankos visų jus engusių karalysčių'. ¹⁹ Bet šiandien jūs atmetėte savo Dievą – tą, kuris gelbsti jus iš nelaimių ir sunkumų, ir pasakėte: 'Ne! Paskirk karalių mums valdyti'. Tad dabar stokite VIEŠPATIES akivaizdon savo giminėmis ir kiltimis“.

²⁰ Samuelis liepė prieiti kiekvienai Izraelio giminei, ir burtas krito Benjamino giminei. ²¹ Tada Samuelis paliepė Benjamino giminei prieiti kiltimis, ir burtas krito Matrio žmonių kilčiai. Galop jis paliepė Matrio kilčiai prieiti vyras po vyro, ir burtas krito Kišo sūnui Sauliui. Bet kai jo ieškojo, negalėjo rasti. ²² Tad jie vėl teiravosi VIEŠPATIES: „Ar tas žmogus

čia?“ O VIEŠPATS atsakė: „Taip! Jis slepiasi tarp daiktų“. ²³ Nubėgę atsivedė jį iš ten. Užėmęs savo vietą tarp žmonių, jis stovėjo galva aukštesnis už visus žmones. ²⁴ Samuelis tarė žmonėms: „Ar matote, ką VIEŠPATS išrinko? Kito, kaip jis, nėra visoje tautoje“. O visi žmonės sveikino jį, šaukdami: „Tegyvuoja karalius!“

²⁵ Samuelis paaiškino žmonėms karaliaus valdžios teises ir pareigas, surašė jas į knygą ir padėjo VIEŠPATIES akivaizdoje. Tai padaręs, Samuelis išsiuntė žmones atgal į namus. ²⁶ Ir Saulius, lydidas dorų stipruolių, kurių širdį buvo palietęs Dievas, sugrįžo į savo namus Gibėjoje. ²⁷ Bet keletas niekšų sakė: „Kaip gali šis vaikinąs mus išgelbėti?“ Jie niekino jį ir dovanos jam neatnešė. Bet jis dėjosį to nepastebįs*.

11 Nahašas Amonitas atžygiavo ir apgulė Jabeš Gileadą. Jabešo vyrai tarė Nahašui: „Sudaryk su mumis sandorą, ir mes tau tarnausime“. ² Bet Nahašas Amonitas atsakė: „Tik šitaip sudarysiu su jumis sandorą, būtent: išlupdamas kiekvienam jūsų dešinę akį! Šitaip užtrauksiu gėdą visam Izraeliui!“ ³ Jabešo seniūnai sakė jam: „Duok mums septynias dienas atsikvėpti, kad galėtume pasiųsti pasiuntinius į visą Izraelį. Jei neatsiras, kas mus gelbėtų, mes tau pasiduosime“. ⁴ Atėję į Sauliaus Gibėją, pasiuntiniai perdavė šiuos žodžius žmonėms. Visi žmonės aimanavo.

^{10,27} Kumrane rastame *Samuelio knygos* hebr. rankr. įterpta: „Amonitų karalius Nahašas buvo, nuožmiai engęs Gado ir Rubeno giminių žmones. Jis kiekvienam jų išlupdavo dešinę akį ir neleisdavo turėti gelbėtojo. Nebuvo likę nė vieno iš izraelitų Užjordanėje, kurio dešinės akies amonitų karalius Nahašas nebūtų išlupęs. Bet septyni tūkstančiai vyrų buvo pabėgę nuo amonitų ir suėję į Jabeš Gileadą. Maždaug po mėnesio...“

⁵ Kaip tik tuo metu, varydamas jaučius, iš laukų sugrįžo Saulius. „Kodėl žmonės verkia?“ – klausė Saulius. Jie pakartojo jam žinią apie Jabešo gyventojus. ⁶ Klausantis šių žodžių, Saulius pagavo VIEŠPATIES dvasia, ir jis labai įniršo. ⁷ Paėmęs jungo jaučius, jis sukapojo juos į gabalus ir išsiuntinėjo per pasiuntinius po visą Izraelio žemę su įspėjimu: „Taip bus padaryta su jaučiais kiekvieno, kuris tik neateis sekti paskui Saulių ir Samuelį!“ VIEŠPATIES baimė apėmė žmones, ir jie atėjo visi kaip vienas. ⁸ Jam sutelkus juos prie Bezeko, izraelitų buvo trys šimtai tūkstančių, o iš Judo trisdešimt tūkstančių. ⁹ Atėjusiems pasiuntiniams buvo pasakyta: „Taip jūs kalbėsite Jabeš Gileado vyrams: 'Rytoj, saulei pradėjus kaitinti, būsite išgelbėti'“. Pasiuntiniai sugrįžę pranešė tai Jabeš Gileado gyventojams. Šie apsidžiaugė. ¹⁰ Tada Jabešo gyventojai tarė amonitams: „Rytoj pasiduosime jums, galėsite daryti su mumis, kas tik jums patiks“.

¹¹ Kitą dieną Saulius išdėstė kariuomenę trim būriais. Rytmečio sargybos metu jie įsiveržė į stovyklą ir tol kirto amonitus, kol įkaito diena. Išlikę gyvi buvo taip išblaškyti, kad niekur neliko dviejų vienoje vietoje.

¹² Žmonės kalbėjo Samueliui: „Kas drįso sakyti: 'Nejau Saulius bus mūsų karalius?!' Paduokite juos mums, mes juos nubausime mirtimi“. ¹³ Bet Saulius atsakė: „Šiandien nė vienas nebus nubautas mirtimi, nes šiandien VIEŠPATS suteikė Izraeliui išgelbėjimą“.

¹⁴ Samuelis tarė žmonėms: „Eikite šen! Eime į Gilgalą ir ten įsteikime karaliaus valdžią“. ¹⁵ Tada visi žmonės nuėjo į Gilgalą ir ten, Gilgale, VIEŠPATIES akivaizdoje paskelbė Saulių karaliumi. Ten jie atnašavo VIEŠPATIES akivaizdoje bendravimo aukas; ten Saulius ir visi izraelitai šventė su didžiu džiaugsmu.

Samuelis atsisveikina

12 Tada Samuelis kreipėsi į visą Izraelį: „Tikėkite manimi, klausiau jūsų balso, kai tik ko nors iš manęs prašėte, ir paskyriau karalių jums valdyti. ² Žiūrėkite, karalius dabar jus ves. O aš pasenau ir pražilau, turiu sūnus tarp jūsų. Aš buvau jūsų vadas nuo savo jaunystės iki šios dienos. ³ Štai aš! VIEŠPATIES akivaizdoje ir jo pateptojo akivaizdoje liudykite prieš mane! Kieno jautį esu paėmęs? Ir kieno asilą? Ką esu apgavęs ar apiplėšęs? Iš kieno rankos esu paėmęs kyšį, kad nematyčiau jo kaltės? Liudykite prieš mane, o aš jums atsilyginsiu“. ⁴ Jie atsakė: „Tu mūsų nei apgavai, nei apiplėšei, ir nieko nepaėmei iš kieno nors rankos“. ⁵ Tada jis tarė jiems: „Taigi VIEŠPATIES šiandien yra jums liudytojas, ir jo pateptasis yra liudytojas, kad neradote nieko mano rankoje“. Ir jie sutiko: „Jis liudytojas!“

⁶ Tęsdamas Samuelis sakė žmonėms: „Liudytojas yra VIEŠPATS, kuris *paskyrė Mozę bei Aaroną ir išvedė jūsų protėvius iš Egipto žemės. ⁷ Todėl dabar stokitės, aš eisiu į teismą su jumis VIEŠPATIES akivaizdoje ir atpasakosiu jums visus VIEŠPATIES gerumo darbus, padarytus jums ir jūsų protėviams. ⁸ Kai Jokūbas nuėjo į Egiptą ir egiptiečiai juos engė, *jūsų protėviai šaukėsi VIEŠPATIES; VIEŠPATS pasiuntė Mozę ir Aaroną, kurie išvedė juos iš Egipto ir apgyvendino šioje vietoje. ⁹ Bet jie užmirsėjo VIEŠPATĮ, savo Dievą. Užtat jis įdavė juos į rankas *Siserai, Hacoro karaliaus Jabino kariuomenės vadui, į rankas *filistinams ir į rankas *Moabo karaliui. Jie kariavo su jais. ¹⁰ *Tada jie šaukda-

vosi VIEŠPATIES, tardami: ‘Nusidėjome, nes palikome VIEŠPATĮ ir garbinome Baalus ir Astartes. Bet dabar išgelbėk mus iš priešų rankų, ir mes tau tarnausime!’

¹¹ Užtat VIEŠPATS siuntė *Jerubaalą ir Bedaną, ir *Iftachą, ir *Samuelį; jis gelbėjo jus nuo apsupusių priešų, ir jūs saugiai gyvenote. ¹² Bet matydami, kad amonitų karalius Nahašas atžygiuoja prieš jus, sakėte man: ‘*Ne! Karalius mus turi valdyti!’ – nors VIEŠPATS, jūsų Dievas, buvo jūsų karalius.

¹³ Puiku, VIEŠPATS paskyrė jums karalių! Žiūrėkit, štai karalius, kurį išsirkinkote, kurio prašėte.

¹⁴ Jei bijosite VIEŠPATIES, tarnausite jam, klausysite jo balso ir nemaištausite prieš VIEŠPATIES įsakymą, jei jūs ir jus valdantis karalius seksite VIEŠPATĮ, savo Dievą, bus puiku! ¹⁵ Bet jei neklausysite VIEŠPATIES balso ir maištausite prieš VIEŠPATIES įsakymą, VIEŠPATIES ranka bus prieš jus ir prieš jūsų karalių. ¹⁶ Dabar būkite pasiruošę pamatyti nuostabų dalyką, kurį VIEŠPATS padarys jūsų akyse. ¹⁷ Argi ne kviečiapjūtė šiandien? Aš šauksiuosi VIEŠPATIES, kad siųstų perkūnijos ir lietaus. Tuomet jūs suprasite ir matysite, kokį nedorą dalyką darėte VIEŠPATIES akyse, prašydami sau karaliaus“. ¹⁸ Samuelis šaukėsi VIEŠPATIES, ir VIEŠPATS tą dieną atsiuntė perkūnijos ir lietaus. O visi žmonės didžiai bijojo VIEŠPATIES ir Samuelio.

¹⁹ Visi žmonės sakė Samueliui: „Užtark savo tarnus VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui, kad nenumirtume, nes prie visų savo nuodėmių pridėjome dar ir tą nedorą dalyką: reikalavome karaliaus“. ²⁰ Samuelis tarė žmonėms: „Nebijokite! Iš tikrųjų visus tuos nedorus dalykus esate padarę, tačiau nesigrežkite

^{12,6} Iš 6,26

^{12,8} Iš 2,23

^{12,9} Ts 4,2

^{12,9} Ts 13,1

^{12,9} Ts 3,12

^{12,10} Ts 10,10-15

^{12,11} Ts 7,1

^{12,11} Ts 11,29

^{12,11} 1 Sam 3,20

^{12,12} 1 Sam 8,19

nuo VIEŠPATIES, savo Dievo, bet tarnaukite VIEŠPAČIUI visa širdimi: ²¹Nesigręžkite sekti beverčių daiktų, nenešančių naudos ir negalinčių išgelbėti, nes jie beverčiai. ²²Savo didžio vardo dėlei neatmes VIEŠPATS savo tautos, nes VIEŠPAČIUI patiko padaryti jus sau tauta. ²³Be to, gink Dieve, nusidėti VIEŠPAČIUI ir liautis melstis už jus. Aš ir toliau mokysiu jus gero ir doro kelio. ²⁴O jūs turite garbinti VIEŠPATį ir jam ištikimai visa širdimi tarnauti, nes matėte, kokių didžių dalykų jis yra jums padaręs. ²⁵Bet jei užsispsirsite ir toliau nedorai elgtis, ir jūs, ir jūsų karalius prazūsitate“.

Sukilimas prieš filistinus

13 Saulius buvo ... metų, kai tapo karaliumi ir karaliavo Izraelyje ... dvejus* metus.

²Saulius išsirinko iš Izraelio tris tūkstančius vyrų. Du tūkstančiai buvo su Sauliumi Michmaše ir Betelio aukštumose, o vienas tūkstantis buvo su Jehonatanu Benjamino Gibėje. Likusius vyrus jis paleido namo į palapines. ³Jehonatanas nugalėjo Gibėje buvusią filistinų įgulą; filistinai apie tai sužinojo. Saulius paliepė pūsti ragus visame krašte, tardamas: „Teisgirsta hebrajai!“ ⁴Visas Izraelis išgirdo: „Saulius nugalėjo filistinų įgulą! Izraelis užsitraukė filistinų neapykantą!“ Žmonės buvo pašaukti telktis pas Saulių į Gilgalą.

⁵Filistinai savo ruožtu kovai su Izraeliu sutelkė trisdešimt tūkstančių vežimų ir šešis tūkstančius raitelių, o karių tiek daug, kiek pajūryje smilčių. Jie atžygiavo ir pasistatė stovyklą prie Michmašo į rytus nuo Bet Aveno. ⁶Izraelio vyrai pamatė atsidūrę pavojuje, nes kariuomenės padėtis buvo sunki, ir žmonės išsislapstė olose, urvuose,

tarp uolų, kapuose ir vandens talpyklose. ⁷Kiti hebrajai perėjo Jordaną į Gado ir Gileado žemę. Saulius vis dar buvo Gilgale, ir likusieji žmonės susitelkė prie jo kupini baimės.

⁸Jis laukė septynias dienas – iki *laiko, kurį buvo nustatęs Samuelis. Bet Samuelis neatėjo, ir žmonės pradėjo slapta trauktis nuo Sauliaus. ⁹Tad Saulius paliepė: „Paruoškite deginamąją auką ir bendravimo aukas“, – ir atnašavo deginamąją auką. ¹⁰Vos jam baigus atnašauti deginamąją auką, atėjo Samuelis. Saulius išėjo jo pasitikti ir pasveikinti. ¹¹„Ką tu darei?“ – klausė Samuelis. Saulius atsakė: „Matydamas, kad žmonės slapta traukiasi nuo manęs, o tu neatėjai skirtu laiku, ir filistinai jau susitelkė Michmaše, ¹²tariau sau: ‘Štai filistinai tuojau atžygiuos prieš mane į Gilgalą, o aš dar neieškojau VIEŠPATIES malonės’. Taigi iš nerimo ir atnašavau deginamąją auką“. ¹³Samuelis tarė Sauliui: „Pasielgei kvailai, nesilaikydamas VIEŠPATIES, tavo Dievo, tau duoto įsakymo! VIEŠPATS būtų patvirtinęs tavo karaliavimą Izraelyje visam laikui, ¹⁴bet dabar tavo karaliavimas neišliks. VIEŠPATS susieškojo *vyrą pagal savo širdį, VIEŠPATS paskyrė jį būti savo tautos valdovu, nes tu nevykde, ką VIEŠPATS buvo tau įsakęs“. ¹⁵Samuelis pakilo ir nuėjo iš Gilgalo savo keliu. Bet likusieji žmonės, žygiuodami nuo Gilgalo Benjamino Gibėjos link, nuėjo su Sauliumi prisidėti prie kariuomenės. ¹

Saulius apžiūrėjo pasilikusius žmones – apie šešis šimtus vyrų. ¹⁶Saulius, jo sūnus Jehonatanas ir su jais pasilikę kariai apsistojo Benjamino Geboje*, o filistinai turėjo stovyklą Michmaše. ¹⁷Tada iš filistinų stovyklos išėjo trys būriai kareivių krašto niokoti. Vienas

^{13,8} 1 Sam 10,8

^{13,14} Apd 13,22

^{13,16} Kitas Gibėjos vardas.

^{13,1} Hebr. rankr. daugtaškių vietoje metai ne-nurodyti.

būrys pasuko Ofros keliu į Šualo sritį, ¹⁸ kitas – Bet Horono kryptimi, o trečias pasuko kalno, dunksančio virš Ceboimų slėnio dykumos pusėje, link.

¹⁹ Visame Izraelio krašte nebuvo galima rasti kalvio, nes filistinai buvo uždraudę kalvystę: „Antraip hebrajai pasidirs sau kalavijų ar iečių!“

²⁰ Taigi visi izraelitai turėdavo eiti pas filistinus galąsti noragų, kaupuvių, kirvių ar pjautuvių. ²¹ Mokestis už galandymą buvo du trečdaliai šekelio už noragą, kaupuvią bei trišakę ir trečdalis šekelio už kirvio galandymą bei akstino jaučiams varyti ištiesinimą. ²² Todėl mūsų dieną nebuvo galima rasti nei kalavijo, nei ieties rankose karių, buvusių su Sauliumi ir Jehonatanu. Jūs turėjo tik Saulius ir Jehonatanas.

Jehonatano žygdarbis

²³ Filistinių įgula buvo įžygiavusi į Michmašo perėją.

14 Vieną dieną Sauliaus sūnus Jehonatanas tarė savo jaunam ginklanešiui: „Eikš, paėjėkime iki filistinių įgulos kitoje pusėje“. Bet savo tėvui apie tai nepasakė. ² Saulius buvo apsistojęs Gibėjos pakraštyje po granatmedžių prie Migrono. Su juo buvo apie šeši šimtai vyrų ³ drauge su efo-dą nešiojančiu Ahitubo sūnumi Ahija, Ikabodo broliu, VIEŠPATIES kunigo Šilojyje Elio sūnaus Finehaso sūnumi. Žmonės nežinojo, kad Jehonatanas buvo išėjęs. ⁴ Perėjoje, per kurią Jehonatanas bandė eiti iki filistinių įgulos, buvo stati uola vienoje pusėje ir stati uola kitoje pusėje, viena vadinama Bocecu, kita – Sene. ⁵ Viena stačioji uola buvo šiaurėje priešais Michmašą, o kita – pietuose priešais Gebą.

⁶ Jehonatanas tarė savo jaunam ginklanešiui: „Eikš, paėjėkime iki tų neapipjaustytųjų įgulos. Galbūt VIEŠPATS padės mums, nes VIEŠPAČIUI nesunku išgelbėti nei per daugelį, nei per

keletą*“.

⁷ Ginklanešys atsiliepė: „Daryk visa, kas tavo širdyje. Aš su tavimi! Mano širdis – kaip tavo širdis!“

⁸ Jehonatanas tarė: „Žiūrėk, mudu pereisime pas tuos vyrus ir pasirodysime jiems. ⁹ Jei jie mums sakys: ‘Palaukite, kol pas jus ateisime!’ – mudu liksime stovėti savo vietoje, prie jų nelipsime. ¹⁰ Bet jei jie sakys: ‘Palypėkite pas mus!’ – tuomet mudu palypėsime, nes VIEŠPATS atiduoda juos mums į rankas. Tai mums bus ženklas“.

¹¹ Tada jiedu pasirodė priešais filistinių įgulą. Filistinai sakė: „Žiūrėk, ir hebrajai lenda iš urvų, kuriuose buvo pasislėpę“.

¹² Įgulos vyrai šuktelėjo Jehonatanui ir jo ginklanešiui, sakydami: „Palypėkite pas mus, kad galėtume jums kai ką parodyti!“

Jehonatanas tarė savo ginklanešiui: „Lipk paskui mane, nes VIEŠPATS atidavė juos Izraeliui į rankas“.

¹³ Jehonatanas kopė rankomis ir kojomis, o jo ginklanešys – įkandin. Filistinai krito prieš Jehonataną, o jo ginklanešys, lipdamas paskui jį, juos pribaginėjo.

¹⁴ Šiame pirmame žygyje Jehonatanas ir jo ginklanešys pusės jungo* plote užmušė apie dvidešimt vyrų.

¹⁵ Baisus siaubas sujudino kareivius stovykloje ir lauke; sargyba ir net išėjusieji niokoti krašto buvo siaubo apimti. Pati žemė drebėjo, ir visus apėmė nepaprastas siaubas.

¹⁶ Sauliaus žvalgai Benjamino Gibėjoje matė, kad priešo stovykla sklaidosi į visas puses.

¹⁷ Kariams, buvusiems su juo, Saulius įsakė: „Patikrinkite ir pažiūrėkite, kas iš mūsų yra išėjęs“. Jie patikrino ir pamatė, kad trūksta Jehonatano ir jo ginklanešio.

¹⁸ Saulius tarė Ahijai: „Atnešk čia Dievo Skrynią“, nes Dievo Skrynja tuomet būdavo su izraelitais.

¹⁹ Sauliui kalbantis su kunigu, sąmyšis filistinių stovykloje vis didėjo ir didėjo. Tad jis tarė kunigui: „Sustok*“.

^{14,6} Žr. Ts 7,7.

^{14,14} Plotas, apariamas jaučių kinkinio per dieną.

^{14,19} T. y. „nebeklausk Viešpaties“.

²⁰ Tada Saulius ir su juo buvę kariai susitelkė ir nuskubėjo į mūšį. Jie rado filistinus didžiai sumišusius, kertančius kalavijais vieni kitus. ²¹ Ir hebrajai, pirmą buvę filistinių pusėje bei atėję su jais į stovyklą, prisidėjo prie izraelitų, buvusių su Sauliumi ir Jehonatanu. ²² Panašiai ir visi izraelitai, slapstęsi Efraimo aukštumose, išgirdę, kad filistinai bėga, vijosi juos įkandin kovodami. ²³ Taigi tą dieną VIEŠPATIS suteikė Izraeliui pergalę.

Mūšis tęsėsi anapus Bet Aveno. Visa kariuomenė buvo su Sauliumi – dešimt tūkstančių vyrų. Mūšis išsiplėtė Efraimo aukštumose.

²⁴ Saulius tą dieną padarė didelę klaidą. Jis buvo prisaikdinęs karius, sakydamas: „Tebūna prakeiktas vyras, kuris valgytų maisto iki vakaro, kol nebūsiu atkeršijęs savo priešams!“ Taigi nė vienas iš karių neragavo maisto.

²⁵ Kariai užtikio korį su medumi; medaus ten buvo ir ant žemės. ²⁶ Užtikę korį su medumi, kariai matė, kad varva medus, bet nė vienas jų rankos prie burnos nekėlė, nes bijojo priesaikos. ²⁷ O Jehonatanas nebuvo girdėjęs, kaip jo tėvas prisaikdino karius. Jis ištiesė rankoje laikomą lazda, padažė galą į medaus korį ir pakėlė ranką prie burnos. Jam nušvito akys. ²⁸ Tuomet vienas iš karių tarė: „Tavo tėvas griežtai prisaikdino karius, sakydamas: „Tebūna prakeiktas vyras, kurs valgytų ką nors šiandien!“ Todėl kariai yra nusilpę“. ²⁹ Jehonatanas kalbėjo: „Mano tėvas nuvargino kraštą! Prašau pažiūrėti, kaip nušvito man akys, kai paragavau truputėlį medaus. ³⁰ Iš tiesų, jei kariai šiandien būtų laisvai valgę paimto iš priešų grobio, pergalė prieš filistinus būtų buvusi kur kas didesnė!“

³¹ Sumušę filistinus tą dieną nuo Michmašo iki Ajalono, kariai buvo visiškai nusilpę. ³² Tad kariai puolė prie grobio ir, pastvėrę avių, jaučių bei veršių, pjovė juos ant žemės. Kariai valgė

kruviną mėsą. ³³ Sauliui buvo pranešta: „Žiūrėk, kariai nusideda VIEŠPAČIUI, *valgydami kruviną mėsą!“ – „Jūs nesilaikėte tikėjimo! – tarė jis. – Atritinkite čia didelį akmenį“. ³⁴ Ir Saulius įsakė: „Pasisukinėkite tarp karių ir pasakykite jiems: „Teatveda visi jaučius ar avis pas mane, teskerdžia juos čia ir tevalgo. Bet nenusidėkite VIEŠPAČIUI, valgydami kruviną mėsą“.

Tad visi kariai atsivedė jaučius tą naktį ir ten juos pjovė. ³⁵ O Saulius pastatė VIEŠPAČIUI aukurą. Tai buvo pirmas aukuras, kurį jis pastatė VIEŠPAČIUI.

³⁶ Tada Saulius tarė: „Leiskimės vytis filistinus nakčia, plėškime juos iki aušros, nepalikime nė vieno gyvo!“ Jie atsakė: „Daryk visa, kas tau atrodo gera“. Bet kunigas sakė: „Kreipkimės į Dievą“. ³⁷ Tad Saulius teiravosi Dievo: „Ar man reikia leisti filistinių vytis? Ar įduosi juos į rankas Izraeliui?“ Bet jis tą dieną neatsakė. ³⁸ Tada Saulius tarė: „Ateikite čia, visi žmonių vadai! Turime ištirti ir nustatyti, kaip šiandien buvo padaryta nuodėmė. ³⁹ Kaip gyvas VIEŠPATIS, kuris duoda pergalę Izraeliui, net jei tai būtų per mano sūnų Jehonataną, jis tikrai turės mirti!“ Bet nė vienas iš karių neatsiliepė. ⁴⁰ Jis tarė visam Izraeliui: „Atsistokite vienoje pusėje, o mano sūnus Jehonatanas atsistos kitoje pusėje“. Kariai Sauliui atsakė: „Daryk, kas tau atrodo gera“. – ⁴¹ „O VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, – tarė Saulius, – kodėl šiandien neat sakei savo tarnui? Jei kaltas esu aš ar mano sūnus Jehonatanas, o VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, atsakyk *Urimais. Bet jei ši kaltė yra tavo tautoje Izraelyje, atsakyk Tumimais“. Burtais buvo nurodyti Jehonatanas ir Saulius. ⁴² Tuomet Saulius paliepė: „Meskite burtus man

^{14,33} Pr 9,4; Kun 7,26-27; 17,10-14; 19,26;

Jst 12,16.23; 15,23

^{14,41} Sk 27,21; 1 Sam 28,6

ir mano sūnui Jehonatanui“. Nurodymas buvo Jehonatanas.

⁴³ „Sakyk, ką padarei?“ – Saulius klausė Jehonataną. Jehonatanas atsakė: „Tik paragavau truputį medaus nuo galo lazdos, kurią laikiau rankoje. Štai aš, pasiruošęs mirti“. ⁴⁴ Saulius tarė: „Tedaro Dievas taip ir dar teprideda: tu tikrai turi mirti, Jehonatanai!“ ⁴⁵ Bet kariai tarė Sauliui: „Nejau turi mirti Jehonatanas – tas, kuris atnešė šią didžią pergalę Izraeliui? Jokių būdu! Kaip gyvas VIEŠPATS, nė vienas plaukas nuo jo galvos nenukris ant žemės! Juk jis veikė šiandien kartu su pačiu Dievu“. Taip kareiviai išgelbėjo Jehonataną, ir jis nemirė. ⁴⁶ Saulius liovėsi vijęsis filistinus; filistinai grįžo į savo žemę.

Sauliaus šeima

⁴⁷ Įtvirtinęs savo karaliavimą Izraelyje, Saulius kovojo su priešais iš visų pusių: Moabu, amonitais, Edomu, Cobos karaliais ir filistiniais. Kur tik jis pasisukdavo, nugalėdavo. ⁴⁸ Jis buvo pergalingas, nugalėjo Amaleką ir išgelbėjo Izraelį nuo niokotojų rankų.

⁴⁹ Sauliaus sūnūs buvo Jehonatanas, Išvis ir Malkišūva. O jo dviejų dukterų vardai šie: pirmagimės – Meraba, jaunesniosios – Mikalė. ⁵⁰ Sauliaus žmonos, Ahimaaco dukters, vardas buvo Ahinoama. O kariuomenės vado, Sauliaus dėdės Nero sūnaus vardas buvo Abneras. ⁵¹ Kišas buvo Sauliaus tėvas, o Abnero tėvas Neras buvo Abielio sūnus.

⁵² Per visas Sauliaus dienas karas su filistiniais buvo nuožmus. Kai tik Saulius pastebėdavo stiprų ir drąsų vyrą, paimdavo jį į savo tarnybą.

Karas su amalekiečiais

15 Samuelis tarė Sauliui: „Mane VIEŠPATS siuntė patepti tave savo tautos Izraelio karaliumi. Todėl

dabar klausykis VIEŠPATIES žodžių! ² *Taip kalbėjo Galybių VIEŠPATS: 'Aš bausiu Amaleką už tai, ką jis padarė Izraeliui, jam einant iš Egipto, užpuolęs jį kelyje. ³ Dabar eik, pulk jį ir skirk sunaikinti visa, kas jam priklauso. Nesigailėk nė vieno, užmušk vyrus ir moteris, vaikus ir kūdikius, jaučius ir avis, kupranugarius ir asilus“.

⁴ Saulius pašaukė karius ir prie Telaimų padarė jų apžiūrą: du šimtai tūkstančių pėstininkų ir dešimt tūkstančių karių iš Judo. ⁵ Tada Saulius nužygiavo prie pat Amaleko miesto ir slėnyje surengė pasalą. ⁶ Kainitams Saulius tarė: „Eikite šen! Pasitraukite! Tučtuojau pasišalinkite nuo amalekiečių, kad nesunaikinčiau jūsų drauge su jais, nes jūs rodėte gerumą visiems izraelitams, kai jie išėjo iš Egipto“. Kainitams pasitraukus nuo amalekiečių, ⁷ Saulius sutriuškino amalekiečius nuo Havilos iki pat Šūro į rytus nuo Egipto. ⁸ Amaleko karalių Agagą paėmė gyvą į nelaisvę, bet visus žmones skyrė sunaikinti kalaviju. ⁹ Saulius ir kariai pasigailėjo Agago, geriausių avių, galvijų, peniukšlių ir avinėlių bei viso, kas buvo vertinga. Jie nenorėjo skirti jų sunaikinti; sunaikinti jie skyrė tik tai, kas buvo menka ir niekam netiko.

¹⁰ Tada VIEŠPATIES žodis pasiekė Samuelį: ¹¹ „Gailiuosi padaręs Saulių karaliumi, nes jis nusigręžė nuo manęs ir neįvykdė mano įsakymų“. Samuelis sielojosi ir maldavo VIEŠPATĮ visą naktį. ¹² Atsikėlęs anksti rytą, Samuelis išėjo susitikti su Sauliumi. Samueliui buvo pasakyta: „Saulius buvo nuėjęs į Karmelį. Savo garbei jis ten pasistatė paminklą. Po to leidosi kelionėn ir nuėjo į Gilgalą“. ¹³ Kai Samuelis atėjo pas Saulių, Saulius tarė jam: „Telaimina tave VIEŠPATS! Aš įvykdžiau VIEŠPATIES įsakymą“. – ¹⁴ „Bet ką reiškia tas avių bliovimas ir jaučių baubimas mano

ausyse?“ – klausė Samuelis. ¹⁵ Saulius atsakė: „Jie buvo parvesti iš amalekiečių, nes kariai pasigailėjo geriausių avių ir galvijų, kad šie būtų paaukoti VIEŠPAČIUI, tavo Dievui. Likusius mes skyrėme sunaikinti“. ¹⁶ Samuelis tarė Sauliui: „Liaukis! Aš tau pasakysiu, ką VIEŠPATS kalbėjo man praėjusią naktį“. Šis atsakė: „Kalbėk!“

¹⁷ Samuelis tarė: „Savo akyse gali atrodyti menkas, bet argi nesi Izraelio giminių galva? VIEŠPATS tave patėpė Izraelio karaliumi. ¹⁸ VIEŠPATS tave pasiuntė į žygį, tardamas: 'Eik ir skirk sunaikinti tuos nusidėjėlius amalekiečius! Kovok, kol jie bus sunaikinti'. ¹⁹ Tad kodėl nepaklausėi VIEŠPATIES balso? Kodėl puolei prie grobio ir darai, kas nedora VIEŠPATIES akyse?“ ²⁰ Saulius atsakė Samueliui: „Vis dėlto aš paklausiau VIEŠPATIES balso! Atlikau žygį, į kurį VIEŠPATS mane siuntė, parvedžiau Amaleko karalių Agagą ir skyriau amalekiečius sunaikinti. ²¹ Bet iš grobio kariai paėmė avių ir jaučių, geriausia iš to, kas turėjo būti skirta sunaikinti – paaukoti VIEŠPAČIUI, tavo Dievui, Gilgale“.

²² Į tai Samuelis atsakė:

„Argi tiek pat džiugina VIEŠPATį
deginamosios aukos ir
kruvinos aukos,
kiek klusnumas VIEŠPATIES balsui?
Tikrai klusnumas geriau
už kruviną auką,
ir atsidavimas – už avinų taukus.“

²³ Juk neklusnumas – ne mažesnė
nuodėmė už būrimą,

o pasiklojimas savimi – tarsi
stabmeldystės blogis.

Už tai, kad atmetei VIEŠPATIES žodį,
jis atmetė tave nuo karaliavimo“.

²⁴ „Nusidėjau, – tarė Saulius Samueliui, – nes, bijodamas karių ir klausydamas jų balso, nusizengiau VIEŠPATIES įsakymui ir tavo žodžiams. ²⁵ Todėl dabar prašau atleisti mano nuodėmę ir grįžti su manimi, kad pagar-

binčiau VIEŠPATį“. ²⁶ Samuelis atsakė Sauliui: „Negrįšiu su tavimi, nes tu atmetei VIEŠPATIES žodį, o VIEŠPATS atmetė tave nuo karaliavimo Izraelyje“. ²⁷ Samueliui nusigręžus eiti, Saulius pagriebė jo skraistės skverną, ir jis atplyšo. ²⁸ O Samuelis tarė jam: „Šiandien VIEŠPATS atplėšė nuo tavęs Izraelio karalystę ir atidavė tavo artimui, kuris geresnis už tave. ²⁹ Be to, Izraelio Šlovė neapgauna ir nekeičia savo minties, nes jis nėra mirtingas, kad jam reikėtų keisti savo mintį“. ³⁰ Bet Saulius maldavo: „Nusidėjau, bet dabar pagerbk mane prieš mano tautos seniūnus ir prieš Izraelį, grįžk su manimi, kad pagarbinčiau VIEŠPATį, tavo Dievą!“ ³¹ Samuelis sugrįžo su Sauliumi, ir Saulius puolė kniūbsčias prieš VIEŠPATį.

³² Tada Samuelis paliepė: „Atveskite pas mane Amaleko karalių Agagą“. Agagas atėjo pas jį svyruodamas. Agagas tarė: „Ak, arti karti mirtis!“ ³³ O Samuelis tarė:

„Kaip tavo kalavijas darė
moteris bevaikės,
taip tavo motina bus
bevaikė tarp moterų“.

Samuelis sukapojo Agagą į gabalus Gilgale VIEŠPATIES akivaizdoje.

³⁴ Tada Samuelis nuėjo į Ramą, o Saulius – į savo namus Sauliaus Gibėjoje. ³⁵ Samuelis nebematė daugiau Sauliaus iki savo mirties dienos, tačiau sielojosi dėl Sauliaus, kadangi VIEŠPATS gailėjosi padaręs jį Izraelio karaliumi.

Dovydo patėpimas

16 VIEŠPATS tarė Samueliui: „Kiek ilgai sielosiesi dėl Sauliaus? Aš atmečiau jį nuo karaliavimo Izraelyje. Pripildyk savo ragą aliejaus ir leiskis į kelionę! Siunčiu tave pas Jesę Betliejietį, nes radau sau karalių tarp jo sūnų.“ – ² „Kaip aš eisiu? – klausė Samuelis. – Jei Saulius išgirs, užmuš mane“. VIEŠPATS tarė: „Veskis su savimi telyčią ir sakyk: 'Atėjau atnašauti kruvinos

aukos VIEŠPAČIUI'. ³ Pakviesk Jesę į aukos šventę, ir aš pats parodysiu tau, ką turėsi daryti. Patepsi tą, kurį nurodysiu". ⁴ Samuelis darė, ką VIEŠPATS įsakė. Jam atėjus į Betliejų, miesto seniūnai atėjo, drebedami iš baimės, jo pasitikti ir teiravosi: „Ar tavo atėjimas taikingas?" ⁵ Jis atsakė: „Taikingas. Atėjau atnašauti kruvinos aukos VIEŠPAČIUI. Pašventinkite save ir dalyvaukite su manimi aukos šventėje". Pašventinęs Jesę ir jo sūnus, jis pakvietė juos į aukos šventę.

⁶ Jiems atvykus, jis pamatė Eliabą ir pamanė: „Tikriausiai VIEŠPATIES pateptasis stovi prieš VIEŠPATĮ". ⁷ Bet VIEŠPATS tarė Samueliui: „Nežiūrėk į jo išvaizdą ir stuomens aukštį, nes aš jį atmečiau. Juk Dievas ne taip mato, kaip žmogus; žmogus mato, kas akimis matoma, o VIEŠPATS žiūri į širdį". ⁸ Tada Jesė, pašaukęs Abinadabą, liepė jam praeiti pro Samuelį, bet jis tarė: „Nė to neišsirinko VIEŠPATS". ⁹ Tada Jesė liepė Šamai praeiti pro Samuelį, bet jis tarė: „Nė to neišsirinko VIEŠPATS". ¹⁰ Taip Jesė liepė septyniems savo sūnams praeiti pro Samuelį, bet Samuelis Jesei sakė: „Nė vieno iš jų neišsirinko VIEŠPATS".

¹¹ Samuelis paklausė Jėsės: „Ar tai visi tavo vaikinai?" – „Dar liko jauniausias. Matai, jis gano avis!" – atsakė. Samuelis tarė Jesei: „Pasiųsk ką nors jį atvesti, nes mes nesėsime valgyti, kol jis čia neateis". ¹² Jesė pasiuntė, ir jis buvo atvestas. Jis buvo raudonskruostis, žvalių akių ir gražios išvaizdos. „Stok, – tarė VIEŠPATS, – ir patepk, nes tai jis!" ¹³ Paėmęs ragą aliejaus, Samuelis patepė jį brolių akivaizdoje. Nuo tos dienos VIEŠPATIES dvasia galingai užvaldė Dovydą. O Samuelis leidosi į kelionę ir parėjo į Ramą.

Dovydas Sauliaus tarnyboje

¹⁴ VIEŠPATIES dvasia buvo palikusi Saulių, ir pikta dvasia iš VIEŠPATIES pradėjo

jį kankinti. ¹⁵ Sauliaus dvariškiai kalbėjo jam: „Žiūrėk, tavo kankina pikta dvasia iš Dievo. ¹⁶ Prašome mūsų viešpatį paliepti, ir tau tarnaujantys dvariškiai paieškos žmogaus, mokančio groti lyra. Kai tik apims tavo pikta dvasia iš Dievo, jis grotų, ir tu geriau jaustumėsi". ¹⁷ Saulius tarė savo dvariškiams: „Raskite man žmogų, mokantį gerai groti, ir atveskite pas mane!" ¹⁸ Tada atsiliepė vienas iš jaunų dvariškių. „Aš pastebėjau, – sakė jis, – kad Jesė Betliejietis turi sūnų, mokantį groti. Jis šaunus vyras ir karys, protingos kalbos ir orios išvaizdos. Be to, su juo yra VIEŠPATS". ¹⁹ Todėl Saulius išsiuntė pasiuntinius pas Jesę prašyti: „Atsiųsk man savo sūnų Dovydą – tą, kuris gano avis". ²⁰ Jesė paėmė asilą, užkrovė ant jo duonos, pilną vynmaišį vyno bei ožiuką ir pasiuntė juos Sauliui per savo sūnų Dovydą. ²¹ Tai gi Dovydas atėjo pas Saulių ir pradėjo jam tarnauti. Saulius jį labai pamilo, ir jis tapo jo ginklanešiu. ²² Tada Saulius pasiuntė Jesei žodį: „Prašu leisti Dovydui pasilikti mano tarnyboje, nes jis rado malonę mano akyse". ²³ Kai tik pikta dvasia iš Dievo apimdavo Saulių, Dovydas imdavo į rankas lyrą ir grodavo. Sauliui būdavo lengviau, ir jis imdavo geriau jaustis, o piktoji dvasia nuo jo atsitraukdavo.

Dovydas ir Galijotas

17 Filistinai sutelkė savo pajėgas mūšiui. Susibūrę prie Sochojo Judo žemėje, jie pasistatė stovyklą tarp Sochojo ir Azekos prie Efes Damimų. ² O Saulius ir Izraelio vyrai susitelkė ir pasistatė stovyklą Elos slėnyje. Jie sustojo į kovos gretas prieš filistinus. ³ Filistinai buvo sustoję ant kalvos vienoje pusėje, Izraelis stovėjo ant kalvos kitoje pusėje, o tarp jų buvo slėnis.

⁴ Iš filistinų gretų išėjo kovotojas, vardu Galijotas iš Gato, šešių uolekčių su sprindžiu aukščio vyras. ⁵ Ant galvos jis turėjo vario šalną ir vilkėjo

žvynuotą krūtinės šarvą – vario šarvą, sveriantį penkis tūkstančius šekelių. ⁶ Ant kojų turėjo vario antblauzdžius, o ant nugaros kabojo vario ietis. ⁷ Ieties kotas buvo tarsi audėjo riestuvas; ieties antgalis svėrė šešis šimtus geležies šekelių. Pirmą jo ėjo skydnešys.

⁸ Sustojęs prieš Izraelio gretas, Galijotas šaukė joms, tardamas: „Kodėl turėtumėte stoti į kovą? Argi aš ne filistinas, o jūs argi ne Sauliaus tarnai? Išsirinkite iš savo tarpo vyrą, testoja jis prieš mane. ⁹ Jei jis mane nugalės ir užmuš, mes tapsime jūsų vergais, bet jei aš nugalėsiu ir jį užmušiu, jūs būsite mūsų vergai ir mums tarnausite. ¹⁰ Šiandien aš metu iššūkį Izraelio gretoms! – tęsė filistinas. – Duokite man vyrą dvikovai“. ¹¹ Išgirdę šiuos filistino žodžius, Saulius ir visas Izraelis buvo priblokšti ir baimės apimti.

¹² Dovydas buvo vieno Judo žemės efrato iš Betliejaus, vardu Jesė, sūnus. Šis turėjo aštuonis sūnus. Sauliaus die-nomis tas žmogus jau buvo senas ir pagyvenęs. ¹³ Trys Jesės vyresnieji sūnūs buvo išėję su Sauliumi į karą. Štai jo trijų išėjusių į karą sūnų vardai: pirmagimis – Eliabas, antrasis – Abinadabas ir trečiasis – Šama; ¹⁴ Dovydas buvo jauniausias. Trys vyresnieji buvo išėję su Sauliumi, ¹⁵ o Dovydas nueidavo nuo Sauliaus ir vėl sugrįždavo prie Betliejaus ganyti tėvo avių. ¹⁶ Tuo tarpu filistinas keturiasdešimt dienų, rytą ir vakarą, išeidavo į priekį.

¹⁷ Jesė tarė savo sūnui Dovydui: „Pa-imk efa šių pagruzdintų grūdų bei šiuos dešimt kepalų duonos savo broliams ir nubėk su jais pas brolius į stovyklą. ¹⁸ Nunešk šiuos dešimt sūrių jų tūkstantininkui. Pažiūrėk, kaip sekasi tavo broliams, ir parnešk iš jų koki nors ženklą“.

¹⁹ Saulius ir jie, ir visi Izraelio vyrai Elos slėnyje buvo pasirengę kariauti su filistiniais. ²⁰ Kitą rytą Dovydas

atsikėlė anksti, palikęs avis pas sargą, paėmė maistą ir leidosi į kelionę, kaip jam buvo paliepęs Jesė. Jis pasiekė stovyklos užkardą tuo metu, kai kariai stojo į kovos gretas, šaukdami kovos šūkį. ²¹ Izraelis ir filistiniai sustojo į mūšio gretas, gretos priešais gretas. ²² Palikęs daiktus prižiūrėti ryšulių sargui, Dovydas bėgo gretų link. Atbėgęs pasveikino savo brolius. ²³ Jam besikalbant su jais, kovotojas filistinas iš Gato, vardu Galijotas, išėjo į priekį iš filistinių gretų ir kalbėjo tais pačiais žodžiais kaip anksčiau. Ir Dovydas jį girdėjo.

²⁴ Pamatę tą vyrą, Izraelio vyrai bėgo nuo jo siaubo apimti. ²⁵ Vieni kitiems Izraelio vyrai sakė: „Ar matote tą išeinantį iš gretų vyrą? Jis išeina mesti iššūkį Izraeliui! Vyrą, kuris jį užmuštų, karalius padarys turtingą, duos jam savo dukterį žmona ir atleis nuo mokesčių jo tėvo namus Izraelyje“. ²⁶ Dovydas paklausė arti jo stovėjusių vyrų: „Kaip bus atlyginta vyrui, kuris paguldytų tą filistiną ir pašalintų gėdą nuo Izraelio? Kas tas neapipjaustytas filistinas, drįstantis mesti iššūkį gyvojo Dievo gretoms?“ ²⁷ Kariai atsakė jam tais pačiais žodžiais: „Taip bus atlyginta vyrui, kuris jį užmuštų“.

²⁸ Vyriausias brolis Eliabas išgirdo jį kalbantis su vyrais. Eliabą apėmė pyktis ant Dovydo. Jis tarė: „Ko čia atėjai? Kam palikai anas keletą avių dykumoje? Pažistu tavo įžulumą ir nedorą širdį; juk tu atėjai tik mūšio pamatyti!“ ²⁹ Bet Dovydas atsakė: „Ką aš padariau? Aš tik paklausiau!“ ³⁰ Ir, pasitraukęs nuo jo prie kito, jis paklausė to paties, o kariai davė jam tą patį atsakymą kaip anksčiau.

³¹ Klausimai, kuriuos uždavinėjo Dovydas, buvo nugirsti ir pakartoti Sauliui. Jis pasiuntė jį pašaukti. ³² Dovydas tarė Sauliui: „Tenenustoją nė vienas dėl jo drąsos! Tavo tarnas eis ir kovos su tuo filistinu“. ³³ Bet Saulius

atsakė Dovydui: „Tu negali eiti prieš tą filistiną ir kovoti su juo, nes esi tik vaikas, o jis yra karys nuo pat savo jaunystės!“ ³⁴ O Dovydas atsakė Sauliui: „Tavo tarnas ganydavo savo tėvo avis; kai tik ateidavo liūtas ar meška ir nešdavosi avį iš kaimenės, ³⁵ vydavausi iš paskos ir kovodavau, gelbėdamas iš jo nasrų. O jei atsigrėždavo prieš mane, griebdavau už nasrų, parblokšdavau ir užmušdavau. ³⁶ Tavo tarnas yra užmušęs ir liūtą, ir mešką. Anas neapipjaustytas filistinas bus kaip vienas iš jų, nes jis metė iššūkį gyvojo Dievo gretoms. ³⁷ VIEŠPATIS, – tęsė Dovydas, – kuris išgelbėjo mane nuo liūto ir meškos, išgelbės ir nuo to filistino“. Tada Saulius tarė Dovydui: „Eik! VIEŠPATIS su tavimi!“

³⁸ Saulius aprenge Dovydą savo drabužiais, uždėjo jam ant galvos vario šalmą ir apvilko krūtinės šarvu. ³⁹ Dovydas virš drabužių prisijusė jo kalaviją. Jis bandė eiti, bet veltui, nes nebuvo prie jų įpratęs. Dovydas tarė Sauliui: „Negaliu su jais paeiti, nes nesu pratus“. Tad jis nusivilko, ⁴⁰ pasiėmė savo lazda, pasirinko iš upės vagos penkis gludžius akmenis, įsidėjo į piemens maišelio kišenę ir, laikydamas rankoje svaidyklę,ėjo filistino link.

⁴¹ Tuo tarpu filistinas artinosi prie Dovydo su savo skydnešiu, einančiu pirma jo. ⁴² Apsišvalgęs ir pamatęs Dovydą, filistinas žiūrėjo į jį su panieka, nes jis buvo tik raudonskruostis ir gražios išvaizdos vaikas. ⁴³ Filistinas tarė Dovydui: „Argi aš šuva, kad su lazda ateini prieš mane?“ Filistinas keikė Dovydą savo dievais. ⁴⁴ „Eikš šen, – sakė filistinas Dovydui, – kad galėčiau tavo kūną atiduoti padangių paukščiams ir laukų žvėrimis“. ⁴⁵ Bet Dovydas atsakė filistinui: „Tu ateini prieš mane su kalaviju, ietimi ir durklu, o aš – vardu Galybių VIEŠPATIES, Izraelio gretų Dievo, kuriam tu metei

iššūkį. ⁴⁶ Šiandien VIEŠPATIS įduos tave man į rankas. Aš tave užmušiu ir nukirsiu tau galvą, o filistinų stovyklos lavonus atiduosiu padangių paukščiams ir laukų žvėrimis. Visa žemė žinos, kad yra Dievas Izraelyje. ⁴⁷ Visa ši bendrija žinos, kad VIEŠPATIS gali išgelbėti be kalavijo ir ieties, nes mūšis yra VIEŠPATIES, ir jis atduos jus mums į rankas!“

⁴⁸ Filistinui vėl pajudėjus Dovydo link, Dovydas skubiai pabėgėjo gretų link filistino pasitikti. ⁴⁹ Įkišęs ranką į maišelį, Dovydas išsiėmė vieną akmenį, sviedė jį svaidykle ir pataikė filistinui į kaktą. Akmuo įsmigo jam į kaktą, ir jis pargriuvo veidu žemėn.

⁵⁰ Taip Dovydas nugalėjo filistiną svaidykle ir akmeniu, parbloškė jį ir užmušė. Rankoje kalavijo Dovydas neturėjo. ⁵¹ Tada Dovydas pribėgo, atsiėjo šalia ir ištraukęs iš makštų jo kalaviją užmušė. Nukirto juo galvą.

Pamatę, kad jų kovotojas nebegyvas, filistinai ėmė bėgti. ⁵² Izraelio ir Judo vyrai pakilo su kovos šūkiu ir taip vijosi filistinus iki pat Gato ir Ekrono vartų, kad mirtinai sužeisti filistinai krito ant kelio nuo Šaaraimų iki Gato ir Ekrono. ⁵³ Paliovę vytis filistinus, izraelitai sugrįžo ir apiplėšė jų stovyklą. Paėmęs filistino galvą, Dovydas nunešė ją į Jeruzalę, o jo ginklus pasidėjo savo palapinėje.

⁵⁴ Pamatęs Dovydą einantį kovoti su filistinu, Saulius klausė savo kariuomenės vadą Abnerą: „Kieno sūnus tas vaikas, Abnerai?“ ⁵⁵ „Kaip gyvas, karaliau, nežinau“, – atsakė Abneras. ⁵⁶ Karalius paliepė jam: „Sūžinok, kieno sūnus tas jaunuolis“. ⁵⁷ Taigi, kai Dovydas, užmušęs filistiną, pargrįžo, Abneras ėmė ir įvedė jį, laikantį filistino galvą rankoje, pas Saulių. ⁵⁸ Saulius paklausė jo: „Kieno tu sūnus, jaunuoli?“ Dovydas atsakė: „Aš tavo tarno Jesės Betliejiečio sūnus“.

Sauliaus pavydas

18 Dovydui kalbantis su Sauliumi, Jehonatano širdis prisirišo prie Dovydo širdies. Pamilo Jehonatanas jį kaip save patį. ² Saulius paėmė jį į savo tarnybą tą dieną ir nenorėjo leisti jam grįžti į tėvo namus. ³ O Jehonatanas sudarė sandorą su Dovydu, nes pamilo jį kaip save patį. ⁴ Jehonatanas nusiėmė skraistę ir drabužius, kuriuos dėvėjo, ir atidavė juos Dovydui drauge su savo kalaviju, lanku ir diržu. ⁵ Dovydas eidavo į žygius, kur tik Saulius jį siųsdavo, ir jam sekėsi. Užtat Saulius padarė jį kariuomenės vadu. Tai patiko visiems kariams, net dvariškiams.

⁶ Jiems grįžtant, kai Dovydas, užmušęs filistiną, grįžo namo, iš visų Izraelio miestų išėjo moterys, dainuodamos ir šokdamos, lydimos būgnelių su žvangučiais, džiaugsmo dainų ir tarškynių, karaliaus Sauliaus pasitikti. ⁷ *Džiūgaudamos moterys dainavo ir sakė:

„Saulius užmušė tūkstančius,
o Dovydas – dešimtis tūkstančių!“

⁸ Saulius labai įpyko, nes tie žodžiai jam nepatiko. Jis tarė: „Jos davė Dovydui dešimtis tūkstančių, o man tik tūkstančius. Tik karaliavimo jam ir trūksta!“ ⁹ Nuo tos dienos Saulius žiūrėjo į Dovydą pavydo akimis.

¹⁰ Kitą dieną pikta dvasia iš Dievo apėmė Saulių, ir jis pradėjo siausti namuose. Dovydas grojo lyra, kaip kasdien darydavo, tuo tarpu Saulius laikė rankoje ietį. ¹¹ Saulius sviedė ietį, sakydamas sau: „Prismeigsiu Dovydą prie sienos“. Bet Dovydas du sykius nuo jo išsigelbėjo.

¹² Saulius bijojo Dovydo, nes su juo buvo VIEŠPATS, o nuo Sauliaus jis buvo pasitraukęs. ¹³ Todėl Saulius pašalino Dovydą iš savo aplinkos ir paskyrė tūkstantininku; Dovydas išeidavo ir sugrįždavo, vesdamas karius, ¹⁴ ir visi žygiai buvo sėkmingi, nes su juo buvo

VIEŠPATS. ¹⁵ Matydamas, kad jam labai sekasi, Saulius kentė nuolatinę baimę. ¹⁶ Bet visas Izraelis ir Judas mylėjo Dovydą, nes jis, vesdamas juos į žygius, kartu eidavo ir kartu grįždavo.

Dovydo vedybos

¹⁷ Saulius tarė Dovydui: „Štai mano vyresnioji duktė Meraba. Duosiu ją tau žmona. Tik būk mano kovotojas ir kovok VIEŠPATIES kovas“. Mat Saulius galvojo: „Pats prieš jį rankos nekelsiu. Tepakelia ranką prieš jį filistinai!“ ¹⁸ Dovydas atsakė Sauliui: „Kas aš, kas mano giminės ir kas mano tėvo namai Izraelyje, kad tapčiau karaliaus žentu?“ ¹⁹ Bet atėjus laikui, kai Sauliaus duktė Meraba turėjo būti duota Dovydui, ji buvo atiduota kaip žmona Adrieliui Meholiečiui.

²⁰ Sauliaus duktė Mikalė buvo pamilusi Dovydą. Kai apie tai buvo pasakyta Sauliui, jis buvo patenkintas. ²¹ Saulius sakė sau: „Duosiu ją jam! Ji gali būti jam žabangos, kad filistinai pakeltų prieš jį ranką“. Todėl Saulius tarė Dovydui: „Mano žentu net dabar gali tapti per mano antrąją“. ²² Savo dvariškiams Saulius įsakė: „Šnabždėkite Dovydui į ausį, sakydami: ‘Žiūrėk, karalius tavimi žavisi, o visi jo dvariškiai tave myli. Tad kodėl tau netapti karaliaus žentu?’“ ²³ Sauliaus dvariškiai kartojo šiuos žodžius Dovydui į ausis. Bet Dovydas sakė: „Argi manote, kad tapti karaliaus žentu lengvas dalykas? Esu tik neturtingas ir menkas žmogus“. ²⁴ Sauliui dvariškiai pranešė: „Dovydas šitaip kalbėjo“. – ²⁵ „Dovydui sakykite taip, – tarė Saulius. – ‘Karalius nereikalauja jokios dovanos už nuotaką, išskyrus šimtą filistinų apyvarpio odų, idant karaliaus priešams būtų atkeršyta’“. Saulius tikėjosi nužudyti Dovydą filistinų rankomis. ²⁶ Dvariškiams pakartojus Dovydui šiuos žodžius, Dovydas buvo patenkintas galimybe tapti karaliaus

žentu. Prieš baigiantis nustatytam laikui, ²⁷ Dovydas drauge su savo vyrais išsiruošė į žygį ir užpuolęs užmušė du šimtus filistinų. Dovydas parnešė jų apyvarpio odas ir suskaitė visą skaičių karaliui, kad galėtų tapti karaliaus žentu. Saulius davė jam savo dukterį Mikalę žmona. ²⁸ Bet Saulius matė ir suprato, kad VIEŠPATS buvo su Dovydu. Net Sauliaus duktė Mikalė jį mylėjo. ²⁹ Todėl Saulius Dovydo dar labiau bijojo ir buvo jo priešas visą savo gyvenimą.

³⁰ Filistinų didžiūnai atžygiuodavo į mūšį. Kai tik jie atžygiuodavo, Dovydui sekdavosi labiau negu visiems kitiems Sauliaus pareigūnams. Jo vardas tapo labai garsus.

Saulius persekioja Dovydą

19 Saulius kalbėjo savo sūnui Jehonatanui ir visiems dvariškiams apie Dovydo užmušimą. O Sauliaus sūnus Jehonatanas buvo labai pamėgęs Dovydą. ² Tad Jehonatanas pasakė Dovydui: „Mano tėvas Saulius žūtbūt nori tave užmušti. Prašau rytoj rytą būti atsargų. Dink iš akių ir nesirodyk! ³ O aš išėjęs stovėsiu šalia tėvo lauke, kur ir tu būsi, ir kalbėsiu apie tave. Jei ką nors sužinosiu, pasakysiu tau“. ⁴ Savo tėvui Sauliui apie Dovydą Jehonatanas kalbėjo gerai. Sakė jam: „Karalius neturėtų nusidėti savo tarnui Dovydui, nes jis nėra tau nusidėjęs. Priešingai, jo žygiai buvo tau labai naudingi. ⁵ Jis statė savo gyvybę į pavojų ir užmušė filistiną, o VIEŠPATS per jį suteikė didelę pergalę visam Izraeliui. Pats matei ir džiaugėsi. Tad kodėl, užmušdamas Dovydą be priežasties, turėtumei užsitraukti kaltę, praliedamas nekalto žmogaus kraują?“ ⁶ Saulius paklaūšė Jehonataną balso ir prisiekė: „Kaip gyvas VIEŠPATS, jis nebus užmuštas!“ ⁷ Jehonatanas pasišaukė Dovydą ir visa tai jam pasakė. Tada Jehonatanas nuvedė Dovydą pas Saulių, ir jis tarnavo kaip pirma.

⁸ Vėl kilus karui, Dovydas išžygiavo kovoti su filistinais. Jis taip smarkiai juos puolė, kad jie bėgo nuo jo. ⁹ Todėl pikta dvasia iš VIEŠPATIES apėmė Saulių. Tuo metu jis sėdėjo savo namuose su ietimi rankoje, o Dovydas grojo lyra. ¹⁰ Saulius bandė prismeigti ietimi Dovydą prie sienos, bet Dovydas išvengė Sauliaus smūgio, ir ietis įsmigo į sieną. Dovydas ištrūko ir tą naktį išsigelbėjo.

¹¹ *Saulius siuntė pasiuntinius prie Dovydo namų tykoti jo ir ryto metą užmušti. Tačiau Dovydo žmona Mikalė tarė jam: „Jei šianakt savo gyvasties negelbėsi, rytoj būsi užmuštas“. ¹² Mikalė nuleido Dovydą žemyn pro langą. Jis išsigelbėjo ir pabėgo. ¹³ Tada Mikalė, paėmusi namų stabą, paguldė jį lovoje, padėjo prie galvos ožkų vilnos pagalvę ir apklojo drabužiais. ¹⁴ Kai Saulius atsiuntė pasiuntinius Dovydo suimti, jį sakė: „Jis serga“. ¹⁵ Tačiau Saulius išsiuntė pasiuntinius atgal, kad jie patys pamatytų Dovydą. „Atneškite jį pas mane lovoje, – įsakė jis, – aš jį užmušiu!“ ¹⁶ Įėję pasiuntiniai lovoje rado namų stabą su pagalve iš ožkų vilnos prie galvos. ¹⁷ Saulius tarė Mikalei: „Kodėl mane taip apgavai? Tu padėjai mano priešui pabėgti!“ „Todėl, – atsakė Mikalė, – kad jis sakė: ‘Padėk man pabėgti, antraip tave užmušiu’“.

¹⁸ Dovydas pabėgo ir išsigelbėjo. Atėjęs pas Samuelį į Ramą, jis papasakojo visa, ką Saulius buvo jam padaręs. Jis ir Samuelis nuėjo ir apsistojo prie Najotų. ¹⁹ Sauliui buvo pranešta: „Dovydas yra prie Najotų Ramoje“. ²⁰ Tada Saulius išsiuntė pasiuntinius Dovydo suimti. Pamačius būrį pranašų, kalbančių dvasios pagavoje ir su Samueliu, stovinčiu tarp jų kaip vadu, Sauliaus pasiuntinius apėmė Dievo dvasia, ir jie kalbėjo dvasios pagavoje. ²¹ Kai Sauliui buvo apie tai pranešta, Saulius išsiuntė kitus pasiuntinius, bet ir jie

kalbėjo dvasios pagavoje. Saulius siuntė vėl – trečią kartą – pasiuntinius, bet ir jie kalbėjo dvasios pagavoje. ²²Tada jis pats nuėjo į Ramą. Atėjęs prie didžiosios talpyklos, esančios Sechuve, jis klausė: „Kur Samuelis ir Dovydas?“ Jam buvo pasakyta, kad jie prie Najotų Ramoje. ²³Jis ėjo ten, Najotų Ramoje link, ir jį apėmė Dievo dvasia. Eidamas jis kalbėjo dvasios pagavoje, kol pasiekė Najotus Ramoje. ²⁴Nusivilkęs drabužius, ir jis kalbėjo dvasios pagavoje Samuelio akivaizdoje. Jis gulėjo nuogas visą tą dieną ir naktį. Todėl ir sakoma: „Argi ir Saulius yra tarp pranašų?“

20 Dovydas pabėgo iš Najotų Ramoje. Nuėjęs pas Jehonataną, tarė: „Ką aš padariau? Koks mano nusikaltimas? Kuo nusikaltau tavo tėvui, kad jis tyko mano gyvybės?“ ²Šis atsakė: „Jokiu būdu! Tu nemirsi! Tikėk manimi, mano tėvas nedaro nieko – nei svarbaus, nei nesvarbaus, – man to nepatikėdamas. Kodėl turėtų tai nuo manęs slėpti? Taip negali būti!“ ³Atsakydamas Dovydas prisiekė: „Tavo tėvas puikiai žino, kad aš radau malonę tavo akyse. Jis sako sau: 'Jehonatanas neturi apie tai žinoti, kad neliūdėtų'. Iš tikrųjų kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip gyvas tu, tik žingsnis skiria mane nuo mirties!“

⁴Tada Jehonatanas tarė Dovydui: „Ką tik sakysi, aš dėl tavęs padarysiu.“ ⁵„Žiūrėk, rytoj *jaunatis, – sakė Dovydas Jehonatanui, – ir aš iš tikrųjų turėčiau pietauti su karaliumi. Bet tu leisk man išvykti, idant galėčiau iki trečios dienos vakaro pasislėpti kaime. ⁶Jei tavo tėvas manęs pasigestų, sakyk: 'Dovydas labai prašė manęs, kad leisčiau jam trumpam nuvykti į savo miestą Betliejų, nes ten visa jo šeima atnašauja metinę auką'. ⁷Jei jis sa-

kytų: 'Puiku!' – tavo tarnas saugus, bet jei įširstų, gali būti tikras, kad yra nusprendęs daryti pikta. ⁸Elkis ištikimai su savo tarnu, nes esi įvedęs savo tarną į VIEŠPATIES sandorą su savimi. O jei esu kaltas, užmušk mane pats, bet atgal pas savo tėvą eiti manęs neverस्क“. ⁹„Jokiu būdu taip nekalbėk! – atsakė Jehonatanas. – Jei sužinosiu, kad mano tėvas yra nusprendęs daryti tau pikta, tikrai tau pasakysiu!“ ¹⁰Dovydas klausė Jehonataną: „Kas man pasakys, jei tavo tėvas šiurkščiai tau atsakytų?“ ¹¹„Eikš, – tarė Jehonatanas Dovydui, – eime į lauką!“

Jiems atėjus į lauką, ¹²Jehonatanas tarė Dovydui: „Prisiekiu VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu! Aš atsargiai išklausinėsiu savo tėvą šiuo laiku rytoj ar poryt, ir, tikėk manimi, jei jis Dovydui palankus, tuojau pat duosiu tau žinią ir pranešiu. ¹³Bet jei mano tėvas ketintų pikta tau daryti, taip VIEŠPATS tepadaro Jehonatanui ir dar teprideda, jeigu apie tai tau nepraneščiau ir tavęs nepalydėčiau, kad galėtumei saugiai išsigelbėti. Tebūna VIEŠPATS su tavimi, kaip būdavo su mano tėvu!“ ¹⁴Man gyvam esant, elkis su manimi su ištikima VIEŠPATIES meile, o man mirus, ¹⁵*nenugręžk savo ištikimos meilės nuo mano namų niekada, net po to, kai VIEŠPATS bus išnaikinęs visus Dovydo priešus žemėje“. ¹⁶Taip Jehonatanas sudarė sandorą su Dovydo namais: „Tepašaukia VIEŠPATS atsiskaityti Dovydo priešus!“ ¹⁷Iš meilės Dovydui Jehonatanas vėl prisaikdino jį, nes mylėjo jį kaip patį save.

¹⁸Jehonatanas tarė Dovydui: „Rytoj jaunatis. Tavęs bus pasigesta, nes tavo vieta prie stalo bus tuščia. ¹⁹Poryt skubiai nueik į tą vietą, kur anksčiau slėpeisi, ir būk ten prie Ezelio akmens. ²⁰Aš paleisiu tris strėles į jo šoną, tarsi šaudamas į taikinį, ²¹ir paliepsiu berniukui: 'Nueik ir surask strėles!' Jei

^{19,24} 1 Sam 10,11-12

^{20,5} Sk 28,11

^{20,15} 2 Sam 9,1

berniukui sakysiu: „Žiūrėk, strėlės šia-
pus tavęs, surink jas!“ – tai ateik, nes
tau bus saugu ir nebus jokio pavojaus,
kaip gyvas VIEŠPATS! ²² Bet jei jauno-
liui sakysiu: „Ei, strėlės toliau už tavęs!“
– tai eik sau, nes pats VIEŠPATS tave iš-
siunčia. ²³ O dėl pažado, kurį davėme
vienas kitam, tebūna VIEŠPATS liudy-
tojas man ir tau amžinai“.

²⁴ Dovydas pasislėpė tame lauke.
Atėjus jaunačiai, karalius sėdosi daly-
tis šventės valgiu. ²⁵ Karaliui užėmus
įprastą vietą krėslė prie sienos, Jeho-
natanas stovėjo, Abneras atsisėdo ša-
lia Sauliaus, o Dovydo vieta liko tuščia.

²⁶ Tačiau Saulius tą dieną nieko ne-
kalbėjo. „Kas nors jam atsitiko, – pa-
galvojo sau, – jis turbūt nešvarus ir dar
neapsivalęs“. ²⁷ Bet kitą dieną po jau-
naties – antrą dieną – Dovydo vieta vėl
buvo tuščia. Saulius tarė savo sūnui Je-
honatanui: „Kodėl Jesės sūnus neatėjo
į šventę nei vakar, nei šiandien?“ ²⁸ Je-
honatanas atsakė Sauliui: „Dovydas
labai prašė manęs leisti jam eiti į Bet-
liejų. ²⁹ Jis sakė: ‘Prašau leisti man eiti,
nes mes turėsime šeimos šventės auką
mieste, ir mano brolis mane į ją pa-
kvietė. Taigi jeigu randu malonę tavo
akyse, leisk man išsprukti ir aplankyti
savo gimines’. Todėl jis ir neatėjo prie
karaliaus stalo“.

³⁰ Saulius įtūžo ant Jehonatanos.
„Esi suktos ir maištingos moters sū-
nus! – šaukė jis. – Argi aš nežinau, kad
tu palaikai Jesės sūnaus pusę savo gė-
dai ir savo motinos nuogumo gėdai?“
³¹ Juk kol žemėje gyvas Jesės sūnus, nei
tu, nei tavo karaliavimas nebus sau-
gus. Tad pašauk dabar jį ir atvesk pas
mane, nes jis pasmerktas mirti!“ ³² Je-
honatanas klausė savo tėvą Saulių:
„Kodėl jis turėtų būti nubaustas mirti?
Ką yra padaręs?“ ³³ Bet Saulius metė į jį
ietį, norėdamas nudurti. Jehonatanas
suprato, kad jo tėvas buvo nusprendęs
nužudyti Dovydą. ³⁴ Pykčio įkarštyje
Jehonatanas pakilo nuo stalo ir antrąją

šventės dieną nieko nevalgė, nes sielo-
josi dėl Dovydo, kurį jo tėvas buvo taip
paniekinęs.

³⁵ Kitą rytą Jehonatanas, lydimas
jauno berniuko, nuėjo į tą lauką susi-
tikti su Dovydu. ³⁶ Jis tarė berniukui:
„Bėk ir surask strėles, kurias leidžiu“. Berniukui bėgant, jis paleido strėlę to-
liau negu buvo berniukas. ³⁷ Berniukui
pasiekus vietą, kur buvo nukritusi Je-
honatanos strėlė, Jehonatanas sušuko
berniukui: „Ei, žiūrėk, strėlė toliau!“
³⁸ Jehonatanas vėl pašaukė berniuką:
„Paskubėk! Greičiau ir nestoviniuok!“
Taigi Jehonatanos berniukas surinko
strėles ir parnešė savo šeimnininkui.
³⁹ Berniukas nieko neįtarė. Tik Jeho-
natanas ir Dovydas žinojo apie susi-
tarimą. ⁴⁰ Jehonatanas padavė savo
ginklus berniukui, liepdamas: „Eik ir
parnešk juos į miestą“. ⁴¹ Berniukui vos
nuėjus, Dovydas pakilo iš savo slapta-
vietės prie akmens. Jis puolė kniūbs-
čias ant žemės ir tris kartus žemai
nusilenkė. Pasibučiavę jiedu drauge
verkė. Dovydas verkė ilgiau.

⁴² Tada Jehonatanas tarė Dovydui:
„Eik ramybėje, nes mudu abu esame
prisiekę VIEŠPATIES vardu, tardami:
‘Tebūna VIEŠPATS su manimi ir tavimi,
su mano palikuonimis ir tavo palikuo-
nimis amžinai’“.

Dovydas Nobe

21 Tada Dovydas nuėjo savo keliu,
o Jehonatanas sugrįžo į mies-
tą. ² Dovydas atėjo į Nobą pas kunigą
Ahimelechą. Išsigandęs Ahimelechas
išėjo Dovydo pasitikti. „Kodėl tu atei-
ni vienas? – tarė jis. – Kodėl nėra nieko
kito su tavimi?“ – klausė. ³ Dovydas at-
sakė kunigui Ahimelechui: „Mane ka-
ralius pasiuntė su reikalu ir įsakė: ‘Te-
nežino joks žmogus nieko apie reikalą,
kuriuo tave siunčiu ar apie tau duo-
tą įsakymą’. Užtat ir nurodžiau savo

vyras susitikti tokioje ir tokioje vietoje. ⁴O dabar – ką turi po ranka? Duok man penketą kepalų duonos arba ką gali rasti“. ⁵Kunigas atsakė Dovydui: „Paprastos duonos neturiu po ranka, tik pašventintos. Galite jos valgyti, jei vyrai yra susilaikę nuo moterų“. ⁶Dovydas, atsakydamas kunigui, tarė: „Laiduojau, kad moterys buvo atskirtos nuo mūsų, kaip ir praeityje. Kada tik leisdavausi į žygį, net į paprastą kelionę, visų mano vyrų indai būdavo pašventinti“. Juo labiau šiandien, kai mūsų kelionė pašventinama ginklais!“ ⁷Tad kunigas davė jam pašventintos duonos, nes kitos duonos nebuvo, tik tai padėtinė *duona, kuri buvo paimta iš VIEŠPATIES akivaizdos ir tuo pačiu laiku pakeista šilta duona.

⁸Tą dieną ten buvo vienas iš Sauliaus pareigūnų, užlaikytas VIEŠPATIES akivaizdoje, vardu Doegas Edomitas. Jis buvo Sauliaus vyriausiasis skerdižius.

⁹Tada Dovydas tarė Ahimelechui: „Ar nėra čia pas tave kokios ieties ar kalavijo? Nepasiėmiau nei savo kalavijo, nei jokių ginklų, nes karaliaus reikalas vertė labai skubėti“. ¹⁰„Žiūrėk, – atsakė kunigas, – ten, už efodo, į drabužių įvyniotas *kalavijas Galijoto – filistino, kurį užmušė Elos slėnyje. Jei nori jį imti, imk, nes kito, išskyrus jį, čia nėra“. Dovydas atsakė: „Kito tokio nėra! Duok jį man!“

¹¹Dovydas leidosi į kelionę ir tą dieną pabėgo nuo Sauliaus. Jis atbėgo pas Gato karalių Achišą. ¹²Achišo dvariškiai sakė jam: „Na! Ar tai ne Dovydas, krašto karalius? Argi jis nėra tas, *apie kurį jie dainuoja, šokdami ratelius:

‘Saulius užmušė tūkstančius,
o Dovydas – dešimtis tūkstančių?’“

¹³Tuos žodžius Dovydas paėmė į širdį ir *Gato karaliaus Achišo labai bijojo. ¹⁴Užtat kada tik būdavo tarp jų, *apsimesdavo bepročiu ir jiems bandant jį sutramdyti elgdavosi kaip pamišėlis: kleizodavo ženklus ant miesto vartų ir varvindavo seiles sau į barzdą. Galop Achišas tarė savo dvariškiams: „Jūs matote, kad tas vyras pamišęs! Tad kodėl reikėjo jį pas mane atvesti?“ ¹⁵Nejau man trūksta pamišėlių, kad atvedėte šį vyruką prieš mane maivyti? Argi turėtų toks įeiti į mano namus?“

22 Dovydas iš ten išėjo ir *pabėgo į Adulamo olą. Išgirdę apie tai jo broliai ir visi tėvo namai suėjo ten pas jį. ²Kas tik buvo nuskurdęs ar prasiskolinęs, ar apkartintos širdies, dėjos prie jo. Jis tapo jų vadu. Su juo buvo apie keturis šimtus vyrų.

³Iš ten Dovydas nuėjo į Moabo Micpę. Moabo karaliui jis tarė: „Prašyčiau leisti mano tėvui ir motinai ateiti pas tave, kol sužinosiu, ką Dievas nori man daryti“. ⁴Jis paliko juos pas Moabo karalių, ir jie gyveno pas jį visą laiką, kol Dovydas buvo savo tvirtovėje. ⁵Tačiau pranašas Gadas tarė Dovydui: „Nesėdėk tvirtovėje! Tuoju pat eik į Judo žemę!“ Taigi Dovydas paliko tvirtovę ir nuėjo į Hereto mišką.

⁶Saulius išgirdo, kad Dovydas ir su juo buvę vyrai aptikti. Tuomet Saulius sėdėjo Gibėjoje po tamarisku ant kalvos su ietimi rankoje, apsuptas visų savo dvariškių. ⁷Aplink stovintiems dvariškiams Saulius tarė: „Klausykite, benjaminai! Ar Jesės sūnus duos kiekvienam iš jūsų laukų ir vynuogynų? Ar padarys jus visus tūkstantininkais ir šimtininkais? ⁸Ar tai dėl to prieš mane susimokėte? Juk niekas man nepasako, kad mano sūnus susidėjo su Jesės sūnumi, nė vienas iš jūsų

^{21,6} T. y. susilaikę nuo lytinių santykių.

^{21,7} Kun 24,5–9.

^{21,10} 1 Sam 17,51.

^{21,12} 1 Sam 18,7; 29,5.

^{21,13} Ps 56 Antraštė

^{21,14} Ps 34 Antraštė

^{22,1} Ps 57 Antraštė; Ps 142 Antraštė

nesirūpina manimi ir nepasako, kad mano sūnus sukurstė mano tarną tykoti manęs iš pasalų, kaip šiandien jis ir daro“. ⁹*Doegas Edomitas, stovėjęs tarp Sauliaus dvariškių, atsiliepdamas tarė: „Aš mačiau Jesės sūnų, atėjusį į Nobą pas Ahitubo sūnų Ahimelechą. ¹⁰ Jo labui jis teiravosi VIEŠPATIES, ap- rūpino jį maistu ir atidavė filistino Galijoto kalaviją“.

¹¹ Karalius pasiuntė pašaukti Ahitubo sūnų Ahimelechą ir visus kunigus, priklausiusius jo tėvo namams Nobe. Jie visi atėjo pas karalių. ¹² Tada karalius tarė: „Klausykis atidžiai, Ahitubo sūnau!“ – „Aš čia, mano viešpatie!“ – atsiliepė šis. ¹³ Saulius klausė jo: „Kodėl prieš mane susimokėte, tu ir Jesės sūnus? Tu davei jam duonos bei kalaviją ir teiravaisi Dievo jo labui, kad jis prieš mane sukiltų ir tykotų manęs iš pasalų, kaip šiandien jis ir daro!“

¹⁴ Atsakydamas karaliui, Ahimelechas tarė: „Kuris iš visų tavo dvariškių yra toks ištikimas kaip Dovydas? Jis karaliaus žentas, tavo asmens sargybos vadas ir gerbiamas tavo namuose. ¹⁵ Ar pirmąkart aš teiravausi Dievo jo labui? Jokių būdu ne! Tegu karalius neprikiša kaltės savo tarnui ar kam nors iš mano tėvo namų, nes tavo tarnas nieko – nei mažai, nei daug – apie tai nežinojo“. ¹⁶ Bet karalius tarė: „Ahimelechai, tu mirsi! Tu ir visi tavo namai!“ ¹⁷ Ir karalius įsakė aplink jį stovinčiai asmens sargybai: „Pulkite! Užmuškite VIEŠPATIES kunigus, nes ir jų rankos su Dovydu! Jie žinojo, kad jis bėglys, bet man nepranešė“. Bet karaliaus tarnai nenorėjo pakelti rankos prieš VIEŠPATIES kunigus. ¹⁸ Tuomet karalius tarė Doegui: „Tu, Doegai, išdrįsk! Pulk kunigus!“ Doegas Edomitas paėjęs pirmyn ir pats puolė kunigus. Tą dieną jis užmušė aštuoniasdešimt penkis vyrus, nešiojusius lininį efodą. ¹⁹ Nobą

– kunigų miestą – jis ištiko kalaviju; vyrus ir moteris, vaikus ir kūdikius, jaučius, asilus ir avis – visa jis ištiko kalaviju.

²⁰ Bet vienas Ahitubo sūnaus Ahimelecho sūnus, vardu Abjataras, išsigelbėjo ir nubėgo pas Dovydą. ²¹ Kai Abjataras pranešė Dovydui, kad Saulius išžudė VIEŠPATIES kunigus, ²² Dovydas tarė Abjatarui: „Tą dieną ten buvo Doegas Edomitas; aš žinojau, jog jis tikrai išduos Sauliui. Laikau save kaltu už visų gyvybę tavo tėvo namuose. ²³ Gyvenk su manimi ir nebijok, nes kas ieškotų tavo gyvasties, turės ieškoti ir mano gyvasties. Su manimi būsi saugus“.

Dovydas Keiloje ir Horešoje

23 Dovydui buvo pranešta: „Žiūrėk, filistinai puola Keilą ir plėšia klojimus“. ² Dovydas klause VIEŠPATIES, teiraudamasis: „Ar turiu eiti ir pulti tuos filistinus?“ VIEŠPATS atsakė Dovydui: „Eik filistinų pulti ir išgelbėk Keilą“. ³ Bet Dovydo vyrai sakė jam: „Žiūrėk, mes bijome net čia, Judo žemėje! O kas bus tada, kai nueisime į Keilą kovoti su filistiniais?“ ⁴ Tada Dovydas vėl teiravosi VIEŠPATIES. VIEŠPATS jam atsakė: „Taip! Tuoju pat žygiuok į Keilą, nes aš įduosiu filistinus tau į rankas“. ⁵ Dovydas ir jo vyrai nuėjo į Keilą ir kovojo su filistiniais. Jis išsivare jų galvijus ir laimėjo prieš juos didelę pergalę. Taip Dovydas išgelbėjo Keilos gyventojus.

⁶ Atbėgęs pas Dovydą į Keilą, Ahimelecho sūnus Abjataras atėjo su efodu rankoje.

⁷ Sauliui buvo pranešta, kad Dovydas yra atėjęs į Keilą. „Dievas įdavė man jį į rankas, – sakė sau Saulius, – nes įeidamas į miestą su vartais ir velkėmis, jis užsidarė narve“. ⁸ Saulius pašaukė visas karines pajėgas prie ginklų – žygiuoti į Keilą ir apsupti Dovydą ir jo vyrus. ⁹ Sužinojęs, kad Saulius rengia

jam pikta, Dovydas paliepė kunigui Abjatarui: „Atnešk efodą!“ ¹⁰ Tuomet Dovydas tarė: „O, VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, tavo tarnas išgirdo, kad Saulius rengiasi ateiti į Keilą ir dėl manęs sunaikinti miestą.“ ¹¹ Ar Saulius ateis, kaip tavo tarnas yra girdėjęs? O, VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, maldauju tave; pasakyk savo tarnui“. – „Ateis,“ – atsakė VIEŠPATS. ¹² Tuomet Dovydas klausė: „Ar Keilos didžiūnai išduos mane ir mano vyrus Sauliui?“ – „Išduos,“ – atsakė VIEŠPATS. ¹³ Tada Dovydas ir jo vyrai, kurių buvo apie šešis šimtus, tuojuo paliko Keilą ir klajojo iš vienos vietos į kitą. Kai Sauliui buvo pranešta, kad Dovydas pabėgo iš Keilos, jis nutraukė žygį.

¹⁴ Dovydas gyveno Judo dykumos tvirtovėse; gyveno Zifo dykumos aukštumose. Saulius nuolat jo ieškojo, bet Dievas neįdavė Dovydo jam į rankas.

¹⁵ Būdamas Horešoje, Zifo dykumoje, Dovydas sužinojo, kad Saulius išėjęs tykoti jo gyvybės. ¹⁶ Kartą Sauliaus sūnus Jehonatanas atėjo į Horešą pas Dovydą ir pastiprino jo ranką Dievo vardu. ¹⁷ Sakė jam: „Nebijok, nes mano tėvo Sauliaus ranka niekada tavęs nepalies. Tu būsi Izraelio karalius, o aš būsiu antras po tavęs. Net mano tėvas Saulius žino, kad taip yra“. ¹⁸ Tada jiedu *sudarė sadorą VIEŠPATIES akivaizdoje. Dovydas pasiliko Horešoje, o Jehonatanas sugrįžo į namus.

Zifo gyventojų klasta

¹⁹ Keletas *Zifo gyventojų atėjo pas Saulių į Gibėją ir tarė: „Dovydas slapstosi tarp mūsų Horešos tvirtovėse prie Hachilos kalvos į pietus nuo Ješimono.“ ²⁰ Tad, karaliau, kada tik panorėsi ateiti, atei! Mes savo ruožtu įduosime jį karaliui į rankas“. ²¹ Saulius atsakė: „Būkite VIEŠPATIES palaiminti už man

parodytą užuojautą! ²² Prašau grįžti ir dar kartą ištirti. Tiksliai sužinokite, kur yra jo lankoma lindyne ir kas jį ten matė, nes man pranešta, kad jis labai klastingas.“ ²³ Apžiūrėkite ir sužinokite visas lindyne, kuriose jis yra slapstęsis, ir sugrįžkite pas mane, kai būsite tikri. Tada aš eisiu su jumis ir, jei jis yra toje srityje, suieškosiu jį tarp visų Judo kilčių“. ²⁴ Jie tuojuo iškeliaavo į Zifą pirma Sauliaus.

Dovydas ir jo vyrai buvo Maono dykumoje, Araboje, į pietus nuo Ješimono. ²⁵ Sauliui ir vyrams atėjus jo ieškoti, apie tai buvo pranešta Dovydui. Jis nusileido prie uolos Maono dykumoje. Tai išgirdęs, Saulius vijosi Dovydą į Maono dykumą. ²⁶ Saulius skynėsi sau kelią vienu kalno šlaitu, o Dovydas ir jo vyrai buvo kitoje kalno pusėje. Dovydui skubant pabėgti nuo Sauliaus, o Sauliui ir jo vyrams stengiantis apsupti Dovydą bei jo vyrus ir juos sugauti, ²⁷ pas Saulių atėjo pasiuntinys ir tarė: „Skubėk į žygį, nes filistinai užpuolė kraštą!“ ²⁸ Tad Saulius liovėsi vytis Dovydą ir nužygiavo prieš filistinus. Užtat ta vieta ir buvo pavadinta Pabėgimo uola.

Dovydas pasigaili Sauliaus

24 Iš ten Dovydas užkopė į En Gedį ir apsistojo jo kalnų tvirtovėse. ² Kai nuvijęs filistinus Saulius sugrįžo, jam buvo pranešta: „Žiūrėk, Dovydas yra En Gedžio dykumoje“. ³ Tada Saulius, pasiėmęs iš viso Izraelio tris tūkstančius rinktinių vyrų, išėjo ieškoti *Dovydo bei jo vyrų Laukinių ožkų uolų kryptimi. ⁴ Jis atėjo prie avidžių šalia kelio. Ten buvo ola, ir Saulius įėjo į ją nusilengvinti. O Dovydas ir jo vyrai sėdėjo olos gale.

⁵ Dovydo vyrai tarė jam: „Žiūrėk, štai diena, apie kurią VIEŠPATS tau kalbėjo: 'Aš įduosiu tavo priešą tau į rankas. Gali pasielgti su juo, kaip tau patinka'“.

^{23,18} 1 Sam 18,3

^{23,19} Ps 54 Antraštė

^{24,3} Ps 57 Antraštė; Ps 142 Antraštė

Dovydas prislinko ir vogčiomis atpjo-
vė Sauliaus skraistės skverną. ⁶Bet po
to Dovydui gėlė širdis, kam jis nupjo-
vė Sauliaus skraistės skverną. ⁷„Tegu
VIEŠPATS mane apsaugo, – sakė jis savo
vyrams, – kad aš drįsau padaryti tokį
dalyką savo viešpačiui – VIEŠPATIES pa-
teptajam, pakeldamas ranką prieš jį.
Juk jis – VIEŠPATIES pateptasis!“ ⁸Tais
žodžiais Dovydas smarkiai sudraudė
savo vyrus ir Sauliaus užpulti jiems
neleido.

Saulius paliko olą ir nuėjo savo ke-
liu. ⁹Po to ir Dovydas pakilo ir išėjęs iš
olos pašaukė Saulių: „Mano valdove,
karaliau!“ Sauliui atsigręžus pasižiū-
rėti, Dovydas su didžia pagarba žemai
nusilenkė. ¹⁰Sauliui Dovydas tarė: „Ko-
dėl klausai žodžių žmonių, kurie sako:
‘Žiūrėk, Dovydas nori tau pikta pada-
ryti’? ¹¹Savo akimis gali dabar matyti,
kad VIEŠPATS šiandien oloje buvo įda-
vęs tave man į rankas. Nors jie ir ragi-
no tave užmušti, aš tavęs pasigailėjau.
Tariau sau: ‘Rankos prieš savo valdovą
nepakelsiu, nes jis VIEŠPATIES patepta-
sis’. ¹²Žiūrėk, mano tėve, gerai pasižiū-
rėk į savo skraistės skverną mano ran-
koje, nes įjaudamas skverną nuo tavo
skraistės aš tavęs neužmušiau! Tad gali
tikrai žinoti ir matyti, kad mano ran-
kose nėra nieko pikta ir maištinga. Aš
nesu tau nusidėjęs, nors tu mane ir
vejiesi, norėdamas užmušti. ¹³Tebūna
VIEŠPATS mūsų teisėjas! Tegu jis pats
tau atkeršija už mane, bet mano ranka
nebus pakelta prieš tave! ¹⁴Kaip sako
sena patarlė: ‘Nedori darbai ateina iš
nedorėlių!’ Mano ranka nebus pakelta
prieš tave. ¹⁵Prieš ką stojo Izraelio ka-
ralius? Ką jis vejasi? Nustipusį šunį ar
vienišą blusą? ¹⁶Tad tebūna VIEŠPATS
teisėjas, tegu teisia mane ir tave! Tegu
jis įsidėmi, tegu mano byla apgina ir
tegu mane prieš tave pateisina!“

¹⁷Dovydui baigus sakyti Sauliui vi-
sus tuos dalykus, Saulius tarė: „Ar tai
tavo balsas, mano sūnau Dovydai?“

Ir Saulius balsu pravirko. ¹⁸„Ne aš,
bet tu teisus, – tarė jis Dovydui, – nes
man atmokėjai gerumu, o aš tau mo-
kėjau piktumu. ¹⁹Taip, tu ką tik paro-
dei, kaip kilniai elgeisi su manimi, nes
VIEŠPAČIUI įdavus mane tau į rankas tu
manęs neužmušei. ²⁰Kai žmogus už-
klumpa savo priešą, argi jis leidžia jam
eiti sveikam savo keliu? Tegu VIEŠPATS
atlygina tau gerumu už tai, ką tu man
šiandien padarei. ²¹Dabar, tikėk ma-
nimi, aš žinau, kad tu tikrai tapsi ka-
raliumi ir kad karaliavimas Izraelyje
pereis į tavo rankas. ²²Tad prisiek man
VIEŠPAČIU, kad po manęs nesunaikinsi
mano palikuonių ir neištrinsi iš mano
tėvo namų mano vardo“. ²³Dovydas
prisiekė Sauliui.

Tada Saulius sugrįžo į namus, o Do-
vydas ir jo vyrai užkopė į kalną tvirto-
vę.

Dovydas ir Abigailė

25 Samuelis mirė, ir visas Izraelis
susirinko jo apraudoti. Jis buvo
palaidotas savo namuose prie Ramos.

Tada Dovydas nuėjo į Parano dyku-
mą.

²Maone gyveno žmogus, kurio
nuosavybė buvo Karmelyje. Tas žmo-
gus buvo labai turtingas. Jis turėjo tris
tūkstančius avių ir tūkstantį ožkų.
Tuo metu jis kirpo avis Karmelyje.
³Žmogaus vardas buvo Nabalas, o jo
žmonos vardas – Abigailė. Moteris
buvo protinga ir graži, bet vyras buvo
šiurkštus žmogus ir nedorėlis. Jis buvo
iš Kalebo kilties. ⁴Būdamas dykumo-
je, Dovydas išgirdo, kad Nabalas kerpa
savo avis. ⁵Dovydas pasiuntė dešimt
vaikinų. Vaikinams Dovydas nurodė:
„Pakilkite į Karmelį. Nuėję pas Naba-
lą, pasveikinkite jį mano vardu. ⁶Saky-
kite taip: ‘Ilgiausių metų! Ramybė tau,
tavo namams ir viskam, ką turi!’ ⁷Gir-
džiu, kad dabar kerpi avis. Kaip žinai,
tavo piemenys buvo su mumis, mes jų
neskriaudėme, ir jie nieko nepasigėdo

per visą laiką, kol buvo Karmelyje.
⁸ Prašom paklausti savo vaikinių, ir jie tau pasakys. Todėl terandą mano vaikinai malonę tavo akyse, nes atėjome šiuo ypatingu metu. Prašyčiau duoti, ką tik turi po ranka, savo tarnams ir savo sūnui Dovydui“.

⁹ Dovydo vaikinai nuėję pakartojo visus tuos žodžius Nabalui Dovydo vardu. Jiems nutilus, ¹⁰ Nabalas Dovydo tarnams atsakė: „Kas tas Dovydas? Kas tas Jesės sūnus? Dabar daug vergų, kurie bėga nuo savo šeimininkų. ¹¹ Nejau imsiu duoną, vandenį bei mėsą, kurią paskerdžiau savo kirpėjams, ir duosiu nežinia iš kur atėjusiems vyrams?“ ¹² Dovydo vaikinai grįžo nueitu keliu. Sugrįžę jam visa tai papasakojo. ¹³ Dovydas tarė savo vyrams: „Visi prisisekite kalavijus!“ Kiekvienas jų prisisegė kalaviją, ir pats Dovydas prisisegė kalaviją. Apie keturis šimtus vyrų leidosi eiti su Dovydu, o du šimtai pasiliko prie daiktų.

¹⁴ Nabalo žmonai Abigaili vienas iš Nabalo vaikinių pasakė: „Žiūrėk, Dovydas atsiuntė iš dykumos pasiuntinius pasveikinti mūsų šeimininką, o jis juos labai įžeidė. ¹⁵ Tačiau tie vyrai buvo mums labai geri, neskriaudė mūsų, ir mes nieko nepasigedome per visą laiką, kol klajojome su jais, būdami gamtos prieglobstyje. ¹⁶ Siena mums jie buvo ir naktį, ir dieną – visą laiką, kai buvome su jais, ganydami avis. ¹⁷ Tad žinok tai ir pagalvok, ką turėtumei daryti, nes nelaimė tikrai gresia mūsų šeimininkui ir visiems jo namams. Jis toks niekšingas žmogus, kad niekas negali su juo susikalbėti“.

¹⁸ Abigailė skubiai paėmė du šimtus kepalų duonos, du vynmaišius vyno, penkias jau iškeptas avis, penkis saikus pagruzdintų grūdų, šimtą kekių razinų ir du šimtus plokštinių iš figų. Sukrovusi ant asilų, ¹⁹ ji tarė savo vaikinams: „Eikite pirma manęs. Aš seksiu iš paskos“. Bet savo vyrui Nabalui

ji nieko nesakė. ²⁰ Atsitiko taip, kad jai jojant ant asilo ir leidžiantis žemyn kalno tarpekliu Dovydas ir jo vyrai leidosi žemyn jos link. Ji susitiko su jais.

²¹ Dovydas buvo ką tik pasakęs: „Iš tikrųjų be reikalo taip saugojau to žmogaus nuosavybę dykumoje, kad niekas nepražuvo iš to, kas jam priklausė, nes dabar jis man atsilygino piktu už gerą!“

²² Tegu Dievas tai padaro ir dar tepride da Dovydo priešams, jei dar prieš rytui išauštant aš palikčiau gyvą bent vieną vyriškį iš tų, kurie jam priklauso“.

²³ Pamačiusi Dovydą, Abigailė skubiai nulipo nuo asilo ir puldama kniūbsčia prieš Dovydą nusilenkė iki žemės.

²⁴ Parpuolusi prie jo kojų, ji maldavo: „Tekrinta tik ant manęs, mano viešpatie, ši kaltė! Prašau leisti tavo tarnaitę kalbėti ir išklausti tavo tarnaitės žodžių. ²⁵ Prašau, mano viešpatie, nekreipti dėmesio į Nabalą – tą niekšingą žmogų, nes koks jo vardas, toks jis ir yra! Jo vardas reiškia ‘kvailys’, ir jis yra kvailas. O aš, tavo tarnaitė, nemačiau savo viešpaties vaikinių, kuriuos tu siuntei.“

²⁶ Tad dabar, mano viešpatie, kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip tu gyvas, kadangi VIEŠPATS sulaukė tave nuo kraujo kaltės ir nuo keršto tavo paties ranka, tegu tavo priešai ir ieškantys pikta mano viešpačiui tampa kaip Nabalas.

²⁷ O dabar ši dovana, kurią tavo tarnaitė atnešė savo viešpačiui, tegu būna duota vaikinams, sekantiems mano viešpatį. ²⁸ Prašau atleisti tavo tarnaitės nusižengimą, nes VIEŠPATS tikrai suteiks mano viešpačiui išliekančius namus dėl to, kad mano viešpats kovoja VIEŠPATIES kovas, ir jokio pikto neturi būti rasta tavyje per visą tavo gyvenimą. ²⁹ Jei pakiltų žmogus tavęs persekioti ir tavo gyvybės ieškoti, mano viešpaties gyvybė bus įrišta į gyvųjų ryšulėlį VIEŠPATIES, tavo Dievo, globoje, bet gyvybę tavo priešų jis nusiųs tarsi svaidykle. ³⁰ Kai VIEŠPATS

bus įvykdęs mano viešpačiui visa gera, ką yra pažadėjęs, ir bus paskyręs tave Izraelio valdovu, ³¹mano viešpaties širdis bus laisva nuo sielojimosi ir graužimosi už be reikalo išlietą kraują ar savo ranka įvykdytą kerštą. O kai VIEŠPATS bus suteikęs mano viešpačiui sėkmę, atsimink savo tarnaitę“.

³²Dovydas tarė Abigailėi: „Tebūna palaimintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, atsiuntęs tave šiandien manęs pasitikti! ³³Tebūna pagirta tavo sveika nužiūra, ir palaiminta būk tu, sulaikiusi mane šiandien nuo kraujo kaltės ir keršijimo savo paties ranka! ³⁴Juk kaip gyvas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, sulaukęs mane daryti tau pikta, jei nebūtu- mei skubėjusi ir atėjusi manęs pasitikti, tikrai dar prieš rytui auštant nė vieno vyriškio nebūtų išlikę Nabalui“.

³⁵Tada Dovydas priėmė iš jos rankų, ką ji buvo atnešusi, ir tarė jai: „Eik ramybėje į savo namus! Tikėk manimi, aš paklausiau tavo balso ir įvykdžiau tavo prašymą“.

³⁶Abigailė parėjo namo pas Nabalą. Žiūri, jis kelia vaišes, tarsi karaliaus puotą, savo namuose. Nabalas buvo linksmai nusiteikęs. Jis buvo visiškai girtas. Iki ryto ji jam ničnieko nesakė.

³⁷Kitą rytą, kai vynas buvo iš Nabalo išgaravęs, žmona papasakojo jam visa, kas buvo įvykę. Širdis jam apmirė krūtinėje, ir jis tarsi suakmenėjo.

³⁸Praslinkus maždaug dešimt dienų, VIEŠPATS ištiko Nabalą, ir jis numirė.

³⁹Išgirdęs, kad Nabalas mirė, Dovydas tarė: „Tebūna palaimintas VIEŠPATS, kuris atlygino Nabalui už man padarytą įžeidimą ir savo tarną sulaikė nuo pikto! VIEŠPATS grąžino Nabalo nedorus darbus jam pačiam ant galvos“. Tada Dovydas išsiuntė pas Abigailę pasiuntinius prašyti jos rankos, imti ją žmona.

⁴⁰Atėję pas Abigailę į Karmelį, Dovydo tarnai tarė jai: „Dovydas pasiuntė mus pas tave paimiti tave jam žmona“.

⁴¹Ji pakilo ir nusilenkusi vei-

du ligi žemės tarė: „Laikykite savo tarnaitę vergę plauti mano viešpaties tarnų kojas“.

⁴²Abigailė skubiai atsikėlė, sėdusi ant asilo, išėjo drauge su savo penkiomis tarnaitėmis paskui Dovydo pasiuntinius ir tapo jo žmona.

⁴³Dovydas buvo paėmęs žmona Ahinoamą iš Jezreelio. Tad abi jos tapo jo žmonomis.

⁴⁴Saulius savo dukterį Mikalę – Dovydo žmoną – buvo atidavęs žmona Laišo sūnui Palčiui iš Galimų.

Dovydas vėl pasigaili Sauliaus

26 ¹Zifo žmonės atėjo pas Saulių į Gibėją ir sakė: „Dovydas slapstosi Hachilos kalvoje priešais Ješimoną“.

²Saulius tuojau pat nužygiavo į Zifo dykumą drauge su trim tūkstančiais rinkinių Izraelio vyrų ieškoti Dovydo Zifo tyruose.

³Stovyklą Saulius įsirengė prie kelio ant Hachilos kalvos priešais Ješimoną. O Dovydas tuo metu laikėsi dykumoje. Pastebėjęs, kad Saulius atžygiavo į dykumą jo ieškoti,

⁴Dovydas pasiuntė žvalgus ir sužinojo, kad Saulius tikrai atvykęs.

⁵Tada pats Dovydas nuėjo į vietą, kur buvo Sauliaus stovykla. Dovydas išžvalgė vietą, kur miegojo Saulius drauge su Nero sūnumi Abneru, savo kariuomenės vadu. Saulius miegojo užkardos viduje, o kariai buvo išsidėstę aplink jį.

⁶Dovydas kreipėsi į hetitą Ahimelechą ir Cerujos sūnų Abišają, Joabo brolių, tardamas: „Kas nusileis su manimi į Sauliaus stovyklą?“ Abišajas atsakė: „Aš leisiuosi su tavimi“.

⁷Dovydas ir Abišajas atėjo prie karių nakčia ir žiūri: Saulius kietai miega užkardos viduje, jo ietis įsmeigta į žemę prie jo galvos, o Abneras ir kariai miega aplink jį.

⁸„Šiandien VIEŠPATS įdavė tau į rankas tavo priešą! – tarė Abišajas Dovydui. – Leisk man vienu ieties smūgiu

prismeigti jį prie žemės. Dusyk smogti man nereikės". ⁹ Bet Dovydas atsakė Abišajui: „Neužmušk jo, nes kas gali pakelti ranką prieš VIEŠPATIES pateptąjį ir būti be kaltės?" ¹⁰ Dovydas tęsė: „Kaip VIEŠPATS gyvas, pats VIEŠPATS ištiks jį arba kai ateis jo diena mirti, arba kai nužygiuos į mūšį ir žus. ¹¹ Tesaugo mane VIEŠPATS, kad aš nepakelčiau rankos prieš VIEŠPATIES pateptąjį. Tad paimk ietį, esančią jam prie galvos, bei vandens ąsotį, ir eikime sau". ¹² Taigi Dovydas pasiėmė ietį bei vandens ąsotį, buvusius Sauliui prie galvos, ir jiedu pasitraukė. Nė vienas to nematė ir nepajuto, nė vienas nepabudo, nes visi miegojo. Kietas miegas iš VIEŠPATIES buvo juos apėmęs.

¹³ Perėjęs į kitą šlaitą, Dovydas atstojo ant tolimos kalvos viršūnės. Tarp jų buvo didelis nuotolis. ¹⁴ Dovydas pašaukė karius ir Nero sūnų Abnerą, tardamas: „Abnerai! Ar neatsiliepsi?" Atsiliepdamas Abneras sušuko: „Kas tu esi, kad reikalauji karaliui?" ¹⁵ Dovydas tarė Abnerui: „Tu vyras ar ne? Kito, kaip tu, nėra Izraelyje! Tad kodėl nebudėjai prie savo viešpaties karaliaus? Juk vienas iš karių atėjo karaliaus, tavo viešpaties, užmušti! ¹⁶ Ką padarei, nėra gera! Kaip gyvas VIEŠPATS, esate verti mirties bausmės, nes nebudėjote prie savo viešpaties – prie VIEŠPATIES pateptojo. Apsižvalgyk! Kur karaliaus ietis ar vandens ąsotis, buvęs jam prie galvos?"

¹⁷ Pažinęs Dovydo balsą, Saulius klausė: „Ar tai tavo balsas, mano sūnau Dovydai?" – „Tai mano balsas, o karaliau, mano viešpatie“, – atsakė Dovydas ¹⁸ ir pridūrė: „Kodėl mano viešpats persekioja savo tarną? Ką aš padariau? Kuo nusikaltau? ¹⁹ Prašau viešpatį karalių paklausti savo tarno žodžių. Jei pats VIEŠPATS sukurstė tave prieš mane, tegu jis priima atnašos kvapą. Bet jei tai žmonės, tebūna jie VIEŠPATIES prakeikti, nes taip toli mane

išvarė, kad šiandien aš negaliu turėti savo dalies VIEŠPATIES pavelde, tarsi man sakytų: 'Eik ir tarnauk kitiems dievams'. ²⁰ Tad tegu nekrinta mano kraujas ant žemės, toli nuo VIEŠPATIES Artumo, nes Izraelio karalius išėjo ieškoti vienos blusos, tarsi medžioti kurapkos kalvose".

²¹ O Saulius atsakė: „Nusidėjau! Sugrįžk, mano sūnau Dovydai; daugiau niekada tau pikta nedarysiu, žinodamas, kad šiandien tu branginai mano gyvastį. Taip, aš elgiausi kvailai ir dariau didelę klaidą". ²² Atsakydamas Dovydas tarė: „Štai ietis, o karaliau! Atsiųsk vaikiną jos paimti. ²³ VIEŠPATS atlygina kiekvienam, kuris yra teisus ir ištikimas. Šiandien VIEŠPATS įdavė tave man į rankas, bet aš nepakėliau rankos prieš VIEŠPATIES pateptąjį. ²⁴ Žiūrėk, kaip šiandien tavo gyvastis buvo brangi mano akyse, taip brangi tebūna mano gyvastis VIEŠPATIES akyse ir teišgelbsti jis mane iš visų pavojų". ²⁵ Saulius tarė Dovydui: „Būk palaimintas, mano sūnau Dovydai! Tu daug pasieksi, tau visada seksis!"

Tada Dovydas nuėjo savo keliu, o Saulius sugrįžo namo.

Dovydas pas filistinus

27 „Vieną dieną, – širdyje sau sakė Dovydas, – aš tikrai žūsiu nuo Sauliaus rankos. Nieko geresnio man nelieka, kaip gelbėtis filistinų krašte. Tada Saulius nustos manęs ieškoti visoje Izraelio žemėje, ir aš išsigelbėsiu iš jo rankų". ² Dovydas leidosi į kelionę drauge su šešiais šimtais savo vyrų ir perėjo pas Maocho sūnų Gato karalių Achišą. ³ Dovydas ir jo vyrai gyveno pas Achišą Gate, kiekvienas su savo šeima, o Dovydas – su savo dviem žmonomis: Ahinoama Jezreelietė ir Nabalo našle Abigaile iš Karmelio. ⁴ Kai Sauliui buvo pranešta, kad Dovydas pabėgo į Gatą, jis daugiau jo nebeieškojo.

⁵ Dovydas kreipėsi į Achišą: „Jei radau malonę tavo akyse, tegu būna man duota vieta gyventi viename iš miestelių. Kam gi turėtų tavo tarnas gyventi su tavimi karališkajame mieste?“ ⁶ Tą dieną Achišas jam davė Ciklagą. Užtat Ciklagas ir priklauso Judo karaliams iki šios dienos. ⁷ Filistinų žemėje Dovydas išgyveno vienerius metus ir keturis mėnesius.

⁸ Dovydas ir jo vyrai eidavo ir užpuoldavo gešūriečius, girzus ir amalekiečius – tautas, gyvenusias krašte nuo Telamo iki pat Šūro ir Egipto žemės. ⁹ Užpuolęs kokią nors vietovę, Dovydas nepalikdavo gyvo nei vyro, nei moters, pasigrobdavo kaimes ir bandas, asilus, kupranugarius bei drabužius ir sugrįždavo pas Achišą. ¹⁰ Kai Achišas klausdavo: „Kur šiandien darei žygi?“ – Dovydas atsakydavo: „Prieš jerachmeelitų kilties Negebą“ – arba: „Prieš kainitų Negebą“. ¹¹ Dovydas nepalikdavo gyvo nei vyro, nei moters parvesti į Gatą, nes sakė sau: „Jie galėtų mus išduoti ir pasakyti: ‘Dovydas tai ir tai padarė’“. Taip Dovydas darė, ir toks buvo jo paprotys visą laiką, kol gyveno filistinų žemėje. ¹² Achišas Dovydu pasitikėjo. „Jo tauta Izraelis tikrai jo nekenčia, – sakė sau, – jis amžinai bus man pavaldus“.

Saulius ir En Doro žynė

28 Atsitiko taip, kad tomis dienomis filistinai sutelkė pajėgas mūšiui su Izraeliu. Achišas tarė Dovydui: „Dabar, savaime suprantama, tu ir tavo vyrai turite žygiuoti su mano pajėgomis“. – ² „Puiku! Tu greitai pamatysi, ką tavo tarnas gali padaryti“, – atsakė Dovydas Achišui. Tada Achišas tarė Dovydui: „Labai gerai! Paskirsiu tave savo asmens sargybiniu visam gyvenimui“.

³ O *Samuelis jau buvo miręs. Visas Izraelis buvo jį apraudojęs ir palaido-

jęs Ramoje, jo paties mieste. Saulius buvo išvaręs iš krašto *vėlių iššaukėjus ir žynius.

⁴ Filistinai susitelkė ir atžygiavę prie Šunemo įsirengė stovyklą. Saulius surinko visą Izraelį. Jie įsirengė stovyklą prie Gilbojos. ⁵ Pamatęs filistinų stovyklą, Saulius išsigando. Širdis jam drebėjo iš išgąščio. ⁶ Saulius teiravosi VIEŠPATIES, bet VIEŠPATS jam neatsakė nei per sapnus, nei per *Urimus, nei per pranašus. ⁷ Tuomet Saulius tarė savo dvariškiams: „Suraskite man moterį, iššaukiančią vėles, pas kurią galėčiau nueiti ir pasiteirauti“. Dvariškiai jam pasakė, kad En Dore yra moteris, galinti iššaukti vėles.

⁸ Saulius persirengė, apsilviko kitus drabužius ir leidosi į kelionę su dviem vyrais. Jie atėjo pas tą moterį nakčia. Saulius tarė jai: „Prašyčiau išburti man per vėlę. Iššauk man tą, kurį pasakysiu“. ⁹ Moteris atsakė: „Be abejo, tu žinai, ką Saulius padarė ir kaip jis išnaukino iš krašto vėlių iššaukėjus ir žynius. Tad kodėl statai žabangas, kad mane gyvą užmuštum?“ ¹⁰ Bet Saulius jai prisiekė VIEŠPAČIU: „Kaip gyvas VIEŠPATS, dėl to tu nebūsi kalta“. ¹¹ Tada moteris paklausė: „O ką turiu iššaukti?“ Jis atsakė: „Iššauk Samuelį“. ¹² Pamačiusi Samuelį, moteris sušuko visu balsu. Sauliui moteris tarė: „Kodėl mane apgavai? Tu esi Saulius!“ – ¹³ „Nebijok, – tarė Saulius, – ką tu matai?“ Moteris atsakė Sauliui: „Matau dvasią, kylančią iš žemės“. ¹⁴ Jis klausė ją: „Kokia jos išvaizda?“ – „Išsina senas vyras, – atsakė ji, – jis apsigaubęs skraiste“. Tada Saulius pažino, kad tai Samuelis. Žemai nusiленkdamas, jis puolė kniūbsčias.

¹⁵ Samuelis tarė Sauliui: „Kodėl sudrumstei man ramybę, mane iššaukdamas?“ – „Man gresia didelis pavojus, – atsakė Saulius, – filistinai

^{28,3} Kun 20,27; Jst 18,10-11

^{28,6} Sk 27,21

kariauja prieš mane, o Dievas pasitraukė nuo manęs. Jis nebeatsako man nei per pranašus, nei per sapnus. Užtat ir iššaukiau tave, kad pasakytum, ką turėčiau daryti“. ¹⁶ Samuelis atsakė: „Kodėl klausi manęs? Juk VIEŠPATS pasitraukė nuo tavęs ir tapo tavo priešu! ¹⁷ VIEŠPATS padarė tau, kaip jis kalbėjo per mane. *VIEŠPATS išplėšė karalystę iš tavo rankos ir atidavė tavo artimui – Dovydui! ¹⁸ *Kadangi nepaklausėi VIEŠPATIES balso ir neįvykdei jo degančio pykčio ant Amaleko, VIEŠPATS ir padarė tau tai šiandien. ¹⁹ Be to, VIEŠPATS įduos Izraelį drauge su tavimi į rankas filistinams. Rytoj tu ir tavo sūnūs būsite su manimi. VIEŠPATS įduos ir Izraelio stovyklą filistinams į rankas“.

²⁰ Apimtas siaubo nuo Samuelio žodžių, Saulius tuojau pat sukniubo žemėje. Jam stigo ir jėgų, nes nebuvo nieko valgęs visą dieną ir naktį. ²¹ Moteris priešo prie Sauliaus ir, matydama, kad jis siaubo apimtas, tarė: „Žiūrėk, tavo tarnaitė klausė tavo balso. Aš stačiau į pavojų savo gyvybę ir įvykdžiau tavo nurodymus. ²² Dabar prašyčiau, kad ir tu paklausytum savo tarnaitės balso. Leisk man padėti prieš tave riekę duonos. Valgyk, kad turėtumei jėgų eiti savo keliu“. ²³ Jis atsisakė, tardamas: „Nevalgysiu“. Bet dvariškiams ir moteriai prisipyrus raginant, jis paklausė. Jis pakilo nuo žemės ir atsisėdo ant lovos. ²⁴ Moteris turėjo namuose penimą veršiuką. Skubiai jį papjovė. Paėmusi miltų, užminkė ir iškepė neraugintų plokštainių. ²⁵ Ji padėjo visa tai Sauliui bei jo dvariškiams, ir jie pavalgė. Tą pačią naktį jie pakilo ir išėjo.

Filistinai atmeta Dovydą

29 Filistinai telkė visas savo pajėgas prie Afeko, o izraelitai buvo pasistatę stovyklą palei šaltinį prie

Jezreelio. ² Filistinų didžiūnai atžygiavo, kiekvienas eidamas su savo šimtinės ar tūkstančio gretomis. Dovydas ir jo vyrai atžygiavo eisenos gale, eidami su Achišu. ³ Filistinų vadai klausė: „Ką čia veikia tie hebrajai?“ Achišas paaiškino filistinų vadams: „Na, tai Dovydas, Izraelio karaliaus Sauliaus tarnas. Jis buvo pas mane metus su viršum, ir aš negaliu jam nieko prikišti nuo to laiko, kai jis pabėgo nuo Sauliaus, iki šios dienos“. ⁴ Filistinų vadai pyko ant jo. „Siųsk tą vyrą atgal, – sakė jam filistinų vadai, – tegrįžta į vietą, kurią esi jam paskyręs. Į mūsų jis su mumis nežygiuos, antraip mūsųje gali tapti mums priešu. Juk kaip kitaip galėtų šis vyrukas atgauti savo valdovo malonę? Ar ne šių vyrų galvomis? ⁵ *Argi tai ne Dovydas, apie kurį jie šokdami dainuoja:

‘Saulius užmušė tūkstančius,

o Dovydas – dešimtis tūkstančių?’“

⁶ Tada Achišas, pasišaukęs Dovydą, tarė: „Kaip gyvas VIEŠPATS, tu doras vyras, ir man atrodo tinkama, kad žygiuotumei į mūsų ir iš mūsų su manimi, nes neradau tavyje nieko pikta nuo tavo atėjimo pas mane iki šios dienos. Nepaisant to, kiti didžiūnai tavęs nepriima. ⁷ Tad grįžk atgal ramybėje. Nedaryk nieko, kas būtų pikta filistinų didžiūnų akyse“.

⁸ Bet Dovydas tarė Achišui: „Ką aš padariau? Ką radai savo tarne nuo dienos, kurią pasirodžiau prieš tave, iki šios dienos, kad negaliu eiti ir kovoti su viešpaties karaliaus priešais?“

⁹ Atsakydamas Dovydui, Achišas tarė: „Žinau, kad mano akyse esi toks tinkamas, kaip Dievo angelas. Bet, nepaisant to, filistinų vadai pasakė: ‘Į mūsų su mumis jis nežygiuos!’ ¹⁰ Tad atsikelk anksti rytą, tu ir su tavimi atėjusieji tavo valdovo tarnai, ir žygiuok į vietą, kurią tau paskyriau. Neimk į širdį niekinčių pastabų, nes buvai tinkamas mano

^{28,17} 1 Sam 15,28

^{28,18} 1 Sam 15,3-9

^{29,5} 1 Sam 18,7; 21,11

tarnyboje! Leiskitės į kelionę anks-
ti rytą, išvykite kai tik prašvis“. ¹¹Tad
anksti rytą Dovydas leidosi į kelionę, su
savo vyrais grįždamas į filistinų žemę.
O filistinai nužygiavo į Jezreelį.

Dovydas nugali amalekiečius

30 Kai trečią dieną Dovydas ir jo
vyrai pasiekė Ciklagą, amale-
kiečiai buvo įsiveržę į Negebą ir Cikla-
gą. Jie buvo užpuolę Ciklagą ir sudegi-
nę. ²Jo moteris ir visus, kas buvo jame,
žemos kilmės ir kilmingus, jie buvo pa-
ėmę į nelaisvę. Nenužudė jų nė vieno,
bet pasigrobė ir nuėjo savo keliu. ³Atė-
ję į miestą, Dovydas ir jo vyrai rado jį
sudegintą, o jų žmonas, sūnus ir duk-
teris išvestas į nelaisvę. ⁴Dovydas ir su
juo buvę kariai aimanavo ir tol verkė,
kol jiems pristigo jėgų verkti. ⁵*Ir abi
Dovydo žmonos – Ahinoama iš Jezre-
elio ir Nabalo našlė Abigailė – buvo iš-
vestos į nelaisvę. ⁶Dovydui iškilo dide-
lis pavojus, nes kariai grasino užmušti
jį akmenimis. Visi kariai buvo įniršę
dėl savo sūnų ir dukterų. Bet Dovydas
ieškojo jėgų pas VIEŠPATĮ, savo Dievą.

⁷Dovydas tarė Ahimelecho sūnui
kunigui *Abjatarui: „Atnešk man efo-
dą!“ Abjataras atnešė Dovydui efodą.
⁸Dovydas teiravosi VIEŠPATIES, klaus-
damas: „Ar turiu vytis tuos užpuoli-
kus? Ar pasivysiu juos?“ Jis atsakė jam:
„Vykis, nes tikrai juos pasivysi ir tikrai
išgelbėsi!“ ⁹Tad Dovydas leidosi vytis
– jis ir šeši šimtai vyrų, kurie buvo su
juo. Jie atėjo į Besoro slėnį, kur paliko
pavargusiuosius. ¹⁰Dovydas vijosi to-
liau – jis ir keturi šimtai vyrų. Du šim-
tai pasiliko, nes dėl nuovargio nebepa-
jėgė pereiti Besoro slėnio.

¹¹Laukuose aptikę egiptietį, jie atve-
dė jį pas Dovydą. Jie davė jam valgyti
duonos ir atsigerti vandens; ¹²davė ir
figų plokštainio gabalą bei dvi kekes

razinų. Užvalgęs šis atgavo jėgas. Jis
nebuvo nei duonos valgęs, nei van-
dens gėręs tris dienas ir tris naktis.
¹³Tada Dovydas jo paklausė: „Kieno
tu? Iš kur esi?“ – „Aš esu egiptietis,
vieno amalekiečio vergas, – atsakė jis,
– mano šeimininkas paliko mane, nes
prieš tris dienas aš susirgau.“ ¹⁴Mes už-
puolėme keretų Negebą, Judo Negebą
bei Kalebo Negebą ir sudeginome Ci-
klagą“. ¹⁵Dovydas tarė jam: „Ar nuvesi
mane pas tą užpuolikų gaują?“ Jis at-
sakė: „Prisiek Dievu, kad manęs neuž-
muši ar šeimininkui neišduosi, ir nu-
vesiu tave pas tą užpuolikų gaują“.

¹⁶Kai jis nuvedė Dovydą, žiūri: pla-
čiai pasklidę žemėje, jie valgo, geria ir
šoka, šventiškai nusiteikę, džiaugda-
miesi dideliu grobiu, kurį buvo paėmę
iš filistinų krašto ir iš Judo krašto. ¹⁷Do-
vydas kovėsi su jais nuo sutemų iki ki-
tos dienos vakaro. Nė vienas jų neiš-
sigelbėjo, tik tai keturi šimtai vaikinų,
sėdę ant kupranugarių, pabėgo. ¹⁸Do-
vydas išgelbėjo visa, ką amalekiečiai
buvo paėmę. Dovydas išgelbėjo ir abi
savo žmonas. ¹⁹Nieko iš jų nepasigė-
do – mažo ar didelio, sūnų ar dukterų,
grobio ar ko kito, kas buvo pagrobta;
visa Dovydas atgavo. ²⁰Be to, Dovydas
paėmė visas bandas bei kaimenes, ir,
varydami jas pirma jo, žmonės šaukė:
„Tai Dovydo grobis!“

²¹Dovydui pasiekus anuos du šim-
tus vyrų, dėl nuovargio nebegalėju-
sių sekti Dovydo ir paliktų prie Besoro
slėnio, jie išėjo pasitikti Dovydo ir su
juo esančių karių. Priėjęs prie jų, Do-
vydas pasisveikino. ²²Tačiau nedori ir
niekam tikę vyrai, kurie buvo žygiavę
su Dovydu, tarė: „Kadangi jie nėjo su
mumis, neduosime jiems nieko iš at-
imto grobio. Tegu pasiima kiekvienas
savo žmoną ir vaikus. Tegu sau eina!“
²³Tačiau Dovydas atsiliepė: „Taip ne-
turite daryti, mano broliai, su tuo, ką
VIEŠPATS mums suteikė. Jis mus ap-
saugojo ir mums į rankas įdavė mus

^{30,5} 1 Sam 25,42-43

^{30,7} 1 Sam 22,20-23

užpuolusią gaują. ²⁴ Kas galėtų šiuo reikalu su jumis sutikti? Dalis saugančio daiktus bus tokia pat, kaip dalis einančio į mūšį. Jie visi lygiai dalysis“. ²⁵ Tai gi nuo tos dienos iki šiol toks yra įstatas ir įsakas Izraelyje.

²⁶ Pasiėkęs Ciklagą, Dovydas pasiuntė dalį grobio savo bičiuliams, Judo seniūnams, tardamas: „Tai dovana jums iš paimto grobio iš VIEŠPATIES priešų“.

²⁷ To grobio jis pasiuntė seniūnams į Betelį, Negebo Ramotą ir Jatyrą, ²⁸ į Aroerą, Sifmotą ir Eštemoją, ²⁹ Rakalą, jerachmeelitų kilties miestus ir kainitų kilties miestus, ³⁰ į Hormą, Bor Ašaną ir Atachą ³¹ bei Hebroną – į visas vietas, kur buvo klajoję Dovydas ir jo vyrai.

Sauliaus mirtis

31 Filistinai stojo į mūšį su Izraeliu, o Izraelio vyrai bėgo nuo filistinų. Daug jų krito mirtinai sužeisti ant Gilbojos kalno. ² Filistinai pasivijo Saulių ir jo sūnus. Sauliaus sūnus – Jehonataną, Abinadabą ir Malkišūvą – filistinai nukovė. ³ Mūšis siautėjo aplink Saulių. Keletas lankininkų pataikė į jį ir sunkiai sužeidė. ⁴ Tuomet Saulius tarė savo ginklanešiui: „Išsitrauk iš makštų kalaviją ir nudurk mane, kad neapipjaustytieji nenudurtų manęs ir

neišjuoktų“. Bet ginklanešys tai daryti atsisakė, nes buvo siaubo apimtas. Tad Saulius pačiuupo savo paties kalaviją ir krito ant jo. ⁵ Ir ginklanešys, matydamas Saulių mirusį, krito ant savo kalavijo ir mirė su juo. ⁶ Taigi tą pačią dieną drauge mirė Saulius, jo trys sūnūs ir ginklanešys. ⁷ Pamatę, kad Izraelio vyrai pabėgo iš mūšio, o Saulius bei jo sūnūs mirę, kitoje slėnio pusėje ir Užjordanėje buvę Izraelio vyrai paliko savo miestus ir bėgo. O filistinai atėjo ir juos užėmė.

⁸ Kitą dieną filistinai, atėję žuvusiųjų apiplėšti, rado Saulių ir jo tris sūnus, kritusius ant Gilbojos kalno. ⁹ Jie nukirto jam galvą, paėmė ginklus ir siuntė pasiuntinius per visą filistinų kraštą nunešti gerą žinią savo stabų šventykloms ir žmonėms. ¹⁰ Jo ginklai buvo padėti į Astartės šventyklą, o kūnas pakabintas ant Bet Šeano sienos. ¹¹ Bet kai Jabeš Gileado gyventojai išgirdo, ką filistinai buvo padarę Sauliui, ¹² visi jų ištikimi vyrai leidosi į kelionę ir žygiavę visą naktį nuėmė Sauliaus kūną ir jo sūnų kūnus nuo Bet Šeano sienos. Parnešę į Jabešą, ten juos sudegino. ¹³ Tuomet paėmė jų kaulus ir palaidojo po tamarisku Jabeše. Jie pasninkavo septynias dienas.

SAMUELIO ANTRA KNYGA

Samuelio antra knyga (gr. *samouēl B*, lot. *samuelis/samu(h)el II*) kartu su *Samuelio pirmą knygą* hebrajų tradicijoje anksčiau sudarė vieną *Samuelio knygą* (hebr. *šemū'el*); graikiškajame *Septuagintos* vertime ji padalyta į dvi dalis, pavadintas *Karalysčių pirmą knygą* ir *Karalysčių antrą knygą* (gr. *basileiōn B*, lot. *regnorum II*), o lotyniškojoje *Vulgatoje* – *Karalių pirmą knygą* ir *Karalių antrą knygą* (lot. *regum II*); XV–XVI a. šį paprotį perėmė hebrajų *Biblija*.

Knygoje pasakojama apie Izraelio istorijos įvykius po Sauliaus mirties (1010–975 m. pr. Kr.): Dovydas tampa Judo, o paskui ir Izraelio karaliumi (sk. 1–5), Dievas patvirtina Dovydo dinastiją (sk. 6–7), Dovydas kariauja (sk. 8–10), Dovydas pasiima į žmonas Batšebą (sk. 11–12), Dovydo šeima nesutaria (sk. 13–20), ateina Dovydo senatvė (sk. 21–24).

Dovydas šioje knygoje iškyla kaip idealus karalius, nors ir pasielgiąs neteisingai, bet visada pasirengęs išpažinti savo nuodėmes ir prašyti Dievą atleidimo.

Sauliaus ir Jehonatano apraudojimas

1 Po Sauliaus mirties – Dovydas jau buvo sugrįžęs nugalėjęs Amaleką – Dovydas praleido dvi dienas Ciklage. ² Trečią dieną iš Sauliaus stovyklos staiga atėjo vyras suplėšytais drabužiais ir dulkėmis ant galvos. Priėjęs prie Dovydo, žemai nusilenkdamas, parpuolė ant žemės. ³ „Iš kur ateini?“ – klausė Dovydas. Jis atsakė: „Ką tik pabėgau iš Izraelio stovyklos“. ⁴ „Kas atsitiko? – klausė Dovydas. – Sakyk!“ ⁵ Jis atsakė: „Kariai bėgo iš mūsų lauko, bet taip pat daug karių krito ir žuvo. Žuvo ir Saulius bei jo sūnus Jehonatanas“. ⁶ Tada Dovydas paklausė atnešusį žinią vaikiną: „Iš kur žinai, kad Saulius ir jo sūnus Jehonatanas žuvo?“ Žinią atnešęs vaikiną tarė: „Pasitaikė, kad aš buvau ant Gilbojos kalno. Žiūriu, Saulius parkritęs ant savo ieties, o prie jo artinasi kovos vežimai ir raitininkai. ⁷ Pažvelgęs atgal,

jis pamatė mane ir pašaukė. ‘Aš čia!’ – atsakiau. ⁸ Jis manęs paklausė: ‘Kas tu?’ ‘Amalekietis’, – atsakiau. ⁹ Tada jis tarė man: ‘Ateik, stokis ant manęs ir pribaik mane, nes aš kankinuosi ir esu vos gyvas’. ¹⁰ Taigi aš stojausi ant jo ir pribaigiau, nes žinojau, kad jis niekada daugiau nebepakils iš vietos, kur buvo parkritęs. Tada nuėmiau karūną jam nuo galvos bei antrankovį nuo rankos ir atnešiau čia savo viešpačiui“.

¹¹ Dovydas ėmė ir persiplėšė drabužius. Tą pat padarė visi su juo buvę vyrai. ¹² Jie raudėjo ir verkė, pasninkaudami ligi vakaro dėl Sauliaus ir dėl jo sūnaus, ir dėl VIEŠPATIES kariuomenės, ir dėl Izraelio namų, nes šie buvo kritę nuo kalavijo. ¹³ Vaikinui, atnešusiam žinią, Dovydas tarė: „Iš kur tu?“ Jis atsakė: „Aš ateivio sūnus, amalekietis“. ¹⁴ „Kaip išdrįsai, – tarė jam Dovydas, – pakelti ranką ir užmušti VIEŠPATIES pateptąjį?“ ¹⁵ Tada, pasišaukęs vieną savo vyrų, Dovydas tarė jam: „Ateik ir užmušk jį!“ Tas smogė, ir jis numirė.

¹⁶ O Dovydas sakė: „Tekrinta tavo kraujai ant tavo galvos, nes savo paties lūpomis paliudijai prieš save: ‘Aš užmušiau VIEŠPATIES pateptąjį’“.

¹⁷ Dovydas užvedė šią raudą dėl Sauliaus ir jo sūnaus Jehonatano. ¹⁸ Jis įsakė, kad Judo žmonės būtų mokomi Lanko giesmės; ji užrašyta *Jašaro knygoje*.

¹⁹ „Deja! Izraeli, tavo šlovė guli nužudyta

tavo aukštumose!

Kaip krito galiūnai!

²⁰ Nepasakokite apie tai Gate, neskelbkite to Aškelono gatvėse, kad filistinų dukterys nesidžiaugtų, kad neapipjaustytųjų dukterys nedžiūgautų.

²¹ O Gilbojos kalnai!

Tenebūna jums nei

rasos, nei lietaus,

nei derlingų laukų!

Juk ten buvo numestas

galiūnų skydas,

skydas Sauliaus, nepateptas

aliejumi.

²² Nuo užmuštųjų krauju, nuo rubilių galiūnų Jehonatano strėlė niekada negrižo, Sauliaus kalavijas niekada nebuvo veltui ištrauktas.

²³ Saulius ir Jehonatanas, mylimi ir šaunūs!

Nei gyvendami, nei mirdami,

niekada jie nebuvo perskirti!

Jie buvo spartesni už erelius,

stipresni už liūtus.

²⁴ O Izraelio dukterys,

verkite Sauliaus,

aprengusio jus brangiu purpuru,

išpuošusio auksu jūsų apdarą!

²⁵ Kaip krito galiūnai

mūšio sūkuryje!

Jehonatanas guli nužudytas

tavo aukštumose.

²⁶ Sielvartauju dėl tavęs,

mano broli Jehonatanai!

Be galo brangus tu man buvai,

nuostabi man buvo tavo meilė,

viršijanti moters meilę.

²⁷ Kaip krito galiūnai

ir pražuvo karo ginklai!“

Dovydas – Judo karalius

2 Praėjus šiek tiek laiko, Dovydas teiravosi VIEŠPATIES, klausdamas: „Ar turiu eiti į kurį nors Judo miestą?“ VIEŠPATS atsakė jam: „Eik!“ – „Į kurį turiu eiti?“ – toliau klausė Dovydas. Jis atsakė: „Į Hebroną“. ² Tada Dovydas nuėjo ten drauge su *dviem savo žmonomis – Ahinoama iš Jezreelio ir Nabalo iš Karmelio našle Abigaile. ³ Dovydas pasiėmė ir su juo buvusius vyrus, kiekvieną su šeima. Jie apsigyveno miestuose prie Hebrono. ⁴ Tada atėję Judo žmonės ten patepė Dovydą Judo karaliumi.

Dovydą pasiekė žinia, *kad Jabeš Gileado žmonės palaidojo Saulių. ⁵ Dovydas išsiuntė pas juos pasiuntinius ir tarė jiems: „Būkite VIEŠPATIES palaiminti, nes parodėte ištikimą meilę savo valdovui Sauliui ir palaidojote jį! ⁶ Dabar teparodo jums VIEŠPATS tikrą ištikimą meilę! Ir aš dosniai jums atlyginsiu, kad tai padarėte. ⁷ Todėl tebūna stiprios jūsų rankos ir būkite narsūs! Jūsų valdovas Saulius žuvo, bet Judo namai jau patepė mane savo karaliumi“.

Išbošetas – Izraelio karalius

⁸ Tačiau Sauliaus kariuomenės vadas Nero sūnus Abneras paėmė Sauliaus sūnų Išbošetą* ir nugabeno jį į Mahanaimus. ⁹ Paskui jis padarė jį Gileado, ašūriečių, Jezreelio, Efraimo, Benjamino ir viso Izraelio karaliumi. ¹⁰ Sauliaus

^{2,2} 1 Sam 25,42-43

^{2,4} 1 Sam 31,11-13

^{2,8} 1 Met 8,23 – Ešbaalas.

^{1,18} Joz 10,13

^{1,18} Žr. Joz 10,13.

sūnus Išbošetas turėjo keturiasdešimt metų, kai tapo Izraelio karaliumi, ir karaliavo dvejus metus. Bet Judo namai palaikė Dovydą. ¹¹ Būdamas Judo karaliumi, Dovydas iš viso Hebrone praleido septynerius metus ir šešis mėnesius.

Brolžudiški karai

¹² Kartą Nero sūnaus Abnero ir Sauliaus sūnaus Išbošeto kariai atžygiavo iš Mahanaimų į Gibeoną. ¹³ Cerujos sūnus Joabas ir Dovydo kariai taip pat atžygiavo ir susitiko su jais prie Gibeono tvenkinio. Vienas būrys buvo viename tvenkinio krante, kitas – kitame.

¹⁴ Abneras tarė Joabui: „Prašau leisti vaikিনams stoti į dvikovą ir pažaisti mūsų akivaizdoje“. „Testojai!“ – atsakė Joabas. ¹⁵ Jie pakilo stoti į dvikovą, pašaukti po lygiai – dvylika iš Benjamino bei Sauliaus sūnaus Išbošeto ir dvylika iš Dovydo karių. ¹⁶ Kiekvienas griebė savo priešininką už galvos ir smeigė kalavijų priešininkui į šoną. Taip jie visi parkrito. Todėl ta vieta Gibeone buvo pavadinta Kalavijo ašmenų lauku.

¹⁷ Tą dieną įvyko labai nuožmus mūšis. Dovydo kariai sumušė Abnerą ir Izraelio vyrus. ¹⁸ Ten buvo visi trys Cerujos sūnūs – Joabas, Abišajas ir Asaelis. Asaelis buvo greitakojis tarsi laukų stirna. ¹⁹ Užtat Asaelis lėkė pasakui Abnerą ir vydamasis jį nesuko nei į dešinę, nei į kairę. ²⁰ Žvilgterėjęs atgal, Abneras sušuko: „Ar tai tu, Asaeli?“ – „Taip, tai aš!“ – atsakė. ²¹ Abneras tarė jam: „Pasuk į dešinę ar kairę, pasigauk vieną vaikinių ir paimk iš jo grobio“. Bet Asaelis nenorėjo nuo jo pasitraukti. ²² Abneras vėl prašė Asaelį: „Nustok mane vyti! Kodėl turėčiau tave paguldėti ant žemės? Kaipgi galėsiu tuomet pasirodyti tavo broliui Joabui?“ ²³ Bet tas atsisakė liautis jį vyti. Tada Abneras taip smogė jam į pilvą ieties drūtgaliau, kad ietis išlindo pro nu-

garą. Jis parkrito ir toje vietoje numirė. Atėję prie vietos, kur jis buvo parkritęs ir numiręs, visi sustodavo. ²⁴ Bet Joabas ir Abišajas toliau vijosi Abnerą. Saulei leidžiantis, jie pasiekė Gibeat Amą, esančią priešais Giachą prie kelio į Gibeono tyrus.

²⁵ Benjamino giminės žmonės susitelkė už Abnero, sudarydami vieną būrį, ir pasiruošė gintis ant kalvos viršūnės. ²⁶ Tada Abneras pašaukė Joabą: „Argi amžinai turi siausti kalavijas? Nejau tu nežinai, kad galas bus kartus! Kiek ilgai dar delsi įsakyti kariams nustoti vyti savo brolius?“ ²⁷ Joabas atsakė: „Kaip gyvas Dievas, jeigu nebūtumei prakalbėjęs, kariai būtų liovęsi vyti savo brolius tik kitą rytą“. ²⁸ Joabas papūtė ragą, ir visi kariai sustojo, liovėsi vyti Izraelį ir daugiau nebekojo.

²⁹ Abneras ir jo vyrai žygiavo visą naktį per Arabą, perėjo Jordaną ir, keliavę visą priešpietį, atėjo į Mahanaimus. ³⁰ O Joabas, nustojęs vyti Abnerą, surinko visus savo karius. Be Asaelio, iš Dovydo kareivių dar trūko devyniolikos vyrų. ³¹ Bet Dovydo kariai buvo užmušę iš benjaminų tris šimtus šešiasdešimt Abnero vyrų. ³² Asaelis buvo nuneštas į Betliejų ir palaidotas tėvo kape. Joabas ir jo vyrai žygiavo visą naktį. Diena jiems prašvito Hebrone.

3 Karas tarp Sauliaus namų ir Dovydo namų tęsėsi ilgai. Dovydas ilgainiui darėsi vis galingesnis, tuo tarpu Sauliaus namai vis silpnėjo.

² Hebrone Dovydui gimė šie sūnūs: pirmagimis – Amnonas iš Ahinoamos Jezreelietės, ³ antras – Kilabas iš Abigailės, Nabalo iš Karmelio našlės, trečias – Abšalomas, Gešūro karaliaus Talmajo dukters Maakos sūnus, ⁴ ketvirtas – Hagitos sūnus Adonijas, penktas – Abitalės sūnus Šefatija ⁵ ir šeštas – Itramas iš Dovydo žmonos Eglės. Jie Dovydui gimė Hebrone.

Abneras Dovydo pusėje

⁶Per karą tarp Sauliaus namų ir Dovydo namų Abneras įsigalėjo Sauliaus namuose. ⁷Saulius buvo turėjęs sugulovę – Ajos dukterį, vardu Ricpą. Išbošetas tarė Abnerui: „Kodėl tuėjai pas mano tėvo sugulovę?“ ⁸Abneras labai įširdo dėl Išbošeto žodžių. Jis tarė: „Ar aš šuns galva Judui? Tarnauju ištikiškai tavo tėvo Sauliaus namams, jo broliams bei bičiuliams, neišdaviau tavęs Dovydui į rankas, o tu meti man kaltę dėl tos moters!“ ⁹Tepadaro Dievas Abnerui ir teprideda, jei neįvykdysiu Dovydui, ką VIEŠPATS yra jam prisiekęs, – ¹⁰*perkelti karalystę iš Sauliaus namų ir pastatyti Dovydo sostą Izraeliui ir Judui nuo Dano ligi Beer Šebos“. ¹¹Bijodamas Abnero, Išbošetas daugiau nieko negalėjo jam sakyti.

¹²Abneras tuojau pat išsiuntė pasiuntinius į Hebroną pas Dovydą, tardamas: „Kam priklauso kraštas? Sudaryk su mahimi sandorą. Štai mano ranka bus su tavimi ir atves pas tave visą Izraelį“. – ¹³„Gera, – atsakė Dovydas, – aš sudarysiu sandorą su tavimi. Bet reikalauju iš tavęs vieno dalyko: niekada nepasirodysi mano akivaizdoje, nebent ateidamas pas mane atvestumei Sauliaus dukterį Mikalę“. ¹⁴Dovydas išsiuntė pasiuntinius ir pas Sauliaus sūnų Išbošetą, tardamas: „Atiduok man mano žmoną Mikalę, už kurią *aš sumokėjau nuotakos kainą – šimtą filistinų apyvarpio odų“. ¹⁵Išbošetas pasiuntė paimti ją nuo jos vyro Laišo sūnaus Paltielio. ¹⁶Jos vyrasėjo su ja ir sekdamas paskui verkė iki pat Bahurimų. Tada Abneras įsakė jam: „Grįžk namol!“ Ir jis nuėjo atgal.

¹⁷Abneras buvo siuntęs žodį Izraelio seniūnams, tardamas: „Visą laiką norėjote, kad Dovydas būtų jūsų karalius. ¹⁸Dabar tai įvykdykite, nes

VIEŠPATS yra Dovydui pažadėjęs: ‘Per savo tarną Dovydą aš išgelbėsiu savo tautą Izraelį iš filistinų rankų ir visų priešų’“. ¹⁹Abneras kalbėjo tiesiai ir su benjaminais. Tada Abneras nuėjo į Hebroną pasakyti Dovydui, kas gera viso Izraelio akyse ir kas gera visų Benjaminų namų akyse.

²⁰Atėjus Abnerui su dvidešimčia vyrų pas Dovydą į Hebroną, Dovydas iškėlė Abnerui ir jo vyrams vaišes.

²¹Abneras Dovydui tarė: „Aš eisiu ir subursiu pas savo valdovą karalių visą Izraelį. Su tavimi jie sudarys sandorą, kad galėtumei visa valdyti, kaip trokštata tavo širdis“. Dovydas išleido Abnerą, ir jis išėjo susitaikęs.

Abnero mirtis

²²Kaip tik tuo metu Dovydo kariai ir Joabas sugrįžo iš žygio ir parnešė daug grobio. Bet Abnero pas Dovydą Hebrone nebebuvo, nes Dovydas jį išleido, ir jis išėjo susitaikęs. ²³Joabui ir visam jo būriui atvykus, jam buvo pranešta: „Nero sūnus Abneras atėjo pas karalių. Jis paleido jį, ir šis išėjo susitaikęs“. ²⁴Joabas nuėjo pas karalių ir tarė: „Ką tu padarei? Abneras atėjo pas tave. Kam jį paleidai? Jis jau paspruko!“ ²⁵Nejau nežinai, kad Nero sūnus Abneras atėjo tik tavęs apgauti, stebėti, kada ateini ir kada išeini, ir sužinoti visa, ką darai?“

²⁶Palikęs Dovydą, Joabas išsiuntė pasiuntinius vyti Abnerą, ir jie parvedė jį atgal nuo Siros vandens talpyklos. Bet Dovydas to nežinojo. ²⁷Abnerui sugrįžus į Hebroną, Joabas pasivedė jį į šalį miesto vartuose vienu du pasikalbėti. Ten jis smeigė jam į pilvą. Taip Abneras mirė už pralietą Joabo brolio Asaelio kraują.

²⁸Apie tai išgirdęs, Dovydas tarė: „Aš ir mano karalystė amžinai nekalta VIEŠPAČIUI dėl Nero sūnaus Abnero kraujo. ²⁹Tekrinta kaltė ant Joabo galvos ir visų jo tėvo namų! Niekada

^{3,10} 1 Sam 15,28

^{3,14} 1 Sam 18,27

tenebūna Joabo namai be kenčiančio sėklos išsiliejimą, be sergančio raup-sais, be laikančio verpstę*, be žuvusio nuo kalavijo, be stokojančio duonos!“³⁰ Joabas ir jo brolis Abišajas nužudė Abnerą už tai, kad jis buvo užmušęs jų brolių Asaelį Gibeone.

³¹Tada Dovydas tarė Joabui ir visiems su juo buvusiems žmonėms: „Persiplėškite drabužius, apsijuoskite ašutinėmis ir raudokite Abnerą“. Karalius ėjo paskui karstą. ³²Abneras buvo palaidotas Hebrone. Karalius verkė balsu prie Abnero kapo, verkė ir visi žmonės. ³³Karalius užvedė raudą dėl Abnero, sakydamas:

„Argi turėjo Abneras mirti,
kaip miršta storžievis?

³⁴Tavo rankos nebuvo surištos,
tavo kojos nebuvo supančiotos.

Tu kritai, kaip krinta
nedorėlių nužudytas“.

Visi žmonės jo dar labiau verkė.

³⁵Tada visi žmonės jau dieną ėjo raginti Dovydą valgyti, bet Dovydas prisiekė, tardamas: „Tai tepadaro man Dievas ir dar teprideda, jeigu ragaučiau duonos ar ko nors prieš nusileidžiant saulei!“ ³⁶Visi žmonės tai pastebėjo ir pritarė. Visa, ką darė karalius, patiko visiems žmonėms. ³⁷Taigi visi žmonės ir visas Izraelis suprato, kad karalius neprisidėjo prie Nero sūnaus Abnero nužudymo. ³⁸Karalius tarė savo tarnams: „Nejau nežinote, kad šiandien Izraelyje krito didžiūnas ir garbingas vyras? ³⁹Dabar aš bejėgis, nors ir panteptas karaliumi. Tie vyrai, Cerujos sūnūs, man per aršūs. Teatmoka VIEŠPATS darančiam pikta pagal jo nedorumą!“

Išbošeto mirtis

4 Išgirdęs, kad Abneras mirė Hebrone, Sauliaus sūnus Išbošetas nuleido rankas. Visas Izraelis susirūpino. ²Sauliaus sūnus turėjo du būrių

vadus. Vieno vardas buvo Baana, kito – Rechabas. Jiedu buvo sūnūs Rimono – benjamino iš Beerotų, nes Beerotai buvo laikomi Benjamino dalimi. ³Beerotų žmonės pabėgo į Gitaimus ir kaip ateiviai tebegyvena ten iki šios dienos.

⁴*Sauliaus sūnus Jehonatanas turėjo sūnų sužalotomis kojomis. Jis buvo penkerių metų, kai žinia apie Saulių ir Jehonataną pasiekė Jezreelį. Auklė, pasiėmusi jį, bėgo. Atsitiko taip, kad jai skubant bėgti jis parkrito ir tapo raišas. Jo vardas buvo Mefi Bošetas.

⁵Beerotiečio sūnūs Rechabas ir Baana leidosi į kelionę ir pasiekė Išbošeto namus pačiame dienos įkarštyje, kai jis buvo atgulęs pokaičio. ⁶Jiedu įėjo į vidų, tarsi norėdami paimti kviečių, ir smogė jam į pilvą. Taigi Rechabas ir jo brolis Baana atsėlino, ⁷įėjo į namus, smogė jam, miegančiam lovoje savo miegamajame, užmušę nukirto galvą. Pasiėmę galvą, jiedu keliavo per Arabą visą naktį. ⁸Atnešę Išbošeto galvą į Hebroną pas Dovydą, tarė karaliui: „Štai galva Išbošeto, sūnaus tavo priešo Sauliaus, ieškojusio tavo gyvybės. Šiandien VIEŠPATS Sauliui ir jo pakuoniui įvykdė kerštą už mano viešpatį karalių“.

⁹Dovydas atsakė Rimono Beerotiečio sūnūms Rechabui ir Baanai: „Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris išgelbėjo mane iš visų negandų! ¹⁰*Vyrą, kuris man pranešė: ‘Štai Saulius negyvas’ – ir manė atnešąs man gerą žinią, sulaikiau ir užmušiau Ciklage. Toks buvo atlygis, kurį daviau jam už jo žinią! ¹¹Juo labiau, kad nedori vyrai užmušė teisų žmogų lovoje jo paties namuose! Argi dabar nereikalausiu jo kraujo iš jūsų rankos ir nepašalinsiu jūsų nuo žemės?“ ¹²Dovydas įsakė savo kariams, ir tie juos užmušė. Nukirtę rankas ir kojas, pakabinė jų kūnus prie tvenkinio Hebrone.

^{4,4} 2 Sam 9,3

^{4,10} 2 Sam 1,1-16

^{3,29} T. y. sumoteriškėjusio vyro.

O Išbošeto galvą jie nunešė ir palaidojo Abnero kape Hebrone.

Dovydas – viso Izraelio karalius

5 Visos Izraelio giminės atėjo į Hebroną pas Dovydą ir tarė: „Mes – tavo kūnas ir kraujas. ² Jau anksčiau, Sauliui esant mūsų karaliumi, tu išvesdavai į žygį ir parvesdavai iš žygio Izraelį. Tau VIEŠPATS tarė: „Tu būsi mano tautos Izraelio ganytojas, tu būsi Izraelio karalius“. ³ Visi Izraelio seniūnai atėjo į Hebroną pas karalių. Karalius Dovydas sudarė su jais sandorą Hebrone VIEŠPATIES akivaizdoje, ir jie patepė Dovydą Izraelio karaliumi. ⁴ Dovydui buvo trisdešimt metų, kai tapo karaliumi, ir *karaliavo jis keturiasdešimt metų. ⁵ Hebrone jis valdė Judą septynerius metus ir šešis mėnesius, o Jeruzalėje karaliavo visam Izraeliui ir Judui trisdešimt trejus metus:

⁶ Karalius ir jo vyrai nužygiavo į Jeruzalę prieš *jebusiečius, tos vietovės gyventojus. Jie sakė Dovydui: „Niekad čia neįžengsi! Net akli ir raiši privers tave pasitraukti“, – manydami: „Dovydas negali čia įžengti“. ⁷ Nepaisant to, Dovydas paėmė Siono tvirtovę; dabar tai Dovydo miestas. ⁸ Tą dieną Dovydas buvo pasakęs: „Kas nori nugalėti jebusiečius, telipa pro vandens šulinį pulti raišųjų ir akliųjų – tų, kurių Dovydas nekenčia“. Užtat ir sakoma: „Aklas ir raišas neįžengs į Namus“. ⁹ Dovydas paėmė tvirtovę ir pavadino ją Dovydo miestu. Miesto dalį nuo Milojo iki rūmų Dovydas įtvirtino. ¹⁰ Dovydas darėsi vis galingesnis ir galingesnis, nes su juo buvo Galybių VIEŠPATS.

¹¹ Tyro karalius Hirasas atsiuntė pas Dovydą pasiuntinius drauge su kėdro rąstais, dailidėmis ir mūrininkais. Jie pastatė Dovydui rūmus. ¹² Tada

Dovydas suprato, kad VIEŠPATS buvo patvirtinęs jį Izraelio karaliumi ir išaukštinęs jo karalystę dėl savo tautos Izraelio.

¹³ Atėjęs iš Hebrono, Jeruzalėje Dovydas paėmė daugiau sugulovių ir žmonių. Dovydui gimė daugiau sūnų ir dukterų. ¹⁴ Štai vardai gimusių jam Jeruzalėje: Šamūva, Šobabas, Natanas; Saliamonas, ¹⁵ Ibharas, Elišūva, Nefegas, Jafija, ¹⁶ Elišama, Eljada ir Elifeletas.

¹⁷ Išgirdę, kad Dovydas pateptas Izraelio karaliumi, visi filistinai leidosi į žygį Dovydo ieškoti. Bet Dovydas, apie tai sužinojęs, nuėjo į tvirtovę. ¹⁸ O filistinai buvo atžygiavę ir pasklidę Refajų slėnyje. ¹⁹ Dovydas teiravosi VIEŠPATIES: „Ar eiti man prieš filistinus? Ar atiduosi juos man į rankas?“ VIEŠPATS Dovydui atsakė: „Eik, nes aš tikrai atiduosiu filistinus tau į rankas“. ²⁰ Dovydas nužygiavo į Baal Peracimus ir ten juos nugalėjo. Jis sakė: „VIEŠPATS prasiveržė tarp mano priešų pirma manęs tarsi staigus potvynis“. Užtat ta vieta vadinama Baal Peracimais. ²¹ Filistinai paliko ten savo stabus, o Dovydas ir jo vyrai juos nusinešė.

²² Filistinai dar kartą atžygiavo ir pasklido Refajų slėnyje. ²³ Dovydas teiravosi VIEŠPATIES, ir jis atsakė: „Neik iš priekio, bet apeik užnugarin ir užklupk juos priešais balzamo medžius. ²⁴ Kai išgirsi žygio šlamesį balzamo medžių viršūnėse, pradėk puolimą, nes VIEŠPATS eis pirma tavęs filistinų kariuomenės pulti“. ²⁵ Dovydas padarė, kaip VIEŠPATS buvo jam įsakęs, ir sumušė filistinus nuo Gebos ligi pat Gezero.

Sandoros Skrynčia Jeruzalėje

6 Dovydas vėl surinko visus rinktinius Izraelio vyrus – trisdešimt tūkstančių. ² Tada Dovydas ir visi su juo buvę žmonės leidosi kelionėn į Baalė Jehudą pargabenti iš ten Dievo Skrynios, kuri vadinama Galybių

^{5,4-5} 1 Kar 2,11; 1 Met 3,4; 29,27

^{5,6} Joz 15,63; Ts 1,21

^{5,8} T. y. šventyklą.

VIEŠPATIES, *sėdinčio soste virš kerubų, vardu. ³Jie užkėlė Dievo Skrynią ant naujo vežimo ir vežė iš *Abinadabo namų, esančių ant kalvos. Abinadabo sūnūs Uza ir Achjojas varė naująjį vežimą ⁴su Dievo Skrynja. Achjojas ėjo pirma Skrynios. ⁵Dovydas ir visi Izraelio namai šoko VIEŠPATIES akivaizdoje, lydimi giesmių ir skambių instrumentų: lyrų, arfų, būgnelių su žvangučiais, tarškyinių ir cimbolų.

⁶Atėjus prie Nachono klojimo, Uza ištiesė ranką į Dievo Skrynią, norėdamas ją prilaikyti, nes jaučiai suklupo. ⁷VIEŠPATS supyko ant Uzos. Dievas parbloškė jį ten dėl to, kad jis palietė ranka Skrynią, ir jis numirė ten šalia Skrynios. ⁸Dovydas sielojosi dėl to, kad VIEŠPATS buvo taip užsiplieskęs ant Uzos. Užtat ta vieta vadinama Perek Uza iki šios dienos. ⁹Tą dieną Dovydas pajuto VIEŠPATIES baimę ir sakė: „Kaip galiu leisti VIEŠPATIES Skryniai ateiti pas mane?“ ¹⁰Dovydas nebenorėjo gabenti VIEŠPATIES Skrynios pas save į Dovydo miestą ir nugabeno ją į Obed Edomo Gatiečio namus. ¹¹VIEŠPATIES Skrynja išbuvo Obed Edomo Gatiečio namuose tris mėnesius, ir *VIEŠPATS laimino Obed Edomą ir visą jo šeimyną.

¹²Karaliui Dovydui buvo pranešta: „VIEŠPATS laimino Obed Edomo šeimyną ir visa, kas jam priklauso, dėl Dievo Skrynios“. Tada Dovydas nuėjo ir pagabeno Dievo Skrynią iš Obed Edomo namų į Dovydo miestą su didele iškilme. ¹³VIEŠPATIES Skrynią nešantiems pažengus šešis žingsnius, jis paaukoddavo jautį ir nupenėtą veršį. ¹⁴Dovydas šoko iš visų jėgų VIEŠPATIES akivaizdoje; Dovydas buvo apsijuosęs lininiu efodu. ¹⁵Taip Dovydas ir visi Izraelio namai gabeno VIEŠPATIES Skrynią, lydėdami šauksmais ir rago gaudesiu.

¹⁶Skryniai įžengiant į Dovydo miestą, Sauliaus duktė Mikalė, žiūrėdama pro langą, pamatė karalių Dovydą šokinėjant ir šokant VIEŠPATIES akivaizdoje. Už tai ji paniekino jį savo širdyje.

¹⁷VIEŠPATIES Skrynja buvo įnešta ir padėta į vietą palapinėje, kurią Dovydas buvo jai pastatęs. Dovydas atnašavo deginamąsias aukas ir bendravimo aukas VIEŠPATIES akivaizdoje. ¹⁸Baigęs atnašauti deginamąsias aukas ir bendravimo aukas, Dovydas palaimino žmones Galybių VIEŠPATIES vardu. ¹⁹Jis dalijo maistą žmonėms, visai Izraelio daugybei, ir vyrams, ir moterims – kiekvienam po kepalą duonos, po gabalą mėsos ir po razinų plokštainį. *Po to visi sugrįžo į namus.

²⁰Ir Dovydas sugrįžo savo šeimynos palaiminti. Sauliaus duktė Mikalė, išėjusi jo pasitikti, tarė: „Na ir šauniai šiandien pasirodė Izraelio karalius, apsinuogindamas savo dvariškių vergių akyse, kaip begėdiškai apsinuogina koks prasčiokas!“ ²¹Dovydas atsakė Mikalei: „Tai buvo akivaizdoje VIEŠPATIES, kuris išrinko mane vietoj tavo tėvo bei visos jo šeimos ir paskyrė Izraelio, VIEŠPATIES tautos, valdovu! Aš šoksiu VIEŠPATIES akivaizdoje, ²²darysiu save dar niekinęsnį ir būsiu menkas savo akyse, bet tarp vergių, apie kurias tu kalbi, būsiu garbingas“. ²³Užtat Sauliaus duktė Mikalė liko bevaikė iki savo mirties dienos.

Natano pranašavimas Dovydui

7 Įsikūręs savo rūmuose, VIEŠPAČIUI suteikus jam ramybę iš visų pusių nuo priešų, ²karalius kalbėjo pranašui Natanui: „Tik tu pažiūrėk, aš gyvenu kedro namuose, o Dievo Skrynja pasilieka palapinėje!“ ³Natanas tarė karaliui: „Eik ir daryk visa, kas tavo širdyje, nes VIEŠPATS su tavimi“.

⁴Bet tą pačią naktį Nataną pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁵„Eik ir sakyk

^{6,2} 1S 25,22

^{6,3} 1 Sam 7,1-2

^{6,11} 1 Met 26,4-5

^{6,19-20} 1 Met 16,43

mano tarnui Dovydui: ⁶ „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Argi tu man pastatysi namus gyventi? Juk nuo tos dienos, kai išvedžiau Izraelio tautą iš Egipto, iki šiandien aš negyvenau namuose, bet keliavau palapinėje ir padangtėje. ⁷ Kilnodamasis, kur tik ėjo izraelitai, argi aš kada priekaištavau kokiam Izraelio giminių vadui, kurį buvau paskyręs rūpintis mano Izraelio tauta, tardamas: *‘Kodėl nepastatėte man kedro namų?’*“

⁸ Be to, taip sakysi mano tarnui Dovydui: *‘Taip kalbėjo Galybių VIEŠPATS. Aš paėmiau tave iš ganyklų, nuo avių kaimenės, būti mano tautos Izraelio valdovu; ⁹ buvau su tavimi, kur tik tu ėjai, ir sunaikinau visus tavo priešus ant tavo kelio. Be to, aš padarysiu tavo vardą tokį garsų, koks garsus yra vardas didžiūnų žemėje. ¹⁰ O savo tautai Izraeliui paskirsiu vietą ir tvirtai įkurdinsiu, kad saugiai gyventų ir daugiau nebebūtų varginami. Nedori žmonės nebeengs jų daugiau kaip kadaise ¹¹ nuo to laiko, kai savo tautai Izraeliui paskyriau teisėjus. Aš duosiu tau ramybę nuo visų tavo priešų.*

VIEŠPATS pareiškia tau, kad jis, VIEŠPATS, padarys tau namus. ¹² Kai pasibaigs tavo dienos ir tu atsigulsi su savo protėviais, aš iškelsiu po tavęs palikuonį, kilusį iš tavęs, ir padarysiu tvirtą jo karalystę. ¹³ Jis pastatys namus mano vardui, o aš padarysiu jo karališką sostą amžiną. ¹⁴ *Aš būsiu jam tėvas, o jis bus man sūnus. Jei jis nedorai pasielgs, bausiu jį žmonių lazdomis ir žmonių smūgiais. ¹⁵ Bet savo ištikimos meilės neatimsiu, kaip atėmiau iš Sauliaus, kurį pašalinau, kad padaryčiau tau vietas. ¹⁶ Tavo namai ir tavo karalystė bus amžinai tvirti mano akivaizdoje; tavo sostas bus amžinai tvirtas.”

¹⁷ Natanas perdavė Dovydui visus tuos žodžius ir visą tą regėjimą.

Dovydo malda

¹⁸ Tada Dovydas nuėjo, atsisėdo VIEŠPATIES akivaizdoje ir tarė: „Kas aš, Viešpatie DIEVE, ir kas mano namai, kad tu mane taip toli nuvedei? ¹⁹ Bet ir tai per maža tavo akyse, Viešpatie DIEVE, nes tu kalbėjai apie savo tarno namus dar ir tolimoje ateityje. Tai pamokymas žmonijai, Viešpatie DIEVE! ²⁰ Ką daugiau begali Dovydas tau pasakyti? Juk tu, Viešpatie DIEVE, savo tarną pažįsti! ²¹ Savo žodžio dėlei ir savo širdies polėkiu tu padarei šį nepaprastą dalyką ir savo tarnui jį apreiškei. ²² Iš tikrųjų esi didis, VIEŠPATIE Dieve! Nėra nė vieno kaip tu, nėra kito Dievo, išskyrus tave, kaip mes visuomet esame girdėję. ²³ Kokia kita tauta yra tokia, kaip tavo tauta, kaip Izraelis? Argi yra žemėje kita tauta, kurios Dievas atėjo atpirkti kaip tautos ir pasidaryti sau vardą, darydamas jiems didžius ir nuostabius darbus, nuvarydamas tautas ir jų dievus savo tautai nuo kelio? ²⁴ Tu padarei savo tautą Izraelį amžinai ypatinga tauta, ir tu, VIEŠPATIE, tapai jų Dievas.

²⁵ Tad dabar, VIEŠPATIE Dieve, vykdyk per amžius žodį, kurį apreiškei apie savo tarną bei jo namus, ir padaryk, kaip pažadėjai. ²⁶ Tebūna amžinai šlovinamas tavo vardas, sakant: *‘Galybių VIEŠPATS yra Izraelio Dievas!’* Tebūna tavo tarno Dovydo namai tvirti tavo akivaizdoje! ²⁷ Kadangi tu, Galybių VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, apreiškei savo tarnui, tardamas: *‘Aš pastatysiu tau namus’*, – tavo tarnas išdrišo kreiptis į tave šia malda. ²⁸ Dabar, Viešpatie DIEVE, tu esi Dievas, tavo žodžiai yra tiesa, ir tu davei savo tarnui šį malonų pažadą. ²⁹ Užtat dabar būk maloningas ir palaimink savo tarno namus, kad jie liktų amžinai tvirti tavo akivaizdoje, nes tu, Viešpatie DIEVE, pažadėjai. Tebūna tavo tarno namai amžinai palaiminti tavo palaiminimu!”

Dovydo

8 Po tam tikro laiko Dovydas nugalejo filistinus ir pavergė juos. Dovydas atėmė iš filistinų rankų Metėg Amą.

² Jis nugalejo ir moabitus. Suguldęs žemėje, jis išmatavo juos virve. Dvi virves atmatavo užmušti ir vieną virvę palikti gyvus. Ir moabitai tapo Dovydo tarnais ir nešė jam duoklę.

³ Dovydas nugalejo Cobos karalių Rehobo sūnų Hadadezerą, kai jis žygiavo susigrąžinti savo valdų prie Eufrato upės. ⁴ Dovydas paėmė iš jo tūkstantį septynis šimtus raitelių ir dvidešimt tūkstančių pėstininkų. Dovydas suluošino visus karo vežimų arklius, bet paliko iš jų pakankamai šimtui karo vežimų. ⁵ Damasko aramėjams atžygiavus pagelbėti Cobos karaliui Hadadezerui, Dovydas užmušė dvidešimt du tūkstančius aramėjų. ⁶ Tada Dovydas įrengė įgulas tarp Damasko aramėjų, ir aramėjai tapo Dovydo tarnais ir nešė jam duoklę. VIEŠPATS davė Dovydui pergales, kur tik jis žygiavo. ⁷ Dovydas paėmė Hadadezero palydos nešiotus aukso skydus ir pargabeno į Jeruzalę. ⁸ O iš Betacho ir Berotajo, Hadadezero miestų, Dovydas paėmė daug žalvario.

⁹ Išgirdęs, kad Dovydas nugalejo visą Hadadezero kariuomenę, ¹⁰ Hamato karalius Tojas pasiuntė savo sūnų Jehoramą pas Dovydą palinkėti jam sveikatos ir pasveikinti su pergale prieš Hadadezerą. Mat Hadadezeras buvo dažnai kariavęs su Toju. Jehoramas atsinešė sidabro, aukso ir vario daiktų. ¹¹ Ir juos karalius Dovydas pašventė VIEŠPAČIUI drauge su sidabru ir auksu, paimtais iš visų pavergtų tautų: ¹² Edomo, Moabo, Amono, filistinų, Amaleko ir Cobos karaliaus Rehobo sūnaus Hadadezero grobio.

¹³ Dovydas tapo garsus. *Sugrižęs jis nukovė aštuoniolika tūkstančių

edomitų* Druskos slėnyje. ¹⁴ Jis įrengė įgulas Edome – visame Edome įrengė įgulas, ir visi edomitai tapo Dovydo tarnais. VIEŠPATS davė Dovydui pergales, kur tik jis žygiavo.

¹⁵ *Dovydas karaliavo visam Izraeliui ir vykdė teisingumą ir teisumą visiems savo žmonėms. ¹⁶ Cerujos sūnus Joabas buvo kariuomenės vadas, Ahiludo sūnus Juozapatas – raštinės viršininkas, ¹⁷ Ahitubo sūnus Cadokas ir Abjataro sūnus Ahimelechas – kunigai, Seraja – raštininkas, ¹⁸ Jehojados sūnus Benajas – keretų ir peletų galva, o Dovydo sūnūs – kunigai*.

Dovydas ir Mefi Bošetas

9 Dovydas teiravosi: „Ar yra dar kas nors išlikęs iš Sauliaus namų, kam galėčiau parodyti savo ištikimą gerumą dėl Jehonatano?“ ² Sauliaus šeimyna buvo turėjusi tarną, vardu Ciba. Jis buvo pašauktas pas Dovydą. „Ar tu esi Ciba?“ – klausė Dovydas. Šis atsakė: „Tavo paslaugoms!“ ³ Karalius tarė: „Ar yra dar kas nors išlikęs iš Sauliaus namų, kam galėčiau parodyti ištikimą Dievo gerumą?“ Ciba atsakė karaliui: „Taip, dar yra Jehonatano sūnus sužalotomis kojomis“. – ⁴ „Kur jis?“ – klausė karalius. Ciba atsakė karaliui: „Jis yra Lo Debare, Amielio sūnaus Machyro namuose“. ⁵ Tada karalius paliepė atvesti jį iš Amielio sūnaus Machyro namų Lo Debare. ⁶ Atėjęs pas Dovydą, Jehonatano sūnus Mefi Bošetas išreiškė pagarbą, puldamas veidu į žemę. „Mefi Bošetai!“ – tarė jam Dovydas. Jis atsakė: „Tavo paslaugoms!“ ⁷ Dovydas

^{8,13} Kai kuriuose rankr.: „aramėjų“.

^{8,15-18} 1 Met 18,14-17

^{8,18} Manoma, kad sūnūs veikė kaip Dovydo atstovai ar pagalbininkai atliekant karaliams pagal įstatymą tenkančias religines apeigas, žr. 2 Sam 6,13-19.

^{9,1} 1 Sam 20,15-17

^{9,3} 2 Sam 4,4

tarė: „Nebijok, nes tau tikrai parodysiu ištikimą gerumą dėl tavo tėvo Jehonatanano. Atiduosiu tau visą tavo senelio Sauliaus žemę. Be to, tu visuomet valgysi prie mano stalo“. ⁸ Puldamas kniūbsčias, šis tarė: „Kas tavo tarnas, kad tu rodytumei palankumą tokiam nustipusiam šuniui kaip aš?“

⁹ Tada karalius, pasišaukęs Sauliaus tarną Cibą, tarė: „Visa, kas priklausė Sauliui ir visiems jo namams, aš atidaviau tavo šeimininko vaikaičiui. ¹⁰ Tu bei tavo sūnūs ir tavo tarnai dirbsite jam žemę ir nuiminėsite derlių, kad tavo šeimininko vaikaitis turėtų iš ko gyventi. Bet tavo šeimininko vaikaitis Mefi Bošetas visada valgys prie mano stalo“. Ciba turėjo penkiolika sūnų ir dvidešimt tarnų. ¹¹ Ciba atsakė karaliui: „Kaip mano viešpats karalius įsakė, taip jo tarnas ir darys“. Mefi Bošetas valgė prie karaliaus stalo kaip vienas iš karaliaus sūnų. ¹² Mefi Bošetas turėjo jauną sūnų, vardu Michėjas. Visi gyvenę Cibos namuose tapo Mefi Bošeto tarnais. ¹³ Mefi Bošetas gyveno Jeruzalėje, nes visada valgė prie karaliaus stalo. Jis buvo raišas abiem kojomis.

Karas su amonitais ir aramėjais

10 Praėjus šiek tiek laiko, mirė Amono karalius, ir karaliumi tapo jo sūnus Hanūnas. ² Dovydas manė: „Nahašo sūnui Hanūnui turiu būti taip ištikimai geras, kaip jo tėvas buvo man ištikimai geras“. Tad Dovydas pasiuntė savo dvariškius pareikšti užuojautos dėl jo tėvo. Dovydo dvariškiams atvykus į Amono kraštą, ³ Amono didžiūnai kalbėjo savo valdovui Hanūnui: „Nejau tu iš tikrųjų manai, kad Dovydas, norėdamas pagerbti tavo tėvą, atsiuntė pasiuntinius su užuojauta tau? Argi Dovydas neatsiuntė savo dvariškių pas tave išžvalgyti miesto, išsnipinėti ir sunaikinti jo?“ ⁴ Tad Hanūnas suėmė Dovydo dvariškius, nuskuto kiekvienam po pusę barzdos,

nukirpo po pusę drabužių jiems prie šlaunų ir išsiuntė atgal. ⁵ Kai Dovydui buvo apie tai pranešta, jis pasiuntė jų pasitikti, nes tie vyrai buvo labai įžeisti. Karalius paliepė: „Pabūkite Jeriche, kol ataugs barzdos. Tada sugrįžkite“.

⁶ Amonitai suprato užsitraukę Dovydo pyktį. Taigi Amonas pasiuntė atstovus ir pasamdė Bet Rehobo aramėjus bei Cobos aramėjus – dvidešimt tūkstančių pėstininkų, Maakos karalių su tūkstančiu vyrų ir dvylika tūkstančių vyrų iš Tobo. ⁷ Tai išgirdęs, Dovydas pasiuntė Joabą ir visą kariuomenę su galiūnais. ⁸ Amonitai išžygiavo ir sustojo į kovos rikiuotę prie miesto vartų, o Cobos bei Rehobo aramėjai ir Tobo bei Maakos vyrai buvo atskirai atvirame lauke.

⁹ Joabas matė, kad prieš jį stovi kovos rikiuotė iš priekio ir už nugaros. Tad, surinkęs būrį iš rinktinių Izraelio vyrų, jis išrikiavo juos prieš aramėjus, ¹⁰ o likusius kareivius, pavedęs savo broliui Abišajui vadovauti, išrikiavo prieš amonitus. ¹¹ Jis tarė: „Jei aramėjai būtų stipresni už mane, tu turi man padėti, bet jei amonitai būtų stipresni už tave, aš ateisiu tau į pagalbą. ¹² Būk narsus! Būkime drąsūs dėl savo tautos ir dėl savo Dievo miestų! Tedaro VIEŠPATS, kas gera jo akyse!“ ¹³ Joabas ir su juo buvę kariai žengė pirmyn į kovą su aramėjais. O tie bėgo nuo jo. ¹⁴ Pamatę, kad aramėjai bėga, ir amonitai bėgo nuo Abišajo ir pasitraukė į miestą. Tad Joabas nutraukė kovą su amonitais ir sugrįžo į Jeruzalę.

¹⁵ Bet aramėjai, pamatę, kad Izraelis juos nugalėjo, susibūrė į viena. ¹⁶ Hadadezeras pakvietė ir patraukė į savo pusę aramėjus iš Užupio. Jie atžygiavo į Helamą, vedami Hadadezero kariuomenės vado Šobacho. ¹⁷ Apie tai buvo pranešta Dovydui. Sutelkęs visą Izraelį, jis perėjo Jordaną ir atžygiavo į Helamą. Aramėjai išrikiavo savo pajėgas prieš Dovydą ir puolė jį, ¹⁸ bet Izraelis

privertė aramėjus bėgti. Dovydas užmušė septynis šimtus aramėjų karo vežimų vežėjų bei keturiasdešimt tūkstančių raitelių, sužeidė kariuomenės vadą Šobachą, ir jis ten mirė.¹⁹ Pamatę, kad Izraelis nugalėjo, Hadadezerui pavaldūs karaliai sudarė taiką su Izraeliu ir tapo jam pavaldūs. O aramėjai bijojo toliau padėti amonitams.

Dovydo nuodėmė

11 *Pavasari, kai karaliai eina į žygį, Dovydas išsiuntė Joabą drauge su savo pareigūnais ir visu Izraeliu. Jie nuniokojo Amoną ir apgulė Rabą. O Dovydas pasiliko Jeruzalėje.

²Kartą vieną popietę Dovydas, pakilęs iš guolio, vaikštinėjo ant karaliaus rūmų stogo. Nuo stogo jis pamatė besimaudančią moterį. Ta moteris buvo labai graži.³ Dovydas pasiuntė dvariškį pasiteirauti apie moterį. Jam buvo pranešta: „Tai Eliamo duktė Batšeba, Ūrijos Hetito žmona“. ⁴Dovydas nusiuntė pasiuntinius ją atvesti. Ji atėjo pas jį, ir jis suėjo su ja; ji buvo ką tik apsivaliusi po savo mėnesinių. Tada ji sugrįžo namo. ⁵Moteris pastojė ir pasiuntė Dovydui žodį: „Esu nėščia“.

⁶Tada Dovydas pasiuntė žodį Joabui: „Atsiųsk pas mane Ūriją Hetitą“. Joabas pasiuntė Ūriją pas Dovydą. ⁷Ūrijai atvykus pas jį, Dovydas klausė, kaip sekasi Joabui, kaip sekasi kariams ir kaip sekasi karas. ⁸Paskui Dovydas tarė Ūrijai: „Eik namo ir nusiplauk kojas!“ Kai Ūrija išėjo iš karaliaus rūmų, paskui jį buvo pasiųsta karaliaus dovana. ⁹Bet Ūrija miegojo prie įėjimo į karaliaus rūmus drauge su visais savo valdovo tarnais ir į namus nėjo. ¹⁰Kai Dovydui buvo pranešta: „Ūrija į savo namus nėjo“, – Dovydas tarė Ūrijai: „Argi ne iš kelionės parėjai? Tad kodėl neini į namus?“ ¹¹Ūrija atsakė Dovydui: „Skrynčia ir Izraelis bei Judas

būna palapinėse. Mano viešpats Joabas ir mano valdovo tarnai yra stovykloje atvirame lauke. Nejau aš eisiu į savo namus valgyti, gerti ir sugulti su žmona? Kaip tu gyvas, prisiekiu tavo gyvastimi, tokio dalyko nedarysiu“. – ¹²„Pasilik čia ir šiandien, – tarė Dovydas Ūrijai, – rytoj tave pasiųsiu atgal“. Tad Ūrija pasiliko tą dieną Jeruzalėje. Kitą dieną ¹³pakvietė jį valgyti ir gerti savo akivaizdoje ir nugirdė jį. Vakare jis nuėjo atsigulti į guolį su savo valdovo tarnais, bet į savo namus nėjo.

¹⁴Ryto metą Dovydas parašė laišką Joabui ir pasiuntė jį per Ūrijos rankas. ¹⁵Laiške jis rašė: „Pastatykite Ūriją mūsų priekyje, kur aršiausiai kovojama, ir pasitraukite nuo jo, kad būtų parbloškstas ir mirtų“. ¹⁶Apguldamas miestą, Joabas pastatė Ūriją į vietą, kur žinojo esant stiprių karių. ¹⁷Miesto vyrai išsoko ir kovojo prieš Joabą, ir keletas Dovydo tarnų tarp karių krito. Ūrija Hetitas buvo tarp žuvusiųjų.

¹⁸Joabas pasiuntė Dovydui išsamų pranešimą apie mūšį. ¹⁹Jis įsakė pasiuntiniui, tardamas: „Kai būsi baigęs sakyti karaliui visas žinias apie mūšį, ²⁰jeigu karalius imtų pykti ir sakyti: ‘Kam giėjote kovoti taip arti miesto? Argi nežinojote, kad jie šaudys nuo sienos?’ ²¹*Kas užmušė Jerubešeto sūnų Abimelechą? Argi ne moteris metė nuo sienos ant jo viršutinę girną, nuo kurios jis ir mirė Tebece? Kam giėjote taip arti sienos?’ – tada pasakysi taip: ‘Ir tavo tarnas Ūrija yra tarp užmuštųjų’“.

²²Pasiuntinys leidosi į kelionę. Atėjęs perdavė Dovydui visa, ką Joabas buvo liepęs pasakyti. ²³Pasiuntinys tarė Dovydui: „Iš pradžių pergalė buvo tų vyrų pusėje, jie puolė mus lauke, bet mes atstūmėme juos atgal prie miesto vartų. ²⁴Tada lankininkai šaudė į tavo tarnus nuo sienos. Keletas karaliaus

^{11,1} 1 Met 20,1

^{11,21} Ts 9,53

tarnų krito. Krito ir tavo tarnas hetitas Ūrija". ²⁵ Dovydas tarė pasiuntiniui: „Taip pasakysi Joabui: 'Nesikamuok dėl to dalyko, nes kalavijas suryja tai vieną, tai kitą. Ryžtingai tęsk miesto puolimą ir sunaikink jį!' Padrąsink jį".

²⁶ Sužinojusi, kad vyras mirė, Ūrijos žmona apraudojo jį. ²⁷ Praėjus gedulo laikui, Dovydas nusiuntė parvesti jos į savo rūmus. Ji tapo jo žmona ir pagimdė jam sūnų.

Bet darbas, kurį Dovydas padarė, buvo nedoras Dievo akyse.

Dovydo atgaila

12 ¹ Dievas nusiuntė pranašą Nataną pas Dovydą. Atėjęs pas jį, šis tarė: „Du žmonės gyveno viename mieste. Vienas buvo turtuolis, o kitas skurdžius. ² Turtuolis turėjo labai daug avių ir galvijų, ³ o skurdžius turėjo tik vieną mažą avelę, kurią buvo nusipirkęs. Ją užaugino; ji užaugo su juo ir jo vaikais; dalydavosi jo duonos kąsniu, gerdavo iš jo puoduko, glausdavosi jam ant kelių. Ji buvo jam kaip duktė. ⁴ Vieną dieną pas turtuolį atėjo pakeleivis. Turtuolis nenorėjo imti savo avies ar galvijų valgiui parengti atėjusiam keleiviui, paėmė skurdžiaus avelę ir parengė ją svečiui“. ⁵ Ant to žmogaus labai įširdęs Dovydas tarė Natanui: „Kaip gyvas VIEŠPATS, žmogus, kuris tai padarė, turi mirti! ⁶ Be to, už avį jis turi atsilyginti keturgubai, nes padarė tokį dalyką ir nepasigailėjo“.

⁷ Natanas tarė Dovydui: „Tu esi tas žmogus! Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: 'Aš patepiau tave Izraelio karaliumi ir išgelbėjau iš Sauliaus rankų. ⁸ Atidaviau tau tavo valdovo namus bei tavo valdovo žmonas kaip nuosavybę ir atidaviau tau Izraelio bei Judo namus. Jei tai būtų buvę per mažą, būčiau dvigubai daugiau davęs. ⁹ Tad kodėl paniekinai VIEŠPATIES žodį ir darei,

kas nedora jo akyse? Tu užmušei Ūriją Hetitą kalaviju ir paėmei jo žmoną sau žmona. Amonitų kalaviju jį užmušei. ¹⁰ Užtat kalavijas niekada nepaliks tavo namų, nes mane paniekinai ir paėmei Ūrijos Hetito žmoną sau žmona'. ¹¹ Taip kalbėjo VIEŠPATS: 'Tikėk mani, *aš sukelsiu prieš tave pikta tavo namuose. Paimsiu tavo žmonas tavo akyse, duosiu jas tavo artimui, ir jis miegos su tavo žmonomis šios saulės akivaizdoje. ¹² Tu tai padarei slapta, o aš tai įvykdysiu viso Izraelio akyse ir viešai dienos šviesoje'“.

¹³ Dovydas tarė Natanui: „Nusidėjau VIEŠPAČIUI!“ Natanas atsakė Dovydui: „VIEŠPATS atleidžia tavo nuodėmę. Tu nemirsi. ¹⁴ Bet kadangi tai darydamas paniekinai VIEŠPATį, tau gimęs kūdikis mirs“.

¹⁵ Natanas nuėjo namo, o VIEŠPATS ištiko kūdikį, kurį buvo pagimdžiusi Batšeba, ir jis mirtinai susirgo. ¹⁶ Dovydas maldavo VIEŠPATį dėl berniuko. Dovydas nieko nevalgė ir parėjęs praleisdavo naktį, gulėdamas ant žemės. ¹⁷ Rūmų seniūnai stengėsi prikalbinti atsikelti nuo žemės, bet jis atsisakė ir nieko nevalgė. ¹⁸ Septintą dieną vaikas mirė. Dovydo tarnai bijojo jam pasakyti, kad vaikas mirė, manydami: „Mes kalbėjome, dar vaikui gyvam esant, bet jis nenorėjo mūsų klausyti. Tad kaip galime jam pasakyti, kad vaikas mirė? Jis gali sau padaryti ką nors baisaus!“ ¹⁹ Pamatęs, kad tarnai tarpusavyje kalbasi pašnabždomis, Dovydas suprato, jog vaikas miręs. Dovydas paklausė tarnų: „Ar vaikas mirė?“ – „Taip, mirė“, – atsakė jie.

²⁰ Tada Dovydas atsikėlė nuo žemės, išsimaudė, išsikvėpino ir persivilkė drabužius. Nuėjęs į VIEŠPATIES Namus, puolė kniūbsčias. Paskui parėjo į rūmus. Jam paprašius, buvo padėta valgių, ir jis valgė. ²¹ O dvariškiai

klausė: „Ką tai reiškia, ką tu darai? Vairui gyvam esant, pasninkavai ir verkei, o mirus, atsikėlei ir valgai!“ ²² Jis atsakė: „Vaikui dar gyvam esant, aš pasninkavau ir verkiau, nes galvojau: ‘Kas žino? Gal VIEŠPATS bus man maloningas, ir vaikas liks gyvas’. ²³ O dabar, jam mirus, kodėl turėčiau pasninkauti? Argi galėčiau jį vėl sugrąžinti? Aš pas jį nueisiu, bet jis pas mane nesugrįš“.

²⁴ Dovydas guodė Batšebą, savo žmoną. Nuėjęs, suėjo su ja. Ji pagimdė jam sūnų, ir jis davė jam Saliamono vardą. VIEŠPATS mylėjo jį ²⁵ ir atsiuntė žodį per pranašą Nataną. Užtat dėl VIEŠPATIES jis pavadino jį Jedidija.

Pergalė prieš amonitus

²⁶ Kovodamas prieš amonitų Rabą, Jobabas paėmė karališkąjį miestą. ²⁷ Jobabas nusiuntė pas Dovydą pasiuntinius pasakyti: „Puoliau Rabą ir jau paėmiau vandens šaltinio tvirtovę. ²⁸ Tad dabar sutelk likusius karius, apgulk miestą ir paimk jį. Antraip aš pats paimsiu miestą, ir jis bus vadinamas mano vardu“. ²⁹ Taigi Dovydas sutelkė visus karius ir nužygiavęs į Rabą apgulė jį, kovojo ir paėmė jį. ³⁰ Jis nuėmė Milkomui nuo galvos karūną su brangakmeniais, sveriančią aukso talentą. Ji buvo uždėta ant galvos Dovydui. Jis pasiėmė su savimi ir labai daug grobio. ³¹ Išvedė iš miesto gyventojus ir pristatė juos dirbti pjūklais, geležiniais kapliais ir geležiniais kirviais arba pasiuntė plytų gaminti. Taip jis padarė visiems amonitų miestams. Tada Dovydas ir visa jo kariuomenė sugrįžo į Jeruzalę.

Amnonas ir Tamara

13 Praėjo šiek tiek laiko. Dovydo sūnus Abšalomas turėjo gražią seserį, vardu Tamara. Dovydo sūnus Amnonas ją aklai įsimylėjo. ² Amnonas taip kankinosi, kad susirgo dėl savo sesers Tamaros, nes ji buvo mergelė, ir Amnonui atrodė neįmanoma

ką nors jai padaryti. ³ Amnonas turėjo draugą, vardu Jehonadabą, Dovydo brolio Šimnos sūnų. Jehonadabas buvo labai gudrus vyras. ⁴ Jis pakalbino Amnoną: „Karaliaus sūnau, kodėl tu kas rytą toks nuvargęs? Ar nepasakysi man?“ Amnonas jam atsakė: „Aš myliu Tamarą, savo brolio Abšalomo seserį“. ⁵ Jehonadabas tarė jam: „Atsigulk į lovą ir apsimesk sergantis. Kai tėvas ateis tavęs aplankyti, sakyk: ‘Prašyčiau leisti mano seseriai Tamarai ateiti ir paraginti mane valgyti. Jei ji pataisytų ką nors gardaus mano akyse, man žiūrint, iš jos rankų aš valgyčiau“.

⁶ Amnonas atsigulė ir apsimetė sergantis. Karaliui atėjus jo aplankyti, Amnonas tarė: „Prašyčiau leisti mano seseriai Tamarai ateiti ir paruošti porą keptų kukulių mano akyse; tada iš jos rankų valgysiu“. ⁷ Dovydas pasiuntė žodį Tamarai į rūmus, tardamas: „Nueik į savo brolio Amnono namus ir pataisyk jam valgyti“. ⁸ Tamara nuėjo į savo brolio Amnono namus, o jis gulėjo lovoje. Paėmusi tešlos, išminė, paruošė kukulius jo akyse ir iškepė. ⁹ Bet kai ji paėmė keptuvę ir padėjo prieš jį kukulius, jis atsisakė valgyti. Amnonas tarė: „Teišaina visi nuo manęs“. Visiems išėjus, ¹⁰ Amnonas tarė Tamarai: „Atnešk valgį į miegamąjį ir pamaitink mane“. Tamara paėmė kukulius, kuriuos buvo pataisiusi, ir nunešė į savo brolio Amnono kambarį. ¹¹ Bet jai paduodant valgyti, Amnonas nutvėrė ją. „Eikš, mano seserie, – tarė jis jai, – sugulk su manimi“. ¹² Ji atsakė: „Ne, mano broli, neprievartauk manęs! Tokie dalykai nedaromi Izraelyje! Nedaryk tokio begėdiško dalyko! ¹³ Kur aš dingsiu su savo gėda? O tu būsi kaip bet koks niekšas Izraelyje! Tad maldauju pasikalbėti su karaliumi; jis neatsisakys tau mane atiduoti“. ¹⁴ Bet jis nenorėjo jos klausyti ir būdamas stipresnis suėjo su ja prievarta.

¹⁵ Dabar Amnonas pajuto jai labai stiprią neapykantą. Iš tikrųjų jo neapykanta buvo kur kas didesnė už aistrą, kurią jautė jai. Amnonas tarė: „Kelkis ir nešdinkis!“ ¹⁶ O ji maldavo: „Ne, mano broli, nedaryk to, nes išvaryti mane būtų dar didesnė skriauda negu ana, kurią man padarei“. Bet jis nenorėjo jos klausyti. ¹⁷ Pasišaukęs jauną tarną, tarė: „Išvaryk šią moterį laukan ir užsklęsk paskui ją duris“. ¹⁸ Ji buvo apsilvilkusi tunika ilgomis rankovėmis, nes tokiais drabužiais ankstesniais laikais vilkėdavo karaliaus mergelės dukterys. Tarnas išvarė ją ir užsklendė paskui ją duris. ¹⁹ Tamara apsisbarstė galvą pelenais. Persiplėšusi tuniką ilgomis rankovėmis, kuria vilkėjo, ji susiėmė rankomis galvą ir nuėjo. Eidama visą laiką balsu verkė.

²⁰ Jos brolis Abšalomas tarė jai: „Ar tavo brolis Amnonas buvo su tavimi? Dabar apie tai tylėk, mano seserie. Jis tavo brolis. Neimk to į širdį“. Tamara, nelaiminga moteris, pasiliko savo brolio Abšalomo namuose. ²¹ Apie visa tai išgirdęs karalius Dovydas labai įtūžo, bet savo sūnaus Amnono bausti nenorėjo, nes mylėjo jį, kadangi tai buvo jo pirmagimis. ²² O Abšalomas nesakė Amnonui nei gera, nei pikta, nes ne kentė Amnono už tai, kad šis buvo išprievartavęs jo seserį Tamarą.

Abšalomo kerštas

²³ Praslinkus dvejiems metams, Abšalomas rengėsi kirpti avis Baal Hacore prie Efraimo. Abšalomas pakvietė visus karaliaus sūnus. ²⁴ Atėjęs pas karalių, Abšalomas tarė: „Tavo tarnas rengiasi kirpti avis. Ar nemalonėtų karalius drauge su palyda vykti su savo tarnu?“ ²⁵ Bet karalius atsakė Abšalomui: „Ne, mano sūnau. Neprašyk, kad visi eitume ir būtume tau našta“. Nors jis ir primygtinai prašė, karalius eiti nesutiko, bet davė jam savo palaiminimą. ²⁶ Tada Abšalomas tarė: „Jei ne, tai prašyčiau leisti mano broliui Amnonui

eiti su mumis“. Karalius klausė: „Kam gi jis turėtų su tavimi eiti?“ ²⁷ Bet Abšalomas primygtinai prašė, ir jis leido Amnonui ir visiems karaliaus sūnams eiti su juo. Abšalomas surengė puotą kaip tinka karaliui.

²⁸ Savo tarnams Abšalomas įsakė, tardamas: „Būkite budrūs! Kada Amnono širdis bus tapusi smagi nuo vyno ir aš jums pasakysiu: 'Smokite Amnonui!' – užmuškite jį! Nebijokite, nes aš pats duodu jums šį įsakymą. Elkitės ryžtingai kaip narsūs vyrai!“ ²⁹ Abšalomo tarnai pasiėlgė su Amnonu, kaip Abšalomas buvo įsakęs. Tada visi kiti karaliaus sūnūs sėdo kiekvienas ant savo mulo ir pabėgo. ³⁰ Dar jiems tebesant kelyje, Dovydą pasiekė gandas, kad Abšalomas išžudė visus karaliaus sūnus, ir nė vienas neišliko gyvas. ³¹ Karalius atsistojo, persiplėšė drabužius ir krito ant žemės. Ir visi prie jo buvę dvariškiai persiplėšė drabužius. ³² O Dovydo brolio Šimos sūnus Jehonadabas tarė: „Tenemano mano valdovas, kad visi jauni karaliaus sūnūs užmušti. Tik Amnonas yra miręs. Tai Abšalomas buvo nusprendęs nuo tos dienos, kai Amnonas išprievartavo jo seserį Tamarą. ³³ Tad mano viešpats karalius teneima į širdį to gando, kad visi karaliaus sūnūs mirę, nes miręs tėra vien Amnonas!“

³⁴ Tuo tarpu Abšalomas pabėgo. Sargybinis žvalgydamasis pamatė didelį būrį žmonių, ateinančių nuo Horonaimų kalno šlaito keliu. ³⁵ Jehonadabas tarė karaliui: „Žiūrėk, parėjo karaliaus sūnūs! Kaip tavo tarnas sakė, taip ir įvyko“. ³⁶ Vos jam tai ištarus, atėjo karaliaus sūnūs. Jie pravirko balsu. Ir Dovydas, ir visi jo dvariškiai verkė karčiomis ašaromis.

Abšalomo sugrįžimas

³⁷ O Abšalomas buvo pabėgęs. Jis pabėgo pas *Gešūro karalių Amihūro sūnų

Talmają. Dovydas ilgą laiką raudėjo savo sūnaus. ³⁸ Pabėgęs į Gešūrą, Abšalomas išbuvo ten trejus metus. ³⁹ Ilgėdamasis Abšalomo, karalius Dovydas liovėsi širsti, nes po Amnono mirties jau buvo aprimęs.

14 Cerujos sūnus Joabas jautė, kad karaliaus širdis palanki Abšalomui. ² Tad Joabas pasiuntė į Tekoją žmones, kad atvestų iš ten išmintingą moterį. „Prašau apsimesti, kad tau gedulas, – jis tarė jai, – apsilvilk gedulo drabužiais ir nesitėpk aliejumi. Elkis, kaip elgiasi moteris, ilgą laiką gedinti mirusio. ³ Nueik pas karalių ir taip jam kalbėk“. Ir Joabas nurodė ką jai sakyti.

⁴ Atėjusi pas karalių, tekojietė moteris puolė veidu ant žemės, išreiškusi pagarbą, ir tarė: „Karaliau, gelbėk!“ ⁵ Karalius klausė jos: „Kokia tavo bėda?“ Ji atsakė: „Vargas man! Esu našlė. Mano vyras miręs. ⁶ Tavo tarnaitė turėjo du sūnus. Jiedu susimušė laukuose ir, kadangi nebuvo kas juos perskirtų, vienas jų smogė savo broliui ir užmušė jį. ⁷ Tikėk manimi, visa kiltis sukilusi prieš tavo tarnaitę. Jie reikalauja: „Duok šén vyrą, užmušusį savo brolių, kad jį užmuštume už gyvastį brolio, kurį jis užmušė. Mes turime sunaikinti ir įpėdinį!“ Taip jie užgesins man paskutinę likusią žariją, nepalikdami mano vyrui nei vardo, nei likučio visoje žemėje“.

⁸ Karalius tarė moteriai: „Eik namo. Aš duosiu įsakymą tavo labui“. ⁹ O tekojietė moteris karaliui atsakė: „Mano viešpatie karaliau, tekrinta kaltė ant manęs ir mano protėvių namų! Karalius ir jo sostas tebūna nekalti!“ ¹⁰ Karalius pridūrė: „Jei kas tau ką nors daugiau sakytų, atvesk jį pas mane. Tavęs jis daugiau niekada nepalies“. ¹¹ Tada ji atsakė: „Prašyčiau karalių turėti mintyje VIEŠPATĮ, savo Dievą, kad kraujo keršytojas nepadarytų didesnės žalos ir mano sūnaus neužmuštų“. Jis atsa-

kė: „Kaip gyvas VIEŠPATS, nuo tavo sūnaus galvos nė vienas plaukas nenukris ant žemės“.

¹² Tada moteris tarė: „Prašau leisti savo tarnaitę dar šį tą pasakyti mano viešpačiui karaliui“. „Kalbėk!“ – tarė jis. ¹³ Moteris kalbėjo: „Kodėl sumanei tokį dalyką prieš Dievo tautą? Juk duodamas tokį nuosprendį, karalius pasmerkia patį save, nes nesugrąžina namo savo ištremto sūnaus. ¹⁴ Iš tikrųjų visi turime mirti ir esame tarsi išpiltas ant žemės vanduo, kurio vėl susemti neįmanoma. Bet Dievas gyvasties neatims; jis ras būdą nelaikyti tremtinio amžinai ištremto nuo savo Artumo. ¹⁵ Atėjau kalbėti apie šį reikalą karaliui, savo valdovui, dėl to, kad žmonės mane išgąsdino. Tavo tarnaitė pamanė: „Kalbėsiu karaliui. Galbūt karalius įvykdys savo tarnaitės prašymą. ¹⁶ Karalius išklausys ir išlaisvins savo tarnaitę iš rankų žmogaus, norinčio atkirsti ir mane, ir mano sūnų nuo Dievo palikimo“. ¹⁷ Tavo tarnaitė pamanė: „Mano viešpaties karaliaus žodis suteiks man ramybę“, – nes mano viešpats karalius yra kaip Dievo angelas, suprantantis visa, gera ir pikta. Tebūna su tavimi VIEŠPATS, tavo Dievas!“

¹⁸ Atsakydamas karalius tarė moteriai: „Nenuslėpk nieko, ko aš tavęs klausiu!“ Moteris atsakė jam: „Teklausia mano viešpats karalius“. ¹⁹ Karalius klausė: „Ar Joabo ranka su tavimi šiuo reikalu?“ Atsakydama moteris tarė: „Kaip tu gyvas, mano viešpatie karaliau, niekas negali pasukti nei į dešinę, nei į kairę nuo to, ką mano viešpats karalius pasakė. Taip, tavo tarnas Joabas yra tas, kuris man įsakė. Jis yra tas, kuris įdėjo visus šiuos žodžius į tavo tarnaitės lūpas. ²⁰ Norėdamas pakeisti reikalo eigą, tavo tarnas Joabas tai padarė. Bet mano viešpats išmintingas kaip Dievo angelas ir žino visa, kas vyksta žemėje“.

²¹Tada Dovydas tarė Joabui: „Tikėk manimi, aš tai padarysiu. Tad eik parvesti mano jaunuolį Abšalomą“. ²²Joabas puolė veidu ant žemės ir išreiškė pagarbą. Palaiminęs karalių, jis tarė: „Šiandien tavo tarnas suprato, kad radau malonę tavo akyse, viešpatie karaliau, nes karalius įvykdė savo tarno prašymą“. ²³Joabas tuojau pat leidosi į kelionę ir nuvykęs į Gešūrą parvedė Abšalomą į Jeruzalę. ²⁴Karalius tarė: „Teeina tiesiai į savo namus. Mano veido jis nematys“. Tad Abšalomas nuėjo tiesiai į savo namus, karaliaus veido nepamatęs.

²⁵Visame Izraelyje nebuvo kito vyro, kurio grožiu buvo taip labai žavimasi, kaip Abšalomas. Nuo kojų pado iki viršugalvio jis neturėjo jokio trūkumo. ²⁶Kai nusikirpdavo plaukus – o juos kirptis turėdavo kasmet, nes plaukai būdavo jam per sunkūs, – jo galvos plaukai sverdavo du šimtus šekelių karališkuoju svarsčiu. ²⁷Abšalomui gimė trys sūnūs ir viena duktė, vardu Tamar. Ji buvo graži moteris.

²⁸Abšalomas išgyveno dvejus metus Jeruzalėje, nesirodydamas karaliaus akivaizdoje. ²⁹Tada Abšalomas pasišaukė Joabą, norėdamas pasiųsti jį pas karalių. Bet Joabas nenorėjo pas jį eiti. Jis pašaukė jį antrą kartą, bet Joabas eiti nenorėjo. ³⁰Tada Abšalomas tarė savo tarnams: „Žiūrėkite, Joabo laukas šalia mano. Ten jo miežiai. Nu-eikite ir padėkite!“ Abšalomo tarnai padegė lauką. ³¹Joabas tučtuojau atskubėjo pas Abšalomą į namus ir tarė jam: „Kodėl tavo tarnai padegė mano lauką?“ – ³²„Žiūrėk, – tarė Abšalomas Joabui, – aš siunčiau tau žodį, kad ateitumei pas mane. Aš norėjau pasiųsti tave pas karalių, kad už mane pasakytum: 'Kam gi aš parėjau iš Gešūro? Jei ten dar būčiau, man būtų geriau. Užtat tebūna leista man pasirodyti karaliaus akivaizdoje, ir jei esu kaltas, tenubaudžia jis mane mirtimi!'“ ³³Joabas nuė-

jo pas karalių ir jam pranešė. Karalius pasišaukė Abšalomą. Atėjo jis pas karalių ir puolė kniūbsčias veidu ant žemės prieš karalių. Karalius Abšalomą pabučiavo.

Abšalomo maištas

15 Ilgainiui Abšalomas įsigijo vėžimą bei žirgų ir penkiasdešimt vyrų palydai pirma jo bėgti. ²Abšalomas keldavosi anksti ir stodavosi prie kelio į miesto vartus. Kai tik žmogus turėdavo bylą, kuriai reikėdavo karaliaus nuosprendžio, Abšalomas šaukdavo, klausdamas: „Iš kurio miesto esi?“ O pastarajam atsakius: „Tavo tarnas yra iš tokios ir tokios Izraelio giminės“, – ³Abšalomas sakydavo: „Štai tavo ieškiniai geri ir tikri, bet nėra nė vieno, kas karaliaus vardu tave išklausytų“. ⁴Abšalomas dar pridurdavo: „O kad aš būčiau teisėjas šioje šalyje! Tada kiekvienas galėtų ateiti pas mane su byla ar reikalu, ir aš priimčiau nuosprendį“. ⁵Kai tik koks žmogus prieidavo išreikšti jam pagarbą, Abšalomas ištiesdavo ranką, apkabindavo ir pabučiuodavo. ⁶Taip Abšalomas darydavo kiekvienam izraelitui, atėjusiam pas karalių į teismą. Tokiu būdu Abšalomas pavergė visų Izraelio žmonių širdis.

⁷Baigiantis ketvirtyiems metams, Abšalomas tarė karaliui: „Prašyčiau leisti man vykti į Hebroną ir įvykdyti įžadą, kurį esu padaręs VIEŠPATIUI. ⁸Tavo tarnas, būdamas Aramo Gešūre, padarė įžadą: 'Jei VIEŠPATS iš tikrųjų parves mane į Jeruzalę, pagarbinsiu VIEŠPATĮ Hebrone'“. ⁹„Eik ramybėje!“ – tarė jam karalius. ¹⁰O Abšalomas išsiuntė slapta pasiuntinius į visas Izraelio gimes pasakyti: „Kai tik išgirsite rago balsą, šaukite: 'Abšalomas tapo karaliumi Hebrone!'“ ¹¹Du šimtai vyrų iš Jeruzalės lydėjo Abšalomą. Jie buvo pakviesti svečiais irėjo garbingai, nieko nežinodami. ¹²Atnašaudamas

aukas, Abšalomas pasiuntė pašaukti Ahitofelį Gilojietį, Dovydo patarėją iš Gilojo miesto. Šamokslas brendo, ir prie Abšalomo būrėsi vis daugiau ir daugiau žmonių.

Dovydas bėga iš Jeruzalės

¹³ Pasiuntinys atėjo pas Dovydą ir tarė: „Izraelitų širdys pakrypo į Abšalomą“.

¹⁴ Tada Dovydas visiems savo dvariškiams, buvusiems su juo Jeruzalėje, tarė: „Bėkime tuojau pat, antraip nė vienas iš mūsų neišsigelbės nuo Abšalomo. Skubėkite! Antraip jis mus pasivys, atneš mums pražūtį, o miestą sunaikins kalaviju“. ¹⁵ Karaliaus dvariškiai sakė karaliui: „Tavo tarnai pasirenge daryti visa, ką tik viešpats mūsų karalius nutars“. ¹⁶ Karalius leidosi į kelionę, lydimas visos savo šeimos, išskyrus dešimt sugulovių, kurias karalius paliko rūpintis rūmais. ¹⁷ Tad leidosi karalius į kelionę, lydimas visų dvariškių, ir jie sustojo prie paskutinių namų. ¹⁸ Visi dvariškiai praėjo pro jį, visi keretai bei peletai ir visi gatiečiai – šeši šimtai vyrų, kurie buvo atlydėję jį iš Gato – praėjo pro karalių.

¹⁹ Tada karalius tarė Itajui Gatiečiui: „Kam gi tau eiti su mumis? Eik atgal ir pabūk su naujuoju karaliumi, nes tu juk svetimšalis ir tremtinys iš savo namų. ²⁰ Tik vakar atkeliavai, ne jau šiandien aš galiu versti tave klajoti su mumis, kai pats turiu eiti tik ten, kur galiu? Eik atgal ir pasiimk savuosius. Teparodo tau VIEŠPATS tikrai ištikimą meilę“. ²¹ Bet Itajas karaliui atsakė: „Kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip gyvas mano viešpats karalius, kur tik bus mano viešpats karalius, ten bus ir tavo tarnas – ar mirti, ar gyventi“. ²² Dovydas tarė Itajui: „Tad eik ir žygiuok!“ Itajas Gatietis nuėjo drauge su visais savo vyrais ir visais vaikais. ²³ Žmonėms einant, visi gyventojai verkė balsu. Karalius perėjo Kidrono slėnį, ir visi žmonės ėjo toliau keliu dykumos link.

²⁴ Atėjo Abjataras, pasirodė ir Cadokas drauge su visais levitais, nešusiais Dievo Sendoros Skrynią. Dievo Skrynią jie padėjo ant žemės, kol praėjo visi iš miesto išėjusieji žmonės. ²⁵ Tada karalius tarė Cadokui: „Parnešk Dievo Skrynią atgal į miestą. Jei rasiu malonę VIEŠPATIES akyse, jis parves mane atgal ir leis man pamatyti ir ją, ir jos buveinę. ²⁶ Bet jei jis sakytų: 'Tu man nepatinki', – tikėk manimi, aš pasirengęs. Tedaro jis su manimi, kas gera jo akyse!“ ²⁷ Kunigui Cadokui karalius kalbėjo: „Ar supranti? Grįžk į miestą ramybėje, tu ir Abjataras su savo dviem sūnumis – tavo sūnumi Ahimaacu ir Abjataro sūnumi Jehonatanu. ²⁸ Aš palūkuriuosiu prie perėjų į dykumą, kol ateis iš jūsų žodis“. ²⁹ Tad Cadokas ir Abjataras parnešė Dievo Skrynią atgal į Jeruzalę ir ten pasiliko.

³⁰ Tuo tarpu Dovydas kopė Alyvų kalno šlaitu. Kopdamas verkė. Galva buvo pridengta, jis ėjo basas. Ir visi žmonės, buvę su juo, prisidengė galvas ir kopdami verkė. ³¹ Dovydui buvo pranešta, kad Ahitofelis yra tarp šamokslininkų, su Abšalomu. „VIEŠPATIE, – meldėsi Dovydas, – prašau paversti niekais Ahitofelio patarimą!“

³² Dovydui pasiekus kalno viršūnę, kur būdavo garbinamas Dievas, Hušajas Archas atėjo jo pasitikti, persiplėšęs drabužį ir žemėmis apsisbarstęs galvą.

³³ Dovydas tarė jam: „Jei eitum su manimi, būtum man našta. ³⁴ Bet jei grįztum į miestą ir saktum Abšalomui: 'Aš būsiu tavo tarnas, karaliau! Kaip anksčiau buvau tavo tėvo tarnas, taip dabar būsiu tavo', – niekais paverstum Ahitofelio patarimą. ³⁵ Kunigai Cadokas ir Abjataras ten bus su tavimi. Tad visa, ką girdėsi karaliaus rūmuose, pasakyk kunigams Cadokui ir Abjatarui. ³⁶ Du jų sūnūs – Cadoko sūnus Ahimaacas ir Abjataro sūnus Jehonatanas – bus su tavimi. Per juos praneši man visa, ką išgirsi“. ³⁷ Taip Dovydo draugas

Hušajas pasiekė miestą tuo metu, kai Abšalomas įžengė į Jeruzalę.

Dovydo draugai ir priešai

16 Dovydui paėjėjęs šiek tiek anapus viršūnės, jį pasitiko *Mefi Bošeto tarnas Ciba su pora pabalnotų asilų, apkrautų dviem šimtais kepalų duonos, šimtu saikų razinų, šimtu vasaros vaisių ir vynmaišiu vyno. ² Karalius kląsė Cibos: „Ką darysi su jais?“ Ciba atsakė: „Asilai – karaliaus namiškiams joti, duona ir vasaros vaisiai – vaikinams valgyti, o vynas – dykumoje nuvargusiems atsigerti“. ³ „O kur tavo šeimininko sūnus?“ – paklausė karalius. „Jis lieka Jeruzalėje, – atsakė Ciba, – ir sako: ‘Šiandien Izraelio namai man sugražins mano senelio karalystę’“. ⁴ Karalius tarė Cibai: „Visa, kas priklauso Mefi Bošetui, nuo dabar tavo“. – „Aš puolu kniūbsčiomis! – tarė Ciba. – Leisk man rasti malonę tavo akyse, mano viešpatie karaliau!“

⁵ Karaliui atėjus į Bahurimus, išėjo iš ten žmogus, vardu Šimis, Geros sūnus iš tos pačios kilties kaip Sauliaus šeima, šaukdamas keiksmą po keiksmo. ⁶ Jis mėtė į Dovydą ir visus karaliaus Dovydo dvariškus akmenis, nors visi kariai ir galiūnai buvo jo dešinėje ir kairėje. ⁷ Šimis keikė, šaukdamas: „Išėik! Išėik! Žmogžudy! Niekš!“ ⁸ VIEŠPATS keršija tau už Sauliaus, vietoj kurio karaliavai, namų visą pralietą kraują. VIEŠPATS atiduoda karalystę į tavo sūnaus Abšalomo rankas. Tikėk manimi, nelaimė užgriuvo tave, nes tu žmogžudys!“

⁹ Cerujos sūnus Abišajas tarė karaliui: „Kodėl šis stippantis šuva turėtų keikti mano viešpatį karalių? Leisk man nueiti ir nukirsti jam galvą“. ¹⁰ Bet karalius atsakė: „Kas man ir jums, Cerujos sūnūs? Jeigu jis keikia tik dėl to,

kad VIEŠPATS jam pasakė: ‘Keik Dovydą!’ – kas galėtų sakyti: ‘Kodėl taip darai?’“ ¹¹ Dovydas kalbėjo Abišajui ir visiems savo dvariškiams: „Žiūrėkite, jei mano sūnus, gimęs iš manęs, ieško mano gyvasties, juo labiau tai gali benjamins! Palikite jį ramybėje ir leiskite jam keikti, nes VIEŠPATS jam įsakė tai daryti. ¹² Galbūt VIEŠPATS pažvelgs į mano skausmą ir atlygins man geru už šiandien ištartus jo keiksmus“. ¹³ Dovydas ir jo vyrai ėjo toliau savo keliu, o Šimis ėjo kalvos pakraščiu priešais jį, keikdamas, svaitydamasis akmenimis ir mėtydamasis žemėmis. ¹⁴ Karalius ir visi su juo esantys kareiviai pasiekė Jordaną nuvargę. Ten jie sustojo atgaivai.

¹⁵ Tuo tarpu Abšalomas ir visi žmonės, Izraelio vyrai, atvyko į Jeruzalę. Ahitofelis buvo su juo. ¹⁶ Atėjęs pas Abšalomą, Dovydo draugas Hušajas Archas tarė: „Tegyvuoją karalius! Tegyvuoją karalius!“ ¹⁷ Bet Abšalomas kalbėjo Hušajui: „Ar tai tokia tavo ištikimybė draugui? Kodėl nėjai su savo draugu?“ ¹⁸ Hušajas atsakė Abšalomui: „Aš nežau, – atsakė Hušajas, – nes ką VIEŠPATS, visi šie žmonės ir visi Izraelio vyrai išsirinko, tam aš priklausau ir su juo būsiu!“ ¹⁹ Be to, kam turėčiau tarnauti, jei ne Dovydo sūnui? Kaip tarnavau tavo tėvui, taip ir tau tarnausiu“.

²⁰ Tada Abšalomas tarė Ahitofeliui: „Apsvarstykite, ką mums daryti?“ ²¹ Ahitofelis atsakė Abšalomui: „Sueik su savo tėvo sugulovėmis, jo paliktomis rūpintis rūmais, kad visas Izraelis išgirstų, jog išdrįsai užsitraukti savo tėvo pyktį, ir sustiprėtų visų tavė remiančių rankos“. ²² *Ant stogo Abšalomui buvo pastatyta palapinė, ir Abšalomas suėjo su savo tėvo sugulovėmis viso Izraelio akyse. ²³ Tomis dienomis Ahitofelio duotas patarimas buvo priimamas tarsi iš Dievo gautas žodis; taip

vertino bet kokį Ahitofelio patarimą ir Dovydas, ir Abšalomas.

17 Be to, Ahitofelis tarė Abšalomui: „Leisk man išsirinkti dvylika tūkstančių vyrų ir leistis šianakt į žygį vyti iš paskos Dovydą. ² Aš pasivysiu jį nuvargusį ir nuleidusį rankas, įvarysiu jam siaubą. Kai visi su juo esantys žmonės pabėgs, užmušiu tik karalių. ³ Tada visą tautą sugrąžinsiu tau tartum nuotaką, grįžtančią pas savo vyrą. Tu tik vieno žmogaus gyvasties teieškai, kad visa tauta būtų taikoje“. ⁴ Patarimas patiko Abšalomui ir visiems Izraelio seniūnams.

⁵ Tada Abšalomas tarė: „Prašyčiau pašaukti ir Hušają Archą, kad galėtume išgirsti, ką jis pasakys“. ⁶ Hušajui atėjus, Abšalomas tarė: „Šitaip kalbėjo Ahitofelis. Ar darysime, kaip jis pataria? Jeigu ne, ką tu sakai?“ – ⁷ „Šį kartą patarimas, kurį davė Ahitofelis, nėra geras“, – atsakė Hušajas Abšalomui. ⁸ Hušajas tęsė: „Tu žinai, kad tavo tėvas ir jo vyrai yra narsūs galiūnai. Jie įniršę kaip meška, netekusi jauniklių. Be to, tavo tėvas prityręs kare ir nakties nepraleis su kariais. ⁹ Tikėk maniui, net dabar jis pasislėpęs kur nors oloje ar kokioje kitoje vietoje. Ir jei kas nors iš mūsų karių kristų pirmo puolimo metu, kas tik apie tai išgirs, sakys: 'Abšalomo kariuomenė buvo išskersta'. ¹⁰ Tuomet net narsus karys, kurio širdis tarsi liūto, nutirps iš baimės, nes visas Izraelis žino, kad tavo tėvas galiūnas, o su juo esantys kariai – narsūs vyrai. ¹¹ Todėl aš patariu, kad visas Izraelis nuo Dano ligi Beer Šebos – toks gausus kaip jūros smiltys – būtų surinktas prie tavęs, ir tu pats žygiuotumei į mūsų. ¹² Taip mes užpulsime jį, kad ir kur jis būtų, ir krisime ant jo, kaip rasa krinta ant žemės. Nė vienas jų neišliks gyvas – nei jis pats, nei joks su juo esantis vyras. ¹³ O jei jis pasitrauktų kur nors į miestą, tada visas Izraelis atsineš virves prie to miesto ir

tol vilks jo akmenis į slėnį, kol neliks ten nė akmenėlio“. ¹⁴ Abšalomas ir visas Izraelis sutiko, kad Hušajo Archo patarimas geresnis už Ahitofelio patarimą. **VIEŠPATIS** buvo nusprendęs paversti niekais gudrų Ahitofelio patarimą, kad atneštų Abšalomui nelaimę.

¹⁵ Tada Hušajas pasakė kunigams Cadokui ir Abjatarui: „Taip ir taip patarė Ahitofelis Abšalomui ir Izraelio seniūnams. Taip ir taip patariau aš. ¹⁶ Tad tučtuojau pasiųskite žodį Dovydui: 'Nenakvok prie perėjų į dykumą, bet tuoj pat pereik. Antraip karalius ir su juo esantys žmonės bus sunaikinti'“. ¹⁷ Jehonatanas ir Ahimaacas laukė prie En Rogelio. Tarnaitė nueidavo ir nunešdavo jiems žodį, o jie savo ruožtu nueidavo ir nunešdavo žodį Dovydui, nes patys nedrįso pasirodyti ir įžengti į miestą. ¹⁸ Bet vienas vaikiną pamatė juos ir pranešė Abšalomui. Tad juodu tučtuojau pakilo ir nuskubėjo į Bahurimus, prie namų vieno žmogaus, kieme turinčio šulinį, ir nusileido į jį. ¹⁹ O to vyro žmona, paėmusi dangalą, užklojo šulinio angą ir taip apskleidė grūdais, kad nebūtų galima pastebėti. ²⁰ Atėję pas moterį prie namų, Abšalomo tarnai klausė: „Kur Ahimaacas ir Jehonatanas?“ Moteris atsakė jiems: „Jiedu prieš valandėlę praėjo ir nuėjo upės link“. Paieškoję ir neradę, jie sugrįžo į Jeruzalę.

²¹ Vos jiems nuėjus, Ahimaacas ir Jehonatanas išlipo iš šulinio ir nuėjo pranešti Dovydui. Jie sakė Dovydui: „Pakilk! Tučtuojau pereik upę, nes tokį ir tokį patarimą prieš jus davė Ahitofelis“. ²² Dovydas ir visi su juo buvę žmonės tuojau pat leidosi į kelionę ir perėjo Jordaną. Iki aušros nebuvo likę nė vieno, neperėjusio Jordano.

²³ Matydamas, kad jo patarimas nevykdomas, Ahitofelis pasibaľnojo asilą ir išėjo namo į savo miestą. Sutvarkęs namų reikalus, jis pasikorė. Palaidotas jis buvo savo tėvo kape.

²⁴ Dovydas buvo pasiekęs Mahanaimus, kai Abšalomas ir visi su juo buvę Izraelio vyrai perėjo Jordaną. ²⁵ Kariuomenės vadu vietoj Joabo Abšalomas buvo paskyręs Amasą. Amasa buvo sūnus izraelito, vardu Itra, kuris buvo pamėgęs žmona Nahašo dukterį Abigalę, Joabo motinos Cerujos seserį. ²⁶ Izraelitai ir Abšalomas pasistatė stovyklą Gileado žemėje.

²⁷ Dovydui pasiekus Mahanaimus, Nahašo sūnus Šobis iš Rabat Amono, Amielio sūnus Machyras iš Lo Debaro ir Barzilajas Gileadietis iš Rogelimų ²⁸ atgabeno guolių, dubenų ir molinių indų, taip pat kviečių, miežių, miltų, pagrudintų grūdų, pupelių ir lęšių, ²⁹ medaus ir varškės, avių ir sūrio iš kaimenės Dovydui ir su juo esantiems žmonėms valgyti. Jie sakė sau: „Dykuomoje žmonės tikriausiai alkani, išvarę ir kenčia troškulį“.

Abšalomo mirtis

18 Tada Dovydas atliko su juo esančių pajėgų apžiūrą ir paskyrė tūkstantininkus bei šimtininkus. ² Dovydas padalijo kariuomenę į tris dalis: vieną trečdalį pavedė Joabui, kitą – Joabo broliui Cerujos sūnui Abišajui ir trečią – Itajui Gatiečiui. Karalius kalbėjo kariams: „Ir aš pats su jumis žygiuosiu“. – ³ „Tu nežygiوسي į mūšį, – atsakė kariai, – nes jei mes ir bėgtume, jei net pusė mūsų žūtų, likusieji į mus dėmesio nekreips. O tu atstoji dešimt tūkstančių tokių kaip mes! Todėl tau geriau padėti mums iš miesto“. ⁴ Karalius jiems atsakė: „Darysiu, kas jums atrodo geriausia“. Tad karalius stovėjo šalia miesto vartų, kai kariuomenė išžygiavo būriais po šimtą ir po tūkstantį. ⁵ Joabui, Abišajui ir Itajui karalius įsakė, tardamas: „Dėlei manęs elkitės švelniai su jaunuoju Abšalomu“. Visi kariai girdėjo karalių, duodantį įsakymą didžiūnams dėl Abšalomo.

⁶ Tad kariuomenė išėjo į lauką prieš Izraelį. Mūšis vyko Efraimo miške. ⁷ Ten Izraelio pajėgos buvo Dovydo šalininkų nugalėtos, tą dieną įvyko didelės skerdynės, ir žuvo dvidešimt tūkstančių vyrų. ⁸ Mūšis išsiplėtė į visą tą sritį; tą dieną miškas surijo daugiau aukų negu kalavijas.

⁹ Su Dovydo šalininkais Abšalomas susidūrė netikėtai. Abšalomas jojo ant mulo, ir mulas palindo po didžiulio ąžuolo šakų raizginiu. Jo galva įkliuvo į ąžuolą, jis likosi kaboti tarp dangaus ir žemės, o mulas, ant kurio sėdėjo, nuėjo sau. ¹⁰ Tai pamatęs, vienas vyrų pranešė Joabui: „Ką tik mačiau Abšalomą, pakibusį po ąžuolu“. ¹¹ Joabas tarė tam pranešusiam vyrui: „Tad kodėl neprišmeigei jo ten prie žemės? Būčiau davęs tau dešimt sidabro šekelių ir diržą“. ¹² Bet tas vyras Joabui atsakė: „Net jei rankoje jausčiau tūkstančio sidabro šekelių svorį, prieš karaliaus sūnų rankos nekelčiau, nes karalius mums girdint įsakė tau, Abišajui ir Itajui: 'Dėlei manęs saugokite jaunąjį Abšalomą!' ¹³ Net jeigu ir būčiau susiviliojęs, nuo karaliaus nėra nieko paslėpta, o tu būtumei laikęsis nuošaliai“. ¹⁴ „Negaliu su tavimi tiek laiko gaišti!“ – atsakė Joabas. Pasiėmęs tris ietis, įsmeigė jas į dar gyvo Abšalomo, kabančio po ąžuolu, širdį. ¹⁵ Po to dešimt jaunų Joabo ginklanešių, apsupę Abšalomą, puolė ir užmušė jį.

¹⁶ Tada Joabas papūtė ragą, ir kariai izraelitų toliau nebesivijo, nes Joabas sulaukė karius. ¹⁷ Paėmę Abšalomą, jie įmetė jį į gilią duobę miške ir sukrovė ant jo labai didelę krūvą akmenų. Tuo tarpu visi izraelitai išbėgiojo į namus.

¹⁸ Dar gyvas būdamas, Abšalomas buvo padirbęs ir pasistatęs sau paminklą Karaliaus slėnyje. „Neturiu sūnaus, – sakė jis, – kuris išlaikytų mano vardo atminimą“. Paminklą pavadino savo vardu, užtat ir šiandien jis vadinamas Abšalomo paminklu.

¹⁹ Cadoko sūnus Ahimaacas tarė: „Prašau leisti man nubėgti ir nunešti žinią karaliui, kad VIEŠPATS išlaisvino jį iš priešų rankos“. ²⁰ Bet Joabas jam sakė: „Šiandien žinios neneši. Kada nors kitą dieną galėsi nešti žinią, bet šiandien to nedarysi, nes mirė karaliaus sūnus!“ ²¹ Tuomet Joabas tarė vienam kušitui: „Eik ir pranešk karaliui, ką matei“. Kušitas nusilenkė Joabui ir nubėgo. ²² O Cadoko sūnus Ahimaacas vėl tarė Joabui: „Trūks plyš, prašau leisti ir man bėgti paskui kušitą“. Joabas kalbėjo: „Kam gi tau bėgti, mano sūnau? Atlygio negausi už žinią!“ – ²³ „Trūks plyš, – užsispyrusiai tvirtino jis, – aš bėgsiu“. „Tai bėk!“ – tarė Joabas. Tada Ahimaacas nubėgo Lygumos keliu ir aplenkė kušitą.

²⁴ O Dovydas sėdėjo tarp dvejų vartų. Sargybinis buvo palypėjęs ant vartų stogo prie miesto sienos. Jis dairėsi ir pamatė vyrą, bėgantį vieną. ²⁵ Sargybinis sušuko ir pranešė karaliui. Karalius tarė: „Jei jis vienas, tai jo lūpose žinia“. Jam artėjant, ²⁶ sargybinis pamatė kitą bėgantį vyrą ir pašaukė nuo vartų, tardamas: „Žiūrėk, ir kitas vyras bėga vienas!“ Karalius tarė: „Ir šis atneša žinią“. ²⁷ O sargybinis tarė: „Man regis, kad pirmasis bėga, kaip bėga Cadoko Ahimaacas“. Karalius atsakė: „Jis geras vyras ir su gera žinia ateina“.

²⁸ Ahimaacas šaukė karaliui: „Ramybė!“ Parpuldamas kniūbsčias prieš karalių veidu ant žemės, jis tarė: „Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, tavo Dievas, kuris atidavė vyrus, pakėlusius ranką prieš mano viešpatį karalių“. ²⁹ Karalius klausė: „Ar mano vaikas Abšalomas sveikas?“ Ahimaacas atsakė: „Joabui išsiunčiant tavo tarną, mačiau didelį sąmyšį, bet kas ten vyko, nežinau“. ³⁰ – „Paėjęk į šalį ir palauk čia“, – tarė jam karalius. Jis paėjęs ir laukė.

³¹ Kaip tik tuo metu atėjo kušitas. „Gera žinia mano viešpačiui karaliui,

– tarė kušitas, – nes šiandien VIEŠPATS apgynė tave nuo visų, kurie buvo sukilę prieš tave!“ – ³² „Ar sveikas mano vaikas Abšalomas?“ – klausė kušitą karalius. „Teįvyksta taip, kaip tam jau nuoliui, visiems mano viešpaties karaliaus priešams ir visiems, maištaujančiams prieš tave ir siekiantiems pikta!“

Dovydas aprauda Abšalomą

19 Karalius buvo labai susijaudinęs. Jis užlipo į kambarį viršum vartų ir verkė. Ir lipdamas raudėjo: „O mano sūnau Abšalomai! Mano sūnau, mano sūnau Abšalomai! Kad aš būčiau miręs vietoj tavęs, Abšalomai, mano sūnau, mano sūnau!“

² Joabui buvo pranešta: „Karalius verkia ir rauda Abšalomo“. ³ Tos dienės pergalė visai kariuomenei pavirto gedulu, nes kariai girdėjo tą dieną sakant: „Karalius aimanuoja dėl sūnaus“. ⁴ Kariuomenė tą dieną įsėlino į miestą vogčiomis, kaip gėdydamiesi įsėlina vogčiomis iš mūšio pabėgę kariai. ⁵ Tuo tarpu karalius, prisidenęs veidą, nesiliovė visu balsu šaukti: „O mano sūnau Abšalomai! O Abšalomai, mano sūnau, mano sūnau!“ ⁶ Tada Joabas įėjo į vidų pas karalių ir tarė: „Šiandien tu priveritei rausti iš gėdos visus savo tarnus, išgelbėjusius tavo gyvybę, tavo sūnų ir dukterų gyvybę, žmonių ir sugulovių gyvybę, ⁷ rodydamas meilę tiems, kurie tavęs nekenčia, o neapykantą tiems, kurie tave myli. Tu šiandien aiškiai parodei, kad vadai ir kariai tau nieko nereiškia. Dabar suprantu, kad tavo akyse būtų teisinga, jeigu šiandien Abšalomas būtų gyvas, o mes būtume žuvę. ⁸ Tad kelkis, išeik ir kalbėk savo tarnams į širdis! Prisiekiu VIEŠPAČIU, jeigu neišeisi, nepasiliks nė vienas vyras pas tave nakčiai. O tai būtų tau didesnė nelaimė negu bet kokia kita nelaimė, ištikusi tave nuo jaunystės iki dabar“. ⁹ Tada karalius pakilo ir atsėdėjo miesto vartuose. Visiems

kariams buvo paskelbta: „Žiūrėkite, karalius sėdi soste miesto vartuose!“ Visa kariuomenė atėjo pas karalių.

Dovydo sugrįžimas

Tuo tarpu visi izraelitai buvo išbėgę į namus. ¹⁰ Visose Izraelio giminėse visi žmonės ginčijosi. Kai kurie sakė: „Karalius išgelbėjo mus iš priešų rankos, išlaisvino iš filistinų nagų ir turėjo bėgti iš krašto nuo Abšalomo. ¹¹ Bet Abšalomas, kurį patepėme sau karaliumi, mirė mūšyje. Tad kodėl nieko nesakote apie karaliaus sugrąžinimą?“

¹² Viso Izraelio šnekos apie tai pasiekė karalių jo būste. Tad Dovydas pasiuntė žodį kunigams Cadokui ir Abjatarui: „Sakykite Izraelio seniūnams: ‘Kodėl turėtumėte būti paskutiniai, sugrąžindami karalių į jo rūmus?’ ¹³ Esate mano broliai, mano kūnas ir mano kraujas! Tad kodėl turėtumėte būti paskutiniai, sugrąžindami karalių?’ ¹⁴ O Amasai sakykite: ‘Argi tu nesi mano kūnas ir mano kraujas? Tepadaro man tai Dievas ir dar tepridea, jei tu netapsi mano kariuomenės vadu mano akivaizdoje nuo dabar vietoj Joabo’“.

¹⁵ Amasa paveikė visų kaip vieno Judo žmonių širdis, ir jie pasiuntė žodį karaliui: „Sugrįžk ir tu, ir visi tavo tarnai“.

¹⁶ Tad karalius leidosi į kelionę atgal ir nuėjo prie Jordano, o Judo žmonės atėjo į Gilgalą karaliaus pasitikti ir pervestį jo per Jordaną.

¹⁷ Geros sūnus Šimis, benjamins iš Bahurimų, atskubėjo su Judo žmonėmis pasitikti Dovydo, ¹⁸ lydimas tūkstančio žmonių iš Benjamino giminės. Ir Sauliaus namų tarnas Ciba drauge su savo penkiolika sūnų ir dvidešimt tarnų atskubėjo prie Jordano pirma karaliaus, ¹⁹ kad keliantis per upę padėtų karaliaus šeimynai, pasirošęs jam patarnauti. Geros sūnus Šimis puolė ant kelių prieš karalių, kai šis rengėsi per-

eiti Jordaną. ²⁰ Jis tarė karaliui: „Tene-laiko mano viešpats manęs kaltu ir teneatsimena, kaip tavo tarnas nusikalto tą dieną, kai mano viešpats karalius paliko Jeruzalę! Teneima karalius to į širdį! ²¹ Tavo tarnas žino, kad jis nusi-dėjo, todėl štai šiandien pirmas iš visų Juozapō namų atėjau pasitikti savo viešpaties karaliaus“. ²² Tada Cerujos sūnus Abišajas prašeko: „Argi Šimis neturi būti nubaustas mirtimi už tai, kad keikė Viešpaties pateptąjį?“ ²³ Bet Dovydas tarė: „Kas man ir jums, Cerujos sūnūs, kad jūs turėtumėte šiandien man priešais tapti? Nejau šiandien bus kas nors baudžiamas mirtimi Izraelyje? Argi aš nežinau, kad šiandien vėl esu Izraelio karalius?“ ²⁴ Tada karalius tarė Šimiui: „Tu nemirsi!“ Karalius jam prisiekė.

²⁵ Ir Sauliaus vaikaitis *Mefi Bošetas atėjo pasitikti karaliaus. Jis nebuvo nei kojų pirštų nagų karpės, nei barzdų kirpės, nei drabužių plovęs nuo tos dienos, kai karalius išėjo, iki tos dienos, kada karalius saugiai sugrįžo. ²⁶ Jam atėjus iš Jeruzalės karaliaus pasitikti, karalius jį klausė: „Kodėl nėjai su manimi, Mefi Bošetai?“ ²⁷ „Mano viešpatie karaliau, – atsakė jis, – mano tarnas apgavo mane. Tavo tarnas jam paliepė: ‘Pabalnok man asilą, kad galėčiau sėsti ant jo ir vykti su karaliumi’, – nes tavo tarnas raišas. ²⁸ Ciba apšmeižė tavo tarną mano viešpačiui karaliui. Bet mano viešpats karalius yra tarsi Dievo angelas. Tad daryk, kas gera tavo akyse. ²⁹ Juk nors visi mano tėvo namai buvo tik mirties verti, tu pasodinai savo tarną tarp valgančių prie tavo stalo. Tad kokią teisę turiu dar šauktis karaliaus?“ ³⁰ Karalius jam atsakė: „Kam gi kalbėti daugiau apie tavo reikalus? Aš nusprendžiau: tu ir Ciba pasidalysite nuosavybę“. – ³¹ „Tegu jis ir visą pasiima, – tarė Mefi Bošetas

karaliui, – nes mano viešpats karalius sugrįžo saugus į savo rūmus“.

³² *Barzilajas Gileadietis buvo atėjęs iš Rogelimų. Jis paėjęs su karaliumi iki Jordano, norėdamas palydėti per Jordaną. ³³ Barzilajas buvo labai senas – turėjo aštuoniasdešimt metų – ir buvo aprūpinęs karalių maistu, jam būnant Mahanaimuose, nes buvo labai turtingas žmogus. ³⁴ Karalius tarė Barzilajui: „Pereik upę su manimi; aš pasirūpinu tavimi senatvėje“. ³⁵ Bet Barzilajas atsakė karaliui: „Kiek metų man dar liko gyventi, kad eičiau su karaliumi į Jeruzalę? ³⁶ Dabar man aštuoniasdešimt metų. Argi aš galiu atskirti, kas gera ir kas pikta? Argi begali tavo tarnas skonėtis tuo, ką valgo ir geria? Argi aš dar galiu klausytis dainuojančių vyrų ir moterų? Tad kam gi tavo tarnas turėtų dar apsunkinti savo viešpatį karalių? ³⁷ Tavo tarnas vos galėtų pereiti Jordaną su karaliumi! Už ką turėtų karalius man atlyginti tokiu dosniu atlygiu? ³⁸ Prašyčiau leisti savo tarnui grįžti, kad galėtų mirti savo mieste, arti savo tėvo ir motinos kapų. Bet štai tavo tarnas Kimhamas. Tepereina jis upę su mano viešpačiu karaliumi! Daryk jam, kas gera tavo akyse“. ³⁹ Karalius atsakė: „Kimhamas pereis upę su manimi, ir aš darysiu jam, kas gera tavo akyse. Ko tik iš manęs nori, padarysiu!“ ⁴⁰ Visi žmonės perėjo Jordaną. Karalius, pasiruošęs pereiti upę, pabučiavo Barzilają ir atsisveikino. Tada Barzilajas sugrįžo į namus. ⁴¹ O karalius nuėjo Gilgalo link, ir Kimhamas ėjo su juo. Visi Judo giminės kariai ir pusė Izraelio kariuomenės palydėjo karalių per upę.

⁴² Visi Izraelio vyrai atėjo pas karalių. „Kodėl, – klausė jie karalių, – mūsų broliai, Judo giminės vyrai, užvaldė tave, pervedė per Jordaną karalių ir jo šeimyną drauge su visais Dovydo vyrais?“ ⁴³ Judo vyrai Izraelio vyrams at-

sakė: „Todėl, kad karalius mūsų artimas giminaitis. Ko pykstate dėl to? Ar mes suvalgėme ką nors, kas priklauso karaliui? Ar davė jis mums kokių dovanų?“ ⁴⁴ O Izraelio vyrai Judo vyrams sakė: „Mes turime dešimt dalių karaliuje ir Dovyde turime daugiau už jus! Tad kodėl su mumis nesiskaitote? Argi ne mes pirmi siūlėme, kad mūsų karalius būtų sugrąžintas“. Bet Judo vyrų žodžiai buvo griežtesni už Izraelio vyrų žodžius.

Šebos sukilimas

20 Atsitiko taip, kad ten buvo vienas niekšas, vardu Šeba, Bichrio sūnus, benjaminas. Jis pūtė ragą, šaukdamas:

* „Nėra Dovyde mums dalies, nėra Jesės sūnuje mums paveldo! Izraeli, visi į savo palapines!“

² Visi Izraelio vyrai pasitraukė nuo Dovydo ir sekė Bichrio sūnų Šebą, bet Judo vyrai liko ištikimi savo karaliui nuo Jordano iki Jeruzalės.

³ Dovydas parvyko į savo rūmus Jeruzalėje. Karalius paėmė anas dešimt *sugulovių, paliktų rūpintis rūmais, uždarė jas į saugomus namus ir ten jas aprūpino, bet pas jas nebeidavo. Taigi jos liko atskirtos iki savo mirties dienos kaip gyvanašlės.

⁴ Tada karalius tarė Amasai: „Per tris dienas sušauk Judo vyrus pas mane. Ateik ir pats!“ ⁵ Amasa išvyko sušaukti Judo, bet užtruko ilgiau negu jam buvo paskirta. ⁶ Tad Dovydas tarė Abišajui: „Dabar Bichrio sūnus Šeba padarys mums daugiau žalos už Abšalomą. Paimk savo valdovo tarnus ir vykis, kad kartais jis nesusirastų įtvirtintų miestų ir nepabėgtų nuo mūsų“. ⁷ Joabo vyrai, keretai bei peletai, ir visi galiūnai išžygiavo jam iš paskos. Vydami Bichrio sūnų Šebą, jie išžygiavo iš Jeruzalės.

^{20,1} 1 Kar 12,16; 2 Met 10,16

^{20,3} 2 Sam 16,22

⁸ Kai jau buvo netoli didžiojo akmens Gibeone, Amasa atėjo jų pasitikti. Joabas vilkėjo karišką drabužį, viršum jo buvo prisijuosęs kalaviją, pritvirtintą makštyje prie juosmens. Jam žengiant pirmyn, jis išslydo. ⁹ Joabas tarė Amasai: „Kaip tau einasi, mano broli?“ – ir dešine ranka suėmė Amasą už barzdos, lyg bučiuodamas. ¹⁰ Amasa kalavijo Joabo kairėje rankoje nepastebėjo. Joabas taip smogė jam į pilvą, kad jo viduriai išsivertė ant žemės, ir jis mirė. Antro smūgio jam suduoti neberekėjo.

Po to Joabas ir jo brolis Abišajas leidosi vyti Bichrio sūnaus Šebos. ¹¹ O vienas Joabo vyrų, atsistojęs prie Amasos lavono, sušuko: „Kas palankus Joabui ir kas už Dovydą, teseka Joabą!“ ¹² Amasa gulėjo kelio viduryje, permirkęs savo kraujuje, ir tas žmogus pastebėjo, kad kiekvienas sustodavo. Pamatęs, kad visi praeinantieji stoviniuoja, jis nuvilko Amasą nuo kelio į lauką ir apdengė jį drabužiu. ¹³ Pašalinus jį nuo kelio, visi žygiavo toliau, vydamiesi Bichrio sūnų Šeba.

¹⁴ Šeba perėjo visas Izraelio gimines iki pat Abel Bet Maakos. Visa bichrių kiltis susirinko ir nusekė paskui jį į miestą. ¹⁵ Joabo pajėgos apgulė jį Abel Bet Maakoje ir prieš išorinę miesto sieną supylė apgulos pylimą. Joabo kareiviai puolė su mūrdaužiais sieną, norėdami ją pralaužti. ¹⁶ Tada viena išmintinga moteris sušuko nuo sienos: „Klausykite! Klausykite! Prašau pasakyti Joabui: ‘Prieik, aš noriu su tavimi pasikalbėti!’“. ¹⁷ Jam priėjus artyn, moteris paklausė: „Ar tu Joabas?“ – „Taip“, – atsakė jis. Tuomet ji tarė jam: „Klausyk savo tarnaitės žodžių“. – „Klausau“, – šis atsakė. ¹⁸ Ji tęsė: „Senovėje žmonės sakydavo: ‘Tegu jie teiraujasi Abelyje’, – ir taip išspręsdavo reikalą. ¹⁹ Aš esu viena taikiųjų ir ištikimųjų Izraelyje, o tu nori sunaikinti Izraelio motiniškąjį miestą! Kodėl turėtumei sunaikinti VIEŠPATIES pa-

veldą?“ ²⁰ Joabas atsakė: „Jokiu būdu, jokiu būdu! Aš nei naikinu, nei griau nu!“ ²¹ Tai visiškai netiesa! Bet vienas vyras iš Efraimo aukštumų, vadinas Bichrio sūnumi Šeba, pakėlė ranką prieš karalių Dovydą. Atiduokite jį mums, ir aš pasitrauksiu nuo miesto“. Moteris patikino Joabą: „Tikėk mani, jo galva bus išmesta tau per mūrą“. ²² Moteris nuėjo pas visus miesto žmones su savo išmintimi. Jie nukirto Bichrio sūnui Šebai galvą ir numetė Joabui. Jis liepė pūsti ragą. Visi pasitraukė nuo miesto ir nuėjo į savo namus, o Joabas grįžo į Jeruzalę pas karalių.

²³ Joabas buvo visos Izraelio kariuomenės vadas, o Jehojados sūnus Benaja – keretų ir peletų galva; ²⁴ Adoramas vadovavo lažo darbams, Ahiludo sūnus Juozapas buvo raštinės viršininkas, ²⁵ Ševa – raštininkas, o Cadokas ir Abjataras – kunigai. ²⁶ Ir Ira iš Jayro palikuonių buvo Dovydo kunigas.

Gibeoniečių kerštas

21 Dovydui valdant badas tęsėsi metai po metų trejus metus. Dovydas teiravosi VIEŠPATIES, ir VIEŠPATS tarė: „Saulius ir jo namai užsitraukė kraujo kaltę, nes žudė gibeoniečius“. ² Tad karalius pasišaukė gibeoniečius ir kalbėjosi su jais. *Gibeoniečiai buvo ne izraelitai, o likutis amoritų, kuriuos izraelitai buvo prisiekę apsaugoti, o Saulius, stengdamasis Izraelio ir Judo žmonių labui, buvo bandęs juos sunaikinti. ³ Dovydas klausė gibeoniečių: „Ką turiu daryti dėl jūsų? Kaip turiu permaldauti, kad laimintumėte VIEŠPATIES paveldą?“ ⁴ Gibeoniečiai atsakė jam: „Mūsų ginčas su Sauliumi ir jo namais negali būti išspręstas sidabru ar auksu nei nubaudžiant mirtimi bet kokį žmogų Izraelyje“. Dovydas atsakė: „Ką tik sakysite, tą padarysiu“. ⁵ Tada jie tarė karaliui: „Už tą žmogų,

skerdusį mus ir ketinusį išnaikinti, kad neišliktume niekur Izraelio žemėje, ⁶tėbūna mums perduoti septyni jo vyriški palikuonys, ir mes pamausime juos ant baslių VIEŠPATIES akivaizdoje Sauliaus, VIEŠPATIES išrinktojo, Gibėjoje“. Karalius atsakė: „Perduosiu“.

⁷*Karalius pasigailėjo Sauliaus sūnaus Jehonatano sūnaus Mefi Bošeto dėl priesaikos tarp jų VIEŠPATIES akivaizdoje, tarp Dovydo ir Sauliaus sūnaus Jehonatano. ⁸Bet karalius paėmė du Ajos dukters Ricpos sūnus – Armonį ir Mefi Bošetą, kuriuos ji pagimdė Sauliui, bei penkis Sauliaus dukters *Merabos sūnus, kuriuos ji pagimdė Barzilaijo Meholiečio sūnui Adrieiui, ⁹ir perdavė juos gibeoniečiams. Jie pamovė juos ant baslių ant kalno VIEŠPATIES akivaizdoje. Visi septyni mirė tuo pačiu metu. Jie buvo nužudyti pirmomis pjūties dienomis – miežiapjūtės pradžioje.

¹⁰Ajos duktė Ricpa, paėmusi ašutinę, pasitiesė ją ant uolos. Ji buvo ten nuo pjūties pradžios, neleisdama dieną padangių paukščiams tūpti ant kūnų, o naktį laukiniams žvėrims prieiti, kol ant jų pradėjo lietus lyti iš dangaus. ¹¹Dovydui buvo pranešta, ką Ajos duktė Ricpa, Sauliaus sugulovė, buvo padariusi. ¹²*Ir Dovydas nuvyko paimti Sauliaus ir jo sūnaus Jehonatano kaulų iš Jabeš Gileado gyventojų, kurie buvo pavogę juos iš aikštės Bet Šeane, kur filistinais buvo juos pakorę tą dieną, kai užmušė Saulių ant Gilbojos. ¹³Iš ten jis pargabeno Sauliaus ir jo sūnaus Jehonatano kaulus, surinkdamas ir kaulus tų, kurie buvo pamauti ant baslių. ¹⁴Sauliaus ir jo sūnaus Jehonatano kaulai buvo palaidoti Ce-loje, Benjamino žemėje, jo tėvo Kišo kape. Ir kai buvo padaryta visa, ką ka-

ralius buvo įsakęs, Dievas suteikė atgaivą kraštui.

Karas su filistiniais

¹⁵Vėl kilo karas tarp filistinų ir Izraelio. Dovydas su savo vyrais nužygiavo į mūšį ir kovojo su filistiniais. Dovydas pavargo. ¹⁶Vienas iš milžinų palikuonių, Išbi Benobas, bandė Dovydą užmušti. Jo bronzinė ietis svėrė tris šimtus šekelių, ir jis turėjo prisijuosęs naują kalaviją. ¹⁷Bet Cerujos sūnus Abišajas atėjo jam į pagalbą, puolė filistiną ir užmušė. Tuomet Dovydo vyrai prisiekdami jam kalbėjo: „Į mūšį su mumis daugiau neisi, kad neužgesintumei Izraelio žiburio“.

¹⁸Po šio įvyko kitas mūšis su filistiniais prie Gobo. Tuomet Sibechajas Hušietis užmušė Safą, kilusį iš milžinų palikuonių. ¹⁹Buvo ir dar vienas mūšis su filistiniais prie Gobo. Betliejiečio Jaare Oregimo sūnus Elhananas užmušė Galijotą Gatietį, kurio ieties kotas buvo kaip audėjo riestuvas. ²⁰Vėl įvyko mūšis, šį kartą – prie Gato. Ten buvo vyras milžinas, turintis šešis pirštus ant kiekvienos rankos ir šešis pirštus ant kiekvienos kojos, iš viso dvidešimt keturis. Ir jis buvo kilęs iš milžinų. ²¹Jam tyčiojantis iš Izraelio, Dovydo brolio Šimos sūnus Jehonatanas užmušė jį. ²²Tie keturi buvo kilę iš milžinų Gate. Jie krito nuo Dovydo ir jo vyrų rankų.

Padėkos giesmė

22 Dovydas kreipėsi į VIEŠPATĮ šios giesmės žodžiais po to, kai VIEŠPATS buvo išgelbėjęs jį iš visų priešų ir iš Sauliaus rankų.

¹Jis tarė:

„VIEŠPATIE, mano Uola,
mano tvirtovė, mano gelbėtojai!

³Mano Dieve, mano Uola,
kur randu pastogę!
Mano skyde ir mano
išganymo jėga,
mano pilie ir priebėgal!

^{21,7} 1 Sam 20,15-17; 2 Sam 9,1-7

^{21,8} 1 Sam 18,19

^{21,12} 1 Sam 31,8-13

Tu, mano išganytojai,
 gelbsti mane nuo smurto!
⁴Šaukiausi VIEŠPATIES, Šlovingojo,
 ir buvau išvaduotas iš visų priešų.
⁵Mat mirties bangos
 supo mane iš visų pusių,
 pražūties srautai
 mane valdė.
⁶Šeolo pančiai mane apraizgė,
 mirties pinklės mane pasitiko.
⁷Savo skausme šaukiausi
 VIEŠPATIES,
 šaukiausi savo Dievo.
 Jis išgirdo mano balsą
 savo šventykloje,
 jo ausis pasiekė mano šauksmas.
⁸Tada sujudo ir sudrebėjo žemė,
 virpėjo dangaus pamatai ir
 svirduliavo, nes jį apėmė pyktis.
⁹Jam iš šnervių ritosi dūmai,
 ryjanti ugnis – iš burnos;
 žarijos virto liepsnomis.
¹⁰Pravėrė dangų ir nužengė;
 perkūnijos debesys buvo
 jam po kojų.
¹¹Sėdosi ant kerubo ir skrido,
 vėjo sparnų nešamas.
¹²Tamsos skliautu jis apsiautė save,
 vandens telkiniu,
 perkūnijos debesimi.
¹³Nuo jo Artumo spindesio
 suliepsnojo žarijos.
¹⁴VIEŠPATS sugriaudė iš dangaus,
 Aukščiausiasis prabilo balsu.
¹⁵Paleido strėles ir juos išvaikė,
 siuntė žaibą ir juos sutriuškino.
¹⁶Atsivėrė jūros šaltiniai,
 buvo atidengti pasaulio pamatai,
 VIEŠPAČIUI galingai prabilus
 savo pykčio viesulu.
¹⁷Jis ištiesė ranką iš aukštybių,
 paėmė mane;
 jis ištraukė mane iš
 galingų vandenų.
¹⁸Jis išgelbėjo mane nuo
 stipraus priešo,
 nuo tų, kurie manęs nekentė,
 nes buvo stipresni už mane.

¹⁹Mane užpuolė jie
 negandos dieną,
 bet VIEŠPATS man buvo atrama.
²⁰Jis išvedė mane į laisvę
 ir išgelbėjo,
 nes mane pamėgo.
²¹VIEŠPATS atlygino man
 pagal mano teismą,
 atmokėjo man pagal mano
 rankų švarumą.
²²Juk laikiausi VIEŠPATIES kelių
 ir nedoru darbu nuo savo
 Dievo neatsitraukiau;
²³visi jo įsakai buvo man prieš akis,
 ir nuo jo įstatų nenuklydau.
²⁴Buvau prieš jį švarus
 ir saugojaus kaltės.
²⁵Užtat VIEŠPATS atmokėjo man
 pagal mano teismą,
 pagal mano nuoširdumą jo akyse.
²⁶Su ištikimu tu elgiesi ištikimai,
 su tauriu galiūnu – tauriai.
²⁷Su nuoširdžiu tu elgiesi
 nuoširdžiai,
 o su sukčiumi – gudriai.
²⁸Juk tu gelbsti nuolankiuosius,
 bet su panieka žiūri į
 išdidžiuosius.
²⁹Juk esi man žiburys, VIEŠPATIE;
 tu, VIEŠPATIE, švieti, kai man tamsu.
³⁰Juk su tavimi galiu
 paimti užkardą,
 su savo Dievu galiu peršokti mūrą.
³¹Dievo kelias tobulas,
 VIEŠPATIES žodis
 išgrynintas ugnimi;
 jis skydas visiems,
 ieškantiems jame pastogės.
³²Juk kas yra Dievas, jei
 ne VIEŠPATS?
 Kas yra uola, jei ne mūsų Dievas?
³³Dievas, mano galingoji tvirtovė,
 saugojo mano kelią.
³⁴*Jis davė man kojas kaip stirnos
 ir nuvedė mane į saugias
 aukštumas.

³⁵ Jis taip lavino mano
rankas mūšiui,
kad mano žastai galėtų
įtempti bronzinį lanką!

³⁶ Tu davei man savo
apsaugos skydą,
ir tavo apvaizda padarė mane didį.

³⁷ Tu leidai man laisvam
daug pasiekti,

ir mano kojos nepaslydo.

³⁸ Vijau priešus ir dorojau,
negrižau, kol jie nebuvo sunaikinti.

³⁹ Sunaikinau juos, taip
parbloškiau,
kad jie daugiau nebepakilo;
jie krito man po kojų.

⁴⁰ Juk tu davei man jėgų mūšiui,
privertei priešus suklupti
prieš mane.

⁴¹ Tu privertei priešus
atsukti man nugarą –
tuos, kurie manęs nekenčia, –
ir sudorojau juos.

⁴² Jie žvalgėsi, bet nebuvo
kam jų išgelbėti;
jie šaukėsi VIEŠPATIES, bet
jis jiems neatsakė.

⁴³ Sutryniau juos kaip
žemės dulkes,
sutraiškiau ir sutrypiau
kaip gatvės purvą.

⁴⁴ Tu išgelbėjai mane nuo
kivirčo mano tautoje,
saugojai mane kaip tautų galvą;
tauta, kurios nepažinau,
man tarnavo.

⁴⁵ Svetimšaliai atėjo pas
mane gūždamiesi ir,
vos apie mane išgirde,
reiškė pagarbą.

⁴⁶ Svetimšaliai apstulbo iš baimės
ir drebėdami bėgo iš savo tvirtovių.

⁴⁷ Tėviešpatauja VIEŠPATSI!
Tebūna pašlovinta mano Uola!
Tebūna išaukštintas mano Dievas,
Uola, duodanti man pergalę,
⁴⁸ Dievas, kuris mane apgynė,
pajungė man tautas,

⁴⁹ padėjo man išsigelbėti
nuo priešų,
išaukštino prieš maištininkus,
išgelbėjo nuo nuožmiųjų!

⁵⁰ *VIEŠPATIE, už tai šlovinsiu
tave visoms tautoms,
giedosiu psalmes tavo vardui.

⁵¹ Jis pergalės bokštas savo karaliui,
rodo ištikimą meilę savo
pateptajam –

Dovydui ir jo palikuonims
per amžius“.

Paskutiniai Dovydo žodžiai

23 Štai paskutiniai Dovydo žodžiai:

„Dovydo, Jesės sūnaus, ištarmė,
ištarmė Dievo išaukštinto vyro,
Jokūbo Dievo pateptojo,
Izraelio tvirtovės numylėtinio.

² Per mane kalba

VIEŠPATIES Dvasia,
ant mano liežuvio jo žodis.

³ Izraelio Dievas kalbėjo,
Izraelio Uola apie mane pasakė:
‘Kas valdo žmones teisingai,

valdo Dievo baimėje,
⁴ yra tarsi ryto šviesa,
saulei tekant giedrą rytą
žėrinti po lietaus žemės žolėje’.

⁵ Tikrai tokie yra mano
namai su Dievu!

Juk jis sudarė su manimi
amžiną sandorą,
visada tvirtą ir laiduotą.
Argi jis nepadarys, kad pražystų
kiekviena mano pergalė
ir troškimas?

⁶ O visi bedieviai tarsi dagiai
nubloškiami šalin,
nes jų negalima paimti į rankas.

⁷ Kas nori juos paliesti,
turi pasiimti geležinę kartį
ar ieties kotą.

Vietoje jie bus ugnimi
visiškai sunaikinti“.

Dovydo karžygiai

⁸Karžygių, kuriuos turėjo Dovydas, vardai yra šie: Jošebas Basšebetas Tachkemonietis. Jis buvo trejeto galva. Viena proga jis švaistėsi savo ietimi prieš aštuonis šimtus ir užmušė juos.

⁹Kitas po jo buvo Ahoacho sūnaus Dodojo sūnus Eleazaras. Jis buvo vienas iš trejeto su Dovydu, kai jie metė iššūkį filistinams, susirinkusiems į mūšį prie Efes Damimų. Izraelitai traukėsi, ¹⁰o jis kovojo, guldymas filistinus, kol pavargo jo žastai ir ranka sustingo prie kalavijo. Tą dieną VIEŠPATS suteikė didelę pergalę. Tada visi pabėgusieji kariai sugrįžo pas jį, bet jau tik apiplėšti negyvųjų.

¹¹Kitas po jo buvo hararo Agės sūnus Šama. Filistinai susirinko prie Lehio. Ten buvo žemės sklypas, pilnas lėšių žemės sklypas. Kariuomenė pabėgo nuo filistinių. ¹²Bet jis kovojo sklypo viduryje ir gindamas jį nugalėjo filistinus. Taip VIEŠPATS suteikė didelę pergalę.

¹³Kartą per pjūtį trisdešimtuko vadų trejetas nuėjo pas Dovydą prie Adulamo olos. O filistinių būrys buvo pasistatęs stovyklą Refajų slėnyje.

¹⁴Tuo metu Dovydas buvo kalnų tvirtovėje, o filistinių įgula – Betliejuje.

¹⁵Dovydas aistringai kalbėjo: „O kad man kas duotų atsigerti vandens iš Betliejaus šaltinio prie miesto vartų!“ ¹⁶Tada anie trys galiūnai įsiveržė į filistinių stovyklą, pasėmė vandens iš Betliejaus šaltinio prie miesto vartų ir parnešė jo Dovydui. Tačiau jo gerti jis nenorėjo ir išpylė liejamąją atnašą VIEŠPAČIUI. ¹⁷„Tesaugo mane VIEŠPATS, – tarė jis, – kad aš tai daryčiau! Argi galiu gerti kraują vyrų, kurie statė savo gyvastį į pavojų?“ Užtat jis jo ir negėrė. Tokie buvo trijų galiūnų žygdarbiai.

¹⁸O Cerujos sūnus Joabo brolis Abišajas buvo trisdešimtuko galva. Kovojo

ietimi prieš tris šimtus vyrų ir išmušė juos, įgydamas vardą šalia trejeto. ¹⁹Iš trisdešimtuko jis buvo labiausiai gerbiamas ir tapo jų vadu, tačiau trejetui neprilygo.

²⁰Jehojados sūnus Benajas iš Kabcelio buvo narsus karys, atlikęs žygdarbių. Jis užmušė du Moabo Arielio sūnus. Kartą sniegingą dieną jis įlipo į vandens talpyklą ir užmušė liūtą. ²¹Jis užmušė ir egiptietį – didelio ūgio vyrą. Egiptietis turėjo rankoje ietį, bet Benajas, stojęs prieš jį su lazda, išplėšė egiptiečiui iš rankos ietį ir užmušė jo paties ietimi. ²²Tokie buvo Jehojados sūnaus Benajo žygdarbiai. Ir jis įgijo vardą šalia trejeto galiūnų. ²³Trisdešimtuko jis buvo labai gerbiamas, bet trejetui neprilygo. Dovydas padarė jį savo asmens sargybos vadu.

²⁴Trisdešimtuke buvo Joabo brolis Asaelis, Dodojo iš Betliejaus sūnus Elhananas, ²⁵Šama Harodietis, Elikas Harodietis, ²⁶Helecas Paletietis, Ikešo Tekojiečio sūnus Ira, ²⁷Abiezeras Anatotietis, Mebunajas Hušietis, ²⁸Calmonas Ahoachas, Mahrajas Netofietis, ²⁹Baanos Netofiečio sūnus Helebas, Ribajo iš benjaminų Gibėjos sūnus Itajas, ³⁰Benajas Piratonietis, Hidajas iš Nahale Gaašo, ³¹Abi Albonas Arabietis, Azmavetas Bahurimietis; ³²Eljachba Šaalbonietis, Jašenas iš gūnių, ³³Jehonatanas, Šamos iš hararų sūnus*; Šararo iš hararų sūnus Ahiamas, ³⁴Ahasbajo iš Maakos sūnus Elifeletas, Ahitofelio Gilojiečio sūnus Eliamas, ³⁵Hecrajas Karmelietis, Paarajas Arabietis, ³⁶Natano iš Cobos sūnus Igalas, Banis Gadas, ³⁷Celekas Amonitas, Cerujos sūnaus Joabo ginklanešys Nachrajas Beerotietis, ³⁸Ira Itras, Garebas Itras, ³⁹Ūrija Hetitas. Iš viso – trisdešimt septyni.

^{23,32-33} Arba: „Eliachba Šaalbonietis. Jašeno sūnus: Jehonatanas, Šama iš hararų“.

Tautos surašymas ir maras

24 VIEŠPATS vėl supyko ant Izraelio. Jis paskatino Dovydą prieš izraelitus, tardamas: „Eik ir suskaityk Izraelio ir Judo žmones“. ²Tad karalius tarė savo kariuomenės vadui Joabui: „Pereik visas Izraelio gimines nuo Dano iki Beer Šebos ir surašyk žmones, kad žinočiau jų skaičių“. ³Joabas atsakė karaliui: „Tepadaugina VIEŠPATS, tavo Dievas, šimteriopai žmonių skaičių, kol mano viešpaties karaliaus akys dar gali matyti! Tačiau kam gi mano viešpats karalius nori tai daryti?“ ⁴Bet karaliaus įsakymas Joabui ir kariuomenės viršininkams liko tvirtas. Tad Joabas ir kariuomenės viršininkai po pasimatymo su karaliumi leidosi į kelionę surašyti Izraelio tautos. ⁵Perėję Jordaną, jie pradėjo nuo Aroero ir nuo miesto slėnio viduryje irėjo Gado link ir Jazero kryptimi. ⁶Po to nuėjo į Gileadą ir Kadešą hetitų srityje, į Dan Jaaną ir apėjo Sidono apylinkes, ⁷nuėjo į Tyro tvirtovę bei visus hivų ir kanaaniečių miestus ir užbaigė prie Beer Šebos Judo Negebe. ⁸Perėję visą kraštą, po devynių mėnesių ir dvidešimt dienų jie sugrįžo į Jeruzalę. ⁹Joabas pranešė karaliui surašytų į sąrašą žmonių skaičių: Izraelyje buvo aštuoni šimtai tūkstančių karių, pasiruošusių pakelti kalaviją, o Judo vyrų skaičius buvo penki šimtai tūkstančių.

¹⁰Bet vėliau Dovydą apėmė širdgėla dėl to, kad jis buvo skaičiavęs žmones. Dovydas kreipėsi į VIEŠPATĮ: „Tai darydamas, VIEŠPATIE, sunkiai nusidėjau. Maldauju atleisti savo tarno kaltę, nes pasielgiau labai kvailai“. ¹¹Kitą rytą, Dovydui atsikėlus, Dovydo regėtoją pranašą Gadą pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹²„Eik ir pasakyk Dovydui: „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Siūlau tau tris dalykus, pasirink vieną iš jų, ir juo tave išstiksiu“. ¹³Tad Gadas atėjo pas Dovydą ir pasakė. Klausė jo: „Ar išstiksi tave

septynerių metų badas tavo krašte? Ar būsi bėglys nuo priešų, tris mėnesius jiems tave persekiojant? Ar bus trijų dienų maras tavo krašte? Dabar apsvarstyk ir nuspręsk, kokį atsakymą turiu duoti manė siuntusiam“. ¹⁴Tada Dovydas tarė Gadui: „Man labai skaudu! Pulkime į VIEŠPATIES rankas, nes didis jo gailestingumas; į žmonių rankas aš nepulsiu“.

¹⁵Tad VIEŠPATS siuntė Izraeliui marą nuo to ryto iki nustatyto laiko, ir septyniasdešimt tūkstančių žmonių mirė nuo Dano ligi Beer Šebos. ¹⁶Bet kai angelas ištiesė ranką Jeruzalės sunaikinti, VIEŠPATS apgailėjo nelaimę ir tarė angelui, naikinančiam žmones: „Gana! Sulaikyk savo ranką!“ Tuomet VIEŠPATIES angelas buvo prie Araunos Jebusiečio klojimo. ¹⁷Pamatęs žmones naikinantį angelą, Dovydas tarė VIEŠPAČIUI: „Aš vienas kaltas, aš vienas nedorai pasielgiau! O ką padarė šios avys? Maldauju, kad kristų tavo ranka ant manęs ir mano tėvo namų“.

¹⁸Tą dieną Gadas, atėjęs pas Dovydą, tarė: „Nueik ir pastatyk aukurą VIEŠPAČIUI ant Araunos Jebusiečio klojimo“. ¹⁹Vykdydamas Gado nurodymus, Dovydas nuėjo, kaip VIEŠPATS buvo įsakęs. ²⁰Arauna apsižvalgęs pamatė besitariančią karalių ir jo dvariškius. Jis išėjo ir puolė kniūbsčias ant žemės karaliui prie kojų. ²¹„Ko mano viešpats karalius atėjo pas savo tarną?“ – paklausė Arauna. Dovydas atsakė: „Pirkti iš tavęs klojimo, kad galėčiau pastatyti aukurą VIEŠPAČIUI, ir liautųsi žmonių maras“. ²²Tada Arauna tarė Dovydui: „Teima mano viešpats karalius ir teatnašauja, kas gera jo akyse. Štai čia jaučiai deginamajai aukai ir kūlimo velenas bei jaučių pakinktai malkoms. ²³Visa tai, karaliau, Arauna atiduoda karaliui. VIEŠPATS, tavo Dievas, – pridūrė Arauna, – tepriima tavo atnašą!“

²⁴Bet karalius atsakė Araunai: „Ne! Turiu pirkti juos iš tavęs už kainą. **VIEŠPAČIUI**, savo Dievui, aš neatnašausiu deginamųjų aukų, kurios man nieko nekainuoja“. Tad Dovydas nupirko klo-

jimą ir jaučius už penkiasdešimt sidabro šekelių. ²⁵Ten Dovydas pastatė aukurą ir atnašavo deginamąsias aukas ir bendravimo aukas. **VIEŠPATS** išklausė jo maldavimo už kraštą, ir maras Izraelyje liovėsi.

KARALIŲ PIRMA KNYGA

Karalių pirma knyga (gr. *basileiōn A*, lot. *regum I*) ir *Karalių antra knyga* (gr. *basileiōn B*, lot. *regum II*) hebrajų tradicijoje sudarė vieną *Karalių knygą* (hebr. *mālākīm*); graikiškajame *Septuagintos* vertime ji padalyta į dvi dalis, pavadintas *Karalysčių trečia knyga* (gr. *basileiōn C*, lot. *regnorum III*) ir *Karalysčių ketvirta knyga*, o lotyniškojoje *Vulgatoje* – *Karalių trečia knyga* (lot. *regum III*) ir *Karalių ketvirta knyga* (lot. *regum IV*).

Knygoje aprašomi įvykiai nuo Dovydo mirties iki Izraelio karaliaus Ahazijo laikų (975–853 m. pr. Kr.): Saliamono karaliavimas (sk. 1–11), suskilusios karalystės istorija (sk. 12–16), Elijo ir kitų pranašų veikla (sk. 17–22).

Po Dovydo mirties paveldėjęs sostą jo sūnus Saliamonas – Dievo apdovanotas išmintimi karalius, pastatydinęs didingą Jeruzalės šventyklą ir pagarsėjęs tarp tautų savo turtais. Tačiau kai tik jis, o ypač vėlesni karaliai, nusigręžia nuo Dievo, kraštą apninka nelaimės: karalystė skyla į dvi, išrinktąją tautą kamuoja nesibaigiančios kovos, žmonės skendi nuodėmėse, nepaisydami nė Dievo siųsto pranašo Elijo perspėjimų.

1 Karalius Dovydas buvo pasenęs ir amžingas, ir nors patalais apklotas, sušilti nebegalėdavo. ²Jo dvariškiai vienas po kito kalbėjo jam: „Leisk mums surasti savo viešpačiui karaliui jauną mergelę. Tetarnauja ji karaliui ir tebūna jo slaugė. Temiega ji tavo glėbyje, kad mūsų viešpačiui karaliui būtų šilta“. ³Paieškoję gražios mergaitės visoje Izraelio žemėje, jie surado Abišagą Šunemietę ir atvedė pas karalių. ⁴Mergaitė buvo labai graži. Ji tapo karaliaus slauge ir tarnavo jam, bet karalius su ja nesuėjo.

⁵Tuo tarpu Hagitos sūnus *Adonijas aukštinosi, sakydamas: „Aš būsiu karaliumi!“ Jis pasirūpino sau vežimų ir raitelių bei penkiasdešimt vyrų būgikų palydą. ⁶Tėvas niekada nebuvo jo baręs ar klausęs: „Kodėl taip elgiesi?“ Adonijas buvo gimęs po Abšalomo ir labai dailios išvaizdos. ⁷Jis pasitarė su Cerujos sūnumi Joabu ir kunigu Abja-

taru; jiedu rėmė Adoniją. ⁸Bet kunigas Cadokas, Jehojados sūnus Benajas, pranašas Natanas, Šimis, Rėjas ir Dovydo galiūnai Adonijo nepalaikė.

⁹Prie Zoheto akmens netoli En Rogelio Adonijas surengė avių, jaučių ir nupenėtų veršių aukojimo iškilmę. Jis susikvietė visus savo brolius, karaliaus sūnus, ir visus Judo giminės karaliaus dvariškus, ¹⁰bet nepakvietė nei pranašo Natano, nei Benajo, nei galiūnų, nei savo brolio Saliamono.

Saliamonas skelbiamas karaliumi

¹¹Natanas kreipėsi į *Saliamono motiną Batšebą: „Ar negirdėjai, kad Hagitos sūnus Adonijas tapo karaliumi, o mūsų viešpats Dovydas apie tai nė nežino? ¹²Tad prašyčiau paklausti mano patarimo, eiti gelbėti savo gyvastį ir gyvastį savo sūnaus Saliamono. ¹³Tučtuojau eik pas karalių Dovydą ir sakyk: ‘Mano viešpatie karaliau, argi

neprisiekei savo tarnaitėi, tardamas: «Po manęs tavo sūnus Saliamonas bus karaliumi, jis sėdės mano soste»? Tad kodėl Adonijas tapo karaliumi?»¹⁴ Tuomet, tau dar tebekalbant su karaliumi, įeisiu aš ir patvirtinsiu po tavęs, ką tu pasakei“.

¹⁵ Batšeba įėjo pas karalių į kambary. Karalius buvo labai senas. Abišaga Šunemietė tuo metu jam patarnavo. ¹⁶ Batšeba žemai nusilenkė, pareikšdama pagarbą karaliui. „Ko norėtum?“ – paklausė karalius. ¹⁷ Ji atsakė: „Mano viešpatie, tu prisiekei savo tarnaitėi VIEŠPAČIU, savo Dievu, tardamas: ‘Po manęs tavo sūnus Saliamonas bus karaliumi, jis sėdės mano soste’“. ¹⁸ Bet dabar, žiūrėk, Adonijas pasidarė karaliumi, nors tu, mano viešpatie karaliau, nieko apie tai nežinai. ¹⁹ Surengęs jaučių, nupenėtų veršių bei gausybės avių aukojimo iškilmę, jis pasikvietė visus karaliaus vaikus, kunigą Abjatarą ir kariuomenės vadą Joabą, bet tavo tarno Saliamono nepakvietė. ²⁰ Taigi visos Izraelio akys žiūri į tave, viešpatie karaliau, kad jiems pasakytum, kas po tavęs turi sėdėti mano viešpaties karaliaus soste. ²¹ Antraip, mano viešpačiui karaliui užmigus su protėviais, aš ir mano sūnus Saliamonas būsimė laikomi nusikaltusiais“.

²² Dar jai tebesikalbant su karaliumi, atėjo pranašas Natanas. ²³ Karaliui buvo pranešta: „Štai pranašas Natanas“. Įėjęs pas karalių, jis pareiškė pagarbą karaliui, nusilenkdamas iki žemės. ²⁴ Natanas tarė: „Mano viešpatie karaliau, ar tu pasakei: ‘Po manęs Adonijas bus karaliumi, jis sėdės mano soste’»? ²⁵ Juk šiandien jis nuėjo ir surengė jaučių, nupenėtų veršių ir gausybės avių aukojimo iškilmę, sukviesdamas visus karaliaus vaikus, kariuomenės vadą Joabą ir kunigą Abjatarą. Kaip tik dabar jie, valgydami ir gėdami jo akivaizdoje, šaukia: ‘Tegyvuoją karalius Adonijas!’ ²⁶ Bet nei ma-

nęs, tavo tarno, nei kunigo Cadoko, nei Jehojados sūnaus Benajo, nei tavo tarno Saliamono jis nepakvietė. ²⁷ Ar tai buvo padaryta mano viešpaties karaliaus įsakymu, nenurodant savo tarnui, kas turėtų po jo sėdėti mano viešpaties karaliaus soste?“

²⁸ Karalius Dovydas atsakė: „Pašaukite pas mane Batšebą!“. Jai atėjus karaliaus akivaizdon ir atsistojus prieš karalių, ²⁹ karalius prisiekė, tardamas: „Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris išgelbėjo mane iš visų nelaimių! ³⁰ Kaip aš tau prisiekiau VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu: ‘Po manęs tavo sūnus Saliamonas bus karalius, vietoj manęs jis sėdės mano soste’, – taip šiandien ir įvykdysiu“. ³¹ Tada Batšeba nusilenkė iki žemės, reikšdama karaliui pagarbą, ir tarė: „Amžinai tegyvuoja mano viešpats karalius Dovydas!“

³² Karalius Dovydas tarė: „Pašaukite pas mane kunigą Cadoką, pranašą Nataną ir Jehojados sūnų Benają!“. Jiems atėjus karaliaus akivaizdon, ³³ karalius tarė: „Pasiimkite savo valdovo tarnus, užsodinkite mano sūnų Saliamoną ant mano mulo ir nuveskite prie Gihono. ³⁴ Tepatepa jį Izraelio karaliumi kunigas Cadokas ir pranašas Natanas. Tuomet pūskite ragą ir šaukite: ‘Tegyvuoją karalius Saliamonas!’ ³⁵ Atžygiuokite tada paskui jį. Teateina jis ir teatsisėda į mano sostą: Karaliumi vietoj manęs bus jis, nes aš jį paskyriau valdovu Izraeliui ir Judui“. – ³⁶ „Tebūna taip, – atsakė Jehojados sūnus Benajas karaliui, – tepatvirtina tai VIEŠPATS, mano viešpaties karaliaus Dievas. ³⁷ Kaip VIEŠPATS buvo su mano viešpačiu karaliumi, taip tebūna jis su Saliamonu. Teišaukština jo sostą net labiau už mano viešpaties karaliaus Dovydo sostą“.

³⁸ Tada kunigas Cadokas, pranašas Natanas, Jehojados sūnus Benajas ir keretai bei peletai nuėjo, užsodino Saliamoną ant karaliaus Dovydo mulo ir nuvedė prie Gihono. ³⁹ Ten kunigas

Cadokas, paėmęs iš Padangtės aliejaus ragą, patepė Saliamoną. Po to jie papūtė ragą, ir visi žmonės sušuko: „Tegyvuoja karalius Saliamonas!“⁴⁰ Tada visi žmonės žygiavo paskui jį, pūsdami trimitus ir džiūgaudami, kad nuo jų triukšmo net žemė plyšo.

⁴¹Kai išgirdo tą triukšmą, Adonijas ir visi jo svečiai jau buvo baigę vaišintis. Girdėdamas rago gaudesį, Joabas tarė: „Kodėl užauja miestas?“⁴² Jam dar tebekalbant, atėjo kunigo Abjataro sūnus Jehonatanas. „Eik šen, – tarė Adonijas, – juk esi patikimas vyras. Tu tikrai atneši gerų žinių.“⁴³ Jehonatanas atsakė Adonijui: „Deja ne, nes mūsų viešpats karalius Dovydas karaliumi padarė Saliamoną.“⁴⁴ Su juo karalius pasiuntė kunigą Cadoką, pranašą Nataną, Jehojados sūnų Benają ir keretus bei peletus; jie užsodino jį ant karaliaus mulo;⁴⁵ kunigas Cadokas ir pranašas Natanas patepė jį karaliumi prie Gihono; iš ten jie žygiavo taip džiūgaudami, kad visas miestas užavo. Tą triukšmą girdėjote.⁴⁶ Dabar karaliaus soste jau sėdi Saliamonas.⁴⁷ Be to, karaliaus dvariškiai, atėję mūsų karaliaus Dovydo pasveikinti, sakė: „Tepadaro Dievas Saliamono vardą garsesnį už tavo vardą, teišaukština jo sostą labiau už tavo sostą“. O karalius, savo guolyje pagarbinęs Dievą,⁴⁸ šitaip meldėsi: „Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kuris parūpino mano sostui įpėdinį, kol dar mano akys gali matyti“.

⁴⁹Nusigandę visi Adonijo svečiai pakilo, ir kiekvienas nuėjo savo keliu.⁵⁰ Bijodamas Saliamono, Adonijas tučtuojau nuėjo į Padangtę ir laikėsi aukuro ragų.⁵¹ Saliamonui buvo pranešta: „Adonijas bijo Saliamono ir laikosi aukuro ragų, sakydamas: „Tegu karalius Saliamonas man pirma prisiekia, kad neužmuš kalaviju savo tarno“.“⁵² Saliamonas atsakė: „Jeigu jis dorai elgsis, nė vienas plaukas jam nuo galvos nenukris žemėn, bet jeigu užsi-

trauks kaltę, turės mirti“.⁵³ Karalius Saliamonas pasiuntė žmones paimti jį nuo aukuro. Atėjęs jis išreiškė pagarbą karaliui Saliamonui, o Saliamonas tarė: „Eik į savo namus“.

Dovydo testamentas

2 Artinantis Dovydo mirties dienos, jis davė savo sūnui Saliamonui nurodymų, tardamas: ² „Baigiasi mano žemiškasis kelias*. Būk stiprus ir elkis kaip vyras!“³ Laikykis VIEŠPATIES paliepimų, eidamas jo keliais ir laikydamasis jo įstatų, įsakymų, įsakų ir pamokymų, kaip parašyta Mozės Įstatyme, idant tau sektųsi visa, kad ir ką darytum, ir visur, kad ir kur eitum.⁴ Tada VIEŠPATS įvykdys man duotą pažadą: „Jeigu tavo palikuonys bus atidūs savo kelyje ir elgsis ištikimai mano akivaizdoje visa savo širdimi ir visa savo gyvastimi, nestigs tau niekada palikuonies Izraelio soste“.

⁵Be to, tu taip pat žinai, ką man padarė Cerujos sūnus Joabas, kaip jis pasiėlgė su dviem Izraelio kariuomenės vadais – Nero sūnumi *Abneru ir Jetero sūnumi *Amasa. Jis užmušė juos, taikos metu keršydamas už kraują, kuris buvo pralietas kare, sutepdamas savo juosmens diržą ir savo kojų sandalus.⁶ Pasielk pagal savo išmintį, bet neleisk jo žilai galvai nužengti į Šeolą ramybėje.

⁷O *Barzilajo Gileadiečio sūnums rodyk ištikimą meilę; nes taip jie sutiko mane, kai bėgau nuo tavo brolio Abšalomo. Tebūna jie tarp valgančiųjų prie tavo stalo.

⁸Tu taip pat turi pas save Geros sūnų Šimį, benjaminą iš Bahurimų, *apmėčiusį mane baisiais keiksmiais tą

^{2,2} Arba: „Aš einu visos žemės keliu“.

^{2,5} 2 Sam 3,27

^{2,5} 2 Sam 20,10

^{2,7} 2 Sam 17,27-29

^{2,8} 2 Sam 16,5-13

dieną, kai ėjau į Mahanaimus. Bet jam *atėjus prie Jordano manęs pasitikti, aš prisiekiau jam VIEŠPAČIU: 'Kalavijų tavęs neužmušiu'. ⁹ Tad nelaikyk jo nekaltu, nes esi išmintingas vyras. Tu žinosi, kaip su juo pasielgti ir nusiųsti jo žilą galvą į Šeolą kraujiyje".

¹⁰ Taigi Dovydas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste. ¹¹ *Izraelio karaliumi Dovydas buvo keturiasdešimt metų: Hebrone karaliavo septynerius metus ir Jeruzalėje trisdešimt trejus metus. ¹² *Saliamonas sėdėjo savo tėvo Dovydo soste, ir jo valdžia buvo įtvirtinta.

Saliamonas Dovydo soste

¹³ Hagitos sūnus Adonijas atėjo pas Saliamono motiną Batšebą. „Ar tu ateini taikingai?“ – paklausė ji. „Taikingai, – atsakė jis. ¹⁴ Tada tarė: – Turiu į tavę reikalą“. – „Kalbėk“, – paliepė ji. ¹⁵ „Tu žinai, – kalbėjo jis, – kad karalystė priklausė man ir visas Izraelis tikėjosi, kad aš būsiu karaliumi. Bet karalystė perėjo mano broliui, nes VIEŠPATS jam ją skyrė. ¹⁶ O dabar aš turiu į tavę vieną prašymą. Neatstumk manęs“. – „Sakyk“, – tarė ji. ¹⁷ Adonijas kalbėjo: „Prašyčiau pakalbėti su karaliumi Saliamonu – juk jis tau nieko neatsakys, – kad duotų man žmona Abišagą Šunemietę“. – ¹⁸ „Gera, – atsakė Batšeba, – aš pasikalbėsiu dėl tavęs su karaliumi“.

¹⁹ Batšeba nuėjo pas karalių Saliamoną pasikalbėti dėl Adonijo. Karalius pakilo pasitikti ir nusilenkė jai. Tuomet atsisėdo soste ir paliepė pastatyti kitą sostą motinai karalienei. Ji atsisėdo jo dešinėje. ²⁰ „Turiu į tavę vieną mažutį prašymą, – tarė ji, – neatsisakyk man jį įvykdyti“. – „Prašyk, mano motina, – tarė jai karalius, – aš

tavęs neatstumsiu“. ²¹ Ji tarė: „Tebūna duota šunemietė Abišaga kaip žmona tavo broliui Adonijui“. ²² Karalius Saliamonas atsakė motinai: „Kam gi prašai Adonijui Abišagos Šunemietės? Prašyk jam ir karalystės! Juk jis mano vyresnysis brolis, ir kunigas Abjataras bei Cerujos sūnus Joabas jo pusėje“.

²³ Saliamonas prisiekė VIEŠPAČIU, tardamas: „Dievas man tai tepadaro ir teprideda, jei už šį sumanymą Adonijas neužmokės savo gyvastimi! ²⁴ Todėl dabar, kaip gyvas VIEŠPATS, kuris paskyrė mane ir pasodino į mano tėvo Dovydo sostą, kuris, kaip buvo pažadėjęs, padarė man namus*, dar šiandien Adonijas bus nubaustas mirtimi!“

²⁵ Tad karalius Saliamonas pasiuntė Jehojados sūnų Benają įvykdyti bausmę. Taip anas ir mirė.

²⁶ O kunigui Abjatarui karalius tarė: „Eik į savo ūkį Anātote! Nors esi vertas mirties, šį kartą mirtimi tavęs nebaušiu, nes *nešei mano VIEŠPATIES Dievo Skrynią mano tėvo Dovydo priešakyje ir *pakelei visus sunkumus, kuriuos mano tėvas kentėjo.“ ²⁷ *Saliamonas pašalino Abjatarą iš VIEŠPATIES kunigo tarnybos, taip įvykdydamas VIEŠPATIES žodį, kurį jis buvo ištaręs apie Elio namus Šilojyje.

²⁸ Apie tai sužinojęs, Joabas nubėgo į VIEŠPATIES Padangtę ir laikėsi aukuro ragų. Mat Joabas buvo rėmęs Adoniją, nors Abšalomo ir nebuvo rėmęs. ²⁹ Kai Saliamonui buvo pranešta: „Joabas nubėgo į VIEŠPATIES Padangtę ir yra ten šalia aukuro“, – Saliamonas pasiuntė Jehojados sūnų Benają, tardamas: „Eik ir paguldyk jį!“ ³⁰ Benajas nuėjo į VIEŠPATIES Padangtę ir tarė: „Taip įsako karalius: 'Išeik!'“ – „Neišeisiu! – atsakė jis, – mirsiu čia!“ Tada Benajas pranešė

^{2,8} 2 Sam 19,16-23.

^{2,11} 2 Sam 5,4-5; 1 Met 3,4

^{2,12} 1 Met 29,23

^{2,24} T. y. sukūrė Saliamonui dinastiją.

^{2,26} 2 Sam 15,24

^{2,26} 1 Sam 22,20-23

^{2,27} 1 Sam 2,27-36

karaliui: „Taip kalbėjo Joabas ir taip man atsakė“. ³¹ Karalius tarė jam: „Daryk, kaip jis pasakė. Užmušk ir palaidok jį. Nuimk nuo manęs ir mano tėvo namų kalnę už kraują, kurį Joabas išliejo be reikalo. ³² Taip VIEŠPATS sugrąžins jo kraujo kalnę jam ant galvos, nes mano tėvui nežinant jis nužudė kalaviju du už save doresnius ir geresnius vyrus – Nero sūnų Abnerą, Izraelio kariuomenės vadą, ir Jetero sūnų Amasą, Judo kariuomenės vadą. ³³ Tekrinta jų kraujo kaltė amžinai ant Joabo ir jo palikuonių, o palaima iš VIEŠPATIES tebūna amžinai su Dovydu, jo palikuonimis, namais ir sostu“. ³⁴ Jehojados sūnus Benajas vėl nuėjo, parbloškė jį ir užmušė. Jis buvo palaidotas savo namuose dykumoje. ³⁵ Kariuomenės vadu vietoj jo karalius paskyrė Jehojados sūnų Benają, o vietoj Abjataro karalius paskyrė kunigą Cadoką.

³⁶ Tada karalius pasišaukė Šimį. „Pasisitatyk sau namus Jeruzalėje, – tarė jam, – ir gyvenk ten. Niekada ir niekur kitur neišeik! ³⁷ Tą dieną, kai išeisi ir pereisi Kidrono slėnį, gali būti tikras, kad mirsi. Tavo kraujas kris tau ant galvos“. – ³⁸ „Įsakymas teisingas, – atsakė Šimis karaliui, – tavo tarnas taip darys, kaip mano viešpats karalius kalbėjo“. Tad Šimis gyveno Jeruzalėje ilgą laiką.

³⁹ Atsitiko taip, kad po trejeto metų du Šimio vergai pabėgo pas Gato karalių Maakos sūnų Achišą. Kai Šimiui buvo pranešta: „Tavo vergai Gate“, –

⁴⁰ Šimis leidosi į kelionę. Pasibalnojęs asilą, nuvyko į Gatą pas Achišą ieškoti savo vergų. Iš Gato Šimis sugrįžo su vergais. ⁴¹ Kai Saliamonui buvo pranešta, kad Šimis buvo nuvykęs iš Jeruzalės į Gatą ir sugrįžo, ⁴² karalius liepė pašaukti Šimį ir tarė jam: „Argi aš neprisaikdinau tavęs VIEŠPAČIUI ir neįspėjau tavęs, tardamas: „Tą dieną, kai paliksi miestą ir bet kur nueisi, tikrai mirsi“? Argi tu man neatsakei: „Įsakymas teisingas. Aš sutinku“? ⁴³ Tad ko-

dėl nesilaikėi VIEŠPAČIUI duotos priesaikos ir įsakymo, kurį tau daviau?“

⁴⁴ Be to, karalius pridūrė: „Savo širdyje tu žinai visa pikta, ką padarei mano tėvui Dovydui. Dabar VIEŠPATS sugrąžina tavo pikta tau pačiam ant galvos.

⁴⁵ O karalius Saliamonas bus palaimintas, ir Dovydo sostas išliks VIEŠPATIES akivaizdoje amžinai!“

⁴⁶ Tada karalius davė įsakymą Jehojados sūnui Benajui. Jis išėjo ir paguldė Šimį. Taip jis ir mirė.

Dabar karalystė buvo saugi Saliamono rankose.

Saliamono išmintis

3 Saliamonas tapo faraono, Egipto karaliaus, žentu. Jis paėmė faraono dukterį žmona ir parsivedė ją gyventi į Dovydo miestą, kol nebaigė statyti savo rūmų, VIEŠPATIES Namų ir mūro sienų aplink Jeruzalę. ² O žmonės vis dar atnašaudavo aukas aukštumų alkuose, nes VIEŠPATIES vardui Namai dar nebuvo pastatyti.

³ Saliamonas mylėjo VIEŠPATĮ, elgdamasis pagal savo tėvo Dovydo įstatus, tačiau ir jis atnašaudavo aukas ir smilkalus aukštumų alkuose. ⁴ Karalius vykdavo į Gibeoną atnašauti aukos, nes ten buvo pagrindinis aukštumų alkas. Ant to aukuro Saliamonas atnašaudavo tūkstantį deginamųjų aukų. ⁵ Gibeone VIEŠPATS pasirodė Saliamonui naktį sapne. „Prašyk, ko nori, kad tau duočiau,“ – tarė VIEŠPATS. ⁶ Saliamonas atsakė: „Tu parodei didelį gailestingumą savo tarnui, mano tėvui Dovydui, nes jis tavo akivaizdoje buvo tau ištikimas, teisus ir doros širdies. Tu taip pat išlaikėi jam didelę ištikimą meilę, duodamas jam sūnų sėdėti jo soste, kaip tai vyks ta šiandien. ⁷ Taigi dabar, o VIEŠPATIE, mano Dieve, tu padarei savo tarną karaliumi mano tėvo Dovydo vietoje, nors esu tik jaunas vaikinasis. Dar nežinau nei kaip išeiti, nei kaip pareiti.

⁸ O tavo tarnas yra tautoje, kurią tu išsirinkai, gausioje tautoje, kuri dėl gausybės negali būti nei suskaičiuota, nei suskaityta. ⁹ Todėl suteik savo tarnui imlį širdį, kad galėtų valdyti tavo tautą ir suprastų, kas gera ir kas pikta. Juk kas kitaip gali valdyti šią gausią tavo tautą?“

¹⁰ Saliamono prašymas rado malonę VIEŠPATIES akyse. ¹¹ Dievas tarė jam: „Kadangi to prašei, neprašei nei ilgo gyvenimo ir turtų sau, neprašei nei savo priešų gyvasties, bet prašei sau imlaus įžvalgumo, kad galėtumei žinoti, kas teisinga, ¹² aš įvykdau, kaip prašei. Iš tikrųjų suteikiu tau išmintingą ir įžvalgią širdį. Tokio kaip tu nebuvo prieš tave ir toks kaip tu nekils po tavęs. ¹³ Suteiksiu ir to, ko neprašei – turtų ir garbės visam tavo gyvenimui. Joks kitas karalius tau neprilygs. ¹⁴ Be to, jei eisi mano keliais, laikydamasis mano įstatų ir įsakymų, kaip tavo tėvas Davidas, suteiksiu tau ilgą gyvenimą“.

¹⁵ Tada Saliamonas pabudo ir pamatė, kad tai buvo tik sapnas! Sugrįžęs į Jeruzalę, jis atsistojo priešais VIEŠPATIES Sendoros Skrynią, atnašavo deginamąsias aukas, bendravimo aukas ir iškėlė pokylį visiems savo dvariškiams.

¹⁶ Tuo metu pas karalių atėjo dvi moterys paleistuvės ir jam prisistatė.

¹⁷ Viena moteris tarė: „Prašau, mano viešpatie! Ši moteris ir aš gyvename tuose pat namuose. Jai esant namuose, aš pagimdžiau kūdikį. ¹⁸ Atsitiko taip, kad trečią dieną po to, kai aš pagimdžiau, pagimdė ir ši moteris. Mūdvi buvome drauge. Kito žmogaus namuose su mumis nebuvo, tik mes dvi. ¹⁹ Naktį šios moters sūnus mirė, nes ji miegodama jį nugulė. ²⁰ Atsikėlusį vidurnaktį, tavo tarnaitė miegant, ji paėmė mano sūnų man iš pašonės ir pasiguldė sau prie krūtinės, o savo mirusį sūnų paguldė man prie krūtinės. ²¹ Rytą atsikėlusį savo sūnaus žindy-

ti, žiūriu, jis negyvas. Bet kai iš arčiau ryto metą apžiūrėjau, man pasidarė aišku, kad tai nebuvo tas sūnus, kurį pagimdžiau“.

²² Bet kita moteris prakalbo: „Ne! Tai mano sūnus – gyvasis, o negyvasis – tavo!“ O pirmoji kartojo: „Ne! Negyvasis sūnus tavo, o gyvasis sūnus mano!“ Taip juodvi ginčijosi karaliaus akivaizdoje.

²³ Tada karalius tarė: „Viena sako: ‘Štai mano sūnus – gyvasis’, – o kita sako: ‘Tai netiesa! Tavo sūnus – negyvasis, o mano sūnus – gyvasis’“. ²⁴ Tada karalius įsakė: „Atneškite man kalaviją“. Atnešus karaliui kalaviją, ²⁵ karalius tarė: „Padalykite gyvąjį vaiką į dvi dalis, duokite pusę vienai ir pusę kitai“.

²⁶ Moteris, kurios sūnus buvo gyvasis berniukas, degdama meile savo sūnui, maldavo karaliaus. „Prašau, mano viešpatie, – šaukė ji, – atiduoti jai gyvąjį vaiką! Tik neužmuškite jo!“ O kita reikalavo: „Tenebūna nei mano, nei tavo. Padalykite!“ ²⁷ Tada karalius atsakė: „Atiduokite gyvąjį berniuką pirmajai, – tarė jis, – neužmuškite jo! Ji jo motina“.

²⁸ Visas Izraelis išgirdo apie tokį karaliaus nuosprendį. Visi jautė pagarbą karaliui, nes matė, kad jis turėjo Dievo išminties teisingumui vykdyti.

Saliamono pareigūnai

4 Dabar Saliamonas buvo viso Izraelio karalius. ² Jo aukštieji pareigūnai buvo šie: kunigo Cadoko sūnus Azarijas – kunigas, ³ Šišos sūnus Eliahorefas ir Ahija – raštininkai, Ahiludo sūnus Juozapatas – raštinės viršininkas, ⁴ Jehojados sūnus Benajas vadovavo kariuomenei, Cadokas ir Abjataras – kunigai, ⁵ Natano sūnus Azarijas – valdytojų galva, kunigo Natano sūnus Zabudas – kunigas ir karaliaus palydovas, ⁶ Ahišaras – karaliaus dvaro prievaizdas ir Abdos sūnus Adoniramas – lažo prievaizdas.

⁷ Visam Izraeliui Saliamonas turėjo dvylika valdytojų. Karalių ir jo dvarą jie aprūpindavo maistu. Kiekvienas jų turėjo aprūpinti maistu po vieną mėnesį per metus. ⁸ Jų vardai buvo šie: Ben Hūras Efraimo aukštumose, ⁹ Ben Dekeras Makace, Šaalbimuose, Bet Šemeše ir Elon Bet Hanane, ¹⁰ Ben Hersedas Arubotuose (jis valdė Sochoją ir visą Hefero sritį), ¹¹ Ben Abinadabas visame Nafat Dore (jo žmona buvo Saliamono dukterė Tafata), ¹² Ahiludo sūnus Baana Taanache, Megide ir visame Bet Šeane, kuris yra šalia Cartano žemiau Jezreelio, – nuo Bet Šeano ligi Abel Meholos, iki pat kito Jokmoamo krašto, ¹³ Ben Geberas Ramot Gileade, valdęs Manaso sūnaus Jayro gyvenvietes Gileade, taip pat Argobo sritį Bašane – šešiasdešimt didelių miestų su mūro sienomis ir varinėmis vartų velkėmis, ¹⁴ Idojo sūnus Ahinadabas Mahanaimuose, ¹⁵ Ahimaazas Naftalio giminėje (jis irgi buvo paėmęs žmona Saliamono dukterį Basmatą), ¹⁶ Hušajo sūnus Baana Ašero giminėje ir Bealotuose, ¹⁷ Paruacho sūnus juozapatas Isacharo giminėje, ¹⁸ Elos sūnus Šimis Benjamino giminėje, ¹⁹ Ūrio sūnus Geberas Gileado srityje, amoritų karaliaus Sihono ir Bašano karaliaus Ogo žemėje. Be to, buvo vienas valdytojas Judo krašte.

²⁰ Judas ir Izraelis buvo tokie gausūs kaip jūros smiltys. Jie valgė bei gėrė ir buvo patenkinti*.

Rengiamasi statyti Šventyklą

5 Saliamono valdžia apėmė visas karalystes *nuo Eufrato iki filistinų krašto, net iki pat Egipto ribos. Jos davė duoklę ir buvo Saliamonui pavaldžios per visą jo gyvenimą.

² Kasdienis Saliamono aprūpinimas maistu buvo trisdešimt korų geriausių

miltų, šešiasdešimt korų rupių miltų, ³ dešimt penėtų jaučių, dvidešimt jaučių iš ganyklos ir šimtas avių bei ožkų, neskaitant stirnų, gazelių, stirninių ir penėtų paukščių. ⁴ Mat jis valdė visą sritį į vakarus nuo Eufrato, visus karalius į vakarus nuo Eufrato, nuo Tifsačo iki Gazos ir taikiai sugyveno su visais aplinkiniais kaimynais. ⁵ Per visą Saliamono gyvenimą Judas ir Izraelis nuo Dano iki Beer Šebos gyveno saugiai, kiekvienas žmogus po savo vynmedžiu ir figmedžiu. ⁶ *Saliamonas turėjo keturiasdešimt tūkstančių gardų kovos vežimų arkliams ir dvylika tūkstančių raitelių. ⁷ Anie valdytojai, kiekvienas savo mėnesį, aprūpindavo maistu Saliamoną ir visus, kurie ateidavo sėstis prie Saliamono stalo. Jie stengdavosi, kad nieko netrūktų. ⁸ Pagal savo pareigas kiekvienas jų atgabendavo taip pat miežių bei šiaudų arkliams ir ristūnams į vietas, kur jie buvo laikomi.

⁹ Be to, Dievas apdovanojo Saliamoną nepaprastai didele išmintimi ir įžvalgumu, neaprepiama širdimi, kaip neaprepiamos yra pajūrio smiltys. ¹⁰ Saliamono išmintis viršijo visų rytiečių ir viso Egipto išmintį. ¹¹ Jis buvo išmintingesnis už visus žmones, išmintingesnis už *Etaną Ezerachą ir už Maholo sūnus – Hemaną, Kalkolą ir Dardą. Jo garsas pasklido po visas kaimynų tautas. ¹² Jis sudėjo tris tūkstančius *patarlių, o jo *dainų buvo tūkstantis ir penkios. ¹³ Jis galėdavo kalbėti apie medžius nuo kedro, esančio Libane, iki yzopo, augančio sienoje; jis galėdavo kalbėti apie gyvulius, paukščius ir žuvis. ¹⁴ Saliamono klausytis atvykdavo iš visų kraštų žmonės, siunčiami visų žemės karalių, išgirusių apie jo išmintį.

^{5,6} 1 Kar 10,26; 2 Met 1,14; 9,25

^{5,11} Ps 89 Antraštė

^{5,12} Pat 1,1; 10,1; 25,1

^{5,12} Gg 1,1

^{4,20} Hebr. teksto 5,1-14 atitinka graikiškosios tradicijos 4,21-34.

^{5,1} Pr 15,18; 2 Met 9,26

¹⁵ Tyro karalius Hirmas, išgirdęs, kad Saliamonas pateptas karaliumi vietoj savo tėvo, nusiuntė savo dvariškį pas jį, nes visada buvo Dovydo bičiulis. ¹⁶ Saliamonas pasiuntė Hiramui tokį žodį: ¹⁷ „Tu žinai, kad mano tėvas negalėjo statyti Namų VIEŠPATIES, savo Dievo, vardui per jam grasinančius priešus, kol VIEŠPATS nebuvo jų padėjęs jam po kojų. ¹⁸ Bet dabar VIEŠPATS, mano Dievas, suteikė man visokeriopą ramybę. Nėra nei priešų, nei nelaimių. ¹⁹ Tad ketinu pastatyti Namus VIEŠPATIES, savo Dievo, vardui, kaip VIEŠPATS yra mano tėvui pasakęs: *²⁰ „Tavo sūnus, kurį aš pasodinsiu į tavo sostą vietoj tavęs, pastatys Namus mano vardui“. ²⁰ Tad įsakyk Libane man kirsti kedrus. Mano tarnai darbuosis su tavo tarnais, ir aš mokėsiu tau kokią tik nustatysi algą savo tarnams, nes tu žinai, kad niekas pas mus nemoka taip medžių kirsti, kaip sidoniečiai“.

²¹ Saliamono žodžius išgirdęs, Hirmas labai apsidžiaugė. „Tebūna šiandien pašlovintas VIEŠPATS, – tarė jis, – kad davė Dovydui išmintingą sūnų šiai gausiai tautai valdyti!“ ²² Hirmas pasiuntė Saliamonui žodį: „Gavau žinią, kurią man siuntei. Aš patieksiu tau visų kedro ir kipariso rąstų, kokių tau reikia. ²³ Mano tarnai nugabens juos nuo Libano prie jūros, aš liepsiu juos surišti jūroje į sielius ir nuplukdyti į vietą, kurią tu nurodysi. Ten liepsiu juos išardyti, kad galėtum pasiimti. O tu savo ruožtu patieksi mano šeimynai maisto, kokio būsiu nurodęs“. ²⁴ Tad Hirmas patiekė Saliamonui kedro ir kipariso rąstų, kiek tik jam reikėjo, ²⁵ o Saliamonas savo ruožtu davė Hiramui dvidešimt tūkstančių korų kviečių kaip maistą jo šeimynai ir dvidešimt korų geriausio aliejaus. Toks buvo metinis Saliamono atsilyginimas Hiramui. ²⁶ VIEŠPATS suteikė Saliamonui iš-

minties, kaip buvo jam pažadėjęs. Tarp Hirmo ir Saliamono buvo taika, ir jie du sudarė sandorą.

²⁷ Karalius Saliamonas uždėjo lažą visam Izraeliui. Į lažą tarnybą paimtųjų buvo trisdešimt tūkstančių vyrų. ²⁸ Jis siuntė juos į Libaną po dešimt tūkstančių kas mėnesį pamainomis taip, kad vieną mėnesį jie išbūdavo Libane, o du mėnesius – namie. Lažos darbų prievaizdas buvo Adoniramas. ²⁹ Be to, Saliamonas turėjo ir septyniasdešimt tūkstančių nešikų bei aštuoniasdešimt tūkstančių akmen-skaldžių kalnuose, ³⁰ neskaitant trijų tūkstančių trijų šimtų pareigūnų, vadovaujančių darbams ir prižiūrinčių darbininkų pamainas.

³¹ Karaliaus įsakymu jie skaldė didžiulius geriausio akmens luitus, kad pamatai Namams būtų padėti iš tašytų akmenų. ³² Juos tašė Saliamono statytojai, Hirmo statytojai ir Gebalo vyrai. Taip buvo paruošti rąstai ir akmenys Namų statybai.

Šventyklos statyba

6 Keturi šimtai aštuoniasdešimtų metų po izraelitų išėjimo iš Egipto žemės živo mėnesį, tai yra ketvirtų savo karaliavimo Izraelyje metų antrą mėnesį, Saliamonas pradėjo statyti VIEŠPATIES Namus. Namai, Saliamono statomi VIEŠPAČIUI, buvo šešiasdešimt ² uolekčių ilgio, dvidešimt uolekčių pločio ir trisdešimt uolekčių aukščio. ³ Prieangis prieš Namų didžiąją navą buvo dvidešimt uolekčių pločio, skersai Namų, o ilgis Namų priekyje – dešimt uolekčių. ⁴ Langus Namams įstatė įdubose su rėmais. ⁵ Iš lauko pusės prie Namų sienos, aplink išorinę Namų sieną, supančią didžiąją navą ir vidinę šventyklą, jis pastatė statinį su aukštais ir aplinkui visur įrengė šoninius kambarius. ⁶ Apatinis aukštas buvo penkių uolekčių pločio, vidurinis – šešių uolekčių pločio,

trečias – septynių uolekčių pločio, o aplink Namus iš lauko pusės jis padarė atsparas sienoje, kad sijos nebūtų įleistos į Namų sienas.

⁷ Namus statant, buvo naudojami tik tašyti akmenys, atskelti skaldykloje. Nei plaktuko, nei kirvio, nei kokio kito geležies įrankio nebuvo girdėti Namuose juos statant.

⁸ Įėjimas į vidurinę aukštą buvo dešiniajame Namų šone. Sraigtiniais laiptais buvo patenkama į vidurinio aukšto kambarius, o iš vidurinio aukšto – į trečio aukšto kambarius. ⁹ Užbaigęs Namus statyti, Saliamonas apmušė juos kedro sijomis ir lentomis. ¹⁰ Jis pastatė statinį su aukštais palei visus Namus; kiekvienas aukštas buvo penkių uolekčių aukščio, prijungtas prie Namų kedro sijomis.

¹¹ Tada Saliamoną pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹² „Jei statydamas Namus elgsiesi pagal mano įstatus, paklusi mano įsakams ir laikysiesi ištikimais visų mano įsakymų, įvykdysiu pažadą, kurį daviau tavo tėvui Dovydui. ¹³ Aš gyvensiu tarp Izraelio vaikų ir niekada nepaliksiu savo tautos Izraelio“.

¹⁴ Saliamonas baigė statyti Namus. ¹⁵ Iš vidaus Namų sienas jis apmušė kedro lentomis. Namų vidaus sienas nuo aslos iki lubų jis padengė medžiu. Jis išgrindė ir Namų aslą kipariso lentomis. ¹⁶ Už dvidešimt uolekčių nuo Namų galo jis pastatė kedro lentų pertvarą nuo aslos iki sijų ir taip padarė vidinę *šventyklą – šventų švenčiausiąją. ¹⁷ Priekinė Namų dalis, tai yra didžioji nava, buvo keturiasdešimt uolekčių. ¹⁸ Namų vidaus kedro lentose buvo išraižyti moliūgai ir žiedų taurelės. Visa apmušta kedru; akmens nebuvo niekur matyti. ¹⁹ Pačioje Namų gilumoje jis įrengė vidinę šventyklą, kad ten būtų padėta VIEŠPATIES Sendoros Skrynja. ²⁰ Vidi-

nės šventyklos vidus buvo dvidešimt uolekčių ilgio, dvidešimt uolekčių pločio ir dvidešimt uolekčių aukščio. Jis aptraukė jos vidų grynų aukso ir pastatė ten kedro aukurą. ²¹ Saliamonas išklojo Namų vidų grynų aukso, įdėjo aukso grandines į Šventyklos vidines duris. Jis aptraukė vidinę šventyklą aukso. ²² Po to išklojo aukso visus Namus ir paausavo net visą vidinės šventyklos *aukurą. Taip visi Namai buvo užbaigti.

²³ *Vidinėje šventykloje jis padarė iš alyvos medžio du kerubus. Kiekvieno jų aukštis buvo dešimt uolekčių. ²⁴ Vienas kerubo sparnas buvo penkių uolekčių ir kitas kerubo sparnas buvo penkių uolekčių. Taigi sparnų ilgis nuo vieno sparno galo iki kito buvo dešimt uolekčių. ²⁵ Ir antrojo kerubo sparnų ilgis buvo dešimt uolekčių. Abu kerubai buvo to paties dydžio ir turėjo tokią pat išvaizdą: ²⁶ vienas kerubas buvo dešimt uolekčių aukščio, ir antrasis kerubas buvo tokio pat aukščio.

²⁷ Kerubai buvo pastatyti vidiniajame Namų kambaryje. Kerubų sparnai buvo taip išskleisti, kad vieno kerubo sparnas lietė vieną sieną, o antro kerubo – kitą sieną. Kiti du sparnai tiesėsi Namų vidurio link, ir sparnas lietė sparną. ²⁸ Ir kerubus jis paausavo.

²⁹ Visur ant Namų sienų, iš vidaus ir iš lauko pusės, jis išraižė kerubus, palmes ir žiedų taureles. ³⁰ Namų vidaus ir lauko aslą jis išklojo aukso.

³¹ Duris į vidinę šventyklą jis padarė iš alyvos medžio. Durų sąrama ir staktos buvo penkiašonės. ³² Dvigubos durys buvo iš alyvos medžio. Ant jų jis išraižė kerubus, palmes ir žiedų taureles, aptraukė duris aukso ir paausavo kerubus ir palmes. ³³ Įėjimui į didžiąją navą padarė panašias keturkampes staktas iš alyvos medžio ³⁴ ir dvigubas

^{6,22} Iš 30,1-3

^{6,23-28} Iš 25,18-20

duris iš kipariso. Kiekvienė durys buvo iš dviejų suveriamų dalių. ³⁵ Ant jų jis išraižė kerubus, palmes bei žiedų taureles ir aptraukė auksu, lygiai prigludusiu prie raižybos. ³⁶ Vidaus kiemo sieną jis pastatė iš trijų eilių tašytų akmenų ir vienos eilės kedro rąstų.

³⁷ Ketvirtų metų zivo mėnesį buvo padėti VIEŠPATIES Namų pamatai.

³⁸ Vienuoliktų metų bulo mėnesį, tai yra aštuntą mėnesį, Namai ir visos jų dalys buvo užbaigta taip, kaip sumanyta. Taigi Saliamonas statė juos septynerius metus.

Saliamono rūmai

7 O savo rūmus Saliamonas statė trylika metų, kol jie buvo visiškai užbaigti.

² Libano miško rūmus jis pastatė ant keturių eilių kedro stulpų su tašytais kedro medžio sijomis virš stulpų. Rūmai buvo šimto uolekčių ilgio, penkiasdešimt uolekčių pločio ir trisdešimt uolekčių aukščio. ³ Kedro medžio lubos buvo suklotos ant sijų, laikomų keturiasdešimt penkių stulpų, po penkiolika kiekvienoje eilėje. ⁴ Viename ir kitame gale buvo trys langų rėmų eilės su trim langų aukštais vienas priešais kitą. ⁵ Visų tarpdurių staktos buvo staciakampės; tarpduriai buvo vieni priešais kitus, po tris abiejuose galuose.

⁶ Stulpų menę jis padarė penkiasdešimt uolekčių ilgio ir trisdešimt uolekčių pločio. Priekyje buvo prieangis su stulpais, o prieš juos – uždanga.

⁷ Jis padarė Sosto menę – Teismo menę, kurioje turėjo spręsti bylas. Ji buvo išmušta kedro medžiu nuo grindų ligi lubų sijų. ⁸ Namai kieme už menės, tarnavę jam kaip buveinė, buvo tokios pat statybos. Saliamonas taip pat pastatė rūmus, panašius į šią menę; *faraono dukteriai, kurią buvo vedęs.

⁹ Visi šie pastatai, nuo pamatų iki stogo ir iš lauko iki pat didžiojo kiemo, buvo statomi iš geriausio akmens, nutašyto pagal mastą ir apdailinto pjūklais iš visų pusių. ¹⁰ Pamatai buvo iš didžiulių luitų geriausio akmens, aštuonių ir dešimt uolekčių akmenų. ¹¹ Ant jų buvo dedami geriausi akmenys, nutašyti pagal mastą, ir kedro rąstai. ¹² Didysis kiemas buvo aptvertas aplinkui trimis eilėmis tašytų akmenų ir viena eile kedro rąstų. Taip buvo aptverti ir vidinis VIEŠPATIES Namų kiemas bei Namų prieangis.

Šventyklos įranga

¹³ Karalius Saliamonas pasiuntė pakviesti iš Tyro Hiramą. ¹⁴ Jis buvo vienos našlės iš Naftalio giminės sūnus, kurio tėvas, žmogus iš Tyro, buvo varkalys. Jis buvo apdovanotas išmintimi, gabumais ir įgūdžiais pagaminti visokių daiktų iš vario. Atvykęs pas karalių Saliamoną, jis atliko jam visus darbus.

¹⁵ Jis nuliejo iš vario du stulpus. Pirmas stulpas buvo aštuoniolikos uolekčių aukščio, ir aplink jį apteko dvylikos uolekčių virvė. Toks buvo ir antras stulpas. ¹⁶ Jis padarė du antgalius, nulietus iš vario, uždėti ant stulpų viršaus. Vienas antgalis buvo penkių uolekčių aukščio, ir kitas antgalis buvo tokio pat aukščio. ¹⁷ Antgaliai ant stulpų viršaus buvo dengti pynėmis, po septynias vienam antgaliui ir po septynias kitam antgaliui. ¹⁸ Stulpus jis padarė taip, kad jie turėjo dvi granatmedžio obuolių eiles aplink vieno antgalio pynių viršų ant stulpų esantiems antgaliams apdengti. Panašiai padarė ir su kitu antgaliu. ¹⁹ Antgaliai ant prieangio stulpų buvo lelijos pavidalo, keturių uolekčių aukščio; ²⁰ tokie pat buvo ir antgaliai ant dviejų stulpų aukščiau ir šone iškilimo, esančio prie pynių. Aplink vieną antgalį buvo eilėmis pridėta du šimtai granatmedžio obuolių, tiek pat jų buvo ir ant kito

antgalio. ²¹ Jis pastatė stulpus didžiosios navos prieangyje: vieną stulpą – dešinėje ir pavadino Jachinu, o kitą stulpą – kairėje ir pavadino Boazu. ²² Virš stulpų buvo lelijos pavidalo antgaliai. Taip stulpai buvo užbaigti.

²³ Tada buvo nuliedinta jūra*. Ji buvo apskrita, dešimt uolekčių nuo vieno briaunos krašto iki kito ir penkių uolekčių aukščio. Trisdešimt uolekčių virvė buvo jos mastas aplink briauną. ²⁴ Žemiau briaunos jūrą aplinkui supo moliūgų atvaizdai, kiekvienas dešimt uolekčių dydžio. Moliūgų atvaizdų buvo dvi eilės, nuliėtų tuo pačiu metu, kai buvo liejama jūra. ²⁵ Ji stovėjo ant dvylikos jaučių: trys buvo atgręžti į šiaurę, trys – į vakarus, trys – į pietus ir trys – į rytus. Jūra buvo pastatyta ant jų. Jaučių užpakaliai buvo nugręžti į vidaus pusę. ²⁶ Jūros sienelės storis buvo delno platumo, o briauna padaryta kaip briauna taurės, tarsi lelijos žiedas. Jos talpa buvo du tūkstančiai bātų.

²⁷ Jis padarė ir dešimt vario pastovų praustuvams. Kiekvienas pastovas buvo keturių uolekčių ilgio, keturių uolekčių pločio ir trijų uolekčių aukščio. ²⁸ Pastovų sandara buvo tokia: jie turėjo įsprūdas, o įsprūdos buvo įrėmintos. ²⁹ Įsprūdose buvo išraižyti liūtai, jaučiai ir kerubai. Ant rėmų, aukščiau bei žemiau liūtų bei jaučių, buvo kalstyto metalo įvijos. ³⁰ Kiekvienas pastovas turėjo keturis vario ratus ir dvi vario ašis; ant keturių kampų buvo atramos praustuvui. Atramos po praustuvo buvo nuliedintos su įvijomis kiekviename šone. ³¹ Virš praustuvo kilo uolekties aukščio vainikas su apskritu piltuvu į pusantrą uolekties gylio indą. Ir ant piltuvo buvo išraižų. Įsprūdos buvo keturkampės, ne apskritos. ³² Po įsprūdomis buvo keturi ratai. Ratų ašys buvo pastovuose. Kiekvieno rato

aukštis buvo pusantrą uolekties. ³³ Ratai buvo tokie, kokie paprastai būna vežimų ratai. Jų ašys, ratlankiai, stipinai ir stebulės – viskas buvo lieta. ³⁴ Keturiuose kiekvieno pastovo kampuose buvo atramos; pastovai ir atramos buvo iš vieno gabalo. ³⁵ Prie pastovo viršaus buvo pusės uolekties aukščio apskrita juosta; pastovo viršus, šonai ir įsprūdų buvo iš to paties gabalo. ³⁶ Ant jo paviršiaus, šonų ir įsprūdų, kur tik buvo laisvės vietos, Hirasas išraižė kerubus, liūtus ir palmes su įvijomis aplink. ³⁷ Taip jis padarė dešimt pastovų praustuvams. Visi buvo panašiai nuliedinti, to paties dydžio ir tos pačios išvaizdos.

³⁸ Tada jis padarė dešimt vario praustuvių. Kiekvieno praustuvo talpa buvo keturiasdešimt bātų, kiekvienas praustuvus buvo keturių uolekčių; ant visų dešimt pastovų buvo po praustuvių. ³⁹ Penkis pastovus jis pastatė dešinėje Namų pusėje, o kitus penkis – kairėje. Jūrą jis pastatė dešinėje Namų pusėje, prie pietrytinio kampo.

⁴⁰ Hirasas padarė ir puodų, bertuvių bei dubenų. Taip Hirasas užbaigė karaliui Saliamonui visus darbus VIEŠPATIES Namuose: ⁴¹ du stulpus, du antgalių užraitus ant stulpų, dvi pynes dviem antgalių užraitams virš stulpų apdengti, ⁴² keturis šimtus granatmedžio obuolių dviem pynėms – po dvi eiles granatmedžio obuolių kiekvienai pynei – dviem antgalių užraitams apdengti, ⁴³ dešimt pastovų, dešimt praustuvių ant pastovų, ⁴⁴ vieną jūrą ir dvylika jaučių po jūra.

⁴⁵ Puodai, bertuvės ir dubenys – visi reikmenys, kuriuos Hirasas padarė Saliamonui VIEŠPATIES Namams, buvo iš blizgančio vario. ⁴⁶ Karalius nuliedino juos molio žemėje Jordano lygumoje tarp Sukotų ir Cartano. ⁴⁷ Dėl jų gausybės visus tuos reikmenis Saliamonas

^{7,23} T. y. didelis vario dubuo.

^{7,38} Iš 30,17-21

paliko nesvertus; vario svoris nebuvo nustatytas.

⁴⁸ Saliamonas padarė visus reikmenis VIEŠPATIES Namams: *aukurą iš aukso, padėtinės duonos *stalą iš aukso, ⁴⁹ *žvakides – penkias dešinėje ir penkias kairėje – vidinės šventyklos priekyje iš gryno aukso, vainiklapius, žibintus bei žirkles iš aukso, ⁵⁰ taures, žnyples, šlakstymo dubenis, smilkalų lėkštes ir keptuves iš gryno aukso, Namų vidinio kambario – šventų švenčiausiosios – ir didžiosios navos durų vyrius iš aukso.

⁵¹ Taip buvo baigti visi darbai, kurių Saliamonas buvo ėmęsis VIEŠPATIES Namuose. Saliamonas atnešė *savo tėvo Dovydo šventąsias dovanas – sidabrą, auksą ir reikmenis – ir padėjo jas į VIEŠPATIES Namų įzdą.

Skrynia atnešama į Šventyklą

8 Saliamono pašaukti visi Izraelio seniūnai – visi giminių galvos ir izraelitų protėvių namų vadai – susirinko pas karalių Saliamoną Jeruzalėje *perkelti VIEŠPATIES Sendoros Skrynios iš Dovydo miesto, tai yra Siono. ² Visi Izraelio vyrai susirinko pas karalių Saliamoną į iškilmę etanimo mėnesį, tai yra septintą mėnesį. ³ Susirinkus visiems Izraelio seniūnams, kunigai pakėlė ir nešė Skrynią. ⁴ Jie nešė VIEŠPATIES Skrynią, Susitikimo Palapinę ir visus Palapinėje buvusius šventuosius reikmenis. Kunigai ir levitai nešė juos. ⁵ Tuo tarpu karalius Saliamonas ir pas jį priešais Skrynią susirinkusi visa Izraelio bendrija atnašavo tokią daugybę avių ir jaučių, kad nebuvo įmanoma nei suskaityti, nei apskaičiuoti.

⁶ Kunigai atnešė VIEŠPATIES Sendoros Skrynią į vietą po kerubų sparnais Namų vidinėje šventykloje, šventų švenčiausiojoje, ⁷ nes kerubai buvo išskleidę savo sparnus virš Skrynios vietos. Kerubai iš viršaus dengė Skrynią ir jos kartis. ⁸ Kartys taip kyšojo, kad jų galai buvo matyti iš šventos vietos priešais vidinę šventyklą, bet iš lauko jų matyti nebuvo įmanoma. Ten jos tebėra iki šios dienos. ⁹ Skrynioje buvo tik *dvi akmens plokštės, kurias buvo įdėjęs Mozė prie Horebo, kai VIEŠPATS sudarė su izraelitais Sendorą po jų išėjimo iš Egipto žemės.

¹⁰ *Kunigams išėjus iš Šventyklos, debesis pripildė VIEŠPATIES Namus. ¹¹ Kunigai nebegalėjo atlikti savo tarnybos dėl debesies, nes VIEŠPATIES šlovė pripildė VIEŠPATIES Namus. ¹² Tada Saliamonas ištare:

„VIEŠPATS pasirinko gyventi neperžvelgiamoje tamsoje. ¹³ Štai pastačiau tau didingus Namus – vietą tau gyventi amžinai“.

Saliamono malda

¹⁴ Tada, visai Izraelio bendrijai stovint, karalius atsigręžė į žmones ir palaimino visą Izraelio bendriją. ¹⁵ Jis tarė: „Tebūna palaimintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kuris savo ranka įvykdė, ką buvo pažadėjęs savo lūpomis mano tėvui Dovydui, tardamas: ¹⁶ *Nuo tos dienos, kai išvedžiau savo tautą Izraelį iš Egipto, neišsirinkau miesto nė iš vienos Izraelio giminės statybai Namų, kuriuose gyventų mano vardas. Tačiau išsirinkau Dovydą valdyti savo tautą Izraelį“. ¹⁷ *Mano tėvas Dovydas svajojo pastatyti Namus VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, vardui. ¹⁸ Bet mano tėvui VIEŠPATS tarė: 'Gera! darei, kad svajojai

^{7,48} Iš 30,1-3

^{7,48} Iš 25,23-30.

^{7,49} Iš 25,31-40

^{7,51} 2 Sam 8,11; 1 Met 18,11

^{8,1} 2 Sam 6,12-16; 1 Met 15,25-29

^{8,9} Jst 10,5

^{8,10-11} Iš 40,34-35

^{8,16} 2 Sam 7,4-11; 1 Met 17,3-10

^{8,17-18} 2 Sam 7,1-3; 1 Met 17,1-2

pastatyti Namus mano vardui. ¹⁹*Tad-
ciau ne tu Namus pastatysi, o iš ta-
vęs gimęs tavo sūnus pastatys Namus
mano vardui'. ²⁰Dabar VIEŠPATS įvykdė
duotą pažadą: aš tapau savo tėvo Do-
vydo įpėdiniu, įžengiau į Izraelio sos-
tą, kaip VIEŠPATS pažadėjo, ir pastačiau
Namus VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, var-
dai. ²¹Ten aš parengiau vietą Skryniai,
kurioje yra VIEŠPATIES Sandora, jo su-
daryta su mūsų protėviais, kai jis vedė
juos iš Egipto žemės".

²²Tada visos Izraelio bendrijos aki-
vaizdoje Saliamonas atsistojo prieš
VIEŠPATIES aukurą ir pakėlęs rankas į
dangų ²³meldėsi: „O VIEŠPATIE, Izrae-
lio Dieve, kito Dievo kaip tu nėra nei
aukštai danguje, nei žemėje po dan-
gumi! Tu palaikai savo ištikimosios
meilės Sandorą su savo tarnais, kurie
tau ištikimi visa širdimi. ²⁴Tu pala-
kei Sandorą, sudarytą su mano tėvu
Dovydu, ir šiandien įvykdei ranka, ką
buvai pažadėjęs lūpomis. ²⁵Todėl da-
bar, VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, įvykdyk
mano tėvui, savo tarnui, ir tą pažadą,
kurį jam davei, tardamas: *'Nestigs tau
niekada mano akivaizdoje įpėdinio,
sėdinčio Izraelio soste, jeigu tik tavo
palikuonys paisys savo kelio ir elgsis
mano akivaizdoje taip, kaip tu elgei-
si mano akivaizdoje'. ²⁶Užtat dabar,
Izraelio Dieve, tebūna įvykdytas tavo
pažadas, kurį davei mano tėvui, savo
tarnui Dovydui.

²⁷Bet ar iš tikrųjų Dievas gyvens že-
mėje? *Net dangus ir dangaus aukšty-
bės negali tavęs sutalpinti. Kaip galė-
tų tai padaryti šie Namai, kuriuos aš
pastačiau! ²⁸Pažvelk maloniai į savo
tarno maldą ir prašymą, o VIEŠPATIE,
mano Dieve, išgirsk šauksmą ir maldą,
kuria tavo tarnas kreipiasi šiandien į
tave. ²⁹Težvelgia dieną naktį tavo akys

į šiuos Namus, į vietą, apie kurią sakei:
*„Ten gyvens mano vardas!“, – kad iš-
klausytum maldą, kai tavo tarnas mel-
sis šioje vietoje. ³⁰Išgirsk savo tarno
ir savo tautos Izraelio maldavimus,
kai tik jie melsis šioje vietoje. Išgirsk
savo dangaus buveinėje, išklausyk ir
atleisk!

³¹Kai tik žmogus nusidės artimui,
turės duoti priesaiką, o kai ateis ir
prisieks prieš tavo aukurą šiuose Na-
muose, ³²išgirsk danguje ir nedelsk
paskelbti savo tarnams nuosprendį,
pasmerkdamas kaltąjį bei skirdamas
jo galvai bausmę už jo elgesį ir apgin-
damas teisųjį bei atlygindamas jam pa-
gal jo teisumą.

³³Jeigu tavo tauta Izraelis būtų prie-
šo nugalėta, tau nusidėjusi, bet grįžtų
vėl pas tave, šlovintų tavo vardą, siųstų
tau maldą ir prašymą šiuose Namuose,
³⁴išklausyk danguje, atleisk savo tau-
tos Izraelio nuodėmę ir sugrąžink juos
vėl į kraštą, kurį davei jų protėviams.

³⁵Jeigu dangus būtų uždarytas ir
nebūtų lietaus dėl to, kad jie tau nu-
sidėjo ir tu juos baudi, bet jie melstų-
si šioje vietoje, šlovintų tavo vardą ir
gręžtųsi nuo savo nuodėmės, ³⁶iškla-
syk danguje ir atleisk savo tarnų, savo
tautos Izraelio, nuodėmę, pamokyda-
mas juos tikrojo kelio, kuriuo jie turi
eiti. Suteik lietaus savo kraštui, kurį
davei savo tautai kaip paveldą.

³⁷Jeigu krašte kiltų badas ar maras,
jeigu ištiktų amaras ar miltligė, skėriai
ar vikšrai, jeigu priešas apgultų kurią
nors krašto gyvenvietę, kad ir kokia
būtų nelaimė, kad ir kokia būtų liga,
³⁸jeigu tuomet ko nors melstų ar pra-
šytų pavienis žmogus ar visa tavo Iz-
raelio tauta, pajutusi savo širdies ne-
laimę ir tiesdama rankas šių Namų
link, ³⁹išklausyk savo dangaus buvei-
nėje, atleisk ir nedelsk veikti! Tik tu
pažįsti visų žmonių širdis, tad suteik

8,19 2 Sam 7,12-13; 1 Met 17,11-12

8,25 1 Kar 2,4

8,27 2 Met 2,5

8,29 Jst 12,11

kiekvienam pagal jo elgesį. Žinodamas, kas kiekvieno žmogaus širdyje; taip elkis su jais, ⁴⁰ kad jie garbintų tave per visą gyvenimą krašte, kurį tu davei mūsų protėviams.

⁴¹ Panašiai, kai svetimtautis, nepriklausantis tavo tautai Izraeliui, ateis iš tolimos šalies dėl tavo vardo, ⁴² išgirdęs apie tavo didį vardą, galingą ranką ir ištiestą ranką, ir melsis šiuose Namuose, ⁴³ išklausyk savo dangaus buveinėje ir suteik visa, ko svetimtautis tavęs prašo. Taip visos žemės tautos pažins tavo vardą ir garbins tave, kaip daro tavo tauta Izraelis, ir pripažins, kad tavo vardu vadinami Namai, kuriuos pastačiau.

⁴⁴ Kai tavo tauta eis į mūšį su savo priešu, kad ir koku keliu tu juos siųstum, ir melsis VIEŠPAČIUI, atsigręžę į miestą, kurį tu išsirinkai, ir Namus, kuriuos aš pastačiau tavo vardui, ⁴⁵ išklausyk danguje jų maldą ir prašymą, palaikyk jų reikalą.

⁴⁶ O kai jie tau nusidės, nes nėra žmogaus, kuris nenusidėtų, ir tu, supykęs ant jų, atiduosi juos priešams, kad būtų išvesti belaisviai į kraštą, tolimą ar artimą, ⁴⁷ tačiau krašte, į kurį buvo nuvesti, paims į širdį, atsivers ir maldaus tavęs priešų krašte, tardami: 'Nusidėjome, užsitraukėme kaltę, nedorai elgdamiesi', – ⁴⁸ sugrįš pas tave visa širdimi ir siela krašte priešų, išvedusių juos į nelaisvę, melsis tau, atsigręžę į savo kraštą, kurį tu davei jų protėviams, ir į Namus, kuriuos aš pastačiau tavo vardui, ⁴⁹ išklausyk savo dangaus buveinėje jų maldą ir prašymą, palaikyk jų reikalą ⁵⁰ ir atleisk tau nusidėjusiai savo tautai visus jų nusikaltimus, kuriais jie tau nusikalto. Būk jiems gailestingas akivaizdoje tų, kurie išvedė juos į nelaisvę, kad būtų jiems gailestingi, ⁵¹ nes jie yra tavo paveldas ir tavo tauta, kurią tu išvedei iš Egipto, iš tos geležies lydyklos! ⁵² Tebūna atviros tavo akys tavo tarno prašymui ir

tavo tautos Izraelio prašymui, išklausyk juos, kai tik jie tavęs šauksis. ⁵³ Juk tu išskyrei juos iš visų žemės tautų būti tavo paveldu, kaip tu, Viešpatie Dieve, pažadėjai per savo tarną Mozę, kai iš Egipto išvedei mūsų protėvius“.

⁵⁴ Baigęs visą šią maldą ir prašymą VIEŠPAČIUI, Saliamonas atsikėlė iš vietos priešais VIEŠPATIES aukurą, kur buvo atsiklaupęs į dangų ištiestomis rankomis. ⁵⁵ Atsistojęs jis palaimino visą Izraelio bendriją, garsiai tardamas:

⁵⁶ * „Tebūna palaimintas VIEŠPATS, kuris davė savo tautai Izraeliui ramybę, kaip buvo pažadėjęs. Nė vienas žodis neliko neįvykdytas iš visų jo dosnių pažadų, duotų per savo tarną Mozę. ⁵⁷ Tebūna VIEŠPATS, mūsų Dievas, su mumis, kaip buvo su mūsų protėviais. Tenepalieka mūsų ir teneatmeta. ⁵⁸ Tėpalenkia mūsų širdis į save, kad eitume visais jo keliais ir laikytumės jo įsakymų, įstatų ir įsakų, duotų mūsų protėviams. ⁵⁹ Tebūna šie mano žodžiai, kuriais aš meldžiausi VIEŠPATIES akivaizdoje, arti VIEŠPATIES, mūsų Dievo, dieną ir naktį, kad jis palaikytų savo tarną ir savo tautą Izraelį kasdieniuose reikaluose, ⁶⁰ idant visos žemės tautos žinotų, kad tik VIEŠPATS yra Dievas ir kito nėra. ⁶¹ Būkite visa širdimi su Dievu, savo Dievu, elgdamiesi pagal jo įstatus ir laikydamiesi jo įsakymų kaip šiandien“.

⁶² Tada karalius ir visas Izraelis atnašavo aukas VIEŠPATIES akivaizdoje. ⁶³ Kaip bendravimo aukas VIEŠPAČIUI Saliamonas atnašavo dvidešimt du tūkstančius jaučių ir šimtą dvidešimt tūkstančių avių. Taip karalius ir visi izraelitai pašventino VIEŠPATIES Namus. ⁶⁴ Tą pačią dieną karalius pašventino kiemo vidurį, kuris buvo VIEŠPATIES Namų priekyje. Ten jis atnašavo deginamąsias aukas, javų atnašas ir

^{8,56} Jst 12,10; Joz 21,44-45

bendravimo aukų riebiąsias dalis, nes vario aukuras, stovintis VIEŠPATIES akivaizdoje, buvo per mažas sutalpininti deginamąsias aukas, javų atnašas ir bendravimo aukų riebiąsias atnašas.

⁶⁵Taigi Saliamonas ir su juo visas Izraelis – didžiulė bendrija, žmonės nuo Lebo Hamato iki pat Egipto upės – tuo metu šventė išskilmę VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje septynias dienas. ⁶⁶Aštuntą dieną jis paleido žmones eiti namo. Jie atsisveikino su karaliumi ir nuėjo į savo namus džiaugdamiesi ir linksma širdimi dėl viso gerumo, kurį VIEŠPATS buvo padaręs savo tarnui Dovydui ir savo tautai Izraeliui.

Viešpats vėl pasirodo Saliamonui

9 Kai Saliamonas buvo baigęs statyti VIEŠPATIES Namus ir karaliaus rūmus – visa, ką Saliamonas norėjo pastatyti, ²*VIEŠPATS pasirodė Saliamonui antrą kartą, kaip buvo jam pasirodęs Gibeone. ³VIEŠPATS tarė jam: „Aš išklausiu tavo maldą ir tavo prašymą, su kuriuo kreipeisi į mane, pašventinau šiuos Namus, kuriuos tu pastatei, ir suteikiau jiems savo vardą amžinai. Visada ten bus mano akys ir mano širdis. ⁴O jei tu elgsiesi mano akivaizdoje, kaip tavo tėvas Dovydas elgėsi, nuoširdžiai ir dorai, vykdydamas visa, ką tau įsakiau, ir laikydamasis mano įstatų ir įsakų, ⁵aš padarysiu tavo karališką sostą Izraelyje amžiną, kaip pažadėjau tavo tėvui Dovydui, tardamas: *Nestigs tau įpėdinio, sėdinčio Izraelio soste’.

⁶O jei tu ar tavo palikuonys nusigręšite nuo manęs ir nesilaikysite mano įsakymų bei įstatų, kuriuos jums daviau, bet eisite ir tarnausite kitiems dievams, juos garbindami, ⁷aš išrausiu Izraelį iš žemės, kurią jiems daviau, ir atmesiu nuo savo veido Na-

mus, kuriuos pašvenčiau savo vardui. Izraelis taps patarle ir pajuoka visoms tautoms. ⁸Šie Namai taps *griuvėsių krūva, visi praeiviai apstulbs ir švilps. Jie klaus: ‘Kodėl taip padarė VIEŠPATS šiam kraštui ir šiems Namams?’ ⁹Jiems bus atsakyta: ‘Kadangi jie paliko VIEŠPATĮ, savo Dievą, kuris išvedė jų protėvius iš Egipto žemės, ir priėmė kitus dievus, garbindami juos ir jiems tarnaudami, VIEŠPATS užtraukė jiems šią nelaimę’“.

Saliamono veikla

¹⁰Baigiantis dvidešimčiai metų, per kuriuos Saliamonas pastatė dvejus namus – VIEŠPATIES Namus ir karaliaus rūmus, – ¹¹kurių statymui Tyro karalius Hirasas parūpino Saliamonui kedro ir kipariso medžio bei aukso, kiek jis norėjo, Saliamonas už tai davė Hiramui dvidešimt miestų Galilėjos srityje. ¹²Bet atvykęs iš Tyro apžiūrėti miestų, kuriuos Saliamonas buvo jam davęs, Hirasas nebuvo jais patenkin-tas. ¹³„Mano broli, – tarė jis, – kokie tie miestai, kuriuos tu man davei?“ Todėl jie ir vadinami Kabulo žeme iki šios dienos. ¹⁴O Hirasas buvo atsiuntęs karaliui šimtą dvidešimt talentų aukso.

¹⁵Štai apyskaita karaliaus Saliamono įvesto lažo darbų, kai jis statė VIEŠPATIES Namus, savo paties rūmus, Miloją bei Jeruzalės sieną, įtvirtino Hacorą, Megidą ir Gezerą. ¹⁶Egipto valdovas faraonas buvo atžygiavęs, paėmęs Gezerą ir sunaikinęs jį ugnimi. Išžudęs mieste gyvenusius kanaaniečius, jis atidavė jį kaip kraitį savo dukteriai, Saliamono žmonai. ¹⁷Tad Saliamonas įtvirtino Gezerą, Žemutinį Bet Horoną, ¹⁸Baalatą, Tamarą Judo dykumoje ¹⁹ir visus Saliamono sandėlių miestus, savo kovos vežimų bei raitelių miestus – visa, ką Saliamono širdis užsimanė

^{9,2} 1 Kar 3,5; 2 Met 1,7

^{9,5} 1 Kar 2,4

^{9,8} 2 Kar 25,9; 2 Met 36,19

pastatyti Jeruzalėje, Libane ir visose savo valdose. ²⁰Visus neizraelitus gyventojus, išlikusius iš amoritų, hetitų, perizų, hivų ir jebusiečių – ²¹krašte dar buvo išlikę jų palikuonių, kurių izraelitai nepajėgė visiškai išnaikinti, – Saliamonas pajungė vergo lažui iki šios dienos. ²²Bet izraelitų vergo lažui Saliamonas nepajungė nė vieno, nes jie buvo jo kariai, palydovai, tarnautojai, pareigūnai ir karo vežimų bei raitelių vadai.

²³Vyriausiųjų pareigūnų, kurie vadovavo Saliamono darbams ir prižiūrėjo žmones, atliekančius darbą, buvo penki šimtai penkiasdešimt.

²⁴Kai tik faraono duktė persikėlė iš Dovydo miesto į rūmus, kuriuos Saliamonas buvo jai pastatęs, jis pastatė Miloją.

²⁵*Tris kartus per metus Saliamonas atnašaudavo deginamąsias aukas bei bendravimo aukas ant aukuro, kurį pastatė VIEŠPAČIUI, atnašaudamas su jomis smilkalus VIEŠPATIES akivaizdoje. Ir Namus jis prižiūrėjo.

²⁶Karalius Saliamonas pastatė laivyną Ecjon Gebere, kuris yra netoli Elato ant Nendrių jūros kranto, Edomo krašte. ²⁷Hiramas išsiuntė su tuo laivynu savo tarnų, jūroje prityrusių jūreivių, drauge su Saliamono vyrais. ²⁸Jie nuvyko į Ofyrą, pargabeno iš ten penkis šimtus dvidešimt talentų aukso ir įteikė karaliui Saliamonui.

Saliamonas ir Šebos karalienė

10 Išgirdusi apie Saliamoną, pagarsėjusį VIEŠPATIES vardo dėka, jo išmėginti sunkiais klausimais atvyko *Šebos karalienė. ²Ji atvyko į Jeruzalę su didžiule palyda, su kupranugariais, apkrautais kvepalais, daugybe aukso ir brangakmeniais. Atvykusi pas Saliamoną, ji išsakė jam visa,

kas gulėjo ant širdies. ³Saliamonas atsakė į visus jos klausimus. Nebuvo dalyko, kurio karalius nebūtų žinojęs, ir klausimo, į kurį nebūtų galėjęs atsakyti. ⁴Matydama visą Saliamono išmintį, rūmus, kuriuos buvo pastatęs, ⁵stalo valgius bei aplink sėdinčius dvariškius, paslaugas ir apdarą tarnų, taurininkų ir deginamąsias aukas, kurias jis atnašavo VIEŠPATIES Namuose, Šebos karalienė neteko žado.

⁶Ji tarė karaliui: „Kalbos, kurias girdėjau savo šalyje apie tavo darbus ir išmintį, buvo teisingos, ⁷bet aš netikėjau kalbomis, kol pati neatvykau ir savo akimis nepamačiau. Tikėk mani, man nė pusės tiesos nebuvo pasakyta. Tavo išmintis ir gerovė smarkiai viršija kalbas, kurias buvau girdėjusi. ⁸Laimingi tavo žmonės! Laimingi tavo dvariškiai, nuolat tau tarnaujantys ir tavo išmintį girdintys! ⁹Tebūna palaimintas VIEŠPATS, tavo Dievas, kuris parodė tau malonę, pasodindamas tave į Izraelio sostą! Iš amžinos meilės Izraeliui padarė VIEŠPATS tave karaliumi teisingumui ir teisumui vykdyti“.

¹⁰Tada ji apdovanojo karalių šimtu dvidešimt talentų aukso, daugybe kvepalų ir brangakmenių. Daugiau niekada nebuvo atgabenta tiek kvepalų, kiek Šebos karalienė padovanojo karaliui Saliamonui.

¹¹Be to, Hiramo laivynas, gabenęs auksą iš Ofyro, atgabeno iš Ofyro daug almugo medienos ir brangakmenių. ¹²Almugo medieną karalius panaudojo VIEŠPATIES Namams ir karaliaus rūmams išpuošti, taip pat giesmininkų lyroms ir arfoms. Tokiūs almugo medienos daugiau nebuvo nei atgabenta, nei matyta iki šios dienos.

¹³O karalius Saliamonas savo ruožtu davė Šebos karalienei visa, ko ji norėjo ir prašė. Be to, Saliamonas apdovanojo ją iš savo karališko dosnumo. Tada ji sugrįžo drauge su savo dvariškiais į savo šalį.

^{9,25} Iš 23,17; 34,23; Jst 16,16

^{10,1-10} Mt 12,42; Lk 11,31

Saliamono turtai

¹⁴ Aukso, kurį Saliamonas gaudavo kas metalai, buvo šeši šimtai šešiasdešimt šeši talentai, ¹⁵ neskaitant to, kuris ateidavo iš pirklių, prekybos tinklo ir visų Arabijos karalių bei krašto valdytojų. ¹⁶ Karalius Saliamonas padarė du šimtus didžiulių skydų iš kalstyto aukso; į kiekvieną skydą suėjo šeši šimtai šekelių aukso. ¹⁷ Jis padarė ir tris šimtus priedangos skydų iš kalstyto aukso; į kiekvieną priedangos skydą suėjo trys minos. Karalius padėjo juos Libano miško rūmuose.

¹⁸ Karalius taip pat padarė puikų sostą iš dramblio kaulo ir aptraukė geriausiu aukso. ¹⁹ Į sostą vedė šeši laiptai, sostas turėjo atkalnę su apskritu viršumi ir atramas prie abiejų sėdynės šonų. Du liūtai stovėjo šalia atramų, ²⁰ o dvylika liūtų stovėjo ant šešių laiptų, po šešis kiekviename šone. Niekada nieko panašaus nebuvo padaryta jokioje karalystėje.

²¹ Be to, visos Saliamono taurės buvo iš aukso ir visi Libano miško rūmų indai buvo iš gryno aukso. Sidabro indų nebuvo. Saliamono dienomis sidabras buvo nieku laikomas. ²² Mat karalius jūroje turėjo Taršišo laivų drauge su Hiram laivynu. Kartą per trejus metus Taršišo laivai parplaukdavo, atgabendami aukso, sidabro, dramblio kaulo, beždžionių ir povų.

²³ Taip karalius Saliamonas viršijo turtais ir išmintimi visus žemės karalius. ²⁴ Visas pasaulis norėjo pamatyti Saliamoną ir išgirsti išmintį, kurią Dievas buvo įdėjęs jam į širdį. ²⁵ Kiekvienas jų atgabendavo savo metinę duoklę – sidabro ir aukso daiktų, drabužių, ginklų ir prieskonių, arklių ir mulų.

²⁶ Saliamonas sutelkė kovos *vežimų ir raitelių. Jis turėjo tūkstantį keturis šimtus karo vežimų ir dvylika tūkstančių arklių, kuriuos paskirstė į kovos

vežimų miestus ir prie karaliaus Jeruzalėje. ²⁷ *Karalius padarė, kad sidabro buvo taip apstu Jeruzalėje kaip akmens ir kedrų, taip apstu kaip sikomoro medžių Šefeloje. ²⁸ Saliamono *arkliai buvo gabenami iš Egipto ir Kevės. Karaliaus pirkliai pirkdavo juos iš Kevės nustatyta kaina. ²⁹ Vežimas, atgabentas iš Egipto, kainavo šešis šimtus sidabro šekelių, o arklys – šimtą penkiasdešimt. O per karaliaus pirklius savo ruožtu buvo galima jų nugabenti visiems hetitų karaliams ir Aramo karaliams.

Saliamono nuodėmės

11 Karalius Saliamonas mylėjo ¹ daug svetimtaučių moterų, ne tik faraono dukterį, bet ir moabitų, amonitų, edomitų, sidoniečių ir hetitų moteris ² iš tų tautų, apie kurias VIEŠPATS buvo pasakęs izraelitams: „Niekas iš jūsų nesijungs su jais, niekas iš jų nesijungs su jumis, nes jie tikrai *nugręš jūsų širdis sekti jų dievus“. Prie jų Saliamonas prilipo su meile. ³ Saliamonas turėjo septynis šimtus aukštakilmų žmonių ir tris šimtus sugulovių. Tos moterys nugręžė jo širdį.

⁴ Saliamonui pasenus, jo žmonos nugręžė jo širdį kitų dievų link, ir jo širdis nebuvo ištikima VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kaip jo tėvo Dovydo širdis. ⁵ Saliamonas sekė sidoniečių deivę Astartę ir pasibjaurėtiną amonitų Milkomą. ⁶ Taigi Saliamonas darė, kas pikta VIEŠPATIES akyse, ir ištikimais VIEŠPATIES neseikė, kaip darė jo tėvas. ⁷ Tada Saliamonas į rytus nuo Jeruzalės ant kalno pastatė aukštumų alką Kemošui, Moabo bjaurybei, ir Molechui, Amono bjaurybei. ⁸ Tą patį jis padarė visoms savo svetimtautėms

^{10,27} Jst 17,17

^{10,28} Jst 17,16

^{11,1} Jst 17,17

^{11,2} Iš 34,16; Jst 7,3-4

žmonoms, atnašaujančioms smilkalus ir aukas savo dievams.

⁹ VIEŠPATS supyko ant Saliamono, nes jo širdis nusigręžė nuo VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, kuris buvo du kartus jam pasirodęs. ¹⁰ Nors buvo jam įsakyta šiuo reikalu, kad nesektų kitų dievų, jis nesilaikė to, ką VIEŠPATS buvo įsakęs. ¹¹ Todėl VIEŠPATS tarė Saliamonui: „Kadangi tu taip norėjai, nesilaikėi mano Sandoros ir įstatų, kuriuos tau daviau, aš tikrai atplėšiu nuo tavęs karalystę ir atiduosiu ją vienam iš tavo tarnų. ¹² Bet dėl tavo tėvo Dovydo to nedarysiu tavo dienomis. Iš tavo sūnaus rankos ją atplėšiu. ¹³ Tačiau visos karalystės neatplėšiu dėl savo tarno Dovydo ir dėl Jeruzalės, kurią išsirinkau. Tavo sūnui duosiu vieną giminę“.

Saliamono priešai

¹⁴ VIEŠPATS pažadino Saliamonui priešą – Hadadą Edomitą iš Edomo karališkos šeimos. ¹⁵ Anksčiau, Dovydui užėmus Edomą, kariuomenės vadas Joabas, nužygiavęs laidoti žuvusiųjų, išžudė Edome visus vyriškius. ¹⁶ Joabas ir visas Izraelis ten išbuvo šešis mėnesius, kol išžudė Edome visus vyriškius. ¹⁷ Bet Hadadas drauge su keletu edomitų, savo tėvo tarnų, išsigelbėjo ir pabėgo į Egiptą. Tuomet Hadadas buvo mažas berniukas. ¹⁸ Iškeliaję iš Midjano, jie atėjo į Paraną ir pasiėmė su savimi iš Parano daugiau vyrų. Taip jie atėjo į Egiptą pas faraoną, Egipto karalių. Jis davė Hadadui namus, paskyrė jam išlaikymą ir dovanojo ūkį. ¹⁹ Hadadas įgijo tokią didelę malonę faraono akyse, kad šis davė jam žmona savo svainę, karalienės Tachpenesės seserį. ²⁰ Tachpenesės sesuo pagimdė jam sūnų Genubatą, ir Tachpenesė augino jį faraono rūmuose. Taigi Genubatas buvo faraono rūmuose tarp faraono vaikų. ²¹ Egipte išgirdęs, kad Dovydas užmigo su savo protėviais, o kariuomenės vadas Joabas mirė, Hadadas

tarė faraonui: „Leisk man išvykti, noriu keliauti į savo šalį“. – ²² „O ko tau pas mane trūksta, – atsakė faraonas, – kad ūmai panorai keliauti į savo šalį?“ – „Nieko, – atsakė Hadadas, – bet, nepaisant to, leisk man keliauti!“

²³ Kitas priešas, Dievo pažadintas Saliamonui, buvo Eljados sūnus Rezonas, kuris buvo pabėgęs nuo savo šeiminko Cobos karaliaus Hadadezero. ²⁴ Subūręs prie savęs vyrų, jis tapo gaujos vadu po Dovydo žudynių. Nuėję į Damaską ir ten įsikūrę, jie padarė jį Damasko karaliumi. ²⁵ Jis buvo Izraelio priešas per visas Saliamono dienas, darydamas žalą kaip Hadadas. Izraelį jis niekino ir karaliavo Arame.

²⁶ Saliamono tarnyboje buvo Nebato sūnus Jeroboamas, efraimas iš Ceredos, sūnus vienos našlės, vardu Cerūva. Jis pakėlė ranką prieš karalių. ²⁷ Priežastis, dėl kurios jis pakėlė ranką prieš karalių, buvo tokia. Saliamonas statė Miloją ir taisė spragą savo tėvo Dovydo miesto sienoje. ²⁸ O tas Jeroboamas buvo labai sugebąs vyras. Pamatęs, kad šis jaunas vyras gabus, Saliamonas paskyrė jį vadovauti visiems Juozapo namų lažo darbams.

²⁹ Atsitiko taip, kad kartą Jeroboamas ėjo iš Jeruzalės, ir šilojietis pranašas Ahija pasitiko jį kelyje. Ahija buvo apsvilkęs nauju drabužiu. Jiedviem esant vieniems laukuose, ³⁰ Ahija čiupo naująjį drabužį, kurį vilkėjo, ir suplėšė jį į dvylika gabalų. ³¹ „Imk dešimt gabalų, – tarė jis Jeroboamui, – nes taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Tikėk manimi, aš išplėšiu iš Saliamono rankos karalystę ir duosiu tau dešimt giminių. ³² Dėl mano tarno Dovydo ir dėl Jeruzalės, dėl miesto, kurį išsirinkau iš visų Izraelio giminių, jam liks viena giminė. ³³ Dešimt duosiu tau, nes jis paliko mane ir garbino sidoniečių deivę Astartę, Moabo dievą Kemošą bei Amono dievą Milkomą, bet nėjo mano keliais, nedarė, kas dora

mano akyse, ir nesilaikė mano įstatų bei įsakų, kaip darė jo tėvas Dovydas.³⁴ Nepaisant to, visos karalystės iš jo neatimsiu, bet laikysiu jį karaliumi per visas jo gyvenimo dienas dėl savo tarno Dovydo, kurį išsirinkau ir kuris laikėsi mano įsakymų ir įstatų.³⁵ Bet iš jo sūnaus rankos karalystę atimsiu ir ją, tas dešimt giminių, atiduosiu tau.³⁶ Jo sūnui duosiu vieną giminę, kad mano tarnas Dovydas visada turėtų žibintą priešais mane Jeruzalėje, mieste, kurį išsirinkau savo vardo buveine.³⁷ Paimsiu tave, kad valdytumei visa, kaip tavo širdis trokšta. Tu būsi Izraelio karalius.³⁸ Jeigu būsi klusnus visur, kur tau įsakau, eisi mano keliais ir darysi, kas dora mano akyse, laikydamasis mano įstatų ir įsakymų, kaip darė mano tarnas Dovydas, aš būsiu su tavimi, pastatysiu tau tvirtus namus, kaip pastačiau Dovydui, ir atiduosiu tau Izraelį.³⁹ Už tą nuodėmę pažeminsiu Dovydo palikuonis, bet ne amžinai“.

⁴⁰ Todėl Saliamonas bandė Jeroboamą užmušti, bet Jeroboamas skubiai pabėgo į Egiptą, pas Egipto karalių Šišaką, ir išbuvo Egipte iki Saliamono mirties.

Saliamono mirtis

⁴¹ Kiti Saliamono darbai – visa, ką jis darė ir jo išmintis – argi nėra aprašyta Saliamono metraščių knygoje? ⁴² Jeruzalėje Saliamonas valdė visą Izraelį keturiasdešimt metų.⁴³ Saliamonas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas savo tėvo Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Rehabeamas.

Karalystės skilimas

12 Rehabeamas nuvyko į Sichemą, nes visas Izraelis buvo suėjęs į Sichemą paskelbti jį karaliumi.² Nebato sūnus Jeroboamas sužinojo apie tai

dar Egipte. Mat Jeroboamas buvo pabėgęs nuo karaliaus Saliamono ir apsigyvenęs Egipte.³ Buvo pasiųsti žmonės jo pašaukti. Jeroboamas ir visa Izraelio sueiga atėjo ir kalbėjo Rehabeamui:⁴ „Tavo tėvas uždėjo mums sunkų jungą. Tad dabar palengvink savo tėvo kietą lažą ir jo uždėtąjį sunkų jungą, ir mes tau tarnausime“. ⁵ Rehabeamas atsakė jiems: „Eikite ir po trijų dienų sugrįžkite pas mane“.

Žmonėms nuėjus, ⁶ karalius Rehabeamas tarėsi su seniūnais, tarnavusiais jo tėvui Saliamonui dar tam gyvam esant, sakydamas: „Kaip patariate šiems žmonėms atsakyti?“ ⁷ Jie kalbėjo jam, tardami: „Jeigu šiandien būsi šios tautos tarnas ir jiems tarnausi, jeigu atsakysi jiems maloniais žodžiais, jie bus tavo tarnai amžinai“. ⁸ Rehabeamas seniūnų duoto patarimo nepaisė, bet tarėsi su jaunais vyrais, kurie buvo su juo augę ir dabar jam tarnavo. ⁹ Jų klausė: „Ką patariate atsakyti tautai, kuri man sako: ‘Palengvink jungą, kurį mums uždėjo tavo tėvas?’“ ¹⁰ Jauni vyrai, augę drauge su juo, atsakė jam: „Tautai, kuri tavęs prašo: ‘Tavo tėvas uždėjo mums sunkų jungą, bet tu turi jį palengvinti’, – privalai taip kalbėti: ‘Mano mažylis pirštas storesnis už mano tėvo juosmenį.’“ ¹¹ Mano tėvas uždėjo jums sunkų jungą, o aš prie to jungo dar pridėsiu. Mano tėvas plakė jus botagais, o aš plaksiu jus skorpionais“.

¹² Jeroboamas ir visi žmonės sugrįžo pas Rehabeamą trečią dieną kaip karalius buvo sakęs: „Sugrįžkite trečią dieną“. ¹³ Žmonėms karalius atsakė šiuurkščiai, nepaisydamas patarimo, kurį jam buvo davę seniūnai. ¹⁴ Sekdamas jaunųjų vyrų patarimu, jis tarė jiems: „Mano tėvas jūsų jungą padarė sunkų, o aš prie to jungo dar pridėsiu. Mano tėvas plakė jus botagais, o aš plaksiu jus skorpionais“.

^{11,41} Neiškikusi knyga.

^{12,11} T. y. dygliuotais rimbais.

¹⁵ Karalius neišklausė žmonių, nes taip buvo VIEŠPATIES skirta, idant jis įvykdytų žodį, kurį VIEŠPATS buvo ištaręs per Ahiją Šilojietį Nebato sūnui Jeroboamui.

¹⁶ Kai visas Izraelis pamatė, kad karalius nenori jų išklausyti, žmonės, karaliui atsakydami, tarė:

* „Kokia mums dalis Dovyde? Nėra paveldo Jesės sūnuje! Izraeli, į savo palapines! Dabar, Dovyдай, rūpinkis savo namais!“

Visas Izraelis nuėjo į savo palapines.

¹⁷ Bet Rehabeamas ir toliau valdė izraelitus, gyvenančius Judo miestuose.

¹⁸ Karalius Rehabeamas pasiuntė Adoramą, tuomet buvusį lažo darbų vykdytoju, bet visas Izraelis užmušė jį akmenimis. Tada karalius paskubomis šoko į vežimą ir pabėgo į Jeruzalę.

¹⁹ Taip Izraelis ir kėlė maištą prieš Dovydo namus iki šios dienos.

²⁰ Kai visas Izraelis išgirdo, kad Jeroboamas sugrįžo, jie išsiuntė žmones pašaukti jo į sueigą ir padarė jį viso Izraelio karaliumi. Tik Dovydo giminė liko ištikima Dovydo namams.

²¹ Sugrįžęs į Jeruzalę, Rehabeamas sutelkė visus Judo namus ir Benjamino giminę – šimtą aštuoniasdešimt tūkstančių rinktinių karių – kovoti su Izraeliu ir sugrąžinti karalystę Saliamono sūnui Rehabeamui. ²² Bet Dievo vyrą Šemają pasiekė Dievo žodis: ²³ „Sakyk Judo karaliui Rehabeamui, visiems Judo namams ir likusiems tautos žmonėms: ²⁴ „Taip kalbėjo VIEŠPATS: „Nežygiuosite kovoti su savo giminėmis izraelitais. Tegrižta kiekvienas į savo namus, nes aš tai padariau!“ Tad jie paklausė VIEŠPATIES žodžio ir sugrįžo namo, kaip VIEŠPATS buvo liepęs.

²⁵ Jeroboamas įtvirtino Sichemą Efraimo aukštumose ir ten gyveno. Išsikėlęs iš ten, jis įtvirtino Penuelį.

²⁶ Širdyje Jeroboamas baiminosi: „O jei karalystė ims ir sugrįš Dovydo namams? ²⁷ Jei ši tauta ir toliau eis atnašauti aukų VIEŠPAČIUI Jeruzalėje, šios tautės žmonių širdys vėl sugrįš pas jų valdovą Judo karalių Rehabeamą. Mane jie nužudys ir sugrįš pas Judo karalių Rehabeamą!“ ²⁸ Pasitaręs karalius padarė du aukso veršius. Žmonėms jis tarė: „Gana ilgaiėjote į Jeruzalę. Izraeli, *štai tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egipto žemės!“ ²⁹ Vieną jų pastatė Betelyje, o kitą – Danie. ³⁰ Tai vedė į nuodėmę, nes žmonėsėjo į Betelį ir Daną šių veršių pagarbinti. ³¹ Jis statė ir šventyklas aukštumų alkuose bei skyrė kunigus iš žmonių, kurie nebuvo kilę iš Levio giminės. ³² Jeroboamas *įvedė iškilmę aštunto mėnesio penkioliktą dieną, panašią į iškilmę Judo žemėje, ir atnašavo aukas ant aukuro. Taip jis darė Betelyje, atnašaudamas savo padarytiems veršiams. Į Betelį paskyrė kunigus aukštumų alkuose, kuriuos buvo pastatęs. ³³ Aštunto mėnesio – to mėnesio, kurį savo širdyje buvo sumanęs įvesti iškilmę izraelitams – penkioliktą dieną Jeroboamas užkopė atnašauti aukos ant aukuro, kurį buvo pastatęs Betelyje.

Jeroboamo pasmerkimas

13 Jeroboamui stovint prie aukuro atnašauti smilkalų, į Betelį iš Judo VIEŠPATIES liepiamas atėjo vienas Dievo vyras. ² VIEŠPATIES įsakymu jis pasmerkė aukurą, tardamas: „Aukure, aukure! Taip kalbėjo VIEŠPATS: *„Dovydo namams gims sūnus, vardu Jošijas. Jis atnašaus ant tavęs aukštumų alkų kunigus, deginančius ant tavęs smilkalus. Ant tavęs bus deginami žmonių kaulai““. ³ Tą pačią dieną jis davė ženklą, tardamas: „Štai ženklas,

^{12,28} 13 32,4

^{12,32-33} Kun 23,33-34

^{13,2} 2 Kar 23,15-16

kad VIEŠPATIS kalbėjo: „Šis aukuras bus sugriautas ir ant jo esantys pelenai išžarstyti“. ⁴ Išgirdęs, kaip Dievo vyras pasmerkė Betelio aukurą, karalius Jeroboamas ištiesė ranką nuo aukuro, tardamas: „Suimkite jį!“ Bet ištiesta į Dievo vyrą ranka sustingo, ir Jeroboamas nebegalėjo jos sulenkti. ⁵ Be to, ir aukuras sugriuvo, ir pelenai buvo išžarstyti pagal ženklą, kurį VIEŠPATIES įsakymu buvo davęs Dievo vyras. ⁶ „Prašau maldauti VIEŠPATIES, savo Dievo, malonės, – tarė karalius Dievo vyrui, – ir melstis už mane, kad ranka man būtų sugrąžinta“. Dievo vyras maldavo VIEŠPATĮ, ir karalius vėl galėjo sulenkti ranką. Ji tapo tokia, kokia buvo pirma. ⁷ Tada karalius kalbinodamas Dievo vyrą: „Eikš su manimi į namus ir atsigaiivink. Duosiu tau dovaną“. ⁸ Bet Dievo vyras atsakė karaliui: „Nors man duotumei pusę savo karalystės, neišiu su tavimi. Šioje vietoje nevalgysiu duonos ir negersiu vandens, ⁹ nes taip man buvo VIEŠPATIES liepta: ‘Nei duonos valgysi, nei vandens gersi, nei keliu, kuriuo atėjai, grįšį‘“. ¹⁰ Tad Dievo vyras nuėjo kitu keliu. Keliu, kuriuo į Betelį buvo atėjęs, negrižo.

¹¹ Betelyje gyveno senas pranašas. Atėję jo sūnūs papasakojo jam visa, ką Dievo vyras tą dieną buvo padaręs Betelyje. Jie pakartojo tėvui ir žodžius, kuriuos jis buvo pasakęs karaliui. ¹² „Kuriuo keliu jis nuėjo?“ – paklausė tėvas. Jo sūnūs parodė jam kelią, kuriuo buvo nuėjęs iš Judo atėjęs Dievo vyras. ¹³ Tada jis tarė savo sūnūms: „Pabalnokite man asilą“. Jie pabalnojo jam asilą, ir pranašas, sėdėjęs ant jo, ¹⁴ išjojo paskui Dievo vyrą. Suradęs jį sėdintį po ąžuolu, paklausė: „Ar tu tas Dievo vyras, kuris atėjo iš Judo?“ Jis atsakė: „Taip, tai aš“. – ¹⁵ „Eikš su manimi, – tarė jam pranašas, – ir ko nors užvalgyk“. ¹⁶ Bet jis atsakė: „Negaliu nei grįžti su tavimi, nei pas tave užieiti. Šioje vietoje aš nevalgysiu duonos

ir negersiu vandens, ¹⁷ nes man buvo VIEŠPATIES liepta: ‘Nei duonos valgysi, nei vandens gersi, nei keliu, kuriuo atėjai, grįšį‘“. ¹⁸ – „Ir aš esu pranašas, kaip ir tu, – kalbėjo jam pranašas, – man VIEŠPATIES įsakymu angelas tarė: ‘Parsivesk jį atgal į namus duonos pavalgyti ir vandens atsigerti‘“. Bet pranašas jam melavo. ¹⁹ Tada Dievo vyras sugrižo su juo, ir jo namuose valgė duonos ir gėrė vandens.

²⁰ Jiems sėdint prie stalo, VIEŠPATIES žodis pasiekė atgal jį parvedusį pranašą. ²¹ Atėjusiam iš Judo Dievo vyrui jis paskelbė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Kadangi neklausėi VIEŠPATIES žodžio ir nesilaikėi įsakymo, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, buvo tau davęs, ²² bet sugrižai ir valgei duonos bei gėrei vandens vietoje, apie kurią tau sakiau: ‘Ten nevalgysi duonos ir negersi vandens’, – tavo kūnas niekada nepasieks tavo protėvių kapo‘“.

²³ Dievo vyrui pavalgius duonos ir atsigėrus vandens, jam buvo pabalnotas jį parvedusio pranašo asilas, ²⁴ ir jis leidosi į kelionę. Kelyje jį užpuolė liūtas ir sudraskė. Jo kūnas liko tįsoti ant kelio, o šalia lavono stovėjo asilas ir tupėjo liūtas. ²⁵ Eidami pro šalį, žmonės matė ant kelio tįsantį lavoną ir šalia tupintį liūtą. Nuėję į miestą, kuriame gyveno senasis pranašas, apie tai papasakojo. ²⁶ Dievo vyrą atgal parvedęs pranašas, tai išgirdęs, tarė: „Tai Dievo vyras, kuris nepaisė Dievo žodžio. Užtat VIEŠPATS ir atidavė jį liūtui, kuris jį sudraskė ir užmušė, kaip buvo jam sakęs VIEŠPATS“. ²⁷ Savo sūnūms pranašas tarė: „Pabalnokite man asilą“. Pabalnojęs asilą, ²⁸ jis išjojo ir surado ant kelio tįsantį kūną su asilu ir liūtu prie lavono. Liūtas lavono neėdė ir asilo nedraskė. ²⁹ Pranašas paėmė Dievo vyro kūną ir užkėlęs ant asilo pargabeno į miestą apraudoti ir palaidoti. ³⁰ Kūną paguldė į savo paties kapą. Raudodamas jį apverkė: „Ak, mano broli!“

³¹Dievo vyrą palaidojęs pranašas savo sūnams tarė: „Kai mirsiu, palaidokite mane kape, kuriame palaidotas Dievo vyras, mano kaulus paguldykite šalia jo kaulų, ³²nes žodis, kurį jis paskelbė VIEŠPATIES įsakymu prieš Betelio aukurą ir prieš visus aukštumų alkus, esančius Samarijoje, tikrai išsipildys“.

³³Net po šio įvykio Jeroboamas negrįžo iš savo nedoro kelio, bet ir toliau skyrė kunigus aukštumų alkams iš paprastų žmonių. Kas tik norėjo būti kunigu, būdavo pašventinamas aukštumų alkams. ³⁴Taip Jeroboamo namai užsitraukė nuodėmę, už kurią turėjo būti sunaikinti ir nušluoti nuo žemės veido.

Jeroboamo sūnaus mirtis

14 Tuo metu susirgo Jeroboamo sūnus Abija. ²Jeroboamas tarė savo žmonai: „Eik, persirenk, kad nebūtumei pažinta, jog esi Jeroboamo žmona, ir nueik į Šiloją. Ten gyvena pranašas Ahija, kuris numatė, kad aš būsiu šios tautos karalius. ³Pasiimk dešimt duonos kepalų, keletą tešlainių bei ašotį medaus ir nueik pas jį. Jis tau pasakys, kas nutiks berniukui“. ⁴Jeroboamo žmona taip ir padarė. Ji leidosi kelionėn į Šiloją ir nuėjo prie Ahijos namų. Ahija nebegalėjo matyti, nes senatvė buvo aptemdžiusi jam akis, ⁵bet VIEŠPATIS Ahijai buvo pasakęs: „Žiūrėk, Jeroboamo žmona ateina pas tave teirautis apie savo sūnų, nes tas serga. Taip ir taip su ja kalbėsi. Ji ateis persirengusi“.

⁶Išgirdęs jos žingsnius, kaiėjo pro duris, Ahija tarė: „Jeik, Jeroboamo žmona. Kam apsimesi esanti kita? Turiu tau perduoti skaudžią žinią. ⁷Eik ir pasakyk Jeroboamui: „Taip kalbėjo VIEŠPATIS, Izraelio Dievas. Aš iškėliau tave iš tautos ir padariau tave savo tautos Izraelio valdovu; ⁸aš atplėšiau karalystę nuo Dovydo namų ir atidaviau ją tau. Bet tu nebuvai kaip mano

tarnas Dovydas, kuris laikėsi mano įsakymų ir sekė mane visa širdimi, darydamas tik tai, kas dora mano akyse. ⁹Tu elgeisi nedoriau už visus prieš tave buvusius, tu ėmei ir pasidarei sau kitų dievų ir liedintų atvaizdų mane į piktumą vesti. Tu man atsukai nugarą. ¹⁰Todėl aš užtrauksiu nelaimę Jeroboamo namams, išrausiu iš Jeroboamo šeimos visus vyriškius – vergą ir laisvą Izraelyje – ir švariai iššluosiu Jeroboamo namus, kaip iššluojamas mėšlas. ¹¹Kas iš Jeroboamo šeimos mirs mieste, tą šunys suės, o kas mirs atvirame lauke, tą padangių paukščiai sules, nes taip VIEŠPATIS kalbėjo“. ¹²Tad leiskis į kelionę, grįžk į savo namus. Kai tik įkelsi koją į miestą, tavo vaikas mirs. ¹³Visas Izraelis jį apraudos ir palaidos. Vien jis iš Jeroboamo šeimos bus nuneštas į kapą, nes tik jame VIEŠPATIS, Izraelio Dievas, gali rasti šį tą gero. ¹⁴Be to, VIEŠPATIS paskirs Izraeliui karalių, kuris padarys Jeroboamo namams galą!

¹⁵VIEŠPATIS tol plaks Izraelį, kol jis ims svyruoti, kaip svyruoja nendrė vandenyje. Jis išraus Izraelį iš šios geros žemės, duotos jų protėviams, ir išblaškys juos anapus Upės, nes jie, darydamiesi sau šventuosius stulpus, supykė VIEŠPATĮ. ¹⁶Jis paliks Izraelį už Jeroboamo nuodėmės, kuriomis jis nusidėjo ir įvedė Izraelį į nuodėmę“.

¹⁷Jeroboamo žmona pakilo ir leidosi į kelionę. Ji parėjo į Tircą. Vos peržengus jai namų slenkstį, berniukas mirė. ¹⁸Jį laidojo visas Izraelis ir raudėjo pagal VIEŠPATIES žodį, ištartą per savo tarną pranašą Ahiją.

¹⁹O kiti Jeroboamo darbai – kaip jis kariavo ir kaip valdė – aprašyti Izraelio karalių metraščiuose. ²⁰Jeroboam valdė dvidešimt dvejus metus. Tada užmigo su savo protėviais, o vietoj pradėjo karaliauti jo sūnus Nadabas.

Rehabeamas – Judo karalius

²¹Tuo tarpu Saliamono sūnus Rehabeamas tapo Judo karaliumi. Rehabeamas buvo keturiasdešimt vienerių metų, kai pradėjo karaliauti. Jis karaliavo septyniolika metų Jeruzalėje – mieste, kurį VIEŠPATIS buvo išsirinkęs iš visų Izraelio giminių kaip buveinę savo vardui. Jo motinos vardas buvo Naama Amonitė.

²²Judas darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse. Savo nuodėmėmis jie pykdė jį net labiau, negu tai buvo darę jų protėviai. ²³*Ir jie statėsi aukštumų alkus, akmenis ir šventuosius stulpus ant kiekvienos kalvos ir po kiekvienu lapuotu medžiu. ²⁴Krašte buvo ir vyriškių – *šventyklų kekšių. Judas kartojo visas pasibjaurėtinas apeigas tautų, kurias VIEŠPATIS buvo pašalinęs iš kelio izraelitams.

²⁵*Penktais karaliaus Rehabeamo metais Egipto karalius Šišakas užpuolė Jeruzalę. ²⁶Jis pagrobė ir VIEŠPATIES Namų turtus, ir karaliaus rūmų turtus. Viską paėmė. Jis pagrobė net Saliamono padarytus *aukso skydus. ²⁷Užtat vietoj jų karalius Rehabeamas padarė vario skydus ir patikėjo juos rankoms sargybos pareigūnų, saugančių karaliaus rūmų duris. ²⁸Kai tik karalius eidavo į VIEŠPATIES Namus, vyrai nešdavosi juos ir po to sugrąžindavo į sargybą.

²⁹Kiti Rehabeamo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ³⁰Tarp Rehabeamo ir Jeroboamo nuolat vyko karas. ³¹Rehabeamas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste. Jo motinos vardas buvo Naama Amonitė. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Abijamas.

Abijamas – Judo karalius

15 Aštuonioliktais karaliaus Nebato sūnaus Jeroboamo metais Abijamas tapo Judo karaliumi. ²Jeruzalėje jis karaliavo trejus metus; jo motina buvo Abšalomo duktė, vardu Maaka. ³Jis kartojo visas nuodėmes, kurias iki jo buvo daręs jo tėvas; VIEŠPAČIUI, savo Dievui, jis nebuvo nuoširdus, kaip jo tėvas Dovydas. ⁴Nepaisant to, dėl Dovydo VIEŠPATIS, jo Dievas, *davė jam žibintą Jeruzalėje, pažadindamas jam įpėdinį ir apsaugodamas Jeruzalę, ⁵nes Dovydas buvo daręs, kas dora VIEŠPATIES akyse, ir per visas savo gyvenimo dienas nebuvo nukrypęs nuo viso, ką jis buvo jam įsakęs, išskyrus *atsitikimą su Ūrija Hetitu. ⁶*Karas tarp Rehabeamo ir Jeroboamo tęsėsi per visas jo gyvenimo dienas. ⁷Kiti Abijamo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? Tarp Abijamo ir Jeroboamo vyko karas. ⁸Abijamas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste. Vietoj tėvo karaliumi tapo jo sūnus Asa.

Asa – Judo karalius

⁹Dvidešimtais Izraelio karaliaus Jeroboamo metais Asa tapo Judo karaliumi. ¹⁰Jeruzalėje jis karaliavo keturiasdešimt vienerius metus; jo motina* buvo Abšalomo duktė, vardu Maaka. ¹¹Asa darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip jo tėvas Dovydas buvo daręs. ¹²*Iš krašto jis išvarė šventyklų kekšius ir pašalino visus protėvių padarytus statbus. ¹³Be to, jis pašalino savo motiną* Maaką iš motinos karalienės vietos, nes ji buvo padariusi pasibjaurėtiną

^{15,4} 1 Kar 11,36

^{15,5} 2 Sam 11,1-27

^{15,6} 2 Met 13,3-21

^{15,10} Greičiausiai turėtų būti „senelė“. Plg. 15,2.

^{15,12} 2 Met 15,8-15

^{15,13} Žr. 15,10.

^{14,23} 2 Kar 17,9-10

^{14,24} Jst 23,17

^{14,25} 2 Met 12,2-8

^{14,26} 1 Kar 10,16-17; 2 Met 9,15-16

atvaizdą Ašerai. Asa nuvertė jos pasibaurėtiną atvaizdą ir sudegino Kidrono slėnyje. ¹⁴ Bet aukštumų alkai nebuvė išnaikinti. Nepaisant to, Asa buvo nuoširdus su VIEŠPAČIU, savo Dievu, per visas savo dienas. ¹⁵ Į VIEŠPATIES Namus jis atnešė savo tėvo įžadų pašventintų atnašų ir savo paties įžadų pašventintų atnašų – sidabro, aukso bei įvairių reikmenų.

¹⁶ Karas tarp Asos ir Izraelio karaliaus Bašos vyko per visas jų dienas. ¹⁷ Izraelio karalius Baša, atžygiavęs prieš Judą, įtvirtino Ramą, norėdamas užkirsti kelią žmonėms išeiti ar įeiti pas Judo karalių Asą. ¹⁸ Tada Asa, paėmęs visą sidabrą ir auksą, likusius VIEŠPATIES Namų ir karaliaus rūmų išde, patikėjo juos savo pareigūnams. Karalius Asa pasiuntė juos Aramo karaliui Ben Hadadui, Hezjono sūnaus Tabrimono sūnui, viešpataujančiam Damaske, tardamas: ¹⁹ „Tebūna tarp manęs ir tavęs sąjunga, kaip buvo tarp mano tėvo ir tavo tėvo. Štai siunčiu tau sidabrą ir aukso dovaną. Imk ir nutrauk sąjungą su Izraelio karaliumi Baša, kad jis atsitrauktų nuo manęs“. ²⁰ Ben Hadadas paklausė karaliaus Asos. Pasiuntęs savo kariuomenės vadus prieš Izraelio miestus, jis užėmė Ijoną, Daną, Abel Bet Maaką ir visą Kineretą su visa Naftalio žeme. ²¹ Išgirdęs apie tai, Baša nustojo tvirtinęs Ramą ir pasiliko Tircoje. ²² Tada karalius Asa sutelkė visą Judą be išimties, ir jie išnešė akmenis ir rąstus, kuriais Ramą turėjo būti sutvirtinta. Jais karalius Asa sutvirtino Benjamino Gebą ir Micpą.

²³ O visi kiti Asos darbai – visi jo žygdarbiai, visa, ką jis nuveikė, ir miestai, kuriuos jis įtvirtino – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? Bet senatvėje jis kentėjo nuo kojų ligos. ²⁴ Asa užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas su savo protėviais savo tėvo Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Juozapatas.

Izraelio karaliai

²⁵ Jeroboamo sūnus Nadabas tapo Izraelio karaliumi antrais Judo karaliaus Asos metais ir karaliavo Izraelyje dvejus metus. ²⁶ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, eidamas savo tėvo pėdomis ir darydamas nuodėmę, į kurią jis buvo įvedęs Izraelį.

²⁷ Ahijos sūnus Baša iš Isacharo namų surengė prieš jį sąmokslą. Baša užmušė jį prie filistinų Gibetono, kai Nadabas ir visas Izraelis buvo apgulę Gibetoną. ²⁸ Taigi Baša nužudė Nadabą trečiais Judo karaliaus Asos metais ir vietoj jo tapo karaliumi. ²⁹ * Vos tapęs karaliumi, jis išžudė visus Jeroboamo namus ir nepaliko Jeroboamui nė gyvos dvasios, bet visiškai sunaikino jį pagal VIEŠPATIES žodį, kurį jis buvo ištaraęs per savo tarną Ahiją Šilojietį, ³⁰ už nuodėmes, kurias Jeroboamas buvo padaręs ir įtraukęs Izraelį į nuodėmę, supykdydamas jomis VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą.

³¹ O kiti Nadabo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ³² Tarp Asos ir Izraelio karaliaus Bašos vyko karas per visas jų dienas.

³³ Trečiais Judo karaliaus Asos metais Ahijos sūnus Baša Tircoje tapo viso Izraelio karaliumi ir karaliavo dvidešimt ketverius metus. ³⁴ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, eidamas Jeroboamo pėdomis ir darydamas nuodėmę, į kurią jis buvo įvedęs Izraelį.

16 Hananio sūnų Jehuvą pasiekė VIEŠPATIES žodis prieš Bašą: ² „Aš pakėliau tave iš dulkių ir padariau tave savo tautos Izraelio vadu, bet tuėjai Jeroboamo pėdomis ir vedei mano tautą Izraelį į nuodėmę, pykdydamas mane jų nuodėmėmis, ³ tad, žiūrėk, aš nušluosiu Bašą bei jo namus ir padarysiu tavo namus kaip Nebato sūnaus Jeroboamo. ⁴ Kas tik iš Bašos

šeimos mirs mieste, tą šunys suės, o kas tik mirs atvirame lauke, tą paukščiai suės“.

⁵ O kiti Bašos darbai – ką jis darė, ir jo žygdarbiai – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ⁶ Baša užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Tircoje, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ela. ⁷ Be to, VIEŠPATIS per pranašą Hananio sūnų Jehuvą prabilo prieš Bašą ir jo namus ne vien dėl viso pikta, ką jis darė VIEŠPATIES akyse, pykdydamas jį savo darbais ir būdamas panašus į Jeroboamo namus, bet ir dėl to, kad juos sunaikino.

⁸ Dvidešimt šeštais Judo karaliaus Asos metais Bašos sūnus Ela tapo Izraelio karaliumi Tircoje ir karaliavo dvejus metus. ⁹ Jo dvariškis Zimris, pusės raitelių vadas, surengė prieš jį sąmokslą, kai jis buvo Tircoje visiškai pasigėręs Tircos rūmų prievaizdo Arcos namuose. ¹⁰ Zimris įėjo, parbloškė jį, užmušė ir dvidešimt septintais Judo karaliaus Asos metais vietoj jo tapo karaliumi.

¹¹ Pradėjęs karaliauti ir vos spėjęs atsisėsti į sostą, jis išžudė visus Bašos namus, nepalikdamas nė vieno vyriškio iš jo giminių ar bičiulių. ¹² Taip Zimris sunaikino visus Bašos namus pagal žodį, kurį VIEŠPATS buvo ištaraęs per pranašą Jehuvą, ¹³ už visas Bašos nuodėmes ir už jo sūnaus Elos nuodėmes, kuriomis jie pātys buvo nusidėję ir įtraukę Izraelį į nuodėmę, pykdydami VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, savo stabais.

¹⁴ O kiti Elos darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose?

¹⁵ Dvidešimt septintais Judo karaliaus Asos metais Zimris karaliavo Tircoje septynias dienas. Tuo metu kariuomenė buvo apgulusi filistinų miestą Gibetoną. ¹⁶ Kariai stovykloje išgirdo: „Zimris surengė sąmokslą ir nužudė karalių!“ Todėl tą pačią dieną stovykloje visas Izraelis kariuo-

menės vadą Omrį padarė Izraelio karaliumi. ¹⁷ Tada Omris ir visas Izraelis su juo pasitraukė nuo Gibetono ir apgulė Tircą. ¹⁸ Matydamas, kad miestas bus paimtas, Zimris nuėjo į karaliaus rūmų bokštą ir susidegino su karaliaus rūmais. Taip jis mirė ¹⁹ už nuodėmes, kuriomis nusidėjo, darydamas, kas nedora VIEŠPATIES akyse, eidamas Jeroboamo pėdomis, ir už nuodėmes, kurias padarė, vesdamas Izraelį į nuodėmę.

²⁰ O kiti Zimrio darbai ir sąmokslas, kurį jis surengė, argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose?

²¹ Tada Izraelio žmonės pasidalijo į dvi dalis. Pusė žmonių norėjo karaliumi padaryti Ginato sūnų Tibnį, o kita pusė rėmė Omrį. ²² Omrį rėmę žmonės buvo stipresni už Ginato sūnų Tibnį remiančius žmones. Taip Tibnis mirė, o Omris tapo karaliumi.

²³ Omris pradėjo karaliauti trisdešimt pirmais Judo karaliaus Asos metais ir karaliavo dvylika metų. Tircoje jis karaliavo šešerius metus.

²⁴ Jis nupirko Samarijos kalvą iš Šemero už du sidabro talentus, kalvą įtvirtino ir miestą, kurį pastatė, pavadino Samarija kalvos savininko Šemero vardu.

²⁵ Omris darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir elgėsi nedoriau už visus savo pirmtakus. ²⁶ Jis ėjo Nebato sūnaus Jeroboamo keliu visais atžvilgiais ir kartojo jo nuodėmes, kuriomis jis įtraukė į nuodėmę Izraelį, pykdydamas VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, jo stabais.

²⁷ O kiti Omrio įvykdyti darbai ir jo atlikti žygdarbiai argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ²⁸ Omris užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Samarijoje, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ahabas.

²⁹ Trisdešimt aštuntais Judo karaliaus Asos metais Omrio sūnus Ahabas tapo Izraelio karaliumi. Omrio sūnus Ahabas valdė Izraelį Samarijoje

dvidešimt dvejus metus. ³⁰ Omrio sūnus Ahabas darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, daugiau už bet kurį savo pirmtaką.

³¹ Negana jam buvo kartoti Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmės; jis paėmė žmona sidoniečių karaliaus Etbalo dukterį Jezabelę ir pradėjo garbinti Baalą bei jam tarnauti. ³² Baalui jis padirbo aukurą Baalo šventykloje, kurią buvo pastatęs Samarijoje. ³³ Ahabas padarė ir šventąjį stulpą. Ahabas padarė daugiau VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui, supykdyti negu bet kuris iš prieš jį buvusių Izraelio karalių. ³⁴ Jo dienomis Hielis iš Betelio atstatė Jerichą. Dėdamas jo pamatus, jis neteko savo pirmagimio sūnaus Abiramo, o įstatydamas vartus į vietą, neteko savo jauniausio sūnaus Segubo, *kaip VIEŠPATS buvo kalbėjęs per Nūno sūnų Jozuę.

Pranašas Elijas

17 *Tišbietis Elijas iš Tišbės Gileade tarė Ahabui: „Kaip gyvas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kuriam aš tarnauju, šiais metais nebus nei rasos, nei lietaus, nebent aš duosiu žodį“.

² Eliją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ³ „Eik iš čia, pasuk į rytus ir pasislėpk prie Kerito upelio į rytus nuo Jordano. ⁴ Atsigersi iš upelio, o maitinti tave ten aš paliečiau varnams“. ⁵ Jis leidosi į kelionę vykdyti, ką VIEŠPATS jam buvo įsakęs. Nuėjęs gyveno prie Kerito upelio į rytus nuo Jordano. ⁶ Varnai atnešdavo jam duonos ir mėsos kas rytą ir kas vakarą, o iš upelio jis atsigerdavo.

⁷ Ilgainiui upelis išdžiūvo, nes krašte nebuvo lietaus. ⁸ Tada Eliją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁹ „Tuojau pat eik į Sidono Sareptą ir ten pasilik. Vienai tenykštei *našlei įsčiau tave maitinti“. ¹⁰ Jis leidosi į kelionę ir atėjo į Sarep-

tą. Priėjęs miesto vartus, pamatė našlę, berenkančią malkas. Pasišaukęs ją, tarė: „Prašau atnešti man truputį vandens inde atsigerti“. ¹¹ Jai einant atnešti, jis šūktelejo iš paskos, sakydamas: „Atnešk kąsni duonos“. – ¹² „Kaip gyvas tavo VIEŠPATS, – atsakė ji, – aš nieko kepto neturiu, tik saują miltų puode ir truputį aliejaus ąsotyje. Štai dabar rankioju pagalius, kad grįžusi namo tai paruoščiau sau ir sūnui. Suvalgysime ir tada mirsime“. – ¹³ „Nebijok, – tarė jai Elijas, – eik ir daryk kaip sakei. Bet pirma padaryk paplotėlį ir atnešk jį man, o paskui paruošk ką nors sau ir savo sūnui. ¹⁴ Mat VIEŠPATS, Izraelio Dievas, taip kalbėjo: ‘Miltai puode neišseks nei ąsotyje aliejaus nepritrūks iki tos dienos, kurią VIEŠPATS atsiųs žemei lietaus’“. ¹⁵ Nuėjusi ji padarė kaip Elijas buvo pasakęs. Ji pati ir jis bei visa jos šeimyna turėjo maisto ilgą laiką. ¹⁶ Miltai puode neišseko nei aliejaus ąsotyje nepritrūko, kaip VIEŠPATS buvo sakęs per Eliją.

¹⁷ Po šių įvykių atsitiko taip, kad tos moters – namų šeiminkės – sūnus susirgo. Jis vis blogėjo, kol pagaliau nustojo alsuoti. ¹⁸ Tada ji tarė Elijui: „Ką pikta, Dievo tarne, aš tau padariau, kad turėjai pas mane ateiti man kaltės priminti ir mano sūnaus nužudyti?“ ¹⁹ Bet jis atsakė jai: „Duok man savo sūnų“. Paėmęs jį iš jos rankų, nusinešė į viršutinio aukšto kambarį, kur gyveno, ir paguldė ant savo lovos. ²⁰ „VIEŠPATIE, mano Dieve, – šaukėsi jis VIEŠPATIES, – argi tu net šiai našlei, pas kurią svečiuojusi, atsiuntei nelaimę, užmušdamas jos sūnų?“ ²¹ Tada jis gulė ant vaiko tris kartus ir šaukėsi VIEŠPATIES, tardamas: „VIEŠPATIE, mano Dieve, maldauju: tesugrįžta šio vaiko gyvastis į jo kūną!“ ²² VIEŠPATS išgirdo Elijo maldavimą, vaiko gyvastis sugrįžo į jį, ir jis atgijo. ²³ Paėmęs vaiką, Elijas nunešė iš viršutinio aukšto kambario žemyn į seklyčią ir atidavė motinai, tardamas:

^{16,34} Joz 6,26

^{17,1} Jok 5,17

^{17,9} Lk 4,25-26

„Žiūrėk, tavo sūnus gyvas“. – ²⁴ „Dabar aš tikrai žinau, kad esi Dievo vyras, – atsakė moteris Elijui, – ir kad VIEŠPATIES žodis sklinda iš tavo lūpų“.

Elijas ir Baalo pranašai

18 Daug vėliau, trečiaisiais [sausros] metais, Eliją pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Eik ir pasirodyk Ahabui. Aš atsiųsiu žemei lietaus“.

² Tad Elijas nuėjo pas Ahabą.

³ Samarijoje buvo didelis badas.

⁴ Ahabas pasišaukė rūmų valdytoją Abdiją. Abdijas laikė VIEŠPATĮ didelėje pagardoje. ⁵ Jezabelei žudant VIEŠPATIES pranašus, Abdijas buvo paėmęs šimtą pranašų, paslėpęs juos po penkiasdešimt olose ir aprūpinęs duona ir vandeniu. ⁶ Ahabas tarė Abdijui: „Pereik per kraštą, nueik prie visų vandens šaltinių ir visų srovių. Galbūt rasime šiek tiek žolės arkliams ir mulams išgelbėti, idant neliktume be gyvulių“. ⁷ Norėdami išžvalgyti kraštą, įjėdū išsiskyrė: Ahabas šiek atskirai vienu keliu, o Abdijas – atskirai kitu keliu.

⁸ Abdijui keliaujant, jį pasitiko Elijas. Atpažinęs jį, Abdijas puolė kniūbsčius ir tarė: „Ar tai tu, mano viešpatie Elijau?“ – ⁹ „Taip, tai aš, – atsakė šis, – eik ir pasakyk savo valdovui, kad Elijas čia!“ – ¹⁰ „Kuo aš tau nusidėjau, kad atiduodi savo tarną į rankas Ahabui, idant mane užmuštų?“ ¹¹ Kaip gyvas VIEŠPATS, tavo Dievas, nėra jokios tautos ar karalystės, į kurią mano valdovas nebūtų siuntęs tavęs ieškoti. Atsakius: „Čia jo nėra“, – jis reikalaudavo iš tos karalystės ar tautos priesaikos, kad tavęs nesurado. ¹² O dabar sakai: „Eik ir pasakyk savo valdovui, kad Elijas čia“. ¹³ Kai tik pasitraukiau nuo tavęs, VIEŠPATIES dvasia nuneš tave nežinia kur. Taigi, kai nuėjęs pranešiu Ahabui, o jis negalės tavęs surasti, užmuš mane, nors aš, tavo tarnas, VIEŠPAČIUI rodžiau pagarbą nuo pat jaunystės. ¹⁴ Mano viešpačiui tikrai buvo praneš-

ta, ką aš padariau, Jezabelei žudant VIEŠPATIES pranašus, kaip paslėpiau šimtą VIEŠPATIES pranašų po penkiasdešimt į olą ir aprūpinau juos duona ir vandeniu. ¹⁵ O dabar tu sakai: „Eik ir pasakyk savo valdovui: Elijas čia!“ Juk jis tikrai mane užmuš“. ¹⁶ Elijas tarė: „Kaip gyvas Galybių VIEŠPATS, kuriam aš tarnauju, šiandien tikrai jam pasirodysiu“.

¹⁷ Tad Abdijas nuėjo pasitikti Ahabo ir pranešė jam, o Ahabas atėjo Elijo pasitikti. ¹⁸ Pamatęs Eliją, Ahabas tarė jam: „Ar tai tu, kuris vargini Izraelį?“ – ¹⁹ „Ne aš Izraelį varginau, – atsikirtu Elijas, – bet tu ir tavo tėvo namai, nes atmetėte VIEŠPATIES įsakymus irėjote paskui Baalą. ²⁰ Užtat pasiųsk surinkti visą Izraelį pas mane ant Karmelio kalno drauge su keturiais šimtais penkiasdešimt Baalo pranašų ir keturiais šimtais Ašeros pranašų, valgančių prie Jezabelės stalo“.

²¹ Ahabas išsiuntė žmones pašaukti visų izraelitų ir surinko pranašus ant Karmelio kalno. ²² Tada Elijas priėjo prie visų žmonių ir tarė: „Ar ilgai jūs šlubuosite abiem kojom? Jei-gu VIEŠPATS yra Dievas, sekite paskui jį, bet jeigu Baalas, tuomet sekite jį!“ Žmonės neatsakė jam nė žodžio. ²³ Tada Elijas tarė žmonėms: „Aš, vien tik aš, likau VIEŠPATIES pranašas, o Baalo pranašų yra keturi šimtai penkiasdešimt vyrų. ²⁴ Tebūna duota mums du jautukai. Teišsirenka jie sau vieną jautuką, tesukapoja į gabalus ir tepadeda ant malkų, bet ugnies teneužkuria. O aš paruošiu kitą jautuką ir padėsiu jį ant malkų, bet ugnies neužkursiu. ²⁵ Tada jūs šaukitės savo dievo jo vardu, o aš šauksiuosi VIEŠPATIES jo vardu. Sutarkime: Dievas, kuris atsakys ugnimi, iš tikrųjų yra Dievas“. Visi žmonės atsakė: „Gerai pasakyt!“

²⁶ Elijas tarė Baalo pranašams: „Išsirinkite sau vieną jautuką ir pirmi paruoškite jį, nes jūsų daugiau.“

Tada šaukitės savo dievo jo vardu, bet ugnies nekurkite". ²⁶ Paėmę jiems duotą jautuką, jie paruošė jį ir šaukėsi Baalo jo vardu nuo ryto iki vidudienio, sakydami: „Baalai, išklausk mus!“ Bet nebuvo jokio garso, niekas neatsakė. Klupčiodami jie šoko aplink pastatytą aukurą. ²⁷ Atėjęs vidudieniui, Elisas iš jų pasityčiojo, sakydamas: „Šaukite garsiau! Juk jis dievas! Arba jis užsisvaajo, arba paėjęs į pakelę, arba keliauja, arba galbūt užmigo ir turi būti pažadintas". ²⁸ Jie garsiai šaukė ir pagal savo paprotį čaižė save kalavijais ir ietimis, kol apsipylė krauju. ²⁹ Vidudieniui praėjus, jie vis dar šėlo, pranašaudami pagavoje iki pat aukos atnašavimo. Vis dar nebuvo jokio garso, ir nebuvo, kas atsakytų ar išklaustų.

³⁰ Tada Elisas tarė visiems žmonėms: „Ateikite arčiau prie manęs“. Visi žmonės priėjo arčiau prie jo. Jis atstatė VIEŠPATIES aukurą, kuris buvo nuvers-tas. ³¹ Elisas paėmė dvylika akmenų pagal Jokūbo, kurį buvo pasiekęs Dievo žodis: „Tavo vardas bus Izraelis“, – sūnų giminių skaičių ³² ir iš tų akmenų pastatė aukurą VIEŠPATIES vardui. Tada iškasė aplink aukurą griovį, kuriame buvo galima pasėti du saikus grūdų. ³³ Paskui jis sudėjo malkas, sukapojo į gabalus jautuką ir uždėjo ant malkų. Jis tarė: „Pripilkite keturis ąsočius vandens ir užpilkite jį ant deginamosios aukos ir ant malkų“. ³⁴ Vėl tarė: „Padarykite tai dar kartą“, ir jie tai padarė an-trą kartą. „Padarykite tai trečią kartą“, – tarė jis, ir jie tai padarė trečią kartą. ³⁵ Vanduo bėgo visur aplink aukurą, net griovys buvo pilnas vandens.

³⁶ Atėjęs metui atnašauti auką, pranašas Elisas priėjo ir tarė: „VIEŠPATIE, Abraomo, Izaoko ir Izraelio Dieve; šią dieną tebūna žinoma, kad tu esi Izraelio Dievas, kad aš esu tavo tarnas ir kad visus tuos dalykus padariau tavo

įsakymu. ³⁷ Atsiliepk man, VIEŠPATIE! Atsiliepk man, kad ši tauta žinotų, jog tu, VIEŠPATIE, esi Dievas, jog tu vėl su-sigražini jų širdis“. ³⁸ Tada nužengė VIEŠPATIES ugnis ir sudegino degina-mąją auką, malkas, akmenis ir žemes. Ji sugėrė ir griovyje buvusį vandenį. ³⁹ Tai matydami, visi žmonės puolė kniūbsti, šaukdami: „VIEŠPATS yra Dievas! Tik VIEŠPATS yra Dievas!“ ⁴⁰ Elisas tarė jiems: „Čiupkite Baalo pranašus! Nė vienam neleiskite pabėgti!“ Jie buvo suimti. Nuvareš žemyn prie Kišono upelio, Elisas ten juos nužudė.

⁴¹ Elisas tarė Ahabui: „Pakil, valgyk ir gerk, nes atūžia smarkus lietus“. ⁴² Tad Ahabas nuėjo pavalgyti ir atsi-gerti. Tuo tarpu Elisas, užkopęs į Karmelio viršūnę, *atsisėdo ant žemės ir priglaudė veidą prie kelių. ⁴³ Savo tarnui jis paliepė: „Palypėk ir pasižvalgyk Jūros link“. Palypėjęs tarnas pasižvalgė ir pranešė: „Nieko nėra!“ Septynis kar-tus Elisas liepė: „Vėl nueik!“ ⁴⁴ Septin-tą kartą tarnas pranešė: „Žiūrėk, ma-žas debesėlis, ne didesnis už žmogaus plaštaką, kyla nuo Jūros“. Tada Elisas tarė: „Eik ir sakyk Ahabui: 'Kinkyk ve-žimą ir leiskis žemyn, kad lietus tavęs neužkluptų'“. ⁴⁵ Už valandėlės dangus apsiniaukė juodais debesimis, papūtė vėjas, ir pradėjo smarkiai lyti. Įlipęs į vežimą, Ahabas nuvažiavo Jezreelio link. ⁴⁶ Bet VIEŠPATIES ranka buvo virš Elijo. Prisijuosęs drabužius prie juos-mens, jis bėgo pirma Ahabo iki pat Jezreelio.

Kelionė į Horebą

19 Kai Ahabas papasakojo Jezabelei visa, ką Elisas padarė ir kaip išžudė kalaviju visus jos pranašus, ² Jezabelė nusiuntė pasiuntinį pas Eliją, tardama: „Tai man tepadarо dievai ir dar tepriededa, jeigu šiuo laiku rytoj ne-padarysiu su tavo gyvastimi, kaip buvo

padaryta su kiekvieno iš jų gyvastimi“.
³ Išsigandęs ir gelbėdamas savo gyvybę, jis tučtuojau pabėgo. Pasiekęs Judo Beer Šebą, jis paliko ten savo tarną,
⁴ o pats keliavo vieną dieną į dykumą. Priėjęs kadagi, atsisėdo po juo ir šaukėsi mirties. „Gana! – šaukė jis, – imk, VIEŠPATIE, imk mano gyvastį, nes aš nesu geresnis už savo protėvius“.

⁵ Elijas atsigulė po kadagiu ir užmigo. Staiga jį palietė angelas ir tarė: „Kelkis ir valgyk!“ ⁶ Jis apsišvalgė. Žiūri, prie galvos žaizdre keptas paplotis ir ašotis vandens. Jis pavalgė, atsigėrė ir atsigulė. ⁷ VIEŠPATIES angelas atėjo antrą kartą ir, palietęs jį, tarė: „Kelkis ir valgyk, antraip kelionė tau bus per sunki“. ⁸ Atsikėlęs pavalgė ir atsigėrė. Tuo maistu pasistiprinęs, jis ėjo keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų iki pat Dievo kalno Horebo.
⁹ Ten, įlindęs į olą, praleido naktį.

Tada jį pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Ką čia veiki, Eliauj?“ ¹⁰ Jis atsakė: „Aš degu uolumu VIEŠPAČIUI, Galybių Dievui, nes izraelitai atmetė tavo Sadorą, *nuvertė tavo aukurus ir išžudė tavo pranašus kalaviju. Tik aš vienas likau, o jie nori man gyvastį atimti“.

¹¹ „Išėik laukan, – pašaukė jis, – ir stovėk ant kalno prieš VIEŠPATĮ, nes VIEŠPATS praeis“. Pūtė didelis vėjas ir buvo toks stiprus, kad skaldė kalnus ir trupino į gabalus uolas prieš VIEŠPATĮ, bet VIEŠPATIES nebuvo vėjyje. Po vėjo – žemės drebėjimas, bet VIEŠPATIES nebuvo žemės drebėjime. ¹² Po žemės drebėjimo – ugnis, bet VIEŠPATIES nebuvo ugnyje. O po ugnies – švelnus tylus dvelksmas. ¹³ Išgirdęs jį, Elijas apsišgaubė veidą skraiste ir išėjęs atsistojo prie olos angos. Tada jį balsas kreipėsi: „Ką čia veiki, Eliauj?“ ¹⁴ Jis atsakė: „Aš degu uolumu VIEŠPAČIUI, Galybių Dievui, nes izraelitai atmetė tavo Sadorą, nuvertė tavo aukurus ir išžudė

tavo pranašus kalaviju. Tik aš vienas likau, o jie trokšta man gyvastį atimti“.

¹⁵ VIEŠPATS tarė jam: „Grįžk keliu, kuriuo atėjai, į Damasko dykumą. Ten nuėjęs, *patepsi Hazaelį Aramo karaliumi. ¹⁶ Patepk ir *Nimšio sūnų Jehuvą Izraelio karaliumi, o Šafato sūnų Eliziejų iš Abel Meholos patepk pranašu vietoj savęs. ¹⁷ Kas tik pabėgs nuo Hazaelio kalavijo, tą užmuš Jehuvas, o kas tik pabėgs nuo Jehuvo kalavijo, tą Eliziejus užmuš. ¹⁸ *Aš paliksiu Izraelyje septynis tūkstančius – visus tuos, kurie nesiklaupė Baalui ir kurių lūpos jo nebučiavo“.

Eliziejaus pašaukimas

¹⁹ Iš ten iškeliavęs, Elijas rado Šafato sūnų Eliziejų beariantį. Buvo ariama dvylika jungų jaučių, o jis buvo su dvyliktuoju. Eidamas pro šalį, Elijas užmetė jam savo skraistę. ²⁰ Palikęs jaučius, šis bėgo paskui Eliją, sakydamas: „Prašau leisti man pabučiuoti tėvą ir motiną; tada tave seksiu“. – „Eik, bet grįžk! – atsakė Elijas. – Argi aš tau trukdau?“
²¹ Eliziejus sugrįžo ir, paėmęs jungą jaučių, paskerdė juos. Naudodamas pakinktus kaip malkas, jis išvirė jų mėsą ir davė žmonėms valgyti. Tada paliko, sekė Eliją ir tapo jo tarnu.

Ahabo karas su Ben Hadadu

20 Aramo karalius Ben Hadadas sutelkė visą savo kariuomenę ir lydė trisdešimt dviejų karalių drauge su raiteliais ir kovos vežimais atžygiavo į Samariją, puolė ją ir apgulė. ² Pas karalių Ahabą į miestą jis siuntė pasiuntinius ³ jam pasakyti: „Taip kalbėjo Ben Hadadas: „Tavo sidabras ir auksas yra mano, taip pat tavo gražiosios žmonos bei vaikai yra

^{19,15} 2 Kar 8,7-13

^{19,16} 2 Kar 9,1-6

^{19,18} Rom 11,4

^{19,20} Arba: „Ką aš tau padariau?“

mano“⁴. Izraelio karalius jam atsakė: „Mano viešpatie karaliau, taip yra, kaip tu pasakei! Aš ir visa, ką turiu, yra tavo“⁵. Bet pasiuntiniai vėl atėjo, tardami: „Taip kalbėjo Ben Hadadas: 'Aš siunčiau tau pasakyti, kad turi man atiduoti savo sidabrą ir auksą, savo žmonas ir vaikus.' Vis dėlto pasiūsiu pas tave savo tarnus rytoj maždaug šiuo laiku; jie iškės tavo rūmus bei tavo dvariškių namus, paims visa, ką tu brangini, ir išneš“⁶.

⁷Tada Izraelio karalius sušaukė visus krašto seniūnus ir tarė: „Tik paglavokite! Žiūrėkite pátys, kaip tas žmogus nori mus pražudyti! Juk kai jis reikalavo iš manęs mano žmonių ir vaikų, sidabro ir aukso, aš nesipriešinau“⁸. Visi seniūnai ir žmonės sakė jam: „Neklausyk ir nesutik!“⁹. Tad Ben Hadado pasiuntiniams jis tarė: „Pasakykite mano viešpačiui karaliui: 'Visa, ko tu iš pradžių reikalavai iš savo tarno, aš padarysiu. Bet šito dalyko padaryti negaliu“¹⁰. Pasiuntiniai išėjo ir jam tai pranešė. ¹⁰Tada Ben Hadadas pasiuntė žodį: „Tai tepadaro man dievai ir dar teprideda, jei pakaks Samarijoje dulkių kiekvienam mano vyrų bent po saują pasiimti“¹¹. – ¹¹„Pasakykite jam, – atsakė Izraelio karalius, – tenesigiria žmogus, kuris dar tik juosiasi kalaviją, kaip tas, kuris nusijuosia“¹². Ben Hadadas su kitais karaliais gėrė palapinėse, kai išgirdo šį atsakymą. „Pasiruoškite pulti!“ – įsakė jis savo vyrams. Jie pasiruošė pulti miestą.

¹³Tada vienas pranašų, priėjęs prie Izraelio karaliaus Ahabo, tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: 'Ar matei šią didelę kariuomenę? Štai šiandien aš ją atiduosiu tau į rankas, ir tu žinosi, kad aš esu VIEŠPATS“¹⁴. Ahabas klausė: „Per ką tai įvyks?“ Pranašas atsakė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: 'Per sričių valdytojų apsaugos vaikus“¹⁵. Ahabas klausė: „Kas pradės mūsų?“ – „Tu“, – atsakė pranašas.

¹⁵Tada Ahabas surinko sričių valdytojų apsaugos vaikus; jų buvo du šimtai trisdešimt du. O'po jų apžiūrėjo visus izraelitus – septynis tūkstančius.

¹⁶Jie išėjo vidudienį, tuo tarpu Ben Hadadas buvo visiškai pasigėręs palapinėje, jis ir trisdešimt du karaliai, jo sąjungininkai. ¹⁷Sričių valdytojų apsaugos vaikinai išėjo pirmi. Ben Hadadas buvo išsiuntęs žvalgus, ir jie pranešė: „Keletas vyrų išėjo iš Samarijos“¹⁸. Jis tarė: „Jei jie išėjo taikingai pasiduoti, paimkite juos gyvus; jei išėjo kovoti, vis tiek paimkite juos gyvus“¹⁹.

¹⁹Bet jie, sričių valdytojų vaikinai ir juos sekusi kariuomenė, jau buvo išžygiavę iš miesto, ²⁰ir kiekvienas guldė savo priešą. Aramėjai bėgo, o Izraelis juos vijosi. Ir Aramo karalius Ben Hadadas pabėgo raitas kartu su kitais raiteliais. ²¹Išžygiavęs Izraelio karalius puolė arklus bei kovos vežimus ir ištiko aramėjus dideliu pralaimėjimu.

²²Tada pranašas, priėjęs prie Izraelio karaliaus, tarė jam: „Eik, stiprink savo pajėgas ir gerai apsvarstyk, ką turi daryti, nes pavasarį Aramo karalius atžygiuos prieš tave“²³.

²³O Aramo karaliaus dvariškiai kalbėjo jam: „Jų Dievas yra kalnų Dievas. Užtat jie ir buvo už mus stipresni. Bet jei kovosime su jais lygumoje, tikriausiai būsime už juos stipresni.“ ²⁴Be to, štai ką turi daryti: atstatyk karalius ir vietoj jų paskirk valdytojus. ²⁵Sutelk tokio pat dydžio kariuomenę, kokią pradaai, arklį vietoj arklio, kovos vežimą vietoj kovos vežimo. Tada kovosime su jais lygumoje ir tikriausiai būsime už juos stipresni“. Jis priėmė jų patarimą ir taip padarė.

²⁶Pavasariį Ben Hadadas sutelkė aramėjus ir atžygiavo į Afeką kovoti su Izraeliu. ²⁷Ir izraelitai buvo pašaukti prie ginklų, aprūpinti maistu ir išėjo prieš juos į mūšį. Pasistatę stovyklą priešais aramėjus, izraelitai atrodė tarsi dvi ožkų kaimenės, tuo tarpu aramėjai

pripildė visą kraštą.²⁸ Tada Dievo vyras, priėjęs prie Izraelio karaliaus, tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Kadangi aramėjai sakė: 'VIEŠPATS yra kalnų Dievas, bet ne lygumų Dievas'; – atiduosiu visą šią kariuomenę tau į rankas, ir tu žinosi, kad aš esu VIEŠPATS“.

²⁹ Jie buvo stovyklose vieni priešais kitus septynias dienas. Septintą dieną prasidėjo mūšis. Vieną dieną izraelitai užmušė šimtą tūkstančių aramėjų pėstininkų.³⁰ Likusieji subėgo į Afeko miestą, bet jo siena užgriuvo ant dvidešimt septynių tūkstančių išlikusių vyrų, o Ben Hadadas pabėgo ir pasislėpė mieste.³¹ Jo tarnai jam kalbėjo: „Žiūrėk, mes girdėjome, kad Izraelio namų karaliai yra gailestingi. Prašom leisti mums užsidėti ant strėnų ašutines bei virves apie galvas ir pasiduoti Izraelio karaliui. Galbūt jis pasigailės tavo gyvasties“.³² Tad, apsijuosę strėnas ašutinėmis ir apsvynioję galvas virvėmis jie nuėjo pas Izraelio karalių ir tarė: „Tavo tarnas Ben Hadadas sako: 'Prašau pasigailėti mano gyvasties'. O jis atsakė: „Ar jis dar gyvas? Jis mano brolis“.³³ Laikydami tai geru ženklu, vyrai skubiai pasigavo jo žodį, tardami: „Taip, Ben Hadadas tavo brolis“. – „Eikite ir atveskite jį“, – paliepė jis. Ben Hadadas atėjo pas jį, ir jis pasisodino jį į savo vežimą.³⁴ Ben Hadadas tarė jam: „Aš sugrąžinsiu miestus, kuriuos mano tėvas paėmė iš tavo tėvo, o tu gali įkurti savo turgavietes Damaske, kaip mano tėvas darė Samarijoje“. – „Aš savo ruožtu, – atsakė Ahabas, – su tokia sandora paleisiu tave namo“. Tad jis sudarė su juo sandorą ir paleido jį.

³⁵ Vienas vyras, pranašų mokinys, VIEŠPAČIUI įsakius, tarė savo bičiuliui: „Eikš, suduok man!“ Bet tas vyras atsakė jį užgauti.³⁶ Jis tarė jam: „Kadangi tu VIEŠPATIES žodžio nepaklausei, žiūrėk, kai tik nuo manęs pasitrauksi, sudraskys tave liūtas“. Ir jam nuėjus, pasitiko jį liūtas ir sudraskė.³⁷ Tada jis,

sutikęs kitą vyrą, tarė: „Eikš, suduok man!“ Tas vyras sudavė jam ir sužeidė.

³⁸ Dabar pranašas nuėjo ir prisidengęs tvarsčiu akis laukė pakelėje karaliaus.

³⁹ Karaliui praeinant, jis šaukė karaliui ir sakė: „Tavo tarnas pateko į mūšio sukūrį. Ūmai vienas kareivis atvedė pas mane vyrą ir tarė: 'Saugok šį vyrą! Jei-gu jis dingtų be žinios, tavo gyvybė bus už jo gyvybę, arba turėsi užmokėti sidabro talentą'.⁴⁰ Tavo tarnui esant užsiėmusiam šiuo bei tuo, jis pradingo“. Izraelio karalius atsakė jam: „Tu turi savo nuosprendį. Tu pats nusprendei“. ⁴¹ Tada jis skubiai nusiėmė tvarstį nuo akių. Izraelio karalius atpažino jį kaip vieną iš pranašų.⁴² Jis tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: 'Kadangi tu išlaisvinau žmogų, kuris buvo skirtas tau sunaikinti, tavo gyvybė bus už jo gyvybę ir tavo tauta už jo tautą'“. ⁴³ Izraelio karalius, prislėgtas ir niūrus, leidosi namų link ir parvyko į Samariją.

Naboto vynuogynas

21 Po to praėjo šiek tiek laiko. Kadangi Nabotas Jezreelietis turėjo vynuogyną Jezreelyje šalia Samarijos karaliaus Ahabo rūmų,² Ahabas kalbėjo Nabotui: „Duok man savo vynuogyną, kad galėčiau turėti daržą, nes jis kaip tik yra šalia mano rūmų. Už jį duosiu tau geresnį vynuogyną arba, jei tau patinka, sumokėsiu jo kainą pinigais“.³ Bet Nabotas atsakė Ahabui: „Saugok Dieve! VIEŠPATS draudžia man atiduoti tau protėvių paveldą“.⁴ Ahabas parėjo namo prislėgtas ir niūrus dėl atsakymo, kurį jam buvo davęs Nabotas Jezreelietis: „Aš neatiduosiu, ką esu paveldėjęs iš savo tėvų“. Atsigulęs į savo lovą, nugrėžė veidą į sieną ir nieko nevalgė.

⁵ Jo žmona Jezabelė atėjo pas jį ir klausė: „Kodėl tu toks prislėgtas, kad net valgyti nenori?“ ⁶ Jis papasakojo jai: „Kalbėjausi su Nabotu Jezreelietiu ir sakiau jam: 'Parduok man savo

vynuogyną už pinigų, arba, jei tau patinka, duosiu už jį kitą vynuogyną, – bet jis atsakė: 'Aš savo vynuogyno tau neduosiu!'“ ⁷Jo žmona Jezabelė tarė jam: „Dabar tau metas pasirodyti Izraelio karaliumi. Kelkis, ko nors pavalgyk ir būk linksmas. Aš duosiu tau Naboto Jezreeliečio vynuogyną“.

⁸Parašiusi laiškus Ahabo vardu, ji užantspaudavo jo žiedu ir pasiuntė seniūnams bei didikams, gyvenantiems su Nabotu jo mieste. ⁹Laiškuose ji rašė: „Paskelbkite pasninką ir pasodinkite Nabotą pirmoje sueigos vietoje. ¹⁰Priešais pasodinkite du vyrus niekšus, tepaliudija jie prieš jį, tardami: 'Tu keikei Dievą ir karalių'. Tada išveskite jį ir užmuškite akmenimis“. ¹¹Miesto vyrai – seniūnai ir didikai, gyvenę mieste – darė, kaip Jezabelė buvo jiems nurodžiusi. ¹²Jie paskelbė pasninką ir pasodino Nabotą pirmoje sueigos vietoje. ¹³Tada atėjo tie du niekšai ir atsėdėjo priešais. Nieksai žmonių akivaizdoje paliudijo prieš Nabotą, tardami: „Nabotas keikė Dievą ir karalių“. Nabotas buvo išvestas už miesto ir užmuštas akmenimis. ¹⁴Tada jie pasiuntė žodį Jezabelei: „Nabotas užmuštas akmenimis. Jis mirė“.

¹⁵Vos išgirdusi, kad Nabotas užmuštas akmenimis ir miręs, Jezabelė tarė Ahabui: „Nueik ir pasiimk Naboto Jezreeliečio vynuogyną, kurį jis atsisakė parduoti tau už pinigų, nes Naboto nebėra gyvo. Jis mirė“. ¹⁶Sužinojęs, kad Nabotas miręs, Ahabas nuėjo pasiimti Naboto Jezreeliečio vynuogyno.

¹⁷Tada Eliją Tišbietį pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁸„Nueik pasitikti Izraelio karaliaus Ahabo, viešpataujančio Samarijoje. Dabar jis atėjo pasiimti Naboto vynuogyno. ¹⁹Sakysi jam: 'Taip kalbėjo VIEŠPATS. Užmušei ir dabar pasisavini!' Jam pasakysi: 'Taip kalbėjo VIEŠPATS: Toje vietoje, kur šunys laizgė Naboto kraują, laizys šunys ir tavo kraują“.

²⁰Ahabas tarė Elijui: „Suradai mane, mano priešė?“ – „Taip, suradau tave, – atsakė jis. – Kadangi esi pasidavęs daryti, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ²¹tiekė manimi, užtrauksiu tau nelaimę. Nusikratysiu tavimi, Izraelyje atkirsiu nuo Ahabo vyriškius – vergus ir laisvuosius. ²²Pasielgsiu su tavo namais, kaip pasielgiau su Nebato sūnaus Jeroboamo namais ir Ahijos sūnaus Bašos namais, nes pykdei mane, vesdamas Izraelį į nuodėmę. ²³VIEŠPATS kalbėjo ir apie Jezabelę: 'Šunysės Jezabelę Jezreelio lauke'. ²⁴Kas tik iš Ahabo mirs mieste, tą šunys suės, o kas iš jo šeimos mirs atvirame lauke, tą padangių paukščiai sules“. ²⁵Iš tikrųjų, niekada nebuvo kito tokio kaip Ahabas, kuris būtų buvęs taip pasidavęs daryti, kas nedora VIEŠPATIES akyse, savo žmonos Jezabelės skatinamas. ²⁶Jis elgėsi pasibjaurėtina, eidamas pasikui stabus, kaip darė amoritai, kuriuos Dievas išvarė prieš izraelitus.

²⁷Išgirdęs šiuos žodžius, Ahabas persiplėšė drabužius ir apsilviko asutine ant nuogo kūno. Jis pasninkavo, miegojo apsilvilkęs asutine ir vaikštinėjo prislėgtas. ²⁸Tada Eliją Tišbietį pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Ar matei, kaip Ahabas nusižemino prieš mane? Kadangi jis nusižemino prieš mane, neužtrauksiu nelaimės jo dienomis. Ant jo namų užtrauksiu nelaimę jo sūnaus dienomis“.

Žygis prieš Ramot Gileadą

22 Treji metai praėjo be karo tarp Aramo ir Izraelio. ²Bet trečiais metais Judo karalius Juozapatas atvyko pas Izraelio karalių. ³Izraelio karalius tarė savo dvariškiams: „Argi nežinote, kad Ramot Gileadas priklausomums, bet mes nieko nedarome, kad jį atsiimtume iš Aramo karaliaus rankų“. ⁴Jis klausė Juozapato: „Ar žygiuosiu su

manimi į mūsų prie Ramot Gileado?“ – „Aš darysiu, ką tu darysi, – atsakė Juozapas, – mano kariai – tavo kariai, mano arkliai – tavo arkliai“.

⁵ Bet Juozapas dar paprašė Izraelio karaliaus: „Pirma prašau atsiklausti VIEŠPATIES žodžio“. ⁶ Tada Izraelio karalius, surinkęs pranašus, apie keturis šimtus vyrų, tarė jiems: „Ar man žygiuoti į mūsų prieš Ramot Gileadą, ar susilaikyti?“ – „Žygiuok, – atsakė jie, – nes VIEŠPATIS atiduos jį karaliui į rankas“. ⁷ Bet Juozapas paklausė: „Ar nėra čia jokio kito pranašo, kurio galėtume atsiklausti?“ ⁸ Izraelio karalius Juozapatui atsakė: „Dar yra vienas, per kurį galėtume atsiklausti VIEŠPATIES – Imlos sūnus Michėjas, bet aš jo nekenčiu, nes jis niekada nepranašauja man gero, vien tik nelaimę“. – „Tenekalba taip karalius“, – tarė Juozapas. ⁹ Tada Izraelio karalius pasiūaukė vieną pareigūną ir įsakė: „Tučiuojau atvesk Imlos sūnų Michėją“.

¹⁰ Izraelio karalius ir Judo karalius Juozapas sėdėjo kiekvienas savo soste, apsirengę karališkais drabužiais, klojimo aikštėje prie Samarijos vartų, o visi pranašai pranašavo jų akivaizdoje. ¹¹ Kenaanos sūnus Zedekijas pasidarė geležinius ragus ir tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATIS: ‘Su jais badysi aramėjus, kol jie bus sunaikinti’“. ¹² Visi pranašai pranašavo panašiai ir sakė: „Žygiuok prieš Ramot Gileadą, ir tau seksis! VIEŠPATIS atiduos jį karaliui į rankas!“

¹³ Pasiuntinys, nuėjęs pašaukti Michėją, kalbėjo jam: „Žiūrėk, pranašų žodžiai vieningai palankūs karaliui. Tebūna tavo žodis panašus į jų visų žodį. Kalbėk palankiai!“ – ¹⁴ „Kaip gyvas VIEŠPATIS, – atsakė Michėjas, – kalbėsiu tik tai, ką VIEŠPATIS man sako“.

¹⁵ Jam atėjus pas karalių, karalius paklausė: „Michėjau, ar žygiuosime prieš Ramot Gileadą į mūsų, ar susilaikysime?“ – „Žygiuok, ir tau seksis, – atsakė jis. – VIEŠPATIS atiduos jį karaliui į

rankas“. ¹⁶ Bet karalius tarė jam: „Kiek kartų turiu tave prisaikdinti, kad sakytum man tiesą VIEŠPATIES vardu?“

¹⁷ Tada Michėjas tarė:

„Aš mačiau visą Izraelį,
išblaškytą kalnuose *kaip
avis be piemens.

O VIEŠPATS kalbėjo: ‘Jie
neturi šeiminko;
teeina kiekvienas į savo
namus ramybėje!’“

¹⁸ „Argi nesakiau, – tarė Izraelio karalius Juozapatui, – kad jis nepranašaus apie mane nieko palankaus, bet tik nelaimę?“

¹⁹ Michėjas tęsė: „Todėl klausykis VIEŠPATIES žodžio! Aš mačiau VIEŠPATĮ, sėdintį savo soste, visai dangaus galybei stovint šalia jo dešinėje ir kairėje.

²⁰ VIEŠPATIS paklausė: ‘Kas sugundys Ahabą žygiuoti ir žūti prie Ramot Gileado?’ Tada vienas kalbėjo vienaip, kitas kitaip, ²¹ kol nepriėjo viena dvasia ir atsistojusi prieš VIEŠPATĮ tarė: ‘Aš jį sugundysiu’. – ²² ‘Kaip?’ – paklausė VIEŠPATIS. Ji atsakė: ‘Išeisiu ir būsiu melagė dvasia visų jo pranašų lūpose’. Tada VIEŠPATIS tarė: ‘Tu suviliosi jį, ir tau pasiseks. Eik ir padaryk!’ ²³ Taigi štai VIEŠPATIS įdėjo melagę dvasią į visų tavo pranašų lūpas, nes iš tikrųjų VIEŠPATIS kalbėjo tau apie nelaimę“.

²⁴ Tada Kenaanos sūnus, priėjęs prie Michėjo, sudavė jam per žandą ir tarė: „Kuriuo keliu VIEŠPATIES Dvasia perėjo iš manęs su tavimi kalbėtis?“ ²⁵ Michėjas atsakė: „Sužinosi tą dieną, kai bandysi pasislėpti, eidamas iš kambario į kambarį“. ²⁶ Tada Izraelio karalius įsakė: „Imkite Michėją ir perduokite miesto valdytojui Amonui bei karaliaus sūnui Jehoašui. ²⁷ Sakykite: ‘Taip kalbėjo karalius. Uždarykite šį vyrioką į kalėjimą ir maitinkite jį tik duona ir vandeniui, kol aš ramybėje sugrįšiu’“. ²⁸ Michėjas tarė: „Jeigu ramybėje sugrįši, tai

VIEŠPATS nekalbėjo per mane“. Ir pridūrė: „Klausykitės, visos tautos!“

²⁹ Izraelio karalius ir Judo karalius Juozapatas nužygiavo į Ramot Gileadą. ³⁰ Izraelio karalius tarė Juozapatui: „Eidamas į mūsų, aš būsiu persirengęs, o tu vilkėk savo drabužiais“. Taigi Izraelio karalius persirengė ir išėjo į mūsų. ³¹ O Aramo karalius buvo įsakęs trisdešimt dviem savo kovos vežimų vadams: „Nekovokite nė su vienu menku ar stipriu, bet tik su Izraelio karaliumi“. ³² Pamatę Juozapatą, kovos vežimų vadai tarė sau: „Tai tikrai Izraelio karalius“. Jie pasuko kovoti su juo. Bet Juozapatui surikus savo kovos šūkį, ³³ kovos vežimų vadai pamatė, kad tai ne Izraelio karalius, ir liovėsi jį persekioti. ³⁴ Tačiau vienas vyras įtempė iš akies lanką ir netyčiomis pataikė Izraelio karaliui tarp šarvų sandūrų. Šis tarė savo vežėjui: „Suk atgal ir vežk mane iš mūsų, nes esu sužeistas“. ³⁵ Mūšis siautė visą dieną, o karalius stovėjo palaikomas kovos vežime, atsigręžęs į aramėjus. Kraujas iš žaizdos tekėjo į kovos vežimo įdubą; vakarop jis mirė. ³⁶ Saulei leidžiantis, stovykloje pasigirdo: „Kiekvienas į savo miestą! Kiekvienas į savo kraštą!“

³⁷ Karalius mirė ir buvo parvežtas į Samariją; karalius buvo palaidotas Samarijoje. ³⁸ Kovos vežimas buvo nuplautas prie Samarijos tvenkinio; šunys laižė jo kraują ir kekšės ėjo apsiplauti, kaip VIEŠPATS buvo sakęs*.

³⁹ Kiti Ahabo darbai – visa, ką jis darė, jo pastatyti dramblio kaulo rūmai ir visi miestai, kuriuos jis įkūrė – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ⁴⁰ Ahabas užmigo su savo protėviais, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ahazijas.

Juozapatas – Judo karalius

⁴¹ Asos sūnus Juozapatas tapo Judo karaliumi ketvirtais Izraelio karaliaus Ahabo metais. ⁴² Juozapatas buvo trisdešimt penkerių metų, kai pradėjo karaliauti, ir karaliavo Jeruzalėje dvidešimt penkerius metus. Jo motina buvo Azuba, Šilchio duktė. ⁴³ Viskuo jis artimai sekė savo tėvo pėdomis ir nuo jų nenukrypo, darydamas, kas dora VIEŠPATIES akyse. ⁴⁴ Tačiau aukštumų alkai nebuvo išnaikinti; žmonės vis dar aukodavo atnašas ir atnašaudavo smilkalus aukštumų alkuose. ⁴⁵ Be to, jis sudarė taiką su Izraelio karaliumi.

⁴⁶ O kiti Juozapato darbai – jo parodyta drąsa ir kaip jis kariavo – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ⁴⁷ Jis išnaikino likučius šventyklų kekšių, kurių dar buvo krašte jo tėvo Asos dienomis.

⁴⁸ Edome nebuvo karaliaus, bet tik laikinas valdytojas. ⁴⁹ Juozapatas pastatė Taršišo laivų plaukti į Ofyrą aukso, bet jie neplaukė, nes buvo sunaikinti Ecjon Gebere. ⁵⁰ Ahabo sūnus Ahazijas pasiūlė Juozapatui: „Teplaukia laivuose mano tarnai drauge su tavo tarnais“, – bet Juozapatas nesutiko. ⁵¹ Juozapatas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas su savo protėviais jo tėvo Dovydo mieste, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehoram.

Ahazijas – Izraelio karalius

⁵² Ahabo sūnus Ahazijas tapo Izraelio karaliumi Samarijoje septynioliktais Judo karaliaus Juozapato metais ir karaliavo Izraelyje dvejus metus. ⁵³ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ėjo savo tėvo bei motinos ir Nebato sūnaus Jeroboamo, įtraukusio Izraelį į nuodėmę, pėdomis. ⁵⁴ Jis tarnavo Baalui ir jį garbino; jis pykdė VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, kaip buvo daręs jo tėvas.

KARALIŲ ANTRA KNYGA

Karalių antra knyga (gr. *basileiōn B*, lot. *regum II*) kartu su *Karalių pirma knyga* hebrajų tradicijoje sudarė vieną *Karalių knygą* (hebr. *mālakīm*); graikiškajame *Septuagintos* vertime ji padalyta į dvi dalis, pavadintas *Karalysčių trečia knyga* ir *Karalysčių ketvirta knyga* (gr. *basileiōn D*; lot. *regnorum IV*), o lotyniškojoje *Vulgatoje* – *Karalių trečia knyga* ir *Karalių ketvirta knyga* (lot. *regum IV*).

Knyga apima laikotarpį nuo Izraelio karaliaus Ahazijo mirties iki Judo karaliaus Jehojachino paleidimo iš kalėjimo (852–560 m. pr. Kr.): Elijo įpėdinio pranašo Eliziejaus istorija (sk. 1–8), Izraelio ir Judo karaliai (sk. 8–16), Izraelio bei jo sostinės Samarijos žlugimas (sk. 17), Judo karaliai (sk. 18–24), Judo bei jo sostinės Jeruzalės žlugimas ir Šventyklos išgriovimas (sk. 25).

Dėl karalių neištikimybės Dievui ir nepaklusimo jo siųstiems pranašams pirmiausia šiaurėje žlunga Izraelio karalystė, ir izraelitai čia išnyksta visiems laikams, o paskui priešai užima Judo karalystę ir ištremia jos gyventojus.

Ahazijo mirtis

1 Ahabui mirus, Moabas suki-
lo prieš Izraelį. ²Ahazijas iškrito
pro turėklus iš savo rūmų viršutinio
aukšto Samarijoje ir susižeidė. Jis iš-
siuntė pasiuntinius ir davė jiems nu-
rodymus: „Nueikite pas Ekrono dievą
Baal Zebubą* pasiteirauti, ar aš išgysiu
iš šios negalios“. ³O VIEŠPATIES angelas
Elijui Tišbiečiui kalbėjo: „Eik ir pasiti-
kęs Samarijos karaliaus pasiuntinius
sakyk: Nejaugi nėra Dievo Izraelyje,
kad einate teirautis pas Ekrono die-
vą Baal Zebubą? ⁴Todėl VIEŠPATS taip
kalbėjo: „Iš lovos, į kurią atgulei, neiš-
lipsi ir turėsi mirtį“. Tai pasakęs, Elijas
nuėjo.

⁵Pasiuntiniams sugrįžus, Ahazi-
jas klausė: „Kodėl grįžote?“ ⁶Šie atsa-
kė: „Mus pasitiko vienas vyras ir tarė:
‘Grįžkite pas karalių, kuris jus išsiun-

tė, ir pasakykite jam: ‘Taip kalbėjo
VIEŠPATS. Nejaugi nėra Dievo Izrae-
lyje, kad turi siųsti žmones teirautis
pas Ekrono dievą Baal Zebubą? Užtat
iš lovos, į kurią atgulei, neišlipsi ir tu-
rėsi mirtį’“. ⁷„Kaip atrodė, – klausė jų,
– tas vyras, kuris atėjo jūsų pasitikti
ir visa tai pasakė?“ ⁸* „Apsivilkęs gau-
ruotu drabužiu ir apsijuosęs odiniu
diržu“, – atsakė jie. Jis ištarė: „Tai Elijas
Tišbietis“.

⁹Tada karalius pasiuntė pas jį pen-
kiasdešimtininką su penkiasdešimti-
ne vyrų. Penkiasdešimtininkas užkopė
pas Eliją, sėdintį ant kalvos viršūnės, ir
tarė jam: „O Dievo vyre, karalius įsako:
‘Nulipki!’“ ¹⁰Elijas atsakė penkiasde-
šimtininkui: „Jeigu aš Dievo vyras, *te-
nužengia ugnis iš dangaus ir tesuryja
tave ir tavo penkiasdešimtine“. Ugnis
nužengė iš dangaus ir surijo jį drau-
ge su jo penkiasdešimtine. ¹¹Karalius

^{1,2} Hebr. „Musių Baalas“. Taip izraelitai
pajuokdami vadino filistinių dievą Baal
Zebulą („Kunigaikštį Baalą“).

^{1,8} Mt 3,4; Mk 1,6

^{1,10,12} Lk 9,54

pasiuntė pas jį kitą penkiasdešimtininką su penkiasdešimtaine vyrų. Užkopęs pas jį, tas kreipėsi: „O Dievo vyre, taip kalbėjo karalius: „Tuojau pat nulipki!“

¹² Elisas atsakė jam: „Jeigu aš Dievo vyras, tenužengia ugnis iš dangaus ir tesusyja tave ir tavo penkiasdešimtinę“. Ugnis nužengė iš dangaus ir surijo jį drauge su jo penkiasdešimtaine.

¹³ Tada karalius pasiuntė trečią penkiasdešimtininką su penkiasdešimtaine. Trečiasis penkiasdešimtininkas užkopė ir priėjęs puolė ant kelių prieš Eliją. „O Dievo vyre, – tarė, – tebūna brangi tavo akyse mano gyvastis ir gyvastis šių penkiasdešimt tavo tarnų.“ ¹⁴ Štai ugnis nužengė iš dangaus ir prarijo anuos du penkiasdešimtininkus su jų vyrais. Tad maldauju tavęs: tebūna brangi tavo akyse mano gyvastis.“ ¹⁵ Tada VIEŠPATS angelas tarė Elijui: „Lipk žemyn su juo. Nebijok“. Elisas atsikėlė ir nulipo su juo žemyn pas karalių. ¹⁶ Jam tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: „Kadangi tu siuntei teirautis pasiuntinius pas Ekrono dievą Baal Zebubą, lyg nebūtų Dievo Izraelyje, iš lovos, į kurią atgulei, neišlipsi ir turėsi mirtį“. Ahazijas mirė pagal Dievo žodį, ištartą per Eliją. ¹⁷ Vietoj jo antrasis Judo karaliaus Jehoramo, Juozapato sūnaus, metais karaliumi tapo Jehoramas, nes Ahazijas neturėjo sūnaus. ¹⁸ O kiti Ahazijo darbai argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose?

Elijo ėmimas į dangų

2 Kai VIEŠPATS ruošėsi paimti Eliją viesulu į dangų, Elisas ir Eliziejus ėjo iš Gilgalo. ² Elisas tarė Eliziejui: „Prašau likti čia, nes VIEŠPATS pasiuntė mane eiti į Betelį“. – „Kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip gyvas tu, – atsakė Eliziejus, – nepaliksiu tavęs“. Jiedu atėjo į Betelį. ³ Pranašų mokiniai, buvę Betelyje, išėjo pas Eliziejų ir klausė: „Ar žinai, kad VIEŠPATS paims nuo tavęs

šiandien tavo šeimnininką?“ – „Taip, žinau. Tylėkite!“ – atsakė jis.

⁴ Elisas tarė jam: „Eliziejau, prašau likti čia, nes VIEŠPATS pasiuntė mane į Jerichą“. Bet jis atsakė: „Kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip gyvas tu, nepaliksiu tavęs“. Jiedu nuėjo į Jerichą. ⁵ Pranašų mokiniai, buvę Jeriche, priėję prie Eliziejaus, klausė: „Ar žinai, kad VIEŠPATS paims nuo tavęs šiandien tavo šeimnininką?“ – „Taip, žinau. Tylėkite!“ – atsakė jis.

⁶ Tada Elisas tarė jam: „Prašau pasilikti čia, nes VIEŠPATS pasiuntė mane eiti prie Jordano“. – „Kaip gyvas VIEŠPATS ir kaip gyvas tu, – atsakė Eliziejus, – nepaliksiu tavęs“. Jiedu ėjo toliau. ⁷ Juos sekė penkiasdešimt vyrų iš pranašų mokinių. Jiedviem sustojus prie Jordano, ir jie sustojo atokiau nuo jų. ⁸ Elisas paėmė savo skraistę ir susukęs ją sudavė per vandenį. Vanduo persiskyrė į dešinę ir kairę jiedviem pereiti sausa žeme.

⁹ Jiems perėjus, Elisas tarė Eliziejui: „Sakyk, ką galiu tau padaryti, kol nesu nuo tavęs paimtas“. – „Prašyčiau leisti man *paveldėti tavo dvasios dvigubai“, – atsakė Eliziejus. ¹⁰ „Sunkaus dalyko prašai, – tarė Elisas. – Jeigu matysi mane, kai būsiu nuo tavęs paimamas, tau bus šitai suteikta, o jeigu nematysi, tai nebus tau suteikta“. ¹¹ Jiems einant toliau ir besikalbant, staiga juodu persiskyrė ugnies vežimas ir ugningi žirgai. Elisas pakilo viesulu į dangų. ¹² Tai matydamas, Eliziejus sušuko: „Tėve, tėve! Tu, Izraelio kovos vežimai ir raitija!“ Nebematydamas jo, jis griebė savo drabužius ir perplėšė į dvi dalis.

Eliziejus – Elijo įpėdinis

¹³ Tada jis pakėlė nukritusią Elijo skraistę ir sugrįžęs prie Jordano kranto sustojo. ¹⁴ Paėmęs nukritusią Elijo

^{2,9} Jst 21,17

^{2,12} 2 Kar 13,14

skraistę, sudavė per vandenį tardamas: „Kur VIEŠPATS, Elijo Dievas?“ Ir jam sudavus per vandenį, vanduo persiskyrė į dešinę bei kairę, ir jis perėjo. ¹⁵Pranašų mokiniai, buvę kitoje pusėje – Jeriche, tai pamatę, pareiškė: „Elijo dvasia pasilieka su Eliziejumi!“ Atėję jo pasitikti, nusilenkė jam, puldami kniūbsti. ¹⁶„Štai, – jie tarė jam, – tavo tarnai turi penkiasdešimt stiprių vyrų. Prašom leisti jiems eiti ieškoti tavo šeimininko. Galbūt VIEŠPATIES dvasia pagavusi jį numetė kur ant kalno ar į kokį slėnį“. – „Nesiųskite jų!“ – atsakė jis. ¹⁷Bet jie tol primygtinai ragino, kol jis pasakė: „Siųskite!“ Tada jie išsiuntė penkiasdešimt vyrų, kurie ieškojo Elijo tris dienas, bet nerado. ¹⁸Jiems sugrįžus pas Eliziejų, jam tebesant Jeriche, jis tarė jiems: „Argi nesakiau: ‘Neikite!’“.

¹⁹Kartą miesto gyventojai Eliziejui nusiskundė: „Šis miestas – maloni vieta gyventi, kaip viešpats pats matai, bet vanduo blogas ir žemė nederlinga“. – ²⁰„Atneškite man naują dubenį, – paliepė jis, – ir įberkite į jį druskos“. Jie atnešė. ²¹Tada, nuėjęs prie vandens šaltinio, jis subėrė druską ir tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Aš padarau šį vandenį sveiką. Iš jo nekils daugiau nei mirtis, nei netektis!’“. ²²Vanduo liko sveikas iki šios dienos pagal Eliziejaus ištartą žodį.

²³Iš ten jisėjo į Betelį. Jam einant keliu, keletas paauglių išbėgo iš miesto ir ėmė iš jo tyčiotis, šūkaudami: „Plikagalvi, nešdinkis! Plikagalvi, nešdinkis!“ ²⁴Atsigręžęs jis pasižiūrėjo ir prakeikė juos VIEŠPATIES vardu. Dvi meškos, atėjusios iš miško, sudraskė keturiasdešimt du paauglius. ²⁵Iš čia jis leidosi į Karmelio kalną, o iš ten sugrįžo į Samariją.

Karas su Moabu

3 Aštuonioliktais Judo karaliaus Juozapo metais Ahabo sūnus Jehoramas tapo Izraelio karaliumi Samari-

joje ir karaliavo dvylika metų. ²Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, bet ne tiek, kiek jo tėvas ir motina, nes pašalino akmeninį Baalo stulpą, kurį buvo padaręs jo tėvas. ³Nepaisant to, jis tvirtai laikėsi nuodėmės, į kurią Nebato sūnus Jeroboamas buvo įvedęs Izraelį, ir jos neatsisakė.

⁴Moabo karalius Meša buvo avių augintojas. Izraelio karaliui jis duodavo šimtą tūkstančių ėriukų ir šimto tūkstančių avinų vilnos duoklę. ⁵Bet, Ahabui mirus, Moabo karalius sukilo prieš Izraelio karalių. ⁶Tad karalius Jehoramas nedelsdamas leidosi į žygį iš Samarijos ir pašaukė prie ginklų visą Izraelį. ⁷Žygyje jis pasiuntė žodį Judo karaliui Juozapatui: „Moabo karalius sukilo prieš mane. Ar žygiuosi su manimi į mūšį su Moabu?“ – „Žygiuosiu, – atsakė šis, – darysiu, ką tu darai: mano kariai – tavo kariai, mano arkliai – tavo arkliai“. ⁸Dar jis paklausė: „Kuriuo keliu žygiuosime?“ Jehoramas atsakė: „Keliu per Edomo tyrilaukių“.

⁹Izraelio karalius, Judo karalius ir Edomo karalius leidosi į žygį. Žygiavę septynias dienas, jie apėjo [Mirties jūrą]. Kariuomenei ir jų gyvuliams pritrūko vandens. ¹⁰Izraelio karalius aimanavo: „Deja! VIEŠPATS sušaukė šiuos tris karalius tam, kad atiduotų Moabui į rankas“. ¹¹Bet Juozapas klausė: „Argi čia nėra VIEŠPATIES pranašo, per kurį galėtume VIEŠPATIES pasiteirauti?“ Vienas Izraelio karaliaus dvariškių atsakė: „Šafato sūnus Eliziejus – tas, kuris pildavo vandenį Elijui ant rankų – yra čia“. – ¹²„Jis turi VIEŠPATIES žodį“, – tarė Juozapas. Tad pas Eliziejų nuėjo ir Izraelio karalius, ir Juozapas, ir Edomo karalius. ¹³Eliziejus tarė Izraelio karaliui: „Ko tau reikia iš manęs? Eik pas savo tėvo arba motinos pranašus“. Bet Izraelio karalius sakė: „Nekalbėk taip, nes VIEŠPATS sušaukė šiuos tris karalius tam, kad atiduotų juos Moabui į rankas!“ – ¹⁴„Kaip gyvas

Galybių VIEŠPATS, kuriam tarnauju, – atsakė Eliziejus, – jeigu negerbčiau Judo karaliaus Juozapato, nei į tavo žiūrėčiau, nei tavo pastebėčiau. ¹⁵ Atveskite man arfininką“.

Arfininkui grojant, Eliziejui atėjo VIEŠPATIES galia, ¹⁶ ir jis tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Šioje sausvagėje tebus išrausta daug duobių’.“ ¹⁷ Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Nematysite nei vėjo, nei lietaus, tačiau upės vaga bus pilna vandens. Atsigersite ir jūs patys, ir jūsų galvijai, ir nešuliniai gyvuliai’.¹⁸ Tai dar tik mažmožis VIEŠPATIES akyse, nes jis atiduos jums į rankas Moabą. ¹⁹ Nugalėsite visus įtvirtintus miestus ir visus prabangius miestus, iškirsite visus vaismedžius, užversite visus vandens šaltinius ir primėtysite akmenų į derlingas dirvas“.²⁰ Kitą dieną per rytmetinę auką staiga pradėjo tekėti vanduo iš Edomo pusės. Vanduo aptvindė kraštą.

²¹ Tuo tarpu visi moabitai buvo išgirdę, kad anie karaliai atžygiuoja su jais kariauti. Visi pajėgūs prisisegti kalaviją – nuo jauniausio iki seniausio – buvo pašaukti ir stovėjo gretose prie sienos. ²² Anksti rytą jiems sukilus ir saulei apšvietus vandens paviršių, moabitams iš tolo vanduo atrodė raudonas kaip kraujas. ²³ „Tai kraujas! – sakė jie. – Anie karaliai kovojo tarp savęs ir išžudė vienas kitą. Prie grobio, Moabai!“

²⁴ Bet jiems pasiekus Izraelio stovyklą, izraelitai pakilo ir puolė moabitus, o tie ėmė bėgti. Puldami moabitus, izraelitai veržėsi priekin ²⁵ ir sunaikino miestus. Kiekvienas vyras metė po akmenį į kiekvieną derlingą lauką, kol jis pasidarė nusėtas akmenimis. Jie užvertė kiekvieną vandens šaltinį ir nukirto visus vaismedžius. Kir Hareseto akmeninės sienos tik tol laikėsi, kol svaidytojai jo neapgulė ir

nepuolė. ²⁶ Pamatęs, kad mūšis krypta jo nenaudai, Moabo karalius pasiėmė septynis šimtus kalavijais ginkluotų vyrų ir bandė prasilaužti pro Edomo karalių, bet jiems nepavyko. ²⁷ Tada jis paėmė savo pirmagimį sūnų, kuris turėjo būti jo įpėdinis, ir atnašavo jį kaip deginamąją auką ant miesto sienos. Toks didelis pyktis apėmė Izraelį, kad jie nuo jo atsitraukė ir sugrįžo į savo kraštą.

Eliziejaus stebuklai

4 Viena moteris, vieno pranašų mokinių žmona, skundėsi Eliziejui: „Mano vyras, tavo tarnas, mirė. Tu žinai, kad tavo tarnas bijojo VIEŠPATIES, tačiau dabar atėjo jo skolinojas paimti mano dviejų vaikų sau vergais“.² Eliziejus tarė jai: „Kuo galiu tau padėti? Pasakyk man, ką turi namie?“ – „Tavo tarnaitė namie neturi nieko kito, tik ašotį aliejaus“, – atsakė ji.³ „Nueik, – tarė jis, – ir pasiskolink indų iš visų savo kaimynų – tuščių indų – kiek tik gali. ⁴ Tada sugrįžk ir užsidaryk duris. Kai tu ir tavo vaikai būsite viduje, pilk [aliejų] į visus tuos indus ir kiekvieną, kuris bus pripiltas, statyk į šalį“.

⁵ Ji nuėjo ir įėjusi su vaikais į vidų užsidarė duris. Jie padavinėjo jai indus, o ji pylė. ⁶ Kai indai buvo pilni, tarė savo sūnui: „Atnešk kitą indą“. – „Daugiau indų nebėra“; – atsakė jis. Ir aliejus liovėsi bėgęs. ⁷ Nuėjusi papasakojo Dievo vyrui, ir jis tarė: „Eik, parduok aliejų ir apmokėk skolas. O iš to, kas liks, tu ir tavo vaikai galite gyventi“.

⁸ Vieną dieną Eliziejus ėjo per Šunemą. Ten gyvenanti žymi moteris priemygtinai kvietė pas save pietų. Po to, kai tik jis eidavo tuo keliu, užeidavo ten pietų. ⁹ Kartą ji tarė savo vyrui: „Žiūrėk, aš esu tikra, kad jis šventas Dievo vyras. Kadangi jis nuolat praeina mūsų keliu, ¹⁰ įrenkime jam ant stogo mažą kambarį su sienomis, pastatykime ten

^{3,16} Arba: „Ši upės vaga bus pilna tvenkinių“.

lovą, stalą, krėslą ir žibintą, kad galėtų apsisistoti, kai tik pas mus užeis“.

¹¹ Viena dieną ten užėjęs, jis palypėjo į tą kambarį ir atsigulė. ¹² Savo tarnui Gehaziui Eliziejus tarė: „Pašauk tą šunemietę“. Jis pašaukė ją, ir jai atsistojus prieš Eliziejų, ¹³ šis tarė Gehaziui: „Prašau jai sakyti: 'Štai dėl mūsų tu pakėlei tiek daug vargo. Ką galime dėl tavęs padaryti? Gal nori, kad pasakytume gerą žodį karaliui tavo labui ar kariuomenės vadui?'“ Ji atsakė: „Aš gyvenu tarp savo žmonių“.

¹⁴ „Tad ką galima dėl jos padaryti?“ – klausė jis. Gehazis atsakė: „Na, ji neturi sūnaus, o jos vyras senas“. – ¹⁵ „Pašauk ją“, – tarė Eliziejus. Tarnui ją pašaukus, ji atsistojo prie durų. ¹⁶ „Šiuo laiku kitais metais, – tarė jis, – glamonėsi sūnų“. Ji atsakė: „Prašyčiau, mano viešpatie, Dievo vyre, neapgaučinėti savo tarnaitės“.

¹⁷ Moteris tapo nėščia ir pagimdė sūnų tuo pačiu laiku kitais metais, kaip Eliziejus buvo pažadėjęs.

¹⁸ Vaikas paaugo. Viena dieną jis nuėjo pas tėvą tarp pjovėjų. ¹⁹ Ūmai jis ėmė tėvui skųstis: „Ak, mano galva, mano galva!“ Tėvas paliepė tarnui: „Parnešk jį motinai“. ²⁰ Paėmęs tarnas parnešė jį pas motiną. Vaikas buvo su ja iki vidudienio ir numirė ant jos kelių. ²¹ Užnešusi laiptais į viršų, ji paguldė jį ant Dievo vyro lovos, uždarė duris, paliko jį viduje ir išėjo. ²² Tada pasišaukė savo vyrą, tardama: „Prašau atsiųsti man tarną su asile. Turiu skubiai nukakti pas Dievo vyrą ir sugrįžti“. ²³ Jis klausė: „Kodėl šiandien pas jį eini? Juk nei jaunatis, nei šabas“. Ji tarė: „Lik sveikas!“ ²⁴ Pabalnojus jai asilę, ji tarė savo tarnui: „Varyk pirmyn gyvulį! Nelėtink dėl manęs, nebent aš tau pasakysiu!“ ²⁵ Ji leidosi į kelionę ir atvyko pas Dievo vyrą ant Karmelio kalno.

Pamatęs iš tolo ją atjojančią, Dievo vyras tarė savo tarnui Gehaziui: „Žiū-

rėk, šunemietė čia! ²⁶ Nubėk tuojau jos pasitikti ir paklausk: 'Kaip tau sekasi? Kaip sekasi tavo vyrui? Kaip sekasi tavo vaikui?'“ Ji atsakė: „Gerai!“ ²⁷ Bet kai atėjo prie Dievo vyro ant Karmelio kalno, apkabino jam kojas. Gehazis priėjo nustumti jos į šalį, bet Dievo vyras tarė: „Netrukdyk jai, nes ji kenčia kartų sielvartą. Nuo manęs tai Viešpats paslėpė ir nepasakė“. ²⁸ Tada ji prakalbo: „Argi aš prašiau iš savo viešpaties sūnaus? Argi aš nesakiau: 'Neapgaučinėk manęs!'“

²⁹ Jis tarė Gehaziui: „Susijuosk drabužius per juosmenį, paimk į ranką mano lazdą ir eik. Jeigu ką nors sutiksi, nesisveikink, ir jeigu kas nors tave sveikins, neatsakyk“. Uždėk mano lazdą berniukui ant veido“. ³⁰ Bet berniuko motina tarė: „Kaip gyvas Viešpats ir kaip gyvas tu, be tavęs aš neisiu“. Tad jis pakilo irėjo paskui ją.

³¹ Nuėjęs pirma jų, Gehazis uždėjo lazdą berniukui ant veido, bet nebuvo nei jokio garso, nei jokio gyvybės ženklo. Jis sugrįžo jo pasitikti ir pasakyti: „Berniukas neatsibudo“. ³² Eliziejus atėjo į namus. Žiūri, ant jo lovos gulė berniukas – negyvas. ³³ Įėjęs uždarė duris ir palikęs abu už durų meldėsi Viešpačiui. ³⁴ Po to įlipo į lovą ir gulė ant vaiko. Jis priglaudė savo burną prie jo burnos, savo akis prie jo akių ir savo rankas uždėjo ant jo rankų. Eliziejui gulint išsitiesus ant jo, vaiko kūnas sušilo. ³⁵ Jis nulipo, perėjo kartą skersai išilgai kambario, paskui vėl įlipo ir išsitiesė ant jo. Tada berniukas nusičiaudėjo septynis kartus ir atvėrė akis. ³⁶ Eliziejus pasišaukė Gehazį ir tarė: „Pašauk šunemietę“. Šis pašaukė ją. Jai atėjus pas Eliziejų, jis tarė: „Pasiimk savo sūnų“. ³⁷ Priėjusi ji puolė jam prie kojų, nusilenkdama iki žemės. Tada pasiėmė savo sūnų ir išėjo.

^{4,29} T. y. negaišk laiko ilgai pasisveikinimo ceremonijai.

³⁸ Eliziejui sugrįžus į Gilgalą, kraš-
te buvo badas. Pranašų būriui sėdint
prieš Eliziejų, jis tarė savo tarnui: „Už-
kaisk didįjį puodą ir išvirk kokio nors
viralo pranašų būriui“. ³⁹ Vienas jų
nuėjo į laukus parinkti žolių. Užtikęs
laukinį vijoklį, priskynė pilną skraistę
jo vaisių. Parėjęs supjaustė juos į vi-
ralo puodą, nes nežinojo, kas tai yra.
⁴⁰ Viralą įpylė vyrams valgyti. Bet vos
paragavę viralą jie ėmė šaukti: „O Die-
vo vyre, puode mirtis!“ Viralą jie ne-
galėjo valgyti. ⁴¹ Tada Eliziejus tarė:
„Atneškite miltų“. Jis subėrė juos į
puodą, tardamas: „Pilk žmonėms, te-
valgo“. Puode nebebuvo nieko kenks-
mingo.

⁴² Vienas vyras atėjo iš Baal Šališos
ir atnešė Dievo vyrui duonos iš pir-
miųjų – dvidešimt miežinės duonos
kepalų ir šviežių javų varpų savo mai-
še. „Duok jos žmonėms, – tarė Elizie-
jus, – tevalgo“. ⁴³ Bet jo tarnas atsakė:
„Kaipgi galiu ją padalyti šimtui žmo-
nių?“ Eliziejus pakartojo: „Duok jos
žmonėms, tevalgo, nes taip kalbėjo
VIEŠPATS: 'Jie privalgys, ir dar liks'“.
⁴⁴ Jis duoną išdalijo, jie privalgė, ir dar
liko pagal VIEŠPATIES žodį.

5 *Aramo karaliaus kariuomenės
vadas Naamanas buvo svarbus
vyras savo valdovui ir labai jo vertina-
mas, nes VIEŠPATS per jį buvo suteikęs
Aramui pergalę. Bet vyras, nors ir dide-
lis galiūnas, kentėjo nuo raupsų. ² Kar-
tą per vieną antpuolį aramėjai paėmė
iš Izraelio į nelaisvę jauną mergaitę,
ir ji tapo Naamano žmonos tarnaitė.
³ „Kad nueitų mano šeimininkas Sa-
marijon pas pranašą, – kalbėjo ji savo
šeimininkei, – jis išgydytų jo raupsus“.
⁴ Tad Naamanas nuėjo pas savo valdo-
vą ir papasakojo, ką mergaitė iš Izraelio
buvo sakiusi. ⁵ „Kelčiau, – tarė Aramo
karalius, – aš pasiųsiu kartu laišką Iz-
raelio karaliui“.

Pasiėmęs dešimt sidabro talentų,
šešis tūkstančius aukso šekelių ir de-
šimt drabužių pamainų, Naamanas
leidoši į kelionę. ⁶ Izraelio karaliui jis
nunešė šitokio turinio laišką: „Kai šis
laiškas pasieks tave, žinok, kad pa-
siunčiau pas tave savo tarną Naama-
ną, kad išgydytumei jį nuo raupsų“.
⁷ Perskaitęs tą laišką, Izraelio karalius
persiplėšė drabužius ir sušuko: „Argi
aš Dievas, kuris skiria mirtį ir duoda
gyvybę, kad šis bičiulis siunčia man
žodį išgydyti žmogų nuo raupsų? Su-
praskite! Patys galite matyti, kad jis
ieško priekabių“.

⁸ Bet išgirdęs, kad Izraelio karalius
persiplėšė drabužius, Dievo vyras Eli-
ziejus pasiuntė jam žodį: „Kodėl per-
siplėšei drabužius? Teateina jis pas
mane ir sužinos, kad yra pranašas Iz-
raelyje“. ⁹ Tad Naamanas atvyko su
savo žirgais bei vežimais ir sustojo prie
Eliziejaus namų durų. ¹⁰ Eliziejus nu-
siuntė pasiuntinį jam pasakyti: „Eik ir
nusimaukdyk Jordano upę septynis
kartus; tavo kūnas išgis, ir tu būsi šva-
rus“. ¹¹ Bet Naamanas pyktelėjo ir nu-
ėjo sau. „Aš maniau, – tarė, – kad jis
tikrai išeis pas mane, atsistos, šauksis
VIEŠPATIES, savo Dievo; vardo, pamo-
juos ranka virš tos vietos ir išgydys nuo
raupsų! ¹² Argi Damasko upės – Abana
ir Parparas – nėra geresnės už visus
Izraelio vandenius? Neįmanoma negalėčiau
jose nusimaukdyti ir būti švarus?“ Įtū-
žęs jis apsiskuto ir nuėjo. ¹³ Bet tarnai,
prieję prie jo, kalbėjo: „Tėve, – sakė jie,
– jei pranašas būtų įsakęs tau ką nors
nepaprasta padaryti, ar tu nebūtumei
to daręs? Juo labiau, kad jis tau pasakė:
'Nusimaukdyk ir būsi švarus?'“ ¹⁴ Tad jis
nukeliavo ir pasinėrė septynis kartus
Jordano upėje pagal Dievo vyro žodį;
jo kūnas tapo kaip mažo berniuko, ir
jis pasidarė švarus.

¹⁵ Tada, sugrįžęs pas Dievo vyrą su
visa savo palyda, jis atsistojo priešais
Eliziejų ir tarė: „Dabar žinau, kad nėra

Dievo visoje žemėje, išskyrus Izraelį. Tad prašyčiau priimti dovaną iš savo tarno“. ¹⁶ Bet Eliziejus atsakė: „Kaip gyvas VIEŠPATS, kuriam tarnauju, aš neimsiu!“ Jis primygtinai ragino jį priimti, bet šis atsisakinėjo. ¹⁷ Tada Naamanas tarė: „Jeigu ne, tai prašyčiau man, tavo tarnui, duoti žemės, kiek gali panešti du mulai, nes tavo tarnas niekada daugiau nebedarys deginamosios aukos ir nebeatnašaus aukos jokiam kitam dievui, išskyrus VIEŠPATĮ. ¹⁸ Bet VIEŠPATS teatleidžia tavo tarnui šiuo atveju: kai mano valdovas įeina, remdamasis ant mano rankos, į Rimono šventyklą ten jo pagarbinti žemai nusilenkdamas, tada ir aš Rimono šventykloje turiu žemai nusilenkti. Teatleidžia VIEŠPATS tavo tarnui šiuo atveju“. ¹⁹ Eliziejus tarė jam: „Eik ramybėje“.

Bet Naamanui dar netoli nukeliaus, ²⁰ Dievo vyro Eliziejaus tarnas Gehazis pasakė sau: „Štai mano šeimininkas paleido tą aramėją Naamaną neimdamas, ką jis buvo atnešęs! Kaip gyvas VIEŠPATS, bėgsiu jam iš paskos ir šį tą paimsiu“. ²¹ Gehazis nuskubėjo paskui Naamaną. Pamatęs jį bėgantį iš paskos, Naamanas išsoko iš vežimo jo pasitikti ir tarė: „Ar viskas gerai?“ – ²² „Taip, – atsakė Gehazis, – bet mano šeimininkas pasiuntė mane tau pasakyti: 'Du pranašų būrio mokiniai ką tik atėjo pas mane iš Efraimo aukštumų. Prašyčiau duoti jiems vieną sidabro talentą ir dvi drabužių pamainas'“. – ²³ „Prašau paimti du talentus!“ – tarė Naamanas ir įtikinėjo jį. Įvyniojęs du sidabro talentus į du maišus kartu su dviem drabužių pamainomis, jis padavė juos nešti dviem savo tarnams. Jie nešė juos, eidami pirma Gehazio. ²⁴ Atėjęs prie tvirtovės, jis paėmė iš jų maišus ir pasidėjo namuose. Tada paleido vyrus, ir jie nuėjo savo keliu.

²⁵ Įėjęs į vidų, jis atsistojo priešais savo šeimininką. Eliziejus paklausė:

„Kur buvai, Gehazi?“ Jis atsakė: „Tavo tarnas niekur nebuvo išėjęs“. ²⁶ Tada Eliziejus tarė jam: „Argi aš nebuva su tavimi dvasiškai, kai išlipō vyras iš vežimo tavęs pasitikti? Argi dabar metas imti pinigų ir drabužius, alyvmedžių sodus ir vynuogynus, avis ir jaučius, vergus ir verges? ²⁷ Todėl Naamano raupsai amžinai prilips tau ir tavo palikuonims“. Ir Gehazis nuėjo raupsuotas kaip sniegas.

6 Kartą pranašų mokiniai Eliziejui tarė: „Žiūrėk, vieta, kurioje gyvename tavo akivaizdoje, mums per ankšta. ² Prašom leisti mums nueiti prie Jordano, kiekvienam paimti ten po rąstą ir statyti sau vietą gyventi“. – „Eikite“, – atsakė jis. ³ Tada vienas jų tarė: „Prašytume, kad eitum kartu su savo tarnais“. – „Taip, eisiu“, – atsakė jis ir ⁴ palydėjo juos. Atėję prie Jordano, jie kirtu medžius. ⁵ Vienam kертant rąstą, geležinis kirvis nusmuko į vandenį. Jis sušuko: „Ak, viešpatie! Jis buvo skolintas“. – ⁶ „Kur įkrito?“ – paklausė Dievo vyras. Jis parodė jam tą vietą. Nusikirtęs lazda, įmerkė ten į vandenį ir iškėlė geležį į paviršių. ⁷ „Paimk“, – tarė Eliziejus. Jis ištiesė ranką ir paėmė.

⁸ Aramo karalius per karą su Izraeliu tardavosi su savo pareigūnais. „Mes statysimės stovyklą tokioje ir tokioje vietoje“, – sakydavo jis. ⁹ Bet Dievo vyras perduodavo žinią Izraelio karaliui: „Saugokis! Neik pro tą vietą, nes aramėjai ten turi stovyklą“. ¹⁰ Tad Izraelio karalius duodavo žinią tai vietai, apie kurią jam buvo sakęs Dievo vyras. Ne kartą jis tokią vietą įspėjo, ir jie būdavo budrūs.

¹¹ Todėl Aramo karalius, apimtas didelio nerimo, sušaukė savo pareigūnus ir tarė jiems: „Sakykite man! Kas iš mūsų yra Izraelio karaliaus pusėje?“ – ¹² „Nė vienas, mano viešpatie karaliau, – tarė vienas pareigūnų, – Eliziejus, tas Izraelio pranašas, pasako Izraelio

karaliui net žodžius, kuriuos tu ištari savo miegamajame“. – ¹³ „Eikite ir sužinokite, kur jis, – paliepė jis, – kad galėčiau pasiųsti vyrus jį suimti“. Jam buvo pranešta: „Eliziejus yra Dotane“. ¹⁴ Ten jis išsiuntė raitelius bei kovos vežimus ir dideles pajėgas. Nužygiavę nakčia, jie apsupo miestą.

¹⁵ Anksti rytą atsikėlęs Dievo vyro tarnas išėjo ir žiūrėti kariuomenę su raiteliais ir kovos vežimais visur aplink miestą. „Ak, šeimininke, – klausė jo tarnas, – ką darysime?“ ¹⁶ Jis atsakė: „Nebijok, nes mūsų pusėje yra daugiau negu jų pusėje“. ¹⁷ Tada Eliziejus meldėsi, tardamas: „O Viešpatie, atmerk jam akis, kad pamatytų!“ VIEŠPATS atmerkė tarnui akis, ir jis matė, kad kalvos visur aplink Eliziejų pilnos raitelių ir ugninių vežimų. ¹⁸ Aramėjams lipant nuo kalvų prieš jį, Eliziejus meldėsi VIEŠPAČIUI, tardamas: „Maldauju, ištik šiuos žmones apakinančia šviesa“. Ir jis ištiko juos apakinančia šviesa, kaip Eliziejus buvo prašęs.

¹⁹ Eliziejus tarė jiems: „Tai ne tas kelias, tai ne tas miestas. Eikite paskui mane, aš nuvesiu jus pas vyrą, kurio ieškote“. Ir jis vedė juos į Samariją.

²⁰ Vos jiems įėjus į Samariją, Eliziejus tarė: „O VIEŠPATIE, atmerk akis šiems vyrams, kad jie matytų“. VIEŠPATS atmerkė jiems akis, ir jie pamatė atsidūrę Samarijos viduje.

²¹ O Izraelio karalius, pamatęs juos, Eliziejaus klausė: „Tėve, ar man juos užmušti? Ar man juos užmušti?“ – ²² „Ne, neužmušk, – atsakė jis. – Nejaugi savo kalaviju ir lanku paėmei tuos, kuriuos nori užmušti? Verčiau duok jiems duonos ir vandens. Tepavalgo ir teatsigeria, o po to tegrįžta pas savo valdovą“.

²³ Taigi jis suruošė jiems dosnias vaišes ir jiems pavalgius ir atsigėrus paleido juos, o jie sugrįžo pas savo valdovą. Aramėjų gaujos daugiau nebėjo į Izraelio kraštą.

Samarijos apgula

²⁴ Praėjus šiek tiek laiko, Aramo karalius Ben Hadadas pašaukė prie ginklų visą savo kariuomenę ir nužygiavęs į Samariją apgulė ją. ²⁵ Kadangi apgula užsitęsė, Samarijoje kilo toks nuožmus badas, kad asilo galva buvo parduodama už aštuoniasdešimt sidabro šekelių, o ketvirtis kabo balandžio išmatų – už penkis sidabro šekelius. ²⁶ Kartą, karaliui vaikščiojant ant miesto sienos, viena moteris sušuko jam: „Gelbėk, mano viešpatie karaliau!“ – ²⁷ „Neprašyk manęs! – atkirto jis. – VIEŠPATS tau tepadedo! Iš kurgi aš galiu tau pagalbos imti? Nuo klijimo aslos ar iš vynuogių spaudyklos?“ ²⁸ Vis dėlto karalius jos paklausė: „O kas tave slegia?“ Ji atsakė: „Moteris man sakė: ‘Duok savo sūnų. Šiandien jį suvalgysime, o rytoj valgysime mano sūnų’“. ²⁹ Taigi išvirėme mano sūnų ir suvalgėme. Kitą dieną aš jai sakiau: ‘Duok savo sūnų, *ir suvalgykime jį’. Bet ji savo sūnų paslėpė“. ³⁰ Išgirdęs moters žodžius, karalius persiplėšė drabužius. Kadangi jis vaikščiojo ant miesto sienos, žmonės galėjo matyti, kad jis vilkėjo ašutinę ant kūno po drabužiu. ³¹ Jis sušuko: „Tai tepadaro man Dievas ir dar teprideda, jeigu šiandien Šafato sūnaus Eliziejaus galva pasiliks jam ant pečių!“ ³² Karalius išsiuntė vieną savo vyrų.

Tuo tarpu Eliziejus sėdėjo savo namuose, ir seniūnai sėdėjo drauge su juo. Dar pasiuntiniui neatėjus, Eliziejus seniūnams tarė: „Ar nematote, kad tas žmogžudys pasiuntė žmogų man galvos nukirsti? Tad žiūrėkite, kad pasiuntiniui atėjus, uždarytumėte duris ir laikytumėte uždarytas. Argi negirdėti jo šeimininko kojų žingsnių jam už nugaros?“ ³³ Dar jam su jais tebesikalbant, karalius atėjo pas jį ir tarė: „Iš VIEŠPATIES ši nelaimė! Tad ko daugiau aš galiu tikėtis iš VIEŠPATIES?“

7 Bet Eliziejus tarė: „Klausykitės VIEŠPATIES žodžio! Taip kalbėjo VIEŠPATS: „Rytoj šiuo laiku geriausių miltų saikas bus parduodamas už šekelį, o miežių – du saikai už šekelį prie Samarijos vartų“. ²Tada pareigūnas, ant kurio rankos karalius rėmėsi, atsakė Dievo vyrui: „Net jeigu VIEŠPATS ir langus danguje atvertų, argi tai galėtų įvykti?“ Bet jis atkirto: „Savo akimis tai matysi, bet nevalgysi“.

³Už miesto vartų buvo keturi raupsuoti vyrai. Jie tarėsi: „Kam gi turime, mirties lauškami, čia sėdėti? ⁴Jeigu nutarsime eiti į miestą, turėsime ten mirti, nes mieste siaučia badas. O jeigu čia sėdėsime, irgi turėsime mirti. Tad imkime ir perbėkime į aramėjų stovyklą. Jeigu jie pasigailės mūsų, būsime gyvi, o jeigu užmuš, mirsime“. ⁵Temstant jie iškeliavo į aramėjų stovyklą. Atėję į aramėjų stovyklos pakraštį, žiūri: nėra nė vieno žmogaus! ⁶Mat VIEŠPATS buvo padaręs, kad aramėjų kariuomenę girdėtų kovos vežimų ir raitelių bildes – užgesį milžiniškos kariuomenės. Jie sakė vieni kitiems: „Štai Izraelio karalius pasisamdė hetitų karalius ir Egipto karalius su mumis kovoti!“ ⁷Tad temstant jie skubiai leidosi į kojas, palikę palapines, arklius bei asilus – visą stovyklą, kaip buvo, ir bėgo, gelbėdami savo gyvastį.

⁸Atėję į stovyklos pakraštį, anie raupsuotieji įėjo į vieną palapinę, valgė ir gėrė. Paskui išnešę iš jos sidabrą, auksą ir drabužius paslėpė. Vėl sugrįžę, įėjo į kitą palapinę, išnešę iš jos daiktus ir paslėpė. ⁹Tada sakė vienas kitam: „Negerai elgiamės. Ši diena – geros naujienos diena. Jeigu tylėsime ir lauksime ryto šviesos, užsitrauksime kaltę. Eikime ir praneškime karaliaus rūmams“. ¹⁰Tad jie nuėję pasišaukė miesto vartininkus ir papasakojo: „Mes buvome nuėję į aramėjų stovyklą. Žiūrime, ten nematyti ir

negirdėti jokio žmogaus. Nieko nėra, išskyrus pririštus arklius bei asilus ir paliktas palapines“. ¹¹Tada miesto vartininkai tai paskelbė, ir žinia buvo perduota karaliaus rūmams. ¹²Nors buvo naktis, karalius atsikėlė. Savo dvarieikiams jis kalbėjo: „Pasakysiu jums, ką aramėjai yra paruošę prieš mus. Žinodami, kad kenčiame badą, jie išėjo iš stovyklos ir pasislėpė laukuose, mitydami: „Kai jie išeis iš miesto, gyvus juos paimsime ir į jų miestą įžengsime“. ¹³Tačiau vienas dvarieikių pasiūlė: „Tepaima vyrai penketą iš likusių mieste arklių, nes čia likusieji vis vien patirs likimą visos Izraelio daugybės, kuri jau yra žuvusi. Pasiųskime juos ir ištirkime“.

¹⁴Paruošus du kovos vežimus ir arklius, karalius išsiuntė juos paskui aramėjų kariuomenę, tardamas: „Leiskitės į žygį ir ištirkite!“ ¹⁵Jie sekė paskui aramėjus iki pat Jordano. Žiūri, visas kelias pilnas drabužių ir daiktų, kuriuos aramėjai skubėdami buvo išmėtę. Pasiuntiniams sugrįžus ir papasakojus karaliui, ¹⁶žmonės išėjo ir apiplėšė aramėjų stovyklą. Taigi geriausių miltų saikas buvo parduodamas už šekelį, o miežių – du saikai už šekelį, kaip VIEŠPATS buvo sakęs. ¹⁷Pareigūną, ant kurio rankos rėmėsi, karalius buvo paskyręs vadu prie miesto vartų. Minia jį sumindžiojo vartuose, kaip buvo pasakęs Dievo vyras, kai karalius buvo pas jį nuėjęs. ¹⁸Mat kai Dievo vyras karaliui sakė: „Du miežių saikai bus parduodami už šekelį, o geriausių miltų saikas – už šekelį maždaug šiuo laiku rytoj prie Samarijos vartų“, – ¹⁹pareigūnas Dievo vyrui atsakė, tardamas: „Net jeigu VIEŠPATS ir langus danguje atvertų, argi tai galėtų įvykti?“ O Eliziejus buvo atkirtęs: „Savo akimis tai matysi, bet nevalgysi!“ ²⁰Taip jam iš tikrųjų ir atsitiko. Žmonės jį sumindžiojo vartuose, ir jis mirė.

Sūnų turto grąžinimas

8 *Moteriai, kurios sūnų buvo atgavęs, Eliziejus kartą pasakė: „Pasiruošk! Keliauk su savo šeima ir apsigyvenk kur nors kitur, nes VIEŠPATS paskelbė kraštui septynerių metų badą“. ² Moteris pasiruošė ir darė, kaip Dievo vyras buvo sakęs. Iškeliaavo su savo šeima ir gyveno filistinų krašte septynerius metus. ³ Pasibaigus septyneriems metams, moteris sugrįžo iš filistinų krašto ir atėjo pas karalių reikalauti savo namų ir lauko. ⁴ O karalius kalbėjosi su Dievo vyro tarnu Gehaziu. Jis sakė: „Prašau man papasakoti apie visus Eliziejaus atliktus nuostabius darbus“. ⁵ Jam pasakojant karaliui, kaip Eliziejus sugrąžino mirusiam gyvastį, žiūrė, ta moteris, kurios sūnų Eliziejus buvo atgavęs, reikalauja iš karaliaus savo namų ir lauko. „Mano viešpatie karaliau, – tarė Gehazis, – čia ta moteris, ir štai jos sūnus, kurį Eliziejus atgavino“. ⁶ Karalius moterį klausinėjo, ir ji papasakojo jam. Tad karalius paskyrė vieną pareigūną, tardamas: „Sugrąžink jai visą jos nuosavybę ir visas pajamas iš ūkio nuo to laiko, kai ji paliko kraštą, iki dabar“.

Eliziejus Damaske

⁷ Eliziejus nuvyko į Damaską tuo metu, kai Aramo karalius Ben Hadadas sirgo. Kai jam buvo pranešta: „Dievo vyras atėjo“, ⁸ karalius tarė Hazaeliui: „Pasiimk dovaną ir nueik Dievo vyro pasitikti. Pasiteirauk VIEŠPATIES per jį, ar aš iš šios ligos išgysiu“. ⁹ Tad Hazaelis, pasiėmęs kaip dovaną visokių Damasko gėrybių, kiek keturiasdešimt kupranugarių galėjo panešti, nuėjo jo pasitikti. Atėjęs ir atsistojęs prieš jį, tarė: „Tavo sūnus Aramo karalius Ben Hadadas atsiuntė mane pas tave, tardamas: 'Ar pagysiu iš šios ligos?'“ ¹⁰ Eliziejus jam tarė: „Eik ir pasakyk: 'Tu tikrai pagy-

si'. Tačiau VIEŠPATS yra man apreiškęs, kad jis tikrai mirs“. ¹¹ Įbedęs akis, Eliziejus įdėmiai žiūrėjo į jį, kol tam pasidarė nesmagu. Tada Dievo vyras pravitko. ¹² „Kodėl mano viešpats verkia?“ – paklausė Hazaelis. „Verkiu, – atsakė jis, – nes žinau, kokią žalą padarysi izraelitams: sudeginsi jų tvirtoves, išžudysi kalaviju jaunus vyrus, ištaškysi mažylius ir perskrosi nėščias moteris“. ¹³ „Bet, – klausė Hazaelis, – kaip gali tavo tarnas, toks šuva kaip aš, taip padaryti?“ Eliziejus atsakė: „Tave VIEŠPATS man parodė Aramo karaliumi“.

¹⁴ Hazaelis paliko Eliziejų ir parėjo pas savo valdovą Ben Hadadą. „Ką pasakė Eliziejus?“ – klausė Ben Hadadas. Jis atsakė: „Jis pasakė, kad tu tikrai pagysi“. ¹⁵ Bet kitą dieną Hazaelis paėmė antklodę ir sumirkęs ją vandeniui užklojo karaliui ant veido. Taip Ben Hadadas mirė, o vietoj jo karaliumi tapo Hazaelis.

Jehoramas – Judo karalius

¹⁶ Penktais Izraelio karaliaus Ahabo sūnaus Jehoramo metais – Juozapatas buvo buvęs Judo karaliumi – pradėjo karaliauti Judo karaliaus Juozapato sūnus Jehoramas. ¹⁷ Jis buvo trisdešimt dvejų metų, kai tapo karaliumi, ir karaliaavo Jeruzalėje aštuonerius metus. ¹⁸ Jis ėjo Izraelio karalių keliais, kaip buvo darę Ahabo namai, nes Ahabo duktė buvo jo žmona. Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse. ¹⁹ Tačiau sunaikinti Judo VIEŠPATS nenorėjo dėl savo tarno Dovydo, kadangi *buvo pažadėjęs amžinai išlaikyti žiburį jam ir jo palikuonims.

²⁰ Jo dienomis *Edomas pakėlė maištą prieš Judo valdžią ir pasiskyrė sau karalių. ²¹ Tada Jehoramas

^{8,13} 1 Kar 19,15

^{8,19} 1 Kar 11,36

^{8,20} Pr 27,40

^{8,1} 2 Kar 4,8-37

persikėlė į Cayrą su visais savo kovos vežimais. Pakilęs nakčia į žygį, jis puolė jį apsupusius edomitus ir kovos vėžimų vadus. Bet jo kariuomenė pabėgo į savo namus. ²² Iki šios dienos Edomas maištavo prieš Judo valdžią. Ir Libna sukilo tuo pačiu metu.

²³ O kiti Jehoramo darbai – visa, ką jis padarė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ²⁴ Jehoramas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ahazijas.

Ahazijas – Judo karalius

²⁵ Dvyliktais Izraelio karaliaus Ahabo sūnaus Jehoramo metais karaliumi tapo Judo karaliaus Jehoramo sūnus Ahazijas. ²⁶ Ahazijas buvo dvidešimt dvejų metų, kai pradėjo karaliauti, ir karaliavo Jeruzalėje vienerius metus. Jo motina, vardu Atalija, buvo Izraelio karaliaus Omrio dukraitė. ²⁷ Ir Ahazijas ėjo Ahabo namų keliu, darydamas, kas nedora VIEŠPATIES akysė, kaip Ahabo namai buvo elgęsi, nes jis buvo Ahabo namų žentas.

²⁸ Jis žygiavo su Ahabo sūnumi Jehoramu į mūšį su Aramo karaliumi Hazaeliu prie Ramot Gileado, bet aramėjai nugalėjo Jehoramą. ²⁹ Karalius Jehoramas pasitraukė į Jezreelį gydytis žaizdų, kuriomis kovojant prieš Aramo Hazaelį prie Ramos aramėjai buvo jį ištikę. Judo karalius Jehoramo sūnus Ahazijas nuvyko į Jezreelį aplankyti Ahabo sūnaus Jehoramo, nes tas buvo sužeistas.

Jehuvas – Izraelio karalius

9 Tada pranašas Eliziejus, pasišaukęs vieną iš pranašų mokinių, tarė: „Pasiruošk kelionei! Pasiimk aliejaus ąsotį ir eik į Ramot Gileadą. ² Ten nuėjęs, surask Nimšio sūnaus Juozapato sūnų Jehuvą. Įėjęs liepk jam atsikelti ir palikti savo bičiulius ir nusi-

vesk į nuošalų kambarį. ³ Paėmęs ąsotį aliejaus, išpilk jam ant galvos, tardamas: 'Taip kalbėjo VIEŠPATS: 'Aš patepu tave Izraelio karaliumi'. Po to, atidaręs duris, bėk! Nedelsk!' ⁴ Jaunuolis, pranašo tarnas, iškeliavo į Ramot Gileadą. ⁵ Atėjęs žiūri, kad kariuomenės vadai tariasi. Jis tarė: „Vade, turiu tau žinią!“ – „Kuriam iš mūsų?“ – paklausė Jehuvas. „Tau, vade“. ⁶ Jehuvas atsikėlė ir įėjo į vidų. Jaunuolis išpylė aliejų jam ant galvos ir tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: *Aš patepu tave VIEŠPATIES tautos Izraelio karaliumi. ⁷ Tu sunaikinsi savo valdovo Ahabo namus. Taip aš atkeršysiu Jezabelei už savo tarnų pranašų ir už visų VIEŠPATIES tarnų kraują. ⁸ Visi Ahabo namai žus. Aš atkirsiu nuo Ahabo visus vyriškius – vergus ir laisvus – Izraelyje. ⁹ Su Ahabo namais elgsiuosi, kaip pasiėlgiau su Nebato sūnaus Jerooboamo namais ir su Ahijos sūnaus Bašos namais. ¹⁰ *Šūnys ės Jezabelę Jezreelio laukuose, nebus kam palaidoti“. Tada, atidaręs duris, jis pabėgo.

¹¹ Jehuvui sugrįžus pas savo valdovo pareigūnus, šie klausinėjo: „Ar viskas gerai? Ko tas kvaiša buvo atėjęs pas tave?“ Jis tarė jiems: „Jūs gi žinote tą vyrioką ir jo šneką!“ ¹² „Meluojil – šūkavos jie. – Prašome pasakyti ir mums!“ Tada jis tarė: „Taip ir taip jis kalbėjo: 'Taip kalbėjo VIEŠPATS: aš patepu tave Izraelio karaliumi'“. ¹³ Visi paskubomis nusiėmė skraistes, suklojo jam po kojų ant plikų laiptų, papūtė ragą ir paskelbė: „Jehuvas karalius!“ ¹⁴ Taip Nimšio sūnaus Juozapato sūnus Jehuvas surengė šamokslą prieš Jehoramą.

Jehoramas ir visas Izraelis buvo budėję prie Ramot Gileado dėl Aramo karaliaus Hazaelio. ¹⁵ Bet karalius Jehoramas sugrįžo į Jezreelį gydytis žaizdų,

^{9,6} 1 Kar 19,16

^{9,10} 1 Kar 21,23

kuriomis aramėjai jį ištiko mūšyje su Aramo karaliumi Hazaeliu.

Jehuvus tarė: „Jeigu toks jūsų noras, tai neleiskite niekam ištrūkti iš miesto, nueiti į Jezreelį ir apie tai pranešti“. ¹⁶Tada Jehuvus, įlipęs į kovos vežimą, leidosi į Jezreelį, nes ten sirgo Jehoramas. Judo karalius Ahazijas buvo atvykęs Jehoramo aplankyti.

¹⁷Sargybinis stovėjo bokšte Jezreelyje. Pastebėjęs artėjantį Jehuvo būrį, jis sušuko: „Matau būrį!“ Jehoramas tarė: „Pasiųsk raitelį jį pasitikti. Tepaklausia: 'Ar viskas gerai?'“ ¹⁸Taigi raitelis, nujojęs pasitikti, tarė: „Taip kalbėjo karalius: 'Ar viskas gerai?'“ Jehuvus atsakė: „Koks tau reikalas rūpintis, ar viskas gerai? Rikiuokis paskui manel!“ Sargybinis pranešė: „Pasiuntinys juos pasiekė, bet nebegrįžta“. ¹⁹Tada jis išsiuntė kitą raitelį. Pasiekęs juos, jis tarė: „Taip kalbėjo karalius: 'Ar viskas gerai?'“ – „Koks tau reikalas rūpintis, ar viskas gerai? – atsakė Jehuvus. – Rikiuokis paskui manel!“ ²⁰Sargybinis pranešė: „Jis pasiekė juos, bet nebegrįžta. Iš važiavimo būdo atrodo, kad tai Nimšio sūnus Jehuvus. Paprastai jis važiuoja kaip pasiutęs!“

²¹Jehoramas įsakė: „Pakinkyk kovos vežimą!“ Vežimas buvo pakinkytas. Tada Izraelio karalius Jehoramas ir Judo karalius Ahazijas, kiekvienas savo kovos vežimu, išvažiavo pasitikti Jehuvo. Jie susitiko prie Naboto Jezreeliečio lauko. ²²Pamatęs Jehuvą, Jehoramas paklausė: „Ar viskas gerai, Jehu vai?“ Bet Jehuvus atsakė: „Kaip gali būti viskas gerai, jei tavo motina Jezabelė tęsia savo nesuskaitomus kekšavimo ir žyiniavimo darbus?“ ²³Jehoramas apsuko arklius ir bėgo, šaukdamas Ahazijui: „Išdavystė, Ahazijau!“ ²⁴Jehuvus įtempė lanką ir pataikė Jehoramui į tarpumentį, strėlė pervėrė jam širdį, ir jis sukniubo vežime. ²⁵Jehuvus paliepė savo pareigūnui Bidkarui: „Iškelk jį ir numesk Naboto Jezreeliečio lauke.

Atsimeni, kai mudu jojome vienas šalia kito paskui jo tėvą Ahabą, **VIEŠPATIS** paskelbė jam šią ištarmę: ²⁶„Už Naboto kraują ir jo vaikų kraują, kurį mačiau vakar – tai **VIEŠPATIES** žodis – aš atlyginsiu tau tame pačiame lauke – tai **VIEŠPATIES** žodis“. Tad iškelk jį ir išmesk tame lauke pagal **VIEŠPATIES** žodį“.

Ahazijo mirtis

²⁷Tai pamatęs, Judo karalius Ahazijas gelbėjosi, bėgdamas keliu Bet Gano link. Jehuvus vijosi jį, šaukdamas: „Ir jį nušaukite!“ Jis buvo pašautas savo kovos vežime ant Gūro šlaito netoli Ibleamo. Pabėgo į Megidą ir ten numirė. ²⁸Jo tarnai pargabeno jį vežimu į Jeruzalę ir palaidojo jo kape Dovydo mieste su jo protėviais. ²⁹Ahazijas buvo tapęs Judo karaliumi vienuoliktais Ahabo sūnaus Jehoramo metais.

Jezabelės mirtis

³⁰Jehuvus atvyko į Jezreelį. Tai išgirdusi, Jezabelė pasidažė blakstienas, dailiai susišukavo plaukus ir žiūrėjo pro langą. ³¹Jehuvui įeinant pro vartus, ji tarė: „Ar viskas gerai, Zimri, savo valdovo žudike?“ ³²Akį užmetęs į langą, jis paklausė: „Kas su manimi? Kas?“ Du ar trys pareigūnai pažvelgė pro langą. ³³„Meskite ją žemyn!“ – tarė jis. Jie numetė ją. Jos krauju buvo aptaškylta siena ir arkliai. Jehuvus pervažiavo jos kūną.

³⁴Įėjęs į vidų, jis valgė ir gėrė. „Prašau pasirūpinti ta prakeikta moterimi ir palaidoti ją, – tarė jis, – nes ji karaliaus dukrė“. ³⁵Bet nuėję jos laidoti jie rado tik kaukolę, pėdas ir rankų plaštakas. ³⁶Kai jie sugrįžo ir pranešė, jis pasakė: „Tai **VIEŠPATIES** žodis, kurį jis tarė per savo tarną Eliją Tišbietį: „Jezreelio lauke šunys ės Jezabelės kūną. ³⁷Jezabelės lavonas bus tarsi mėšlas žemei

^{9,26} 1 Kar 21,19

^{9,36} 1 Kar 21,23

Jezreelio lauke, ir niekas nebegalės pasakyti: tai Jezabelė“.

Ahabo palikuonių iššudymas

10 Ahabas turėjo septyniasdešimt palikuonių Samarijoje. Jehuvas parašė ir išsiuntė laiškus į Samariją Jezreelio didžiūnams ir seniūnams bei Ahabo vaikų globėjams. Jis rašė: ² „Dabar, kai šis laiškas pasieks jus, kadangi jūsų valdovo sūnūs yra su jumis ir jūs turite taip pat kovos vežimų ir arklių, įtvirtintą miestą ir ginklų, ³ išsirinkite geriausią ir tinkamiausią iš jūsų valdovo sūnų, pasodinkite jį į jo tėvo sostą ir kovokite už savo valdovo namus!“ ⁴ Bet jie buvo siaubo apimti. „Žiūrėkite, – sakė jie, – du karaliai negalėjo prieš jį atsilaikyti, tad kaip mes galime atsispirti?“ ⁵ Rūmų prižiūrėtojas ir miesto valdytojas drauge su seniūnais ir globėjais pasiuntė Jehuvui šį žodį: „Mes tavo tarnai; darysime, ką tik mums įsakysi. Karaliumi nė vieno neskirsiame; daryk, kaip geriau tau atrodo“.

⁶ Jis parašė jiems antrą laišką. Jame rašė: „Jeigu esate mano pusėje ir pasirenę manęs klausyti, paimkite vyrų, jūsų valdovo sūnų galvas ir ateikite rytoj šiuo laiku pas mane į Jezreelį“. O karaliaus sūnūs – iš viso septyniasdešimt – buvo pas miesto didikų, kurie juos augino. ⁷ Kai juos pasiekė laiškas, jie paėmė karaliaus sūnus ir visus septyniasdešimt nužudė. Sudėję jų galvas į pintines, nusiuntė į Jezreelį. ⁸ Kai atėjo pasiuntinys ir pranešė: „Karaliaus sūnų galvos atneštos“, – jis įsakė: „Sudėkite jas iki ryto į dvi krūvas prie miesto vartų“. ⁹ Rytą jis išėjo ir atsistojęs ten tarė visiems žmonėms: „Jūs nekalti. Tiesa, aš surengiau sąmokslą prieš savo valdovą ir nužudžiau jį, tačiau kas paguldė šiuos visus?“ ¹⁰ Tad žinokite, kad nė vienas žodis, kurį VIEŠPATS yra ištaręs prieš Ahabo namus, neliks neįvykdytas. VIEŠPATS įvykdė visa, ką buvo paskelbęs per savo tarną Eliją“. ¹¹ Tada

Jehuvas išžudė visus išlikusius *Jezreelyje iš Ahabo namų – visus didikus, artimus bičiulius ir kunigus, – nepalikdamas nė vieno gyvo.

¹² Tada jis leidosi kelionėn į Samariją. Pakeliui prie Bet Eked ha Roimų ¹³ Jehuvas aptiko Judo karaliaus gimines. Jis klausė: „Kas jūs?“ – „Mes Ahazijo giminės, – atsakė jie, – atėjome aplankyti karaliaus sūnų ir karalienės motinos sūnų“. ¹⁴ Jehuvas įsakė: „Suimkite juos gyvus!“ Suėmus juos gyvus, jie buvo nužudyti – iš viso keturiasdešimt du – prie Bet Ekedo vandens talpyklos. Nė vieno jų nepasigailėta.

¹⁵ Iš ten iškeliavęs, jis sutiko Rechabo sūnų Jehonadabą, ateinantį jo pasitikti. Pasveikinęs jį, tarė: „Ar tavo širdis man taip atsidadavusi, kaip mano širdis atsidadavusi tau?“ – „Taip!“ – atsakė Jehonadabas. „Jeigu taip, – tarė Jehuvas, – duok man ranką“. Jis padavė jam ranką. Jehuvas įkėlė jį pas save į vežimą. ¹⁶ „Eikš su manimi, – tarė jis, – ir žiūrėk, koks aš uolus VIEŠPAČIUI“. Ir pasisodino jį savo vežime. ¹⁷ Atvykęs į Samariją, Jehuvas žudė visus, kurie buvo išlikę Samarijoje iš Ahabo namų, kol juos išnaikino, įvykdydamas žodį, kurį VIEŠPATS buvo davęs Elijui.

Baalo sekėjų sunaikinimas

¹⁸ Tada Jehuvas, surinkęs visus žmones, tarė jiems: „Ahabas tarnavo Baalui tik šiek tiek, Jehuvas jam tarnaus kur kas daugiau. ¹⁹ Tad pašaukite pas mane visus Baalo pranašus, visus garbintojus ir visus kunigus. Tenetrūksta nė vieno, nes Baalui turiu atnašauti didelę auką. Kas neateis, neliks gyvas!“ Bet Jehuvas elgėsi klastingai, norėdamas sunaikinti Baalo garbintojus. ²⁰ „Švęskite iškilmingą sueigą Baalui“, – įsakė Jehuvas. Sueiga buvo paskelbta. ²¹ Jehuvui išsiuntus žodį visam Izraeliui, atėjo visi Baalo garbintojai.

Neliko nė vieno, kuris nebūtų atėjęs. Jie rinkosi į Baalo šventyklą ir pripildė Baalo šventyklą nuo sienos iki sienos. ²²Tada Jehuvas tarė drabužių prižiūrėtojui: „Išduok drabužius visiems Baalo garbintojams“. Jis išdalijo jiems drabužius. ²³Jėjęs į Baalo šventyklą su Rechabo sūnumi Jehonadabu, Jehuvas tarė Baalo garbintojams: „Rūpestingai peržiūrėkite, kad tarp jūsų nebūtų jokio VIEŠPATIES garbintojo, bet būtų tik Baalo garbintojai“. ²⁴Tada jie pradėjo atnašauti aukas ir deginamąsias atnašas.

O Jehuvas buvo pastatęs lauke savo aštuoniasdešimt vyrų ir pasakęs jiems: „Jei kas leistų pabėgti kuriam nors iš vyrų, kuriuos atiduodu jums į rankas, turės atsakyti savo gyvybe už jo gyvybę“. ²⁵Vos baigus atnašauti deginamąją auką, Jehuvas įsakė sargams ir pareigūnams: „Ateikite ir išžudykite juos! Teneištrūksta nė vienas!“ Tad jie išžudė juos kalaviu ir paliko ten gulėti. Tada įėjo į Baalo šventyklą ir, ²⁶išnešę Baalo šventyklos šventąjį stulpą, sudegino jį. ²⁷Jie nuvertė Baalo aukurą, nugriovė Baalo šventyklą ir pavertė ją išviete iki šios dienos.

²⁸Taip Jehuvas išrovė Baalą iš Izraelio. ²⁹Tačiau Jehuvas nesitraukė nuo Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis Izraelį įvedė į nuodėmę, būtent nuo *aukso veršių Betelyje ir Dane. ³⁰VIEŠPATS tarė Jehuvui: „Kadangi tu gerai pasielgei ir padarei, kas dora mano akyse, įvykdydamas Ahabo namams visa, kas buvo prieš juos mano širdyje, keturios tavo sūnų kartos sėdės Izraelio soste“. ³¹Bet Jehuvas nesirūpino laikytis VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, įstatymo visa širdimi ir nuodėmių, kuriomis Jeroboamas įvedė Izraelį į nuodėmę, neatsisakė.

³²Tomis dienomis VIEŠPATS pradėjo genėti Izraelį. Visoje Izraelio žemėje

Hazaelis nedavė ramybės izraelitams: ³³rytuose nuo Jordano, visame Gileado krašte – gadams, rubenams ir manasams – nuo Aroero prie Arnono slėnio iki Gileado ir Bašano.

³⁴O kiti Jehuvo darbai – visa, ką jis darė, ir visi jo žygdarbiai – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ³⁵Taigi Jehuvas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Samarijoje. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehoahazas. ³⁶Jehuvas valdė Izraelį dvidešimt aštuonerius metus.

Atalija valdo Judą

11 Ahazijo motina Atalija, sužinojusi, kad jos sūnus mirė, nedelsdama išžudė visus karališkosios šeimos palikuonis. ²Bet karaliaus Jehoramo duktė Jehošeba, Ahazijo sesuo, paėmusi Ahazijo sūnų Jehošą, vogčiomis išnešė jį iš tos vietos, kur buvo žudomi karaliaus sūnūs, ir paliko jį bei jo auklę viename miegamajame. Taip ji paslėpė jį nuo Atalijos, ir jis nebuvo nužudytas. ³Su ja jis išbuvo šešerius metus, paslėptas VIEŠPATIES Namuose, o Atalija valdė kraštą.

⁴Bet septintais metais Jehojada pasišaukė kūrų* bei palydos sargybinių šimtinkus ir įsakė jiems sueiti pas jį į VIEŠPATIES Namus. Sudaręs su jais sandorą, prisaikdino VIEŠPATIES Namuose ir parodė karaliaus sūnų. ⁵„Štai ką jūs turite padaryti, – įsakė jiems. – Vienas trečdalis jūsų, baigiančių tarnybą šabo dieną, liks rūmų sargyboje, ⁶kitas trečdalis bus pastatytas prie Sūro vartų, o dar vienas trečdalis bus prie vartų už palydos sargybinių. Jūs būsite Namų sargyboje iš visų pusių. ⁷O kiti du jūsų būriai – visi, kurie šią savaitę nėra tarnyboje – saugos VIEŠPATIES Namus karaliaus apsaugos dėlei. ⁸Jūs apsupsite karalių iš visų pusių, kiekvienas su ginklais rankoje; kas tik artintųsi prie

gretų, turi būti užmuštas. Būkite su karaliumi, kad ir ką jis darytų!“

⁹ Šimtininkai padarė visa, kaip kunigas Jehojada įsakė. Kiekvienas atvedė savo vyrus – tuos, kurie buvo tarnyboje tą šabą, ir tuos, kurie nebuvo tarnyboje tą šabą – ir atėjo pas kunigą Jehojadą. ¹⁰ Kunigas įteikė šimtininkams karaliaus Dovydo ietis ir skydus, kurie buvo VIEŠPATIES Namuose. ¹¹ Palydos sargybiniai, kiekvienas vyras su ginklu rankoje, sustojo nuo pietinės Namų pusės iki šiaurinės Namų pusės, aplink aukurą ir Namus, karaliui apsaugoti iš visų pusių. ¹² Tada Jehojada atvedė karaliaus sūnų, uždėjo jam vainiką ir padavė valdžios ženklus. Jis buvo paskelbtas karaliumi ir pateptas, jiems plojant ir šaukiant: „Tegyvuoja karalius!“

¹³ Išgirdusi palydos sargybinių ir žmonių šauksmus, Atalija nuėjo prie žmonių į VIEŠPATIES Namus. ¹⁴ Apsižvalgė ir žiūri: karalius pagal paprotį stovi prie stulpo, vadai bei trimitininkai – šalia karaliaus, o šalies žmonės džiūgauja ir pučia trimitus. Atalija persiplėšė drabužius ir ėmė šaukti: „Išdavystė! Išdavystė!“ ¹⁵ Tada kunigas Jehojada kariuomenės pareigūnams šimtininkams davė įsakymą, tardamas: „Išveskite ją laukan pro gretas ir jei kas ją sektų, ištikite jį kalaviju“. Mat kunigas sakė: „VIEŠPATIES Namuose ji neturi būti užmušta“. ¹⁶ Tad jie išvedė ją įėga. Ji buvo nužudyta, kai ėjo į karaliaus rūmus pro Arklių vartus.

¹⁷ Jehojada sudarė sandorą tarp VIEŠPATIES bei karaliaus ir tautos, kad jie būtų VIEŠPATIES tauta, o kitą sandorą – tarp karaliaus ir tautos. ¹⁸ Tada visi šalies žmonės, nuėję į Baalo šventyklą, nugriovė ją, sutrupino aukurus ir statulas, o Baalo kunigą Mataną užmušė priešais aukurus. Pastatęs sargybinius VIEŠPATIES Namuose, kunigas Jehojada ¹⁹ su šimtininkais, kariais, palydos sargybiniais ir visos šalies žmonėmis pa-

lydėjo karalių iš VIEŠPATIES Namų į karaliaus rūmus pro palydos sargybinių vartus, ir karalius sėdosi į sostą. ²⁰ Visos šalies žmonės džiūgavo, ir miestas liko ramus. O Atalija buvo nužudyta kalaviju prie karaliaus rūmų.

²¹ Jehoasas buvo septynerių metų, kai tapo karaliumi.

Jehoasas – Judo karalius

12 Jehoasas buvo septynerių metų, kai tapo karaliumi. ² Septintais Jehuvo metais Jehoasas pradėjo karaliauti ir karaliavo Jeruzalėje keturiasdešimt metų. Jo motina buvo vardu Cibija iš Beer Šebos. ³ Per visas savo dienas Jehoasas darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, nes jį buvo mokęs kunigas Jehojada. ⁴ Tačiau aukštumų alkai nebuvo išnaikinti, *žmonės ir toliau alkuose atnašavo aukas ir degino smilkalus.

⁵ Kunigams Jehoasas tarė: „Visus VIEŠPATIES Namuose atnašautų šventųjų įplaukų pinigus – surašymo mokesčių, asmeninio išpirkimo kainą ir bet kokias lėšas, gera valia atnašautas VIEŠPATIES Namuose – ⁶ tepasiima kunigai sau, kiekvienas iš savo geradarių. Savo ruožtu jie turi pataisyti Namus, kai tik iškyla reikalas juos taisyti“.

⁷ Bet dvidešimt trečiais karaliaus Jehoaso metais buvo pastebėta, kad Namuose kunigai reikalingų pataisymų nebuvo darę. ⁸ Todėl karalius Jehoasas pasišaukė kunigą Jehojadą bei kitus kunigus ir paklausė: „Kodėl netaisote Namų? Užtat nebeimkite daugiau pinigų iš savo geradarių, bet perduokite juos Namams taisyti“. ⁹ Kunigai sutiko daugiau nebeimti pinigų iš žmonių ir nebūti atsakingi už Namų taisymą.

¹⁰ Tada kunigas Jehojada paėmė vieną skrynį ir, išgręžęs skylę jos dangtyje, padėjo šalia aukuro dešinėje pusėje, pro kur įeinama į VIEŠPATIES Namus.

Kunigai – slenksčio sargai – dėdavo į ją visus pinigus, atneštus į VIEŠPATIES Namus. ¹¹Kai tik pastebėdavo, kad skrynioje pinigų daug, ateidavo karaliaus raštininkas ir vyriausiasis kunigas, suskaičiuodavo VIEŠPATIES Namuose esamus pinigus ir supildavo juos į maišus.

¹²Suskaičiavus pinigai būdavo paduodami į rankas darbų prižiūrėtojams, kurie buvo atsakingi už VIEŠPATIES Namus. O šie savo ruožtu išmokėdavo dailidėms ir statytojams, dirbantiems VIEŠPATIES Namuose, ¹³mūriniams ir akmenkaliams, pirkdavo medį bei skaldytą akmenį VIEŠPATIES Namams taisyti ir apmokėdavo visas Namų taisymo išlaidas. ¹⁴Bet iš sidabro nei dubenys, nei žnyplės, nei šlakstyklės, nei trimitai – jokie indai iš aukso ar sidabro – nebuvo dirbami VIEŠPATIES Namuose už pinigus, atneštus į VIEŠPATIES Namus, ¹⁵nes tai buvo duodama darbų prižiūrėtojams tik VIEŠPATIES Namams taisyti. ¹⁶*Be to, vyrai, į kurių rankas buvo paduodami pinigai darbininkams apmokėti, nebuvo tikrinami, nes jie sąžiningai elgėsi.

¹⁷Atnašų už kaltę ir aukų už nuodėmę pinigai nebuvo nešami į VIEŠPATIES Namus; jie priklausė kunigams.

¹⁸Tuo metu Aramo karalius Hazaelis, pakilęs į žygį, užpuolė Gatą ir paėmė jį. Hazaelis pasuko žygiuoti ir prieš Jeruzalę. ¹⁹O Judo karalius Jehoasas, paėmęs visas įžado dovanas, atnašautas jo protėvių Juozapato, Jehoramo, Ahazijo bei jo paties, ir visą aukšą, rastą VIEŠPATIES Namų ir karaliaus rūmų išduose, pasiuntė Aramo karaliui Hazaeliui. Tada Hazaelis pasitraukė nuo Jeruzalės.

²⁰O kiti Jehoasas darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ²¹Jo dvariškiai sukilo ir surengę sąmokslą nužudė Jehoasą Bet Milojuje prie kelio, einančio žė-

myn į Silą. ²²Šimato sūnus Jozakaras ir Šomero sūnus Jehozabadas – jo dvariškiai – nužudė jį. Jis mirė ir buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Amacijas.

Jehoahazas – Izraelio karalius

13 Dvidešimt trečiais Judo karaliaus Ahazijo sūnaus Jehoasas metais Jehuvo sūnus Jehoahazas tapo Izraelio karaliumi ir karaliavo Samarijoje septyniolika metų. ²Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kartodamas Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmes, kuriomis jis įtraukė į nuodėmę Izraelį, ir jų neatsisakė. ³VIEŠPATS taip užsidėgė pykčiu ant Izraelio, kad dažnai juos atidavinėjo Aramo karaliui Hazaeliui ir Hazaelio sūnui Ben Hadadui. ⁴Bet Jehoahazas maldavo VIEŠPATĮ, ir VIEŠPATS jį išklaušė, nes matė Izraelio priespaudą ir kaip Aramo karalius buvo juos nukamavęs. ⁵VIEŠPATS davė Izraeliui gelbėtoją, ir jie išsilaisvino iš Aramo. Izraelitai gyveno savo namuose kaip anksčiau. ⁶Tačiau Jeroboamo namų nuodėmių, kuriomis jis įtraukė Izraelį į nuodėmę, jie neatsisakė; o atkakliai toliau jas darė. Net šventasis stulpas stovėjo Samarijoje. ⁷Iš tikro Jehoahazui nebebuvo likę karių, išskyrus penkiasdešimt raitelių, dešimt kovos vežimų ir dešimt tūkstančių pėstininkų, nes Aramo karalius buvo sunaikinęs juos ir sutrypęs kaip dulkes po kojomis.

⁸O kiti Jehoahazo darbai – visa, ką jis darė, ir jo žygdarbiai – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ⁹Jehoahazas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Samarijoje, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehoasas.

Jehoasas – Izraelio karalius

¹⁰Trisdešimt septintais Judo karaliaus Jehoasas metais Jehoahazo sūnus Jehoasas tapo Izraelio karaliumi Samarijoje ir karaliavo šešiolika metų. ¹¹Jis

darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, neatsisakė visų Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis įvedė į nuodėmę Izraelį, bet atkakliai jas darė.

¹² O kiti Jehoaso darbai – visa, ką jis darė, jo žygdarbiai kare su Judo karaliumi Amaciju – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ¹³ Jehoasas užmigo su savo protėviais, ir Jeroboamas atsisėdo į jo sostą. Jehoasas buvo palaidotas Samarijoje su Izraelio karaliais.

Pranašo Elizejaus mirtis

¹⁴ Eliziejui susirgus mirtina liga, Izraelio karalius Jehoasas nuėjo jo aplankyti. „Mano tėve, mano tėve! Izraelio kovos vežimai ir raitija!“ – kalbėjo verkdamas jo. ¹⁵ Eliziejus tarė jam: „Paduok lanką ir strėlių“. Jis padavė lanką ir strėlių. ¹⁶ „Įtempk lanką!“ – tarė jis Izraelio karaliui. Jam įtempus lanką, Elizejus uždėjo savo rankas karaliui ant rankų ¹⁷ ir tarė: „Atidaryk langą į rytų pusę!“ Jis atidarė langą. Elizejus paliepė: „Šauk!“ Jis iššovė. Tada Elizejus tarė: „Strėlė VIEŠPATIES pergalės, strėlė pergalės prieš Aramą! Tu visiškausiai sutriuškinsi aramėjus prie Afeko“. ¹⁸ Jis tęsė: „Dabar paimk strėles“. Karalius paėmė. „Suduok jomis į žemę!“ – liepė jis Izraelio karaliui. Sudavęs tris kartus, jis sustojo. ¹⁹ Dievo vyras ant jo supyko ir tarė: „O kad būtumei sudavęs penketą ar šešetą kartų! Tu būtumei visiškai sunaikinęs Aramą, o dabar tik tris kartus nugalėsi Aramą“.

²⁰ Elizejus mirė ir buvo palaidotas. Tais laikais metų pradžioje kraštą užpuldinėdavo moabitų gaujos. ²¹ Kartą laidojant vieną vyrą, žmonės pastebėjo tokią gaują. Jie įmetė jo kūną į Elizejaus kapą. Vos nukritęs ant Elizejaus kaulų mirusysis atgijo ir atsistojo.

²² Aramo karalius Hazaelis engė Izraelį per visas Jehoahazo dienas. ²³ Bet

VIEŠPATS buvo jiems maloningas ir gailėstingas, atsigręžė į juos dėl savo Sandomos su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu. Iki šiol jis nenorėjo jų sunaikinti ar atstumti nuo savo veido.

²⁴ Aramo karaliui Hazaeliui mirus, vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ben Hadadas. ²⁵ Tada Jehoahazo sūnus Jehoasas vėl atėmė iš Hazaelio sūnaus Ben Hadado miestus, paimtus kare prieš jo tėvą Jehoahazą. Tris kartus Jehoasas jį nugalėjo ir atgavo Izraelio miestus.

Amacijas – Judo karalius

14 Antrais Izraelio karaliaus Jehoahazo sūnaus Jehoaso metais karaliauti pradėjo Judo karalius Jehoaso sūnus Amacijas. ² Jis buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje dvidešimt devynerius metus. Jo motina, vardu Jehoadina, buvo iš Jeruzalės. ³ Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, tačiau ne taip, kaip jo protėvis Dovydas. Visur jis elgėsi, kaip buvo elgęsis jo tėvas Jehoasas. ⁴ Tačiau aukštumų alkai nebuvo išnaikinti, žmonės ir toliau ten atnašavo aukas ir degino smilkalus. ⁵ Kai karalystė buvo tvirtai jo rankoje, jis nubaudė mirtimi dvariškius, kurie buvo nužudę jo tėvą karalių. ⁶ Bet žudikų vaikų jis nenubaudė mirtimi pagal tai, kas parašyta Mozės Įstatymo knygoje, kur VIEŠPATS įsakė: „Tėvai nebus baudžiami mirtimi už vaikus, nei vaikai bus baudžiami mirtimi už tėvus. Žmogus turi būti baudžiamas tik už savo nuodėmes“.

⁷ Jis užmušė dešimt tūkstančių edomitų Druskos slėnyje ir antpuoliu paėmė Selą. Ją pavadino Jokteiliu, kaip ji iki šiol vadinama. ⁸ Tada Amacijas pasiuntinius pas Izraelio karalių Jehuvo sūnaus Jehoahazo sūnų Jehoasą, tardamas: „Eikš, susitikime akis į

akį“. ⁹ Izraelio karalius Jehoašas atsakė Judo karaliui Amacijui, tardamas: „Libano usnis pasiuntė žodį Libano kedrui, tardama: ‘Duok savo dukterį mano sūnui žmona’. Bet Libano laukinis žvėris, eidamas pro šalį, sutrypė usnį. ¹⁰ Iš tikrųjų tu nugalėjai Edomą, ir tavo širdis pasipūtusi. Džiaukis savo garbe ir sėdėk namie! Kam gi turėtum ieškoti nelaimės, kad pats kristum ir Judą su savimi nutemptum?“

¹¹ Amacijas nenorėjo klausyti. Tad Izraelio karalius Jehoašas išžygiavo. Jis ir Judo karalius Amacijas susitiko akis į akį mūšyje prie Bet Šemešo Judo karalystėje. ¹² Izraelis nugalėjo Judą. Visi išbėgiojo į savo namus. ¹³ Izraelio karalius Jehoašas paėmė į nelaisvę Judo karalių Ahazijo sūnaus Jehoašo sūnų Amaciją. Atžygiavęs į Jeruzalę, pralaužė Jeruzalės sienoje keturių šimtų uolekčių spragą nuo Efraimo vartų iki Kampo vartų. ¹⁴ Pasigrobęs visą auksą ir sidabrą, visus reikmenis, rąstus VIEŠPATIES Namuose bei karaliaus rūmų išduose ir įkaitus, jis sugrįžo į Samariją.

¹⁵ O kiti Jehoašo darbai – visa, ką jis darė, jo žygdarbiai ir karas su Judo karaliumi Amaciju – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ¹⁶ Jehoašas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Samarijoje su Izraelio karaliais, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jeroboamas.

¹⁷ Judo karaliaus Jehoašo sūnus Amacijas gyveno penkiolika metų po Izraelio karaliaus Jehohazo sūnaus Jehoašo mirties. ¹⁸ O kiti Amacijo darbai argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ¹⁹ Jeruzalėje prieš jį buvo surengtas šamokslas, todėl jis pabėgo į Lachišą. Bet šamokslininkai nusivijo jį į Lachišą ir ten užmušė. ²⁰ Pargabentas ant arklių, jis buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste. ²¹ Tada visi Judo žmonės paėmė šešiolikmetį Azariją ir pasodino jį karaliauti vietoj jo

tėvo Amacijo. ²² Jis atstatė Elatą ir sugrąžino Judui po to, kai karalius Amacijas užmigo su savo protėviais.

Jeroboamas II – Izraelio karalius

²³ Penkioliktais Judo karaliaus Jehoašo sūnaus Amacijo metais karaliumi tapo Izraelio karaliaus Jehoašo sūnus Jeroboamas ir karaliavo Samarijoje keturiasdešimt vienerius metus. ²⁴ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir neatsisakė visų Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis įvedė Izraelį į nuodėmę. ²⁵ Per jį sugrįžo Izraelio žemė nuo Lebo Hamato iki Arabos jūros pagal VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, pažadą, kurį jis buvo davęs per savo tarną pranašą Amitajo sūnų *Joną iš Gat Hefero. ²⁶ Mat VIEŠPATS matė, kad Izraelio būklė iš tikro labai karti, nebuvo likę nė vieno – vergo ar laisvo, nebuvo nė vieno, kas Izraeliui padėtų. ²⁷ Kadangi VIEŠPATS nebuvo nusprendęs išdildyti Izraelio vardo iš po dangaus, jis išgelbėjo juos per Jehoašo sūnų Jeroboamą.

²⁸ O kiti Jeroboamo darbai – visa, ką jis darė, jo žygdarbiai, kaip jis kovojo ir kaip atgavo Izraeliui Damaską ir Hamatą, kurie priklausė Judui – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ²⁹ Jeroboamas užmigo su savo protėviais Izraelio karaliais, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Zacharija.

Azarija – Judo karalius

15 Dvidešimt septintais Izraelio karaliaus Jeroboamo metais karaliumi tapo Judo karaliaus Amacijo sūnus Azarija. ² Jis buvo šešiolikos metų, kai pradėjo karaliauti, ir karaliavo Jeruzalėje penkiasdešimt dvejus metus. Jo motina, vardu Jecholija, buvo iš Jeruzalės. ³ Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo tėvas Amacijas. ⁴ Nepaisant to, aukštumų alkai

nebuvo išnaikinti, žmonės ir toliau alkuose atnašavo aukas ir degino smilkalus. ⁵ VIEŠPATIS ištiko karalių liga; jis buvo raupsuotas iki pat mirties ir gyveno atskirame name. Karaliaus sūnus Jotamas rūpinosi rūmais ir valdė krašto žmones.

⁶ O kiti Azarijos darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ⁷ *Azarija užmigo su savo protėviais, ir buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jotamas.

Zacharija – Izraelio karalius

⁸ Trisdešimt aštuntais Judo karaliaus Azarijos metais Jeroboamo sūnus Zacharija buvo Izraelio karaliumi Samarijoje šešis mėnesius. ⁹ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo darę jo protėviai ir Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis įtraukė Izraelį į nuodėmę, neatsisakė. ¹⁰ Jabešo sūnus Šalumas surengė prieš jį sąmokslą. Užpuolęs viešai, nužudė jį ir vietoj jo tapo karaliumi.

¹¹ O kiti Zacharijos darbai aprašyti Izraelio karalių metraščiuose. ¹² Toks buvo VIEŠPATIES pažadas, duotas Jehuvui: „Tavo palikuonys sėdės Izraelio soste iki ketvirtosios kartos“. Taip ir įvyko.

Šalumas – Izraelio karalius

¹³ Jabešo sūnus Šalumas tapo karaliumi trisdešimt devintaisiais Judo karaliaus Uzijo metais ir karaliavo Samarijoje vieną mėnesį. ¹⁴ Gadžio sūnus Menahemas, atžygiavęs iš Tircos į Samariją, užpuolė Jabešo sūnų Šalumą ir nukovęs jį vietoj jo tapo karaliumi.

¹⁵ O kiti Šalumo darbai ir jo surengtas sąmokslas aprašyti Izraelio karalių metraščiuose. ¹⁶ Tuo metu, žygiuodamas iš Tircos, Menahemas

užpuolė Tifsachą ir visus miesto bei visos jo srities gyventojus. Kadangi jie nenorėjo pasiduoti, jis išžudė žmones ir perskrodė visas nėščias moteris.

Menahemas – Izraelio karalius

¹⁷ Trisdešimt devintais Judo karaliaus Azarijos metais Izraelio karaliumi tapo Gadžio sūnus Menahemas. Samarijoje jis karaliavo dešimt metų. ¹⁸ Jis darė, kas nedora Viešpaties akyse, ir per visas savo dienas neatsisakė Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis įvedė Izraelį į nuodėmę.

¹⁹ Asirijos valdovas pulas* įsiveržė į kraštą. Menahemas davė pului tūkstantį sidabro talentų, kad padėtų jam įtvirtinti karaliaus valdžią. ²⁰ Menahemas apdėjo mokesčiais Izraelį: kiekvienas pasiturintis žmogus turėjo mokėti Asirijos karaliui penkiasdešimt sidabro šekelių duoklės. Tad Asirijos karalius pasitraukė ir krašte nepasiliko. ²¹ O kiti Menahemo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Izraelio karalių metraščiuose? ²² Menahemas užmigo su savo protėviais, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Pekachija.

Pekachija – Izraelio karalius

²³ Penkiasdešimtais Judo karaliaus Azarijos metais karaliumi tapo Menahemo sūnus Pekachija ir valdė Samarijoje dvejus metus. ²⁴ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir neatsisakė Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis įvedė Izraelį į nuodėmę. ²⁵ Jo pareigūnas, Remalijo sūnus Pekachas surengė sąmokslą ir užpuolė jį karaliaus rūmuose Samarijoje. Su juo buvo penkiasdešimt gileadiečių drauge su vyrais iš Argobo ir Arjės. Jis nužudė Pekachiją ir vietoj jo tapo karaliumi.

^{15,7} Iz 6,1

^{15,12} 2 Kar 10,30

^{15,19} Asirijos karalių valdžios titulas.

²⁶ O kiti Pekachijos darbai – visa, ką jis darė – aprašyti Izraelio karalių metraščiuose.

Pekachas – Izraelio karalius

²⁷ Penkiasdešimt antrais Judo karaliaus Azarijos metais Izraelio karaliumi tapo Remalijo sūnus Pekachas ir valdė Samarijoje dvidešimt metų. ²⁸ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir neatsakė Nebato sūnaus Jeroboamo nuodėmių, kuriomis jis įvedė Izraelį į nuodėmę.

²⁹ Izraelio karaliaus Pekacho dienomis Asirijos karalius Tiglat Pileseras atžygiavo ir paėmė Ijoną, Abel Bet Maką, Janoachą, Kedešą, Hacorą – Gileadą, Galilėją ir visą Naftalio sritį, – o gyventojus išvarė į Asiriją. ³⁰ Tada Elos sūnus Ozėjas surengė šamokslą prieš Remalijo sūnų Pekachą ir užpuolęs jį nužudė. Ozėjas tapo karaliumi vietoj jo dvidešimtais Uzijo sūnaus Jotamo metais. ³¹ O kiti Pekacho darbai – visa, ką jis darė – užrašyti Izraelio karalių metraščiuose.

Jotamas – Judo karalius

³² Antrais Izraelio karaliaus Remalijo sūnaus Pekacho metais karaliumi tapo Judo karaliaus sūnus Jotamas. ³³ Jis buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje šešiolika metų. Jo motina buvo Cadoko duktė, vardu Jeruša. ³⁴ Jis darė, kas gera VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo tėvas Uzijas. ³⁵ Bet aukštumų alkai nebuvo išnaikinti, žmonės ir toliau alkuose atnašavo aukas ir degino smilkalus. Jis pastatė VIEŠPATIES Namų Aukštutinius vartus.

³⁶ O kiti Jotamo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ³⁷ Jo dienomis VIEŠPATS pradėjo kurstyti Aramo karalių Reciną ir Remalijo sūnų Pekachą prieš Judą. ³⁸ Jotamas užmigo su savo protėviais, ir buvo palaidotas su savo protėviais

Dovydo, savo protėvio, mieste, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ahazas.

Ahazas – Judo karalius

16 Septynioliktais Remalijo sūnaus Pekacho metais Judo karaliumi tapo karaliaus Jotamo sūnus Ahazas. ² Ahazas buvo dvidešimtmetis, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje šešiolika metų. Jis nedarė, kas dora VIEŠPATIES, jo Dievo, akyse, kaip buvo daręs jo protėvis Dovydas, ³ bet ėjo Izraelio karalių pėdomis. Net *savo sūnų atidavė ugniai pagal pasibjaurėtiną paprotį tautų, kurias VIEŠPATS buvo pašalinęs izraelitams iš kelio. ⁴ Be to, jis atnašavo aukas ir degino smilkalus aukštumų alkuose – ant kalvų ir po kiekvienu lapuotu medžiu.

⁵ *Tada Aramo karalius Recinas ir Izraelio karalius Remalijo sūnus Pekachas atžygiavo į Jeruzalę kariauti. Jie apgulė Ahazą, bet nepajėgė jo nugalėti. ⁶ Tuo metu Edomo karalius Edomui atgavo Elatą ir išvarė iš jo judėjus. Edomitai atėjo į Elatą ir gyvena ten iki šios dienos. ⁷ Ahazas išsiuntė pasiuntinius pas Asirijos karalių Tiglat Pileserą, tar-damas: „Aš tavo tarnas ir tavo sūnus. Ateik ir išgelbėk mane iš nagų Aramo karaliaus ir Izraelio karaliaus, kurie mane puola“. ⁸ Ahazas paėmė sidabro ir aukso iš VIEŠPATIES Namų bei karaliaus rūmų iždų, ir nusiuntė kaip dovaną Asirijos karaliui. ⁹ Asirijos karalius jo prašymą patenkino. Atžygiavęs prieš Damaską, Asirijos karalius jį užėmė. Iš jo gyventojus ištrėmė į Kyrą, o Reciną nužudė.

¹⁰ Nuvykęs į Damaską pasveikinti Asirijos karaliaus Tiglat Pilesero, karalius Ahazas pamatė Damasko aukurą. Karalius Ahazas pasiuntė kunigui Ūrijai aukuro pavyzdį ir išsamų brėžinį, kaip jį padaryti. ¹¹ Kunigas Ūrija

^{16,3} Jst 12,31

^{16,5} Iz 7,1

statė aukurą, kaip jam karalius Ahazas buvo nurodęs iš Damasko. Prieš karaliui Ahazui parvykstant iš Damasko, kunigas Ūrija užbaigė jį statyti. ¹² Sugrįžęs iš Damasko, karalius apžiūrėjo aukurą. Tada, palypėjęs prie jo, karalius ¹³ atnašavo deginamąją auką bei javų atnašą, išliejo liejamąją auką ir pašlakstė aukurą bendravimo atnašų krauju. ¹⁴ O *vario aukurą, buvusį VIEŠPATIES akivaizdoje, jis pastūmė iš jo vietos Namų priekyje – tarp naujojo aukuro ir VIEŠPATIES Namų – ir pastatė savo aukuro šiauriniame šone. ¹⁵ „Ant šio didžiojo aukuro, – karalius Ahazas įsakė kunigui Ūrijai, – atnašauk ir ryto deginamąją auką, ir vakaro javų atnašą, ir karaliaus deginamąją auką, ir jo javų atnašą drauge su visų krašto žmonių deginamosiomis aukomis, jų javų atnašomis ir jų liejamosiomis aukomis. Ant jo turi šlakstyti kraują visų deginamųjų aukų ir kraują visų aukų, o dėl vario aukuro aš dar spėsiu“. ¹⁶ Kunigas Ūrija darė visa, kaip karalius Ahazas įsakė.

¹⁷ Karalius Ahazas nuėmė *įsprūdas nuo pastovų ir nukėlė nuo jų prastuvus. Jis nukėlė vario jūrą nuo vario jaučių ir padėjo ją ant akmeninės aslos. ¹⁸ Norėdamas įtikti Asirijos karaliui, jis pašalina iš VIEŠPATIES Namų dengtą šabo pakylą, pastatytą karaliui, ir įėjimą iš lauko, įrengtą karaliui.

¹⁹ O kiti Ahazo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ²⁰ *Ahazas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas su savo protėviais Dovydo mieste, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ezekijas.

Ozėjas – Izraelio karalius

17 Dvyliktais Judo karaliaus Ahazo metais Elos sūnus Ozėjas tapo Izraelio karaliumi ir valdė Samarijoje

devynerius metus. ² Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, nors ne tokiu masu, kaip pirma jo buvę Izraelio karaliai. ³ Prieš jį atžygiavo Asirijos karalius Šalmaneseras. Ozėjas tapo jam pavaldus ir mokėjo duoklę. ⁴ Asirijos karalius pagavo Ozėją sąmokslaujant, nes jis siuntė pasiuntinius pas Egipto karalių Soją ir nemokėjo duoklės Asirijos karaliui, kaip buvo kasmet daręs. Tad Asirijos karalius suėmė jį ir uždarė į kalėjimą.

⁵ Tada Asirijos karalius įsiveržė į visą kraštą ir, atžygiavęs į Samariją, trejus metus laikė ją apgultą. ⁶ Devintais Ozėjo metais Asirijos karalius paėmė Samariją, ištrėmė izraelitus į Asiriją ir apgyvendino juos Halache prie Haboro, Gozano upės, bei Medijos miestuose.

Izraelio žlugimas

⁷ Tai įvyko dėl to, kad izraelitai nusidėjo VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kuris buvo išvedęs juos iš Egipto žemės, iš faraono, Egipto karaliaus, rankų. Jie garbino kitus dievus ⁸ ir elgėsi pagal įstatus tautų, kurias VIEŠPATS išvarė izraelitams nuo kelio, ir įstatus, kuriuos buvo įvedę Izraelio karaliai. ⁹ Izraelitai nusikalto VIEŠPAČIUI, savo Dievui, nedorais darbais: jie statėsi aukštumų alkus visose savo gyvenvietėse, nuo sargybos bokštų iki įtvirtintų miestų; ¹⁰ *jie statėsi paminklinius akmenis ir šventuosius stulpus ant kiekvienos aukštos kalvos ir po kiekvienu lapuotu medžiu. ¹¹ Ten, visuose aukštumų alkuose, jie degino smilkalus, kaip darė tautos, kurias VIEŠPATS jiems ateinant buvo išvaręs į tremtį. Jie darė nedorus darbus, pykdydami VIEŠPATĮ, ¹² ir garbino stabus, apie kuriuos VIEŠPATS buvo jiems pasakęs: „Jūs to nedarysite!“

¹³ VIEŠPATS įspėdavo Izraelį ir Judą per kiekvieną pranašą ir kiekvieną regėtoją, tardamas: „Gręžkitės nuo savo

^{16,14} 15 27,1-2; 2 Met 4,1

^{16,17} 1 Kar 7,23-39; 2 Met 4,2-6

^{16,20} Iz 14,28

^{17,10} 1 Kar 14,23

nedorų kelių ir laikykite mano įsakymų ir mano įstatų – viso Įstatymo, kurį daviau jūsų protėviams ir siunčiau jums per savo tarnus pranašus“. ¹⁴ Bet jie nenorėjo klausyti, buvo kietasprandžiai, kaip jų protėviai, kurie netikėjo VIEŠPAČIU, savo Dievu. ¹⁵ Jie paniekino jo įstatus bei jo Sandorą, sudarytą su jų protėviais, ir jiems duotus įspėjimus. Jie ėjo paskui melagingus stabus ir tapo melagiais, jie sekė aplinkines tautas, nors VIEŠPATS buvo uždraudęs jiems elgtis, kaip jos elgėsi. ¹⁶ Jie atmetė visus VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymus, *nusiliedino stabus – du veršius, pasidirbo šventąjį stulpą, garbino dangaus galybes ir tarnavo Baalui. ¹⁷ *Savo sūnus ir dukteris jie atiduodavo ugniai, užsiėmė būrimu bei kerėjimais, pasidavė daryti, kas nedora VIEŠPATIES akyse, ir pykdyti jį. ¹⁸ Užtat VIEŠPATS labai supyko ant Izraelio ir atstūmė juos nuo savo veido. Pasiliko tik Judo giminė.

¹⁹ Net Judas nesilaikė VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymų, bet sekė įstatais, kuriuos buvo įvedęs Izraelis. ²⁰ VIEŠPATS atmetė visus Izraelio palikuonis. Jis vargino juos, atiduodamas į plėšikų rankas, kol pagaliau atstūmė juos nuo savo veido.

²¹ Kai VIEŠPATS atplėšė Izraelį nuo Dovydo namų, Nebato sūnus Jeroboamas buvo pastatytas karaliumi. Jeroboamas atitolino Izraelį nuo VIEŠPATIES ir įtraukė juos į didelę nuodėmę. ²² Izraelitai toliau darė visas Jeroboamo padarytas nuodėmes ir jų neatsisakė. ²³ Galop VIEŠPATS atstūmė juos nuo savo veido, kaip buvo kalbėjęs per savo tarnus pranašus. Izraelitai buvo ištremti iš savo žemės į Asiriją iki šios dienos.

Samariečių kilmė

²⁴ Asirijos karalius atgabeno žmonių iš Babilono, Kuto, Avos, Hamato ir Sefar-

vaimų ir apgyvendino juos Samarijos miestuose vietoj izraelitų. Jie pradėjo valdyti Samariją ir kurtis jos miestuose. ²⁵ Iš pradžių, kurdamiesi ten gyventi, jie VIEŠPATIES negarbino. Užtat VIEŠPATS užleido ant jų liūtus, kurie kai kuriuos jų sudraskė. ²⁶ Asirijos karaliui buvo pranešta: „Tautos, kurias ištrėmei ir apgyvendinai Samarijos miestuose, nežino to krašto Dievo įsakų. Užtat jis užleido ant jų liūtus. Štai jie ir žudo juos už tai, kad jie nežino to krašto Dievo įsakų“.

²⁷ Asirijos karalius įsakė, tardamas: „Nusiųskite vieną iš kunigų, kuriuos iš ten buvote ištrėmę. Tegu nueina ir ten gyvena, temoko juos to krašto Dievo įsakų“. ²⁸ Taigi vienas kunigų, ištremtų iš Samarijos, parvyko ir gyveno Betelyje. Jis mokė juos, kaip garbinti VIEŠPATĮ.

²⁹ Tačiau kiekviena tauta ir toliau darėsi savo dievus ir statė juos aukštumų alkuose, kuriuos buvo įsirengę samariečiai. Taip darė visos tautos miestuose, kuriuose gyveno. ³⁰ Babilono žmonės pasidirbo Sukot Benotą, Kuto žmonės – Nergalą, Hamato žmonės – Ašimą. ³¹ Aviečiai pasidirbo Nibhazą ir Tartaką, sefarvaimiečiai degino savo vaikus kaip auką Adramelechui ir Anamelechui, sefarvaimiečių dievams. ³² Jie garbino ir VIEŠPATĮ, bet skyrė savo aukštumų alkų kunigais visokius žmones iš savųjų, kad atliktų jiems apeigas aukštumų alkuose. ³³ Taigi jie garbino VIEŠPATĮ, bet tarnavo ir savo dievams pagal įsakus tautų, iš kurių buvo ištremti. ³⁴ Iki šios dienos jie tebesilaiko savo senų įsakų.

Jie VIEŠPATIES deramai negarbina ir nesilaiko įstatų ir įsakų – Įstatymo ir įsakymų, duotų palikuonims *Jokūbo, kuriam buvo suteiktas Izraelio vardas. ³⁵ O VIEŠPATS buvo sudaręs su jais Sandorą ir įsakęs jiems, tardamas: „Kitų

^{17,16} 1 Kar 12,28

^{17,17} Įst 18,10

^{17,34} Pr 32,28; 35,10

^{17,35} Iš 20,5; Įst 5,9

dievų negarbinsite, nesilenksite jiems, jiems netarnausite, neatnašausite aukų. ³⁶*Garbinsite tik VIEŠPATĮ, savo Dievą, kuris išvedė jus iš Egipto žemės didžia galybe ir pakelta ranka, jam vienam lenksitės ir jam vienam atnašausite aukas. ³⁷Visų įstatų ir įsakų, įstatymo ir įsakymų, kuriuos jis užrašė jums, per visas savo dienas ištikimai laikysitės. Kitų dievų negarbinkite ir ³⁸neužmirškite Sandoros, kurią su jumis sudariau. Kitų dievų negarbinkite, ³⁹bet garbinkite VIEŠPATĮ, savo Dievą. Jis išgelbės jus iš visų jūsų priešų rankų“. ⁴⁰Tačiau jie nenorėjo klausyti ir elgėsi pagal savo senuosius įsakus.

⁴¹Taigi tos tautos garbino VIEŠPATĮ, bet tarnavo ir savo stabams. Iki šios dienos jų vaikai ir vaikų vaikai tebedaro, kaip darė jų protėviai.

Ezekijas – Judo karalius

18 Trečiais Izraelio karaliaus Elos sūnaus Ozėjo metais karaliumi tapo Judo karaliaus sūnus Ezekijas. ²Jis buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje dvidešimt devynių metų. Jo motina buvo Zacharijos duktė, vardu Abė. ³Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo protėvis Dovydas. ⁴Jis išnaikino aukštumų alkus, sutrupino paminklinius akmenis ir nukirto šventąjį stulpą. *Vario žaltį, kurį Mozė buvo padirbdinęs, sudaužė į gabalus, nes iki tų dienų izraelitai degindavo jam smilkalus; jis buvo vadinamas Nehuštanu. ⁵Ezekijas pasitikėjo tik VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu. Panašaus į jį nebuvo tarp visų Judo karalių nei po jo, nei iki jo. ⁶Jis buvo ištikimai atsidavęs VIEŠPAČIUI. Ezekijas niekada nepasitraukė nuo VIEŠPATIES, bet laikėsi įsakymų, kuriuos VIEŠPATS buvo davęs per Mozę. ⁷VIEŠPATS buvo su juo, ką tik

jis imdavosi daryti, ir jam sekėsi. Jis pakėlė maištą prieš Asirijos karalių ir netarnavo jam; ⁸jis padarė sau pavaldžius filistinų sargybos bokštus ir įtvirtintus miestus iki pat Gazos ir jos žemių.

⁹Ketvirtais karaliaus Ezekijo metais, – tai buvo septinti Izraelio karaliaus Elos sūnaus Ozėjo metai – Asirijos karalius Šalmaneseras atžygiavo prieš Samariją ir apgulė ją. ¹⁰Tretiems metams baigiantis, paėmė ją. Šeštais Ezekijo metais – tai buvo devinti Izraelio karaliaus Ozėjo metai – Samarija buvo paimta. ¹¹Asirijos karalius ištrėmė izraelitus į Babiloniją ir apgyvendino juos Halache prie Hobaro, Gozano upės, bei Medijos miestuose. ¹²Tai įvyko dėl to, kad jie neklaušė VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, ir sulaužė jo Sando-rą, visai nepaisydami ir nevykdydami, ką Mozė buvo įsakęs.

Sanheribo įsiveržimas

¹³Keturioliktais karaliaus Ezekijo metais Asirijos karalius Sanheribas išsi-rėngė į žygį prieš visus Judo įtvirtintus miestus ir paėmė juos. ¹⁴Judo karalius Ezekijas nusiuntė Asirijos karaliui į Lachišą žodį: „Aš nusikaltau. Palik mane. Kokią tik man duoklę uždėsi, aš nešiu“. Asirijos karalius pareikalavo iš Judo karaliaus Ezekijo trijų tūkstančių talentų sidabro ir trisdešimt talentų aukso. ¹⁵Ezekijas atidavė jam visą sidabrą, esantį VIEŠPATIES Namuose ir karaliaus rūmų išduose. ¹⁶Tuo metu Ezekijas nulupo auksą nuo VIEŠPATIES Namų durų ir nuo durų staktų, kurias pats Judo karalius buvo aptraukęs auksu, ir atidavė Asirijos karaliui.

¹⁷Asirijos karalius pasiuntė tartaną, rab sarį ir rab šakę iš Lachišo pas karalių Ezekiją į Jeruzalę su stipriomis pajėgomis. Jie leidosi į žygį ir atžygiavę į Jeruzalę nuėjo ir išsirikiavo mūšiui prie Aukštutinio tvenkinio vandentiekio ant kelio į Velėtojo lauką. ¹⁸Jiems pašaukus karalių, pas juos išėjo rūmų

^{17,36} Jst 6,13

^{18,4} Sk 21,9

valdytojas Hilkiyo sūnus Eljakimas, raštininkas Šebna ir raštinės viršininkas Asafo sūnus Joachas.

¹⁹ Rab šakė kreipėsi į juos: „Prašom pasakyti Ezekijui: ‘Taip kalbėjo didysis karalius, Asirijos karalius. Kuo tu pasitiki, kad jautiesi toks tikras?’ ²⁰ Ne jau manai, kad tušti žodžiai gali atstoti karybą ir jėgą kare! Taigi kuo dabar pasitiki, kad sukilai prieš mane?’ ²¹ Pasižiūrėk, tas Egiptas – lazda, kuria pasitiki – iš tikrųjų yra palūžusi nendrė, perverianti ranką kiekvienam, kuris ja remiasi. Toks yra faraonas, Egipto karalius, visiems, kurie juo pasitiki. ²² O jeigu jūs sakysite: ‘VIEŠPAČIU, savo Dievu, mes pasitikime’, – tai argi jis nėra tas, kurio aukštumų alkus ir aukurus Ezekijas išnaikino, įsakydamas Judo karalystei ir Jeruzalei garbinti tik priešio aukuro?’ ²³ O dabar eik lažybų su mano valdovu, Asirijos karaliumi: ‘Duosiu tau du tūkstančius žirgų, jeigu surasi jiems šitiek raitininkų’. ²⁴ Kaipgi tu gali priversti pasitraukti šį vieną mažiausią mano valdovo tarną? Atseit, tu pasitiki, kad kovos vežimų ir raitelių duos Egiptas! ²⁵ Be to, argi aš be VIEŠPATIES atėjau į šią vietą jos nusiaubti? Pats VIEŠPATS man įsakė: ‘Žygiuok į tą kraštą ir jį nusiaubk!’“

²⁶ Tuomet Hilkiyo sūnus Eljakimas, Šebna ir Joachas kreipėsi į rab šakę: „Prašom kalbėti su savo tarnais aramėjiškai. Mes suprantame. Nekalbėki mums judėjų kalba, ant mūrų sėdintiems žmonėms girdinti“. ²⁷ Bet rab šakė atsakė jiems: „Nejaugi manai, kad mano valdovas siuntė mane, kad pasakyčiau šiuos dalykus vien tavo valdovui ir tau? Priešingai, argi jis ne siuntė manęs, kad pasakytčiau tai ir žmonėms, sėdintiems ant mūrų, kurie turės kartu su jumis valgyti savo pačių išmatas ir gerti savo šlapimą?“

²⁸ Po to rab šakė žengė į priekį ir susuko garsiu balsu judėjų kalba: „Klausykitės didžiojo karaliaus, Asirijos ka-

raliaus žodžių! ²⁹ Taip kalbėjo karalius: ‘Nesiduokite Ezekijo mulkinami, nes jūs iš mano rankų išgelbėti jis negali! ³⁰ Neleiskite Ezekijui, kad jus suvedžiotų pasitikėti VIEŠPAČIU, sakydamas: ‘VIEŠPATS tikrai išgelbės mus! Šis miestas nebus atiduotas į rankas Asirijos karaliui’. ³¹ Neklausykite Ezekijo, nes taip kalbėjo Asirijos karalius: ‘Susitaikykite su manimi ir pasiduokite! Tada kiekvienas jūsų galės valgyti nuo savo vynmedžio bei nuo savo figmedžio ir galės gerti vandens iš savo talpyklos, ³² kol aš ateisiu ir perkelsiu jus į kraštą, panašų į jūsiškį – grūdų ir vyno kraštą, duonos ir vynuogynų kraštą, alyvmedžių aliejaus ir medaus kraštą, – kad išliktumėte gyvi ir nemirtumėte. Neklausykite Ezekijo, kai jis suvedžioja jus, sakydamas: ‘VIEŠPATS išgelbės mus!’ ³³ Argi bent vienas tautų dievų išgelbėjo savo kraštą iš Asirijos karaliaus rankų? ³⁴ Kur Hamato ir Arpado dievai? Kur Sefarvaimų, Henos ir Ivos dievai? Ar jie išgelbėjo iš mano rankų Samariją? ³⁵ Kuris gi šių kraštų dievų yra kada nors išgelbėjęs savo kraštą iš mano rankų? Taigi ne jau VIEŠPATS išgelbėtų Jeruzalę iš mano rankų?’“

³⁶ Bet žmonės tylėjo, nesakydami nė žodžio, nes karalius buvo įsakęs: „Neatsakykite jam!“ ³⁷ Tada Hilkiyo sūnus Eljakimas, rūmų valdytojas, raštininkas Šebna ir raštinės viršininkas Asafo sūnus Joachas nuėjo pas Ezekiją perplėštais drabužiais ir pranešė jam, ką rab šakė buvo pasakęs.

Ezekijas ir Izaijas

19 Tai išgirdęs, karalius Ezekijas persiplėšė drabužius, apsilviko ašutine ir nuėjo į VIEŠPATIES Namus. ² O rūmų valdytoją Eljakimą, raštininką Šebną ir kunigijos seniūnus, apsilvikučius ašutinėmis, pasiuntė pas Amoco sūnų Izaiją. ³ „Taip kalbėjo karalius, – jie tarė jam, – ši diena yra nelaimės, bausmės ir gėdos diena. Kūdikiams

atėjo metas gimti, bet nėra jėgų juos pagimdyti! ⁴Teišgirsta VIEŠPATS, tavo Dievas, visus žodžius rab šakės, kurį jo valdovas, Asirijos karalius, atsiuntė įžeidinėti gyvojo Dievo! Tenubaudžia jį VIEŠPATS, tavo Dievas, už žodžius, kuriuos girdėjo! Melskis už likutį, kuris tebėra“.

⁵Atėjusiems pas Izaiją karaliaus Ezekijo dvariškiams ⁶Izaijas tarė: „Pasakykite savo valdovui: „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Neišsigąsk girdėtų žodžių, kuriais Asirijos karaliaus tarnai mane užgauliojo. ⁷Tikėk manimi, įkvėpsiu aš jam tokią dvasią, kad jis, išgirdęs gaudus, grįš į savo kraštą. Padarysiu, kad savo krašte jis kris nuo kalavijo“.

⁸Sugrįžęs rab šakė rado savo valdovą kovojantį su Libna. Mat jis jau žinojo, kad karalius buvo palikęs Lachišą. ⁹Tuo tarpu karalius gavo žinią apie Kušo karalių Tirhaką: „Jis pakilo į karo žygį prieš tave“. Išgirdęs apie tai, jis vėl siuntė pasiuntinius pas Ezekiją pasakyti: ¹⁰„Taip kalbėsitės Judo karaliui Ezekijui: ‘Nesiduok savo Dievo, kuriuo pasitiki, apgaunamas, esą Jeruzalė Asirijos karaliaus rankose neatsidurs. ¹¹Tu pats esi girdėjęs, ką Asirijos karaliai padarė su kitais kraštais, visiškai juos sunaikindami. O tu būsi išgelbėtas? ¹²Argi tautas, kurias sunaikino mano protėviai – Gozaną, Haraną, Recefą ir Edeno žmones Telasare – gynė jų dievai? ¹³Kur dabar Hamato karalius ir Arpado karalius, Sefarvaimų, Henos bei Ivos karalius?’“

¹⁴Ezekijas paėmė laišką iš pasiuntinių rankos ir perskaitė. Tada, palypėjęs į VIEŠPATIES Namus, išskleidė jį VIEŠPATIES akivaizdoje. ¹⁵Ezekijas meldėsi VIEŠPAČIUI, sakydamas: „VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, *virš kerubų sosto sėdintis, tu, tik tu vienas, esi visų žemės karalysčių Dievas. Tu padarei dangų ir žemę. ¹⁶Palenk savo ausį,

VIEŠPATIE, ir išklausyk! Atverk savo akis, VIEŠPATIE, ir pamatyk! Išgirs visi žodžius Sanheribo laiško, kurį jis atsiuntė pasityčioti iš gyvojo Dievo. ¹⁷Iš tikrųjų, VIEŠPATIE, Asirijos karaliai nusiaubė tautas ir jų kraštus, ¹⁸sumetė jų dievus į ugnį, nors tai buvo ne dievai, o žmogaus rankų padaras, medis ir akmuo, ir taip juos sunaikino. ¹⁹Dabar, VIEŠPATIE, mūsų Dieve, gelbėk mus, maldauju, iš jo rankų, idant visos žemės karalystės žinotų, kad tik tu vienas, o VIEŠPATIE, esi Dievas!“

²⁰Tada Amoco sūnus Izaijas atsiuntė Ezekijui šitokį žodį: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas, atsakydamas į tavo meldimą išgelbėti nuo Asirijos karaliaus Sanheribo: ‘Aš girdėjau!’ ²¹Štai žodis, kurį VIEŠPATS jam tarė:

„Niekina tave, tyčiojasi iš tavęs mergelė, Siono duktė;

„kraipo galvą už tavo nugaros duktė Jeruzalė.

²²Ką tu įžeidei ir kam

piktžodžiavai,

prieš ką pakėlei savo balsą,

įžūliomis akimis žvelgei?

– Prieš Izraelio Šventąjį!

²³Per savo pasiuntinius

tyčiojaisi iš Viešpaties

ir sakei: ‘Savųjų vežimų aibe

kalnų viršūnes pasiekiau,

pačias Libano atšlaites;

iškirtau jo aukštuosius kedrus,

puošniuosius kiparus;

pasiekiau aukščiausią viršūnę,

jos miško patį tankumyną.

²⁴Kasiau šulinius

ir gėriau vandenį svetimuose

kraštuose;

savo kojų padais

išdžiovinau visas Egipto upes.

²⁵Argi tu negirdėjai,

kad esu tai patvarkęs

nuo senų laikų?

Tai, ką esu nulėmęs nuo

senovės dienų,

dabar įvykdžiau!

Todėl tvirčiausius miestus
tu galėjai sugriauti,
griuvusių krūvomis juos paversti.

²⁶ Bejėgiai buvo jų gyventojai,
išgąščio ir gėdos apimti
tarsi žolės laukuose,
kaip gležna žaluma,
lyg žolė ant stogų pučiant
rytų vėjui.

²⁷ Ar ilsies tu, ateini ar išeini,
ar esi įniršęs ant manęs –
viską žinau!

²⁸ Todėl, kad niršai ant manęs,
ir tavo įtūžimas pasiekė
mano ausis,

įvėrsiu savo kablį tau į šnerves,
pažabosiu savo žaslais tau nasrus.
Tuo pačiu keliu, kuriuo čia atėjai,
atgal tave parvargsiu’.

²⁹ Ezekijau, bus tau toks ženklas:
‘Šiais metais valgysi, ką duos atolas,
kitais – kas užaugs nesėta, o trečiais
metais vėlei sėsite ir pjausite, veisi-
te vynuogynus ir gardžiuositės jų vai-
siais! ³⁰ Judo namų likučiai vėlei įleis
žemės šaknis, vėlei neš vaisius aukštai
šakose, ³¹ nes iš Jeruzalės sklis likutis,
nuo Siono kalno – išlikusieji. Galybių
VIEŠPATIES uolumas tai padarys!’

³² Todėl taip kalbėjo VIEŠPATS apie
Asirijos karalių: ‘Į šį miestą jis neįsi-
vers, nė vienos strėlės į jį nepaleis nei
dengdamasis skydu jo nepuls, nei ap-
gulos pylimo aplink jį nesupils. ³³ Ke-
liu, kuriuo atėjo, išsinešdins, neįsiver-
žęs į šį miestą. Tai VIEŠPATIES žodis!
³⁴ Mat aš apginsiu šį miestą dėl savęs ir
dėl savo tarno Dovydo’.

Sanheribas pasitraukia

³⁵ Tą pačią naktį VIEŠPATIES angelas,
atėjęs į asirų stovyklą, užmušė šimtą
aštuoniasdešimt penkis tūkstančius
vyrų. Išaušus rytui, visur gulėjo lavo-
nai. ³⁶ Asirijos karalius Sanheribas pa-
sitraukė ir sugrįžęs namo gyveno Ni-
nevėje. ³⁷ Vieną dieną, jam meldžiantis
savo dievo Nisrocho šventykloje, jo sū-

nūs Adramelechas ir Sareceras nužu-
dė jį kalaviju ir pabėgo į Ararato kraštą.
Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Asar-
hadonas.

Ezekijo liga

20 Tomis dienomis Ezekijas sun-
kiai susirgo ir buvo arti mirties.
Atėjęs pas jį Amoco sūnus pranašas
Izaijas tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS:
‘Sutvarkyk savo reikalus, nes mirsi.
Tu nebeišgysi’“. ² Ezekijas nusigrę-
žė veidu į sieną ir meldėsi VIEŠPAČIUI:
³ „Atsimink, VIEŠPATIE, maldauju tave;
kaip ištikimai ir nuoširdžiai elgiausi
tavo akivaizdoje, darydamas, kas gera
tavo akyse!“ Ir Ezekijas gaudžiai ap-
siverkė. ⁴ Izaijui dar neišėjus iš vidu-
rinio kiemo, jį pasiekė VIEŠPATIES žo-
dis: ⁵ „Grižk ir pasakyk mano tautos
vadui Ezekijui: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS,
tavo protėvio Dovydo Dievas. Aš gir-
dėjau tavo maldą, mačiau tavo ašaras.
Tikėk manimi, aš pagydysiu tave. Tre-
čią dieną tu pakilsi į VIEŠPATIES Namus.
⁶ Prie tavo gyvenimo pridėsiu penkio-
lika metų, tave ir šį miestą išlaisvinsiu
iš Asirijos karaliaus rankos. Dėl savęs
ir dėl savo tarno Dovydo apginsiu šį
miestą’“. ⁷ Tada Izaijas tarė: „Atneški-
te figų gumulą. Teatneša jį ir teuzdeda
ant skaudulio, kad išgytų“.

⁸ O Ezekijas paklausė Izaiją: „Koks
bus ženklas, kad VIEŠPATS mane pa-
gydys ir kad aš nueisiu trečią dieną
į VIEŠPATIES Namus?“ ⁹ Izaijas tarė:
„Štai ženklas tau iš VIEŠPATIES, kad
VIEŠPATS padarys, ką pažadėjęs. Ar
nori, kad šešėlis paėjėtų pirmyn de-
šimt pakopų, ar kad sugrįžtų atgal
dešimt pakopų?“ ¹⁰ „Lengva šešėliui
pailgėti dešimčia pakopų, – atsakė
Ezekijas, – verčiau tesugrįžta šeše-
lis dešimčia pakopų“. ¹¹ Tad pranašas
Izaijas šaukėsi VIEŠPATIES, ir jis su-
grąžino atgal šešėlį dešimčia pakopų,
kuriomis saulė buvo nusileidusi ant
Ahazo laiptų.

Pasiuntiniai iš Babilono

¹²Tuo metu Babilono karalius Baladano sūnus Merodach Baladanas, išgirdęs apie Ezekijo ligą, atsiuntė pasiuntinius su laiškais ir dovana Ezekijui. ¹³Ezekijas dėl to apsidžiaugė ir pasiuntiniams aprodė visą savo išdą – sidabrą, auksą, prieskonių ir geriausio aliejaus atsargas, ginklų sandėlius, – visa, kas buvo jo išduose. Neliko nieko nei rūmuose, nei visoje karalystėje, ko Ezekijas nebūtų jiems parodęs. ¹⁴Tada pas karalių Ezekiją atėjo pranašas Izaijas ir paklausė: „Ką tau sakė tie vyrai? Iš kur jie pas tave atėjo?“ Ezekijas atsakė: „Jie atėjo iš tolimo krašto, iš Babilono“. – ¹⁵„Ką jie pamatė tavo rūmuose?“, – toliau klausė Izaijas. Ezekijas atsakė: „Jie matė visa, kas tik yra mano rūmuose. Neliko nieko mano turto išduose, ko nebūčiau jiems parodęs“.

¹⁶Tada pranašas Izaijas tarė Ezekijui: „Klausykis VIEŠPATIES žodžio: ¹⁷“Tikėk manimi, ateina dienos, kai visa, kas tavo rūmuose, ir visa, ką tavo protėviai sukaupe iki šios dienos, bus išgabenta į Babiloną. Nieko nebus palikta – taip kalbėjo VIEŠPATS. – ¹⁸“Ir iš tavųjų palikuonių, gimusių iš tavęs, kai kurie bus paimti. Jie bus eunuchai Babilono karaliaus rūmuose!“ ¹⁹Ezekijas atsakė Izaijui: „VIEŠPATIES žodis, kurį man pasakei, yra palankus“. Mat jis sau pagalvojo: „Kodėl gi ne, jei mano dienos mis bus ramu ir saugu“. ²⁰O kiti Ezekijo darbai – visi jo žygdarbiai ir kaip jis padarė tvenkinį bei vandentiekį, ir kaip jis atvedė vandenį į miestą – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ²¹Ezekijas užmigo su savo protėviais, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Manasas.

Manasas – Judo karalius

21 Manasas buvo dvylikos metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje penkiasdešimt penkerius

metus. Jo motinos vardas buvo Hefciba. ²*Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, sekdamas bjauriais nusikaltimais tautų, kurias VIEŠPATS buvo nuvaręs nuo kelio izraelitams. ³Jis atkūrė aukštumų alkus, kuriuos jo tėvas Ezekijas buvo sunaikinęs, atstatė aukurus Baalui ir padarė šventąjį stulpą, kaip buvo padaręs Izraelio karalius Ahabas. Jis garbino visas dangaus galybes ir joms tarnavo. ⁴Jis statė aukurus VIEŠPATIES Namuose, apie kuriuos VIEŠPATS buvo pasakęs: „Jeruzalėje aš įkurdinsiu savo vardą“. ⁵Visoms dangaus galybėms jis statė aukurus abiejuose Namų kiemuose. ⁶Savo sūnų jis atidavė ugniai, užsiėmė kerėjimais ir būrimu, tarėsi su dvasiomis ir raganiais. Be paliovos darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, jį pykdydamas. ⁷Ašeros drožinį, kurį buvo padaręs, pastatė Namuose, apie kuriuos VIEŠPATS Dovydui ir jo sūnui Saliamonui kalbėjo: „Šiuose Namuose ir Jeruzalėje, kurią esu išsirinkęs iš visų Izraelio giminių, aš apgyvendinsiu savo vardą amžinai. ⁸Ateityje nebeleisiu daugiau Izraeliui pajudinti kojos iš žemės, kurią daviau jų protėviams, jei tik jie ištikimai laikysis viso, ką jiems įsakiau, ir viso įstatymo, kurį jiems davė mano tarnas Mozė“. ⁹Bet jie neklausė, ir Manasas suvedžiojo juos daryti daugiau pikta, nei darė tautos, kurias VIEŠPATS buvo sunaikinęs per izraelitų antplūdį.

¹⁰Per savo tarnus pranašus VIEŠPATS kalbėjo: ¹¹„Kadangi Judo karalius Manasas padarė šiuos bjaurius nusikaltimus, nedorumu pralenkė visa, ką jam buvo darę amoritai, kadangi jis vedė ir Judą į nuodėmę su savo stabais, ¹²tikrai taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Štai atvedu Jeruzalei ir Judui tokią

^{21,2} Jer 15,4

^{21,4} 2 Sam 7,13

^{21,7-8} 1 Kar 9,3-5; 2 Met 7,12-18

^{20,17} 2 Kar 24,13; 2 Met 36,10

^{20,18} 2 Kar 24,14-15; Dan 1,1-7

nelaimę, kad net ausyse spengs kiekvienam, kuris tik apie ją išgirs. ¹³ Pritaikysiu Jeruzalei tą pačią matavimo virvę kaip Samarijai, ir tą patį pasvarą kaip Ahabo namams; taip šluostysiu Jeruzalę, kaip šluostoma lėkštė, trindamas ir apversdamas. ¹⁴ Atmesiu savo paties paveldo likutį ir atiduosiu juos į rankas jų priešams: Jie taps visų savo priešų auka ir grobiu, ¹⁵ nes darė, kas nedora mano akyse, ir pykdė mane nuo dienos, kai jų protėviai išėjo iš Egipto, iki šios dienos“.

¹⁶ Be to, Manasas praliejo tiek daug nekalto kraujo, kad pripildė Jeruzalę kraujo iki kraštų, nebeminint jo nuodėmės, kuria jis įvedė Judą į nuodėmę – daryti, kas nedora VIEŠPATIES akyse.

¹⁷ O kiti Manaso darbai – visa, ką darė, ir jo padaryta nuodėmė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ¹⁸ Manasas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas savo rūmų sode – Uzos sode. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Amonas.

Amonas – Judo karalius

¹⁹ Amonas buvo dvidešimt dvejų metų, kai tapo karaliumi, ir dvejus metus karaliavo Jeruzalėje. Jo motina buvo Haruco duktė, vardu Mešulemeta iš Jotbos. ²⁰ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo tėvas Manasas. ²¹ Visur jis ėjo keliu, kuriuo buvo ėjęs jo tėvas, tarnavo stabams, kuriems buvo tarnavęs jo tėvas, ir garbino juos. ²² VIEŠPATI, savo protėvių Dievą, jis paliko ir VIEŠPATIES keliu nėjo. ²³ Amono dvariškiai surengė šamokslą ir nužudė karalių jo rūmuose. ²⁴ Bet šalies žmonės užmušė visus šamokslą prieš karalių Amoną dalyvius, ir vietoj jo pastatė karaliumi jo sūnų Jošiją.

²⁵ O kiti Amono darbai – ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ²⁶ Jis buvo palaidotas savo kape Uzos sode, o vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jošijas.

Atrandama Įstatymo knyga

22 *Jošijas buvo aštuonerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje trisdešimt vienerius metus. Jo motina buvo Adajos duktė, vardu Jedida iš Bockato. ² Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, ir visada ėjo savo protėvio Dovydo pėdomis, nenukrypdamas nei į dešinę, nei į kairę.

³ Aštuonioliktais karaliaus Jošijo metais karalius pasiuntė raštininką Mešulamo sūnaus Acalijo sūnų Šafaną į VIEŠPATIES Namus, tardamas: ⁴ „Nueik pas vyriausiąjį kunigą Hilkiją ir paliepk jam pasverti visą VIEŠPATIES Namuose sukauptą sidabrą, kurį slenksčio sargai yra surinkę iš žmonių. ⁵ Teatiduoda jį į rankas darbų prižiūrėtojams, atsakingiems už VIEŠPATIES Namus, o jie savo ruožtu teapmoka VIEŠPATIES Namuose darbininkams, taisantiems Namus, ⁶ – ir dailidėms, ir statytojams, ir mūriniams. Tepanaudoja jį pirkti medžiui ir skaldytam akmeniui Namams taisyti. ⁷ Tačiau ataskaitos už jiems perduotą sidabrą tenebūna reikalaujama, nes jie sąžiningai elgiasi“.

⁸ Vyriausiasis kunigas Hilkijas tarė raštininkui Šafanui: „Radau Įstatymo knygą VIEŠPATIES Namuose“. Hilkijas padavė knygą Šafanui, ir šis perskaitė ją. ⁹ Tada raštininkas Šafanas, nuėjęs pas karalių, pranešė: „Tavo tarnai supylė VIEŠPATIES Namuose rastą sidabrą ir atidavė jį į rankas darbų prižiūrėtojams, atsakingiems už VIEŠPATIES Namus“. ¹⁰ Be to, raštininkas Šafanas karaliui pasakė: „Kunigas Hilkijas davė man knygą“. Šafanas ją garsiai perskaitė karaliui.

¹¹ Išklauses Įstatymo knygos žodžius, karalius persiplėšė drabužius. ¹² Karalius įsakė kunigui Hilkijui, Šafano sūnui Ahikamui, Mikajos sūnui Achborui, raštininkui Šafanui ir karaliaus tarnui Asajai, tardamas:

¹³ „Eikite pasiteirauti VIEŠPATIES mano labui, žmonių labui ir viso Judo labui apie šios atrastos knygos žodžius, nes VIEŠPATS iš tikrųjų turi nesitverti iš pykčio ant mūsų už tai, kad mūsų protėviai neklaūsė šios knygos žodžių ir nevykdė visa, kas apie mus parašyta“.

¹⁴ Taigi kunigas Hilkijas ir Ahikamas, Achboras, Šafanas bei Asaja nuėjo pas pranašę Hulda, drabužinės prižiūrėtojo Harhaso sūnaus Tikvos sūnaus Šalumo žmoną. Ji gyveno Jeruzalėje, Mišnės dalyje. Ten teiravosi jos. ¹⁵ Ji pareiškė jiems: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas! Pasakykite vyriui, kuris atsiuntė jus pas mane: ¹⁶ „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Iš tikrųjų šiai vietai ir jos gyventojams atsiųsiu nelaimę pagal visus žodžius knygos, kurią Judo karalius perskaitė. ¹⁷ Už tai, kad jie paliko mane ir degino smilkalus kitiems dievams, pykdydami mane visais savo rankų darbais, degu pykčiu ant šios vietos, ir jis nebus užgesintas“. ¹⁸ Bet Judo karaliui, siuntusiam jus pasiteirauti VIEŠPATIES, taip sakykite: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas. O dėl žodžių, kuriuos girdėjai, ¹⁹ kadangi tavo širdis nusigando ir tu nusižeminai prieš VIEŠPATĮ, išgirdęs, kad aš nutariau paversti šią vietą su jos gyventojais siaubu ir prakeiksmu, ir kadangi persiplėšei drabužius, verkdamas mano akivaizdoje, išgirdau ir aš tave. Tai VIEŠPATIES žodis! ²⁰ Todėl, tikėk manimi, sujungsiu tave su tavo protėviais, ir tu būsi paimtas į kapą ramybėje. Tavo akys nematys nelaimės, kurią aš atnešiu šiai vietai““.

Tad jie parnešė karaliui šį atsakymą.

Sandoros atnaujinimas

23 Karaliaus pašauktį, pas jį susirinko visi Judo ir Jeruzalės seniūnai. ² Karalius nuėjo į VIEŠPATIES Namus, kartu su juo nuėjo visi Judo žmonės, visi Jeruzalės gyventojai, kunigai, pranašai – visi žmonės, jauni ir seni. Visiems girdint, jis perskaitė visą

VIEŠPATIES Namuose atrastą Sandoros knygą. ³ Karalius stovėjo prie stulpo ir sudarė Sandorą VIEŠPATIES akivaizdoje: sekti VIEŠPATĮ, laikantis jo įsakymų, įsakų ir įstatų, visa širdimi ir visa gyvastimi, vykdant įrašytus šioje knygoje šios Sandoros žodžius. Visi žmonės įsipareigojo Sandorai.

⁴ *Tada karalius įsakė vyriausiajam kunigui Hilkijui, jo pavaduotojams kunigams ir slenkščio sargams išnešti iš VIEŠPATIES Namų visus reikmenis, padarytus Baalui, Ašerai ir visoms dangaus galybėms. Sudeginus juos už Jeruzalės sienų Kidrono atšlaitėse, paliepė jų pelenus nunešti į Betelį. ⁵ Jis panaikino netikrus kunigus, kurie buvo Judo karalių paskirti deginti smilkalus aukštumų alkuose prie Judo miestų ir Jeruzalės apylinkėse, taip pat tuos, kurie degino smilkalus Baalui, saulei, mėnuliui, žvaigždynams ir visoms dangaus galybėms. ⁶ Išnešęs iš VIEŠPATIES Namų Ašeros drožinį į Kidrono slėnį už Jeruzalės sienų, sudegino jį Kidrono slėnyje, sutrynė Ašerą į dulkes ir išbarstė ant paprastų žmonių kapų. ⁷ Jis išardė šventyklą kekšaujančių vyrų kambarius, buvusius VIEŠPATIES Namuose toje vietoje, kur moterys audė Ašerai apdarus.

⁸ Visus Judo miestų kunigus sutelkė į Jeruzalę ir užteršė nuo Gebos iki Beer Šebos aukštumų alkus, kuriuose kunigai buvo deginę smilkalus. Jis nugriovė ir vartų aukštumų alkus prie miesto valdytojo Jozuės vartų į kairę nuo miesto vartų. ⁹ Tačiau Jeruzalėje aukštumų alkų kunigai prie aukuro neidavo, o neraugintą duoną valgydavo tarp savųjų. ¹⁰ *Ben Hinomo slėnyje buvusį tofetą* jis užteršė, kad nė vienas daugiau *nebeatiduotų savo sūnaus ar

^{23,4-6} 2 Kar 21,3; 2 Met 33,3

^{23,10} Jer 7,31; 19,1-6; 32,35

^{23,10} Žr. Jer 7, 31.

^{23,10} Kun 18,21

dukters ugniai kaip aukos Molechui. ¹¹Jis pašalino Judo karalių saulei pastatytus žirgus, stovinčius prie VIEŠPATIES Namų įėjimo, netoli eunucho Netan Melecho buto didžiajame pastate, o saulės vežimus sudegino. ¹²*Aukurus ant stogo prie Ahazo viršutinio aukšto, kuriuos buvo padarę Judo karaliai, ir aukurus, kuriuos buvo padaręs Manasas abiejuose VIEŠPATIES Namų kiemuose, nugriovė. Skubiai juos iš ten pašalinęs, skeveldras išmetė į Kidrono slėnį. ¹³*Karalius užteršė Izraelio karaliaus Saliamono įrengtus priešais Jeruzalę, į pietus nuo Pagedimo kalno, aukštumų alkus sidoniečių stabui Asartei, Moabo stabui Kemošui ir Amono stabui Milkomui. ¹⁴Sutrūpinęs jų akmenis ir nukirtęs šventuosius stulpus, tas vietas nuklojo žmonių kaulais.

¹⁵Be to, jis išardė *Betelio aukurą – aukštumų alką, pastatytą Nebato sūnaus Jeroboamo, įtraukusio Izraelį į nuodėmę: ir tą aukurą, ir tą aukštumų vietą. Jis sudegino tą aukštumų alką, pavertė jį dulkėmis; sudegino ir šventųjų stulpą.

¹⁶*Apsidairęs Jošijas pamatė ant kalvos kapus. Jis pasiuntė atnešti iš kapų kaulų ir sudeginęs ant aukuro užteršė jį pagal VIEŠPATIES žodį, kurį paskelbė Dievo vyras, kai Jeroboamas stovėjo prie aukuro iškilnių dieną. Apsišvalgęs karalius pamatė Dievo vyro, kuris buvo išpranašavęs šiuos dalykus, kapą. ¹⁷Jis paklausė: „Kieno tas antkapis, kurį matau?“ Miesto žmonės paaiškino jam: „Tai kapas Dievo vyro, kuris atėjo iš Judo ir pranašavo dalykus, kuriuos tu padarei Betelio aukurui“. – ¹⁸„Palikite jį ramybėje, – tarė karalius, – tenejudina niekas jo kau-

lų“. Tad jie paliko jo kaulus nepaliestus drauge su kaulais iš Samarijos atėjusio pranašo.

¹⁹Be to, Jošijas sunaikino ir visus aukštumų alkus Samarijos miestuose, kuriuos, pykdydami VIEŠPATĮ, buvo įrengę Izraelio karaliai. Su jais jis pasielgė taip, kaip buvo pasielgęs Betelyje. ²⁰Ant aukurų jis išžudė visus ten esančius aukštumų alkų kunigus, ant jų sudegino žmonių kaulus. Tada sugrįžo į Jeruzalę.

²¹Karalius įsakė visiems žmonėms: „Švęskite VIEŠPATIES, savo Dievo, Paschą, kaip įsakyta Sandoros knygoje“. ²²Iš tikrųjų Paschos auka taip nebuvo švęsta nuo teisėjų, valdžiusių Izraelį, dienų ir per visas Izraelio karalių bei Judo karalių dienas. ²³Tik aštuonioliktais karaliaus Jošijo metais Paschos auka VIEŠPAČIUI buvo taip švęsta Jeruzalėje.

²⁴Be to, Jošijas išnaikino vėlių šaukėjus ir žynius, šeimų dievukus ir stabus bei visus Judo krašte ir Jeruzalėje buvusių bjaurių dalykus, idant įvykdytų Įstatymo žodžius, užrašytus knygoje, kurią kunigas Hilkijas rado Dievo Namuose. ²⁵Iki jo nebuvo kito karaliaus, kaip jis atsidavusio VIEŠPAČIUI visa savo širdimi, visa savo gyvastimi ir visomis savo jėgomis, pagal visą Mozės Įstatymą, nei po jo neatsirado nė vieno tokio kaip jis.

²⁶Tačiau VIEŠPATS nesiliovė smarkiai pykęs ant Judo iš apmaudo, kurį jam buvo sukėlę visi Manaso darbai. ²⁷VIEŠPATS tarė: „Pavarysiu ir Judą nuo savo veido, kaip pavariau Izraelį. Atmesiu miestą – Jeruzalę, kurią išsirikau, ir Namus, apie kuriuos sakiau: „Ten gyvens mano vardas!“

²⁸O kiti Jošijo darbai ir visa, ką jis darė, argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ²⁹Jo dienomis Egipto valdovas faraonas Nekojas leidosi į žygį prieš Asirijos karalių Eufrato upės link. Karalius Jošijas išžygiavo užkirsti

^{23,12} 2 Kar 21,5; 2 Met 33,5

^{23,13} 1 Kar 11,7

^{23,15} 1 Kar 12,33

^{23,16} 1 Kar 13,2

^{23,17} 1 Kar 13,30–32

jam kelią, bet, susidūręs su juo mūšyje prie Megido, buvo užmuštas. ³⁰ Jo tarnai nežė į negyvą iš Megido ir parvežę į Jeruzalę palaidojo jo paties kape. Šalies žmonės paėmė Jehoahazą ir, patepę jį padarė karaliumi vietoj jo tėvo.

Jehoahazas – Judo karalius

³¹ Jehoahazas buvo dvidešimt trejų metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje tris mėnesius. Jo motina buvo Jeremijo duktė, vardu Hamutalė, iš Libnos. ³² Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo darę jo protėviai. ³³ Faraonas Nekojas uždarė jį į kalėjimą Ribloje, Hamato krašte, kad daugiau Jeruzalėje nebekaraliautų, ir uždėjo kraštui šimto sidabro talentų ir vieno aukso talento duoklę. ³⁴ Karaliaus Jošijo sūnų Eljakimą faraonas Nekojas paskyrė karaliumi vietoj jo tėvo Jošijo ir pervardijo Jehoakimu. O *Jehoahazą pasiėmė drauge į Egiptą, ir ten šis mirė.

³⁵ Jehoakimas davė faraonui sidabro ir aukso, bet turėjo apdėti mokesčiais kraštą, kad įvykdytų faraono reikalavimą. Jis išreikalavo sidabro ir aukso iš šalies žmonių, iš kiekvieno pagal faraonui Nekoju duodamų mokesčių dydį.

Jehoakimas – Judo karalius

³⁶ *Jehoakimas buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje vienuolika metų. Jo motina buvo Pedajos duktė, vardu Zebida, iš Rumos. ³⁷ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo darę jo protėviai.

24 *Jo dienomis įsiveržė Babilono karalius Nebukadnecaras, ir Jehoakimas buvo jam pavaldus trejus metus. Po to jis sukilo. ² VIEŠPATS

paleido prieš jį gaujas chaldėjų, aramėjų ir amonitų, paleido juos prieš Judą jam sunaikinti pagal žodį, kuriuo VIEŠPATS buvo grasinęs per savo tarnus pranašus. ³ Tikrai visa tai ištiko Judą VIEŠPATIES įsakymu – pašalinti juos iš jo akių už Manaso nuodėmes, už visa, ką jis buvo padaręs, ⁴ taip pat už nekalną kraują, kurį jis buvo praliejęs ir pripildęs Jeruzalę nekaltųjų kraujo. To VIEŠPATS nebenorėjo atleisti.

⁵ O kiti Jehoakimo darbai – visa, ką jis darė – argi nėra aprašyti Judo karalių metraščiuose? ⁶ Jehoakimas užmigo su savo protėviais, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehoachinas. ⁷ Egipto karalius daugiau nebedrįso eiti iš savo žemės, nes Babilono karalius buvo perėmęs visa, kas priklausė Egipto karaliui, nuo Egipto upės iki Eufrato upės.

Jehoachinas – Judo karalius

⁸ Jehoachinas buvo aštuoniolikos metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje tris mėnesius. Jo motina buvo Elnatano duktė, vardu Nehušta, iš Jeruzalės. ⁹ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo tėvas.

¹⁰ Tuo metu Babilono karaliaus Nebukadnecaro pajėgos užpuolė Jeruzalę, ir miestas buvo apgultas. ¹¹ Jo pajėgoms apgulus miestą, pats Babilono karalius Nebukadnecaras atvyko prie miesto. ¹² *Tada Judo karalius Jehoachinas drauge su savo motina, dvarieškiais, vadais ir pareigūnais pasidavė Babilono karaliui. Aštuntais savo karaliavimo metais Babilono karalius paėmė jį į nelaisvę.

¹³ Babilono karalius išgabeno iš ten visus VIEŠPATIES Namų bei karaliaus rūmų turtus, sukapojo VIEŠPATIES Namuose visus aukso reikmenis, kuriuos Izraelio karalius Saliamonas buvo

^{33,34} Jer 22,11-12

^{33,36} Jer 22,18-19; 26,1-6; 35,1-19

^{24,1} Jer 25,1-38; Dan 1,1-2

^{24,12} Jer 22,24-30; 24,1-10; 29,1-2

padaręs – visa, kaip VIEŠPATIS buvo įspėjęs. ¹⁴ Jis išvarė į tremtį visą Jeruzalę: visus didžiūnus, visus kariškius – dešimt tūkstančių belaisvių, visus amatininkus ir kalvius. Krašte liko tik beturčiai. ¹⁵ *Jis išvarė Babiloną į tremtį Jehojachiną, paėmė į nelaisvę iš Jeruzalės į Babiloną karaliaus motiną, karaliaus žmonas, pareigūnus ir geriausius krašto žmones. ¹⁶ Visi pajėgūs vyrai, septyni tūkstančiai, visi galiūnai, apmokyti kariauti, ir tūkstantis amatininkų bei kalvių buvo atvaryti belaisviais į Babiloną. ¹⁷ *Jehojachino vietoj Babilono karalius paskyrė Jehojachino dėdę Mataniją ir pervardijo jį Zedekijų.

Zedekijas – Judo karalius

¹⁸ *Zedekijas buvo dvidešimt vienerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje vienuolika metų. Jo motina buvo Jeremijo duktė, vardu Hamutalė, iš Libnos. ¹⁹ Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs Jehojakimas. ²⁰ Iš tikrųjų Jeruzalė ir Judas taip įpykdė VIEŠPATĮ, kad jis išvarė juos iš savo Artumo.

*Zedekijas sukilo prieš Babilono karalių.

25 Devintų Zedekijo karaliavimo metų dešimto mėnesio dešimtą dieną Babilono karalius Nebukadnecaras atžygiavo su visa savo kariuomene prieš Jeruzalę. *Ją apsupę, statė aplink miestą apgulos pylimus. ² Miestas buvo apgulos būklėje iki vienuoliktų karaliaus Zedekijo metų. ³ Ketvirto mėnesio devintą dieną, mieste įsigalėjęs nuožmiam badiui ir beturčiams nebeturint maisto, ⁴ *buvo pralaužtos miesto sienos. Tada

karalius ir visi jo kariai pabėgo iš miesto nakčia pro vartus tarp dvigubos sienos prie karaliaus sodo. Nors chaldėjų buvo visur aplink miestą, karalius leidosi keliu Arabos link. ⁵ Bet chaldėjų pajėgos vijosi karalių ir pasivijo jį Jericho lygumose. Visa jo kariuomenė, pabėgusi nuo jo, išsisklaidė. ⁶ Karalius buvo suimtas ir nuvestas į Riblą pas Babilono karalių, kuris surengė jam teisną. ⁷ Nužudžius Zedekijo sūnus jo akyse, Zedekijui buvo *išluptos akys. Apkaustytas vario grandinėmis, jis buvo nuvarytas į Babiloną.

Jeruzalės sunaikinimas

⁸ Aštunto mėnesio septintą dieną – tai buvo devyniolikti Babilono karaliaus Nebukadnecaro metai, – į Jeruzalę atvyko karaliaus asmens sargybos vadas ir Babilono karaliaus pareigūnas Nebuzaradanas. ⁹ Jis *sudegino VIEŠPATIES Namus, karaliaus rūmus ir visus Jeruzalės namus, sunaikino kiekvieno didžiūno namus. ¹⁰ Tada chaldėjų pajėgos, buvusios su sargybos vadu, iš visų pusių išardė Jeruzalės sienas.

¹¹ Likučius žmonių, pasilikusių mieste, perbėgėlius – žmones, perėjusius pas Babilono karalių, – visus gyventojų likučius karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas išvarė į tremtį.

¹² Bet kai kuriuos krašto šalies žmones Nebuzaradanas paliko dirbti vynuogynuose ir arti žemę.

¹³ *Vario stulpus, esančius VIEŠPATIES Namuose, pastovus ir *vario jūrą, buvusią VIEŠPATIES Namuose, chaldėjai sudaužė ir visą varį išgabeno į Babiloną. ¹⁴ *Jie išgabeno ir puodus, grandiklius, žnyples, samčius bei visus vario reikmenis, vartojamus

^{24,15} Ez 17,12

^{24,17} Jer 37,1; Ez 17,13

^{24,18} Jer 27,1-22; 28,1-17

^{24,20} Ez 17,15

^{25,1} Jer 21,1-10; 34,1-5; Ez 24,2

^{25,4} Ez 33,21

^{25,7} Ez 12,13

^{25,9} 1 Kar 9,8

^{25,13} 1 Kar 7,15-22; 2 Met 3,15-17

^{25,13} 1 Kar 7,23-26; 2 Met 4,2-5

^{25,14} 1 Kar 7,45; 2 Met 4,16

pamaldose. ¹⁵ Sargybos vadas išgabeno keptuves ir šlakstymo dubenis iš aukso ir sidabro. ¹⁶ Abiejų stulpų, jūros ir Saliamono padarytų pastovų, šių visų daiktų vario nebuvo įmanoma pasverti. ¹⁷ Vieno stulpo aukštis buvo aštuoniolika uolekčių. Viršuje jis turėjo varinį antgalį; antgalio aukštis buvo trys uolektys, o aplink antgalį buvo pinučiai su granatmedžio obuoliais, padarytais iš vario. Antrasis stulpas turėjo tokį pat antgalį su pinučiais.

¹⁸ Sargybos vadas paėmė ir vyriausiąjį kunigą Serają, pavaduotoją kunigą Sofoniją bei trejetą slenkščio sargų. ¹⁹ O iš miesto jis paėmė kariams vadovavusį dvariškį bei penkis karaliaus tarnybos patarėjus, užsilikusius mieste, kariuomenės vado raštininką, vadovavusį šalies žmonių šaukimui prie ginklų, ir šešiasdešimt mieste buvusių paprastų vyrų. ²⁰ Paėmęs šiuos žmones, sargybos vadas Nebuzaradanas nuvarė juos pas Babilono karalių į Riblą. ²¹ Babilono karalius įsakė juos užmušti, ir Ribloje, Hamato krašte, jie buvo nužaudinti mirtimi. Taip Judas tapo ištremtas iš savo žemės.

Gedalijas – Judo valdytojas

²² *Babilono karalius Nebukadnecaras paskyrė Šafano sūnaus Ahikamo sūnų Gedaliją valdyti žmones, kuriuos buvo palikęs Judo krašte. ²³ Karių vadai ir vy-

rai, išgirdę, kad Babilono karalius paskyrė Gedaliją valdytoju, atėjo į Micpą pas Gedaliją drauge su Netanijos sūnumi Izmaeliu, Kareacho sūnumi Johananu, Tanhumeto Netofiečio sūnumi Seraja bei Maakiečio sūnumi Jaazaniju ir jų vyrais. ²⁴ O Gedalijas prisiekė jiems ir jų vyrams. „Nebijokite chaldėjų pareigūnų, – sakė jiems, – pasilikite krašte, tarnaukite Babilono karaliui, ir bus jums gerai“. ²⁵ *Bet septintą mėnesį Elišamos sūnaus Netanijos sūnus Izmaelis, kilęs iš karališkos šeimos, atėjo su dešimčia vyrų, užpuolė Gedaliją ir nužudė drauge su buvusiais pas jį Micpoje judėjais ir chaldėjais. ²⁶ Tada *visi žmonės, seni ir jauni, drauge su karių vadais leidosi į Egiptą, nes bijojo chaldėjų.

²⁷ Trisdešimt septintų Judo karaliaus Jehojachino metų dvylikto mėnesio dvidešimt septintą dieną Babilono karalius Evil Merodachas pirmais savo karaliavimo metais paleido iš kalėjimo Judo karalių Jehojachiną. ²⁸ Maloniai kalbėjosi su juo ir davė jam krėslą, aukštesnį už visus krėslus karalių, buvusių pas jį Babilone. ²⁹ Tad Jehojachinas nusivilkė kalėjimo drabužius. Visas savo gyvenimo dienas jis valgė prie karaliaus stalo. ³⁰ O jo išlaikymą karalius užtikrino diena po dienos, visą jo likusį gyvenimą.

^{25,25} Jer 41,1-3

^{25,26} Jer 43,5-7

^{25,22-24} Jer 40,7-9

METRAŠČIŲ PIRMA KNYGA

Metraščių pirma knyga (gr. *paraleipomenōn A* „praleistieji dalykai I“, lot. *chronicorum / verba dierum* „dienos žodžiai“ / *paralipomenon I*) ir *Metraščių antra knyga* hebrajų tradicijoje anksčiau sudarė vieną *Metraščių knygą* (hebr. *dibrēi hajjamim* „dienos žodžiai“); graikiškajame *Septuagintos* vertime ji padalyta į dvi dalis, o nuo XV a. šį paprotį perėmė hebrajų *Biblija*. Kaip rodo graikiškasis pavadinimas, čia papildoma *Samuelio* ir *Karalių knygose* užrašyta išrinktosios tautos istorija.

Knygoje pirmiausia (sk. 1–9) pateikiami izraelitų kilmės sąrašai nuo Adomo iki Dovydo, įskaitant dvyliką Izraelio giminių, o paskui (sk. 10–29) peržvelgiamas Dovydo karaliavimo laikotarpis (apie 1010–970 m. pr. Kr.).

Dovydas čia iškyla ne kaip politikas, o kaip asmuo, dievogarbai subūręs tautą, Jeruzalę pavertęs šventuoju miestu, liturgijon įvedęs muziką bei giedojimą ir paskirstęs pareigas kunigams.

Nuo Adomo iki Abraomo

1 Adomas, Setas, Enošas, ² Kenanas, Mahalalelis, Jeredas, ³ Henochas, Metušelachas, Lamechas, ⁴ Nojus, Semas, Chamas ir Jafetas.

⁵ Jafeto palikuonys: Gomeras, Magogas, Madajas, Javano, Tubalis, Mešečas ir Tyras.

⁶ Gomero palikuonys: Aškenazas, Difatas ir Togarma.

⁷ Javano palikuonys: Eliša, Taršišas, Kitimai ir Rodanimas.

⁸ Chamo palikuonys: Kušas, Micraimai, Putas ir Kanaanas.

⁹ Kušo palikuonys: Seba, Havila, Sabta, Rama ir Sabtecha. Ramos palikuonys: Šeba ir Dedanas. ¹⁰ Kušui gimė Nimrodas. Jis buvo pirmasis galiūnas žemėje.

¹¹ Micraimams gimė ludai, anamai, lehabiečiai, naftuhiečiai, ¹² patrosiečiai, kasluhai ir kaftoriečiai; iš kurių kilo filistinai.

¹³ Kanaanui gimė pirmagimis Sidonas ir Hetas, ¹⁴ taip pat jebusiečiai, amoritai, girgašai, ¹⁵ hivai, archai, sinai, ¹⁶ arvadiečiai, cemarai ir hamatiečiai.

¹⁷ Semo palikuonys: Elamas, Asūras, Arpachšadas, Ludas, Aramas, Ucas, Hulas, Geteras ir Mešechas.

¹⁸ Arpachšadui gimė Šelachas, Šelachui – Eberas. ¹⁹ Eberui gimė du sūnūs: vienas – vardu Pelegas*, nes jo die-nomis buvo padalyta žemė, o jo bro-lis – vardu Joktanas. ²⁰ Joktanui gimė Almodadas, Šelefas, Hacarmavetas, Jerachas, ²¹ Hadoramas, Uzalas, Dikla, ²² Ebalas, Abimaelis, Šeba, ²³ Ofyras, Havila ir Jobabas. Visi jie buvo Jokta-no palikuonys.

Abraomo palikuonys

²⁴ Semas, Arpachšadas, Šelachas, ²⁵ Eberas, Pelegas, Reuvas, ²⁶ Serugas, Nahoras, Terachas, ²⁷ Abromas, tai yra Abraomas.

²⁸ Abraomo sūnūs: Izaokas ir Izmaelis.

²⁹ Štai jų palikuonys: Izmaelio pirmagimis Nebajotas, paskui Kedaras, Adbeelis, Mibsamas, ³⁰ Mišma, Dūma, Masa, Hadadas, Tema, ³¹ Jetūras, Nafišas ir Kedma. Tai Izmaelio palikuonys.

*¹⁹ Hebr. „padalijimas“.

³² Abraomo sugulovės Ketūros palikuonys: ji pagimdė Zimraną, Jokšaną, Medaną, Midjaną, Išbaką ir Šuachą. Jokšano palikuonys: Šeba ir Dedanas.

³³ Midjano palikuonys: Efa, Eferas, Henochas, Abida ir Eldava. Visi jie buvo Ketūros palikuonys.

³⁴ Abraomui gimė Izaokas. Izaoko palikuonys: Ezavas ir Izraelis. ³⁵ Ezavo palikuonys: Elifazas, Reuelis, Jeušas, Jalamas ir Korachas. ³⁶ Elifazo palikuonys: Temanas, Omaras, Cefis, Gatamas, Kenazas, Timna ir Amalekas. ³⁷ Reuelio palikuonys: Nahatas, Zerahas, Šama ir Miza.

³⁸ Seyro palikuonys: Lotanas, Šobailas, Cibeonas, Ana, Dišonas, Eceras ir Dišanas. ³⁹ Lotano palikuonys: Horis ir Homamas; Lotano sesuo buvo Timna. ⁴⁰ Šobalo palikuonys: Aljanas, Manahatas, Ebalas, Šefis ir Onamas. Cibeono palikuonys: Aja ir Ana. ⁴¹ Anos palikuonis – Dišonas. Dišono palikuonys: Hamranas, Ešbanas, Itranas ir Kėranas. ⁴² Ecerio palikuonys: Bilhanas, Zavanas ir Jaakanas. Dišano palikuonys: Ucas ir Aranas.

Edomo karaliai

⁴³ Štai karaliai, viešpatavę Edomo krašte, izraelitams dar neturint jokio karaliaus. Beoro sūnus Bela; jo miesto vardas buvo Dinhaba. ⁴⁴ Belai mirus, vietoj jo karaliumi tapo Zeracho sūnus Jobabas iš Bocros. ⁴⁵ Jobabui mirus, vietoj jo karaliumi tapo Hušamas iš temanų šalies. ⁴⁶ Hušamui mirus, vietoj jo karaliumi tapo Bedado sūnus Hadas. Jis nugalejo midjaniečius Moabo lygumoje; jo miesto vardas buvo Avitas. ⁴⁷ Hadadui mirus, vietoj jo karaliumi tapo Samla iš Masrekos. ⁴⁸ Samlai mirus, vietoj jo karaliumi tapo Saulius iš Rehobotų prie Upės. ⁴⁹ Sauliui mirus, vietoj jo karaliumi tapo Achboro sūnus Baal Hananas. ⁵⁰ Baal Hananui mirus, vietoj jo karaliumi tapo Hadas. Jo miesto vardas buvo Pajas, o jo

žmonos vardas buvo Mehetabelė. Ji buvo Me Zahabo dukters Matredos dukte. ⁵¹ Hadadas mirė.

Edomo kiltys: Timnos, Alijos, Jeto, ⁵² Oholibamos, Elos, Pinono, ⁵³ Kenazo, Temano, Mibcaro, ⁵⁴ Magdielio ir Iramo. Tokios buvo Edomo kiltys.

Izraelio palikuonys

2 Štai Izraelio sūnūs: Rubenas, Simeonas, Levis, Judas, Isacharas, Zabulonai, ² Danas, Juozapas, Benjaminas, Naftalis, Gadas ir Ašeras.

³ Judo sūnūs: Eras, Onanas ir Šela. Šie trys jam gimė iš kanaanietės Bat Šūvos. Judo pirmagimis Eras buvo nedoras VIEŠPATIES akyse, ir jis nubaudė jį mirtimi. ⁴ Judo marti Tamara jam pagimdė Perečą ir Zerachą. Iš viso Judas turėjo penkis sūnus.

⁵ Pereco sūnūs: Hecronas ir Hamulas.

⁶ Zeracho sūnūs: Zimris, Etanas, Hemanas, Kalkolas ir Dara, iš viso penki.

⁷ Zimrio sūnus – Karmis. Karmio sūnus – *Acharas; jis nusižengė, pasiimdamas sunaikinti skirtus daiktus, todėl užtraukė nelaimę Izraeliui. ⁸ Etano sūnus – Azarija.

⁹ Hecronui gimę sūnūs: Jerachmeelis, Ramas ir Kelubajas.

¹⁰ Ramui gimė Aminadabas, Aminadabui – Nachšonas, Judo sūnų vardas. ¹¹ Nachšonui gimė Salma, Salmi – Boazas, ¹² Boazui – Jobedas, Jobedui – Jesė. ¹³ Jesei gimė jo pirmagimis Eliabas, antras sūnus buvo Abinadabas, trečias – Šima, ¹⁴ ketvirtas – Netanelis, penktas – Radajas, ¹⁵ šeštas – Ocemas ir septintas – Dovydas. ¹⁶ Jų seserys buvė Ceruja ir Abigailė. Cerujos sūnų buvo trys: Abšajas, Joabas ir Asaelis. ¹⁷ Abigailė pagimdė Amasą. Amasos tėvas buvo Jeteras Izmaelitas.

¹⁸ Hecrono sūnus Kalebas turėjo vaikų iš savo žmonos Azubos ir Jerijotos. Jo sūnūs: Ješeras, Šobabas ir Ardonas. ¹⁹ Azubai mirus, Kalebas vedė Efratą, kuri pagimdė jam Hūrą. ²⁰ Hūrai gimė Ūris, o Ūriui – Becalelis.

²¹ Po to Hecronas suėjo su Gileado tėvo Machyro dukterimi, vedė ją, būdamas šešiasdešimtmetis, ir ji pagimdė jam Segubą. ²² Segubui gimė Jayras, turėjęs dvidešimt tris miestus Gileado krašte. ²³ Bet Gešūras ir Aramas atėmė iš jų Havot Jayrą ir Kenatą su jiems pavaldžiomis gyvenvietėmis – šešiasdešimt miestų. Tai Gileado tėvo Machyro palikuonys. ²⁴ Po Hecrono mirties Kalebas suėjo su savo tėvo našle Efrata, ir ji* pagimdė jam Tekojos tėvą Ašhūrą.

²⁵ Hecrono pirmagimio sūnaus Jerachmeelio sūnūs: pirmagimis Ramas, Būna, Orenas, Ocemas ir Ahija. ²⁶ Jerachmeelis turėjo ir kitą žmoną, vardu Atara. Ji buvo Onamo motina.

²⁷ Jerachmeelio pirmagimio, Ramo sūnūs: Maacas, Jaminas ir Ekeras.

²⁸ Onamo sūnūs: Šamajas ir Jada. Šamajo sūnūs: Nadabas ir Abišūras. ²⁹ Abišūro žmonos vardas buvo Abihailė; ji pagimdė jam Achbaną ir Molidą. ³⁰ Nadabo sūnūs: Seledas ir Apaimas. Seledas mirė bevaikis. ³¹ Apaimo sūnus – Išis. Išio sūnus – Šešanas. Šešano sūnus – Achlajas. ³² Šamajo brolio Jados sūnūs: Jeteras ir Jehonatanas. Jeteras mirė bevaikis. ³³ Jehonatano sūnūs: Peletas ir Zaza. Tai Jerachmeelio palikuonys.

³⁴ Šešanas sūnų neturėjo, tik dukteris. Bet Šešanas turėjo egiptietį vergą, vardu Jarhą. ³⁵ Tad Šešanas atidavė savo dukterį vergui Jarhai žmona, ir ji pagimdė jam Atają. ³⁶ Atajui gimė Natanas. ³⁷ Zabadui

gimė Eflalas, Eflalui – Jobedas. ³⁸ Jobedui gimė Jehuvas, Jehuvui – Azarija. ³⁹ Azarijai gimė Helecas, Helecui – Eleasa. ⁴⁰ Eleasai gimė Sismajas, Sismajui – Šalumas. ⁴¹ Šalumui gimė Jekamija, Jekamijai – Elišama.

⁴² Jerachmeelio brolio Kalebo sūnūs: pirmagimis Meša (jis buvo Zifo tėvas) ir Hebrono tėvo Marešos sūnūs.

⁴³ Hebrono sūnūs: Korachas, Tapuchas, Rekemas ir Šema. ⁴⁴ Šemai gimė Jorkoamo tėvas Rahamas, Rekemui – Šamajas. ⁴⁵ Šamajo sūnus – Maonas. Maonui gimė Betcūras. ⁴⁶ Kalebo sugulovė Efa pagimdė Haraną, Mocą ir Gazezą. Haranui gimė Gazezas.

⁴⁷ Jahdojo sūnūs: Regemas, Jotamas, Gešanas, Peletas, Efa ir Šaafas. ⁴⁸ Kalebo sugulovė Maaka pagimdė Šeberą ir Tirhaną. ⁴⁹ Ji pagimdė ir Šaafą, Madmanos tėvą, bei Ševą, Machbenos ir Gibėjos tėvą. Achsa buvo Kalebo dukterė. ⁵⁰ Tai Kalebo palikuonys.

Efratos pirmagimio Hūro sūnūs: Šobalas, Kirjat Jearimų tėvas, ⁵¹ Salma, Betliejaus tėvas, ir Harefas, Bet Gadero tėvas. ⁵² Šobalo, Kirjat Jearimų tėvo, sūnūs buvo Harojė, pusė manahatiečių, ⁵³ ir Kirjat Jearimų kiltys: itrai, putai, šumatai ir mišrai. Iš šių kilo coriečiai ir eštaoliečiai.

⁵⁴ Salmos palikuonys: Betliejus, netofiečiai, Atrot Bet Joabas, pusė manahatiečių, coriečiai, ⁵⁵ taip pat raštininkų šeimos, gyvenusios Jabece, tiratai, šimatai ir suchatai. Jie buvo kainitai, kilę iš Rechabo tėvo Hamato namų.

Dovydo palikuonys

3 Štai Dovydo sūnūs, gimę jam Hebrone: pirmagimis Amnonas iš Ahinoamos Jezreelietės, antras – Danielius iš Abigailės Karmelietės, ² trečias – Abšalomas, Gešūro karaliaus Talmajo dukters Maakos sūnus, ketvirtas – Adonijas, Hagitos sūnus, ³ penktas – Šefatija iš Abitalės, šeštas – Itramas iš žmonos Eglos. ⁴ Šeši jam gimė

^{2,24} Taip gr. *Septuagintoje*; hebr. tekstas neaiškus: „Po Hecrono mirties Kaleb Efratoje Hecrono žmona Abija pagimdė jam...“

Hebrone, kur *jis karaliavo septynerius metus ir šešis mėnesius. O Jeruzalėje jis karaliavo trisdešimt trejus metus. ⁵Jeruzalėje jam gimė: Šimā, Šobabas, Natanas ir Saliamonas – keturi iš Amielio* dukters *Bat Šivos*. ⁶Paskui – Ibharas, Elišama, Elifeletas, ⁷Nogahas, Nefegas, Jafija, ⁸Elišama, Eljada ir Elifeletas, iš viso devyni.

⁹Visi jie buvo Dovydo sūnūs, neskaitant sugulovių sūnų. Tamara buvo jų sesuo.

¹⁰Saliamono palikuonys: Rehabeamas, šio sūnus Abija, šio sūnus Asa, šio sūnus Juozapatas, ¹¹šio sūnus Jehoramas, šio sūnus Ahazijos, šio sūnus Jehoasas, ¹²šio sūnus Amacijas, šio sūnus Azarija, šio sūnus Jotamas, ¹³šio sūnus Ahazas, šio sūnus Ezekijas, šio sūnus Manasas, ¹⁴šio sūnus Amonas, šio sūnus Jošijas. ¹⁵Jošijo sūnūs: pirmagimis – Johananas, antras – Jehojakimas, trečias – Zedekijas, ketvirtas – Šalumas. ¹⁶Jehojakimo palikuonys: sūnus Jechonijas, šio sūnus Zedekijas.

¹⁷Kalinio Jechonijo sūnūs: sūnus Šaltielis, ¹⁸Malkiramas, Pedaja, Šenacaras, Jekamija, Hošama ir Nedabija.

¹⁹Pedajos sūnūs: Zerubabelis ir Šimis. Zerubabelio sūnūs: Mešulamas ir Hananija, o Šelomita – jų sesuo. ²⁰Mešulamo sūnūs: Hašuba, Ohelis, Berechija, Hasadija ir Jušab Hesedas, iš viso penki.

²¹Hananijos sūnus – Pelatija; šio sūnus – Izaja, šio sūnus – Refaja, šio sūnus – Arnanas, šio sūnus – Abdija, šio sūnus – Šechanija. ²²Šechanijos sūnūs: Šemaja, Hatušas, Igalas, Bariachas, Nearija ir Šafatas, iš viso šeši. ²³Nearijos sūnūs: Eljoenajas, Ezekijas ir Azrikamas, iš viso trys. ²⁴Eljoenajo sūnūs: Hodavijas, Eljašibas, Pelaja, Akubas, Johananas, Delaja ir Ananis, iš viso septyni.

^{3,4} 2 Sam 5,4-5; 1 Kar 2,11; 1 Met 29,27

^{3,5} 2 Sam 11,3 – Eliamo.

^{3,5} 2 Sam 11,3

^{3,5} 2 Sam 11,3 ir 12,24 – Batšeba.

Pietų giminės

4 Judo sūnūs: Perecas, Hecronas, Karmis, Hūras ir Šobalas. ²Šobalo sūnui Reajai gimė Jahatas, Jahatui – Ahumajas ir Lahadas. Tai coriečių kiltys.

³[Hūro sūnūs:] Etamo tėvas, Jezreelis, Išma ir Idbašas; jų sesuo buvo vardu Haclelponė. ⁴Penuelis buvo Gedoro tėvas, o Ezeras – Hušos tėvas. Tai Hūro, Efratos pirmagimio, Betliejaus tėvo, sūnūs.

⁵Tekojos tėvas Ašhūras turėjo dvi žmonas: Helą ir Naarą. ⁶Naara pagimdė jam Ahuzamą, Heferą, Temaną ir Ahaštarą. Tai Naaros sūnūs. ⁷Helos sūnūs: Ceretas, Coharas ir Etnanas. ⁸Kocui gimė Anubas, Zobeba ir Harumo sūnaus Aharhelio kiltys. ⁹Jabecas buvo labiau gerbiamas, negu jo broliai; jo motina pavadino jį Jabecu, sakydama: „Pagimdžiau jį skausme“. ¹⁰Jabecas šaukėsi Izraelio Dievo: „Jeigu tu tikrai mane laimini, – sakė jis, – išplėsk mano žemes, tebūna tavo ranka su manimi, apsaugok mane nuo žalos, neleisk nelaimei mane slėgti!“ Ir Dievas davė, ko jis prašė.

¹¹Šuhos broliui Kelubui gimė Mehyras; jis buvo Eštono tėvas. ¹²Eštonui gimė Recha, Paseachas ir Tehina, Ir Nahašo miesto tėvas. Tai Rekos vyrai.

¹³Kenazo sūnūs: Otnielis ir Seraja. Otnielio sūnūs: Hatatas ir Meonotajas.

¹⁴Meonotajui gimė Ofra, o Serajai – Jobabas, tėvas Meistrų slėnio, taip vadina mo, nes jo žmonės buvo amatininkai.

¹⁵Jefunės sūnaus Kalebo sūnūs: Iruvas, Ela ir Naamas. Elos sūnus – Kenazas.

¹⁶Jehalėlelio sūnūs: Zifas, Zifa, Tiri ja ir Asarelis.

¹⁷Ezros sūnūs: Jeteras, Meredas, Eferas ir Jalonas. Meredas buvo vedęs faraono dukterį Bitiją*. Ji pastojo ir pagimdė Mirjamą, Šamają ir Eštemojos

^{4,17} Šis sakiny s atkeltas iš eil. 18 galo.

tėvą Išbachą.¹⁸ O jo žmona iš judėjų pagimdė Gedoro tėvą Jeredą, Sochojo tėvą Heberą ir Zanoacho tėvą Jekutiėlį.

¹⁹ Hodijos žmonės, Nahamo sesers, sūnūs buvo Keilos Garmo ir Eštemojos Maakiečio tėvai.

²⁰ Šimono sūnūs: Amnonas, Rina, Ben Hananas ir Tilonas. Išio sūnūs: Zohetas ir Ben Zohetas.

²¹ Judo sūnaus Šelos palikuonys: Lechos tėvas Eras, Marešos tėvas Lada ir drobės gamintojų kiltys Bet Ašbėje, ²² taip pat Jokimas, Kozebos vyrai, Joaša ir Sarafas, kurie nuėjo užkuriais į Moabą, bet sugrįžo į Lehemą (tai senovės įvykiai). ²³ Jie buvo puodžiai ir gyveno Netaimuose ir Gederoje. Dirbdami karaliui, jie ten turėjo buveinę.

²⁴ Simeono sūnūs: Nemuelis, Jaminas, Jaribas, Zerachas ir Saulius, ²⁵ šio sūnus Šalumas, šio sūnus Mibsamas, šio sūnus Mišma. ²⁶ Mišmos sūnūs: sūnus Hamuelis, šio sūnus Zakūras, šio sūnus Šimis.

²⁷ Šimis turėjo šešiolika sūnų ir šešias dukteris, bet jo broliai neturėjo daug vaikų. Apskritai jų kiltis nesidau-gino kaip Judo. ²⁸ *Jie gyveno Beer Šeboje, Moladoje, Hacar Šuale, ²⁹ Bilhoje, Eceme, Tolade, ³⁰ Betuelyje, Hormoje, Ciklage, ³¹ Bet Markabotuose, Hacar Susimuose, Bet Biryje ir Šaarimuose. Tai buvo jų miestai, kol Dovydas tapo karaliumi. ³² O jų gyvenvietės buvo Etamas, Ainas, En Rimonas, Tochenas ir Ašanas – penki miestai ³³ drauge su šiemis miestams pavaldžiais ap-linkiniais kaimais iki pat Baalo. Tokios buvo jų gyvenvietės.

Jų kilmės sąrašas buvo: ³⁴ Mešobabas, Jamlechas, Amacijos sūnus Joša, ³⁵ Joelis, Asielio sūnaus Serajos sūnaus Jošibijos sūnus Jehuvas, ³⁶ Eljoe-najas, Jaakoba, Ješohaja, Asaja, Adielis, Jesimielis, Benaja, ³⁷ Šemajos sūnaus Šimrio sūnaus Jedajos sūnaus Alono

sūnaus Šifio sūnus Ziza. ³⁸ Išvardytieji buvo savo kilčių vadai, ir jų šeimos labai išaugo. ³⁹ Užtat, ieškodami kaimenės ganyklų, jie kėlėsi Gedoro apylinkių link, į rytinį slėnio galą. ⁴⁰ Čia jie rado vešlių, gerų ganyklų; vieta buvo labai plati, rami ir taikinga. Pirmieji jos gyventojai priklausė chamitams. ⁴¹ Išvardytieji [Simeono giminės] žmonės atsikėlė čia Judo karaliaus Ezekijo dienomis, užpuolė palapines ir ten užtiktus meūnus ir, atsikratę jų iki šios dienos, apsigyveno jų vietoje, nes ten kaimenės buvo ganyklų. ⁴² O kai kurie jų – penki šimtai Simeono giminės vyrų – nukeliavo į Seyro kalnus, vedami Išio sūnų Pelatijos, Nearijos, Refajos ir Uzielio, ⁴³ ir sunaikinę išlikusius Amaleko bėglius gyvena ten iki šios dienos.

Užjordanės giminės

5 Izraelio pirmagimio Rubeno sūnūs (jis buvo pirmagimis, *bet, suteršus jam savo tėvo lovą*, jo pirmagimystė buvo atiduota Izraelio sūnaus Juozapo sūnams; taigi jis kilmės sąrašas nėra laikomas pirmagimiu; ² nors *Judas tapo iškilus tarp brolių ir iš jo kilo valdovas, pirmagimystė priklausė Juozapui), ³ taigi Izraelio pirmagimio Rubeno sūnūs: Henochas, Paluvas, Hecronas ir Karmis.

⁴ Joelio palikuonys: sūnus Šemaja, šio sūnus Gogas, šio sūnus Šimis, ⁵ šio sūnus Michėjas, šio sūnus Reaja, šio sūnus Baalas, ⁶ šio sūnus Beera (Asirijos karalius *Tilgat Pileseras* išvarė jį į tremtį) – rubenų vadas. ⁷ Jo giminaičiai, priklausę jo kiltims, įtraukti į kilmės sąrašus pagal jų palikuonis: galva

^{5,1} Pr 35,22; 49,3-4

^{5,1} Žr. Pr 35, 22.

^{5,2} Pr 49,8-10

^{5,6} 2 Kar 15,29

^{5,6} Kitas Tiglat Pilesero vardo užrašymas.

Žr. 2 Kar 15,29 ir kt.

Jejelis ir Zacharijas ⁸ bei Joelio sūnaus Šemos sūnaus Azazo sūnus Bela. Rubeno giminės žmonės apsigyveno Aroere ir iki pat Nebojo bei Baal Memono. ⁹ Rytuose jie kūrėsi iki pat dykumos pakraščio šiaupus Eufrato, nes jų galvijų buvo padaugėję Gileado krašte. ¹⁰ O Sauliaus dienomis jie kariavo prieš hagarus. Nugalėję jie užėmė jų palapines visoje srityje į rytus nuo Gileado.

¹¹ Šalia jų Bašano krašte iki pat Salchos gyveno Gado palikuonys. ¹² Bašane Joelis buvo vyriausias, Šafamas – jo pavaduotojas, po jų – Janajas ir Šafatas. ¹³ Jų giminaičiai pagal kiltis: Mykolas, Mešulamas, Šeba, Jorajas, Jakanas, Zija ir Eberas, iš viso septyni. ¹⁴ Tai Būzo sūnaus Jechdajo sūnaus Ješišajo sūnaus Mykolo sūnaus Gileado sūnaus Jaroacho sūnaus Hūrio sūnaus Abihailo sūnūs. ¹⁵ Gūnio sūnaus Abdielio sūnus Ahis buvo jų kilties galva, ¹⁶ gyveno jie Gileade, Bašane bei jam pavaldžiose vietose ir visose Šarono ganyklose iki jų ribų. ¹⁷ Visi jie įtraukti į kilmės sąrašus Judo karaliaus Jotamo dienomis ir Izraelio karaliaus Jeroboamo dienomis.

¹⁸ Rubeno giminė, gadai ir pusė Manaso giminės turėjo narsių karių, pajėgių nešioti skydą ir kalaviją, įtempti lanką ir apmokytų kariauti – keturiasdešimt keturis tūkstančius septynis šimtus šešiasdešimt tinkamų karo tarnybai. ¹⁹ Jie kariavo su hagarais – Jetūru, Nafšu bei Nodabu ²⁰ ir nugalėjo. Hagarai ir visi su jais esantieji buvo atiduoti aniems į rankas, nes jie mūšyje šaukėsi Dievo, ir jis išklausė jų, nes anie pasitikėjo juo. ²¹ Kartu su šimtu tūkstančių belaisvių jie paėmė ir galvijų: penkiasdešimt tūkstančių kupranugarių, du šimtus penkiasdešimt tūkstančių avių ir du tūkstančius asilų. ²² Daug buvo kritę ir mūšyje, nes tai buvo Dievo karas. Jie liko gyventi jų žemėje iki tremties.

²³ Pusės Manasó giminės palikuonys gyveno krašte nuo Bašano iki Baal Hermono, Senyro ir Hermono kalno. Jų buvo labai daug. ²⁴ Štai jų kilčių galvos: Eferas, Išis, Elielis, Azrielis, Jeremija, Hodavija ir Jachdielis – narsūs kariai, garsūs vyrai, kilčių galvos. ²⁵ Bet jie nusižengė savo protėvių Dievui ir kekšavo su dievais krašto tautų, kurias Dievas buvo prieš juos išnaikinęs. ²⁶ Užtat Izraelio Dievas sukurstė Asirijos valdovo *pulo* (Asirijos karaliaus *Tiglat Pilesero*) dvasią, ir šis *ištrėmė juos, būtent rubenus, gadus ir pusę Manaso giminės, nuvarydamas į Halačą, Haborą, Harą ir prie Gozano upės, kur jie pasiliko iki šios dienos.

Levio palikuonys

²⁷ * Levio sūnūs: Geršonas, Kehatas ir Meraris. ²⁸ Kehato sūnūs: Amramas, Iccharas, Hebronas ir Uzielis. ²⁹ Amramo sūnūs: Aaronas, Mozė ir Mirjama. Aarono sūnūs: Nadabas, Abihavas, Eleazaras ir Itamaras. ³⁰ Eleazarui gimė Finehasas, Finehasui – Abišūva, ³¹ Abišūvai – Bukis, Bukiui – Uzis, ³² Uziui – Zerachija, Zerachijai – Merajotas, ³³ Merajotui – Amarija, Amarijai – Ahitubas, ³⁴ Ahitubui – Cadokas, Cadokui – Ahimaacas, ³⁵ Ahimaacui – Azarija, Azarijai – Johananas ³⁶ ir Johananui – Azarija, tarnavęs kunigu Namuose, kuriuos Saliamonas pastatė Jeruzalėje. ³⁷ Azarijai gimė Amarija, Amarijai – Ahitubas, ³⁸ Ahitubui – Cadokas, Cadokui – Šalumas, ³⁹ Šalumui – Hilkijs, Hilkijai – Azarija, ⁴⁰ Azarijai – Seraja, Serajai – Jehocadakas; ⁴¹ Jehocadakas išėjo į tremtį, kai Viešpats per

^{5,26} 2 Kar 15,19.

^{5,26} Žr. 2 Kar 15,19.

^{5,26} 2 Kar 15,29.

^{5,26} Žr. 1 Met 5,6.

^{5,26} 2 Kar 17,6.

^{5,27} Kai kuriuose rankr. 1 Met 5,27-41 įtraukta į sk. 6 pradžią.

Nebukadnecarą išsiuntė Judą ir Jeruzalę į tremtį.

6 Levio sūnūs: Geršomas, Kehatas ir Meraris. ²Štai Geršomo sūnų vardai: Libnis ir Šimis. ³Kehato sūnūs: Amramas, Iccharas, Hebronas ir Uzielis. ⁴Merario sūnūs: Machlis ir Mušis. Tai Levio giminės kiltys pagal jų protėvius.

⁵Geršomo [palikuonys]: sūnus Libnis, šio sūnus Jahatas, šio sūnus Zima, ⁶šio sūnus Joachas, šio sūnus Idojas, šio sūnus Zerachas, šio sūnus Jeotrasjas.

⁷Kehato palikuonys: sūnus Aminadabas, šio sūnus Korachas, šio sūnus Asiras, ⁸šio sūnus Elkana, šio sūnus Ebjasafas, šio sūnus Asiras, ⁹šio sūnus Tahatas, šio sūnus Ūrielis, šio sūnus Uzija ir šio sūnus Saulius. ¹⁰Elkanos sūnūs: Amasajas ir Ahimotas, ¹¹šio sūnus Elkana, šio sūnus Cofajas, šio sūnus Nahatas, ¹²šio sūnus Eliabas, šio sūnus Jerohamas, šio sūnus Elkana. ¹³Samuelio sūnūs: pirmagimis Joelis ir antragimis Abija.

¹⁴Merario palikuonys: Machlis, šio sūnus Libnis, šio sūnus Šimis, šio sūnus Uza, ¹⁵šio sūnus Šima, šio sūnus Hagija ir šio sūnus Asaja.

¹⁶*Štai vyrai, Dovydo paskirti vadovauti giesmės tarnybai VIEŠPATIES Namuose nuo to laiko, kai Skryn timerado ten nuolatinę buveinę. ¹⁷Kol Saliamonas statė VIEŠPATIES Namus Jeruzalėje, jie tarnavo giesmėmis priešais Padangtę Susitikimo Palapinėje, atlikdami savo pareigas, kaip buvo jiems nustatyta. ¹⁸Štai paskirtieji vadovauti, tarnaujantys drauge su savo sūnumis.

Iš kehatų: giesmininkas Hemanas, sūnus Joelio, sūnaus Samuelio, ¹⁹sūnaus Elkanos, sūnaus Jerohamo, sūnaus Elielio, sūnaus Toacho, ²⁰sūnaus Cūfo, sūnaus Elkanos, sūnaus Mahato, sūnaus Amasajo, ²¹sūnaus Elkanos,

sūnaus Joelio, sūnaus Azarijos, sūnaus Sofonijos, ²²sūnaus Tahato, sūnaus Asiro, sūnaus Ebjasafas, sūnaus Koracho, ²³sūnaus Iccharo, sūnaus Kehato, sūnaus Levio, sūnaus Izraelio.

²⁴Paskui jo giminaitis Asafas, stovėjęs jo dešinėje, būtent Asafas, sūnus Berechijo, sūnaus Šimos, ²⁵sūnaus Mykolo, sūnaus Baasėjos, sūnaus Malkijos, ²⁶sūnaus Etnio, sūnaus Zeracho, sūnaus Adajos, ²⁷sūnaus Etano, sūnaus Zimos, sūnaus Šimio, ²⁸sūnaus Jahato, sūnaus Geršomo, sūnaus Levio.

²⁹Jų brolio Merario palikuonys, stovėję kairėje: Etanas, sūnus Kišio, sūnaus Abdžio, sūnaus Malucho, ³⁰sūnaus Hašabijos, sūnaus Amacijos, sūnaus Hilkijos, ³¹sūnaus Amcio, sūnaus Banio, sūnaus Šemero, ³²sūnaus Machlio, sūnaus Mušio, sūnaus Merario, sūnaus Levio.

³³O jų broliai levitai buvo paskirti visai likusiai Padangtės – Dievo Namų – tarnybai. ³⁴Aaronas ir jo sūnūs atnašavo aukas ant deginamųjų aukų aukuro bei ant smilkalų aukuro, eidami šventų šventosios tarnybą, permaldaudami už Izraelį pagal visa, ką Dievo tarnas Mozė buvo įsakęs. ³⁵Aarono palikuonys: sūnus Eleazaras, šio sūnus Finehasas, šio sūnus Abišūva, ³⁶šio sūnus Bukis, šio sūnus Uzis, šio sūnus Zerachija, ³⁷šio sūnus Merajotatas, šio sūnus Amarija, šio sūnus Ahitubas, ³⁸šio sūnus Cadokas, šio sūnus Ahimaacas.

³⁹Štai vietovės pagal jų gyvenvietes jiems skirtoje žemėje: Kehato kilčių Aarono palikuonims – jiems teko pirmasis burtų metimas – ⁴⁰buvo paskirta Judo krašte Hebronas ir aplinkinės ganyklos, ⁴¹o miesto laukai ir jam priklausančios kaimai duoti Jefunės sūnui Kalebui. ⁴²Aarono palikuonims buvo paskirti prieglaudų miestai: Hebronas ir Libna su ganyklomis, Jatyras ir Eštemoja su ganyklomis, ⁴³Hilezas su ganyklomis, Debyras su ganyklomis,

⁴⁴ Ašanas su ganyklomis ir Bet Šemešas su ganyklomis. ⁴⁵ Taip pat iš Benjamino giminės buvo paskirta Geba su ganyklomis, Alemetas su ganyklomis ir Anatotas su ganyklomis. Iš viso per visas kiltis jie turėjo trylika miestų.

⁴⁶ Kitiems Kehato palikuonims burtų keliu buvo duota dešimt miestų iš Efraimo giminės, iš Dano giminės ir iš pusės Manaso giminės. ⁴⁷ Geršomo palikuonims pagal jų kiltis buvo skirta trylika miestų iš Isacharo, Ašero, Naftalio ir Manaso Bašane giminių. ⁴⁸ Merario palikuonims pagal jų kiltis buvo skirta dvylika miestų iš Rubeno, Gado ir Zabulono giminių. ⁴⁹ Taip izraelitai davė levitams ir miestų, ir ganyklų. ⁵⁰ Jie davė jiems burtų keliu miestų, minimų vardais, iš Judo giminės, taip pat iš Simeono giminės ir iš Benjamino giminės.

⁵¹ Ir Efraimo giminės miestai buvo priskirti kai kurių Kehato palikuonių kilčių žemei. ⁵² Jiems buvo duoti prieglaudos miestai: Sichemas su ganyklomis Efraimo aukštumose, Gezeras su ganyklomis, ⁵³ Jokmeamas su ganyklomis, Bet Horonas su ganyklomis, ⁵⁴ Ajalonas su ganyklomis ir Gat Rimonas su ganyklomis, ⁵⁵ o iš pusės Manaso giminės – Aneras su ganyklomis, Bileamas su ganyklomis. Tiek duota kitoms Kehato palikuonių kiltims.

⁵⁶ Geršomo palikuonims iš pusės Manaso giminės: Golasas Bašane su ganyklomis ir Astarotas su ganyklomis; ⁵⁷ iš Isacharo giminės: Kedešas su ganyklomis, Daberatas su ganyklomis, ⁵⁸ Ramotai su ganyklomis ir Anemas su ganyklomis; ⁵⁹ iš Ašero giminės: Mašalas su ganyklomis, Abdonas su ganyklomis, ⁶⁰ Hukokas su ganyklomis ir Rehobas su ganyklomis; ⁶¹ iš Naftalio giminės: Kedešas Galilėjoje su ganyklomis, Hamonas su ganyklomis ir Kirjataimai su ganyklomis.

⁶² Kitiems Merario palikuonims: iš Zabulono giminės – Rimonojas su

ganyklomis, Taboras su ganyklomis; ⁶³ Užjordanėje nuo Jericho, rytinėje Jordano pusėje, iš Rubeno giminės – Beceras stepėje su ganyklomis, Jahacas su ganyklomis, ⁶⁴ Kedemotai su ganyklomis ir Mefaatas su ganyklomis; ⁶⁵ iš Gado giminės – Ramot Gileadas su ganyklomis, Mahanaimai su ganyklomis, ⁶⁶ Hešbonas su ganyklomis ir Jazeras su ganyklomis.

Šiaurės giminės

7 Isacharo sūnūs – keturi: Tola, Pūva, Jašubas ir Šimronas. ² Tolos sūnūs: Uzis, Refaja, Jerielis, Jachmajas, Ibsamas ir Samuelis – savų Tolos kilčių galvos, narsūs savo kartų kariai. Dovydo dienomis jų suskaičiuota dvidešimt du tūkstančiai šeši šimtai. ³ Uzio sūnus buvo Izrachija. Izrachijos sūnūs buvo penki: Mykolas, Abdija, Joelis ir Išija. Visi jie buvo kilčių galvos. ⁴ Su jais pagal jų kartas ir protėvių namus buvo trisdešimt šeši tūkstančiai karių gretose, nes jie turėjo daug žmonių ir sūnų. ⁵ Jų giminaičių, priklausančių visoms Isacharo kiltims, iš viso buvo aštuoniasdešimt septyni tūkstančiai į kilmės sąrašą įtrauktų narsių karių.

⁶ Benjamino sūnūs – trys: Bela, Becheras ir Jediaelis. ⁷ Belos sūnūs buvo penki: Ecbonas, Uzis, Uzielis, Jerimotas ir Iris. Jie buvo savo protėvių namų galvos ir narsūs kariai. Į jų kilmės sąrašus įtraukta dvidešimt du tūkstančiai trisdešimt keturi. ⁸ Bechero sūnūs: Zemyra, Joašas, Eliezeras, Eljoenajas, Omris, Jerėmotas, Abija, Anatotas ir Alemetas. Visi jie buvo Bechero sūnūs. ⁹ Į jų kilmės sąrašus įtraukti pagal jų kiltis, kaip protėvių namų galvos, narsūs vyrai, dvidešimt tūkstančių du šimtai. ¹⁰ Jediaelio sūnus buvo Bilhanas, o Bilhano sūnūs – Jeušas, Benjaminsas, Ehudas, Kenaana, Zetanas, Taršišas ir Ahišaharas. ¹¹ Visi jie buvo Jediaelio sūnūs, jų kilčių galvos, narsūs

kariai – septyniolika tūkstančių tinkamų karo tarnybai.

¹² Šupimas ir Hupimas buvo Iro sūnūs; Hušimas buvo Ahero sūnus.

¹³ Naftalio sūnūs: Jahacielis, Gūnis, Jeceras ir Šalumas. Jie buvo Bilhos palikuonys.

¹⁴ Manaso sūnus – Asrielis, kurį jam pagimdė sugulovė aramėjė; ji pagimdė Gileado tėvą Machyrą. ¹⁵ Machyras paėmė žmonas Hupimui ir Šupimui, o jo sesers vardas buvo Maaka. Antrojo sūnaus vardas buvo Celofhadas, bet Celofhadas turėjo tik dukterį. ¹⁶ Machyro žmona Maaka pagimdė sūnų ir pavadino jį Perešo vardu; jo brolio vardas buvo Šerešas, o šio sūnūs buvo Ulamas ir Rekemas. ¹⁷ Ulamio sūnus buvo Bedanas. Tai Manaso sūnaus Machyro sūnaus Gileado palikuonys. ¹⁸ O jo sesuo Molecheta pagimdė Išhodą, Abiezerą ir Machlą. ¹⁹ Šemidos sūnūs buvo Achjanas, Šechemas, Likhis ir Aniamas.

²⁰ Efraimo palikuonys: Šutelachas, šio sūnus Beredas, šio sūnus Tahatas, šio sūnus Eleada, šio sūnus Tahatas, ²¹ šio sūnus Zabadas, šio sūnus Šutelachas, Ezeras ir Eleadas. Gato vyrai – vietiniai gyventojai – juos užmušė, nes jie buvo nuėję pagrobti jų galvijų. ²² Jų tėvas Efraimas raudėjo daug dienų, ir jo broliai atėjo jo paguosti. ²³ Jis suėjo su savo žmona, ji pastojė ir pagimdė sūnų; jis pavadino jį vardu Berija, nes nelaimė buvo užgulusi jo namus. ²⁴ Jis turėjo dukterį Šeerą; ji pastatė ir aukštutinį bei žemutinį Bet Horoną, ir Uzen Šeerą. ²⁵ Jo sūnus buvo Refachas, šio sūnus – Rešefas, šio sūnus – Telachas, šio sūnus – Tahanas, ²⁶ šio sūnus – Ladanas, šio sūnus – Amihudas, šio sūnus – Elišama, ²⁷ šio sūnus – Nūnas, šio sūnus – Jozuė.

²⁸ Jų nuosavybė ir gyvenvietės buvo Betelis ir jam pavaldūs miestai: rytų link – Naaranas, o vakarų link – Gezeras ir jam pavaldūs miestai, Sichemas ir jam pavaldūs miestai iki pat Ajos ir

jai pavaldžių miestų, ²⁹ taip pat palei Manaso giminės ribas – Bet Šėanas ir jam pavaldūs miestai, Taanachas ir jam pavaldūs miestai, Megidas ir jam pavaldūs miestai bei Doras ir jam pavaldūs miestai. Ten gyveno Izraelio sūnaus Juozapo sūnūs.

³⁰ Ašero sūnūs: Imna, Išva, Išvis ir Berija; jų sesuo – Seracha. ³¹ Berijos sūnūs – Heberas ir Malkielis, o šis buvo Birzaito tėvas. ³² Heberui gimė Jafletas, Šomeras, Hotamas ir jų sesuo Šūva. ³³ Jafleto sūnūs: Pasachas, Bimhalas ir Ašvatas. Tai Jafleto sūnūs. ³⁴ Šemero sūnūs: Ahis, Rohga, Jehuba ir Aramas. ³⁵ Jo brolio Helemo sūnūs: Cofachas, Imna, Šelešas ir Amalas. ³⁶ Cofacho sūnūs: Suachas, Harneferas, Šualas, Beris, Imra, ³⁷ Beceras, Hodas, Šama, Šilša, Itranas ir Beera. ³⁸ Jetero sūnūs: Jefunė, Pispas ir Ara. ³⁹ Ulos sūnūs: Arachas, Hanielis ir Ricija. ⁴⁰ Visi jie buvo Ašero vyrai, kilčių galvos, rinktiniai narsūs kariai, kunigaikščių vadai. Vyru, įtrauktų į kilmės sąrašą ir tinkamų karo tarnybai, buvo dvidešimt šeši tūkstančiai.

Benjaminio palikuonys

8 Benjaminui gimė pirmagimis Bela, antras sūnus – Ašbelis, trečias – Achrachas, ² ketvirtas – Noha ir penktas – Rafa. ³ Bela turėjo sūnų: Adarą, Gerą, Abihudą, ⁴ Abišuvą, Naamaną, Ahoachą, ⁵ Gerą, Šefufaną ir Huramą.

⁶ Štai Ehudo sūnūs. Jie buvo Gebos gyventojų kilčių galvos ir ištremti į Manahatą: ⁷ Naamanas, Ahija ir Gera, tai yra Heglamas, kuriam gimė Uza ir Ahihudas.

⁸ Šaharaimui gimė sūnų Moabo lygumoje po to, kai jis atleido savo žmonas Hušimą ir Baarą. ⁹ Iš žmonos Hodešos jam gimė sūnūs: Jobabas, Cibija, Meša, Malkamas, ¹⁰ Jeucas, Sachija ir Mirma. Tai jo sūnūs, kilčių galvos.

¹¹ Iš Hušimos jam gimė Abitubas ir Elpaalas. ¹² Elpaalo sūnūs: Eberas,

Mišamas, Šemedas (jis pastatė Onoją ir Lodą su jam pavaldžiais miestais).¹³ Berija ir Šema buvo Ajalono gyventojų kilčių vadai, priverstę bėgti Gato gyventojus.¹⁴ Achjojas, Šašakas, Jeremotas,¹⁵ Zebadija, Aradas, Ederas,¹⁶ Mykolas, Išpa ir Joha buvo Berijos sūnūs.

¹⁷ Zebadija, Mešulamas, Hizkis, Heberas, ¹⁸ Išmerajas, Izlija ir Jobabas buvo Elpaalo sūnūs.

¹⁹ Jakimas, Zichris, Zabdis, ²⁰ Elienajas, Ciletajas, Elielis, ²¹ Adaja, Beraja ir Šimratas buvo Šimio sūnūs.

²² Išpanas, Eberas, Elielis, ²³ Abdonas, Zichris, Hananas, ²⁴ Hananija, Elamas, Antotija, ²⁵ Ifdėja ir Penuelis buvo Šašako sūnūs.

²⁶ Šamšerajas, Šeharija, Atalija, ²⁷ Jaarešija, Elija ir Zichris buvo Jerohamo sūnūs.

²⁸ Jie buvo kilčių galvos, savo kartų vadai. Jie gyveno Jeruzalėje.

²⁹ Gibeone gyveno Gibeono įkūrėjas Jejelis. Jo žmonos vardas buvo Maaka.

³⁰ Jo pirmagimis sūnus buvo Abdonas, po jo – Cūras, Kišas, Baalas, Nadabas,

³¹ Gedoras, Achjojas, Zecheras ³² ir Mīklotas, o šiam gimė Šima. Jie irgi gyveno šalia savo giminių Jeruzalėje kartu su giminėmis.

³³ Nerui gimė Kišas, Kišui – Saulius, Sauliui – Jehonatanas, Malkišūva, Abinadabas ir Ešbaalas.

³⁴ Jehonatano sūnus buvo Merib Baalas, o Merib Baalui gimė Michėjas.

³⁵ Michėjo sūnūs: Pitonas, Melechas, Tarėja ir Ahazas.

³⁶ Ahazui gimė Jehoada, Jehoada – Alemetas, Azmavetas ir Zimris, Zimriui – Moca.

³⁷ Mocai gimė Binėja; jo sūnus buvo Rafa, šio sūnus – Eleasa,

šio sūnus – Acelis. ³⁸ Acelis turėjo šešis sūnus; štai jų vardai: Azrikamas, Bochrucas, Izmaelis, Šearija, Abdija ir Hananas. Tai Acelio sūnūs.

³⁹ Jo brolio Ešeko sūnūs: pirmagimis – Ulamas, antras – Jeušas ir trečias – Elifeletas.

⁴⁰ Ulamio palikuonys buvo

narsūs kariai, lankininkai, turėjo daug vaikų ir vaikaičių – šimtą penkiasdešimt.

Visi jie buvo Benjaminio giminės žmonės.

Jeruzalės gyventojai

9 Taip visas Izraelis buvo surašytas į kilmės sąrašus, kurie įtraukti į Izraelio karalių knygą. Ir Judo gyventojai buvo ištremti į Babiloną už neištikimybę.

²*Pirmi sugrižo į savo nuosavybę vėl kurtis savo miestuose paprastai izraelitai, kunigai, levitai ir šventyklos tarnai. ³Kai kurie iš Judo giminės palikuonių, kai kurie iš Benjaminio giminės palikuonių ir kai kurie iš Efraimo bei Manaso giminių palikuonių apsigyveno Jeruzalėje.

⁴Utajas, sūnus Amihudo, sūnaus Omrio, sūnaus Imrio, sūnaus Banio, vieno iš Judo sūnaus Pereco sūnų. ⁵Iš šilokiečių buvo pirmagimis Asaja ir jo sūnūs. ⁶Iš Zeracho palikuonių buvo Jeuelis ir jų giminaičiai – šeši šimtai devyniasdešimt.

⁷Iš Benjaminio giminės palikuonių: Saluvas, sūnus Mešulamo, sūnaus Hodavijos, sūnaus Ha Senūvos; ⁸Ibnėja, sūnus Jerohamo; Ela, sūnus Uzio, sūnaus Michrio; Mešulamas, sūnus Šefatijos, sūnaus Reuelio, sūnaus Ibnijos; ⁹jų giminaičių pagal šeimas – devyni šimtai penkiasdešimt šeši. Visi šie vyrai buvo savo kilčių galvos.

¹⁰Iš kunigų: Jedaja, Jehojaribas, Jachinas, ¹¹vyriausiasis Dievo Namų pareigūnas Azarija, sūnus Hilkiijos, sūnaus Cadoko, sūnaus Merajoto, sūnaus Ahitubo, ¹²ir Adaja, sūnus Jerohamo, sūnaus Pašhūro, sūnaus Malkijos, ir Masajas, sūnus Adielio, sūnaus Jachzeros, sūnaus Mešulamo, sūnaus Mešilemito, sūnaus Imero; ¹³be to, jų giminaičiai, kilčių galvos – tūkstantis septyni

šimtai šešiasdešimt pajėgių atlikti Dievo Namų tarnybos darbus.

¹⁴ Iš levitų: vienas iš Merario sūnų Šemaja, sūnus Hašubo, sūnaus Azrikamo, sūnaus Hašabijos, ¹⁵ ir Bakbakaras, Herešas, Galalas, ir Matanija, sūnus Michėjo, sūnaus Zichrio, sūnaus Asafo, ¹⁶ ir Abdija, sūnus Šemajos, sūnaus Galalo, sūnaus Jedutūno, ir Berechija, sūnus Asos, sūnaus Elkanos, gyvenusio netofiečių kaimuose.

¹⁷ Vartininkai: Šalumas, Akubas, Talmonas, Ahimanas; jų giminaitis Šalumas buvo galva ¹⁸ iki šiol Karaliaus vartuose rytų pusėje. Tai levitų stovyklų vartininkai.

¹⁹ Šalumas, sūnus Korės, sūnaus Ebjasafos, sūnaus Koracho, ir jo kilties giminaičiai – korachai – turėjo jiems skirtą pareigą būti Padangtės slenksčio sargais, kaip jų protėviai buvo įėjimo į Viešpaties stovyklą sargai. ²⁰ Seniau Eleazaro sūnus Finehasas buvo jų vadas – tebūna su juo Viešpats! ²¹ Mešlemijos sūnus Zacharija buvo įėjimo į Susitikimo Palapinę sargas. ²² Iš viso išrinktų slenksčių sargais buvo du šimtai dvylika. Jie buvo įtraukti į kilmės sąrašus savo kaimuose. Dovydas ir regėtojas Samuelis patvirtino juos atsakingai tarnybai. ²³ Taigi jie ir jų palikuonys, būdami sargai, sergėjo Viešpaties Namų vartus, tai yra Padangtės namus. ²⁴ Vartininkai buvo pastatyti prie visų keturių šonų – rytų, vakarų, šiaurės ir pietų. ²⁵ Jų giminaičiai, gyvenę kaimuose, buvo įpareigoti padėti jiems kartkartėmis septynias dienas, ²⁶ tuo tarpu keturi vyriausieji vartininkai budėjo nuolat. Jie buvo levitai, atsakingi už Dievo Namų kambarius bei turtus. ²⁷ Naktį jie praleisdavo Dievo Namų aplinkoje, nes buvo atsakingi už sargybą ir turėjo pareigą juos kas rytą atidaryti.

²⁸ Vieni jų buvo atsakingi už apeiginius reikmenis, nes turėdavo juos sukaičiuoti atnešant ir išnešant. ²⁹ Kiti

buvo paskirti rūpintis baldais, visais šventaisiais reikmenimis ir geriausiais miltais, vynu, smilkalais bei kvėpalais. ³⁰ Kai kurie iš kunigų kilties ruošė kvėpalų mišinį. ³¹ Matitija, vienas iš levitų – Šalumo Koracho pirmagimis, – buvo atsakingas už plokštinių kepimą. ³² Kai kurie ir iš Kehato giminaičių buvo atsakingi kas šabą už padėtinės duonos išdėliojimą eilėmis.

³³ Giesmininkai, levitų kilčių galvos, gyveno šventyklos kambariuose, laisvi nuo kitos tarnybos, nes ėjo pareigas dieną ir naktį.

³⁴ Tokios tat buvo levitų kilčių galvos pagal jų palikuonis. Jie gyveno Jeruzalėje.

Sauliaus protėviai ir palikuonys

³⁵ Gibeone gyveno Gibeono ikūrėjas Jejelis. Jo žmonos vardas buvo Maaka.

³⁶ Pirmagimis jo sūnus buvo Abdonas, paskui – Cūras, Kišas, Baalas, Neras, Nadabas, ³⁷ Gedoras, Achjojas, Zacharija ir Miklotas. ³⁸ Miklotui gimė Šimamas. Jie gyveno šalia savo giminių Jeruzalėje kartu su giminėmis.

³⁹ Nerui gimė Kišas, Kišui – Saulius, Sauliui – Jehonatanas, Malkišūva, Abinadabas ir Ešbaalas. ⁴⁰ Jehonatanas sūnus buvo Merib Baalas. Merib Baalui gimė Michėjas. ⁴¹ Michėjo sūnūs: Pitonas, Melechas, Tachrėja ir Ahazas. ⁴² Ahazui gimė Jara, Jarai – Alemetas, Azmavetas ir Zimris. Zimriui gimė Moca. ⁴³ Mocai gimė Binėja; jo sūnus buvo Refaja, šio sūnus – Eleasa, šio sūnus – Acelis. ⁴⁴ Acelis turėjo šešis sūnus; štai jų vardai: Azrikamas, Bochrucas, Izmaelis, Šearija, Abdija ir Hananas. Tai Acelio sūnūs.

Sauliaus mirtis

10 Filistinai kariavo su Izraeliu. Mūšyje izraelitai bėgo nuo filistinių. Daug jų krito nukauti ant Gilbojos kalno. ² Saulių ir jo sūnus filistinai

pasivijo. Filistinams nukovus Sauliaus sūnus Jehonataną, Abinadabą ir Malkišuvą, ³ mūšis šėlo aplink Saulių. Lankininkai aptiko jį, ir jis buvo lankininkų sužeistas. ⁴ „Išsitrauk iš makšties kalaviją ir perdurk mane, – ginklanešiui tarė Saulius, – kad atėję šie neapipiaustytieji iš manęs nesityčiotų“. Bet ginklanešys atsisakė tai padaryti, nes buvo siaubo apimtas. Tada Saulius paėmė kalaviją ir pats ant jo pasivėrė. ⁵ Matydamas Saulių negyvą, ir ginklanešys puolė ant savo kalavijo ir mirė. ⁶ Taip mirė Saulius ir trys jo sūnūs; taip vienu smūgiu pražuvo visi jo namai. ⁷ Pamatę, kad izraelitai pabėgo, o Saulius bei jo sūnūs žuvę, palikę savo miestus, pabėgo ir visi Izraelio vyrai, buvę slėnyje. Tada filistinai atėjo ir juose įsikūrė.

⁸ Kitą dieną filistinai, atėję apiplėšti nukautųjų, rado Saulių ir jo sūnus, kritusius ant Gilbojos kalno. ⁹ Apiplėšę paėmė jo galvą bei ginklus ir nusiuntė per pasiuntinius visam filistinų kraštui paskelbti gerą žinią savo stambams ir žmonėms. ¹⁰ Jo ginklai buvo padėti jų dievų šventykloje, o galva pamauta ant baslio Dagono šventykloje.

¹¹ Kai Jabeš Gileado gyventojai išgirdo visa, ką filistinai buvo padarę Sauliui, ¹² visi jų narsuoliai leidosi į kelionę ir, paėmę Sauliaus kūną bei jo sūnų kūnus, atgabeno juos į Jabešą. Jie palaidojo jų kaulus Jabeše po ąžuolu ir pasninkavo septynias dienas.

¹³ Taip Saulius *mirė dėl savo neištikimybės. Jis buvo neištikimas VIEŠPAČIUI, nesilaikydamas VIEŠPATIES įsakymo. *Be to, jis prašė dvasių iššaukėjos patarimo. ¹⁴ Kadangi jis neprašė VIEŠPATIES patarimo, VIEŠPATS jį užmušė ir perdavė karalystę Jesės sūniui Dovydui.

Dovydas – Izraelio karalius

11 Tada visas Izraelis suėjo pas Dovydą Hebrone ir tarė: „Mes tavo kūnas ir kraujas. ² Net anksčiau, dar Sauliui esant karaliumi, tu išvesdavai ir parvesdavai Izraelį iš visų mūšių. VIEŠPATS, tavo Dievas, pasakė tau: „Tu ganysi mano tautą Izraelį, tu būsi mano tautos Izraelio vadas“. ³ Taigi visi Izraelio seniūnai suėjo Hebrone pas Dovydą, ir Hebrone Dovydas sudarė su jais sandorą VIEŠPATIES aki-vaizdoje. Jie patepė Dovydą Izraelio karaliumi pagal VIEŠPATIES žodį, duotą per Samuelį.

⁴ Tada Dovydas ir visas Izraelis leidosi į žygį prieš Jeruzalę, tai yra Jebusą, kur gyveno krašto gyventojai *jebusiečiai. ⁵ Jebuso gyventojai sakė Dovydui: „Čia tu niekada neįžengsi!“ Bet Dovydas paėmė Siono tvirtovę. Šiandien tai Dovydo miestas. ⁶ Dovydas buvo pasakęs: „Kas pirmas nukaus jebusietį, tas bus vadas ir didžiūnas“. Cerujos sūnus Joabas užkopė pirmas ir tapo vadu.

⁷ Dovydas įsikūrė gyventi tvirtovėje, todėl ji buvo pavadinta Dovydo miestu. ⁸ Jis įtvirtino aplinką iš visų pusių, nuo Milojo aplinkui, o Joabas atstatė kitas miesto dalis. ⁹ Dovydas darėsi vis galingesnis ir galingesnis, nes Galybių VIEŠPATS buvo su juo.

¹⁰ Štai vadai Dovydo galiūnų, teikusių jam didelę paramą karalystėje drauge su visu Izraeliu ir padėjusių jam tapti karaliumi pagal VIEŠPATIES žodį Izraeliui.

¹¹ Štai Dovydo galiūnų sąrašas. Hachmonio sūnus Jašobamas buvo trejeto vadas. Pakėlęs ietį prieš tris šimtus, nukovė juos vienu sykiu. ¹² Po jo galiūnų trejete buvo Dodojo Aho-acho sūnus Eleazaras. ¹³ Jis buvo su Dovydu prie Pas Damimų, kai filistinai ten buvo susitelkę mūšiui. Ten buvo dirvos sklypas, pilnas miežių.

^{10,13} 1 Sam 13,8-14; 15,1-24

^{10,13} Kun 19,31; 20,6; 1 Sam 28,7-8

^{11,4} Joz 15,63; Ts 1,21

Žmonėms traukiantis nuo filistinų,¹⁴ jis ir Dovydas pasipriešino šio sklypo viduryje ir apgynę jį nugalėjo filistinus. Taip VIEŠPATS išgelbėjo juos, suteikęs didelę pergalę.

¹⁵Trys iš trisdešimtuko vadų nuėjo tarp uolų pas Dovydą prie Adulamo olos, kai filistinai buvo pasistatę stovyklą Refajų slėnyje.¹⁶Tuo metu Dovydas buvo kalnų tvirtovėje, o filistinų įgula – Betliejuje.¹⁷Dovydas ilgesingai prasiarė: „O kad turėčiau bent gurkšnį vandens iš Betliejaus talpyklos – iš tos prie vartų!“¹⁸Tada trejetas prasiveržė pro filistinų įgulą ir pasėmę vandens iš talpyklos prie Betliejaus vartų parnešė Dovydui. Bet Dovydas nenorėjo jo gerti ir išliejo kaip atnašą VIEŠPAČIUI.¹⁹„Gink, Dieve, – sakė jis, – jei kitaip elgčiausi! Kaip aš galiu gerti šių vyrų kraują? Juk jie parnešė jį, savo gyvybę į pavojų statydami“. Užtat jis nenorėjo vandens gerti. Tokie buvo šių galiūnų žygdarbiai.

²⁰Joabo brolis Abšajas buvo trisdešimtuko galva. Kartą ietimi jis kovojo prieš tris šimtus ir nukovęs juos laimėjo sau vardą šalia trejeto.²¹Jis buvo dvigubai garsesnis už bet kurį iš trisdešimtuko ir tapo jų vadu, tačiau trejetui neprilygo.

²²Jehojados sūnus Benaja buvo naršus vyras iš Kabceelio, atlikęs didelius žygdarbius: Jis nukovė du Arielio sūnus iš Moabo. Kartą sniegingą dieną nusileidęs į duobę, jis užmušė liūtą.²³Be to, jis nukovė vieną egiptietį, penkių uolekčių ūgio milžiną. Nors egiptietis turėjo rankoje ietį kaip audėjo riestuvą, Benaja išėjo prieš jį su vėzdu ir išplėšęs ietį iš egiptiečio rankos nukovė jo paties ietimi.²⁴Tokie buvo Jehojados sūnaus Benajos žygdarbiai, ir jis laimėjo vardą šalia trejeto galiūnų.²⁵Jis buvo garsus trisdešimtuko būryje, tačiau trejetui neprilygo. Dovydas paskyrė jį savo asmens sargybos vadu.

²⁶Kariai galiūnai:

Joabo brolis Asaelis, Dodojo Betliejiečio sūnus Elhananas,²⁷Šamotas Haroras, Helecas Pelojietis,²⁸Ikešo Tekojiečio sūnus Ira, Abiezeras Anatojietis,²⁹Sibechajas Hušietis, Ilajas Ahoachas,³⁰Mahrajas Netofietis, Baanos Netofiečio sūnus Heledas,³¹Ribajo iš Benjamino Gibėjos sūnus Itajas, Benaja Piratonietis,³²Hurajas iš Gaašo slėnių, Abielis Arabietis,³³Azmavetas Baharimietis, Eljachba Šaalbonietis,³⁴Bene Jašenas Gizotietis, Šagės iš hararų sūnus Jehonatanas,³⁵Sacharo iš hararų sūnus Ahiamas, Ūro sūnus Elifalas,³⁶Heferas Mecherietis, Ahija Pelojietis,³⁷Hecrojas Karmelietis, Ezbajo sūnus Naarajas,³⁸Natano brolis Joelis, Hagrio sūnus Mibharas,³⁹Celekas Amonitas, Cerujos sūnaus Joabo ginklanešys Nachrajas Beerotietis,⁴⁰Ira Itras, Garebas Itras;⁴¹Ūrija Hettas, Achlajo sūnus Zabadas,⁴²Šizos Rubeniečio sūnus Adina – rubenų galva ir trisdešimtuko vadas;⁴³Maakos sūnus Hananas, Juozapatas Mitnietis,⁴⁴Uzija Aštarotietis, Hotamo Aroe riečio sūnūs Šama ir Jejelis,⁴⁵Šimrio sūnus Jediaelis ir jo brolis Joha Ticie-tis,⁴⁶Elielis Mahavas, Elnaamo sūnūs Jeribajas bei Jošavija ir Itma Moabitas,⁴⁷Elielis, Jobedas ir Jaasielis Mecobaitas.

12 Štai vyrai, atėję pas Dovydą į Ciklagą, dar jam slapstantis nuo Kišo sūnaus Sauliaus, kurie buvo tarp galiūnų, jam padėjusių kare.²Jie buvo ginkluoti lankais, galėjo ir dešine, ir kaire ranka mėtyti svaidykle akmenis ar šaudyti lanku strėles; jie buvo iš Sauliaus giminaičių, iš Benjamino giminės:³vadas Ahiezeras drauge su Jehoasu – abu Šemavos Gibėjiečio sūnūs, taip pat Azmaveto sūnūs Jezielis ir Peletas, Beracha, Jehuvas Anatotietis,⁴galiūnas iš trisdešimtuko ir vienas trisdešimtuko vadų Išmaja Gibeonietis,⁵Jeremija, Jahazielis, Johananas, Jehozabadas Gederietis,

⁶Eluzajas, Jerimotas, Bealija, Šemarijas, Šefatijas iš Harifo palikuonių, ⁷korachai Elkana, Išijas, Azarelis, Joezeras bei Jašobamas ⁸ir Jerohamo iš Gedoro sūnūs Joela bei Zebadija.

⁹Ir iš gadų perėjo žmonių pas Dovydą sekti jį į dykumos tvirtovę. Jie buvo narsūs galiūnai, patyrę kariai, ginkluoti skydu ir ietimi, išvaizdūs tarsi liūtai, vikrūs tarsi gazelės kalnuose. ¹⁰Ezeras buvo vadas, Abdija antras, Eliabas trečias, ¹¹Mišmana ketvirtas, Jeremija penktas, ¹²Atajas šeštas, Elielis septintas, ¹³Johananas aštuntas, Elzabadas devintas, ¹⁴Jeremijas dešimtas, Machbanajas vienuoliktas. ¹⁵Šie Gado giminės vyrai buvo kariuomenės galvos. Mažieji buvo lygiajėgiai šimtui, o stiprieji – tūkstančiui. ¹⁶Tai buvo vyrai, kurie pirmą mėnesį perbrido Jordaną, kai jis buvo išsiliejęs iš krantų, ir privertė bėgti visus slėnio gyventojus į rytus ir vakarus.

¹⁷Pas Dovydą į tvirtovę atėjo ir iš Benjamino bei Judo giminiių. ¹⁸Išėjęs pasitikti, Dovydas kreipėsi į juos, tardamas: „Jeigu ateinate pas mane taikiu tikslu man padėti, parodysiu jums gerą širdį, bet jeigu ateinate išduoti manęs priešams, nors mano rankos nėra padariusios jokio smurto, temato tai mūsų protėvių Dievas ir teskiria nuosprendį“. ¹⁹Tada Dvasia apgaubė trisdešimtuko vadą Amasają, ir jis tarė:

„Mes tavo, Dovyдай;
ir su tavimi, Jesės sūnau!
Ramybė, ramybė tau,
ramybė tam, kuris tau padeda!
Tavo Dievas yra tas,
kuris tau padeda“.

Tada Dovydas juos priėmė ir pastatė tarp savo pajėgų vadų.

²⁰Ir iš Manaso giminės perbėgo pas Dovydą, kai jis atžygiavo su filistiniais į mūšį su Sauliumi. Tačiau filistinams jis nepadėjo, nes jų valdovai pasitarė ir atleido jį, sakydami: „Jis pereis pas savo šeiminką Saulių, mūsų galvų

kaina“. ²¹Jam žygiuojant į Ciklagą, pas jį perbėgo šie Manaso giminės vyrai: Adnachas, Jehozabadas, Jediaelis, Mykolas, Jehozabadas, Elihuvas ir Ciletajas – Manaso kilčių galvos. ²²Jie padėjo Dovydui prieš užpuolikų gaują, nes visi buvo narsūs vyrai ir karių vadai. ²³Iš tikrųjų diena po dienos žmonės vis ėjo pas Dovydą jam padėti, kol ten išaugo didžiulė stovykla, tarsi Dievo stovykla.

²⁴Štai skaičiai būrių ginkluotų vyrų, atėjusių pas Dovydą į Hebroną perduoti jam Sauliaus karalystės pagal VIEŠPATIES žodį.

²⁵Iš Judo giminės nešiojusių skydą ir ietį – šeši tūkstančiai aštuoni šimtai kaip reikiant ginkluotų vyrų. ²⁶Iš Simeono giminės narsių karių – septyni tūkstančiai šimtas. ²⁷Iš Levio giminės – keturi tūkstančiai šeši šimtai, ²⁸taip pat Aarono namų vadas Jehojada ir su juo trys tūkstančiai septyni šimtai ²⁹bei Cadokas, jaunas narsus vyras, su savo kiltimi – dvidešimt trim pareigūnais. ³⁰Iš Benjamino žmonių, Sauliaus giminiių – trys tūkstančiai, kurių daugumas iki šiol buvo likę ištikimi Sauliaus namams. ³¹Iš Efraimo giminės – dvidešimt tūkstančių aštuoni šimtai narsių vyrų, išgarsėjusių savo kiltyse; ³²iš pusės Manaso giminės – aštuoniolika tūkstančių pagal vardus paskirtų eiti ir padaryti Dovydą karaliumi. ³³Iš Isacharo giminės vyrų, kurie suprato laiko ženklus ir žinojo, ką Izraelis turi daryti, – du šimtai vadų ir visi jų giminaičiai – jų įsakymu. ³⁴Iš Zabulono giminės – penkiasdešimt tūkstančių užgrūdintų karių, apsiginklavusių mūšiuji visokiais karo ginklais, padėti Dovydui iš visos širdies. ³⁵Iš Naftalio giminės – tūkstantis vadų drauge su trisdešimt septyniais tūkstančiais vyrų, ginkluotų skydais ir ietimis. ³⁶Iš Dano giminės – dvidešimt aštuoni tūkstančiai šeši šimtai vyrų, apsiginklavusių stoti į kovos rikiuotę. ³⁷Iš Ašero giminės – keturiasdešimt

tūkstančių užgrūdintų karių, pasiruošusių kovai.³⁸ Iš Užjordanės rubenų ir gadų bei pusės Manaso giminės – šimtas dvidešimt tūkstančių ginkluotų įvairiais karo ginklais.

³⁹Visi šie kariai atžygiavo į Hebroną kautynių rikiuote, visa širdimi norėdami pastatyti Dovydą viso Izraelio karaliumi. Panašiai visas likęs Izraelis vieningai norėjo padaryti Dovydą karaliumi.⁴⁰Tenai jie pasiliko su Dovydu tris dienas valgydami ir gerdami, nes giminės buvo juos aprūpinę.⁴¹Taip pat jų kaimynai atėjo net iš Isacharo, Zabulono ir Naftalio, ant asilų, kupuranugarių, mulų ir jaučių gabendami maistą, gausiās atsargas miltų, figų plokštainių, razinų plokštainių, vyno, aliejaus, galvijų ir avių, nes Izraelyje buvo daug džiaugsmo.

Dievo Skrynios gabenimas

13 Tada Dovydas pasitarė su tūkstantininkais ir šimtininkais, iš tikrųjų – su visais vadais.²Visai Izraelio bendrijai Dovydas tarė: „Jeigu jums atrodo gera ir jeigu tokia VIEŠPATIES, mūsų Dievo, valia, pasiųskime žodį visur: mūsų likusioms giminėms per visas Izraelio žemes, įskaitydami kunigus ir levitus miestuose su ganykloimis, kad jie sueitų pas mus.³Tada vėl parsineškime savo Dievo Skrynią, nes per visas Sauliaus dienas mes nekreipėme į ją dėmesio“. ⁴Visa bendrija šutiko tai daryti, nes šis reikalas patiko visiems žmonėms.

⁵Tad Dovydas sušaukė visą Izraelį nuo Šihoro Egipte iki Lebo Hamato *parnešti Dievo Skrynios iš Kirjat Jearimų.⁶Dovydas ir visas Izraelis nukeliavo į Baalą – Kirjat Jearimus, priklausančius Judui, parnešti iš ten Dievo Skrynios, vadinamos jo vardu: „VIEŠPATS, *sėdintis kerubų soste“. ⁷Jie

gabeno Dievo Skrynią nauju vežimu iš Abinadabo namų, Uza ir Achjojas valdė vežimą,⁸ o Dovydas ir visas Izraelis šoko Dievo akivaizdoje ir visomis jėgomis giedojo, pritardami lyromis, arfomis, būgneliais su žvangučiais, cimbalais ir trimitais.

⁹Jiems pasiekus Kidono klotimą, Uza ištiesė ranką paremti Skrynią, nes jaučiai kluptelėjo.¹⁰VIEŠPATS užpyko ant Uzos ir ištiko jį mirtimi, nes jis padėjo ranką ant Skrynios. Ten Dievo akivaizdoje jis mirė.¹¹Dovydas susirūpino dėl to, kad VIEŠPATS buvo pratrūkęs ant Uzos. Užtat ta vieta iki šios dienos vadinama Perek Uza.

¹²Tą dieną Dovydas pajuto Dievo baimę. „Kaip aš galiu parsinešti Dievo Skrynią?“ – sakė jis.¹³Tad Dovydas neparsigabeno Skrynios į Dovydo miestą, bet nukreipė ją į Obed Edomo Gatiečio namus.¹⁴Dievo Skrynia išbuvo Obed Edomo šeimos namuose tris mėnesius, ir *VIEŠPATIES palaima lydėjo Obed Edomo šeimyną bei visa, ką jis turėjo.

Dovydas Jeruzalėje

14 Tuo tarpu Tyro karalius Hiram atsiuntė pasiuntinius pas Dovydą su kedro rąstais, mūrininkais ir dailidėmis statyti jam rūmų.²Dabar Dovydas suvokė, kad VIEŠPATS buvo padaręs jį Izraelio karaliumi ir kad jo karalystė buvo taip išaukštinta dėl jo tautos Izraelio.

³Dovydas vedė dar kitas žmonas, ir Dovydui gimė daugiau sūnų ir dukterų.⁴Štai vardai vaikų, gimusių jam Jeruzalėje: Šamūva, Šobabas ir Natanas, Saliamonas,⁵ Ibharas, Elišūva ir Elpaletas,⁶ Nogahas, Nefegas ir Jafija,⁷ Elišama, Beeljada ir Elifeletas.

⁸Išgirdę, kad Dovydas pateptas viso Izraelio karaliumi, visi filistinai sutartinai pakilo į žygį jo ieškoti. Bet

^{13,9} 1 Sam 7,1-2

^{13,6} Iš 25,22

^{13,14} 1 Met 26,4-5

Dovydas, apie tai išgirdęs, išžygiavo jiems pasipriešinti. ⁹ Filistinai buvo atžygiavę ir plėšikavo Refajų slėnyje. ¹⁰ Tada Dovydas teiravosi Dievo, klausdamas: „Ar aš turiu prieštintis filistinams? Ar atiduosi juos man į rankas?“ VIEŠPATS atsakė jam: „Žygiuok! Aš atiduosiu juos tau į rankas“. ¹¹ Tad jis nužygiavo į Baal Peracimus. Ten Dovydas juos nugalėjo. „Pro mano priešus Dievas prasiveržė mano ranka, kaip prasiveržia vanduo“, – tarė Dovydas. Todėl ta vieta vadinama Baal Peracimais. ¹² Filistinai buvo palikę ten savo dievus. Dovydas įsakė juos sudeginti.

¹³ Dar kartą filistinai įsiveržė į slėnį, ¹⁴ ir vėl Dovydas teiravosi Dievo. Dievas atsakė jam: „Nesivyk jų, bet apeik ir stok į mūšį su jais priešais balzamo medžius. ¹⁵ Kai išgirsi žygio ūžesį balzamo medžių viršūnėse, pradėk mūšį, nes Dievas eis pirma tavęs filistinų kariuomenės sunaikinti“. ¹⁶ Dovydas darė, kaip Dievas jam buvo įsakęs. Jie sutriuškino filistinus nuo Gibeono iki pat Gezero.

¹⁷ Dovydo garsas pasklido po visus kraštus, ir VIEŠPATS padarė, kad jo bijotų visos tautos.

Skrynios pargabenimas į Jeruzalę

15 Dovydas statėsi rūmus Dovydo mieste ir pastatė palapinę, rengdamas vietą Dievo Skryniai. ² Tada Dovydas įsakė, kad levitai neštų Dievo Skrynią, *nes VIEŠPATS buvo išrinkęs juos nešti Skrynią ir amžinai jam tarnauti. ³ Dovydas sušaukė visą Izraelį į Jeruzalę pernešti Dievo Skrynios į jos vietą, kurią buvo parengęs. ⁴ Dovydas surinko visus Aarono palikuonis ir levitus: ⁵ iš Kehato sūnų – jų didžiūną Ūrielį su šimtu dvidešimt giminaičių; ⁶ iš Merario sūnų – jų didžiūną Asają su šimtu dvidešimt giminaičių; ⁷ iš Geršomo sūnų – jų didžiūną Joelį su

šimtu trisdešimt giminaičių; ⁸ iš Elicafano sūnų – jų didžiūną Šemają su dviem šimtais giminaičių; ⁹ iš Hebrono sūnų – jų didžiūną Elielį su aštuoniasdešimt giminaičių; ¹⁰ iš Uzielio sūnų – jų didžiūną Aminadabą su šimtu dvylika giminaičių.

¹¹ Dovydas pasišaukė kunigus Cadoką bei Abjatarą ir levitus Ūrielį, Asają, Joelį, Šemają, Elielį ir Aminadabą. ¹² Jis tarė jiems: „Jūs esate levitų kilčių galvos. Jūs ir jūsų broliai pasišventinkite, kad galėtumėte pernešti VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, Skrynią į vietą, kurią esu jai parengęs. ¹³ Kadangi jūs neniešėte jos pirmą kartą, VIEŠPATS ištiko mus nelaime, nes mes jam neparodėme deramos pagarbos“. ¹⁴ Taigi kunigai ir levitai pasišventino, rengdamiesi pernešti VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, Skrynią. ¹⁵ *Levitai nešė Dievo Skrynią kartimis ant pečių, kaip Mozė buvo įsakęs pagal VIEŠPATIES žodį.

¹⁶ Dovydas įsakė levitų didžiūnams paskirti savo brolius giesmininkais, kad giedotų džiaugsmo giesmes, pritariant muzikos instrumentams – arfoms, lyroms ir cimbolams. ¹⁷ Todėl levitai paskyrė Joelio sūnų Hemaną, o iš jo brolių – Berechijo sūnų Asafą, iš Merario sūnų, jų brolių – Kušajo sūnų Etaną, ¹⁸ ir, antra, jų brolius: Zachariją, Jaazielį, Šemiramotą, Jehielį, Unį, Eliabą, Beną, Maasėją, Matitiją, Elifelehuva, Miknėją, Obed Edomą ir Jejelį. ¹⁹ Giesmininkai Hemanas, Asafas ir Etanas turėjo skambinti bronziniais cimbolais; ²⁰ Zacharija, Azielis, Šemiramotas, Jehielis, Unis, Eliabas, Maasėjas ir Benajas groti arfomis pagal alamotą*, ²¹ o Matitijas, Elifelehuvas, Miknėjas, Obed Edomas, Jejelis ir Azazijas giedojimui pritarti lyromis pagal šeminitą*. ²² Kenanijas,

^{15,15} Iš 25,14

^{15,20} Neaiškus muzikos terminas.

^{15,21} Neaiškus muzikos terminas.

būdamas levitų giesmės didžiūnas, vadovavo giedojimui, nes buvo išmanus ir įgudęs. ²³Berechija ir Elkana turėjo būti vartininkai prie Skrynios. ²⁴Kunigai Šebanijas, Juozapas, Netanelis, Amasajas, Zacharijas, Benajas ir Eliezeras turėjo pūsti trimitus priešais Dievo Skrynią. Ir Obed Edomas bei Jehija turėjo būti vartininkai prie Skrynios.

²⁵Taigi Dovydas, Izraelio seniūnai ir tūkstantininkai džiūgaudami nuėjo gabenti VIEŠPATIES Sandoros Skrynios iš Obed Edomo namų. ²⁶Kadangi Dievas padėjo nešantiems VIEŠPATIES Sandoros Skrynią, buvo atnašauta septyni jaučiai ir septyni avinai. ²⁷Dovydas bei visi levitai, nešantys Skrynią, ir giesmininkai bei giesmininkų giesmių didžiūnas Kenanija* vilkėjo plonos drobės skraistėmis. Dovydas vilkėjo ir lininį efodą. ²⁸Taip visas Izraelis pernešė VIEŠPATIES Sandoros Skrynią, palydėdami šauksmais, rago gaudesiu, trimitais ir cimbolais, grodami arfomis ir lyromis.

²⁹VIEŠPATIES Sandoros Skryniai pasiekus Dovydo miestą, Sauliaus duktė Mikalė, žiūrėdama pro langą, pamatė karalių Dovydą šokinėjantį ir šokantį. Savo širdyje ji pajuto jam panieką.

16 Dievo Skrynią atnešus ir padėjus palapinėje, kurią Dovydas buvo jai pastatęs, atnašautos deginamosios aukos ir bendravimo aukos. ²Baigęs atnašauti deginamąsias aukas ir bendravimo aukas, Dovydas palaimino žmones VIEŠPATIES vardu ³ir padalijo visiems izraelitams, kiekvienam vyrui ir kiekvienai moteriai, po kepalą duonos, gabalą jautienos ir razinų plokštainį.

⁴Be to, jis paskyrė iš levitų tarnus prie Skrynios, kad maldautų, dėkotų ir šlovintų VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą: ⁵Asafas buvo jų galva, Zacharija – pa-

vaduotojas, Jejelis, Šemiramotas, Jehielis, Matitija, Eliabas, Benajas, Obed Edomas ir Jejelis su arfomis ir lyromis; Asafas turėjo skambinti cimbolais, ⁶o kunigai Benajas ir Jehazielis buvo nuolatiniai Dievo Sandoros Skrynios trimitininkai.

⁷Tuomet Dovydas pirmą kartą pavėdė Asafui ir jo broliams šlovinti VIEŠPATĮ:

⁸„Dėkokite VIEŠPAČIUI,

šaukitės jo vardo,
skelbkite jo darbus tautoms!

⁹Giedokite jam,
šlovinkite jį giesme,
pasakokite apie jo
nuostabius darbus!

¹⁰Didžiukitės jo šventu vardu;
tedžiūgauja širdis tų,
kurie ieško VIEŠPATIES.

¹¹Pasitikėkite VIEŠPAČIUI ir jo galybe,
be paliovos jo veido ieškokite!

¹²Atsiminkite, kokius
nuostabius darbus

jis yra padaręs,
kokius ženklus ir kokius
nuosprendžius

jis yra paskelbęs,
¹³jūs, jo tarno Izraelio palikuonys,
Jokūbo vaikai,
jo išrinktieji!

¹⁴Jis, VIEŠPATS, yra mūsų Dievas;
visoje žemėje galioja jo žodžiai.

¹⁵Atsiminkite per amžius
jo Sandorą,

pažadą, duotą tūkstančiui kartų,

¹⁶*Sandorą, kurią jis
sudarė su Abraomu;

*prisiekė Izaokui

¹⁷*ir patvirtino įstatu Jokūbui –
Izraeliui kaip amžiną Sandorą,

¹⁸tardamas: 'Duosiu tau

Kanaano kraštą,
kaip jums paskirtą paveldą'.

^{16,16} Pr 12,7

^{16,16} Pr 26,3

^{16,17–18} Pr 28,13

^{15,27} T. y. Kenanijas.

¹⁹ Tada buvote negausūs,
tik saujelė,
tiktai pakeliui,
²⁰ klajodami iš tautos į tautą,
iš vienos karalystės į kitą.

²¹ Niekam jis neleido jų engti,
dėl jų *barė karalius,

²² tardamas: 'Nelieskite
mano pateptųjų,
neužgaukite mano pranašų!'

²³ Giedok VIEŠPAČIUI, visa žeme,
skelbkite jo pergalę per dienų dienas!

²⁴ Pasakokite apie jo šlovę tautose,
apie jo nuostabius darbus
visiems žmonėms.

²⁵ Juk didis yra VIEŠPATS
ir be galo šlovintinas,
šiurpulingesnis negu
visi kiti dievai.

²⁶ Juk visi tautų dievai – tik stabai,
o VIEŠPATS padarė dangų;

²⁷ jo priekyje – garbė ir didybė,
jo buveinėje – jėga ir džiaugsmas.

²⁸ Pripažinkite VIEŠPAČIUI,
tautų šeimos,
pripažinkite VIEŠPAČIUI garbę ir jėgą!

²⁹ Teikite VIEŠPAČIUI jo vardo garbę,
imkite atnašą ir eikite pas jį,
garbinkite VIEŠPATĮ šventą ir didį!

³⁰ Drebėk prieš jį, visa žemė!
Iš tikro tvirtai stovi pasaulis;
niekada nebus pajudintas.

³¹ Tesilinksmina dangus,
tedžiūgauja žemė,
tesako tautos: 'VIEŠPATS yra karalius!'

³² Jūra ir visa, kas joje, teūžauja,
laukai ir visa, kas juose,
tedžiūgauja!

³³ Visi miško medžiai iš džiaugsmo
teošia VIEŠPAČIUI,
nes jis ateina valdyti žemės.

³⁴ *Dėkokite VIEŠPAČIUI,
nes jis geras,
nes jo ištikimoji meilė amžina!

³⁵ Sakykite: 'Gelbėk mus,
Dieve, mūsų išganytojai!
Surink mus ir išlaisvink iš tautų,
kad dėkotume tavo
šventajam vardui
ir džiūgautume tavo šlovėje.'

³⁶ Tebūna pašlovintas VIEŠPATS,
Izraelio Dievas,
nuo amžių per amžius!"

Tada visi žmonės tarė: „Amen!“ ir
šlovino VIEŠPATĮ.

³⁷ Dovydas paliko ten, prie
VIEŠPATIES Sandoros Skrynios, Asafą
bei jo brolius nuolatinei tarnybai prie
Skrynios pagal kasdienius nuostatus,
³⁸ taip pat Obed Edomą drauge su jo
šešiasdešimt aštuoniais broliais. Jėdu-
tūno sūnus Obed Edomą ir Hosą pali-
ko vartininkais.

³⁹ Bet kunigui Cadokui ir jo bro-
liams kunigams jis įsakė pasilikti
prie VIEŠPATIES Padangtės, kuri buvo
aukštumų alke Gibeone, ⁴⁰ atnašau-
ti VIEŠPAČIUI nuolatinių ryto ir vakaro
deginamųjų aukų ant deginamųjų at-
našų aukuro pagal visa, kas įsakyta Iz-
raeliui VIEŠPATIES duotame Įstatyme.
⁴¹ Su jais buvo Hemanas, Jedutūnas ir
kiti rinktiniai vyrai, pagal vardus pa-
skirti išreikšti padėką VIEŠPAČIUI, nes
jo ištikimoji meilė yra amžina. ⁴² He-
manas ir Jedutūnas turėjo trimitus bei
cimbulus groti ir muzikos instrumen-
tus šventajai giesmei pritarti. O Jėdu-
tūno sūnūs buvo paskirti vartų sergėti.

⁴³ *Tada visi žmonės išsiskirstė,
kiekvienas į savo namus, ir Dovydas
nuėjo namo savo šeimynos palaiminti.

Natano pranašystė

17 Atsitiko taip, kad Dovydas, iš-
kūręs savo rūmuose, tarė prana-
šui Natanui: „Žiūrėk, aš gyvenu ked-
ro rūmuose, o VIEŠPATIES Sandoros
Skrynja yra po palapinės dangomis“.
– ² „Daryk visa, ką turi širdyje, – atsakė

^{16,21-22} Pr 20,3-7

^{16,34} 2 Met 5,13; 7,3; Ezr 3,11; Ps 100,5; 106,1; 107,1;

118,1; 136,1; Jer 33,11

^{16,43} 2 Sam 6,19-20

Natanas Dovydui, – nes Dievas su tavimi“.

³ Bet tą pačią naktį Nataną pasiekė Dievo žodis: ⁴ „Eik ir sakyk mano tarnui Dovydui: ‘Taip kalbėjo VIEŠPATS. Namų man gyventi tu nestatysi. ⁵ Juk aš negyvenau Namuose nuo to laiko, kai išvedžiau Izraelį, iki šios dienos, betėjau iš palapinės į palapinę ir iš vienos padangtės į kitą. ⁶ Klajodamas kartu su visu Izraeliu, argi aš prikaišiojau kuriam nors Izraelio teisėjui, kuriems įsakiau ganyti mano tautą, klausdamas: ‘Kodėl nepastatėte man kedro Namų?’’ ⁷ Tad dabar pasakyk mano tarnui Dovydui: ‘Taip kalbėjo Galybių VIEŠPATS. Aš paėmiau tave iš ganyklų, nuo avių kaimenės, kad būtum mano tautos Izraelio valdovas; ⁸ buvau su tavimi visur, kur tikėjai, ir pašaliniau visus tavo priešus tau nuo kelio. Be to, aš padarysiu tavo vardą tokį garsų, kaip didžiūno vardą žemėje. ⁹ O savo tautai Izraeliui paskirsiu vietą ir pasodinsiu juos tvirtai, idant saugiai ten gyventų ir nebebūtų varginami. Nedorai žmonės daugiau jų nebeengs, kaip praeityje, ¹⁰ nuo to laiko, kai paskyriau savo tautai Izraeliui teisėjus. Aš duosiu tau ramybę nuo visų tavo priešų’.

Be to, pareiškiu tau, kad VIEŠPATS pastatys tau namus: ¹¹ ‘Kai pasibaigs tavo dienos ir nueisi savo protėvių keliu, aš pakelsiu vietoj tavęs įpėdinį, vieną tavo sūnų, ir padarysiu tvirtą jo karalystę. ¹² Jis pastatys man Namus, o aš palaikysiu jo sostą amžiną. ¹³ *Aš būsiu jam tėvas, o jis bus man sūnus, bet savo ištikimos meilės nuo jo neatimsiu, kaip atėmiau ją nuo tavo pirm-tako. ¹⁴ Aš amžinai įsodinsiu jį savo Namuose bei savo karalystėje, kad jo sostas būtų amžinai tvirtas“.

¹⁵ Visus šiuos žodžius ir visą šį regėjimą Natanas tiksliai perdavė Dovydui.

¹⁶ Tada Dovydas nuėjo ir atsisėdo VIEŠPATIES akivaizdoje, tardamas: „Kas aš, VIEŠPATIE Dieve, ir kas mano namai, kad taip toli mane atvedei?

¹⁷ Bet ir tai per maža tavo akyse, Dieve, nes tu kalbėjai apie savo tarno namus ir tolimoje ateityje. Tu laikai mane įžymiu žmogumi, VIEŠPATIE Dieve.

¹⁸ Ką daugiau gali Dovydas pridėti prie tavo tarno pagerbimo? Tu savo tarną pažįsti! ¹⁹ Tu, VIEŠPATIE, savo širdies polėkiu padarei savo tarnui nepaprastą dalyką ir apreiškei šiuos nepaprastus darbus. ²⁰ VIEŠPATIE, nėra nė vieno kaip tu, nėra kito Dievo, išskyrus tave, kaip mes visad esame girdėję. ²¹ Ar yra kita tauta kaip Izraelis, tokia ypatinga žemėje tauta, kurios Dievas atėjo atpirkti kaip savo tautos, laimėdamas sau vardą dideliais ir nuostabiais darbais, pašalindamas tautas nuo kelio savo tautai, kurią atpirkai iš Egipto? ²² Tu padarei savo tautą Izraelį amžinai ypatingą tautą, ir tu, VIEŠPATIE, taip ją Dievas.

²³ Tad dabar, VIEŠPATIE, tebūna amžinai tvirtas tavo pažadas, kurį apreiškei apie savo tarną bei jo namus, ir padaryk, ką esi pažadėjęs. ²⁴ Tebūna jis tvirtas, kad tavo vardas būtų amžinai šlovinamas šiais žodžiais: ‘Galybių VIEŠPATS yra Izraelio Dievas!’ Tebūna tvirti tavo tarno namai tavo akivaizdoje! ²⁵ Dėl to, kad tu, mano Dieve, apreiškei savo tarnui, jog pastatysi jam namus, tavo tarnas išdrįso tau taip melstis. ²⁶ Taip, VIEŠPATIE, tu tikrai esi Dievas, ir tu davei savo tarnui šį dosnų pažadą. ²⁷ Negana to! Tu teikeisi palaiminti savo tarno namus, kad jie amžinai būtų tavo akivaizdoje. Kadangi tu, VIEŠPATIE, juos palaiminai, jie bus amžinai palaiminti“.

Dovydo karai

18 Po kiek laiko Dovydas nugalėjo ir pavergė filistinus. Jis atėmė iš filistinų Gatą ir jam pavaldžias

gyvenvietes. ²Jis užkariavo Moabą. Moabitai tapo jam pavaldūs ir davė duoklę.

³Dovydas nugalėjo Coba Hamato karalių Hadadezerą, kai šis žygiavo statyti savo pergalės paminklo prie Eufrato upės. ⁴Dovydas paėmė iš jo tūkstantį kovos vežimų, septynis tūkstančius raitelių ir dvidešimt tūkstančių pėstininkų. Bet Dovydas įsakė visus kovos vežimų arklius suluošinti, išskyrus vieną šimtą, kuriuos pasiliko sau. ⁵Damasko aramėjams atžygiavus Cobos karaliui Hadadezerui į pagalbą, Dovydas nukovė dvidešimt du tūkstančius aramėjų. ⁶Tada Dovydas įrengė Damasko Arame įgulas, aramėjai tapo pavaldūs Dovydui ir davė jam duoklę. Be to, **VIEŠPATS** suteikė Dovydui pergalę visur, kur tik jis ėjo.

⁷Dovydas paėmė aukso skydus, kuriuos nešiojo Hadadezero palyda, ir pargabeno juos į Jeruzalę. ⁸Iš Hadadezero miestų Tibhato ir Kūno Dovydas paėmė didelį kiekį vario. *Saliamonas iš jo padirbo vario jūrą, stulpus ir vario reikmenis.

⁹Hamato karalius Touvas, išgiręs, kad Dovydas nugalėjo visą Cobos karaliaus Hadadezero kariuomenę, ¹⁰nusiuntė savo sūnų Hadoramą pas karalių Dovydą palinkėti jam sveikatos ir pasveikinti, nes Dovydas kariavo su Hadadezeru ir nugalėjo, o Hadadezeras dažnai kariavo su Touvu. Jis nusiuntė Dovydui ir įvairių aukso, sidabro ir vario dirbinių. ¹¹Ir juos karalius Dovydas paskyrė **VIEŠPAČIUI** kartu su auksu ir sidabru, paimtais iš visų tautų – Edomo, Moabo, Amono, filistinų ir Amaleko.

¹²Ir Cerujos sūnus Abšajas *nugalėjo aštuoniolika tūkstančių edomitų Druskos slėnyje. ¹³Edome jis įrengė įgulas, ir visi edomitai tapo pavaldūs

Dovydui. **VIEŠPATS** suteikė Dovydui pergalę visur, kur tik jis ėjo.

¹⁴*Taigi Dovydas buvo viso Izraelio karalius. Dovydas vykdė tikrą teisingumą visiems savo žmonėms. ¹⁵Cerujos sūnus Joabas buvo kariuomenės vadas, Ahiludo sūnus Juozapatas – raštinės viršininkas, ¹⁶Ahitubo sūnus Cadokas ir Abjataro sūnus Abimelechas – kunigai, Šavša – raštininkas; ¹⁷Jehojados sūnus Benaja vadovavo keretams ir peletams, o Dovydo sūnūs buvo vyriausieji pareigūnai karaliaus tarnyboje.

19 Po kiek laiko mirė Amono karalius Nahašas, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus. ²Dovydas sakė sau: „Aš turiu būti ištikimai geras Nahašo sūnui Hanūnui, nes jo tėvas buvo man ištikimai geras“. Tad Dovydas išsiuntė pasiuntinius pareikšti užuojautos dėl jo tėvo. ³Dovydo dvariškiams atvykus į amonitų kraštą pas Hanūną jo paguosti, Amono didžiūnai kalbėjo Hanūnui: „Nejau tu manai, kad Dovydas pas tave atsiuntė guodėjus, norėdamas tavo tėvą pagerbti? Argi jo dvariškiai neatėjo pas tave tirti, kelti maišto ir šnipinėti krašto?“ ⁴Tad Hanūnas suėmė Dovydo dvariškius ir, nuskutęs jiems barzdas bei nukirpęs pusę drabužių iki šlaunų, išsiuntė atgal. ⁵Ir jie išvyko. Kai Dovydui buvo apie tuos vyrus pranešta, jis nusiuntė kitus jų pasitikti, nes tie vyrai jautėsi labai įžeisti. Karalius liepė: „Pabūkite Jeriche, kol jums ataugės barzdos. Tada sugrįžkite“.

⁶Amonitai suprato užsitraukę Dovydo pyktį. Hanūnas ir Amonas pasiuntė tūkstantį sidabro talentų pasamdyti kovos vežimų ir raitelių iš Aram Naharaimų, Aram Maakos ir Cobos. ⁷Jie pasamdė trisdešimt du tūkstančius kovos vežimų ir Maakos karalių su jo kariuomene. Jis atžygiavo ir

^{18,8} 1 Kar 7,40-47; 2 Met 4,11-18

^{18,12} Ps 60 Antraštė

^{18,14-17} 2 Sam 8,15-18

pasistatė stovyklą priešais Medebą. Ir amonitai buvo pašaukti prie ginklų iš savo miestų, ir jie atėjo kovoti. ⁸Tai sužinojęs, Dovydas pasiuntė Joabą ir visą kariuomenę su galiūnais. ⁹Amonitai išėjo ir sustojo į kovos gretas prie įėjimo į miestą, o atėjusieji karaliai buvo atskirai atvirame lauke.

¹⁰Joabas matė, kad kovos rikiuotė buvo prieš jį ir iš priekio, ir už nugaros. Tad, surinkęs būrį iš geriausių Izraelio vyrų, išrikiavo juos prieš aramėjus, ¹¹o kitus karius, pavedęs vadovauti savo broliui Abšajui, surikiavo į kovos rikiuotę prieš amonitus. ¹²Jis tarė: „Jeigu aramėjai bus stipresni už mane, tu ateisi į pagalbą, bet jeigu amonitai bus stipresni už tave, aš ateisiu tau padėti. ¹³Būk narsus! Būkime ryžtingi dėl savo tautos ir dėl mūsų Dievo miestų! Tedaro VIEŠPATS, kas gera jo akyse!“ ¹⁴Taigi Joabas ir su juo buvę kariai žengė pirmyn į mūšį su aramėjais. Tie bėgo nuo jo. ¹⁵Matydami, kad aramėjai bėga, amonitai irgi bėgo nuo Joabo brolio Abšajo, traukdamiesi į miestą. Tada Joabas sugrįžo į Jeruzalę.

¹⁶Matydami, kad jie Izraelio nugailėti, aramėjai išsiuntė pasiuntinius atvesti aramėjų, gyvenusių Užupyje. Jų vadas buvo Hadadezero kariuomenės vadas Šofachas. ¹⁷Apie tai buvo pranešta Dovydui. Sutelkęs visą Izraelį, jis perėjo Jordaną, nužygiavo jų link ir išsirikiavo mūšiui prieš juos. Dovydui išsirikiavus mūšiui su aramėjais, jie kovojo su juo. ¹⁸Bet aramėjai buvo priversti bėgti nuo Izraelio. Dovydas nukovė septynis tūkstančius aramėjų kovos vežimų vežėjų ir keturiasdešimt tūkstančių pėstininkų. Nukovė taip pat jų kariuomenės vadą Šofachą. ¹⁹Hadadezerui pavaldūs karaliai, pamatę, kad juos Izraelis nugalėjo, sudarė taiką su Dovydu ir tapo jam pavaldūs. Tada aramėjai daugiau nebe norėjo amonitų gelbėti.

20 *Pavasarį, kai karaliai prastai eina į karo žygį, Joabas, išvedęs kariuomenę, nuniokojo Amono kraštą, nuėjo ir apgulė Rabą. O Dovydas pasiliko Jeruzalėje. Paėmęs Rabą, Joabas ją sunaikino. ²Dovydas nuėmė vainiką nuo jų karaliaus galvos. Paaiškėjus, kad vainikas sveria aukso talentą ir turi brangakmenį, jis buvo uždėtas Dovydui ant galvos. Jis išgabeno iš miesto ir labai daug grobio. ³Išvaręs gyventojus, jis pristatė juos dirbti su pjūklais, geležiniais kapliais ir kirviais. Taip Dovydas pasielgė su visais amonitų miestais. Tada Dovydas ir visa kariuomenė sugrįžo į Jeruzalę.

⁴Po to kilo karas su filistiniais prie Gezero. Tuomet Sibechajas Hušietis nukovė Sipają, kuris buvo vienas iš refajų palikuonių. Jie buvo nugalėti. ⁵Vėl kilo karas su filistiniais. Jayro sūnus Elhananas nukovė *Galijoto Gatiečio brolių Lachmį, kurio ieties kotas buvo kaip audėjų riustuvas. ⁶Dar kartą vyko karas prie Gato. Ten gyveno milžinas vyras, kuris turėjo dvidešimt keturis pirštus – po šešis ant kiekvienos rankos ir po šešis ant kiekvienos kojos. Ir jis buvo kilęs iš refajų. ⁷Kai jis tyčiojosi iš Izraelio, Dovydo brolio Šimos sūnus Jehonatanas nukovė jį. ⁸Šie buvo kilę iš refajų Gate. Jie krito nuo Dovydo ir jo vyrų rankos.

Karių surašymas

21 Šėtonas* pakilo prieš Izraelį ir pakurstė Dovydą suskaičiuoti Izraelio žmones. ²Taigi Dovydas tarė Joabui ir kariuomenės vadams: „Eikite, suskaičiuokite Izraelio žmones nuo Beer Šebos iki Dano ir praneškite man, kad žinočiau jų skaičių“. ³Bet Joabas atsakė: „Tepadaugina VIEŠPATS savo tautą šimteriopei! Mano viešpatie

^{20,1} 2 Sam 11,1

^{20,5} 1 Sam 17,4-7

^{21,1} Hebr. *šātān* „priešininkas, kaltintojas“.

karaliau, argi jie visi nėra mano valdovo pavaldiniai? Kam gi to reikia mano viešpačiui? Kodėl jis turėtų užtraukti Izraeliui kalnę?“ ⁴ Tačiau karaliaus įsakymas Joabui nusvėrė. Tad Joabas išvyko ir apėjęs visą Izraelį sugrįžo į Jeruzalę. ⁵ Joabas pranešė Dovydui žmonių skaičių. Visame Izraelyje buvo vienas milijonas šimtas tūkstančių vyrų, pajėgių imtis kalavijo, o Jude – keturi šimtai septyniasdešimt tūkstančių vyrų, pajėgių imtis kalavijo. ⁶ Bet Levio ir Benjamino giminių jis neįtraukė į skaičių, nes karaliaus įsakymas Joabui kėlė pasibaisėjimą. ⁷ Šis dalykas Dievo akyse buvo nemalonus, ir už tai jis ištiko Izraelį.

⁸ Dovydas tarė Dievui: „Sunkiai nusidėjau, tai darydamas, bet dabar atleisk, maldauju, savo tarno kalnę, nes aš pasielgiau labai neišmintingai“. ⁹ VIEŠPATS kalbėjo Dovydo regėtojui Gadui, tardamas: ¹⁰ „Eik ir sakyk Dovydui: „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Siūlau tau tris bausmes; pasirink vieną jų, ir ja aš tave ištiksiu“. ¹¹ Taigi Gadas, nuėjęs pas Dovydą, tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Rinkis, ką nori: ¹² arba badą per trejus metus, arba trijų mėnesių bėgimą nuo priešininkų, kertant priešų kalavijui, arba tris dienas VIEŠPATIES kalavijo ir maro krašte, naikinamame visoje Izraelio žemėje VIEŠPATIES angelo’. Pasvarstyk, kokį atsakymą turiu parnešti tam, kuris mane atsiuntė“. ¹³ Tada Dovydas tarė Gadui: „Aš labai kenčiu! Maldauju leisti man pulti į VIEŠPATIES rankas, nes jo gailestingumas labai didelis, bet neleisk man įpulti į žmonių rankas“.

¹⁴ Taigi VIEŠPATS siuntė Izraeliui marą, ir Izraelyje krito septyniasdešimt tūkstančių žmonių. ¹⁵ Ir į Jeruzalę Dievas pasiuntė angelą jos sunaikinti, bet kai tas ėmėsi naikinti, VIEŠPATS pažvelgė ir pagailėjo jos, tokios nelaimės ištiktos. Naikinančiajam angelui jis tarė: „Gana! Sulaikyk ranką!“

VIEŠPATIES angelas tuomet stovėjo prie Ornano Jebusiečio klojimo. ¹⁶ Pakėlęs akis, Dovydas pamatė VIEŠPATIES angelą, stovintį tarp dangaus ir žemės, o jo rankoje iš makšties ištrauktas kalavijas buvo ištiestas virš Jeruzalės. Tada Dovydas ir seniūnai, apsivilkę ašutinėmis, puolė kniūbsti. ¹⁷ O Dovydas tarė Dievui: „Argi ne aš vienas daviau įsakymą suskaičiuoti žmones? Aš vienas esu kaltas ir baisiai nedorai pasielgiau. Bet šie, tavo kaimenė, ką jie padarė? Maldauju, VIEŠPATIE, mano Dieve, kad tavo ranka kristų ant manęs ir mano tėvo namų, bet apsaugok savo tautą nuo maro!“

¹⁸ Tada VIEŠPATIES angelas liepė Gadui pasakyti Dovydui, kad šis nueitų ir pastatytų aukurą Ornano Jebusiečio klojime. ¹⁹ Dovydas nuėjo pagal Gado žodį, kurį jis buvo perdavęs jam VIEŠPATIES vardu. ²⁰ Ornanas atsigręžė ir pamatė angelą; su juo buvę keturi jo sūnūs pasislėpė. Ornanas toliau kėlė kviečius. ²¹ Dovydas atėjo pas Ornaną. Ornanas pakėlė akis ir pamatė Dovydą. Išėjęs iš klojimo, jis puolė kniūbsčias ant žemės prie Dovydo kojų. ²² Dovydas tarė Ornanui: „Paroduok man klojimo vietą, kad galėčiau pastatyti ant jo aukurą VIEŠPAČIUI. Paroduok už visą kainą, idant maras būtų nugręžtas nuo žmonių“. ²³ Ornanas Dovydui atsakė: „Imk jį. Tedaro viešpats karalius, kas gera jo akyse! Štai aš duodu jaučius deginamajai aukai, kūlimo vežėčias malkoms ir kviečių grūdų atnašai. Visa tai dovanoju!“ – ²⁴ „Ne, – atsakė Dovydas Ornanui, – turiu juos pirkti už visą kainą. Aš neatnašausiu VIEŠPAČIUI, kas tau priklauso, ir neaukosiu deginamųjų atnašų, kurios man nieko nekainuoja“. ²⁵ Taigi Dovydas užmokėjo šešis šimtus sidabro šekelių pagal svorį už vietą. ²⁶ Ten Dovydas pastatė VIEŠPAČIUI aukurą ir atnašavo deginamąsias aukas bei bendravimo aukas. Jis šaukėsi VIEŠPATIES, o jis atsakė

ugnimi iš dangaus ant deginamosios aukos aukuro. ²⁷ VIEŠPATS įsakė angelui sugrąžinti savo kalaviją į makštį.

²⁸ Tuomet Dovydas, matydamas, kad VIEŠPATS prie Ornano Jebusiečio klojimo jo išklaušė, ten atnašavo savo aukas. ²⁹ Mat tuomet VIEŠPATIES Padangtė, kurią Mozė buvo padaręs dykumoje, ir deginamosios aukos aukuras buvo Gibeono aukštumų alke. ³⁰ Bet Dovydas negalėjo nueiti prie jos VIEŠPATIES pagarbinti, nes jį buvo apėmusi VIEŠPATIES angelo kalavijo baimė.

Pasirengimas Šventyklos statybai

22 Todėl Dovydas tarė: „Čia bus VIEŠPATIES Dievo Namai, ir čia bus Izraeliui deginamosios atnašos aukuras“.

² Dovydas įsakė visiems svetimtaučiams, gyvenantiems Izraelyje, susirinkti į Jeruzalę, ir paskyrė juos akmeniskaldžiais skaldyti ir tašyti akmenų Dievo Namų statybai. ³ Dovydas taip pat atidėjo daug geležies vartų vinims bei sąsagoms ir tiek daug vario, kad nebuvo įmanoma jo pasverti, ⁴ bei kedro rąstų be skaičiaus. Sidoniečiai ir tyriečiai atgabeno Dovydui daug kedro rąstų.

⁵ Mat Dovydas sakė sau: „Mano sūnus Saliamonas dar jaunas ir be patirties, o Namai, kuriuos reikia pastatyti, turi būti tokie didingi, kad garsėtų ir būtų šlovinami visuose kraštuose. Tad aš jam paruošiu“. Taigi Dovydas atidėjo daug medžiagų statybai prieš savo mirtį. ⁶ Tada jis pasišaukė savo sūnų Saliamoną ir įsakė jam pastatyti Namus VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui. ⁷ „Mano sūnau, – tarė Dovydas Saliamonui, – aš pats turėjau širdyje mintį pastatyti Namus VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, garbei. ⁸ Bet pasiekė mane VIEŠPATIES žodis: ‘Daug kraujo išliejai ir ilgai kariavai. Mano vardui Namų tu nestaty-

si, nes esi išliejęs daug kraujo ant žemės mano akivaizdoje. ⁹ Štai gims tau sūnus. Jis bus taikingas žmogus. Aš duosiu jam ramybę nuo priešų iš visų pusių, nes jo vardas bus Saliamonas, ir jo dienomis duosiu Izraeliui taiką ir ramybę. ¹⁰ Jis pastatys Namus mano vardui; jis bus man sūnus, o aš būsiu jam tėvas ir padarysiu amžiną Izraelyje jo karališkąjį sostą. ¹¹ Dabar, mano sūnau, tebūna VIEŠPATS su tavimi, kad tau sektųsi statyti VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus, kaip jis apie tave kalbėjo. ¹² Tik tesuteikia tau VIEŠPATS, pavesdamas valdyti Izraelį, įžvalgos ir supratimo, kad laikytumeisi VIEŠPATIES, savo Dievo, mokyimo. ¹³ *Tik tuomet tau seksis, kai rūpestingai vykdysi įstatus ir įsakus, kuriuos VIEŠPATS davė Izraeliui per Mozę. Būk stiprus ir ryžtingas! Nebijok ir nenusimink! ¹⁴ Žiūrėk, nesigailėdamas pastangų atidėjau VIEŠPATIES Namams šimtą tūkstančių talentų aukso, vieną milijoną talentų sidabro, o vario ir geležies tiek daug, kad neįmanoma pasverti. Atidėjau taip pat rąstų ir akmens. Tu prie jų dar pridėsi. ¹⁵ Be to, tu turi gausybę darbininkų: akmeniskaldžių, mūrininkų, dailidžių ir be skaičiaus visokių amatininkų, įgudusių apdoroti ¹⁶ auksą, sidabrą, varį ir geležį“.

¹⁷ Dovydas įsakė ir Izraelio didžiūnams padėti jo sūnui Saliamonui, tardamas: ¹⁸ „Argi VIEŠPATS, jūsų Dievas, ne su jumis? Argi jis nesuteikė jums iš visų pusių ramybės? Juk jis atidavė man į rankas krašto gyventojus, ir kraštas tapo pavaldus VIEŠPATIES akivaizdoje ir jo tautos akivaizdoje. ¹⁹ Tad ryžkitės širdimi ir gyvastimi ieškoti VIEŠPATIES, savo Dievo. Eikite ir statykite VIEŠPATIES Dievo šventovę, kad VIEŠPATIES Sandoros Skrynja ir Dievo šventieji reikmenys būtų įnešti į Namus, pastatytus VIEŠPATIES vardui“.

Levitų suskirstymas

23 Pasenęs ir pasiekęs žilos senatvės,¹ Dovydas *paskyrė savo sūnų Saliamoną Izraelio karaliumi.² Po to sušaukė visus Izraelio vadus, kunigus ir levitus.

³ Buvo suskaičiuoti levitai, turintys trisdešimt metų ir vyresni. Iš viso jų buvo trisdešimt aštuoni tūkstančiai.⁴ „Iš šių, – tarė Dovydas, – dvidešimt keturi tūkstančiai vadovaus VIEŠPATIES Namų tarnybai, šeši tūkstančiai bus apskaitininkai ir teisėjai,⁵ keturi tūkstančiai bus vartininkai ir keturi tūkstančiai šlovins VIEŠPATĮ instrumentais, kuriuos aš sumaniau šlovės giesmėms“. ⁶ Dovydas padalijo juos į būrius pagal Levio sūnius – Geršoną, Kehatą ir Merarį.

⁷ Geršonai buvo Ladanai ir Šimis.⁸ Ladano sūnūs: Jehielis – galva, Zetamas ir Joelis, iš viso trys.⁹ Šimio sūnūs: Šelomitas, Hazielis ir Haranas, iš viso trys. Jie buvo Ladano kilčių galvos.¹⁰ Šimio sūnūs: Jahatas, Ziza, Jėušas ir Berija. Šie keturi buvo Šimio sūnūs.¹¹ Jahatas buvo galva, o Ziza – pavaduotojas; Jėušas ir Berija neturėjo daug vaikų, todėl buvo įskaičiuoti į vieną kiltį.

¹² Kehato sūnūs: Amramas, Iccharas, Hebronas ir Uzielis, iš viso keturi.¹³ Amramo sūnūs: Aaronas ir Mozė. *Aaronas buvo atskirtas pašventinti švenčiausiems dalykams,¹⁴ kad jis ir jo sūnūs amžinai degintų atnašas VIEŠPATIES akivaizdoje, jam tarnautų ir laimintų amžinai jo vardu.¹⁵ Dievo žmogus Mozė ir jo sūnūs buvo įskaičiuoti į Levio giminę.¹⁶ Mozės sūnūs: Geršomas ir Eliezeras.¹⁷ Geršomo sūnūs Šebuelis – galva.¹⁸ Eliezero sūnūs Rehabija – galva; Eliezeras kitų sūnų neturėjo, bet Rehabija turėjo labai daug sūnų.¹⁹ Iccharo sūnus Šelomitas

– galva.²⁰ Hebrono sūnūs: Jerijas – galva, antras – Amarija, trečias – Jahazielis ir ketvirtas – Jekamamas.²¹ Uzielio sūnūs: Michėjas – galva ir antras – Išija.

²² Merario sūnūs: Machlis ir Mušis. Machlio sūnūs: Eleazaras ir Kišas.²³ Eleazaras mirė neturėdamas sūnų, tik dukteris; jų giminaičiai – Kišo sūnūs vedė jas.²⁴ Mušio sūnūs: Machlis, Ederas ir Jeremotas, iš viso trys.

²⁵ Tokie tat buvo Levio sūnūs pagal jų kiltis su kilčių vadais; kai buvo suskaičiuoti pavieniui vardais nuo dvidešimt metų ir vyresni, kurie turėjo atlikti VIEŠPATIES Namų tarnybos darbus.²⁶ Mat Dovydas sakė: „VIEŠPATS, Izraelio Dievas, suteikė savo tautai ramybę ir padarė Jeruzalę savo amžina buveine.“²⁷ Todėl levitams neberekia daugiau nešioti Padangtės ir kitų daiktų, reikalingų jos tarnybai, –²⁸ pagal paskutinius Dovydo įsakymus, levitai buvo suskaičiuoti nuo dvidešimt metų ir vyresni, –²⁹ bet nuo šiol jų pareiga bus padėti Aarono palikuonims VIEŠPATIES Namų tarnyboje prižiūrėti kiemus ir kambarius, valyti viską, kas šventa, ir atlikti darbus VIEŠPATIES Namams.³⁰ Jie rūpinsis taip pat padėtinės duonos eilėmis, geriausiais miltais javų atnašoms, neraugintos duonos plokštainiais, keptąja atnaša, su aliejumi maišyta atnaša ir visais kiekio bei dydžio matais.³¹ Be to, jie turės dalyvauti kas rytą dėkojant ir šlovinant VIEŠPATĮ, panašiai ir kas vakarą;³² ir kada tik bus atnašaujamos deginamosios aukos per šabus, jaunatis ir šventės, jų VIEŠPATIES akivaizdoje visuomet turės būti toks skaičius, koks yra nustatytas.³³ Taip pat jie prižiūrės Susitikimo Palapinę bei šventyklą ir padės savo giminaičiams Aarono palikuonims VIEŠPATIES Namų tarnyboje“.

^{23,1} 1 Kar 1,1-40

^{23,13} Iš 28,1

^{23,26} Jst 10,8

^{23,28-32} Sk 3,5-9

24 Štai Aarono palikuonių grupės. Aarono sūnūs: Nadabas, Abihuvas, Eleazaras ir Itamaras. ²Nadabas ir Abihuvas mirė dar tėvui gyvam esant ir neturėjo sūnų, todėl tik Eleazaras ir Itamaras tapo kunigais. ³Kartu su Cadoku iš Eleazaro palikuonių ir Ahimelechu iš Itamaro palikuonių Dovydas paskirstė kunigiškosios tarnybos pareigas. ⁴Kadangi tarp Eleazaro palikuonių kilties vadų buvo rasta daugiau negu tarp Itamaro palikuonių, jie padalijo Eleazaro palikuonis šešiolikai kilties vadų, o Itamaro palikuonis – į aštuonias kiltis. ⁵Jie buvo padalyti burtų keliu, visi vienodai, nes visi buvo šventovės pareigūnai ir Dievo pareigūnai tarp Eleazaro palikuonių ir Itamaro palikuonių. ⁶Raštininkas Netanelio sūnus Šemaja, vienas iš levitų, karaliaus akivaizdoje įtraukė į sąrašą ir pareigūnus, ir kunigą Cadoką, ir Abjataro sūnų Ahimelechą, ir galvas kunigų kilčių bei levitų kilčių, įrašydamas dvi kiltis Eleazarui už kiekvieną įrašytą Itamarui.

⁷Pirmas burtų metimas teko Joharibui, antras – Jedajai, ⁸trečias – Harimui, ketvirtas – Seorimui, ⁹penktas – Malkijai, šeštas – Mijaminui, ¹⁰septintas – Hakocui, aštuntas – Abijai, ¹¹devintas – Ješūvai, dešimtas – Šechanijui, ¹²vienuoliktas – Eljašibui, dvyliktas – Jakimui, ¹³tryliktas – Hupai, keturioliktas – Ješebabui, ¹⁴penkioliktas – Bilgai, šešioliktas – Imerui, ¹⁵septynioliktas – Hezyriui, aštuonioliktas – Hapicecui, ¹⁶devynioliktas – Petachijai, dvidešimtas – Ezechieliui, ¹⁷dvidešimt pirmas – Jachinui, dvidešimt antras – Gamului, ¹⁸dvidešimt trečias – Delajui, dvidešimt ketvirtas – Maazijui.

¹⁹Tokia buvo jų tarnybos nustatyta eilė, kai jie atlikdavo pareigas VIEŠPATIES Namuose pagal jiems

duotus jų tėvo Aarono įsakus, kaip VIEŠPATS, Izraelio Dievas, buvo jam įsakęs.

²⁰Iš kitų Levio sūnų buvo Šubaelis iš Amramo palikuonių ir Jechdijas. ²¹Iš Rehabijo – Rehabijo sūnus Išija, vadas. ²²Iš iccharų – Šelomotas; iš Šelomoto sūnų – Jahatas. ²³Hebrono sūnūs: Jerijas – vadas, antras – Amarijas, trečias – Jahazielis, ketvirtas – Jekamamas. ²⁴Uzielio sūnus – Michėjas; iš Michėjo sūnų – Šamyras. ²⁵Michėjo brolis – Išija; iš Išijos sūnų – Zacharijas. ²⁶Merario sūnūs: Machlis ir Mušis. Jaazijo sūnus – Benojas. ²⁷Merario palikuonys iš jo sūnaus Jaazijo: Šohamas, Zakūras ir Ibris. ²⁸Iš Machlio – Eleazaras; jis neturėjo sūnų. ²⁹Iš Kišo – Kišo sūnus Jerachmeelis. ³⁰Mušio sūnūs: Machlis, Ederas ir Jerimotas. Tokie tad buvo levitų sūnūs pagal jų kiltis.

³¹Lygiai taip pat, kaip jų giminės, Aarono palikuonys ir šie kilčių vadai, vyresni ir jaunesni, metė burtus akivaizdoje karaliaus Dovydo, Cadoko, Ahimelecho ir kunigų bei levitų kilčių galvų.

Giesmininkai

25 Dovydas ir kariuomenės pareigūnai padalijo tarnybai ir Asafo, Hemano bei Jedutūno palikuonis, kad pranašautų, lydimi lyrų, arfų ir cimbarų. Štai sąrašas vyrų, atliekančių šią užduotį pagal savo tarnybą.

²Iš Asafo sūnų: Zakūras, Juozapas, Netanija ir Asarela; Asafo sūnūs, Asafo vadovaujami, pranašavo karaliaus įsakymu.

³Iš Jedutūno – Jedutūno sūnūs: Gedalijas, Ceris, Izaijas, Šimis, Hašabijas ir Matitijas, iš viso šeši; jie, vadovaujami savo tėvo Jedutūno, pranašavo lydimi lyrų, dėkodami ir šlovindami VIEŠPATĮ.

⁴Iš Hemano – Hemano sūnūs: Bukijas, Matanijas, Uzielis, Šebuelis, Jerimotas, Hananija, Hananis, Eliata,

Gidaltis, Romamti Ezeras, Jošbekaša, Malotis, Hotyras ir Mahazijotas. ⁵ Visi jie buvo karaliaus regėtojo Hemanu sūnūs, pagal Dievo pažadą jam išaukštinti, nes Dievas buvo davęs Hemanui keturiolika sūnų ir tris dukteris. ⁶ Visi jie, tėvo vadovaujami, kartu su Asafu, Jeditūnu ir Hemanu giedojo VIEŠPATIES Namuose, palydint cimbolams, arfoms ir lyroms, Dievo Namų tarnyboje. ⁷ Iš viso su jų broliais, parengtais giedoti VIEŠPAČIUI, visų įgudusių giesmininkų buvo du šimtai aštuoniasdešimt aštuoni. ⁸ Dėl tarnybos pamainų, jauniems ir senesniems, įgudusiems giesmininkams ir mokiniams, buvo mesti burtai.

⁹ Pirmas burtų metimas teko Asafui,

antras – Gedalijui, jam ir jo broliams bei sūnums, iš viso dvylikai,

¹⁰ trečias – Zakūrui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

¹¹ ketvirtas – Icriui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

¹² penktas – Netanijui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

¹³ šeštas – Bukijui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

¹⁴ septintas – Jesarelai, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

¹⁵ aštuntas – Izaijui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

¹⁶ devintas – Matanijui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

¹⁷ dešimtas – Šimiui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

¹⁸ vienuoliktas – Azareliui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

¹⁹ dvylikas – Hašabijai, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

²⁰ trylikas – Šubaeliui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

²¹ keturioliktas – Matitijui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

²² penkioliktas – Jeremotui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

²³ šešioliktas – Hananijui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

²⁴ septynioliktas – Jošbekašai, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

²⁵ aštuonioliktas – Hananiui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

²⁶ devynioliktas – Maločiui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

²⁷ dvidešimtas – Eliatai, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

²⁸ dvidešimt pirmas – Hotyrui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

²⁹ dvidešimt antras – Gidalčiui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

³⁰ dvidešimt trečias – Mahazijotui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai,

³¹ dvidešimt ketvirtas – Romamti Ezerui, jo sūnums ir broliams, iš viso dvylikai.

Vartininkai

26 Vartininkų tarnybos skyriai. Iš korachų žmonių buvo Koracho palikuonis Mešelemijas, vienas iš Asafų sūnų. ² Mešelemijo sūnūs: pirmagimis – Zacharijas, antras – Jediaelis, trečias – Zebadijas, ketvirtas – Jatnielis, ³ penktas – Elamas, šeštas – Jehananas, septintas – Eljehoenajas.

⁴ *Obed Edomo sūnūs: pirmagimis – Šemaja, antras – Jehozabadas, trečias – Joachas, ketvirtas – Sacharas, penktas – Netanelis, ⁵ šeštas – Amielis, septintas – Isacharas, aštuntas – Peuletajas, nes VIEŠPATS jį laimino; ⁶ ir jo sūnui Šemajai gimė sūnūs, kurie valdė savo kiltis, nes jie buvo galiūnai. ⁷ Šemajos sūnūs: Otnis, Refaelis, Jobedas ir Elzabadas, o šio broliai Elihuvas ir Semachijas buvo stiprūs vyrai. ⁸ Visi šie Obed Edomo sūnūs su jų sūnumis ir broliais buvo pajėgūs vyrai, parengti tarnybai; iš viso šešiasdešimt du iš Obed Edomo.

⁹ Mešelemijas turėjo sūnų ir brolių – aštuoniolika pajėgių vyrų.

¹⁰ Hosos, vieno iš Merario palikuonių, sūnūs: Šimris – vadas (nors nebuvo

pirmagimis, tėvas pastatė jį galva),¹¹ antras – Hilkijas, trečias – Tebalijas, ketvirtas – Zacharijas. Iš viso Hosos sūnų ir brolių buvo trylika.

¹² Vartininkų skyriai, suskirstyti pagal jų vadus, turėjo pareigą, kaip ir jų broliai, pamainomis tarnauti VIEŠPATIES Namuose. ¹³ Burtai buvo mesti kiekvieniems vartams taip pat, nepaisant ar kiltis maža, ar didelė.

¹⁴ Burtais rytiniai vartai teko Šelemijui. Tada jie metė burtus jo sūnui Zachariui, gudriam patarėjui; ir jam pagal burtus teko šiauriniai vartai,

¹⁵ Obed Edomui – pietiniai vartai, o jo sūnums buvo paskirtas sandėlis; ¹⁶ Šupimui ir Hosai – vakariniai vartai su Šalecheto vartais ant atšlaitės kelio. Kiekvienoje sargyboje tarnavo: ¹⁷ prie rytinių – šeši levitai kasdien, prie šiaurinių – keturi kasdien, prie pietinių – keturi kasdien, prie sandėlio – po du; ¹⁸ parbarui* vakaruose buvo keturi prie kelio ir du prie pat parbaro.

¹⁹ Tokie buvo vartininkų skyriai iš korachų ir Merario palikuonių.

Išdininkai ir kiti tarnautojai

²⁰ Ahijas iš levitų prižiūrėjo Dievo Namų išdus ir įžado aukų išdus.

²¹ Ladano sūnūs – Ladanui priklausantys geršonai, Ladano Geršono kilčių galvos – buvo jehielitai. ²² Jehielio sūnūs Zetamas ir jo brolis Joelis tvarkė VIEŠPATIES Namų išdus.

²³ Iš Amramo, iccharų, hebronų ir uzielitų ²⁴ Mozės sūnaus Geršomo sūnus Šebuelis buvo vyriausiasis išdų valdytojas.

²⁵ Jo broliai: iš Eliezero – jo sūnus Rehabijas, šio sūnus Izaijas, šio sūnus Jehoramas, šio sūnus Zichris, šio sūnus Šelomitas. ²⁶ Šis Šelomitas ir jo broliai valdė visus išdus įžado aukų, kurias buvo atnašavę karaliaus Dovydas, kilčių vadai, tūkstantininkai bei

šimtininkai ir kiti kariuomenės pareigūnai. ²⁷ Iš grobio, paimto karuose, jie buvo skyrę atnašų VIEŠPATIES Namams išlaikyti. ²⁸ Taip pat ir visa, ką buvo atnašavęs regėtojas Samuelis, Kišo sūnus Saulius, Nero sūnus Abneras ir Cerujos sūnus Joabas, – visos jų skirtos atnašos buvo Šelomito ir jo brolių prižiūrimos.

²⁹ Iš iccharų Kenanijas ir jo sūnūs buvo paskirti Izraeliui apskaitininkų ir teisėjų pareigoms, nesusijusioms su Šventykla.

³⁰ Iš hebronų Hašabijas ir jo broliai – tūkstantis septyni šimtai sumanių vyrų – prižiūrėjo Izraelį vakariniame Jordano pakraštyje visais VIEŠPATIES ir karaliaus tarnybos reikalais.

³¹ Hebrono kiltyje Jerija buvo hebronų galva. Keturiasdešimtais karaliaus Dovydo valdymo metais buvo atliktas kilmės bei kilčių tyrinėjimas ir rasta tarp jų įžymių pareigūnų Gileado Jazere. ³² Jį ir jo brolius – du tūkstančius septynis šimtus sumanių vyrų, kilčių galvas – karalius Dovydas paskyrė rubenų bei gadų ir pusės Manaso giminės žmonėms valdyti ir tvarkyti viską, kas siejasi su Dievo ir karaliaus reikalais.

Karo vadai ir aukštieji pareigūnai

27 Štai skaičius Izraelio žmonių – kilčių galvų, tūkstantininkų ir šimtininkų bei kitų apskaitininkų, buvusių karaliaus tarnyboje ryšiams su būriais, būdinčiais mėnesio pamainomis per visus metų mėnesius. Kiekviename būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai vyrų.

² Zabdielio sūnus Jašobamas vadovavo pirmajam būriui pirmą mėnesį; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai. ³ Jis buvo Pereco palikuonis ir galvą visų kariuomenės pareigūnų pirmą mėnesį.

⁴ Dodajas Ahoachas vadovavo antro mėnesio būriui; Miklotas buvo

^{26,18} Žodžio reikšmė nežinoma.

vyriausias jo būrio pareigūnas. Jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

⁵Trečias vadas trečią mėnesį buvo kunigo Jehojados sūnus Benaja kaip galva; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai. ⁶Tai tas Benaja, kuris buvo trisdešimtuko galiūnas ir vadovavo trisdešimtui; jo sūnus Amizabadas vadovavo jo būriui.

⁷Joabo brolis Asaelis buvo ketvirtas ketvirtą mėnesį, o po jo – jo sūnus Zebadija; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

⁸Penktas vadas penktą mėnesį buvo Šamhutas Izrachas; jo būryje buvo dvidešimt penki tūkstančiai.

⁹Šeštas šeštą mėnesį buvo Ira Tekojietis; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹⁰Septintas septintą mėnesį buvo Helecas Pellojietis iš Efraimo giminės; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹¹Aštuntas aštuntą mėnesį buvo Sibechajas Hušietis iš zerachų; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹²Devintas devintą mėnesį buvo Abiezeras Anatotietis, benjamins; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹³Dešimtas dešimtą mėnesį buvo Mahrajas Netofietis iš zerachų; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹⁴Vienuoliktas vienuoliktą mėnesį buvo Benaja Piratonietis, iš Efraimo giminės; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹⁵Dvyliktas dvyliktą mėnesį buvo Heldajas Netofietis iš Otnielio kilties; jo būryje buvo dvidešimt keturi tūkstančiai.

¹⁶Izraelio giminėms vadovavo: rubenų vyriausias vadas Zichrio sūnus Eliezeras, simeonų – Maakos sūnus Šefatijas, ¹⁷Levio – Kemuelio sūnus Hašabija, Aarono – Cadokas, ¹⁸Judo – Elihuvas, vienas iš Dovydo brolių, Isa-charo – Mykolo sūnus Omris, ¹⁹Zabu-

lono – Abdijo sūnus Išmajas, Naftalio – Azrielio sūnus Jerimotas, ²⁰Efraimo giminės žmonių – Azazijo sūnus Ozėjas, pusės Manaso giminės – Pedajo sūnus Joelis, ²¹pusės Manaso giminės Gileade – Zacharijo sūnus Idojas, Benjamins – Abnero sūnus Jaasielis, ²²Dano – Jerohamo sūnus Azarelis. Tokie tat buvo Izraelio giminių vadai.

²³Dovydas neskaiciavo tų, kurie buvo dvidešimtmečiai ar jaunesni, nes **VIEŠPATS** buvo pažadėjęs padaryti Izraelį tokį *gausų, kaip dangaus žvaigždės. ²⁴Cerujos sūnus *Joabas buvo pradėjęs juos skaičiuoti, bet nebaigė. Tačiau rūstybė ištiko Izraelį už tai, ir skaičius nebuvo įtrauktas į karaliaus Dovydo metraščius.

²⁵Karališkuosius išdus prižiūrėjo Adielio sūnus Azmavetas. Miestų, kaimų ir tvirtovių išdus krašte prižiūrėjo Uzijo sūnus Jehonatanas. ²⁶Laukų darbus ir žemdirbius prižiūrėjo Kelubo sūnus Ezris. ²⁷Vynuogynus prižiūrėjo Šimis Ramietis, o vynuogynų gaminius vyno rūsiuose tvarkė Zabdis Šefamietis. ²⁸Alyvmedžius ir sikomorų medžius Šefeloje prižiūrėjo Baal Hananas Gederietis. Aliejaus sandėlius tvarkė Joašas. ²⁹Galvijų bandomis, kurios ganėsi Šarono lygumoje, rūpinosi Šitrajas Šaronietis, o galvijų bandomis, kurios ganėsi slėniuose, rūpinosi Adlajo sūnus Šafatas. ³⁰Kupranugarius prižiūrėjo Obilas Izmaelitas; asiles prižiūrėjo Jechdijas Meronotietis. Avių kaimenėmis rūpinosi Jazizas Hagaras. ³¹Visi jie buvo karaliaus Dovydo nuosavybės prižiūrėtojai.

³²Dovydo dėdė Jehonatanas, išminingas žmogus ir raštininkas, buvo patarėjas. Hachmonio sūnus Jahielis auklėjo Dovydo sūnus. ³³Ahitofelis buvo karaliaus patarėjas, o Hušajas Archas – karaliaus bičiulis. ³⁴Po Ahitofelio atėjo

^{27,23} Pr 15,5; 22,17; 26,4

^{27,24} 2 Sam 24,1-15; 1 Met 21,1-14

Benajo sūnus Jehojada ir Abjataras. Joabas buvo Dovydo kariuomenės vadas.

Sueiga Jeruzalėje

28 Dovydas pašaukė sueiti į Jeruzalę visus Izraelio pareigūnus – giminių galvas, vadus būrių, buvusių karaliaus tarnyboje, tūkstantininkus ir šimtininkus, visus karaliaus nuosavybės bei galvijų prižiūrėtojus ir savo sūnus – drauge su dvariškiais, galiūnais ir visais turtingais vyrais. ²Karalius atsistojo ir tarė: „Mano broliai, mano tauta, klausykitės manęs! *Aš buvau sumanęs pastatyti poilsio Namus VIEŠPATIES Sandoros Skrynias, mūsų Dievui pakoji. ³Bet Dievas tarė man: 'Tu nestatysi Namų mano vardui, nes esi kovotojas ir išliejai kraują'. ⁴Tačiau VIEŠPATS, Izraelio Dievas, išsirinko mane iš visų mano protėvių namų būti Izraelio karaliumi amžinai. Juk jis išsirinko Judą valdovu, iš Judo namų – mano tėvo namus, o iš mano tėvo sūnų jis rado malonumą padaryti mane viso Izraelio karaliumi. ⁵O iš visų mano sūnų – nes VIEŠPATS man davė daug sūnų – jis išsirinko mano sūnų Saliamoną sėdėti VIEŠPATIES karalystės Izraelio soste. ⁶Be to, jis man pasakė: 'Tavo sūnus Saliamonas yra tas, kuris pastatys man Namus ir kiemus, nes aš išsirinkau jį būti man sūnumi, o aš būsiu jam tėvas. ⁷Aš padarysiu jo karalystę amžiną, jei jis ir toliau taip ryžtingai laikysis mano įstatymų ir įsakų, kaip dabar daro. ⁸Tad dabar viso Izraelio, Dievo bendrijos, akivaizdoje ir mūsų Dievui girdint aš jus skatinu laikytis ir atsiduoti visiems VIEŠPATIES, savo Dievo, įsakymams, idant valdytumėte šį gerą kraštą ir paliktumėte jį kaip amžiną paveldą savo vaikams.

⁹O tu, mano sūnau Saliamonai, pažink savo tėvo Dievą ir tarnauk jam visa širdimi ir visa gyvastimi, nes

VIEŠPATS tiria kiekvieną širdį ir suprantą kiekvieną norą bei mintį. Jeigu ieškosio jo, jis leis tau save surasti, bet jeigu paliksi jį, jis atmes tave amžinai. ¹⁰Tad būk atidus, nes VIEŠPATS išsirinko tave pastatyti šventovės Namus. Būk ryžtingas ir imkis darbo!''

¹¹Tada Dovydas įteikė savo sūnui Saliamonui brėžinį Šventyklos prieangio, sandėlių ir išdų, aukštutinių kambarių bei vidaus kambarių ir kambario malonės sostui, ¹²taip pat brėžinį viso, ką jis sumanė per [Dievo] dvasią, VIEŠPATIES Namų kiemams, visiems Dievo Namus supantiems kambariams bei sandėliams ir įžado aukų sandėliams, ¹³kunigų bei levitų padaloms, visiems VIEŠPATIES Namų tarnybos darbams ir visiems VIEŠPATIES Namų tarnybos reikmenims. ¹⁴Jis nurodė svorį aukso visų apeigų visiems aukso reikmenims, svorį sidabro visų apeigų visiems sidabro reikmenims, ¹⁵taip pat ir svorį aukso žvakidėms bei jų žibintams, svorį aukso kiekvienai žvakidei ir jos žibintams, svorį sidabro žvakidei ir jos žibintams pagal kiekvienos žvakidės paskirtį. ¹⁶Jis nurodė svorį aukso kiekvienam padėtinės duonos eilių stalui ir sidabro – sidabro stalams, ¹⁷ir gryno aukso, naudotino šakutėms, dubenims bei ąsočiams, ir svorį aukso kiekvienam aukso dubeniui bei sidabro – kiekvienam sidabro dubeniui, ¹⁸ir svorį gryniausio aukso, naudotino smilkalų aukurai bei pavyzdžiui vežimo su kerubais, išskleistais sparnais dengiančiais VIEŠPATIES Sandoros Skrynią.

¹⁹Jis buvo tiksliai užrašęs brėžinio nurodymus, nes jį vedė VIEŠPATIES ranka.

²⁰Dovydas dar kalbėjo savo sūnui Saliamonui: „Būk stiprus ir ryžtingas! Imkis darbo! Nebijok ir nenusimink, nes VIEŠPATS Dievas, mano Dievas, su tavimi. Jis neatmes ir nepaliks tavęs, kol nebus užbaigti visi darbai

VIEŠPATIES Namų tarnybai. ²¹ Štai kunigų ir levitų padalos, parengtos visai Dievo Namų tarnybai. Visuose darbuose su tavimi bus norintys padėti vyrai, turintys išminties ir įgūdžių visokioms užduotims. Taip pat ir pareigūnai, ir visi žmonės darys visa, ką tu įsakysi“.

Aukos Šventyklos statybai

29 *Karalius Dovydas kalbėjo visai sueigai: „Mano sūnus Saliamonas, kurį vieną Dievas išsirinko, yra jaunas ir be patirties, o užduotis didelė. Juk šventykla ne žmogui, o VIEŠPAČIUI Dievui. ² Užtat aš atidėjau savo Dievo Namams, kiek pajėgiau, aukso daiktams aukso, sidabro daiktams sidabro, vario daiktams vario, geležies daiktams geležies, medžio daiktams medžio, onikso akmens ir akmens inkrustavimui, rubinų ir įvairiaspalvių akmenų, visokių brangakmenių ir gausybę marmuro. ³ O dabar, gėrėdamasis savo Dievo Namais, be viso, ką esu atidėjęs šventiesiems Namams, atiduodu savo Dievo Namams savo aukso bei sidabro sankaupas: ⁴ tris tūkstančius aukso – Ofyro aukso – talentų ir septynis tūkstančius gryniausio sidabro talentų Namų sienoms aptraukti ⁵ ir visiems meistrų darbams atlikti, aukso daiktams iš aukso ir sidabro daiktams iš sidabro. Kas dar, atsiduodamas VIEŠPAČIUI, šiandien su noru aukos?“

⁶ Tada kilčių vadai, giminių vadai, tūkstantininkai bei šimtininkai ir visi karaliaus darbų prižiūrėtojai įteikė savo geros valios atnašas, ⁷ duodami Dievo Namų tarnybai penkis tūkstančius aukso talentų ir dešimt tūkstančių aukso darikų, dešimt tūkstančių sidabro talentų, aštuoniolika tūkstančių vario talentų ir šimtą tūkstančių geležies talentų. ⁸ Kas tik turėjo brangakmenių, per Jehielio Geršono rankas

atidavė juos VIEŠPATIES Namų išdui. ⁹ Žmonės džiaugėsi geros valios atnašomis, nes atnašavo iš visos širdies. Ir karalius Dovydas tuo labai džiaugėsi.

Dovydo padėkos maldą

¹⁰ Tada Dovydas pašlovino VIEŠPATĮ visos bendrijos akivaizdoje. Dovydas tarė:

„Būk pašlovintas, VIEŠPATIE, Izraelio, mūsų tėvo, Dieve, nuo amžių per amžius!

¹¹ *O VIEŠPATIE, tavo yra didybė, galybė, grožybė, pergalė ir šlovė. Taip, nes tau priklauso visa, kas danguje ir žemėje.

O VIEŠPATIE, tau priklauso karalystė,

tu esi iškilęs kaip galva virš visko.

¹² Tu daliji turtus ir garbę, tu visa valdai.

Tavo rankoje jėga ir galybė, tavo galioje kiekvieną išaukštinti ir stiprinti.

¹³ Už tai, mūsų Dieve, mes tau dėkojame ir šloviname tavo garbingą vardą.

¹⁴ Bet kas aš ir kas mano tauta, kad mes galime daryti šią geros valios atnašą? Juk visa iš tavęs ateina, o mes duodame tau tik tai, ką iš tavo rankos esame gavę. ¹⁵ Juk tavo akivaizdoje mes tik praeiviai, tik tavo svečiai, kaip ir visi mūsų tėvai. Mūsų dienos žemėje – tarsi šešėlis, išnykstantis be vilties. ¹⁶ VIEŠPATIE, mūsų Dieve, visa ši gausybė, kurią atidėjome statyti tavo Namams, tavo šventajam vardui, yra iš tavo rankos ir tau priklauso. ¹⁷ Aš žinau, mano Dieve, kad tu tikrini širdį ir mėgsti dorumą. Dora širdimi noriai atnašavau visus šiuos dalykus, ir dabar pamačiau tavo žmones, čia esančius, tau atnašaujančius gera valia ir su džiaugsmu. ¹⁸ VIEŠPATIE, mūsų protėvių Abraomo, Izaoko ir Izraelio Dieve,

palaikyk tokį jausmą ir tokias mintis savo tautos žmonių širdyse amžinai ir kreipk į save jų širdis. ¹⁹ Suteik mano sūnui Saliamonui ištikimą širdį, kad laikytųsi tavo įsakymų, pamokymų ir įsakų, kad visus juos vykdytų, kad pastatytų šventyklą, kuriai atidėjau medžiagas“.

²⁰ Tada Dovydas kreipėsi į visą bendriją: „Šlovinkite VIEŠPATĮ, savo Dievą! Ir visa bendrija pašlovino VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą, nulenkdama galvas ir parpuldama kniūbsčia prieš VIEŠPATĮ ir karalių. ²¹ Kitą dieną jie atnašavo aukas ir deginamąsias atnašas VIEŠPAČIUI: tūkstantį jaučių, tūkstantį avinų ir tūkstantį ėriukų kartu su liejamosiomis atnašomis ir gausybe aukų visam Izraeliui. Tą dieną buvo valgoma ir geriama VIEŠPATIES akivaizdoje su dideliu džiaugsmu.

Saliamonas – Dovydo įpėdinis

²² Jie antrą kartą paskelbė Dovydo sūnų Saliamoną karaliumi, patepdami jį VIEŠPATIES akivaizdoje valdovu, o Cadoką – kunigu. ²³ Tada *Saliamonas atsisėdo į VIEŠPATIES sostą ir tapo karaliumi vietoj savo tėvo Dovydo. Jam

sekėsi, ir jam pakluso visas Izraelis. ²⁴ Visi vadai ir galiūnai, taip pat visi kiti karaliaus Dovydo sūnūs, pareikšdami ištikimybę, padavė ranką karaliui Saliamonui. ²⁵ VIEŠPATS didžiai išaukštino Saliamoną viso Izraelio akyse ir suteikė jam tokią karališką garbę, kokios prieš jį nė vienas Izraelio karalius nebuvo turėjęs.

²⁶ Tad taip Jesės sūnus Dovydas valdė visą Izraelį. ²⁷ Jis buvo Izraelio karalius keturiasdešimt metų: septynerius metus karaliavo Hebrone ir trisdešimt trejus – Jeruzalėje. ²⁸ Jis numirė žiloje senatvėje, turtingas ir garbingas, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Saliamonas.

²⁹ Karaliaus Dovydo darbai nuo pirmo iki paskutinio yra aprašyti regėtojo Samuelio metraščiuose*, pranašo Natano metraščiuose* ir regėtojo Gado metraščiuose* ³⁰ kartu su pasakojimais apie visą jo karaliavimą bei žygdarbius ir įvykius, kuriuos patyrė ir jis, ir Izraelis, ir visos kitos žemės karalystės.

^{29,27} 2 Sam 5,4-5; 1 Met 3,4

^{29,29} Žr. 1 ir 2 Sam.

^{29,29} Neišlikusi knyga.

^{29,29} Neišlikusi knyga.

^{29,23} 1 Kar 2,12

METRAŠČIŲ ANTRA KNYGA

Metraščių antra knyga (gr. *paraleipomenōn B* „praleistieji dalykai II“, lot. *chronicorum / verba dierum* „dienos žodžiai“ / *paralipomenon II*) kartu su **Metraščių pirmą knygą** hebrajų tradicijoje sudaro vieną **Metraščių knygą** (hebr. *dibrei hajjamim* „dienos žodžiai“); graikiškajame *Septuagintos* vertime ji padalyta į dvi dalis, o nuo XV a. šį paprotį perėmė hebrajų *Biblija*. Kaip rodo graikiškasis pavadinimas, čia papildoma *Samuelio* ir *Karalių knygose* užrašyta išrinktosios tautos istorija.

Knygos pirmoje dalyje (sk. 1–9) peržvelgiamas Saliamono karaliavimo laikotarpis (apie 970–933 m. pr. Kr.), o antroje dalyje (sk. 10–36) pasakojama apie Judo karalystę nuo Saliamono mirties iki Babilonijos tremties (apie 933–581 m. pr. Kr.).

Knygoje Saliamonas vaizduojamas kaip idealus karalius, išsamiai aprašoma Šventyklos statyba, giriami valdovo turtai, bet nutylimos pragaištingos jo valdymo ydos. Daugiausia pasakojama ne apie Izraelio karalystę, šiaurėje, bet apie Judo karalystę pietuose, nes tik čia, Jeruzalės šventykloje, įmanoma tikroji dievogarba.

Saliamonas prašo išminties

1 Dovydo sūnus Saliamonas įsitvirtino savo karalystėje. **VIEŠPATS**, jo Dievas, buvo su juo ir darė jį vis iškilėsnį. ² Saliamonas sušaukė visą Izraelį – tūkstantininkus ir šimtininkus, teisėjus ir visus viso Izraelio vadus bei kilčių galvas. ³ Tada Saliamonas, lydimas visos su juo buvusios bendrijos, nuėjo į Gibeono aukštumų alką, nes ten buvo Dievo Susitikimo Palapinė, kurią **VIEŠPATIES** tarnas Mozė buvo padaręs dykumoje. ⁴ *Bet Dievo Skrynią Dovydas buvo pargabenęs iš Kirjat Jearimų į vietą, kurią Dovydas buvo parengęs; jis buvo pastatęs jai palapinę Jeruzalėje. ⁵ Be to, ten, **VIEŠPATIES** Padangtės priekyje, buvo ir *vario aukuras, kurį buvo padaręs Hūro sūnaus Ūrio sūnus Becalelis. Ten Saliamonas ir bendrija teiravosi **VIEŠPATIES**. ⁶ Saliamonas palypėjo **VIEŠPATIES** akivaiz-

doje prie vario aukuro, stovėjusio prie Susitikimo Palapinės, ir atnašavo ant jo tūkstantį deginamųjų aukų.

⁷ Tą naktį Dievas pasirodė Saliamonui ir tarė: „Prašyk, ko nori, kad tau duočiau“. ⁸ Saliamonas tarė Dievui: „Tu parodei didelę ir ištikimą meilę mano tėvui Dovydui ir padarei mane karaliumi vietoj jo. ⁹ Dabar, **VIEŠPATIE** Dieve, tebūna įvykdytas tavo pažadas mano tėvui Dovydui, nes esi paskyręs mane karaliumi tautos, kuri tokia *gausi, kaip dulkės žemėje. ¹⁰ Tad suteik man išminties ir žinojimo, kaip vesti šią tautą, antraip kas gi pajėgs valdyti šią didelę tavo tautą?“ ¹¹ Dievas atsakė Saliamonui: „Kadangi tai tavo širdyje, ir tu neprašei nuosavybės, turtų, garbės ar savo priešų gyvasties ir net ilgo gyvenimo, bet prašei išminties ir žinojimo, kad pajėgtum valdyti mano tautą, kurios karaliumi tave esu pastatęs, ¹² duodu tau išminties ir žinojimo.

^{1,4} 2 Sam 6,1-17; 1 Met 13,5-14; 15,25-16,1

^{1,5} Iš 38,1-7

^{1,9} Pr 13,16; 28,14

Duosiu tau taip pat ir turtą, ir nuosavybės, ir garbės tiek, kiek nė vienas pirma tavęs buvusių karalių nėra turėjęs ir nė vienas po tavęs neturės“.

¹³ Iš aukštumų alko Gibeone, iš Susitikimo Palapinės, Saliamonas grįžo į Jeruzalę ir valdė Izraelį. ¹⁴ Jis sutelkė kovos *vežimų bei raitelių; jis turėjo keturiolika tūkstančių kovos vežimų ir dvidešimt keturis tūkstančius arklių, kuriuos išdėstė kovos vežimų miestuose ir prie karaliaus Jeruzalėje. ¹⁵ Karalius *padarė sidabrą ir auksą tokius įprastus Jeruzalėje, kaip akmenys, ir kedrų taip apščiiai, kaip sikamoro medžių Šefeloje. ¹⁶ Saliamono arkliai buvo *įvežami iš Egipto ir Kevės. Iš Kevės karaliaus pirkliai juos pirkdavo rinkos kaina. ¹⁷ Kovos vežimas, įvežtas iš Egipto, kainuodavo šešis šimtus sidabro šekelių, o arklys – šimtą penkiasdešimt. Juos savo ruožtu jie pristatydavo visiems hetitų karaliams ir visiems Aramo karaliams.

Šventyklos statyba

¹⁸ Tada Saliamonas nutarė statyti VIEŠPATIES vardui Namus ir sau karaliaus rūmus.

2 Saliamonas pašaukė septyniasdešimt tūkstančių vyrų nešti akmenų ir aštuoniasdešimt tūkstančių vyrų skaldyti akmenų kalnuose drauge su trim tūkstančiais šešiais šimtais prižiūrėtojų. ² Be to, jis davė žinią Tyro karaliui Hiramui: „Kadaise tu padėjai mano tėvui Dovydui ir siuntei jam kedro rąstų, kad pasistatytų sau rūmus gyventi. ³ Štai aš ketinu statyti Namus VIEŠPATIES, savo Dievo, vardui. Aš jam pašvėsiu juos kvepiančių smilkalų atnašavimui jo akivaizdoje, nuolatinei padėtinės duonos eilių atnašai, deginamosioms ryto ir vakaro aukoms

šabo, jaunaties ir nustatytų VIEŠPATIES, mūsų Dievo, iškilmių dienomis, kaip Izraelis yra amžinai įpareigotas. ⁴ Namai, kuriuos noriu pastatyti, bus didingi, nes mūsų Dievas didingesnis už visus dievus. ⁵ *Bet kas iš tikrųjų gali pastatyti jam Namus? Juk nei dangus, nei dangaus aukštybės negali jo apimti! Kas gi aš, kad galėčiau pastatyti jam Namus, nebent kaip vietą smilkalams atnašauti jo akivaizdoje? ⁶ Tad atsiųsk man išmintingą vyrą, įgudusį apdoroti auksą, sidabrą, varį bei geležį ir violetinę, tamsiai raudonos bei mėlynos spalvos medžiagą, mokantį raižyti, kad dirbtų su amatininkais, kuriuos parūpino mano tėvas Dovydas čia, Judo karalystėje, ir Jeruzalėje. ⁷ Atsiųsk taip pat kedrą, kipariso ir algumo medžio sienojų iš Libano, nes žinau, kad tavo tarnai įgudę kirsti medžius Libane. Mano tarnai padės tavo tarnams ⁸ parūpinti daugybę rąstų, nes Namai, kuriuos noriu statyti, bus didingi ir nuostabūs. ⁹ Aš parūpinsiu tavo tarnams, miško kirtėjams, kertantiems medžius, dvidešimt tūkstančių korų grūstų kviečių, dvidešimt tūkstančių korų miežių, dvidešimt tūkstančių batų vyno ir dvidešimt tūkstančių batų aliejaus“.

¹⁰ Tyro karalius Hirasas nusiuntė Saliamonui tokį rašytą žodį: „Kadaigi VIEŠPATS myli savo tautą, jis pastatė tave jų karaliumi“. ¹¹ Hirasas tęsė: „Tebūna pagarbintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kuris padarė dangų ir žemę, kuris davė karaliui Dovydui išmintingą sūnų, apdovanotą įžvalgiu protu bei supratimu, kaip statyti Namus VIEŠPAČIUI ir karaliaus rūmus sau.“

¹² Tad siunčiu savo meistrą Hiram Abį, įgudusį ir protingą vyrą, ¹³ sūnų vienos Dano giminės dukterų; jo tėvas buvo tyrietis. Jis įgudęs apdoroti ir auksą, sidabrą, varį, geležį, akmenį bei

^{1,14} 1 Kar 5,6

^{1,15} Jst 17,17

^{1,16} Jst 17,16

^{2,5} 1 Kar 8,27; 2 Met 6,18

medį, ir violetinės, mėlynos ir tamsiai raudonos spalvos siūlus bei ploną drobę, ir raizyti bei sumanyti visa, kas tik bus iš jo reikalaujama, su tavo amatininkais bei mano viešpaties, tavo tėvo Dovydo, amatininkais.¹⁴ Dabar tesiunchia mano viešpats savo tarnams kviečių, miežių, vyno ir aliejaus, kurių yra pažadėjęs.¹⁵ Mes nukirsime Libane tiek medžių, kiek tau reikia, ir atplukdysime kaip sielius per jūrą į Jafą. Į Jeruzalę juos nugabensi tu“.

¹⁶ Tada Saliamonas padarė visų Izraelio krašte gyvenusių svetimtaučių surašymą, panašų į surašymą, kurį buvo daręs jo tėvas Dovydas, ir buvo rasta jų šimtas penkiasdešimt tūkstančių šeši šimtai.¹⁷ Iš jų septyniasdešimt tūkstančių buvo paskirti nešikais, aštuoniasdešimt tūkstančių – akmen-skaldžiais kalnuose, o trys tūkstančiai – prižiūrėtojais, kad žmonės dirbtų.

3 Tada Saliamonas pradėjo statyti Namus VIEŠPAČIUI Jeruzalėje ant Morijos kalno, kur VIEŠPATS buvo pasirodęs jo tėvui Dovydui, toje vietoje, kuria buvo nurodęs Dovydas, Ornano Jebusiečio klojime.² Jis pradėjo statyti savo karaliavimo ketvirtų metų antro mėnesio antrą dieną.³ Štai Saliamono nustatyti Dievo Namų matmenys: šešiasdešimt senovinio mato uolekčių ilgio ir dvidešimt uolekčių pločio.⁴ Prieangis priešais Namų navą buvo dvidešimt uolekčių ilgio ir Namų pločio, aukštis – šimtas dvidešimt uolekčių. Jo vidus buvo paaukuotas grynu auksu.⁵ Didžiąją navą Saliamonas apmušė kipariso medžiu, aptraukė grynu auksu ir išraižė palmių bei vainikų.⁶ Jis nusagstė pastatą brangakmenių įtvaisais. Auksas buvo iš Parvaimų.⁷ Auksu jis apmušė Namus – sijas, slenksčius, sienas ir duris; ant sienų išraižė kerubus.

⁸ Jis padarė *šventų šventąją; jos ilgis buvo lygus Namų pločiui – dvide-

šimt uolekčių, o plotis – dvidešimt uolekčių; apmušė ją šešiais šimtais talentų gryno aukso.⁹ Vinių svoris buvo penkiasdešimt aukso šekelių. Panašiai jis apmušė auksu viršutinius kambarius.

¹⁰ *Šventų šventojoje jis padarė du drožtus kerubus ir paauksavo.¹¹ Išskleisti kerubų sparnai buvo dvidešimt uolekčių: vienas sparnas, liečiantis vieną Namų sieną, penkių uolekčių ilgio, ir kitas sparnas, liečiantis kito kerubo sparną, penkių uolekčių ilgio;¹² vienas sparnas kito kerubo, liečiantis kitą Namų sieną, penkių uolekčių ilgio, ir kitas sparnas, liečiantis pirmojo kerubo sparną, penkių uolekčių ilgio.¹³ Taigi sparnai šių kerubų buvo išskleisti dvidešimt uolekčių; kerubai stovėjo ant kojų, atsigręžę į navą.¹⁴ Saliamonas pagamino *užuolaidą iš mėlynos, violetinės bei tamsiai raudonos spalvos siūlų ir plonos drobės su joje išsiuvinėtais kerubais.

¹⁵ Priešais Namus jis padarė du trisdešimt penkių uolekčių stulpus; antgaliai jų viršūnėje buvo penkių uolekčių.¹⁶ Jis padirbo vėrinio išvaizdos vainikų ir uždėjo ant stulpų viršaus; padarė šimtą granatmedžio obuolių ir uždėjo juos ant vainikų.¹⁷ Stulpus pastatė priešais šventovę priekyje: vieną – dešinėje, o kitą – kairėje. Dešinysis buvo pavadintas Jachinu, o kairysis – Boazu.

4 Jis padarė *vario aukurą dvidešimt uolekčių ilgio, dvidešimt uolekčių pločio ir dešimt uolekčių aukščio.² Jis nuliedino jūrą. Ji buvo apskrita, dešimt uolekčių nuo vieno krašto ligi kito, penkių uolekčių aukščio, o jos apskritimo ilgis buvo trisdešimt uolekčių.³ Po ja buvo jaučių atvaizdai, dešimt uolekčių dydžio,

^{3,10-13} Iš 25,18-20

^{3,14} Iš 26,31

^{4,1} Iš 27,1-2

^{3,8} Iš 26,33-34

supantys jūrą; jaučių, nuliedintų tuo pačiu liejimu, buvo dvi eilės. ⁴Jūra stovėjo ant dvylikos jaučių: trys buvo atgręžti į šiaurę, trys – į vakarus, trys – į pietus ir trys – į rytus. Ant jų buvo pastatyta jūra; jaučių užpakaliai buvo nugręžti į vidaus pusę. ⁵Jos sienelių storis buvo delno platumo, o briauna padaryta kaip briauna taurės, tarsi lelijos žiedo vainiklapiai; jos talpa buvo du tūkstančiai bātų.

⁶Jis padarė dešimt *prauštuvų plovimui; penkis pastatė dešiniame šone ir penkis – kairiame. Juose buvo skaiaujamos deginamosioms aukoms skirtos atnašų dalys, o jūra buvo skirta kunigams apsiplauti. ⁷Jis padarė dešimt *žvakidžių iš aukso, kaip įsakyta, ir pastatė jas navoje: penkias – dešiniame šone ir penkias – kairiame. ⁸Jis padarė dešimt *stalų ir pastatė juos navoje, penkis – dešiniame šone ir penkis – kairiame. Jis padarė šimtą aukso dubenų šlakstymui. ⁹Jis pastatė kunigų kiemą, didįjį kiemą ir padarė duris didžiajam kiemui; duris aptraukė varriu. ¹⁰Jūrą pastatė dešiniame šone, prie pietrytinio Namų kampo.

¹¹Hiramas taip pat padarė puodų, bertuvų bei dubenų. Taip Hiramas užbaigė darbą, kurį turėjo atlikti karaliui Saliamonui VIEŠPATIES Namuose: ¹²du stulpus, du užraitus ir du antgalius stulpų viršūnėms; du vainikus apdengti dviem antgalių užraitams ant stulpų viršūnių; ¹³keturis šimtus granatmedžio obuolių dviem vainikams, po dvi eiles granatmedžio obuolių kiekvienam vainikui, dviem antgalių užraitams apdengti ant stulpų viršūnių. ¹⁴Jis padarė pastovus, prauštuvus ant pastovų, ¹⁵jūrą ir dvylika jaučių po ja. ¹⁶Puodai, bertuvės, šakės ir visi reikmenys, Hiram Abio padaryti karaliui

Saliamonui VIEŠPATIES Namams, buvo iš blizgančio vario. ¹⁷Karalius nuliedino juos molinėje žemėje Jordano lygumoje tarp Sukotų ir Ceredos. ¹⁸Saliamonas padarė šių reikmenų tiek daug, kad vario svorio nebuvo galima nustatyti.

¹⁹Saliamonas padarė visus Dievo Namuose buvusius reikmenis: aukso aukurą, padėtinės duonos stalus, ²⁰žvakides ir žibintus iš gryno aukso, kad degtų, kaip įsakyta, prieš vidinę šventyklą, ²¹vainiklapius, žibintus bei reples iš gryno aukso, ²²žnyples, šlakstymo dubenis, samčius ir keptuves iš gryno aukso. ²³O Namų įėjimo durys į Namų vidinę dalį – į šventų šventąją – ir Namų navos durys buvo iš aukso.

Į Šventyklą atnešama Skrynia

5 Taip buvo užbaigti visi darbai, kurių Saliamonas buvo ėmėsis VIEŠPATIES Namuose. Saliamonas *atnešė savo tėvo šventąsias atnašas – sidabrą, auksą, reikmenis – ir padėjo Dievo Namų ižde.

²Tada Saliamonas sušaukė Izraelio seniūnus – giminių vadus ir izraelitų kilčių vadus – *atnešti VIEŠPATIES Sandoros Skrynią iš Dovydo miesto, tai yra Siono, į Jeruzalę.

³Visi izraelitai suėjo pas karalių per septinto mėnesio iškilmes*. ⁴Suėjus visiems Izraelio seniūnams, levitai paėmė nešti Skrynią. ⁵Jie nešė Skrynią, Susitikimo Palapinę ir visus Pandangtėje buvusius šventuosius reikmenis; nešė juos levitai kunigai. ⁶Tuo tarpu karalius Saliamonas ir visa Izraelio bendrija, susirinkusi pas jį priešais Skrynią, paaukojo tokią daugybę avių ir jaučių, kad nebuvo įmanoma nei suskaičiuoti, nei vertės nustatyti. ⁷Kunigai atnešė VIEŠPATIES Sandoros

^{4,6} Iš 30,17-21

^{4,7} Iš 25,31-40

^{4,8} Iš 25,23-30

^{5,1} 2 Sam 8,11; 1 Met 18,11

^{5,2} 2 Sam 6,12-15; 1 Met 15,25-28

^{5,3} T. y. Palapinių šventė.

Skrynią į jos vietą vidinėje Namų šventykloje – į šventų šventąją, po kerubų sparnais. ⁸ Kerubai buvo taip išskleidę sparnus virš vietos, skirtos Skryniai, kad kerubai uždengė iš viršaus Skrynią ir jos kartis. ⁹ Kartys kyšojo iš Skrynios, ir nuo vidinės šventyklos priekio tebuvo matyti jų galai. Iš lauko jų nebuvo matyti. Ten ji liko iki šios dienos. ¹⁰ Skrynioje buvo tik *dvi plokštės, kurias Mozė buvo įdėjęs prie Horebo, kur VIEŠPATS sudarė Sandorą su izraelitais po jų išėjimo iš Egipto.

¹¹ Kunigams išėjus iš Šventyklos – visi dalyvaujantys kunigai buvo save pašventinę, nepaisydami padalų eilės, – ¹² visi levitai giesmininkai – Asafas, Hemanas ir Jedutūnas, jų sūnūs bei broliai, apsirengę plonos drobės apdais, laikydami cimbulus, arfas ir lyras, stovėjo į rytus nuo aukuro su šimtu dvidešimt kunigų, pučiančių trimitus. ¹³ Trimitininkai ir giesmininkai įsitraukė sutartinai į šlovės ir padėkos giesmę VIEŠPAČIUI, didėję trimitų, cimbulų ir kitų muzikos instrumentų garsams VIEŠPATIES šlovei,

„nes jis geras,

nes jo ištikimoji meilė amžina“.

Namai, VIEŠPATIES Namai, buvo pripildyti debesies. ¹⁴ Dėl šio debesies kunigai nebegalėjo išbūti ir atlikti tarnybos, nes VIEŠPATIES šlovė pripildė Dievo Namus.

6 Tada Saliamonas tarė:

„VIEŠPATS nori gyventi tamsiame debesyje.

² Pastačiau tau didingus Namus, amžiną buveinę tau gyventi“.

³ Paskui, visai Izraelio bendrijai stovint, karalius atsigręžė ir palaimino visą Izraelio bendriją. ⁴ *Jis tarė: „Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kuris savo ranka įvykdė, ką savo lūpomis buvo pažadėjęs mano

tėvui Dovydui, tardamas: ⁵ „Nuo tos dienos, kurią išvedžiau savo tautą iš Egipto žemės, niekada neišsirinkau tarp Izraelio giminių miesto, kuriame būtų pastatyti Namai mano vardui, nei išsirinkau žmogaus savo tautos valdovu. ⁶ Bet išsirinkau Jeruzalę, kad ten gyventų mano vardas, ir išsirinkau Dovydą būti mano tautos Izraelio karaliumi“. ⁷ Mano tėvas Dovydas širdyje geidė pastatyti Namus VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, vardui. ⁸ Bet VIEŠPATS mano tėvui Dovydui pasakė: „Gerai darai, norėdamas pastatyti Namus mano vardui. Gera darai, kad to nori. ⁹ Tačiau tu Namų nestatysi, bet tavo sūnus, gimęs tau, pastatys Namus mano vardui“. ¹⁰ O dabar VIEŠPATS įvykdė pažadą, kurį buvo davęs, nes aš esu savo tėvo Dovydo vietoje ir sėdžiu Izraelio soste, kaip VIEŠPATS pažadėjo, ir pastačiau Namus VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, vardui. ¹¹ Ten aš padėjau Skrynią, kurioje yra VIEŠPATIES Sandora, sudaryta su Izraelio tauta“.

Saliamono malda

¹² Tada Saliamonas, stovėdamas prieš VIEŠPATIES aukurą visos Izraelio bendrijos akivaizdoje, išskėtė rankas. ¹³ Saliamonas buvo padaręs penkių uolekčių ilgio, penkių uolekčių pločio ir trijų uolekčių aukščio vario pakylą ir pastatęs ją didžiojo kiemo viduryje. Jis stovėjo ant jos. Tada jis suklupo ant kelių visos Izraelio bendrijos akivaizdoje ir, pakėlęs rankas į dangų, ¹⁴ tarė: „VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, nėra kito Dievo kaip tu nei danguje, nei žemėje. Tu laikaisi Sandoros ir rodai ištikimą meilę savo tarnams, kurie tavo akivaizdoje iš visos širdies elgiasi dorai. ¹⁵ Tu savo tarnui, mano tėvui Dovydui, įvykdei, ką buvai pažadėjęs. Iš tikrųjų, ką pažadėjai savo lūpomis, šiandien įvykdei savo ranka. ¹⁶ Tad dabar, VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, įvykdyk savo tarnui, mano tėvui

^{5,10} Jst 10,5

^{6,4-9} 2 Sam 7,1-13; 1 Met 17,1-12

Dovydui, ir tą pažadą, kurį jam davei, tardamas: **“Nestigs tau niekada mano akivaizdoje palikuonio, sėdinčio Izraelio soste, jeigu tik tavo vaikai bus atidūs savo keliui ir eis mano mokymo taku, kaip tuėjai mano akivaizdoje”*.¹⁷ Tad dabar, VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, tebūna patvirtintas pažadas, kurį davei savo tarnui, mano tėvui Dovydui.¹⁸ *Bet argi iš tikrųjų Dievas gyvenęs žemėje su mirtingaisiais? Net dangus ir dangaus aukštybės negali tavęs sutalpinti. Kaipgi galėtų tai padaryti šie Namai, kuriuos aš pastačiau!¹⁹ Tačiau atsižvelk į savo tarno maldą ir prašymą, o VIEŠPATIE, mano Dieve, išgirsdamas šauksmą ir maldą, kuria tavo tarnas meldžiasi tau.²⁰ Tebūna atviros tavo akys dieną ir naktį šiems *Namams – buveinei, kurioje tu apgyvendinai savo vardą, kad išklautum maldą, kai tavo tarnas melsis šioje vietoje.

²¹ Girdėdamas maldavimus, kai tik tavo tarnas ir tavo tauta Izraelis šioje vietoje šauksis tavęs, išklausk savo dangaus buveinėje, išklausk ir atleisk.

²² Kai tik žmogus nusidės artimui ir turės duoti priesaiką, kai ateis ir prisieks prieš tavo aukurą šiuose Namuose, ²³ išgirk danguje ir nedelsk paskelbti savo tarnams nuosprendį, kaltąjį pasmerkdamas bei uždėdamas jam ant galvos bausmę už jo elgesį, o teisųjį apgindamas bei atlygindamas jam pagal jo teismą.

²⁴ Jeigu tavo tauta Izraelis būtų priešišo nugalėta, nes buvo tau nusidėjusi, bet sugrįžtų pas tave, išpažintų tavo vardą, siųstų maldą ir prašymą tau šiuose Namuose, ²⁵ išklausk danguje, atleisk savo tautos Izraelio nuodėmę ir parvesk juos atgal į žemę, kurią davei jiems ir jų protėviams.

²⁶ Jeigu dangus būtų uždarytas ir nebūtų lietaus dėl to, kad jie tau nusidėjo, bet vis dėlto jie melstųsi šioje vietoje, išpažintų tavo vardą, gręžtųsi nuo savo nuodėmės, nes tu juos vargini, ²⁷ išklausk danguje ir atleisk savo tarnų, savo Izraelio tautos, nuodėmę, pamokydamas tikrojo kelio, kuriuo jie turėtų eiti. Suteik lietaus savo kraštui, kurį esi davęs savo tautai kaip paveldą.²⁸ Taip pat jeigu krašte kiltų badas, jei jį ištiktų maras, amaras ar miltligė, skėriai ar vikšrai, jeigu priešai apgultų kurioje nors krašto gyvenvietėje, bet kokioje nelaimėje ir bet kokioje ligoje, ²⁹ kad ir kokia malda, kad ir koks prašymas kiltų iš pavienio ar iš visos tavo tautos Izraelio, taip pajutusias savo nelaimę ir savo skausmą, kad tiestų rankas šių Namų link, ³⁰ išklausk danguje, savo dangaus buveinėje, ir atleisk. Elkis su kiekvienu pagal jo elgesį, žinodamas, kas žmogaus širdyje, nes tik tu pažįsti visų žmonių širdis, ³¹ kad jie garbintų tave per visas gyvenimo dienas, gyvendami krašte, kurį davei jų protėviams.

³² Panašiai, jei svetimtautis, nepriklausantis tavo tautai Izraeliui, ateitų iš tolimos šalies, vedamas tavo didžio vardo, galingos rankos ir tvirto peties, ir melstųsi prie šių Namų, ³³ išklausk savo dangaus buveinėje ir suteik, ko tik svetimtautis prašo, idant visos žemės tautos pažintų tavo vardą ir garbintų tave, kaip daro tavo tauta Izraelis, ir žinotų, kad tavo vardu vadinami šie Namai, kuriuos pastačiau.

³⁴ Kai tavo tauta eis į žygį prieš savo priešą, kad ir kokių kelių tu juos besiųstum, ir melsis VIEŠPAČIUI, atsisukę į miestą, kurį tu išsirinkai, ir į Namus, kuriuos tavo vardui pastačiau, ³⁵ išklausk danguje jų maldą ir prašymą, palaikyk jų reikalą.

³⁶ Kai jie tau nusidės, nes nėra žmogaus, kuris nenusidėtų, ir tu supykęs atiduosi juos priešui, kad būtų išvesti

^{6,16} 1 Kar 2,4

^{6,18} 2 Met 2,6

^{6,20} Jst 12,11

toli ar arti į priešo kraštą, ³⁷jeigu krašte, į kurį buvo išvesti, jie paims į širdį, atsiuers ir maldaus tavęs savo nelaisvės šalyje, sakydami: 'Nusidėjome, užsitraukėme kalnę, nedorai elgėmės', – ³⁸jeigu jie grįš pas tave visa širdimi ir visa gyvastimi savo nelaisvės krašte, į kurį buvo išvesti, ir melsis atsigręžę į kraštą, kurį tu davei jų protėviams, į miestą, kurį esi išsirinkęs, ir į Namus, kuriuos pastaciau tavo vardui, ³⁹išklausyk savo dangaus buveinėje jų maldą ir prašymus, palaikyk jų reikalą ir atleisk tau nusidėjusiems savo žmonėms. ⁴⁰Tad dabar, mano Dieve, tavo akys tebūna atviros ir tavo ausys atidžios maldai iš šios vietos!

⁴¹*Tad dabar, VIEŠPATIE

Dieve, pakilk

ir ženkl, tu ir tavo galingoji Skrynia, į savo poilsio vietą.

Išganymu teapsivelka

tavo kunigai, VIEŠPATIE Dieve;

tavo gerumu tesidžiaugia

tau ištikimieji, VIEŠPATIE Dieve.

⁴²VIEŠPATIE Dieve, neatmesk

savo pateptojo,

atsimink savo ištikimąją meilę

savo tarnui Dovydui!"

Šventyklos pašventinimas

7 Saliamonui baigus maldą, *ugnis nužengė iš dangaus ir sudegino deginamąją atnašą ir aukas. VIEŠPATIES šlovė pripildė Namus. ²Kunigai negalėjo įeiti į VIEŠPATIES Namus, nes VIEŠPATIES šlovė buvo pripildžiusi VIEŠPATIES Namus. ³Visi izraelitai, pamatę nužengiančią ugnį ir VIEŠPATIES šlovę į Namus, puolė kniūbsti ant žemės ir, garbindami ir dėkodami VIEŠPAČIUI, tarė:

*„Nes jis geras, nes jo ištikimoji meilė amžina“.

^{6,41-42} Ps 132,8-10

^{7,1} Kun 9,23-24

^{7,3} 1 Met 16,34; 2 Met 5,13; Ezr 3,11; Ps 100,5; 106,1; 107,1; 118,1; 136,1; Jer 33,11

⁴Tada karalius ir visi žmonės atnašavo aukas VIEŠPATIES akivaizdoje.

⁵Karalius atnašavo aukoms dvidešimt du tūkstančius jaučių ir šimtą dvidešimt tūkstančių avių. Taip karalius ir visi žmonės pašventino Dievo Namus.

⁶Kunigai stovėjo savo tarnybos vietoje, kaip ir levitai, laikydami VIEŠPATIES giesmės instrumentus, kuriuos karalius Dovydas buvo parūpinęs reikšti „Padėką VIEŠPAČIUI, nes amžina jo ištikimoji meilė!“ – ir giedodami Dovydo sukurtas giesmes. Jiems priešpriešiais pūtė trimitus kunigai, tuo tarpu visas Izraelis stovėjo.

⁷Saliamonas pašventino vidurį kiemo, kuris buvo priešais VIEŠPATIES Namus, nes ten jis atnašavo deginamąsias aukas ir bendravimo atnašų taukus, o Saliamono padirbtas vario aukuras negalėjo sutalpinti deginamųjų aukų, javų atnašų ir bendravimo aukų riebiųjų dalių.

⁸Tuo metu Saliamonas šventė septynių dienų iškilmės, o su juo – visas Izraelis, didžiulė bendrija nuo Lebo Hamato iki Egipto upės. ⁹Aštuntą dieną buvo švenčiama iškilminga sueiga, nes jie buvo šventę aukuro pašventinimą septynias dienas ir septynių dienų iškilmės. ¹⁰Septinto mėnesio dvidešimt trečią dieną jis paleido namo žmones, džiūgaujančius ir smagiai nusiteikusius dėl gerumo, kurį VIEŠPATS buvo parodęs ir Dovydui, ir Saliamonui, ir savo Izraelio tautai.

Viešpaties apsireiškimas

¹¹Taip Saliamonas užbaigė statyti VIEŠPATIES Namus ir karaliaus rūmus. Visa, ką Saliamonas buvo sumanęs savo širdyje padaryti VIEŠPATIES Namuose ir savo rūmuose, jis sėkmingai užbaigė.

¹²Tada VIEŠPATS pasirodė Saliamonui naktį ir tarė: „Aš išklausiau tavo maldą ir išsirinkau šią buveinę sau, kad ji būtų aukos Namai. ¹³Kai taip

uždarysiu dangų, kad nebus lietaus, ar įsakysiu skėriams nuniokoti kraštą, ar atsiųsiu marą į savo tautą, ¹⁴ jei-gu mano tauta, vadinama mano var-du, nusižemins, melsis, ieškos mano veido ir nusigręš nuo savo nedorų ke-lių, aš išgirsiu savo dangaus buveinėje, atleisiu nuodėmes ir atgaivinsiu kraštą. ¹⁵ Tad dabar mano akys bus atviros ir mano ausys bus atidžios maldoms iš šios buveinės. ¹⁶ Juk aš išsirinkau ir pašvenčiau šiuos Namus, kad juose amžinai būtų mano vardas. Visada ten bus mano akys ir mano širdis! ¹⁷ O jeigu tu taip elgsiesi mano akivaizdoje, kaip elgėsi tavo tėvas Dovydas, ir, laikyda-masis mano įstatų ir įsakų, darysi visa, ką esu tau įsakęs, ¹⁸ aš padarysiu tavo karališką sostą tvirtą, kaip esu padaręs Sadorą su tavo tėvu Dovydu, tardamas: „Nestigs tau niekada palikuonio, valdančio Izraelį“.

¹⁹ Bet jeigu nusigręšite ir paliksi-te mano įstatų ir įsakymų, kuriuos jums daviau, eisite ir tarnausite ki-tiems dievams, garbinsite juos, ²⁰ iš-rausiu žmones iš krašto, kurį esu jiems davęs, ir šiuos Namus, kuriuos pašven-čiau savo vardui, išmesiu iš akių ir pa-versiu juos pajuokos patarle bei priežo-džiu visose tautose. ²¹ O prie šių Namų, kadaise tokių didingų, kiekvienas pra-eivis baisės ir klaus: „Kodėl VIEŠPATS taip pasielgė su šiuo kraštu ir šiais Namais?“ ²² Bus atsakyta: „Kadangi jie paliko VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą, kuris išvedė juos iš Egipto, ir prisiri-šo prie kitų dievų, juos garbindami ir jiems tarnaudami, jis atsiuntė jiems vi-sas šias nelaimes“.

Kiti Saliamono darbai

8 Baigiantis dvidešimt metų, per ku-riuos buvo pastatęs VIEŠPATIES Na-mus ir savo paties rūmus, ² Saliamonas atstatė ir miestus, kuriuos jam buvo

davęs Hiram, ir apgyvendino juose izraelitus.

³ Saliamonas surengė žygį prieš Ha-mat Cobą ir ją paėmė. ⁴ Jis įtvirtino Ta-dmorą dykumoje ir visus įgulų mies-tus, kuriuos buvo pastatęs Hamate. ⁵ Jis atstatė Aukštutinį Bet Horoną ir Žemutinį Bet Horoną, sutvirtino mies-tus sienomis, vartais ir velkėmis, ⁶ taip pat Baalatą bei visus Saliamono įgulų miestus, visus kovos vežimų miestus, visus raitelių miestus ir viską, ką tik Saliamonas norėjo pastatyti Jeruzalėje bei Libane ir visose savo valdose. ⁷ Vi-sus žmones, išlikusius iš hetitų, amo-ritų, perizų, hivų ir jebusiečių, kurie nebuvo kilę iš Izraelio, ⁸ tai yra iš jų palikuonių, dar likusių krašte, kurių izraelitai nebuvo sunaikinę, Saliamo-nas pašaukė į lažo darbus, kaip tebėra ir šiandien. ⁹ Bet Saliamonas nepadarė vergais savo darbams nė vieno izraelito, nes jie tapo kariais ir jo pareigūnų vadais, jo kovos vežimų vadais ir jo rai-telių vadais. ¹⁰ Jie buvo karaliaus Salia-mono pareigūnų galvos, vadovavę dar-bams ir prižiūrėję žmones; jų buvo du šimtai penkiasdešimt.

¹¹ Saliamonas perkėlė faraono duk-terį iš Dovydo miesto į rūmus, kuriuos buvo jai pastatęs, nes sakė sau: „Jokia mano žmona negyvens Izraelio kara-liaus Dovydo rūmuose, nes vietos, kur atėjo VIEŠPATIES Skrynia, yra šventos“.

¹² Tuo metu Saliamonas atnašavo VIEŠPAČIUI deginamąsias aukas ant VIEŠPATIES aukuro, kurį buvo pasta-tęs priešais Prieangį, ¹³ kaip reikalavo kasdienė pareiga pagal Mozės įsaky-mą *šabams, *jaunatims ir *trims me-tinėms iškilmėms – Neraugintosios duonos šventėms, Savaičių šventėms ir Palapinių šventėms. ¹⁴ Sekdamas savo tėvo Dovydo įsaką, jis paskyrė kunigų

^{8,13} Sk 28,9-10

^{8,13} Sk 28,11-15

^{8,13} Iš 23,14-17; 34,22-23; Sk 28,16-29,39; Įst 16,16

^{7,18} 1 Kar 2,4

būrį jų tarnybai, levitus jų užduočiai giesmė šlovinti ir tarnauti kunigų prižiūrimais, kaip reikalavo kasdienės pareigos, ir vartininkus iš eilės prie kiekvienų vartų, nes taip buvo įsakęs Dievo žmogus Dovydas. ¹⁵ Jokių atžvilgiu nebuvo nukrypta nuo to, ką karalius buvo įsakęs ar dėl kunigų ir levitų šiuose visuose dalykuose, ar dėl sandėlių.

¹⁶ Taip sėkmingai atlikti visi Saliamono darbai nuo tos dienos, kai buvo padėti VIEŠPATIES Namų pamatai, iki VIEŠPATIES Namai buvo visiškai užbaigti.

¹⁷ Tada Saliamonas nuvyko į Ecion Geberą ir Elatą Edomo krašto jūros pakrantėje. ¹⁸ Hiras per savo tarnus atsiuntė jam laivų ir patyrusių jūreivių. Jie nukeliavo drauge su Saliamono tarnais į Ofyrą ir pargabeno Saliamonui keturis šimtus talentų aukso.

Šebos karalienės apsilankymas

9 Išgirdusi apie Saliamono garsą, išmėginti jo sunkiais klausimais į Jeruzalę atvyko Šebos karalienė su labai gausia palyda ir kupranugariais, apkrautais kvepalais, daugybę aukso ir brangakmeniais. Atvykusį pas Saliamoną, ji kalbėjosi su Saliamonu apie viską, kas tik gulėjo jai ant širdies. ² Saliamonas atsakė į visus jos klausimus. Nebuvo dalyko, kurio Saliamonas nebūtų žinojęs, nei klausimo, į kurį nebūtų galėjęs atsakyti. ³ Pamačiusi Saliamono išmintį, rūmus, kuriuos buvo pastatęs, ⁴ stalo valgius, dvariškių patalpas, tarnų paslaugas ir apdarą, taurininkus bei jų apdarą ir jo atnašautas deginamąsias aukas VIEŠPATIES Namuose, ji neteko žado.

⁵ Ji sakė karaliui: „Kalbos, kurias girdėjau savo šalyje apie tavo darbus ir išmintį, buvo teisingos, ⁶ bet aš netikėjau kalbomis, kol neatvykau ir pati savo

akimis nepamačiau. Tikėk manimi, man nė pusės tiesos nebuvo pasakyta apie tavo didelę išmintį. Tu perdėm viršiji kalbas, kurias buvau girdėjusi. ⁷ Laimingi tavo žmonės! Laimingi tavo dvariškiai, kurie visada tau tarnauja ir tavo išmintį girdi! ⁸ Tebūna pašlovin-tas VIEŠPATS, tavo Dievas, kuriam tu taip patikai, kad jis pasodino tave savo soste karaliumi VIEŠPAČIUI, tavo Dievui tarnauti. Kadangi tavo Dievas pamilo Izraelį ir norėjo padaryti jį amžinai saugų, jis padarė tave jų karaliumi, kad vykdytumei teisingumą ir teisumą“.

⁹ Ji apdovanojo karalių šimtu aukso talentų ir daugybe kvepalų bei brangakmenių. Nebuvo tokių kitų kvepalų kaip tie, kuriuos Šebos karalienė įteikė karaliui Saliamonui.

¹⁰ Be to, Hiram tarnai ir Saliamono tarnai, kurie pargabeno aukso iš Ofyro, pargabeno taip pat algumo medžio ir brangakmenių. ¹¹ Iš algumo medžio karalius padarė laiptus VIEŠPATIES Namams ir karaliaus rūmams, taip pat lyras bei arfas giesmininkams. Panašių į juos iki tol nebuvo matyta Judo krašte.

¹² O karalius Saliamonas savo ruožtu įvykdė kiekvieną Šebos karalienės norą, viršydamas tai, ką ji buvo atgabenusi karaliui. Tada ji drauge su dvariškiais sugrįžo į savo šalį.

Saliamono turtai

¹³ Aukšas, kurio Saliamonas gaudavo kasmet, svėrė šešis šimtus šešiasdešimt šešis aukso talentus, ¹⁴ neskaitant to, kuris ateidavo iš vertėivų ir pirklių. Ir iš visų Arabijos karalių bei sričių valdytojų ateidavo Saliamonui aukso ir sidabro. ¹⁵ Karalius Saliamonas padarė du šimtus didelių skydų iš kalstyto aukso; į kiekvieną didelį skydą suėjo šeši šimtai aukso šekelių. ¹⁶ Jis padarė tris šimtus priedangos skydų iš kalstyto aukso; į kiekvieną priedangos skydą suėjo trys šimtai aukso šekelių. Juos karalius padėjo į Libano miško

rūmus. ¹⁷ Karalius padarė didelį sostą iš dramblio kaulo ir aptraukė geriausiu auksu. ¹⁸ Į sostą vedė šeši laiptai. Sostas turėjo aukso pakoji, pritvirtintą prie sosto; prie abiejų sėdynės šonų buvo atramos rankoms. Du liūtai stovėjo šalia atramų rankoms, ¹⁹ o dvylika liūtų stovėjo ant šešių laiptų, po šešis viename ir kitame šone. Niekada nieko panašaus į tai nebuvo padaryta jokioje kitoje karalystėje. ²⁰ Be to, visos Saliamono taurės buvo iš aukso, ir visi Libano miško rūmų indai buvo iš gyno aukso. Sidabras buvo nieku laikomas Saliamono dienomis. ²¹ Mat karaliaus laivai nuplaukdavo į Taršišą su Hiramio tarnais. Kartą per trejus metus Taršišo laivai parplaukdavo, atgabendami aukso, sidabro, dramblio kaulo, beždžionių ir povų.

²² Taip karalius Saliamonas viršijo visus žemės karalius turtais ir išmintimi. ²³ Visi žemės karaliai stengėsi pamatyti Saliamoną, norėdami išgirsti išmintį, kurią Dievas buvo įdėjęs jam į širdį. ²⁴ Kiekvienas jų atgabendavo duoklę – daiktų iš sidabro ir aukso, drabužių, ginklų, kvėpalų, arklių, mulčių; taip vyko daugelį metų.

²⁵ Saliamonas turėjo keturis tūkstančius gardų *arkliams bei kovos vežimams ir dvylika tūkstančių arklių, kuriuos išdėstė kovos vežimų miestuose ir prie karaliaus Jeruzalėje. ²⁶ Jis valdė visus karalius *nuo Eufrato iki filistinų žemės ir Egipto ribos. ²⁷ Karalius *padarė sidabrą tokį apstų Jeruzalėje kaip akmenis ir kedro medį tokį apstų kaip sikomoro medžiai Šefeloje. ²⁸ Saliamonui *arkliai buvo gabenami iš Egipto ir visų kraštų.

²⁹ O kiti Saliamono darbai nuo pirmo iki paskutinio argi nėra aprašyti

pranašo Natano metraštyje, Ahijos Šilojiečio pranašystėje ir regėtojo Jedojo regėjimuose* apie Nebato sūnų Jeroboamą? ³⁰ Saliamonas valdė Jeruzalėje visą Izraelį keturiasdešimt metų. ³¹ Saliamonas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas savo tėvo Dovydo mieste, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Rehabeamas.

Karalystės padalijimas

10 Rehabeamas nuvyko į Sichemą, nes ten visas Izraelis buvo suėjęs paskelbti jį karaliumi. ² Išgirdęs apie tai, Nebato sūnus Jeroboamas – jis buvo Egipte, pabėgęs nuo karaliaus Saliamono – sugrįžo iš Egipto. ³ Jis buvo pašauktas į sueigą. Taigi Jeroboamas ir visas Izraelis atėjo ir kalbėjo Rehabeamui: ⁴ „Tavo tėvas uždėjo mums sunkų jungą. Tad dabar palengvink savo tėvo kietą lažą bei jo uždėtą sunkųjį jungą, ir mes tau tarnausime“. ⁵ Jis atsakė jiems: „Ateikite pas mane vėl po trijų dienų“.

Žmonėms nuėjus, ⁶ karalius Rehabeamas tarėsi su seniūnais, kurie buvo tarnavę jo tėvui dar jam gyvam esant, klausdamas: „Kaip jūs patariate atsakyti šioms žmonėms?“ ⁷ Atsakydami jie kalbėjo: „Jei būsi geras šiems žmonėms ir patenkinsi juos, maloniai su jais kalbėdamasis, jie bus tavo tarnai amžinai“. ⁸ Seniūnų duoto patarimo jis nepaisė, bet tarėsi su tais jaunais vyrais, kurie buvo su juo augę ir dabar jam tarnavo. ⁹ Jų klausė: „Ką patariate sakyti žmonėms, kurie sakė: ‘Palengvink jungą, kurį tavo tėvas mums uždėjo?’“ ¹⁰ Jaunieji vyrai, kartu su juo augę, atsakė jam: „Taip turi kalbėti žmonėms, kurie tau sakė: ‘Tavo tėvas padarė mūsų jungą sunkų, bet tu turi jį mums palengvinti’. Pasakyk jiems: ‘Mano mažylis pirštas stovėsenai už mano tėvo juosmenį.‘“ ¹¹ Taigi

^{9,25} 1 Kar 5,6

^{9,26} Pr 15,18; 1 Kar 5,1

^{9,27} Jst 17,17

^{9,28} Jst 17,16

^{9,29} Neišlikusios knygos.

mano tėvas uždėjo jums sunkų jungą, o aš dar pridėsiu prie jūsų jungo. Mano tėvas plakė jus botagais, o aš plaksiu jus skorpionais“. ¹² Jeroboamas ir visi žmonės sugrįžo pas Rehabeamą trečią dieną, kaip karalius buvo pasakęs: „Ateikite pas mane vėl po trijų dienų“. ¹³ Jiems karalius davė šiurkštų atsakymą. Karalius Rehabeamas nepaisė seniūnų patarimo. ¹⁴ Kalbėdamas pagal jaunųjų vyrų patarimą, tarė jiems: „Mano tėvas jūsų jungą padarė sunkų, bet aš prie to dar pridėsiu. Mano tėvas plakė jus botagais, o aš plaksiu jus skorpionais“. ¹⁵ Taigi karalius žmonių neklausė, nes taip buvo Dievo skirta, kad VIEŠPATS įvykdytų savo žodį, kurį buvo ištaręs per Ahiją Šilojietį Nebato sūnui Jeroboamui.

¹⁶ Kai visas Izraelis pamatė, kad karalius nenori jų klausyti, žmonės, atsakydami karaliui, tarė:

* „Kokia mums dalis, Dovyde?

Nėra mums paveldo Jesės sūnuje!

Izraeli, visi į savo palapines!

Dabar, Dovyдай, rūpinkis

savo namais!“

Taigi visas Izraelis sugrįžo į savo namus. ¹⁷ Bet Rehabeamas ir toliau valdė izraelitus, gyvenančius Judo miestuose. ¹⁸ Kai karalius nusiuntė Adoramą, tuometinį lažo darbų vykdytoją, izraelitai užmušė jį akmenimis. Tada karalius Rehabeamas paskubomis išoko į kovos vežimą ir bėgo į Jeruzalę. ¹⁹ Taip Izraelis ir maištavo prieš Dovydo namus iki šios dienos.

Rehabeamas – Judo karalius

11 Sugrįžęs į Jeruzalę, Rehabeamas sutelkė Judo namus ir Benjamino giminę – šimtą aštuoniasdešimt tūkstančių rinktinių karių – kovoti su Izraeliu ir sugrąžinti karalystę Rehabeamui. ² Bet Dievo vyrą Šemają pasiekė Dievo žodis: ³ „Sakyk Saliamono sū-

nui Judo karaliui Rehabeamui ir visam Izraeliui Judo ir Benjamino giminėse: ⁴ „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Jūs nežygiuosite kovoti su savo giminėmis. Tegrįžta visi į savo namus, nes aš tai padariau“. Tad jie paklausė VIEŠPATIES žodžio ir susilaikė nuo žygio prieš Jeroboamą.

⁵ Rehabeamas gyveno Jeruzalėje ir statė miestus Judo gynybai. ⁶ Jis įtvirtino Betliejų, Etamą, Tekoją, ⁷ Bet Cūrą, Sochoją, Adulamą, ⁸ Gatą, Marešą, Zifą, ⁹ Adoraimus, Lachišą, Azeką, ¹⁰ Corą, Ajaloną ir Hebroną. Tai įtvirtinti Judo ir Benjamino miestai. ¹¹ Tada jis sustiprino tvirtoves, paskyrė joms vadus ir įrengė maisto, aliejaus ir vyno sandėlius. ¹² Visuose miestuose jis įrengė didelius skydų bei iečių sandėlius ir nepaprastai juos įtvirtino. Taip Judas ir Benjaminas liko jo valdžioje.

¹³ Kunigai ir levitai, gyvenantys visame Izraelyje, susirinko pas jį iš visų savo žemių. ¹⁴ Levitai paliko jiems paskirtas ganyklas bei nuosavybę ir suėjo į Judą ir Jeruzalę, nes Jeroboamas ir jo sūnūs neleido jiems tarnauti kunigais VIEŠPAČIUI, ¹⁵ *paskirdamas savo kunigus aukštumų alkams, satyrams ir veršiams, kurių buvo pasidaręs. ¹⁶ Paskui juos iš visų Izraelio giminių į Jeruzalę atnašauti aukos VIEŠPAČIUI, savo protėvių Dievui,ėjo visi tie, kurie buvo pasiryžę širdimi ieškoti VIEŠPATIES, Izraelio Dievo. ¹⁷ Taip jie sustiprino Judo karalystę ir parėmė Saliamono sūnų Rehabeamą trejus metus, nes Dovydo ir Saliamono keliu jisėjo trejus metus.

¹⁸ Rehabeamas vedė Dovydo sūnaus Jerimoto dukterį Mahalatą ir Jesės sūnaus Eliabo dukterį Abihailę. ¹⁹ Ji pagimdė jam sūnus: Jeušą, Šemariją ir Zahamą. ²⁰ Po to jis vedė Abšalomo dukterį Maaką, ir ji pagimdė jam Abiją, Atają, Zizą ir Šelomitą. ²¹ Abšalomo dukterį Maaką Rehabeamas mylėjo labiau už kitas žmonas ir suguloves. Jis

buvo vedęs aštuoniolika žmonių ir turėjo šešiasdešimt sugulovių; jam gimė dvidešimt aštuoni sūnūs ir šešiasdešimt dukterų. ²² Rehabeamas paskyrė Maakos sūnų Abiją vyriausia galva ir vadu tarp jo brolių, nes ketino padaryti jį karaliumi. ²³ Jis elgėsi protingai, išskirstydamas visus savo sūnus po visas Judo ir Benjamino sritis bei visus įtvirtintus miestus ir aprūpindamas gausiomis maisto atsargomis bei surasdamas jiems žmonas.

12 Kai Rehabeamo karalystė buvo įtvirtinta ir Rehabeamas tapo galingas, jis paliko VIEŠPATIES mokymą, o su juo ir visas Izraelis. ² Atsitiko taip, kad penktais karaliaus Rehabeamo metais Egipto karalius Šišakas surengė žygį prieš Jeruzalę, nes jie buvo nusižengę VIEŠPAČIUI. ³ Jis atžygiavo su tūkstančiu dviem šimtais kovos vežimų ir šešiasdešimt tūkstančių raitelių. Nesuskaičiuojama kariuomenė atžygiavo su juo iš Egipto – libiai, sukijai ir kušitai. ⁴ Šišakas paėmė įtvirtintus Judo miestus ir atėjo iki pat Jeruzalės. ⁵ Tada pas Rehabeamą ir Judo didžiūnus, susirinkusius į Jeruzalę dėl Šišako, atėjo pranašas Šemaja ir tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: „Jūs palikote mane, aš palieku jus Šišakui“. ⁶ Tada Izraelio didžiūnai ir karalius nusižemino ir sakė: „VIEŠPATS teisus“. ⁷ Kai VIEŠPATS pamatė, kad jie nusižemino, Šemają pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Kadangi jie nusižemino, nesunaikinsiu jų, bet suteiksiu jiems šiokią tokią išieitį, ir mano pyktis nebus išlietas ant Jeruzalės per Šišaką. ⁸ Bet jie bus jo tarnai, kad žinotų skirtumą, ką reiškia tarnauti man ir ką reiškia tarnauti žemės karalystėms“.

⁹ Taigi Egipto karalius Šišakas užpuolė Jeruzalę ir pagrobė Namų turtus bei karaliaus rūmų turtus. Viską išgabeno. Jis pagrobė ir *aukso skydus,

kuriuos buvo padaręs Saliamonas. ¹⁰ Užtat vietoj jų karalius Rehabeamas padarė skydus iš vario ir patikėjo juos sargybos pareigūnams, saugantiems įėjimą į karaliaus rūmus. ¹¹ Kai tik karalius eidavo į VIEŠPATIES Namus, sargybiniai, nešini jais, eidavo kartu, o paskui sugrąžindavo į sargybos būstą.

¹² Kadangi jis nusižemino, VIEŠPATIES įniršis buvo nuo jo nugręžtas, ir VIEŠPATS nesunaikino jo visiškai. Be to, Jude buvo ir gerų dalykų. ¹³ Taigi karalius Rehabeamas įsitvirtino Jeruzalėje ir karaliavo. Rehabeamas buvo keturiasdešimt vienerių metų, kai pradėjo karaliauti. Septyniolika metų jis karaliavo Jeruzalėje – mieste, kurį VIEŠPATS buvo išsirinkęs iš visų Izraelio giminių įkurti ten buveinę savo vardui. Jo motina buvo vardu Naama Amonitė. ¹⁴ Jis darė, kas nedora, nes širdimi neieškojo VIEŠPATIES.

¹⁵ Rehabeamo darbai, nuo pirmo iki paskutinio, argi nėra aprašyti pranašo Šemajos ir regėtojo Idojo metraščiuose* pagal kilmės sąrašą? Tarp Rehabeamo ir Jeroboamo nuolat vyko karai. ¹⁶ Rehabeamas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste, ir vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Abija.

Abija – Judo karalius

13 Aštuonioliktais karaliaus Jeroboamo metais Abija tapo Judo karaliumi. ² Jeruzalėje jis karaliavo trejus metus. Jo motina buvo Ūrielio iš Gibėjos duktė, vardu Mikaja.

Tarp Abijos ir Jeroboamo kilo karas. ³ Abija stojo į mūšį su narsuolių kariuomene, keturiais šimtais tūkstančių rinktinių vyrų, tuo tarpu Jeroboamas išsirikiavo prieš jį kautynėms su aštuoniais šimtais tūkstančių rinktinių narsuolių vyrų. ⁴ Tada Abija atsistojo ant Cemaraimų kalno šlaito Efraimo

^{12,9} 1 Kar 10,16-17; 2 Met 9,15-16

^{12,15} Neišlikusios knygos.

aukštumose ir tarė: „Klausykites manęs, Jeroboamai ir visas Izraeli! ⁵Argi nėra jums žinoma, kad VIEŠPATS, Izraelio Dievas, druskos Sandora* yra amžinai atidavęs Izraelio karalystę Dovydui, jam ir jo sūnums? ⁶Tačiau Nebato sūnus Jeroboamas, buvęs Dovydo sūnaus Saliamono tarnyboje, sukėlė maištą prieš savo valdovą. ⁷Niekam tikę vyrai ir niekšai susibūrė apie jį ir nugalėjo Saliamono sūnų Rehabeamą. Rehabeamas buvo neprityręs ir bailus, tad nugalėjo jiems prilygti.

⁸Bet neįau dabar jūs manote gali prilygti VIEŠPATIES karalystei, kurią jis valdo per Dovydo sūnų rankas, tik dėl to, kad jūsų yra didelė minia ir kad turite pas save aukso veršių, kuriuos Jeroboamas padarė jums dievais! ⁹Argi jūs neišvarėte VIEŠPATIES kunigų, Aarono sūnų bei levitų, argi nepasidarėte sau kunigų, kaip daro kitų kraštų tautos? Kas tik ateina su jautuku iš bandos ir septyniais aviniais, norėdamas būti pašventintas, tampa kunigu tų, kurie nėra dievai! ¹⁰O mums VIEŠPATS yra mūsų Dievas, mes jo nepalikome. Kunigai, kurie yra Aarono sūnūs, tarnauja VIEŠPAČIUI, ir levitai atlieka savo tarnybą. ¹¹Jie atnašauja deginamąsias aukas ir degina kvapiuosius smilkalus VIEŠPAČIUI kas rytą ir kas vakarą, išdėsto padėtinę duoną ant švaraus stalo ir uždega kas vakarą auksinius žvakidės žibintus. Mes laikomės VIEŠPATIES, savo Dievo, įsako, tuo tarpu jūs palikote jį. ¹²Žiūrėkite, Dievas su mumis, mūsų priekyje, ir jo kunigai su trimtais pasiruošę pašaukti į kovą prieš jus. Izraelitai, nekovokite su VIEŠPAČIU, savo protėvių Dievu, nes sėkmė jūsų ne lydės!“

¹³Tuo tarpu Jeroboamas buvo pasiuntęs pasalą apeiti juos ir užklupti iš užnugario. Taigi jo pajėgos buvo

priešais Judą ir pasala jiems už nugaros. ¹⁴Judas apsisuko ir žiūri: juos puola ir iš priekio, ir iš užnugario. Tad jie šaukėsi VIEŠPATIES, kunigai ėmė pūsti trimitus, ¹⁵o Judo vyrai prapliupo kovos šauksmais. Judo vyrams prapliupus kovos šauksmais, Dievas nugalėjo Jeroboamą ir visą Izraelį, stojusį prieš Abiją ir Judą. ¹⁶Izraelitai bėgo nuo Judo, nes Dievas atidavė juos jiems į rankas. ¹⁷Abija ir jo kariuomenė ištiko juos krauju praliejimu, penki šimtai rinktinių Izraelio vyrų krito nukauti. ¹⁸Taigi izraelitai tą kartą buvo sutriuškinti, o Judo žmonės laimėjo mūšį, nes pasitikėjo VIEŠPAČIU, savo protėvių Dievu. ¹⁹Abija vijosi Jeroboamą ir paėmė jo miestus: Betelį su jam pavaldžiomis gyvenvietėmis, Ješaną su jam pavaldžiomis gyvenvietėmis ir Efroną su jam pavaldžiomis gyvenvietėmis. ²⁰Abijos dienomis Jeroboamas nebeįstengė vėl sutelkti pajėgų. Galop VIEŠPATS ištiko jį liga, ir jis mirė. ²¹Tuo tarpu Abija tapo galingas; jis vedė keturiolika žmonių, ir jam gimė dvidešimt du sūnūs bei šešiolika dukterų.

²²O kiti Abijos darbai, jo elgesys ir žygdarbiai aprašyti pranašo Idojo aiškinime*. ²³Abija užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Asa. Jo dienomis kraštas dešimt metų turėjo ramybę.

Asa – Judo karalius

14 Asa darė, kas gera ir dora VIEŠPATIES, jo Dievo, akyse. ²Jis pašalina pagonių aukurus ir aukštumų alkus, sudaužė šventuosius akmenis ir iškirto šventuosius stulpus. ³Jis įsakė Judui ieškoti VIEŠPATIES, protėvių Dievo, ir laikytis Įstatymo bei įsakymo. ⁴Jis pašalina ir iš visų Judo miestų aukštumų alkus bei smilkalų aukurus. Jam valdant, karalystė turėjo ramybę.

^{13,5} Žr. Kun 2,13.

^{13,22} Neiškikusi knyga.

⁵Kraštui turint ramybę, jis atstatė įtvirtintus miestus Jude. Tais metais niekas su juo nekariavo, nes VIEŠPATS buvo jam suteikęs ramybę. ⁶Judui jis buvo taręs: „Atstatykime tuos miestus, apsupkime juos mūrais, gynybos bokštais, vartais ir velkėmis. Kraštas tebėra mūsų žinioje, nes mes ieškojome VIEŠPATIES, savo Dievo; mes jo ieškojome, ir jis suteikė mums ramybę iš visų pusių“. Tad jie statė, ir juos lydėjo sėkmė.

⁷Asa turėjo trijų šimtų tūkstančių kariuomenę iš Judo vyrų, ginkluotų dideliais skydais bei ietimis, ir du šimtus aštuoniasdešimt tūkstančių Benjamino vyrų, kurie nešė priedangos skydus ir buvo lankininkai. Jie visi buvo narsūs kariai.

⁸Kušitas Zerachas išžygiavo prieš juos su milijono vyrų kariuomene ir trim šimtais kovos vežimų. Jam pasiekus Marešą, ⁹Asa išėjo prieš jį, ir gretos buvo surikiuotos mūšiui Cefatos slėnyje prie Marešos. ¹⁰Tada Asa šaukėsi VIEŠPATIES, savo Dievo, ir sakė: „VIEŠPATIE, nėra kito tokio, kaip tu, kuris padėtų bejėgiams prieš galiūnus. Padėk mums, VIEŠPATIE, mūsų Dieve, nes mes tavimi pasitikime ir tavo vardu išėjome prieš šią minią. VIEŠPATIE, tu mūsų Dievas! Neleisk jokiame mirtingajam savęs nugalėti!“

¹¹VIEŠPATS nugalėjo kušitus, išsirikivusius prieš Asą ir Judą. Kušitai bėgo.

¹²O Asa ir su juo buvusi kariuomenė vijosi juos iki pat Geraro. Kušitai krito, kol nė vieno jų neliko gyvo. Jie buvo sutriuškinti VIEŠPATIES ir jo kariuomenės.

Buvo paimta labai daug grobio.

¹³Visi miestai Geraro apylinkėse buvo nuniokoti, nes juos buvo apėmusi VIEŠPATIES baimė. Visi miestai buvo apiplėšti, nes juose buvo daug grobio.

¹⁴Jie užpuolė ir galvijų augintojų palapines, paimdami daug avių bei ožkų ir kupranugarių. Po to sugrįžo į Jeruzalę.

15 Ant Odedo sūnaus Azarijo nužengė Dievo dvasia. ²Išėjęs pasitikti Asos, jis tarė: „Klausykitės manęs, Asa ir visas Judai su Benjaminu! VIEŠPATS su jumis, kai jūs su juo. Jeigu jo ieškosite, jis leis surandamas, bet jeigu paliksite jį, jis paliks jus. ³Daug dienų Izraelis gyveno be tikrojo Dievo, be kunigo, be mokytojo, be įstatymo. ⁴Bet kai jie savo varguose atsigręžė į VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, ir jo ieškojo, jis leidosi surandamas. ⁵Tais laikais joks pakeleivis nebuvo saugus, nes buvo daug sąmyšio tarp visų kraštų gyventojų. ⁶Tauta naikino tautą, miestas naikino miestą, nes Dievas sukėlė jiems visokių bėdų. ⁷Būkite drąsūs ir nenuleiskite rankų, nes jūsų triušas bus atlygintas“.

⁸Išgirdęs šiuos žodžius ir pranašo Odedo* pranašystę, Asa įsidrąsino, pašalino bjauriuosius stabus iš viso Judo ir Benjamino krašto bei visų miestų, kuriuos buvo paėmęs Efraimo aukštumose, ir atnaujino VIEŠPATIES aukurą, stovintį priešais VIEŠPATIES Namų prieangį. ⁹Jis sušaukė visus Judo bei Benjamino žmones ir visus tarp jų gyvenančius Efraimo, Manaso ir Simeono žmones, nes daugelis iš Izraelio buvo perbėgę pas jį, kai pamatė, kad su juo VIEŠPATS, jo Dievas. ¹⁰Jie susirinko į Jeruzalę penkioliktą Asos karaliavimo metų trečią mėnesį ¹¹ir paaukojo tą dieną dalį parsinešto grobio: septynis šimtus jaučių ir septynis tūkstančius avių. ¹²Tada jie suėjo į sendorą ieškoti VIEŠPATIES, savo protėvių Dievo, visa širdimi ir visa gyvastimi. ¹³O jeigu kas nenorėjo ieškoti VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, ar būtų mažas ar didelis, vyras ar moteris, turėjo būti nubaustas mirtimi. ¹⁴Jie prisiekė VIEŠPAČIUI galingu balsu, džiaugsmingu šauksmu, trimitais ir avinių ragais. ¹⁵Visas Izraelis džiūgavo prisiekdami, nes prisiekė

^{15,8} T. y. pranašo Azarijo, Odedo sūnaus.

visa širdimi ir ieškojo VIEŠPATIES su tokiu atsidavimu, kad jis leidosi surandamas. VIEŠPATS suteikė jiems visišką taiką.

¹⁶ Karalius Asa net savo motiną Maaką pašalino iš motinos karalienės vietos, nes ji buvo padariusi pasibjaurėtiną atvaizdą deivei Ašerai. Asa nukirto jos bjaurųjį atvaizdą, sutrynė į dulkes ir sudegino Kidrono slėnyje. ¹⁷ Bet aukštumų alkai nebuvo pašalinti iš Izraelio. Nepaisant to, Asos širdis buvo ištikima per visas jo dienas. ¹⁸ Jis padėjo į Dievo Namus ir savo tėvo įžadų atnašas, ir savo įžadų atnašas – sidabro, aukso bei įvairių reikmenų. ¹⁹ Iki trisdešimt penktų Asos karaliavimo metų nebebuvo daugiau karo.

16 Trisdešimt šeštais karaliaus Asos metais Izraelio karalius Baša, atžygiavęs prieš Judą, įtvirtino Ramą, norėdamas užkirsti kelią išeiti ar įeiti į Judo karaliaus Asos žemę. ² Tada Asa paėmė sidabro ir aukso iš VIEŠPATIES Namų ir karaliaus rūmų išdų ir nusiuntė juos Aramo karaliui Ben Hadadui, karaliaujančiam Damaske, tardamas: ³ „Tebūna tarp manęs ir tavęs tokia sąjunga, kokia buvo tarp mano tėvo ir tavo tėvo. Štai siunčiu tau sidabro ir aukso. Imk ir nutrauk savo sąjungą su Izraelio karaliumi Baša, idant jis atsitrauktų nuo manęs“. ⁴ Ben Hadadas sutiko su karaliaus Asos prašymu ir pasiuntė savo kariuomenės vadus prieš Izraelio miestus. Jie sunaikino Ijoną, Daną, Abel Maimus ir visus Naftalio įgulų miestus. ⁵ Apie tai išgirdęs, Baša liovėsi tvirtinti Ramą ir nutraukė ten darbus. ⁶ Tada karalius Asa sutelkė visą Judą, ir visi Ramos akmenys bei rąstai, kuriais Baša statė, buvo išnešioti. Jis panaudojo juos Gebai ir Micpai įtvirtinti.

⁷ Tuo metu regėtojas Hananis atėjo pas Judo karalių Asą ir tarė jam: „Kadangi tu pasitikėjai Aramo karaliumi, o VIEŠPAČIU, savo Dievu, nepasitikėjai,

Aramo karaliaus kariuomenė išslyso tau iš rankų. ⁸ Argi kušitai ir libiai nebuvo didžiulė kariuomenė su nepaprastai daug kovos vežimų ir raitelių? Tačiau jis atidavė tau juos į rankas, kadangi pasitikėjai VIEŠPAČIU, ⁹ nes VIEŠPATIES akys aprėpia visą žemę ir sustiprins tuos, kurie su juo visa širdimi. Dabar tu neprotingai pasielgei, todėl nuo šiol būsi varginamas karų“.

¹⁰ Asa supyko ant regėtojo ir taip įtūžo, kad kalėjime įrakino jį į šiekštą. Tuo pačiu metu Asa žiauriai pasielgė ir su kai kuriais kitais žmonėmis.

¹¹ O Asos darbai, nuo pirmo iki paskutinio, aprašyti Judo ir Izraelio karalių knygoje. ¹² Trisdešimt devintais savo karaliavimo metais Asa susirgo kojų liga. Jo liga buvo sunki, tačiau net sirgdamas jis neieškojo VIEŠPATIES, bet kreipėsi į gydytojus. ¹³ Asa užmigo su savo protėviais, numiręs keturiasdešimt pirmais savo karaliavimo metais. ¹⁴ Jis buvo palaidotas kape, kurį buvo išsikęs Dovydo mieste. Jis buvo paguldytas į karstą, kurį buvo pripildęs visokių kvepalų, maišytų su aliejais. Jo garbei buvo užkurtas didžiulis laužas.

Juozapatas – Judo karalius

17 Jo sūnus Juozapatas, vietoj jo tapęs karaliumi, pradėjo stiprintis prieš Izraelį, ² išdėstydamas ginkluotą pajėgą visuose įtvirtintuose Judo miestuose ir įvesdamas įgulas Judo krašte bei Efraimo miestuose, kuriuos buvo užėmęs jo tėvas Asa. ³ VIEŠPATS buvo su Juozapatu, nes jis ėjo savo tėvo ankstesnėmis pėdomis ir nesikreipė į Baalus, ⁴ bet garbino savo tėvo Dievą, vykdydamas jo įsakymus, ir nesiėlgė, kaip Izraelis elgėsi. ⁵ Užtat VIEŠPATS sustiprino jo rankose karalystę, ir visas Judas davė Juozapatui duoklę. Jis turėjo apščiai turtų ir buvo vertas garbės. ⁶ Jo širdis buvo drąsi VIEŠPATIES keliuose. Be to, jis pašalino iš Judo aukštumų alkus ir Ašeros stulpus.

⁷Trečiais savo karaliavimo metais jis pasiuntė savo pareigūnus Ben Hai-lą, Abdiją, Zachariją, Netanelį ir Mikają mokyti Judo miestuose. ⁸Su jais pasiuntė levitus Šemają, Netaniją, Zebadiją, Asaelį, Šemiramotą, Jehonataną, Adoniją, Tobiją ir Tob Adoniją. Juos lydėjo kunigai Elišama ir Jehoramas. ⁹Jie mokė visame Jude, turėdami su savimi VIEŠPATIES Įstatymo knygą. Mokydami žmones jie apėjo visus Judo miestus.

¹⁰VIEŠPATIES baimė taip apėmė visas aplinkinių kraštų karalystes, kad jos nėjo į karą su Juozapatu. ¹¹Kai kurie filistinai atnešė Juozapatui dovanų ir sidabro kaip duoklę. Taip pat arabai atvarė kaimenių – septynis tūkstančius septynis šimtus avinų ir septynis tūkstančius septynis šimtus ožių. ¹²Juozapas darėsi vis galingesnis ir galingesnis, statydamas tvirtoves bei sandėlių miestus Jude. ¹³Judo miestuose jis įvykdė daug darbų.

Ir Jeruzalėje jis turėjo karių, narsių vyrų. ¹⁴Štai jų sąrašas pagal kiltis. Iš Judo – tūkstantininkų vadai: Adna su trim šimtais tūkstančių narsių karių, ¹⁵paskui vadas Johananas su dviem šimtais tūkstančių ¹⁶ir Zichrio sūnus Amasija, savanoris VIEŠPATIES tarnybai, su dviem šimtais tūkstančių narsių karių. ¹⁷Iš Benjamino: Eljada, narsus vyras, su dviem šimtais tūkstančių ginkluotų lankais ir priedangos skydais, ¹⁸paskui Jehozabadas su šimtu tūkstančių vyrų. ¹⁹Jie buvo karaliaus tarnyboje, neskaitant tų, kuriuos karalius buvo išdėstęs įtvirtintuose miestuose visame Jude.

Sąjunga su Izraeliu

18 Taigi Juozapas didžiavosi turtais ir garbe. Jis susigiminiavo su Ahabu vedybomis. ²Praslinkus keletui metų, jis nuvyko pas Ahabą į Samariją. Ahabas paprovė apščiai avių bei jaučių jam ir žmonėms, kurie buvo su juo, ir

prikalbino eiti į žygį prieš Ramot Gileadą. ³Izraelio karalius Ahabas tarė Judo karaliui Juozapatui: „Ar žygiuosi su manimi į Ramot Gileadą?“ Šis atsakė jam: „Aš su tavimi. Mano žmonės – tavo žmonės. Mes būsimė su tavimi mūšyje“.

⁴Bet Juozapas patarė Izraelio karaliui: „Tučiuojau teiraukis žodžio iš VIEŠPATIES“. ⁵Tad Izraelio karalius surinko pranašus, iš viso keturis šimtus, ir klausė jų: „Ar mums žygiuoti ir pulti Ramot Gileadą, ar aš turiu susilaikyti?“ Jie atsakė: „Žygiuok, nes Dievas atiduos jį karaliui į rankas“. ⁶Bet Juozapas paklausė: „Ar nėra čia dar kito VIEŠPATIES pranašo, kurio galėtume pasiteirauti?“ ⁷Izraelio karalius atsakė Juozapatui: „Dar yra vienas vyras, per kurį galėtume VIEŠPATIES pasiteirauti, Imlos sūnus Michėjas, bet aš jo nekenčiu, nes jis niekada nepranašauja apie mane gera, bet visuomet nelaimę“. – „Tenekalba taip karalius“, – atsakė Juozapas. ⁸Tada Izraelio karalius, pasišaukęs pareigūną, tarė jam: „Tuoju pat atvesk Imlos sūnų Michėją“.

⁹Izraelio karalius ir Judo karalius Juozapas sėdėjo kiekvienas savo soste, apsirengę karališkais drabužiais, ant klojimo aslos prie Samarijos vartų, o visi pranašai pranašavo jų aki-vaizdoje. ¹⁰Kenaanos sūnus Zedekijas, pasidaręs geležinius ragus, tarė: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: 'Jais badysis aramėjus, kol jie bus pribaugti'“. ¹¹Visi pranašai pranašavo tą patį, sakydami: „Žygiuok prieš Ramot Gileadą ir nugalėk! VIEŠPATS atiduos jį karaliui į rankas“.

¹²O pasiuntinys, kuris buvo atėjęs pašaukti Michėjo, kalbėjo jam, tardamas: „Žiūrėk, pranašų žodžiai vieningai palankūs karaliui. Tebūna tavo žodis kaip jų visų. Kalbėk palankiai!“ – ¹³„Kaip gyvas VIEŠPATS, – atsakė Michėjas, – ką mąno Dievas sako, tai ir kalbėsiu“. ¹⁴Jam atėjus pas karalių, karalius tarė: „Michėjau, ar mums

žygiuoti į Ramot Gileadą kautis, ar aš turiu susilaikyti?“ „Žygiuok ir nugulėk, – atsakė jis, – jie bus atiduoti tau į rankas“. ¹⁵ Bet karalius tarė jam: „Kiek kartų turiu tave prisaikdinti, kad sakytum man vien tiesą, VIEŠPATIES vardu?“ ¹⁶ Tada Michėjas tarė:

„Aš mačiau visą Izraelį,
išblaškytą kalnuose *kaip
avis be piemens.

O VIEŠPATS kalbėjo: 'Jie
neturi šeimnininko;
teeina kiekvienas į savo
namus ramybėje!‘“

¹⁷ „Argi nesakiau, – tarė Izraelio karalius Juozapatui, – kad jis nepranašaus apie mane nieko palankaus, bet tik nelaimę?“ ¹⁸ Michėjas tęsė: „Todėl klausykitės VIEŠPATIES žodžio! Aš mačiau VIEŠPATĮ, sėdintį savo soste, visai dangaus galybei stovint šalia jo dešinėje ir kairėje. ¹⁹ VIEŠPATS paklausė: 'Kas sugundys Izraelio karalių Ahabą, kad jis žygiuotų ir žūtų prie Ramot Gileado?' Tada vienas kalbėjo vienaip, kitas kitaip, ²⁰ kol nepriėjo viena dvasia ir atsistojo prieš VIEŠPATĮ, tardama: 'Aš jį sugundysiu'. 'Kaip?' – paklausė VIEŠPATS. ²¹ Ji atsakė: 'Išeisiu ir būsiu melagė dvasia visų jo pranašų lūpose'. Tada VIEŠPATS tarė: 'Tu jį suviliosi, ir tau pasiseks. Eik ir tai padaryk!' ²² Taigi, tikėkite manimi, VIEŠPATS įdėjo melagę dvasią į lūpas visiems šiems tavo pranašams, nes pats VIEŠPATS kalbėjo tau apie nelaimę“.

²³ Kenaanos sūnus Zedekijas, priešėjęs prie Michėjo, sudavė jam per žandą ir tarė: „Kuriuo keliu VIEŠPATIES Dvasia perėjo iš manęs kalbėtis su tavimi?“

²⁴ Michėjas atsakė: „Sužinosi tą dieną, kai bandysi pasislėpti, eidamas iš kambario į kambarį“. ²⁵ O Izraelio karalius įsakė: „Imkite Michėją ir sugrąžinkite jį miesto valdytojui Amonui bei karaliaus sūnui Jehoašui. ²⁶ Sakykite: 'Taip

kalbėjo karalius. Įmeskite šį vyrioką į kalėjimą ir maitinkite jį tik duona ir vandeniu, kol aš ramybėje sugrįšiu“.

²⁷ Michėjas tarė: „Jeigu ramybėje sugrįši, VIEŠPATS per mane nekalbėjo! Jis dar pridūrė: „Klausykitės, visos tautos!“

²⁸ Izraelio karalius ir Judo karalius Juozapatas leidosi į žygį prieš Ramot Gileadą. ²⁹ Izraelio karalius tarė Juozapatui: „Eidamas į mūšį, aš būsiu persirengęs, o tu vilkėk savo drabužiais“. Taigi Izraelio karalius persirengė ir išėjo į mūšį. ³⁰ O Aramo karalius buvo įsakęs savo kovos vežimų vadams: „Nekovokite nė su vienu menku ar stipriu, bet tik su Izraelio karaliumi“. ³¹ Pamatę Juozapatą, kovos vežimų vadai, pamatė: „Tai Izraelio karalius!“ Tad jie pasuko kovoti su juo. Bet Juozapatas sušuko, ir VIEŠPATS jam padėjo. Dievas juos nuvedė nuo jo, ³² nes kovos vežimų vadai liovėsi jį vytis, pamatę, kad tai ne Izraelio karalius. ³³ Bet vienas vyras įtempė iš akies lanką ir netyčiomis pataikė Izraelio karaliui tarp šarvų sandūrų. Šis paliepė savo vežimo vežėjui: „Suk atgal ir vežk mane iš mūšio! Esu sužeistas!“ ³⁴ Mūšis siautė visą dieną, o Izraelio karalius stovėjo palaikomas kovos vežime, atsigręžęs į Aramą, iki vakaro. Jis mirė, saulei leidžiantis.

19 Judo karalius Juozapatas saugiai sugrįžo į savo rūmus Jeruzalėje. ² Hananio sūnus regėtojas Jehuvas, išėjęs pasitikti, tarė jam: „Argi tau dera padėti nedorėliams ir mylėti tuos, kurie nekenčia VIEŠPATIES? Už tai užsitraukei VIEŠPATIES pyktį. ³ Tačiau tu padarei ir gera, kadangi išnaikina krašte šventuosius stulpus ir širdimi ieškojai Dievo“.

Teisėjų paskyrimas

⁴ Juozapatas gyveno Jeruzalėje, bet nuolat vykdavo pabūti su žmonėmis nuo Beer Šebos iki Efraimo aukštumų ir sugrąžino juos pas VIEŠPATĮ,

savo protėvių Dievą. ⁵ Jis paskyrė teisėjus krašte, visuose įtvirtintuose Judo miestuose – kiekviename mieste be išimties. ⁶ Teisėjus jis įpareigojo: „Žiūrėkite, ką darote, nes jūs teisiatė ne žmonių vardu, bet VIEŠPATIES vardu. Jis su jumis skelbia nuosprendį. ⁷ Užtat tebūna su jumis VIEŠPATIES baimė. Elkitės rūpestingai, nes VIEŠPATYJE, mūsų Dieve, nėra jokio neteisingumo ar šališkumo, ar kyšių ėmimo“.

⁸ Be to, Jeruzalėje Juozapatą paskyrė keletą levitų, kunigų ir Izraelio kilčių galvų teisti VIEŠPATIES vardu ir spręsti bylas tarp Jeruzalės gyventojų. ⁹ Juos įpareigojo taip: „Turite elgtis su VIEŠPATIES baimė, atsidavimu ir iš visos širdies. ¹⁰ Kiekvienoje byloje, kurią jūsų giminaičiai, gyvenantys savo miestuose, pateikia jums spręsti, – ar dėl kraujo kaltės, dėl įstatymo ar įsakymo, dėl įstatų ar įsakų, – pamokykite juos, kad jie neužsitrauktų kaltės VIEŠPATIES akivaizdoje ir jo pyktis nekristų ant jūsų ir jūsų giminių. Taip elkitės, ir kaltės neužsitrauksite. ¹¹ Žiūrėkite, vyriausias kunigas Amarijas viršesnis už jus visuose VIEŠPATIES dalykuose, o Izmaelio sūnus Zebadijas, Judo namų valdytojas, viršesnis už jus visuose karaliaus dalykuose. Levitai tarnaus jums apskaitininkais. Elkitės ryžtingai! VIEŠPATS bus su tuo, kuris yra geras!“

Karas su Moabu ir Amonu

20 Po to moabitai, amonitai ir drauge su jais būrys meūnų atėjo kariauti su Juozapatu. ² Juozapatui buvo pranešta: „Didelė kariauna ateina prieš tave iš Edomo, iš anapus jūros. Jie jau pasiekė Hacecon Tamarą, tai yra En Gedį“. ³ Baimės apimtas Juozapatas skubėjo prašyti VIEŠPATIES pagalbos ir visam Judui paskelbė pasninką. ⁴ Judas susirinko prašyti VIEŠPATIES pagalbos; ieškoti VIEŠPATIES žmonės suėjo iš kiekvieno Judo miesto.

⁵ Juozapatą stovėjo Judo ir Jeruzalės bendrijoje, VIEŠPATIES Namuose, priešais naująjį kiemą. ⁶ Jis tarė: „VIEŠPATIE, mūsų protėvių Dieve, argi tu nesi Dievas danguje? Argi tu nevaldai visų tautų karalysčių? Tavo rankoje galybė ir jėga. Niekas negali tau priešintis. ⁷ Argi ne tu, mūsų Dieve, išvarei šio krašto gyventojus savo tautos Izraelio akivaizdoje ir atidavei jį amžinai savo bičiulio *Abraomo palikuonims? ⁸ Jame jie įsikūrė, jame pastatė šventyklą tavo vardui, tardami: ⁹ 'Jei nelaimė mus ištiktų – ar baudžiantis kalavijas, ar maras, ar badas, – mes rinksimės prie šių Namų ir prie tavęs, nes tavo vardas šiuose Namuose, ir šauksimės tavęs savo nelaimėje, tu išklausysi ir išgelbėsi'. ¹⁰ Dabar Amono ir Moabo bei Seyro aukštumų žmonės, į *kurių žemę neleidai veržtis Izraeliui, kai izraelitai išėjo iš Egipto žemės, bet praėjo pro juos ir jų nesunaikino, ¹¹ štai atsilygina mums, ateidami išvairyti mūsų iš tavo nuosavybės, kurią esi davęs mums paveldėti. ¹² Mūsų Dieve, argi tu jų nenubausi? Juk mes bejėgiai prieš šią pulki ateinančią didžiulę kariauną! Mes nežinome, ką daryti, bet mūsų akys žvelgia į tave“.

¹³ Tuo tarpu visas Judas stovėjo prieš VIEŠPATĮ drauge su savo mažyliais, žmonomis ir vaikais. ¹⁴ Tada VIEŠPATIES Dvasia sueigos viduryje nusileido ant Matanijos sūnaus Jejelio sūnaus Benajos sūnaus Zacharijo sūnaus Jahazielio, vieno levito iš Asafo sūnų. ¹⁵ Jis tarė: „Dėmesio, visas Judai ir Jeruzalės gyventojai, ir karaliau Juozapatai! VIEŠPATS taip jums kalbėjo: 'Nebijokite ir nedrebėkite dėl šios didžiulės kariaunos, nes šis mūsų Dievo, o ne jūsų. ¹⁶ Rytoj išėikite prieš juos, jiems atžygiuojant Cico šlaitu. Užtiksite juos

^{20,7} Iz 41,8; Jok 2,23

^{20,10} Jst 2,4-19

^{20,15-17} Jst 20,1-4

slėnio gale Jeruelio tyrų link. ¹⁷Ne jums kovoti šiame mūšyje! Būkite pasiruošę, laukite ir liudykite pergale VIEŠPATIES, kuris su jumis, Judai ir Jeruzale! Nebijokite ir nedrebėkite! Išeikite prieš juos rytoj! VIEŠPATS bus su jumis!“

¹⁸Tada Juozapatas parpuolė kniūbsčius ant žemės, ir visas Judas bei visi Jeruzalės gyventojai puolė kniūbsti prieš VIEŠPATĮ, pagarbindami VIEŠPATĮ. ¹⁹O levitai iš Kehato žmonių ir Koracho žmonių atsistoję pašlovino VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, giedodami iš visų jėgų.

²⁰Kitą rytą anksti jie pakilo ir išskubėjo į Tekojos tyrus. Jiems išeinant, Juozapatas stabtelėjo ir tarė: „Klausykitės manęs, Judai ir Jeruzalės gyventojai! Pasitikėkite VIEŠPAČIU, savo Dievu, ir būsite tvirti! Pasitikėkite jo pranašais, ir sėkmė jus lydės!“ ²¹Pasitaręs su žmonėmis, jis paskyrė VIEŠPAČIUI giesmininkus, kurie šventais apdaraais apsirengę turėjo eiti pirma kariuomenės, šlovindami jį giesme:

„Dėkokite VIEŠPAČIUI,

nes jo ištikimoji meilė amžina!“

²²Vos jiems pradėjus džiugią šlovės giesmę, VIEŠPATS surengė pasalas Amono ir Moabo vyrams bei Seyro aukštumų gyventojams, atžygiavusiems prieš Judą, ir jie sumišo. ²³Amono ir Moabo vyrai užpuolė Seyro aukštumų gyventojus ir visiškai juos sunaikino. Susidoroję su Seyro gyventojais, jie pradėjo naikinti vieni kitus.

²⁴Kai Judas pasiekė vietą, iš kurios buvo matyti tyrai, ieškodami tos kariaunos, jie matė tik lavonus, gulinčius ant žemės, – nė vienas neišsigelbėjo.

²⁵Juozapatas ir jo kariuomenė, atėję paimti grobio, rado daugybę galvijų, aprangos, drabužių ir brangių daiktų. Jie tiek pasiėmė, kiek galėjo panešti. Imdami grobį, jie užtruko tris dienas, nes jo buvo labai daug. ²⁶Ketvirtą dieną jie surengė sueigą Berakos slėnyje ir ten pašlovino VIEŠPATĮ. Todėl ta vieta ir vadinama Berakos slėniu iki šios

dienos. ²⁷Po to visi Judo ir Jeruzalės žmonės su Juozapatu priekyje, švęsdami džiugią pergalę, kurią VIEŠPATS buvo suteikęs jiems prieš priešus, pasuko Jeruzalės link. ²⁸Jie parėjo į Jeruzalę, į VIEŠPATIES Namus, lydimi arfų, lyrų ir trimitų. ²⁹Dievo baimė apėmė visų kraštų karalystes, kai jie išgirdo, kad VIEŠPATS kovojo prieš Izraelio priešus. ³⁰Juozapato karalystėje buvo ramu, nes jo Dievas davė jam taiką iš visų pusių.

³¹Juozapatas karaliavo Jude. Jis buvo trisdešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje dvidešimt penkerius metus. Jo motina buvo Šilchio duktė, vardu Azuba. ³²Jis ėjo savo tėvo Asos pėdomis ir nuo jų nenukrypo, darydamas, kas dora VIEŠPATIES akyse. ³³Tačiau aukštumų alkai nebuvo pašalinti, ir žmonės dar nebuvo palenkę širdies savo protėvių Dievui. ³⁴O kiti Juozapato darbai, nuo pirmo iki paskutinio, aprašyti Hananio sūnaus Jehuvo metraštyje, kuris įterptas į Izraelio karalių knygą.

³⁵Po to Judo karalius Juozapatas susidėjo su Izraelio karaliumi Ahaziju, kuris nedorai elgėsi. ³⁶Jis susidėjo su juo, statydamas laivus keliauti į Taršišą. Laivus jiedu statydino Ecjon Gebere. ³⁷Tada Dodavahuvo iš Marešos sūnus Eliezeras pranašavo Juozapatui, tardamas: „Kadangi susidėjai su Ahaziju, VIEŠPATS sunaikins, ką esi padaręs“. Laivai buvo sunaikinti, ir jie nebegalėjo keliauti į Taršišą.

Jehoramas – Judo karalius

21 Juozapatas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehoramas. ²Jo broliai, Juozapato sūnūs, buvo Azarija, Jehielis, Zacharijas, Azarija, Mykolas ir Šefatijas. Jie visi buvo Judo karaliaus Juozapato sūnūs. ³Jiems tėvas davė daug dovanų, sidabro, aukso ir brangių daiktų kartu

su įtvirtintais Judo miestais, bet karalystę pavedė Jehoramui, nes jis buvo pirmagimis.

⁴Paėmęs į savo rankas tėvo karalystę ir įsitvirtinęs, Jehoramas nužudė kavalijū visus savo brolius ir kai kuriuos Izraelio didžiūnus. ⁵Tapdamas karaliumi, Jehoramas buvo trisdešimt dvejų metų. Jeruzalę jis valdė aštuonerius metus. ⁶Jis ėjo Izraelio karalių pėdomis, kaip buvo darę Ahabo namai, nes viena Ahabo dukterų buvo jo žmona, darydamas, kas nedora VIEŠPATIES akyse. ⁷Tačiau VIEŠPATS Dovydo namų sunaikinti nenorėjo dėl Sandoros, kurią buvo padaręs su Dovydu, pažadėdamas jam ir jo palikuonims *duoti amžiną žiburį.

⁸Jam valdant, *Edomas sukilo prieš Judo valdžią ir pasiskyrė savo karalių. ⁹Tada Jehoramas perėjo sieną drauge su savo pareigūnais ir visais kovos vežimais. Jis atsikėlė naktį ir puolė edomitus, apsupusius jį ir kovos vežimų vadus. ¹⁰Edomas ir toliau kėlė maištą prieš Judo valdžią iki pat šios dienos. Tuo metu ir Libna sukilo prieš jo valdžią, nes jis buvo palikęs VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą.

¹¹Be to, jis statė aukštumų alkus Judo kalnuose, vedė Jeruzalės gyventojus į stabų garbinimą ir suvedžiojo Judą. ¹²Jam atėjo laiškas iš pranašo Elijo su žinia: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, tavo tėvo Dovydo Dievas: 'Kadangi nėjai savo tėvo Juozapato pėdomis ar Judo karaliaus Asos pėdomis, ¹³bet ėjai Izraelio karalių keliu, vesdamas Judą ir Jeruzalės gyventojus į stabų garbinimą, kaip Ahabo namai vedė Izraelį į stabų garbinimą, ir net nužudei iš savo tėvo namų savo brolius, kurie buvo geresni už tave, ¹⁴štai VIEŠPATS ištiks skaudžia rykšte tavo tautą, vaikus, dukteris ir visas valdas. ¹⁵O tu kentėsi sunkią vi-

durių ligą, kol diena po dienos nuo ligos išeis tavo viduriai“.

¹⁶VIEŠPATS sukurstė filistinų neapykantą ir arabus, kušų kaimynus, prieš Jehoramą. ¹⁷Jie surengė žygį prieš Judą, įsiveržė ir pagrobė visą nuosavybę, rastą karaliaus rūmuose, kartu su jo vaikais ir žmonomis. Jam buvo paliktas tik vienas sūnus – Jehoahazas, pats jauniausias.

¹⁸Po to VIEŠPATS ištiko jį nepagydoma vidurių liga. ¹⁹Per laiką, baigiantis dvejiems metams, nuo ligos išėjo jo viduriai, ir jis numirė baisiai kentėdamas. Jo tauta nesukrovė jo garbei laužo, kaip buvo dariusi jo protėviams. ²⁰Jis buvo trisdešimt dvejų metų, kai tapo karaliumi. Jeruzalėje karaliavo aštuonerius metus. Jis iškeliavo niekam nesigailint ir buvo palaidotas Dovydo mieste, bet ne karalių kapuose.

Ahazijas – Judo karalius

22 Vietoj jo Jeruzalės gyventojai išsirinko karaliumi jauniausią jo sūnų Ahaziją, nes visi vyresni sūnūs buvo išžudyti kariaunos, kuri buvo įsiveržusi į stovyklą drauge su arabais. Taip nutiko, kad Jehoramo sūnus Ahazijas tapo Judo karaliumi. ²Ahazijas buvo *dvidešimt dvejų* metų, kai pradėjo karaliauti, ir Jeruzalėje karaliavo vienerius metus. Jo motina buvo Omrio dukraitė, vardu Atalija. ³Ir jis ėjo Ahabo namų keliu, nes jo motina patardavo jam nedorai elgtis. ⁴Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip Ahabo namai buvo darę, nes po tėvo mirties jo pražūčiai jie tapo jo patarėjais.

⁵Be to, sekdamas jų patarimu, jis palydėjo Izraelio karalių Ahabo sūnų Jehoramą į mūšį prieš Aramo karalių

^{22,2} 2 Kar 8,26

^{22,2} Mazoretiniame tekste – „keturiasdešimt dvejų“; kai kuriuose Septuagintos rakraščiuose – „dvidešimt dvejų“.

^{21,7} 1 Kar 11,36

^{21,8} Pr 27,40

Hazaelį prie Ramot Gileado. Ten Jehoramas buvo aramėjų sužeistas. ⁶Jis sugrįžo į Jezreelį gydytis žaizdų, gautų kovoje su Aramo karaliumi Ramoje. Judo karaliaus Jehoramo sūnus Ahazijas nuvyko į Jezreelį aplankyti sergančio Ahabo sūnaus Jehoramo.

⁷Bet buvo Dievo skirta, kad Ahazijo pražūtis ateitų jam atvykus Jehoramo aplankyti. Ten būnant, jis išėjo su Jehoramu pasitikti Nimšio sūnaus Jehuvo, kurį VIEŠPATIS buvo patepęs su naikinti Ahabo namus. ⁸Vykdydamas teismą Ahabo namams, Jehuvas netikėtai susidūrė su Judo pareigūnais bei Ahazijo brolių sūnumis, tarnaujančiais Ahazijui, ir nužudė juos. ⁹Tada jis pasiuntė ieškoti ir paties Ahazijo. Samarijoje pasislėpęs rastas Ahazijas buvo atvestas pas Jehuvą ir nužudytas. Jis buvo palaidotas, nes buvo sakoma: „Jis vaikaitis Juozapato, ieškojusio VIEŠPATIES visa širdimi“. Ahazijo namuose nebeliko nė vieno pajėgaus valdyti karalystę.

Atalija užgrobia sostą

¹⁰Ahazijo motina Atalija, sužinojusi, kad jos sūnus mirė, nedelsdama ėmė naikinti visą karališką Judo namų šeimą. ¹¹Bet karaliaus duktė Jehošabata, vogčiomis paėmusi Ahazijo sūnų Jehošą iš būrio karaliaus vaikų, kai jie buvo žudomi, paslėpė kartu su aukle viename miegamajame. Taip Jehošabata, karaliaus Jehoramo duktė ir kunigo Jehojados žmona – ji buvo Ahazijo sesuo, – laikė jį paslėptą nuo Atalijos, ir jis nebuvo nužudytas. ¹²Šešerius metus jis išbuvo pas juos, paslėptas Dievo Namuose, o Atalija valdė kraštą.

Jehošas – Judo karalius

23 Septintaisiais metais Jehojada ryžosi veikti ir sudarė sandorą su šimtininkais: Jerohamo sūnumi Azariju, Johanano sūnumi Izmaeliu, Jobedo sūnumi Azariju, Adajo sūnu-

mi Maasėju ir Zichrio sūnumi Elišafatu. ²Jie perėjo visą Judą, telkdami levitus iš visų Judo miestų ir Izraelio kilčių galvas. Suėjus jiems į Jeruzalę, ³visa bendrija sudarė sandorą su karaliumi Dievo Namuose. Jehojada tarė jiems: „Štai karaliaus sūnus! Jis turi būti karaliumi, *kaip VIEŠPATIS pažadėjo Dovydo sūnums. ⁴Štai ką jūs turite daryti. Trečdalis jūsų, kunigai ir levitai, tą šabą pradėsiantys tarnybą, bus vartininkais, ⁵kitas trečdalis saugos karaliaus rūmus, dar vienas trečdalis stovės prie Pamato vartų, o visi žmonės bus VIEŠPATIES Namų kiemuose. ⁶Neleiskite niekam eiti į VIEŠPATIES Namus, išskyrus kunigus ir tarnyboje esančius levitus. Jie gali įeiti, nes yra pašventinti, bet visi kiti žmonės turi laikytis VIEŠPATIES nurodymų. ⁷Levitai turi apstoti iš visų pusių karalių, kiekvienas su ginklu rankoje; kas tik bandytų eiti į Namus, turi būti užmuštas. Lydėkite karalių, kad ir kur jis eitų“.

⁸Levitai ir visas Judas padarė visa, kaip kunigas Jehojada buvo įsakęs. Kiekvienas atvedė savo vyrus, turinčius tą šabą pradėti tarnybą su tais, kurie turėjo tą šabą užbaigti tarnybą, nes kunigas Jehojada neatleido tarnybos padalį. ⁹Kunigas Jehojada išdalijo šimtininkams Dievo Namuose laikomas karaliaus Dovydo ietis, skydus ir priedangos skydus. ¹⁰O visus vyrus išdėstė saugoti karalių, kiekvieną su parengtu ginklu rankoje, nuo Namų pietinio pakraščio iki šiaurinio, aplink aukurą ir Namus. ¹¹Tada buvo atvestas karaliaus sūnus, uždėtas jam vainikas ir paduoti valdžios ženklai. Jis buvo paskelbtas karaliumi. Jehojada ir jo sūnus, patepę jį, sušuko: „Tegyvuoja karalius!“

¹²Išgirdusi žmonių ir palydos sargybinių užesį ir sveikinimo šūksmus karaliui, Atalija atėjo pas žmones į VIEŠPATIES Namus. ¹³Apsižvalgė ir

mato, karalius stovi prie savo stulpo įėjime, vadai ir trimitininkai šalia karaliaus, visi šalies žmonės džiūgaudami pučia trimitus, ir giesmininkai su savo muzikos instrumentais užveda giesmes. Atalija persiplėšė drabužius ir šaukė: „Išdavystė! Išdavystė!“¹⁴ Tada kunigas Jehojada pašaukė šimtininkus, vadovavusius kareiviams, tardamas jiems: „Išveskite ją pro gretas! Jeigu kas bandytų ją sekti, težūva nuo kalavijo!“ Mat kunigas buvo pasakęs: „Ji neturi būti nubauta mirtimi VIEŠPATIES Namuose“.¹⁵ Tad jie padarė taką, ir ji, priėjusi karaliaus rūmų įėjimą pro Arklių vartus, buvo nužudyta.

¹⁶ Tada Jehojada sudarė sandorą tarp savęs ir žmonių bei karaliaus, pasišvėsdami būti VIEŠPATIES tauta.¹⁷ Po to visi žmonės, nuėję į Baalo šventyklą, nugriovė ją, sudaužė aukurus bei atvaizdus ir užmušė priešais aukurus Baalo kunigą Mataną.¹⁸ Jehojada VIEŠPATIES Namais rūpintis pavedė levitams kunigams, kuriuos Dovydas buvo paskirstęs rūpintis VIEŠPATIES Namais ir atnašauti deginamąsias aukas VIEŠPAČIUI su džiūgavimu ir giesmėmis, kaip įsakyta Mozės Įstatyme ir pagal Dovydo nurodymus.¹⁹ Jis pastatė vartininkus prie VIEŠPATIES Namų vartų, kad nė vienas, tapęs bet kokių būdu nešvarus, neįeitų.²⁰ Paėmęs šimtininkus, kilmingus vyrus, tautos valdytojus ir šalies žmones, jis palydėjo karalių iš VIEŠPATIES Namų į karaliaus rūmus pro Aukštutinius vartus. Jie pasodino karalių į valdovo sostą.²¹ Visi šalies žmonės džiūgavo, ir mieste buvo ramu, nors Atalija ir buvo nužudyta kalaviju.

24 Jehoasas buvo septynerių metų, kai tapo karaliumi. Jeruzalėje jis karaliavo keturiasdešimt metų. Jo motina buvo vardu Cibija iš Beer Šebos.² Jehoasas darė, kas dora VIEŠPATIES akyse per visas kunigo Jehojados dienas.³ Jehojada apvesdino jį

su dviem žmonomis, ir jam gimė sūnų ir dukterų.

⁴ Praėjus šiek tiek laiko, Jehoasui atėjo į širdį pataisyti VIEŠPATIES Namus.⁵ Sukvietęs kunigus ir levitus, tarė jiems: „Eikite į Judo miestus ir kasmet visame Izraelyje darykite rinkliavą savo Dievo Namams atnaujinti. Tai turite daryti skubiai!“ Bet levitai to daryti nesiskubino.⁶ Tad karalius pasiškė vadą Jehojadą ir tarė jam: „Kodėl nereikalavai, kad levitai parneštų iš Judo ir Jeruzalės Mozės, VIEŠPATIES tarno, Izraelio bendrijai uždėtą Sandoros Palapinės mokesčių?“⁷ Mat tos nedoros moters Atalijos vaikai buvo apleidę VIEŠPATIES Namus ir net atidavę visus VIEŠPATIES Namams pašvęstus daiktus Baalams.

⁸ Karalius įsakė, kad būtų padaryta dėžė ir pastatyta lauke prie VIEŠPATIES Namų vartų.⁹ Judui ir Jeruzalei buvo paskelbta atnešti VIEŠPAČIUI mokesčių, kurį Dievo tarnas Mozė buvo Izraeliui uždėjęs dykumoje.¹⁰ Visi pareigūnai ir visi žmonės mielai nešė ir metė į dėžę, kol ją pripildydavo.¹¹ Kai tik levitai nunešdavo dėžę pas karaliaus pareigūnus ir pamatydavo, kad joje daug pinigų, ateidavo karaliaus raštininkas bei vyriausiojo kunigo atstovas ir ištuštinę dėžę sugrąžindavo į vietą. Taip buvo daroma diena po dienos, ir surinkta daug pinigų.¹² Karalius ir Jehojada paduodavo pinigus tiems, kurie prižiūrėjo darbus, susijusius su VIEŠPATIES Namais, o jie samdė mūrininkus bei dailides VIEŠPATIES Namams atnaujinti ir geležies bei vario meistrus VIEŠPATIES Namams taisyti.¹³ Darbininkai uoliai triūsė, atnaujinimo darbų jų rankose sparčiaiėjo į priekį. Dievo Namai buvo atstatyti į pirmą būvį ir pataisyti.¹⁴ Baigę jie sugrąžino likusius pinigus karaliui ir Jehoajadai. Jie buvo paversti reikmenimis

VIEŠPATIES Namams: tarnybos ir deginamųjų aukų reikmenimis, samčiais ir aukso bei sidabro indais. Deginamosios aukos buvo atnašaujamos VIEŠPATIES Namuose nuolat per visą Jehojados gyvenimą. ¹⁵ Jehojada mirė, sulaukęs žilos senatvės. Jis mirė, būdamas šimto trisdešimt metų. ¹⁶ Jis buvo palaidotas Dovydo mieste tarp karalių, nes buvo padaręs daug gera Izraelyje ir Dievui, ir jo Namams.

¹⁷ Jehojadai mirus, Judo didžiūnai atėjo pas karalių, žemai lenkdamiesi, ir karalius jų klausė. ¹⁸ VIEŠPATIES, jų protėvių Dievo, Namai buvo apleisti. Buvo tarnaujama šventiesiems stulpams ir stabams. Dėl šios kaltės Judą ir Jeruzalę ištiko [Dievo] pyktis. ¹⁹ Bet Jis siuntė tarp jų pranašus parvesti juos pas VIEŠPATĮ. Šie įspėdavo juos, bet jie nenorėjo klausyti.

²⁰ *Dievo Dvasia užvaldė kunigo Jehojados sūnų Zachariją. Jis palypėjo į pakylą virš žmonių ir tarė jiems: „Taip kalbėjo VIEŠPATS: 'Kodėl jūs savo pražūčiai nusižengiate VIEŠPATIES įsakymams? Kadangi palikote VIEŠPATĮ, jis irgi paliko jus!'“ ²¹ Bet prieš jį buvo surengtas sąmokslas, ir karalius įsakymu jis buvo užmuštas akmenimis VIEŠPATIES Namų kieme. ²² Karalius Jehoahas neprisiminė ištikimybės, kurią jam buvo parodęs Zacharijo tėvas Jehojada, bet nužudė jo sūnų. Mirdamas Zacharijas tarė: „Temato tai VIEŠPATS ir teatlygina!“

²³ Baigiantis metams, Aramo kariuomenė surengė prieš jį žygį. Atžygiavę į Judą ir Jeruzalę, jie sunaikino visus žmonių didžiūnus, o visą paimtą grobį pasiuntė Damasko karaliui. ²⁴ Nors Aramo kariuomenė buvo atėjusi su nedaugeliu vyrų, VIEŠPATS atidavė jiems į rankas didžiulę kariuomenę, nes jie buvo palikę VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą. Taip jie surengė Jehoasui teismą.

²⁵ Kai aramėjai nuo jo atsitraukė, palikę sunkiai sužeistą, jo dvariškiai surengė sąmokslą ir keršydamis už kunigo Jehojados sūnaus kraują nužudė jį lovoje. Taip jis mirė. Jie palaidojo jį Dovydo mieste, bet karalių kapuose nelaidojo. ²⁶ Štai vyrai, kurie surengė prieš jį sąmokslą: Šimato Amonito sūnus Zabadas ir Šimrito Moabito sūnus Jehozabadas. ²⁷ Apie jo sūnus, apie daugelį pranašavimų jam ir Dievo Namų atstatymą aprašyta Karalių knygos aiškinime. Vietoj Jehoaso karaliumi tapo jo sūnus Amacijas.

Amacijas – Judo karalius

25 Amacijas buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje dvidešimt devynerius metus. Jo motina buvo vardu Jehoadana iš Jeruzalės. ² Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, bet ne visa širdimi. ³ Vos įtvirtinęs savo karališką valdžią, jis nubaudė mirtimi dvariškus, nužudžiusius jo tėvą karalių. ⁴ Bet jų vaikų mirtimi nebaudė, nes elgėsi pagal tai, kas parašyta Įstatyme, Mozės knygoje, kaip VIEŠPATS įsakė: „Tėvai nebus baudžiami mirtimi už vaikus, nei vaikai bus baudžiami mirtimi už tėvus, bet kiekvienas bus baudžiamas mirtimi už savo paties nuodėmę“.

⁵ Sutelkęs Judą, Amacijas paskirstė visus Judo ir Benjamino vyrus pagal kilis tūkstantininkams ir šimtininkams. Suskaičiavęs visus nuo dvidešimt metų ir vyresnius, jis rado, kad jų buvo trys šimtai tūkstančių rinktinių vyrų, tinkamų karinei tarnybai, pajėgių valdyti ietį ir skydą. ⁶ Be to, jis pasamdė iš Izraelio šimtą tūkstančių narsių karių už šimtą sidabro talentų. ⁷ Bet pas jį atėjęs Dievo vyras tarė: „Karaliau, neleisk Izraelio kariuomenei žygiuoti su tavimi, nes VIEŠPATS nėra su Izraeliu – su tais visais Efraimo žmonėmis. ⁸ Verčiau žygiuok

vienas ir susidorok! Būk ryžtingas ko-voje, antraip Dievas paguldys tave priešo akivaizdoje, nes Dievas turi galybę padėti ar paguldyti“. ⁹ O Amacijas tarė Dievo vyriui: „Bet ką daryti su tuo šimtu talentu, kuriuos esu davęs Izraelio kariuomenei?“ Dievo žmogus atsakė: „VIEŠPATS turi iš ko tau kur kas daugiau duoti“. ¹⁰ Tuomet Amacijas atleido kareivius, atėjusius pas jį iš Efraimo, įsakydamas eiti namo. Bet jie buvo už tai labai supykę ant Judo ir namo sugrįžo įniršio apimti.

¹¹ Amacijas susikaupė drąsiam žygiui ir vedinas savo kariuomene nužygiavo į Druskos slėnį. Jis nukovė dešimt tūkstančių Seyro vyrų. ¹² Judo vyrai kitą dešimt tūkstančių paėmė į nelaisvę gyvų ir užvedę juos ant Selos viršūnės nustūmė žemyn. Jie visi suknežo. ¹³ Tuo tarpu samdytieji kareiviai, kuriuos Amacijas buvo išsiuntęs atgal ir neleidęs jiems eiti su juo į mūšį, užpuolė Judo miestus nuo Samarijos iki Bet Horono, nužudė tris tūkstančius gyventojų ir paėmė daug grobio.

¹⁴ Grįždamas po pergalės prieš edomitus, Amacijas parsigabeno Seyro žmonių dievų ir pasistatęs juos kaip savo dievus garbino, atnašaudamas aukas. ¹⁵ Užsidegęs pykčiu ant Amacijo, VIEŠPATS nusiuntė pas jį pranašą ir tarė jam: „Kodėl garbini tautos dievus, negalėjusius išgelbėti savo tautos iš tavo rankos?“ ¹⁶ Tačiau pranašui dar tebekalbant, karalius tarė jam: „Argi mes paskyrėme tave karaliaus patarėju? Liaukis! Kam gi turėtumei būti užmuštas?“ Tad pranašas liovėsi, bet pratarė: „Aš žinau, kad VIEŠPATS apsisprendė tave sunaikinti, nes tu taip elgiesi ir nekreipi dėmesio į mano patarimą“.

¹⁷ Pasitaręs Judo karalius Amacijas pasiuntė Izraelio karaliui Jehuvo sūnaus Jehoahazo sūnui Jehošui tokį žodį: „Eikš, susitikime akis į akį!“ ¹⁸ Izraelio karalius Jehošas atsakė Judo karaliui Amacijui tokiu žodžiu: „Liba-

no usnis pasiuntė žodį Libano kedrui, tardama: 'Duok savo dukterį mano sūnui žmona'. Bet Libano laukinis žvėris, eidamas pro šalį, sutrypė tą usnį. ¹⁹ Tu sakai: 'Žiūrėk, nugalėjau Edomą', – ir tavo širdis nori daugiau garbės. Sėdėk namie! Kam gi turėtumei ieškoti nelaimės, kad pats žūtum ir Judą su savimi nutemptum?“

²⁰ Amacijas nenorėjo klausyti. Tai buvo iš Dievo, idant atiduotų juos už tai, kad jie garbino Edomo dievus. ²¹ Tad Izraelio karalius Jehošas atžygiavo. Jis ir Judo karalius Amacijas susitiko vienas su kitu mūšyje prie Bet Šemešo Judo karalystėje. ²² Judas buvo nugalėtas Izraelio. Visi išbėgiojo į savo namus. ²³ Izraelio karalius Jehošas paėmė Judo karalių, Ahazijo sūnaus Jehošo sūnų Amaciją, į nelaisvę prie Bet Šemešo. Nugabenęs į Jeruzalę, jis pralaužė Jeruzalės sienoje keturių šimtų uolekčių spragą nuo Efraimo vartų iki Kampo vartų. ²⁴ Tada su visu aukso ir sidabru bei visais reikmenimis, rasta Dievo Namuose, su Obed Edomu ir karaliaus rūmų išdu bei įkaitais jis sugrįžo į Samariją.

²⁵ Judo karalius Jehošo sūnus Amacijas gyveno penkiolika metų po Izraelio karaliaus Jehoahazo sūnaus Jehošo mirties. ²⁶ O kiti Amacijo darbai, nuo pirmo iki paskutinio, argi nėra aprašyti Judo ir Izraelio Karalių knygoje? ²⁷ Nuo to laiko, kai Amacijas pasitraukė nuo VIEŠPATIES, buvo surengtas prieš jį sąmokslas Jeruzalėje. Užtat jis pabėgo į Lachišą. Bet buvo pasiųsti vyrai jo vytis, ir jie ten nužudė jį. ²⁸ Pargabentas ant arklių jis buvo palaidotas su savo protėviais Judo mieste.

Uzijas – Judo karalius

26 Tada visi Judo žmonės paėmė Uziją*, kuris buvo tik šešiolikmetis, ir paskelbė jį karaliumi, jo tėvo

^{26,1} Kitas Azarijos vardas. Žr. 2 Kar. 14, 21.

Amacijo įpėdiniu. ² Jis atstatė Elatą ir sugrąžino Judui po to, kai karalius Amacijas užmigo su savo protėviais. ³ Uzijas buvo šešiolikmetis, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje penkiasdešimt dvejus metus. Jo motina buvo vardu Jecholija iš Jeruzalės. ⁴ Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo tėvas Amacijas. ⁵ Jis buvo pasišventęs ieškoti Dievo, kol buvo gyvas Zacharijas, mokęs jį bijoti Dievo. Kol jis ieškojo VIEŠPATIES, Dievas jam teikė sėkmę.

⁶ Išėjęs į karo žygį su filistiniais, jis išgriovė Gato sienas, Jabnės sienas bei Ašdodo sienas ir statė miestus Ašdodo ir Filistijos srityje. ⁷ Dievas padėjo jam prieš filistinus, prieš arabus, gyvenančius Gūr Baale, ir prieš meunus. ⁸ Amonitai mokėjo jam duoklę, ir jo garsas pasiekė net Egipto sienas, nes jis darėsi vis galingesnis ir galingesnis. ⁹ Be to, Uzijas pastatė Jeruzalėje bokštus prie Kampo vartų, prie Slėnio vartų bei prie Kertės ir juos įtvirtino. ¹⁰ Jis statė bokštus tyruose ir iškasė daug vandens talpyklų, nes turėjo daug galvijų. Jis turėjo artojų ir šefeloje, ir lygumoje, vynuogių augintojų ir kalnuose, ir derlinguose laukuose, nes mylėjo žemę.

¹¹ Uzijas turėjo ir gerai parengtą kariuomenę, padalytą pagal pašauktųjų prie ginklo skaičių į būrius, mokomus raštininko Jejelio ir apskaitininko Maasėjo, vadovaujamų Hananijo, vieno iš karaliaus didžiūnų. ¹² Kilčių galvų galiūnų iš viso buvo du tūkstančiai šeši šimtai. ¹³ O jų žinioje buvo trijų šimtų septynių tūkstančių penkių šimtų kariškai parengtų vyrų kariuomenė, galinga jėga padėti karaliui kovoti su priešais. ¹⁴ Uzijas aprūpino juos, visą kariuomenę, skydais, ietimis, šalmais, šarvais, lankais ir svaidyklėmis. ¹⁵ Jeruzalėje ant gynybos bokštų ir mūrų sienos kampų jis pastatė išradingai sumanytų įtaisų strėlėms ir dideliems akmenims svaidyti. Taigi jo garsas pa-

sklido toli ir plačiai, nes tapti galingam jam buvo nuostabiai pagelbėta.

¹⁶ Kai tapo galingas, jo širdis pasidarė tokia išdidi, kad nuvedė jį į pragaištį. Jis nusižengė VIEŠPAČIUI, savo Dievui, jeidamas į VIEŠPATIES Namus atnašauti smilkalų ant smilkalų aukuro. ¹⁷ Bet kunigas Azarijas, lydymas aštuoniasdešimt drąsių VIEŠPATIES kunigų, įėjo paskui jį ¹⁸ ir pasipriešino karaliui Uzijui, sakydami: „Uzijau, tau nėra leista atnašauti smilkalų VIEŠPAČIUI, bet tik Aarono palikuonims kunigams, kurie pašventinti atnašauti smilkalus. Išeik iš Šventyklos, nes esi nusižengęs. Tau garbės iš VIEŠPATIES Dievo tai neatneš“.

¹⁹ Uziją, laikantį rankoje smilkytuvą ir pasirošusį atnašauti smilkalus, apėmė įtūžis. Jam širstant ant kunigų, VIEŠPATIES Namuose šalia smilkalų aukuro kunigų akivaizdoje jo kaktos odą išbėrė raupsai. ²⁰ Vyriausiasis kunigas Azarijas ir kiti kunigai, atsisukę į jį, pamatė, kad jo kakta raupsuota. Tad skubiai jį iš ten išvedė. Ir jis pats skubinosi išeiti, nes VIEŠPATS jį ištiko liga. ²¹ Karalius Uzijas liko raupsuotas iki pat mirties. Todėl jis gyvena atskirame name kaip raupsuotasis ir buvo atskirtas nuo VIEŠPATIES Namų. Tad jo sūnus Jotamas rūpinosi karaliaus rūmais ir valdė šalies žmones.

²² Kitus Uzijo darbus, nuo pirmo iki paskutinio, aprašė Amoco sūnus pranašas Izaijas. ²³ * Uzijas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas su jais lauke šalia karalių kapų, nes buvo sakoma: „Jis raupsuotas“. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jotamas.

Jotamas – Judo karalius

27 Jotamas buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi ir karaliavo Jeruzalėje šešiolika metų. Jo motina buvo Cadoko duktė, vardu

^{26,18} Iš 30,7-8; Sk 3,10

^{26,23} Iz 6,1

Jeruša. ²Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip jo tėvas buvo daręs, tik į VIEŠPATIES Šventyklą nėjo. Bet žmonės elgėsi vis dar nedorai.

³Jis pastatė VIEŠPATIES Namų Aukštutinius vartus ir daug statė ant Ofelio sienos. ⁴Be to, statė miestus Judo aukštumose, tvirtoves ir gynybos bokštus ant miškingų kalvų. ⁵Jis kovojo su Amono karaliumi ir nugalėjo. Amonas tais metais davė jam šimtą sidabro talentų, dešimt tūkstančių korų kviečių ir dešimt tūkstančių korų miežių. Amonas mokėjo jam tą pačią sumą antrais ir trečiais metais. ⁶Taigi Jotamas tapo galingas, nes ryžtingai tvarkė savo kelius VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje.

⁷O kiti Jotamo darbai, visi jo karai ir jo elgesys, aprašyti Izraelio ir Judo Karalių knygoje. ⁸Jis buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje šešiolika metų. ⁹Jotamas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo mieste. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ahazas.

Ahazas – Judo karalius

28 Ahazas buvo dvidešimtmetis, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje šešiolika metų. Jis nedarė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs jo protėvis Dovydas, ²bet ėjo Izraelio karalių pėdomis. Jis padarė net nuliedintų atvaizdų Baalams, ³deginio smilkalus Ben Hinomo slėnyje ir atidavė ugniai savo sūnus bjauriu papročiu tautų, kurias VIEŠPATS buvo išvaręs, ateinant izraelitams. ⁴Jis atnašavo aukas ir degino smilkalus aukštumų alkuose, ant kalvų ir po kiekvienu lapuotu medžiu.

⁵*Todėl VIEŠPATS, jo Dievas, atidavė jį Aramo karaliui į rankas. Aramėjai nugalėjo jį ir paėmė į nelaisvę daugybę jo žmonių nuvarė juos į Damaską.

Jis buvo atiduotas į rankas ir Izraelio karaliui, ir šis nugalėjo jį, praliedamas daug kraujo. ⁶Remalijo sūnus Pekachas per vieną dieną nukovė šimtą dvidešimt tūkstančių karių – visi jie buvo narsūs vyrai, – nes jie buvo palikę VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą. ⁷O Efraimo galiūnas Zichris nukovė karaliaus sūnų Maasėją, rūmų valdytoją Azrikamą ir pirmąjį pagal valdžią po karaliaus Elkaną.

⁸Izraelitai paėmė į nelaisvę du šimtus tūkstančių savo giminaičių, įskaitant žmonas, sūnus ir dukteris. Jie paėmė iš jų taip pat labai daug grobio ir nugabeno jį į Samariją. ⁹Ten buvo VIEŠPATIES pranašas, vardu Odedas. Išėjęs pasitikti į Samariją grįžtančios kariuomenės, Odedas tarė jiems: „Tikėkite manimi, kadangi VIEŠPATS, jūsų protėvių Dievas, buvo supykęs ant Judo, jis atidavė juos jums į rankas, bet jūs skerdėte juos tokiu įtūžimu, kad jis pasiekė dangų. ¹⁰Dabar ketinate padaryti Judo ir Jeruzalės žmones savo vergais ir vergėmis! Bet, tiesą sakant, argi patys nesate nusikaltę VIEŠPAČIUI, savo Dievui? ¹¹Tad paklauskite mąnės ir paleiskite belaisvius, paimtus iš savo giminaičių, antraip jus ištiks VIEŠPATIES pykčio liepsna“. ¹²Be to, ir kai kurie Efraimo žmonių galvos – Johanano sūnus Azarijas, Mešilemoto sūnus Berechijas, Šalumo sūnus Jehizkijas bei Hadlajo sūnus Amasa – pakilo prieš grįžtančius iš žygio ¹³ir tarė jiems: „Belaisvių čia neveskite, nes jūs ketinate užtraukti mums kaltę prieš VIEŠPATĮ, pridėdami tai prie mūsų nuodėmių ir kaltės. Juk mūsų kaltė jau gana didelė, ir pykčio liepsna gresia Izraeliui“. ¹⁴Tad kariai paliko belaisvius ir grobį pareigūnams bei visai bendriai. ¹⁵Tuomet tie vyrai, paėmę belaisvius, aprenę nuoguosius apdaraais iš grobio, apvilko drabužiais, apavė sandalais, davė jiems pavalgyti bei atsigerti, patepė juos aliejumi ir užsodinę ant

asilų silpnuosius, nuvedė visus pas jų giminaičius į Jerichą, palmių miestą. Tai padarę, jie sugrižo į Samariją.

¹⁶Tuo pačiu metu karalius Ahazas išsiuntė pasiuntinius į Asiriją, prašydamas pagalbos. ¹⁷Mat ir edomitai vėl buvo įsiveržę, sumušę Judą ir paėmę belaisvių. ¹⁸Ir filistinai užpuolė miestus Šefeloje bei Judo Negebe. Jie buvo užėmę Bet Šemešą, Ajaloną, Gederotus, Sochoją su jam pavaldžiomis gyvenvietėmis, Timną su jai pavaldžiomis gyvenvietėmis bei Gimzoją su jam pavaldžiomis gyvenvietėmis ir juose apsigyvenę. ¹⁹Taip VIEŠPATS nužemino Judą dėl Ahazo, Izraelio karaliaus, nes Jude šis elgėsi nepadoriai ir buvo neišitikimas VIEŠPAČIUI. ²⁰Užtat Asirijos karalius Tiglat Pileseras* atžygiavo prieš jį ir, užuot padėjęs, nuengė jį. ²¹Nors Ahazas ir apiplėšė VIEŠPATIES Namus, karaliaus rūmus bei pareigūnų namus, mokėdamas duoklę Asirijos karaliui, tai nieko nepadėjo.

²²Savo vargų metais karalius Ahazas net dar labiau nusižengė VIEŠPAČIUI, ²³atnašaudamas aukas Damasko dievams, kurie buvo jį nugalėję, nes manė: „Kadangi Aramo karalių dievai jiems padėjo, aš atnašausiu jiems aukas, kad ir man padėtų“. Bet jie tapo pradžūtimi jam ir visam Izraeliui. ²⁴Ahazas surinko Dievo Namų reikmenis ir sukapojo. Jis uždarė Dievo Namų duris ir pastatė aukurų kiekvienaime Jeruzalės kampe. ²⁵Visuose Judo miestuose jis įrengė aukštumų alkus smilkalams atnašauti kitiems dievams, vesdamas į pyktį VIEŠPATĮ, savo protėvių Dievą.

²⁶O kiti Ahazo darbai ir visi jo žygiai, nuo pirmo iki paskutinio, aprašyti Judo ir Izraelio Karalių knygoje. ²⁷*Ahazas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas mieste – Jeruzalėje,

bet į Izraelio karalių kapus nebuvo nuštas. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Ezeikijas.

Ezeikijas – Judo karalius

29 Ezeikijas buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliauvo Jeruzalėje dvidešimt devynerius metus. Jo motina buvo Abija, Zacharijo duktė. ²Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs protėvis Dovydas.

³Pirmų savo karaliavimo metų pirmą mėnesį jis atidarė VIEŠPATIES Namų duris ir pataisė juos. ⁴Pasišaukęs kunigus ir levitus, jis sutelkė juos rytinėje aikštėje ir tarė: ⁵„Levitai, klausykitės manęs! Pašventinkite save, pašventinkite VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus ir išneškite purvą iš Šventyklos. ⁶Mūsų protėviai buvo neišitikimi ir darė, kas nedora VIEŠPATIES, mūsų Dievo, akyse. Paliko jį, nugrėžė savo veidus nuo šventosios VIEŠPATIES buveinės ir atsuko jai nugarą. ⁷Jie ir Prieangio duris uždarė, ir žibintus užgesino; jie atsakė atnašauti smilkalus ir deginamąsias aukas Šventykloje Izraelio Dievo garbei. ⁸Todėl VIEŠPATIES pyktis ištiko Judą ir Jeruzalę; jis padarė juos siaubo, nusteбimo ir pajuokos reginiu, kaip jį savo akimis matote. ⁹Mūsų tėvai krito nuo kalavijo, o mūsų sūnūs, dukterys ir žmonios atsidūrė nelaisvėje. ¹⁰Dabar aš širdimi noriu sudaryti sandorą su VIEŠPAČIU, Izraelio Dievu, kad jo pykčio liepsna būtų nuo mūsų nugręžta. ¹¹Mano sūnūs, nebebūkite daugiau apsilėidę, nes jus VIEŠPATS išsirinko būti savo Artume, kad jam tarnautumėte kaip jo tarnai, aukodami atnašas“. ¹²Tada pakilo levitai: Amasajo sūnus Mahatas ir Azarijo sūnus Joelis iš Kehato palikuonių, iš Merario palikuonių – Abdžio sūnus Kišas ir Jehalėlelio sūnus Azarijas, iš geršonų – Zimos sūnus Joachas ir Joaho sūnus Edenas, ¹³iš Elicafano sūnų – Šimris ir Jejelis, iš

^{28,20} Žr. 1 Met 5,6.

^{28,27} Iz 14,28

Asafo sūnų – Zacharijas ir Matanijas; ¹⁴ iš Heman'o sūnų – Jehielis ir Šimėjas; ir iš Jedutūno sūnų – Šemaja ir Uzielis. ¹⁵ Surinkę savo brolius, jie save pašventino ir nuėjo, kaip karalius buvo įsakęs, valyti VIEŠPATIES Namų, laikydamiesi VIEŠPATIES įstatų.

¹⁶ Kunigai įėjo į VIEŠPATIES Namus jų valyti. Jie išnešė visus nešvarius daiktus, rastus VIEŠPATIES Namuose, į VIEŠPATIES Namų kiemą, o levitai, paėmę iš jų, nunešė į Kidrono slėnį. ¹⁷ Pirmą mėnesio dieną jie pradėjo pašventinimo darbus ir aštuntą mėnesio dieną pasiekė VIEŠPATIES Priėangį. Jie šventino VIEŠPATIES Namus aštuonias dienas, ir pirmo mėnesio šešioliktą dieną darbai buvo užbaigti. ¹⁸ Tada jie atėjo pas karalių Ezekiją ir tarė: „Išvalėme visus VIEŠPATIES Naimus, deginamosios aukos aukurą bei visus jo reikmenis ir stalą padėtinės duonos eilėms bei visus jo reikmenis. ¹⁹ Visus reikmenis, kuriuos karalius Ahazas buvo subjaurojęs karaliaudamas, mes atstatėme ir pašventinome. Štai jie sudėti priešais VIEŠPATIES aukurą“.

²⁰ Tada karalius Ezekijas nedelsdamas sušaukė visus miesto didžiūnus ir nuėjo į VIEŠPATIES Namus. ²¹ Buvo atvesti septyni jaučiai, septyni avinai, septyni avinėliai ir septyni ožiai aukai už karalystės, Šventyklos ir Judo nuodėmę. Jis įsakė kunigams, Aarono palikuonims, atnašauti juos ant VIEŠPATIES aukuro. ²² Jaučiai buvo papjauti. Paėmę jų kraujo, kunigai pašlakstė juo aukurą. Avinai buvo papjauti, ir jų kraujas iššlakstytas ant aukuro. Ir avinėliai buvo papjauti, ir jų kraujas iššlakstytas ant aukuro. ²³ Tada pas karalių ir bendriją buvo atvesti ožiai aukai už nuodėmę. Visi uždėjo ant jų rankas. ²⁴ Papjovę juos, kunigai atnašavo auką už nuodėmę jų krauju ant aukuro, kad atlygintų už visą Izraelį, nes karalius buvo pasakęs: „Deginamoji auka ir auka už nuodėmę yra už visą Izraelį“.

²⁵ Jis paskyrė levitams vietas VIEŠPATIES Namuose su cimbolais, arfomis ir lyromis, kaip Dovydas ir karaliaus regėtojas Gadas bei pranašas Natanas buvo nurodę, nes įsakas buvo VIEŠPATIES perduotas per pranašus. ²⁶ Levitams atsistojus į vietas su Dovydo muzikos instrumentais ir kunigams su trimitais, ²⁷ Ezekijas įsakė atnašauti deginamąją auką ant aukuro. Pradėjus deginamąją auką, pasigirdo ir VIEŠPATIES giesmė bei trimitai, lydimi Izraelio karaliaus Dovydo muzikos instrumentų. ²⁸ Visa bendrija parpuolė kniūbsčia, aidėjo giesmė ir gaudė trimitai. Visa tai tęsėsi, kol nepasibaigė deginamoji auka. ²⁹ Pasibaigus deginamaijai aukai, karalius ir visi su juo buvę pagarbindami parpuolė kniūbsči. ³⁰ Karalius Ezekijas ir didžiūnai įsakė levitams šlovinti VIEŠPATĮ Dovydo žodžiais ir regėtojo Asafo giesmėmis. Džiaugsmingai pašlovinę giesme, jie žemai nusilenkė ir parpuolė kniūbsči.

³¹ Tada Ezekijas tarė: „Dabar, kai esate pašventinę save VIEŠPAČIUI, eikite arčiau ir atnašaukite aukas ir bendravimo atnašas VIEŠPATIES Namams“. Bendrija sunesė aukų ir bendravimo atnašų; visi geros širdies žmonės atgabeno deginamųjų aukų. ³² Bendrijos atgabentų deginamųjų aukų buvo septyniasdešimt jaučių, šimtas avinų ir du šimtai ėriukų. Visi jie skirti deginamosioms aukoms VIEŠPAČIUI. ³³ Pašventintų atnašų buvo šeši šimtai jaučių ir trys šimtai avių. ³⁴ Bet kunigų buvo per mažai, ir jie negalėjo nulupti visų deginamųjų aukų, todėl jų giminaičiai levitai padėjo jiems atlikti tą darbą, kol kiti kunigai save pašventino. Iš tikro levitai uoliau save šventino negu kunigai. ³⁵ Prie daugybės deginamųjų aukų buvo ir bendravimo aukų taukai bei liejamosios atnašos deginamosioms aukoms. Taip buvo atkurta VIEŠPATIES Namų pamaldų tarnyba. ³⁶ Ezekijas ir visi žmonės džiaugėsi tuo, ką Dievas

buvo savo tautai padaręs, nes tai buvo įvykę taip staiga:

30 Eze kijas išsiuntė žodį visam Izraeliui bei Judai, parašė laiškus ir Efraimui bei Manasui, kad sueitų į VIEŠPATIES Namus Jeruzalėje švęsti Paschą VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, garbei. ²*Mat karalius, didžiūnai ir visa bendrija Jeruzalėje buvo nutarę švęsti Paschą antrą mėnesį, ³nes švęsti laiku negalėjo dėl to, kad nebuvo nei pakankamai save pašventinusių kunigų, nei žmonės nebuvo suėję į Jeruzalę. ⁴Kadangi toks nutarimas atrodė tinkamas karaliui ir visai bendrijai, ⁵jie ir išleido įsaką paskelbti per visą Izraelį, nuo Beer Šebos iki Dano, kad visi žmonės sueitų ir švęstų Paschą VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, garbei Jeruzalėje. Mat nedaugelis ją švęsavo, kaip buvo įsakyta. ⁶Todėl pasiuntiniai, nešini karaliaus ir didžiūnų parašytais laiškais, perėjo visą Izraelį ir Judą, kaip karalius buvo įsakęs, skelbdami: „Izraelitai! Grįžkite pas VIEŠPATĮ, Abraomo, Izaoko ir Izraelio Dievą, kad ir jis sugrįžtų pas likutį – pas jus, išsigelbėjusius iš Asirijos karalių rankos. ⁷Nebūkite kaip jūsų protėviai ir jūsų broliai, kurie buvo tokie neišitikimi VIEŠPAČIUI, savo protėvių Dievui, kad jis atidavė juos, kaip matote, prapulčiai. ⁸Nebūkite kietasprandžiai, kaip jūsų protėviai, bet atsiduokite VIEŠPAČIUI ir ateikite į jo Šventyklą, kurią jis amžinai pašventino, ir tarnaukite VIEŠPAČIUI, savo Dievui, kad būtų nugręžta nuo jūsų jo pykčio liepsna. ⁹Jeigu jūs sugrįšite pas VIEŠPATĮ, jūsų gi minės ir vaikai sulauks pasigailėjimo iš tų, kurie paėmė juos į nelaisvę, ir jie sugrįš į šį kraštą, nes VIEŠPATS, jūsų Dievas, yra malonus ir gailestingas. Jis nenugręš nuo jūsų savo veido, jeigu pas jį sugrįšite“.

¹⁰Taigi pasiuntiniai ėjo iš miesto į miestą Efraimo ir Manaso krašte, kol

pasiekė Zabuloną, bet žmonės, pa juokdami juos, tyčiojosi iš jų. ¹¹Nepaisant to, kai kurie iš Ašero, Manaso ir Zabulono nusižemino ir atėjo į Jeruzalę. ¹²O Dievo ranka palietė Judą, leisdama jiems vieningai įvykdyti tai, ką karalius ir didžiūnai įsakė pagal Dievo žodį.

¹³Į Jeruzalę suėjo minia žmonių švęsti Neraugintosios duonos šventės antrą mėnesį. Tai buvo milžiniška sueiga. ¹⁴Jie ėmėsi darbo – pašalinti Jeruzalėje esančius aukurus. Paėmę juos ir visus smilkalams deginti stovus, išmetė juos į Kidrono slėnį. ¹⁵Paschos avinėlis buvo papjautas antro mėnesio keturioliką dieną. Tuo tarpu kunigai ir levitai susigėdę pasišventino ir atnešė deginamąsias aukas į VIEŠPATIES Namus. ¹⁶Užėmę savo tarnybos vietas pagal Dievo vyro Mozės įstatymą, kunigai šlakstė jiems levitų rankomis paduotą kraują. ¹⁷Kadangi bendrijoje buvo daug tokių, kurie nebuvo pasišventinę, levitai turėjo papjauti Paschos avinėlių kiekvienam, kuris nebuvo švarus, kad pašventintų jį VIEŠPAČIUI. ¹⁸Mat buvo daugybė žmonių, ypač daug iš Efraimo, Manaso, Isacharo ir Zabulono, kurie nebuvo apsisvalę. Nepaisant to, jie valgė Paschos avinėlių, nesilaikydami, kas parašyta. Bet Eze kijas meldėsi už juos, tardamas: „Teatleidžia gerasis VIEŠPATS ¹⁹visiems, kurie širdimi nori ieškoti Dievo, savo protėvių VIEŠPATIES Dievo, nors jie ir nėra švarūs pagal Šventyklos įsakus“. ²⁰VIEŠPATS išklause Eze kiją ir nenubaudė tautos.

²¹Izraelitai Jeruzalėje septynias dienas džiūgaudami šventė Neraugintosios duonos šventę. Levitai ir kunigai kasdien šlovino VIEŠPATĮ, lydimi galingų VIEŠPATIES muzikos instrumentų. ²²Eze kijas žodžiu drąsino visus levitus, įgudusiai atliekančius VIEŠPATIES tarnybą. Taip žmonės valgė septynias dienas iškilmų maistą,

aukodami bendravimo aukas ir dėkodami VIEŠPAČIUI, savo protėvių Dievui.

²³ Tada visa bendrija nutarė švęsti dar septynias dienas. Taigi jie džiūgaudami šventė dar septynias dienas, ²⁴ nes Judo karalius Ezekijas davė sueigai tūkstantį jaučių ir septynis tūkstančius avių atnašoms, o didžiūnai davė sueigai tūkstantį jaučių ir dešimt tūkstančių avių. Pasišventino daug kunigų. ²⁵ Džiūgavo visa Judo bendrija, kunigai ir levitai, visa iš Izraelio atėjusi bendrija, visi svetimtaučiai, atėję iš Izraelio krašto, ir svetimtaučiai, gyvenę Jude. ²⁶ Jeruzalėje buvo daug džiaugsmo, nes nuo Izraelio karaliaus Dovydo sūnaus Saliamono dienų nieko panašaus nebuvo įvykę Jeruzalėje. ²⁷ Pakilę levitai kunigai palaimino žmones, VIEŠPATS išgirdo jų balsą, ir jų malda pasiekė jo šventąją buveinę danguje.

31 Kai visa tai buvo atlikta, visi dalyvaujantys izraelitai, nuėję į Judo miestus, sudaužė visus paminklinius akmenis, iškirto šventuosius stulpus, išgriovė aukštumų alkus ir aukurus visame Jude ir Benjamine, ir Efraime, ir Manase. Tada visi izraelitai sugrįžo į savo miestus, kiekvienas į savo nuosavybę.

² Ezekijas atkūrė kunigų ir levitų padalas pagal jų tarnybą, kiekvieną kunigą ir levitą pagal jo tarnybą, atnašauti deginamąsias aukas ir bendravimo aukas, tarnauti, dėkoti ir giedojimu šlovinti VIEŠPATIES stovyklos vartuose.

³ Iš savo nuosavybės karalius paskyrė dalį deginamosioms aukoms – ryto bei vakaro deginamajai aukai ir šabų, jaunaties bei nustatytų švenčių deginamajai aukai, *kaip parašyta VIEŠPATIES įstatyme. ⁴ *Be to, žmonėms, gyvenantiems Jeruzalėje, jis įsakė duoti kunigų ir levitų dalį, kad jie galėtų atsidėti VIEŠPATIES mokymui. ⁵ Žinia! paskli-

dus, izraelitai sunėšė daug pirmienų – javų, vyno, aliejaus, medaus ir visokio žemės derliaus. Buvo atnešta iš visko dosni dešimtinė. ⁶ Izraelio bei Judo žmonės, gyvenę Judo miestuose, ir tie nešė dešimtinę galvijų ir avių, dešimtinę šventų daiktų, pašvęstų VIEŠPAČIUI, savo Dievui, ir dėjo į krūvas. ⁷ Krauti pradėta trečią mėnesį, o užbaigta septintą mėnesį. ⁸ Atėję ir pamatę krūvas, Ezekijas ir pareigūnai šlovino VIEŠPATĮ ir jo tautą Izraelį. ⁹ Ezekijas klausinėjo kunigus ir levitus apie krūvas. ¹⁰ Vyriausiasis kunigas Azarijas, kuris buvo iš Cadoko namų, paaiškino jam, tardamas: „Nuo to laiko, kai pradėta nešti atnašas į VIEŠPATIES Namus, mes turėjome pavalgyti iki soties, ir daug liko, nes VIEŠPATS laimino savo tautą. Šios didelės atsargos ir yra tai, kas atliko“.

¹¹ Tada Ezekijas įsakė jiems parengti sandėlius VIEŠPATIES Namuose. Kai sandėliai buvo parengti, ¹² jie sąžiningai sunėšė į juos atnašas, dešimtines ir pašvęstuosius daiktus. Vyriausiųjų pareigūnų jais rūpintis buvo paskirtas levitas Konanijas, o pavaduotoju – jo brolis Šimis. ¹³ Jehielį, Azaziją, Nahatą, Asaelį, Jerimotą, Jehozabadą, Elielį, Išmakiją, Mahatą ir Benają karalius Ezekijas paskyrė Konanijo ir jo brolio Šimio įgaliotiniais. O Azarijas buvo vyriausiasis Dievo Namų pareigūnas. ¹⁴ Levito Imnos sūnus Korė, rytinių vartų vartininkas, rūpinosi geros valios atnašomis Dievui, dalijo VIEŠPAČIUI skirtas atnašas ir pačius švenčiausius daiktus. ¹⁵ Jo prižiūrimi kunigų miestuose buvo Edenas, Minjaminsas, Ješūva, Šemajas, Amarijas ir Šechanijas, kurie sąžiningai atliko dalijimą savo giminaičiams, tiek seniems, tiek jauniems, pagal jų padalas, ¹⁶ nepriklausomai nuo jų kilmės sąrašo, vyriškiams nuo trisdešimt metų ir vyresniems – kiekvienam jų, einančiam į VIEŠPATIES Namus atlikti savo kasdienių pareigų – už tarnybą pagal

^{31,3} Sk 28,1–29,39

^{31,4–5} Sk 18,12–13,21

pamainas ir padalas. ¹⁷ Kunigai buvo įrašyti savo šeimos kilmės sąrašė pagal kiltis, o levitai – dvidešimt metų ir vyresni – pagal pamainas savo padalose. ¹⁸ Jų šeimos kilmės sąrašas apėmė visus jų mažylius, žmonas, sūnus ir dukteris – visus, nes šie vyrai privalėjo save vis iš naujo pašventinti. ¹⁹ O Aarono palikuonys kunigai, gyvenę jų miestams priklausančioje ganyklų žemėje, turėjo kiekviename mieste vardais paskirtus vyrus skirstyti dalį kiekvienam vyriškiui iš kunigų ir kiekvienam, kuris buvo įtrauktas į levitų kilmės sąrašą.

²⁰ Ezekijas taip darė visame Jude. Jis darė, kas gera, dora ir ištikima VIEŠPATIES, savo Dievo, akivaizdoje. ²¹ Ko tik jis ėmėsi daryti Dievo Namų tarnyboje ar pagal įstatymą ir įsakymą ieškoti savo Dievo, jis darė visa širdimi, ir jam sekėsi.

32 Bet jam įrodžius savo ištikimybę tokiais darbais, Asirijos karalius Sanheribas, išsirengęs į žygį, įsiveržė į Judą ir apgulė įtvirtintus miestus, norėdamas juos užkariauti. ² Pamatęs, kad Sanheribas atėjo su mintimi kariauti prieš Jeruzalę, ³ Ezekijas tarėsi su savo didžiūnais bei galiūnais dėl uždarymo šaltinių, esančių už miesto sienų. Jie tam pritarė. ⁴ Sutelkę labai daug žmonių, jie uždarė visus šaltinius ir upelį, tekančią artimame slėnyje, sakydami: „Kam gi turėtų ateiti Asirijos karaliai ir rasti apščiai vandens!“ ⁵ Ryžtingai ėmęsis darbo, Ezekijas atstatė visą išgriuvusią sieną, sustiprino bokštais ir iš lauko pusės pastatė kitą sieną. Be to, jis įtvirtino Miloją Dovydo mieste ir įsakė padirbti daugybę ginklų bei skydų. ⁶ Jis paskyrė žmonėms mūšio vadus. Tada, sutelkęs juos aplink save aikštėje prie miesto vartų, kalbėjo jiems padrąsinančiai, tardamas: ⁷ „Būkite stiprūs ir narsūs! Nebijokite ir nedrebėkite prieš Asirijos karalių ir prieš visą jį lydinčią kariauną, nes mūsų daugiau negu

jų. ⁸ Jo – tik trapus petys, o su mumis – VIEŠPATS, mūsų Dievas, padedantis mums ir kovojantis mūsų kovas“. Žmonės Judo karaliaus Ezekijo žodžiai labai padrąsino.

⁹ Po to Asirijos karalius Sanheribas, su visomis savo pajėgomis tebebūdamas Lachiše, pasiuntė savo pareigūnus į Jeruzalę pas Judo karalių Ezekiją ir visus Judo žmones, gyvenančius Jeruzalėje, tardamas: ¹⁰ „Taip kalbėjo Asirijos karalius Sanheribas: ‘Kuo jūs pasitikite, kad pasiliecate apgultoje Jeruzalėje?’ ¹¹ Argi nesuvedžioja jūsų Ezekijas, atiduodamas jus bado ir troškuliui mirčiai, sakydamas jums: ‘VIEŠPATS, mūsų Dievas, išgelbės mus iš Asirijos karaliaus rankos?’ ¹² Argi ne tas pats Ezekijas pašalino aukštumų alkus bei aukurus ir įsakė Judai bei Jeruzalei, tardamas: ‘Prie šio vieno aukuro jūs garbinsite ir ant jo aukosite savo deginamąsias aukas?’ ¹³ Nejau nežinote, ką aš ir mano protėviai esame padarę visoms kitų kraštų tautoms? Argi pajėgė tų kraštų tautų dievai išgelbėti savo kraštą iš mano rankų? ¹⁴ Kuris iš visų dievų tų tautų, kurias mano protėviai visiškai sunaikino, pajėgė išgelbėti savo tautą? Nejau jūsų Dievas pajėgs išgelbėti jus iš mano rankų? ¹⁵ Tad neleiskite Ezekijui jūsų suklaidinti, neleiskite taip jus suvedžioti! Netikėkite juo, nes nė vienas kurios nors tautos ar karalystės dievas nėra pajėgęs išgelbėti savo tautos iš mano rankų ar iš mano protėvių rankų. Juo labiau nepajėgs jūsų Dievas išgelbėti jūsų iš mano rankų!’“

¹⁶ Jo pareigūnai kalbėjo ir toliau prieš VIEŠPATĮ Dievą ir prieš jo tarną Ezekiją. ¹⁷ Jis rašė ir laiškus, įžeidindamas VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą, apie jį sakydamas: „Kaip kitose šalyse tautų dievai neišgelbėjo savo žmonių iš mano rankos, taip ir Ezekijo Dievas neišgelbės savo tautos iš mano rankų“. ¹⁸ Tada jie garsiai šaukė judėjų kalba

Jeruzalės žmonėms, esantiems ant sienos, gąsdindami ir keldami baimę, norėdami paimti miestą. ¹⁹ Apie Jeruzalės Dievą jie kalbėjo taip, tarsi jis būtų vienas iš žemės tautų dievų, padirbtas žmonių rankomis.

²⁰ Todėl karalius Ezekijas ir pranašas Amoco sūnus Izaijas meldėsi ir šaukėsi dangaus. ²¹ O VIEŠPATS pasiuntė angelą, kuris sunaikino visus galiūnus, vadus ir pareigūnus Asirijos karaliaus stovykloje. Tad jis gėdingai sugrįžo į savo kraštą. Įėjusį į savo dievo namus, jį jo paties sūnus nužudė kalaviju. ²² Taip VIEŠPATS išgelbėjo Ezekiją ir Jeruzalės gyventojus iš Asirijos karaliaus Sanheribo rankų ir iš visų jų priešų rankų. Jis suteikė jiems ramybę visur. ²³ Daugelis atnešė VIEŠPAČIUI atnašų į Jeruzalę ir brangių daiktų Judo karaliui Ezekijui. Nuo to laiko jis buvo garbingas visų tautų akyse.

²⁴ Tomis dienomis Ezekijas susirgo ir buvo prie mirties. Jis meldėsi VIEŠPAČIUI, ir jis išklaušė jį ir davė ženklą. ²⁵ Tačiau Ezekijas neatsilygino dėkingumu už jam suteiktą malonę, nes jo širdis tapo išdidi. Todėl kilo pyktis ant jo ir ant Judo bei Jeruzalės. ²⁶ Ezekijas taip nusižemino dėl savo širdies išdidumo – jis ir Jeruzalės gyventojai, – kad VIEŠPATIES pyktis jų neištiko Ezekijo dienomis.

²⁷ Ezekijas didžiavosi turty gausybe ir garbe. Jis įsirengė išdus sidabru ir auksui, brangakmeniams, kvepalams, skydams ir įvairiems brangiems daiktams, ²⁸ sandėlius grūdų derliui, vynu ir aliejui, tvartus visokiems gyvuliams ir avides. ²⁹ Jis įsigijo miestų, apščiai jaučių bandų ir avių kaimenių, nes Dievas davė jam labai daug turto. ³⁰ Tas pats Ezekijas uždarė Gihono vandenų angą ir nukreipė juos žemyn į vakarinį Dovydo miesto pakraštį. Ezekiją lydėjo sėkmė visuose jo žygiuose. ³¹ Nors kai buvo pas jį atsiųsti Babilono valdovų pasiuntiniai pasiteirauti apie tą nuos-

tabų dalyką, įvykusį krašte, Dievas paliko jį vieną, kad išmėgintų ir sužinotų, kas jo širdyje. ³² O kiti Ezekijo karaliaavimo įvykiai, jo geri darbai, aprašyti pranašo Amoco sūnaus Izaijo regėjime bei Judo ir Izraelio Karalių knygoje.

³³ Ezekijas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas Dovydo palikuonių kapų šlaite. Visas Judas ir Jeruzalės gyventojai, jam mirus, labai jį pagerbė. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Manasas.

Manasas – Judo karalius

33 Manasas buvo dvylikos metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje penkiasdešimt penkerius metus. ² *Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, sekdamas bjauriaisiais papročiais tautų, kurias VIEŠPATS buvo pašalinęs nuo kelio izraelitams. ³ Jis atstatė aukštumų alkus, kuriuos jo tėvas Ezekijas buvo nugriovęs, pastatė aukurus Baalamams, padarė šventuosius stulpus, garbino dangaus galybes ir joms tarnavo. ⁴ Jis pastatė aukurus net VIEŠPATIES Namuose, apie kuriuos VIEŠPATS buvo pasakęs: „Mano vardas bus *Jeruzalėje amžinai“; ⁵ aukurus visoms dangaus galybėms jis pastatė abiejuose VIEŠPATIES Namų kiemuose. ⁶ Savo sūnų atidavė ugniai Hinomo sūnaus slėnyje, užsiėmė kerėjimais ir būrimu, tarėsi su dvasiomis ir raganiais. Jis padarė daug pikta VIEŠPATIES akyse, jį pykdydamas. ⁷ Jis padarė drožtą stabą ir padėjo VIEŠPATIES Namuose, apie kuriuos Dievas kalbėjo Dovydui ir Saliamonui: „Šiuose Namuose ir Jeruzalėje, kurią aš išsirinkau iš visų Izraelio giminių, amžinai apgyvendinsiu savo vardą. ⁸ Niekada daugiau neleisiu Izraeliui iškelti kojos iš žemės, kurią paskyriau jūsų protėviams, jeigu tik

^{33,2} Jer 15,4

^{33,4} 2 Sam 7,13

^{33,7-8} 1 Kar 9,3-5; 2 Met 7,12-18

jie ištikimai vykdys visa, ką esu jiems įsakęs – visą Įstatymą, įstatus ir įsakus, duotus per Mozę“. ⁹ Manasas taip suvedžiojo Judą ir Jeruzalės gyventojus, kad jie elgėsi nedoriau negu tautos, kurias VIEŠPATS buvo sunaikinęs izraelitų labui.

¹⁰ VIEŠPATS kalbėjo Manasui ir savo tautai, bet jie nekreipė dėmesio. ¹¹ Todėl VIEŠPATS atvedė prieš juos Asirijos karaliaus kariuomenės vadus. Paėmę į nelaisvę kabliais, jie uždėjo jam grandines ir nugabeno į Babiloną. ¹² Baimės apimtas, jis maldavo VIEŠPATĮ, savo Dievą, ir labai nusižemino prieš savo protėvių Dievą. ¹³ Jis meldėsi jam, ir Dievas priėmė jo maldavimą, iš klausė prašymą ir sugrąžino į Jeruzalę, į jo karalystę. Tada Manasas suprato, kad VIEŠPATS iš tikrųjų yra Dievas.

¹⁴ Po to jis pastatė Dovydo miestui slėnyje į vakarus nuo Gihono išorinę sieną, siekiančią jėjimą į Žuvų vartus; apvedė ją aplink Ofelį ir padarė daug aukštesnę. Be to, paskyrė karvedžius į visus įtvirtintus Judo miestus. ¹⁵ Pašalinęs svetimus dievus ir stabą iš VIEŠPATIES Namų ir visus aukurus, kuriuos buvo pastatęs ant VIEŠPATIES Namų kalno ir Jeruzalėje, išmetė juos už miesto. ¹⁶ Be to, jis atstatė VIEŠPATIES aukurą ir atnašavo ant jo bendravimo ir šlovinimo aukas, o Judai įsakė tarnauti VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui. ¹⁷ O žmonės vis dar atnašaudavo aukštumų alkuose, bet tik VIEŠPAČIUI, savo Dievui.

¹⁸ O kiti Manaso darbai, jo malda savo Dievui ir žodžiai regėtojų, kalbėjusių jam VIEŠPATIES, Izraelio Dievo, vardu, randami Izraelio karalių metraščiuose. ¹⁹ Jo malda ir kaip Dievas priėmė jo maldavimą, visa jo nuodėmė bei neištikimybė, ir vietos, kuriose jis statė aukštumų alkus ir šventuosius stulpus bei drožtus stabus iki savo nusižeminimo, aprašyta Regėto-

jų metraštyje*. ²⁰ Manasas užmigo su savo protėviais ir buvo palaidotas savo rūmų sode. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Amonas.

Amonas – Judo karalius

²¹ Amonas buvo dvidešimt dvejų metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje dvejus metus. ²² Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse, kaip jo tėvas Manasas buvo daręs. Amonas atnašavo aukas visiems stabams, kuriuos buvo jo tėvas padaręs, ir garbino juos. ²³ Prieš VIEŠPATĮ jis nenusižemino, kaip jo tėvas Manasas buvo nusižeminęs; priešingai, Amonas tyčia didino savo kalnę. ²⁴ Jo dvariškiai surengė sąmokslą ir nužudė jį rūmuose. ²⁵ Tačiau šalies žmonės išžudė visus, kurie buvo surengę sąmokslą prieš Amoną; vietoj jo šalies žmonės išrinko karaliumi jo sūnų Jošiją.

Jošijas – Judo karalius

34 *Jošijas buvo aštuonerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje trisdešimt vienerius metus. ² Jis darė, kas dora VIEŠPATIES akyse, ir ėjo savo protėvio Dovydo pėdomis, nenukrypdamas nei į dešinę, nei į kairę. ³ Aštuontais savo karaliavimo metais, dar jaunuolis tebebūdamas, jis pradėjo ieškoti savo tėvo Dovydo Dievo, o dvyliktais metais pradėjo valyti iš Judo ir Jeruzalės aukštumų alkus, šventuosius stulpus ir drožtus bei liedintus stabus. ⁴ Jam prižiūrint buvo *sugriauti Baa-lo aukurai, sutrupinti ant jų stovintys smilkalų aukurai. Šventieji stulpai ir drožti bei liedinti stabai buvo sudaužyti, sutrinti į dulkes ir išbarstyti ant kapų žmonių, atnašavusių jiems aukas. ⁵ Jis *sudegino ir kaulus kunigų

^{33,19} Neišlikusi knyga.

^{34,1} Jer 3,6

^{34,4} 2 Kar 21,3; 2 Met 33,3

^{34,5} 1 Kar 13,2

ant jų aukurų. Taip jis išvalė Judą ir Jeruzalę. ⁶ Panašiai pasiėlgė ir Manaso, Efraimo, Simeono miestuose iki pat Naftalio bei jų nuniokotuose aplinkiniuose kaimuose. ⁷ Jis nugriovė aukurus, sutrupino šventuosius stulpus ir sutrynė į dulkes, išvartė smilkalų aukurus visame Izraelio krašte. Tada sugrįžo į Jeruzalę.

⁸ Aštuonioliktais savo karaliavimo metais, išvalęs kraštą ir Namus, jis pavedė Acalijo sūnui Šafanui, miesto valdytojui Maasėjui ir karaliaus raštinės viršininkui Jehoahazo sūnui Joachui atnaujinti VIEŠPATIES, savo Dievo, Namus. ⁹ Nuėję pas vyriausiąjį kunigą Hilkiją, jie perdavė jam pinigus, atneštus į Dievo Namus, kuriuos levitai, slenkščio sargai, buvo surinkę iš Manaso, Efraimo bei viso Izraelio likučio ir iš viso Judo, Benjaminio bei visų Jeruzalės gyventojų. ¹⁰ Jie perdavė juos VIEŠPATIES Namų prižiūrėtojams, o šie savo ruožtu naudojo juos apmokėti VIEŠPATIES Namų darbininkams, dirbantiems prie Namų atnaujinimo ir taisymo. ¹¹ Jie davė jų dailidėms ir mūrininkams pirkti akmens iš skaldyklų ir medžio sankaboms bei sijoms pastatų, kuriuos Judo karaliai buvo apleidę. ¹² Žmonės darbavosi sąžiningai. Jiems prižiūrėti buvo paskirti levitai Jahatas ir Abdijas iš Merario palikuonių drauge su Zacharija ir Mešulamu iš Kehato palikuonių. Tuo tarpu kiti levitai – visi įgudę groti muzikos instrumentais – ¹³ prižiūrėjo naštų nešėjus ir nurodinėjo darbininkams, dirbantiems įvairius darbus. Keletas levitų buvo raštininkai, apskaitininkai ir vartininkai.

¹⁴ Išimant VIEŠPATIES Namams paaukotus pinigus, kunigas Hilkijas rado VIEŠPATIES Įstatymo, duoto per Mozę, knygą. ¹⁵ Raštininkui Šafanui Hilkijas tarė: „Radau Įstatymo knygą VIEŠPATIES Namuose“. Hilkijas padavė knygą Šafanui. ¹⁶ Nunešęs knygą karaliui, Šafanas kalbėjo: „Tavo tarnai vyk-

do visa, kas jiems pavesta. ¹⁷ Jie sulydė VIEŠPATIES Namuose rastą sidabrą ir perdavė prižiūrėtojams bei darbininkams“. ¹⁸ Paskui raštininkas Šafanas karaliui pranešė, tardamas: „Kunigas Hilkijas davė man knygą“. Tada Šafanas iš jos paskaitė karaliui. ¹⁹ Išgirdęs Įstatymo žodžius, karalius persiplėšė drabužius. ²⁰ Tada karalius įsakė Hilkijui, Šafano sūnui Ahikamui, Michėjo sūnui Abdonui, raštininkui Šafanui ir karaliaus tarnui Asajai, tardamas: ²¹ „Eikite ir pasiteiraukite VIEŠPATIES dėl manęs ir dėl išlikusiųjų Izraelyje bei Jude apie žodžius atrastos knygos, nes iš tikrųjų didelis turi būti ant mūsų išlietas VIEŠPATIES pyktis už tai, kad mūsų protėviai nesilaikė VIEŠPATIES žodžio – vykdyti visa, kas toje knygoje parašyta“.

²² Tada Hilkijas ir visi, kuriems karalius buvo įsakęs, nuėjo pas pranašę Huldą, drabužinės prižiūrėtojo Harsos sūnaus Tokhato sūnaus Šalumo žmoną. Ji gyveno Jeruzalėje, Mišnės dalyje. Jie kreipėsi į ją, kaip jiems buvo nurodyta. ²³ Ji atsakė jiems: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas! Pasakykite vyrai, kuris atsiuntė jus pas mane: ²⁴ „Taip kalbėjo VIEŠPATS. Iš tikrųjų atsiųsiu nelaimę šiai vietai ir jos gyventojams, visus prakeikimus, užrašytus atrastoje knygoje, kuri buvo skaityta Judo karaliaus akivaizdoje, ²⁵ už tai, kad jie paliko mane ir degino smilkalus kitiems dievams, pykdydami mane visais savo rankų darbais; degu pykčiu ant šios vietos, ir jis nebus užgesintas“. ²⁶ Bet Judo karaliui, atsiuntusiam jus VIEŠPATIES pasiteirauti, duokite tokį atsakymą: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas, apie žodžius, kuriuos girdėjai. ²⁷ Kadangi paėmei į širdį ir nusižeminai Dievo akivaizdoje, girdėdamas jo žodžius apie šią vietą ir jos gyventojus; kadangi nusižeminai mano akivaizdoje, persiplėšei drabužius ir verkei mano akivaizdoje, aš ir išgirdau

tave. Tai VIEŠPATIES žodis. ²⁸ Tikėk manimi, paimsiu tave pas tavo protėvius, tu būsi paimtas į savo kapą ramybėje. Tavo akys nematys tos nelaimės, kurią atvesiu šiai vietai ir jos gyventojams“.

Jie parnešė karaliui šį atsakymą.

²⁹ Tad karalius sušaukė visus Judo ir Jeruzalės seniūnus. ³⁰ Tada karalius nuėjo į VIEŠPATIES Namus drauge su visais Judo žmonėmis, Jeruzalės gyventojais, su kunigais ir levitais – su visais žmonėmis, jaonais ir senais – ir jiems girdint perskaitė garsiai visus žodžius Sandoros knygos, atrastos VIEŠPATIES Namuose. ³¹ Stovėdamas savo vietoje, karalius sudarė sandorą VIEŠPATIES akivaizdoje – sekti VIEŠPATĮ, laikantis jo įsakymų, įsakų ir įstatų visa širdimi bei visa gyvastimi ir vykdant šioje knygoje įrašytus Sandoros žodžius. ³² Taip jis įpareigojo visus gyvenančius Jeruzalėje ir Benjamine. Jeruzalės gyventojai elgėsi pagal Dievo, savo protėvių Dievo, Sandorą. ³³ Jošijas pašalino visus bjauriuosius stabus iš visų izraelitams priklausiusių žemių ir įpareigojo visus, gyvenusius Izraelyje, garbinti VIEŠPATĮ, savo Dievą. Per visą jo gyvenimą jie nenutolo nuo VIEŠPATIES, savo protėvių Dievo.

35 Jošijas šventė Paschą, kad pašlovintų VIEŠPATĮ Jeruzalėje. Paschos auka buvo atnašaujama pirmo mėnesio keturioliką dieną. ² Paskirstęs kunigus pareigoms, jis drąsino juos VIEŠPATIES Namų tarnyboje. ³ Levitams, pašvęstiems VIEŠPAČIUI ir mokantiems visą Izraelį, jis tarė: „Padėkite šventąją Skrynią VIEŠPATIES Namuose, kuriuos Izraelio karalius Dovydo sūnus Saliamonas pastatė. Nebebus ji daugiau našta jums ant pečių. Dabar rūpinkitės tarnauti VIEŠPAČIUI, savo Dievui, ir jo tautai Izraeliui. ⁴ Savo kiltyse ir padalose pasiruoškite, sekdami Izraelio karaliaus Dovydo ir jo sūnaus

Saliamono rašytais nurodymais. ⁵ Užimkite vietas Šventykloje pagal savo giminės žmonių kilčių padalas. Tebūna levitų kiekvienai kilties padalai. ⁶ Pjaukite Paschos avinėlių, pasišventinkite ir paruoškite jų savo giminaičiams. Tebūna visa daroma pagal VIEŠPATIES žodį, duotą per Mozę“.

⁷ Tada Jošijas padovanojo visiems ten buvusiems iš kaimenės ėriukų ir ožiukų kaip Paschos atnašas – trisdešimt tūkstančių, o jaučių – tris tūkstančius. Jie visi buvo iš karaliaus nuosavybės. ⁸ Jo didžiūnai savanoriškai davė dovaną žmonėms, kunigams ir levitams. Hilkijas, Zacharijas ir Jehielis – vyriausieji Dievo Namų pareigūnai – davė kunigams Paschos atnašoms du tūkstančius šešis šimtus avinėlių bei ožiukų ir tris šimtus jaučių. ⁹ Ir Konanijas bei jo broliai Šemajas, Netanelis, Hašabijas, Jejelis ir Jehozabadas – levitų galvos – davė levitams Paschos atnašoms penkis tūkstančius avinėlių bei ėriukų ir penkis šimtus jaučių.

¹⁰ Pasiruošus pamaldoms, kunigai stovėjo savo vietose ir levitai savo padalose pagal karaliaus įsakymą. ¹¹ Paschos avinėliai buvo pjaunami, kunigai šlakstė kraują, o levitai dyrė kailius. ¹² Jie atidėjo į šalį, kas buvo skirta deginamajai aukai, išdalyti žmonių padaloms pagal kiltis, kad jie atnašautų VIEŠPAČIUI, kaip įsakyta Mozės knygoje. Lygiai taip pasielgė ir su jaučiais. ¹³ *Paschos auka buvo iškepta ant ugnies, kaip įsakyta, o šventosios atnašos išvirtos puoduose, katiluose bei kaistuvuose ir skubiai išdalytos žmonėms. ¹⁴ Po to levitai parengė Paschos auką sau ir kunigams, nes kunigai buvo užimti deginamųjų aukų ir taukų atnašavimu iki pat nakties. Tad levitai aprūpino ir save, ir kunigus – Aarono palikuonis. ¹⁵ *Giesmininkai, Asafo

35,13 Iš 12,8-9

35,15 1 Met 25,1

palikuonys, buvo savo vietose, kaip Dovydo, Asafo, Hemano ir karaliaus regėtojo Jedutūno įsakyta. Vartininkai buvo prie visų vartų. Jiems nereikėjo pasitraukti iš savo tarnybos, nes jų broliai levitai jais pasirūpino.

¹⁶Visos VIEŠPATIES pamaldos tą dieną buvo taip sutvarkytos, kad būtų švenčiama Paschos auka ir atnašautos deginamosios aukos ant VIEŠPATIES aukuro, kaip buvo įsakęs karalius Jošijas. ¹⁷*Visi ta proga ten buvę izraelitai šventė Paschos ir Neraugintosios duonos šventę septynias dienas. ¹⁸Nuo pranašo Samuelio dienų nebuvo švesta jokia tokia Paschos iškilmė. Joks Izraelio karalius nebuvo šventęs Paschos iškilmės, panašios į tą, kurią šventė Jošijas, kunigai bei levitai, dalyvaujant ir visiems judėjams, ir visam Izraeliui, ir Jeruzalės gyventojams. ¹⁹Ši Paschos iškilmė buvo švesta aštuonioliktais Jošijo karaliavimo metais.

²⁰Po viso to, Jošijui atnaujinus šventyklą, Egipto karalius Nekojas leidosi į žygį prieš Karkemišą prie Eufrato. O Jošijas išėjo jam pastoti kelio. ²¹Bet Nekojas atsiuntė pasiuntinius pas jį, tardamas: „Koks gali būti ginčas tarp manęs ir tavęs, Judo karaliau? Šiandien aš žygiuoju ne prieš tave, o prieš karalystę, kuri su manimi kariauja. Dievas įsakė man skubėti. Netrukdyk Dievui, kuris su manimi, kad jis tavęs nesunaikintų“. ²²Tačiau Jošijas nuo jo neatsitraukė, nes ieškojo priežasties su juo kariauti, todėl ir nenorėjo klausyti Nekojo žodžių, ateinančių iš VIEŠPATIES burnos, bet stojo į mūšį Megido lygumoje. ²³Lankininkai pašovė karalių Jošiją. Tada karalius tarė savo tarnams: „Išveskite mane, nes aš sunkiai sužeistas“. ²⁴Iškėlę iš kovos vežimo, tarnai perkėlė jį į pavaduotojo vežimą ir nugabeno į Jeruzalę. Ten jis mirė ir buvo palaidotas savo protėvių

kapuose. Visas Judas ir Jeruzalė apraudė Jošiją. ²⁵Ir Jeremijas sukūrė Jošijui raudą, kurią visi giesmininkai ir giesmininkės kartojo savo raudose Jošijui, kaip daroma iki šios dienos. Jos virto papročiu Izraelyje ir buvo įtrauktos į raudas.

²⁶O kiti Jošijo karaliavimo įvykiai, jo ištikimi darbai, laikantis VIEŠPATIES įstatymo, ²⁷ir visi jo žygdarbiai nuo pradžios iki galo, aprašyti Izraelio ir Judo Karalių knygoje.

Keturi Jošijo įpėdiniai

36 Šalies žmonės paėmė Jošijo sūnų Jehoahazą ir vietoj jo tėvo padarė jį karaliumi Jeruzalėje. ²Jehoahazas buvo dvidešimt trejų metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje tris mėnesius. ³Egipto karalius pašalino jį iš sosto Jeruzalėje ir uždėjo kraštui šimto sidabro talentų ir vieno aukso talento duoklę. ⁴Tada Egipto karalius Judo ir Jeruzalės karaliumi padarė jo brolių Eljakimą, pervardydamas jį Jehojakimu. *Paėmęs jo brolių Jehoahazą, Nekojas nugabeno jį į Egiptą.

⁵*Jehojakimas buvo dvidešimt penkerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje vienuolika metų. Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES, jo Dievo, akyse. ⁶Babilono karalius Nebukadnecaras *užpuolė jį ir sukaustęs grandinėmis, nugabeno į Babiloną. ⁷Ir kai ką iš VIEŠPATIES Namų reikmenų Nebukadnecaras pargabeno į Babiloną ir padėjo savo rūmuose Babilone. ⁸O kiti Jehojakimo karaliavimo įvykiai, jo bjaurūs pikti darbai ir kas už tai jam nutiko, aprašyta Izraelio ir Judo Karalių knygoje. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Jehojachinas.

⁹Jehojachinas buvo aštuoniolikos metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo

^{36,4} Jer 22,11-12

^{36,5} Jer 22,18-19; 26,1-6; 35,1-19

^{36,6} Jer 25,1-38; 36,1-32; 45,1-5; Dan 1,1-2

Jeruzalėje tris mėnesius ir dešimt dienų. Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES akyse. ¹⁰ Baigiantis metams, *karalius Nebukadnėcaras pasiuntė žmones atgabenti jį į Babiloną kartu su brangiaisiais VIEŠPATIES Namų reikmenimis, o *jo brolių Zedekiją padarė Judo ir Jeruzalės karaliumi.

¹¹ *Zedekijas buvo dvidešimt vienerių metų, kai tapo karaliumi, ir karaliavo Jeruzalėje vienuolika metų. ¹² Jis darė, kas nedora VIEŠPATIES, jo Dievo, akyse, ir nenusižemino prieš VIEŠPATIES vardu kalbantį pranašą Jeremiją. ¹³ Be to, jis *kėlė maištą ir prieš karalių Nebukadnecarą, kuris buvo privertęs jį prisiekti Dievu. Užsispyręs jis kieta širdimi atsisakė grįžti pas VIEŠPATĮ, Izraelio Dievą. ¹⁴ Panašiai visi Judo didžiūnai, kunigai ir žmonės darė vis daugiau nusižengimų, sekdami bjauriaisiais tautų papročiais. Jie subjaurojo VIEŠPATIES Namus, kuriuos jis buvo pašventinęs Jeruzalėje.

Jeruzalės žūtis ir viltis

¹⁵ VIEŠPATS, jų protėvių Dievas, siuntė jiems žodį per savo pasiuntinius kasdien be perstojo, nes gailėjosi savo žmonių ir savo buveinės. ¹⁶ Bet jie išjuokdavo Dievo pasiuntinius, niekindami jo žodžius ir tyčiodamiesi iš jo pranašų, kol Dievo rūstybė savo tau-

tai tapo tokia stipri, kad nebeliko kitos išeities. ¹⁷ Todėl *jis užvedė ant jų chaldejų karalių, ir šis išžudė jų jaunuolius kalaviju jų šventajame pastate, nepasi-gailėdamas nei vaikino, nei merginos, nei seno, nei silpno – visus juos atidavė jam į rankas. ¹⁸ Visi Dievo Namų reikmenys, dideli ir maži, Dievo Namų turtai ir karaliaus bei jo didžiūnų turtai, – visa buvo išgabenta į Babiloną. ¹⁹ *Dievo Namai buvo sudeginti, Jeruzalės sienos nugriautos, visi jos rūmai ugnies suryti ir visi brangūs daiktai sunaikinti. ²⁰ Išlikusius nuo kalavijo jis išvarė į tremtį Babilone. Ten jie tapo jo ir jo sūnų vergais, kol neįsigalėjo persų karalystė, ²¹ kad įvyktų per Jeremiją ištartas VIEŠPATIES žodis: kol atsilygins už savo nešvėstus šabus, *septyniasdešimt metų kraštas laikysis šabo nu- niokotame krašte.

²² Pirmais Persijos karaliaus Kyro metais, kad išsipildytų per Jeremiją tartas VIEŠPATIES žodis, VIEŠPATS įkvėpė Persijos karalių Kyrą visai karalystei ir žodžiu, ir raštu paskelbti tokį įsaką: ²³ „Taip kalbėjo Persijos karalius Kyras: 'VIEŠPATS, Dangaus Dievas, atidavė man visas žemės karalystes ir *pavedė man pastatyti jam Namus Jeruzalėje, kuri yra Jude. Visi, kas iš jūsų priklauso jo tautai, – tebūna VIEŠPATS, jų Dievas, su jais! – tesileidžia kelionėn'“.

^{36,10} Jer 22,24-30; 24,1-10; 29,1-2; Ez 17,12

^{36,10} Jer 37,1; Ez 17,13

^{36,11} Jer 27,1-22; 28,1-17

^{36,13} Ez 17,15

^{36,17} Jer 21,1-10; 34,1-5

^{36,19} 1.Kar 9,8

^{36,21} Jer 25,11; 29,10

^{36,23} Iz 4.

EZROS KNYGA

Ezros (Ezdro) knyga (gr. *esdras*, lot. *esdrae/ezrae*) ir *Nehemijo knyga* hebrajų tradicijoje anksčiau sudarė vieną *Ezros knygą* (hebr. *‘ēzerā*), graikiškajame *Septuagintos* vertime vadinamą *Ezros antra knyga* (ten ji eina po apokrifinės *Ezros pirmos knygos*, lotyniškojoje *Vulgatoje* vadinamos *Ezros trečia knyga*; be to, į *Vulgatą* dar įtraukta apokrifinė *Ezros ketvirta knyga*); į dvi knygas ji padalyta vėlyvuose graikiškuose ir lotyniškuose rankraščiuose, paskui – *Vulgatoje*, o nuo XV a. – hebrajų *Biblijoje*.

Knygoje aprašomi įvykiai po Babilonijos tremties (538–423 m. pr. Kr.): hebrajų sugrįžimas į tėvynę (sk. 1–6) ir Jeruzalės bendruomenės religinio gyvenimo atnaujintojo kunigo Ezros darbai (sk. 7–10).

Griežtas Ezros skelbiamo Dievo įstatymo laikymasis padeda potremtinei bendruomenei atsispirti pagoniškoms kitų tautų įtakoms ir išlikti istorijoje kaip Sandoros Viešpaties liudytojai.

Kyro įsakas

1 Pirmais Persijos karaliaus Kyro metais, kad būtų įvykdytas per Jeremiją tartas ***VIEŠPATIES** žodis, **VIEŠPATS** įkvėpė Persijos karalių Kyrą visai karalystei ir žodžiu, ir raštu paskelbti tokį įsaką: ² „Taip kalbėjo Persijos karalius Kyras: **VIEŠPATS**, Danguos Dievas, atidavė man visas žemės karalystes ir ³ pavedė man pastatyti jam **Namus** Jeruzalėje, kuri yra Jude. ⁴ Visi, kas iš jūsų priklauso jo tautai – tebūna jų Dievas su jais! – tesileidžia kelionėn į Jeruzalę Jude atstatyti **VIEŠPATIES**, Izraelio Dievo, **Namų** Jeruzalėje. ⁵ Visus išlikusius, kad ir kur jie gyventų, teparemia jų vietovių žmonės auksu ir sidabru, daiktais ir galvijais kartu su geros valios atnašomis Dievo **Namams** Jeruzalėje“.

Tremtinių grįžimas

⁶ Judo ir Benjamino šeimų galvos, kunigai ir levitai, kurių dvasią Dievas iš tikrųjų buvo įkvėpęs tai daryti, pasi-

ruošė vykti ir atstatyti Dievo **Namus** Jeruzalėje. ⁷ Visi jų kaimynai parėmė juos sidabro reikmenimis, auksu, daiktais, galvijais ir vertingomis dovanomis kartu su tuo, kas buvo duota kaip geros valios atnaša. ⁸ Be to, karalius Kyras perdavė **VIEŠPATIES** **Namų** reikmenis, kuriuos Nebukadnecaras buvo išgabenęs iš Jeruzalės ir padėjęs į savo dievų namus. ⁹ Persijos karalius Kyras padavė juos išdininkui Mitredatui, kuris juos perdavė Judo vadui Šešbacarui. ¹⁰ O jų buvo tiek: trisdešimt aukso lėkščių, tūkstantis sidabro lėkščių, dvidešimt devyni peiliai, ¹¹ trisdešimt aukso dubenų, keturi šimtai dešimt įvairių sidabro dubenų, tūkstantis įvairių reikmenų, ¹² iš viso penki tūkstančiai keturi šimtai aukso ir sidabro indų. Juos visus Šešbaccaras pasiėmė drauge, vesdamas tremtinius iš Babilono į Jeruzalę.

2 Štai parkeliavę iš tremties nelaisvės [Judo] srities žmonės, kuriuos Babilono karalius Nebukadnecaras buvo išvaręs į Babilono tremtį, sugrįžę į Jeruzalę ir Judą, visi į savo miestus, ² parkeliavę drauge su

⁴¹ Jer 25,11; 29,10

¹² Iz 44,28

Zerubabeliu, Jozue, Nehemija, Seraja, Reelaja, Mordechaju, Bilšanu, Misparu, Bigvaju, Rehumu, Baana.

Izraelio tautos vyrų skaičius: ³ Parošo palikuonių du tūkstančiai šimtas septyniasdešimt du, ⁴ Šefatijos palikuonių trys šimtai septyniasdešimt du, ⁵ Aracho palikuonių septyni šimtai septyniasdešimt penki, ⁶ Pahat Moabo, tai yra Ješūvos ir Joabo, palikuonių du tūkstančiai aštuoni šimtai dvylika, ⁷ Elamo palikuonių tūkstantis du šimtai penkiasdešimt keturi, ⁸ Zatuvo palikuonių devyni šimtai keturiasdešimt penki, ⁹ Zakajo palikuonių septyni šimtai šešiasdešimt, ¹⁰ Banio palikuonių šeši šimtai keturiasdešimt du, ¹¹ Bebajo palikuonių šeši šimtai dvidešimt trys, ¹² Azgado palikuonių tūkstantis du šimtai dvidešimt du, ¹³ Adonikamo palikuonių šeši šimtai šešiasdešimt šeši, ¹⁴ Bigvajo palikuonių tūkstantis penkiasdešimt šeši, ¹⁵ Adino palikuonių keturi šimtai penkiasdešimt keturi, ¹⁶ Atero, tai yra Jehizkijos, palikuonių devyniasdešimt aštuoni, ¹⁷ Becajo palikuonių trys šimtai dvidešimt trys, ¹⁸ Joros palikuonių šimtas dvylika, ¹⁹ Hašumo palikuonių du šimtai dvidešimt trys, ²⁰ Gibaro palikuonių devyniasdešimt penki, ²¹ Betliejaus palikuonių šimtas dvidešimt trys, ²² žmonių iš Netofos penkiasdešimt šeši, ²³ žmonių iš Anatoto šimtas dvidešimt aštuoni, ²⁴ Azmaveto palikuonių keturiasdešimt du, ²⁵ Kirjat Arimų, Kefyros ir Beeroto palikuonių septyni šimtai keturiasdešimt trys, ²⁶ Ramos ir Gebos palikuonių šeši šimtai dvidešimt vienas, ²⁷ žmonių iš Michmašo šimtas dvidešimt du, ²⁸ žmonių iš Betelio ir Ajo du šimtai dvidešimt trys, ²⁹ Nebojo palikuonių penkiasdešimt du, ³⁰ Magbišo palikuonių šimtas penkiasdešimt šeši, ³¹ kito Elamo palikuonių tūkstantis du šimtai penkiasdešimt keturi, ³² Harimo palikuonių trys šimtai dvidešimt, ³³ Lodo, Hadido ir Onojo palikuonių

septyni šimtai dvidešimt penki, ³⁴ Jericho palikuonių trys šimtai keturiasdešimt penki, ³⁵ Senavos palikuonių trys tūkstančiai šeši šimtai trisdešimt.

³⁶ Kunigų: Jedajos, Jozuės namų, palikuonių devyni šimtai septyniasdešimt trys, ³⁷ Imero palikuonių tūkstantis penkiasdešimt du, ³⁸ Pašhūro palikuonių tūkstantis du šimtai keturiasdešimt septyni, ³⁹ Harimo palikuonių tūkstantis septyniolika.

⁴⁰ Levitų: Jozuės ir Kadmielio palikuonių iš Hodavijos palikuonių septyniasdešimt keturi.

⁴¹ Giesmininkų: Asafo palikuonių šimtas dvidešimt aštuoni.

⁴² Vartininkų: Šalumo, Atero, Talmono, Akubo, Hatitos ir Šobajo palikuonių iš viso šimtas trisdešimt devyni.

⁴³ Šventyklos tarnų: Cihos palikuonys, Hasufos palikuonys, Tabaoto palikuonys, ⁴⁴ Keros palikuonys, Siachos palikuonys, Padono palikuonys, ⁴⁵ Lebanos palikuonys, Hagabos palikuonys, Akubo palikuonys, ⁴⁶ Hagabo palikuonys, Šalmajo palikuonys, Hanano palikuonys, ⁴⁷ Gidelio palikuonys, Gaharo palikuonys, Reajos palikuonys, ⁴⁸ Recino palikuonys, Nekodos palikuonys, Gazamo palikuonys, ⁴⁹ Uzos palikuonys, Paseacho palikuonys, Besajo palikuonys, ⁵⁰ Asnos palikuonys, Meunimo palikuonys, nefusiečių palikuonys, ⁵¹ Bakbuko palikuonys, Hakufos palikuonys, Harhūro palikuonys, ⁵² Bacluto palikuonys, Mehidos palikuonys, Haršos palikuonys, ⁵³ Barkoso palikuonys, Siseros palikuonys, Temacho palikuonys, ⁵⁴ Neciaho palikuonys ir Hatifos palikuonys.

⁵⁵ Saliamono vergų palikuonių: Sotajo palikuonys, Ha Sofereto palikuonys, Perudos palikuonys, ⁵⁶ Jaalos palikuonys, Darkono palikuonys, Gidelio palikuonys, ⁵⁷ Šefatijos palikuonys, Hatilo palikuonys, Pocheret Cebaimo palikuonys ir Amio palikuonys.

⁵⁸ Iš viso Šventyklos tarnų ir Saliamono vergų palikuonių buvo trys šimtai devyniasdešimt du.

⁵⁹ O štai sugrįžusieji iš Tel Melacho, Tel Haršos, Kerub Adano ir Imero, nors ir negalėjusieji įrodyti, kad jų protėvių namai ar kilmė buvo izraelitiška: ⁶⁰ Delajos, Tobijos ir Nekodos palikuonių šeši šimtai penkiasdešimt du. ⁶¹ Taip pat kunigai: iš palikuonių Hobajos, Hakoco ir Barzilajo, kuris buvo vedęs vieną iš Barzilajo Gileadiečio dukterų ir buvo vadinamas jų vardu. ⁶² Jie ieškojo savo šeimos kilmės įrašų, bet negalėjo rasti, todėl buvo pripažinti kunigo tarnybai nešvarūs. ⁶³ Valdytojas įsakė jiems nevalgyti švenčiausiųjų valgių, kol nekils kunigas, nešiojantis *Urimus ir Tumimus.

⁶⁴ Visą bendriją sudarė keturiasdešimt du tūkstančiai trys šimtai šešiasdešimt, ⁶⁵ neskaitant jų tarnų bei tarnaičių, kurių buvo septyni tūkstančiai trys šimtai trisdešimt septyni. Jie turėjo ir du šimtus giesmininkų bei giesmininkių. ⁶⁶ Jų arklių buvo septyni šimtai trisdešimt šeši, mulų du šimtai keturiasdešimt penki, ⁶⁷ kupranugarių keturi šimtai trisdešimt penki ir asilų šeši tūkstančiai septyni šimtai dvidešimt.

⁶⁸ Vos atvykus prie VIEŠPATIES Namų vietos Jeruzalėje, kai kurie šeimų galvos davė geros valios atnašą Dievo Namams atstatyti toje pačioje vietoje. ⁶⁹ Pagal savo išteklius jie davė statybos išdui šešiasdešimt vieną tūkstantį aukso darikų, penkis tūkstančius sidabro minų ir šimtą kunigiškų apdarų.

⁷⁰ *Kunigai, levitai ir kai kurie iš paprastų žmonių apsigyveno Jeruzalėje ir jos apylinkėse, o giesmininkai, vartininkai ir Šventyklos tarnai – savo miestuose. Taip visi izraelitai gyveno savo miestuose.

Aukuro atstatymas

3 Atėjus septintam mėnesiui nuo izraelitų įsikūrimo savo miestuose, žmonės visi kaip vienas susirinko į Jeruzalę. ² Tada Jehocadako sūnus Jozuė drauge su broliais kunigais ir Šaltielio sūnus Zerubabelis su savo broliais ėmėsi atstatyti Izraelio Dievo *aukurą, norėdami atnašauti ant jo deginamąsias aukas, kaip įsakyta Mozės, Dievo vyro, įstatyme. ³ Jie atstatė aukurą ant jo pamatų, nepaisydami šalies žmonių baimės, ir ant jo atnašavo VIEŠPAČIUI kas rytą ir kas vakarą *deginamąsias aukas. ⁴ *Paskui jie šventė, kaip įsakyta, Palapinių šventę ir kasdien atnašavo jos deginamąsias aukas pagal įsaką, kiek nustatyta kiekvienai dienai. ⁵ Po to jie atnašavo nuolatines šabų deginamąsias *aukas, jaunačių bei visų šventų VIEŠPATIES iškilmių atnašas ir, kai tik buvo daromos, geros valios atnašas VIEŠPAČIUI. ⁶ Nuo septinto mėnesio pirmos dienos buvo pradėta atnašauti VIEŠPAČIUI deginamąsias aukas, nors VIEŠPATIES Šventyklos pamatai dar nebuvo padėti.

⁷ Tada jie pasamdė mūrininkų ir dailidžių, davė maisto, gėrimo bei aliejaus sidoniečiams ir tyriečiams, kad atgabentų kedro medžio iš Libano per jūrą iki Jopės pagal jiems duotą Persijos karaliaus Kyro leidimą.

⁸ Aštuntų metų po atvykimo prie Dievo Namų Jeruzalėje antrą mėnesį Šaltielio sūnus Zerubabelis, Jehocadako sūnus Jozuė ir jų broliai kunigai bei levitai drauge su grįžusiais į Jeruzalę iš tremties pradėjo darbų, paskirdami kai kuriuos iš levitų, dvidešimt metų ir vyresnius, prižiūrėti VIEŠPATIES Namų statybą. ⁹ Taigi Jozuė ir jo sūnūs bei broliai, Kadmielis ir jo sūnūs, Binujas

^{3,2} Iš 27,1

^{3,3} Sk 28,1-8

^{3,4} Sk 29,12-38

^{3,5} Sk 28,11-29,39

^{2,63} Sk 27,21

^{2,70} 1 Met 9,2; Neh 11,3

ir Hodavija draugė su Henadado sūnumis, levitais, jų sūnumis ir broliais kartu ėmėsi vadovauti statantiems VIEŠPATIES Namus.

¹⁰ Mūrininkams padėjus VIEŠPATIES Šventyklos pamatus, apsirėngę savo drabužiais kunigai sustojo pagal Izraelio karaliaus nurodymus pašlovinti VIEŠPATIES trimitais, o levitai, *Asafo sūnūs, cimbolais pagal Izraelio karaliaus Dovydo nurodymus. ¹¹ Jie giedojo giesmes, dėkodami ir šlovindami VIEŠPATĮ,

*„nes jis geras,
nes jo ištikimoji meilė
Izraeliui amžina“.

Visi žmonės atsiliepė galingu šauksmu, šlovindami VIEŠPATĮ, nes buvo padėti VIEŠPATIES Namų pamatai. ¹² Tačiau daug kunigų, levitų ir šeimų galvų – žmonės, mačiusieji pirmuosius Namus ant jų pamatų – garsiai verkė, žvelgdami į šiuos Namus, nors daugelis ir garsiai šaukė iš džiaugsmo. ¹³ Tai gi žmonės negalėjo atskirti džiaugsmo šauksmų nuo verksmo aimanų, nes visi taip garsiai šaukė, kad jų balsai buvo toli girdėti.

Kliūtys Šventyklos atstatymui

4 Išgirde, kad sugrįžę tremtiniai stato VIEŠPAČIUI, Izraelio Dievui, šventyklą, Judo ir Beňjamins priešai ² kreipėsi į Zerubabelį ir kilčių galvas, sakydami: „Statykime su jumis, nes ir mes garbiname jūsų Dievą ir atnašavome jam aukas nuo čia mus atkėlusio Asirijos karaliaus *Asarhadono dienų“. ³ Bet Zerubabelis, Jozuė ir kiti Izraelio kilčių galvos atsakė jiems: „Negali būti nė kalbos, kad jūs su mumis statytumėte Namus mūsų Dievui. Mes vieni statysime juos VIEŠPAČIUI, Izrae-

lio Dievui, kaip Persijos karalius Kyras yra mums įsakęs“. ⁴ Užtat šalies žmonės ėmė kenkti Judo žmonių ryžtui ir stengėsi atbaidyti juos nuo statybos. ⁵ Jie papirko ir pareigūnus, niekais versdami jų užmojų per visą Persijos karaliaus Kyro gyvenimą iki pat Persijos karaliaus Darijaus viešpatavimo.

⁶ *Ahasverui karaliaujant, jo viešpatavimo pradžioje jie surašė skundą dėl Judo ir Jeruzalės gyventojų.

⁷ O Artakserkso dienomis Bišlamas, Mitredatas, Tabeelis ir kiti bendražygiai rašė Persijos karaliui Artakserksui. Laiškas buvo rašytas aramėjų kalba ir rašmenimis*.

⁸ Raštinės viršininkas Rehumas ir raštininkas Šimšajas parašė apie Jeruzalę karaliui Artakserksui tokį laišką: ⁹ „Raštinės viršininkas Rehumas, raštininkas Šimšajas ir kiti jų bendražygiai – teisėjai, valdytojai, pareigūnai, vyrai iš Erecho*, Babilono ir Sūzų, tai yra Elamo žmonės – ¹⁰ ir kitos tautos, kurias didysis ir kilnysis Asnaparas ištrėmė ir apgyvendino Samarijos miestuose ir kitose Užupio srities dalyse, parašė“. ¹¹ Štai nuorašas laiško, kurį jie nusiuntė:

„Karaliui Artakserksui tavo tarnai, Užupio srities žmonės, siunčia pasveikinimą. ¹² Tebūna žinoma karaliui, kad nuo tavęs pas mus parėję žydai pasiekė Jeruzalę ir atstato tą maištingą ir nedorą miestą. Jau baigia sienas ir taiso pamatus! ¹³ Tebūna žinoma karaliui, jog jie nebeduos duoklės, asmens ar žemės mokesčių, jei šis miestas bus atstatytas ir sienos užbaigtos. Tai gali tik žalą nešti karalystei. ¹⁴ Tai gi, kadangi mes valgome karaliaus rūmų druską, negalime nematyti karaliui daromos

^{4,6} Est 1,1

^{4,7} Hebr. originale toliau eina aram. tekstas (Ezr 4,8–6,18).

^{4,9} Arba: „ir kiti jų bendražygiai – vyrai iš Dino, Afarsatako, Tarpelio, Afaraso, Erecho“.

^{3,10} 1 Met 25,1

^{3,11} 1 Met 16,34; 2 Met 5,13; 7,3; Ps 100,5; 106,1; 107,1; 118,1; 136,1; Jer 33,11

^{4,2} 2 Kar 17,24–41

negarbės, todėl parašėme apie tai, norėdami pranešti karaliui, ¹⁵ kad būtų padaryta paieška tavo protėvių metraščiuose. Tu rasi metraščiuose ir patirsi, kad tai maištingas miestas, lemtingas karaliams ir sritims. Maištai ten puoselėjami nuo senovės. Užtat tas miestas ir buvo sunaikintas. ¹⁶ Mes pranešame karaliui, kad tada tu nebeturėsi jokios dalies Užupio srityje, jei tas miestas bus atstatytas ir jo sienos užbaigtos“.

¹⁷ Karalius atsiuntė tokį atsakymą:

„Raštinės viršininkui Rehumui, raštininkui Šimšajui ir kitiems jų bendražygiams, gyvenantiems Samarijoje ir kitose Užupio srities dalyse, linkime ramybės! ¹⁸ Laiškas, kurį mums siuntėte, buvo perskaitytas mano akivaizdoje ir išverstas. ¹⁹ Mano įsakymu buvo atlikta paieška ir rasta, kad tas miestas iš tikrųjų buvo sukilęs prieš karalius praeityje, kad sukilimai ir maištai jame buvo dažni. ²⁰ Jeruzalė yra turėjusi galingų karalių, valdžiusių visą Užupio sritį; jiems buvo mokama duoklė, asmens ir žemės mokesčiai. ²¹ Tad duok įsakymą, kad tie žmonės liautųsi statę. Tas miestas negali būti atstatomas, kol nei bus duotas kitas mano įsakymas. ²² Be to, rūpinkitės šiame reikale būti apdairūs, antraip bus daug nuostolio ir žalos karalystei“.

²³ Vos perskaičius karaliaus Artakserkso laiško nuorašą Rehumo, raštininko Šimšajo ir jų bendražygių akivaizdoje, jie nuskubėjo į Jeruzalę pašvystus ir ginklais sustabdė darbus. ²⁴ Tuomet Dievo Namų statybos darbai sustojo ir liko nutraukti iki antrų Persijos karaliaus Darijaus valdymo metų.

Dievo Namų atstatymas

5 Tuo metu pranašai *Agėjas ir Idojo sūnus *Zacharijas pranašavo žydams, gyvenantiems Jude ir Jeruzalėje,

Izraelio Dievo vardu. ² Todėl Šaltielio sūnus *Zerubabelis ir Jehocadako sūnus Jozuė pradėjo Dievo Namų atstatymą Jeruzalėje. Dievo pranašai buvo su jais ir juos rėmė.

³ Nedelsdami Užupio srities valdytojas Tatnajas, Šetar Boznajas ir jų bendražygiai atėję taip į juos kreipėsi: „Kas davė jums įsakymą atstatyti šiuos Namus ir užbaigti statinį?“ ⁴ Be to, jie paklausė: „Kaip vadinasi vyrai, kurie atstato šį pastatą?“ ⁵ Bet Dievo akys saugojo Izraelio seniūnus, ir jie jų nesutrukdė. Tuo tarpu buvo išsiųstas pranešimas Darijui, ir jie savo ruožtu gavo laišką su atsakymu dėl šio reikalo.

⁶ Nuorašas laiško, kurį Užupio srities valdytojas Tatnajas, Šetar Boznajas ir jo bendražygiai, Užupio srities pareigūnai, nusiuntė karaliui Darijui. ⁷ Pranešime, kurį jie nusiuntė, buvo taip parašyta:

„Karaliui Darijui linkime visiškos ramybės! ⁸ Tebūna karaliui žinoma, kad mes nuvykome į Judo sritį prie didžiojo Dievo Namų. Jie atstatomi iš skaldyto akmens, medžio sijos dedamos į sienas, ir statybos darbai jų rankose vyksta sparčiai ir sėkmingai. ⁹ Tada mes kreipėmės į anuos seniūnus, klausdami: „Kas davė jums įsakymą atstatyti šiuos Namus ir užbaigti statinį?“ ¹⁰ Be to, paklausėme, kaip jie vadinasi, kad galėtume užrašyti tavo žiniai jų vadų vardus. ¹¹ Jų atsakymas buvo toks: 'Mes esame dangaus ir žemės Dievo tarnai ir atstatome Namus, pastatytus prieš daugelį metų. Didis Izraelio karalius buvo juos pastatęs ir įrengęs. ¹² Bet kadangi mūsų protėviai buvo supykę dangaus Dievą, *jis atidavė juos Babilono karaliui chaldėjui Nebukadnecarui, o šis sunaikino šiuos Namus ir ištrėmė žmones į Babiloną.

^{5,1} Ag 1,1

^{5,1} Zch 1,1

^{5,2} Ag 1,12; Zch 4,6-9

^{5,12} 2 Kar 25,8-12; 2 Met 36,17-20; Jer 52,12-15

¹³*Tačiau Babilono karalius Kyras pirmais savo viešpatavimo metais išleido įsaką, kad šie Dievo Namai būtų atstatyti. ¹⁴Be to, karalius Kyras paėmė iš Babilono šventyklos Dievo Namų aukso ir sidabro reikmenis, kuriuos Nebukadnecaras buvo paėmęs iš Jeruzalės šventyklos ir atgabėjęs į Babilono šventyklą. Jie buvo perduoti vyrui, vardu Šešbacaras, kurį jis buvo paskyręs valdytoju. ¹⁵Jis tarė jam: «Paimk šiuos reikmenis. Eik ir padėk juos į Jeruzalės šventyklą. Tebūna atstatyti Dievo Namai savo vietoje». ¹⁶Tada anas Šešbacaras atėjo ir padėjo pamatus Dievo Namams Jeruzalėje. Nuo to meto iki šiol jie statomi ir dar nėra užbaigti. ¹⁷Tad dabar, jei karaliui patinka, tebūna atlikta paieška karaliaus saugyklose patikrinti, ar buvo išleistas karaliaus Kyro įsakas atstatyti šiuos Dievo Namus Jeruzalėje. Tėduoda žinią mums karalius apie savo valią šiuo reikalu».

6 Todėl karaliaus Darijaus įsakymu buvo atlikta paieška saugyklose, kurios buvo įrengtos Babilono išduose, ²ir Ekbatanoje, Medijos srities sostinėje, aptiktas ritinys, ant kurio parašyta: „Žyma. ³Pirmais savo valdymo metais karalius Kyras išleido įsaką dėl Dievo Namų Jeruzalėje: „

„Tie Namai turi būti atstatyti kaip vieta atnašauti aukoms ir aukoti deginamosioms aukoms. Jų aukštis tebūna šešiasdešimt uolekčių, o plotis šešiasdešimt uolekčių. ⁴Teturi jie po tris sluoksnius skaldyto akmens po kiekvienu medžio sluoksniu. Išlaidos turi būti padengtos iš karališkojo išdo. ⁵Be to, tebūna sugrąžinta ir nugabenta į Jeruzalės šventyklą, kiekvienas į savo vietą, aukso ir sidabro reikmenys, kuriuos Nebukadnecaras paėmė iš Jeruzalės šventyklos ir atgabeno į Babiloną. Turite juos padėti į Dievo Namus. ⁶Tad dabar jūs – Tatnajau,

Užupio srities valdytojai, Šetar Boznajau, ir jūs, jų bendražygiai, Užupio srities pareigūnai, pasitraukite nuo jų. ⁷Nesikiškite į šių Dievo Namų darbus. Žydų valdytojas ir žydų seniūnai teatstato šiuos Dievo Namus savo vietoje. ⁸Be to, šiuo įsakau, ką jūs turite daryti, kad padėtumėte tiems žydų seniūnams atstatyti Dievo Namus: tų žmonių išlaidos turi būti tučtuojau atlygintos iš karaliaus išteklių, paimtų iš Užupio srities duoklės. ⁹Ko tik reikėtų – jautukų, avinų ar avių deginamosioms aukoms dangaus Dievui, kviečių, druskos, vyno ar aliejaus kunigų reikalams Jeruzalėje, tebūna jiems be perstojo kasdien duodama, ¹⁰kad jie atnašautų malonias aukas dangaus Dievui ir melstųsi už karaliaus ir jo vaikų gyvastį. ¹¹Be to, aš skelbiu, kad jei kas nors pakeistų šį įsaką, už nusižengimą tebūna išplėštas iš jo namų sienojas, ir tebūna jis ant jo pamautas. Tebūna mėšlynu paversti jo namai. ¹²Dievas, kuris yra apgyvendinęs ten savo vardą, tesunaikina kiekvieną karalių ir tautą, kuri imtųsi šį įsaką pakeisti, ardydama Dievo Namus Jeruzalėje. Aš, Darijus, išleidau įsaką. Tebūna jis įvykdytas nedelsiant ir rūpestingai!“

¹³Tada Tatnajas, Užupio srities valdytojas, Šetar Boznajas ir jų bendražygiai stropiai ir rūpestingai įvykdė visa, ką karalius Darijus buvo įsakęs. ¹⁴Tad žydų seniūnai pranašų *Agėjo ir Idojo sūnaus *Zacharijos dienomis spartino statybą. Jie užbaigė statybą pagal Izraelio Dievo įsakymą ir Kyro, Darijaus bei Artakserkso įsakus. ¹⁵Taigi šie Namai buvo užbaigti šeštą karaliaus Darijaus viešpatavimo metų adaro mėnesio trečią dieną.

¹⁶Izraelitai – ir kunigai, ir levitai, ir kiti sugrįžę tremtiniai – džiaugsmingai

^{6,14} Ag 1,1

^{6,14} Zch 1,1

šventė šių Dievo Namų pašventinimą.¹⁷ Jie paaukojo Namų pašventinimui šimtą jaučių, du šimtus avinų, keturis šimtus ėriukų ir kaip atnašą už nuodėmę dvylika ožių už visą Izraelį pagal Izraelio giminių skaičių.¹⁸ Galop jie paskirstė kunigus į skyrius ir levitus į padalas Dievo tarnybai Jeruzalėje, kaip parašyta Mozės knygoje*.

Paschos iškilmė

¹⁹ Sugrįžę tremtiniai šventė Paschą pirmo mėnesio keturioliktą dieną,²⁰ nes ir kunigai, ir levitai buvo apsilavę. Visi buvo švarūs. Jie plovė Paschos avinėlių visiems sugrįžusiems tremtiniais, savo broliams kunigams ir sau patiems.²¹ Jį valgė Izraelio žmonės, sugrįžę iš tremties drauge su visais, kurie, atsiskirdami nuo nešvarumo tautų krašte, buvo prisidėję prie jų ieškodami VIEŠPATIES, Izraelio Dievo.²² Su džiaugsmu jie šventė Neraugin-tosios duonos šventę septynias dienas, nes VIEŠPATS buvo padaręs juos linksmus, taip palenkdamas Asirijos karaliaus širdį, kad jis padėjo jiems statyti Namus Dievo, kuris yra Izraelio Dievas.

Ezra – Rašto žinovas

7 Po šių įvykių, Persijos karaliui Artakserksui viešpataujant, Ezra, sūnus Serajos, sūnaus Azarijos, sūnaus Hilkiijos, ² sūnaus Šalumo, sūnaus Cadoko, sūnaus Ahitubo, ³ sūnaus Amarijos, sūnaus Azarijos, sūnaus Merajoto, ⁴ sūnaus Zerachijos, sūnaus Uzio, sūnaus Bukio, ⁵ sūnaus Abišūvos, sūnaus Finehaso, sūnaus Eleazaro, sūnaus vyriausiojo kunigo Aarono, ⁶ taigi tas Ezra parvyko iš Babilono. Jis buvo raštininkas – žinovas Mozės Įstatymo, kurį buvo davęs VIEŠPATS, Izraelio Die-

vas. Kadangi VIEŠPATIES ranka buvo su juo, karalius buvo suteikęs jam visa, ko tik jis prašė.

⁷ Kai kurie iš izraelitų – kunigų bei levitų, giesmininkų ir vartininkų bei Šventyklos tarnų – parvyko į Jeruzalę septintais karaliaus Artakserksio metais.⁸ Jie atvyko į Jeruzalę septintų karaliaus metų penktą mėnesį.⁹ Kelionė iš Babilono buvo pradėta pirmo mėnesio pirmą dieną, ir penkto mėnesio pirmą dieną jis atvyko į Jeruzalę, nes su juo buvo maloninga VIEŠPATIES ranka.¹⁰ Ezra buvo atsidavęs visa širdimi tyrinėti VIEŠPATIES Įstatymą, laikytis jo ir mokyti Izraelį įstatų ir įsakų.

¹¹ Štai nuorašas laiško Izraeliui, kurį karalius Artakserksas davė Ezrai – kunigui raštininkui, žinovui VIEŠPATIES įsakymų žodžių ir jo įstatų*;

¹² „Artakserksas, karalių karalius, kunigui Ezrai, dangaus Dievo Įstatymo rašto žinovui linki ramybės. Dabar ¹³ aš skelbiu įsaką, kad kas tik mano karalystėje iš Izraelio žmonių ar jų kunigų bei levitų laisva valia ryžtasi eiti į Jeruzalę, gali eiti su tavimi.¹⁴ Tu esi karaliaus ir jo septynių patarėjų siųstas sutvarkyti Judą ir Jeruzalę pagal tavo rankoje esančią savo Dievo Įstatymą,¹⁵ nugabenti sidabrą bei auksą, karaliaus ir jo patarėjų savanoriškai paaukotus Izraelio Dievui, kurio buveinė yra Jeruzalėje,¹⁶ taip pat visą sidabrą bei auksą, gautą iš Babilono srities, drauge su žmonių ir kunigų geros valios atnašomis, noriai duotomis jų Dievo Namams, esantiems Jeruzalėje.¹⁷ Už tuos pinigus turi nedelsdamas nupirkti jaučių, avinų bei ėriukų, javų atnašų bei liejamųjų atnašų ir paaukoti juos ant savo Dievo Namų aukuro Jeruzalėje.¹⁸ O su likusiu sidabru ir auksu tu ir tavo broliai darykite, kas atrodo

^{6,18} Hebr. originale čia baigiasi aram. tekstas

(Ezr 4,8–6,18).

^{6,19} Iš 12,1-20

^{7,11} Hebr. originale toliau eina aram. intarpas

(Ezr 7,12–26).

jums geriausia pagal jūsų Dievo valią. ¹⁹Tau patikėtus tavo Dievo Namų tarnybos reikmenis turi perduoti Jeruzalės Dievui. ²⁰O kas daugiau reikalinga tavo Dievo Namams, kuriais rūpintis esi įpareigotas, galėsi aprūpinti iš karaliaus izdo.

²¹Aš, karalius Artakserksas, įsakau visiems Užupio srities izdo valdytojams: kokį tik prašymą pateiks jums kunigas Ezra, dangaus Dievo Įstatymo rašto žinovas, tebūna jis patenkintas nedelsiant ir rūpestingai ²²iki šimto sidabro talentų, šimto korų kviečių, šimto bātų vyno, šimto bātų aliejaus, o druskos be saiko. ²³Kas tik dangaus Dievo įsakyta, tebūna vykdoma uoliai dangaus Dievo Namams, antraip pyktis ištiks karaliaus ir jo įpėdinių karalystę. ²⁴Be to, mes pranešame jums, kad neleidžiama uždėti duoklės, asmens ar žemės mokesčių kunigams, levitams, giesmininkams, vartininkams, Šventyklos tarnams ar kitiems Dievo Namų tarnams.

²⁵O tu, Ezra, paskirk pareigūnus ir teisėjus pagal užrašytą tavo Dievo išmintį, kad jie teistų visus Užupio srities žmones, žinančius tavo Dievo įstatymus. Turite pamokyti tuos, kurie jų nežino. ²⁶Kas nepaklus tavo Dievo Įstatymui ir karaliaus įstatymui, turi būti nubaustas nedelsiant ar mirtimi, ar tremtimi, ar turto atėmimu, ar įkalinimu“.*

²⁷Tebūna pašlovintas VIEŠPATS, mūsų protėvių Dievas, kuris įdėjo į karaliaus širdį tokį dalyką – išauškinti VIEŠPATIES Namus Jeruzalėje, ²⁸kuris parodė man ištikimą meilę karaliaus bei jo patarėjų akivaizdoje ir visų įtakingų karaliaus pareigūnų akivaizdoje. Aš buvau padrąsintas, nes VIEŠPATIES ranka buvo su manimi, ir surinkau Izraelio šeimų galvas eiti su manimi.

Sugrįžimas į Jeruzalę

8 Štai kilčių galvos ir kilmės sąrašas parėjusių su manimi iš Babilono, viešpataujant karaliui Artakserksui. ²Iš Finehaso palikuonių – Geršomas; iš Itamaro palikuonių – Danielius; iš Dovydo palikuonių – Hatušas, ³Šechanijos sūnus; iš Parošo palikuonių – Zacharija, su kuriuo buvo įtraukti į sąrašą du šimtai penkiasdešimt vyrų; ⁴iš Pahat Moabo – Zerachijos sūnus Eljehoenajas ir su juo du šimtai vyrų; ⁵iš Zatuvo palikuonių – Jahazielio sūnus Šechanija ir su juo trys šimtai vyrų; ⁶iš Adino palikuonių – Jehonatano sūnus Ebedas ir su juo penkiasdešimt vyrų; ⁷iš Elamo palikuonių – Atalijos sūnus Izaja ir su juo septyniasdešimt vyrų; ⁸iš Šefatijos palikuonių – Mykolo sūnus Zebadija ir su juo aštuoniasdešimt vyrų; ⁹iš Joabo palikuonių – Jehielio sūnus Abdija ir su juo du šimtai aštuoniolika vyrų; ¹⁰iš Banio palikuonių – Josifijos sūnus Šelomitas ir su juo šimtas šešiasdešimt vyrų; ¹¹iš Bebajo palikuonių – Bebajo sūnus Zacharija ir su juo dvidešimt aštuoni vyrai; ¹²iš Azgado palikuonių – Ha Katano sūnus Johananas ir su juo šimtas dešimt vyrų; ¹³iš Adonikamo palikuonių, atėjusių vėliausiai, buvo šie: Elifeletas, Jejelis bei Šemaja ir su jais šešiasdešimt vyrų; ¹⁴iš Bigvajo palikuonių – Utajas ir Zakūras, o su jais septyniasdešimt vyrų.

¹⁵Sutelkiau juos prie upės, tekančios Ahavos link. Ten mes praleidome tris dienas. Apžiūrėdamas mačiau paprastus žmones ir kunigus, bet neradau tarp jų nė vieno iš levitų. ¹⁶Tada pasišaukiau šeimų galvas Eliezerą, Arielį, Šemają, Elnataną, Nataną, Zachariją ir Mešulamą bei mokytojus Jaribą ir Elnataną ¹⁷ir išsiunčiau juos pas Idoją, vietovės, vardu Kasifija, galvą, nurodęs ką sakyti Idojui bei jo broliams ir Šventyklos tarnams Kasifijoje, kad atsiųstų tarnų mūsų Dievo Namams. ¹⁸Kadangi maloningoji Dievo

^{7,26} Aram. intarpo pabaiga.

ranka buvo su mumis, jie parvedė mums išmintingą vyrą iš izraelito Levio sūnaus Mahlio palikuonių, būtent Šerebiją su jo sūnumis ir giminėmis, iš viso aštuoniolika,¹⁹ ir Hašabiją, o su juo Izają iš Merario palikuonių su giminėmis ir sūnumis, iš viso dvidešimt,²⁰ ne-skaitant dviejų šimtų dvidešimties palikuonių Šventyklos tarnų, kuriuos Dovydas ir jo didžiūnai buvo paskyrę tarnauti levitams. Visi jie buvo įrašyti į sąrašą vardais.

²¹Tada ten, prie Ahavos upės, paskelbiau pasninką, kad nusizėminę prieš savo Dievą prašytume sėkmingos kelionės sau, mūsų vaikams ir visai mūsų mantai. ²²Mat gėdijausi prašyti karaliaus karių ar raitelių apsaugos kelyje nuo priešų, kadangi buvome sakę karaliui, kad mūsų Dievo ranka gera visiems, kurį jo ieško, bet jo galybė ir rūstybė prieš visus, kurie jį palieka. ²³Taigi mes pasninkavome, prašydami to iš Dievo, ir mūsų prašymas buvo išklausytas.

²⁴Tada, išrinkęs iš kunigų dvylika vadovų – Šerebiją, Hašabiją ir dešimt su jais esančių brolių, ²⁵atsvėriau jiems sidabro, aukso bei reikmenų ir auką mūsų Dievo Namams, kurią karalius, jo patarėjai ir didžiūnai bei visas ten esantis Izraelis buvo atnašavę. ²⁶Patikėjau jiems į rankas šešis šimtus penkiasdešimt sidabro talentų, šimtą sidabro reikmenų, kiekvienas buvo talento vertės, šimtą aukso talentų; ²⁷taip pat dvidešimt aukso dubenų tūkstančio darikų vertės bei du geros blizgančios bronzos reikmenis, tokius brangius kaip auksas. ²⁸Tariau jiems: „Jūs esate pašvęsti VIEŠPAČIUI, ir reikmenys pašvęsti. Ir sidabras, ir auksas yra geros valios atnaša VIEŠPAČIUI, jūsų protėvių Dievui. ²⁹Rūpestingai saugokite juos iki to laiko, kol nepasversite akivaizdoje kunigų vadovų, levitų ir Izraelio kilčių vadovų Jeruzalėje, VIEŠPATIES Namų kambariuose“.

³⁰Tada kunigai ir levitai priėmė atsvertą sidabrą, auksą ir reikmenis, ku-

riuos turėjo nunešti į Jeruzalę, į mūsų Dievo Namus. ³¹Mes leidomės kelionėn į Jeruzalę nuo Ahavos upės pirmo mėnesio dvyliktą dieną. Mūsų Dievo ranka buvo su mumis. Jis apsaugojo mus nuo priešų rankos ir nuo pasalų mums esant pakeliui.

³²Atvykę į Jeruzalę, ilsėjomės tris dienas. ³³Ketvirtą dieną mūsų Dievo Namuose sidabras, auksas ir reikmenys buvo pasverti ir perduoti į kunigo Ūrijos sūnaus Meremoto rankas, dalyvaujant Finehaso sūnui Eleazarui. Su jais buvo levitai – Jozuės sūnus Jehozabadas ir Binujo sūnus Noadija. ³⁴Skaičius, svoris ir visa kita atitiko; visas svoris buvo užrašytas.

³⁵Tuo metu parėjusieji, iš nelaisvės sugrįžę tremtiniai, atnašavo Izraelio Dievui deginamąsias aukas – dvylika jaučių už visą Izraelį, devyniasdešimt šešis avinus, septyniasdešimt septynis ėriukus ir kaip atnašą už nuodėmę dvylika ožių. ³⁶Jie perdavė karaliaus įsakymus ir karaliaus satrapams bei Užupio srities valdytojams, davusiems paramą tautai ir Dievo Namams.

Ezros malda

9 Visa tai įvykdžius, priėjo prie manęs pareigūnai, tardami: „Nei Izraelio žmonės, nei kunigai, nei levitai nesilaikė atokiai nuo šalies tautų, kurių bjaurūs papročiai panašūs į kanaaniečių, hetitų, perizų, jebusiečių, amonitų, moabitų, egiptiečių ir aramėjų papročius. ²Jie paėmė jų dukteris žmonomis sau ir savo sūnums. Taigi šventoji sėkla susimaišė su šalies tautomis. Iš tikrųjų pareigūnai ir vadai pirmi taip nusižengė“. ³Tai išgirdęs, persiplėšiau drabužį ir skraistę, roviausi galvos bei barzdos plaukus ir priblokštas atsisėdau. ⁴Tada visi, kurie, išgirdę Izraelio Dievo žodžius, baiminosi dėl sugrįžusiųjų tremtinių nusižengimo, susibūrė aplink mane, man sėdint priblokštam iki vakarinės aukos.

⁵ Vakarinės aukos metu atsitokėjęs vis dar perplėštais drabužiais ir skraiste puoliau ant kelių, ištiesiau rankas į VIEŠPATĮ, savo Dievą, ⁶ ir tariau: „Mano Dieve, aš gėdijuosi pakelti veidą į tave ir raustu! Mano Dieve, mūsų nedori darbai slegia mūsų galvas ir mūsų kaltė siekia dangų. ⁷ Nuo mūsų protėvių dienų iki pat šios dienos esame sunkiai nusikaltę ir už savo nedorus darbus mes, mūsų karaliai ir mūsų kunigai, buvome atiduoti svetimų kraštų karaliams į rankas, kalavijui, nelaisvei, apiplėšimui ir baįsiai gėdai, kaip yra ir šiandien. ⁸ Bet dabar trumpai valandėlei susilaukėme gailestingumo iš VIEŠPATIES, mūsų Dievo, kuris išlaikė mūsų likutį ir davė tvirtą užuovėją šioje šventoje vietoje. Mūsų Dievas sugrąžino mūsų akims blizgesį ir suteikė mums truputį atgaivos mūsų vergijoje. ⁹ Mes esame vergai. Tačiau vergijoje mūsų Dievas nepaliko mūsų, bet parodė savo ištikimą meilę Persijos karalių akivaizdoje, kad duotų mums naują gyvastį mūsų Dievo Namams prikelti bei jiems atstatyti iš griuvėsių ir suteiktų mums užuovėją Jude ir Jeruzalėje. ¹⁰ Tad viso to akivaizdoje, mūsų Dieve, ką mes galime sakyti? Juk esame atmetę tavo įsakymus, ¹¹ kuriuos tu davai per savo tarnus pranašus, tardamas: ‘Kraštas, kurio paveldėti įeinate, yra užterštas kraštas, užterštas krašto tautų supuvimo – bjauriųjų papročių, kurie pripildė jį savo nešvarumo nuo vieno galo iki kito. ¹² Tad dabar *neduokite savo dukterų vesti jų sūnums ir neleiskite jūsų sūnums vesti jų dukterų. Niekada nesirūpinkite jų geroje ar nauda, kad stiprėtų, valgytumėte krašto derlių ir paliktumėte kraštą savo vaikams kaip amžiną paveldą’. ¹³ Po viso, kas yra mus ištikę už mūsų nedorus darbus ir didelę kaltę, nors tu, mūsų Dieve, esi mus mažiau nubaudęs, negu mes savo kaltėmis esame užsitraukę,

išlaikydamas tokių mūsų likutį, ¹⁴ argi vėl laužysime tavo įsakymus, tuokdamiesi su šiomis tautomis, turinčiomis tokius bjaurius papročius? Argi tu neturi ant mūsų pykti, kol nesunaikinsi mūsų, nepalikdamas nei bėglio, nei likučio? ¹⁵ VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, tu teisus, tačiau mes esame išgelbėti tarsi likutis, kaip šiandien. Štai stovime prieš tave nusikaltę. Todėl mes negalime būti tavo Artume“.

Tautos atgaila

10 Kai Ezra verkdamas parpuolė kniūbsčias prieš VIEŠPATIES Namus, meldėsi ir išpažino kaltę, prie jo susibūrė didžiulė izraelitų – vyrų, moterų ir vaikų – sueiga. Ir žmonės graužiai verkė. ² Jehielio sūnus Šechanija iš Elamo palikuonių kreipėsi į Ezrą, tardamas: „Mes iš tikrųjų nusižengėme savo Dievui, vesdami svetimtautes moteris iš šalies tautų. Bet, nepaisant to, net dabar yra Izraeliui vilties. ³ Tad dabar padarykime sandorą su mūsų Dievu, kad išvarysime visas tas žmonas ir jų vaikus, sekdami tuo, ką patari tu, mano viešpatie, ir tie, kurie sielojasi dėl mūsų Dievo įsakymų. Tebūna laikomasi įstatymo! ⁴ Imkis priemonių, nes tai tavo pareiga. Mes su tavimi. Būk ryžtingas ir imkis priemonių!“ ⁵ Tad Ezra atsiėjo ir prisaukino didžiūnus, kunigus, levitus ir visą Izraelį, kad jie elgsis, kaip buvo kalbėta. Jie prisiekė.

⁶ Tada Ezra pasitraukė iš vietos priešais Dievo Namus, nuėjo į Eljašibo sūnaus Johanano butą ir praleido ten naktį. Ten jis nei duonos valgė, nei vandens gėrė, nes raudėjo dėl sugrįžusiųjų iš tremties nusižengimo. ⁷ Visame Jude ir Jeruzalėje visiems sugrįžusiems iš tremties buvo paskelbta, kad jie privalo sueiti į Jeruzalę, ⁸ o jei kas per tris dienas nepasirodys, tam pareigūnų ir seniūnų nutarimu bus atimta visa nuosavybė, o jis pats bus atskirtas nuo sugrįžusiųjų iš tremties bendrijos.

^{9,12} Iš 34,11-16; Įst 7,1-5

⁹Visi Judo ir Benjamino vyrai per tris dienas susirinko į Jeruzalę. Tai įvyko devinto mėnesio dvidešimtą dieną. Visi žmonės sėdėjo atviroje aikštėje priešais Dievo Namus, drebėdami ir dėl šio reikalo, ir nuo smarkaus lietaus. ¹⁰Tada kunigas Ezra pakilo ir kreipėsi į juos: „Jūs nusižengėte, vesdami svetimtautes moteris, ir padidinote Izraelio kaltę. ¹¹Tad dabar pašlovinkite Viešpatį, savo protėvių Dievą, ir vykdykite jo valią: atsiskirkite nuo krašto tautų ir nuo svetimtaučių žmonių“.

¹²Atsakydama visa sueiga garsiai šaukė: „Taip! Mes turime daryti, kaip tu sakai. ¹³Bet žmonių yra daug, o dabar lietingasis metas. Neįmanoma stovėti atvira ore. Juk tai ne vienos dienos ar dviejų užduotis, nes daugelis iš mūsų yra taip nusižengę. ¹⁴Tad teatstovauja mūsų pareigūnai visai bendrijai, o visi mūsų žmonės, vedę svetimtautes moteris, teateina prie jų paskirtu laiku drauge su kiekvieno miesto seniūnais ir teisėjais, kad būtų nugręžtas nuo mūsų degantis Dievo pyktis už šią nuodėmę“. ¹⁵Tik Asaelio sūnus Jehonatanas ir Tikvos sūnus Jachzėjas, levitų Mešulamo ir Šabetajo remiami, su tuo nesutiko. ¹⁶Bet sugrįžusieji iš tremties darė, kaip buvo pasiūlyta. Kunigas Ezra išrinko vyrus – kilčių galvas – pagal jų kiltis, kiekvieną jų paskirdamas vadu. Dešimto mėnesio pirmą dieną jie susėdo nagrinėti reikalo. ¹⁷Iki pirmo mėnesio pirmos dienos jie priėmė nuosprendį dėl visų svetimtautes moteris vedusių vyrų.

¹⁸Tarp kunigų palikuonių, vedusių svetimtautes moteris, buvo rasta:

iš Jozuės palikuonių – Jehocadako sūnus ir jo broliai: Maasėja, Eliezeras, Jaribas ir Gedalija; ¹⁹jie davė žodį, kad pavarys savo žmonas ir, išpažindami savo kaltę, jai išpirkti atnašavo po aviną iš kaimenės;

²⁰iš Imero palikuonių – Hananis ir Zebadija;

²¹iš Harimo palikuonių – Maasėja, Elija, Šemaja, Jehielis ir Uzija;

²²iš Pašhūro palikuonių – Eljoenajas, Maasėja, Izmaelis, Netanelis, Jehozabadas ir Eleasa;

²³iš levitų – Šimis, Kelaja, kuris yra Kelita, Petachija, Judas ir Eliezeras;

²⁴iš giesmininkų – Eljašibas;

iš vartininkų – Šalumas, Telemas ir Ūris;

²⁵tarp izraelitų:

iš Parošo palikuonių – Ramija, Izija, Malkija, Mijaminas, Eleazaras, Haašabijas ir Benaja;

²⁶iš Elamo palikuonių – Matanija, Zacharija, Jehielis, Abdis, Jeremotas ir Elija;

²⁷iš Zatuvo palikuonių – Eljoenajas, Eljašibas, Matanija, Jeremotas, Zabadas ir Aziza;

²⁸iš Bebajo palikuonių – Johananas, Hananija, Zabajas ir Atlajas;

²⁹iš Banio palikuonių – Mešulamas, Maluchas, Adaja, Jašubas, Šealas ir Jeramotas;

³⁰iš Pahat Moabo palikuonių – Adna, Kelalas, Benaja, Maasėja, Matanija, Becalelis, Binujas ir Manasas;

³¹iš Harimo palikuonių – Eliezeras, Išija, Malkija, Šemaja, Simeonas, ³²Benjaminas, Maluchas ir Šemarija;

³³iš Hašumo palikuonių – Matenajas, Matata, Zabadas, Elifeletas, Jeremajas, Manasas ir Šimis;

³⁴iš Banio palikuonių – Maadajas, Amramas, Uelis, ³⁵Benaja, Bedija, Keluhis, ³⁶Vanija, Meremotas, Eljašibas, ³⁷Matanija, Matenajas ir Jaasajas;

³⁸iš Binujo palikuonių – Šimis, ³⁹Šelemija, Natanas, Adaja, ⁴⁰Machnadbasas, Šašajas, Šarajas, ⁴¹Azarelis, Šelemija, Šemarija, ⁴²Šalumas, Amarija ir Juozapas;

⁴³iš Nebojo palikuonių – Jejelis, Matitija, Zabadas, Zebina, Jadajas, Joelis ir Benaja.

⁴⁴Visi jie buvo vedę svetimtautes moteris, bet pavarė ir jas, ir jų vaikus.

NEHEMIJO KNYGA

Nehemijo knyga (hebr. *nehēmējāh*, gr. *esdras*, lot. *esdrae/ezrae*) kartu su *Ezros knyga* hebrajų tradicijoje anksčiau sudarė vieną *Ezros knygą* (hebr. *‘ēzerā*), graikiškajame *Septuagintos* vertime vadinamą *Ezros antra knyga* (ten ji eina po apokrifinės *Ezros pirmos knygos*, lotyniškojoje *Vulgatoje* vadinamos *Ezros trečia knyga*; be to, į *Vulgatą* dar įtraukta apokrifinė *Ezros ketvirta knyga*); į dvi knygas ji padalyta vėlyvuose graikiškuose ir lotyniškuose rankraščiuose, paskui – *Vulgatoje* (*Nehemijo knyga* ten vadinama *Nehemijo knyga* arba *Ezros antra knyga*), o nuo XV a. – hebrajų *Biblijoje*.

Knygos pasakojimas susijęs su Judo valdytojo Nehemijo veikla (445–443 ir 432 m. pr. Kr.): Nehemijas atvyksta į Jeruzalę (sk. 1–7), paskelbiamas Mozės įstatymas ir atnaujinama Sandora (sk. 8–10), tvarkomas Jeruzalės gyvenimas (sk. 11–12), įgyvendinamos Nehemijo reformos (sk. 13).

Atstatinėdamas Jeruzalę ir rūpindamasis jos gyventojais, Nehemijas jaučia vykdamas Dievo pavestą misiją ir tvirtai tiki jo parama.

Nehemijo malda

1 Hachalijos sūnaus Nehemijo pasakojimas.

Dvidešimtų metų kislevo mėnesį man esant sostinėje Sūzuose ²atvyko Hananis, vienas mano brolių, su keletu vyrų iš Judo. Aš teiravausi jų apie žydus – likutį, išsigelbėjusį iš nelaisvės, ir apie Jeruzalę. ³Jie paaiškino man: „Išlikusieji, pergyvenę nelaisvę tenai [Judo] srityje, yra skurde ir nemalonėje. Jeruzalės sienose pilna spragų, o jos vartai ugnies sunaikinti“.

⁴Išgirdęs šiuos žodžius atsisėdau ir verkiau... Keletą dienų raudojau, pasninkaudamas ir meldamasis dangaus Dievui. ⁵Aš meldžiausi: „O VIEŠPATIE, dangaus Dieve, didingasis ir šturpą keliantis Dieve, tu laikaisi Sandoros ir ištikimos meilės su tais, kurie tave myli ir laikosi tavo įsakymų. ⁶Tebūna atidi tavo ausis ir atviros tavo akys, kad išgirstum savo tarno maldą, kurią dabar siunčiu tavo Artume dieną naktį už tavo tarnus, Izraelio tautą, išpažindamas nuodėmes, kurias mes, izraelitai,

esame tau padarę. Ir aš, ir mano tėvo namai esame tau nusidėję. ⁷Sunkiai įžeidėme tave, nesilaikydami tavo įsakymų, įstatų ir įsakų, kuriuos tu įsakei savo tarnui Mozei. ⁸*Bet maldauju atsiminti pažadą, kurį davei per Mozę tardamas: 'Jeigu būsite neištikimi, aš išblaškysiu jus tautose, ⁹*bet jeigu sugrįšite pas mane ir laikysitės mano įsakymų juos vykdydami, nors jūsų išblaškytieji būtų prie pačių dangaus skliauto pakraščių, aš surinksiu juos ten ir parvesiu į vietą, kurią esu išsirinkęs buveine savo vardui'. ¹⁰Jie – tavo tarnai ir tavo tauta, kurią tu atpirkai savo didžia galybe ir galinga ranka. ¹¹O Viešpatie! Tebūna tavo ausis atidi savo tarno maldai ir maldai tavo tarnų, kurie su džiugesiu garbina tavo vardą. Maldauju suteikti sėkmę šiandien tavo tarnui, nuteikti tą žmogų būti jam maloningą!“ (Tuo metu aš buvau karaliaus taurininkas.)

^{1,8} Kun 26,33

^{1,9} Įst 30,1-5

Nehemijas Jeruzalėje

2 Dvidešimtų karaliaus Artakserkso metų nisanos mėnesį, kai jam buvo patiekiamas vynas, atnešiau vyno ir padaviau karaliui. Jo akivaizdoje niekada nebuvau buvęs taip blogai nusiteikęs. ² Tad karalius tarė man: „Kodėl tu atro dai toks prisilėg tas? Juk nesergi! Tai gali būti tik širdgėla“. Labai išsigandau, ³ bet atsakiau karaliui: „Tegyvuoja karalius amžinai! Kodėl neturėtų mano veidas būti liūdnas, kai tas *miestas – vieta mano protėvių kapų – guli sugriautas ir jo vartai ugnies sunaikinti?“ ⁴ Tuomet karalius paklausė: „Ko gi prašai?“ Aš pasimeldžiau dangaus Dievui, ⁵ paskui tariau karaliui: „Jei tai atrodytų gera karaliui ir jeigu tavo tarnas randa malonę tavo akivaizdoje, prašyčiau pasiųsti mane į Judą – į miestą mano protėvių kapų, kad galėčiau jį atstatyti“. ⁶ Karalienė sėdint šalia jo, karalius tarė man: „Kiek ilgai užtruksi kelionėje ir kada sugrįši?“ Taigi karaliui buvo malonu mane pasiųsti, ir aš nurodžiau jam laiką. ⁷ Tada kreipiausi į karalių: „Jei karaliui atrodytų gera, tebūna man duota laiš kų Užupio srities valdytojams, nurodant jiems, kad leistų man laisvai nuvykti į Judą, ⁸ ir laiš ką karaliaus miškų prižiūrėtojai Asafui, nurodant jam, kad duotų medžio Namų tvirtovės vartų sijoms padaryti, miesto sienai ir namams, kuriuose teks apsigyventi“. Karalius man suteikė, ko prašiau, nes geroji mano Dievo ranka buvo su manimi.

⁹ Pasiekęs Užupio srities valdytojus, padaviau jiems karaliaus laiškus. Karalius buvo pasiuntęs drauge su manimi ir raitelių palydą. ¹⁰ Sanbalatas Horonietis ir amonitas pareigūnas Tobija, apie tai išgirdę, buvo labai nepatenkinti, kad atvyko žmogus rūpintis izraelitų gerove.

¹¹ Atvykau į Jeruzalę. Išbuvęs ten tris dienas, ¹² atsikėliau naktį kartu su keletu drauge buvusių vyrų, nesakydamas niekam, ką Dievas buvo idėjęs man į širdį padaryti Jeruzalei. Net kito gyvulio nepaėmiau, tik tą, kuriuo jo jau. ¹³ Naktį išjojau pro Slėnio vartus, jo jau palei Slibino šaltinį ir pasiekiau Mėslo vartus, apžiūrinėdamas Jeruzalės sienas. Jos buvo su spragomis, o vartai ugnies sunaikinti. ¹⁴ Paskui nujojau prie Šaltinio vartų ir Karaliaus tvenkinio, bet nuo čia nebeužteko vietos praeiti gyvuliui, kuriuo jo jau. ¹⁵ Taigi jo jau naktį per slėnį, apžiūrinėdamas sieną. Paskui apsisukau ir įjojęs į miestą pro Slėnio vartus sugrįžau. ¹⁶ Pareigūnai nežinojo, kur buvau išėjęs ir ką dariau. Mat dar nebuvau pasakęs nei žydams, nei kunigams, nei didžiūnams, nei pareigūnams ir kitiems, turintiems imtis darbo.

¹⁷ Tada kreipiausi į juos: „Jūs matote, kokiame skurde esame, kaip guli griuvėsiuose Jeruzalė, o jos vartai ugnies sunaikinti. Eikime ir atstatykime Jeruzalės sienas, kad nebūtume daugiau kitiems pajuoka“. ¹⁸ Papasakojau jiems, kad mano Dievo ranka buvo man maloninga, ir apie dalykus, kuriuos karalius man buvo kalbėjęs. Jie atsakė: „Imkimės atstatymo darbo!“ Taip jie ryžosi imtis darbo bendram labui. ¹⁹ Bet Sanbalatas Horonietis, amonitas pareigūnas Tobija ir arabas Gešemas, apie tai išgirdę, iš mūsų tyčiojosi ir mus išjuokė. Jie sakė: „Ką gi jūs darote? Nejau prieš karalių maištą norite kelti?“ ²⁰ O aš jiems atsakiau: „Dangaus Dievas suteiks mums sėkmę, ir mes, jo tarnai, imsime atstatymo, bet jūs neturite nei dalies, nei teisės, nei pamin k lo Jeruzalėje“.

Jeruzalės sienų atstatymas

3 Vyriausiasis kunigas Eljašibas ir jo broliai kunigai ėmėsi darbo ir atstatė Avių vartus. Pataisė juos, įstatė

^{2,3} 2 Kar 25,8-10; 2 Met 36,19; Jer 52,12-14

duris ir toliau taisė iki Šimtinės bokšto ir Hananelio bokšto. ² Šalia jo statė Jericho vyrai, o greta – Imrio sūnus Zakūras.

³ Hasenajos sūnūs atstatė Žuvų vartus. Pataisė sijas, įstatė duris, spynas ir velkes. ⁴ Šalia jų taisymo darbus dirbo Hakoco sūnaus Ūrijos sūnus Meremotas. Šalia jo darbavosi Mešezabelio sūnaus Berechijos sūnus Mešulamas. Šalia jo dirbo Baanos sūnus Cadokas. ⁵ Šalia jo Tekojos vyrai taisė sienas, nors jų didžiūnai ir nerėmė savo valdytojų veiklos.

⁶ Paseacho sūnus Jehojada ir Besodijos sūnus Mešulamas pataisė Senuosius vartus. Įtvirtinė sijas, įstatė duris, spynas ir velkes. ⁷ Šalia jų taisė Malatija Gibeonietis ir Jadonas Meronotietis su vyrais iš Gibeono ir Micpos, kurie buvo pavaldūs Užupio srities valdytojui. ⁸ Šalia jų auksakalio Harhajos sūnus Uzielis taisė sienas. Šalia jo darbavosi kvėpalų dirbėjas Hananija. Jie atstatė Jeruzalę iki pat Plačiosios sienos. ⁹ Šalia jų taisymo darbus dirbo Hūro sūnus Refaja, pusės Jeruzalės apylinkės valdytojas. ¹⁰ Šalia jo sienas priešais savo namus taisė Harumafo sūnus Jedaja, o šalia jo darbavosi Hašabnėjos sūnus Hatušas. ¹¹ Harimo sūnus Malkija ir Pahat Moabo sūnus Hašubas pataisė kitą dalį iki pat Krosnies bokšto. ¹² Šalia jo taisymo darbus dirbo Ha Lohešo sūnus Šalumas, pusės Jeruzalės apylinkės valdytojas, jis pats su dukterimis.

¹³ Slėnio vartus pataisė Hanūnas ir Zanoacho gyventojai. Atstatė, įdėjo duris, spynas ir velkes. Jie atstatė tūkstantį sienos uolekčių iki pat Mėšlo vartų.

¹⁴ Rechabo sūnus Malkija, Bet Kermo apylinkės valdytojas, atstatė Mėšlo vartus. Atstatė, įdėjo duris, spynas ir velkes.

¹⁵ Kol Hozės sūnus Šalumas, Micpos apylinkės valdytojas, pataisė Šaltinio vartus. Jis atstatė juos, apdengė, įdė-

jo duris, spynas ir velkes. Jis atstatė ir Šelaho tvenkinio sieną prie Karaliaus sodo iki pat laiptų, kurie leidžiasi iš Dovydo miesto. ¹⁶ Už jo Azbuko sūnus Nehemija, pusės Bet Cūro apylinkės valdytojas, atliko taisymo darbus nuo vietos priešais Dovydo kapus iki dirbtinio tvenkinio ir iki pat Karžygių namų.

¹⁷ Už jo darbavosi levitai – Banio sūnus Rehumas, o šalia jo Hašbabija, pusės Keilos apylinkės valdytojas, dirbo taisymo darbus už savo apylinkę. ¹⁸ Už jo dirbo jo giminės Henadado sūnus Binujas, pusės Keilos apylinkės valdytojas, ¹⁹ šalia jo Ješūvos sūnus Ezeras, Micpos valdytojas, pataisė kitą dalį prie Kampo priešais šlaitą į ginklinę. ²⁰ Už jo Zabajo sūnus Baruchas pataisė kitą dalį nuo Kampo iki vyriausiojo kunigo Eljašibo namų durų. ²¹ Už jo Hakoco sūnaus Ūrijos sūnus Meremotas pataisė kitą dalį nuo Eljašibo namų durų iki Eljašibo namų galo. ²² Už jo kunigai, apylinkės vyrai dirbo taisymo darbus. ²³ Už jų Benjaminas ir Hašubas darbavosi priešais savo namus. Už jų Ananijos sūnaus Maasėjos sūnus Azarija taisė ties savo namais. ²⁴ Už jo Henadado sūnus Binujas atstatė kitą dalį nuo Azarijos namų iki Kampo – iki kertės. ²⁵ Uzajo sūnus Palalas pataisė priešais Kampą ir bokštą, kuris kyšo iš aukštutinių karaliaus rūmų prie sargybos kiemo. Už jo Parošo sūnus Pedaja ²⁶ ir Šventyklos tarnai, gyvenantys ant Ofelio, pataisė iki vietos priešais Vandens vartus rytų šone ir kyšantį bokštą. ²⁷ Už jo Tekojos vyrai pataisė kitą dalį priešais didįjį kyšantį bokštą iki pat Ofelio sienos.

²⁸ Aukščiau Arklių vartų kunigai taisė sienas, kiekvienas priešais savo namus. ²⁹ Už jų Imero sūnus Cadokas darbavosi priešais savo namus. Už jo taisė Šechanijos sūnus Šemaja, Rytinių vartų prižiūrėtojas. ³⁰ Už jo Šelemijos sūnus Hananija ir Calafo šeštasis

sūnus Hanūnas pataisė kitą dalį. Už jų Berechijos sūnus Mešulamas pataisė priešais savo butą. ³¹ Už jo auksakalys Malkija pataisė iki pat Šventyklos tarnų bei pirklių namų priešais Apžiūros vartus ir iki pat kertės aukštutinio kambario. ³² O tarp kertės aukštutinio kambario ir Avių vartų taisė auksakaliai ir pirkliai*.

³³ Išgirdęs, kad mes atstatome sieną, Sanbalatas užsidedė pykčiu. Būdamas labai įniršęs, jis tyčiojosi iš žydų. ³⁴ Savo bendrams ir Samarijos kareiviams jis kalbėjo: „Ką daro tie nuskurdėliai žydai? Argi jie galės per vieną dieną atstatyti, atnašauti aukas ir užbaigti darbus? Nejau jie gali prikelti iš dulkių krūvos tuos akmenis? Juk jie perdegė!“ ³⁵ Tobija Amonitas, stovėjęs šalia jo, pridėjo: „Taip, ir ką jie stato! Juk net lapė, užšokusi ant tos akmenų sienos, ją nugriautų!“

³⁶ Klausykis, mūsų Dieve, kaip mus išjuokia! Atgręžk jų pajuoką jiems ant galvos! Tebūna jie paimti kaip grobis į nelaisvės kraštą! ³⁷ Neuždenk jų kaltės, teneišdyla jų nuodėmė tavo akivaizdoje, nes jie įžeidė statytojus!

³⁸ Tuo tarpu mes toliau atstatinėjome sieną, kol visa siena visur aplink buvo sujungta puse savo aukščio. Žmonės į darbą įdėjo širdį.

4 Kai Sanbalatas, Tobija, arabai, amonitai bei Ašdodo žmonės išgirdo, kad Jeruzalės sienų atstatymas pasistūmėjo į priekį, kad užtaisinėjamos spragos, jiems buvo labai pikta. ² Jie surengė sąmokslą, ketindami ateiti, užpulti Jeruzalę ir sukelti joje sąmyšį. ³ Tad mes meldėmės savo Dievui ir dieną naktį laikėme sargybą nuo jų.

⁴ Tuo tarpu Jude buvo sakoma:

„Nešėjų jėgos nusilpo,
o šiukšlių labai daug;
mes patys nepajėgsime

sienos atstatyti“.

⁵ O mūsų priešai sakė sau: „Kol jie spės pajusti ar mus pamatyti, užklupę juos, išžudysime ir darbą sustabdysime“. ⁶ Ateidami pas mus tarp jų gyvenę žydai mus vis įspėdavo: „Jie užpuls jus iš visų vietovių, kuriose gyvena“. ⁷ Tad pastačiau žmones ant žemutinių pakopų už sienų atvirose vietose pagal jų šeimas su kalavijais, ietimis ir lankais. ⁸ Pajutęs jų nerimą, pakilau ir kreipiausi į didikus, pareigūnus ir kitus žmones: „Nebijokite jų! Atsiminkite VIEŠPATĮ, didingą ir šiurpą keliantį, ir kovokite už savo brolius, sūnus ir dukteris, žmonas ir šeimos židinį“.

⁹ Kai mūsų priešai išgirdo, kad mes buvome įspėti, nes Dievas taip suardė jų užmojų, mes sugrįžome prie sienos, kiekvienas prie savo darbo. ¹⁰ Nuo tos dienos pusė mano vaikinų dirbo prie statybos, o kita pusė laikė rankose ietis, skydus, lankus ir šarvus. Pareigūnai stovėjo užnugaryje visų Judo žmonių, ¹¹ atstatančių sieną. Nešėjai taip nešė savo nešulius, kad kiekvienas atliko darbą viena ranka, o kita laikė ginklą. ¹² O kiekvienas iš dirbančių prie statybos turėjo prisijuosęs prie šono kalaviją. Vyras, kuris pūsdavo ragą, stovėjo prie manęs. ¹³ Didikams, pareigūnams ir kitiems žmonėms tariau: „Darbas didelis ir plačiai išmėtytas, mes atskirti vieni nuo kitų toli ant sienos. ¹⁴ Rinkitės pas mus, kai tik išgirsite rago gaudesį. Mūsų Dievas kovos už mus!“

¹⁵ Taigi mes tęsėme darbą, pusė vyrų – su paruoštomis ietimis, nuo ankstyvos aušros, kol pasirodydavo vakaro žvaigždės. ¹⁶ Be to, tuomet žmonėms paliepiau: „Tenakvoja kiekvienas žmogus su savo tarnu Jeruzalėje, idant galėtų sergėti naktį ir triūsti dieną“. ¹⁷ Todėl nei aš, nei mano broliai, nei tarnai, nei sargybos vyrai, kurie mane lydėjo, niekada nenusivilko drabužių. Kiekvienas laikė ginklą dešinėje rankoje.

^{3,32} Hebr. teksto 3,33–4,17 atitinka kai kurių vertimų 4,1–23.

Nehemijas padeda vargšams

5 Tada kilo didelis žmonių, ypač jų žmonių, šauksmas prieš brolius žydus. ²Kai kurie sakė: „Mūsų sūnų ir dukterų yra daug. Mes turime gauti grūdų, kad galėtume pavalgyti ir likti gyvi“. ³Kiti sakė: „Mes turime užstatyti savo laukus, vynuogynus ir namus, kad gautume grūdų atsiginti nuo bado“. ⁴Dar kiti sakė: „Mes turėjome skolintis pinigų užstatydami savo laukus ir vynuogynus karaliaus mokesčiams sumokėti. ⁵Mes tokie pat kaip mūsų giminės, mūsų vaikai tokie pat kaip jų vaikai, tačiau mes verčiame savo sūnus ir dukteris būti vergais. Kai kurios mūsų dukterys jau padarytos vergėmis. Mes bejėgiai, o mūsų laukai ir vynuogynai priklauso kitiems“.

⁶Išgirdus jų šauksmą ir skundus, mane apėmė didelis pyktis. ⁷Rūpestingai apsvarstęs reikalą, apkaltinau didikus ir pareigūnus. Tariau jiems: „Visi jūs imate palūkanas iš savo gimiinių!“ Sušaukęs didelę jų sueigą, ⁸tariau jiems: „Mes darėme, ką galėjome, mūsų broliams žydams, parduotiems kitoms tautoms, išpirkti. Nejau dabar jūs parduodate savo brolius, kad mes turėtume juos išpirkti!“ Neturėdami, ką atsakyti, jie tylėjo. ⁹Tad aš tęsiau: „Tai, ką darote, nėra gera. Argi neturėtumėte elgtis bijodami savo Dievo, kad neduotumėte mūsų priešams tautoms progos mus išjuokti? ¹⁰Be to, ir aš, ir mano broliai, ir mano tarnai esame paskolinę jiems pinigų ir grūdų. Liaukimės imti palūkanas! ¹¹Atiduokite jiems šiandien jų laukus, vynuogynus, alyvmedžių sodus, namus ir palūkanas, kurias esate iš jų išreikalavę už pinigus, grūdus, vyną ir aliejų“. ¹²Jie sutiko: „Sugrąžinsime viską ir nieko daugiau iš jų nereikalausime. Padarysime, kaip sakai“. Pasišaukęs kunigus, liepiau juos prisaikdinti, kad padarys,

kaip pažadėję. ¹³Be to, iškračiau savo drabužių skreitą, tardamas: „Taip teiškroto Dievas iš namų ir nuosavybės kiekvieną, kuris nesilaikys šio pažado. Tebūna jie taip iškratyti ir tušti!“ O visa sueiga tarė: „Amen!“ – ir pašlovino VIEŠPATĮ.

Žmonės laikėsi šio pažado.

¹⁴Be to, nuo tos dienos, kai buvau paskirtas jų valdytoju Judo krašte – nuo dvidešimtų iki trisdešimt antrų karaliaus Artakserkso metų, iš viso dvylika metų, – nei aš, nei mano broliai niekada nevalgėme valdytojo maisto davinio. ¹⁵Ankstesnieji valdytojai, mano pirmtakai, ėmė iš jų maistą bei vyną ir pinigais keturiasdešimt sidabro šekelių. Net jų tarnai šiurkščiai elgėsi su žmonėmis. Bet aš iš Dievo baimės taip nedariau. ¹⁶Iš tikrųjų, būdamas atsidavęs sienos atstatymo darbams, neįsigijau jokios žemės, bet įdėjau savo dalį į sienos atstatymą. Visi mano vyrai buvo sutelkti prie šio darbo. ¹⁷Be to, prie mano stalo būdavo šimtas penkiasdešimt žmonių – žydų bei pareigūnų ir atėjusių pas mus iš aplinkinių tautų. ¹⁸Nors kasdien buvo paruošiamas mano lėšomis jautis, šeši rinktiniai avinai, paukštiena, neskaitant gausybės visokio vyno kas dešimt dienų, nereikalavau valdytojo davinio, nes darbo našta slėgė žmones. ¹⁹O mano Dieve, atsimink mano labai visa, ką esu padaręs šiai tautai!

Sienos užbaigimas

6 Kai buvo pranešta Sanbalatui, Tobijai ir arabui Gešemui bei kitiems mūsų priešams, kad aš atstačiau sieną ir neliko jokių spragų, nors durų į vartus iki to laiko dar nebuvau įstatęs, ²Sanbalatas ir Gešemas atsiuntė man tokį žodį: „Eikš, susitikime Kefirimuose, Onojo slėnyje“. Jie manė padaryti man pikta. ³Tad nusiunčiau pas juos pasiuntinius pasakyti: „Esu užsiėmęs dideliu darbu ir negaliu atvykti. Kodėl

turėtų sustoti darbas, man jį palikus ir vykstant pas jus?“ ⁴ Keturis sykius jie atsiuntė tą patį žodį, o aš daviau jiems tokį pat atsakymą. ⁵ Sanbalatas atsiuntė man tą patį žodį penktą kartą per savo tarną su neantspauduotu laišku rankoje. ⁶ Jame buvo parašyta: „Tautose sklinda gandas – ir Gešemas tai patvirtina, – kad tu ir žydai ketinate sukilti. Užtat ir sieną atstatai. Pasak šio pranešimo, tu ketini tapti jų karaliumi. ⁷ Be to, tu net pranašus paskyrei, kad Jeruzalėje apie tave skelbtų: 'Jude yra karalius!' Žodis apie šiuos dalykus tikrai pasieks karalių. Todėl eikš, pasitarkime“. ⁸ Tada nusiunčiau jam tokį atsakymą: „Dalykų, kuriuos mini, nėra buvę. Tu juos iš savo vaizduotės prasi-manai“. ⁹ Mat visi jie norėjo mus išgąsdinti, manydami: „Jie nuleis rankas, ir darbas nebus užbaigtas“. O dabar, Dieve, sustiprink mano rankas!

¹⁰ Kartą, man užėjus aplankyti Mehetabelio sūnaus Delajos sūnaus Šemajos, negalėjusio pas mane ateiti, šis tarė: „Susitikime Dievo Namuose, šventyklos viduje, ir uždarykime šventyklos duris, nes jie ateina tavęs nužudyti. Iš tikrųjų šiąnakt jie ateina tavęs nužudyti“.

¹¹ Bet aš atsakiau: „Nejau žmogus kaip aš turėtų pabėgti? Argi vyras kaip aš eitų į šventyklą gelbėti savo gyvas-ties? Ne, aš neisiu!“ ¹² Tada aš suvo-kiau, ir man buvo aišku, kad ne Dievas buvo jį siuntęs, bet tą pranašavimą apie mane jis ištarė dėl to, kad Tobija ir Sanbalatas buvo jį pasamdę, ¹³ idant elgčiausi iš baimės ir padaryčiau nuodėmę. Tada, turėdami ką gėdinga pasakoti, jie būtų galėję mane apšmeižti.

¹⁴ Atsimink Tobiją ir Sanbalatą, mano Dieve, už šiuos jų darbus, taip pat pranašę Noadiją bei kitus pranašus, norinčius įvartyti man baimės!

¹⁵ Taigi siena buvo užbaigta elulo mėnesio dvidešimt penktą dieną, per penkiasdešimt dvi dienas. ¹⁶ Apie tai

išgirdę, visi mūsų priešai – visos ap-linkinės tautos – išsigando ir nusto-jo drąsos, nes suprato, kad tas darbas buvo atliktas padedant mūsų Dievui. ¹⁷ Be to, tomis dienomis Judo didi-kai siuntė laišką po laiško Tobijai, o juos pasiekdavo Tobijos laiškai. ¹⁸ Mat daugelis Jude buvo susiję su juo, nes jis buvo Aracho sūnaus Šechanijos žentas, ir jo sūnus Johananas buvo vedęs Berechijos sūnaus Mešulamo dukterį. ¹⁹ Jie kalbėdavo mano aki-vaizdoje apie jo gerus darbus ir pranešdavo jiems mano žodžius. Tobija siuntė laiškų ir man, norėdamas mane įbauginti.

7 Kai siena buvo atstatyta ir durys įstatytos, buvo paskirstytos už-duotys vartininkams, giesmininkams ir levitams. ² Savo brolių Hananį pasky-riau valdyti Jeruzalę kartu su tvirtovės valdytoju Hananija, nes jis buvo ištiki-mesnis vyras ir Dievo bijantis labiau, negu daugelis kitų. ³ Jiems įsakiau: „Je-ruzalės vartai neturi būti atidaryti, kol neįkaista diena, o saulei dar tebešvie-čiant vartininkai turi duris uždaryti ir užsklęsti. Paskirkite sargus iš Jeruzalės gyventojų, vienus – prie jų sargybos vietų, o kitus – prie jų namų“.

Grįžusių tremtinių sąrašas

⁴ Miestas buvo platus ir didelis, bet žmonių jame buvo mažai ir namai dar nebuvo atstatyti.

⁵ Tada mano Dievas įkvėpė mane sutelkti didikus, pareigūnus ir žmo-nes, kad jie būtų įtraukti į kilmės są-rašą. Aš užtikau kilmės sąrašo knygą, kurie buvo pirmi sugrįžę. Joje radau parašyta:

⁶ „Štai srities gyventojai, sugrįžę iš nelaisvės, kuriuos Babilono karalius Nebukadnecaras buvo išvaręs į trem-tį ir kurie sugrįžo į Jeruzalę ir Judą, kiekvienas į savo miestą. ⁷ Jie parėjo drauge su Zerubabeliu, Jozue, Nehe-mija, Azarija, Raamija, Nahamaniu,

Mordechaju, Bilšanu, Misperetu, Bigvaju, Nehumu, Baana.

Izraelio tautos vyrų skaičius: ⁸ Pa-rošo palikuonių du tūkstančiai šimtas septyniasdešimt du, ⁹ Šefatijos palikuonių trys šimtai septyniasdešimt du, ¹⁰ Aracho palikuonių šeši šimtai penkiasdešimt du, ¹¹ Pahat Moabo palikuonių, būtent Ješūvos ir Joabo palikuonių, du tūkstančiai aštuoni šimtai aštuoniolika, ¹² Elamo palikuonių tūkstantis du šimtai penkiasdešimt keturi, ¹³ Zatuvo palikuonių aštuoni šimtai keturiasdešimt penki, ¹⁴ Zaka-jo palikuonių septyni šimtai šešiasdešimt, ¹⁵ Binujo palikuonių šeši šimtai keturiasdešimt aštuoni, ¹⁶ Bebajo palikuonių šeši šimtai dvidešimt aštuoni, ¹⁷ Azgado palikuonių du tūkstančiai trys šimtai dvidešimt du, ¹⁸ Adonikamo palikuonių šeši šimtai šešiasdešimt septyni, ¹⁹ Bigvajo palikuonių du tūkstančiai šešiasdešimt septyni, ²⁰ Adino palikuonių šeši šimtai penkiasdešimt penki, ²¹ Atero palikuonių, būtent Ezekijo palikuonių, devyniasdešimt aštuoni, ²² Hašumo palikuonių trys šimtai dvidešimt aštuoni, ²³ Becajo palikuonių trys šimtai dvidešimt keturi, ²⁴ Harifo palikuonių šimtas dvylika, ²⁵ Gibeono palikuonių devyniasdešimt penki, ²⁶ žmonių iš Betliejaus ir Netofos šimtas aštuoniasdešimt aštuoni, ²⁷ žmonių iš Anatoto šimtas dvidešimt aštuoni, ²⁸ žmonių iš Bet Azmaveto keturiasdešimt du, ²⁹ žmonių iš Kirjat Jearimų, Kefyros ir Beerotų septyni šimtai keturiasdešimt trys, ³⁰ žmonių iš Ramos ir Gebos šeši šimtai dvidešimt vienas, ³¹ žmonių iš Michmašo šimtas dvidešimt du, ³² žmonių iš Betelio ir Ajo šimtas dvidešimt trys, ³³ žmonių iš kito Nebojo penkiasdešimt du, ³⁴ kito Elamo palikuonių tūkstantis du šimtai penkiasdešimt keturi, ³⁵ Harimo palikuonių trys šimtai dvidešimt, ³⁶ Jericho palikuonių trys šimtai keturiasdešimt

penki, ³⁷ Lodo, Hadido ir Onojo palikuonių septyni šimtai dvidešimt vienas, ³⁸ Senavos palikuonių trys tūkstančiai devyni šimtai trisdešimt.

³⁹ Kunigų: Jedajos palikuonių, būtent iš Jozuės namų, devyni šimtai septyniasdešimt trys, ⁴⁰ Imero palikuonių tūkstantis penkiasdešimt du, ⁴¹ Pašhūro palikuonių tūkstantis du šimtai keturiasdešimt septyni, ⁴² Harimo palikuonių tūkstantis septyniolika.

⁴³ Levitų: Jozuės palikuonių, būtent Hodvos palikuonių iš Kadmielio, septyniasdešimt keturi.

⁴⁴ Giesmininkų: Asafo palikuonių šimtas keturiasdešimt aštuoni.

⁴⁵ Vartininkų: Šalumo, Atero, Talmono, Akubo, Hatitos, Šobajo palikuonių šimtas trisdešimt aštuoni.

⁴⁶ Šventyklos tarnų: Cihos palikuonys, Hasufos palikuonys, Tabaoto palikuonys, ⁴⁷ Keroso palikuonys, Sijos palikuonys, Padono palikuonys, ⁴⁸ Lebanos palikuonys, Hagabos palikuonys, Šalmajo palikuonys, ⁴⁹ Hanano palikuonys, Gidelio palikuonys, Gaharo palikuonys, ⁵⁰ Reajos palikuonys, Recino palikuonys, Nekodos palikuonys, ⁵¹ Gazamo palikuonys, Uzos palikuonys, Paseacho palikuonys, ⁵² Besajo palikuonys, Meunimo palikuonys, nefišiečių palikuonys, ⁵³ Bakbuko palikuonys, Hakufos palikuonys, Harhūro palikuonys, ⁵⁴ Bacluto palikuonys, Mehidos palikuonys, Haršos palikuonys, ⁵⁵ Barkoso palikuonys, Siseros palikuonys, Temacho palikuonys, ⁵⁶ Neciaho palikuonys, Hatifos palikuonys.

⁵⁷ Saliamono vergų palikuonių: Sotajo palikuonys, Sofereto palikuonys, Peridos palikuonys, ⁵⁸ Jaalos palikuonys, Darkono palikuonys, Gidelio palikuonys, ⁵⁹ Šefatijos palikuonys, Hatilo palikuonys, Pocheret Cebaimo palikuonys, Amono palikuonys.

⁶⁰ Iš viso Šventyklos tarnų ir Saliamono vergų palikuonių buvo trys šimtai devyniasdešimt du.

⁶¹O tai sugrįžusieji iš Tel Melacho, Tel Haršos, Kerub Adono ir Imero, bet negalėjusieji įrodyti, kad jų protėvių namai ar kilmė izraelitiška: ⁶²Delajos palikuonys, Tobijos palikuonys, Nekodos palikuonys, iš viso šeši šimtai keturiasdešimt du;

⁶³iš kunigų: Hobajos palikuonys, Hakoco palikuonys, Barzilajo palikuonys; šis buvo vedęs vieną iš Barzilajo Gileadiečio dukterų ir buvo vadinas jų vardu. ⁶⁴Jie ieškojo savo šeimos kilmės įrašo, bet negalėjo surasti, todėl pripažinti netinkami kunigo tarnybai. ⁶⁵Valdytojas įsakė jiems nevalgyti švenčiausiųjų valgių, kol nekils kunigas, nešiojantis *Urimus ir Tumimus.

⁶⁶Visos bendrijos skaičius buvo keturiasdešimt du tūkstančiai trys šimtai šešiasdešimt, ⁶⁷neskaitant jų tarnų ir tarnaičių, kurių buvo septyni tūkstančiai trys šimtai trisdešimt septyni. Jie turėjo ir du šimtus keturiasdešimt penkis giesmininkus bei giesmininkes. ⁶⁸Jų arklių buvo septyni šimtai trisdešimt šeši, mulų – du šimtai keturiasdešimt penki, kupranugarių – keturi šimtai trisdešimt penki ir asilų – šeši tūkstančiai septyni šimtai dvidešimt.

⁶⁹Kai kurie kilčių galvos aukojo statybos išdui. Valdytojas paaukojo išdui tūkstantį aukso darikų, penkiasdešimt dubenų ir penkis šimtus trisdešimt kunigiškų apdarų. ⁷⁰Keletas iš kilčių galvų paaukojo statybos išdui dvidešimt tūkstančių aukso darikų ir du tūkstančius du šimtus sidabro minų. ⁷¹O tai, ką kiti žmonės paaukojo, sudarė dvidešimt tūkstančių aukso darikų, du tūkstančiai sidabro minų ir šešiasdešimt septyni kunigiški apdarai.

⁷²*Kunigai, levitai, vartininkai, giesmininkai, Šventyklos tarnai ir visas Izraelis apsigyveno savo miestuose“.

Ezra skaito Įstatymą

Atėjus septintam mėnesiui nuo izraelitų įsikūrimo savo miestuose,

8 visi žmonės susirinko į aikštę priešais Vandens vartus. Jie paprašė raštininką Ezrą pateikti Mozės Įstatymo knygą, kurią VIEŠPATS buvo davęs Izraeliui. ²Tad septinto mėnesio pirmą dieną kunigas Ezra pateikė Įstatymą sueigai – ir vyrams, ir moterims, ir visiems, kurie galėjo klausytis ir suprasti. Tai įvyko septinto mėnesio pirmą dieną. ³Jis skaitė iš jos, atsigręžęs į aikštę prie Vandens vartų, nuo aušros iki vidudienio ir vyrams, ir moterims, ir galėjusiems suprasti. Žmonės ausis ištempę klausėsi Įstatymo knygos. ⁴Raštininkas Ezra stovėjo ant medinės pakyls, kuri buvo tam reikalui pastatyta. Šalia jo dešinėje stovėjo Matitija, Šema, Anaja, Ūrija, Hilkija ir Maasėja, o kairėje – Pedaja, Mišaelis, Malkija, Hašumas, Hašbadana, Zacharija ir Mešulamas. ⁵Ezra atskleidė knygą visų žmonių akyse, nes stovėjo aukščiau už visus žmones. Jam atvertus knygą, visi žmonės atsistojo. ⁶Ezrai pašlovinus VIEŠPATĮ, didingąjį Dievą, žmonės atsakė: „Amen! Amen!“ – išskeldami rankas. Tada jie nusilenkė ir pagarbino VIEŠPATĮ, kniūbsti parpuldami ant žemės. ⁷Ir levitai – Jozuė, Banis, Šerebija, Jaminas, Akubas, Šabetajas, Hodija, Maasėja, Kelita, Azarija, Jehozabadas, Hananas, Pelaja – padėjo žmonėms suprasti Įstatymą, jiems stovint savo vietose. ⁸Jie skaitė iš knygos – iš Dievo Įstatymo, išversdami jį ir paaiškindami prasmę. Taip jie galėjo suprasti, kas buvo skaitoma.

⁹Valdytojas Nehemijas, kunigas ir raštininkas Ezra ir levitai, aiškinau mi žmonėms, sakė visiems: „Ši diena šventa VIEŠPAČIUI, jūsų Dievui. Neliūdėkite ir neverkite“. Mat, girdėdami Įstatymo žodžius, žmonės verkė. ¹⁰Be to, jis tarė jiems: „Eikite, valgykite rinktinių valgių ir gerkite saldžių gėrimų,

^{7,65} Iš 28,30; Įst 33,8

^{7,72} 1 Met 9,2; Neh 11,3

skirdami dalį tiems, kurie nieko neturi sau paruošę, nes ši diena šventa mūsų VIEŠPAČIUI. Nebūkite liūdni, nes džiugesys VIEŠPATYJE yra jūsų stiprybė“.

¹¹ Ir levitai ramino žmones, sakydami: „Nusiraminkite, nes ši diena šventa. Neliūdėkite!“ ¹² Tada visi žmonės nuėjo valgyti, gerti, dalytis maistu ir švęsti linksmybės šventę, nes suprato jiems paskelbtų dalykų prasmę.

¹³ Kitą dieną visos tautos kilčių galvos, kunigai ir levitai suėjo pas raštininką Ezrą mokytis Įstatymo žodžių.

¹⁴ *Jie rado parašyta Įstatyme, kurį VIEŠPATS yra davęs per Mozę, kad per septinto mėnesio iškilmes izraelitai turi gyventi palapinėse. ¹⁵ Taigi jie išleido atsišaukimą ir skelbė visuose savo miestuose ir Jeruzalėje: „Nueikite ant kalvų ir parsineškite alyvmedžio, laukinio alyvmedžio, mirtos, palmės ir kitų lapuočių šakų palapinėms pastatyti, kaip yra parašyta“.

¹⁶ Žmonės išėjo ir parsinešę pasistatė palapines ant namų stogų, kiemuose, Dievo Namų kiemuose, Vandens vartų aikštėje ir prie Efraimo vartų. ¹⁷ Visa iš nelaisvės sugrižusiųjų bendrija pasistatė palapines ir gyveno palapinėse. Taip izraelitai nebuvo darę nuo Nūno sūnaus Jozuės dienų iki tos dienos, todėl buvo be galo daug džiaugsmo.

¹⁸ Iškilmė švęsta septynias dienas; aštuntą dieną, kaip įsakyta, įvyko iškilminga sueiga.

Atgailos diena

9 To mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną izraelitai susirinko pasninkaudami, apsilikę ašutinėmis ir apsibarsę žemėmis. ² Tada Izraelio palikuonys atsiskyrė nuo visų svetimtaucių, atsisėjo ir išpažino savo nuodėmes bei savo protėvių kaltes. ³ Ketvirtadalį dienos stovėdami savo vietose, jie skaitė iš VIEŠPATIES, savo Dievo, Įstatymo

knygos, o kitą ketvirtadalį išpažino nuodėmes ir parpuolę kniūbsti šloviną VIEŠPATĮ, savo Dievą.

⁴ Ant aukštos levitų pakylės stovėjo Jozuė, Binujas, Kadmielis, Šebanija, Būnis, Šerebija, Banis bei Kenanis ir skardžiu balsu šaukėsi VIEŠPATIES, savo Dievo. ⁵ Levitai Jozuė, Kadmielis, Banis, Hašabnėja, Šerebija, Hodija, Šebanija ir Petachija tarė:

„Stokitės ir šlovinkite

VIEŠPATĮ, savo Dievą,

per amžių amžius!

Tebūna pašlovintas tavo

garbingas vardas,

viršijantis visokį

palaiminimą ir gyrių!

⁶ Tu esi VIEŠPATS, tu vienas!

Tu padarei dangų,

dangaus aukštybes su jų galybėmis,

žemę ir visa, kas ant jos,

jūras ir visa, kas jose.

Tu duodi visiems gyvastį,

ir dangaus galybės tave garbina.

⁷ Tu esi VIEŠPATS Dievas,

kuris *išsirinko Abromą,

išvedė jį iš chaldėjų Ūro

ir *pervardijo jį Abraomu.

⁸ Radęs jo širdį esant tau ištikimą,

*sudarei su juo Sandorą,

kad duosi jam ir jo palikuonims

kanaaniečių, hetitų, amoritų,

perizų, jebusiečių ir girgašų kraštą.

Savo pažadą tu įvykdei,

nes esi teisus.

⁹ Tu *pamatei mūsų protėvių

vargą Egipte,

*išgirdai jų šauksmą prie

Nendrių jūros.

¹⁰ Tu *padarei ženklų ir nuostabių

darbų prieš faraoną,

^{9,7} Pr 12,1

^{9,7} Pr 17,5

^{9,8} Pr 15,18-21

^{9,9} Iš 3,7

^{9,9} Iš 14,10-12

^{9,10} Iš 7,8-12,32

visus jo tarnus
ir visus jo krašto žmones,
nes žinojai,
kaip įžūliai jie elgėsi su
mūsų protėviais.

Taip pasidarei sau vardą,
išlikusį iki pat šios dienos.

¹¹ Tu *perskyrei jūrą,
kad jie pereitų per jūrą sausa žeme,
bet *nubloškei į gelmes
jų persekiotojus,
tartum akmenį į šėlstančius
vandenis.

¹² *Debesies stulpu vedei
juos dieną,
ugnies stulpu naktį,
apšviesdamas kelią,
kuriuo jie turėjo eiti.

¹³ *Tu nužengei ant Sinajaus kalno,
kalbėjaisi su jais iš dangaus,
duodamas jiems
dorus įsakus, tikrus pamokymus,
gerus įstatus ir įsakymus.

¹⁴ Tu apreiškei jiems savo
šventąjį šabą,
davei jiems įsakymus,
įstatus ir įstatymą
per savo tarną Mozę.

¹⁵ Jiems alkstant, tu *parūpinai
duonos iš dangaus,
o jiems trokštant, *atsiuntei
vandens iš uolos
ir *paliepei jiems įžengti
ir paveldėti kraštą,
kurį buvai prisiekęs jiems duoti.

¹⁶ Bet jie – mūsų protėviai
– elgėsi įžūliai ir
užkietinę savo sprandus
neklaušė tavo įsakymų.

¹⁷ Atsisakę klausyti

*nebeatsiminė jiems padarytų
tavo nuostabiųjų darbų,
užkietino savo sprandus
ir nusprendė grįžti į vergiją Egipte.
Bet tu esi gausaus

*atlaidumo Dievas,
maloningas ir gailestingas,
lėtas pykti, gausus
ištikimosios meilės,
ir jų nepalikai.

¹⁸ Kad ir buvo jie *nusilieję
versį ir tarę:
"Tai tavo Dievas, kuris išvedė
tave iš Egipto!" –

ir padarę didelių užgaulių,

¹⁹ *tu, būdamas didžiai
gailestingas,
nepalikai jų dykumoje.

Debesies stulpas, vedęs
juos kelionėje,
nepasitraukė nuo jų dieną,
nei ugnies stulpas, švietęs
naktį jiems kelią,
kuriuo turėjo eiti.

²⁰ Savo gerąja dvasia juos
apdovanojai,

kad jie suprastų;
savo manos neatėmei
nuo jų burnų,
vandens parūpinai
troškuliui numalšinti.

²¹ Keturiasdešimt metų taip
palaikė juos dykumoje,
kad jie nieko nestokojo;
jų drabužiai nenusinešiojo
nei jų kojos sutino.

²² Tu davei jiems karalystes
bei tautas

ir paskirstei jiems žemę.
Jie *užėmė Hešbono
karaliaus Sihono žemę
ir Bašano karaliaus Ogo kraštą.

^{9,11} Iš 14,21-29

^{9,11} Iš 15,4-5

^{9,12} Iš 13,21-22

^{9,13-14} Iš 19,18-23,33

^{9,15} Iš 16,4-15

^{9,15} Iš 17,1-7

^{9,15} Jst 1,21

^{9,17} Sk 14,1-4; Jst 1,26-33

^{9,17} Iš 34,6; Sk 14,18

^{9,18} Iš 32,1-4

^{9,19-21} Jst 8,2-4

^{9,22} Sk 21,21-35

²³ Tu *padarei jų palikuonis
tokius gausius
kaip dangaus žvaigždės
ir *atvedei juos į kraštą,
į kurį buvai įsakęs jų tėvams
eiti ir jį paveldėti.

²⁴ *Tad palikuonys įžengė
ir paveldėjo kraštą:
tu nugalėjai jiems krašto
gyventojus kanaaniečius,
atidavei jiems į rankas kartu su
jų karaliais ir tautomis,
kad pasielgtų su jais, kaip
jiems patinka.

²⁵ *Jie paėmė įtvirtintus
miestus ir derlingą žemę,
paveldėjo namus, kupinus
visokių gėrybių,
jau iškastas vandens
talpyklas, vynuogynus,
alyvmedžių sodus, gausybę
vaismedžių.

Jie valgė, buvo sotūs, tapo rubuiliai,
mėgaudamiesi tavo
begaliniu gerumu.

²⁶ *Tada neklusnumo apsėsti
jie sukilo prieš tave
ir nusigręžė nuo tavo Įstatymo.
Tavo pranašus, įspėjančius
grįžti pas tave,
jie išžudė ir didžiai tave užgavo.

²⁷ Tu atidavei juos
priešams į rankas;
priešai juos engė.
Prispausti jie šaukėsi tavęs,
tu išgirdai juos iš dangaus
ir iš savo didžio gailestingumo
davei jiems išgelbėtojų,
kurie išgelbėjo juos iš
jų priešų rankų.

²⁸ Bet vos tik gavę ramybę
jie vėl ėmė daryti pikta tavo akyse.

Tada tu atidavei juos
priešams į rankas,
idant šie būtų jų valdovai.
O kada jie vėl gręžėsi šauktis tavęs,
tu išgirdai juos danguje
ir iš savo gailestingumo
nuolat gelbėjai juos.

²⁹ Tu įspėjai juos,
kad sugrąžintum prie
savo Įstatymo.
Tačiau jie elgėsi įžūliai,
*neklausydami tavo įsakymų;
jie nusidėjo tavo įsakams,
kuriuos vykdydamas
žmogus randa gyvastį.

Pasižiūrėję per atkaklų petį,
jie užkietino savo sprandus
ir neklaūsė.

³⁰ Per daugelį metų buvai
kantrus su jais,
*įspėjai juos savo dvasia
per pranašus,
bet jie nė viena ausimi
nesiklausė;
užtat atidavei juos žemės
tautomis į rankas.

³¹ Nepaisydamas to, iš savo
didelio gailestingumo
jų nesunaikinau ir nepalikau,
nes esi maloningas ir
gailestingas Dievas.

³² Tad dabar, mūsų Dieve,
didis, galingas ir šurpą
keliantis Dieve,
kuris savo ištikima meile
palaikai Sandorą,
tenebūna tau nereikšmingos
visos nelaimės,
ištikusios mus –
mūsų karalius, didžiūnus,
pranašus,
protėvius, visą tavo tautą
nuo *Asirijos karalių laikų
iki šios dienos.

^{9,23} Pr 15,5; 22,17

^{9,23} Joz 3,14–17

^{9,24} Joz 11,23

^{9,25} Jst 6,10–11

^{9,26–28} Ts 2,11–16

^{9,29} Kun 18,5

^{9,30} 2 Kar 17,13–18; 2 Met 36,15–16

^{9,32} 2 Kar 15,19.29; 17,3–6; Ezr 4,2.10

³³ Tu buvai teisus dėl viso,
kas mus ištiko,
nes elgeisi ištikimai,
o mes elgėmės nedorai.

³⁴ Mūsų karaliai, didžiūnai, kunigai
ir protėviai nesilaikė tavo įstatymo,
nepaisydami tavo įsakymų
ar įspėjimų,
kuriuos jiems davei.

³⁵ Net savo pačių karalystėje,
nepaisydami tavo
visokeriopo gerumo,
kurį jiems dosniai teikėi,
plačiame ir derlingame krašte,
kurį jiems davei,
jie nenorėjo tau tarnauti
ir nuo savo nedorų darbų
nenusigręžė.

³⁶ Štai mes – vergai iki šios dienos,
vergai krašte, kurį tu davei
mūsų protėviams,
kad naudotųsi jo vaisiais ir
dosniomis gėrybėmis.

³⁷ Jo gausus derlius tenka karaliams,
kuriuos tu mums paskyrei
už mūsų nuodėmes.

Jie valdo, kaip jiems patinka,
mūsų gyvastį
ir mūsų galvijus.

Mes kenčiame didelę priespaudą!

Tautos įsipareigojimas

10 Turėdami visa tai prieš akis,
mes sudarome tvirtą sutartį
raštu. Šiame antspauduotame rašte
įrašyti vardai mūsų didžiūnų, levitų ir
kunigų.

² Antspauduotame rašte įrašyti: Ha-
chalijos sūnus valdytojas Nehemijas
ir Zedekija; ³ Seraja, Azarija, Jeremi-
ja, ⁴ Pašhūras, Amarija, Malkija, ⁵ Ha-
tušas, Šebanija, Maluchas, ⁶ Harimas,
Meremotas, Abdija, ⁷ Danielius, Gine-
tonas, Baruchas, ⁸ Mešulamas, Abija,
Mijaminas, ⁹ Maazija, Bilgajas, Šemaja;
tai kunigai;

¹⁰ levitai: Azanijos sūnus Jozuė, iš
Henadado sūnų – Binujas ir Kadmie-

lis ¹¹ bei jų giminaičiai: Šebanija, Hodi-
ja, Kelita, Pelaja, Hananas, ¹² Michėjas,
Rehobas, Hašabija, ¹³ Zakūras, Šerebi-
ja, Šebanija, ¹⁴ Hodija, Banis, Beninu-
vas;

¹⁵ žmonių vadai: Parošas, Pahat Mo-
abas, Elamas, Zatuvas, Banis, ¹⁶ Būnis,
Azgadas, Bebasas, ¹⁷ Adonija, Bigvajus,
Adinas, ¹⁸ Ateras, Ezekijas, Azūras,
¹⁹ Hodija, Hašumas, Becajas, ²⁰ Hari-
fas, Anatotas, Nebajas, ²¹ Magpiašas,
Mešulamas, Hezyras, ²² Mešežabelis,
Čadokas, Jadūva, ²³ Pelatija, Hananas,
Anaja, ²⁴ Ozėjas, Hananija, Hašubas,
²⁵ Ha Lohešas, Pilha, Šobekas, ²⁶ Rehu-
mas, Hašabna, Maasėja, ²⁷ Ahija, Ha-
nanas, Ananas, ²⁸ Maluchas, Harimas,
Baana.

²⁹ O kiti žmonės – kunigai, levitai
vartininkai, giesmininkai, Šventyklos
tarnai ir visi, kurie yra atsiskyrę nuo
šalies tautų, kad laikytųsi Dievo įstaty-
mo, drauge su savo žmonėmis, sūnu-
mis, dukterimis, su visais, kurie žino ir
supranta – ³⁰ *vienijasi su savo garbin-
gais giminėmis iškilminga priesaika,
norėdami sekti Dievo įstatymu, duotu
per Dievo tarną Mozę, ištikimai laiky-
damiesi ir vykdydami visus VIEŠPATIES,
mūsų Dievo, įsakymus, įsakus ir įsta-
tus.

³¹ *Sutarta, kad mes neduosime
savo dukterų vesti šalies tautoms,
nei imsime jų dukterų savo *sūnams.

³² *Kai šalies tautos atneš prekių ar ko-
kių nors grūdų parduoti šabo dieną,
per šabą ar bet kokią kitą šventą die-
ną, mes jų nepirksime. Septintaisiais
metais atsiskakysime žemės derliaus ir
visų neapmokėtų skolų.

³³ Be to, įsipareigojame kasmet duo-
ti trečdalį šekelio mūsų Dievo Namų
tarnybai – ³⁴ padėtinės duonos eilėms,

^{10,30} Iš 34,16; Įst 7,3

^{10,31} Iš 23,10-11; Kun 25,1-7

^{10,31} Įst 15,1-2

^{10,32} Iš 30,11-16

nuolatinei javų atnašai, nuolatinei deginamajai aukai, šabų, jaunačių, iškilmų atnašoms, pašventintų dovanų atnašoms bei atnašoms už nuodėmę permaldavimui už Izraelį ir visiems darbams mūsų Dievo Namuose.

³⁵ *Taip pat mes metėme burtus tarp kunigų, levitų ir žmonių dėl malkų atnašos mūsų Dievo Namams. Kiltys privalo jas atnešti kasmet nustatytu laiku, kad būtų kuro VIEŠPATIES, mūsų Dievo, aukurui, kaip parašyta Įstatyme. ³⁶ *Be to, įsipareigojame kasmet atgabenti į VIEŠPATIES Namus mūsų laukų ir visų sodų pirmienų. ³⁷ Taip pat mūsų sūnų ir mūsų gyvulių pirmagimius, kaip įsakyta Įstatyme, mūsų kaimenių ir bandų pirmagimius atgabenti į mūsų Dievo Namus kunigams, tarnaujantiems mūsų Dievo Namuose. ³⁸ Taip pat mes atnešime į mūsų Dievo Namų sandėlius pirmąją teslos dalį – pirmienas mūsų grūdų dovanų, visų medžių vaisių, vyno ir aliejaus kunigams ir mūsų laukų *dešimties levitams. Jie, levitai, surinks dešimtinę visuose mūsų miestuose, kurie pavaldūs mūsų tarnybai. ³⁹ Kunigas, Aarono palikuonis, bus su levitais jiems renkant dešimtinę; levitai atneš *dešimtinę nuo savo dešimtinių į mūsų Dievo Namų izdo sandėlius. ⁴⁰ Izraelitai ir levitai javų, vyno ir aliejaus dovanas turi sunešti į sandėlius. Ten yra šventovės reikmenys, ten yra kunigai, einantys tarnybą, vartininkai ir giesmininkai.

Mes nepaliksime daugiau Dievo Namų“.

Jeruzalės gyventojai

11 Tautos didžiūnai įsikūrė Jeruzalėje. Kiti žmonės metė burtus, kad vienas iš dešimties atsikeltų

gyventi į Jeruzalę – šventąjį miestą, o devyni dešimtadaliai pasilikę kituose miestuose. ² Žmonės gyrė visus vyrus, kurie savanoriškai ryžosi gyventi Jeruzalėje.

³ Štai srities didžiūnai, kurie gyveno Jeruzalėje. *Judo miestuose gyveno paprasti izraelitai, kunigai, levitai, Šventyklos tarnai ir Saliamono vergų palikuonys, kiekvienas savo nuosavybėje, kurią turėjo mieste. ⁴ Jeruzalėje gyveno ir Judo žmonių, ir Benjamino žmonių.

Iš Judo žmonių: Mahalalelio sūnaus Šefatijos sūnaus Amarijo sūnaus Zacharijos sūnaus Uzijos sūnus Ataja iš Pereco palikuonių ⁵ ir Zacharijo sūnaus Jehojaribo sūnaus Adajos sūnaus Hazajos sūnaus Kol Hozės sūnaus Barucho sūnus Maasėja iš šilokiečių palikuonių.

⁶ Iš viso Pereco palikuonių, gyvenančių Jeruzalėje, buvo keturi šimtai šešiasdešimt aštuoni narsūs vyrai.

⁷ Benjamino žmonės: Izajos sūnaus Itielio sūnaus Maasėjos sūnaus Kolarjos sūnaus Pedajos sūnaus Joedo sūnaus Mešulamo sūnus Saluvas, ⁸ taip pat Gabajas ir Salajas, iš viso devyni šimtai dvidešimt aštuoni. ⁹ Zichrio sūnus Joelis buvo jų vadas, o Ha Senūvos sūnus Judas – valdytojo pavaduotojas mieste.

¹⁰ Iš kunigų: Jehojaribo sūnus Jedaja, Jachinas, ¹¹ Ahitubo sūnaus Merajoto sūnaus Cadoko sūnaus Mešulamo sūnaus Hilkijos sūnus Seraja, Dievo Namų pareigūnas, ¹² ir jų broliai, kurie atliko Namų apeigas, iš viso aštuoni šimtai dvidešimt du; taip pat Malkijos sūnaus Pašhūro sūnaus Zacharijos sūnaus Amcio sūnaus Pelalijos sūnaus Jerohamo sūnus Adaja ¹³ ir jo broliai, kilčių galvos, iš viso du šimtai keturiasdešimt du, ir Imero sūnaus Mešilemoto sūnaus Achzajos sūnaus Azareljo sūnus Amašsajas

^{10,35} Iš 23,19; 34,26; Įst 26,2

^{10,36} Iš 13,2

^{10,38} Sk 18,21

^{10,39} Sk 18,26

^{11,3-4} Neh 7,72

¹⁴ir jo broliai, narsūs galiūnai, iš viso šimtas dvidešimt aštuoni. Jų prižiūrėtojas buvo Ha Gedolimo sūnus Zabdielis.

¹⁵Iš levitų: Būnio sūnaus Hašabijos sūnaus Azrikamo sūnaus Hašubo sūnus Šemaja, ¹⁶Šabetajas ir Jehozabadas iš levitų vadų, kurie buvo atsakingi už Dievo Namų išorės darbus; ¹⁷Asafo sūnaus Zabdzio sūnaus Michėjo sūnus Matanija buvo galva – meldžiantis jis užvesdavo padėkos giesmę, o Bakbukija, vienas jo brolių, buvo pavaduotojas, ir Jedutūno sūnaus Galalo sūnaus Šamūvos sūnus Abda. ¹⁸Iš viso levitų šventajame mieste buvo du šimtai aštuoniasdešimt keturi.

¹⁹Vartininkai: Akubas, Talmonas ir jų broliai, einantys sargybą prie vartų, iš viso šimtas septyniasdešimt du.

²⁰O kiti izraelitai, kunigai ir levitai visuose Judo miestuose gyveno kiekvienas savo pavelde. ²¹Bet Šventyklos tarnai gyveno ant Ofelio. Ciha ir Gišpa vadovavo Šventyklos tarnams. ²²Levitų prižiūrėtojas Jeruzalėje buvo Michėjo sūnaus Matanijos sūnaus Hašabijos sūnaus Banio sūnus Uzis. Jis buvo iš Asafo palikuonių – giesmininkų, paskirtų Dievo Namų tarnybai. ²³Jiems taikytas karaliaus įsakymas ir nustatyta tvarka kasdienėms giesmininkų pareigoms. ²⁴Mešezabelio sūnus Petachija iš Judo sūnaus Zeraho palikuonių buvo karaliui po ranka visiems žmonių reikalams.

²⁵O dėl kaimų su laukais, tai kai kas iš Judo žmonių gyveno Kirjat Arbos mieste ir jo kaimuose, Dibone ir jo kaimuose, Jakabceelyje ir jo kaimuose ²⁶ir Ješūvoje, ir Moladoje, ir Bet Pelete, ²⁷Hacar Šuale, Beer Šeboje ir jos kaimuose, ²⁸Ciklage, Mechone ir jo kaimuose, ²⁹En Rimone, Coroje, Jarmute, ³⁰Zanoache, Adulame ir jų kaimuose, Lachiše ir jo laukuose, Azekoje ir jos kaimuose. Jie apsigyveno nuo Beer Šebos iki pat Hinomo slėnio.

³¹Kai kas iš Benjamino žmonių įsikūrė Geboje, Michmaše, Ajoje, Betelyje ir jo kaimuose, ³²Anatote, Nobe, Ananijoje, ³³Hacore, Ramoje, Gitaimuose, ³⁴Hadide, Ceboime, Nebalate, ³⁵Lode ir Onojyje – amatininkų slėnyje.

³⁶Keletas levitų padalų iš Judo buvo perkelti į Benjaminą.

Kunigai ir levitai

12 Štai kunigai ir levitai, kurie parvyko su Šaltielio sūnumi Zerubabeliu ir Jozue: Seraja, Jeremija, Ezra, ²Amarija, Maluchas, Hatušas, ³Šechanija, Rehumas, Meremotas, ⁴Idojas, Ginetojas, Abija, ⁵Mijaminas, Maadija, Bilga, ⁶Šemaja, Jehojaribas, Jedaja, ⁷Saluvas, Amokas, Hilkija, Jedaja. Jie buvo kunigų ir jų brolių galvos Jozuės dienomis.

⁸Levitai: Jozuė, Binujas, Kadmielis, Šerebija, Judas ir Matanija; pastarasis drauge su savo broliais vedė padėkos giesmes, ⁹o Bakbukija ir Unis bei jų broliai stovėjo priešais juos tarnybos metu.

¹⁰Jozuei gimė Jehoakimas, Jehoakimui gimė Eljašibas, Eljašibui gimė Jehojada, ¹¹Jehojadi gimė Jehonatanas, o Jehonatanui gimė Jadūva.

¹²Jehoakimo dienomis kunigai, kunigų kilčių galvos, buvo šie: Serajos kilties – Meraja, Jeremijos kilties – Hananija, ¹³Ezros kilties – Mešulamas, Amarijos kilties – Johananas, ¹⁴Malucho kilties – Jehonatanas, Šebanijos kilties – Juozapas, ¹⁵Harimo kilties – Adna, Merajoto kilties – Helkajas, ¹⁶Idojo kilties – Zacharija, Ginetono kilties – Mešulamas, ¹⁷Abijos kilties – Zichris, Minjamino kilties – ...*, Moadijos kilties – Piltajas, ¹⁸Bilgos kilties – Šamūva, Šemajos kilties – Jehonatanas, ¹⁹Jehojaribo kilties – Matenajas, Jedajos kilties – Uzis, ²⁰Salajo kilties – Kalajas, Amoko kilties – Eberas,

^{12,17} Spraga hebr. rankraštyje.

²¹ Hilkiijos kilties – Hašabija, Jedajos kilties – Netanelis.

²² Eljašibo, Jehojados, Johanano ir Jadūvos dienomis levitų ir kunigų kilčių galvos buvo įtraukti į sąrašą iki pat Darijaus Perso karaliavimo, ²³ o levitų kilčių galvos įrašyti į metraščius iki Eljašibo sūnaus Johanano dienų.

²⁴ Levitų galvos buvo Hašabija, Šerebija, Jozuė, Binujas ir Kadmielis. Jų broliai, kurie stovėjo priešais juos ir giedojo šlovės ir padėkos giesmes, vykdami Dievo vyro Dovydo įsakymą pakaitomis, ²⁵ buvo Matanija, Bakbukija, Abdija.

Mešulamas, Talmonas ir Akubas ėjo sargybą kaip vartininkai paimainomis prie vartų sandėlių.

²⁶ Jie gyveno Jehocadako sūnaus Jozuės sūnaus Jehojakimo dienomis, valdytojo Nehemijo dienomis ir kunigo raštininko Ezros dienomis.

Sienos pašventinimas

²⁷ Jeruzalės sienos pašventinimui buvo pašaukti levitai iš visų gyvenviečių atvykti į Jeruzalę ir atšvęsti džiaugsmingą pašventimą su padėkos giesmėmis ir cimbolų, arfų bei lyrų garsais: ²⁸ Giesmininkų būriai suėjo iš Jeruzalės apylinkių, iš netofiečių kaimų, ²⁹ iš Bet Gilgalo ir iš Gebos bei Azmaveto kaimų vietovių, nes giesmininkai buvo pasistatę sau gyvenviečių aplink Jeruzalę. ³⁰ Kunigai ir levitai pirma apsivalė patys, paskui apvalė ir žmones, ir vartus, ir sieną.

³¹ Tada aš užvedžiau Judo didžiūnus ant sienos ir sudariau du didelius būrius padėkos giesmėms ir eisenai. Pirmasis jų leidosi eiti ant sienos į dešinę Mėšlo vartų link. ³² Paskui juos ėjo Hošaja bei pusė Judo didžiūnų ³³ ir Azarija, Ezra, Mešulamas, ³⁴ Judas, Benjaminas, Šemaja ir Jeremija ³⁵ bei keletas jaunų kunigų su trimtais, ir Asafo sūnaus Zakūro sūnaus Mikajos sūnaus Matanijos sūnaus Šemajos sūnaus Je-

honatano sūnus Zacharija ³⁶ bei jo broliai Šemaja, Azarelis, Milalajas, Maajas, Netanelis, Judas ir Hananis su Dievo vyro Dovydo muzikos instrumentais, o jų visų priekyje ėjo raštininkas Ezra. ³⁷ Prie Šaltinio vartų jie palypėjo tiesiai aukštyrų Dovydo miesto laiptais prie sienos pakilimo virš Dovydo rūmų ir nuėjo iki Vandens vartų rytų pusėje.

³⁸ Kitas būrys su padėkos giesmėmis nužygiavo į kairę. Aš sekiau juos su puse žmonių ant sienos virš Krosnių bokšto iki Plačiosios sienos ³⁹ ir virš Efraimo vartų, Senujų vartų, Žuvų vartų, Hananelio bokšto, Šimtinės bokšto iki pat Avių vartų. Prie Sargybos vartų buvo sustota. ⁴⁰ Taip abu padėkos giesmių būriai sustojo Dievo Namuose. Ir aš, ir pusė pareigūnų su manimi, ⁴¹ ir kunigai Eljakimas, Maasėja, Minjamins, Mikaja, Eljoenajas, Zacharija, Hananija su trimtais, ⁴² ir Maasėja, Šemaja, Eleazaras, Uzis, Johananas, Malkija, Elamas ir Ezeras. Giesmininkai, Izrachijos vadovaujami, garsiai giedojo. ⁴³ Tą dieną buvo atnaušiamos didelės aukos ir džiaugiamasi, nes Dievas buvo juos pradžiuginęs dideliu džiugesiu. Džiūgavo ir moterys, ir vaikai. Jeruzalės džiaugsmas buvo girdėti toli.

⁴⁴ Tą dieną vyrai buvo paskirti prižiūrėti kambarių, kurie buvo naudojami kaip atnašų, pirmienų ir dešimtinių sandėliai. Jie turėjo surinkti į juos kunigams ir levitams Įstatymo skirtą dalį nuo miestams priklausančių laukų. Mat Judo žmonės buvo dėkingi kunigams ir levitams, einantiems tarnybą. ⁴⁵ Jie atliko savo Dievo tarnybą ir apvalymo tarnybą, kaip ir *giesmininkai bei *vartininkai pagal Dovydo ir jo sūnaus Saliamono įsakymą, ⁴⁶ nes jau senovėje, Dovydo ir Asafo dienomis, buvo ir giesmininkų vadovas, ir šlovės

^{12,45} 1 Met 25,1-8

^{12,45} 1 Met 26,12

bei padėkos giesmių Dievui. ⁴⁷ Ir Zerubabelio dienomis, ir Nehemijo dienomis visas Izraelis kasdien davė dalį giesmininkams ir vartininkams. Buvo atidedama į šalį kas skirta levitams, o levitai atidėdavo į šalį kas skirta Aarono palikuonims.

Nehemijo reformos

13 *Tą dieną buvo skaitoma žmonėms iš Mozės knygos, ir rasta joje parašyta, kad joks amonitas ir joks moabitas niekada negali būti priimtas į Dievo bendriją, ² nes jie nesutiko izraelitų su duona ir vandeniu, bet prieš juos *pasamdė Bileamą, kad prakeiktų, tačiau mūsų Dievas prakeikimą paverė palaiminimu. ³ Išgirdę šį įstatymą, žmonės atskyrė nuo Izraelio visus sveitintaučius.

⁴ Prieš tai kunigas Eljašibas, kuris buvo paskirtas kambarių valdytoju mūsų Dievo Namuose ir giminiavoši su Tobija, ⁵ buvo įrengęs jam didelį kambarį, kuriame anksčiau būdavo sudedamos grūdų atnašos, smilkalai, reikmenys ir grūdų, vyno bei aliejaus dešimtinės, skirtos levitams, giesmininkams ir vartininkams, bei aukos, skirtos kunigams. ⁶ Kai visa tai vyko, manęs nebuvo Jeruzalėje, nes trisdešimt antrais Babilono karaliaus Artakserkso metais aš buvau nuvykęs pas karalių. Tačiau praėjus šiek tiek laiko pasiprašiau karalių leisti man grįžti. ⁷ Parvykęs į Jeruzalę, sužinojau apie nusikaltimą, kurį Eljašibas buvo padaręs dėl Tobijos, įrengdamas jam kambarį Dievo Namų kiemuose. ⁸ Tuo aš buvau labai nepatenkintas ir visus Tobijos daiktus išmečiau iš kambario. ⁹ Tada daviau įsakymą, kad kambariai būtų išvalyti, ir ten vėl sudėjau Dievo Namų reikmenis su javų atnaša ir smilkalais.

¹⁰ *Be to, sužinojau, kad levitams nebuvo atiduodama jiems skirta dalis. Užtat levitai ir giesmininkai, užuot atlikę Šventyklos tarnybą, buvo išėję į savo laukus. ¹¹ Taigi išbariau pareigūnus, tardamas: „Kodėl palikti Dievo Namai?“ Surinkęs levitus, pastačiau juos į savo vietas, ¹² *ir visas Judas atnešė grūdų, vyno bei aliejaus dešimtinę į sandėlius. ¹³ Sandėlių valdytojais paskyriau kunigą Šelemiją, raštininką Cadoką ir Pedają iš levitų, o padėjėju – Matanijos sūnų Zakūrą, nes jie laikomi patikimais asmenimis. Jiems buvo patikėta pareiga išdalyti savo broliams. ¹⁴ O mano Dieve, atsimink mane maloniai už tai ir neištrink mano gerų darbų, kuriuos esu padaręs savo Dievo Namams ir jų apeigoms!

¹⁵ Tomis dienomis mačiau Jude šabo dieną vienus žmones minančius vynuogių spaudykles, o kitus nešančius maišus grūdų ir kraunančius juos ant asilų. Ir net *į Jeruzalę šabo dieną buvo gabenama vyno, vynuogių, figų ir visokiausių gėrybių. Juos tuojuo ir ten pat įspėjau šių maisto dalykų nepardavinėti. ¹⁶ Jeruzalėje gyveno ir Tyro žmonių. Jie atgabendavo žuvų ir įvairiausių prekių, kurias parduodavo Judo žmonėms šabo dieną. ¹⁷ Taigi išbariau ir Judo didikus, sakydamas jiems: „Ką reiškia tas nedoras dalykas? Išniekinate šabo dieną taip elgdamiesi! ¹⁸ Juk lygiai taip elgėsi jūsų protėviai! Užtat Dievas ir užtraukė mums bei miestui visą šią nelaimę. O jūs, išniekindami šabą, didinate pyktį ant Izraelio!“

¹⁹ Kai šešėliai pradėjo dengti Jeruzalės vartus, šabui artinantis, įsakiau uždaryti visus vartus ir nurodžiau, kad jie būtų atidaryti tik po šabo. Prie vartų pastačiau keletą savo tarnų, kad šabo dieną nebūtų gabenamos jokios

^{13,10} Jst 12,19

^{13,12} Mal 3,10

^{13,15} Iš 20,8-10; Jst 5,12-14; Jer 17,21-22

^{13,1-2} Jst 23,3-5

^{13,2} Sk 22,1-6

prekės. ²⁰ Taigi visokiausių prekių pirkliai ir pardavėjai praleido vieną ir kitą kartą naktį už Jeruzalės sienos, ²¹ kol jų neišbariau. Pasakiau jiems: „Kodėl nakvojate palei sieną? Jeigu dar kartą taip darysite, prieš jus panaudosiu jėgą!“ Nuo to laiko šabo dieną jie daugiau nebeateidavo. ²² Tada įsakiau levitams apsivalyti ir stovėti sargais prievartų, kad būtų išlaikytas šabo dienos šventumas. Atsimink ir tai mano labui, o mano Dieve, ir pasigailėk manęs iš savo didelio gerumo!

²³ *Be to, tomis dienomis pamačiau žydų, vedusių moteris iš Ašdodo, Amono ir Moabo. ²⁴ Pusė jų vaikų kalbėjo Ašdodo kalba. Žydiškai kalbėti jie nemokėjo, bet kalbėjo tų įvairių tautų kalbomis. ²⁵ Su jais bariausi, iškeikiau juos, kai kuriuos apmušiau, roviau jų plaukus ir prisaikdinau Dievu, tardamas: „Jūs neturite atiduoti savo dukterų jų sūnums nei imti jų dukterų savo sūnums ar sau patiems. ²⁶ Argi Izraelio

karalius Saliamonas nenusidėjo per tokias moteris! Tarp daugelio tautų nebuvo kito karaliaus, panašaus į jį, *jis buvo taip Dievo mylimas, kad Dievas padarė jį viso Izraelio karaliumi, tačiau *svetimtautės moterys jį net įvedė į nuodėmę. ²⁷ Nejau ir apie jus reikia girdėti, kad padarėte tokį pat didelį nusikaltimą ir buvote neištikimi mūsų Dievui, vesdami svetimtautes moteris?“

²⁸ Vienas vyriausiojo kunigo Eljašibo sūnaus Jehojados sūnų buvo *Sabalato Horoniečio žentas. Jį nuvijau nuo savęs. ²⁹ Atsimink juos, o mano Dieve, nes jie sutersė kunigystę bei kunigų ir levitų sandorą! ³⁰ Taip apvaliau juos nuo visko, kas svetimais, ir sutvarkiau kunigų ir levitų pareigas, kiekvienam pagal jo tarnybą. ³¹ Be to, patvarkiau malkų atnašą aukurui nustatytu laiku ir pirmienas. Atsimink tai mano labui, o mano Dieve!

13,26 2 Sam 12,24-25

13,26 1 Kar 11,1-8

13,28 Neh 4,1

13,23-25 Iš 34,11-16; Jst 7,1-5

ESTEROS KNYGA

Esteros knyga (hebr. *’ēšetēr*, gr. *esthēr*, lot. *(h)est(h)er*) pavadinta pagrindinės veikėjos vardu.

Knygoje pasakojama apie tai, kaip Persijos sostinėje Sūzuose karaliaus Kserkso I laikais (486–464 m. pr. Kr.) tremtinė hebrajė Estera tampa karaliene (sk. 1–2) ir kartu su savo globėju Mordechaju suardo didiko Hamano sąmokslą prieš hebrajus (sk. 3–6): sąmokslininką karalius nubaudžia mirtimi, o hebrajams leidžia laisvai susidoroti su visais savo priešais (sk. 7–8), ir šie savo pergalę nuo tada mini per Purimų šventę (sk. 9–10).

Dievas čia nė karto neminimas, tačiau nujaučiamas iš jo liudytojų veiksmų ir nusiteikimų.

Ahasvero puota

1 Tai įvyko *Ahasvero* dienomis, to Ahasvero, kuris valdė šimtą ir dvidešimt septynias sritis nuo Indijos iki Etiopijos. ²Sėdėdamas karališkajame soste Sūzų pilyje, karalius Ahasveras ³trečiais karaliavimo metais iškėlė puotą visiems savo didžiūnams ir dvariškiams: Persijos ir Medijos karvedžiams, didikams ir sričių valdytojams. ⁴Šimtą aštuoniasdešimt dienų jis rodė didžiulius savo karalystės turtus ir tviskančią savo didybės šlovę.

⁵Pasibaigus toms dienoms, karalius savo sodo rūmų kieme iškėlė septynių dienų puotą visiems žmonėms – didikams ir paprastiems, – gyvenantiems Sūzų pilyje. ⁶Kiemas buvo išpuoštas baltomis ir mėlynomis medvilnės uždangomis, pritvirtintomis lininėmis tamsiai raudonos spalvos virvėmis prie sidabro žiedų ant marmuro stulpų. Ant porfyro, marmuro, perlamoto ir spalvotų akmenų grindų buvo išdėstyti aukso ir sidabro minkštasuoliai. ⁷Gėrimai buvo pilstomi į aukso taurės, nė viena jų nebuvo panaši į kitas, ir karališko vyno buvo apstu, kaip dera

karaliaus dosnumui. ⁸Karaliaus įsakymu buvo geriamas be varžymosi, nes jis buvo nurodęs visiems savo rūmų pavėėjams elgtis su kiekvienu svečiu pagal svečio norą.

⁹Be to, ir karalienė Vaštė iškėlė puotą moterims karaliaus Ahasvero rūmuose.

¹⁰Septintą dieną, kai karaliaus širdis buvo įsilinksmėjusi nuo vyno, jis paliepė Mehumanui, Biztai, Harbonai, Bigtai, Abagai, Zetarui ir Karkasui – septyniems jam tarnavusiems eunuchams – ¹¹atvesti karalienę Vaštę su karališku vainiku ant galvos pas karalių, idant jis parodytų jos grožį svečiams ir pareigūnams, nes ji buvo graži moteris. ¹²Tačiau eunuchams perdavus karaliaus įsakymą karalienė Vaštė ateiti atsisakė. Todėl karalius įširdo ir užsidegė pykčiu. ¹³Nedelsdamas karalius pasitarė su išminčiais, išmanančiais įstatymus. Mat karaliui buvo įprasta kreiptis į visus, kurie išmanė įstatymus ir papročius. ¹⁴Jo artimi patarėjai buvo Karšena, Šetaras, Admata, Taršišas, Meresas, Marsena ir Memuchanas – septyni Persijos ir Medijos didžiūnai, kurie asmeniškai kalbėdavosi su karaliumi ir užėmė karalystėje pirmą vietą. ¹⁵„Kaip turi būti pasielgta,

¹¹ Ezr 4,6

¹² Hebr. Kserkso vardas.

– klausė jis, – pagal įstatymą su karaliene Vašte, kuri atsisakė paklusti karaliaus Ahasvero per eunuchus duotam įsakymui?“

¹⁶Tada Memuchanas karaliaus ir didžiūnų akivaizdoje pareiškė: „Karalienė Vaštė nusikalto ne tik karaliui, bet ir visiems pareigūnams bei žmonėms visose karaliaus Ahasvero valdose.

¹⁷Visos moterys, išgirdusios gandas apie karalienės elgesį, žiūrės su panieka į savo vyrus, manydamos: ‘Karalius Ahasveras įsakė, kad karalienė Vaštė būtų atvesta pas jį, bet ji nėjo’. ¹⁸Taigi tą dieną Persijos ir Medijos didžiūnės, išgirdusios apie karalienės elgesį, sukils prieš visus karaliaus pareigūnus ir nebus galo paniekai ir pykčiui! ¹⁹Jeigu tai patinka karaliui, tebūna paskelbtas neatšaukiamas karaliaus įsakas ir įrašyta į persų ir medų įstatymus, kad Vaštė niekada daugiau nepasirodys karaliaus Ahasvero akivaizdoje. Tesuteikia karalius jos karališką garbę moteriai, kuri yra vertesnė negu ji. ²⁰Tebūna šis karaliaus įsakas paskelbtas visoje jo karalystėje – ji yra plati, – ir visos moterys gerbs savo vyrus, kilmingus ir prasčiokus“.

²¹Pasiūlymas patiko karaliui ir jo didžiūnams. Karalius padarė, kaip Memuchanas buvo pasiūlęs. ²²Jis išsiuntė laiškus į visas karaliaus valdas, kiekvienai sričiai jos raštu ir kiekvienai tautai jos kalba, pareiškdamas, kad kiekvienas vyras turi būti šeiminingas savo namuose.

Estera tampa karaliene

2 Po to karaliaus Ahasvero pykčiui atvėsus jis pergaltavo, ką Vaštė buvo padariusi ir kas buvo prieš ją nuspręsta. ²Karaliaus tarnai pakišo mintį: „Karaliui turi būti suieškota jaunų gražių mergelių. ³Tepaskiria karalius įgaliotinius į kiekvieną savo karalystės valdą, kad surinktų visas jaunas gražias mergeles į Sūzų pilį, į karaliaus

eunucho moterų saugotojo Hegajo prižiūrimą haremą. Tebūna joms duota, ko tik reikia pasigrąžinti. ⁴Tuomet mergelė, kuri labiausiai patiks karaliui, tebūna karaliene vietoj Vaštės“. Karaliui toks pasiūlymas patiko, jis taip ir padarė.

⁵Sūzų pilyje gyveno žydas, vardu Mordechajas, sūnus Jayro, sūnaus Šimio, sūnaus Kišo, iš Benjaminio giminės. ⁶*Iš Jeruzalės Kišas buvo išvartas kartu su Judo karaliumi Jechoniju ir kitais tremtiniais, kuriuos buvo paėmęs į nelaisvę Babilono karalius Nebukadnecaras. ⁷Mordechajas užaugino Hadasą, tai yra Esterą, savo dėdės dukterį, nes ji buvo netekusi ir tėvo, ir motinos. Mergelė buvo gražiai nuaukusė ir dailios išvaizdos. Mirus jos tėvui ir motinai, Mordechajas priglaudė ją kaip savo dukterį.

⁸Paskelbus karaliaus žodį bei įsaką ir surinkus į Sūzų pilį daug mergelių Hegajo priežiūron, ir Estera buvo paimita į karaliaus rūmus moterų saugotojo Hegajo priežiūron. ⁹Mergelė jam patiko ir įgijo jo malonę. Jis ne tik nedelsdamas aprūpino ją pasigrazinimo priemonėmis ir maisto daviniais, bet ir davė septynias parinktas tarnaites iš karaliaus rūmų bei perkėlė ją ir jos tarnaites į geriausią haremo vietą. ¹⁰Estera nei savo tautybės, nei šeimos neatskleidė, nes Mordechajas buvo uždraudęs tai daryti.

¹¹Mordechajas kasdien vaikštinėdavo priešais haremo kiemą, norėdamas sužinoti, kaip Esterai sekasi ir kaip su ja elgiamasi.

¹²Po nustatyto moterims dvylikos mėnesių pasirengimo kiekviena mergelė iš eilės ėjo aplankyti karaliaus Ahasvero. Iš šio pasigrazinimo laikotarpio šeši mėnesiai buvo praleisti vartojanč aliejų ir mirą, o kiti šeši – vartojanč kvėpalus ir moterų pasigrazinimo

²⁶ 2 Kar 24,10-16; 2 Met 36,10

priemonės. ¹³Tuomet, kai mergelė tu-rėdavo eiti pas karalių, jai būdavo lei-džiama pasiimti iš haremo ir neštis į karaliaus rūmus, ko tik ji prašė. ¹⁴Ji nu-eidavo vakare, o rytmetį grįždavo į kitą haremą karaliaus sugulovių saugotojo eunucho Šaašgazo priežiūron. Pas ka-ralių ji eiti daugiau nebegalėdavo, ne-bent karalius būdavo ja patenkintas ir pasišaukdavo vardu.

¹⁵O Estera, duktė Abihailo, kurio sūnėnas Mordechajas buvo ją užaugi-nęs kaip savo dukterį, atėjus jos eilei aplankyti karalių, neprašė nieko neš-tis, bet nešėsi tik tai, kas moterų sau-gotojo karaliaus eunucho Hegajo buvo paskirta. Bet visi, matydami ją, žavėjo-si. ¹⁶Estera buvo nuvesta pas karalių Ahasverą į rūmus septintų jo karalia-vimo metų dešimtą mėnesį, kuris yra tebeto mėnuo. ¹⁷Karalius pamilo Este-rą labiau už visas kitas moteris; ji įgijo ją malonę ir palankumą labiau, negu visos kitos mergelės. Tad jis uždėjo jai ant galvos karališką vainiką ir pada-rė ją karaliene vietoj Vaštės. ¹⁸Esteros garbei karalius iškėlė didelę puotą vi-siems savo didžiūnams ir dvariškiams. Be to, paskelbė sritims atleidimą nuo mokesčių ir dalijo dovanas, kaip dera karaliui.

¹⁹Nuo to meto, kai mergelės buvo surinktos, Mordechajas leido laiką prie Karaliaus vartų. ²⁰Estera dar nebuvo atskleidusi savo šeimos ar tautos, nes Mordechajas buvo uždraudęs tai dary-ti. Estera ir toliau klaūsė Mordechajo pamokymų, kaip buvo dariusi, būda-ma jo augintinė.

²¹Tuo metu, kai Mordechajas leido laiką prie Karaliaus vartų, Bigtanas ir Terešas, du slenkstį saugoję karaliaus eunuchai, supyko ir rengė sąmokslą, norėdami pakelti ranką prieš karalių Ahasverą. ²²Apie tai sužinojęs, Mor-dechajas pasakė karalienei Esterai, o Estera pranešė karaliui Mordechajo vardu. ²³Reikalas buvo ištirtas ir pa-

tikrintas. Jiedu abu buvo pamauti ant kuolų. Tai buvo įrašyta į metraščius karaliaus akivaizdoje.

Hamanas ir žydai

3 Po šių įvykių karalius Ahasveras, paaukštindamas 'Hamedatos iš Agago palikuonių sūnų Hamaną, davė jam svarbesnę vietą ir pasodino aukš-čiau už visus kitus su juo buvusius pareigūnus. ²Visi karaliaus dvariškiai rūmų vartuose klaupdavosi ir puldavo kniūbsti prieš Hamaną, nes taip jį pa-gerbti buvo įsakęs karalius. Bet Mor-dechajas nei klaupdavosi, nei puldavo kniūbsčiai. ³Tad karaliaus dvariškiai, buvę su juo Karaliaus vartuose, sakė Mordechajui: „Kodėl tu nepaklūsti karaliaus įsakymui?“ ⁴Tai jiems pri-menant diena po dienos, bet jam ne-norint paklusti, jie pranešė Hamanui, norėdami pamatyti, kaip šis priims Mordechajo elgesį. Mat Mordechajas buvo jiems pasisakęs esąs žydas.

⁵Patyręs, kad Mordechajas iš tikrų-jų nesiklaupia ir nepuola priešais jį kniūbsčiai, Hamanas labai įniršo. ⁶Bet jam atrodė per maža pakelti ranką tik prieš Mordechają. Kadangi Hamanui buvo pranešta, kad Mordechajas esąs žydas, jis norėjo sunaikinti ir visus žydus, Mordechajo tautą, visoje kara-liaus Ahasvero karalystėje. ⁷Karaliaus Ahasvero dvyliktų metų pirmą mėne-sį, tai yra nisanos mėnesį, buvo mes-tas „pur“, tai reiškia burtas, Hamano akivaizdoje nustatyti dieną ir mėnesį, kada per vieną dieną būtų sunaikinta Mordechajo tauta. Burtas nurodė dvy-liktą mėnesį, tai yra adarą.

⁸Tada Hamanas tarė karaliui Ahasverui: „Visose tavo karalystės val-dose gyvena išblaškyta, bet atskira tau-ta su savo įstatymais, kurie skiriasi nuo visų kitų tautų įstatymų. Karaliaus įsa-kų jie nesilaiko! Todėl karaliui nedera jų pakešti. ⁹Jei karaliui atrodo gera, tebū-na paskelbtas įsakas juos sunaikinti. O

aš atsversiu dešimt tūkstančių sidabro talentų tavo valdytojams padėti į karaliaus išdą“. ¹⁰ Karalius nusiėmė antspaudą žiedą ir padavė jį Hamedatos iš Agago palikuonių sūnui Hamanui, žydų priešui. ¹¹ „Sidabrą gali sau pasilaikyti, – tarė karalius Hamanui, – o su ta tauta daryk, kas tau atrodo gera“.

¹² Taigi buvo pašaukti karaliaus raštininkai. Pirmo mėnesio tryliką dieną jie parašė Hamano padiktuotą įsaką karaliaus satrapams, visų sričių valdytojams ir kiekvienos tautos pareigūnams, kiekvienai valdai jų raštu ir kiekvienai tautai jos kalba. Įsakas buvo parašytas karaliaus Ahasvero vardu ir užantspauduotas karališkuoju antspaudu žiedu. ¹³ Per bėgūnus į visas karaliaus valdas buvo išsiųsti laišakai, kad visi žydai – jauni ir seni, moterys ir vaikai, – turi būti sunaikinti, išžudyti ir išnaikinti per vieną dieną – dvylikto mėnesio, tai yra adaro, tryliką dieną, o jų turtai paimti kaip grobis.

¹⁴ Šio rašto nuorašas turėjo būti perduotas į visas valdas, kad būtų paskelbtas kaip įsakas visoms kiekvienos valdos tautoms, idant būtų pasiruošta tai dienai. ¹⁵ Karaliaus įsakymu bėgūnai sparčiai išskubėjo į kelionę. Įsakas buvo paskelbtas ir Sūzų pilyje.

Karalius ir Hamanas sėdosi vaišintis, o Sūzų miestas buvo sukrėstas.

Estera ir jos tauta

4 Sužinojęs visa, kas buvo įvykę, Mordechajas persiplėšė drabužius, apsilviko ašutine, apsibarstė galvą pelenais ir garsiai bei karčiai verkdamas ėjo per miestą. ² Jis atėjo prie pat Karaliaus vartų, nes vilkinčiam ašutine pro Karaliaus vartus nebuvo leidžiama įeiti.

³ Ir kiekvienoje valdoje, kurią buvo pasiekęs karaliaus raštas ir įsakas, žydai labai gedėjo pasninkaudami, verkdami ir aimanuodami. Daugumas jų gulėjo ant ašutinės ir pelenų.

⁴ Kai Esteros tarnaitės ir eunuchai atėjo ir apie tai pranešė, karalienė buvo pritrenkta. Ji nusiuntė Mordechajui drabužių apsirengti, kad galėtų nusivilkti ašutinę, bet jis atsisakė priimti. ⁵ Tada Estera, pasišaukusi Hatachą, vieną iš karaliaus eunuchų, kuriuos karalius buvo paskyręs jai tarnauti, įsakė jam nueiti pas Mordechają ir sužinoti priežastį. ⁶ Hatachas išėjo ieškoti Mordechajo į miesto aikštę priešais Karaliaus vartus. ⁷ Tada Mordechajas pranešė visa, kas jam buvo nutikę, ir tikslią sumą pinigų, kurią Hamanas buvo pažadėjęs įmokėti į karaliaus išdą už žydų sunaikinimą. ⁸ Mordechajas padavė jam ir nuorašą rašyto įsako, kuris buvęs pakabintas Sūzuose, dėl jų sunaikinimo. Jis prašė parodyti jį Esterai ir pranešus įpareigoti ją, kad eitų pas karalių užtarti savo tautą ir maldauti dėl jos.

⁹ Hatachas sugrįžęs perdavė Esterai visa, ką Mordechajas buvo sakęs. ¹⁰ Tada Estera paliepė Hatachui nunešti Mordechajui tokį atsakymą: ¹¹ „Visi karaliaus dvariškiai ir net žmonės karaliaus valdose žino, kad turi būti nubaustas mirties bausme, jeigu kas nors, vyras ar moteris, nebūdamas pašauktas, drįstų eiti pas karalių į vidinį kiemą. Tik jeigu karalius ištiestų jam aukso skeptrą, jis gali likti gyvas. O aš nebuvau pašaukta pas karalių jau trisdešimt dienų!“

¹² Kai Mordechajui buvo pranešta, ką Estera sakė, ¹³ jis liepė taip atsakyti Esterai: „Nemanyk, kad karaliaus rūmuose būsi saugesnė negu kiti žydai! ¹⁴ Juk jeigu iš tikrųjų tylėsi tokiu metu, kaip dabar, pagalba ir išgelbėjimas žydams ateis iš kitos vietos, bet tu ir tavo tėvo šeima pražus. Kas gali žinoti? Galbūt tu pasiekei karališkąją sostą kaip tik tokiam metui kaip dabar“.

¹⁵ Tada Estera atsakydama Mordechajui tarė: ¹⁶ „Eik, surink visus žydus, kurie gyvena Sūzuose. Pasninkaukite

už mane! Nevalgykite ir negerkite iš-tisas tris dienas ir naktis. Ir aš drauge su savo tarnaitėmis, kaip ir jūs, pas-ninkausiu. Po to, nepaisydama įstaty-mo, eisiu pas karalių! Jeigu turėsiu žūti, žūsiu!“ ¹⁷ Mordechajas, palikęs vartus, įvykdė visa, ką Estera buvo įsakiusi.

Estera pas karalių

5 Taigi trečią dieną Estera, apsilū-kusi karališku apdaru, atsistojo vidiniame kieme priešais karaliaus rūmus, karaliui sėdint sosto menėje karaliaus sosto priešais rūmų tarpdu-rį. ² Kai tik jis pamatė karalienę Esterą, stovinčią kieme, ji rado malonę jo aky-se. Karalius ištiesė Esterai aukso skep-trą, kurį laikė rankoje. Priėjusi prie jo, Estera palietė skeptro galą.

³ Tada karalius tarė jai: „Kas atsitī-ko, karaliene Estera? Ko tu prašai? Net jeigu tai būtų ir pusė mano karalystės, bus tau suteikta“. – ⁴ „Jeigu karaliui patinka, – atsakė Estera, – prašyčiau ka-ralių ir Hamaną ateiti šiandien į puotą, kurią esu suruošusi“. ⁵ Karalius įsakė: „Skubiai atveskite Hamaną, kad įvyk-dytume, ko Estera nori“.

Taigi karalius nuėjo su Hamanu į puotą, kurią buvo suruošusi Estera. ⁶ Geriant vyną puotos metu, karalius klausė Esterą: „Ko tu nori? Tai bus tau suteikta! Ko prašai? Nors tai ir pusė ka-ralystės būtų, bus įvykdyta!“ – ⁷ „Štai koks mano noras ir prašymas, – atsa-kė Estera, – ⁸ jei susilaukiau karaliaus malonės ir jei jam patiktų suteikti, ko noriu, ir įvykdyti mano prašymą, pra-šyčiau karalių ateiti rytoj su Hamanu į puotą, kurią jums suruošiu. Rytoj pa-darysiu, kaip karalius sako“.

Hamano kėsiai

⁹ Tą dieną Hamanas išėjo linksmas ir labai gerai nusiteikęs. Bet pamatęs, kad jam priėjus prie Karaliaus vartų, Mordechajas neatsistojo ir nė nepa-sijudino, jis labai ant jo įsiuto. ¹⁰ Bet

Hamanas susilaikė ir sugrįžęs namo pasišaukė savo bičiulius ir žmoną Ze-rešą. ¹¹ Jis nupasakojo jiems savo pra-bangius turtus, daugybę sūnų ir kiek daug sykių karalius jį pagerbė, o dabar iškėlė jį virš visų karaliaus pareigūnų ir dvariškių. ¹² „Be to, – pridūrė Hama-nas, – karalienė Estera pakvietė mane ir karalių – nė vieno kito, tik mane – į puotą, kurią yra suruošusi. Rytoj aš pa-kviestas su karaliumi. ¹³ Tačiau visa tai man nublinksta kai tik pamatau Mor-dechają Žydą, sėdintį prie Karaliaus vartų“. ¹⁴ Jo žmona Zereša ir visi bičiu-liai sakė: „Liepk pastatyti penkiasde-šimt uolekčių aukščio kartuves ir rytoj rytą paprašyk karalių, kad įsakytų ant jų pakarti Mordechają. Tada linksmas eik į puotą su karaliumi“. Šis pasiūly-mas Hamanui patiko. Jis liepė pastatyti kartuves.

Mordechajo pagerbimas

6 Tą naktį karalius, negalėdamas užmigti, paprašė atnešti atmin-tinų įvykių metraščių knygą. Ji buvo skaitoma karaliui. ² Skaitant rastas įrašas, kad Mordechajas buvo prane-šęs apie Bigtaną ir Terešą, du karaliaus eunuchus, rūmų slenksčio sargus, rengusius sąmokslą nužudyti karalių Ahasverą. ³ „Kokia garbė ar paaukšti-nimas už tai buvo suteikta Mordecha-jui?“ – teiravosi karalius. „Nieko jam nebuvo duota“, – atsakė pas karalių buvę tarnai.

⁴ „Kas kieme?“ – paklausė karalius. Hamanas buvo ką tik įėjęs į karaliaus rūmų prieškiemį pakišti karaliui min-ties, kad Mordechajas būtų pakartas kartuvėse, kurias jis buvo parengęs. ⁵ Karaliaus tarnai atsakė: „Hamanas laukia kieme“. – „Tegu įeina!“ – tarė ka-ralius. ⁶ Hamanui įėjus, karalius jį pra-kalbino: „Ką reikėtų padaryti žmogui, kurį karalius nori ypatingai pagerbti?“

Hamanas pagalvojo: „Ką kitą karalius norėtų labiau pagerbti, jeigu ne mane?“ ⁷Tad jis karaliui taip atsakė: „Žmogui, kurį karalius nori pagerbti, ⁸turėtų būti atneštas karališkas apdaras, kurį yra vilkėjęs karalius, ir atvestas žirgas, ant kurio karalius yra jojęs, ir ant kurio galvos uždėtas karališkas vainikas. ⁹Apdaras ir žirgas turėtų būti pavesti vienam kilmingiausių karaliaus pareigūnų. Teaprengia jis žmogų, kurį karalius nori ypatingai pagerbti, ir užsodinęs ant žirgo teveda tą žmogų per miesto aikštę, o jo priekyje eidamas tegu skelbia: „Taip daroma žmogui, kurį karalius nori ypatingai pagerbti!““

¹⁰Tada karalius tarė Hamanui: „Paskubėk! Paimk apdarą ir žirgą, kaip esi pasiūlęs, ir padaryk tai Mordechajui Žydui, kuris sėdi prie Karaliaus vartų. Nepraleisk nieko iš to, ką pasiūlei!“

¹¹Tad Hamanas paėmė apdarą ir žirgą, aprengė Mordechają ir užsodinęs ant žirgo vedė per miesto aikštę, o pats priekyje jo eidamas šaukė: „Taip daroma žmogui, kurį karalius nori ypatingai pagerbti!“

¹²Po to Mordechajas sugrįžo prie Karaliaus vartų, o Hamanas nuskubėjo namo, prislėgtas ir pridengta galva.

¹³Kai papasakojo savo žmonai Zerešai ir visiems bičiuliams viską, kas jam buvo nutikę, patarėjai ir žmona Zereša tarė: „Jei Mordechajas, dėl kurio tu pradėjai smukti, yra iš žydų palikuonių, tai tu jo nenugalėsi. Dėl jo tu tikrai pražūsi“.

¹⁴Jiems dar tebesikalbant, atvyko karaliaus eunuchai ir paskubom išvedė jį į puotą, kurią buvo suruošusi Estera.

Hamanas pakiriamas

7 Taigi karalius ir Hamanas nuėjo puotauti su karaliene Estera. ²Antrą dieną per puotą geriant vyną karalius klausė Esterą: „Ko tu nori, karaliene Estera? Tai bus tau suteikta! Ko

prašai? Nors pusė karalystės tai būtų, bus įvykdyta!“ ³Atsakydama karaliene Estera tarė: „Jeigu susilaukiau tavo malonės, karaliau, ir jeigu patinka karaliui, tebūna man suteikta mano gyvastis – tai mano noras – ir gyvastis mano tautos – tai mano prašymas. ⁴Mano tauta ir aš esame parduoti, kad būtume sunaikinti! Nužudyti ir išnaikinti! Jeigu būtume buvę parduoti kaip vergai ir vergės, aš būčiau tylėjusi. Bet mūsų priešas negalėtų atitaisyti žalos, padarytos karaliui mūsų žūtimi“.

⁵„Kas jis? – sušuko karalius Ahasveras karalienei Esterai. – Kur yra tas, kuris išdrįso tai daryti?“ ⁶Estera atsakė: „Priešas ir engėjas yra šis nedorėlis Hamanas!“ Hamanas susigūžė iš baimės prieš karalių ir karalienę. ⁷Karalius pakilo nuo puotos stalo įtūžęs ir išėjo į rūmų sodą, bet Hamanas pasiliko maldauti karalienės Esteros palikti jį gyvą, nes matė, kad karalius buvo pasmerkęs jį pražūčiai. ⁸Karaliui sugrįžus iš rūmų sodo į puotos menę, Hamanas buvo sukniubęs prie guolio, kuriame sėdėjo atsiėlusiai Estera. „Nes jau jis nori, – sušuko karalius, – net karalienę išniekinti mano rūmuose?“ Vos tiems žodžiams pasigirdus iš karaliaus lūpų, Hamanas prisidengė veidą.

⁹Tada Harbona, vienas iš karaliui tarnavusių eunuchų, tarė: „Štai penkiasdešimt uolekčių aukščio kartuvės prie Hamano namų, kurias Hamanas buvo parengęs Mordechajui, savo žodžiu išgelbėjusiam karalių“. – „Pakarkite jį ant jų!“ – įsakė karalius. ¹⁰Taigi Hamanas buvo pakartas ant kartuvių, kurias buvo pastatydinęs Mordechajui. Tada karaliaus pyktis atlyžo.

Karaliaus įsakas

8 Tą dieną karalius Ahasveras atidavė žydų engėjo Hamano namus karalienei Esterai. Mordechają karalius priėmė, nes Estera buvo pasakiusi, kad jis jos giminaitis. ²Tada karalius

nusiėmė savo antspaudo žiedą, atimtą iš Hamano, ir padavė jį Mordechajui, o Estera pavedė Mordechajui valdyti Hamano namus.

³Tada Estera vėl kreipėsi į karalių. Parpuolusi prie jo kojų, verkdamas maldavo, kad sužlugdytų piktas Hamano iš Agago palikuonių užmačias ir jo surengtą šamokslą prieš žydus. ⁴Karaliui ištiesus aukso skeptrą Esterai, ⁵ji pakilo nuo žemės ir atsistojo priešais jį. „Jei karaliui patinka, – tarė Estera, – ir jei aš susilaukiau jo malonės, jei šis reikalas karaliui atrodo geras ir jei aš turiu jo sutikimą, tebūna parašytas įsakas atšaukti Hamedatos iš Agago palikuonių sūnaus Hamano užmačias – laiškus, kuriuos jis parašė, duodamas įsakymus sunaikinti žydus visose karaliaus valdose. ⁶Kaipgi aš galiu pakelti nelaimę, kuri gresia mano tautai? Kaipgi aš galiu pakelti savo giminės sunaikinimą?“ ⁷Karalius Ahasveras tarė karalienei Esterai ir Mordechajui Žydui: „Tikėkite manimi, aš pats atidaviau Esterai Hamano namus, ir jis buvo pakartas už tai, kad rengė šamokslą pakelti ranką prieš žydus. ⁸Jūs savo ruožtu galite rašyti laišką žydų reikalu karaliaus vardu, kaip jums atrodo gera, ir užantspauduoti jį karaliaus žiedu, nes įsakas, parašytas karaliaus vardu ir užantspauduotas karaliaus žiedu, negali būti atšauktas“.

⁹Tuo metu, trečio mėnesio – sivano – dvidešimt trečią dieną, buvo pašaukti karaliaus raštininkai. Įsakas buvo parašytas, kaip įsakė Mordechajas, visiems žydams, satrapams, valdytojams ir pareigūnams visų valdų nuo Indijos iki Etiopijos, visoms šimtas dvidešimt septynioms sritims, kiekvienai sričiai jos raštu ir kiekvienai tautai jos kalba, taip pat žydams jų raštu ir kalba. ¹⁰Laiškai, parašyti karaliaus Ahasvero vardu, ir užantspauduoti karaliaus žiedu, buvo išsiųsti per raitus pasiuntinius, jojančius ant karaliaus tarny-

boje naudojamų karališkajame žirgyne išaugintų ristūnų. ¹¹Tais laiškais karalius leido žydams visur kiekviename mieste burtis ir ginti savo gyvybę, būtent: visose Ahasvero valdose naikinti, žudyti ir sunaikinti bet kokios tautos ar srities jiems priešiškas pajėgas kartu su moterimis bei vaikais ir plėsti jų nuosavybę ¹²vieną dieną visose Ahasvero valdose – dvylikto mėnesio, tai yra adaro, tryliką dieną.

¹³Rašto turinys turėjo būti duotas kaip įsakas kiekvienai valdai ir paskelbtas visoms tautoms, o žydai turėjo būti pasirengę tą dieną atkeršyti savo priešams. ¹⁴Tad pasiuntiniai, užsėdę ant savo eiklių karališkų ristūnų, išskubėjo karaliaus įsakymo skatindami. Tuo tarpu įsakas buvo paskelbtas Sūzų pilyje.

¹⁵Mordechajas išėjo iš karaliaus rūmų, vilkėdamas karališku mėlynos ir baltos spalvos apdaru su puikiu aukso vainiku ir plonos drobės bei violetinės vilnos skraiste. Sūzų mieste aidėjo džiugūs šauksmai. ¹⁶Žydai patyrė šviesą ir malonumą, džiaugsmą ir pagarbą. ¹⁷Visose valdose ir visuose miestuose, kuriuos tik pasiekdavo karaliaus įsakymas ir įsakas, žydams buvo linksmybė ir džiaugsmas, puota ir poilsio diena. Be to, daug krašto gyventojų dėjosį esą žydai, nes juos buvo apėmusi žydų baimė.

Priešų sunaikinimas

9 Taigi dvylikto mėnesio, tai yra adaro, tryliką dieną, kai karaliaus įsakymas ir įsakas turėjo būti vykdomi, tą pačią dieną, kai žydų priešai tikėjosi juos nugalėti, įvyko priešingai: žydai nugalėjo tuos, kurie jų nenkentė. ²Visose karaliaus Ahasvero valdose žydai susibūrė savo miestuose, rengdamiesi pulti norėjusius jiems padaryti žalos. Tačiau nė vienas jiems nepasipriešino, nes žydų baimė buvo apėmusi visus gyventojus. ³Iš tikrųjų visi valdų

didžiūnai – satrapai, valdytojai ir karaliaus pareigūnai – padėjo žydams, nes juos buvo apėmusi Mordechajo baimė. ⁴Mat Mordechajas buvo galingas karaliaus rūmuose, ir vyrui Mordechajui tampant vis galingesniui, jo garšas sklido po visas valdas. ⁵Tad žydai nugalėjo visus savo priešus, kalaviju žudydami juos ir naikindami. Su savo priešais jie elgėsi, kaip norėjo.

⁶Sūzų pilyje žydai užmušė ir sunaikino iš viso penkis šimtus žmonių. ⁷Jie užmušė Paršandatą, Dalfoną, Aspatą, ⁸Poratą, Adaliją, Aridatą, ⁹Parmaštą, Arisają, Aridają, Vaizatą ¹⁰– dešimt žydų priešo Hamedatos sūnaus Hamano sūnų. Bet plėšimu jie neužsiėmė.

¹¹Tą pačią dieną užmuštųjų skaičius Sūzų pilyje buvo praneštas karaliui. ¹²Karalius tarė karalienei Esterai: „Vien Sūzų pilyje žydai užmušė iš viso penkis šimtus žmonių, taip pat dešimt Hamano sūnų. Tad ką jie bus padarę kitose karalystės srityse! Ko dabar tu nori? Tai bus suteikta. Ko dabar prašai? Tai bus įvykdyta“. – ¹³„Jeigu karaliui atrodo gera, – atsakė Estera, – tebūna Sūzuose gyvenantiems žydams leista ir rytoj elgtis pagal šios dienos įsaką, o tie dešimt Hamano sūnų tebūna pakarti kartuvėse“. ¹⁴Tad karalius įsakė, kad tai būtų įvykdyta. Sūzuose buvo paskelbtas įsakas, ir anie dešimt Hamano sūnų buvo pakarti. ¹⁵Sūzuose gyvenę žydai vėl susirinko ir adaro mėnesio keturioliką dieną užmušė Sūzuose tris šimtus žmonių, bet plėšimu neužsiėmė.

¹⁶Kiti žydai, gyvenę karaliaus valdose, irgi susibūrė ginti savo gyvasties ir apsigynė, užmušdami septyniasdešimt penkis tūkstančius jų nekentusių žmonių, bet plėšimu neužsiėmė. ¹⁷Tai buvo adaro mėnesio trylikta diena; keturioliką dieną jie išsėjos, pavertę ją šventės ir linksmybės diena.

¹⁸Bet Sūzuose gyvenę žydai susibūrė ir tryliką, ir keturioliką dieną,

o išsėjos penkioliką, pavertę ją šventės ir linksmybės diena. ¹⁹Užtat kaimų žydai, gyvenantys miestuose be sienų, adaro mėnesio keturioliką dieną laiko džiaugsmo ir šventės diena – poilsio diena, kurios atminimui jie siūnčia vieni kitiems skanėstų dovanas.

Purimų šventė

²⁰Užrašęs šiuos įvykius, Mordechajas išsiuntė laiškus visiems žydams ir artimose, ir tolimose karaliaus Ahasvero valdose, ²¹įpareigodamas švęsti adaro mėnesio keturioliką dieną, taip pat to paties mėnesio penkioliką dieną kasmet ²²kaip dienas, kai žydai apsigynė nuo savo priešų, ir kaip mėnesį, kai jiems skausmas pavirto džiaugsmu, o gedulas – švente. Jie buvo įpareigoti jas švęsti kaip puotų ir linksmybės dienas, kaip progą siųsti skanėstus vieni kitiems ir dovanas vargšams. ²³Tai gi žydai padarė papročiu, ką buvo pradėję švęsti, vykdydami tai, ką Mordechajas buvo įpareigojęs.

²⁴Hamedatos iš Agago palikuonių sūnus Hamanas, visų žydų priešas ir engėjas, buvo surengęs sąmokslą prieš žydus; norėdamas juos sunaikinti ir *buvo metęs „pur“, tai yra burtą, kad juos nugalėtų ir sunaikintų. ²⁵Bet kai karaliui tai tapo žinoma, jis įsakė raštu, kad nedėrosios užmačios, kurias Hamanas buvo sumanęs prieš žydus, kristų ant galvos jam pačiam ir kad Hamanas bei jo sūnūs būtų pakarti kartuvėse. Todėl tos dienos ir vadinamos Purimais nuo žodžio „pur“. ²⁶Tai gi dėl viso, kas buvo tame laiške parašyta, dėl to, ką jie buvo išgyvenę, ir dėl to, kas jiems buvo nutikę, ²⁷žydai pradėjo ir neatšaukiamai įpareigojo save, savo palikuonis ir visus, kurie norės prie jų prisidėti, švęsti tas dvi dienas nustatytu būdu kasmet skirtu laiku. ²⁸Tai gi tas dienas turi minėti ir švęsti per

kartų kartas kiekviena šeima, kiekviena sritis ir kiekvienas miestas. Niekada nebus atšauktos žydų Purimų dienos ir niekada neišblės jų atminimas tarp jų palikuonių.

²⁹ Abihailo duktė karalienė Estera parašė antrą laišką apie Purimus, norėdama patvirtinti visu galimu įsakymu anksčiau minėtą Mordechajo Žydo laišką. ³⁰ Laiškai buvo pasiųsti su ramybės ir saugumo linkėjimu visiems žydams, gyvenusiems šimtas dvidešimt septyniose karaliaus Ahasvero karalystės valdose. ³¹ Taip buvo įvestos skirtu laiku šios Purimų dienos, kurias Mordechajas Žydas ir karalienė Estera buvo nustatę žydams, kaip anksčiau jiedu buvo įpareigoję save ir savo tautą

pasninkauti ir maldauti. ³² Esteros žodis, patvirtinantis šias Purimų apeigas, buvo įrašytas į knygą.

Mordechajo išaukštinimas

10 Karalius Ahasveras uždėjo duoklę ir žemynui, ir saloms. ² Visi jo galybės bei narsos žygdarbiai ir išsamus pasakojimas apie Mordechajo didybę, kuria karalius jį išaukštino, argi nėra užrašyti Medijos ir Persijos karalių metraščiuose? ³ Iš tikrųjų Mordechajas Žydas buvo karalystėje antras po karaliaus Ahasvero, įtakingas žydams bei mielas savo gausiems tautiečiams, nes jis sielojosi dėl savo tautos reikalų ir rūpinosi visų savo palikuonių gerove.

IŠMINTIES KNYGOS

Išminties knygomis (gr. *sophika biblia*, lot. *libri sapientiales*) krikščionių tradicijoje priimta vadinti penkias ST knygas.

Jobo, *Patarlių* ir *Mokytojo knygos* pasižymi didaktiniu arba pamokumu pobūdžiu, *Psalmynas* yra lyrinių maldų rinkinys, o *Giesmių giesmės knygoje* atspindima Dievo meilė savo tautai. Jas visas vienija poetiniai žmogaus gyvenimo prasmės apmąstymai.

Gausioje Rytų tautų didaktinėje raštijoje šios knygos išsiskiria savo doroviniu ir religiniu kryptingumu. Išmintis, suprantama kaip pagarbi Dievo baimė ir priešinama ydai bei kvailybei kaip tos baimės stoka, čia galiausiai sutapatinama su Dievo Dvasia, kuria jis sukūrė ir apvaizdžiai palaiko Visatą.

JOBO KNYGA

Jobo knyga (hebr. *Ṭjīb*, gr. *iōb*, lot. *job / iob*) pavadinta pagrindinio veikėjo vardu, o jos atsiradimo laikas nežinomas (spėliojimai svyruoja nuo XI–X iki VI a. pr. Kr.).

Knygos pradžioje pristatomas Jobas – turtingas ir pamaldus žmogus, nepelnytai ištiktas didžiausių nelaimių, bet nepraradęs pasitikėjimo Dievu (sk. 1–2), paskui Jobas su trim jo aplankyti atėjusiais bičiuliais svarsto patirtų kančių prasmę, svyruodamas tarp nevilties ir tikėjimo (sk. 3–31), į pokalbį įsiterpia ketvirtas bičiulis (sk. 32–37), toliau pats Dievas kalbasi su Jobu (sk. 38–42) ir galiausiai Jobas, pripažinęs bet kokį supratimą viršijantį Dievo šventumą, atgauna sveikatą, turtus bei gerą vardą (sk. 42).

Ši knyga – ne tiek siekimas įminti nepelnytų kančios mįslę ar išspręsti blogio problemą, kiek sutrikusio žmogaus mėginimas susivokti švento ir visagalio Dievo atžvilgiu.

Jobo turtai ir pamaldumas

1 Kadaisė Uco šalyje gyveno žmogus, vardu Jobas. Tas žmogus buvo be priekaištų ir doras, dievobaimingas ir besišalinantis pikta. ²Jam buvo gimę septyni sūnūs ir trys dukterys. ³Jis turėjo septynis tūkstančius avių, tris tūkstančius kupranugarių, penkis šimtus jungų jaučių, penkis šimtus asilių ir labai didelę samdytą šeimyną. Tas žmogus buvo labiau pasiturintis negu bet kas kitas Rytuose.

⁴Jo sūnūs buvo pratę kelti vaišes vieni pas kitus iš eilės ir kviestis savo tris seseris valgyti ir gerti kartu su jais. ⁵Pasibaigus vienam vaišių dienų ratui, Jobas susikviesdavo juos pas save ir pašventindavo, atsikėlęs anksti rytą ir atnašaudamas deginamąją auką už kiekvieną skyrium. Mat Jobas sakydavo sau: „Galbūt mano vaikai nusidėjo ir piktžodžiavo Dievui savo širdyje“. Taip Jobas elgdavosi visuomet.

⁶Tą dieną, kai dangiškosios būtybės suėjo tarnauti VIEŠPATIES akivaizdoje, su jais kartu atėjo ir šėtonas. ⁷VIEŠPATS klausė šėtoną: „Kur buvai?“ „Klajojau po žemę, – atsakė VIEŠPAČIUI šėtonas,

–ėjau joje sargybą*“.⁸ VIEŠPATS tarė šėtonui: „Ar atkreipei dėmesį į mano tarną Jobą? Kito tokio kaip jis nėra žemėje! Tai žmogus be priekaištų ir doras, dievobaimingas ir besišalinantis pikta“. – ⁹*, „Argi veltui Jobas bijo Dievo, – atsakė šėtonas VIEŠPAČIUI. – ¹⁰Argi neapjuosei iš visų pusių tvora jo paties, jo namų ir visko, ką tik jis turi? Tu palaiminai jo rankų darbą, ir jo galvijų padaugėjo žemėje. ¹¹Bet ištiesk ranką, paliesk visa, ką jis turi, ir esu tikras, jis iškeiks tave į akis“. ¹²VIEŠPATS tarė šėtonui: „Štai visa, ką jis turi, – tavo rankose. Tik prieš jį patį rankos nepakelk!“ Tada šėtonas pasišalino iš VIEŠPATIES akivaizdos.

Pirmas Jobo išbandymas

¹³Vieną dieną, kai jo sūnūs ir dukterys valgė ir gėrė vyną vyriausiojo brolio namuose, ¹⁴atbėgo pas Jobą pasiuntinys. „Jaučiai arė, o asilės ganėsi šalia jų ganykloje, – tarė jis. – ¹⁵Šebiečiai užpuolė ir pagrobė juos. Tarnus

^{1,7} Arba: „išvaikščiojau ją skersai išilgai“.

^{1,9–11} Apr 12,10

iškapojo kalavijū. Tik aš vienas pabėgau tau pranešti“. ¹⁶ Dar nebaigus tam kalbėti, atskubėjo kitas pasiuntinys. „Dievo ugnis, – tarė jis, – krito iš dangaus, sudegino ir avis, ir piemenis, paversdama juos pelenais. Tik aš vienas pabėgau tau pranešti“. ¹⁷ Dar tam nebaigus kalbėti, atskubėjo kitas pasiuntinys. „Chaldėjai, – tarė jis, – trys būriai, užpuolė ir pagrobė kupranugarius. Tarnus išžudė kalavijū. Tik aš vienas pabėgau tau pranešti“. ¹⁸ Dar tam nebaigus kalbėti, atskubėjo kitas pasiuntinys ir pranešė: „Tavo sūnūs ir dukterys valgė ir gėrė vyną vyriausiojo brolio namuose, – tarė jis, – ¹⁹ ir štai atūžė iš dykumos baisi vėtra ir sugniuždė visas keturias namų kertes. Namai griuvo ant jaunųjų žmonių. Jie visi žuvo. Tik aš vienas pabėgau tau pranešti“.

²⁰ Tada Jobas atsistojo, persiplėšė drabužius ir nusiskuto galvą. Puolęs kniūbsčias, ²¹ jis tarė:

„Nuogas išėjau iš motinos įsčių,
nuogas sugrįšiu ten*;
VIEŠPATS davė, VIEŠPATS ir atėmė!
Tebūna pašlovintas
VIEŠPATIES vardas!“

²² Nepaisydamas visko, Jobas nei nusidėjo, nei priekaištavo Dievui.

Antras Jobo išbandymas

2 Tą dieną, kai dangiškosios būtybės suėjo tarnauti VIEŠPATIES akivaizdoje, su jais kartu atėjo ir šėtonas tarnauti VIEŠPAČIUI. ² „Kur buvai?“ – klausė VIEŠPATS šėtoną. „Klajojau po žemę, – atsakė VIEŠPAČIUI šėtonas, – ėjau* joje sargybą“. ³ VIEŠPATS paklausė šėtoną: „Ar atkreipei dėmesį į mano tarną Jobą? Juk kito tokio kaip jis nėra žemėje! Tai žmogus be priekaištų ir doras, dievobaimingas ir besišalinantis pikta. Jis vis laikosi

savo dorumo. Vadinas, be reikalo sukurstei mane jį sunaikinti“. – ⁴ „Oda už odą, – atsakė šėtonas VIEŠPAČIUI, – Visa, ką žmogus turi, jis atiduos už savo gyvybę. ⁵ Bet ištiesk ranką, pališk jo kaulus bei kūną, ir jis tikrai iškeiks tave į akis“. ⁶ VIEŠPATS tarė šėtonui: „Štai jis – tavo rankose. Tik jo gyvybės neliesk!“

⁷ Tada šėtonas pasišalino iš VIEŠPATIES akivaizdos ir ištiko Jobą dvokiančiomis votimis nuo padų iki viršugalvio. ⁸ Sėdėdamas pelenuose, jis gramdėsi šuke.

⁹ Žmona tarė jam: „Ar dar laikaisi savo dorumo? Keik Dievą ir mirk!“

¹⁰ Bet jis atsakė: „Kalbi kaip kvaila moteris. Nejau priimsime iš Dievo rankos kas gera ir nepriimsime kas bloga?“ Nepaisydamas to visko, Jobas nieko nesakė prieš Dievą.

¹¹ Trys Jobo bičiuliai, išgirdę apie visas nelaimes, kurias buvo jį ištikusios, leidosi į kelionę kiekvienas iš savo namų – Elifazas Temanas, Bildadas Šuachas ir Cofaras Naamatietis. Jie susitiko ir keliavo drauge atjausti ir paguosti. ¹² Pamatę iš tolo jie negalėjo jo pažinti ir pradėjo garsiai verkti. Persiplėšę drabužius, jie barstėsi galvas dulkėmis. ¹³ Jie sėdėjo ant žemės su juo septynias dienas ir septynias naktis. Nė vienas Jobui nedarė nė žodžio, nes matė, kad jis labai kenčia.

Jobo dejonė

3 Pagaliau Jobas pravėrė lūpas ir keikė tą dieną, kurią buvo gimęs. ² Jis pertraukė tylą, tardamas:

³ „Tepranyksta diena,
kurią gimiau,
naktis, kuri tarė: ‘Pradėtas
berniukas!’

⁴ O, ta diena! Tebūna ji tamsa!

Tenesirūpina ja Dievas aukštybėse,
teneišaušta jai šviesa!

^{1,21} T. y. į žemę.

^{2,2} Žr. Job 1,7.

^{3,3-19} Jer 20,14-18

⁵ Teaptemdo ją tamsa ir
niūrus šešėlis,
teapgaubia debesys,
tegasdina ją saulės užtemimas.
⁶ O, ta naktis! Tebūna ji niūri tamsa!
Tenebūna ji įskaityta į metų dienas,
tenepatenka nė į vieną mėnesį.
⁷ Taip! Ta naktis tebūna bevaisė,
tenebūna girdėti joje jokio
džiugaus balso.
⁸ Tekeikia ją keikiantys dieną* ir
gebantys pažadinti Leviataną.*
⁹ Teaptemsta aušros žvaigždė,
tesilgi ji šviesos, bet tenesulaukia;
tenemato ji ryto spindulių dėl to,
¹⁰ kad nenorėjo uždaryti
įsčių durų ir
paslėpti vargą nuo mano akių.
¹¹ Kodėl aš nemiriau gimdamas,
kodėl išėjęs iš įsčių nežuvau?
¹² Kam gi buvau pasisodintas
ant kelių
ir duota man žįsti krūtį?
¹³ Gulėčiau dabar ramybėje;
miegočiau ir ilsėčiausi
¹⁴ drauge su žemės karaliais
ir patarėjais,
statančiais sau kapavietes,
¹⁵ ar drauge su didžiūnais,
turinčiais aukso,
pripildžiusiais savo rūmus sidabro.
¹⁶ Kodėl gi nebuvo palaidotas
tarsi nelaikšis kūdikis,
tarsi mažyliai, niekada
nematę šviesos?
¹⁷ Ten, žemai, nedorėliai
liaujasi siausti,
ten pavargusieji ilsisi.
¹⁸ Ten belaisviai nesupančioti,
jie nebegirdi engėjo balso.
¹⁹ Ten mažas ir didelis – lygūs,
vergas laisvas nuo savo šeimininko.
²⁰ Kodėl gi jis duoda šviesą
nelaimingiesiems,
o gyvybę – sielvartaujantiems?

²¹ Jie *laukia mirties,
bet ji neateina,
jie ieško jos tarsi paslėpto lobyno;
²² jie labai džiūgauja
ir smagiai jaučiasi suradę kapą.
²³ Kam gi duota šviesa vyrui,
negalinčiam matyti kelio,
Dievo iš visų pusių apsuptam?
²⁴ Juk dejonė man tarsi duona,
o aimanos liejasi man tarsi vanduo.
²⁵ Ko tik bijau, tas mane pasiveja,
ir ko tik vengiu, tai mane ištinka.
²⁶ Neturiu nei ramybės,
nei paliovos,
nei atvangos, nes užgriuvo kančia“.

Elifazo priekaištai

4 Tada Elifazas Temanas atsakyda-
mas tarė:
² „Jeigu išdrįstų kas tarti tau žodį,
ar nebūsi užgautas?
Bet kas galėtų dabar tylėti?
³ Štai tu mokei daugelį,
stiprinai jų silpnas rankas,
⁴ tavo žodžiai drąsino
svyruojančius,
tu sutvirtinai drebančius kelius.
⁵ Bet kai dabar tai nutinka tau,
tu netenki kantrybės;
kai tave patį tai paliečia,
tu būni priblokštas!
⁶ Argi tavo Dievo baimė
nėra tavo laidas,
o tavo tobulas elgesys – tavo viltis?
⁷ Prisimink, ar kas kada būdamas
nekaltas pražuvo?
Ar buvo kur nors dorieji sunaikinti?
⁸ Kalbu iš patirties:
kas pikta aria ir bėdą sėja,
tas tai ir pjauna.
⁹ Nuo Dievo kvėptelėjimo
jie pražūva,
nuo jo įniršio gūσιο sunyksta.
¹⁰ Nutyla liūto riaumojimas,
žvėrių karaliaus staugimas,
ir išrupa liūtų jauniklių dantys.

^{3,8} Arba: „Jūrą“.

^{3,8} Žr. Job 40,25–41,26.

^{3,21} Apr 9,6

¹¹ Stiprus liūtas nugaišta,
nes trūksta grobio,
o jo jaunikliai išsiblaško.
¹² Mane slapčiomis pasiekė žodis,
mano ausis pagavo tylų šnabždesį.
¹³ Nuo minčių, kilusių iš
nakties regėjimų,
kai gilus miegas apima
mirtinguosius,
¹⁴ mane pagavo baimė ir šiurpulys,
drebėjo visi mano kaulai.
¹⁵ Tuomet vėjas pūstelėjo į mane,
ir man ant kūno
pasišiaušė plaukai.
¹⁶ Jis stabtelėjo,
bet aš jo neatpažinau.
Tik pavidalas buvo prieš mano akis,
ir įsiviešpatavo tylą.
Tuomet išgirdau balsą:
¹⁷ 'Argi gali žmogus
būti teisesnis už Dievą?
Argi gali mirtingasis
būti be priekaištų prieš
savo Kūrėją?
¹⁸ Štai jis net savo tarnais nepasitiki
ir angelus kaltina klaidai!
¹⁹ Tad ką sakyti apie gyvenančius
molio namuose,
kurių pamatai – dulкės?
Jie sutraiškomi lengviau
negu kandys,
²⁰ nuo ryto iki vakaro jie
trinami į dulkes.
Nepastebėti jie žūva amžinai.
²¹ Kai jų palapinės virvelė
išplėšiama iš jų*,
argi jie nemiršta nepažinę
išminties?'
5 Tad šaukis! Ar atsakys
tau kas nors?
Į kuriuos iš šventųjų tu kreipsiesi?
² Iš tikrųjų širdgėla
pražudo kvailąjį,
o pavydas užmuša lepšį.
³ Mačiau kvailąjį įleidžiant šaknis,
bet staiga ėmiau keikti jo buveinę.

⁴ Jo vaikai nesaugūs,
trypiami teismuose,
ir nėra kam jų apginti.
⁵ Jo pjūties derliumi
naudojasi alkanieji,
grobdami jį net iš erškėčių;
jo turtų geidžia godieji.
⁶ Juk blogis nedygsta iš žemės,
vargas nesprogsta iš dirvos.
⁷ Ne! Iš tikrųjų žmogus
gimsta vargti,
kaip žiezirbos kilti aukštyr.
⁸ Kreipčiausi į Dievą, tavimi dėtas,
ir Dievui pavesčiau savo bėdą.
⁹ Jo darbai didingi ir nesuvokiami,
nuostabūs ir nesuskaičiuojami.
¹⁰ Žemei jis duoda lietaus,
ir laukus palaisto vandeniu.
¹¹ Kukliuosius jis išaukština,
o liūdintiems pakelia nuotaiką.
¹² Sukčių užmačias jis
taip sužlugdo,
kad jų rankos neranda naudos.
¹³ Gudruolius* jis pagauna
kėslojančius,
jų suktus sumanymus
paverčia niekais.
¹⁴ Dieną jiems darosi tamsu,
vidurdienį jie grabinėjasi
tarsi naktį.
¹⁵ Bet beturtį jis gelbsti
nuo jų nasrų,
nuo galingojo rankos.
¹⁶ Taigi bus vilties nelaimingajam,
nelabumas turi užčiaupti burną.
¹⁷ Tikėk manimi: laimingas
žmogus,
kurį Dievas pataiso!
*Neniekink Visagalio pamokos!
¹⁸ Juk jis sužeidžia, bet ir aptvarsto,
jo rankos nuplaka, bet ir pagydo.
¹⁹ Šešis kartus iš bėdos
jis tave gelbės,
o septintą kartą nelaimė
tave nebepalies.

^{5,13} 1 Kor 3,19^{5,17} Pat 3,11-12; Hbr 12,5-6^{4,21} T. y. palapinė nugriaunama.

²⁰ Bado metu jis atpirks
tave nuo mirties,
o kare – nuo kalavijo pavojaus.
²¹ Nuo ilgų liežuvių rykštės
būsi apgintas,
negandoms siaučiant
aplinkui nedrebėsi.
²² Iš žūties ir bado juoksiesi,
žemės žvėrių nebebijosi.
²³ Dirvos akmenys bus
tavo sąjungininkai,
laukiniai žvėrys elgsis
su tavimi taikiai.
²⁴ Matysi, kad tavo palapinė saugi,
apžiūrėsi savo avidę ir
nieko nepasigesi.
²⁵ Matysi, kad tavo
palikuonys dauginasi
ir tavo ainija auga kaip
žolė laukuose.
²⁶ Į kapą nueisi žilos
senatvės sulaukęs
kaip laiku nuneštas kviečių pėdas.
²⁷ Tikėk manimi! Tai
ištyrėme. Taip yra!
Klausykis ir dėkis tai į galvą!“

Jobo atsakas Elifazui

6 Tada Jobas atsakydamas tarė:
² „Ak, kad mano širdgėla
būtų pasverta,
ir visos mano negandos
padėtos ant svarstyklių!
³ Juk jos nusvertų jūros smiltis.
Todėl mano žodžiai buvo aštrūs.
⁴ Juk Visagalio strėlės
susmigusios į mane,
ir mano dvasia čiulpia jų nuodus,
Dievo siaubas gaubia mane.
⁵ Argi bliaua laukinis asilas,
turėdamas žolės?
Argi baubia jautis,
turėdamas pašaro?
⁶ Argi kas valgo prėską
beskonį maistą?
Argi turi skonį piktžolių sunka?
⁷ Toks maistas man koks; jis
jis tarsi maistas ligonio.“

⁸ O, kad mano prašymas
būtų patenkintas
ir Dievas suteiktų, ko trokštu!
⁹ Net jeigu Dievui patiktų
mane sutrinti,
duoti laisvę savo rankai
ir mane nušluoti,
¹⁰ tai būtų man paguoda!
Džiaugčiausi net veriančiu skausmu,
nes neatmečiau Šventojo žodžių.
¹¹ Kokios gi mano jėgos, kad
galėčiau tai pakelti?
Kiek ilgai man gali užtekti
kantrybės?
¹² Nejau mano jėgos –
akmens stiprumo,
o mano trapi prigimtis – žalvario?
¹³ Iš tikrųjų pats sau padėti negaliu,
man atimtos visos išgalės.
¹⁴ Bėdoje kaip ši man reikia
ištikimų bičiulių,
ar būčiau atmetęs Visagalio
baimę, ar ne.
¹⁵ Bet mano bičiuliai nuvilia
mane kaip srautai,
išdžiūstantys per sausrą.
¹⁶ Tirpstančio sniego ir ledų
jie būna prigrūsti,
¹⁷ bet kaitrai užėjus pranyksta,
kai karšta, pasitraukia iš savo vietos.
¹⁸ Karavanai suka iš kelio
jų ieškodami,
klajoja ir pražūva dykumoje.
¹⁹ Karavanai iš Temos jų ieško,
vilksinės iš Šebos jų viliasi.
²⁰ Bet jie nusivilia, tuščiai tikėjęsi,
pasiekia tas vietas ir apstulbsta.
²¹ Tad tokie dabar man esate:
matote mano negandas,
bet išsigandote.
²² Argi prašiau: ‘Duokite
man dovaną’?
Arba: ‘Duokite iš savo turtų
kyšį už mane’?
²³ Arba: ‘Išgelbėkite mane
iš priešo rankų’?
Arba: ‘Išpirkite mane iš
engėjų nagų’?

²⁴ Mokykite mane, ir aš tylėsiu,
parodykite, kur mano suklysta.

²⁵ Kokie įtaigūs tiesūs žodžiai!
Bet ką reiškia jūsų įrodinėjimai?

²⁶ Argi jūs neprasimanote
žodžių įrodinėjimams
ir bevیلčio žmogaus žodžių
nelaikote tauškalais?

²⁷ Jūs net kauliukus mestumėte
dėl našlaičio
ir parduotumėte savo bičiulį.

²⁸ Bet malonėkite
pažvelgti į mane:
į akis jums nemeluosiu.

²⁹ Prašyčiau pasvarstyti, kad
nebūtų neteisybės;
apsvarstykite, aš vis dar teisingas!

³⁰ Argi mano liežuvis suktas?
Ar aš neatskiriu nelaimės,
kai ją patiriu?

7 Argi žmogaus gyvenimas
žemėje nėra sunki tarnyba?
Argi žmogaus dienos nėra
kaip samdinio dienos?

² Tarsi vergas jis trokšta pavėsio,
tarsi samdinyš laukia savo atlygio.

³ Man skirti mėnesiai
pilni nusivylimo,
mano dalia – naktys,
kupinos širdgėlos.

⁴ Eidamas gulti, klausiu:
‘Kada atsikelsiu?’

Bet naktis ilga,
ir ligi aušros aš neramiai vartausi.

⁵ Mano kūną dengia
kirmėlės ir purvas,
mano oda pleišėja ir pūliuoja.

⁶ Mano dienos eiklesnės
už audėjo šaudyklę,
be vilties jos skuba prie savo galo.

⁷ Neužmiršk, kad mano
gyvenimas tik vėjas;
niekada daugiau
neberegėsiu laimės.

⁸ Akis, stebinti mane,
nebematys manęs;
tavo akys ieškos manęs, bet
manęs jau nebebus.

⁹ Kaip debesys pamažu
nyksta ir praeina,
taip žengiantis žemyn į Šeolą
niekada nebegrižta.

¹⁰ Į savo buveinę jis nebesugrįš,
jo namai daugiau jo nebepažįns.

¹¹ Todėl negaliu leisti savo
lūpoms tylėti;

kalbėsiu dvasios skausme,
skųsiuosi gyvasties kartėlyje.

¹² Argi aš jūra ar jūros pabaisa,
kad tu pastatei prie
manęs sargybą?

¹³ Kai pagalvoju: ‘Mano
lova mane paguos,
mano guolis pasidalys su
manimi skausmu’, –

¹⁴ tu gąsdini mane sapnais
ir siaubą man keli regėjimais,

¹⁵ idant rinkčiausi
pasmaugimą ir mirtį
negu šiuos griaučius.

¹⁶ Daugiau nebegaliu!
Amžinai negyvensiu!

Tad pasitrauk nuo manęs,
nes mano dienos tik ūkanos.

¹⁷ *Kas tas žmogus, kad
jį taip aukštini?

Kodėl kreipi į jį dėmesį!

¹⁸ Kasdien jį lankai,
kiekvieną akimirką jį bandai!

¹⁹ Kiek ilgai nenuleisi
akių nuo manęs...

ir neatstosi,
kol nurysiu seiles?

²⁰ Jei ir nusidėjau,
tai ką padariau tau,
žmogaus sarge?

Kodėl pavertei mane savo taikiniu?
Kodėl tapau tau našta?

²¹ Kodėl neatleidi mano
nusižengimo

ir nepanaikini mano kaltės?
Juk netrukus gulėsiu dulkėse;
ieškosi manęs, bet manęs
jau nebebus“.

Bildado kalba

8 Tada Bildadas Šuachas atsakydamas tarė:

² „Kiek ilgai tu dar šitaip kalbėsi?
Žodžiai iš tavo lūpų –
tarsi smarki vėtra!

³ Argi Dievas iškraipys teisėtvarką?
Argi Visagalis iškraipys teisumą?

⁴ Kai tavo vaikai jam nusidėjo,
jis atlygino jiems už jų kaltę.

⁵ Kai tu ieškosi Dievo
ir maldausi Visagalį,

⁶ jeigu būsi be priekaištų ir doras,
jis tikrai tavimi pasirūpins
ir atstatys teisėtą tavo
namų židinį.

⁷ Tavo pirmąsėtė būklė
atrodys kaip niekas,
nes ateityje tu labai praturtėsi.

⁸ Paklausk senosios kartos
ir apsvarstyk protėvių patirtį.

⁹ Juk mes patys – lyg vakar užgimę
ir nieko nežinome.

Mūsų dienos žemėje – tik šešėlis!

¹⁰ Argi jie tavęs nepamokys,
nepapasakos

ir netars žodžių iš širdies?

¹¹ Argi papirusas gali augti ten,
kur nėra pelkių?

Argi nendrės gali žaliuoti ten,
kur nėra vandens?

¹² Būdamos žalios ir dar nekirstos,
jos vysta greičiau už kitus augalus.

¹³ Toks likimas visų,
kurie užmiršta Dievą;
bedievio žmogaus viltis
virsta niekais.

¹⁴ Tik voratinklio siūlas – jo viltis,
voratinklis – jo pasitikėjimas.

¹⁵ Jis remsis savo namais,
bet jie nepalaikys;
laikysis į juos įsikibęs,
bet jie neišliks.

¹⁶ Nedorėlis klesti saulėje,
jo atžalos dygsta visame sode.

¹⁷ Jo šaknys apsieja aplink
akmenų krūvą,
jis gyvena tarp akmenų.

¹⁸ Kai jis išraunamas iš savo vietos,
ši nenori pažinti jo, sakydama:
‘Niekada nemačiau tavęs!’

¹⁹ Tikėk manimi, toks jo
kelio džiaugsmas,

o iš žemės išaugo dar kiti.

²⁰ Tikėk manimi, Dievas nei
atmes dorą žmogų,
nei išties ranką nedorėliams.

²¹ Juokas vėl pripildys tavo burną,
ir džiugesio šauksmai
bus tavo lūpose.

²² Tavo priešai bus apvilkti gėda,
nedorėlių palapinė pradings“.

Jobo atsakas

9 Tada Jobas atsakydamas tarė:

² „Taip, aš žinau, kad taip yra.
Bet kaip žmogus gali būti
teisus Dievo akivaizdoje?

³ Jei kas užsispirtų stoti
su juo į teismą,
negalėtų atsakyti į vieną
kaltinimą iš tūkstančio.

⁴ Jis išmintingos širdies,
galingos jėgos;
kas kada nors jam priešinosi
ir išliko sveikas?

⁵ Jis perkelia kalnus
jiems nežinant,
nuverčia juos, kai supyksta;

⁶ pajudina iš vietos žemę,
ir jos stulpai sudreba.

⁷ Jis sako saulei: ‘Netekėk!’
ir žvaigždėms: ‘Nešvieskite!’

⁸ Jis vienas padėjo dangaus
skliautą į vietą
ir žengia jūros bangomis.

⁹ Jis padarė Grįžulo Ratus
ir *Šienpjovius,

Sietyną ir Pietų skliauto
žvaigždynus.

¹⁰ Jis įvykdo didžius darbus –
suprasti jų neįmanoma, –
daugiau nuostabių darbų,
negu žmogus gali suskaičiuoti.

¹¹ Štai jis eina pro šalį,
bet aš jo nematau;
jis pražingsniuoja,
bet aš jo nepajuntu.

¹² Tikėk manimi, jis atima,
bet kas gali jam uždrausti?
Niekas negali jo klausti:
‘Ką tu darai?’

¹³ Dievas neslopina savo pykčio;
po juo sukniubus Rahabo* kariauna.

¹⁴ Tad kaip aš galiu jam atsakyti
ar žodžiais priešgyniauti?

¹⁵ Nors ir esu teisus, negaliu
jam atsakyti;
aš maldaučiau savo teisę
pasigailėjimo.

¹⁶ Jeigu kreipčiausi į jį, ir
jis teiktųsi atsakyti,
netikiu, kad klausytųsi
mano žodžių.

¹⁷ Juk jis plėšo audra mane
ir mano žaizdas daugina
be priežasties.

¹⁸ Atsikvėpti man neleidžia,
sotina mane kartėliu.

¹⁹ Jeigu tai jėgų bandymas,
tai Dievas sako: ‘Štai aš!’
Jei tai teismo reikalas,
tai kas gali pašaukti jį stoti į teismą?

²⁰ Nors ir esu nekaltas,
mano lūpos pasmerktų mane;
nors esu be priekaištų,
jis parodytų mano ydas.

²¹ Esu be priekaištų? To
nebežinau nė pats;
aš nebenoriu gyventi!

²² Tai viena ir tas pat!
Užtat ir sakau:

‘Abu – ir nekaltą, ir kaltą
– jis sunaikina!’

²³ Nelaimei staiga atnešus žūtį,
jis tyčiojasi iš nekaltojo negandos.

²⁴ Žemė atiduota
nedorėliams į rankas;
jis uždengia teisėjų veidus..
Jei tai ne jis, tai kas?

²⁵ Mano dienos eiklesnės už bėgiką;
jos prabėga ir neatneša man laimės.

²⁶ Jos praskuba kaip
nendrinės valtelės,
kaip erelis, leisdamasis
žemyn ant grobio.

²⁷ Jei sakau: ‘Užmiršiu savo skundą,
atsikratysiu liūdno veido
ir būsiu linksmas’, –

²⁸ darosi baisu dėl visos
mano kančios,
nes žinau, kad tu manęs neišteisinsi.

²⁹ Jeigu turiu būti laikomas kaltas,
tai kam veltui stengtis?

³⁰ Jei net apsiplaučiau sniegu
ir nusivalyčiau rankas šarmu,

³¹ tu taip panardintumei
mane į purvus,
kad net mano drabužiai
manęs bjaurėtųsi.

³² Juk jis nėra mirtingasis,
panašus į mane,
kad galėčiau jam atsakyti
ar stoti kartu į teismą!

³³ O, kad būtų taikintojas tarp mūsų
ir uždėtų savo ranką ant mudviejų!

³⁴ Tenuima nuo manęs savo rykštę,
tenegąsdina manęs
daugiau jo baimė.

³⁵ Tada kalbėčiau jo nebijodamas,
nes žinau, kad toks nesu.

Jobo skundas

10 Aš nebenoriu gyventi!
Viešai išliesiu savo skundą,
išsakysiu savo širdies kartėlį.

² Sakysiu Dievui:

‘Nepasmerk manęs;
pasakyk, kuo mane kaltini.

³ Argi tau atrodo gera engti,
niekinti savo rankų darbą
ir šypotis nedorėlių užmojams?

⁴ Nejau tavo akys kūniškos?
Argi ir tu matai taip, kaip
mato žmonės?

⁵ Argi tavo dienos – kaip
dienos mirtingųjų
ir tavo metai – kaip žmogaus metai,

^{9,13} Jūrų demonas.

⁶ kad ieškai mano kaltės
ir tyrinėji mano nuodėmę,
⁷ nors žinai, kad aš nesu kaltas
ir nėra kam išgelbėti mane
iš tavo rankų?
⁸ Tavo rankos sukūrė ir padarė mane,
o dabar tu apsisuki ir naikini.
⁹ O, atsimink, kad sukūrei
mane iš molio!
Nejau vėl paversi mane dulkėmis?
¹⁰ Argi neišpylei manęs kaip pieno
ir nesurauginai kaip sūrio?
¹¹ Aprengi mane oda ir kūnu,
suaudei mane iš kaulų ir gyslų.
¹² Suteikėi man gyvybę
ir ištikimą meilę,
rūpestingai saugojai kiekvieną
mano kvėptelėjimą.
¹³ Ir vis dėlto slėpei šiuos
dalykus savo širdyje;
žinau, kad turėjai tai mintyje!
¹⁴ Jeigu nusidėčiau, tu mane seki,
ir kaltės neatleidi.
¹⁵ Jeigu esu kaltas, vargas man!
Jeigu teišus, nedrįstu galvos pakelti,
nes esu apimtas gėdos,
apsvaigęs nuo skausmo.
¹⁶ Medžioji mane tarsi drąsus liūtas,
vis puoli ir puoli mane savo žygiais.
¹⁷ Vis puoli ir puoli mane iš naujo,
vis labiau ir labiau pyksti
ant manęs,
vedi prieš mane vis naujus būrius.
¹⁸ Tad kam išvedi mane iš įsčių?
Verčiau būčiau miręs,
kol dar jokia akis nebuvo
manęs mačiusi,
¹⁹ ir likčiau tarsi nebuves,
perkeltas iš įsčių tiesiai į kapą.
²⁰ Argi ne maža tau mano
gyvenimo dienų?
Atstok nuo manęs,
kad galėčiau rasti truputį
paguodos,
²¹ prieš negrįžtamai išeidamas
į tamsos ir niūrumo šalį,
²² į tamsią sąmyšio šalį,
kurios šviesa tarsi tamsa“.

Cofaro atsakas Jobui

11 Tada Cofaras Naamatietis atsa-
kydamas tarė:

² „Argi žodžių tvanas turėtų
likti be atsakymo?
Nejau plepus vyras turėtų
būti teišus?
³ Argi tavo tauškalai turėtų
mus nutildyti?
Nejau tau tyčiojantis nebus
kam tavęs sugėdinti?
⁴ Juk tu sakai: ‘Mano
mokymas tyras,
aš buvau nekaltas Dievo akyse!’
⁵ Bet jei Dievas prakalbėtų,
jis pats atvertų tau savo lūpas
⁶ ir apskytų tau savo
išminties paslaptis!
Juk išmintis yra daugeriopa!
Tad žinok, kad Dievas iš tavęs
mažiau reikalauja,
negu verta tavo kaltė.
⁷ Argi gali suvokti Dievo paslaptį?
Argi gali išžvalgyti
Visagalio gelmes?
⁸ Jos gilesnės už dangų, ir
ką tu gali padaryti?
Jos gilesnės už Seolą, ir
ką tu sužinosi?
⁹ Jos nusidriekusi
ilgiau už žemę
ir plačiau už jūrą.
¹⁰ Jeigu jis praeina ar
uždaro į kalėjimą,
ar pašaukia į teismą,
tai kas gali jį sulaikyti?
¹¹ Juk jis žino, kas yra veidmainiai,
ir mato nedorybę.
Tad nejau jos neatpažintų?
¹² Argi kvailas žmogus
įgis supratimo,
o laukinė asilė pagimdys žmogų?
¹³ Jei širdį kreipsi teisingai,
tai savo rankas tiesi jo link.
¹⁴ Jei tavyje slypi nedorybė,
pašalink ją
ir neleisk neteisybei gyventi
tavo palapinėje.

¹⁵ Iš tikrųjų tada pakelsi
savo veidą be dėmės;
būsi saugus ir nebebijosi.
¹⁶ Tada užmirši savo vargus
arba prisimini juos kaip
nuslūgusius vandenį.
¹⁷ Tavo gyvenimas bus
šviesesnis už vidurdienį,
o tamsiausios gyvenimo
valandos švies kaip aušra.
¹⁸ Tu jausiesi saugus, nes
turėsi vilties;
Dievas saugos tave, ir tu
saugiai ilsėsis.
¹⁹ Gulsi, ir nebus tau ko bijoti,
daugelis stengsis tau įtikti.
²⁰ O nedorųjų akys apsiblaus,
kelio išsigelbėti jie rasti nepajėgs.
Jų vienintelė viltis – laukti mirties“.

Jobo atsakas Cofarui

12 Tada Jobas atsakydamas tarė:
² „Iš tikrųjų jūs ypatingi žmonės,
ir išmintis mirs jums numirus!
³ Bet ir aš kaip jūs turiu smegenis;
nesu už jus menkesnis.
Bet tiek to, kas to nežino?
⁴ Tapau pajuoka savo bičiuliams.
„Tas, kurį Dievas išklauso,
kai jo šaukiasi,
yra teisus ir be priekaištų
žmogus“, – tai pajuoka.
⁵ Savimi patenkintieji
niekina nelaimę;
ji ištinka tuos, kurių kojos dreba.
⁶ Plėšikų palapinėse ramu,
saugiai gyvena tie, kurie
Dievą pykdo,
tarsi laikytų Dievą savo rankose.
⁷ Tačiau paklausk gyvulių,
ir jie tave pamokys,
padangių paukščių, ir
jie tau pasakys.
⁸ Paklausk žemės augalų,
ir jie tave pamokys,
jūros žuvų, ir jos tau paaiškins.
⁹ Kas iš jų visų nežino,
kad VIEŠPATIES ranka tai padarė?

¹⁰ Jo rankoje visų gyvūnų gyvastis
ir kiekvieno žmogaus
gyvybės alsavimas.
¹¹ Ar ne ausis svarsto žodžius,
kaip gomurys ragauja maistą?
¹² Ar ne išmintį slepia žili plaukai,
o ilgas amžius – supratimą?
¹³ Dievo yra išmintis ir galybė,
jam priklauso patarimas
ir supratimas.
¹⁴ Kai jis nugriauna, kas gali atstatyti?
Kai jis žmogų įkalina, kas
gali jį išlaisvinti?
¹⁵ Kai sulaiiko vandenį,
ištinka sausra,
kai pasiunčia juos, jie
aptvindo žemę.
¹⁶ Jo yra jėga ir išmintis;
jis valdo ir tą, kuris klysta,
ir tą, kuris klaidina.
¹⁷ Patarėjus paleidžia eiti basomis,
o teisėjus išveda iš proto.
¹⁸ Jis atpalaiduoja karalių varžtus
ir diržu suveržia jiems strėnas.
¹⁹ Kunigus paleidžia eiti basomis,
o galinguosius sunaikina.
²⁰ Patikimiems vyrams atima žadą,
o seniūnams – sveiką protą.
²¹ Didžiūnams užkaria gėdą,
o stipruoliams nujuosia diržus.
²² Atskleidžia tamsybių gelmes,
apšviečia mirusiųjų
buveinės tamsą.
²³ Išaukština tautas, o
paskui jas sunaikina,
išaugina tautas, o paskui
jas palieka.
²⁴ Žemės valdovams atima protą
ir palieka juos klajoti
tyruose be kelio.
²⁵ Jie grabaliojasi tamsoje
be šviesos,
į visas puses svirduliuodami
tarsi girti.
13 Taip, savo akimis
visa tai mačiau,
savo ausimis tai girdėjau
ir suvokiau.

² Ką jūs žinote, tai ir aš žinau.
Nesu už jus menkesnis.
³ Vis dėlto kalbėsiu Visagaliui,
– aš noriu ginti savo bylą
Dievo akivaizdoje.
⁴ O jūs drabstotės melu,
visi jūs – netikę gydytojai!
⁵ O, kad jūs iš viso tylėtumėte,
tai būtų išmintingai!
⁶ Tad išgirskite mano bylą,
išklausykite priekaištus
iš mano lūpų.
⁷ Argi gindami Dievą jūs meluosite,
dangstysitės apgaulėmis?
⁸ Argi būsite jam šališki
ir stosite byloje už Dievą?
⁹ Argi išeis jums į gera,
kai būsite ištirti?
Nejau galite jį apgauti,
kaip žmogus apgauna žmogų?
¹⁰ Jis tikrai jus išbars,
jeigu savo širdyje esate jam šališki.
¹¹ Argi jo didybė jūsų negąsdins
ir jo baimė jūsų neapims?
¹² Jūsų pamokymai – kaip pelenai,
o jūsų gynyba – molio skydas.
¹³ Tad patylėkite, išsakysiu,
ką galvoju.
Nesvarbu, kas man atsitiks.
¹⁴ Įsikandęs dantyse nešiu savo kūną
ir ant delno pasidėsiu gyvastį.
¹⁵ Nors jis ir gali mane užmušti,
pasitikiu juo;
prieš jį ginsiu savo kelius.
¹⁶ Aš būsiu Dievo akivaizdoje,
ir jis mane išgelbės,
nes nedoras žmogus nedrįstų
stoti priešais Dievą.
¹⁷ Tad dėkitės į širdį mano žodžius,
tebūna jūsų ausyse tai, ką pasakiau.
¹⁸ Štai parengiau savo bylą
ir žinau, kad būsiu išteisintas.
¹⁹ Kas nori stoti į teismą
prieš mane?
Sutinku iš anksto būti
nutildytas ir mirtil
²⁰ Tik suteik man du dalykus,
tuomet nesislėpsiu nuo tavo veido:

²¹ atitolink savo ranką nuo
manęs ir neleisk,
kad tavęs išsigąsčiau.
²² Tada šauk, ir aš atsakysiu,
arba leisk man pirmam
kalbėti ir man atsakyk.
²³ Kiek mano kalčių ir nuodėmių?
Parodyk man mano nusižengimą
ir mano nuodėmę.
²⁴ Kodėl slepi savo veidą
ir elgiesi su manimi kaip su priešu?
²⁵ Nejau nori gąsdinti vėjo
blaškomą lapą
ir pulti vieną sausą šiaudą?
²⁶ Juk meti man karčius kaltinimus
ir baudi mane už jaunystės kaltes.
²⁷ Mano kojas įdėjai į šiekštą,
stebi visus mano takus
ir seki mano pėdsakais.
²⁸ Žmogus sudūlėja kaip puvėsis,
kaip kandžių suėstas drabužis.
14 Žmogus, gimęs iš moters,
gyvena trumpai,
bet turi daug vargo,
² pražysta kaip gelė ir nuvysta,
praskuba tarsi šešėlis ir nesustoja.
³ Vis dėlto į tokį įsmeigi savo akis
ir kvieti teistis su tavimi!
⁴ Kas gali padaryti švarų
daiktą iš nešvaraus?
Niekas negali.
⁵ Iš tikrųjų jo dienos suskaitytos,
tu žinai jo mėnesių skaičių
ir nustatei ribas, kurių
peržengti jis negali.
⁶ Nusigręžk nuo jo, kad jis pailsėtų,
kol tarsi samdinys baigs
dienos darbą!
⁷ Juk medis turi vilties:
nukirstas jis vėl ataugs,
ir atžalų jam netrūks.
⁸ Nors jo šaknys žemėje pasensta,
ir jo kelmas trūnija dulkėse,
⁹ vandens kvapo paliestas
jis atžels ir išskleis šakas
kaip sodinukas.
¹⁰ Bet kai žmogus miršta,
jis tampa bejėgis;

kai mirtingasis atsikvepia
paskutinį kartą,
kur jis tada?

¹¹ Kaip vanduo išgaruoja iš ežero,
kaip upė nusenka ir išdžiūsta,

¹² taip žmogus atgula ir
daugiau nebesikelia.

Jis pabus tik kai dangaus nebebus;
tik tada jis bus pažadintas iš miego.

¹³ O, kad paslėptum mane Šeole,
apsaugotum, kol praeis tavo įniršis,
nustatytum laiką ir atmintum mane!

¹⁴ Kai žmogus numiršta, ar
bus jis vėl gyvas?

Per visas savo sunkios tarnybos
dienas laukčiau,
kol ateis kas manęs paleisti.

¹⁵ Tu pašauktumei, o aš
tau atsakyčiau,

ir tu ilgėtumeisi savo rankų kūrinio.

¹⁶ Juk tada mano žingsnių
nebeskaičiuotum,
nebekreiptum akių į mano nuodėmę.

¹⁷ Mano nusižengimas būtų
užantspauduotas maiše,
tu uždengtumei mano kalnę.

¹⁸ Deja! Kaip kalnas ilgainiui
suyra ir sutrupa,

kaip uola pajuda iš savo vietos,

¹⁹ kaip vanduo išgraužia akmenis,
kaip staigi liūtis išplauna
dirvos žemę,

taip tu sunaikini žmogaus viltį.

²⁰ Įveiki jį amžinai, ir jis miršta,
pakeiti jo veidą ir išsiunti.

²¹ Jo vaikai pasiekia garbę,
o jis to nežino;

jie išgėdinti, o jis to nepastebi.

²² Tik savo paties kūno
skausmą jis jaučia
ir tik savęs gedi“.

Elifazas bara Jobą

15 Tada Elifazas Temanais atsaky-
damas tarė:

² „Argi išmintingas žmogus
turėtų atsakyti vėjų kalba
ir prisipildyti rytų vėjo?

³ Argi jis turėtų įrodinėti
tauškalais,

jokios vertės neturinčiais žodžiais?

⁴ Tu net Dievo baimę atmeti

ir nuo maldos Dievui susilaikai.

⁵ Tavo kaltė pamoko tavo burną,
užtat tu ir renkiesi suktą kalbą.

⁶ Ne aš, bet tavo paties burna
tave pasmerkia,

tavo lūpos prieš tave liudija.

⁷ Argi tu žmonijos pirmagimis?

Nejau buvai sukurtas
anksčiau už kalvas?

⁸ Argi klauseisi Dievo taryboje?

Nejau vien sau priskiri išmintį?

⁹ Ką tu žinai, ko mes nežinome,
arba ką supranti, kas
mums neaišku?

¹⁰ Mūsų pusėje – seni

žilagalviai vyrai,

kur kas senesni už tavo tėvą.

¹¹ Argi tau per mažą Dievo

paguodos – žodžio,

kad jis švelniai su tavimi elgiasi?

¹² Kas atėmė iš tavęs širdį,
kodėl apsiblausė tavo akys,

¹³ kad atgręži savo dvasią
prieš Dievą

ir leidi sau taip šnekėti?

¹⁴ Kas tas mirtingasis,
kad galėtų būti švarus,
ar gimusis iš moters,
kad galėtų būti teišus Dievo akyse?

¹⁵ Dievas nepasitiki net

savo šventaisiais,

net dangus jam atrodo nešvarus.

¹⁶ Tad ką ir sakyti

apie tą nepakenčiamą ir

pagedusį žmogų,

geriantį nedorybes kaip vandenį!

¹⁷ Aš tau parodysiu, jei

manęs klausysiesi,

ir paaiškinsiu tau, ką mačiau.

¹⁸ Išminčiai mane išmokė,

o jie buvo ištikimi savo protėviams,

¹⁹ kuriems vieniems Dievas

davė šį kraštą;

jokie svetimšaliai tarp jų nesimaišė.

²⁰ Nedoras žmogus raitosi kančioje
per visas savo dienas.

Engėjui skirti metai suskaičiuoti.

²¹ Siaubo klyksmas aidis jo ausyse;
ramybės metu užklumpa jį plėšikai.

²² Vilties sugrįžti iš

tamsybės jis neturi;

kalavijas įžūliai žiūri jam į akis.

²³ Jis bastosi, ieškodamas duonos,
klausinėdamas: 'Kur ji?'

Jis žino, kad tamsybės
diena jam parengta.

²⁴ Nerimas ir skausmas
jam kelia baimę,

pribloškia

kaip karalių, pasirengusių mūšiui.

²⁵ Juk jis kėlė ranką prieš Dievą

ir drįso įžeisti Visagalį,

²⁶ įžūliai jį puldamas

su savo stambiu gaubtu skydu.

²⁷ Aptukęs jo veidas,

nuo lašinių išsipūtęs juosmuo.

²⁸ Jis gyvens sugriautuose
miestuose,

namuose, kuriuose niekas
nebgyvens,

nes jiems skirta tapti
griuvėsių krūvomis.

²⁹ Turtingas jis nebus;

jo turtai neišliks,

nes jis neįleis šaknų į žemę.

³⁰ Nuo mirties tamsybės

jis nepabėgs,

bus kaip medis,

kurio atžalas nusvilins liepsna;

jis mirs nuo Dievo burnos

kvėptelėjimo.

³¹ Tenepasitiki jis tuščiais

įsikalbėjimais

apgaukinėdamas save,

nes tuščia apgaulė bus jo atlygis.

³² Nuvys jis pirma laiko,

ir jo šakos daugiau nebesužaliuos.

³³ Nubarstys jis savo

neprinokusias vynuoges

tarsi vynmedis

ir numes savo žiedus

tarsi alyvmedis.

³⁴ Juk nedorųjų giminė nėra vaisinga,
ir ugnis suryja kyšininkų palapines.

³⁵ Juk jie sumano kėslus,
gimdo pikta,

o jų širdis rengia apgaulę“.

Jobo atsakas Elifazui

16 O Jobas atsakydamas tarė:

² „Kiek dažnai tokių
dalykų aš girdėjau!

Visi jūs – apgailėtini guodėjai!

³ Argi nebus galo tušties žodžiams?

Kokia liga verčia tave taip gintis?

⁴ Ir aš galėčiau kalbėti kaip jūs,
jei būtumėte mano vietoje.

Galėčiau jus priblokšti žodžiais
ir palinguoti galva iš užuojautos.

⁵ Galėčiau jus padrąsinti žodžiais,
ir mano lūpų paguoda

palengvintų jūsų skausmą.

⁶ Nuo kalbų mano skausmas
nepalengvėja,

o jeigu tylėčiau, ar bent
kiek jis palengvėtų?

⁷ Iš tikrųjų nuvargino mane Dievas,
nusiaubė visus manusius.

⁸ Mano odą jis ištiko raukšlėmis,
jos tarsi liudytojai prieš mane;

mano liesumas ateina

kaip liudytojas

ir liudija prieš mane.

⁹ Įpykęs jis mane drasko

ir persekioja,

dantį ant manęs griežia;

piktai akimis mane varsto

mano priešininkas.

¹⁰ Išsižioję spokso į mane žmonės,
tyčiodamiesi kerta man į žandą

ir būriuojasi, norėdami

mane užpulti.

¹¹ Dievas atiduoda mane

neteisiui žmogui,

sviedžia nedoriesiems į nagus.

¹² Gyvenau ramybėje, kol jis

manęs nesugurino;

nutvėręs už sprando,

sutrupino į gabalus,

pasidėjo mane kaip taikinį

¹³ Ir leidžia į mane strėles
iš visų pusių.
Perduria mano inkstus
ir nerodo pasigailėjimo,
o mano tulžį išlaisto žemėje.
¹⁴ Žeidžia mane žaizda prie žaizdos,
puola mane kaip galiūnas.
¹⁵ Užsivilkau ašutinę ant kūno,
sėdžiu čia dulkėse nugalėtas.
¹⁶ Mano veidas paraudo nuo ašarų,
pajuodo mano akių vokai,
¹⁷ nors pikto nėra mano rankose
ir mano malda Dievui yra nuoširdi.
¹⁸ O, žeme, neuždenk mano kraujo,
teneranda ramios vietos
mano šauksmas!
¹⁹ Štai net dabar mano
liudytojas yra danguje;
tas, kuris laiduoja už mane,
yra aukštybėse.
²⁰ Mano bičiuliai mane niekina;
mano akys lieja ašaras Dievui.
²¹ Tebūna jis žmogaus ir Dievo,
kaip žmogaus ir jo bičiulio, teisėju.
²² Juk dar prais keletas metų,
ir aš nueisiu keliu, kuriuo
nebegrižtama.

17 Mano jėgos palaužtos,
mano dienos baigiasi,
manęs laukia kapas!
² Iš tikrųjų tik pajuoka lydi mane,
mano akys naktį praleidžia
kartėlyje.
³ Laiduok sau pats už mane,
nes kas kitas paduos man ranką?
⁴ Tu taip užsklendei jų širdis,
kad jie nebegali galvoti,
todėl neleisk jiems manęs nugalėti.
⁵ Žmogus kviečiasi
bičiulius į vaišes,
tuo tarpu jo vaikų akys
aptemusios nuo bado!
⁶ Jis padarė mane priežodžiu
žmonėms,
esu tarsi žmogus, kuriam
spjaudoma į veidą.
⁷ Man akys aptemo nuo širdgėlos,
visi mano sąnariai – tarsi šesėliai.

⁸ Dorus žmones tai stebina.
Nekaltasis piktinasi nedorėliu,
⁹ tačiau teisusis laikosi savo kelio;
žmogus švariomis rankomis
vis stiprėja.
¹⁰ Tad eikite šen, jūs visi,
vėl pulkite mane.
Išmintingo žmogaus tarp
jūsų nerasiu nė vieno!
¹¹ Baigėsi mano dienos,
subiro mano svajonės,
nutrauktos mano širdies stygos.
¹² Tokie žmonės sako, kad
naktis – tai diena:
‘Šviesa, – sako jie, – netoli tamsos!’
¹³ Jei turiu laikyti Šeolą
savo buveine,
jei klojuosi guolį tamsybėje,
¹⁴ jei sakau kapui: ‘Tu mano tėvas!’
ir kirmėlėms: ‘Jūs mano
motina! Mano sesuo!’ –
¹⁵ tai kur mano viltis?
Ar mato kas mano viltį?
¹⁶ Ar nužengs ji į Šeolą?
Ar nužengsime drauge į dulkes?’“

Bildadas bara Jobą

18 Tada Bildadas Šuachas atsaky-
damas tarė:
² „Kiek ilgai tu ieškosi žodžių?
Leisk pailsėti liežuviui,
ir tada mes kalbėsime.
³ Kodėl žiūri į mus kaip į galvijus?
Kodėl mes kvaili tavo akyse?
⁴ Savo pykčiu tik save žaloji:
argi žemės darba dėl tavęs
bus suardyta,
ar uola bus perkelta iš savo vietos?
⁵ Iš tikrųjų nedorėlio
šviesa užgesinta,
ir jo ugnies liepsna nebešviečia.
⁶ Šviesa jo palapinėje aptemusi,
ir žibintas virš jo galvos užgesintas.
⁷ Jo platūs žingsniai susiaurėję,
jam kiša koją jo paties kėsiai.
⁸ Savo paties kojomis jis
patenka į vilkduobę,
užžengia ant spąstų.

⁹ Spąstai sučiumpa jį už kojos,
kilpa jį pagauna.

¹⁰ Kilpa jam paslėpta žemėje,
spąstai – ant tako.

¹¹ Iš visų pusių jį gąsdina
baidyklės,
vejasi iš paskos.

¹² Alkis atima jam jėgas,
nelaimė stovi šalia ir laukia.

¹³ Liga naikina jo odą,
mirties pirmagimis*
maitinasi jo sąnariais.

¹⁴ Mirtis paima jį iš palapinės,
kur gyveno saugus,
ir nutempia pas siaubo karalių.

¹⁵ Dabar bet kas gali gyventi
jo palapinėje;
siera išbarstoma tavo buveinėje.

¹⁶ Apačioje jam padžiūva šaknys,
viršuje nuvysta jo šakos.

¹⁷ Visų užmirštas jis žemėje;
niekas daugiau nebeatsimena,
kad jo būta.

¹⁸ Išvartytas jis iš šviesos į tamsybę,
išvytas iš gyvųjų pasaulio.

¹⁹ Be sūnaus, be vaikaičio
savo tautoje,
nei išlikusio gyvo nė
vieno jo buveinėje.

²⁰ Vakarų šalių gyventojai
baisisi jo likimu,
rytiečius apima siaubas.

²¹ Tikrai tokios nedoro
žmogaus buveinės,
tokia vieta žmogaus, kuris
nepažįsta Dievo“.

Jobo atsakas Bildadui

19 O Jobas atsakydamas tarė:
² „Kiek ilgai mane kankinsite
ir skaudinsite savo žodžiais?

³ Jau dešimtą kartą
užgauliojate mane;
argi ne gėda jums mane skaudinti?

⁴ Net jei tikrai būčiau suklydęs,
mano klaida lieka su manimi.

⁵ Jei iš tikrųjų didžiuojatės
prieš mane

ir prikaišiojate man dėl
mano nelaimės,

⁶ žinokite, kad Dievas su manimi
neteisingai pasielgė
ir užmetė ant manęs savo kilpą.

⁷ Net kai šaukiu: ‘Smurtas!’
– nėra, kas atsakytų;

net kai rékiu, nėra, kas su
manimi teisingai elgtųsi.

⁸ Jis taip užtvėrė man kelią,
kad negaliu praeiti,
ir apgaubė mano taką tamsybe.

⁹ Jis nuvilko nuo manęs mano garbę
ir nuėmė vainiką man nuo galvos.

¹⁰ Jis triuškina mane iš visų pusių,
išrovęs mano viltį kaip medį.

¹¹ Jis supyko ant manęs ir įniršo;
laiko mane vienu savo priešininkų.

¹² Būriai jo karių vieningai artinasi,
darosi kelią mane užpulti
ir statosi stovyklą aplink
mano palapinę.

¹³ Nuo manęs jis atitolino
mano brolius,
visiškai atšalo man
mano pažįstami.

¹⁴ Mano giminaičiai*
ir artimi draugai manimi nesirūpina.

¹⁵ Svečiai, viešėdavę mano
namuose, mane pamiršo;
mano tarnaitės laiko
mane svetimu,

tapau svetimšaliu jų akyse.

¹⁶ Kai šaukiu savo tarną,
jis neatsiliepia,
nors ir nuoširdžiai prašau.

¹⁷ Mano žmona bjaurisi
mano kvapu;
mano broliams darosi bloga
nuo mano smarvės.

¹⁸ Net paaugliai iš manęs tyčiojasi;
kai atsistoju, jie šaiposi iš manęs.

¹⁹ Mano artimiausi bičiuliai
šlykštisi manimi;
tie, kuriuos mylėjau, atsuko
man nugaras.

^{18,19} T. y. maras.

²⁰ Vien oda ir kaulai liko iš manęs,
vos vos išsigelbėjau.

²¹ Pasigailėkite manęs!

Pasigailėkite manęs,
mano bičiuliai,
nes mane ištiko Dievo ranka!

²² Kodėl turite mane persekioti,
kaip daro Dievas?

Nejau jums dar negana
mane kankinti?

²³ O, kad mano žodžiai
būtų užrašyti!

O, kad jie būtų surašyti į knygą!

²⁴ O, kad geležies plaktuku ir švinu
jie būtų amžinai iškalti ant uolos!

²⁵ Juk aš žinau, kad mano

Atpirkėjas gyvas;
galų gale jis pakils kaip
liudytojas žemėje*.

²⁶ Net kai liga jau bus
suėdusi mano odą,
savo kūnu matysiu Dievą.

²⁷ Matysiu jį savo, o ne
kieno kito akimis!
To trokšta širdis mano krūtinėje!

²⁸ Klausiate savęs: 'Kaip galime
labiausiai jį priblokšti?'

ir sakote: 'Jame glūdi
nelaimės šaknys!'

²⁹ Tad patys bijokitės kalavijo,
nes pyktis nusipelno
kalavijo bausmės,
idant žinotumėte, jog
yra kam teisti“.

Cofaro atsakas Jobui

20 Tada Cofaras Naamatietis atsa-
kydamas tarė:

² „Mano mintys verčia į tai atsakyti,
todėl tiesiog nekantrauju.

³ Girdžiu priekaištą, kuris
mane užgauna,
bet žinau, kaip tau atsakyti.

⁴ Argi nežinai, jog nuo senovės,
nuo to laiko, kai žemėje buvo
sukurtas žmogus,

⁵ nedorėlių laimė trumpa
ir nusidėjėlių džiaugsmas
– tik akimirka?

⁶ Net jeigu ūgiu dangų pasiektų
ir galva debesis liestų,

⁷ jis pražus amžinai kaip dulkės.
Tie, kurie jį pažinojo, klaus:
‘Kur jis dabar?’

⁸ Kaip sapnas išnyks nedorėlis,
ir jo neberasi,
jis bus nuvytas kaip
nakties regėjimas.

⁹ Akis, kuri jį matydavo,
daugiau jo nebematys,
niekada nebeišvys jo
savo buveinėje.

¹⁰ Vargšams atsisteisti turės jo sūnūs,
jį rankos sugrąžins jo turtus.

¹¹ Jo kaulai, kadaise pilni
jaunystės jėgų,
atguls su juo į dulkes.

¹² Nors blogis jam saldus,
nors jis ir laiko jį paslėpęs
po liežuvio,

¹³ nors ir nenori jo atsisakyti
ir visa laiko savo burnoje,

¹⁴ maistas jo pilve keičiasi
ir pavirsta angių tulžimi.

¹⁵ Turtus nedorėlis prarijo
ir vėl išvemias;
Dievas priverčia juos
išvemtį iš pilvo.

¹⁶ Angių nuodus nedorėlis čiulpia,
ir gyvatės geluonis jį gelia.

¹⁷ Ne jam matyti aliejaus upes,
medumi ir pienu tekančius srautus.

¹⁸ Jis turės grąžinti savo triušo
vaisius, jų neparagavęs;
savo verslo pelnu jis nepasinaudos.

¹⁹ Juk jis engdavo ir blogai
elgdavosi su vargšais,
užgrobdomus namus, kurių
nebuvo statęs.

²⁰ Nors jis buvo gobšus be soties,
turtais savęs neišgelbės.

²¹ Kadangi niekas neišvengė
jo gobštumo,
jį laimė neišsilaikys.

^{19,25} Arba: „pakils virš dulkių“.

²² Kai tik turės visko, ko nori,
užklups jį skurdas, apniks
visokios nelaimės.
²³ Tevalgo jis viską, ką tik nori!
Dievas siunčia jam savo
pykčio liepsnas,
leidžia jį strėlių lietu.
²⁴ Bėgdamas nuo geležies kalavijo,
jis bus pervertas strėlės smaigalio.
²⁵ Iš jo nugaros kyšo strėlė,
blizgantis strėlės smaigalys
pervėrė tulžį.
Apims jį siaubas,
²⁶ visiška tamsybė jo laukia,
žmogaus neįžiebta ugnis jį praris.
²⁷ Dangus atidengs jo kalnę,
ir žemė prieš jį stosis piestu.
²⁸ Potvynis nuneš jo namus
vandens srautais,
kurie teka Dievo rūstybės dieną.
²⁹ Tokia Dievo duota dalis
nedoram žmogui,
toks jam skirtas Dievo paveldas“.

Jobo samprotavimai

21 O Jobas atsakydamas tarė:
² „Dėkitės į širdį mano žodžius,
ir tebūna tai jūsų paguoda man.
³ Man kalbant pakęskite mane,
o kai pakalbėsiu, galėsite tyčiotis!
⁴ Argi mano skundas
nukreiptas prieš žmogų?
Kodėl neturėčiau netekti
kantrybės?
⁵ Pažvelkite į mane ir apstulbkite,
užsiimkite rankomis burnas!
⁶ Kai apie tai pagalvoju, išsigastu;
drebuly apima mano kūną.
⁷ Kodėl nedorėliai ilgai gyvena,
sulaukia žilos senatvės
ir tampa galingi?
⁸ Jų vaikai įsikuria jiems
gyviems esant
ir mato savo vaikų vaikus.
⁹ Jų namai saugūs, be baimės;
Dievo rykštė jų neištinka.
¹⁰ Jų jautis sėkmingai apvaisina,
karvės neišsimeta ir atsiveda.

¹¹ Savo mažylius jie siunčia
bėgioti kaip avių kaimenę;
jų vaikai šoka,
¹² dainuoja, pritariant būgneliui
su žvangučiais ir lyrai,
linksminasi aidint fleitos garsams.
¹³ Nedorėliai užbaigia savo
dienas gerovėje
ir į Šeolą nužengia ramūs.
¹⁴ Dievui jie sako: 'Atstok nuo mūsų!
Mes nenorime tavo kelių pažinti.
¹⁵ Kas tas Visagalis, kad
jam tarnautume?
Kokia mums nauda, jei
melsimės jam?'
¹⁶ Argi jų gerovė iš tikrųjų
nėra jų rankose?
Nedorėlių galvosena
mane atstumia.
¹⁷ Ar dažnai atsitinka,
kad nedorėlių žibintas
būtų užgesintas,
ar kad neganda juos ištiktų,
arba supykęs Dievas juos
kančia apdalytų?
¹⁸ Ar dažnai jie būna kaip
šiaudai vėyje
arba kaip vėtroš nešami pelai?
¹⁹ Sakote: 'Dievas savo bausmę
jo sūnams tausoja'.
Tebūna atmokėta jam pačiam,
kad jis iš to pasimokytų!
²⁰ Tepamato jo paties
akys savo žūtį,
tegeria jis pats Visagalio
pykčio vaisius!
²¹ Juk kas jam rūpi jo
namai po mirties,
kai jo mėnesių skaičius
bus pasibaigęs?
²² Argi gali kas išminties
pamokyti Dievą –
tą, kuris teisia iš tokių aukštybių?
²³ Vienas žmogus miršta
pilnas jėgų,
visiškai ramus ir saugus;
²⁴ jo šlaunys aptekusios taukais,
o kaulų smegenys sultingos.

²⁵ Kitas žmogus miršta
apkartusia siela,
niekada neragavęs laimės.
²⁶ Jiedu drauge atgula į dulkes,
ir kirmėlės juos abu apninka.
²⁷ O, gerai žinau, ką jūs mąstote
ir kad ketinate mane įskaudinti!
²⁸ Juk sakote: 'Kur to didiko namai?
Kur ta palapinė, kurioje
gyveno nedorėlis?'
²⁹ Argi niekad nesiteiravote keleivių?
Nejau netikite jų liudijimu;
³⁰ kad nedoras žmogus negandos
dieną apsaugomas,
o pykčio dieną išvaduojamas?
³¹ Kas jį apkaltins į akis už jo elgesį,
kas atmokės jam už jo darbus?
³² Jis nunešamas į kapines,
ir budima prie jo kapo.
³³ Jam lengvas slėnio žvirgždas,
tūkstančiai eina jo
laidotuvių eisenoje.
³⁴ Tad kaip mane paguosite
savo tauškalais?
Jūsų atsakymai – tik melo likučiai“.

Elifazo kaltinimai

22 Tada Elifazas Temanas atsaky-
damas tarė:

² „Argi gali žmogus būti
Dievui naudingas?
Žinoma, išmintingas žmogus
gali būti naudingas sau.
³ Ką Visagalis gauna, jei tu teisus?
Kokia jam nauda, jei tu
gyveni be priekaištų?
⁴ Argi jis dėl tavo pamaldumo
tave kaltina
ir stoja su tavimi į teismą?
⁵ Argi ne dėl to, kad didelis
tavo nedorumas,
kad tavo nuodėmėms nėra galo?
⁶ Juk tu neteisingai pasilaikydavai
savo brolių užstatą,
apnuogindavai juos, nuvilkdavai
jiems drabužius.

⁷ Pavargusiam neduodavai
vandens atsigerti,
išalkusiam atsisakydavai
duoti duonos.
⁸ Tarsi stipriajam priklausytų žemė
ir tik išrinktieji joje tegyventų!
⁹ Išvarydavai našles
tuščiomis rankomis,
atstumdavai našlaičių rankas.
¹⁰ Todėl spąstai ir supa
tave iš visų pusių,
tave apima ūmus siaubas
¹¹ arba tokia tamsa, kad
negali matyti,
ir potvynis tave skandina.
¹² Argi Dievas negyvena
dangaus aukštybėse?
Pažvelk į aukščiausias žvaigždes!
Kokios jos didingos!
¹³ O tu sakai: 'Ką Dievas gali žinoti?
Jį slepia tamsus debesis.
Kaip jis gali mus teisti?'
¹⁴ Debesys jį taip dengia,
kad jis nebemato,
ir vaikšto jis ant dangaus skliauto'.
¹⁵ Argi laikysiesi senojo kelio,
kurį nedori vyrai pramynė?
¹⁶ Pirma laiko juos pagavo mirtis,
tarsi potvynis nunešė pastatą.
¹⁷ Dievui jie sakė: 'Atstok
nuo mūsų!'
ir: 'Ką gali Visagalis
mums padaryti?'
¹⁸ Tačiau jis pripildė jų
namus gėrybių!
(Nedorėlių galvosena
man atstumiant!)
¹⁹ Teisieji, tai matydami, džiaugiasi;
nekaltieji iš jų tyčiojasi:
²⁰ 'Iš tikrųjų jų turtai sunaikinti,
o likučius prarijo ugnis'.
²¹ Susitaikyk su Dievu ir būk ramus;
šitaip sulauksi gero.
²² Priimk pamokymą iš jo lūpų
ir dėkis jo žodžius į širdį.
²³ Sugrįžk nusižeminęs pas Visagali,
pašalink neteisingumą
iš savo palapinių,

²⁴ elkis su auksu kaip su dulkėmis
ir su Ofyro auksu kaip su upės
vagos akmenėliais.

²⁵ Tebūna Visagalis tavo auksas,
tebūna jis tau brangus sidabras!

²⁶ Tada džiūgausi Visagalyje
ir pakelsi veidą į Dievą.

²⁷ Kai melsiesi jam, jis
tave išklausys.

ir savo įžadus įvykdys.

²⁸ Ką nuspręsi daryti, tai įvyks,
ir tavo takas bus apšviestas.

²⁹ Juk Dievas pažemina
išdidžiuosius,

bet išgelbsti kukliuosius.

³⁰ Net kaltąjį jis gelbės;

dėl savo rankų švarumo
jis bus išgelbėtas“.

Jobui nesiseka rasti Dievo.

23 Tada Jobas atsakydamas tarė:

² „Mano skundas
vis dar kartus.

Nepaisant mano dejonės,
jo ranka sunki.

³ O, kad žinočiau, kur jį rasti,
kaip nueiti į jo buveinę!

⁴ Su juo bylinėčiausi,
išdėčiau jam visas savo kančias.

⁵ Noriu žinoti, kokiais žodžiais
jis man atsakytų,

ir pasvarstyti, ką jis man sakytų.

⁶ Nejau byloje su manimi jis
savo didžiąją jėgą naudotų?

Ne! Man kalbant jis klausytųsi.

⁷ Ten doras žmogus galėtų
su juo svarstyti,

ir mano Teisėjas amžinai išteisintų.

⁸ Eidamas į priekį jo nerandu,
o atgal – negaliu pastebėti.

⁹ Kairėje jis slepiasi, tik
negaliu rasti;

gręžiuosi į dešinę, bet
negaliu jo matyti.

¹⁰ Bet jis žino kiekvieną
mano žingsnį!

Teistiria mane ugnimi, išeisiu
tarsi grynas auksas.

¹¹ Koja kojonėjau su juo
nenukrypdamas į šalį,
ir laikiausi jo parodyto kelio.

¹² Nepasitraukiau nuo jo
ištartų įsakymų,
branginau širdyje jo žodžius.

¹³ Nusprendžia jis vienas, ir
kas gali jį atkalbėti?

Ką tik nori, tą jis ir daro.

¹⁴ Jis įvykdys, ką man lemia;
daug tokių užmojų jis gali turėti.

¹⁵ Užtat sutrinku nuo jo Artumo;
kai pamąstau, drebu iš baimės.

¹⁶ Dievas atėmė man drąsą,
Visagalis sukėlė man baimę.

¹⁷ O, kad galėčiau pradingti
tamsybėje,

ir tamsus debesis uždengtų
man veidą!

Jobo skundai

24 Kodėl Visagalis nepasako
atpildo meto

ir kodėl jo ištikimieji
nemato jo dienų?

² Žmonės perkelia ežiaženklus,
pagrobia kaimenes ir kerdžius.

³ Nusiveda našlaičių asilą,
paima našlės jautį užstatu.

⁴ Beturčius nustumia nuo kelio;
priverčia visus vargšus slėptis.

⁵ Kaip laukiniai asilai dykumoje
jie išeina plušėti, ieškodami

maisto tyruose savo vaikams.

⁶ Jie derlių nuima ne savo lauke,
vėlyvas vynuoges nurenka

nedorėlio vynuogyne.

⁷ Naktį praleidžia nuogi, be drabužių,
šaltyje antklodės neturėdami.

⁸ Kalnų lietaus permerkti,
jie glaudžiasi prie uolos,

nes neturi pastogės.

⁹ Nedori žmonės pagrobia našlaitį
nuo motinos krūtinės,

paima vargšo žmogaus
kūdikį užstatu.

¹⁰ Jie vaikščioja nuogi, be apdaro;
nors alkani, bet turi nuimti derlių;

¹¹ tarp alyvmedžių eilių
jie spaudžia aliejų;
mina vynuoges spaudykloje,
bet kenčia troškulį.

¹² Miestuose mirštantieji dejuoja,
sužeistųjų gyvastis
šaukiasi pagalbos,
tačiau Dievas negirdi jų maldos.

¹³ Yra žmonių, kurie
maištauja prieš šviesą,
nežino nieko apie jos kelius
ir eiti jos takais atsisako.

¹⁴ Kai visur tamsu,
žmogūdys keliai
užmušti vargšo ir beturčio;
naktį jis eina vogti.

¹⁵ Ir svetimautojo akys
laukia sutemos:
'Niekas manęs nematys',
– murma jis,
gobtuvu slėpdamas veidą.

¹⁶ Tamsoje vagys įsilaužia į namus,
bet dieną jie nesirodu;
kas yra šviesa, jie nežino.

¹⁷ Mirties tamsa jiems
visiems rytas,
nes jie mirties tamsos draugai.

¹⁸ Jie – ant vandens
plūduriuojantis šiaudas.
Prakeikta jų dalis žemėje;
tenepasuka joks darbininkas
jų vynuogyno link!

¹⁹ Kaip sausra ir kaitra sunaikina
sniego vandenį,
taip Šeolas tepraryja tuos,
kurie nusidėjo!

²⁰ Net motina juos užmiršta,
bet kirmėlėms jie saldūs;
užmirštas jų vardas. Nedorybė
palaužta tarsi medis.

²¹ Jie skriaudžia bevaikę moterį
ir nepadedą našlei.

²² Dievas savo jėga suvaldo engėjus;
jis pakyla, ir nedoras
žmogus miršta.

²³ Dievas gali leisti jiems
saugiai gyventi,
bet stebi visus jų kelius.

²⁴ Išaukštinti trumpą valandėlę,
jie vėl pranyksta;
nuvysta ir supleišėja kaip
dedešvos žiedas*,
nusvyra kaip javų varpos.

²⁵ Argi ne taip? Kas
paneigs, ką sakau,
arba įrodys, kad mano
žodžiai nieko verti?"

Bildado samprotavimai

25 Tada Bildadas Šuachas atsakydamas tarė:

² „Viešpatavimas ir pagarbus
šiurpulingumas jam priklauso;
jis palaiko ramybę savo
aukštajame danguje.

³ Kas gali suskaičiuoti jo pulkus?
Kam neužteka jo šviesa?

⁴ Tad kaip gali žmogus būti
– teisus Dievo akivaizdoje?
Kaip gali gimusiis iš
moters būti tyras?

⁵ Štai net mėnulis nėra šviesus
ir žvaigždės nėra tyros jo akyse.

⁶ Tad ką sakyti apie kirminą žmogų,
apie kirmį žmogaus sūnų!“

Jobo atsakas Bildadui

26 Tada Jobas atsakydamas tarė:

² „Kaip tu padėjai
bejėgiam žmogui
ir palaikei ranką netekusiam jėgų!

³ Kaip tu patarinėjai
neišmintingam žmogui
ir davei daug gerų patarimų!

⁴ Kieno patariamasis tu tarei žodžius
ir kieno alsavimas išėjo iš tavęs?

⁵ Mirusiųjų šešėliai dreba po žeme,
vandenys ir jų gyvūnai
apimti baimės.

⁶ Nuogas guli prieš Dievą Šeolas,
uždangos neturi Prapulties vieta.

⁷ Dievas išskleidžia šiaurinį
skliautą virš tuštumos,
pakabina žemę ant nieko.

^{24,24} Arba: „kaip visi kiti“.

⁸ Jis uždaro lietaus vandenį
savo debesyse,
tačiau nuo jų debesys neperplyšta.
⁹ Jis paslepia mėnulio veidą,
išskleisdamas virš jo savo debesį.
¹⁰ Jis nubrėžė ratą ant
vandenių paviršiaus,
užbrėžė ribą tarp šviesos ir tamsos.
¹¹ Dangaus skliauto stulpai dreba,
apstulbinti griausmingo
jo pagrūmojimo.
¹² Savo galybe jis nutildė jūrą,
savo sumanumu sunaikino
pabaisą Rahabą*.
¹³ Jo vėjas iššlavė padanges,
jo ranka pervėrė suktąjį slibiną*.
¹⁴ Tai tik jo galybės užuominos,
mes tik jos šnabždesį teištirstame.
Kas gali suprasti jo galybės
griausmą?“

27 Tada Jobas toliau tęsė savo
kalbą ir sakė:

² „Prisiekiu Dievu,
atėmusiu man teisę,
Visagaliu, apkartinuši
man gyvenimą!
³ Kol dar turiu gyvastį
ir Dievo alsavimas mano šnervėse,
⁴ nekalbės mano lūpos netiesos,
neištars mano burna melo.
⁵ Jokiu būdu nelaikysiu jūsų teisiais;
kol mirsiu, neatsisakysiu
savo nekaltumo.
⁶ Savo teisumą ginsiu ir
to neatsisakysiu;
mano širdis iki gyvos galvos
neprikiš man nieko.
⁷ Teištinka mano priešą
nedorėlio likimas,
mano užpuoliką
piktadario likimas!
⁸ Kokią viltį turi nedoras
žmogus tą valandą,
kai Dievas pareikalauja
jo gyvasties?

⁹ Ar išgirs Dievas jo šauksmą,
kai ištiks jį nelaimė?
¹⁰ Ar jis ras džiaugsmo Visagalyje
ir visada šauksis Dievo?
¹¹ Pamokysiu jus apie Dievo galybę,
Visagalio užmojo neslėpsiu.
¹² Štai visi jūs tai matėte,
tad kodėl tauškiate niekus?!
¹³ Tokia nedoro žmogaus
dalis pas Dievą,
engėjų paveldas, gautas
iš Visagalio:
¹⁴ nors jis turėtų daug sūnų,
jie teks kalavijui,
o jo palikuonys niekada neturės
užtektinai duonos.
¹⁵ Pergyvenusius jo vaikus
palaidos maras,
o jų našlės neraudos dėl jų mirties.
¹⁶ Nors jis susikrautų
sidabro kaip dulkių,
pasirūpintų stirtą drabužių,
¹⁷ nors jis ir apsirūpintų,
juos nešios teisusis,
sidabrą dalys nekaltasis.
¹⁸ Namai, kuriuos jis stato,
– kaip voratinklis,
kaip vynuogyno sargo
statytoji būdelė.
¹⁹ Jis atsigula su turtais
paskutinį kartą,
o kai atveria akis, jie jau dingę.
²⁰ Siaubas ištinka jį kaip
staigus potvynis;
naktį jį nupučia vėtra.
²¹ Rytų vėjas pakelia jį ir nuneša toli,
išplėšia jį iš buveinės.
²² Be pasigailėjimo puola,
nors jis dar bando
galvotrūkčiais gelbėtis.
²³ Jam bėgant, iš paniekos staugia,
nušvilpia* jį iš savo buveinės.

Poema apie išmintį

28 Juk yra sidabro kasyklų
ir vietų auksui plauti.

^{26,12} Žr. Job 9,13.

^{26,13} Žr. Job 40,25–41,26.

^{27,23} T. y. palydi švilpimu.

² Geležis išgaunama iš žemės,
o varis sodrinamas iš rūdos.
³ Žmonės įveikia tamsą
ir kasa žemės gelmėse rūdą
niūrioje tamsoje.
⁴ Įrengia kasyklas toli
nuo gyvenvietės;
tuo keliu nekeliauja niekas,
toli nuo žmonių jie darbuojasi,
kybodami ant virvių.
⁵ Žemės, iš kurios ateina duona,
gelmės tarsi ugnies nuniokotos.
⁶ Jos akmenyse slypi safyrai,
o dulkės turi aukso.
⁷ Kelio į ten nežino joks
plėšrus paukštis,
sakalo akis jo nėra mačiusi.
⁸ Išdidūs žvėrys nėra per
jį mynę takų,
liūtas nėra juo vaikščiojęs.
⁹ Žmogus susidoroja su titnagu,
išgriauna kalnus iš pamatų,
¹⁰ prakerta tunelius uolose.
Jo akis pastebi visa, kas brangu,
¹¹ ištiria upių šaltinius,
visokias paslaptis išsiaiškina.
¹² Bet iš kur ateina išmintis?
Kur slypi suvokimo galia?
¹³ Kaip žmogui rasti į ją kelią,
jei gyvųjų krašte jos nėra?
¹⁴ Bedugnė sako: 'Čia jos nėra!'
Jūra sako: 'Aš jos neturiu!'
¹⁵ Už auksą jos negalima nupirkti,
jos kainos sidabru
negalima pasverti.
¹⁶ Ji neįperkama nei už
auksą iš Ofyro,
nei už brangiuosius oniksus,
nei už safyrus.
¹⁷ Aukšas ir stiklas jai neprilygsta,
nė į auksinius indus ji neišmainoma.
¹⁸ Koralo ir krištolo
neverta nė minėti,
nes išminties kaina viršija net perlus.
¹⁹ Etiopijos topazas negali
su ja lygintis,
net gryniausiu auksu
negalima jos atsverti.

²⁰ Tad iš kur ateina išmintis?
Kur supratimo buveinė?
²¹ Nuo visų gyvųjų akių ji uždengta,
nuo padangių paukščių ji paslėpta.
²² Prapultis ir Mirtis sako:
'Savo ausimis tik gandą
apie ją tegirdėjome'.
²³ Vien Dievas kelią į ją nežino,
tik jis nežino jos buveinę.
²⁴ Juk jis mato žemės pakraščius
ir stebi visa po dangumi.
²⁵ Kai jis davė vėjams jėgą
ir padalijo vandenį pagal saiką,
²⁶ kai davė lietui įstatus
ir nustatė kelią perkūnijai,
²⁷ tada jis matė ją ir jos vertę,
ištyrė ją ir davė jai vietą.
²⁸ O žmogui jis tarė: 'Tikėk manimi,
pagarbi *Viešpaties baimė
yra išmintis,
o vengimas pikta – protas'".

Jobo prisiminimai

29 Tada Jobas toliau tęsė savo kalbą ir sakė:

² „O, kad būčiau kaip kadaise,
praėjusiais mėnesiais,
kaip dienomis, kai Dievas mane globojo!
³ Kai švietė jo žibintas
virš mano galvos,
ir jo šviesojeėjau per tamsą;
⁴ kai buvo mano žydėjimo dienos,
ir Dievas saugojo mano palapinę;
⁵ kai Visagalis dar buvo su manimi,
ir mano vaikai dar supo mane;
⁶ kai mano kojos būdavo
plaunamos piene,
ir iš uolos tekėjo aliejaus srovės!
⁷ Kai eidavau pro miesto vartus
užimti savo vietos aikštėje,
⁸ jauni vyrai pamatę mane
duodavo kelią,
o senieji pakilę stovėdavo.
⁹ Kilmingieji liaudavosi kalbėję,
rankomis užsiimdavo burnas.

¹⁰ Didžiūnai pritildavo,
 liežuviai lipdavo jiems
 prie gomurio.
¹¹ Išgirdę apie mane žmonės
 mane laimino,
 mane pamatę žmonės mane gyrė,
¹² nes gelbėjau vargdienį,
 kuris šaukėsi pagalbos,
 ir našlaitį, neturintį kas
 jam padėtų.
¹³ Mirdami žmonės mane laimino,
 aš džiuginau našlės širdį.
¹⁴ Teisumu vilkėjau, ir
 jis mane gaubė,
 teisingumas buvo mano
 apsiaustas ir turbanas.
¹⁵ Tapau aklojo akimis
 ir luošojo kojomis.
¹⁶ Beturčiui buvau tėvas,
 nepažįstamo žmogaus
 teisęs gyniau teisme.
¹⁷ Nedoram žmogui iltis nudaužiau,
 priverčiau jį grobį iš nasrų paleisti.
¹⁸ Tada sakydavau: 'Mirsiu
 savo lizde,
 savo dienas padauginsiu
 kaip smėlį.
¹⁹ Mano šaknys siekia vandenį,
 ant mano šakų krinta
 rasa visą naktį.
²⁰ Mano jėgos atnaujintos,
 mano rankose – nuolat
 naujas lankas'.
²¹ Žmonės klausydavosi
 manęs ir laukdavo,
 tylėdami priimdavo, kai
 jiems patardavau.
²² Man baigus kalbėti jie
 neturėdavo, ką sakyti;
 tarsi rasos lašai krisdavo
 ant jų mano žodis.
²³ Jie laukdavo manęs kaip lietaus,
 tarsi vėlyvuosius lietus
 gėrė mano žodžius.
²⁴ Šypsodavosi jiems, ir kai
 netekdavo pasitikėjimo savimi,
 mano veido šypsena jiems
 suteikdavo jėgų.

²⁵ Buvau jų vadas ir rodžiau
 jiems kelią,
 vedžiau juos kaip karalius
 savo karines pajėgas
 ir guodžiau liūdinčius.

Skaudi dabartis

30 O dabar mane
 pajuokia vyrai,
 amžiumi už mane jaunesni,
 kurių tėvų nebūčiau laikęs vertais
 šunų, ganančių mano
 avių kaimenę.
² Kokia nauda man iš jų
 rankų stiprumo?
 Jų jėgos išsekusios.
³ Neturto ir bado nualinti,
 jie graužia sausą ir apleistą dirvą,
⁴ skinasi balandos krūmuose
 ir raunasi karklų šaknų maistui.
⁵ Išvaryti iš žmonių tarpo,
 vejami riksmų tarsi būtų vagys,
⁶ jie priversti gyventi upės
 slėnių šlaituose,
 žemės urvuose ir tarp uolų.
⁷ Jie murma krūmuose
 ir voliojasi po krūmokščių,
⁸ niekšingi bevardžiai klajūnai,
 botagu iš šalies išvaryti.
⁹ Ir štai jie pajuokia
 mane dainomis;
 aš esu tapęs jiems priežodžiu.
¹⁰ Manimi jie bjaurisi, nuo
 manęs traukiasi;
 net nesidrovi spjauti man į veidą!
¹¹ Dievas nuginklavo mane
 ir padarė bejėgį,
 tad jie nebesivaržo mano
 akivaizdoje.
¹² Iš dešinės mane užpuola
 paauglių gauja,
 parbloškia ir statosi apgulos
 pylimus mano žūčiai.
¹³ Jie užkerta man taką,
 ir jiems sekasi mane naikinti.
¹⁴ Jie puola mane tarsi pro
 išlaužtą sienoje spragą,
 ritasi kaip šėlstančios bangos.

¹⁵ Siaubas mane pribloškia;
mano orumą it vėjas nupučia,
tarsi debesis išnyksta mano gerovė.

¹⁶ O dabar mano gyvastis baigiasi,
užgriuvu mane skausmo dienos.

¹⁷ Naktį jaučiu sukančiant man kaulus,
mane graužiantis skausmas
niekada nemiega.

¹⁸ Jis smarkiai stveria
mane už drabužio,
užverždamas apykaklę.

¹⁹ Jis įstūmė mane į liūną,
su dulkėmis ir pelenais
esu sulygintas.

²⁰ Šaukiuosi tavęs, bet tu
manęs neišklausai;
aš laukiu, bet tu tik
pasižiūri į mane.

²¹ Pasidarei man nuožmus
ir varginį savo galinga ranka.

²² Pakeli mane ir užsodini ant vėjo,
vėtai mane staugiančioje audroje.

²³ Žinau, nuvesi mane į mirtį –
į namus, skirtus visiems gyviesiems.

²⁴ Bet niekas juk nekelia rankos
prieš nelaimės prislėgtąjį,
kai jis šaukiasi pagalbos.

²⁵ Argi aš neapverčiau
nelaimingųjų,
argi neplyšo man širdis
dėl skurdžių?

²⁶ Bet kai aš laukiau
gero, atėjo pikta;
kai tikėjausi šviesos,
atėjo tik tamsa.

²⁷ Mano širdis sumišusi ir
neranda ramybės;
kasdien mane pasitinka kančios.

²⁸ Paniūręs vaikštinėju be saulės;
sueigoje atsistoju ir
šaukiuosi pagalbos.

²⁹ Pasidariau šakalų broliu
ir stručių draugu.

³⁰ Juodoja ir pleišėja mano oda,
nuo karščio apdegė mano kaulai.

³¹ Mano lyra groja raudas,
o mano birbynė rauda
su verkiančiais.

Teisumo įrodinėjimas

31 Sudariau sandorą
su savo akimis,
kad gašliai nežvelgsiu į mergelę.

² Kokia dalis skirta
Dievo iš aukštai,
koks paveldas – Visagalio
iš aukštybių?

³ Argi neskirta pražūtis
neteisiajam
ir nelaimė darančiam pikta?

⁴ Nejau Dievas nemato mano kelio
ir neskaičiuoja visų
mano žingsnių?

⁵ Jeigu ėjau drauge su melu,
ir mano kojos skubinosi į apgaulę,

⁶ tepasveria mane teisingomis
svarstyklėmis

ir tesužino Dievas apie
mano dorumą!

⁷ Jei mano žingsniai
nuklydo nuo kelio

ar mano širdis nusekė
paskui mano akis,

ar kokia dėmė sutepė man rankas,
⁸ tebūna leista man sėti,

o kitas tevalgo derlių.
Tebūna iš šaknų išrauti
mano pasėliai!

⁹ Jei mano širdis buvo
moters paviliota
ar tykojau prie kaimyno durų,

¹⁰ mano žmona tesuka
kitam girtas,

tegula su ja kiti,

¹¹ nes tai būtų buvęs ištvirtavimas,
teisėjų baudžiama kaltė.

¹² Tai būtų buvusi ugnis,
naikinanti iki Prapulties vietos;
ji sudegintų iki šaknų
visą mano derlių.

¹³ Jeigu būčiau atmetęs savo
vergo ar vergės bylą,

kai jie apskundė mane,
¹⁴ ką turėčiau daryti, kai

Dievas pakyla teisti?
Kai jis šaukia atsiskaityti, ką
turėčiau jam atsakyti?

¹⁵ Argi tas, kuris padarė mane
iščiose, nepadarė ir jų?
Argi ne tas pats Dievas
sukūrė mus iščiose?
¹⁶ Jeigu buvau nejautrus
vargšų reikalams
ar įstūmiau našlę į neviltį,
¹⁷ ar valgiau vienas pats savo kąsnį,
nesidalydamas juo su našlaičiu,
¹⁸ nors našlaitį nuo pat jaunystės
auklėjau kaip tėvas
ir našlės reikalais nuo
vaikystės rūpinausi,
¹⁹ jeigu mačiau ką nors
mirštantį iš skurdo
ar nuskurdusį žmogų,
neturintį kuo užsikloti,
²⁰ o jo sąnariai manęs nelaimino
ir jis nesišildė mano avari vilnomis,
²¹ jeigu pakėliau ranką prieš
našlaitį, žinodamas,
kad įtakingas teisme,
²² tai teisnyra man
mentikaulis iš peties,
tenulūžta man ranka virš alkūnės!
²³ Juk aš bijojau, kad Dievas
gali ištikti mane nelaime,
ir aš negalėsiu atsilaikyti
prieš jo didybę:
²⁴ Jeigu dėjau viltis į auksą,
sakydamas tauriajam auksui:
"Tu mano apsauga", –
²⁵ ar didžiavausi, kad
mano turtai dideli,
kad savo rankomis daug įsigijau,
²⁶ ar žvelgiau į šviečiančią saulę
bei mėnulį, savo didybėje
traukiantį padangėmis,
²⁷ ir mano širdis buvo
slaptai susiviliojusi,
o ranka siuntė jiems
pagarbų bučinį*,
²⁸ tai irgi būtų teistinas
nusižengimas,
nes būčiau atmetęs Dievą
aukštybėse.

²⁹ Jeigu džiaugiausi savo
priešo žūtimi
ar džiūgavau jį nelaimei ištikus,
³⁰ tai juk neleidau savo
lūpoms nusidėti
ir prakeikimu linkėti jam mirties.
³¹ Argi mano palapinės
vyrai nesistebėjo:
"Kas nėra buvęs pamaitintas mėsai!"
³² Ateivis nepraleido nakties lauke,
keleiviui buvo atviros mano durys.
³³ Jeigu nuslėpiau savo
nusižengimus kaip Adomas,
tai laikiau savo kaltę
giliai krūtinėje,
³⁴ nes būčiau bijojęs
minios šauksmo,
ir gentainių panieka būtų
kėlusi man tokią siaubą,
kad būčiau tylėjęs ir
nėjęs pro duris!
³⁵ O, kad kas nors mane išklaustytų!
Štai ir viskas! Teatsako
man Visagalis!
O, kad mano kaltintojas
surašytų savo kaltinimą!
³⁶ Nešiočiausi jį ant peties,
užsidėčiau jį kaip vainiką,
³⁷ dėl visų savo žingsnių
duočiau jam apyskaitą,
prisiartinčiau prie jo pakelta galva.
³⁸ Jeigu mano dirvos
manimi nusiskundė,
o jos vagos verkė drauge,
³⁹ jeigu valgiau jų derliaus,
bet neužmokėjau
ir žemdirbius nuskriaudžiau,
⁴⁰ teauga ten eršėčiai
vietoj kviečių,
piktžolės vietoj miežių!"
Taip baigiasi Jobo žodžiai.

Elihuvo kalba

32 Taigi tie trys vyrai nustojo ginčytis su Jobu, kadangi jis laikė save teisiu. ²Tada Barachelio iš Būzo genties sūnus Elihuvas iš Ramo kilties nebepajėgė suvaldyti savo pykčio. Jis

^{31,27} T. y. atlikta gamtos garbinimo apeiga.

niršo ant Jobo, nes šis laikė teisiu save, o ne Dievą; ³ jis niršo ir ant trijų Jobo bičiulių, nes jie nebuvo radę atsakymo, nors ir tvirtino, kad Jobas kaltas. ⁴ Bet kadangi tie vyrai buvo vyresni už jį, Elihuvas nesiryžo kreiptis į Jobą. ⁵ Tačiau pamatęs, kad anų trijų vyrų lūpose atsakymo nėra, jis nebepajėgė suvaldyti savo pykčio.

⁶ Tada Barachelio iš Būzo genties sūnus Elihuvas atsakydamas tarė:

„Esu jaunas, o jūs seni.

Todėl nedrįsau ir bijojau pasakyti savo nuomonę.

⁷ Maniau: „Tekalba metai, temoko žilagalviai išminties“.

⁸ Bet iš tikrųjų žmogui dvasia – Visagalio alsavimas, teikiantis supratimo.

⁹ Nei žili plaukai nepadaro išmintingo,

nei seniūnai ne visada supranta, kas teisinga.

¹⁰ Tad ir sakau: „Pasiklausykite manęs, aš irgi pasakysiu savo nuomonę“.

¹¹ Štai laukiau jūsų žodžių, klausiausi jūsų išmintingų svarstymų,

jums stengiantis rasti teisingą atsakymą.

¹² Atsidėjęs dėmesingai sekiau, bet, tikėkit manimi, nė

vienas jūsų neparodė, kad Jobas neteisis, nė vienas nepaneigė, ką Jobas sakė.

¹³ Tad kaip galite sakyti: „Radome išmintį!“

Dievas jam atsakys, o ne žmogus!

¹⁴ Ne man jis dėstė savo bėdas, ir ne jūsų žodžiais jam aš atsakysiu.

¹⁵ Sutrikę daugiau pasakyti jie nebegali;

jiems trūksta žodžių.

¹⁶ Laukiau, kol jie liūvėsi kalbėti, kol baigė ir nieko daugiau nebeatsakė.

¹⁷ Dabar atvirai pasakysiu savo nuomonę ir pareikšiu, ką žinau.

¹⁸ Juk man žodžiai liejasi per kraštus, o mano dvasia ragina mane.

¹⁹ Mano viduje tarsi vynas ieško angos atsivėsti,

tarsi nauji vynmaišiai, kurie tuoj plyš!

²⁰ Turiu kalbėti, kad galėčiau atsikvėpti, atverti lūpas ir atsakyti.

²¹ Nebūsiu šališkas nė vienam ir nieko negirsiu.

²² Juk girti aš nemoku, o jei girčiau, man Kūrėjas tikrai man padarytų galą!

Iššūkis Jobui

33 Tad dabar, Jobai, klausykis mano kalbos, įsiklausyk į kiekvieną žodį.

² Štai atveriu aš burną, ir mano žodžiai ant liežuvio galo.

³ Mano žodžiai eis iš pačios širdies, mano lūpos tars gryną tiesą.

⁴ Dievo Dvasia mane sukūrė, Visagalio alsavimas laiko mane gyvą.

⁵ Jei pajėgi, atsakyk man; pasirenk ir kibk į mane!

⁶ Dievo akyse aš tau lygus; aš irgi paimtas iš molio.

⁷ Tad nėra tau ko manęs bijoti, ir mano ranka tavęs neprislėgs.

⁸ Iš tikrųjų tu kalbėjai man tiesiai į ausis; aš girdėjau tavo žodžių skambesį.

⁹ Tu sakai: „Esu tyras, nenusižengęs; esu nekalts, nėra manyje kaltės.“

¹⁰ Bet jis randa dingsčių prieš mane, laiko mane savo priešu;

¹¹ mano kojas jis deda į šiekštą, stebi visus mano takus“.

¹² Čia tu neteisis, aš tau sakau, nes Dievas didesnis už žmogų.

¹³ Kam gi bylinėjiesi su juo,
kad jis neatsako tau žodis į žodį?
¹⁴ Juk Dievas kalba daug kartų,
nors žmonės to ir nesupranta,
¹⁵ sapne, nakties regėjime,
žmonėms giliai įmigus
ir gulint lovose.
¹⁶ Tada jis atveria žmonėms ausis
ir, juos įspėdamas, sukelia baimę,
¹⁷ kad užkirstų kelią žmogui
pikta daryti,
kad apsaugotų jį nuo puikybės,
¹⁸ kad išgelbėtų jo gyvastį nuo kapo,
o gyvybę – nuo kalavijo.
¹⁹ Žmogų pamoko ir
skausmai lovoje,
ir nesiliaujanti kaulų gėla.
²⁰ Sergančiam žmogui koktu
pasižiūrėti į maistą,
net skanėstų jis negali pakęsti.
²¹ Jo kūnas taip sunyksta,
kad sunku į jį žiūrėti,
o kaulai, kadaise nematomi,
dabar kyšo.
²² Prie kapo duobės jis priartėja,
jo gyvastis – prie mirusiųjų
buveinės.
²³ Jeigu tuomet prie jo
prieitų angelas,
vienas tarpininkas iš tūkstančių,
norėdamas parodyti
žmogui jo pareigą,
²⁴ atjaustų jį ir sakytų:
‘Neleisk jam žengti į kapą,
radau jam išpirką.’
²⁵ Teatjaunėja jo kūnas,
tegrįžta jis į savo jaunystės dienas!’ –
²⁶ žmogus melstųsi Dievui,
ir jis išklausytų,
leistų eiti į jo Artumą
su džiaugsmu,
nes Dievas gražintų
mirtingajam jo teismą.
²⁷ Tas žmogus skelbtų
kitiems sakydamas:
‘Nusidėjau, nesužengiau,
bet Dievas nebaudė manęs
kaip buvau nusipelnęs.

²⁸ Jis išgelbėjo mano
gyvastį nuo kapo,
ir aš matau gyvenimo šviesą’.
²⁹ Iš tikrųjų Dievas daro visa tai
žmogui ne vieną kartą,
³⁰ norėdamas pargražinti nuo kapo,
kad jis pamatytų gyvenimo šviesą.
³¹ Dėmėkis tai, Jobai,
klausykis manęs!
Tylėk, o aš kalbėsiu.
³² Jei turi ką atsakyti, sakyk;
kalbėk; nes man malonu
būtų tave pateisinti.
³³ Jei ne, tai klausykis manęs;
tylėk, aš pamokysiu
tave išminties“.

Dievo teisingumas

34 Tada Elihuvas toliau sakė:
² „Klausykitės, išminčiai,
mano žodžių,
ištempkite, žinovai, savo ausis.
³ Juk ausis taip svarsto žodžius,
kaip gomurys ragauja maistą.
⁴ Pažinkime, kas teisinga,
nuspręskime tarpusavy, kas gera.
⁵ Juk Jobas sakė: ‘Esu teisus,
bet Dievas nepripažino
mano teismo.
⁶ Nepagrįstai esu laikomas melagiu;
nepagydomai žaizdotas,
nors esu be kaltės’.
⁷ Kas per žmogus tas Jobas?
Jis gurkšnoja pajuoką kaip vandenį,
⁸ bendrauja su piktadariais
ir susideda su nedorais vyrais.
⁹ Juk jis sako: ‘Žmogui
nėra jokios naudos
patikti Dievui’.
¹⁰ Taigi, protingieji vyrai,
klausykitės manęs!
Ne Dievui daryti tai, kas nedora,
ne Visagaliui daryti tai, kas pikta!
¹¹ Juk jis atlygina *pagal
žmogaus darbus,
su kiekvienu elgiasi pagal jo elgesį.

¹² Juk Dievas iš tikrųjų nedaro, kas nedora, Visagalis nėra neteisingas.

¹³ Argi kas nors kitas patikėjo jam žemę ir pavedė jam visą pasaulį?

¹⁴ Jei tik jis panorėtų atšaukti savo dvasią ir gyvybės alsavimą,

¹⁵ visi gyvūnai tuoj pražūtų, ir žmonija sugrižtų į dulkes.

¹⁶ Tad jei turi supratimo, išgirsk! Klausykis, ką sakau.

¹⁷ Argi nekenčiantis teisingumo galėtų valdyti?

Nejau tu pasmerksi Teisųjį ir Galingąjį,

¹⁸ kuris karaliui sako: "Tu niekšas!" ir kilmingiesiems: "Jūs nedori!" –

¹⁹ kuris nerodo šališkumo nei didžiūnams,

nei gerbia turtuolį labiau už vargšą? Juk jie visi – jo rankų kūriniai.

²⁰ Akies mirksniu jie miršta vidurnaktį;

žmonės parbloškiami ir išnyksta, galingieji pašalinami ne žmogaus ranka.

²¹ Juk jo akys stebi mirtingojo kelią ir mato kiekvieną jo žingsnį.

²² Nėra tamsos ar juodos nakties, kurioje galėtų slėptis nedorėliai.

²³ Nereikia jam šaukti nė vieno į teisumą.

²⁴ Jis sutriuškina galinguosius be tardymo

ir kitus pasodina jų vieton.

²⁵ Kadangi pažįsta jų darbus, jis parbloškia juos ir sutriuškina naktį.

²⁶ Parbloškia juos dėl jų nedorumo viešoje vietoje kaip nusikaltėlius,

²⁷ nes jie buvo neištikimi jam ir nė kiek nepaisė jo įsakymų.

²⁸ Taip jie privertė vargšus šauktis Dievo,

ir jis išgirdo prislėgtųjų pagalbos šauksmą.

²⁹ Jei jis tyli, kas gali jį smerkti? Jei jis slėptų savo veidą, kas galėtų jį matyti –

ar tai būtų tauta ar žmogus, –

³⁰ kad neviešpatautų nedoras žmogus, nė tie, kurie suvilioja žmones?

³¹ Tarkime, kas nors sakė Dievui: "Iškentėjau bausmę, daugiau nenusižengsiu;

³² pamokyk mane, kad galėčiau matyti;

jei pikta padariau, daugiau to nedarysiu".

³³ Argi jis turėtų atlyginti, kaip tau patinka, dėl to, kad tu atmeti ką jis daro?

Juk tu turi rinktis, o ne aš; užtat sakyk, ką žinai.

³⁴ Protingi žmonės man sakys, ir išmintingas vyras, mane išgirdęs, tars:

³⁵ "Jobas kalba nežinodamas, jo žodžiai neapgalvoti".

³⁶ O, kad Jobas būtų iki galo išmėgintas, nes jis kalba kaip nedoras vyras!

³⁷ Juk jis savo nuodėmę papildė maištu, mūsų akyse skeryčiojasi ir vis daugiau burnoja prieš Dievą".

35 Tada Elihuvas toliau sakė: ² „Argi manai, kad teisinga sakyti:

„Aš teisus Dievo akyse?"

³ Jei tu klausi: "Kokia man iš to nauda? Ką laimėjau nenusidėdamas?" –

⁴ turiu tau ką atsakyti, tau ir tavo bičiuliams drauge.

⁵ Pasižiūrėk į dangų ir pamatysi, pastebėsi, kokie aukštesni už tave debesys!

⁶ *Jeigu nusidedi, tai kaip jam pakenki?

Net jeigu tavo kalčių daug, tai kaip jį paveiki?

⁷ Jeigu esi teisus, tai ką jam duodi?
Ką jis gauna iš tavo rankų?

⁸ Tavo nedorumas paveikia
tik panašius į tave,
o tavo teisumas padeda
tik žmonėms.

⁹ Ir jie dejuoja sunkios
priespaudos slegiami,
šaukiasi pagalbos
galingųjų engiami.

¹⁰ Bet nė vienas nesako: "Kur
Dievas, mano Kūrėjas,
kuris duoda jėgų naktyje,

¹¹ kuris pamoko mus daugiau
negu žemės žvėris,
daro mus išmintingesnius už
padangių paukščius?"

¹² Jie šaukiasi, bet jis neatsako,
nes tai išdidūs ir nedori žmonės.

¹³ Iš tiesų Dievas nesiklauso
tuščių žodžių,
Visagalis nekreipia dėmesio į juos.

¹⁴ Nors tu sakai, kad jo nematai,
bylinėtis turi su juo ir jo laukti!

¹⁵ Bet dabar tu manai, kad
Dievas nebaudžia
ir mažai dėmesio tekreipia
į nuodėmę.

¹⁶ Tuščia tau, Jobai, aušinti burną;
aišku, kad nežinai, ką sakai".

Jobo kančios prasmė

36 Paskui Elihuvas tęsė kalbą sa-
kydamas:

² „Pakęsk mane dar šiek
tiek, pamokysiu tave,
nes dar turiu šių tą pasakyti
Dievo vardu.

³ Savo žinojimą atsinešu iš toli
ir pateisinsiu savo Kūrėją.

⁴ Iš tikrųjų mano žodžiai – ne melas;
prieš save matote žmogų,
kuris tikrai žino.

⁵ Štai Dievas yra galingas, bet
neniekina nė vieno;
jis galingos jėgos ir širdies.

⁶ Nedorėliui gyventi jis neleidžia,
bet kenčiantiems yra teisingas.

⁷ Nuo teisiųjų jis nenugręžia akių,
į sostą su karaliais juos
amžiams sodina
ir išaukština juos.

⁸ Įsipainiojusiems į grandines
ir skausmo pinklių pagautiems

⁹ jis parodo, ką jie padarė –
ir kaip nusikalto įžūliai pasielgę.

¹⁰ Jis atveria jų ausis
perspėjimo žodžiu,
įsako jiems gręžtis nuo pikta.

¹¹ Jeigu paklauso ir jam tarnauja,
savo dienas jie užbaigia laimingai
ir savo metus prabangiai.

¹² Bet jei nepaklauso,
žūva nuo kalavijo
ir miršta nieko nesuvokę.

¹³ Nedorieji tik tūžta širdyje,
kai jis ištinka juos, ir
pagalbos nesišaukia.

¹⁴ Jie miršta dar savo jaunystėje,
baigdami gyvenimą tarp
apeigoms skirtų kekšių*.

¹⁵ Bet kenčiantįjį Dievas
išgelbsti per jo kančią
ir jo ausį atveria per nelaimę.

¹⁶ Ir tave jis viliojo iš
nežinios nasrų
į erdvią vietą, kur niekas nevaržo,
o stalas nukrautas
geriausiais valgiais.

¹⁷ Bet jei tu spręsi kaip nedorėlis,
patį tave ištiks teismas
ir teisingumas.

¹⁸ Saugokis, kad nebūtum
pertekliaus suviliotas
ir kyšių dydis tavęs
neišvestų iš kelio.

¹⁹ Argi ištikus bėdai tau
padės tavo turtai
ir visos galingos pastangos?

²⁰ Nelauk, kad ateitų naktis,
kai tautos staiga pranyks.

²¹ Saugokis, kad
nesigręžtum į pikta!
Juk dėl to turėjai kentėti skausmą.

^{36,14} Žr. Jst 23,18–19.

Dievo didybė

²² Atmink, kokia didinga
Dievo galybė!

Kas gali taip pamokyti,
kaip daro jis?

²³ Kas gali pasakyti Dievui,
kaip elgtis,
arba prikišti jam: "Tu
neteisingai pasielgei?"

²⁴ Atmink, kad turi
šlovinti jo darbus,
apie kuriuos mirtingieji
giedoja giesmes.

²⁵ Visa žmonija mato Dievo darbus,
kiekvienas žvelgia į jį iš toli.

²⁶ Iš tikrųjų Dievas – didis, ir
viršija mūsų pažinimą;
jo metų skaičius neištiriamas.

²⁷ Juk savo buveinėje jis
sukuria vandens lašus,
ir iš gausybės jie susiburia į liūtų,

²⁸ kurį debesis
gausiai išlieja ant mirtingųjų.

²⁹ Ar gali kas suprasti
debesų išskleidimą
ir perkūno griausmus
iš jo buveinės?

³⁰ Štai jis žaibuoja per
visą padangę,
jūros gelmės yra jo sostas.

³¹ Juk taip jis maitina* tautas
ir parūpina apščiai maisto.

³² Savo rankose jis laiko žaibą,
nurodo jam, kur trenkti.

³³ Už jį kalba jo perkūnija
ir uždega pyktį dėl nedorybės.

37 Ir dėl to man dreba širdis,
nerimsta savo vietoje.

² Klausykitės visi jo
griausmingo balso
ir iš jo burnos kylančio garso.

³ Visur po dangumi, ligi pat
žemės pakraščių
jis paleidžia jį drauge su savo žaibu.

⁴ Paskui pasigirsta
riaumojantis garsas,

Dievas griaudžia savo
didingu balsu.

Savo žaibų jis nesulaiko,
kol nenutyla jo balsas.

⁵ Dievas nuostabiai
griaudžia savo balsu,
daro nuostabius darbus, kurių
suprasti mes negalime.

⁶ Juk jis įsako sniegui:
"Leiskis ant žemės!",
o lietui ir liūčiai: "Sodriai palyk!"

⁷ Jis sustabdo žmonių
rankas, jiems dirbant,
kad kiekvienas pažintų, ką jis daro.

⁸ Tada žvėrys lenda į urvą
ir išsitiesia savo guolyje.

⁹ Vėtra išsiveržia iš savo buveinės
ir kandus šaltis iš šiaurės vėjų.

¹⁰ Dievas kvėpteli, ir pasidaro ledas,
platūs vandenys greitai užšąla.

¹¹ Jis prikrauna debesis drėgmės
ir skleidžia žaibų kupinus debesis.

¹² Pagal jo užmojų jie plaukia
iš visų pusių,

kad įvykdytų visa, ką jis įsako,
visame gyvenamos

žemės paviršiuje.

¹³ Ar kaip rykštė, ar kaip
malonė žemei –
jis padaro, kad tai atsitinka.

¹⁴ Klausykis, Jobai, stabtelk
akimirksnį
ir pamastyk apie nuostabius
Dievo darbus.

¹⁵ Argi tu žinai, kaip Dievas
valdo debesis

ir padaro, kad žaibas
plyksteli jo debesyje?

¹⁶ Argi tu žinai, kaip danguje
jis pasveria debesis –
nuostabius darbus to, kuris
turi tobulą pažinimą?

¹⁷ Nel! Tu tik gali leipti nuo
kaitros su drabužiais,
kai žemė apmirusi nuo pietų vėjo.

¹⁸ Argi tu gali jam padėti
išskleisti dangaus skliautą,
stiprų kaip nuliedintą veidrodį?

¹⁹ Pasakyk mums, ką turime jam sakyti, nes negalime ginčytis, būdami tamsoje.
²⁰ Ar apie tai bus jam pasakyta, kai kalbėsiu? Nejuo žmogus kada nors norėjo būti prarytas?
²¹ Kartais žmonės negali žiūrėti į saulę, ji per šviesi danguje, kai pakyla vėjas ir išgainioja debesis.
²² Iš siaurės vėjas atpučia aukso pašvaistę; Dievą gaubia šiurpulinga didybė.
²³ Visagalis – negalime jo pasiekti! Jis didingas jėga ir teisingumu, tad nepažeis didelio teismo.
²⁴ Todėl žmonės jo pagarbiai bijo, bet jis negerbia žmogaus, laikancio save išmintingu“.

Dievas klausinėja Jobą

38 Tada VIEŠPATS kreipėsi į Jobą iš audros tardamas:

² „Kas temdo mano užmojų, kalbėdamas neapgalvotais žodžiais?
³ Susijuosk diržu strėnas kaip vyras; aš tavęs klausiu, o tu man atsakyk!
⁴ Kur tu buvai, kai dėjau žemės pamatus? Pasakyk, jei esi toks supratingas!
⁵ Kas nustatė jos matmenis, tu tikrai žinai! Argi kas tiesė ant jos matavimo virvę?
⁶ Į ką buvo įleisti jos stulpai, ir kas padėjo jos kertinį akmenį?
⁷ kai drauge giedojо rytmetinės žvaigždės ir visos dangiškosios būtybės šaukė iš džiaugsmo?
⁸ *O kas uždarė jūrą už durų, kai ji prasiveržė iš gelmių,

⁹ kai apdengiau ją debesų apdaru ir suvysčiau tiršto rūko vystyklais,
¹⁰ kai padariau bangų mūšą jos ribomis ir įstačiau duris su skląsčiais,
¹¹ tardamas: 'Iki čia ateik, bet ne toliau, čia tavo galingos bangos suduši!'
¹² Argi kada nors savo gyvenime esi įsakęs, kad ateitų aušra ir prasidėtų diena,
¹³ kad paimtų žemę už kampų ir iškratytų iš jos nedorėlius?
¹⁴ Žemė keičiama kaip molis po antspaudo ir dažoma tarsi drabužis.
¹⁵ Nedorėliai nustoja savo šviesos, ir palūžta pakelta ranka.
¹⁶ Argi esi įžengęs į jūros versmes ir vaikščiojęs po bedugnės gelmes?
¹⁷ Argi tau buvo atvertos mirties durys? Ar tu matei Šeolo vartus?
¹⁸ Argi išmatavai žemės plotą? Jeigu visa tai žinai, pasakyk man!
¹⁹ Kuris kelias veda į šviesos buveinę, ir kur yra tamsos vieta,
²⁰ kad galėtumei nuvesti jas į jų valdas ir parodyti joms takus į jų namus?
²¹ Tu tai žinai, nes ten kadaise gimėi, ir tavo metų skaičius didelis!
²² Argi esi kada nors įžengęs į sniego sandėlius ir matęs krušos išteklį,
²³ kuriuos taupau nelaimės metui, puolimo ir karo dienoms?
²⁴ Kaip rasti, iš kur sklinda šviesa ir iš kur rytys plinta žemėje?
²⁵ Kas iškirto griovį lietaus srautams ir kelią perkūnijos debesiui,
²⁶ kad palytų žemėje, kur niekas negyvena, dykumoje, kur nėra jokio žmogaus,

²⁷ kad pagirdytų vienišus tyrus
ir žemė išželdintų žolę?

²⁸ Argi lietūs turi tėvą?

Argi rasos lašai buvo
pradėti kaip vaikai?

²⁹ Kas ledo motina?

Kas dangaus šerkšno gimdytoja?

³⁰ Vanduo tampa kietas
kaip akmuo,

ir bedugnės paviršius užšąla.

³¹ Argi gali surišti *Sietyno
grandines

ar atrišti Šienpjovių virves,

³² ar išvesti laikų Zodiaką,

ar parodyti kelią Grįžulo
Ratams ir palydai?

³³ Argi išmanai dangaus
skliauto dėsnius,

ar gali padaryti, kad jie
valdytų žemę?

³⁴ Argi gali pakelti balsą debesyje
ir apsigaubti audros vandenimis?

³⁵ Argi gali siųsti žaibus
su pavedimu

ir ar jie tau sakys: "Tavo
paslaugoms!"

³⁶ Kas pasako ibiui, kada
Nilas patvins,

ar gaidžiui praneša, kad
bus lietaus?

³⁷ Kas išmintingai
suskaičiuoja debesis

ir išlieja dangaus
vandens ąsočius,

³⁸ kai žemės dulkės suketėja
ir grumstai sulimpa?

³⁹ Argi gali sumedžioti grobį liūtei
ar nuraminti jauniklių alkį,

⁴⁰ kai jie tykoja savo urve
ar guli pasalomis savo guolyje?

⁴¹ Kas aprūpina varną penu,
kai jos jaunikliai šaukiasi Dievo,
tiesdami alkanas rykles?

39 Ar tu žinai metą, kada
kalnų ožkos ožkuojasi,
ar stebi, kai stirnos vaikuojasi?

² Ar gali suskaičiuoti, kiek
mėnesių jos turi išnešioti,
ar nustatai joms vados metą?

³ Jos susiriečia, kad galėtų
išeiti jų jaunikliai,
ir atveda juos.

⁴ Sustiprėja jų jaunikliai,
užauga po atviru dangumi,
išeina ir pas jas nebegrižta.

⁵ Kas paleido laukinį asilą,
kas atrišo jam pančius?

⁶ Aš padariau dykumą jo namais,
druskingąsias žemes jo buveine.

⁷ Iš miesto sąmyšio jis šaiposi
ir varovo šauksmų negirdi.

⁸ Klajoja po kalnus tarsi
po savo ganyklą
ir susiieško esti, kas žalia.

⁹ Argi laukinis jautis
sutiktų tau tarnauti,

ar praleistų jis naktį
prie tavoėdžių?

¹⁰ Argi galėtumei priišti jį
virvėmis prie vagos,
ar jis tau suakėtų tavo slėnius?

¹¹ Argi pasitikėsi juo dėl
jo didelės jėgos
ir pavesi jam sunkų triušą?

¹² Argi esi tikras, kad jis sugrįš
ir parneš javus į tavo klojimą?

¹³ Stručio sparnai smagiai
plazdena;

bet jie neturi plunksnų.

¹⁴ Jis palieka savo
kiaušinius žemėje

ir leidžia smiltims juos šildyti,
¹⁵ užmiršęs, kad koja gali

juos sumindžioti
ar laukinis žvėris sutrypti.

¹⁶ Savo jauniklius jis šiuurkščiai
atstumia, tarsi būtų ne jo,
ir nesijaudina, kad jo pastangos
buvo bergždžios.

¹⁷ Juk Dievas padarė jį kvailą
ir nedavė jam supratimo.

¹⁸ Tačiau kai išskleidęs sparnus
jis leidžiasi bėgti,
padaro gėdą žirgui ir raiteliui.

¹⁹ Argi tu teiki žirgui stiprybę,
ar tu apdungei sprandą
jam karčiais?
²⁰ Argi tu šokdini jį kaip žiogą
ir gąsdini žmones jo piktu
prunkštumu?
²¹ Kanopa noriai jis kasa
slėnio žemę,
visa savo stiprybe
verždamasis į mūšį.
²² Iš baimės jis tyčiojasi,
jis nebūgštauja,
nešoka į šalį nuo kalavijo.
²³ Ant jo barška strėlinė,
blizga iešmės ir ietis.
²⁴ Virpėdamas iš nekantrumo,
jis šuoliuoja;
išgirdęs rago gausmą,
nustovėti negali.
²⁵ Kiekvieną kartą ragui gaudžiant
jis prunkščia: 'Aha!'
Iš tolo jis girdi mūšį,
vadų įsakymus ir karių šauksmus.
²⁶ Argi iš tavęs išmoko
sakalas skraidyti
ir išskleisti sparnus pietų link?
²⁷ Argi tavo įsakymu
erelis sklando
ir aukštai suka lizdą?
²⁸ Ant uolos jis gyvena,
stačios uolos tvirtovėje įsikuria.
²⁹ Iš ten jis žvalgosi grobio;
jo akys mato laimikį iš tolo.
³⁰ Jo jaunikliai guria kraują;
kur yra užmuštųjų, ten ir jis“.

Dievas ragina atsakyti

40 Atsakydamas Jobui, VIEŠPATS sakė:

² „Argi priekaištų ieškotojas
bylinėsis su Visagaliu?
Kas ginčijasi su Dievu,
tas turi atsakyti“.
³ Tada, Jobas atsakydamas VIEŠPAČIUI,
tarė:
⁴ „Esu menkutis! Ką galiu
tau atsakyti?
Ranka užsiimu bui

⁵ Kartą jau kalbėjau, tad
nebekalbėsiu,
net dusyk, tad daugiau
to nebedarysiu“.
⁶ Tada VIEŠPATS kreipėsi į Jobą iš au-
dros tardamas:
⁷ „Susijuosk diržu strėnas
kaip vyras;
aš tave klausiu, o tu man atsakyk!
⁸ Argi paneigsi net mano
teisingumą?
Nejau mane pasmerksi, kad
pats būtum pateisintas?
⁹ Argi tavo ranka kaip Dievo
ir gali griaušti tokiu balsu kaip jis?
¹⁰ Jei taip, pasipuošk
didybe ir orumu,
apsirenk garbe ir spindesiu.
¹¹ Duok valią savo pykčio įniršiui,
pažvelk į kiekvieną išdidų
žmogų ir jį pažemink.
¹² Taip, pažvelk į kiekvieną
išdidų žmogų, pažemink jį;
sutrypk nedorėlius, kur jų yra.
¹³ Palaidok juos visus
drauge žemėje,
užrakink juos tamsiajame
mirusiųjų pasaulyje.
¹⁴ Tada ir aš pripažinsiu,
kad tavo dešinė gali tave išgelbėti.
¹⁵ Pagalvok apie begemotą,
kurį padariau kaip ir tave;
jis ėda žolę it jautis.
¹⁶ Jo jėga šlaunyse,
jo galybė pilvo raumenyse.
¹⁷ Savo uodegą jis padaro
kieta kaip kedras,
jo šlaunų raumenys suausti į viena.
¹⁸ Jo kaulai tarsi vario vamzdžiai,
galūnės tarsi geležies lazdos.
¹⁹ Jis pirmas tarp didžiųjų
Dievo darbų;
tik jo Kūrėjas gali ištraukti
prieš jį kalaviją.
²⁰ Juk žolės jam duoda kalnai,
kur žaidžia visi laukų žvėrys.
²¹ Po lotosu jis guli,
pelkės nendrių prieglaudoje.

²² Lotosas globia jį ūksme,
upelio gluosniai jį gaubia.

²³ Net kai upė patvinsta,
jis neišsigąsta;
išlieka ramus, nors Jordanas
tekėtų į nasrus.

²⁴ Kas gali pagauti jį kabliu
ar perverti jo šnerves vašu?

²⁵ Argi gali pagauti
meškere Leviataną,
ar surišti jo nasrus virve?

²⁶ Argi gali įverti virvę
jam į šnerves,
kabliu perdurti nasrus?

²⁷ Argi jis maldaus tavęs,
kad paleistum,
gerinsis tau švelniais žodžiais?

²⁸ Argi jis sudarys sandorą
su tavimi,
ar priimsi jį kaip amžiną vergą?

²⁹ Argi žaisi su juo kaip su paukščiu,
ar laikysi jį pririštą savo
merginų pramogai?

³⁰ Argi derėsis dėl jo prekiautojai,
ar išsidalys jį pirkliai?

³¹ Argi gali prismaigstyti
jam odą žeberklų,
ar galvą žūklės iečių?

³² Kartą kėlęs prieš jį ranką,
atmink kovą ir daugiau
nebebandyk!

41 Kas tik pamato *Leviataną,
netenka drąsos ir
puola ant žemės.

² Argi jis nėra nuožmus
tam, kas jį pažadina?
Kas galėtų stoti prieš jį?

³ Kas jam priešintųsi ir
nenukentėtų?
Po visu dangumi tokio nėra!

⁴ Vargu ar man reikia
kalbėti apie jo kojas
jo žygdarbių smulkmenas
ir grakštų sudėjimą.

⁵ Kas gali nuplėšti jo išorinį dangalą
ar perdurti dvigubus jo šarvus?

⁶ Kas gali priversti jį
pražioti nasrus?
Siaubą kelia pliki jo dantys!

⁷ Jo nugarą dengia tarsi eilės skydų,
glaudžiai sukabintų ir
kietų kaip akmuo.

⁸ Vienas skydas priešietas prie kito,
kad net oras negali tarp jų praeiti.

⁹ Sujungti vienas su kitu,
jie neatskiriami.

¹⁰ Kai jis čiaudi, blyksteli šviesa;
jo akys tarsi aušros prošvaistė.

¹¹ Iš jo nasrų šoka liepsnos,
veržiasi kibirkščių srovės.

¹² Iš jo šnervių kyla dūmai,
tarsi verdant puodui ant
žabų ugnies.

¹³ Jo alsavimas uždega anglis,
iš jo nasrų veržiasi liepsnos.

¹⁴ Jo sprande slypi jėga;
baimė apima visus jį sutinkančius.

¹⁵ Jo raumenų sluoksniai glaudti,
tvirtai nulieti ir nepajudinami.

¹⁶ Jo širdis tvirtai nulietas
kaip akmuo,
kieta kaip apatinė girnopusė.

¹⁷ Kai jis stoja piestu, net
galiūnai dreba
ir nustėrę iš siaubo traukiasi.

¹⁸ Kas jį pultų, nenugalėtų kalaviju;
nenugalėtų nei ietimi, nei
sviediniu, nei iešmu.

¹⁹ Geležį jis laiko šiaudais,
varį – sudulėjusiu medžiu.

²⁰ Strėlė neprivers jo bėgti;
svaidyklės akmenys jam
tarsi šiaudai.

²¹ Vėzdai jam panašūs į šiaudus;
jis juokiasi iš iečių zvimbimo.

²² Jo pilvas aštriai kiautėtas;
jis šliaužia purvu tarsi
kūlimo šlajos.

²³ Jis priverčia gelmę
kunkuliuoti tarsi katilą,
sumaišo jūrą it smilkyklę.

²⁴ Paskui save jis palieka
blizgantį taką;
būtų galima manyti, kad gelmė žila.

²⁵ Žemėje lygaus jam nėra;
tai kūrinys be baimės.
²⁶ Jis mato visa, kas didinga;
jis visų išdidžiųjų gyvūnų karalius“.

Jobo atgaila

42 Tada Jobas, atsakydamas
VIEŠPAČIUI, tarė:

² „Žinau, kad tu gali visa padaryti,
ką tik užsimoji, tą gali įvykdyti.

³ „Kas temdo mano užmojų,
kalbėdamas neapgalvotais
žodžiais?“

Iš tikrųjų kalbėjau apie
tai, ko nesupratau,
apie dalykus, viršijančius
manė savo nuostabumu,
kurių neišmaniau.

⁴ „Klausykis, aš kalbėsiu;
aš tavęs klausiu, o tu man atsakyk“.

⁵ Buvau girdėjęs gandus apie tave,
bet dabar mano akys mato tave;

⁶ todėl gėdijuosi visko,
ką esu pasakęs,
ir atgailauju dulkėse ir pelenuose“.

Gerovės sugrąžinimas

⁷ Baigęs kalbėti Jobui, VIEŠPATS tarė Eli-
fazui Temanui: „Manė apėmė pyktis
ant tavęs ir tavo dviejų bičiulių, nes ne-
kalbėjote apie mane tiesiai, kaip mano
tarnas Jobas.“ ⁸ Tad dabar pasiimkite
septynis jaučius bei septynis avinus,
nueikite pas mano tarną Jobą ir atna-
šaukite už save deginamąją auką. Tegu

meldžiasi mano tarnas Jobas už jus,
kad atsižvelgęs į jo maldą nepasielg-
čiau su jumis pagal jūsų kvailybę, ka-
dangi nekalbėjote teisingai apie mane,
kaip mano tarnas Jobas“. ⁹ Tad Elifa-
zas Temanas, Bildadas Šuachas ir Co-
faras Naamatietis nuėjo ir įvykdė, ką
VIEŠPATS buvo jiems paliepęs. VIEŠPATS
atsižvelgė į Jobo maldą.

¹⁰ VIEŠPATS *pakreipė Jobo daliaį,
kai jis pasimeldė už savo bičiulius.
VIEŠPATS davė Jobui dvigubai dau-
giau negu jis buvo anksčiau turėjęs.
¹¹ Tada suėjo pas jį visi jo broliai bei
seserys ir visi, kurie jį anksčiau pa-
žinojo. Jie valgė duoną jo namuo-
se su juo, atjausdami ir paguosdami
dėl nelaimės, kuria VIEŠPATS buvo jį
ištikęs. Kiekvienas jų davė po vieną
kesitą* ir po aukso žiedą. ¹² VIEŠPATS
laimino vėlesnį Jobo gyvenimą labiau
negu jo pradžia. Jobas turėjo keturio-
lika tūkstančių avių, šešis tūkstančius
kupranugarių, tūkstantį jungų jaučių
ir tūkstantį asilių. ¹³ Jis turėjo taip pat
septynis sūnus ir tris dukteris. ¹⁴ Pir-
mąją pavadino Jemima, antrąją Kecija
ir trečiąją Keren Hapucha. ¹⁵ Visoje ša-
lyje nebuvo gražesnių moterų už Jobo
dukteris. Jų tėvas davė joms paveldą
lygiai su broliais. ¹⁶ Paskui Jobas gyve-
no šimtą keturiasdešimt metų, matė
savo sūnus ir savo vaikaičius iki ke-
tvirtos kartos. ¹⁷ Pertekęs metų Jobas
mirė žiloje senatvėje.

^{42,3} Job 38,2

^{42,4} Job 38,3

^{42,10} Job 1,1-3

^{42,11} Nežinomos vertės pinigais.

PSALMYNAS

Psalmynas (hebr. *tehilim* „liaupsės“, gr. *psalmoi*, lot. *psalmorum* / *psalmi*) – šimto penkiasdešimties poetinių šlovinimo giesmių (X–VI a. pr. Kr.) rinkinys, tradicijos siejamas su Dovydo asmeniu.

Verčiant *Psalmyną* iš hebrajų kalbos į graikų (*Septuaginta*), o vėliau ir į lotynų (*Vulgata*), atsirado psalmių numeracijos skirtumų: dvi hebrajų tradicijos psalmių poros (Ps 9–10 ir Ps 114–115) *Septuagintoje* ir *Vulgatoje* sujungtos ir sunumeruotos kaip dvi vientisos psalmės, o kitos dvi (Ps 116 ir Ps 147) – padalytos pusiau ir sunumeruotos kaip dvi poros. Ekumeniniame *Šventojo Rašto* leidime laikomasi hebrajų numeracijos.

Psalmynas tradiciškai dalijamas į penkias knygas (1–41, 42–72, 73–89, 90–106, 107–150), kurių kiekviena baigiama laiminimo, arba doksologijos, žodžiais. Pirmą psalmę laikoma viso *Psalmyno* atsklanda, o šimtas penkiasdešimta psalmė – užsklanda. Dauguma psalmių prasideda sukūrimo aplinkybių, kūrinio pobūdžio, paskirties, giedojimo būdo, autoriaus ir kt. nuorodomis; septyniasdešimt trys jų priskirtos Dovydui, dvylika – šventyklos giedotojų protėviui Asafui, vienuolika – Koracho palikuonims, trys – Jedutūnui, dvi – Saliamonui, po vieną – Hemanui, Etanui ir Mozei.

Poetiniuose garbinimo, dėkojimo, prašymo ir kalčių išpažinimo kūriniuose atsiskleidžia *Šventojo Rašto* tikėjimo savitumas ir žmogiškumas.

Pirma knyga

1 Laimingas, kas atmeta
nedorėlių patarimus,
kas neina nusidėjėlių keliu
ir nebendrauja su pašaipūnais,
² bet džiaugiasi VIEŠPATIES
įstatymu
ir mąsto jo įstatymą dieną naktį.
³ *Jis lyg medis,
pasodintas prie tekančio vandens,
duodantis vaisių laikui atėjus,
o jo lapai nevysta.
Kad ir ką jis darytų, jam sekasi.
⁴ Nedorėliai – ne tokie!
Jie kaip vėjo blaškomi pelai!
⁵ Todėl nedorėliai teisme
neatsilaikys,
nei nusidėjėliai –
teisųjų sueigoje,

⁶ nes VIEŠPATS globoja teisiųjų kelią,
o nedorėlių kelias veda į pražūtį.

2 Kodėl niršta gentys,
*kodėl tautos veltui maištauja?
² Žemės karaliai rengiasi mūšiai,
ir valdovai išvien tariausi
prieš VIEŠPATĮ ir jo pateptąjį:
³ „Veržkimės iš jų jungo grandinių
ir nusikratykime jų pančių!“
⁴ Bet aukštybių soste
sėdintis juokiasi;
VIEŠPATS tyčiojasi iš jų.
⁵ Paskui jis prabyla jiems įniršęs,
keldamas baimę savo pykčiu:
⁶ „Juk aš pasodinau šio
savo karalių ant Siono,
savo šventojo kalno!“

⁷ Aš paskelbsiu VIEŠPATIES įsaką.

VIEŠPATS tarė man: „Tu
mano sūnus,

šiandien tave pagimdžiau.

⁸ Prašyk manęs, ir padarysiu

tautas tavo valdomis,

o visus žemės pakraščius

– tavo nuosavybe.

⁹ *Geležies skeptru gali joms kirsti,

kaip molio indus į šukes daužyti“.

¹⁰ Tad supraskite, karaliai;

būkite įspėti, žemės valdovai.

¹¹ Tarnaukite VIEŠPAČIUI

pagarbia baime,

drebėdami

¹² reikškite pagarbą,

kad jis neįnirštų, ir kelyje

nežūtumėte,

nes jo pyktis ūmus.

Laimingi, kurie prie jo glaudžias!

3 Dovydo psalmė, jam *bėgant
nuo savo sūnaus Abšalomo.

² Ak, VIEŠPATIE, kiek daug

mano priešų!

Daug mane puolančių!

³ Daug apie mane sakančių:

„Dievas jo neišgelbės!“ Sela*.

⁴ Bet tu, VIEŠPATIE, esi mano

skydas nuo pavojaus,

tu mano garbė, pakelianti

mano galvą!

⁵ Balsu šaukiuosi VIEŠPATIES;

jis išklauso mane savo

šventajame kalne. Sela.

⁶ Kol guluosi ilsėtis ir užmiegu,

kol atsibundu, visą naktį

VIEŠPATS mane saugo.

⁷ Nebijau nė dešimt

tūkstančių priešų,

puolančių mane iš visų pusių.

⁸ Ateik, VIEŠPATIE!

Išgelbėk mane, mano Dieve!

Juk tu mano priešams

antausius skaldai,

nedorėliams dantis išdaužai.

⁹ Išgelbėjimas –

VIEŠPATIES valioje;

tavo palaiminimas tebūna

tavo tautai! Sela.

4 Choro vadovui.
Su styginiais instrumentais.
Dovydo psalmė.

² Kai šaukiuosi, išklausk mane,

o mano teisusis Dieve!

Kai buvau varge,

tu man padėjai.

Būk man maloningas ir

išklausk mano maldą!

³ O žmonės, kada liausitės

teršę mano garbę?

Kodėl mėgstate, kas tuščia, ir

griebiatės melo? Sela.

⁴ Žinokite, kad VIEŠPATS

atsirenka sau ištikimajį;

VIEŠPATS išklauso mane,

kai jo šaukiuosi.

⁵ Tad drebėkite ir *nenusidėkite!

Atgulę apgalvokite širdimi

ir tylėkite! Sela.

⁶ Ištikimai atnašaukite aukas

ir pasitikėkite VIEŠPAČIUI.

⁷ Daugelis sako: „O, kad

sulauktume geresnių dienų!

VIEŠPATIE, tešviečia mums

tavo veido šviesą!“

⁸ Tu įdedi į mano širdį

daugiau džiaugsmo,

negu grūdų derlius ir

jauno vyno gausą.

⁹ Kai einu ilsėtis,

ramiai užmiegu,

nes tu vienas, VIEŠPATIE, leidi

be rūpesčio ilsėtis.

^{2,7} Apd 13,33; Hbr 1,5; 5,5

^{2,9} Apr 2,26-27; 12,5; 19,15

^{3,1} 2 Sam 15,13-17,22

^{3,3} Nežinomas liturgijos terminas.

^{4,5} Ef 4,26

5 *Choro vadovui. Pučiamiesiems instrumentams.* *Dovydo psalmė.*

² Išgirk mano žodžius, VIEŠPATIE,
atkreipk dėmesį į mano dejonę!
³ Klausykis mano maldos šauksmo,
mano Karaliau ir mano
Dieve, maldauju tave!
⁴ VIEŠPATIE, auštant tu
girdi mano balsą,
auštant kreipiuosi į tave
malda ir laukiu.
⁵ Juk tu esi Dievas, nekenčiantis
to, kas nedora;
pikta pas tave nevieši.
⁶ Kas puikuojasi, tas negali
iškęsti tavo žvilgsnio.
Tu neapkenti visų nedorėlių,
⁷ melagiams tu leidi pražūti.
VIEŠPATS bjaurisi žudikais
ir išdavikais.
⁸ Bet per tavo didžią
ištikimąją meilę
aš įžengiu į tavo Namus
ir iš pagarbios baimės počiu
kniūbsčias šventykloje,
kur tu esi garbinamas.
⁹ Vesk mane, VIEŠPATIE, savo
išganingu teisumu,
nepaisydamas budrių mano priešų!
Ištiesink man kelią!
¹⁰ Juk tu, ką sako mano priešai,
niekada negalima pasitikėti.
Jų širdis kupina piktų kėslių,
*gerklės – atviri kapai, o
liežuviai – sukti.
¹¹ Pasmerk ir nubausk juos, Dieve;
tepražudo juos jų pačių kėsiai.
Atmesk juos dėl jų
nuodėmių daugybės,
nes prieš tave jie kėlė maištą.
¹² O visi, kas prie tavęs glaudžiasi,
tedžiūgauja ir iš džiaugsmo
tėgieda amžinai.
Taip juos globok,

kad mylintieji tavo vardą
džiūgautų tavimi.
¹³ Juk tu, VIEŠPATIE, tikrai
laimini teisųjų,
apgaubi jų savo malone lyg skydu.

6 **Choro vadovui. Su styginiais instrumentais pagal šeminitą*. Dovydo psalmė.*

² VIEŠPATIE, nesmerk
manęs įniršęs,
nebausk manęs pykdamas!
³ Būk man maloningas, VIEŠPATIE,
nes aš visiškai nusikamavęs;
gydyk mane, VIEŠPATIE,
nes mano kaulai sukrėsti.
⁴ Ir mano *gyvastis priblokšta,
VIEŠPATIE, kiek ilgai?..
⁵ VIEŠPATIE, atsigręžk!
Gelbėk mane!
Išvaduok mane dėl savo
ištikimosios meilės!
⁶ Juk tarp mirusiųjų nėra
kas tave atmintų,
kas gali tave šlovinti Šeole?
⁷ Aš aimanų nuvargintas
kasnakt ašaromis laistau savo lovą
ir verksmu drėkinu savo guolį.
⁸ Skausmas temdo man akis,
ir nuo daugybės vargų jos silpsta.
⁹ *Atsitraukite nuo manęs,
visi piktadariai,
nes VIEŠPATS išgirdo
mano verksmą.
¹⁰ VIEŠPATS išklauso mano
maldavimą,
VIEŠPATS priima mano maldą.
¹¹ Visi mano priešai bus pažeminti
ir siaubo apimti.
Akimirksniu jie trauksis
ir bus sugėdinti.

^{6,1} Ps 38,1

^{6,1} Nežinomas muzikos terminas.

^{6,4} Jn 12,27

^{6,9} Mt 7,23; Lk 13,27

7 Dovydo šigajonas*, kurį
jis giedojo VIEŠPAČIUI
dėl Kušo Benjamino

²VIEŠPATIE, mano Dieve, prie
tavęs glaudžiuosi!
Saugok mane nuo visų, kurie
mane persekioja,
ir gelbėk mane,
³kad jie kaip liūtai, mane nusivilkę,
nesuplėšytų į gabalus,
nes nėra kas išgelbsti.
⁴VIEŠPATIE, mano Dieve,
jei tai padariau,
jei kaltė suteršė mano rankas,
⁵jei piktu atsilyginau
savo bičiuliui,
bet pasigailėjau tų,
kurie be priežasties buvo
mano priešai,
⁶tai tepersekioja mane
priešas ir tepagauna,
tesutrypia mano gyvastį
su žemėmis
ir tesumaišo mano sielą
su dulkėmis! Sela.
⁷VIEŠPATIE, pakilk įniršęs,
užstok mane nuo priešų šėlsmo!
Mano Dieve, pabusk teismui,
kurį esi paskelbęs.
⁸Tesiburia aplink tave
sueiga tautų,
o tu viešpatauk joms iš aukštybių.
⁹VIEŠPATS teisia tautas;
mane, VIEŠPATIE, teisk
pagal mano teisumą,
atsižvelgdamas į mano nekaltumą.
¹⁰Nedorėlių kėslams padaryk galą,
o teisųjį sustiprink!
Tu *ištiri mūsų mintis ir
norus, o teisusis Dieve!
¹¹Dievas – mano skydas,
gelbstintis doros širdies žmones.
¹²Teisus teisėjas yra Dievas,
Dievas, kuris gali kasdien bausti.

¹³Jei žmogus nepakeis savo elgesio,
Dievas galas kalaviją,
įtemps lanką, paėmęs strėlę,
¹⁴parengs prieš jį savo
mirtinus ginklus
ir ugningas ietis pavers
savo strėlėmis.
¹⁵Štai kaip nedoras žmogus
sumano pikta,
užsigeidžia kenkti ir
pagimdo apgaulę.
¹⁶Jis iškasa duobę, dar pagilina ją,
ir pats įpuola į savo iškastą duobę,
¹⁷jam ant galvos grįžta jo piktumas,
jo smurtas krinta jam ant pakaušio.
¹⁸Dėkosiu VIEŠPAČIUI
už jo teisumą,
giedosiu šlovės giesmę
VIEŠPAČIUI Aukščiausiamam.

8 Choro vadovui. Pagal
gititą*. Dovydo psalmė.

²VIEŠPATIE, mūsų Dieve,
koks nuostabus tavo vardas
visoje žemėje!
Savo didingumu apdengei
dangaus aukštybes.
³*Mažylių ir kūdikių lūpomis
sukūrei sau šlovę
engėjams sugėdinti,
kad nutildytum priešą
ir maištautoją.
⁴*Kai pažvelgiu į tavo dangų,
tavo rankų darbą,
į mėnulį ir žvaigždes,
kurias tu pritvirtinai,
⁵kas tas žmogus, kad jį atmeni,
kas tas mirtingasis, kad juo rūpiniesi?
⁶Tu padarei jį tik truputį
žemesnį už save*,
apvainikavai garbe ir didybe.

^{8,1} Nežinomas muzikos terminas.

^{8,3} Mt 21,16

^{8,4} Job 7,17-18; Ps 144,3; Hbr 2,6-8

^{8,6} Arba: „dangiškąsias būtybes“.

^{7,1} Nežinomas literatūros ar muzikos terminas.

^{7,10} Apr 2,23

⁷ Tu padarei jį savo rankų
darbų šeimininku,
*padėjai visa prie jo kojų:
⁸ avis ir jaučius visus aliai vieno
ir laukinius gyvulius,
⁹ padangių paukščius
bei jūros žuvis
ir visa, kas tik keliauja jūrų takais.
¹⁰ VIEŠPATIE, mano Dieve,
koks nuostabus tavo vardas
visoje žemėje!

9 Choro vadovui. „Sūnaus mirties“ melodija. Dovydo psalmė.

- κ ^{2*} Dėkosiui tau, VIEŠPATIE,
iš visos širdies,
apsakysiu visus tavo
nuostabius darbus.
³ Krykštausiu ir džiūgausiu vavyje,
šlovės giesmę giedodamas tavo
vardui, Aukščiausiasis.
⊃ ⁴ Tau pasirodžius, mano
priešai traukiasi,
parpuola ir miršta.
⁵ Mat tu gini mano teisę ir bylą,
sėdėdamas soste kaip
teisusis teisėjas.
λ ⁶ Tu grūmoji pagonims ir
sunaikini nedorėlius,
jų vardą ištrini amžiams.
⁷ Priešo neliko – amžini
griuvėsiai;
tu sugriovei jų miestus,
dingo net jų vardai.
π ⁸ O VIEŠPATS lieka amžinai;
savo sostą jis pastatė teismui.
⁹ Jis teisia pasaulį teismui;
tautas jis teisia bešališkai.
⊃ ¹⁰ VIEŠPATS – nuengtųjų tvirtovė,
tvirtovė nelaimės metu!

^{8,7} 1 Kor 15,27; Ef 1,22; Hbr 2,8.

^{9,2} Hebr. abėcėlės raidėmis į eilutes arba pos-
mus suskirstytos Ps 9, 10, 25, 34, 37, 111, 112,
119, 145 vadinamos abėcėlinėmis psalmėmis.

- ¹¹ Kas brangina tavo vardą,
tas pasitiki tavimi,
nes tu, VIEŠPATIE, niekada
neatmeti tų,
kurie ieško tavo pagalbos.
τ ¹² Giedokite šlovės giesmę
VIEŠPAČIUI,
kuris gyvena Sione!
Skelbkite tautoms jo darbus!
¹³ Juk jis neužmiršta
varguolių šauksmo,
rūpinasi jais nekalto
kraujo gynėjas.
π ¹⁴ Pasigailėk manęs, VIEŠPATIE!
Žiūrėk, ką aš kenčiu nuo tų,
kurie manęs neapkenčia.
Išgelbėk mane, VIEŠPATIE,
nuo mirties,
¹⁵ kad Siono vartuose
galėčiau skelbti visus
tavo šlovės darbus
ir džiaugtis tavo išganymu.
⊃ ¹⁶ Tautos įgriuvo į savo
iškastą duobę,
jų kojos įkliuvo į jų pačių
paspėstas pinkles.
¹⁷ VIEŠPATS apsireiškia
teisdamas,
nedorą žmogų jis
apraizgo jo paties
kėslais. Higaionas*. Sela.
⊃ ¹⁸ Visi nedori žmonės yra
pakeliui į Šeolą,
ir visi pagonys, kurie
užmiršta Dievą.
⊃ ¹⁹ Ne visuomet varguolis
bus užmirštas,
ir skurdžiai ne visai praras viltį.
²⁰ Pakilk, VIEŠPATIE!
Neleisk mirtingajam
paimti viršų!
Tebūna tautos teisiamos
tavo akivaizdoje.
²¹ Įvaryk jiems baimės,
VIEŠPATIE! Težino tautos, kad
jos – tik žmonės! Sela.

^{9,17} Nežinomas muzikos terminas.

10 * * Kodėl tu, VIEŠPATIE,
taip nuošaliai laikaisi?
Kodėl slepiesi, kai esu nelaimėje?

² Nedorėliai kankina
įžūliai varguoliai;
teįkliūva jie patys į savo
sumanytas pinkles!

³ Nedorėlis puikuojausi
savo širdies kėslais,
o gobšuoelis keikia ir
atmeta VIEŠPATĮ.

⁴ Įniršęs iš įžūlumo, nedorėlis sako:
„Atsiskaityti jis nešauks“.

Anot jo širdies kėslų: „Dievo nėra!“

⁵ Nedorėliui visada gerai klojasi;
tavo nuosprendžiai jam tolimi,
jis šaiposi iš visų savo priešų.

⁶ Sako sau: „Nebūsiu parblokštas,
per kartų kartas vargo nepatirsiu“.

⁷ * Jo lūpose pilna keiksmų,
melo ir grasinimų,
vargas ir piktumas jam ant liežuvio.

⁸ Pasaloje jis tyko už aptvaro
ir slapta žudo nekaltą žmogų.
Jo akys vogčiomis seka nelaimingąjį,

⁹ jis slapta sėlina lyg liūtas tankmėje.
Jis tyko pagrobti vargšą,
čiumpa vargdienį ir velką
į savo tinklą.

¹⁰ Jis prisišlieja prie žemės,
puola pagūžom
ir nelaimingąjį prislegia
savo svoriu.

¹¹ Nedorėlis mano sau:
„Dievui tai nerūpi.
Jis slepia savo veidą, jis
niekada nežiūri“.

¹² Pakilk, VIEŠPATIE!
Pakelk ranką, Dieve, ir
neužmiršk skriaudžiamųjų!

¹³ Kodėl nedorėlis turėtų
tyčiotis iš Dievo

^{10,1} Gr. *Septuagintos* ir lot. *Vulgatos* vertimuo-
se hebr. Ps 9 ir Ps 10 supintos į vieną Ps 10,
skirtinga numeracija išlaikoma iki Ps 147.

^{10,1} Žr. Ps 9,2.

^{10,7} Rom 3,14

ir širdyje sakyti: „Atsiskaityti
tu nešauksi!“?

¹⁴ Juk tu matai!
Tikrai imi į širdį vargą ir skausmą,
esi visada pasirengęs padėti!
Nelaimingas tau gali
save patikėti, –

tu visada našlaičiui padedi.

¹⁵ Palaužk nedoro ir blogo
žmogaus jėgą,
nubausk jų nedorumą,
neleisk jiems išlikti!

¹⁶ VIEŠPATS – Karalius per
amžių amžius.

Pagonys išnyks iš jo krašto.

¹⁷ VIEŠPATIE, tu išgirsi
skriaudžiamųjų troškimą,
paguosi jų širdį, pakreipsi
į juos savo ausį.

¹⁸ Našlaičio ir skriaudžiamojo
bylą apginsi,
kad joks žemės mirtingasis
nebekeltų baimės.

11 *Choro vadovui. Dovydo.*

VIEŠPATYJE randu prieglobstį!
Tad kaip drįstate man sakyti:
„Paukšti, lėk į kalnus!“

² Juk štai nedorėliai deda
strėlę ant tempės,

įtempia lanką, norėdami
šauti iš pasalų

į doros širdies žmones.

³ Kai viskas griūva,
ką teisusis begali daryti?“

⁴ VIEŠPATIES šventumo
būstas – jo šventykla.

VIEŠPATIES sostas stovi danguje.

Jo akys viską apžvelgia,
jo įdėmus žvilgsnis tiria žmones.

⁵ VIEŠPATS ištiria teisųjų ir nedorėlių.

Kas mėgsta smurtą, to jis
nekenčia iš visos širdies.

⁶ Nedorėliams jis siųs
žarijų ir sieros lietų.

svilnanti vėtra bus jiems
skirtoji taurė.

⁷ Juk teisus yra VIEŠPATS;
jis myli teisius darbus,
ir dorieji matys jo veidą.

12 *Choro vadovui. Pagal šeminitą*. Dovydo psalmė.*

² Gelbėk, VIEŠPATIE!
Nebėra nė vieno teisuolio,
ištikimi žmonės pradingo
tarp mirtingųjų.

³ Visi meluoja, kaimynas
kaimynui kalba
pataikūnėmis lūpomis ir
veidmaine širdimi.

⁴ Teužčiaupia VIEŠPATS
lūpas pataikūnes,
tesulaiko kiekvieną liežuvį pagyrūną

⁵ sakantiems: „Liežuviai
gausime, ko norime.
Mūsų ginklas – lūpos.
Kas gali mums viešpatauti?“

⁶ „Kadangi jie plėšia vargšus,
ir beturčiai aimanuoja,
dabar aš pakilsiu, –
sako VIEŠPATS, – ir suteiksiu saugią
vietą tam, kuris jos ilgisi“.

⁷ VIEŠPATIES žodžiai tyri
lyg sidabras, grynintas lydykloje,
septynis kartus valytas.

⁸ Tu, VIEŠPATIE, mus ginsi,
saugosi mus nuo šios
kartos per amžius.

⁹ Aplink visur nedorėliai bastosi,
visi giria, kas tarp žmonių nedora.

13 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Kiek ilgai, VIEŠPATIE?
Nejau amžinai mane užmirši?

Kiek ilgai slėpsi savo
veidą nuo manęs?

³ Kiek ilgai turėsiu pakelti
skausmus,
dieną iš dienos širdgėlą širdyje?
Kiek ilgai mano priešas virš
manęs viešpataus?

⁴ Pažvelk į mane ir išklausyk,
VIEŠPATIE, mano Dieve!

Duok šviesos mano akims,
kad mirties miegu neužmigčiau!

⁵ Neleisk mano priešui didžiuotis:
„Aš nugalejau jį!“

Neleisk mano engėjams
džiūgauti, kai suklumpu!

⁶ Aš pasitikiu tavo ištikimu gerumu,
mano širdis džiūgaus, nes
tu mane išgelbėsi.

Giedosiu VIEŠPAČIUI: „Jis
buvo man geras!“

14 *Choro vadovui. Dovydo.*

Kvailys sau sako širdyje:
„Dievo nėra!“

Tokie sugedę, jie daro
šlykščius darbus;

* nėra nė vieno, kuris darytų gera.

² VIEŠPATS žvelgia žemyn iš
dangaus į žmoniją,
norėdamas pamatyti, ar
yra kas protingas
ir ieškantis Dievo.

³ Visi nuklydę, visi panašiai sugedę;
nėra nė vieno, kuris darytų gera,
nė vienui vieno.

⁴ „Argi jie nežino, visi
tie nedorėliai?“

Jie ryja mano tautą,
ji – jų ryjama duona –
ir VIEŠPATIES niekada nesišaukia“.

⁵ Ten, kur nereikėtų bijoti,
jie drebės iš baimės,
nes VIEŠPATS yra su teisiaja karta.

^{12,1} Žr. Ps 6,1.

^{14,1-3} Rom 3,10-12

⁶ Jūs norite sužlugdyti
vargšo viltis,
bet jo užuovėja yra VIEŠPATS.
⁷ O, kad ateitų iš Siono
išganymas Izraeliui!
Kai VIEŠPATS parves į
namus savo tautą,
Jokūbas džiūgaus, Izraelis
bus laimingas.

15 *Dovydo psalmė.*

VIEŠPATIE, kas gali svečiuotis
tavo Palapinėje?
Kas gali gyventi Sione, tavo
šventajame kalne?
² Žmogus, kuris dorai gyvena,
daro, kas teisu,
ir kalba tiesą iš grynos širdies.
³ Kas nešmeižia nė vieno liežuviu,
kas nedaro nieko pikta bičiuliui
ir nejuodina kaimyno,
⁴ kas laiko niekam tikusiu,
ką Dievas atmeta,
o VIEŠPATIES bijančius gerbia,
kas net nuostolį patirdamas
laikosi žodžio,
⁵ kas be palūkanų skolina
ir nepaperkamas liudyti
prieš nekaltą,
kas tik taip elgiasi,
tas bus saugus per amžius.

16 *Dovydo miktamas*.*

Apsaugok mane, Dieve,
nes pas tave ieškau užuovėjos.
² Sakau VIEŠPAČIUI: „Tu
mano VIEŠPATS.
Tik tu visa mano laimė“.
³ Kokie šaunūs ištikimieji
VIEŠPATIES žmonės!

Būti su jais – man didžiausias
malonumas.
⁴ Kas skuba pas kitus dievus,
tas daugina savo skausmus;
kraujo liejamųjų atnašų
jiems neaukosiu,
nei jų vardų savo lūpomis netarsiu.
⁵ VIEŠPATIE, tu man skirtoji
dalis ir mano taurė,
mano likimas – tavo rankosel!
⁶ Man matavimo virvė krito
puikioje vietoje;
iš tikrųjų nuostabus
mano paveldas!
⁷ Kadangi VIEŠPATS mane
moko, aš jį šlovinsiu;
net naktį man širdis tai primena.
⁸ *Nuolatos menu
VIEŠPATIES Artumą;
jam esant mano dešinėje
niekada nedrebėsiu.
⁹ Todėl linksma mano širdis,
džiūgauja visa mano gyvastis
ir ramiai ilsisi mano kūnas.
¹⁰ *Juk nepaliksi manęs Šeolui,
neleisi savo teisiamam matyti kapo.
¹¹ Tu parodysi man taką,
kuris veda į gyvenimą.
Tavo Artume – džiaugsmo
pilnatvė,
tavo dešinėje – amžina
linksmybė.

17 *Dovydo malda.*

Klausykis, VIEŠPATIE, kaip
maldauju teisybės,
atsižvelk į mano šauksmą!
Išgirska mano malda iš
lūpų be vyliaus!
² Iš tavęs teateina man
nuosprendis,
nes tavo akys mato teisybę.

^{16,8-11} Apd 2,25-28

^{16,10} Apd 13,35

^{16,1} Nežinomas literatūros ar muzikos terminas.

³ Nors ir mėgintum mano širdį,
tirtum mane naktį
ir bandytum mane ugnimi,
nerastum manyje neteisybės.

⁴ Nenusidėjau lūpomis,
kaip daugelis žmonių.
Branginau žodį iš tavo lūpų
ir išvengiau smurto kelių.

⁵ Tavo Įstatymo keliu žingsniavau,
nuo jo mano kojos niekada
nenuklydo.

⁶ Šaukiuosi tavęs, nes tu
mane išgirsi, Dieve!
Atsuk man savo ausį,
klausykis mano žodžių.

⁷ Parodyk savo ištikimą meilę
nuostabiais darbais,
Gelbėjotau, ieškantiems užuovėjos
nuo užpuolikų tavo dešinėje.

⁸ Saugok mane kaip savo akies vyzdį,
savo sparnų pauksmėje
paslėpk mane

⁹ nuo nedorėlių, norinčių
mane suplėšyti.

Apspinta mane mirtini priešai;

¹⁰ be gailesčio jų kietos širdys,
įžūliai kalba jų lūpos.

¹¹ Jie aplink mane, kur tik pasisuku,
įbedę akis, laukia progos
mane parblokšti

¹² lyg išalkę grobio liūtai,
lyg iš pasalių sėlinantys liūtukai.

¹³ Pakilk, VIEŠPATIE,
stok prieš juos ir parblošk!
Išlaisvink mane savo
kalaviju iš nedorėlio.

¹⁴ Savo ranka, VIEŠPATIE,
išgelbėk nuo mirtingųjų –
nuo mirtingųjų, kurių dalia
– tik šis gyvenimas.

Jų pilvai teprisipildo to, ką
esi jiems sutaupęs,
jų vaikai tegu sočiai sau glemžia
bei tepalieka ir savo mažyliams.

¹⁵ O aš, būdamas doras,
matysiu tavo veidą
ir pabudęs būsiu laimingas
dėl tavo Artumo.

18 *Choro vadovui. VIEŠPATIES
tarno Dovydo giesmė,
kurios žodžiais jis kreipėsi
į VIEŠPATĮ tą dieną, kai
VIEŠPATS išgelbėjo jį iš visų
priešų ir Sauliaus rankų.*

² Jis tarė:

„Myliu tave, VIEŠPATIE,
mano stiprybe!

³ VIEŠPATS – mano Uola,
mano tvirtovė, mano gelbėtojas!
Mano Dievas – mano Uola,
kur randu pastogę,
mano skydas ir mano išganymo
jėga, mano pilis!

⁴ Šaukiausi VIEŠPATIES
Šlovingojo,
ir buvau išgelbėtas nuo visų priešų.

⁵ Mirties virvės mane pančiojo,
pražūtis srautai skandino.

⁶ Šeolo pančiai mane apraizgė,
mirties pinklės mane pasitiko.

⁷ Savo skausme šaukiausi
VIEŠPATIES,
prašiau savo Dievo pagalbos.

Jis išgirdo mano balsą
savo šventykloje,
ir mano pagalbos šauksmas
pasiekė jo ausis.

⁸ Tada sujudo ir sudrebėjo žemė,
kalnų pamatai suvirpėjo
ir susvirduliavo,
kai jį apėmė pyktis.

⁹ Dūmai veržėsi jam iš šnervių,
ryjanti ugnis – iš burnos,
o žarijos virto liepsnomis.

¹⁰ Pravėrė dangų ir nužengė,
o audros debesys buvo
jam po kojų.

¹¹ Sėdosi ant kerubo ir skrido,
vėjo sparnais skubėjo.

¹² Tamos skliautu jis apsiautė save,
vandens telkiniu,
audros debesimis.

¹³ Nuo jo Artumo spindesio
prasiveržė pro debesis
kruša ir žarijos.

¹⁴ VIEŠPATS sugriaudė danguje,
Aukščiausiasis prabilo balsu,
krūša ir žarijomis.
¹⁵ Paleido savo strėles – žaibus
ir išvaikė juos,
privertęs bėgti.
¹⁶ Tada pasirodė jūros dugnas
ir pasaulio pamatai atsivėrė,
VIEŠPAČIUI galingai prabilus
savo pykčio viesulu.
¹⁷ Jis ištiesė ranką iš aukštybių
ir paėmė mane;
jis ištraukė mane iš galingų vandenių.
¹⁸ Jis išgelbėjo mane nuo
stipraus priešo,
nuo tų, kurie manęs nekenė,
nes buvo stipresni už mane.
¹⁹ Negando dieną jie mane užpuolė,
bet VIEŠPATS buvo mano ramstis.
²⁰ Jis išvedė mane iš pavojaus,
išgelbėjo mane, nes yra
mane pamėgęs.
²¹ VIEŠPATS atlygino man
pagal mano teisumą,
atmokėjo man pagal mano
rankų švarumą,
²² nes laikiausi VIEŠPATIES kelio
ir nedoru darbu nuo savo
Dievo neatsitraukiau,
²³ nes visi jo įsakai man
buvo prieš akis,
ir nuo jo įstatų aš neatsimečiau.
²⁴ Buvau doras,
saugojausi kaltės.
²⁵ Užtat VIEŠPATS ir atmokėjo
man pagal mano teisumą,
pagal mano rankų švarumą jo akyse.
²⁶ Su ištikimu tu elgiesi ištikimais,
su doru žmogumi – dorai.
²⁷ Su nuoširdžiu tu elgiesi
nuoširdžiai,
bet su sukčiumi – gudriai.
²⁸ Juk tu išgelbsti nuolankiuosius,
o išdidžiuosius pažemini.
²⁹ Juk mano žibintą,
VIEŠPATIE, tu uždegei.
VIEŠPATS, mano Dievas,
apšviečia mano tamsybes.

³⁰ Juk per tave galiu
paimti užkardą,
su savo Dievu galiu persokti mūrą.
³¹ Šio Dievo kelias tobulas,
VIEŠPATIES žodis
išgrynintas ugnimi.
Jis skydas visiems, ieškantiems
pas jį pastogės.
³² Juk kas yra Dievas, jei
ne VIEŠPATS?
Kas yra Uola, jei ne mūsų Dievas,
³³ tas Dievas, kuris
apjuosė mane jėga
ir padarė saugų mano kelią?
³⁴ *Jis davė man kaip stirnos kojas
ir nuvedė į saugias aukštumas.
³⁵ Jis taip lavina mano
rankas kovai,
kad mano raumenys gali
įtempti stipriausią lanką.
³⁶ Tu davei man savo
apsaugos skydą,
tavo dešinė man padėjo,
tavo pagalba padarė mane didį.
³⁷ Tu leidai man išlikti laisvam,
ir mano kojos nepaslydo.
³⁸ Vijau priešus ir sudorėjau,
negrįžau, kol jie nebuvo sunaikinti.
³⁹ Sunaikinau juos –
parbloškiau juos taip,
kad jie daugiau nebepakilo –
jie krito man po kojų.
⁴⁰ Juk tu apjuosei mane jėga kovai,
privertei priešus prieš
mane klupti.
⁴¹ Tu privertei priešus,
kurie manęs nekenčia,
atsukti man nugarą,
ir aš juos sudorėjau.
⁴² Jie žvalgėsi, bet nebuvo
kam jų gelbėti;
jie šaukėsi VIEŠPATIES,
bet jis neatsiliepė.
⁴³ Barsčiau juos kaip žemės
dulkes vėjyje,
mindžiau juos kaip kelio purvą.

44 Tu išgelbėjai mane nuo
 kivirčo su tauta,
 padarei mane tautų galva
 Tauta, kurios nepažinau,
 tapo mano valdiniais.
 45 Vos išgirdę apie mane,
 jie man pakluso;
 svetimšaliai gūždamiesi
 atėjo pas mane.
 46 Svetimšaliai neteko drąsos
 ir drebėdami išėjo iš
 savo tvirtovių.
 47 Tegyvuoja VIEŠPATIS!
 Tebūna pašlovinta mano Uola
 ir išaukštintas Dievas,
 kuris mane išgelbėjo!
 48 Tas Dievas, kuris suteikė
 man pergalę
 ir pajungė man tautas,
 49 kuris išgelbėjo mane
 nuo priešų,
 net išaukštino prieš
 maištininkus
 ir apsaugojo nuo nuožmiųjų.
 50 *Todėl, VIEŠPATIE,
 šlovinsiu tave tautoms,
 tavo vardui giesmes giedosiu.
 51 Tu dovanoji pergalės
 savo karaliui,
 rodai ištikimą meilę
 savo pateptajam
 Dovydui ir jo palikuonims
 per amžius“.

19 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

2 Dangūs skelbia Dievo šlovę,
 dangaus skliautas garsina
 jo rankų darbą.
 3 Apie tai diena pasakoja dienai
 ir naktis duoda žinių nakčiai
 4 be jokio kalbesio ir be
 jokių žodžių.
 Negirdėti jų balso,

5 bet žinia skamba visoje žemėje,
 *jų žodžiai girdėti iki pat
 pasaulio pakraščių.
 Danguose jis pastatė
 palapinę saulei.
 6 Lyg nuotaka ji išėina
 iš už savo jungtvių užuolaidos
 ir lyg galiūnė džiugiai
 bėga savo keliu.
 7 Iš vieno dangaus skliauto
 galo ji pradeda žygį,
 o jos kelias veda prie kito galo;
 nuo jos kaitros pasislėpti
 niekas negali.
 8 VIEŠPATIES įstatymas tobulas
 jis atnaujina gyvastį;
 VIEŠPATIES įsakai teisingi, –
 jie paprastus žmones
 padaro išmintingus.
 9 VIEŠPATIES įstatai teisūs;
 jie džiugina širdį;
 VIEŠPATIES įsakymas aiškus;
 jis teikia akims šviesos.
 10 Pagarbi Dievo baimė tyra;
 ji amžinai ištikima.
 VIEŠPATIES sprendimai tikri
 ir visiškai teisūs,
 11 brangintini labiau už auksą,
 net rinktinį auksą,
 saldesni už medų,
 net gryniausią korio medų.
 12 Be to, jie pamoko tavo tarną;
 kas jų laikosi, tas gauna
 didelį atlygį.
 13 Kas gali pastebėti savo klaidas?
 Apvalyk mane nuo kalčių,
 kurių nejaučiu!
 14 Apsaugok mane ir nuo
 tyčinių nuodėmių,
 neleisk joms manyje viešpatauti!
 Tada aš būsiu tobulas
 ir laisvas nuo sunkaus nusižengimo.
 15 Tegu tau patinka mano
 žodžiai ir mano mintys,
 VIEŠPATIE, mano Uola ir
 mano Atpirkėjau!

20 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

²Teišklauso tave **VIEŠPATS**
negandos dieną,
Jokūbo Dievo vardas tesaugo tave!
³Tesiuncia tau jis pagalbą
iš šventovės,
iš Siono tepalaiko tave!
⁴Teatsimena visās tavo atnašas,
ir tavo dėginamosios aukos
jam tepatinka! *Sela.*
⁵Tesuteikia tau, ko
trokšta tavo širdis,
ir teįvykdo kiekvieną tavo užmojų,
⁶kad šauktume iš džiaugsmo
dėl tavo pergalės
ir keltume vėliavas mūsų
Dievo vardu.
Tepatenkina Dievas visus
tavo prašymus!
⁷Dabar aš žinau, kad **VIEŠPATS**
padeda savo pateptajam,
išklauso jo šventovėje.
ir savo dešine suteikia jam
didžių pergalių.
⁸Vieni didžiuojasi savo karo
vežimais; kiti – savo žirgais,
o mes didžiuojamės **VIEŠPATIES**,
mūsų Dievo, vardu.
⁹Anie suklups ir kris,
o mes pakylame ir stovime.
¹⁰Suteik karaliui pergalę, **VIEŠPATIE!**
Išklausk mūsų, kai šaukiame!

21 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

²Karalius linksmas, **VIEŠPATIE**,
nes tu davei jam jėgų;
jis džiūgauja,
nes tu suteikei jam pergalę.
³Ko troško jo širdis, to ir suteikei;
jo lūpų prašymo neatsakei. *Sela.*
⁴Pasitinki jį su didžia palaima,
uždedi jam ant galvos
gryno aukso vainiką.

⁵Jis prašė tavęs gyvenimo,
ir tu davei jam ilgą dienų
trukmę per amžių amžius.
⁶Didi jo garbė per tavo pergalę;
tu suteiki jam didybę ir garsą.
⁷Tu suteiki jam amžinus
palaiminimus,
linksmini jį savo Artumo
džiaugsmu.
⁸Karalius pasitiki **VIEŠPAČIU**
ir dėl ištikimo Aukščiausiojo
gerumo visada bus saugus.
⁹Tavo ranka sušas visus
tavo priešus,
tavo dešinė suras tuos,
kurie tavęs nekenčia.
¹⁰Degink juos tarsi
krosnies liepsna,
tą dieną, kai pasirodysi.
Tesunaikina juos įniršęs **VIEŠPATS**;
tepraryja juos ugnis.
¹¹Išnaikink jų palikuonis žemėje,
o jų vaikus – iš žmonijos.
¹²Jei jie kėsintųsi tau daryti pikta
ir sumanytų tau kenkti,
jiems nepasiseks.
¹³Tu priversi juos bėgti savo lankais,
nutaikytais jiems tiesiai į veidus.
¹⁴Būk išaukštintas,
VIEŠPATIE, savo jėgos!
Giedosime, šlovindami
tavo didžius darbus.

22 *Choro vadovui. „Briedės auštant“ melodija. Dovydo psalmė.*

²*Mano Dieve, mano Dieve,
kodėl mane palikai?
Kodėl tu toks tolimas, toli
nuo mano maldos,
nuo mano dejonės šauksmo?
³Mano Dieve, šaukiuosi
dieną, bet tu neatsakai,
ir naktį, bet nerandu ramybės.

4 O juk tu – Šventasis,
 tavo sostas – Izraelio
 šlovės giesmės!
 5 Tavimi mūsų protėviai rėmėsi;
 jie pasitikėjo, ir tu juos gelbėjai,
 6 tavęs šaukėsi ir buvo išgelbėti,
 tavimi pasitikėjo ir nenusivylė.
 7 Bet aš kirminas, o ne žmogus,
 vienų išjuoktas, o kitų paniekintas.
 8 Visi, kas mane mato,
 *tyčiojasi iš manęs
 ir šaipydamiesi kraipo galvas:
 9 „Pasitikėjo VIEŠPAČIU,
 tad tegelbsti jį,
 teisvaduoja, jeigu juo gėrėsi!“
 10 Tu išvedi mane iš įsčių,
 saugojai mane prie
 motinos krūtinės.
 11 Tavo rūpesčiui buvau
 patikėtas nuo gimimo,
 nuo motinos įsčių tu buvai
 mano Dievas.
 12 Nesitolink nuo manęs,
 nes man sunku,
 ir nėra, kas man padėtų!
 13 Mano priešai apstoja
 mane lyg jaučiai,
 stiprūs Bašano jaučiai
 apgula mane;
 14 jie atveria plačiai į mane
 savo žiomenis
 lyg plėšrūs ir *riaumojantys liūtai.
 15 Esu lyg ant žemės
 išlietas vanduo;
 visi mano kaulai išnarstyti;
 lyg vaškas mano širdis,
 ištirpusi krūtinėje.
 16 *Gerklė išdžiūvusi lyg molio šukė,
 liežuvis limpa prie gomurio.
 Tu guldai mane į mirties dulkes.
 17 Šunys mane apgula iš visų pusių,
 nedorėlių gauja mane apspinta;
 jie žeidžia man rankas ir kojas;

^{22,8} Mt 27,39; Mk 15,29; Lk 23,35

^{22,9} Mt 27,43

^{22,14} 1 Pt 5,8

^{22,16} Jn 19,28

18 *galiau suskaičiuoti
 visus savo kaulus.
 Mano priešai spokso į
 mane ir džiaugiasi,
 19 dalijasi tarpusavyje
 mano drabužius
 ir meta kauliukus dėl
 mano apdaro.
 20 Bet tu, VIEŠPATIE,
 nesitolink nuo manęs!
 Mano stiprybė, skubėk
 man padėti!
 21 Gelbėk mane nuo kalavijo,
 mano brangią gyvastį
 iš šunies letenų!
 22 *Trauk mane iš liūto nasrų!
 Nuo tų laukinių jaučių
 ragų gelbėk mane!
 23 Tada aš skelbsiu tavo vardą
 broliams ir seserims,
 šlovinsiu tave jų sueigose.
 24 Pagarbiai VIEŠPATIES bijantieji,
 šlovinkite jį!
 Visi Jokūbo palikuonys,
 garbinkite jį!
 Visi Izraelio vaikai,
 drebėkite prieš jį!
 25 Juk jis nepaniekino
 ir neatmetė vargšo maldavimo,
 jis nenusuko nuo jo savo veido,
 bet išgirdo, kai varguolis šaukėsi.
 26 Iš tavęs kyla mano šlovės
 giesmė didžiojoje sueigoje!
 Ką tau pažadėjau, vykdysiu tarp
 tavęs pagarbiai bijančiųjų.
 27 Vargšai valgys, kiek
 norės, ir bus sotūs,
 šlovins VIEŠPATĮ jo ieškantieji.
 Teatsigauna jų širdys amžinai!
 28 Visi žemės pakraščiai atsimins
 ir gręšis į VIEŠPATĮ,
 visų tautų žmonės puls
 prieš jį kniūbsti.
 29 Juk VIEŠPATS yra Valdovas;
 jis viešpatauja tautoms.

^{22,18} Mt 27,35; Mk 15,24; Lk 23,34; Jn 19,24

^{22,22} Hbr 2,12

³⁰ Jam iš tikrųjų žemai lenksis visi,
kurie miega žemėje;
prieš jį lenksis visi,
kurie žengia į dulkes.
Ir aš jam gyvensiu.

³¹ Mano palikuonys jam tarnaus;
apie Viešpatį bus pasakojama
būsimajai kartai,
jo teisūs darbai skelbiami.
dar negimusiai tautai.

23 Dovydo psalmė.

VIEŠPATS – mano Ganytojas,
man nieko netrūksta.

² *Žaliose pievose jis mane guldo,
prie ramių vandenių gano.

³ Jis atgaivina mano gyvastį
ir veda teismo takais,
kaip dera jo vardui.

⁴ Nors einu per tamsiausią slėnį,
nebijau jokio pavojaus,
nes tu su manimi.

Tavo Ganytojo lazda ir vėzdas
apgins mane.

⁵ Tu padengi man štalą
mano priešų matomoje vietoje,
patepi dosniai mano
galvą aliejumi;

sklidina mano taurė!

⁶ Tik gerumas ir ištikimoji
meilė lydės mane

per visas mano gyvenimo dienas,
ir aš visados gyvensiu

VIEŠPATIES Namuose.

24 Dovydo psalmė.

*Žemė ir visa, kas joje,
yra VIEŠPATIES,
pasaulis ir visi jo gyventojai,

² nes jis pastatė jį ant gilių vandenių
ir įtvirtino virš požeminių upių.

³ Kas gali įkopti į VIEŠPATIES kalną?
Kas gali įžengti į jo
šventąją buveinę?

⁴ Tas, kurio rankos nekalto
ir *širdis tyra,
kuris netrokšta tuštybių
ir apgaulingai neprisiekinėja
artimui.

⁵ Jis gaus VIEŠPATIES palaiminimą,
teisų atlygį Dievo, savo Gelbėtojo.

⁶ Tokia yra karta tų,
kurie į jį kreipiasi
ir ieško Jokūbo Dievo veido. Sela.

⁷ Atkelkite sąvaras, vartai!
Plačiai atsidarykite,

amžinosios durys,
kad įžengtų Garbės karalius!

⁸ Kas gi tas Garbės karalius?
Tai VIEŠPATS, stiprus ir narsus,
VIEŠPATS, galingas mūšyje.

⁹ Atkelkite savo sąvaras, vartai!
Plačiai atsidarykite,
amžinosios durys,

kad įžengtų Garbės karalius!

¹⁰ Kas gi tas Garbės karalius?

Galybių VIEŠPATS –
jis tas Garbės karalius! Sela.

25 Dovydo.

* Į tave, VIEŠPATIE, keliu širdį.

² Tavimi, mano Dieve, pasitikiu.
Neleisk man būti sugėdintam,
neleisk mano priešams džiūgauti.

³ Juk nė vienas nenuveina niekais,
kas tavimi pasitiki;
nueina niekais neištikimieji,
lengvabūdžiai.

⁴ Parodyk man savo
kelius, VIEŠPATIE,
pamokyk mane apie savo takus.

^{23,2} Apr 7,17

^{24,1} 1 Kor 10,26

^{24,4} Mt 5,8

^{25,1} Žr. Ps 9,2.

- 5 Vesk mane savo tiesa
 ir mokyk mane,
 nes esi Dievas, mano Gelbėtojas.
 6 Tavimi visados pasitikiu.
 7 Neužmiršk, VIEŠPATIE,
 savo gailestingumo
 ir ištikimosios meilės;
 jie tokie pat seni kaip laikas.
 8 Mano jaunystės nuodėmės
 ir kaltes užmiršk;
 savo ištikima meile dėl
 savo gerumo
 atmink mane, VIEŠPATIE!
 9 VIEŠPATS teisus ir geras,
 todėl jis klystančius moko kelio.
 10 Jis veda kukliuosius teisingu taku
 ir moko juos savo kelio.
 11 Visi VIEŠPATIES takai –
 tai ištikimoji meilė ir tiesa visiems,
 kurie laikosi jo Sandoros ir
 paklūsta jo įsakams.
 12 Dėl savo vardo, VIEŠPATIE,
 atleisk mano kaltę, nors
 ji ir didžiulė.
 13 Kas tik pagarbiai bijo
 VIEŠPATIES,
 tas sužino iš jo taką,
 kuriuo eiti turėtų.
 14 Jis pats gyvens laimingai,
 ir jo vaikai pavaldės žemei.
 15 VIEŠPATS – pagarbiai jo
 bijančių draugas,
 patvirtinantis savo Sandorą.
 16 Mano akys visada
 nukreiptos į VIEŠPATĮ,
 nes jis išpainios mano
 kojas iš pinklių.
 17 Atsigręžk į mane ir būk
 man gailestingas,
 nes aš vienišas ir nuskurdęs.
 18 Palengvink man
 širdies rūpesčius
 ir išgelbėk mane iš mano vargų.
 19 Pažvelk į mano skurdą ir kančią
 ir atleisk visas mano nuodėmes.
 20 Pasižiūrėk, kiek daug
 mano priešų
 ir kaip baisiai jie manęs nekenčia.

- 21 Apsaugok mano gyvastį
 ir išgelbėk mane,
 neleisk man nusivilti,
 nes pas tave ieškau užuovėjos.
 22 Gerumas ir dorumas
 tepalaiko mane,
 nes tavimi, VIEŠPATIE, pasitikiu.
 23 O Dieve, atpirk Izraelį
 iš visų jo vargų!

26 Dovydo.

- Paskelbk, kad aš nekaltas,
 VIEŠPATIE!
 Juk aš dorai elgiuosi
 ir VIEŠPAČIU nedvejojamas
 pasitikiu.
 2 Tirk mane, VIEŠPATIE,
 ir bandyk,
 išbandyk mano norus ir mintis.
 3 Juk tavo ištikimoji meilė
 man akyse,
 tavo ištikimybė veda mane.
 4 Su nedorais žmonėmis
 nesusidedu,
 su veidmainiais nesimaišau.
 5 Piktadarių sambūrio nekenčiu,
 nedorų žmonių vengiu.
 6 Plaunuosi rankas
 nekaltumo ženklui
 ir einu aplink tavo
 aukurą, VIEŠPATIE,
 7 balsu skelbdamas padėką
 ir apsakdamas visus tavo
 nuostabius darbus.
 8 VIEŠPATIE, aš myliu Namus,
 kuriuose gyveni,
 tavo Šlovės buveinę.
 9 Nenušluok manęs drauge
 su nusidėjėliais
 nei mano gyvasties su
 žmogžudžiais.
 10 Jų rankose piktos užmačios,
 pilna kyšių jų dešinė.
 11 O aš darau, kas dora;
 atpirk mane ir pasigailėk manęs.

¹² Mano kojos stovi ant
lygios žemės,
sueigose šlovinsiu VIEŠPATĮ.

27 Dovydo.

VIEŠPATS mano šviesa
ir išgelbėjimas,
tad ko turėčiau bijotis?
VIEŠPATS mano gyvenimo
tvirtovė,
tad prieš ką turėčiau drebėti?
² Kai nedori žmonės
užpuola mane,
norėdami mane suėsti,
jie, mano užpuolikai ir priešai,
klumpa ir žūva.
³ Nors ir kariuomenė
apgultų mane,
mano širdis nebijotų;
nors ir karas man būtų
paskelbtas,
net tada pasitikičiau.

⁴ Vieno teprašau iš VIEŠPATIES,
tik vieno tenoriu –
gyventi VIEŠPATIES Namuose
per visas savo gyvenimo dienas;
gėrėtis VIEŠPATIES žavumu
ir lankyti jo šventyklą.

⁵ Juk vargo dieną jis paslėps
mane savo pastogėje,
suteiks man globą savo palapinėje,
užkels mane aukštai ant uolos.

⁶ Tad keliu galvą prieš visus
savo priešus aplink
ir atnašauju aukas jo Palapinėje
su džiaugsmo šauksmais,
giedu giesmę, šlovindamas
VIEŠPATĮ.

⁷ Išgirsk mano balsą,
VIEŠPATIE, kai šaukiuosi,
būk man maloningas ir
išklausyk mane!

⁸ „Eik, – sako man širdis,
– ieškok jo veidol!“

Tavo veido, VIEŠPATIE, aš ieškau!

⁹ Neslėpk nuo manęs savo veido,
neatstumk supykęs savo tarno!
Tu buvai mano pagalba,
tad neatmesk manęs,
nepalik manęs,
Dieve, mano Gelbėtojai.

¹⁰ Nors tėvas ir motina mane paliktų,
VIEŠPATS mane priims.

¹¹ Mokyk, VIEŠPATIE,
mane savo kelio,
dėl mano budrių priešų
vesk mane lygiu taku.

¹² Neatiduok manęs
priešininkų savivalei,
nes melagingi liudytojai
sukilo prieš mane
ir alsuoja smurtu.

¹³ Tikiu, kad patirsiu
VIEŠPATIES gerumą
gyvųjų šalyje.

¹⁴ Pasitikėk VIEŠPAČIU ir būk stiprus!
Turėk drąsos ir pasitikėk VIEŠPAČIU!

28 Dovydo.

Tavęs šaukiuosi, VIEŠPATIE,
mano Uola, nebūk man kurčias!
Juk jeigu tylėsi, būsiu kaip tie,
kurie žengia į kapą.

² Išgirsk mano maldaujantį balsą,
kai šaukiuosi tavo pagalbos
tiesdamas rankas tavo
šventosios buveinės link.

³ Nenutempk manęs su nedorėliais,
su pikta darančiais,
su žmonėmis, kurie kaimynus
draugiškai sveikina,
o širdyje puoselėja pikta.

⁴ *Atmokėk jiems pagal jų darbus,
už jų piktus veiksmus.
Atmokėk jiems už jų rankų darbus,
atiduok jiems, ką jie užsidirbo!

⁵ Kadangi jie nepaiso
VIEŠPATIES veiksmų

nei jo rankų darbo,
jis sužlugdys juos ir
daugiau nebeatkurs.

⁶Tebūna pašlovintas VIEŠPATS,
nes jis išgirdo mano
pagalbos šauksmą.

⁷VIEŠPATS mano stiprybė
ir mano skydas;

mano širdis juo pasitiki.

Jis man padėjo, ir mano

širdis džiūgauja,
giesme aš jam dėkoju.

⁸VIEŠPATS savo tautos stiprybė,
tvirtovė savo pateptąjį išgelbėti.

⁹Gelbėk savo tautą ir
laimink savo paveldą!

Būk jų Ganytojas ir rūpinkis
jais amžinai!

29 **Dovydo psalmė.*

Teikite VIEŠPAČIUI,

dangiškosios būtybės,

teikite VIEŠPAČIUI šlovę ir galybę!

²Teikite VIEŠPAČIUI jo vardo garbę,
šlovinkite didžiai šventą VIEŠPATĮ!

³VIEŠPATIES balsas viešpatauja
virš vandenų,

didybės Dievas griaudžia,

VIEŠPATS viešpatauja

virš vandenyno.

⁴Galingas VIEŠPATIES balsas,
kupinas didybės VIEŠPATIES balsas.

⁵VIEŠPATIES balsas trupina kedrus,
VIEŠPATS trupina Libano kedrus.

⁶Jis šokdina Libaną lyg veršį
ir Hermono kalną lyg
jauną laukinį jautį.

⁷VIEŠPATIES balsas blyksi žaibais,

⁸VIEŠPATIES balsas

supurto dykumą,

VIEŠPATS sudrebina Kadešo tyrus.

⁹VIEŠPATIES balsas
triuškina ąžuolus,

ir plikai nušluoja miškus,
o jo šventykloje visi šaukia: „Šlovė!“

¹⁰VIEŠPATS karaliauja virš tvano,

VIEŠPATS karaliauja amžinai.

¹¹Tesuteikia VIEŠPATS

stiprybės savo tautai!

Telaimina VIEŠPATS savo

tautą ramybe!

30 *Psalmė. Dovydo. Giesmė Šventyklos pašventinimo iškilmėms.*

²Skelbsiu tavo didybę, VIEŠPATIE,
nes mane išgelbėjai
ir neleidai džiūgauti
mano priešams.

³Šaukiausi tavo pagalbos,
VIEŠPATIE, mano Dieve,
ir tu mane išgydei.

⁴VIEŠPATIE, tu ištraukei
mano gyvastį iš Šeolo,
nes su visais buvau pakeliui į kapą,
bet tu sulaikei mane nuo mirties.

⁵Giedokite šlovės giesmes
VIEŠPAČIUI,

jo ištikimieji,
prisiminkite, koks jis šventas,
ir dėkokite jam!

⁶Jo įniršis tęsiasi tik akimirka,
o gerumas – visą gyvenimą.
Ašaros gali lietus visą naktį,
bet džiaugsmas ateina su aušra.

⁷Kai man sekdavosi, sakydavau:
„Niekad nesvyruosiu!“

⁸Savo gerumu, VIEŠPATIE,
tu pastatei mane kaip
nenugalimą kalną,

bet tu nugręžei savo veidą, ir
aš drebėjau iš baimės.

⁹Tavęs, VIEŠPATIE, šaukiausi,
savo Dievo pagalbos maldavau:

¹⁰„Kokia tau nauda iš
mano mirties,

iš mano žengimo į kapą?

Nejau dulkės šlovins tave

ar skelbs tavo ištikimybę?

¹¹ Išgirsk mane, VIEŠPATIE,
ir būk man maloningas!
VIEŠPATIE, padėk man!“
¹² Tu pavertei mano
liūdesį džiugesiu,
nuvilikai man ašutinę ir
apjuosei džiaugsmu,
¹³ kad giedočiau tau be
perstojo šlovės giesmę.
VIEŠPATIE, tu mano Dievas,
tau dėkosiu per amžius!

31 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Pas tave, VIEŠPATIE,
ieškau užuovėjos,
neleisk man niekada nusivilti!
Tu esi teisus, tad gelbėk mane!
³ Išgirsk mane, skubėk
manęs gelbėti!
Būk užuovėjos Uola, mano tvirtovė,
galinga pilis man gelbėtis!
⁴ Juk esi man ir Uola, ir tvirtovė,
vesi ir saugosi mane dėl savo vardo.
⁵ Apsaugok mane nuo
paslėptų pinklių,
nes tu mano užuovėja.
⁶ Į tavo rankas atiduodu savo dvasią.
Tu mane atperki,
VIEŠPATIE, ištikimasis Dieve.
⁷ Nekenčiu tų, kurie kliaujasi
tuščiais stabais,
bet pasitikiu VIEŠPAČIU.
⁸ Leisk man džiūgauti ir
būti linksmam
dėl tavo ištikimosios meilės,
nes tu pažvelgei į mano kančią
ir pasirūpinai manimi
didžiam varge.
⁹ Tu neatidavei manęs
priešui į nagus,
bet išvedei į laisvę.
¹⁰ Pasigailėk manęs, VIEŠPATIE,
nes man sunku.

Nuo skausmo temsta man akys,
nyksta mano gyvastis, net kaulai.
¹¹ Mano gyvenimą sekina skausmas,
o mano metus – dejonės;
nuo kančios man stinga jėgų.
¹² Esu pajuoka visiems
savo priešams,
pasibjaurėjimą keliu
net kaimynams
ir baimę – savo pažįstamiems;
nuo manęs bėga, kas tik
kelyje mane pamato.
¹³ Esu visų užmirštas, lyg
būčiau miręs,
tapau lyg sudaužytas indas.
¹⁴ Girdžiu daugelį kuždomis
kalbant –
siaubas visur! –
kai jie rengia man pinkles
ir kėsinaisi atimti gyvastį.
¹⁵ Bet aš pasitikiu tavimi, VIEŠPATIE,
ir sakau: „Tu mano Dievas“.
¹⁶ Tavo rankose mano likimas;
gelbėk mane nuo priešų, nuo tų,
kurie mane persekioja.
¹⁷ Pažvelk į savo tarną gerumu,
gelbėk mane savo ištikimąja meile.
¹⁸ Tenebūna man gėdos, VIEŠPATIE,
nes tavęs šaukiuosi.
Tebūna sugėdinti nedorėliai,
težengia priblokšti į Šeolą.
¹⁹ Tebūna nutildytos
melagingos lūpos,
apie teisius žmones
įžūliai kalbančios
su puikybe ir panieka.
²⁰ Koks nuostabus tavo gerumas,
sukauptas tiems,
kurie tavęs pagarbiai bijo,
ir teikiamas tiems,
kurie ieško tavo užuovėjos
visiems žmonėms matant!
²¹ Savo Artumo užuovėjoje
paslepi juos
nuo žmonių kėslių,
apsaugai savo pastogėje
nuo priekabių liežuvių.
²² Tebūna pašlovintas VIEŠPATS,

nes jis buvo man nuostabiai
ištikimas
įtvirtintame mieste.

²³ Patirdamas nerimą, maniau:
„Esu išvaromas toli nuo
tavo Artumo“.

Bet tu išgirdai mano
maldavimą,
kai šaukiausi tavo pagalbos.

²⁴ Mylėkite VIEŠPATĮ, visi
jo ištikimieji!

VIEŠPATS saugo ištikimuosius,
bet skaudžiai atlygina tam,
kuris išpuikusiai elgiasi.

²⁵ Būkite stiprūs ir drąsios
širdies visi,
kurie pasitikite VIEŠPAČIU!

32 *Dovydo maskilas*.

Laimingas, kuriam atleistas
nusižengimas,

kuriam dovanota nuodėmė.

² Laimingas žmogus, kurio
VIEŠPATS nelaiko kaltu,
kurio dvasioje nėra apgaulės.

³ Kol tylėjau,
mano kaulai nyko nuo mano
nuolatinių dejonų,

⁴ nes dieną naktį mane
slėgė tavo ranka,
mano jėgos išseko lyg nuo
vasaros karščių. Sela.

⁵ *Tada išpažinau tau
savo nuodėmę,
nebeslėpiau savo kaltės.
Tariau: „Išpažinsiu savo
nusikaltimus VIEŠPAČIUI“, –
ir tu, atleisdamas man nuodėmę,
pašalinai kaltę. Sela.

⁶ Užtat prireikus melsis tau
kiekvienas ištikimas žmogus.

Nors išsilies grėsmingi
vandenys, jie nepasieks jo.

⁷ Tu mano pastogė,
tu ištrauki mane iš vargo
ir apgaubi džiugiais išganymo
šūksniais. Sela.

⁸ VIEŠPATS sako: „Mokysiu tave
ir rodysiu tau kelią, kuriuo turi eiti;
patarsiu tau, lydėdamas
tave akimis.“

⁹ Nebūk kaip arklys ar mulas,
neturintis proto,
kurio narsas tramdomas
žąslais ir kamanomis,

nes kitaip jis tau nepaklūsta.

¹⁰ Nedorėlis turės daug kentėti,
o tą, kuris pasitiki VIEŠPAČIU,
lydės ištikima meilė.

¹¹ Būkite linksmi VIEŠPATYJE
ir džiūgaukite, teisieji,
šūkaukite iš džiaugsmo,
visi doros širdies žmonės!

33 Džiūgaukite, teisieji, VIEŠPATYJE;

dera, kad dorieji jį šlovintų.

² Šlovinkite VIEŠPATĮ lyra,
skambinkite jam dešimtstyge arfa.

³ Giedokite jam naują giesmę,
grokite, kiek galite, džiugiai
šūkaudami.

⁴ Juk VIEŠPATIES žodis tiesus,
visi jo darbai patikimi.

⁵ Jis myli, kas teisu ir teisinga;
ištikimybės VIEŠPATIES
meilės kupina žemė.

⁶ VIEŠPATIES žodžiu buvo
padaryti dangūs,
o jo burnos alsavimu –
visos jų galybės.

⁷ Jis sutelkė jūros vandenį
tartum į maišą,
uždarė gelmes į saugyklas.

⁸ Tebijo visa žemė VIEŠPATIES,
tegerbia jį visi pasaulio gyventojai.

⁹ Juk jis tarė, ir pasaulis pasidarė,
jis įsakė, ir visa atsirado.

32,1-2 Rom 4,7-8

32,1 Nežinomas literatūros ar muzikos terminas.

32,5 2 Sam 12,13

¹⁰ VIEŠPATS vėjais paleidžia
tautų užmojus,
niekais paverčia jų sumanymus.
¹¹ VIEŠPATIES užmojis amžinas,
jo širdies sumanymai tęsiasi
per visas kartas.
¹² Laiminga tauta, kurios
Dievas yra VIEŠPATS,
tauta, kurią jis išsirinko paveldui.
¹³ VIEŠPATS žvelgia iš dangaus
ir mato visą žmoniją.
¹⁴ Iš savo sosto, kur viešpatauja,
į visus žemės gyventojus žvelgia
¹⁵ tas, kuris padarė jų visų širdis
ir stebi visus jų darbus.
¹⁶ Ne kariuomenės dydis
apsaugo karalių,
ne didelė galia išgelbsti karžygi.
¹⁷ Iš žirgų laukti pergalės
– tuščia viltis;
kad ir kokie ristūnai, jie
negali išgelbėti.
¹⁸ Tikrai VIEŠPATS sergsti tuos,
kurie pagarbiai jo bijo
ir pasitiki jo ištikima meile,
¹⁹ kad išgelbėtų nuo
mirties jų gyvastį
ir išlaikytų gyvus bado metu.
²⁰ Mūsų viltis VIEŠPATYJE, –
jis mūsų pagalba ir skydas.
²¹ Jis linksmina mūsų širdis,
nes mes pasitikime jo
šventuoju vardu.
²² Tebūna su mumis tavo
ištikimoji meilė,
VIEŠPATIE, nes mes į
tave žvelgiame.

34 Dovydo, *jam apsimetus pa-
mišėliu prieš Abimelechą ir,
kai šis jį išvarė, pasitraukus.

N ^{2*} Visuomet VIEŠPATĮ garbinsiu,
jo šlovė nuolat bus mano lūpose.

3 ³ Aš didžiuojuosi VIEŠPAČIU;
romieji girdės tai ir džiaugsis.
4 ⁴ Skelbkite su manimi
VIEŠPATIES didybę,
aukštinkime jo vardą drauge!
5 ⁵ Kreipiausi į VIEŠPATĮ, ir
jis man atsakė,
išgelbėjo iš visų mano baimių.
6 ⁶ Pažvelkite į jį ir pralinksmėkite;
niekada jums nereikės kęsti gėdos.
7 ⁷ Vargšas šaukėsi, ir VIEŠPATS
išgirdo, iš visų vargų išgelbėjo.
8 ⁸ VIEŠPATIES angelas saugo tuos,
kurie jo pagarbiai bijo,
ir juos gelbsti.
9 ⁹ *Išbandykite ir patirkite patys,
koks geras VIEŠPATS.
Laimingas žmogus, kuris
randa pas jį užuovėją!
10 ¹⁰ Pagarbiai bijokite VIEŠPATIES,
visi jo šventieji,
nes kas pagarbiai jo bijo,
tas nieko nestokoja!
11 ¹¹ Net liūtukai kenčia
skurdą ir alkį,
o einantiems pas VIEŠPATĮ
nieko netrūksta.
12 ¹² Ateikite, vaikai,
klausykitės manęs;
aš mokysiu jus pagarbios
VIEŠPATIES baimės.
13 ¹³ *Kas iš jūsų trokšta gyvenimo
ir geidžia daug metų ir laimės?
14 ¹⁴ Tad saugok liežuvi nuo pikta
ir lūpas nuo apgaulės.
15 ¹⁵ Venk pikta ir daryk gera,
siek taikos iš visos širdies.
16 ¹⁶ VIEŠPATIES akys žvelgia
į teisiuosius,
jo ausys girdi jų šauksmą.
17 ¹⁷ VIEŠPATS priešinasi nedorėliams,
kad išnaikintų žemėje jų atminimą.
18 ¹⁸ Šaukiasi teisieji pagalbos,
VIEŠPATS klausosi
ir išgelbsti juos iš visų vargų.

^{34,1} 1 Sam 21,13-15

^{34,2} Žr. Ps 9,2.

^{34,9} 1 Pt 2,3

^{34,13-16} 1 Pt 3,10-12

- 19 **VIEŠPATS** arti tų, kurie sielojasi,
 ir gelbsti nevilties apimtuosius.
 20 Daugel vargų ištinka teisųjų,
 bet **VIEŠPATS** išgelbsti iš jų visų.
 21 *Jis saugo visus jo kaulus,
 nė vienas jų nebus sulaužytas.
 22 Nelabumas varo į mirtį nedorėlių;
 teisiejo priešai bus nubausti.
 23 **VIEŠPATS** atperka savo
 tarnų gyvastį;
 kas ieško jo užuovėjos,
 tas bus išgelbėtas.

35 Dovydo.

- Grumkis, **VIEŠPATIE**, su
 mano užpuolikais,
 kovok su tais, kurie su
 manimi kovoja!
 2 Stverk skydą ir ginklus
 ir pakilk manęs gelbėti!
 3 Pakilk ietį ir karo kirvį prieš tuos,
 kurie mane persekioja!
 Sakyk man: „Aš tavo
 išgelbėjimas!“
 4 Tesusigėsta suglumę tie,
 kurie tyko mano gyvasties!
 Tesitraukia apstulbę tie,
 kurie kėsinasi man pikta daryti!
 5 Tebūna lyg vėjo nešami pelai,
 kai **VIEŠPATIES** angelas juos vaikys!
 6 Tebūna jiems kelias
 tamsus ir slidus,
 kai **VIEŠPATIES** angelas persekios!
 7 Be priežasties jie paspendė
 man pinkles,
 be priežasties iškasė gilią
 duobę mano gyvasčiai.
 8 Teužklumpa juos
 nelauktai žūtis,
 teįkliūva jie patys į savo
 paspėstas pinkles,
 teįgriūva jie patys į savo
 iškastą duobę!

- 9 O aš džiūgausiu **VIEŠPATYJE**,
 būsiu laimingas, nes jis
 mane išgelbėjo.
 10 Iš visos širdies sakysiu:
 „**VIEŠPATIE**, kas gali tau prilygti?
 Tu gelbsti silpną vargšą
 nuo galiūno,
 varguolį ir beturtį nuo engėjo“.
 11 Pikti žmonės liudija prieš mane,
 kaltina nusikaltimais, apie
 kuriuos nieko nežinau.
 12 Jie atmoka man piktu už gera,
 alindami mane.
 13 Bet jiems susirgus aš
 vilkėjau ašutinę
 ir varginau save pasninku.
 Meldžiausi žemai nuleidęs galvą,
 14 tartum būčiau meldęsis.
 už savo bičiulį ar brolių.
 Klajojau neramus lyg motiną
 apraudodamas,
 gedulo prislėgtas.
 15 O man į vargą patekus,
 jie visi džiūgavo
 ir būriavosi iš manęs pasijuokti.
 Luošiai, kurių nepažinojau,
 būrėsi prieš mane
 be perstojo mane užkabinėdami.
 16 Pašiepdami ir išjuokdami
 jie griežė dantimis ant manęs.
 17 Kiek ilgai, **VIEŠPATIE**,
 tu tik stebėsi?
 Gelbėk mane nuo laukinių žvėrių,
 mano gyvastį nuo šių liūtų!
 18 Tada dėkosiu tau tavo
 tautės sueigoje,
 šlovinsiu tave didžiojoje spūstyje.
 19 Neleisk mano priešams,
 tiems melagiams,
 linksmintis dėl mano pralaimėjimo;
 neleisk *nekenčiantiems
 manęs be priežasties
 šaipytis su džiaugsmu iš
 mano skausmo.
 20 Juk jiems rūpi ne ramybės linkėti,
 o kėsauti prieš ramius žmones.

²¹ Jie kaltina mane,
šaukdami: „Aha! aha!
Savo akimis tai matėme!“
²² Tu matei, VIEŠPATIE!
Tad netylėk!
Neatsitolink, Viešpatie, nuo manęs.
²³ Pabusk! Skubėk manęs ginti!
Mano Dieve ir mano Viešpatie,
gink mano bylą!
²⁴ Viešpatie, mano Dieve,
išteisink mane
paisydamas teisingumą
ir neleisk jiems dėl
manęs džiaugtis.
²⁵ Neleisk jiems sakyti: „Aha,
mes savo padarėme!“
Neleisk jiems kalbėti: „Mes
jį sunaikinome!“
²⁶ Visi, kas džiūgauja dėl
mano nelaimės,
tebūna sugėdinti ir apstulbinti;
kas aukštinosi prieš mane,
tebūna apsiaustas gėda ir negarbe.
²⁷ Kas trokšta mano išteisinimo,
tesūkauja iš džiaugsmo
ir tesilinksmina,
nuolatos tekartoja: „Didis
tas VIEŠPATS,
kuris džiaugiasi savo tarno gerove!“
²⁸ Tada apsakysiu tavo teisumą
ir šlovinsiu tave visą dieną.

36 *Choro vadovui. VIEŠPATIES tarno Dovydo.*

² Nuodėmė šnabžda giliai
širdyje nedoram žmogui,
* kuris nepuoselėja Dievo baimės.
³ Kadangi apie save taip gerai mano,
jis galvoja, kad jo kaltė negali būti
nustatyta ir jis liks nenubaustas.
⁴ Visa, ką jis sako, pikta
ir apgaulinga;
jis nemoka išmintingai
elgtis ir daryti gera.

⁵ Jis sumano pikta dar lovoje,
eina kreivų keliu
ir to, kas pikta, nevengia.
⁶ VIEŠPATIE, tavo gerumas
siekia dangų,
tavo ištikimumas – debesis.
⁷ Tavo teisumas – kaip Dievo kalnai,
tavo sprendimai – kaip
jūros gelmės.
VIEŠPATIE, tu rūpiniesi
žmogumi ir gyvuliu!
⁸ Dieve, koks brangus
tavo gerumas!
Tavo sparnų pavėsyje mes
randame užuovėją,
⁹ vaišinamės tavo Namų
maisto gausybe.
Tu girdai mus iš savo
gėrybių upės.
¹⁰ Tu esi gyvenimo šaltinis,
ir tavo šviesoje matome šviesą.
¹¹ Teik savo ištikimą meilę
tave pažįstantiems
ir teisumą doros širdies žmonėms.
¹² Įžūlaus žmogaus koja
tenepasiveja manęs,
nedorėlio ranka
tenestumdo manęs.
¹³ Antai nedorėliai guli kniūbsti;
parblokšti jie negali atsikelti.

37 *Dovydo.*

✕ ^{*} Neapmaudauk dėl nedorėlių,
nepavydėk tiems, kurie daro pikta.
² Juk jie veikia išnyks kaip žolė
ir nuvys kaip žalumai.
✕ ³ Pasitikėk VIEŠPAČIU ir daryk gera,
tada gyvensi krašte ir būsi saugus.
⁴ Džiaukis iš širdies VIEŠPAČIU,
ir jis suteiks tau, ko
trokšta tavo širdis.
✕ ⁵ Pavesk VIEŠPAČIUI savo kelią,
pasitikėk juo, ir jis tau padės.

- ⁶ Tavo dorumą jis nušvies
kaip dienos šviesą,
o tavo teisingumą padarys
kaip vidudienį.
- † ⁷ Būk kantrus ir lauk VIEŠPATIES,
neapmaudauk dėl to,
kuriam viskas sekasi,
dėl žmogaus, puoselėjančio
piktus kėslus.
- † ⁸ Susilaikyk nuo įniršio,
atsisakyk pykčio,
neapmaudauk, nes tai
tik į pikta veda.
- ⁹ Nedorėliai bus pakirsti,
o tie, kurie laukia VIEŠPATIES,
paveldės žemę.
- † ¹⁰ Dar valandėlė, ir
nedorėlio nebebus;
žvalgysiesi po vietą, kur jis buvo,
bet jis jau bus dingęs.
- ¹¹ O *romieji paveldės žemę
ir gėrėsis gausia gerove.
- † ¹² Nedorėlis spendžia
pinkles teisiamajam
ir griežia ant jo dantimis.
- ¹³ Bet Viešpats juokiasi iš jo,
nes mato jo būsimą dieną.
- † ¹⁴ Nedorėliai traukia iš
makščių kalavijus
ir įtempia lankus,
norėdami parblokšti
varguolį ir beturtį
ir žudyti dorai gyvenančius.
- ¹⁵ Bet jų kalavijai smigs
jiems patiems į širdis,
o jų lankai bus sutrupinti.
- † ¹⁶ Tas truputis, kurį turi teisusis,
vertingesnis už daugelio
nedorėlių turtą.
- ¹⁷ Nedorėlių ginklai
bus sutrupinti,
o teisiuosius VIEŠPATS palaikys.
- † ¹⁸ VIEŠPATS rūpinasi tais,
kurie jo klauso,
ir paveldas amžinai
jiems priklausys.

- ¹⁹ Nelaimės metu jie nebus apvilti
ir bado dienomis valgys iki soties.
- † ²⁰ Bet nedorėliai žus,
VIEŠPATIES priešai dings
lyg pievų žolė,
išsisklaidys lyg dūmai.
- † ²¹ Nedorėlis skolinasi ir negražina,
o geras žmogus yra dosnus
ir nesiliauja davęs.
- ²² Tie, kuriuos VIEŠPATS
laimina, paveldės žemę,
o tie, kuriuos jis keikia, bus išvaryti.
- † ²³ VIEŠPATS veda žmogaus
žingsnius ir saugo tą,
kurio keliu džiaugiasi.
- ²⁴ Nors ir sukluptų, jis neliks gulėti,
nes VIEŠPATS padės jam atsikelti.
- † ²⁵ Buvau jaunas ir pasenau,
tačiau nemačiau nei Dievo
palikto teismojo,
nei jo vaikų, prašančių duonos.
- ²⁶ Teisusis visada dosniai
kitiems duoda ir skolina,
o jo vaikai yra tikra palaima.
- † ²⁷ Venk pikta ir daryk gera,
kad gyventum amžinai,
²⁸ nes VIEŠPATS myli, kas teisinga,
ir nepalieka savo ištikimųjų.
- † ²⁹ Jis saugo juos amžinai,
o nedorėlių palikuonys bus išvaryti.
- ²⁹ Teisieji paveldės kraštą
ir jame gyvens amžinai.
- † ³⁰ Išmintis ateina iš teismojo lūpų,
jo liežuvis sako, kas teisinga.
- ³¹ Savo Dievo įstatymą
jis laiko širdyje,
jo žingsniai nuo įstatymo
nenuklysta.
- † ³² Nedorėlis teismojo tyko,
mėgina jį nužudyti.
- ³³ Bet VIEŠPATS nepaliks
jo priešo rankose,
neleis būti pasmerktam teisme.
- † ³⁴ Pasitikėk VIEŠPAČIU ir
laikykis jo kelio;
jis pagerbs tave duodamas
paveldėti žemę,
ir tu matysi išvaromus nedorėlius.

³⁵ Mačiau nedorėlių valdingą,
 iškilusį virš visų lyg kedrą Libano.
³⁶ Vėl ėjau pro šalį
 ir, tikėk manimi, jo ten nebebuvo.
 Ieškojau, bet neberadau.
³⁷ Brangink nuoširdų žmogų,
 įsižiūrėk į dorą,
 nes taikus žmogus turi ateitį.
³⁸ O nusidėjėliai bus
 visiškai sunaikinti,
 nedorėlių palikuonys išnaikinti.
³⁹ Teisiųjų išgelbėjimas
 eina iš VIEŠPATIES;
 jis jų tvirtovė sunkumų metu.
⁴⁰ VIEŠPATS padeda jiems ir
 ištraukia iš bėdos,
 išgelbsti nuo nedorėlių ir išvaduoja,
 nes jie ieško jame užuovėjos.

38 Dovydo psalmė. Priminimo aukai.

² VIEŠPATIE, nebausk
 manęs pykdamas,
 neplak manęs niršdamas!
³ Juk tavo strėlės į mane
 giliai įsmigo
 ir tavo rankos smūgiai mane ištiko.
⁴ Nėra nieko sveiko mano
 kūne nuo tavo įpykio,
 braška mano kaulai, nes nusidėjau.
⁵ Virš galvos esu apsemtas
 nuodėmių,
 jos slegia mane lyg
 sunkiausia našta.
⁶ Mano žaizdos dvokia ir pūliuoja
 per mano kvailumą.
⁷ Susitraukęs ir jėgų netekęs,
 slankioju niūrus visą dieną.
⁸ Mano strėnos pilnos
 deginančio skausmo,
 nėra nieko sveiko mano kūne.
⁹ Visiškai atbukęs ir
 nukamuotas vaitoju,
 nes man širdis iš nerimo plyšta.
¹⁰ Viešpatie, tu žinai, ko aš trokštu,
 tu girdi mano vaitojimą.

¹¹ Mano širdis virpa, aš netekau jėgų,
 mano akys aptemo.
¹² Mano draugai ir bičiuliai
 laikosi atokiai
 dėl mano opų,
 net mano artimieji iš tolo težiūri.
¹³ Tie, kurie mano gyvasties tyko,
 spendžia spąstus,
 tie, kurie nori mane nuskriausti,
 kalba apie smurtą
 ir visą laiką brandina klastą.
¹⁴ O aš – lyg negirdintis kurčius,
 lyg nebylys, kuris žodžio
 ištarti negali.
¹⁵ Aš lyg žmogus, kuris negali
 atsikirsti, nes negirdi.
¹⁶ Bet tavimi aš pasitikiu, VIEŠPATIE,
 ir tu, Viešpatie, mano
 Dieve, man atsiliepsi.
¹⁷ Juk aš meldžiuosi:
 „Tik neleisk jiems džiūgauti
 dėl mano nelaimės,
 neleisk jiems didžiūotis,
 kai aš parpulsiu“.
¹⁸ Esu prie pat žūties
 ir nuolat kenčiu skausmą.
¹⁹ Išpažįstu savo kaltę
 ir gailiuosi dėl nuodėmės.
²⁰ O mano mirtini priešai
 – sveiki ir stiprūs;
 daug tokių, kurie be priežasties
 manęs nekenčia.
²¹ Tie, kurie atmoka man
 piktą už gera,
 kamuoja mane, nes aš
 siekiu to, kas gera.
²² Nepalik manęs, VIEŠPATIE!
 Mano Dieve, neatsitolink
 nuo manęs!
²³ Skubėk man padėti,
 Viešpatie, skubėk manęs gelbėti!

39 Choro vadovui. Jedutūnui. Dovydo psalmė.

² Tariau: „Apdairiai
 elgsiuosi savo kelyje,

kad nenusidėčiau liežuviu;
savo burną užčiaupsiu,
kai nedorėliai būna arti“.

³Tylėjau ir nieko nesakiau,
susilaikiau net nuo ko nors gero.
Bet mano skausmas tik padidėjo,
⁴širdis man užkaito krūtinėje.
Bemąstant įsiliepsnojo ugnis
ir nebegalėjau susilaikyti neprabilęs:

⁵„Pasakyk man, VIEŠPATIE,
kiek ilgai gyvensiu,
kokia mano dienų trukmė?
Leisk man pažinti, koks
laikinas esu.

⁶Tu padarei mano gyvenimą
tik sprindžio ilgumo,
jo trukmė – beveik niekas
tavo akyse.

Iš tikrųjų žmogaus būvis – tik
vėjo dvelktelėjimas! *Sela.*

⁷Žmogus praeina kaip šešėlis.
Visas jo triūsas – tik migla;
jis kaupia turtus, bet nežino,
kam jie atiteks!

⁸Tad ko, Viešpatie, aš galiu tikėtis?
Tavyje mano viltis.

⁹Išvaduok mane iš visų mano kalčių;
nepadaryk manęs kvailųjų pajuoka!“

¹⁰Tyliu ir burnos neatveriu,
nes tu tai padarei.

¹¹Nukreipk nuo manęs savo rykštę,
aš žūstu nuo tavo rankos smūgių!

¹²Kai drausmini žmogų
bausdamas už nuodėmę,
tu lyg kandis sunaikini,
kas jam brangu.

Iš tikrųjų žmogus – tik vėjo
dvelktelėjimas! *Sela.*

¹³Išgirsk mano maldą, VIEŠPATIE,
klausykis mano šauksmo,
ateik į pagalbą, kai verkiu!
Juk aš tik praeinantis
svečias, praeivis

kaip visi mano protėviai.
¹⁴Nukreipk savo žvilgsnį nuo
manęs, kad atsigaučiau
pirma, negu nueisiu, ir
manęs nebebus.

40 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

²Kantriai laukiau VIEŠPATIES;
jis pasilenkė prie manęs ir
išgirdo mano šauksmą.

³Ištraukė mane iš klampios
duobės, iš mirtinos pelkės,
pastatė mano kojas ant uolos
ir sutvirtino mano žingsnius.

⁴Man į lūpas įdėjo naują giesmę,
šlovės mūsų Dievui giesmę.
Daugelis tai matys,
pagarbiai bijos ir pasitiks
VIEŠPAČIU.

⁵Laimingas žmogus, kuris
deda viltis į VIEŠPATĮ;
jis nesikreipia į pagonių stabus
ar netikrų dievų garbintojus.

⁶*VIEŠPATIE, mūsų Dieve, tu
daug mums padarei!
Nuostabūs tavo darbai ir užmojai!
Panašaus į tave nėra!

Niekada nepajėgčiau jų visų
apsakyti, nes jų tiek daug.

⁷Tu davei man suprasti,
kad netrokšti kruvinos
aukos ir javų atnašų,
neprašai deginamosios aukos
ir atnašos už nuodėmę.

⁸Tada tariau: „Štai ateinu!
Raštų ritinyje man
viskas nurodyta;

⁹mano džiaugsmas – vykdyti
tavo valią, mano Dieve,
tavo įstatymą turiu širdyje!“

¹⁰Didžiojoje sueigoje skelbiau
tavo išganymo rūpestį,
netramdžiau savo lūpų;
tu, VIEŠPATIE, tai turi žinoti.

¹¹Tavo išganymo rūpesčio
širdyje neslėpiau,
kalbėjau apie tavo ištikimybę
ir išganymą.
Apie tavo meilę ir tiesą
didžiojoje sueigoje nenu tylėjau.

¹² VIEŠPATIE, neatsakyk man
savo gailestingumo;
tavo meilė ir tavo tiesa
visada mane tesaugo!
¹³ Mane supa nesuskaičiuojami
vargai,
apniko nuodėmės, nebematau;
jų daugiau negu plaukų man ant
galvos, ir aš netekau drąsos.
¹⁴ VIEŠPATIE, teikis mane gelbėti!
VIEŠPATIE, skubėk man padėti!
¹⁵ Tebūna nugalėti ir apstulbinti visi,
kurie tyko man gyvastį atimti.
Tepasitraukia ir tebūna sugėdinti,
kurie džiaugiasi mano nelaime.
¹⁶ Tebūna savo pralaimėjimo
išgąsdinti,
kurie sako: „Še tau! Še tau!“
¹⁷ Tedžiūgauja ir tešilinksmina
tavyje visi,
kurie tavęs ieško,
ir tavo išganyką branginantys
nuolat tekartoja:
„Koks didis VIEŠPATS!“
¹⁸ Esu vargšas ir beturtis,
tačiau Viešpats manęs nepamiršo.
Tu mano pagalba ir išgelbėjimas;
nedelsk, mano Dieve!

41 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Laimingas, kas rūpinasi vargšais;
nelaimės dieną jį VIEŠPATS gelbės.
³ VIEŠPATS jį saugos ir stiprins,
padarys laimingą žemėje
ir nepaliks priešų rankose.
⁴ VIEŠPATS padės jam ligos patale,
ligoje išgydys jo negalias.
⁵ Kartą tariau: „VIEŠPATIE,
pasigailėk manęs,
išgydyk mane, nors esu
tau nusidėjęs.“
⁶ Mano priešai piktai
kalba apie mane:
„Kada pagaliau jis numirs ir
jo vardas pradings?“

⁷ Kas mane lanko, nėra
nuoširdus;
jo širdyje kaupiasi kėsiai,
išėjęs laukan, jis kalba apie juos.
⁸ Kas manęs nekenčia, prieš
mane tarpusavyje šnibždasi,
linkėdami man, kas blogiausia:
⁹ „Mirtina liga jį apėmusi!“
ir: „Šitaip paguldytas,
daugiau nebekels!“
¹⁰ *Net mano geriausias bičiulis,
kuris dalijosi su manimi duona,
taikėsi man įspirti.
¹¹ Bet tu, VIEŠPATIE,
pasigailėk manęs,
pakelk mane, kad jiems
atmokėčiau.
¹² Tada žinosiu, kad tu
man maloningas,
kai mano priešas prieš
mane nelaimės.
¹³ Tu padėsi man, nes
darau tai, kas dora,
ir laikysi mane amžinai
savo Artume“.
¹⁴ *Tebūna pagarbintas
VIEŠPATS, Izraelio Dievas,
nuo amžių per amžius!
Amen! Amen!

Antra knyga

42 *Choro vadovui. Koracho sūnų maskilas*.*

² Kaip elnė ilgisi tekančio vandens,
taip aš ilgiuosi tavęs, Dieve.
³ Visa gyvastimi trokštu
Dievo, gyvojo Dievo;
kada nueisiu ir pamatysiu
Dievo veidą?
⁴ Ašaromis mintu dieną naktį;
visą dieną žmonės manęs
klausinėja:
„Kurgi tavo Dievas?“

^{41,10} Mt 26,23; Mk 14,18; Lk 22,21; Jn 13,18

^{41,14} Ps 106,48

^{42,1} Žr. Ps 32,1.

⁵ Kai išlieju savo širdį
prisimindamas,
kaip eidavau su minia į
Dievo Namus,
vesdamas ją iškilmės
eitynių spūstyje
su džiugiais šlovės šauksmais!

^{6*} Kodėl tu tokia liūdna,
mano širdie?

Kodėl taip nerimsti krūtinėje?
Turėk viltį Dieve!

Juk aš dar šlovinsiu jį,
savo Gelbėtoją, savo Dievą.

⁷ Mano Dieve, liūdna mano širdis,
todėl pas tave mintimis keliauju
iš Jordano krašto bei Hermono,
nuo Micaro kalno.

⁸ Bedugnė šaukia bedugnei
tavo kriklių griausmu;
visa tavo bangų mūša ir
vilnys mane skandina.

⁹ Dieną VIEŠPATS tesuteikia
savo malonę
naktį giedoti jam giesmę,
malda savo gyvenimo Dievui.

¹⁰ Sakau Dievui, savo Uolai:
„Kodėl užmiršai mane?
Kodėl, priešų engiamas,
turiu liūdnas klajoti?“

¹¹ Net kaulus man skauda,
kai priešai tyčiojasi kasdien
klausinėdami:

„Kurgi tavo Dievas?“

¹² Kodėl tu tokia liūdna,
mano širdie?
Kodėl taip nerimsti krūtinėje?
Turėk viltį Dieve!
Juk aš dar šlovinsiu jį,
savo Gelbėtoją, savo Dievą.

43 Išteisink mane, Dieve,
apgink mano bylą
prieš nedorus žmones;
nuo klastingo ir nesąžiningo
žmogaus gelbėk mane.

² Juk tu esi Dievas – mano tvirtovė;
tad kodėl mane palikai?

³ Kodėl turiu vaikštinėti liūdnas,
engiamas priešo?

⁴ Siųsk savo šviesą ir tiesą,
ir teveda jos mane,
teparveda mane prie tavo
šventojo kalno
į tavo buveinę!

⁵ Tada žengsiu prie Dievo aukuro
pas savo didžio džiaugsmo Dievą
ir šlovinsiu tave lyra,

Dieve, mano Dieve.

⁶ Kodėl tu tokia liūdna,
mano širdie?
Kodėl taip nerimsti krūtinėje?
Turėk viltį Dieve!

Juk aš dar šlovinsiu jį,
savo Gelbėtoją, savo Dievą.

44 Choro vadovui. Koracho sūnų maskilas*.

² Dieve, savo ausimis girdėjome –
tėvai mums papasakojo
apie didžius darbus,
kuriuos padarei jų laikais,
senovės dienomis.

³ Tu savo ranka išvarei tautas,
o juos pasodinai;
ištikai nelaime kitas tautas,
o savąją apdovanojai sėkme.

⁴ Juk ne savo kalaviju jie
paėmė kraštą,
ne jų ranka padarė juos pergalingus,
o tavo dešinė, tavo petys
ir Artumas,
nes tu juos mylėjai.

⁵ Tu mano Karalius ir mano Dievas,
tu suteiki pergalę savo Jokūbui.

⁶ Per tave atmušame priešus,
tavo vardu trempiame užpuolikus.

⁷ Juk ne savo lanku aš pasitikiu,
nė mano kalavijas neneša
man pergalės,

⁸bet tu išgelbėjai mus nuo priešų,
nugalėjai tuos, kurie
mūsų nekenčia.

⁹Dievu mes nuolat didžiujamės
ir tavo vardą be perstojo
šloviname. *Sela.*

¹⁰O dabar mus atstūmei,
užtraukei gėdą,
nebežygiuoji daugiau su mūsų
kariuomene į mūšį.

¹¹Tu privertei mus bėgti
nuo priešų,
mūsų užpuolikai mus plėšia
kiek norėdami.

¹²Tu paženklinai mus
kaip avis pjovimui,
išblaškei mus tautose.

¹³Tu pardavei savo
tautą už niekus,
neturėjai pelno juos pardavęs.

¹⁴Tu išstatei mus kaimynų
pajuokai,
visų aplinkinių paniekai
ir pasityčiojimui.

¹⁵Tu padarei mus pašaipos
priežodžiu pagonims,
pajuokos daiktu tautoms.

¹⁶Nuolatos jaučiu savo negarbę,
iš gėdos rausta man veidas

¹⁷nuo dergiančių
užgauliootojo žodžių,
nuo kerštingų priešo žvilgsnių.

¹⁸Visa tai mus užgriuvo,
nors mes tavęs neužmiršome,
nei buvome neištikimi
tavo Sandorai.

¹⁹Mūsų širdis nenusigrėžė,
nė mūsų žingsniai nenukrypo
nuo tavo kelio,

²⁰nors palikai mus bejėgius
šakalų lindyneje
ir apgaubei mirtina tamsa.

²¹Jei būtume užmiršę
savo Dievo vardą
ar tiesę rankas į svetimą dievą,

²²argi Dievas būtų to
neatidengęs?

Juk jis žino širdies paslaptis!

²³*Juk dėl tavęs mes esame
nuolat žudomi,
su mumis elgiamasi
kaip su pjovimui skirtomis avimis.

²⁴Atsibusk, VIEŠPATIE! Kodėl miegi?
Kelkis, neatmesk mūsų amžinai!

²⁵Kam slepi savo veidą?
Kodėl užmiršti mūsų skurdą
ir priespaudą?

²⁶Juk mes gulime kniūbsti dulkėse
ir nebegalime pakilti nuo žemės.

²⁷Pakilk, ateik mums padėti,
atpirk mus dėl savo
ištikimosios meilės!

45 *Choro vadovui. „Lelijų“ melodija. Koracho sūnų maskilas*. Meilės giesmė.*

²Širdis man tvinsta
kilniais žodžiais,
kai dedu šias eiles karaliui;
mano liežuvis – kaip įgudusio
rašytojo plunksna.

³Tu viršiji visus vyrus savo grožiu,
tavo kalba sklidina mažonės.
Taip Dievas suteikė tau
amžiną palaiminimą!

⁴Karžygy, sekis kalaviją
prie juosmens
savo garbėje ir didybėje!

⁵Savo didybėje žygiuok
pergalingai
ginti tiesos ir teismo.
Tavo dešinė tepamoko tave
nuostabių darbų!

⁶*Ąštrios tavo strėlės;
jos perveria karaliaus priešų širdį,
ir tautos puola tau prie kojų.

⁷Tavo sostas, Dieve,
išsilaikys per amžių amžius,
tavo karališkasis skeptras –
teisingumo skeptras.

^{44,23} Rom 8,36

^{45,1} Žr. Ps 32,1.

^{45,6-7} Hbr 1,8-9

⁸ Tu brangini, kas teisu,
ir nekenti, kas nedora.
Todėl Dievas, tavo Dievas,
patepė tave
džiaugsmo aliejumi labiau
negu tavo bendrus.
⁹ Tavo drabužiai kvepia
mira, alaviju ir kasija.
Iš dramblio kaulu išpuoštų rūmų
stygų garsai tave linksmina.
¹⁰ Tarp tavo dvaro didžiūnių
yra karalaičių,
tavo sosto dešinėje stovi karalienė,
papuosta auksu iš Ofyro.
¹¹ Klausykis, dukterie,
įsidėmėk ir įsiklausyk,
užmiršk savo tautą ir tėvo namus.
¹² Karalius trokš tavo grožio,
nes jis tavo viešpats,
tad turi jam paklusti.
¹³ Tyro žmonės neša tau dovanas,
šalies turtuoliai stengsis tau įtikti
¹⁴ visokiais turtais.
Karalaitė – rūmuose; kokia ji graži!
Jos apdaras aukso siūlais išsiuvinėtas.
¹⁵ Savo spalvingu apdaru apsitaissiusi
ji vedama į vidų pas karalių;
pamergės – jos draugų palyda –
atvedamos prie tavęs.
¹⁶ Lydimos džiūgavimų
ir kryžstavimų,
jos įeina į karaliaus rūmus.
¹⁷ Tau tėvus atstos tavo sūnūs;
tu padarysi juos didžiūnais
visoje žemėje.
¹⁸ Garsinsiu tavo vardą
per kartų kartas,
todėl tautos girs tave per
amžių amžius.

46 *Choro vadovui. Koracho sūnų giesmė. „Mergelių“ melodija.*

² Dievas – mūsų prieglauda
ir stiprybė,
visada artima pagalba varguose.

³ Todėl nebijome, nors
žemė sverdėtų,
nors kalnai griūtų į jūrų gelmę,
⁴ net jei jų vandenys šeltų ir putotų,
kalnai drebėtų nuo jų
šėlsmo. *Sela.*
⁵ Upės srōvės linksmina
Dievo miestą,
šventąją Aukščiausiojo buveinę.
⁶ Dievas jame, jis nebus
sunaikintas;
rytui auštant, Dievas ateis
jam į pagalbą.
⁷ Siautėja tautos, griūva karalystės,
pasigirdus jo griausmui
apmiršta žemė.
⁸ Su mumis Galybių VIEŠPATS,
Jokūbo Dievas – mūsų
tvirtovė! *Sela.*
⁹ Ateikite ir pamatykite,
ką VIEŠPATS padarė,
pasiziūrėkite į jo nuostabius
darbus žemėje.
¹⁰ Karus visoje žemėje jis
sustabdo, lankus sutrupina,
ietis sulaužo, skydus į
ugnį sumeta.
¹¹ „Taikykites ir žinokite,
kad aš esu Dievas!
Iškilūs tautose, iškilūs žemėje“.
¹² Su mumis Galybių VIEŠPATS,
Jokūbo Dievas – mūsų
tvirtovė! *Sela.*

47 *Choro vadovui. Koracho sūnų psalmė.*

² Plokite iš džiaugsmo, visos tautos!
Šlovinkite Dievą džiaugsmo
valiavimais!
³ Juk VIEŠPATS, Aukščiausiasis,
pagarbų šiurpą kelia,
jis didis visos žemės Karalius.
⁴ Tautas mums pavaldžias
jis padarė,
gentis padėjo mums po kojų.
⁵ Paveldą mums jis išrinko –

pasididžiavimą savo tautos,
 kurią jis myli. *Sela.*
⁶ Dievas žengia, lydimas
 džiaugsmo šauksmų,
 VIEŠPATS, lydimas ragų gaudesio.
⁷ Giedokite šlovės giesmes Dievui,
 giedokite šlovės giesmes!
 Giedokite šlovės giesmes
 mūsų Karaliui,
 giedokite šlovės giesmes!
⁸ Juk Dievas – visos žemės Karalius;
 giedokite jam šlovės himną!
⁹ Dievas viešpatauja
 visoms tautoms,
 Dievas sėdi savo šventajame soste.
¹⁰ Tautų didžiūnai renkasi
 su tauta Dievo, kurį
 Abraomas garbino.
 Juk žemės skydai priklauso Dievui,
 jis – didžiai iškilus.

48 *Giesmė. Koracho sūnų psalmė.*

² VIEŠPATS didis
 ir labai vertas šlovės mūsų
 *Dievo mieste.
 Jo šventasis kalnas,
³ aukštas ir gražus, yra visos
 žemės džiaugsmas,
 Siono kalnas, Cafono viršūnė,
 didžiojo Karaliaus miestas.
⁴ Dievas parodė, kad saugu su juo
 miesto tvirtovėse.
⁵ Štai karaliai sutelkė jėgas
 ir drauge atžygiavo pulti.
⁶ Vos pamatę jį, jie apstulbo;
 siaubo apimti, jie puolė bėgti.
⁷ Juos pagavo drebulys
 lyg gimdančios moters skausmas,
⁸ lyg Taršišo laivai būtų buvę
 ryčio audros skandinami.
⁹ Ką esame girdėję, tą pamatėme
 Galybių VIEŠPATIES mieste,
 mūsų Dievo mieste,

kurį Dievas padaro amžinai
 saugų. *Sela.*
¹⁰ Dieve, mes garbiname
 tavo ištikimąją meilę
 tavo šventykloje.
¹¹ Tavo garsas, Dieve,
 kaip ir tavo šlovė siekia
 žemės pakraščius.
 Tavo dešinė kupina teisumo!
¹² Tesilinksmina Siono kalnas,
 tedžiūgauja Judo miestai,
 nes tu teisingai teisi.
¹³ Apeik aplink Sioną, apsuk ratą;
 suskaičiuok jo bokštus.
¹⁴ Atkreipk dėmesį į jo pylimus,
 pereik per jo tvirtoves,
 kad galėtumei pasakyti
 būsimajai kartai:
¹⁵ „Šis Dievas – mūsų Dievas
 per amžių amžius.
 Jis ves mus amžinai“.

49 *Choro vadovui. Koracho sūnų psalmė.*

² Pasiklausykite, visi žmonės,
 ką pasakysiu!
 Klausykitės, visi pasaulio
 gyventojai,
³ didžiūnai ir prastuoliai,
 turtuoliai ir vargšai!
⁴ Žodžiai, kuriuos tariau, išmintingi,
 mano širdies kalba kupina įžvalgos.
⁵ Telksiuos į išminties posakį
 ir skambindamas arfa
 aiškinsiu jo mįslę.
⁶ Kodėl turėčiau bijoti
 vargo dienomis,
 kai mane apninka nedori priešai,
⁷ žmonės, kurie pasitiki savo turtais
 ir didžiujasi savo lobių gausumu?
⁸ Joks žmogus negali savęs atpirkti
 ar mokėti Dievui savo išpirkos.
⁹ Žmogaus gyvasties
 kaina per aukštą:
 ką jis galėtų mokėti, niekada
 nebūtų gana,

¹⁰ kad sulaikytų jį nuo kapo
ir leistų jam amžinai gyventi.

¹¹ Juk žmogus mato, kad
miršta net išmintingieji,
kaip ir kvaili bei nemokšos,
palikdami kitiems savo turtus.

¹² Kapas – amžini jų namai,
buveinė per kartų kartas,
nors savo vardu jie praminė šalis.

¹³ Mirtingasis negali išlikti
savo didybėje,
jis panašus į nugaištantį gyvulį.

¹⁴ Toks kelias tų, kurie išpuikę,
galas tų, kurie patenkinti
savo turtais. *Sela.*

¹⁵ Tarsi avys jie gūžina į Šeolą;
mirtis bus jų piemu.

Dorieji viešpataus jiems
aušros metu,
o jų išdidumas greitai pradings.

Šešėlių pasaulis taps jų namais.

¹⁶ Bet mano gyvastį Dievas atpirks
iš Šeolo nagų, nes jis teiksis
mane pasiimti. *Sela.*

¹⁷ Nesijaudink, jei kas turtėja,
jei jo turtai didėja.

¹⁸ Juk su savimi pasiimti
negalės nieko, kai mirs,
jo turtai neis kartu su juo į kapą.

¹⁹ Nors žmogus, gyvas būdamas,
manyty esąs laimingas,
nors ir būtų giriamas,
nes jam sekasi,

²⁰ jis turi dėtis į būrį savo protėvių,
kurie daugiau niekada
nebematys šviesos.

²¹ Mirtingasis nesupranta didybės,
jis panašus į nugaištantį gyvulį.

50 *Asafo psalmė.*

Dievas, VIEŠPATS Dievas, kalba,
jis sušaukia visą žemę nuo
Rytų ligi Vakarų.

² Iš Siono, grožio viršūnės,
Dievas švyti.

³ Mūsų Dievas ateina, bet ne tyliai;
pirma jo – ryjanti ugnis,
aplink jį – smarki audra.

⁴ Jis pasišaukia dangų ir žemę
savo tautos teismui.

⁵ „Atveskite man ištikimuosius,
kurie atnašaudami auką sudarė
Sandorą su manimi!“

⁶ Tada dangus skelbia jo teisumą,
nes pats Dievas yra teisėjas. *Sela.*

⁷ „Klausykis, mano tauta,
aš kalbėsiu,

Izraeli, aš kaltinsiu tave.

Aš Dievas, tavo Dievas.

⁸ Peikiu jus ne dėl jūsų aukų,
nes jūsų deginamąsias aukas
visuomet matau.

⁹ Neimu iš jūsų ūkio jokio jaučio
ar ožio iš jūsų gardų.

¹⁰ Juk man priklauso visi
gyvūnai miške,
galvijai ant tūkstančio kalvų.

¹¹ Žinau visus laukinius paukščius;
visa, kas juda laukuose, yra mano.

¹² Jei būčiau alkanas, tau
nesiskųščiau,
nes mano yra pasaulis
ir visa, kas jame.

¹³ Argi aš valgau jaučių mėsą
ar geriu ožių kraują?

¹⁴ Atnašauk Dievui
bendravimo auką
ir vykdyk savo įžadus
Aukščiausiam.

¹⁵ Šaukis manęs vargo dieną;
išgelbėsiu tave, ir tu
mane šlovinsi“.

¹⁶ Bet nedorėliui Dievas sako:
„Kokią teisę turi kartoti
mano įstatus

ir kalbėti apie mano Sandorą!

¹⁷ Juk nekenti mano auklėjimo
ir atmeti mano įsakus.

¹⁸ Vagį pamatęs, tampi jo bendru
ir bičiuliaujiesi su tais,
kurie svetimauja.

¹⁹ Savo lūpoms davei valią piktam,
tavo liežuvis skleidžia apgaulę.

²⁰ Sėdi ir apkalbi savo brolių,
šmeiži savo motinos vaiką.
²¹ Visa tai padarei, bet aš
nieko nesakiau,
ir tu manei, kad aš esu
toks, kaip tu.
Tad dabar tave peikiu ir kaltinu.
²² Tad suvokite tai,
užmirštantieji Dievą,
antraip jus suplėšysiu,
ir nebus kas jus išgelbėtų.
²³ Kas aukoja bendravimo
auką, mane pagerbia,
ir tam, kuris taiso savo kelią,
aš parodysiu Dievo išganymą“.

51 *Choro vadovui. Dovydo psalmė, ²*atėjus pas jį pranašui Natanui po jo nusidėjimo su Batšeba.*

³ Pasigailėk manęs, Dieve,
iš savo gerumo;
iš savo begalinio gailestingumo
sunaikink mano
maištingus darbus.
⁴*Kaskart nuplauk mano kaltę,
apvalyk mane nuo mano
nuodėmės!
⁵ Savo maištingus darbus
aš gerai pažįstu,
ir mano nuodėmė man
nuolat prieš akis.
⁶ Tau nusidėjau, tiktai tau,
ir padariau, kas pikta tavo akyse.
Tad esi teisus, kai mane kaltini,
ir teisingas, kai savo teisme
mane pasmerki.
⁷ Aš gimęs su kalte,
ir mano motina mane
pradėjo su nuodėme.
⁸ Tu trokšti tiesos ir nuoširdumo,
todėl mokyk mane išminties
ligi širdies gelmių.

⁹ Apvalyk mane yzopu*,
ir būsiu švarus,
nuplauk mane, ir būsiu
baltesnis už sniegą.
¹⁰ Leisk man išgirsti džiaugsmo
ir linksmybės žinią,
ir kaulai, kuriuos išvarginai,
tepradžiūnga.
¹¹ Nugręžk savo veidą nuo
mano nuodėmių
ir panaikink visas mano kaltes.
¹² Sukurk man tyrą širdį, Dieve,
ir atnaujink manyje ištikimą dvasią.
¹³ Nevaryk manęs nuo
savo Artumo,
nenuimk nuo manęs savo
dvasios šventos.
¹⁴ Leisk man vėl džiaugtis
tavo išganymu,
tepalaiko mane nori dvasia.
¹⁵ Mokysiu nedorėlius tavo keliu,
ir nusidėjėliai sugrįš pas tave.
¹⁶ Išlaisvink mane iš kraujo
kaltės, Dieve,
mano išganymo Dieve,
ir mano liežuvis mėgausis
tavo teisumu.
¹⁷ Viešpatie, praverk mano lūpas,
ir mano burna skelbs tavo šlovę.
¹⁸ Juk aukomis tu nesigėri;
jei atnašaučiau deginamąją
auką, tu jos nepriimtum.
¹⁹ Tikra auka Dievui –
susigraudinusi dvasia;
tu, Dieve, nepaniekinsi širdies,
susigraudinusios ir
atgailaujančios.
²⁰ Būk dosnus Sionui iš
savo gerumo,
ir tebūna atstatytos
Jeruzalės sienos.
²¹ Tada tau patiks teisios aukos,
deginamosios atnašos ir
deginamosios aukos,
tada jaučiai bus atnašaujami
ant tavo aukuro.

^{51,2} 2 Sam 12,1-15

^{51,4} Rom 3,4

^{51,9} Žr. Sk 19,18.

52 *Choro vadovui. Dovydo maskilas*, ²*Doegūi Edomitui nuėjus ir pranešus Sauliui: „Dovydas atėjo į Ahimelecho namus“.*

³ Kodėl didžiuojiesi,
negarbingas galiūne,
savo nedoru darbu?
Ištikimoji Dievo meilė amžina!
⁴ Tavo liežuvis lyg aštrus skustuvas,
klastos meistre!
⁵ Tu labiau mėgsti pikta negu gera,
meluoti, negu tiesą sakyti. *Sela.*
⁶ Tu mėgsti visa, kas neša žūtį,
klastingasis liežuvi!
⁷ Bet pats Dievas prazudys
tave amžinai;
jis parbloš tave ir ištrauks
iš tavo palapinės,
išraus tave iš gyvųjų šalies. *Sela.*
⁸ Teisieji tai matydami
bus apimti pagarbios baimės:
Jie juoksis sakydami:
⁹ „Pasižiūrėkite į žmogų,
kuris neieškojo užuovėjos.
pas Dievą,
bet pasitikėjo savo didžiais turtais
ir rėmėsi nedorais darbais!“
¹⁰ Bet aš esu lyg vešlus alyvmedis,
augantis Dievo Namuose.
Aš pasitikiu ištikimąja Dievo meile
per amžių amžius.
¹¹ Dėkosiu tau amžinai už visa,
ką tu padarei.
Ištikimųjų akivaizdoje
skelbsiu tavo vardą,
nes jis geras.

53 *Choro vadovui. Pagal mahalatą*. Dovydo maskilas*.*

52,1 Žr. Ps 32,1.

52,2 1 Sam 22,9-10

53,1 Nežinomas muzikos terminas.

53,1 Žr. Ps 32,1.

² Kvailys savo širdyje sako:
„Dievo nėra!“
Tokie sugedę, jie
šlykščiai elgiasi;
*nėra nė vieno, kuris darytų gera.
³ Dievas žvelgia žemyn iš
dangaus į žmoniją,
norėdamas pamatyti, ar
yra kas protingas
ir ieškantis Dievo.
⁴ Visi atsimetę, visi
panašiai sugedę;
nėra nė vieno, kuris darytų gera,
nė vienui vieno.
⁵ „Argi jie nežino, nedorėliai?
Jie ryja mano tautą,
ji – jų ryjama duona,
ir Dievo niekada nesišaukia“.
⁶ Ten jie bus apimti tokio siaubo,
kokio dar nėra buvę,
nes Dievas išmėtys jus
apgulusiųjų kaulus.
Jie bus nugalėti, nes
Dievas juos atmetė.
⁷ O, kad ateitų iš Siono
išganymas Izraeliui!
Kai Dievas parves į
namus savo tautą,
Jokūbas džiūgaus, Izraelis
bus laimingas,

54 *Choro vadovui. Su styginiais instrumentais. Dovydo maskilas*, ²*zifiečiams nuėjus pas Saulių ir pranešus: „Dovydas slapstosi pas mus“.*

³ Gelbėk mane savo vardu, Dieve,
apgink mane savo galybe!
⁴ Išgirsk mano malda, Dieve,
klauskis mano žodžių!

53,2-3 Rom 3,10-12

54,1 Žr. Ps 32,1.

54,2 1 Sam 23,19; 26,1

⁵ Įžulūs žmonės pakilo prieš mane,
nuožmūs žmonės ieško mano
gyvasties, žmonės,
kurie Dievo nė kiek nepaiso. *Sela.*
⁶ Dievas – mano pagalba,
Viešpats gina mano gyvastį!
⁷ Jis atmokės piktu mano
budriems priešams.
Būdamas ištikimas, sunaikink juos!
⁸ Tada atnašausiu tau
geros valios auką,
šlovinsiu tavo vardą,
VIEŠPATIE, nes tu geras.
⁹ Juk tu išgelbėjai mane
iš visų rūpesčių,
ir aš mačiau savo priešų žūtį.

55 *Choro vadovui. Su styginiais instrumentais. Dovydo maskilas*.*

² Išgirsk mano malda, Dieve,
nesislėpk nuo mano maldavimo!
³ Klausykis manęs ir atsakyk.
Aš blaškausi, išseko man jėgos.
⁴ Šiurpas ima nuo priešo riksmų,
nuo nedorėlių šauksmų.
Jie neša man pikta,
įnirtingai mane puldinėja.
⁵ Dreba man širdis krūtinėje,
mirties baimė slegia mane.
⁶ Baimė ir šiurpas mane purto;
esu siaubo priblokštas.
⁷ „O, kad turėčiau balandžio
sparnus, –
sakau, – skrisčiau toli ir
rasčiau ramybę!
⁸ Iš tikrųjų toli toli nulėkčiau;
apsigyvenčiau tyruose. *Sela.*
⁹ Skubėčiau rasti sau užuovėją
nuo nuožmaus vėjo ir audros“.
¹⁰ Sumaišyk jų kalbą,
Viešpatie, sutrikdyk ją,
nes matau mieste smurtą
ir maištus.

¹¹ Dieną naktį jie sėlina
jo sienomis,
jame klesti piktimas ir priespauda.
¹² Žūtis jame;
sukčiavimas ir apgaulė
niekada neišnyksta turgavietėje.
¹³ Ne priešas mane užgaulioja –
tuomet dar galėčiau pakęsti;
ne mano nedraugas su
manimi įžuliai elgiasi –
tuomet dar galėčiau nuo
jo pasislėpti.
¹⁴ Bet tu, mano bendražygis,
mano bičiulis, mano
artimas draugas!
¹⁵ Mes mėgavomės savo draugyste
ir draugeėjome į Dievo Namus!
¹⁶ Teužklumpa juos mirtis,
težengia jie gyvi į Šeolą!
Juk kur jie gyvena,
ten piktybės.
¹⁷ Bet aš šauksiuosi Dievo,
ir VIEŠPATS mane išgelbės.
¹⁸ Vakare, auštant ir vidudien,
skųsiuosi ir vaitosiu,
ir jis išgirs mano balsą.
¹⁹ Parves mane sveiką iš mūšių,
kuriuose kovoju su tokia
daugybe priešų.
²⁰ Dievas, amžinai viešpataujantis,
išklausys mane ir nugalės
juos. *Sela.*
Juk jie atsisako taisyti
ir Dievo nebijo.
²¹ Mano bičiulis užpuolė
savo sąjungininką,
sulaužė savo sandorą.
²² Jo kalba buvo slidesnė
už sviestą,
bet jo širdyje slėpėjo neapykanta;
jo žodžiai buvo švelnūs
kaip aliejus,
bet kirto lyg aštrūs kalavijai.
²³ Pavesk savo rūpesčius
VIEŠPAČIUI,
ir jis tave palaikys;
teisiam palūžti jis
niekada neleidžia.

²⁴ Tu, Dieve, nugrūsi juos
į giliausią kapą,
tuos žmogžudžius ir apgavikus,
nesulaukusius nė pusės
savo amžiaus,
o aš tavimi pasitikiu.

56 *Choro vadovui. „Balandžio
ant tolimų gžuolų“ melodi-
ja. Dovydo miktamas*, *fi-
listinams jį suėmus Gate.*

² Būk man gailestingas, Dieve,
nes žmonės mane mindžioja,
visą laiką jie mane vargina.

³ Mano priešai puola
mane visą dieną;
daug puolančių mane,
Aukščiausiasis.

⁴ Kai apima baimė, aš
pasitikiu tavim.

⁵ Dievu, kurio pažadą šlovinu,
Dievu pasitikiu
ir nebijau;

ką gali mirtingasis man padaryti?

⁶ Visą laiką jie stengiasi pakenkti
mano užmojams;
visos jų mintys – man ką
pikta padaryti.

⁷ Jie sąmokslauja, tyko iš pasalų,
seka mano žingsnius,
norėdami mane nužudyti.

⁸ Atmokėk jiems, Dieve,
už jų nusikaltimą;
pažabok tuos žmones, Dieve.

⁹ Tu sužymėjai mano klajones,
tad supilk mano ašaras į savo ąsotį!
Argi jos nėra sužymėtos
tavo knygoje?

¹⁰ Tuomet mano priešai trauksis,
kai tik tavęs šauksiuosi;
žinau, kad Dievas užstoja mane.

¹¹ Dievu, kurio pažadą šlovinu,
VIEŠPAČIU, kurio žodį garbinu,

¹² Dievu pasitikiu
ir nebijau;
ką gali mirtingasis man padaryti?

¹³ Dieve, turiu padaryti, ką
esu tau pažadėjęs;
aš aukosiu tau bendravimo
atnašas.

¹⁴ Juk tu išgelbėjai mane
nuo mirties,
mano kojas nuo suklupimo.
Tad vaikščioju Dievo Artume –
šviesoje, kuri šviečia gyviesiems.

57 *Choro vadovui.
„Nesunaikink“ melodija.
Dovydo miktamas*, jam
pabėgus nuo Sauliaus į *olą.*

² Pasigailėk manęs, Dieve,
pasigailėk manęs,
nes pas tave ieškau prieglobsčio.
Tavo sparnų ūksmėje

ieškau užuovėjos,
kol praeis šėlstančios audros.

³ Šaukiuosi Dievo Aukščiausiojo,
Dievo, kuris manimi rūpinasi.

⁴ Tesiunčia jis pagalbą iš dangaus
ir teišgelbsti mane;
tesugėdina tuos, kurie
mane mindo. *Sela.*

Tesiunčia Dievas savo
gerumą ir ištikimybę.

⁵ Guliu kniūbsčias tarp priešų
lyg ryjančių liūtų;
jų dantys – ietys ir strėlės,
o jų liežuviai – aštrūs kalavijai.

⁶ Parodyk savo didybę aukštai
danguje, Dieve,
ir savo šlovę visai žemei!

⁷ Jie paspendė pinkles po
mano kojomis,
norėdami mane pagauti;
jie man iškasė duobę, bet
patys į ją įkrito. *Sela.*

^{56,1} Žr. Ps 16,1.

^{56,1} 1 Sam 21,13-15

^{57,1} Žr. Ps 16,1.

^{57,1} 1 Sam 22,1; 24,3

⁸ Mano širdis ištikima, Dieve;
mano širdis ištikima;
giedosiu ir šlovinsiu tave!

⁹ Pabusk, mano siela!
Pabuskite, arfa ir lyra!
Aš pažadinsiu aušrą.

¹⁰ Tautose dėkosiu tau, Viešpatie,
giedosiu tau šlovės giesmę
tarp pagonių.

¹¹ Juk tavo gerumas didis kaip dangus,
o ištikimybė siekia debesis.

¹² Parodyk savo didybę
aukštai danguje, Dieve,
ir savo šlovę visoje žemėje!

58 *Choro vadovui. „Nesunaikink“ melodija. Dovydo miktamas*.*

² Argi iš tikrųjų, galingieji,
jūs nusprendžiate, kas teisu?
Argi sąžiningai teisiat žmones?

³ Nel! Širdyje sumanote, kas nedora,
rankomis dalijate smurtą žemėje.

⁴ Nuo pat kūdikystės
nedorėliai neištikimi,
nuo pat gimimo dienės išklysta
iš kelio ir meluoja.

⁵ Jų nuodai – kaip nuodai gyvačių,
kaip kurčios, ausis
užsikimšusios angies,

⁶ kuri nebegirdi kerėtojų balso
ar įgudusio gyvačių žavėtojo kerų.

⁷ Dieve, sutrupink jiems
dantis burnoje;

VIEŠPATIE, išrauk liūtams iltis!

⁸ Teišnyksta jie lyg senkantis vanduo;
įtempus jiems lanką,
teatbunka jų strėlės.

⁹ Tebūna jie lyg sraigė,
supliūkštanti purve,
lyg negyvas gimęs, saulės
niekada nematęs kūdikis.

¹⁰ Nelaukta lyg erškėčių
krūmą ar usnis

tenusiaubia juos viesulas.

¹¹ Teisieji džiaugsis, matydami
pelnytą bausmę;
jie mazgosis kojas nedorėlių krauju.

¹² Žmonės sakys: „Tai
atlygis teiesiesiems;
iš tikrųjų yra Dievas,
kuris teisia žemę!“

59 *Choro vadovui. „Nesunaikink“ melodija. Dovydo miktamas*, Sauliui pasiuntus vyrus prie jo namų tykoti ir nužudyti.*

² Išgelbėk mane nuo priešų, Dieve,
apsaugok nuo užpuolikų!

³ Išgelbėk mane nuo tų
nedorų žmonių,
išlaisvink nuo tų žmogžudžių!

⁴ Štai tyko jie mano gyvasties;
nuožmūs žmonės būriuojasi
prieš mane.

Ne dėl kokio mano nusikaltimo
ar nuodėmės, VIEŠPATIE,

⁵ ne dėl kokios mano kaltės
jie skuba į savo vietas.

Pabusk, ateik man padėti
ir pasižiūrėk!

⁶ VIEŠPATIE, Galybių Dieve,
tu Izraelio Dievas.

Pakilk pašaukti atsiskaityti
visas tautas,

nepasigailėk nė vieno iš
pasalūnų. *Sela.*

⁷ Kas vakarą jie grįžta,
urgzdami lyg šunys
ir vogčiomis slankioja po miestą.

⁸ Žiūrėk! Štai rėkauja jie
savo burnomis,

aštrūs žodžiai jų lūpose;
tačiau jie mano, kad niekas jų negirdi.

⁹ Bet tu, VIEŠPATIE, juokiesi iš jų;
tu išjuoki visus pagonis.

59,1 Žr. Ps 16,1.

59,1 1 Sam 19,11

58,1 Žr. Ps 16,1.

¹⁰ O mano Stiprybe, laukių tavęs,
nes tu, Dieve, mano tvirtovė.

¹¹ Dievas, kuris mane ištikimai
myli, ateis man padėti;

Dievas parodys man
nugalėtus priešus.

¹² Neišnaikink jų,
kad mano tauta neužmirštų
tavo pergalės;
išblaškyk juos savo jėga ir nugalėk,
Viešpatie, mūsų skyde!

¹³ Nuodėmė jų lūpose,
visi jų žodžiai nuodėmingi;
tebūna jie pagauti savo
pačių puikybės!

Kadangi jie keikiasi ir meluoja,

¹⁴ sunaikink juos įniršęs,
sunaikink juos visiškai,
kad būtų žinoma iki pat
žemės pakraščių,
jog Dievas viešpatauja
Jokūbui. *Sela.*

¹⁵ Kas vakarą jie grįžta,
urzgdami lyg šunys
ir vogčiomis slankioja po miestą.

¹⁶ Jie klajoja ieškodami maisto
ir inkščia, jei negauna iki soties.

¹⁷ O aš giedosiu apie tavo jėgą,
kas rytą garsiai giedosiu
apie tavo gerumą.

Juk tu buvai mano tvirtovė,
užuovėja pavojaus metu.

¹⁸ O mano Stiprybe, giedosiu
tau šlovės giesmes,
nes tu, Dieve, mano tvirtovė,
Dievas, kuris mane ištikimai myli.

60 *Choro vadovui. „Liudijimo
lelijos“ melodija. Dovydo
miktamas*. Pamokymui, ² kai
jis kovojo su Aram Naharaimais
ir Aram Zoba, o Joabas sugrįžo
ir *nugalėjo Edomą – dvylika
tūkstančių vyrų Druskos slėnyje.*

^{60,1} Žr. Ps 16,1.

^{60,2} 2 Sam 8,13; 1 Met 18,12

³ Dieve, tu mus atmetei,
suardei mūsų gretas;
tu supykai ant mūsų;
dabar sutelk mus!

⁴ Supurtei kraštą, ir jis subiro;
pataisyk jo plyšius, nes jis griūva.

⁵ Pagirdei savo tautą karčiu gėrimu,
davei mums gerti
svaiginančio vyno.

⁶ Visiems, tavęs pagarbiai
bijantiems,
iškelk ženklą, prie kurio telktumės,
kad nepralaimėtume. *Sela.*

⁷ Savo dešine išgelbėk ir
išklausk mus,
kad būtų išgelbėti tavo mylimieji.

⁸ Dievas kalbėjo savo šventovėje:
„Džiaugdamasis padalysiu
Sichemą
ir atmatuosiu Sukotų slėnį.

⁹ Man priklauso Gileadas
ir Manasas;

Efraimas – mano šalmas,
Judas – mano skeptras.

¹⁰ Moabas bus mano praustuvė,
Edomui mesiu savo apavą,
Filistijoje aidės mano
pergalės šauksmas“.

¹¹ Kas atves mane į
įtvirtintą miestą?
Kas ves mane į Edomą?

¹² Argi iš tikrųjų mus
atmetei, Dieve?

Su mūsų kariuomene,
Dieve, nebežygiuoji!

¹³ Išgelbėk mus nuo priešo,
nes žmogus padėti nieko negali.

¹⁴ Su Dievu būsime narsūs;
jis sutrips mūsų priešus.

61 *Choro vadovui. Su styginiu
instrumentu. Dovydo.*

² O Dieve, išgirsk mano šauksmą,
klausykis mano maldos!

³ Iš žemės pakraščio
šaukiuosi tavęs;

mano širdžiai alpstant
tu užkeli mane ant uolos;
aukštesnės už mane.
⁴ Juk tu mano apsauga,
stiprus bokštas gintis nuo priešo.
⁵ Leisk man gyventi amžinai
tavo palapinėje,
rasti prieglaudą tavo sparnų
užuovėjoje! *Sela.*
⁶ O Dieve, iš tikrųjų tu
išgirdai mano įžadus!
Suteik man paveldą tų,
kurie pagarbiai bijo tavo vardo.
⁷ Pridėk dienų prie
karaliaus gyvenimo,
tetveria jo metai per kartų kartas.
⁸ Tesėdi jis soste Dievo Artume,
tesaugo jį meilė ir ištikimybė.
⁹ Amžinai giesmėmis
šlovinsiu tavo vardą,
kiekvieną dieną vykdysiu
savo įžadus.

62 *Choro vadovui. Pagal Jedutūną. Dovydo psalmė.*

² Tikrai ramiai laukia
Dievo mano siela,
iš jo ateina man išganymas.
³ Tikrai yra jis mano Uola
ir mano išganymas,
mano užuovėja; niekada
nedrebėsiu.
⁴ Kiek ilgai jūs visi
puldinėsite žmogų,
norėdami jį sutriuškinti,
lyg jis būtų pašlijusi siena
ar griūvanti tvora?
⁵ Tikrai jie sąmokslauja
taikydami išstumti jį
iš jo aukštos vietos.
Jie mėgaujasi melais,
laimina burna, bet širdimi
keikia. *Sela.*
⁶ Tikrai ramiai lauk Dievo,
mano siela,
nes iš jo ateina man viltis.

⁷ Tikrai jis yra mano Uola
ir mano išganymas,
mano užuovėja; niekada
nedrebėsiu.
⁸ Dievas – mano išganymas ir garbė,
mano stiprybės uola;
mano užuovėja yra Dieve.
⁹ Pasitikėk juo visados, mano tauta!
Išliekite savo širdis jo Artume,
jis mūsų užuovėja! *Sela.*
¹⁰ Žmonės – tik migla,
mirtingieji – tik tariamybė.
Visi sudėti ant svarstyklių,
jie tesvertų mažiau už miglą.
¹¹ Nepasitikėkite smurtu,
nesudėkite tuščių vilčių
į plėšikavimą!
Net jeigu turtai ir didėtų,
neprisiriškite prie jų širdimi.
¹² Vienąsyk Dievas kalbėjo,
dusyk girdėjau,
kad galybė yra Dievo
¹³ ir kad ištikima meilė yra
tavo, Viešpatie.
Juk tu *atlygini kiekvienam
pagal jo darbus.

63 *Dovydo psalmė, jam esant *Judo dykumoje.*

² Dieve, tu mano Dievas,
tavęs aš ieškau;
mano siela tavęs ilgisi,
mano kūnas tavęs trokšta
kaip sausa, pavargusi ir
perdžiūvusi žemė.
³ Leisk man pažvelgti į
tave šventovėje;
leisk man pamatyti tavę
galybę ir garbę!
⁴ Tavo ištikimoji meilė man
brangesnė už gyvastį,
mano lūpos skelbia tavo šlovę.

^{62,13} Job 34,11; Jer 17,10; Mt 16,27; Rom 2,6;
Apr 2,23

^{63,1} 1 Sam 23,14

⁵ Šlovinsiu tave, kol gyvensiu;
tiėsiu rankas į tave,
šauksiuosi tavo vardo.

⁶ Būsiu sotus kaip po
turingų vaišių,
džiaugsmingai giedosiu
šlovės giesmes.

⁷ Gulėdamas guolyje, tave menu,
per visą naktį mąstau,

⁸ kad tu mano pagalba,
ir tavo sparnų ūksmėje
krykštauju iš džiaugsmo.

⁹ Glaudžiuosi prie tavęs,
tavo dešinė mane palaiko.

¹⁰ O tie, kurie stengiasi
mane pražudyti,
težengia į žemės gelmes.

¹¹ Tesudoroja juos kalavijas;
tetampa jie šakalų grobiu.

¹² O karalius džiaugsis Dievu;
visi, kurie Dievu prisiekia,
džiūgaus,
nes melagių lūpos bus
užčiauptos.

64 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Išgirsk mano balsą, Dieve,
kai skundžiuosi;
saugok mano gyvastį nuo
priešų keliamo siaubo.

³ Apgink mane nuo
nedorėlių gaujos,
nuo pikta darančių minios.

⁴ Jie galanda savo liežuviais
lyg kalavijus,
taiko lyg strėles savo
karčius žodžius.

⁵ Iš pasalų šaudami į
nekaltą žmogų;
jie šauna staiga, nieko
nebijodami.

⁶ Jie drąsinasi savo kėslais,
susimoko, kur spėsti spąstus,
manydami: „Kas gali
mus pamatyti?“

⁷ Jie sumano nedorą kėslą
ir slepia savo sumanytą niekšybę;
žmogus – gelmė, o jo
širdis – bedugnė.

⁸ Bet Dievas paleiđžia į
juos savo strėles,
ir jie staiga sužeidžiami.

⁹ Liežuviu jie patys sau
pražūtį lemia;
kas tai pamato, kraipo galvas.

¹⁰ Tuomet visus žmones
apims pagarbi baimė;
jie skelbs, ką Dievas padarė,
ir apmąstys visus jo darbus.

¹¹ Teisusis džiūgaus VIEŠPATYJE
ir ras jame užuovėją;
visi dorieji giedos jam
šlovės giesmę.

65 *Choro vadovui. Psalmė. Dovydo giesmė.*

² Pridera tau, Dieve, šlovės
giesmė Sione;
įžadai, tau padaryti, bus įvykdyti,
nes tu išklausai maldas.

Žmonės iš visur ateis pas tave
⁴ su savo nuodėmėmis.
Mūsų kaltės mus palaužia,
bet tu jas atleidi.

⁵ Laimingas žmogus, kurį tu
išsirenki ir patrauki
gyventi savo kiemuose!
Sotinsimės tavo Namų palaima,
šventu tavo šventyklos grožiu.

⁶ Atsakai mums Dieve,
mūsų Gelbėtojau,
pagarbią baimę keliančių
darbų pergale.

Į tave viltis deda visi
žemės pakraščiai
ir tolimosios jūros!

⁷ Pastatėi kalnus į vietą savo jėga
tu, kuris esi apsisiautęs galybe.

⁸ Tu nutildai jūrų šėlimą,
audringas bangas ir
sąmyšį tautų.

⁹Tavo nuostabūs ženklai kelia
žemės pakraščių gyventojams
pagarbią baimę;
tavo darbai neša
saulėtekio ir saulėlydžio šalims
džiaugsmo šūksnius.
¹⁰Tu lankai kraštą ir palaistai,
padarai jį turtingą ir derlingą.
Tavo upė, Dieve, pilna vandens,
tu įgalini žemę auginti pasėlius.
Juk tu ją parengi!
¹¹Gausiai palaistai jos vagas,
sutrupini jos grumstus,
suminkštini lietaus būriais,
laimini augantį derlių.
¹²Apvainikuoji metus savo
gerumo derliumi;
tavo vežimų provėžos
trykšta aliejumi;
¹³tyrų ganyklose jis sklydi
ir kalvos gaubiasi džiūgavimu.
¹⁴Pievose – avių knibždėlynas,
slėniai kupini kviečių;
dainuojama ir giedama
iš džiaugsmo.

66 *Choro vadovui. Giesmė. Psalmė.*

Slovinkite Dievą džiaugsmo
šūksniais, visi kraštai,
²giedokite šlovės
giesmę jo vardui,
teikite jam iškilmingą šlovę!
³Kartokite Dievui: „Kokie
nuostabūs tavo darbai!
Tokia didi tavo jėga,
kad tavo priešai gūžiasi
prieš tave!
⁴Tegarbina tave visa žeme,
tegieda tau šlovės giesmę,
tegieda šlovės giesmę
tavo vardui!“ *Sela.*
⁵Ateikite ir pamatykite,
ką Dievas padarė;
savo darbais jis kelia pagarbą
žmonių baimę.

⁶*Jūrą jis pavertė sausuma,
o *per upę mūsų protėviai
perėjo pėsti.
Ten mes džiūgavome jame.
⁷Jis amžinai viešpatauja
savo galybe,
jo akys stebi tautas;
tenesididžiuoja
maištininkai! *Sela.*
⁸Tautos, garbinkite mūsų Dievą,
teskamba jo šlovės garsai!
⁹Mums jis suteikė gyvenimą
ir neleido mūsų kojoms suklypti.
¹⁰Dieve, tu mus išbandei!
Ištyrei mus, kaip ištiriamas
sidabras ugnimi;
¹¹tu leidai mums įkliūti į pinkles;
mums ant pečių uždėjai
sunkią naštą.
¹²Tu leidai, kad žmonės jotų
mums ant sprando;
mes perėjome per ugnį ir vandenį,
ir tu išvedei mus į saugią vietą.
¹³Įžengiu į tavo Namus su
deginamosiomis aukomis
ir vykdau tau duotus įžadus,
¹⁴įžadus, kuriuos ištarė
mano lūpos
ir tau pažadėjo, kai
buvau nelaimėje.
¹⁵Deginamosioms aukoms
atnašauju tau penimas avis
drauge su degančių avinų dūmais,
aukoju jaučius ir ožius. *Sela.*
¹⁶Ateikite ir klausykitės;
visi pagarbiai Dievo bijantieji,
kai skelbiu, ką jis man padarė.
¹⁷Balsu jo šaukiausiu,
ir šlovės giesmė buvo
man ant liežuvio.
¹⁸Jeigu būčiau turėjęs
piktą mintį širdyje,
VIEŠPATS nebūtų klausėsis.
¹⁹Bet Dievas išgirdo,
jis klausėsi mano maldos.

66,6 Iš 14, 21

66,6 Joz 3, 14-17

²⁰ Pagarbintas Dievas,
kuris neatstūmė mano maldos
ir neatsakė man savo gerumo.

67 *Choro vadovui. Su styginiiais instrumentais. Psalmė. Giesmė.*

² Tebūna Dievas mums
maloningas ir telaimina mus!
Tešviečia mums jo veidas, *Sela*
³ kad tavo kelias būtų
žinomas žemėje,
o tavo išgelbėjimas visose tautose.
⁴ Tegarbina, Dieve, tavo tautos,
visos tautos tavo tešlovina!
⁵ Žmonės džiūgaus ir
krykštaus iš džiaugsmo,
nes tu valdai tautas teisingai;
žemėje tu vesi žmones. *Sela.*
⁶ Tegarbina, Dieve, tavo tautos,
visos tautos tavo tešlovina!
⁷ Tėduoda žemė savo derlių;
telaimina mus Dievas,
mūsų Dievas!
⁸ Telaimina mus Dievas,
tebijo pagarbiai io visa žemė.

68 *Choro vadovui. Dovydo psalmė. Giesmė.*

² Pakyla Dievas, išsisklaido
jo priešai;
bėga nuo jo veido tie, kurie
jo neapkenčia.
³ Kaip blaškomi dūmai
jie pradingsta;
kaip prieš ugnį tirpstantis vaškas
nedorėliai pražūva prieš Dievą.
⁴ O teisieji linksminasi;
jie džiūgauja Dievo Artume,
jie laimingi ir krykštauja
iš džiaugsmo.
⁵ Giedokite Dievui,
giedokite šlovės giesmes
jo vardui;

aukštinkite tą, kuris
joja ant debesų,
kurio vardas yra VIEŠPATS;
džiūgaukite jo Artume.
⁶ Našlaičių tėvas ir našlių gynėjas –
tai Dievas savo šventoje buveinėje.
⁷ Dievas duoda benamiams namus,
išlaisvina kalinius gyvus ir sveikus;
o maištingieji lieka
gyventi dykynėje.
⁸ Dieve, kai tu vedei savo tautą,
kai žygiavai per dykumą, *Sela*
⁹ *žemė drebėjo, dangus
prapliupo lietumi
Artume Dievo, Sinajaus Dievo,
Artume Dievo, Izraelio Dievo.
¹⁰ Siuntei gausų lietų, Dieve,
atgaivinau savo nualintą paveldą;
¹¹ tavo žmonės ten rado namus;
iš savo gerumo, Dieve,
tu pasirūpinai vargstančiais.
¹² VIEŠPATS ištaria žodį,
ir didis būrys moterų
neša gerą žinią:
¹³ „Bėga, bėga kariuomenių
karaliai!
Moterys namie dalijasi grobiu,
¹⁴ nors jos likosi tarp avidžių,
balandžio pasidabruotais sparnais,
geriausiu auksu paaukuotomis
jo plunksnomis.
¹⁵ Visagaliui ten blaškant karalius,
krito sniegas ant Calmono kalno“.
¹⁶ O didingasis kalne, Bašano kalne,
daugelio viršūnių kalne,
Bašano kalne!
¹⁷ Daugelio viršūnių kalne,
kodėl žvairuoji į kalną,
kurį Dievas išsirinko savo buveine
ir kuriame VIEŠPATS
gyvens amžinai?
¹⁸ Dievo kovos vežimų dusyk
po dešimt tūkstančių –
tūkstančių tūkstančiai;
VIEŠPATS žygiuoja iš Sinajaus
į šventąją vietą.

¹⁹ *Tu kopei į aukštąjį kalną,
vedeisi belaisvius su palyda
ir priėmei dovanas iš žmonių,
net iš tų, kurie maištauja.
VIEŠPATS Dievas ten gyvens!
²⁰ Tėbūna pagarbintas Viešpats!
Kasdien jis neša mūsų naštas,
Dievas – mūsų išganymas. *Sela.*
²¹ Mūsų Dievas yra Dievas,
kuris išgano;
jis VIEŠPATS, mūsų Viešpats,
kuris gelbsti mus nuo mirties.
²² Dievas sutrupins savo
priešams galvas,
gauruotą pakaušį einančio
savo kaltės keliais.
²³ VIEŠPATS tarė: „Parvesiu
juos iš Bašano,
parvesiu juos iš jūros gelmių,
²⁴ kad tu galėtumei
braidyti jų kraujyje
ir kad tavo šunys prisilaižytų
jo iki soties“.
²⁵ Dieve, visi mato tavo
pergalės eitynes,
Dievo, mano Karaliaus,
žygiavimą į savo šventovę.
²⁶ Giesmininkai priekyje,
muzikantai gale,
tarp jų merginos muša
būgnelius su žvangučiais.
²⁷ „Susirinkę į sueigą, garbinkite
Dievą – VIEŠPATĮ,
kurie esate iš Izraelio šaltinio!“
²⁸ Antai Benjamino žmonės,
mažiausia kiltis, juos veda;
Judo didžiūnai savo būryje,
Zabulono vadai, Naftalio didikai.
²⁹ Siųsk, Dieve, savo jėgą,
jėgą, Dieve, kurią parodei dėl mūsų
³⁰ iš savo šventovės Jeruzalėje,
kur karaliai neša tau dovanas.
³¹ Drausk nendrių laukinį
žvėrį*, drausk tautas,
tą stiprių jaučių ir veršių bandą,

kol ateis gūždamiesi su
sidabro luitais.
Išblaškyk tautas, kurios
džiaugiasi karais!
³² Nešini duoklėmis ateis iš Egipto,
Kušas atskubės su
dovanomis Dievui.
³³ Visų tautų žmonės,
giedokite Dievui,
giedokite šlovės giesmę
Viešpačiui, *Sela*
³⁴ kuris joja dangaus skliautu,
sukurtu pasaulio pradžioje.
Štai griaudžia jo balsas
– galingas balsas:
³⁵ „Pripažinkite Dievo galybę!“
Jo didybė gaubia Izraelį,
o jo galybė – dangaus skliaute.
³⁶ Pagarbią baimę kelia savo
šventovėje Dievas,
Izraelio Dievas;
jis teikia galybę ir jėgą tautai.
Žmonės, garbinkite Dievą!

69 *Choro vadovui. „Lelijų“ melodija. Dovydo.*

² Gelbėk mane, Dieve;
nes vandenys siekia man kaklą!
³ Klimpstu į dumblinę gelmę,
nėra kur koja pasiremti.
Patekau į gilius vandenis,
ir bangos mane skandina.
⁴ Pavargau besišaukdamas
pagalbos,
išdžiūvo man gerklė.
Akis pražiūrėjau
belaukdamas tavo pagalbos.
⁵ Daugiau negu plaukų man
ant galvos yra žmonių,
kurie *nekenčia manęs
be priežasties.
Mano priešai juodina
mane melais;
jie stiprūs ir nori mane užmušti.

^{68,19} Ef 4,8

^{68,31} T. y. Egiptą.

^{69,5} Ps 35,19; Jn 15,25

Argi turiu grąžinti, ko
nesu pavogęs?

⁶ Dieve, tu pažįsti mano kvailybę,
mano nuodėmės tau ne paslaptis.

⁷ Tėnebūna sugėdinti dėl manęs tie,
kurie pasitiki tavimi, Viešpatie,

Galybių **DIEVE**;
tėnebūna gėdos dėl manęs tiems,
kurie tave garbina, Izraelio Dieve!

⁸ Juk dėl tavęs kentėjau užgaulę,
ir gėda dengė mano veidą.

⁹ Tapau benamis tarp savo giminių,
svetimas savo motinos vaikams.

¹⁰ *Mat uolumas tavo Namams
ryja mane lyg ugnis,
ir tau metami *užgauliojimai
krinta ant manęs.

¹¹ Už tai, kad verkiau ir
pasninkavau,

žmonės šmeižia mane.

¹² Kad padariau ašutinę
savo drabužiu,
jie juokiasi iš manęs.

¹³ Vartuose žmonės skleidžia
apie mane paskalas,
smuklės lankytojai tyčiojasi
iš manęs dainomis.

¹⁴ O aš meldžiuosi tau, **VIEŠPATIE**.
Malonės metu, Dieve,
išklausk mane,

pašydamas savo didžio gerumo.
Savo ištikima pagalba

¹⁵ trauk mane iš liūno, kad
nenugrimzčiau,
gelbėk mane nuo priešų
ir vandens gelmių.

¹⁶ Neleisk tvano bangoms
manęs paskandinti,
neleisk gelmėms manęs praryti,
neleisk kapui virš manęs užsiverti.

¹⁷ Atsiliepk man, **VIEŠPATIE**,
nes gera tavo ištikimoji meilė;
atsigrežk į mane iš savo
didžio gailėstingumo.

¹⁸ Neslėpk veido nuo savo tarno.

Aš kenčiu, tad skubėk
man atsiliepti.

¹⁹ Prieik prie manęs; atpirk mane,
išlaisvink mane nuo priešų!

²⁰ Tu žinai mano užgaules,
gėdą ir negarbę;
tau pažįstami visi mano priešai.

²¹ Užgaulės drasko širdį, ir
aš nevilties pagautas;
laukiu užuojautos, bet jos nėra,
ieškau paguodos, bet
nerandu, kas paguostų.

²² Man į maistą jie deda nuodų,
*troškuliui numalšinti
man jie duoda acto.

²³ *Tebūna jų pačių stalas
jiems spąstai,
pinklės jų bendrams.

²⁴ Teaptemsta jiems akys,
kad nebegalėtų matyti;
tedreba nuolat jų strėnos.

²⁵ Išliek ant jų savo pyktį,
tepasiveja juos tavo degantis įniršis.

²⁶ *Tebūna nusiaubta jų stovykla;
neleisk niekam gyventi
savo palapinėse.

²⁷ Juk tą, kurį tu nubaudei,
jie persekioja;
tam, kurį tu sužeidei, jie
didina skausmą.

²⁸ Krauk jiems kalnę ant kaltės,
neduok jiems savo
išganymo dalies.

²⁹ Tebūna jie ištrinti iš
*gyvųjų knygos,
į teisiųjų sąrašą tėnebūna įtraukti!

³⁰ O aš nuskriaustas ir kenčiu;
pakelk mane, Dieve, ir gelbėk!

³¹ Šlovinsiu Dievo vardą giesme,
aukštinsiu jį ir dėkosiu.

³² Tai labiau patiks **VIEŠPAČIUI**
negu galvijai,
negu raguoti jaučiai skeltanagai.

^{69,22} Mt 27,48; Mk 15,36; Lk 23,36; Jn 19,28-29

^{69,23-24} Rom 11,9-10

^{69,26} Apd 1,20

^{69,29} Iš 32,32; Apr 3,5; 13,8; 17,8

^{69,10} Jn 2,17

^{69,10} Rom 15,3

³³ Nuskriaustieji matys
tai ir nudžiugs;
„jūs, kurie ieškote Dievo,
turėkite drąsos!“
³⁴ Juk VIEŠPATS girdi vargšus
ir neatstumia savųjų,
esančių nelaisvėje.
³⁵ Tešlovina jį dangus ir žemė,
jūros ir visa, kas jose gyva!
³⁶ Tikrai Dievas išgelbės Sioną
ir atstatys Judo miestus.
Jo tarnai ten gyvens ir
užvaldys kraštą;
³⁷ jo tarnų vaikai jį paveldės,
ir mylintys jo vardą ten gyvens.

70 *Choro vadovui. Dovydo. Priminimo aukai.*

² Dieve, ateik manęs gelbėti!
VIEŠPATIE, skubėk man padėti!
³ Tebūna nugalėti ir apstulbinti,
kurie kėsina į mano gyvastį.
Tesitraukia ir tebūna sugėdinti,
kurie nori man pakenkti.
⁴ Tebūna apstulbinti dėl
savo pralaimėjimo,
kurie sako: „Še tau! Še tau!“
⁵ Tedžiūgauja ir tesilinksmina
tavyje visi,
kurie tavęs ieško,
⁶ ir tavo išganyką branginantys
tekartoja be paliovos:
„Koks didis Dievas!“
⁷ Esu vargšas ir beturtis,
skubėk man padėti, Dieve!
Tu mano pagalba ir gelbėtojas;
nedelsk, VIEŠPATIE!

71 Tavyje, VIEŠPATIE,
ieškau užuovėjos;
neleisk man niekada nusivilti!
² Kadangi tu teisus, ateik į
pagalbą ir išgelbėk,
atkreipk į mane savo ausį
ir padėk man!

³ Būk mano užuovėjos uola,
stipri tvirtovė man išgelbėti,
nes tu mano Uola ir tvirtovė.
⁴ Mano Dieve, išvaduok mane
iš nedorėlio rankų,
iš neteisingo ir žiauraus
žmogaus nagų.
⁵ Juk tu mano viltis, Viešpatie;
nuo pat jaunystės tavimi
pasitikiu, VIEŠPATIE.
⁶ Net dar negimęs, tau priklausiau;
mano motinos iščiose tu
buvai mano jėga.
Visada giedu tave
šlovinančias giesmes.
⁷ Tapau daugeliui
iškalbingu ženklų;
tu man esi stipri užuovėja.
⁸ Mano lūpos, kupinos tavo šlovės,
garbina tave visą dieną.
⁹ Neatstumk manęs senatvėje;
mano jėgoms senkant,
nepalik manęs.
¹⁰ Juk mano priešai kalba
prieš mane,
tariasi tykodami mano gyvasties.
¹¹ Jie sako: „Vykitės ir čiupkite jį,
nes nėra nė vieno, kuris jį gelbėtų!“
Dievas jį paliko!“
¹² Dieve, neatsitolink nuo manęs;
mano Dieve, skubėk man padėti!
¹³ Težūva mano užpuolikai nusivylę;
tesvilina panieka ir gėda tuos,
kurie ieško mano pražūties!
¹⁴ O aš visados turėsiu vilties
ir nuolat didinsiu tavo šlovę.
¹⁵ Mano lūpos pasakos
tavo teisius darbus,
visada kalbėsiu apie
tavo išgelbėjimą,
nors ir nepajėgsiu jų apsaityti.
¹⁶ Ateisiu šlovindamas didžius
Viešpaties Dievo darbus;
minėsiu vien tavo gerumą.
¹⁷ Dieve, tu mokei mane
nuo jaunystės,
ir aš iki šiol skelbiu tavo
nuostabių darbų:

¹⁸ Tad nepalik manęs,
Dieve, net žilos senatvės
sulaukusio;

būk su manimi, kol
skelbiu tavo galybę
visoms būsimoms
kartoms. Tavo jėga

¹⁹ ir teisumas, Dieve,
siekia dangų.

Tu padarei didžiųjų dalykų,
Dieve; kas tau gali prilygti?

²⁰ Tu siuntei man daug
vargų ir kančių,

bet vėl mane atgaivinsi,
iš žemės gelmių iškelsi.

²¹ Suteiksi man daugiau garbės,
nuolat mane guosi.

²² Ir aš šlovinsiu tave arfa
dėl tavo ištikimybės, mano Dieve,
skambinsiu tau šlovės giesmę
lyra, Izraelio Šventasis.

²³ Kai giedosiu šlovės giesmę tau,
džiūgaus mano lūpos
ir visa mano gyvastis,
kurią tu atpirkai.

²⁴ Per visą dieną mano
liežuvis pasakos
apie tavo teisumą, kaip
ieškojusieji mano žūties
buvo nugalėti ir sugėdinti.

72 *Salamono.*

Dieve, suteik savo

teisingumo karaliui
ir teismo karaliaus sūnui,

² kad teistų tavo tautą teisingai
ir tavo skriaudžiamuosius teisiai.

³ Teteikia kalnai gerovę tautai,
tepatiria kalvos teismo atlygį.

⁴ Teginą jis skriaudžiamųjų
bylą tautoje,

tegelbsti beturčių vaikus
ir tesutramdo engėjus.

⁵ Tetveria jis taip ilgai kaip saulė
ir lyg mėnulis per kartų kartas.

⁶ Jis bus tartum lietus
jaunam atolui,
lyg laistantys žemę lietaus gūsiai.

⁷ Jo dienomis žydės teisumas
ir visuotinė taika;
kol nebeliks mėnulio.

⁸ *Teviešpatauja jis nuo
jūros ligi jūros
ir nuo Upės ligi žemės pakraščių.

⁹ Dykumos klajokliai
klūpės prieš jį,
o jo priešai laižys žemės dulkes.

¹⁰ Taršišo ir Salų karaliai
mokės duoklę,
o Arabijos ir Šebos karaliai
neš dovanas.

¹¹ Visi karaliai reikš jam pagarbą,
jam tarnaus visos tautos.

¹² Juk jis gelbsti beturtį,
kuris jo šaukiasi,
ir nuskriaustąjį, kuriam
nėra kas padeda.

¹³ Jis rūpinasi vargšais
ir beturčiais.

Jis gelbės beturčių gyvastį,
¹⁴ atpirks jų gyvastį iš

priespaudos ir smurto;
jo akyse brangus jų kraujas.

¹⁵ Tegyvuoja karalius!
Tebūna jam atiduotas
Šebos auksas;

už jį turi būti visuomet
meldžiamasi,

visą dieną reikia prašyti
jam palaiminimo.

¹⁶ Krašte tebūna gausu grūdų,
pasėliai tevilnija ant
kalnų viršūnių,

krašto derlius tebūna lyg Libano,
miestai teprisipildo žmonių
lyg laukai žolės.

¹⁷ Tebūna amžinas karaliaus vardas,
tetveria jo vardas taip
ilgai kaip saulė.

Tebūna juo palaiminti visi žmonės,
teskelbia jį laimingų visos tautos.

¹⁸ Garbinkite VIEŠPATĮ,
Izraelio Dievą!

Tik jis vienas daro
nuostabius darbus.

¹⁹ Garbinkite jo šlovingą
vardą per amžius!

Jø garbė pripildo visą pasaulį.
Amen! Amen!

²⁰ Čia baigiasi Jesės sūnaus
Dovydo maldos.

Trečia knyga

73 Asafo psalmė.

Iš tikrųjų Dievas geras doriesiems,
kurių širdis tyra.

² Bet man beveik kojos buvo
pradėjusios pintis,
mano žingsniai bemaž
buvo ėmę slidinėti,

³ nes aš pavydėjau pagyrūnams
matydamas jų gerovę,
nors jie nedori.

⁴ Skausmo kentėti
nedorėliams nereikia,
jų kūnas stiprus ir sveikas.

⁵ Mirtingųjų triūsas jų nevargina;
jie nesikamuoja kaip kiti žmonės.

⁶ Užtat išdidumas – jų karoliai,
smurtu jie apsigaubia lyg drabužiu.

⁷ Per akis užgriuvusius lašinius
jie vos gali matyti;
jų širdis tvinsta nedoromis
užmačiomis.

⁸ Jie šaiposi ir kalba pikta;
įžūliai grasina kitus engti.

⁹ Prieš dangų jie burnoja,
o žemėje jų liežuvis
įžūliai įsakinėja.

¹⁰ Todėl net Dievo tauta
į juos grėžiasi
ir noromis tiki, ką jie sako.

¹¹ Tada sakoma: „Kaip gali
Dievas žinoti?“ –

ir: „Aukščiausiasis nesužinos,
ką darome!“

¹² Tad tokie yra nedorėliai,
visuomet be rūpesčių
kaupiantys turtus.

¹³ Argi ne veltui laikiau
savo širdį tyrą
ir *ploviausi rankas, parodydamas,
kad esu nekaltas?

¹⁴ Juk diena iš dienos kenčiu vargą,
kas rytą tu mane nuplaki.

¹⁵ Jeigu būčiau taręs: „Kalbėsiu,
kaip jie daro“, –
būčiau buvęs neišstikimas
tavo vaikų būriui.

¹⁶ Nors mėginau suprasti,
vis tiek tai man atrode
beviltiška užduotis,

¹⁷ kol neįėjau į Dievo šventovę;
tik įjėęs suvokiau, kas
nutiks nedorėliams.

¹⁸ Iš tikrųjų tu užvedi juos
ant slidaus šlaito
ir tu pastumi į žūtį.

¹⁹ Kaip staiga jie tampa
nelaimingi!
Siaubo apimti, jie
visiškai išnyksta.

²⁰ Kaip sapną po pabudimo,
VIEŠPATIE,
tu paniekinį tuos vaiduoklius.

²¹ Kadangi mano širdis
buvo apkartusi,
o jausmai užgauti,

²² buvau kvailas ir nesupratau,
būdamas lyg keturkojis
tavo Artume.

²³ Todėl būsiu su tavimi visada.
Tu laikai mane už dešinės rankos,

²⁴ vedi mane savo mokymu
ir galop priimsi mane į garbę.

²⁵ Ką kitą turiu danguje?
Kadangi turiu tave,
ko dar trokščiau žemėje?

²⁶ Nors mano kūnas trapus
ir širdis silpsta,
Dievas yra mano širdies Uola
ir mano dalis per amžius.

²⁷ Juk iš tikrųjų, kas atsitolina
nuo tavęs, tas žūva;
tu padarai galą tiems, kurie
tau neištikimi.

²⁸ O man gera būti arti Dievo;
prisiglaudžiau pas Viešpatį Dievą,
kad apsakyčiau visus jo darbus.

74 *Asafo maskilas*.*

Kodėl, Dieve, amžinai
mus atstumi?

Kodėl rusena tavo įniršis ant
tavo ganyklos avių?

² Atmink savo seniai įgytą bendriją,
giminę, kurią atpirkai
sau kaip paveldą,

Siono kalną, kuriame apsigyvenai.

³ Atsisuk į begalinius griuvėsius,
į visus priešų smurto
darbus šventovėje!

⁴ Tavo priešai rėkavo tavo
sueigų vietoje,
jie paliko ten savo ženklus.

⁵ Jie atrodė lyg kirtėjai,
kirviais kertantys medžius.

⁶ Savo kirviais ir kūjais jie sudaužė
visus drožtus jos papuošimus.

⁷ Su žeme sulygino tavo
šventovę ir padegė,
išniekino tavo Artumo buveinę.

⁸ Jie sakė sau širdyje:
„Užvaldykime juos visiškai!“ –
ir sudegino visas Dievo
sueigų vietas krašte.

⁹ Savo ženklų nebematome,
nėra daugiau jokio pranašo,
ir niekas iš mūsų nežino,
kiek ilgai.

¹⁰ Dieve, kiek ilgai tas
priešas tyčiosis?

Nejau amžinai jie dergs tavo vardą?

¹¹ Kodėl neištiesi mums
rankas, savo dešinės?

Kodėl laikai rankas susidėjęs
už nugaros?

¹² Juk, Dieve, mano
karaliau nuo seno,
tu laimėjai mums daug
pergalių mūsų krašte.

¹³ *Savo galybe tu perkirtai jūrą,
sutriuškina jūros pabaisų galvas.

¹⁴ Tu sutraiškei *Leviataną
ir pašėrei jo kūnu tyrų žvėris.

¹⁵ Tau paliepus ėmė trykšti
šaltiniai ir srautai,
tu išdžiovinai

neišsenkančias upes.

¹⁶ Tu sukūrei dieną ir naktį,
padėjai į vietą mėnulį ir saulę.

¹⁷ Tu nustatėi visas žemės ribas,
padarei vasarą ir žiemą.

¹⁸ Atmink, VIEŠPATIE, kaip
priešas šaiposi,
kaip nedori žmonės
niekina tavo vardą.

¹⁹ Neatiduok savo balandžio
laukiniams žvėrimis,
neužmiršk savo nuskriaustųjų
amžinai.

²⁰ Žvilgterk į savo Sendorą!
Pilni smurto lindynių mūsų
krašto užkampiai.

²¹ Tenesitraukia šalin nusivylę
nuskriaustieji,
tešlovina tavo vardą
vargšai ir beturčiai.

²² Pakilk, Dieve, gink savo bylą;
atmink, kaip nedori
žmonės šaiposi
iš tavęs visą dieną.

²³ Neužmiršk savo priešų rėkavimo;
ūžesys tų, kurie prieš tave
maištauja, nesiliauja.

75 *Choro vadovui. „Nesunaikink“ melodija. Asafo psalmė. Giesmė.*

74,1 Žr. Ps 32,1.

74,13 Iš 14,21

74,14 Job 41,1; Ps 104,26; Iz 27,1

² Dėkojame tau, Dieve,
tikrai dėkojame tau
šaukdamiesi tavo vardo,
apsakydami tavo
nuostabius darbus.
³ „Atėjus metui, kurį aš
pats paskirsiu,
surengsiu teisingą teisimą.
⁴ Kai žemė ir visi jos
gyventojai dreba,
jos stulpus aš palaikau
tvirtus. Sela.
⁵ Pagyrūnams sakau: 'Nesigirkite!' –
o nedorėliams: 'Liaukitės
kėlę savo ragus!'
⁶ Sakau jiems: 'Nekelkite ragų!
Liaukitės įžūliai kalbėti!'
⁷ Juk ne iš rytų ir ne iš vakarų
tai ateina, ne iš dykumos
ir ne iš kalnų.
⁸ Tai Dievas teisia;
vieną jis pažemina,
kitą išaukština.
⁹ Taurė yra Viešpaties rankoje,
pilna stipraus jo pykčio vyno.
Jis pila iš jos po gurkšnį,
ir visi žemės nedorėliai
gers iki pat dugno.
¹⁰ O aš amžinai džiūgausiu,
giedosiu šlovės giesmę
Jokūbo Dievui.
¹¹ Nulaušiu ragus visiems
nedorėliams,
o teisiųjų ragai bus išaukštinti.

76 Chorō vadovui. Su
styginiais instrumentais.
Asafo psalmė. Giesmė.

² Judo žmonės pažįsta Dievą,
ir Izraelis jį garbina.
³ Jo Palapinė pastatyta Saleme*,
jis gyvena ant Siono kalno.
⁴ Ten jis sulaužė ugningas
lankų strėles,

skydus ir kalavijus, visus
karo ginklus. Sela.
⁵ Koks žerintis tu, Dieve!
Koks didingas, grįžtantis iš kalnų,
kur nugalėjai savo priešus!
⁶ Jų narsūs kariai neteko
viso, ką turėjo,
ir dabar miega mirties miegu;
visų galiūnų rankos buvo bejėgės.
⁷ Tau pagrasinus, Jokūbo Dieve,
ir raiteliai, ir jų ristūnai krito negyvi.
⁸ Tai tu keli pagarbų šiuorpą!
Tau supykus, kas gali prieš
tave atsilaikyti?
⁹ Iš dangaus tarei savo nuosprendį;
žemė nutirpo iš baimės ir tylėjo,
¹⁰ kai Dievas pakilo teisti,
gelbėti visų žemės
vargdienių. Sela.
¹¹ Juk ir nuožmiausi žmonės
pripažins tave,
kai susijuos pykčio likučiu.
¹² Duokite įžadus Viešpačiui,
savo Dievui,
ir vykdykite juos!
Visi, aplinkui esantieji,
neškite duoklę tam,
kuris kelia pagarbų šiuorpą.
¹³ Jis sutramdo didžiūnų išdidumą
ir įkvepia pagarbą baimę
žemės karaliams.

77 Chorō vadovui. Pagal
Jedutūną. Asafo psalmė.

² Mano balsas kyla pas Dievą,
aš garsiai šaukiuosi;
mano balsas kyla pas Dievą,
kad jis mane išgirstų.
³ Savo nelaimės dieną
meldžiuosi Viešpačiui;
visą naktį nepailsdamas
tiesiu rankas,
bet mano širdis neranda paguodos.
⁴ Prisimenu Dievą ir vaitoju;
tai pamąstau, prarandu
viltį. Sela.

^{76,3} T. y. Jeruzalėje.

⁵ Tu man neleidi sudėti akių;
aš taip susirūpinęs, kad
nebeįstariu žodžio.

⁶ Mąstau apie senovės dienas,
seniai praėjusius metus.

⁷ Naktis praleidžiu
kalbėdamasis su savimi;
mąstau ir klausiu savęs:

⁸ „Argi amžinai atmes mus Viešpats
ir niekadoms mums nebebus
maloningas?

⁹ Nejau jis nustos mus mylėjęs
ir amžinai liks neįvykdytas
jo pažadas?

¹⁰ Argi užmiršo Dievas,
kaip pasigailėti,
ir pykčio įniršyje nutildė savo
gailestingumą?“ *Sela.*

¹¹ Tuomet tariau: „Mano kaltė,
kad pasikeitė Aukščiausiojo
dešinė“.

¹² Mąstau apie VIEŠPATIES darbus;
taip, atsimenu ankstesnius
tavo stebuklus.

¹³ Apmąstau visus tavo darbus
ir apsvairstau tavo veiksmus.

¹⁴ Visa, ką darai, Dieve, yra šventa.
Kuris dievas yra toks
didis kaip Dievas?

¹⁵ Tu esi Dievas, darantis
nuostabius darbus;
tu savo galybę apreiškėi tautomis.

¹⁶ Galingu mostu atpirkai savo tautą,
Jokūbo ir Juozapo vaikus. *Sela.*

¹⁷ Vandeny pamatė tave, Dieve,
vandenys pamatė tave ir pabūgo,
net jūros gelmės drebojo.

¹⁸ Debesys prapliupo lietumi,
padangės aidėjo griausmais,
visur žaibavo tavo strėlės.

¹⁹ Tavo perkūnas dardėjo lyg ratai,
tavo žaibai apšvietė pasaulį;
žemė drebojo ir purtėsi.

²⁰ Tavo kelias ėjo per jūrą,
tavo takas – per galingus vandenius,
tavo pėdos buvo nematomos.

²¹ Tu vedei savo tautą lyg kaimenę
Mozės ir Aaron rankomis.

78 Asafo maskilas*.

Klausykis, mano tauta,
mano įstatymo;
klausykis ausis ištempusi
žodžių iš mano lūpų.

^{2*} Atvėrsiu burną prasmingais
pavyzdžiais,
ir atskleisiu senųjų
amžių paslaptis,

³ dalykus, kuriuos girdėjome
ir žinojome,
apie kuriuos mums
pasakojo mūsų tėvai.

⁴ Neslėpsime jų nuo savo vaikų,
bet pasakosime būsimajai kartai
apie VIEŠPATIES galybę ir
jo šlovingus darbus
bei padarytus stebuklus.

⁵ Jis davė įstatus Izraeliui,
įstatymą – Jokūbo palikuonims,
įsakydamas mūsų protėviams
mokyti savo vaikus,

⁶ kad jį pažintų būsimoji karta,
jų vaikai, kurie dar gims,
kad ir šie iš eilės pasakotų
savo vaikams,

⁷ idant ir jie remtų savo viltį Dievu,
neužmirštų Dievo darbų,
bet laikytųsi jo įsakymų

⁸ ir netaptų, kokie buvo
jų protėviai
– užgaidi ir maištinga karta,
karta, kurios širdis išgverusi,
o dvasia neištikima Dievui.

⁹ Efraimo sūnūs, ginkluoti
lankais ir strėlėmis,
pabėgo iš mūsų.

¹⁰ Jie nesilaikė Dievo Sandoros
ir atsisakė gyventi pagal
jo įstatymą.

¹¹ Jie užmiršo, ką jis buvo padaręs,
jiems apreikštus
nuostabius darbus.

^{78,1} Žr. Ps 32,1.

^{78,2} Mt 13,35

¹² Jų protėvių akyse Dievas
 *darė stebuklus
 Egipto žemėje, Coano lygumoje.
¹³ *Jis padarė taką per
 jūrą ir vedė juos,
 sutelkęs tako vandenį
 tarsi į pylimą.
¹⁴ *Dieną vedė juos debesimi,
 o kiekvieną naktį – ugnies šviesa.
¹⁵ *Jis perskėlė uolą dykumoje
 ir davė jiems apščiui vandens
 tarsi iš bedugnės.
¹⁶ Jis paliepė upeliams
 trykšti iš uolos
 ir leido lietus vandeniui srautais.
¹⁷ Bet jie nesiliovė daryti
 nuodėmės Dievui
 ir kelti maištą tyruose
 prieš Aukščiausiąjį.
¹⁸ *Jie tyčia ėmė gundyti Dievą,
 įnoringai reikalaudami maisto.
¹⁹ Jie burnojo prieš
 Dievą, sakydami:
 „Argi galės Dievas padengti
 mums stalą dykumoje?
²⁰ Tiesa, jis taip sudavė į uolą,
 kad ištryško vanduo ir
 tekėjo srautais.
 Bet argi jis galės parūpinti
 mums ir duonos
 bei duoti savo tautai mėsos?“
²¹ Tai girdėdamas, VIEŠPATS įpyko;
 suliepsnojo ugnis prieš Jokubą,
 pakilo pyktis ant Izraelio,
²² nes jie netikėjo Dievu
 nei pasitikėjo jo gelbstinčia galybe.
²³ Vis dėlto jis įsakė
 aukštoms padangėms
 ir atidarė dangaus duris,
²⁴ lijo ant jų valgoma mana
 ir *davė jiems grūdų iš dangaus.

²⁵ Mirtingieji valgė dangiškųjų
 būtybių duoną,
 Dievas davė jiems maisto iki soties.
²⁶ Jis pabudino padangėse rytį,
 savo galybe išjudino pietį;
²⁷ jis bėrė ant jų mėsą lyg dulkes,
 sparnuočius – lyg pamario
 smėlio grūdėlius;
²⁸ jis nutupdė juos jų stovykloje,
 visur aplink palapines.
²⁹ Žmonės valgė ir sotinosi,
 nes Dievas davė jiems,
 ko jie įnoringai troško.
³⁰ Bet jiems dar nespėjus
 savo įnorių patenkinti,
 jiems dar tebevalgant, –
³¹ pakilo Dievo pyktis ant jų.
 Jis užmušė jų stipruolius,
 išguldė rinkinius Izraelio vyrus.
³² Ir visa tai matydami žmonės
 darė nuodėmes;
 nors ir tiek stebuklų Dievas
 buvo padaręs,
 jie nepasitikėjo.
³³ Užtat jis patvarkė, kad jų
 dienos pradingtų lyg rūkas,
 ir jų gyvenimo metai
 pasibaigtų staigia žūtimi.
³⁴ Tik kai Dievas juos nubausdavo,
 jie ieškodavo pas jį užuovėjos,
 atgailaudavo ir nuoširdžiai
 ieškodavo Dievo
³⁵ atmindami, kad Dievas jų Uola,
 kad Dievas Aukščiausiasis
 – jų atpirkėjas.
³⁶ Bet jie apgaudinėjo jį
 savo lūpomis
 ir melavo savo liežuviu.
³⁷ *Jų širdis nebuvo jam ištikima,
 jie nepasitikėjo jo Sandora.
³⁸ Bet Dievas iš savo gailestingumo
 atleisdavo kaltę
 ir jų nesunaikindavo;
 dažnai jis sutramdydavo
 savo pyktį
 ir viso savo įniršio neišliedavo.

^{78,12} Iš 7,8–12,32

^{78,13} Iš 14,21–22

^{78,14} Iš 13,21–22

^{78,15–16} Iš 17,1–7; Sk 20,2–13

^{78,18–31} Iš 16,2–15; Sk 11,4–23,31–35

^{78,24} Jn 6,31

³⁹ Jis atmindavo, kad jie
tik trapūs žmonės,
lyg praeinantis vėjo
dvelktelėjimas.
⁴⁰ Kiek daug kartų jie maištavo
prieš jį tyruose,
ir liūdino jį dykumoje!
⁴¹ Jie vis gundė ir gundė Dievą,
Izraelio Šventajam skaudino širdį.
⁴² Jie užmiršo jo didžią
galybę ir tą dieną,
kurį jis atpirko juos nuo engėjo,
⁴³ kai parodė savo ženklus Egipte
ir nuostabius darbus.
Coano lygumoje.
⁴⁴ *Jis pavertė krauju jų upes
bei tekančią vandenį,
ir egiptiečiai nebeturėjo
ko atsigerti.
⁴⁵ Jis ištiko juos *spiečiais musių,
kurios juos kamavo,
ir *varlėmis, kurios
nuniokojo kraštą.
⁴⁶ *Jis atidavė jų pasėlius vikšrams,
o jų triušo derlių – skėriams.
⁴⁷ *Jis sunaikino jų
vynmedžius ledų kruša,
o jų sikomoro medžius – šalna.
⁴⁸ Jis atidavė jų galvijus ledų krušai,
o jų kaimenes – žaibams.
⁴⁹ Jis ištiko juos savo
degančiu įniršiu,
pykčiu, apmaudu ir nelaime –
žūties nešėjų būriu.
⁵⁰ Jis netramdė savo įniršio,
negelbėjo jų nuo mirties,
bet atidavė marui.
⁵¹ Jis *išguldė visus Egipto
pirmagimius,
Chamo palapinių vyrijos
pirmienas.

78,44 Iš 7,17-21

78,45 Iš 8,20-24

78,45 Iš 8,1-6

78,46 Iš 10,12-15

78,47-48 Iš 9,22-25

78,51 Iš 12,29

⁵² Tada išvedė savo tautą lyg avis,
*vedė juos per dykumą.
tarsi kaimenę.

⁵³ Jis vedė juos saugiai,
jiems nebuvo ko bijoti,
nes jų *priešus paskandino jūra.

⁵⁴ *Jis atvedė juos į savo
šventąją žemę,
prie kalno, kurį jo dešinė
buvo įsigijusi.

⁵⁵ Jiems įžengiant, *jis išvarė tautas,
o jų palapinėse įkurdino
Izraelio gimines ir
padalijo kraštą Izraelio giminėms,
skirdamas joms dalį
matavimo virve.

⁵⁶ Bet jie *maištavo ir gundė
Dievą Aukščiausiąjį,
nesilaikydami jo įsakų.

⁵⁷ Jie atsimetė ir buvo neištikimi
kaip ir jų protėviai,
sukniubo lyg nepatikimas lankas.

⁵⁸ Jie pykdė Dievą savo
aukštumų alkais,
žadino jo pavyduliavimą
savo stabais.

⁵⁹ Dievas pamatė ir įniršo;
jis visiškai atmetė Izraelį.

⁶⁰ *Jis paliko savo Padangtę
Šilojyje – Namus,
kuriuose buvo gyvenęs
tarp žmonių.

⁶¹ *Jis leido savo galybei*
eiti į nelaisvę,
savo garbei patekti į priešo rankas.

⁶² Jis atidavė savo tautą kalavijui,
jis įpyko ant savo paveldo.

⁶³ Ugnis surijo jų jaunuolius,
o merginos neturėjo už ko tekėti.

78,52 Iš 13,17-22

78,53 Iš 14,26-28

78,54 Iš 15,17; Joz 3,14-17

78,55 Joz 11,16-23

78,56 Ts 2,11-15

78,60 Joz 18,1; Jer 7,12-14; 26,6

78,61 1 Sam 4,4-22

78,61 T. y. Sendoros Skrynai.

⁶⁴ Kunigai krito nuo kalavijo,
o jų našlės negiedojo raudų.
⁶⁵ Tada Viešpats pabudo
kaip iš miego,
tarsi vyno išjudintas galiūnas.
⁶⁶ Jis privertė savo priešus bėgti
ir ilgam užtraukė jiems
pralaimėjimo gėdą.
⁶⁷ Juozapo palapinę jis atmetė,
Efraimo giminės neišsirinko,
⁶⁸ bet pasirinko Judo giminę,
Siono kalną, kurį labai myli.
⁶⁹ Jis pastatė savo šventovę
lyg namus danguje,
įtvirtino ją lyg pačią žemę,
amžinai tvirtą.
⁷⁰ * Išsirinko Dovydą, savo tarną,
ir pasiėmė jį nuo avių.
⁷¹ Atsivedė Dovydą nuo
žindenių avių,
kad ganytų jo tautą Jokubą,
jo paveldą Izraelį.
⁷² Jis ganė juos dora širdimi
ir vedė įgudusia ranka.

79 *Asafo psalmė.

Dieve, taūtos užpuolė tavo paveldą,
suteršė tavo šventyklą,
ir pavertė Jeruzalę griuvėsiais.
² Tavo tarnų lavonus jie paliko
suplėšyti paukščiams,
tavo ištikimųjų kūnus –
sudraskyti žemės žvėrimis.
³ Jeruzalėje jų kraujas
liejosi kaip vanduo,
ir nebuvo kam jų palaidoti.
⁴ Mes tapome pasityčiojimu
savo kaimynams,
esame niekinami ir išjuokiami
iš visų pusių.
⁵ Kiek ilgai, VIEŠPATIE? Nejau
amžinai tu pyksi?

Nejau tavo pavydulingas
pyktis degs lyg ugnis?
⁶ Išliek savo pyktį ant tautų,
kurios tavęs nepripažįsta,
ir ant karalysčių, kurios tavo
vardo nesišaukia.
⁷ Juk jos išžudė Jokūbo palikuonis
ir nuniokojo jų kraštą.
⁸ Nebausk mūsų už mūsų
protėvių kaltes;
teskuba tavo gailestingumas
mūsų pasitikti,
nes mes apimti nevilties.
⁹ Padėk mums, Dieve,
ir gelbėk mus
dėl savo vardo garbės!
Išgelbėk mus ir atleisk
mūsų nuodėmes
dėl savo vardo!
¹⁰ Kodėl gi tautos turėtų sakyti:
„Kurgi tas jų Dievas?“
Mums matant tepatiria tautos,
kad tu atkeršiji už savo tarnų
kraujo praliejimą.
¹¹ Tepasiekia tave belaisvių
vaitojimas;
išlaisvink pasmerktuosius mirti,
kaip dera tavo didžiai galybei.
¹² Viešpatie, atmokėk mūsų
kaimynams septyneriopai
už visus tau mestus įžeidimus!
¹³ Tada mes, tavo tauta, tavo
ganyklos kaimenė,
amžinai tau dėkosime,
per kartų kartas skelbsime
tavo šlovę.

80 Choro vadovui. „Lelijų“ melodija. Asafo liudijimas. Psalmė.

² Klausykis, Izraelio Ganytojai!
Tu, kuris vedi Juozapą lyg kaimenę,
tu, kuris sėdi *soste ant
kerubų, apsireikšk

^{76,70-71} 1 Sam 16,11-12; 2 Sam 7,8; 1 Met 17,7

^{79,1} 2 Kar 25,8-10; 2 Met 36,17-19; Jer 52,12-14

^{80,2} Iš 25,22

³ Efraimo, Benjamino ir
Manaso giminėms!
Parodyk savo galybę
ir ateik mūsų gelbėti!
⁴ O Dieve, pastatyk mus
vėl ant kojų!
Tešviečia mums tavo veidas,
ir mes būsimė išgelbėti!
⁵ O VIEŠPATIE, Galybių Dieve,
kiek ilgai degsi pykčiu,
kai tavo tauta tave maldauja?
⁶ Tu valgydinai juos
skausmo duona,
girdei juos dideliu ašarų kaušu.
⁷ Tu padarei mus pajuoka
kaimynams,
priešai tyčiojasi iš mūsų, kiek nori.
⁸ Galybių Dieve, pastatyk
mus vėl ant kojų!
Tešviečia mums tavo veidas,
ir mes būsimė išgelbėti!
⁹ Tu perkėlei vynmedį* iš Egipto,
ir išvaręs kitas tautas jį pasodinai.
¹⁰ Tu parengi vietą jam augti;
įleidęs giliai šaknis jis
išplito visame krašte.
¹¹ Savo paūksme jis uždengė kalnus,
savo šakomis nustelbė
galinguosius kedrus.
¹² Savo šakas išskėtė iki Jūros,
o savo atžalas – ligi Upės.
¹³ Kodėl nugriovei
vynmedžio aptvarą?
Dabar kiekvienas praeivis
skinasi jo vynuogių,
¹⁴ šernai jį knisa
ir laukiniai gyvuliai aplink ganosi.
¹⁵ Atsigręžk vėl į mus,
Galybių Dieve!
Pažvelk į mus iš dangaus
ir pamatyk.
Pasirūpink tuo vynmedžiu.
¹⁶ Ateik ir globok, ką tavo
dešinė pasodino,
jauną kamieną, kurį sau
stiprų išauginai.

80,9 T. y. Dievo tautą, Izraelį.

¹⁷ Mūsų priešai jį sudegino
ir nukirto;
pažvelk piktai į juos ir sunaikink!
¹⁸ Suteik pagalbą savo dešinės vyrui,
žmogaus sūnui, kurį sau
stiprų išauginai!
¹⁹ Tada mes daugiau
nebesitrauksime nuo tavęs;
laikyk mus gyvus, ir mes
šlovinsime tavo vardą!
²⁰ O VIEŠPATIE, Galybių Dieve,
pastatyk mus vėl ant kojų!
Tešviečia mums tavo veidas,
ir mes būsimė išgelbėti!

81 *Choro vadovui. Pagal gititą*. Asafo.*

² Džiaugsmingai giedokite
Dievui, mūsų gynėjui,
šaukite iš džiaugsmo
Jokūbo Dievui!
³ Užveskite giesmę ir muškite
būgnelius su žvangučiais,
pritarkite švelniai lyromis
ir arfomis.
⁴ Pūskite ragą ir kai jaunatis,
ir kai pilnatis –
mūsų šventės dienomis.
⁵ Juk tai įstatas Izraeliui,
Jokūbo Dievo įsakas.
⁶ Jis davė jį Juozapo giminei,
jai išėjus iš Egipto žemės.
Girdžiu balsą, kurio nepažinojau:
⁷ „Nuėmiau naštą nuo tavo pečių,
išlaisvinau tavo rankas
nuo pintinės.
⁸ Varge šaukeisi manęs, ir
aš išgelbėjau tave;
nematomas atsakiau
tau griauštinui;
mėginau tave prie *Meribos
šaltinių. Sela.

81,1 Žr. Ps 8,1.

81,4 Sk 10,10

81,8 Iš 17,7; Sk 20,13

⁹ Klausykis, mano tauta,
įspėju tave!
O Izraeli, kad tu manęs
paklausytum!

¹⁰ *Neturėsi jokio kito dievo,
prieš šventimą dievą
kniūbsčias nepulsi!

¹¹ Aš VIEŠPATS, tavo Dievas,
kuris išvedžiau tave iš
Egipto žemės.

Plačiai atvėrk savo burną,
ir aš ją pripildysiu.

¹² Bet mano tauta nenorėjo
manęs klausyti,

Izraelis nenorėjo man paklusti.

¹³ Todėl leidau jiems sekti
savo užkietėjusias širdis
ir elgtis pagal savo užmačias.

¹⁴ O kad mano tauta
manęs klausytų,
kad Izraelis eitų mano keliais!

¹⁵ Tučtuojau nugalėčiau jų priešus,
prieš jų engėjus vėl
ranką pakelčiau.

¹⁶ Kurie nekenčia VIEŠPATIES,
gūšis iš baimės;
jų žūtis bus amžina.

¹⁷ Bet tave maitinčiau
geriausiais kviečiais
ir uolų medumi tave
džiuginčiau“.

82 Asafo psalmė.

Dievas užima savo vietą
dieviškojoje taryboje,
dievų sueigoje* jis teisia:

² „Kiek ilgai jūs neteisingai teisite
ir būsite šališki nedorėliams! Sela.

³ Ginkite silpnuosius ir našlaičius,
saugokite vargdienių ir
beturčių teises!

⁴ Gelbėkite silpnuosius ir beturčius,

gelbėkite juos iš nedorėlių nagų!

⁵ Kokie jie neišmanėliai!

Kokie jie kvaaili!

Jie vaikšto nedorais keliais
ir teisingumo pamatai

žemėje griūva!

⁶ *Esate dievai, – aš sakiau, –
jūs visi Aukščiausiojo sūnūs’.

⁷ Tačiau mirsite kaip žmonės,
krisite kaip kiekvienas didžiūnas“.

⁸ Pakilk, Dieve! Teisk žemę,
nes tau priklauso visos tautos!

83 Giesmė. Asafo psalmė.

² Dieve, netylėk!

Nebūk man kurčias ar
nebylus, Dieve!

³ Štai maištauja tavo priešai,
kelia galvas, kurie tavęs nekenčia.

⁴ Jie rengia sąmokslus
prieš tavo tautą,
tariai prieš tavo globotinius.

⁵ „Eime, – sako jie, –
sunaikinkime juos kaip tautą;
Izraelio vardas nebebus
daugiau minimas!“

⁶ Tikrai jie vieningai sąmokslauja,
prieš tave sudaro sąjungą

⁷ Edomo ir izmaelitų tautos,
Moabas ir hagarai,

⁸ Gebalas, Amonas, Amalekas,
Filistija ir Tyro gyventojai.

⁹ Asūras irgi prie jų prisidėjo;
tai stipri Loto vaikų parama. Sela.

¹⁰ Padaryk jiems, ką
padarei *Midjanui,

*Siserai ir Jabinui prie
Kišono upės.

¹¹ Tu nugalėjai juos prie En Doro,
ir jų lavonai tapo mėšlu laukams.

^{81,10} Iš 20,3; Jst 5,6-7

^{82,1} Žr. Ps 82,6.

^{82,6} Jn 10,34

^{83,10} Ts 7,1-23

^{83,10} Ts 4,6-22

¹² Pasielk su jų didžiūnais kaip
su *Orebu ir Zeebu,
su visais jų vadais kaip su
*Zebahu ir Calmuna.

¹³ „Užimkime Dievo pievas, –
sakė jie, – ir užvaldykime!“

¹⁴ O mano Dieve, išblaškyk
juos lyg dulkes,
lyg vėjo nešamus pelus!

¹⁵ Kaip ugnis siaubia mišką,
kaip liepsna svilina kalnus,

¹⁶ taip tu savo audra
sek įkandin jų
ir kelk jiems siaubą savo vėtra!

¹⁷ Taip teparausta jiems
veidai iš gėdos,

kad jie imtų ieškoti tavo
vardo, VIEŠPATIE!

¹⁸ Tebūna nugalėti ir amžinai
išgąščio apimti,
težūva visiškai sugėdinti.

¹⁹ Težino, kad tu vienas,
kurio vardas VIEŠPATS,
esi Aukščiausiasis visoje žemėje.

84 *Choro vadovui. Pagal gititą*. Koracho sūnų psalmė.*

² Kokios mielos tavo buveinės,
Galybių VIEŠPATIE!

³ Trokštu ir ilgiuosi VIEŠPATIES
Šventyklos kiemų;
mano kūnas ir širdis gieda iš
džiaugsmo gyvajam Dievui.

⁴ Net žvirblis randa namus
ir kregždė lizdą savo jaunikliams
prie tavo aukurų, Galybių

VIEŠPATIE,
mano Karaliau ir mano Dieve.

⁵ Kokie laimingi, kurie
gyvena tavo Namuose,
visada šlovindami tave
giesme! Sela.

^{83,12} Ts 7,25

^{83,12} Ts 8,12

^{84,1} Žr. Ps 8,1.

⁶ Koks laimingas žmogus, kuris
randa užuovėją tavyje,
kurio širdis pakeliui į Siono kalną.

⁷ Jie eina per Bakos slėnį*,
ir slėnis tampa jiems šaltinių vieta,
tartum ankstyvieji lietūs būtų
pripildę jį palaimos.

⁸ Eidami jie stiprėja;
jie matys Dievą Sione.

⁹ O VIEŠPATIE, Galybių Dieve,
išgirk mano malda;
klausykis, Jokūbo Dieve! Sela.

¹⁰ Dieve, maloniai pažvelk
į mūsų skydą,
pasiziūrėk į savo pateptojo veidą!

¹¹ Juk viena diena tavo
kiemuose vertesnė
už tūkstantį bet kur kitur.
Verčiau gulėčiau prie Dievo
Namų slenkščio,
negu gyvenčiau nedorėlių
palapinėse.

¹² Juk VIEŠPATS Dievas yra
ir saulė, ir skydas;
jis teikia malonę ir garbę.
VIEŠPATS nešykšti nieko tiems,
kurie gyvena, dorai elgdamiesi.

¹³ Galybių VIEŠPATIE, koks
laimingas žmogus,
kuris tavimi pasitiki!

85 *Choro vadovui. Koracho sūnų psalmė.*

² VIEŠPATIE, tu galestingas
savo kraštui;
tu parvedi namo Jokūbo belaisvius.

³ Tu atleidi savo tautos kaltę,
sunaikini visas jų
nuodėmes. Sela.

⁴ Tu sulaikai visą savo pyktį,
malšini savo degantį įniršį.

⁵ Atgaivink mus vėl, mūsų
išgelbėjimo Dieve;
atšauk savo apmaudą!

^{84,7} Arba: „Ašarų slėnį“.

⁶Argi amžinai ant mūsų pyksi?
Nejau nirši per kartų kartas?

⁷Tikrai tu mus vėl atgaivinsi;
kad tavo tauta džiaugtųsi tavimi.

⁸VIEŠPATIE, parodyk mums
savo ištikimąją meilę
ir išgelbėk mus!

⁹Klausausi, ką kalba

VIEŠPATS Dievas;
jis skelbia ramybę savo tautai –
savo ištikimiesiems,
jeigu jie negrįš į savo kvailybę.

¹⁰Tikrai jo išgelbėjimas ranka
pasiekiamas tiems,
kurie jo pagarbiai bijo,
kad jo šlovė pasiliktų mūsų krašte.

¹¹Ištikima meilė ir tiesa susitiks,
ramybė ir teisumas pasibučiuos.

¹²Tiesa želia iš žemės,
o Dievo Teisumas žvelgia
iš dangaus.

¹³Tikrai VIEŠPATS suteiks, kas gera,
ir mūsų žemė duos gausų derlių.

¹⁴Teisumas žengia jo priekyje,
darydamas taką jo žingsniams.

86 *Dovydo malda.*

VIEŠPATIE, atsuk į mane ausį
ir išklausyk mane,
nes aš vargšas ir beturtis.

²Apsaugok mano gyvastį,
nes aš ištikimas;
mano Dieve, gelbėk savo tarną,
kuris tavimi pasitiki.

³Būk man gailestingas, Viešpatie,
nes visą dieną šaukiuosi tavęs.

⁴Pralinksmink savo tarną,
nes tau, Viešpatie, meldžiuosi.

⁵Juk tu, Viešpatie, geras ir atlaidus,
kupinas ištikimos meilės visiems,
kurie tavęs šaukiasi.

⁶Klausykis, VIEŠPATIE,
mano maldos,
išgirsk mano maldavimą
pasigailėti.

⁷Vargo dieną šaukiuosi tavęs,
nes tu išklausai mano maldą.

⁸Nėra tokio kaip tu tarp
dievų, Viešpatie!
Nė vienas nėra padaręs,
ką tu padarei.

⁹*Visos tautos, kurias
tu sukūrei, ateis,
ir lenksis tau, Viešpatie;
jos šlovins tavo vardą.

¹⁰Juk tu didis ir darai
nuostabius darbus;
tu vienas esi Dievas.

¹¹Mokyk mane savo kelio, VIEŠPATIE,
ir aš ištikimai juo pas tave eisiu;
mokyk mano širdį pagarbiai
bijoti tavo vardo.

¹²Dėkosiui tau visa širdimi,
Viešpatie, mano Dieve,
ir šlovinsiu tavo vardą per amžius.

¹³Juk didi tavo ištikimoji meilė man,
ir tu išgelbėjai mano gyvastį
iš Šeolo gelmių.

¹⁴Dieve, įžūlūs žmonės
sukilo prieš mane,
niekšų būrys tyko mano gyvasties;
tai žmonės, kurie tavęs negerbia.

¹⁵Bet tu, Viešpatie, esi gailestingas
ir malonus Dievas,
visada kantrus, visada
geras ir ištikimas.

¹⁶Pažvelk į mane ir būk
man gailestingas,
suteik jėgų savo tarnui
ir išgelbėk savo tarnaitės sūnų.

¹⁷Parodyk man savo gerumo ženklą,
kad mano priešai matytų ir gėdytųsi,
nes tu, VIEŠPATIE, mano
pagalba ir paguoda.

87 *Koracho sūnų psalmė. Giesmė.*

Ant šventojo kalno stovi
jo įkurtas miestas;

² VIEŠPATS myli Siono vartus
labiau už visas kitas Jokūbo
žemės buveines.

³ Klausykis, Dievo mieste,
nuostabiųjų dalykų,
kuriuos jis sako apie tave: *Sela*

⁴ „Tarp tų, kurie mane pripažįsta,
įrašysiu Rahabą* ir Babiloną;
Filistijos, Tyro bei Kušo žmones
priskirsiu prie Jeruzalės gyventojų“.

⁵ Bet apie Sioną bus sakoma:
„Visos tautos gimė jame,
nes pats Aukščiausiasis jį įkūrė“.

⁶ VIEŠPATS įrašys tautų sąrašę:
„Ta ten gimusi“. *Sela*.

⁷ Ir visi, šokdami iškilmų
šokį, giedos:
„Vavyje mano šaknys“.

88 *Giesmė. Koracho sūnų psalmė: Choro vadovui. Pagal mahalat leanotą* Heman Ezeracho maskilas*.*

² VIEŠPATIE Dieve, mano Gelbėtojai,
dieną ir naktį tavęs šaukiuosi.

³ Išgirsk mano malda,
klausykis mano pagalbos šauksmo,
⁴ nes tiek daug nelaimių
mane apniko,

kad atsidūriau ant Šeolo slenksčio.

⁵ Žmonės mąno, kad aš toks,
kuriam lemta žengti į kapą;
aš bejėgis

⁶ kaip paliktas tarp mirusiųjų,
kaip kape gulintys užmuštieji,
kaip tie, kurių daugiau nebeatmeni,
nes jie atskirti nuo tavo pagalbos.

⁷ Įstūmei mane į patį kapo dugną,
į tamsią jo gelmių prarają.

⁸ Tavo pyktis mane baisiai slegia,
ant manęs virsta visos tavo
mūšos bangos. *Sela*.

⁹ Atstūmei nuo manęs visus
mano pažįstamus,

padarei jiems mane šlykštų;
aš įkalintas ir nebegaliu išeiti.

¹⁰ Mano akys temsta iš širdgėlos;
šaukiuosi tavęs, VIEŠPATIE,
kasdieną,

tiesiu į tave rankas melddamasis.

¹¹ Argi stebuklus tu darai
mirusiesiems?

Nejau šešėliai kelsis tavęs
šlovinti? *Sela*.

¹² Argi apie tavo gerumą bus
pasakojama kape,
o apie tavo ištikimybę
Pražūties vietoje?*

¹³ Nejau tavo stebuklai apsakomi
mirties tamsybėse,
o tavo teisumas –
užmaršties šalyje?

¹⁴ O aš, VIEŠPATIE, šaukiuosi tavęs,
kas rytą tave sveikina mano malda.

¹⁵ O VIEŠPATIE, kodėl mane atstumi?
Kodėl slepi savo veidą nuo manęs?

¹⁶ Nuo jaunystės kenčiu ir
esu prie mirties.

Tavo baimės našta mane pribloškia,

¹⁷ tavo įnirsis mane sukrečia,
tavo siaubas mane naikina.

¹⁸ Lyg potvynis jie skandina
mane visą dieną,
apstoja iš visų pusių.

¹⁹ Tu padarei, kad manęs vengia
draugas ir kaimynas;
kur tik aš, ten visuomet tamsu.

89 **Etano Ezeracho maskilas*.*

² Giedosiu, VIEŠPATIE, apie tavo
gerumo darbus amžinai,
savo lūpomis apsakysiu visoms
kartoms tavo ištikimybę.

87,4 T. y. Egiptą.

88,1 Nežinomas muzikos terminas.

88,1 Žr. Ps 32,1.

88,12 T. y. Šeole.

89,1 1 Kar 5,11

89,1 Žr. Ps 32,1.

³ Juk išpažįstu, kad tavo
ištikimoji meilė amžina,
tavo ištikimybė tvirta kaip
dangaus skliautas.
⁴ Tu pasakei: „Aš sudariau
Sandorą su savo išrinktuojau,
prisiekiau savo tarnui Dovydui:
⁵ *Tavo palikuonis bus
visuomet karalius;
patvirtinsiu tavo sostą visoms
kartoms“. Sela.
⁶ Dangus tešlovina tavo nuostabius
darbus, VIEŠPATIE,
tavo ištikimybę šventųjų sueigoje!
⁷ Juk kas gali padangėse
prilygti VIEŠPAČIUI,
kas tarp dangiškųjų būtybių
panašus į VIEŠPATĮ?
⁸ Dievas kelia šiuropą
šventųjų taryboje,
visi jo pagarbiai bijo.
⁹ O VIEŠPATIE, Galybių Dieve,
kas panašus į tave?
Galingas tu, VIEŠPATIE, ir
visur ištikimas!
¹⁰ Tu valdai šėlstančią Jūrą
ir bangoms įtūžus jas sutramdai.
¹¹ Tu sutraiškei Rahabą* lyg lavoną,
galinga ranka išblaškei
savo priešus.
¹² Tavo dangūs, tavo žemė,
pasaulis ir visa, kas jame; tu
tvirtai juos pastatei.
¹³ Šiaurę ir Pietus tu sukūrei,
Taboras ir Hermonas džiugiai
šlovina tavo vardą.
¹⁴ Koks tu galingas!
Stipri tavo ranka, visa
pasiekianti tavo dešinė!
¹⁵ Teisumas ir teisingumas
– tavo sosto pamatas,
gerumas ir tiesa tau tarnauja.
¹⁶ Kokie laimingi žmonės, mokantys
džiaugsmingai tave šlovinti!

Jie gyvena, VIEŠPATIE, tavo
Artumo šviesoje.
¹⁷ Visą dieną jie džiūgauja
dėl tavo vardo,
ir tavo teisumas juos išaukštino.
¹⁸ Tu teiksi mums didžias pergales,
tavo malone išaukštinta
mūsų galybė.
¹⁹ Juk nuo VIEŠPATIES
priklauso mūsų skydas,
nuo Izraelio Šventojo –
mūsų karalius.
²⁰ Tada kalbėjai regėjime
ir savo ištikimiesiems sakei:
„Galiūnui uždėjau vainiką,
išaukštinau išrinktąjį iš tautos.
²¹ *Radau savo tarną Dovydą,
*patepiau jį savo šventuoju
aliejumi.
²² Mano ranka visada bus su juo,
o mano petys jį stiprins.
²³ Joks priešas jo neengs
nei nedorėlis nenugalės.
²⁴ Sunaikinsiu jo priešus,
parbloksiu visus, kurie jo nekenčia.
²⁵ Jį lydės mano ištikimybė
ir gerumas,
o jo galybė per mano vardą
bus išaukštinta.
²⁶ Pajungsiu jūrą jo valdžiai,
upes – jo dešinei.
²⁷ Jis man sakys: „Tu mano Tėvas,
mano Dievas, mano išganymo Uola!“
²⁸ *Padarysiu jį savo pirmagimiu,
iškiliausiu iš žemės karalių.
²⁹ Per amžius remsiu jį savo
ištikimąja meile;
mano Sandora su juo liks
visados tvirta.
³⁰ Padarysiu jo palikuonis amžinus,
ir jo sostas bus kaip dangaus diėnos.
³¹ Jei jo vaikai nusigręžtų
nuo mano Įstatymo
ir negyventų pagal mano įsakus,

^{89,5} 2 Sam 7,12-16; 1 Met 17,11-14; Ps 132,11; Apd

2,30

^{89,11} Žr. Job 9,13.

^{89,21} 1 Sam 13,14; Apd 13,22

^{89,21} 1 Sam 16,12

^{89,28} Apr 1,5

³² jei jie laužytų mano įstatus
ir nesilaikytų mano įsakymų,
³³ bausiu jų nusikaltimą rykštė
ir jų kaltę botago kirčiais.

³⁴ Bet savo gerumo jam
neatšauksiū,
savo ištikimybės nesulaužysiu.
³⁵ Savo Sendoros su juo nelaužysiu,
savo lūpų pažado nekeisiu.

³⁶ Visiems laikams prisiekiau
savo šventumui
ir Dovydui niekada nemeluosiu.

³⁷ Per amžius gyvuos jo palikuonys;
jo sostas bus kaip saulė
mano akyse,

³⁸ Kaip mėnulis, visada
ištikimas liudytojas dangaus
skliaute". *Sela.*

³⁹ Bet tu atmetei ir atstūmei,
įniršai ant savo pateptojo.

⁴⁰ Atsisakei Sendoros su savo tarnu,
numetei jo vainiką ant žemės.

⁴¹ Nugriovei visas jo miestų sienas,
visas jo tvirtoves pavertei
griuvėsiais.

⁴² Visi, kas tik eina pro šalį, jį plėšia;
kaimynams jis tapo pasityčiojimu.

⁴³ Jo priešų dešinę
išaukštinau pergale,
pradžiuginai jo priešus.

⁴⁴ Net jo kalavijo ašmenis atšipinai
ir mūšyje jam nepadėjai.

⁴⁵ Atėmei jam iš rankos skeptrą,
o jo sostą nuvertei ant žemės.

⁴⁶ Sutrumpinai jo jaunystės dienas,
užtraukei jam gėdą. *Sela.*

⁴⁷ Kiek ilgai, VIEŠPATIE? Neįau
slėpsies amžinai?

Kiek ilgai degs lyg ugnis
tavo pyktis?

⁴⁸ Atmink, koks trumpas
mano gyvenimas,
kokius trapius tu sukūrei
visus mirtinguosius!

⁴⁹ Koks žmogus gali gyventi
ir niekada nemirti?

Kas gali išsigelbėti iš Šeolo
galybės? *Sela.*

⁵⁰ Kurgi, Viešpatie, tavo
senoji meilė,
kurią prisiekei Dovydui
būdamas ištikimas?

⁵¹ Atmink, Viešpatie, kaip iš
tavo tarno tyčiojamas;
kaip aš nešiojuosi širdyje
tautų užgaules,

⁵² kuriomis tavo priešai
tyčiojosi, VIEŠPATIE,
kuriomis tyčiojosi iš tavo
pateptojo žingsnių.

⁵³ Tebūna pagarbintas
VIEŠPATS per amžius!
Amen! Amen!

Ketvirta knyga

90 *Dievo žmogaus Mozės malda.*

Viešpatie, tu buvai mūsų užuovėja
per kartų kartas.

² Pirmą, negu kalnai užgimė,
ir žemę bei pasaulį pagimdei,
tu esi Dievas nuo amžių
per amžius.

³ Tu gražini mus į dulkes,
sakydamas: „Grižkite, mirtingieji“.

⁴ Juk *tūkstantis metų tau
lyg viena diena,

lyg vakarykštė diena, jau praėjusi,
lyg viena nakties sargyba.

⁵ Tu užbaigi žmonių
gyvenimą miegu;

jie lyg žolė, kuri auštant išdygsta,

⁶ rytą sužaliuoja ir žydi,
o vakare nuvysta ir nudžiūsta.

⁷ Juk mes tavo įniršio naikinami,
dėl tavo pykčio mus apima baimė.

⁸ Tu pasidėjai mūsų
kaltes prieš save,
savo veido šviesoje slaptašias
mūsų nuodėmes.

⁹ Juk visos mūsų dienos
praeina tavo pyktyje,

mes baigiame gyvenimo
metus su atodūsiu:

¹⁰ Gyvename septynias
dešimtis metų,
o jei tvirtesni, tai gal ir
visas aštuonias.

Bet tų metų dauguma – tik
triūsas ir vargas;
jie greitai prabėga, ir
mes išskubame.

¹¹ Kas gali perprasti tavo
įniršio jėgą?

Tavo pyktis priligsta tavo
pagarbiai baimei.

¹² Tad mokyk mus skaičiuoti
savo dienas,
kad įgytume išmintingą širdį.

¹³ Sugrįžk, VIEŠPATIE! Kiek ilgai?
Elkis gailestingai su savo tarnais!

¹⁴ Aūšťtant pasotink mus
savo gerumu,
kad giedotume iš džiaugsmo
per visas savo dienas.

¹⁵ Duok mums tiek laimės,
kiek davei liūdesio
per visus mūsų nelaimių metus.

¹⁶ Leisk mums, tavo tarnams,
regėti tavo didingus darbus;
leisk mūsų palikuonims matyti
tavo garbingą galybę.

¹⁷ Tebūna Viešpaties, mūsų
Dievo, malonė su mumis!
Padaryk mums sėkmingą
mūsų rankų darbą,
padaryk sėkmingą mūsų
rankų darbą!

91 Kas tik gyvena
Aukščiausiojo pastogėje,
pasilieka Visagalio pavėsy.

² Jis sakys VIEŠPAČIUI: „Mano Dieve,
mano prieglauda ir tvirtovė,
pasitikiu tavimi!“

³ Juk tai jis
išgelbės tave nuo
medžiotojo kilpos
ir nuo mirtį nešančio maro.

⁴ Savo sparnų plunksnomis
jis uždengs tave, –
po jo sparnais rasi prieglaudą.
Jo ištikimybė – dengiantis skydas.

⁵ Nereikės tau bijoti nakties siaubo
nei strėlės, iššautos dieną,

⁶ nei maro, sėlinančio tamsoje,
nei rykštės, niokojančios vidudienį.

⁷ Nors tūkstantis kristų
tavo kairėje
ir dešimt tūkstančių – dešinėje,
tavęs niekas nepasieks.

⁸ Tu žiūrėsi ir matysi,
kaip baudžiami nedorėliai.

⁹ Tu pasirinkai VIEŠPATį
savo prieglauda,
Aukščiausiąjį savo užuovėja,

¹⁰ todėl neištiks tavęs žala,
nepalies tavo palapinės nelaimė,

¹¹ nes *jis palieps savo angelams
saugoti tave visur, kad
ir kur tu eitum.

¹² *Savo rankomis jie neš tave,
kad kojos į akmenį neužsigautum.

¹³ *Tu sumindžiosi liūtą ir gyvatę,
sutrypsi liūtuką ir slibiną.

¹⁴ „Kas mane myli, tą gelbėsiu;
saugosiu jį, nes jis žino mano vardą.“

¹⁵ Kai jis šauksis manęs, išklausysiu,
būsiu su juo varge,
išgelbėsiu ir pagerbsiu.

¹⁶ Pasotinsiu jį ilgu amžiumi,
pagirdysiu savo išganymu“.

92 *Psalmė. Giesmė šabo dienai.*

² VIEŠPATIE, kaip gera šlovinti tave,
giedoti šlovės giesmės
tavo vardui, Aukščiausiasis,

³ skelbti kas rytą tavo
ištikimąją meilę,
kas naktį tavo ištikimybę,

^{91,11} Mt 4,6; Lk 4,10

^{91,12} Mt 4,6; Lk 4,11

^{91,13} Lk 10,19

- ⁴ palydint dešimtstygei arfai,
su giesme ir lyra.
⁵ Juk tu, VIEŠPATIE, pradžiuginai
mane savo veikla,
tad su džiaugsmu apgiedu
tavo rankų darbus.
⁶ Kokie didingi tavo darbai, VIEŠPATIE,
kokios gilios tavo mintys!
⁷ Bukas žmogus jų nežino,
kvailys negali suprasti.
⁸ Nors nedorėliai želia kaip žolė
ir visi piktadariai klestėte klesti,
jų laukia amžinoji žūtis.
⁹ Bet tu, VIEŠPATIE, esi
išaukštintas amžinai.
¹⁰ Juk tavo priešai, VIEŠPATIE,
tavo priešai tikrai pražus,
visi piktadariai bus išblaškyti.
¹¹ O man tu davei laukinio
jaučio jėgą ir teiki palaimą.
¹² Savo akimis mačiau
savo priešų sąmyšį,
savo ausimis girdėjau apie
užpuolikų žūtį.
¹³ Teisieji žaliuoja lyg palmės
ir auga lyg Libano kedrai.
¹⁴ Pasodinti VIEŠPATIES Namuose,
jie žaliuoja mūsų Dievo kiemuose.
¹⁵ Ir žiloje senatvėje jie neša vaisių,
visada žalių ir sultingų,
¹⁶ liudydami, koks teisus VIEŠPATS –
mano Uola, nes nėra jame ydos.

93 VIEŠPATS yra Karalius; jis apsisiautęs didybe.

- VIEŠPATS apsisiautęs, jis
susijuošęs jėga.
Pasaulis stovi tvirtai, jis
negali būti pajudintas.
² Tavo sostas tvirtas nuo pradžios,
nuo amžinybės tu esi.
³ Vandenyno srōvės
tvinsta, VIEŠPATIE!
Vandenyno srovės tvinsta
ūžaudamos,
vandenyno srovės tvinsta
riaumodamos.

- ⁴ Didesnis už galingų
vandenų griausmą,
galingesnis už jūros mūšą.
didingas VIEŠPATS aukštybėse!
⁵ Tavo įsakai iš tikrųjų amžini;
tavo Namus, VIEŠPATIE, šventumas
puoš visais laikais.

94 Atpildo Dieve, VIEŠPATIE, atpildo Dieve, pasirodyk!

- ² Pakilk, žemės Teisėju,
duok įžuliesiems, ką jie užsidirbo!
³ VIEŠPATIE, kiek dar ilgai
tie nedorėliai,
kiek dar ilgai tie nedorėliai
džiūgaus?
⁴ Įžuliai kalba ir giriasi,
puikuoja visi piktadariai.
⁵ VIEŠPATIE, jie trypia tavo tautą.
Jie engia tavo paveldą,
⁶ galabija našlę ir ateivį,
žudo našlaitį.
⁷ Jie mąno: „VIEŠPATS to nemato,
Jokūbo Dievui tai nerūpi“.
⁸ Susipraskite, žmonės bukapročiai!
Kvailiai, kada jūs įgysite išminties?
⁹ Nejau tas, kuris įdėjo
ausis, negirdės?
Nejau tas, kuris padarė
akis, nematys?
¹⁰ Argi nebaudžia tas,
kuris drausmina tautas
ir moko žmoniją išminties?
¹¹ *VIEŠPATS žino žmonių užmojus,
jis žino, kad tai tik kvėptelėjimai.
¹² Laimingas žmogus, kurį tu,
VIEŠPATIE, drausmini,
kurį mokai savo įsakymų,
¹³ norėdamas suteikti jam
ramybės varguose,
kol nedorėliui kasama duobė.
¹⁴ Juk VIEŠPATS neapleis savo tautos,
nepaliks savo paveldo.
¹⁵ Juk teismo nuosprendis
bus vėl teisingas,

ir visi doros širdies
žmonės jį vykdys.
¹⁶ Kas apgins mane nuo
šių nedorėlių,
kas užstos mane prieš
šiuos piktadarius?
¹⁷ Jei VIEŠPATS man nepadėtų,
netrukus gyvenčiau tyliame kape.
¹⁸ Kai manau: „Mano koja slysta“, –
tavo gerumas, VIEŠPATIE,
mane stiprina.
¹⁹ Kai būnu neramus ir susirūpinęs,
tu paguodi mane ir pralinksmini.
²⁰ Tu negali būti bičiulis
nedorų teisėjų,
kurie kankina įstatymais.
²¹ Jie sąmokslauja prieš
teisiojo gyvastį
ir mirčiai pasmerkia
nekaltą žmogų.
²² Bet VIEŠPATS – mano tvirtovė,
ir mano Dievas – mano
užuovėjos Uola.
²³ Jis atmokės jiems už jų
nedorus darbus,
sunaikins juos už jų nedorumą.
VIEŠPATS, mūsų Dievas,
juos sunaikins.

95 Ateikite, džiaugsmingai
giedokime VIEŠPAČIUI,
šaukime iš džiaugsmo mūsų
išganymo Uolai!
² Artinkimės prie jo su padėka,
iš džiaugsmo traukime
šlovės giesmes!
³ Juk VIEŠPATS – didis Dievas,
galingas Karalius, aukštesnis
už visus dievus.
⁴ Jo rankose žemės gėlmės,
ir kalnų viršūnės jam priklauso.
⁵ Jo yra jūra – jis ją padarė –
ir sausuma – jo rankos ją sukūrė.
⁶ Ateikime, pagarbinkime
ir pulkime kniūbsti,
klaupkimės prieš VIEŠPATĮ,
mūsų Kūrėją!

⁷ Juk jis mūsų Dievas,
o mes – tauta, kurią jis gano,
kaimenė, kurią jis veda.
^{*O kad išgirstumėte}
šiandien, ką jis sako!
⁸ „Nebūkite kietaširdžiai,
*kaip prie Meribos,
kaip Masos dieną* dykumoje;
⁹ ten jūsų protėviai gundė mane,
bandė mane, nors buvo
matę mano darbus.
¹⁰ Keturias dešimtis metų
kokti man buvo toji karta.
Tariau: „Tai žmonės,
kurių širdis klysta;
jie negerbia mano kelių“.
¹¹ *Užtat įniršęs prisiekiau:
„Į mano *poilsio kraštą
jie neįžengs““.

96 Giedokite VIEŠPAČIUI
naują giesmę;
giedoki VIEŠPAČIUI, visa žeme!
² Giedokite VIEŠPAČIUI,
garbinkite jo vardą,
kasdien skelbkite jo išganymą!
³ Apsakykite tautoms jo garbę,
visoms tautoms jo
nuostabius darbus!
⁴ Juk didis VIEŠPATS ir vertas
didžios šlovės,
pagarbų šiurpą keliantis
labiau už visus dievus.
⁵ Juk visi tautų dievai tik stabai,
o VIEŠPATS sukūrė dangų.
⁶ Garbe ir didybe jis žėri,
jėga ir grožis jo šventovėje.
⁷ *Šlovinkite VIEŠPATĮ, tautų šeimos,
garbinkite VIEŠPATIES galybę!

^{95,7-8} Hbr 3,15; 4,7

^{95,7-11} Hbr 3,7-11

^{95,8-9} Iš 17,1-7; Sk 20,2-13

^{95,8} Žr. Iš 17,7.

^{95,11} Sk 14,20-23; Įst 1,34-36; Hbr 4,3,5

^{95,11} Įst 12,9-10

^{96,7-9} Ps 29,1-2

⁸ Teikite garbę VIEŠPATIES vardui,
nešini atnaša, ženkite jį jo kiemus!

⁹ Pulkite kniūbsti prieš VIEŠPATĮ,
didingą šventumą;
sudrebėki nuo jo Artumo,
visa žeme!

¹⁰ Skelbkite visoms tautoms
„VIEŠPATS yra Karalius!“

Pasaulį jis padarė tvirtą,
nepajudinamą;
tautas jis teis bešališkai.

¹¹ Dangūs tesilinksmina,
žemė tedžiūgauja;
jūra ir visa, kas joje, teūžauja!

¹² Laukai ir visa, kas juose,
tebūna smagūs!

Tada visi miško medžiai
giedos iš džiaugsmo.

¹³ VIEŠPATIES Artume,
nes jis ateina,
nes jis ateina valdyti žemės.
Teisiai jis valdys pasaulį
ir ištikimai – tautas.

97 VIEŠPATS yra Karalius!
Tesiđžiaugia žemė,
tedžiūgauja net tolimosios salos!
² Jį gaubia debesys ir tamsa,
ant teismo ir teisingumo
stovi jo sostas.

³ Priekyje savęs jis siunčia ugnį
ir sunaikina visus savo priešus.

⁴ Nuo jo žaibų nušvinta pasaulis;
žemė tai mato ir dreba.

⁵ Lyg vaškas tirpsta kalnai
VIEŠPATIES Artume,
visa žemė – nuo Viešpaties
Artumo.*

⁶ Dangūs skelbia jo teisumą,
ir visos tautos regi jo garbę.

⁷ Sugėdinami visi drožinių
garbintojai,
kurie didžiuojasi savo
beverčiais stabais;
visi dievai puola prieš jį kniūbsti.

⁸ Sionas girdi ir džiaugiasi,
Judo miestai džiūgauja dėl
tavo teismo, VIEŠPATIE.

⁹ Juk tu, VIEŠPATIE, esi
aukščiausias visoje žemėje,
didingesnis už visus dievus.

¹⁰ VIEŠPATS myli tuos, kurie
nekenčia pikto.

Jis saugo savo ištikimųjų gyvastį,
gelbsti iš nedorėlių rankų.

¹¹ Šviesa teka teisiamam,
džiaugsmas – doros širdies žmogui.

¹² O jūs, teisieji, džiaukitės
VIEŠPATYJE,
dėkokite jo šventajam vardui!

98 Psalmė.

Giedokite VIEŠPAČIUI naują giesmę,
nes jis padarė nuostabių dalykų.
Jo dešinė ir šventumo petys
laimėjo pergalę.

² VIEŠPATS paskelbė savo išganymą,
tautoms parodė savo teisumą.

³ Jis atsiminė savo gerumą ir
ištikimybę Izraelio namams.

Visi žemės pakraščiai pamatė
mūsų Dievo išganymą.

⁴ Džiaugsmingai klegėkite
VIEŠPAČIUI, visos šalys,
giedokite džiugias šlovės giesmes!

⁵ Giedokite šlovės giesmę
VIEŠPAČIUI lyra,
pritarkite lyra savo
skambiai giesmei.

⁶ Trimituokite ir pūskite ragą,
džiūgaukite Karaliaus,
VIEŠPATIES, Artume.

⁷ Teūžia jūra ir visa, kas joje,
pasaulis ir visi, kas jame gyvena.

⁸ Teploja rankomis upės,
iš džiaugsmo drauge tegieda kalnai

⁹ VIEŠPATIES Artume, nes jis ateina,
jis ateina valdyti žemės.
Teisingai jis valdys pasaulį
ir deramai – tautas.

^{97,5} Arba: „Visos žemės Viešpaties Artume“.

99 VIEŠPATS yra Karalius,
tad tesibaimina tautos!

*Kerubų soste jis sėdi,
tad tedreba žemė!

²VIEŠPATS Sione yra didis,
virš visų tautų išaukštintas.

³Tešlovina jos tavo didį ir
baimę keliantį vardą.

Jis šventas!

⁴Galingasis Karaliau, tu
myli teisingumą.

Tu parodei, kas dora,
tu įvykdei, kas teisinga ir
teisu Jokūbo žemėje.

⁵Aukštinkite VIEŠPATĮ, mūsų Dievą,
pulkite kniūbsti prie jo
sosto pakojo!

Jis šventas!

⁶Mozė ir Aaronas – tarp jo kunigų
ir Samuelis – tarp tų, kurie
šaukiasi tavo vardo.

Jie šaukėsi VIEŠPATIES,
ir jis jų išklaušė.

⁷*Jis kalbėjo jiems iš
debesies stulpo;
jie laikėsi jo įsakų ir duotų įstatų.

⁸VIEŠPATIE, mūsų Dieve,
tu juos išklausei,

tu buvai jiems atlaidus Dievas,
nors reikalaškai atpildo
už nusikaltimus.

⁹Aukštinkite VIEŠPATĮ, mūsų Dievą,
pulkite kniūbsti prie jo

šventojo kalno,
nes VIEŠPATS, mūsų
Dievas, šventas!

100 Padėkos psalmė.

Džiaugsmingai klegėkite,
visos šalys!

²Linksmi tarnaukite VIEŠPAČIUI,
artinkitės prie jo su džiugia giesme.

³Žinokite, kad VIEŠPATS – Dievas.

Jis mus sukūrė, ir mes
priklausome jam,
mes – jo tauta ir jo kaimenės avys.

⁴Dėkodami ženkite pro vartus
į jo kiemus su šlovės giesme.

Dėkokite jam, šlovinkite jo vardą,
⁵nes *VIEŠPATS geras,

nes jo ištikimoji meilė amžina
ir jo ištikimybė tveria
per kartų kartas.

101 Dovydo psalmė.

Giedosiu apie ištikimybę
ir teisingumą,

šlovės giesmę giedosiu
tau, VIEŠPATIE,

²dorumo kelio laikysiuos.

Kada mane aplankysi?
Savo namuose gyvensiu
dora širdimi.

³Į nieką, kas žema, niekada
nekreipsiu žvilgsnio;

nekęsiu žmogaus, kuris
suktai elgiasi,
nieko bendra su juo neturėsiu.

⁴Širdies nelabumo vengsiu iš tolo,
su tuo, kas pikta, reikalų
neturėsiu.

⁵Kas slapta šmeiš savo
artimą, tą nutildysiu.

Nepakenčiu pasipūtusio,
įžūlios širdies žmogaus.

⁶Akimis ieškau krašte Dievui
ištikimų žmonių,

kad jie gyventų su manimi;
kas laikosi doro kelio, tas
bus mano tarnyboje.

⁷Joks apgavikas mano
namuose negyvens,

joks melagis mano
akivaizdoje netarnaus.

^{99,1} Iš 25,22

^{99,7} Iš 33,9

^{100,5} 1 Met 16,34; 2 Met 5,13; 7,3; Ezr 3,11; Ps 106,1;

107,1; 118,1; 136,1; Jer 33,11

⁸ Kas rytą tarsiu nuosprendį
krašto nedorėliams,
kad išvalyčiau iš VIEŠPATIES
miesto visus
darančius pikta.

102 *Malda nelaimingo žmogaus, atsidūrusio neviltyje ir liejančio savo skundą VIEŠPAČIUI.*

² VIEŠPATIE, išgirsk mano
malda, VIEŠPATIE,
ir mano šauksmas tave tepasiekia.

³ Neslėpk nuo manęs savo
veido, kai man sunku,
atsuk man savo ausį;
tą dieną, kai šaukiuosi tavęs,
skubėki manęs išklausyti.

⁴ Juk mano dienos nyksta
lyg dūmai,
ir mano kaulai anglėja tarsi
malkos židinyje.

⁵ Suvytusi ir nudžiūvusi lyg
žolė mano širdis;
aš užmirštu net valgyti savo duoną.

⁶ Nuo didelio dejavimo
iš manęs liko tik kaulai ir oda.

⁷ Esu lyg paukštis tyruose,
lyg pelėda apleistuose
griuvėsiuose.

⁸ Guliu nemiegodamas
ir skundžiuosi
lyg vienišas paukštis ant stogo.

⁹ Visą dieną mano priešai
mane užgaulioja,
kaip keiksmąžodį taria
mano vardą!

¹⁰ Pelenus turiu valgyti
vietoje duonos
ir ašaras maišyti su gėrimu.

¹¹ Dėl tavo apmaudo ir pykčio,
nes paėmei mane ir
nusviedei į šalį.

¹² Mano dienos nyksta lyg
vakaro šešėliai,
aš vystu tartum žolė.

¹³ Bet tu, VIEŠPATIE, amžinai
viešpatauji,
ir visos kartos mini tavo vardą.

¹⁴ Tu pakilsi ir būsi
gailestingas Sionui,
nes jau laikas jo pasigailėti,
skirtasis metas jau atėjo.

¹⁵ Malonūs jo akmenys
tavo tarnams,
o jo dulkės kelia jiems užuojautą.

¹⁶ Taūtos pagarbiai bijo
VIEŠPATIES vardo,
visi žemės karaliai – tavo garbės.

¹⁷ VIEŠPATS atstatys Sioną
ir apsireikš savo garbėje.

¹⁸ Jis atsigręš į skurdžių maldavimą
ir nepaniekins jų maldos.

¹⁹ Tebūna tai užrašyta
ateinančiai kartai,
kad atkurtoji tauta

garbintų VIEŠPATĮ:

²⁰ „Jis pažvelgė iš savo
šventovės aukštybių,

VIEŠPATS pažiūrėjo iš
dangaus į žemę,

²¹ kad išgirdęs belaisvių dejavimą
išlaisvintų pasmerktuosius
mirti“, –

²² idant VIEŠPATIES vardas
būtų apsakomas Sione
ir jo šlovės giesmė – Jeruzalėje,

²³ kai tautos susirinks drauge
su karalystėmis
tarnauti VIEŠPAČIUI.

²⁴ Jis išsekino mano jėgas kelyje,
jis sutrumpino mano dienas.

²⁵ * „Mano Dieve, – sakiau, –
nepaimk manęs iš čia
įpusėjus dienoms.

Tavo metai trunka per
visas kartas“.

²⁶ Kadaise tu padėjai
žemės pamatus,
ir dangūs tavo sukurti.

²⁷ Jie praeis, o tu pasiliksi;
jie susidėvės kaip drabužis.

Kaip apdarą juos keiti,
ir jie pasikeičia,
²⁸bet tu esi tas pats,
ir tavo metams nėra galo.
²⁹Tavo tarnų vaikai saugiai gyvens,
jų palikuonys bus tvirti tavo Artume.

103 Dovydo.

Šlovink VIEŠPATĮ, mano siela,
ir visa, kas manyje, tešlovina
jo šventąjį vardą!
²Šlovink VIEŠPATĮ, mano siela,
ir nepamiršk, koks jis geras!
³Jis atleidžia visas tavo nuodėmes
ir išgydo visas tavo ligas.
⁴Jis atperka tavo gyvastį iš kapo
ir apgaubia tave meile ir
gailestingumu,
⁵jis sotina tavo gyvenimą
gėrybėmis,
kad būtum jaunas ir
stiprus lyg erelis.
⁶VIEŠPATS vykdo teisumo darbus,
jis daro, kas teisinga visiems
engiamiesiems.
⁷Jis parodė savo kelius Mozei
ir savo veiksmus Izraelio tautai.
⁸*VIEŠPATS yra gailestingas
ir mylintis,
lėtas supykti ir kupinas
ištikimosios meilės.
⁹Ne visą laiką jis barsis
nei bus supykęs per amžius.
¹⁰Jis elgiasi su mumis ne pagal
mūsų nuodėmių dydį
nei atmoka mums pagal
mūsų kaltes.
¹¹Kaip aukštai nuo žemės dangūs,
taip didi jo ištikimoji meilė
pagarbiai jo bijantiesiems.
¹²Kaip toli Rytai nuo Vakarų,
taip toli nuo mūsų jis išsklaido
mūsų nuodėmes.

¹³Kaip tėvas gailisi vaikų,
taip VIEŠPATS gailisi pagarbiai
jo bijančiųjų.
¹⁴Juk jis žino, kokie mes padarai,
atsimena, kad mes esame dulkės.
¹⁵Žmogaus dienos panašios į žolę,
jis žydi kaip laukų gėlė:
¹⁶vos paliečia ją vėjas,
jos jau nebėra,
ji išnyksta, nepalikdama žymės.
¹⁷Betgi VIEŠPATS geras per
amžių amžius tiems,
kurie pagarbiai jo bijo,
ir teisingus vaikų vaikams,
¹⁸kurie laikosi jo Sandoros
ir nepamiršta ištikimai
vykdyti jo įsakymų.
¹⁹VIEŠPATS pasistatė
sostą danguose,
ir jo karališka galybė visa valdo.
²⁰Šlovinkite VIEŠPATĮ,
visi jo angelai,
jo žodį vykstantys galiūnai,
paklusnūs jo tartam žodžiui.
²¹Šlovinkite VIEŠPATĮ,
visos jo galybės,
jo tarnai, vykstantys jo valią.
²²Šlovinkite VIEŠPATĮ, visi jo darbai
visose jo viešpatijos vietose.
Šlovink VIEŠPATĮ, mano siela!

104 Šlovink VIEŠPATĮ, mano siela!

VIEŠPATIE, mano Dieve,
tu be galo didis!
Apsisiautęs garbe ir didybe,
²apsigaukęs šviesa lyg drabužiu,
tu ištempei dangų lyg
palapinės dangą
³ir padėjai savo buveinės
sijas viršum vandenų.
Iš debesų tu daraisi vežimą
ir keliauji audros sparnais.
⁴*Vėjus tu imi savo pasiuntiniais,
žaižų liepsnas – savo tarnais.

⁵ Tu įkūrei žemę tvirtai
 ant jos pamatų,
 ir ji ten stovės amžinai.
⁶ Vandenynu tarsi drabužiu
 ją apklojai,
 o vandenys tįsojo viršum kalnų.
⁷ Kai vandenims tu
 pagrūmojai, jie bėgo,
 traukėsi pasigirdus tavo
 griausmo balsui,
⁸ kalnams iškylant,
 slėniams įdumbant,
 į vietą, kurią jiems paskyrei.
⁹ Tu nubrėžei ribą ir
 peržengti ją uždraudei,
 kad žemės vėl neapsemų.
¹⁰ Tu liepi šaltiniams
 sruventi slėniuose
 ir upėms tekėti tarp kalvų.
¹¹ Jie duoda vandens miško žvėrimis,
 laukiniai asilai ten
 malšina troškulį.
¹² Pakrantėse padangių
 paukščiai kraunasi lizdus.
 ir čiulba ant medžių šakų.
¹³ Tu laistai kalnus iš savo
 aukštos buveinės,
 ir žemė kupina tavo palaimos.
¹⁴ Tu želdai žolę galvijams,
 ir augalus žmonių reikalamis,
 kad jie augintųsi maisto iš žemės
¹⁵ ir vyno, kuris linksmina
 žmogaus širdį,
 ir alyvmedžių aliejaus, nuo
 kurio švyti veidai,
 ir duonos, kuri stiprina gyvastį.
¹⁶ Gausiai laistomi
 VIEŠPATIES medžiai
 ir Libano kedrai, jo
 paties pasodinti.
¹⁷ Paukščiai sukasi juose gūžtas,
 gandras medyje kraunasi lizdą.
¹⁸ Aukštieji kalnai skirti
 laukinėms ožkoms,
 uolos – slėptuvės olų barsukams.
¹⁹ Tu padarei mėnulį
 mėnesiams žymėti,
 o saulę žino, kada jai nusileisti.

²⁰ Tu siunti tamsą, ir ateina naktis;
 tuomet sujunda visi miško gyvūnai.
²¹ Liūtukai riaumoja grobio,
 ieškodamiesi maisto iš Dievo.
²² Saulei užtekėjus, jie pasitraukia
 miegoti savo guoliuose,
²³ o žmogus eina prie darbo
 ir triūsia iki vakaro.
²⁴ VIEŠPATIE, kokie įvairūs
 tavo kūriniai!
 Kaip išmintingai juos
 visus sukūrei!
 Tavo kūrinių pilna žemė.
²⁵ Štai jūra, tokia bekrastė ir plati.
 Ten knibžda nesuskaičiuojami
 maži ir dideli gyvūnai.
²⁶ Ten plaukioja laivai
 ir žaidžia *Leviatanas,
 kurį tu sukūrei.
²⁷ Visi jie laukia iš tavęs,
 kad duotum jiems peno,
 kada reikia.
²⁸ Kai duodi, jie surenka,
 kai ištiesi ranką, jie sotūs gėrybių.
²⁹ Tau veidą paslėpus,
 jie sunerimsta,
 o alsavimą iš jų atėmus, miršta
 ir sugrįžta į dulkes.
³⁰ Tau atsiuntus savo
 Dvasią, jie atgyja,
 ir tu atnaujini žemės veidą.
³¹ Tebūna amžina VIEŠPATIES garbė,
 tesidžiaugia VIEŠPATS
 savo kūriniais!
³² Jis pažvelgia į žemę, ir ji dreba;
 jis paliečia kalnus, ir jie smilksta.
³³ Giedosiu VIEŠPAČIUI,
 kolei gyvensiu,
 per visą gyvenimą šlovinsiu
 giesmę savo Dievą.
³⁴ Tepatinka jam mano malda,
 nes aš džiūgauju VIEŠPATYJE.
³⁵ Teišnyksta žemėje nusidėjėliai,
 tenebūna daugiau nedorėlių.
 Šlovink VIEŠPATĮ, mano siela!
 Šlovinkite VIEŠPATĮ!

105 Dėkokite VIEŠPAČIUI,
 šaukitės jo vardo,
 skelbkite jo darbus tautoms!
² Giedokite jam, šlovinkite
 jį giesmėmis,
 kalbėkite apie visus jo
 nuostabius darbus.
³ Didžiukitės jo šventuoju vardu,
 tedžiūgauja VIEŠPATIES
 ieškančiųjų širdis!
⁴ Pagalbos ieškoti eikite
 pas VIEŠPATĮ,
 visada ieškokite jo Artumo.
⁵ Atminkite jo padarytus
 nuostabius darbus,
 jo stebuklus ir nuosprendžius,
⁶ Abraomo palikuonys, jo tarnai,
 Jokūbo vaikai, jo išrinktieji!
⁷ Jis, VIEŠPATS, mūsų Dievas,
 ir visoje žemėje vykdomi
 jo įsakymai.
⁸ Amžiais jis laikosi savo Sandoros,
 tūkstančiui kartų duoto pažado,
⁹ *Sandoros, sudarytos
 su Abraomu,
 *priesaikos žodžio Izaokui,
¹⁰ *kurį jis patvirtino
 Jokūbui kaip įstatą,
 Izraeliui kaip amžiną Sandorą.
¹¹ „Tau aš duosiu, – sakė
 jis, – Kanaano kraštą
 kaip tau skirtą paveldą.“
¹² Kad ir mažai jų buvo,
 tik sauja ateivių tame krašte,
¹³ klajojanti iš tautos į tautą,
 iš karalystės į karalystę,
¹⁴ *jų engti jis niekam neleido,
 ir dėl jų barė karaliūs:
¹⁵ „Nelieskite mano pateptųjų,
 neskriauskite mano pranašų!“
¹⁶ *Jis užleido badą anai žemei
 ir atėmė iš jų visus maisto išteklius.

¹⁷ *Jis pasiuntė jiems vyrą – Juozapą,
 parduotą kaip vergą.
¹⁸ *Jo kojos buvo supančiotos,
 ant kaklo užkarta grandinė,
¹⁹ kol atsitiko, ką jis buvo
 pranašavęs,
 ir VIEŠPATIES žodis jį išbandė.
²⁰ *Karalius liepė jį paleisti,
 tautų valdovas jį išlaisvino.
²¹ *Jis padarė jį savo namų viešpačiu
 ir visų turtų valdytoju,
²² kad lavintų pareigūnus
 būti tokius kaip jis
 ir mokytų didžiūnus išminties.
²³ Tada *Izraelis atėjo į Egiptą,
 *Jokūbas apsigyveno kaip
 ateivis Chamo žemėje.
²⁴ *VIEŠPATS padarė savo
 tautą labai gausią,
 stipresnę už jos priešus,
²⁵ kurių širdis jis taip pakeitė,
 kad jie ėmė nekęsti jo tautos
 ir elgtis klastingai su jo tarnais.
²⁶ *Jis pasiuntė savo tarną Mozę
 ir Aaroną, kurį buvo išsirikęs.
²⁷ Jiedu padarė VIEŠPATIES ženklų
 ir stebuklų Chamo žemėje.
²⁸ *Jis užleido tamsą, ir aptemo žemė,
 bet egiptiečiai priešinosi
 jo žodžiams.
²⁹ *Jis pavertė jų vandenį krauju,
 ir nutroško jų žuvyvys.
³⁰ *Jų žemėje knibždėte
 knibždėjo varlių,
 jos užplūdo net jų karaliaus
 kambarius.

105,17 Pr 37,28; 45,5

105,18–19 Pr 39,20–40,23

105,20 Pr 41,14

105,21 Pr 41,39–41

105,23 Pr 46,6

105,23 Pr 47,11

105,24–25 Iš 1,7–14

105,26 Iš 3,1–4,17

105,28 Iš 10,21–23

105,29 Iš 7,17–21

105,30 Iš 8,1–6

105,9 Pr 12,7; 17,8

105,9 Pr 26,3

105,10–11 Pr 28,13

105,14–15 Pr 20,3–7

105,16 Pr 41,53–57

³¹ Jis tarė, ir *apniko
 musių spiečiai
 bei *aibės uodų visą jų žemę.
³² *Jis davė jiems krušą
 vietoj lietaus,
 žaibais plieskė jų žemę.
³³ Jis sunaikino jų vynmedžius
 bei figmedžius
 ir išvertė iš žemės medžius.
³⁴ *Jis tarė, ir užplūdo skėriai
 bei nesuskaičiuojami žiogai.
³⁵ Visus augalus jie surijo jų žemėje
 ir suėdė jų laukų derlių.
³⁶ *Jis sunaikino visus
 pirmagimius jų žemėje,
 visas jų jaunystės pirmienas.
³⁷ *Tada jis išvedė izraelitus,
 nešinus sidabru ir auksu,
 ir dvylikoje giminių
 nebuvo silpnuolio.
³⁸ Egiptiečiai džiūgavo,
 jiems išeinant,
 nes izraelitai buvo juos įbaiminę.
³⁹ *Jis supūtė debesį kaip dangą
 ir ugnimi švietė naktį.
⁴⁰ *Jiems prašant, jis
 siuntė putpelių
 ir dangaus duona juos
 sočiai maitino.
⁴¹ *Jis atvėrė uolą, ir
 ištryško vanduo
 ir lyg upė tekėjo per dykumą.
⁴² Jis atminė savo šventąjį pažadą
 ir savo tarną Abraomą.
⁴³ Taip jis vedė besidžiaugiančią
 savo tautą,
 džiugią giesmę giedančius
 savo išrinktuosius.

105,31 Iš 8,20-24

105,31 Iš 8,16-17

105,32-33 Iš 9,22-25

105,34-35 Iš 10,12-15

105,36 Iš 12,29

105,37-38 Iš 12,33-36

105,39 Iš 13,21-22

105,40 Iš 16,2-15

105,41 Iš 17,1-7; Sk 20,2-13

⁴⁴ Jis *davė jiems kitų tautų žemes,
 ir jie paveldėjo žmonių triūso vaisius,
⁴⁵ kad paklustų jo įstatams
 ir laikytųsi jo įsakymų.
 Šlovinkite VIEŠPATĮ!

106 *Šlovinkite VIEŠPATĮ!

Dėkokite
 VIEŠPAČIUI, nes jis geras,
 nes jo ištikimoji meilė amžina.
² Kas gali apsakyti didžius
 VIEŠPATIES darbus
 ar pajėgti jį pašlovinti?
³ Laimingi, kas elgiasi teisingai,
 ir visados daro, kas teisu.
⁴ Atmink ir mane, VIEŠPATIE,
 kai padedi savo tautai,
 lankyk ir mane malone,
 kai juos gelbsti,
⁵ kad galėčiau patirti tavo
 išrinktųjų gerovę,
 dalytis tavo tautos džiaugsmu
 ir didžiulotis tavo paveldu.
⁶ Nusidėjome – mes ir
 mūsų protėviai,
 nusikaltome, nedorai elgėmės.
⁷ Mūsų protėviai Egipte nepaisė
 tavo nuostabių darbų,
 pamiršo tavo gerumą
 ir *maistavo prieš Aukščiausiąjį
 prie Nendrių jūros.
⁸ Vis dėlto jis gelbėjo juos,
 kaip tinka jo vardui,
 kad parodytų savo didžią jėgą.
⁹ *Jis pagrūmojo Nendrių
 jūrai, ir ji išdžiūvo;
 jis pervedė juos per gelmes
 kaip per dykumą.
¹⁰ Jis išgelbėjo juos iš tų,
 kurie jų nekentė,
 ir atpirko iš priešo rankų.

105,44 Joz 11,16-23

106,1 1 Met 16,34; 2 Met 5,13; 7,3; Ezr 3,11; Ps 100,5;
 107,1; 118,1; 136,1; Jer 33,11

106,7 Iš 14,10-12

106,9-12 Iš 14,21-31

¹¹ Jūra paskandino jų priešus,
ir neliko nė vieno.
¹² Tada izraelitai įtikėjo
ir *šlovino jį giesme.
¹³ Greitai jie užmiršo, ką
jis buvo padaręs,
ir elgėsi, nelaukdami, kol
supras jo užmoji.
¹⁴ *Dykumoje juos apėmė
godus alkis,
ir tyruose jie ėmė gundyti Dievą.
¹⁵ Jis davė jiems, ko jie reikalavo,
bet siuntė ir alinančią ligą.
¹⁶ *Stovykloje buvo
pavydima Mozei
ir Aaronui, šventajam
VIEŠPATIES tarnui.
¹⁷ Žemė atsivėrė ir prarijo Dataną,
palaidojo Abiramo šalininkus.
¹⁸ Ugnis užsiliepsnojo tame būryje,
ir liepsnos sunaikino nedorėlius.
¹⁹ *Prie Horebo žmonės
pasidirbo veršį
ir garbino nuliedintą atvaizdą.
²⁰ Jie sukeitė Dievo garbę
su žolę ėdančio jaučio atvaizdu.
²¹ Jie užmiršo Dievą,
savo Gelbėtoją,
padariusį didžiųjų dalykų Egipte.
²² Kokių nuostabių darbų jis
padarė Chamo žemėje!
Kokių baisių dalykų prie
Nendrių jūros!
²³ Jis būtų juos sunaikinęs,
jeigu jo išrinktasis Moze
nebūtų užstojęs
ir nukreipęs jo pykčio.
²⁴ *Jie paniekino puikųjį kraštą
ir netikėjo jo pažadu,
²⁵ murmėjo savo palapinėse
ir nenorėjo klausyti
VIEŠPATIES balso.

²⁶ Todėl pakėlęs ranką jis prisiekė,
kad leis jiems žūti dykumoje
²⁷ *ir išblaškys jų
palikuonis tautose,
išsklaidys po svetimas šalis.
²⁸ *Paskui jie prisidėjo
prie Baalo apeigų
ir valgė mirusiesiems
atnašautas aukas.
²⁹ Jie pykdė VIEŠPATĮ savo darbais,
todėl juos užpuolė maras.
³⁰ Tada Finehasas pakilęs užstojo,
ir maras liovėsi.
³¹ Tai pripažinta jam kaip
teisus darbas
amžinai per kartų kartas.
³² *Jie pykdė VIEŠPATĮ prie
Meribos vandenų,
ir dėl jų nukentėjo Moze,
³³ nes jie taip apkartino
jam dvasią,
kad jis neapgalvotai pašnekėjo.
³⁴ *Jie neišnaikino tautų,
kaip VIEŠPATS buvo jiems įsakęs,
³⁵ bet susimaišė vedybomis
su svetimtaučiais
ir mokėsi daryti, kaip šie darė.
³⁶ Dievo tauta tarnavo stabams,
ir jie virto jiems pinklėmis.
³⁷ *Savo sūnus ir dukteris
jie aukėjo demonams.
³⁸ Jie liejo nekaltą kraują,
savo sūnų ir dukterų kraują,
aukojo juos Kanaano stabams
ir išniekino *kraštą,
praliedami kraują.
³⁹ Taip jie teršėsi savo veiksmais
ir ištvirtavo savo darbais.
⁴⁰ *VIEŠPATS įniiršo ant savo tautos
ir pasibjaurėjo savo paveldu.

106,27 Kun 26,33

106,28-31 Sk 25,1-13

106,32-33 Sk 20,2-13

106,34-36 Ts 2,1-3; 3,5-6

106,37 2 Kar 17,17

106,38 Sk 35,33

106,40-46 Ts 2,14-18

106,12 Is 15,1-21

106,14-15 Sk 11,4-34

106,16-18 Sk 16,1-35

106,19-23 Is 32,1-14

106,24-26 Sk 14,1-35

⁴¹ Jis atidavė juos tautoms į rankas,
ir juos valdė tie, kurie jų nekentė.
⁴² Priešai juos engė,
ir jie tapo jiems visiškai pavaldūs.
⁴³ Daugel sykių VIEŠPATS
gelbėjo savo tautą,
bet jie ir toliau liko maištingi
ir savo kalčių prislėgti.
⁴⁴ Bet jis atsižvelgdavo į jų kančią,
kai išgirdavo jų šauksmą.
⁴⁵ Jų labui jis atmindavo
savo Sandorą
ir pasigailėdavo iš savo gerumo.
⁴⁶ Jis išgaudavo jiems
pasigailėjamą iš tų,
kurie laikė juos nelaisvėje.
⁴⁷ *Gelbėk mus, VIEŠPATIE,
mūsų Dieve,
ir surink mus iš visų tautų,
kad dėkotume tavo šventajam vardui
ir didžiutumės tave šlovindami!
⁴⁸ Tebūna pašlovintas VIEŠPATS,
Izraelio Dievas;
nuo amžių per amžius!
Tesako visa tauta: „Amen!“
Šlovinkite VIEŠPATĮ!

Penkta knyga

107 * „Dėkokite VIEŠPAČIUI,
nes jis geras,
nes jo ištikimoji meilė amžina“.
² Taip tesako VIEŠPATIES atpirktieji,
kuriuos jis atpirko iš vargo,
³ surinko iš svetimų šalių,
iš Rytų ir Vakarų, iš Šiaurės ir Pietų.
⁴ Vieni klajojo dykumoje ir tyruose,
bet miesto, kuriame galėtų
įsikurti, nerado.
⁵ Alkani ir ištroškę,
jie tik gyvastį nešiojo.
⁶ Tada būdami varge jie
šaukėsi VIEŠPATIES,
ir jis gelbėjo juos iš bėdų,

⁷ vedė tiesiu keliu,
kol jie pasiekė gyvenamą miestą.
⁸ Tedėkoja jie VIEŠPAČIUI už
jo ištikimąją meilę,
už nuostabius darbus žmonijai,
⁹ nes jis patenkino trokštančius
ir alkstančius pripildė gėrybių.
¹⁰ Kiti sėdėjo niūrioje tamsoje,
belaisviai skurde ir grandinėse,
¹¹ nes buvo maištavę prieš
VIEŠPATIES žodžius
ir paniekinę Aukščiausiojo užmoji.
¹² Jų širdį sutramdė kančia,
jie sukniubo, ir nebuvo kas padėtų.
¹³ Tada būdami varge jie
šaukėsi VIEŠPATIES,
ir jis išvadavo juos iš bėdų,
¹⁴ išvedė juos iš niūriosios tamsos
ir sutraukė jų pančius.
¹⁵ Tedėkoja jie VIEŠPAČIUI už
jo ištikimąją meilę,
už nuostabius darbus žmonijai,
¹⁶ nes jis pralaužia vario vartus
ir sunaikina geležies velkes.
¹⁷ Vieni buvo pasiligoję dėl
savo nuodėmingo kelio
ir už savo kaltes turėjo kentėti.
¹⁸ Į maistą jie negalėjo
net pažiūrėti
ir buvo netoli mirties vartų.
¹⁹ Tada būdami varge jie
šaukėsi VIEŠPATIES,
ir jis išvadavo juos iš bėdų,
²⁰ siuntė savo žodį jiems išgydyti
ir išgelbėti nuo pražūties.
²¹ Tedėkoja jie VIEŠPAČIUI už
jo ištikimąją meilę,
už nuostabius darbus žmonijai.
²² Teatnašauja bendravimo aukas
ir teskelbia jo darbus
džiugesio giesmėmis.
²³ Kiti plaukė laivais į jūrą
ir uždariavo didžiuose
vandenyse.
²⁴ Jie matė VIEŠPATIES darbus,
jo nuostabius veiksmus gelmėse.
²⁵ Jam paliepus, kilo audros
ir sukėlė aukštas jūros bangas.

106,47-48 1 Met 16,35-36

107,¹ 1 Met 16,34; 2 Met 5,13; 7,3; Ezr 3,11; Ps 100,5;
106,1; 118,1; 136,1; Jer 33,11

²⁶ Jie kilo aukštyn ligi dangaus,
 nėrė žemyn į gelmes,
 ir širdis jiems stiro iš baimės.
²⁷ Tarsi girti jie svirduliavo
 ir svyravo,
 suglumę nebežinodami ką daryti.
²⁸ Tada būdami varge jie
 šaukėsi VIEŠPATIES,
 ir jis ištraukė juos iš bėdų,
²⁹ šėlstančią audrą nuramino,
 ir jūros bangos buvo nutildytos.
³⁰ Jie džiaugėsi nurimusia jūra,
 ir jis nuvedė juos į jų
 prekybos uostą.
³¹ Tedėkoja jie VIEŠPAČIUI už
 jo ištikimąją meilę,
 už nuostabius darbus žmonijai.
³² Teaukština jį tautos sueigoje,
 tešlovina seniūnų taryboje.
³³ Jis pavertė upes dykuma,
 vandens šaltinius –
 išdžiūvusią žemę,
³⁴ vešlų kraštą – druskingais
 pelkynais
 dėl jo gyventojų nedorumo.
³⁵ Jis pavertė dykumą
 vandens tvenkiniais,
 išdžiūvusią žemę –
 srūvančiais šaltiniais.
³⁶ Alkanus žmones ten
 apgyvendino,
 ir jie pasistatė miestą.
³⁷ Jie sėjo laukus, veisė
 vynuogynus
 ir nuėmė gausų derlių.
³⁸ Jis laimino juos, ir jų
 labai daugėjo,
 ir jų galvijų skaičiui jis
 neleido sumažėti.
³⁹ Jie sumenko ir buvo pažeminti
 per priespaudą, skurdą ir kančią.
⁴⁰ Bet tas, kuris lieja panieką
 ant didžiūnų
 ir varo juos klajoti po
 neįžengiamą dykynę,
⁴¹ išgelbėjo beturčius iš skurdo
 ir jų šeimas pagausino
 lyg kaimenes.

⁴² Dorieji tai mato ir džiaugiasi,
 o visų nedorėlių burnos
 užsičiaupia.
⁴³ Išmintingas žmogus
 pastebės šiuos dalykus,
 ir mąstys apie VIEŠPATIES
 ištikimąją meilę.

108 *Giesmė. Dovydo psalmė.*

² Mano širdis ištikima, Dieve,
 mano širdis ištikima!
 Giedosiu ir šlovinsiu tavel
 Pabusk, mano širdiel
³ Pabuskite, arfa ir lyra!
 Aš pažadinsiu aušrą.
⁴ Tautose dėkosiu tau, VIEŠPATIE,
 giedosiu tau šlovės
 giesmę tarp tautų.
⁵ Juk tavo gerumas
 aukštesnis už dangų,
 ištikimybė siekia debesis.
⁶ Parodyk savo didybę aukštai
 danguje, Dieve,
 ir savo šlovę visoje žemėje!
⁷ Savo dešine išgelbėk ir
 išklausyk mus,
 kad būtų išgelbėti tavo mylimieji.
⁸ Dievas kalbėjo savo šventovėje:
 „Džiaugdamasis padalysiu Sichemą
 ir atmatuosiu Sukotų slėnį.
⁹ Man priklauso Gileadas
 ir Manasas;
 Efraimas – mano šalmas,
 Judas – mano skeptras.
¹⁰ Moabas bus mano praustuvė,
 Edomui mesiu savo apavą,
 Filistija girdės mano
 pergalės šauksmą.“
¹¹ Kas atves mane į
 sutvirtintą miestą?
 Kas ves mane į Edomą?
¹² Argi iš tikrųjų mus
 atmetei, Dieve?
 Su mūsų kariuomene,
 Dieve, nebežygiuoji.

¹³ Išgelbėk mus nuo priešo,
nes žmogus padėti nieko negali.

¹⁴ Su Dievu būsimė narsūs;
jis sutryps mūsų priešus.

109 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

Dieve, kurį šlovinu, netylėk!

² Mane užpuolė nedorėliai
ir meluodami mane persekioja.

³ Neapykantos žodžiais
mane apniko

ir be priežasties mane puola.

⁴ Nors juos myliu, jie mane kaltina
net kai už juos meldžiuosi.

⁵ Taip jie piktu man
atlygina už gera,

neapykanta – už mano meilę.

⁶ Parink nedorą teisėją jam teisti,
testoja kaltintojas jo dešinėje.

⁷ Tebūna teisme jis pasmerktas,
net jo malda tebūna
laikoma nuodėme.

⁸ Trumpas tebūna jo gyvenimas,
ir *kitas teuzima jo vietą.

⁹ Jo vaikai telieka našlaičiai,
o jo žmona tenašlauja.

¹⁰ Jo vaikai tegul klajoja ir elgetauja,
iš pašiūrių, kur gyvena,
tebūna išvaryti.

¹¹ Tepasiglemžia skolintojas
jo nuosavybę,

o jo triūsio vaisius teisgrobsto
svetimieji.

¹² Teneparodo nė vienas
jam gerumo

nei užuojautos jo našlaičiams.

¹³ Težūva visi jo palikuonys,
ir su antra karta teisnyksta
jo vardas.

¹⁴ Teatmena VIEŠPATS jo
protėvių kaltę,

o jo motinos nuodėmė
telieka nepanaikinta.

¹⁵ Temato tai VIEŠPATS nuolatos,
kol jo atminimas neužges žemėje.

¹⁶ Juk tas žmogus niekada
nenori daryti gera,
bet tik kamuoja vargšą ir beturtį,
net užmušti kėsina
prislėgtą bejėgį žmogų.

¹⁷ Prakėikti jis mėgo, tad
tebūna pats prakeiktas!
Palaimos linkėti nemėgo, tad
niekas jo tenelaimina!

¹⁸ Prakeikimu apsiliko
kaip apsiaustu,
tad tepersisunkia prakeikimas
į jo kūną lyg vanduo,

į jo kaulus lyg aliejus.

¹⁹ Tebūna kaip drabužis,
kurio jis apsidengia,
kaip juosta, kurią kasdien nešioja!

²⁰ Taip teatmoka VIEŠPATS
mano kaltintojams,
kurie linki man pikta.

²¹ Man, DIEVE, mano Viešpatie,
padėk, kaip esi pažadėjęs,
ir išgelbėk mane dėl savo gerumo.

²² Juk aš vargšas ir beturtis,
besiraitantis iš širdgėlos.

²³ Nykstu lyg šešėlis vakare
ir esu lyg vėjo nešamas skėrys.

²⁴ Man kėliai linksta nuo pasninko,
o mano kūnas nusikamavęs.

²⁵ *Esu jiems tapęs pasityčiojimu;
mane pamatę, jie kraipo galvas.

²⁶ Padėk man, VIEŠPATIE, mano Dieve!
Dėl savo ištikimosios
meilės gelbėk mane!

²⁷ Tegu jie sužino, kad
tai tavo ranka,
kad tu, VIEŠPATIE, tai padarei.

²⁸ Tegu jie sau keikia, o tu laimink.
Tegul dega iš gėdos
mano užpuolėjai,

bet tesidžiaugia tavo tarnas.

²⁹ Teapsivelka negarbe
mano kaltintojai,
teapsidengia gėda lyg skraiste!

³⁰ Visu balsu dėkosiu VIEŠPAČIUI,
giesme šlovinsiu jį.
Žmonių spūstyje,
³¹ nes jis stovi beturčio dešinėje,
kad išgelbėtų nuo trokštančių
pasmerkti jį mirčiai.

110 *Dovydo psalmė.

VIEŠPATS tarė mano Viešpačiui:

„Sėskis mano dešinėje,
kol padėsiu tavo priešus
tau po kojomis“.

² VIEŠPATS išplės tavo galybės
skeptrą nuo Siono:
„Valdyk tave supančius priešus!“

³ Tu buvai karališkai orus nuo
savo gimimo dienos,
šventoji garbė lydėjo
tave nuo įsčių,
nuo tavo jaunystės aušros.

⁴ *VIEŠPATS prisiekė ir
neatsižadės:
„Tu esi kunigas amžinai,
kaip Melchizedekas“.

⁵ VIEŠPATS yra tavo dešinėje,
jis sutriuškins karaliūs
savo įniršio dieną.

⁶ Jis teis tautas
ir pripildys mūsų lauką lavonų,
visoje žemėje nugalės karaliūs.

⁷ Savo žygyje jis* atsigers iš upelio
ir pasistiprins nugalės.

111 Šlovinkite VIEŠPATĮ!

* Dėkosiu

VIEŠPAČIUI visa širdimi

1 dorųjų taryboje ir sueigoje.

^{110,1} Mt 22,44; Mk 12,36; Lk 20,42-43; Apd 2,34-35; 1 Kor 15,25; Ef 1,20-22; Kol 3,1; Hbr 1,13; 8,1; 10,12-13

^{110,4} Hbr 5,6; 6,20; 7,17,21

^{110,7} T. y. karaliūs.

^{111,1} Žr. Ps 9,2.

² Kokie nuostabūs
VIEŠPATIES darbai!
1 Visi, kurie jais žavisi,
nori suprasti.
2 ³ Visa, ką jis daro, pilna jo
garbės ir didybės,
1 o jo teisumas amžinas.
2 ⁴ VIEŠPATS neleidžia mums užmiršti
savo nuostabių darbų;
2 jis švelnus ir gailestingas.
2 ⁵ Jis parūpina maisto tiems,
1 kas jo pagarbiai bijo;
1 jis niekada neužmiršta
savo Sandoros.
2 ⁶ Savo tautai jis apreiškė
savo galybės darbus,
2 atiduodamas jiems tautų paveldą.
2 ⁷ Jo rankų darbas – tiesa
ir teisingumas,
2 jo įsakai tvirti,
2 ⁸ patikimi amžių amžiais,
2 duoti tiesa ir teisumu.
2 ⁹ Savo tautai jis siuntė atpirkimą,
2 sudarė su jais amžiną Sandorą.
2 Šventas ir šurpulingas jo vardas!
2 ¹⁰ Pagarbi *VIEŠPATIES baimė
– išminties pradžia;
2 tai gerai supranta tie,
kurie ją gyvena.
2 Jo šlovė amžina.

112 Šlovinkite VIEŠPATĮ!

* Laimingas, kas

VIEŠPATIES pagarbiai bijo,

1 kas nuoširdžiai vykdo
jo įsakymus.

2 Jo palikuonys galingi,
2 palaiminta dorųjų karta.

2 Jo namuose gėrovė ir turtai,
1 amžinai tveria jo teisingumas.

2 ⁴ Jis lyg šviesa, šviečianti
tamsoje doriesiems,

2 jis visados švelnus,
gailestingas ir teisus.

^{111,10} Job 28,28; Pat 1,7; 9,10

^{112,1} Žr. Ps 9,2.

- ▢ ⁵ Gera žmogui, kuris
 dosnus ir skolina,
 ▸ kuris sąžiningai tvarko
 savo reikalus.
 ▢ ⁶ Jis visada tvirtas;
 ▢ žmonės visada atmins teisų žmogų.
 ▢ ⁷ Jis nebijos gauti blogos žinios;
 ▢ jo širdis tvirta, pasitikinti
 VIEŠPAČIU.
 ▢ ⁸ Jo širdis patvari, jis nesibaimina,
 ▢ ir ilgai jo priešai bus nugalėti.
 ▢ ⁹ *Jis dosniai duoda beturčiams,
 ▢ niekada neišsenka jo dosnumas.
 ▢ Jis didis ir gerbiamas.
 ▢ ¹⁰ Nedoras žmogus tai
 mato ir susierzina,
 ▢ galanda dantį ir netenka drąsos.
 ▢ Nedorėlių norai nueina niekais.

113 Šlovinkite VIEŠPATĮ!

- Šlovinkite,
 VIEŠPATIES tarnai,
 šlovinkite VIEŠPATIES vardą.
² Tebūna jo vardas šlovinamas
 dabar ir per amžius.
³ Nuo saulėtekio iki saulėlydžio
 tebūna šlovinamas
 VIEŠPATIES vardas.
⁴ Virš visų tautų išaukštintas
 VIEŠPATS,
 jo garbė aukštesnė už dangų.
⁵ Kas yra toks kaip VIEŠPATS,
 mūsų Dievas,
 kuris sėdi aukštybėse,
⁶ bet lenkiasi žemai pamatyti,
 kas danguje ir žemėje?
⁷ Jis pakelia silpną
 žmogų iš dulkių,
 ištraukia elgetą iš šiukšlyno,
⁸ kad pasodintų su kilmingaisiais,
 su savo tautos didžiūnais.
⁹ Jis suteikia namus
 bevaikai moteriai,
 padaro ją laimingą vaikų motiną.
 Šlovinkite VIEŠPATĮ!

114 Kai *Izraelis išėjo iš Egipto,

- Jokūbo palikuonys – iš tautos,
 kalbančios svetima kalba,
² Judas tapo Dievo šventove,
 Izraelis – jo valda.
³ *Jūra pamatė juos ir pradingo;
 *Jordanas traukėsi atgal.
⁴ Kalnai šokinėjo lyg avinai,
 kalvos – lyg kaimenės ériukai.
⁵ Kas gi tau, jūra? Ko gi tu bėgi?
 Jordane, ko traukiesi atgal?
⁶ Kalnai, ko šokinėjate lyg avinai,
 o jūs, kalvos, lyg kaimenės ériukai?
⁷ Dreбėk, žemė, nuo
 Viešpaties Artumo,
 nuo Jokūbo Dievo Artumo,
⁸ kuris *paverčia uolas
 vandens tvenkiniais,
 o titnagą – tekančiais šaltiniais!

115 * Ne mums, VIEŠPATIE,

- ne mums,
 bet savo vardui teik garbę
 dėl savo gerumo ir ištikimybės.
² Kodėl turėtų taūtos klausti:
 „Kurgi tas jų Dievas?“
³ Mūsų Dievas – danguje;
 jis daro visa, kas jam patinka.
⁴ *Jų stabai – iš sidabro ir aukso,
 padaryti žmonių rankomis.
⁵ Jie turi burnas, bet nekalba,
 turi akis, bet nemato,
⁶ turi ausis, bet negirdi,
 turi nosis, bet neužuodžia,
⁷ turi rankas, bet negali lytėti,
 turi kojas, bet nevaikšto.
⁸ Panašūs į juos bus ir tie,
 kas juos dirba ir kas jais pasitiki.

114,1 Iš 12,51

114,3 Iš 14,21

114,3 Joz 3,16

114,8 Iš 17,1-7; Sk 20,2-13

115,1 Gr. Septuagintos ir lot. Vulgatos vertimuose
 hebr. Ps 114 ir 115 sujungtos į Ps 113.

115,4-8 Ps 135,15-18; Apr 9,20

⁹ Izraelio namai pasitiki VIEŠPAČIU,
jis jų pagalba ir skydas.

¹⁰ Aarono namai pasitiki VIEŠPAČIU,
jis jų pagalba ir skydas.

¹¹ Kas pagarbiai bijo VIEŠPATIES,
kas VIEŠPAČIU pasitiki,
tų pagalba ir skydas jis yra.

¹² VIEŠPATS rūpinasi mumis
ir palaimins mus:

jis palaimins Izraelio namus,
jis palaimins Aarono namus,

¹³ jis palaimins pagarbiai

*bijančius VIEŠPATIES –
ir prastuosius, ir didžiūnus.

¹⁴ Tepadaugina jus VIEŠPATS,
jus ir jūsų palikuonis.

¹⁵ Būkite palaiminti VIEŠPATIES,
dangaus ir žemės Kūrėjo.

¹⁶ Dangūs – VIEŠPATIES dangūs,
bet žemę jis davė žmogui.

¹⁷ Ne mirusieji šlovina VIEŠPATĮ,
ne tie, kurie nužengia į tylos buveinę.

¹⁸ Mes, gyvieji, garbinsime tave
dabar ir per amžius.

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

116 Myliu VIEŠPATĮ,
nes jis girdi
ir klausosi mano maldavimų.

² Jis girdi mane,
tad šauksiuosi jo, kol
tik būsiu gyvas.

³ Mirties kilpos apraizgė mane,
šeolo kančios apėmė,
buvau pilnas sielvarto ir nerimo.

⁴ Tada šaukiausi VIEŠPATIES vardu:
„O VIEŠPATIE, maldauju tave,
gelbėk mano gyvastį!“

⁵ VIEŠPATS maloningas ir teisus,
mūsų Dievas gailėstingas.

⁶ VIEŠPATS gina bejėgius,
kai buvau pavojuje, jis
mane išgelbėjo.

⁷ Nusiramink, mano širdie,
nes Dievas buvo man geras.

⁸ Jis išgelbėjo mane nuo mirties,
nušluostė man ašaras,
neleido mano kojoms paslysti.

⁹ Todėl einu savo keliu

VIEŠPATIES Artume
gyvųjų šalyje*.

¹⁰ *Pasitikėjau net sakydamas:

„Esu baisiai kančios prislėgtas!“ –

¹¹ net nustėręs sakydamas:

„Visi žmonės – melagiai!“

¹² Kuo galiu atsilyginti

VIEŠPAČIUI už visa,
ko jis dosniai man davė?

¹³ Kelsiu išganymo taurę*

ir vardu šauksiuosi VIEŠPATIES.

¹⁴ Savo įžadus VIEŠPAČIUI vykdysiu
visos jo tautos sueigoje.

¹⁵ Skaudi* VIEŠPAČIUI

jo ištikimųjų mirtis.

¹⁶ O VIEŠPATIE, aš tavo tarnas
ir tarnauju tau,

kaip tarnavo mano motina.

Mano pančius tu atrišai,

¹⁷ tad atnašausiu tau

bendravimo auką

ir vardu šauksiuosi VIEŠPATIES.

¹⁸ Savo įžadus VIEŠPAČIUI vykdysiu
visos jo tautos sueigoje –

¹⁹ VIEŠPATIES Namų kiemuose,

tavo viduryje, Jeruzale!

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

117 *Šlovinkite VIEŠPATĮ,
visos tautos!

Aukštinkite jį, visos šalys!

² Tikrai didis mums jo gerumas
ir VIEŠPATIES ištikimoji

meilė amžina.

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

^{116,9} Gr. *Septuagintos* ir lot. *Vulgatos* vertimuose
hebr. Ps 116,19 laikoma Ps 114, o hebr.

Ps 116,10–19 – Ps 115.

^{116,10} 2 Kor 4,13

^{116,13} T. y. aukosiu liejamąją vyno atnašą.

^{116,15} Pažod. „Brangi“.

^{117,1} Rom 15,11

118 *Dėkokite VIEŠPAČIUI,

nes jis geras

ir jo ištikimoji meilė amžina!

² Tesako Izraelis:

„Jo ištikimoji meilė amžina“.

³ Tesako Aarono namai:

„Jo ištikimoji meilė amžina“.

⁴ Tesako visi, kurie pagarbiai
bijo VIEŠPATIES:

„Jo ištikimoji meilė amžina“.

⁵ Didelėje bėdoje šaukiausi
VIEŠPATIES,

ir VIEŠPATS išklausė ir
išlaisvino mane.

⁶ *Su manimi VIEŠPATS,
ir aš nebijau;

ką gali žmonės man padaryti?

⁷ Su manimi VIEŠPATS, ir
jis man padės;

aš matysiu nugalėtus savo priešus.

⁸ Geriau ieškoti pagalbos
pas VIEŠPATĮ,

negu pasitikėti žmonėmis.

⁹ Geriau ieškoti užuovėjos
pas VIEŠPATĮ,

negu pasitikėti didžiūnais.

¹⁰ Visos tautos apgulė mane,
bet VIEŠPATIES vardu nuo

jų apsigyniau!

¹¹ Jos apgulė mane, apsupdamos
iš visų pusių,

bet VIEŠPATIES vardu nuo
jų apsigyniau!

¹² Jos apspito mane lyg bitės,
suliepsnojo lyg ugnis erškėtyne,
bet VIEŠPATIES vardu nuo
jų apsigyniau.

¹³ Buvau nuožmiai puolamas
ir beveik nugalėtas,

bet VIEŠPATS man padėjo.

¹⁴ *Mano jėga ir drąsa
yra VIEŠPATS;

jis mane išgelbėjo.

¹⁵ Teisiųjų palapinės aidi
džiugia pergalės giesme:
„VIEŠPATIES dešinė davė
mums pergalę!

¹⁶ Išaukštinta VIEŠPATIES dešinė!
VIEŠPATIES dešinė davė
mums pergalę!“

¹⁷ Nemirsiu, bet gyvensiu
ir skelbsiu VIEŠPATIES darbus.

¹⁸ Nors VIEŠPATS iš tikrųjų
mane plakė,

bet mirčiai manęs neatidavė.

¹⁹ Atverkite man teismo vartus,
kad pro juos įėjęs padėkočiau
VIEŠPAČIUI.

²⁰ Štai vartai pas VIEŠPATĮ;
teisieji pro juos įeis.

²¹ Dėkoju tau, kad mane išklausėi
ir tapai mano išgelbėjimu.

²² *Akmuo, kurį statytojai atmetė,
tapo kertiniu akmeniu.

²³ Tai VIEŠPATIES padaryta;
koks nuostabus reginys!

²⁴ Ši diena VIEŠPATIES duota,
tad linksminkimės ir džiūgaukime.

²⁵ O VIEŠPATIE, prašome
tave, *gelbėk mus!

O VIEŠPATIE, prašome tave,
suteik mums palaimą!

²⁶ Kas įeina, tebūna *palaimintas
VIEŠPATIES vardu!

Laiminame jus iš VIEŠPATIES Namų.

²⁷ VIEŠPATS yra Dievas,
jis mūsų šviesa.

Su šakomis rankose
pradėkite iškilmę,

žygiuodami eitynėse
aplink aukurą.

²⁸ Tu mano Dievas, aš tau dėkosiu;
tu mano Dievas, aš tave aukštinsiu.

²⁹ Dėkokite VIEŠPAČIUI, nes jis geras,
ir jo ištikimoji meilė amžina.

^{118,1} 1 Met 16,34; 2 Met 5,13; 7,3; Ezr 3,11; Ps 100,5;
106,1; 107,1; 136,1; Jer 33,11

^{118,6} Hbr 13,6

^{118,14} Iš 15,2; Iz 12,2

^{118,22} Lk 20,17; Apd 4,11; 1 Pt 2,7

^{118,22-23} Mt 21,42; Mk 12,10-11

^{118,25} Mt 21,9; Mk 11,9; Jn 12,13

^{118,26} Mt 21,9; 23,39; Mk 11,9; Lk 13,35; 19,38;

Jn 12,13

119 ^{N*} Laimingi, kurių
kelias be priekaišto,
kurie gyvena pagal

VIEŠPATIES Įstatymą.

² Laimingi, kas laikosi jo įsakų
ir ieško jo visa širdimi,

³ nedaro nieko pikta,
bet eina jo keliais.

⁴ VIEŠPATIE, tu davei
savo įsakymus,
kad jie būtų uoliai vykdomi.

⁵ O, kad būčiau tvirtas,
laikydamasis tavo įstatų kelių!

⁶ Niekomet nebūsiu sugėdintas,
jei įsižiūrėsiu į visus tavo įsakymus.

⁷ Dora širdimi tave šlovinsiu,
kai išmoksiu teisius tavo įsakus.

⁸ Laikysiuosi tavo įstatų,
o tu niekada nepalik manęs!

▢ ⁹ Kaip gāli jauni žmonės
nepalūžti savo kelyje? –
Laikydamiesi tavo žodžių.

¹⁰ Visa širdimi tavęs ieškau,
neleisk man nuklysti nuo
tavo įsakymų.

¹¹ Branginu širdyje tavo žodį,
kad tau nenusidėčiau.

¹² Būk pašlovintas, VIEŠPATIE!
Išmokyk mane savo įstatų.

¹³ Kartoju lūpomis
visus tavo burnos sprendimus.

¹⁴ Džiaugiuosi tavo kelio įsakais
kaip visais turtais.

¹⁵ Gilinuosi į tavo įsakymus
ir įsižiūriu į tavo kelius.

¹⁶ Mėgaujuosi tavo įstatais,
paisysiu tavo žodžio.

▢ ¹⁷ Būk dosnus savo tarnui,
kad galėčiau gyventi,
laikydamasis tavo žodžio.

¹⁸ Atmerk man akis,
kad galėčiau suprasti tavo
Įstatymo nuostabius vaisius.

¹⁹ Gyvenu tik kaip ateivis žemėje,
tad neslėpk nuo manęs
savo įsakymų.

²⁰ Man širdis alpsta nuo ilgesio,
dieną naktį ieškau tavo sprendimų.

²¹ Tu grasini įžūliesiems
– prakeiktiesiems,
kurie nuklysta nuo tavo įsakymų.

²² Išlaisvink mane nuo
pajuokos ir užgaulių,
nes laikausi tavo įsakų.

²³ Nors didžiūnai suėjo ir
šamokslauja prieš mane,
tavo tarnas rūpinsis tavo įstatais.

²⁴ Tavo įsakai man žavūs,
jie man patarėjai.

▢ ²⁵ Parblokštas guliu dulkėse,
tad atgaivink mane, kaip
esi pažadėjęs.

²⁶ Kai parodžiau savo siekius,
tu mane išklausei,
tad mokyk mane savo įsakų.

²⁷ Padėk man suprasti
tavo įsakų kelią,
ir aš žavėsiuosi tavo
nuostabiais darbais.

²⁸ Esu skausmo žudomas,
tad palaikyk mane, kaip
esi pažadėjęs.

²⁹ Neleisk man eiti klystkeliais,
būk geras man ir mokyk
savo Įstatymo.

³⁰ Pasirinkau ištikimybės kelią,
mano kelrodis – tavo sprendimai.

³¹ Tvirtai laikausi tavo įsakų;
neleisk man, VIEŠPATIE, patirti gėdos.

³² Bėgu tavo įsakymų keliu,
nes tu man duodi imlią širdį.

▢ ³³ Mokyk mane, VIEŠPATIE,
savo įstatų kelio,
ir jo laikysiuosi dieną naktį.

³⁴ Suteik man įžvalgą
laikytis tavo Įstatymo
ir visa širdimi jam paklusti.

³⁵ Vesk mane savo įsakymų taku,
nes tai man labai rūpi.

³⁶ Palenk mano širdį į savo įsakus,
o ne į savanaudį pelną.

³⁷ Nugręžk mano akis
nuo to, kas tuščia,
laikyk mane gyvą savo keliuose.

³⁸ Laikykis man, savo tarnui,
 duoto pažado,
 pažado, kurį davei tavęs
 pagarbiai bijantiems.
³⁹ Nugręžk nuo manęs
 užgaules, kurių bijausi,
 nes tavo sprendimai geri.
⁴⁰ Juk žinai, kad ilgiuosi tavo įsakų,
 tad suteik man naują gyvenimą,
 nes tu esi teisus!
⁴¹ Tepasiekia mane, VIEŠPATIE,
 tavo gerumas,
 tavo išganymas, kaip esi pažadėjęs.
⁴² Tuomet galėsiu atsakyti
 mano užgauliojams,
 nes tavo žodžiu pasitikiu.
⁴³ Įgalink mane visados sakyti tiesą,
 nes mano viltis – tavo sprendimai.
⁴⁴ Paklūsiu tavo įstatymui visados –
 per amžių amžius.
⁴⁵ Eisiu erdviiu keliu,
 nes ieškojau tavo įsakų.
⁴⁶ Kalbėsiu apie tavo įsakus
 ir nesigėdinsiu karalių akivaizdoje.
⁴⁷ Mėgaujuosi tavo įsakymais,
 nes juos myliu.
⁴⁸ Gerbiu ir myliu tavo įsakymus, –
 gilinuosi į tavo įstatų.
⁴⁹ Atmink savo pažadą
 man, savo tarnui,
 kuriuo davei man vilties.
⁵⁰ Net kančioje esu paguostas,
 nes tavo pažadas mane gaivina.
⁵¹ Nors įžūlieji visados iš
 manęs šaiposi,
 nuo tavo įstatymo nenusigrėžiu.
⁵² Kai prisimenu senuosius
 tavo sprendimus,
 VIEŠPATIE, pasiguodžiu jais.
⁵³ Kai matau nedorėlius,
 nepaisančius tavo įstatymo,
 mane apima pyktis.
⁵⁴ Tavo įstatatai – mano
 giesmės šerdis,
 kur tik apsigyvenu.
⁵⁵ Naktį atsimenu,
 VIEŠPATIE, tavo vardą
 ir paklūstu tavo įstatymui.

⁵⁶ Tai mano laimė,
 nes laikiausi tavo įsakų.
⁵⁷ VIEŠPATS mano dalis;
 aš pasiryžau laikytis tavo žodžių.
⁵⁸ Maldauju tave iš visos širdies,
 būk man gailestingas,
 kaip esi pažadėjęs!
⁵⁹ Kai pergalvoju tavo kelius,
 kreipiu savo kojas į tavo įsakus.
⁶⁰ Skubu nedelsdamas
 laikytis tavo įsakymų.
⁶¹ Nors nedorėlių virvės
 mane apipynė,
 tavo įstatymo nemetu.
⁶² Vidurnaktį keliuosi tavęs šlovinti
 dėl tavo teisių sprendimų.
⁶³ Esu pagarbiai tavęs
 bijančiųjų bičiulis,
 visų tų, kurie laikosi tavo įsakų.
⁶⁴ Tavo gerumo, VIEŠPATIE,
 kupina žemė;
 mokyk mane savo įstatų.
⁶⁵ Tu buvai geras man, savo tarnui,
 VIEŠPATIE, kaip buvai pažadėjęs.
⁶⁶ Mokyk mane sveikos
 nuovokos ir pažinimo,
 nes pasitikiu tavo įsakymais.
⁶⁷ Prieš nubaudžiamas
 nuklysdavau,
 bet dabar laikausi tavo įsakų.
⁶⁸ Geras esi ir gėra darai,
 tad mokyk mane savo įstatų.
⁶⁹ Įžūlieji šmeižia mane melais,
 o aš visa širdimi laikausi
 tavo įsakų.
⁷⁰ Jų širdis atbukusi ir nutukusi,
 o aš mėgaujuosi tavo įstatymu.
⁷¹ Gera man, kad skyrei
 tokią bausmę –
 išmokti tavo įstatų.
⁷² Tavo duotas įstatymas
 man brangesnis
 už tūkstantį aukso ir
 sidabro gabalų.
⁷³ Tavo rankos padarė
 mane ir sukūrė;
 padėk man suvokti,
 kad reikia mokytis tavo įsakymų.

⁷⁴ Tavo pagarbiai bijantieji
matydami mane džiūgaus,
kad aš sudėjau viltį į tavo žodį.

⁷⁵ Žinau, VIEŠPATIE,
kad teisūs tavo sprendimai
ir kad dėl to mane nubaudei,
jog esi ištikimas.

⁷⁶ Tepaguodžia mane
tavo gerumas,
kaip savo tarnui esi pažadėjęs.

⁷⁷ Tepasiekia mane tavo
gailestingumas,
kad būčiau gyvas,
nes tavo įstatymas man žavus.

⁷⁸ Tebūna sugédinti įžūlieji,
nes melu jie nuskriaudė mane;
o aš gilinsiuosi į tavo įsakus.

⁷⁹ Tiesieina pas mane pagarbiai
tavo bijantieji,
visi tie, kurie žino tavo įsakus.

⁸⁰ Tebūna mano širdis be
ydos pagal tavo įstatus,
kad nebūčiau sugédintas.

⁸¹ Mano širdis ilgisi tavo išganymo,
aš dedu viltį į tavo žodžius.

⁸² Akis pražiūrėjau, laukdamas,
kas tavo žadėta,
ir klausiu: „Kada mane paguosi?“

⁸³ Nors tapau panašus į
sutrešusį vynmaišį,
tavo įstatų neužmiršau.

⁸⁴ Kiek ilgai tavo tarnas turi kęsti?
Kada pašauksi į teismą
mano persekiotojus?

⁸⁵ Įžūlieji iškasė man duobes;
jie šaiposi iš tavo įstatymo.

⁸⁶ Visi tavo įsakymai man galioja;
be priežasties esu persekiojamas,
tad padėk man!

⁸⁷ Nors jie beveik pribaigė
mane žemėje,
aš neapleidau tavo įsakų.

⁸⁸ Dėl savo gerumo leisk
man gyventi,
idant laikyčiausi tavo duotų įsakų.

⁸⁹ Tavo žodis, VIEŠPATIE,
tveria amžinai,
tvirtai stovi danguje.

⁹⁰ Tavo ištikimybė trunka
per visas kartas;
tu padėjai į vietą žemę,
ir ji tebestovi.

⁹¹ Visa tveria ligi šiol, kaip
tavo nuspręsta,
nes visa tarnauja tau.

⁹² Jeigu tavo įstatymas nebūtų
man džiaugsmo šaltinis,
būčiau pražuvęs varge.

⁹³ Per amžius neužmiršiu tavo įsakų,
nes per juos išlaikei mane gyvą.

⁹⁴ Tavo esu, tad gelbėk mane,
nes aš neatsidžiaugiu tavo įsakais.

⁹⁵ Nedorėliai kėsina
mane pražudyti,
bet aš gilinuosi į tavo įsakus.

⁹⁶ Pamačiau, kad visi dalykai riboti,
bet tavo įsakymas beribis.

⁹⁷ O, kaip aš branginu
tavo įstatymą!
Mąstau apie jį visą dieną.

⁹⁸ Tavo įsakymas padaro mane
išmintingesnį už priešus,
nes jis nuolat su manimi.

⁹⁹ Įgijau daugiau įžvalgą
už savo mokytojus,
nes tavo įsakai – mano užsiėmimas.

¹⁰⁰ Įgijau daugiau supratimo
už seniūnus,
nes laikausi tavo įsakų.

¹⁰¹ Į jokį nedorą kelią
kojos nekėliau,
idant laikyčiausi tavo žodžio.

¹⁰² Nuo tavo sprendimų nenutolau,
nes tu pats esi mano mokytojas.

¹⁰³ Kokie malonūs tavo
žodžiai mano gomuriui,
saldesni už medų mano burnai!

¹⁰⁴ Iš tavo įsakų įgyju išminties,
todėl nekenčiu jokio sukto kelio.

¹⁰⁵ Tavo žodis – žibintas
mano žingsniams
ir šviesa mano takui.

¹⁰⁶ Laikysiuosi savo
iškilmingos priesaikos
paklusti tavo teisiems
sprendimams.

- 107 Esu sielvarto baisiai
 nukamuotas;
 VIEŠPATIE, atgaivink mane,
 kaip esi pažadėjęs.
- 108 Priimk mano laisvas šlovės
 atnašas, VIEŠPATIE,
 ir mokyk mane savo įsakų.
- 109 Nors mano gyvastis
 nuolat pavojuje,
 tavo Įstatymo niekada neužmirštu.
- 110 Nedorėliai spendė
 man žabangus,
 bet nuo tavo įsakų nenukrypau.
- 111 Tavo įsakai – mano
 amžinas paveldas,
 nes jais žavisi mano širdis.
- 112 Širdimi stengiuosi
 vykdyti tavo įstatus
 amžinai, iki pat galo.
- 113 Nepakenčiu sukto
 širdies žmonių,
 bet myliu tavo Įstatymą.
- 114 Tu mano užuovėja ir skydas,
 mano viltis tavo žodyje.
- 115 Atstokite nuo manęs,
 piktadariai;
 aš laikysiuosi savo Dievo įsakymų.
- 116 Stiprink mane gyvenime,
 kaip esi pažadėjęs,
 neleisk mano vilčiai niekais nueiti.
- 117 Padėk man, kad būčiau saugus
 ir visada branginčiau tavo įstatus.
- 118 Tu atmeti visus, kurie
 nuklysta nuo tavo įstatų,
 nes sukto jų užmačios tuščios.
- 119 Atliekomis laikai visus
 žemės nedorėlius,
 todėl aš myliu tavo įsakus.
- 120 Iš tavo baimės šurpas
 apima mano kūną,
 esu kupinas pagarbios baimės
 tavo sprendimams.
- 121 Dariau, kas teisinga ir teisu;
 tad nepalik manęs
 mano engėjams.
- 122 Laiduok savo tarno gerovę,
 neleisk jžūliems žmonėms
 manęs engti.
- 123 Akis pražiūrėjau, laukdamas
 tavo išganymo
 ir tavo teisus pažado įvykdymo.
- 124 Elkis su savo tarnu pagal
 savo ištikimąją meilę
 ir mokyk mane savo įstatų.
- 125 Aš tavo tarnas, tad
 duok išminties,
 idant pažinčiau tavo įstatus.
- 126 Jau metas veikti VIEŠPAČIUI,
 nes tavo Įstatymas pažeidžiamas.
- 127 Tikrai aš myliu tavo įsakymus
 labiau už auksą, net už gryną auksą.
- 128 Tikrai aš tvarkau savo žingsnius
 pagal tavo įsakus
 ir nekenčiu jokio sukto kelio.
- 129 Nuostabūs tavo įsakai,
 todėl jų laikausi.
- 130 Tavo žodžių aiškinimas
 apšviečia,
 pamoko įžvalgos net neišmanėlius.
- 131 Ątvira būrna godžia kvėpuoju,
 nes ilgiuosi tavo įsakymų.
- 132 Pažvelk į mane ir būk
 man maloningas,
 kaip visiems, kurie
 brangina tavo vardą.
- 133 Neleisk man suklupti,
 kaip esi pažadėjęs,
 ir niekada neleisk, kad
 pikta mane nugalėtų.
- 134 Atpirk mane nuo žmonių,
 kurie mane engia,
 kad laikyčiausi tavo įsakų.
- 135 Tešviečia tavo veidas tavo tarnui,
 temoko mane tavo įstatų.
- 136 Mano akys liejo ašarų
 upelius dėl to,
 kad žmonės nepaklūsta
 tavo Įstatymui.
- 137 Tu teisus, VIEŠPATIE,
 teisūs tavo sprendimai.
- 138 Tu išleidai teisius įsakus,
 jie nepajudinamai tvirti.
- 139 Mane apmaudas
 graužia lyg ugnis,
 nes mano priešai nepaiso
 tavo žodžių.

¹⁴⁰ Koks tikras tavo pažadas!

Tavo tarnas jį myli.

¹⁴¹ Nors esu menkutis

ir niekinamas,

tavo įsakų laikausi.

¹⁴² Tavo teisumas –

amžinas teisumas,

ir tavo įstatymas – tiesa.

¹⁴³ Nors vargas ir skausmas

ištiko mane,

tavo įsakymai mane žavi.

¹⁴⁴ Tavo įsakai teisūs per amžius;

padėk man suprasti,

idant gyvenčiau.

¹⁴⁵ Iš visos širdies šaukiu:

išklausyk mane, VIEŠPATIE,

ir aš paklusiui tavo įstatams!

¹⁴⁶ Šaukiuosi tavęs: išgelbėk mane,

ir aš laikysiuosi tavo įsakų.

¹⁴⁷ Prieš aušrą keliuosi

šauktis pagalbos,

sudedu viltis į tavo pažadą.

¹⁴⁸ Kiekvieną nakties sargybą

mano akys sveikina,

kai svarstau tavo žodį.

¹⁴⁹ Kadangi tavo gerumas

ištikimas,

išgirska mano balsą, VIEŠPATIE,

išlaikyk mane gyvą, nes

esi teisingas.

¹⁵⁰ Artinasi tie, kurie į

mane kėsinaisi,

nutolę nuo tavo įstatymo.

¹⁵¹ Bet tu, VIEŠPATIE, esi arti,

ir tavo įsakymai tikri.

¹⁵² Seniai apie tavo įsakus patyriau,

kad tu juos skyrei būti per amžius.

¹⁵³ Pažvelk į mano skausmą

ir gelbėk mane,

nes aš neužmiršau tavo įstatymo.

¹⁵⁴ Užstok mane ir atpirk,

išgelbėk, kaip esi pažadėjęs.

¹⁵⁵ Nedorėliai nebus išgelbėti,

nes tavo įstatų jie neieško.

¹⁵⁶ Didis tavo gailėstingumas,

VIEŠPATIE,

tad išgelbėk mane, kaip

esi pažadėjęs.

¹⁵⁷ Turiu daug priešų ir engėjų,
bet nuo tavo įsakų nenukrypau.

¹⁵⁸ Žvelgiu į neištikimus

žmones ir bjauriuosi,

nes jie nesilaiko tavo žodžių.

¹⁵⁹ Žiūrėk, kaip aš branginu

tavo įsakus,

tad išgelbėk mane, kaip

tinka tavo gerumui.

¹⁶⁰ Tiesa – tavo žodžio šerdis,

kiekvienas tavo teisus

sprendimas tveria amžinai.

¹⁶¹ Didžiūnai persekioja

mane be priežasties,

bet mano širdis pagarbiai

žiūri į tavo žodžius.

¹⁶² Mėgaujuosi tavo žodžiu,

kaip žmogus paėmęs

didelį grobį.

¹⁶³ Nekenčiu ir bjauriuosi melu,

bet myliu tavo įstatymą.

¹⁶⁴ Šloviniu tave kasdien

septynis kartus,

nes teisūs tavo sprendimai.

¹⁶⁵ Didi ramybė mylintiems

tavo įstatymą;

jiems nėra suklupimo akmens.

¹⁶⁶ Laukiu viltingai tavo

išganymo, VIEŠPATIE,

ir vykdau tavo įsakymus.

¹⁶⁷ Laikausi tavo įsakų,

nepaprastai juos branginu.

¹⁶⁸ Laikausi tavo įsakų

ir pamokymų,

nes tu matai mano kelius.

¹⁶⁹ Tepasiekia tave, VIEŠPATIE,

mano šauksmas;

padėk man suprasti, kaip

esi pažadėjęs.

¹⁷⁰ Tepasiekia tave mano

maldavimas,

išgelbėk mane pagal savo pažadą.

¹⁷¹ Iš mano lūpų veršis

šlovės giesmė,

nes tu mokai mane savo įstatų.

¹⁷² Mano liežuvis giedos

apie tavo pažadą,

nes teisūs visi tavo įsakymai.

¹⁷³ Tebūna tavo ranka
pasiruošusi man padėti,
nes pasirinkau tavo įsakų.
¹⁷⁴ Ilgiuosi tavo išganymo,
VIEŠPATIE,
ir žaviuosi tavo įstatymu.
¹⁷⁵ Leisk man gyventi ir
tave šlovinti,
tepalaiko mane tavo sprendimai.
¹⁷⁶ Klajoju lyg paklydusi avis;
surask savo tarną,
nes aš neužmiršau tavo įsakymų.

120 *Pakopų giesmė.**

Būdamas pavojuje,
šaukiausi VIEŠPATIES,
ir jis mane išklusė.
² VIEŠPATIE, išgelbėk mane
nuo klastingų lūpų
ir apgaulingo liežuvių.
³ Melagiai, ką Dievas jums padarys?
Kaip jus nubaus?
⁴ Aštriomis galiūnų strėlėmis,
degančiomis žarijomis!
⁵ Vargas man, kad esu
ateivis Mešeche
ir turiu gyventi tarp
Kedaro palapinių!
⁶ Per ilgai man teko gyventi su tais,
kurie nekenčia taikos.
⁷ Esu visiškai taikus,
bet kai kalbu, jie nori karo.

121 *Pakopų giesmė.*

Keliu akis į kalnus – iš kur
ateis man pagalba?
² Mano pagalba ateina
iš VIEŠPATIES,
kuris padarė dangų ir žemę.

^{120,1} T. y. priklausanti ant Šventyklos laiptų giedotų psalmių rinkiniui (Ps 120–134).

³ Tavo kojai suklupti jis neleis;
tas, kuris tave globoja, budi.
⁴ Štai Izraelio globėjas
nei snaudžia, nei miega!
⁵ VIEŠPATS tave saugo,
tavo dešinėje VIEŠPATS
– tavo užuovėja.
⁶ Dieną saulė neužgaus tavęs,
nė mėnulis naktį.
⁷ VIEŠPATS saugos tave nuo
viso, kas pikta,
jis saugos tavo gyvastį.
⁸ VIEŠPATS saugos tave
išeinantį ir grįžtantį
dabar ir amžinai.

122 *Pakopų giesmė. Dovydo.*

Kaip džiaugiasi, kai
buvo pasakyta:
„Eime į VIEŠPATIES Namus!“
² Jau įkėlėme koją,
stovime tavo vartuose, Jeruzale!
³ Jeruzalė pastatyta lyg miestas,
suaustas tvirtai į viena.
⁴ Kopia į ją giminės,
VIEŠPATIES giminės,
kaip įsakyta Izraeliui,
kad padėkotų VIEŠPATIES vardui.
⁵ Ten pastatyti teismo sostai,
Dovydo namų sostai.
⁶ Melskitės už Jeruzalės gerovę:
„Tebūna saugūs, kurie tave myli!“
⁷ Tebūna palaima tavo sienose,
ir ramybė tavo pastatuose.“
⁸ Savo giminių ir bičiulių labui
sakysiu: „Tebūna tavyje ramybė!“
⁹ Dėl VIEŠPATIES, mūsų Dievo Namų,
ieškosiu to, kas tau gera.

123 *Pakopų giesmė.*

Keliu akis į tave, į tave, kuris
sėdi dangaus soste!

² Kaip tarnų akys žvelgia į
šeimininko ranką
ir tarnaitės akys į
šeimininkės ranką,
taip mes žvelgiame į
VIEŠPATĮ, mūsų Dievą,
laukdami, kol jis mūsų pasigailės.
³ Pasigailėk mūsų, VIEŠPATIE,
pasigailėk mūsų,
nes esame persisotinę
didelio pažeminimo.
⁴ Jau esame persisotinę
įžūliųjų patyčių
ir išdidžiųjų paniekos.

124 *Pakopų giesmė.* *Dovydo.*

Jeigu VIEŠPATS nebūtų
buvęs mūsų pusėje, –
tesako Izraelis, –
² jeigu VIEŠPATS nebūtų
buvęs mūsų pusėje,
kai mus užpuolė priešai,
³ jie būtų mus gyvus prariję.
Kai jie užsidedę pykčiu ant mūsų,
⁴ potvynis būtų mus nunešęs,
vandenys būtų mus užlieję,
⁵ šėlstanti srovė būtų mus
paskandinusi.
⁶ Tebūna pašlovintas VIEŠPATS,
kuris nepaliko mūsų kaip
grobio jų dantims!
⁷ Ištrūkome lyg paukštis iš
medžiotojo spąstų,
spąstai sulaužyti, ir mes ištrūkome.
⁸ Mūsų pagalba varge – VIEŠPATS,
kuris sukūrė dangų ir žemę.

125 *Pakopų giesmė.*

Kas VIEŠPAČIU pasitiki, tas
lyg Siono kalnas
niekada nesvyruoja ir
tveria amžinai.

² Kaip kalnai supa Jeruzalę,
taip VIEŠPATS saugo savo tautą
dabar ir per amžius.
³ Nedorėlių skeptras niekadą
neslėgs krašto,
skirto teisiesiems,
idant teisieji netiestų
rankų nedorumui.
⁴ Daryk gera, VIEŠPATIE, geriesiems
ir doros širdies žmonėms.
⁵ Bet tuos, kurie eina
kreivais keliais,
VIEŠPATS nuvys kartu su nedorėliais.
Tebūna ramybė Izraeliui!

126 *Pakopų giesmė.*

Kai VIEŠPATS parvedė
Siono tremtinius,
mes buvome lyg sapne.
² Kaip tuomet mes juokėmės,
ir mūsų liežuvis netvėrė džiaugsmu!
Tuomet buvo kalbama tautose:
„VIEŠPATS padarė jiems
didžių dalykų!“
³ Iš tikrųjų VIEŠPATS mums
padarė didžių dalykų,
kokie mes buvome laimingi!
⁴ VIEŠPATIE, išlaisvink
mus įkalintus,
kaip srautus Negebo sausvagėse.
⁵ Kas sėja ašarodamas,
tas nuiminės derlių džiūgaudamas.
⁶ Nors žmogus ieseitų verkdamas,
sėkla sėjai nešinas,
jis sugrįš namo džiūgaudamas,
derliaus pėdais nešinas.

127 *Pakopų giesmė.* *Salamono.*

Jei VIEŠPATS nestato namų,
veltui triūsia tie, kurie juos stato.
Jei VIEŠPATS nesaugo miesto,
veltui budi sargai.

² Tuščia jums anksti keltis
ir vėlai eiti gulėti,
jums, kurie valgote sunkiai
uždirbtą duoną,
nes tais, kuriuos myli,
VIEŠPATS pasirūpina jiems
tebemiegant.
³ Vaikai iš tikrųjų –
VIEŠPATIES dovana,
o įsčių vaisius – palaiminimas.
⁴ Lyg strėlės galiūno rankoje
yra jaunystėje žmogui
gimę sūnūs.
⁵ Laimingas žmogus, turintis
daug tokių strėlių;
jis niekada nebus nugalėtas,
kai susikirs su priešais vartuose.

128 *Pakopų giesmė.*

Laimingi visi, kurie pagarbiai
bijo VIEŠPATIES,
ir eina jo keliais!
² Maitinsiesi savo triūso vaisiais.
Tu būsi laimingas, ir tau seksis.
³ Tavo žmona bus lyg
vaisingas vynmedis
tavo namuose,
o vaikai – lyg vynmedžio atžalos
prie tavo stalo.
⁴ Taip bus palaimintas žmogus,
kuris pagarbiai bijo VIEŠPATIES.
⁵ Telaimina tave VIEŠPATS
iš Siono!
Patirk Jeruzalės klestėjimą
per visas savo gyvenimo dienas;
⁶ pamatyk savo vaikų vaikus.
Tebūna ramybė Izraeliui!

129 *Pakopų giesmė.*

Nuo pat jaunystės buvau labai
priešų engiamas, –
tesako Izraelis, –

² buvau labai priešų puolamas
nuo pat jaunystės,
bet jie manęs nenugalėjo.
³ Lyg artojai jie arė man nugarą,
arimais ją pavertė.
⁴ VIEŠPATS teisus,
jis sutraukė nedorėlių virves.
⁵ Tepasitraukia sugėdinti visi,
kas nekenčia Siono.
⁶ Tebūna jie lyg stogų žolė;
kuri nuvysta anksčiau,
negu užauga.
⁷ Pjovėjas nesurenka
jos nė saujos,
nė pėdų rišėjas neturi
ko neštis.
⁸ Tenesako praeiviai: „VIEŠPATIES
palaiminimas jums!
Laiminame jus VIEŠPATIES vardu!“

130 *Pakopų giesmė.*

Iš nevilties gelmių šaukiuosi
tavęs, VIEŠPATIE!
VIEŠPATIE, išgirsk mano balsą!
² Tegu tavo ausys atsiveria
mano maldavimui,
išgirsk jį ir būk gailestingas.
³ Jei tu, VIEŠPATIE, paisysi
nuodėmių,
tai kas, Viešpatie, išliks gyvas?
⁴ Bet tu turi galią atleisti,
kad tavęs pagarbiai bijotume.
⁵ Nekantriai laukiu
VIEŠPATIES pagalbos
ir jo žodžiu pasitikiu.
⁶ Laukiu VIEŠPATIES nekantriau,
negu sargybiniai laukia aušros,
negu sargybiniai aušros.
⁷ Izraelis laukia VIEŠPATIES,
nes VIEŠPATIES yra gerumas,
ir jis turi galią atpirkti.
⁸ *Jis tikrai atpirks Izraelį
iš visų nuodėmių.

131 *Pakopų giesmė. Dovydo.*

VIEŠPATIE, mano širdis neišdidi
ir mano žvilgsnis neišpuikęs.
Nesiekiu didelių dalykų,
to, kas prašoka mano jėgas.

² Priešingai, esu patenkintas
ir ramus;

kaip vaikas ramus ant
motinos kelių,
taip rami širdis mano krūtinėje.

³ Pasitikėk VIEŠPAČIU, Izraeli,
dabar ir amžinai!

132 *Pakopų giesmė.*

Neužmiršk, VIEŠPATIE, Dovydo
ir visų išvargtų jo vargų.

² Jis prisiekė VIEŠPAČIUI
ir pažadėjo Jokūbo Galingajam:

³ „Į namus, kuriuose
gyvenu, nežengsiu,

į lovos patalą negulsiu,

⁴ miego akims neduosiu,
akių nesumerksiu,

⁵ kol neparūpinsiu

VIEŠPAČIUI vietos,
buveinės Jokūbo Galingajam“.

⁶ *Girdėjome apie ją Efratoje,
atradome Jaaro laukuose.

⁷ Sakėme: „Eikime į jo buveinę,
pulkime kniūbsti prie jo
sosto pakojo“.

⁸ Pakilk, VIEŠPATIE, ir ateik
į savo poilsio vietą,

tu ir tavo galybės Skrynia!

⁹ Tavo kunigai teapsivelka teisumu,
tavo ištikimieji tešaukia
iš džiaugsmo.

¹⁰ Tu pažadėjai savo
tarnui Dovydui;

neatmesk, VIEŠPATIE,
savo pateptojo.

¹¹ *VIEŠPATS prisiekė Dovydui
ir neatsizadės:

„Padarysiu vieną tavo
sūnų karaliumi,

ir jis po tavęs viešpataus.“

¹² Jei tavo sūnūs bus ištikimi
mano Sandorai

bei mano įsakams, kuriuos
jiems duodu,

tai ir jų sūnūs amžinai
sėdės tavo soste“.

¹³ Mat VIEŠPATS išsirinko Sioną,
jis norėjo turėti jį savo Namais.

¹⁴ „Tai mano poilsio
vieta amžinai;

čia gyvensiu, nes toks
mano noras.

¹⁵ Gausiai laiminsiu jo
maisto atsargas,

vargšus pasotinsiu duona.

¹⁶ Jo kunigus aprengsiu teisumu,
ir jo ištikimieji šauks
iš džiaugsmo.

¹⁷ Jame išželdinsiu Dovydo galybę;
parengiau *žibintą savo
pateptajam.

¹⁸ Jo priešus aprengsiu gėda,
o ant jo švytės jo vainikas“.

133 *Pakopų giesmė. Dovydo.*

Žiūrėk, kaip gera ir malonu, kur
broliai gyvena vienybėje!

² Tai lyg brangus aliejus ant galvos,
varvantis ant barzdos,

Aarono barzdos,

kol nuteka ant jo apdaro apykaklės.

³ Tai lyg Hermoną gaivinanti rasa,
kuri krinta ant Siono kalnų,
nes čia VIEŠPATS teikia

savo palaiminimą –
amžinąjį gyvenimą.

^{132,11} 2 Sam 7,12-16; 1 Met 17,11-14; Ps 89,3-4;

Apd 2,30

^{132,17} 1 Kar 11,36

134 *Pakopų giesmė.*

Ateikite ir šlovinkite VIEŠPATĮ,
visi VIEŠPATIES tarnai,
kurie tarnaujate naktį.
VIEŠPATIES Namuose.

²Tieskite rankas jo šventovės link
ir šlovinkite VIEŠPATĮ!

³VIEŠPATS, dangaus ir
žemės Kūrėjas,
tave tepalaimina nuo Siono!

135 Šlovinkite VIEŠPATĮ!
Šlovinkite

VIEŠPATIES vardą!

Šlovinkite jį, VIEŠPATIES tarnai,

²kurie tarnaujate mūsų

VIEŠPATIES Namuose,
mūsų Dievo Namų kiemuose.

³Šlovinkite VIEŠPATĮ, nes

VIEŠPATS geras,
giedokite giesmę jo vardui,
kurį mylime,

⁴nes VIEŠPATS sau
išsirinko Jokubą –

Izraelį kaip brangų turtą.

⁵Juk žinau, kad VIEŠPATS didis,
mūsų VIEŠPATS didingesnis
už visus dievus.

⁶Visa, ko tik VIEŠPATS
nori, jis daro

danguje ir žemėje, jūrose
ir visose gelmėse.

⁷Perkūnijos debesis jis pakelia
iš žemės pakraščių

žaibuoti ir lietui lyti,
vėją išveda iš jo saugyklos.

⁸Jis Egipte išguldė pirmagimius –
ir žmonių, ir gyvulių.

⁹Jis siuntė ženklus ir darė
nuostabius darbus
tavo žemėje, Egipte,
ir faraonui, ir visiems
jo tarnams.

¹⁰Jis išguldė daug tautų,
sugniuždė galingus valdovus –

¹¹amoritų karalių Sihoną,

Bašano karalių Ogą,
ir visas Kanaano karalystes –

¹²ir atidavė jų žemę kaip paveldą,
paveldą Izraeliui, savo tautai.

¹³VIEŠPATIE, amžinai
tveria tavo vardas,

tavo garsas, VIEŠPATIE,
per visas kartas,

¹⁴nes VIEŠPATS gina savo tautą
ir gailisi savo tarnų.

¹⁵*Tautų stabai – iš
sidabro ir aukso,

žmogaus padaryti.

¹⁶Jie turi burnas, bet nekalba,
turi akis, bet nemato.

¹⁷Jie turi ausis, bet negirdi,
nėra nė alsavimo jų burnose.

¹⁸Panašūs į juos taps,
kas juos dirba ir jais pasitiki.

¹⁹Izraelio namai, šlovinkite

VIEŠPATĮ,

Aaronų namai, šlovinkite

VIEŠPATĮ!

²⁰Levio namai, šlovinkite VIEŠPATĮ!

Jūs, kurie pagarbiai
bijote VIEŠPATIES,

šlovinkite VIEŠPATĮ!

²¹Tebūna Sione šlovinamas

VIEŠPATS,

gyvenantis Jeruzalėje!

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

136 *Dėkokite VIEŠPAČIUI,

nes jis geras,

nes jo ištikimoji meilė amžina.

²Dėkokite dievų Dievui,

nes jo ištikimoji meilė amžina.

³Dėkokite viešpačių VIEŠPAČIUI,

nes jo ištikimoji meilė amžina.

⁴Jis daro nuostabiai

dingus darbus,

nes jo ištikimoji meilė amžina.

^{135,15-18} Ps 115,4-8; Apr 9,20

^{136,1} 1 Met 16,34; 2 Met 5,13; 7,3; Ezr 3,11; Ps 100,5;
106,1; 107,1; 118,1; Jer 33,11

⁵ Jis savo išmintimi
 *sukūrė dangus,
 nes jo ištikimoji meilė amžina.
⁶ Jis *patiesė žemę ant vandens,
 nes jo ištikimoji meilė amžina.
⁷ *Jis padarė didžiuosius
 šviesulius,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
⁸ saulę – dienai valdyti,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
⁹ mėnulį ir žvaigždes –
 nakčiai valdyti,
 nes jo ištikimoji meilė amžina.
¹⁰ Jis *nugalėjo Egiptą
 per jo pirmagimius,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
¹¹ ir *išvedė Izraelį iš jų žemės,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
¹² stiprią ranką ir galingą petimi,
 nes jo ištikimoji meilė amžina.
¹³ *Jis perskyrė Nendrių jūrą,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
¹⁴ ir pervėdė per ją Izraelį,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
¹⁵ bet paskandino faraoną
 ir jo kariuomenę Nendrių jūroje,
 nes jo ištikimoji meilė amžina.
¹⁶ Jis vedė savo tautą per dykumą,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
¹⁷ parbloškė didingus karalius,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
¹⁸ sunaikino garsius karalius,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
¹⁹ *amoritų karalių Sihoną,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
²⁰ *Bašano karalių Ogą,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
²¹ ir atidavė jų žemę kaip paveldą,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,

²² paveldą savo tarnui Izraeliui,
 nes jo ištikimoji meilė amžina.

²³ Jis mus atminė, kai
 buvome pažeminti,
 nes jo ištikimoji meilė amžina,
²⁴ ir išgelbėjo mus nuo priešų,
 nes jo ištikimoji meilė amžina.

²⁵ Jis duoda maisto
 visiems žmonėms,
 nes jo ištikimoji meilė amžina.

²⁶ Dėkokite dangaus Dievui,
 nes jo ištikimoji meilė amžina.

137 Prie Babilono upių mes
 sėdėjome verkdami,
 Siono kalną atsiminę.

² Ant to krašto tuopų
 pakabinome savo arfas,
³ nes mus į nelaisvę išvariusieji
 ten liepė mums giedoti,
 mūsų engėjai vertė mus džiūgauti,
 sakydami: „Pagiedokite
 mums Siono giesmių!“

⁴ Kaipgi galime mes giedoti
 VIEŠPATIES giesmę
 svetimoje žemėje?

⁵ Jeruzale, jeigu tave užmirščiau,
 tenuvysta mano dešinėl!

⁶ Tėprilimpa man liežuvis
 prie gomurio,
 jei apie tave negalvočiau,
 jei Jeruzalės didžiausiu
 džiaugsmu nelaikyčiau!

⁷ Atmink, VIEŠPATIE, ką darė
 edomitai tą dieną,
 kai Jeruzalė buvo paimta,
 kai jie šaukė:
 „Griaukite! Išgriaukite
 ją iš pamatų!“

⁸ Dukterie Babilonija, griovike!
 *Laimingi bus, kurie atmokės tau
 už mums padarytą pikta!

⁹ Laimingi, kurie paims
 tavo mažylius
 ir tėks juos į uolą!

136,5 Pr 1,1

136,6 Pr 1,2

136,7–9 Pr 1,16

136,10 Iš 12,29

136,11 Iš 12,51

136,13–15 Iš 14,21–29

136,19 Sk 21,21–30

136,20 Sk 21,31–35

138

Dovydo.

Iš visos širdies dėkoju
tau, VIEŠPATIE,
dangiškųjų būtybių artume,
giedu tau šlovės giesmę.

² Puolu kniūbsčias prie
tavo šventyklos,
dėkoju tavo šventajam vardui
už tavo gerumą ir ištikimybę,
nes išaukštinau virš visų
savo vardą ir pažadą.

³ Kai šaukiausi, tu
mane išklausei
ir suteikei man drąsos.

⁴ Visi žemės karaliai šlovins
tave, VIEŠPATIE,
nes išgirdo tavo pažadus.

⁵ Jie giedos apie VIEŠPATIES kelius,
nes didinga VIEŠPATIES garbė.

⁶ Nors VIEŠPATS aukštybėse,
jis rūpinasi kukliaisiais,
o išpuikėliai negali nuo
jo pasislėpti.

⁷ Nors man tenka eiti
per didelį vargą,
tu palaikai mane gyvą.
Tu pakeli ranką prieš mano
įtūžusius priešus,
mane išgelbsti tavo dešinė.

⁸ VIEŠPATS man įvykdys
savo užmojų.

VIEŠPATIE, tavo ištikimoji
meilė amžina!

Neatmesk savo rankų darbo.

139

Choro vadovui.

Dovydo psalmė.

VIEŠPATIE, ištyrei mane ir pažįsti.

² Žinai, kada atsisėdu ir
kada atsistoju,
iš tolo supranti mano mintis.

³ Stebi mano žingsnius
ir mano poilsį,
pažįsti visus mano kelius.

⁴ Nespėjus mano liežuviui
žodį ištarti,
tu, VIEŠPATIE, jį jau žinai.

⁵ Iš visų pusių apsiauti mane,
savo ranka lieti mane.

⁶ Tavo pažinimas man
per nuostabus,
per gilus, aš negaliu jo pasiekti.

⁷ Kurgi galėčiau pabėgti
nuo tavo dvasios
ar atsitolinti nuo tavo Artumo?

⁸ Jei į dangų užžengčiau, tu esi ten,
jei Šeole pasikločiau
guolį, tu esi ten.

⁹ Jei įgyčiau aušros sparnus
ir įsikurčiau prie tolimųjų
jūros pakraščių,

¹⁰ net ten mane vedžios tavo ranka
ir tvirtai laikys tavo dešinė.

¹¹ Jei sakyčiau: „Tamsa
tikrai mane paslėps“

ir naktimi man taps šviesa“, –

¹² tai tau ir pati tamsa nėra tamsi,
ir naktis šviečia kaip diena.
Tamsa ir šviesa tau tas pat.

¹³ Juk tu sukūrei mano širdį,
numezgei mane motinos įsčiose.

¹⁴ Šlovinu tave,
nes esu nuostabiai padarytas.
Tavo visi darbai nuostabūs, –
aš tai gerai žinau.

¹⁵ Mano išvaizda tau buvo žinoma,
kai buvau slapta kuriamas,
rūpestingai sudėtas žemės gelmėse;

¹⁶ tavo akys matė mane
dar negimusį.

Į tavo knygą buvo įrašytos
visos man skirtos dienos,
kai nė viena jų dar nebuvo
prasisėdėjusi.

¹⁷ Kokios nesuvokiamos man
tavo mintys, Dieve,
ir kiek jų daug!

¹⁸ Mėginu jas suskaičiuoti,
bet jų daugiau negu
smėlio grūdelių,
ir net visās suskaičiavęs,
vis tiek su tavimi tebebučiu.

¹⁹ O Dieve, kad tu
sunaikintum nedorėlių,
ir anie engėjai nuo manęs
pasitrauktų!
²⁰ Nedorai jie šaukiasi tavo vardo,
tavo priešai duoda
melagingas priesaikas.
²¹ Argi aš pakenčiu tuos,
kurie nekenčia tavęs, VIEŠPATIE?
Argi aš nesibjauriu tais,
kurie prieš tave maištauja?
²² Nekenčiu jų mirtina neapykanta,
laikau juos savo priešais.
²³ Ištirk mane, Dieve,
pažink mano širdį,
išmėgink mane ir perprask
mano mintis.
²⁴ Pažiūrėk, ar neinu klystkeliu,
ir vesk mane amžinuoju keliu.

140 *Choro vadovui. Dovydo psalmė.*

² Gelbėk mane, VIEŠPATIE,
nuo nedorėlių,
apsaugok mane nuo smurtininkų,
³ kurių širdis ne tik rezga
piktus kėslus,
bet ir nuolat kursto vaidus.
⁴ *Jų liežuviai kaip
nuodingos gyvatės,
o ant jų lūpų – angių nuodai. *Sela.*
⁵ Neleisk man, VIEŠPATIE, patekti
nedorėliams į nagus;
apsaugok mane nuo smurtininkų,
kurie kėsina mane prazudyti.
⁶ Įžūlieji paspendė man
žabangas su virvėmis,
paspendė pinkles ant mano tako
ir stato man žabangas. *Sela.*
⁷ Sakau VIEŠPAČIUI: „Tu
mano Dievas!
VIEŠPATIE, išgirsk mano
pagalbos šauksmą“.

⁸ Viešpatie DIEVE, stiprusis
mano Gynėjau,
tu apsaugojai mano galvą
mūšio dieną.
⁹ Nepatenkink, VIEŠPATIE,
nedorėlių norų,
neleisk jiems įvykdyti savo kėslų,
kad jie nebūtų išaukštinti. *Sela.*
¹⁰ Mane apspitusieji kelia galvas;
ant jų pačių teuzgriūva
jų grasinimai!
¹¹ Teapipila VIEŠPATS juos žarijomis!
Tebūna sužerti į duobę, kad
niekada neatsikeltų!
¹² Tenebūna léista šmeižėjui
klestėti krašte,
ūmi nelaimė teuzklumpa
smurtininką!
¹³ Žinau, kad VIEŠPATS gina
vargšo reikalus
ir beturčių teises.
¹⁴ Teisieji tikrai dėkos tavo vardui,
dorieji gyvens tavo Artume.

141 *Dovydo psalmė.*

Šaukiuosį tavęs, VIEŠPATIE;
skubėk paš mane;
išgirsk mano balsą, kai
tavęs šaukiuosį.
² *Priimk mano maldą
kaip smilkalus,
o mano iškeltas rankas
kaip vakarinę auką;
³ Pastatyk, VIEŠPATIE, sargybą
prie mano burnos,
budėtoją prie mano lūpų durų.
⁴ Neleisk mano širdžiai
nukrypti į piktą,
įsivelti į nedorus darbus.
kartu su nedorėliais,
neleisk man vaišintis jų skanėstais!
⁵ Teplaka mane teisusis iš gerumo,
ištikimas draugas mane tepamoko.

Neteps mano galvės niekada
nedorėlių aliejus,
nes mano malda visada nukreipta
prieš jų nedorus darbus.

⁶ Kai jų valdovai bus stumiami
žemyn nuo uolos,
žmonės suvoks, kokie draugiški
buvo mano žodžiai.

⁷ Kaip ariant išvagojama žemė,
taip mūsų kaulai išmėtomi
prie Šeolo angos.

⁸ Mano akys žvelgia į tave,
Viešpatie DIEVE,
pas tave ieškau užuovėjos, tad
nepalik manęs pavojuje.

⁹ Apsaugok mane nuo man
paspęstų jų žabangų,
nuo nedorėlių pinklių.

¹⁰ Leisk nedorėliams įpulti
į savo pačių spąstus,
o man išsigelbėti.

142 *Dovydo maskilas*. Malda jam būnant *oloje.*

² Garsiai šaukiuosi VIEŠPATIES,
balsiai maldauju VIEŠPATIES.

³ Savo skundą jam išlieju,
išsakau savo kančią.

⁴ Kai visiškai nustoju drąsos,
tu žinai mano kelią.

Kelyje, kuriuo einu,
mano priešai paspendė
man žabangas.

⁵ Žiūriu į dešinę ir dairausi;
neturiu draugo, kuris man padėtų,
nėra kur rasti užuovėją,
niekas manimi nesirūpina.

⁶ Šaukiuosi tavęs, VIEŠPATIE,
sakau: „Tu mano užuovėja,
visa, ką turiu gyvųjų šalyje“.

⁷ Klausykis mano pagalbos
šauksmo,
nes skęstu neviltyje!

Gelbėk mane nuo priešu,
nes man jie per stiprūs!
⁸ Išvesk mane iš kalėjimo,
kad šlovinčiau tavo vardą!
Teisieji bursis aplink
mane vien dėl to,
kad tu buvai man geras.

143 *Dovydo psalmė.*

VIEŠPATIE, išgirsk mano maldą!
Klausykis mano maldavimo,
nes esi teisas,
išklausyk manęs, nes esi ištikimas!

² Neteisk savo tarno;
nes prieš tave joks kūrinys
nėra teisas.

³ Priešas mane persekioja,
jis sutraiškė mane žemėje,
paliko mane sėdinti
tamsoje lyg tuos,

kurie jau seniai mirę.

⁴ Visiškai nustojau drąsos,
širdis man sustingo krūtinėje.

⁵ Prisimenu senąsias dienas,
pergalvoju visus tavo darbus,
svarstau, ką tavo rankos padarė.

⁶ Į tave tiesiu rankas,
lyg išdžiūvusi žemė trokštu
tavęs. Sela.

⁷ Skubėk man atsakyti, VIEŠPATIE!
Neviltis mane apėmė!
Neslėpk savo veido nuo manęs,
kad netapčiau panašus į tuos,
kurie žengia į kapą.

⁸ Su aušra atskleisk man
savo ištikimąją meilę,
nes tavimi pasitikiu.
Parodyk man kelią, kuriuo turiu eiti,
nes į tave keliu savo širdį.

⁹ Išgelbėk mane, VIEŠPATIE,
nuo priešu,
nes pas tave bėgu ieškodamas
uzuovėjos.

^{142,1} Žr. Ps 32,1.

^{142,1} 1 Sam 22,1; 24,3

^{143,2} Rom 3,20; Gal 2,16

¹⁰ Mokyk mane vykdyti tavo valią,
nes tu mano Dievas.
Teveda mane lygiu taku
tavo maloningoji Dvasia!
¹¹ Dėl savo vardo, VIEŠPATIE,
apsaugok mano gyvastį,
dėl savo teismo
išvaduok mane iš bėdų.
¹² Savo ištikimo gerumo dėlei
padaryk galą mano priešams
ir sunaikink visus mano engėjus,
nes aš tavo tarnas.

144 Dovydo.

Tebūna šlovinamas
VIEŠPATS, mano Uolai!
Jis lavina mano rankas kovai
ir mano pirštus mūšiu.
² Jis – mano užuovėja ir mano pilis,
mano tvirtovė ir mano Gelbėtojas,
mano skydas, kuriuo pasitikiu.
Jis paveda man valdyti tautas.
³ *VIEŠPATIE, kas tas žmogus,
kad tu juo rūpiniesi,
tas mirtingasis, kad
kreipi į jį dėmesį?
⁴ Žmogus – tarsi vėjo
dvelktelėjimas,
jo dienos – tarsi dingstantis šešėlis.
⁵ VIEŠPATIE, praplėšk dangaus
skliautą ir nuženk,
paliesk kalnus, ir jie ims rūkti.
⁶ Svaidyk žaibus ir išblaškyk
mūsų priešus,
laidyk savo strėles ir priversk bėgti!
⁷ Tiesk ranką iš aukštybių,
išlaisvink mane
ir ištrauk iš galingų vandenų,
iš svetimųjų rankų.
⁸ Visa, ką jie sako, yra melas;
jie kelia dešinę kreivai prisiekti.
⁹ Dieve, giedosiu tau naują giesmę,
grosiu tau dešimtstye arfa;

¹⁰ tu teiki pergalę karaliams
ir gelbsti savo tarną Dovydą.
¹¹ Išgelbėk mane nuo
nuožmaus kalavijo,
išlaisvink mane iš
svetimųjų rankos.
Visa, ką jie sako, yra melas;
jie kelia dešinę kreivai prisiekti.
¹² Tebūna mūsų sūnūs
lyg sodinukai,
puoselėti nuo pat jaunystės,
mūsų dukterys – lyg išdailintos
rūmų atramos.
¹³ Tebūna mūsų svirnai kupini
visokio derliaus;
mūsų avys, skaičiuojamos
tūkstančiais,
net dešimtimis tūkstančių,
tegausėja mūsų ganyklose.
¹⁴ Tebūna gerai rūpinamasi
mūsų galvijais.
Tenebūna niekados miesto
sienos pralaužtos,
nei tremties, nei dejonių mūsų
gatvėse tenebūna girdėti.
¹⁵ Laiminga tauta, kuriai
taip klostosi,
laiminga tauta, kurios
Dievas – VIEŠPATS!

145 Dovydo liaupsė.

✕ * Aukštinsiu tave, mano
Dieve ir Karaliau,
ir garbinsiu tavo vardą
per amžių amžius.
□ ² Kasdien tave garbinsiu
ir šlovinsiu tavo vardą
per amžių amžius.
▷ ³ Didis VIEŠPATS ir vertas
didžios šlovės,
jo didybė nesuvokiama.
7 ⁴ Viena karta girs kitai tavo darbus
ir skelbs tavo galybę.

- 5 Apie tavo didybės
 garbingą spindesį
 ir apie tavo nuostabius
 darbus aš mąstysiu.
 6 Žmonės garsins tavo pagarbą
 baimę keliančius darbus,
 o aš skelbsiu tavo didybę.
 7 Jie apsakys tavo gausaus
 gerumo garsą
 ir džiugiai giedos apie tavo teisumą.
 8 Atlaidūs ir gailestingas VIEŠPATS,
 lėtas pykti ir pilnas gerumo.
 9 Geras kiekvienam VIEŠPATS
 ir gailestingas visiems
 savo kūriniams.
 10 Tedėkoja tau, VIEŠPATIE,
 visi tavo kūriniai
 ir visi tavo ištikimieji
 tave tegarbina.
 11 Tepasakoja apie tavo
 karalystės garbę
 ir tegarsina tavo galybę,
 12 kad paskelbtų visai
 žmonijai tavo žygius
 ir garbingą tavo viešpatavimo
 spindesį.
 13 Tavo viešpatavimas – amžinas,
 tavo valdžia tvėria per
 visas kartas*.
 14 VIEŠPATS ištikimas visais
 savo žodžiais
 ir maloningas visais savo darbais.
 15 VIEŠPATS prilaiko kiekvieną,
 kas klumpa,
 ir pakelia visus gyvenimo
 palaužtus.
 16 Visų akys žvelgia į tave su viltimi,
 ir tu duodi jiems peno, kai reikia.
 17 Tu atveri savo ranką
 ir patenkini kiekvienos gyvos
 būtybės troškimą.
 18 Visi VIEŠPATIES keliai teisūs,
 ir jis maloningas visais
 savo darbais.

- 19 VIEŠPATS artimas kiekvienam,
 kas jo šaukiasi,
 visiems, kas jo nuoširdžiai trokšta.
 20 Jis tenkina norus tų, kurie
 jo pagarbiai bijo,
 jis girdi jų šauksmą ir juos gelbsti.
 21 VIEŠPATS saugo kiekvieną,
 kas jį myli,
 o nedorėlius sunaikins.
 22 Teskelbia mano lūpos
 VIEŠPATIES šlovę,
 ir visa, kas gyva, tešlovina jo vardą
 dabar ir per amžius!

146 Šlovinkite VIEŠPATĮ!

Šlovink VIEŠPATĮ,
 mano siela!

² Šlovinsiu VIEŠPATĮ visą gyvenimą,
 giedosiu šlovės giesmes savo Dievui,
 kol būsiu gyvas.

³ Nepasitikėkite didžiūnais
 nei mirtinguoju, kuris
 negali išgelbėti.

⁴ Kai dvasia jį palieka,
 jis sugrįžta į dulkes,
 ir tą pačią dieną žūva
 visos jo svajonės.

⁵ Laimingas žmogus,
 kurio pagalba – Jokūbo Dievas,
 o viltis – VIEŠPATS, jo Dievas,
⁶ kuris sukūrė dangų ir žemę,
 jūrą ir visa, kas juose.

Jis amžinai laikosi savo pažadų,
⁷ jis gina nuskriaustųjų teises
 ir alkaniems parūpina duonos.

VIEŠPATS išlaisvina kalinius,
⁸ VIEŠPATS atveria akis akliesiems,
 VIEŠPATS pakelia gyvenimo
 palaužtuosius,

VIEŠPATS myli teisiuosius,
⁹ VIEŠPATS saugo ateivius,
 padeda našlaičiui ir našlei,
 bet painioja nedorėlių kelius.

¹⁰ VIEŠPATS amžinai viešpataus.
 Jis tavo Dievas, Sione,
 per visas kartas.

Šlovinkite VIEŠPATĮ!

^{145,13} Tradiciniame hebr. tekste tolesnė eil. 13
 dalis iškritusi, bet išlikusi kt. nuorašuose.

147 Šlovinkite VIEŠPATĮ!
Gera giedoti šlovės
giesmes mūsų Dievui,
nes malonu ir teisinga jį
šlovinti giesme.

² VIEŠPATS atstato Jeruzalę
ir surenka Izraelio tremtinius.

³ Jis gydo sužeistas širdis
ir aptvarsto jų žaizdas.

⁴ Jis nustatė žvaigždžių skaičių
ir kiekvieną jų vadina vardu.

⁵ Didis mūsų VIEŠPATS ir galingas,
beribė jo išmintis.

⁶ VIEŠPATS duoda drąsos kukliesiems,
o nedorėlius nubloškia į dulkes.

⁷ Giedokite VIEŠPAČIUI dėkodami,
šlovės giesmę mūsų Dievui
lyra palydėkite.

⁸ Jis apdengia dangų debesimis,
parūpina žemei lietaus,
kalnuose želdina žolę.

⁹ Jis duoda pašaro gyvuliams
ir lesalo varnos jaunikliams.

¹⁰ Ne ristūno jėga jis mėgaujasi,
malonumo jam neteikia nė
bėgiko greitumas.

¹¹ VIEŠPATS gėrįsi tais, kurie
pagarbiai jo bijo,
kurie pasitiki jo ištikimąja meile*.

¹² Šlovink VIEŠPATĮ, Jeruzale!
Šlovink savo Dievą, Sione!

¹³ Juk jis stiprina tavo vartų velkes
ir teikia palaimą tavo vaikams.

¹⁴ Jis sukuria taiką prie tavo sienų
ir sotina tave geriausiais kviečiais.

¹⁵ Jis siunčia savo žodį žemei,
o ką jis įsako, tai greitai ir įvyksta.

¹⁶ Jis apkloja žemę sniegu lyg vilna,
apiberia šalna lyg pelenais.

¹⁷ Jis meta žemėn krušos
ledus kšniais,

ir kas gali pakelti jo
siunčiamą šaltį?

¹⁸ Jis pasiunčia savo žodį
ir juos sutirpdo,
liepia vėjui pūsti, ir
srovena vanduo.

¹⁹ Jis paskelbė savo žodį Jokūbui,
savo įstatus ir įsakus Izraeliui.

²⁰ Jis to nepadarė jokiai
kitai tautai,
ir jos nežino jo įsakų.
Šlovinkite VIEŠPATĮ!

148 Šlovinkite VIEŠPATĮ!
Šlovinkite

VIEŠPATĮ iš dangaus,
šlovinkite jį aukštybėse!

² Šlovinkite jį, visi jo angelai,
šlovinkite jį, visos jo
dangiškosios galybės!

³ Šlovinkite jį, saule ir mėnuli,
šlovinkite jį, visos
mirksinčios žvaigždės!

⁴ Šlovinkite jį, dangaus aukštybės
ir vandenys virš dangaus skliauto!

⁵ Visa tešlovina VIEŠPATIES vardą,
nes jis tarė, ir visa buvo sukurta.

⁶ Į savo vietas jis viską padėjo
amžių amžiams
ir nustatė darną, kuri
niekados nesikeis.

⁷ Šlovinkite VIEŠPATĮ nuo žemės,
didieji jūros gyvūnai ir
vandenyno gelmės,

⁸ ugnie ir ledų kruša,
sniege ir šalna,
audros vėjau, vykantis jo žodį,

⁹ kalnai ir visos kalvos,
vaismedžiai ir visi kedrai,

¹⁰ laukiniai žvėrys ir galvijai,
žemės šliužai ir padangių
paukščiai,

¹¹ žemės karaliai ir visos tautos,
didžiūnai ir žemės teisėjai,

¹² vaikinai ir merginos,

ir seni žmonės kartu su vaikais!

¹³ Tešlovina visi VIEŠPATIES vardą,
nes tik jo vieno vardas didingas,
jo didybė dengia žemę ir dangų.

^{147,11} Gr. Septuagintos ir lot. Vulgatos vertimuo-
se hebr. Ps 147,1–11 laikoma Ps 146, o hebr.
Ps 147,12–20 – Ps 147. Ps 148–150 numeraci-
ja nesutampa.

¹⁴ Savo tautės galybę jis išaukštino,
kad visi jo ištikimieji jį šlovintų;
tokia brangi jam Izraelio tauta.
Šlovinkite VIEŠPATĮ!

149 Šlovinkite VIEŠPATĮ! Giedokite VIEŠPAČIUI

naują giesmę,
jo šlovės giesmę ištikimųjų
sueigoje.
² Tesidžiaugia Izraelis savo Kūrėju,
tedžiūgauja Siono vaikai,
nes jis Karalius.
³ Tešlovina jo vardą šokdami,
tebūgnija būgneliu ir
teskambina lyra,
tegieda jam šlovės giesmę,
⁴ nes VIEŠPATS džiaugiasi savo tauta;
kukliuosius jis papuošia pergale.
⁵ Tedžiūgauja ištikimieji,
pasiekę garbės,
iš džiaugsmo tegieda visą naktį.
⁶ Tešlovina jie Dievą savo lūpomis,
dviašmenį kalaviją rankoje telaiko,
⁷ kad įvykdytų atpildą tautoms

ir padarytų teisną gentims,
⁸ sukaustydami jų karalius pančiais
ir jų didžiūnus grandinėmis,
⁹ vykdydami teismo sprendimą.
Tai garbė Dievo tautai!
Šlovinkite VIEŠPATĮ!
Šlovinkite Viešpatį!

150 Šlovinkite VIEŠPATĮ! Šlovinkite VIEŠPATĮ

jo Šventykloje,
šlovinkite jį dangaus
skliauto galybėje!
² Šlovinkite jį už jo didžius darbus,
šlovinkite jį dėl jo iškilios didybės!
³ Šlovinkite jį ragų gaudesiu,
šlovinkite jį arfa ir lyra!
⁴ Šlovinkite jį būgnelio
žvangučiais ir šoku,
šlovinkite jį stygomis ir trimitais!
⁵ Šlovinkite jį skambiais cimbolais,
šlovinkite jį žvangančiais
cimbolais!
⁶ Visi, kas gyvas, šlovinkite
VIEŠPATĮ!

PATARLIŲ KNYGA

Patarlių knyga (gr. *paroimiai*, lot. *proverbiorum / proverbias*; hebr. *mišlėi „pavyzdžiai“*) – pamokomojo pobūdžio tekstų rinkinys, pavadintas pagal pirmą žodį ir siejamas su Saliamono vardu.

Knygą galima suskirstyti į tokias dalis: išminties išaukštinimas (sk. 1–9), Saliamono pirmas rinkinys (sk. 10–22,16), Išminčių pirmas rinkinys (22,17–24,22), Išminčių antras rinkinys (24,23–34), Saliamono antras rinkinys (sk. 25–29), Agūro žodžiai (30, 1–14), skaitmeninės patarlės (30,15–33), Lemuelio žodžiai (31,1–9), liaupsė tobulai žmonai (31,10–31).

Patarlės, palyginimai ir vaizdingi posakiai šioje knygoje atspindi sveiką žmogaus nuovoką, perskverbtą tikėjimo į Dievą.

Išminties vertė

1 *Saliamono, Dovydo sūnaus, Izraelio karaliaus, patarlės, surašytos,

² kad žmonės brangintų

išmintį ir pamokymą,

suvoktų prasmingus posakius,

³ pratintųsi išmintingai elgtis

būdami teisūs, teisingi ir dori,

⁴ kad neišmanėliai būtų

pamokyti sumanumo,

o jauni žmonės – žinojimo

ir apdairumo.

⁵ Išmintingas žmogus, jų

klausydamasis, mokysis,

o protingas žmogus įgis gebėjimo,

⁶ supras patarles ir palyginimus;

išminčių posakius ir mįsles.

⁷ Pagarbi *VIEŠPATIES baimė

– pažinimo pradžia,

bet kvailieji niekina išmintį

ir pamokymą.

⁸ Mano vaike, klausyk savo

tėvo pamokymo

ir neatmesk savo motinos

mokymo.

⁹ Jie bus grakštus vainikas

tavo galvai,

karoliai tavo kaklui.

¹⁰ Mano vaike, jei tave
nusidėjėliai viliotų,
neklausyk.

¹¹ Jei sakytų: „Eik su mumis,
surenkime kruvinas pasalas,
paspėskime spąstus nekaltiems!

¹² Prarykime juos gyvus,

kaip daro Šeolas,
žydint gyvenimui, tarsi
žengiančius į kapą.

¹³ Rasime visokių
brangių daiktų,
prisikrausime savo
namus grobio.

¹⁴ Susiek savo likimą su mumis,
ir visi turėsime vieną
bendrą piniginę! –

¹⁵ mano vaike, nesileisk
į kelią su jais,

nekelk kojos į jų takus,

¹⁶ nes jų kojos bėga į pikta
skuba kraują pralieti.

¹⁷ Juk veltui-tinklas tiesiamas,
kai paukštis tai mato.

¹⁸ Tačiau jie rengia kruvinas
pasalas sau,
spendžia spąstus savo gyvasčiai!

¹⁹ Toks likimas visų, pasigviešusių
neteisingos naudos;
ji atima gyvastį žmogaus,
kuris jos įgyja.

¹¹ 1 Kar 5,12

¹⁷ Job 28,28; Ps 111,10; Pat 9,10

²⁰ *Išmintis garsiai šaukia gatvėje,
kelia balsą aikštėse.

²¹ Prie judriausių gatvės
kampų ji šaukia,

prie vartų ir mieste kalba:

²² „Kiek ilgai, neišmanėliai,
mėgsite nemokšišumą?

Kiek ilgai šaipūnai mėgausis
šaipydami, o kvailieji

o kvailieji nekės išmanymo?

²³ Būkite atidūs mano įspėjimui!

Štai išliesiu jums savo dvasią

ir atskleisiu jums savo žodžius.

²⁴ Kadangi jūs mane

atmetėte, kai šaukiau,

nekreipėte dėmesio, kai

tiesiau ranką,

²⁵ kadangi paniekinote bet

kokį mano patarimą,

nepaisėte jokio mano įspėjimo,

²⁶ aš savo ruožtu juoksiusi,

kai ištiks jus nelaimė,

tyčiosiuosi, kai užklups jus baimė.

²⁷ Kai baimė užklups jus kaip audra,

ir nelaimė ištiks kaip viesulas,

²⁸ jie šauksis manęs, bet

aš neatsakysiu,

jie uoliai manęs ieškos, bet nesuras.

²⁹ Kadangi jie nekentė pažinimo

ir neįgijo pagarbios

VIEŠPATIES baimės,

³⁰ nenorėjo jokio mano patarimo

ir nekentė mano įspėjimų,

³¹ valgys savo kelio vaisius

ir bus savo kėslų pasotinti.

³² Juk užgaidos pražudo

neišmanėlius,

ir pasitenkinimas savimi

sunaikina kvailius.

³³ O manęs klausantieji

gyvens saugiai,

jų nevargins nelaimės baimė“.

2 Mano vaike, jei priimsi

mano žodžius

ir branginsi širdyje

mano įsakymus,

² jei palenksi ausį klausytis

išminties

ir atversi širdį norėdamas suprasti,

³ jei iš tikrųjų šauksiesi įžvalgumo

ir pakelsi balsą norėdamas suprasti,

⁴ jei sieksi supratimo, kaip

žmonės ieško sidabro,

ir ieškosi jo tarsi paslėptų turtų,

⁵ tai suprasi pagarbą

VIEŠPATIES baimę

ir sužinosi, ką reiškia pažinti Dievą.

⁶ Juk VIEŠPATS duoda išminties,

iš jo lūpų ateina pažinimas

ir supratimas.

⁷ Jis turi parengęs sveikos

išminties doriesiems,

jis yra skydas tiems, kurie

elgiasi be priekaišto,

⁸ jis saugo teisingumo takus

ir gina savo ištikimųjų kelią.

⁹ Tada suprasi, kas teisu

ir kas teisinga,

kiekvieną gerą taką ir kas dora,

¹⁰ nes išmintis ateis į tavo širdį,

ir pažinimas džiugins tave.

¹¹ Apdairumas tave auklės,

o supratimas gins.

¹² Jis gelbės tave nuo nedorų

žmonių kelio,

nuo klastingai kalbančiųjų,

¹³ kurie palieka dorumo kelią

ir eina tamsybėmis,

¹⁴ kurie džiūgauja darydami pikta

ir gėrisi pikta darančių

nedorų žmonių klasta,

¹⁵ kurių takai iškrypę

ir gyvenimo būdas suktas.

¹⁶ Būsi išgelbėtas ir nuo palaidūnės,

nuo viliojimo svetimautojos,

¹⁷ kuri pameta savo

jaunystės draugą

ir užmiršta savo šventąją sandorą.

¹⁸ Iš tikrųjų jos namai ant

mirties šlaito,

o jos takai veda į šešėlių buveinę.

¹⁹ Kas pas ją įeina, nebegali

nei sugrįžti,

nei gyvenimo takų pasiekti.

²⁰ Tad eik gerųjų keliu
ir laikykis teisių žmonių takų.

²¹ Juk dorieji gyvens žemėje,
o klastingieji bus iš jos išrauti.

3 Mano vaike, neužmiršk
mano mokymo,
ir tebrangina tavo širdis
mano įsakymus,
² nes jie tau suteiks
daug dienų bei gyvenimo
metų ir gerovės.

³ Nuolat su tavimi tebūna
gerumas ir ištikimybė;
užsirišk juos sau ant kaklo,
įsirašyk savo širdies plokštėje.

⁴ *Taip rasi malonę ir gerą vardą
Dievo ir žmonių akyse.

⁵ Visa širdimi pasitikėk VIEŠPAČIU
ir nesiremki vien savo įžvalga.

⁶ Pripažink jį visur, kad
ir ką darytum,
ir jis ištiesins tavo kelius.

⁷ *Nebūk išmintingas tik
savo paties akyse;
pagarbiai bijok VIEŠPATIES
ir venk pikta.

⁸ Tai teiks sveikatą tavo kūnui
ir atgaivą tavo kaulams.

⁹ Gerbk VIEŠPATĮ viskuo, ką turi,
visomis savo derliaus pirmienomis;

¹⁰ ir tavo svirnai bus pilni grūdų,
o šviežias vynas liesis per
statinių kraštus.

¹¹ *Mano vaike, neatmesk
VIEŠPATIES drausmės,
nesipiktink, kai jis tave sudraudžia,

¹² nes ką myli, tą *VIEŠPATS
sudraudžia
kaip tėvas mylimą sūnų.

¹³ Laimingas žmogus, kuris
išmintį randa,
kuris supratimo įgyja!

¹⁴ Juk jos nauda didesnė
už naudą sidabro,
ir jos atlygis didesnis
už atlygį auksu.

¹⁵ Ji brangesnė už brangakmenius,
visi tavo turtai negali jai prilygti.

¹⁶ Ilgas gyvenimas – jos dešinėje,
kairėje – turtai ir garbė.

¹⁷ Jos keliai malonūs,
o visi takai ramūs.

¹⁸ Ji – gyvybės medis ją
suvokiantiems;

laimingas, kas jos laikosi.

¹⁹ Išmintimi VIEŠPATS padėjo
žemės pamatus,

supratimu padarė dangų.

²⁰ Jo pažinimu prasiveržė
vandenų gelmės,

ir debesys lašina rasą.

²¹ Mano vaike, tų dalykų
neišleisk iš akių,
laikykis sveikos išminties

ir apdairumo.

²² Jie bus tavo dvasios gyvenimas
ir papuošalas tau ant kaklo.

²³ Tuomet saugiai eisi savo keliu,
ir tavo koja niekada nesuklups;

²⁴ Kai gulsiesi miego, nereikės bijoti,
kai ilsėsis, miegas tau bus saldus.

²⁵ Nebijok ūmaus siaubo
nei nelaimės, kuri užklumpa
nedorėlius,

²⁶ nes VIEŠPATS bus tavo
pasitikėjimas

ir apsaugos tavo koją nuo spąstų.

²⁷ Neatsisakyk padėti žmogui,
kuriam reikia pagalbos,

kai turi jėgų tai padaryti.

²⁸ Nesakyk savo artimui:

„Ateik vėliau“, –
arba: „Rytoj šitai gausi“, –
kai gali duoti tuoju.

²⁹ Nesikėsink daryti žalos
savo kaimynui,

su pasitikėjimu gyvenančiam
šalia tavęs.

³⁰ Nesiginčyk su niekuo be reikalo,
kai nebuvo tau žalos padaryta.

^{3,4} Lk 2,52

^{3,7} Rom 12,16

^{3,11} Job 5,17

^{3,11-12} Hbr 12,5-6

^{3,12} Apr 3,19

³¹ Nepavydėk smurtą
mėgstančiam žmogui,
nesek nė vienu jo keliu.

³² Juk suktu žmogumi
VIEŠPATS bjaurisi,
o dorieji yra VIEŠPATIES
draugėje.

³³ Nedorėlio namus
VIEŠPATS prakeikia,
o teisių buveinę laimina.

³⁴ *Jis šaiposi iš pašaipūnų,
o romiesiems rodo malonę.

³⁵ Išmintingieji paveldės garbę,
o atklalūs kvailiai – gėdą.

4 Vaikai, klausykitės
tėvo pamokymo,
būkite atidūs, kad suprastumėte,
² nes duodu jums gerą patarimą:
neužmeskite mano mokymo.

³ Kadaise buvau geras tėvo sūnus,
gležnas, motinos numylėtinis.

⁴ Tėvas mane mokė ir sakė:
„Tebrangina tavo širdis,
ką aš sakau;
laikykis mano įsakymų, ir gyvensi.
⁵ Įgyk išminties, įgyk supratimo!
Neužmiršk ir nenukryp
nuo mano žodžių.

⁶ Nepalik jos, ir ji tave palaikys,
mylėk ją, ir ji tave saugos.

⁷ Štai išminties pradžia:

įgyk išminties,
įgyk supratimo, nors tai
kainuotų visa, ką turi.

⁸ Brangink ją, ir ji tave išaukštins;
ji tave pagerbs, jei tu ją apkabinsi.

⁹ Tau ant galvos ji uždės
grakštų vainiką,
apvainikuos garbinga karūna“.

¹⁰ Mano vaike, klausykis ir imk
į širdį mano žodžius,
kad ilgai gyventum.

¹¹ Mokau tave išminties kelio,
vedu tave dorais takais,

¹² kur nereikės tau žingsnių lėtinti,
ir, net jei bėgtum, nesuklupsit.

¹³ Laikykis mano pamokymo,
neužmiršk jo,
brangink jį, nes tai tavo gyvybė.

¹⁴ Nekelk kojos ant nedorų
žmonių tako,
neik nedorėlių keliu.

¹⁵ Venk jo! Neženk juo,
sukis nuo jo, eik savo keliu.

¹⁶ Jie užmigtį negali, ką
pikta nepadarę,
jie neužmiega, jei nėra
kam kojos pakišę.

¹⁷ Nedorumas – jų valgoma duona,
smurtas – jų geriamas vynas.

¹⁸ O teisiųjų takas – tarsi
aušros šviesa,

vis labiau švintanti iki
skaisčios dienos.

¹⁹ Nedorų žmonių kelias
– visiškai tamsus;

jie nežino, ant ko suklumpa.

²⁰ Mano vaike, klausyk mano žodžių,
palenk ausį mano posakiams.

²¹ Neišleisk jų iš akių,
laikyk giliai savo širdyje.

²² Juk juos turintiems jie
yra gyvenimas
ir jų kūno sveikata.

²³ Atsidėjęs saugok savo širdį,
nes iš jos teka gyvenimo šaltiniai.

²⁴ Venk kalbėti apgaulingai,
mesk į šalį suktas kalbas.

²⁵ Tavo akys težiūri į priekį,
tiesus tebūna tavo žvilgsnis.

²⁶ *Žiūrėk, kur eini,
ir visi tavo keliai bus tikri.

²⁷ Nesuk nei į dešinę, nei į kairę;
nukreipk savo koją nuo pikta.

5 Mano vaike, klausyk
mano išminties,
palenk savo ausį mano supratimui,

² kad brangintumei apdairumą,
ir tavo lūpos saugotų išmanymą.

³ Juk palaidūnės lūpos
laša medumi,
o jos burna slidesnė už aliejų.

⁴ Bet iš tikrųjų ji karti kaip metėlė,
 aštri kaip dviašmenis kalavijas.
⁵ Jos kojos žengia į mirtį,
 jos žingsniai veda į Šeolą.
⁶ Į gyvenimo taką ji
 nekreipia dėmesio,
 jos keliai kreivi, ir ji to nežino.
⁷ Tad, vaikai, klausykites manęs
 ir nenuklyskite nuo mano žodžių.
⁸ Laikykitės kuo toliau nuo jos.
 neik arti jos namų durų,
⁹ kad neatiduotumei savo
 garbės kitiems,
 o savo metų – negailestingajam,
¹⁰ kad svetimieji nesurytų
 tavo turto,
 o tavo triūsas neitų į
 svetimus namus,
¹¹ kad gyvenimo gale
 neapverktum likimo,
 kai būsi sunaikinęs savo
 jėgas bei kūną,
¹² ir nesakytum: „O, kaip
 priešinausi pamokomas,
 kaip mano širdis nekenė
 perspėjimų!
¹³ Nei savo auklėtojų
 balso klausiau,
 nei lenkiau ausį savo
 mokytojams,
¹⁴ tad esu arti visiškos žūties
 viešame bendrijos sambūryje“.
¹⁵ Gerk vandenį iš savo talpyklos,
 šviežią vandenį iš savo šaltinio.
¹⁶ Neįau tavo šaltiniai
 turėtų lieti laukan,
 o vandens srovės – į gatves? .
¹⁷ Tebūna jie tau vienam,
 o ne dalyboms su svetimaisiais.
¹⁸ Tebūna palaimintas tavo šaltinis;
 džiaukis savo jaunystės žmona,
¹⁹ žavia gazele, grakščia stirnaite!
 Jos krūtys tedžiugina tave visada,
 būk nuolat apsvaigęs jos meile.
²⁰ Kam gi turėtumei alpti dėl
 palaidūnės, mano vaike,
 ir glamonėti svetimautojos
 krūtine?

²¹ Juk kur eina žmonės,
 VIEŠPATS aiškiai mato;
 jis stebi visus jų kelius.
²² Nedorą žmogų pasivys jo kaltės,
 jis bus pagautas savo
 nuodėmės pinklėmis.
²³ Jis turės mirti nesudraustas,
 jis pražus per savo didelį kvailumą.
6 Mano vaike, jei laidavai
 savo kaimynui,
 jei kitam už jį padavei ranką,
² esi susisaistęs savo
 lūpų pareiškimu,
 esi įkliuvęs per savo ištartą žodį,
³ daryk ką nors, mano
 vaike, ir išsinarpliok,
 nes esi patekęs į savo
 kaimyno rankas:
 eik kėliais ir maldauk savo kaimyno.
⁴ Neužmik
 ir neužmerk akių,
⁵ kol neišsigelbėsi kaip gazelė
 nuo medžiotojo,
 kaip paukštis nuo gaudytojo.
⁶ Nueik pas skruzdėlę, dykaduoni,
 patyrinėk jos kelius ir
 pasimokyk išminties.
⁷ Neturėdama jokio vado,
 pareigūno ar valdovo,
⁸ ji pripildo savo sandėlius vasarą
 ir surenka peną per pjūtį.
⁹ Kiek ilgai tu drybsosi, dykaduoni?
 Kada kelsiesi iš miego?
¹⁰ * „Truputį pamiegoti,
 truputį pasnausti,
 truputį rankas sudėjus pailsėti“, –
¹¹ ir skurdas užklups tave
 kaip plėšikas,
 o nepriteklius – kaip
 ginkluotas karys.
¹² Suktas ir nedoras žmogus
 gyvena apgaulingai kalbėdamas,
¹³ jis merkia akimi, nenustovi vietoje,
 rodo ženklus pirštais,
¹⁴ klastinga širdimi rengia pikta
 nuolat sėdamas vaidus.

¹⁵ Žūtis tokį žmogų ištiks staiga,
akimirksniu, be vilties atsitiesti.

¹⁶ Šešių dalykų VIEŠPATS nekenčia,
o septyni jam kelia pasibjaurėjimą:

¹⁷ išpuikusios akys,

melagingas liežuvis,

nekalną kraują liejanti ranka,

¹⁸ nedoras pinkles rezganti širdis,

pikta daryti skubančios kojos,

¹⁹ neteisingai liudijantis

melagingas liudytojas

ir šeimoje vaidus sėjantis žmogus.

²⁰ Mano vaike, laikykis

savo tėvo įsakymo

ir neatmesk savo motinos mokymo.

²¹ Laikyk juos pasirišęs prie širdies,
pasikabink ant kaklo.

²² Kad ir ką darysi, jie tau padės;

kai gulsiesi miego, jie tave saugos,

kai atsibusi, su tavimi bendraus.

²³ Juk įsakymas yra žiburys,

mokymas – šviesa,

o drausmės pamokymai

– gyvenimo kelias;

²⁴ jie apsaugos tave nuo

palaidos moters,

nuo svetimautojos vilionių.

²⁵ Negeisk jos grožio savo širdyje,
nesileisk užburiamas jos žvilgsnių,

²⁶ nes keksei atlyginti užtenka

duonos kepalų,

o svetima žmona yra spąstai

žmogaus gyvasčiai.

²⁷ Argi gali žmogus užsikurti

ugnį sterblėje,

nesudegindamas savo drabužių?

²⁸ Argi gali jis vaikščioti žarijomis,
nenusvildamas kojų?

²⁹ Taip nutinka žmogui, kuris

miega su savo kaimyno žmona;

kas ją paliečia, tas neliks

nenubaustas.

³⁰ Žmonės neniekina vagies, kuris

būdamas alkanas vagia,

kad numalšintų alkį.

³¹ Tačiau pagautas jis turi

atmokėti septyneriopai

ir atiduoti visą savo namų turtą.

³² Bet žmogus, kuris svetimaują,
sveiko proto neturi;

tai darydamas, jis žudo patį save.

³³ Jis susilauks antausių

ir nemalonės,

niekada nebus ištrinta jo gėda,

³⁴ nes pavyduliavimas

sukelia vyro įtūžį,

ir keršto pagautas jis nesivaldo.

³⁵ Išpirkos jis nepriims,

o kyšio, net didžiausio, atsisakys.

7 Mano vaike, laikykis

mano žodžių

ir brangink mano įsakymus.

² Laikykis mano įsakymų, kad

rastumei gyvenimą;

saugok mano mokymą, lyg jis

būtų tavo akies vyzdys.

³ Užsirišk juos sau ant pirštų,

įsirašyk savo širdies plokštėje.

⁴ Sakyk Išminčiai: „Tu

mano sesuo“, –

vadink supratimą artimu draugu,

⁵ kad apsaugotų tave nuo palaidūnės,

nuo svetimautojos vilionių.

⁶ Prie savo namų lango

žvalgiausi pro pinučius

⁷ ir pamačiau tarp neišmanėlių

bernioką be sveikos nuovokos.

⁸ Jis ėjo gatve netoli kampo,

žengdamas keliu jos namų link

⁹ prieblandoje, dienai blėstant,

sutemose, nakčiai temstant.

¹⁰ Žiūriu, moteris eina jo link,

išsipuošusi kaip kekšė,

suktos širdies.

¹¹ Ji veržli ir įžūli,

jos kojos namie nenustovi.

¹² Tai gatvėje, tai aikštėse

ir prie kiekvieno gatvės

kampo ji tyko.

¹³ Pastvėrusi bučiuoja jį

ir akiplėšiškai sako jam:

¹⁴ „Turėjau atnašauti

bendravimo auką.

Šiandien įvykdžiau savo įžadus,

¹⁵ todėl išėjau tavęs pasitikti,

ieškoti tavęs ir suradau!

¹⁶ Išpuošiau savo guolį užvalkalais,
spalvotomis Egipto lino
lovatiesėmis;

¹⁷ Iškvėpinau savo lovą mira,
alaviju ir cinamonu.

¹⁸ Eime ir skėskime
meilėje iki ryto,
mėgaukimės glamonėmis.

¹⁹ Juk mano vyro nėra namie,
jis išvykęs į tolimą kelionę.

²⁰ Jis pasiėmė maišelį pinigų
ir ligi pilnaties negrįš namo“.

²¹ Daugybe vilionių jį paveikia,
viliojančia šneka įtikina.

²² Tučtuojau jis seka paskui
ją, eina kaip veršis,

vedamas skersti, šuoliuoja
kaip elnias spąstų link,

²³ kol strėlė neperveria jam vidurių.
Jis tarsi paukštis, skubantis į kilpą

ir nežinantis, kad tai
kainuos jam gyvastį.

²⁴ Tad, vaikai, klausykitės manęs
ir dėkitės į širdį mano žodžius.

²⁵ Neleiskite savo širdžiai
sukti jos keliais,

nenuklyskite į jos takus,
²⁶ nes ji prazudė daugelį,

jis aūros gausios.

²⁷ Jos namai – kelias į Šeolą,
vedantis žemyn į mirties
kambarius.

8 *Argi nešaukia Išmintis,
ar nekelia balso supratimas?

² Ant kalvų palei kelią
ir kryžkelėse ji atsistoja;

³ priešais miesto vartus,
prie įėjimo, ji šaukia:

⁴ „Žmonės, jus aš šaukiu,
kreipiuosi į visą žmonią!

⁵ Neišmanėliai, mokykitės
apdairumo,

bukapročiai, imkitės proto.

⁶ Klausykitės, nes kalbėsiu
apie kilnius dalykus,

iš mano lūpų ateis, kas teisinga,

⁷ mano burna tars tiesą,
nes nedorumas pasibjaurėtinas
mano lūpoms.

⁸ Visi žodžiai iš mano
lūpų yra teisūs;
juose nėra nieko sukto ar iškraipyto.

⁹ Visi jie aiškūs žmogui,
kuris supranta,
jie teisingi išprususiam žmogui.

¹⁰ Priimkite mano pamokymą,
užuot ėmę sidabrą,
ir pažinimą, užuot ėmę gryną auksą.

¹¹ Juk išmintis vertingesnė
už brangakmenius,
ir jokie turtai negali su ja lygintis.

¹² Aš, Išmintis, gyvenu
kartu su protingumu
ir įgyju sveiko proto išmanymą.

¹³ Pagarbiai bijoti VIEŠPATIES
reiškia nekėsti to, kas pikta.
Puikybės, įžūlumo, blogo elgesio
ir suktos kalbos aš nekenčiu.

¹⁴ Turiu gerų patarimų ir
sveikos nuovokos,
turiu supratimo ir jėgų.

¹⁵ Per mane viešpatauja karaliai
ir valdovai leidžia teisius įstatymus.

¹⁶ Per mane didžiūnai valdo
ir kilmingieji yra teisūs valdytojai.

¹⁷ Aš myliu mane mylinčius,
o manęs stropiai ieškantys
mane suranda.

¹⁸ Aš turiu turtų ir garbę,
išliekantį lobį ir gerovę.

¹⁹ Mano vaisius geresnis už
auksą, net už gryniausią,
o pelnas, kurį duodu, vertesnis
už geriausią sidabrą.

²⁰ Aš einu teisumo keliu,
teisingumo takais,

²¹ suteikdama turtų mane
mylintiems

ir pripildydama jų išdus.

²² VIEŠPATS sukūrė mane
savo kelių *pradžioje,
kaip pirmą savo ankstesnių darbų.

²³ Prieš amžius buvau patepta,
pačioje pradžioje, prieš
žemės pradžią.

²⁴ Kai dar nebuvo gelmių,
aš buvau pagimdyta,
kai dar nebuvo tekančių šaltinių.

²⁵ Prieš padedant kalnų pamatus,
prieš kalvas aš gimiau.

²⁶ Žemės ir laukų jis dar
nebuvo padaręs
nei pirmųjų molio grumstų.

²⁷ Aš ten buvau, kai jis dėjo
dangaus skliautą į vietą,
kai nubrėžė ratą ant
bedugnės paviršiaus,

²⁸ kai tvirtino aukštai
dangaus skliautą,
kai įrengė bedugnės šaltinius,

²⁹ kai paskyrė jūrai ribas,
kad jos vandenys niekada
neperžengtų jo įsakymo,
kai nustatė žemės pamatus.

³⁰ Tuomet aš buvau jo talkininkė,
kasdienis jo džiaugsmas,
visada džiūgaudama
jo akivaizdoje,

³¹ džiūgaudama jo
gyvenamame pasaulyje,
rasdama džiaugsmo žmonijoje.

³² Tad dabar, mano vaikai,
paklausykite manęs.
Laimingi, kurie laikosi
mano kelių!

³³ Klausykitės pamokymo,
būkite išmintingi
ir neatmeskite jo!

³⁴ Laimingas žmogus,
kuris manęs klauso
ateidamas kasdien anksti
prie mano vartų,
budėdamas prie mano durų.

³⁵ Juk kas randa mane, tas
randa gyvenimą
ir gauna malonę iš VIEŠPATIES.

³⁶ Bet kas prasilenkia su
manimi, tas daro sau žalą.
Visi, kurie manęs nekenčia,
myli mirtį“.

9 Išmintis pasistatė namus,
ji išsikirto septynis stulpus.

² Ji surengė vaišes,
išpilstė vyną ir net padengė stalą.

³ Ji išsiuntė savo tarnaites paskelbti
miesto aukštumose:

⁴ „Teateina čionai neišmanėliai!“
Neturintiems sveikos
nuovokos ji sako:

⁵ „Ateikite ir valgykite mano duonos,
gerkite vyno, kurio įpyliau.

⁶ Atsisakykite nesubrendimo,
kad gyventumėte

ir eitumėte suvokimo keliu.

⁷ Kas sudraudžia pašaipūną,
tas būna išplūstamas,
kas išbara nedorą žmogų,
tas nukenčia.

⁸ Nebark pašaipūno, nes
jis tavęs nekęs;
pabark išmintingą žmogų,
ir jis tave mylės.

⁹ Šviesk išmintingą žmogų,
kad taptų išmintingesnis,
mokyk teisųjį, kad
daugiau išmoktų.

¹⁰ Pagarbi *VIEŠPATIES baimė
– išminties pradžia,
o Šventojo pažinimas – protas.

¹¹ Taip, per mane tavo dienos
bus padaugintos
ir metų metai prie tavo
gyvenimo pridėti.

¹² Ar tu išmintingas? Tu
išmintingas savo naudai.
Ar tu pašaipūnas? Tu
tik naštą neši“.

¹³ Kvaila moteris nepastovė,
ji nemokša ir nieko neišmano.

¹⁴ Ji sėdi savo namų tarpduryje
ar ant krėslo miesto aukštumose,

¹⁵ šaukdamą praeivius,
einančius tiesiai savo keliu:

¹⁶ „Neišmanėliai, užsukite čionai!“
Neturintiems sveikos
nuovokos ji sako:

- ¹⁷ „Vogtas vanduo saldus,
o duona, valgomą
vogčiomis, skani“.
¹⁸ Bet kvailasis nežino,
kad ten šešėliai,
o jos svečiai jau Šeolo gelmėse.

Pirmas Saliamono patarlių rinkinys

- 10** Saliamono patarlės.
Išmintingas vaikas neša
tėvui džiaugsmą,
o paikas vaikas – motinos
skausmas.
² Nedorai įgyti turtai
neneša naudos,
o teisumas gelbsti nuo mirties.
³ VIEŠPATS neleis
teisiam badauti,
o nedorėliams neduos, ko trokšta.
⁴ Tingi ranka neša skurdą,
o darbščiujų rankos praturtina.
⁵ Vaikas, kuris vasarą pripildo
aruodus, yra protingas,
o vaikas, miegantis per
pjūtį, neša gėdą.
⁶ Palaiminimai vainikuoja
teisiojo galvą,
o nedorėlių burnoje slypi smurtas.
⁷ Teisiojo vardas bus laiminamas,
o nedorėlių vardas sutrūnys.
⁸ Išmintingos širdies žmogus
rūpestingai laikysis įstatymų,
o atvirai išbarantis
skleidžia ramybę.
⁹ Kas elgiasi dorai, tas
saugiai gyvena,
o kas eina saktu keliu,
tam baigsis blogai.
¹⁰ Kas pro pirštus žiūri į kalnę,
tas padaro skausmo,
o atvirai išbarantis
skleidžia ramybę.
¹¹ Teisiojo burna – gyvenimo versmė,
o nedorėlių burnoje slypi smurtas.
¹² Neapykanta sukelia vaidus,
o *meilė uždengia visas kaltes.

- ¹³ Protingo žmogaus lūpose
randama išmintis,
o bukapročio nugarai
lieka tik lazda.
¹⁴ Išmintingieji brangina pažinimą,
o kvailojo plepėjimas
priartina pavojų.
¹⁵ Turtingojo turtai – jo tvirtovė,
o skurdžiaus neturtas – jo pražūtis.
¹⁶ Teisiojo uždarbys veda
į gyvenimą,
o nedorėlio pelnas – į nuodėmę.
¹⁷ Kas paiso pamokymo, tas
eina gyvenimo taku,
o kas atmeta įspėjimą, tas paklysta.
¹⁸ Melagio lūpos slepia neapykantą,
o kas skleidžia apkalbas,
tas kvailys.
¹⁹ Kur daug kalbama, ten
netrūksta kaltės,
o protingo žmogaus kalba santūri.
²⁰ Teisiojo liežuvis –
geriausias sidabras,
o nedorėlių širdis – nieko verta.
²¹ Teisiojo lūpos maitina daugelį,
o kvailieji miršta neturėdami
sveikos nuovokos.
²² VIEŠPATIES palaiminimas
praturtina,
ir triūsas negali jo padidinti.
²³ Kaip pikto darymas
pralinksmina kvailąjį,
taip išmintis – supratingą žmogų.
²⁴ Ko nedorėlis bijo, tas
jį ir užklumpa,
o ko teisieji ilgisi, tai ir
bus jiems suteikta.
²⁵ Audrai praėjus, nedorėlio
nebelieka,
o teisusis išlieka amžinai.
²⁶ Ką actas daro dantims
ir dūmai – akims,
tą tingus žmogus – siunčiantiems
jį su užduotimi.
²⁷ Pagarbi Dievo baimė
pailgina gyvenimą,
o nedorėlių metai bus
sutrumpinti.

- ²⁸ Teisiųjų viltis jiems
neša džiaugsmą,
o nedorėlių lūkesčiai
nueina niekais.
²⁹ Dorajam VIEŠPATIES
kelias yra tvirtovė,
o piktadariams – pražūtis.
³⁰ Teisusis niekada nesvyruos,
o nedorėliai neišliks krašte.
³¹ Teisiojo burna teikia išmintį,
o klastingas liežuvis bus išpjautas.
³² Teisiojo lūpos žino, kas gera,
o nedorėlių burna – kas
apgaulinga.

11 Neteisingos svarstyklės
pasibjaurėtinis VIEŠPAČIUI,
o sąžiningas svarstis jam
teikia malonumą.

- ² Puikybę lydi gėda,
o pas kukliuosius ateina išmintis.
³ Dorųjų sąžiningumas juos veda,
o klastingųjų suktumas
juos pražudo.

⁴ Atpildo dieną turtai
bus nenaudingi,
o teisumas gelbės nuo mirties.

- ⁵ Doro žmogaus teisumas
išlygina jo kelią,
o nedorėlis pargriūva per
savo nedorumą.

⁶ Sąžiningųjų teisumas
juos gelbsti,
o klastingieji įkliūna į
savo pačių pinkles.

⁷ Nedoro žmogaus viltys
pražūva su mirtimi,
ir į turtus sudėta viltis
nueina niekais.

- ⁸ Teisus žmogus ištraukiamas
iš vargo,
o nedorėlis užima jo vietą.

⁹ Bedievis savo lūpomis
žudo kaimyną,
o teisiuosius gelbsti sumanumas.

¹⁰ Miestas džiūgauja dėl
teisiųjų sėkmės,

o nedorėliams žuvus
šaukiama iš džiaugsmo.

¹¹ Dorųjų laiminimu
miestas statomas,
o nedorėlių lūpomis – griauamas.

- ¹² Kas niekina savo kaimyną,
tam trūksta širdies,
o protingas žmogus nutyli.

¹³ Liežuvautojas vaikštinėja
išplepėdamas paslaptis,
o patikimas žmogus apie
jas neprasitaria.

¹⁴ Kur nėra kam vadovauti,
tauta žūva;
saugumą laiduoja patarėjų
gausumas.

¹⁵ Kas laiduoja už svetimą,
daro sau skriaudą,
o kas atsisako tai daryti,
neturės rūpesčių.

¹⁶ Maloninga moteris
pelno pagarbą*,
o aršieji įgyja turtų.

¹⁷ Žmogaus gerumas teikia
gera jam pačiam,
o negailestingas žmogus kenkia sau.

¹⁸ Nedoras žmogus užsidirba
apgaulingą užmokestį,
o sėjantys teisumą gauna
tikrą atlyginimą.

¹⁹ Teisumas – gyvenimo ramstis,
o pikta ieškojimas veda į mirtį.

²⁰ VIEŠPATS bjaurisi suktos
širdies žmogumi,
o tie, kurių elgesys be
priekaišto, jam patinka.

²¹ Būk tikras, kad nedoras žmogus
neliks nenubaustas,
o teisiųjų palikuonys išsigelbės.

²² Tarsi aukso žiedas, įvertas
kiaulei į snukį,
yra graži moteris, neturinti
sveikos nuovokos.

²³ Teisūs žmonės gali
trokšti tik gera,
o nedorėliai gali tikėtis tik pykčio.

^{11,16} Gr. *Septuaginta*s vertime įterpta: „o tą, kuri
nekenčia dorybės, apgaubia gėda. Tingus
žmogus tampa skurdžiumi,...“

²⁴ Vieni dosniai dalija ir turtėja,
o kiti šykštauja daryti, kas
teisu, ir skursta.
²⁵ Dosnus žmogus turtėja,
o kas pagirdo kitus, tas
pats bus pagirdytas.
²⁶ Kas kaupia grūdų atsargas,
tą žmonės keiks,
o kas juos dalija, tas bus palaimintas.
²⁷ Kas stengiasi daryti gera, tas
užsitarnaus malonės,
o kas ieško pikta, tą ištiks pikta.
²⁸ Kas pasitiki savo
turtais, tas nuvys,
o teisieji vešės kaip lapija.
²⁹ Kas kamuoja savo šeimyną,
tas paveldi vėją,
o kvailys yra išmintingųjų vergas.
³⁰ Teisus elgesys – gyvybės medis,
o smurtas atima žmonių gyvastį.
³¹ *Jeigu teisus žmogus žemėje
susilaukia atpildo,
juo labiau susilauks nedorėlis
ir nusidėjėlis!

12 Kas mielai priima
pamokymą, tas
mėgsta pažinimą,
bet kas niekina pamokymą,
tas tamsuolis.

² Geras žmogus užsitarnauja
VIEŠPATIES malonę,
o pinklių spendėjas – pasmerkimą.
³ Nedorumas nesaugo žmogaus,
o teisiųjų šaknys nebus išrautos.
⁴ Sumani žmona – savo
vyro vainikas,
o apsileidusi žmona – kaip
kaulų puvinas.
⁵ Teisiųjų užmojai teisingi,
nedorėlių užmačios klastingos.
⁶ Nedorėlių žodžiai –
krūvinos pasalos,
o doruosius išgelbsti jų kalba.
⁷ Parblokšk nedorėlius, ir
nieko iš jų nelieka,
o teisių žmonių namai stovi tvirtai.

⁸ Už protingumą žmogus
laimi pagyrimą,
o sukto proto žmogus
susilaukia paniekos.
⁹ Geriau būti paprastu
žmogumi, turinčiu darbą,
negu išdidžiai laikytis ir
neturėti maisto.
¹⁰ Teisus žmogus rūpinasi
savo gyvuliais,
o nedorų žmonių širdis žiauri.
¹¹ Kas dirba savo žemę, tas
turės duonos iki soties,
o kas vaikosi vėjų, tas
yra neprotingas.
¹² Nedorų žmonių tvirtovė
bus nugriauta,
o teisiųjų šaknis išlieka.
¹³ Blogas žmogus per savo
lūpas patenka į pinkles,
o teisus žmogus išsilaisvina
iš vargo.
¹⁴ Žmogus sotinasi gėrybėmis
iš savo lūpų vaisių,
ir gauna atlyginimą už
savo rankų darbą.
¹⁵ Kvailo žmogaus kelias jam
pačiam atrodo teisingas,
o išmintingas žmogus
klauso patarimo.
¹⁶ Kvailas žmogus tuojau
parodo pyktį,
o gudrus nutyli užgaulę.
¹⁷ Kas kalba tiesą, tas
sąžiningai liudija,
o melagingas liudytojas
kalba apgaulingai.
¹⁸ Neapgalvoti žodžiai – kaip
kalavijo smūgiai,
o išmintingųjų liežuvis gydo.
¹⁹ Teisingos lūpos
išlieka amžinai,
o melagingas liežuvis
– tik akimirką.
²⁰ Širdyse tų, kurie rengia
pikta, slypi apgaulė,
o duodančių taikingą
patarimą – džiaugsmas.

- ²¹ Teisus žmogaus
neištinka jokia žala,
o nedorėliai būna
priblokšti nelaimių.
²² Melagingos lūpos
pasibjaurėtinės VIEŠPAČIUI,
o kas ištikimai elgiasi,
tas jam patinka.
²³ Gudrus žmogus slepia
savo išmanymą,
o kvailojo širdis skelbia
savo kvailumą.
²⁴ Darbščioji ranka valdo,
o tingiąją reikia versti dirbti.
²⁵ Nerimas apsunkina žmogaus širdį,
o geras žodis pralinksmina.
²⁶ Teisusis duoda gerą
patarimą savo artimui,
o nedorėlių kelias klaidina.
²⁷ Tingus žmogus niekada
nekepa sumedžiotos mėsos,
o darbštus žmogus turi
brangių turtų.
²⁸ Teisumo takas veda į gyvenimą;
žengiant jo taku nėra mirties.

13 Išmintingas vaikas brangina
tėvo pamokymą,
o pašaipūnas nesiklauso,
kai būna baramas.

- ² Iš savo žodžių vaisių žmogus
valgo gerą valgį,
o apgaulingas žmogus alksta
darydamas niekšybes.
³ Kas saugo savo liežuvį, tas
apsaugo savo gyvastį,
o plepus žmogus prieina liepto galą.
⁴ Dykažuonis alksta ir nieko neturi,
o darbštus žmogus vaišinsis
prie turtingo stalo.
⁵ Teisus žmogus nekenčia melo,
o nedoras melu ir gyvena.
⁶ Teisumas saugo žmogų,
kuris eina doru keliu,
o nuodėmė prazudo nedorėlį.
⁷ Vieni dedasi turtingais,
bet nieko neturi,
kiti dedasi vargšais, bet
turi didelius turtus.

- ⁸ Turtingas žmogus turi turtų
savo gyvasčiai išpirkti,
o vargšas niekada negirdi
grasinimo.
⁹ Teisiųjų šviesa džiūgauja,
o nedorėlių žibintas gėsta.
¹⁰ Kvailas žmogus įžūlumu
sėja vaidus,
o išmintis atitenka
priimantiems patarimą.
¹¹ Iš karto įgyti turtai sunyks,
o kas po truputį kaupia,
tas juos didina.
¹² Atidėta viltis susargdina širdį,
o įgyvendintas troškimas
yra gyvybės medis.
¹³ Kas paniekina žodį, tas
užsitraukia pražūtį,
o kas gerbia įsakymą,
tam bus atlyginta.
¹⁴ Išminčiaus mokymas –
gyvenimo šaltinis,
įgalinantis išvengti
mirtinų pinklių.
¹⁵ Sveika nuovoka laimi
palankumą,
o sukčių kelias veda į pražūtį.
¹⁶ Gudrus žmogus visur
elgiasi protingai,
o kvailas parodo savo kvailumą.
¹⁷ Nedoras pasiuntinys
pridaro vargo,
o patikimas atstovas
atneša ramybę.
¹⁸ Neturtas ir gėda tam, kuris
nepaiso pamokymo,
o kas klauso įspėjimo,
tas gerbiamas.
¹⁹ Įgyvendintas troškimas
malonus širdžiai;
kvailieji bjaurisi nusigręžimu
nuo pikta.
²⁰ Bendrauk su išmintingu
ir tapsi išmintingas,
o kvailųjų bičiulis pateks į bėdą.
²¹ Nusidėjėliams iš paskos
seka nelaimė,
o teisiuosius pasiveja gerovė.

²² Geras žmogus palieka
 paveldą savo vaikaičiams,
 o nusidėjėlio turtas
 skiriamas teisiamam.
²³ Bylinėjimasis surija
 įdirbtą vargšo lauką,
 ir neteisybė nušluoja jo buveinę.
²⁴ Kas gailisi rykštės, tas
 nekenčia savo vaiko,
 o kas jį myli, tas pataiso rykštę.
²⁵ Teisusis valgo sočiai iki valios,
 o nedorėlių pilvas tuščias.
14 Išmintinga moteris
 statosi namus,
 o kvailla savuosius nugriauna
 savo rankomis.
² Kas dorai elgiasi, tas
 garbina VIEŠPATĮ,
 o kas eina suktais keliais,
 tas jį niekina.
³ Kvailojo burnoje –
 lazda jo nugarai,
 o teisus žmogaus lūpos jį apsaugo.
⁴ Kur nėra jaučių, ten
 tuščios ėdžios;
 gausi pjūtis ten, kur stiprus jautis.
⁵ Sąžiningas liudytojas nemeluoja,
 o melagingas alsuoja melais.
⁶ Pašaipūnas mėgina būti
 sumanus, bet negali,
 o žmogus, kuris suvokia,
 lengvai įgyja išmanymo.
⁷ Laikykis atokiai nuo
 kvailo žmogaus,
 nes iš jo neišmoksi
 išmintingai kalbėti.
⁸ Gudraus žmogaus išmintis
 padeda jam protingai elgtis,
 o bukapročio kvailumas klaidina jį.
⁹ Kvailiai tyčiojasi iš aukos
 už nuodėmę,
 o dori žmonės patiria
 Dievo malonę.
¹⁰ Vien širdis pažįsta savo kartumą,
 ir joks pašalietis negali
 dalytis jos džiaugsmu.
¹¹ Nedorėlių namai sunaikinami,
 o teisiųjų palapinė klesti.

¹² * Žmogui jo kelias gali
 atrodyti teisingas,
 bet galų gale jis nuveda į mirtį.
¹³ Net kai žmogus juokiasi,
 jam gali skaudėti širdį,
 o džiaugsmas gali baigtis širdgėla.
¹⁴ Suktos širdies žmogus gauna,
 ką užsitarnauja savo elgesiu,
 o dosnus žmogus pjauna
 savo gerus darbus.
¹⁵ Neišmanėlis tiki viskuo, ką girdi,
 o gudrus žmogus apsvarsto
 savo žingsnius.
¹⁶ Išmintingas žmogus būna
 atsargus ir vengia pikta,
 o kvailas negali susilaikyti
 ir būna neatsargus.
¹⁷ Kas ūmus, tas kvailai pasielgia,
 o sukčius nekenčiamas.
¹⁸ Neišmanėlių papuošalas
 – kvailumas,
 o gudrieji apsivainikuoja
 išmanymu.
¹⁹ Blogi žmonės turi
 nusilenkti geriesiems,
 o nedorėliai – prie teisiųjų vartų.
²⁰ Beturčio nemėgsta
 nė jo artimieji,
 o turtuolis turi daug bičiulių.
²¹ Kas niekina savo artimą,
 tas nusideda,
 o gera darantis vargšui
 būna laiminamas.
²² Argi neklysta darantys pikta?
 Gerumo ir ištikimybės
 įgyja darantys gera.
²³ Kiekvienas triūsas
 duoda naudos,
 vien plepėjimas veda į skurdą.
²⁴ Išmintingųjų vainikas
 – jų sumanumas,
 o kvailųjų – kvailumas.
²⁵ Teisingas liudytojas
 išgelbsti gyvastį,
 o kas liudija melus, tas
 skleidžia apgaulę.

²⁶ Pagarbi VIEŠPATIES

baimė yra tvirtovė,
jo vaikų prieglauda.

²⁷ Pagarbi VIEŠPATIES baimė
– gyvenimo šaltinis,

kad žmogus galėtų išvengti
mirtinų pinklių.

²⁸ Karaliaus didybė – gausi tauta,
o valdovas be tautos – niekas.

²⁹ Kas negreit supyksta, tas
turi daug supratimo,

o kas ūmaus būdo, tas
aukština kvailumą.

³⁰ Ramus protas teikia
kūnui gyvastį,

o pavydas pūdo kaulus.

³¹ Kas skriaudžia vargšą, tas
įžeidžia jo Kūrėją,

o kas pasigaili beturčio,
tas teikia jam garbę.

³² Nedoras žmogus pražūva
per savo nedorumą,

o teisusis saugus dėl savo dorumo.

³³ Išmintis ilsisi protingo

žmogaus širdyje,
bet kvailiesiems ji nepažįstama.

³⁴ Teisumas išaukština tautą,
o nuodėmė pažemina.

³⁵ Sumaniam tarnui suteikiama
karaliaus malonė,

o niekam tikęs užsitraukia jo pyktį.

15 Švelnus atsakymas
nuramina pyktį,

o šiurkštus žodis sukelia įniršį.

² Išmintingųjų liežuvis

dalija išmanymą,

o kvailųjų burna lieja kvailumą.

³ Dievo akys yra visur,

jos stebi blogus ir gerus žmones.

⁴ Švelnus liežuvis – gyvybės medis,
o suktas – beprotybės versmė.

⁵ Kvailasis niekina tėvo pamokymą,
o kas kreipia dėmesio į

pataisą, tas protingas.

⁶ Gero žmogaus namai
pilni išteklių,

o nedoro žmogaus uždarbis
kupinas rūpesčių.

⁷ Teisiųjų lūpos sėja išmanymą,
o kvailųjų širdis – netiesą.

⁸ Nedorėlių auka VIEŠPATS bjaurisi,
o teisiųjų malda jam patinka.

⁹ Nedoro žmogaus elgesiu

VIEŠPATS bjaurisi,

o žmogų, kuris laikosi teisumo
reikalavimų, myli.

¹⁰ Sunki bausmė laukia žmogaus,
kuris atmeta kelią,

o kas paniekina taisymą, tas miršta.

¹¹ Šeolas ir Prapulties vieta

atviri VIEŠPAČIUI,

juo labiau – žmonių širdys!

¹² Pašaipūnas nemėgsta

būti taisomas,

jis nesikreips į išmintinguosius.

¹³ Laiminga širdis

pralinksmina veidą,

o kenčianti palaužia dvasią.

¹⁴ Protingo žmogaus širdis

ieško išmanymo,

o kvailųjų burna minta kvailumu.

¹⁵ Visos vargšo dienos sunkios,

o linksmaširdžio gyvenimas

– visada šventė.

¹⁶ Geriau turėti mažai ir

pagarbiai bijoti VIEŠPATIES,

negu būti turtingam ir

gyventi be ramybės.

¹⁷ Geriau daržovių pietūs su meile,

negu riebi jautiena su neapykanta.

¹⁸ Karšto būdo žmogus

sukelia vaidus,

o kantrusis nuramina ginčus.

¹⁹ Tinginio kelias apaugęs erškečiais,

o darbštuolio takas –

lygus vieškelis.

²⁰ Išmintingas vaikas padaro

savo tėvą laimingą,

o kvailas žemina savo motiną.

²¹ Kvailai elgtis smagu

tuščiagalviam žmogui,

o protingasis eina tiesiu keliu.

²² Be pasitarimo niekais

nueina užmojai,

o pasitarus su daugeliu

jie būna sėkmingi.

²³ Žmogui malonu duoti
deramą atsakymą,
o kaip smagu girdėti
tinkamą žodį!
²⁴ Protinę žmogų gyvenimo
takas veda aukštyn,
nukreipdamas nuo Šeolo gelmių.
²⁵ Išpuikėlių namus
VIEŠPATS nugriauna,
o našlės nuosavybės
ribas sutvirtina.
²⁶ Nedoro žmogaus mintimis
VIEŠPATS bjaurisi,
o padoriųjų žodžiai jam patinka.
²⁷ Kas iš gobšumo ieško neteisėtos
naudos, tas kenkia savo šeimai,
o kas nepriima kyšių,
tas ilgai gyvens.
²⁸ Teisus žmogus apmąsto,
kaip atsakyti,
o nedorėlių lūpos išlieja pikta.
²⁹ VIEŠPATS toli nuo nedorėlių,
o teisiųjų maldas išklauso.
³⁰ Linksmas žvilgsnis
pradžiugina širdį,
o gera žinia suteikia
stiprumo kaulams.
³¹ Žmogus, kuris įdėmiai išklauso
sveiko pamokymo,
gyvens tarp išmintingųjų.
³² Kas nepaiso perspėjimo,
tas savęs nekenčia,
o kas klauso sveiko pamokymo,
tas įgyja supratimo.
³³ Pagarbi VIEŠPATIES baimė
moko išminties:
pirma – nusižeminimas,
paskui – garbė.
16 Žmogus savo širdyje
gali daug ką svarstyti,
bet jo liežuvį valdo VIEŠPATS.
² Visi žmogaus keliai jo paties
akyse gali būti tyri,
o VIEŠPATS pasveria širdį.
³ Pavesk savo darbą VIEŠPAČIUI,
ir tavo užmojai bus sėkmingi.
⁴ VIEŠPATS visa padarė tikslingai,
net nedorėlį – nelaimės dienai.

⁵ VIEŠPATS bjaurisi kiekviena
širdies puikybe;
būk tikras, kad tai neliks
nenubausta.
⁶ Gerumu ir ištikimybe
atsilyginama už kaltę,
o pagarbia VIEŠPATIES baime
išvengiama pikta.
⁷ Kai VIEŠPATS patenkintas
žmogaus elgesiu,
jis sutaiko su juo net jo priešus.
⁸ Geriau turėti mažai, bet
įgyta sąžiningai,
negu didelių neteisėtų pajamų.
⁹ Žmogus širdyje sumano,
ką jis darys,
bet jo žingsnius valdo VIEŠPATS.
¹⁰ Karaliaus lūpose –
nenuginčijama tiesa;
jo burna nenusideda
kai sprendžia.
¹¹ Tikros svarstyklės ir svarstyklių
lėkštės – VIEŠPATIES,
ir visi svarsčiai maišelyje
priklauso jam.
¹² Karaliai bjaurisi nusikaltimais,
nes sostas tvirtėja teisumu.
¹³ Sąžiningos lūpos
malonios karaliui;
žmogų, kuris sako tiesą, jis myli.
¹⁴ Karaliaus pyktis – tarsi
mirties pasiuntinys,
o išmintingas žmogus
gali jį numalšinti.
¹⁵ Karaliaus šypsena
reiškia gyvenimą,
o jo malonė – tarsi lietaus
debesis pavasarį.
¹⁶ Nepalyginti geriau įgyti
išminties negu aukso!
Verčiau rinktis įsigyti įžvalgos
negu gauti sidabro.
¹⁷ Dorų žmonių kelias
vengia pikta;
kas atsargiai žengia savo
keliu, tas išsaugo gyvastį.
¹⁸ Puikybė apima prieš žūtį,
įžūlumas – prieš nesėkmę.

- ¹⁹ Geriau būti kukliam
tarp vargšų
negu dalytis grobiu su
išdidžiais žmonėmis.
- ²⁰ Kas supranta dalyką, kurio
mokosi, tas puikiai gyvens,
o kas pasitiki VIEŠPAČIU,
tas bus laimingas.
- ²¹ Kas išmintingos širdies, tas
laikomas protingu žmogumi,
o patraukli kalba – papildomas
laimėjimas.
- ²² Išmintis ją turinčiam yra
gyvenimo šaltinis,
o kvailieji išmoka gyventi
tik kvailumu.
- ²³ Išmintingo žmogaus širdis
teikia kalbai lakumo
ir stiprina žodžių patrauklumą.
- ²⁴ Taiklūs žodžiai – kaip
medaus korys,
saldus gomuriui ir sveikas kūnui.
- ²⁵ *Žmogui jo kelias gali
atrodyti teisingas,
bet galų gale jis nuveda į mirtį.
- ²⁶ Triūsiančio noras triūsia už jį,
nes jį verčia jo alkis.
- ²⁷ Niekšas stengiasi padaryti
žalos kitiems,
o jo kalba – sivilinanti ugnis.
- ²⁸ Piktas žmogus sukelia vaidus,
o liežuvautojas perskiria
artimus draugus.
- ²⁹ Piktos valios žmogus
suvilioja savo kaimyną
ir nuveda jį negeru keliu.
- ³⁰ Kas merkia akį, tas tikriausiai
slapta rengia niekšybę;
kas čiaupia lūpas, tas yra
sugalvojęs pikta.
- ³¹ Žili plaukai – garbės vainikas,
laimėtas doru gyvenimu.
- ³² Geriau būti kantriu
žmogumi negu galiūnu;
suvaldyti save geriau negu
užkariauti miestą.

³³ Burtai metami į sterblę,
bet nuosprendis priklauso
nuo VIEŠPATIES.

17 Geriau sausa pluta su ramybe
negu vaidingi namai,
kupini vaišių.

² Sumanus tarnas valdys
nemokšą sūnų
ir dalysis paveldu kaip
vienas jo brolių.

³ Lydykla – sidabru,
krosnis – auksui,
o širdį išbando VIEŠPATS.

⁴ Nedorėlis klauso nedorų lūpų,
o melagis – pikto liežuvio.

⁵ Kas tyčiojasi iš vargšo, tas
įžeidžia jo Kūrėją;
kas juokiasi iš nelaimės, tas
neišvengs bausmės.

⁶ Senelių vainikas – vaikaičiai,
o vaikų pasididžiavimas – jų tėvai.

⁷ Kilnūs žodžiai netinka kvailajam,
juo labiau – melas kilmingajam!

⁸ Duodančiam kyšis

atrodo kaip kerai:

kur tik jis pasisuka, ten jam sekasi.

⁹ Kas atleidžia nuoskaudą, tas
puoselėja draugystę,
o kas vis primena ginčą,
tas atstumia draugą.

¹⁰ Protingą žmogų papeikimo
žodis paveikia labiau
negu kvailį – šimtas smūgių.

¹¹ Vien maištauti linkęs
piktas žmogus;
jam bus atsiųstas negailėstingas
pasiuntinys.

¹² Geriau susitikti jaunikių
netekusią mešką
negu susidurti su
įsisiautėjusiu kvailiu.

¹³ Kas už gera atsilygina piktu,
tas nelaimės iš savo namų
niekada neišvays.

¹⁴ Kivirčo pradžia – kaip
užtvankos atidarymas;
todėl ginčą užgniaušk dar
jam neprasidėjus.

¹⁵ Kas pateisina nedorėlį ir
kas pasmerkia teisųjį,
abu lygiai pasibjaurėtini
VIEŠPAČIUI.

¹⁶ Kokia nauda iš pinigų išminčiai
pirkti kvailo žmogaus rankoje,
jei jis neturi proto?

¹⁷ Bičiulis visada bičiulis,
bet brolis gimęs vargu dalytis.

¹⁸ Neprotingai elgiasi, kas
daužia rankas
laiduodamas savo kaimynui.

¹⁹ Žmogus, mėgstantis
nusikaltimą, mėgsta kivirčius;
kas namuose stato aukštą slenkstį,
tas užsitraukia nelaimę.

²⁰ Suktos širdies žmogui nesiseka,
o melagingai kalbantis
įpuola į bėdą.

²¹ Kas pagimdo kvailį, tas turi vargo;
avigalvio tėvui nėra džiaugsmo.

²² Linksma širdis – geras vaistas,
o niūri dvasia džiovina kaulus.

²³ Nedoras žmogus traukia
kyšį iš sterblės,
norėdamas iškreipti
teisingumo taką.

²⁴ Protingas žmogus žiūri į išmintį,
o kvailio akys žvalgosi po
žemės pakraščius.

²⁵ Kvailas vaikas – apmaudas tėvui
ir širdgėla jo gimdytojai.

²⁶ Uždėti baudą nekaltam
žmogui tikrai neteisinga
kaip ir nuplakti kilmingą
žmogų už jo dorumą.

²⁷ Kas taupiōs kalbōs, tas
tikrai išmintingas,
o sveiko proto žmogus
būna santūrus.

²⁸ Net kvailys laikomas
išmintingu, kai tyli,
ir protingu, kai laiku
užčiaupia lūpas.

18 Uždaras žmogus rūpinasi
tik savo įnoriais
ir niekina kiekvieną sveikos
nuovokos žmogų.

² Kvailas žmogus trokšta ne suprasti,
o tik pareikšti savo nuomonę.

³ Atėjus nedorumui,
ateina ir panieka,
o su negarbe ir nemalonė.

⁴ Žodžiai iš žmogaus lūpų
– gilus vanduo,
o išminties šaltinis – tekanti srovė.

⁵ Negera būti šališkam nedoro
žmogaus atžvilgiu
ir teisme skriausti nekaltą žmogų.

⁶ Kvailio žodžiai veda į ginčą,
o jo kalba šaukiasi nuplakimo.

⁷ Kvailio burna – jo pražūtis,
o jo lūpos – spąstai jo gyvasčiai.

⁸ Liežuvautojo žodžiai –
tarsi skanėstai;
jie pasiekia pačią vidurių gelmę.

⁹ Žmogus, kuris dirba
atsipalaidavęs,
yra tikras kenkėjo brolis.

¹⁰ VIEŠPATIES vardas –
tvirtas bokštas;
teisusis gali pabėgti į jį
ir būti saugus.

¹¹ Turtuolio lobis – jo
įtvirtintas miestas;
jo vaizduotėje tai tarsi aukšta siena.

¹² Prieš žūtį žmogaus
širdis puikuojausi,
o prieš garbę eina nusizėminimas.

¹³ Duoti atsakymą žmogui
jo neišklausius
ir kvaila, ir užgaulu.

¹⁴ Gaji dvasia palaiko žmogų ligoje,
o kai dvasia suserga, kas
gali ją pagydyti?

¹⁵ Protinga širdis įgyja išmanymo,
ir išmintingųjų ausis jo
budriai ieško.

¹⁶ Žmogaus dovana atidaro duris
ir praskina kelią pas didžiūnus.

¹⁷ Kas pirmas kreipiasi į teisną,
tas atrodo teisus,
kol neateina ir nebūna
apklaustas jo priešininkas.

¹⁸ Burtų metimas išsprendžia bylas
ir nulemia ginčą tarp galingųjų.

¹⁹ Įžleistą brolių sunkiau laimėti
negu stiprų miestą,
o jo priešiškus – kaip
tvirtovės užkarda.

²⁰ Žmogus sotinasi iš
savo lūpų vaisių;
jis turi būti patenkintas
savo lūpų derliumi.

²¹ Mirtis ir gyvenimas –
liežuvio galioje,
ir kas su juo sutaria, tas
valgys jo vaisius.

²² Žmogus, kuris randa gerą
žmoną, randa laimę
ir gauna malonę iš VIEŠPATIES.

²³ Vargdieniai turi kalbėti
kaip maldautojas,
o turtuolis atsakinėja šiurkščiai.

²⁴ Žmogus turi bičiulių,
kurie jį pražudo*,
o tikras draugas jam
artimesnis už brolių.

19 Geriau vargšas, kuris
dorai gyvena,
negu kvailas, kuris suktai kalba.

² Be išmanymo net uolumas
nėra geras dalykas,
nes žmogus, kuris
skuba, suklumpa.

³ Paties žmogaus kvailumas
veda į pražūtį,
tačiau jo širdis miršta
ant VIEŠPATIES.

⁴ Turtai sutelkia daug bičiulių,
o beturtis lieka be draugo.

⁵ Melagingas liudytojas
neliks nepasmerktas,
o kas sumeluoja, tas
neišsigelbės.

⁶ Daugelis pataikauja
kilmingam žmogui,
o duodančiam dovaną
kiekvienas yra draugas.

⁷ Visi vargšo artimieji jį niekina,
o dar labiau jo vengia draugai:
kai jis jų šaukiasi, jų nėra.

⁸ Kas įgyja išminties, tas tampa
sau geriausiu draugu;
kas brangina supratimą, tam seksis.

⁹ Melagingas liudytojas
neliks nepasmerktas,
o kas liudija melagingai, tas pražus.

¹⁰ Nadera, kad kvailys
gyventų prabangoje,
juo labiau – kad vergas
valdytų didžiūnus.

¹¹ Sumanus žmogus negreitas pykti,
o atleisti įžeidimą – jam garbė.

¹² Karaliaus pyktis – kaip
liūto riaumojimas,
o jo malonė – kaip rasa ant žolės.

¹³ Kvailas vaikas – neviltis tėvui,
o niurnanti žmona – nuolat
lašantis vanduo.

¹⁴ Namai ir turtas – iš tėvų
gautas paveldas,
o sumani žmona ateina
iš VIEŠPATIES.

¹⁵ Tingumas panardina
žmogų į gilų miegą;
apsileidėlis turi kęsti alkį.

¹⁶ Kas gerbia savo gyvastį,
tas laikosi įsakymo;
nesirūpinti savo elgesiu
– mirtina klaida.

¹⁷ Kas dosnus vargšui, tas
skolina VIEŠPAČIUI;
jis atmokės jam už gerą darbą.

¹⁸ Savo vaiką griežtai pamokyk,
nes tai teikia viltį,
bet netrokšk jo mirties.

¹⁹ Smurtingo būdo žmogus
užsitraukia bausmę;
jeigu bandytum jį gelbėti, tik
pablogintum reikalą.

²⁰ Klausyk patarimo ir
priimk pamokymą,
kad ilgainiui taptum išmintingas.

²¹ Žmogaus širdis pilna visokių norų,
bet bus vykdomas tik
VIEŠPATIES užmojis.

²² Žmogiška trokšti naudos,
bet geriau būti vargšu
negu melagiu.

^{18,24} Arba: „bičiulių laikui praleisti“.

²³ Pagarbi VIEŠPATIES baimė
veda į gyvenimą;
žmogus valgo ir ilsisi,
nebijodamas pikta.

²⁴ Tinginys kiša ranką į dubenį,
bet nepakels jo prie burnos.

²⁵ Apmušį pašaipūną, ir
neišmanėlis išmoks
protingumo;
pamokysį protingą žmogų,
ir jis įgis išmanymo.

²⁶ Kas blogai elgiasi su savo tėvu
ar išvaro savo motiną,
tas gėdingas ir negarbę
užtraukiantis vaikas.

²⁷ Mano vaike, jeigu
neklausysi pamokymo,
greitai nuklysi ir nuo to,
ką jau esi išmokęs.

²⁸ Niekšiškas liudytojas
tyčiojasi iš teisingumo,
o nedorėlių burna ryja nedorybę.

²⁹ Lazda parengta pašaipūnams,
o rykštės – kvailių nugarai.

20 Vynas išjuokia, stiprusis
gėrimas primušą;
neišmintingas, kas
jais svaiginasi.

² Karaliaus rūstybė – tarsi
liūto riaumojimas;
kas jį supykdo, tas savo
gyvastį stato į pavojų.

³ Garbinga žmogui vengti ginčų,
o kiekvienas kvailys
leidžiasi į kivirčius.

⁴ Sėjos metu tinginys nearia;
pjūčiai atėjus, jis ieško,
bet nieko neranda.

⁵ Žmogaus širdies užmojai
– gilūs vandenys,
protingas žmogus gali jų semtis.

⁶ Daugelis laiko save geros
valios žmonėmis,
bet kas gali rasti žmogų, kuriuo
galėtum pasitikėti?

⁷ Teisus žmogus elgiasi dorai;
laimingi jo vaikai, gavę
tokį paveldą!

⁸ Kai karalius atsisėda
į teismo sostą,
jis gali išsijoti visa pikta savo akimis.

⁹ Kas gali sakyti: „Nuvaliau
savo širdį.
Esu švarus, be nuodėmės!“

¹⁰ Dvejopais svarsčiais ir
dvejopais saikais –
abejais bjaurisi VIEŠPATS.

¹¹ Savo veiksmais net
jaunuolis parodo,
ar jo elgesys sąžiningas ir doras.

¹² Ir girdinčią ausį, ir matančią akį –
abi VIEŠPATS padarė.

¹³ Nepamėk miego, kad
netaptum skurdžiumi;
laikyk plačiai atvertas akis,
ir turėsi ko valgyti.

¹⁴ „Nieko verta, nieko verta“,
– sako pirkėjas,
o nueidamas puikuojasi*.

¹⁵ Aukso ir brangakmenių gausu,
bet išmintingos lūpos –
brangiausias papuošalas.

¹⁶ Paimk drabužį laidavusio
už atėjūną,
ir pasilaikyk jį kaip užstatą, nes
jis laidavo už svetimšalę*.

¹⁷ Duona, gauta per apgaulę, saldi,
bet vėliau burna taps pilna žvyro.

¹⁸ Užmojai subręsta per
pasitarimus;
kariauk protingai apsvarstydamas.

¹⁹ Kas nuolat išduoda paslaptis,
tas liežuvautojas;
todėl nebendrauk su tuščiu plepiu.

²⁰ Kas keikia savo tėvą ir motiną,
to žibintas užges visiškoje tamsoje.

²¹ Nuosavybė, greitai
įgyta pradžioje,
galų gale nebus palaiminta.

²² Nesakyk: „Aš atlyginsiu
už pikta!“
Pasitikėk VIEŠPAČIU, ir jis tau padės.

^{20,14} T. y. džiaugiasi pigiai nusipirkęs.

^{20,16} Arba: „pasilaikyk užstatą, atiduotą už svetimšalius“.

²³ Skirtingi svarsčiai
pasibjaurėtini VIEŠPAČIUI,
nesąžiningos svarstyklės
yra negeros.

²⁴ VIEŠPATS veda žmogaus
žingsnius;

tad kaip žmogus gali
suvokti savo kelią?

²⁵ Įklius į spąstus tas, kas
neapgalvotai sako:

„Pašventinta!“ –

paskui ima gailėtis,

davęs tokį įžadą.

²⁶ Išmintingas karalius
išsijoja nedorėlius

ir kulia juos kuliamuoju ratu.

²⁷ Žmogaus gyvybės alsavimas

– VIEŠPATIES žibintas,

apreiškiantis visas jo
būties gelmes.

²⁸ Gerumas ir ištikimybė

apsaugo karalių,

o jo sostas palaikomas teisumo.

²⁹ Jaunuolių papuošalas – jėga,

o seneliai gerbiami dėl jų žilų galvų.

³⁰ Mėlynės ir žaizdos yra

užmokestis už pikta,

žmogaus gelmes siekiantys
smūgiai.

21 Karaliaus širdis – vandens
srovė VIEŠPATIES rankoje;

jis nukreipia ją, kur tik nori.

² Visi žmogaus keliai

jo manymu geri,

o VIEŠPATS pasveria širdį.

³ Vykdomas teisumas

ir teisingumas

VIEŠPAČIUI labiau patinka

negu auka.

⁴ Išpuikusios akys ir išdidi širdis –
nedorėlių žibintas; tai nuodėmė.

⁵ Darbščiojo užmojai tikrai
rodo perteklių,

bet kas per daug skuba,

tas turi nuostolio.

⁶ Turtai, įgyti apgaulingu liežuviu,

tai praeinantis rūkas ir
mirties spąstai.

⁷ Nedorėlių plėšikavimas

juos pražudo,

nes jie atsisako daryti,

kas teisinga.

⁸ Nusikaltėlio kelias kreivas,

o nekaltojo elgesys doras.

⁹ Geriau gyventi kampe ant stogo

negu erdviuose namuose

su priekabia žmona.

¹⁰ Nedorio žmogaus širdis

trokšta daryti pikta,

ir kaimynas jo akyse

malonės neranda.

¹¹ Kai pašaipūnas nubaudžiamas,

neišmanėlis pasimoko;

kai protingas žmogus

pamokomas, jis įgyja įžvalgos.

¹² Teisusis stebi nedorėlio namus

ir nubloškia nedorėlius į pražūtį.

¹³ Kas užsikemša ausis

vargšo šauksmui,

tas pats šauksis ir nebus išgirstas.

¹⁴ Slapta dovana sušvelnina pyktį,

o vogčiomis duotas kyšis

– stiprų įniršį.

¹⁵ Daryti, kas teisinga, – teisus

žmogaus džiaugsmas,

o nedorėliams – pražūtis.

¹⁶ Žmogus, nuklydęs nuo
sveikos nuovokos kelio,

ilsėsis šešėlių sueigoje.

¹⁷ Kas mėgsta malonumus,

tas kęs skurdą;

kas mėgsta vyną ir aliejų,

tas nepralobs.

¹⁸ Nedoras žmogus tampa

išpirka už teisųjį,

o apgavikas – už dorąjį.

¹⁹ Geriau gyventi dykumos šalyje
negu su irzlia ir priekabia žmona.

²⁰ Išmintingas žmogus

palieka namie brangaus

lobio ir aliejaus,

bet kvailys netrunka juos išseikvoti.

²¹ Kas stengiasi daryti,

kas teisu ir gera,

tas ras gyvenimą, teisumą

ir pagarbą.

²² Vienas išmintingas žmogus
užpuola galiūnų miestą
ir sugriauna tvirtovę,
kuria jie pasitiki.

²³ Kas sučiaupia burną ir
prikanda liežuvį,
tas apsaugo save nuo
daugelio bėdų.

²⁴ Išdidus, įžūlus žmogus,
vadinamas pašaipūnu,
elgiasi su akiplėšiška puikyste.

²⁵ Tinginio alkis jį nužudo,
nes jo rankos atsisako dirbti.

²⁶ Per visą dieną nedorėlis geidžia,
o teisusis duoda nešykštėdamas.

²⁷ Nedorėlių atnašaujama
auka pasibjaurėtina,
ypač kai atnašaujama
gėdingu tikslu.

²⁸ Melagingas liudytojas
bus sutrikdytas,
bet kas tikrai žino, tas
paliudys sėkmingai.

²⁹ Nedoras žmogus įžūlus,
o doras kreipia dėmesį į savo kelią.

³⁰ Nėra nei išminties,
nei supratimo,
nėra nei patarimo prieš VIEŠPATĮ.

³¹ Žirgas balnojamas mūšio dienai,
bet pergalė priklauso
nuo VIEŠPATIES.

22 Geriau turėti gerą vardą
negu didelius turtus;
malonė vertesnė už
sidabrą ar auksą.

² Turtuolis ir vargšas turi ryšį:
jų abiejų Kūrėjas yra VIEŠPATS.

³ Gudrus žmogus nuvokia
pavojų ir vengia jo,
o neišmanėliai eina
priekin ir nukenčia.

⁴ Nusizėminimo ir pagarbios
VIEŠPATIES baimės atlygis –
turtai, pagarba ir gyvenimas.

⁵ Erškėčiai ir spąstai dygsta
ant sukto žmogaus kelio;
kas vertina savo gyvastį, tas
atokiai nuo jo laikysis.

⁶ Kuriuo keliu eiti, mokyk
dar jaunuolį;
jis nenukryps nuo jo net kai pasens.

⁷ Turtuolis valdo vargšus,
o kas skolinasi, tas tampa
skolintojo vergu.

⁸ Kas sėja pikta, tas pjaus nelaimę,
ir bausmė, kurią užsitrauks,
jį pribaiigs.

⁹ *Dosnus žmogus bus laiminamas,
nes jis dalijasi savo duona
su beturčiu.

¹⁰ Išvarky pašaipūną, išeis
ir nesantaika,
liausis kivirčiai ir užgaulės.

¹¹ Kas myli tyra širdimi
ir maloniai kalba, tas
bičiuliu turės karalių.

¹² VIEŠPATIES akys apsaugo tiesą,
bet paneigia apgaviko žodžius.

¹³ Tinginys sako: „Liūtas lauke!
Jeigu išeisiu į gatvę, būsiu
sutraskytas!“

¹⁴ Palaidūnės burna – gili duobė;
tas, ant kurio VIEŠPATS
supyksta, į ją įpuola.

¹⁵ Jei kvailumas įsigyvena
jaunuolio širdyje,
tik pamokymo rykštė jį pašalins.

¹⁶ Vargšo skriaudimas,
norint praturtėti,
ir davimas turtuoliui
baigiasi neturtu.

Pirmas išminčių posakių rinkinys

¹⁷ Palenk ausį ir klausykis
išminčių žodžių,
dėkis į širdį mano mokymą,
¹⁸ nes gėra juos branginti širdyje
ir turėti nuolat savo lūpose.

¹⁹ Kad pasitiktum VIEŠPAČIU,
šiandien tau juos paaiškinsiu.

²⁰ Argi neparašiau tau
trisdešimt įsakų
apie išmintingą patarimą
ir išmanymą,

²¹ kad pamokyčiau tave,
kas teisinga ir tikra,
ir tu galėtumei duoti tikrą
atsakymą tave siuntusiam?

²² Neskriausk vargšo,
nes jis vargšas,
ir nestumdyk elgetos
miesto vartuose,

²³ nes VIEŠPATS gina jų bylą
ir atima gyvastį tiems, kas
juos skriaudžia.

²⁴ Nesibičiuliau su
piktu žmogumi
ir nebendrauk su karštakošiu,

²⁵ kad kartais neišmoktum
jų elgesio

ir neįpultum į spąstus.

²⁶ Nebūk žmogumi, neapgalvotai
daužiančiu rankas,
vienu iš tų, kurie laiduoja už skolas,

²⁷ nes jeigu neturėsi kuo užmokėti,
bus paimta tavo lova.

²⁸ Neperkelk ežią ženklinančio
senojo akmens,
kurį padėjo tavo protėviai.

²⁹ Matai žmogų, turintį
darbo įgūdžių?

Jis tarnaus karaliui,
užuot tarnavęs paprastiems
žmonėms.

23 Kai atsisėdi pietauti
su valdovu,
rūpestingai stebėk, kas prieš tave.

² Jeigu esi besotis,
dėk peilį sau prie gerklės*!

³ Netrokšk valdovo skanėstų,
nes tai apgaulingas maistas.

⁴ Nenuvargink savęs
norėdamas pralobti;
turėk sveikos nuovokos liautis.

⁵ Vos spėji užmesti akį į
turtus, jų nebėra!
Ūmai jie bus įgavę sparnus
ir tarsi erelis nuskridę į padanges.

⁶ Nevalgyk šykštuolio maisto,
netrokšk jo skanėstų.

⁷ Juk jis kaip plaukas gerklėje!
„Valgyk ir gerk!“ – sako tau,
nors jo širdis nėra su tavimi.

⁸ Suvalgytą kąsį tu išvemi
ir veltui burną aušinsi
mandagiais žodžiais.

⁹ Nekalbėk su bukapročiu,
nes jis iš tavo protingų
žodžių tik pasityčios.

¹⁰ Neperkelk ežią ženklinančio
senojo akmens
ir nė nesikėsink į

našlaičių laukus,

¹¹ nes jų Atpirkėjas galingas,
jis apgins jų bylą prieš tave.

¹² Palenk savo širdį pamokymui,
o ausį – išmintingiems posakiams.

¹³ Nedvejok bausti vaiko,
nes nuo plakimo rykšte jis nemirs.

¹⁴ Iš tikrųjų turi jį plakti rykšte,
kad išgelbėtum jo gyvastį
nuo Šeolo.

¹⁵ Mano vaike, jeigu tavo
širdis išmintinga,
tai ir mano širdis džiaugsis.

¹⁶ Džiūgausiu visa širdimi,
kai tavo lūpos dorai kalbės.

¹⁷ Nepavydėk savo širdyje
nusidėjėliams,
verčiau kasdien pasižymėk
pagarbia VIEŠPATIES baime.

¹⁸ Iš tikrųjų tada turėsi ateitį,
ir tavo viltys nenueis niekais.

¹⁹ Tad klausykis, mano vaike,
būk išmintingas
ir vesk savo širdį tikru keliu.

²⁰ Nesusidėk su tais, kurie
godžiai geria vyną,
nė su tais, kurie persivalgo mėsos.

²¹ Juk girtuoklis ir rijūnas
taps skurdžiais,
o dykaduoniavimas aprengia
žmogų skarmalais.

²² Klausyk tėvo, iš kurio gimei,
ir neniekink motinos, kai ji pasens.

²³ Įsigyk tiesos ir neparduok jos;
pirkis išminties, pamokymo
ir supratimo.

²⁴ Doro žmogaus tėvas
kupinas džiaugsmo;
laimingas, kuriam gimė
išmintingas sūnus.
²⁵ Tebūna laimingi tavo
tėvas ir motina;
tedžiūgauja tavo gimdytoja.
²⁶ Mano vaike, pasitikėk manimi,
ir tavo akys džiaugsis mano keliais.
²⁷ Juk kekšė – gili duobė,
o svetimautoja – ankštas šuliny;.
²⁸ be to, ji tyko iš pasalų savo grobio
ir daugina neištikimųjų skaičių.
²⁹ Kas dūsauja: „Deja!“? Kas
šaukia: „Vargas man!“?
Kas įsivėlę į vaidus? Kas
skundžiasi?
Kas žaizdotas be priežasties?
Kieno miglotos akys?
³⁰ Tų, kurie ilgai užsisėdi prie vyno,
tų, kurie eina tuštinti
maišyto vyno.
³¹ Nežvilgčiok į tą raudoną vyną,
kai jis švyti taurėje!
Taip švelniai jis teka žemyn,
³² bet galų gale kerta kaip gyvatė
ir gelia kaip angis.
³³ Tavo akys matys keistus vaizdus
ir tavo širdis kalbės kvailus niekus.
³⁴ Tu jausiesi kaip žmogus,
miegantis plačioje jūroje,
tarsi žmogus, užmigęs burių
stiebo viršūnėje.
³⁵ „Buvau daužomas, – sakysi,
– bet man neskaudėjo;
buvau mušamas, bet nejaučiau!
Kai tik pabusių, vėl vyno prašysiu!“
24 Blogiems žmonėms
nepavydėk
ir su jais bendrauti nenorėk,
² nes jų širdis mąsto apie smurtą,
o lūpos kalba apie žalą.
³ Namai statomi išmintimi,
sutvirtinami supratimu,
⁴ ir patirtimi jų kambariai
pripildomi
visokiausių brangių ir
gražių daiktų.

⁵ Būti išmintingam geriau,
negu būti stipriam;
patirtis svarbesnė už jėgą.
⁶ Juk tik išmintingai vadovaujant
galima kariauti,
o pergalė priklauso nuo
patarėjų gausumo.
⁷ Išminties posakiai per
gilūs kvailiui;
prie miesto vartų jis neišsižioja.
⁸ Kas įnikęs nuolat daryti pikta,
tas bus pramintas sukčiumi.
⁹ Sukčiaus kėsiai nuodėmingi,
o pašaipūnu žmonės bjaurisi.
¹⁰ Jei susidūręs su sunkumais,
netenki drąsos,
nes trūksta jėgų,
¹¹ jeigu susilaikė gelbėjęs
pasmerktuosius mirti
ir gynęs vedamus į žūtį,
¹² jeigu sakai: „Mes nieko
apie tai nežinojome!“ –
tai argi tas, kuris sveria
širdis, to nepastebi?
Tas, kuris saugo tavo
gyvastį, žinos
ir atlygins kiekvienam
pagal jo darbus.
¹³ Mano vaike, valgyk
medaus, nes jis geras,
ir medaus lašai iš korio bus
saldūs tavo gomuriui.
¹⁴ Tokia, žinok, yra išmintis
tavo gyvasčiai.
Jeigu jos įgysi, turėsi ateitį,
ir tavo viltys nenueis niekais.
¹⁵ Nerenk pasalų kaip plėšikas
prie teisinio buveinės,
nenuniokok pirkios, kur
gyvena teisusis.
¹⁶ Juk nors teisusis septynis
kartus parpuola,
jis vėl atsikelia,
o nedorėlį užklumpa nelaimė.
¹⁷ Nesidžiauk, kai krinta
tavo priešas,
tenedžiūgauja tavo širdis,
kai jis parpuola,

¹⁸ kad VIEŠPATS, tai matydamas,
nebūtų nepatenkintas tavimi
ir neatitrauktų savo pykčio
nuo tavo priešo.

¹⁹ Nesikarščiuok dėl piktadarių,
nepavydėk nedorėliams,

²⁰ nes nedoras žmogus
neturi ateities,
ir nedorėlių žibintas užgesa.

²¹ Mano vaike, bijok VIEŠPATIES
ir gerbk karalių;
nesusidėk su tais, kurie
prieš juos maištauja,

²² nes nelaimė iš jų ateina ūmai,
ir kas gali žinoti, ar ta prazūtis
iš vieno ar iš kito?

Antras išminčių posakių rinkinys

²³ Štai ką dar sako išminčiai.
Rodyti šališkumą teisme negera.

²⁴ Kas sako kaltam: „Tu nekaltas“, –
tą žmonės keiks, taūtos
juo bjaurėsis;

²⁵ o kas pasmerkia kaltą,
tas bus gerbiamas,
ant jo nužengs palaiminimas
ir gerovė.

²⁶ Sąžiningas atsakymas –
lyg bučiny s lūpas.

²⁷ Atlik savo darbus lauke,
paruošk kaip reikiant dirvą,
paskui statykis namus.

²⁸ Neliudyk prieš savo artimą
be rimto reikalo
ir neapgauk jo savo lūpomis.

²⁹ Nesakyk: „Jam darysiu,
ką jis man darė.“

Atmokėsiu tam žmogui
už jo darbus!“

³⁰ Praėjau pro tinginio lauką,
pro vynuogyną žmogaus,
kuris buvo kvailas.

³¹ Žiūriu, jis visas apaugęs
erškėčiais,
žemė pilna dilgėlių,
ir akmeninė tvora išgriauta.

³² Stebėjau ir dėjausi į širdį;
žvalgiausi ir mokiausi.

³³ „Truputį pamiegoti,
truputį pasnausti,
truputį rankas sudėjus pailsėti“ –

³⁴ ir skurdas užklups tave
kaip plėšikas,
o nepriteklus – kaip
ginkluotas karys.

Antras Saliamono patarlių rinkinys

25 Štai dar Saliamono patarlių,
kurias surinko Judo karaliaus
Ezekijo vyrai.

² Dievui teikia garbę paslaptys,
o karaliams – esmės atskleidimas.

³ Kaip dangaus aukštybės
bei žemės gelmės,
taip ir karalių širdis neištiriama.

⁴ Pašalinęs nuodegas nuo sidabro,
sidabrakalys turi medžiagos indui.

⁵ Pašalinus nedorėlį nuo karaliaus,
jo sostas bus grįstas teisumu.

⁶ *Nesiaukštink karaliaus akivaizdoje
ir neužimk didžiūnų vietos.

⁷ Juk geriau, kad tau būtų sakoma:
„Slinkis aukščiau!“ –
negu būti pažemintam
kilmingųjų akivaizdoje.

Ką tavo akys matė,
⁸ neskubėk nešti į teismą,
bet pagalvok,

ką vėliau darysi, kai tavo
artimas tave sugėdins?

⁹ Svarstyk savo atvejį su artimu,
bet kito žmogaus paslapties
neatskleisk,

¹⁰ kad jis, tai nugirdęs,
tave nesugėdintų,
ir tu neįgytum blogo vardo amžinai.

¹¹ Mintis, šmaikščiai laiku išreikšta,
kaip sidabru inkrustuoti
aukso obuoliai.

¹² Kaip aukso žiedas ar
aukso puošmena
yra išminčiaus papeikimas
paklusniai ausiai.

¹³ Kaip sniego vėsa pjūties
meto kaitroje
yra patikimas pasiuntinys
jį siuntusiam;
jis pakelia šeimininko dvasią.
¹⁴ Kaip debesys ir vėjas, kurie
neatneša lietaus,
yra žmogus, kuris pažada
dovaną, bet jos neduoda.
¹⁵ Kantrumu teisėjas gali
būti palenktas,
o lipšnus liežuvis gali
perlaužti kaulą.
¹⁶ Kai užtinki medaus, valgyk
tik tiek, kiek reikia,
antraip persisotinęs turėsi jį išvemtį.
¹⁷ Į savo kaimyno namus
kojos dažnai nekelk,
kad jam neįgristum ir
netaptum nekenčiamu.
¹⁸ Kaip vėzdas, kalavijas ar aštri strėlė
yra žmogus, melagingai
liudijantis prieš artimą.
¹⁹ Kaip klibąs dantis ar raiša koja
yra pasitikėjimas apgaviku
nelaimėje.
²⁰ Kaip actas ant žaizdos
yra žmogus, dainuojantis dainas
kenčiančiai širdžiai.
Kaip kandis drabužį ar
kirmėlę medį,
taip skausmas graužia
žmogaus širdį.
²¹ *Jei tavo priešas alkanas,
pavalgydink jį duona;
jei ištroškęs, pagirdyk vandeniu;
²² nes taip jam krausi
žarijas ant galvos*,
ir Viešpats tau atlygins.
²³ Šiaurys supučia lietu,
o apkalbantis liežuvis –
piktus žvilgsnius.
²⁴ Geriau gyventi kampe ant stogo
negu erdviose namuose
su priekabia žmona.

²⁵ Kaip šaltas vanduo
išdžiūvusiai gerklei,
taip gera žinia iš tolimo krašto.
²⁶ Doras žmogus, krūpčiojantis
prieš nedorėlį,
yra kaip sudrumsta versmė
ar užterštas šaltinis.
²⁷ Negera valgyti per daug medaus
nė ieškoti vis didesnės garbės.
²⁸ Kaip atviras miestas be apsaugos
yra žmogus, kuriam
trūksta savitvardos.
26 Kaip sniegas vasarą ar
lietus pjūties metu,
taip nepageidautina garbė kvailiui.
² Kaip žvirblis skrajoja,
o kregždė nardo,
taip ir neužtarnautas prakeikimas
pralekia pro šalį.
³ Botagas – arkliui,
kamanos – asilui,
o lazda – kvailių nugarai!
⁴ Neatsakyk kvailiui pagal
jo kvailumą,
kad netaptumei į jį panašus.
⁵ Atsakyk kvailiui pagal jo kvailumą,
kad jis netaptų išmintingas
savo akyse.
⁶ Žmogus, kuris siuncia
žinią per kvailį,
pjauna savo koją ir daro
sau nuostolį.
⁷ Patarlė kvailio lūpose kliba
kaip šlubio kojos.
⁸ Duoti kvailiui garbės vietą
yra tas pat, kas įrišti
akmenuką į svaityklę.
⁹ Patarlė kvailio lūpose kliba
kaip erškėčio šaka
girtuoklio rankoje.
¹⁰ Samdyti kvailį ar girtuoklį
yra tas pat, kas kalavijų
žeisti praeivius.
¹¹ *Kaip šuo vėl grįžta
prie savo vėmalo,
taip kvailys kartoja savo kvailystę.

^{25,21-22} Rom 12,20

^{25,22} T. y. sužadinsi jam sąžinės graužimą.

^{26,11} 2 Pt 2,22

¹² Ar esi matęs žmogų, kuris
tariasi esąs išmintingas?

Iš kvailio galima daugiau
tikėtis negu iš jo.

¹³ „Plėšrūnas ant kelio!
– sako tinginys.

– Liūtas lauke!“

¹⁴ Durys sukinėjasi ant savo vyrių,
o tinginys – savo lovoje.

¹⁵ Tinginys kiša ranką į dubenį,
bet per daug pavargęs, kad
pakeltų ją prie burnos.

¹⁶ Tinginys tariasi esąs
išmintingesnis
už septynis žmones, duodančius
gerą patarimą.

¹⁷ Praeivis, kuris kišasi į
svetimą ginčą,
panašus į žmogų, griebiantį
šunį už ausų.

¹⁸ Kaip pamišėlis,
svaidantis liepsnojančius
nuodėgulus ir mirtinas strėles,

¹⁹ elgiasi žmogus, kuris
apgauna artimą,
o paskui sako: „Aš tik
pajuokavau!“

²⁰ Nepridedant malkų
užgęsta ugnis,
o nesant liežuvautojo
nutyla ginčas.

²¹ Anglys – žarijomės,
malkos – ugniai,
o priekabingas žmogus –
kivirčiui užkurti.

²² Liežuvautojo žodžiai
– tarsi skanėstai;
jie pasiekia pačią vidurių gelmę.

²³ Kaip glazūra, dengianti
molinį indą,
yra lipšnios piktaširdžio lūpos.

²⁴ Žmogus, kupinas neapykantos,
žodžiais jos neparodo,
bet širdyje rengia apgaule.

²⁵ Kai jo kalba pataikaujanti,
nepasitikėk juo,
nes jo širdyje glūdi septynios
baisenybės;

²⁶ nors jo neapykanta
gudriai paslėpta,
nedorumas atsivers sueigoje.

²⁷ Kas kasa duobę, tas į ją įkris;
akmuo užrieda ant to, kuris jį parita.

²⁸ Melagingas liežuvis
nekenčia savo aukų,
o pataikaujanti burna
veda į pražūtį.

27 *Nesididžiuok rytdiena,
nes nežinai, ką
rytojus gali atnešti.

² Tegu kitas giria, o ne
tavo paties burna,
kas nors kitas, o ne tavo paties lūpos.

³ Akmuo sveria, smėlis sunkus,
o už juos abu sunkesnis
kvailio apmaudas.

⁴ Pyktis nuožmus, įtūžis
nenugalimas,
bet kas gali atsisipirti pavydui?

⁵ Geriau atviras papeikimas
negu slepiama meilė.

⁶ Draugo smūgiai siekia gero,
o priešo bučiniai – kaip peiliai.

⁷ Sotus žmogus niekina medų,
o alkanam žmogui net kartus
dalykas atrodo saldus.

⁸ Kaip paukštis, skraidantis
toli nuo savo lizdo,
yra žmogus, klajojantis
toli nuo savo namų.

⁹ Kaip kvepalai ir smilkalai
džiugina širdį,
taip draugo nuoširdumas
stiprina žmogaus dvasią.

¹⁰ Neužmiršk savo draugo
ar tėvo bičiulio;
ištikus nelaimei, neik į
savo brolio namus:

„Geriau artimas kaimynas
negu tolimas brolis“.

¹¹ Mano vaike, įgyk išminties ir
pradžiugink mano širdį,
kad turėčiau, ką atsakyti tam,
kuris iš manęs šaiposi.

¹² Gudrus žmogus nuvokia
pavojų ir vengia jo,
o neišmanėliai žengia priekin
ir nudega nagus.

¹³ Paimk drabužį žmogaus,
laidavusio už atėjūną;
ir pasilaikyk jį kaip užstatą, nes
jis laidavo už svetimšalę*.

¹⁴ Kas ankstų rytą garsiai
sveikina kaimyną,
tas bus laikomas panašiu į
besikeikiantį žmogų.

¹⁵ Nuolatinis lašėjimas lietingą dieną
ir priekabi žmona yra panašūs;
¹⁶ nutildyti ją reiškia nutildyti vėją
ar ranka suimti aliejų.

¹⁷ Kaip geležis paaštrina geležį,
taip žmogus paaštrina savo
artimo nuovoką.

¹⁸ Kas prižiūri figmedį, tas
valgo jo vaisius,
o kas rūpinasi savo šeimnininku,
tas bus pagerbtas.

¹⁹ Kaip vanduo atspindi veidą,
taip vieno žmogaus širdis
atspindi kitą.

²⁰ Šeolas ir Prapulties vieta
nepasotinami,
niekada nepasisotina nė
žmogaus akys.

²¹ Lydykla – sidabru, krosnis – auksu,
o žmogus išbandomas gyrimu.

²² Nors ir grūstuvėje
sutrintumei kvailį
grūstuvu drauge su grūdais,
kvailumo iš jo neišvarysi.

²³ Rūpinkis savo kaimenių būkle,
gerai prižiūrėk savo bandas,

²⁴ nes turtai neamžini,
ir net vainikas neišlieka
per visas kartas.

²⁵ Kai žolė nušienauta,
pasirodo atolas,
ir pašaras sunestas nuo
kalvų šlaitų,

²⁶ avys parūpins tau drabužių,
o ožiai – pinigų laukui pirkti.

²⁷ Bus pakankamai ožkos
pieno maitintis tau,
tavo šeimai ir tarnaitėms išlaikyti.

28 Nedorėlis bėga, nors
niekas jo nesiveja,
o teisusis drąsus kaip liūtas.

² Kai kraštas maištauja,
jame daug valdovų;
tik su protingu ir patyrusiu
žmogumi bus saugu.

³ Nedoras žmogus,
engiantis beturčius,
yra kaip siaubingas lietus,
naikinantis derlių.

⁴ Kas laužo Įstatymą, tas
giria nedorėlį,
o kas laikosi Įstatymo,
tas jam priešinasi.

⁵ Blogi žmonės nesupranta,
ką reiškia teisingumas,
o tie, kurie ieško VIEŠPATIES,
supranta viską.

⁶ Geriau vargšas, kuris
dorai gyvena,
negu nesąžiningas turtuolis.

⁷ Protingas vaikas laikosi Įstatymo,
o bendraująs su lėbautojais
daro gėdą savo tėvui.

⁸ Kas kraunasi turtus lupikavimu
ir palūkanomis,
tas kaupia juos vargšų
globėjo naudai.

⁹ Kai žmogus nususuka
nenorėdamas klausyti Įstatymo,
net jo malda tampa pasibjaurėtina.

¹⁰ Žmogus, kuris veda dorus
žmones į blogą kelią,
pats įpuls į savo duobę,
o nekaltieji gaus didelį paveldą.

¹¹ Turtuolis gudrus savo akyse,
bet įžvalgus beturtis jį
kiaurai permato.

¹² Kai dori žmonės vyrauja,
viskas puiku,
kai nedorėliai paima viršų,
žmonės bėga slėptis.

- ¹³ Kas slepia savo kaltes,
tam nesiseks,
o kas jas išpažįsta ir nebenusikalsta,
tas susilauks gailestingumo.
- ¹⁴ Laimingas žmogus, visada
pagarbiai bijantis [Dievo],
o kas užkietina savo širdį,
tas patenka į nelaimę.
- ¹⁵ Kaip riaumojantis liūtas
ir raji meška
yra nedoras vargingos
tautos valdovas.
- ¹⁶ Valdovas, kuriam trūksta
supratimo, nuožmiai engia,
o tas, kuris bjaurisi neteisinga
nauda, ilgai gyvens.
- ¹⁷ Žmogus, vejamas dėl kraujo
kaltės, bėgs iki kapo;
tenepadeda jam niekas.
- ¹⁸ Kas dorai elgiasi, tas saugus,
o kas eina kreivais keliais,
tas įpuola į kapą.
- ¹⁹ Kas dirba savo žemę, tas
turės duonos iki soties,
o kas vaikosi vėjų, tas kęs
neišbrendamą skurdą.
- ²⁰ Patikimą žmogų lydi
gausi palaima,
o kas skuba pralobti, tas
neliks be kaltės.
- ²¹ Negera būti šališkam,
tačiau net už duonos riekę
žmogus nusikalsta.
- ²² Šykštuolis skuba pralobti
ir nežino, kada jį užklups skurdas.
- ²³ Kas pataiso žmogų, tas galiausiai
susilauks daugiau padėkos
negu tas, kuris jam
meilikauja liežuviu.
- ²⁴ Kas apiplėšia tėvą ar motiną ir
sako: „Tai ne nuodėmė!“ –
tas plėšikų sėbras.
- ²⁵ Šykštuolis sukelia ginčus,
o kas pasitiki VIEŠPAČIU, tam seksis.
- ²⁶ Kas pasitiki savo protu,
tas kvailys,
o kas gyvena pagal išmintį,
tas saugus.
- ²⁷ Kas duoda vargšui, tas
pats nieko nestokos,
o kas užmerkia akis, tas
bus labai iškeiktas.
- ²⁸ Kai nedorėliai paima viršų,
žmonės bėga slėptis,
o kai jie pražūva, teisieji vėl klesti.
- 29** Kas dažnai įspėtas
įsižeidžia ir užsispiria,
tas bus staiga ir visiškai
palaužtas.
- ² Kai teisieji vyrauja,
tauta džiaugiasi,
o kai nedorėliai valdo,
tauta dejuoja.
- ³ Žmogus, mėgstantis iš
neša savo tėvui laimę,
o kas bendrauja su kekšėmis,
tas eikvoja savo turtą.
- ⁴ Teisingumu karalius padaro
savo kraštą saugų,
o tas, kuris užkrauna didelius
mokesčius, jį pražudo.
- ⁵ Žmogus, kuris pataikauja
savo artimui,
spendžia pinkles jo kojoms.
- ⁶ Nedoro žmogaus kaltėje
slypi jam spąstai,
o teisisis dainuoja ir džiaugiasi.
- ⁷ Teisisis rūpinasi
beturčių teisėmis,
o nedorėlis tokio rūpinimosi
negali suprasti.
- ⁸ Pašaipūnai sukelia mieste sąmyšį,
o išmintingieji numalšina
žmonių įniršį.
- ⁹ Jei išmintingas žmogus eina
su kvailiu į teismą,
kvailys tik nirsta ir be
saiko juokiasi.
- ¹⁰ Kraugeriški žmonės
nenekčia doro žmogaus,
o dorieji rūpinasi jo gyvastimi.
- ¹¹ Kvailys išlieja visą savo įniršį,
o išmintingas žmogus
santūriai susilaiko.
- ¹² Jei valdovas klausosi melo,
visi jo pareigūnai taps nedori.

¹³ Vargšas ir jo engėjas turi ryšį:
jų abiejų akims VIEŠPATS
duoda šviesos.

¹⁴ Jei karalius sąžiningai
teisia beturčius,
jo sostas bus amžinai tvirtas.

¹⁵ Rykštė ir pabarimas
duoda išminties,
o vaikas, paliktas sau,
yra motinos gėda.

¹⁶ Kai nedori žmonės paima viršų,
padaugėja nusikaltimų,
bet teisieji matys jų žlugimą.

¹⁷ Drausmink savo vaiką,
ir būsi ramus,
o jis tau teiks paguodos.

¹⁸ Kai nebėra svajonių, tauta
praranda savitvardą,
bet tie, kurie laikosi Įstatymo,
būna laimingi.

¹⁹ Tarnas vien žodžiais
neišprusinamas;
nors ir supranta, ką sakai,
jis nekreipia dėmesio.

²⁰ Ar matei žmogų, skubantį
neapgalvotai kalbėti?
Iš kvailio galima daugiau
tikėtis, negu iš jo!

²¹ Vergas, lepintas nuo mažens,
galų gale taps neklaūžada.

²² Pikto būdo žmogus
sukelia ginčą,

o karštakošis pridaro
daug nusikaltimų.

²³ Žmogaus puikybė jį pažemins,
o nuolankiūs dvasios žmogus
bus pagerbtas.

²⁴ Nekenčia savo gyvasties,
kas sėbrauja su vagimi,
kas girdi keiksmą, bet nutyli

²⁵ Žmonių baimė spendžia
žmogui spąstus;
o kas pasitiki VIEŠPAČIU,
tas apsaugomas.

²⁶ Daugelis ieško malonės
valdovo akyse,

bet tik iš VIEŠPATIES žmogus
gauna teises.

²⁷ Nedoru žmogumi bjaurisi teisieji,
o doro kelio žmogumi
bjaurisi nedorėlis.

Agūro žodžiai

30 Agūro, Jakės Masiečio
sūnaus, žodžiai,
šio žmogaus ištarmė.
Dievo nėra su manimi,
Dievo nėra su manimi,
ir aš bejėgis*.

² Juk aš per kvailas būti žmogumi;
net žmogiško supratimo
man trūksta.

³ Nesimokiau išminties
ir neturiu šventojo pažinimo.

⁴ Kas užžengė į dangų
ir vėl nužengė?

Kas pagavo vėją savo sauja?
Kas susėmė vandenį
savo drabužiu?

Kas sužymėjo žemės ribas?
Kuo jis vardu? Kuo vardu jo sūnus?
Iš tikrųjų tu tai žinai!

⁵ Kiekvienas Dievo žodis
ugnimi išmėgintas!

Jis skydas tų, kurie juo pasitiki.

⁶ Nieko prie jo žodžių nepridėk,
kad jis tavęs nepapeiktų ir
nelaikytų melagių.

Skaitmeninės patarlės

⁷ Dviejų dalykų iš tavęs prašau,
neatsisakyk jų suteikti
man dar prieš mirtį:

⁸ atitolink nuo manęs vylių bei melą,
ir neduok man nei

skurdo, nei turtų,

⁹ tik suteik kasdienės duonos,
kad, būdamas sotus,

neišsiginčiau tavęs
ir nesakyčiau: „Kas tas VIEŠPATS?“ –
arba, būdamas škurde, vogčiau
ir paniekinčiau savo Dievo vardą.

^{30,1} Arba: „Agūro, Jakės sūnaus, įkvėptieji
žodžiai. Šio žmogaus ištarmė Ilieliui, Ilieliui
ir Ukalui“.

¹⁰ Neskųsk tarno jo šeimininkui,
kad tarnas tavęs nekeiktų
ir tu nenukentėtum.

¹¹ Yra tokių, kurie keikia savo tėvus
ir neneša palaimos savo motinoms.

¹² Yra tokių, kurie tariasi esą švarūs,
tačiau savo purvo nėra nusivalę.

¹³ Yra tokių, kurių išpuikusios akys,
valdingas žvilgsnis!

¹⁴ Yra tokių, kurių dantys
it kalavijai,
nasrai it peiliai
šalies beturčiams, žmonijos
vargšams suryti.

¹⁵ Siurbėlė turi dvi dukteris:
„Duok!“ ir „Duok!“

Tos trys niekada nėra sočios,
o „Gana!“ niekada nesako keturi:

¹⁶ Šeolas, bevaisės įščios,
nuolat vandens trokštanti žemė
ir ugnis, niekada nesakanti: „Gana“.

¹⁷ Akis, kuri tyčiojasi iš savo tėvo
ir niekina savo seną motiną,
bus slėnio kranklių iškapota
ir erelio jauniklių sulesta.

¹⁸ Trys dalykai man
perdėm nuostabūs,
ir keturių iš tikrųjų
negaliu suprasti:

¹⁹ kaip erelis skrenda padangėmis,
kaip žaltys šliaužia statmena uola,
kaip laivas plaukia plačia jūra
ir kaip vaikinai randa
kelį pas merginą.

²⁰ Taip elgiasi svetimautoja:
pavalgo, nusišluosto burną ir sako:
„Nieko pikta nepadariau!“

²¹ Trys dalykai sudrebina žemę,
ir keturių ji jau nebegali pakelti:

²² vergo, kai jis tampa karaliumi,
nepagydomo kvailio, kai jis sotus,

²³ bjauriōs moters, kai ji išteka,
ir vergės, kai ji užima
šeimininkės vietą.

²⁴ Keturi gyvūnai žemėje maži,
bet nepaprastai išmintingi:

²⁵ skruzdės – bejėgė tauta,
bet apsirūpinanti maistu vasarą,

²⁶ barsukai – negalinga padermė,
tačiau besistatanti namus uolose,

²⁷ skėriai, neturintys karaliaus,
bet besileidžiantys į žygį pulkais,

²⁸ driežas, kurį galima
pagauti rankomis,
tačiau kuris randa kelią
į karalių rūmus.

²⁹ Trys gyvūnai didingi
savo eiseną
ir keturi didingi savo žingsniu:

³⁰ liūtas, žvėrių galiūnas,
nenusileidžiantis niekam,

³¹ gaidys, išdidžiai
žingsniuojantis, ožys
ir karalius, kai nėra kas
jam priešintis.

³² Jeigu buvai toks kvailas,
kad įžūliai elgeisi,
ar buvai pinklių spendėjas,
stabtelk ir pagalvok!

³³ Juk kaip grietinę mušant,
sumušamas sviestas,
ir kaip sumušus nosį,
pasilieja kraujas,
taip žadinant pyktį, kyla vaidas.

Lemuelio žodžiai

31 Masos karaliaus Lemuelio žodžiai. Pamokymas, kurį jam davė jo motina:

² „Ne, mano sūnau! Ne,
mano įsčių sūnau!

Ne, mano įžadų sūnau!

³ Nedalyk savo stiprybės moterims
nė savo jėgų karalių naikintojoms.

⁴ Vynas – ne karaliams, Lemueli!
Ne karaliams gerti vyną,
ne valdovams mėgti

svaigųjų gėrimą,

⁵ kad gerdami nepamirštų,

ką įstatas liepia,
ir nepažeistų visų vargo
žmonių teisių.

⁶ Verčiau duok svaigųjų
gėrimą žūstančiam,
o vyną – žmogui, kuriam
gyvenimas apkarto.

⁷ Tegeria, teužmiršta savo skurdą
ir tenebegalvoja apie
savo nelaimę.

⁸ Kalbėk už tą, kuris pats už
save negali kalbėti,
ir dėl skurdžiaus teisių.

⁹ Atverk burną! Tark
teisų nuosprendį,
gink vargšus ir beturčius!“

Pavyzdinga žmona

^{10*} Koks retas radinys –
sumani žmona!

Brangesnė už perlus jos vertė!

¹¹ Vyras jai patiki savo širdį
ir turi tikrą turtą.

¹² Ji atsilygina gerumu,
o ne piktumu
per visas savo gyvenimo dienas.

¹³ Ji pasirūpina vilnų bei linų
ir dirbaujasi įgudusiomis
rankomis.

¹⁴ Kaip pirklio laivai,
ji pargabena iš toli maisto atsargų.

¹⁵ Ji keliiasi, kai dar tamsu,
duoda maisto namams
ir dienos nurodymų tarnaitėms.

¹⁶ Ji apžiūri ūkį ir jį nuperka,
iš savo rankų uždarbio
įveisia vynuogyną.

¹⁷ Ji susijuosusi jėga,
jos rankos stiprios.

¹⁸ Ji mato, kad jos verslas klesti;
naktį jos žibintas niekada
neprigęsta.

^{31,10} Šiam skyriui suteiktas vad. abėcėlinių
psalmių pavidalas. Žr. Ps 9,2 ir kt.

¹⁹ Ji ima į rankas ratelį,
o jos pirštai stveriasi verpstės.

²⁰ Ji dosniai duoda vargšui
ir ištisia ranką elgetai.

²¹ Jai nereikia rūpintis savo
šeima, kai sninga,
nes visi jos namiškiai
šiltai aprengti.

²² Ji pati pasigamina antklodžių,
plona drobė ir purpuras
– jos drabužiai.

²³ Jos vyras įžymus miesto vartuose
ir sėdi ten tarp šalies seniūnų.

²⁴ Ji siuva ir parduoda
lino drabužius,
ir tiekia juostas pirkliams.

²⁵ Stiprybė ir orumas – jos drabužis;
ji su šypsniu žiūri į ateitį.

²⁶ Atvėrusi burną, ji kalba
išmintingai,
o ant jos liežuvio – malonus
pamokymas.

²⁷ Ji atidžiai prižiūri savo
šeimos elgesį
ir niekada nevalgo
dykaduonio duonos.

²⁸ Jos vaikai ją giria,
jos vyras irgi liaupsina ją:

²⁹ „Daug sumanių moterų,
bet tu viršiji jas visas!“

³⁰ Žavumas – apgaulė,
o grožis – migla;
moteris turi būti giriama
už pagarbą VIEŠPATIES baimę.

³¹ Duokite jai atlyginimą
už jos triūsą!
Teaidi miesto vartai jos
darbų gyriumi!

MOKYTOJO KNYGA

Mokytojo (Koheleto, Pamokslininko, Ekleziasto) *knyga* (hebr. *qōhēlēt*, gr. *ekklēsiastēs*, lot. *ecclesiastes*) pagal hebrajišką ir graikišką pavadinimą siejama su bendruomenės arba susirinkimo vadovu ir tradicijos priskiriama Saliamonui.

Ižangoje pabrėžęs, jog viskas laiko būvyje kartojasi (1,1–11), knygos autorius iš savo gyvenimo patirties sprendžia, jog išmintis pranoksta kvailumą, bet protingo ir kvailo laukia toks pat likimas (1,12–2,26), mato žmogaus triūso bergždumą, bet mano, kad džiaugtis savo triūso vaisiais – Dievo dovana (sk. 3–6), ragina mėgautis jaunystėje, bet perspėja, kad už viską reikės atsakyti Dievui (7,1–12,8); pastaroji mintis dar kartą pakartojama knygos užsklandoje (12,9–14).

Nerimu ir abejone dvelkianti knyga liudija nenumaldomą žmogaus troškimą suvokti savo vietą pasaulyje ir savo likimo prasmę.

1 Mokytojo, Dovydo sūnaus,
Jeruzalės karaliaus, žodžiai.

Žmogaus triūsas beprasmiš

² Miglų migla! – sako Mokytojas.
Miglų migla! Viskas migla!

³ Kokia nauda žmogui iš
viso jo sunkaus triūso,
kuriuo jis triūsia po saule?

⁴ Viena karta nueina, kita ateina,
bet žemė amžinai lieka ta pati.

⁵ Saulė teka ir leidžiasi,
skubėdama į vietą, iš
kurios pateka.

⁶ Vėjas pučia į pietus,
paskui sukasi šiaurės link.
Vis sukasi ir sukasi vėjas,
grįždamas į tą patį sukinį.

⁷ Visos upės nuolat teka į jūrą,
tačiau jūra niekada
nebūna pilna.

Į vietą, iš kurios išteka,
upės vėl suteka.

⁸ Visi dalykai labiau
varginantys,
negu žmogus gali pasakyti.
Akis žiūrėdama nepasisotina,
ausis klausydama nepripildo.

⁹ Kas buvo, tas vėl bus;
kas įvyko, tai vėl įvyks.
Po saule nieko nėra nauja!

¹⁰ Kartais apie kokį nors
dalyką sakoma:
„Žiūrėk, tai šis tas nauja!“
Betgi tas dalykas jau buvo
šimtmečiais prieš mus.

¹¹ Kaip dabar neatmenama
buvusių dalykų,
taip ateities dienomis
būsimųjų dalykų
neatmins vėliau gyvensiantys
žmonės.

Gyvenimo patirtis

¹² Aš, Mokytojas, buvau Izraelio karalius Jeruzalėje.

¹³ Visa širdimi atsidėjau išmintingai
tyrinėti ir nagrinėti visa, kas vyksta po
dangumi. Kokia varginanti užduotis,
Dievo duota žmonėms spręsti! ¹⁴ Mačiau
visa, kas daroma po saule. Tikėk mani-
mi, visa tai tik migla ir vėjų vaikymasis.

¹⁵ Kas kreiva, tas negali
būti ištiesinta;
ko trūksta, to negalima
suskaičiuoti.

¹⁶Tariau širdyje: „Štai įgijau daug išminties, daugiau už visus prieš mane gyvenusius Jeruzalėje. Mano širdis uoliai kaupė visokią išmintį ir išmanymą“. ¹⁷Tačiau kai ėmiau širdimi pažinti išminties bei išmanymo prigimtį ir kvailybę bei paikybę, supratau, kad ir tai – tik vėjų vaikymasis.

¹⁸Juk su didele išmintimi ateina ir daug rūpesčių; juo daugiau žinai, juo daugiau kankiniesi.

2 Tariau širdyje: „Puiku! Leisiu sau mėgautis malonumais. Paragauk malonumų!“ Bet, tikėk manimi, ir tai buvo migla. ²Apie juoką sakiau: „Kvailystė!“ Apie džiaugsmą: „Kas iš to?“ ³Sumaniau ištirti, kaip paskatinti savo kūną vynu, nors mano širdis ir buvo užsiėmusi išmintimi; ryžausi atsiduoti kvailystei, norėdamas suprasiti, ar gėra mirtingiesiems tai daryti per keletą jų gyvenimo po dangumi dienų.

⁴Ėmiausi didelių darbų. Stačiau si namų, veisiausi vynuogynų. ⁵Įsirengiau sodų bei parkų ir pasisodinau juose visokių rūšių vaismedžių. ⁶Įsitaisiau vandens tvenkinių augančio miško medžiams laistyti. ⁷Įsigijau vergų ir vergių. Vergai gimė ir mano namuose. Turėjau taip pat *didžiulių galvijų bandų bei avių kaimenių, didesnių negu visų kitų, buvusių prieš mane Jeruzalėje. ⁸Susikroviau *sidabro bei aukso ir karalių bei valstybių turtų. Apsirūpinau dainininkais – vyrais ir moterimis, visais mirtingųjų malonumais ir daugybe sugulovių.

⁹Taip *tapau didis. Viršijau visus buvusius prieš mane Jeruzalėje. Be to, ir išmintis manęs nepaliko. ¹⁰Nieko, ko mano akys norėjo matyti, joms neatsa-

kiau. Nė savo širdžiai neatsakiau jokio malonumo. Iš tikrųjų mano širdžiai teikė malonumo visas mano triūsas, ir tai buvo atlygis už visą mano triūsą. ¹¹Tuomet apsvarsčiau visa, ką mano rankos buvo padariusios, ir sunkų triūsą, kurį buvau įdėjęs. Tikėk manimi, visa tai tik migla ir vėjų vaikymasis! Nebuvo nieko naudinga po saule!

Išmintis ir kvailybė

¹²Ėmiausi svarstyti, vertindamas išmintį, kvailybę ir paikybę, nes ką darys žmogus, atėjęs po karaliaus? Tik tai, ką karalius buvo daręs!

¹³Suvokiau, kad išmintis pranoksta kvailybę,

kaip šviesa pranoksta tamsą.

¹⁴Išmintingasis kaktoje turi akis, o kvailasis grabiniojasi tamsoje.

Tačiau žinojau, kad juodu abu ištinka toks pat likimas. ¹⁵Tariau sau širdyje: „Jeigu kvailojo likimas ištiks ir mane, tai kodėl turėčiau būti išmintingas? Kokia man iš to nauda?“ Taigi suvokiau širdyje, kad ir tai tik migla! ¹⁶Juk nėra nei išmintingųjų, nei kvailųjų išliekančio atminimo, nes ateities dienomis vieni ir kiti bus užmiršti. Tad kaip gali išmintingasis mirti lygiai taip, kaip miršta kvailasis! ¹⁷Pradėjau bodėtis gyvenimu, nes visa, kas vyksta po saule, man kėlė nerimą. Visa tai tik migla ir vėjų vaikymasis!

¹⁸Matydamas, kad turiu palikti žmogui, ateinančiam po manęs, bodėjau visais savo triūso vaisiais, kuriuos buvau sukaupęs po saule. ¹⁹Kas žino, koks jis bus? Ar išmintingas, ar kvailas? Tačiau jis tvarkys visus mano triūso ir išminties vaisius po saule! Tai irgi migla! ²⁰Vėl mano širdis puolė į neviltingą dël visų triūso vaisių, kuriuos buvau sukaupęs po saule. ²¹Juk ne sykį žmogus, išmintingai triūšęs, kupinas išmanymo ir įgūdžių, privalo palikti visa, ką turi, jokio darbo į tai neįdėjusiam žmogui. Tai irgi migla ir didelis blogis.

^{1,16} 1 Kar 5,9-11

^{2,4-8} 1 Kar 10,23-27; 2 Met 9,22-27

^{2,7} 1 Kar 5,3

^{2,8} 1 Kar 10,10.14-22

^{2,9} 1 Met 29,25

²²Tad kokia nauda mirtingajam iš viso jo triūso ir rūpinimosi, kurį turėjo pakelti po saule? ²³Juk *visos jo dienos kupinos skausmo, o jo užsiėmimas – apmaudas; net naktį jo širdis neturi ramybės. Tai irgi migla!

²⁴Tad nieko nėra geriau žmogui, kaip *valgyti bei gerti ir rasti pasitenkinimo savo triūse. Net tai, kaip pastebėjau, ateina iš Dievo rankos. ²⁵Juk kas be jo turės ko valgyti ir ras pasitenkinimo? ²⁶Iš tikrųjų žmogui, kuris jam patinka, *Dievas suteikia išminties, išmanymo ir džiaugsmo. O nusidėjėliui jis užkrauna vargą rinkti ir kaupti nuosavybę, kad būtų atiduota tam, kuris patinka Dievui. Tai irgi migla ir vėjų vaikymasis!

Viskam yra metas

3 Viskam yra metas, ir kiekvienam reikalui tinkamas laikas po dangumi.

²Laikas gimti ir laikas mirti, laikas sodinti ir laikas rauti, kas pasodinta.

³Laikas žudyti ir laikas gydyti, laikas griauti ir laikas statyti.

⁴Laikas verkti ir laikas juoktis, laikas gėdėti ir laikas šokti.

⁵Laikas išmėtyti akmenis ir laikas juos surinkti, laikas glamonėtis ir laikas nesiglamonėti.

⁶Laikas ieškoti ir laikas pamesti, laikas laikyti ir laikas išmesti.

⁷Laikas perplėsti ir laikas susiūti, laikas tylėti ir laikas kalbėti.

⁸Laikas mylėti ir laikas nekęsti, laikas karui ir laikas taikai.

Triūsas ir jo vaisiai

⁹Tad kokia nauda dirbančiajam iš jo triūso? ¹⁰Stebėjau užsiėmimus, ku-

^{2,23} Job 5,7; 14,1

^{2,24} Mok 3,13; 5,18; 9,7; Iz 56,12; Lk 12,19;

1 Kor 15,32

^{2,26} Job 32,8; Pat 2,6

riais užsiimti žmonėms Dievas lėmė. ¹¹Visa, ką jis daro, tinkama tam laikui. Be to, jis įdiegė amžinybę į jų širdį, bet žmogus negali perprasti nei pradžios, nei pabaigos to, ką Dievas daro.

¹²Taip suvokiau, kad žmogui nėra nieko geriau, kaip būti laimingam ir patirti malonumo savo gyvenime. ¹³Iš tikrųjų, kai žmogus gali valgyti, gerti ir savo užsiėmime rasti pasitenkinimo, tai Dievo dovana. ¹⁴Suvokiau, kad visa, ką Dievas daro, išliks amžinai: nieko negalima prie to pridėti, nieko negalima iš to atimti. Taip Dievas veikia, kad žmonės jaustų jam pagarbą. ¹⁵Tai, kas jau buvo; vyksta dabar; tai, kas dar turi būti, jau seniai yra buvę. Dievas pasirūpina tuo, kas reikalauja jo dėmesio.

¹⁶Be to, mačiau po saule, kad vietoj teisingumo buvo nedorybė ir vietoj teisumo buvo nedorybė. ¹⁷Širdyje sau tariau: „Ir teisuolį, ir nedorėlį teis Dievas, nes kiekvienam reikalui ir kiekvienam įvykiui skirtas laikas“. ¹⁸Tada apie žmones širdyje sau tariau: „Tai Dievas juos ištirs ir parodys, kad viduje jie tik gyvuliai“. ¹⁹Juk žmonių ir gyvulių likimas yra toks pat. Ir vieni, ir kiti miršta, nes turi tą patį gyvybės alsavimą. Žmogus nepranoksta gyvulio, nes visa tai migla. ²⁰Abu eina į tą pačią vietą, abu yra iš dulkių ir abu į dulkes sugrįžta. ²¹Kas žino, ar žmogaus gyvybės alsavimas kyla aukštyn, ar gyvulio gyvybės alsavimas leidžiasi žemyn, į žemę? ²²Tad suvokiau, kad žmogui nėra nieko geriau, kaip rasti pasitenkinimo savo užsiėmime, nes tai jo dalia. Kas įgalins jį pamatyti, kas bus po jo?

4 Paskui ėmiausi svarstyti visus smurto veiksmus, atliekamus po saule. Mačiau nuskriaustųjų ašaras. Nebuvo, kas juos paguostų! Iš jų engėjų rankos kyla smurtas, ir nėra kam juos paguosti! ²Mirusiuosius, jau seniai susitikusius su mirtimi, laikiau

laimingesniais už tuos, kurie dar turi gyventi. ³ Laimingesnis už vienus ir kitus tas, kuris dar nėra gimęs ir matęs nedorų darbų, daromų po saule.

⁴ Pastebėjau, kad visas triūsas ir darbo įgūdžiai kyla iš žmogaus pavydo artimui. Tai irgi migla ir vėjų vaikymasis!

⁵ Kvailasis suveda rankas ir minta savo kūnu*.

⁶ Geriau viena sauja su poilsiu, negu dvi saujos su triūsu ir vėjų vaikymusi!

⁷ Mačiau ir kitą pavyzdį miglos po saule – ⁸ vienišą žmogų be jokio bičiulio, be sūnaus ir be brolio. Tačiau visam jo triūsui nėra galo, ir jo akys nepasisotina turtais. „Kam gi triūsiu; – klausia jis savęs, – atsisakydamas pasitenkinimo?“ Tai irgi migla ir blogas užsiėmimas!

⁹ Dviem geriau negu vienam, nes jie gauna didesnę atlygį už savo triūsą.

¹⁰ Jei vienas iš jų suklumpa, kitas padeda bičiuliui atsikelti. Vargas vienišam žmogui! Juk kai jis suklumpa, nėra kam jį pakelti. ¹¹ Panašiai dviese, miegodami kartu, šildo vienas kitą. O kaip gali vienas miegodamas šiltai jaustis? ¹² Vienišą žmogų lengva įveikti, du gali vienam sėkmingai pasipriešinti. Trilinką virvę nutraukti nelengva.

¹³ Geriau būti jaunuoliu – vargšu, bet išmintingu, negu karaliumi – senu ir sukvailėjusiu, nebekreipiančiu dėmesio į patarimą. ¹⁴ Juk pirmasis gali net iš kalėjimo išeiti ir tapti karaliumi, tuo tarpu pastarasis, net gimęs karaliumi, gali tapti elgeta. ¹⁵ Stebėjau visus gyvenančius po saule būriuojantis prie jauno įpėdinio, turinčio žengti į karaliaus vietą. ¹⁶ Bet begalinė žmonių daugybė ateityje juo visiškai nesidžiaugs. Tai irgi migla ir vėjų vaikymasis!

¹⁷ Būk apdairus, kai keli koją į Dievo Namus. Geriau eik klausytis negu atnašauti kvailųjų auką, nes jie nežino, kaip susilaikyti nuo pikta.

5 Niekada neskubėk kalbėti ir neleisk savo širdžiai tarti žodžio Dievo akivaizdoje, nes Dievas danguje, o tu žemėje. Taupyk savo žodžius.

² Kaip slogūs sapnai ateina

po didelių rūpesčių,

taip kvailą šneką lydi

žodžių srautas.

³ Kai duodi įžadą Dievui, nedelsk jo vykdyti, nes kvailas jam neteikia malonumo. Įvykdyk, ką pažadi. ⁴ Geriau įžado visai neduoti negu duoti ir nevykdyti. ⁵ Neleisk savo lūpoms tavęs vesti į kalnę ir nesakyk jo atstovo akivaizdoje: „Tai buvo klaida!“ Kodėl Dievas turėtų pykti ant tavęs už tuos žodžius ir naikinti tavo rankų darbus? ⁶ Su sapnų gausa ateina ir migla bei žodžių srautas. Todėl turėk pagarbios Dievo baimės!

⁷ Kai kur nors matai vargšų priešpauą, tėsių ir teisingumo pažeidimą, nenustebk. Juk kiekvieną pareigūną prižiūri aukštesnis pareigūnas, o virš jų yra dar aukštesni. ⁸ Visa apsvarsčius, kraštui naudinga, kad dirbamą žemę prižiūrėtų karalius.

⁹ Pinigus mėgstantis niekada nepasisotina pinigais, nė turtus mėgstantis – pelnu. Tai irgi migla! ¹⁰ Kur daugėja gėrybių, ten daugėja ir jas valgančių. O koks pelnas savininkui? Nebent savo akis juo paganyti! ¹¹ Darbininko miegas saldus, ar jis mažai ar daug valgė, o turtuolio perteklius neleidžia jam miegoti.

¹² Skaudus blogis, kurį mačiau po saule, buvo turtai, laikyti savininko nelaimės atvejui. ¹³ Verslas nenusisekė, ir tie turtai prarasti. Jam gimė sūnus, bet jis neb turi nieko jam palikti. ¹⁴ Kaip nuogas atėjo iš motinos iščių, taip turi ir iškeliauti. Iš savo triūso vaisių jis nieko negali pasiimti. ¹⁵ Iš tikrųjų tai skaudus blogis! Kaip atėjo, taip ir

^{5,4} Ps 66,13–14

^{4,5} T. y. badauja ir kenkia savo sveikatai.

^{5,15} Job 1,21; Ps 49,17; 1 Tim 6,7

iškeliaus. Tad kokia nauda triūsti vėjais? ¹⁶ Be to, per visas savo gyvenimo dienas jis valgo tamsoje su dideliu apmaudu, širdgėla ir pykčiu.

¹⁷ Štai ką suvokiau iš tikrųjų esant gera: žmogus turėtų valgyti ir gerti bei mėgautis visais savo triūso vaisiais po saule per tas suskaičiuotas gyvenimo dienas, kurias Dievas jam yra davęs. Juk tokia jo dalia! ¹⁸ Be to, kai tik Dievas suteikia žmogui turtų ar nuosavybės, jis leidžia jam ir mėgautis jais, sutikti su savo dalia ir džiaugtis savo triūso vaisiais. Tai Dievo dovana! ¹⁹ Toks žmogus vargu ar niūriai žvelgs į savo gyvenimo dienas, nes Dievas leidžia jam mėgautis savo širdies džiaugsmu.

6 Ir kitą blogį, labai slegiantį žmogų, mačiau po saule. ² Kartais Dievas suteikia žmogui tiek turtų, nuosavybės ir garbės, kad jam netrūksta nieko, ko jis trokšta, tačiau Dievas neleidžia jam iš to patirti malonumo. Vietoj jo iš to patiria malonumo svetimą žmogus. Tai irgi migla ir skaudus blogis! ³ Net jeigu žmogui gimtų šimtas vaikų ir jis gyventų daug metų, sulauktų senyvo amžiaus, bet pats savo turtais iki soties nepasinaudotų, man atrodo, kad negyvas gimęs kūdikis būtų už jį laimingesnis. ⁴ Nors jis tik kaip migla ateina ir į tamsą išeina, nors jo vardą dengia tamsa ir jis neturi kapo, ⁵ nors jis niekada nematė saulės ir nieko nepažino, vis vien negyvas gimęs kūdikis ilsisi ramiau už aną. ⁶ Net jeigu žmogus ir dusyk po tūkstantį metų gyventų, bet nerastų pasitenkinimo, tai argi abu jie neina į vieną ir tą pačią vietą?

⁷ Visi žmogaus triūso vaisiai tenka jo burnai, tačiau jo troškimas niekada nebūna patenkinamas. ⁸ Tad kuo išmintingajam geriau negu kvailajam? Kas iš to vargšui, mokančiam gerai elgtis su žmonėmis? ⁹ Geriau tai, ką akimis matai, negu tai, ką troškimu

apčiuopi. Tai irgi migla ir vėjų vaikymas!

¹⁰ Kas tik įvyksta, tas jau seniai buvo numatyta ir žinoma, kad įvyks. Žmogus negali ginčytis su stipresniu už save. ¹¹ Dažnai juo daugiau žodžių, juo daugiau miglos. Tad kokia žmogui iš to nauda? ¹² Kas gali žinoti, kas geriausia žmogaus gyvenime per tas kelias jo gyvenimo dienas, kurios dingsta tarsi šešėlis? Arba kas gali pasakyti žmogui, kas po jo bus po saule?

Išmintis ir jos vertingumas

7 *Geras vardas vertesnis už kvėpų aliejų, mirties diena vertesnė už gimimo dieną.

² Verčiau eiti į namus, kur gedima, negu į namus, kur puotaujama, nes toks kiekvieno žmogaus galas, ir gyvieji tesideda tai į širdį.

³ Verčiau liūdėti, negu juoktis, nes po liūdnu veidu gali slėptis linksma širdis.

⁴ Išmintingųjų širdį patraukia gedulo namai, o kvailųjų širdis – pramogų namuose.

⁵ Verčiau klausytis išmintingo žmogaus papeikimo negu kvailo žmogaus pagyrimo.

⁶ Juk kvailųjų vėjaviščiškumas – lyg erškėčiai, spragsintys po katilu. Tai irgi migla!

⁷ Iš tikrųjų engimas net išmintingąjį gali sukvailinti, o kyšis – sugadinti širdį.

⁸ Reikalo pabaiga vertesnė už pradžią; kantri dvasia vertingesnė negu išpuikusi.

⁹ *Neskubėk supykti, nes pyktis glaudžiasi prie kvailojo krūtinės.

^{7,1} Pat 22,1

^{7,9} Jok 1,19

¹⁰ Nesakyk: „Tad kaip gali būti, kad seniau buvo geriau negu dabar?“ – nes neišmintinga kelti tokį klausimą.

¹¹ Išmintis taip pat vertinga, kaip vertingas paveldas, ir naudinga tiems, kurie mėgaujasi saule. ¹² Juk išminties teikiama ūksmė – kaip pinigų ūksmė, o išmanymo nauda tokia: išmintis jos turinčiam teikia gyvastį.

¹³ Apsvarstyk Dievo darbus! Kas gali ištiesinti, ką jis padarė kreiva? ¹⁴ Gerą dieną džiauakis geroje, o nelaimės dieną svarstyk: abi – ir viena, ir kita – yra Dievo darbas. Taigi žmogus negali jam dėl ko nors skųstis.

¹⁵ Per savo trumpą gyvenimą mačiau du dalykus: kartais teisus žmogus pražūva, nepaisant jo teismo, ir kartais nedorėlis išlieka, nepaisant jo nedorumo. ¹⁶ Nepėrdėk, būdamas teisus, ir neperdėk, būdamas išmintingas. Kam gi turėtum save pražudyti? ¹⁷ Nepėrdėk, būdamas nedoras, ir nebūk kvailas. Kam gi turėtumei mirti prieš laiką? ¹⁸ Geriausia, kad vieno laikytumeis, bet ir nuo kito rankos neatitrauktum, nes kas bijo Dievo, tam su abiem seksis.

¹⁹ Išmintis gina išmintingąjį geriau negu dešimt mieste esančių didžiūnų. ²⁰ Iš tikrųjų nėra žemėje nė vieno žmogaus, kuris būtų toks teisus, jog tik gerai elgtųsi ir niekada nenusidėtų. ²¹ Pagaliau nekreipk dėmesio į visa, ką žmonės kalba, kad neišgirstum savo vergo tave keikiant. ²² Juk savo širdyje žinai, kad dažnai esi keikęs kitus.

²³ Visa tai tyriau išmintimi. Tariau: „Būsiu išmintingas“. Bet išmintis liko toli nuo manęs. ²⁴ Toli visa, kas buvo, ir giliai giliai palaidota. Kas gali tai išaiškinti? ²⁵ Atsidėjau širdimi pažinti, tirti, ieškoti išminties bei dalykų supratimo norėdamas suvokti, kad nedorumas kvailas, o kvailybė – beprotybė.

²⁶ Man moteris kartėnė už mirtį. Ji – spąstai, jos širdis – žabangos, o rankos – pančiai. Kas patinka Dievui, tas

jos išvengs, bet kas nusideda, tą ji pagaus. ²⁷ Štai ką radau, sako Mokytas: kai dėju vieną dalyką prie kito, ieškodamas jų supratimo. ²⁸ O štai ko dar tebeieškau, nors nesėkmingai: vieną vyrą iš tūkstančio užtikau, bet nė vienos moters tarp jų niekada neradau. ²⁹ Taigi radau vieną: Dievas padarė žmoniją dorą, bet žmonės leidosi į svarstymus.

8 Kas gali lygintis su išminčiumi ir visa tai paaiškinti?

„Žmogaus išmintis taip apšviečia jo veidą,

kad sušvelnėja griežti jo bruožai“.

² Kaip esi prisiekęs Dievui, taip ir vykdyk, ką karalius įsako. ³ Neskuobėk pasišalinti iš karaliaus akivaizdos, nors reikalas tau ir labai nemalonus būtų, nes jis daro, kas tik jam patinka. ⁴ Kadangi karaliaus žodis galingas, kas gali jam sakyti: „Kodėl taip darai?“

⁵ Kas paklūsta įsakymui, tas nepatiria jokios žalos. Išminčiaus širdis žino laiką ir nuosprendį, ⁶ nes kiekvienam dalykui yra ir laikas, ir nuosprendis. Savo didelei nelaimei, žmogus ⁷ nežino, kas įvyks, ir kas jam gali pasakyti, kaip tai įvyks? ⁸ Kaip žmogus negali suvaldyti vėjo ar pasilaikyti gyvybės alsavimo, taip jis negali nustatyti savo mirties dienos. Tas mūsų neišvengiamas, o nedorumas bejėgis išgelbėti savo šeiminką.

⁹ Visus tuos dalykus suvokiau svarstydamas visa, ką žmonės po saule daro, kai žmogus užvaldo kitą žmogų jo nenaudai.

Žmogaus likimas

¹⁰ Taip pat mačiau nedorėlių, išeinančių iš šventosios vietos ir nešamų laidoti. Tuo tarpu tie, kurie dorai elgdavosi, pamiršti. Tai irgi migla! ¹¹ Kadangi bausmė už nedorus darbus vykdoma ne tuoj pat, žmogaus širdis įsidrąšina daryti pikta. ¹² Nusidėjęs gali daryti pikta šimtą kartų ir nepaisydamas to

ilgai gyventi. Žinau, kad bus gera bijantiems Dievo, nes jie garbina jo Artumą, ¹³bet nebus gera nedorėliui. Savo dienų jis nepailgins kaip šešėlio, nes negarbina Dievo.

¹⁴Žemėje pasitaiko – tai irgi migla, – kad doram žmogui kartais atlyginama pagal nedorėlio darbus, o nedorėliui – pagal gero žmogaus darbus. Kaip sakiau, tai irgi migla! ¹⁵Užtat labai vertinu malonumą. Juk žmogui po saule nėra nieko geriau, kaip valgyti, gerti ir mėgautis gyvenimu, nes tai lydės jį triūsiant per visas gyvenimo dienas, kurias Dievas jam suteiks po saule.

¹⁶Kai atsidėjau iš širdies mokytis išminties ir stebėti darbus, kuriuos žmogus atlieka žemėje, apsieidamas net be miego dieną ir naktį, ¹⁷pamačiau, kad visa tai Dievo darbas. Iš tikrųjų žmogus negali išsiaiškinti viso vyksmo po saule. Nors žmogus ir stropiai triūstų ieškodamas, jis neišsiaiškins. Juk išminčiai, nors ir tariaisi žiną, negali to išsiaiškinti.

9 Iš tikrųjų, svarstydamas visa tai širdimi, supratau, kad net teisiųjų ir išmintingųjų darbai Dievo rankose. Ar tai meilė, ar neapykanta, žmogus nepajėgia suprasti! ²Juk toks pat likimas ištinka visus: teisųjį ir nedorėlį, gerąjį ir blogąjį, švarųjį apeigoms ir nešvarųjį, atnašaujantį auką ir neatnašaujantį aukos, tiek dorąjį, tiek nusidėjėlį, tiek žmogų, kuris prisiekia, tiek žmogų, kuris bijo prisiekti. ³Tarp blogybių, vykstančių po saule, visų blogiausia tai, kad toks pat likimas ištinka visus. Vadinas, žmonių širdys kupinos nedorumo, ir kolei jie gyvi, kvailybė tykoja jų širdyje, o paskui jie nueina pas mirusiųosius! ⁴Iš tikrųjų žmogus gyvųjų draugėje turi viltį: verčiau būti gyvu šunimi negu negyvu liūtu! ⁵Juk gyvieji žino, kad turės mirti, o mirusieji nežino nieko. Nebėra jiems daugiau atlygio, net jų atmini-

mas užmirštas. ⁶Jų meilė, neapykanta, pavydas jau seniai pradingo. Niekada daugiau jie nebeturės dalies tame, kas vyksta po saule.

⁷Taigi eikš, valgyk duoną su džiaugsmu ir gerk vyną linksma širdimi, nes Dievas jau seniai patvirtino, ką darai. ⁸Tebūna tavo drabužiai visuomet šviežiai išskalbti, tenestokoja tavo galva kvapaus aliejaus! ⁹Mėgaukis gyvenimu su žmona, kurią myli, per visas savo trapius gyvenimo dienas, kurias jis tau po saule suteikia, per visas trapias savo dienas! Tai tavo dalis gyvenime ir tavo triūse, kuriuo triūsi po saule. ¹⁰Visa, ką tik tavo ranka imasi daryti, daryk visomis jėgomis, nes jokių veiklos, jokių sumanymų, jokio išmanymo, jokios išminties nebebus Šeole, į kurį esi pakeliui.

¹¹Be to, pastebėjau po saule, kad greitieji ne visuomet laimi lenktynes, narsuoliai ne visuomet nugali kovoje, išmintingieji ne visuomet užsidirba sau pragyvenimą, gudrieji ne visuomet tampa turtingi ir mokytieji ne visuomet įgyja palankumo, nes nesėkmės metas ištinka juos visus. ¹²Mat žmogus savo nesėkmės meto nė žinoti negali. Tarsi žuvis, pagauta lemtingu tinklu, tarsi paukščiai, patekę į kilpas, yra nesėkmės pagauti mirtingieji, kai ji staiga juos užklumpa.

Išmintis ir kvailumas

¹³Be to, mačiau po saule ir tokį išminties atvejį. Man jis pasirodė labai reikšmingas. ¹⁴Buvo vienas mažas miestas. Nedaug jame buvo gyventojų. Jo pulti atžygiavo galingas karalius. Pastatęs aukštus apgulos bokštus, jis apsupo jį. ¹⁵Tame mieste gyvenęs beturtis išminčius savo išmintimi išgelbėjo miestą. Bet vėliau šio beturčio žmogaus niekas neatminė. ¹⁶Tad tariau: „Išmintis veiksmingesnė už nuogą jėgą, tačiau beturčio žmogaus išmintis nevertinama, ir jo žodžių nepaisoma“.

¹⁷ Išmintingųjų ramiai tartų žodžių
paisoma mieliau, negu kvailių valdo-
vo riksmo!

¹⁸ Išmintis vertesnė už karo ginklus,
bet vienui vienas nedorėlis daug gera
sugadina.

10 Viena negyva musė gali su-
gadinti visą kvapųjį aliejų!
Maža kvailystė nusveria išmintį ir pa-
garbą.

² Išmintingo žmogaus širdis veda jį
į dešinę, kvailiojo – į kairę. ³ Kvailasis
ir kelyje būdamas stokoja nuovokos,
nes skelbia visiems be išimties, kad jis
kvailas.

⁴ Jei kiltų ant tavęs valdovo pyktis,
nepasitrauk iš savo vietos, nes pykčiui
aprimus atleidžiamos didelės kaltės.

⁵ Mačiau po saule kitą blogį tar-
si klaidą, kylančią iš paties valdovo:
⁶ kvailybė iškelta į daugelį aukštų vietų,
o turtingieji turi sėdėti ant žemų krės-
lų. ⁷ Mačiau raitų vergų ir pėsčiomis ei-
nančių didžiūnų, tarsi jie būtų vergai.

⁸ *Kas kasa duobę, tas įpuls į ją;
kas ardo akmeninę tvorą,
tą įgels gyvatė.

⁹ Kas skaldo akmenis, tą jie sužeis;
kas kerta medžius, tam
jie sukels pavojų.

¹⁰ Jei kirvis būtų atšipęs ir žmogus
prieš tai jo nepagalastų,
reiktų įtempti jėgas. Sėkmingiau
– pasinaudoti išmintimi.

¹¹ Jei gyvatė įgelia, kol dar
nebuvo apkerėta,
tai jokios naudos kerėtojiui.

¹² Išmintingo žmogaus žodžiai
jam laimi palankumą,
o ką kvailasis sako, tai jį prazudo;
¹³ jo žodžiai prasideda nesąmone,
o šneką baigiasi visiška kvailyste.

¹⁴ Kvailasis tiesiog daugina žodžius!
Nė vienas nežino, ką atneš ateitis;
kas gali kam nors pasakyti,
kas įvyks po jo?

¹⁵ Kvailiojo triūsas taip jį nuvargina,
kad jis net nebežino, kaip
nueiti į miestą.

Patarimai

¹⁶ Vargas tau, šalie, kurios
karalius jaunuolis
ir kurios didžiūnai pradeda
puotauti ryto metą!

¹⁷ Laiminga tu, šalie, kurios
karalius iš kilmingųjų
ir kurios didžiūnai puotauja
tinkamu laiku,
santūriai, o ne kaip girtuokliai!

¹⁸ Dėl tingumo įlinksta sijos,
dėl tingių rankų prilaša į trobą.

¹⁹ Puota keliama pramogai,
vynas daro gyvenimą linksmesnį,
ir pinigai viskam naudingi.

²⁰ Net tarp savo artimųjų
neniekinink karaliaus,
net savo miegamajame
nekeik turtuolio,
nes padangių paukščiai gali
nunešti tavo balsą,
sparnuotis gali pasakyti, ką tu sakei.

11 Mesk savo duoną į vandenį,
ir po daugelio dienų ją atrasi.

² Išdalyk, ką turi, septyniems
ar net aštuoniems, nes nežinai,
kokia nelaimė gali ištikti žemę.

³ Kai debesys pilni vandens,
jie palaisto lietumi žemę;
kad ir kur medis kristų, į
pietus ar į šiaurę,

kur kris,
ten jis ir gulės.

⁴ Kas paiso vėjo, niekada nesės,
o kas stebi debesis, niekada nepjaus.

⁵ Kaip nežinai, koku keliu
ateina gyvybės alsavimas
į kaulus motinos įsčiose,
taip nežinai,
kaip Dievas elgiasi Visatoje.

⁶ Rytą sėk savo sėklą,
iki vakaro neleisk savo
rankoms ilsėtis,
nes niekada nežinai,

ar šis; ar anas darbas pasiseks,
o gal abu bus sėkmingi.

⁷ Smagi dienos šviesa,
malonu akims matyti saulę.

⁸ Nors žmogus ir daug
metų gyventų,
jais visais tesimėgauja
prisimindamas,

kad bus daug tamsių dienų.
Visa, kas ateina, yra migla!

⁹ Džiūgauk, jaunuoli, kol esi jaunas!
Leisk savo širdžiai mėgautis
savo jaunystės dienomis.
Eik, kur veda tavo širdies troškimai,
daryk, kas patinka tavo akims,
tačiau žinok, kad dėl viso to
tave Dievas pašauks į teismą.

¹⁰ Iš savo širdies pašalink rūpestį
ir neapsunkink savęs,
nes jaunystė ir gyvenimo
aušra yra migla!

12 Atmink Kūrėją savo
jaunystės dienomis,
dar skausmo dienoms neatėjus
ir dar neatėjus metams,
apie kuriuos sakysi: „Man
jie nemalonūs!“ –
² dar neužtemus saulės,
mėnulio ir žvaigždžių šviesai
ir lietu nešantiems debesims
nesugrįžus.

³ Tai dienai atėjus, namų
sargai drebės
ir galiūnai sukniubs,
malėjos liausis malusios,
nes jų mažai beliko*,
o žvelgiantys pro langą
matys tamsą,

⁴ kai durys į gatvę uždaromos,
ir girnų garsas tilstelėja,

kai paukščio giesmė vis silpnėja
ir visi dainingi garsai prityla,

⁵ kai bijomasi aukštumų
ir pavojų kelyje,
kai migdolas pražysta, o
žiogas vos bepasivelka,
ir kapario uoga tampa bejėgė.

Kadangi žmogus eina į savo
amžinus namus,
raudotojai būriuojasi
gatvėje laukdami,

⁶ kol bus nutrauktas sidabro siūlas
ir sudaužytas aukso dubuo,
ąsotis sudaužytas prie šaltinio
ir vandens ratas sulaužytas
prie talpyklos.

⁷ Dulkės sugrįš į žemę,
kur kadaise jos ir buvo,
o gyvybės alsavimas – pas
Dievą, kuris jį davė.

⁸ Miglų migla! – sako Mokytojas.
Viskas migla!

Pabaiga

⁹ Mokytojas buvo išmintingas žmogus.
Be to, jis ir žmones mokė to, ko pats
buvo išmokęs sverdamas ir tyrinėda-
mas, bei sudarė daug patarlių. ¹⁰ Mo-
kytojas stengėsi rasti tinkamų posakių
ir teisingus aiškiai užrašė.

¹¹ Išminčių posakiai – tarsi akstinai,
tarsi giliai į akstinus įkaltos vinys. Jie
duoti vieno Ganytojo. ¹² O dėl to, kas
viršaus, mano vaike, būk atsargus!
Knygų dauginimui niekada nebus galo,
o daug mokantis nuvargsta kūnas.

¹³ Visa tai išklašius, paskutinis žo-
dis būtų toks: bijok Dievo ir laiky-
kis jo įsakymų, nes tai saisto visą žmoni-
ją. ¹⁴ Juk Dievas kiekvieną pašauks at-
sakyti už darbą, net slaptą – ir gerą, ir
blogą.

^{12,3} Arba: „malėjos viena po kitos ims dykinėti“.

GIESMIŲ GIESMĖS KNYGA

Giesmių giesmės knyga (hebr. *šir hašširīm*, gr. *asma*, lot. *canticum* (*canticorum*)) – lyrinės dialogizuotos poezijos rinkinys, siejamas su Saliamono vardu.

Knyga paprastai skirstoma į šešias dalis arba giesmes (1,1–2,7; 2,8–3,5; 3,6–5,1; 5,2–6,3; 6,4–8,4; 8,5–14), bet nepasižymi aiškia sąranga ir veiksmo raida. Per visą knygą plėtojamas Mylimojo (vaizduojamo tai kaip karaliaus, tai kaip piemens) ir Mylimosios arba Sužadėtinės meilės pokalbis, palydimas choro intarpų.

Nors ir nebūdama alegorija, kurios kiekvienas žodis turėtų perkeltinę prasmę, knyga hebrajų ir krikščionių tradicijoje dažniausiai suprantama kaip Dievo ir Dievo tautos meilės palyginimas, kartu išreiškiantis įkvėptą žmogiškosios meilės idealą.

1 *Saliamono Giesmių giesmė.

Ji

²Tebučiuoja jis mane savo lūpomis!

Juk tavo meilė malonesnė
negu vynas,

³negu tavo brangiojo
aliejaus kvapas!

Tavo vardas – palieti kvepalai,
užtat tave mergaitės myli.

⁴Pasiimk mane! Skubėkim!

Vesk mane, karaliau, į
savo kambarius.

Choras

Tavimi mes džiaugsimės

ir linksminsimės,

skonėsime tavo meile

labiau negu vynu.

Tave mylintys teisingai daro!

Ji

⁵Esu juodbruvė, bet graži,

o Jeruzalės dukterys,

kaip Kedaro palapinės,

kaip Saliamono palapinių dangos!

⁶Nežiūrėkite iš aukšto į mane,

kad aš tamsiaveidė;

tai saulė mane įdeginė.

Mano motinos sūnūs
supyko ant manęs

ir padarė mane vynuogynų
prižiūrėtoja.

Savo pačios vynuogyno
neprižiūrėjau.

⁷Pasakyk man, mano
tikroji meile,

kur ganai savo kaimenę,
kur guldai ją vidudienį poilsio,

kad nebereikėtų man daugiau
klaidžioti kaip bastūnei
palei tavo draugų kaimenes.

Choras

⁸Jeigu tu nežinai vietos,

o gražiausia iš moterų,

tai eik avių pėdomis

ir ganyk savo ožiukus

šalia piemenų palapinių.

Jis

⁹Tu, mano meile, panaši

į kumelaitę tarp faraono

kovos vežimų.

¹⁰Žavūs tavo skruostai puošti

pintomis grandinėėmis,

o tavo kaklas – karoliais.

¹¹Iš aukso nukalsim tau

grandinėles,

išpuošime jas sidabru.

Ji

¹² Kol karalius ilsisi savo kambary,
mano nardas pripildo
orą kvėpėjimo.

¹³ Mano mylimasis man
– miros ryšulėlis,
prigludęs tarp mano krūtų.

¹⁴ Mano mylimasis man –
henos žiedų puokštė
En Gedžio vynuogių soduose.

Jis

¹⁵ Kokia tu graži, mano
mylimoji, kokia tu graži,
tavo akys kaip balandžių!

Ji

¹⁶ Koks tu gražus, mano
mylimasis,
iš tikrųjų gražus!
Mūsų guolis pavėsinėje;
¹⁷ sijos mūsų namų – iš kedrų,
o gėgnės – iš kiparisių.
2 Aš Šarono gėlė, slėnių lelija.

Jis

² Kaip lelija tarp erškėčių,
mano mylimoji tarp merginų!

Ji

³ Kaip obelis tarp miško medžių,
mano mylimasis tarp vaikinių!
Smagu sėdėti jo pauksmėje,
o jo vaisiai man saldūs.

⁴ Mane jis įvedė į pokylio menę,
ir jo ženklas viršum
manęs buvo meilė.

⁵ Stiprink mane razinų tešlainiu,
atgaivink mane obuoliais,
nes aš sergu meile.

⁶ Jo kairioji ranka buvo man po galva,
o dešiniąją jis mane apkabino!

⁷ Prisaikdinu jus, Jeruzalės
dukterys,

gazelėmis ar stirnaitėmis:
nebudinkite ir nežadinkite meilės,
kol ji pati neprabus!

⁸ Klausykis! Mano mylimasis!
Štai jis ateina,
šokinėdamas per kalnus,
sparčiai bėgdamas per kalvas.

⁹ Mano mylimasis panašus į gazelę
ar jauną briedį.

Štai jis stovi už mūsų sienos,
žvelgia į vidų pro langus,
bando įžiūrėti pro pinučius.

¹⁰ Mylimasis mane kalbina!

Jis taria man:

„Kelkis, mano meile, mano gražioji,
eikš!

¹¹ Juk žiema jau pasibaigė,
lietūs praėjo ir nuščiuvo.

¹² Gėlės pražydo žemėje,
atėjo metas vynmedžius genėti,
ir purpelis jau burkuoja
mūsų šalyje.

¹³ Figmedis nokina žalius vaisius,
ir vynmedžių žiedai tvinsta
maloniais kvapais.

Kelkis, mano meile, mano gražioji,
eikš!

¹⁴ O mano balande uolų plyšyje,
uolos prieglobstyje,
leisk man pamatyti tavo veidą
ir išgirsti tavo balsą,
nes tavo balsas toks mielas
ir tavo veidas gražus“.

¹⁵ Sugaudykit mums lapas,
tas laputes,
kenkiančias vynuogynams.
Juk mūsų vynuogynai žydi!

¹⁶ Manasis mylimasis –
mano, o aš – jo;
jo ganykla – tarp lelijų.

¹⁷ Kol atvėsus diena ir
pabėgę šešėliai,
klajok, mano mylimasis,
kaip gazelė ar jaunas briedis
ant Betero kalnų.

3 Savo guoly visą naktį
ieškojau to,
kurį myli mano širdis;
ieškojau, bet negalėjau rasti.

² Turiu tad keltis ir
išvaikščioti miestą,
gatves ir aikštes,
turiu ieškoti to, kurį myli
mano širdis.

Ieškojau, bet jo neradau.

³ Užtikau panaktinius,
apeinančius miestą.
„Ar nematėte to, kurį
myli mano širdis?“
⁴ Vos praėjusi pro juos,
radau tą, kurį myli mano širdis.
Tvirtai apkabinau ir nepaleidau,
kol neįsivedžiau į savo
motinos namus,
į kambarį tos, kuri mane pagimdė.
⁵ Prisaikdinu jus, Jeruzalės
dukterys,
gazelėmis ar laukų stirnomis:
nebudinkite ir nežadinkite meilės,
kol ji pati neprabus!

Choras

⁶ Kas ten ateina iš dykumos
tarsi dūmų stulpas,
kupinas miros, smilkalų
ir visų kvepiančių pirklio miltelių?
⁷ Tai Saliamono neštuvai!
Juos supa šešiasdešimt vyrų,
Izraelio galiūnų:
⁸ visi ginkluoti kalavijais
ir įgudę kovoti.
Prie kiekvieno juosmens kalavijas
apsiginti nuo pavojų
nakties sargyboje.
⁹ Karalius Saliamonas
pasidirbdino nešamą sostą
iš Libano medžių.
¹⁰ Jo stulpai pasidabruoti,
atlošas paaukuotas,
o sėdynė iš raudono
vilnonio audeklo.
Vidus jo su meile
Jeruzalės dukterų išpuoštas.
¹¹ Siono dukterys, išeikite
ir pasižiūrėkite
į karalių Saliamoną,
į vainiką, motinos jam
uždėtą per vestuves,
jo širdies džiaugsmo dieną.

Jis

4 Kokia tu graži, mano mylimoji,
kokia tu graži!
Tavo akys kaip balandžių,
slepiamos šydo!

Tavo garbanos plasta kaip
kaimenė ožkų,
besileidžiančių žemyn
Gileado šlaitais.

² Tavo dantys kaip kaimenė
nukirtų avių,
lipančių iš maudyklos.
Kiekviena jų turi po dvynę,
nė vienos nėra vienišos.

³ Tavo lūpos tarsi raudonas kaspinas,
o tavo burna graži.

Tavo skruostai kaip dvi
granato pusės,
slepiamos šydo.

⁴ Tavo kaklas tarsi Dovydo bokštas,
pastatytas ginklams laikyti.
Tūkstančiai skydų kabo jame;
visi jie – galiūnų.

⁵ Dvi tavo krūtys tarsi du stirniukai,
gazelės dvyniai,
besiganantys tarp lelijų.

⁶ Kol diena atvėsus ir
pabėgę šešėliai,
aš eisiu prie miros kalno,
prie smilkalų kalvos.

⁷ Visà tu graži, mano meile,
nėra tavyje dėmės.

⁸ Ateik iš Libano, mano sužadėtine,
ateik iš Libano.

Nusileisk nuo Amanos viršūnės,
nuo Senyro ir Hermono viršūnių,
iš liūtų urvų,
iš leopardų kalnų.

⁹ Tu sužavėjai mano širdį,
seserie sužadėtine!
Sužavėjai mano širdį
vienu savo akių žvilgsniu,
vienu savo karolių brangakmeniu.

¹⁰ Kokia graži tavo meilė,
seserie sužadėtine!
Tavo meilė saldesnė už vyną,
o tepalai kvapesni už
visus kvepalus!

¹¹ Tavo lūpos, sužadėtine,
laša medumi,
medus ir pienas po tavo liežuviu,
o tavo drabužiai kvepia
Libano dvelksmu.

¹² Mano sesuo sužadėtinė
– uždaras sodas.

Uždaras sodas, užantspauduotas
šaltinis.

¹³ Tu – malonumų sodas,
kuris želdina

granatmedžius ir

geriausius vaisius,

henos gėles ir nardo žiedus,

¹⁴ nardą ir kroką,

kvapiąją nendrę ir cinamoną

su visais kvapiais medžiais,

mirą ir alaviją

su visais rinktiniais kvėpalais.

¹⁵ Tu – sodo šaltinis,

gyvojo vandens versmė

iš Libano tekančios srovės!

Ji

¹⁶ Pabusk, šiaurės vėjau!

Ateik, pietų vėjau!

Padvelk į mano sodą,

tepasklinda plačiai jo kvapai!

Teateina mylimasis į savo sodą,

tevalgo jo geriausių vaisių.

Jis

5 Atėjau į savo sodą,
seserie sužadėtinė,

prisireнку miros ir kvėpalų,

valgau korį su medumi,

geriu vyną su pienu.

Choras

Valgykite, bičiuliai, gerkite!

Svaikite iš meilės!

Ji

² Aš miegojau, bet mano
širdis budėjo.

Klausyk! Mano mylimasis

beldžiasi!

„Ieisk mane, mano seserie,

mano meile,

mano balande, mano tobuloji!

Juk mano galva permirkusi

nuo rasos,

o garbanos – nuo nakties miglos“.

³ Buvau jau nusirengusi;

kaip apsirengti man iš naujo?

Buvau jau kojas nusiplovusi;

kaip man jas vėl purvinti?

⁴ Mano mylimasis įkišo

ranką pro velkės skylę,

ir aš suvirpėjau, kad jis arti.

⁵ Atsikėliau atidaryti

savo mylimajam,

lašant nuo rankų mirai,

varvant nuo pirštų geriausiai mirai

ant velkės rankenos.

⁶ Atidariau savo mylimajam,

bet jis buvo nusisukęs ir nuėjęs.

Apmiriau, kad jis nuėjo!

Ieškojau, bet negalėjau rasti;

šaukiau, bet jis neatsišaukė.

⁷ Užtiko mane panaktiniai,

apeidami miestą;

jie sumušė, sužeidė mane,

atėmė mano skraistę tie

sienų panaktiniai!

⁸ Prisaikdinu jus, Jeruzalės

dukterys!

Jeigu sutiksitė mano mylimąjį,

pasakykite jam, kad aš

sergu iš meilės.

Choras

⁹ Kuo tavo mylimasis skiriasi iš kitų,

o gražiausioji iš moterų?

Kuo tavo mylimasis skiriasi iš kitų,

kad tu mus taip prisaikdini?

Ji

¹⁰ Mano mylimasis visas

spindi ir saulėje įdeges;

jis išsiskiria iš dešimties tūkstančių.

¹¹ Jo galva – gryo aukso,

plaukai garbanoti,

juodi kaip varnas.

¹² Jo akys – kaip

prie tekančio vandens balandžiai,

besipliuskenantys pursluose,

tupintys ant šaltinio krašto.

¹³ Jo skruostai – tarsi

kvėpalų lysvės,

skleidžiančios kvapus.

Jo lūpos – kaip lelijos,

iš kurių srūva mira.

¹⁴ Jo rankos – kaip aukso lazdos,

nusagstytos brangakmeniais.

Jo liemuo – tarsi iš dramblio kaulo,

išdabinto safyrais.

¹⁵ Jo kojos – alebastro stulpai,
pastatyti ant stovų iš
gryno aukso.

Jis toks didingas kaip Libanas
ir dailus tarsi jo kedras.

¹⁶ Jo žodžiai – saldybė,
ir visas jis – malonumas!
O Jeruzalės dukterys,
toks mano mylimasis,
toks mano numylėtinis!

Choras

6 Kur nuėjo tavo mylimasis;
o gražiausioji iš moterų?
Kuriuo keliu pasuko
tavo mylimasis,
kad galėtume jo ieškoti
kartu su tavimi?

Ji

² Mano mylimasis nusileido
į savo sodą,
prie kvapiųjų augalų lysvių,
ganyti kaimenės soduose
ir pasiskinti lelijų.

³ Aš – mano mylimojo,
o mano mylimasis – mano.
Jis ganosi tarp lelijų.

Jis

⁴ Mano meile, tu graži –
kaip Tirca,
daili kaip Jeruzalė,
pagarbią baimę kelianti kaip
pulkas su vėliavomis.

⁵ Nugręžk savo akis nuo manęs,
nes jos mane gniuždo!
Tavo garbanos plasta tarsi
kaimenė ožkų,
besileidžiančių žemyn
Gileado šlaitais.

⁶ Tavo dantys kaip kaimenė avių,
lipančių iš maudyklos.
Kiekviena jų turi po dvyne,
nė vienos nėra vienišos.

⁷ Tavo skruostai kaip dvi
granato pusės,
slepamos šydo.

⁸ Šešiasdešimt karalienių,
aštuoniasdešimt sugulovių
ir merginų be skaičiaus.

⁹ Tik viena ji – mano balandė,
mano tobuloji,
tik viena ji – motinos numylėtinė,
džiaugsmas tos, kuri ją pagimdė.
Merginos matė ją ir gyrė;
ir karalienės, ir sugulovės
kėlė ją į padanges.

Choras

¹⁰ Kas yra ta, kuri sušvinta
tarsi aušra,
graži kaip mėnulis,
šviesi tartum saulė,
pagarbią baimę kelianti kaip
pulkas su vėliavomis?

Ji

¹¹ Nusileidau į riešutmedžių giraitę
slėnio žiedų pamatyti,
pažiūrėti, ar vynmedžiai
jau išsprogę,
ar granatmedžiai jau pražydę.

¹² Nė nepajutau, kaip mano
troškimas įkėlė mane
į vežimą šalia mano didžiūno*.

Choras

7 Sukis, suki, mergaitė
iš Šulamo!
Sukis, suki,
kad galėtume į tave pasižiūrėti!

Jis

Kodėl norite pasižiūrėti į
Šulamo mergaitę,
šokančią tarp dviejų šokėjų eilių?

Choras

² Kokios grakščios tavo kojos,
apautos sandalais,
didžiūno dukterie!
Tavo dailios šlaunys – tarsi
brangakmeniai,
meistro rankų darbas.

³ Tavo klonis – tarsi apvali taurė,
visuomet kupina vyno.
Tavo liemuo – tarsi kviečių pėdas,
apkaišytas lelijomis.

⁴ Tavo krūtys – tarsi du stirniukai,
gazelės dvyniai.

^{6,12} Arba: „Nė nepajutau, kaip susidrovėjau,
nors esu didžiūno duktė“.

⁵ Tavo kaklas – tarsi dramblio
kaulo bokštas.

Tavo akys – tarsi Hešbono tvenkiniai
prie Bat Rabimo vartų.

Tavo nosis – tarsi Libano bokštas,
žvelgiantis Damasko link.

⁶ Tavo galva iškili kaip Karmelis,
tavo plaukų sruogos –
tarsi purpuras;
jų kasos karalių padaro belaisvį.

Jis

⁷ Kokia tu graži, kokia maloni!
O meile, mano džiaugsmė!

⁸ Esi daili kaip palmė,
o tavo krūtys kaip kekės.

⁹ Tariau: „Įlipsiu į palmę,
įsitversiu į jos šakas“.

Tebūna tavo krūtys kaip
vynuogių kekės,
tavo alsavimas tarsi
obuolių dvelkimas,

¹⁰ o tavo lūpos kaip
geriausias vynas!

Ji

Teteka vynas švelniai
mano mylimajam,
srovendamas pro lūpas ir dantis!

¹¹ Aš priklausau mylimajam,
ir jis manęs geidžia.

¹² Eikš, mano mylimasis,
skubėkime į laukus,
apsinakvokime kaime!

¹³ Eikime anksti į vynuogynus,
pažiūrėkime, ar vynmedžiai
jau išsprogę,

ar jų žiedai jau užsimezgę,
ar granatmedžiai jau pražydę.
Ten savo meilę tau dovanosiu.

¹⁴ Mandragora jau kvepia,
geriausi vaisiai – prie mūsų durų;
tau juos išsaugojau,
mano mylimasis,
šviežius ir džiovintus.

8 O kad tu būtum man
kaip brolis,
žindęs mano motinos krūtis!
Sutikusi tave lauke išbučiuočiau,
ir niekas man nepriekaištautų.

² Vesčiausi tave,
parsivesčiau į savo motinos namus,
į kambarį tos, kuri mane pagimdė.
Duočiau tau gerti kvapaus vyno
ir savo granatų sulčių.

³ O kad jo kairioji būtų
man po galva
ir dešinioji mane apkabintų!

⁴ Prisaikdinu jus, Jeruzalės
dukterys:

nebudinkite ir nežadinkite meilės,
kol ji pati neprabus!

Choras

⁵ Kas ten ateina iš dykumos,
pasirėmusi į mylimąjį?

Jis

Po obelimi žadinau tave.
Ten kentė gimdymo skausmą
su tavimi tavo motina,
ten kentė gimdymo skausmą
ta, kuri tave pagimdė.

Ji

⁶ Dėk mane kaip antspaudą
ant savo širdies,
kaip antspaudą ant savo rankos!
Juk meilė stipri kaip mirtis,
aistra nuožmi kaip Šeolas.
Jos kaitra – kaip ugnies kaitra,
nenumaldoma liepsna.

⁷ Gilūs vandenys negali
užgesinti meilės,
nė potvyniai – jos paskandinti.

Jeigu žmogus siūlytų už
meilę visą savo turtą,
būtų vertas tik paniekos.

⁸ [Broliai:] Mūsų sesuo dar maža,
ir jos krūtys dar mažos.
Kaip mes padėsime savo
seseriai tą dieną,
kai ji bus pažadėta?

⁹ Jeigu ji siena,
statysime ant jos sidabro kuorus,
o jeigu ji durys,
apmušime kedro lentelėmis.

Ji

¹⁰ Aš siena,
o mano krūtys kaip bokštai,
todėl jo akyse radau tikrą ramybę.

¹¹ Saliamonas turėjo vynuogyną
Baal Hamone
ir patikėjo jį prižiūrėtojams.
Kiekvienas už jo vaisius
turėjo mokėti

po tūkstantį sidabrinių.

¹² Savo vynuogyną aš pati prižiūriu!
Tu, Saliamonai, gali
turėtis tą tūkstantį,
o vaisių prižiūrėtojai – du šimtus!

Jis

¹³ O sodo gyventoja,
mano bičiuliai laukia tavo balso!
Leisk man jį išgirsti!

Ji

¹⁴ Skubėk, mano mylimasis,
būk panašus į gazelę
ar jauną briedį
kvapiuosiuose kalnuose.

PRANAŠŲ KNYGOS

Pranašų knygomis (gr. *prophētika biblia, prophētai*, lot. *libri prophetici, prophetae*) krikščionių tradicijoje vadinama septyniolika ST knygų.

Tris iš jų (*Izaijo, Jeremijo ir Ezechielio knygas*) hebrajai vadina **Paskutiniųjų**, arba **Vėlyvųjų, pranašų knygomis**, o krikščionys, prie jų priskyrę dar dvi (*Raudų ir Danieliaus knygas*), – **Didžiųjų pranašų knygomis**. Kitas dvylika (*Ozėjo, Joelio, Amoso, Abdijo, Jonos, Michėjo, Nahumo, Habakuko, Sofonijo, Agėjo, Zacharijo ir Malachijo knygas*) hebrajų tradicijoje įprasta vadinti **Dvylikos pranašų knygomis**, krikščionių – **Mažųjų pranašų knygomis**.

Dievo pašaukti pranašai jo vardu kalbėdavo žmonėms. Jie ne tiek pranašaudavo ateitį, kiek puoselėdavo tikėjimą ir gindavo dorą, įspėdavo ir sudrausdavo paprastus žmones ir galingus valdovus. Jų pačių arba jų mokinių surašytos knygos išlaikė gyvą, vaizdingą ir poetišką skelbimo žodį.

IZAIJO KNYGA

Izaijo knyga (hebr. *ješa' jähū*, gr. *ēsaías*, lot. *isaías*) parašyta paties pranašo Izaijo (apie 740–apie 687 m. pr. Kr.), jo mokinių ir sekėjų.

Knyga skirstoma į tris dalis. Pirmoje dalyje (sk. 1–39) užrašytas paties Izaijo skelbimas: pranašavimai apie Izraelį bei Judą (sk. 1–12) ir apie svetimą tautą (sk. 13–23), Izaijo apokalipsė (sk. 24–27), pažadai ir grasinimai Izraeliui ir Judai (sk. 28–33), apokaliptiniai fragmentai (sk. 34–35), Izaijo veikla Jeruzalės apgulos metu (sk. 36–39). Antroje dalyje (sk. 40–55) perspėjami klystantys (sk. 40–48) ir skelbiamas Izraelio išvadavimas (sk. 49–55). Trečioje dalyje kreipiamasi į grįžusius tremtinius (sk. 56–66).

Knygoje skelbiamas Dievas – didis ir šventas, teisiantis ir kartu gelbintis savo tautą.

Izraelio nuodėmingumas

1 *Regėjimas, kurį patyrė Amoco sūnus Izaijas, apie Judą ir Jeruzalę judo karalių *Uzijo, *Jotamo, *Ahazo ir *Ezekijo dienomis.*

² Klausykitės, dangūs!

Išgirsk, žemel!

Tai VIEŠPATS kalba:

„Užauginau, išauklėjau vaikus,
o jie sukilo prieš mane!

³ Jautis pažįsta savo savininką,
ir asilas – savo šeimininko ėdžias;
tik Izraelis nežino,
mano tauta nesupranta“.

⁴ Ak nuodėminga tauta,
žmonės, apsikrovę nedorybėmis,
piktadarių palikuonys,
ištvirkę vaikai!

Jie paliko VIEŠPATĮ,
atmetė Izraelio Šventąjį,
atsuko jam nugarą.

⁵ Kodėl vis dar norite būti mušami,
kodėl nesiliaujate erzinti?
Visa galvą pasiligojusi,
visa širdis alpstanti.

⁶ Nuo kojų padų iki viršugalvio
neturite jūs sveikos vietos.

Mėlynės, randai ir
pūliuojančios žaizdos,
nevalytos, netvarstytos,
aliejumi nepateptos.

⁷ Jūsų šalis – tyrai,
jūsų miestai sunaikinti ugnies;
svetimieji jums regint ryja
jūsų žemės derlių;

ji – tyrai, lyg sunaikintoji Sodoma.
⁸ Siono duktė dabar
lyg trobelė vynuogyne,
lyg pašiūrė moliūgų sklype,
lyg priešų apgultas miestas.

⁹ *Jeigu Galybių VIEŠPATS
nebūtų palikęs mums
skurdaus likučio,

² mes būtume tarsi Sodoma,
būtume panašūs į Gomorą.

¹⁰ Klausykitės VIEŠPATIES žodžio,
Sodomos valdovai,
išgirskite, ko mūsų Dievas moko,
Gomoros žmonės!

¹¹ * „Negi man reikia jūsų
aukų gausybės? –

sako VIEŠPATS. –

^{1,2} 2 Kar 15,1-7; 2 Met 26,1-23

^{1,3} 2 Kar 15,32-38; 2 Met 27,1-9

^{1,4} 2 Kar 16,1-20; 2 Met 28,1-27

^{1,5} 2 Kar 18,1-20,21; 2 Met 29,1-32,33

^{1,9} Pr 19,24; Rom 9,29

^{1,11-14} Am 5,21-22

Man jau įgriso jūsų deginami avinai
ir penimų veršių taukai;
neteikia man malonumo
jaučių, avių ir ožių kraujas.

¹² Kai ateinate pamatyti
mano veido,
ar prašo to kas iš jūsų?

¹³ Netrypkite daugiau
mano prieangių!
Liaukitės aukoti bevertes atnašas,
smilkalai kelia man pasibaurėjimą.
Jaunaties ir šabo, sueigų šaukimo,
iškilmų su piktais darbais
aš negaliu pakęsti.

¹⁴ Jūsų jaunatimis ir iškilmėmis
aš šlykščiuosi;

jie man našta,
kurią pailsau nešti.

¹⁵ Kai jūs tiesite rankas,
aš nukreipsiu savo akis nuo jūsų.
Net jei ilgai melsitės,
aš jūsų negirdėsiu.

Jūsų rankos kruvinos!

¹⁶ Nusiplaukite ir būkite švarūs!

Pašalinkite savo darbų
blogį man iš akių,

liaukitės darę pikta,
¹⁷ mokykitės daryti gera.

Atsidėkite teisingumui,
padėkite engiamajam,
užstokite našlaitį,
ginkite našlės bylą“.

¹⁸ VIEŠPATS sako:

„Eikite šen, ir drauge pasvarstykime.
Esate paraudę nuo nuodėmių, bet
aš išbalinsiu jus kaip sniegą.

Jūsų nuodėmės raudonos it kraujas,
bet jos gali tapti baltos it vilna.

¹⁹ Jeigu dėsitės į širdį ir paklusite,
tai valgysite krašto gėrybes,

²⁰ bet jeigu atsisakote paklusti,
tai jus sudoros kalavijas“.

Pats VIEŠPATS kalbėjo!

²¹ Deja, ištikimasis miestas,

kupinas teisingumo,
tapo kekše!

Kur teisumas klestėjo,
ten dabar žmogžudžiai:

²² Tavo sidabras pavirto išdagomis,
tavo vynas atskiestas vandeniui.

²³ Tavo vadai sukčiai,
vagių bičiuliai;
kiekvienas jų mėgsta kyšius
ir vaikosi dovanų.

Jie negina našlaičio,
našlės byla niekuomet
jų nepasiekia.

²⁴ Todėl sako Viešpats, Galybių
DIEVAS, Izraelio Galingasis:
„Ak, atsiskaitysiu su priešgynomis,
išgiešiu apmaudą ant savo priešų!

²⁵ Pakelsiu ranką prieš tave,
išlydysiu tavo išdagas žaizdre,
sunaikinsiu visą tavo šlaką.

²⁶ Atkursiu jūsų teisėjus,
kokie buvo senovėje,
ir patarėjus, kokie buvo pradžioje.
Tada tu būsi vadinama

Teisumo miestu,
ištikimuoju miestu“.

²⁷ Sionas bus išgelbėtas
per teisumą,

o atgailautojai – per teisumą.

²⁸ Bet maištininkai ir nusidėjėliai
bus drauge sutriuškinti;
tie, kurie palieka VIEŠPATĮ, žus.

²⁹ Tikrai gėdysitės dėl ažuolų,
kuriuos garbinote,
ir raūsite dėl miškelių,

kuriuos buvote pamėgę,
³⁰ nes būsite kaip ažuolas

nuvytusiais lapais,
kaip sodas be vandens.

³¹ Sukrauti turtai bus kaip pakulos,
o jų krovėjas – kaip kibirkštis.
Abu sudegs kartu, ir nebus
kam užgesinti.

Sionas – Mesijo sostinė

2 Žodis, kurį Amoco sūnus Izaijas
matė regėjime apie Judą ir Jeruzalę.

² Ateityje atsitiks taip,
kad VIEŠPATIES Namų kalnas
stovės tvirtai iškilęs virš kalnų
ir bus aukštesnis už kalvas.
Visos tautos plūs jo link;

³ daug tautų ateis ir sakys:

„Ateikite, ir kopkime į

VIEŠPATIES kalną,

į Jokūbo Dievo Namus,

kad jis parodytų mums

savo kelius,

kad eitume jo takais“.

Iš Siono ateis mokymas ir

VIEŠPATIES žodis iš Jeruzalės.

⁴Taip jis išspręs ginčus tarp tautų,

nuspręs daugelio žmonių bylas;

*jie perkals savo kalavijus į
arklus, o ietis – į geneklius*.

Tauta nebekels kalavijo

prieš kitą tautą,

nebebus mokomasi kariauti.

⁵O Jokūbo namai!

Ateikite, ir gyvenkime

VIEŠPATIES šviesoje!

⁶Palikote savo tautos kelius,

Jokūbo namai!

Juk jie pilni kerėtojų iš Rytų,

žynių kaip pas filistinus;

jie perėmė svetimųšių papročius!

⁷Jų kraštas pilnas sidabro ir aukso,

neaprėpiami jų lobiai;

jų kraštas pilnas žirgų,

nesuskaičiuojami jų vežimai.

⁸Jų kraštas pilnas stabų,

jie garbina savo rankų darbą –

tai, ką jų pačių rankos padarė.

⁹Taip marusis pažeminamas,

žmogus suniekinamas;

neatleisk jiems!

¹⁰*Lįsk giliai tarp uolų,

užsidenk dulkėmis

*nuo VIEŠPATIES siaubo

ir jo šlovės žerėjimo.

¹¹Ižūlus marusis turės

nuleisti akis,

žmonių išdidumas bus pažemintas.

Tik VIEŠPATS tą dieną

bus išaukštintas.

¹²Juk Galybių VIEŠPATS turi

parengęs savo dieną

prieš visa, kas išdidu ir įžūlu,

kas išpuikę ir kas bus pažeminta:

¹³prieš visus Libano kedrus,

aukštus ir didingus,

ir visus Bašano ažuolus;

¹⁴prieš visus aukštus kalnus

ir visas didingas kalvas;

¹⁵prieš kiekvieną tvirtą bokštą

ir kiekvieną galingą sieną;

¹⁶prieš visus Taršišo laivus

ir visas eiklias valtis.

¹⁷Tada bus sutramdytas

mariųjų pasipūtimas,

pažemintas žmonių išdidumas.

Tik VIEŠPATS tą dieną

bus išaukštintas.

¹⁸Stabai pranyks tarsi nebuve.

¹⁹Žmonės slėpsis kalnų olose

ir žemės urvuose

nuo VIEŠPATIES siaubo

ir jo šlovės žerėjimo,

kai jis pakils sudrebinti žemės.

²⁰Tą dieną žmonės

kurmiamis ir šikšnosparniams

numes sidabro ir aukso stabus,

kurių prisidarė garbinti.

²¹Jie lįs į uolų urvus

ir skardžių plyšius

nuo VIEŠPATIES siaubo

ir jo šlovės žerėjimo,

kai jis pakils sudrebinti žemės.

²²O, liaukitės kliautis žmogui!

Juk jis turi tik gyvybės alsavimą!

Kuo gi jis nusipelnė pagarbos?

Judo karalystės teismas

3 Viešpats, Galybių Dievas,

atims Jeruzalei ir Judui

paramą ir paspirtį,

visas maisto ir vandens atsargas,

²karžygi ir kari,

teisėją ir pranašą,

žynį ir seniūną,

³penkiasdešimtuko vadą ir didžiūną,

patarėją, įgudusį amatininką

ir išmanų raganių.

^{2,4} // 4,10

^{1,4} Arba: „genėjimo peilius“.

^{2,10} Apr 6,15

^{2,10} 2 Tes 1,9

⁴ Berniūkščius duosiu

jiems valdovais;

viešpataus savavalė užgaida...

⁵ Žmonės engs vieni kitus,

kiekvienas skriaus savo artimą,

paaugliai bus įžūlūs su seneliais,

niekšai – su garbingais

asmenimis.

⁶ Jeigu kas nors ir stvertų brolių

savo tėvo namuose sakydamas:

„Tu turi drabužių! Būk

mūsų valdovas,

tebūna šie griuvėsiai

tavo rankose!“

⁷ Tą pačią dieną anas

ginsis sakydamas:

„Netvarstysiu žaizdų!

Mano namuose nėra nei

duonos, nei drabužių.

Nepadarysite manęs

tautos valdovu!“

⁸ Jeruzalė klumpa,

ir Judas krinta,

nes savo žodžiais ir darbais

jie užgauna VIEŠPATĮ,

nepaiso jo šlovingo Artumo.

⁹ Pats jų pasipūtimas

juos pasmerkia,

jie didžiujasi savo nuodėmėmis

kaip Sodoma

ir neslepia jų.

Vargas jiems!

Jie patys užsitraukia nelaimę.

¹⁰ Laimingi teisieji,

nes jiems bus gerai;

jie maitinsis savo darbų vaisiais.

¹¹ Vargas nedorėliui,

nes jam visiškai nesiseks;

pagal jo rankų darbus

jam bus atmokėta.

¹² Mano tauta! Vaikai ją niokoja,

moterys ją valdo!

O mano tauta, vadai

tave suvedžioja,

sunaikindami takus, kuriais

turėtum žengti.

¹³ VIEŠPATS pakyla vesti bylos,

stojasi teisti savo tautos.

¹⁴ VIEŠPATS ateis ir apkaltins

savo tautos seniūnus ir vadus:

„Tai jūs prarijote vynuogynus;

tai, ką pavogėte iš varguolių,

tebėra jūsų namuose.

¹⁵ Kaip jūs drįstate niokoti

mano tautą,

šerti vargšams per veidus?“

– tai Viešpaties, Galybių

DIEVO, žodis.

¹⁶ VIEŠPATS sako:

„Kadangi Siono dukterys

tokios išdidžios

ir vaikšto ištempusios kaklus,

vylingai žvilgčiodamos akimis,

kojomis žvangindamos

apavo papuošalus

ir meilindamosi kiekvienu

žingsniu,

¹⁷ Viešpats padengs Siono dukterų

viršugalvius šašais,

VIEŠPATS apnuogins jų galvas*.“

¹⁸ Tą dieną VIEŠPATS atims puošmenas: kojų papuošalus, plaukų tinklius, mėnulėlius, ¹⁹ auskarus, apyrankes, šydus, ²⁰ kepuraites, rankogalius, juostas, kvepalines, talismanus, ²¹ žiedus, nosies grandinėles, ²² išseiginius drabužius, apsiaustus, skaras, rankinukus, ²³ skraistes, lino liemenes, turbanus ir skepetas.

²⁴ Vietoj kvepalų – pelėsiai,

vietoj prijuostės – virvė,

vietoj šukuosenos – plikė,

vietoj išseiginių drabužių – maišas.

Gėda vietoj grožio!

²⁵ Tavo vyrai kris nuo kalavijo,

karžygiai kris mūšyje.

²⁶ Aimanuos ir liūdės tavo vartai,

nuniokota tu sėdėsi ant žemės.

4 Septynetas moterų nusitvers vieną vyrą tą dieną šaukdamas: „Savo pačių maistą valgysime, savo pačių drabužius dėvėsime, tik leisk mums vadintis tavo vardu! Nuimk nuo mūsų gėdą!“

^{3,17} Visuomeninis gėdos ženklas.

Mesijinė atžala

² Tą dieną VIEŠPATIES atžala
bus graži ir šlovinga,
o krašto vaisius – Izraelio likučių
pažiba ir šlovė.

³ Tas, kuris išliko Sione,
ir tas, kuris paliktas Jeruzalėje,
visi, kurie įrašyti gyventi
Jeruzalėje,
bus vadinami šventaisiais.

⁴ Nuplovęs
nuo Siono dukterų puvesius,
ugnies ir teismo vėtra
išskalavęs Jeruzalės gatvių
kraujo dėmes,
⁵ *virš viso Siono kalno
ir jo sueigų vietos
dieną VIEŠPATS sukurs
debesį ir dūmus,
o nakčia – ugnies liepsnų žerėjimą.

Iš tikro jo šlovė
⁶ bus jų pastogė ir apsauga:
paunksmė dieną nuo
kepinančios kaitros,
prieglauda ir priedanga
nuo audros ir lietaus.

Giesmė apie vynuogyną

5 Tebūna man leista sugiedoti savo
mylimajam meilės giesmę apie *jo
vynuogyną:

Mano mylimasis turėjo vynuogyną
derlingos kalvos atšlaitėse.

² Jis išpureno žemę,
išrinko akmenis
ir apšodino geriausiomis
vynuogėmis.

Viduryje pastatė bokštą sargui
ir įrengė jame net vyno spaudyklą.
Tikėjosi auginti vynuoges,
bet prisiaugino rūgštuogių.

³ „Taigi dabar, Jeruzalės gyventojai
ir Judo vyrai, prašau
spręsti mano bylą ir
mano vynuogyno.

⁴ Ką dar reikėjo padaryti
mano vynuogynui,
ko aš jame nepadariau?
Kodėl jis priaugino rūgštuogių,
nors aš tikėjausi, kad jis
ves vynuoges?

⁵ Dabar jums pasakysiu,
ką ketinu daryti savo vynuogynui:
išrausiu gyvatvorę, ir jis
bus nuniokotas,
nugriausiu sieną, ir jis bus ištryptas.

⁶ Taip! Pavarsiu jį dykvieta:
nebebus jis genimas nei purenamas,
apžels erškėčiais ir usnimis.

Debesims įsakysiu,
kad nelietų ant jo lietaus“.

⁷ Galybių VIEŠPATIES vynuogynas –
Izraelio namai,
o daigai, kuriais jis gėrėjosi, –
vyrai iš Judo.
Jis laukė teisingumo,
ir štai kraujo praliejimas!
Jis laukė teisumo,
ir štai klyksmas!

Neteisiųjų likimas

⁸ Vargas jums, kurie statote
namus prie namų,
kurie jungiate lauką su lauku,
kol jums vieniems telieka vietos
gyventi žemėje!

⁹ Galybių VIEŠPATS man
girdint prisiekė:
„Tikrai daug namų bus palikta;
erdvūs ir prabangūs namai
liks be gyventojų.

¹⁰ Dešimt jungų*
vynuogyno duos tik vieną batą,
o homeras sėklos –
tik vieną efa derliaus.

¹¹ Vargas tiems, kurie
keldamiesi ankstų rytą
negali apsieiti be svaigiųjų gėrimų,
ir prasėdi iki išnaktų, kol
įkaušta nuo vyno!

^{4,5} Iš 13,21; 24,16

^{5,1-2} Mt 21,33; Mk 12,1; Lk 20,9

^{5,10} T. y. vienu jaučių jungu per 10 dienų
apariamų laukų.

¹² Lyros ir arfos,
būgnelio ir fleitos lydimi,
jie mėgaujasi pokyliuose vynu,
o apie VIEŠPATIES darbus
nieko nenuvokia
ir nemato jo rankų užmojo.

¹³ Todėl stokodama nuovokos
mano tauta eina į tremtį,
jos didžiūnai miršta badu,
o liaudis alpsta nuo troškulio.

¹⁴ Todėl Šeolas plačiai
atvers savo ryklę,
prazios savo bedugnę burną,
ir prasmegs joje tautės
didžiūnai ir liaudis,
jų užavimas ir puotavimas.

¹⁵ Taip! Marusis pažeminamas,
žmogus suniekinamas,
puikuoliai nuleidžia akis.

¹⁶ Bet Galybių VIEŠPATS
išaukštinamas
savo teismu,
o Dievas Šventasis reiškiasi
savo šventu teisumu.

¹⁷ Tada ėriukai rupšnos
ten tarsi lankose,
o riebus ožiukai ganysis turtuolių
rūmų griuvėsiuose.

¹⁸ Vargas tiems, kurie
užsitraukia kalnę
melo virvėmis,
nuodėmę valkčio lynais,

¹⁹ tiems, kurie sako:
‘Tesiskubina,
tepagreitina VIEŠPATS
savo veikimą,
jeigu nori, kad jį matytume;
teįvyksta,
teišsipildo Izraelio
Šventojo užmojis,

jeigu nori, kad jį pažintume’.

²⁰ Vargas vadinantiems pikta
geru, o gerą – piktu,
keičiantiems tamsą į šviesą,
o šviesą į tamsą,
laikantiems karčius
dalykus saldžiais,
o saldžius dalykus – karčiais!

²¹ Vargas tiems, kurie
išmintingi savo akyse,
kurie savo pačių manymu gudrūs!

²² Vargas tiems, kurie
didvyriai prie vyno
ir narsūs prie svaigųjų gėrimų,

²³ tiems, kurie išteisina
nedorėlį už kyšį
ir pamina nekaltojo teises!“

²⁴ Tikrai, kaip ugnies liežuviai
suryja ražienas,
kaip šienas nuskęsta liepsnose,
taip jų šaknys virs puvėsiais,
o žiedai bus nupūsti lyg dulkės,
nes jie paniekino Galybių

VIEŠPATIES mokymą
ir apšmeižė Izraelio Šventojo žodį.

²⁵ Tikrai kyla pyktis VIEŠPAČIUI
ant savo tautos,
jis kelia prieš ją ranką,
norėdamas smogti.

Kalnams drebant,
jų lavonai gulės lyg
atmatos gatvėse.

Tačiau jo pyktis dar neatlyžo,
ir ranka vis dar pakelta.

Asirijos įsibrovimas

²⁶ Jis iškels karo vėliavą
tolimai tautai,
švilptelėjimu pasišauks ją
iš žemės pakraščiu.

Tikrai ji atskubės žaibo greičiu!

²⁷ Tarp jų nebus klupinėjančių
iš nuovargio,
snūduriuojančių ar miegančių.
Nė vienam jų nuo juosmens
diržas nekrinta,
nė vienam nesutrūkę
apavo dirželiai.

²⁸ Jų strėlės nusmailintos,
lankai įtempti,
žirgų kanopos atrodo lyg titnagas,
vežimų ratai – lyg viesulas.

²⁹ Jie riaumoja lyg liūtas,
lyg liūto jaunikliai,
jie staugia ir stveria grobį,
neša jį, ir niekas jo nebeišgelbės.

³⁰ Tą dieną riaumojimas
virš jos aidės
lyg šėlstančios jūros šniokštimas.
Jei kas mės žvilgsnį žemėn,
ten tik siaubas ir tamsa,
o šviesa – debesų aptemdyta.

Izaijo pašaukimas

6 *Karaliaus Uzijo mirties metais regėjau Viešpatį, sėdintį aukštame ir didingame soste. Šventyklą buvo pripildęs jo apdaras. ² Aplink stovėjo tarnauti pasirengę serafai*. Kiekvienas turėjo šešis sparnus: dviem dengė veidus, dviem – kojas ir dviem plasnojo ore.

³ *„Šventas, šventas, šventas
yra Galybių VIEŠPATS!

Visa žemė pilna jo šlovės!“ –

šaukė jie nepaliaudami vienas kitam.

⁴ Nuo jų šauksmo drebėjo durų staktos, ir *šventykla prisipildė dūmų. ⁵ O aš tariau sau: „Vargas man, nes esu žuvęs! Aš – žmogus, kurio lūpos suteptos, gyvenu tautoje, kurios lūpos suteptos, ir savo akimis regiu Karalių, Galybių VIEŠPATĮ“. ⁶ Tuomet vienas iš serafų prisikrido prie manęs, laikydamas rankoje žėruojančią žariją, kurią buvo paėmęs žnyplėmis nuo aukuro. ⁷ Jis palietė ja mano burną. „Žiūrėk, – tarė jis, – žarija palietė tavo lūpas. Tavo kaltę panaikinta, ir tavo nuodėmė nuvalyta“. ⁸ Tada išgirdau Viešpaties balsą: „Ką man siųsti? Kas gi bus mūsų pasiuntinys?“ O aš atsiliepiu: „Štai aš, siųsk man!“ ⁹ Jis tarė man: „Eik ir pasakyk šiai tautai:

*Vis girdėsite ir girdėsite,
bet nesuprasite,
vis matysite ir matysite, bet
niekada nepažinsite!

^{6,1} 2 Kar 15,7; 2 Met 26,23

^{6,2} Pažod.: „deginantieji“ – dangiškosios būtybės, supančios Dievo sostą.

^{6,3} Apr 4,8

^{6,4} Apr 15,8

^{6,9-10} Mt 13,14-15; Mk 4,12; Lk 8,10; Jn 12,40;

Apd 28,26-27

¹⁰ Atbukink širdį šios tautos;
jų ausys tokios kurčios,
jų akys tokios aklos,
jog jie negali pamatyti akimis
nei išgirsti ausimis,
nei suprasti širdimi,
kad sugrįžtų ir būtų pagydyti“.

¹¹ „Kiek ilgai, Viešpatie?“ – paklausiau. Jis atsakė:

„Kol miestai netaps griuvėsiais
ir nebus ištuštėję,
namai palikti be žmonių
ir kol žemė nevirs dykvieta,

¹² kol VIEŠPATS neišvays
žmonių toli toli,
kol visas kraštas neliks
tuščias ir negyvenamas.

¹³ Bet jei nors dešimtadalis
dar jame lieka,

jis grįš pas Dievą,
nors ir bus nuniokotas kaip
liepa ar ąžuolas,
kurių keltas lieka net
nukirtus medį“.

Šventoji sėkla – jo keltas.

Emanuelio gimimas

7 *Ahazui, Jotamo sūnui ir Uzijo vaikčiui, esant Judo karaliumi, Aramo karalius Recinas ir Izraelio karalius Pekachas, Remalijo sūnus, pakilo į karo žygį Jeruzalėn, tačiau nepajėgė jos pulti. ² Kai Dovydo namus pasiekė žinia, kad Aramas jau įsitaisė Efraimo valdose, karaliaus širdis ir žmonių širdys sudrebėjo, kaip dreba miško medžiai, blaškomi vėjo. ³ Bet VIEŠPATS tarė Izajui: „Su savo sūnumi Šear Jašubu nueik ant Velėtojo lauko kelio, prie Aukštutinio tvenkinio kanalo galo, pasitikti Ahazo“ ⁴ ir pasakyk jam: „Būk tvirtas, laikykis ramiai! Nebijok! Tenedreba tavo širdis dėl tų dviejų smilkstančių nuodėgulių, dėl Recino bei Aramo ir Remalijo sūnaus įniršio. ⁵ Kadangi Aramas su Efraimu ir Remalijo sūnumi surengė sąmokslą prieš tave tar-

^{7,1} 2 Kar 16,5; 2 Met 28,5-6

dami: ⁶„Užpulkime Judą, palaužkime jo dvasią, užkariaukime jį ir paskirsime ten karaliumi Tabeelio sūnų, – ⁷taip kalba Viešpats Dievas:

„Tai neįvyks! Taip nebus!

⁸ Damaskas – Aramo sostinė,
o Damasko galva – Recinas.

⁹ Samarija – Efraimo sostinė,
o Samarijos galva – Remalijo sūnus.
Po šešiasdešimt penkerių metų
Efraimas bus sunaikintas,
liausis buvęs tauta.

Tik tvirtai tikėdami
tvirtai stovėsite!”

¹⁰ VIEŠPATS kalbėjo Ahazui: ¹¹ „Prašyk VIEŠPATĮ, savo Dievą, ženklą; tebūna jis ar iš Seolo gelmių, ar iš padangės aukštybių“. ¹² Ahazas atsakė: „Ne! Neprašysiu ir negundysiu VIEŠPATIES!“

¹³ Tuomet jis* atsakė:

„Klausykitės, Dovydo
namai! Negi per mažą
jums varginti žmones, kad
varginate ir mano Dievą?!

¹⁴ Todėl pats Viešpats
duos jums ženklą.

*Štai mergelė laukiasi kūdikio;
ji pagimdys sūnų
ir pavadinis jį vardu Emanuelis*.

¹⁵ Varške ir medumi jis maitinsis,
mokėdamas atmesti, kas pikta,
ir rinktis, kas gera.

¹⁶ Anksčiau nei tas berniukas
išmoks atmesti, kas pikta,
ir rinktis, kas gera,
kraštas anų dviejų karalių,
kurie tau kelia siaubą,
bus nuniokotas.

¹⁷ VIEŠPATS padarys, kad jūs,
jūsų tautą ir jūsų tėvo namus
užkluptų dienos,
kokių nesate patyrę nuo tos dienos,
kai Efraimas atsiskyrė nuo Judo;
tai [bus] Asirijos karalius.

¹⁸ Tą dieną .

VIEŠPATS švilptelės musėms
Egipto upės deltoje ir
bitėms Asirijos šalyje.

¹⁹ Jos atskris ir nutūps
tarpeklių šlaituose, uolų plyšiuose,
ant kiekvieno erškėčių krūmo
ir visose ganyklose.

²⁰ Tą dieną
Viešpats skus skustuvu,
pasamdytu iš Užupio,
Asirijos karaliumi,
galvos ir kojų plaukus.
Jis nuskus ir barzdą.

²¹ Tą dieną
žmogus augins jauną
karvę ir porą avių.

²² Jis gaus tiek daug pieno,
kad maitinsis varške.

Varškė ir medus bus maistas visų
likusiųjų krašte.

²³ Tą dieną vietos,
kur būdavo tūkstančiai vynmedžių
tūkstančio sidabrinių vertės,
užžels erškėčiais ir usnimis.

²⁴ Žmonės eis į jas
tik medžioti strėlėmis ir lanku,
nes visas kraštas bus užžėlęs
erškėčiais ir usnimis.

²⁵ Bijodamas erškėčių ir usnių
nekelsi nė kojos ant kalvų atšlaičių,
kurias kadaise išdirbdavai kaupuviu.
Čia bus ganykla galvijams
ir vieta avims trypti“.

Izaijo sūnus

8 VIEŠPATS liepė man: „Imk į rankas didelę rašymo lentą ir parašyk ant jos aiškiomis raidėmis: Maher Šalal Haš Bazo* nuosavybė“. ² Aš pasirūpinau gauti patikimų liudytojų – kunigą Ūriją ir Zachariją, Jeberechijo sūnų, kad jie man paliudytų. ³ Po to suėjau su pranaše, ji pastojo ir pagimdė sūnų. O VIEŠPATS tarė man: „Duok jam vardą Maher Šalal Haš Bazas, ⁴ nes daug

^{7,13} T. y. Izaijas.

^{7,14} Mt 1,23

^{7,14} Hebr. 'immanu'el – „su mumis [yra] Dievas“.

^{8,1} Hebr. „greitai [imk] grobį [ir] skubėk plėsti“.

anksčiau, negu kūdikis išmoks tarti 'tėti' ir 'mama', Damasko turtai ir Samarijos grobiai bus išplėšti Asirijos karaliaus". ⁵ VIEŠPATS toliau kalbėjo ir sakė: ⁶ „Kadangi ši tauta paniekino ramiai tekančius Siloamo vandenį ir nutirpo iš baimės prieš Reciną ir Remalijo sūnų, ⁷ VIEŠPATS tvindo jiems Upės vandenį, sraunius ir galingus, – Asirijos karalių ir visą jo galybę. Ji užtvindys visus kanalus, išsilies per visus krantus. ⁸ Ji užlies Judą, užtvindys ir nutekės, bus apsėmusi net iki kaklo.

Emanueli, jis* ištis savo sparnus virš viso tavo plačiojo krašto!

⁹ Žinokite, tautos, ir baisėkitės! Klausykitės, visos tolimos šalys! Ginkluokitės, bet būsite nualintos! Ginkluokitės, bet būsite nusiaubtos!

¹⁰ Brandinkite sumanymą, bet jis nueis vėjais; spręskite, ką daryti, bet savo sprendimo neįvykdysite, nes 'Su mumis yra Dievas'**!

Izaijo mokiniai

¹¹ Šitaip man kalbėjo VIEŠPATS, paėmęs mane už rankos ir įspėdamas nesielti, kaip elgiasi ši tauta: ¹² „Nevadinkite suokalbiu viso to, ką ši tauta vadina suokalbiu; *nebijokite to, ko ji bijo, ir nenuogąstaukite. ¹³ Tik su Galybių VIEŠPAČIU renkite suokalbį*, nes jis – jūsų baimė ir nuogąstavimas. ¹⁴ Vis dėlto jis bus žabangos*, pažaidos *akmuo ir nuopuolio priežastis abiem Izraelio namams, kilpa ir spąstai Jeruzalės gyventojams. ¹⁵ Daugelis suklups ant jų, puls ir susižalos, įklius į spąstus ir bus pagauti“.

^{8,8} T. y. Asirijos karalius.

^{8,10} T. y. Emanuelis.

^{8,12–13} 1 Pt 3,14–15

^{8,13} Arba: „Tik Galybių VIEŠPATĮ laikykite šventu“.

^{8,14} Arba: „šventykla“.

^{8,14–15} 1 Pt 2,8

Viešpaties laukiant

¹⁶ Suvyniok liudijimo raštą, užantspauduok mokymą ir laikyk tarp mano mokinių! ¹⁷ Aš pasitikiu VIEŠPAČIU, kuris slepia savo veidą nuo Jokūbo namų. Taip, *aš jo lauksiu! ¹⁸ *Žiūrėkite į mane ir į mano vaikus, kuriuos VIEŠPATS man davė: mes esame ženklai ir įspėjimas Izraeliui iš Galybių VIEŠPATIES, gyvenančio ant Siono kalno. ¹⁹ O jei žmonės jums sakys: „Kreipkitės į vėles ir būrėjus, kurie šnabžda ir dūsauja! Argi neturėtų tauta atsiklausti savo dievų, tartis su mirusiaisiais dėl gyvųjų? ²⁰ mokymo ir liudijimo?“ – be abejo, taip kalbantieji neregės aušros! ²¹ Jie pereis per kraštą niūrūs ir alkani. Nuo to jie taps pikti, keiks savo karalių ir savo dievus. Jie žvelgs į padanges, bet ten bus tik tamsa be jokios aušros, ²² jie susikauptę žiūrės į žemę, bet čia bus vargas ir tamsybės, nes debesis nepraleidžia šviesos*.

Ramybės Kunigaikštis

²³ Tačiau patyrusieji vargą neliks tamsoje. Kaip seniau buvo pažeminęs *Zabulono kraštą ir Naftalio kraštą, taip ilgainiui jis išaukštins Pajūrio vieškelį, kraštą į vakarus nuo Jordano, tautų Galilėją.

9 *Tauta, gyvenusi tamsumoje, pamatė didžią šviesą; gyvenusiems nevilties šalyje užtekėjo šviesybė.

² Tu išaukštinai tą tautą, padarei jai didelį džiaugsmą. Tavo akivaizdoje jie džiūgauja lyg pjūties džiaugsmu, lyg dalydamiesi grobiu.

^{8,17} Hbr 2,13

^{8,18} Hbr 2,13

^{8,22} Hebr. teksto 8,23–9,20 atitinka kai kurių vertimų 9,1–21.

^{8,23} Mt 4,15

^{9,1} Mt 4,16; Lk 1,79

³ Juk tu sutriuškinai juos
slėgusį jungą,
jų pečius lenkusią kartį,
jų nuožmaus prižiūrėtojo lazda,
kaip anuomet, Midjano dieną.

⁴ Visi sandalai karių,
trypusių mūsų maišatyje,
visos jų skraistės,
išvoliotos kraujyje,
bus sudegintos ir pamaitins ugnį.

⁵ Juk kūdikis* mums gimė!
Sūnus mums duotas!
Jis bus mūsų valdovas.

Jo vardas bus
„Nuostabasis Patarėjas,
Galingasis Dievas,
Amžinasis Tėvas,
Ramybės Kunigaikštis“.

⁶ *Jo viešpatavimas beribis,
o taika begalinė.

Jis viešpataus Dovydo soste
ir valdys jo karalystę,
tvirtins ir palaikys ją
teisumu ir teismu
dabar ir per amžius.

Galybių VIEŠPATIES narsa tai įvyk-
dys!

Šiaurinės karalystės galas

⁷ Viešpats pasiuntė žodį
prieš Jokūbą;
jis krito ant Izraelio.

⁸ Visi žmonės jį žino,
Efraimas ir gyvenantys Samarijoje,
visi, kurie išdidžiai, įžūlia
širdimi kalba:

⁹ „Plytos subiro,
bet mes statysime iš
tašytų akmenų;
platanai iškirsti,
bet mes vietoj jų imsime kedrus“.

¹⁰ Tačiau VIEŠPATS žadina jų
priešus eiti prieš juos,
kursto jų priešininkus
imtis žygių.

¹¹ Aramas iš rytų pusės, o
filistinai iš vakarų
ryja Izraelį godžiais nasrais.
Todėl jo pyktis neatlyžo,
jo ranka vis dar pakelta!

¹² O tautą negrižo prie
to, kuris ją mokė
plakdamas, ir neieškojo

Galybių VIEŠPATIES.

¹³ Taip VIEŠPATS nukirto Izraeliui
galvą ir uodegą,
palmę ir nendrę
tą pačią dieną.

¹⁴ Seniūnai ir kilmingieji – tai galva,
o pranašas, kuris moko
melo, – uodega.

¹⁵ Šios tautos vadai – suvedžiotojai,
o tie, kuriuos jie veda,
patenka į klystkelius.

¹⁶ Todėl Viešpats netausos jų vyrų,
neparodys pagailos jų
našlėms ir našlaičiams,
nes visi jie – bedieviai ir nedorėliai,
visų burnose nešvankūs plepalai.
Todėl jo pyktis neatlyžo,
jo ranka vis dar pakelta!

¹⁷ Nedorumas liepsnoja lyg ugnis,
rydama erškėčius ir usnis;
jis įsiliepsnoja miškų tankmėse,
paversdamas jas aukštais
dūmų stulpais.

¹⁸ Nuo Galybių VIEŠPATIES
pykčio dreba žemė,
žmonės virsta prakurais ugniai.
Nė vienas nesigaili savo brolio,
kiekvienas ryja savo brolių.

¹⁹ Nors ir griebtų iš dešinės,
jie liktų alkani,
nors ir rytų iš kairės,
jie dar nepasisotintų.

²⁰ Manasas ryja Efraimą,
o Efraimas – Manasą.
Abu jie ryja Judą.
Todėl jo pyktis neatlyžo,
jo ranka vis dar pakelta!

10 Vargas neteisingų
įstatų leidėjams,
kurie rašo neteisėtus potvarkius,

^{9,5} T. y. Emanuelis.

^{9,6} Lk 1,32-33

² užkirsdami skurdžiams
kelį į teismą,
varžydami vargdienių
teisės mano tautoje,
paversdami našles savo grobiu
ir našlaičius – savo laimikiu!
³ Ką darysite *bausmės dieną,
kai pražūtis ateis iš toli?
Pas ką bėgsite ieškoti pagalbos
ir kur paliksite savo turtus?
⁴ Biečia tik viltis su belaisviais,
arba tįsoti tarp užmuštųjų.
Todėl jo pyktis neatlyžo,
jo ranka vis dar pakelta!
⁵ „Vargas *Asirijai,
mano pykčio spragilui,
mano įniršio lazda!
⁶ Prieš bedievytę tautą ją siunčiu,
prieš tautą, kuri mane pykdo;
pavedu jai grobti ir plėšti,
trypti ją kaip gatvių purvą.“
⁷ Bet jai ne tai galvoje,
ne apie tai ji mąsto širdimi.
Ji užsimojusi naikinti,
nušluoti nuo žemės daug tautų
⁸ ir sako:
„Argi visi mano karo vadai
nėra karaliai?
⁹ Argi Kalnojas ne toks
kaip Karkemišas?
Argi Hamatas ne kaip Arpadas,
o Samarija ne kaip Damaskas?
¹⁰ Kaip mano ranka pasiekė
stabmeldes karalystes,
turėjusias daugiau stabų
negu Jeruzalė ir Samarija,
¹¹ kaip aš pasielgiau su
Samarija ir jos stabais,
argi taip nepadarysiu su
Jeruzale ir jos stabais?“
¹² Įvykdęs savo užmojų
prieš Sioną,
Viešpats nubaus Asirijos
karalių už jo širdies
išpuikimą ir įžūlų išdidumą.

¹³ Jis juk sako:
„Savo rankų jėga tai padariau,
savo išmintimi,
nes esu sumanus.

Nušlaviau sienas tarp tautų,
išplėšiau jų turtus,
ištrėmiau daug jų gyventojų.

¹⁴ Mano rankos galėjo
plėšti tautų turtus
lyg paukščių lizdą.
Kaip tas, kuris susirenka
paliktus kiaušinius,
aš susirinkau visą žemę.
Nebuvo kam ginti sparnais,
niekas nepražiojo snapo
ir neklykė“.

¹⁵ Argi kirvis pūsis prieš tą,
kuris juo kerta?
Argi pjūklas didžiulio prieš tą,
kuris juo pjauna?
Nejau lazda mosuos tuo,
kuris paima ją į ranką?
Nejau pagalys pakels tą,
kas nėra medis?

¹⁶ Todėl Viešpats, Galybių Dievas,
suliesins liga jo rubuilius
ir po jo garbe pakurs
ugnį, gaisro ugnį.

¹⁷ Izraelio Šviesa virs ugnimi,
o jo Šventasis – liepsna.
Per vieną dieną ji sudegins ir suris
jo usnis ir erškėčius.

¹⁸ Jo puikieji miškai ir
derlingieji sodai
bus visiškai sunaikinti,
jie sutirps, kaip sutirpsta lydinys.

¹⁹ Medžių likutis jo miške
bus toks menkas,
jog net vaikas pajęgs
juos suskaityti.

²⁰ Tą dieną Izraelio likutis ir Jokū-
bo namų bėgliai nebesikliaus ta tau-
ta, kuri jų vos nesunaikino, bet sudės
viltis į VIEŠPATĮ, Izraelio Šventąjį. ²¹ Li-
kutis sugrįš, Jokūbo likutis sugrįš pas
galingąjį Dievą. ²² *Nors tavo tauta,

^{10,3} 1 Pt 2,12

^{10,5-34} Iz 24,14-27; Nah 1,1-3,19; Sof 2,13-15

^{10,22-23} Rom 9,27

Izraeli, būtų tokia gausi kaip marių smiltys, sugrįš tik jos likutis. Pražūtis nulemta, ji atplūs teisumo potvyniu.
²³ Taip! Viešpats, Galybių DIEVAS, naikinte sunaikins visą kraštą. ²⁴ Todėl Viešpats, Galybių DIEVAS, ir sako:

„O mano tauta, kuri gyveni Sione!
 Nebijok asi, nors muša
 jis tave spragilu,
 kelia prieš tave lazda,
 kaip kadaise darė Egiptas,
²⁵ nes tik trumpą valandėlę truks
 mano įniršis ant tavęs,
 greitai aš juos sunaikinsiu
 savo pykčiu“.

²⁶ Tada Galybių VIEŠPATS kirs jiems botagu, kaip kirto Midjanui ties Orebo uola, ir išties savo lazda viršum jūros, kaip padarė Egiptui. ²⁷ Tą dieną jo našta bus nuimta nuo tavo pečių, jo jungas – nuo tavo sprando.

Sanheribo įsiveržimas

Jis atžygiavo nuo Rimono

²⁸ ir užėmė Ajatą!

Jis pražygiavo per Migroną!

Jis paliko savo gurguoles
 prie Michmašo!

²⁹ Jis įveikė kalnų perėją:

„Geba bus mūsų nakties būstinė!“

Ramos gyventojai pastiro iš siaubo,

Sauliaus miesto Gībėjos

žmonės išbėgiojo.

³⁰ Šauk visu balsu, Galimų dukterie!

Įsiklausyk, Laiša! Atsiliepk
 jai, Anatote!

³¹ Ištuštėjo Madmena,

Gebimų gyventojai

gelbėdamiesi pasipustė padus.

³² Šiandien pat priešas

apsistos prie Nobo,

grūmos kumščiais Siono kalnui,

Jeruzalės miestui!

³³ Štai baisia jėga nublokš juos

Viešpats, Galybių DIEVAS,

kaip nukirstas šakas nuo medžio.

Išdidžiausi ir aukščiausi

bus nukirsti ir pažeminti.

³⁴ Miško tankynės iškirs kirvis,
 ir didingieji Libano medžiai kris.

Mesijo valdymas

11 Iš Jesės kelmo išaugs atžala,
 iš *jo šaknies
 pražys pumpuras.

² Ant jo *ilsėsis

VIEŠPATIES dvasia;

išminties ir įžvalgos dvasia,
 patarimo ir narsumo dvasia,
 pažinimo ir VIEŠPATIES

baimės dvasia;

³ jo džiugesys bus

VIEŠPATIES baimė.

Jis teis ne pagal išorę,
 spręs ne pagal nuogirdas

⁴ Pagal teisumą jis teis vargšus,
 nešališkai spręs krašto
 vargdienių bylas.

*Savo burnos rykšte

nuplaks žemę,

savo lūpų pūstelėjimu atneš
 mirtį nedorėliui.

⁵ *Teisumas bus jo juosmens diržas,
 ištikimybė – strėnų juosta.

⁶ Tada *vilkas viešės pas avinėlių,
 leopardas guls greta ožiuko.

Veršis ir liūtukas maitinsis kartu:
 juos prižiūrės mažas vaikas.

⁷ Karvė ir lokė ganysis šalia,
 kartu gulės jų jaunikliai.

Liūtasės šiaudus kaip jautis.

⁸ Kūdikis žais prie angies landynės,
 mažylis kiš ranką į gyvatės urvą.

⁹ Visame mano šventajame kalne
 nebus vietos jokiai skriaudai

nė jokiai niekšybei,

nes *žemė bus kupina

VIEŠPATIES pažinimo,

kaip jūra kupina vandenų.

^{11,1} Apr 5,5; 22,16

^{11,2} 1 Pt 4,14

^{11,4} 2 Tes 2,8

^{11,5} Ef 6,14

^{11,6-9} Iz 65,25

^{11,9} Hab 2,14

Efraimo ir Judo susijungimas

¹⁰ Tą dieną *Jesės šaknies, padarytos ženklų tautoms, ieškos pagonys, nes jos buveinė bus šlovinga. ¹¹ Tą dieną Viešpats vėl išties ranką atsiimti savo tautos likučio, išlikusio Asirijoje ir Egipte, Patrose, Kuše, Etiopijoje, Elame, Šinare, Hamate ir jūros salose.

¹² Jis duos ženklą tautoms, surinks Izraelio tremtinius. Sutels Judo išblaškytuosius iš keturių pasaulio šalių. ¹³ Išgaruos Efraimo pavydas, Judo priešai bus sunaikinti. Efraimas nebepavydės Judui, o Judas nebebus priešas Efraimui.

¹⁴ Jie petys į petį puls filistinus vakaruose, kartu apiplės kedemiečius. Edomas ir Moabas bus jų valdos, o Amonas – jų valdiniai.

¹⁵ VIEŠPATS nusausins Egipto jūros liežuvį*, grūmos kumščiu Eufratui, ir savo deginančiu vėju padalys jį į septynias vagas. Jį bus galima pereiti su sandalais.

¹⁶ O mano tautos likučiu, išlikusiam Asirijoje, bus vieškelis, kaip buvo Izraeliui, kai jis atėjo iš Egipto žemės.

Padėkos giesmė

12 Tą dieną tu sakysi: „Dėkoju tau, VIEŠPATIE! Nors buvai įpykęs ant manęs, nugręžei savo įniršį ir paguodei mane. ²*Dievas tikrai yra mano išganymas. Aš juo pasitikiu ir esu be baimės, nes jis mano tvirtybė ir mano giesmė, jis mano gelbėtojas!“

³ Džiaugdamiesi semsitės vandens iš išganingųjų versmių. Tą dieną sakysite:

⁴ „Dėkokite VIEŠPAČIUI, šaukitės jo vardo!

Garsinkite tautoms jo darbus, skelbkite, koks iškilus jo vardas!

⁵ Giedokite VIEŠPAČIUI šlovės giesmę,

nes jis padarė nuostabų darbą. Težino tai visa žemė!

⁶ Kryžtauk ir džūgauk, Siono mieste, nes iškilūs tarp jūsų yra Izraelio Šventasis!“

Babilonas

13 Ištarmė apie *Babiloną. Amoco sūnaus Izaïjo regėjimas.

² Ant plikos kalvos iškelkite ženklą, garsiai šaukite jiems, mokite ranka; tegu jie eina prie Didžiūnų vartų.

³ Savo pašventintiems kariams daviau įsakymą, savo šauniuosius gynėjus galiūnus pašaukiau, kad įgyvendintų mano įniršį.

⁴ Įsiklausykite! Dundesys kalnuose, tarsi plauktų minios žmonių! Įsiklausykite! Užesys karalysčių, renkasi tautos!

Galybių VIEŠPATS rikiuoja pulkus karui!

⁵ Jie atžygiuoja iš tolimo krašto, iš anapus akiračio, VIEŠPATS ir jo pykčio įrankiai nuniokoti visai žemei.

⁶ *Vaitokite, nes VIEŠPATIES diena jau arti; ji ateis kaip sunaikinimas iš Visagalio.

⁷ Todėl visų rankos svyra, kiekvieno širdis tirpsta

^{10,10} Rom 15,12

^{11,15} T. y. Sueco įlanką, arba Nendrių jurą.

^{11,15} Apr 16,12

^{12,2} Iš 15,2; Ps 118,14

^{13,1-14,23} Iz 47,1-15; Jer 50,1-51,64

^{13,6} Jl 1,15

⁸ Iš siaubo. Skausmai ir
kančios juos apims,
jie raitysis kaip gimdyvės.
Apstulbę žvelgs vienas į kitą,
ir jų veidai degs iš gėdos.
⁹ Tikrai ateina VIEŠPATIES diena,
pilnà įniršio ir degančio pykčio;
ji pavers kraštą tyrlaukais,
sunaikins jame nusidėjėlius!

¹⁰ *Dangaus žvaigždės
ir žvaigždynai
nebeduoda šviesos,
teka užtemusi saulė,
nebešvyti mėnulis.
¹¹ Nubausiu pasaulį už jo blogį
ir nedorėlius už jų kaltę.
Sutramdysiu įžūlių išdidumą,
pažeminsiu tironų įžūlumą.

¹² Mariuosius padarysiu
retesnius už gryną auksą,
žmones – retesnius už
auksą iš Ofyro.

¹³ Tada sudrebinsiu dangų,
ir žemė bus išjudinta
iš savo vietos
nuo Galybių VIEŠPATIES įniršio
tą jo degančio pykčio dieną.

¹⁴ Tada lyg gazelė,
medžiotojo vejama,
lyg banda be kerdžiaus,
kuris ją ganytų,
kiekvienas atsigręš į savo tautą,
kiekvienas bėgs į savo kraštą.

¹⁵ Kas tik bus pagautas,
tas bus nudurtas;
visi, kurie bus pagauti,
kris nuo kalavijo.

¹⁶ Jų kūdikiai bus
sutraišyti jų akyse,
namai išplėsti,
žmonos išniekintos.

¹⁷ Štai aš kurstau prieš
juos mėdus;
jiems sidabras neturi vertės,
auksu jie nesidžiaugia.

¹⁸ Jų lankai išguldys jaunos vyrus;
jiems nebus gaila kūdikių,
jie nepaliks gyvų vaikų.

¹⁹ Babilonas, karalysčių pažiba,
chaldėjų šlovė ir pasididžiavimas,
bus Dievo sunaikintas

*kaip Sodoma ir Gomora.

²⁰ Niekas jame nebeįsikurs,
niekas nebegyvens per
kartų kartas.

Ten joks arabas neskleis
palapinės,
ten piemenys neguldys
savo kaimenių.

²¹ Vien *dykumų žvėrys ten gulsis,
o namai bus pilni pelėdų.
Ten veisis stručiai,
ten šokinės satyrai*.

²² Dykumų žvėrys stūgaus
jo rūmuose,
šakalai kauks jo puošniose
menėse.

Jo valanda jau čia pat,
jo dienos jau suskaitytos.

Babilono karalius

14 Pasigailėjęs Jokūbo, VIEŠPATS vėl
išsirinks Izraelį ir apgyvendins
juos jų pačių žemėje. Tada prie jų dė-
sis svetimšaliai ir glausis prie Jokūbo
namų. ² Izraelis juos pasiims, parsives
į savo tėviškę ir laikys juos kaip vergus
bei verges VIEŠPATIES žemėje, paims į
nelaisvę tuos, kurie juos laikė belais-
viais, valdys savo engėjus. ³ Tą dieną,
kai VIEŠPATS suteiks tau atilsį nuo kan-
čios ir baimių, nuo nuožmios vergijos,
kurioje vergavai, ⁴ tu užtrauksi patyčių
giesmę Babilono karaliui:

Tai priėjo liepto galą engėjas!

Tai nutilo jo įnirtis!

⁵ VIEŠPATS sutrupino
nedorėlių lazda,
tironų skeptrą,

^{13,19} Pr 19,24

^{13,21} Apr 18,2

^{13,21} Pažod.: „plaukuotieji“.

^{13,10} Ez 32,7; Mt 24,29; Mk 13,24-25; Lk 21,25;

Apr 6,12-13; 8,12

⁶kuris pliekė žmones
įnirtingai be perstojo,
smaugė tautas žiauria priespauda.

⁷Visa žemė ramiai ilsisi,
linksmi valiuoja.

⁸Dėl tavo likimo džiūgauja,
net kiparisai ir Libano kedrai:
„Nuo tada, kai buvai parblokštas,
niekas nebeateina mūsų kirsti“.

⁹Šeolas po žeme ruošiasi
tave priimti,
žadina visų žemės valdovų
šešėlius tave pasveikinti
ir kelia iš sostų visų tautų karalius.

¹⁰Visi prabyla ir sako tau:
„Dabar tu bejėgis, kaip ir mes!
Tu toks pat, kaip mes!“

¹¹Tavo didybė ir visa
tavo arfų muzika
nugramzdinta į Šeolą.
Tavo guolis – lervos,
o tavo apklotas – kirmėlės“.

¹²Tai *nupuolei iš dangaus;
Aušrini, aušros sūnau!
Kaip tave sukniubdė ant žemės,
tave, kuris išguldei tautas!

¹³Kadaise *manei savo širdyje:
„Užlipsiu į dangų,
viršum Dievo žvaigždžių
iškelsiu savo sostą.
Atsisėsiu ant kalno, kur
renkasi dievai,
pačiuose Šiaurės pakraščiuose.“

¹⁴Užlipsiu ant aukščiausių
debesų
ir prilygsiu Aukščiausiam!“

¹⁵Bet buvai nugramzdintas
žemyn
į Šeolą,
į pačias kapo gelmes.

¹⁶Visi pamatę tave sutriks;
žvelgs į tave ir klaus:
„Nejaugi čia tas žmogus,
kuris sudrebino žemę
ir sunaikino karalystes;

¹⁷kuris pavertė pasaulį dykuma,
išgriovė miestus,
savo belaisviams niekuomet
neatvėrė kalėjimo vartų?“

¹⁸Visi tautų karaliai
guli garbingai,
kiekvienas savo kape.

¹⁹Bet tu neturi kapo;
tavo lavonas išmestas pūti,
užverstas kūnais karių,
kritusių mūšyje,
įmestas su jais į uolėtą
duobę ir sutryptas.

²⁰Kadangi siaubei savo kraštą
ir žudei savo žmones,
tu nebūsi palaidotas
kaip kiti karaliai!

Per amžius tenebūna minimi
nedorėlio palikuonys!

²¹Renkitės išžudyti jo sūnus
už tėvo kaltes,
kad nebepakiltų ir
neužvaldytų žemės,
neužstatytų pasaulio miestais!

²²„Pakilsiu prieš juos, – kalba Galybių VIEŠPATS, – sunaikinsiu Babilono ir vardą, ir jo likutį, ir vaikus, ir palikuonis, – kalba VIEŠPATS! – ²³Paversiu jį ežių valda, pažliugusia bala, nušluosiu jį prazūtis šluota!“ – kalba Galybių VIEŠPATS.

Asirija

²⁴Galybių VIEŠPATS prisiekė,
sakydamas:

„Ką sumaniau, tai ir bus,
ką nusprendžiau, tai ir įvyks.“

²⁵Sutriuškinsiu *Asiriją
savo krašte,
sutrypsiu ją savo kalnuose.

Tada nukris jos jungas nuo jų,
našta nuo jų pečių“.

²⁶Tai užmojis, pateiktas
visai žemei,
tai ranka, pakelta
prieš visas tautas.

^{14,12} Apr 8,10; 9,1

^{14,13-15} Mt 11,23; Lk 10,15

^{14,24-27} Iz 10,5-34; Nah 1,1-3,19; Sof 2,13-15

²⁷ Ką Galybių VIEŠPATS
nusprenđė,
kas galės panaikinti?
Kai jo ranka pakelta,
kas galės ją atitraukti?

Filistija

²⁸ Tais metais, kai mirė *karalius Ahas, buvo paskelbta ši ištarmė:

²⁹ *Filistijos gyventojai,
jus plakęs vėzdas sulaužytas,
bet jums nėra ko džiūgauti.
Iš nugaišusio žalčio
šaknies išdygs
dar piktesnė angis,
jo palikuonis – skrajojantis
slibinas!

³⁰ Vargšai ras mano
ganyklose sau peno,
saugią užėigą ras vargšai,
bet tavo palikuonis
išmarinsiu badu;
badas sunaikins net tavo likutį.

³¹ Vaitokite, vartai! Šaukis
pagalbos, miestel!
Drebėk, visa Filistijos žemė!
Iš šiaurės kyla dūmai;
jo gretose nerasi atsilikusio kario.

³² O kokį atsakymą gaus tos
tautės pasiuntiniai?
„Sionas – VIEŠPATIES įkurtas,
jame randa prieglobstį jo
tautos varguoliai“.

Moabas

15 Ištarmė apie Moabą.
Ak, tą naktį, kai Aro
miestas buvo apiplėštas,
*Moabas buvo sunaikintas!
Ak, tą naktį, kai Kiro miestas
buvo apiplėštas,
Moabas buvo sunaikintas!

^{14,28} 2 Kar 16,20; 2 Met 28,27

^{14,29-31} Jer 47,1-7; Ez 25,15-17; Jl 4,4-8; Am 1,6-8;

Sof 2,4-7; Zch 9,5-7

^{15,1-16,14} Iz 25,10-12; Jer 48,1-47; Ez 25,8-11;

Am 2,1-3; Sof 2,8-11

² Dibono gyventojai lipa
verkti į aukštumų alką.
Moabo žmonės klykia
iš širdgėlos

dėl Nebojo ir Madebos likimo.
Visų gálvos plikos,
visų barzdos nukirptos.

³ Žmonės gatvėse vilki ašutines,
dejuoja ir verkia,
ant stogų ir aikštėse
visi plūsta ašaromis.

⁴ Hešbonas ir Elealė
šaukiasi pagalbos,
jų šauksmas girdėti net Jahace.
Dėl to net Moabo kariai
virto bailiais,
jų drąsa dingo.

⁵ Mano širdis verkia dėl Moabo!
Jo bėgliai pasiekia net
Coarą, Eglat Šelišiją;
vieni Luhito keliu kopia
verkdami,

kiti ant kelio į Horonaimus
klykia iš sielvarto.

⁶ Ak, Nimirų vandenys
tapo tyrлаukiais!
Pievos išdžiūvusios,
žolė nuvytusi, nebėra
jokios žalumos.

⁷ Todėl žmonės savo labą gabena,
visą susikrautą turtą gabena
į kitą Gluosnių sausvagės pusę.

⁸ Ak, visame Moabo krašte
girdėti klyksmo aidai!

Ligi pat Eglaimų miesto
tas verksmas,
net ligi Beer Elimų miesto
tas dejavimas.

⁹ Ak, plūsta krauju
Dimono vandenys!
Bet aš užleisiu dar didesnę
negandą ant Dimono:
liūtus ant bėglių iš Moabo
ir ant pasiliekančių kraštelių

16 Ėriukų siųskite
krašto valdovui
iš Selos dykumoje į Siono
dukters kalną.

² Moabo dukterys būriuojasi
prie Arnono brastų
kaip išbaidyti paukščiai,
kaip jaunikliai, išmesti iš lizdo:
³ „Duoki patarimą, užjauski!
Tebūna tavo šešėlis jiems
it vėsi naktis
vidurdienio karštyje;
duoki pastogę benamiams,
neišduok pabėgėlių.
⁴ Tegyvena Moabo
benamiai pas tave,
būk jiems prieglobstis nuo grobiko“. Kai pasibaigs siautėjimas,
liausis plėšikavimas,
ir niokotojai pasitrauks iš krašto,
⁵ sostas bus saugus dėl
ištikimos meilės
Dovydo palapinėje.
Jame sėdės ištikimas teisėjas,
siekiantis teisingumo
ir stropiai vykantis teismą.
⁶ Girdėjome apie Moabo išdidumą –
be saiko buvo išdidus, –
apie jo išpuikusį,
pasipūtusį įžulumą.
Tai tik tušti plepalai!
⁷ Terauda Moabo žmonės Moabo,
terauda visas kraštas!
Kir Hareseto razinų plokštainių*
jie liūdi, širdgėlos apimti.
⁸ Hešbono atšlaičių vynuogynai
ir Sibmos vijokliniai
vynmedžiai sunaikinti,
nors jų raudonos kekės kadaise
ir nugirdė tautų viešpačius,
nors kadaise jie raizgėsi
iki pat Jazero ir driekėsi per dykumą,
nors kadaise jų šakos plėtojosi
ir tiesėsi anapus jūros.
⁹ Todėl verkiu Sibmos vynmedžių,
lygiai kaip verkiu Jazero.
Laistau tave ašaromis, o
Hešbone ir Eleale,
nes tavo vasaros vaisius ir pjūtį
užgožė kovos šūksniai.

¹⁰ Iš sodų
prapuolė džiaugsmas
ir linksmybė,
vynuogynuose
nebėra dainų ir džiugaus
klegesio,
vyno spaudyklose
nėra kam traiškyti kekių;
nutilo vynuogių rinkėjų garsai.
¹¹ Todėl dėl Moabo
mano širdis rauda tarsi lyra,
aš dejuoju dėl Kir Hereso.

¹² Pavargę savo aukštumų alkuose,
Moabo žmonės eis melstis į savo
šventyklą. Bet iš to nebus jiems jokios
naudos.

¹³ Tai žodis, kurį anksčiau buvo
ištaręs VIEŠPATS apie Moabą. ¹⁴ Da-
bar VIEŠPATS sako: „Po trejų metų –
samdinio metų – Moabo didybė bus
pažeminta. Nors jis ir turi daug gy-
ventojų, liks tik likutis, mažutis ir
silpnas“.

Damaskas

17 *Ištarmė apie Damaską.*
Tikėk manimi, *Damaskas
liausis buvęs miestu;

jis taps griuvėsiais.

² Aroero miestai bus apleisti
ir priklausys kaimeniems;
ten jos ramiai gulinės,
ir nebus kam jų baidyti.

³ Efraimas praras savo tvirtoves,
o Damaskas – karalystę.
Aramo likutis turės tą pačią didybę,
kaip ir izraelitai. –

Tai Galybių VIEŠPATIES žodis! –

⁴ Tą dieną

Jokūbo didybė sunyks,
jo apkūnumas sumenks.

⁵ Tarsi glėbys šiaudų pjovėjui,
kai pjūties metu jis nuima
dirvos derlių,
arba kai renkamos varpos
Refajų slėnyje,

^{16,7} T. y. pagonišų atnašų.

^{17,1-3} Jer 49,23-27; Am 1,3-5; Zch 9,1

⁶ Iš jo liks tik išrankos,
 panašiai kaip raškant alyvmedį
 lieka dvi ar trys alyvos
 pačioje viršūnėje,
 keturios ar penkios
 žemiau ant šakų. –
 Tai VIEŠPATIES, Izraelio
 Dievo, žodis.

⁷ Tą dieną žmonės kreips žvilgsnį į savo Kūrėją, jų akys kryps į Izraelio Šventąjį. ⁸ Jie nebežvelgs į aukurus, savo rankų darbus, nebesikliaus tuo, ką jų rankos padarė šventaisiais stulpais ar smilkalų aukurais. ⁹ Tą dieną jų galingieji miestai bus tušti kaip miestai, kuriuos paliko amoritai ir hivai, papūgę izraelitų. Nusiaubti bus visi!

¹⁰ Juk tu pamiršai Dievą,
 kuris tave gelbsti,
 neatmeni Uolos, savo priebėgos.
 Todėl veisk, jei nori,
 šventuosius sodus
 ir sodink juose svetimų
 vynuogių atžalas!

¹¹ Nors ir užaugintum jas
 tą pačią dieną,
 kai sodinai,
 ir padarytum, kad kitą rytą
 tavo daigai pražystų,
 derlius pradings baisyš
 nelaimės ir
 tikrės pražūties dieną.

¹² Ak, koks užesys
 nesuskaitomų tautų,
 jų šniokštimas tarsi marių mūša!
 Triukšmauja, užia tautos,
 kaip galingos bangos;
 toks užesys tautų!

¹³ Nerimsta, užia tautos kaip
 šėlstantis potvynis,
 bet VIEŠPATS pagrūmos joms,
 ir visos išlakstys toli,
 bus išsklaidytos, kaip šapus
 kalnuose išsklaido vėjas,
 kaip dulkių verpetą nuneša vėtra.

¹⁴ Koks siaubas vakare! Nors
 rytas dar neišaušo,
 jo jau nebėra!

Tokia dalia bus tų, kurie
 mus siaubia,
 toks likimas tų, kurie mus plėšia.

Kušas

18 Ak, dūžgiančių vabzdžių
 žeme anapus *Kušo upių,
² siunčianti pasiuntinius per jūrą,
 papiruso laivais per vandenį!
 Keliaukite atgal, eiklieji
 pasiuntiniai,
 pas žmones aukštaūgius
 ir švelniaodžius,
 pas gentį, kurios bijoma arti ir toli,
 pas stiprią ir pergalingą tautą,
 kurios valdas vagoja upės.
³ Visi, kurie esate pasaulyje,
 visi žemės gyventojai,
 kai ženklas bus iškeltas
 ant kalno,
 žiūrėkite!
 Kai sugaus ragas,
 klausykites!

⁴ Juk taip man kalbėjo VIEŠPATS:
 „Aš stebėsiu iš savo būsto ramus
 kaip kaitra saulės blizgesyje,
 kaip rasos garai pjūties kaitroje.

⁵ Dar prieš vynuogių rinkimą,
 žiedams nužydėjus
 ir vynuogių kekėms ėmus sirpti,
 jis genekliu apgenės šakeles
 ir šalin numes nupjaustytus
 metūglius.

⁶ Visi jie bus palikti plėšrūnams
 kalnų paukščiams
 ir laukų žvėrimis.
 Plėšrūnai paukščiai

maitinsis jais vasarą,
 o laukų žvėrys – žiemą“.

⁷ Tuomet tauta žmonių, aukštaūgių
 ir švelniaodžių, gentis, kurios bijoma
 arti ir toli, stiprioji ir pergalingoji tauta,
 kurios kraštą vagoja upės, atneš dova-
 nų Galybių VIEŠPAČIUI į Siono kalną –
 vietą, kurioje būna Galybių VIEŠPATIES
 vardas.

Egiptas

19 *Ištarmė apie Egiptą.*
Žiūrėk! VIEŠPATS,keliaudamas ant greito debesies,
ateina į *Egiptą.Egipto stabai dreba prieš jį,
apmiršta širdis krūtinėje
egiptiečiams.² Sukelsiu egiptiečius
prieš egiptiečius;jie stos į kovą vienas prieš kitą:
brolis prieš brolių, kaimynas
prieš kaimyną,
miestas prieš miestą, karalystė
prieš karalystę.³ Blėsta drąsa egiptiečių širdyse;
jų planus aš paversiu niekais.
Jie kreipsis į stabus ir kerėtojus,
iššaukiančius mirusiųjų vėles
ir buriančius žmogui ateitį.⁴ Egiptą atiduosiu nuožmiam
valdovui į rankas,
žiaurus karalius jiems
viešpataus. –Tai Viešpaties, Galybių
DIEVO, žodis. –⁵ Jūros vandenys nuseks,
išdžius nuslūgęs Nilas.⁶ Dvoks jo kanalai, Egipto
upės nuseks ir išdžius.

Nuvys nendrės ir meldai,

⁷ liūnsargės Nilo pakrantėse,
pasėliai laukuose palei Nilą;
viskas nudžius, pakils su
vėjais ir išnyks.⁸ Dejuos ir aimanuos žvejai;
visi, kas merkia meškeres į Nilą
ir meta tinklus į vandenį,
vilties netekę skųsis.⁹ Ir linų apdirbėjai bus
neviltes pagauti,
linų plūkėjos ir audėjai išblyšk.¹⁰ Audėjai bus sužlugdyti,
visi samdiniai prislėgti.¹¹ Tikri pakvaišėliai – tie
Coano valdovai!Išmintingiausi faraono patarėjai
duoda kvailą patarimą.

Kaip drįstate sakyti faraonui:

„Aš – sūnus išminčių,
aš – sūnus senovės karalių“?¹² Kur jie? Kur tie tavo išminčiai?
Tepasako jie tau, kad žinotumėte,
ką Galybių VIEŠPATS
Egiptui yra lėmęs.¹³ Coano valdovai tapo
pakvaišėliais,
Nofa* valdovai patys save prigavo.
Kilčių vadai nuvedė Egiptą
į klystkelius.¹⁴ VIEŠPATS juos apkvaišino
svaigulio dvasia;
jie padarys, kad Egiptas
šlitinės savo žygiuose,
kaip girtas šlitinėja savo vėmale.¹⁵ Egipte nebus ką daryti
nei galvai, nei uodegai*,
nei palmei, nei nendrei.¹⁶ Tą dieną egiptiečiai bus lyg mo-
terys, jie drebės iš baimės, kai Galybių
VIEŠPATS pakels ranką prieš juos. ¹⁷ Ir
Judo kraštas kels egiptiečiams siaubą.
Kai tik prisimins Judą, sudrebės iš bai-
mės dėl užmojo, kurį Galybių VIEŠPATS
bus jiems sumanęs.¹⁸ Tą dieną Egipto krašte bus penki
miestai, kurie kalbės Kanaano kalba
ir duos priesaikas Galybių VIEŠPATIES
vardan. Vienas jų vadinsis Ir Hahere-
sas – Saulės miestas*.¹⁹ Tą dieną Egipto krašto vidury-
je stovės aukuras Galybių VIEŠPAČIUI,
o prie krašto sienų – akmens stulpas
VIEŠPAČIUI. ²⁰ Tai bus ženklas ir liudi-
jimas Galybių VIEŠPAČIUI, kai jie šauk-
sis VIEŠPATIES prieš savo engėjus, kad
atsiųstų gelbėtoją ir gynėją jiems išva-
duoti. ²¹ VIEŠPATS apsireikš Egipte, ir tą
dieną egiptiečiai pripažins VIEŠPATĮ. Jie
tarnaus jam aukomis bei atnašomis,^{19,13} T. y. Memfis.^{19,15} Žr. Iz 9,13–14.^{19,18} T. y. Heliopolis.

duos įžadus VIEŠPAČIUI ir vykdys juos.

²²Tada VIEŠPATS, nors ir smarkiai nu-plakęs Egiptą, jį išgydys. Egiptiečiai kreipsis į VIEŠPATĮ, jis išgirs jų maldas ir juos išgydys.

²³Tą dieną iš Egipto į Asiriją eis vieškelis; asirai juo keliaus į Egiptą, o egiptiečiai – į Asiriją. Tada egiptiečiai su asirais drauge garbins [VIEŠPATĮ].

²⁴Tą dieną Izraelis bus su Egiptu ir Asirija kaip trečioji šalis, kaip palaima žemėje, ²⁵nes Galybių VIEŠPATS laimins ją, sakydamas: „Tebūna palaiminta mano tauta Egiptas, mano rankų darbas Asirija ir mano paveldas Izraelis“.

20 Buvo metai, kai tartanas* atžygiavo į Ašdodą, pasiųstas Asirijos karaliaus Sargono, puolė ir užėmė jį. ²Pirma VIEŠPATS buvo kalbėjęs Amoco sūnui Izaijui: „Eik, nusijuosk ašutinę nuo juosmens ir nusiauk sandalus nuo kojų“. Taip šis ir padarė – vaikščiojo nuogas ir basas. ³Dabar VIEŠPATS tarė: „Tai ženklas ir įspėjimas Egiptui ir Kušui. Kaip mano tarnas Izaijas trejus metus vaikščiojo nuogas ir basas, ⁴taip ir Asirijos karalius varys belaisvius iš Egipto bei tremtinius kušitus, jaunos bei senus, nuogus ir basus, plikais užpakaliais – Egipto gėdai!“ ⁵Tada jūs patirsite išgąstį ir gėdą dėl Kušo, į kurį buvote sudėję viltis, ir dėl Egipto, kuriuo didžiavotės. ⁶Tą dieną šio pajūrio gyventojai sakys: „Žiūrėkite, kas nutiko tiems, kuriais pasitikėjome ir pas kuriuos bėgome, ieškodami išgelbėjimo nuo Asirijos karaliaus! Kaip išsigelbėti dabar?“

Babilono žlugimas

21 *Ištarmė apie tyrus prie jūros.*
Kaip vėtros,
šėlstančios Negebe,
taip negandos atūžia iš dykumos,
iš siaubo krašto.

²Rūstus regėjimas buvo
man duotas:

išdavikas išduoda,
niokotojas niokoja.

„Pakilk, Elame!
Pirmyn, Medija! Pradėk
apsiaustį!“

Vaitojimams aš padarysiu galą!“

³Todėl man dreba strėnos,
sopuliais suremia mane,
skausmai kaip gimdyvę
nudiegia mane.

Esu taip sukrėstas,
kad nebėgaliu girdėti,
taip pritrenktas,
kad nebėgaliu matyti.

⁴Mano širdis virpa, mane
krečia drebulys.

Sutemų vėsuma, kurios
troškau, man kraupi.

⁵Stalas padengtas,
kilimai pakloti.

Jie valgo, jie geria.

Kelkitės, vadai! Patepkite
aliejumi skydus!

⁶Šitaip man kalbėjo Viešpats:
„Eik ir pastatyk sargybinį.
Tegu praneša, ką mato.“

⁷Kai pamatys vežimą,
kinkytą pora žirgų,
raitelius ant asilų ar
raitelius ant kuprių,
teatreipia dėmesį ir
testebi atidžiai“.

⁸Ir sargybinis ėmė šaukti:
„Viešpatie!

Stoviu sargybos bokšte
nuolat dienos metu,
sargyboje praleidžiu
naktį po nakties.

⁹Štai atskuba vyras vežime,
kinkytame pora žirgų.

Girdėti šauksmas: *Krito,
krito Babilonas!

Gūli sudaužytos ant žemės
visų jų dievų statulos!“

^{20,1} Asirijos kariuomenės vado titulas.

^{21,9} Apr 14,8; 18,2

¹⁰ Mano taūta, tu buvai iškulta
ir išvėtyta ant mano
kluono grendymo!
Ką girdėjau iš Galybių
VIEŠPATIES, Izraelio Dievo,
tai paskelbiau jums.

Edomas

¹¹ *Ištarmė apie Dūmą**.
Iš Seyro šaukiama man:
„Sarge, kiek ilgai dar
truks naktis?
Sarge, kiek ilgai dar truks naktis?“
¹² Sargas atsiliepia:
„Ateina rytas, paskui vėl naktis.
Jei norite paklausti, klauskite.
Ateikite vėl!“

Arabija

¹³ *Ištarmė apie Arabiją*.
Brūžgyne, klajoklių
žemėje, nakvokite,
Dedano* karavanai.
¹⁴ Ištroškčius pasitikite
su vandeniu,
bėgančius pasitikite su duona,
Temos šalies gyventojai.
¹⁵ Nuo kalavijų jie bėga, nuo
išgaląsto kalavijo,
nuo įtempto lanko, nuo
karo pavojų.
¹⁶ Mat šitaip man pasakė Viešpats:
„Dar metai, vieneri samdinio metai,
ir visa Kedaro šlovė prieis liepto galą.
¹⁷ Kedaro šauniųjų lankininkų mažai
beliks“. Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio
Dievas.

Jeruzalė

22 *Ištarmė apie Regėjimo slėnį*.
Kas gi nutiko,
kad visas sulipai ant stogų,

^{21,11} Vieno iš Izraelio palikuonių vardas
(žr. Pr 25,14); čia – arabų genčių teritorija.

^{21,13} Chamo palikuonio (žr. Pr 10,7) ir Abraomo
vaikaičio (žr. Pr 25,23) vardas; čia –
karavanų varovų gentis.

² triukšmingasis, gyvasis,
džiaugsmu netverias mieste?
Tavo žuvusieji – ne
kalavijo nukirsti,
ne kovoje kritę.

³ Tavo vadai visi drauge
pasitraukė, pabėgo toli;
visi išlikusieji buvo
paimti nelaisvėn,
nepaleidę nė strėlės
paimti nelaisvėn.
⁴ Todėl sakau:
„Palikite mane, kad
galėčiau raudoti;
nebrukite man paguodos dėl
dukters, mano tautos, žūties“.

⁵ Tai siaubo, pralaimėjimo
ir sąmyšio metas
Regėjimo slėnyje;
jis iš Viešpaties, Galybių DIEVO.
Mūsų miesto sienos pralaužtos,
pagalbos šauksmai aidai tarp kalvų.
⁶ Elamas griebiasi strėlinių,
Aramas kinkosi žirgus, ir
Kyras traukiasi iš įmautės skydus.
⁷ Derlingieji tavo slėniai
pilni vežimų,
prieš tavo vartus išrikiuoti raiteliai,
⁸ Judo gynyba pralaužta.

Tą dieną patikrinote ginklus Miško
rūmų ginklinėje, ⁹ pamatėte, kiek daug
plyšių Dovydo miesto sienose, ir su-
telkėte žemutinio tvenkinio vandenį.
¹⁰ Paskui, apžiūrėję namus Jeruzalėje,
kai kuriuos nugriovėte miesto sienoms
lopyti ¹¹ ir miesto viduje įtaisėte van-
dens talpyklą senojo tvenkinio vande-
niui telkti. Bet jūs nekreipėte dėmesio
į miesto Statytoją, nepaisėte to, kuris jį
seniai pastatė.

¹² Tą dieną Viešpats, Galybių
DIEVAS, kreipėsi į jus,
šaukdamas verkti ir liūdėti,
nusiskusti galvas ir vilkėti ašutines.

¹³ Bet žiūrėkite! Linksmybė
ir džiaugsmas!
Skerdžiate jaučius ir pjaunate avis,
valgote mėsą ir geriate vyną:

* „Valgykime ir gerkime,

nes rytoj mirsimė!“

¹⁴ Paties Galybių VIEŠPATIES
man apreikšta:

„Ši kaltė ligi mirties nebus
jiems atleista!“

Tai Viešpaties, Galybių
DIEVO, žodis.

Šebna ir Eljakimas

¹⁵ Viešpats, Galybių DIEVAS, tarė:

„Kelkis ir eik pas aną pareigūną,
pas rūmų prievaizdą Šebną,

¹⁶ kuris aukštai išsikirsdino
sau kapą,

išsiskobė uoloje būstą, ir sakyk:

‘Ką tu čia darai ir kas toks esi,
kad kapą čia sau išsikirsdinai?’

¹⁷ VIEŠPATS tave greitai
nusvies žemyn,

mirtingasis žmogau!

Jis suspaus tave į gniužulą,

¹⁸ į gniužtę suvolios tave
ir tarsi kamuolį nusvies

į platų kraštą,

kad ten pražūtum

tu ir vežimai, kuriais didžiuojiesi,
tavo valdovo namų gėdai!’

¹⁹ Išvarysiu tave iš
užimamos vietos,

atleisiu tave iš tarnybos.

²⁰ Tą dieną pasišauksiu savo
tarną Eljakimą, Hilkijs sūnų,

²¹ apvilksiu jį tavo drabužiais,

apjuosiu tavo juosta,

į jo rankas perduosiu tavo valdžią,
idant jis būtų

lyg tėvas Jeruzalės gyventojams
ir Judo namams.

²² * Ant jo peties uždėsiu

Dovydo namų rakta:

kai jis atrakins, niekas

negalės uždaryti,

o kai užrakins, niekas

negalės atidaryti.

²³ Tvirton vieton įkalsiu

jį lyg stulpą,

kad būtų garbės krėslas
visai savo šeimai:

²⁴ Ant jo pakibs visa jo

šėimos garbė,

pakibs ant jo palikuonys
ir giminės;

jie kybos, kaip kybo ant
stulpo visokie indai –

mažučiai ir puošnios taurės
bei prasti ąsočiai.

²⁵ Tą dieną, – tai Galybių
VIEŠPATIES žodis,

– į tvirtą vietą

įkaltasis stulpas neišlaikys.

Jis pasvirs ir

pargrius, ir subyrės visa ant
jo kybojusi našta“.

Taip VIEŠPATS pasakė!

Tyras ir Sidonas

23 * *Ištarmė apie Tyrą.*

Taršišo laivai, vaitokite,
nes jūsų uostas sugriautas!

Tą žinią gavo jie iš Kitimų
krašto grįždami.

² Nutilkite, pajūrio gyventojai,
Sidono pirkliai,

kurių įgaliotiniai perplaukė jūrą
³ ir skrodė vandenį plačius!

Jums pajamas teikė Nilo
pjūties derlius –

Šihoro* grūdai;

jūs pardavinėjote juos tautoms.

⁴ Susigėsk, Sidone,
tvirtovė jūroje,

nes jūra sako: „Aš nesiraičiau
iš skausmo,

negimdžiau, sūnų neauginau,
dukterų neauklėjau“.

⁵ Net egiptiečiai, išgirdę
apie Tyro likimą,

bus pritrenkti iš baimės.

^{22,13} 1 Kor 15,32

^{22,22} Apr 3,7

^{23,1-18} Ez 26,1–28,19; Jl 4,4-8; Am 1,9-10; Zch 9,1-4;

Mt 11,21-22; Lk 10,13-14

^{23,3} Kitas Nilo vardas.

⁶ Vaitokite iš širdgėlos,
pajūrio gyventojai!
Kelkitės į Taršišą!

⁷ Ar tai jūsų puikūs miestai,
senų senovėje įkurtas?

Ar tai
jo kojos vedė į tolimas šalis
įkurti savo nausėdijų?

⁸ Kas šitaip lėmė Tyrui,
karūnų dalytojui,
kurio pirkliai lyg valdovai,
o vertėivos lyg žemės didžiūnai?

⁹ Galybių VIEŠPATS lėmė,
kad būtų sugėdintas visas

jo išpuikimas,
pažemintas visų žemės
didžiūnų išdidumas.

¹⁰ Plaūk į savo kraštą, Taršišo laive;
nebėra tau uosto.

¹¹ VIEŠPATS ištiesė savo
ranką virš marių,
išgąsdino karalystes ir paliepė,
kad būtų sugriautos
Kanaano tvirtovės.

¹² Ir tarė jis: „Nebedžiūgausi
daugiau,
mergele, Sidono dukterie; tu
patekai priešpaudon.
Nors pakiltum ir nukeliautum
į Kitimų kraštą,
ramybės ir ten tau nebus.

¹³ Chaldėja, o ne Asirija buvo
ta tauta, kuri užsimojo
Sidoną paversti dykumos
žvėrių buveine. Chaldėjai
statydinosi apsiausties
bokštus, nugriovė Tyro
rūmus ir pavertė miestą
griuvėsiais.

¹⁴ Taršišo laivai, vaitokite,
nes jūsų uostas sunaikintas!

¹⁵ Nuo tos dienos Tyras bus užmirš-
tas septyniasdešimt metų, kiek tveria
karaliaus amžius. Pasibaigus septy-
niasdešimt metų, Tyrui bus taip, kaip
giesmėje giedama apie patvirkėlę:

¹⁶ Imk arfą, valkiokis po
miestą, kekše užmirštal

Gražiai skambink, išdainuok
visas savo dainas,
kad jie galėtų tave prisiminti.

¹⁷ Ateityje, po septyniasdešimties
metų, VIEŠPATS aplankys Tyrą. Šis vėlei
imsis kekšės amato ir ištvirtaus su vi-
somis žemės karalystėmis. ¹⁸ Bet jo pre-
kės ir kekšavimo uždarbis priklausys
VIEŠPAČIUI kaip šventos atnašos. Jos
nebus kraunamos į sandėlius ar tau-
pomos, bet bus atiduodamos tiems,
kurie gyvena VIEŠPATIES Artume, kad
jie turėtų socialiai pavalgyti ir puošniai
apsirengti.“

Pasaulio nuniokojimas

24 Štai VIEŠPATS niokoja
žemę ir daro ją dyką,
apverčia aukštytyn kojomis
ir išblaško jos gyventojus.

² Ir bus kaip liaudžiai, taip ir kunigui,
kaip tarnui, taip ir šeimininkui,
kaip pirkėjui, taip ir pardavėjui,
kaip tarnaitėi, taip ir
jos šeimininkei,
kaip paskolės davėjui,
taip ir jos ėmėjui,
kaip skolintojui, taip ir skolininkui.

³ Žemė bus siaubte nusiaubta
ir niokote nuniokota,
nes taip nusprendė VIEŠPATS.

⁴ Kraštas liūdi ir vysta,
pasaulis nuleido galvą ir nyksta;
geriausi tautos žmonės
krinta prapultin.

⁵ Žemė suteršta joje gyvenančiųjų,
nes jie nesilaikė įstatymų,
pažeidė įstatų,
sulauzė amžinąją Sandorą.

⁶ Todėl ryja žemę prakeiksmas,
jos gyventojai kenčia bausmę
už savo kaltes.

Todėl jie blykšta iš baimės,
ir gyvų žmonių liks tik nedaugelis.

⁷ Vynmedžiai vysta, jauno
vyno trūksta;
kam džiūgavo širdis, tas
dabar dūsauja.

⁸ Smagus būgnų dundesys paliovė,
lėbautojų triukšmas nuščiuvo,
žavintys arfos garsai nutilo.

⁹ Nutilo liūksmosios
dainos prie vyno;
girtuokliai bjaurisi
svaigiuoju gėrimu.

¹⁰ Sąmyšio miestas – griuvėsiai;
namų durys visur užsklęstos,
kad kas neįeitų į vidų.

¹¹ Rėkaujama gatvėse,
kad nebėra vyno;
džiaugsmas dingio, linksmybes
paliko kraštą.

¹² Iš miesto liko vien griuvėsių krūva;
jo vartai išgriauti ir apleisti.

¹³ Žemė ir tautos atrodo
kaip alyvmedis alyvų
derlių nukrėtus,
kaip išrankos vynuogių
derlių nuėmus.

¹⁴ Šie* pakelia balsą,
džiugiai skelbia VIEŠPATIES didybę.

¹⁵ Iš vakarų jie kryžstauja,
rytuose jie džiūgauja,
pamariuose jie šlovina

VIEŠPATIES, Izraelio
Dievo, vardą.

¹⁶ Nuo žemės pakraščių
girdime juos giedant:
„Tebūna šlovė Teisiajam!“
Bet aš tariau: „Galas
man! Galas man!
Ak, vargas man!
Išdavikai nesiliauja išdavinėti.
Išdavikai klastingai išdavė!

¹⁷ Siaubas, duobė, pinklės
laukia jūsų,
žemės gyventojai!

¹⁸ Kas nuo siaubo bėgs,
tas duobėn įpuls;
kas iš duobės išlips, tas į
pinkles įsipainios,
nes dangaus langai aukštai
bus atidaryti,
ir žemės pamatai sudrebės.

¹⁹ Žemė aižės ir skeldės,
žemė plyš ir krūpčios,
žemė siūbuote siūbuos.

²⁰ Žemė kaip girta svyruos,
kaip sargo pasiūrė sverdės.
Jos nuodėmės ją slegia;
ji parpuls po jų našta
ir nepajėgs atsikelti“.

²¹ Tą dieną VIEŠPATS nubaus
Galybes dangaus skliaute,
o žemės karaliūs – žemėje.

²² Jie bus suvaryti į krūvą
tarsi belaisviai duobėje.
Jie bus uždaryti kalėjime
ir po ilgo laiko gaus bausmę.

²³ Tada mėnulis paraus,
saulė susigės,
nes Galybių VIEŠPATS ant Siono
kalno ir Jeruzalėje viešpataus
šlovingas tarp savo seniūnų.

25 VIEŠPATIE, tu – mano Dievas;
garbinsiu tave,
šlovinsiu tavo vardą;
nes tu įvykdei nuostabius užmojus;
visokeriopai ir ištikimai įvykdei tai,
ką prieš amžius nutarei.

² Miestus pavertei akmenų
krūvomis,
tvirtoves – griuvėsiais.
Nedorėlių rūmai – jau ne miestas;
jie niekuomet nebus atstatyti.

³ Šlovins tave dėl to galingos
tautės žmonės,
drebės prieš tave žiauriųjų
tautų miestai.

⁴ Silpnieji ir bejėgiai
bėgo prie tavęs,
ir tu buvai vargšų prieglauda varge,
pastogė nuo lietaus,
paunksmė nuo kaitros.

Nors žiauriųjų siautulys –
kaip žiemos liūtis,
⁵ tu, kaip kaitra sausros metu,
nutildai nedorėlių triukšmą;
kaip debesies šešėlis
švelnina kaitrą,
taip tu nutildai žiauriųjų
pergalės šauksmus.

⁶ Galybių VIEŠPATS surengs šiame kalne visoms tautoms puotą su skaniausiais valgiais, puotą su parinktais vynais, pokylį su sultingais, gardžiais patiekalais ir grynais, rinktiniais vynais.
⁷ Šiame kalne jis nukels tą šydą, kuris dengia visas gimines, tą nuometą, kuris gobia visas tautas.
⁸ Jis visiems laikams *sunaikins mirtį.
 *Viešpats DIEVAS nušluostys ašaras nuo visų veidų. Savo tautos gėdą jis pašalins visur žemėje. Tikrai tai įvyks, nes taip kalbėjo VIEŠPATS!
⁹ Tą dieną bus sakoma: „Štai mūsų Dievas! Juo mes pasitikėjome, ir jis mus išgelbėjo! Štai VIEŠPATS! Juo mes pasitikėjome! Džiūgaukime ir linksminimės, kad jis mus išganė!“
¹⁰ VIEŠPATIES ranka ilsėsis ant šio kalno, bet *Moabas bus vietoje sumintas kaip šiaudai į liūną.
¹¹ Išskės jis savo rankas Moabe, kaip plaukikas skečia rankas plaukdamas, ir kiekvienu savo rankų mostu mažins jo puikybę.
¹² Tvirtovę su aukštais mūrais jis nugriaus, sulygins su žeme ir pavers dulkėmis.

26 Tą dieną Judo šalyje bus giedama giesmė:
 „Tvirtas mūsų miestas! Mūsų apsaugai pastatė jis mūrus ir pylimą!

² Atverkite vartus! Teįeina teisieji tauta, kuri lieka ištikima.
³ Nesvyruojantiems duodi ramybę ir teiki gerovę, nes jie tavimi pasitiki.“
⁴ Pasitikėkite VIEŠPAČIU amžiais, nes VIEŠPATS – amžiais tverianti Uola!
⁵ Jis nuverčia galiūnus iš aukštybių, sugriaua saugų miestą, sulygina su žeme ir paverčia dulkėmis.
⁶ Jį trypia kojos, beturčių ir varguolių kojos.
⁷ Teisiojo takas – be duobių; teisiamam tu padarai lygų kelią.
⁸ Taip! Tavo teismų takuose, VIEŠPATIE, mes laukiame tavęs. Tavo vardą minėti ir tavo mokymo laikytis – vienintelis mūsų troškimas.
⁹ Ilgiuosi tavęs naktimis, net rytą mano dvasia dėl tavęs budi. Kai žemėje vyksta tavo teismai, pasaulio gyventojai pažišta teisumą.
¹⁰ Bet nors ir gailestingai elgiamasi su nedorėliu, teismo jis neišmoksta ir dorumo šalyje daro nedorus darbus, o VIEŠPATIES didybės nemato.
¹¹ VIEŠPATIE, tavo ranka pakelta, bet jie to nemato. Tesusigėsta, matydami tavo uolumą savo tautai;
 *ugnis, parengta tavo priešams, juos tepraryja.
¹² VIEŠPATIE, tu skiri mums gerovę, nes atlikai dėl mūsų visus mūsų darbus!

^{25,8} 1 Kor 15,54^{25,8} Apr 7,17; 21,4^{25,10-12} Iz 15,1-16,14; Jer 48,1-47; Ez 25,8-11;

Am 2,1-3; Sof 2,8-11

^{26,11} Hbr 10,27

¹³ VIEŠPATIE, mūsų Dieve,
kiti valdovai, be tavęs,
yra mus valdę,
bet mes vien tavo vardą atmename.

¹⁴ Jie mirę ir niekuomet neatgis,
jie – šešėliai, ir niekuomet
neprisikels,

nes nubaudei juos,
sunaikinai ir bet kokį jų
atminimą išdildei.

¹⁵ Tu padidinai savo
tautą, VIEŠPATIE,
pagausinai tautą savo paties šlovei,
į visas puses praplatinai
krašto ribas.

¹⁶ VIEŠPATIE, savo nelaimėje
jie ieškojo tavęs
ir šaukė iš skausmo, kai
buvo baudžiami.

¹⁷ Kaip nėsčia moteris
artėjant gimdymui
iš skausmo raitosi ir šaukia,
tokie ir mes, VIEŠPATIE,
buvome prieš tave.

¹⁸ Mes buvome nešti ir
raitėmės skausmuose,
tačiau pagimdėme vėją,
o išgelbėjimo žemei neatnešėme;
nė vienas negimsta
gyventi pasaulyje.

¹⁹ Tavo mirusieji gyvens,
jų kūnai prisikels,
nes tavo rasa – rasa, švytinti šviesa,
todėl ir šešėlių šalis atiduos
mirusiuosius.

Pabuskite ir šaukite iš džiaugsmo,
visi, kurie gulite dulkėse!

²⁰ Kelkis, mano tauta, eik
į savo kambarius
ir užsklėsk paskui save duris.
Valandėlę patūnok, kol
praeis pyktis.

²¹ Žiūrėk, VIEŠPATS ateina
iš savo būsto
bausti žemės gyventojų už jų kaltes.
Žemė atidengs kraują,
kuris buvo ant jos pralietas,
ir nebeslėps savo užmuštųjų.

27 Tą dieną VIEŠPATS savo kietu,
galingu ir aštriu kalaviju nu-
baus *Leviataną*, tą pirmąsį slibiną,
Leviataną, tą suktą slibiną. Jis sunai-
kins slibiną jūroje.

² Tą dieną giedokite giesmę
apie šaunų vynuogyną!

³ Aš, VIEŠPATS, prižiūriu jį ir
nuolatos palaistau;
kad jam kas žalos nepadarytų,
saugau jį naktį ir dieną.

⁴ Pykčio mano širdyje nebėra.
Bet jei pasirodytų jame
erškėčių ir dagių,
aš pakilčiau prieš juos ir
sudeginčiau juos kartu.

⁵ O jei užuovėjos jis pas
mane ieškos?

Tesudaro taiką su manimi!
Taip! Tedaro taiką su manimi!

⁶ Ateityje Jokūbas vėl suleis šaknis,
Izraelis pražys ir suklestės,
visą pasaulį pripildys vaisių.

⁷ Ar jis buvo taip muštas,
kaip buvo muštas jo mušėjas?
Ar jis patyrė tokias pat žudynes
kaip jo žudytojai?

⁸ Išvaymu ir tremtimi
turėčiau kovoti su juo,
išblokšdamas jį savo nuožmiu
vėju audros dieną.

⁹ Todėl šitaip bus išpirkta
Jokūbo kaltė
ir toks bus brandus išvadavimo
iš nuodėmės vaisius:
visus aukurų akmenis jis sutrupins,
kaip sutrupa kalkės, ir
nepaliks stovėti

šventųjų stulpų ar smilkalų aukurų.
¹⁰ Įtvirtintasis miestas
liks be žmonių
lyg apleista ganykla, tuščia
kaip dykuma.

Galvijai ten ganysis ir gulės.
Jo šakelės žus,

^{27,1} Job 41,1; Ps 74,14; 104,26

^{27,1} Žr. Job 3,8; 7,12.

¹¹ šakos nudžius ir bus nulaužtos;
ateis moterys ir jomis
pasikurs ugnį,
nes ši tauta – tauta be išmanymo.
Todėl jos Kūrėjas nepasigailės jos;
tas, kuris ją sukūrė, nebus
jai maloningas.

¹² Tą dieną VIEŠPATS kuls javus
nuo Eufrato ligi Egipto upės,
o jūs, izraelitai, būsite
surinkti vienas po kito.

¹³ Tą dieną pasigirs didysis ragas,
ir dingusieji Asirijos šalyje,
ir išblaškytieji Egipto krašte
rinksis ir garbins VIEŠPATĮ
ant šventojo kalno Jeruzalėje.

Samarijos likimas

28 Vargas Efraimo girtuoklių
išpuikimo vainikui,
didingo jo grožio vystančiai gėlei,
žydėjusiai ant Derlingojo
slėnio kalvos!

Vargas vyno įveiktiesiems!

² Štai Viešpats siuncia drąsų galiūną.

Kaip audra su kruša, kaip
nusiaubianti vėtra,

kaip potvynio vandenys,
išsilieję per krantus,

jis viską sulygina su žeme.

³ Kojomis sutryps jis Efraimo
girtuoklių išpuikimo vainiką,

⁴ o didingo jo grožio
vystančiai gėlei,

žydėjusiai ant Derlingojo
slėnio kalvos,

nutiks tas pat, kas per anksti
prisirpusiai figai:

kas ją pastebės, tas ir praris,
vos spėjęs paimti į ranką.

⁵ Tą dieną Galybių VIEŠPATS
savo tautos likučiu
bus šlovingas vainikas
bei puiki diadema,

⁶ ir teismo krėslė sėdinčiam
duos teisingumo dvasios,
o miesto vartus nuo priešų
ginantiems – narsumo.

Prieš Judo karalystę

⁷ Bet ir tie svirduliuoja,
perimti vyno,

klupinėja, įkaušę nuo
svaigiojo gėrimo.

Kunigas ir pranašas šlitinėja
nuo stipraus gėrimo,

gerai įkaušę nuo vyno.

Šlitinėdami nuo stipraus gėrimo,
jie klysta regėdami ir klumpa

spręsdami bylą.

⁸ Taip, visur stalai šlykščiai
apvemi, –

ir nėra švarios vietos.

⁹ Jie skundžiasi manimi ir sako:

„Ką nori jis pamokyti?

Kam nori paaiškinti savo
apreiškimą?

Mažyliams, ką tik nujunkytiems,
ką tik nuo krūties atitrauktiems?

¹⁰ Jis vis veblena: „Įsakymas
po įsakymo,

taisyklė po taisyklės,

čionai truputį, tenai truputį!“

¹¹ *Taip veblendamas ir
svetima kalba

jis kalbės tautai,

¹² kuriai buvo sakęs:

„Tai atilsis, leiskite atsikvėpti
nuvargusiems!

Tai atgaiva!“

Bet jie nenorėjo girdėti.

¹³ Tad toks jiems bus

VIEŠPATIES žodis:

„Įsakymas po įsakymo,
taisyklė po taisyklės,

čionai truputį, tenai truputį!“ –
kad eitų ir griūtų aukštiekninki,

kad būtų sugniuždyti,

įvilioti į spąstus ir pagauti.

¹⁴ Todėl išgirskite VIEŠPATIES
žodį, pašaipūnai,

kurie valdote šitą tautą Jeruzalėje.

^{28,10} Hebr. *cav lācav, cav lācav, qav lāqāv, qāv lāqāv, ze'ējr sām, ze'ējr sām* reiškianti panieka pranašui.

^{28,11–12} 1 Kor 14, 21

¹⁵ Kadangi sakote:

„Sandorą sudarėme su mirtimi,
sutartį sudarėme su Šeolu;
atšniokštės nuožmusis tvanas
mūsų nepasieks,
nes mele radome prieglaudą,
apgaulėje – slėptuvę“.

¹⁶*Todėl Viešpats Dievas taip kalba:

„Štai ant Siono dedu akmenį,
išmėgintą akmenį, brangų
kertinį akmenį,
kaip tvirtą pamatą:
kas pasitiki juo, tas
nedreba iš baimės.

¹⁷ Teisingumas – mano svambalas,
teisumas – mano gulsčiukas.
Nušluos ledų kruša melo prieglaudą,
išplaus vandenys slėptuvę“.

¹⁸ Jūsų sandora su mirtimi
bus panaikinta,
o jūsų sutartis su Šeolu
nebeturės galios.

Atšniokštės nuožmusis tvanas
jus nuniokos.

¹⁹ Atšniokštės jis
kas kartą jus pastvers;
jis atšniokš kiekvieną rytą,
atšniokš dieną ir naktį.
Siaubas apims suvokus,
ką tai reiškia.

²⁰ Per trumpas bus guolis,
kad galėtum išsitiesti,
per siauras apklotas, kad
juo užsiklotum.

²¹ VIEŠPATS pakils, kaip pakilo
ant *Peracimų kalno,
ir rūstaus, kaip rūstavo

Gibeono slėnyje,
kad įvykdytų tai, ką turi įvykdyti, –
savo nepaprastą užmojų,
kad užbaigtų darbą,
neįprastą darbą!

^{28,16} Ps 118,22-23; Rom 9,33; 10,11; 1 Pt 2,6

^{28,21} 2 Sam 5,20; 1 Met 14,11

^{28,21} Joz 10,10-12

^{28,21} T. y. vietovėse, kur Dovydas nugalėjo

filitinus. Žr. 2 Sam 5,20.25; 1 Met 14,11.16.

²² Dabar jau liaukitės šaipęsi,
kad nesuveržtų jūsų
pančiai dar stipriau,
nes išgirdau iš Viešpaties,
paties Galybių Dievo,
jog visam kraštui lemta
būti sunaikintam.

²³ Atidžiai klausykitės ir
išgirskite mano balsą,
atkreipkite dėmesį ir
klausykitės mano žodžių!

²⁴ Ar visą laiką artojas aria sėjai,
ar visą laiką jis purena
ir akėja dirvą?

²⁵ Juk kai dirva jau supurenta,
argi jis neberia krapų ir kmynų,
argi nesėja kviečių ir miežių biržėse,
o pakraščiuose kitų javų?

²⁶ Jis išmoko atlikti savo darbą,
nes Dievas jį pamokė!

²⁷ Ir krapų jis nekulia
dantytais volais,
o ant kmynų neridena
kuliomojo veleno,
nes krapai išbloškiami vytimi,
o kmynai nudaužomi lazda.

²⁸ Argi javai sutrupinami
kuliant? Ne!
Niekas nekulia per ilgai
ir neleidžia velenui riedėti
nei arkliams trypti, kol
grūdai sutrupės.

²⁹ Ir tai ateina iš Galybių
VIEŠPATIES;
jis nuostabus patarimais
ir didingas išmintimi!

Jeruzalės likimas

29 Ak, Arieli, Arieli*,
mieste, kurį buvo
apsupęs Dovydas!
Metus leiskite po metų,
vieną po kitos švęskite šventes.
² Aš suvarginsiu Arielį;
bus jame dejonių ir raudų,
ir Jeruzalė man bus lyg Arielis.

^{29,1} Poetinis Jeruzalės vardas.

³ Apsupsiu ją kaip Dovydas,
apstatysiu ją saugų bokštais,
apjuosiu apgulos pylimu.

⁴ Parblokšta ant žemės kalbėsi,
iš dulkių aidės tavo žodžiai.
Tarytum iš po žemės bylotų vėlė,
toks bus tavo balsas,
o tavo žodžiai bus tarsi

šnabždesys iš dulkių.

⁵ Tavo priešų pulkai
bus it smulkios dulkės,
o gausieji engėjai – it vėjo
blaškomi pelai.

Kai netikėtai vienu akimoju

⁶ Galybių VIEŠPATS aplankys tave
perkūnija, žemės drebėjimu,
galingu užsesiu,

viesulu, audra ir rajos
ugnies liepsna,

⁷ kaip sapnas, kaip
nakties regėjimas
atrodys minia visų tautų,
kovojančių su Arieliu
visais apgulos įtaisais.

⁸ Kaip alkanas sapnuoja, kad valgo,
tačiau nubunda toks pat alkanas,
arba kaip trokštantis
sapnuoja, kad geria,
tačiau nubunda pavargęs ir
troškulio kamuojamas,
taip nutiks ir tautų miniai,
kovojančiai su Siono kalnu.

Aklumas ir užsispyrimas

⁹ Būkite neryžtingi,
gūžčiokite pečiais,
apakinkite save ir būkite akli!
Būkite girti, bet ne nuo vyno,
svyruokite, bet ne nuo
svaigiojo gėrimo!

¹⁰ Gilaus *snaudulio dvasią
VIEŠPATS išliejo ant jūsų.
Jis aptemdė jūsų akis – pranašus
ir jūsų galvas – regėtojus.

¹¹ Viso to regėjimas jums yra tarsi
užantspauduotos knygos žodžiai. Kai

ji duodama mokačiam skaityti ir sa-
koma: „Paskaityk!“ – šis atsako: „Nega-
liu, nes ji užantspauduota!“ ¹² O kai ji
duodama nemokačiam skaityti ir sa-
koma: „Paskaityk!“ – tas atsako: „Ne-
moku skaityti!“

¹³ Viešpats ištare: „Kadangi

*ši tauta tik liežuviu
tesiartina prie manęs, tik
lūpomis tegarbina mane,
jos širdis nutolusi nuo manęs,
tik žmonių išmoktu įstatymu
tesiremia mano garbinimas,

¹⁴ aš vėl nustebinsiu šią tautą
taip nepaprastai,
kad jos *išminčių išmintis
nueis niekais,
ir protingųjų įžvalgumas pradings“.

¹⁵ Vargas tiems, kurie
nuo VIEŠPATIES

giliai nuslepia savo planus!
Jie patamsyje daro savo
darbus, sakydami:
„Kas mus mato? Kas mus pažįsta?“

¹⁶ *Jūs verčiate dalykus
aukštyn kojomis!
Argi puodžius lygus moliui?
Tarsi dirbinys sakytų
apie savo dirbėją:
„Jis manęs nepadarė!“
Arba kūrinyt tartų apie savo kūrėją:
„Nieko jis neišmano!“

Išpirkimas

¹⁷ Argi ne tiesa, kad netrukus
Libanas pavirs vešliais laukais,
o vešlieji laukai bus laikomi sodu?

¹⁸ Tą dieną kuččiai išgirs
knygos žodžius,
aklieji praregės iš savo
niūrios tamsybės.

¹⁹ Kuklieji vėl džiaugsis VIEŠPAČIU,
vargšai džiūgaus dėl
Izraelio Šventojo.

^{29,13} Mt 15,8-9; Mk 7,6-7

^{29,14} 1 Kor 1,19

^{29,16} Iz 45,9

^{29,10} Rom 11,8

²⁰ Engėjų nebebus,
šaipūnai prapuls,
ir sunaikinti bus piktanoriai,

²¹ kurie žodžiu padaro
žmogų nusikaltėliu,
spėsdami vartuose
pinkles jo gynėjui
ir palikdami teisųjį
tuščiomis rankomis.

²² Tikrai šitaip kalba VIEŠPATS, Jokū-
bo namų Dievas, kuris išpirko Abrao-
mą:

„Dabar Jokūbui nebereikės gėdytis,
jo veidas nebebykš iš baimės.

²³ Matydamas savo vaikus,
kuriuos padarė mano rankos,
jis šlovins mano vardą,
garbins Jokūbo Šventąjį,
pagarbiai pripažins Izraelio
Dievo galybę.

²⁴ Tuomet klaidžiojantiems
dvasia grįš išmanymas,
murmantieji leisis pamokomi.

Sąjunga su Egiptu – bevertė

30 Vargas maištingiems
vaikams, – tai

VIEŠPATIES žodis, –
kurie vykdo užmojų,
tačiau ne mano,

ir sudaro sąjungas, tačiau
ne mano dvasios,
kraudami nuodėmę ant nuodėmės!

² Jie leidžiasi keliauti į Egiptą,
tačiau manęs nepasiklausia.
Jie pasitiki faraono apsauga
ir ieško prieglaudos
Egipto šešėlyje.

³ Faraono apsauga jiems
užtrauks gėdą,
dangstymasis Egipto šešėliu
juos pažemins.

⁴ Nors jo didikai Coane,
o jo pasiuntiniai pasiekia Hanesą,

⁵ visi gėdisi tautos,
kuri jiems nenaudinga:
jokios pagalbos, jokios naudos,
tik gėda ir priekaištai“.

⁶ Išstarmė apie Negebo gyvūnus.

Per kraštą, pavojingą ir neramų,
ten, kur liūtė ir
riaumojantis liūtas,
kur angis ir skraidančioji gyvatė,
jie gabena savo turta
ant asilų nugarų
ir savo lobius ant kuprių
keterų tautai,
iš kurios jiems nėra naudos,

⁷ į Egiptą, kurio pagalba
bevertė ir tuščia,
todėl ir vadinu jį „sutramdytu
Rahabu“.

⁸ O dabar eik ir užrašyk tai
jiems matant plokštėje,
pažymėk tvirtai knygoje,
kad būtų liudijimas
ateities laikams,
visada ir per amžius.

⁹ Tai maištinga tauta,
melagiai vaikai, vaikai,
kurie atsisako paklusti
VIEŠPATIES Įstatymui.

¹⁰ Regėtojams jie sako: „Neturėkite
jokių regėjimų!“ –
o pranašams: „Nepranašaukite
mums tiesos,
bet kalbėkite tai, kas
mums malonu,

pranašaukite apie dausus!

¹¹ Krypkitė iš kelio, sukite
į šoną nuo tako!
Šalin mums iš akių su
Izraelio Šventuoju!“

¹² Todėl taip sako Izraelio
Šventasis:
„Kadangi šį žodį atmetate,
kliaujatės ir viliatės jėga ir apgaule,

¹³ ši jūsų kaltė jums bus
kaip pralaužtas plyšys
aukštame mūre.

Platėdamas nuo viršaus
iki pamatų
plyšys sugniuždo mūrą
staiga, akimoju.

¹⁴ Jis subyra it ašotis,
kurį puodžius taip
negailestingai sudaužo,
jog tarp trupinių nerasi nė šukės
žarijoms pasižerti iš židinio
ar vandeniui pasisemti
iš tvenkinio“.

¹⁵ Viešpats DIEVAS, Izraelio
Šventasis, šitaip sako:
„Grįžimu ir atsidavimu
būsime išgelbėti;
ramybė ir pasitikėjimas – jūsų jėga“.

Bet jūs to nenorėjote!

¹⁶ „Nel – tarėte jūs. – Mes
pabėgsime ant žirgų!“
Puiku, bėkite!

„Mes nuskriesime ristūnais!“
Jūsų persekiotojų žirgai
bus eiklesni!

¹⁷ Tūkstantis drebės, kai
vienas pagrasys.

Kai grasys penki, visi šoksime
bėgti ir bėgsite tol,
kol jūsų likutis taps kaip
vėliavakotis ant kalno,
kaip ženklas ant kalvos.

¹⁸ Vis dėlto VIEŠPATS delsia,
norėdamas parodyti jums malonę;
vis dėlto jis pakils,
norėdamas jums atleisti,
nes VIEŠPATS yra
teisingumo Dievas.

Palaiminti visi, kurie
pasitikėdami jo laukia!

¹⁹ O Siono tauta! Tau, gyvenančiai
Jeruzalėje, neberekės daugiau verkti!
Jis bus maloningas tau, kai šauksiesi jo
pagalbos, jis atsilieps, kai tik išgirs tave.

²⁰ VIEŠPATS duos jums duonos, kurios
jums reikia, ir vandens, kurio trokštate.
Daugiau nebesislėps tavo Mokytojas, ir
savo akimis jį regėsi. ²¹ Jeigu nuklysi nuo
kelio į dešinę ar į kairę, girdėsi jo balsą
už nugaros tau sakantį: „Štai tikrasis ke-
lias! Juo eikite!“ ²² Laikysi netyrais savo
sidabruotus stabus ir savo auksuotas
statulas, mesi juos šalin it nešvarius
skudurus, tardamas: „Lauk iš čia!“

Būsima Siono gerovė

²³ Tuomet jis duos lietaus pasėliams,
kai tik pasėsi sėklą dirvoje. Kviečiai,
pribrendę dirvoje, bus maistingi ir
gausūs. Plačiose ganyklose tą dieną
ganysis tavo galvijai. ²⁴ Jaučiai ir asi-
lai, padėdą įdirbti laukus, gaus būti
sūdyto pašaro, jiems pažerto bertu-
ve ir šake. ²⁵ Visur – ant aukštų kal-
nų, ant didelių kalvų – sruvens van-
dens pilni upeliai. Didžiųjų žudynių
dieną, kai bokštai grius, ²⁶ mėnulio
šviesa bus tokia šviesi kaip saulės, o
saulės šviesa bus septyniskart švie-
sesnė, kaip septynių dienų šviesa. Tą
dieną VIEŠPATS aptvarstys savo tautos
žaiždą, išgydys mėlynės, padarytas jo
smūgių.

Dievas nubaus Asiriją

²⁷ Žiūrėk! VIEŠPATIES vardas
ateina iš toli,
degdamas rūstybe,
ant žemę gaubiančių debesų!
Jo lūpos pilnos pykčio,
o liežuvis – it viską ryjanti ugnis.

²⁸ Jo alsavimas kaip potvynis
kalnų upelio,
staiga apsėmęs iki kaklo,
vėtys tautas pražūtingu rėčiu
ir pažabos tautų nasrus
apgaulingais žąslais,
vedančiais iš teisingo kelio.

²⁹ O jūs giedosite giesmes kaip tą
naktį, kai švenčiama šventė, džiaug-
sitės iš širdies it maldininkai, fleitos
garsų lydimi, žengiantys į VIEŠPATIES
kalną, į Izraelio Uolą. ³⁰ Pakels didin-
gą savo balsą VIEŠPATS, parodys savo
rankos triuškinantį smūgį šėlstančių
įniršiu, ryjančia ugnies liepsna, liūti-
mi, audra ir kruša. ³¹ Asirai bus apim-
ti siaubo, girdėdami VIEŠPATIES balsą
ir lazda mušami. ³² Kas karą, kai jiems
kirs bausmės rykštė, kuria plaks juos
VIEŠPATS, dundės būgnai ir skambės
lyros. Grakščiu šokio judesiu jis ko-
voja su asirais! ³³ Seniai jau sukrautas

laužas, karaliui skirtas; tas laužas aukštas ir platus. Ugnies daug ir malkų krūva; VIEŠPATIES alsavimas kaip sieros upė jį padega.

Prieš sąjungą su Egiptu

31 Vargas tiems, kurie leidžiasi į Egiptą pagalbos ieškoti, ir kliaujasi žirgais, kurie pasitiki vežimais, nes jų daug, ir raiteliais, nes jų pulkai stiprūs, tačiau į Izraelio Šventąjį nekelia akių,

nesitaria su VIEŠPAČIU!

² Bet juk ir jis išmintingas!

Jis sukėlė nelaimę ir savo žodžių neatsiėmė! Jis pakils prieš nedorėlių namus ir prieš tuos, kurie padeda piktadariams.

³ Egiptiečiai – žmonės, o ne Dievas, jų žirgai – kūnas, o ne dvasia. VIEŠPATS tik ištis savo ranką, ir gynėjas parpuls, o drauge su juo kris jo ginamasis; juodu abu kartu pražus.

⁴ VIEŠPATS taip man kalbėjo:

„Kaip liūtas ar liutukas urzgia dėl savo grobio ir susirinkus prieš jį būriui piemenų nei išsigąsta jų šauksmų, nei dreba dėl jų daromo triukšmo, taip ir Galybių VIEŠPATS nužengs kovoti

ant Siono kalno, ant kalvos.

⁵ Kaip sparnus išskėtę paukščiai gina jauniklius, taip Galybių VIEŠPATS gins Jeruzalę, saugos ir vaduos, globos ir gelbės ją.“

⁶ Sugrįžkite pas jį, Izraelio vaikai, pas tą, kurį taip giliai įžeidėte! ⁷ Tą dieną kiekvienas jūsų atmes su panieka sidabro ir aukso stabus, kurių prisidarėte savo nuodėmingomis rankomis.

Asirijos žlugimas

⁸ Asiras kris nuo kalavijo, kuris bus ne žmogaus; ne žmogaus kalavijas jį parbloks. Jis bėgs nuo kalavijo, o jo jauni kariai eis lažą.

⁹ Jo uola iš baimės pasitrauks, o jo didžiūnai paklaikę paliks vėliavas. –

Tai žodis VIEŠPATIES, kurio liepsna Sione, o žaizdras Jeruzalėje!

Teisingumo karalystė

32 Tada káralius viešpataus pagal teisumą, didžiūnai valdys pagal teisingumą.

² Kiekvienas jų bus pastogė nuo vėjo, prieglobstis nuo audros.

Jie bus lyg vandens srovės dykumoje, lyg milžinės uolės šešėlis saulės tviskinamoje šalyje.

³ Akys jų, kurie mato, nebus užmerktos, ausys jų, kurie girdi, bus klusios.

⁴ Silpnadvasių širdis išmoks suprasti, švepluojančiųjų liežuvis kalbės be vargo ir aiškiai.

⁵ Paikasis nebebus laikomas pagarbos vertu, sūkčiaus niekas nebevadins garbingu.

⁶ Paikasis kalba vien kvailystes, jo širdis pilna pikty sumanymų; nedorai elgtis, klaidingai kalbėti prieš VIEŠPATĮ, alkano nepapenėti, ištroškusiam vandens nepaduoti.

⁷ Sūkčiaus suktybės – blogos; jis vis galvoja, ką pikta padaryti, kaip melu vargšus prapultin įstumti, neleisti beturčiams teisybės ieškoti. ⁸ O kilnūs visados ieško gero, dėl gerų siekių deda galvą.

Jeruzalės moterys

⁹ Kelkitės, nerūpestingosios moterys,

ir išgirskite mano balsą!

Dukterys, pasitikinčios savimi, atidžiai klausykitės mano žodžio!

¹⁰ Dabar jūs patenkintos savimi, bet ateinančiais metais drebėsite.

Vynuogių rinkimo nebus, o pjūtis bus be derliaus!

¹¹ Drebėkite, nerūpestingosios!

Baisėkitės, patenkintosios savimi!

Išsirenkite nuogai,

tik strėnas prisidenkite juosta,

¹² muškitės sau į krūtinę

dėl gražiųjų laukų,

dėl derlingųjų vynmedžių,

¹³ dėl mano tautos žemės,

kuri apžels erškėčiais ir usnimis,

dėl visų namų, nesitveriančių

džiaugsmu

išdidžiai besilinksminančiame mieste.

¹⁴ Rūmai liks ištustėję,

o triukšmingasis miestas bus tuščias.

Tvirtovės kalnas

ir sargybos bokštas amžiams

pavirs dykviete,

smagia vieta laukiniams asilams,

ganykla kaimenėms.

¹⁵ Bet kai tik iš aukštybių Dvasia

bus išlieta ant mūsų,

dykuma virs sodais,

o sodai suvešės kaip miškas.

¹⁶ Tada dykumoje apsigyvens

teisingumas,

o teisumas įsikurs soduose.

¹⁷ Teisumo poveikis bus taika.

o teisumo vaisius –

ramybė ir apsauga,

tverianti amžiais.

¹⁸ Mano tauta gyvens

taikos buveinėje,

saugiuose namuose, ramiose

gyvenvietėse,

¹⁹ bet miškas nugrims į pražūtį,

o miestas bus baisiai nuniokotas.

²⁰ Laimingi jūs, kai galite sėti
prie kiekvienos upės,
kai galite savo asilams ir jaučiams
leisti laisvai bėgioti!

Asirijos galas

33 Vargas tau, niokotojau,

kad pats nebuvai

nuniokotas,

tau, klastingasis išdavike,

kad pats netapai klastos auka!

Kai baigsi niokoti, pats

būsi nuniokotas,

kai pailsi klastauti, pats

tapsi klastos auka.

² VIEŠPATIE, būk

maloningas mums,

nes tavimi viliamės!

Būk kas rytą mus gelbstinti ranka,

mūsų išgelbėjimas, atėjus pavojui!

³ Nuo sąmyšio užesio bėga gentys,

kai tu pakylai, tautos sklaidosi

į visas puses.

⁴ Žmonės šluoja grobį, kaip

šluojami skėriai;

tarsi žiogai jie šoka imti grobio.

⁵ VIEŠPATS prakilnus; jis

gyvena aukštybėse,

Sioną pripildo teisingumo

ir teisumo.

⁶ Tai, kas jo laikams

teikia patvarumą,

lobiai, kurie išgelbsti,

yra išmintis ir pažinimas.

Baimė VIEŠPATIES yra jo turtas!

⁷ Štai Arielio žmonės

vaitoja gatvėse,

Salemo pasiuntiniai

gaudžiai verkia.

⁸ Vieškeliai visur tušti,

nebėra, kas jais keliautų.

Sandoros sulaužytos,

liudytojai paniekinti,

tačiau dėl to niekas nesisieloja.

⁹ Džiūsta iš liūdesio šalis,

iš gėdos vysta Libanas,

Šaronas yra lyg dykuma,

Bašanas ir Karmelis numetė lapus.

¹⁰ „Dabar aš atsistosisiu,
– sako VIEŠPATS, –
dabar išaukštinsiu save,
dabar aukštai pakilsiu.

¹¹ Jūs esate nešti šieniu ir
pagimdysite šiaudus;
mano dvasia praris jus kaip ugnis.

¹² Tautos bus išdegintos
lyg kalkinėje,
iškirstos tarsi erškėčiai,
kad sudegtų ugnyje.

¹³ Kas esate toli, išgirskite
apie mano darbus,
o kas arti – išpažinkite
mano galybę!“

¹⁴ Nusidėjėliai dreba Sione,
šiurpulys krečia bedievių:
„Kas iš mūsų valiōs ištverti
pleškančią ugnį,
kas iš mūsų atlaikys
amžinas liepsnas?“

¹⁵ Tas, kuris gyvena pagal
teisumą ir sako tiesą,
kas iš skriaudos nenori
išspausti sau pelno,
kas atsisako priimti papirkas,
kas užsikemša ausis,
kad negirdėtų kalbant
apie žudymą,
ir kas užmerkia akis,
kad neregėtų pikta.

¹⁶ Toks žmogus gyvens
aukštybėse,
neprieinamų uolų tvirtovė
bus jo pilis;
jam bus tiekiama duona,
jam netrūks vandens.

Siono atstatymas

¹⁷ Tavo akys regės
puošnųjų karalių,
matys aplinkui platų kraštą.

¹⁸ Tavo širdis mąstys apie
klaiko metą:
„Kur tas, kuris galėjo skaičiuoti?
Kur tas, kuris galėjo pasverti?
Kur tas, kuris galėjo suskaityti
visus tuos bokštus?“

¹⁹ Nebematysi jau
išdidžiosios tautos,
svetimkalbės tautos,
kurios nesuprasi,
mikčiojančios liežuviu,
kurio nesupaisysi.

²⁰ Pažvelki į Sioną, mūsų
švenčių miestą!
Temato tavo akys Jeruzalę
kaip saugią buveinę,
nejudamą palapinę,
kurios nei kuolai niekada
nebus išrauti,
nei nė viena virvė nenutrūks.

²¹ Tai ten VIEŠPATS mūsų
bus Galingasis!
Tai sritis upių ir placių tėkmių,
ir joks irklinis laivas jomis nesiiria,
nei didingi laivai
neskleidžia burių.

^{23a} Jų laivavirvės išsivijusios
neišlaiko stiebo,
todėl negalima burių pakelti.

²² Taip! VIEŠPATS mūsų teisėjas
ir mūsų įstatymų davėjas,
VIEŠPATS mūsų karalius,
ir jis mus išvaduos.

^{23b} Tuomet net aklieji dalysis
turtinę laimikį,
net šlubiai pasiplės grobio.

²⁴ Nebus ten žmogaus, kuris
sakytų: „Aš ligotas!“
Žmonėms, kurie ten gyvena,
kaltė bus atleista.

Edomo nuteisimas

34 Ateikite, tautos, ir išgirskite!
Klausykitės
atidžiai, gentys!

Teišgirsta žemė ir tai, ko ji pilna,
pasaulis ir visi jo kūriniai!

² VIEŠPATS įpykęs ant visų tautų
ir išėlęs ant visų jų galybių.
Jis paliko jas prapulčiai,
atidavė sunaikinti kaip atnašą.

³ Jų užmuštieji bus metami į gatves,
jų lavonai dvoks maitos tvaiku,
kalnai permirks jų krauju,

⁴ visos kalvos bus juo paplūdusios.

*Kaip knyga užsiskleis dangus,
ir kris jo visos galybės,
kaip krinta lapai nuo vynmedžio
ar figmedžio.

⁵ Kai mąno kalavijas bus
iškeltas danguje,
jis kris staiga ant *Edomo,
ant tautos,
kurią aš palikau prapulčiai
– teismui.

⁶ VIEŠPATS laiko rankoje
kalaviją, visą kruviną,
aptekusį riebalais,
ėriukų ir ožių krauju, avinų
inkstų taukais,
nes VIEŠPAČIUI atnašaujama
auka Bocoje,
didelis kraujo praliejimas
Edomo krašte.

⁷ Buivolai kris kartu su jais,
jautukai – kartu su jaučiais.
Nuo kraujo jų kraštas bus girtas,
žemė persisunkusi atnašų taukais.

⁸ VIEŠPAČIUI priklauso keršto diena,
atpildo už Sioną metai.

⁹ Edomo upėse vanduo
pasrus degutu,
dulkės jame virs siera,
ir jo kraštas taps liepsnojančios
dervos žeme.

¹⁰ Nesiliaudami nei naktį, nei dieną,
be perstojo *kils dūmų debesys.
Žemė per kartų kartas bus tuščia,
per amžių amžius niekas
per ją neis.

¹¹ Kuosa ir ežys ją užvaldys,
apsigyvens apuokas ir varnas.
VIEŠPATS matuos ją
sąmyšio mastu
ir dykynės svambalu;
satyrai* ten jausis kaip namie.

^{34,4} Lk 21,26; Apr 6,13-14

^{34,5-17} Iz 63,1-6; Jer 49,7-22; Ez 25,12-14; 35,1-15;
Am 1,11-12; Abd 1-14; Mal 1,2-5

^{34,10} Apr 14,11; 19,3

^{34,11} Žr. Iz 13,21.

¹² Edomo kilmingųjų
daugiau nebeliks,
nebebus, ką skelbti karaliumi,
didžiūnai išnyks.

¹³ Užžels jų rūmai brūzgynais,
usnimis ir šilojais jų pilys.
Kraštas virs šakalų valdomis,
taps stručių lindyne.

¹⁴ Laukinės katės susitiks
su hienomis,
satyrai šūkiaus vienas kitam.
Net Lilita* ten įsikurs,
ten ras sau poilsui vietą.

¹⁵ Šokli angis ten kraus sau lizdą,
dės kiaušinius, perės vaikus ir
augins juos savo paunksmėje.
Būriuosis ten ir pesliai,
kiekvienas – su savo patele.

¹⁶ Susiraskite VIEŠPATIES
knygoje ir paskaitykite,
kas joje sakoma: „Nė vienas tų
gyvūnų nedels atsirasti,
nes taip paliepė VIEŠPATIES lūpos
ir jo dvasia visus ten surinks.
¹⁷ Jis pats jiems paskyrė likimą ir
savo rankos mostu jų dalį
žemėje atidalijo“.

Amžinai ji priklausys jiems,
ir jie gyvens ten per kartų kartas.

Atpirktųjų džiaugsmas

35 Pradžiugs dykuma
ir tyrlaukiai,
krykštaus pražysdama dykvietė.
Kaip lelija

² ji žydėte sužydės
ir džiūgaute džiūgaus laiminga.
Jai bus suteikta Libano šlovė,
Karmelio ir Šarono didingumas.
Jie matys VIEŠPATIES šlovę,
mūsų Dievo didingumą.

³ *Duokite jėgų pailsusioms
rankoms,
paremkite drebančius kelius,

^{34,14} Liaudies pasakojimų demonė, klajojanti
po dykumą.

^{35,3} Hbr 12,12

⁴ sakykite tiems, kurių
širdis baiminasi:

„Būkite stiprūs! Nebijokite!
Štai jūsų Dievas, jūsų
kerštas ateina!

Su baisiu atlyginimu jis
ateina jūsų gelbėti“.

⁵ Tada akliams *bus
atmerkto akys,
kurtiesiems atvertos ausys.

⁶ Tada raišasis šokinės
tartum elnias,
dainuos iš džiaugsmo
nebylio liežuvis.

Dykumoje ištrykš vandens srovės,
tyrlaukiuose tekės upės.

⁷ Išdeginti smėlynai taps ežeru,
ištroškusi žemė virs
vandens šaltiniais.

Kur šakalų guoliai, ten dygs žolė,
žaliuos nendrės, žels meldai.

⁸ Ir vieškelis ten eis.

Jis bus vadinamas šventuoju Keliu.
Kas netyras, tas negalės juo eiti,
ištvirkėliai nesuklaidins
tų, kurie juo žengia.

⁹ Nebus ten jokio liūto,
joks plėšrus žvėris nesibastys;
nė vieno jų ten neužtiksi.
Juo keliaus tik atpirktieji.

¹⁰ Kuriuos VIEŠPATS
išlaisvino, tie sugrįš
ir įžengs į Sioną su giesme,
vainikuoti amžinu džiaugsmu.
Linksmumas ir džiaugsmas
juos pasitiks,
pasibaigs vargas ir liūdesys.

Sanheribo antpuolis

36 Keturioliktais karaliaus Ezeki-
jo metais Asirijos karalius San-
heribas užpuolė visus įtvirtintuosius
Judo miestus ir paėmė juos. ² Asirijos
karalius iš Lachišo į Jeruzalę prieš ka-
ralių Ezekiją pasiuntė rab šakę* su sti-

priomis pajėgomis. Kai jis išsirikiavo
mūšiui ties Aukštutinio tvenkinio van-
dientiekiu ant kelio į Velėtojo lauką, ³ iš-
ėjo pas jį rūmų prievaizdas Hilkijo sū-
nus Eljakimas, karalystės raštininkas
Šebna ir raštinės viršininkas Asafo sū-
nus Joachas.

⁴ Rab šakė kreipėsi į juos: „Praneš-
kite Ezekijui: ‘Taip sako didysis kara-
lius, Asirijos karalius. Kuo tu pasitiki,
kad jautiesi toks tikras?’ ⁵ Ne jau manai,
kad tušti žodžiai atstoja karybą ir jėgą
kare? Tad kuo gi tu pasitiki, kad suki-
lai prieš mane?’ ⁶ Tas Egiptas – lazda,
kuria tu pasitiki – iš tikrųjų yra *palū-
žusi nendrė, perverianti ranką kiek-
vienam, kuris ja remiasi. Toks yra fa-
raonas, Egipto karalius, visiems, kurie
juo pasitiki. ⁷ O jeigu jūs man sakysite:
‘VIEŠPAČIU, savo Dievu, mes pasitiki-
me’, – tai ar jis nėra tas, kurio aukštu-
mų alkus ir aukurus išgriovė Ezekijas,
įsakydamas Judo karalystei ir Jeruzalei
garbinti tik prie šio aukuro?’

⁸ O dabar eikš lažybų su mano val-
dovu, Asirijos karaliumi: ‘Aš duosiu
tau du tūkstančius žirgų, jei susira-
si jiems šitiek raitelių’. ⁹ Kaipgi tu gali
priversti pasitraukti šį vieną mažiaus-
ių mano valdovo tarnų? Atseit tu pa-
sitikėjai, kad vežimų ir raitelių duos
Egiptas! ¹⁰ Pagaliau argi be VIEŠPATIES
valios atžygiavau aš nusiaubti šio kraš-
to? Pats VIEŠPATS man įsakė: ‘Žygiuok
prieš tą kraštą ir nusiaubk jį!’“

¹¹ Tuomet Eljakimas, Šebna ir Joa-
chas kreipėsi į rab šakę: „Prašom kal-
bėti su savo tarnais aramėjiškai. Mes
suprantame. Nekalbėk mums judė-
jiškai, kai žmonės štai klausosi ant
mūrų“. ¹² Bet rab šakė atsakė jiems:
„Nejaugi manai, kad mano valdovas
siuntė mane, jog pasakyčiau šiuos da-
lykus vien tavo valdovui ar tau? Prie-
šingai, argi nesiuntė manęs tam, kad
pasakyčiau tai ir žmonėms ant mūrų,

35,5-6 Mt 11,5; Lk 7,22

36,2 Vyriausiojo pareigūno titulas.

36,6 Ez 29,6-7

kurie turės kartu su jumis valgyti savo pačių išmatas ir gerti savo šlapimą?“

¹³Paskui rab šakė žengė priekin ir sušuko garsiu balsu judėjiškai: „Klausykitės didžiojo karaliaus, Asirijos karaliaus, žodžių!“ ¹⁴Taip sako karalius. Nesiduokite mulkinami Ezekijo, nės jis negali jūsų išgelbėti!“ ¹⁵Neleiskite Ezekijui, kad jus sugundytų, liepdamas pasitikėti VIEŠPAČIU ir sakyti: 'VIEŠPATS tikrai išgelbės mus! Šis miestas nebus atiduotas Asirijos karaliui į rankas!' ¹⁶Neklausykite Ezekijo, nes Asirijos karalius sako: 'Sudarykite sutartį su manimi ir pasiduokite! Tada kiekvienas jūsų galės valgyti nuo savo paties vynmedžio ir figmedžio, gerti vandenį iš savo paties tvenkinio, ¹⁷ kol aš ateisiu ir perkelsiu jus į kraštą, panašų į jūsiškį, į grūdų ir gero vyno kraštą, į duonos ir vynuogynų kraštą.' ¹⁸Tenesuvedžioja jūsų Ezekijas, sakydamas: 'VIEŠPATS mus išgelbės!' Ar bent vienas iš tautų dievų išgelbėjo savo kraštą nuo Asirijos karaliaus rankos? ¹⁹Kur Hamato ir Arpado dievai? Kur Sefarvaimų dievai? Kur Samarijos dievai? Ar išgelbėjo jie Samariją nuo manęs? ²⁰Kuris gi iš visų šių kraštų dievų yra išgelbėjęs kada nors savo kraštą? Ar gali VIEŠPATS išgelbėti nuo manęs Jeruzalę?“

²¹Bet jie tylėjo ir nedavė jam atsakymo, nes karalius buvo įsakęs: „Neatsakykite jam nė žodžio.“ ²²Paskui rūmų prievaizdas Hilkijo sūnus Eljakimas, karalystės raštininkas Šebna ir raštinės viršininkas Asafo sūnus Joachas persiplėšė drabužius, nuėjo pas Ezekiją ir pranešė jam, ką rab šakė buvo pasakęs.

37 Tai išgirdęs, karalius Ezekijas persiplėšė drabužius, apsvilkio ašutine ir nuėjo į VIEŠPATIES Namus. ²O prievaizdą Eljakimą, karalystės raštininką Šebną ir kunigijos seniūnus, apsvilkusius ašutinėmis, pasiuntė pas pranašą Izaiją, Amoco sūnų, ³pasakyti: „Taip kalba Ezekijas: 'Ši die-

na – nelaimės, bausmės ir gėdos dieva. Kūdikiams atėjo metas gimti, bet nėra jėgų juos pagimdyti!' ⁴Teišgirsta VIEŠPATS, tavo Dievas, žodžius rab šakės, kurį atsiuntė jo valdovas, Asirijos karalius, kad įžeistų gyvąjį Dievą! Tėnubaudžia jį VIEŠPATS, tavo Dievas, už žodžius, kuriuos girdėjo! Pasimelsk už likutį, kuris yra čia“.

⁵Karaliaus Ezekijo tarnai atėjo pas Izaiją. ⁶Izaijas jiems atsakė: „Savo valdovui pasakykite: 'Taip kalba VIEŠPATS. Neišsigąsk girdėtų žodžių, kuriais Asirijos karaliaus tarnai tyčiojosi iš manęs. ⁷Štai įkvėpsiu aš jam tokią dvasią, kad, išgirdęs žinią, jis grįš į savo kraštą. Ten aš padarysiu, kad jis žus nuo kalavijo“.

⁸Rab šakė sugrįžo ir rado Asirijos karalių kariaujančių prieš Libną. Jis sužinojo, kad karalius buvo palikęs Lachišą. ⁹Tuo tarpu Asirijos karalius gavo žinią apie Etiopijos karalių Tirhaką: „Jis pakilo į karo žygį prieš tave!“ Išgirdęs apie tai, jis vėl siuntė pasiuntinius pas Ezekiją pasakyti: ¹⁰„Taip sakysite Judo karaliui Ezekijui: 'Nesiduok savo Dievo, kuriuo pasitiki, apgaunamas, esą Jeruzalė neatsidurs Asirijos karaliaus rankose.' ¹¹Juk tu pats esi girdėjęs, kaip Asirijos karaliai pasielgė su kitais kraštais, juos visiškai sunaikindami! O tu būsi išgelbėtas? ¹²Argi vadavo dievai tautas, kurias sunaikino mano protėviai: Gozaną, Haraną, Recefą ir edeniečius Telasare? ¹³Kur dabar Hamato karalius, Arpado karalius ar Sefarvaimų, Henos ir Ivos karalius?“

¹⁴Ezekijas paėmė iš pasiuntinių rankų laišką ir perskaitė. Tuomet palypėjo į VIEŠPATIES Namus ir išskleidęs jį ¹⁵malda kreipėsi į VIEŠPATĮ: ¹⁶„Galybių VIEŠPATIE, Izraelio Dieve, *virš kerubų soste sėdintis! Tu vienas esi Dievas virš visų žemės karalysčių. Tu sukūrei dangus ir žemę. ¹⁷Palenk man

savo ausį, VIEŠPATIE, ir išklausk! Atverk savo akis, VIEŠPATIE, ir pamatyk! Išgirsk visus žodžius laiško, kurį atsiuntė Sanheribas, kad pasityčiotų iš gyvojo Dievo. ¹⁸ Iš tikrųjų, VIEŠPATIE, Asirijos karaliai nusiaubė visas tautas ir jų kraštus, ¹⁹ o jų dievus sumetė į ugnį; jie sunaikino juos, nes tai buvo ne dievai, o tik žmogaus rankų padarai, medis ir akmuo. ²⁰ Dabar, VIEŠPATIE, mūsų Dieve, gelbėk mus iš jo rankų, kad visos karalystės žemėje žinotų, jog tu vienas, VIEŠPATIE, esi Dievas!“

Sanheribo nubaudimas

²¹ Tada Amoco sūnus Izaijas pasiuntė Ezekijui tokį žodį: „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas, atsakydamas į tavo maldą dėl pagalbos prieš Asirijos karalių Sanheribą. Štai žodis, kurį VIEŠPATS ištare prieš jį:

²² 'Niekina tave, tyčiojasi iš tavęs mergelė, Siono duktė;

kraipo galvą už tavo nugaros duktė Jeruzalė.

²³ Ką tu įžeidei ir kam piktžodžiavai?

Prieš ką pakėlei savo balsą, žvelgdamas įžūliomis akimis? Prieš Izraelio Šventąjį!

²⁴ Per savo tarnus tu įžeidei Viešpatį.

Sakei: «Su aibe savo vežimų pasiekiau kalnų viršūnes, pačias Libano kalnų atšlaites; iškirtau aukštuosius jo kedrus ir puošniuosius kiparus; pasiekiau aukščiausią viršūnę, patį jos miško tankumyną.

²⁵ Kasiau šulinius ir gėriau vandenį svetimuose kraštuose;

savo kojų padais išdžiovinau visas Egipto upes».

²⁶ Argi tu negirdėjai, kad tai esu patvarkęs nuo senų laikų?

Tai, ką esu nulėmęs nuo

senų senovės,

dabar įvykdžiau!

Todėl tu galėjai sugriauti

miestus tvirčiausius

ir juos paversti krūvomis griuvėsių.

²⁷ Bejėgiai buvo jų gyventojai,

išgaščio ir gėdos apimti,

kaip žolės laukuose,

kaip gležna žaluma,

kaip žolė ant stogų

pučiant rytų vėjui.

²⁸ Ar ilsiesi tu,

ar ateini, ar išeini,

ar esi įniršęs ant manęs –

viską aš žinau!

²⁹ Dėl to, kad niršai ant manęs

ir tavo įtūžimas pasiekė

mano ausis,

įversiu savo kablį tau į šnerves,

pažabosiu savo žaslais tavo nasrus.

Tuo pačiu keliu, kuriuo čia atėjai,

atgal tave parvargsiu.

³⁰ Štai bus tau ženklas.

Šiais metais valgysi, ką duos atolas,

kitais – kas užaugs nesėta,

o trečiais vėl sėsite ir pjausite,

veisite vynuogynus ir

gardžiuositės jų vaisiais!

³¹ Judo namų likučiai vėl

suleis žemėn šaknis,

vėl neš vaisius aukštai šakose.

³² Iš Jeruzalės sklis likutis,

nuo Siono kalno – išlikusieji.

Galybių VIEŠPATIES uolumas

tai padarys!“

³³ Todėl apie Asirijos karalių VIEŠPATS sako: „Jis neįsiverš į šį miestą, nė vienūs strėlės į jį nepaleis, nei dengdamasis skydu jo nepuls, nei apgulos pylimo aplink jį nesupils. ³⁴ Keliu, kuriuo atėjo, išsinešdins, neįsiveržęs į šį miestą. Tai VIEŠPATIES žodis! ³⁵ Aš apginsiu jį dėl savęs ir dėl savo tarno Dovydo“.

³⁶ VIEŠPATIES angelas atėjo į asirų stovyklą ir užmušė šimtą aštuoniasdešimt penkis tūkstančius. Išaušus

rytui, visur gulėjo lavonai. ³⁷ Asirijos karalius Sanheribas pasitraukė ir grįžo į Ninevę. ³⁸ Vieną dieną, jam meldžiantis savo dievo Nisrocho šventykloje, jį nužudė kalaviju du jo sūnūs – Adramelechas ir Sareceras. Abu pabėgo į Ararato kraštą. Vietoj jo karaliumi tapo jo sūnus Asarhadonas.

Ezekijo liga ir išgijimas

38 Tomis dienomis Ezekijas sunkiai susirgo ir buvo prie pat mirties. Pranašas Izaijas, Amoco sūnus, atėjo pas jį ir tarė: „Šitaip kalba VIEŠPATS. 'Sutvarkyk savo reikalus, nes tuojau mirsi, nebeišgysi'“. ² Ezekijas nusigręžė veidu į sieną ir meldėsi VIEŠPAČIUI:

³ „Atmink, meldžiu, VIEŠPATIE, kaip ištikimai ir nuoširdžiai elgiausi tavo akivaizdoje, darydamas, kas tau patinka!“ Ir ėmė Ezekijas graudžiai verkti.

⁴ Tada Izaijas išgirdo VIEŠPATIES žodį: ⁵ „Eik pas Ezekiją ir pasakyk: 'Taip kalba VIEŠPATS, tavo tėvo Dovydo Dievas. Girdėjau tavo maldą ir mačiau tavo ašaras. Išgydysiu tave; po trejeto dienų tu jau pajėsi nueiti į VIEŠPATIES Šventyklą. Penkiolika metų pridėsiu prie tavo dienų! ⁶ Be to, tave ir šį miestą išgelbėsiu nuo Asirijos karaliaus. Aš būsiu skydas šiam miestui!

⁷ Ženklas iš VIEŠPATIES, kad VIEŠPATS padarys, ką pažadėjo, bus toks. ⁸ Žiūrėk! Šešėliui, jau nusileidusiam dešimčia pakopų ant laiptų į Ahazo prieangį, leisiu vėl grįžti dešimčia pakopų“. Ir saulė grįžo dešimčia pakopų, kuriomis buvo nusileidusi.

⁹ Giesmė, kurią Judo karalius Ezekijas sudėjo, pasveikęs iš ligos:

¹⁰ Aš pagalvojau:

„Patį savo dienų vidurdienį turiu iškelti!“

Šeolo vartai atims man likusius metus“.

¹¹ Aš tariau:

„Niekada daugiau nebematysiu VIEŠPATIES* gyvųjų šalyje, niekada daugiau nebežvelgsiu į jokią žemėje gyvenantį žmogų“.

¹² Mano pastogė lyg palapinė piemenų nugriauta ir numesta šalin nuo manęs.

Mano gyvenimą tu baigei austi kaip audėjas,

nukirpai mane it paskutinį siūlą nuo šeivos.

Dieną ir naktį tu vedi mane į pabaigą.

¹³ Ligi aušros aš šaukiuosį pagalbos.

Tarsi liūtas jis triuškina visus mano kaulus.

Dieną ir naktį tu vedi mane į pabaigą.

¹⁴ Čirškiu tarsi parskritusi kregždė, dejuoju tarsi balandis.

Nuvargsta man akys, žvelgdamos aukštyn į dangų:

aš skurdžius, Viešpatie!

Užstok mane!

¹⁵ Ką galiu jam sakyti?

Jis man kalbėjo!

Jis pats tai padarė!

Eisiu pirmyn žingsniukais

per visus savo metus,

nors mano siela ir pilna kartėlio.

¹⁶ Kuriuos Viešpats globoja, tie gyvuoja;

tau [priklauso] mano gyvenimo dvasia.

Tu man davei sveikatą ir gyvybę,

¹⁷ todėl mano kartėlis

pavirto ramybe.

Tu apsaugojai mane nuo

mirties bedugnės

ir visās mano nuodėmės

nusviedei sau už nugaros.

¹⁸ Juk Šeole niekas tau nedėkoja,

nė mirtis tavęs nešlovina;

kas eina į giliąją duobę, tas

nebesitiki tavo gerumo.

¹⁹ Gyvasis, tiktai gyvasis tau dėkoja;

^{38,11} T. y. nebeisiu į Šventyklą, nebedalyvausiu pamaldose.

kaip šiandien darau aš.
Apie tavo ištikimybę tėvai
pasakos vaikams.

²⁰ VIEŠPAČIUI patiko mus išgelbėti!
Giedosime ir kankliuosime
mes VIEŠPATIES Namuose
visą savo gyvenimo dieną.

²¹ Kai Izaijas pasakė: „Tegu jie nu-
neša figų košės, tepatepa ja išbėrimą,
ir jis pagis“, ²² Ezekijas paklausė: „O
koks bus ženklas, kad aš vėl pakilsiu į
VIEŠPATIES Namus?“

Babilono pasiuntiniai

39 Tuo metu Babilono karalius
Baladano sūnus Merodach Ba-
ladanas, išgirdęs apie Ezekijo ligą ir iš-
gijimą, atsiuntė jam laišką ir dovanų.
² Ezekijas dėl to apsidžiaugė ir pasiun-
tiniais aprodė savo išdą, sidabrą ir
auksą, prieskonių ir geriausio aliejaus
atsargas, ginklų sandėlius, visus turtus,
kokių tik turėjo rūsiuose. Neliko nieko
nei jo rūmuose, nei visoje karalystėje,
ko nebūtų jiems parodęs.

³ Tada pranašas Izaijas atėjo pas ka-
ralių Ezekiją ir paklausė: „Ką sakė tau
tie vyrai? Iš kur jie atėjo pas tave?“ Eze-
kijas atsakė: „Jie atėjo pas mane iš toli-
mo krašto, iš Babilono“.

⁴ „Ką jie matė tavo rūmuose?“ – to-
liau klausė Izaijas. Ezekijas atsakė: „Jie
matė visa, kas tik yra mano rūmuose.
Neliko nieko mano turtų rūsiuose, ko
nebūčiau jiems parodęs“.

⁵ Tada Izaijas pasakė Ezekijui: „Iš-
girs Galybių VIEŠPATIES žodį: ⁶ Štai ate-
is dienos, kai visa, kas tik yra tavo rū-
muose, visa, ką tavo protėviai sukrovė
iki šios dienos, visa bus išgabenta į Ba-
biloną. Niekas neliks, – sako VIEŠPATS!
⁷ – Ir iš tavo palikuonių, kurių susi-
lauksi, kai kurie bus paimti; jie bus eu-
nuchai Babilono karaliaus rūmuose!“

⁸ Ezekijas atsakė Izajui: „VIEŠPATIES
žodis, kurį man pasakei, yra palan-

kus“. Mat jis pagalvojo sau: „Vadinasi,
mano dienomis dar tvers taika ir sau-
gumas“.

Išganymo pažadas

40 „Paguoskite maną
tautą, – sako jūsų

Dievas, – paguoskite ją!

² Prabilkite į širdį Jeruzalei

ir šaukite jai,

kad jos lažas baigėsi,

kad jos kaltė išpirkta,

nes ji dvigubai atsiėmė iš

VIEŠPATIES rankų
už visas savo nuodėmes“.

³ *Pasigirsta balsas:

„Per dykumą tieskite

VIEŠPAČIUI kelią!

Tyruose ištiesinkite mūsų

Dievui viešelį!

⁴ Kiekvienas slėnys tegu

būna užpiltas,

kiekvienas kalnas bei kalva

tebūna nukasta.

Uolėta žemė pavirs lyguma,

kalvotos apylinkės – slėniais.

⁵ Tada VIEŠPATIES šlovė

bus apreiškta!

Visa žmonija drauge ją išvys,

nes pats VIEŠPATS tai pažadėjo

savo lūpomis!“

⁶ *Pasigirsta balsas: „Skelbki!“

Atsakau: „O ką man skelbti?“ –

„Visa žmonija – kaip žolė,

jos gražumas – kaip laukų gėlės.

⁷ Žolė nudžiūsta, gėlė nuvysta,

kai tik VIEŠPATS pasiuncia

joms vėją.

Tikrai žmonės – tik žolė.

⁸ Žolė nudžiūsta, gėlė nuvysta,

bet Dievo žodis tveria amžinai“.

⁹ Užlipk ant aukšto kalno,

džiugiosios žinios skelbėjau Sione!

Galingai pakelk savo balsą,

^{40,3} Mt 3,3; Mk 1,3; Jn 1,23

^{40,3-5} Lk 3,4-6

^{40,6-8} Jok 1,10-11; 1 Pt 1,24-25

gerosios naujienos

skelbėja Jeruzale!

Skelbk, nebijok!

Sakyk Judo miestams:

„Štai jūsų Dievas!“

¹⁰* Štai Viešpats DIEVAS

ateina su galybe,

o jo ranka – valdinga.

Atlygį jis turi su savimi,

o algą moka į priekį.

¹¹* Kaip piemuio ganys jis

savo kaimenę,

savo rankomis surinks ėriukus,

nešios juos prie krūtinės

ir švelniai vedžios vedekles.

Kūrėjo galia išganyti

¹² Kas savo kaušu paseikėjo

marių vandenį,

kas sprindžiu pamatavo

dangaus skliautą?

Kas saiku* atseikėjo žemės dulkes,

kas svarstyklėmis pasvėrė kalnus

ir svertuvu – kalvas?

¹³* Kas gali pasakyti VIEŠPAČIUI,

ką jam daryti,

pamokyti jį ar duoti patarimą?

¹⁴ Su kuo jis tariasi, kad

žinotų, ką daryti?

Kas išmokė jį teisingumo tako

ir parodė jam išminties kelią?

¹⁵ Štai taūtos jam – lyg lašas kibire,

lyg dulkės ant svarstyklių.

Tólimosios sūros sveria ne

daugiau kaip krislai.

¹⁶ Libano medžių neužtektų

aukurai pakurti,

nė jo gyvulių – deginamosioms

aukoms:

¹⁷ Visos tautos jo Artume

– niekų niekas;

jas Dievas laiko visiškai nieku!

¹⁸* Į ką jums bus panašus Dievas

ir kokį jo paveikslą susikursite?

¹⁹ Į statų statulą, meistro nulieta,

auksakalio paaukuotą

ir sidabro grandinėlėmis

apvedžiotą?

²⁰ Kas nuskurdęs, tas pasirinks

nepuvų šilkmedį

ir susiras nagingą meistrą,

kad pastatytų nedūlų statulą.

²¹ Argi jūs nežinote? Argi

negirdėjote?

Argi tai jums neskelbta

nuo pradžios?

Ar jūs nesupratote?

Nuo tada, kai buvo padėti

žemės pamatai,

²² jis sėdi soste anapus dangaus

skliauto virš žemės,

ir jos gyventojai jam

atrodo lyg žiogai.

Jis dengia žemę dangumi

tarsi užuolaida,

išskleidžia jį tarsi palapinę

gyvenimui.

²³ Didžiūnus jis paverčia nieku,

o žemės valdovus – tuščiu burbulu.

²⁴ Jie vos pasodinti, vos pasėti,

jų kamieniai vos žemėn

įleido šaknis;

jis kvėpteli ant jų, ir jie nudžiūva;

viesulas juos nuneš kaip šapus.

²⁵ „Su kuo palyginsite mane?

Su kuo sulyginsite mane?“

– sako Šventasis.

²⁶ Pakelkite akis ir pasižiūrėkite

į aukštybes!

Kas jas sukūrė?

Tas, kuris atveda jų puikus,

suskaičiuoja

ir šaukia kiekvieną jų vardą.

Dėl jo didžios galybės

ir beribės jėgos

nė viena nedrįsta neateiti!

²⁷ Jokūbai, kaipgi tu gali sakyti,

Izraeli, kaipgi tu drįsti skųstis:

^{40,10} Iz 62,11; Apr 22,12

^{40,11} Jn 10,11

^{40,12} Pažod.: „trečdaliu saiko“.

^{40,13} Rom 11,34; 1 Kor 2,16

„Mano kelias paslėptas
nuo VIEŠPATIES,
mano Dievas į mano teises
nekreipia dėmesio?“

²⁸ Nagi, ar nežinai, ar
nesi girdėjęs?

VIEŠPATS – amžinasis Dievas,
visų žemės šalių kūrėjas.
Jis nepailsta, nepavargsta;
jo išmintis neištirama.

²⁹ Nuvargusiam jis duoda jėgų,
bejėgiui atšviežina gyvastį.

³⁰ Net jaunuoliai pailsta
ir pavargsta,

vaikinai klupte klumpa,

³¹ bet tie, kurie pasitiki

VIEŠPAČIU, atgaus jėgas,
pakils tarsi erelių sparnais,
ir nepavargs bėgdami,
nepails eidami.

Izraelio vaduotojas

41 Tylėkite, tólimosios salos,
mano akivaizdoje!

Laukite mano žodžių, tautos!

Teateina ir tepareiškia

jos savo skundą;

drauge rinkimės į teismą.

² Kas išjudino iš Rytų
kovotoją* už teisumą

ir pašaukė jį būti savo tarnu?

Jis atiduoda jam tautas

ir sutrypia jų karalius.

Savo kalavijų jis paverčia

juos dulkėmis,

savo lanku – vėjo

nešamais pelais.

³ Jis vejasi juos

ir pralenkia nepažeistas,

vos kelią kojomis siekdamas.

⁴ Kas tai nuveikė ir padarė?

Kas pašaukė kartą nuo

pat pradžios?

Tai aš, VIEŠPATS,

kuris esu pirmas

ir su paskutine jų toks būsiu.

⁵ Išvydo jį tólimosios salos,

ir apėmė jas baimė,

dreba žemės pakraščiai:

artėja, jau čia pat!

⁶ Kiekvienas jų padeda kitiems,

kiekvienas drąsina savo bičiulį.

⁷ Meistras skatina auksakalį,

svidintojas – kalvį prie priekalo.

„Nuliedinta gerai“, – sako jis

ir sutvirtina kniedėmis,

kad nesvyruotų į šalis.

⁸ O tave, mano tarne Izraeli,

Jokūbai, mano išsirinktasis,

mano bičiulio *Abraomo palikuoni,

⁹ iš žemės pakraščių aš pasiėmiau,

iš tolimiausių užkampių

pasišaukiau.

Aš tau tariau: „Tu mano tarnas;

išsirinkau tave ir neatmesiu!“

¹⁰ Nebijok, nes aš su tavimi,

nebūgštau, nes aš tavo Dievas!

Stiprinsiu tave, padėsiu tau,

remsiu tave savo teisumo dešine.

¹¹ Nešlovę ir gėdą užsitrauks visi,

kas niršta ant tavęs.

Taps nieku ir eis prapultin visi,

kas kovoja su tavimi.

¹² Ieškosi, tačiau neberasi tų,

kurie vaidijosi su tavimi.

Galą gaus ir nieku taps,

kas kėlė karą prieš tave,

¹³ nes aš, VIEŠPATS, tavo Dievas,

laikau tavo dešinę.

Aš – tas, kuris tau sako:

„Nebijok, aš tau padėsiu!“

¹⁴ Nebijok, kirmine Jokūbai,

kirminėli Izraeli! „Aš tau padėsiu!“

– tai VIEŠPATIES žodis.

Tavo atpirkėjas – Izraelio

Šventasis.

¹⁵ Tu būsi mano kuliамasis

velenas,

aštrus, su nauju volu ir

daugeliu dantų;

tu kulsi kalnus ir triuškinsi juos,

kalvas paversi pelais.

^{41,2} T. y. Persijos karalių Kyrą.

^{41,8} 2 Met 20,7; Jok 2,23

¹⁶ Kai vėtysi, vėjas juos nuneš,
audra juos išblaškys.
O tu džiaugsiesi **VIEŠPAČIU**,
šlovinsi Izraelio Šventąjį.
¹⁷ Užguitieji ir vargšai
ieško vandens,
o jo nėra,
ir liežuvis jiems džiūsta
nuo troškulio.
Aš, **VIEŠPATS**, juos išgirsiu,
aš, Izraelio Dievas, jų neapleisiu.
¹⁸ Ant plikų kalvų atversiu upes
ir slėniuose šaltinius.
Dykumą paversiu tvenkiniais,
išdžiūvusią žemę – vandens
versmėmis.
¹⁹ Prisodinsiu dykumoje kedrų,
akacijų, mirtų ir alyvmedžių.
Trylankiuose auginsiu kiparus
drauge su guobomis ir pušimis,
²⁰ kad žmonės matytų ir žinotų,
stebėtų ir suprastų,
jog visa tai padarė ranka
VIEŠPATIES,
jog tai sukūrė Izraelio Šventasis.

Iššūkis pagonių dievams

²¹ „Pateikite savo bylą, –
sako **VIEŠPATS**, –
dėstykite savo įrodymus“, –
sako Jokūbo Karalius.
²² Teprieina ir tepranašauja
jie mums, kas įvyks!
Pasakykite, kas įvyko
žiloje senovėje,
kad įsidėmėtume
ir suvoktume, kuo tai baigsis,
arba apreikškite, kas
dar turi įvykti!
²³ Pranašaukite, kas bus ateityje,
kad žinotume, jog esate dievai!
Padarykite ką nors, gera ar pikta,
kad būtume nustebinti
ir įbauginti.
²⁴ Kodėl nei jūs esate niekis
ir jūsų darbai – niekai!
Kas jus pasirenka, tas renkasi
pasibjaurėjamą.

²⁵ Išjudinau jį* iš šiaurės,
ir jis ateina;
iš krašto, kur teka saulė,
pašaukiau jį vardu.
Galiūnus jis sutryps it molį,
kaip puodžius minko šlyną.
²⁶ Kas iš anksto tai paskelbė,
kad žinotume?
Prieš laiką, kad galėtume
sakyti: „Tai tiesa!“?
Niekas to neapskelbė,
niekas neapgarsino,
niekas negirdėjo jūsų žodžių.
²⁷ Įvykiai, kadaise
pranašauti Sionui,
štai štai jau vyksta!
Ir aš siunčiu Jeruzalei šauklį
su džiugia naujiena.
²⁸ Žvalgausi, tačiau nėra nė vieno,
nėra tarp jų kam duoti patarimą,
kad galėtų atsakyti, kai klaisiu.
²⁹ Visi jie – niekas,
niekas jų darbai;
jų stabai – tuščias vėjas!

Viešpaties tarnas

42 * „Štai mano tarnas,
kurį aš remiu,
mano išrinktasis, *kuriuo
aš gėriuosi.
Apgaubiau jį savo dvasia,
kad neštų tautoms teisingumą
² ne šauksmu ar pakeltu balsu;
gatvėje nebus girdėti jo balso.
³ Nei palaužtės nendrės
jis nelauš,
nei blėstančio dagčio negesins.
Jis neš tikrą teisingumą.
⁴ Nepails ir nepasiduos nevilčiai,
kurdamas žemėje teisingumą.
Jo mokymo lauks
tólimosios salos**.

^{41,25} Žr. Iz 41,2.

^{42,1-4} Mt 12,18-21

^{42,1} Mt 3,17; 17,5; Mk 1,11; Lk 3,22; 9,35

^{42,4} Viduržemio jūros pagonių kraštai į vakarus
nuo Palestinos.

⁵ Taip kalba Dievas, VIEŠPATS,
*kuris sukūrė ir išskleidė dangų,
patiesė žemę su visais pasėliais,
joje duoda gyvybę žmonėms
ir dvasią joje gyvenantiems:

⁶ „Aš, VIEŠPATS, pašaukiau
tave teisumo pergalei,
paėmiau tave už rankos.
Aš sukūriau ir padariau tave
tautos sandora, *tautų šviesa,
⁷ kad atvertum neregijų akis,
išvestum iš kalėjimo belaisvius,
išvaduotum sėdinčius
belangės tamsybėse.

⁸ Aš esu VIEŠPATS, tai
mano vardas.
Savo garbės neperleisiu kitam;
nei savo šlovės – stabams.

⁹ Kas buvo pranašauta,
štai jau įvyko;
dabar skelbiu naujus dalykus;
pirmiau, negu tai atsitiks,
skelbiu juos tau“.

Pergalės giesmė

¹⁰ Užtraukite naują giesmę
VIEŠPAČIUI,
skelbkite jo šlovę visoje žemėje!
Tedžiūgauja jūra ir visa,
kas jos gelmėse,

tólimosios salos ir jų gyventojai!
¹¹ Teskelbia dykuma bei jos miestai
ir žmonės Kedaro kaimuose!
Tedžiūgauja Selos gyventojai,
tešaukia nuo kalnų viršūnių!

¹² Teikite garbę VIEŠPAČIUI,
skelbkite jo šlovę
tolimosiose salose!

¹³ Į kovą VIEŠPATS žygiuoja
kaip karžygys,
kaip karys žadina savo narsą;
jis šaukia, pakeltu balsu
surinka mūsų šūkį
ir pergalinga jėga stoja
prieš savo priešus.

Dievo pažadas padėti

¹⁴ Ilgai tylėjau, lūkuriavau
ir susilaikiau,
bet dabar aš šaukiu kaip gimdyvė,
dūstu ir aikčioju.

¹⁵ Sunaikinsiu kalnus ir kalvas,
visur nuvytinsiu žolę.
Upes paversiu pelkėmis,
o pelkes išdžiovinsiu.

¹⁶ Aš vesiu keliaujančius
akluosius,
keliaūs nežinomais juos vesiu.
Tamsą jiems paversiu šviesa,
o vingiuotus kelius ištiesinsiu.
Visa tai darau dėl jų;
jų aš neapleisiu.

¹⁷ Trauksis į šalį visiškai susigėdę,
kas tiki stabais,
kas sako nuliedintoms statuloms:
„Jūs mūsų dievai“.

Izraelio aklumas

¹⁸ Klausykite, kurtieji!
Pažvelkite ir išvyskite, aklieji!

¹⁹ Kas aklesnis už mano tarną
ir kurtesnis už pasiuntinį,
kurį siunčiu?

Kas toks aklas, kaip mano siųstasis,
ir toks kurčias, kaip
VIEŠPATIES tarnas?

²⁰ Žiūrėti jis žiūri, bet neima širdin,
jo ausys atviros, bet nieko negirdi.

²¹ Dėl teisumo patiko VIEŠPAČIUI
savo įstatymą padaryti
didingą ir šlovingą.

²² Tačiau ši tauta apiplėšta
ir nusiaubta;

visi uždaryti rūsiuose,
paimti į kalėjimus.

Jie tapę grobiu, ir nėra
kam jų užstoti;

jie apiplėšiami, ir nėra kam
pasakyti: „Gražink atgal!“

²³ O, kad jūs tai išgirstumėt!
Išgirskite ir dėkitės nuo šiol į širdį!

²⁴ Kas atidavė Jokubą, kad
jis būtų apiplėštas,
kas atidavė Izraelį plėšikams?

^{42,5} Apd 17,24-25

^{42,6} Iz 49,6; Lk 2,32; Apd 13,47; 26,23

Ar tai nebuvo VIEŠPATS, kuriam
mes nusidėjome?

Jo kėliais eiti jie atsisakė ir
neklaušė jo Įstatymo.

²⁵ Todėl jis leido jiems pajusti
savo pykčio jėgą,
įniršį ir karo baismus.
Jis apsiautė juos liepsnomis,
bet jie nesuprato,
nudegino juos gaisru, bet ir
to jie nepaėmė į širdį.

Dievas pažada išpirkti

43 O dabar šitaip kalba
VIEŠPATS, kuris tave
sukūrė, Jokūbai,
kuris tave padarė, Izraeli:
„Nebijok, nes aš išpirkau tave;
pašaukiau tave vardu,
ir tu esi mano.

² Kai brisi per gilius vandenis,
aš būsiu su tavimi,
ir upėse tu nepaskęsi.
Kai eisi per ugnį, nesudegsi,
ir liepsnos tavęs nepraris,
³ nes aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas,
Izraelio Šventasis, kuris
tave gelbsti.

Tavo išpirkai atiduodu Egiptą,
mainais už tave – Kušą ir Sebą.
⁴ Kadangi tu man brangus,
vertingas ir mylimas,
aš atiduodu už tave kraštus
ir mainais už tavo gyvybę tautas.

⁵ Nebijok, nes aš su tavimi!
Tavo palikuonis parvesiu iš rytų,
surinksiu tave iš vakarų.
⁶ Pasakysiu šiaurei: 'Atiduok juos!'
ir pietums: 'Nesulaikykite!'
Parvesk mano sūnus iš
tolimų kraštų
ir mano dukteris iš
žemės pakraščių,

⁷ kiekvieną, kuris vadinamas
mano vardu,
kiekvieną, kurį savo garbei
aš sukūriau, pašaukiau
ir parengiau“.

Viešpats – vienintelis Dievas

⁸ Išvesk tautą aklą, nors
ir turinčią akis,
kurčią, nors ir turinčią ausis.

⁹ Tegu susirenka apžiūrai
visos tautos,
tesueina draugėn gentys!
Kas iš jų kada nors tai paskelbė
ar pranašavo apie tai praeityje?
Tegu kviečia savo liudytojus,
kad jiems paliudytų,
teišgirsta juos žmonės ir
tepasako: „Tai tiesa!“

¹⁰ „Jūs mano liudytojai, – tai
VIEŠPATIES žodis, –
mano tarnai, kuriuos išsirinkau,
idant žinotumėte,
tikėtumėte mane
ir suprastumėte, jog aš tas pats.
Nebuvo kito dievo prieš mane
ir nebus po manęs.

¹¹ Tai aš, aš esu VIEŠPATS,
be manęs kito gelbėtojo nėra.
¹² Tai aš apreiškiau, aš gelbėjau,
aš paskelbiau,
o ne koks svetimas jūsų dievas;
jūs mano liudytojai, – tai
VIEŠPATIES žodis. –

Aš esu Dievas,
¹³ amžinai tas pats!
Nėra, kas išvaduotų iš
mano rankos;
kas gali pakeisti tai, ką aš darau?“

Išėjimas iš Babilono

¹⁴ Taip kalba VIEŠPATS,
jūsų Atpirkėjas,
Izraelio Šventasis:
„Dėl jūsų siunčiu kariuomenę
prieš Babiloną,
visų kalėjimų skląsčius nukelsiu,
o chaldėjai prapliups aimanuoti.“
¹⁵ Aš – VIEŠPATS, jūsų Šventasis,
Izraelio kūrėjas, jūsų karalius“.

¹⁶ Taip kalba VIEŠPATS,
kuris per jūrą nutiesia kelią,
per galingus vandenis
padaro taką,

¹⁷ kuris išveda į žygį
vežimus ir žirgus,
galingą kariuomenę.
Jie krinta parblokšti ir nebepakyla,
užgesę ir užblėsę kaip dagtis:
¹⁸ „Daugiau nebesiremkite
tuo, kas buvo,
nebemąstykite apie tai,
kas seniai praėjo.
¹⁹ Štai aš kuriu naują dalyką!
Jis dabar jau reiškiasi,
negi nematote?
Net per dykumą tiesiu kelią,
net tyruose atveriu upes.
²⁰ Man teiks garbę laukiniai žvėrys,
šakalai ir stručiai,
nes aš duodu vandens dykumoje
ir upes atveriu tyruose,
kad būtų ko atsigerti mano
išrinktajai tautai.
²¹ Jie – tauta, kurią sau sukūriau,
kad skelbtų mano šlovę.

Izraelio nedėkingumas

²² Tu nešlovinai manęs, Jokūbai,
aš nusibodau tau, Izraeli!
²³ Ėriukų deginamųjų aukų
man neaukojai,
nagarbinai manęs
kruvinosiomis aukomis.
Neverčiau tavęs atnašauti
man duonos atnašų,
nevarginau tavęs dėl
smilkalų aukos.
²⁴ Nepirkai man savo pinigais
kvapiųjų šaknų,
negaivinau savo aukų taukais.
Nel Tu apkrovei mane
savo nuodėmėmis,
varginai mane nusikaltimais.
²⁵ Aš, aš – tas, kuris dėl savęs
naikina tavo nusizengimus, –
aš tavo nuodėmių neatminsiu.
²⁶ Primink man ir stokime
drauge prieš teismą!
Teisinkis, įrodyk savo nekaltumą!
²⁷ Man nusidėjo tavo protėvis,
sukilo prieš mane tavo atstovai,

²⁸ suteršė mano šventyklą
tavo didžiūnai,
todėl ir atidaviau Jokūbą pražūčiai,
išstačiau Izraelį paniekai.

Viešpats – vienintelis Dievas

44 O dabar klausyk,
Jokūbai, mano tarne,
Izraeli, kurį išsirinkau!“
² Taip kalba VIEŠPATS, tavo kūrėjas,
kuris auklėjo tave nuo pat
gimimo ir tau padėjo:
„Nebijok, Jokūbai, mano tarne,
brangusis, kurį išsirinkau!“
³ Sudrėkinsiu vandeniui
ištroškusią žemę,
palaistysiu srovėmis sausumą;
išliesiu savo dyasią ant
tavo palikuonių
ir savo palaiminimą ant tavo vaikų.
⁴ Jie sužels kaip žolė,
kaip gluosniai paupiuose.
⁵ Vieni sakys: 'Aš esu VIEŠPATIES!' –
kiti vadinsis Jokūbo vardu,
o dar kiti ant rankos
užsirašys 'VIEŠPATIES'
ir didžiuosius Izraelio vardu“.

Tikrasis Dievas ir stabai

⁶ Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio
Karalius ir Atpirkėjas,
Galybių VIEŠPATS:
* „Aš esu pirmas, aš esu paskutinis,
be manęs kito dievo nėra.
⁷ Kas priligsta man? Tegu pasirodo,
tegu pasako, pareiškia ir paaiškina!
Kas žiloje senovėje sukūrė tautą?
Tai, kas turi įvykti, jie tepasako!
⁸ Nenusigąskite, nebijokite:
argi aš jau seniai to nepaskelbiau
ir neapreiškiau?
Juk jūs mano liudytojai!
Ar yra gi kitas Dievas be manęs?
Ar yra kokia nors Uola be manęs?“
⁹ Niekingi visi tie, kurie daro stabų
statulas; jų branginamieji negali jiems

niekuo padėti. Jų garbintojai akli, jiems stinga išmanymo, jie tik patys save kvailina. ¹⁰ Kas dievą daro ar liedina stabą be noro užsidirbti? ¹¹ Žiūrėk, kaip jo garbintojai bus sugėdinti, nes jų meistrai – tik marūs žmonės! Kai jie visi susirinks ir prisistatys, juos pagaus baimė ir apims gėda.

¹² Kalvis daro jį iš geležies, įpučia anglis, kūju kala stabą. Tvirta ranka jį doroja, kol išalksta ir pavargsta. Vandens negeria, todėl visiškai nusilpsta.

¹³ Stalčius pamatuoja medį virvele ir nusibraižo stabą rašikliu. Jis obliuoja medį obliumi, aprėžia skriestuvu ir išskobia iš jo atvaizdą vyro – dailaus žmogaus, tinkamą stovėti šventykloje. ¹⁴ Jis kertasi kedrą, pasirenka dar kiparį ar ažuolą iš medžių miške, o gal net pasodina kedrą, kad lietus jį užaugintų. ¹⁵ Dalį kamieno žmogus sunaudoja kurui: šildosi prie degančių malkų ir jomis pakuria ugnį krosnyje duonai kepti. Žmogus iš rąsto išsidrožia net dievą ir garbina jį, iš medžio pasidaro stabą ir kniūbsčias puola prieš jį. ¹⁶ Rąstigalį žmogus sudegina ugnyje, ant jo žarijų kepsi mėsą, sotinasi kepsniu, vis šildydamas prie ugnies ir kartodamas: „O, kaip man šilta, net karšta!“ ¹⁷ O kas dar liko iš medžio, iš to išdrožia dievą – savo stabą, klupčioja ir kniūbsčias puola prieš jį, maldaudamas: „Gelbėk, nes tu mano dievas!“

¹⁸ Stabai nieko nežino, nieko negalvoja, nes jų akys apvilktos; jie nemato akimis, nesupranta širdimi. ¹⁹ Tačiau niekas nesusiprotėja, neturi supratimo nei išmanymo pasakyti: „Rąstigalį įmečiau į ugnį, ant jo žarijų išsikepiau duonos, pasispirginau mėsos ir pasisočiau. Nejaugi iš jo liekanos sau bjaurų stabą darysiu ir rąstigalį garbinsiu?“

²⁰ Kas maitinasi pelenais, tą bus širdis apgavusi ir suvedžiojusi. Neišgelbės jis savęs ir nesakys: „Ar tas daiktas, kurį laikau savo dešinėje, nėra apgavystė?“

Viešpats – Kūrėjas ir Atpirkėjas

²¹ Nepamiršk šių dalykų,

Jokūbai, ir tu, Izraeli, nes tu mano tarnas! Sukūriau tave būti mano tarnu, nepamiršiu niekada tavęs, Izraeli!

²² Išsklaidysiu tavo nusižengimus kaip debesį, tavo nuodėmes kaip miglą. Sugrįžk pas mane, nes tave išpirkau.

²³ Dangūs, džūgaukite, nes

VIEŠPATS tai padarė, valiukite, žemės gėlmės! Kalnai, šokite giedodami, drauge su miškais ir visais jų medžiais! Juk VIEŠPATS išpiko Jokubą, per Izraelį jis parodys savo šlovę.

²⁴ Taip kalba VIEŠPATS, tavo Atpirkėjas,

kuris tave sukūrė motinos įsčiose: „Aš – VIEŠPATS, kuris sukūrė Visatą ir vienas pats išskleidė dangus. Kai klojau žemę, kas buvo su manimi?“

²⁵ Aš – tas, kuris nieku paverčia kerėtojų ženklus ir burtininkus padaro žiopliais. Aš – tas, kuris išminčius priverčia pergaltoti ir *jų pažinimą padaro kvailą.

²⁶ Aš – tas, kuris savo tarno žodį patvirtina ir įvykdo užmojų, paskelbtą jo pasiuntinių.

Aš sakau Jeruzalei: 'Būk apgyventa!' Judo miestams: 'Būkite atstatyti!' Aš prikelsiu jų griuvėsius!

²⁷ Aš – tas, kuris sako marių gėlmėms: 'Išdžiūkite!'

Aš išsekinsiu jūsų šaltinius!

²⁸ Aš – tas, kuris *taria Kyrui: 'Tu – mano kerdžius!'

Visa, ką aš noriu, jis įvykdys.

^{44,25} 1 Kor 1,20

^{44,28} 2 Met 36,23; Ezr 1,2

Jis tars Jeruzalei: 'Būk atstatyta!',
o apie Šventyklą sakys: 'Tebūna
dedami pamatai!'

Kyras – Dievo pateptasis

45 Taip kalba VIEŠPATS
Kyru, savo pateptajam,
kurį jis paėmė už dešinės rankos,
kad pajungtų jam tautas ir
nuginkluotų karalius,
kad atvertų jam duris ir
vartai būtų atsklęsti:

² „Aš pats žygiuosiu pirma tavęs
ir sulyginčiau kalvas.

Vario duris sutrupinsiu,
nukaposiu geležies skląščius.

³ Tau atiduosiu paslėptus
turtus, slaptas sankaupas,
kad žinotumei, jog aš VIEŠPATS,
Izraelio Dievas,
kuris šaukia tave vardu.

⁴ Dėl Jokūbo, savo tarno,
dėl Izraelio, savo išrinktojo,
pašaukiau tave vardu,

teikdamas tau garbę,
nors tu manęs ir nepažinojai.

⁵ Aš esu VIEŠPATS, ir nėra kito;
be manęs nėra dievo!

Aš – tas, kuris tave apginkluoja,
nors tu manęs ir nepažįsti,

⁶ kad nuo saulės tekėjimo iki
jos laidos būtų žinoma,
jog kito be manęs nėra.

Aš esu VIEŠPATS, ir nėra kito!

⁷ Darau šviesą ir kuriu tamsą,
sukuriu gerovę ir sukeliu negandas;
aš, VIEŠPATS, visa tai padarau.

⁸ Rasokite, dangūs, iš aukštybių,
ir debesys teišlyja teisumą.

Žemė teprasiveria, tedygsta
išganymas,

drauge tesuželdo teisumą!

Aš, VIEŠPATS, tai padariau.

Dievas – Visatos ir istorijos Viešpats

⁹ Vargas tam, kuris bylinėjasi
su savo Kūrėju,
būdamas šukė tarp žemės šukių!

*Argi molis sako puodžiui:

‘Ką tu iš manęs darai?’

arba: ‘Tavo dirbinys neturi ąsos?’

¹⁰ Vargas kūdikiui, kuris sako
tėvui: ‘Ką gimti tu pašauki?’

arba motinai: ‘Ką tu gimdai?’

¹¹ Taip kalba VIEŠPATS,
Izraelio Šventasis ir Kūrėjas:

„Ar man priekaištausite dėl
mano vaikų likimo

ir nurodysite, koks turi būti

mano rankų darbas? –

¹² Aš sukūriau žemę,
žmoniją sukūriau žemėje.

Dangus savo rankomis išskleidžiau,
suteikiau darną visoms jų galybėms.

¹³ Aš jį* dėl teisumo

pergalės išjudinau,
visus kelius jam padariau lygius.

Ne dėl algos ar dovanų
jis mano miestą atstatys

ir mano tremtinį išlaisvins“, –
sako Galybių VIEŠPATS.

¹⁴ Taip kalba VIEŠPATS: „Egipto
turtai, Kušo prekės

ir aukštaūgiai Sebos žmonės
ateis pas tave ir tau priklausys.

Paskui tave jie eis

grandinėmis apkalti,
parpuls priešais tave maldaudami:

*Tik su jumis yra Dievas,

niekur kitur!

Kitų dievų nėra!

¹⁵ Tikrai tu esi pasislėpęs Dievas,
Izraelio Dieve, Išvaduotojau!

¹⁶ Gėda ir nemalonė kris ant jų visų;
stabų dirbėjai pražus nemalonėje.

¹⁷ Izraeli, tu VIEŠPATIES išvaduotas
amžinu išganymu!

Gėda ir nemalonė niekada
nekris ant jūsų

per amžių amžius.“

¹⁸ Taip kalba VIEŠPATS,
kuris sukūrė dangų,

^{45,9} Rom 9,20

^{45,13} T. y. Persijos karalių Kyrą.

^{45,14} 1 Kor 14,25

jis, Dievas,
kuris paruošė ir padarė žemę,
davė jai pradžią,

jis,
kuris nesukūrė jos dykės,
bet padarė gyvenamą:

„Aš esu **VIEŠPATS**, ir be
manęs nėra kito!

¹⁹ Nekalbėjau nei paslapčiomis;
nei iš buveinės tamsybės šalyje
ir Jokūbo palikuonims nesakiau:
‘Ieškokite manęs dykvietėje’.

Aš, **VIEŠPATS**, apreiškiu teisumą,
paskelbiu, kas dora.

²⁰ Susirinkite ir ateikite,
prieikite arčiau, tautų likučiai!
Neišmano nieko tie,
kurie nešiojasi stabus iš medžio
ir meldžiasi dievui,
negalinčiam išgelbėti.

²¹ Eikite šen, drauge pasitarę,
ir pasakykite,
kas paskelbė tai kadaise,
išpranašavo tai iš anksto?
Argi ne aš, **VIEŠPATS**,
be kurio nėra kito dievo?
Tik aš vienas – teisingas ir
išvaduojantis Dievas!

²² Gręžkitės manin ir
būsite išgelbėti,
visi žemės pakraščiai,
nes aš Dievas, ir kito nėra!

²³ Prisiekiau savimi,
mano lūpos ištarė tiesą,
neatsaukiamą žodį:

“Kiekvienas kelis klaupsis
prieš mane,
manimi prisieks kiekvienas”
liežuvis’.

²⁴ Man sakys: “Tik per **VIEŠPATĮ**
rasime pergalę ir jėgą”.
Gėdydamiesi ateis pas jį visi,
kurie ant jo nirštą.

²⁵ Tik per **VIEŠPATĮ** visi
Izraelio palikuonys
ras teisumą ir šlovę“.

Babilono dievai

46 Belis sukiužo, Nebojas
susigūžia;

jų stabai sukrauti ant
asilų ir galvijų.

Tie, kurie turėtų nešti jus,
dabar kaip naštos kraunami
ant nuvargusių gyvulių.

² Gūžiasi, kiūžta ir jie drauge,
nuo naštos išsigelbėti negali;
jie patys eina į nelaisvę.

³ Klausykitės manęs, Jokūbo namai,
ir jūs, kas likote gyvi iš Izraelio namų!
Nuo pat gimimo esate mano našta,
išlaikiau jus nuo pat vaikystės.

⁴ Liksiu vis tas pats,
kai jūs pasensite;
kai jūs pražilsite,
nešiosiu ir tada.

Aš – tas, kuris nešiojau,
aš – tas, kuris nešios,
aš – tas, kuris jus neš ir išgelbės.

⁵ Su kuo palyginsite mane
ir su kuo sulyginsite mane?
Arba su kuo sugretinsite mane,
kad būtume panašūs?

⁶ Dosnieji iš kapšio išpila auksą,
svarstyklėmis atsveria sidabrą
ir pasisamdo auksakalį,
kad iš to jiems padarytų dievą,
kurį jie garbintų, žemėn
kniūbsti puldami.

⁷ Dedasi jį ant pečių,
nešiojasi visur;
kai pastato jį vieton,
jis stovi ten sustingęs
ir nepajuda iš vietos.
Nors jie šaukiasi,
jis negali atsiliepti
nei išgelbėti jų iš nelaimės.

⁸ Atminkite tai ir būkite ryžtingi,
dėkitės į širdį, nusidėjėliai!

⁹ Atminkite, kas buvo anksčiau,
senų senais laikais:
aš esu Dievas,
ir nėra kito;
aš – Dievas,
ir nėra tokio kaip aš.

¹⁰ Apreiškiu pabaigą nuo
pat pradžios,
iš anksto paskelbiu,
kas dar įvyks.

Tariu: „Mano užmojis
bus įvykdytas!“

Aš įvykdysiu visa,
kas sumanyta.

¹¹ Šaukiu iš rytų plėšrų paukštį*,
iš tolimos šalies žmogų,
kad įvykdytų mano užmoį.

Kaip kalbėjau, taip ir įvykdysiu,
ką užsimojau, tą ir padarysiu.

¹² Klausykitės manęs, užsispyrėliai;
jūs esate toli nuo teismo pergalės.

¹³ Aš pats įgyvendinu savo teisumą;
jis nebetoli, mano
išganymas nevēluos.

Aš pats suteiksiu išganyimą Sione,
Izraeliui suteiksiu savo šlovę.

Babilono teismas

47 „Lipk žemyn,
sėskis dulkėse,
mergele, *Babilono dukterie!
Tau nebėra sosto,
sėsk ant žemės, chaldėjų dukterie!
Dailiāja ir gašliāja nebūsi
daugiau vadinama.

² Imk girnas ir malk grūdus!
Nusidenk nuo veido šydą!
Nusimesk skraistę,
apsinuogink blauzdas,
braidyk po vandenį upėse.

³ Tavo nuogumas bus
iškeltas aikštėn,
bus matyti tavoji gėda.
Atkeršysiu ir nepagailėsiu“, –
⁴ sako mūsų Atpirkėjas.

Jo vardas – Galybių VIEŠPATS,
Izraelio Šventasis.

⁵ Sėdėk tyli, pasitrauk į patamsį,
chaldėjų dukterie!
Karalysčių viešpate nebūsi
daugiau vadinama.

⁶ Buvau įpykęs ant savo tautos,
savo paveldą buvau išniekinęs,
tau į rankas buvau jį atidavęs.
O tu jam neparodei pagailos
ir krovei ant senelių labai
sunkų jungą.

⁷ Sakei sau: „Amžinai
viešpatausiu!“

Neėmei šių dalykų į širdį,
negalvojai, kuo tai galės baigtis.

⁸ Dabar išgirsk, išlepintoji,
besijaučianti jaukiai,

*galvojanti sau širdyje:
„Aš, ir niekas kitas!

Niekada netapsiu našle
ir neišgyvensiu vaikų netekties“.

⁹ Bet ir viena, ir kita ištiks tave
staiga, tą pačią dieną;
vaikų netektis ir našlystė
užgrius ant tavęs visu svoriu,
nepaisant tavo užkeikimų gausybės
ir visų tavo grasių kerėjimų galios.

¹⁰ Kadangi nedora būdama
jauteisi saugi

ir sakei sau: „Niekas
manęs nemato!“ –
tavo išmintis ir išmanymas
išvedė tave iš kelio.

Užtat ir sakei sau: „Aš,
ir niekas kitas!“

¹¹ Užguls tave vargas,
ir nemokėsi jo šalin nužavėti;
užpuls tave nelaimė,
ir nepajėgsi jos nuvyti.
Staiga užklups tave galas,
apie kurį nepagalvojai.

¹² O dabar smaginkis
savo kerėjimais
ir gausybe savo užkeikimų,
kuriais varginai save nuo
pat jaunystės.

Gal vis dar galvoji, kad jie
bus tau naudingi?

Gal jais įvayysi baimę!

¹³ Prisidarei daug vargo,
turėdama tiek patarėjų!

^{46,11} T. y. Kyrą.

^{47,1-15} Iz 13,1–14,23; Jer 50,1–51,64

^{47,8-9} Apr 18,7-8

Teateina ir tegelbėja dabar tave
dangaus tyrinėtojai ir

žvaigždžių stebėtojai,
kurie per kiekvieną jaunatį¹
numato, kas tau atsitiks.

¹⁴ Štai jie jau pavirto šiaudais,
ugnis juos ryja;
neišgelbės jie nė savęs
nuo rajų liepsnų.

Tai ne žarijos, prie kurių
galėtum pasišildyti,
tai ne židinyš, prie kurio
susėstų žmonės!

¹⁵ Šitaip tau tarnauja tavo kerėtojai,
su kuriais prekiaurai nuo
pat jaunystės.

Kiekvienas jų klajoja savo keliu;
nėra nė vieno, kuris tave išgelbėtų.

Naujas pažadas Izraeliui

48 Klausykitės štai ko,
Jokūbo namai,
vadinami Izraelio vardu,
kilę iš Judo sėklos,
prisiekiantys VIEŠPATIES vardu
ir besišaukiantys Izraelio Dievo
be ištikimybės ir be teismo,
² nors vadinatės šventąja tauta
ir kliaujatės Izraelio Dievu,
kurio vardas yra Galybių VIEŠPATIS!

³ Kas jau įvyko, seniai
buvau apreiškęs;
iš mano lūpų tai išėjo,
aš pats tai paskelbiau.
Nelauktai ėmiau vykdyti,
ir visa įvyko.

⁴ Žinau, kad esi užsispyręs,
nes tavo sprandas – tarsi
sausgyslė iš geležies,
o tavo kakta – iš vario,

⁵ todėl tai iš anksto tau apreiškiau
ir paskelbiau pirmiau, negu įvyko,
idant nesakytum: „Mano
stabas visa tai padarė,
mano statula – drožtinė ar
liedinta – tai sutvarkė“.

⁶ Dabar, kai visa išgirdai, pagalvok!
Ar neturi visa tai pripažinti?

Nuo dabar kai ką visiškai
nauja skelbiu tau,
paslaptinius įvykius,
kurių tu nežinai.

⁷ Dabar, o ne seniai, prieš dienų
dienas, jie prasidėjo;
anksčiau apie juos negirdėjai,
kad nesakytum: „Aš jau
žinojau apie juos!“

⁸ Tu apie juos nebūsi nei
ką nors girdėjęs,
nei žinojęs,
nes tavo ausys nuo seno
buvo kurčios.

Žinojau, koks tu apgaulingas,
nes nuo motinos įsčių buvai
vadinamas sukčiumi.

⁹ Bet dėl savo vardo aš valdau pyktį,
savo šlovės dėlei sūslaukau,
kad tavęs nesunaikinau.

¹⁰ Štai išgryninau tave,
tačiau ne kaip sidabrą;
išmėginau tave skausmo žaizdre.

¹¹ Dėl savęs, savo paties dėlei,
kad mano vardas nebūtų
paniekintas, dabar tai darau.

Savo šlovės neperleisiu kitam!

¹² Išgirsk mane, Jokūbai,
Izraeli, kurį pavadinau vardu!
Aš esu tas pats,

*aš pirmas, aš ir paskutinis!

¹³ Mano rankos padėjo
žemės pamatus,
mano dešinė išskleidė dangus.

Kai juos pašaukiu, jie
tuojau pat ateina.

¹⁴ Sueikite visi ir klausykitės!
Kas iš jų* kada paskelbė
ką nors panašaus?

VIEŠPATIES bičiulis* įvykdys
jo valią prieš Babiloną
ir Chaldėjos palikuonis.

¹⁵ Aš, aš tai paskelbiau,
aš jį pašaukiau,

^{48,12} Iz 44,6; Apr 1,17; 22,13

^{48,14} T. y. dievų.

^{48,14} T. y. Kyras.

aš jį atvedžiau;
jam seksis kelyje!
¹⁶ Prieikite arčiau prie manęs
ir klausykitės, ką sakau!
Nuo pat pradžios aš nekalbėjau
apie tai paslapčiomis;
nuo to laiko, kai tai pradėjo
vykti, aš esu čia.

Dabar Viešpats DIEVAS ir jo Dvasia
pasiuntė mane.

¹⁷ Taip kalba VIEŠPATS,
tavo Atpirkėjas,
Izraelio Šventasis:
„AŠ, VIEŠPATS, tavo Dievas,
mokau tave, kas tau naudinga,
ir vedu tave keliu,
kuriuo tau dera eiti.

¹⁸ O, kad klausytum mano Įsakymų!
Tavo gerovė būtų kaip upė,
o tavo teisumas – kaip
marių bangos.

¹⁹ Tavo palikuonių būtų
kaip smilčių,
o gimusių iš tavo giminės –
kaip smėlio grūdelių.
Jų vardas nežūtų ir neišdiltų
mano akyse“.

Išėjimas iš Babilono

²⁰ *Eikite iš Babilono,
bėkite iš Chaldėjos!
Džiaugsmingai ir garsiai
tai skelbkite,
kad būtų žinoma;
neškite žinią ligi žemės pakraščiu,
sakykite:

„Jokūbą, savo tarną,
VIEŠPATS išpirko!“

²¹ Troškulio jie nekenėjo,
vedami per sausas dykynes.
Jis liepė vandeniui
išstrykti iš uolos,
praskėlė uolą, ir tryško vandenys“.

²² * „Nedorėliai neturės ramybės“, –
sako VIEŠPATS.

Viešpaties tarnas

49 Išgirskite mane, salos,
atkreipkite dėmesį,
tólimosios tautos!

Mane *VIEŠPATS pašaukė
dar negimusį,
dar motinos įsčiose tebesantį;
jis ištarė mano vardą.

² *Jis padarė iš manęs aštrų kalaviją
ir paslėpė savo rankos šėšėlyje.
Jis padarė mane aštria strėlę
ir įsidėjo į savo strėlinę.

³ „Tu mano tarnas, – pasakė man, –
Izraeli, per tave apreikšiu
savo šlovę!“

⁴ Bet aš pagalvojau:

„Veltui aš triūsiau,
tuščiai ir be naudos jėgas eikvojau;
mano byla – pas VIEŠPATĮ,
ir mano atlygis – mano
Dievo rankoje.

⁵ Dabar tvirtai nusprendė VIEŠPATS,
kuris mane padarė savo tarnu
dar motinos įsčiose,
kad jam parvesčiau Jokūbą,
kad Izraelis pas jį būtų surinktas.
Aš pagerbtas VIEŠPATIES akyse,
mano Dievas – mano jėga!“

⁶ „Per mažą, – sako jis, – tau
būti mano tarnu,

prikelti Jokūbo giminės
ir sugrąžinti Izraelio likutį.

*Aš padarysiu tave ir *tautų šviesa,
kad mano išganymas pasiektų
žemės pakraščius“.

⁷ Taip kalba VIEŠPATS,
Izraelio Atpirkėjas, jo Šventasis,
paniekintajam,

kuriuo bjaurisi tautos,
valdovų tarnui:

„Karaliai atsistos, tave pamatę,
didžiūnai ir tie lenksis iki žemės
dėl VIEŠPATIES, kuris yra ištikimas,

^{49,1} Jer 1,5

^{49,2} Hbr 4,12; Apr 1,16

^{49,6} Apd 13,47

^{49,6} Iz 42,6; Lk 2,32; Apd 26,23

^{48,20} Apr 18,4

^{48,22} Iz 57,21

dėl Izraelio Šventojo,
kuris tave išrinko“.

Siono atstatymo pažadas

⁸ Taip kalba VIEŠPATS: „Malonės
metu tave išklausu,
išganymo dieną tau padedu.
Sukūriau tave, paskyriau
tave Sandora tautai,
kad atstatytum kraštą ir
išdalytum nuniokotus paveldus.

⁹ Sakyk kaliniams: 'Išeikite!'

ir tiems, kurie tamsybėse:

'Eikite į šviesą!'

Pakelėse jie ganysis,
ant plikų kalvų visur ras ganyklų.

¹⁰ *Nekęs nei alkio, nei troškulio,
nekenks jiems nei dykumų
vėjas, nei saulė,
nes gailestingasis juos veda
ir nuveda prie čiurlenančių
šaltinių.

¹¹ Padarysiu jiems kelią per
visus savo kalnus,
mano vieškeliai bus nulyginti.

¹² Žiūrėk! Jie ateina iš toli,
vieni iš šiaurės ir vakarų,
o kiti iš Siėnės šalies.

¹³ Džiūgaukite dangūs!
Iš džiaugsmo šokinėk, žeme!

Tegu plyšta kalnai nuo
džiaugsmo giesmės!

Juk VIEŠPATS pagudė savo tautą,
pasigailėjo savo varguolių.

¹⁴ Bet Sionas sako: 'Paliko
mane VIEŠPATS,
užmiršo mane Dievas'.

¹⁵ Ar gali moteris užmiršti
savo mažylį,
būti nešvelni savo įsčių sūnui?
Net jeigu ji ir užmirštų,
aš tavęs niekada neužmiršiu.

¹⁶ Žiūrėk! Įrėžiau tavo vardą
savo rankos delne;
tavo mūrus nuolat turiu prieš akis.

¹⁷ Tavo atstatytojai čionai atskuba,
o tie, kurie niokojo ir alino tave,
pasitraukė nuo tavęs.

¹⁸ Pakelk akis ir apsidairyk aplinkui:
jie renkasi draugėn ir eina pas tave.

Kaip gyvas aš, – tai
VIEŠPATIES žodis, –
visais jais pasidabinsi kaip
puošmenomis,
pasidabinsi jais lyg nuotaka.

¹⁹ Tikrai tu buvai nualinta
ir nusiaubta,

griuvėsių kraštas,
bet dabar būsi per ankšta
savo naujakuriams,
nors tavo engėjai ir bus
pasitraukę toli.

²⁰ Vaikai, kurių buvai netekusi,
tau sakys:

'Čia man per ankšta, man
reikia daugiau vietos,
kad galėčiau įsikurti!'

²¹ Tada tu sakysi savo širdyje:

'Kas man pagimdė juos?
Juk aš buvau bevaikė ir bevaisė,
išstremta ir atstumta;
kas juos man išaugino?
Juk aš buvau likusi vienu vieną,
tad iš kur jie?'"

²² Taip kalba Viešpats Dievas:

„Štai pakelsiu ranką tautoms,
duosiu ženklą gentims,

ir jos pargabens ant
rankų tavo sūnus,
o dukteris parneš ant pečių.

²³ Karaliai bus tavo vaikų įtėviai,
o karalienės – jų įmotės.

Veidu į žemę puldami
jie tave pagerbs
ir laižys dulkes nuo tavo kojų.
Tuomet tu tikrai žinosi,
kad aš esu VIEŠPATS;
tie, kurie pasitiki manimi,
nebus sugėdinti“.

²⁴ Ar išplėšia kas nors
grobį iš galiūno?

Ar galima belaisvius
atimti iš tirono?

^{49,8} 2 Kor 6,2

^{49,10} Apr 7,16-17

²⁵ VIEŠPATS šitaip atsako: „Žinoma! Belaisviai bus atimti iš galiūno ir grobis išplėštas iš tirono! Aš pats esu tavo reikalo gynėjas, aš pats išvaduosiu tavo vaikus.

²⁶ Priversiu tavo engėjus maitintis savo pačių kūnu, pasigers jie savo pačių krauju kaip saldžiu vynu. Visa žmonija žinos, kad aš esu VIEŠPATS, tavo Išvaduotojas, tavo Atpirkėjas, Jokūbo Galingasis“.

Viešpaties tarno klusnumas

50 Taip kalba VIEŠPATS: „Kur jūsų motinos skyrybų raštas, kuriuo ją paleidau? Kuriam gi skolinioji pardaviau jus? Tik dėl savo nuodėmių buvote parduoti, tik dėl savo nusižengimų buvo paleista jūsų motina.

² Kodėl nebuvo nė vieno, kai atėjau? Kodėl niekas neatsiliepė, kai šaukiau? Neįmanoma mano ranka per trumpa, kad išpirkčiau? Argi man stinga jėgų, kad išvaduočiau?

Štai vien pagrūmojimu išdžiovinu jūrą, dykuma paverčiu upes! Jose žuvys, netekusios vandens, dvokia ir gaišta nuo troškulio.

³ Apgaubiu dangus tamsybe, apvelku juos ašutine“.

⁴ Viešpats DIEVAS davė man iškalbų liežuvi, kad gebėčiau žodžiu stiprinti nuvargusius. Kas rytą jis žadina mano ausį, kad klausyčiausi tarsi mokinys.

⁵ Viešpats DIEVAS atvėrė man ausis. Aš nemaištavau, atgal nesitraukiau.

⁶ *Atsukau nugarą mane plakantiems, atkišau žandus raunantiems man barzdą, nuo užgauliojimo ir spjūvių neslėpiau veido.

⁷ Viešpats DIEVAS man padeda, todėl aš nesu pažemintas. Nutaisiau veidą, kieta kaip titnagas, ir žinau, kad nebūsiu sugėdintas.

⁸ *Mano gynėjas arti; kas drįs su manimi bylinėtis? Stokime vienas prieš kitą teisman! Kas kelia bylą prieš mane?

Tegu man prisistato! ⁹ Štai Viešpats DIEVAS man padeda; kas gi mane pasmerks? Jie visi sutrūnys kaip drabužis, kandys juos sugrauš.

¹⁰ Kas iš jūsų bijo VIEŠPATIES ir paklūsta jo tarno balsui? Kas gyvena naktį be šviesos, pasitikėdamas VIEŠPATIES vardu ir neabejodamas savo Dievu? ¹¹ Visi jūs, kurie kuriatės ugnį ir žiebiatės deglus, gyvenkite pagal savo ugnies šviesą ir pagal deglus, kuriuos įsiebiatės! Nuo mano rankos tai pareina: jūs gulsite į skausmo patalą.

Raginimas pasitikėti Viešpačiu

51 „Klausykitės manęs, kurie siekiate teismo ir ieškote VIEŠPATIES!

Pagalvokite apie uolą, iš kurios buvote iškirsti, apie žvyrduobę, iš kurios buvote iškasti.

² Pagalvokite apie Abraomą, savo tėvą, ir Sarą, jus pagimdžiusią. Jis buvo tik vienas, kai jį pašaukiau, laiminau ir padariau iš jo daugybę.

^{50,6} Mt 26,67; Mk 14,65

^{50,8-9} Rom 8,33-34

³ VIEŠPATS užjaučia Sioną,
visiems jo griuvėsiams
jis maloningas.

Jo dykumą jis paverčia Edenu
ir jo tyrlaukių – VIEŠPATIES sodu.
Linksmybės ir džiaugsmo,
padėkos giesmių ir muzikos
skambesio čia pilna.

⁴ Klausykitės manęs, tautos,
atreipkite dėmesį, gentys,
nes aš duosiu mokymą
ir teisingumą,

šviesą tautoms!

Vienu akimirksniu

⁵ įvykdysiu savo pergalę;
mano išganymas ateis kaip šviesa,
ir mano rankos teis tautas;
salos manimi pasitiks,
jos lauks mano rankos.

⁶ Pakelkite akis į dangus,
pagalvokite apie žemę po kojomis!
Nors dangūs išnyktų kaip dūmas,
žemė susidėvėtų kaip drabužis,
o žmonės mirtų kaip musės,
mano išganymas tvers per amžius,
ir mano teisumas niekada
nesusidėvės.

⁷ Klausykitės manęs,
išmanantieji teisumą,
tauta, imanti mano mokymą širdin:
nebijokite žmonių užgaulės,
neišsigąskite jų patyčių!

⁸ Jūs kaip drabužį suėš kirminai,
kaip vilną sukapos kandys.
O mano teisumas tvers
per amžius,
ir mano išganymas plūs
iš kartos į kartą“.

⁹ Pabusk, pabusk,
apsivilk tvirtybe, VIEŠPATIES ranka!
Pabusk, kaip senovės dienomis,
praėjusiais amžiais!
Argi ne tu sukapojai Rahabą*,
nudūrei slibiną?

¹⁰ Argi ne tu išdžiovinai jūrą,
didžiosios bedugnės vandenis?

Kas padarė kelią iš jūros dugno,
kad išpirktieji galėtų pereiti?

¹¹ VIEŠPATIES išpirktieji sugrįš ir
amžinu džiaugsmu vainikuoti
įžengs į Sioną.

Juos lydės džiaugsmas.

ir linksmybė,
o liūdesys ir aimanos pasitrauks.

¹² „Tai aš, tai aš esu tas,
kuris jus guodžia!

Ko tu bijai?

Žmogaus? Jis marus!

Žmogaus sūnaus? Jis ne
daugiau kaip žolė!

¹³ Kodėl užmiršai VIEŠPATĮ,
savo Kūrėją,

kuris išskleidė dangus ir
padėjo žemės pamatus?
Kiaurą dieną tave kankina baimė
dėl engėjo įtūžio,
norinčio tave sunaikinti.

Bet kurgi tas engėjo įtūžis?

¹⁴ Pančiais surakintieji
greitai bus išvaduoti,

nemirs ir neis į kapą,
nė duonos nestokos.

¹⁵ Aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas,
kuris taip įaudrina jūrą,
jog bangos ima šėlti“.

Galybių VIEŠPATS yra jo vardas!

¹⁶ „Savo žodžius įdėjau tau į lūpas
ir savo rankos šešėliu
apdengiau tave.

Aš – tas, kuris išskleidė dangus
ir padėjo žemės pamatus.

Aš sakiau Sionui: „Tu mano tauta!“

¹⁷ Atsibusk, atsibusk!

Atsikelk, Jeruzale!

Tu *gėrei pykčio taure, kurią
laikė VIEŠPATIES ranka,
išgėrei iki dugno indą,
svaigiąją taurel!

¹⁸ Iš visų jos pagimdytų sūnų
nėra kam ją rūpintis,
iš visų jos išaugintų sūnų
nėra kam paimti ją už rankos!

^{51,9} Žr. Job 9,13.

^{51,17} Apr 14,10; 16,19

¹⁹ Abi šios nelaimės prislėgė tave!

Kas tave užjaus?

Nuniokojimas ir sunaikinimas,
badas ir kalavijas!

Kas tave paguos?

²⁰ Tavo sūnūs nualpę,
jie guli visur gatvių kampuose,
kaip stirnos medžiotojo pinklėse,
apsvaigę nuo VIEŠPATIES pykčio,
įveikti tavo Dievo įniršio.

²¹ Bet dabar klausykis, nelaimingoji!

Tu apsvaigusi, bet ne nuo vyno!

²² Taip kalba VIEŠPATS, tavo

Valdovas ir Dievas,

ginantis savo tautą:

„Žiūrėk, aš imu tau iš rankos
svaigiąją taurę.

Iš mano pykčio indo tu
daugiau nebegersi.

²³ Paduosiu ją į rankas tavo
kankintojams, sakiusiems tau:

‘Gulk ant žemės, kad
galėtume sutripti tave!’

Savo nugarą tu pavertei grindiniu,
gatve praeiviams“.

Tedžiūgauja Sionas

52 Atsibusk, atsibusk!

Apsivilk savo
stiprybę, Sione!

Vilkis savo šlovės drabužiais,
Jeruzale, *šventasis mieste,
nes neapipjaustytieji ir netyrieji
nebemindžios daugiau tavęs!

² Nusipurtyk dulkes,
ir sėsk į savo sostą, Jeruzale!

Nusimesk grandinę nuo kaklo,
belaisve, Siono dukterie!

³ Juk VIEŠPATS taip sako:
„Ne už kainą buvote parduoti ir
ne už pinigus būsite atpirkti“.

⁴ Taip Viešpats Dievas kalba:
„Kadaise mano tauta išėjo į Egiptą,
kad gyventų ten kaip svetimšaliai.
Asirija juos apiplėšė,
nieko už tai neduodama.“

⁵ O dabar ką aš turiu daryti? –

Tai VIEŠPATIES žodis. –

Mano tauta buvo pagrobta
už nieką,

o jų engėjai staugia iš džiaugsmo. –

Tai VIEŠPATIES žodis. –

*Mano vardas užgauliojamas
kasdien be paliovos.

⁶ Todėl mano tauta patirs

mano šlovę tą dieną,

nes aš tas, kuris tai sako:

‘Štai aš esu!’“

⁷ *O kokios dailios kalnuose

šauklio kojos,

to, kuris ateina su linksmąja žinia,

skelbdamas ramybę, nešdamas

gerąją naujieną,

garsindamas išganymą,

sakydamas Sionui:

„Tavo Dievas viešpatauja!“

⁸ Klausykis! Tavo sargybiniai šaukia

ir džiūgauja drauge,

nes jie mato savo pačių akimis

VIEŠPATĮ, grįžtantį į Sioną.

⁹ Drauge praplyškite

džiaugsmo giesme,

Jeruzalės griuvėsiai,

nes VIEŠPATS pagudė savo tautą,

atpirko Jeruzalę!

¹⁰ VIEŠPATS iškėlė savo

šventąją ranką

visų tautų akyse.

Visi žemės pakraščiai išvys

mūsų Dievo išganymą.

¹¹ *Išeikite, išeikite!

Palikite tą vietą, nelieskite

nieko nešvaraus!

Laūk iš ten!

Jūs, kurie nešate VIEŠPATIES rykus,

išlikite švarūs!

¹² Tačiau neskubėkite eidami,

neišeikite kaip bėgliai,

nes VIEŠPATS eina jūsų priešakyje,

o jūsų užnugaris – Izraelio Dievas.

^{52,5} Rom 2,24

^{52,7} Nah 2,1; Rom 10,15; Ef 6,15

^{52,11} 2 Kor 6,17; 2 Tim 2,19

Viešpaties tarno kančia ir pergalė

¹³ „Iš tikrųjų mano tarnui seksis,
jis bus aukštai iškeltas ir
didžiai išaukštintas.

¹⁴ Kaip daugelis juo baisėjosi,
nes jis atrodė nežmoniškai
sudarkytas,

ir buvo nebepanašus į žmogų,

¹⁵ taip daugelis tautų bus
jo nustebintos,

o karaliai stovės netekę žado.

Jie *išvys, ko niekada nebuvo

jiems apsakytą,

ir suvoks, ko niekada

nebuvo girdėję.

53 *Kas galėtų patikėti tuo,
ką mes girdėjome?

Kam buvo apreikšta

VIEŠPATIES ranka?

² Jis išaugo kaip atžala

jo akivaizdoje,

kaip šaknis sausoje žemėje.

Jis buvo nei patrauklus, nei gražus:
matėme jį, bet nepamėgome.

³ Jis buvo paniekintas,

žmogaus vardo nevertas,

skausmų vyras, apsipratęs

su negalia,

toks, kuris prieš žmones

užsidengia veidą*.

Jis buvo paniekintas, ir mes

jį laikėme nieku.

⁴ Tačiau *jis prisiėmė

mūsų negalias,

sau užsikrovė mūsų skausmus.

O mes laikėme jį raupsuotu,

Dievo nubaustu ir nuvargintu.

⁵ Bet jis buvo sužalotas dėl

mūsų nusižengimų,

ant jo krito kirčiai už mūsų kaltes.

Bausmė ant jo krito mūsų išganymui,

ir mes *buvome išgydyti
jo žaizdomis.

⁶ Visi *mes pakrikome lyg avys,
kiekvienas eidamas savo keliu,
o VIEŠPATS užkrovė jam
mūsų visų kaltę.

⁷ Nors buvo žiauriai kankinamas,
jis pakluso ir burnos nepravėrė.

*Kaip tyli *ėriukas, vedamas pjauti,
kaip tyli avis kerpama,
taip jis nepratarė nė žodžio.

⁸ Prievara ir teismu jis

buvo nušalintas,

ir kas bebūtų galvojęs apie jo likimą?

Kai jis buvo atskirtas nuo

gyvybės krašto

ir pasmerktas mirti už mano

tautos nuodėmę,

⁹ jam buvo skirtas kapas

tarp nedorėlių,

laidojimo vieta su piktadariais,

nors jis *nebuvo padaręs

nieko bloga

nei ištaręs melagingo žodžio.

¹⁰ Bet VIEŠPATS norėjo, kad

jis kentėtų negalią.

Atidavęs save kaip atnašą už kaltę,

jis matys palikuonis ir

gyvens ilgą laiką.

Per jį klestės VIEŠPATIES užmojis.

¹¹ Už savo vargus jis matys

šviesą dienų pilnatvėje,

per savo kančią mano tarnas

nuteisins daugelį,

prisiėmęs bausmę už jų kaltes.

¹² Aš duosiu jam dalį tarp didžiūnų,

su galiūnais jis dalysis grobiu,

nes atidavė save mirčiai

ir *buvo priskirtas nusidėjėliams.

Jis prisiėmė daugelio nuodėmes

ir užsistojo už nusidėjėlius.

^{52,15} Rom 15,21

^{53,1} Jn 12,38

^{53,1} Rom 10,16

^{53,3} Arba: „kuri pamatę, žmonės užsidengia veidą“.

^{53,4} Mt 8,17

^{53,5} 1 Pt 2,24

^{53,6} 1 Pt 2,25

^{53,7-8} Apd 8,32-33

^{53,7} Apr 5,6

^{53,9} 1 Pt 2,22

^{53,12} Mk 15,27; Lk 22,37

Naujasis Sionas

54 * „Džiaukis, bevaikė,
 niekada negimdžiusi!
 Krykštauk ir ratuok, gimdymo
 skausmuose negulėjusi!
 Juk pamestoji turi daugiau vaikų
 negu turinti vyrą“, – sako VIEŠPATS.
² Paplatink savo palapinės aikštę,
 ištempk savo pastogės
 dangas nešykštėdama,
 pailgink palapinės virves ir
 tvirtai įkalk kuolus!
³ Tu plėsi esi į dešinę ir į kairę,
 tavo palikuonys užvaldys tautas
 ir įsikurs apleistuose miestuose.
⁴ Nebijok, nebūsi sugėdinta!
 Nerausk iš kuklumo,
 nepateksi į nemalonę!
 Savo jaunystės gėdą pamirši
 ir nebeprisiminsi daugiau
 našlystės negarbės,
⁵ nes tavo vyras – tavo Kūrėjas,
 Galybių VIEŠPATS – jo vardas.
 Tavo Atpirkėjas – Izraelio
 Šventasis,
 jis vardu visos žemės Dievas.
⁶ VIEŠPATS šaukia tave atgal
 kaip nelaimingą ir pamestą žmoną.
 „Ar gali vyras atmesti jaunystėje
 pamiltą žmoną!“ –
 sako tavo Dievas.
⁷ „Trumpą valandėlę palikau tave,
 bet su didele meile vėl pasiimsiu.
⁸ Ūmai supykęs, valandėlę slėpiau
 nuo tavęs savo veidą,
 bet amžina meile tavęs
 pagailėjau“, –
 sako VIEŠPATS, tavo Atpirkėjas.
⁹ * „Ir dabar elgiuosi kaip
 Nojaus dienomis:
 kaip tuomet prisiečiau,
 jog Nojaus vandenys niekada
 daugiau nebeužtvindys žemės,
 taip dabar prisiečiau ant tavęs
 nebeapykti ir tau nepriekaištauti.

¹⁰ Nors kalnai imtų kilnotis
 ir kalvos – svirduliuoti,
 mano meilė niekada nuo
 tavęs nesitrauks,
 mano ramybės sandora
 nesusvyruos“, – sako VIEŠPATS,
 kuris tavęs pagailėjo.
¹¹ „Nelaimingoji, audros
 nukamuotoji, netekusioji
 paguodos!
 Štai sutvirtinsiu tavo akmenis
 geriausiomis kalkėmis,
 ir *tavo pamatus
 apdaigstysiu safyrais.
¹² Pastatysiu tau bokštus iš rubinų,
 vartus – iš ugnimi
 žėrinčių akmenų,
 o sienas – iš brangakmenių.
¹³ *Visi tavo sūnūs bus
 VIEŠPATIES mokomi;
 tavo vaikai mėgausis
 didžia gerove.
¹⁴ Tu būsi pagrįsta teisumu,
 toli nuo priespaudos – jos
 nebereikės bijoti,
 toli nuo pražūties – ji prie
 tavęs nesiartins.
¹⁵ Jei kas nors tave pultų,
 jam nepavyks, nes jis tai
 darys be mano valios;
 kas puls tave, tas kris
 kovoje su tavimi.
¹⁶ Žiūrėk! Aš sukūriau kalvį,
 kuris įpučia anglyse ugnį
 ir nusikala įrankį, tinkamą darbui.
 Aš sukūriau ir niokotoją,
 kuriam skirta naikinti.
¹⁷ Joks ginklas, nukaltas tau pulti,
 neatneš sėkmės;
 liežuvį, kuris bylos prieš
 tave teisme,
 tu nugalėsi.
 Toks yra VIEŠPATIES tarnų paveldas,
 ir mano rankoje – jų pergalė“,
 – tai VIEŠPATIES žodis.

^{54,1} Gal 4,27^{54,9} Pr 9,8-17^{54,11-12} Apr 21,18-21^{54,13} Jn 6,45

Kvietimas pas Viešpatį

55 *Nagi visi, kurie trokštate,
ateikite prie vandens!

Net jei neturite pinigų,
ateikite, pirkite duonos ir valgykite!
Ateikite, pirkite vyno ir pieno
be pinigų ir be kainos!

² Kodėl mokate pinigus už
tai, kas nėra duona,
ir atiduodate uždarbį už
tai, kas nepasotina?

Paklauskite manęs, ir
valgysite tai, kas gera,
gardžiuositės skanėstais.

³ Ateikite pas mane ir
rūpestingai klausykitės,
kad turėtumėte gyvenimą.
Aš sudarysiu su jumis
amžinąją Sandorą,
remdamasis *savo ištikimąja
meile Dovydui.

⁴ Štai padariau jį *liudytoju
tautoms,
vadu ir tautų valdovu.

⁵ Ir tu pašauksi tautą,
kurios nepažinai,
o taūtos, kurios tavęs
nepažino, bėgs pas tave
dėl VIEŠPATIES, tavo Dievo,
ir dėl Izraelio Šventojo,
kuris tau suteikė tokią garbę.

⁶ Ieškokite VIEŠPATIES,
kai galima jį rasti,
šaukitės jo, kai jis arti.

⁷ Tepalieka nedorėlis savo kelią
ir nusidėjėlis – savo kėslus!
Tegrižta jis pas VIEŠPATĮ,
kad jo pasigailėtų,
pas mūsų Dievą, nes jis
labai atlaidus.

⁸ „Juk mano mintys – ne
jūsų mintys,
o mano keliai – ne jūsų keliai,
– tai VIEŠPATIES žodis. –

⁹ Kaip aukštas dangus
viršum žemės,
taip mano keliai viršija
jūsų kelius
ir mano mintys – jūsų mintis.

¹⁰ Kaip lietus ir sniegas
krinta iš dangaus
ir negrižta atgalios,
kol nepalaisto žemės,
kad joje dygtų ir želtų augalai,
kad *neštų sėklą sėjėjui
ir duoną alkanam,

¹¹ taip ir žodis, išeinantis
iš mano burnos,
nesugrįš pas mane bergždžias,
bet įvykdys tai, ko trokštu,
ir atliks, kam buvo siųstas“.

¹² Taip! Džiaugsmo kupina
širdimi išeisite
ir būsite saugiai vedami į namus.
Kalnai ir kalvos, jus išvydę,
pratrūks džiaugsmo giesme,
visi medžiai laukuose
ims jums ploti.

¹³ Vietoj erškėčių augs kiparisai,
vietoj dilgėlių – mirtos.
Ir visa tai – VIEŠPATIES šlovei,
kaip amžiais nemarus ženklas.

Viešpats priima visus

56 Taip kalba VIEŠPATS:
„Laikykitės teisingumo
ir būkite dori,
nes greitai ateis mano išganymas,
greitai ims reikštis mano dorumas.

² Palaimintas žmogus,
kuris tai daro,
ir žmogaus sūnus, kuris to laikosi,
švenčia šabą, jo neišniekindamas,
ir sergstisi bet kokio pikto darbo“.

³ Svetimšalis, atėjęs pas
VIEŠPATĮ, tenesako:
„VIEŠPATS tikrai išskirs
mane iš savo tautos“.
Eunuchas tenekalba: „Štai aš
– medis nudžiūvėlis“.

^{55,1} Apr 21,6; 22,17

^{55,3} Apr 13,34

^{55,4} Apr 1,5

^{55,10} 2 Kor 9,10

⁴ Juk taip kalba VIEŠPATS:
„Eunuchams, švenčiantiems
mano šabus,
noriai darantiems tai,
kas man patinka,
ir besilaikantiems mano Sandoros,
⁵ aš duosiu savo Namuose
ir savo mūruose
paminklą ir vardą,
vertingesnį už sūnus ir dukteris,
duosiu jiems amžiną ir
nemarų vardą.
⁶ Ir svetimšalius, ateinančius
pas VIEŠPATĮ,
kad man tarnautų,
kad mylėtų mano vardą
ir taptų mano tarnais,
visus, kurie švenčia šabą
ir jo neišniekina,
visus, kurie laikosi
mano Sandoros,
⁷ aš nuvesiu į savo šventąjį kalną
ir pradžiuginsiu juos savo
maldos Namuose.
Malónios man bus jų
deginamosios atnašos
ir skerdžiamosios aukos
ant mano aukuro,
nes *mano Namai bus vadinami
maldos namais visoms tautoms“.
⁸ Tai žodis Viešpaties DIEVO,
kuris renka Izraelio
išblaškytuosius:
„Aš surinksiu per jį ir daugiau
kitų, be jūsų, kurie jau
esate surinkti“.

Akli vadai

⁹ Jūs, visi lauko žvėrys,
ateikite prisiesti,
jūs, visi miško žvėrys!
¹⁰ Mano sargai – akli, jie
visi nieko nepastebi.
Jie – kurti šunys, negalintys loti;
tik sapnuoja, tyso ir
mėgsta snausti.

¹¹ Jie rajūs šunys, jiems
niekuomet negana,
jie – piemenys be išmanymo;
visi jie eina savais keliais,
kiekvienas paiso vien savo naudos.

¹² „Ateikite, – sako, – aš
atnešiu vyno!

Paūžkime, gerdami stiprųjį gėrimą;
kaip šiandien, taip bus ir rytoj,
ir net dar smagiau“.

57 Teisusis žūva,
bet niekas to neima į širdį.

Geri žmonės paglemžiami,
ir niekas nesuvokia,
kad teisųjį paglemžė blogis.

² Teisieji pasiekia ramybę;
tas randa poilsį
ant savo gulto, kas eina
teisingu keliu.

Neištikima tauta

³ O jūs, burtininkės sūnūs,
svetimautojo ir pasileidėlės
palikuonys,
ateikite čionai!

⁴ Iš ko jūs šaipotės? Prieš

ką laidote gerklę

ir kam rodote liežuvi?

Argi jūs ne nuodėmės
vaikai, melo išperos?

⁵ Jūs degate gašla ažuolyne
ir po kiekvienu žaliu medžiu;
jūs pjaunate vaikus upių vagose
ir uolų plyšiuose!

⁶ Tavo dalis – tarp slidžiųjų
upės akmenų;

taip, tai tavo dalia.

Tu liejai jiems liejamąsias
aukas ir aukojai atnašas!

Ar dėl tų aukų aš galiu pasigailėti?

⁷ Ant aukšto ir didingo kalno
įsitaisei sau gultą,

ir kopdavai ten aukos aukoti.

⁸ Už durų ir staktų
pasistatei savo nešvankųjį ženklą.
Atmesdama mane,

pasiklojai sau gultą,

lipai į jį ir jį padidinai.

Mėgdama gultą, sudarei
su jais sandėrį,
kad jie tau dažnai būtų priegulais,
ir šitaip tenkinai savo gašlumą.
⁹Tuėjai pas Melečą* su aliejumi
ir gausiai liejai kvapius tepalus.
Tu toli siuntei savo pasiuntinius,
vertei juos eiti į patį Šeolą.
¹⁰Nuo tolimo kelio tu
labai pavargai,
bet niekados nepratarei:

„Liausiuosi!“

Tu sugebėdavai patenkinti
savo gašlumą,
todėl niekuomet ir nesisielojai.

¹¹Ko gi taip pabūgai?
Ko pabijojai, kad tapai melagė?
Kodėl manęs neatminei, į
širdį manęs neėmei?
Ar ne dėl to, kad aš tylėjau
ir dėjausi neregį,
tu nebijojai manęs?

¹²Aš parodysiu, koks tavo teisumas
ir kokie tavo darbai;
jie tau nenaudingi.

¹³Kai šauksiesi pagalbos,
tepadeda tau pulkas tavo stabų!
Visus juos išnešios vėjas,
vėjelio dvelktelėjimas juos nupūs.
Kas pasitiki manimi, tas valdys kraštą
ir pavaldės mano šventąjį kalną.

Bausmė ir atleidimas

¹⁴Pasigirsta balsas:
„Tieskite, tieskite vieškelį!
Parenkite kelią, pašalinkite kliūtis
nuo kelio mano tautai!“

¹⁵Juk aukščiausiasis,
prakilnis, amžinasis,
kurio vardas – Šventasis, sako taip:
„Šventose aukštybėse gyvenu
ir su sugniuždytaisiais bei
prislėgtaisiais būnu,
kad pakelčiau prislėgtųjų dvasią
ir atgaivinchiau
sugniuždytųjų drąsą.

¹⁶Aš ne amžinai kaltinsiu,
ne visuomet pyksiu,
nes mano akivaizdoje
išblėstų dvasia
ir net gyvybės alsavimas,
kurį aš pats sukūriau.

¹⁷Dėl jo kaltės pykau kurį laiką,
plakiau jį, iš pykčio
paslėpęs savo veidą,
bet jis nesiliovė eiti savo
maištingu keliu.

¹⁸Mačiau, kuriuo keliu jis eina,
bet pagydyčiau jį ir nuvesiu,
gausiai paguosiu. Jo raudotojams
¹⁹aš, Kūrėjas, sukuriu lūpų vaisių.

*Ramybė, ramybė tolimiems
ir artimiems! –
sako VIEŠPATS, – aš jį pagydyčiau!“

²⁰Nedorėliai – kaip jūra,
pašiaušta audros
ir negalinti nurimti.
Jos bangos išmeta dumblą
ir nesvarumus.

²¹*„Nedorėliai neramybės!“ –
sako mano Dievas.

Tikrasis pasninkas

58 „Visa gerkle šauk,
nesitausok!
Teskardi tavo balsas kaip trimitas!
Parodyk mano tautai jos nedorybę,
Jokūbo namams – jų nuodėmes.

²Tiesa, jie ieško manęs
diena po dienos,
trokšta pažinti mano kelius,
lyg būtų tauta, įvykdžiusi,
kas teisu,
ir nesulaužiusi savo Dievo įsako.
Jie prašo iš manęs teismo
nuosprendžių
ir trokšta, kad Dievas būtų arti jų.

³Kodėl mes pasninkaujame,
o tu nematai?
Kodėl mes darome atgailą,
o tu nepastebi?“

^{57,19} Ef 2,17

^{57,21} Iz 48,22

^{57,9} Iškreiptas Molecho vardas. Žr. 1 Kar 11,7.

Štai pasninko dieną jūs
ieškote sau malonumo
ir engiate visus savo darbininkus!
⁴ Jūsų pasninkas baigiasi
rietenomis ir muštynėmis,
jūs smogiate kumščiais iš visų jėgų.
O, kad šiandien jūs taip
pasninkautumėte,
jog jūsų balsas būtų
išgirstas aukštybėse!

⁵ Argi man prie širdies
šitoks pasninkas –
diena, kai žmogus nusižemina,
nuleidžia galvą kaip nendrė
ir guli apsvilkęs ašutine
pelenuose?

Ar tai tu vadini pasninku,
VIEŠPAČIUI malonia diena?

⁶ Štai pasninkas, kokio aš noriu:
nuimti neteisėtai uždėtus pančius,
atrišti jungo valkičius,
duoti laisvę pavergtiesiems,
sulaužyti bet kokį jungą,

⁷ dalytis su alkstančiu savo duona,
priglausti pastogėn
vargšą ir benamį,

aprengti, ką pamačius, nuogą,
neatsukti nugaros saviesiems.

⁸ Tada tartum aušra
užtekės tavo šviesa,
ir tavo žaizda bus greitai užgydyta.
Tavo teisumas žengs pirma tavęs,
o VIEŠPATIES šlovė lydės iš paskos.

⁹ Tada šauksiesi, ir
VIEŠPATS atsilieps,
prašysi pagalbos, ir jis tars: 'Aš čia!'
Kai tarp savųjų pašalini priespaudą,
nedarai skriaudos,

nekalbi ko blogo,
¹⁰ duodi alkstančiam duonos
ir palengvini varguolio gyvenimą,
šviesa tau užtekės tamsoje,
tamsa bus tau šviesi
kaip dienovidis.

¹¹ VIEŠPATS visuomet bus
tavo vadovas,
ir sausrės išdegintoje
šalyje tave pasotin

Jis atnaujins tavo jėgas,
ir tu būsi kaip laistomas sodas,
kaip niekada neišsenkantis šaltinis.

¹² Dėl tavęs bus prikelti
senieji griuvėsiai,
tu atstatysi praeities amžių mūrus.
'Spragų taisytoju, nugriautų
sodybų atstatytoju'
tu būsi vadinamas.

¹³ Jei šabo dieną nekelsi
kojos iš namų
ir mano šventą dieną
neužsiimsi savo reikalais,
jei šabą laikysi žavesio diena,
VIEŠPATIES šventą dieną – šlovinga,
jei švęsi ją, neidamas savo keliais,
neieškodamas, kas tau naudinga,
ir neleisdamas laiko

tuščioms šnekoms,
¹⁴ tai džiaugsiesi VIEŠPATYJE,
ir aš pakelsiu tave virš
žemės aukštumų,

pamaitinsiu tave tavo tėvo
Jokūbo paveldu, –
taip kalbėjo VIEŠPATIES lūpos.

Kaltė ir teismas

59 VIEŠPATIES ranka nėra
sutrumpėjusi,
kad negalėtų gelbėti,
nei jo ausis apkurtusi,
kad neišgirstų.

² Bet jūsų kaltės atskyrė
jus nuo jūsų Dievo,
jūsų nuodėmės uždengė jo veidą,
ir jis nebegirdi jūsų.

³ Juk jūsų rankos suteptos krauju,
jūsų pirštai – kalte.
Jūsų lūpos kalba melagystes,
jūsų liežuvis šnabžda apgaule.

⁴ Nėra, kas keltų balsą
už teisų reikalą,
nėra, kas teisingai gintųsi teisme.
Visi remiasi niekybėmis ir meluoja,
vaikšto negandomis nešti
ir gimdo vargą.

⁵ Jie peri gyvačių kiaušinius
ir audžia voratinklius.

Kas valgo jų kiaušinius, tas mirs,
o iš sudaužyto kiaušinio
iššliauš angis.

⁶ Jų voratinkliai netinka
drabužiams,
savo audiniais jie neapsiklos.
Jų darbai – nedori darbai;
iš jų rankų ateina smurto darbai.

⁷ *Paskui blogį jie bėga tekini,
greiti pralieti nekaltą kraują.
Jų mintys – nedoros mintys,
jų vieškeliuose – nuniokojimas
ir griuvėsiai.

⁸ Ramybės kelio jie nepažino,
teisingumo nėra jų takuose.
Jie pasidarė sau kreivas vėžes;
kas jomis eina, tas
ramybės nepažįsta.

⁹ Todėl taip toli nuo mūsų
teisingumas,
nepasiekia mūsų teisumas.
Laukiame šviesos, bet tamsu;
laukiame aiškumo, bet
vaikstome patamsyje!

¹⁰ Kaip akli palei sieną
eina me apgrai bomis,
kaip žmonės be akių,
dvejodami dėl kelio.
Pargriūvame vidudienį, lyg
būtų prieblanda,
gyvename tamsybėse
kaip numirėliai.

¹¹ Visi mes urzgiamė lyg meškos,
vaitojame lyg burkuojantys
balandžiai;
tikimės teisingumo, bet jo čia nėra,
laukiame išganymo, bet
jis toli nuo mūsų.

¹² Mūsų nusižengimai jau
nebesuskaičiuojami,
ir mūsų nuodėmės
liudija prieš mus;
mūsų nusižengimai su mumis
ir mes žinomė savo kaltes:

¹³ maištas, neištikimybė VIEŠPAČIUI,
atsimetimas nuo savo Dievo,

kalbos apie išdavystę ir sukilimą,
širdyje gimusių melagysčių
skleidimas.

¹⁴ Teisingumas paneigtas,
teisumas laikosi atokiai,
nes teisybė klumpa gatvėje,
o dorumui uždrausta įeiti.

¹⁵ Teisybės nėra:
kas vengia blogai elgtis.
tas apiplėšiamas.

Atpirkėjas Sione

VIEŠPATS matė ir jam nepatiko,
kad nebėra teisingumo.

¹⁶ *Jis matė, kad nebuvo
kam pagelbėti,
baisėjosi, kad niekas nesikišo.
Tada jam padėjo jo paties ranka,
jį parėmė jo paties teisumas.

¹⁷ *Teisumu jis apsvilkio
kaip šarvais,
*išganymo šalmą užsidėjo
ant galvos.

Rūstybės drabužiai – jo apdaras,
o pykčio užsidegimu jis
apsigaubė kaip skraiste.

¹⁸ Kiekvienam pagal
darbus jis atlygins:
pykčiu – varžovams,
atpildu – priešams.

Salas pasieks jo atpildas!

¹⁹ Vakaruose bus bijoma
VIEŠPATIES vardo,
rytuose – jo šlovės,
nes jis ateis kaip upės sraunuma,
genama VIEŠPATIES vėjo.

²⁰ *Į Sioną jis ateis kaip atpirkėjas
„pas tuos Jokūbo vaikus;
kurie nusigręžė nuo nuodėmės“, –
tai VIEŠPATIES žodis.

²¹ „Tai Sandora, kurią aš
sudariau su jais, –
sako VIEŠPATS. –

^{59,16} Iz 63,5

^{59,17} Ef 6,14

^{59,17} Ef 6,17; 1 Tes 5,8

^{59,20} Rom 11,26

Mano dvasia, esanti virš tavęs,
nuo tavęs nepasitrauks,
ir mano žodžiai, įdėti tau į lūpas,
liks tavo lūpose, tavo vaikų lūpose
ir tavo palikuonių lūpose,
– sako VIEŠPATS, –
dabar ir per amžių amžius!

Naujojo Siono šlovė

60 Kelkis, nušvisk!
Tavo šviesa atėjo,
VIEŠPATIES šlovė virš tavęs sušvito!

² Nors žemę gaubia sutemos
ir tautas dengia tamsybės,
virš tavęs šviečia VIEŠPATS,
virš tavęs apsieiškia jo šlovė.

³ Tautos ateis prie tavo šviesos
ir karaliai prie tavo
tekančio spindesio.

⁴ Pakelk akis, pažvelk aplinkui!
Visi renkasi eiti pas tave;
tavo sūnūs ateis iš toli,
tavo dukterys bus atneštos
ant rankų.

⁵ Tai matydama, spindėsi
iš džiaugsmo,
tavo širdis virpės ir džiūgaus,
nes tau bus išpilti jūros lobiai,
pas tave suplūs tautų turtai.

⁶ Apguls tave kupranugarių
vilksinės,
Midjano ir Efos vienkupriai.
Atvyks visi Šebos žmonės,
auksu ir smilkalais nešini
ir skelbs VIEŠPATIES
šlovingus darbus.

⁷ Visos Kedaro kaimenės
bus tau surinktos,
Nebajoto avinai tau tarnaus;
kaip maloni atnaša jie žengs
ant mano aukuro,
išpuošiu jais šlovinguosius
savo Namus.

⁸ Kas gi ten atskrenda kaip debesys,
kaip karveliai į savo karvelides?

⁹ Tai laivai plaukia pas mane,
Taršišo didlaiviai priekyje,
pargabendami tavo sūnus iš toli

drauge su jų auksu ir sidabru
dėl VIEŠPATIES, tavo Dievo,
ir Izraelio Šventojo, kuris
tave išaukštino.

¹⁰ Svetimšaliai tau atstatys mūrus,
jū karaliai tau tarnaus,
nes pykčio valandą tave nuplakiau,
tačiau malonės valandą
parodysiu tau gailėstį.

¹¹ *Tavo vartai visuomet bus atverti;
jie nebus užkelti nei

dieną, nei naktį,
kad galėtų įeiti nešantys
tau tautų turtus
ir jų karaliai per eitynes.

¹² Tauta ir karalystė,
kuri tau netarnauja, pražus;
tėkios tautos tikrai bus
sunaikintos.

¹³ Libano šlovė ateis pas tave
drauge su kiparisais,
klevais ir pušimis,
kad papuoštų mano Šventyklą
ir suteiktų grožį vietai,
kur ilsėsis mano kojos.

¹⁴ Žemai lenkdamiesi, ateis pas
tave tavo engėjų sūnūs;

*visi, kas niekino tave,
parpuls tau po kojų.
Jie vadins tave 'VIEŠPATIES miestu'
ir 'Izraelio Šventojo Sionu'.

¹⁵ Dėl to, kad kadaise
buvai apleistas,
nekenčiamas ir bejėgis,
dabar aš tave padarysiu
amžių pasididžiavimu,
džiugesiu kartų kartoms.

¹⁶ Tu maitinsiesi tautų pienu,
žįsi karališkas krūtis.
Tuomet tu žinosi, kad aš, VIEŠPATS,
esu tavo Išvaduotojas,
tavo Atpirkėjas,
Jokūbo Galingasis.

¹⁷ Vietoj žalvario teiksiu auksą,
vietoj geležies – sidabrą,

60,11 Apr 21,25-26

60,14 Apr 3,9

vietoj medžių – žalvarį,
o vietoj akmenų – geležį.
Taiką paskirsiu tavo prižiūrėtoju,
o teisumą – tavo valdytoju.

¹⁸ Nebebus girdėti nei apie
smurtą tavo šalyje,
nei apie niokojimą ar
griovimą tavo valdose.

Savo mūrus tu vadinsi 'Išganymu',
o savo vartus – 'Šlove'.

¹⁹ *Tau dienos šviesa
nebebus saulė
nei naktį nebešvies mėnulis,
bet VIEŠPATS bus tau amžina šviesa,
tavo Dievas – tavo spindesys.

²⁰ Tavo saulė niekada nebebusileis
nei tavo mėnulis nesudils,
nes VIEŠPATS bus tau amžina šviesa,
ir tavo gedulo dienos pasibaigs.

²¹ Tavo tauta bus vien iš teisiųjų;
jie amžinai paveldės žemę.
Jie – mano daigyno pumpurai,
mano rankų kūriny, sukurtas
man papuošti.

²² Mažiausias taps tūkstančiu,
jauniausias – galinga tauta.
Aš, VIEŠPATS, padarysiu tą bemat,
kai ateis laikas“.

Išvadavimo geroji žinia

61 *Viešpaties DIEVO
dvasia su manimi,
nes VIEŠPATS patepė mane,
*kad neščiau gerąją naująją
vargdieniais.

Jis pasiuntė mane guosti
prisilėgtųjų,
skelbti belaisviams laisvę
ir atidaryti kalėjimo
duris kaliniams,

² skelbti VIEŠPATIES malonės metų,
mūsų Dievo atpildo dienodis,
*guosti visų liūdinčiųjų

³ ir suteikti liūdintiems Sione
vainiką vietoj pelenų,
džiugesio aliejaus – vietoj gedulo,
šlovės skraistę – vietoj bailumo,
kad galėtų vadintis teisumo
ažuolais – daigynu,
VIEŠPATIES sodintu, idant
apreikštų jo šlovę.

⁴ „Jie prikels senuosius griuvėsius,
atstatys seniai apleistas
gyvenvietes,

atnaujins nuniokotus miestus,
tuščius nuo neatmenamų laikų.

⁵ Svetimieji jums tarnaus
ir gins ganyklon jūsų kaimenes,
svetimšaliai bus jūsų artojai
ir vynuogininkai.

⁶ O jūs būsite pavadinti
VIEŠPATIES kunigais,
jums į akis bus sakoma:
'Mūsų Dievo tarnai'.

Jūs naudositės tautų nuosavybe,
mėgausitės jų turtais.

⁷ Kadangi jų gėda buvo dviguba,
o užgaulės ir pajuoka buvo jų dalis,
savo šalyje jie gaus
dvigubą paveldą

ir patirs amžiną džiaugsmą,
⁸ nes aš, VIEŠPATS, myliu teisingumą
ir nekenčiu grobimo ir nusikaltimo.
Ištikimai atiduosiu jų atlygį,
sudarysiu su jais amžiną Sandorą.

⁹ Jų giminė bus įžymi tarp tautų, o
jų palikuonys – tarp žmonių.

Kas tik juos regės,
tas suvoks, jog tai giminė,
kurią palaimino VIEŠPATS“.

¹⁰ Visa širdimi džiaugsiuosi
VIEŠPAČIU,

džiūgausiu savo Dievu,
nes jis mane aprengė
išganymo drabužiais
ir apsupo teisumo skraiste
lyg jaunikį, besipuošiantį vainiku,
*lyg nuotaką, besidabinančią
vėriniais.

^{60,19} Apr 21,23; 22,5

^{61,1-2} Lk 4,18-19

^{61,1} Mt 11,5; Lk 7,22

^{61,2} Mt 5,4

^{61,10} Apr 21,2

¹¹ Kaip žemė išaugina savo ataugas,
kaip sodas suželdina savo sėklas,
taip Viešpats Dievas suželdins
teisumą ir šlovę
visų tautų akivaizdoje.

Viešpats atmena Jeruzalę

62 Dėl Siono aš netylėsiu,
dėl Jeruzalės nenurimsiu,
kol jos teisumas nesušvis
kaip aušra
ir jos pergalė nesuliepsnos
kaip deglas.

² Išvys tuomet taūtos
tavo teisumą,
o visi karaliai – tavo šlovę.
Tu būsi vadinama nauju vardu,
kurį tau suteiks pats VIEŠPATS.

³ Tu būsi puošni karūna
VIEŠPATIES rankoje,
karališka diadema savo
Dievo dešinėje.

⁴ Tavęs daugiau nebevadins
„Paliktąja“,
tavo šalis – „Nuniokotąja“,
bet būsi vadinama „Ji
mano žavesys“,

o tavo šalis – „Ištekėjusia“,
nes VIEŠPATS žavisi tavimi,
už jo yra ištekėjusi tavo šalis.

⁵ Kaip tuoktųsi vaikas
su mergele,
taip tavo Statytojas
susituoks su tavimi.

Kaip nuotaka džiaugiasi jaunikis,
taip tavimi džiaugsis tavo Dievas.

⁶ Ant tavo mūrų, Jeruzale,
pastačiau sargybinius;
niekuomet, nei dieną, nei
naktį, jie nenurims.

O jūs, kurie primenate VIEŠPAČIUI,
neduokite sau ramybės!

⁷ Ir jam neduokite ramybės,
kol jis neatstatys Jeruzalės
ir jos nepadarys žemės
pasididžiavimu.

⁸ VIEŠPATS prisiekė savo dešine,
savo galingąja ranka:

„Nebeduosiu tavo grūdų
maitintis tavo priešams;
nebegers daugiau
svetimšaliai tavo vyno,
dėl kurio tu sunkiai darbavaisi.

⁹ Nei Kas į klėtį nešė grūdus,
tas juos valgys,
šlovindamas VIEŠPATĮ.
Kas rinko vynuoges, tas gers vyną
mano šventuose kiemuose“.

¹⁰ Eikite pro vartus, eikite,
parenkite kelią tautai!
Tieskite, tieskite vieškelį,
nurinkite nuo jo akmenis!
Iškelkite ženklą tautoms!

¹¹ Štai VIEŠPATS paskelbė iki
pat žemės pakraščių:

„Sakykite Siono dukteriai:
‘Štai tavo Gelbėtojas ateina!’

*Štai jo atlygis drauge su juo,
jo atpildas pirma jo.

¹² Jie bus vadinami
‘Šventąja tauta’,
VIEŠPATIES atpirktaisiais,
o tu vadinsiesi ‘Lankoma’,
‘Neužmirštuojų miestu’“.

Edomo teismas

63 Kas ten ateina iš *Edomo,
raudonais drabužiais
iš Bocros?

Spindinčiu apdaru,
žengdamas su didinga jėga?

„Tai aš, skelbiantis teisumą,
galingasis gelbėtojas“.

² Bet kodėl tavo apdaras
toks raudonas,
o tavo drabužiai – lyg traiškančio
vynuoges spaudykloje?

³ * „Aš vienas traiškiau
vynuoges spaudykloje;
iš tautų nė vienos nebuvo
su manimi.

^{62,11} Iz 40,10; Apr 22,12

^{63,1-6} Iz 34,5-17; Jer 49,7-22; Ez 25,12-14; 35,1-15;
Am 1,11-12; Abd 1-14; Mal 1,2-5

^{63,3} Apr 14,20; 19,15

Jas traiškiau pagautas įniršio,
mindžiojau kupinas pykčio. ⁷

*Jų trykštantis kraujas
aptaškė man drabužius
ir sutepė mano apdarą.

⁴Mat keršto diena buvo
mano širdyje,
atpirkimo metai buvo atėję.

⁵*Dairiausi aplinkui, bet
nebuvo, kas man padėtų.
ir sutrikau, kad nebuvo nė
vieno, kas mane paremtų.
Vien mano ranka atnešė pergalę,
mano paties pyktis buvo atspara.

⁶Savo įniršiu sutrypiau tautas,
savo pykčiu jas sutriuškinau,
kraują jų išliejau ant žemės“.

Dievo malonės prašymas

⁷Pasakosiu apie VIEŠPATIES
maloningumą,
apie šlovingus VIEŠPATIES darbus,
apie visa, ką VIEŠPATS
mums padarė,
apie begalinį gerumą
Izraelio namams,
kurį jis suteikė mums
iš savo gailestingumo ir
didžios malonės.

⁸Juk jis tarė: „Jie – mano tauta,
vaikai, kurie manęs neapvils“.

Taip jis tapo jų gelbėtoju

⁹ir dėl visų jų nelaimių
buvo nelaimingas.

Ne koks pasiuntinys ar angelas,
bet jo Artumas išgelbėjo juos,
iš meilės ir pagailos atpirkio juos.
Jis globojo juos

ir nešė nuo amžių per visas dienas.

¹⁰O jie maištavo

ir liūdino jo šventą dvasią.

Todėl jis tapo jiems priešu,
ir pats ėmė su jais kovoti.

¹¹Tada jie prisiminė praeities dienas
ir Mozę, savo tarną.

Kur gi tas, kuris išvedė per jūrą
savo kaimenės ganytoją?

Kur gi tas, kuris jam įkvėpė
savo šventą dvasią,

¹²padaręs, kad šlovingoji jo ranka
žygiuotų su Mozės dešiniąja,

*perskyręs vandenį prieš juos,
kad įgytų sau amžiną vardą,

¹³pervedęs juos per jūros gelmes?

Tartum žirgas dykumoje,
jie nesuklupo.

¹⁴Tartum kaimenę,
besileidžiančią į slėnį,
VIEŠPATIES dvasia juos vedė.

Taip vedei tu savo tautą,
kad suteiktum šlovę savo vardui.

¹⁵Žvilgtelėk iš dangaus ir
pasižiūrėk į mus
iš savo švento ir šlovingo būsto!

Kur tavo liepsnojančios
rūpestis ir tavo galybė,
tavo pagailos antplūdis ir
gailestingumas?

Nesusilaikyk,

¹⁶nes tu – mūsų Tėvas!

Nors Abraomas mūsų
ir nepažintų,

nors Izraelis ir nenorėtų
nieko apie mus žinoti,

tu, VIEŠPATIE, mūsų Tėvas,
mūsų Atpirkėju amžiams

esi pavadintas.

¹⁷Kodėl gi, VIEŠPATIE, leidi mums
nuo tavo kelių nuklysti

ir užkietini mūsų širdis
tavęs nebijoti?

Sugrįžk dėl savo tarnų,

dėl genčių, dėl savo nuosavybės!

¹⁸Kodėl nedorėliai mindžiojo
tavo Šventyklą,

mūsų priešai trypė tavo Šventyklą?

¹⁹Mūsų dalia tokia,

lyg tu niekada nebūtum

buvęs mūsų valdovu,

lyg mes niekada nebūtume
vadinęsi tavo vardu.

^{63,3} Apr 19,13

^{63,5} Iz 59,16

^{63,12} Iš 14,21

O kad perplėstum dangus
ir nužengtum!

Kalnai prieš tave sudrebėtų!

64 Kaip ugnis uždega žabus,
kaip ugnis

užvirina vandenį,
kad ir tu taip apreikstum

savo vardą priešams,
taūtos prieš tave drebėtų!

² Darydamas baisius darbus.

kurių mes nesitikėjome,
tu nužengei, ir kalnai

drebėjo prieš tave.

³ Nuo amžių nėra niekas patyręs,
ausis negirdėjo, akis neregėjo, kad

be tavęs būtų kitas Dievas,
darantis tokius darbus tiems,
kurie juo pasitiki.

^{4*} O kad sutiktumei mus,
vykdančius teisumą!

O kad neužmirštume tavęs
mes savo keliuose!

Štai tu pyksti, o mes –
nuodėmingi.

⁵ Visi mes tapome lyg nešvarūs,
mūsų teisūs darbai – lyg
suteršti skudurai.

Nuvytome visi tarsi lapai,
ir mūsų blogi darbai mus
neša tarsi vėjas.

⁶ Nėra kas šauktųsi tavo vardo,
kas stengtųsi tvirtai tavęs laikytis.

Tu paslėpei savo veidą nuo mūsų
ir atidavei mus mūsų blogiesiems
darbams į rankas.

⁷ O vis dėlto, VIEŠPATIE,
tu – mūsų Tėvas.

Mes – molis, o tu – mūsų puodžius;
visi mes – tavo rankų darbas.

⁸ Nepyk taip smarkiai ant
mūsų, VIEŠPATIE,

neminėk mūsų kaltės amžinai.

Pažvelgti teikis: štai mes
visi – tavo tauta.

⁹ Šventieji tavo miestai
virto dykuma;

Sionas – dykuma,

Jeruzalė – dykynė.

¹⁰ Mūsų didi ir šlovinga Šventykla,
kurioje mūsų tėvai tave garbindavo,
pavirto liepsnų grobiu;

visa, kas mums buvo
miela, – griuvėsiai.

¹¹ Ar po viso to gali
susilaikyti, VIEŠPATIE?

Ar vis dar gali tylėti ir taip
baisiai mus skaudinti?

Kaltinimas stabmeldžiams

65 ^{*} „Aš buvau pasirengęs
atsakyti tiems,

kurie manęs neklausė,
būti surastas tų, kurie
manęs neieškojo.

Tautai, kuri nesišaukė mano vardo,
aš kartojau: 'Aš čia! Aš čia!'

^{2*} Nuolatos tiesiau savo rankas
į maištingąją tautą,

blogu keliu einančių su
savo užmačiomis,

³ tautą, kuri akiplėšiškai be
perstojo pykdo mane.

Jie aukoja kruvinas
atnašas alkuose ir
degina smilkalus ant plytų.

⁴ Jie sėdi kapų nišose,
naktis praleidžia olose,
valgo kiaulieną su dvėsenos
viralu savo induose.

⁵ 'Stovėk, kur stovi! – šaukia jie. –
Nedrišk manęs paliesti!

Tau esu per šventas!'

Šitokie dalykai aitrina mano pyktį
kaip be perstojo degančią ugnį.

⁶ Štai visa tai priešais
mane užrašyta;
nebetylėsiu, kol neatsiskaitysiu.

Atmokėsiu jiems, kaip
jie nusipelnė,

⁷ drauge už jų kaltes ir jų tėvų
kaltes, – sako VIEŠPATS.

Kadangi jie degino
 smilkalus kalnuose
 ir įžeidinėjo mane ant kalvų,
 aš jiems tuojau atseikėsiu atlygi,
 kokio jie nusipelnė“.

⁸ Taip kalba VIEŠPATS:
 „Kol kekėje dar yra sulčių,
 žmonės sako:
 'Neišmeskite jos, nes joje
 dar yra šis tas gero'.
 Taip ir aš pasiilgsiu su savo
 tarnais, – neatmesiu jų visų.

⁹ Iš Jokūbo pagimdysiu palikuonių,
 iš Judo – mano kalnų paveldėtojų.
 Mano išrinktieji paveldės kraštą,
 mano tarnai ten gyvens.

¹⁰ Mano tautai, ieškančiai manęs,
 Šarono lyguma bus ganykla
 kaimenėms,
 *Achoro slėnis – žardiena
 galvijams.

¹¹ Bet jus, kurie palikote VIEŠPATĮ,
 užmiršdami mano šventąjį kalną,
 kurie padengėte stalą
 Laimės dievui
 ir atmiešėte ašotį vyno
 Lemties deivei,

¹² jus aš lemsiu kalavijui,
 ir visi jūs krisite per žudynes,
 kadangi šaukiaui, bet neatsiliepėte,
 kalbėjau, bet nesiklausėte,
 darėte, kas bloga mano akyse,
 ir rinkotės, kas man nepatinka“.

¹³ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS:
 „Štai mano tarnai valgys,
 o jūs kęsite alkį;
 mano tarnai gers, o jūs
 kęsite troškulį;
 mano tarnai džiaugsis, o
 jūs turėsite gėdytis;

¹⁴ mano tarnai dainuos iš
 širdies džiaugsmo,
 o jūs verksite iš širdgėlos;
 aimanuosite iš sielvarto.

¹⁵ Jūs paliksime vardą,
 kuriuo mano išrinktieji keiksis:

“Taip Viešpats DIEVAS
 teuzmuša tave!”
 Bet mano tarnai gaus kitą vardą.
¹⁶ Kas tik norės sau laimės krašte,
 tas sau linkės palaimos Dievo,
 kurio vardas ‘Amen’;
 kas tik duos priesaiką krašte,
 tas prisieks Dievu, kurio
 vardas ‘Amen’,
 nes praeities sielvartai
 jau užmiršti,
 prapuolę man iš akių.

Atnaujintas pasaulis

¹⁷ Štai jau kuriu *naują
 dangų ir naują žemę.
 O to, kas buvo, niekas neatmins,
 tai nė į galvą niekam nebeateis.

¹⁸ Džiaukitės ir linksminkitės
 amžinai tu,
 ką aš kuriu!
 Štai aš kuriu Jeruzalę
 kaip ‘Džiaugsmą’,
 o jos žmonės – kaip ‘Linksmybę’.

¹⁹ Aš džiaugsiuosi Jeruzalėje
 ir linksminsiuosi savo tautoje.
 *Nebebus joje girdėti
 gaudaus verksmo
 nė gailių dejonų.

²⁰ Nebebus joje naujagimio,
 kuris gyventų vos kelias dienas,
 ir senelio,
 kuris nesulauktų žilo amžiaus.
 Kas šimto metų mirs, tas
 bus laikomas jaunu,
 o kas šimto metų nesulauks, tas
 bus laikomas prakeiktu.

²¹ Jie statysis namus ir
 patys juose gyvens,
 veis vynuogynus ir patys
 valgys jų vaisių.

²² Statysis ne tam, kad kiti
 gyventų jų namuose,
 sodins ne tam, kad kiti
 valgytų vaisius.

^{65,17} Iz 66,22; 2 Pt 3,13; Apr 21,1

^{65,19} Apr 21,4

Kaip ilgaamžis būna medis,
 taip ilgaamžė bus mano tauta.
 Mano išrinktieji ilgai naudosis
 savo rankų darbo vaisiais.
²³ Nebeis jų triūsas veltui,
 nebegimdys jie vaikų
 staigiai mirčiai,
 nes jie drauge su savo palikuonimis
 yra VIEŠPATIES palaimintųjų giminė.
²⁴ Atsiliupsiu pirmiau,
 negu jie šauksis,
 išklausysiu dar jiems tebekalbant.
²⁵ *Ganysis vilkas drauge su ėriuku,
 liūtasės šiaudus kaip jautis,
 o žaltys mis dulkėmis.
 Nebebus užgavimo nei
 sunaikinimo
 visame mano šventajame
 kalne“, – sako VIEŠPATS.

Dievas teisia tautas

66 *Taip kalba VIEŠPATS:
 „Dangus – mano sostas, o
 žemė – suoloelis mano kojoms.
 Kur tie namai, kuriuos
 galėtumėte man pastatyti?
 Kur ta mano poilsio vieta?
² Mano ranka sukūrė visa tai,
 visa tai mano“, – tai
 VIEŠPATIES žodis.
 „Aš rūpinuosiu žmogumi,
 suvargusiu ir besisielojančiu,
 drebančiu nuo mano žodžio.
³ Aukoti jautį ar užmušti žmogų,
 skersti aviną ar nusukti
 šuniui sprandą,
 aukoti grūdus ar lieti
 kiaulės kraują,
 deginti smilkalus kaip
 priminimo auką stabui –
 tai keliai, labai mėgstami žmonių,
 kuriems malonios jų
 bjaurosios apeigos.

^{65,25} Iz 11,6-9

^{66,1-2} Apd 7,49-50

^{66,1} Mt 5,34; 23,22

^{66,1} Mt 5,35

⁴ Bet aš jiems parinksiu,
 sunkius bandymus
 ir užleisiu ant jų, ko jie bijo,
 dėl to, kad niekas neatsiliepė,
 kai šaukiau,
 nesiklaūsė, kai jiems kalbėjau,
 dėl to, kad jie darė, kas
 bloga mano akyse,
 ir rinkosi, kas priešinga
 mano norui, –
⁵ klausykite VIEŠPATIES žodžio,
 kurie drebate nuo jo balso. –
 Jūsų tautiečiai, kurie
 jūsų neapkenčia
 ir atstumia dėl mano vardo, sako:
 „Teparodo VIEŠPATS savo šlovę,
 kad galėtume jūsų džiaugsmu
 pasidžiaugti’.
 Tačiau jie bus sugėdinti’.
⁶ Griausmas veržiasi iš miesto,
 balsas – iš Šventyklos.
 Tai balsas VIEŠPATIES,
 atlyginančio priešams už jų darbus.

Motina Jeruzalė

⁷ *Dar nesuremta
 skausmų, ji gimdo.
 Pirmiau negu užklumpa
 gimdymo skausmai,
 ji saugiai pagimdo sūnų.
⁸ Kas girdėjo tokį dalyką?
 Kas regėjo ką nors panašaus?
 Ar gali kraštas įsikurti
 per vieną dieną
 arba tauta gimti vienu
 akimirksniu?
 Tačiau Sionas, gimdymo
 skausmams vos prasidėjęs,
 pagimdė savo vaikus!
⁹ „Argi aš atvesiu motiną ligi
 gimdymo skausmų
 ir neleisiu kūdikiui gimti?“
 – sako VIEŠPATS.
 „Arba leidęs pradėti
 užversiu įsčias?“ – sako
 tavo Dievas.

^{66,7} Apr 12,5

¹⁰ Drauge su Jeruzale džiaukitės
ir būkite dėl jos linksmi visi,
kurie ją mylite!

Džiūgaukite kartu su ja visi,
kurie dėl jos liūdėjote!

¹¹ Maitinkitės ir pasisotinkite
jos krūtų paguoda,
gerkite su džiaugsmu iš
jos šlovingų krūtų!

¹² Juk taip kalba VIEŠPATS:
„Užliesiu jus gerove lyg upe,
tautų turtais lyg išsiliejusia srove.
Kaip mažyliai būsite nešiojami
ant jos rankų,
sūpuojami ant jos kėlių.

¹³ Kaip motina guodžia savo sūnų,
taip aš paguosiu jus;
Jeruzale jūs būsite paguosti“.

¹⁴ Kai tai išvysite, pradžiugs
jūsų širdys,
sužaliuos jūsų kaulai nelyginant žolę.
Savo tarnams VIEŠPATS
apreikš savo ranką,

o savo priešams – savo pyktį.

¹⁵ Štai ateis VIEŠPATS kaip ugnis,
o jo vežimai bus tarsi viesulas,
kad išlietų savo pyktį
deginančia kaitra,

savo bausmę – ugnies liepsnomis.

¹⁶ Ugnimi ir kalaviju VIEŠPATS
teis žmoniją;
daug bus VIEŠPATIES aukų.

¹⁷ „Visi, kas pasišvenčia ir apsivalo,
eidami į alkus kaip stabo sekėjai, kas
valgo kiaulieną, roplius ir peles, pražus
drauge su savo darbais ir užmojais“, –
tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁸ „Ateinu surinkti visų tautų ir gi-
minių. Jos ateis ir išvys mano šlovę.

¹⁹ Duosiu jiems ženklą, o tuos iš jų, ku-
rie bus išlikę, pasiųsiu pas tautas: Tar-
šišą, Putą ir Ludą, Mešečą, Tubalą ir
Javaną, į tolimesias salas, kurios nie-
kuomet negirdėjo apie mano garsą ir
neregėjo mano šlovės. Jie paskelbs
tautoms mano garbę. ²⁰ Ir iš visų tau-
tų, – sako VIEŠPATS, – jie pargabens
jūsų brolius kaip atnašą VIEŠPAČIUI
ant arklių ir vežimais, neštuvais, ant
mulų ir kupranugarių. Atgabens juos
į Jeruzalę, mano šventąjį kalną, – sako
VIEŠPATS, – kaip izraelitai neša savo at-
našą švairiuose induose. ²¹ Kai kuriuos
iš jų padarysiu kunigais ir levitais“, –
sako VIEŠPATS.

²² „Kaip *naujieji dangūs
ir naujoji žemė,
kuriuos aš kuriu, gyvuos
mano akivaizdoje, –
tai VIEŠPATIES žodis, –
taip gyvuos tavo giminė
ir tavo vardas.

²³ Kiekvieną jaunatį ir
kiekvieną šabą
visa žmonija ateis manęs
pagarbinti, – sako VIEŠPATS. –

²⁴ Jie išeis pasižiūrėti lavonų tų,
kurie maištavo prieš mane;
*kirminas juose nemirs, jų ugnis
niekada nebus užgesinta,
jie bus bjaurastis visai žmonijai“.

^{66,22} Iz 65,17; 2 Pt 3,13; Apr 21,1

^{66,24} Mk 9,48

JEREMIJO KNYGA

Jeremijo knyga (hebr. *jiremejāhū*, gr. *ieremias*, lot. *jeremias* / (*h*)*ieremias*) sudaryta iš paties pranašo Jeremijo (apie 646–apie 580 m. pr. Kr.) užrašytų ar padiktuotų žodžių, jo sekretoriui Baruchui priskiriamų biografinių atkarpų ir galutinį rašytinį pavidalą suteikusių raštininkų (VI a. pr. Kr. pab.) papildymų.

Knygą galima suskirstyti į keturias dalis: pranašavimai apie Judą su pasakojimų apie pranašą tarpais (sk. 1–25), pasakojimai apie pranašą su pranašavimų tarpais (sk. 26–45), pranašavimai apie svetimas tautas (sk. 46–51), istorinis priedas (sk. 52).

Niekada nenorėjęs būti pranašu, Jeremijas per visus veiklos metus grūmėsi su Dievo žodžio galia ir stengėsi nekalbėti Dievo vardu, tačiau nepajėgė ir pačiu savo gyvenimu liudijo būsimąjį Mesiją.

1 *Hilkijo sūnaus Jeremijo iš kunigų šeimos Anatote, Benjamino žemėje, žodžiai.*

² VIEŠPATIES žodis pasiekė jį Amono sūnaus Judo karaliaus *Jošijo dienomis, tryliktais jo valdymo metais. ³ Taip pat pasiekė Judo karaliaus Jošijo sūnaus *Jehojakimo dienomis iki vienuoliktų Judo karaliaus Jošijo sūnaus *Zedekijo metų pabaigos, iki Jeruzalės tremties penkto mėnesio.

Jeremijo pašaukimas

⁴ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

⁵ „Dar prieš sukurdamas išciöse, aš tave pažinau, dar prieš tau gimstant, tave pašventinau, pranašu tautoms tave paskyriau“.

⁶ „Ak, Viešpatie DIEVE! – sudejavau. –

Aš juk nemoku kalbėti!
Esu tik vaikas!“

⁷ Bet VIEŠPATS man atsakė:

„Nesakyk: 'Esu tik vaikas!' Kur tik tave siųsiu, ten eisi, ką tik tau liepsiu, tą kalbėsi!“

⁸ Nebijok nieko, nes aš su tavimi ir tave apsaugosiu“, – tai

VIEŠPATIES žodis.

⁹ Tuomet VIEŠPATS ištiesė ranką ir palytėjo mano lūpas, tardamas:

„Štai dedu savo žodžius
į tavo lūpas!“

¹⁰ Įsidėmėk! Šią dieną paskiriu tave tautų ir karalysčių prievaizdu, kad išrautum ir nugriautum, sunaikintum ir nuverstum, atstatytum ir atsodintum“.

¹¹ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Ką matai, Jeremijau?“ – „Migdol-medžio šaką“, – atsakiau. ¹² Tuomet VIEŠPATS tarė man: „Matai labai gerai! Aš budžiu*, kad įvykdyčiau savo žodį“.

¹³ Mane vėl pasiekė VIEŠPATIES žodis: „Ką matai?“ – „Matau verdantį kaitilą, svyrantį iš šiaurės“, – atsakiau.

¹⁴ Tuomet VIEŠPATS tarė man: „Iš šiaurės išsilies nelaimė ant visų krašto gyventojų!“

^{1,2} 2 Kar 22,3–23,27; 2 Met 34,8–35,19

^{1,3} 2 Kar 23,36–24,7; 2 Met 36,5–8

^{1,3} 2 Kar 24,18–25,21; 2 Met 36,11–21

^{1,12} Hebr. žodžių žaismas: *šāqēd* „migdolmedis“ ir *šōqēd* „aš budžiu“.

¹⁵ Štai aš šaukiu visas
šiaurės karalystes, –
tai VIEŠPATIES žodis. –
Jos ateis, ir kiekvienas
karalius pasistatys
savo sostą prie Jeruzalės vartų,
priešais jos mūro sieną
ir prieš visus Judo miestus.
¹⁶ Taip aš ištarsiu jiems
savo nuosprendį
už visą jų nedorumą,
už tai, kad jie mane paliko,
deginio smilkalus kitiems dievams
ir garbino savo pačių
rankų dirbinius.
¹⁷ Ogi tu susijuosk strėnas!
Stokis ir skelbk jiems
visa, ką tau liepiu!
Nepalūžk nuo jų,
kad nepalaužčiau tavęs jų akyse!
¹⁸ O aš štai šiandien padariau tave
sutvirtintu miestu,
geležies stulpu ir vario siena,
kad stovėtum prieš visą kraštą:
prieš Judo karalystės
karalius ir didžiūnus,
prieš kunigus ir visą liaudį.
¹⁹ Su tavimi jie kovos, bet
nejveiks tavęs,
nes aš esu su tavimi, kad
tave išgelbėčiau“, –
tai VIEŠPATIES žodis.

Neištikimoji tauta

2 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:
² „Eik ir paskelbk Jeruzalei,
kad ji išgirstų:
„Taip kalba VIEŠPATS.
Aš atmenu ištikimą tavo
jaunystės meilę,
kai tu mylėjai mane,
būdama sužadėtine,
sekdama paskui mane per
dykumą, nesėjamą žemę.“
³ Šventà VIEŠPATIES nuosavybė
buvo Izraelis,
jo pjūties pirmasis derlius.
Ryjantys jį užsitraukia kalnę,

nelaimė juos ištinka“, –
tai VIEŠPATIES žodis.
⁴ Klausykitės VIEŠPATIES
žodžio, Jokūbo namai
ir visos Izraelio namų giminės!
⁵ Taip kalba VIEŠPATS:
„Kokią ydą manyje rado jūsų tėvai,
kad atsitraukė taip toli nuo manęs?
Eidami paskui beverčius stabus,
jie patys pasidarė beverčiai.
⁶ Jie niekuomet nepaklausė:
‘Kurgi tas VIEŠPATS,
išvedęs mus iš Egipto žemės,
dykumoje mums rodęs kelią
per tyrlaukius ir smėlio daubas,
per sausą ir pavojingą kraštą,
per kraštą, kuriuo niekas
nekeliauja,
kuriame negyvena joks žmogus?’
⁷ Kai atvedžiau jus į sodų kraštą,
kad mistumėte jo gausiais vaisiais,
jūs įžengėte ir suteršėte
mano kraštą,
mano nuosavybę padarėte
pasibjaurėtiną.
⁸ Kunigai nepaklausė: ‘Kur
yra VIEŠPATS?’
Įstatymo aiškintojai
manęs nepaisė,
ganytojai maištavo prieš mane.
Pranašai kalbėjo Baalo vardu
ir vaikėsi bejėgius stabus.
⁹ Todėl dar kartą šaukiu
jus į teismą, –
tai VIEŠPATIES žodis, –
net jūsų vaikų vaikus
šaukiu į teismą.
¹⁰ Nukeliaukite į Kitimų
pajūrį ir pasižvalgykite,
pasiųskite ką nors į Kedarą
ir atidžiai apsvastykite,
ar buvo kur kas nors panašaus
į tai padaryta?
¹¹ Ar pakeitė kuri nors
tauta savo dievus?
Nors iš tikrųjų jie nėra jokie dievai!
O mano tauta išmainė mano Šlovę
į bejėgius stabus!

¹² Išsigąskite dėl to, dangūs,
drebėkite iš siaubo, – tai

VIEŠPATIES žodis! –

¹³ Juk mano tauta nusikalto
dvigubai:

mane, gyvojo vandens

šaltinį, jie paliko

ir išsikasė vandens talpyklas,

kiauras talpyklas,

nelaikančias vandens.

¹⁴ Ar Izraelis vergas? Ar

gimė jis vergijoje?

Jei ne, tai kodėl jis virto grobiu?

¹⁵ Kodėl ant jo riaumoja

ir urzgia liūtai?

Jie pavertė jo kraštą tyrais,

jo miestai – dyki apanglėję

griuvėsiai.

¹⁶ Net Nofo* ir Tachpanheso

žmonės

skuta tavo viršugalvį.

¹⁷ Ar ne todėl, kad tu palikai

VIEŠPATĮ, savo Dievą?

¹⁸ O dabar kas tau iš to, jei

bėgtum į Egiptą

ir gertum Šihoro vandenį?

Kas tau iš to, jei eitum į Asiriją

ir gertum Upės vandenį?

¹⁹ Tavo paties nedorumas

nubaus tave,

tavo atsimetimas nuo manęs

pasmerks tave.

Taigi apsvarstyk ir praregėk,

kaip baisiai kartu tau palikti

VIEŠPATĮ, savo Dievą,

ir neturėti mano Baimės, –

tai Viešpaties, Galybių DIEVO, žodis.

²⁰ Tu jau seniai sulaužei savo jungą,

sutraukei savo pančius,

tardama: 'Netarnausiu!'

Ant kiekvienos aukštos kalvos,

po bet kokių kuplių medžių

tu kaip kekšė tysojai.

²¹ Ogi aš buvau tave pasodinęs

it geriausią vynmedį,

tikrai taurios rūšies!

Kaip tu galėjai pavirsti bjauriu
laukiniu vynmedžiu?

²² Nors tu ir šarmu šveistumeisi,

ir muilo nešykštėtum,

tavo kaltės dėmė dar vis

mano akyse, –

tai Viešpaties DIEVO žodis. –

²³ Kaipgi gali sakyti: 'Aš

nesu suteršta!

Baalams iš paskos nelaksčiau?

Pažvelk, kaip elgeisi Slėnyje*!

Suprask, ką padarei!

Tu – ūmi, jauna kupranugarė,

šuliais lakstanti be tikslo,

²⁴ laukinė asilė, įjunkusi į dykumą,

uostydama vėją savo įkarštyje;

pagautą geismo, kas

gali ją sulaikyti?

Visi, kas jos geidžia, be

vargo ją suras,

kai jai užeis vaikymosi metas.

²⁵ Tausok savo kojas,

jos kone basos,

o savo gerklę gelbėk

nuo troškulio!

Bet tu sakai: 'Ne! Nė nesivilk!

Aš myliu svetimus dievus ir

paskui juos seksiu'.

²⁶ Kaip sučiuptas vagis susigėsta,
taip bus sugėdinti Izraelio žmonės:

jie patys, jų karaliai ir didžiūnai,

kunigai ir pranašai.

²⁷ Tie, kurie sako medžio

gabalui: 'Tu – mano tėvas!'

ir akmeniui: 'Tu mane pagimdei!'

man atgręžė nugarą, o ne veidą,

tačiau, bėdai užėjus, šaukia:

'Atėik ir gelbėk mus!'

²⁸ Kurgi tie tavo dievai,

kurių prisidirbai?

Tegu jie ateina!

Ar išgelbės jie tave, kai tu bėdoje?

Juk kiek tavo miestų,

ties tuo dievų, Judai!

Kiek gatvių Jeruzalėje,

ties aukurų pasistatė Baalui.

^{2,16} T. y. Memfio.

^{2,23} Žr. Jer 7,31.

²⁹ Kaip galite dar maldauti manęs?
Jūs visi maištavote prieš mane, –
tai VIEŠPATIES žodis. –

³⁰ Veltui plakiau jūsų vaikus,
jie nesileido mokomi.

Jūsų pačių kalavijas surijo
jūsų pranašus

lyg plėšrus liūtas“.

³¹ O jūs, ši karta,
imkite į širdį VIEŠPATIES žodį:
„Argi Izraeliui aš buvau lyg dykuma,
lyg tamsybių šalis?

Kodėl mano tauta sako:

‘Esame laisvi!

Daugiau pas tave nebeateisime”?

³² Ar gali pamiršti mergaitė
savo puošmenas

ir nuotaka savo kaspinus?

Tačiau mano tauta mane pamiršo
jau nebesuskaitomas dienas.

³³ Kaip lengvai tu suraūdi kelią,
kai ieškai meilužių!

Savo nedorumu tu mokei kaip elgtis
net pačias nedoriąsias moteris!

³⁴ Net tavo drabužių

kraštai apskretę

nuo nekaltų varguolių kraujo! Jie
– ne vagys, pagauti įsilaužiant,

³⁵ o tu vis dėlto sakai: ‘Aš nekalta!
Jo pyktis tikrai manęs nepalietė!’

Štai ir teisiu tave dėl to,
kad sakei: ‘Nenusidėjau’.

³⁶ Ko taip bėgioji,
kaitaliodama savo kelius?

Tu būsi ir Egipto apvilta,
kaip turėjai apsvilti Asirija.

³⁷ Ir iš ten išeisi, susiėmusi
rankomis galvą,

nes VIEŠPATS atmetė tuos,
kuriais tu pasitiki.

Gerovės su jais nesulauksi!

3 Jeigu vyras paleistų savo žmoną
ir jeigu ji nuo jo išėjusi

ištekėtų už kito,

tai ar galėtų pirmasis

vyras grįžti pas ją?

Argi tas kraštas nebūtų
teršte suterštas?

Juk tu svetimavai su tiek meilužių
ir dar norėtum sugrįžti pas mane! –
Tai VIEŠPATIES žodis. –

² Pakelk akis į aukštas, plikas
kalvas ir pagalvok,

ar dar yra vieta, kur vyrai
nebūtų mėgavęsi su tavimi.

Laukdama jų, sėdėjai pakelėse
kaip arabas dykumoje.

Savo nedoru svetimavimu
suteršei kraštą.

³ Todėl buvo sulaikyti lietaus būriai,
nebeužėjo vėlyvieji lietūs.

Bet kadangi tavo kakta
įžūli it kekšės,

tu nematei reikalo rausti iš gėdos.

⁴ Net dabar argi nesišauki manęs:

‘Tėve mano! Tu – mano

jaunystės sužadėtinis!

⁵ Nejau jis neapykantą jaus amžinai,
niekuomet nesiliaus pykti?’

Šitaip tu kalbėjai, bet darei pikta,
kiek įstengeil“

Judo ir Izraelio karalystės

⁶ *Karaliaus Jošijo dienomis VIEŠPATS
sako man: „Ar matei, ką padarė maiš-
tingoji Izraelio karalystė? Ji lipo ant
kiekvieno aukšto kalno ir ten po bet
koku kupliu medžiu elgėsi kaip iš-
tvirkėlė! ⁷ Aš maniau: ‘Po to, kai visa
tai padarė, galop ji sugrįš pas mane’.
Bet ji negrįžo. Ana neištikimoji jos se-
suo, Judo karalystė, tai matė. ⁸ Dar ji
matė, kad Izraelį, tą maištingąją kara-
lystę, paleidau kaip tik dėl svetimavi-
mo, duodamas skyrybų raštą. Tačiau
tai neištikimosios Judo karalystės ne-
išgąsdino; ji ėjo sau ir elgėsi kaip iš-
tvirkėlė. ⁹ Iš tikrųjų savo palinkimu
ištvirkauti ji suteršė kraštą, svetimaudama su akmenimis ir medžio gaba-
lais. ¹⁰ Viso to nepaisydama, ta neišti-
kimoji sesuo, Judo karalystė, grįžo pas
mane ne iš tikros širdies, o apsimėtu-
si“, – tai VIEŠPATIES žodis.

^{3,6} 2 Kar 22,1–23,30; 2 Met 34,1–35,27

Izraelio atkūrimas

¹¹ VIEŠPATS sako man: „Maištingoji Izraelio karalystė ne tokia kalta, kaip neištikimoji Judo karalystė. ¹² Eik, paskelbk šiaurei šiuos žodžius ir tark:

‘Sugrįžk, maištingoji

Izraelio tauta, –

tai VIEŠPATIES žodis, –

nebūsiu tau piktas,

nes esu maloningas, –

tai VIEŠPATIES žodis, –

neapykantos amžinai aš nejaučiu.

¹³ Tik prisipažink, kad esi kalta,

nes prieš VIEŠPATĮ, savo

Dievą, maištavai,

savo palankumą švaistei

svetimiems dievams

po bet kokių kuplių medžių

ir mano balso klausyti nenorėjai“,

– tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁴ „Sugrįžkite, atsimetėliai vaikai, –

tai VIEŠPATIES žodis, –

nes aš esu jūsų Viešpats.

Paimsiu jus po vieną iš miesto,

po du iš kilties ir atvesiu į Sioną.

¹⁵ Ten duosiu jums ganytojų

pagal savo širdį;

jie ganys jus išmintingai ir protingai.

¹⁶ Kai tapsite gausūs ir būsite vaisingi

krašte, – tai VIEŠPATIES žodis, –

tomis dienomis žmonės

daugiau nebesakys:

‘VIEŠPATIES Sendoros Skrynia!’

Į galvą niekam ji nebeateis,

niekas jos nebeminės,

nepasiges ir naujos nebedarys.

¹⁷ Tuo metu Jeruzalė bus vadinama ‘VIEŠPATIES sostu’; visos tautos ten susirinks, kad pašlovintų VIEŠPATIES vardą Jeruzalėje. Savo nedorų širdžių po-traukiams jos daugiau nebepasiduos. ¹⁸ Tomis dienomis Judo namai susijungs su Izraelio namais, ir abeji drauge ateis iš šiaurės šalies į kraštą, kurį jūsų tėvams daviau kaip paveldą.

¹⁹ Tuomet sau maniau,

kaip būtų smagu įsūnyti

tave kaip vaiką,

duoti tau malonų kraštą,
gražiausią palikimą tarp tautų!
Vadintum mane: ‘Mano

Tėvel!’ – maniau,

ir nuo manęs nenusigręžtum.

²⁰ Tačiau kaip moteris dėl

meilužio darosi neištikima,

taip tu buvai man neištikima,

Izraelio tauta“, –

tai VIEŠPATIES žodis.

Kvietimas grįžti

²¹ Girdėti balsas nuo

plikų aukštumų!

Maldaujantis Izraelio

vaikų verksmas,

nes jie paklydo, eidami keliais,

ir pamiršo VIEŠPATĮ, savo Dievą.

²² „Sugrįžkite, maištingieji vaikai,

aš pagydysiu jūsų atsimetimą“.

„Mes čia! Dabar einame pas tave,

nes tu esi VIEŠPATS,

mūsų Dievas!

²³ Išties apgaulė – kalvose,

klegesys – aukštumose!

Tik VIEŠPATYJE, mūsų Dieve,

tėra Izraelio išganymas.

²⁴ Toji Gėda* nuo mūsų

jaunų dienų rijo visa,

ką pelnė mūsų tėvai:

avis ir galvijus,

sūnus ir dukteris.

²⁵ Mes gėdą pasiklojome ir

nešlove apsiklojome,

nes VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui,

nusidėdavome

nuo pat jaunystės iki šios dienos

ir mes, ir mūsų tėvai;

neklaušėme VIEŠPATIES,

mūsų Dievo, balso“.

4 „Jei nori sugrįžti, Izraeli,

– tai VIEŠPATIES žodis, –

turi sugrįžti pas mane.

Jei pašalintum savo šlykštybes

iš mano akivaizdos

ir neišklystum iš dorų kelio,

^{3,24} T. y. pagonių dievybė.

² Ir prisiectum: 'Kaip
gyvas VIEŠPATS!
pagal teisybę, teisingumą
ir teisumą,
taūtos jo vardu linkėtų
sau palaimos
ir pačios juo didžiutuosi'.

³ Taip kalba VIEŠPATS Judo
vyrams ir Jeruzalei:
* „Išarkite dirvonus, nesėkite
tarp erškėčių!
⁴ Apipjaustykite savo
širdis VIEŠPAČIUI,
pašalinkite iš savo širdžių
surambėjimą,
Judo vyrai ir Jeruzalės gyventojai,
idant mano pyktis
neprasiveržtų kaip ugnis
ir nedegtų neužgesinamas
dėl jūsų nedorų darbų.

Grėsmė Judo karalystei

⁵ Paskelbkite Judo karalystėje,
praneškite Jeruzalėjai
Sakykite: 'Pūskite ragą
visame krašte!
Šaukite ir sakykite:
'Rinkitės! Žygiuokime į
miestus su mūrais!'
⁶ Iškelkite ženklą: 'Į Sioną!
Bėkite į saugią vietą! Negaišuokite!
Mat nelaimę siunčiu iš šiaurės,
didį nuniokojimą.
⁷ Pakilo liūtās iš tankmės,
tautų naikintojas atžygiavo,
atėjo iš savo namų
tavo kraštą paversti dykuma.
Tavo miestai bus sugriauti
ir liks be gyventojų.
⁸ Todėl apsivilkite ašutine,
dejuokite ir aimanuokite:
'Liepsnojantis VIEŠPATIES pyktis
nenusigręžė nuo mūsų'.
⁹ Tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, –
apstulbs nusigandęs karalius,
apmirs širdis didžiūnams,

kunigai pastirs iš baimės,
ir pranašai bus priblokšti.

¹⁰ 'Deja! Viešpatie DIEVE,
– sakys jie, –
kaip baisiai apgavai šią
tautą ir Jeruzalę,
sakydamas jiems: 'Visa
išeis jums į gerai' –
tuo tarpu kalavijas mums
jau prie gerklės'.

¹¹ Tuo metu šiai tautai ir
Jeruzalei bus sakoma:
„Nuo nuožmių aukštumų
per dykumą
kyla deginantis vėjas prieš
dukterį, mano tautą.
Ne vėtimo, ne dulkių vėjas;
¹² man paliepus, papučia
stipresnis už juos vėjas.
Dabar aš pats juos apkaltinsiu!“

¹³ Štai jis pakyla tarsi
audros debesies.
Jo vežimai tarsi viesulas,
greitesni už erelius jo žirgai:
„Vargas mums! Esame žuvę!“

¹⁴ Jeruzale, nuplauk nedorumą
nuo savo širdies,
kad dar galėtum būti išgelbėta!
Kiek ilgai tu puoselėsi savo
pražūtingas užmačias?

¹⁵ Klausykis! Ateina žinia iš Dano,
neganda skelbiama iš
Efraimo kalnų:
¹⁶ „Praneškite tautoms,
garsinkite Jeruzalėje:
'Apgulėjai ateina iš tolimo krašto,
žygiuoja prieš Judo miestus,
karingai šaukdami'.
¹⁷ Kaip laukų sargai jie apsupo
ją iš visų pusių,
nes ji maištavo prieš mane“;
– tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁸ Tavo elgesys, tavo darbai
tai padarė, –
tavo nedorumas kaltas, kartėlis
gula tau ant širdies!

¹⁹ „Mano širdie! Mano širdie!
Raitausi iš skausmo!

Netelpa krūtinėje mano širdis!
Man plyšta širdis, negaliu tylėti,
nes girdžiu rago garsus,
mūšio šauksmus.

²⁰ 'Nelaimė vejasi nelaimę',
– pranešama.

Visas kraštas niokojamas,
kaip mat sunaikintos
mano palapinės,
akimirksniu – mano pastogės.

²¹ Kiek ilgai turėsiu regėti
tą karo vėliavą,
klausytis tų rago garsų?

²² Deja, mano tauta paikai!
Manęs jie nepažįsta!
Jie – neprotingi vaikai,
be jokios nuovokos.

Jie gudrūs vien pikta daryti,
o gera daryti nemoka“.

²³ Pažiūrėjau į žemę, ir štai
ji nualinta ir dyka!
Žvelgiau į dangų, ir nebuvo
jame šviesos!

²⁴ Pažiūrėjau į kalnus, ir štai
jie drebėjo,
o visos kalvos svyravo
priekini atgal!

²⁵ Žvalgiausi, ir štai
nebuvo žmonių;
net padangių paukščiai
buvo išskridę!

²⁶ Pažiūrėjau, ir štai
derlinga žemė buvo
tapusi dykuma;
visi jos miestai – griuvėsiai
prieš VIEŠPATĮ,
sunaikinti jo aitraus pykčio.

²⁷ Taip kalba VIEŠPATS:
„Tyr laukiais pavirs visas kraštas,
tačiau jo visai nesunaikinsiu.

²⁸ Dėl to dejuos žemė,
ir dangūs viršum jos apsigaus
juoda skraiste,
nes aš pasakiau ir nesigailiu,
nutariau ir neatšauksiu“.

²⁹ Raitelių ir šaulių
šauksmus išgirdę,
išbėgioja visų miestų gyventojai.

Jie šliaužia į urvus,
slepiasi miškų tankmėse,
kopia ant uolų;
visi miestai ištuštėję, niekas
ten nebegyvena.

³⁰ O tu, pasmerktoji pražūčiai,
ką tu manai, rengdamasi
purpuru,
puošdamasi aukso puošmenomis,
dažydamosi akis?

Veltui gražiniesi!
Tavo meilužiai tave paniekina,
tavo gyvybės jie ieško!
³¹ Girdžiu tarsi dejuotų gimdyvė,
tarsi šauktų pirmąkart
gimdanti motina.

Tai šaukia duktė Sionas.
Kvapą vos atgaudama,
ji tiesia rankas:
„Ak, vargas man!
Alpstu nuvargusi,
sugriebta žudikų!

Jeruzalės nuodėmė

5 Paklajokite Jeruzalės gatvėmis,
žvalgykitės ir stebėkite!
Ieškokite jos aikštėse!
Ar rasite žmogų, bent
vieną žmogų,
vykdančį teisingumą ir
ieškančį teisybės,
idant galėčiau jai atleisti?
– sako VIEŠPATS. –

² Nors jie ir sakytų: 'Kaip
gyvas VIEŠPATS!' –
jų priesaika būtų kreiva“.

³ VIEŠPATIE, argi tavo akys
neieško teisybės?

Tu juos plakei, bet skausmo
jie nejautė,
tu juos beveik sunaikinai, bet
jie nesileido mokomi.
Jie tapo kietesni už uolą
ir sugrįžti atsisakė.

⁴ Tariau sau: „Jie – tik varguoliai;
užtat ir elgiasi paikai,
kad nežino VIEŠPATIES kelio
nei savo Dievo teisingumo.

⁵ Geriau pas didžiūnus
eisiu, jiems kalbėsiu,
nes jie žino VIEŠPATIES kelią
ir savo Dievo teisingumą.
Tačiau ir tie visi iki vieno
buvo sulaužę jungą
ir nutraukę ryšius.
⁶ Todėl miškų liūtas juos plėšo,
tyrų vilkas juos piauna,
ir leopardas sėlina aplink
jų miestus ir visus,
kurie tik iš jų išeina,
sudrasko į gabalus.
Gausūs buvo jų nusikaltimai,
nesuskaiciuojami jų atsimetimai.

⁷ „Kodėl turėčiau visa
tai tau atleisti?
Tavo vaikai mane paliko
ir prisiekinėjo stabais,
nors jie ne Dievas.
Pasotinau juos, bet jie svetimavo,
į kekšės namus grūdosi.
⁸ Eržilai jie, nusipenėję ir gašlūs;
kiekvienas žvengia dėl savo
artimo žmonos.

⁹ Kaip už tai jų nebausti? –
tai VIEŠPATIES žodis. –
Kaip tokiai tautai nekeršyti?“

¹⁰ Kopkite į jos vynmedžių
lysves atšlaitėse
ir nuniokiokite jas! Tik
nesunaikinkite visiškai!
Nugenėkite nukarusias šakas,
nes jos nepriklauso VIEŠPAČIUI.

¹¹ „Ak, su manimi abeji elgėsi
labai neištikimai –
ir Izraelio, ir Judo namai“, –
tai VIEŠPATIES žodis.

¹² Jie VIEŠPATIES išsiginė, sakydami:
„Jo ne būti nėra!
Neištikis mūsų jokia nelaimė,
nematysime nei kalavijo, nei bado.

¹³ Pranašai tik vėjų vaikosi;
jų kalba – ne žodis iš Dievo.
Teištinka jų grasinimai
juos pačius!“

¹⁴ Todėl taip kalba VIEŠPATS,
Galybių Dievas:

„Kadangi jie tai pareiškė,
štai paversiu savo žodžius
tavo lūpose ugnimi.

Ši tauta – malkų krūva,
kurią suris ugnis!

¹⁵ Žiūrėkit! Aš pakeliu prieš
jus tautą iš toli,
Izraelio namai! – tai
VIEŠPATIES žodis. –

Tvirtą tautą,
ilgaamžę tautą,
tautą, kurios kalbės nemoki
ir nesupranti, ką jie sako.

¹⁶ Jų strėlinės – kaip atviros
kapų duobės,
visi jie – šaunūs kovotojai.
¹⁷ Jie suris tavo pjūtį ir maistą,
tavo sūnus ir dukteris,
tavo avis ir galvijus,
tavo vynmedžius ir figmedžius.
Kalaviju jie sutriuškins ir
įtvirtintus miestus;
kuriais tu pasitiki.

¹⁸ Tačiau net tomis dienomis, – tai
VIEŠPATIES žodis, – visiškai jūsų ne-
sunaikinsiu. ¹⁹ Kai jie klaus: ‘Kodėl gi
VIEŠPATS, mūsų Dievas, taip pasielgė
su mumis?’ – atsakys: ‘Kaip jūs mane
palikote ir svetimiems dievams tarnavote
savo krašte, taip dabar tarnaukite
svetimiems dievams ne savo krašte’.
²⁰ Jokūbo namams tai pasakyk ir Judo
karalystei paskelbk:

²¹ ‘Klausykis, paika ir
nenuovoki taūta!

*Jūs turite akis, bet nematote,
turite ausis, bet negirdite.

²² Argi neturėtumėte
manęs garbinti, –
tai VIEŠPATIES žodis, –
argi neturėtumėte drebėti
prieš mane?

Juk aš padariau smėlį *jūros siena,
amžina riba, kurios jai
peržengti nevalia.

^{5,21} Iz 6,9-10; Ez 12,2; Mk 8,18

^{5,22} Job 38,8-11

Nors ji ir užauja, bet veltui;
nors jos bangos ir riaumoja,
bet ant ribos turi lūžti.

²³ Maištingą ir neklusnią
širdį turi ši tauta;
ji nusigręžė nuo kelio ir nuėjo sau.

²⁴ Nepagalvojo širdimi:
„Garbinkime VIEŠPATĮ, savo Dievą,
kuris duoda mums lietus –
ankstyvuosius ir vėlyvuosius
atėjus metui,

kuris palaiko mūsų labai
pjūties savačių seką.“

²⁵ Jūsų kaltės suardė šią seką,
jūsų nuodėmės nukreipė jus
nuo kelio į palaimą.

²⁶ Mano tautoje yra nedorėlių,
metančių tinklus.

Jie spendžia spąstus lyg
medžiotojai,
bet gauda žmones.

²⁷ Kaip medžiotojo krepšys
prikimštas paukščių,
taip jų namai pilni klastų.
Šitaip jie turtėja ir darosi galingi,

²⁸ tampa apkūnūs ir nutunka.

Jų nedori darbai – nuodėmė
ant nuodėmės;

teisingumo jie nė paisyti nepaiso,
našlaičių bylų negina, vargšų
skundų negirdi.

²⁹ Kaip už tai jų nebausti?

– tai VIEŠPATIES žodis. –

Kaip tokiai tautai nekeršyti?

³⁰ Baisus ir šlykštus dalykas
atsitiko krašte:

³¹ pranašai pranašaudami meluoja,
kunigai valdo, kaip pranašai liepia,
o mano tauta tai mėgsta!

Bet ką darysite, kai ateis galas?“

Jeruzalės apgula

6 Bėkite, Benjamin
vaikai, iš Jeruzalės!
Pūskite ragą Tekojoje, Bet
Kereme duokite ženklą,
nes iš šiaurės grasina nelaimė
ir baisi pražūtis.

² Gražioji ir trapioji dukterie
Sione, tu žuvusi!

³ Prieš ją ateina piemenys
su savo kaimenėmis,
statosi aplink savo palapines,
kiekvienas gano, kur nori.

⁴ „Pasirenkite mūšiui su ja!

Būkite pasirengę!
Mes pulsime vidudienį!
Deja, bėda mums! Diena jau temsta,
ilgėja vakaro šešėliai.

⁵ Būkite pasirengę! Pulsime ją nakčia
ir griuvėsiais paversime
jos tvirtoves!“

⁶ Taip kalba Galybių VIEŠPATS:
„Iškirskite jos medžius
ir supilkite apgulos pylimą
prieš Jeruzalę.

Tai miestas, paskirtas bausmei,
jos gatvėse visur tik priespauda!

⁷ Kaip iš šaltinio trykšta vandenys,
taip iš jos liejasi nedorumas.

Smurtas ir plėšikavimas
joje siaučia,

ligos ir žaizdos visuomet
man prieš akis.

⁸ Leiskis pamokoma, Jeruzale,
kad neatsitraukčiau nuo
tavęs pasibjaurėjęs

ir nepaversčiau tavęs tyrais –
žeme, kurioje niekas negyvena“.

⁹ Taip kalba Galybių VIEŠPATS:
„Surink, tarsi vynuoges surink
Izraelio likutį!

Tarsi vynuogių rašytojas
rankomis keliskart pereik jo šakas.

¹⁰ Į ką aš kreipsiuosi?

Per ką perspėsiu, kad jie
mane išgirstų?

Štai jų ausys neapipjaustytos,
ir jie negali girdėti.

Štai VIEŠPATIES žodis pasidarė
jiems pajuoka,

ir polinkio jam jie neturi.

¹¹ Todėl aš pilnas VIEŠPATIES pykčio,
išvargintas pastangų jį suvaldyti.

Išliesiu jį ant mažylių gatvėje
ir ant vaikinių būrių!

Visi bus paimti į nelaisvę:
vyras ir žmona, sėniai ir karšiniai.

¹² *Kitiems atiteks jų namai,
taip pat laukai ir žmonos,
kai aš pakelsiu ranką
prieš šio krašto gyventojus,
– tai VIEŠPATIES žodis. –

¹³ Nuo mažiausio iki didžiausio,
visi iki vieno jie
gobšūs savanaudžiai,
nuo pranašo iki kunigo,
visi jie apgavikai.

¹⁴ *Dukteris, mano tautos,
žaiždas jie tik apgydo,
kartodami:

‘Viskas gerai! Viskas gerai!’ –
nors nėra gerai.

¹⁵ Turėtų gėdytis dėl savo
bjauraus elgesio,
tačiau nesidrovi
ir nežino, ką reiškia
parausti iš gėdos.

Todėl jie kris tarp žūvančių,
jie sukniubs, kai aš juos
bausiu“, – sako VIEŠPATS.

¹⁶ Taip kalba VIEŠPATS:
„Stokitės ant kryžkelių
ir pasižvalgykite!

Pasiklauskite senovės takų,
kur yra gerasis kelias!

Eikite juo ir *rasite ramybę. Bet
jie atsakė: ‘Mes neisime juo!’

¹⁷ Daviau jums ir sargybinių:
‘Paklauskite rago garsol’

Bet jie atsakė: ‘Neklausysime!’

¹⁸ Todėl išgirskite, tautos, ir žinok,
bendrija, kas jų laukia!

¹⁹ Girdėk, žemė!
Šiai tautai štai siunčiu nelaimę,
jų pačių piktų pinklių vaisių,
nes jie neklaušė mano žodžių,
atmetė mano įstatymą.

²⁰ Kam gi man smilkalai iš Šebos
ir kvapieji meldai iš tolimo krašto?

Man ne prie širdies jūsų
deginamosios aukos,
nemalonios man jūsų atnašos.

²¹ Todėl, – taip kalba VIEŠPATS, –
padėsiu štai kliūčių ant
šios tautos kelio,
kad ji ant jų sukluptų.

Tėvai ir vaikai,
kaimynai ir bičiuliai
drauge pražus“.

²² Taip kalba VIEŠPATS:
„Štai atžygiuoja tauta iš
šiaurės krašto,
didelė tauta, pažadinta nuo
žemės pakraščiu.

²³ Ginkluoti lankais ir ietimis,
žiaurūs ir negailestingi;
jų užesys – tarsi jūros šniokštimas.
Raiti ant žirgų, išsirikiavę mūšiu,
prieš tave, dukterie Sione!“

²⁴ „Išgirdome pranešimą apie juos
ir nuleidome rankas,
pagavo mus baimė
ir kančios kaip gimdyves

²⁵ Neik iš namų į laukus,
nesileisk į kelionę vieškeliu,
nes prieš kalavijas – siaubas visur!

²⁶ Ak, dukterie, mano
taūta, vilkis ašutinę,
voliokis pelenuose,
gedėk kaip vienturčio sūnaus,
liek gailias ašaras,
nes staiga mus užklumpa žudikas.

²⁷ Vertintoju savo tautoje
paskyriau tave,
valytoju,
kad ištirtum ir vertintum jų elgesį.

²⁸ Jie – varis ir geležis;
visi jie – užkietėję maištininkai,
šmeižtų nešiotojai –
elgiasi nedorai.

²⁹ Dupleš šniokščia,
šviną suryja ugnis;
Veltu valytojas valė;
nedorieji nebuvo atskirti.

³⁰ ‘Atmestuoju sidabru’
jie bus vadinami,
nes VIEŠPATS juos atmetė“.

^{6,12-15} Jer 8,10-12

^{6,14} Ez 13,10

^{6,16} Mt 11,29

Nepagrįsta viltis

7 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²„Atsistok VIEŠPATIES Namų vartuose ir ten paskelbk šį žodį: ‘Visi judėjai, kurie einate pro vartus pagarbinti VIEŠPATIES, išgirskite VIEŠPATIES žodį!’“ ³Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: „Taisykite savo kelius ir darbus, kad galėčiau būti su jumis šioje vietoje. ⁴Nepasitikėkite nepagrįsta viltimi, ⁵sakydami: ‘Tai VIEŠPATIES Šventykla! Tai VIEŠPATIES Šventykla!’ Tik tuomet, jei jūs visiškai pakeisite savo kelius ir darbus, jei vykdysite teisingumą tarp žmonių, ⁶jei neskriausite svetimšalio, našlaičio ir našlės, jei nepraliesite nekalto kraujo šioje vietoje ir nedarysite sau žalos, sekdami paskui svetimus dievus, ⁷aš būsiu su jumis šioje vietoje – krašte, kurį senovėje amžinai atidaviau tavo tėvams.“

⁸Štai jūs pasitikite nepagrįsta viltimi – beverčiu melu! Iš to turėsite tik žalos! ⁹Kaip? Jūs vagiate ir žudote, svetimaunate ir kreivai prisiekiate, aukojate Baalui atnašas ir sekate paskui kitus dievus, kurių net nepažįstate, ¹⁰o paskui ateinate pas mane į šiuos Namus, kurie vadinasi mano vardu, ir sakote: ‘Mes apsaugoti! Galime vėl daryti visus nedorus darbus!’ ¹¹Argi tie Namai, kurie vadinasi mano vardu, netapo jūsų akyse *plėšikų lindyne? Žiūrėkite, juk ir aš matau, kas darosi! – tai VIEŠPATIES žodis. – ¹²*Taip! Nueikite, jei norite, į Šiloją*, kurį buvau padaręs savo vardo vieta pradžioje. Pasižiūrėkite, ką aš padariau jam už nedorus darbus, kurių pridarė mano tauta Izraelis. ¹³Ir dabar, kadangi jūs padarėte visas šias nuodėmes, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – kadangi neklaūsėte, nors ir kalbėjau jums taip primygtinai, kadangi neatsiliepėte, nors ir šaukiau jus, ¹⁴su

šiais Namais, vadinamais mano vardu, o jais jūs pasitikite, ir su vieta, kurią daviau jums ir jūsų tėvams, pasielgsiu taip, kaip su Šiloju. ¹⁵Atstumsiu jus nuo savęs, kaip atstūmiau visus jūsų giminaičius, visus Efraimo palikuonis.

Tauta neklauso

¹⁶O tu nesimelsk už šitą tautą, neužtark jų maldavimu! Neįtikinėk manęs, nes aš tavęs neišklausysiu. ¹⁷Argi nematai, ką jie daro Judo miestuose ir Jeruzalės gatvėse? ¹⁸Vaikai rankioja malkas, tėvai kuria ugnį, o motinos minko teslą paploteliams Dangaus karalienei. Mane įskaudinti norėdami, jie aukoja liejamąsias atnašas svetimiems dievams. ¹⁹Argi mane jie įskaudina? – tai VIEŠPATIES žodis. – Ne! Argi ne save pačius, savo pačių gėdai? ²⁰Tikrai taip kalba Viešpats Dievas: mano liepsnojantis pyktis išsilies ant šitos vietos, ant žmonių ir ant gyvulių, ant lauko medžių ir ant dirvų derliaus. Jis degins, ir nebus kam jį užgesinti“.

²¹Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: „Dėkite savo deginamąsias aukas ant skerstinių atnašų ir valgykite paaukotą mėsą! ²²Kalbėdamas jūsų tėvams tą dieną, kai išvedžiau juos iš Egipto žemės, nieko jiems neįsakiau dėl deginamųjų ar skerstinių aukų. ²³Bet daviau jiems vieną įsakymą: ‘Klausykite mano balso! Tada aš būsiu jūsų Dievas, o jūs būsite mano tauta. Eikite visur tik tuo keliu, kuriuo jums įsakau, idant jums sektųsi’.

²⁴Bet jie nei paklaūsė, nei paisė. Jie sekė paskui savo pačių užmačias, savo nedorų širdžių užsispyrimą, atsuksdami man nugarą, o ne veidą. ²⁵Nuo tos dienos, kai jūsų tėvai išėjo iš Egipto žemės, ligi šiandien primygtinai vis siunčiau ir siunčiau jums savo tarnus pranašus. ²⁶Tačiau manęs jie nepaklaūsė ir nepaisė, darėsi dar atkaklesni kietasprandžiai ir elgėsi dar pikčiau negu jų tėvai.

^{7,11} Mt 21,13; Mk 11,17; Lk 19,46

^{7,12-14} Joz 18,1; Ps 78,60; Jer 26,6

^{7,12} Žr. 1 Sam 1,9.

²⁷ Nors ir sakysi jiems visus šiuos dalykus, jie tavęs neklausys, nors juos ir šauksi, jie neatsilieps. ²⁸ Todėl pasakyk jiems: 'Štai tauta, kuri neklaūsė VIEŠPATIES, savo Dievo, balso ir nesileido jo mokoma. Ištikimybė mirusi, net pats žodis dingęs nuo jų lūpų'.

Žudynių slėnis

²⁹ Nusikirpk nazyro plaukus* ir mesk juos šalin!

Kalvose užtrauk liūdną raudą!

Juk VIEŠPATS atmetė ir paliko kartą, sukėlusią jo pyktį.

³⁰ Judėjai padarė nedorybę mano akyse, – tai VIEŠPATIES žodis. – Jie suteršė Namus, kurie vadinami mano vardu, statydami juose savo šlykščius stabus.

³¹ Ben Hinomo slėnyje jie pasistatė *tofetą – aukurą *deginti savo sūnums ir dukterims kaip aukai. To aš niekuomet neįsakiau, tai man niekuomet neatėjo į galvą. ³² Todėl, tikėkite manimi, – tai VIEŠPATIES žodis, – ateis dienos, kai bebus minimas ne tofetas ir Ben Hinomo slėnis, o Žudynių slėnis. Tofete bus kapinės, nes kitur nebebus vietos laidoti. ³³ Tada šios tautės žuvusiųjų lavonai bus mitalas padangių paukščiams ir laukų žvėrimis; nebus kam jų nuvaikyti. ³⁴ Judo miestuose ir Jeruzalės gatvėse *aš nutildysiu džiaugsmo ir iškilmų garsus, jaunikio balsą ir nuotakos balsą, nes visas kraštas taps tyrlaukiais.

8 Tuo metu, – tai VIEŠPATIES žodis, – Judo karalių, didžiūnų, kunigų, pranašų ir Jeruzalės gyventojų kaulai bus iškasti iš kapų ² ir išbarstyti ant žemės prieš saulę, mėnulį, visas dangaus Galybes, kurias jie mylėjo, tarnavo ir sekė, į kurias kreipėsi ir kurias garbino, puldami kniūbsti ant žemės. Jie nebus surinkti ir palaidoti, bet gulės kaip mėš-

las dirvoms tręšti. ³ Visi, kurie išliko iš tos nedoros šeimos, kad ir kur juos iš-tremčiau, labiau norės mirti, negu gyventi, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis.

Nusikaltimas ir bausmė

⁴ Pasakyk jiems: 'Taip kalba VIEŠPATS.

Kai žmonės pargriūva, argi jie nesikelia?.

Kai žmonės paklysta, argi negrižta atgal?

⁵ Tad kodėl ši tauta – Jeruzalė – amžinai neklusni?

Kodėl jie laikosi apgaulingų stabų ir atsisako sugrįžti?

⁶ Klausiausi atidžiai ir neišgirdau nė vieno tiesos žodžio.

Niekas neapgaili savo nedorumo, nesako: 'Ką aš padariau!'

Visi puola į priekį savo neklusniuotu keliu tarsis ristūnai, besiveržiantys į mūšį.

⁷ Net gandras padangėse

žino, kada keliauti, burkuolis, kregždė ir gervė nujaučia laiką,

kada sugrįžti, bet mano tauta nežino VIEŠPATIES teisingumo!

⁸ Kaip galite sakyti: 'Mes išmintingi! Mes turime VIEŠPATIES Įstatymą'?

Juk iš tikrųjų melaginga žinovo plunksna jie pavertė jį melu!

⁹ Išminčiai sugėdinti, apstulbinti, įkliuvę į spąstus.

Štai jie atmetė VIEŠPATIES žodį; iš kur gi jų išmintis?

¹⁰ *Todėl jų žmonas atiduosiu kitiems, o jų laukus – užkariautojams.

Juk jie visi, nuo mažiausio ligi didžiausio, godžiai ieško sau naudos; nuo pranašo ligi kunigo, visi jie veidmainiai.

^{7,29} Žr. Sk 6,4–8.

^{7,31} 2 Kar 23,10; Jer 32,35

^{7,31} Kun 18,21

^{7,34} Jer 16,9; 25,10; Apr 18,23

8,10–12 Jer 6,12–15

¹¹* Dukters, mano tautos,
žaiždas jie tik apgydo,
kartodami: „Viskas gerai!
Viskas gerai!“ –
nors nėra gerai.

¹² Turėtų gėdytis dėl savo
bjauraus elgesio,
tačiau nesidrovi
ir nežino, ką reiškia
parausti iš gėdos.

Todėl jie kris tarp žūvančių,
jie sukniubs, kai aš juos
bausiu“ – sako VIEŠPATS.

¹³ „Tikrai surengsiu jų pjūtį!
– tai VIEŠPATIES žodis. –

Nebus vynuogių ant vynmedžio
nei figų ant figmedžio,
net lapai bus nuvytę!

Visa, ką jiems buvau davęs, išnyko“.

¹⁴ Ko gi dar sėdime?

Susirinkime! Eime į

įtvirtintus miestus,
kad ten žūtume,
nes VIEŠPATS, mūsų Dievas,
lėmė mums žūtį.

Jis davė mums gerti nuodų,
nes mes nusidėjome VIEŠPAČIUI.

¹⁵ Laukėme taikos, bet
nėra pagerėjimo,

laukėme pagalbos, bet vietoj
jos ateina siaubas!

¹⁶ Nuo Dano girdėti, kaip
prunkščia jo ristūnai;

nuo jo erzilų žvengimo
dreba visas kraštas.

Jie atėjo ir nusiaubė visą kraštą,
miestus ir jų gyventojus.

¹⁷ „Pasiųsiu prieš jus
nuodingų gyvačių,
angių, kurių jokie kerai neveiks.
Jos gels jus mirtinai!“ – tai
VIEŠPATIES žodis.

Sielvartas dėl tautos

¹⁸ Mano liūdesys nepagydomas,
mano širdis pasiligojusi.

¹⁹ Štai vargšės dukters, mano
tautos, šauksmas

aidi skersai išilgai kraštą:

„Nejau VIEŠPATIES nėra Sionė?

Argi nebėra ten jo karaliaus?

Kodėl jie skaudina mane
savo stabais,

savo beverčiais svetimais dievais?

²⁰ Pjūtis jau praėjo,

vasara pasibaigė,

bet mes tebesame neišgelbėti!“

²¹ Dukters, mano tautos,

žaiždos sukrėtė mane;

aš baisiai nusiminęs,

siaubas apėmė mane.

²² Ar nėra balzamo Gileade,

ar nėra ten gydytojo?

Kodėl neužgyja dukters,

mano tautos, žaižda?

²³ O kad mano galva

būtų vandenys,

mano akys – ašarų šaltinis!

Dieną naktį raudočiau

dėl dukters, mano tautos,

užmuštųjų.

9 O kad galėčiau rasti
dykumoje pakelės pastogę!

Tada palikčiau savo tautą,

galėčiau atsitraukti nuo jų.

Visi jie – svetimautojai,

sukčių minia.

² „Liežuvis – jų ginklas,

įtemptas lankas;

melas, o ne tiesa,

viešpatauja krašte.

Nuo vienos nuodėmės jie

skuba prie kitos,

bet manęs nepažįsta, – tai

VIEŠPATIES žodis. –

³ Būkite budrūs kiekvienas

su savo kaimynu,

nepasitikėkite nė vienu broliu!

Kiekvienas brolis gudrauja

kaip Jokūbas*,

kiekvienas kaimynas

skleidžia šmeižtus.

⁴ Visi apgaudinėja vienas kitą
ir nesako tiesos.

Savo liežuviais jie įgudo meluoti,
elgiasi nedorai, nebegali gailėtis.

⁵ Smurtas ant smurto,
apgaulė ant apgaulės;
manęs pripažinti jie nenori“
– tai VIEŠPATIES žodis.

⁶ „Todėl, – taip kalba
Galybių VIEŠPATS, –

valysiu juos ir bandysiu;
ką kita man daryti su dukters,
mano tautės, nedorumu?

⁷ Jų liežuvis – mirtina strėlė,
apgaūlios jų lūpos, apgauli ir kalba.
Lūpomis jie kalba su
artimu draugiškai,

bet širdyje rengia jam pasalas!

⁸ Kaip už tai jų nebausti? –
tai VIEŠPATIES žodis. –

Kaip tokiai tautai nekeršyti?“
⁹ Dėl kalnų aš imu verkti ir vaitoti,
dėl ganyklų tyruose

pradedu raudoti,
nes jie nusiaubti;
niekas į juos nebekelia kojos,
nebegirdėti kaimenių bliovimo.
Ir padangių paukščiai, ir
žvėrys pabėgo ir dingo.

¹⁰ „Jeruzalę paversiu
griuvėsių krūva,
šakalų landyne,
Judo miestus – baisiu tyrlaukiu,
kur niekas negyvena“.

¹¹ Kuris yra toks išmintingas, kad
visa tai suprastų? Tėgu paaiškina tas,
kuriam paties VIEŠPATIES lūpos kalbėjo:

„Kodėl nuniokotas kraštas,
išdegintas kaip dykuma,
per kurią niekas nebekeliauja?“

¹² VIEŠPATS sako: „Todėl, kad jie at-
metė mano įstatymą, kurį jiems da-
viau, neklaūsė mano balso ir nesiėlgė
pagal jį, ¹³ bet verčiau elgėsi pagal savo
atkaklią širdį ir sekė Baalus, kaip jų tė-
vai buvo juos išmoke. ¹⁴ Todėl, – taip
kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas,
– štai maitinsiu dabar šią tautą kiečiais

ir girdysiu nuodingu gėralu. ¹⁵ Išsklai-
dysiu juos tarp tautų, kurių nei jie, nei
jų tėvai nežinojo, ir siųsiu jiems kalavi-
ją, kad juos visiškai sunaikintų“.

¹⁶ Taip kalba Galybių VIEŠPATS:
„Nagi! Pašaukite raudotojas,
kad ateitų.

Kvieskite pačias geriausias.

¹⁷ Teskuba ateiti ir pradėti
raudą dėl mūsų,
kad mūsų akys plūstų ašaromis,
nuo blakstienų sruventų
kaip vanduo.

¹⁸ Iš Siono girdėti rauda:
‘Kaip baisiai mes nuniokoti!
Kokia mums gėda!
Palikome kraštą, nes nugriautos
mūsų sodybos!’

¹⁹ Klausykitės, moterys,
VIEŠPATIES žodžio,
teišgirsta jūsų ausys jo lūpų žodį!
Pamokykite savo dukteris
aimanuoti,
tepamoko viena kitą tos raudos.

²⁰ Mirtis įlipo pro mūsų langus,
įsilaužė į mūsų pilis:
Ji nušluoja nuo gatvių vaikus,
nuo miesto aikščių jaunuolius.

²¹ Sakyk: ‘Tai VIEŠPATIES žodis.
Užmuštųjų lavonai guli
kaip mėšlas dirvoje,
tarsi pėdai, kurių nėra kam
surinkti paskui pjovėją’“

Tikroji šlovė

²² Taip kalba VIEŠPATS:
„Išminčius tenesididžiuoja
savo išmintimi,
nei stipruolis tenesigiria
savo stiprumu,
nei turtuolis tenesipuikauja
savo turtais.

²³ Bet jei *kas didžiuotųsi,
tesididžiuoja,
kad turi išminties pažinti mane,
pripažinti, kad aš esu VIEŠPATS,

kuris myli ištikimai,
vykdo teisingumą ir
teisumą žemėje.

Tokiais žmonėmis aš mėgaujuosi“,
– tai VIEŠPATIES žodis.

²⁴ „Žiūrėkite! Ateis dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai aš pašauksiu atsiskaityti visus apipjaustytuosius tik kūnu: ²⁵ Egiptą, Judą, Edomą ir Amoną, Moabą ir dykumos gyventojus, skutančius smilkinius. Juk visos tautos – neapipjaustytos, bet visi Izraelio namai turi neapipjaustytą širdį“.

Dievas ir stabai

10 Klausykite žodžio, kurį VIEŠPATS pasakė apie jus, Izraelio namai!

² Taip kalba VIEŠPATS:

„Nemėgdžiokite tautų elgesio,
nenuogąstaukite dėl ženklų
dangaus skliaute,

nors dėl jų taūtos ir nuogąstauja.

³ Ką taūtos tiki, tai gryna apgaulė,
nes stabas – tik rąstigalis

iš miško medžio,
išskobtas meistro skaptuku,

⁴ papuoštas auksu ar sidabru,
prikaltas plaktuku ir vinimis,
kad nenugriūtų.

⁵ It paukščių baidyklės
melionų darže,

jie negali kalbėti.

Juos reikia nešioti,

nes patys jie nepaeina.

Nebijokite jų, nes jie negali

nei žalos padaryti, nei

naudos atnešti“.

⁶ Tokio kaip tu, VIEŠPATIE, kito nėra!

Didingas tu, didinga tavo
vardo galybė!

⁷ *Kas gali tavęs nebijoti,
tautų Karaliau?

Tai pridera tau,

nes tarp visų išminčių tautose,

visų tautų valdose,

tokio kaip tu, kito nėra!

⁸ Visi kaip vienas jie be

žado ir be jausmo;

tad ką jie gali išmokti iš
medinių stabų?

⁹ Jie – iš Taršišo atvežtas,

plaktuku kalstytas sidabras

ir auksas iš Ufazo!

Jie – meistro išmonė

ir auksakalio rankų darbas.

Violetinis ir purpurinis jų apdaras.

Visi ligi vieno jie – nagingų

amatininkų dirbiniai.

¹⁰ VIEŠPATS – tikrai Dievas,

jis – gyvasis Dievas,

amžinasis Karalius.

Nuo jo pykčio dreba žemė,

jo apmaudo nepajėgia pakelti tautos.

¹¹ Taip sakysite jiems: „Dievai, kurie nei dangaus, nei žemės nesukūrė, pradings nuo žemės ir iš po dangaus skliauto!“*

¹² Jis sukūrė žemę savo galybe,

padėjo pasaulio pamatus

savo išmintimi,

išskleidė dangaus skliautą

savo išmone.

¹³ Kai sugriaudžia jo balsas,

šniokščia vandenys

dangaus skliaute.

Jis atpučia debesis nuo

žemės pakraščių,

padaro tviskančius žaibus lietui,

išleidžia viesulus iš aptvarų.

¹⁴ Kiekvienas žmogus –

kvailas, nesupratingas;

sau pačiam gėdą daro

auksakalys savo stabais,

nes nuliejo apgaulę, be

gyvybės alsavimo.

¹⁵ Jie niekam tikę, vien juoko verti.

Atėjus jų bausmės metui,

išnyks kaip nebuvę.

¹⁶ Nepanaši į juos Jokūbo dalis;

jis – visa ko kūrėjas,

Izraelis – jo paveldo gentis,

o jo vardas – Galybių VIEŠPATS.

Siaubas krašte

¹⁷ Susidėk ryšulį ir palik kraštą, apgultasis mieste!

¹⁸ Juk taip kalba VIEŠPATS:

„Štai šį kartą gyventojus tikrai išbloksiu iš krašto, taip prislėgsiu, kad jie pajus!“

¹⁹ Vargas man! Aš žuęs!

Mano žaizda nepagydoma.

O aš tariau: „Tai tik ligą;

aš galiu ją ištvirti“.

²⁰ Mano palapinė nusiaubta,

visos jos virvės nutrauktos.

Mano vaikai paliko mane, jų nebėra;

niekas mano palapinės nebestatys,

nėra, kas išskleistų mano

palapinės dangas.

²¹ Ganytojai buvo kvaili,

neieškojo VIEŠPATIES,

todėl ir nelydėjo jų sėkmė,

o visos jų kaimenės buvo išvaikytos.

²² Klausykis! Girdėti užesys!

Artėja iš šiaurės baisus sąmyšis,

kad paverstų Judo miestus tūrais,

šakalų landyne.

Malda

²³ Aš žinau, VIEŠPATIE,

kad ne žmogus sau kelią lemia.

Žmogus negali nei pasirinkti

gyvenimo kelio,

nei savo žingsnius

gyvenime pakreipti.

²⁴ Pataisyk mus, VIEŠPATIE,

tačiau su saiku,

ne su pykčiu, idant niekais

mūsų nepaverstum.

²⁵ Savo pyktį išliek ant tautų,

kurios tavęs nepripažįsta,

ir ant tų karalių,

kurios tavo vardo nesišaukia.

Juk jos surijo Jokubą, sunaikino jį,

nuniokojo jo sodybas!

Nutraukta Sandora

11 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis:

„Klausykitės šios Sandoros nuostatų! ² Paskelbk juos Judo žmonėms ir

Jeruzalės gyventojams ³ sakydamas:

„Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas.

Prakeiktas žmogus, kuris nesilaiko šios

Sandoros nuostatų, ⁴ nuostatų, kuriais

įpareigojau jūsų tėvus tą dieną, kai iš-

vedžiau juos iš Egipto žemės, iš tos ge-

ležies lydyklos, būtent: Pakluskite man

ir laikykitės jų, kaip įsakiau, kad būtu-

mėte mano tauta, o aš būčiau jūsų Die-

vas, ⁵ idant galėčiau ištesėti priesaiką,

kurią daviau jūsų tėvams, jog duosiu

jiems kraštą, plūstantį pienu ir medu-

mi, tą kraštą, kurį šiandien turite“.

– „Tikrai taip, VIEŠPATIE!“ – atsakiau.

⁶ VIEŠPATS man tarė: „Paskelbk vi-

sus šiuos nuostatus Judo miestuose ir

Jeruzalės gatvėse sakydamas: ‘Klau-

sykite šios Sandoros nuostatų ir vyk-

dykite juos’. ⁷ Juk aš primygtinai vis

įspėdavau ir įspėdavau jūsų tėvus pa-

klusti man, kai išvedžiau juos iš Egipto

žemės, ir nesilioviau tai daręs iki šios

dienos. ⁸ Bet jie neklaūsė, nekreipė nė

dėmesio. Visi kaip vienas elgėsi pagal

savo nedoros širdies polinkius. Todėl

užleidau ant jų visas bauses pagal

šios Sandoros nuostatus, kurių jie ne-

silaikė, kaip buvau jiems įsakęs“.

⁹ VIEŠPATS tarė man: „Judo žmonės

ir Jeruzalės gyventojai surengė suo-

kalbį. ¹⁰ Jie grįžo prie nusikaltimų savo

protėvių, kurie atsisakė klausyti mano

žodžių. Be to, jie nuėjo pas svetimus

dievus jų garbinti, o Sandorą, kurią

buvau sudaręs su jų tėvais, Izraelio

namai ir Judo namai sulaužė“.

¹¹ Todėl taip kalba VIEŠPATS: „Tikėk manimi,

siųsiu jiems nelaimę, kurios jie nepa-

jėgs išvengti. Nors jie manęs šauksis,

aš jų negirdėsiu. ¹² Kai Judo miestai ir

Jeruzalės gyventojai šauksis dievų, ku-

riems jie degina aukas, kad gelbėtų, tie

dievai nelaimėje jiems nieko nepadės.

¹³ Kiek tavo miestų, tiek

tavo dievų, Judai!

Kiek Jeruzalėje gatvių,

ties aukurų pasistatė Gėdai,

aukurų aukoms Baalui deginti.

¹⁴O tu nesimelsk už šią tautą! Ne-
užtark jų nei prašymu, nei malda! Aš
negirdėsiu, kai jie šauksis manęs savo
nelaimės metu“.

¹⁵Kokią teisę turi mano mylimoji
būti mano Namuose,
kai ji daro bjaurius darbus?
Ar gali įžadai ir aukų mėsa atitolinti
nuo tavęs nelaimę?
Argi per juos pabėgsi nuo pavojaus?

¹⁶„Žaliuojantis alyvmedis,
malonus akims“ –
taip VIEŠPATS praminė tave.
Bet dabar jis tarsi didžiu
perkūno trenksmu
padega jo lapus, ir
liepsnoja jo šakos.

¹⁷Galybių VIEŠPATS, kuris tave pasodino,
nutarė siųsti tau nelaimę už nedorus Izraelio ir Judo namų darbus. Degindami aukas Baalui, jie įpykdė mane.

Suokalbįs prieš Jeremiją

¹⁸VIEŠPATS man tai apreiškė,
aš buvau įspėtas.
Tik tada tu leidai man
permatyti jų užmačias!
¹⁹Mat aš buvau lyg patiklus
avinėlis, vedamas pjauti,
ir net nenujaučiau,
kad jie slapta prieš mane
mezga sąmokslus:
„Sunaikinkime medį su jo vaisiais,
išraukime jį iš gyvųjų žemės,
kad jo nė vardas nebebūtų
minimas“.

²⁰Bet tu, Galybių VIEŠPATIE,
sprendi teisingai,
ištiri jausmus ir širdį*!
Leisk man pamatyti, kaip
jiems keršys,

nes tau patikėjau savo reikalą!
²¹Todėl taip kalba VIEŠPATS Anato-
to žmonėms, besistengiantiems mane
užmušti ir sakantiems: „Nepranašauk

VIEŠPATIES vardu, jeigu nenori mir-
ti nuo mūsų rankos“.
²²Taigi taip kal-
ba Galybių VIEŠPATS: „Tikėk manimi,
nubausiu juos! Jų jauni vyrai kris nuo
kalavijo, jų sūnūs ir dukterys mirs iš
bado.“
²³Neliks jiems jokio likučio, nes
sukelsiu nelaimę prieš Anatoto žmo-
nes – jų pražūties metą“.

Jeremijo skundas

12 Teisus tu liktum, VIEŠPATIE,
jeigu įsivelčiau į
ginčus su tavimi.

O vis dėlto turiu nusiskųsti tavimi.
Kodėl sėkmė lydi nedorėlius?
Kodėl visi sukčiai tarpsta?

²Tu juos pasodinai, ir jie
suleido šaknis;
vešliai sau auga ir net vaisių neša.
Tu jų lūpose,
bet toli nuo jų širdies.

³VIEŠPATIE, tu tikrai mane
pažįsti; permatai mane,
ištiri mano širdį
ir žinai, kad ji tavo rankose.
Išgaudyk juos kaip avis skerdimui,
atskirk juos nuo kitų
žudymo dienai.

⁴Kiek ilgai dar turės kraštas liūdėti
ir žolė visur laukuose vysti?
Argi turi gaišti gyvuliai ir
paukščiai dėl to,
kad nedorai elgiasi jo gyventojai?
O jie sau sako: „Dievas nemato,
ką mes darome!“

Dievo atsakas

⁵„Jei lenktynės su pėsčiaisiais
tave nuvargino,
tai kaip galėsi varžytis su raiteliais?
Jei tu jautiesi saugus tik
ramiame krašte,
tai ką gi darysi Jordano
brūzgynuose?“

⁶Juk net tavo broliai ir namiškiai
klastingai pasielgė su tavimi.
Net jie pakeltu balsu rėkia
tau už nugaros.

^{11,20} Pažod.: „inkstus ir širdį“, anot ST – jutimų ir
mąstymo organus.

Nepasitikėk jais,
nors jie ir draugiškai
kreiptųsi į tave.

⁷ Palikau savo Namus,
atmečiau savo paveldą.
Savo numylėtinę atidaviau
jos priešams į rankas.

⁸ Mano paties tauta prieš
mane atsigręžė
kaip liūtas miške.
Kadangi ji pakėlė balsą prieš mane,
elgiuosu su ja kaip su priešu.

⁹ Mano tauta – lyg paukštis,
iš visų pusių puolamas
plėšriųjų paukščių.

Eikite šen! Rinkitės, visi
laukų žvėrys!

Ateikite ir rykite!

¹⁰ Daug piemenų nusiaubė
mano vynuogyną,
nutrypė kojomis mano paveldą.
Jie pavertė mano žavųjį lauką
apleista dykyne,

¹¹ padarė jį niūria dykyne;
nuniokotas jis guli prieš mane.
Visas kraštas nuniokotas,
bet nė vienas to neima į širdį.

¹² Ant visų dykynės kalvų
įsikūrė plėšikai,
nes VIEŠPATIES kalavijas ryja žemę
nuo vieno krašto iki kito.
Nėra ramybės žmonėms.

¹³ Jie pasėjo kviečius, o
pjauna erškėčius;
nusiplūkė be jokios naudos.
Jie kenčia dėl savo pjūties,
dėl liepsnojančio

VIEŠPATIES pykčio“.

¹⁴ Taip kalba VIEŠPATS: „Turėu šį tą
pasakyti visiems savo nedoriems kai-
mynams, naikinanties paveldą, kurį
daviau savo tautai Izraeliui kaip nuo-
savybę. Štai išrausiu juos iš jų žemių,
o Judo namus išrausiu iš jų tarpo. ¹⁵ Ta-
čiau kai būsiu išrovęs, vėl pasigailėsiu
ir parvesiu kiekvieną į jo paveldą ir į jo
kraštą. ¹⁶ Ir tuomet, jei iš tikrųjų moky-
sis eiti mano tautos keliu, jie prisieks

mano vardu: 'Kaip gyvas VIEŠPATS!' Jie,
pirma-mokę mano tautą prisiekinėti
Baalui, turės vietos mano tautoje. ¹⁷ Bet
jeigu nepaklausys, tą tautą išrausiu ir
visiškai sunaikinsiu,“ – tai VIEŠPATIES
žodis.

Palyginimai ir įspėjimai

13 Štai ką man sako VIEŠPATS: „Eik
ir nusipirk lininį juosmens ap-
rišalą, nešioj jį ant strėnų. Nemer-
k jo į vandenį“. ² Nusipirkau juosmens
aprišalą, kaip VIEŠPATS liepė, ir ne-
šiojau ant strėnų. ³ Mane vėl pasiekė
VIEŠPATIES žodis: ⁴ „Pasiimk juosmens
aprišalą, kurį nusipirkai ir nešioji, nu-
eik prie Perato ir paslėpk jį uolos plyšy-
je“. ⁵ Nuėjau prie Perato, kaip VIEŠPATS
buvo liepęs, ir paslėpiau jį uolos plyšy-
je. ⁶ Praėjus daug laiko, VIEŠPATS man
tarė: „Dabar vėl eik prie Perato ir par-
sinešk juosmens aprišalą, kurį buvau
liepęs ten paslėpti“. ⁷ Nuėjau vėl prie
Perato, susieškojau ir pasiėmiau juos-
mens aprišalą iš tos vietos, kurioje bu-
vau paslėpęs. Žinoma, juosmens apri-
šalas buvo sutrūnijęs ir niekam tikęs!
⁸ Tada mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:
⁹ „Taip kalba VIEŠPATS. Lygiai taip su-
pūdysiu jįžlūgį Judo išdidumą ir jįžlū-
gį Jeruzalės išdidumą. ¹⁰ Nedoroji tauta,
atsisakanti klausyti mano žodžių, be-
sielgianti pagal savo širdies užsispy-
rimą, einanti paskui svetimus dievus,
jiems tarnaujanti ir juos garbinanti,
taps kaip šis juosmens aprišalas, ku-
ris niekam nebetinka. ¹¹ Kaip juosmens
aprišalas priglūsta žmogui prie strėnų,
taip aš buvau priglaudęs visus Izraelio
namus ir visus Judo namus prie savęs,
– tai VIEŠPATIES žodis, – idant jie būtų
mano tauta, garsintų mano vardą, gar-
bę ir didingumą. Tačiau jie nenorėjo
klausyti.“

¹² „Perduok jiems ir šį žodį: 'Taip
kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. 'Vynui
skirti ąsočiai pripildomi vyno' Jeigu jie
tau atsakys: 'Argi mes patys nežinome,

kad vynui skirti ąsočiai turėtų būti pripildomi vyno? – ¹³ pasakyk jiems: «Taip kalba VIEŠPATS. Saugokitės! Nugirdysiu iki girtumo visus šito krašto gyventojus: karaliūs, Dovydo soste sėdinčius, kunigus ir pranašus, visus Jeruzalės žmones. ¹⁴ Sudaužysiu juos vieną į kitą, senus ir jaunus drauge, – tai VIEŠPATIES žodis. – Nei gailestingumas, nei užuojauta, nei švelnumas – niekas manęs nesulaikys, kad jų nesunaikinau»“.

¹⁵ Klausykitės ir įsidėmėkite!

Nesipuikuokite, nes VIEŠPATS kalba!

¹⁶ „Teikite šlovę VIEŠPAČIUI,

savo Dievui,

kol dar nesutemo,

kol dar prieblandoje jūsų kojos

neklupinėja ant kupstų,

kol dar jūsų lauktoji šviesa

nepavirto niūria tamsa,

nepersimainė į tamsius debesis.

¹⁷ Bet jeigu jūs į tai

nekreipsite dėmesio,

išliesiu slapta daug ašarų

dėl jūsų išdidumo.

Be perstojo plūs mano

akys ašaromis,

nes VIEŠPATIES kaimenė

genama į tremtį.

¹⁸ Sakykite karaliui ir

karaliaus motinai:

‘Lipkite žemyn nuo savo sostų,

sėskitės žemai,

nes nukrito nuo jūsų galvų

jūsų puikiosios karūnos’.

¹⁹ Negebo miestai apgulti,

nėra kam jų gelbėti.

Visi Judo žmonės nušluoti į tremtį,

visi ištremti.

²⁰ Pakelk akis, Jeruzale!

Pasižiūrėk, kaip jie ateina iš šiaurės!

Kurgi ta kaimenė, kuri

buvo tau patikėta,

kaimenė, kuria taip didžiuojiesi?

²¹ Ką tu sakysi, kai užpuls

tave kaip užkariautojai

tie, kuriuos tu mokei

būti meilužiais?

Ar nesurems tavęs skausmai,
kaip suremia gimdančią moterį?

²² Kai klausi širdyje: ‘Kodėl

man taip atsitiko?’ –

žinok, kad dėl savo didžios

kaltės esi apnuoginta

ir prievartaujama.

²³ Argi gali etiopas

pakeisti savo odą,

o leopardas – savo dėmes?

Tad ar įgudę blogai elgtis

galėtumėte daryti gera?

²⁴ Tarsi vėtomus pelus

išblaškysiu juos,

dykumos vėjui papūtus!

²⁵ Toks bus tavo likimas,

mano tau atseikėta dalia, –

tai VIEŠPATIES žodis, –

dėl to, kad mane pamiršai

ir pasitikejai melu.

²⁶ Aš pats užversiu tavo

sijoną tau ant galvos,

kad pasirodytų tavo gėda.

²⁷ Tavo svetimavimą, tavo

gašlų žvangimą,

tavo begėdišką pasileidimą,

jūsų gėdingus darbus aš matau

ant kalvų ir laukuose.

Ak, vargas tau, Jeruzale, nes

tu nenori būti švari!

Kiek ilgai?”

Didžioji sausra

14 VIEŠPATIES žodis Jeremijui apie sausrą.

² „Judo karalystė liūdi.

Jos miestų vartai sunykę,

žmonės guli ant žemės iš sielvarto,

o iš Jeruzalės kyla šauksmas.

³ Jos didžiūnai siunčia

tarnus vandens;

tie nueina prie talpyklų,

bet vandens neranda

ir sugrįžta tuščiais ąsočiais.

Nusigandę ir sumišę, jie

užsidengia galvas.

⁴ Sustojo darbas laukuose,

nes krašte nebuvo lietaus.

Artojai nusigandę, jie
užsidengia galvas.

⁵ Net briedė laukuose pameta
atsivestą jauniklį,
nes nėra žolės.

⁶ O laukiniai asilai stovi
ant plikų kalvų,
dvėsuodami kaip šakalai;
jų akys apsiblausios, nes
trūksta pašaro“.

⁷ Nors mūsų kaltės ir
liudija prieš mus,
gelbėk, VIEŠPATIE, dėl savo vardo!
Nors mūsų atsimetimai

nesuskaičiuojami,
nors mes nusidėjome tau,
⁸ tu – Izraelio viltis, VIEŠPATIE,
jo gelbėtojas nelaimėje!
Kodėl esi lyg svetimas šiame krašte,
lyg pakeleivis, užėjęs
tik pernaktoti?

⁹ Kodėl esi lyg staigmenos
pritrenktas žmogus,
lyg galiūnas, negalintis išgelbėti?
Juk tu esi tarp mūsų, VIEŠPATIE,
tavo vardu mes vadinami;
neapleisk mūsų!

¹⁰ Taip kalba VIEŠPATS šiai tautai:
„Iš tikrųjų jie taip mėgsta klaidžioti,
kad net savo kojų netausoja.
Todėl jie nemieli VIEŠPAČIUI.
Dabar jis atmins jų kaltę ir
nubaus už jų nuodėmes“.

¹¹ VIEŠPATS tarė man: „Nesimelsk už
šią tautą ir gerovės jai neprašyk! ¹² Kai
jie pasninkaus, aš negirdėsiu jų malda-
vimo, kai aukės deginamąsias aukas ir
maisto atnašas, aš jų nepriimsiu. Ka-
laviju, badu ir maro rykšte padarysiu
jiems galą“.

¹³ Atsakai: „Ak, Viešpatie DIEVE!
Pranašai jiems žada: 'Jūs nematysite
kalavijo, badas jūsų neužpuls, nes am-
žiną taiką duosiu jums šioje vietoje'“. –

¹⁴ „Ką pranašai skelbia mano vardu, tai
melas! – atsakė man VIEŠPATS. – Jų aš
nesiunčiau, įgaliojimo jiems nedaviau,
nieko jiems nekalbėjau. Prasimančius

regėjimus, tuščius būrimus, savo pačių
vaizduotės apgaulę jie skelbia jums!“

¹⁵ Taip kalbėjo VIEŠPATS: „Pranašai,
pranašaujantys mano vardu, nors aš
jų nesiunčiau, nesiliaujantys skelbti:
'Kalavijas ir badas neištiks šio krašto!'
– patys galą gaus nuo kalavijo ir bado.

¹⁶ O žmonės, kuriems jie pranašauja,
tysos išmesti Jeruzalės gatvėse, tapę
bado ir kalavijo aukomis. Nebus kam
laidoti nei jų pačių, nei žmonių, sūnų ir
dukterų, nes ant jų išliesiu jų pačių ne-
dorumo atpildą. ¹⁷ O tu perduosi jiems
ši žodį:

„Tėsruva mano akys ašaromis
nakčia ir dieną, be perstojo,
nes baisus nuniokojimas ir
nepagydoma žaizda
nukankino mergele
dukterį, mano tautą.

¹⁸ Išeinu į laukus – štai
kritę nuo kalavijo!

Ateinu į miestą – štai
pasiligoję iš bado!
Net pranašas ir kunigas

klajoja po kraštą,
sutrikę, nežinodami ką daryti“.

¹⁹ Nejau tu visiškai atmetei Judą?
Ar Sionas tapo tau bjaurus?
Nejau mus taip pribloškei,
kad jau nebėra mums išgydymo?
Tikėjomės taikos, bet nieko
gera nematyti;

laukėme išgydymo, ir
štai vien siaubas!

²⁰ Išpažįstame, VIEŠPATIE,
savo nedorumą
ir kaltę mūsų tėvų,
nes tikrai tau nusidėjome.

²¹ Savo vardo dėlei neatmesk mūsų,
nepadaryk negarbės savo
šlovės sostui!

Atmink savo Sandorą su mumis
ir nenutrauk jos!

²² Ar gali kuris iš tautų
stabų duoti lietaus?
Ar gali pats dangus siųsti
būriais lietu?

Argi tai ne tu vienas, VIEŠPATIE?
Mūsų Dieve, mes dedame
viltis į tave,
nes tik tu visa tai padarei!

Dievo rūstybė

15 VIEŠPATS tarė man: „Net jei pats *Mozė ir *Samuelis man juos užtartų, ir tai mano širdis prie šios tautos nelinktų. Varyk juos man iš akių, tegu jie eina sau! ²Jeigu jie klaustų: ‘Kur mes eisime?’ – atsakyk jiems: ‘Taip kalba VIEŠPATS. Kas paženklintas marui, tas mirs maru; *kas paženklintas kalavijui, tas žus nuo kalavijo; kas paženklintas badiui, tas mirs nuo bado; kas paženklintas nelaisvei, tas išeis į nelaisvę! ³Keturias rykštes nutariau jiems skirti, – tai VIEŠPATIES žodis: kalaviją, kad mirtį neštų, šunis, kad kūnus tąsytų, padangių paukščius ir lauko žvėris, kad surytų ir sudraskytų. ⁴Padarysiu juos siaubu visoms karalystėms žemėje kaip bausmę už tai, *ką Judo karalius Manasas, Ezeikio sūnus, padarė Jeruzalėje’.

⁵Kam tavęs bus gaila, Jeruzale, kas tave paguos?
Kas sustos tavęs paklausti, kaip gyvuoji?

⁶Tu pati mane atmetei, – tai VIEŠPATIES žodis, – tu pati man atgręžei nugarą. Todėl pakėliau prieš tave ranką, kad tave sunaikinčiau, nes pavargau besigailėdamas.

⁷Išvėčiau juos vėtykle po žemės gyvenvietes.
Atėmiau vaikus, sunaikinau savo tautą, nes jie atsisakė pasukti iš savo kelių.

⁸Jų našlių buvo daugiau negu jūros smilčių.
Atvedžiau jiems – motinoms ir jaunuoliams – niokotoją viduryje dienos.
Leidau, kad juos staiga užkluptų sąmyšis ir siaubas.
⁹Septynetaį pagimdžiusioji alpsta, merdi, gaudydama orą.
Jos saulė nusileido dienai nesibaigus;
ji sugėdinta, apimta nevilties.
Jų likutį atiduosiu kalavijui, jų priešams į rankas“, – tai VIEŠPATIES žodis.

Skundas ir atsakas

¹⁰Vargas man, motina mano, kad pagimdei mane – žmogų, kuris kaltina ir teisia visą kraštą!

Aš nei kam skolinau, nei esu kam skolingas, tačiau visi mane keikia.

¹¹Bet prisiekiu tau, VIEŠPATIE, kad dėl jų labo tau tarnavau, užtariau tau priešą, pavojaus ir nelaimės ištiktą.

¹²„Ar gali kas sutrupinti geležį, ypač geležį iš šiaurės, geležį, maišytą su variu?

¹³Tavo turtus ir išdus atiduosiu išgrobti kaip atpildą už tavo nuodėmes, padarytas visose tavo valdose.

¹⁴Padarysiu tave vergu priešų krašte, kurio tu nepažįsti; mano pyktis užkūrė ugnį, kuri jus sudegins“.

¹⁵Ak, tu žinai! VIEŠPATIE, atmink mane!

Pasirūpink manimi! Atkeršyk už mane mano persekiotojams!

Nepasiduok savo kantrybei! Neleisk man pražūti ir atmink, jog dėl tavęs kenčiu užgauliojimus!

^{15,1} Iš 32,11-14; Sk 14,13-19

^{15,1} 1 Sam 7,5-9

^{15,2} Apr 13,10

^{15,4} 2 Kar 21,1-16; 2 Met 33,1-9

¹⁶ Gavęs tavo žodžius,
juos ryte prarijau;
tavo žodis atnešė man džiaugsmą
ir širdies linksmybę,
nes aš tapau tavo, VIEŠPATIE,
Galybių Dieve!

¹⁷ Ne man sėdėti minioje,
juokauti ir linksmintis.

Tavo rankos paliestas
vienišas sėdėjau,
nes mane pripildei apmaudo.

¹⁸ Kodėl mano skausmui nėra galo,
o mano žaizda tokia pikta,
jog nesiduoda gydoma?
Ak, iš tikrųjų tu man esi
klastingas upokšnis,
vandenys, kuriais negalima
pasitikėti!

¹⁹ Taip kalba VIEŠPATS:
„Jei atsigręši, atnaujinsiu tave,
ir vėl būsi mano tarnas.
Jei tu skelbsi, kas brangu,
o ne kas nevertinga,
tu vėl būsi tarsi mano lūpos.
Tegu jie gręžiasi į tave,
o tu nesigręžk į juos!

²⁰ Tuomet padarysiu tave šiai
tautai tvirtu vario mūru.
Nors jie ir puls tave, tavęs neišveiks,
nes aš esu su tavimi,
kad tau padėčiau ir tave
gelbėčiau, –

tai VIEŠPATIES žodis. –

²¹ Išgelbėsiu tave iš
nedorėlių rankų,
iš negailestingų nagu
tave išvaduosiu“.

Viešpats teisia žmones

16 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:
² „Neimk sau žmonos ir netur-
rėk nei sūnų, nei dukterų šioje vietoje,
³ nes VIEŠPATS taip kalbėjo apie sūnus
ir dukteris, kurie gims šioje vietoje, ir
apie motinas, kurios juos pagimdys, ir
apie tėvus, iš kurių jie gims šiame kraš-
te: ⁴ jie mirs baisia mirtimi! Neaprau-
doti ir nepalaidoti jie gulės kaip mėš-

las dirvoms tręšti. Kalavijas ir badas
juos sudoros. Jų lavonais mis padangių
paukščiai ir laukų žvėrys“.

⁵ Taip kalba VIEŠPATS: „Neužėik į na-
mus, kur gedima, nedalyvauk jų rau-
doje, nereikšk jiems užuojautos, nes
aš atėmiau iš šios tautos savo ramybę,
– tai VIEŠPATIES žodis, – atėmiau malonę
ir pasigailėjimą. ⁶ Didžiūnai ir var-
guoliai mirs šiame krašte be laidotuvių
ir be raudų. Niekas dėl jų nei drasky-
sis iki kraujo, nei galvą skusis. ⁷ Nebus,
kas laužytų duoną su liūdinčiu; idant
liūdesyje dėl mirusio jį paguostų, ne-
bus, kas pripiltų jam paguodos taurę,
kad galėtų išgerti net tėvo ar motinos
netekęs.

⁸ Nėkelk kojos į namus, kur žmonės
puotauja, nesėsk su jais už stalo valgyti
ir gerti“. ⁹ Taip kalba Galybių VIEŠPATS,
Izraelio Dievas: „Štai jūsų akyse ir jūsų
dienomis *nutildysiu šioje vietoje
linksmybės ir džiaugsmo garsus, jau-
nikio ir nuotakos balsus.

¹⁰ Kai paskelbsi visa tai šiai tautai ir
kai jie ims klausinėti: 'Kodėl VIEŠPATS
nutarė mus taip baisiai bausti? Kuo
mes nusikaltome? Kokia mūsų nuo-
dėmė, kuria nusidėjome VIEŠPAČIUI,
mūsų Dievui?' – ¹¹ tu jiems atsakysi:
'Todėl, kad jūsų tėvai mane paliko, –
tai VIEŠPATIES žodis. – Jie sekė sveti-
mus dievus, jiems tarnavo ir juos gar-
bino, o mane paliko ir nesilaikė mano
įstatymo. ¹² Bet jūs, savo ruožtu, el-
gėtės blogiau negu jūsų tėvai. Taip!
Pasižiūrėkite į save: visi kaip vienas
elgiatės pagal savo nedoros širdies pa-
linkimus, atsisakydami manęs klau-
syti. ¹³ Išvargsiu jus iš šito krašto į šalį,
kurios nei jūs, nei jūsų tėvai nepažino-
jo. Ten dieną naktį tarnausite kitiems
dievams, nes aš tikrai jūsų daugiau ne-
bepasigailėsiu'.

¹⁴ Tačiau štai ateina dienos, –
tai VIEŠPATIES žodis, – kai nebebus

sakoma: 'Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris išvedė izraelitus iš Egipto žemės!' –
¹⁵ bet mieliau bus tariama: 'Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris išvedė Izraelio vaikus iš Šiaurės krašto ir iš visų kraštų, kuriuose buvo juos išblaškęs'. Parvesiu juos atgal į jų žemę, kurią daviau jų tėvams.

¹⁶ Štai siunčiu daug žvejų, – tai VIEŠPATIES žodis; – kad juos sužvejo-
 tų. Paskui pasiūsiu daug medžiotojų, kad juos sumedžiotų visuose kalnuose bei kalvose ir visų uolų urvuose. ¹⁷ Visi jų keliai man prieš akis, nuo manęs jie negali pasislėpti, jų kaltė negali būti nuslėpta nuo mano akių. ¹⁸ Atlyginsiu už jų kaltę ir nuodėmę dvigubai, nes jie suteršė mano kraštą šlykščiais savo stabų griaučiais ir pripildė mano paveldą savo netikrų dievų“.

¹⁹ VIEŠPATIE, mano stiprybe,

mano tvirtove,
 mano priebėga pavojaus dieną!

Tautos pas tave ateis nuo
 žemės pakraščių ir tars:

„Mūsų tėvų palikimas
 – vien apgaulė,
 tušti stabai – niekam nenaudingi.“

²⁰ Argi gali žmogus
 pasidaryti sau dievų?

Ne! Tai ne dievai!“ –

²¹ „Tad žiūrėk! Aš juos pamokysiu, visiems laikams jiems parodysiu savo ranką ir savo galybę, kad jie žinotų, jog mano vardas yra VIEŠPATS.

Nuodėmė ir bausmė

17 Judo nuodėmė įrašyta geležine plunksna, įrėžta deimanto antgaliu jų širdies plokštėje ir jų aukurų raguose.

² Tuo tarpu jų sūnūs atmena jų aukurus ir šventuosius stulpus po kiekvienu ūksmingu medžiu ir aukštumų alkuose –

³ kalnuose ir laukuose.

Tavo turtus ir išdus

atiduosiu išgrobti

kaip atpildą už tavo nuodėmes, padarytas visose tavo valdose.

⁴ Dėl savo elgesio prarasi paveldą, kurį tau daviau.

Padarysiu tave vergu priešų krašte, kurio tu nepažįsti,

nes mano pyktis užkūrė ugnį, kuri degs amžinai“.

⁵ Taip kalba VIEŠPATS:

„Prakeiktas žmogus, kuris pasitiki žmonėmis ir ieško stiprybės trapiame žmoguje, kai jo širdis nusigręžia nuo VIEŠPATIES.

⁶ Toks žmogus – tarsi skurdus tyrų krūmokšnis,

be vilties sulaukti ko nors gero, skurstantis sausoje dykumoje,

sūrioje žemėje, kur niekas negali gyventi.

⁷ Laimingas žmogus, kuris pasitiki VIEŠPAČIU, kurio viltis – tik VIEŠPATS.

⁸ Toks žmogus – *tarsi medis, pasodintas prie vandens, leidžiantis savo šaknis srovės link, nebijantis kaitros, kai ji užžieša; jo lapai nuolat žaliuoja, nepabūgsta sausros metų, nenustoja duoti vaisių.

⁹ Širdis už viską vylingesnė ir nepataisomai pasiligojusi.

Kas gali ją perprasti?

¹⁰ *Tik aš, VIEŠPATS, tiriu širdį, išbandau jausmus,

*kad kiekvienam atlyginčiau pagal jo elgesį,

pagal jo darbų vaisius“.

¹¹ Žmogus, neteisėtai kraunantis sau turtus, yra kaip kurapka, perinti ne savo dėtus kiaušinius.

^{17,8} Ps 1,3

^{17,10} Apr 2,23

^{17,10} Ps 62,13

Turtai paliks jį gyvenimo
pusiaukelėje,
ir amžiaus pabaigoje jis bus
laikomas mulkiu.

¹² Šlovės sostas, išaukštintas nuo pat
pradžios, – tokia yra mūsų Šventyklos
vieta!

Malda

¹³ O Izraelio viltie, VIEŠPATIE!
Visi, kurie tave palieka,
bus sugėdinti;
visi, kurie šiame krašte
maištauja prieš tave,
bus pažeminti,
nes jie paliko VIEŠPATĮ,
gyvojo vandens šaltinį.

¹⁴ Gydyk mane, VIEŠPATIE,
kad tikrai būčiau išgydytas;
gelbėk mane, kad būčiau išgelbėtas,
nes tu – mano gyrius.

¹⁵ Girdi, ką jie man sako:
„Kurgi tas VIEŠPATIES žodis?
Teišsipildo!“

¹⁶ Bet aš nevengiau būti
ganytoju tavo tarnyboje;
nelaimės dienōs aš netroškau.
Tu pats gerai žinai, kas
buvo mano lūpose; –
tau aišku, ką aš sakiau.

¹⁷ Nebūk man siaubas,
tu – priebėga nelaimės dieną!

¹⁸ Tebūna sugėdinti mano
persekiotojai, o ne aš!

Tenustoją drąsos jie, o ne aš!
Siųsk jiems nelaimės dieną,
triuškink juos ir triuškind!

Šabo šventimas

¹⁹ Taip kalba VIEŠPATS: „Nueik, pasto-
vėk Tautos vartuose, pro kuriuos įeina
ir išeina Judo karaliai, ir kituose Jeru-
zalės vartuose ²⁰ ir sakyk: ‘Klausykitės
VIEŠPATIES žodžio, Judo karaliai, ir jūs,
visa Judo šalis ir Jeruzalės gyventojai,
einantys pro šiuos vartus!’“ ²¹ *Taip

kalba VIEŠPATS: „Dėl savęs pačių žiū-
rėkite, kad neneštumėte nešulių šabo
dieną ir nevilktumėte jų pro Jeruza-
lės vartus. ²² Neneškite jokio nešulio
iš savo namų šabo dieną ir nesimki-
te jokio darbo, bet *švęskite šabo die-
ną, kaip jūsų tėvams įsakiau, ²³ nors
jie neklaūsė ir nekrepė dėmesio, bet
sąmoningai užsispyrę atsisakė klausyti
ar būti pamokomi. ²⁴ O dabar, jeigu
manęs nuoširdžiai paklausysite, – tai
VIEŠPATIES žodis, – ir šabo dieną nešu-
lio pro šio miesto vartus nenešite, švę-
site šabą ir susilaikysite nuo bet kokio
darbo, ²⁵ tai pro šio miesto vartus ir to-
liau žygiuos karaliai, sėdintys Dovydo
soste, karietose ar ant arklių, drauge
su savo didžiūnais, Judo žmonėmis ir
Jeruzalės gyventojais. Šis miestas am-
žiais bus gyvenamas. ²⁶ Čionai ateis
žmonės iš Judo miestų ir Jeruzalės apy-
linkių, iš Benjamino krašto, iš Šefelos,
iš kalnų ir iš Negebo su deginamosio-
mis ir skerdžiamosiomis aukomis, su
javų atnašomis, smilkalais ir bendra-
vimo aukomis VIEŠPATIES Namams.
²⁷ Bet jeigu jūs neklausote manęs, lie-
pusio švęsti šabą, jeigu velkate nešu-
lius ir einate pro Jeruzalės vartus šabo
dieną, aš padegsiu jos vartus ugnimi,
kuri sunaikins Jeruzalės rūmus ir nie-
kada neužges“.

Puodžiaus indas

18 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis:
² „Kelkis ir eik į puodžiaus dirbtu-
vę. Ten perduosiu tau, ką noriu pasaky-
ti“. ³ Tad aš ir nuėjau į puodžiaus dirbtu-
vę. Jis kaip tik triūsė prie žiestuvo. ⁴ Jei
žiedžiamasis puodas išėidavo nevykęs,
kai molis būdavo puodžiaus rankose, jis
perdirbdavo molį į kitą puodą, koks jam
labiausiai patikdavo. ⁵ Tuomet mane
pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁶ „Argi negaliu
ir aš su jumis, Izraelio namai, pasielgti
kaip šis puodžius? – tai VIEŠPATIES žodis.

^{17,21} Neh 13,15-22

^{17,22} Iš 20,8-10; Jst 5,12-14

– Iš tikrųjų kaip moliš puodžiaus rankose, taip mano rankoje esate jūs, Izraelio namai. ⁷Kartais pagrasinu kuriai nors tautai ar karalystei, kad išrausiu ją iš šaknų, suardysiu ir sunaikinsiu, ⁸bet jei ta tauta, kuriai grasinau, nusigręžia nuo savo nedorumo, aš pakeičiu savo mintį apie bausmę, kuria maniau ją nubausti. ⁹O kartais pažadu kuriai nors tautai ar karalystei, kad ją stiprinsiu ir duosiu žemės, ¹⁰bet jeigu ši tauta elgiasi nedorai mano akyse, neklausydama mano balso, aš pakeičiu savo mintį apie gera, kuriuo žadėjau ją laiminti.

¹¹Taigi dabar pasakyk Judo žmonėms ir Jeruzalės gyventojams: 'Taip kalba VIEŠPATS. Būkite budrūs! Aš rengiu jums nelaimę ir puoselėju užmojų. Grįžkite kiekvienas iš savo nedoro kelio, taisykite savo kelius ir darbus'. ¹²Tačiau jie atsakys: 'Tuščios pastangos! Laikysimės savo užmačių; kiekvienas mūsų elgsis pagal savo nedoros širdies užsispyrimą'.

Tauta atmeta Viešpatį

¹³Todėl taip kalba VIEŠPATS:
„Klauskite tautų,
ar kuri yra ką panašaus girdėjusi?
Tikrai pasibaisėtinai pasielgė
mergelė, Izraelio tauta!

¹⁴Ar akmenys pasitraukia iš dirvų,
Libano sniegynai iš
uolėtų aukštumų?
Ar išsenká trykštančios versmės,
šalto vandens kalnų upės?

¹⁵Tačiau mano tauta
mane pamiršo:
ji degina smilkalus
niekingiems stabams!
Jie išklysta iš savo kelio,
iš seniai pramintų takų,
ir nori eiti šunkeliais,
o ne vieškeliu.

¹⁶Jie pavertė savo kraštą siaubo vieta,
amžina pajuoka;
kas tik keliaus per jį, tas pasibaisės
ir linguos galvą.

¹⁷Kaip vėjas iš rytų išblaškysiu juos
priešų akivaizdoje.
Nugarą, o ne veidą aš
jiems atgręšiu
jų nelaimės dieną“.

Sąmokslas prieš Jeremiją

¹⁸„Eikite šen! – sakė jie. – Surenkime sąmokslą prieš Jeremiją, nes ir be jo niekada nestigs nei kunigų mokymo, nei išminčių patarimo, nei pranašų žodžio. Eikite šen! Sunaikinkime jį jo paties liežuviu; dėmėkimės visa, ką jis sako“.

¹⁹Atkreipk dėmesį į
mane, VIEŠPATIE!
Klausykis, ką sako mano priešai!
²⁰Ar galima už gera atlyginti piktu?
Jie man duobę iškasė,
norėdami nužudyti.
Atmink, kaip aš stovėjau prieš tave,
kalbėdamas dėl jų gero,
nukreipdamas nuo jų tavo pyktį!
²¹Todėl atiduok jų vaikus badui,
sunaikink juos pačius kalaviju.
Tebūna jų žmonos
bevaikės ir našlės!

Teišguldo jų vyrus maras,
o jų jaunuolius – kalavijas kare.
²²Teaidi šauksmai iš jų trobų,
kai tu staiga atvesi niokotojų gaują,
nes jie iškasė duobę man pagauti,
jie paspendė spąstus mano kojoms.
²³Bet tu, VIEŠPATIE, gerai žinai
visus jų kėsnius mane nužudyti.
Atgailos už jų nusikaltimą
nepriimk,
neištrink jų nuodėmės iš savo akių!
Parblokšk juos savo akivaizdoje,
įpykęs elkis su jais negailestingai!

Sudaužytas ąsotis

19 Taip kalba VIEŠPATS: „Eik, nusipirk iš puodžiaus molio ąsotį ir pasiėmęs keletą tautos seniūnų bei keletą vyresnių kunigų ²nueik į *Ben

Hinomo slėnį prie pat Šukių vartų. Ten paskelbk žodžius, kuriuos tau sakau. ³ Sakyk: 'Klausykitės VIEŠPATIES žodžio, Judo karaliai ir Jeruzalės gyventojai! Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Štai pasiūsiu šiai vietai tokią nelaimę, jog kiekvienam, kas apie ją išgirs, ims spengti ausyse. ⁴ Tai įvyks dėl to, kad jie mane paliko, šią vietą padarė man svetimą, degindami joje smilkalus kitiems dievams, kurių nei jie, nei jų tėvai nepažinojo. O Judo karaliai šią vietą pripildė nekaltųjų kraujo. ⁵ Jie pastatė Baalui aukurus, kad galėtų *deginti savo sūnus ugnyje kaip deginamąsias aukas Baalui. Tokiōs aukos aš niekuomet neįsaku, niekuomet apie ją nekalbėčiau, niekuomet jos nė mintyje neturėčiau. ⁶ Todėl ateis dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai ši vieta nebebus vadinama Tofetu* ar Ben Hinomo slėniu, bet Žudynių slėniu. ⁷ Šioje vietoje sutrupinsiu Judo ir Jeruzalės užmačius, padarysiu, kad jie kris nuo kalavijo, kovodami su savo priešais, kris nuo rankos žmonių, norinčių jų gyvybės. Jų lavonus atiduosiu kaip mitalą padangių paukščiams ir laukų žvėrimis. ⁸ Šį miestą padarysiu siaubo ir paniekos vieta; kiekvienas praeivis baisės ir švilps, regėdamas jį ištikusias nelaimes. ⁹ Priversi juos maitintis jų sūnų ir dukterų kūnais. Taip! Jie maitinsis ir vieni kitų kūnais, verčiami nuožmios apgulos, kuria uždarys juos mieste priešai ir visi kiti, norintys juos sunaikinti'.

¹⁰ Tuomet sudaužyk ašotį akivaizdoje vyrų, atėjusių su tavimi, ¹¹ ir sakyk jiems: "Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Šią tautą ir šį miestą aš sutrupinsiu, kaip puodžius sutrupina indą, jog nebeįmanoma vėl jo sulipdyti. Mirusieji bus laidojami Tofete, nes kitur vietos

kapams nebebus. ¹² Taip pasielsiu su šita vieta ir su jos gyventojais; padarysiu šį miestą kaip Tofetą, – tai VIEŠPATIES žodis. – ¹³ Namai Jeruzalėje ir Judo karalių rūmai, visi namai, ant kurių stogų žmonės degino smilkalus visoms dangaus skliauto Galybėms ir aukėjo liejamąsias atnašas kitiems dievams, bus suteršti kaip Tofeto vieta". ¹⁴ Sugrįžęs iš Tofeto, kur VIEŠPATS buvo jį pasiuntęs pranašauti, Jeremijas nuėjo ir atsistojo Dievo Namų kieme ir kreipėsi į visą tautą: ¹⁵ „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: "Tikrai atsiūsiu šiam miestui visas nelaimes, kuriomis jam grasinau, nes jis atstatė savo kietą sprandą ir nenorėjo manęs klausyti".

20 Jeremiją, pranašaujantį šiuos dalykus, išgirdo kunigas Pašhūras, Imero sūnus ir VIEŠPATIES Namų vyriausiasis prievaizdas. ² Pašhūras nuplaskdino Jeremiją ir įrakino į trinką, stovėjusią prie Aukštutinių Benjamino vartų VIEŠPATIES Namuose. ³ Kitą rytą Pašhūras paleido Jeremiją iš trinkos. Jeremijas tarė jam: „VIEŠPATS vadina tave ne Pašhūru*, o Magor Misabibu*!“. ⁴ Taip kalba VIEŠPATS: „Tikėk manimi, atiduosiu tave siaubui, tave ir visus tavo artimuosius. Savo akimis matysi juos krintant nuo jų priešų kalavijo. O visą Judo kraštą atiduosiu Babilono karaliui į rankas; jis ištremis juos į Babiloną arba išžudys kalaviju. ⁵ Ir visus šio miesto turtus, visa, ką savo triūsu jis įgijo ir brangina, visus Judo karalių išdus atiduosiu jų priešams, kad išplėštų, pasigrobtų ir neštųsi į Babiloną. ⁶ Pašhūrai, tu ir visi tavo namiškiei eisite į tremtį! Keliausi į Babiloną, ten ir mirsi, ten būsi palaidotas tu ir visi tavo artimieji, nes pranašavai jiems melagingai“.

^{19,5} Kun 18,21

^{19,6} Žr. Jer 7,31.

^{20,3} Hebr. „Ramybė visur“.

^{20,3} Hebr. „Siaubas visur“.

Jeremijo skundas

⁷ Tu mane suviliojai, VIEŠPATIE,
 ir aš leidausi suviliojamas.
 Tu buvai stipresnis už mane
 ir nugalėjai.
 Aš nuolat traukiamas per dantį,
 kiekvienas šaiposi iš manęs.
⁸ Kalbėdamas, turiu rėkti,
 turiu šaukti: „Smurtas ir skriauda!“
 VIEŠPATIES žodis man atnešė
 nuolatinę užgaulę ir pajuoką.
⁹ Bet kai sakau: „Užmiršiu jį!
 Jo vardu daugiau nebekalbėsiu!“ –
 Jis būna kaip ugnis,
 įsiliepsnojusi mano širdyje,
 užsklęsta mano kūne.
 Visomis jėgomis stengiuosi
 jį nuslopinti,
 bet nepajėgiu.
¹⁰ Girdžiu minioje šnabždant:
 „Siaubas visur!
 Įskųskite jį! Įskųskime jį!“
 Juk visi mano bičiuliai laukia,
 kad žengčiau klaidingą žingsnį:
 „Galbūt jis įsipainios į pinkles;
 tada jis bus mūsų rankose
 ir galėsime jam atsikeršyti!“
¹¹ Bet VIEŠPATS su manimi
 tarsi galingas gynėjas,
 todėl mano persekiotojai
 suklups ir nugalės.
 Baisi gėda juos lydės, nes
 jiems negali pasisiekti!
 Vien amžiną, neužmirštamą
 negarbę jie užsitraukė.
¹² Galybių VIEŠPATIE, tu ištiri teisųjį,
 tu permatai jausmus ir širdį;
 leisk man matyti, kaip
 jiems keršysi,
 nes tau patikėjau savo reikalą.
¹³ Giedokite VIEŠPAČIUI,
 šlovinkite VIEŠPATĮ,
 nes jis išgelbėjo vargšo gyvybę
 iš nedorėlių rankų!
¹⁴ *Tebūna prakeikta diena,
 kurią aš gimiau!

Diena, kurią motina
 mane pagimdė,
 tenebūna palaiminta!
¹⁵ Tebūna prakeiktas žmogus,
 kuris pranešė mano tėvui žinią:
 „Berniukas tau gimė!
 Tu turi sūnų!“ –
 jį didžiai pradžiuginamas.
¹⁶ Tebūna tas žmogus kaip miestai,
 kuriuos išgriovė VIEŠPATS
 be pasigailėjimo!
 Tegirdi jis karo šauksmus rytą
 ir mūsų balsus vidudienį
¹⁷ dėl to, kad nenužudė
 manęs įsčiose.
 Mano motina būtų buvusi
 mano kapas,
 jos įsčios būtų likusios
 amžinai nėsčios.
¹⁸ Kam gi išėjau iš įsčių?
 Pamatyti vien vargą ir skausmą,
 baigti savo dienas gėdingai?

Zedekijo ir Jeruzalės likimas

21 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis, kai karalius Zedekijas atsiuntė pas jį Malkijos sūnų Pašhūrą ir Maasėjos sūnų Sofoniją paprašyti: ² „Prašom pasiteirauti VIEŠPATĮ dėl mūsų, nes *Babilono karalius Nebukadnecaras mus puola. Gal VIEŠPATS pasielgs su mumis, kaip elgėsi darydamas visus savo nuostabiuosius darbus, ir Nebukadnecaras nuo mūsų pasitrauks“. ³ Jeremijas jiems atsakė: „Perduokite atsakymą Zedekijui: ⁴ „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Atgręšiu prieš jus jūsų pačių ginklus, kuriais priešinatės Babilono karaliui ir chaldėjams, apgulusiems jūsų mūrus. Atvesiu juos į patį miestą. ⁵ Aš pats kovosiu prieš jus sugniaužtu kumščiu ir galinga ranka, degdamas iš pykčio ir apimtas didžio įniršio! ⁶ Parblokšiu šio miesto gyventojus, žmones ir gyvulius, ir visi išmirs nuo nuožmaus maro. ⁷ Paskui, –

tai VIEŠPATIES žodis, – atiduosiu Judo karalių Zedekiją, jo dvariškus ir žmones, išlikusius šiame mieste po maro, kalavijo ir bado, Babilono karaliui Nebukadnecarui į rankas, į rankas jų priešams, kurie nori juos sunaikinti. Išžudys jie juos kalaviju be gailesčio, be pasigailėjimo, be užuojautos'. ⁸O šiai tautai sakysi: 'Taip kalba VIEŠPATS. Žiūrėkite! Duodu jums pasirinkti arba gyvenimo kelią, arba mirties kelią. ⁹Kas tik pasiliks šiame mieste, tas mirs nuo kardo, bado ir maro. Bet kas išeis pasiduoti chaldėjams, kurie jus supa, tas išliks gyvas ir išgelbės bent savo gyvybę.' ¹⁰Atsigrėžiau į tą miestą jo nelaimei, o ne gerovei, – tai VIEŠPATIES žodis. – Jis bus atiduotas į rankas Babilono karaliui, kuris sunaikins jį ugnimi".

Pranašavimai karaliams

¹¹Judo karaliaus namams:

¹²„Klausykitės VIEŠPATIES žodžio, Dovydo namai!

Taip kalba VIEŠPATS: 'Vykdysite

kasdien teisingumą,

gelbėkite nuskriaustąjį iš

skriaudiko nagų,

antraip mano pyktis

suliepsnos tarsi ugnis,

jis liepsnos, ir niekas

jo neužgesins

dėl jūsų nedorų darbų.

¹³Aš prieš tave, Slėnio gyvenvietė,

prieš tave, Uola lomoje*! –

tai VIEŠPATIES žodis. –

Aš prieš jus, kurie sakote:

«Kas gali mus užpulti?

Kas gali įsiveržti į mūsų olas?»

¹⁴Aš nubausiu jus pagal

jūsų darbus! –

tai VIEŠPATIES žodis. –

Jo miške užkursiu ugnį,

kuri suris viską, kas tik

yra aplinkui".

22 Taip kalba VIEŠPATS: „Nu-eik į Judo karaliaus rūmus ir ten perduok šį žodį. ²Sakyk: 'Judo karaliau, sėdintis Dovydo soste, klausykis VIEŠPATIES žodžio tu pats, tavo dvariškiai ir valdiniai, įeinantys pro šiuos vartus! ³Taip kalba VIEŠPATS: «Darykite, kas teisinga ir teisu! Gelbėkite iš skriaudiko nagų nuskriaustąjį! Nesielkite neteisingai ir neskriauski- te svetimšalio, našlaičio ir našlės, nepraliekite nekalto kraujo šioje vietoje. ⁴Jei tikrai jūs vykdysite šį įsakymą, tai pro šiuos rūmų vartus visuomet žygiuos karaliai, sėdintys Dovydo soste. Važiuoti kariatose, raiti ant žirgų jie patys, jų dvariškiai ir valdiniai. ⁵Bet jei šių žodžių neklausysite, – prisiekiu pats savimi! – tai VIEŠPATIES žodis, – šie rūmai pavirs griuvėsių krūva»".

⁶Taip kalba VIEŠPATS apie Judo karaliaus rūmus:

„Nors tu esi man kaip Gileadas, kaip Libano kalnų viršūnė, paversiu tave dykuma, negyvenamu miestu.

⁷Prieš tave pasiūsiu naikintojus, ginkluotus savo įnagiais; jie iškirs tavo geriausius kedrus ir sumes juos į liepsnas.

⁸Kai daug pagonių pro šitą miestą eidami klausinės vieni kitus: 'Kodėl gi taip padarė VIEŠPATS tokiam puikiam miestui?' – ⁹jiems bus atsakyta: "Todėl, kad jie atsimetė nuo Sandoros su VIEŠPAČIU, savo Dievu, garbino kitus dievus ir jiems tarnavo".

¹⁰Neverkite mirusiojo, neraudokite jo!

Geriau verkite to, kuris išeina, nes jis niekuomet nebegrįš

nei savo gimtojo krašto nebematys.

¹¹Taip kalba VIEŠPATS apie Jošijo sūnų Judo karalių *Šalumą*, kuris buvo savo tėvo Jošijo sosto įpėdinis:

^{22,11} 2 Kar 23,31-34; 2 Met 36,1-4

^{22,13} Kitas Jehoachazo vardas. Žr. 2 Kar 13,1 ir kt.

^{21,13} Turimas galvoje Siono kalnas.

„Jis išėjo iš tos vietos ir niekada nebe-grįš. ¹² Toje vietovėje, į kurią buvo iš-tremtas, jis mirs. Šio krašto jis niekada nebeamatys.

¹³ Vargas tam, kuris statosi namus neteisumu, menes – neteisingumu, kuris verčia savo bičiulį jam dirbti be atlygio ir neatiduoda jam jo algos,

¹⁴ kuris sako: 'Pasistatysiu erdvius rūmus su vėsiomis menėmis', – platina jų langus, apmuša jų sienas kedro lentomis ir nudažo juos skaisčiai raudonai.

¹⁵ Argi esi karališkesnis, kai kedru varžaisi su karaliais? O tavo tėvas argi nevalgė ir negėrė? Tačiau jis vykdė ir tai, kas teisu ir teisinga, todėl ir lydėjo jį sėkmė.

¹⁶ Jis gynė vargšų ir skurdžių teises, todėl jam ir sekėsi.

Ar tai nebuvo tikras manęs pažinimas? –

tai VIEŠPATIES žodis. –

¹⁷ O tavo akims ir širdžiai rūpi vien ieškoti naudos, tiktai lieti nekaltųjų kraują, prievartauti ir smurtauti“.

¹⁸ Todėl taip kalba Galybių VIEŠPATS apie Jošiją sūnų, Judo karalių *Jehoja-kimą:

„Vargas šiam vyrui!
Jo niekas neraudos:
'Ak, mano broli! Ak, seserie!'
Jo niekas neapverks:

'Ak, valdove! Ak, didenybe!'
¹⁹ Jo laidotuvės bus kaip asilo;
jis bus išvilktas ir išmestas
už Jeruzalės vartų.

²⁰ Užlipk ant Libano kalnų ir klyk, tebūna girdėti tavo balsas Bašane! Klyk nuo Abarimų, nes visi tavo meilužiai sunaikinti!

²¹ Kai klestėjai, kreipiausi į tave, tačiau tu atsakei: 'Neklausysiu!'

Toks buvo tavo kelias nuo pat tavo jaunystės;

mano balso tu neklausėi!

²² Visus tavo ganytojus vėjas ganyš, o tavo meilužiai eis į tremtį. Tada tikrai būsi sugėdinta ir pažeminta

už visus savo nedorus darbus.

²³ Tupėdama Libane; kedruose lizdą susisukusi,

tu vaitosi, kai užpuls tave kančios, kai surems tave skausmai, kaip suremia gimdyvė!

²⁴ Kaip aš gyvas, – tai VIEŠPATIES žodis, – net jeigu Jehojakimo sūnus *Konijas*, Judo karalius, būtų antspaudavo žiedas ant mano dešinės, net nuo ten jį nuplėščiau.

²⁵ Atiduosiu tave į rankas tiems, kurie ieško tavo gyvybės, į rankas tiems, kurie tau kelia siaubą, į rankas Babilono karaliui Nebukadnecarui ir chaldėjams.

²⁶ Nublokšiu tave drauge su tavo motina, kuri tave pagimdė, į kitą kraštą, kuriame negimėte, ir ten jūs mirsite. ²⁷ Į kraštą, į kurį trokš grįžti, jie nebesugrįš.

²⁸ Ar šis žmogus, Konijas, nėra puodas,

šlamštas, skirtas sudaužyti, indas, kurio niekas nenori?

Tai kodėl jis ir jo palikuoniai išbloškiami?

Kodėl nubloškiami į kraštą, kurio jie nepažįsta?

²⁹ O šalie, šalie, šalie! Išgirski VIEŠPATIES žodį!“

³⁰ Taip kalba VIEŠPATS:

„Įrašykite šį žmogų kaip bevaikį, nevykėlį per visą gyvenimą! Nė vienam iš jo palikuonių nebepavyks vėl atsistėti į Dovydo sostą ir valdyti Judo karalystę.

^{22,24} 2 Kar 24,8-15; 2 Met 36,9-10

^{22,24} Sutrumpintas Jehojachino, arba Jechonijo, vardas.

Mesijo karalystė

23 Vargas ganytojams, kurie klaidina ir išblaško mano ganyklos avis! – tai VIEŠPATIES žodis. ² Todėl taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas, ganytojams, ganantiems jo tautą: „Jūs išblaškėte mano kaimenę ir ja nesirūpinote! Tikėkite manimi, aš bausiu jus už jūsų nedorus darbus, – tai VIEŠPATIES žodis. – ³ Aš pats surinksiu savo kaimenės likutį iš visų kraštų, į kuriuos buvau išbloškęs, ir sugrąžinsiu į jų ganyklą. Čia jie bus vaisingi ir dauginsis. ⁴ Paskirsiu jiems ganytojus, kurie juos ganys. Nebereikės jiems daugiau bijoti ir nuogąstauti; nė vienas jų nepradings“, – tai VIEŠPATIES žodis.

^{5*} „Tikėkite manimi, – tai

VIEŠPATIES žodis, –

ateina metas, kai išauginsiu

Dovydui teisią Atžalą.

Kaip karalius jis viešpataus

ir sumaniai

vykdys krašte, kas teisinga ir teisu.

⁶ Jo dienomis Judas bus išgelbėtas, ir Izraelis saugiai gyvens.

Jis bus vadinamas šitokiu vardu:

‘VIEŠPATS – mūsų teisumas’.

⁷ Todėl žiūrėkite, – tai VIEŠPATIES žodis, – ateina metas, kai nebebus sakoma: ‘Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris išvedė izraelitus iš Egipto!’ – ⁸ Bet mieliau bus tariama: ‘Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris parvedė Izraelio namų palikuonis iš šiaurės krašto ir iš visų kraštų, kuriuose buvau juos išblaškęs, kad jie vėl gyventų savo pačių žemėje’.

Klaidingi pranašai

⁹ *Apie pranašus.*

Plyšta man širdis krūtinėje,

dreba visi mano kaulai.

Esu kaip girtas,

kaip žmogus, įveiktas vyno,

dėl VIEŠPATIES ir dėl jo

šventų žodžių.

¹⁰ Kraštas pilnas svetimautojų; dėl jų suskirdo žemė, išdžiūvo tyrлаukių ganyklos. Jie eiklūs daryti, kas nedora, ir savo narsa piktnaudžiauja.

¹¹ „Net kunigai ir pranašai

– bedieviai!

Net savo Namuose atradau

jų nedorybes, –

tai VIEŠPATIES žodis. –

¹² Todėl jų kelias pavirs jiems slidžiu šunkeliu.

Tamsoje jie slidinės ir pargrius,

nes aš siųsiu jiems nelaimę,

kai ateis jų atpildo metas, –

tai VIEŠPATIES žodis. –

¹³ Tarp Samarijos pranašų

mačiau šlykštų dalyką:

jie pranašavo Baalo vardu

ir vedė iš kelio mano

tautą Izraelį.

¹⁴ Bet ką matau tarp

Jeruzalės pranašų,

tai tikrai baisu:

jie svetimauja, veidmainiauja,

drąsina nedorėlius, daro visa,

kad niekas nesigręžtų nuo

savo nedorumo.

Man jie visi *kaip Sodoma,

jos gyventojai kaip Gomora“.

¹⁵ Todėl taip kalba Galybių

VIEŠPATS apie pranašus:

„Štai maitinsiu juos metėlėmis

ir girdysiu juos vandeniu

su nuodais,

nes iš Jeruzalės pranašų

bedievybė pasklido po visą kraštą“.

¹⁶ Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Neklausykite, ką tie pranašai

jums pranašauja!

Jie jus apgaudinėja!

Savo pačių vaizduotės

regėjimus jie skelbia,

o ne žodžius iš VIEŠPATIES lūpų.

¹⁷ Be perstojo kartoja mane

niekinantiems:

‘VIEŠPATS kalbėjo: Taika
garantuota!’ –

visiems, sekantiems
savavalę širdį, teigia:

‘Neištikis jūsų jokia nelaimė!’“

¹⁸ Bet kas dalyvavo VIEŠPATIES taryboje, kad jį regėtų ir jo žodžio klausytųsi? Kas rūpestingai klausėsi jo žodžio, kad jį paskelbtų?

¹⁹ Žiūrėkite! Atūžia
VIEŠPATIES audra!

Jo įniršis prasiveržia baisiu
viesulo siautuliu,
kad išsilietų ant nedorėlių galvų.
²⁰ VIEŠPATIES įnirtis nesulėtės,
kol savo užmojų jis neįvykdys
ir neužbaigs.

Kai ta diena praeis,
jūs aiškiai tai suvoksite.

²¹ „Šių pranašų aš nesiunčiau,
tačiau jie atskubėjo!
Aš nieko jiems nekalbėjau,
tačiau jie pranašavo!

²² Jei jie būtų dalyvavę
mano taryboje,
tai būtų galėję skelbti mano
tautai mano žodžius,
būtų gražinę juos iš nedoro kelio,
nuo jų nedorų darbų.

²³ Nejau aš Dievas tik tada, kai
esu ranka pasiekiamas? –
tai VIEŠPATIES žodis, –
ir ne Dievas, kai toli?

²⁴ Ar gali pasislėpti žmogus
pakampyje,
kad aš jo nematyčiau? – tai
VIEŠPATIES žodis. –

Argi aš ne tas, kurio pilnas
ir dangus, ir žemė?“ –
tai VIEŠPATIES žodis.

²⁵ „Girdėjau, ką sako pranašai, pranašaują melus mano vardu. ‘Aš sapnavau! – šaukia jie. – Aš sapnavau!’“

²⁶ Kiek ilgai tai tęsis? Ar turi mano vardą širdyje pranašai, pranašaujantys melus ir savo pačių apgaulingas užgaidas? ²⁷ Savo sapnais, kuriuos pasakoja vienas kitam, jie nori priversti

mano tautą užmiršti mano vardą, kaip jų tėvai užmiršo mano vardą dėl Baalo.
²⁸ Pranašas, kuris sapnavo sapną, tepasakoja savo sapną! O tas, kuris turi mano žodį, ištikimai jį teskelbia!

Ką bendra turi kviečio grūdas su pelais? – Tai VIEŠPATIES žodis. –

²⁹ Ar mano žodis nėra kaip ugnis? – tai VIEŠPATIES žodis. –

Kaip trupinantis uolą kūjis?

³⁰ Todėl aš prieš tuos pranašus, – tai VIEŠPATIES žodis, – kurie vagia mano žodžius vienas iš kito. ³¹ Taip, aš prieš tuos pranašus, – tai VIEŠPATIES žodis, – kurie mala liežuviais, kartodami: ‘Taip kalba Viešpats’. ³² Taip, aš prieš pranašus, kurie skelbia apgaulingus sapnus, – tai VIEŠPATIES žodis, – ir suvedžioja mano tautą, kartodami savo melus ir tuščiai girdamiesi. Nei aš juos siunčiau, nei įgaliojau! Jie neduoda šiai tautai jokios naudos“, – tai VIEŠPATIES žodis.

³³ „O jei šie žmonės, – ar pranašas, ar kunigas – imtų klausinėti tave: ‘Kas ta VIEŠPATIES našta?’ – atsakyk jiems: ‘Jūs esate ta našta, ir aš jus numesi!’ – tai VIEŠPATIES žodis. ³⁴ Jei pranašas ar kunigas, ar kas nors kitas kalbėtų apie ‘VIEŠPATIES naštą’, tą žmogų ir jo šeimą aš nubausiu. ³⁵ Kalbėdami tarpusavyje, jūs šitaip klauskite: ‘Kokį atsakymą davė VIEŠPATS?’ – arba: ‘Ką VIEŠPATS kalbėjo?’ ³⁶ Bet posakio ‘VIEŠPATIES našta’ daugiau nebeminėkite, nes jis skirtas žmogui, kuriam Viešpats patiki savo žodį. Jei jį minite, iškraipote gyvojo Dievo, Galybių VIEŠPATIES, mūsų Dievo žodžius. ³⁷ Šitaip tu klausi pranašą: ‘Ką tau VIEŠPATS atsakė?’ – arba: ‘Ką kalbėjo VIEŠPATS?’“ ³⁸ Bet jeigu klausiate apie „VIEŠPATIES naštą“, tai VIEŠPATS šitaip atsako: „Kadangi jūs vartojate posakį ‘VIEŠPATIES našta’, nors jums liepia jo nevartoti, ³⁹ aš pats nešiu jus kaip naštą ir atstumsiu nuo savęs jus ir miestą, kurį daviau jums ir jūsų tėvams. ⁴⁰ Paženklinsiu jus amžina gėda, amžina nešlove, kuri niekada nebus užmiršta“.

Dvi pintinės figų

24 VIEŠPATS man parodė dvi figų pintines, padėtas priešais VIEŠPATIES Šventyklą. Tai buvo po to, kai Babilono karalius Nebukadnecaras *ištremė iš Jeruzalės ir nugabeno į Babiloną Jehojakimo sūnų Judo karalių Jechoniją ir Judo didžiūnus, amatininkus bei meistrus. ² Vienoje pintinėje figos buvo labai geros – ankstyvosios, o kitoje pintinėje – labai prastos, tokios prastos, kad jau nebevalgomos. ³ Tada VIEŠPATS man tarė: „Ką tu matai, Jeremijau?“ – „Figas, – atsakiau. – Gerosios figos – labai geros, bet prastosios – labai blogos, tokios blogos, jog jau nebevalgomos“. ⁴ Tuomet išgirdau VIEŠPATIES žodį: ⁵ „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Judo tremtinius, kuriuos išsiunčiau iš šitos vietos į chaldėjų kraštą, aš laikau tokiais gerais kaip šios gerosios figos. ⁶ Aš rūpinsiuosi jų gerove ir grąžinsiu juos į šį kraštą. Aš atstatysiu juos, o ne griausiu, atsodinsiu juos, o ne rausiu. ⁷ Aš duosiu jiems širdį, kad pripažintų, jog aš esu VIEŠPATS. Jie bus mano tauta, o aš būsiu jų Dievas, nes jie visa širdimi sugrįš pas mane. ⁸ O Judo karalių Zedekiją, jo didžiūnus, Jeruzalės likutį, išlikusį krašte ir apsigyvenusį Egipte, aš laikysiu prastosiomis figomis, tokio mis prastomis, jog jau nebevalgomos, – taip kalba VIEŠPATS. – ⁹ Aš padarysiu juos siaubo reginiu visoms žemės karalystėms, gėda, patarle, pajuoka, keiksmu visose vietovėse, į kurias juos išbloksiu. ¹⁰ Siųsiu jiems kalaviją, badą ir marą, kol jie visiškai pradings iš krašto, kurį daviau jiems ir jų tėvams“.

Septyniasdešimtmetė tremtis

25 Žodis apie visus Judo gyventojus pasiekė Jeremiją *ketvirtais Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojaki-

mo metais. Tai buvo pirmi Babilono karaliaus Nebukadnecaro metai. ² Tuo žodžiu pranašas Jeremijas kreipėsi į visus Judo žmones ir Jeruzalės gyventojus: ³ „Nuo trylikto Judo karaliaus Amono sūnaus Jošijo metų iki šios dienos, taigi dvidešimt trejus metus, mane pasiekė VIEŠPATIES žodis. Nesiliaudamas jį skelbiau jums, bet jūs neklaūsėte. ⁴ Nors jūs atsisakėte klausyti ir nenorėjote girdėti, VIEŠPATS nuolat ir be perstojo siuntė pas jus savo tarnus pranašus su šiuo žodžiu: ⁵ „Prašom gręžtis, visi kaip vienas, nuo savo nedoro kelio ir nuo savo piktų darbų, kad galėtumėte per amžius gyventi žemėje, kurią VIEŠPATS seniai davė jums ir jūsų tėvams. ⁶ Neseikiokite paskui kitus dievus, netarnaukite jiems ir negarbinkite jų! Neveskite manęs iš kantrybės savo rankų darbais, kad jūsų neužgaučiau. ⁷ Bet manęs jūs neklaūsėte, – tai VIEŠPATIES žodis, – ir vedėte mane iš kantrybės savo darbais savo pačių skriaudai. ⁸ Todėl, – taip kalba Galybių VIEŠPATS, – kadangi mano žodžių neklaūsėte, ⁹ štai aš pasikviesiu visas šiaurės gentis, – tai VIEŠPATIES žodis, – pasikviesiu Babilono karalių Nebukadnecarą, savo tarną. Aš atvesiu jas prieš šį kraštą, prieš jo gyventojus ir prieš visas kaimynines tautas. Sunaikindamas jas, paversiu jas klaiko ir pajuokos reginiu, užtrauksiu joms amžiną gėdą. ¹⁰ *Nutildysiu visus jų džiaugsmo ir linksmybės garsus, jaunikio ir nuotakos balsus, *girną užėsį, užgesinsiu visus žibintus. ¹¹ Visas kraštas bus nusiaubtas, ir liks šiurpi dykinė. Visos tos tautos vergaus Babilono karaliui *septyniasdešimt metų. ¹² O kai bus praėję septyniasdešimt metų, aš nubausiu Babilono karalių ir tautą, chaldėjų kraštą, už jų kaltę, – tai

^{25,10} Jer 7,34; 16,9

^{25,10} Apr 18,22-23

^{25,11} 2 Met 36,21; Jer 29,10; Dan 9,2

^{24,1} 2 Kar 24,12-16; 2 Met 36,10

^{25,1} 2 Kar 24,1; 2 Met 36,5-7; Dan 1,1-2

VIEŠPATIES žodis. – Paversiu jų kraštą amžinais tyrslaukiais.¹³ Įvykdysiu tame krašte visa, kuo esu grūmojęs, visa, kas užrašyta šioje knygoje, ką pranašavo Jeremijas toms tautoms.¹⁴ Ir taps jie daugelio tautų ir galingų karalių aukos. Taip atlyginsiu jiems pagal jų darbus ir pagal jų pačių elgesį“.

Dievas teisia tautas

¹⁵ Štai ką man sako VIEŠPATS, Izraelio Dievas: „Imk šią pykčio vyno kupiną taurę iš mano rankos ir priversk gerti iš jos visas tautas, pas kurias tave siųsiu.¹⁶ Jos gers, svirduliuos ir eis iš proto dėl kalavijo, kurį joms siųsiu“.¹⁷ Aš paėmiau taurę iš VIEŠPATIES rankos ir pagirdžiau iš jos visas tautas, pas kurias mane siuntė VIEŠPATS: ¹⁸ Jeruzalę ir Judo karalystės miestus drauge su jos karaliais ir didžiūnais, kad paversčiau juos griuvėsiais, siaubo ir pajuokos reginiu, keiksmazodžiu, kaip šiandien jie yra tapę; ¹⁹ faraoną, Egipto karalių, jo dvariščius, didžiūnus ir visą tautą ²⁰ – vietinius ir svetimtaučius; visus Uco krašto karalius; visus filistinų krašto karalius, Aškelono, Gazos, Ekrono ir Ašdodo likutį; ²¹ Edomą, Moabą ir Amoną; ²² visus Tyro karalius, visus Sidono karalius, taip pat salų anapus jūros karalius; ²³ Dedaną, Temą ir Būzą, visus dykumos gyventojus, kurie skutasi smilkinius, ²⁴ visus arabų karalius, visus maišytų tautų karalius, kurie gyvena dykumoje; ²⁵ visus Zimrio karalius, visus Elamo karalius, visus mėdų karalius; ²⁶ visus šiaurės karalius, artimus ir tolimus, vieną po kito; visas karalystes žemėje. O Šešacho* karalius gers paskutinis. ²⁷ „Tada sakyk jiems, – taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: – ‘Gerkite! Pasigerkite ir vemkite, kol pargriūsite ir daugiau nebeatsikelsite nuo kalavijo, kurį jums

siųsiu!’²⁸ O jeigu jie atsisakytų imti iš tavo rankos taurę ir gerti, sakyk jiems: ‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Jūs turite gerti!’²⁹ Pagalvokite! Jei miestui, kuris vadinamas mano vardu, siunčiu bausmę, tai ar jūs galite manyti, kad liksite nenubausti? Ne! Jūs neliksite nenubausti! Pašauksiu kalaviją visiems žemės gyventojams’, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis.

³⁰ O tu, kaip pranašas, visus šiuos žodžius paskelbk jiems ir pasakyk:

‘Sugriaudžia VIEŠPATS iš aukštybių, iš savo šventojo būsto jis griaudžia. Garsiai aidi jo griausmas

savo kaimenei,
tarsi vynuoges traiškančiųjų
šauksmas.

³¹ Visus žemės gyventojus
ligi pačių jos pakraščių
apima sąmyšis,
nes VIEŠPATS kaltina tautas,
teisia visą žmoniją;
nedorėliai bus atiduoti kalavijui“,
– tai VIEŠPATIES žodis.

³² Taip kalba Galybių VIEŠPATS:
„Žiūrėkite! Nelaimė sėlina
iš tautos į tautą,
galinga audra kyla nuo
žemės pakraščių“.

³³ Tą dieną tie, kuriuos VIEŠPATS
nužudė, gulės išmėtyti po visą pasaulį,
nuo vieno krašto iki kito. Niekas jų
neraudos, niekas nerinks nuo žemės ir
nelaidos. Gulės jie kaip mėšlas dirvoje.

³⁴ Vaitokite, ganytojai,
ir aimanuokite!

Dulkėse raitykitės, kaimenės vadai,
nes atėjo jūsų skerdynių metas,
ir jūs krisite kaip rinktiniai avinai.

³⁵ Jokios užuovėjos nebus
ganytojams
nei kur gelbėtis kaimenės vadams.

³⁶ Klausykite! Ganytojai aimanuoja,
kaimenės vadai vaitoja,
nes VIEŠPATS niokoja jų ganyklą,

³⁷ nuščiavo jų ramios ganyklos
nuo VIEŠPATIES įniršio.

³⁸ Tarsi liūtas jis paliko savo guolį,
ir jų kraštas tapo siaubo reginiu
nuo nuožmaus kalavijo, nuo
VIEŠPATIES pykčio liepsnų.

Pranašui gresia mirtis

26 Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo valdymo pradžioje Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Taip kalba VIEŠPATS. Stovėk VIEŠPATIES Namų kieme. Skelbk visiems Judo miestų žmonėms, ateinantiems melstis į VIEŠPATIES Namus, visa, ką tau įsakau paskelbti. Nieko nepraleisk! ³ Galbūt jie paklausys ir sugrįš iš savo nedoro kelio. Tuomet apgailėsiu ir aš savo mintį apie nelaimę, kuria ketinu juos bausti už nedorus darbus. ⁴ Sakyk jiems: „Taip kalba VIEŠPATS. Jei neklausysite manęs, nesielsite pagal mokymą, kurį jums daviau, ⁵ neklausysite žodžių mano tarnų pranašų, kuriuos siunčiu primygtinai ir be perstojo, nors niekada jų ir neklaūsėte, ⁶ tai pasielsysiu su šiais Namais kaip su *Šiloju, o šį miestą padarysiu keiksmažodžiu visoms žemės tautoms“.

⁷ Kunigai, pranašai ir visi žmonės klausėsi Jeremijo, skelbiančio visus žodžius VIEŠPATIES Namuose. ⁸ Jeremijui baigus skelbti visa, ką VIEŠPATS jam buvo įsakęs paskelbti visai tautai, kunigai ir pranašai drauge su žmonėmis pastvėrė jį šaukdami: „Tu vertas mirties! ⁹ Kaip drįsti pranašauti VIEŠPATIES vardu: 'Šiems Namams bus kaip Šiloju!' – ir: 'Tas miestas bus sunaikintas, liks be gyventojų!'“ Žmonių minia spietėsi apie Jeremiją VIEŠPATIES Namuose.

¹⁰ Išgirdę apie visa tai, Judo didžiūnai palypėjo iš karaliaus rūmų į VIEŠPATIES Namus ir susėdo savo krėsluose teisti VIEŠPATIES Namų Naujuosiuose varčiuose. ¹¹ Kunigai ir pranašai pareiškė didžiūnams ir visai miniai: „Tas žmogus

turi būti nubaustas mirtimi, nes, kaip patys savo ausimis girdėjote, pranašavo prieš šį miestą!“ ¹² Jeremijas atsakė didžiūnams ir visiems žmonėms: „Pats VIEŠPATS pasiuntė mane pranašauti šioms Namams ir šiam miestui visa, ką jūs girdėjote. ¹³ O dabar taisykite savo kelius ir darbus, klausykite VIEŠPATIES, savo Dievo, balso, kad VIEŠPATS apgailėtų savo mintį apie nelaimę, kuria jums grasina. ¹⁴ Žinoma, aš jūsų rąkose. Darykite su manimi, kas atrodo gera ir teisinga jūsų akyse. ¹⁵ Tačiau gerai pagalvokite: nužudydami mane, užsitraukiate nekaltą kraują patys sau, miestui ir jo gyventojams, nes VIEŠPATS iš tikrųjų siuntė mane pas jus, kad išgirstumėte visus šiuos žodžius“.

¹⁶ Tada didžiūnai ir minia pareiškė kunigams ir pranašams: „Tas žmogus neturi būti baudžiamas mirties bausme! VIEŠPATIES, mūsų Dievo, vardu jis mums kalbėjo!“ ¹⁷ Dabar pakilo keletas krašto seniūnų ir kreipėsi į visą susirinkusią minią, sakydami: ¹⁸ „Kadaise, Judo karaliaus Ezekijo dienomis, Michėjas iš Morešeto pranašavo ir skelbė visai Judo tautai: „Taip kalba Galybių VIEŠPATS.

*Sionas bus nuartas kaip dirva,
Jeruzalė taps griuvėsių krūvomis,
o Šventyklos kalnas –
gūbriu miške’.

¹⁹ Argi Judo karalius Ezekijas ir kas nors Judo karalystėje pasmerkė jį mirčiai? Juk jie verčiau pabijojo VIEŠPATIES ir stengėsi rasti jo malonę, idant VIEŠPATS pergaltų savo mintį apie nelaimę, kuria buvo jiems grasięs! O mes patys sau darome mirtiną skriaudą!“

Pranašo Ūrijo likimas

²⁰ Tuomet buvo ir kitas žmogus, pranašaujantis Dievo vardu, Šemajo sūnus Ūrijas iš Kirjat Jearimų. Jis pranašavo

^{26,1} 2 Kar 23,36–24,6; 2 Met 36,5–7

^{26,6} Joz 18,1; Ps 78,60; Jer 7,12–14

^{26,18} Mch 3,12

visai tą pat, ką Jeremijas tam miestui ir tam kraštui. ²¹ Karalius Jehojakimas, drauge su visais savo pareigūnais ir didžiūnais išgirdęs jo žodžius, norėjo jį nubausti mirtimi. Bet Ūrijas, tai išgirdęs, iš baimės pabėgo į Egiptą. ²² O karalius Jehojakimas pasiuntė Egiptan Achboro sūnų Elnataną su būriu vyrų. ²³ Jie paėmė Ūriją iš Egipto ir parvedė pas karalių Jehojakimą, o šis įsakė nužudyti jį kalaviju ir kūną išmesti į prastuomenės kapines.

²⁴ Ir tik dėl to, kad Šafano sūnus Ahikamas parėmė Jeremiją, jis nebuvo atiduotas miniai į rankas užmušti.

Raginimas paklusti

27 *Judo karaliaus Jošijo sūnaus Zedekijo* valdymo pradžioje Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Taip kalba VIEŠPATS. Pasidaryk pavalką ir jungą ir užsidėk ant sprando. ³ Paskui pasiųsk juos Edomo, Moabo, Amono, Tyro ir Sidono karaliams per pasiuntinius, atvykusius pas Judo karalių Zedekiją. ⁴ Įpareigok juos savo valdovams pranešti: ‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, taip ir jūs kalbėsite savo valdovams. ⁵ Aš tas, kuris didžia jėga ir rankos galybe sukūrė žemę drauge su žmonija ir gyvūnija joje, ir duodu ją, kam noriu. ⁶ O dabar aš šiuos visus kraštus atidaviau savo tarnui Babilono karaliui Nebukadnecarui į rankas. Atidaviau net lauko žvėris, kad jam tarnautų. ⁷ Visos tautos bus pavaldžios jam, jo sūnui ir vaikaičiui, kol ateis ir jo kraštui laikas, kai jį patį daug tautų ir galingi karaliai pavergs. ⁸ Tuo tarpu jei kuri tauta ar karalystė nenorės būti pavaldi Babilono karaliui Nebukadnecarui ir savo sprando po Babilono karaliaus jungu nenulenks, tą tautą lankysiu, – tai VIEŠPATIES žo-

dis, – kalaviju, badu ir maru, kol juos sunaikinsiu jo ranka.

⁹ O jūs neklausykite savo pranašų, žynių ir svajotojų, burtininkų ir raganų, kurie nesiliauja jums sakę: ‘Nebūkite pavaldūs Babilono karaliui!’ ¹⁰ Jie pranašauja jums melagystę, idant atstumtų jus nuo savo žemės, nes aš išbloksiu jus, ir jūs žūsitate. ¹¹ O tautą, kuri palenks savo sprandą po Babilono karaliaus jungu ir bus jam pavaldi, paliksiu jos žemėje, – tai VIEŠPATIES žodis, – dirbti ir gyventi’.

¹² Ir Judo karaliui Zedekijui kalbu visai tais pačiais žodžiais: ‘Palenkite savo sprandus po Babilono karaliaus jungu, būkite pavaldūs jam ir jo tautai, kad išliktumėte gyvi. ¹³ Kodėl gi tu ir tavo tauta turėtumėte žūti nuo kalavijo, bado ir maro, kaip VIEŠPATS grasė tautai, kuri nepasiduoda Babilono karaliui? ¹⁴ Neklausykite žodžių tų pranašų, kurie nesiliauja sakę: ‘Nebūkite pavaldūs Babilono karaliui!’ – nes jie jums pranašauja melagystę. ¹⁵ Ne, aš jų nesiunčiau! – tai VIEŠPATIES žodis. – Pranašaudami mano vardu, jie meluoja, tad turėsiu jus ištremti. Pražūsitate jūs ir pranašai, kurie jums pranašauja’.

¹⁶ Kunigams ir visai tautai taip sakau: ‘Taip kalba VIEŠPATS. Neklausykite žodžių savo pranašų, kurie jums pranašauja: ‘VIEŠPATIES Namų indai jau netrukus bus sugrąžinti iš Babilono’, – nes ką jie pranašauja – melas. ¹⁷ Neklausykite jų! Būkite pavaldūs Babilono karaliui, kad išliktumėte gyvi. Kam tas miestas turi virsti griuvėsiais? ¹⁸ Jeigu jie būtų pranašai ir jeigu VIEŠPATIES žodis būtų tikrai su jais, jie užtartų pas Galybių VIEŠPATĮ, kad VIEŠPATIES Namuose, Judo karaliaus rūmuose ir bet kur Jeruzalėje likę indai irgi nepatektų į Babiloną’’. ¹⁹ Galybių VIEŠPATS taip kalba apie stulpus, jūrą*, pastovus ir šiam mieste užsilikusius rykus, ²⁰ kurių

^{27,1} 2 Kar 24,18–20; 2 Met 36,11–13

^{27,1} Kai kuriuose rankr.: „Judo karaliaus Jehojakimo“.

^{27,19} T. y. vario jūrą. Žr. 1 Kar 7,23–26.

Babilono karalius Nebukadnecaras nepaėmė, ištremdamas Judo karalių Jehojakimo sūnų Jechoniją drauge su Judo ir Jeruzalės diduomene į Babiloną.²¹ Tikrai taip sako Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, apie užsilikusius indus VIEŠPATIES Namuose, Judo karaliaus rūmuose ir Jeruzalėje:²² „Į Babiloną jie bus išgabenti. Ten ir pasiliks iki tos dienos, kai jais pasirūpinsiu, – tai VIEŠPATIES žodis. Tada juos pargabensiu atgal ir sugrąžinsiu į šią vietą“.

Du jungai

28 Tais pačiais metais, *Judo karaliaus Zedekijo valdymo pradžioje, ketvirtų metų penktą mėnesį, pranašas Hananija, Azūro iš Gibeono sūnus, VIEŠPATIES Namuose kunigų ir visų žmonių akivaizdoje kalbėjo Jeremijui:² „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Sulaužiau Babilono karaliaus jungą! ³Dar dveji metai, ir sugrąžinsiu į šią vietą visus VIEŠPATIES Namų rykus, kuriuos Babilono karalius Nebukadnecaras paėmė iš šios vietos ir išgabeno į Babiloną. ⁴Jehojakimo sūnų Jechoniją, Judo karalių, ir visus Judo tremtinius, išvartytus į Babiloną, parvesiu į šią vietą, – tai VIEŠPATIES žodis, – nes Babilono karaliaus jungą sulaužysiu“.

⁵Pranašas Jeremijas, atsakydamas Hananijai kunigų ir visų žmonių akivaizdoje, ⁶tarė: „Amen! Tepadaro tai VIEŠPATS! Teįvykdo tavo pranašystės žodžius, sugrąžindamas VIEŠPATIES Namų rykus ir visus tremtinius iš Babilono į šią vietą! ⁷Bet dabar atidžiai klausykis, ką pasakysiu tau ir visiems žmonėms. ⁸Nuo senų senovės pranašai, gyvenę prieš mane ir tave, pranašavo daugeliui kraštų ir galingoms karalystėms karą, nelaimę ir marą. ⁹Taigi pranašas, pranašaujantis taiką, gali būti pripažintas tikrai VIEŠPATIES siųs-

tu pranašu tikrai tada, kai jo pranašystė išsipildo“.

¹⁰Tuosyk pranašas Hananija nuėmė jungą ir pavalkus nuo pranašo Jeremijo kaklo, sulaužė ¹¹ir visų žmonių akivaizdoje pareiškė: „Taip kalba VIEŠPATS: ‘Taip sulaužysiu slepiančią visų tautų sprandus Babilono karaliaus Nebukadnecaro jungą per dvejus metus““. Pranašas Jeremijas nuėjo savo keliu.

¹²Praėjus kuriam laikui po to, kai pranašas Hananija sulaužė nuo pranašo Jeremijo kaklo nuimtą jungą, Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis:¹³ „Eik ir pasakyk Hananijai: ‘Taip kalba VIEŠPATS. Laužydamas medinį jungą, kali jungą iš geležies!’“ ¹⁴Mat taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: „Geležinį jungą ant sprando uždėsiu visoms tautoms, kad būtų pavaldžios Babilono karaliui Nebukadnecarui. Jos bus jam pavaldžios. Atidaviau jam net laukinius žvėris“.

¹⁵Pranašui Hananijai pranašas Jeremijas tarė: „Klausyk, Hananija! VIEŠPATS tavęs nesiuntė! Tad per tave ši tauta pasitiki melu. ¹⁶‘Tikėk manimi, – taip kalba VIEŠPATS, – išsiųsiu tave nuo žemės paviršiaus! Kadangi skelbei maištą prieš VIEŠPATį, dar šiais metais mirsi’“. ¹⁷Tų pačių metų septintą mėnesį pranašas Hananija mirė.

Laiškas tremtiniais

29 Štai žodžiai laiško, kurį pranašas Jeremijas pasiuntė iš Jeruzalės seniūnams, išlikusiems tarp tremtinių, kunigams, pranašams ir visiems žmonėms, *kuriuos Nebukadnecaras buvo ištrėmęs iš Jeruzalės į Babiloną.² Tai įvyko po to, kai karalius Jechonijas ir karalienė motina, dvariečiai, Judo ir Jeruzalės didžiūnai drauge su amatininkais ir kalviais buvo išvesti iš Jeruzalės.³ Laišką jis pasiuntė per

Šafano sūnų Eleasą ir Hilkijos sūnų Gemariją, kuriuos Judo karalius Zedekijas siuntė į Babiloną pas Babilono karalių Nebukadnecarą. Laiške buvo rašoma:

⁴ „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, visiems tremtiniam, ištremtiems iš Jeruzalės į Babiloną: ⁵ „Statykitės namus, įsikurkite. Veiskite sodus, valgykite jų vaisius. ⁶ Veskite žmonas, gimdykite sūnus ir dukteris, ieškokite žmonių savo sūnams ir leiskite dukteris už vyrų, kad ir jiems gimtų sūnūs ir dukterys. Jūsų privalo tetai daugėti, o ne mažėti. ⁷ Rūpinkitės gerove miesto, į kurį jus ištrėmiau, ir melskitės už jį VIEŠPAČIUI, nes jo gerovė – jūsų gerovė’.

⁸ Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Nesiduokite suvedžiojami pranašų, esančių su jumis, nei savo žynių. Nekreipkite dėmesio į sapnus, kuriuos jie nuolat sapnuoja. ⁹ Ką jie pranašauja jums mano vardu, tai melas! Aš jų nesuunčiau!’ – tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁰ Taip kalba VIEŠPATS: ‘Tik pasibaičius *septyniasdešimt Babilono metų, aplankysiu jus ir įvykdysiu savo malonės pažadą sugrąžinti jus į šią vietą. ¹¹ Laiduoju tikrai žinąs, ką užsimojau dėl jūsų, – tai VIEŠPATIES žodis, – dėl jūsų gerovės, o ne dėl žalos! Noriu jums suteikti vilties sklidiną ateitį. ¹² Kai jūs šauksitės manęs, kai ateisite ir kreipsitės į mane malda, aš jus išklausysiu. ¹³ *Kai manęs ieškosite, rasite mane. Taip, jeigu visa širdimi manęs ieškosite, ¹⁴ rasite mane čia pat, su jumis, ir aš jus sugrąžinsiu į jūsų kraštą, – tai VIEŠPATIES žodis. – Aš surinksiu jus iš visų tautų ir visų vietų, kur tik jus išblaškiau, ir sugrąžinsiu į tą vietą, iš kurios ištrėmiau’, – tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁵ Bet kadangi sakėte: ‘VIEŠPATS davė mums pranašų Babilone’, – ¹⁶ taip kalba VIEŠPATS apie karalių, sėdintį Dovydo soste, ir apie visus žmones, gyvenančius šiame mieste, jūsų tautiečius, neišėjusius drauge su jumis į tremtį: ¹⁷ „Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Siunčiu jiems kalaviją, badą ir marą. Padarysiu juos panašius į supuvusias figas, nebetinkamas valgyti. ¹⁸ Gainiosiu juos kalaviju, badu ir maru, padarysiu juos siaubo reginiu visoms žemės karalystėms, prakeiksmu, apstulbimu, pajuoka ir patyčiomis tautų, į kurias juos išblaškysiu. ¹⁹ Kaip jie nesiklausė mano žodžių, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai be perstojo siunčiau pas juos savo tarnus pranašus, taip ir jūs nenorėjote klausytis, – tai VIEŠPATIES žodis’.

²⁰ O dabar klausykitės VIEŠPATIES žodžio jūs, visi tremtiniai, kuriuos išsiunčiau iš Jeruzalės į Babiloną. ²¹ Štai ką sako Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, apie Kolajos sūnų Ahabą ir Maasėjos sūnų Zedekiją – pranašus, kurie pranašauja jums melą mano vardu. ‘Štai atiduosiu juos į rankas Babilono karaliui Nebukadnecarui. Jis nužudys juos jūsų akyse. ²² Per juos tarp visų Judo tremtinių Babilone kils prakeiksmas: ‘Tepadaro VIEŠPATS tau, kaip Zedekijui ir Ahabui, kuriuos Babilono karalius iškepino ugnyje!’ ²³ Mat jie Izraelyje elgėsi begėdiškai, svetimaudami su savo artimo žmonėmis ir skelbdami mano vardu melo žodžius, kurių jiems nebuvo liepęs skelbti. Aš tas, kuris žino ir liudija’, – tai VIEŠPATIES žodis.

Laiškas Šemajui

²⁴ Šemajui Nehelamiečiui pasakys: ‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. ²⁵ ‘Tu pasiuntei savo paties vardu laiškus visiems Jeruzalės žmonėms, visiems kunigams ir Maasėjos sūnui kunigui Sofonijai, sakydamas:

^{29,10} 2 Met 36,21; Jer 25,11; Dan 9,2

^{29,13} Jst 4,29

²⁶ VIEŠPATS tave paskyrė kunigu vietoj kunigo Jehojados, būti prižiūrėtoju VIEŠPATIES Namuose, idant įrakin-tum bet kokį pakvaišėlį, laikantį save pranašu, į trinką ir antkaklį. ²⁷ Kodėl gi dabar nesudraudi Jeremijo iš Ana-toto, besireiškiančio tarp jūsų prana-šų? ²⁸ Jis net mums į Babiloną atsiuntė žinią: Jūsų tremtis bus ilga! Statykitės namus, įsikurkite! Veiskite sodus, val-gykite jų vaisius...“.

²⁹ Kai kunigas Sofonija perskaitė šį laišką pranašui Jeremijui, ³⁰ Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ³¹ „Pasiųsk žinią visiems tremtiniais. Taip kal-ba VIEŠPATS apie Šemają Nehelamie-tį: ‘Kadangi Šemajas pranašavo jums, nors aš nebuvo jo siuntęs, ir viliojo jus pasitikėti melu, ³² nubausiu Šemają Nehelamietį ir jo palikuonis! Nė vienas jų neišgyvens tarp šių žmonių ir nepa-matys gerumo, kurį parodysiu savo tautai, – tai VIEŠPATIES žodis, – nes jis skelbė maištą prieš VIEŠPATĮ“.

Viešpaties pažadas tautai

30 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Surašyk visa, ką tau kalbėjau, į knygą. ³ Štai ateina dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai aš sugrąžinsiu savo tautą Izraelį ir Judą, – sako VIEŠPATS, – sugrąžinsiu juos į kraštą, kurį daviau jų tėvams. Jie paveldės jį“.

⁴ Štai žodžiai, kuriuos VIEŠPATS pa-sakė apie Izraelį ir Judą. ⁵ Taip kalba VIEŠPATS:

„Siaubo šauksmą girdėjome,
baimė viešpatauja, ramybės nėra.

⁶ Prašom klausytis ir pagalvoti:
argi gali vyras gimdyti?

Tad kodėl gi matau visus vyrus
tarsi gimdyves su rankomis
ant šlaunų?

Kodėl jų visų veidai mirtinai išbalę?

⁷ Nelaimė! Toji diena tokia didinga,
kad jokia kita jai neprilygs!

Ji – nelaimės metas Jokūbui,
tačiau nuo jos bus jis išgelbėtas.

⁸ Tą dieną, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – sulaužysiu jų kaklo jungą ir sutraukysiu jų pančius. Svetimieji daugiau jų nebepavergs. ⁹ O jie tarnaus VIEŠPAČIUI, savo Dievui, ir savo karaliui Dovydui, kurį jiems išauginsiu.

¹⁰ *Taigi, mano tarne

Jokūbai, nebijok, –

tai VIEŠPATIES žodis, –

nenuogąstauk, Izraeli!

Tik pasižiūrėk! Aš išgelbėsiu

tave iš tolimosios vietos

ir tavo palikuonis iš tremties krašto.

Tada Jokūbas sugrįš ir ras ramybę,

gyvens saugiai, ir nebus

kam jo gąsdinti,

¹¹ nes aš esu su tavimi ir

tave apsaugosiu, –

tai VIEŠPATIES žodis. –

Padarysiu galą visoms tautoms,

kuriose tave išblaškiau,

bet tau galo nepadarysiu.

Tačiau ir nebausto tavęs nepaliksiu,

nuplaksiu tave pagal

teisingą saiką“.

¹² Taip kalba VIEŠPATS:

„Tavo sužalojimas mirtinas,
tavo žaizda nebepagydoma!

¹³ Nėra kam tave gydyti,

nėra vaisto tavo ligai,

nėra tau išgijimo.

¹⁴ Tave užmiršo visi tavo meilužiai,

neberūpi jiems, kaip tau sekasi.

Taip, smogiau tau, kaip

smogtų priešas,

pamokiau nuožmia bausme

už tavo didelę kaltę ir

nuodėmių gausybę.

¹⁵ Ko gi aimanuoji dėl

savo sužalojimo,

dėl savo nepagydomo skausmo?

Dėl tavo didelės kaltės ir

nuodėmių gausybės

visa tai padariau.

¹⁶ Tačiau visi ryjantys
tave bus suryti,
o tavo priešai visi eis į tremtį.
Visi niokojantys tave
bus nuniokoti,
o visus apgrobiančius tave
atiduosiu grobimui.

¹⁷ Gražinsiu tau sveikatą,
tavo žaizdas užgydysiu, – tai
VIEŠPATIES žodis, –
nors jie ir vadino tave 'Atmestąja',
'Sionu, kuris niekam nerūpi'.

¹⁸ Taip kalba VIEŠPATS:
„Žiūrėk! Atstatysiu
Jokūbo palapines,
pasigailėsiu jo trobų.
Miestas bus atstatytas
ant savo kalvos,
ir rūmai stovės ant savo pamatų.

¹⁹ Iš ten skambės padėkos giesmės
ir džiaugsmo balsai.
Padidinsių jų skaičių, ir
bus jų nemažai,
padarysiu juos garbingus,
ir nebebus jie menki.

²⁰ Jo vaikai bus kaip buvę senovėje,
o jo bendruomenė tvirtai
gyvuos mano malone.
Bausme lankysiu visus jų engėjus.

²¹ Jų vadas bus vienas iš jų pačių,
jų valdovas kils iš jų tarpo.
Jam leisiu artintis prie
manęs laisvai,
nes kas kitas būtų toks drąsus,
kad išdrįstų artintis prie manęs?
– tai VIEŠPATIES žodis. –

²² Taip jūs būsite mano tauta,
o aš būsiu jūsų Dievas“.

²³ Žiūrėk! VIEŠPATIES audra!
Jo įniršis veržiasi viesulu,
šėlstančiu viršum
nedorėlių galvos.

²⁴ Deginąs VIEŠPATIES
pyktis nesiliaus,
kol neužbaigs ir neįvykdys
jo širdies užmojų.
Kai ateis dienų pabaiga,
aiškiai suprasite.

31 „Tuo metu, – tai
VIEŠPATIES žodis, –
aš būsiu visų Izraelio šeimų Dievas,
ir jos bus mano tauta“.

² Taip kalba VIEŠPATS: „Tauta,
išlikusi nuo kalavijo,
rado malonę dykumoje“.
Kai Izraelis ieškojo ramybės,
³ iš tolo man pasirodė VIEŠPATS:
„Amžina meile aš pamilau tave,
todėl nesiliauju tau reikštis
ištikimąja meile.

⁴ Vėl tave atstatysiu;
mergele, Izraelio tauta,
tu būsi atstatyta!
Vėl išsipuošusi, būgneliais nešina,
žengsi ir šoksi linksmuolių ratelyje.

⁵ Vėl veisi vynuogynus
Samarijos kalnuose;
sodintojai gardžiuosis jų vaisiais.

⁶ Taip! Diena ateis, kai sargai ant
Efraimo aukštumų šauks:
'Kelkitės! Eikime į Sioną,
pas VIEŠPATĮ, savo Dievą“.

⁷ Taip kalba VIEŠPATS:
„Džiaugdamiesi giedokite Jokūbui,
valiuokite pirmajai tarp tautų!
Skelbkite, garbindami ir sakydami:
'Savo tautą, Izraelio likutį,
išgelbėjo VIEŠPATS!'

⁸ Štai parvesiu juos iš
šiaurės krašto,
surinksiu iš žemės pakraščių.
Tarp jų – akli ir raiši,
moterys su vaikais ir gimdyvės;
visi drauge sugrįš kaip
didi bendrija!

⁹ Verkdami jie eis namo,
bet aš vesių juos guosdamas.
Vesių juos prie tekančių upokšnių
lygiu keliu, kad niekas neklupinėtų,
nes aš esu Izraelio tėvas,
o Efraimas – mano pirmagimis.

¹⁰ Klausykitės, tautos,
VIEŠPATIES žodžio!
Skelbkite jį tolimuose pajūriuose!
Sakykite: "Tas, kuris
išblaškė Izraelį,

surinks ir ganys jį kaip
kerdžius savo kaimenę.

¹¹ Taip, nes VIEŠPATS išpirko Izraelį,
atpirko jį iš galingesnės
už jį rankos.

¹² Jie ateis ir džiūgaus ant
Siono aukštumų,
suplauks prie VIEŠPATIES dovanų:
grūdų, jauno vyno ir
šviežio aliejaus,

avių ir jaučių priauglio.

Patys jie bus kaip gerai
laistomas sodas

ir turės visko, ko jiems reikia.

¹³ Merginos tuomet linksmai šoks
drauge su jaunais ir senais,
nes jų gedulą pakeisiu džiaugsmu,
guosiu juos ir džiuginsiu
kenčiančius.

¹⁴ Kunigus valgydinsiu
rinktine atnašų dalimi,
o mano tauta sotinsis mano
dovanomis“ –

tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁵ Taip kalba VIEŠPATS:

*, „Pasigirdo aimanos
šauksmas Ramoje,
raudojimas ir gaudus verksmas!
*Rachelė rauda savo vaikų;
ji nesileidžia paguodžiama,
nes jų nebėra“.

¹⁶ Taip kalba VIEŠPATS:
„Nustok aimanavusi,
nusišluostyk ašaras,
nes už tavo vargą bus atlyginta, –
tai VIEŠPATIES žodis, –
jie sugrįš iš priešų krašto!

¹⁷ Viltina tavo ateitis, –
tai VIEŠPATIES žodis, –
tavo vaikai sugrįš į savo tėvynę!

¹⁸ Tikrai girdėjau Efraimą raudant:

„Tu mane plakei, ir aš
priėmiau plakimą.
Aš buvau kaip neprijaukintās
veršis.“

Sugrąžink mane, leisk
man sugrįžti,
nes tu esi VIEŠPATS, mano Dievas.

¹⁹ Nors ir nutrūkau nuo
saito, bet gailėjausi;
atėjęs į protą, sudaviau į šlaunį*.
Esu sugėdintas ir raustu,
prieškauštauju sau už savo
jaunystės nuodėmės’.

²⁰ Argi Efraimas man vis
dar brangus sūnus,
mano numylėtas vaikas?
Juk kada tik nuo jo nusigręžiu,
vis menu jį su ilgesiu.
Mano širdis dėl jo plaka,
aš tikrai jo pasigailėsiu, –
tai VIEŠPATIES žodis.

Kvietimas sugrįžti

²¹ Pasistatyk ant kelio rodykles,
nužymėk pati sau kelią ženklais,
įsidėmėk vieškelį – kelią,
kuriuo atėjai.

Sugrįžk, mergele, Izraelio tauta,
sugrįžk atgal į šiuos savo miestus.

²² Kiek ilgai dar svyruosi,
maištingoji dukterie?

Juk VIEŠPATS sukūrė naują
dalyką žemėje:
moteris apkabins vyrą“.

²³ Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: „Kai sugrąžinsiu tremtinius, Judo krašte ir miestuose vėl bus kartojamas pasveikinimas: ‘Telaimina tave VIEŠPATS, teisumo buveinė, šventasis kalnel!’“ ²⁴ Judo krašte ir miestuose drauge gyvens žemdirbiai ir klajokliai su kaimenėmis, ²⁵ nes aš atgaivinsiu pavargusius ir pasotinsiu bejėgius“.

²⁶ Tada aš pabudau ir žvalgiausi, nes mano miegas buvo malonus.
²⁷ „Tikėk manimi, ateina dienos, –
tai VIEŠPATIES žodis, – kai Izraelio namuose ir Judo namuose pasėsiu žmonių pasėlį ir gyvulių pasėlį.“ ²⁸ Kaip

^{31,15} Mt 2,18

^{31,15} Pr 35,16-19

^{31,19} Veiksmažodis nerimo, liūdesio ir gailėsčio
jausmams išreikšti.

anuomet budėjau juos išraudamas, griaudamas, naikindamas, žlugdydamas ir siųsdamas pražūtin, taip budėsiu jų labui, kad atstatyčiau ir iš naujo pasodinčiau, – tai VIEŠPATIES žodis. –
²⁹ Tomis dienomis žmonės nebesakys: *Tėvai valgė rūgščias vynuoges, bet dantys atšipo vaikams!‘ ³⁰ Ne! Kiekvienas mirs už savo paties kaltę: dantys atšips tam, kuris valgo rūgščias vynuoges.

³¹ Tikėkite manimi, *ateina dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai sudarysiu *naują sandorą su Izraelio namais ir Judo namais. ³² Ne tokią sandorą, kokią buvau sudaręs su jų tėvais tą dieną, kai paėmęs už rankos išvedžiau juos iš Egipto žemės. Nors aš buvau jų Valdovas, jie sulaužė mano Sandorą, – tai VIEŠPATIES žodis. – ³³ *Štai kokią Sandorą sudarysiu su Izraelio namais, atėjus toms dienoms, – tai VIEŠPATIES žodis. – Įdiegsiu jiems savo Įstatymą, įrašysiu jį jiems į širdį. Tada aš būsiu jų Dievas, o jie bus mano tauta. ³⁴ Tada nebereikės bičiuliui raginti savo bičiulį ar broliui savo brolių: ‘Pažinkite VIEŠPATĮ!’ Visi, maži ir dideli, pažins mane, – tai VIEŠPATIES žodis, – nes jų kaltę atleisiu ir jų nuodėmės *daugiau nebeatminsiu“.

³⁵ Taip kalba VIEŠPATS, kuris duoda saulę, kad šviestų dieną, įpareigoja mėnulį ir žvaigždes, kad šviestų nakčia, kuris pažadina jūros bangų šniokštimą, kurio vardas yra Galybių VIEŠPATS:
³⁶ „Tik jei tie įstatai pranyktų be mano valios, – tai VIEŠPATIES žodis, –

Izraelio palikuonys amžinai liautųsi buvę tauta mano akyse“.

³⁷ Taip kalba VIEŠPATS: „Tik jei aukštybėse dangūs bus išmatuoti ar gelmėse žemės pamatai ištirti, aš atmesiu visus Izraelio palikuonis dėl visa, ką jie yra padarę, – tai VIEŠPATIES žodis.

³⁸ Tikėk manimi, ateina dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai VIEŠPATIES miestas bus atstatytas nuo Hananelio bokšto ligi Kampo vartų. ³⁹ Matavimo virvė sieks dar toliau: tiesiai iki Garebo kalvos, o paskui pasuks Gojos link. ⁴⁰ O visas lavonų ir pelenų slėnis, visi šlaitai viršum Kidrono slėnio, iki pat Arklių vartų kampo rytų pusėje, bus pašvęsti VIEŠPAČIUI. Miestas niekuomet nebebus nuniokotas ar sunaikintas“.

Jeremijas perka žemės

32 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis *dešimtais Judo karaliaus Zedekijo metais, kurie buvo aštuoniolikti Nebukadnecaro metai. ² Tuo metu Babilono karaliaus kariuomenė buvo apgulusi Jeruzalę, o pranašas Jeremijas įkalintas Judo karaliaus rūmų sargybos būste; ³ jį ten buvo įkalinęs Judo karalius Zedekijas. Karalius sakė: „Kaip tu drįsti pranašauti: ‘Štai ką sako VIEŠPATS. Tikėk manimi, šį miestą atiduosiu Babilono karaliui; jis užims jį.‘ ⁴ Nė Judo karalius Zedekijas neištruks iš chaldėjų nagų, nes jis bus tikrai atiduotas Babilono karaliui į rankas. Veidas į veidą su juo susitiks, akis į akį su juo matysis. ⁵ Zedekijas bus išvarytas į Babiloną. Ten jis liks, kol aš juo pasirūpinsiu, – tai VIEŠPATIES žodis. – Kovodami su chaldėjais, jūs negalite laimėti!“

⁶ Jeremijas atsakė: „Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁷ ‘Žiūrėk! Tavo dėdės

^{31,29} Ez 18,2

^{31,31-34} Hbr 8,8-12

^{31,31} Mt 26,28; Mk 14,24; Lk 22,20; 1 Kor 11,25; 2 Kor 3,6

^{31,33} Hbr 10,16

^{31,34} Hbr 10,17

^{32,1} 2 Kar 25,1-7

Šalumo sūnus Hanamelis ateis pas tave su prašymu: «Nusipirk mano lauką Anatote, nes turi giminaičio teisę jį atpirkti». ⁸ Ir kaip VIEŠPATS buvo sakęs, mano pusbrolis Hanamelis atėjo pas mane į sargybos būstą ir tarė man: «Prašom pirkti mano lauką Anatote, Benjamino žemėje, nes būdamas artimiausias giminaitis, tu turi paveldėjimo ir atpirkimo teisę. Nusipirk jį». Tuomet aš supratau, kad tai buvo tikrai VIEŠPATIES žodis. ⁹ Taigi aš ir nusipirkau lauką Anatote iš savo pusbrolio Hanamelio, atsverdamos jam pinigų – septyniolika sidabro šekelių.

¹⁰ Sudarius pirkimo sutartį ir uždėjus antspaudą, pasišaukiau liudytojus ir atsverčiau sidabrą svarstyklėmis.

¹¹ Tada paėmiau pirkimo sutartį – užantspauduotąją, apimančią sutartį bei sąlygas, bei atvirąją – ¹² ir matant mano pusbroliui Hanameliui, visiems pirkimo sutartį pasirašiusiems liudytojams ir visiems judėjams, kuriems tuo metu pasitaikė būti sargybos būste, įdaviau ją Machsėjos sūnaus Nerijos sūnui Baruchui.

¹³ Jų akivaizdoje daviau Baruchui šį įpareigojimą: ¹⁴ «Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Paimk šias sutartis – tai yra užantspauduotąją pirkimo sutartį ir atvirąją – ir įdėk jas į molinį indą, kad ilgai išliktų, ¹⁵ nes taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: «Namai, dirvos ir vynuogynai bus vėl perkami šitame krašte!»

¹⁶ Pirkimo sutartį įdavęs Nerijos sūnui Baruchui, meldžiausi VIEŠPAČIUI: ¹⁷ «Ak, Viešpatie Dieve! Žiūrėk! Tu padarei dangus ir žemę didžia savo galybe, savo pakelta ranka. Nėra tau negalimo dalyko! ¹⁸ Tu lydi ištikima meile iki tūkstantosios kartos ir atmoki už tėvų kaltę pilnu saiku jų vaikams. Tu didis ir galingas Dievas, kurio vardas – Galybių VIEŠPATS, ¹⁹ didis užmoju ir galingas darbais, kurio akys atviros visam, ką mirtingieji žmonės daro, kad

atlygintum kiekvienam žmogui pagal jo elgesį ir jo darbų vaisius! ²⁰ Tu parodei ženklų bei stebuklų Egipto žemėje ir dabar tebedarai Izraelyje bei žmonių. Laimėjai sau vardą, kurį dabar turi! ²¹ Tu išvedei savo tautą Izraelį iš Egipto ženklais ir stebuklais, galin ga ranka, nenugalima galybe ir didžiu klaiku. ²² Atidavei jiems šį kraštą, kaip buvai priesaika pažadėjęs jų tėvams, kraštą, plūstantį pienu ir medumi. ²³ Jie atėjo ir paveldėjo jį, bet tavo balso neklaūsė ir tavo įstatymo nesilaikė. Ką buvai jiems įsakęs daryti, to jie nedarė. Todėl tu siuntei jiems visą šitą nelaimę.

²⁴ Žiūrėk! Apgulos pylimai jau parengti miestui paimti. Dabar per kalaviją, badą ir marą miestas jau yra jį puolančių chaldėjų rankose. Kuo grasinai, tai ir įvyko. Tikrai tu tai matai! ²⁵ Tačiau man sakei: «Nusipirk lauką, užmokėk už jį, pasikviesk liudytojus!» – nors miestas jau chaldėjų rankose!»

²⁶ Tada Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁷ „Štai aš – VIEŠPATS, visos žmonių Dievas! Argi yra man kas neįmanoma?“ ²⁸ Todėl taip kalba VIEŠPATS: „Tikėk manimi, *atiduosiu tą miestą į rankas chaldėjams ir Babilono karaliui Nebukadnecarui, kad jisai jį paimtų. ²⁹ Kariaujantys su šiuo miestu chaldėjai įsiverš, padegs miestą, pavers pelenais jį drauge su namais, ant kurių stogų buvo deginami smilkalai Baalui ir aukojamos liejamosios atnašos svečiams dievams, kad mane supykdytų. ³⁰ Juk ir izraelitai, ir judėjai nuo jaunystės tedarė vien tai, kas pikta mano akyse. Tikrai izraelitai tik pykdė mane savo rankų darbais, – tai VIEŠPATIES žodis. – ³¹ Šis miestas nuo įkūrimo ligi šios dienos kėlė man pyktį ir įniršį, todėl turiu jį pašalinti iš savo akių. ³² Už visas blogybes, kurias padarė, kad pykdytų mane, izraelitai ir judėjai – jie, jų

karaliai, didžiūnai, kunigai, pranašai, Judo ir Jeruzalės gyventojai. ³³ Nugarą jie man atsuko, o ne veidą! Nors mokiau juos be perstojo ir primygtinai, jie nei klaūsė pamokymo, nei jį priėmė. ³⁴ *Anaip tol, jie suteršė Namus, kurie vadinami mano vardu, pasistatydami juose savo bjaurius stabus. ³⁵ Jie pastatė *Baalo kauburių aukurus Ben Hino mo slėnyje, kad turėtų kur *aukoti savo sūnus ir dukteris Molechui ir užtrauktų Judui nuodėmę, nors aš to jiems niekada neįsakiau. Man nė į galvą neatėjo, kad jie darytų tokias baisiškas!”

³⁶ Todėl dabar taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas, apie šį miestą, kuris, kaip jūs sakote, kalaviju, badu ir maru atiduodamas Babilono karaliui į rankas: ³⁷ „Štai surinksiu juos iš visų kraštų, į kuriuos buvau išblaškęs savo pykčiu, įniršiu ir didžiu užsidegimu. Parvesiu juos į šią vietą ir čia saugiai apgyvendinsiu. ³⁸ Jie bus mano tauta, o aš būsiu jų Dievas. ³⁹ Vieną širdį ir vieną kelią duosiu jiems, kad jie mane visuomet garbintų savo pačių labui, o po jų – savo vaikų gerovei. ⁴⁰ Sudarysiu su jais amžiną Sandorą, niekuomet nuo jų nenusigrėšiu ir nesiliausiu daryti jiems gera. Į širdį jiems įdiegsiu pagarbą man, kad jie nuo manęs nesigręžtų. ⁴¹ Džiaugsiusi jais, man bus džiugu daryti jiems gera; visa savo širdimi ir siela atsodinsiu juos tvirtai šitame krašte“.

⁴² Juk taip kalba VIEŠPATS: „Kaip siunčiau visą šią baisią nelaimę tai tautai, taip siųsiu jiems visa gera, kurį jiems pažadu. ⁴³ Vėl bus perkami laukai šitame krašte, apie kurį sakote: „Tai apleisti tyrai, be žmonių ir gyvulių, atiduoti chaldėjams į rankas“. ⁴⁴ Kai sugrąžinsiu jų tremtinius, laukai bus perkami už pinigus, pirkimo sutartys

sudaromos ir užantspaudojamos, kviečiami liudytojai Benjamino žemėje, Jeruzalės priemiesčiuose, Judo miestuose, kalnynų, Šefelos ir Negebo miestuose“, – tai VIEŠPATIES žodis.

Dar vienas pažadas tautai

33 Antrąkart Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis, kai jis vis dar buvo įkalintas sargybos būste: ² „Taip kalba VIEŠPATS, kuris padarė žemę, duodamas jai pavidalą ir padėdamas jai pamatus, kurio vardas yra VIEŠPATS. ³ Šaukis manęs, ir aš atsiliėpsiu! Pasakyti tau nuostabių dalykų, paslapčių, kurių nežinojai“. ⁴ Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas, apie šio miesto namus ir Judo karalių rūmus, kurie buvo nugriauti palengvinti gynybai nuo apgulos pylimų bei kalavijo, ⁵ ir apie tuos, kurie dabar kovoja su chaldėjais vien tam, kad užverstų miestą lavonais tų, kuriuos aš užmušu pykdamas ir nirsdamas: „Už visus jų nedorus darbus aš paslėpiau savo veidą nuo šio miesto.“

⁶ Štai atnešiu jai vaistą ir išgyjimą, išgydysiu juos ir apreikšiu jiems tikros gerovės perteklių. ⁷ Aš sugrąžinsiu Judo tremtinius ir Izraelio tremtinius, atstatysiu, kaip buvo pradžioje. ⁸ Aš apvalysiu juos nuo visų nuodėmių, kuriomis jie nusikalto man, atleisiu jiems visas jų kaltes, kuriomis jie nusidėjo man ir maištavo prieš mane. ⁹ Ir šis miestas bus man džiaugsmo vardas, šlovė ir pasididžiavimas prieš visas žemės tautas, kai jos išgirs apie visa gera, ką jiems darau. Apims jas baimė, ir drebės jos dėl visokeriopo pertekliaus ir gerovės, kuria juos aprūpinsiu“.

¹⁰ Taip kalba VIEŠPATS: „Šioje vietoje, apie kurią jūs sakote: „Tai apleisti tyrai, nes nėra žmonių nei gyvulių!“ – Judo miestuose ir tuščiose Jeruzalės gatvėse, kur dabar nėra nei žmonių, nei gyventojų, nei gyvulių, vėl bus girdėti linksmybės ir džiaugsmo garsai, jaunikio ir nuotakos balsai, balsai

^{32,34} 2 Kar 23,10; Jer 7,30-31; 19,1-6

^{32,35} 2 Kar 23,10; Jer 7,31

^{32,35} Kun 18,21

tų, kurie nešdami bendravimo aukas į VIEŠPATIES Namus gieda: *Dėkokite Galybių VIEŠPAČIUI, nes VIEŠPATS geras, ir jo ištikimoji meilė amžina! Aš atkur-siu tą kraštą, koks jis buvo pradžioje“, – sako VIEŠPATS.

¹² Taip kalba Galybių VIEŠPATS: „Šioje vietoje, dabar tuščioje, be žmonių ir gyvulių, ir visuose miestuose vėl bus piemenims žardų savo kaimenėms su-leisti. ¹³ Aukštumų miestuose, Šefelos miestuose ir Negebo miestuose, Ben-jamino šalyje, Jeruzalės apylinkėse ir visuose Judo miestuose kaimenės vėl praeis pro rankas to, kuris jas skaičiuo-ja“, – sako VIEŠPATS.

Sandora su Dovydu

¹⁴ * „Štai ateina dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai aš įvykdysiu pažadą, duotą Izraelio namams ir Judo namams.

¹⁵ Tomis dienomis, atėjus laikui, at-želdinsiu Dovydui teisumo atžalą. Jis įvykdys krašte teisingumą ir teisu-mą. ¹⁶ Tomis dienomis Judas bus iš-gelbėtas ir Jeruzalė gyvens saugiai. Štai vardas, kuriuo ji bus vadinama: 'VIEŠPATS yra mūsų teisumas'. ¹⁷ Taip kalba VIEŠPATS: * „Dovydui niekada ne-pritrūks įpėdinio Izraelio namų soste, ¹⁸ ir *kunigams iš levitų niekada nepri-trūks mano tarnyboje įpėdinių, idant aukotų deginamąsias aukas, degintų javų atnašas ir kasdien skerdžiamąsias aukas“.

¹⁹ Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁰ „Taip kalba VIEŠPATS. Jei kas iš jūsų galėtų sulaužyti mano sandorą su die-na ir mano sandorą su naktimi taip, kad diena ir naktis nebeateitų joms skirtu laiku, ²¹ tai ir mano sandora su Dovydu galėtų būti sulaužyta, kad jis

neturėtų sūnaus, valdančio jo sos-te, ir sandora su mano tarnais, levitų kunigais. ²² Kaip nesuskaičiuojamos dangaus skliauto Galybės ir nepasei-kėjamas pajūrio smėlis, taip aš padau-ginsiu savo tarno Dovydo palikuonis ir man tarnaujančius levitus“.

²³ Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis:

²⁴ „Taip kalba VIEŠPATS. Argi nepaste-bėjai, ką šie žmonės sako: 'Abidvi šei-mos, kurias VIEŠPATS išsirinko, dabar jo atmetos', – ir kaip jie niekina mano tautą, tarsi jų akyse ji nebebūtų tauta?“

²⁵ Taip kalba VIEŠPATS: „Tik jei neturė-čiau sandoros su diena ir naktimi, tik jei nebūčiau davęs įstatų dangui ir že-mei, ²⁶ Jokūbo palikuonis ir savo tarną Dovydą atmesčiau ir iš jo palikuonių neimčiau valdovų Abraomo, Izaoko ir Jokūbo palikuonims. Sugrąžinsiu jų tremtinius ir būsiu jiems gailėstingas“.

Zedekijō likimas

34 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis, *kai Babilono karalius Nebukadnecaras, visa jo kariuome-nė, jam pavaldžios žemės karalystės bei kitos tautos kariavo su Jeruza-le ir visais jos miestais. ² „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Eik ir kalbėk su Judo karaliumi Zedekiju. Pasakyk jam: 'Taip kalba VIEŠPATS. Tikėk mani-mi, aš atiduodu šį miestą Babilono ka-raliui į rankas, jis sunaikins jį ugnimi. ³ Ir tu pats neišvengsi jo rankos. Tikrai būsi pagautas ir atiduotas į jo nagus. Akis į akį su juo susitiksi, veidas į vei-dą su juo kalbėsiesi. Paskui būsi išves-tas į Babiloną.

⁴ Tik paklausyk VIEŠPATIES žodžio, Judo karaliau Zedekijau! Taip kalba VIEŠPATS apie tave. Nuo kalavijo tu nemirsi. ⁵ Tu mirsi ramybėje. Žmo-nės apraudos tave, šaukdami: 'Vargas, valdove!' – ir degins smilkalus tavo laidotuvėse, kaip darė tavo tėvams,

^{33,11} 1 Met 16,34; 2 Met 5,13; 7,3; Ezr 3,11;

Ps 100,5; 106,1; 107,1; 118,1; 136,1

^{33,14-16} Jer 23,5-6

^{33,17} 2 Sam 7,12-16; 1 Kar 2,4; 1 Met 17,11-14

^{33,18} Sk 3,5-10

^{34,1} 2 Kar 25,1-11; 2 Met 36,17-21

karaliams, buvusiems prieš tave. Aš tas, kuris tai pažada, – tai VIEŠPATIES žodis“.

⁶Pranašas Jeremijas pakartojo visus šiuos žodžius Judo karaliui Zedekijui Jeruzalėje, ⁷Babilono karaliaus kariuomenei kariaujant su Jeruzale ir dar išlikusiais Judo miestais Lachišu ir Azeka, nes iš įtvirtintų miestų buvo likę tik tie miestai.

Dėl vergų išlaisvinimo

⁸Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis po to, kai karalius Zedekijas sudarė sandorą su visais Jeruzalės gyventojais, paskelbdamas jiems išlaisvinimo įsaką. ⁹Taigi kiekvienas privalėjo duoti laisvę savo vergams hebrajams, vyrui ir moteriai. Niekas neturėjo laikyti savo tautiečio judėjo vergijoje. ¹⁰Visi didžiūnai ir žmonės, sudariusieji sandorą, sutiko duoti laisvę savo vergams, vyrams ir moterims, ir nebelaikyti jų daugiau vergais. Tačiau nors sutiko ir išlaisvino, ¹¹ilgainiui pakeitė savo mintį ir pradėjo imti atgal savo išlaisvintuosius vergus ir verges, versdami juos vėl vergauti.

¹²Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹³„Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas: Ir aš sudariau Sandorą su jūsų tėvais, kai išvedžiau juos iš Egipto žemės, iš vergijos namų, įsakydamas: ¹⁴‘Kas septintus metus kiekvienas jūsų duos laisvę savo tautiečiui hebrajui, tau save pardavusiam. *Šešerius metus jis bus tavo vergas, o po to tu duosi jam laisvę’. Tačiau jūsų tėvai neklaūsė ir į mane nekreipė dėmesio. ¹⁵O jūs neseniai atsivertėte ir darėte tai, kas mano akyse teisinga, paskelbėte išlaisvinimą vienas kitam ir mano akivaizdoje sudarėte sandorą Namuose, kurie vadinami mano vardu. ¹⁶Dabar apsigalvojote ir išniekinote mano vardą, kiekvienas imdamas atgal savo vergus

ir verges, kuriems buvote davę laisvę. Jūs privertėte juos vėl vergauti. ¹⁷Todėl, – taip kalba VIEŠPATS, – jūs man nepaklusote, nedavėte laisvės kiekvienas savo broliui ir kaimynui. Tikėkite manimi! Dabar aš skelbiu jus laisvus, – tai VIEŠPATIES žodis, – laisvus kalavijui, marui ir badui! Padarysiu jus siaubo reginiu visoms žemės karalystėms. ¹⁸Su vyrais, sulaužiusiais mano Sandorą ir nesilaikiusiais mano akivaizdoje sudarytos sutarties įpareigojimų, pasielsiu kaip su veršiu, kurį jie perskrodė pusiau ir praėjo tarp abiejų pusių*. ¹⁹Judo ir Jeruzalės didžiūnus, dvariškius, kunigus ir paprastus žmones, praėjusius tarp abiejų veršio pusių, ²⁰aš atiduosiu visus iki vieno į rankas jų priešams ir tiems, kurie tyko jų gyvybės. Jų lavonais mis padangių paukščiai ir lauko žvėrys.

²¹Ir Judo karalių Zedekiją drauge su jo didžiūnais atiduosiu jų priešams ir tiems, kurie tyko jų gyvybės, – Babilono karaliaus kariuomenei, kuri dabar yra nuo jūsų pasitraukusi. ²²Tikėk manimi, aš duosiu įsakymą, – tai VIEŠPATIES žodis, – ir sugrąžinsiu juos prie šio miesto. Jie puls ir užims jį, ugnimi sunaikins. Judo miestus pavėsia tyrais, kur negyvena joks žmogus“.

Ištikimieji rechabai

35 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis Judo karaliaus Jošijo sūnaus *Jehojakimo dienomis: ²„Kreipkis į rechabus, kalbėkis su jais. Nuvesk juos į VIEŠPATIES Namus, į vieną jų kambarių; ir pasiūlyk jiems vyno“. ³Taigi pasiemiau Habacinijos sūnaus Jeremijo sūnų Jaazanią drauge su jo broliais ir visais jo sūnumis, visą rechabų kiltį. ⁴Ir nusivedžiau į VIEŠPATIES Namus, į Dievo vyro Igdalijo sūnaus Hanano sūnų kambarį greta didžiūnų kambario,

^{34,18} Žr. Pr 15,10–17.

^{35,1} 2 Kar 23,36–24,6; 2 Met 36,5–7

viršum durininko Šalumo sūnaus Maašėjo kambario. ⁵Tada padėjau šiems rechabų vyrams pilnus ąsočius vyno bei taures ir tariau: „Išgerkite vyno!“ – ⁶„Mes vyno negeriname, – atsakė jie, – nes mūsų tėvas Rechabo sūnus Jehonadabas mums įsakė: ‘Vyno niekada negersite nei jūs, nei jūsų vaikai. ⁷Be to, nei statysitės namus, nei sėsite pasėlių, nei veisite ar turėsite vynuogynų. Jūs turite išgyventi visą savo amžių palapinėse, idant galėtumėte ilgai tarpiti žemėje, kurioje gyvenate kaip praeiviai’. ⁸Mes visai paklusome mūsų tėvo Rechabo sūnaus Jehonadabo įsakymui, negėrėme vyno visą savo gyvenimą nei mes, nei mūsų žmonos, nei mūsų sūnūs ir dukterys, ⁹nesistatėme namų gyventi. Neturime nei vynuogynų, nei dirvų, nei pasėlių. ¹⁰Mes gyvename palapinėse. Mes paklusome ir darėme visa, ką mūsų protėvis Jehonadabas mums įsakė. ¹¹Ir tiktai kai Babilono karalius Nebukadnecaras įsiveržė į šitą kraštą, sakėme: ‘Pakilkime! Eikime į Jeruzalę, kad nebūtume chaldėjų ir aramėjų kariuomenei ant kelio’. Todėl dabar ir gyvename Jeruzalėje“.

¹²Tada Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹³„Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Eik ir sakyk Judo vyrams ir Jeruzalės gyventojams: ‘Nes jau nepasimokysite ir nepaklausysite mano žodžių?’ – tai VIEŠPATIES žodis. ¹⁴Žodžių, kuriais Rechabo sūnus Jehonadabas uždraudė savo vaikams gerti vyną, buvo laikomasi. Iki šios dienos jie negėrė vyno, nes klaūsė savo protėvio įsakymo. Nors aš ir kalbėjau jums primygtinai be perstojo, jūs manęs neklaūsėte. ¹⁵Be perstojo siunčiau pas jus savo tarnus pranašus, kad sakytų jums: ‘Grįžkite visi iš savo nedoro kelio, taisykite savo elgesį, neikite svetimų dievų garbinti, kad išliktumėte krašte, kurį daviau jums ir jūsų tėvams’. Bet jūs nei kreipėte dėmesį, nei manęs paklaūsėte. ¹⁶Taip, Rechabo

sūnaus Jehonadabo vaikai laikėsi įsakymo, kurį jiems davė jų protėvis, bet ši tauta manęs nepaklaūsė! ¹⁷Todėl, – taip kalba VIEŠPATS, Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, – tikėk manimi, užtrauksiu Judai ir visiems Jeruzalės gyventojams visą nelaimę, kuria jiems grasinau, dėl to, kad jie nepaklaūsė manęs, kai jiems kalbėjau, nei atsiliepė, kai juos šaukiau“.

¹⁸O rechabams Jeremijas pasakė: „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Kadangi jūs paklaūsėte savo tėvo Jehonadabo įsakymo, likdami ištikimi visiems jo pamokymams, ir darėte visa, kaip jis buvo jums įsakęs, ¹⁹taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Rechabo sūnus Jehonadabas niekad nepritrūks palikuonio, kuris man tarnautų!’“

Baruchas užrašo Jeremijo pranašystes

36 ^{*}Ketvirtais Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo metais Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²„Paimk ritinį ir surašyk jame visus žodžius, kuriuos tau kalbėjau apie Izraelį ir apie Judą, ir apie visas tautas nuo to laiko, kai pirmąkart tau kalbėjau Jošijo dienomis, iki šiandien. ³Gal Judo namai, išgirdę apie visas nelaimes, kurias manau jiems padaryti, gręšis visi iki vieno iš savo nedoro kelio, idant galėčiau atleisti jų nedorumą ir nuodėmę“. ⁴Jeremijas pasišaukė Nerijos sūnų Baruchą. Baruchas surašė į ritinį iš Jeremijo lūpų visus žodžius, kuriuos VIEŠPATS jam buvo kalbėjęs.

⁵Po to Jeremijas pasakė Baruchui: „Aš negaliu eiti į VIEŠPATIES Namus, man tai neįmanoma. ⁶Taigi eiti turi tu ir pasninko dieną žmonėms girdint VIEŠPATIES Namuose perskaityti iš šio ritinio VIEŠPATIES žodžius, kuriuos užrašai iš mano lūpų. Perskaityk juos

taip pat girdint visiems judėjams, ateinantiems iš savo miestų. ⁷ Gal jų maldavimas pasieks VIEŠPATĮ, ir jie visi iki vieno gręšis iš savo nedoro kelio, nes didis yra pykčio įniršis, su kuriuo VIEŠPATS kreipėsi į šią tautą“. ⁸ Nerijos sūnus Baruchas padarė visa, kaip jam buvo liepęs pranašas Jeremijas apie VIEŠPATIES žodžių skaitymą VIEŠPATIES Namuose.

⁹ Atsitiko taip, kad penktą Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo metų devintą mėnesį buvo paskelbtas pasninkas visiems Jeruzalės gyventojams ir visiems žmonėms, atėjusiems į Jeruzalę iš Judėjos miestų. ¹⁰ Tada raštininko Šafano sūnaus Gemarijo kambaryje, VIEŠPATIES Namų aukštutiniame kieme, prie VIEŠPATIES Namų Naujųjų vartų Baruchas visiems žmonėms girdint perskaitė iš knygos VIEŠPATIES žodžius.

¹¹ Šafano sūnaus Gemarijo sūnus Mikajas girdėjo visus VIEŠPATIES žodžius, kai jie buvo skaitomi iš knygos.

¹² Jis nuėjo į raštininko kambarį karaliaus rūmuose, kur kaip tik tuo metu tarėsi visi didžiūnai: raštininkas Elišama, Šemajo sūnus Delajas, Achboro sūnus Elnatanas, Šafano sūnus Gemarijas, Hananijo sūnus Zedekijas ir visi kiti pareigūnai. ¹³ Mikajas jiems pranešė visa, ką buvo išgirdęs, kai Baruchas skaitė žmonėms iš knygos.

¹⁴ Tuomet didžiūnai nusiuntė pas Baruchą Kušio sūnaus Šelemijo sūnaus Netanijo sūnų Jehudį su įsakymu: „Pasiimk ritinį, kurį skaitai žmonėms girdint, ir ateik!“ Nerijos sūnus Baruchas atėjo pas juos su ritiniu rankoje.

¹⁵ „Prašom sėstis, – jie tarė jam, – ir perskaityti“. Ir Baruchas jiems perskaitė.

¹⁶ Išgirdę visus žodžius, jie ėmė nuogąstauti ir sakyti vienas kitam: „Mes tikrai privalome visa tai pranešti karaliui“. ¹⁷ Po to jie Baruchą klausinėjo: „Prašom pasakyti mums, kaip užrašai visus šiuos žodžius? Ar iš jo lūpų?“

¹⁸ Baruchas atsakė: „Pats Jeremijas sakė visus šiuos žodžius, ir aš į knygą užrašiau juos rašalu“. ¹⁹ Tuomet didžiūnai tarė Baruchui: „Eik ir pasislėpk, tu ir Jeremijas! Tenežino niekas, kur judu esate!“

²⁰ Padėję ritinį į saugią vietą raštininko Elišamos kambaryje, jie nuėjo į rūmus pas karalių ir pranešė jam visą reikalą. ²¹ Karalius pasiuntė Jehudį atnešti ritinį. Jehudis atnešė jį iš raštininko Elišamos kambario ir perskaitė klausant karaliui bei visiems aplink karalių stovintiems didžiūnams. ²² Tuo metu karalius sėdėjo žiemos rūmuose priešais kaitrią ugnį žarijų puode, nes buvo devintas mėnuo. ²³ Kai tik Jehudis perskaitydavo tris ar keturias skiltis, karalius raštininko peiliu nupjaudavo tą gabalą ir nusviesdavo į ugnį žarijų puode, kol lei visas ritinys sudegė žarijų puodo ugnyje. ²⁴ Karalius ir visi jo dvariščiai, klausydamiesi visų tų žodžių, nei baiminosi, nei persiplėšė drabužius. ²⁵ Nors Elnatanas, Delajas ir Gemarijas puolė maldauti karalių nedeginti ritinio, jis jų nepaklausė. ²⁶ Be to, karalius įsakė karaliaus sūnui Jerachmeiliui, Azrielio sūnui Serajui ir Abdeelio sūnui Šelemijui suimti raštininką Baruchą ir pranašą Jeremiją. Bet VIEŠPATS juos paslėpė.

²⁷ Karaliui sudeginus ritinį su žodžiais, kuriuos Baruchas buvo užrašęs iš Jeremijo lūpų, Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁸ „Paimk kitą ritinį ir užrašyk jame žodžius, buvusius pirmajame ritinyje, kurį sudegino Judo karalius Jehojakimas. ²⁹ O apie Judo karalių Jehojakimą pasakys: „Taip kalba VIEŠPATS. Tu drįsai sudeginti ritinį sakydamas: ‘Kodėl jame parašei: Babilono karalius tikrai ateis ir šį kraštą nuaniokos, nepalikdamas jame nei žmogaus, nei gyvulio?’“ ³⁰ Todėl taip kalba VIEŠPATS apie Judo karalių Jehojakimą: „Nebus jam palikuonio, sėdinčio

Dovydo soste! Jo paties lavonas bus išmestas į kairią per dieną ir šaltį per naktį. ³¹Nubausiu jį, jo palikuonis ir dvariškius už jų nedorumą, užtrauksiu jiems, visiems Jeruzalės gyventojams ir Judo žmonėms visas nelaimės, kuriomis jiems grasinau, nes jie nenorėjo klausyti!“

³²Jeremijas paėmė kitą ritinį ir padavė jį savo raštininkui Nerijos sūnui Baruchui. Tasai užrašė į jį iš Jeremijo lūpų visus žodžius knygos, kurią Judo karalius Jehojakimas sudegino ugnyje. Prie jų buvo pridurta daug panašių žodžių.

Jeremijas kalėjime

37 ^{*}Dabar karaliavo Jošijo sūnus Zedekijas. Karaliumi Judo krašte vietoj Jehojakimo sūnaus Konijo jį padarė Babilono karalius Nebukadnecaras. ²Tačiau nei jis pats, nei jo dvariškiai, nei krašto žmonės neklaūsė žodžių, kuriuos kalbėjo VIEŠPATS per pranašą Jeremiją.

³Vis dėlto karalius Zedekijas pasiuntė pas Jeremiją Šelemijos sūnų Jehuchalą ir kunigo Maasėjos sūnų Sofoniją su šiuo prašymu: „Prašom pasimelsti VIEŠPAČIUI, mūsų Dievui, už mus“. ⁴Tuo metu Jeremijas dar nebuvo įmestas į kalėjimą ir tebevaikščiojo laisvas tarp žmonių. ⁵Be to, faraono kariuomenė buvo išžygiavusi iš Egipto, ir Jeruzalę supę chaldėjai, apie tai išgirdę, nuo miesto buvo pasitraukę.

⁶Tada Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁷„Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Taip atsakykite Judo karaliui, atsiuntusiam manęs pasiteirauti: ‘Štai faraono kariuomenė, žygiavusi jums į pagalbą, sugrįš į savo kraštą – į Egiptą. ⁸O chaldėjai sugrįš ir kovos su šiuo miestu, paims jį ir sunaikins ugnimi’.

⁹Taip kalba VIEŠPATS: ‘Neapsigaukite, manydami: ‘Chaldėjai visiškai at-

sitrauks nuo mūsų, – nes jie nepasitrauks! ¹⁰Net jeigu nugalėtumėte visą su jumis kovojančią chaldėjų kariuomenę ir būtų išlikę tik sunkiai sužeistieji savo palapinėse, net tie atsikėlę galėtų sunaikinti šį miestą ugnimi!’“.

¹¹Chaldėjų kariuomenei, išsigandusiai faraono kariuomenės, pasitraukus nuo Jeruzalės, ¹²Jeremijas, norėdamas dalyvauti savo šeimos paveldo dalybose, leidosi iš Jeruzalės į Benjamino žemę. ¹³Kai pasiekė Benjamino vartus, tenai buvęs sargybinis Hananijos sūnaus Šelemijos sūnus, vardu Irija, nutvėrė pranašą, rėkdamas: „Pas chaldėjus nori perbėgti!“ ¹⁴Jeremijas atsakė: „Tai netiesa! Pas chaldėjus aš nebėgu!“ Bet Irija nenorėjo jo girdėti, suėmė Jeremiją ir nuvedė pas didžiūnus.

¹⁵Didžiūnai, įtūžę ant Jeremijo, įsakė jį nuplakti ir įkalinti raštininko Jehonatano namuose, kuriuos buvo pavertę kalėjimu. ¹⁶Taip Jeremijas pateko į vandens talpyklą, į vienutę, ir ten išbuvo daug dienų.

Pas Zedekiją

¹⁷Kartą karalius Zedekijas slaptai atsiavedė jį į savo rūmus ir paklausė: „Gal turi žodį iš VIEŠPATIES?“ Jeremijas atsakė: „Taip! Tu būsi atiduotas Babilono karaliui į rankas“. ¹⁸Paskui Jeremijas paklausė karalių: „Kuo nusidėjau tau, tavo dvariškiams ir šitiems žmonėms, kad įmetėte mane į kalėjimą? ¹⁹Kur dabar jūsų pranašai, ²⁰pranašavusieji, kad Babilono karalius neužpuls nei jūsų, nei šito krašto? O dabar maldauju, mano valdove karaliau, išklausti mano prašymą: negrąžink manęs į raštininko Jehonatano namus numirti“.

²¹Karalius Zedekijas davė įsakymą Jeremiją uždaryti sargybos kiemo būste ir kasdien iš Kepėjų gatvės jam duoti kepalą duonos, kol duona mieste visiškai išsibaigs. Jeremijas taip ir liko sargybos kiemo būste.

^{37,1} 2 Kar 24,17; 2 Met 36,10

Vandens talpykloje

38 Matano sūnus Šefatija, Pašhū-ro sūnus Gedalijas, Šelemijo sūnus Jehuchalas ir Malkijos sūnus Pašhūras klausėsi žodžių, kuriuos Jeremijas kalbėjo visiems žmonėms: ² „Taip kalba VIEŠPATS: ‘Kas pasiliks šiame mieste, tas mirs nuo kalavijo, bado ir maro. O kas išeis pas chaldėjus, tas išliks gyvas; bent jo gyvybė bus išgelbėta kaip karo belaisvio, ir jis išliks gyvas’. ³ Taip kalba VIEŠPATS: ‘Šis miestas tikrai bus atiduotas Babilono karaliaus kariuomenei į rankas ir paimitas’. ⁴ Didžiūnai kreipėsi į karalių, sakydami: „Prašom nubausti šį vyrą mirties bausme, nes jis, kalbėdamas tokius dalykus, silpnina rankas karių ir visų žmonių, pasilikusių šitame mieste. Iš tikrųjų jis nesirūpina mūsų žmonių geroje, bet daro jiems žalą“. ⁵ Karalius Zedekijas atsakė: „Gerai! Jis jūsų rankose! Karalius prieš jus bejėgis!“ ⁶ Jie paėmė Jeremiją ir įmetė į karaliaus sūnaus Malkijo vandens talpyklą, buvusią sargybos kieme; nuleisdami virvėmis į dugną. Talpykloje vandens nebuvo, tik dumblas. Jeremijas įklimpo į dumblą.

⁷ Bet kušitas Ebed Melechas, karaliaus rūmų dvariškis, išgirdo, kad jie įmetė Jeremiją į talpyklą. Pasitaikė, kad karalius kaip tik tuo metu sėdėjo Benjamino vartuose. ⁸ Ebed Melechas nuėjo ten iš rūmų ir kreipėsi į jį: ⁹ „Mano valdove, karaliau! Šie vyrai kalti dėl visko, ką padarė pranašui Jeremijui. Jie įmetė jį į vandens talpyklą mirti bado, nes duonos mieste nebėra“. ¹⁰ Tuojau karalius kušitui Ebed Melechui įsakė: „Pasiimk su savimi iš čia trejetą vyrų ir iškelk pranašą Jeremiją iš talpyklos, kad nenumirtų“. ¹¹ Ebed Melechas pasiėmė su savimi vyrus, nuėjo pirma į drabužių podėlių karaliaus rūmuose ir paėmė iš čia senų skudurų bei sudėvėtų drabužių, kuriuos nuleido virvėmis Jeremijui į talpyklą. ¹² Kušitas Ebed Me-

lechas šuktelėjo Jeremijui: „Užkišk senus skudurus ir sudėvėtus drabužius tarp savo pažastų ir virvių“. Jeremijui tai padarius, ¹³ jie ėmė traukti jį aukštyn virvėmis ir iškėlė iš talpyklos. Jeremijas liko sargybos kiemo būste.

Vėl pas Zedekiją

¹⁴ Tada karalius Zedekijas liepė atvesti Jeremiją pas jį prie trečiojo įėjimo į VIEŠPATIES Namus. Zedekijas kreipėsi į Jeremiją: „Noriu tavęs šio to paklausti. Neslėpk nieko nuo manęs!“ ¹⁵ Jeremijas Zedekijui atsakė: „Jei tau pasakyčiau, įsakytum nubausti mane mirtimi, ar ne? Jei tau duočiau patarimą, vis vien manęs neklausytum?“ ¹⁶ Tada karalius Zedekijas slapta prisiekė Jeremijui: „Kaip gyvas VIEŠPATS, kuris davė mums šią gyvybę, mirtimi tavęs nebausiu ir neatiduosiu į rankas žmonėms, ieškantiems tavo gyvybės“.

¹⁷ Dabar Jeremijas atsakė Zedekijui: „Taip kalba VIEŠPATS, Galybių Dievas, Izraelio Dievas. Jei pasiduosiu Babilono karaliaus pareigūnams, išgelbėsi savo gyvybę; šis miestas nebus sunaikintas ugnimi, o tu pats ir tavo šeima išliks. ¹⁸ Bet jei nepasiduosiu Babilono karaliaus pareigūnams, miestas bus atiduotas chaldėjams į rankas; jie sunaikins jį ugnimi, o tu pats neištrūksi jiems iš nagų“.

¹⁹ Karalius Zedekijas tarė Jeremijui: „Baiminuosi dėl perbėgusių pas chaldėjus judėjų, nes galiu būti jiems išduotas, ir jie su manimi blogai pasielgs“. ²⁰ Bet Jeremijas atsakė: „Jie neišduos! Tik paklusk VIEŠPATIES balsui ir daryk, ką sakau, kad tau būtų gerai ir tavo gyvybė būtų išgelbėta. ²¹ Bet jeigu atsisakai išeiti ir pasiduoti, štai ką VIEŠPATS parodė man. ²² Žiūrėk! Visos moterys, likusios Judo karaliaus rūmuose, bus varomos pas Babilono karaliaus didžiūnus. Eidamos jos kalbės:

‘Suvedžiojo tave, įveikė tave
tavo ištikimieji bičiuliai!

Dabar, kai tavo kojos
įklimpo į liūną,
jie sėlina šalin’.

²³ Ir visos tavo žmonos, ir visi tavo vaikai bus išvaryti pas chaldėjus. Nė tu pats neištrūksi iš jų rankų ir būsi Babilono karaliaus sugautas. O šis miestas bus sunaikintas ugnimi’.

²⁴ Tada Zedekijas tarė Jeremijui: „Neprasitark niekam apie šį pokalbį, jeigu nenori mirti! ²⁵ O jei didžiūnai išgirstų, kad aš kalbėjau si su tavimi, ateitų ir klausytų: ‘Prašom pasakyti, ką tu kalbėjai karaliui. Neslėpk nuo mūsų, antraip užmušime tave!’ – arba: ‘Ką tau pasakė karalius?’ – ²⁶ atsakyk jiems: ‘Maldavau karalių, kad nebesiųstų manęs atgal į Jehonatano namus numirti’“. ²⁷ Iš tikrųjų pas Jeremiją atėjo visi didžiūnai, tardė jį, o jis atsakė jiems taip, kaip karalius buvo įsakęs. Jie liovėsi jį tardę, nes pokalbio niekas nebuvo nugirdęs. ²⁸ O Jeremijas pasiliko sargybos kiemo būste ligi tos dienos, kai *Jeruzalė buvo paimta. O štai kaip Jeruzalė buvo paimta.

Jeruzalės kritimas

39 Devintų Judo karaliaus Zedekijo metų dešimtą mėnesį Babilono karalius Nebukadnecaras su visa savo kariuomene atžygiavo prie Jeruzalės ir ją apgulė. ² O vienuoliktų Zedekijo metų ketvirto mėnesio devintą dieną buvo pralaužtos miesto sienos. ³ [Kai Jeruzalė buvo paimta,] visi Babilono karaliaus pareigūnai atėjo ir susėdo Viduriniuose vartuose: Nergal Sareceras Samgaras, rab saris* Nebusarsechimas, rab magas* Nergal Sareceras ir visi kiti Babilono karaliaus pareigūnai. ⁴ Judo karalius Zedekijas ir visi jo kariai pamatę juos pabėgo, palikdami miestą nakčia karaliaus sodo

keliu pro vartus tarp dviejų sienų. Jie spruko keliu link Arabos. ⁵ Bet chaldėjų būrys juos vijosi ir tyrėlaukiuose prie Jericho pasivijo Zedekiją. Paėmę jį nelaisvę, nuvedė jį į Riblą Hamato krašte, pas Babilono karalių Nebukadnecarą, kuris padarė nuosprendį. ⁶ Ribloje Babilono karaliaus įsakymu Zedekijo sūnūs buvo nužudyti jo paties akyse. Babilono karalius įsakė nubausti mirtimi taip pat visus Judo didikus. ⁷ Po to, išlupdinęs Zedekijui akis ir apkaldinęs grandine, įsakė išvesti jį Babiloną.

⁸ Tuo tarpu chaldėjai sudegino karaliaus rūmus bei gyventojų namus ir nugriovė Jeruzalės sienas. ⁹ Galų gale karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas išvarė į Babilono tremtį gyventojus, išlikusius mieste, drauge su perbėgusiais pas jį ir įgudusių amatininkų likučiais. ¹⁰ Bet kai ką iš vargšų, neturinčių jokios nuosavybės, karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas paliko Judo krašte ir dar paskyrė jiems vynuogynų ir laukų.

¹¹ O dėl Jeremijo Babilono karalius Nebukadnecaras buvo davęs karaliaus asmens sargybos vadui Nebuzaradanui tokį įsakymą: ¹² „Surask ir gerai jį prižiūrėk. Nedaryk jam nieko pikta, bet elkis su juo, kaip jis pageidaus“. ¹³ Taigi karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas drauge su rab sariu Nebušazbanu, rab magu Nergal Sareceru ir visais Babilono karaliaus didikais pasiuntė žmonių, ¹⁴ įsakydami paimti Jeremiją iš sargybos kiemo būsto. O šie patikėjo Šafano sūnaus Ahikamo sūnui Gedalijui grąžinti jį namo. Taip jis liko tarp savo tautiečių.

Paguoda Ebed Melechui

¹⁵ Tuo metu, kai Jeremijas kalėjo sargybos kiemo būste, jį pasiėkė VIEŠPATIES žodis: ¹⁶ „Eik ir pasakyk kušitui Ebed Melechui: ‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Tikėk manimi! Aš tuojau įvykdysiu žodžius,

^{38,28} Ez 33,21

^{39,3} Vyriausiasis pareigūnas.

^{39,3} Vyriausiasis astrologas.

kuriuos kalbėjau tam miestui jo nelaimei, o ne palaimai. Tą dieną viskas įvyks tavo paties akivaizdoje. ¹⁷ Bet tave tą dieną išgelbėsiu, – tai VIEŠPATIES žodis, – tu nebūsi atiduotas į rankas žmonėms, kurių bijai. ¹⁸ Būk tikras, kad tave išgelbėsiu; nuo kalavijo tu nežūsi! Tavo gyvybė bus išgelbėta kaip karo laimikis, nes tu manimi pasitikėjai, – tai VIEŠPATIES žodis“.

Jeremijas pasilieka krašte

40 Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis po to, kai karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas grąžino jam laisvę Ramoje. Kai Nebuzaradanas surado jį, Jeremijas buvo sukaustytas grandinėmis kalinys tarp Jeruzalės ir Judo belaisvių, varomų į Babiloną. ² Karaliaus asmens sargybos vadas, išlaisvinęs Jeremiją tarė jam: „VIEŠPATS, tavo Dievas, grąsino šiai vietai tokia nelaime. ³ Dabar tai įvykdė; VIEŠPATS padarė, kaip kalbėjo. Ši nelaimė ištiko jus dėl to, kad nusidėjote VIEŠPAČIUI neklausydami jo balso. ⁴ O dabar žiūrėk! Šiandien išlaisvinau tavo rankas iš grandinių. Jei nori eiti su manimi į Babiloną, gali eiti; globosiu tave rūpestingai. Bet jei nenori eiti su manimi į Babiloną, tau nėra reikalo eiti. Štai priešais tave visas kraštas; eik ten, kur manai geriausia ir tinkamiausia eiti“. ⁵ Jeremijui nespėjus nueiti jis pridūrė: „Arba eik atgal pas Šafano sūnaus Ahikamo sūnų Gedaliją, kurį Babilono karalius paskyrė Judo miestų valdytoju. Gyvenk pas jį tarp tautiečių arba eik, kur tik tau tinkamiausia eiti“. Karaliaus asmens sargybos vadas davė jam maistą bei dovaną ir paleido. ⁶ Jeremijas nuėjo pas Ahikamo sūnų Gedaliją į Micpą ir gyveno tarp krašte paliktų žmonių. ⁷ *Krašte išblaškytų karių vadai, jie patys ir jų vyrai, išgirdę, kad Babilono karalius paskyrė Ahikamo sūnų

Gedaliją krašto valdytoju ir pavedė jo valdžiai vyrus, moteris, vaikus ir tuos krašto beturčius, kurie nebuvo išvaryti į Babilono tremtį, ⁸ atėjo su savo vyrais pas Gedaliją į Micpą. Tarp jų buvo Netanijo sūnus Izmaelis, Kareacho sūnus Johanas ir Jehonatanas, Tanhumeto sūnus Seraja, Efajo iš Netofos sūnus, Maako sūnus Jezanijas. ⁹ Šafano sūnaus Ahikamo sūnus Gedalijas laidavo jiems bei jų vyrams sakydamas: „Nebijokite tarnauti chaldėjams. Pasilikite krašte, tarnaukite Babilono karaliui ir bus jums gerai. ¹⁰ Štai aš pats pasiliksiu Micpoje rūpintis chaldėjais, kurie pas mus ateis. O jūs nuimkite vyno, vasaros vaisių bei aliejaus derlių, pripilkite sandėlių indus ir gyvenkite miestuose, kuriuos esate užėmę“. ¹¹ Taip pat visi judėjai Moabe bei gyvenę Amone, Edome ir kituose kraštuose išgirdo, kad Babilono karalius paliko likutį Judo krašte ir paskyrė Šafano sūnaus Ahikamo sūnų Gedaliją jų valdytoju. ¹² Ir visi tie žydai grįžo iš visų vietų, kur buvo išblaškyti,ėjo į Judo kraštą pas Gedaliją Micpoje ir nuėmė gausų vynuogių ir vasaros vaisių derlių.

Gedalijo nužudymas

¹³ Paskui Kareacho sūnus Johanas ir visi krašte išblaškytų karių vadai atėjo pas Gedaliją į Micpą. ¹⁴ Jie pakláusė jį: „Argi tu nežinai, kad Amono karalius Baalis pasiuntė Netanijos sūnų Izmaelį tavęs nužudyti?“ ¹⁵ Bet Ahikamo sūnus Gedalijas nenorėjo jais patikėti. Tuomet Kareacho sūnus Johanas Gedalijui Micpoje slapčiomis pasakė: „Leisk man eiti ir nudobti Netanijos sūnų Izmaelį. Nė šuo apie tai nesulos! Kodėl jis turi tave nužudyti? Visi judėjai, kurie dabar spiečiasi apie tave, turės vėl pakrikti, ir Judo likutis turės žūti“. ¹⁶ Bet Ahikamo sūnus Gedalijas Kareacho sūnui Johanai atsakė: „Nedaryk nieko panašaus, nes tu apmeluoji Izmaelį!“

41 *Atsitiko taip, kad septintą mėnesį Elišamos sūnaus Netanijos sūnus Izmaelis, karališkos kilmės vyras ir vienas iš svarbių karaliaus pareigūnų, atėjo su dešimties vyrų palaikymu į Micpą pas Ahikamo sūnų Gedaliją. Ir Micpoje, jiems ten esant drauge prie stalo, ²Netanijos sūnus Izmaelis ir drauge buvusieji dešimt vyrų pakilo nuo vaišių stalo, puolė kalavijais Šafano sūnaus Ahikamo sūnų Gedaliją ir nužudė jį už tai, kad Babilono karalius buvo paskyręs jį krašto valdytoju. ³Be to, Izmaelis išžudė visus judėjus, buvusius su Gedaliju Micpoje, ir chaldėjų karius, kuriems pasitaikė ten būti.

⁴Kitą dieną po Gedalijo nužudymo, kai niekas apie tai dar nebuvo sužinojęs, ⁵atkeliavo aštuoniasdešimt vyrų iš Sichemo, Šilojo ir Samarijos nuskustomis barzdomis, perplėštais drabužiais ir pilni įsipjautų, gilių žaizdų, nešini javų atnašomis ir smilkalais VIEŠPATIES Namams. ⁶Jų pasitikti iš Micpos išėjo be perstojo raudodamas Netanijos sūnus Izmaelis. Pasitikdamas juos kvietė: „Ateikite pas Ahikamo sūnų Gedaliją!“ ⁷Bet kai jie atėjo į miesto vidurį, Netanijos sūnus Izmaelis ir jo vyrai išžudė juos ir sumetė jų lavonus į vandens talpyklą. ⁸Tarp jų buvo dešimt vyrų, kurie maldavo Izmaelį: „Nežudyk mūsų, nes mes turime paslėptas laukuose kviečių ir miežių, aliejaus ir medaus atsargas!“ Tuos jis paliko, nenužudė jų su kitais bičiuliais. ⁹O talpykla, į kurią Izmaelis sumetė visus nužudytųjų vyrų lavonus, buvo erdvi; ta pati didžioji vandens talpykla, kurią karalius Asa buvo įtaisęs, gindamasis nuo Izraelio karaliaus Bašos. Netanijos sūnus Izmaelis ją pripildė nužudytųjų lavonais.

¹⁰Tuomet Izmaelis paėmė į nelaisvę visus žmones, buvusius Micpoje, karaliaus dukteris ir visus žmones, paliktus Micpoje, karaliaus asmens sar-

gybos vado Nebuzaradano patikėtus Ahikamo sūnui Gedalijui. Netanijos sūnus Izmaelis paėmė juos į nelaisvę ir išžygiavo, norėdamas pereiti į Amono pusę.

Pabėgimas į Egiptą

¹¹Tačiau sužinoję apie Netanijos sūnaus Izmaelio padarytą niekšybę, Kareacho sūnus Johananas ir kiti su juo buvę karių vadai ¹²subūrė visus savo vyrus ir išžygiavo į mūšį su Netanijos sūnumi Izmaeliu. Jie pasivijo jį prie Didžiųjų vandenų Gibeone. ¹³Izmaelio į nelaisvę paimtieji žmonės, pamatę Kareacho sūnų Johananą ir kitus karių vadus, apsidžiaugė. ¹⁴Visi žmonės, kuriuos Izmaelis buvo paėmęs į nelaisvę Micpoje, perėjo pas Kareacho sūnų Johananą. ¹⁵Tačiau Netanijos sūnus Izmaelis drauge su aštuonetu savo vyrų paspruko nuo Johanano ir pabėgo į Amoną.

¹⁶Tuomet Kareacho sūnus ir kiti su juo buvę karių vadai subūrė visą likutį žmonių, kuriuos Netanijos sūnus Izmaelis buvo paėmęs į nelaisvę iš Micpos po to, kai nužudė Ahikamo sūnų Gedaliją, – ir karius, ir moteris, ir vaikus, ir eunuchus, kuriuos Johananas atsiėmė Gibeone. ¹⁷Jie pasitraukė ir apsisusto Gerut Kimhame prie Betliejaus, norėdami pasprukti į Egiptą ¹⁸nuo chaldėjų. Žinoma, jie bijojo chaldėjų, nes Netanijos sūnus Izmaelis nužudė Ahikamo sūnų Gedaliją, kurį Babilono karalius buvo paskyręs krašto valdytoju.

Patarimas nebėgti į Egiptą

42 Tuomet visi karių vadai, Kareacho sūnus Johananas ir Hošajos sūnus Azarija drauge su visais žmonėmis, nuo mažo iki didelio, kreipėsi ²į pranašą Jeremiją ir sakė: „Prašom išgirsti mūsų maldavimą! Melsk už mus VIEŠPATI, savo Dievą, už visą šį likutį, nes likome tik keletas, o kadaise, kaip

pats savo akimis matei, buvo daug! ³Teparodo mums VIEŠPATS, tavo Dievas, kuriuo keliu turėtume eiti, ką turėtume daryti!“ ⁴Pranašas Jeremijas atsakė: „Labai gerai! Melsiu VIEŠPATĮ, jūsų Dievą, kaip jūs prašote. Kad ir koks būtų VIEŠPATIES atsakymas, pasakysiu jums, nuo jūsų nenuslėpdamas nė žodžio“. ⁵Tuomet jie laidavo Jeremijui: „Tebūna mums VIEŠPATS tikras ir ištikimas liudytojas! Prisiekiame, kad tiksliai vykdysime kiekvieną žodį, kurį VIEŠPATS, tavo Dievas, atsiųs per tave. ⁶Malonuš ar nemalonus jis bus; mes paklusime balsui VIEŠPATIES, mūsų Dievo, pas kurį tave siunčiame, idant mums gerai sektųsi. Taip! Mes paklusime VIEŠPATIES, mūsų Dievo, balsui“.

⁷Dešimt dienų praslinkus, Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis. ⁸Tuomet jis susikvietė Kareacho sūnų Johananą, visus su juo esančius karių vadus bei visus žmones, nuo mažo iki didelio, ⁹ir pasakė jiems: „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas, kurio maldauti mane siuntėte. ¹⁰Jeigu tik ramiai pasiliksime šiame krašte, jus statysiu, o ne griausiu, sodinsiu, o ne rausiu, nes gailiuosiu, kad jums siunčiaus nelaimę. ¹¹Nebijokite Babilono karaliaus, dėl kurio dabar drebate! Nebebijokite jo, – tai VIEŠPATIES žodis; – nes aš esu su jumis, kad jus išgelbėčiau ir išvaduočiau iš jo nagų. ¹²Kadangi aš jums gailėstingas, jis elgsis su jumis gailėstingai ir leis jums grįžti į jūsų gimtąją žemę. ¹³Bet jeigu nepaklusite VIEŠPATIES, jūsų Dievo, balsui ir nutarsite nepasilikti šiame krašte, ¹⁴sakydami: ‘Ne! Mes eisime į Egiptą, kur nebematysime karo, nebegirdėsime rago gausmo, nebealksime duonos. Ten mes gyvensime!’ – ¹⁵tai klausykis VIEŠPATIES žodžio, Judo likuti! Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Jeigu tikrai esate apsisprendę eiti į Egiptą ir tenai įsikurti, ¹⁶kalavijas, kurio bijotės, pasivys jus Egipto žemėje, o badas, dėl kurio baiminatės, seks

jums įkandin į Egiptą. Ten jūs mirsite! ¹⁷Visi žmonės, kurie apsisprendė eiti į Egiptą ir ten kurtis gyventi, mirs nuo kalavijo, bado ir maro. Nė vienas neišliks, nė vienas nepabėgs nuo nelaimės, kurią jiems siųsiu’. ¹⁸Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Kaip buvo išlietas mano įniršis ir pyktis ant Jeruzalės gyventojų, taip bus išlietas mano pyktis ant jūsų, kai ateisite į Egiptą. Būsime prakeiksmo ir siaubo reginiu, keiksmazodžiu ir pajuoka! Šios vietos niekada nebematysite!’

¹⁹Judo likuti, VIEŠPATS jums sakė: ‘Neikite į Egiptą!’ Įsidėmėkite gerai, nes šiandien jus įspėjau. ²⁰Jūs nebuvote nuoširdūs, kai mane siuntėte pas VIEŠPATĮ, savo Dievą, sakydami: ‘Užtark už mus VIEŠPACIUI, savo Dievu! Ką tik VIEŠPATS, mūsų Dievas, tau sakys, pasakyk mums, ir mes vykdysime’. ²¹Šiandien pasakiau jums, bet jūs neklausote VIEŠPATIES, jūsų Dievo, ir visiškai nepaisote, ką jis man pavėdė jums pasakyti. ²²O dabar galite būti tikri, kad mirsite nuo kalavijo, bado ir maro toje vietoje, kur trokštate eiti ir kurtis gyventi“.

43 Atsitiko taip, kad Jeremijui pakartojus žmonėms visus šiuos VIEŠPATIES, jų Dievo, žodžius, su kuriais VIEŠPATS buvo jį atsiuntęs pas juos, ²Hošajos sūnus Azarija, Kareacho sūnus Johananas ir visi kiti įžūlūs vyrai šaukė Jeremijui: „Tu meluoji! Ne VIEŠPATS, mūsų Dievas, atsiuntė tave pasakyti mums: ‘Neikite į Egiptą, kad tenai įsikurtumėte gyventi’. ³Ne! Nerišos sūnus Baruchas sukurstė tave prieš mus, kad išduotum mus chaldėjams į nagus, idant būtume išžudyti ar ištremti į Babiloną“.

⁴Nei Kareacho sūnus Johananas, nei kas kitas iš karių vadų, nei kas kitas iš žmonių nepakluso VIEŠPATIES raginimui likti Judo krašte. ⁵*Užuot

pasilikę, Kareacho sūnus Johananas ir visi karių vadai išsivedė visą Judo likutį, visus sugrįžusius iš įvairių tautų, tarp kurių buvo išblaškyti, ir apsigyvenusius Judo krašte – ⁶vyrus, moteris ir vaikus, karaliaus dukteris ir visus žmones, kuriuos karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas buvo palikęs Šafano sūnaus Ahikamo sūnui Gedalijui, drauge ir pranašą Jeremiją bei Nerijos sūnų Baruchą. ⁷Neklausydami VIEŠPATIES balso, jie ėjo į Egiptą ir atkeliavo prie Tachpanheso.

Jeremijas Egipte

⁸Tachpanhese Jeremiją pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁹„Pasiimk keletą didelių akmenų ir Judo vyrams regint paslėpk juos po kalkėmis verandoje prie įėjimo į faraono rūmus Tachpanhese. ¹⁰Paskui jiems paaiškink: „Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Tikėkite manimi, pasiųsiu ir atvesiu čionai savo tarną Babilono karalių Nebukadnecarą. Ant akmenų, kuriuos paslėpiau, pastatysiu jo sostą, o viršum jų jis pasistatys savo karališiąją palapinę. ¹¹Jis ateis ir nuniokos Egipto kraštą: mirtimi – skirtus mirčiai, tremtimi – skirtus tremčiai, kalaviju – skirtus kalavijui. ¹²Padegsiu Egipto dievų namus, jis sudegins juos ir nelaisvės paims dievus. Egipto žeme jis apsisiaus, kaip piemuo apsisiaučia savo apdaru, ir saugiai iš čia išžygiuos. ¹³Jis sutrupins obeliskus Bet Šemešo* šventykloje, kuri yra Egipte, ir ugnimi sunaikins egiptiečių dievų šventyklas“.

Perspėjimas dėl stabmeldystės

44 Jeremiją pasiekė žodis, skirtas visiems judėjams, gyvantiems Egipto žemėje – Migdole, Tachpanhese, Nofe ir Patroso krašte: ²„Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. Jūs patys matėte, kokią nelai-

mę siunčiau Jeruzalei ir kitiems Judo miestams. Šiandien jie tapę griuvėsiais, kuriuose niekas negyvena ³dėl savo nedorų darbų, kuriais erzino mane eidami aukoti smilkalų ir tarnauti svetimiems dievams, kurių nei jie patys, nei jūs, nei jūsų tėvai nepažinojo. ⁴Nors aš primygtinai ir be perstojo siunčiau visus savo tarnus pranašus, prašydamas jūsų: ‘Ak, nedarykite to bjauraus dalyko, kurio aš nekenčiu!’ – ⁵jie nei klaūsė, nei paisė, kad gręžtųsi nuo savojo nedoro ir liautųsi aukoję smilkalus svetimiems dievams. ⁶Mano pyktis ir įniršis išsiliejo liepsnomis Judo miestuose ir Jeruzalės gatvėse, paversdamas juos griuvėsiais ir dykyne, kaip šiandien ir yra.

⁷Dabar taip kalba VIEŠPATS, Galybių Dievas, Izraelio Dievas: ‘Kodėl darote sau patiems mirtiną žalą, išraudami iš Judo save, vyrus ir žmonas, vaikus ir kūdikius, nepalikdami nė likučio? ⁸Kodėl erzinate mane savo rankų darbais, aukodami svetimiems dievams Egipto žemėje, kur atėjote įsikurti? Nejaug jūs norite būti išrauti ir tapti keiksmazodžiu bei pajuoka tarp žemės tautų? ⁹Nejaugi pamiršote savo protėvių, Judo karalių ir jų žmonių nusikaltimus, jūsų pačių ir jūsų žmonių nusikaltimus, padarytus Judo krašte ir Jeruzalės gatvėse? ¹⁰Iki šios dienos jie nedarė atgailos; nei jie bijo, nei laikosi mano mokyimo ir įsakymų, kuriuos daviau jums ir jūsų tėvams.

¹¹Todėl, – taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, – tikėkite manimi, atgręžiau jums savo veidą nelaimėi ir išrausiu visą Judą! ¹²Pagriebsiu Judo likutį, tuos, kurie žūt būt veržėsi eiti į Egipto žemę ir ten įsikurti, ir jie visi pražus. Egipto žemėje jie kris nuo kalavijo arba bus badu sunaikinti. Nuo mažo iki didelio jie mirs nuo kalavijo ir bado, taps neapykantos ir siaubo reginiu, keiksmazodžiu ir pajuoka. ¹³Gyvenančius Egipto žemėje bausiu

^{43,13} T. y. Heliopolio.

taip, kaip nubaudžiau Jeruzalę: kala-viju, badu ir maru. ¹⁴ Iš Judo likučio, atėjusio kurtis Egipto žemėje, nė vienas neištrūks, neišliks ir negriš į Judo kraštą. Nors jie ir trokštų grįžti ir ten gyventi, negriš. Tik tie, kurie pabėgs, sugriš“.

¹⁵ Tuomet vyrai, kurie žinojo, kad jų žmonos aukoja smilkalus svetimiems dievams, drauge su ten stovėjusiomis moterimis, didžiule minia, ir visi žmonės, gyvenę Patrose Egipto žemėje, Jeremijui atsakė: ¹⁶ „Mes nesame linkę klausyti žodžio, kurį mums pasakei VIEŠPATIES vardu. ¹⁷ Verčiau mes kruopščiai vykdysime žodį, kuris išėjo iš mūsų burnos: mes ir toliau deginsime smilkalus Dangaus karalienei ir aukosime liejamąsias atnašas, kaip darėme mes ir mūsų tėvai, mūsų karaliai ir didžiūnai Judo miestuose ir Jeruzalės gatvėse. Tuomet turėjome maisto iki soties ir puikiai gyvenome, nelaimės nematėme. ¹⁸ Bet nuo to laiko, kai liovėmės deginti smilkalus Dangaus karalienei ir aukoti jai liejamąsias atnašas, mums visko trūksta ir žūvame nuo kalavijo ir bado“. ¹⁹ O moterys pridūrė: „Taip! Mes ir toliau smilkalus deginsime Dangaus karalienei, aukosime jai liejamąsias atnašas! Argi mes be savo vyrų žinios kepėme papločius su jos atvaizdu ir atnašavome jai liejamąsias aukas?“

²⁰ Visiems žmonėms, vyrams ir moterims, visiems, davusiems šį atsakymą, Jeremijas tarė: ²¹ „Argi neatminė VIEŠPATS tos smilkalų aukos, kurią aukojote jūs ir jūsų protėviai, jūsų karaliai ir didžiūnai, žmonės Judo miestuose ir Jeruzalės gatvėse? Argi jis nepaėmė jos į širdį? ²² Kai VIEŠPATS nebegalėjo daugiau pakelti jūsų nedorų įpročių ir pasibjaurėtinų darbų, kuriuos darėte, jūsų kraštas tapo griuvėsiu, tūrais ir praeiksmu, negyvenamas kaip šian-dien. ²³ Dėl to, kad deginote smilkalus ir nusidėjote VIEŠPAČIUI, neklausyda-

mi VIEŠPATIES balso ir nepakludami jo mokymui, įstatams bei potvarkiams, ištiko jus dabartinė nelaimė“.

²⁴ Jeremijas dar kreipėsi į visus žmones, ypač į visas moteris: „Klausykitės VIEŠPATIES žodžio, visi Judo žmonės, gyvenantys Egipto žemėje. ²⁵ Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas. 'Jūs ir jūsų žmonos padarėte rankomis, ką pažadėjote lūpomis, būtent: 'Mes tikrai tesėsime savo įžadus deginti smilkalus Dangaus karalienei ir aukosime jai liejamąsias atnašas'. Trūks plyš laikykitės savo įžadų ir vykdykite savo sprendimus! ²⁶ Bet tada klausykitės VIEŠPATIES žodžio, visi Judo žmonės, gyvenantys Egipto žemėje. Štai prisiekiu savo didinguoju vardu, – sako VIEŠPATS, – kad niekas iš Judo žmonių visoje Egipto žemėje niekuomet nebesišauks mano vardo, sakydamas: 'Kaip gyvas Viešpats Dievas!' ²⁷ Štai budžiu aš prie jų nelaimei, o ne palaimai. Visi Judo vyrai Egipto žemėje žus nuo kalavijo ar bado ir bus išnaikinti. ²⁸ Tik mažas skaičius pabėgėlių nuo kalavijo sugriš iš Egipto žemės į Judo kraštą. Visas Judo likutis, atėjusieji įsikurti Egipto žemėje, sužinos, kieno žodis įvyks – mano ar jų!“

²⁹ Štai jums ženklas, – tai VIEŠPATIES žodis, – kad bausiu jus šioje vietoje, idant suvoktumėte, jog tikrai įvyks mano žodžiai jūsų pražūčiai. ³⁰ Taip kalba VIEŠPATS: Žiūrėkite! Atiduosiu Egipto valdovą faraoną Hofrą jo gyvybės tykantiems priešams į rankas taip pat, *kaip atidaviau Judo karalių Zedekiją į rankas jo mirtinam priešui Babilono karaliui Nebukadnecarui“.

Viešpaties žodis Baruchui

45 Pranašo Jeremijo žodis Nerijos sūnui Baruchui, kai jis užrašinėjo į knygą pranašavimus iš Jeremijo lūpų *ketvirtais Judo karaliaus Jošijo

^{44,30} 2 Kar 25,1-7

^{45,1} 2 Kar 24,1; 2 Met 36,5-7; Dan 1,1-2

sūnaus Jehojakimo metais: ² „Taip kalba VIEŠPATS, Izraelio Dievas, tau, Baruchai. ³ Kadangi tu sakei: ‘Vargas man! Mano kančią VIEŠPATS širdgėla pasunkino. Pavargau dejuodamas, atilsio sau rasti negaliu’, – ⁴ pasakysi jam, – taip kalba VIEŠPATS: ‘Žiūrėk! Griaunu, ką pastačiau, išraunu, ką pasodinau! Net visą kraštą! ⁵ O tu, tu lauki sau didelių dalykų? Nelauk jų! Žiūrėk, aš sukelsiu nelaimę viskam, kas mirtinga, bet tau paliksiu tavo gyvybę kaip karo laimikį, kad ir kur tu eitum“.

Pranašavimas Egiptui

46 VIEŠPATIES žodis Jeremijui apie tautas.

² *Egiptui apie Egipto valdovo farono Nekojo kariuomenę, kuri stovėjo ties Karkemišu prie Eufrato ir kurią sumušė Babilono karalius Nebukadnecaras ketvirtais Judo karaliaus Jošijo sūnaus Jehojakimo metais.

³ Parenkite skydus ir priedangas!

Pirmyn į mūšį!

⁴ Žabokite žirgus! Raiteliai,

sėskite į balnus!

Šalmuoti rikiuokitės į gretas,

šveiskite ietis,

vilkites šarvus!

⁵ Kodėl matau juos klaiko apimtus?

Jie traukiasi atgal!

Sutriuškintos galiūnų gretos,

jie bėga kiek įkabindami,

atgal nesidairydami.

Siaubas visur, – tai

VIEŠPATIES žodis! –

⁶ Greituolis neįstengia pabėgti,

galiūnas neįstengia pasprukti;

šiaurėje, prie Eufrato upės,

jie svirduliuoja ir krinta.

⁷ Kas ten tvinsta tarsi Nilas,

kieno vandenys tarsi

patvinusios upės?

⁸ Egiptas tvinsta tarsi Nilas,

jo vandenys tarsi patvinusios upės.

Jis sako: „Pakilsiu ir apsemsiu žemę, sunaikinsiu miestus ir jų gyventojus“.

⁹ Pirmyn, žirgai!

Riedėkite su įniršiu, vežimais!

Žygiuokite, galiūnai!

Kūše ir Pūte, skydais nešini,

Ludo vyrai įtemptais lankais!

¹⁰ Tačiau ši diena – Viešpaties, Galybių Dievo, atpildo diena, kai jis atkės savo priešams. Kalavijas ris, bus pasotintas ir girtas nuo jų kraujo, nes Viešpats, Galybių Dievas, švenčia auką šiaurės krašte, prie Eufrato upės.

¹¹ Pasikelk į Gileadą ir pasiimk balzamą,

Egipte, mergele dukterie!

Veltui daugini vaistus;

išgijimo tau nėra!

¹² Taūtos girdėjo apie

tavo sugėdijimą,

tavo dejonės pripildė žemę,

nes galiūnas klupo prieš galiūną,

ir abu žuvo drauge.

¹³ VIEŠPATIES žodis pranašui Jeremijui apie tai, kad *Babilono karalius puola Egipto kraštą.

¹⁴ Praneškite Egipte,

paskelbkite Migdole,

paskelbkite Nofe ir Tachpanhesel!

Sakykite: „Stok į gretas! Būk

pasirengęs gintis!“

Kalavijas jau ryja visus aplink tave.

¹⁵ Kodėl pabėgo Apis?

Kodėl jūsų galingasis nesigynė?

Dėl to, kad VIEŠPATS jį parbloškė.

¹⁶ Jūsų daugybė svirduliuavo ir krito,

sakydami vienas kitam:

„Stokimės! Grįžkime

pas savuosius,

į savo gimtąjį kraštą,

šalin nuo nuožmaus kalavijo“.

¹⁷ Vadinkite Egipto valdovą

faraoną pravarde –

„Pagyrūnu, prasnaudusiu progą“.

¹⁸ „Kaip aš gyvas, – sako Karalius, kurio vardas Galybių VIEŠPATS, – kaip tikrai Taboras yra tarp kalnų ir kaip Karmelis – prie jūros, taip tikrai tai įvyks.

¹⁹ Pasidaryk ryšulius tremčiai, dukterie Egipte!

Nofas virs dykuma, apleistas, be gyventojų.

²⁰ Egiptas – puiki telyčia; sparva iš šiaurės nutupia ant jos.

²¹ Net samdiniai jo gretose – kaip garde penėti veršiai.

Ir jie atsuko nugarą, savo gretų negindami, drauge pabėgo,

nes jiems atėjo pavojaus diena, užklupo bausmės laikas.

²² Jis* šnypščia kaip šalin šliaužianti gyvatė,

nes galingai atžygiuoja jo priešai, ateina prieš jį su kirviais kaip medžių kirtėjai.

²³ Jie iškirs jo mišką, – tai VIEŠPATIES žodis, –

nors jis ir būtų neįžengiamas, nes jų daugiau negu skėrių, jie nesuskaičiuojami.

²⁴ Sugėdinta bus dukė Egiptas, atiduota į nagus tautai iš šiaurės“.

²⁵ Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, sako: „Ak! Aš nubausiu Nojo* Amoną, Egiptą, jo dievus ir karalius, faraoną ir visus, kurie juo pasitiki. ²⁶ Aš atiduosiu juos į rankas tiems, kurie ieško jų gyvybės, į rankas Babilono karaliui Nebukadnecarui ir jo pareigūnams. Po to Egiptas bus vėl gyvenamas kaip senovėje“, – tai VIEŠPATIES žodis.

²⁷ * „O tu, mano tarne Jokūbai, nebijok, nenuogąstauk, Izraeli nes, tikėk manimi, aš išgelbėsiu tave iš tolimosios vietos,

tavo palikuonis iš tremties krašto! Tada Jokūbas sugrįš ir ras ramybę, gyvens saugiai, ir nebus kam jo gąsdinti.

²⁸ Taigi tu, mano tarne Jokūbai, nebijok, – tai VIEŠPATIES žodis, – nes aš su tavimi!

Padarysiu galą visoms tautoms, kuriose tave išblaškiau, bet tau galo nepadarysiu.

Tačiau ir nebausto tavęs nepaliksiu, nuplaksiu tave pagal teisingą saiką“.

Pranašavimas filistinams

47 VIEŠPATIES žodis Jeremijui apie *filistinus, faraonui dar neužpuolus Gazos. ² Taip kalbą VIEŠPATS:

„Žiūrėk! Vandenys

atplūsta iš šiaurės, jie taps šėlstančiu srautu, apsems kraštą ir visa, kas jame, miestą ir jo gyventojus.

Žmonės šauks, visi krašto gyventojai klyks.

³ Jie girdi ristūnų kanopų dundesį, vežimų bilesį ir ratų dardėjimą.

Tėvai nebesidairo, kur vaikai, jie kaip be rankų

⁴ nuo dienos, kuri atėjo, kad būtų sunaikinti visi filistinai,

kad būtų atkirstas nuo Tyro ir Sidono jų paskutinis

sajungininkas.

Taip! VIEŠPATS sunaikina filistinus, likutį iš Kaftoro pajūrio.

⁵ Gaza nupliko, Aškelonas neteko žado.

O, jų galybės likučiai! Kiek ilgai žalosite save?“

⁶ „Ak, VIEŠPATIES kalavijau! Kiek ilgai nenurimsi?

Grįžk į savo makštis, liaukis ir nurimk!“

^{46,22} T. y. Egiptas.

^{46,25} Kitas Tėbų (dab. Karnakas) vardas.

^{46,27-28} Jer 30,10-11

^{47,1-7} Iz 14,29-31; Ez 25,15-17; Jl 4,4-8; Am 1,6-8;

Sof 2,4-7; Zch 9,5-7

⁷ Kaip gali jis nurimti,
jei VIEŠPATS davė jam įsakymą?
Prieš Aškeloną ir prieš pajūrį
jis pasiuntė jį.

Pranašavimas Moabui

48 Taip kalba Galybių VIEŠPATS,
Izraelio Dievas, apie *Moabą:

„Vargas Nebojui, nes
jis nuniokotas!
Kirjataimai sugėdinti ir paimti,
jų tvirtovė sugėdinta
ir sunaikinta,
² žuvo Moabo gyrius!
Hešbone jie susimokė prieš jį:
‘Ateikite! Padarykime jam galą,
kad nebebūtų tauta!’

Ir tu, Madmene, ir tu
būsi nutildytas;
kalavijas sėlins tau iš paskos.

³ Klausykitės! Klyksmas
iš Horonaimų:

‘Niokojimas ir baisus
sunaikinimas!’ –

⁴ ‘Moabas sunaikintas!’ –
klykia jo mažieji.

⁵ Jie kopia į Luhito kalvą,
be perstojo gaudžiai verkdami,
nes girdėjo sunaikinimo klyksmą
nuo Horonaimų atšlaičių:

⁶ ‘Bėkite! Gelbėkite savo gyvybę!
Dykumoje būkite kaip
laukinis asilas!’

⁷ Kadangi pasitikėjai savo
laimėjimais ir turtais;
tikrai ir tu būsi užimtas.
Kemošas išeis į nelaisvę
drauge su savo kunigais
ir didžiūnais.

⁸ Niokotojas užpuls
kiekvieną miestą.
Nė vienas miestas neišsigelbės.
Slėnis bus sunaikintas,
Lyguma nuniokota taip,
kaip sakė VIEŠPATS.

⁹ Parūpinkite druskos Moabui,
nes jis tikrai kris.

Jo miestai taps griuvėsiais,
nebebus juose gyventojų“.

¹⁰ Tebūna prakeiktas, kas nerangiai
vykdo VIEŠPATIES darbą! Tebūna pra-
keiktas, kas sulaiko savo kalaviją nuo
kraujo!

¹¹ Nuo jaunystės Moabas
buvo saugus,
įsikūręs savo užuovėjoje*.
Niekada nebuvo perpiltas
– iš indo į indą,
niekada nėjo į tremtį.
Todėl išlaikė savo skonį,
ir jo kvapas nepakito.

¹² „Todėl, tikėkite manimi, ateina
dienos, – tai VIEŠPATIES žodis, – kai at-
siųsiu pas jį pilstytojus, kad jį perpiltų,
ištuštintų jo indus ir sudaužytų jo ąso-
čius.“ ¹³ Tuomet Moabas gėdysis Kemo-
šo, kaip Izraelio namai gėdijosi Betelio,
kuriuo pasitikėjo.

¹⁴ Kaip galite sakyti: ‘Mes
esame galiūnai,
narsuoliai mūšyje?’

¹⁵ Moabas nuniokotas, jo
miestai paimti,
jo rinktiniai jauni vyrai
krito žudynėse, –
tai žodis Karaliaus, kurio vardas
– Galybių VIEŠPATS! –

¹⁶ Moabo nelaimė jau čia pat,
jo pražūtis atskuba risčia.

¹⁷ Apraudokite jį, visi jo kaimynai,
visi, kurie žinote jo vardą!
Sakykite: ‘Oi, kaip sulaužytas
galingasis skeptras,
garbingoji lazda!’“

¹⁸ „Lipk žemyn iš garbės
sosto, dukterie Dibone,
ir sėskis asloje!
Moabo niokotojas

atžygiavo prieš tave,
sunaikino tavo tvirtoves.

¹⁹ Stokis prie kelio ir stebėk,

^{48,1-47} Iz 15,1-16,14; 25,10-12; Ez 25,8-11;

Am 2,1-3; Sof 2,8-11

^{48,11} Pažod.: „nurimęs virš savo nuosėdų“.

Aroero dukteriel!
Klausk bėglį vyrą ir
ištrūkusią moterį,
sakydama: 'Kas atsitiko?'

²⁰ Moabas pažemintas,
netgi sutriuškintas.

Klyk ir šauk!
Praneškite Arnonui,
kad Moabas nuniokotas!“

²¹ Teismas atėjo į Lygumos kraštą –
į Holoną, Jahacą, Mefaatą, ²² Diboną,
Nebą ir Bet Diblataimus, ²³ Kirjatai-
mus, Bet Gamulą ir Bet Meoną, ²⁴ Ke-
rijotus ir Bocrą, į visus Moabo miestus,
tolimus ir artimus.

²⁵ „Moabo ragas nulaužtas,
jo ranka sutriuškinta“, – tai
VIEŠPATIES žodis.

²⁶ Nugirdykite jį, nes jis didžiavo-
si prieš VIEŠPATĮ! Tesivolioja Moabas
savo vėmaluose, tetampa ir jis pajuo-
kos daiktu! ²⁷ Izraelis buvo tau pajuo-
kos daiktas, nors ir nebuvo pagautas
su vagimis; kada tik kalbėjai apie jį,
purtei savo galvą!

²⁸ Palikite miestus,
apsigyvenkite tarp uolų,
Moabo gyventojai!
Būkite kaip balandžiai,
kraunantys lizdą
ant gilaus tarpeklio sienų.

²⁹ Girdėjome apie Moabo
išdidumą –
jis labai išdidus, –
girdėjome apie jo puikybę,
įžūlų išdidumą, širdies pasipūtimą.

³⁰ „Aš pats pažįstu, – tai VIEŠPATIES
žodis, – jo įžūlumą:
meluoja jis pagyromis,
meluoja ir darbai.

³¹ Todėl raudu Moabo,
dėl Moabo aimanuoju,
Kir Hereso vyrų liūdžiu.

³² Verkiu tavęs, Sibmos vynuogyne,
daugiau negu Jazero!
Tavo atžalos nusidriekė
anapus jūros,
nusiirzgė iki pat Jazero.

Tavo vasaros pjūtį ir
vynuogių rinkimą
užpuolė niokotojas.

³³ Džiaugsmas ir džiūgavimas
pradingo
iš Moabo krašto vaisingų sodų.
Sustabdžiau vyną iš
vyno spaustuvų,
nėra kam linksmai dainuojant
traiškyti vynuogių,
nutilo vynuogių rinkimo
džiaugsmas“.

³⁴ Nuo Hešbono ir Elealės iki pat
Jahaco sklinda riksmas. Klyksmai aidi
nuo Coaro iki Horonaimų ir Eglat Še-
lišijos. Net Nimrimų vandenys virsta
tyrais. ³⁵ „Padarysiu Moabe galą, – tai
VIEŠPATIES žodis, – tiems, kurie atna-
šauja aukas aukštumų alkuose ar degi-
na smilkalus savo dievams“.

³⁶ Todėl mano širdis kaip fleita rau-
da Moabo, mano širdis kaip fleita rau-
da Kir Hereso žmonių, nes dingo jų
susikrautieji turtai. ³⁷ Taip! Kiekviena
galva nuskusta ir kiekviena barzda
nukirpta; ant kiekvienos rankos įsi-
pjautos žaizdos, ant kiekvieno juos-
mens ašutinė. ³⁸ „Ant kiekvieno stogo
Moabe ir visose jo aikštėse vien aim-
nos. Sudaužiau Moabą kaip indą, kurio
niekas nebenori“, – tai VIEŠPATIES žo-
dis. ³⁹ O, kaip jis sutriuškintas! Kaip jie
aimanuoja! Kaip Moabas iš gėdos pa-
lenkė sprandą! Moabas tapo pajuoka
ir siaubo reginiu visiems savo kaimy-
nams! ⁴⁰ Taip! Juk taip kalba VIEŠPATS:

„Žiūrėk! Jis puls žemyn kaip erelis,
išskleidęs sparnus prieš Moabą.

⁴¹ Miestai bus paimti,
tvirtovės nugalėtos.

Tą dieną Moabo galiūnų drąsa bus
kaip drąsa moters gimdymo
skausmuose.

⁴² Moabas bus sunaikintas;
neišliks tauta,
nes ji didžiavosi prieš VIEŠPATĮ.

⁴³ Siaubas, duobė ir spąstai
užklupo jus,

Moabo gyventojai! – tai

VIEŠPATIES žodis. –

⁴⁴ Kas paspruks nuo klaiko,

tas įpuls duobėn,

kas išlips iš duobės, tas

pateks į spąstus.

Taip! Visa tai padarysiu Moabui

jų bausmės metais“, –

tai VIEŠPATIES žodis.

⁴⁵ Hešbono paunksnėje nuilęs

bėgliai trumpai stabtelėjo.

Ugnis veržėsi iš Hebrono,

liepsna – iš Sihono namų.

Ji surijo Moabo kaktą,

triukšmadarių galvą.

⁴⁶ Vargas tau, Moabel

Pražuvai, Kemošo tauta!

Tavo sūnūs išvedami tremtin,

tavo dukterys – į nelaisvę.

⁴⁷ „Tačiau dienų pabaigoje aš sugražinsiu Moabo tremtinius“, – tai

VIEŠPATIES žodis. Kol kas toks teismas

Moabui.

Pranašavimas Amonui

49 Apie *Amoną.

Taip kalba VIEŠPATS:

„Argi neturi sūnų Izraelis?

Nejau jam nėra įpėdinio?

Kodėl gi Milkomas atėmė

paveldą iš Gado,

ir jo tauta apsigyveno

Gado miestuose?

² Todėl, tikėk manimi,

ateina dienos, –

tai VIEŠPATIES žodis, –

kai aš paskelbsiu karo šūkį

prieš Amono Rabatą.

Ji taps griuvėsių krūva,

jos kaimai bus naikinami ugnimi.

Izraelis paveldės tuos,

kurie buvo atėmę iš jo paveldą, –

sako VIEŠPATS. –

³ Klyk, Hešbone, nes Ajas

buvo sunaikintas!

Šaukite, Rabatos dukterys,

apsijuoskite ašutine, raudokite,

čaižykite save rimbais,

nes Milkomas išeina į tremtį

drauge su savo kunigais

ir didžiūnais!

⁴ Kam didžiujiesi savo galybe?

Gęsta tavo galybė,

maištingoji dukterie!

Tu pasitikėjai savo turtais,

sakydama:

‘Kas išdrįs žygiuoti prieš mane?’

⁵ Tikėk manimi, atvesiu

prieš tave siaubą

iš visų pusių, – tai Viešpaties,

Galybių Dievo, žodis, –

būsité išblaškyti, kiekvienas sau,

ir nebus kam suburti pabėgėlių.

⁶ Bet vėliau aš sugražinsiu

Amono tremtinius“, –

tai VIEŠPATIES žodis.

Pranašavimas Edomui

⁷ Apie *Edomą.

Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Argi nebėra išminties Temane,

nejau protingieji nebeturi

ką patarti,

nejau išseko jų išmintis?

⁸ Bėkite, traukitės atgal,

slėpkitės giliai olose,

Dedano gyventojai!

Atsiųsiu jam Ezavo pražūtį,

kai ateisiu jo nubauti.

⁹ Jei vynuogių rinkėjai

ateitų pas tave,

tai argi nepalikytų jie išrankų?

Jei vagys ateitų nakčia,

tai net ir jie vogtų tik

ties, kiek norėtų!

¹⁰ Bet aš, aš pats apnuoginau Ezavą,

atidengiau jo slaptuosius guolius;

nebėra kur jam slėptis.

Išnaikinti ir jo palikuonys,

ir giminės,

ir kaimynai; jo nebėra!

^{49,7-22} Iz 34,5-17; 63,1-6; Ez 25,12-14; 35,1-15;

Am 1,11-12; Abd 1-14; Mal 1,2-5

^{49,1-6} Ez 21,33-37; 25,1-7; Am 1,13-15; Sof 2,8-11

¹¹ Palik savo našlaičius,
aš juos išlaikysiu;
tavo našlės tepasitiki manimi“.

¹² Taip kalba VIEŠPATIS: „Net tie, kurie
nenusipelnė gerti taurę, turės ją išger-
ti! Nejau tu liksi nenubaustas? Nenu-
baustas tu neliksi, turi ją gerti! ¹³ Dargi
pats savimi prisiekiau, – tai VIEŠPATIES
žodis, – Bocra taps siaubo reginiu ir pa-
juokos daiktu, týrais, keiksmazodžiu, o
visi jos miestai – amžinais griuvėsiais“.

¹⁴ Gavau žinią iš VIEŠPATIES,
pasiuntinys buvo pasiųstas tautoms:
„Rinkitės! Žygiuokite
prieš šią tautą!

Stokite į mūšį!

¹⁵ Ak, tikėk manimi, padarysiu
tave mažiausią tarp tautų,
paniekintą tarp žmonių!

¹⁶ Siaubas, kurį sukėlei,
ir tavo įžūli širdis apgavo tave,
tave, gyvenančią Uolos plyšiuose,
įsikibusią į kalno viršūnę.
Nors kaip erelis aukštai
sau lizdą krauni,
nulaipinsiu tave žemyn“, –
tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁷ Edomas taps siaubo reginiu. Kie-
kvienas praėivis, matydamas visas
jo žaizdas, baisėsis ir neteks žado*.
¹⁸ „Kaip po Sodomos ir Gomoros bei jų
kaimyninių miestų sunaikinimo, – sako
VIEŠPATS, – nebebus ten jokio gyvento-
jo. Joks žmogus nebesikurs ten gyventi!

¹⁹ Žiūrėk! Kaip liūtas, kuris ateina
iš tankmės palei Jordaną
į saugią ganyklą,
aš staiga juos iš ten išvaikysiu
ir pavesiu ją savo išrinktajam!
Juk kas man prilygs?
Kas patrauks mane į teisumą?
Koks ganytojas galėtų prieš
mane atsilaikyti?“

²⁰ Todėl klausykitės apie
VIEŠPATIES užmoją,

kaip jis užsimojo prieš Edomą,
ką nusprendė dėl Temano
gyventojų:

„Ak, tikrai jie išvargs net
kaimenės mažylius,
net jų pačių avidė apstulbs
dėl jų likimo!“

²¹ Nuo jų kritimo trenksmo
drebės žemė,
ir jų klyksmo aidas bus girdėti
prie Nendrių jūros.

²² Tikėk manimi! Kaip
erelis jis pakils
ir šaus žemyn, išskleidęs
sparnus virš Bocros.
Tą dieną Edomo galiūnų drąsa bus
kaip drąsa moters gimdymo
skausmuose.

Pranašavimas Damaskui

Apie Damaską.

²³ *Hamatas ir Arpadas priblokšti,
nes juos pasiekė bloga žinia.
Jie blaškosi, tirpdami iš baimės,
kaip negalinti nurimti jūra.

²⁴ Damaskas nusilpo,
apsigręžė bėgti,
jį apėmė siaubas.

Jį pagavo nerimas
ir skausmai kaip gimdančią moterį.

²⁵ Koks apleistas tas mano
šlovės miestas,
ta mano linksmybės tvirtovė!

²⁶ „Tikrai jo jauni vyrai
kris jo aikštėse,
ir visi jo kariai bus
nutildyti tą dieną, –
tai Galybių VIEŠPATIES žodis. –

²⁷ Ant Damasko sienų
užkursiu ugnį,
ji praris Ben Hadado tvirtoves“.

Pranašavimas Kedarui ir Hacorui

²⁸ Apie Kedarą ir Hacoro karalystes,
kurias nugalėjo Babilono karalius Ne-
bukadnecaras, taip kalba VIEŠPATS:

^{49,17} Pažod.: „švilps“ (iš pasibaisėjimo).

^{49,18} Pr 19,24-25

^{49,23-27} Iz 17,1-3; Am 1,3-5; Zch 9,1

„Pakilkite, žygiuokite
prieš Kedarą,
sunaikinkite rytiečius!
²⁹ Pasigrobkite jų palapines
ir kaimes,
palapinių dangas ir reikmenis.
Išsiveskite jų kupranugarius
ir šaukite:

‘Siaubas visur!’

³⁰ Bėkite! Sprukite toli,
slėpkitės giliai olose,
Hacoro gyventojai, – tai
VIEŠPATIES žodis, –
nes Babilono karalius
Nebukadnecaras
užsimojo prieš jus,
apsisprendė prieš jus!

³¹ Pakilkite! Žygiuokite prieš tautą,
gyvenančią jaukiai ir saugiai,
– tai VIEŠPATIES žodis, –

ji neturi nei vartų, nei velkių,
ji gyvena viena nuošaliai.

³² Jų kupranugariai taps grobiu,
jų gaūšios galvijų bandos
– karo laimikiu.

Atiduosiu vėjams tuos vyrus
skustais smilkiniais,
siųsiu jiems pražūtį iš visų pusių!
– tai VIEŠPATIES žodis. –

³³ Hacoras taps šakalų lindyne,
amžina dykyne.
Niekas ten nebegyvens,
joks žmogus nebesikurs
ten gyventi“.

Pranašavimas Elamui

³⁴ VIEŠPATIES žodis pranašui Jeremijui
apie Elamą Judo karaliaus Zedekijo
valdymo pradžioje.

³⁵ Taip kalba Galybių VIEŠPATS:
„Tikėk manimi! Sulaužysiu
Elamo lanką,
jų galybės pagrindą.

³⁶ Atvesiu Elamui keturis vėjus
iš keturių dangaus skliauto kraštų.
Vėtysiu juos visais šiais vėjais,
kol nebeliks tautos;
neturinčios Elamo benamių.

³⁷ Padarysiu, kad elamitai
drebės nuo savo priešų,
nuo ieškančių jų gyvybės.
Užtrauksiu jiems nelaimę,
savo degantį įniršį, – tai

VIEŠPATIES žodis. –

Siųsiu jiems iš paskos kalaviją,
kol visiškai juos sunaikinsiu.

³⁸ Elame pasistatysiu sostą,
sunaikinsiu jų karalių
ir didžiūnus, –

tai VIEŠPATIES žodis. –

³⁹ Bet dienų pabaigoje aš
sugrąžinsiu Elamo tremtinius“, –
tai VIEŠPATIES žodis.

Pranašavimas Babilonui

50 VIEŠPATIES žodis *Babilonui,
chaldėjų kraštui, per pranašą
Jeremiją.

² „Praneškite ir paskelbkite
tautoms,

iškelkite ženklą, paskelbkite!
Neslėpkite, bet sakykite:

‘Babilonas paimtas,
Belis sugėdintas,
Merodachas sudaužytas,
Babilono dievų statulos sugėdintos,
sudaužyti jo stabai’.

³ Mat iš šiaurės prieš jį
atžygiavo tauta*,
kuri pavers jo kraštą tyrais.

Niekas jame nebegyvens,
žmonės ir gyvuliai išlakstys.

⁴ Tomis dienomis ir tuo metu,
– tai VIEŠPATIES žodis, –

Izraelio tauta drauge su
Judo tauta ateis
ir verkdami eis ieškoti
VIEŠPATIES, savo Dievo.

⁵ Jie klaus kelio į Sioną,
gręš savo veidus ten link.
Jie ateis ir glausis prie VIEŠPATIES
amžinąja Sandora, kuri
niekada nebus užmiršta

^{50,1-51,64} Iz 13,1-14,23; 47,1-15

^{50,3} T. y. Kyro valdomi persai.

⁶ Mano tauta buvo
paklydusios avys;

jų piemenys juos paklaidino,
išgindami į kalnus klajoti.
Klajodami nuo kalno prie kalvos
jie užmiršo savo avidę.

⁷ Rijo juos visi, kas tik sutiko,
o jų priešai sakė:

‘Mes nenusikalstame;
jie nusidėjo VIEŠPAČIUI,
teisumo buveinei,
VIEŠPAČIUI, savo tėvų vilčiai’.

^{8*} Bėkite iš Babilono, traukitės
iš chaldėjų krašto,
būkite kaip ožiai kaimenės
priekyje!

⁹ Štai sukelsiu ir atvesiu
prieš Babiloną
būrį galingų tautų iš šiaurės krašto.
Jos išsirikiuos mūšui,
ir jis bus paimtas.

Jų strėlės kaip įgudusio galiūno,
kuris niekada negrižta
tuščiomis rankomis.

¹⁰ Chaldėja virs grobiu,
ir visi jos grobėjai bus sotūs,
– tai VIEŠPATIES žodis. –

¹¹ Nors jūs džiaugiatės, nors
jūs džiūgaujate,
mano paveldo grobikai,
nors jūs laigote kaip veršiai pievoje
ir žvangiate kaip erzilai,

¹² jūsų motina bus labai sugėdinta,
jus pagimdžiusioji
raudonuos iš gėdos.

Tikėk manimi! Ji bus
paskutinė tarp tautų,
išdžiūvusi ir nevaisinga dykuma!

¹³ Dėl VIEŠPATIES pykčio Babilonas
taps negyvenamas
ir visas virs tyrais.

Kas tik eis pro Babiloną,
tas baisėsis,
neteks žado, pamatęs jo žaizdas.

¹⁴ Rikiuokitės aplink Babiloną
mūšiu, lankininkai,

leiskite į jį strėles, netaupykite,
nes jis nusidėjo VIEŠPAČIUI.

¹⁵ Iš visų pusių rėkite kovos šūkius!

Jis pasidavė,
krito jo pylimai,
nugriauti jo sienų mūrai!
Juk tai VIEŠPATIES kerštas:
keršykite jam, darykite,
kaip jis jums darė!

¹⁶ Atimkite iš Babilono sėją
ir laikantį pjautuvą pjūties metul
Bijodami niokojančio kalavijo
visi grįš pas savo tautas,
ir kiekvienas bėgs į savo kraštą.

¹⁷ Izraelis – išblaškyta kaimenė, vai-
koma liūtų. Pirma jį rijo Asirijos ka-
ralius, galop Babilono karalius Nebu-
kadnecaras graužė jo kaulus. ¹⁸ Todėl,
– taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izrae-
lio Dievas, – tikėk manimi! Nubausiu
Babilono karalių ir jo kraštą, kaip nu-
baudžiau Asirijos karalių. ¹⁹ Bet Izra-
elį sugrąžinsiu į jo ganyklą; jis gany-
sis ant Karmelio ir Bašane, numalšins
savo alkį Efraimo kalvose ir Gileade.
²⁰ Tomis dienomis ir tuo metu, – tai
VIEŠPATIES žodis, – bus ieškoma Izra-
elio kaltės, tačiau jos nebebus, ir judo
nuodėmių, tačiau jų nebeatsiras, nes
atleisiu tam likučiui, kurį išgelbėjau.

²¹ Žygiuok į Merataimų* kraštą,
žygiuok į jį,
pulk Pekodo* gyventojus!
Žudyk ir paskirk sunaikinti,
– tai VIEŠPATIES žodis, –
padaryk visa, ką tau įsakiau!

²² Krašte mūsų samyšis,
baisus sunaikinimas!

²³ Koks sumažintas ir sutrupintas
visos žemės kūjis!
Kokiu siaubo reginiu tapo
Babilonas tautoms!

²⁴ Tu sau pačiam pasistatei spąstus
ir buvai pagautas, Babilone,
bet to nesuvokei.

Tu buvai pastebėtas ir pagautas,
nes drįsai mesti iššūkį VIEŠPAČIUI.

²⁵ VIEŠPATS atidarė savo
ginklų sandėlį

ir pasiėmė savo rūščio ginklus,
nes Viešpats, Galybių DIEVAS,
turi darbo chaldėjų krašte.

²⁶ Žygiuokite į jį iš visų pusių,
atidarykite jo svirnius!

Supilkite jį tarsi grūdus į krūvas
ir visiškai sunaikinkite!
Nepalikite jam nė likučio!

²⁷ Išpjaukite visus jo jaučius,
tebūna jie visi paskersti!
Vargas jiems, nes atėjo jų diena,
jų bausmės metas!

²⁸ Klausykitės!

Bėgliai ir pabėgėliai iš
Babilono krašto atskuba
skelbti VIEŠPATIES, mūsų

Dievo, keršto,
keršto už jo Šventyklą.

²⁹ Sušaukite lankininkus į Babiloną,
visus pajėgiančius įtempti lanką.

Apsupkite jį iš visų pusių,
niekam neleiskite ištrūkti.

*Atlyginkite jam pagal jo darbus,
elkitės su juo, kaip jis

elgėsi su kitais,
nes jis įžeidė VIEŠPATĮ,

Izraelio Šventąjį.

³⁰ Taip jo aikštėse kris jo jauni vyrai,
ir tą dieną bus sunaikinti

visi jo kariai, –

tai VIEŠPATIES žodis.

³¹ Žiūrėk! Aš priešingas tau,

įžūlusis žmogau, –

tai Viešpaties, Galybių

DIEVO, žodis, –

nes atėjo tavo diena,
tavo bausmės metas.

³² Įžūlusis žmogus

svirduliuos ir parkris,

niekas jo nepakels.

Užkursiu ugnį jo miestuose,
ir ji suris visa aplink jį“.

³³ Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Izraelio žmonės engiami,
drauge su jais ir Judo žmonės.

Visi, išvariusieji į nelaisvę,
tvirtai juos laikė,

atsisakė paleisti“.

³⁴ Galingas jų Atpirkėjas,
jo vardas – Galybių VIEŠPATS!

Jis tikrai juos gins,
kad duotų ramybę žemei
ir sąmyšį Babilono gyventojams.

³⁵ „Kalavijas chaldėjams, –
tai VIEŠPATIES žodis, –

Babilono gyventojams,
didžiūnams ir išminčiams!

³⁶ Kalavijas jo žiniuoniams;
tesukvailėja!

Kalavijas jo galiūnams;
teapima juos siaubas!

³⁷ Kalavijas jo žirgams ir vežimams,
samdiniams jo gretose;

tebūna jie kaip moterys!
Kalavijas jo turtams; tebūna

jie išgrobstyti!

³⁸ Kalavijas jo vandenims;
teišdžiūva!

Tas kraštas pilnas stabų,
dėl pamėklių jie sukvailėjo.

³⁹ Tad gyvens ten *laukiniai

žvėrys su hienomis,
ten kursis ir stručiai.

Niekada jame nebegyvens žmonės,
niekas nebesikurs jame

per amžius.

⁴⁰ Kaip *Dievas sugriovė Sodo-
mą ir Gomorą bei jų kaimynus, – tai
VIEŠPATIES žodis, – taip ir ten nebe-
gyvens nei žmogus, nei apsistos jame
marusis.

⁴¹ Žiūrėk! Ateina tauta iš šiaurės,
galinga tauta,

ir daug karalių pašaukiama
iš žemės pakraščių.

⁴² Ginkluoti lankais ir ietimis,
jie žiaurūs ir kietaširdžiai.

Jų užesys kaip jūros šniokštimas;
jie joja ant ristūnų,
išsirikiavę mūšio gretomis
prieš tave, dukterie Babilone!

⁴³ Babilono karalius išgirdo
žinią apie juos

ir nuleido rankas;

jį pagavo išgąstis ir skausmai
tarsi gimdančią moterį.

⁴⁴ Žiūrėk! Kaip liūtas, kuris ateina
iš tankmės palei Jordaną

į saugią ganyklą,

aš staiga juos iš ten išvaikysiu
ir pavesiu ją savo išrinktajam.

Juk kas man prilys? Kas

patrauks mane į teismą?

Kur tas ganytojas, kuris galėtų
prieš mane atsilaikyti?

⁴⁵ Todėl klausykites apie

VIEŠPATIES užmojį,

kaip jis užsimojo prieš Babiloną,
ką nusprendė dėl chaldėjų krašto:

'Ak, tikrai jie išvays net

kaimenės mažylius,

net jų pačių avidė apstulbs

dėl jų likimo!'

⁴⁶ Nuo riksmo: 'Babilonas

paimtas!' drebės žemė,

šauksmas nuaidės tarp tautų".

51 Taip kalba VIEŠPATS:

"Žiūrėk! Pakelsiu

nuožmų vėją Babilonui

ir Leb Kamajo* gyventojams.

² Pasiųsiu vėtytojus į Babiloną,

kad jį išvėtytų ir nuniokotų kraštą.

Ak, puls jie nelaimės dieną

jį iš visų pusių!

³ Tenetempia lankininkas

savo lanko

ir tenesigiria savo

krūtinės šarvais!

Nesigailėkite jo jaunų vyrų,

sunaikinkite visą jo kariuomenę!"

⁴ Nukauti jie gulės chaldėjų krašte,
sužeisti – jo gatvėse.

⁵ Izraelio ir Judo karalystės

nepaliktos jų Dievo, Galybių

VIEŠPATIES, našlėmis,

nors jų kraštas buvo

pilnas nusikaltimų

Izraelio Šventajam.

⁶ Bėkite iš Babilono,

tegelbsti kiekvienas savo gyvybę!

Nežūkite dėl jo kaltės,

nes dabar – VIEŠPATIES

keršto metas;

jis gaus, ko nusipelnęs.

⁷ Babilonas buvo aukso taurė

VIEŠPATIES rankoje,

nugirdanti visą žemę.

*Taūtos gėrė iš jos vyną,

todėl išėjo iš proto.

⁸ Staiga krito Babilonas

ir buvo sutriuškintas;

apraudok jį!

Atneškite balzamo jo žaizdai,

galbūt ji dar užgydoma.

⁹ „Bandėme Babiloną gydyti,

bet jis nepagydomas.

Palikite jį!

Eikime kiekvienas į savo kraštą!"

Taip, *jo teismas pasiekė dangų,

pakilo iki pat debesų.

¹⁰ VIEŠPATS parodė mūsų teisumą;

ateikite, paskelbkime Sione,

ką padarė VIEŠPATS, mūsų Dievas.

¹¹ Aštrinkite strėles, pripildykite
strėlines!

VIEŠPATS pažadino medų karalių

dvasią, nes nutarė sunaikinti Babilo-

ną. Ak, tai VIEŠPATIES kerštas, kerštas

už jo Šventyklą!

¹² Iškelkite mūšio vėliavą

prie Babilono sienų!

Padidinkite sargybą,

pastatykite sargybinius,

renkite pasalas,

nes VIEŠPATS nutarė ir įvykdė,

ką buvo kalbėjęs apie

Babilono gyventojus.

^{51,1} Hebr. „prieš mane maištaujančiųjų širdies“,
t. y. Chaldėjos.

^{51,7} Apr 17,2-4; 18,3

^{51,9} Apr 18,5

¹³ *Tau, kuri gyveni prie
galingų vandenų

ir esi paskendus turtuose,
atėjo galas, tavo gyvenimo
siūlas nutrauktas.

¹⁴ Galybių VIEŠPATS prisiekė
pats savimi:

„Ak, pripildysiu tave
karių kaip skėrių;
jie šauks pergalės šauksmą“.

¹⁵ Savo galybe jis padarė žemę,
savo išmintimi sukūrė pasaulį
ir savo išmanymu išskleidė dangų.

¹⁶ Jam sugriaudus, kyla vandenų
sąmyšis danguje,

jis pakelia garus nuo
žemės pakraščių,

lietų pripildo žaibų,
vėją paleidžia iš savo svirnų.

¹⁷ Kiekvienas žmogus yra
kvailas ir neišmanėlis;

visus auksakalius gėdina jų stabai,
nes ką jie nulieja, tai melas;

jie neturi gyvybės.

¹⁸ Jie nieko neverti,

juoko darbas;

jų bausmės metu jie žus.

¹⁹ Ne tokia Jokūbo dalia,

nes jis yra tas, kuris visa padarė,
Izraelis – jo paveldo gentis,
Galybių VIEŠPATS – jo vardas.

²⁰ „Tu – mano vėzdas,

mano kovos ginklas;

tavimi daužau tautas,

tavimi naikinu karalystes.

²¹ Tavimi daužau žirgą ir raitelį,

tavimi daužau kovos

vežimą ir vežiką.

²² Tavimi daužau vyrą ir žmoną,

tavimi daužau senį ir vaiką,

tavimi daužau jaunuolį

ir merginą.

²³ Tavimi daužau piemenį

ir jo kaimenę,

tavimi daužau artoją ir

jo jaučių jungą,

tavimi daužau valdytoją
ir jo įgaliotinius.

²⁴ Aš atsilyginsiu jūsų akyse Babilo-
nui ir visiems Chaldėjos gyventojams
už visas blogybes, kurias jie padarė
Sione, – tai VIEŠPATIES žodis.

²⁵ Tikėk manimi! Aš prieš

tave, niokotojų kálne,

visos žemės niokotojau! –

tai VIEŠPATIES žodis. –

Aš ištiesiu savo ranką į tave,

nuritinsiu tave nuo uolų

ir paversiu tave perdegusiu kalnu.

²⁶ Iš tavo griuvėsių nebus imama

nei kertinio akmens,

nei akmens pamatams.

Tu liksi amžina dykynė, –

tai VIEŠPATIES žodis.

²⁷ Duokite ženklą kraštui,

pūskite ragą tautoms!

Pašventinkite tautas karui su juo,

pašaūkite prieš jį visas karalystes:

Araratą, Minį ir Aškenazą!

Paskirkite jo priešams vadą,

rikiuokite žirgus kaip

skėrių knibždynę.

²⁸ Pašventinkite tautas

karui su juo –

mėdų karalių

drauge su jo valdytojais bei

visais įgaliotiniais

ir kiekvieną jam pavaldų kraštą.

²⁹ Žemė dreba ir raitosi,

nes vykdomas VIEŠPATIES

užmojis prieš Babiloną –

paversti Babilono kraštą tyrais,

kur nėra jokių gyventojų.

³⁰ Babilono galiūnai liovėsi kovoje

ir lindi savo tvirtovėse.

Išseko jų drąsa, jie elgiasi

kaip moterys.

Dega pastatai, sulaužytos

vartų velkės.

³¹ Pasiuntinys bėga įkandin

pasiuntinio,

šauklys įkandin šauklio

pranešti karaliui,

kad visas miestas paimtas;

³² brastos užimtos,
pelkės padegtos ir
kariai siaubo apimti“.

³³ Taip kalba Galybių VIEŠPATS,
Izraelio Dievas:

„Duktė Babilonas – kaip
klojimas per kūlimą;
dar truputis, ir ateis jos
pjūties metas“.

³⁴ „Babilono karalius
Nebukadnecaras surijo mane*,
sugriovė mane,
padarė iš manęs tartum
tuščią indą.

Kaip slibinas prarijo mane,
pripildė savo pilvą mano skanėstų
ir išvarė mane.

³⁵ Tebūna atkeršyta Babilonui
už mano žaizdas!“ –
sakys Siono miestas.
„Tebūna atkeršyta Chaldėjos
žmonėms už mano kraują!“ –
sakys Jeruzalė.

³⁶ O dabar taip kalba VIEŠPATS:
„Tikėk manimi! Aš ginsiu tave,
atkeršysiu už tave.
Nusausinsiu jo jūrą,
išsekinsiu jo šaltinį;

³⁷ Babilonas virs griuvėsių krūva,
šakalų landyne,
siaubo reginiu ir pajuoka,
be gyvo žmogaus.

³⁸ Kaip liūtai jie drauge riaumos,
kaip liūtukai jie urgs.

³⁹ Jiems nerimstant aš
sutaisysiu gėrimą
ir girdysiu juos, kol pralinksms.
Tuomet jie užmigs amžinu miegu
ir niekada neatsibus, – tai
VIEŠPATIES žodis. –

⁴⁰ Nuvesiu juos į skerdynių
vietą kaip ėriukus,
kaip avinus ir ožius.

⁴¹ Taip buvo užimtas Šešachas,
į nelaisvę paimtas visos
žemės gyrius!

Kokiu pasibaisėjimu tautoms
tapo Babilonas!

⁴² Jūra apsėmė Babiloną,
šniokščiančios bangos jį užliejo.

⁴³ Jo miestai tapo siaubo reginiu,
sausros šalimi ir tyrais,
kur niekas negyvena,
joks žmogus nekelia kojos.

⁴⁴ Aš nubausiu Babilone Belį
ir ištrauksiu iš jo nasrų,
ką buvo prarijęs.

Ateityje tautos pas jį
daugiau nebeplūs,
sugriuvo Babilono siena!

⁴⁵ Išeik iš jo, mano tauta!
Gelbėkite kiekvienas savo gyvybę
nuo VIEŠPATIES degančio pykčio!

⁴⁶ Nuo šiol nenustokite drąsos ir ne-
nuogaustaukite dėl gandų, kurie sklinda
krašte, nes vienoks gandas ateina vie-
nais metais, kitoks kitais, gandai apie
smurtą krašte ir apie valdovą, kuris ko-
voja su valdovu.

⁴⁷ Tikėk manimi! Ateina dienos,
kai aš nubausiu Babilono stabus.
Jo visas kraštas bus sugėdintas,
ir visi jo užmuštieji gulės jame.

⁴⁸ Tuomet *dangus ir žemė,
jie ir visa, kas juose,
džiūgaus dėl Babilono žuvimo,
kai iš šiaurės ateis jo niokotojai“, –
tai VIEŠPATIES žodis. –

⁴⁹ Taip, Babilonas turi žūti
dėl Izraelio užmuštųjų,
kaip *visos žemės užmuštieji žuvo
per Babiloną.

⁵⁰ Jūs, pabėgėliai nuo kalavijo,
skubėkite, negaiškite!
Prisiminkite VIEŠPATĮ iš tolo,
Jeruzalė teateina jums į širdį!

⁵¹ Mes sugėdinti,
nes patyrėme pajuoką.
Veidai mums kaista iš gėdos,
nes svetimieji įėjo
į mūsų VIEŠPATIES Namų Šventyklą.

^{51,34} T. y. Jeruzalė.

^{51,48} Apr 18,20

^{51,49} Apr 18,24

⁵² „Todėl, tikėk manimi,
ateina dienos, –
tai VIEŠPATIES žodis, –
kai aš nubausiu jo stabus,
ir visame jo krašte dejuos
sužeistieji.

⁵³ Nors Babilonas ir pakiltų į dangų,
nors įsitvirtintų galingoje
aukštybėje,
mano niokotojai jį pasieks“, –
tai VIEŠPATIES žodis.

⁵⁴ Klausykite! Ataidi
riksmas iš Babilono,
baisus bildesys iš Chaldėjos krašto!
⁵⁵ Ak, niokoja VIEŠPATS Babiloną,
tildo jo siaubingą užesį!
Šniokščia jo bangos kaip

galingi vandenys,
aidi jų siautėjantis užesys,
⁵⁶ nes niokotojas atėjo į jį,
į Babiloną.
Jo galiūnai paimti nelaisvėn,
jų lankai sulaužyti,
nes VIEŠPATS yra atlyginimo Dievas,
ir jis tikrai atlygins.

⁵⁷ „Taip nugirdysiu jo
didžiūnus ir išminčius,
jo valdytojus, įgaliotinius
ir galiūnus,
kad jie užmigs amžinu miegu
ir niekada nepabus“, – tai
žodis Karaliaus,
kurio vardas – Galybių VIEŠPATS.
⁵⁸ Taip kalba Galybių VIEŠPATS:
„Plačioji Babilono siena bus
sulyginta su žeme,
aukštieji vartai sudeginti ugnimi.
Taigi taūtos tuščiai triūsia
ir gentys dėl liepsnų varginasi“.

Pranašavimas siunčiamas į Babiloną

⁵⁹ Štai kokį reikalą pranašas Jeremi-
jas patikėjo Machsėjos sūnaus Neri-
jos sūnui Serajai, kai tasėjo į Babilo-
ną drauge su Judo karaliumi Zedekiju
ketvirtais jo valdymo metais. Seraja
buvo stovyklų tvarkytojas. ⁶⁰ Jeremi-
jas atskiroje knygoje buvo aprašęs vi-

sas nelaimės, kurios turėjo ištikti Ba-
biloną, ir visus anuos žodžius, kurie
buvo rašyti Babilonui. ⁶¹ Jeremijas tarė
Serajai: „Kai pasieksi Babiloną, žiūrėk,
kad perskaitytum garsiai visus šituos
žodžius. ⁶² Paskui tarsi: ‘VIEŠPATIE, tu
pats grasinai sunaikinti tą vietą taip,
kad nei žmonės, nei gyvuliai joje ne-
begyvens, kad ji amžinai liks tyrais’.
⁶³ Baigęs skaityti knygą, *pririšk prie
jos akmenį, įmesk į Eufratą ⁶⁴ ir tark:
‘Taip Babilonas nuskęs! Nebepakils iš
nelaimės, kurią jam atsiųsiu’“.

Žodžiu „varginasi“ baigiasi Jeremijo
žodžiai*.

Jeruzalės sunaikinimas

52 Zedekijas buvo dvidešimt vie-
nerių metų, kai tapo karaliumi,
ir valdė Jeruzalę vienuolika metų. Jo
motina, Jeremijo iš Libnos duktė, buvo
vardu Hamutalė. ² Jis darė, kas pikta
VIEŠPATIES akyse, kaip buvo daręs Je-
hojakimas. ³ Iš tikrųjų tai, kas buvo
daroma Jeruzalėje ir Jude, taip pykdė
VIEŠPATĮ, kad jis atstūmė juos nuo sa-
vęs.

Zedekijas pakėlė maištą prieš Ba-
bilonų karalių. ⁴ Devintų jo valdymo
metų dešimto mėnesio dešimtą die-
ną atsitiko taip, kad Babilono kara-
lius Nebukadnecaras su visa savo ka-
riuomene atžygiavo į Jeruzalę, apsupo
ją ir *pastatė aplinkui apgulos įtvirti-
nimus. ⁵ Miesto apgula tęsėsi iki vie-
nuoliktų karaliaus Zedekijo metų. ⁶ O
tų metų ketvirto mėnesio devintą die-
ną, kai badas buvo prispaudęs miestą
ir žmonės nebeturėjo duonos, ⁷ buvo
*pralaužta miesto siena. Visi kariai pa-
bėgo iš miesto nakčia pro vartus tarp
dviejų sienų prie karaliaus sodo, nors
chaldėjai ir buvo visur aplink miestą.

^{51,63-64} Apr 18,21

^{51,64} Žr. eil. 58.

^{52,4} Ez 24,2

^{52,7} Ez 33,21

Jie pasuko Arabos link. ⁸ Bet chaldėjų kariuomenė vijosi karalių ir sugavo Zedekiją lygumose prie Jericho, kai visa jo kariuomenė pakriko ir jį paliko.

⁹ Sugavę karalių, jie nuvedė jį į Riblą Hamato krašte pas Babilono karalių ir šis surengė jam teismą. ¹⁰ Babilono karalius mirtimi nubaudė Zedekijo sūnus jo akyse. Taip pat Ribloje jis išžudė visus Judo didžiūnus. ¹¹ Po to Babilono karalius įsakė *išlupti Zedekijui akis, uždėti grandines, išvaryti į Babiloną ir laikyti jį kalėjime ligi mirties.

¹² Devynioliktą Babilono karaliaus Nebukadnecaro metų penkto mėnesio dešimtą dieną karaliaus asmens sargybos vadas ir Babilono karaliaus palydos narys Nebuzaradanas atvyko į Jeruzalę. ¹³ Jis *sudegino VIEŠPATIES Namus, karaliaus rūmus ir visus Jeruzalės pastatus, kiekvieno svarbesnio asmens namus. ¹⁴ Be to, chaldėjų kariuomenė, buvusi su karaliaus asmens sargybos vadu, išgriovė visas sienas aplink Jeruzalę. ¹⁵ Po to karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas išvarė į tremtį kai ką iš beturčių, likutį gyventojų, išlikusių mieste ir perbėgusių pas Babilono karalių, drauge su amatininkų likučiu. ¹⁶ Tik kai ką iš kaimo žmonių karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas paliko kaip vynuogynų darbininkus ir žemdirbius.

¹⁷ *Žalvario stulpus, stovėjusius prie VIEŠPATIES Namų, pastovus su ratais ir žalvario jūrą, buvusią VIEŠPATIES Namuose, chaldėjai sulaužė į gabalus ir visą žalvarį išgabeno į Babiloną. ¹⁸ Jie paėmė ir ąsočius, bertuves, žnyples, dubenis, semtuvus bei visus žalvario rykus, naudotus Šventyklos apeigoms. ¹⁹ Be to, karaliaus asmens sargybos vadas paėmė taures, smilkytuvus, dubenis, ąsočius, žvakides, semtuvus

ir dubenis liejamosioms aukoms, padarytus iš aukso ir sidabro. ²⁰ Abiejų stulpų, žalvario jūros bei dvylikos žalvario jaučių, ant kurių ji stovėjo, ir pastovų su ratais, kuriuos Saliamonas buvo padaręs VIEŠPATIES Namams, visų šitų rykų žalvario nė pasverti nebūtų buvę galima. ²¹ Kiekvienas stulpas buvo aštuoniolikos mastų aukščio ir dvylikos mastų apimties. Sienos buvo keturių pirštų storio, o vidus tuščias. ²² Stulpo viršuje buvo penkių mastų aukščio žalvario antgalis, kurį supo pinučiai ir granatai, ir visa tai iš žalvario. Ir kitas stulpas buvo lygiai toks pat, su granatais. ²³ Granato obuolių ant visų šonų buvo devyniasdešimt šeši. Iš viso aplink pinučius buvo šimtinė granato obuolių.

²⁴ Be to, karaliaus asmens sargybos vadas suėmė vyriausiąjį kunigą Serają, kunigą padėjėją Sofoniją ir tris slenkščio sargus. ²⁵ Iš miesto jis suėmė vieną karaliaus rūmų dvariškį, vadovavusį kariams, septynis asmeninės karaliaus tarybos vyrus, kurie buvo rasti mieste, kariuomenės vado raštininką, telkusį gyventojus į karinę tarnybą, ir šešiasdešimt paprastų vyrų, kuriems pasitaikė būti mieste. ²⁶ Tuomet karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas paėmė juos ir nuvarė į Riblą pas Babilono karalių. ²⁷ Ribloje, Hamato krašte, Babilono karalius juos sumušė ir nužudė.

Taip Judas buvo ištremtas iš savo žemės. ²⁸ Štai skaičius žmonių, kuriuos Nebukadnecaras išvarė į tremtį: septintais savo valdymo metais – tris tūkstančius ir dvidešimt tris judėjus, ²⁹ aštuonioliktais Nebukadnecaro metais – aštuonis šimtus trisdešimt du asmenis iš Jeruzalės, ³⁰ dvidešimt trečiais Nebukadnecaro metais karaliaus asmens sargybos vadas Nebuzaradanas ištrėmė septynis šimtus ir keturiasdešimt penkis judėjus; iš viso keturis tūkstančius šešis šimtus asmenų.

^{52,11} Ez 12,13

^{52,13} 1 Kar 9,8

^{52,17-23} 1 Kar 7,15-47

Jehojachino likimas

³¹Atsitiko taip, kad trisdešimt septintų Judo karaliaus Jehojachino tremties metų dvylikto mėnesio dvidešimt penktą dieną Babilono karalius Evil Merodachas pirmais savo valdymo metais atkreipė dėmesį į Judo karalių Jehojachiną ir paleido jį iš kalėjimo. ³²Jis kalbėjosi su juo taikingai ir

paskyrė jam sostą, šaunesnį už sostus kitų karalių, buvusių pas jį Babilone. ³³Jehojachinas nusivilkė kalėjimo drabužius ir visą likusį savo gyvenimą valgė prie karaliaus stalo. ³⁴Jo išlaikymui Babilono karalius skyrė nuolatinį aprūpinimą diena po dienos, kol tik jis buvo gyvas, ligi pat jo mirties dienos.

RAUDŲ KNYGA

Raudų knyga (gr. *thrēnoi*, lot. *threni/lamentationes (jeremiae)* / (h)iere-miae; hebr. *’ējkāh* „kaip“) tradicijos siejama su pranašo Jeremijo vardu.

Knyga sudaryta iš penkių skyrių arba raudų. Keturiuose jų (sk. 1, 2, 4, 5) sugriautoji Jeruzalė poetiškai apraudama tarsi pačios tautos, o vienoje (sk. 3) skamba balsas žmogaus, kurį galima įsivaizduoti kaip pranašą, įkūnijusį visų tautiečių kančias.

Aitraus skausmo ir nenuslopintos vilties vienybė atspindi pranašams būdingą požiūrį į žmogaus trapumą ir Dievo meilės jėgą.

Jeruzalės skausmas

- 1** ^{N*} O kokia vieniša
dabar sostinė,
kurioje kadaise knibždėte
knibždėjo žmonių!
Kadaise didinga tarp tautų,
dabar ji lyg našlė!
Kadaise šalių valdovė,
dabar ji tapo verge!
- ▢ ² Karčiai ji verkia nakčia,
ašaros vilgo jos skruostus.
Tarp visų jos meilužių nėra
kas ją paguostų.
Visi jos bičiuliai klastingai
pasielgė su ja
ir tapo jos priešais.
- ▢ ³ Judo tauta išėjo į tremtį
vargti ir sunkiai vergauti.
Gyvendama išblaškyta tautose
ji poilsui vietos neranda.
Visi jos persekiotojai ją nusivijo
kenčiančią.
- ▢ ⁴ Keliai į Sioną liūdi,
nes nėra kam eiti į šventes.
Visi jos vartai išgriauti,
jos kunigai dejuoja.
Všos jos mergaitės sielvartauja,
karti jos dalia.
- ▢ ⁵ Jos engėjai dabar šeiminkauja,
jos priešai puikiai gyvena,

nes **VIEŠPATS** užliejo ją skausmu
už jos nusikaltimų daugybę.
Jos mažutėliai išėjo į nelaisvę
engėjų varomi.

- ▢ ⁶ Išėjo iš Siono dukters
visa jos didybė.
Jos didžiūnai tarsi elniai,
nerandantys sau ganyklos,
vos galėjo paeiti
persekiotojų priekyje.
- ▢ ⁷ Jeruzalė atsimena visus
brangumynus,
priklausiusius jai senovėje,
jos skausmo ir klajonių dienomis.
Kai jos žmonės pateko
į engėjo rankas,
nesant nė vieno, kas jai pagelbėtų,
engėjai piktdžiūgavo,
tyčiodamiesi iš jos kritimo.
- ▢ ⁸ Jeruzalė sunkiai nusidėjo,
todėl virto pajuoka.
Visi, kas ją gėrėjosi, ją niekina,
nes pamatė jos gėdą.
Net ji pati vaitoja,
negali į save pažiūrėti.
- ▢ ⁹ Jos nešvarumai lipo jai prie sijono,
apie save ateitį ji nepagalvojo.
Jos kritimas buvo baisus,
ir nebuvo, kas ją paguostų.
„**VIEŠPATE**, pažvelk į mano skausmą,
nes priešas puikuoja!“
- ▢ ¹⁰ Engėjas ištiesė ranką į visa,
kas jai brangu.

¹¹ Rd 1–4 yra vad. abėcėlinių psalmių pavidalo.
Žr. Ps 9,2 ir kt.

- Ji net matė į jos Šventyklą
įeinant pagonis,
kuriems tu uždraudei
įeiti į savo bendriją.
- 11 Visi jos žmonės dejuoja
ieškodami duonos.
Jie maino savo brangumynus į valgi
gyvybei palaikyti.
„Pažvelk, VIEŠPATIE, ir pamatyk,
kaip aš suniekinta!
- 12 Jums taip niekada tenebūna!
Visi, kurie einate šiuo keliu,
pažvelkite ir pamatykite,
ar yra toks skausmas,
kaip tas skausmas,
kuris ištiko mane,
kai VIEŠPATS man kirto
savo degančio pykčio dieną?
- 13 Jis iš aukštybių pasiuntė ugnį
giliai į mano kaulus.
Mano kojoms paspendė pinkles,
parvertė mane.
Paliko mane apstulbusią,
kenčiančią visą laiką.
- 14 Mano nusikaltimai į
jungą buvo surišti,
jo rankos supinti.
Uždėtas man ant kaklo
jis sekina mano jėgas.
Viešpats atidavė mane į rankas,
kurioms nepajėgiu priešintis.
- 15 Visus galiūnus, kuriuos turėjau,
VIEŠPATS atmetė.
Jis pašaukė prieš mane kariuomenę
mano jaunų vyrų sunaikinti.
Viešpats traiškė mergele,
Judo dukterį,
vynuogę vynuogių spaudykloje.
- 16 Dėl šių dalykų aš verkiu,
mano akys plūsta ašaromis.
Toli nuo manęs, kas galėtų paguosti
ir atgaivinti mano dvasią.
Mano vaikai bejėgiai,
nes priešas nugalėjo“.
- 17 Sionas grąžo rankas,
bet jį paguosti nėra kam.
VIEŠPATS pašaukė Jokūbo
kaimynus tapti jam priešais.

- Tarp jų Jeruzalė virto
nešvarių skuduru.
- 18 „VIEŠPATS teisus,
nes aš maištavau prieš jo žodį.
Betgi klausykitės, visos tautos!
Pasižiūrėkite į mano skausmą!
Mano jaunuolės ir jaunuoliai
išėjo į nelaisvę.
- 19 Šaukiausi savo meilužių,
bet jie mane apvylė.
Mano kunigai ir seniūnai
žuvo mieste
ieškodami valgyti,
norėdami išlikti gyvi.
- 20 Pasižiūrėk, VIEŠPATIE,
kaip man skaudu!
Aš visa sukrėsta,
širdis blaškosi krūtinėje,
nes labai maištavau.
Lauke mirtį neša kalavijas,
viduje – maras.
- 21 Kai jie girdėjo mane dejuojančią,
nebuvo kam manęs paguosti.
Visi mano priešai girdėjo
apie mano nelaimę
ir džiaugiasi, nes tu tai padarei.
Siųsk tą dieną, kurią
kadaise paskelbei;
tebūna jiems kaip man.
- 22 Teiškyla tavo akivaizdon
visas jų nedorumas!
Pasielk su jais,
kaip pasielgei su manimi
dėl visų mano nusikaltimų,
nes aš dejuodama gyvenu,
serga mano širdis“.

Jeruzalės bausmė

- 2 O, kaip pažemino Viešpats
Siono dukterį, būdamas įniršęs!
Jis nubloškė iš dangaus žemėn
Izraelio didybę,
neatminė savo įniršio dieną
savo pakojo.
- 2 Viešpats negailestingai sunaikino
visas Jokūbo buveines.
Įniršęs sulygino su žeme
Judo dukters tvirtoves.

- Parbloškė žemėn sugėdintą
karalystę ir jos didžiūnus.
- 3 Degdamas pykčiu, jis nulaužė
Izraelio ragus.
Atitraukė nuo jų savo dešinę
priešų akivaizdoje.
Niokojo Jokūbą tarsi ugnies liepsna,
visa visur surijanti.
- 4 Savo lanką įtempė lyg priešas,
savo dešinę pakėlė lyg engėjas.
Išžudė visus,
kuriais mes didžiavomės
Siono dukters palapinėje.
Tarsi ugnį išliejo savo pyktį.
- 5 Viešpats elgėsi kaip priešas
ir sunaikino Izraelį.
Sunaikino visus jo rūmus,
griuvėsiais paverė jo tvirtoves,
sustiprino Judo dukters
verksmą ir raudą.
- 6 Jis išgriovė savo buveinę
kaip sodo pašiuurę,
sunaikino savo Padangtę.
VIEŠPATS panaikino Sione
iškilmę ir šabą.
Savo pykčio įniršyje
atmetė karalių ir kunigą.
- 7 Viešpats paniekino savo aukurą,
išsižadėjo savo Šventyklos.
Atidavė į priešų rankas
jos rūmų sienas.
Jie šūkavo VIEŠPATIES Namuose
kaip iškilmų dieną.
- 8 VIEŠPATS nutarė paversti griuvėsiais
Siono dukters sieną.
Ištiesė matavimo virvę*
ir nesulaikė rankos nuo naikinimo.
Sieną ir pylimą privertė raudoti,
ir guli abiejų griuvėsiai.
- 9 Žemėn įgrimzdo jos vartai,
jis nuėmė ir sulaužė velkes.
Ištremtas tautose jos
karalius su didžiūnais,
dingo kunigų mokymas.
Ir jos pranašai nebegauna
regėjimo iš VIEŠPATIES.
- 10 Siono dukters seniūnai
tylėdami sėdi ant žemės.
Jie dulkėmis pasibarstė galvas
ir apsijuosė ašutine.
Jeruzalės mergaitės
nuleido galvas ligi žemės.
- 11 Nuo ašarų aptemo man akys,
aš visas sukrėstas.
Man širdis plyšta*.
dėl dukters, mano tautos,
sunaikinimo.
Vaikai ir kūdikiai alpsta
miesto aikštėse.
- 12 Savo motinų jie nesiliauja
klausinėti:
„Kur grūdai ir vynas?“ –
alpdami kaip suzeistieji
miesto gatvėse,
iškvėpdami gyvastį
ant savo motinų rankų.
- 13 Ką galiu tau pasakyti?
Su kuo tave palyginti,
dukterie Jeruzale?
Su kuo galiu tave lyginti,
kad galėčiau tave paguosti,
mergele, Siono dukterie?
Platūs kaip jūra tavo griuvėsiai;
kas gali tave išgydyti?
- 14 Tavo pranašų tau skelbti regėjimai
buvo tušti ir apgaulingi.
Jie neatidengė tavo kaltės,
idant sugrąžintų tau palaimą.
Jie regėjo ištarmes tau,
tuščias ir klaidinančias.
- 15 Kas tik praeina tavo keliu,
tas matydamas tave ploja rankomis.
Jie švilpia ir kraipo galvas,
žvelgdami į dukterį Jeruzalę.
„Nejau tai miestas,
laikytas gražiausiu,
visos žemės džiugesiu?“
- 16 Visi tavo priešai
žiojasi prieš tave.
Jie švilpia, griežia dantimis
ir šaukia: „Mes ją prarijome!
Tai tikrai mūsų lauktoji diena!

2,8 T. y. nusprendė sunaikinti.

2,11 Pažod.: „Man tulžis liejasi ant žemės“.

Sulaukėme ir pamatėme!“

y ¹⁷ VIEŠPATIS padarė, ką
buvo užsimojęs,
įvykdė savo žodį,
ištartą labai seniai.
Jis sunaikino negailestingai,
leido tavo priešui džiaugtis pergale,
išaukštino tavo engėjų galybę.

y ¹⁸ Šaukis širdimi Viešpaties,
dejuok, Siono dukterie!
Liek ašaras upeliais
dieną naktį.

Neleisk sau atsikvėpti
nei akims ilsėtis!

p ¹⁹ Atsikelk ir šaukis naktį
kiekvienos sargybos pradžioje!
Išliek savo širdį kaip vandenį
Viešpaties akivaizdoje!
Kelk į jį rankas
dėl gyvasties savo vaikų,
mirstančių iš bado kiekvienos
gatvės kampe.

γ ²⁰ Pažvelk, VIEŠPATIE, ir pasižiūrėk:
su kuo esi taip pasielgęs?
Nejaugi moterys turi
valgyti savo vaisių,
savo naujagimius kūdikius?
Nejaugi kunigas ir pranašas
turi būti užmušti Viešpaties
Šventykloje?

ψ ²¹ Jauni ir seni guli
gatvėse sukritę.
Mano merginos ir vaikinai
krito nuo kalavijo.
Savo įniršio dieną juos užmušei,
negailestingai išžudei.

n ²² Sukviete! mano priešus
iš visų pusių
tarsi iškilmių dieną.
Ir VIEŠPATIES įniršio dieną
nė vienas nepabėgo ir neišliko.
Mano priešas sunaikino tuos,
kuriuos pagimdžiau ir išauginau.

Bausmė ir viltis

3 x Aš esu žmogus,
matęs skausmą
nuo Dievo pykčio lazdos.

² Jis varė mane vis giliau ir giliau
į tamsybes be jokios šviesos.

³ Tik prieš mane jis vis kelia
ir kelia ranką visą dieną.

κ ⁴ Jis sunešiojo mano kūną ir odą,
sutrupino man kaulus.

⁵ Jis apgulė ir apsupo mane
kartėliu ir vargais.

⁶ Jis apgyvendino mane tamsybėse
kaip tuos, kurie seniai numirė.

λ ⁷ Jis aptvėrė mane siena,
kad neištrūkčiau,
prislėgė mane sunkiomis
grandinėmis.

⁸ Nors aš šaukiuosi ir maldauju,
jis užgožia mano maldą.

⁹ Jis aptvėrė mano kelius
tašytais akmenimis,
iškraipė mano takus.

τ ¹⁰ Man jis – tykojanti meška,
sėlinantis liūtas.

¹¹ Jis nutempė mane nuo
mano kelio ir sudraskė,
paliko mane priblokštą.

¹² Jis įtempė savo lanką
ir pavertė mane
savo strėlių taikiniu.

η ¹³ Jis paleido strėles iš savo lanko,
ir jos giliai susmigo į mano kūną.

¹⁴ Pajuoka tapau visai savo tautai,
jie visą dieną dainomis
tyčiojasi iš manęs.

¹⁵ Jis pripildė mane kartybių,
pasotino metėlėmis.

ι ¹⁶ Jis nubrūžino man dantis žvyru,
privertė mane gūžtis pelenuose.

¹⁷ Mano gyvenimas neteko ramybės,
aš užmiršau, kas yra laimė.

¹⁸ Tariau sau: „Praėjo
mano garbė ir visa,
ko tikėjausi iš VIEŠPATIES“.

κ ¹⁹ Atminti savo skausmą
ir klajones man –
metėlė ir tulžis!

²⁰ Aš apie tai nuolat galvoju,
ir prislėgta mano dvasia.

²¹ Bet viltis sugrįžta
atsiminus,

- n ²² kad ištikimoji VIEŠPATIES
 meilė niekada neišsenka,
 gailėstingumo jam niekada
 nepristinga.
- ²³ Kas rytą jie nauji;
 didelė tavo ištikimybė!
- ²⁴ „VIEŠPATS yra mano
 dalia, – sakau sau, –
 todėl į jį dėsiu viltis“.
- v ²⁵ Geras yra VIEŠPATS tiems,
 kurie jo laukia,
 žmogui, kuris jo ieško.
- ²⁶ Gera laukti kantriai,
 kol išgelbėjimas ateis iš VIEŠPATIES.
- ²⁷ Gera žmogui jaunystėje
 nešti jungą.
- v ²⁸ Tesėdi jis vienas tyloje,
 kai jungas jam sunkus.
- ²⁹ Teliečia dulkes lūpomis;
 rasi dar yra vilties.
- ³⁰ Teatsuka žandą mušančiam,
 tesisotina užgaule.
- d ³¹ Juk Viešpats
 neatmeta amžinai.
- ³² Juk jei jis ir plaka, tai ir vėl pasigaili
 dėl savo ištikimosios
 meilės gausybės.
- Juk tyčia žmogaus
³³ jis nei plaka, nei liūdina.
- v ³⁴ Kai visi krašto belaisviai
 trypiami kojomis,
³⁵ kai žmogaus teisės paminamos
 Aukščiausiojo akivaizdoje,
³⁶ kai sprendžiant bylą
 skriaudžiamas žmogus, –
 nejau to Viešpats nemato?
- n ³⁷ Kieno įsakas buvo kada
 nors įvykdytas,
 jei Viešpats nebuvo to norėjęs?
- ³⁸ Argi ne iš Aukščiausiojo
 lūpų ateina tai,
 ką atneša nelaimės ir laimės?
- ³⁹ Tad kodėl žmogus, kol gyvas,
 skundžiasi dėl bausmės
 už savo nuodėmes?
- d ⁴⁰ Ištirkime ir patikrinkime
 savo kelius,
 grįžkime pas VIEŠPATĮ!
- ⁴¹ Pakelkime savo rankas ir širdis
 į Dievą danguje!
- ⁴² Mes nusikaltome ir maištavome,
 ir tu neatleidai.
- v ⁴³ Tu apsidengei įniršiu ir
 persekiojai mus,
 žudei ir nepasigailėjai.
- ⁴⁴ Tu prisidengei debesimi,
 kad jokia malda neprasiskverbtų.
- ⁴⁵ Tu padarei mus
 atmatomis ir šiukšlėmis tarp tautų.
- d ⁴⁶ Visi mūsų priešai
 žiojasi prieš mus.
- ⁴⁷ Siaubas ir duobė – mūsų dalia,
 nuniokojimas ir sunaikinimas.
- ⁴⁸ Mano akys plūsta ašarų upėmis
 dėl savo tautos pražūties.
- y ⁴⁹ Mano akys plūs ašaromis
 be perstojo,
 be paguodos,
- ⁵⁰ kolei VIEŠPATS nepažvelgs
 iš dangaus
 ir nepamatys.
- ⁵¹ Mano akys kankina mane
 dėl likimo visų dukterų
 mano mieste.
- y ⁵² Mano priešai be jokios
 priežasties
 sugavo mane kilpa kaip paukštį.
- ⁵³ Jie įstūmė mane gyvą į duobę,
 užvertė ant manęs akmenis.
- ⁵⁴ Vandenys tvino man virš galvos,
 ir aš tariau: „Man galas!“
- p ⁵⁵ Šaukiausi tavo vardo, VIEŠPATIE,
 iš duobės gelmių.
- ⁵⁶ Tu girdėjai mano šauksmą:
 „Tenebūna kurčia tavo ausis
 mano pagalbos šauksmui!“
- ⁵⁷ Tu atėjai man pagalbon,
 kai aš tavęs šaukiausi,
 ir tarei: „Nebijok!“
- r ⁵⁸ Tu gynei mano reikalą, Viešpatie,
 išpirkai mano gyvastį.
- ⁵⁹ Tu, VIEŠPATIE, matei
 padarytą neteisybę,
 tad apgink mano teises!
- ⁶⁰ Tu matai visą jų kerštingumą,
 visus jų kėslus prieš mane.

- n ⁶¹ Tu, VIEŠPATIE, girdėjai jų užgaules,
 visus jų kėslus prieš mane,
⁶² mano priešų kalbas ir užmačias
 visą dieną prieš mane.
⁶³ Pasižiūrėk! Ar jie sėdi, ar stovi,
 aš esu jų patyčių daina.
 n ⁶⁴ VIEŠPATIE, atmokėk jiems,
 paisydamas jų rankų darbų!
⁶⁵ Tejaučia jie širdgėlą,
 tebūna jiems tavo prakeikimas!
⁶⁶ Su įniršiu persekiok juos
 ir išnaikink po VIEŠPATIES dangumi!

Jeruzalė griuvėsiuose

- 4** n Kaip nublanko auksas,
 kaip pakito aukso grynuolis!
 Kaip išmėtyti guli
 šventieji akmenys
 kiekviename gatvės kampe!
 n ² Brangieji Siono vaikai,
 kadaise vertingi kaip
 grynas auksas,
 dabar laikomi moliniais indais,
 puodžiaus rankų darbu!
 n ³ Net šakalai duoda spenį
 žįsti savo jaunikliams,
 bet duktė, mano tauta, tapo žiauri,
 panaši į dykumos stručius.
 n ⁴ Kūdikiai liežuvis limpa
 prie gomurio nuo troškulio;
 maži vaikai prašo duonos,
 bet niekas nė kąsnelio
 jiems neduoda.
 n ⁵ Valgiusieji skanėstus
 guli išbadėję gatvėse;
 išaugintieji purpuro drabužiuose
 laikosi prie šiukšlyno.
 n ⁶ Kaltė dukters, mano
 tautos, buvo didesnė
 *už Sodomos nuodėmę.
 O ji buvo sugriauta vienu
 akimirksniu,
 nepakėlus prieš ją rankos.
 n ⁷ Jos nazyrų buvo tyresni už sniegą,
 baltesni už pieną;
 jų kūnai rausvesni už koralą,

safyro spalvos.

- n ⁸ Dabar jų veidai juodesni
 už suodžius,
 gatvėse jie nebepažįstami.
 Jų oda susiraukšlėjusi ant kaulų,
 išdžiūvusi kaip medis.
 n ⁹ Geriau žūti nuo kalavijo
 negu nuo bado.
 Išsenka jų gyvatis tarsi sužeistųjų,
 stokojant laukų derliaus.
 n ¹⁰ Geraširdės moterys pačios išvirė
 *savo vaikus;
 jie tapo joms maistu,
 kai duktė, mano tauta,
 buvo sunaikinta.
 n ¹¹ VIEŠPATS išsėmė visą savo pyktį,
 išliejo visą degantį įniršį
 ir Sione užkūrė ugnį,
 surijusią jo pamatus.
 n ¹² Niekada netikėjo nei
 žemės karaliai,
 nei kas nors iš pasaulio gyventojų,
 kad engėjas ar priešas įsiveržtų
 pro Jeruzalės vartus.
 n ¹³ Tai dėl jos pranašų nuodėmių
 ir dėl jos kunigų nusižengimų,
 praliejusią joje
 teisiųjų kraują.
 n ¹⁴ Aklai jie klajojo gatvėmis
 taip susitepę krauju,
 kad žmonės negalėjo paliesti
 nė jų drabužių.
 n ¹⁵ „Eikite šalin! Nešvarieji! –
 šaukė jiems žmonės. –
 Šalin! Šalin! Nelieskite!“
 Todėl jie tapo bėgliais ir klajokliais,
 nes tautos buvo sakoma: „Čia
 jie daugiau nebegyvens!“
 n ¹⁶ Pats VIEŠPATS juos išblaškė
 ir į juos daugiau neatsižvelgs.
 Jie nerodė pagarbos kunigams
 nei malonės seniūnams.
 n ¹⁷ Akis pražiūrėjome
 vis laukdami pagalbos, bet veltui.
 Laukte laukėme tautos,
 kuri negalėjo mūsų išgelbėti.

18 Mūsų žingsniai buvo sekami,
nebegalėjome net savo
gatvėmis vaikščioti.

Artinosi mūsų galas.

Mūsų dienos buvo suskaitytos,
tikrai mums buvo atėjęs galas.

19 Mūsų persekiojantieji
buvo greitesni

už padangių erelius.

Jie vijosi mus per kalnus,

dykumoje mūsų tykojo.

20 Mūsų gyvasties alsavimas,

VIEŠPATIES pateptasis,

buvo pagautas jų spąstais,

o mes apie jį sakėme:

„Jo paunksmėje gyvensime
tarp tautų“.

21 Džiūgauk ir linksminkis,

Edomo dukterie,

gyvenanti Uco šalyje!

Bet ir tau ateis taurė,

tu pasigersi ir apsinuoginsi.

22 Tavo kaltė, Siono

dukterie, išpirkta,

tavęs tremtyje jis daugiau

nebelaikys.

Bet už tavo kaltę, Edomo

dukterie, jis nubaus tave,

parodys tavo nuodėmes.

Malda, prašant pasigailėti

5 Atmink, VIEŠPATIE, kas
mums atsitiko,

pažvelk ir pamatyk mūsų gėdą!

2 Mūsų paveldas buvo

perduotas svetimiems,

mūsų namai – ateiviams.

3 Mes tapome našlaičiais,

esame betėviai,

mūsų motinos tarsi našlės.

4 Vandenį, kurį geriame,

turime pirkti,

už savo malkas turime mokėti.

5 Ant mūsų sprando – varovų jungas;

jis vargina, neduoda mums pailsėti.

6 Mes tiesiame ranką

Egiptui ir Asirijai,

kad gautume pavalgyti duonos.

7 Mūsų tėvų, kurie nusidėjo, nebėra,
bet mes turime nešti jų kaltes.

8 Vergai mus valdo,

nėra kam išvaduoti mus iš jų rankų.

9 Duonos parsinešame,

užsitraukdami pavojų gyvybei
nuo dykumos kalavijo.

10 Mūsų oda įdegusi kaip krosnis
nuo deginančio bado karščio.

11 Sione jie* išprievartauja moteris,
Judo miestuose – mergaites.

12 Didžiūnai pakariami jų rankomis,
nėra pagarbos seniūnams.

13 Jaunuoliai priversti sukti girmas,
berniukai kniumba po
malkų našta.

14 Seniūnai pasitraukė

iš miesto vartų,

jaunuoliai – nuo savo muzikos.

15 Dingo mūsų širdies džiaugsmas,
gedulu virto mūsų šokiai.

16 Vainikas nukrito mums
nuo galvos;

vargas mums, nes mes nusidėjome!

17 Mūsų širdys dėl to serga,
mūsų akys nuo šių dalykų aptemo,

18 Siono kalnas guli nuniokotas,
šakalai ant jo bastosi.

19 O tu, VIEŠPATIE,

viešpatauji amžinai,

tavo sostas tveria per visas kartas.

20 Kodėl mus visiškai užmiršai?

Kodėl mus palikai taip ilgai?

21 Susigražink mus, VIEŠPATIE,
kad galėtume sugrįžti!

Atnaujink mūsų dienas
kaip anksčiau!

22 Nebent tu būtumei mus
visiškai atmetęs,

ant mūsų įpykęs be saiko?!

5,11 T. y. chaldėjai.

EZECHIELIO KNYGA

Ezechielio knyga (hebr. *jeḥēzeqēʾl*, gr. *iezekiēl*, lot. *(hi)ezechiel*) parašyta paties pranašo Ezechielio (VI a. pr. Kr. pradžia).

Knygos pasakojimas apima šias temas: įžanginis regėjimas ir pašaukimas pranašu (sk. 1–3), Jeruzalės teismo pranašavimas (sk. 4–24), tautų nubaudimas (sk. 25–32), Dievo tautos atgaivinimas (sk. 33–37), kova su priešais (sk. 38–39), pranašavimai apie būsimąją Jeruzalę (sk. 40–48).

Ezechielis – pirmas pranašas, Dievo pašauktas kalbėti jo vardu už Šventosios Žemės ribų, Babilonijos tremtyje, bet niekada nepamiršęs tėvynės ir visada kurstęs sugrįžimo viltį.

Viešpaties šlovės regėjimas

1 Trisdešimtų metų ketvirto mėnesio penktąją dieną, man esant tarp tremtinių prie Kebaro upės, *atsivėrė dangus, ir aš mačiau regėjimus iš Dievo. ²Penktą dieną, – tai buvo penkti *karaliaus Jehojachino tremties metai – ³VIEŠPATIES žodis pasiekė Būzio sūnų kunigą Ezechielį prie Kebaro upės chaldėjų krašte. Ten pasiekė jį VIEŠPATIES ranka:

⁴Pakėliau akis, ir štai iš šiaurės, pašvaistės apsuptas, su žaibuojančia ugnimi artėjo viesulas, didžiulis debesis, kurio viduryje ugnies šerdyje spindėjo lyg gintaras. ⁵Jos viduryje rodėsi esą *keturi gyvūnai. Jie buvo panašūs į žmones, ⁶bet kiekvienas turėjo keturis veidus ir keturis sparnus. ⁷Jų kojos buvo tiesios, o kojų pėdos tarsi veršio nagos; jos žibėjo, kaip žiba šveistas žalvaris. ⁸Po jų sparnais į keturias puses kyšojo žmogaus rankos. Visi keturi gyvūnai turėjo veidus ir sparnus. ⁹Jų sparnai lietė vienas kitą. Eidami jie nesigręžiojo, kiekvienas gyvūnas ėjo tiesiai į priekį. ¹⁰*Jų veidų išvaizda

buvo tokia: visi keturi turėjo žmogaus veidą, liūto veidą dešinėje, jaučio veidą kairėje ir erelio veidą. ¹¹Tokie buvo jų veidai. Kiekvienas gyvūnas turėjo du sparnus, taip išskleistus aukštyn, kad jie lietė kaimyno sparnus, o kiti du sparnai dengė jų kūnus. ¹²Kiekvienas ėjo tiesiai į priekį, jie ėjo, kur tik dvasia norėjo, ir eidami nesigręžiojo. ¹³Tai gi tokia buvo gyvūnų išvaizda. Tarp gyvūnų buvo kažkas, kas atrodė kaip ugnyje degančios anglys, kaip *deglai, švysčiojantys pirmyn ir atgal tarp gyvūnų. Ugnis spindėjo žėrėdama, iš ugnies plyksėjo žaibai. ¹⁴Gyvūnai švytravo priekin ir atgal kaip žaibai.

¹⁵*Įsistebėjęs į gyvūnus pamačiau po ratą, liečiantį žemę prie kiekvieno keturveidžio gyvūno. ¹⁶Ratai žėrėjo tarsi būtų padaryti iš chrizolito. Visi keturi buvo to pat pavidalo: iš išvaizdos ir sąrangos atrodė, tartum ratas būtų buvęs rato viduje. ¹⁷Ėmę riedėti, jie riedėdavo bet kuria iš keturių krypčių ir riedėdami nesigręžiodavo. ¹⁸Jų skrytys buvo aukštos ir kėlė baimę, nes visų keturių skrytys *aplink buvo pilnos akių. ¹⁹Gyvūnams pajudėjus į

¹¹ Apr 19,11

¹² 2 Kar 24,10-16; 2 Met 36,9-10

¹³ Apr 4,6

¹⁴ Ez 10,14; Apr 4,7

^{1,13} Apr 4,5

^{1,15-21} Ez 10,9-13

^{1,18} Apr 4,8

priekį ratai riedėdavo greta jų; gyvūnams pakilus nuo žemės ratai pakildavo drauge su jais.²⁰ Kur tik dvasia eidavo, ten eidavo ir jie, ir ratai riedėdavo drauge su jais, nes ratuose buvo gyvūnų dvasia.²¹ Gyvūnams einant riedėdavo ir ratai, gyvūnams sustojus sustodavo ir ratai. Kai gyvūnai pakildavo nuo žemės, drauge su jais pakildavo ir ratai, nes ratuose buvo gyvūnų dvasia.

²² Viršum gyvūnų galvų buvo lyg dangaus skliautas, lyg baimę kelianti *krištolo pašvaistė, išskleista viršum galvų.²³ Jų sparnai buvo ištiesti po skliautu sparnas į sparną. Kiekvienas jų dengė savo kūną dviem sparnais.²⁴ Jiems judant girdėjau jų sparnų plazdenimą *kaip galingų vandenų ošimą, kaip Galingojo balsą, kaip užesį karo stovykloje. Sustoję jie nuleisdavo savo sparnus.²⁵ Ir nuo viršaus dangaus skliauto, buvusio virš jų galvų, pasigirdo balsas. Ramiai stovėdami jie nuleisdavo savo sparnus.

²⁶ *Viršum dangaus skliauto, kuris buvo virš jų galvų, buvo matyti lyg sosto pavidalas, panašus į safyrą. Aukštai viršum sosto pavidalo sėdėjo į žmogų panaši būtybė.²⁷ *Aukščiau to, kas atrodė kaip jo juosmuo, regėjau spindesį kaip gintaro, kaip žėrinčios ugnies. O žemiau to, kas atrodė kaip jo juosmuo, regėjau tartum ugnį su blizgančia pašvaiste aplink.²⁸ Kaip vaivorykštė, pasirodanti lietaus dieną debesyse, buvo ji gaubianti pašvaistė. Tai buvo VIEŠPATIES šlovės panašumo reginys. Pamatęs parpuoliau veidu žemėn ir išgirdau kalbant.

Ezechielio pašaukimas

2 Ir jis man tarė: „Žmogau*, stokis ant kojų, ir aš kalbėsiu su tavimi!“² Jam kalbant, dvasia įėjo į mane ir pa-

statė ant kojų. Aš klausiausi to, kuris man kalbėjo.³ Jis sakė man: „Žmogau, siunčiu tave pas Izraelio vaikus, pas maištaujančias tautas, kurios sukiolo prieš mane. Jie ir jų tėvai maištavo prieš mane iki pat šios dienos.⁴ Paliukuonys, pas kuriuos tave siunčiu, yra įžūlūs ir kietaširdžiai. Bet tu jiems sakysi: „Taip kalba Viešpats DIEVAS‘.⁵ Klausys jie ar atsisakys klausyti, nes tai maištingi namai, tegu sužino, kad tarp jų buvo pranašas.

⁶ O tu, žmogau, nebijok jų, nebijok nė jų žodžių, nors tave suptų dilgėlės ir erškėčiai ir sėdėtum ant skorpionų. Dėl jų žodžių neturėk baimės, dėl jų veidų nenustok drąsos, nes tai maištingi namai.

⁷ Tu turi perduoti jiems mano žodžius, ar jie klauso, ar atsisako klausyti, nes tai maištingi namai.

⁸ O tu, žmogau, klausykis, ką aš tau kalbu, ir nebūk maištingas kaip maištingieji namai. Atverk savo burną ir suvalgyk, ką duodu.“⁹ Aš pažvelgiau: priešais mane ištiesta ranka laikė *priešytą ritinį.¹⁰ Jis išvyniojo jį prieš mane: ritinys buvo prirašytas iš abiejų pusių. Jame buvo surašytos raudos, aimanos ir dejonės.

3 *Jis tarė man: „Žmogau, ką tik ten randi, tą valgyk! Suvalgyk šį ritinį, eik ir kalbėk Izraelio namams!“² Atvėriau savo burną, o jis man davė šį ritinį suvalgyti.³ Sakydamas: „Maitinkis šiuo ritiniu, kurį tau duodu, ir pripildyk juo savo skrandį“. Aš valgiau, ir mano burnoje jis tapo saldus tartum medus.

⁴ Tuomet jis tarė: „Žmogau, eik į Izraelio namus ir kalbėk jiems mano žodžiais.⁵ Juk tu siunčiamas ne pas tautą, kurios šneka nežinoma ir kalba svetima, bet į Izraelio namus.“⁶ Ne pas

^{1,22} Apr 4,6

^{1,24} Apr 1,4-15; 19,6

^{1,26} Ez 10,1; Apr 4,2-3

^{1,27} Ez 8,2

^{2,1} Hebr. *ben 'ādām* „žmogaus sūnus“.

^{2,9-10} Apr 5,1

^{3,1-3} Apr 10,9-10

vieną iš daugybės tautų, kurių šneka nežinoma ir kalba svetima, kurių žodžių tu nepajėgi suprasti. Tikriausiai, jei tave pas jas siųsčiau, jos tavęs klausytųsi! ⁷Bet Izraelio namai atsisakys tavęs klausytis, nes jie atsisako klausytis manęs; visi Izraelio namai yra kieta-kakčiai ir užsispyrusios širdies.

⁸Tikėk manimi! Sutvirtinau tavo veidą prieš jų veidus ir sukietinau tavo kaktą prieš jų kaktas;

⁹kaip deimantą, kietesnę už itiną padariau tavo kaktą.

Nebijok jų, dėl jų nenustok drąsos, nes tai maištingi namai“.

¹⁰Jis tarė man: „Žmogau, imk į širdį ir išgirsk ausimis visus mano žodžius, kuriuos tau kalbu. ¹¹Ir vyk pas tremtinius, pas savo tautiečius, kalbėk jiems ir sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS', – nepaisydamas, ar jie klausysis, ar atsisakys klausytis“.

¹²Dvasia pakėlė mane, ir išgirdau už savęs didelį drebinantį dundesį, kai VIEŠPATIES šlovė pakilo iš savo vietos: ¹³plazdenimą gyvūnų sparnų, liečiančių vienas kitą, ir bildesį ratų šalia gyvūnų, didelį drebinantį dundesį.

¹⁴Dvasia pakėlė mane ir nešė. Aš keliau VIEŠPATIES rankos paveiktas, apkartęs ir prislėgtas. ¹⁵Atkeliavau pas tremtinius prie Tel Abibo, pas tuos, kurie gyvena prie Kebaro upės, ir ten tarp jų prasėdėjau priblokštas septynias dienas.

Paskyrimas Izraelio sargybiniiu

¹⁶Praslinkus septynioms dienoms, mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

¹⁷„Žmogau, paskyriau tave Izraelio namų sargybiniiu. Kai tik išgirsi iš mano lūpų žodį, mano vardu juos perspėsi.

¹⁸Jei sakysiu nedorėliui: 'Tu tikrai mirsi!' – bet tu jo neperspėsi, nekaltėsi, idant įspėtum nedorėlį gręžtis nuo

savo nedorio kelio, kad liktų gyvas, tai jis, nedorėlis, mirs dėl savo kaltės, ir tavo ranka bus atsakinga už jo kraują. ¹⁹Bet jei perspėsi nedorėlį, o jis negrįš iš savo nedorumo ir savo nedorio kelio, tai jis mirs dėl savo paties kaltės, o tu būsi išgelbėjęs savo gyvastį.

²⁰Arba jei teisusis nusigręš nuo teismo ir elgsis nedorai, kai aš suteiksiu jam progą nusidėti, tai jis mirs. Kadangi tu jo neišpėjai, jis mirs dėl savo paties kaltės, teismo darbai, kuriuos jis padarė, nebus atsimenami, ir tavo ranka bus atsakinga už jo kraują. ²¹Bet jei tu perspėjai jį, teisųjį, kad teisusis nenusidėtų, ir jis nenusideda, tai jis tikrai gyvens, nes priėmė perspėjimą, o tu būsi išgelbėjęs savo gyvastį“.

²²Tuomet ten VIEŠPATIES ranka palietė mane, ir jis tarė man: „Kelkis ir eik į slėnį. Tenai kalbėsiuosi su tavimi“. ²³Atsikėliau, nuėjau į slėnį ir pamaciau ten VIEŠPATIES šlovę kaip šlovę, kurią buvau regėjęs prie Kebaro upės. Aš parpuoliau kniūbsčias. ²⁴Tuomet dvasia įėjo į mane ir pakėlė ant kojų. Jis kalbėjosi su manimi ir sakė: „Eik ir užsidaryk savo troboje. ²⁵Klausyk, žmogau! Tu būsi rišamas virvėmis ir taip surištas, kad nebegalėsi išeiti pas žmones. ²⁶Padarysiu, kad tavo liežuvis taip priliptų prie gomurio, kad būsi nebylys, bejęs juos perspėti, nes tai maištingi namai. ²⁷Bet kai aš kalbėsiuosi su tavimi ir atversiu tau lūpas, tu jiems sakysi: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Kas pasirengęs klausytis, tas tesiklauso, o kas atsisako klausytis, tas teatsisako, nes tai maištingi namai'“.

Simbolinė Jeruzalės apgula

4 Žmogau, imk plytą ir pasidėk ją priešais save. Nusibraizyk ant jos miestą – Jeruzalę. ²Surenk prieš ją apgulą: pastatyk apgulos bokštus, supilk pylimą, įrenk karių būstus ir pastatyk mūrdaužius iš visų pusių. ³Tuomet pasiimk geležies skardą ir pastatyk ją

kaip geležies sieną tarp savęs ir miesto. Atsigręžk veidu į jį, ir tebūna jis apgultas. Ryžtingai tęsk jo apgulą. Tai ženklas Izraelio namams.

⁴ Paskum gulkis ant kairiojo šono ir užsikrauk Izraelio namų bausmę, nes tiek dienų, kiek ant jo gulėsi, būsi užsikrovęs jų bausmę. ⁵ Jų bausmės metus skaičiuoju tau dienomis – trim šimtais devyniasdešimt. Taip tu kęsi bausmę už Izraelio namus. ⁶ Kai būsi baigęs, gulkis antrąkart, bet ant dešiniojo šono, ir kęsk bausmę už Judo namus. Skiriu tau keturiasdešimt dienų – po vieną dieną už kiekvienierių metus. ⁷ Atsigręžk veidu į apgultą Jeruzalę ir pakėlęs nuogą ranką pranašauk prieš ją. ⁸ Žiūrėk! Pririšu tave virvėmis, kad negalėtum apsiversti nuo vieno šono ant kito, kol nebūsi baigęs apgulos dienų.

⁹ Pasiimk kviečių, miežių, pupų, lęšių, sorų ir speltų, supilk juos į vieną indą ir išsikepk duonos. Ją turėsi valgyti tiek dienų, kiek gulėsi ant šono, – tris šimtus devyniasdešimt dienų. ¹⁰ Maisto, kurį valgysi, bus atsverta po dvidešimt šekelių dienai. Valgysi jį nustatytu laiku. ¹¹ Vandens, kurį gersi, bus atseikėta šeštadalio hino. Gersi jį nustatytu laiku. ¹² Valgysi kaip miežių plokštainį, visų akivaizdoje išsikepęs ant žmogaus išmatų ugnies“.

¹³ VIEŠPATS sako: „Šitaip valgys Izraelio žmonės savo suteptą duoną tautos, kuriose juos išblaškysiu“. ¹⁴ Aš priešinausi: „Ak, ak, ak, Viešpatie DIEVE! Aš niekada nesusitečiau; nuo pat mažumės iki šiol nesu valgęs nei dvėsenos, nei žvėrių sudraskyto gyvulio; jokia sutepta mėsa nepateko man į burną“. ¹⁵ O jis man atsakė: „Gerai, leidžiu tau naudoti galvijų mėšlą vietoj žmogaus išmatų. Ant jo ugnies kepkis duoną“.

¹⁶ Paskui jis kalbėjo: „Žmogau, tikėk manimi! Nulaušiu Jeruzalės duonos ramstį*. Atsvėrę ir susirūpinę jie

valgys duoną; atseikėję ir išsigandę jie gers vandenį. ¹⁷ Stokodami duonos ir vandens, prislėgti už savo kaltę, jie žvelgs vienas į kitą su siaubu.

Kalavijas prieš Jeruzalę

5 Žmogau, pasiimk aštrų kalaviją ir panaudodamas jį kaip kirpėjo skustuvą pabrauk per savo galvą ir barzdą. Paskui paimk svarstyklės ir padalyk plaukus. ² Vieną trečdalį sudeginsi ugnyje, kai mieste pasibaigs apgulos dienos. Kitą trečdalį neši aplink miestą ir kaposi kalaviju. Likusį trečdalį mesi į vėją, ir aš išsitrauksiu kalaviją jiems įkandin. ³ Paskui paimsi iš jų žiupsnelį ir prisiriši prie savo apdaro krašto. ⁴ Iš šitų vėl šiek tiek paėmęs, mesk į ugnį ir sudegink juos. Nuo jų ugnis persimes į visus Izraelio namus“.

⁵ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tai Jeruzalė! Buvau davęs jai vietą tautų šerdyje su aplinkinėmis šalimis. ⁶ Bet ji maištavo prieš mano įsakus ir nuostatus, tapdama nedoresnė negu tautos ir šalys aplink ją, atmetė mano įsakus ir negyveno pagal mano nuostatus“. ⁷ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tikėk manimi! Esate maištingesni negu taūtos aplink jus, negyvenote pagal mano nuostatus ir nesilaikėte mano įsakų, net nesielgėte pagal įsakus tautų, gyvenančių aplink jus!“ ⁸ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Žiūrėk! Aš, aš pats ateinu prieš tave! Aš nuteisiu tave tautų akyse. ⁹ Dėl visų tavo bjaurių nusikaltimų padarysiu tau, ko dar niekada nesu daręs ir į ką panašaus niekada daugiau nedarysiu. ¹⁰ Tikrai tavo tėvai *valgys vaikus, o vaikai savo tėvus. Nuteisiu tave, išvėtysiu tavo likutį po visus vėjus. ¹¹ Todėl, kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – prisiekiu: kadangi tu savo stūbais ir bjauriais nusikaltimais suteršei mano šventyklą, griebsiuosi skustuvo. Mano akis

* T. y. nutrauksiu maisto tiekimą miestui.

^{5,10} Rd 4,10

nepagailės, ir aš neparodysiu užuojautos. ¹² Vienas tavo trečdalis mirs maru ir žus nuo bado, kitas trečdalis kris aplink tave nuo kalavijo, o dar vieną trečdalį išvėtysiu po visus vėjus ir išsi-trauksiu kalaviją jiems įkandin.

¹³ Taip atslūgs mano pyktis; liesiu ant jų savo įniršį, kol sušvelnėsiu. Jie žinos, kad aš, VIEŠPATS, kalbėjau uoliai, liedamas ant jų savo įniršį! ¹⁴ Be to, paversiu tave griuvėsiais, pajuokos reginiu aplinkinėms tautoms ir kiekvieno praeivio akims. ¹⁵ Būsi pajuoka ir pasityčiojimas; įspėjimas ir siaubo reginys aplinkinėms tautoms, kai teisiu tave pykčiu ir įniršiu, bausiu įniršio bausmėmis, – aš, VIEŠPATS, pasakiau! – ¹⁶ Kai paleisiu į tave savo mirtinas bado strėles, kurios jus sunaikins, nes paleisiu jas, kad jus sunaikinčiau, ir kai didinsiu jūsų badą sulaužydamas jūsų duonos ramstį. ¹⁷ Siųsiu jums badą ir laukinius žvėris, ir jie sunaikins tavo vaikus, o maras ir kraujo praliejimas persmelks tave. Kalaviją atvesiu prieš tave, – aš, VIEŠPATS, pasakiau!“

Stabmeldystės pasmerkimas

6 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, atgręžk savo veidą į Izraelio kalnų pusę ir pranašauk jiems. ³ Sakyk: 'Izraelio kalnai, klausykitės Viešpaties Dievo žodžio!' Taip kalba Viešpats DIEVAS kalnams ir kalvoms, dauboms ir slėniams: 'Žiūrėkite! Aš atvesiu prieš jus kalaviją ir sunaikinsiu jūsų alkus. ⁴ Jūsų aukurai bus apleisti ir smilkyklės sudaužytos. Suguldysiu jūsų užmuštuosius jūsų stabams po kojų, ⁵ suguldysiu Izraelio žmonių lavonus priešais jų stabus, išmėtysiu jūsų kaulus aplink jūsų aukurus. ⁶ Visur, kur gyvenate, jūsų miestai bus sugriauti ir aukštumų alkai sunaikinti taip, kad jūsų aukurai bus nugriauti ir sunaikinti, stabai sulaužyti ir su-

trupinti, smilkyklės sudaužytos ir jūsų rankų darbai nušluoti. ⁷ Užmuštieji gulės kritę tarp jūsų; tada jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS!“

⁸ Tačiau paliksiu jums tarp tautų pasprukusius nuo kalavijo, kai būsite išblaškyti svetimose šalyse. ⁹ Tuomet jūsų pabėgėliai atmins mane tautose, kur bus ištremti, kaip aš sielvartavau dėl jų ištvirtusios širdies, nusigrėžusios nuo manęs, ir dėl jų ištvirtusių akių, atsigrėžusių į savo stabus. Tuomet jie bodėsįs savimi dėl padarytų bjaurasčių, dėl savo bjaurių nusikaltimų. ¹⁰ Ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS. Ne tuščiai grasinau, kad užtrauksiu jiems šią nelaimę“.

¹¹ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Plok delnais, trypk kojomis ir šauk: 'Ak!' – dėl visų bjaurių Izraelio namų nusikaltimų! Jie žus nuo kalavijo, bado ir maro! ¹² Kas toli, tas maru numirs, kas arti, tas nuo kalavijo kris, kas išliks ir yra apgultas, tas mirs nuo bado. Taip išliesiu ant jūsų savo įniršį. ¹³ Tuomet jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kai jūsų užmuštieji gulės tarp savo stabų aplink aukurus kiekviename aukštumų alke, ant kiekvienos kalno viršūnės, po kiekvienu žaliu medžiu ir po kiekvienu lapuotu ažuolu, kur tik jie aukojo malonaus kvapo atnašas visiems savo stabams. ¹⁴ Ištiesiu prieš juos savo ranką ir padarysiu kraštą, kur jie gyvena, apleistą ir tuščią nuo dykumos iki Diblos. Tada jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS“.

Artėjanti pražūtis

7 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, taip kalba Viešpats DIEVAS Izraelio žemei.

Galas! Ateina galas keturiems krašto kampams!

³ Dabar ateina tau galas!

Liesiu ant tavęs savo pyktį, nuteisiu tave pagal tavo kelius ir bausiu tave už visas tavo bjaurastis.

⁴Mano akis nepagailės,
ir aš neparodysiu užuojautos,
bet bausiu tave pagal tavo kelius.
Kai tavo bjaurieji nusikaltimai
pūliuos tavyje,
žinosite, kad aš esu VIEŠPATS“.

⁵Taip kalba Viešpats DIEVAS:
„Nelaimė po nelaimės!
Žiūrėk, ji ateina!

⁶Atėjo galas! Atėjo tikras galas!
Jis pakilo prieš tave.
Žiūrėk, jis ateina!

⁷Atėjo tau pražūtis,
šalies gyventojau!
Atėjo metas, jau arti diena
sąmyšio, o ne užavimo kalnuose.

⁸Jau greit išgiešiu ant
tavęs savo įniršį
ir išliesiu ant tavęs savo pyktį.
Nuteisiu tave pagal tavo kelius,
nubausiu tave už visus tavo
bjauriuosius nusikaltimus.

⁹Mano akis nepagailės,
ir aš neparodysiu užuojautos,
bet bausiu tave pagal tavo kelius.
Kai tavo bjaurieji nusikaltimai
pūliuos tavyje,
žinosite, kad aš, VIEŠPATS,
nuplakiau“.

¹⁰Žiūrėk, toji diena jau čia
pat! Žiūrėk, ji ateina!

Pražūtis atėjo,
lazda pražydo,
įžūlumas sukrovė pumpurus,
¹¹smurtas išaugo į nedorumo lazda.
Nė vienas jų neišliks;
neliks nieko nei iš jų pertekliaus,
nei iš turtų.

Jie neturės jokio pranašumo.

¹²Atėjo tas metas, toji diena išaušo!
Kas perka, tas tegu nesidžiaugia,
kas parduoda, tas tegu neliūdi,
nes visus užklups degantis pyktis.

¹³Parduodantis nebeatgaus to,
kas parduota,
nors jis ir pirkėjas tebebūtų gyvi,
nes pyktis apima visus,
ir jis nebus atšauktas.

Kadangi visi jiealti, nė vienas
negali išlikti gyvas.

¹⁴Jie papūtė ragą, ir
viskas parengta,
bet nėra kam eiti į mūšį,
nes mano degantis pyktis
apima juos visus.

¹⁵Kalavijas lauke už vartų,
maras ir badas viduje.
Kas laukuose, tas žus nuo kalavijo,
kas mieste, tą praris
badas ir maras.

¹⁶Bėgliai, jei kam ir
pavyktų išsigelbėti,
slėpsis kalnuose tarsi
slėnių balandžiai,
visi iki vieno dejuodami
dėl savo kaltės.

¹⁷Rankos nusvirusios,
visų blauzdos praskydusios.

¹⁸Apsijuos jie ašutine,
ir juos apsiaus šiurpas.

Visų veiduose gėda
ir visų galvos nuskustos.

¹⁹Savo sidabrą jie išmes į gatves,
o jų auksas bus laikomas
netyru daiktu.

„VIEŠPATIES pykčio dieną jų auksas
ir sidabras negalės jų išgelbėti. Jais ne-
pasisotins nei savo pilvų neprisikimš.
Auksas ir sidabras jiems teikė progą
nusidėti.

²⁰Iš savo puikaus puošmens, kuriuo
didžiavosi, jie pasidarė bjaurių stabų
paveikslų. Todėl paversiu jį jiems ne-
švarių daiktu.

²¹Atiduosiu jį kaip grobį į
svetimųjų rankas,
kaip pelną žemės nedorėliams,
ir jie išniekins jį.

²²Nugręšiu nuo jų savo veidą,
ir jie išniekins mano
brangiąją vietą;

niekšai įžengs į ją ir išniekins.

²³Nukalk grandinę,
nes kraštas pilnas kruvinų
nusikaltimų,
o miestas kupinas smurto.

²⁴ Atvesiu nuožmiausias iš tautų,
ir jos užims jų namus.
Galiūnų įžūlumui padarysiu galą,
ir jų šventyklos bus išniekintos.

²⁵ Siaubas ateina!

Jie ieškos ramybės,
bet jos nebus.

²⁶ Nelaimė lydės nelaimę,
bloga žinia vysis blogą žinią.
Veltui jie ieškos pranašo regėjimo,
kunigas nebepajėgs mokyti,
seniūnai nebemokės patarti.

²⁷ Karalius raudos,
didžiūnas bus pagautas nevilties,
paprastų žmonių rankos drebės.
Pasielgsiu su jais pagal
jų pačių kelią,
teisiu juos, kaip jie teisė,
ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS*.

Stabmeldystė Šventykloje

8 Atsitiko taip, kad šeštų metų šešto mėnesio penktą dieną, man esant namie ir Judo seniūnams sėdint priešais mane, Viešpaties Dievo ranka nusileido ant manęs. ²*Pažvelgiau, ir štai į ugnį panašus pavidalas: žemiau to, kas atrodė kaip juosmuo, buvo ugnis, o aukščiau jo juosmens – lyg gintaro spindesys. ³Jis ištisė lyg ranką ir paėmė mane už galvos garbanos. Dvasia pakėlė mane tarp žemės ir dangaus ir Dievo regėjimais nunešė į Jeruzalę, prie vidinio kiemo šiaurinių vartų; ten buvo pastatytas pavyduliavimo stabas, kuris žadina pavyduliavimą*. ⁴*Ten buvo ir Izraelio Dievo šlovė kaip tas regėjimas, kurį buvau matęs slėnyje.

⁵Tuomet jis tarė man: „Žmogau, dabar pakelk akis į šiaurės pusę!“ Aš pakėliau akis į šiaurės pusę, ir ten, į šiaurę nuo aukuro vartų, pačioje angoje, buvo tas pavyduliavimo stabas. ⁶Jis kalbėjo: „Žmogau, ar matai, ką jie daro? Tuos

bjaurius nusikaltimus, kuriuos Izraelio namai čia daro, kad mane atitolintų nuo mano Šventyklos? Net dar bjaurėsių nusikaltimų pamatysi“.

⁷Jis nuvedė mane prie įėjimo į kiemą, ir ten apsižvalgęs pamačiau skylę sienoje. ⁸Jis tarė man: „Žmogau, braukis pro sieną!“ Ėmiau vėžtis pro sieną, ir štai įėjimas. ⁹Jis kreipėsi į mane: „Eik į vidų ir išvysk tuos nedorus nusikaltimus, kuriuos jie ten daro“. ¹⁰Įėjęs vidun pamačiau, kad ten visur ant sienų pavaizduoti visokiausi ropliai, šlykštūs gyvuliai ir visi Izraelio namų stabai. ¹¹Priešais juos stovėjo septyniasdešimt Izraelio namų seniūnų drauge su Šafano sūnumi Jaazaniju. Kiekvienas laikė rankoje smilktyvą, ir kvapus smilkalų dūmų debesis kilo aukštyn. ¹²Tuomet jis tarė man: „Žmogau, ar matai, ką Izraelio namų seniūnai daro patamsiais, kiekvienas savo stabų kambaryje, sakydami: 'VIEŠPATS mūsų nemato! VIEŠPATS paliko kraštą!'“ ¹³Pamatysi net dar bjaurėsių nusikaltimų, kuriuos jie daro“.

¹⁴Po to jis atvedė mane prie VIEŠPATIES Namų šiaurinių vartų. Ten sėdėjo moterys, raudančios Tamūzo. ¹⁵Jis tarė man: „Žmogau, ar matei? Pamatysi dar net bjaurėsių nusikaltimų negu šie“.

¹⁶Tuomet jis įvedė mane į VIEŠPATIES Namų vidinį kiemą, ir štai prie angos į VIEŠPATIES šventyklą, tarp prieangio ir aukuro, stovėjo maždaug dvidešimt penki vyrai nugaromis į VIEŠPATIES šventyklą ir veidu atsigręžę į rytų pusę, parpuolę kniūbsti ant žemės prieš rytų pusėje tekančią saulę. ¹⁷Ir jis tarė man: „Žmogau, ar matei? Nejaugi bjaurieji nusikaltimai, kuriuos Judo namai daro čia, tai tik mažmožis? Argi jie turi pripildyti smurto ir kraštą, vis erzinti ir erzinti mane? Žiūrėk, jie laiko šakas prie savo nosių*!“ ¹⁸Tad elgsiuosi pykčio

^{8,2} Ez 1,27

^{8,3} Žr. Iš 20,4–6.

^{8,4} Ez 1,28

^{8,17} Arba: „prie mano [t. y. Dievo] nosies“; užuomina apie pagoniškas egiptiečių apeigas.

perimtas, mano akis nepagailės, ir aš neparodysiu užuojautos. Jie rėks man į ausis, bet aš jų negirdėsiu“.

Jeruzalė nubaudžiama

9 Tuomet jis man girdint ėmė šaukti visu balsu: „Prisiartinkite, miesto budeliai, kiekvienas su savo naikinimo įrankiu rankoje!“ ² Ir štai šeši vyrai atėjo keliu nuo aukštesniųjų vartų, kurie yra šiauriniame pakraštyje, kiekvienas nešinas savo žudymo ginklu. Tarp jų buvo vyras, vilkintis drobiniais, su raštininko reikmenimis prie juosmens. Atėję jie sustojo prie žalvario aukuro.

³ O Izraelio Dievo šlovė buvo pasitraukusi nuo kerubo, ant kurio laikydavosi, prie Namų slenksčio. VIEŠPATS pasišaukė drobiniais vilkintį vyrą su raštvedžio reikmenimis prie juosmens ⁴ ir tarė jam: „Pereik per miestą, per Jeruzalę, ir *pažymėk tėvo* ženklų kaktas dūsaujančių ir dejuojančių dėl visų bjaurių nusikaltimų, kurie jame daromi“. ⁵ O kitiems man girdint pasakė: „Eikite jam iš paskos per miestą ir žudykite. Tėnebūna gailestinga jūsų akis, gaileščio neparodykite. ⁶ Žudykite ir naikinkite senius, vaikus ir merginas, mažylis ir moteris, bet nelieskite nė vieno, kuris turi tėvo ženklą; – pradėkite nuo mano Šventyklos!“ Ir jie pradėjo nuo seniūnų, kurie buvo priešais Namus. ⁷ Tuomet jis dar tarė jiems: „Užterskite Namus, pripildykite jų kiemus lavonų. Eikite!“ Jie išėjo ir žudė mieste.

⁸ Jiems žudant aš buvau paliktas vienas. Parpuolęs kniūbsčias aš šaukiau: „Ak, Viešpatie DIEVE! Nejaugi išliedamas savo pyktį ant Jeruzalės tu sunaikinsi visą Izraelio likutį?“ ⁹ Jis atsakė man: „Izraelio ir Judo namų kaltė be galo didelė. Kraštas pilnas kraujo, o miestas – ištvirtimo, nes kalbama:

‘VIEŠPATS paliko kraštą! VIEŠPATS nemato!’ ¹⁰ Taigi ir mano akis nepagailės, ir aš užuojautos neparodysiu, bet suveřsiu jų darbus jiems ant galvų“.

¹¹ Ir štai vyras, vilkintis drobiniais, su raštvedžio reikmenimis prie juosmens pasirodė ir pranešė: „Padariau, kaip įsakė!“

Dievo šlovė pasitraukia

10 *Tuomet pažvelgiau, ir štai viršuje skliauto, kuris buvo viršum kerubų galvų, pasirodė lyg safyro akmuo, lyg į sostą panašus pavidalas. ² Jis kreipėsi į drobiniais vilkintį vyrą, tardamas: „Eik tarp ratų po kerubais, *paimk riešučias žarijų, esančių tarp kerubų, ir išžarstyk jas ant miesto“. Jis įėjo man matant. ³ Vyrui įeinant, kerubai stovėjo ties dešiniuoju Namų pakraščiu, ir debesis pripildė vidinį kiemą. ⁴ VIEŠPATIES šlovė persikėlė nuo kerubų prie Namų slenksčio, Namai buvo pripildyti debesis, ir kiemas buvo pilnas VIEŠPATIES šlovės pašvais-tės. ⁵ Kerubų sparnų užesys buvo girdėti iki pat išorinio kiemo tartum Galingojo balsas, kai jis kalba.

⁶ Kai jis įsakė drobiniais vilkinčiam vyrui tardamas: „Paimk ugnies tarp ratų, esančių po kerubais“, vyras įėjo ir atsistojo šalia rato. ⁷ Vienas kerubas ištiesė ranką į ugnį tarp kerubų, šiek tiek paėmė jos ir įdėjo į drobiniais vilkinčio saują. Priėmęs ugnį šis išėjo. ⁸ Po kerubų sparnais buvo matyti ranka kaip žmogaus.

⁹ *Mačiau, kaip rieda keturi ratai prie kerubų, po vieną ratą prie kiekvieno kerubo; ratai atrodė kaip chrizolito akmens. ¹⁰ Visi keturi buvo tokio pat pavidalo, tartum ratas būtų buvęs rato viduje. ¹¹ Ėmę riedėti, jie galėjo riedėti keturiomis kryptimis, ir riedėdami

^{9,4} Apr 7,3; 9,4; 14,1

^{9,4} Hebr. abėcėlės paskutinė raidė.

^{10,1} Ez 1,26; Apr 4,2

² Apr 8,5

⁹⁻¹³ Ez 1,15-21

nesigręžiodavo. Visi riedėdavo į tą pusę, į kurią buvo atsukta galva, ir riedėdami nesigręžiodavo. ¹² Ir visas kerubų kūnas, nugaros, rankos, sparnai ir ratai buvo *pilni akių. Visų keturių ratai buvo pilni akių. ¹³ Man girdint ratai buvo pavadinti sūkuriais. ¹⁴ *Kiekvienas turėjo keturis veidus: pirmasis buvo kerubo, antrasis – žmogaus, trečiasis – liūto ir ketvirtasis – erelio.

¹⁵ Kerubai pakilo. Tai buvo gyvūnai, kuriuos buvau matęs prie Kebaro upės! ¹⁶ Kerubams pajudėjus į priekį, ratai riedėdavo greta jų; kai kerubai išskleisdavo sparnus, norėdami pakilti nuo žemės, ratai greta jų nepakeisdavo krypties. ¹⁷ Aniems sustojus, sustodavo ir jie, aniems pakilus, pakildavo ir jie, nes juose buvo gyvūnų dvasia.

¹⁸ VIEŠPATIES šlovė pasitraukė nuo Namų slenksčio ir sustojo viršum kerubų. ¹⁹ Kerubai išskleidė sparnus ir pakilo nuo žemės mano akyse, išėdami kartu su ratais. Jie sustojo prie VIEŠPATIES Namų rytinių vartų angos; viršum jų buvo Izraelio Dievo šlovė. ²⁰ Jie buvo tie patys gyvūnai, kuriuos buvau matęs po Izraelio Dievu prie Kebaro upės, ir supratau, kad tai kerubai. ²¹ Kiekvienas turėjo keturis veidus, kiekvienas turėjo keturis sparnus, o po jų sparnais buvo rankos kaip žmogaus. ²² Ir jų veidų išvaizda buvo tokia pat, kaip anų veidų, kuriuos buvau matęs prie Kebaro upės. Kiekvienas ėjo tiesiai į priekį.

Didžiūnų teismas

11 Tuomet dvasia pakėlė mane ir atvedė prie VIEŠPATIES Namų rytinių vartų, vartų į saulėtekio pusę. Ten prie vartų buvo dvidešimt penki vyrai. Tarp jų pamačiau tautos didžiūnus, Azūro sūnų Jaazaniją ir Benajos sūnų Pelatiją. ² Jis tarė man: „Žmogau,

štai vyrai, kurie rezga pinkles ir slapta sąmokslauja mieste ³ sakydami: 'Nėra reikalo dabar statyti namus. Šis miestas – katilas, o mes – mėsa!' ⁴ Todėl pranašauk prieš juos, pranašauk, žmogau!“

⁵ VIEŠPATIES dvasia nusileido ant manęs, ir jis tarė man: „Sakyk: 'Taip kalba VIEŠPATS. Štai ką sau manote, Izraelio namai! Aš žinau, kas atėjo jums į galvą! ⁶ Užvertėte šį miestą lavonais ir gatves pripildėte užmuštųjų'“. ⁷ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Jūsų užmuštieji, kuriais užvertėte jį, yra mėsa, o šis miestas – katilas, bet jūs būsite iš jo išvaryti. ⁸ Jūs bijojote kalavijo, tad aš atvesiu jums kalaviją, – tai Viešpaties Dievo žodis. – ⁹ Išvarysiu jus iš miesto, atiduosiu svetimiesiems į rankas ir įvykdysiu jums teismo nuosprendžius. ¹⁰ Jūs krisite nuo kalavijo. Aš bausiu jus Izraelio paribyje, ir jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS. ¹¹ Miestas nebus jums katilas, o jūs nebūsime mėsa jame; Izraelio paribyje jus bausiu. ¹² Tuomet jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kurio įstatų nesilaikėte ir kurio įsakų nevykdėte, bet elgėtės pagal papročius tautų, gyvenančių aplink jus!“ ¹³ Atsitiko taip, kad man pranašaujant Benajos sūnus Pelatijas numirė. Tuomet parpuoliau veidu žemyn ir visu balsu šaukiau, sakydamas: „Ak, Viešpatie DIEVE! Nejau tu nori padaryti galą Izraelio likučiui?“

Dievas parves tremtinius

¹⁴ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁵ „Žmogau! Apie tavo brolius, tavo gimines, tavo tautiečius tremtinius ir visus Izraelio namus Jeruzalės gyventojai sako: 'Jie pasitraukė toli nuo VIEŠPATIES. Šis kraštas atiduotas mums kaip nuosavybė!' ¹⁶ Todėl sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Nors perkėliau juos toli tarp tautų, nors išblaškiau juos po įvairius kraštus, kurį laiką buvau jiems šventykla kraštuose,

^{10,12} Apr 4,8

^{10,14} Ez 1,10; Apr 4,7

į kuriuos jie pateko'. ¹⁷ Todėl sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Surinksiu jus iš visų tautų, paimsiu jus iš kraštų, kur buvote išblaškyti, ir duosiu jums Izraelio žemę'. ¹⁸ Atvykę ten jie pašalins iš jos visus stabus ir visus bjauriuosius nusikaltimus. ¹⁹ *Duosiu jiems kitą širdį ir įliesiu jiems naują dvasią, išimsiu iš jų kūno akmens širdį ir duosiu jiems jautrią, ²⁰ kad gyventų pagal mano įstatus, laikytųsi mano įsakų ir juos vykdytų. Tada jie bus mano tauta, ir aš būsiu jų Dievas. ²¹ O tiems, kurių širdis seka paskui jų stabus ir bjaurastis, suversiu jų darbus jiems patiems ant galvų', – tai Viešpaties DIEVO žodis.

²² Tuomet kerubai su šalia buvusiais ratais pakėlė sparnus. *Izraelio Dievo šlovė tvyrojo virš jų. ²³ VIEŠPATIES šlovė pakilo viršum miesto ir sustojo ant kalno į rytus nuo miesto.

²⁴ Dvasia pakėlė mane ir atvedė Dievo dvasios regėjimu į Chaldėją pas tremtinius. Regėjimas, kurį mačiau, pranyko. ²⁵ Aš papasakojau tremtiniams visus dalykus, kuriuos man buvo parodęs VIEŠPATS.

Simbolinė judo tremtis

12 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, tu gyveni maištinguose namuose. *Jie turi akis, kad galėtų matyti, bet nemato, turi ausis, kad galėtų girdėti, bet negirdi, nes tai maištingi namai. ³ Todėl, žmogau, susirišk tremtinio ryšulį ir išeik į tremtį dienos metu, jų akyse. Išeik tarsi tremtinys iš savo vietos ir jiems matant nueik į kitą vietą. Galbūt jie suvoks, kad yra maištingi. ⁴ Išsineši savo tremtinio ryšulį dienos metu jiems matant, tarsi ryšulį tremčiai, o pats išeisi vakare jiems matant, kaip varomieji į tremtį. ⁵ Jiems matant pralaužk sienoje skylę ir išsi-

nešk pro ją savo ryšulį. ⁶ Jiems matant tu užsikelsi ryšulį ant peties ir išsineši jį sutemus. Veidą užsidengsi, kad nematytumei krašto, nes aš padariau tave ženklų Izraelio namams“.

⁷ Padariau taip, kaip man buvo įsakta. Išsinešiau savo ryšulį tarsi ryšulį tremčiai ir vakare savo ranka pralaužiau sienoje skylę. Išsinešiau jį sutemus, nešdamasis ant peties jiems matant.

⁸ Kitą rytą mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ⁹ „Žmogau, ar nesakė tau Izraelio namai, tie maištingieji namai: 'Ką tu išdarinėji?' ¹⁰ Pasakyk jiems: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Štai pranašavimas apie Jeruzalės vadą ir visus Izraelio namus'. ¹¹ Sakyk: 'Aš esu ženklas jums! Kaip padariau, taip ir jiems bus padaryta: jie eis į tremtį, į nelaisvę. ¹² O vadas, kuris yra tarp jų, sutemus užsikels savo ryšulį ant peties ir išeis. Jie pralauž sienoje skylę jam išvesti; jis užsidengs veidą taip, kad krašto nematytų savo akimis. ¹³ Užmesiu ant jo savo tinklą, ir jis pateks į mano spąstus; *atvesiu jį į Babiloną, chaldėjų kraštą, tačiau to krašto jis nematys* ir ten mirs. ¹⁴ O visą jo palydą, padėjėjus ir visus kariuomenės būrius išnešiosiu po visus vėjus ir išsitrauksiu kalaviją jiems įkandin. ¹⁵ Kai išsklaidysiu juos tarp tautų ir išbarstysiu įvairiuose kraštuose, jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS. ¹⁶ Bet nedaugeliui leisiu išlikti gyviems nuo kalavijo, bado ir maro, kad papasakotų apie visus savo bjauriuosius nusikaltimus tautoms, pas kurias nueis. Tada jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS“.

¹⁷ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁸ „Žmogau! Drebėdamas valgyk duoną, iš baimės paširpęs gerk vandenį. ¹⁹ Sakyk krašto žmonėms: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS apie Jeruzalės gyventojus Izraelio žemėje. Jie valgys

^{11,19–20} Ez 36,26–28

^{11,22–23} Ez 43,2–5

^{12,2} Iz 6,9–10; Jer 5,21; Mk 8,18

^{12,13} 2 Kar 25,7; Jer 52,11

^{12,13} Žr. 2 Kar 25,7; Jer 52,11.

duoną apimti baimės ir gers vandenį pagauti siaubo, nes jų kraštas bus netekęs įprasto apsto per jo gyventojų nežabotą smurtą.²⁰ Miestai, kur dabar pilna žmonių, bus sunaikinti, kraštas nuniokotas, ir jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATIS“.

Regėjimų patvirtinimas

²¹ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:
²² „Žmogau, ką reiškia Izraelio žemėje jūsų patarlė: ‘Dienos prabėga, ir regėjimai nueina niekais’? ²³ Todėl sakyk jiems. ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Aš padarysiu galą šiai patarlei. Ji nebebus daugiau vartojama Izraelyje kaip patarlė!’ Bet sakyk jiems: ‘Dienos atėjo, ir regėjimų išsipildymas arti, ²⁴ nes nebebus daugiau Izraelio namuose nei tuščių regėjimų, nei raminančių spėjimų. ²⁵ Aš, VIEŠPATS, pasakiau, ir tai bus įvykdyta be atidėliojimo, nes jūsų dienomis, maištingieji namai, aš ištarsiu savo žodį ir jį įvykdysiu“ – tai Viešpaties DIEVO žodis.

²⁶ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:
²⁷ „Žmogau, Izraelio namai sako: ‘Regėjimas, kurį jis mato, yra už daugelio metų, jis pranašauja tolimą ateitį’. ²⁸ Todėl sakyk jiems: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Nė vienas iš mano žodžių nebebus daugiau atidėtas, bet kiekvienas žodis, kurį ištarsiu, bus įvykdytas“ – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Prieš netikruosius pranašus

13 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:
² „Žmogau, pranašauk Izraelio pranašams, pranašauk! Sakyk tiems, kurie pranašauja savo pačių vaizduotės užgaidas: ‘Klausykitės VIEŠPATIES žodžio!’“ Taip kalba Viešpats DIEVAS.
³ „Vargas kvailiesiems pranašams, kurie remiasi savo pačių dvasios užgaidomis, neturėję regėjimo! ⁴ Izraeli, tavo pranašai – tarsi šakalai tarp griuvėsių! ⁵ Jūs nei lipote į spragas, nei taisėte sienas aplink Izraelio namus, kad

VIEŠPATIES dieną jie tvirtai laikytųsi kovoje. ⁶ Tušti regėjimai ir melagingi spėjimai tų, kurie sako: ‘Tai VIEŠPATIES žodis’, kai VIEŠPATS jų nesiuntė. Jie netgi laukia, kad išsipildytų jų žodis! ⁷ Argi ne tuščių regėjimą matėte ir argi ne melagingą žyniavimą skelbėte sakydami: ‘Tai VIEŠPATIES žodis’, nors aš nekalbėjau?“

⁸ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS:
 „Kadangi skelbėte niekus ir regėjote melą, aš prieš jus, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ⁹ Mano ranka bus pakelta prieš pranašus, kurie patiria tuščius regėjimus ir skelbia melagingus spėjimus. Jų nebus mano tautos taryboje, jie nebus įrašyti į Izraelio namų sąrašą ir nesugrįš į Izraelio žemę. Taip jūs žinosite, kad aš esu Viešpats DIEVAS.
¹⁰ Juk *jie suklaidino mano tautą sakydami: ‘Taika’, kai nėra taikos. Žmonės atstato sieną ir tinkuoja ją moliu be šiaudų! ¹¹ Sakyk tiems, kurie tinkuoja moliu be šiaudų, kad ji sugrius. Liūtis sukels potvynį, kris nuožmi kruša, šėls audros vėjas! ¹² Žiūrėkite! Kai siena sugrius, argi nebus jums sakoma: ‘Kur tas tinkas, kuriuo tinkavote?’“ ¹³ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Savo įniršyje paleisiu audros vėją, nuo mano pykčio kils liūtis potvynis ir su įniršiu viską naikinanti nuožmi kruša. ¹⁴ Nugriausiu sieną, kurią tinkavote moliu be šiaudų, sulyginsiu ją su žeme taip, kad bus atidengti pamatai. Kai ji grius, žūsime po ją. Tada žinosite, kad aš esu VIEŠPATS. ¹⁵ Taip išliesiu savo įniršį ant sienos ir tų, kurie tinkuoja ją moliu be šiaudų; sakysiu jums: ‘Nebėra sienos, nebėra nė tų, kurie ją tinkavo moliu be šiaudų; ¹⁶ nebėra Izraelio pranašų, kurie pranašavo apie Jeruzalę ir regėjo taiką, kai taikos nebuvo“ – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹⁷ „Žmogau, atsuk veidą ir į savo tautos dukteris, pranašaujančias savo

vaizduotės norus, pranašauk joms ir ¹⁸ sakyk: „Taip kalba Viešpats DIEVAS. Vargas moterims, kurios apsiuva juosta kiekvieną riešą ir daro gobtuvus* bet kokio dydžio žmonių galvoms, norėdamos juos prigauti. Neįau jūs, mano tautos žmonės prigaudamos, save gyvas išlaikote? ¹⁹ Išniekinote mane mano tautoje dėl miežių saujos ir duonos trupinių*. Savo melais mano tautai, mėgstančiai klausytis melų, pražudote žmones, kurie neturėtų mirti, ir palaikote gyvus tuos, kurie neturėtų išlikti gyvi!“

²⁰ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Aš prieš jūsų juostas, kuriomis gaudote žmones kaip paukščius. Aš nuplėšiu jas nuo jūsų rankų ir išlaisvinsiu žmones, kuriuos jūs gaudote kaip paukščius. ²¹ Aš nuplėšiu jūsų gobtuvus ir išgelbėsiu savo žmones iš jūsų nagų. Jie daugiau nebebus jūsų naguose, ir jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS! ²² Kadangi jūs melu prislėgėte teisiųjų širdis, nors aš nebuvau jų prislėgęs, ir pakurstėte nedorėlius nesigręžti nuo jų nedoro kelio, idant išgelbėtų savo gyvybę, ²³ tuščių regėjimų daugiau nebematysite ir neužsiminsite žygiavimu. Aš išgelbėsiu savo tautą iš jūsų nagų, ir jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS!“

Prieš stabų garbinimą

14 Keletas vyrų iš Izraelio seniūnų atėjo pas mane ir atsisėdo priešais. ² Ir mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ³ „Žmogau, šie vyrai puoselėjo stabus širdyje ir savo nuodėmės priežastį statėsi tiesiog sau prieš akis. Argi aš privalau atsakyti į jų klausimus? ⁴ Todėl kalbėk jiems ir sakyk: „Taip kalba Viešpats DIEVAS. Kiekvienam žmogui iš Izraelio namų, kuris puoselėja stabus širdyje ir statosi savo nuodėmės

priežastį tiesiog sau prieš akis, tačiau ateina pas pranašą, aš, VIEŠPATS, duosiu atsakymą, ⁵ idant apčiuopčiau Izraelio namus jų širdyje. Dėl visų savo stabų jie visi atsiskyrė nuo manęs!“

⁶ Todėl sakyk Izraelio namams: „Taip kalba Viešpats DIEVAS. Grįžkite ir gręžkitės nuo savo stabų ir nugręžkite savo veidus nuo visų savo bjaurių jų nusikaltimų. ⁷ Kiekvienam žmogui iš Izraelio namų ar iš svetimšalių, gyvenančių Izraelyje, kuris atsiskiria nuo manęs, puoselėdamas stabus širdyje ir statydamasis savo nuodėmės priežastį tiesiog sau prieš akis, tačiau ateina pas pranašą per jį manęs paklausti, aš, VIEŠPATS, pats atsakysiu. ⁸ Tam žmogui aš atgrėšiu savo veidą, padarysiu jį ženklą ir priežodžiu, atkirsiu jį nuo savo tautos. Ir jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS.“

⁹ Jeigu pranašas leisis taip suklaidinamas, kad pranašautų, tai aš, VIEŠPATS, būsiu suklaidinęs tą pranašą; pakelsiu prieš jį savo ranką ir atkirsiu jį nuo savo tautos Izraelio. ¹⁰ Abu turės atsakyti už kaltę; tokia pat bausmė ir tam, kuris klausia, ir pranašui, ¹¹ kad Izraelio namai daugiau nebenuklystų nuo manęs ir nebesiterštų visokiais maištavimais. Tuomet jie bus mano tauta, ir aš būsiu jų Dievas“, – tai Viešpaties Dievo žodis.

Asmeniška atsakomybė

¹² Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

¹³ „Žmogau, kai kuris nors kraštas nusideda man neištikimybę, aš pakeliu ranką prieš jį, sulaužau jo duonos ramstį ir siunčiu jam badą, išnaikindamas jo žmones ir gyvulius; ¹⁴ net jeigu trys vyrai – Nojus, Danielius ir Jobas – būtų jame, tik jie neišgelbėtų savo teismo, – tai Viešpaties Dievo žodis. –

¹⁵ Jei aš paleisčiau laukinius žvėris per tą kraštą jo nuniokoti taip, kad jis tap-
tų dykyne ir niekas nebeitų per jį bijo-
damas žvėrių, ¹⁶ net jeigu tie trys vyrai

^{13,18} T. y. žyniauja.

^{13,19} T. y. dėl žygiavimo ir būrimų.

būtų jame, – kaip aš gyvas, tai Viešpaties Dievo žodis, – jie neišgelbėtų nei sūnų, nei dukterų, bet būtų išgelbėti vien jie, o kraštas pavirstų dykyne.

¹⁷ Arba jei atvesčiau prieš tą kraštą kalaviją tardamas: 'Tepereina per kraštą kalavijas!' ir nukirsdinčiau jo žmones ir gyvulius, ¹⁸ net jeigu tie trys vyrai būtų jame, – kaip aš gyvas, tai Viešpaties Dievo žodis, – jie neišgelbėtų nei sūnų, nei dukterų, bet būtų išgelbėti vien jie. ¹⁹ Arba jei marą pasiųsčiau į tą kraštą ir išliečiau ant jo savo įniršį, norėdamas krauju sunaikinti jo žmones ir gyvulius, ²⁰ net jei Nojus, Danielius ir Jobas būtų jame, – kaip aš gyvas, tai Viešpaties Dievo žodis, – jie neišgelbėtų nei sūnų, nei dukterų. Tik patys teišsigelbėtų savo teisumu“.

²¹ Taip kalba Viešpats Dievas: „Siunčiu Jeruzalei savo keturis mirtinus teismus – 'kalaviją; badą, laukinius žvėris ir marą – žmonėms ir gyvuliams išnaikinti, ²² tačiau išliks joje bėglių likutis, sūnūs ir dukterys, kurie bus išvesti. Kai jie ateis pas jus, ir jūs pamatysite jų kelius ir darbus, būsite paguosti dėl nelaimės, kurią atvedžiau Jeruzalei, dėl viso, ką atsiunčiau jai. ²³ Jie bus jums paguoda. Matydami jų kelius ir darbus, žinosite, kad ne veltui dariau visa, ką joje padariau“, – tai Viešpaties Dievo žodis.

Jeruzalė – nenaudingas vynmedis

15 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, kuo vynmedžio mediena lenkia

visą kitokią medieną,
tojį vynmedžio šaką,
kuri auga tarp miško medžių?

³ Ar jo mediena naudojama
padaryti ką nors naudinga?
Ar kas pasidaro iš jo bent vagį,
kad pakabintų ant jo koki
nors padargą?

⁴ Anaip tol! Jis metamas į

ugnį kaip pliauskal!

Ugniai surijus abu galus
ir viduriui suanglėjus,
ar jis dar kam nors tinkamas?

⁵ Anaip tol! Būdamas sveikas,
jokiam dirbiniui jis nebuvo
naudojamas,

o ugniai surijus ir jam suanglėjus,
ar begali jis būti panaudotas
kokiam dirbiniui?“

⁶ Todėl taip kalba Viešpats Dievas:
„Kaip tarp miško medžių vynmedžio
medieną atidaviau it malkas ugniai,
taip atiduosiu ir Jeruzalės gyventojus.
⁷ Atgręšiu į juos savo veidą; nors jie iš-
vengė ugnies, vis tiek ugnis juos suris.
Jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kai
atgręšiu į juos savo veidą. ⁸ Paversiu jų
kraštą dykyne dėl to, kad jie nebuvo
ištikimi“, – tai Viešpaties Dievo žodis.

Ištvirkėlė Jeruzalė

16 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:
² „Žmogau, parodyk Jeruzalei
jos bjauriuosius nusikaltimus ³ ir sa-
kyk: 'Taip kalba Viešpats Dievas Jeru-
zalei. Tu kilusi ir gimusi iš kanaanie-
čių krašto; tavo tėvas buvo amoritas, o
motina – hetitė. ⁴ Tau gimus, tą dieną,
kai gimei, tavo bambagyslė nebuvo nu-
pjauta, tu nebuvai nei apiplauta van-
deniu, kad būtumei švari, nei ištrinta
druska, nei suvystyta vystykiais. ⁵ Jokia
akis neparodė tau gailėsčio, kad pada-
rytų ką nors iš šitų dalykų iš užuojau-
tos tau, ir tu buvai išmesta laukan po
atviro dangumi, nes tavimi pasibjaurė-
ta tą dieną, kai gimei.

⁶ Ėjau pro šalį ir mačiau tave spur-
dančią savo kraujuose. Tau gulint savo
kraujyje aš tariau: 'Gyvenk! ⁷ Auk kaip
laukų augalas! Tu užaugai, tapai dide-
lė, subrendai tikra moterimi, jau buvo
iškilusios tavo krūtys, suvešėję plau-
kai, tačiau vis dar buvai visiškai nuoga.

⁸ Ėjau vėl pro šalį ir vėl mačiau
tave; tu buvai pasiekusi meilės amžių.

Išskleidžiau virš tavęs savo skverną* ir pridengiau tavo nuogumą. Daviau tau priesaiką, suėjau į sandorą su tavimi, – tai Viešpaties Dievo žodis, – ir tu tapai mano: ⁹ Išmaudžiau tave vandenyje, nuploviau nuo tavęs kraują ir patepiau aliejumi. ¹⁰ Aprengiau tave išsiuvinėtais drabužiais, daviau tau brangios odos sandalus, sujuosiau tave lino juosta ir apgaubiau šilko skraiste. ¹¹ Papuošiau tave brangiomis puošmenomis, užmoviau tau ant rankų apyrankes, o ant kaklo – karolius, ¹² įvėriau tau žiedą į nosį ir auskarus į ausis, uždėjau ant tavo galvos gražų vainiką. ¹³ Tu buvai papuošta auksu ir sidabru, tavo drabužiai buvo iš puikaus lino, prabangaus šilko ir išsiuvinėto audeklo. Geriausi miltai, medus ir aliejus buvo tavo maistas. Tu tapai nepaprastai graži, tinkama būti karaliene. ¹⁴ Tavo vardas išgarsėjo tarp tautų dėl tavo grožio, nes jis buvo tobulas mano spindesiu, kurį tau suteikiau, – tai Viešpaties Dievo žodis.

¹⁵ Bet tu, pasitikėdama savo grožiu, elgeisi su savo vardu kaip kekšė ir nešykštėjai kekšystės paslaugų kiekvienam praeiviui, kekšystės paslaugas jam teikei! ¹⁶ Tu pasiėmei kai ką iš savo drabužių, pasidarei spalvingų aukštumų alkų ir elgeisi juose kaip kekšė; taip niekada nebuvo ir nebebus! ¹⁷ Tu pasiėmei ir gražiausias mano aukso bei sidabro puošmenas, kurias buvau tau davęs, pasidarei vyriškų atvaizdų ir kekšavai su jais. ¹⁸ Tu pasiėmei savo išsiuvinėtų drabužių jiems apdengti ir dėjai priešais juos mano aliejų ir smilkalus. ¹⁹ Ir maistą, kurio tau daviau, geriausius miltus, medų ir aliejų, kuriais tave maitinau, tu dėjai priešais juos kaip malonaus kvapo atnašas. Štai ką tu darei! – Tai Viešpaties Dievo žodis! – ²⁰ Tu pasiėmei savo sūnus ir dukte-

ris, kuriuos man pagimdei, ir paaukojai jiems suryti. Lyg tavo kekšystės paslaugų nebūtų buvę gana, ²¹ tu skerdei mano vaikus ir atidavei jiems kaip auką! ²² Darydama visus savo bjauriuosius nusikaltimus ir kekšaudama neatminei savo jaunystės dienų, kai buvai visiškai nuoga, spurdanti savo kraujuose.

²³ Po visų savo nedorų darbų, – vargas, vargas tau! – tai Viešpaties Dievo žodis, – ²⁴ tu stateisi pakylas ir įsitaisi aukštumų alkus kiekvienoje aikštėje. ²⁵ Ant kiekvienos kryžkelės stateisi savo aukštumų alkus ir kekšavimu niekinai savo grožį, išsižergdama kiekvienam praeiviui. Gausindama savo kekšystę ²⁶ tu kekšavai su egiptiečiais, savo gašliais kaimynais, ir gausinai savo kekšystę, kad mane įpykdytum. ²⁷ Todėl pakėliau ranką prieš tave ir sumažinau tau davinius, palikau tave priešų valiai – Filistijos dukterims, kurios gėdijosi tavo palaido kelio. ²⁸ Tu elgeisi kaip kekšė su asirais, nes buvai nepasotinama; elgeisi kaip kekšė su jais, bet likai nepasotinta. ²⁹ Gausinai savo kekšystę su Chaldėja, pirklių kraštu, bet ir tuo nepasisotinai.

³⁰ Kokia ligota tavo širdis! – tai Viešpaties Dievo žodis. – Darei visus šiuos dalykus kaip įžūli kekšė, ³¹ statydama si pakylas ir įsirengdama aukštumų alkus kiekvienoje aikštėje! Tačiau nebuvai kaip kitos kekšės, nes niekinai užmokestį. ³² O svetimaujanti žmona! Ištekėjusi už vyro, tu atsiduodi svetimiesiems! ³³ Visoms kekšėms duodama dovanų, bet tu pati davei dovanų visiems savo meilužiams, kad papirktum juos ateiti iš visur pas tave kekšauti. ³⁴ Tu kekšavai kitaip negu kekšauja kitos moterys; niekas nelakstė tau iš paskos, kad būtum kekše. Kadangi pati mokėjai kekšės užmokestį, užuot jį gavusi, kaip tu skyreisi nuo jų!“

³⁵ O dabar, kekše, klausykis VIEŠPATIES žodžio! ³⁶ Taip kalba Viešpats DIEVAS.

^{16,8} Pažod.: „sparną“ – noro vesti simbolinis ženklas. Žr. Rūt 3,9.

„Dėl tavo aistros, kurią išliejai, ir tavo gėdos, kurią atidengei, kekšaudama su meilužiais, dėl visų tavo bjauriųjų sta-
bų ir dėl tavo vaikų kraujo, kurį jiems aukojai, – ³⁷dėl to, tikėk manimi, su-
rinksiu visus tavo meilužius, kuriuos norėjai patenkinti, visus, kuriuos my-
lėjai, taip pat visus, kurių nekentei, su-
rinksiu juos iš visur aplink prieš tave
ir atidengsiu jiems tavo gėdą taip, kad
jie pamatytų visą tavo kekšystę. ³⁸Tei-
siu tave kaip teisiamos svetimavusios
ir kraują praliejusios moterys, išliesiu
ant tavęs kruviną įniršį ir pavydulia-
vimą. ³⁹Atiduosiu tave jiems į rankas.
Jie išardys tavo pakylą ir nugriaus tavo
aukštumų alkus, nuvilks nuo tavęs
drabužius, atims tavo gražiasias puoš-
menas ir paliks tave visiškai nuogą.
⁴⁰Paskui jie atves minią, kad muštų
tave akmenimis ir kapotų kalavijais.
⁴¹Jie degins tavo namus ugnimi ir įvyk-
dys tau teismą žiūrint daugeliui mote-
rų. Taip padarysiu galą tavo kekšavi-
mui, ir tu nebemokėsi daugiau kekšės
užmokesčio. ⁴²Taip išliesiu savo įniršį,
ir nusigręš nuo tavęs mano pavydulia-
vimas; tada aš nurimsiu ir daugiau ne-
bepyksiu. ⁴³Kadangi tu neatminei savo
jaunystės dienų ir įerzinau mane visais
šitais dalykais, aš ir sukroviau tavo
darbus tau ant galvos, – tai Viešpaties
Dievo žodis: – ‘Argi tu nesielgei ištvir-
kusiai, darydama visus savo bjauriuo-
sius nusikaltimus?’

⁴⁴Tikėk manimi, patarlių mėgėjai
kandžiai sakys apie tave: ‘Kokia moti-
na, tokia ir duktė’. ⁴⁵Tu tikra savo mo-
tinos duktė; pametusi vyrą ir vaikus, tu
– sesuo savo seserų, palikusių vyrus ir
vaikus. Jūsų motina buvo hetitė, o tė-
vas amoritas! ⁴⁶Tavo vyresnioji sesuo
yra Samarija, gyvenusi su savo dukte-
rimis į šiaurę nuo tavęs, o tavo jaunes-
nioji sesuo, gyvenusi į pietus nuo ta-
vęs, yra Sodoma ir jos dukterys. ⁴⁷Tu
ne tikėjai jų keliais ir elgeisi pagal jų
bjauriuosius nusikaltimus, bet ir be-

mat tapai labiau ištvirtusi negu jos vi-
suose savo keliuose. ⁴⁸Kaip aš gyvas,
– tai Viešpaties Dievo žodis, – tavo
sesuo Sodoma ir jos dukterys nedarė
taip, kaip tu ir tavo dukterys. ⁴⁹Išties
tavo sesers Sodomos kaltė buvo įžūlus
išdidumas! Ji ir jos dukterys buvo per-
tekusios duonos ir lengvai gyveno, bet
neištiesė rankos vargšui ir beturčiui.
⁵⁰Būdamos išdidžios, jos darė mano
akyse bjaurius nusikaltimus, todėl ir
pašaliniau jas, kaip matei. ⁵¹Samarija
nepadarė nė pusės tavo nuodėmių! Tu
padarei bjaurių nusikaltimų daugiau
negu jos; tavo seserys atrodo teisios
šalia visų bjauriųjų tavo padarytų nu-
sikaltimų. ⁵²Tad kęsk savo gėdą, nes
per ją pateisinau savo seseris; dėl tavo
nuodėmių, kuriomis pranokai seseris,
jos atrodo teisesnės už tave! Tad rausk
ir kęsk savo gėdą, nes šalia tavęs tavo
seserys atrodo teisios!

⁵³Sugrąžinsiu jų tremtinius, Sodo-
mos bei jos dukterų tremtinius, Sama-
rijos bei jos dukterų tremtinius ir tavo
tremtinius drauge su jų tremtiniais,
⁵⁴kad kęstumėi savo gėdą, raustumėi
dėl viso, ką esi padariusi, ir būtumėi
jiems paguoda. ⁵⁵Kai tavo seserys – So-
doma bei jos dukterys – sugrįš į savo
senąją gerovę ir Samarija bei jos duk-
terys sugrįš į savo senąją gerovę, tu bei
tavo dukterys irgi sugrįšite į savo seną-
ją gerovę. ⁵⁶Argi tavo sesuo Sodoma
nebuvo priežodis tavo lūpose tavo įžū-
laus išdidumo diena, ⁵⁷kol dar nebuvo
žinomas tavo nedorumas? Dabar esi
pajuoka visoms Aramo bei jo kaimy-
nų dukterims ir Filistijos dukterims,
kurios žiūri su panieka į tave iš visų
pusių. ⁵⁸Tu turi kęsti bausmę už savo
ištvirtavimą ir bjauriuosius nusikalti-
mus“, – tai VIEŠPATIES žodis.

⁵⁹Tikrai taip kalba Viešpats DIEVAS:
„Pasielgsiu su tavimi, kaip tu pasiel-
gei paniekindama priesaiką ir sulau-
žydama Sendorą. ⁶⁰Tačiau aš atmin-
siu sendorą su tavimi tavo jaunystės

dienomis ir sudarysiu su tavimi amžiną Sandorą.⁶¹ Ir tu atminsi savo kelius ir būsi sugėdinta, kai priimsi savo seseris – ir vyresnes už tave, ir jaunesnes už tave, – nes duosiu jas tau kaip dukteris, nors ne dėl tavo Sandoros.⁶² Sudarysiu su tavimi Sandorą, ir žinosi, kad aš esu VIEŠPATS,⁶³ kad atmintum ir susigėstum, o kai atleisiu visa, kad niekada daugiau nebeatvertumei lūpų savo gėdai“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Du ereliai ir vynmedis

17 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:² „Žmogau, užmink mįslę ir pasakok palyginimą Izraelio namams.

³ Sakyk: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS.

Didelis erelis, plačiasparnis
ir ilgaplunksnis,
raibas, tankiaplunksnis,
atskrido į Libaną.

Jis griebė kedro viršūnę,
⁴ nulaužė jos aukščiausią ūglį,
nunešė į prekybos kraštą
ir paliko pirklių mieste.

⁵ Paskui jis paėmė to krašto sėklos
ir pasėjo daigyne.

Lyg augalą prie gausių vandenų,
lyg uosį jį pasodino.

⁶ Jis augo ir išaugo vynmedžiu,
bet besidriekiančiu ir žemaūgiu;
jo šakos kryo [erelio] link,
o šaknys skverbėsi gilyn į žemę.

Taip jis išaugo vynmedžiu,
leido ūglius, skleidė pumpurus.

⁷ Bet buvo ir kitas didelis erelis,
plačiasparnis ir tankiaplunksnis.
Tikėki manimi! Tas

vynmedis kreipė

savo šaknis jo link
ir skleidė šakas jo link,
kad anas jį laistytų.

Iš lysvės, kurioje kerojo,

⁸ jis buvo persodintas į gerą dirvą
prie gausių vandenų,
kad skleistų šakas, neštų vaisių
ir užaugtų puikus vynmedis’.

⁹ Sakyk: 'Taip kalba

Viešpats DIEVAS.

Ar jam seksis?

Argi anas erelis neišraus jo šaknų,
nenuskins jo vaisių,
nenudžiovins jo drauge

su visais lapais,
kuriuos buvo išskleidęs?
Juk nereikės stipraus peties
nei galingos kariuomenės,
kad jį išrautų iš šaknų.

¹⁰ Štai jis persodintas,
bet ar vešės?

Kai nusmelks jį rytų vėjas,
argi nenudžius visai,
argi nenudžius lysvėje,
kurioje išaugo?“

¹¹ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

¹² „Sakyk maištingiesiems namams:
'Argi nežinote, ką šie dalykai reiškia?'
Sakyk: 'Štai atėjo į Jeruzalę *Babilono
karalius, paėmė jos karalių drauge su jo
didžiūnais ir parsivedė į Babiloną.¹³ Jis
paėmė vyrą iš karaliaus palikuonių ir
įpareigojęs priesaika sudarė su juo san-
dorą. O krašto diduomenė jis buvo pa-
ėmęs,¹⁴ kad karalystė būtų nežymi ir
kukli, kad laikytųsi jo sandoros ir tokia
išliktų.¹⁵ Bet tas pakėlė prieš jį maištą,
pasiųsdamas į Egiptą savo pasiuntinius,
kad duotų jam arklių ir daug kariuome-
nės. Argi jam pasiseks? Nejaugi galima
ištrūkti, darant tokius dalykus? Nejaugi
galima sulaužyti sandorą ir ištrūkti?

¹⁶ Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties
DIEVO žodis, – toje vietoje, kur gyvena
jį karaliumi vainikavęs karalius, kurio
priesaiką jis paniekino ir sandorą su-
laužė, ten Babilone jis turės mirtį.¹⁷ Kai
daugelio žmonių pražūčiai bus pilami
pylimai ir statomi apgulos bokštai, fa-
raonas jam kare nepadės nei savo ga-
linga jėga, nei pulkų daugybe.¹⁸ Dėl to,
kad paniekino priesaiką ir sulaužė san-
dorą, padarė visus šiuos dalykus, nors
buvo davęs savo ranką, jis neištrūks!

¹⁹ Todėl, – taip kalba Viešpats DIEVAS, – kaip aš gyvas, tikrai sukrausiu jam ant galvos priesaiką, kurią jis paniekino, ir sandorą, kurią jis sulaužė! ²⁰ Mesiui ant jo savo tinklą, ir jis bus pagautas mano spąstais; nuvesiu jį į Babiloną ir ten teisiu už išdavystę, kurią jis man padarė. ²¹ Visi jo geriausi kariai kris nuo kalavijo, o išlikę gyvi bus išblaškyti į visus vėjus. Jūs žinosite, kad aš, VIEŠPATS, pasakiau“. ²² Taip kalba Viešpats DIEVAS:

„Aš pats paimsiu ūglį
nuo aukštojo kedro viršūnės,
pats jį pasodinsiu.
Nulaušiu trapiusiąjį
iš jo aukščiausių ūglių.
Aš pats persodinsiu jį
ant aukšto ir didingo kalno.

²³ Aukštajame Izraelio
kalne jį pasodinsiu,
kad krautų pumpurus,
neštų vaisius
ir taptų didingu kedru.
Po juo apsigyvens visokie
paukščiai,
*jo šakų ūksmėje kraus lizdus
visokie sparnuočiai.

²⁴ Visi krašto medžiai žinos,
kad aš esu VIEŠPATS.
Aš pažeminu aukštą medį
ir paaukštinu žemą,
nudžiovinu žaliuojantį
ir pražydinu nudžiūvusį.
Aš, VIEŠPATS, pasakiau,
aš ir padarysiu!“

Asmeniška atsakomybė

18 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Ką jūs manote, kartodami šią patarlę apie Izraelio žemę: *‘Tėvai valgė rūgščių vynuogių, o vaikams atšipo dantys?’ ³ Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties Dievo žodis, – ši patarlė nebebus daugiau kartojama Izraelyje. ⁴ Tikėsi

manimi! Visi žmonės yra mano; ir tėvo gyvybė, ir sūnaus gyvybė man priklauso. Mirs tik tas, kuris nusideda.

⁵ Jei žmogus teisus ir elgiasi teisingai ir teisiai, ⁶ jei jis alkuose nevalgo*, akių į Izraelio namų stabus nepakelia, neišniekina savo artimo žmonos, nesuartina prie moters per jos mėnesines, ⁷ jei jis nė vieno neskriaudžia, skolininkui gražina jo užstatą, nieko prievarta neatima, duona su alkanu dalijasi, nuogą drabužiu pridengia, ⁸ jei jis neskolina už palūkanas ir nelupikauja, nuo neteisybės savo ranką sulaiko, teisingą nuosprendį priima žmonėms susiginčijus, ⁹ jei jis gyvena pagal mano įstatus ir, ištikimai elgdamasis, laiko si mano nuosprendžių, tai jis teisus. Jis *tikrai bus gyvas, – tai Viešpaties Dievo žodis.

¹⁰ Jei jis pagimdytų sūnų mušeiką ir galvažudį, ¹¹ darantį bet ką iš tų dalykų, nors jo tėvas nedaro nė vieno iš jų, valgantį alkuose, išniekinantį savo artimo žmoną, ¹² skriaudžiantį vargšus ir beturčius, atimantį daiktus prievarta, negražinantį užstato skolininkui, akis keliantį į stabus, darantį bjaurų nusikaltimą, ¹³ skolinantį už palūkanas ir lupikaujantį, tai nejaugi jis liks gyvas? Jis neliks gyvas! Jis padarė visus tuos bjaurius nusikaltimus ir tikrai mirs, o jo kraujas kris ant jo paties.

¹⁴ Žiūrėk! Jei tas žmogus pagimdytų sūnų, kuris pamatęs visas savo tėvo padarytas nuodėmes apsigalvoja ir nesielgia panašiai, ¹⁵ nevalgo alkuose ir nekelia akių į Izraelio namų stabus, neišniekina savo artimo žmonos, ¹⁶ nė vieno neskriaudžia, nereikalauja užstato, nepasiima nieko prievarta, dalijasi duona su alkanu, pridengia drabužiu nuogą, ¹⁷ sulaiko savo ranką nuo skriaudos vargšui, neima palūkanų ir

^{18,6} T. y. nedalyvauja pagonių apeigose aukštumų alkuose.

^{18,9} Kun 18,5

^{17,23} Mt 13,32; Mk 4,32; Lk 13,19

^{18,2} Jer 31,29

nelupikauja, laikosi mano nuostatų ir gyvena pagal mano įstatus, tai jis nemirs dėl savo tėvo kaltės. Jis tikrai bus gyvas.¹⁸ Kadangi jo tėvas prievartavo, skriaudė savo brolių ir darė pikta savo tautiečiams, tikėk manimi, jis mirs dėl savo kaltės.

¹⁹ Jūs klausiate: 'Kodėl sūnus neturėtų kentėti dėl tėvo kaltės?' Todėl, kad sūnus darė, kas teisinga ir teisu, laikėsi visų mano įstatų, jis tikrai bus gyvas!²⁰ Žmogus, kuris nusideda, turi mirti. *Vaikas nekenčė už tėvo kaltę nei tėvas nekenčė už vaiko kaltę. Teisiojo teisumas bus jam įskaitytas, ir nedorėlio nedorumas bus jam įskaitytas.

²¹ Bet jei nedorėlis atgailauja dėl visų savo nuodėmių, kurias buvo padaręs, laikosi mano įstatų ir daro, kas teisinga ir teisu, jis tikrai bus gyvas ir nemirs.

²² Nė vienas jo nusikaltimų, kuriuos jis buvo padaręs, nebus atmenamas; jis bus gyvas dėl savo teismo darbų.²³ Argi aš trokštu, kad nedorėlis mirtų, – tai Viešpaties DĖVO žodis, – o ne grįžtų iš savo kelio ir gyventų?

²⁴ Bet kai teisusis nusigręžia nuo teismo ir daro pikta, sekdamas nedorėlio daromomis bjaurastimis, nejaugi jis bus gyvas? Nė vienas jo teismo darbų, kuriuos jis buvo padaręs, nebus atmenamas dėl jo neištikimybės, kuria jis nusikalto, ir dėl nuodėmės, kuria nusidėjo; dėl jų jis mirs.

²⁵ Jūs sakote: 'Viešpaties kelias neteisus!' Gerai įsiklausykite, Izraelio namai: 'Nejau mano kelias neteisus? Argi ne jūsų keliai neteisūs?'²⁶ Kai teisus žmogus nusigręžia nuo teismo ir elgiasi neteisingai, jis dėl to mirs. Jis mirs dėl savo neteisingumo.²⁷ O kai nedorėlis nusigręžia nuo savo nedorumo ir daro, kas teisinga ir teisu, jis išgelbės savo gyvybę.²⁸ Dėl to, kad susiprato ir nusigręžė nuo visų nusikaltimų, kuriuos buvo padaręs, jis tikrai bus gy-

vas ir nemirs.²⁹ Tačiau Izraelio namai sako: 'Viešpaties kelias neteisus!' Argi nėra mano keliai teisūs, Izraelio namai? Argi ne jūsų keliai neteisūs?

³⁰ Todėl aš teisiu jus kiekvieną pagal jo kelią, Izraelio namai, – tai Viešpaties DĖVO žodis. – Grįžkite ir gręžkitės nuo savo nusikaltimų; tenebūna jums daugiau progų parpulti.³¹ Meskite šalin visus nusikaltimus, kuriais nusikaltote, kurkite sau naują širdį ir naują dvasią. Kodėl gi norite mirti, Izraelio namai?³² Aš netrokštu nė vieno mirties, – tai Viešpaties DĖVO žodis. – Grįžkite ir būkite gyvi!"

Izraelio vadų apraudojimas

19 O tu raudok dėl Izraelio vadų² ir sakyk: „Kas per liūtė buvo tavo motina tarp liūtų!

Tarp jaunų liūtų ji ilsėjosi, augindama savo liūtukus.

³ Ji išaugino vieną iš savo liūtukų, ir jis tapo jaunu liūtu.

Jis išmoko pasigauti grobį ir rijo žmones.

⁴ Apie jį išgirdo tautos, ir jis buvo pagautas jų duobėje. Jos nutempė jį sukaustyta grandinėmis

į Egipto kraštą.

⁵ Pajutusi, kad ji bejėgė ir nebėra vilties išgelbėti, liūtė paėmė kitą savo liūtuką ir padarė jį jaunu liūtu.

⁶ Jis sėlino vogčiomis tarp liūtų ir tapo jaunu liūtu.

Jis išmoko pasigauti grobį ir rijo žmones.

⁷ Jis griovė jų tvirtoves, niokojo jų miestus.

Kraštą ir visus, kurie jame gyveno, apėmė siaubas nuo jo baisaus riaumojimo.

⁸ Susibūrė prieš jį tautos iš visų šalių aplinkui, užmetė ant jo tinklą, – ir jis buvo pagautas jų duobėje.

⁹Jos uždarė jį, sukaustytą
grandinėmis, į narvą,
nugabeno pas Babilono karalių
ir įkalino tvirtovėje,
kad jo balsai nebeaidėtų
Izraelio kalnuose.

¹⁰Tavo motina buvo kaip
vynmedis vynuogyne,
pasodintas prie vandens,
vaisingas ir šakotas nuo
vandenių gausos.

¹¹Jo tvirtasis kamienas tapo
valdovo skeptru;
jis iškilo aukštai tarp storų šakų,
iš toli matomas dėl savo
šakoto aukštumo.

¹²Bet jis buvo išrautas su įniršiu
ir numestas ant žemės:
rytys jį nudžiovino,
jo vaisius buvo nuskintas,
o tvirtasis kamienas išdžiūvo,
ir ugnis jį surijo.

¹³Dabar jis persodintas į dykumą,
sausą ir išdegintą kraštą.

¹⁴Ugnis išėjo iš jo kamieno,
surijo jo šakas ir vaisių.
Jis nebeturi jokio kamieno,
jokio valdovo skeptro“.

Tai rauda ir turi likti rauda.

Maištingasis Izraelis

20 Septintų metų penkto mėnesio
dešimtą dieną keletas Izraelio
seniūnų atėjo pasiklausti VIEŠPATIES.
Jie susėdo priešais mane. ²Mane pa-
siekė VIEŠPATIES žodis: ³„Žmogau,
kalbėk Izraelio seniūnams ir pasakyk:
‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Ar jūs at-
einate manęs pasiklausti? Kaip aš gy-
vas, neatsakysiu jums, – tai Viešpa-
ties DIEVO žodis’. ⁴Ar patrauksi juos
į teismą, žmogau, ar patrauksi juos
į teismą? Parodyk jiems jų protėvių
bjauriuosius darbus! ⁵*Pasakyk jiems:
‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tą dieną,
kai išsirinkau Izraelį, iškilmingai pri-

siečiau Jokūbo namų palikuonims;
apsireikšdamas jiems Egipto žemėje
prisiekiau jiems sakydamas: ‘Aš esu
VIEŠPATS, jūsų Dievas’. ⁶Tą dieną jiems
iškilmingai prisiekiau, kad išvesiu juos
iš Egipto žemės į kraštą, kurį buvau
jiems parengęs, kraštą, tekančią pienu
ir medumi, puikiausią iš visų kraštų.

⁷Taip pat sakiau jiems: ‘Meskite ša-
lin bjauriuosius daiktus, kuriais gėrisi
jūsų akys, ir nesusitėrškite Egipto sta-
bais, – aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas!’

⁸Bet jie maištavo prieš mane ir neno-
rėjo manęs klausyti; nė vienas nemetė
šalin bjaurių daiktų, kuriais gėrėjosi
jų akys, ir neatsisakė Egipto stabų.

Tuomet ketinau išlieti savo įniršį
ant jų, išgiežti savo pyktį ant jų pačia-
me Egipte. ⁹Tačiau pasielgiau kitaip
dėl savo vardo, kad jis nebūtų išnie-
kintas akyse tautų, tarp kurių jie gyve-
no, nes tarp jų jiems apsireiškiau, kad
išvesiu juos iš Egipto žemės. ¹⁰Taigi iš-
vedžiau juos iš Egipto žemės ir nuve-
džiau į dykumą. ¹¹Daviau jiems savo
įstatus ir paskelbiau savo įsakus, *ku-
rių žmogus turi laikytis, kad per juos
gyventų. ¹²Be to, *daviau jiems savo
šabus kaip ženklą man ir jiems, kad
žinotų, jog aš, VIEŠPATS, juos pašventi-
nu. ¹³Bet Izraelio namai maištavo prieš
mane dykumoje; jie nesilaikė mano įs-
tatų, atmetė mano įsakus, kurių žmo-
gus turi laikytis, kad per juos gyventų,
ir labai išniekino mano šabus.

Tuomet ketinau išlieti savo įniršį
ant jų dykumoje, kad padaryčiau jiems
galą. ¹⁴Tačiau pasielgiau kitaip dėl savo
vardo, kad jis nebūtų išniekintas akyse
tautų, kurioms stebint buvau juos iš-
vedęs. ¹⁵*Maža to, iškilmingai prisie-
kiau jiems dykumoje, kad neįvesiu jų į
kraštą, kurį buvau jiems davęs, kraštą,
tekančią pienu ir medumi, puikiausią iš

20,11,13 Kun 18,5

20,12 Iš 31,13–17

20,15 Sk 14,26–35

visų kraštų, ¹⁶ nes jie atmetė mano įsakus, nesilaikė mano įstatų ir išniekino mano šabus, nes jų širdys sekė paskui stabus. ¹⁷ Tačiau mano akis buvo jiems gailiatinga, nesunaikinau jų ir galo jiems dykumoje nepadariau.

¹⁸ O jų vaikams dykumoje sakiau: «Nesekite savo tėvų įstatais, nesilaikykite jų įsakų ir nesusiterškite jų stabais. ¹⁹ Aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas; sekite mano įstatais, uoliai laikykitės mano įsakų ²⁰ ir švęskite mano šabus, idant jie būtų ženklas man ir jums, kad žinotumėte, jog aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas». ²¹ Bet vaikai maištavo prieš mane; jie nesekė mano įstatais, nesilaikė rūpestingai mano įsakų, kurių žmogus turi laikytis, kad per juos gyventų, ir labai išniekino mano šabus.

Tuomet ketinau išlieti savo įniršį ant jų, išgiežti savo pyktį ant jų dykumoje. ²² Tačiau sulaikiau savo ranką ir pasielgiau kitaip dėl savo vardo, kad jis nebūtų išniekintas akyse tautų, kurioms stebint buvau juos išvedęs. ²³ *Maža to, iškilmingai prisiekiau jiems dykumoje, kad išblaškysiu juos tarp tautų ir išmėtysiu po kraštus, ²⁴ nes jie nevykdė mano įsakų, atmetė mano įstatus, išniekino mano šabus, ir jų akys ilgėjosi savo protėvių stabų. ²⁵ Be to, daviau jiems įstatus, kurie nebuvo geri, ir įsakus, kuriais jie negalėjo būti gyvi. ²⁶ Suteršiau juos jų pačių dovanomis – visų jų pirmagimių aukojimu, idant taip juos sukrėsčiau, kad žinotų, jog aš esu VIEŠPATS.

²⁷ Todėl, žmogau, kalbėk Izraelio namams ir sakyk: «Taip kalba Viešpats DIEVAS. Jūsų tėvai pasityčiojo iš manęs dar ir tuo, kad elgėsi neištikimai. ²⁸ Atvedžiau juos į kraštą, kurį jiems duoti buvau iškilmingai prisiekęs, o jie, kur tik matė aukštą kalvą ar lapuotą medį, ten skerdė savo aukas, ten aukojo savo atnašas, kurios kėlė man pyktį; iš ten siuntė

savo malonaus kvapo atnašas, ten liejo savo liejamąsias aukas. ²⁹ Aš kláusiau jų: «Kas tas aukštumų alkas, į kurį skubate?» Taip iki šiol jis ir tebėra pramintas Bama – aukštumų alkas». ³⁰ Todėl sakyk Izraelio namams: «Taip kalba Viešpats DIEVAS. Argi jūs ištvirkusite eidami tėvų keliu ir lakstysite paskui jų stabus? ³¹ Atnašaudami savo dovanas ir atiduodami savo vaikus ugniai, jūs ištvirkaujate su savo stabais iki šiandien. Neįmanoma duoti atsakymą jums, Izraelio namai?» Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – atsakymo jums neduosiu.

³² Niekada neįvyks tai, kas ateina jums galvon, kai sakote: «Būsime kaip tautos, kaip kitų kraštų gentys, garbindami medį ir akmenį».

Dievas atkurs Izraelį

³³ Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – galinga ranka, ištiesta dešine ir išliedamas įniršį valdysiu jus kaip karalius! ³⁴ Galinga ranka, ištiesta dešine ir išliedamas įniršį išvesiu jus iš tautų ir surinksiu iš kraštų, po kuriuos buvote išblaškyti. ³⁵ Nuvesiu į tautų dykumą ir ten teisiu jus akis į akį. ³⁶ Kaip teisiau jūsų protėvius Egipto žemės dykumoje, taip teisiu ir jus, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ³⁷ Pravesiu jus po savo lazda ir įvesdinsiu į Sandoros ryšius. ³⁸ Atskirsiu nuo jūsų tuos, kurie maištauja ir nusikalsta man; išvesiu juos iš krašto, kuriame jie gyvena kaip svetimšaliai, bet į Izraelio žemę jie neįžengs. Tada jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS».

³⁹ O jums, Izraelio namai, taip kalba Viešpats DIEVAS: „Eikite tarnauti savo stabams, kiekvienas iš jūsų, dabar ir ateityje, jei manęs neklausote! Bet mano šventojo vardo jūs daugiau nebeteršite savo atnašomis ir stabais!

⁴⁰ Ant savo šventojo kalno, ant aukštojo Izraelio kalno, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – būtent ten visi Izraelio namai, jie visi man tarnaus krašte; ten aš

priimsiu jus, tenai lauksiu iš jūsų atnašų ir rinktinių dovanų su viskuo, ką man skirsite.⁴¹ Kaip malonaus kvapo atnašas jus priimsiu, kai išlaisvinsiu jus iš tautų ir surinksiu iš kraštų, po kuriuos buvote išblaškyti, ir parodysiu savo šventumą per jus tautoms.⁴² Jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kai parvesiu jus į Izraelio žemę, į kraštą, kurį iškilmingai prisiekiau duoti jūsų protėviams.⁴³ Tenai jūs atminsit savo kelius ir visus savo darbus, kuriais patys susiteršėte, ir bjaurėsitės savimi dėl visų nedorų darbų, kuriuos esate padarę.⁴⁴ Ir žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kai elgsiuosi su jumis dėl savo vardo, o ne pagal jūsų nedorus kelius ar bjaurius darbus, Izraelio namai“, – tai Viešpaties Dievo žodis.

Ugnis Negebe

21 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:² „Žmogau, pasisuk veidu į pietus, skelbk pietų šaliai ir pranašauk miškų kraštui Negebe.³ Sakyk Negebo miškui: 'Išgirsk VIEŠPATIES žodį! Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tikėki manimi, užkursiu tavyje ugnį, kuri sudegins visus tavo medžius – žaliuojančius ir nudžiūvusius. Juos deginanti liepsna nebus užgesinta, visų veidai bus nūsvilinti nuo pietų ligi šiaurės.⁴ Visi mariejai pamatys, kad aš, VIEŠPATS, ją užkūriau, ir ji nebus užgesinta“.⁵ Tuomet ištariau: „Ak, Viešpatie DIEVE! Jie sako apie mane: 'Argi jis nėra tās, kuris kalba tik mįslėmis?'“

Kalavijas prieš Jeruzalę

⁶ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:⁷ „Žmogau, pasisuk veidu į Jeruzalę, skelbk šventosioms vietoms ir pranašauk Izraelio žemei.⁸ Sakyk Izraelio žemei: 'Taip kalba VIEŠPATS! Tikėk manimi, ateinu prieš tave! Ištrauksiu kalaviją iš makščių ir sunaikinsiu tavyje teisiuosius drauge su nedorėliais.⁹ Kadangi sunaikinsiu tavyje teisiuosius drauge su nedorėliais, mano kalavijas

bus ištrauktas iš makščių prieš visus mariuosius nuo pietų ligi šiaurės.¹⁰ Visi mariejai žinos, kad aš, VIEŠPATS, išsitraukiau kalaviją iš makščių. Nebus jis daugiau į makštis sugrąžintas!' ¹¹ Todėl tu, žmogau, vaitok! Vaitok jų akivaizdoje, lyg širdis tau plyštų iš sielvarto.¹² Kai jie klaus tavęs: 'Dėl ko vaitoji?' – atsakysi: 'Dėl žinios, kuri ateina! Apmirs visų širdys, nūsvirs visų rankos, alps visų dvasia ir pažliugs vandeniui visų keliai. Tikėk manimi, ji ateina ir išsipildys“, – tai Viešpaties Dievo žodis.

¹³ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:¹⁴ „Žmogau, pranašauk ir sakyk: 'Taip kalba Viešpats!' Sakyk:

'Kalavijas! Kalavijas
pagalastas ir nušveistas.

¹⁵ Pagalastas skerdynėms,
nušveistas, kad blizgėtų
kaip žaibas!'

Kaip galime džiaugtis?
Paniekinau lazda
ir bet kokią rykštę!

¹⁶ Kalavijas duotas, kad
būtų nušveistas
ir paimtas į ranką;
jis pagalastas,
kalavijas nušveistas,
kad būtų įduotas žudikui į ranką.

¹⁷ Verk ir aimanuok, žmogau,
nes jis skirtas mano tautai,
visiems Izraelio vadams.

Jie bus numesti kalavijui
drauge su mano tauta.
Todėl plok sau per šlaunį*,

¹⁸ nes kalavijas išbandytas.
Kodėl neturėtų taip įvykti, –
tai Viešpaties Dievo žodis, –
jei tu paniekinau lazda?

¹⁹ O tu, žmogau, pranašauk
ir plok rankomis.

Tekerta kalavijas dusyk, trissyk;
tai kalavijas, skirtas žudyti.

Didelių žudynių kalavijas
juos puola,

^{21,17} Širdgėlos ir siaubo ženklas.

²⁰ todėl nustoja drąsos širdys,
ir daugelis krinta.

Prie visų jų vartų paskyriau kalaviją žudyti.

Ak! Jis padarytas, kad žaibuotų,
nušveistas, kad skerstų.

²¹ Kirsk į dešinę, smok į kairę,
kur tik nukreipti tavo ašmenys.

²² Ir aš daužysiu rankomis, patenkinsiu savo įniršį, – aš, VIEŠPATS, pasakiau“.

²³ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

24 „Žmogau, nužymėk du kelius Babilono karaliaus kalavijui ateiti. Abudu keliai turi išeiti iš to paties krašto. Pastatyk kelrodį toje vietoje, kur keliai šakojasi į miestus. 25 Nužymėk kelią kalavijui eiti į Amono Rabą ar į Judą ir įtvirtintąją Jeruzalę. 26 Juk Babilono karalius burdamas stovi kryžkelėje, dviejų kelių pradžioje; jis purto strėles, kreipiasi į šeimos statbus, apžiūrinėja kepenis. 27 Jo dešinėje pasirodo būrimo strėlė prieš Jeruzalę, kad būtų statomi mūrdaužiai, duodamas įsakymas žudyti, sušunkamas mūsų šūkis, stumiami mūrdaužiai prie vartų, pilami pylimai, statomi apgulos bokštai. 28 Jeruzalės žmonėms tai atrodo tik tuščias būrimas, tačiau juos saisto priesaikos, kuriomis jie buvo prisiekę, ir rankon paimta būrimo strėlė jiems primena jų kaltę, dėl kurios jie bus paimti į nelaisvę“. 29 Todėl taip kalba Viešpats Dievas: „Kadangi prisiminėte savo kaltę, o jūsų nusikaltimai tokie aiškūs, jog parodo, kad visais jūsų darbais reiškiasi jūsų nuodėmės, kadangi tai prisiminėte, jūs būsite paimti į nelaisvę.

³⁰ Ir tau, niekšiškasis ir
nedorasis Izraelio vade,
atėjo diena.

galutinēs baasmēs metas, —

³¹ taip kalbėjo Viešpats DIEVAS. —

Nusiimk turbana,

nukelk nuo galvos karūną!

Niekas nepasiliks kaip buvęs:

kas ņema, tas bus išaukštinta,

kas aukšta, tas bus pažeminta!

32 Griuvėšiai, griuvėšiai!
Taip, paversiu miestą griuvėšiais!
Bet to neįvyks,
kol neateis tas, kurį išsirinkau
miestui nubausti;
jam jį atiduosiu.

Bausmè amonitams

³³ Tu, žmogau, pranašauk ir sakyk:
'Taip kalba Viešpats DIEVAS apie
*Amoną ir jo užgaules'. Sakyk:

‘Kalavijas, kalavijas!’

Ištrauktas iš makščių skerdynėms,
nušveistas, kad naikintų,
kad blizgėtų kaip žaibas.

³⁴ Piršdami tuščius regėjimus,
burdami melus;

jie kerta tavimi niekšiškus

ir nedorus kaklus,

**kaklus tū, kuriems atējo diena,
galutinēs bausmēs metas.**

35 Kišk kalaviją atgal į makštis!

**Vietovėje, kur buvai sukurtas,
tavo kilmės krašte teisiu tave.**

**³⁶ Išliesiu savo įnirtį ant tavęs,
savo pykčio ugnimi papūsiu į tave.**

Atiduosiu tave į rankas

nuožmiems žmonėms,
įgudusiems niokoti.

³⁷ Būsi degalas ugniai,
o tavo kraują sugers žemė.

Tavęs niekas nebeatmins,
nes aš, VIEŠPATS, pasakiau”.

Jeruzalės nusikaltimai

22 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

22 „Žmogau, ar teisi, ar esi pasirenęs teisti kruvinąjį miestą? Parodyk jam visus jo bjauriuosius darbus!

³Sakyk: 'Taip kalba Viešpats **DIEVAS!** Mīēste, kuris pralieji savo viduje kraujā, kad paskubintum savo metā, kuris dirbđiniesi stabus, kad taptumei nešvarus! ⁴Tu kaltas dēl kraujo, kurį praliejai savo viduje, tu pasidarei nešvarus per stabus, kuriu prisidirbai.

Tu priartinau savo dieną, pasiekei savo metą. Todėl padariau tave tautų panieka ir visų kraštų pajuoka. ⁵ Artimieji ir tolimieji kraštai tyčiosis iš tavęs dėl gėdingo vardo ir didelio sąmyšio.

⁶ Žiūrėk! Kiekvienas Izraelio vadas, kiek tik galėjo, pas tave liejo kraują. ⁷ Pas tave *tėvas ir motina niekinami, *ateivis, gyvenantis pas tave, apiplėšiamas, našlaitis ir našlė skriaudžiamas. ⁸ *Tu paniekinai, kas man šventa, išniekinai mano šabus. ⁹ Pas tave yra tokių, kurie šmeižia, kad lietu kraują; pas tave yra tokių, kurie puotauja aukštumų alkuose; pas tave yra tokių, kurie gyvena palaidai. ¹⁰ *Tavo vyrai atidengia tėvų gėdą; tavo vyrai išniekina moteris mėnesinio netyrumo metu. ¹¹ Vienas susiteršia su artimo žmona, kitas palaidai išniekina savo marčią, o dar kitas pas tave išniekina savo seserį – savo tėvo dukterį. ¹² Pas tave *imami kyšiai, kad būtų pralietas kraujas. Tu imi ir išankstinį, ir priaugusį nuošimtį, *daraisi sau naudos skriausdamas artimą ir pamiršai mane, – tai Viešpaties Dievo žodis.

¹³ Štai trenksiu savo kumščiu dėl tavo neteisėtai įgytos naudos ir pas tave pralietu krauju. ¹⁴ Argi tvers tavo drąsa, ar bus tavo rankos tvirtos tomis dienomis, kai imsiu tave varginti? Aš, VIEŠPATS, pasakiau ir padarysiu! ¹⁵ Išblaškysiu tave tarp tautų ir išmėtysiu tave po svetimus kraštus, kad nuvalyčiau tavo nešvarumą. ¹⁶ Per tave būsiu paniekintas tarp tautų, o tu žinosi, kad aš esu VIEŠPATS“.

¹⁷ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁸ „Žmogau, Izraelio namai tapo man išdagomis. Jie visi – sidabras, žalvaris,

alavas, geležis ir švinas. Lydyklos žaizdre jie virto išdagomis. ¹⁹ Todėl, – taip kalba Viešpats DIEVAS, – kadangi visi tapote išdagomis, surinksiu jus į Jeruzalę. ²⁰ Kaip surenkamas sidabras, žalvaris, geležis, švinas ir alavas į lydyklą ir pučiama ugnis, kad jie būtų ištirpdyti, taip surinksiu jus dėl savo pykčio ir įniršio, įmesiu jus ir ištirpdysiu. ²¹ Surinksiu jus ir pūsiu į jus savo pykčio ugnį, ir būsite joje ištirpdyti. ²² Kaip sidabras ištirpsta lydyklos žaizdre, taip ir jūs būsite ištirpdyti. Tuomet žinosite, kad aš, VIEŠPATS, išliejau ant jūsų savo įniršį“.

²³ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁴ „Žmogau, sakyk jai*: ‘Tu – nenuvalyta šalis; lietus nenuplaus tavęs pykčio dieną. ²⁵ Jos vadai – tarsi riaumojantys liūtas, draskantis grobį; jie rijo žmones, ėmė sau turtus ir brangius daiktus, daug moterų padarė našlėmis. ²⁶ Jos kunigai iškreipė mano mokymą ir išniekino, kas man šventa, *neskyrė to, kas šventa, nuo to, kas prasta, nemokė skirti to, kas tyra, nuo to, kas netyra. Nuo mano šabų jie nugrėžė savo akis, ir aš jų niekinamas. ²⁷ Jos didžiūnai lyg vilkai drasko grobį, lieja kraują, atima žmonių gyvastį, kad gautų neteisėto pelno. ²⁸ Pranašai tinkuoja tinku be šiaudų, mato tuščius regėjimus ir buria melą sakydami: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS’, – nors VIEŠPATS jiems nieko nekalbėjo. ²⁹ Krašto žmonės smurtavo ir plėšikavo, skriaudė vargšą ir beturtį, nukreipė smurtą prieš ateivį. ³⁰ Ieškojau tarp jų žmogaus, kuris atstatytų sieną ir stotųsi spragoje už šalį, kad jos nesunaikintčiau, bet neradau nė vieno. ³¹ Todėl išliejau ant jų savo pyktį, sunaikinau juos savo įniršio ugnimi, suverčiau jų darbus jiems ant galvos“ – tai Viešpaties Dievo žodis.

^{22,7} Iš 20,12; Jst 5,16

^{22,7} Iš 22,21–22; Jst 24,17

^{22,8} Kun 19,30; 26,2

^{22,10–11} Kun 18,7–20

^{22,12} Iš 23,8; Jst 16,19

^{22,12} Iš 22,25; Kun 25,36–37; Jst 23,19

^{22,24} T. y. Jeruzalei.

^{22,26} Kun 10,10

Dvi seserys ištvirkėlės

23 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²„Žmogau, kartą buvo dvi moterys, vienos motinos dukterys. ³Jos ištvirkavo Egipte, elgėsi kaip kekšės jau savo jaunystėje. Ten jų krūtinės buvo glamonėjamos, ten jų nekaltos krūtys buvo glostomos. ⁴Vyresnioji buvo vardu Ohola, o jos sesuo – vardu Oholiba. Jos priklausė man ir pagimdė sūnų ir dukterų. Ohola yra Samarija, o Oholiba – Jeruzalė.

⁵Ohola elgėsi kaip kekšė, nors ir prikląusė man; ji gašliai geidė savo meilužių asirų – kariautojų, ⁶vilkėjusių mėlynai, valdytojų ir pareigūnų; visi jie buvo šaunūs jauni vyrai, jojantys ant žirgų. ⁷Ji atsidadė kaip kekšė jiems; rinktiniais asirams, jiems visiems, ir susiteršė su visais tais; kurių gašliai geidė, su visais jų stabais. ⁸Ji nemetė savo kekšystės, kurią buvo pradėjusi su egiptiečiais, kai jie sanguliavo su ja jos jaunystėje, glostė jos nekaltas krūtis ir išliejo ant jos savo gašlių aistrą. ⁹Todėl atidaviau ją jos meilužiams į rankas, į rankas asirams, kurių ji gašliai geidė. ¹⁰Jie apnuogino jos gėdą, pagrobė jos sūnus ir dukteris, o ją pačią nužudė kalaviju. Dėl ją ištikusios bausmės ji tapo priežodžiu moterims.

¹¹Jos sesuo Oholiba tai matė, tačiau buvo dar gašlesnė ir labiau ištvirkusi negu jos sesuo, ir jos kekšystė viršijo sesers kekšystę. ¹²Ji gašliai geidė asirų – valdytojų ir pareigūnų, kaip reikiant apsiginklavusių karių; jojančių ant žirgų, visų šaunių jaunų vyrų. ¹³Mačiau, kokia ji buvo ištvirkusi. Jų abiejų kelias buvo toks pat, ¹⁴bet ši dar labiau gausino savo kekšystes. Ji pamatė sienoje išskobtus vyrus, ryškiai raudonai dažytus chaldėjų atvaizdus, ¹⁵su juostomis ant juosmens ir pūstais turbanais ant galvų; visi jie atrodė kaip dvariškiai ir vaizdavo babiloniečius, kurių gimtasis kraštas – Chaldėja. ¹⁶Vos juos pamatė, ji ėmė gašliai jų geisti ir siuntė

pas juos į Chaldėją pasiuntinius. ¹⁷Babiloniečiai atėjo pas ją į jos meilės guolį ir suteršė ją savo kekšyste. Susiteršusi su jais, ji bjaurėdamasi nusigręžė nuo jų. ¹⁸Kai ji puikavosi kekšystėmis, atidengdama savo gėdą, su pasibjaurėjimu nusigręžiau nuo jos; kaip buvau nusigręžęs nuo jos sesers. ¹⁹Bet ji dar labiau gausino savo kekšystes, prisimindama jaunystės dienas, kai elgėsi kaip kekšė Egipto žemėje, ²⁰gašliai geisdama tokių meilužių, kurių varpa būtų kaip asilų ir sėklos srūvis kaip eržilų. ²¹Taip tu ir troškai savo jaunystės palaidumo, kai egiptiečiai glamonėjo tavo krūtinę ir glostė tavo jaunas krūtis.

²²Todėl, Oholiba, – taip kalba Viešpats DIEVAS, – sukelsiu prieš tave tavo meilužių, nuo kurių bjaurėdamasi nusigręžei, ir atvesiu juos prieš tave iš visų pusių: ²³babiloniečius ir visus chaldėjus, Pekodą, Šoją ir Koją, o drauge su jais visus asirus, šaunius jaunos vyrus, visus valdytojus ir pareigūnus, dvariškius ir kariautojus, visus raitus ant žirgų. ²⁴Jie atžygiuos prieš tave iš šiaurės su kovos ir krovinių vežimais, su aibe tautų; išsirikiuos prieš tave iš visų pusių su priedangomis, skydais ir šalmais; aš pavesiu jiems teisti, ir jie teis tave pagal savo įstatus. ²⁵Nukreipsiu prieš tave savo pyktį, idant jie vykdytų teisną su įniršiu. Jie nupjaus tau nosį ir ausis, o tai, kas liks iš tavęs, žus nuo kalavijo. Jie atims tavo sūnus ir dukteris, o tai, kas liks iš tavęs, bus praryta ugnies. ²⁶Jie nuvilks nuo tavęs drabužius ir atims tavo žaviąsias puošmenas. ²⁷Taip padarysiu galą tavo palaidumui ir kekšystei, kurią atsinešei iš Egipto žemės; daugiau nebekelsi į ją savo akių, nebeatminsi daugiau Egipto. ²⁸Mat, – taip kalba Viešpats DIEVAS, – atiduosiu tave į rankas tiems, kurių nekenti, į nagus tiems, nuo kurių bjaurėdamasi nusigręžei. ²⁹Jie engs tave, kupini neapykantos, atims visa, ką

igijai triūsui, ir paliks tave nuogą ir skurdžią; tavo kekšysčių gėda bus atskleista. Tavo palaidumas ir kekšystės³⁰ tai atnešė tau dėl to, kad elgeisi kaip kekšė su tautomis ir susiteršei jų stabais.³¹ Savo sesers keliuėjai, todėl įdėsiu į tavo ranką jos taurę“.

³² Taip kalba Viešpats DIEVAS:

„Tu gersi savo sesers taurę,
tokią gilią ir plačią,
tu būsi paniekinta ir pajaukta,
nes ji tokia talpi.

³³ Tu būsi sklidina
girtumo ir skausmo.
Siaubo ir niokojimo taurė,
tavo sesers Samarijos taurė.

³⁴ Gersi ją ir ištuštinsi,
grauši jos šukes
ir draskysi sau krūtis,
nes aš taip pasakiau“, –
tai Viešpaties DIEVO žodis.

³⁵ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS:

„Kadangi mane užmiršai, atmetei,
kęsk bausmę už savo palaidumą ir kekšystes“.

³⁶ VIEŠPATS sako man: „Žmogau, ar neteisi Oholos ir Oholibos? Apkaltink jas bjauriais nusikaltimais! ³⁷ Juk jos nusikalto svetimavimu, ir ant jų rankų yra kraujo. Su savo stabais jos nusikalto svetimavimu, paaukodamos jiems kaip maistą net savo vaikus, kuriuos buvo man pagimdžiusios. ³⁸ O drauge jos ir man tai padarė: suteršė mano šventyklą ir išniekino mano šabus.

³⁹ Papjovusios savo vaikus kaip auką stabams, jos tą pačią dieną eidavo į mano šventyklą, kad ją išniekintų. Štai kaip jos elgėsi mano Namuose!

⁴⁰ Be to, jos šaukėsi vyrų, pakviestų per pasiuntinį, kad ateitų iš labai toli. Ir jie atėjo. Dėl jų nusimaudei, pasidažė akis ir išsipuošė puošmenomis.

⁴¹ Atsisėdai ant prabangaus guolio su priešais padengtu stalu, ant kurio būvai pasidėjusi mano smilkalų ir mano aliejaus. ⁴² Ten buvo girdėti nerūpestingos minišios klegesys, kurį kėlė būrys

iš dykumos atsivestų girtų vyrų, dedančių apyrankes moterims ant rankų ir puikias karūnas joms ant galvų.

⁴³ Tuomet tariau sau: 'Ak, ji nusi-dėvėjusi savo svetimavimu, bet jie ir toliau kekšauja su ja!' ⁴⁴ Jie atėjo pas ją, kaip vyrai ateina pas kekšę; taip jie atėjo pas Oholą ir Oholibą, tas palaidas moteris. ⁴⁵ Tačiau teisieji vyrai nubaus jas bausme už svetimavimą ir kraujo praliejimą, nes jos yra svetimautojos ir turi kraujo ant savo rankų“.

⁴⁶ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Sušauk prieš jas bendriją, padaryk jas siaubo ir niokojimo reginiu. Temuša jas bendrija akmenimis, tekapoja kalavijais. Teišžudo jų sūnus ir dukteris, tesudegina jų namus. ⁴⁷ Padarysiu galą palaidumui krašte, kad visos moterys pasimokytų ir nesielgtų palaidai, kaip jos elgėsi. ⁴⁸ Jie nubaus jus už jūsų palaidumą; jūs kęsite bausmę už nuodėmingą stabų garbinimą ir žinosite, kad aš esu Viešpats DIEVAS“.

Verdantis katilas

24 Devintų metų dešimto mėnesio dešimtą dieną mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, užsirašyk šią dieną, tikslią datą. Šiandien Babilono karalius *pradėjo Jeruzalės apgulą. ³ Kalbėk palyginimu maištingiesiems namams ir sakyk:

„Taip kalba Viešpats DIEVAS.
Kaisk katilą, užkaisk katilą,
pripilk į jį vandens.

⁴ Sudėk į jį gabalus,
visus geruosius gabalus,
šlaunį ir mentę,
pridėk į jį rinktinių kaulų.

⁵ Paimk iš kaimenės geriausią,
prikrauk po katilui malkų,
virk jame gabalus,
virink ir kaulus“.

⁶ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS:
„Vargas kruvinajam miestui,

tam surūdijusiam katilui,
kurio rūdys nebuvo nušveistos!
Ištuštink jį gabalą po gabalo,
nedarydamas jokio skirtumo.

⁷ Juk jo pralietas kraujas

dar tebėra ant jo;

jis pralietas ant plikos uolos,
ne ant žemės išpiltas,
kad dulkės jį pridengtų.

⁸ Norėdamas tikrai įniršti
ir atkeršyti,

pralietą kraują palikau

ant plikos uolos,

kad nebūtų pridengtas“.

⁹ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS:

„Vargas kruvinajam miestui!

Aš sukrausiu jam didelį laužą.

¹⁰ Krauk malkas, kurk ugnį,

gerai virk mėsą,

įmaišyk prieskonių,

tesvykla kaulai!

¹¹ Pastatyk jį tuščią ant žarijų,

jog įkaistų taip,

kad varis imtų švytėti.

Tuomet jo taršalai ištirps,

ir jo rūdys bus nudegintos.

¹² Veltui plušau, –

storos rūdys iš jo neišeina.

Į ugnį jį su rūdimis!

¹³ Valiau tavo palaidą nešvarumą,

bet tu netapai švarus ir

nesusiteršęs,

todėl niekada daugiau

nebebūsi švarus,

kol nenumalšinsi savo

įniršio ant tavęs.

¹⁴ Aš, VIEŠPATS, pasakiau: ateina metas, ir aš įvykdysiu! Nesusilaikysiu, nepagailėsiu, nesuminkštėsiu! Būsi teisiamas pagal savo kelią ir darbus“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Pranašo žmonos mirtis

¹⁵ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

¹⁶ „Žmogau, štai atimsiu iš tavęs staigia mirtimi tavo akių džiaugsmą, tačiau tu nei raudok, nei verk ir ašarų neliek.

¹⁷ Dūsauk patylomis ir susilaikyk nuo

mirusiųjų gedulo. Užsivyniok turbaną, apsiauk kojas sandalais, neužsidenk barzdos ir gedinčiųjų duonos nevalgyk“. ¹⁸ Tai pasakiau žmonėms ryto metą, o vakare mirė mano žmona. Kitą rytą dariau, kaip man buvo įsakyta.

¹⁹ Žmonės manęs klausinėjo: „Nejau nepasakysi mums, ką reiškia tai, ką tu darai?“ ²⁰ Tuomet jiems atsakiau: „Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²¹ ‘Sakyk Izraelio namams’. Taip kalba Viešpats DIEVAS: ‘Tikėkite manimi, išniekinsiu savo Šventyklą, jūsų stiprybės pasididžiavimą, jūsų akių džiaugsmą ir jūsų širdžių troškimą. O jūsų sūnūs ir dukterys, kuriuos ten palikote, žus nuo kalavijo. ²² Tuomet jūs darysite, kaip aš dariau: barzdų neužsidengsite ir gedinčiųjų duonos nevalgysite. ²³ Su turbanais ant galvų ir sandalais ant kojų neraudosite ir neverksite, bet būsite savo kalčių prislėgti ir dūsausite vienas kitam. ²⁴ Taip Ezechielis bus jums ženklas: visa, ką jis darė, ir jūs darysite. Kai tai įvyks, žinosite, kad aš esu Viešpats DIEVAS’.

²⁵ O tu, žmogau, tą dieną, kai iš jų atimsiu jų tvirtovę, jų džiugesį ir šlovę, jų akių džiaugsmą ir širdžių troškimą, jų sūnus ir dukteris, ²⁶ tą dieną ateis pas tave bėglys, kad išgirstumei apie tai savo ausimis. ²⁷ Tą dieną tavo lūpos atsivers bėgliui, tu vėl kalbėsi ir nebebūsi nebylys; tu būsi jiems ženklas, ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS“.

Pranašavimai kaimyninėms tautoms

25 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, atsisuk veidu į amonitus ir pranašauk jiems. ³ Sakyk *Amonui: ‘Klausyk Viešpaties DIEVO žodžio! Taip kalba Viešpats DIEVAS. Kadangi ‘sakei ‘Še tau!’ apie mano Šventyklą, kai ji buvo teršiama, apie Izraelio žemę, kai ji buvo niokojama, ir apie Judo namus, kai jie buvo varomi į tremtį, ⁴ tikėk manimi, atiduosiu

tave Rytų žmonėms kaip nuosavybę. Jie iširengs stovyklas tarp jūsų, statysis palapines tarp jūsų, valgys jūsų vaisius ir gers jūsų pieną. ⁵ Rabą paversiu ganykla kupranugariams, o Amono miestus – gardais kaimenėms“. ⁶ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi plojai rankomis, trypei kojomis ir šokinėjai iš džiaugsmo dėl savo nuožmaus pykčio ant Izraelio žemės, ⁷ tikėk manimi, ištiesiu ranką prieš tave ir atiduosiu tave kaip grobį tautoms; išnaikinsiu tave tarp tautų, išdildysiu tave visuose kraštuose ir sunaikinsiu. Tuomet žinosi, kad aš esu VIEŠPATS!“

⁸ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi *Moabas ir Seyras sakė: ‘Nagi žiūrėk! Judo namai – kaip ir visos kitos tautos!’ – ⁹ apnuoginsiu Moabo petį, visus jo miestus iki paskutinio, visą krašto pažibą, – Bet Ješimotus, Baal Meoną ir Kirjataimus. ¹⁰ Atiduosiu jį drauge su Amonu Rytų žmonėms kaip nuosavybę. Tautos daugiau nebeminės Amono, ¹¹ bausmėmis nubausiu ir Moabą. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS!“

¹² Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi *Edomas keršijo Judo namams ir sunkiai nusikalto keršydamas, ¹³ taip kalba Viešpats DIEVAS: ‘Ištiesiu savo ranką prieš Edomą, išnaikinsiu jo žmones bei gyvulius ir paversiu jį griuvėsiais; nuo Temano ligi pat Dedano kris jie nuo kalavijo. ¹⁴ Savo kerštą prieš Edomą sudėsiu į savo tautos Izraelio rankas; jie elgsis su Edomu pagal mano pyktį ir įniršį ir pažins mano kerštą“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹⁵ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi *filistinai elgėsi kerštingai ir kerštavo visa širdimi, norėdami su-

naikinti iš senos neapykantos, – ¹⁶ taip kalba Viešpats DIEVAS: ‘Tikėki manimi, pakelsiu savo ranką prieš filistinus, išnaikinsiu keretus ir nušluosiu pamario likutį. ¹⁷ Įvykdysiu jiems didelį kerštą įnirtingomis bausmėmis. Kai jiems atkeršysiu, jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS“.

Pranašavimas Tyru

26 Vienuoliktų metų mėnesio pirmą dieną* mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, kadangi *Tyras sakė apie Jeruzalę:

‘Še tau! Tautų vartai išlaužti, jie atsivėrė man.

Būsiu turtingas, kai ji dabar guli griuvėsiuose!’ –

³ taip kalba Viešpats DIEVAS:

‘Tikėk manimi, aš prieš tave, Tyre!

Kaip jūra sukelia bangas,

taip aš sukelsiu prieš

tave daug tautų.

⁴ Jos išardys Tyro mūrus

ir nuvers jo bokštus.

Nušluosiu nuo jo dulkes

ir paversiu jį plika uola.

⁵ Jis taps vieta jūroje

tinklams džiovinti,

nes aš pasakiau, – tai

Viešpaties DIEVO žodis. –

Jis bus tautų plėšiamas,

⁶ o jam pavaldūs miestai* žemyne

bus išžudyti kalaviju.

Tuomet jie žinos, kad aš

esu VIEŠPATS“.

⁷ Juk taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tikėk manimi, atvesiu prieš Tyrą iš šiaurės Babilono karalių Nebukadnecarą, karalių karalių, drauge su žirgais, vežimais, raiteliais, su didele ir galinga kariuomene.

^{25,8-11} Iz 15,1–16,14; 25,10–12; Jer 48,1–47;

Am 2,1–3; Sof 2,8–11

^{25,12-14} Iz 34,5–17; 63,1–6; Jer 49,7–22; Ez 35,1–15;

Am 1,11–12; Abd 1–14; Mal 1,2–5

^{25,15-17} Iz 14,29–31; Jer 47,1–7; Jl 4,4–8; Am 1,6–8;

Sof 2,4–7; Zch 9,5–7

^{26,1} Taip originale.

^{26,1-28,19} Iz 23,1–18; Jl 4,4–8; Am 1,9–10; Zch 9,1–4;

Mt 11,21–22; Lk 10,13–14

^{26,6} Pažod.: „dukterys“, t. y. dukteriškieji miestai.

⁸ Tau klusnius miestus žemyne
jis išžudys kalaviju.

Prieš tave pasistatys

apgulos bokštus,

prieš tave supils pylimą

ir prieš tave pakels skydų suogą.

⁹ Savo mūrdaužių jėgą jis

atgręš į tavo sienas,

tavo bokštus sutrupins

savo kirviais.

¹⁰ Jo žirgų bus tokia daugybė,

kad jų sukeltos dulkės

apdengs tave.

Nuo raitelių, ratų ir vežimų užėsio

drebės tavo sienos,

kai jis žengs pro tavo vartus,

kaip daro žengiantys į

pralaužtą miestą.

¹¹ Savo žirgų kanopomis

jie nutryps visas tavo gatves,

kalaviju išžudys tavo žmones;

nugrius žemėn tavo didingi stulpai.

¹² Jie išplės tavo turtus,

išgrobstys prekes,

išardys tavo mūrus,

sugriaus puikiuosius tavo namus,

sumes į vandenį

tavo akmenis, sijas ir žemes.

¹³ *Padarysiu galą tavo

dainų skambėjimui,

nebebus girdėti tavo lyrų garsų.

¹⁴ Paversiu tave plika uola,

tu tapsi vieta tinklams džiovinti.

Daugiau niekada nebūsi atstatytas,

nes aš, VIEŠPATS, pasakiau, –

tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹⁵ Taip kalba Viešpats DIEVAS Tyrai:

„Ar nedrebės salos, kai tu krisi, kai su-

žestieji vaitos, kai tavo viduje vyks

žudynės? ¹⁶ *Tuomet visi pajūrio va-

dai nužengs nuo savo sostų, nusimes

skraistes ir nusivilks išsiuvinėtus dra-

bužius. Apsirengs siaubu, sėdės ant žemės ir be perstojo drebės apstulbę dėl tavęs. ¹⁷ Jie apraudos tave, sakydami:

„Kaip tu pradingai iš jūrų,
garsusis mieste!

Galingas jūroje buvo jis

ir jo gyventojai,

jie kėlė siaubą visiems

jos gyventojams.

¹⁸ O dabar, tavo kritimo dieną

dreba visos pamarių salos;

pamarių salos apstulbusios

dėl tavo žuvimo“.

¹⁹ Juk taip kalba Viešpats DIEVAS:

„Kai būsiu pavertęs tave griuvusių

miestu, tokiu pat, kaip kiti sugriauti

miestai, kai būsiu užliejęs tave gelme,

ir didieji vandenys bus tave apsėmę,

²⁰ nugramzdinsiu tave drauge su žen-

giančiais į kapą, pas praėjusių laikų

žmones. Apgyvendinsiu tave žemės

gilumoje tarp senovės griuvusių drau-

ge su žengiančiais į kapą, kad daugiau

nebūtum gyvenamas ir nebespindė-

tum didybe gyvųjų šalyje. ²¹ Privesiu

tave prie baisaus galo, ir tavęs nebe-

bus! Nors būsi ieškomas, *nebebūsi

atrastas per amžius“, – tai Viešpaties

DIEVO žodis.

Tyro apraudojimas

27 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

² „Dabar, žmogau, pradėk raudą

dėl Tyro ³ ir sakyk Tyrai, gyvenančiam

prie pat jūros vartų, prekiaujančiam su

daugelio pamario salų tautomis:

„Taip kalba Viešpats DIEVAS.

Tyre, tu gyreisi: «Aš

tobulai gražus!»

⁴ Tavo sienos – marių širdyje,

o tavo statytojai padarė

tave tobulai gražų.

⁵ Iš Senyro eglų jie išpjovė

lentas tavo šonams,

tavo stiebui paėmė Libano kedrą.

⁶ Tau irklus padarė iš

Bašano ąžuolų,

o denį – iš Kitimų salų pušies,

inkrustuotos dramblio kaulu.

^{26,13} Apr 18,22

^{26,16-18} Apr 18,9-10

^{26,21} Apr 18,21

⁷ Plona, dailiai išmarginta

Egipto drobė

buvo panaudota tavo burei
ir vėliavai.

Mėlyno ir raudono Elišos

salų purpuro

buvo tavo dangos.

⁸ Sidono ir Arvado gyventojai

buvo tavo irklautojai.

Pas tave, Tyre, buvo tavo išminčiai;

jie buvo vairininkai!

⁹ Gebalo seniūnai ir amatininkai

užglaistė tavo išdrožas.

Pasikeisti su tavimi prekėmis

visi jūros laivai su savo įgulomis

apsistojo tavo uoste.

¹⁰ Vyrai iš Persijos, Ludo ir Puto

buvo galingi tavo

kariuomenės kariai.

Pasikabinę pas tave

skydus ir šalmus,

jie teikė tau didingumo.

¹¹ Arvado ir Helecho vyrai

visur aplink budėjo

ant tavo mūrų,

o gamadiečiai budėjo

tavo bokštuose;

ant mūrų aplink sukabinę

savo strėlines,

jie darė tavę tobulai gražų.

¹² Taršišas prekiaavo su tavimi, – to-

kios gausios buvo visokios tavo gėry-

bės; į tavo prekes jie mainė sidabrą,

geležį, alavą ir šviną. ¹³ Ir Javano, Tu-

balas bei Mešečas prekiaavo su tavi-

mi; į tavo prekes jie mainė vergus ir

žalvario rykus. ¹⁴ O Bet Togarma mai-

nė į tavo prekes arklius, ristūnus ir

mulus. ¹⁵ Dedano žmonės prekiaavo su

tavimi, ir daugelis pamario salų buvo

ypatingos tavo prekyvietės; jie davė

tau kaip užmokestį dramblio ilčių ir

juodmedžio. ¹⁶ Edomas prekiaavo su ta-

vimi dėl tavo gaminių gausybės; į tavo

prekes jie mainė granatus, purpurą,

margaspalvius audinius, ploną dro-

bę, koralus ir rubinus. ¹⁷ Judas ir Izra-

elio kraštas prekiaavo su tavimi; į tavo

prekes jie mainė kviečius iš Minito,

soras, medų, aliejų ir balzamą. ¹⁸ Da-

maskas prekiaavo su tavimi dėl gau-

sybės tavo gaminių – tokios gausios

buvo visokios tavo gėrybės – Helbo-

no vynu ir balta vilna. ¹⁹ Vedanas ir Ja-

van Meuzalas ėjo prekiauti su tavimi;

į tavo prekes jie mainė lydytą geležį,

cinamono žieves ir kvepiančias nen-

dres. ²⁰ Dedanas prekiaavo su tavimi

pabalnių gūniomis. ²¹ Arabijos ir visų

Kedaro didikų prekyba buvo tavo ran-

kose; vedini ėriukais, aviniais ir ožiais

jie ateidavo prekiauti su tavimi. ²² Še-

bos ir Ramos pirkliai prekiaavo su ta-

vimi; į tavo prekes jie mainė įvairius

geriausius prieskonius, visokiausius

brangakmenius ir auksą. ²³ Su tavimi

prekiavo Haranas, Kanė, Edenas, Še-

bos pirkliai, Ašūras ir Kilmadas. ²⁴ Jie

prekiavo su tavimi, mainydami tavo

prekyvietėje puošnius apdarus, mė-

lyno purpuro skraistes, išsiuvinėtas

medžiagas, margaspalvius kilimus ir

tvirtai suvytas virves. ²⁵ *Taršišo laivai

tarnavo tau prekyboje.

Buvai turtingas ir labai garbingas

jūros širdyje.

²⁶ Tavo irklininkai nuirklavo tave

į atvirą jūrą.

Rytys sutriuškino tave

atviroje jūroje.

²⁷ Tavo turtai, gaminiai ir prekės,

tavo jūreiviai ir vairininkai,

tavo glaiстыtojai ir prekių

mainytojai,

visi tavo galingieji kariai,

visa tavo bendrija

tavo žuvimo dieną

grimzta į jūrų gelmes.

²⁸ Pasigirdus vairininkų riksmui,

dreba pamariai,

²⁹ savo laivus palieka

visi irklininkai.

Jūreiviai ir jūrų vairininkai

stovi ant kranto

³⁰ aimanuodami ir verkdami
tavęs karčiomis ašaromis.

Jie dulkėmis barstosi galvas
ir voliojasi pelenuose.

³¹ Dėl tavęs jie skutasi galvas,
apsivelka ašutine,
verkia tavęs iš sielvarto
karčiai gedėdami.

³² Aimanuodami užtraukia raudą tau
ir aprauda tave:

‘Kas buvo kada nors kaip Tyras
sunaikintas jūros gelmėse?’

³³ Iškraudamas savo

gaminius iš jūrų
tu patenkinai daug tautų;
turėdamas turtų ir prekių gausybę
tu praturtinai žemės karalius.

³⁴ Dabar guli jūrų sutriuškintas
vandenų gelmėse,
o tavo prekės ir visa tavo bendrija
nuskendo drauge su tavimi.

³⁵ Baisisi tavimi
visi pamarių gyventojai;
siaubas apėmė jų karalius,
ištįso jiems veidai.

³⁶ Kitų kraštų pirkliai
švilpteli tau įkandin;
tu tapai pasibaisėjimu,
tavęs niekada nebebus.

Pranašavimas Tyro karaliui

28 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

² „Žmogau, sakyk Tyro valdovui:

‘Taip kalba Viešpats DIEVAS.

Kadangi tavo širdis išpuiko,
tu tarei: ‘Aš dievas!

Sėdžiu dievų soste

toli jūros širdyje!’

Nors esi tik žmogus,

o ne Dievas,

tu darai savo širdį

lygią Dievo širdžiai.

³ Žiūrėk! Išties esi išmintingesnis
už Danielių,

joks dalykas tau ne paslaptis.

⁴ Savo išmintimi ir sumanumu
prisikaupėi turtų,
prisikrovei išdus aukso ir sidabro.

⁵ Labai sumaniai prekiaudamas
pagausinai savo turtus,
ir turtais puikavosi tavo širdis”.

⁶ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS:

„Kadangi darai savo širdį
lygią Dievo širdžiai,

⁷ tikėk manimi,

atvesiu prieš tave svetimšalius –
pačias žiauriausias tautas.

Išsitrauks jie kalavijus iš makščių
prieš tavo puikiąją išmintį
ir užtemdys tavo spindesį.

⁸ Nustums tave žemyn į kapą,
ir mirsi tu užmuštųjų mirtimi
toli jūroje.

⁹ Ar savo žudikams ir tuomet sakysi:
‘Aš Dievas!’ –

kai tave žudančiųjų rankomis
bus parodyta,
kad esi tik žmogus?

¹⁰ Mirsi nuo svetimųjų rankos
neapipjaustytųjų mirtimi,
nes aš pasakiau”, – tai

Viešpaties Dievo žodis.

Tyro karaliaus apraudojimas

¹¹ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

¹² „Žmogau, raudok dėl Tyro karaliaus
ir sakyk jam:

‘Taip kalba Viešpats DIEVAS.

Tu buvai tobulumo antspaudas,

kupinas išminties

ir tobulo grožio.

¹³ Tu buvai Edene, Dievo sode;

tave puošė visokiausi

brangakmeniai:

sardis, chrizolitas ir deimantas,

berilas, oniksas ir jaspis,

safyras, rubinas ir smaragdai;

iš aukso tavo karuliai
ir puošmenos.

Tą dieną, kai buvai sukurtas,
jie buvo padirbti.

¹⁴ Su kerubu išskleistais ir

saugančiais sparnais

aš padariau tave globėju;

tu gyvenai ant Dievo šventojo kalno
ir vaikščiojai tarp ugningų akmenų.

¹⁵ Tu buvai be dėmės savo keliuose
nuo pat savo sukūrimo dienos
ligi buvo nustatyta tavo kaltė.

¹⁶ Per savo plačiąją prekybą
tu prisipildei smurto ir nusidėjai,
todėl varau tave toli nuo

Dievo kalno.

Ir kerubas išskėstais ir
serginčiais sparnais

nuvarė tave nuo ugningųjų akmenų.

¹⁷ Nuo tavo grožio išpuiko tavo širdis,
dėl savo spindesio piktnaudžiavai
savo išmintimi.

Nubloškiau tave žemėn,
padariau iš tavęs reginį,
kad karaliai įsidėmėtų.

¹⁸ Išniekinai savo šventykias
savo kalčių daugybe
ir sukta prekyba.

Uždegiau tave ugnimi,
ir ji tave surijo;

paverčiau tave pelenais ant
žemės akyse visų,
kurie tave matė.

¹⁹ Visi, kas tik pažino tave tautose,
yra apstulbę;
tu tapai pasibaisėjimu,
ir tavęs niekada nebebus“.

Pranašavimas Sidonui

²⁰ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

²¹ „Žmogau, atsisuk veidu į *Sidoną,
pranašauk jam ²² ir sakyk:

„Taip kalba Viešpats DIEVAS.

Tikėk manimi! Sidone,
ateinu prieš tave!

Apreikšiu per tave savo šlovę!

Jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS,
kai per jį vykdysiu bausmę
ir apreikšiu savo šventumą,

²³ nes pasiūsiu į jį marą
ir kraujo praliejimą jo gatvėse.

Jame kris užmuštieji,
kai kalavijas ateis iš visų pusių.

Tuomet jie žinos, kad
aš esu VIEŠPATS’.

Pažadas Izraeliui

²⁴ Izraelio namai daugiau neberas dygliuotų brūzgynų ar duriančių erškėčių pas visus savo kaimynus, kurie žiūrėjo į juos su panieka. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS“.

²⁵ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kai surinksiu Izraelio namus iš tautų, kuriose jie išsklaidyti, ir apreikšiu per juos šventumą tautų akivaizdoje, jie kursis savo pačių žemėje, kurią daviau savo tarnui Jokūbui. ²⁶ Jie gyvens joje saugiai, statysis namus ir veis vynuogynus. Jie gyvens saugiai, kai būsiu nubaudęs visus jų kaimynus, žiūrėjusius į juos su panieka. Ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS, jų Dievas“.

Pranašavimas Egiptui

29 Dešimtų metų dešimto mėnesio dvyliką dieną mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, atsisuk veidu į *Egipto valdovą faraoną, pranašauk jam ir visam Egiptui, ³ kalbėk ir sakyk:

„Taip kalba Viešpats DIEVAS.

Tikėk manimi, aš prieš tave,
Egipto valdove faraone,
didysis slibine!

Tu tūnai Nilo atšakose, sakydamas:

„Nilas priklauso man,
pasidariau jį sau!>

⁴ Įversiu kablius tau į žiaunas
ir žuvis iš tavo srovių prikibdysiu
tau prie žvynų.

Išvilksiu tave iš tavo srovių
drauge su visomis tavo

srautų žuvimis,
prikibusiomis tau prie žvynų.

⁵ Nublokšiu tave į dykumą,
tave ir visas tavo srautų žuvis.

Krisi po atviru dangumi,
ir niekas tavęs nepakels
ir nepalaidos.

Kaip maistą atidaviau tave
žemės žvėrimis ir padangių
paukščiams.

^{28,20-26} Jl 4,4-8; Zch 9,1-2; Mt 11,21-22; Lk 10,13-14

^{29,1-32,32} Iz 19,1-25; Jer 46,2-26

⁶Tuomet visi Egipto gyventojai žinos, kad aš esu VIEŠPATS, dėl to, kad tu buvai Izraelio namams *nendrinė lazda: ⁷kai jie griebėsi tavo rankos, tu įvarei rakštį ir žaidei visiems pečius; kai jie rėmėsi tavimi, tu sukiužai ir vertei juos svirduliuoti“.

⁸Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tikėk manimi, atvesiu tau kalaviją, sunaikinsiu tavo žmones ir gyvulius. ⁹Padarysiu Egipto žemę dyką ir tuščią. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.

Kadangi sakei: 'Nilas priklauso man, pasidariau jį sau', ¹⁰tikėk manimi, aš prieš tave ir prieš tavo Nilo šakas! Paversion Egipto žemę griuvėsiais ir tyrais nuo Migdolo ligi Siënės, ligi pat Kušo sienos. ¹¹Nekels į ją kojos joks žmogus, nekels į ją kojos joks gyvulys; ji nebus gyvenama keturiasdešimt metų. ¹²Per keturiasdešimt metų paversion Egipto žemę didžiausiais tyrais tarp tyrais tapusių kraštų, o jos miestai bus didžiausi griuvėsiai tarp sugriautų miestų. Išblaškysiu egiptiečius tarp tautų ir išvėtysiu juos po visus kraštus“.

¹³Be to, taip kalba Viešpats DIEVAS: „Praėjus keturiasdešimt metų, surinksiu egiptiečius iš tautų, kuriose jie buvo išblaškyti. ¹⁴Sugrąžinsiu Egipto tremtinius ir parvesiu juos atgal į Patroso šalį, jų gimtąjį kraštą; ten jie bus menka karalystė. ¹⁵Ji bus menkiausia iš visų karalysčių ir niekada daugiau nebeiškils virš kitų tautų. Padarysiu juos mažus, kad tautoms nebeviešpatautų. ¹⁶Izraelio namai daugiau niekada ja nebeprisitiks; jie atmins savo kaltę, kai kreipėsi į ją pagalbos. Tuomet jie žinos, kad aš esu Viešpats DIEVAS“.

Egiptas – užmokestis Nebukadnecarui

¹⁷Dvidešimt septintų metų pirmo mėnesio pirmą dieną mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁸„Žmogau, Babilono karalius Nebukadnecaras įsakė savo kariuomenei atlikti sunkų darbą Tyrai. Visų galvos nupliko, ir visų pečiai buvo nubrozdingti. Tačiau nei jis, nei jo kariuomenė negavo jokio atlyginimo iš Tyro už darbą, kurį jam atliko“. ¹⁹Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Atiduosiu Egipto žemę Babilono karaliui Nebukadnecarui. Jis išsineš jos turtus, apiplės ją ir pasiims grobį; ji bus atlyginimas jo kariuomenei. ²⁰Jam atidaviau Egipto žemę kaip užmokestį, kurį jis užsidirbo, nes triūsė man, – tai Viešpaties Dievo žodis.

²¹Tą dieną suteiksiu Izraelio namams jėgų ir atversiu jiems tavo lūpas. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS“.

30 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²„Žmogau, pranašauk ir sakyk:

‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Vaitokite: ‘Vargas tai dienai!’

³Jau arti diena, VIEŠPATIES diena.

Tai bus debesų diena, tautų pražūties metas.

⁴Kalavijas prasiskverbs į Egiptą ir kušitus krės šiurpas; kai Egipte kris užmuštieji, jo turtai bus atimti ir pamatai išgriauti.

⁵Kušas, Putas ir Ludas, visa Arabija, Kubas ir visos susijungusių kraštų tautos kris drauge su jais nuo kalavijo“.

⁶Taip kalba VIEŠPATS: „Remiantieji Egiptą žus, sukius jo išpuikusi galybė. Nuo Migdolo ligi Siënės jie žus nuo kalavijo, – tai Viešpaties Dievo žodis. –

⁷Jie bus didžiausi tyrai tarp tyrais tapusių kraštų, jų miestai bus didžiausi griuvėsiai tarp sugriautų miestų.

⁸ Kai užkursiu ugnį Egipte
ir visi jo rėmėjai bus sutriuškinti,
jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.

⁹ Tą dieną mano siunčiami pasiuntiniai išplauks laivais, kad sukeltų siau-
bą pasitikinčiam Kušui; Egipto pražū-
ties dieną juos krės šiurpas, nes, tikėk
manimi, ji ateina!“

¹⁰ Taip kalba Viešpats DIEVAS:
„Padarysiu galą Egipto turtams
Babilono karaliaus

Nebukadnecaro rankomis.

¹¹ Jis ir jo tauta, nuožmiausia
tarp tautų,

bus atvesti sunaikinti krašto.

Jie išsitrauks iš makščių

kalaviją prieš Egiptą

ir pripildys kraštą užmuštųjų.

¹² Išdžiovinasi Nilo šakas,

nedorėliams į rankas

atiduosiu kraštą.

Svetimšalių rankomis nuniokosiu jį

ir visa, kas jame, – aš,

VIEŠPATS, pasakiau“.

¹³ Taip kalba Viešpats DIEVAS:

„Sunaikinsiu stabus,

padarysiu galą Nofo dievams.

Nebebus Egipto žemėje vado, –

Egipto žemę prislėgsiu baime.

¹⁴ Paversiu Patrosą tyrais,

padegsiu Coaną,

nubausiu Noją.

¹⁵ Ant Sino, Egipto tvirtovės,

išliesiu savo įniršį

ir Nojo turtus sunaikinsiu.

¹⁶ Padegsiu Egiptą,

Sinas raitysis skausmuose,

Nojo sienos bus pralaužtos,

o Nofas kovos su priešais dieną.

¹⁷ Jauni Ono ir Pi Beseto vyrai

žus nuo kalavijo,

o patys miestai išeis į nelaisvę.

¹⁸ Diena aptems Tachpanhese,

kai laužysiu Egipto skeptrus,

ir užsibaigs jo išpuikusi galybė.

Jį gaubs debesys,

o jam pavaldūs miestai

eis į nelaisvę.

¹⁹ Taip įvykdysiu Egiptui bausmę,
ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS“.

²⁰ Vienuoliktų metų pirmo mėnesio
septintą dieną mane pasiekė VIEŠPATIES
žodis: ²¹ „Žmogau, sulaužiau Egipto val-
dovo faraono ranką. Tikėk manimi, ji
nebuvo aprišta, kad būtų gydoma, nei
tvirtai sutvarstyta, kad būtų stipri lai-
kyti kalaviją“. ²² Todėl taip kalba Vieš-
pats DIEVAS: „Tikėk manimi, aš prieš
Egipto valdovą faraoną; aš sulaužysiu
abi jo rankas – sveikąją ir sulaužytąją
– ir atimsiu iš jo rankos kalaviją. ²³ Iš-
blaškysiu egiptiečius tarp tautų, vėty-
siu juos po kraštus. ²⁴ Babilono kara-
liaus rankas sustiprinsiu, įduosiu savo
kalaviją jam į ranką, o faraono rankas
sulaužysiu; priešais Babilono karalių jis
dejuos, kaip dejuoja mirtinai sužeistas
žmogus. ²⁵ Babilono karaliaus rankas
stiprinsiu, o faraonas bus kaip be ran-
kų. Ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS, kai
įduosiu savo kalaviją Babilono karaliui
į ranką. Jis pakels jį prieš Egipto žemę.
²⁶ Išblaškysiu egiptiečius tarp tautų ir
vėtysiu juos po visus kraštus. Tuomet
jie žinos, kad aš esu DIEVAS“.

31 Vienuoliktų metų trečio mė-
nesio pirmą dieną mane pa-
siekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau,
sakyk Egipto valdovui faraonui ir jo
gaujoms:

‘Į ką tu panašus su savo didybe?’

³ Štai Asirija buvo lyg Libano kedras,
plačiomis šakomis teikęs
miškui pavėsį,

aukštaūgis,

su šaunia viršūne tarp debesų.

⁴ Šaltiniai jį maitino,

požemio vandenys jį

išaugino aukštą,

jų srovės drėkino žemę aplink jį

ir upokšnius siuntė visų

lauko medžių link.

⁵ Todėl išlakumu pralenkė

visus lauko medžius;

suvešėjo jo šakos, pailgėjo šakelės
nuo gausaus vandens pumpuruose.

⁶* Ant jo šakų lizdus krovėsi
visi padangių paukščiai,
po jo šakelėmis vaikus vedė
visi laukiniai žvėrys,
jo ūksmėje gyveno daugybė tautų.

⁷ Gražus jis buvo,
didingas ir plačiašakis,
nes jo šaknys siekė
gausius vandenius.

⁸ Kedrai *Dievo sode negalėjo
su juo lygintis,
kiparisai neprilygo jam
savo šakomis,
platanai negalėjo girtis
jam savo šakelėmis,
joks medis Dievo sode nebuvo
toks gražus kaip jis.

⁹ Jį padariau grąžų šakų daugybe,
pavydėjo jam visi

Dievo sode buvę Edeno medžiai“.

¹⁰ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS:
„Kadangi jis išaugo aukštas, iškėlė savo
viršūnę tarp debesų ir jo širdis puika-
vosi didybe, ¹¹ atidaviau jį tautų valdo-
vui į rankas, kad pasielgtų su juo taip,
kaip savo nedorumų buvo nusipelnęs.
Išvariau jį. ¹² Svetimšaliai, nuožmiausi
iš tautų, nukirto jį ir paliko. Jo šakos
krito ant kalnų ir į slėnius, jo šakelės
guli sulaužytos kiekvienoje upės vago-
je, visos žemės tautos pasitraukė iš jo
pavėsio ir paliko jį.

¹³ Ant jo nukirsto kamieno
suka lizdus visi padangių paukščiai,
prie jo šakelių
laikosi visi laukiniai žvėrys.

¹⁴ Taip nutiko, idant jokie medžiai
prie vandenių nesipuikuotų savo didy-
be ar nekelėtų savo viršūnės tarp debe-
sų ir jokie gausiai drėkinami medžiai
nesiektų jų didybės.

Juk jie visi atiduodami mirčiai –
požemio pasauliui,
drauge su visais mariaisiais,
su tais, kurie žengia į kapą“.

¹⁵ Taip kalba Viešpats Dievas: „Tą
dieną, kai jis nužengė į Šeolą, paskel-
biau gedulą, užvėriau virš jo bedugnę
ir uždengiau. Sulaikiau jo upes ir iš-
seko gausūs vandenys. Dėl jo apvil-
kau Libaną gedulu, dėl to nusviro visi
krašto medžiai. ¹⁶ Sviesdamas jį į Šeolą
drauge su žengiančiais į kapą, jo kriti-
mo trenksmu sudrebinau tautas. Visi
Edeno medžiai, rinktiniai ir geriausi
Libano medžiai, visi, kurie buvo gau-
siai drėkinami, buvo paguosti požemio
pasaulyje. ¹⁷ Jie taip pat nužengė su juo
į Šeolą pas žuvusius nuo kalavijo drau-
ge su rėmėjais, tautose gyvenusiais jo
pavėsyje.

¹⁸ Kuris iš Edeno medžių prilygo tau
garbe ir didybe? Ir tu būsi nutemp-
tas žemyn į požemio pasaulį drauge
su Edeno medžiais, gulėsi tarp neapi-
pjaustytyjų su žuvusiais nuo kalavijo.
Tokia yra faraono ir visų jo žmonių da-
lia“, – tai VIEŠPATIES žodis.

Faraono apraudojimas

32 Dvylikty metų dvylikto mėne-
sio pirmą dieną mane pasiekė
VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, raudok
dėl Egipto valdovo faraono ir sakyk
jam:

‘Laikei save liūtu tarp tautų,
bet buvai kaip slibinas jūrose;
blaškeisi savo upėse,
drumstei vandenį kojomis
ir teršei savo upes“.

³ Taip kalba Viešpats DIEVAS:
„Užmesiu ant tavęs savo tinklą
daugelio tautų suėjime,
ir jie ištrauks tave mano bradiniu.

⁴ Parmesiu tave ant žemės,
nusviesiu tave į atvirą lauką
ir nutupdysiu ant tavęs visus
padangių paukščius,
leisiu misti tavimi visiems
žemės žvėrimis.

⁵ Tavo kūną numesiu kalnuose,
slėnius pripildysiu tavo
dvokiančios maitos.

^{31,6} Mt 13,32; Mk 4,32; Lk 13,19

^{31,8} Pr 2,9

⁶ Palaistysiu kraštą ligi pat kalnų
tavo srūvančių krauju
ir tavęs bus pripildytos upių vagos.

⁷ Kai tu būsi sunaikintas,
*uždengsiu dangų
ir aptemdysiu žvaigždes.
Saulę aptrauksiu debesimis,
o mėnulis neduos savo šviesos.

⁸ Visus šviesulius,
žibančius danguje,
dėl tavęs aptemdysiu
ir tavo kraštą apgaubsiu tamsybe, –
tai Viešpaties Dievo žodis. –

⁹ Sukelsiu širdgėlą daugeliui tautų,
atveddamas tave jų nelaisvėn
į kraštus, kurių nepažinojai.

¹⁰ Tavo dalia baisėsis daug tautų,
jų karaliūs tu apstulbinsi.
Kai švytruosiu jiems savo kalavijų,
jie visą laiką drebės dėl
savo gyvasties,
ir kiekvienas jų drebės
tavo žuvimo dieną“.

¹¹ Juk taip kalba Viešpats DIEVAS:
„Babilono karaliaus kalavijas
pakils prieš tave!

¹² Pakirsiu tavo gaujas
galiūnų kalavijais;
iš visų tautų jie nuožmiausi.
Jie nuniokos Egipto puikybę,
ir visa jo kariuomenė žus.

¹³ Sunaikinsiu visus jo galvijus,
besiganančius prie gausių vandenų;
nebedrums jų daugiau žmogaus koja,
nebedrums jų nė gyvulių kanopos.

¹⁴ Tuomet leisiu drumzlėms
nusėsti vandenyse
ir padarysiu, kad jų upės
lietuši kaip aliejus, –
tai Viešpaties Dievo žodis. –

¹⁵ Kai paversiu Egipto žemę tyrais, –
kai kraštas neteks viso,
kas jame yra,
ir kai parblokšiu jo gyventojus,
jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.

¹⁶ Tai raudà,
ir ji bus giedama.
Ją giedos tautų dukterys.
Apie Egiptą ir jo žmones
ji bus giedama“, –
tai Viešpaties Dievo žodis.

Egipto apraudojimas

¹⁷ Dvyliktų metų pirmo mėnesio pen-
kioliką dieną mane pasiekė VIEŠPATIES
žodis:

¹⁸ „Žmogau, raudok Egipto žmonių
ir siųsk žemyn juos,
Egiptą ir garbingų tautų dukteris,
į žemės gelmes
drauge su žengiančiais į kapą.

¹⁹ „Ką tu viršiji grožiu? Zenk žemyn!
Būk palaidotas su
neapipjaustytaisiais!“

²⁰ Jie gulės tarp žuvusių nuo kalavi-
jo. Egiptas buvo atiduotas kalavijui, ir
šis nutemps jį su visa kariuomene. ²¹ Iš
Šeolo gilumos galingieji vadai, jo padė-
jėjai, sakys jam: „Jie nužengė čia ir guli
palaidoti su neapipjaustytaisiais, žu-
vusiais nuo kalavijo“.

²² Ten Asirija ir visi jos žmonės, jų
kapai aplink, visi nužudyti, kritę nuo
kalavijo. ²³ Kapai jiems duoti toliau-
siuose duobės užkampiuose. Visur
aplink jos kapą – jos žmonės, visi kri-
tusieji nuo kalavijo, visi kadaise kėlu-
siejį siaubą gyvųjų šalyje.

²⁴ Ten Elamas ir visa jo kariuome-
nė aplink jo kapą. Visi nužudytieji kri-
tę nuo kalavijo, nuėjusieji į pasaulį po
žeme neapipjaustyti, kadaise kėlusieji
siaubą gyvųjų šalyje. Dabar jie kenčia
gėdą drauge su žengiančiais į kapą.
²⁵ Tarp užmuštųjų buvo parengtas guo-
lis Elamui tarp jo žmonių su jų kapais
aplinkui, visi neapipjaustyti, kritusie-
ji nuo kalavijo. Kadaise jie kėlė siau-
bą gyvųjų šalyje, o dabar kenčia gėdą
drauge su žengiančiais į kapą; jie pa-
guldėti tarp užmuštųjų.

²⁶ Ten Mešechas ir Tubalas, ir visi jo
žmonės, visur aplink – jų kapai. Jie visi

^{32,7} Iz 13,10; Mt 24,29; Mk 13,24–25; Lk 21,25;
Apr 6,12–13; 8,12

neapipjaustyti, kritę nuo kalavijo, nes kėlė siaubą gyvųjų šalyje. ²⁷Jie neguli su kritusiais neapipjaustytais senovės galiūnais, kurie nužengė į Šeolą su savo ginklais, pasidėjo kardus po galva ir skydus ant savo kaulų, nes galiūnų bijota gyvųjų šalyje. ²⁸Ir tu būsi sutrintas ir gulėsi tarp neapipjaustyųjų kartu su užmuštaisiais kalaviju.

²⁹Ten Edomas, jo karaliai ir visi vadaai, kurie, nors ir galingi, tačiau paguldyti su žuvusiais nuo kalavijo; jie guli su neapipjaustytais, su žengiančiais į kapą.

³⁰Ten šiaurės didžiūnai ir visi sidoniečiai, nužengę sugėdinti su užmuštaisiais dėl siaubo, kurį kėlė jų galybė. Jie guli neapipjaustyti su žuvusiais nuo kalavijo ir kenčia gėdą su žengiančiais į kapą.

³¹Pamatęs juos, faraonas pasiguos dėl visos savo kariaunos, faraonas ir jo kariuomenė, kritusi nuo kalavijo, – tai VIEŠPATIES žodis. – ³²Kadangi kėlė siaubą gyvųjų šalyje, jis bus laidojamas tarp neapipjaustyųjų kartu su nužudytais kalaviju, – faraonas ir jo žmonės, – tai Viešpaties Dievo žodis.

Ezechielis – Izraelio sargybinis

33 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²„Žmogau, kalbėk savo tautos žmonėms ir sakyk: ‘Kai siunčiu kalaviją į kurį nors kraštą, to krašto žmonės paima vieną vyrą iš savo tarpo ir paskiria sargybinį. ³Pamatęs kalaviją, atžygiuojantį į kraštą, sargybinis privalo pūsti ragą ir perspėti žmones. ⁴Jei kas nors, išgirdęs rago balsą, nepaiso perspėjimo, tai kalavijas ateina ir nužudo jį, ir jo kraujas kris ant jo paties galvos: ⁵Kadangi jis girdėjo rago balsą ir nepaisė perspėjimo, jo kraujas kris ant jo paties. Bet jei jis būtų paisęs perspėjimo, tai būtų išgelbėjęs savo gyvastį. ⁶Jei pamatęs atžygiuojantį kalaviją sargybinis nepučia rago ir žmonės neperspėjami, o kalavijas ateina ir atima kurio nors iš

jų gyvastį, tai tas žmogus nužudytas dėl savo kaltės, tačiau jo kraujo pareikalausiu iš sargybinio rankos’.

⁷Tave, žmogau, paskyriau Izraelio namų sargybiniu. Kada tik išgirsi iš mano lūpų žodį, perduosi jiems mano perspėjimą. ⁸Jei tariau nedorėliui: ‘Nedoras žmogau, tu turi mirti!’ – o tu nekalbėsi, kad įspėtum nedorėlį mesti savo kelią, tai tas nedorėlis tikrai mirs dėl savo kaltės, tačiau jo kraujo pareikalausiu iš tavo rankos. ⁹Bet jei tu perspėsi nedorėlį, kad jis sugrįžtų iš savo kelio, o jis negrįš, tai mirs dėl savo kaltės, o tu išgelbėsi savo gyvastį.

¹⁰O dabar, žmogau, sakyk Izraelio namams: ‘Jūs nuolat kalbate: ‘Mūsų nusikaltimai ir nuodėmės sunkiai mus slegia, dėl jų mes žūvame! Kaip galime gyventi?’ ¹¹Sakyk jiems: ‘Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties Dievo žodis, – nenoriu, kad nedorėlis mirtų, bet noriu, kad nedorėlis sugrįžtų iš savo kelio ir būtų gyvas. Sugrįžkite, sugrįžkite iš savo nedorų kelių, kad nemirtumėte, Izraelio namai!’ ¹²O dabar, žmogau, sakyk savo tautos žmonėms: ‘Teisiojo teisumas jo neišgelbės, jei jis nusidės, o nedorėlio nedorumas jo nepažudys, jei jis sugrįš iš savo nedorumo. Teisusis neišsigelbės savo teisumu, kai nusidės’. ¹³Jei aš būčiau sakęs teisiamam: ‘Tu tikrai būsi gyvas!’ – bet jis, pasitikėdamas savo teisumu, darytų pikta, tai jo teisieji darbai nebūtų atmenami; dėl pikto, kurį padarė, jis mirs. ¹⁴Jei aš sakau nedorėliui: ‘Tu tikrai mirsi!’ – o jis nusigręžia nuo savo nuodėmės ir daro, kas teisinga ir teisu, ¹⁵jei nedorėlis sugrąžina užstatą, atiduoda, ką buvo pasigrobęs plėšikaudamas, laikosi gyvenimo nuostatų, nedarydamas pikta, tai jis tikrai bus gyvas ir nemirs. ¹⁶Jokia iš jo nuodėmių, kuriomis nusidėjo, nebus atmenama; jis darė, kas teisinga ir teisu, ir tikrai bus gyvas.

¹⁷Tavo tautos žmonės sako: ‘Viešpaties kelias nėra teisingas!’ Iš tikrųjų

jūsų kelias nėra teisingas! ¹⁸ Kai teisusis nusigręžia nuo savo teismo ir daro, kas pikta, jis dėl to mirs. ¹⁹ Kai nedorėlis nusigręžia nuo savo nedorumo ir daro, kas teisu ir teisinga, jis dėl to bus gyvas. ²⁰ Tačiau jūs sakote: 'Viešpaties kelias nėra teisingas!' Izraelio namai, teisiu jus, paisydamas jūsų kelių!“

Žinios iš Jeruzalės

²¹ Dvylikų mūsų tremties metų dešimto mėnesio penktą dieną atėjo pas mane pabėgėlis iš Jeruzalės ir tarė: „Miestas paimtas“. ²² O VIEŠPATIES ranka buvo mane palietusi vakare prieš pabėgėliui ateinant. Jis buvo atvėręs man burną prieš pabėgėliui ateinant rytmetį; taip mano lūpos buvo atvertos, ir nebebuvau daugiau nebylys.

²³ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²⁴ „Žmogau, anų išgriautųjų vietų Izraelio žemėje gyventojai vis sako: 'Abraomas buvo tik vienas, tačiau paveldėjo kraštą. O mūsų yra daug, tad tikrai kraštas duotas mums, kad jį paveldėtume'. ²⁵ Todėl atsakyk jiems: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Jūs valgote mėsą su krauju, keliate akis į savo stabus ir praliejate kraują; neįau jį paveldėsite kraštą? ²⁶ Jūs pasitikite kalaviju, darote bjaurų nusikaltimą ir kiekvienas jūsų išniekina artimo žmoną; neįau dėl to jūs paveldėsite kraštą? ²⁷ Šitaip jiems kalbėsi: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Kaip aš gyvas, esantieji griuvėsiuose žus nuo kalavijo, esančius atvirame lauke atiduosiu žvėrimis suryti, o esantieji tvirtovėse ir olose mirs maru. ²⁸ Kraštą paversiu tuščiais tyrais, ateis galas jo išdidžiai galybei. Izraelio kalnai bus taip nuniokoti, kad nebus nė vieno, kas po juos vaikščiotų. ²⁹ Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS, kai paversiu kraštą tuščiu ir dyku už visus bjaurius nusikaltimus, kuriuos jie padarė'. ³⁰ Žinok, žmogau, tavo tau-

tiečiai šnekasi apie tave pasieniais ir tarpduriuose. Jie sako vieni kitiems: 'Eime pasiklaudyti naujausio žodžio iš VIEŠPATIES'. ³¹ Jie ateina pas tave, kaip ateina žmonės, jie sėdi prieš tave, kaip sėdi žmonės, ir klausosi tavo žodžių, bet jų nevykdo, nes melas jų lūpose, o jų širdys trokšta tik naudos. ³² Tikėk manimi, tu jiems lyg meilės dainų dainius, turintis gražų balsą ir įgudęs groti; jie girdi tavo žodžius, bet jų nevykdo. ³³ Bet kai tai įvyks – tikėk manimi, tai įvyks! – jie žinos, kad tarp jų buvo pranašas“.

Blogi ganytojai

34 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, pranašauk Izraelio ganytojams, pranašauk ir sakyk jiems, ganytojams: 'Taip kalba Viešpats DIEVAS. Vargas jums, Izraelio ganytojai, ganiusieji save pačius! Argi ne ganytojų pareiga – ganyti kaimenę? ³ Jūs valgote riebalus, rengiatės vilna ir skerdžiate penimas avis, bet avių nemaitinate. ⁴ Silpnųjų jūs nestiprinote, sergančiųjų negydėte, sužeistųjų netvarstėte, paklydusiųjų ir pražuvusiųjų neieškojote, bet valdėte jas jėga, net šiurkštumu. ⁵ Nesant ganytojo, jos buvo išblaškytos, o išsiblaškiusios tapo plėšrių žvėrių grobiu. ⁶ Mano avys buvo išblaškytos, jos klaidžiojo po visus kalnus ir po visas aukštas kalvas; mano avys buvo išblaškytos po visą žemę ir nebuvo, kas jomis rūpintųsi ar jų ieškotų'.

⁷ Todėl, ganytojai, klausykitės VIEŠPATIES žodžio: ⁸ 'Kaip aš gyvas, – tai Viešpaties Dievo žodis, – kadangi nesant ganytojo mano kaimenė tapo grobiu ir mano avys – ėdesiu visiems plėšriams žvėrimis, kadangi mano ganytojai nesirūpino mano kaimene, bet užuot ganę mano avis ganė patys save', ⁹ klausykitės, ganytojai, VIEŠPATIES žodžio“. ¹⁰ Taip kalba Viešpats DIEVAS:

^{33,21} 2 Kar 25,3-10; Jer 39,2-8; 52,4-14

^{34,5} Sk 27,17; 2 Met 18,16; Mt 9,36; Mk 6,34

„Tikėkite manimi, aš prieš ganytojus; išreikalausiu iš jų rankų savo avis, atleisiu juos nuo kaimenės ganymo! Daugiau nebeganys ganytojai patys savęs, nes išgelbėsiu savo avis iš jų nasrų, idant jos nebebūtų jiems maistas“.

Dievas – tikrasis Ganytojas

¹¹ Juk taip kalba Viešpats DIEVAS: „Štai aš pats rūpinsiuosi savo avimis ir jų ieškosiu. ¹² Kaip piemuo rūpinasi savo kaimene, kai jo kaimenės avys išblaškytos, taip ir aš rūpinsiuosi savo avimis. Išgelbėsiu jas iš visų vietų, kur debesų ir tamsybės dieną jos buvo išblaškytos. ¹³ Išvesiu jas iš visų tautų ir surinksiu iš visų kraštų, parvesiu į jų žemę. Ganysiu jas Izraelio kalnuose, paupiuose ir visose krašto gyvenvietėse. ¹⁴ Ganysiu jas vešlioje ganykloje, Izraelio kalnų aukštumos bus jų buveinė. Izraelio kalnų aukštumose jos ilsėsios geroje buveinėje ir ganysis vešlioje ganykloje. ¹⁵ Aš pats ganysiu savo kaimenę, aš pats jas ilsinsiu, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ¹⁶ Suieškosiu paklydusias, sugrąžinsiu išblaškytas, aptvarstysiu sužeistas ir pastiprinsiu silpnas, o riebias ir stiprias sunaikinsiu. Ganysiu jas teisingum!“

¹⁷ O jums, kaimene, taip kalba Viešpats DIEVAS: „Spręsiu avies ir avies, avinų ir ožių bylas. ¹⁸ Ar jums negana ganytis vešlioje ganykloje, kad dar turite ir savo ganyklos likučius kojomis ištrypti? Ar negana jums gerti tyrą vandenį, kad dar turite ir likusį vandenį kojomis sudrumsti? ¹⁹ Nejau mano avys turi maitintis tuo, ką jūs kojomis ištrypėte, ir gerti tai, ką jūs kojomis sudrumstėte?“ ²⁰ Todėl jiems taip kalba Viešpats DIEVAS: „Aš pats spręsiu riebiųjų avių ir liesųjų avių bylas. ²¹ Kadangi jūs stumdėte šonu ir petimi bei badėte ragais visas silpnąsias, kol jos nebuvo visur išblaškytos, ²² aš išgelbėsiu savo kaimenę, ir jie nebebus daugiau grobis. Aš spręsiu avies ir avies bylas.“

²³ Tuomet paskirsiu jiems vieną ganytoją – savo tarną Dovydą, kad juos ganytų; jis juos ganytų ir *bus jų ganytojas. ²⁴ Ir aš, VIEŠPATS, būsiu jų Dievas, o *mano tarnas Dovydas bus jų valdovas, – aš, VIEŠPATS, pasakiau.

²⁵ Sudarysiu su jais taikos sandorą, išvarysiu iš krašto plėšriuosius žvėris, ir jie gyvens saugiai net dykumoje ir miegos net miškuose. ²⁶ Juos ir savo kalvos apylinkes padarysiu palaima, siųsiu lietu pagal metų laiką, lietu, nešantį palaimą. ²⁷ Lauko medžiai teiks vaisių, o žemė – savo derlių. Savo žemėje jie gyvens saugiai ir žinos, kad aš esu VIEŠPATS, kai sulaužysiu jų jungo kartis ir išgelbėsiu juos iš pavergėjų rankų. ²⁸ Jie nebebus grobis tautomis, neberis jų nė krašto žvėrys; jie gyvens saugiai, nebus kas keltų jiems baimę. ²⁹ Aprūpinsiu juos vešlia augalija, kad krašte neberekėtų mirti nuo bado ir kęsti tautų užgaules. ³⁰ Jie žinos, kad aš, VIEŠPATS, jų Dievas, esu su jais, o jie, Izraelio namai, yra mano tauta, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ³¹ Jūs esate mano kaimenė, mano žmogiškos ganyklos avys, o aš esu jūsų Dievas“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Edomo teismas

35 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Žmogau, atsuk veidą į *Seyro kalną ir pranašauk jam. ³ Sakyk: „Taip kalba Viešpats DIEVAS.

Aš prieš tave, Seyro kalneli
Keliu prieš tave ranką,
kad padaryčiau iš tavęs
tuščius tyrus.

⁴ Tavo miestus paversiu
griuvėsiais;
tu pavirsi tyrais
ir žinosi, kad aš esu VIEŠPATS.

^{34,23} Apr 7,17

^{34,24} Ez 37,24

^{35,1-15} Iz 34,5-17; 63,1-6; Jer 49,7-22; Ez 25,12-14; Am 1,11-12; Abd 1-14; Mal 1,2-5

⁵Kadangi puoselėjai amžiną nesan-taiką ir atėjus jų galutinės bausmės laikui išdavei Izraelio žmones kalavijui jų nelaimės metu, ⁶kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – atiduodu tave kraujui, kraujas seks tau įkandin. Dėl to, kad nekentei savo giminaičių, sekios paskui tave kraujo praliejimas. ⁷Paversiu Seyro kalną tuščiais tyrais, neleisiu niekam į juos eiti ar iš jų išeiti. ⁸Pripildysiu jo kalnus žuvusių; ant tavo kalvų, tavo slėniuose ir upių vagoose gulės kritusieji nuo kalavijo. ⁹Paversiu tave amžiniais tyrais; tavo miestai bus negyvenami. Tuomet žinosite, kad aš esu VIEŠPATS’.

¹⁰Kadangi manei: ‘Abi šios tautos ir abu šie kraštai* yra mano; mes juos užimsime kaip paveldą’, – nors ten buvo VIEŠPATS, ¹¹‘kaip aš gyvas, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – pasielsiu su tavimi, vedamas to paties pavydulingo pykčio, lygiai taip, kaip tu elgeisi su jais iš neapykantos. ¹²Ir tu žinosi, kad aš, VIEŠPATS, girdėjau visas tavo piktas patyčias, kuriomis šaipėsi iš Izraelio kalnų: ‘Jie paversti tyrais! Atiduoti mums praryti!’ ¹³Labai įžūliai burnojote prieš mane, gausūs buvo prieš mane ištarti jūsų žodžiai; aš juos girdėjau!’ ¹⁴Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kai visa žemė džiūgaus, paversiu tave tyrais. ¹⁵Kaip tu džiūgavai, kai Izraelio namų paveldas buvo paverstas tyrais, taip aš pasielsiu su tavimi. Pavirsi tyrais, Seyro kalne, ir visas Edomas bus tyrai! Ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.

Izraelio atnaujinimas

36 O tu, žmogau, pranašauk Izraelio kalnams ir sakyk: ‘Izraelio kalnai, klausykitės VIEŠPATIES žodžio!’

¹Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi priešas sakė apie tave: ‘Še tau!’ ir tarė: ‘Tos amžinosios kalvos tapo mūsų paveldu!’ ³tu pranašauk ir sakyk: ‘Taip

kalba Viešpats DIEVAS. Tik dėl to, kad jie paverė jus tyrais ir traiškė jus iš visų pusių taip, jog tapote kitų tautų paveldu ir apkalbų bei pajuokos dalyku tarp tautų, ⁴Izraelio kalnai, klausykitės Viešpaties’“. Taip kalba Viešpats DIEVAS kalnams ir kalvoms, dauboms ir slėniams, tuštiems tyrams ir apleistiems miestams, tapusiems grobiu ir pajuoka kitoms kaimyninėms tautoms, ⁵taip kalba Viešpats DIEVAS: „Išties su degančiu pykčiu kalbu kitoms tautoms ir Edomui, pasisavinusiems kaip paveldą mano kraštą su džiūgaujančia širdimi ir panieka, kad pasigrobtų jo ganyklą. ⁶Todėl pranašauk apie Izraelio žemę, sakyk kalnams ir kalvoms, dauboms ir slėniams’“. Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tikėkite manimi! Aš kalbu su degančiu pykčiu dėl to, kad jūs turėjote kęsti tautų užgaules“. ⁷Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „Keliu ranką ir prisiekiu, kad ir aplink tave gyvenančios tautos turės kęsti gėdą.

⁸Bet jūs, Izraelio kalnai, skleiskite savo šakas ir duokite vaisių mano tautai Izraeliui, nes jie netrukus sugrįš į namus. ⁹Tikėkite manimi, ateinu pas jus, atsigręšiu į jus, ir jūs vėl būsite ariami ir sėjami. ¹⁰Įkurdinsiu jumyse minias žmonių, visus Izraelio namus. Miestai vėl bus gyvenami ir griuvėsiai atstatomi. ¹¹Pagausinsiu pas jus žmonių ir gyvulių, jie dauginsis ir bus našūs. Vėl būsite gyvenami kaip anksčiau; jus praturtinsiu labiau negu buvote pradžioje. Tuomet žinosite, kad aš esu VIEŠPATS. ¹²Parvesiu pas jus žmones – savo tautą Izraelį, jie paveldės jus, būsite jų paveldas. Niekada nebeatimsite jų vaikų“.

¹³Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Kadangi sakoma apie jus: ‘Tu esi žmones ryjantis kraštas, tu iš savo tautos atimi vaikus’, – ¹⁴daugiau neberysi žmonių ir nebeatimsi vaikų iš savo tautos, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ¹⁵Padarysiu, kad nebegirdėtum daugiau tautų

^{35,10} T. y. Izraelis ir Judas.

užgaulių ir nebereikėtų kęsti tautų pajukos; nebeklupdysiu daugiau niekada savo tautos“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹⁶ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁷ „Žmogau, gyvendami savo žemėje Izraelio namai suteršė ją savo elgesiu ir darbais. Jų elgesys mano akivaizdoje buvo kaip moters nešvarumas per mėnesines. ¹⁸ Išliejau ant jų savo įniršį dėl kraujo, kurį jie buvo pralieję krašte, ir už stabus, kuriais buvo ji suteršę. ¹⁹ Išblaškiau juos tarp tautų, ir jie buvo išvėtyti po kraštus; nubaudžiau juos, paisydamas jų elgesio ir darbų. ²⁰ Tačiau kai jie atėjo pas tautas ir kur tik atėjo, jie išniekino mano šventąjį vardą tuo, kad apie juos buvo sakoma: ‘Tai VIEŠPATIES tauta, bet turėjo išeiti iš jo krašto’. ²¹ Todėl susirūpinau dėl savo šventojo vardo, kurį Izraelio namai išniekino akyse tautų, pas kurias buvo atėję.“

²² Todėl sakyk Izraelio namams: „Taip kalba Viešpats DIEVAS. Izraelio namai, darysiu tai ne dėl jūsų, bet dėl savo šventojo vardo, kurį jūs išniekinote akyse tautų, pas kurias atėjote. ²³ Pašventinsiu savo didį, tautose išniekintą vardą, kurį jūs išniekinote jų akyse, ir žinos tautos, kad aš esu VIEŠPATS, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – kai per jus apreiškiu jų akyse savo šventumą. ²⁴ Atimsiu jus iš tautų, surinksiu iš visų kraštų ir parvesiu į jūsų žemę. ²⁵ Nuplausiu jus tyru vandeniu, bus nuvalyti visi jūsų nešvarumai, visi jūsų stabai bus pašalinti. ²⁶ Duosiu jums naują širdį ir atnaujinsiu jus nauja dvasia. Išimsiu iš jūsų akmens širdį ir duosiu jums jautrią širdį. ²⁷ Duosiu jums savo dvasią ir padarysiu, kad gyventumėte pagal mano įstatus, laikytumėtės mano įsakų ir juos vykdytumėte. ²⁸ Tuomet jūs gyvensite krašte, kurį daviau jūsų protėviams; jūs būsite mano

tauta, o aš būsiu jūsų Dievas. ²⁹ Kai būsiu jus išgelbėjęs iš visų jūsų nešvarumų, paliepsiu javams, kad būtų gausūs, ir bado jums nebesukelsiu. ³⁰ Pagausinsiu medžių vaisius ir dirvos derlių, kad nebereikėtų jums kęsti bado gėdos tarp tautų. ³¹ Tuomet atsiminsite savo nedorus kelius ir negerus darbus, bjaurėsitės patys savimi dėl savo kalčių ir bjauriųjų nusikaltimų. ³² Tai darysiu ne dėl jūsų, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – tebūna jums tai žinoma! Būkite sugėdinti ir gėdykitės dėl savo klystkelių, Izraelio namai!“

³³ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tą dieną, kai būsiu nuvalęs visas jūsų kaltes, apgyvendinsiu jūsų miestus ir bus atstatyti jūsų griuvėsiai. ³⁴ Nuniokotasis kraštas, buvęs tyrais kiekvieno praeivio akyse, vėl bus ariamas. ³⁵ Žmonės sakys: ‘Tas kraštas, kadaise nuniokotas, pavirto Edeno sodu, o miestai, kadaise tušti, nuniokoti ir sugriauti, dabar gyvenami ir įtvirtinami!’ ³⁶ Tuomet tautos, išlikusios aplink jus, žinos, kad aš, VIEŠPATS, atstačiau griuvėsius, atrodinau tyrus. – Aš, VIEŠPATS, pasakiau, aš ir padarysiu!“

³⁷ Taip kalba Viešpats Dievas: „Leisiu Izraelio namams dar ir to iš manęs prašyti – pagausinti jų žmonių kaip avių kaimenėje. ³⁸ Kaip Jeruzalėje per šventes pilna avių aukojimui, taip sugriautieji miestai bus pilni žmonių kaimenių. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS“.

Kaulų slėnis

37 VIEŠPATIES ranka palietė mane. Jis išvedė mane VIEŠPATIES dvasia ir pastatė viduryje slėnio, kuris buvo pilnas kaulų. ² Jis visur vedžiojo mane tarp jų; slėnyje jų buvo labai daug. Jie buvo labai sudžiūvę. ³ Jis tarė man: „Žmogau, ar gali šie kaulai atgyti?“ Atsakiau: „Viešpatie DIEVE, tik tu tai žinai“. ⁴ Tuomet jis tarė man: „Prašauk šitiems kaulams, sakyk jiems:

‘Sausieji kaulai, klausykiteš VIEŠPATIES žodžio!’⁵ Taip kalba Viešpats DIEVAS šiems kaulams: „Tikėkite manimi, aš įkvėpsiu jums dvasią, ir jūs atgysite.⁶ Duosiu jums sausgysles, uždėsiu ant jūsų raumenis, aptrauksiu jus oda, suteiksiu jums alsavimą, ir atgysite. Tuomet žinosite, kad aš esu VIEŠPATS“.

⁷ Pranašavau, kaip man buvo liepta, ir man bepranašaujant staiga pasigirdo triukšmas ir barškėjimas: kaulai rinkosi kaulas prie savo kaulo.⁸ Įsižiūrėjau, ir, tikėkite manimi, ant jų buvo sausgyslės, raumenys užaugę ir oda juos aptraukusi, bet dvasios juose nebuvo.⁹ Tuomet jis tarė man: „Pranašauk dvasiai, pranašauk, žmogau, ir sakyk dvasiai: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Ateik, dvasia, iš keturių vėjų ir padvelk į tuos užmuštuosius, kad jie atgytų’“.¹⁰ Pranašavau, kaip man buvo liepta; ir *į juos įėjo dvasia; jie atgijo ir pakilo ant kojų nepaprastai didelė minia.

¹¹ Jis kreipėsi į mane: „Žmogau, šie kaulai – visi Izraelio namai. Žiūrėk! Jie sako: ‘Sudžiūvo mūsų kaulai, nebėra mums vilties. Esame žuvę!’“¹² Todėl pranašauk jiems ir sakyk: “Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tikėkite manimi, atvėrsiu jūsų kapus ir prikelsiu jus iš kapų, mano tauta, ir parvesiu jus į Izraelio žemę.¹³ Jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, kai atvėrsiu jūsų kapus ir prikelsiu jus iš jūsų kapų, mano tauta!¹⁴ Duosiu jums savo dvasią, kad atgytumėte, parvesiu jus į jūsų žemę, kad žinotumėte, jog aš, VIEŠPATS, pasakiau, aš ir padarysiu”, – tai VIEŠPATIES žodis.

Du pagaliai

¹⁵ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis:

¹⁶ „Žmogau, pasiimk pagali ir parašyk ant jo: ‘Judo ir jam ištikimų izraelitų’. Tuomet paimk kitą pagali ir parašyk ant jo: ‘Juozapo – tai yra Efraimo

pagalys – ir visų jam ištikimų Izraelio namų’“.¹⁷ Suglausk juodu vieną su kitu, kad būtų sujungti tavo rankoje.¹⁸ Kai tavo tautiečiai klaus tavęs: ‘Nejau mums nepaaiškinsi, ką nori jais pasakyti?’,¹⁹ sakyk jiems: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tikėkite manimi, paimsiu Efraimo rankoje esantį Juozapo ir jam ištikimų Izraelio giminių pagali, uždėsiu ant jo Judo pagali ir padarysiu iš jų vieną pagali, kad būtų sujungti mano rankoje’.²⁰ Laikydamas pagalius, ant kurių rąšysi, savo rankoje jų akivaizdoje,²¹ sakyk jiems: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Tikėkite manimi, paimsiu Izraelio žmones iš tautų, pas kurias jie buvo išėję, surinksiu juos iš visur ir parvesiu į jų kraštą.²² Padarysiu juos viena tauta krašte, Izraelio kalnuose; vienas karalius bus jų visų karalius. Niekada daugiau jie nebebus dvi tautos, niekada daugiau nebebus padalyti į dvi karalystes.²³ Niekada daugiau jie nebesusiterš stabais ir bjaurybėmis ar kitais nusikaltimais. Išgelbėsiu juos iš visų atsimetimo darbų, kuriais jie nušidėjo, ir nuvalysiu juos. Tuomet jie bus mano tauta, o aš būsiu jų Dievas.

²⁴ *Mano tarnas Dovydas bus jų karalius, ir visi turės vieną ganytoją. Jie gyvens pagal mano įsakus ir vykdys mano įstatus.²⁵ Jie gyvens krašte, kurį daviau savo tarnui Jokūbui ir kuriame gyveno jūsų protėviai; jie, jų vaikai ir jų vaikų vaikai ten gyvens per amžius, ir mano tarnas Dovydas amžinai bus jų vadas.²⁶ Sudarysiu su jais taikos sandorą, ir ji bus amžina sandora. Laiminsiu juos ir pagaūsinsiu, pasistatysiu amžiams tarp jų šventyklą.²⁷ *Tarp jų bus mano padangtė; aš būsiu jų Dievas, o jie bus mano tauta.²⁸ Tuomet tautos žinos, kad aš, VIEŠPATS, pašventinu Izraelį, ir mano šventykla bus tarp jų per amžius”.

^{37,24} Ez 34,24

^{37,27} 2 Kor 6,16; Apr 21,3

Pranašavimas Gogui

38 Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²„Žmogau, atsisuk veidu į *Magogo kraštą, į Gogą, Mešecho ir Tubalo vyriausiąjį vadą. Pranašauk jam ³ir sakyk: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Aš prieš tave, Gogai, Mešecho ir Tubalo vyriausiasis vadel! ⁴Vaikysiu tave aplink, įvėrsiu kablius tau į nasrus, išvesiu tave ir visą tavo kariauną, žirgus ir raitelius, visus šauniai šarvuotus, didžiulę minią, visus su skydais ir šarvais, mosuojančius kalavijais. ⁵Tarp jų – Persija, Kušas ir Putas, visi su skydais ir šalmais, ⁶Gomeras ir visi jo pulkai, Bet Togarma iš tolimosios šiaurės ir jos pulkai; su tavimi daug tautų. ⁷Pasirenk ir būkite pasirengę tu ir visi tavo pulkai, sutelkti aplink tave. Būk su jais pasirengęs. ⁸Praeis daug dienų, kol tau bus duotas įsakymas ir metų baigmeje žygiuosi į kraštą, atgaivintą po sunaikinimo, į kraštą žmonių, surinktų iš daugelio tautų, į Izraelio kalnus, ilgą laiką buvusius tyrais, prieš žmones, surinktus iš tautų ir dabar visus gyvenančius saugiai. ⁹Ateisi kaip kylanti audra, kaip žemę dengiantis debesis drauge su visais savo pulkais, ir daug tautų eis kartu su tavimi!’“.

¹⁰Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Tą dieną ateis mintys tau į širdį, ir tu regsi nedoras užmačias. ¹¹Sakysi sau: ‘Pakilsiu prieš beginklių kaimų kraštą, užpulsiu taikius ir saugiai gyvenančius žmones, visus, gyvenančius be mūro sienų, neturinčius nei velkių, nei durų’, – ¹²eisi imti grobio ir plėšikauti, pulti vėl atstatytų griuvėsių ir tautos, surinktos iš tautų, turtėjančios galvijais ir gėrybėmis, gyvenančios žemės šerdyje*. ¹³Šeba ir Dedanas, Tarsišo pirkliai ir visi jo jauni galiūnai klaus tave: ‘Argi tu atėjai imti grobio? Argi sutelkei savo kariauną plėšikauti,

grobti sidabro ir aukso, vogti galvijų ir gėrybių, prisiplėšti daug grobio?’“

¹⁴Todėl, žmogau, pranašauk ir sakyk Gogui: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Argi nežinosi tos dienos, kai mano tauta Izraelis gyvens saugiai? ¹⁵Ateisi iš savo vietos tolimiausiam šiaurės pakraštyje tu ir daug tautų drauge su tavimi, visi raiti ant žirgų, didžiulė kariauna ir galinga kariuomenė, ¹⁶ir pakilsi prieš mano tautą Izraelį kaip debesis, uždengiantis žemę. Dienų baigmeje aš atvesiu tave prieš savo kraštą, kad taūtos pažintų mane, kai per tave, Gogai, parodysiu savo šventumą jų akyse’“.

¹⁷Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Juk tu esi tas, apie kurį anomis dienomis kalbėjau per savo tarnus, Izraelio pranašus, pranašavusius per metų metus anomis dienomis, kad atvesiu tave prieš juos! ¹⁸Tą dieną, kai Gogas įkels koją į Izraelio žemę, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – užvirs mano pyktis. ¹⁹Kupinas pavyduliavimo ir pykčio įniršio aš pareiškiu: ‘Tą dieną Izraelio krašte bus didelis žemės drebėjimas. ²⁰Jūros žuvys, padangių paukščiai, laukų žvėrys, visi žeme ropojantys ropliai ir visi žmonės žemėje drebės prieš mane. Kalnai bus nuversti, uolos virs, visi mūrai grius žemėn. ²¹Tuomet pašauksiu prieš Gogą kalaviją iš visų savo kalnų, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – ir kiekvieno kalavijas bus pakeltas prieš savo brolių. ²²Nubausiu jį maru ir kraujo praliejimu, lysiu ant jo ir jo pulkų, ant visų su juo esančių tautų liūtis pyla ir kruša, ugnimi ir siera. ²³Taip apreikšiu savo didybę ir šventumą daugelio tautų akyse. Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS’“.

39 O tu, žmogau, pranašauk Gogui ir sakyk: ‘Taip kalba Viešpats DIEVAS. Aš prieš tave, Gogai, Mešecho ir Tubalo vyriausiasis vadel! ²Vaikysiu tave aplinkui, skatinsiu tave, pakelsiu tave iš tolimiausios šiaurės ir

^{38,2} Apr 20,8

^{38,12} Pažod.: „bamboje“.

vesiu tave į Izraelio kalnus. ³ Išmušiu tau iš kairės rankos lanką ir išmesiu tau iš dešinės rankos strėles. ⁴ Ant Izraelio kalnų žūsi tu ir visi tavo pulkai, ir su tavimi esančios tautos. Visokiems plėšriams paukščiams ir laukiniams žvėrimis atiduosiu tave ryti, ⁵ kai gulėsi atvirame lauke, nes aš taip pasakiau, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ⁶ Siųsiu ugnį prieš Magogą ir tuos, kurie saugiai gyvena pajūrio kraštuose, ir jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS.

⁷ Padarysiu, kad mano vardas būtų žinomas mano tautai Izraeliui, nebeleisiu, kad mano vardas būtų niekinamas, ir visos tautos žinos, kad aš, VIEŠPATS, esu šventas Izraelyje. ⁸ Tikėk manimi, ji atėjo! Ji įvyko, – tai Viešpaties DIEVO žodis! – Tai diena, apie kurią kalbėjau.

⁹ Tuomet išeis Izraelio miestų gyventojai ir sumes ginklus į ugnį ir sudegins skydus ir šarvus, lankus ir strėles, vėzdus ir ietis; septynerius metus jais kūrens ugnį. ¹⁰ Nerinks malkų laukuose, nekirs medžių miškuose, nes ginklais kūrens ugnį. Jie apiplės tuos, kurie juos plėšė, ir apgrobs tuos, kurie juos apgrobė“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

¹¹ „Tą dieną duosiu Gogui kapo vietą Izraelyje – Abarimų slėnyje į rytus nuo Jūros. Tai užtvers taką keleiviams, nes ten bus palaidoti Gogas ir visa jo kariauna. Jis bus pavadintas Hamon Gogo* slėniu. ¹² Izraelio namai, norėdami apvalyti kraštą, septynis mėnesius sugaiš juos laidodami. ¹³ Visi krašto žmonės juos laidos. Tai bus jiems garbė tą dieną, kai apreikšiu savo šlovę, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ¹⁴ Bus paskirti vyrai, kad nuolat keliautų po kraštą ir laidotų tuos, kurie guli nepalaidoti, idant apvalytų kraštą. Jie tęs paieškas septynis mėnesius. ¹⁵ Kai ieškotojai, keliaudami po kraštą, už-

tiks žmogaus kaulą, jie pastatys prie jo ženklą, kad duobkasiai palaidotų jį Hamon Gogo slėnyje. ¹⁶ Taip pat ir miesto vardas bus Hamona. Taip bus apvalomas kraštas.

¹⁷ *Klausyk, žmogau, taip kalba Viešpats DIEVAS. Šauk kiekvienam skraidančiam paukščiui ir visiems laukiniams žvėrimis: 'Rinkitės ir ateikite! Rinkitės iš visur aplinkui į aukos šventę, kurią jums rengiu, didžią aukos šventę Izraelio kalnuose; jūs rysite mėsą ir gersite kraują. ¹⁸ Rysite galiūnų kūnus ir gersite žemės vadų kraują; tai avinai, ėriukai, ožiai, jaučiai, visi Bašano penimi gyvuliai. ¹⁹ Rysite riebumo ligi soties ir gersite kraujo ligi pasigėrimo aukos šventėje, kurią jums rengiu. ²⁰ Prie mano stalo pasisotinsite žirgais ir raiteliais, galiūnais ir visokio rango kariais“, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Izraelio atkūrimas

²¹ „Taip aš parodysiu savo šlovę tautoms. Visos tautos pamatys teisumą, kuriame teisiau, ir ranką, kuria jas valdžiau. ²² O Izraelio namai nuo tos dienos visada žinos, kad aš esu VIEŠPATS, jų Dievas. ²³ Ir taūtos supras, kad Izraelio namai buvo ištremti tik dėl savo kaltės, nes nebuvo man ištikimi. Todėl nuo jų paslėpiau savo veidą, atidaviau juos jų priešams į rankas, ir jie krito nuo kalavijo visi kaip vienas. ²⁴ Pasielgiau su jais pagal jų susiteršimą bei nusikaltimus ir paslėpiau nuo jų savo veidą“.

²⁵ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS: „O dabar aš sugrąžinsiu Jokūbo tremtinius, pasigailėsiu visų Izraelio namų ir pavyduliausiu dėl savo šventojo vardo. ²⁶ Gyvendami saugiai ir nieko nebijodami savo krašte jie užmirš savo gėdą ir visą neišitikimybę, kuria man nusikalto, ²⁷ kai būsiu juos sugrąžinęs iš tautų, surinkęs iš jų priešų kraštų ir

^{39,11} Hebr. „Gogo gaujos“.

parodęs per juos daugelio tautų akys savo šventumą.²⁸ Tuomet jie žinos, kad aš esu VIEŠPATS, jų Dievas, dėl to, kad ištrėmiau juos tarp tautų ir vėl surinkau juos į jų pačių žemę, kitur nė vieno nepalikdamas.²⁹ Niekada nebeslėpsiu nuo jų savo veido, nes išliejau savo dvasią ant Izraelio namų“, – tai Viešpaties DĖVO žodis.

Naujosios Šventyklos regėjimas

40 Dvidešimt penktų mūsų tremties metų pradžios mėnesio dešimtą dieną, praėjus keturiolikai metų nuo miesto sunaikinimo, tą pačią dieną palietė mane VIEŠPATIES ranka ir jis vedė mane ten link.² Ir nuvedė mane dieviškais regėjimais į Izraelio kraštą ir pastatė ant *labai aukšto kalno, kur pietų pusėje stovėjo tarsi miesto apmatai.³ Kai jis mane ten atvedė, žiūriu, – vyras, kurio išvaizda spindi lyg žalvaris, su linine virve ir *matuojamąja nendre rankoje stovi vartuose.⁴ Vyras tarė man: „Žmogau, gerai įsižiūrėk, atidžiai įsiklausyk ir įsidėk į širdį visa, ką tau parodysiu, nes tam esi čia atvestas, kad tai parodyčiau. Visa, ką matysi, paskelbk Izraelio namams“.⁵ *Žiūriu, aplink šventyklą iš lauko pusės visur eina siena. Matuojamoji nendrė vyro rankoje buvo šešių uolekčių ilgio, o kiekvienos uolekties ilgis – uolektis su plaštaka. Jis išmatavo sieną; ji buvo vienos nendros storio ir vienos nendros aukščio.⁶ Tuomet jis žengė pro rytinius vartus ir užkopus laiptais išmatavo vartų slenkstį; jis buvo vienos nendros pločio ir vienos nendros ilgio. Ten buvo ⁷sarginių vienos nendros ilgio ir vienos nendros pločio su penkių uolekčių tarpu tarp sarginių ir vienos nendros pločio slenkstis prie vidinio vartų prieangio.

⁸ Jis išmatavo ir vartų vidinį prieangį; jo plotis buvo viena nendrė.⁹ Tuomet išmatavo vartų prieangį; ir jis buvo aštuonių uolekčių dydžio, o jo stulpai – dviejų uolekčių dydžio; vartų prieangis buvo viduje.¹⁰ Kiekvienoje rytinių vartų pusėje buvo po tris sargines tokio pat dydžio ir su stulpais kiekvienoje pusėje tokio pat dydžio.¹¹ Tuomet jis išmatavo vartų angą; ji buvo dešimties uolekčių dydžio, o patys vartai – trylikos uolekčių pločio.¹² Priešais sargines iš abiejų šonų buvo po vienos uolekties užtvarą; sarginės buvo šešių uolekčių pločio ir ilgio.¹³ Jų angos buvo viena priešais kitą skersai vartų praėigą; išmatavęs vartų plotį nuo vienos sarginės galo iki kitos galo jis gavo dvidešimt penkias uolektis.¹⁴ Jis išmatavo taip pat šešiasdešimt uolekčių dydžio prieangį ir vartus prie stulpo kiekviena kiemo pakraštyje.¹⁵ Nuo vartų priekio prie įėjimo ligi vidinio vartų prieangio galo buvo penkiasdešimt uolekčių.¹⁶ Sarginės ir jų stulpai vartų viduje turėjo langus su langinėmis visur aplink, ir prieangiai turėjo langus visur aplink viduje, o stulpai buvo papuošti palmėmis.

¹⁷ Tuomet jis nuvedė mane į išorinį kiemą su kambariais ir grįsta asla visur aplink kiemą. Aplink grįstąją aslą buvo trisdešimt kambarių.¹⁸ Ši grįstoji asla siekė vartų šoną ir atitiko jų grindinį; tai buvo žemutinė asla.¹⁹ Jis išmatavo nuotolį nuo žemutinių vartų vidinio priekio ligi vidinio kiemo išorinio priekio; jis buvo šimto uolekčių.

~ Taip buvo rytiniame ir šiauriniame pakraštyje.²⁰ Tuomet jis išmatavo išorinio kiemo vartų į šiaurės pusę ilgį ir plotį.²¹ Jų sarginės, po tris kiekvienoje pusėje, jų stulpai ir prieangis buvo tokio pat dydžio kaip ir pirmųjų vartų – penkiasdešimt uolekčių ilgio ir dvidešimt penkių uolekčių pločio.²² Jų langai, prieangis ir palmės buvo tokio pat dydžio kaip ir vartų į rytų pusę.

^{40,2} Apr 21,10

^{40,3} Apr 11,1; 21,15

^{40,5-42,20} 1 Kar 6,1-38; 2 Met 3,1-9

Iš lauko į juos aukštyn vedė septynios pakopos, o prieangis buvo viduje. ²³ Priešais šiaurinius vartus, panašiai kaip priešais rytinius vartus, buvo vartai į vidinį kiemą; jis išmatavo nuotolį nuo vartų ligi vartų ir gavo šimtą uolekčių.

²⁴ Tuomet jis pavedė mane pietų link; žiūriu, ten vartai į pietų pusę. Jis išmatavo jų stulpus ir prieangį, ir jie buvo tokio pat dydžio kaip kiti. ²⁵ Vartuose ir jų prieangyje visur aplinkui buvo langai kaip ir kiti langai; vartų ilgis buvo penkiasdešimt uolekčių, o plotis – dvidešimt penkios. ²⁶ Iš lauko į juos aukštyn vedė septyni laiptai, o jų prieangis buvo viduje. Jų stulpai buvo papuošti palmėmis: viena – viename pakraštyje, kita – kitame. ²⁷ Ir vidinio kiemo pietų pusėje buvo vartai; jis išmatavo nuotolį nuo tų vartų ligi pietinių vartų ir gavo šimtą uolekčių.

²⁸ Tuomet jis vedė mane pro pietinius vartus į vidinį kiemą. Jis išmatavo pietinius vartus, ir jie buvo tokio pat dydžio kaip kiti. ²⁹ Jų sarginės, stulpai ir prieangis buvo tokio pat dydžio kaip kiti. Vartuose ir jų prieangyje visur aplinkui buvo langai; jų ilgis buvo penkiasdešimt uolekčių, o plotis – dvidešimt penkios uolektys. ³⁰ Abiejuose šonuose prieangiai buvo dvidešimt penkių uolekčių ilgio ir penkių uolekčių pločio. ³¹ Vartų prieangis buvo išorinio kiemo pusėje, palmės puošė jo stulpus, o laiptai turėjo aštuonias pakopas.

³² Tuomet jis nuvedė mane į vidinį kiemą rytų pusėje ir išmatavo vartus; jie buvo tokio pat dydžio kaip kiti. ³³ Jų sarginės, stulpai ir prieangis buvo tokio pat dydžio kaip kiti. Vartuose ir jo prieangyje visur aplinkui buvo langai; jų ilgis buvo penkiasdešimt uolekčių, o plotis dvidešimt penkios uolektys.

³⁴ Vartų prieangis buvo išorinio kiemo pusėje, palmės puošė jo stulpus abiejuose šonuose, o laiptai turėjo aštuonias pakopas.

³⁵ Tuomet jis atvedė mane prie šiaurinių vartų ir juos išmatavo; jie buvo tokio pat dydžio kaip kiti. ³⁶ Jų sarginės, stulpai ir prieangis buvo tokio pat dydžio kaip kiti ir turėjo langus visur aplinkui. Vartų ilgis buvo penkiasdešimt uolekčių, o plotis dvidešimt penkios. ³⁷ Jų prieangis buvo išorinio kiemo pusėje, palmės puošė jo stulpus abiejuose šonuose, o laiptai turėjo aštuonias pakopas.

³⁸ Šių vartų prieangyje buvo durys į kambarį, skirtą deginamosioms aukoms nuplauti. ³⁹ Vartų prieangio viduje buvo du stalai viename šone ir du stalai kitame šone, ant kurių būdavo skerdžiama ir deginamoji auka, ir auka už nuodėmę, ir auka už kaltę. ⁴⁰ Lauke, palei prieangio sieną, prie šiaurinių vartų įėjimo į prieangį, buvo du stalai ir kitame vartų prieangio šone buvo du stalai. ⁴¹ Taigi keturi stalai buvo viduje ir keturi stalai lauke už vartų, iš viso aštuoni stalai, ant kurių turėjo būti skerdžiamos aukos. ⁴² Keturi stalai, skirti deginamajai aukai, buvo iš tašytų akmenų, pusantros uolekties ilgio, pusantros uolekties pločio ir vienos uolekties aukščio. Ant jų turėjo būti dedami įrankiai, kuriais deginamosios atnašos ir aukos buvo skerdžiamos. ⁴³ Viduje visur aplinkui buvo pritvirtinti plaštakos pločio kabliai, o ant stalų turėjo būti kraunama aukų mėsa.

⁴⁴ Vidiniame kieme šalia vidinių vartų buvo kambariai giesmininkams: vienas – šalia šiaurinių vartų, atgręžtų į pietus, o kitas – šalia rytinių vartų, atgręžtų į šiaurę. ⁴⁵ Jis man paaiškino: „Į pietų pusę atgręžtas kambarys yra kunigams, tarnaujantiems šventykloje, ⁴⁶ o kambarys, atgręžtas į šiaurės pusę, yra kunigams, kurie tarnauja prie aukuro. Jie yra Cadoko palikuonys ir tik vieni iš Levio palikuonių gali artintis prie VIEŠPATIES jam tarnauti“. ⁴⁷ Jis išmatavo kiemą; – jis buvo šimto uolekčių ilgio ir šimto uolekčių pločio. Jis

buvo keturkampis. Aukuras stovėjo priešais šventyklą.

⁴⁸ Tuomet jis atvedė mane į šventyklos prieangį ir išmatavo prieangio stulpus; jie buvo penkių uolekčių dydžio viename šone ir penkių uolekčių dydžio kitame šone. Vartų plotis buvo keturiolika uolekčių. Šoninės vartų sienos buvo trijų uolekčių viename šone ir trijų uolekčių kitame. ⁴⁹ Prieangio ilgis buvo dvidešimt uolekčių ir plotis dvylika uolekčių; aukštyn į jį vedė dešimt pakopų, ir kiekviename šone prie staktų stovėjo stulpai.

41 Tuomet jis privedė mane prie šventosios ir išmatavo stulpus; jų storis viename ir kitame šone buvo šešios uolektys. ² Įėjimo anga buvo dešimt uolekčių, o įėjimo angos šoninės sienos buvo penkių uolekčių viename ir kitame šone. Jis išmatavo šventąją; jos ilgis buvo keturiasdešimt uolekčių, o plotis – dvidešimt uolekčių.

³ Įėjęs į vidų jis išmatavo įėjimo angos stulpus – jie buvo dviejų uolekčių, įėjimo angos plotį – jis buvo šešių uolekčių ir įėjimo angos šoninės sienos – jos buvo septynių uolekčių. ⁴ Jis išmatavo ir kambarį už šventosios; jo ilgis buvo dvidešimt uolekčių, o plotis – dvidešimt uolekčių. Ir tarė jis man: „Tai šventų švenčiausioji“.

⁵ Tuomet jis išmatavo šventyklos sieną – ji buvo šešių uolekčių storio, – ir visur aplink šventyklą esančius šoninius kambarius – jų plotis buvo keturios uolektys. ⁶ Šoniniai kambariai buvo vienas virš kito trijuose aukštuose, po trisdešimt kiekviename aukšte. Visur aplink šventyklos sieną buvo kyšuliai šoniniams kambariams prirtinti, kad jie nesiremtų į šventyklos sieną. ⁷ Takas į šoninius kambarius aukštuose buvo skirtingo pločio, nes laiptai ėjo aplink visą šventyklą. Todėl šoniniai kambariai plėtėjo nuo aukšto į aukštą. Nuo žemiausio aukšto

buvo kopiami į aukščiausią per vidurinį aukštą.

⁸ Pastebėjau, kad šventykla visur aplinkui turėjo grįstą pakylą – šoninių kambarių pamatus; jie buvo vienos šešių uolekčių nendrės aukščio. ⁹ Šoninių kambarių išorinės sienos storis buvo penkių uolekčių, o tarpas tarp šventyklos šoninių kambarių ¹⁰ ir kiemo kambarių buvo dvidešimt uolekčių pločio aplink visą šventyklą. ¹¹ Šoniniai kambariai buvo atgręžti į atvirą vietą; vienos durys – šiauriniame pakraštyje, o kitos – pietiniame. Atvirosios vietos plotis visur aplinkui buvo penkios uolektys.

¹² Pastatas, atgręžtas į šventyklos kiemą vakarinėje pusėje, buvo septyniasdešimt uolekčių pločio, pastato siena visur aplinkui – penkių uolekčių storio ir devyniasdešimt uolekčių ilgio. ¹³ Tuomet jis išmatavo šventyklos ilgį, ir jis buvo šimto uolekčių, o kiemo ir pastato bei jo sienų – šimtas uolekčių. ¹⁴ Jis išmatavo ir rytinį šventyklos pakraštį bei kiemą; ilgis buvo šimtas uolekčių. ¹⁵ Tuomet jis išmatavo ir ilgį pastato, atgręžto į kiemą vakarinėje pusėje, bei jo prieangių iš abiejų pusių; jis buvo šimtas uolekčių.

Šventyklos šventoji, vidus ir kiemo prieangiai ¹⁶ visur aplink buvo apmušti lentelėmis, ir visi trys turėjo nišose langus su pinučiais. Nuo slenksčio šventykla visur aplink buvo apmušta medžiu nuo grindų iki langų; langai buvo uždengti; ¹⁷ ligi durų viršaus, net Namų viduje ir iš lauko pusės, vidus ant visų sienų visur aplink ir šventojoje buvo išpuoštas raižiniais – ¹⁸ kerubais ir palmėmis tarp kerubų. Kiekvienas kerubas turėjo du veidus: ¹⁹ žmogaus veidą, atgręžtą į palmę iš vienos pusės, ir liūto veidą, atgręžtą į palmę iš kitos pusės. Tai kartojo visur šventykloje; ²⁰ kerubai ir palmės buvo išraižyti ant sienų nuo aslos ligi durų viršaus.

²¹ Šventosios durų staktos buvo kelturkampės. ²² Priešais šventų švenčiausiąją stovėjo pavidalas, kuris atrodė lyg medinis aukuras, – trijų uolekčių aukščio, dviejų uolekčių ilgio ir dviejų uolekčių pločio. Aukuro kampai, pakojis ir sienos buvo iš medžio. Jis tarė man: „Tai stalas, stovintis priešais VIEŠPATĮ“. ²³ Šventoji ir šventų švenčiausioji turėjo dvejas duris. ²⁴ Abejos durys turėjo dvi sąvaras: dvi sąvaras vienos durys ir dvi sąvaras kitos. ²⁵ Ant navos durų buvo išraižyti kerubai ir palmės, kaip ir ant sienų. Lauke, prieangio priekyje, buvo stoginė iš medžio. ²⁶ Šoninėse prieangio sienose buvo langai nišose ir palmės ant abiejų šonų.

42 Tuomet jis vedė mane pro šiaurinius vartus į išorinį kiemą ir atvedė prie kambarių, buvusių priešais šventyklos kiemą ir pastato šiauriniame šone. ² Pastato ilgis šiauriniame pakraštyje buvo šimtas uolekčių, o plotis – penkiasdešimt. ³ Priešais vidinio kiemo vartus viename pakraštyje ir priešais išorinio kiemo grindinį kitame pakraštyje buvo kambariai – triaukštė stoginė su kambariais. ⁴ Kambarių priekyje buvo dešimties uolekčių pločio ir šimto uolekčių ilgio takas, o durys į kambarius buvo šiaurės pusėje. ⁵ Viršutinio aukšto kambariai buvo siauresni negu žemutinio ir vidurinio aukšto, nes jame stoginė užėmė daugiau vietos. ⁶ Jie buvo visuose trijuose aukštuose, bet tokių stulpų, kaip kiemo stulpai, neturėjo, todėl viršutinio aukšto kambariai ir buvo siauresni, negu žemiau esantys vidurinio ir žemutinio aukšto kambariai. ⁷ Siena lauke, lygiagreti kambariams ir priešais kambarius, išorinio kiemo pusėje buvo penkiasdešimt uolekčių ilgio. ⁸ Ir kambariai išorinio kiemo pusėje buvo penkiasdešimt uolekčių ilgio, bet kambariai priešais šventyklą buvo šimto uolekčių ilgio. ⁹ Po šiais kambariais buvo įėjimas; reikėjo eiti iš rytų pusės, norint įeiti į

juos iš išorinio kiemo, ¹⁰ kur prasidėjo išorinė siena.

Pietiniame pakraštyje, priešais kiemą ir pastatą, irgi buvo kambarių ¹¹ su taku priekyje. Jie buvo panašūs į kambarius šiauriniame pakraštyje, tokio pat ilgio ir pločio, su tokiais pat išėjimais, įrengimais ir durimis. ¹² Įėjimai į kambarius pietiniame pakraštyje buvo pasiekiami per įėjimą atitinkamo tako pradžioje iš rytų pusės palei vidaus sieną.

¹³ Tuomet jis kreipėsi į mane: „Šiauriniai kambariai ir pietiniai kambariai priešais kiemą yra šventi kambariai, kur kunigai, tarnaujantys VIEŠPAČIUI, valgys švenčiausias atnašas. Ten jie pasidės švenčiausias atnašas – ir javų atnašas, ir atnašas už nuodėmę, ir atnašas už kaltę, nes ta vieta šventa. ¹⁴ Kunigai, įėję į šventąją vietą, neišeis į išorinį kiemą, nepalikę ten drabužių, kuriais apsirengę tarnauja, nes jie šventi. Prieš eidami į žmonėms skirtą vietą, jie turi apsivilkti kitais drabužiais“.

¹⁵ Baigęs matuoti šventyklos vidų, jis išvedė mane pro rytinius vartus ir išmatavo ją visur aplinkui. ¹⁶ Matuojamąją nendre jis išmatavo rytinį pakraštį ir gavo penkis šimtus uolekčių matuojamąją nendre. Tuomet apsisuko, ¹⁷ išmatavo šiaurinį pakraštį ir gavo penkis šimtus uolekčių matuojamąją nendre. ¹⁸ Apsisuko, išmatavo pietinį pakraštį ir gavo penkis šimtus uolekčių matuojamąją nendre. ¹⁹ Atsisuko į vakarinį pakraštį, išmatavo ir gavo penkis šimtus uolekčių matuojamąją nendre. ²⁰ Jis išmatavo šventyklą iš visų keturių šonų. Ji turėjo aplink penkių šimtų uolekčių ilgio ir penkių šimtų uolekčių pločio sieną, kuri skyrė pašventintą vietą nuo paprastos.

43 Tuomet jis atvedė mane prie rytinių vartų. ² Žiūriū, *Izraelio Dievo Šlovė artinasi iš rytų, jos

ūžesys kaip šniokštimas galingų vandenų, ir žemė spindi nuo jo Artumo.³ Regėjimas, kurį mačiau, buvo kaip regėjimas, kurį buvau matęs, kai jis atėjo sunaikinti miesto, ir kaip regėjimas, kurį buvau matęs prie Kebaro upės. Puoliau veidu žemėn.⁴ VIEŠPATIES Šlovei įžengus į šventyklą pro rytų vartus,⁵ dvasia pakėlė mane ir nuvedė į vidinį kiemą. Žiūriu, šventykla sklidina VIEŠPATIES Šlovės.

⁶ Vyrui stovint šalia manęs, išgirdau kažką kalbant man iš šventyklos.⁷ Man buvo sakoma: „Žmogau, tai ir mano sosto vieta, ir vieta mano kojų padams. Amžiais čia gyvensiu tarp Izraelio žmonių. Izraelio namai nebeterš daugiau mano šventojo vardo – nei jie, nei jų karaliai savo kekšavimu ir savo karalių lavonais, jiems mirus.“⁸ Jie dėjo savo slenkstį prieš mano slenkstį ir savo staktas prieš mano staktas taip, kad tarp manęs ir jų liko tik siena, sutersė mano šventąjį vardą savo bjauriais nusikaltimais, kurių pridarė, ir aš iš pykčio juos sunaikinau.⁹ Dabar teatitolina jie savo kekšavimą ir savo karalių lavonus nuo manęs, ir aš amžinai tarp jų gyvensiu.

¹⁰ O tu, žmogau, parodyk Izraelio namams šventyklą; teišmatuoja jie jos matmenis ir tesusigėsta dėl savo bjaurių nusikaltimų.¹¹ Kai jie susigės dėl viso, ką padarė, supažindink juos su šventyklos sąranga, įrengimu, išėjimais ir įėjimais, su visa jos sąranga, su visais jos sąrangą nusakančiais įstatais ir nurodymais. Surašyk tai jiems matant, kad jie ištikimai laikytųsi visos jos sąrangos ir visų jos nuostatų.¹² Toks yra šventyklos kalno viršuje įstatymas: visas plotas aplink bus švenčiausias. Toks yra šventyklos įstatymas.

¹³ *Štai aukuro matmenys uolektimis, kai uolektį sudaro uolektis ir

plaštaka. Jo pagrindas – vienos uolekties aukščio ir vienos uolekties pločio su vieno sprindžio pločio apvažu palei kraštą. Aukuro aukštis toks: ¹⁴ nuo pagrindo ant žemės ligi vienos uolekties pločio apatinės briaunos – dvi uolektys, o nuo mažosios briaunos ligi vienos uolekties pločio didžiosios briaunos – keturios uolektys. ¹⁵ Aukuro židinytis – keturių uolekčių aukščio, o nuo aukuro židinio aukštyn kyšos keturi ragai. ¹⁶ Aukuro židinytis – keturkampis, dvylikos uolekčių ilgio ir dvylikos uolekčių pločio. ¹⁷ Briauna – keturkampė, keturiolikos uolekčių ilgio ir keturiolikos uolekčių pločio su pusės uolekties pločio apvažu aplink. Aukuro pagrindas aplinkui – vienos uolekties, o jo laiptai atgręžti į rytus“.

¹⁸ *Tuomet jis tarė man: „Žmogau, – taip kalba Viešpats DIEVAS, – štai aukuro nuostatai. Tą dieną, kai jis bus pastatytas, kad ant jo būtų aukojamos deginamosios atnašos ir išliejamas kraujas, ¹⁹ levitams kunigams iš Cadoکو šeimos, kurie artinasi prie manęs man tarnauti, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – duosi iš kaimenės jautuką kaip auką už nuodėmę.“ ²⁰ Paėmęs jo kraujo, pavilgysį juo keturis aukuro ragus, keturis briaunos kampus ir apvadą aplinkui; taip apvalysį jį ir išpirksi. ²¹ Taip pat paimsį aukai už nuodėmę jautį; jis bus sudegintas skirtoje Namų vietoje, bet už šventyklos ribų.

²² Kitą dieną paaukosi ožj, neturintį kliaudos, kaip atnašą už nuodėmę; aukuras bus apvalytas, kaip buvo apvalytas jaučiu. ²³ Atlikęs apvalymą, paaukosi iš kaimenės jautuką be kliaudos ir aviną be kliaudos. ²⁴ Atvesi juos VIEŠPAČIUI, kunigai pabarstys juos druska ir paaukos kaip deginamąsias aukas VIEŠPAČIUI. ²⁵ Septynias dienas kasdien paruoši ožj aukai už nuodėmę; taip pat turės būti paruošti iš kaimenės

jautukas ir avinas be kliaudos. ²⁶ Sep-
tynias dienas bus atliekamas aukuro
išpirkimas ir apvalymas; taip jis bus
pašventintas. ²⁷ Pasibaigus toms die-
nomis, pradedant nuo aštuntos dienos,
kunigai ant aukuro aukos jūsų degina-
majias atnašas bei bendravimo aukas,
ir aš būsiu jums palankus“, – tai Vieš-
paties Dievo žodis.

44 Tuomet jis parvedė mane
prie šventyklos išorinių var-
tų rytiniame pakraštyje; jie buvo užda-
ryti. ² VIEŠPATS tarė man: „Šie vartai
liks uždaryti. Jie nebus atidaryti! Nie-
kas pro juos neįeis, nes VIEŠPATS, Izrae-
lio Dievas, įėjo pro juos; jie liks uždary-
ti. ³ Vien vadas, kadangi jis vadas, galės
juose sėstis ir valgyti duoną VIEŠPATIES
akivaizdoje. Jis įeis pro vartų prieangį
ir išeis tuo pačiu keliu“.

⁴ Tuomet jis nuvedė mane pro šiau-
rinius vartus prie šventyklos priekio.
Pažvelgiau, ir štai! VIEŠPATIES Šlovės
buvo sklidina VIEŠPATIES šventykla.
Parpuoliau veidu žemyn. ⁵ VIEŠPATS
man tarė: „Žmogau, įsidėk sau į širdį,
gerai įsižiūrėk akimis ir atidžiai įsiklau-
syk ausimis visa, ką tau pasakysiu apie
visus VIEŠPATIES Namų įstatus bei įsta-
tymus. Gerai įsidėmėk, kam leidžiama
įeiti į Namus ir kas neturi būti įleidžia-
mas į šventyklą. ⁶ Sakyk maištininkams
Izraelio namams: „Taip kalba Viešpats
DIEVAS. O Izraelio namai, gana jums
visų jūsų bjauriųjų nusikaltimų! ⁷ Gau-
sinate jų, įvesdami neapipjaustytos
širdies ir neapipjaustyto kūno svetim-
taučius, kad jie lankytųsi mano šventy-
kloje, suteršdami mano Namus, kai jūs
aukocate man peną – taukus ir kraują.
Sulaužėte mano Sadorą savo bjauriai-
siais nusikaltimais. ⁸ Užuot patys pri-
žiūrėję mano šventąsias atnašas, jūs
paskyrėte svetimtaučius, kad už jūs jie
prižiūrėtų mano šventyklą“.

⁹ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Joks
neapipjaustytos širdies ir neapipjaus-
tyto kūno svetimtautis neįeis į mano

šventyklą, net joks svetimtautis, gy-
venantis tarp izraelitų. ¹⁰ Tik levitai,
nors jie izraelitams klaidžiojant paskui
savo stabus pasitraukė toli nuo manęs
ir turėjo priimti bausmę už savo kaltę,
¹¹ bus mano šventyklos tarnai. Jie bus
paskirti šventyklos vartams prižiūrėti
ir šventykloje tarnauti; jie skers degi-
namąsias atnašas bei aukas žmonėms
ir jiems patarnaus. ¹² Kadangi jie tar-
navo žmonėms jų stabų akivaizdoje ir
buvo Izraelio namų kaltės priežastis,
aš pakėliau prieš juos savo ranką, – tai
Viešpaties Dievo žodis, – ir jie turės
priimti bausmę už savo kaltę. ¹³ Jie ne-
siartins prie manęs tarnauti kaip kuni-
gai, nesiartins nė prie mano šventųjų
atnašų – švenčiausių dalykų, bet turės
priimti gėdą už bjauriuosius nusikalti-
mus, kuriuos darė. ¹⁴ Tačiau paskirsiu
juos prižiūrėti šventyklą, kad atliktų
visą jos ruošą ir darytų visa, kas rei-
kalinga.

Kunigai

¹⁵ O Levio giminės kunigai, Cadoko
palikuonys, ištikimai rūpinęsi mano
Šventykla izraelitams nuklydus nuo
manęs, artinsis prie manęs, kad man
tarnautų; jie stosis mano akivaizdoje
aukoti taukus ir kraują, – tai Viešpa-
ties Dievo žodis. – ¹⁶ Vien jie eis į mano
šventyklą, vien jie artinsis prie mano
stalo man tarnauti ir rūpinsis mano
tarnyste. ¹⁷ Įeidami pro vidinio kiemo
vartus, jie *vilkės lininius drabužiais,
o tarnaudami prie vidinio kiemo var-
tų ar šventykloje, nesirengs jokių vil-
nonių apdaru. ¹⁸ Ant galvos jie dėvės
lininius turbanus, ant strėnų vilkės
apatiniais iš lino ir nesijuos diržu, kad
neprakaituotų. ¹⁹ Išeidami į vidinį kie-
mą pas žmones vidiniame kieme jie
*nusivilks drabužius, kuriuos vilkėjo
tarnaudami, ir padės juos šventyklos

44,17–18 Iš 28,39–43; Kun 16,4

44,19 Kun 16,23

kambariuose; tuomet apsisivilks kitais drabužiais, kad savo drabužiais nepašventintų žmonių*. ²⁰*Galvos jie nesisuks, bet ilgų plaukų neaugins, tik apkarpys savo galvos plaukus. ²¹*Kunigas, kai turės eiti į vidaus kiemą, negers vyno. ²²*Našlės ar atleistos moters jie sau žmona neims ir ims tik mergelę iš Izraelio namų palikuonių arba našlę, kuri yra kunigo našlė. ²³*Jie mokys mano tautą, kaip skirti šventa ir nešventa, rodyti jiems, kaip atskirti tai, kas švaru, ir tai, kas nešvaru. ²⁴Kilus ginčui, vien jie bus teisėjai ir spręs jį pagal mano nuostatus. Jie saugos mano įstatymus bei įstatus visose mano šventėse ir švęs mano šabus.

²⁵*Jie neis prie numirėlio, kad nesusiterštų. Mirus tėvui ar motinai, sūnui ar dukteriai, broliui ar netekėjusiai sėseriai, jiems leista susiteršti. ²⁶Atskaičiavęs septynias dienas po apšalymo, jis bus švarus. ²⁷Tą dieną, kai eis į šventyklą, į vidinį kiemą tarnauti šventykloje, jis turės paaukoti atnašą už nuodėmę, – tai Viešpaties Dievo žodis.

²⁸*Jie gaus paveldą, o jų paveldas – aš; jūs neduosite jiems nuosavybės Izraelyje, aš – jų nuosavybė. ²⁹*Jie valgys javų atnašas, atnašas už nuodėmę, atnašas už kaltę; visa, kas Izraelyje paaukota, priklausys jiems. ³⁰Visų pirmagimių ir visų jūsų dovanų, visų jūsų atnašų pirmienos priklausys kunigams. Ir pirmienas savo tešlos jūs duosite kunigams, idant palaima nužengtų ant jūsų namų. ³¹*Kunigai ne-

valgys nudvėsusio ar žvėrių sudraskyto paukščio ar galvijo mėsos.

Krašto padalijimas

45 Dalydami burtų keliu kraštą kaip paveldą, atskirkite iš krašto kaip dovaną **VIEŠPAČIUI** šventą sritį dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio ir dvidešimt tūkstančių uolekčių pločio; visas jos plotas bus šventas. ²Iš jos keturkampis penkių šimtų uolekčių iš penkių šimtų uolekčių plotas bus skirtas šventyklai su penkiasdešimt uolekčių laisvo ploto aplink jį. ³Šventojoje srityje atmatuokite dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio ir dešimt tūkstančių uolekčių pločio dalį, kurioje bus šventykla – šventų šventoji. ⁴Tai bus šventoji krašto dalis; ji priklausys kunigams, kurie tarnauja šventykloje ir artinasi prie **VIEŠPATIES** jam tarnauti, vieta jų namams ir šventoji vieta šventyklai. ⁵Kita dalis – dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio ir dešimt tūkstančių uolekčių pločio – priklausys levitams, tarnaujantiems šventykloje, kaip jų nuosavybė; joje bus miestai jiems gyventi.

⁶Palei atskirtą šventąją sritį paskirkite penkių tūkstančių uolekčių pločio ir dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio plotą kaip nuosavybę miestui; tai priklausys visiems Izraelio namams.

⁷O vadui priklausys nuosavybė greta abiejų šventosios srities ir miesto nuosavybės pakraščių, palei šventąją sritį ir miesto nuosavybę, vakarų ir rytų pusėje, tokio pat ilgio kaip viena iš giminių dalių, besidriekianti nuo vakarinės ligi rytinės ⁸krašto sienos. Tai bus jo nuosavybė Izraelyje. Mano vadai daugiau nebeengs mano tautos, bet paliks likusį kraštą Izraelio namams pagal jų gimines“.

⁹Taip kalba Viešpats Dievas: „Gana jums, Izraelio vadai! Pašalinkite smurtą ir plėšikavimą, vykdykite teisumą ir

^{44,19} T. y. kad šventumas nebūtų nederamai panaudotas.

^{44,20} Kun 21,5

^{44,21} Kun 10,9

^{44,22} Kun 21,7.13-14

^{44,23} Kun 10,10

^{44,25} Kun 21,1-4

^{44,28} Sk 18,20

^{44,29-30} Sk 18,8-19

^{44,31} Kun 22,8

teisingumą. Liaukitės engę mano tautą, – tai Viešpaties DIEVO žodis.

Mātai

¹⁰ * „Tebūna jūsų svarstyklės teisingos, teisinga efa ir teisingas bātas. ¹¹ Efa ir bātas turi būti vienodos talpos – batė telpa dešimtadalis homero ir efoje dešimtadalis homero, ir jų talpa bus matuojama homeru. ¹² Šekelis turės dvidešimt gėrų. Dvidešimt šekelių, dvidešimt penki šekeliai ir penkiolika šekelių sudarys vieną miną.

Aukos ir šventės

¹³ Štai aukos, kurias atnašausite: nuo kiekvieno homero kviečių – šeštadalį efos, nuo kiekvieno homero miežių – šeštadalį efos. ¹⁴ Aliejui, kuris matuojamas batu, nustatomas toks saikas: nuo kiekvieno koro – dešimtadalis bāto, nes koras kaip ir homeras turi dešimt bātų. ¹⁵ Viena avis – nuo kiekvienos dviejų šimtų kaimenės iš Izraelio ganyklų. Tokios yra permaldavimo javų atnašos, deginamosios atnašos ir bendravimo aukos, – tai Viešpaties DIEVO žodis. – ¹⁶ Visi krašto gyventojai turės duoti šias aukas vadui Izraelyje. ¹⁷ Vado pareiga bus rūpintis deginamosiomis atnašomis, javų atnašomis ir liejamosiomis atnašomis per šventes, jaunaties dienas ir šabus, per visas Izraelio namų iškilmes. Jis pasirūpins atnašomis už nuodėmę, javų atnašomis, deginamosiomis atnašomis ir bendravimo aukomis permaldavimui už Izraelio namus“.

Šventės

¹⁸ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Pirmo mėnesio pirmą dieną iš kaimenės paįmsi jokio trūkumo neturintį jautį ir apvalysį šventyklą. ¹⁹ Kunigas paims kraujo iš aukos už nuodėmę ir juo pašlakstys šventyklos durų staktas, ketu-

ris aukuro briaunos kampas ir vidinio kiemo vartų staktas. ²⁰ Tą pat pakartosi mėnesio septintą dieną už kiekvieną, kuris nusidėjo per klaidą ar nežinojimą. Taip atliksite permaldavimą už šventyklą.

²¹ *Pirmo mėnesio keturioliktą dieną švęsite Paschos iškilmę, ir septynių dienų šventėje bus valgoma nerauginta duona. ²² Tą dieną vadas parūpins sau ir visiems krašto žmonėms jautį aukai už nuodėmę. ²³ Per septynias šventės dienas jis kasdien parūpins neturinčius jokio trūkumo septynis jaučius ir septynis avinus kaip deginamąją auką VIEŠPAČIUI, ir vieną ožį kasdien aukai už nuodėmę per septynias dienas. ²⁴ Jis parūpins javų aukai: kiekvienam jaučiui – vieną efa ir kiekvienam avinui – vieną efa su hinu aliejaus prie kiekvienos efos. ²⁵ Iškilmeje, kuri švenčiama *septinto mėnesio penkioliktą dieną, jis turi daryti tą pat septynias šventės dienas, parūpindamas atnašas už nuodėmę, atnašas deginamajai aukai, javų atnašas ir aliejaus siūbuojamajai atnašai“.

46 Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Vidinio kiemo rytiniai vartai bus uždari šešias darbo dienas, bet bus atidaryti šabo dieną ir mėnulio jaunaties dieną. ² Vadas įeis iš lauko pro vartų prieangį ir stovės prie vartų stulpų. Kunigai paaukos jo deginamąją atnašą ir jo bendravimo aukas, o jis pagarbins ant vartų slenksčio. Tuomet jis išeis, bet vartai liks atidaryti iki vakaro. ³ Ir paprasti žmonės prie tų pačių vartų garbins VIEŠPATĮ šabo ir jaunaties dienomis. ⁴ Deginamoji auka, kurią vadas paaukos VIEŠPAČIUI šabo dieną, bus šeši avinėliai, neturintys jokio trūkumo, ir vienas avinas, neturintis jokio trūkumo, ⁵ su vienos efos javų atnaša prie

^{45,21} Iš 12,1-20; Sk 28,16-25

^{45,25} Kun 23,33-36; Sk 29,12-38

avino, o javų atnaša prie avinėlių priklausys nuo jo rankos dosnumo drauge su vienu hinu aliejaus prie kiekvienos efos. ⁶ Mėnulio jaunaties dieną iš kaimenės jis paaukos jokie trūkumo neturintį jautį, šešis avinėlius ir vieną aviną; šie irgi turi būti be jokio trūkumo. ⁷ Kaip javų atnašą jis parūpins vieną efa prie jaučio ir vieną efa prie avino, o prie avinėlių – pagal savo rankos dosnumą drauge su vienu hinu aliejaus prie kiekvienos efos.

⁸ Vadas visuomet įeis ir išeis pro vartų prieangį. ⁹ Paprasti žmonės, eidami VIEŠPATIES akivaizdon švenčių metu, įeina pagarbinti pro šiaurinius vartus ir turi išeiti pro pietinius vartus, o įėję pro pietinius vartus turi išeiti pro šiaurinius vartus; tenegrižta jie prie vartų, pro kuriuos įėjo, bet teišeina pro priešais esančius vartus. ¹⁰ Kai jie įeina, drauge su jais įeis ir vadas; kai jie išeina, išeis ir jis.

¹¹ Per iškilmes ir šventes javų atnaša prie jaučio bus viena efa, prie avino – irgi viena efa, o prie avinėlių priklausys nuo jo rankos dosnumo drauge su hinu aliejaus prie kiekvienos efos. ¹² Rytiniai vartai bus atidaryti vadui, kai tik jis savo noru parūpins atnašas, savo noru paaukotas VIEŠPAČIUI – ar tai geros valios deginamajai aukai, ar tai geros valios bendravimo aukoms, kad jis galėtų paaukoti savo deginamąją auką ir bendravimo aukas kaip šabo dieną. Tuomet jis išeis, ir jam išėjus vartai bus uždaryti.

¹³ Kasdien parūpinsi vienerių metų avinėlių, neturintį jokio trūkumo, kaip deginamąją auką VIEŠPAČIUI; parūpinsi po vieną kiekvieną rytą. ¹⁴ Kas rytą parūpinsi prie jo ir javų atnašų – šeštadalį efos ir trečdalį hino aliejaus, kuris turi būti sumaišytas su geriausiais miltais kaip javų auka VIEŠPAČIUI. Tai amžini įstatatai. ¹⁵ Taip bus parūpinti avinėlis, javų atnašos ir aliejus kas rytą kaip nuolatinė deginamoji auka“.

Nuostatai vadams

¹⁶ Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Jei vadas duoda dovaną iš savo paveldo kuriam nors iš savo sūnų, ji priklausys jo sūnums; kaip paveldas ji bus jų nuosavybė. ¹⁷ Bet jei jis duoda dovaną iš savo paveldo kuriam nors iš savo tarnų, ji bus jo iki *atlaidos* metų, o tuomet sugrįš vadui; tik jo sūnūs gali pasilaikyti dovaną iš jo paveldo. ¹⁸ Vadas negalės atimti iš žmonių jokio paveldo, išvarydamas juos iš jų nuosavybės. Tik iš savo paties nuosavybės jis galės duoti savo sūnums paveldą, idant nė vienas iš mano tautos nebūtų išblokštas iš savo nuosavybės“.

Šventyklos virtuvės

¹⁹ Tuomet pro įėjimą, esantį šalia vartų, jis nuvedė mane prie kunigams skirtų šventųjų kambarių, atgręžtų į šiaurę. Ten vakarų pusėje buvo vieta. ²⁰ Jis man paaiškino: „Tai vieta, kur kunigai virs atnašas už kalnę bei atnašas už nuodėmę ir keps javų atnašas, idant nereikėtų išnešti jų iš vidinio kiemo ir nebūtų pašventinti žmonės“.

²¹ Tuomet jis išvedė mane į išorinį kiemą ir vedė palei keturis kiemo kampus. Žiūriu, kiekviename kiemo kampe – dar vienas kiemas; ²² keturiuose kiemo kampuose buvo kiemeliai keturiasdešimties uolekčių ilgio ir trisdešimties uolekčių pločio, visi keturi tokio pat dydžio. ²³ Aplink visus keturis ėjo mūrinys, o po mūriniu visur aplink – židiniai. ²⁴ Tuomet jis man paaiškino: „Tai virtuvės, kur šventyklos tarnai virs tautos atnašas“.

Upė, tekanti iš šventyklos

47 Tuomet jis vėl nuvedė mane prie įėjimo į šventyklą. Žiūriu, *vanduo teka iš po šventyklos slenks-

^{46,17} Kun 25,10

^{46,17} T. y. jubiliejaus. Žr. Kun 25,23-55.

^{46,20} Žr. Ez 44,19.

^{47,1} Zch 14,8; Jn 7,38; Apr 22,1

čio rytų link, nes šventyklos priekis buvo rytų pusėje. Vanduo tekėjo žemyn iš pietinio šventyklos pakraščio galo, į pietus nuo aukuro. ²Jis išvedė mane pro šiaurinius vartus ir vedė aplink lauko pusę prie išorinių vartų, pro kuriuos einama į rytus. Žiūriu, vanduo liejasi pietiniame pakraštyje:

³Eidamas rytų kryptimi su virve rankoje, vyras atmatavo tūkstantį uolekčių ir pervedė mane per vandenį; vandens buvo ligi kulkšnių. ⁴Jis vėl atmatavo tūkstantį uolekčių ir pervedė mane per vandenį; vandens buvo ligi kelių. Jis vėl atmatavo tūkstantį uolekčių ir pervedė mane per vandenį; vandens buvo ligi juosmens. ⁵Jis vėl atmatavo tūkstantį uolekčių, ir jau buvo upė, kurios nebegalėjau pereiti, nes vanduo buvo taip patvinęs, jog reikėjo plaukti; upė buvo nepereinama. ⁶Jis paklausė mane: „Žmogau, ar matei?“

Tuomet jis parvedė mane atgal prie upės kranto. ⁷Eidamas atgal mačiau ant upės kranto daugybę medžių vienoje ir kitoje pusėje. ⁸Jis man paaiškino: „Šis vanduo teka į rytų pusę ir nutekės į Arabą, o kai įtekės į jūrą, dvokiančio vandens jūrą, jos vanduo pasidarys sveikas. ⁹Kur tik ta upė nutekės, visa, kas gyva ir kruta, gaus iš jos gyvybę. Vandeniui ten nutekėjus, joje bus daugybė žuvų, nes jis taps sveikas, ir visa gyvuos, kur tik tekės upė. ¹⁰Palei ją stovės žvejai nuo En Gedžio iki pat En Eglaimų, ir bus vietos tinklams džiovinti. Bus gausu visokiųjų žuvų, panašiai kaip Didžiojoje jūroje. ¹¹Bet jos pelkės ir balos nepraras sūrumo, nes turi būti paliktos druskai. ¹²Ant krantų abipus upės augs visokieji vaismedžiai. Jų lapai nenubyrės, ir jiems vaisių nepristigs; kas mėnesį jie neš naujus vaisius, nes vanduo jiems atitekės iš šventyklos. Jų vaisiai bus maistas, o lapai – vais-tas“.

Naujos krašto ribos

¹³Taip kalba Viešpats DIEVAS: „Štai ribos, pagal kurias paskirstysite kraštą kaip paveldą dvylikai Izraelio giminių. Juozapas gaus dvi dalis, ¹⁴o likusį kraštą dalysitės po lygiai. Kadangi prisiekiau duoti jį jūsų protėviams, šis kraštas bus jūsų paveldas.“

¹⁵Krašto riba bus tokia. Šiaurės pusėje – nuo Didžiosios jūros pro Hetloną ligi Lebo Hamato, Cedado, ¹⁶Berotajo bei Sibraimų, kurie yra tarp Damasko bei Hamato ribos, ir iki pat Hacer Tiko-no, kuris yra ant Haurano ribos. ¹⁷Taigi riba eis nuo Jūros ligi Hacer Enono, kuris yra į šiaurę nuo Damasko krašto, su Hamato kraštu šiaurės pusėje.

¹⁸Rytų pusėje – tarp Haurano ir Damasko palei Jordaną, tarp Gileado ir Izraelio krašto iki Rytų jūros ir ligi pat Tamaros. Tai rytinė riba.

¹⁹Pietų pusėje riba eis nuo Tamaros ligi pat Meribos, o iš ten palei Egipto upės vagą iki Didžiosios jūros. Tai pietinė riba.

²⁰Vakarų pusėje riba bus Didžioji jūra iki pat vietos priešais Lebo Hamatą. Tai vakarinė riba.

²¹Taip padalysite šį kraštą tarp Izraelio giminių. ²²Kaip paveldą paskirstysite jį burtu sau patiems ir ateiviams, gyvenantiems tarp jūsų, kurie pagimdė pas jus vaikų. Su jais elgsitės kaip su gimusiais Izraelyje, su jumis bus jiems burtu paskirtas paveldas tarp Izraelio giminių. ²³Kad ir kokioje giminėje gyventų ateiviai, toje giminėje duosite jiems paveldą“, – tai VIEŠPATIES žodis.

Giminių paveldas

48 Štai giminių vardai. Pradedant šiaurine riba ant Hetlono kelio, nuo Lebo Hamato ligi pat Hacer Enono, kuris yra ant Damasko ribos su Hamatu šiaurėje, ir nuo rytinio pakraščio iki Jūros bus Danas – viena dalis. ²Prie Dano žemės, nuo rytinės ribos iki vakarinės ribos, bus Ašeras – viena dalis.

³ Prie Ašero žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Naftalis – viena dalis. ⁴ Prie Naftalio žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Manasas – viena dalis. ⁵ Prie Manaso žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Efraimas – viena dalis. ⁶ Prie Efraimo žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Rubenas – viena dalis. ⁷ Prie Rubeno žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Judas – viena dalis.

⁸ Prie Judo žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus šventoji dalis, kurią atskirsite dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių pločio, o ilgiu lygią vienai iš giminių dalių, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos su šventykla jos viduryje. ⁹ Šventoji dalis, kurią atskirsite, bus dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio ir dvidešimt tūkstančių uolekčių pločio.

¹⁰ Iš šventosios dalies kunigams priklaūs dvidešimt penki tūkstančiai uolekčių šiauriniame pakraštyje, dešimt tūkstančių uolekčių pločio vakariniame pakraštyje ir dešimt tūkstančių uolekčių rytiniame pakraštyje su VIEŠPATIES šventykla viduryje. ¹¹ Ši šventoji vieta bus kunigams iš Cadoکو palikuonių, kurie man tarnavo ir nenuklydo su paklydusiais Izraelio žmonėmis, kaip padarė levitai. ¹² Ji bus jiems ypatinga dalis iš šventosios krašto dalies, švenčiausia vieta šalia levitų žemės. ¹³ Greta kunigų žemės levitai turės dalį dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ilgio ir dešimt tūkstančių uolekčių pločio. Visas ilgis bus dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių, o plotis – dešimt tūkstančių uolekčių. ¹⁴ Jokia šios žemės dalis negali būti nei parduota, nei išmainyta, nei perduota, nes tai rinktinė krašto dalis, šventa VIEŠPAČIUI.

¹⁵ Likęs plotas – penkių tūkstančių uolekčių pločio ir dvidešimt penkių tūkstančių ilgio – bus skirtas kasdie-

niams miesto reikalams, jo trobesiams ir ganykloms. Miestas bus jo viduryje. ¹⁶ Štai jo matmenys: šiauriniame pakraštyje – keturi tūkstančiai penki šimtai uolekčių, pietiniame pakraštyje – penki tūkstančiai, rytiniame pakraštyje – keturi tūkstančiai penki šimtai ir vakariniame pakraštyje – keturi tūkstančiai penki šimtai. ¹⁷ Miestas turės ganyklų: šiaurėje – du šimtus penkiasdešimt uolekčių, pietuose – du šimtus penkiasdešimt, rytuose – du šimtus penkiasdešimt, vakaruose – du šimtus penkiasdešimt. ¹⁸ Likusio dešimt tūkstančių uolekčių į rytus ir dešimt tūkstančių uolekčių į vakarus ploto derlius bus skirtas mieste dirbančių maistui. ¹⁹ Mieste darbuosis darbininkai iš visų Izraelio giminių. ²⁰ Visa atskirta dalis bus dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių iš dvidešimt penkių tūkstančių uolekčių ketvirtainis, apimantis šventąją dalį drauge su miesto nuosavybe.

²¹ O kas atlieka abipus šventosios dalies ir miesto nuosavybės, priklausys vadui. Nuo šventosios dalies dvidešimt penki tūkstančiai uolekčių ligi rytinės krašto ribos ir į vakarus dvidešimt penki tūkstančiai uolekčių ligi vakarinės krašto ribos, šalia giminių dalių, priklausys vadui. Šventoji dalis bus su Namų šventykla viduryje, ²² o levitų ir miesto nuosavybė – viduryje žemės, kuri priklauso vadui. Vado žemė bus tarp Judo ribos ir Benjamino ribos.

²³ Likutis priklausys kitoms giminėms. Nuo rytinės ribos ligi vakarinės bus Benjaminas – viena dalis. ²⁴ Prie Benjamino žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Simeonas – viena dalis. ²⁵ Prie Simeono žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Isacharas – viena dalis. ²⁶ Prie Isacharo žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Zabulonas – viena dalis. ²⁷ Prie Zabulono žemės, nuo rytinės ribos ligi vakarinės ribos, bus Gadas – viena dalis. ²⁸ O prie Gado žemės pietų

pakraštyje riba eis nuo Tamaros iki Meribat Kadešo vandenų ir nuo ten palei Egipto upės vagą ligi Didžiosios jūros.
²⁹Toks yra kraštas, kurį padalysite burtu tarp Izraelio giminių, ir tokios jų dalys, – tai Viešpaties DĖVO žodis.

Jeruzalės vartai

³⁰*Miesto išėjimai bus tokie. Šiauriniame pakraštyje, kuris bus keturių tūkstančių penkių šimtų uolekčių ilgio, ³¹bus treji vartai: vieneri Rubeno vartai, vieneri Judo vartai ir vieneri Levio vartai. Miesto vartai bus vadinami Izraelio giminių vardais. ³²Rytiniame pakraštyje, kuris bus keturių tūkstan-

čių penkių šimtų uolekčių ilgio, bus treji vartai: vieneri Juozapo vartai, vieneri Benjamino vartai ir vieneri Dano vartai. ³³Pietiniame pakraštyje, kuris bus keturių tūkstančių penkių šimtų uolekčių ilgio, bus treji vartai: vieneri Simeono vartai, vieneri Isacharo vartai ir vieneri Zabulono vartai. ³⁴Vakariniam pakraštyje, kuris bus keturių tūkstančių penkių šimtų uolekčių ilgio, bus treji vartai: vieneri Gado vartai, vieneri Ašero vartai ir vieneri Naftalio vartai. ³⁵Aplink miestą bus aštuoniolika tūkstančių uolekčių. O miesto vardas nuo tos dienos bus: „Ten yra VIEŠPATS“.

48,30-34 Apr 21,12-13

48,35 Hebr. JHVH šammāh.

DANIELIAUS KNYGA

Danieliaus knyga (hebr. *dānijjē'l*, gr. *daniēl*, lot. *dani(h)el*), pavadinta pagrindinio veikėjo, hebrajų didvyrio (VI a. pr. Kr.) Danieliaus vardu.

Knyga sudaryta iš dviejų dalių: pasakojimų apie Danielių ir jo draugus (sk. 1–6) ir Danieliaus regėjimų aprašymų (sk. 7–12).

Išlaikiusi svarbiausius pranašų mokymo pradus (teisingo elgesio svarba gyvenime, Dievo visagalybė, tvirtas tikėjimas Dievo karalystės pergale), knyga priartėja prie apokaliptinės raštijos žanro ir yra viena tų apreiškimų knygų, kurioms būdingi keisti įvykiai, neįprasti įvaizdžiai, užšifruota kalba.

Danielius pas Babilono karalių

1 *Trečiais Judo karaliaus Jehojakimo valdymo metais Babilono karalius Nebukadnecaras atžygiavo į Jeruzalę ir apgulė ją. ²*Judo karalių Jehojakimą drauge su dalimi indų iš Dievo Namų Viešpats atidavė jam į rankas, o tas išgabeno juos į Šinaro šalį ir padėjo indus į savo dievų išdą.

³Tuomet karalius įsakė savo rūmų vyriausiajam pareigūnui Ašpenazui atvesti jam keletą izraelitų iš karališkos šeimos ir diduomenės ⁴– sveikų vaikinių gražios išvaizdos, sumanių visose išminties šakose, apdovanotų pažinimu bei supratimu ir tinkamų tarnauti karaliaus rūmuose, kad jie būtų mokomi chaldėjų raštų ir kalbos. ⁵Karalius skyrė jiems kasdien maisto iš karališkų valgių bei vyno, kurį pats gėrė. Jie turėjo būti auklėjami trejus metus, o paskui tarnauti karaliaus dvare. ⁶Tarp jų buvo iš Judo giminės Danielius, Hananija, Mišaelis ir Azarija. ⁷Rūmų vyriausiasis pareigūnas praminė juos kitais vardais: Danielių – Beltsacarū, Hananiją – Šadrachu, Mišaelį – Mešachu ir Azariją – Abed Negu.

⁸Bet Danielius apsisprendė nesiteršti karaliaus stalo valgiais ir vynu, todėl paprašė rūmų vyriausiąjį pareigūną leisti jam nesusiteršti. ⁹Dievas maloniai nuteikė rūmų vyriausiąjį pareigūną, ir jis Danielių atjautė. ¹⁰Bet rūmų vyriausiasis pareigūnas įspėjo Danielių: „Aš prisibijau savo viešpaties karaliaus! Jis nustatė, ką jūs turite valgyti ir gerti, o jei pastebėtų, kad prasčiau atrodote už kitus jūsų amžiaus vaikus, man reikės savo galva atsakyti karaliui“. ¹¹Danielius atsakė prižiūrėtojui, kurį rūmų vyriausiasis pareigūnas buvo paskyręs Danieliui, Hananijai, Mišaeliui ir Azarijai: ¹²„Prasom mėginti savo tarnus dešimt dienų. Tebūna mums duodama vien daržovių valgyti ir tik vandens atsigerti. ¹³Po to tebūna palyginta tavo akivaizdoje mūsų išvaizda su išvaizda tų vaikinių, kurie valgo karališkus valgius. Taigi kaip matysi, taip ir pasiulgsi su savo tarnais“. ¹⁴Prižiūrėtojas sutiko su šiuo pasiūlymu ir mėgino juos dešimt dienų. ¹⁵Praėjus dešimt dienų, jie atrodė geriau ir sveikiau negu tie vaikinai, kurie valgė karališkus valgius. ¹⁶Prižiūrėtojas laikėsi pažado, nunešdavo nuo stalo karališkus valgius bei vyną, kurį jie turėjo gerti, ir duodavo jiems daržovių. ¹⁷Šiems keturiems vaikiniams

^{1,1} 2 Kar 24,1; 2 Met 36,5-7

^{1,2-4} 2 Kar 20,17-18; 24,10-16; 2 Met 36,10;

iz 39,7-8

Viešpats suteikė visų raštų ir išminties pažinimą bei įgūdžius, o Danielius turėjo ir visokių regėjimų bei sapnų aiškinimo dovaną.

¹⁸ Kai atėjo laikas, kurį karalius buvo nustatęs jaunuoliams pas jį atvesti, rūmų vyriausiasis pareigūnas atvedė juos pas Nebukadnecarą. ¹⁹ Karalius, pasikalbėjęs su jais, nerado tarp jų visų nė vieno, kuris prilygtų Danieliui, Hananijai, Mišaeliui ir Azarijai, todėl jie buvo paimti į karaliaus tarnybą. ²⁰ Kai tik karalius kreipdavosi į juos klausimu, reikalaujančiu išminties ir pažinimo, jis rasdavo juos dešimt kartų pranašesnius už visus karalystės magus ir kerėtojus. ²¹ Danielius ten išbuvo iki pirmųjų karaliaus Kyro valdymo metų.

Nebukadnecaro sapno aiškinimas

2 Antrais savo karaliavimo metais karalius Nebukadnecaras sapnavo sapną, taip sukrėtusį jo dvasią, kad jis nebegalėjo miegoti. ² Karalius įsakė sušaukti magus, kerėtojus, raganius ir chaldėjus, kad jie pasakytų karaliui, ką šis buvo susapnavęs. Kai jie atėjo ir stovėjo karaliaus akivaizdoje, ³ karalius tarė: „Sapnavau tokį sapną, jog mano dvasia liko sukrėsta noro jį suprasti“. ⁴ Chaldėjai atsakė karaliui aramėjiškai*: „O karaliau! Gyvuok amžinai! Papasakok tą sapną savo tarnams, ir mes pasakysime, ką jis reiškia“. ⁵ Karalius chaldėjams atsakė: „Toks mano įsakas! Jei neatskleisite man šio sapno ir nepaaiškinsite, tai būsite sudraskyti į kąsnelius, o jūsų namai išgriauti. ⁶ Bet jei atskleisite man šį sapną ir paaiškinsite, tai gaukite iš manęs dovanų, atpildą ir didžią garbę“. ⁷ Jie antrą kartą atsakė: „Tepapasakoją pirma karalius tą sapną savo tarnams, tuomet mes galėsime jį paaiškinti“. ⁸ Atsakydamas karalius tarė:

„Man aišku, kad jūs norite laimėti laiko, nes žinote, jog mano įsakas duotas: ⁹ jei neatskleisite man sapno, jums tėra tik vienui vienas sprendimas. Jūs susimokę man kalbėti melagingais ir apgaulingais žodžiais, kol nepasikeis aplinkybės. Tad papasakokite man tą sapną, kad aš žinočiau, jog galite man jį paaiškinti“. ¹⁰ Chaldėjai atsakė karaliui tiesiai į akis: „Žemėje nėra nė vieno, kuris galėtų patenkinti karaliaus reikalavimą! Iš tikro joks karalius, kad ir koks didis ir galingas, niekada nereikalavo tokio dalyko iš kurio nors mago, kerėtojo ar chaldėjo. ¹¹ Dalykas, kurio reikalauja karalius, per daug sunkus, ir niekas kitas negali karaliui jo atskleisti kaip dievai, kurių buveinė ne tarp mirtingųjų“.

¹² Dėl to karalius taip įtūžo, kad įsakė išžudyti visus Babilono išminčius. ¹³ Paskelbus įsaką, kad visi išminčiai turi būti nužudyti, buvo ieškoma ir Danieliaus bei jo draugų, kad ir jie būtų nužudyti.

¹⁴ Tuomet Danielius sumaniai ir atsargiai kreipėsi į karaliaus sargybos vadą Arjochą, išėjusį žudyti Babilono išminčių. ¹⁵ Jis paklausė karaliaus pareigūno Arjocho: „Kodėl karalius išleidžia tokių nuožmų įsaką?“ Arjochas paaiškino reikalą Danieliui. ¹⁶ Danielius nuėjo pas karalių ir paprašė, kad karalius duotų jam laiko, ir jis paaiškintų karaliui tą sapną.

¹⁷ Tuomet Danielius parėjo namo, paaiškino reikalą savo draugams Hananijai, Mišaeliui ir Azarijai ¹⁸ ir liepė jiems maldauti dangaus Dievą pasigailėjimo, kad dėl šios paslapties nežūtų Danielius ir jo draugai drauge su kitais Babilono išminčiais. ¹⁹ Paslaptis buvo apreikšta Danieliui nakties regėjime, ir Danielius šlovino dangaus Dievą. ²⁰ Danielius tarė:

„Tebūna pašlovintas Dievo vardas nuo amžių per amžius, nes jo yra išmintis ir galybė.

²⁴ Hebr. originale čia prasideda aram. interpas (Dan 2,4–7,28).

²¹ Jis keičia laikotarpius
ir metų laikus,
pašalina ir į sostą
pasodina karalius,
suteikia išminčiams išmintį
ir išmanantiems pažinimą.

²² Jis apreiškia, kas gilu ir paslėpta,
jis žino, kas yra tamsybėje,
nes jame yra šviesa.

²³ Tau, mano protėvių Dieve,
aš dėkoju ir tave giriu,
nes davei man išminties ir jėgų.
Dabar tu apreiškei, ko
tavęs prašėme,

apreiškei mums karaliaus sapną“.

²⁴ Po to Danielius nuėjo pas Arjochą, kurį karalius buvo paskyręs išžudyti visus Babilono išminčius, ir tarė jam: „Nežudyk Babilono išminčių. Nuvesk mane pas karalių, ir aš karaliui paaiškinsiu sapną“.

²⁵ Tuomet Arjochas skubiai nuvedė Danielių pas karalių ir tarė: „Tarp tremtinių iš Judo užtikau žmogų, kuris gali karaliui sapną paaiškinti“. ²⁶ Karalius pakláusė Danielių, kurio vardas buvo Beltšacaras: „Ar tu iš tikro gali papasakoti sapną, kurį aš mačiau, ir jį paaiškinti?“ ²⁷ Danielius atsakė karaliui: „Paslapties, apie kurią karalius klausia, neatskleis nei išminčiai, nei kerėtojai, nei magai, nei spėliotojai.

²⁸ Bet yra danguje Dievas, kuris apreiškia paslaptis, ir jis atskleidė karaliui Nebukadnecarui, kas įvyks dienų pabaigoje. Štai koks buvo tavo sapnas ir kokie regėjimai atėjo tau į galvą, kai gulėjai lovoje. ²⁹ Tau, karaliau, kai gulėjai lovoje, užėjo mintys apie ateities įvykius, ir tas, kuris apreiškia paslaptis, atskleidė tau, kas įvyks. ³⁰ O man ši paslaptis buvo apreiškta ne dėl to, kad išmintimi viršyčiau bet kokią kitą gyvą būtybę, bet kad būtų karaliui atskleista sapno prasmė ir suprastum savo širdies mintis.

³¹ Tu, karaliau, matei regėjimą. Štai didžiulė statula. Ši statula milžiniška,

nepaprasto spindesio. Ji stovėjo priešais tave, ir jos išvaizda kėlė baimę.

³² Tos statulos galva buvo gryno aukso, krūtinė ir rankos – sidabro, pilvas ir šlaunys – žalvario, ³³ kojos – geležies, o pėdos – iš dalies geležies ir iš dalies molio. ³⁴ Tau beregint, buvo atkirstas nuo kalno akmuo, bet ne žmogaus rankomis, ir jis trenkėsi į statulos geležies ir molio pėdas ir sutrupino jas į šipulius. ³⁵ Tuomet geležis, molis, žalvaris, sidabras ir auksas, viskas iš karto subyrėjo į šipulius ir tapo tarsi pelai vasarą klojimuose. Vėjas juos nupūtė, nepalikdamas nė pėdsakų. Bet akmuo, trenkęs į statulą, virto dideliu kalnu ir pripildė visą žemę.

³⁶ Toks buvo sapnas. Dabar jį paaiškinsime karaliui. ³⁷ Tu, o karaliau, karalių karaliau, kuriam dangaus Dievas davė karalystę, galybę, jėgą, garbę, ³⁸ kurio rankas jis atidavė žmones, kad ir kur jie gyventų, laukų žvėris ir padangių paukščius ir kurį jis padarė visų jų valdovu, tu esi ta aukso galva. ³⁹ Po tavęs iškils kita karalystė, menkesnė už tavo, o paskui ir trečia – žalvario karalystė, kuri užvaldys visą žemę. ⁴⁰ Ketvirtoji karalystė bus stipri lyg geležis; kaip geležis triuškina ir griaua visa, taip ji sutriuškina ir sugriaua anas visas. ⁴¹ Kojos ir pirštai, kaip regėjai, buvo iš dalies iš puodžiaus molio ir iš dalies iš geležies, o tai reiškia, kad ji bus suskilusi karalystė, tačiau turės šiek tiek geležies tvirtumo, nes, kaip regėjai, geležis buvo sumaišyta su paprastu moliu. ⁴² Kaip kojų pirštai buvo iš dalies geležiniai ir iš dalies moliniai, taip ir karalystė bus iš dalies tvirta ir iš dalies trapi. ⁴³ Kaip regėjai, geležis buvo sumaišyta su paprastu moliu, o tai reiškia, kad jie maišysis vedybomis vieni su kitais, tačiau nebus vieningi, lygiai kaip geležis nesimaišo su moliu. ⁴⁴ O anų karalių dienomis dangaus Dievas įkurs karalystę, kuri niekada nebus sunaikinta; ši karalystė nebus perduota

kitai tautai. Ji sutrupins į šipulius visas anas karalystes ir padarys joms galą, o pati tvers amžinai, ⁴⁵ kaip tavo regėtasis akmuo, atkirstas nuo kalno ne žmogaus rankomis, sutrupino į šipulius geležį, žalvarį, molį, sidabrą ir auksą. Didysis Dievas parodė karaliui, kas įvyks ateityje. Sapnas yra tikras, ir jo aiškinimas tikras“.

⁴⁶ Tuomet karalius Nebukadnecaras puolė kniūbsčias ant žemės, išreiškė Danieliui pagarbą ir įsakė aukoti jam atnašą ir smilkalų auką. ⁴⁷ Kreipdamasis į Danielių, karalius tarė: „Iš tikrųjų jūsų Dievas yra dievų Dievas, karalių Viešpats, ir paslapčių apreiškėjas, nes tik jis įgalino tave atskleisti šią paslapť“. ⁴⁸ Tuomet karalius labai išaukštino Danielių, apipylė jį puikiais dovanomis ir padarė visos Babilono srities valdytoju bei visų Babilono išmiščių seniūnu. ⁴⁹ Danieliaus prašymu, karalius paskyrė Šadrachą, Mešachą ir Abed Negą valdyti Babilono sritį. O pats Danielius pasiliko karaliaus dvare.

Ugnimi plieskianti krosnis

3 Karalius Nebukadnecaras padarė statulą iš aukso šešiasdešimt uolekčių aukščio, šešių uolekčių pločio ir pastatė ją Dūros lygumoje, Babilono srityje. ² Tuomet karalius Nebukadnecaras įsakė, kad būtų pašaukti satrapai, seniūnai ir valdytojai, patarėjai, izdo saugotojai, teisėjai, tarnautojai ir visi sričių pareigūnai dalyvauti pašventinimo iškilnėse statulos, kurią karalius Nebukadnecaras buvo pastatęs. ³ Taigi satrapai, seniūnai ir valdytojai, patarėjai, izdo saugotojai, teisėjai, tarnautojai ir visi sričių pareigūnai susirinko į pašventinimo iškilmes statulos, kurią buvo pastatęs karalius Nebukadnecaras. Jiems stovint priešais statulą, kurią Nebukadnecaras buvo pastatęs, ⁴ šauklys garsiai paskelbė: „O tautos ir gentys visų kalbų! Jums įsakyta, ⁵ išgirdus garsą rago, trimito, lyros, citros,

arfos, būgno ar bet kokio instrumento, parpulti ir pagarbinti aukso statulą, kurią pastatė karalius Nebukadnecaras. ⁶ O kas neparpuls ir nepagarbins, tas bus tuojau pat įmestas į *krosnį, plieskiančią ugnimi“. ⁷ Todėl, išgirdusios rago, trimito, lyros, citros, arfos, būgno ar bet kokio muzikos instrumento garsą, visų kalbų tautos ir gentys parpuolė ir pagarbino Nebukadnecaro pastatytą aukso statulą.

Danieliaus draugų pasmerkimas

⁸ Pasinaudodami proga, kai kurie chaldėjai atėjo ir apskundė judėjus. ⁹ Jie kreipėsi į karalių Nebukadnecarą ir tarė: „O karaliau! Gyvuok amžinai! ¹⁰ Karaliau, tu išleidai įsaką, kad kiekvienas žmogus, išgirdęs rago, trimito, lyros, citros, arfos, būgno ar bet kokio muzikos instrumento garsą, turi parpulti ir pagarbinti aukso statulą, ¹¹ o kas neparpuls ir nepagarbins, tas bus įmestas į krosnį, plieskiančią ugnimi. ¹² Yra judėjų, kuriuos tu paskyrei valdyti Babilono sritį, – Šadrachas, Mešachas ir Abed Negas. O karaliau, šie vyrai tavęs nepaiso! Tavo dievams jie netarnauja ir aukso statulos, kurią tu pastatei, negarbina“.

¹³ Tuomet Nebukadnecaras, įtūžęs iš pykčio, įsakė atvesti Šadrachą, Mešachą ir Abed Negą. Jie buvo tuojau pat atvesti pas karalių. ¹⁴ Nebukadnecaras paklause jų: „Ar tai tiesa, Šadrachai, Mešachai ir Abed Negai, kad jūs netarnaujate mano dievams ir negarbinate aukso statulos, kurią aš pastačiau? ¹⁵ Taigi dabar, jei esate pasirengę, išgirdę rago, trimito, lyros, citros, arfos, būgno ar bet kokio muzikos instrumento garsą, turite parpulti ir pagarbinti mano padarytą statulą. Bet jei nepagarbinsite, būsite tuojau pat įmesti į krosnį, plieskiančią ugnimi. Koks dievas gali išgelbėti jus iš mano rankų?“

¹⁶ Šadrachas, Mešachas ir Abed Negas atsakė karaliui: „O Nebukadnecarai, mums nėra reikalo ką nors tau atsakyti. ¹⁷ Jei mūsų Dievas, kuriam tarnaujame, gali mus išgelbėti iš ugnimi plieskiančios krosnies ir tavo rankos, karaliau, teišgelbsti. ¹⁸ Bet jeigu ne, karaliau, tebūna tau žinoma, kad mes tavo dievams netarnausime ir aukso statulos, kurią tu pastatei, negarbinsime“.

¹⁹ Nebukadnecaras taip įtūžo ant Šadracho, Mešacho bei Abed Nego, kad pyktis net iškrepė veidą, ir liepė pakurti krosnį septynis kartus smarkiau negu paprastai buvo kūrenama. ²⁰ O keliems savo kariuomenės galiūnams jis liepė surišti Šadrachą, Mešachą ir Abed Negą ir įmesti į ugnimi plieskiančią krosnį. ²¹ Taigi šie vyrai buvo surišti kaip buvo apsirengę, su skraistėmis, kelnėmis, kepurėmis bei kitais drabužiais, ir įmesti į ugnimi plieskiančią krosnį. ²² Kadangi karaliaus įsakymas buvo skubus ir krosnis buvo taip labai prikūrenta, nuo liepsnos liežuvių žuvo vyrai, nešusieji Šadrachą, Mešachą ir Abed Negą. ²³ O tie trys vyrai – Šadrachas, Mešachas ir Abed Negas nukrito surišti į ugnimi plieskiančią krosnį*.

Danieliaus draugų išlaisvinimas

²⁴ Karalius Nebukadnecaras buvo nustebintas. Jis skubiai pakilo ir kreipėsi į savo patarėjus, klausdamas: „Argi ne tris vyrus įmetėme į ugnį surištus?“ Jie atsakė karaliui: „Tikrai taip, o karaliau!“ – ²⁵ „Bet, – atkirto karalius, – aš matau keturis nesuristus vyrus vaikstant ugnies liepsnose. Jie visiškai nepaliesiti! O tas ketvirtasis atrodo lyg dangiškoji būtybė!“ ²⁶ Tuomet Nebukadnecaras priėjo prie ugnimi plieskiančios krosnies: durų ir tarė:

^{3,23} Gr. *Septuagintos* tekste įterpta eil.

3,(24)–(90).

„Šadrachai, Mešachai ir Abed Negai, aukščiausiojo Dievo tarnai, išeikite! Ateikite čia!“ Šadrachas, Mešachas ir Abed Negas tuoju pat išėjo iš ugnies. ²⁷ Satrapai, seniūnai, valdytojai ir karaliaus patarėjai aspito juos ir pamatė, kad ugnis neturėjo jokios galios tų vyrų kūnams: jų galvės plaukai nebuvo nusvilinti, jų skraistės nebuvo ugnies apdegintos, joks ugnies kvapas nesklido nuo jų. ²⁸ Nebukadnecaras pareiškė: „Tebūna pašlovintas Šadracho, Mešacho ir Abed Nego Dievas! Jis atsiuntė savo angelą ir išgelbėjo savo tarnus, kurie juo pasitikėjo! Jie nepakluso karaliaus įsakui ir sutiko verčiau atiduoti savo kūnus, negu kokiam kitam dievui tarnauti ir jį garbinti, išskyrus jų pačių Dievą. ²⁹ Todėl įsakau visų kalbų tautoms ir gentims: kas tik nepagarbiai kalbės apie Šadracho, Mešacho ir Abed Nego Dievą, tas bus sudraskytas į gabalėlius ir jo namai bus išgriauti, nes nėra jokio kito Dievo, kuris galėtų taip išgelbėti“.

³⁰ Tada karalius paauskštino Šadrachą, Mešachą ir Abed Negą Babilono srityje.*

Nebukadnecaras sapnuoja medį

³¹ „Karalius Nebukadnecaras – visų kalbų tautoms ir gentims, gyvenančioms žemėje. Teklesti jūsų gerovė!

³² Man malonu paskelbti aukščiausiojo Dievo ženklus ir nuostabius darbus.

³³ Kokie didingi jo ženklai,
kokie galingi jo nuostabūs darbai!
Jo karalystė yra amžina karalystė,
ir jo viešpatavimas tveria
per kartų kartas!

4 Aš, Nebukadnecaras, patogiai įsitaisęs savo namuose ir jausdamasis laimingas savo rūmuose, ² sapnavau mane išgąsdinusį sapną. Mane, gulintį lovoje, apėmę vaizdiniai

^{3,30} Hebr. teksto 3,31–4,34 atitinka kai kurių vertimų 4,1–37.

ir man galvon atėję regėjimai sukėlė siaubą. ³Įsakiau sušaukti visus Babilono išminčius pas mane, kad jie man pasakytų, ką tas sapnas reiškia. ⁴Suėjo magai, kerėtojai, chaldėjai ir spėliotojai ir aš papasakojau jiems tą sapną, bet jie neįstengė man pasakyti, ką jis reiškia. ⁵Galų gale atėjo pas mane Danielius, vadinamas Beltšacaru, mano dievo vardu*, ir apdovanotas šventųjų dievų dvasia, ir jam aš papasakojau savo sapną. ⁶„O Beltšacarai, magų galva, aš žinau, kad tu apdovanotas šventųjų dievų dvasia ir jokia paslaptis tau nėra per sunki. Štai sapnas, kurį sapnavau. Pasakyk man, ką jis reiškia. ⁷Lovoje man atėjo į galvą tokie regėjimai.

Mačiau medį žemės viduryje, ir jis buvo labai aukštas.

⁸Medis augo vis aukštesnis ir tvirtesnis,

o jo viršūnė pasiekė dangų.

Jis buvo matomas iš visų žemės pakraščių.

⁹Jo lapai buvo gražūs pažiūrėti, vaisiai gausūs,

ir maisto jame buvo visiems.

Po juo laukų žvėrys

rado paunksmę,

*jo šakose krovėsi lizdus

padangių paukščiai,

iš jo maitinosi visi gyvūnai.

¹⁰Lovoje nesiliaudamas stebėti regėjimus, ateinančius man į galvą, pamaciau nužengiantį iš dangaus šventąjį Budėtoją. ¹¹Garsiai šaukdamas, jis liepė:

„Nukirskite medį ir

nukapokite jo šakas,

nubraukykite jo lapus ir

išmėtykite jo vaisius!

Tenubėga šalin nuo jo žvėrys,

teišlaksto nuo jo šakų paukščiai.

¹²Bet palikite žemėje jo

kelmą su šaknimis;

surištas geležies ir

žalvario grandine,

teguli jis gležnoje lauko žolėje.

Temaudo jį rasa iš dangaus,

tebūna jo dalia su gyvuliais,

ėdančiais laukų žolę!

¹³Tebūna pakeista jo

žmogaus širdis,

tebūna jam duota žvėries širdis

ir tepraslenka pro jį septyni

laikotarpiai.

¹⁴Tai nuspręsta Budėtojų įsaku,

o šis sprendimas duotas

Šventųjų įsakymu,

kad visi gyvieji žinotų,

jog Aukščiausysis valdo

žmonių karalystę,

duoda ją, kam nori,

ir jai valdyti skiria net žemos

kilmės žmones.

¹⁵Tokį sapną, aš, karalius Nebukadnecaras, sapnavau. Dabar, Beltšacarai, pasakyk man, ką jis reiškia, nes visi mano karalystės išminčiai neįstengia paaiškinti, ką jis reiškia. Tu gali tai padaryti, nes tavyje yra šventųjų dievų dvasia.“

¹⁶Tuomet Danielius, vadinamas Beltšacaru, kurį laiką buvo lyg stabo ištiktas. Jo mintys kėlė jam nerimą. Karalius tarė jam: „Beltšacarai, tenekelia tau nerimo tas sapnas ar jo aiškinimas“. Beltšacaras atsakė: „Mano valdove, tas sapnas turėtų būti tiems, kurie tavęs nekenčia, o jo aiškinimas – tavo priešams! ¹⁷Medis, kurį matei augantį vis didesnę ir tvirtesnę, viršūnę pasiekusį dangų ir matomą iš visų žemės pakraščių, ¹⁸kurio lapai buvo gražūs pažiūrėti ir vaisiai gausūs, kuris davė maisto visiems, po kuriuo gyveno laukų žvėrys ir kurio šakose padangių paukščiai krovėsi lizdus, ¹⁹esi tu, o karaliau! Tu tapai didis ir galingas. Tavo didybė išaugo ir siekia dangų, tavo valdžia – ligi žemės pakraščių.

⁴⁵ T. y. įžiūrimas saskambis su dievo Belio vardu.

⁴⁹ Mt 13,32; Mk 4,32; Lk 13,19

²⁰ Kadangi karalius matė šventąjį Būdetoją, nužengiantį iš dangaus ir sakantį: 'Nukirskite ir sunaikinkite medį, bet palikite žemėje jo kelmą su šaknimis, surištą geležies ir žalvario grandine lauko žolėje; temaudo jį rasa iš dangaus, tebūna jo dalia su gyvuliais, ėdančiais laukų žolę, kol praslinks pro jį septyni laikotarpiai', – ²¹ toks bus aiškinimas, o karaliau, ir tai Aukščiausiojo sprendimas, atsiųstas mano valdovui karaliui. ²² Tu būsi išguitas iš žmonių tarpo, tavo buveinė bus tarp laukų žvėrių, tu turėsi būti žolę kaip jaučiai, būsi maudomas rasos iš dangaus, ir septyni laikotarpiai praslinks, kol pripažinsi, kad Aukščiausiasis valdo žmonių karalystę ir duoda ją, kam nori. ²³ Įsakymas palikti medžio kelmą su šaknimis reiškia, kad tavo karalystė bus atkurta, kai pripažinsi, jog Dangus yra visavaldis. ²⁴ Todėl, o karaliau, tebūna tau priimtinas mano patarimas: išpirk savo nuodėmes teisumo darbais, o savo nusikaltimus – gailėstingumu vargšams. Tuomet tavo gerovė bus patvari".

²⁵ Visa tai ir ištiko karalių Nebukadnecarą. ²⁶ Praėjus dvylikai mėnesių, vaikščiodamas ant karališųjų rūmų stogo Babilone, ²⁷ karalius tarė sau: „Argi ne šaunus tas Babilonas, kurį pasistačiau didele galybe kaip karališką buveinę savo didenybės garbei?" ²⁸ Šiems žodžiams dar tebesant jo lūpose, pasigirdo balsas iš dangaus: „Sakoma tau, karaliau Nebukadnecarai: atimta iš tavęs karalystė! ²⁹ Tu būsi išguitas iš žmonių tarpo, tavo buveinė bus tarp laukų žvėrių, tu turėsi būti žolę kaip jaučiai, ir septyni laikotarpiai praslinks, kol pripažinsi, kad Aukščiausiasis valdo žmonių karalystę ir duoda ją, kam nori". ³⁰ Nuosprendis Nebukadnecarui buvo tuojau pat įvykdytas. Jis buvo išguitas iš žmonių tarpo, ėdė žolę kaip jaučiai ir jo kūnas buvo maudomas rasos iš dangaus, kol

jo plaukai užaugo tokie ilgi kaip erelių plunksnos, o nagai tapo kaip paukščių nagai.

³¹ „Praslinkus tam laikui, aš, Nebukadnecaras, pakėliau akis į dangų, ir man grįžo protas.

Aš šlovinau Aukščiausiąjį, garbinau ir aukštinau tą, kuris gyvena per amžius; nes jo valdžia yra amžina valdžia ir jo karalystė tveria per kartų kartas.

³² Visi žemės gyventojai yra tarsi niekas, o jis daro, ką nori, dangaus Galybėms ir žemės gyventojams. Nėra nė vieno, kuris gali sulaikyti jo ranką ar sakyti: 'Ką tu darai?'

³³ Tuo metu grįžo man protas, o didybė ir spindesys buvo man sugrąžinti mano karalystės garbei. Mano patarėjai ir didžiūnai susiieškojo mane, aš buvau sugrąžintas į savo karalystę ir man buvo suteikta net daugiau didybės. ³⁴ Dabar aš, Nebukadnecaras, šlovinu, aukštinu ir garbinu Dangaus Karalių,

nes visi jo darbai teisingi ir jo keliai teisūs; jis gali pažeminti išdidžiai besielgiančius".

Užrašas ant sienos

5 Karalius Belšacaras iškėlė puikią puotą tūkstančiui savo didžiūnų ir drauge su tūkstančiu gerė vyną.

² Būdamas apsvaigęs nuo vyno, Belšacaras įsakė atnešti aukso ir sidabro indus, jo tėvo Nebukadnecaro paimtus iš Jeruzalės šventyklos, kad iš jų galėtų gerti karalius ir jo didžiūnai, jo žmonos ir sugulovės. ³ Aukso indai, paimti iš šventyklos, tai yra Dievo Namų Jeruzalėje, buvo atnešti, o karalius ir jo didžiūnai, jo žmonos ir sugulovės gerė iš jų. ⁴ Jie gerė vyną ir šlovino dievus,

padarytus iš aukso ir sidabro, žalvario, geležies, medžio ir akmens.

⁵Kaip tik tada pasirodė žmogaus rankos pirštai ir pradėjo rašyti ant karaliaus rūmų sienos tiesiai už žvakidės. Karalius galėjo matyti rašančią ranką. ⁶Karaliaus veidas išbalė, jo mintys kėlė jam siaubą. Šlaunų sąnariai suglebo iš baimės, kinkos drebėjo. ⁷Karalius ėmė garsiai šaukti, kad būtų atvesti kerėtojai, chaldėjai ir spėliotojai. „Kas perskaitys šį raštą ir pasakys man, ką jis reiškia, – tarė karalius Babilono išminčiams, – tas bus apvilktas purpuru, nešios ant kaklo aukso grandinę ir bus trečias mano karalystės valdžioje“. ⁸Tada suėjo visi karaliaus išminčiai, bet neįstengė nei perskaityti rašto, nei jo paaiškinti karaliui. ⁹Tuomet karalių apėmė dar didesnis siaubas, visai išbalė jo veidas, o jo didžiūnai buvo apstulbinti.

¹⁰Nugirdusi apie karaliaus ir jo didžiūnų būklę, į puotos menę atėjo karalienė. „O karaliau! – tarė karalienė, – gyvuok amžinai! Tenekelia tau nerimo tavo mintys, ir nebūk toks išbalęs. ¹¹Tavo karalystėje yra žmogus, apdovanas Šventųjų dievų dvasia. Jau tavo tėvo dienomis jis reiškėsi nepaprastu supratimu, pažinimu ir išmintimi. Tavo tėvas Nebukadnecaras paskyrė jį magų, kerėtojų, chaldėjų ir spėliotojų galva ¹²dėl to, kad nepaprasta dvasia, pažinimas ir supratimas aiškinti sapnus, įminti mįsles, išspręsti sunkius klausimus reiškėsi tam Danieliui, karaliaus pramintam Beltšacarui. Tebūna dabar pašauktas Danielius; jis tau paaiškins“.

¹³Tuomet pas karalių buvo atvestas Danielius. Karalius tarė Danieliui: „Taigi tu esi Danielius, vienas iš Judo tremtinių, kurį mano tėvas parvedė iš Judo? ¹⁴Girdėjau apie tave, kad turi dievų dvasią ir tau reiškiasi nepaprastas supratimas, pažinimas ir nuostabi išmintis. ¹⁵Išminčiai ir kerėtojai buvo

pašaukti pas mane perskaityti šį raštą ir paaiškinti, ką jis reiškia, tačiau jie neįstengė paaiškinti, ką jis reiškia. ¹⁶Bet aš girdėjau apie tave, kad tu pajėgi paaiškinti ir išspręsti sunkius klausimus. Tad jei gali perskaityti tą raštą ir pasakyti man, ką jis reiškia, būsi apvilktas purpuru, nešiosi ant kaklo aukso grandinę ir būsi trečias karalystės valdžioje“.

¹⁷Danielius atsakė karaliui: „Savo dovanas sau pačiam pasilaikyk ir apdovanojimus kam nors kitam duok! Be abejo, tą raštą karaliui perskaitysiu ir pasakysiu, ką jis reiškia. ¹⁸O karaliau, Dievas Aukščiausiasis davė tavo tėvui Nebukadnecarui karalystę, didybę, garbę ir didingumą. ¹⁹Dėl jam duotos didybės visų kalbų tautos ir gentys drebėjo prieš jį iš baimės. Jis žudydavo, ką norėjo nužudyti, ir palikdavo gyvą, ką norėjo palikti gyvą, išaukštindavo, ką norėjo, ir pažemindavo, ką norėjo. ²⁰Bet kadangi jo širdis išpuiko ir jo dvasia surambėjo iš įžulumo, jis buvo nuverstas nuo karaliaus sosto, ir iš jo buvo atimta garbė. ²¹Jis buvo išvartytas iš žmonių tarpo, o jo širdis tapo panaši į žvėries širdį; jo buveinė buvo tarp laukinių asilų. Jis maitinosi žole kaip jautis, o jo kūnas buvo maudomas rasos iš dangaus, kol pripažino, jog Dievas Aukščiausiasis valdo žmonių karalystę ir skiria jai valdyti, ką jis nori. ²²O tu, jo sūnau Belšacarai, netramdei savo širdies, nors visa tai žinojai! ²³Tu išaukštinau save prieš dangaus Viešpatį! Tau buvo atnešti jo šventyklos indai, o tu ir tavo didžiūnai, tavo žmonos ir sugulovės iš jų gėrėte. Tu šlovinau dievus, padarytus iš sidabro ir aukso, žalvario, geležies, medžio ir akmens, kurie nei mato, nei girdi, nei žino, o Dievo, kurio rankoje tavo alsavimas ir kuriam paklūsta visi tavo keliai, tu nepagarbinau. ²⁴Taigi iš jo Artumo buvo atsiųsta ta ranka, kad parašytų šį užrašą. ²⁵O užrašas toks: ‘MENE MENE, TEKEL ir

PARSIN'. ²⁶Štai ką jis reiškia: 'MENE'* – Dievas atliko tavo karalystės apyskaitą ir atvedė ją prie galo; ²⁷'TEKEL'* – tu buvai pasvertas svarstyklėmis ir rastas lengvas; ²⁸'PERES'* – tavo karalystė padalyta ir atiduota medams ir persams".

²⁹Tuomet, Belšacarui įsakius, Danielius buvo apvilktas purpuru, jam ant kaklo uždėta aukso grandinė ir paskelbta, kad jis turėtų būti trečias karalystės valdžioje.

³⁰Tą pačią naktį chaldėjų karalius Belšacaras buvo nužudytas.

Danielius liūtų duobėje

6 Darijus Medas gavo karalystę, būdamas maždaug šešiasdešimt dvejų metų.

²Darijus panorėjo paskirti karalystei šimtą dvidešimt satrapų ir išskirstyti juos po visą karalystę. ³Jie buvo atsakingi trim ministrams, o Danielius buvo vienas iš jų. Satrapai privalėjo jiems atsiskaityti, kad karaliui nebūtų jokios žalos. ⁴Greitai Danielius pasižymėjo tarp kitų ministrų ir satrapų, nes buvo apdovanotas nepaprasta dvasia. Karalius ketino paskirti jį valdyti visą karalystę. ⁵O ministrai ir satrapai pradėjo ieškoti progos ką nors prikišti Danieliui dėl karalystės reikalų. Tačiau jie negalėjo rasti jokios priežasties skundui ar priekaištui, nes jis buvo ištikimas, ir nebuvo įmanoma jam prikišti jokio apsileidimo, jokio nusikaltimo. ⁶Tuomet tie vyrai pasakė: „Nerasime jokio pagrindo apskųsti Danielių, nebent rastume ką nors, kas susiję su jo Dievo įstatymų“.

Todėl anie ministrai ir satrapai susimokė, atėjo pas karalių ir kreipėsi į jį: „Karaliau Darijau, gyvuok amžinai!

⁸Visi karalystės ministrai, seniūnai ir satrapai, patarėjai ir valdytojai sutarė, jog turėtų būti paskelbtas ir griežtai vykdomas toks karaliaus įsakas: jeigu kas per artimiausias trisdešimt dienų melstųsi kokiam nors dievui ar žmogui, išskyrus tave, karaliau, tai būtų įmestas į liūtų duobę. ⁹Taigi, o karaliau, paskelbk uždraudimą ir pasirašyk raštą, nepakeičiamą ir neatšaukiamą pagal medų ir persų įstatymą“. ¹⁰Tada karalius pasirašė draudžiamąjį raštą.

¹¹Nors Danielius ir žinojo, kad raštas pasirašytas, jis pareidavo į savo namus, kurių viršutiniame aukšte langai atsidarydavo į Jeruzalės pusę, puldavo ant kelių tris kartus per dieną, meldavosi savo Dievui ir šlovindavo jį, kaip ir anksčiau. ¹²Anie vyrai susimokę įsibrovė ir užklupo Danielių besimeldžiantį ir maldaujantį savo Dievo pasigailėjimo. ¹³Tuoju pat jie nuėjo pas karalių ir kalbėjo apie jo uždraudimą: „O karaliau! Argi tu nepasirašei uždraudimo, pagal kurį kiekvienas, kuris per artimiausias trisdešimt dienų melstųsi kitam dievui ar žmogui, išskyrus tave, bus įmestas į liūtų duobę?“ Karalius atsakė: „Taip! Įsakas galioja. Pagal medų ir persų įstatymą jis negali būti atšauktas“. ¹⁴Į tai atsakydami, jie tarė karaliui: „Danielius, vienas iš Judo tremtinių, karaliau, nepaiso nei tavęs, nei draudimo, kurį tu pasirašei, bet meldžiasi tris kartus per dieną“.

¹⁵Tai išgirdęs, karalius buvo smarkiai sujaudintas. Jis buvo pasiryžęs apsaugoti Danielių ir iki pat saulės nusileidimo darė visa, kad jį išgelbėtų. ¹⁶Bet anie vyrai susimokė atėjo pas karalių ir sakė jam: „O karaliau, žinok, kad pagal medų ir persų įstatymą joks karaliaus paskelbtas draudimas ar įsakas negali būti pakeistas“.

¹⁷Tuomet karaliaus įsakymu Danielius buvo atvestas ir įmestas į liūtų duobę. Karalius tarė Danieliui: „Dievas, kuriam tu taip ištikimai tarnauji,

^{5,26} Aram. „apskaičiuota“ arba „mina“.

^{5,27} Aram. „pasverta“ arba „šekelis“.

^{5,28} Aram. „padalyta“ arba „pusė“ (minos).

„Peres“ – žodžio „parsin“ vienaskaita.

teišgelbsti tave!“¹⁸ Atitepus akmenį, jis buvo užristas ant duobės angos, ir karalius užantspaudavo jį savo žiedu ir savo didžiūnų žiedais, kad nė kiek nebūtų pakeistas Danieliaus likimas.¹⁹ Tada karalius sugrįžo į savo rūmus ir naktį praleido pasninkaudamas, atsisakęs pramogų ir nėgalėdamas užmigti.

²⁰Pradėjus aušti, karalius atsikėlė ir nuskubėjo prie liūtų duobės. ²¹Prisiartinęs prie duobės, jis verksmingu balsu sušuko Danieliui: „O Danieliau, gyvojo Dievo tarne, ar įstengė išgelbėti tave nuo liūtų Dievas, kuriam tu ištikimai tarnauji?“ ²²Danielius atsiliepė: „O karaliau, gyvuok amžinai! ²³Mano Dievas atsiuntė savo angelą, ir šis užčiaupė liūtų nasrus, kad jie man nepakenktų, nes aš buvau jo akivaizdoje rastas nekaltas. Netgi tau, o karaliau; aš nenusikaltau“. ²⁴Karalius tuo nepaprastai džiaugėsi ir įsakė, kad Danielius būtų iškeltas iš duobės. Danielius buvo iškeltas iš duobės, gyvas ir sveikas, nes jis pasitikėjo savo Dievu. ²⁵Karalius įsakė, kad būtų atvesti tie vyrai, kurie apšmeižė Danielių, ir įmesti į liūtų duobę jie, jų vaikai ir žmonos. Jiems net nepasiekus duobės dugno, liūtai griebė juos ir sutriuškino visus jų kaulus.

²⁶Tuomet karalius Darijus parašė visų kalbų tautoms ir gentims, gyvenančioms visoje žemėje: „Teklesti jūsų gerovė! ²⁷Šiuo raštu įsakau, kad visoje mano karališkoje valdoje žmonės drebėtų iš baimės Danieliaus Dievo akivaizdoje,

nes jis yra gyvasis Dievas,
jis yra amžinas.
Jo karalystė niekada
nebus sunaikinta“

ir jo valdžia yra amžina.

²⁸Jis apsaugo ir išgelbsti,
daro ženklus ir nuostabius darbus
danguje ir žemėje;
jis išgelbėjo Danielių
iš liūtų letenų“.

²⁹Taigi Danieliui sekėsi valdant Darijui, kaip ir persui Kyrui.

Keturių žvėrių regėjimas

7 Pirmais Babilono karaliaus Belšacaro metais Danielius sapnavo ir jam gulint lovoje, galvon atėjo regėjimai. Paskui jis tą sapną užrašė. Pasakojimas prasideda taip. ²„Aš, Danielius, savo nakties regėjime mačiau, kad keturi dangaus vėjai sujudino Jūrą. ³Keturi galingi *žvėrys, besiskiriantys vienas nuo kito, išniro iš Jūros. ⁴*Pirmasis buvo kaip liūtas, bet su erelio sparnais. Man stebint, jo sparnai buvo nupešti. Jis buvo pakeltas nuo žemės, pastatytas ant dviejų kojų tarsi žmogus, ir jam buvo duota žmogaus širdis. ⁵Žiūriu, išniro kitas žvėris, antrasis panašus į mešką, stovinčią ant užpakalinių kojų su trim iltimis nasruose. Jam buvo pasakyta: 'Pakil! Suryk daug kūnų!' ⁶Po to, man stebint, štai išniro dar vienas, panašus į leopardą. Žvėris turėjo keturis paukščio sparnus ant nugaros ir keturias galvas; jam buvo duota valdžia. ⁷Paskui nakties regėjimuose išvydau ketvirtą žvėrį, keliantį siaubą, baisų, be galo stiprų, geležies dantimis. Jis visa rijo, daužė į šipulius, o kas buvo likę, trypė kojomis. Jis skyrėsi nuo anksčiau pasirodžiusių žvėrių ir turėjo *dešimt ragų. ⁸Man besistebint tais ragais, žiūriu, išdygo tarp jų dar vienas, mažesnis ragas. Trys ankstesni ragai buvo išrauti su šaknimis, kad šiam užtektų vietos. Šis ragas turėjo akis, panašias į žmogaus akis, ir *įžūliai kalbančią burną.

⁹Man stebint buvo

*pastatyti sostai,

ir Ilgaamžis atsisėdo savo soste.

^{7,3} Apr 13,1; 17,8

^{7,4-6} Apr 13,2

^{7,7} Apr 12,3; 13,1

^{7,8} Apr 13,5-6

^{7,9} Apr 20,4

Jo drabužis buvo baltas
kaip sniegas,
o galvos *plaukai – tarsi
gryna vilna;

jo sostas buvo ugnies liepsnos,
o sosto ratai – plieskianti ugnis.

¹⁰ Ugnies upė liejosi
ir tekėjo priešais jį.

*Tūkstančių tūkstančiai
jam tarnavo

ir miriadų miriada
stovėjo priešais jį.

Teismas sėdo posėdžiauti,
ir buvo *atskleistos knygos.

¹¹ Aš vis stebėjau. Tuomet dėl jū-
liujų rago žodžių, man stebint, žvėris
buvo užmuštas, o jo kūnas sunaikin-
tas, įmestas sudeginti į ugnį. ¹² Iš kitų
žvėrių valdžia buvo atimta, bet jie
buvo palikti gyvi, kol ateis jų laikas.

¹³ Vis stebėdamas nakties
regėjimus pamačiau
tarsi žmogaus sūnų, *ateinantį
dangaus debesimis.

Jis priėjo prie Ilgaamžio,
ir buvo jam pristatytas.

¹⁴ *Jam buvo duota valdžia,
garbė ir karalystė,
įdant jam tarnautų
visų kalbų tautos ir gentys.

Jo valdžia yra amžina valdžia,
tverianti amžinai,

o jo karalystė niekada
nebus sunaikinta.

¹⁵ Aš, Danielius, jaučiau, kad mano
dvasia verčia mane nerimauti, o gal-
von ateinantys regėjimai kėlė siaubą.

¹⁶ Aš priėjau prie vieno iš patarnauto-
jų paklausti, ką visa tai iš tikrųjų reiškia.
Atsakędamas jis man paaiškino, ką
reiškia tie dalykai: ¹⁷ Šie keturi galingi

žvėrys – tai keturi karaliai, kurie iškils
žemėje. ¹⁸ *Bet Aukščiausiojo šventie-
ji gaus karalystę ir paveldės karalystę
amžinai ir per amžių amžius’.

¹⁹ Tada aš norėjau išsiaiškinti, ką iš
tikrųjų reiškia tas ketvirtasis žvėris,
besiskiriantis nuo visų kitų ir kelian-
tis siaubą, geležies dantimis ir žalvario
nagais, kuris visa rijo ir trypė kojomis,
kas buvo likę; ²⁰ ką reiškia tie dešimt
ragų ant jo galvos ir ką reiškia tas dar
vienas išdygęs ragas, kuriam užleisda-
mi vietą kiti trys iškrito, tas ragas, kuris
turėjo akis bei įžuliai kalbančią burną
ir atrodė didesnis už kitus. ²¹ Man ste-
bint, šis ragas *kariavo su šventaisiais
ir ėmė viršų, ²² kol neatėjo Ilgaamžis.
Tuomet Aukščiausiojo *šventųjų nau-
dai buvo padarytas nuosprendis, nes
buvo atėjęs metas, ir šventieji paveldė-
jo karalystę. ²³ Štai ką jis atsakė:

‘Ketvirtasis žvėris reiškia, kad
bus ketvirtoji karalystė žemėje,
besiskirianti nuo visų

kitų karalysčių;

ji praris visą žemę,

sutryps ją ir sudaužys į šipulius.

²⁴ *O dešimt ragų reiškia,

kad iš šios karalystės iškils
dešimt karalių,

o po jų ateis dar vienas.

Šis skirsis nuo ankstesniųjų
ir sumuš tris karalius.

²⁵ Žodžiais jis įžeis Aukščiausiąjį
ir neduos ramybės Aukščiausiojo
šventiesiems,

užsimojęs pakeisti švenčių
dienas ir įstatymą.

Jie bus atiduoti jam į rankas
vienam *laikotarpiui,
dviem laikotarpiais ir
pusei laikotarpio.

^{7,9} Apr 1,14

^{7,10} Apr 5,11

^{7,10} Apr 20,12

^{7,13} Mt 24,30; 26,64; Mk 13,26; 14,62; Lk 21,27;

Apr 1,7,13; 14,14

^{7,14} Apr 11,15

^{7,18} Apr 22,5

^{7,21} Apr 13,7

^{7,22} Apr 20,4

^{7,24} Apr 17,12

^{7,25} Apr 12,14; 13,5-6

²⁶ Tuomet teismas sės posėdžiauti, ir jo valdžia bus atimta, sunaikinta ir visiškai panaikinta.

²⁷ *Karalystė, valdžia ir didybė visų karalysčių po dangumi bus atiduota

Aukščiausiojo šventiesiems.

Jų *karalystė bus amžina karalystė, ir visos valdžios jiems tarnaus ir paklus“.

²⁸ Taip baigiasi pasakojimas. Aš, Danielius, dėl tokių minčių buvau didelio nerimo apimtas, ir mano veidas išbalavo. Tą dalyką aš laikiau savo širdyje.*

Avino ir ožio regėjimas

8 Po šio pirmojo regėjimo aš, Danielius, turėjau dar vieną trečiais karaliaus Belšacaro viešpatavimo metais. ² Šiame regėjime mačiau save Sūzų tvirtovėje, esančioje Elamo srityje. Aš buvau prie Ulajo upės. ³ Pakėliau akis ir pamačiau palei upę stovintį aviną. Jis turėjo du ragus. Abu ragai buvo ilgi, bet vienas ilgesnis už kitą, nors ilgasis ir vėliau išdygęs. ⁴ Aš mačiau aviną, bandantį ragais į vakarus, šiaurę ir pietus. Visi žvėrys buvo bejėgiai jam pasipriešinti, nebuvo nė vieno, kas būtų galėjęs išsigelbėti iš jo galybės. Jis darė, kas jam patiko, ir tapo galingas.

⁵ Man besvarstant, staiga iš vakarų pasirodė ožys, atskubantis skersai visą žemę, net neliesdamas žemės. Ožys turėjo iškilių ragą tarp akių. ⁶ Jis priėjo prie ano avino su dviem ragais, kurį buvau matęs stovintį palei upę, ir įsibėgėjęs puolė visa savo įniršio jėga. ⁷ Aš mačiau, kaip jis pasiekė aviną ir niršo ant jo, smogė avinui ir nulaužė jam abu ragus. Avinas buvo bejėgis jam pasipriešinti. Parbloškęs aviną ant žemės, jis trypė jį kojomis, ir nebuvo nie-

ko, kas būtų galėjęs išgelbėti aviną iš jo galybės. ⁸ Ožys tapo nepaprastai galingas, bet jam esant pačioje galybėje jo didysis ragas buvo nulaužtas, o vietoj jo išdygo keturi iškiliūs ragai, atsukti į keturis padangių vėjus.

⁹ Iš vieno jų išdygo kitas ragas, mažutis, bet ilgainiui jis išaugo nepaprastai didelis pietų link, rytų link ir gražiojo krašto link. ¹⁰ Augdamas jis pasiekė net dangaus Galybes, *nubloškė žemėn keletą žvaigždžių iš dangaus Galybių ir sutrypė jas. ¹¹ Net su pačiu Galybių vadu jis įžūliai elgėsi, iš jo atėmė kasdienę deginamąją auką ir išardė jo šventąją buveinę. ¹² Už nuodėmę jam buvo perduotos Galybės drauge su nuolatine deginamąja auka. Jis nudrėbė žemėn tiesą, ir ką tik darė, tas jam sekėsi.

¹³ Išgirdau kalbant šventąjį, o kitas šventasis kreipėsi į tą nepažįstamą kalbantįjį: „Kiek ilgai tęsis šio regėjimo įvykiai, susiję su kasdiene deginamąja auka, siaubą keliančia nuodėme, šventyklos ir Galybių trypimu?“ ¹⁴ Jis man atsakė: „Du tūkstančius tris šimtus vakarų ir rytmečių, o po to šventykla bus apvalyta“.

¹⁵ Aš, Danielius, stebėdamas tą regėjimą ir mėgindamas jį suprasti, pamačiau stovintį priešais mane kažką, kuris atrodė kaip žmogus. ¹⁶ Išgirdau iš Ulajo žmogaus balsą, šaukiantį: „Gabrieliau! Paašškink tam žmogui regėjimą!“ ¹⁷ Jis priėjo arti vietos, kur aš stovėjau. Jam priėjus, mane apėmė baimė, ir aš puoliau kniūbsčias ant žemės. Bet jis tarė man: „Suprask, žmogau, kad tai regėjimas apie baigmės metą“.

¹⁸ Kada jis man kalbėjo, nualpęs parpuoliau veidu į žemę. Tuomet jis palietė mane, pastatė ant kojų ¹⁹ ir tarė: „Tikėk manimi, aš tau pasakysiu, kas įvyks vėliau, pykčio laiku, nes

¹²⁷ Apr 20,4

¹²⁷ Apr 22,5

¹²⁸ Hebr. originale čia baigiasi aram. tarpas (Dan 2,4–7,28) ir toliau tęsiasi hebr. tekstas.

^{8,10} Apr 12,4

^{8,16} Lk 1,19,26

baigmė bus nustatytu metu.²⁰ Avinas, kurį regėjai, turintis du ragus, tai Medijos ir Persijos karaliai.²¹ Ožys – Graikijos karalius, o didysis ragas tarp jo akių – pirmasis karalius.²² Tai, kad vienas buvo nulaužtas, ir vietoj jo išdygo keturi, reiškia, kad keturios karalystės kils iš jo tautos, bet neturės jo galybės.

²³ Jų valdymo pabaigoje, kai nusidėjėliai bus pripildę savo nedorybės saiką, iškils jžūlus karalius, gudrus ir suktas.

²⁴ Jis bus stiprus ir galingas, nors ir ne savo jėga, ir neš baisų sunaikinimą. Visa, ką jis darys, jam seksis; jis sunaikins galingas tautas ir šventuosius, Dievo tautą.

²⁵ Dėl savo klatingumo jis sėkmingai naudosis apgaule ir bus jžūlios širdies. Be įspėjimo jis sunaikins daugelį ir pakils net prieš vadų Vadą, bet bus palaužtas, ir tai ne žmonių rankomis.

²⁶ Čia papasakotas vakarų ir rytų regėjimas yra tikras. O tu užantspauduok regėjimą, nes jis apie tolimesnias dienas.

²⁷ Aš, Danielius, pasijutau blogai ir sirgau keletą dienų. Paskui atsikėliau ir rūpinausi karaliaus reikalais. Bet jaučiau regėjimo baimę ir jo nesupratau.

Malda

9 Pirmais Ahasvero sūnaus Darijaus, kilusio iš medų ir tapusio chaldėjų karalystės karaliumi, metais, ² pirmais jo valdymo metais, aš, Danielius, stengiausi suvokti knygoje, kaip pagal pranašą Jeremiją pasiekusį VIEŠPATIES žodį skaičiuoti metus, po kurių turėjo baigtis Jeruzalės nuniokojimas, būtent *septyniasdešimt metų.

³ Atsigręžiau į Viešpatį Dievą, ieškodamas atsakymo, meldamasis ir maldaudamas pasninku, ašutine ir peleinais. ⁴ Maldavau Viešpatį, savo Dievą, išpažindamas: „Ak, Viešpatie, didis ir baimę keliantis Dieve! Tu laikaisi Sandomoros ir ištikimai myli tave mylinčius ir vykdančius tavo įsakymus. ⁵ Mes nusidėjome ir nusikaltome, nedorai elgėmės ir maištavome, nusigręždami nuo tavo įsakymų ir nuostatų. ⁶ Mes neklaūsėme tavo tarnų pranašų, kalbėjusių tavo vardu mūsų karaliams, didžiūnams, protėviams ir visiems krašto žmonėms.

⁷ Tu, Viešpatie, esi teisus, ir kais tame iš gėdos iki pat šios dienos mes, Judo žmonės, Jeruzalės gyventojai, visas Izraelis, arti ir toli esantieji visuose kraštuose, kur tik juos išblaškei dėl išdavystės, kuria jie tau nusidėjo. ⁸ VIEŠPATIE, raustame iš gėdos mes, mūsų karaliai, mūsų didžiūnai ir mūsų tėvai, nes nusidėjome tau. ⁹ Bet tau, Viešpatie, mūsų Dieve, priklauso gailestingumas ir atleidimas! Mes juk maištavome prieš tave ¹⁰ ir neklaūsėme VIEŠPATIES, mūsų Dievo, balso, liepiančio laikytis jo įstatymų, kuriuos jis mums davė per savo tarnus pranašus.

¹¹ Visas Izraelis nusižengė tavo įstatymui ir atsimetė, atsisakęs paklusti tavo balsui. Todėl prakeikimas ir priesaika, užrašyti Dievo tarno Mozės įstatyme, buvo išlieti ant mūsų, nes mes tau nusidėjome. ¹² Jis įvykdė savo žodžius, ištartus mums ir mūsų valdovams, atsiųsdamas baisią nelaimę, kočia niekada nebuvo padaryta po visu dangumi, kaip buvo padaryta Jeruzalėje. ¹³ Kaip parašyta Mozės įstatyme, taip visa ši nelaimė ir atėjo pas mus. Mes nemaldavome VIEŠPATIES, mūsų Dievo, malonės, gręždamiesi nuo savo kaltės ir sekdami jo ištikimybę. ¹⁴ O VIEŠPATS budėjo su šia nelaime, prieš siųsdamas ją mums. Iš tikro VIEŠPATS,

mūsų Dievas, teisus dėl visko, ką padarė, nes mes neklaušėme jo balso.

¹⁵ O dabar, Viešpatie, mūsų Dieve, kuris išvedei savo tautą iš Egipto žemės galinga ranka ir pasidarei sau vardą iki pat šios dienos, mes nusidėjome ir nedorai elgėmės. ¹⁶ Viešpatie, kaip dera tavo dideliui teismui, tenusigręžia tavo įniršęs pyktis nuo tavo miesto Jeruzalės, nuo tavo šventojo kalno! Dėl mūsų nuodėmių ir mūsų protėvių kalčių Jeruzalė ir tavo tauta tapo pajuoka visiems mūsų kaimynams. ¹⁷ Taigi dabar, mūsų Dieve, išklausk savo tarno maldą ir prašymą, ir tau pačiam, Viešpatie, tešviečia tavo veidas nuniokotoje tavo šventykloje. ¹⁸ Palenk savo ausį, mano Dieve, ir išgirsk. Atverk savo akis ir pažvelk į mūsų nuniokojimą ir miestą, kuris vadinasi tavo vardu. Ne dėl savo teismo mes sudedame savo maldavimus priešais tavo veidą, bet dėl tavo didelio gailestingumo. ¹⁹ Viešpatie, išgirsk! Viešpatie, atleisk! Viešpatie, išklausk ir veik! Dėl savęs paties nedelsk, mano Dieve, nes tavo miestas ir tavo tauta vadinasi tavo vardu“.

²⁰ Dar man tebekalbant, besimeldžiant ir išpažįstant savo nuodėmę bei Izraelio tautos nuodėmę, maldaujant VIEŠPATI, mano Dievą, dėl mano Dievo šventojo kalno, ²¹ dar man tebekalbant maldoje, vyras *Gabrielius, kurį anksčiau buvau matęs regėjime, atsirado, greitai skrisdamas pas mane vakaro aukos metu. ²² Jis pamokė mane, kalbėdamas ir tardamas: „Danieliau, atėjau duoti tau išminties ir supratimo. ²³ Kai tu pradėjai maldauti, atsirado žodis, ir aš atėjau tau jo paskelbti, nes tu esi labai brangus žmogus. Taigi įsidėmėk žodį ir suprask regėjimą! „

²⁴ Septyniasdešimt septynetų skirta tavo tautai ir tavo šventajam miestui. Tuomet baigsis nusižengimas, ateis galas nuodėmei, bus išpirkta

kaltė, įvestas amžinasis teisumas, užantspauduoti regėjimai ir pranašystės ir patepta tai, kas švenčiausia. ²⁵ Todėl žinok ir suprask! Nuo to laiko, kai paskelbtas žodis atnaujinti ir atstatyti Jeruzalę, iki pateptojo vado bus septyni septynetai ir šešiasdešimt du septynetai. Ji bus atstatyta su aikštėmis ir apsauginiu grioviu, ir tai įvyks priespaudos metais. ²⁶ Po šešiasdešimt dviejų septynetų pateptasis bus nužudytas, bet ne dėl savo kaltės, o ateisiančio vado tauta sunaikins miestą ir šventyklą. Jo galas ateis lyg potvynis, iki pat galo vyks karas ir skirtasis niokojimas. ²⁷ Vieną septynetą jis sudarys stiprią Sandorą su daugeliu, per pusę septyneto *sustabdys aukojimą ir atnašavimą. Vietoj jų bus siaubingoji pabaisa, iki skirtoji pražūtis bus išlieta ant niokotojo“.

Regėjimas prie Tigro upės

10 Trečiais Persijos karaliaus Kyro metais Danieliui, kuris buvo vadinamas Beltšacaru, buvo apreikšta. Apreiškimas buvo neabejotinas ir susijęs su dideliu mūšiu. Jis suprato tą apreikimą po to, kai gavo paaiškinimą per regėjimą.

² „Tuo metu aš, Danielius, buvau gedėjęs tris savaites. ³ Nebuvau valgęs gardžių valgių, nebuvau ėmęs į burną nei mėsos, nei vyno, nei buvau tepęsis aliejais ištisas tris savaites. ⁴ Pirmo mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną, stovėdamas ant didžiosios upės Tigro kranto, ⁵ *pakėliau akis ir pamačiau vyrą, vilkintį drobiniais, susijuosusį Ufazo aukso juosta. ⁶ *Jo kūnas buvo tarsi chrizolitas, veidas švytėjo tarsi žaibas, akys buvo tarsi liepsnojančios deglai, rankos ir kojos spindėjo tarsi nublizgintas žalvaris, o žodžių garsas

^{9,27} Dan 11,31; 12,11; Mt 24,15; Mk 13,14

^{10,5} Apr 1,13-15; 2,18; 19,12

^{10,6} Apr 1,13-15; 2,18; 19,12

^{9,21} Lk 1,19,26

– tarsi žmonių minios ūžesys. ⁷Tik aš, Danielius, mačiau tą regėjimą. Žmonės, buvę su manimi, regėjimo nematė, nors juos apėmė didis siaubas ir jie bėgo slėptis. ⁸Taigi aš likau vienas žiūrėti į šį didį regėjimą. Aš netekau jėgų, mirtinai išblyškau ir buvau visiškai bejėgis. ⁹Tuomet išgirdau jo žodžių garsą ir išgirdęs jo žodžių garsą puoliau be sąmonės veidu ant žemės.

¹⁰Bet tuomet mane palietė ranka, papurtė man rankas ir kelius. ¹¹‘Danieliau, brangusis žmogau, – tarė jis man, – gerai įsidėmėk žodžius, kuriuos sakau! Atsistok, nes aš atsiųstas pas tave’. Jam tariant šiuos žodžius drebedamas atsistojau. ¹²Tuomet jis tęsė: ‘Nebijok, Danieliau, nes nuo pat pirmos dienos, kai apsisprendei suprasti ir nusizeminti prieš savo Dievą, tavo žodžiai buvo išgirsti, ir aš atėjau dėl tavo žodžių. ¹³Bet Persijos karalystės didžiūnas* dvidešimt vieną dieną buvo man priešingas. Tikėk manimi, man padėti atėjo *Mykolas, vienas iš vyriausių didžiūnų. Aš palikau jį ten su Persijos karalystės didžiūnu ¹⁴ir atėjau padėti tau suprasti, kas turi atsitikti tavo tautai dienų pabaigoje’.

¹⁵Jam tariant šiuos žodžius, žiūrėjau į žemę ir buvau lyg be žado. ¹⁶Tuomet kažkas panašus į žmogų palietė mano lūpas. Atvėriau lūpas irariau stovintiui prieš mane: ‘Mano viešpatie, jau vien nuo regėjimo man užėjo tokie skausmai, jog esu visiškai bejėgis. ¹⁷Kaipgi gali mano viešpaties tarnas kalbėtis su tavimi, mano viešpatie? Juk aš visas drebu, neturiu jėgų, negaliu net alsuoti’.

¹⁸Kažkas panašus į žmogų vėl palietė mane ir sustiprino. ¹⁹Jis tarė: ‘Nebijok, brangusis žmogau, ramybė tau! Būk tvirtas ir drąsus!’ Jam bekalbant,

sustiprėjau ir ariau: ‘Kalbėk, mano viešpatie, nes davei man jėgų’. ²⁰Tuomet jis paklausė: ‘Ar žinai, dėl ko atėjau pas tave? Dabar aš turiu grįžti kovoti prieš Persijos didžiūną. Kai aš nueisiu, ateis Graikijos didžiūnas. ²¹Bet turiu pasakyti, kas įrašyta tiesos knygoje. Nė vienas nepadeda man varžytis su šiais didžiūnais, išskyrus jūsų didžiūną *Mykolą.

11 O aš pirmais Darijaus Medo metais ėmiausi jam padėti ir jį stiprinti. ²Dabar paskelbsiu tau tiesą.

Šiaurės–pietų karai

Tikėk manimi, Persija turės dar tris karalius. Ketvirtasis bus kur kas turtingesnis už visus kitus ir dėl savo turty tapęs galingu sukurstys visus prieš Graikijos karalystę. ³Tuomet iškils galiūnas karalius, jis turės plačias valdas ir darys, kas jam patiks. ⁴Bet jam tapus galingesniam, jo karalystė bus nualinta ir padalyta pagal keturis padangių vėjus, tačiau ne jo palikuonims, ne jo turėtai galingai valdžiai. Jo karalystė bus išrauta ir atiduota kitiems, o ne jo įpėdiniams.

⁵Tuomet taps galingas pietų karalius, tačiau vienas jo didžiūnų taps už jį galingesnis ir valdys, turėdamas platesnes valdas negu jis. ⁶Po keleto metų jie sudarys sąjungą: pietų karaliaus duktė ištekęs už šiaurės karaliaus susitarimui patvirtinti. Bet nei ji turės jėgų ištverti, nei jos palikuonis išliks; ji bus pasmerkta mirti drauge su savo palydovais, vaiku ir vyru.

Ilgainiui išaugs atžala iš jos šaknų. Jis žygiuos prieš šiaurės karaliaus kariuomenę, įsiverš į jo tvirtovę, parodys, ką gali, ir nugalės. ⁸Net jų dievus, jų stabus drauge su brangiais sidabro ir aukso indais išgabens į Egiptą kaip karo grobį. Keletą metų jis paliks šiaurės karalių ramybėje. ⁹Pastarasis

^{10,13} Apokaliptiniuose kūriniuose taip vadina mas angelas sargas.

^{10,13} Apr 12,7

^{10,21} Apr 12,7

užpuls pietų karaliaus šalį, bet sugrįš į savo kraštą.

¹⁰ O jo sūnūs kariaus ir sutelks labai galingą kariuomenę. Vienas jų žygiuos pirmyn tarsi potvynis ir nušluos kraštą, paskui vėl kariaus prie pat jo tvirtovės. ¹¹ Pietų karalius įtūžęs išeis ir kovos su šiaurės karaliumi, sutelkusi milžinišką kariauną, bet ji bus atiduota jo priešams į rankas. ¹² O kai ta kariauna bus paimta, jo širdis didžiulio išpuikybės, ir jis išžudys dešimtis tūkstančių, bet nenugalės. ¹³ Mat šiaurės karalius vėl sutelks kariauną, didesnę už pirmąją, ir po keleto metų vėl atžygiuos su didele kariuomene ir gausiais karo reikmenimis.

¹⁴ Tais laikais daugelis sukils prieš pietų karalių. Nedorį karštuoliai iš tavo tautos pakils įgyvendinti tą regėjimą, bet bus nugalėti. ¹⁵ Tuomet šiaurės karalius atžygiuos, skubiai supils apgulos pylimą ir paims tvirtovės miestą. O pietų pajėgos neįstengs atlaikyti, net geriausi būriai stokos jėgų priešintis. ¹⁶ Jo užpuolikas darys, kas jam patiks, ir niekas neįstengs prieš jį atsilaikyti. Jis apsistos gražiajame krašte, kuris visas bus jo rankose. ¹⁷ Jis sumanys jėga užimti visą jo karalystę, bet sudarys su juo sutartį ir norėdamas sunaikinti tą karalystę jis atiduos jam dukterį žmoną. Bet jam nepasiseks, ir naudos iš to jam nebus. ¹⁸ Tada jis atsigręš į pajūrio salas ir daugelį iš jų užims. Bet vienas karo vadas padarys galą jo įžulumui, atgręždamas prieš jį patį jo įžulumą. ¹⁹ Tuomet jis atsigręš į savo krašto tvirtoves, bet suklups, kris, ir niekas jo neras.

²⁰ Jo vietą užims žmogus, pasiūsiąntis pareigūną su karališka palyda išreikalauti duoklės, tačiau po kelių dienų ir jis bus nužudytas, bet ne iš pykčio ir ne mūšyje.

²¹ Jo vieton stos niekšas, kuriam karališka garbė nebuvo suteikta. Jis atvyks vogčiomis ir apgaule pasiims

karalystę. ²² Kariuomenės jis šluote nušluos ir sutriuškins drauge su pačiu sándoros vadu. ²³ Sudaręs sąjungą, jis elgsis klastingai ir su sauja sekėjų paims valdžią. ²⁴ Be įspėjimo jis veršis į turtingiausias sritis ir darys, ko nei jo tėvas, nei protėviai niekada nedarė, išdalydamas grobį, karo laimikį ir turtus. Jis kėsinsis užimti tvirtoves, bet tik iki nustatyto meto. ²⁵ Didele kariuomene jis sukaups savo jėgą ir drąsą prieš pietų karalių. Pietų karalius išžygiuos į karą, vedinas kur kas didesne ir stipresne kariuomene, bet atsisipirti jam nepavyks, nes prieš jį bus rengiami sąmokslai. ²⁶ Valgantieji prie jo stalo jį prажudys: Jo kariuomenė bus sutriuškinta, daugelis kris užmušti. ²⁷ Abu karaliai, širdyje pikta galvodami, sėdės prie to paties stalo ir meluos vienas kitam, tačiau nesėkmingai, nes dar nebus atėjęs galui nustatytas metas. ²⁸ Jis pasuks į savo kraštą su gausybe turtų, bet jo širdis bus nusiteikusi prieš šventąją sándorą. Jis pasielgs pagal savo norą ir sugrįš į savo kraštą.

²⁹ Atėjus nustatytam metui jis vėl įsiverš į pietus, bet šį kartą viskas nesibaigs kaip anksčiau. ³⁰ Prieš jį atplauks laivai iš Kitimų*, jis neteks drąsos ir pasitrauks, pargrįš ir išlies įniršį ant šventosios sándoros, savo noru pasielgs gerindamasis tiems, kurie atsimeta nuo šventosios sándoros. ³¹ Jo atsiųsti kariuomenės būriai užims ir išniekins šventyklą ir tvirtovę. Jie *pašalins kasdienę deginamąją auką ir pastatys siaubingąją pabaisą. ³² Pataikavimu jis suvedžios sándorai neištikimus, bet savo Dievui ištikimi žmonės bus ištvermingi ir ims žygių. ³³ Išmintingieji tarp žmonių padės daugeliui žmonių suprasti, tačiau jie kurį laiką bus tapę kalavijo ir liepsnos aukomis, kęs

^{11,30} Čia – iš Romos.

^{11,31} Dan 9,27; 12,11; Mt 24,15; Mk 13,14

nelaisvę ir plėšikavimą.³⁴ Tapę aukomis jie susilauks mažai pagalbos, nes daugelis dėsies prie jų nenuoširdžiai.³⁵ Kai kurie išmintingųjų kris, kad būtų išmėginti ugnyje, išgryninti ir padaryti švarūs iki laikų pabaigos, nes ji turi įvykti nūstatytu metu.

³⁶ Karalius elgsis, kaip jam patiks. *Aukštindamas save ir laikydamas didesniu už bet kokią dievą, jis *kalbės baisius dalykus prieš dievų Dievą. Jam seksis tik tol, kol nesibaigs pykčio metas ir nebus įvykdyta, kas nuspręsta.³⁷ Jis nereikš pagarbos savo protėvių dievams ar moterų pamiltajam*, jis pagarbos nereikš jokiam dievui, nes save patį laikys didesniu už visus.³⁸ Vietoj jų jis garbins tvirtovių dievą, – dievą, kurio jo protėviai nepažinojo, garbins auksu ir sidabru, brangakmeniais ir vertingomis atnašomis.³⁹ Tvirtovių ginti jis pastatys svetimo dievo tautą, o jo išpažinėjus praturtins, paskirs valdyti daugelį ir apdalys žeme kaip atpildu.

⁴⁰ Atėjus laikų pabaigai su juo susims pietų karalius. Bet šiaurės karalius puls jį kaip viesulas su karo vežimais, raiteliais ir daugybe laivų. Jis užtvindys šalis ir pereis jas tarsi potvynis.⁴¹ Jis įžygiuos į gražųjį kraštą, jame žus dešimtys tūkstančių, bet Edomas ir Moabas bei didžioji Amono dalis išsi-gelbės iš jo rankų.⁴² Jis uždės savo ranką ant šalių ir net Egipto kraštas neišsi-gelbės.⁴³ Jam atiteks aukso bei sidabro lobiai ir visi Egipto turtai. Įkandin jo seks Libija ir Kušas.⁴⁴ Kai pranešimai iš rytų ir šiaurės ims jį gąsdinti, didžio įniršio apimtas jis išžygiuos žudyti ir naikinti daugelio.⁴⁵ Savo rūmų palapines jis statys tarp jūros ir garbingo šventojo kalno, tačiau gaus galą ir nebus, kas jam padėtų.

^{11,36} 2 Tes 2,3-4

^{11,36} Apr 13,5-6

^{11,37} T. y. dievui Tamūzui.

Pabaigos metas

12 Anuo metu pasirodys *Mykolas, galingasis didžiūnas, tavo tautos sargas. Užeis *metas tokių vargų, kokių dar niekada nėra buvę nuo to laiko, kai atsirado tautos. Bet tuo metu bus išgelbėta tavo tauta, visi, kurie tik rasti įrašyti knygoje.² Daugelis miegančiųjų žemės dulkėse atsibus: *kai kurie – amžinajam gyvenimui, kiti – gėdai ir amžinajai negarbei.³ Išmintingieji švytės dangaus skliauto spindesiu, o vedusieji daugelį į teisumą bus tarsi žvaigždės per amžių amžius.⁴ O tu, Danieliau, laikyk paslapyje šiuos žodžius ir *užantspauduok knygą iki pabaigos meto. Daugelis bus pasimetę, ir nedorumas* vis labiau plis’.

⁵ Tuomet aš, Danielius, pažvelgiau ir pamačiau dar du vyrus: vieną – ant šio upės kranto, kitą – ant ano.⁶ Vienas jų tarė vyrui, vilkinčiam drobiniais ir stovinčiam ant upės vandenų: ‘Kada ateis šių nuostabiųjų dalykų pabaiga?’⁷ Drobiniais vilkintis vyras, stovintis ant upės vandenų, *iškėlė į dangų savo dešinę ir kairę. Aš girdėjau jį prisiekiant amžinai Gyvuojui, kad tai tęsis. *vieną laikotarpį, du laikotarpius ir pusę laikotarpio ir kad visi šie dalykai bus įvykdyti, kai pasibaigs šventosios tautos galios naikinimas.⁸ Aš tai girdėjau, bet negalėjau suprasti. Todėl paklausiau: ‘Mano viešpatie, koks bus šių dalykų galas?’ – ⁹ ‘Eik savo keliu, Danieliau, – atsakė jis, – nes šie žodžiai turi likti paslapyje ir užantspauduoti ligi pabaigos meto.¹⁰ Daugelis bus išgryninti, pada-

^{12,1} Apr 12,7

^{12,1} Mt 24,21; Mk 13,19; Apr 7,14; 12,7

^{12,2} Mt 25,46; Jn 5,29

^{12,4} Apr 22,10

^{12,4} Hebr. tekstas neaiškus, gr. *Septuagintoje*:

– „pažinimas“.

^{12,7} Apr 10,5

^{12,7} Apr 12,14

ryti švarūs ir išmėginti ugnyje, tačiau *nedorėliai ir toliau nedorai elgsis. Nė vienas nedorėlių to nesupras, o išmintingieji supras. ¹¹ Nuo to meto, kai buvo *nutraukta kasdienė deginamoji

^{12,10} Apr 22,11

^{12,11} Dan 9,27; 11,31; Mt 24,15; Mk 13,14

auka ir pastatyta siaubingoji pabaisa, praeis tūkstantis du šimtai devyniasdešimt dienų. ¹² Palaimintas žmogus, kuris lauks ir ištvers tūkstantį tris šimtus trisdešimt penkias dienas! ¹³ O tu, eik savo keliu iki pabaigos ir ilsėkis! Prisikelsi savo atpildui dienų pabaigoje”.

OZĖJO KNYGA

Ozėjo knyga (hebr. *hōšēa'*, gr. *osēe*, lot. *osee*) parašyta paties pranašo Ozėjo (VIII a. pr. Kr. pirma pusė).

Knygos pradžioje papasakota neištikimos pranašo žmonos istorija gretinama su Dievo ir neištikimojo Izraelio santykiais (sk. 1–3), o paskui svarstoma Izraelio kaltė ir pranašaujama bausmė (sk. 4–14).

Dievo ryšys su Izraeliu knygoje vaizduojamas kaip santuoka ir ypač jautriai atskleidžiama jo meilė neištikimajai tautai.

Neištikima žmona

1 VIEŠPATIES žodis, pasiekęs Beerio sūnų *Ozėją Judo karalių Uzijo, *Jotamo, *Ahazo bei *Ezekijo dienomis ir Izraelio karaliaus Jehoaso sūnaus *Jerroboamo dienomis.

²Pirmąsyk kalbėdamas per Ozėją VIEŠPATS tarė Ozėjui: „Eik, imk sau žmona moterį kekšę ir turėk vaikų kekšių, nes kraštas, pamesdamas VIEŠPATĮ, daro didelę kekšystę“. ³Taigi jis ėjo ir paėmė žmona Diblaimo dukterį Gomerą; ji tapo nėščia ir pagimdė jam sūnų.

⁴VIEŠPATS tarė jam: „Pavadink jį vardu Jezreelis, nes netrukus *nubausiu Jehuvo namus už Jezreelyje pralietą kraują ir padarysiu galą Izraelio namų karalystei“. ⁵Tą dieną sulaužysiu Izraelio lanką Jezreelio slėnyje“.

⁶Ji ir vėl tapo nėščia ir pagimdė dukterį. Tuomet VIEŠPATS tarė jam: „Pavadink ją vardu Lo Ruhama*, nes daugiau nebepagailėsiu Izraelio namų ir nebeatleisiu jiems. ⁷Tačiau Judo namų pagailėsiu ir išgelbėsiu juos per VIEŠPATĮ,

jų Dievą. Neišgelbėsiu jų lanku nei kavaliu, nei karu, nei žirgais, nei raiteliais“.

⁸Nujunkiusi Lo Ruhamą, ji tapo nėščia ir pagimdė sūnų. ⁹Tuomet VIEŠPATS tarė: „Pavadink jį vardu Lo Amis*, nes jūs nesate mano tauta, ir aš nebūsiu jūsų Dievas“.

Izraelis bus atkurtas

2 O Izraelio vaikų bus kaip jūros smilčių, kurių negalima nei pasiekti, nei suskaičiuoti. Vis dėlto, užuot sakius: „Jūs nesate mano tauta!“ – jiems bus sakoma: „Gyvojo Dievo vaikai“. ²Judo žmonės ir Izraelio žmonės bus surinkti į viena, jie pasistatys sau vieną galvą ir užvaldys kraštą, nes Jezreelio diena bus galin-ga.

³Sakykite savo broliui: „Mano tauta“ – ir savo seseriai: „Ta, kurios pasigailėta“.

⁴Maldaukite savo motiną,
maldaukite*,
nes ji nėra mano žmona,
o aš nesu jos vyras!
Tepašalina ji nuo savo
veido kekšystę
ir nuo savo krūtų svetimavimą.

^{1,1} 2 Kar 15,1-7; 2 Met 26,1-23

^{1,1} 2 Kar 15,32-38; 2 Met 27,1-8

^{1,1} 2 Kar 16,1-20; 2 Met 28,1-27

^{1,1} 2 Kar 18,1-20,21; 2 Met 29,1-32,33

^{1,1} 2 Kar 14,23-29

^{1,4} 2 Kar 10,11

^{1,6} Hebr. „ta, kurios nepasigailima“.

^{1,9} Hebr. „ne mano tauta“.

^{2,1} Rom 9,26

^{2,4} Arba: „Kaltinkite savo motiną, kaltinkite“.

⁵ Antraip aš ją išrengsiu nuogai,
paliksiu, kokia ji buvo
gimimo dieną,
padarysiu ją panašią į dykumą,
paversiu ją tyrlaukais.
ir leisiu jai mirti nuo troškulio.
⁶ Nė jos vaikų nepagailėsiu,
nes tai kekšystės vaikai.
⁷ Taip! Jų motina buvo kekšė,
ta, kuri juos pradėjo,
gėdingai elgėsi.
„Eisiu paskui savo meilužius, –
sakė ji, –
nes gaunu iš jų duonos ir vandens,
vilnų ir linų,
aliejaus ir gėrimo“.
⁸ Todėl, tikėk manimi, erškėčiais
aptversiu jos kelią
ir prieš ją pastatysiu sieną,
kad ji nebegalėtų rasti savo takų.
⁹ Ji vis bėgs paskui savo meilužius,
bet nepasivys,
ieškos jų,
bet neras.
Tuomet ji tars sau:
„Eisiu, grįšiu pas savo pirmąjį vyrą,
nes anuomet man buvo
geriau negu dabar“.
¹⁰ Ji nežinojo, kad tai aš
daviau jai grūdų, vyno ir aliejaus,
apipyliu ją sidabru ir auksu,
o jie tai išleido Baalui.
¹¹ Todėl atsiimsiu savo
grūdus jų laiku
ir savo vyną jo metu;
atimsiu savo vilnas ir linus,
duotus jos nuogumui pridengti.
¹² Dabar aš atidengsiu jos gėdą
jos meilužių akyse,
ir iš mano rankų niekas
jos neišgelbės.
¹³ Padarysiu galą visam
jos džiaugsmui,
jos šventėms, jaunatims, šabams
ir visoms iškilmių dienoms.
¹⁴ Nuniokosiu jos
vynmedžius ir figas,
apie kuriuos ji sakė:

„Tai mano atlygis,
kurį man davė meilužiai“.
Paversiu juos brūzgynais,
ir laukiniai žvėrys juos nuės.
¹⁵ Taip bausiu ją už iškilmių
dienes Baalams,
kuriomis ji degino jiems smilkalus;
išsidabinusi auskarais
ir puošmenomis
ji ėjo paskui savo meilužius
ir pamiršo mane, – tai
VIEŠPATIES žodis.
¹⁶ Todėl dabar ją viliosiu,
išvesiu į dykumą
ir prašnekinsiu jos širdį.
¹⁷ Ten atiduosiu jai vynuogynus,
o *Achoro slėnį padarysiu
vilties durimis.
Ten ji atsilieps man kaip savo
jaunystės dienomis,
kaip tą dieną, kai išėjo
iš Egipto žemės.
¹⁸ Tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis,
– ji vadins mane „Mano vyras“ ir nie-
kuomet nebevadins manęs „Mano
viešpats Baalas“. ¹⁹ Nuo jos lūpų pašalinsiu
Baalų vardus, ir vardais jų nebe-
bus daugiau šaukiamasi. ²⁰ Sudarysiu
tą dieną sandorą su laukiniais žvė-
rimis, padangių paukščiais ir žemės
ropliais. Sunaikinsiu krašte lanką, ka-
laviją ir karą, suteiksiu jiems ramų ir
saugų poilsį. ²¹ Susižadėsiu su tavimi
amžinai, susižadėsiu su tavimi teis-
mu ir teisingumu, ištikima meile ir
gailestingumu. ²² Susižadėsiu su tavi-
mi ištikimybe. Tuomet tu žinosi, kas
yra VIEŠPATS.
²³ Tą dieną atsiliėpsiu, – tai
VIEŠPATIES žodis, –
atsiliėpsiu dangums,
o jie atsiliėps žemei.
²⁴ Žemė atsiliėps javais,
vynu ir aliejumi,
o jie atsiliėps Jezreeliui.
²⁵ Pasėsiu ją krašte sau pačiam,

*pasielgsiu gailestingai
su Lo Ruhama
ir sakysiu Lo Amiui: „Tu
mano tauta“,
o jis atsakys: „Tu mano Dievas“.

Susitaikymas su žmona

3 VIEŠPATS tarė man: „Eik ir mylėk savo moterį, turinčią mylimąją ir svetimaujančią, kaip VIEŠPATS myli izraelitus, nors jie ir gręžiasi į kitus dievus ir mėgsta razinų papločius*“.
² Tuomet pirkau ją už penkiolika sidabro šekelių ir homerą su letechu miežių. ³ O jai pasakiau: „Tu pasiliksi su manimi ilgą laiką ir nebesielgsi kaip kekšė, nebeatsidusi jokiam vyriškiui nei man“. ⁴ Juk ir izraelitai pasiliks ilgą laiką be karaliaus ir didžiūno, be aukų ir šventųjų stulpų, be efodo ir terafimų. ⁵ Paskui izraelitai sugrįš, ieškos VIEŠPATIES, savo Dievo, ir Dovydo, savo karaliaus. Paskutinėmis dienomis jie artinsis prie VIEŠPATIES ir jo gerumo su pagarbos kupina baime.

Izraelio nusikaltimai

4 Klausykis VIEŠPATIES žodžio, Izraelio tauta, nes VIEŠPATS traukia į teisimą krašto gyventojus:
„Dorumo, ištikimybės meilės ir Dievo pažinimo nėra!
² Kreiva priesaika, melagystė, žmogžudystė, vagystė ir svetimavimas įsigalėjo, kraujo praliejimas po kraujo praliejimo.
³ Todėl kraštas rauda, visi jo gyventojai gaišta ir žūva drauge su laukų žvėrimis, padangių paukščiais ir jūrų žuvimis.
⁴ Tačiau niekas tenesmerkia, niekas tenekaltina.

Aš kaltinu tave, kunige!
⁵ Tu klupsi dieną, ir pranašas su tavimi klups naktį, o aš sunaikinsiu tavo motiną.
⁶ Mano tauta naikinama, nes jai stinga pažinimo; kadangi tu atmetei pažinimą, atmesiu tave kaip savo kunigą; kadangi tu užmiršai savo Dievo mokymą, užmiršiu ir aš tavo vaikus.
⁷ Juo daugiau jų buvo, juo labiau jie man nusidėjo, išmainė savo garbę į gėdą.
⁸ Jie minta mano tautos nuodėmę ir godžiai trokšta jos kalčių.
⁹ Ir tautą, ir kunigą nubausiu už jų kelius, atlyginsiu jiems už jų darbus.
¹⁰ Jie valgys, bet nebus sotūs, jie kekšaus, bet vaikų neturės, nes paliko VIEŠPATĮ ir atsidavė
¹¹ kekšystei.
Vynas, senas ir jaunas – atima protą.
¹² Mano tauta atsiklausia rąstigalio, burtų lazda jiems išburia. Kekšystės dvasia juos nuvedė į klystkelius; palikdami savo Dievą, jie elgiasi kaip kekšės.
¹³ Jie skerdžia aukas ant kalnų keterų, degina smilkalus ant kalvų po ąžuolu, po tuopa ir po terpentinėdžiu, nes jų pavėsis malonus. Todėl ir jūsų dukterys elgiasi kaip kekšės, ir jūsų marčios svetimauja!
¹⁴ Nebausiu jūsų dukterų, kai jos elgiasi kaip kekšės, nei jūsų marčių, kai jos svetimauja, nes patys vyrai susideda su paleistuvėmis

^{2,25} Rom 9,25; 1 Pt 2,10

^{3,1} T. y. atnašas deivei Ašerai.

ir skerdžia aukas su
šventyklų kekšėmis.
Taip tauta be proto eina į pražūtį.
¹⁵ Nors tu ir elgiesi kaip
ištvirkėlis, Izraeli,
neleisk Judui nusikalsti!
Neikite į Gilgalą,
nekopkite į Bet Aveną,
netarkite priesaikos: 'Kaip
gyvas VIEŠPATS!'
¹⁶ Izraelis užsispyręs
lyg užsispyrusi telyčia.
Argi gali VIEŠPATS dabar juos ganyti
kaip avinėlį plačioje ganykloje?
¹⁷ Efraimas prisirišo prie stabų,
tađ palik jį sau!
¹⁸ Po ilgo girtavimo
jie mėgaujasi kekšyste,
gašlumą vertina labiau
negu savo garbę.
¹⁹ Vėjas apgaubs juos savo sparnais,
ir jie gėdysis savo aukurų.
5 Išgirskite tai, kunigai!
Išidėmėkite, Izraelio namai!
Klausykitės, karaliaus rūmai!
Juk jūs turite rūpintis teisingumu,
bet tapote sąžaltais Micpoje,
ant Taboro užmestu tinklu.
² ir Šitimuose giliai iškasta duobe.
Nubausiu juos visus.
³ Efraimą aš pažinojau,
ir Izraelis nebuvo nuo
manęs paslėptas,
bet dabar, Efraimai, tu
elgiesi kaip kekšė,
o Izraelis ištvirkęs.
⁴ Jų darbai neleidžia jiems
grįžti pas savo Dievą,
kekšystės dvasia juose įsigalėjusi,
ir jie nepažįsta VIEŠPATIES.
⁵ Izraelio išdidumas liudija prieš jį,
ir Efraimas klumpa dėl savo kaltės,
o Judas klumpa drauge su jais.
⁶ Tuomet su savo avimis ir galvijais
jie eis ieškoti VIEŠPATIES, bet neras,
nes jis pasitraukė nuo jų.
⁷ Jie tapo neištikimi VIEŠPAČIUI,
pagimdę pavainikus.

Jaunatis dabar praris juos
drauge su jų laukais.
⁸ Pūskite ragą Gibėjoje,
trimitą Ramoje!
Skelbkite pavojų Bet Avene:
'Benjaminai, pasižiūrėk atgal!'
⁹ Efraimas bausmės dieną
virs tyrlaukiais.
Skelbiu Izraelio giminėms,
kas tikrai įvyks.
¹⁰ Judo galiūnai tapo lygūs
perkeliantiems laukų ribas;
išliesiu ant jų savo pyktį
kaip vandenį.
¹¹ Efraimas nuengtas ir teismo
sutriuškintas dėl to,
kad sąmoningai ėjo paskui melą.
¹² Tarsi kandis esu Efraimui,
tarsi puvimas Judo namams.
¹³ Kai Efraimas pamatė savo ligą,
o Judas – savo žaizdą,
Efraimas kreipėsi į Asiriją
ir siuntė pasiuntinius
pas didįjį karalių.
Bet jis negali jūsų pagydyti
ar užgydyti jūsų žaizdos,
¹⁴ nes Efraimui aš esu tarsi liūtas
ir Judo namams tarsi liūto jauniklis.
Aš pats draskysiu ir eisiu sau,
aš nusinešiu, ir niekas neišgelbės.
¹⁵ Aš pasitrauksiu,
kol jie suvoks savo kaltę
ir ieškos mano veido.
Vargdami jie maldaus
mano malonės:
6 'Eime, grįžkime pas VIEŠPATĮ,
nes tai jis mus sudraskė.
jis ir išgydys;
jis mus sužeidė,
jis ir sutvarstys.
² Po dviejų dienų jis mus atgaivins,
trečiąją dieną jis mus prikels,
kad būtume gyvi jo Artume.
³ Pažinkime, veržkimės
pažinti VIEŠPATĮ!
Tikrai jis ateis pas mus,
kaip tikrai ateina aušra;
jis ateis pas mus kaip lietūs,

kaip vėlyvieji lietūs,
pagirdantys žemę’.

⁴ Ką man daryti su
tavimi, Efraimai?

Ką man daryti su tavimi, Judai?
Judviejų meilė – kaip
rytmečio debesis,

kaip anksti krintanti rasa.

⁵ Todėl skaptuosiu juos
per pranašus,
žudysiu savo lūpų žodžiais,
ir mano nuosprendis
nutviks kaip šviesa.

^{6*} Aš noriu ištikimos
meilės, o ne aukos,
ir Dievo pažinimas man mielesnis
negu dėginamosios aukos.

⁷ Prie Adomo* jie sulaužė sadorą
ir taip tapo man neištikimi.

⁸ Gileadas – nedorėlių miestas,
pažymėtas krauju.

⁹ Kaip plėšikai ko nors tyko,
taip ir kunigai susibūrę;
jie žudo ant kelio į Sichemą,
daro baisų nusikaltimą.

¹⁰ Izraelio namuose mačiau
šiurpų dalyką:
ten kekšauja Efraimas,
teršiamas Izraelis.

¹¹ Ir tavęs, Judai, laukia pjūtis.
Kai tik noriu sugrąžinti savo
tautos belaisvius,

7 kai tik noriu išgydyti Izraelį,
vis prasikiša Izraelio kaltė
ir nedori Samarijos darbai,
nes jie elgiasi apgaulingai.

Vagys laužiasi į namus,
gaujos plėšikauja lauke.

² Ir jiems neateina į širdį,
kad aš atmenu visą jų nedorumą.
Dabar juos gaubia nusikaltimai,
jie – priešais mane.

³ Savo nedorumu jie
linksmina karalių,
o klastingumu – didžiūnus.

⁴ Jie visi yra svetimautojai,
jie tarsi prikūrenta krosnis,
kurioje kepėjui nebereikia
kurstyti ugnies
nuo teslos minkymo
iki jos iškilimo.

⁵ Mūsų karaliaus dieną
įkaitę nuo vyno didžiūnai
ėmė siautėti,
o jis tiesė ranką apsimetėliams.

⁶ Jų širdys dega sąmokslu
lyg krosnis;
jų įniršis rusena visą naktį,
o rytą prasiveržia tarsi
liepsnojanti ugnis.

⁷ Visi jie įkaitę kaip krosnis
ir ryja savo valdovus.
Visi jų karaliai krito,
bet nė vienas nesišaukia manęs.

⁸ Efraimas pats maišosi
su tautomis;
Efraimas – kepančias
neapverstas paplotis.

⁹ Svetimieji ryja jo jėgas,
bet jis to nežino.
Net jo plaukai jau pražilo,
bet jis to nežino.

¹⁰ Izraelio puikybė buvo
pažeminta jo paties akyse,
tačiau jie, viso to nepaisydami,
nei grįžta pas VIEŠPATĮ, savo Dievą,
nei jo ieško.

¹¹ Efraimas tapo kaip balandis,
suviliotas ir nesupratingas;
jie šaukiasi Egipto,
jie eina į Asiriją.

¹² Jiems einant, užmesiu
ant jų savo tinklą,
nutraukysiu žemyn kaip
paukščius iš padangių,
nubausiu, kaip buvo
sakyta jų bendrijai.

Izraelio nedėkingumas ir bausmė

¹³ Vargas jiems, nes jie
nuklydo nuo manęs!
Pražūtis jiems, nes jie
sukilo prieš mane!

^{6,6} Mt 9,13; 12,7

^{6,7} Arba: „Kaip Adomas“.

Kai tik noriu juos atpirkti,
jie skleidžia prieš mane melus.
¹⁴ Iš širdies jie manęs nesišaukia,
aimanuodami savo guoliuose,
o žeisdami save dėl grūdų ir vyno*,
būna man neištikimi.

¹⁵ Aš juos protinau ir
stiprinau jų rankas,
tačiau jie rezga pikta apie mane.

¹⁶ Jie vis grįžta prie to,
kas nenaudinga,
ir tampa netikusiu lanku;
jų didžiūnai žus nuo kalavijo
dėl savo įžūlaus liežuvio.
Iš jų bus tyčiojamas Egipto žemėje!

Stabmeldystės pasmerkimas

8 Dėk ragą prie lūpų!
Tarsi vanagas virš VIEŠPATIES
Namų įsikūrė nelaimė,
nes jie sulaužė mano Sandorą
ir buvo neištikimi mano mokymui.

² Jie šaukia man:
‘Mūsų Dieve! Mes, Izraelis,
tave pažįstame!’

³ Izraelis atmetė tai, kas gera;
priešas jį persekios.

⁴ Jie rinkosi karalius, bet
ne per mane,
skyrė didžiūnus, bet be
mano žinios.

Iš sidabro ir aukso pasidarė stabų
savo pačių pražūčiai.

⁵ Atmečiau tavo veršį, Samarija!
Užsidegiau įniršiu ant jų!
Kiek ilgai jie nepajėgs atgauti
savo nekaltumo?

⁶ Juk tai kyla iš Izraelio;
jį padarė meistras,
bet tai ne Dievas.
Į šukes sudaužytas bus
Samarijos veršis!

⁷ Jie sėja vėją,
todėl pjaus audrą.
Javų šiaudai be varpų
negali duoti miltų,

o jei ir duotų,
juos surytų svetimieji.

⁸ Izraelis jau prarytas;
dabar jie tarp tautų –
kaip nereikalingas indas.

⁹ Juk jie ėjo į Asiriją
kaip vienišas laukinis asilas,
o Efraimas samdėsi meilužius.

¹⁰ Nors jie samdo tautas,
dabar aš pats juos surinksiu,
ir greitai jie raitysis
po karalių ir didžiūnų našta.

¹¹ Efraimas gausino aukurus,
kad išpirktų nuodėmę,
bet aukurai jam tapo
proga nusidėti.

¹² Nors surašau jam daugybę
pamokymų,
jie laikomi nepriimtinais.

¹³ Jie aukoja rinktines
skerdziamąsias aukas
ir valgo aukų mėsą,
bet VIEŠPATS jų nepriima.
Dabar jis atmins jų kaltę
ir nubaus už nuodėmes.
Jie turės grįžti į Egiptą!

¹⁴ Izraelis užmiršo savo Kūrėją
ir prisistatė rūmų,
Judas pagausino įtvirtintų miestų,
bet aš pasiūsiu ugnį ant jo miestų
ir surysiu jo tvirtoves.

9 Nesilinksmink, Izraeli,
nedžiūgauk, kaip
daro kitos tautos,
nes atsitraukdamas
nuo savo Dievo
elgeisi kaip kekšė.
Tu mėgai kekšės užmokestį
kiekviename klojime.

² Klojimas ir vyno spaudykla
jų neišmaitins,
jiems pritrūks naujo vyno.

³ Jie nebegyvens VIEŠPATIES krašte;
Efraimas turės sugrįžti į Egiptą,
o Asirijoje jie valgys
nešvarų maistą.

⁴ Vyno liejamųjų atnašų
VIEŠPAČIUI jie nebeatnašaus,

^{7,14} Pagoniškas paprotys. Žr. 1 Kar 18,28.

jų skėrdžiamosios aukos
jam nebus malonios
ir bus jiems kaip šermenų duona*.
Visi, kas ją valgys, taps nešvarūs,
nes jų duona bus tik

alkiui patenkinti,
bet į VIEŠPATIES Namus nepateks.

⁵ Ką jūs darysite iškilmės dieną
ir VIEŠPATIES šventės dieną?

⁶ Net jeigu jie ištruktų iš pražūties,
Egiptas juos surinks,
Nofas juos palaidos.

Jų brangius sidabro daiktus
paveldės dilgėlės,
o jų palapinėse augs erškėčiai.

⁷ Atėjo *baismės dienos,
atėjo atlygio dienos,
ir Izraelis tai žino!

'Pranašas – kvailas,
dvasios vyras – pamišęs!'
Kadangi didelė tavo kaltė,
didelis ir priešiškumas.

⁸ Efraimo sargybinis mano
Dievui – pranašas,
tačiau medžiotojo žabangos jam
paspęstos ant visų kelių,
ir jis puolamas net
Dievo Namuose.

⁹ Jie skendi ištvirtimo gelmėse
kaip *Gibėjos dienomis*.
Jis atmins jų kaltę,
nubaus už nuodėmes.

¹⁰ Lyg vynuogės dykumoje
aš radau Izraelį.
Lyg pirmą vaisių
ant pirmųjų metų figmedžio
aš pamačiau jūsų protėvius.
Bet atėję į *Baal Peorą,
jie atsidadė Gėdai*
ir tapo pasibjaurėtini
kaip ir jų pamiltas daiktas.

¹¹ Efraimo garbė nuskris
kaip paukštis;

nebus nei gimimo, nei
nėštumo, nei pradėjimo!

¹² Net jeigu jie užaugintų vaikų,
aš padarysiu juos bevaikius,
ir nė vienas nebus paliktas.
Ak, vargas jiems, kai juos palieku!

¹³ Efraimas, kai jį pamačiau,
buvo kaip jauna palmė,
pasodinta gražioje lankoje,
bet dabar Efraimas turi atiduoti
savo vaikus nužudyti.

¹⁴ 'Duok jiems, VIEŠPATIE!'

Ką jiems duosi?
Duok jiems nevaisingas įsčias
ir užtrūkusias krūtis.

¹⁵ Visas jų nedorumas
prasidėjo Gilgale;
taip, ten pradėjau jų neapkęsti.
Dėl jų nedorų darbų
išvarysiu juos iš savo namų.
Daugiau nebemylėsiu jų;
visi jų didžiūnai – maištininkai.

¹⁶ Efraimas palaužtas;
jų šaknis nudžiūvusi,
jie nebeduos vaisių.
Nors jie ir gimdytų,
išžudysiu jų branginamus
įsčių vaisius*.

¹⁷ Mano Dievas juos atmes,
nes jie jo neklausė,
ir jie taps klajūnais tarp tautų.

Stabų sunaikinimas

10 Izraelis – vešlus vynmedis,
jo vaisiai – kaip ir jis pats.
Juo buvo turtingesnis vaisių,
juo daugiau jis statėsi aukurų;
juo geresnis buvo jo krašto derlius,
juo daugiau jis pasistatė
šventųjų stulpų.

² Jų širdis melaginga,
ir dabar jie turi kentėti
dėl savo kaltės.

VIEŠPATS sugriaus jų aukurus
ir sunaikins jų šventuosius
stulpus.

^{9,4} T. y. nešvari, netinkama aukoti Dievui.

^{9,7} Lk 21,22

^{9,9} Ts 19,1-30

^{9,9} Žr. Ts 19,22-30.

^{9,10} Sk 25,1-5

^{9,10} T. y. Baalui.

³ Iš tikro jie dabar sakys:

„Neturime karaliaus,
kadangi nebijome VIEŠPATIES;
o ką gera galėtų mums
padaryti karalius?“

⁴ Jie dalija pažadus,
tuščiomis priesaikomis
sudarinėja sutartis,
ir teisingumas pavirsta
nuodingomis piktžolėmis
suartame lauke!

⁵ Samarijos gyventojai dreba
dėl Bet Aveno veršio.
Ten žmonės liūdi,
stabmeldžiai kunigai rauda
dėl jo garbės, nes jis iš
ten išgabentas.

⁶ Ir bus jis nugabentas į Asiriją
kaip dovana didžiajam karaliui.
Gėda apims Efraimą,
Izraelis bus sugėdintas
dėl savo stabo.

⁷ Samarijos karalius prapuls
kaip medžio skiedra,
plūduriuojanti vandenyse.

⁸ Bus sunaikinti Bet Aveno
aukštumų alkai,
toji Izraelio nuodėmė,
erškėčiais ir usnimis
apžels jų aukurai.

*Tuomet jie sakys kalnams:
„Paslėpkite mus!“
ir kalvoms: „Griūkite ant mūsų!“

⁹ „Nuo *Gibėjos dienų
nusidedi, Izraeli;
ten jie apsisprendė!
Ar neužklups karas Gibėjoje?“

¹⁰ Ateinu pas nusikaltėlius
jų bausti;
prieš juos bus sutelktos tautos,
kai jie bus baudžiami už
savo dvigubą kaltę:

¹¹ Efraimas tapo
prijaukinta telyčia,
mėgstančia kultuoti javus.

Bet aš uždėsiu jungą ant
jos gražaus kaklo
ir priversiu Efraimą plėsti dirvoną.
Judas turi artį,
o Jokūbas – akėti.

¹² Sėkite teisumą,
pjaukite ištikimos meilės derlių,
*plėškite dirvoną,
nes jau metas ieškoti VIEŠPATIES,
kad jis ateitų ir apšviestų
mus teisumu.

¹³ Arėte nedorumą, pjovėte
neteisingumą,
valgėte melo vaisius.
Kadangi pasitikėjai savo galybe
ir savo galiūnų daugybe,

¹⁴ karo dundesys kils
prieš tavo tautą.
Visos tavo tvirtovės bus
sunaikintos,
kaip Šalmanas mūšio dieną
sunaikino Bet Arbelį,
kai motinos buvo kapojamos
drauge su kūdikiais.

¹⁵ Taip bus pasielgta su
jumis, Beteli,
dėl jūsų didelio nedorumo.
Auštant žus Izraelio karalius.

Dievas myli savo tautą

11 Kai Izraelis buvo vaikas,
aš jį pamilau

*ir iš Egipto pašaukiau savo sūnų.

² Juo daugiau juos šaukiau,
juo labiau jie traukėsi nuo manęs,
aukodami Baalams
ir degindami smilkalus stabams.

³ Aš pats mokiau Efraimą
vaikščioti,

savo rankomis juos n
tačiau jie nepripažino
kad aš jais rūpinasi.

⁴ Siejau juos su savim
žmogiškais saitais
meilės ryšiais.

^{10,8} Lk 23,30; Apr 6,16

^{10,9} Ts 19,1-30

^{10,12} Jer 4,3

^{11,1} Iš 4,22; Mt 2,15

Buvau jiems kaip tie,
kurie glaudžia kūdikius
prie skruosto.
Nusileidau ligi jų,
kad juos pamaitinčiau.
⁵ Jiems nebereikės grįžti į Egiptą;
Asirija bus jų karalius,
nes jie atsisakė grįžti pas mane.
⁶ Kalavijas siautėja jų miestuose,
naikina jų vartų sijas,
ryja juos dėl jų sąmokslų.
⁷ Mano tauta atkakliai
gręžiasi nuo manęs.
Jie maldaus dėl jiems
uždėto jungo,
bet niekas jo nepakels.
⁸ Efraimai, kaip galiu
tave atmesti?
Izraeli, kaip galiu tave apleisti?
Negi galiu *padaryti
tave kaip Admą*
ar pasielgti su tavimi kaip
su Ceboimais*?
Mano širdis neleidžia
man to padaryti!
Mano gailestingumas
tau per stiprus!
⁹ Nebausiu tavęs degančiu įniršiu,
nebenaikinsiu Efraimo,
nes aš esu Dievas, o ne žmogus;
aš esu Šventasis tarp jūsų
ir su pykčiu neateisiu.
¹⁰ Jie eis paskui VIEŠPATĮ,
riaumojantį tarsi liūtas.
Kai jis riaumos,
jo vaikai drebėdami
rinksis iš vakarų.
¹¹ Jie rinksis drebėdami
tarsi paukščiai iš Egipto,
tarsi balandžiai iš Asirijos krašto;
aš sugrąžinsiu juos į namus“, –
tai VIEŠPATIES žodis.

^{11,8} Jst 29,23^{11,8} Miestas, sunaikintas drauge su Sodoma ir Gomora.^{11,8} Miestas, sunaikintas drauge su Sodoma ir Gomora.

Izraelio nedorybės

12 Efraimas apsupo mane melu,
Izraelio namai – apgaule,
bet Judas dar eina su Dievu
ir yra ištikimas Šventajam.
² Efraimas gano vėją,
visą dieną laksto paskui vėją iš rytų
ir kaupia neteisybę bei smurtą.
Jie sudaro sutartį su Asirija
ir siunčia aliejų į Egiptą.
³ VIEŠPATS kelia kaltinimą Judui;
jis nubaus Jokubą pagal jo elgesį
ir atlygins jam pagal jo darbus.
⁴ *Išciose jis bandė užimti
brolio vietą,
o suaugęs *ėjo grumtis su Dievu.
⁵ Jis grūmėsi su angelu ir nugalėjo,
maldavo ir verkė.
*Jis sutiko Dievą Betelyje;
ir ten jis kalbėjo mums.
⁶ VIEŠPATS, Galybių Dievas,
VIEŠPATS yra jo vardas!
⁷ Tu turi sugrįžti pas savo Dievą!
Laikykis ištikimos meilės
ir teisingumo
ir visuomet pasitikėk savo Dievu!
⁸ „Pirklys, kurio rankose
neteisingos svarstyklės,
mėgsta skriausti.
⁹ Nors Efraimas ir sakė:
‘Koks aš turtingas!
Sukaupiau turtų!
Visuose mano darbuose
nerasta kaltės,
kuria būčiau nusidėjęs!’
¹⁰ Aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas,
nuo dienų Egipto žemėje;
aš ir vėl tave *apgyvendinsiu
palapinėse
kaip Susitikimo dienomis.
¹¹ Kalbėjau pranašams,
gausinau jų regėjimus,
per pranašus sukelsiu ir pražūtį.

^{12,4} Pr 25,26^{12,4-5} Pr 32,24-26^{12,5} Pr 28,10-22^{12,10} Kun 23,42-43

¹² Gileadas – kupinas nedorumo;
jie tikrai prieš liepto galą.
Gilgale jie aukoja jaučius,
todėl jų aukurai taps
akmenų krūvomis
suartame lauke“.

¹³ *Kai Jokūbas pabėgo į Aramo šalį,
Izraelis tarnavo, kad gautų žmoną,
ir dėl žmonos ganė kaimenes.

¹⁴ Per pranašą VIEŠPATS
*išvedė Izraelį iš Egipto,
per pranašą Izraelis ir
buvo išlaikytas.

¹⁵ Efraimas skaudžiai įžeidė Dievą,
todėl jo Viešpats užklaus
jam kraujo kaltę
ir atlygins už įžeidimus.

Bausmė už stabmeldystę

13 Efraimas kalbėdamas
keldavo baimę,
nes buvo galingas Izraelyje.
Bet jis užsitraukė kaltę
per Baalą ir mirė.

² Dabar jie ir toliau nusideda,
dirbdinasi liedinį ir stabus iš sidabro
pagal savo supratimą.

Visa tai – tik meistrų darbas.
„Aukokite jiems!“ – sako jie,
ir žmonės bučiuoja veršius!

³ Todėl jie bus kaip ryto debesys
arba kaip anksti krintanti rasa,
kaip audros nunešti nuo
klojimo pelai
arba kaip dūmas, kylantis
pro langą.

⁴ „Tačiau aš buvau VIEŠPATS,
tavo Dievas,
nuo dienų Egipto žemėje;
tu nepažįsti kito Dievo,
išskyrus mane,
ir be manęs nėra kito gelbėtojo.

⁵ *Aš maitinau tave dykumoje,
sausros žemėje.

⁶ *Kai juos maitinau,
jie buvo sotūs;
jie buvo sotūs, bet jų širdis išpuiko,
todėl jie užmiršo mane.

⁷ Būsiu jiems kaip liūtas,
tykosiu kaip leopardas prie kelio.

⁸ Pasitiksiu juos kaip jauniklį
netekusi meška

ir suplėšysiu jų širdies dangą;
rysiu juos ten kaip liūtė,
plėšysiu juos kaip laukinis žvėris.

⁹ Sunaikinsiu tave, Izraeli!
Kas tau gali padėti?

¹⁰ Kur gi tavo karalius?

Tegelbsti jis tave!

Kur visų tavo miestų valdovai,
apie kuriuos sakei:

*„Duok man karalių ir didžiūnus!“

¹¹ *Daviau tau karalių savo įniršiu
ir *atėmiau savo pykčiu.

¹² Efraimo kaltė suriša į ryšulį,
jo nuodėmė padėta apsaugon.

¹³ Gimdyvę apima skausmai,
bet jis – neišmintingas sūnus,
nes laiku nenori eiti ten,
kur veržiasi kūdikiai.

¹⁴ Ar išpirksiu juos iš Šeolo galios,
ar atpirksiu juos iš mirties?

*O mirtie, kur tavo rykštės!
O Šeole, kur tavo geluonis!
Nėra užuojautos mano akyse!

¹⁵ Nors jis klestės tarp brolių,
ateis rytys, VIEŠPATIES vėjo gūsis,
kylantis iš dykumos,
ir nuseks jo šulinys,
išdžius jo šaltinis.

Iš jo išdub bus atimta visa,
kas brangu“.

14 Samarija turės išpirkti
savo kaltę,
nes ji maištavo prieš savo Dievą.
Jie kris nuo kalavijo,

^{13,6} Jst 8,11-17

^{13,10} 1 Sam 8,5-6

^{13,11} 1 Sam 10,17-24

^{13,11} 1 Sam 15,26

^{13,14} 1 Kor 15,55

^{12,13} Pr 29,1-20

^{12,14} Iš 12,50-51

^{13,5} Jst 8,11-17

jų mažyliai bus sutraiškyti,
o jų nėščios moterys perskrostos.

Raginimas atsiversti

² Grįžk, Izraeli, pas VIEŠPATĮ,
savo Dievą,
nes tu sukniubai per savo kalnę.
³ Pasiimkite žodžius
ir grįžkite pas VIEŠPATĮ.
Sakykite jam: „Atleisk visas kaltes,
priimk, kas gera,
ir mes tau aukosime
savo lūpų vaisių.
⁴ Asirija mūsų neišgelbės,
ant žirgų mes nebesėsime,
ir savo rankų darbams
daugiau nebesakysime:
‘Mūsų Dievas’.
Tavyje našlaitis randa
gailėstingumą”.
⁵ „Pagydysiu jų neištikimybę,
mylėsiu juos visa širdimi;
nes mano įniršis nuo jų nusigręžė.

⁶ Izraeliui aš būsiu lyg rasa;
jis žydės kaip lelija
ir suleis šaknis kaip Libano miškas.
⁷ Skleisis jo atžalos,
jo grožis bus kaip alyvmedžio,
o kvapas kaip Libano.
⁸ Jie vėl gyvens mano paunksmėje,
vėl augins javus
ir žydės kaip vynmedis,
o jų kvapas bus kaip Libano vyno.
⁹ Efraimai, ką aš turiu
bendra su stabais?
Tai aš išklausau ir
rūpinuosi tavimi.
Aš esu lyg amžinai
žaliuojantis kiparisas,
ir tavo ištikimybė kyla iš manęs”.
¹⁰ Kas išmintingas, tas
tesvarsto šiuos dalykus,
kas protingas, tas teišmano juos.
Tiesūs VIEŠPATIES keliai,
ir teisieji jais eina,
o nusidėjėliai juose suklumpa.

JOELIO KNYGA

Joelio knyga (hebr. *jō'el*, gr. *iōēl*, lot. *joel* / *io(h)el*) pavadinta pranašo Joelio vardu.

Po naikinančio skėrių antskrydžio aprašymo pranašaujamas Viešpaties dienos artėjimas (sk. 1–2), Dvasios išliejimas (sk. 3) ir tautų teismas (sk. 4).

Likdamas ištikimas pranašų tradicijai, autorius ypač pabrėžia apokaliptinį ir liturginį pradą.

Skėrių rykštė

1 VIEŠPATIES žodis Petuelio sūnui Joeliui.

² Išklausykite tai, seniūnai,
išgirskite, visi krašto gyventojai!
Argi įvyko kas panašaus
jūsų dienomis

arba jūsų protėvių dienomis?

³ Pasakokite apie tai savo vaikams,
jūsų vaikai tepasakoja
savo vaikams,

o jų vaikai – tolesnei kartai.

⁴ Kas liko nuo skėrių vikšrų,
suėdė skraidantys skėriai.
Kas liko nuo skraidančių skėrių,
suėdė šokinėjančios skėriai.
Kas liko nuo šokinėjančių skėrių,
suėdė skėriai rijikai.

⁵ Pabuskite, girtuokliai, ir verkite;
aimanuokite, visi vyno gėrėjai,
dėl saldaus vyno;
jis atitrauktas jums nuo burnos.

⁶ Prieš mano kraštą pakilo tauta,
galinga ir nesuskaičiuojama.
Jos *dantys – liūto,
o iltys – liūtės.

⁷ Ji nuniokojo mano vynmedžius
ir pakenkė mano figmedžiams;
ji nulupo jų žievę ir numetė žemėn,
palikdama jų šakas baltas.

⁸ Raudok tarsi mergelė,
vilkinti ašutine,

dėl savo jaunystės vyro!

⁹ Javų atnašos ir
liejamosios aukos
dingo iš VIEŠPATIES Namų.
Kunigai, VIEŠPATIES tarnai,
gedi.

¹⁰ Laukai nuniokoti, žemė gedi,
nes javai sunaikinti,
naujo vyno nėra,
aliejus išseko.

¹¹ Baisėkitės, artojai,
aimanuokite, vynuogininkai,
dėl kviečių ir miežių,
nes laukų derlius žuvo.

¹² Vynmedis vysta,
figmedis svyra.
Granatmedis, palmė ir obelis,
visi laukų medžiai nuvytę.
Ir žmonių džiaugsmas dingsta.

¹³ Vilkitės ašutinę ir
raudokite, kunigai,
aimanuokite, aukuro tarnai!
Ateikite, išbūkite naktį su ašutine,
mano Dievo tarnai,
nes jūsų Dievo Namams
trūksta javų atnašų
ir liejamųjų aukų.

¹⁴ Paskelbkite pasninką,
sušaukite į iškilmę bendriją.
Surinkite seniūnus
ir visus krašto gyventojus
į VIEŠPATIES, jūsų Dievo, Namus
ir maldaukite VIEŠPATĮ.

¹⁵ Ak, ta diena!

*VIEŠPATIES diena jau arti,
ji ateina kaip sunaikinimas
iš Visagalio.

¹⁶ Argi ne mūsų pačių akyse
atimamas maistas,
o iš mūsų Dievo Namų –
džiaugsmas ir linksmybė?

¹⁷ Sėklos sudžiūva po grumstais;
sandėliai ištuštinti,
svirnai nugriauti,
nes nebėra grūdų.

¹⁸ Kaip kenčia gyvuliai!

Galvijų bandos klajoja
suglumusios,
nes nėra ganyklos;
net avių kaimenės apstulbintos.

¹⁹ VIEŠPATIE, tavęs šaukiuosi,
nes ugnis surijo tyrlaukių ganyklas
ir liepsnos sudegino visus
laukų medžius.

²⁰ Net laukiniai žvėrys
žvelgia į tave,
nes išdžiūvo upės,
ir ugnis surijo tyrlaukių ganyklas.

2 Pūskite ragą Sione,
skelbkite pavojų mano
šventajame kalne!

Tedreba visi krašto gyventojai,
nes VIEŠPATIES diena ateina,
ji jau arti.

² Tamsos ir niūrumo diena,
debesų ir tamsumo diena!
Tarsi juoduma, gaubianti kalnus,
ateina gausi ir galinga kariauna;
panašių į juos niekada nėra buvę
nei po jų kada nors bus
per kartų kartas.

³ Pirmą jų – ryja ugnis,
o jiems iš paskos degina liepsna.
Priešais juos – kraštas
tarsi Edeno sodas,
o už jų – apleisti tyrlaukiai,
ir niekas nuo jų nepabėgs.

⁴ Išvaizda jie panašūs į arklius
ir atsuoliuoja kaip karo žirgai.

⁵ Trinksėdami tarsi karo vežimai,
jie šokinėja po kalnų viršūnes,
spragsi kaip ugnies liepsna,
rydama šiaudus,
išsirikiuoja mūšiu kaip
galinga kariauna.

⁶ Prieš juos dreba tautos,
blykšta visų veidai.

⁷ Kaip galiūnai jie puola,
kaip kariai kopina per sienas.
Visi žygiuoja pirmyn savo keliu,
nenukrypdami nuo savo takų.

⁸ Vienas kito nestumdo,
kiekvienas laikosi savo kelio,
prasiveržia pro gynybą
ir lieka nesulaikyti.

⁹ Jie puola miestą,
kopina sienomis,
lipa į namus,
lenda pro langus kaip vagys.

¹⁰ Prieš juos dreba žemė,
virpa dangūs,
*aptempsta saulė ir mėnulis,
žvaigždės sulaiko savo švytėjimą.

¹¹ VIEŠPATS pakelia balsą
savo kariuomenės priešakyje,
nes iš tikrųjų beribė jo stovykla!
Nesuskaitomi
vykdantys jo žodį.
Taip, *VIEŠPATIES diena didi,
nepaprastai baisi
ir kas gali ją ištverti?

Raginimas atgailauti

¹² „Tačiau dabar, – tai
VIEŠPATIES žodis, –
grįžkite pas mane visa
savo širdimi,
pasninku, verksmu ir raudojimu;
¹³ persiplėškite širdis,
o ne drabužius.“
Grįžkite pas VIEŠPATĮ, savo Dievą,
nes jis maloningas ir gailestingas,
kantrus ir kupinas gerumo,
pasirengęs atleisti, o ne bausti.

^{1,15} Iz 13,6

^{2,4-5} Apr 9,7-9

^{2,10} Apr 8,12

^{2,11} Apr 6,17

¹⁴ Kas žino, ar jis vėl neatleis
ir nepaliks palaiminimo –
javų atnašų ir liejamųjų aukų
VIEŠPAČIUI, jūsų Dievui?
¹⁵ Pūskite ragą Sione,
skelbkite pasninką,
sušaukite į iškilmę bendriją!
¹⁶ Sutelkite tautą,
paaiškinkite susirinkimui.
Sukvieskite senelius,
surinkite mažutėlius,
net žindomus kūdikius.
Jaunikis tepalieka savo kambarį,
o jaunoji – savo pavėsinę.
¹⁷ Tarp prieangio ir aukuro
teverkia kunigai, VIEŠPATIES tarnai.
Tesako: „Pasigailėk,
VIEŠPATIE, savo tautos,
nepadaryk savo paveldo pajuoka,
priežodžiu tautomis.
Kodėl tautos turėtų sakyti:
‘Kurgi jų Dievas?’“

Paguodos žodžiai

¹⁸ VIEŠPATS karštai susirūpino
savo kraštu
ir pasigailėjo savo tautos.
¹⁹ Atsakydamas savo tautai,
VIEŠPATS tarė:
„Tikėkite manimi, atsiųsiu jums
grūdų, naujo vyno, aliejaus,
ir būsite sotūs.
Niekuomet nebedarysiu
jūsų pajuoka tautoms.
²⁰ Kariauną iš šiaurės
nutolinsiu nuo jūsų,
išvarysiu ją į išdegintą ir
apleistą kraštą,
jos priekinius spiečius – į Rytų jūrą,
o užpakalinius spiečius
– į Vakarų jūrą.
Nuo jos kils dvokas,
sklis puvėsių kvapas,
nes ji išdrįso išdidžiai elgtis!
²¹ Nebijok, žeme!
Linksminkis ir džiaukis,
nes VIEŠPATS padarė
didelių dalykų!

²² Nebijokite, laukiniai gyvuliai,
nes žaliuoja tyrлаukų ganyklos,
medžiai neša vaisių,
figmedis ir vynu medis
duoda derlių.
²³ Linksminkitės ir džiaukitės,
Siono vaikai,
VIEŠPAČIU, savo Dievu,
nes jis davė jums
ankstyvuosius lietus
kaip reikalauja teisumas,
išliejo žemyn jums gausų lietų –
ankstyvuosius ir vėlyvuosius
lietus kaip seniau.
²⁴ Klojimai bus pilni grūdų,
iš kubilų per kraštus liesis
naujas vynas ir aliejus.
²⁵ Atlyginsiu jums už metus,
kuriuos suėdė skėriai –
skraidantieji, šokinėjantieji,
ryjantieji –
ir skėrių vikšrai,
mano didžioji kariauna,
siųsta prieš jus.
²⁶ Jūs valgysite ir būsite sotūs,
šlovinsite vardą VIEŠPATIES,
savo Dievo,
kuris taip nuostabiai
pasielgė su jumis.
Mano tauta nebebus
sugėdinta per amžius.
²⁷ Žinosite, kad aš esu Izraelyje;
aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas,
ir kito be manęs nėra.
Mano tauta nebebus
sugėdinta per amžius.

Dvasios išliejimas

3 *Paskui išliesiu savo Dvasią
ant visos žmonijos;
jūsų sūnūs ir dukterys pranašaus,
jūsų seneliai sapnuos sapnus,
o jūsų jaunuoliai turės regėjimų.
² Net ant vergų – vyrų ir moterų –
tomis dienomis išliesiu
savo Dvasią.

³ Parodysiu ženklus danguose ir žemėje – kraują, ugnį ir dūmų stulpus.
⁴ *Saulė bus paversta tamsa, o mėnulis – krauju prieš ateinant didingajai ir baisiajai VIEŠPATIES diena. ⁵ Tuomet, *kas tik šauksis VIEŠPATIES vardo, tas bus išgelbėtas, nes Siono kalne ir Jeruzalėje bus likutis, kaip VIEŠPATS sakė. Tarp išlikusių bus VIEŠPATIES šaukiamieji.

Tautų teismas

4 Iš tikrųjų tomis dienomis ir tuo metu, kai sugrąžinsiu Judo ir Jeruzalės belaisvius, ² surinksiu visas tautas, nuvesiu jas žemyn į Juozapato* slėnį ir stosis su jais į teismą dėl Izraelio, mano paveldo ir tautos, kurią jos išsklaidė tarp tautų. Jos pasidalijo tarpusavyje mano kraštą, ³ traukė burtus dėl mano tautos, mainė berniukus į kekšes, už vyną pardavinėjo mergaites girtauti.

⁴ Kas jūs esate man, *Tyre ir Sidone, ir *Filistijos visos sritys? Ne jau jūs norite man atkeršyti už ką nors? Jei norite atkeršyti, aš greitai ir skubiai vėl sukrausiu jūsų darbus jums ant galvų. ⁵ Jūs pagrobėte mano sidabrą ir auksą, nusigabenote mano brangiuosius turtus į savo šventyklas. ⁶ Jūs pardavėte Judo ir Jeruzalės žmones graikams, kad nutolintumėte nuo jų krašto. ⁷ Tikėkite manimi, išjudinsiu juos, kad paliktų vietas, į kurias buvote juos pardavę, ir vėl sukrausiu jūsų darbus jums ant galvų. ⁸ Parduosiu jūsų sūnus ir dukteris Judo žmonėms į rankas, o jie parduos juos šebiečiams, tolimajai tautai, – taip sako VIEŠPATS.

^{3,4} Mt 24,29; Mk 13,24–25; Lk 21,25; Apr 6,12–13

^{3,5} Rm 10,13

^{4,2} Hebr. *jehōšāfat* – „Viešpats teisia“.

^{4,4–8} Iz 23,1–18; Ez 26,1–28,26; Am 1,9–10;

Zch 9,1–4; Mt 11,21–22; Lk 10,13–14

^{4,4–8} Iz 14,29–31; Jer 47,1–7; Ez 25,15–17; Am 1,6–8;

Sof 2,4–7; Zch 9,5–7

⁹ Paskelbkite tai tautoms: renkitės karui, išjudinkite galiūnus! Tesirenka visi kariai ir težygiuoja!

¹⁰ *Perkalkite savo arklius į kalavijus, o geneklius* – į ietis. Net silpnuolis tesako:

‘Esu galiūnas!’

¹¹ Skubiai ateikite, visos aplinkinės tautos, susirinkite ten.

Atvesk žemyn savo galiūnus*, VIEŠPATIE!

¹² Tepakyla tautos ir teateina į Juozapato slėnį, nes aš ten sėdėsiu ir teisiu visas aplinkines tautas.

¹³ *Paleiskite į darbą pjautuvą, nes pjūtis prinokusi;

*eikite ir trypkite, nes vyno spaudykla pilna. Kubilai liesis per kraštus, nes jų nedorumas didelis.

¹⁴ Minių minios Nuosprendžio slėnyje, nes VIEŠPATIES diena jau arti Nuosprendžio slėnyje!

¹⁵ Aptemsta saulė ir mėnulis, žvaigždės sulaiko savo švytėjimą.

¹⁶ *Iš Siono VIEŠPATS sugriaudžia, iš Jeruzalės pakelia balsą, ir dreba dangūs ir žemė.

Bet VIEŠPATS – savo tautos prieglauda, izraelitų tvirtovė.

¹⁷ Tuomet žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas, gyvenantis Sione, savo šventajame kalne.

^{4,10} Iz 2,4; Mch 4,3

^{4,10} Žr. Iz 2,4.

^{4,11} T. y. angelus.

^{4,13} Mk 4,29; Apr 14,14–16

^{4,13} Apr 14,19–20; 19,15

^{4,16} Am 1,2

Jeruzalė taps šventa,
ir svetimieji niekada
daugiau per ją nebeis.

¹⁸ Tą dieną kalnai lašės
saldžiu vynu,

kalvos sruvens pienu,
o visomis Judo upių vagomis
tekės vanduo.

Šaltinis ištrykš iš VIEŠPATIES Namų
ir palaistys Šitimų slėnį.

¹⁹ Egiptas taps tyrlaukais,

o Edomas virs apleista dykyne
dėl Judo žmonėms
padaryto smurto

praliejant nekaltą kraują
visame jo krašte.

²⁰ Bet Judas bus gyvenamas
per amžius,

o Jeruzalė – per kartų kartas.

²¹ Atkeršysiu už jų kraują,
nepagailėsiu kaltųjų,
nes VIEŠPATS gyvena Sione“.

AMOSO KNYGA

Amoso knyga (hebr. *‘āmōs*, gr. *amōs*, lot. *amos*) parašyta paties pranašo Amoso (VIII a. pr. Kr. pirma pusė) arba jo mokinių.

Po pranašavimų kaimyninėms tautoms (sk. 1–2) ir Izraeliui (sk. 3–6) aprašomi penki regėjimai (sk. 7–9) ir pranašaujamas išganymas Dievo tautai (9,11–15).

Izraelio klestėjimo laikais skelbdamas įvyksiant Dievo teisumą, seniausios išrinktosios tautos pranašas kviečia žmones grįžti pas Viešpatį.

Tautų teismas

1 Amoso, vieno iš Tekojos kerdžių, žodžiai, kuriuos jis gavo per regėjimą apie Izraelį Judo karaliaus *Uzijo dienomis ir Izraelio karaliaus Jehošo sūnaus *Jeroboamo dienomis, dveji metai prieš žemės drebėjimą. ²Jis tarė:

*, VIEŠPATS sugriaudžia iš Siono, iš Jeruzalės pakelia balsą, ir piemenų ganyklos vysta, Karmelio viršūnė džiūsta“.

³Taip kalba VIEŠPATS:

„Kadangi *Damaskas nusikalto tris ir net keturis kartus*, neatšauksiu savo ištarmės, nes jie kėlė Gileadą geležiniais kūlimo volais.

⁴Pasiųsiu ugnį Hazaelio namams, ir ji praris Ben Hadado tvirtoves.

⁵Sulaužysiu Damasko vartų velkes, išnaikinsiu gyventojus iš

Bikat Aveno slėnio ir laikantįjį skeptrą iš Bet Edeno, o Aramo tauta bus ištremta į Kyrą“, – sako VIEŠPATS.

⁶*Taip kalba VIEŠPATS:

„Kadangi Gaza nusikalto tris ir net keturis kartus*, neatšauksiu savo ištarmės, nes jie išvarė į tremtį ištisas bendruomenes

ir atidavė jas Edomui.

⁷Pasiųsiu ugnį Gazos sienoms, ir ji suris jos tvirtoves.

⁸Išnaikinsiu gyventojus iš Ašdodo ir laikantįjį skeptrą iš Aškelono. Pakelsiu ranką prieš Ekroną, ir filistinų likutis žus“, – sako Viešpats DIEVAS.

⁹Taip kalba VIEŠPATS:

„Kadangi *Tyras nusikalto tris ir net keturis kartus*, neatšauksiu savo ištarmės, nes jie išdavė į tremtį Edomui ištisas bendruomenes, nepaisydami broliškumo sandoros.

¹⁰Pasiųsiu ugnį Tyro sienoms, ir ji suris jo tvirtoves“.

¹¹Taip kalba VIEŠPATS:

„Kadangi *Edomas nusikalto

^{1,1} 2 Kar 15,1-7; 2 Met 26,1-23

^{1,1} 2 Kar 14,23-29

^{1,2} Jl 4,16

^{1,3-5} Iz 17,1-3; Jer 49,23-27; Zch 9,1

^{1,3} Pažod.: „Dėl trijų Damasko nusikaltimų ir dėl keturių“, t. y. kadangi Damaskas vis nusikalsta ir nusikalsta. Žr. Pat 30,15.18.21.29; Am 1,6.9.11.13; 2,1.4.6.

^{1,6-8} Iz 14,29-31; Jer 47,1-7; Ez 25,15-17; Jl 4,4-8; Sof 2,4-7; Zch 9,5-7

^{1,6} Žr. Am 1,3.

^{1,9-10} Iz 23,1-18; Ez 26,1-28,19; Jl 4,4-8; Zch 9,1-4; Mt 11,21-22; Lk 10,13-14

^{1,9} Žr. Am 1,3.

^{1,11-12} Iz 34,5-17; 63,1-6; Jer 49,7-22; Ez 25,12-14; 35,1-15; Abd 1-14; Mal 1,2-5

tris ir net keturis kartus*,
neatšauksiu savo ištarmės,
nes jis su kalaviju persekiojo
savo brolių*,
neparodydamas jokio
gailestingumo.

Kadangi jo įniršis siautėjo
be perstojo
ir leido pykčiui nežabotai šėlti,
¹² pasiūsiu ugnį Temanui,
ir ji suris Bocros tvirtoves*.

¹³ Taip kalba VIEŠPATS:
„Kadangi *Amonas nusikalto
tris ir net keturis kartus*,
neatšauksiu savo ištarmės,
nes jie perskrodė nėščias
moteris Gileade,
plėsdami savo krašto sienas.

¹⁴ Sukursiu ugnį ant Rabos sienos,
ir ji suris jos tvirtoves,
aidint šauksmams mūšio dieną,
šėlstant audrai viesulo dieną.
¹⁵ Tuomet jos karalius išeis į tremtį
drauge su savo didžiūnais“, –
sako VIEŠPATS.

2 Taip kalba VIEŠPATS:
„Kadangi *Moabas nusikalto
tris ir net keturis kartus*,
neatšauksiu savo ištarmės,
nes jis pavertė pelenais
Edomo karaliaus kaulus.

² Pasiūsiu ugnį Moabui,
ir ji suris Kerijoto tvirtoves.
Moabo žmonės sutiks
mirtį sąmyšyje,
tarp šauksmų ir ragų gaudimo.
³ Išráusiu Moabo valdovą
ir išžudysiu visus jo didžiūnus
drauge su juo“, –

sako VIEŠPATS.

⁴ Taip kalba VIEŠPATS:
„Kadangi Judas nusikalto
tris ir net keturis kartus*,
neatšauksiu savo ištarmės,
nes jie atmetė VIEŠPATIES mokymą
ir nesilaikė jo įsakymų.

Kadangi jie leidosi suvedžiojami
tų pačių melų,
paskui kuriuos ėjo jų protėviai,

⁵ pasiūsiu ugnį Judui,
ir ji suris Jeruzalės rūmus*.

⁶ Taip kalba VIEŠPATS:
„Kadangi Izraelis nusikalto
tris ir net keturis kartus*,
neatšauksiu savo ištarmės,
nes jie parduoda teisųjį už sidabrą,
o beturtį – už sandalų porą.

⁷ Žemės dulkėse jie mindžioja
vargšų galvas

ir verčia kukliuosius
trauktis iš kelio;
tėvas ir sūnus eina pas

tą pačią kekšę,
teršdami mano šventąjį vardą.

⁸ Jie gulasi prie kiekvieno aukuro
ant paimtų už užstatą drabužių
ir geria savo dievo namuose vyną,
pirktą už savo pačių
uždėtas baudas.

⁹ Tačiau

*aš sunaikinau jų
akivaizdoje amoritą,
aukštą kaip kedrą
ir stiprų kaip ąžuolą,
sunaikinau jo vaisius viršuje
ir jo šaknis apačioje.

¹⁰ Aš išvedžiau jus iš Egipto žemės
ir vedžiau per dykumą
keturiasdešimt metų,

kad paveldėtumėte amorito kraštą.

¹¹ Aš išsirinkau pranašų iš jūsų sūnų
ir *nazyrų iš jūsų jaunuolių.

^{1,11} Žr. Am 1,3.

^{1,11} Edomas Ezavas – Jokūbo Izraelio brolis. Žr. Pr 27.

^{1,13-15} Jer 49,1-6; Ez 21,28-32; 25,1-7; Sof 2,8-11

^{1,13} Žr. Am 1,3.

^{2,1-3} Iz 15,1-16,14; 25,10-12; Jer 48,1-47;

Ez 25,8-11; Sof 2,8-11

^{2,1} Žr. Am 1,3.

^{2,4} Žr. Am 1,3.

^{2,6} Žr. Am 1,3.

^{2,9} Jst 3,8-11

^{2,11} Sk 6,1-8

Argi ne taip yra iš tikrųjų,
Izraelio tauta? – tai

VIEŠPATIES žodis.

¹² Bet jūs vertėte nazyrus*
gerti vyną,

o pranašams įsakėte:

‘Nepranašaukite!’

¹³ Žinokite, jog slėgsiu jus
vietoje prie žemės,

kaip slegia vežimas,

kupinas javų pėdų.

¹⁴ Greitieji neteks savo greitumo,
stiprieji nepasitiks savo stiprumu,
nė galiūnai neišsigelbės.

¹⁵ Lankininkai neištvers,
greitakojai neišsigelbės,
nė raitieji neišgelbės savo gyvybės.

¹⁶ Drąsiausi galiūnai
tą dieną pabėgs nuogi“, –
tai VIEŠPATIES žodis.

Priekaištai Izraeliui

3 „Klausykitės žodžio, kurį VIEŠPATS
ištare jums, izraelitai, visai šeimai,
kuria išvedžiau iš Egipto žemės!

² Tik jus pažinau iš visų
žemės šeimų,
todėl nubausiu jus už
visas jūsų kaltes.

³ Argi du žmonės eina kartu,
jei nėra susitarę?

⁴ Argi liūtas riaumoja miške,
neturėdamas grobio?

Argi liūtukas suurzgia
iš savo guolio,

jei neturi ko nors sugavęs?

⁵ Argi paukštis įkliūva į
spąstus ant žemės,

kai ten nėra jauko?

Argi spąstai pašoka nuo žemės,
nieko nepagaudami?

⁶ Kai pasigirsta rago
gausmas mieste,

argi žmonės neišsigąsta?

Kai ištinka miestą nelaimė,
argi ne VIEŠPATS tai padarė?

⁷ Tikrai Viešpats DIEVAS

nedaro nieko,

pirma neapreiškęs savo užmojo
savo tarnams pranašams.

⁸ Liūtas suriaumojo,
ir kas neišsigąs?

Viešpats Dievas prabilo,
ir kas atsisakys pranašauti?

⁹ Paskelbkite tvirtovėms Ašdode,
tvirtovėms Egipto žemeje
ir sakykite:

‘Rinkitės ant kalno, vardu Samarija,
ir pamatysite, kokie baisūs

ten sąmyšiai

ir kokia priespauda joje’.

¹⁰ Jie nežino, kaip daryti

tai, kas teisinga, –

tai VIEŠPATIES žodis, –
tie, kurie smurtauja ir plėšikauja
savo tvirtovėse“.

¹¹ Todėl taip kalba Viešpats DIEVAS:

„Priešas apsups kraštą,

atims iš tavęs galybę

ir bus išplėštos tavo tvirtovės“.

¹² Taip kalba VIEŠPATS: „Kaip ker-
džius išgelbsti iš liūto nasrų porą kojų
ar ausies gabalą, taip bus išgelbėti Sa-
marijoje gyvenantys Izraelio žmonės,
nešini guolio kampu ar lėvos dalimi.

¹³ Klausykitės ir skelbkite

Jokūbo namams, –

tai žodis Viešpaties DIEVO,

Galybių Dievo. –

¹⁴ Tą dieną, kai bausiu Izraelį
už jo nusizengimus,

nubausiu ir *Betelio aukurus;

aukuro ragai bus nukirsti
ir nukris žemėn.

¹⁵ Nuversiu žiemos rūmus

drauge su vasaros rūmais.

Dramblio kaulo namai

bus nugriauti,

didingieji namai sunaikinti“, –

tai VIEŠPATIES žodis.

4 Klausykitės šio žodžio,
Samarijos kalno moterys,

Bašano karvės,
engiančios vargšus,
spardančios elgetas,
sakančios savo vyrams:

„Atneškite ko nors išgerti!“

² Viešpats DIEVAS prisiekė
savo šventumu!

„Tikrai ateina jums dienos,
kai jie išvilks jus kabliais
tarsi žuvį ant kabliuko,
visas iki paskutinės.

³ Išeisite pro spragas sienose,
kiekviena tiesiasiu keliu,
ir būsite išmestos į šiukšlyną, –
tai VIEŠPATIES žodis.

⁴ Eikite į Betelį ir darykite
nuodėmes,
į Gilgalą – ir gausinkite nuodėmes.

Kas rytą atnašaukite savo
kruvinas aukas,
o kas trečią dieną – dešimtines.

⁵ Deginkite neraugintos duonos
bendravimo auką,
skelbkite plačiai gera valia
daromas atnašas,
nes taip jūs mėgstate
daryti, izraelitai, –
tai Viešpaties DIEVO žodis.

⁶ Nors padariau, kad jūsų
burnos būtų tuščios
visuose jūsų miestuose
ir trūktų duonos
visuose jūsų kaimuose,
jūs pas mane nesugrįžote, –
tai VIEŠPATIES žodis.

⁷ Nors sulaikiau virš jūsų lietu,
kai iki pjūties dar buvo
trys mėnesiai,

vienam miestui daviau lietaus,
o kitam nedaviau,
vienas laukas buvo lietaus
palaistytas,

o kitas be lietaus išdžiūvo,

⁸ nors du ar trys miestai keliaudavo
į vieną miestą atsigerti vandens,
o troškulys likdavo nenumalšintas,
jūs pas mane nesugrįžote, –
tai VIEŠPATIES žodis.

⁹ Nors naikinau jus
kūlėmis ir miltlige,
nuniokojau jūsų sodus
ir vynuogynus,
o skėriai surijo jūsų figmedžius
ir alyvmedžius,

jūs pas mane nesugrįžote, –
tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁰ Nors pasiunčiau jums marą
kaip Egiptui,
išžudžiau kalaviju jūsų
jaunus vyrus,
leidau pagrobti jūsų žirgus
ir padvelkti jums į nosis jūsų
stovyklų smarvei,
jūs pas mane nesugrįžote, –
tai VIEŠPATIES žodis.

¹¹ Nors naikinau jus,
kaip *Dievas naikino
Sodomą ir Gomorą,
ir tapote tarsi iš ugnies
ištrauktas nuodėgulis,
jūs pas mane nesugrįžote, –
tai VIEŠPATIES žodis.

¹² Todėl taip darysiu tau, Izraeli!
Kadangi taip darysiu tau,
pasirenk susitikti su savo
Dievu, Izraeli!

¹³ Juk tai tas, kuris padaro kalnus,
kuris sukuria vėją ir apreiškia
žmogui savo mintis,
kuris tamsą paverčia aušra
ir žengia žemės aukštumomis;
jis vardu VIEŠPATS, Galybių Dievas!“

5 Klausykitės šio žodžio, kurį už-
giedu jums kaip raudą, Izraelio
namai:

² Žuvo ir nebeatsikels
mergelė, Izraelio tauta;
ji parblokšta savo žemėje,
ir nėra, kas ją pakeltų.

³ Juk taip kalba Viešpats DIEVAS:
„Miestas, kuris išsiųsdavo
tūkstantį,
pasiliks su šimtu,
o tas, kuris išsiųsdavo šimtą,

pasiliks su dešimčia
Izraelio namuose“.

⁴ Taip kalba VIEŠPATS
Izraelio namams:

„Ieškokite manęs ir būsite gyvi!

⁵ Bet neieškokite Betelio,

neikite į Gilgalą

ir nekeliaukite į Beer Šebą,

nes Gilgalas tikrai bus

išvarytas į tremtį,

o Betelis virs nieku.

⁶ Ieškokite VIEŠPATIES ir būsite gyvi,

kad jis neateitų prieš Juozapo

namus kaip ugnis

ir nesant kam gesinti

nesurytų Betelio“.

⁷ Vargas jums, teisingumą

paverčiantiems metėlėmis

ir teisumą metantiems žemėn!

⁸ Jis, kuris padarė *Sietyną

ir Šienpjovius,

mirtiną tamsą paverčia rytmečiu.

dieną pakeičia naktimi;

pasišaukia jūros vandenį

ir išlieja juos ant žemės

paviršiaus, –

jis vardu VIEŠPATS!

⁹ Jis žaibuoja sunaikinimu

galiūnams,

ir sunaikinimas užklumpa tvirtovę.

¹⁰ Nekenčiama to, kuris

sudraudžia vartuose*,

ir bjaurimasi tuo, kuris sako tiesą.

¹¹ Kadangi trypėte vargšą

ir plėšėte iš jo mokesčius

už grūdus,

nors pasistatėte namus

iš tašytų akmenų,

juose negyvensite,

nors užsiveisėte rinktinis

vynuogynus,

jų vyno negersite.

¹² Juk žinau, kokia daugybė

jūsų nusikaltimų

ir kokios sunkios jūsų nuodėmės;

jūs engiate teisiuosius.

imate kyšius,

nustumiate į šalį pavargėlius
vartuose!

¹³ Tokiu metu protingas

žmogus tylės,

nes tai blogas metas.

¹⁴ Ieškokite gera, o ne pikta,

kad būtumėte gyvi.

Tuomet, kaip sakėte, bus su jumis

VIEŠPATS, Galybių Dievas.

¹⁵ Nekerškite pikta ir mylėkite gera,

įgyvendinkite vartuose teisingumą,

ir galbūt VIEŠPATS, Galybių Dievas,

bus gailestingas Juozapo likučiai.

¹⁶ Todėl taip kalba VIEŠPATS,

Galybių DIEVAS, mano Viešpats:

„Visose aikštėse bus raudama,

visose gatvėse bus sakoma:

‘Vargas! Vargas!’

Žemdirbys bus kviečiamas gedėti,

o mokantieji – aimanų raudoti.

¹⁷ Visuose vynuogynuose

bus raudama,

nes aš pereisiu tarp jūsų“, –

sako VIEŠPATS.

¹⁸ „Vargas laukiantiems

VIEŠPATIES dienos!

Kodėl jūs laukiate

VIEŠPATIES dienos?

Ji – tamsybė, o ne šviesa!

¹⁹ Tarsi kas pabėgtų nuo liūto

ir būtų užpultas meškos

ar pareitų namo, ranka

atsiremtų į sieną

ir būtų įgeltas gyvatės.

²⁰ Argi VIEŠPATIES diena

nebus tamsybė,

o ne šviesa,

tamsi naktis be jokios prošvaistės?

²¹ *Nekenčiu, niekinu jūsų šventes,

nerandu jokio malonumo

jūsų iškilmėse.

²² Nors jūs atnašaujate man

deginamąsias aukas ir javų atnašas,

aš jų nepriimsiu;

^{5,8} Job 9,9; 38,31

^{5,10} T. y. teisėjo.

į jūsų penimų galvijų atnašas
nepažvelgsiu.

²³ Pasitraukite šalin su savo
giesmių triukšmu;
aš neklausau jūsų arfų skambesio!

²⁴ Tevilnija teisingumas
lyg upės srovė,
o teisumas – lyg nuolat tekanti upė.

²⁵ *Ar atnašavote man aukas ir javų
atnašas per anuos keturiasdešimt
metų dykumoje, Izraelio namai? ²⁶ Jūs
nešėtės savo karalių Sikutą ir savo die-
vo žvaigždę Kijūną – stabus, kuriuos
pasidarėte. ²⁷ *Išvarysiu jus į tremtį
anapus Damasko“, – sako VIEŠPATS; jis
vardu Galybių Dievas.

6 Vargas tiems, kurie Sione
patenkinti savimi,
ir tiems, kurie ant Samarijos
kalno jaučiasi saugiai;
vargas tautų pirmūnės įžymybėms,
kuriomis kliaujasi Izraelio namai!
² Nueikite į Kalnę ir pasižiūrėkite,
o iš ten – į šaunųjį Hamatą,
paskui nusileiskite į filistinų Gatą.
Ar jūs geresni už šias karalystes?
Ar jūsų šalis didesnė už jų šalį?

³ Jūs norite nustumti tolyn
nelaimės dieną,
bet artinate smurto viešpatavimą!

⁴ Vargas tiems, kurie guli
dramblio kaulo lovose,
dykaduoniauja savo guoliuose,
valgo ėriukus, paimitus iš kaimenės,
ir veršius iš gardo!

⁵ Jie rėkauja dainos posmus,
pritardami arfa,
ir tarsi Dovydas išradinėja
muzikos instrumentus.

⁶ Jie geria vyną taurėmis
ir tepasi geriausiais aliejais,
bet dėl Juozapo pražūties
nesisieloja!

⁷ Todėl dabar jie pirmi išeis į tremtį,
ir baigsis dykaduonių lėbavimas.

⁸ Viešpats DIEVAS prisiekė
pačiu savimi, –
tai VIEŠPATIES, Galybių Dievo, žodis:
„Bjauriuosi Jokūbo išdidumu,
neapkenčiu jo tvirtovių;
atsižadėsiu miesto ir
visko, kas jame.

⁹ Jei dešimt žmonių išliktų vienuose
namuose, jie mirs. ¹⁰ Ir jei kieno nors
giminaitis, deginantis mirusiųosius,
paims palaikus iš namų ir sakys esan-
čiam namuose: ‘Ar dar yra kas nors su
tavimi?’ – o šis atsakys: ‘Nėra nė vie-
no!’ – tai giminaitis sakys: ‘Ša, tylėk!
Mes neturime minėti VIEŠPATIES var-
do’.

¹¹ Žiūrėk! VIEŠPATS įsako,
ir didesnis namas bus
sutriuškintas į šipulius,
o mažesnis į skeveldras.

¹² Argi gali arkliai šuoliuoti
uolomis?

Argi aria kas jaučiais jūrą?
Bet jūs teisingumą
pavertėte nuodais,
o teismo vaisių – metėlėmis.

¹³ Jūs džiaugiatės Lo
Debaru* ir sakote:
‘Argi ne savo jėgomis
užėmėme Karnaimus*?’

¹⁴ Iš tikrųjų, Izraelio namai,
siunčiu prieš jus tautą, –
tai VIEŠPATIES, Galybių
Dievo, žodis, –
ir jie engs jus nuo Lebo
Hamato perėjos
iki pat Arabos tarpeklio“.

Regėjimai

7 Viešpats DIEVAS parodė man šitokią
dalyką. Žiūriu, jis kuria skėrius tuo
metu, kai buvo pradėjęs želti atolas; tai
buvo atolas po karaliaus šienapjūtės*.

^{5,13} Hebr. „nieku“.

^{6,13} Hebr. „ragus“ arba „jėgą“.

^{7,1} T. y. kurios dalis buvo atiduodama kaip
duoklė karaliui.

^{5,25-27} Apd 7,42-43

^{5,27} 2 Kar 17,6

² Kai jie baigė ryti visą krašto žolę, aš tariau:

„Viešpatie DIEVE, atleisk, maldauju tave!

Kaip gali Jokūbas tai pakelti? Jis toks mažas!“

³ VIEŠPAČIUI jo pagailo.

„To nebus“, – tarė VIEŠPATS.

⁴ Viešpats DIEVAS parodė man šitokią dalyką. Žiūriu, Viešpats DIEVAS baužia ugnimi. Ji prarijo didžiąją gelmę ir pradėjo ryti laukus. ⁵ Aš tariau:

„Viešpatie DIEVE, nustok, maldauju tave!

Kaip gali Jokūbas tai pakelti? Jis toks mažas!“

⁶ VIEŠPAČIUI jo pagailo.

„Ir to nebus“, – tarė Viešpats DIEVAS.

⁷ Jis man parodė šitokią dalyką. Žiūriu, Viešpats stovi prie sienos, statytos su svambalu. Laikydamas rankoje svambalą, ⁸ VIEŠPATS mane paklausė: „Ką matai, Amosai?“ Aš atsakiau: „Svambalą“. Tuomet VIEŠPATS tarė:

„Žiūrėk, dedu svambalą prie Izraelio, savo tautos; nebeatleisiu jam niekada daugiau.

⁹ Izaoko aukštumų alkai bus išardyti, Izraelio šventyklos sunaikintos; su kalaviju pakilsiu prieš Jeroboamo namus“.

¹⁰ Tuomet Betelio kunigas Amacija nusiuntė žinią Izraelio karaliui Jeroboamui: „Amosas rengia sąmokslą prieš tave pačiuose Izraelio namuose. Kraštas nebegali pakęsti visų jo žodžių.“

¹¹ Juk taip kalba Amosas:

‘Jeroboamas žus nuo kalavijo, Izraelis tikrai bus ištremtas iš savo žemės“.

¹² Amacija tarė Amosui: „Regėtojai, eik sau, bėk į judo kraštą, ten pelnykis duoną ir pranašauk. ¹³ Bet niekuomet nebepranašauk Betelyje, nes tai karaliaus šventykla ir karalystės šventykla“.

¹⁴ Tuomet Amosas atsakė Amacijai: „Aš nebuvau nei pranašas, nei pranašo sūnus*, aš buvau kerdžius ir šilkmedžio vaisių brandintojas.“ ¹⁵ VIEŠPATS paėmė mane, kai ganiau kaimenę, ir VIEŠPATS man įsakė: ‘Eik ir pranašauk Izraeliui, mano tautai!’

¹⁶ Tad dabar klausykis

VIEŠPATIES žodžio!

Tu sakai: ‘Nepranašauk Izraeliui, liaukis skelbęs Izaoko namams’.

¹⁷ Todėl taip kalba VIEŠPATS:

‘Tavo žmona taps kekše mieste, tavo sūnūs ir dukterys

žus nuo kalavijo, o tavo žemė bus išdalyta virve. Tu pats mirsi nešvarioje žemėje, o Izraelis tikrai bus ištremtas iš savo žemės“.

8 Viešpats DIEVAS parodė man šitokią dalyką. Žiūriu, vasaros vaisių krepšys. ² Jis paklausė: „Ką matai, Amosai?“ Atsakiau: „Vasaros vaisių krepšį“.

VIEŠPATS tarė man:

„Galas atėjo Izraeliui, mano tautai, nebeatleisiu jam niekada daugiau.

³ Tą dieną šventyklos giesmės virs raudomis, –

tai Viešpaties DIEVO žodis, – daugybė visur išmėtytų lavonų. Ša! Tylos!“

⁴ Išklausykite tai jūs, kurie mindote beturtį

ir žudote krašto vargšus!

⁵ „Kada gi baigsis jaunatis, – klausiate, –

kad galėtume parduoti grūdus, ir šabas,

kad galėtume nešti į turgų kviečius?

Efą sumažinsime, šekelį padidinsime,

ir svarstyklės parengsime apgavystei!

^{7,14} T. y. mokinyš.

⁶ Pirksime vargšus už sidabrą,
beturtį už sandalų porą
ir parduosime net kviečių
pasturlakus!“

⁷ VIEŠPATS prisiekė Jokūbo
išdidumu*:

„Tikrai niekada nepamiršiu
nė vieno jų darbų!

⁸ Argi nesudrebės dėl to žemė,
argi neliūdės visa, kas gyva joje?
Ji visa pakils kaip Nilas,
patvins ir atslūgs kaip Egipto Nilas.

⁹ Tą dieną, – tai Viešpaties
DIEVO žodis, –

padarysiu, kad saulė
nusileis vidurdienį,
ir viduryje dienos apdengsiu
žemę tamsa.

¹⁰ Paversiu jūsų iškilmes gedulu,
o visąs jūsų giesmes – raudomis.
Apdengsiu visų strėnas ašutine
ir plikai nuskusiu visiems galvas.
Padarysiu ją kaip gedulą dėl
vienturčio sūnaus,
o jos pabaigą – kaip kartėlio dieną.

¹¹ Tikrai ateina dienos, –
tai Viešpaties DIEVO žodis, –
kai siųsiu badą į kraštą.
Ne duonos badą ar
vandens troškimą,
bet Dievo žodžių badą.

¹² Tuomet žmonės keliaus
nuo jūros ligi jūros,
nuo šiaurės ligi rytų,
skubės šen ir ten,
ieškodami VIEŠPATIES žodžio,
bet jo neras.

¹³ Tą dieną alps nuo troškulio
gražios merginos ir vaikinai.

¹⁴ O tie, kurie prisiekia
Samarijos stabu Ašima
ir sako: 'Kaip gyvas tavo
dievas, Dane!'
arba: 'Kaip gyvas kelias
į Beer Šebą!' –
visi kris ir niekada neprisikels“.

9 Pamačiau VIEŠPATĮ, stovintį prie
aukuro. Jis tarė:

„Daužyk stulpų antgalius tol,
kol pradės drebėti slenkščiai,
ir sutrupink juos į visų
žmonių galvas!

Išlikusius nužudysiu kalaviju;
nė vienas jų neištruks,
nė vienas jų neišliks.

² Nors jie nužengtų į Šeolą,
mano ranka juos iš ten paims;
nors jie užkoptų į dangų,
iš ten juos nulaipinsiu.

³ Nors jie slėptųsi ant
Karmelio viršūnės,
surasiu juos ten ir paimsiu.
Nors jie slėptųsi nuo mano
akių jūros dugne,
paliepsiu slibinui*, kad jiems įgeltų.

⁴ Nors jie eitų į tremtį savo
priešų priekyje,
paliepsiu kalavijui,
kad juos išžudytų.
Akis įsmeigsiu į juos nelaimei,
o ne palaimai.

⁵ Viešpats, Galybių DIEVAS,
paliečia žemę, ir ji tirpsta,
o visi jos gyventojai gedi.
Ji visa pakils kaip Nilas
ir vėl atslūgs kaip Egipto Nilas.

⁶ Jis stosis būstą danguje,
o savo skliautui pamatus
deda žemėje;
jis pasišaukia jūros vandenį
ir išlieja juos ant žemės;
jis vardu VIEŠPATS.

⁷ Argi man jūs nesate kaip kušitai,
Izraelio tauta? – tai

VIEŠPATIES žodis. –
Argi ne aš išvedžiau Izraelį
iš Egipto žemės,
o filistinus iš Kaftoro
ir aramėjus iš Kyro?

⁸ Tikrai Viešpaties DIEVO akys
įsmeigtos į nuodėmingą karalystę.
Išnaikinsiu ją žemės paviršiuje!

^{8,7} Žr. Am 6,8.

^{9,3} Žr. Job 40,25–41,26.

- Bet Jokūbo namų visiškai
 nesunaikinsiu, –
 tai VIEŠPATIES žodis. –
⁹ Štai paliepsiu
 ir išsijosiu Izraelio namus
 tarp tautų,
 kaip sijoama rėčiu,
 neleidžiant jokiam žvirgždui
 nukristi žemėn.
¹⁰ Nuo kalavijo žus
 visi mano tautos nusidėjėliai,
 sakantys: 'Nelaimė niekada
 mūsų nepasivys ir nepasitiks'.

Pažadas atkurti Izraelį

¹¹ *Tą dieną atstatysiu sugriautą
 Dovydo Padangtę,
 užtaisysiu jos plyšius,
 prikelsiu jos griuvėsius,
 atstatysiu, kokia ji buvo kadaise,

^{9,11-12} *Apd 15,16-18*

¹² kad jie paveldėtų Edomo likutį
 ir visas tautas,
 pavadintas mano vardu, –
 tai žodis VIEŠPATIES,
 kuris tai daro. –
¹³ Tikrai ateina dienos, –
 tai VIEŠPATIES žodis, –
 kai artojas pasivys pjovėją,
 o vynuogių traiškytojas – sėjėją,
 kai kalnai trykš saldžiu vynu,
 ir jis sruvens visomis kalvomis.
¹⁴ Sugrąžinsiu Izraelio, savo
 tautos, tremtinius;
 jie atstatys sugriautus miestus
 ir juose gyvens,
 veis vynuogynus ir gers jų vyną,
 sodins sodus ir valgys jų vaisius.
¹⁵ Pasodinsiu juos jų žemėje,
 ir jie niekada daugiau
 nebebus išrauti
 iš žemės, kurią jiems daviau“, –
 sako VIEŠPATS, tavo Dievas.

ABDIJO KNYGA

Abdijo knyga (hebr. *ʿōbadejāh*, gr. *abdiou*, lot. *abdias*) pavadinta pranašo Abdijo vardu ir parašyta greičiausiai VI (IX?) a. pr. Kr.

Knygoje rūščiai grasinama Edomui, sunkiu momentu apiplėšusiam Jeruzalę, ir pranašaujamas Izraelio triumfas.

Tai išgąsdintos ir vos išvengusios pražūties bendruomenės padaršinimas: Dievas valdo visas tautas ir Viešpaties dieną atlygins visiems priešams.

Abdijo regėjimas.

Taip kalba Viešpats DIEVAS
apie *Edomą: –

Girdėjome pranešimą
iš VIEŠPATIES,
pasiuntinys buvo

pasiųstas tautoms:

„Kilkite! Kilkime į karą prieš jį!“

² Tikėk manimi! Padarysiu tave
mažiausią tarp tautų.

Tu būsi visiškai paniekintas.

³ Įžūli širdis apakino tave,
gyvenanti uolų plyšiuose,
turinti būstą aukštumose.

Sakai savo širdyje:

„Kas gali mane nulaipinti žemėn?“

⁴ Nors skraidytumei

aukštai kaip erelis,

nors tavo lizdas būtų sukrautas

tarp žvaigždžių,

nulaipinsiu tave iš ten, –

tai VIEŠPATIES žodis.

⁵ Jei vagys ateitų pas tave

ar plėšikai nakčia,

kaip tu galėtumei būti

taip sunaikintas?

Argi jie nevogtų tik tiek,

kiek jiems gana?

Jei vynuogių rinkėjai

ateitų pas tave,

argi jie nepaliktų išrankų?

⁶ Kaip buvo apiplėštas Ezavas
ir išnaršytos jo sankaupos!

⁷ Prie sienos nustūmė tave

visi tavo sąjungininkai;

tave apgavo, prislėgė

tavo bičiuliai;

valgantieji tavo duoną

paspėdė tau spąstus.

To jis visiškai nesupranta!

⁸ Argi tą dieną, – tai

VIEŠPATIES žodis, –

nesunaikinsiu išmiščių Edome

ir supratimo Ezavo kalne?

⁹ Temane, tavo galiūnai

praras drąsą,

ir bus sunaikinti

visi iki vieno Ezavo kalne.

¹⁰ Už žudynes ir smurtą,

padarytą tavo broliui Jokūbui,

rausi iš gėdos

ir būsi sunaikintas amžinai.

¹¹ Tą dieną, kai laikeisi nuošaliai,

tą dieną, kai svetimieji

nešėsi jo turtus

ir svetimšaliai ėjo pro jo vartus

bei metė burką dėl Jeruzalės,

tu irgi buvai kaip vienas iš jų.

¹² Neturėjai džiaugtis jo nelaime

savo brolio dieną;

neturėjai džiūgauti dėl

Judo žmonių

jų žuvimo dieną;

neturėjai išdidžiai kalbėti

kančios dieną!

¹⁻¹⁴ Iz 34,5-17; 63,1-6; Jer 49,7-22; Ez 25,12-14;

35,1-15; Am 1,11-12; Mal 1,2-5

¹³ Neturėjai eiti pro mano
tautos vartus
jų nedalios dieną;
bent neturėjai džiaugtis
Judo nelaime
jo nedalios dieną;
neturėjai grobti jo nuosavybės
jo nedalios dieną!

¹⁴ Neturėjai stotis ant kryžkelių
jo pabėgėlių žudyti;
neturėjai išduoti jo išlikusiųjų
jo kančios dieną!

¹⁵ VIEŠPATIES diena jau arti
visoms tautoms!
Kaip tu darei,
taip ir tau bus daroma;
tavo darbai kris ant tavo galvos.

¹⁶ Kaip jūs gėrėte mano
šventajame kalne,
taip gers ir visos tautos
be perstojo.
Jos gers ir prisigers,
lyg jų niekada nebūtų buvę.

¹⁷ Bet Siono kalne prisiglaus
išlikusieji,
ir kalnas bus šventas;
Jokūbo namai iškraustys tuos,
kurie buvo juos iškraustę.

¹⁸ Jokūbo namai taps ugnimi,
Juozapo namai – liepsna,
o Ezavo namai – ražienomis;
jie padegs jas ir suris.
Neišliks nė vienas iš Ezavo namų,
nes VIEŠPATS taip pasakė!

¹⁹ Gyvenantys Negebe užims Ezavo
kalną, o gyvenantys Šefeloje – filistinų
kraštą. Jie užims Efraimo žemę ir Sa-
marijos žemę, o Benjaminas užims Gi-
leadą. ²⁰ Izraelio tremtiniai, esantys Ha-
lache, užims Finikiją ligi pat Sareptos, o
Jeruzalės tremtiniai, esantys Sefarade,
užims Negebo miestus. ²¹ Išgelbėtojai*
kops į Siono kalną valdyti Ezavo kalno,
o karalystė bus VIEŠPATIES!

²¹ Gr. *Septuagintoje*: „išgelbėtieji“.

JONOS KNYGA

Jonos knyga (hebr. *jōnāh*, gr. *iōnas*, lot. *jonas / iona(s)*) pavadinta pagrindinio veikėjo – pranašo Jonos (VIII a. pr. Kr. pirma pusė) vardu.

Dievo siunčiamas į Asirijos sostinę Ninevę pranašas Jona iš pradžių vengia užduoties (sk. 1), bet, ištiktas bėdos, atgailoja (sk. 2) ir eina pranašauti, o miesto gyventojai atsiverčia ir patiria Dievo gailestingumą (sk. 3); galiausiai Dievas sugėdina pranašą dėl jo priešiško nineviečiams (sk. 4).

Sąmojo sklidinas pasakojimas liudija tautinio ir žmogiško priešiško mo neužgožiamą Dievo gailestingumą.

Pašaukimas ir neklusnumas

1 Amitajo sūnų *Joną pasiekė VIEŠPATIES žodis: ²„Keliauk tuojau pat į Ninevę, tą didį miestą, ir pašauk jį į teismą, nes jų nedorumas pasiekė mane“. ³Bet Jona leidosi bėgti nuo VIEŠPATIES Artumo į Taršišą. Jis nusileido į Jafą, susirado į Taršišą plaukiantį laivą, užsimokėjo už kelionę ir įsėdo, norėdamas keliauti drauge su jais į Taršišą, toli nuo VIEŠPATIES Artumo.

⁴Bet VIEŠPATS užleido šėlstantį vėją, jūroje kilo baisi audra, ir laivui grėsė pavojus sudužti. ⁵Išgąstis apėmė jūreivius, ir kiekvienas šaukėsi savo dievo. Norėdami palengvinti laivą, jie išmetė į jūrą laive buvusį krovinį. Tuo tarpu Jona, nusileidęs į laivo triumą, gulėjo giliai įmigęs. ⁶Kapitonas atėjo pas jį ir tarė: „Kas gi tau, miegaliau? Kelkis, šaukis savo Dievui! Gal tas Dievas pagalvos apie mus, ir mes nežūsimė“.

⁷Jūreiviai sakė vienas kitam: „Mes kime burtus, kad sužinotume, kas kaltas dėl šios mus užklupusios nelaimės“. Jie metė burtus, ir burtas teko Jonai. ⁸Tuomet jie tarė jam: „Pasakyk mums, kodėl mus užklupo ši nelaimė? Kuo tu užsiimi? Iš kur tu? Iš kokie krašto esi ir kokiai tautai priklausai?“

– ⁹„Esu hebrajas, – atsakė jis, – garbinu VIEŠPATĮ, dangaus Dievą, kuris padarė jūrą ir sausumą“. ¹⁰Tuomet jūreiviai dar labiau išsigando ir sakė: „Kaip tu išdrįsai taip pasielgti!“ Mat jūreiviai žinojo, kad jis bėga nuo VIEŠPATIES Artumo; apie tai jis buvo jiems pasisakęs.

¹¹Tuomet jie klausė jį: „Kaip turime su tavimi pasielgti, kad jūra nurimtų?“ Tuo tarpu jūroje vis labiau šėlo audra. ¹²Jis atsakė jiems: „Imkite mane ir meskite į jūrą, kad jūra nurimtų. Žinau, kad per mane jus užklupo ši baisi audra“. ¹³Nepaisydami to, jūreiviai yrėsi iš visų jėgų, stengdamiesi grįžti į sausumą, bet nepajėgė, nes jūra vis labiau ir labiau šėlo. ¹⁴Tad jie šaukėsi VIEŠPATIES: „VIEŠPATIE, prašome, maldaujame, neleisti mums žūti dėl šio vyro gyvybės! Nelaikyk mūsų kaltais už nekalto kraujo praliejimą, nes kaip tu, VIEŠPATIE, norėjai, taip ir padarei“. ¹⁵Tuomet jie paėmė Joną, įmetė jį į jūrą, ir jūra liovėsi šėlusi. ¹⁶Apimti didelės VIEŠPATIES baimės, vyrai aukojo VIEŠPAČIUI aukas ir davė įžadus.

Atgaila ir išgelbėjimas

2 Bet VIEŠPATS parūpino didžuvę, kad ji prarytų Joną. Ir *žuvies pilve Jona išbuvo tris dienas ir tris naktis:

¹¹ 2 Kar 14,25

²¹ Mt 12,40

² Būdamas žuvies pilve, Jona meldėsi VIEŠPAČIUI, savo Dievui. ³ Jis sakė:

„Savo nelaimėje šaukiausi

VIEŠPATIES,

ir jis man atsiliepė.

Iš Šeolo pilvo šaukiau,

ir tu išgirdai mano balsą!

⁴ Tu įmetei mane į bedugnę,

į jūros širdį.

Mane prarijo vandenys,

apsėmė visi tavo vandenų

srautai ir vilnys.

⁵ Tuomet tariau: 'Iš tavo

Artumo esu išguitas!

Kaip vėl regėsiu tavo

šventąją buveinę?

⁶ Vandenys užliejo mane ligi kaklo,

bedugnė prarijo mane,

jūros dumbliai apraizgė man galvą

⁷ prie kalnų papėdės.

Nužengiau į kraštą,

kurio velkės užsklendė

mane amžinai.

Bet tu, VIEŠPATIE, mano Dieve,

iškėlei mano gyvastį iš kapo.

⁸ Mano gyvasčiai vis labiau gėstant,

atminiau VIEŠPATĮ ir

mano malda pasiekė tave

tavo šventojoje buveinėje.

⁹ Tuščius stabus garbinantieji

atsisako savo gailestingumo šaltinio,

¹⁰ o aš padėkos giesmę tau aukosiu,

duotą įžadą įvykdysiu.

Išgelbėjimas ateina iš VIEŠPATIES!“

¹¹ Tuomet VIEŠPATS paliepė žuviai išspjauti Joną į sausumą.

Dievo žodis Ninevei

3 Antrąkart Joną pasiekė VIEŠPATIES žodis: ² „Keliauk tuojau pat į Ninevę, tą didį miestą, ir paskelbk jam, ką aš tau sakau“. ³ Pakludamas VIEŠPATIES žodžiui, Jona pakilo ir nuvyko į Ninevę. O Ninevė buvo labai didelis miestas; jį pereiti reikėjo trijų dienų. ⁴ *Jona pradėjo kelionę per

miestą ir eidamas pirmos dienos kelią skelbė: „Dar keturiasdešimt dienų, ir Ninevė bus sunaikinta!“ ⁵ Ninevės žmonės patikėjo Dievu, paskelbė pasininką ir visi, dideli bei maži, apsisvilko ašutinėmis.

⁶ Kai žinia pasiekė Ninevės karalių, jis pakilo nuo sosto, nusivilko drabužius, apsisiautė ašutine ir sėdosi į pelenus. ⁷ Paskui jis įsakė paskelbti Ninevėje: „Karaliaus ir jo didžiųjų įsakymu joks žmogus ar gyvulys nelies jokio maisto; raguočiai ir avys tenebūna ganimi ir vandens tenegeria. ⁸ Žmonės ir gyvuliai bus apvilkti ašutinėmis* ir visu balsu tesišaukia VIEŠPATIES. Visi tesigręžia nuo savo nedorų kelių ir nuo smurto. ⁹ Kas žino? Gal Dievas pasigailės ir atleis, gal sulaikys savo degantį įniršį, ir mes nežūsime“.

¹⁰ Pamatęs, ką jie padarė ir kaip nusigręžė nuo savo nedorų kelių, Dievas pasigailėjo ir nenubaudė nelaime, kuria buvo jiems grasiinęs. To jis nebepadarė.

Dievo gailestingumas

4 Tai labai suerzino Joną. Jis buvo įširdęs. ² Todėl meldėsi VIEŠPAČIUI ir sakė: „O VIEŠPATIE! Argi ne tai sakiau dar savo šalyje būdamas? Dėl to pirma ir į Taršišą bėgau, nes žinojau, kad tu esi *maloningas ir gailestingas Dievas, kantrus ir kupinas ištikimos meilės, pasirengęs atleisti. ³ Tad, VIEŠPATIE, maldauju atimti man gyvybę, nes geriau man mirti, negu gyventi“. ⁴ O VIEŠPATS tarė jam: „Ar dera tau taip širsti?“ ⁵ Tuomet Jona išėjo iš miesto, apsistojo jo rytinėje pusėje ir pasidarė pastogę. Atsisėdo jos pavėsyje ir laukė, kas toliau atsitiks miestui.

^{3,8} T. y. pažymėti atgailos ženklai.

^{4,2} Iš 34,6

⁶VIEŠPATS Dievas parūpino plačialapį augalą*, išaugindamas jį virš Jonos, kad teiktų pavėsį jo galvai ir apgintų nuo blogos nuotaikos. Augalu Jona buvo labai patenkintas. ⁷Bet rytojaus dienai auštant, Dievas pasiuntė kirmįną, kuris taip pakando augalą, kad jis nudžiūvo. ⁸Saulei patekėjus, Dievas pasiuntė karštą rytų vėją. Saulė taip kepino Jonos galvą, kad jis alpo ir šau-

kėsi mirties. Jis sakė: „Geriau man mir-
ti negu gyventi“.

⁹Tada Dievas tarė Jonai: „Argi dera tau širsti dėl to augalo?“ Jis atsakė: „Taip! Mirsiu nuo širdgėlos“. ¹⁰Tuomet VIEŠPATS pasakė: „Tu gailiesi augalo, dėl kurio nevargai ir kurio neauginai; jis išdygo per vieną naktį ir per vieną naktį pradingo. ¹¹Argi neturėčiau aš gailėtis Ninevės, to didžiojo miesto, kuriame yra daugiau negu šimtas dvidešimt tūkstančių žmonių, nemokančių atskirti kairės nuo dešinės, ir daug galvijų?“

⁴⁶ Hebr. *qīqājōn*; spėjama, jog tai paprastasis ricinmedis (lot. *Ricinus communis*).

MICHĖJO KNYGA

Michėjo knyga (hebr. *mīkāh*, gr. *michaías*, lot. *micha(eas)*) parašyta paties pranašo Michėjo (VIII a. pr. Kr. pabaiga).

• Pasmerkęs Izraelį už nuodėmes (sk. 1–3), paskui išpranašavęs tautų teismą ir naująją Siono karalystę (sk. 4–5), pranašas galiausiai nuo grasinimų pereina prie paguodos ir vilties žodžių (sk. 6–7).

• Iš kaimo kilęs jaunasis pranašas ugningu žodžiu puola vargšų engėjus, paperkamus teisėjus, nepatikimus kunigus ir pranašus.

Dievo teismas

1 VIEŠPATIES žodis Michėjui iš Mo-rešeto, pranašavusiam apie Samariją ir Jeruzalę Judo karalių *Jotamo, *Ahazo ir *Ezekijo dienomis.

² Klausykitės, visos tautos, išgirskite, visi gyvenantieji žemėje! Teliudija prieš jus Viešpats DIEVAS, Viešpats iš savo šventosios buveinės!

³ Žiūrėkite! Viešpats palieka savo buveinę, jis nužengs ir eis žemės aukštumomis.

⁴ Po juo kalnai sutirps ir nutekės žemyn į slėnius kaip vaškas arti ugnies, kaip vandenys, pilami ant stataus šlaito.

⁵ Visa tai – dėl Jokūbo nusikaltimo ir dėl Izraelio namų nuodėmių. Koks gi Jokūbo nusikaltimas? Argi ne Samarija? Koks gi Judo aukštumų alkas? Argi ne Jeruzalė?

⁶ Todėl paversiu Samariją griuvėsiais tuščiame lauke, vieta vynuogynams veisti. Sumesiu į slėnį jos akmenis, atidengsiu jos pamatus.

⁷ Bus sudaužyti visi jos drožiniai, sudegintas ugnyje visas jos kekšavimo atlygis

ir sunaikinti visi jos stabai. Juk kaip kekšės atlygį ji juos surinko, todėl kekšės atlygiu jie ir vėl taps.

⁸ Todėl raudosiu ir vaitosiu; vaikščiosiu basas ir nuogas, raudosiu liūdnei kaip šakālai, liūdėsiu kaip stručiai.

⁹ Jos žaizda neužgydoma, nes apėmė Judą, pasiekė net mano tautos vartus, pačią Jeruzalę.

¹⁰ Gate to neskelbkite, nuo ašarų susilaikykite, Bet Leafroje raitykites dulkėse.

¹¹ Eikite sau, Šafyro gyventojai, nuogi ir susigėdę. Neišeina Caanano gyventojai; Bet Ecelis vaitoja ir atims jums savo paramą.

¹² Maroto gyventojai tikėjosi palaimos, tačiau atėjo iš VIEŠPATIES nelaimė prie Jeruzalės vartų.

¹³ Kinkykite žirgus į kovos vežimus, Lachišo gyventojai! Lachiše, tu buvai nuodėmės pradžia

Siono dukteriai, nes Izraelio nusikaltimai kyla iš tavęs!

^{1,1} 2 Kar 15,32–38; 2 Met 27,1–7

^{1,1} 2 Kar 16,1–20; 2 Met 28,1–27

^{1,1} 2 Kar 18,1–20,21; 2 Met 29,1–32,33

¹⁴ Todėl duosi atsisveikinimo

dovanų

Morešet Gatui.

Achzibo namai bus apgaulė

Izraelio karaliams.

¹⁵ Vėl atvesiu užkariautoją jums,

Marešos gyventojai.

Izraelio šlovė ateis

į Adulamą.

¹⁶ Nusiskusk galvą,

raukis plaukus

dėl savo išpaikintų vaikų,

pasidaryk plika kaip erelis,

nes jie išėjo iš tavęs į tremtį.

Visuomenės ydos

2 Vargas rengiantiems
nedorus darbus

ir puoselėjantiems pikta

savo guoliuose!

Rytui prašvitus, jie jau vykdo tai,

nes jėga jų rankose.

² Jie užsigeidžia dirvų ir

pasigrobia jas,

užsimano namų ir atima juos;

jie išguja savininką iš jo namų

ir žmones iš jų paveldo.

³ Todėl taip kalba VIEŠPATS:

„Tikėk manimi, rengiu

nelaimę šiai giminei;

negalėsite ištraukti iš

jos savo kaklų.

Eidami galvės išdidžiai nekelkite,

nes tai bus blogas metas“.

⁴ Tą dieną bus tau skiriama

patyčių daina,

aimanuojama karti

rauda ir sakoma:

„Mes visiškai nuniokoti!

VIEŠPATS perduoda kitiems

mano tautos paveldą,

jis atima jį iš manęs!

Užgrobėjams mūsų laukus išdalija“.

⁵ Todėl nebus tau

kas burtu mestų virvę*

VIEŠPATIES bendrijoje.

⁶ „Liaukitės pranašavę,

– skelbia jie, –

tokių dalykų neturite pranašauti!

Gėda mūsų neužklups“.

⁷ Ar reikėtų taip sakyti,

Izraelio namai?

Ar VIEŠPATIES kantrybė išseko?

Ar tai jo darbai?

Ar mano žodžiai nepadeda tam,

kas elgiasi teisingai?

⁸ Bet jūs pakilote kaip mano

tautos priešas;

jūs nuvelkate skraistę taikiųjų,

su pasitikėjimu einančių pro šalį,

nė negalvojančių apie karą.

⁹ Mano tautos moteris jūs išvarote

iš jų jaukių namų

ir iš jų vaikų atimate

mano amžinai duotą garbę.

¹⁰ Kelkitės ir eikite,

nes ši vieta – ne poilsiui!

Kadangi ji buvo užteršta,

ją ištiks sunaikinimas,

nuožmus sunaikinimas.

¹¹ Jei kas nors vaikštinėtų,

pūsdamas miglą į akis bei

skelbdamas melus,

ir sakytų: „Pranašausiu jums

apie vyną ir svaigųjį gėrimą“, –

tokiu pranašu džiaugtųsi ši tauta.

¹² Tikrai surinksiu tave

visą, Jokūbai,

tikrai subursiu Izraelio likutį.

Suvarysiu juos į viena

lyg avis į avidę,

lyg kaimenę į ganyklą.

Ji skardės žmonių klegesiu.

¹³ Tas, kuris pralaužia spragą,

eis jų priekyje:

Jie prasilauš ir išeis pro vartus.

Jų karalius žygiuos pirmas,

o VIEŠPATS jų priekyje.

Tautos vadų pasmerkimas

3 Aš tariau:

„Klausykitės, Jokūbo vadai,

Izraelio namų valdovai!

Jūs turėtumėte žinoti, kas teisinga!

²⁵ T. y. atmatuotų dalį.

² Bet jūs nekenčiate to, kas gera,
ir mylite tai, kas pikta;
jūs lupate nuo mano žmonių odą
ir raumenis nuo jų kaulų.

³ Jūs ėdate mano tautos kūną,
nudiriate jiems odą,
į gabalus laužote jų kaulus,
kapojate juos kaip puode,
kaip mėsą katilė.

⁴ „Kada nors jie šauksis VIEŠPATIES,
bet jis neatsilieps,
paslėps nuo jų savo veidą tuo metu,
nes jie nedorai elgėsi“.

⁵ Taip kalba VIEŠPATS apie pranašus,
klaidinančius mano tautą,
šaukiančius: „Taika!“,
kai turi ko pavalgyti,
bet skelbiančius karą tiems,
kurie nieko nekiša jiems į burnas.

⁶ Todėl ateis jums naktis,
ir jūs negalėsite regėti,
bus jums tamsu,
ir negalėsite burti.

Pranašams nusileis saulė
ir aptems diena.

⁷ Regėtojai bus sugėdinti,
žyniai apstulbinti.
Sumišę jie dingsis lūpas,
nes Dievas neatsiliepia.

⁸ O aš,
aš pertekęs jėgų,
VIEŠPATIES Dvasios,

teisingumo ir drąsos
skelbti Jokūbui apie jo nusikaltimą
ir Izraeliui apie jo nuodėmę.

⁹ Tad išklausykite tai, Jokūbo
namų valdovai

ir Izraelio namų vadai!
Jūs neapkenčiate teisingumo
ir iškraipote visa, kas tiesu!

¹⁰ Jūs statote Sioną krauju
ir Jeruzalę neteisingumu!

¹¹ Jos valdovai teisia už kyšį,
jos kunigai moko už užmokestį,
jos pranašai buria už pinigą,
bet jie šaukiasi VIEŠPATIES
ir sako: „Tikrai VIEŠPATS
yra su mumis!“

Mūsų nepasieks jokia nelaimė“.

¹² Todėl per jūsų kaltę

*Sionas taps ariamu lauku,
Jeruzalė virs griuvėsių krūva,
o Šventyklos kalnas – mišku
apaugusia aukštuma.

Dievo karalystė Sione

4 Ateityje bus taip,
kad VIEŠPATIES Namų kalnas
stovės tvirtai iškilęs virš kalvų
ir bus aukštesnis už kalnus.

Tautos plūs jo link,
² daug tautų ateis ir sakys:

„Ateikite, kopkime į
VIEŠPATIES kalną,

į Jokūbo Dievo Namus,
kad jis pamokytų mus savo kelių,
kad mes eitume jo takais“.

Iš Siono ateis mokymas
ir iš Jeruzalės VIEŠPATIES žodis.

³ Jis išspręs daugelio tautų ginčus,
išspręs galingų, nors ir
tolimų tautų bylas.

*Jos perkals savo kalavijus į arklus,
o ietis – į geneklius*.

Tauta nebekels kalavijo
prieš kitą tautą,
nebebus mokomasi kariauti.

⁴ *Tuomet visi sėdės
po savo vynmedžiais,
po savo figmedžiais,
ir nebus kam jų gąsdinti.

Tai ištare Galybių VIEŠPATIES lūpos!

⁵ Nors visos tautos žengia,
kiekviena dėl savo dievų,
o mes žengsime dėl

VIEŠPATIES, mūsų Dievo,
per amžių amžius.

⁶ „Tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, –
sutelksiu šlubuosius,
surinksiu išblaškytuosius
ir tuos, kuriuos nuliūdinau.“

^{3,12} Jer 26,18

^{4,3} Jl 4,10

^{4,3} Žr. Iz 2,4.

^{4,4} Zch 3,10

⁷ Šlubuosius padarysiu Likučiu,
išblaškytuosius – galinga tauta.

VIEŠPATIS jiems viešpataus
Siono kalne nuo dabar amžinai“.

⁸ O Migdal Edere*,
o Siono kalvos dukterie!

Tau grįš
ankstesnė valdžia,
dukters Jeruzalės karalystė.

⁹ Ko gi dabar taip aimanuoji?
Ar nebeturi karaliaus?

Ar žuvo tavo patarėjas,
kad tave surėmė gimdyvės
skausmai?

¹⁰ Raitykis ir vaitok kaip
gimdyvė, Siono dukterie,
nes turi dabar išeiti iš miesto
ir likti po atviru dangumi.

Tu nueisi į Babiloną
ir ten būsi išgelbėta;
ten VIEŠPATIS išpirks tave
iš tavo priešų rankų.

¹¹ Tikrai daug tautų
susirinko prieš tave,
sakydamos: „Tebūna ji išniekinta,
Siono griuvėsiuose tesigano
mūsų akys!“

¹² Bet jos nežino VIEŠPATIES minčių,
nesuvokia jo užmojo,
nes jis surinko jas kaip
pėdus į klojimą.

¹³ Pakilk ir kulk, Siono dukterie,
nes duosiu tau geležies ragus
ir parūpinsiu vario kanopas.
Tu sutrypsi daug tautų
ir paskirsi jų grobį VIEŠPAČIUI,
jų turtus – visos žemės Viešpačiui.

¹⁴ Dabar apsisaugok
mūrais, Bat Gadera!

„Mes apsiausti!“
Jie smogia lazda į žandą
Izraelio valdovui.

5 *O iš tavęs, Efratos Betliejau,
mažiausias tarp Judo kaimų,
man kils tas,

kuris valdys Izraelį.

Jo kilmė siekia tolimą senovę,
seniai praėjusius laikus.

² Todėl jis paliks juos iki laiko,
kai laukiančioji kūdikio

bus pagimdžiusi;
tuomet jo giminių likučiai sugrįš
pas Izraelio vaikus.

³ Jis tvirtai laikysis
ir ganys savo kaimenę

VIEŠPATIES galia,
VIEŠPATIES, savo Dievo,
galingu vardu.

Jie gyvens saugiai,
nes jo didybė pasiekė
žemės pakraščius.

⁴ Jis pats bus taika!
Jei Asirija ateis į mūsų kraštą
ir ims trypti mūsų žemę,
išrikiuosime prieš ją

septynetą ganytojų,
aštuonetą karališkų vadų.

⁵ Jie valdys Asirijos kraštą kalaviju,
*Nimrodo šalį nuogu kardu.

Jie išvaduos mus nuo asirų,
jei jie ateis į mūsų kraštą
ir mindžios mūsų šalies ribas.

⁶ Jokūbo likutis
tarp daugelio tautų tuomet bus
kaip VIEŠPATIES siunčiama rasa
ir kaip žolė palaistantis lietus,
nelaukiantis nieko iš žmogaus
ir nededantis vilčių į mariuosius.

⁷ Jokūbo likutis tarp tautų,
tarp daugelio tautų, tuomet bus
kaip liūtas tarp miško žvėrių
ir kaip liūtukas avių kaimenėse.
Kur tik jis eis, ten mindžios

ir draskys,
ir nebus, kas išgelbėtų.

⁸ Tavo ranka pakils prieš priešus,
ir visi tavo priešininkai

bus sunaikinti!

⁹ „Tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, –
atimsiu iš tavęs tavo arklius

^{4,8} Hebr. „kaimenės bokštas“, simbolinis
Jeruzalės pavadinimas.“

^{5,1} Mt 2,6; Jn 7,42

^{5,5} Pr 10,8-11

ir sunaikinsiu tavo karo vežimus;
¹⁰ nuniokosiu tavo krašto miestus
 ir sugriausiu visas tavo tvirtoves;
¹¹ atimsiu iš tavo rankų apžavus,
 ir tu nebeturėsi daugiau žiniuonių;
¹² atimsiu iš tavęs tavo stabus
 ir šventuosius akmenis,
 ir tu nebesilenksi daugiau
 savo rankų dirbiniams;
¹³ išrausiu iš tavęs tavo
 šventuosius stulpus
 ir sunaikinsiu tavo miestus.
¹⁴ Įpykęs atkeršysiu
 tautoms, kurios nepakluso“

Viešpats bylinėjasi su tauta

6 Klausykitės, ką VIEŠPATS sako:
 „Pakilk, iškelk bylą
 kalnų akivaizdoje,
 ir tegirdi kalvos tavo balsą!“
² Klausykitės, kalnai, apie
 VIEŠPATIES bylą
 ir jūs, patvarieji žemės pamatai,
 nes VIEŠPATS bylinėjasi
 su savo tauta,
 skelbia ieškinį Izraeliui.
³ „Mano tauta, ką aš tau padariau?
 Kuo gi tave nuvarginau?
 Atsakyk man!
⁴ Juk *išvedžiau tave iš
 Egipto žemės,
 išpirkau tave iš vergijos namų
 ir pasiunčiau tau vadovauti *Možę,
 Aaroną ir *Mirjamą.
⁵ Mano tauta, atmink,
 ką buvo sumanęs Moabo
 karalius *Balakas,
 ką jam atsakė Beoro sūnus Bileamas
 ir kas nutiko nuo *Šitimų
 iki Gilgalo,
 kad žinotumei VIEŠPATIES
 teisumo darbus“.

^{6,4} Iš 12,50-51

^{6,4} Iš 4,10-16

^{6,4} Iš 15,20

^{6,5} Sk 22,2-24,24

^{6,5} Joz 3,1-4,19

⁶ „Kuo nešinas ateisiu į
 VIEŠPATIES Artumą
 ir nusilenksiu aukštybių Dievui?
 Ar ateisiu su deginamosiomis
 aukomis,
 su mituliais veršiais?
⁷ Argi VIEŠPATS bus patenkintas
 tūkstančiais avinų,
 begaliniu srautu aliejaus?
 Ar atiduosiu savo pirmagimį
 už savo nusikaltimą,
 savo kūno vaisių
 už savo nuodėmę?“
⁸ Žmogau, jis tau pasakė,
 kas gera
 ir ko iš tavęs reikalauja VIEŠPATS:
 tik daryti, kas teisinga,
 mylėti ištikima meile
 ir nuolankiai eiti su savo Dievu.
⁹ VIEŠPATIES balsas šaukia miestui
 (didžiai išmintinga bijoti
 tavo vardo):
 „Klausykitės, gimine ir
 miesto taryba!
¹⁰ Argi aš galiu nematyti
 nedorai įgytų turtų
 nedorėlių namuose
 ir keikiamos sumažintos efos?
¹¹ Argi aš galiu pakęsti
 apgavikiškas svarstyklas
 ir nesąžiningų svarsčių maišą?
¹² Tavo turtooliai pilni smurto,
 tavo gyventojai meluoja
 apgauliais liežuviais burnoje.
¹³ Todėl aš tave ir parbloškiau,
 nuniokodamas dėl tavo
 nuodėmių.
¹⁴ Tu valgysi, bet nepasisotinsi,
 ir tavęs nepaliks
 kankinantis alkis;
 tu įgysi, bet neišsaugosi,
 o jei ką ir išsaugotum,
 aš atiduosiu kalavijui.
¹⁵ Tu sėsi, bet nepjausi,
 spausi alyvas, bet aliejumi
 nesitepsi;
 traiškysi vynuoges, bet
 vyno negersi“.

¹⁶ Tu laikeisi *Omrio įstatų,
visų *Ahabo namų darbų
ir sekei jų užmojais.
Todėl paversiu tave tyrlaukais,
o tavo gyventojus – pajuoka,
ir tu turėsi pakelti mano
tautos panieką“.

Pasmerkimas ir viltis

7 Vargas man! Aš kaip
žmogus po to,
kai vasaros derlius nuimtas,
kai vynuogės nurinktos,
neberandantis suvalgyti
jokios vynuogių kekės
nė mano mėgstamų
ankstyvųjų figų.
² Pradingo krašto ištikimieji,
nebeliko nė vieno doro žmogaus.
Visi tyko kraujo,
gaudo vienas kitą tinklu.
³ Jų rankos įgudusios daryti pikta:
didžiūnas kelia reikalavimus,
teisėjas prašo kyšio,
o turtuolis įsako pagal savo norą.
Taip jie iškraipo teisingumą!
⁴ Geriausias tarp jų –
kaip erškėtis,
teisingiausias tarp jų –
kaip erškėčių tvora.
Tavo sargybinių skelbtoji diena,
tavo bausmė atėjo,
ir jau čia pat jų sumišimo metas.
⁵ Netikėkite draugu,
nepasitikėkite bičiuliui!
Nuo miegančios tavo glėbyje
saugok savo lūpų duris!
⁶ *Juk sūnus niekina tėvą,
duktė šiaušiasi prieš motiną,
marti prieš anytą.
Žmogaus priešai – jo namiškiai!
⁷ O aš žvelgsiu į VIEŠPATĮ,
dėsiu viltis į savo išganymo Dievą,
ir išklaussys mane mano Dievas!

⁸ Nedžiūgauk dėl mano
nelaimės, mano priešai!
Nors ir parpuoliau,
vėl atsikelsiu,
nors sėdžiu tamsybėje,
VIEŠPATS – mano šviesa.
⁹ Kadangi jam nusidėjau,
turiu pakelti VIEŠPATIES įniršį,
kol jis apgins mano bylą
ir grąžins man teisingumą.
Jis išves mane į šviesą,
ir aš regėsiu jo teisumą.
¹⁰ Tai regėdamas, mano priešas
paraus iš gėdos,
nes jis sakė man:
„Kur jis,
VIEŠPATS, tavo Dievas?“
Mano akys regės jo žlugimą;
jis bus sutryptas
kaip purvas gatvėse.
¹¹ Tavo sienų atstatymo dieną,
būtent tą dieną
tavo ribos bus platesnės;
¹² tą dieną kiti eis pas tave
net iš Asirijos ir Egipto miestų,
iš Egipto ir nuo Upės,
net nuo jūros iki jūros,
nuo kalno iki kalno.
¹³ Bet kraštas bus tapęs
tyrlaukais
jo gyventojams
dėl jų nedorų darbų.

Malda

¹⁴ Savo lazda ganyk savo tautą,
tavo paveldo kaimenę,
gyvenančią atskirai miške,
sodų krašto viduje.
Tesigano ji Bašane ir Gileade
kaip senovės dienomis.
¹⁵ Kaip išėjimo iš Egipto
žemės dienomis,
dabar parodyk jai
nuostabius darbus.
¹⁶ Tautos regės ir gėdysis,
nepaisydamos visos savo galybės;
jos ranka užsidengs sau burnas,
ir apkurs jų ausys.

^{6,16} 1 Kar 16,23-28

^{6,16} 1 Kar 16,29-34; 21,25-26

^{7,6} Mt 10,35-36; Lk 12,53

¹⁷Jos laižys dulkes kaip žalčiai,
kaip žemės ropļiai;
jos išeis baimingai iš savo tvirtovių,
siaube gręšis į VIEŠPATĮ,

mūsų Dievą,
ir patirs tavo baimę.

¹⁸Kur yra toks Dievas, kaip tu,
kuris atleidžia kalnę
ir dovanoja nusižengimą
savo paveldo likučiui?

Jo pyktis netveria amžinai,
nes jam malonu būti gailestingam.

¹⁹Jis vėl mūsų pasigailės,
kojomis sutryps mūsų kaltes.

Tu įmesi į gelmes
visas mūsų nuodėmes.

²⁰Tu parodysi ištikimybę Jokūbui,
ištikimą meilę Abraomui,
kaip esi prisiekęs
mūsų protėviams senovės dienomis.

NAHUMO KNYGA

Nahumo knyga (hebr. *naḥūm*, gr. *naoum*, lot. *na(h)um*) pavadinta pranašo Nahumo, apie kurį nieko daugiau nežinoma, vardu ir parašyta tarp 663 ir 612 m. pr. Kr.

Paskelbęs, kad Viešpats visada nubaudžia kaltuosius (sk. 1), pranašas kalba apie įvyksiantį klestinčios Ninevės sunaikinimą (sk. 2–3).

Kruvinujo miesto ir jo karaliaus sunaikinimas knygoje įgyja visuotinės pamokos pobūdį.

1 Ištarmė *Ninevei.

Nahumo Elkošiečio regėjimo knyga.

Himnas Viešpačiui

^{2*} Pavydulingas ir keršijantis

Dievas yra VIEŠPATS;

VIEŠPATS keršija ir dega pykčiu;

VIEŠPATS keršija savo nedraugams

ir niršta ant savo priešų.

³ Kantrus yra VIEŠPATS,

bet didis galybė;

VIEŠPATS niekada nepalieka

nenubausto kaltojo.

Viesulu ir audra jis keliauja,

debesys – jo kojų dulkės.

⁴ Jis sudraudžia jūrą

ir ją nusašina,

išdžiovina visas upes.

Nuvyto Bašanas ir Karmelis,

vysta Libano žiedai.

⁵ Prieš jį dreba kalnai,

nyksta kalvos;

nuo jo veido krūpčioja žemė,

pasaulis ir visa,

kas jame gyvena.

⁶ Kas gali atsilaikyti prieš jo įniršį?

Kas gali pakelti jo degantį pyktį?

Jo pyktis liepsnoja kaip ugnis;

nuo jo skeldėja uolos.

⁷ Geras yra VIEŠPATS,

tvirtovė nelaimės dieną.

Jis apsaugo, kas juo pasitiki,

⁸ net potvyniui ištikus.

Jis padarys visišką galą

savo nedraugams

ir priešus nuvys į tamsybes.

Kreipimaisi į Judą ir Ninevę

⁹ Kokių priekaištų turite

VIEŠPAČIUI?

Jis padarys galą,

ir nelaimės nebesikartos!

¹⁰ Tarsi susipynę erškėčiai,

tarsi įkaušę girtuokliai,

jie deginami kaip sausi šiaudai.

¹¹ Iš tavęs iškilo

rezgantis piktus kėslus

prieš VIEŠPATĮ

niekšybės patarėjas.

¹² Taip kalba VIEŠPATS:

„Nors ir labai stiprūs bei gausūs,

jie bus sunaikinti ir išnyks.

Nors ir nuplaku tauve,

daugiau nebeplaksiu.

¹³ O dabar nuimsiu nuo tavęs jungą

ir sutraukysiu tavo pančius“.

¹⁴ Apie tave VIEŠPATS ištarė:

„Savo vardo palikuonių

daugiau nebeturėsi;

iš tavo dievų namų išmesiu

ir drožtą stabą, ir liedintą stabą;

supilsiu tau kapą, nes tu

niekam nebetinki“.

^{1-3,19} Iz 10,5-34; 14,24-27; Sof 2,13-15

¹² Nah 1,2-8 yra vad. abėcėlinių psalmių pavidalo.

2 Žiūrėk! *Kalnais
žengia šauklis,
nešantis gerą žinią,
skelbiantis taiką!
„Švęsk, Judai, savo šventes,
vykdyk savo įžadus,
nes niekada daugiau
niekšas per tave nebežengs;
jis visiškai sunaikintas!“*

Ninevės sunaikinimas

² Griovėjas pakilo prieš tave.
Budėk ant pylimų,
stebėk kelią,
juoskis kalaviją ant strėnų,
sutelk visas savo jėgas!

³ Juk VIEŠPATS gražina ne
tik Jokūbo didybę,
bet ir Izraelio didybę,
nors plėšikai juos nuniokojo
ir sunaikino jų atžalas.

⁴ Jo galiūnų skydai
dažyti raudonai,
kariai aprengti purpuru.
Karo vežimai, tą dieną
apžiūrimi prieš mūšį, –
tarsi liepsnojančios deglai.

⁵ Gatvėmis pasiutusiai
daužosi vežimai,
aikštėmis darda šen ir ten.
Jie atrodo lyg deglai,
jie tvyks lyg žaibai.

⁶ Jis šaukia savo drąsuolius,
ir klupinėdami jie žengia pirmyn,
skuba miesto mūrų link;
skydų priedanga jau parengta.

⁷ Atsiveria upės vartai,
ir tirpsta iš siaubo rūmai.

⁸ Jų valdovė varoma į nelaisvę;
tarnaitės lydi ją,
dejuodamos kaip balandžiai
ir mušdamosi krūtinėn.

⁹ Nuo seniausių laikų
Ninevė buvo tarsi vandens
tvenkinys.

Dabar jie tvinsta.

„Sustokite! Sustokite!“ –
bet nė vienas negrįžta.

¹⁰ „Grobkite sidabrą,
grobkite auksą!

Lobiams nėra galo!

Visokiausių brangenybų gausybė!“

¹¹ Ninevė nusiaubta, nuniokota
ir sunaikinta!

Širdis alpsta, kėliai linksta,
visų strėnos pakirstos,
visų veidai mirtinai išbalę!

¹² Kas nutiko liūtų olai,
liūtukų urvui,
kur būvodavo liūtas
bei liūtukai
ir nebūdavo kam jų baidyti?

¹³ Gana pridraskė liūtas
savo mažyliams
ir prismaugė grobio savo liūtėms;
jis pripildė savo olas grobio,
savo urvus draskytos mėsos.

¹⁴ „Tikėk manimi, aš tavo priešas, –
tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – aš pa-
versiu tavo karo vežimus dūmais, o
tavo liūtukus suris kalavijas. Padary-
siu galą tavo grobikavimui žemėje, ne-
bebus girdėti daugiau tavo pasiuntinių
balso.

3 Ak! Kruvinasis miestas
skendi apgaulėje,
kupinas grobio; nėra
galo jo grobimui!

² Botagai pliaukši, ratai darda,
žirgai šuoliuoja, karo
vežimai tarška!

³ Raiteliai puola,
švytruoja kalavijai, žaibuoja ietys!
Šūsnyš žuvusiųjų,
krūvos lavonų, nesuskaičiuojami
užmuštieji;

klumpama ant kūnų!

⁴ Dėl gausiai ištvirkaujančios
kekšės,
patraukliūs kerėjimo valdovės,

^{2,1} Iz 52,7

^{2,1} Lot. *Vulgatoje* ir kituose vertimuose Nah 2,1
figūruoja kaip Nah 1,15, todėl skiriasi ir viso
sk. 2 eilučių numeracija.

tautas pavergusios savo
 ištvirtavimais,
 o gentis – kerėjimu,
⁵ tikėk manimi, atėjau prieš tave, –
 tai Galybių VIEŠPATIES žodis. –
 Užvešiu tau sijoną ant galvos,
 parodysiu tavo nuogumą tautoms
 ir tavo gėdą karalystėms.
⁶ Apmėtysiu tave nešvarumais,
 sudarkysiu tave
 ir paversiu tave siaubo reginiu.
⁷ Kas tik pamatys tave,
 tas trauksis nuo tavęs ir sakys:
 ‘Sunaikinta Ninevė! Kas
 ją apraudos?’
 Kur rasiu, kas tave paguostų?
⁸ Argi tu geresnė už No Amoną*,
 sėdėjusį prie Nilo,
 apsup tą iš visų pusių vandenų?
 Jūra buvo jo pylimai,
 o vandenys – sienos.
⁹ Kušas buvo jo stiprybė
 ir Egiptas, ir nesuskaičiuojami kiti.
 Jam padėjo Putas ir libiai.
¹⁰ Tačiau jis buvo ištremtas
 ir išėjo į nelaisvę;
 net jo mažyliai buvo ištaškyti,
 prie kiekvieno gatvės kampo;
 burtai buvo mesti ir dėl
 jo kilmingųjų,
 ir visi didikai buvo surakinti
 grandinėmis.
¹¹ Ir tu būsi girta,
 visiškai apsvaigusi;
 ir tu ieškosi apsaugos nuo priešo.
¹² Visos tavo tvirtovės –
 kaip figmedžiai

su ankstyvosiomis figomis;
 kam nors juos papurčius,
 figos krinta į valgančiojo burną.
¹³ Žiūrėk! Tavo kariai
 kaip moterys.
 Tavo krašto vartai
 patys atsivėrė tavo priešams,
 ugnis surijo tavo vartų velkes.
¹⁴ Prisisemk vandens apgulos metui,
 sustiprink įtvirtinimus;
 lipk į purvą, mink molį,
 pasidirbk kietų plytų!
¹⁵ Ten suris tave ugnis,
 paguldys tave kalavijas;
 jie suris tave kaip skėrių vikšrus.
 Dauginkitės kaip skėrių vikšrai,
 dauginkitės kaip skėriai!
¹⁶ Prisdarei sau pirklių daugiau
 negu danguje yra žvaigždžių.
 Skėriai išsirita
 ir nuskrenda.
¹⁷ Tavo didžiūnai – kaip skėriai,
 tavo raštvedžiai – kaip
 skėrių spiečiai,
 nutupiantys ant tvorų šaltą dieną.
 Saulei patekėjus, jie nuskrenda,
 ir nėra, kas žinotų,
 kur jie dingę.
¹⁸ Snaudžia tavo ganytojai,
 Asirijos karaliai,
 atgulė poilsio tavo kilmingieji.
 Tavo žmonės išblaškyti kalnuose,
 ir nėra kam jų surinkti.
¹⁹ Nepagydomas tavo sužalojimas,
 mirtina tavo žaizda.
 Kas tik girdi šią žinią apie tave,
 tas ploja rankomis.
 Juk kas nėra patyręs
 tavo negailestingo žiaurumo?“

^{3A} T. y. Tėbus.

HABAKUKO KNYGA

Habakuko knyga (hebr. *ḥabāqqūq*, gr. *abakoum*, lot. *(h)abacuc*) pavadinta pranašo Habakuko, apie kurį nieko daugiau nežinoma, vardu ir parašyta tarp 615 ir 597 m. pr. Kr.

Po pranašo ir Viešpaties pokalbio apie Dievo teisingumą pasaulyje (1,1–2,4) skelbiami penki prakeikimai priešams (2,5–20), ir pranašas atsiliepia lyrine malda (sk. 3).

Nerimastingu klausimu prasidėjusi knyga užbaigiama džiaugsmingu pasitikėjimu Viešpačiu.

Dievo ir pranašo pokalbis

1 Ištarmė, kurią pranašas Habakukas gavo per regėjimą.

² Kiek ilgai dar šauksiu, VIEŠPATIE, o tu manęs neišgirsi?

Arba rėksiu: „Smurtas!“ –

o tu manęs negelbėsi?

³ Kodėl rodai man nusikaltimus ir žiūri į vargą?

Aš puldinėjamas ir prievartaujamas, kyla vaidai, nesiliauja barniai.

⁴ Įstatymas be gėlios, teisingumas niekada nelaimi.

Sukčius apmauna teisųjį, o teismo sprendimas kreivas.

⁵ „Pasižvalgykite po tautas ir įsidėmėkite!

*Stebėkitės ir apstulbkite!

Juk jūsų dienomis vyksta dalykas, kuriuo netikėtumėte, jei ir būtų jums pasakyta.

⁶ Tikėk manimi! Aš išjudinu *chaldėjus, tą žiaurią ir veržlią tautą, žygiuojančią per žemės platybes užimti svetimų sodybų.

⁷ Jie baisūs ir kelia siaubą; jie patys nusistato teisę ir viršenybę.

⁸ Jų žirgai greitesni už leopardus, aršesni už vilkus vakare.

Jų ristūnai šuoliuoja, jų raiteliai atjoja iš toli, atskrenda lyg erelis prie grobio.

⁹ Visi jie joja siaubti, įbedę akis į priekį, ir semia belaisvius kaip smėlį.

¹⁰ Jie tyčiojasi iš karalių, išjuokia valdovus. Kiekvieną tvirtovę pajuokia, supila žemių pylimą ir paima ją.

¹¹ Tuomet pasikeičia kaip vėjas ir pradingsta.

Jie nusižengia ir nusikalsta, nes jų dievas – jų pačių galybė!“

¹² Argi tu nesi nuo pat pradžios, VIEŠPATIE, mano Dieve, mano Šventasis?

Tu esi nemirtingas!

Tu VIEŠPATIE, paskyrei jiems teisumą, tu Uōla, parengi jiems bausmę.

¹³ Tavo akys per šventos žvelgti į pikta, tu negali žiūrėti į nusikaltimus. Tad kodėl žiūri į klastūnus ir tyli, kai nedorėliai ryja teisesnius už save?

¹⁴ Lyg jūros žuvis padarei žmones, lyg šliužus, neturinčius valdovo.

¹⁵ Ištraukia priešas juos visus kabliu, išvelka tinklu, surenka bradiniu.

^{1,5} Apd 13,41

^{1,6} 2 Kar 24,2

¹⁶ Todėl jie linksminasi ir džiūgauja,
aukoja atnašas savo tinklui
ir degina smilkalus savo bradiniui,
nes dėl jų pagausėjo jų davinys,
ir valgis riebus.

¹⁷ Argi taip ir toliau jie
tuštins savo tinklą
žudydami tautas be pasigailėjimo?

2 Stovėsiu savo sargybos vietoje,
liksiu ant pylimo,
lauksiu, ką jis man sakys,
koks bus jo atsakymas
į mano skundą.

² Tuomet VIEŠPATS man
atsakė ir tarė:

„Užrašyk regėjimą,
įrašyk taip aiškiai į lenteles,
kad ir bėgikas jį perskaitytų.

³ Nustatytu laiku regėjimas
išsipildys,
o dabar jis skuba į tikslą
ir nemeluoja.

Jei atrodo, kad jis gaišuoja, palauk;
*jis tikrai išsipildys ir nesuvėluos“.

⁴ Pasižiūrėk į puikuolį!
Jo dvasia nėra dora;

o *teisus žmogus gyvena
savo tikėjimu.

Nedorėlių pasmerkimas

⁵ Turtas tikrai apgaulus;
puikuoliai neiškenčia,
išsižioja plačiai kaip Šeolas,
nepasotinami kaip mirtis,
glemžia visas tautas
ir užkariauja visas gentis.

⁶ Ar neims visi tokius
žmones pajuokti,
kalbėti apie juos patyčiomis
ir patarlėmis?

„Vargas tam,
kuris krauna, kas jam
nepriklauso!“

Kiek ilgai nesiliausi kaupti daiktus,
paimtus kaip užstatą?

⁷ Ar nepakils staiga tavo
skolintojai?

Ar neatbus tie, kurie
tau kelia baimę?

Tuomet tu būsi jų grobis!

⁸ Kadangi apiplėšei daug tautų,
tave plėš visų tautų likučiai
dėl pralieto žmonių kraujo
ir smurto žemei,
miestams ir visiems, kas
juose gyvena.

⁹ „Vargas tam,
kuris siekia neteisėtos
naudos savo namams,
kraunasi aukštai lizdą,
norėdamas saugiai gyventi!“

¹⁰ Užtraukei gėdą savo namams,
išžudydamas daug tautų,
ir sau užsitraukei pražūtį.

¹¹ Net sienų akmenys šauks
ir medžio sijos joms atsilieps.

¹² „Vargas tam,
kuris statosi miestą
praliedamas kraują
ir kuria gyvenvietę
nusikalsdamas!“

¹³ Argi ne Galybių
VIEŠPATIES valia
taūtos tik tam turėjo triūsti,
kad liepsnas pamaitintų,
o gentys tuščiai vargintųsi?

¹⁴ *Juk žemė bus kupina
VIEŠPATIES šlovės pažinimo,
kaip jūra kupina vandenų.

¹⁵ „Vargas tam,
kuris, liedamas pyktį, girdo
savo kaimynus,

kol jie pasigeria,
norėdamas pasižiūrėti
į jų nuogumą!“

¹⁶ Būsi sotus panieka
užuot pasisotinęs garbe.
Gerk ir pats! Sverduliuok!
Taurė VIEŠPATIES dešinėje
pasisuks į tave,
ir gėda aptemdys tavo garbę!

²³ Hbr 10,37

²⁴ Rom 1,17; Gal 3,11; Hbr 10,38

¹⁷ Libanui padarytas smurtas
užgoš tave,
žvėrių išnaikinimas,
tau kels siaubą
dėl pralieto žmonių kraujo
ir smurto žemei,
miestams ir visiems, kas
juose gyvena.

¹⁸ Ką padės stabas,
meistro padarytas,
liedintas atvaizdas ir
melo mokytojas?

Meistras pasitiki savo darbu,
nors jo kūrinys – tik stabas,
negalintis žodžio ištarti!

¹⁹ „Vargas tam,
kuris taria rąstigaliui: ‘Pabusk!’
ir kurčiam akmeniui: ‘Kelkis!’“
Ar jis gali pamokyti?
Įsižiūrėk! Auksu ir sidabru
jis aptrauktas,

tačiau gyvybės alsavimo jis neturi.

²⁰ Bet VIEŠPATIS yra savo šventykloje;
tenutyla jo akivaizdoje visa žemė!

3 *Pranašo Habakuko malda. Pagal raudos melodiją.*

² VIEŠPATIE, girdėjau apie tavo gyrių;
esu apstulbęs, VIEŠPATIE,
nuo tavo darbų.

Atnaujink juos mūsų laikais,
padaryk juos žinomus mūsų laikais!
Būk gailestingas net kai pyksti!

³ Dievas atėjo iš Temano,
Šventasis iš Parano kalno. *Sela**.
Jo Garbė padengė dangų,
ir žemė buvo sklidina jo garbės.

⁴ Žerėjimas kaip saulės;
du spinduliai švyti iš jo rankos,
iš ten, kur slypi jo galybė.

⁵ Maras žygiavo pirma jo,
o mirtis sekė įkandin.

⁶ Sustodamas jis supurtė žemę,
pažvelgdamas sudrebino tautas.

Amžinieji kalnai skeldėjo,
palei jo senuosius kelius
įdubo pirmykštės kalvos.

⁷ Mačiau nelaimės užpultas
Kušano palapines,
virpančias Midjano krašto
palapinių dangas.

⁸ Argi tu įširdai ant upių, VIEŠPATIE?
Nejau tu įniršai ant upių
ir įtūžai ant jūros,
kai valdei savo žirgus,
pergalingus karo vežimus?

⁹ Švytravai iš dėklo ištrauktu lanku,
ir tavo žodžio prisotintos
buvo strėlės. *Sela*.

Tu upėmis vagojai žemę.

¹⁰ Kalnai matydami tave drebėjo;
pratrūko liūtis,
suriaumojo jūrų bedugnė.
Saulė iškėlė aukštai savo rankas,

¹¹ mėnulis sustojo savo
didingoje buveinėje
nuo tavo greitųjų strėlių šviesos,
nuo tavo žaibuojančios
ieties spindesio.

¹² Įniršęs žengei per žemę,
įpykęs sutrypei tautas.

¹³ Išėjai gelbėti savo tautos,
gelbėti savo pateptojo.
Sutriuškinai nedorųjų
namų galvą,

apnuogindamas juos nuo
pamatų ligi stogo. *Sela*.

¹⁴ Pervėrei jo paties strėlėmis
jo karių galvas,
kai jieėjo kaip viesulas
mūsų išblaškyti,

džiūgavo, kad galės praryti
besislapstančius vargšus.

¹⁵ Savo žirgais ištrypei jūrą,
išjudindamas galingus vandenius.

¹⁶ Girdžiu ir drebu visu kūnu;
išgirdus balsą, virpa mano lūpos.
Suguro mano kaulai,
netvirtai tapo mano žingsniai.
Vis dėlto ramiai laukiu dienos,
kuri atneš nelaimę
mus puolančiai tautai.

^{3,3} Nežinomas liturgijos terminas.

¹⁷ Nors figmedis nežydėtų
ir nebūtų vaisių ant vynmedžių,
nors alyvmedis neneštų derliaus
ir laukai neduotų maisto,
nors avių kaimenė dingtų iš avidės,
o galvijų banda – iš tvarto,
¹⁸ aš džiaugsiuosi VIEŠPATYJE,
džiūgausiu Dieve, kuris
mane išgano.

¹⁹ Mano stiprybė – VIEŠPATS Dievas;
*jis daro mano kojas kaip stirnų
ir įgalina mane žengti
aukštumomis.

*Choro vadovui. Su styginiais instru-
mentais.*

^{3,19} 2 Sam 22,34; Ps 18,33

SOFONIJO KNYGA

Sofonijo knyga (hebr. *cefanejāh*, gr. *sophonias*, lot. *sofonias* / *sophonias*) parašyta paties pranašo Sofonijo iki 626 m. pr. Kr.

Pirmiausia skelbiamas perspėjimas Judui ir Viešpaties dienos artėjimas (1,1–18), paskui – paraginimas krašto nuolankiesiems (2,1–3), Judo priešų teismas (2,4–15), priekaištas Jeruzalei (3,1–8) ir išgelbėjimo pažadas (3,9–20).

Vidaus ir išorės pavojų akivaizdoje Sofonijas kelia balsą prieš politinius ir religinius veikėjus, karaliaus pareigūnus ir dvariškius, mėgdžiojančius svetimų kraštų papročius ir religines apeigas.

Viešpaties teismo diena

1 VIEŠPATIES žodis Ezekijo sūnaus Amarijos sūnaus Gedalijos sūnaus Kušio sūnui Sofonijui Judo karaliaus Amono sūnaus *Jošijo dienomis.

² Šluote nušluosiu visa nuo žemės paviršiaus, – tai VIEŠPATIES žodis. –

³ Nušluosiu žmones ir gyvulius, nušluosiu padangių paukščius ir jūros žuvis.

Parblokšiu nedorėlius, išnaikinsiu žmoniją nuo žemės paviršiaus, – tai VIEŠPATIES žodis. –

⁴ Pakelsiu ranką prieš Judą ir prieš visus Jeruzalės gyventojus.

Išnaikinsiu iš šios vietos visas Baalo liekanas ir patį stabmeldžių kunigų vardą,

⁵ visus, kurie ant stogų garbina dangaus Galybes*,

visus, kurie garbina ir prisiekia VIEŠPAČIUI, bet prisiekia ir Melechui,

⁶ visus, kurie paliko VIEŠPATĮ ir nei VIEŠPATIES ieško, nei jo paiso.

⁷ Tylėk Viešpaties DIEVO akivaizdoje!

Juk VIEŠPATIES diena artį; VIEŠPATS parengė kruviną auką, pašventė savo svečius.

⁸ VIEŠPATIES kruvinos aukos dieną nubausiu didžiūnus bei

karaliaus sūnus ir visus, kurie rengiasi svetimšalių apdarais.

⁹ Tą dieną nubausiu visus, kurie šoka per slenkstį*, pripildo savo valdovo namus smurto ir apgavysčių.

¹⁰ Ir tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, – bus girdėti šauksmai nuo Žuvų vartų,

aimanos iš Antrojo kvartalo, didelis bildesys nuo kalvų.

¹¹ Aimanuoja Machtešo* gyventojai, nes žuvo visi pirkliai; visi, kas sveria sidabrą, sunaikinti.

¹² Tą dieną išnaršysiu Jeruzalę su žiburiu

ir nubausiu žmones, kurie patenkinti ilsisi ant savo nuosėdų*,

manydami savo širdyse: „VIEŠPATS nedarys gero, bet nedarys nė pikto“.

^{1,9} Žr. 1 Sam 5,5.

^{1,11} Žuvų vartai, Antrasis kvartalas, Machtešas – Jeruzalės miesto dalys.

^{1,12} T. y. sutingę ir ištižę.

^{1,1} 2 Kar 22,1–23,30; 2 Met 34,1–35,27

^{1,5} T. y. šviesulius.

¹³ Bus išplėsti jų turtai
ir sunaikinti jų namai.
Nors jie statosi namus,
juose negyvens,
nors jie veisia vynuogynus,
jų vyno negers.

¹⁴ Didžioji VIEŠPATIES diena jau arti,
arti ir sparčiai artėja.
Klausykis, VIEŠPATIES diena!

„Ji karti!“ –
galiūnas ten klykia!

¹⁵ Tai bus pykčio diena,
sielvarto ir skausmo diena,
pražūties ir siaubo diena,
tamsos ir sutemų diena,
juodų debesų diena,

¹⁶ diena rago garsų ir
kovos šauksmų
prie įtvirtintų miestų
ir didingų tvirtovių bokštų.

¹⁷ Sukelsiu žmonėms tokį sielvartą,
kad jie vaikščios lyg akli.
Kadangi jie nusidėjo VIEŠPAČIUI,
jų kraujas bus išpilamas kaip dulkės
ir jų viduriai išverčiami
kaip mėšlas.

¹⁸ VIEŠPATIES pykčio dieną
nepajėgs jų išgelbėti
nei auksas, nei sidabras.
Jo pavyduliavimo ugnyje
bus sunaikinta visa žemė.
Visišką ir baisų galą jis padarys
visiems žemės gyventojams.

Tautų teismas

2 Susieikite, susirinkite,
begėde tauta,

² kol nesate išpustyti
kaip pelai pavėjui,
kol jūsų neištiko
degantis VIEŠPATIES pyktis,
kol neatėjo

VIEŠPATIES įniršio diena.

³ Ieškokite VIEŠPATIES, visi
krašto nuolankieji,
kurie vykdate jo teisingumą;
siekite teismo, siekite
nuolankumo,

kad galėtumėte rasti prieglobstį
VIEŠPATIES įniršio dieną.

⁴ Gaza bus apleista,
Aškelonas virs dykynė,
Ašdodo gyventojai viduryje
dienos bus išvaryti,

Ekronas išgriautas iki pamatų.

⁵ Vargas jums, pajūrio gyventojai,
keretų tauta!

VIEŠPATIES žodis prieš jus,
Kanaane, *filistinų šalie!
Naikinsiu tave, ir tu liksi
be gyventojų.

⁶ Tu, keretų pajūri, virsi
ganyklomis,
piemenų lankomis ir
kaimenių aptvarais.

⁷ Pajūris priklausys
Judo namų likučiui.
Prie jūros jie ganys,
o vakare Aškelono namuose
guldys savo kaimenes,
nes VIEŠPATS, jų Dievas,
juos aplankys
ir sugrąžins iš nelaisvės.

⁸ Girdėjau *Moabo patyčias
ir *Amono užgaules,
kai jie tyčiojosi iš mano tautos
ir užgauliojo jų kraštą.

⁹ Todėl, kaip aš gyvas, –
tai Galybių VIEŠPATIES,
Izraelio Dievo žodis, –

Moabas bus kaip *Sodoma,
o Amonas kaip Gomora:
dilgėlių laukas, druskos dauba,
amžina dykynė.

Mano tautos likutis juos plėš,
mano genties išlikusieji
juos paveldės.

¹⁰ Tai bus už jų išdidumą,
nes jie tyčiojosi ir didžiavosi

^{2,4-7} Iz 14,29-31; Jer 47,1-7; Ez 25,15-17; Jl 3,3-5;
Am 1,6-8; Zch 9,5-7

^{2,8-11} Iz 15,1-16,14; 25,10-12; Jer 48,1-47;
Ez 25,8-11; Am 1,13-15

^{2,8-11} Jer 49,1-6; Ez 21,28-32; 25,1-7; Am 1,13-15

^{2,9} Pr 19,24

prieš Galybių VIEŠPATIES tautą.

¹¹ VIEŠPATS sukels jiems siaubą,
padaręs bejėgius visus
žemės dievus.

Tuomet jį pagarbins,
kiekvienas savo vietoje,
visi tautų pajūriai ir salos.

¹² Ir jūs, *kušitai,
būsitate mano kalavijo išžudyti.

¹³ Jis pakels ranką
šiaurės link
ir sunaikins *Asiriją;
jis pavers Ninevę dykyne,
tokia išdžiūvusią kaip dykuma.

¹⁴ Joje ilsėsis bandos
ir visi laukiniai žvėrys;
ant stulpų tūps kuosos ir pelėdos;
bus girdėti ūbavimas lange,
o varnas kranks ant slenkščio,
nes bus nuplėstos kedro lentelės.

¹⁵ Ar tai tas linksmasis miestas,
kuris gyvena saugiai ir
manė širdyje:
„Aš esu, ir be manęs nėra kito“?
Kokia dykyne jis virto,
laukinių gyvūnų guoliu!
Kas tik praeina pro šalį,
tas švilpia ir grūmoja kumščiu.

Jeruzalės ateitis

3 Vargas maištaujančiam,
užterštam,
valdingam miestui!

² Jis neklaūsė jokio balso,
nepriėmė jokio pamokymo.
Jis nepasitikėjo VIEŠPAČIU,
nesiartinio prie savo Dievo.

³ Jo pareigūnai – lyg
riaumojantys liūtai,
teisėjai – lyg vakaro vilkai,
kurie nieko nepalieka rytui.

⁴ Jo pranašai – įžūlūs,
klastingi bičiuliai;
jo kunigai suteršia, kas šventa,
ir iškraipo įstatymą.

⁵ Bet VIEŠPATS jame teisus,
jis nedaro, kas neteisinga.
Savo teisingumą jis atskleidžia
kas rytą taip ištikimai,
kaip ištikima aušra,
bet nedorėlis nepažįsta gėdos.

⁶ Sunaikinau tautas,
jų gynybos bokštai sugriauti.
Kalaviju taip iššlaviau jų gatves,
kad nebėra kam jomis vaikščioti.
Jų miestai sunaikinti,
be žmonių, be gyventojų.

⁷ Tariau: „Tikrai tas miestas
bijos manęs,

priims pamoką
ir neišleis iš akių nieko,
ką jam padariau“.
Tačiau jie su dar didesniu
noru darė tai,
kas suteršia visus jų darbus.

⁸ Todėl laukite manęs, –
tai VIEŠPATIES žodis, –
laukite dienos,
kai pakilsiu kaip kaltintojas.
Aš nusprendžiau surinkti gentis,
sutelkti karalystes
ir išlieti ant jų savo pyktį,
visą mano įniršio karštį,
nes mano pavyduliavimo ugnyje
bus sudeginta visa žemė.

⁹ Tuomet pakeisiu ir
nuvalysiu tautų lūpas,
kad jos visos galėtų šauktis
VIEŠPATIES vardo

ir sutartinai jam tarnauti.

¹⁰ Iš anapus Kušo upių
mano garbintojai,
mano išblaškytieji,
atneš man atnašas.

¹¹ Tą dieną nebebūsi sugėdinta
dėl visų savo darbų,
kuriais maištavai prieš mane,
nes pašalinsiu iš tavęs
išdidžiuosius pagyrūnus.
Nebeaukštinsi daugiau savęs
ant mano šventojo kalno.

¹² Paliksiu tavo viduryje
nuolankią ir kuklią tautą.

^{2,12} Iz 18,1-7

^{2,13-15} Iz 10,5-34; 14,24-27; Nah 1,1-3,19

VIEŠPATIES vardas bus
jiems prieglauda,

¹³ ir aš išsaugosiu Izraelio likutį.

Jie blogai nebesielgs
ir nebekalbės netiesos.

*Apgaulingam liežuviui
jų burnose nebebus vietos.
Tuomet jie ganysis ir ilsėsis,
ir nebebus kam jų gąsdinti.

¹⁴ Krykštauk iš džiaugsmo,
Siono dukterie,

šaūk, Izraeli!

Visa širdimi džiaukis ir džiūgauk,
dukterie Jeruzale!

¹⁵ VIEŠPATS atšaukė tau

skirtą nuosprendį,

jis nušlavė šalin tavo priešus.

Izraelio karalius, pats

VIEŠPATS yra tavyje;

tau daugiau nebereikės

bijoti nelaimės.

¹⁶ Tą dieną Jeruzalei bus sakoma:

„Nebijok, Sione, nenuleisk rankų!“

¹⁷ VIEŠPATS, tavo Dievas,
pergalę teikiantis galiūnas,
yra tavyje:

jis noriai džiaugsis tavimi,
atnaujins tave mylėdamas
ir džiūgaus dėl tavęs giedodamas,
¹⁸ kaip džiūgaujama iškilmų dieną.

Atitolinsiu nuo tavęs nelaimę,
dėl kurios tu kentėjai pajuoką.

¹⁹ Tikėk manimi!

Tuo metu padarysiu galą visiems,
kurie tave engė.

Išgelbėsiu raišuosius,
surinksiu paklydusiuosius

ir permainsiu jų gėdą

į gyrių ir garbę visoje žemėje.

²⁰ Tuo metu parvesiu jus namo

ir tuo laiku jus surinksiu.

Padarysiu jus garbingus ir giriamus

visose žemės tautose,

kai sugrąžinsiu jums

matant tremtinius, –

sako VIEŠPATS.

AGĖJO KNYGA

Agėjo knyga (hebr. *haggaj*, gr. *aggaios*, lot. *agg(a)eus*) parašyta paties pranašo Agėjo (VI–V a. pr. Kr.) 520 m. pr. Kr.

Pranašas ragina atstatyti Jeruzalės šventyklą (sk. 1), lygina buvusiąją šventyklą su būsimąja (2,1–9), žada kraštui gerovę (2,10–19) ir pavadina Zerubabelį Viešpaties išrinktuoju (2,20–23).

Agėjas kartu su pranašu Zachariju išjudino potremtinę hebrajų bendruomenę, ir įstrigę šventyklos atstatymo darbai buvo sėkmingai užbaigti 515 m. pr. Kr.

Raginimas atstatyti Šventyklą

1 Antrų karaliaus Darijaus metų šešto mėnesio pirmą dieną VIEŠPATIES žodis per pranašą *Agėją pasiekė Judo valdytoją Šaltielio sūnų Zerubabelį ir vyriausiąjį kunigą Jehocadako sūnų Jozuę: ² „Taip kalba Galybių VIEŠPATS: ‘Šie žmonės sako, kad dar neatėjo metas atstatyti VIEŠPATIES Šventyklą’“. ³ Taigi per pranašą Agėją buvo ištartas VIEŠPATIES žodis: ⁴ „Argi metas jums gyventi pagražinimais apkaltuose savo namuose, kai šie Namai tebėra sugriauti?“ ⁵ Dabar taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Susimąstykite, kaip jums sekėsi!

⁶ Jūs daug sėjote, bet mažai nuvalėte, jūs valgote, bet jums niekada negana, jūs geriate, bet jums niekada neužtenka, jūs rengiatės, bet nė vienam nėra šilta, ir kas šį tą užsidirba, tas deda į kiaurą maišą“.

⁷ Taip kalba Galybių VIEŠPATS: „Susimąstykite, kaip jums sekasi!

⁸ Kopkite į kalvas, pargabenkite rąstų ir atstatykite Namus.

Tuomet žvelgsiu į juos su malonumu

ir būsiu pašlovintas, –

sako VIEŠPATS. –

⁹ Jūs daug tikėjotės, bet mažai gavote, ir ką namo pargabenote, tą aš vėjais paleidau.

Kodėl gi? – tai Galybių

VIEŠPATIES žodis. –

Ogi todėl, kad mano Namai

tebėra sugriauti,

o jūs visi skubinatės

kiekvienas į savo namus.

¹⁰ Todėl dangūs virš jūsų

nedavė rasos,

o žemė – savo derliaus.

¹¹ Pašaukiau sausrą žemei

ir kalvoms,

javams, jaunam vynui ir

šviežiam aliejui,

viskam, ką augina dirva,

žmonėms ir gyvuliams

ir visiems jų triūso vaisiams“.

¹² Šaltielio sūnus Zerubabelis ir vyriausiasis kunigas Jehocadako sūnus Jozuė drauge su visu tautos likučiu paklaūsė VIEŠPATIES, savo Dievo, balso ir pranašo Agėjo žodžių, nes VIEŠPATS, jų Dievas, buvo jį siuntęs. Žmonės buvo apimti VIEŠPATIES baimės. ¹³ Tuomet VIEŠPATS pasiuntinys Agėjas, vykdydamas VIEŠPATIES pasiuntiny-

bę, tarė žmonėms: „Aš su jumis, – tai VIEŠPATIES žodis“.

¹⁴ VIEŠPATS paskatino Judo valdytoją Šaltielio sūnaus Zerubabelio dvasią, vyriausiojo kunigo Jehocadako sūnaus Jozuės dvasią ir viso tautos likučio dvasią. Jie atėjo ir ėmėsi darbo prie Galybių VIEŠPATIES, savo Dievo, Namų ¹⁵ šešto mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną.

Paguodos ir vilties žodžiai

2 Antrą karaliaus Darijaus metų septinto mėnesio dvidešimt pirmą dieną per pranašą Agėją buvo ištartas VIEŠPATIES žodis: ² „Kreipkis į Judo valdytoją Šaltielio sūnų Zerubabelį, vyriausiąjį kunigą Jehocadako sūnų Jozuę bei tautos likutį ir sakyk:

³ *„Kas tarp jūsų dar yra gyvas, kuris matė šių namų pirmąją šlovę?

Kaip jums dabar jie atrodo?

Argi jie ne niekas jūsų akyse?

⁴ Tačiau dabar drąsos, Zerubabeli, – tai VIEŠPATIES žodis, – drąsos, vyriausiasis kunige, Jehocadako sūnau Jozue, drąsos, visi krašto žmonės, – tai VIEŠPATIES žodis. –

Imkitės darbo! Juk aš su jumis, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis! –

⁵ *Tai aš jums pažadėjau, kai išėjote iš Egipto.

Mano Dvasia tebėra tarp jūsų, nebijokite!“

⁶ Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Dar valandėlė laiko, ir *aš sudrebinsiu dangus ir žemę, jūrą ir sausumą.

⁷ Visas tautas taip sudrebinsiu, kad visų tautų lobiai suplauks čia; pripildysiu šiuos Namus šlovės, – sako Galybių VIEŠPATS. –

⁸ Mano yra sidabras

ir mano yra auksas, –

tai Galybių VIEŠPATIES žodis. –

⁹ Šių naujųjų Namų šlovė bus

didesnė negu senoji, –

sako Galybių VIEŠPATS, –

šioje vietoje aš dovanosiu taiką,

tai Galybių VIEŠPATIES žodis“.

¹⁰ Antrą Darijaus metų devinto mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną VIEŠPATIES žodis pasiekė pranašą Agėją: ¹¹ „Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Atsiklausyk kunigų nuomonės tokiu reikalu. ¹² Jei kas nešasi pašventintos mėsos savo drabužio skverne ir paliečia tuo skvernu duoną, viralą, vyną ar aliejų, kiekvieną valgį, tai ar taps jie pašventinti?“ – „Ne“, – atsakė kunigai. ¹³ Agėjas vėl klausė: „Jei kas nors, *susiteršęs palietęs lavoną, paliestų kurį iš valgių, tai ar tas taptų nešvarus?“ – „Taip, jis tampa nešvarus“, – atsakė kunigai.

¹⁴ Tuomet Agėjas tęsė:

„Tokia ir ši tauta,

tokia ir ši gentis mano

akivaizdoje, –

tai VIEŠPATIES žodis, –

toks kiekvienas jų rankų darbas;

net tai, ką jie aukoja, yra nešvaru.

¹⁵ Bet dabar įsidėmėkite, kas dėsins nuo šios dienos ir ateityje. Kol nebuvo dėtas akmuo ant akmens VIEŠPATIES šventykloje, ¹⁶ kaip jums sekėsi? Kai nueidavo kuris prie dvidešimt saikų javų krūvos, ten jų būdavo tik dešimt; kai nueidavo kuris prie vyno statinės pasisemti penkiasdešimt saikų, jų būdavo tik dvidešimt.

¹⁷ Plakiau jus, visus jūsų rankų darbus sausra, kūlėmis ir kruša, tačiau jūs pas mane negrįžote, – tai VIEŠPATIES žodis. – ¹⁸ Įsidėmėkite, kas darysis nuo šiandien, nuo devinto* mėnesio dvidešimt ketvirtos dienos. Nuo tos dienos, kai buvo padėti VIEŠPATIES šventyklos

^{2,3} Ezr 3,12

^{2,5} Iš 29,45-46

^{2,6} Hbr 12,26

^{2,13} Sk 19,11-22

^{2,18} Turėtų būti: „šešto“. Žr. 1,15.

pamatai, įsidėmėkite, ¹⁹ ar svirne vis dar trūks grūdų sėklai. Ar vynuogė, figmedis, granatmedis ir alyvmedis vis dar neneš vaisių? Nuo šiandien jus laiminsiu!“

²⁰ Antrąkart VIEŠPATIES žodis pasiekė Agėją mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną: ²¹ „Kalbėk Judo valdytojui Zerubabeliui. Sakyk: ‘Sudrebinsiu dangus ir žemę, ²² nugriausiu karalysčių sos-

tus, sunaikinsiu tautų karalysčių galybę. Išvartysiu karo vežimus drauge su jų įgulomis; žirgai klups, o jų raiteliai žudys vienas kitą kalaviju. ²³ Tą dieną, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – paimsiu tave, Zerubabeli, mano tarne, Šaltielio sūnau, – tai VIEŠPATIES žodis, – ir padarysiu tave savo antspaudu žiedu, nes aš tave išsirinkau“, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis.

ZACHARIJO KNYGA

Zacharijo knyga (hebr. *zeḵarejāh*, gr. *zacharias*, lot. *za(c)charias*) parašyta paties pranašo Zacharijo (VI–V a. pr. Kr.) 520–518 m. pr. Kr.

Knygą sudaro dvi dalys. Pirmoje (sk. 1–8) užrašytas pranašo skelbimas: įžanginis paraginimas (1,1–6), aštuoni regėjimai (2,1–6,8), vyriausiojo kunigo Jozuės vainikavimas (6,9–15), nenuoširdaus pasninko pasmerkimas (sk. 7) ir Dievo pažadai Jeruzalei (sk. 8). Antra dalis (sk. 9–14) apima du pranašavimus apie išganomąjį veikimą (sk. 9–11 ir 12–14).

Raginimas grįžti pas Dievą

1 Antrą karaliaus Darijaus metų aštuntą mėnesį Dievo žodis pasiekė Berechijos sūnaus Idojo sūnų pranašą *Zachariją: ² „VIEŠPATS labai supykęs ant jūsų protėvių. ³ Sakyk jiems: ‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS.

Grįžkite pas mane, –
tai Galybių VIEŠPATIES žodis, –
ir aš grįšiu pas jus’, –
sako Galybių VIEŠPATS.

⁴ Nebūkite kaip jūsų protėviai, kuriems ankstesni pranašai skelbė: ‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Gręžkitės nuo savo nedorų kelių ir nedorų darbų’. Bet jie nei manęs klausė, nei manęs paisė, – tai VIEŠPATIES žodis.

⁵ Kur jūsų protėviai?

O pranašai argi gyvena amžinai?

⁶ Bet argi mano žodžiai ir įstatai, paskelbti per mano

tarnus pranašus,
nepasivijo jūsų protėvių?

Jie gailėjosi ir sakė: ‘Galybių VIEŠPATS pasielgė su mumis, paisydamas mūsų kelių ir darbų, kaip ir buvo nusprendęs padaryti’“.

Keturi raiteliai

⁷ Antrą karaliaus Darijaus metų vie nuolikto mėnesio – šebato – dvidešimt ketvirtą dieną VIEŠPATIES žodis pasie-

kė Berechijos sūnaus Idojo sūnų pranašą Zachariją. Zacharijas tarė: ⁸ „Nakčia regėjau raitelį ant sarto *žirgo! Jis stovėjo lomoje tarp mirtų medžių, o už jo žirgai – sartos, bėras ir *baltas. ⁹ Paklausiau: ‘Mano viešpatie, kas tai?’ Angelas, kalbantis su manimi, tarė man: ‘Aš tau parodysiu, kas tai’. ¹⁰ Tuomet vyras, stovėjęs tarp mirtų medžių, atsakė: ‘Tai tie, kuriuos VIEŠPATS pasiuntė eiti sargybą žemėje’. ¹¹ Paskui jie tarė VIEŠPATIES angelui, stovinčiam tarp mirtų medžių: ‘Ėjome sargybą žemėje, ir štai visa žemė taikiai gyvena’. ¹² Tuomet VIEŠPATIES angelas ištarrė: ‘O Galybių VIEŠPATIE, kiek dar ilgai nepasigailėsi Jeruzalės ir Judo miestų, ant kurių pykai šiuos septyniasdešimt metų?’ ¹³ Angelui, kalbėjusiam su manimi, VIEŠPATS atsakė maloniais paguodos žodžiais. ¹⁴ Tuomet su manimi kalbėjęsis angelas tarė man: ‘Paskelbk šią žinią. Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

Aš labai pavyduliauju
dėl Jeruzalės ir Siono.

¹⁵ Pykstu didžiu pykčiu
ant savimi patenkintų tautų;
kai buvau tik truputį įpykęs,
jos padidino nelaimę.»

¹⁶ ‘Todėl taip kalba
Galybių VIEŠPATS:

^{1,8} Apr 6,4

^{1,8} Apr 6,2

¹¹ Ezr 4,24–5,1; 6,14

Grižtu į Jeruzalę iš pasigailėjimo;
joje bus atstatyti mano Namai, –
tai Galybių VIEŠPATIES žodis, –
virš Jeruzalės bus ištiesta
matavimo virvė'. –

¹⁷ 'Dar paskelbk.

‘Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

Mano miestai dar bus

pertekę gerovės,

VIEŠPATS dar paguos Sioną,

VIEŠPATS vėl išsirinks Jeruzalę'. *

Keturi ragai ir keturi kalviai

2 Pakėliau akis ir regėjau keturis ragus. ² Paklausiau kalbėjusį su manimi angelą: ‘Kas tai?’ Angelas atsakė man: ‘Tai ragai, kurie vėtė Judą, Izraelį ir Jeruzalę’. ³ Paskui VIEŠPATS man parodė keturis kalvius. ⁴ Aš paklausiau: ‘Ką jie darys atėję?’ Jis atsakė: ‘Ragai taip vėtė Judą, kad niekas negalėjo galvos pakelti. Tada kalviai atėjo įvaryti jiems siaubo ir ragų nukirsti tautoms, pakėlusioms ragus prieš Judo kraštą, kad jį išvėtytų’.

Vyras su matavimo virve

⁵ Vėl pakėliau akis ir regėjau vyrą su matavimo virve rankoje. ⁶ Paklausiau: ‘Kur tu eini?’ Jis atsakė man: ‘Jeruzalės matuoti ir pažiūrėti, koks jos plotis ir ilgis’. ⁷ Žiūriu, su manimi kalbėjęs angelas paėjęs į priekį, o kitas angelas išėjo jo pasitikti ⁸ ir tarė jam: ‘Bėk ir pasakyk tam jaunam vyrui. Jeruzalėje bus gyvenama tarsi kaimuose be sienų, nes joje bus daug žmonių ir gyvulių. ⁹ Juk aš būsiu ją supanti ugnies siena, – tai VIEŠPATIES žodis, – aš būsiu Šlovė jos viduje’.

Kvietimas grįžti

¹⁰ ‘Ei, bėkite iš šiaurės krašto! –’, –
tai VIEŠPATIES žodis, –
nors išsklaidžiau aš jus
tarsi keturis padangių vėjas, –
tai VIEŠPATIES žodis. –

¹¹ Ei, bėkite į Sioną,
gyvenantieji Babilone!’

¹² Juk taip kalba Galybių VIEŠPATS,
po to, kai jo Šlovė pasiuntė mane,
apie jus apiplėšusias tautas:

‘Kas tik užgauna jus,
tas užgauna mano akies vyzdį.

¹³ Dabar, tikėkite manimi, aš

keliu prieš juos ranką,
ir jie taps savo vergų grobiu’.

Tuomet žinosite,
kad Galybių VIEŠPATS siuntė mane.

¹⁴ ‘Kryžtauk ir džiaukis,

Siono dukterie!

Juk štai ateinu gyventi tarp jūsų, –
tai VIEŠPATIES žodis. –

¹⁵ Tą dieną daug genčių

prisidės prie VIEŠPATIES,

ir jos bus mano tauta,

o aš gyvensiu tarp jų’.

Tuomet tu žinosi,

kad Galybių VIEŠPATS siuntė

mane pas tave.

¹⁶ VIEŠPATS paveldės Judą

kaip savo dalį šventajame krašte
ir vėl išsirinks Jeruzalę.

¹⁷ Tenutyla visa žmonija

VIEŠPATIES akivaizdoje,

nes jis pakilo iš savo
šventosios buveinės.

Vyriausiasis kunigas Jozuė

3 Tuomet jis parodė man vyriausiąją kunigą *Jozuę, stovintį priešais VIEŠPATIES angelą, ir šėtoną, atsistojusį dešinėje *jo apkaltinti. ² VIEŠPATIES angelas tarė šėtonui: ‘*“Tesudraudžia tave VIEŠPATS, šėtone! VIEŠPATS, kuris išsirinko Jeruzalę, tesudraudžia tave! Argi šis žmogus nėra nuodėgulis, išplėštas iš ugnies?”’ ³ Mat Jozuė stovėjo priešais angelą, vilkėdamas purvinais drabužiais. ⁴ Pastarasis paliepė savo tarnams: ‘Nuvilkite nuo jo pur-

^{3,1} Ezr 5,2

^{3,1} Apr 12,10

^{3,2} Jud 9

^{1,17} Hebr. teksto 2,1–17 atitinka kai kurių vertimų
1,18–2,13.

vinus drabužius'. O jam tarė: 'Žiūrėk, nuėmiau tavo kaltę nuo tavęs ir apvilksiu tave iškilmų apdaru'. ⁵ Ir dar paliepė: 'Uždėkite jam ant galvos švarų gobtuvą'. Jie uždėjo jam ant galvos švarų gobtuvą ir apvilko jį drabužiais, VIEŠPATIES angelui stovint šalia.

⁶ Tuomet VIEŠPATIES angelas patikino Jozuę, sakydamas: ⁷ 'Taip kalba Galybių VIEŠPATS.

Jei eisi mano keliais
ir laikysies mano reikalavimų,
tai valdysi mano Namus,
saugosi mano kiemus
ir turėsi teisę būti tarp čia
tarnaujančiųjų.

⁸ Taigi klausykis, vyriausiasis
kunige Jozuel!

Tu ir tavo bendražygiai,
sėdintys priešais tave,
esate būsimų dalykų ženklas.
Taip, aš atsiųsiu savo
tarną *Atžalą.

⁹ Ant šio akmens, kurį
padėjau priešais Jozuę,
ant akmens su septyniomis
akimis,

aš pats įrėšiu užrašą, –
tai Galybių VIEŠPATIES žodis, –
ir per vieną dieną pašalinsiu
šio krašto kaltę.

¹⁰ Tą dieną, – tai Galybių
VIEŠPATIES žodis, –
kviesite vienas kitą ateiti
*į savo vynmedžio ir
figmedžio pavėsi'.

Žvakidė

4 Su manimi kalbėjęsis angelas grįžo ir pažadino mane, kaip žmogus pažadinamas iš miego. ² 'Ką matai?', – paklausė jis. Aš atsakiau: 'Matau žvakidę, visą iš aukso, su dubeniu viršuje. Virš jos yra septyni žibintai ir septyni vamzdeliai tiems žibintams.' ³ Greta

jos yra *du alyvmedžiai: vienas – dubens dešinėje, kitas – kairėje'. ⁴ Aš savo ruožtu paklausiau su manimi kalbėjusį angelą: 'Kas tai, mano viešpatie?' ⁵ Kalbėjęsis su manimi angelas atsakė man: 'Argi tu nežinai, kas tai?' Atsakiau: 'Ne, mano viešpatie'. ⁶ Jis tarė man:

'Štai VIEŠPATIES žodis

*Zerubabeliui.

Ne galybe, ne jėga,
bet mano Dvasia, –
skelbia Galybių VIEŠPATS. –

⁷ Kas tu toks, didysis kalne?

Tu pavirsi lyguma prieš Zerubabelį!
Jis padės baigiamąjį akmenį į vietą,
lydimas šauksmų: 'Malonė!

Malonė jam!'

⁸ Be to, mane pasiekė

VIEŠPATIES žodis:

⁹ 'Zerubabelio rankos padėjo
pamatus šiems Namams,
jo rankos juos ir baigs'.

Tuomet žinosite,
kad Galybių VIEŠPATS
atsiuntė mane pas jus.

¹⁰ Juk visi, niekinę menkos
pradžios dieną,
dabar džiaugsis ir regės
kertinį akmenį Zerubabelio
rankoje.

[Paskui jis man atsakė:] *'Tai septynios VIEŠPATIES akys, užmatančios visą žemę'. ¹¹ – 'O kas tie *du alyvmedžiai: vienas – žvakidės dešinėje, o kitas – kairėje?' – paklausiau. ¹² Ir dar pridūriau: 'Kas tos dvi alyvmedžių šakos, pilančios aliejų per anuos aukso vamzdelius?' ¹³ Jis tarė man: 'Argi nežinai, kas tai?' – 'Ne, mano viešpatie', – atsakiau. ¹⁴ Tuomet jis man paaiškino: 'Tai du pateptieji, kurie tarnauja visos žemės Viešpačiui'.

^{4,3} Apr 11,4

^{4,6} Ezer 5,2

^{4,10} Apr 5,6

¹¹ Apr 11,4

^{3,8} Jer 23,5; 33,15; Zch 6,12

^{3,10} Mch 4,4

Skraidantis ritinys

5 Vėl pakėliau akis ir regėjau skraidantį ritinį. ² 'Ką matai?' – paklausė jis. Atsakiau: 'Matau skraidantį ritinį! Jo ilgis dvidešimt uolekčių ir plotis dešimt uolekčių'. ³ Tuomet jis mañ paaiškino: 'Tai prakeikimas, kuris tvyro ant viso krašto veido. Pasak įrašo vienoje jo pusėje, kas tik vagia, tas bus atskirtas, ir pasak įrašo kitoje pusėje, kas melagingai prisiekia, tas bus atskirtas.

⁴ Aš jį pasiunčiau, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis. – Jis įeis į vagies namus ir į namus kiekvieno, melagingai prisiekiančio mano vardu. Jis apsisistos tuose namuose ir sunaikins jų sienojus ir akmenis'.

Moteris krepšyje

⁵ Tuomet su manimi kalbėjęs angelas priėjo ir tarė man: 'Pakelk akis ir pažiūrėk į tai, kas išeina!' – ⁶ 'Kas gi tai?' – paklausiau. Jis tarė: 'Tai krepšys, kuris išeina'. Ir paaiškino: 'Tai jų kaltė visame krašte'. ⁷ Tuomet buvo nukeltas švino dangtis, ir štai krepšio viduje sėdi moteris! ⁸ Jis tarė: 'Tai Nedorybė'. Jis įstūmė ją atgal į krepšio vidų ir užvožė krepšio angą švino svarsčiu. ⁹ Pakėliau akis ir regėjau dvi besiartinančias moteris. Jų sparnuose buvo vėjas, o jų sparnai tarsi gandro sparnai, ir jos pakėlė krepšį tarp dangaus ir žemės. ¹⁰ Tuomet paklausiau su manimi kalbėjusį angelą: 'Kur gi jos neša tą krepšį?' ¹¹ Jis atsakė man: 'Pastatyti jam buveinę Šinaro krašte. Kai ji bus pastatyta, jos ten padės krepšį ant stovo'.

Keturi vežimai

6 Vėl pakėliau akis ir regėjau keturis vežimus, išvažiuojančius tarp dviejų kalnų. Tie kalnai buvo žalvario. ² Pirmo vežimo *žirgai buvo sarti,

antro *juodi, ³ trečio *balti, o ketvirto palši obuolmušiai, eiklūs ristūnai. ⁴ Aš paklausiau su manimi kalbėjusį angelą: 'Kas tai, mano viešpatie?' ⁵ Angelas atsakė man: '*Tai keturi padangių vėjai. Jie išeina, nusilenkę visos žemės VIEŠPAČIUI. ⁶ Sartieji žirgai eina į rytų šalį, vežimas su juodais žirgais – į šiaurės šalį, baltieji – į vakarų šalį, o palšieji obuolmušiai – į pietų šalį'. ⁷ Išėję ristūnai nekantravo pradėti eiti sargybą žemėje. Jis tarė: 'Pradėkite! Eikite sargybą žemėje!' Ir jie ėjo sargybą žemėje. ⁸ Jis pašaukė mane, tardamas: 'Žiūrėk, einantieji į šiaurės šalį įkurdino mano Dvasią šiaurės krašte'.

Jozuės vainikavimas

⁹ Mane pasiekė VIEŠPATIES žodis: ¹⁰ 'Paimk sidabro ir aukso iš tremtinių Heldažo, Tobijos ir Jedajos, atvykusių iš Babilono, ir nueik tą pačią dieną į Sofonijos sūnaus Jošijos namus. ¹¹ Paimk sidabro ir aukso, padaryk karūną ir uždėk ją vyriausiajam kunigui Jehocadako sūnui Jozuei ant galvos. ¹² Sakyk jam:

«Taip kalba Galybių VIEŠPATS. Štai vyras, kurio vardas *Atžala, nes jis turės atžalą vietoj savęs ir pastatys VIEŠPATIES šventyklą. ¹³ Tai jis pastatys VIEŠPATIES šventyklą, turės karališką didybę, sėdės ir valdys savo soste. Bus ir kunigas, sėdintis savo soste, ir taikus sutarimas tarp jų'.

¹⁴ Pati karūna liks VIEŠPATIES šventykloje kaip Heldažo, Tobijos, Jedajos ir Sofonijos sūnaus Jošijos atminimas. ¹⁵ Toli toli esantieji ateis ir padės statyti VIEŠPATIES šventyklą. Tuomet jūs žinosite, kad Galybių VIEŠPATS atsiuntė

^{6,2} Apr 6,5^{6,3} Apr 6,2^{6,5} Apr 7,1^{6,12} Jer 23,5; 33,15; Zch 3,8

mane pas jus. Tai įvyks, jei jūs uoliai klausysitės VIEŠPATIES balso“.

Apie nenuoširdų pasninką

7 Ketvirtų karaliaus Darijaus metų devinto mėnesio – kislevo – ketvirtą dieną VIEŠPATIES žodis pasiekė Zachariją. ²Mat Betelio žmonės buvo pasiuntę Sarecerą ir Regem Melechą drauge su įgaliotiniais prašyti VIEŠPATIES malonės ³ir paklausti Galybių VIEŠPATIES Namų kunigus ir pranašus: „Ar ir toliau man verkti ir pasninkauti, kaip dariau šitiek metų?“

⁴„Tuomet mane pasiekė Galybių VIEŠPATIES žodis: ⁵‘Sakyk visiems krašto žmonėms ir kunigams:

Pasninkaudami ir raudodami
penktą mėnesį
ir septintą mėnesį*
per tuos septyniadešimt metų,
argi iš tikro dėl manęs
pasninkaudavote?

⁶Juk valgydami ir gerdami
argi nevalgote ir negeriate
tik dėl savęs pačių?“

⁷Argi tai ne tie patys žodžiai, kuriuos VIEŠPATS skelbė per ankstyvuosius pranašus, kai Jeruzalė ir aplinkiniai miestai buvo pilni žmonių ir klestėjo, kai Negebas ir Šefela buvo pilni gyventojų?

⁸VIEŠPATIES žodis pasiekė Zachariją:

⁹„Taip kalba Galybių VIEŠPATS:
‘Teiskite teisingai,
būkite maloningi ir gailestingi
vieni kitiems.

¹⁰Neskriauskite našlės ir našlaičio,
ateivio ir vargšo.

Nespeškite savo širdyse pinklių
vieni kitiems“.

¹¹Bet jie atsisakė klausyti, atkakliai atsuko nugarą ir nenorėdami girdėti užsikimšo ausis. ¹²Savo širdis

jie taip užkietino kaip kietą deimantą, kad negirdėtų Įstatymo ir žodžių, kuriuos Galybių VIEŠPATS buvo savo dvasia siuntęs per ankstyvuosius pranašus. Todėl ir atėjo tas aitrus pyktis iš Galybių VIEŠPATIES. ¹³„Kaip jie atsisakė klausyti, kai aš šaukiau, taip aš atsisakiau juos išklausyti, kai jie manęs šaukėsi, – sako Galybių VIEŠPATS. – ¹⁴Išblaškiau juos audra anose tautose, kurių jie nebuvo pažinę. O kraštas, kurį jie paliko, buvo taip nusiaubtas, kad niekas nei ten, nei iš ten nebekėlė kojos. Jie padarė, kad žavus kraštas virto tyrais.“

Dievo pažadai Jeruzalei

8 [Mane] pasiekė Galybių VIEŠPATIES žodis: ²„Taip kalba Galybių VIEŠPATS.

Esu pavydus dėl Siono
didžiu pavydu,
didžiu įniršiu esu pavydus dėl jo!“

³Taip kalba VIEŠPATS:

„Sugrįšiu į Sioną
ir gyvensiu Jeruzalėje.
Jeruzalė bus vadinama
ištikimuoju miestu,
o Galybių VIEŠPATIES kalnas
bus vadinamas šventuoju kalnu“.

⁴Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Senukai ir senutės,
kiekvienas dėl žilos senatvės
su lazda rankoje,
vėl sėdės Jeruzalės gatvėse.

⁵Miestas bus pilnas
berniukų ir mergaičių,
žaidžiančių jo gatvėse“.

⁶Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Nors šiomis dienomis tai
ir atrodo neįmanoma
šios tautos likučiai,
argi tai turi atrodyti ir man
neįmanoma?“ –

tai Galybių VIEŠPATIES žodis.

⁷Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Tikėk manimi, išgelbėsiu
savo tautą

⁷⁵ T. y. minėdami Jeruzalės Šventyklos sunaikinimą ir Judo valdytojo nužudymą. Žr. 2 Kar 25,25.

iš saulėtekio šalies ir iš
saulėlydžio šalies;
parvesiu juos gyventi į Jeruzalę.

⁸ Jie bus mano tauta,
o aš būsiu jų Dievas
ištikimybėje ir teismu“.

⁹ Taip kalba Galybių VIEŠPATS:
„Tebūna tvirtos jūsų rankos!
Neseniai girdėjote šiuos žodžius
iš lūpų pranašų, buvusių tą dieną,
kai buvo dedami Galybių

VIEŠPATIES Namų pamatai
jo Šventykloi atstatyti.

¹⁰ Juk iki tos dienos
nebuvo nei algos žmonėms,
nei pelno iš gyvulių,
nebuvo saugu nuo priešų
nei išeinančiam, nei grįžtančiam.
Aš nuteikiau žmones
būti priešiškus vienas kitam.

¹¹ Bet dabar aš nebesielgsiu
su šios tautos likučiu,
kaip elgiausi anomis dienomis, –
tai Galybių VIEŠPATIES žodis, –

¹² nes sėja bus sėkminga:
vynmedis duos savo vaisių,
žemė duos savo derlių,
ir dangūs duos savo rasą.

¹³ Kaip buvote keikiami tautų,
o Judo namai ir Izraelio namai,
taip pat, kai jus išgelbėsiu,
būsite giriami.

Nebijokite! Tebūna tvirtos
jūsų rankos!“

¹⁴ Juk taip kalba Galybių VIEŠPATS:
„Kaip nusprendžiau siųsti
jums nelaimę
ir nepasigailėjau,
kai jūsų protėviai mane įpykdė, –
sako Galybių VIEŠPATS, –

¹⁵ taip šiomis dienomis
nusprendžiau daryti gera
Jeruzalei ir Judo namams.

Nebijokite!

¹⁶ Štai dalykai, kuriuos turite daryti.

*Sakykite tiesą vieni kitiems,

teiskite savo vartuose
paisydami tiesos ir tobulo
teisingumo,

¹⁷ nespėskite savo širdyse
pinklių vieni kitiems
ir nebranginkite kreivos
priesaikos,
nes visų šių dalykų aš
nekenčiu“, –

tai VIEŠPATIES žodis.

¹⁸ Mane pasiekė Galybių
VIEŠPATIES žodis:

¹⁹ „Taip kalba Galybių VIEŠPATS.
Ketvirto mėnesio pasninkas*,
penkto mėnesio pasninkas,
septinto mėnesio pasninkas*

ir dešimto mėnesio
pasninkas* pavirs
džiaugsmu bei linksmybe
ir malonia švente Judo namams.
Branginkite tiesą ir taiką!“

²⁰ Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Dar ateis tautų,
daugelio miestų gyventojų.

²¹ Vieno miesto gyventojai
eis į kitą, sakydami:

‘Eikite šen! Eime maldauti
VIEŠPATIES malonės,
ieškoti Galybių VIEŠPATIES.
Aš ir pats einu!’

²² Ateis daug tautų ir
galingų genčių
ieškoti Jeruzalėje Galybių
VIEŠPATIES
ir maldauti VIEŠPATIES malonės“.

²³ Taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Tomis dienomis dešimt vyrų
iš visų kalbų genčių
stvers judėją ir laikydami už jo
drabužio skverno sakys:

‘Leiskite eiti su jumis,
nes mes girdėjome, kad
Dievas su jumis““.

^{8,19} Jeruzalės sunaikinimo minėjimas.
Žr. 2 Kar 25,3-4.

^{8,19} Žr. Zch 7,5.

^{8,19} Jeruzalės apgulos minėjimas. Žr. 2 Kar 25,1-7.

Kaimyninių tautų teismas

9 *Ištarmė.*

VIEŠPATIES žodis pasiekė
Hadracho kraštą

ir apsistojo poilsio *Damaske,
nes VIEŠPAČIUI priklauso

Aramo sostinė,
kaip ir visos Izraelio giminės,

² taip pat Hamatas,
esantis ant jo ribos,

*Tyras ir Sidonas,
nors jie ir sklydi išmintimi.

³ Tyras pasistatė tvirtovę,
prisikrovė sidabro kaip dulkių
ir aukso kaip gatvių purvo.

⁴ Bet dabar Viešpats
padarys jį skurdų,
nubloks į jūrą jo turtus,
o pats Tyras bus ugnies prarytas.

⁵ Tai matydamas Aškelonas
drebės iš baimės,
Gaza raitysis iš skausmo,
Ekronas regės, kad žlugo jo viltys.
Gazos karalius žus,

o Aškelonas liks be gyventojų.
⁶ Mišrūnė tauta apsigyvens Ašdode,
o aš išráusiu *Filistijos puikybę.

⁷ Išvalysiu kraują jai iš burnos,
bjauriuosius dalykus jai
iš tarpdančių.

Jos likutis priklausys mūsų Dievui;
jie bus kaip šeima Judo giminėje,
o Ekronas bus panašus
į jebusiečius.

⁸ Atsistosis kaip sargas
prie savo namų,
kad niekas aplink juos
nežygiuotų.
Nenusiaubs jų daugiau
joks engėjas,
nes dabar į juos nukreiptos
mano akys.

^{9,1} Iz 17,1-3; Jer 49,23-27; Am 1,3-5

^{9,1-4} Iz 23,1-18; Ez 26,1-23,26; Jl 4,4-8; Am 1,9-10;
Mt 11,21-22; Lk 10,13-14

^{9,5-7} Iz 14,29-31; Jer 47,1-7; Ez 25,15-17; Jl 4,4-8;
Am 1,6-8; Sof 2,4-7

Būsimasis Karalius

⁹ *Didžiai džiūgauk, Siono dukterie,
garsiai krykštauk,
dukterie Jeruzale!

Štai pas tave ateina tavo Karalius,
jis išaukštintas ir pergalingas,
jis nuolankus ir joja ant asilo,
ant asiliuko, asilės jauniklio.

¹⁰ Jis išvays kovos
vežimus iš Efraimo

ir karo žirgus iš Jeruzalės;
karo lankas bus sulaužytas,
ir jis skelbs taiką tautoms.

*Jo valdžia bus nuo jūros ligi jūros
ir nuo Upės* ligi žemės pakraščių.

¹¹ O dėl tavęs,
dėl tavo Sandoros su manimi kraujo,
aš išlaisvinsiu tavo

kalinius iš duobės,
kurioje nėra vandens.

¹² Grįžkite į savo tvirtovę,
vilties nepraradę kaliniai!
Šiandien aš pareiškiu,
kad gražinsiu jums dvigubai.

¹³ Juk aš įtempiau Judą tarsi lanką,
o Efraimą padariau jo strėlę.
Aš sukelsiu tavo sūnus, Sione,
padarysiu tave tarsi galiūno kalaviją
prieš tavo sūnus, Graikija.

¹⁴ Tuomet pats VIEŠPATS
pasirodys jiems,
švytruos jo strėlės it žaibai;
pats Viešpats DIEVAS duos
ženklą rago gausmu
ir žygiuos pirmyn pietų
viesulų audromis.

¹⁵ Galybių VIEŠPATS juos apsaugos,
ir jie praris svaidyklių akmenis,
sutryps juos kojomis;
jie gers jų kraują tarsi vyną
ir bus sklidini kaip liejamųjų
aukų dubuo,
kiaurai permerkti kaip
aukuro ragai.

^{9,9} Mt 21,5; Jn 12,15

^{9,10} Ps 72,8

^{9,10} T. y. Eufrato.

¹⁶ Tą dieną VIEŠPATS, jų
Dievas, juos išgelbės,
nes jie – jo tautos kaimenė.
Tarsi brangakmeniai karūnoje
jie žėrės jo žemėje.
¹⁷ Koks bus jos gerumas ir grožis!
Grūdai duos jėgų vaikinams,
o jaunas vynas – merginoms.

Išgelbėjimo pažadas

10 Prašykite VIEŠPATį lietaus,
ankstyvųjų lietu,
VIEŠPATį, kuris sukuria
perkūnijos debesis,
gausiai duoda lietaus
ir žolės kiekvienam jo laukuose.

² Juk terafimai* kalba nesąmones,
žyniai regi melą,
svajotojai pasakoja
apgaulingas vajasones
ir guodžia tuščiais sapnais.

*Todėl žmonės ir klajoja
kaip avys;
jie kenčia, nes neturi ganytojo.

³ Užsidediau įniršiu ant ganytojų,
išliesiu jį ant užsispyrėlių,
nes Galybių VIEŠPATS rūpinasi
savo kaimene – Judo namais
ir padarys juos didingu
savo karo žirgu.

⁴ Iš jų kils kertinis akmuo,
palapinės kuolas,
kario lankas;
iš jų kils visi pareigūnai.

⁵ Jie mūšyje bus kaip galiūnai,
gatvių purve trypiantys priešą;
jie kausis, nes VIEŠPATS yra su jais
ir privers raitelius bėgti.

⁶ „Padarysiu tvirtus Judo namus,
ir išgelbėsiu Juozapo namus.
Parvesiu juos atgal,
nes jiems atleidiu.
Jie bus, tarsi nebūčiau jų atmetęs,
nes aš esu jų Dievas
ir juos išklausysiu.

⁷ Tuomet Efraimo žmonės
bus kaip galiūnai,
tarsi nuo vyno bus
džiugios jų širdys.
Jų vaikai tai regės ir džiaugsis,
o jų širdys krykštaus VIEŠPATYJE.

⁸ Duosiu jiems ženklą ir
juos surinksiu,
nes juos išpirkau,
ir jie bus tokie pat gausūs
kaip anksčiau.

⁹ Nors aš ir išblaškiau juos tautose,
jie atmins mane tolimose šalyse,
išaugins savo vaikus ir grįš.

¹⁰ Gražinsiu juos namo
iš Egipto žemės,
surinksiu juos iš Asirijos,
parvesiu į Gileado kraštą ir Libaną,
bet net ten neužteks jiems vietos.

¹¹ Jie pereis kančios jūrą;
bus nutildytos jūros bangos
ir nusaustos visos Nilo gelmės.
Asirijos puikybė bus pažeminta,
iš Egipto atimtas skeptras.

¹² Padarysiu juos tvirtus VIEŠPATYJE,
ir jie žygiuos mano vardu“, –
tai VIEŠPATIES žodis.

11 Atidaryk, Libane, savo duris,
ir tesuryja ugnis tavo kedrus!

² Raudok, kiparise, nes krito kedras,
sunaikinti puikieji medžiai!
Raudokite, Bašano ažuolai,
nes buvo iškirastas tankusis miškas!

³ Įsiklausyk! Piemenys rauda,
nes apiplėšta jų didybė!
Įsiklausyk! Liūtai riaumoja,
nes sunaikintos Jordano tankmės!

Du piemenys

⁴ Taip kalba VIEŠPATS, mano Dievas:
„Būk piemeniu kaimenės avių, pa-
smerkty skerdynėms. ⁵ Perkantieji
jas žudo nebaudžiami, o parduodan-
tieji sako: 'Tebūna garbė VIEŠPAČIUI,
nes aš tapau turtingas!' Net jų pačių
piemenys jų nesigaili. ⁶ Nė aš daugiau
nebeprisigailėsiu krašto gyventojų, –
tai VIEŠPATIES žodis. – Tiekė manimi,

^{10,2} Žr. Pr 31,19.

^{10,2} Mt 9,36; Mk 6,34

atiduosiu juos, kiekvieną jų, jo kaimynui ir jo karaliui į nagus. Jie nusiaubs žemę, bet iš jų rankų aš negelbėsiu nė vieno“.

⁷Taigi dėl avių pirklių naudos aš tapau piemeniu kaimenės avių, pasmerktų skerdynėms. Pasiėmiau dvi lazdas, vieną pavadinau „Malone“, o kitą – „Vienybe“ ir rūpinausi avimis. ⁸Per vieną mėnesį atsikračiau trijų piemenų, nes buvau dėl jų netekęs kantrybės, o ir jie manęs neapkentė. ⁹Tariau: „Aš nebūsiu jūsų piemeniu. Kuri turi mirti, tenumiršta, kuri turi būti sunaikinta, tebūna sunaikinta, o likusios teryja viena kitos kūną!“ ¹⁰Paėmiau lazda „Malonę“ ir perlaužiau, panaikindamas Sandorą, kurią buvau sudaręs su visomis tautomis. ¹¹Tą dieną ji buvo panaikinta, ir avių pirkliai, stebėję mane, suprato, kad tai VIEŠPATIES žodis. ¹²Tuomet jiems tariau: „Jei tai atrodo jums teisinga, išmokėkite man algą, bet jeigu ne, tai tiek to“. Jie atsivėrė man algos trisdešimt sidabro šekelių. ¹³Bet VIEŠPATS man tarė: „Įmesk tai į išdą, šią šaunią kainą, kuria buvau jų įvertintas“. Paėmęs trisdešimt sidabro šekelių, įmečiau juos į išdą VIEŠPATIES Namuose. ¹⁴Tuomet perlaužiau antrąją lazda – „Vienybę“, panaikindamas šeimos ryšius tarp Judo ir Izraelio.

¹⁵Tada VIEŠPATS tarė man: „Būk dar kartą piemeniu, ši kartą – niekam tikusiu piemeniu, ¹⁶nes aš, tikėk manimi, išugdysiu krašte piemenį, kuris nesirūpins žuvančiomis, neieškos paklydusiųjų, negydys sergančiųjų ir nemaitins sveikųjų, bet ris riebiųjų mėsa į net plėš jų nagus.

¹⁷Ak, mano niekam tikęs piemenie, tu nesirūpini kaimene!

Teužgauna kalavijas jam ranką ir dešinę akį!

Tenudžiūsta visiškai jo ranka, teapanka jo dešinė akis!“

Jeruzalės išgelbėjimas

12 Ištarmė.

VIEŠPATIES žodis Izraeliui. Tai žodis VIEŠPATIES, kuris išskleidė dangus, padėjo pamatus žemei ir sukūrė žmogaus dvasią: ²„Štai padarysiu Jeruzalę svaigulio taure visoms aplinkinėms tautoms apstulbinti. Ji bus tokia pat ir Judui, Jeruzalės apgultam. ³Tą dieną padarysiu iš Jeruzalės sunkų akmenį visoms tautoms; visos, norinčios ją pakelti, sunkiai susižalos. Bet susirinks prieš ją visos žemės tautos. ⁴Tą dieną, – tai VIEŠPATIES žodis, – ištiksiu visus žirgus siaubu, o raiteliai eis iš proto. O nuo Judo namų nenuleisiu akių, apakinęs visų tautų žirgus. ⁵Tuomet Judo didžiūnai sau tars: 'Jeruzalės gyventojai semiasi stiprybės iš Galybių VIEŠPATIES, savo Dievo!'

⁶Tą dieną padarysiu Judo didžiūnus lyg žarijų indą malkų krūvoje, lyg liepsnojantį deglą javų gubose. Jie praris iš dešinės ir iš kairės visas aplinkines tautas, o Jeruzalė bus pilna žmonių ir toliau pasiliks savo vietoje – Jeruzalėje.

⁷VIEŠPATS pirmiau išgelbės Judo palapines, kad Dovydo namų garbė ir Jeruzalės gyventojų garbė nebūtų išaukštinta labiau negu Judo. ⁸Tą dieną VIEŠPATS taip apsaugos Jeruzalės gyventojus, kad silpniausias iš jų bus kaip Dovydas, o Dovydo namai – lyg Dievas, lyg VIEŠPATIES angelas jų priekyje. ⁹Atėjus tai dienai, norėsiu sunaikinti tautas, atžygiavusias pulti Jeruzalės.

¹⁰Ant Dovydo namų ir Jeruzalės taip išliesiu malonės ir maldavimo dvasią, kad, *žvelgdami į tą, kurį pervėrė, jie raudos, kaip raudama vienturčio vaiko, ir sielvartaus, kaip sielvartaujama pirmagimio sūnaus. ¹¹Tą dieną Jeruzalės rauda bus didesnė už

Hadad Rimono raudą Megido lygumoje.¹² Ir kraštas raudos, kiekviena kiltis atskirai: Dovydo namų kiltis skyrium ir jų žmonos atskirai; Natano namų kiltis skyrium ir jų žmonos atskirai;¹³ Levio namų kiltis skyrium ir jų žmonos atskirai; šimų kiltis skyrium ir jų žmonos atskirai;¹⁴ ir visos kitos kiltys, kiekviena skyrium ir jų žmonos atskirai.

Netikrųjų pranašų išvayrimas

13 Tą dieną Dovydo namams ir visiems Jeruzalės gyventojams bus atviras šaltinis nuodėmei ir nešvarumui nuvalyti.“

² „Tą dieną, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis, – taip išdildysiu iš krašto stabų vardus, kad jie nebebus daugiau nė minimi, ir išvaysiu iš krašto pranašus bei nešvarumo dvasią.³ O jei kas nors vėl imtų pranašauti, jo tėvas ir motina, jo gimdytojai, tars jam: ‘Tu neliksi gyvas, nes kalbi melą VIEŠPATIES vardul’ Tėvas ir motina, jo gimdytojai, pervers jį, kai jis pranašaus.⁴ Tą dieną pranašai visi iki vieno gėdysis savo turėtų regėjimų, kai pranašavo, ir nevilks ašutinės pranašo skraistės, norėdami apgauti; ⁵ kiekvienas jų sakys: ‘Aš ne pranašas, aš žmogus žemdirbys, nes paveldėjau žemę dar savo jaunystėje’. ⁶ O jei kas jį paklaus: ‘Iš kur gi tos žaizdos ant tavo krūtinės?’ – jis atsakys: ‘Gavau jas per muštynes bičiulių namuose’“.

Kalavijo giesmė

⁷ * „Pabusk, kalavijau, prieš mano piemenį, prieš žmogų, kuris man artimas, – tai Galybių VIEŠPATIES žodis. – Užmušk piemenį, kad būtų išblaškytos avys, ir aš pakelsiu ranką prieš mažutėlius..

⁸ Visame krašte, – tai VIEŠPATIES žodis, – du trečdaliai bus sunaikinti ir žus, o vienas trečdalis liks.
⁹ Tą trečdalį vesiu per ugnį, apvalysiu juos, kaip apvalomas sidabras, išmėginsiu juos, kaip išmėginamas auksas. Jie šauksis mano vardo, ir aš juos išklausysiu. Sakysiu: ‘Jie – mano tauta’, – o jie sakys: ‘VIEŠPATS yra mūsų Dievas’“.

Viešpats valdo iš Jeruzalės

14 Žiūrėk! Ateina VIEŠPATIES diena, kai iš tavęs paimtas grobis bus padalytas tavo vietoje.² Aš surinksiu visas tautas į mūsų su Jeruzale. Miestas bus paimtas, namai išplėsti ir moterys išniekintos. Pusė miesto išeis į tremtį, bet likusieji žmonės nebus išvaryti iš miesto.³ Tuomet VIEŠPATS ir stos į mūsų su anomis tautomis, kaip jam įprasta kovoti mūsų dieną.⁴ Tą dieną jo kojos stovės ant Alyvų kalno į rytus nuo Jeruzalės. Alyvų kalnas bus taip perskeltas į dvi dalis labai plačiu slėniu iš rytų į vakarus, kad viena jo dalis pasislinks šiaurės link, o kita – pietų link.⁵ Slėnis tarp kalnų bus užverstas, nes jis eis iki Acalo; jis bus taip užverstas, kaip per žemės drebėjimą Judo karaliaus Uzijo dienomis. Ir VIEŠPATS, mano Dievas, ateis drauge su visais savo šventaisiais.

⁶ Tą dieną nebus nei šalčio, nei šalnų.⁷ Bus viena ištisa diena, žinoma VIEŠPAČIUI, ne diena ir ne naktis, nes ir vakare bus šviesu.

⁸ Tą dieną *gyvieji vandenys ims tekėti iš Jeruzalės: pusė jų – į Rytų jūrą, pusė – į Vakarų jūrą. Taip bus ir vasarą, ir žiemą.

^{13,7} Mt 26,31; Mk 14,27

^{14,8} Ez 47,1; Jn 7,38; Apr 22,1

⁹ VIEŠPATS bus Karalius visoje žemėje, tą dieną bus vienas VIEŠPATS ir vienas jo vardas.

¹⁰ Visas kraštas nuo Gebos iki Rimono į pietus nuo Jeruzalės bus paverstas lyguma. Bet Jeruzalė pasiliks aukštai savo vietoje – nuo Benjamino vartų iki Senujų vartų vietos, iki Kampo vartų, ir nuo Hananelio bokšto iki karaliaus vyno spaudyklų. ¹¹ Ji bus pilna žmonių, nes niekada daugiau *nebus pasmerkta sunaikinti. Jeruzalė bus saugi vieta gyventi.

¹² O rykštė, kuria VIEŠPATS nuplaks visas tautas, kariaujančias su Jeruzale, bus tokia: jų kūnai supus jiems bestovint ant kojų, jų akys išpus akiduobėse, o liežuviai jiems supus burnose.

¹³ Tą dieną VIEŠPATS sukels tokį didelį sąmyšį, kad kiekvienas žmogus stvers kaimyno ranką ir kiekvieno žmogaus ranka bus pakelta prieš kaimyno ranką. ¹⁴ Net Judas stos į mūšį Jeruzalėje. Bus surinkti visų aplinkinių tautų turtai – auksas, sidabras ir didelės krūvos drabužių. ¹⁵ Tokia pat rykštė užklups

arklius, mulus, kupranugarius, asilus ir visus gyvulius tose stovyklose.

¹⁶ Likusieji gyvi tarp tautų, atžygiavusių prieš Jeruzalę, kasmet keliaus pagarbinti Karaliaus, Galybių VIEŠPATIES, ir *švęsti Palapinių išskilmės. ¹⁷ Jei kuri nors iš šeimų žemėje neatkeliautų pagarbinti Karaliaus, Galybių VIEŠPATIES, ji negaus lietaus. ¹⁸ Jei Egipto šeima neatkeliaus ir nenorės atvykti, ištiks ir juos ta rykštė, kuria VIEŠPATS plaka tautas, neatkeliausias Palapinių išskilmės švęsti. ¹⁹ Taip bus baudžiamas Egiptas ir tautos, neatkeliaujančios Palapinių išskilmės švęsti.

²⁰ Tą dieną net varpeliai ant žirgų turės įrašą: „Pašvęstas VIEŠPAČIUI“. Virimo katilai VIEŠPATIES Namuose bus tokie pat šventi, kaip šventieji dubenys ties VIEŠPATIES aukuru. ²¹ Kiekvienas virimo katilas Jeruzalėje ir Jude bus šventas Galybių VIEŠPAČIUI. Visi, norintys atnašauti auką, ateis juose virti. Tą dieną nebebus daugiau pirklių Galybių VIEŠPATIES Namuose.

^{14,11} Apr 22,3

^{14,16} Kun 23,39-43

MALACHIJO KNYGA

Malachijo knyga (gr. *malachias*, lot. *malachi(as)*) parašyta bevardžio pranašo (tarp 480 ir 460 m. pr. Kr.), pravarde gavusio iš knygoje minimo pasiuntinio (hebr. *malē'āḱī* „mano pasiuntinys“).

Po Dievo meilės Izraeliui pareiškimo (1,1–5) pranašas peikia kunigus (1,6–2,9), neištikimą tautą (2,10–16) ir pranašauja Dievo teismą (2,17–3,18) bei Viešpaties dieną (3,19–23).

Amžininkams, klausiantiems, kur Dievo gailestingumas, knyga at-sako: teisingumas nugalės, Viešpaties dieną pasaulyje Dievui sukūrus naują darną.

Dievo meilė Izraeliui

1 Ištarmė.

VIEŠPATIES žodis Izraeliui per Malachiją.

² „Mylėjau jus, – sako VIEŠPATS. – Bet jūs klausiate: ‘Kaip mus mylėjai?’

Argi Ezavas ne Jokūbo brolis? – tai VIEŠPATIES žodis. –

Tačiau *aš mylėjau Jokūbą,

³ o Ezavo nekenčiau*.

Paverčiau jo kalnus tyrais, atidaviau jo paveldą

dykumos šakālams“.

⁴ Jei *Edomas mąno: „Nors mes ir sutriuškinti,

bet atstatysime griuvėsius“, –

tai taip kalba Galybių VIEŠPATS:

„Jie gali statyti,

bet aš nugriausiu.

Jie bus žinomi kaip nedorybės šalis,

kaip tauta, ant kurios amžinai

pyksta VIEŠPATS.

⁵ Tai matysite savo akimis

ir sakysite:

‘Didis yra VIEŠPATS

net už Izraelio ribų!’

Viešpats peikia kunigus

⁶ Sūnus gerbia savo tėvą, tarnas – savo šeimininką.

Taigi jei aš tėvas, tai kur man priklausanti garbė?

Ir jei aš šeimininkas, tai kur man priklausanti pagarba? –

sako Galybių VIEŠPATS jums, kunigai, niekinantys mano vardą. –

Klausiate: ‘Kaip mes paniekinome tavo vardą?’

⁷ Atnašaudami suterštą maistą ant mano aukuro!

Klausiate: ‘Kaip mes jį suteršėme?’

Manydami, kad VIEŠPATIES stalą galima niekinti!

⁸ *Kai atnašaujate aukai

aklus gyvulius,

ar tai nėra bloga?

Kai atnašaujate raišą ar

nesveiką gyvulį,

ar tai nėra bloga?

Pamėgink nunešti tai

savo valdytojui.

Ar patiksi jam, ar bus jis

tau maloningas? –

sako Galybių VIEŠPATS. –

⁹ Dabar jūs pamėginkite maldauti Dievą malonės!

Ar bus jis maloningas?

^{1,2-3} Rom 9,13

^{1,3} T. y. „Jokūbą pamilau labiau už Ezavą“.

^{1,2-5} Iz 34,5-17; 63,1-6; Jer 49,7-22; Ez 25,12-14; 35,1-15; Am 1,11-12; Abd 1-14

^{1,8} Jst 15,21

Tai jūsų kaltė!

Argi jis galėtų būti maloningas

kam nors iš jūsų? –

sako Galybių VIEŠPATS. –

¹⁰ O, kad kuris jūsų

užrakintų duris,

ir jūs nebekurtumėte ugnies

veltui ant mano aukuro!

Jūs neteikiate man malonumo, –

sako Galybių VIEŠPATS, –

atnašų iš jūsų rankų nepriimsiu.

¹¹ Juk nuo saulės patekėjimo

ligi nusileidimo

mano vardas didis tautose.

Visur smilkalai ir švarios atnašos

aukojamos mano vardui,

nes mano vardas didis tautoms, –

sako Galybių VIEŠPATS. –

¹² Bet jūs suteršiate jį,

sakydami: 'Viešpaties

stalas suterštas,

todėl ir maistas ant jo gali

būti niekam tikęs'.

¹³ Jūs net sakote, sukdami

nosį nuo manęs:

'Oi, koks vargas!' –

sako Galybių VIEŠPATS. –

Atnešate, kas pavogta ar

raiša, ar liguista,

ir atnešate tai kaip auką!

Nejau aš priimsiu ją iš

jūsų rankų? –

sako VIEŠPATS. –

¹⁴ Tebūna prakeiktas melagis,

kuris turi kaimenėje gerą

gyvulį ir pažada jį,

bet aukoja Viešpačiui,

kas niekam tikęs,

nes aš didis Karalius, –

sako Galybių VIEŠPATS, –

ir mano vardas įkvepia

pagarbą tautoms.

2 O dabar, kunigai, štai įsakymas

jums. ² Jei neklausysite ir nepažinsite į širdį, kad reikia gerbti mano vardą, – sako Galybių VIEŠPATS, – tai prakeiksim jus ir visa, kas neša jums palaimą. Taip jau ir padariau, nes jūs

neimate į širdį. ³ Štai grasinsiu jūsų palikuonims, drėbsiu jums į veidą mėšlą, jūsų iškilmių atnašų mėšlą, ir numesiu jus nuo savęs kartu su tuo mėšlu.

⁴ Taigi žinokite, kad siunčiau šį įsakymą dėl to; kad tvirtų *mano Sandora su Levio, – sako Galybių VIEŠPATS. – ⁵ *Mano Sandora su juo buvo Sandora gyvenimo ir gerovės, kurią jam daviau, ir pagarbios baimės, kurią jis man parodė. Jis gyveno, pagarbiai bijodamas mano vardo. ⁶ Tikras mokymas skli-do iš jo lūpų, ir nieko neteisaus nebuvo rasta jo lūpose. Dorai ir sąžiningai jis man tarnavo ir daugelį atitraukė nuo kaltės. ⁷ Juk kunigo lūpos turi saugoti pažinimą, o žmonės turi ieškoti mokymo iš jo lūpų, nes jis – Galybių VIEŠPATIES pasiuntinys. ⁸ Bet jūs nuklydote nuo to kelio, daugelį suvedžiojote savo mokymu, sulaužėte Levio Sandorą, – sako Galybių VIEŠPATS. – ⁹ Todėl aš savo ruožtu paniekinsiu ir pažeminsiu jus visos tautos akyse dėl to, kad nesilaikėte mano kelių ir buvote šališki mokydami“.

Tautos neištikimybė Dievui

¹⁰ Argi ne vieną tėvą mes visi turime? Argi ne vienas Dievas mus sukūrė? Tad kodėl neištikimai elgiamės vienas su kitu, paniekdami mūsų protėvių Sandorą? ¹¹ Judas buvo neištikimas, Izraelyje ir Jeruzalėje buvo daromi bjaurūs dalykai. Judas išniekino VIEŠPATIES mylimą Šventyklą ir paėmė žmona svetimo dievo dukterį. ¹² Tapašalina VIEŠPATS žmogų, kuris tai daro, iš Jokūbo palapinių – ir liudytoją, ir gynėją, ir atnašaujantį auką Galybių VIEŠPAČIUI!

¹³ Ir jūs tai darote: verkdami ir dūsaudami jūs laistote ašaromis VIEŠPATIES aukurą dėl to, kad jis atsisako pažvelgti į jūsų auką ar maloniai priimti ją iš jūsų rankų. ¹⁴ Jūs klausiate:

^{2,4} Sk 3,11-13

^{2,5} Sk 25,12

„Dėl ko taip?“ Dėl to, kad VIEŠPATS buvo liudininkas, kai tu tapai neištikimas savo jaunystės žmonai, nors ji tavo draugė ir pagal Sandorą tavo žmona. ¹⁵ Argi ne tas pats vienas Dievas ją sukūrė? Jo yra ir kūnas, ir dvasia. Ir ko trokšta tas vienas Dievas? Dievo duotų palikuonių. Taigi pažvelkite į save ir neleiskite nė vienam tapti neištikimam savo jaunystės žmonai. ¹⁶ „Aš nekenčiu skyrybų, – sako VIEŠPATS, Izraelio Dievas, – ir dangstymosi smurtu lyg drabužiu“, – sako Galybių VIEŠPATS. Taigi įsidėmėkite ir nebūkite neištikimi.

Dievo teismas ir gailėstingumas

¹⁷ Savo kalbomis jūs nuvarginote VIEŠPATĮ, tačiau klausiate: „Kaip mes jį nuvarginome?“ Ogi sakdami: „Visi, kas daro pikta; yra geri VIEŠPATIES akys; tokie jam patinka“, – arba klausdami: „Kur teisingumo Dievas?“

3 ^{*} „Tikėk manimi! Siunčiu savo pasiuntinį pirma savęs parengti man kelią. Staiga ateis į savo šventyklą Viešpats, kurio jūs ieškote. Sandoros pasiuntinys, kurio jūs trokštate, tikrai jau ateina, – sako Galybių VIEŠPATS. – ² Bet ^{*} kas gali ištverti jo atėjimo dieną ir kas gali išsilaikyti, jam pasirodžius? Juk jis – lyg lydytojo ugnis ir lyg skalbėjų šarmas. ³ Jis sėdės kaip sidabro lydytojas bei valytojas ir valys Levio palikuonis bei lydys juos kaip auksą ir sidabrą tol, kol jie neaukos teisumo atnašų VIEŠPAČIUI. ⁴ Tuomet Judo ir Jeruzalės atnašos bus tokios pat malonios VIEŠPAČIUI, kaip senovės dienomis ir praeities metais.

⁵ Pasirodysiu pas jus teisti ir tuoju liudysiu prieš raganius, prieš sveitautojus, prieš melagingai prisiekiančius, prieš tuos, kurie apgauna samdinį dėl algos, skriaudžia našlę

ir našlaitį, prieš tuos, kurie atstumia ateivį ir manęs nebijo, – sako Galybių VIEŠPATS.

⁶ Aš esu VIEŠPATS, ir aš nesikeičiu. Todėl jūs, Jokūbo vaikai, nepražuvote. ⁷ Nuo pat savo protėvių dienų jūs atitraukėte nuo mano įstatų ir nesilaikėte jų. Sugrįžkite pas mane, ir aš pas jus sugrįšiu, – sako Galybių VIEŠPATS. – Bet jūs sakote: ‘Kaip mes grįšime?’

⁸ Ar gali žmogus apsukti Dievą? Tačiau mane jūs apskate! Bet jūs klausiate: ‘Kaip mes tave apsakame?’ Savo dešimtinėmis ir atnašomis! ⁹ Prakeikimą esate užsitraukę, nes mane apsakate, visa jūsų gentis! ¹⁰ ^{*} Atneškite visą dešimtinę į sandėlį, kad būtų maisto mano Namuose, ir taip mane išmėginkite, – sako Galybių VIEŠPATS. – Aš tikrai atidarysiu jums dangaus langus ir piltė apipilsiu jus visokeriopa palaima. ¹¹ Dėl jūsų taip sudrausiu skėrius, kad jie nesunaikins jūsų žemės derliaus, ir jūsų vynmedis laukuose nebus be vaisių, – sako Galybių VIEŠPATS. – ¹² Visos tautos laikys jus laimingais, nes jūs būsite malonumų kraštas“, – sako Galybių VIEŠPATS.

¹³ „Ižūliai kalbėjote prieš mane“, – taria VIEŠPATS. – Tačiau jūs klausiate: „Ką mes kalbėjome prieš tave?“ ¹⁴ Jūs sakote: „Dievui tarnauti neapsimoka. Kokia mums nauda iš to, kad vykdome jo įpareigojimus ar vaikštinėjame kaip raudotojai Galybių VIEŠPATIES akivaizdoje? ¹⁵ Mes ižūliuosius laikome laimingais, nes nedorėliai ne tik puikiai gyvena, bet ir bausmės išvengia, kai gundo Dievą savo darbais!“

¹⁶ Taip bijantieji VIEŠPATIES kalbėjo vienas kitam. VIEŠPATS atkreipė dėmesį ir išgirdo. Jo akivaizdoje užrašyti atminimo knygoje tie, kurie bijojo VIEŠPATIES ir pasitikėjo jo vardu. ¹⁷ „Jie bus mano, – sako Galybių VIEŠPATS, –

^{3,1} Mt 11,10; Mk 1,2; Lk 1,76; 7,27

^{3,2} Apr 6,17

^{3,10} Kun 27,30; Sk 18,21-24; Įst 12,6; 14,22-29; Neh 13,12

ypatingas mano paveldas tą dieną, kurią aš veiksiu. Pasigailėsiu jų, kaip pasigaili tėvai vaikų, kurie jiems tarnauja. ¹⁸ Tuomet vėl pamatysite skirtumą tarp teisinio ir nedorėlio, tarp tarnaujančiojo Dievui ir jam netarnaujančiojo.*

Viešpaties diena arti

¹⁹ Žiūrėk! Jau arti diena, liepsnojanti kaip krosnis! Visi įžūlieji ir nedorėliai bus ražiena, kurią ateinanti diena taip sudegins, – sako Galybių VIEŠPATS, – kad nepaliks jiems nei šaknies, nei šakos. ²⁰ Bet jums, bijantiems mano

vardo, patekės teismo saulė su gydančiais spinduliais. Jūs išeisite šokinėdami tarsi veršiukai, išleisti iš gardo. ²¹ Jūs sutrypsite nedorėlius, nes jie bus pelevai po jūsų kojų padais tą dieną, kai aš veiksiu, – sako Galybių VIEŠPATS.

²² Atminkite mano tarno Mozės įstatymą, įsakymus ir potvarkius, kuriuos daviau jam prie Horebo, skirtus visam Izraeliui.

²³ *Žiūrėk! Pirma negu ateis ši didinga ir baisi diena, atsiųsiu jums pranašą Eliją. ²⁴ Jis atvers tėvų širdis vaikams ir vaikų širdis tėvams taip, kad atėjęs neištikčiau viso krašto pražūtimi“.

^{3,18} Kai kuriuose leidimuose Mal 3,19–24 laikoma atskiru skyriumi (4,1–6).

^{3,23} Mt 11,14; 17,10–13; Mk 9,11–13; Lk 1,17; Jn 1,21

ANTROJO KANONO KNYGOS

ANTROJO KANONO KNYGOS

Antrojo kanono, arba Deuterokanoninės, knygomis (gr. *deuterokanonika biblia*, lot. *libri deuterocanonici*) krikščionių tradicijoje priimta vadinti devynias graikiškas ST knygas, norint atskirti jas nuo hebrajiškų Pirmojo kanono, arba Protokanoninių, knygų.

Penkios jų buvo surašytos hebrajiškai arba aramėjiškai, bet išliko tik graikų kalba (*Tobito ir Juditos knygos, Makabiejų pirma knyga, Siracido ir Barucho knygos*), dvi rašytos hebrajiškai, bet turi graikiškų priedų (graikiškoji *Esteros knyga* ir *Danieliaus knygos graikiškieji skyriai*) ir dvi iš karto rašytos graikiškai (*Makabiejų antra knyga* ir *Išminties knyga*).

III–II a. pr. Kr. šios knygos kartu su hebrajiškų ST knygų vertimais buvo įtrauktos į graikiškąją diasporos žydams skirtą *Septuagintą*. Iš ten jos pateko į lotyniškąją *Vulgatą*, o per Tridento Susirinkimą (1545–1563) – ir į jame patvirtintą katalikų *Šventojo Rašto kanoną*.

TOBITO. KNYGA

Tobito (Tobijo) *knýga* (gr. *tōbit*, lot. *tobit* / *tobiae*) pavadinta pagrindinio veikėjo vardu ir parašyta apie 200 m. pr. Kr. hebrajiškai arba aramėjiškai (išliko fragmentų šiomis kalbomis), bet mūsų laikus pasiekė graikiškojo vertimo pavidalu.

Knygoje pasakojami į Ninevę ištremtos hebrajo Tobito šeimos gyvenimo įvykiai (VIII–VII a. pr. Kr.): Tobito apakimas ir malda Dievui (sk. 1–3), Medijoje gyvenančios hebrajės Saros, netekusios demono Asmodėjo nužudytų septynių vyrų, malda (sk. 3), Dievo angelo Rapolo pasiuntimas jiems į pagalbą (sk. 3), tėvo siunčiamo ir žmogaus pavidalu apsireiškusio angelo Rapolo lydimas Tobijo kelionė į Mediją atsiimti skolos, pažintis su Sara, vedybos ir demono išvaymas (sk. 4–9), sugrįžimas namo ir tėvo išgydymas (sk. 10–11), Rapolo prisipažinimas (sk. 12), Tobito giesmė (sk. 13), Tobito ir Tobijo mirtis (sk. 14).

Dievo apvaizdos globojami, išlaikydami savo papročius ir tvirtą šeimą, nuolat darydami gerus darbus, puoselėdami patriarchų ir pranašų tradiciją, hebrajai net tremtyje gali neprarasti savo tapatybės.

Tobitas – tremtinys

1 Šioje knygoje pasakojama Naftalio giminės Asielio kilties Gabaelio sūnaus Aduelio sūnaus Hananelio sūnaus Tobielio sūnaus Tobito istorija. ²*Asirijos karaliaus Šalmanesero dienomis jis buvo paimtas į nelaisvę Tisbėje į pietus nuo Kedeš Naftalio Aukštutinėje Galilėjoje, į vakarus nuo Hacoro ir į šiaurę nuo Fogoro.

³Aš, Tobitas, per visas savo gyvenimo dienas ėjau tiesos ir teismo keliais. Esu davęs daug išmaldos savo giminaičiams ir tautiečiams, ištremtiems su manimi į Ninevę Asirijoje.

⁴Kai dar jaunuolis tebebuvo savo žemėje, Izraelio krašte, visa mano protėvio Naftalio giminė jau buvo palikusi Dovydo namus ir Jeruzalę, tą miestą, kuris buvo išrinktas iš visų Izraelio giminų, idant visos jos atnašautų auką toje vietoje, kur buvo Šventykla, Dievo buveinė. Ji buvo pašventinta ir įkurta

visoms ateinančioms kartoms. ⁵*Visi mano giminaičiai ir visi mano protėvio Naftalio namai atnašaudavo aukas ant visų Galilėjos kalnų ir tam veršui, kurį Izraelio karalius Jeroboamas buvo pastatęs Dane.

⁶*O aš savo ruožtu dažnai vienas keliaudavau į Jeruzalę per šventes, kaip įsakyta visam Izraeliui amžinu įsaku. Gabendamas su savimi laukų pirmienas ir kaimenės pirmagimius drauge su pajamų dešimtaine ir pirmojo kirpimo vilnomis, skubėdavau į Jeruzalę ⁷ir paduodavau juos prie aukuro kunigams, Aarono palikuonims. Levitams, atliekantiems tarnybą, duodavau dešimtinę grūdų, vyno, alyvmedžio aliejaus, granatmedžio vaisių, figų ir kitų vaisių. Išskyrus šabo metus, antrą dešimtinę duodavau pinigais, kuriuos sumokėdavau kasmet nuėjęs į Jeruzalę. ⁸Trečią dešimtinę

^{1,2} 2 Kar 17,3; 18,9

^{1,5} 1 Kar 12,28–29

^{1,6} Jst 16,16

duodavau našlaičiams ir našlėms bei ateiviams, prisidėjusiems prie izraelitų. Atnešdavau jiems šią dovaną kas treči metai. Mes valgydavome ją, laikydamiesi Mozės Įstatymo įsakų ir mūsų protėvio Hananelio motinos Deboros paliepimų, nes mano tėvas buvo miręs ir palikęs mane našlaitį.

⁹ Užaugęs vedžiau Aną, moterį iš mūsų kilties. Ji pagimdė man sūnų, kurį pavadinau Tobiju. ¹⁰ Prasidėjus trėmimui į Asiriją aš buvau paimtas ir patekau į Ninevę kaip belaisvis. Visi mano giminaičiai ir tautiečiai valgė pagonių maistą, ¹¹ bet aš pats saugojausi ir pagonių maisto nevalgiau. ¹² Kadangi tarnavau Dievui iš visos širdies, ¹³ Aukščiausiasis suteikė man malonę ir gerą vardą Šalmanesero akyse. Aš pirkdavau visa, ko jam reikėdavo. ¹⁴ Retkarčiais, jam gyvam esant, nuvykdavau į Mediją nupirkti jam prekių. Būdamas Medijos šalyje, palikau dešimt sidabro talentų pas giminaitį Gabrio brolį Gabaelį, gyvenantį Ragojyje, Medijoje. ¹⁵ Bet Šalmaneserui mirus ir jo sūnui Sanheribui vietoj jo tapus karaliumi, keliai į Mediją pasidarė tokie nesaugūs, kad daugiau nebegalėjau ten nukeliauti.

Drąsa laidojant mirusius

¹⁶ Šalmaneserui valdant padariau daug gerų darbų savo giminaičiams ir tautiečiams. ¹⁷ *Dalijausi duona su alksančiais ir drabužiais su nuogaisiais. Jei pamatydavau mirusio tautiečio kūną, išmestą už Ninevės sienų, palaidodavau jį. ¹⁸ Palaidodavau ir kiekvieną žmogų, nužudytą Sanheribo, parbėgusio iš Judėjos nuo dangaus Karaliaus teismo už piktžodžiavimą. Pagautas įsiūčio, jis nužudė daug izraelitų, o aš vogčiomis paimdavau jų kūnus ir palaidodavau. Sanheribas ieškodavo jų, bet negalėdavo rasti. ¹⁹ Tačiau vienas

Ninevės gyventojas, nuėjęs pas karalių, pranešė jam, kad aš slapta juos palaiduju. Aš pasislėpiau. Bet žinodamas, kad karalius žino apie mane ir nori nužudyti mirtimi, išsigandau ir pabėgau.

²⁰ Tada visa mano nuosavybė buvo nusavinta, ir man nieko nebeliko. Visa, ką turėjau, buvo paimta į karaliaus išdą, išskyrus mano žmoną Aną ir sūnų Tobiją.

²¹ Bet nepraėjus po to keturiasdešimt dienų, karalius buvo nužudytas dviejų savo sūnų. Jiedu tada pabėgo į Ararato kalnus. Jo sūnus Asarhadonas, tapęs karaliumi vietoj tėvo, paskyrė mano brolio Hanaelio sūnų Achikarą tvarkyti visų savo karalystės reikalų. Taigi jis turėjo visą valdžios galią. ²² Achikaras užtarė mane, ir aš galėjau sugrįžti į Ninevę. Asirijos karaliui Sanheribui valdant, Achikaras buvo vyriausiasis taurininkas, antspaudų žiedo saugotojas bei išdininkas, ir Asarhadonas paliko jį tarnyboje. Jis buvo mano artimas giminaitis – sūnėnas.

Tobitas apanka

2 *Taigi karaliui Asarhadonui valdant sugrįžau į namus, ir man buvo sugrąžinti žmona Ana bei sūnus Tobijas. Per Sekminių iškilmės – Savaičių šventėje – man buvo parengti puikūs pietūs. Atsisėdau valgyti. ² Kai buvo parengtas stalas ir prieš mane padėta daug įvairių valgių, tariau savo sūnui Tobijui: „Mano vaikeli, išeik ir parvesk kokį tik rastumei vargšą žmogų, visa širdimi garbinantį Dievą, iš mūsų tautiečių tarp tremtinių čia, Ninevėje. Tepavalgo jis su manimi. Iš tikrųjų, sūnau, aš palauksiu, kol tu sugrįši“. ³ Tad Tobijas išėjo ieškoti vargšo žmogaus tarp mūsų brolių. Sugrįžęs jis sušuko: „Tėve!“ – „Kas nutiko, sūnau?“ – paklausiau. Jis atsakė: „Vienas

¹⁷ Job 31,16-20

²¹ Iš 23,16

mūsų tautiečių nužudytas! Jo kūnas guli prekyvietėje, kur jis ką tik buvo pasmaugtas“. ⁴Pašokau ant kojų, palikdamas nepaliestus pietų valgius. Išnešęs negyvąjį vyrą iš aikštės, padėjau jį viename kambarių, kad saulei nusileidus palaidočiau. ⁵*Parėjęs apsiplaviau ir skaudama širdimi valgiau savo maistą. ⁶*Tada prisiminiau Amoso pranašavimą, ištartą Beteliui:

„Jūsų šventės bus paverstos gėdulu, o visos jūsų giesmės – raudomis“.

⁷Ir apsverčiau. Atėjus saulėlydžiui, išėjau ir iškasęs kapą palaidojau negyvėlį.

⁸Kaimynai juokėsi iš manęs, vieni kitiems sakydami: „Nejau tas žmogus niekuomet nepasimokys! Juk kartą jau buvo gaudomas, kad būtų nubaustas mirtimi už tokį darbą, ir pabėgęs. Bet štai ir vėl laidoja mirusius!“

⁹Tą pačią naktį apsiplovęs nuėjau į savo kiemą ir atsiguliau prie kiemo sienos. Kadangi buvo karšta, veidą palikau neuždengtą, ¹⁰nežinodamas, kad ant sienos virš mano galvos buvo žvirblių. Jų karštos išmatos užkrito man ant akių ir sukėlė baltuosius šlakus. Ėjau pas gydytojus, kad išgydytų, bet juo daugiau jie mane gydė tepalais, juo labiau regėjimą man temdė baltieji šlakai, kol visiškai nebegalėjau matyti. Buvau neregys ketverius metus. Visi mano giminaičiai užjautė mane, o Achikaras rūpinosi dvejus metus, kol neišvyko į Elimaidę.

¹¹Tuo metu mano žmona Ana dirbo už atlyginimą moteriškus darbus, verpė vilnas ir audė audeklus. ¹²Įteikusi, kas užsakyta, ji gaudavo atlyginimą. Kartą, distro mėnesio septintą dieną, kai ji baigė audinį ir nusiuntė užsakovams, jie užmokėjo jai visą atlyginimą ir dar pridėjo ožiuką vaisėms. ¹³Atvestas į mano namus, ožiukas ėmė mekenti. Pasišaukęs ją, paklausiau: „Iš kur

gavai tą ožiuką? Ar tikrai jis nėra vogtas? Sugrąžink jį savininkams, nes mes neturime teisės valgyti to, kas vogta“. ¹⁴Bet ji atsakė: „Ne, jis buvo duotas man kaip dovana prie atlyginimo“. Vis dėlto ja nepatikėjau ir liepiau sugrąžinti jį savininkams. Tuomet ji atsakydama tarė: „Kurgi tavo išmaldos? Kurgi tavo gerieji darbai? Žiūrėk! Visi žino, kokį atpildą esi už juos gavęs!“

Tobito malda

3 Tuomet širdgėlos apimtas dejavau ir kūkčiodamas pro ašaras pradėjau melstis:

²„Teisus esi, Viešpatie, ir visi tavo darbai teisingi! Visi tavo keliai –

gailestingumas ir tiesa; tu esi pasaulio Teisėjas.

³Tad dabar, Viešpatie, prisimink mane

ir maloniai į mane pažvelk.

Nebausk manęs už nuodėmes nei už netyčinius nusižengimus, nei už nusižengimus tau mano protėvių.

Jie nusidėjo tau

⁴ir sulaužė tavo įsakymus.

Užtat ir atidavei mus plėšimui, tremčiai ir mirčiai,

kad taptume pamoka, priežodžiu, panieka visoms tautoms, kuriose esi mus išblaškęs.

⁵Tad visi tavo teismai teisingi, kai elgiesi su manimi, kaip nusipelniau savo

ir savo tėvų nuodėmėmis.

Juk tavo įsakymų nesilaikėme, nėjome tiesos keliu tavo akivaizdoje.

⁶Užtat dabar elkis su manimi, kaip tau patinka; įsakyk atimti iš manęs

gyvasties alsavimą, kad būčiau išlaisvintas

iš žemės varžtų

ir tapčiau dulkėmis.

^{2,5} Sk 9,11-13

^{2,6} Am 8,10

Juk mirti man geriau, negu gyventi,
 kadangi turėjau klausytis
 užgaulingų apkalbų;
 mane pribloškė širdgėla.
 Įsakyk, Viešpatie, kad
 būčiau išlaisvintas
 iš šios kančios,
 išlaisvink mane, kad galėčiau
 eiti į amžiną buveinę
 ir nenugrėžk, Viešpatie, nuo
 manęs savo veido.
 Juk mirti man geriau,
 negu patirti tiek daug kančios
 ir klausytis užgauliojimų“.

Saros nelaimės

⁷Tą pačią dieną Ekbatanos mieste, Medijoje, atsitiko taip, kad ir Raguelio duktė Sara turėjo klausytis vienos savo tėvo tarnaičių užgauliojimų.
⁸Mat ji buvo išteklėjusi už septynių vyrų, bet nedorasis demonas Asmodejas išžudė vieną po kito jaunikius prieš jiems sueinant kaip vyrui ir žmonai. Tarnaitė sakė jai: „Tu pati pasmaugai savo vyrus! Pasižiūrėk į save! Jau buvai išteklėjusi už septynių vyrų ir dar nė su vienu jų nesi turėjusi džiaugsmo.“
⁹Kam gi mus muši? Ar dėl to, kad tavo vyrai mirė? Eik pas juos! Kad tu niekada nematytum savo sūnaus ar dukters!“

¹⁰Tą dieną ji buvo širdgėlos apimta ir kūkčiodama verkė. Užlipusi į viršutinį kambarį savo tėvo namuose, ji norėjo pasikarti. Bet dar kartą pergalvojusi tarė: „Ne! Niekada neleisiu savo tėvo žmonėms užgaulioti! Juk žmonės sakykys: „Tu turėjai tik vieną mylimą dukterį, bet ir ta iš širdgėlos pasikorė!“ Aš nuvaryčiau savo tėvą, sulaukusį senatvės, į mirusiųjų buveinę kupiną širdgėlos. Tad man kur kas geriau nesi-karti, bet maldauti Viešpatį, kad leistų man mirti, idant nebereikėtų klausytis tokių užgauliojimų.“
¹¹Tuo pačiu metu pakeltomis rankomis prieš langą ji meldėsi, sakydama:

„Pašlovintas esi,
 gailestingumo Dieve!
 Tavo vardas amžinai šlovinamas.
 Visi tavo kūriniai tešlovina
 tave amžinai!
¹²Dabar, Viešpatie, į tave
 kreipiu veidą,
 tavęsp keliu akis.
¹³Įsakyk, kad būčiau išvaduota
 iš žemės varžtų
 ir nebegirdėčiau daugiau
 tokių užgauliojimų.
¹⁴Tu žinai, Valdove, kad
 esu nekalta;
 joks vyras nepalietė manęs;
¹⁵nesu išniekinusi savo vardo
 nei savo tėvo vardo tremties šalyje.
 Aš vienturtis savo tėvo vaikas,
 kito vaiko, kuris būtų
 paveldėtojas, jis neturi;
 neturi brolių, nėra kitų giminaičių,
 už kurių galėčiau ilgai nusišlovinti.
 Jau septyni mano vyrai mirė!
 Kam gi turėčiau dar gyventi?
 Bet jeigu tau, Viešpatie, nepatinka
 atimti man gyvybę, maloniai
 pažvelk į mane.
 Neleisk man niekada daugiau
 tokių užgauliojimų girdėti“.

Dievas išklauso maldas

¹⁶Abiejų maldos buvo tuo pačiu metu išgirstos šlovingoje Dievo akivaizdoje.
¹⁷*Rapolas buvo pasiūstas išgydyti jų abiejų: Tobito, pašalinant baltuosius šlakus jam nuo akių, kad galėtų savo akimis matyti Dievo šviesą, ir Raguelio dukters Saros, atiduodant ją vedybomis Tobito sūnui Tobijui ir išlaisvinant iš nedorojo demono Asmodejo. Mat Tobijas turėjo teisę turėti ją žmona pirmučiausia už visus kitus, norėjusius ją vesti. Tuo pačiu metu, kai Tobitas sugrįžo iš savo kiemo į namus, Raguelio duktė Sara nulipo iš aukštutinio kambario.

Tobito pamokymai

4 Tą pačią dieną Tobitas, prisiminęs pinigus, pasidėtus pas Gabaelį Ragojyje, Medijoje, ² tarė sau: „Štai prisi-prašiau mirties. Argi nereikėtų prieš mirštant pasišaukti Tobiją ir pasakyti jam apie pinigus?“ ³ Tad jis pašaukė ir Tobijui atėjus pas jį tarė: „Mano sūnau, kai numirsiu, prideramai palaidok mane. Rūpinkis savo motina ir nepalik per visas jos gyvenimo dienas. Daryk visa, kas tik jai patinka, ir niekuo neuž-duok jai širdies. ⁴ Atsimink, mano sūnau, kad ji pakėlė daug pavojų, tau dar jos iščiose tebesant. O jai mirus, palai-dok ją šalia manęs tame pačiame kape.

⁵ Per visas savo dienas, mano sūnau, atsimink Viešpatį, mūsų Dievą, ir suvaldyk kiekvieną norą nusidėti ar sulaužyti jo įsakymus. Daryk gerus darbus per visas savo gyvenimo dienas ir niekad neik neteisumo keliais. ⁶ Jeigu teisingai gyvensi, visi tavo dar-bai tau seksis. Visiems vykdantiems teisumą ⁷ *duok išmaldos iš savo man-tos ir neleisk savo akiai šykštauti, kai duodi išmaldą. Nenusuk savo veido nė nuo vieno vargšo, ir Dievo veidas ne-bus nugręžtas nuo tavęs. ⁸ Jeigu turi daug mantos, duok išmaldos iš savo pertekliaus; jeigu mažai, nebijok duoti iš to, ką turi. ⁹ Taip darydamas, tu su-sikrausi didelį turtą nelaimės dienai. ¹⁰ Juk išmalda išlaisvina nuo mirties ir išgelbsti žmogų nuo žengimo į tamsią-ją buveinę. ¹¹ Iš tikrųjų išmalda visiems ją duodantiems yra vertinga atnaša Aukščiausiojo akivaizdoje.

¹² Saugokis, mano sūnau, bet kokio palaido elgesio. Visų pirma išsirink žmoną iš savo protėvių palikuonių. Nevesk moters svetimtautės, kuri nėra iš tavo tėvo giminės, nes mes esame pranašų palikuonys. Atsimink, mano sūnau, kad Nojus, Abraomas, Izaokas ir Jokūbas, mūsų proseniai, visi ėmė

žmonas iš savo giminaičių. Jie buvo palaiminti per savo vaikus. Atsimink, kad jų palikuonys paveldės kraštą. ¹³ Tad ir tu, mano sūnau, mylėk savuo-sius. Nebūk išdidus savo širdyje su gi-minaičiais, savo tautiečių sūnumis ir dukterimis, atsisakydamas imti iš jų sau žmoną. Juk išdidumas yra pražūtis ir didelė netvarka, o dykinėjimas žlug-do ir neša skaudų neturtą, nes dykinė-jimas – bado motina. ¹⁴ Nesulaikyk iki kitos dienos atlyginimo savo darbinin-kams, bet tuojau pat jiems užmokėk. Jeigu tarnauji Dievui, gausi atpildą. Būk atsargus, mano sūnau, kad ir ką darytum, ir visada tvardyk savo elgesį. ¹⁵ *Kas tau nepatinka, to ir kitam ne-daryk. Negerk be saiko vyno, į kelionę nesileisk girtas. ¹⁶ Dalykis savo mais-tu su išalkusiais ir savo drabužiais su nuogaisiais. Išdalyk savo perteklių kaip išmaldą ir neleisk savo akiai šykš-tauti, kai duodi išmaldą. ¹⁷ *Būk dosnus savo duonos ir vyno ant teisiųjų kapų, bet nedalyk jų nusidėjėliams.

¹⁸ Teiraukis kiekvieno išmintingo žmogaus patarimo ir niekada nenie-kink jokio naudingo pamokymo. ¹⁹ Vi-sada šlovink Viešpatį Dievą, prašyk jo ištiesinti tavo kelius ir suteikti sėk-mę visoms tavo pastangoms bei už-mojams. Juk išmintis nėra tautų nuo-savybė, bet pats Viešpats teikia joms gerą supratimą. Tačiau jeigu jis kitaip patvarko, tai nubloškia į giliausią mi-rusiųjų pasaulio dugną. Tad atsimink, mano vaikeli, mano įsakymus ir ne-leisk, kad jie išblėstų tavo širdyje.

²⁰ Pagaliau, mano sūnau, turiu tau pasakyti, kad esu pasidėjęs dešimt si-dabro talentų pas Gabrio sūnų Gabae-lį Ragojyje, Medijoje. ²¹ *Nenuogaustauk, mano sūnau, dėl mūsų neturto. Tu būsi turtingas žmogus, jeigu bijosi Dievo,

^{4,15} Mt 7,12; Lk 6,31

^{4,17} Jst 26,14

^{4,21} 1 Tim 6,6-8

^{4,7} Jst 15,7-8; Pat 19,17; Sir 3,30-4,6; 1 Jn 3,17

vengsi bet kokios nuodėmės ir darysi, kas patinka Viešpačiui, tavo Dievui“.

Pasirengimas kelionei

5 Tobijas savo tėvui Tobitui atsakė: „Tėve, darysiu visa, ką man įsakai. ²Bet kaip aš galėsiu paimti iš jo pinigų? Nei jis mane pažįsta, nei aš jį pažįstu. Kokį ženklą turiu jam duoti, kad jis mane pažintų, patikėtų manimi ir atiduotų man pinigų? Be to, aš net nežinau, koku keliu leisti kelionėn į Mediją!“ ³Tobitas atsakė savo sūnui Tobijui: „Jis man davė raštą su parašu, ir aš jam daviau raštą su parašu. Jo raštą padalijau į dvi dalis, kiekvienas paėmė po dalį, o vieną raštą pridėjau prie pinigų. Jau praėjo dvidešimt metų, kai pasidėjau pas jį pinigų. Dabar, mano sūnau, susirask patikimą vyrą, kuris keliautų su tavimi, ir mokėsimė jam algą, kol sugrįši. Tik atsiimk pinigų iš Gabaelio“.

⁴*Tobijas išėjo ieškoti kelią žinančio vyro, kuris keliautų su juo į Mediją. Vos išėjęs, jis rado čia pat stovintį angelą Rapolą. Tobijas nežinojo, kad tai Dievo angelas. ⁵Tobijas tarė jam: „Iš kur tu, jaunuoli?“ – „Aš esu izraelitas, vienas tavo brolių, – atsakė jis. – Atėjau čia dirbti“. Tada Tobijas paklausė: „Ar žinai kelią į Mediją?“ – ⁶„Taip, – atsakė jis, – esu ten buvęs daug kartų. Pažįstu tą vietą gana gerai ir žinau visus kelius. Į Mediją esu dažnai keliavęs. Apsistodavau pas mūsų tautietį Gabaelį, kuris gyvena Medijoje, Ragojyje. Paprastai reikia dviejų dienų nukeliauti iš Ekbatanos į Ragoją. Ragojas yra kalnuose, o Ekbatana – viduryje lygumos“. – ⁷„Palauk manęs, jaunuoli, – tarė jam Tobijas, – kol aš įeisiu ir pasakysiu savo tėvui. Mat man reikia, kad tu keliautum su manimi. Aš mokėsiu tau algą“. – ⁸„Puiku, aš palauksiu, – atsakė jis, – tik ilgai neužtruk“.

⁹Tobijas, įėjęs pasakyti tėvui, tarė: „Ką tik radau vyrą, kuris yra iš brolių izraelitų!“ – „Pakviesk tą žmogų į vidų, mano sūnau, – tarė jam Tobitas, – aš noriu sužinoti apie jo šeimą ir kokiai giminei jis priklauso. Noriu žinoti, ar jis tikrai patikimas keliauti su tavimi“.

¹⁰Tada Tobijas išėjo ir pasišaukęs jį tarė: „Jaunuoli, mano tėvas prašo tave užteiti“. Jis įėjo pas jį. Tobitas pasveikino jį pirmas, o jis atsakė: „Linkiu tau džiaugsmo!“ Tobitas atsakė: „Kuo man džiaugtis? Esu žmogus neregys. Negaliu matyti dangaus šviesos, bet guliu tamsybėje tarsi mirusieji, negalintys daugiau matyti šviesos. Nors dar gyvas, bet esu tarp mirusiųjų. Žmogaus balsą girdžiu, o matyti negaliu!“ Bet jaunuolis tarė: „Drąsos! Netrukus Dievas tave išgydys. Drąsos!“ Tada Tobitas tarė jam: „Mano sūnus nori keliauti į Mediją. Ar gali jį palydėti ir būti jo vadovas? Aš tau atlyginsiu, broli“. Jis atsakė: „Galiu su juo keliauti. Žinau visus kelius, nes dažnai esu keliavęs į Mediją bei kirtęs visas jos lygumas ir pažįstu visus kalnus bei visus jos kelius“.

¹¹Tuomet Tobitas paklausė: „Broli, iš kokios tu šeimos ir iš kurios giminės? Pasakyk man, broli“. – ¹²„Kam tau žinoti mano giminę?“ – atsakė jis. Bet Tobitas tarė: „Man svarbu žinoti, broli, kieno tu sūnus ir koks tavo vardas“. ¹³Jis atsakė: „Aš esu Azarija, sūnus didžiojo Hananijos, vieno tavo giminaičių“. ¹⁴Tuomet Tobitas tarė: „Sveikinu atvykusį! Broli, tesaugo tave Dievas! Prašyčiau nepykti ant manęs, kad norėjau sužinoti apie tavo protėvius. Pasirodo, tu mūsų giminaitis ir geros bei garbingos kilmės. Aš pažinojau Hananiją ir Nataną, tuos du didžiojo Šemelijo sūnus; jiedu eidavo su manimi į Jeruzalę ir garbino ten su manimi. Jiedu nenuklydo nuo teisingaus kelio. Tavo giminaičiai – geri žmonės. Tu iš kilmingos giminės. Sveikinu atvykusį!“

¹⁵ Tada jis pridūrė: „Aš mokėsiu tau algos drachmą už dieną ir padengsiu tavo ir savo sūnaus išlaidas. Tad keliauk su mano sūnumi; ¹⁶ *aš pridėsiu šiek tiek tau prie algos“. Rapolas atsakė: „Aš keliausiu su tavo sūnumi, todėl nesibaimink. Mudu sveiki iškeliausime ir sveiki pas tavę sugrįšime, nes kelias saugus“. ¹⁷ Tobitas tarė jam: „Lai minu tave, broli!“

Pasišaukęs sūnų, tarė jam: „Sūnau, paruošk visa, kas reikalinga kelionei, ir keliauk su savo broliu. Danguis Dievas saugiai tenuveda tave ten ir tesugrąžina man sveiką. Mano sūnau, telydi jo angelas judu, kad būtumėte saugūs“.

Prieš leisdamasis į kelionę, jis pabučiavo savo tėvą ir motiną. Tobitas palinkėjo: „Laimingos kelionės!“ ¹⁸ Bet motina apsipylė ašaromis ir sakė Tobitui: „Kam gi išsiunti mano vaiką? Argi jis nėra lazda mūsų rankose, kuria ramstomės, kad ir ką darytume?“ ¹⁹ Nekrauk pinigų ant pinigų! Verčiau tebūna jie išpirka už mūsų sūnų! ²⁰ Ką mums Viešpats yra davęs pragyvenimui, tikrai mums užtenka“. ²¹ Tobitas atsakė jai: „Nesirūpink, mūsų vaikas sveikas iškeliaus ir sveikas pas mus sugrįš. Tavo akys pamatys jį tą dieną, kai jis sveikas sugrįš pas tave. ²² Nesakyk nieko daugiau! Nesibaimink dėl jų, mano seserie, nes gerasis angelas jį lydės, jo kelionė bus sėkminga, ir jis sugrįš sveikas“.

²³ Tada ji nusišluostė ašaras.

Kelionė

6 Vaikinui iškeliavus drauge su angelu, ² šuo atbėgo pas Tobiją ir sekė paskui juos. Taigi juodu žingsniauvo pirmyn ir, atėjus pirmajai nakčiai, apsistojo prie Tigro upės. ³ Vaikinas nusileido prie Tigro pakrantės kojų nusiplauti. Netikėtai didelė žuvis, iššokusį iš vandens, bandė nukąsti vai-

kinui koją. Nusigandęs vaikinas suriko. ⁴ Bet angelas tarė vaikiniui: „Nutverk žuvį ir nepaleisk!“ Vaikinas pagriebė žuvį ir išvilko į krantą. ⁵ Tuomet angelas jam tarė: „Perskrosk žuvį ir išimk jos tulžį, širdį ir kepenis. Juos pasilaikyk, o vidurius išmesk, nes tulžis, širdis ir kepenys yra naudingi vaistai“. ⁶ Perskrodęs žuvį, vaikinas padėjo į šalį tulžį, širdį ir kepenis. Dalį žuvies iškepė ir suvalgė, o likusią pasūdė ir paliko kelionei.

Rapolo nurodymai Tobijui

Paskui jiedu keliavo drauge, kol priėjo Mediją. ⁷ Tada vaikinas ėmė klausinėti angelą ir tarė: „Broli Azarija, ką gali išgydyti žuvies širdis ir kepenys ar tulžis?“ ⁸ Jis atsakė: „Žuvies širdį ir kepenis reikia deginti. Jų dūmais reikia smilkyti, kai vyras ar moteris yra demono ar piktos dvasios kankinami. Bet kokia kančia visiškai pradinga, nepalikdama jokio pėdsako. ⁹ O tulžis vartojama patepti žmogaus akims, kai ant jų užkritę baltieji šlakai. Patepus akis, reikia tik papūsti į baltuosius šlakus, ir jos bus išgydytos“.

¹⁰ Jiems atkeliavus į Mediją ir jau artinant prie Ekbatanos, ¹¹ Rapolas tarė vaikiniui: „Broli Tobijau!“ – „Klausau!“ – atsakė jis. Rapolas tęsė: „Šią naktį dera mums praleisti Raguelio namuose. Jis tavo giminaitis ir turi dukterį, vardu Sara. ¹² Nei vyriško palikuonio, nei kitos dukters, išskyrus Sarą, jis neturi. Taigi tu, kaip artimiausias giminaitis, turi pirmumo teisę prieš visus kitus vyrus ją vesti. Taip pat tu gali teisėtai paveldėti ir jos tėvo nuosavybę. Be to, mergaitė protinga, drąsi ir labai graži, o jos tėvas geras žmogus“. ¹³ Jis tęsė: „Tu tikrai turi teisę ją vesti. Tad klausyk manęs, broli! Šiąnakt aš pakalbėsiu su jos tėvu apie mergaitę, kad galėtume gauti ją kaip nuotaką. Sugrįžę iš Ragojo, atšvėsime vestuves. Mat aš žinau, kad Raguelis jokių būdu

negali jos už tavęs neleisti ar kitam vyriui pažadėti, neužsitraukdamas mirties bausmės pagal Mozės knygos įsaką. Iš tikrųjų jis žino, kad tu, o ne koks kitas vyras, turi teisę vesti jo dukterį. Tad klausyk manęs, broli: šią naktį pakalbėsime dėl mergaitės ir parengsime jos sužadėtuves su tavimi. Sugrįžę iš Ragojo, paimsime ir parsivesime ją į tavo namus“.

¹⁴Atsakydamas Rapolui, Tobijas tarė: „Broli Azarija, aš esu girdėjęs, kad ji jau buvo išteikėjusi už septynių vyrų ir kad jie mirė vestuvių kambaryje. Tą naktį, kai nuėjo pas ją, jie mirė. Be to, girdėjau žmones kalbant, kad juos užmušė demonas.“ ¹⁵Užtat dabar bijau: demonas jos pavydi, todėl jai nieko pikta nedaro, bet kas tik artinasi prie jos, tą nužudo. Esu vienturtis savo tėvo sūnus. Jeigu mirčiau, nuvaryčiau tėvą ir motiną į kapus iš širdgėlos dėl manęs. Kito sūnaus jie neturi, kuris juos palaidotų!“

¹⁶Rapolas tarė jam: „Argi užmiršai savo tėvo įsakymus? Jis liepė tau vesti moterį iš savo tėvo namų. Tad klausyk manęs, broli. Dėl to demono nesirūpink. Vesk ją. Aš žinau, kad šį vakarą ji bus išleista už tavęs.“ ¹⁷Eidamas į vestuvių kambarį, pasiimk truputį žuvies kepenų bei širdies ir uždėk juos ant smilkalų žarijų. Pasklis tvaikas; vos ji užuodęs, demonas pabėgs ir niekada daugiau arti jos nepasirodys.“ ¹⁸Tada, prieš sueidami, pirma abu atsistokite ir pasimelskite. Prašykite Dangaus Viešpatį suteikti judviem gailėstingumą ir išgelbėjimą. Nebijok, nes ji paskirta tau prieš pasaulio sukūrimą. Tu išgelbėsi ją, ir ji keliaus su tavimi. Aš numanau, kad ji pagimdys tau vaikų, ir jie bus tau kaip broliai. Tad nesirūpink!“

Išgirdęs Rapolo žodžius ir sužinojęs, kad ji jo giminaitė, iš jo tėvo palikuonių namų, Tobijas labai ją įsimylėjo. Jis atidavė jai savo širdį.

Tobijo vedybos

7 Įėjus į Ekbataną, Tobijas tarė: „Broli Azarija, vesk mane tiesiai į giminaičio Raguelio namus“. Tad jis nuvedė Tobiją į Raguelio namus. Rado jį sėdintį prie savo kiemo vartų. Jiedu pasveikino jį pirmi, o jis tarė: „Džiugus pasveikinimas ir judviem, broliai! Geros sveikatos judviem ir sveiki atvykę!“ ²Įvedęs į vidų, jis tarė savo žmonai Ednai: „Šis jaunuolis atrodo lygiai kaip mano giminaitis Tobitas!“ ³Tad Edna paklausė: „Broliai, kas judu esate?“ – „Mes esame iš Naftalio palikuonių, ištremtų į Ninevę“. – ⁴„Ar pažįstate mūsų giminaitį Tobitą?“ – užklausė. Jie atsakė: „Iš tikrųjų pažįstame!“ – „Ar jis sveikas?“ – klausinėjo. ⁵„Taip, jis gyvas ir sveikas“, – atsakė jie. Tada Tobijas pridūrė: „Jis mano tėvas!“ ⁶*Raguelis pašoko, pabučiavo jį ir verkė džiaugsmo ašaromis. Paskui, atgavęs žadą, tarė: „Laiminu tave, vaikeli! Esi gero ir kilmingo tėvo sūnus!“ Išgirdus, kad Tobitas neteko regėjimo, jį apėmė širdgėla. Apsiašarojęs jis tarė: „Kokia baisi nelaimė, kad toks doras ir geradaris žmogus neteko regėjimo!“ Verkdamas jis apkabino savo giminaitį Tobiją. ⁷Dėl Tobito verkė ir Edna, verkė ir jų duklė Sara.

⁸Paskui Raguelis papjovė iš kaimenės aviną ir surengė jiems labai nuoširdų priėmimą. ⁹Nusimaudžius, apsiplavus ir susėdus prie valgio, Tobijas tarė Rapolui: „Broli Azarija, prašyk Raguelio, kad už manęs išleistų mano giminaitę Sarą“. ¹⁰Raguelis, netyčia tai nugirdęs, tarė vaikinui: „Valgyk ir gerk, būk šį vakarą linksmas! Juk nėra nė vieno, išskyrus tave, broli, kuris turi teisę vesti mano dukterį Sarą. Be to, aš negaliu jos išleisti už kurio kito vyro, išskyrus tave, nes tu mano artimiausias giminaitis. Bet leisk man plačiau paaiškinti tikrąją padėtį, mano vaikeli.

^{7,6} Pr 33,4; 45,14; Lk 15,20

¹¹ Buvau išleidęs ją už septynių vyrų iš mūsų giminaičių, ir jie visi mirė tą naktį, kai pas ją nuėjo. O dabar, mano vaikeli, valgyk ir gerk! Esu tikras, kad Viešpats pasirūpins jumis“. Bet Tobijas atsakė: „Nieko nevalgysiu ir negerisiu, kol neduosi, kas man priklauso“. Raguelis atsakė: „Padarysiu tai. Ji tavo pagal Mozės knygos įsaką. Tavo vedybos su ja nuspręstos danguje! Imk savo giminaitę, nuo dabar esi jos meilė, o ji tavo mylimoji. Ji duota tau nuo šandien ir amžinai. Mano vaikeli, tegloboją Dangaus Viešpats judu abu šią naktį ir tesuteikia judviem gailestingumą ir ramybę“. ¹² Tada Raguelis pašaukė savo dukterį Sarą. Atėjus jai, paėmė ją už rankos ir padavė ją Tobijui, tardamas: „Imk ją savo žmona pagal Įstatymą ir įsaką, užrašytą Mozės knygoje. Imk ją ir vesk saugiai pas savo tėvą. Telydi Dievas jus kelionėje savo ramybe“. ¹³ Pasišaukęs jos motiną, paprašė atnešti rašymo priemonės. Jis surašė vedybų sutartį, pareikšdamas, kad atiduoda ją žmona pagal Mozės Įstatymo įsaką.

¹⁴ Tada pradėta valgyti ir gerti. ¹⁵ Pasišaukęs savo žmoną Edną, Raguelis tarė jai: „Mano meile, paruošk kambarį ir nuvesk ją ten“. ¹⁶ Nuėjusi ji paklojo lovą tame kambaryje, kaip buvo jis liepęs, ir nuvedė ten Sarą. Ji apraudodavo savo dukterį. Paskui, šluostydamosi ašaras, tarė jai: ¹⁷ „Nebijok, mano dukterie! Tesuteikia tau Dangaus Viešpats džiaugsmo vietoj širdgėlos! Nebijok, mano dukterie!“ Ir išėjo.

Demono išvaymas

8 Baigę valgyti ir gerti, mergaitės tėvai norėjo eiti gulti. Paėmę vaikiną, jie nuvedė jį į miegamąjį. ² Tuomet Tobijas prisiminė Rapolo žodžius ir išėmęs žuvies kepenis bei širdį iš maišelio, kuriame juos laikė, uždėjo ant smilkalų žarijų. ³ *Žuvies tvaikas taip

atstūmė demoną, kad jis pabėgo į tolimiausią Egipto užkampį. O Rapolas sekė iš paskos ir ten tučtuojau jį apkalė grandinėmis.

⁴ Tuo tarpu tėvai išėjo ir uždarė iš lauko kambario duris. Išlipęs iš lovos, Tobijas tarė Sarai: „Mylimoji, kelkis. Pasimelskime ir maldaukime savo Viešpatį; kad būtų mums gailestingas ir mus apsaugotų“. ⁵ *Ji atsikėlė, ir jiedu ėmė melstis, maldaudami, kad būtų apsaugoti. Tobijas pradėjo sakydamas:

„Pašlovintas esi, mūsų protėvių Dieve, tebūna šlovinamas tavo vardas amžinai per visas kartas! Tešlovina tave dangus ir visa kūrinija per amžius! ⁶ *Tu sukūrei Adomą, ir sukūrei jam žmoną Ievą, kad būtų jam pagalba ir parama. Iš jų dviejų kilo žmonija. Tu sakei: 'Negera žmogui būti vienam, padarysiu jam bendrininką kaip jį patį'. ⁷ Tad dabar aš imu šią savo giminaitę ne dėl gašlumo, bet kilniu tikslu. Suteik, kad mudu rastume gailestingumo ir drauge sulauktume senatvės“.

⁸ Ir jiedu abu tarė: „Amen! Amen!“ ⁹ Tada atsigulė nakčiai.

Bet Raguelis atsikėlė ir pasišaukęs tarnus išėjo ir iškasė kapą, ¹⁰ sakydamas: „Gali atsitikti, kad jis mirs, ir mes būsime išjuokti ir užgauliojami“. ¹¹ Baigus kasti kapą, Raguelis parėjo namo ir pasišaukęs žmoną ¹² tarė: „Pasiųsk vieną iš tarnaičių, kad įeitų pažiūrėti, ar Tobijas gyvas, ar miręs. Jeigu jis miręs, palaidokime niekam nežinant“. ¹³ Ji pasiuntė tarnaitę ši užsidedę žiburį ir

^{8,5} Dan (g) 3

^{8,6} Pr 2,18

atidariusi miegamojo duris įėjo. Rado juodu drauge giliai įmigusius. ¹⁴ Tarnaitė išėjo ir pranešė, kad Tobijas gyvas ir nieko bloga nėra įvykę. ¹⁵ Jie šlovino Dangaus Dievą, o Raguelis sakė:

„Pašlovintas esi tu, Dieve, kiekvienu tyru šlovės žodžiu; tešlovina tave visi tavo išrinktieji! Tešlovina tave per amžius!

¹⁶ Pašlovintas esi tu, nes padarei mane laimingą: ko bijojau, tai neįvyko. Tu pasielgei su mumis pagal savo begalinį gailestingumą.

¹⁷ Pašlovintas esi tu, nes buvai gailestingas dviem vienturčiams vaikams. Būk jiems gailestingas, Valdove, ir apsaugok juos, vesk jų gyvenimą į pilnatvę laime ir gailestingumu“.

¹⁸ Ir jis paliepė tarnams užkasti kapą prieš išauštant.

Vestuvių vaišės

¹⁹ O savo žmonos paprašė iškepti daug duonos kepalų. Nuėjęs prie kaimeinės jis parinko du jaučius bei keturis avinus ir įsakė, kad jie būtų papjauti. Taigi pradėta ruošti. ²⁰ *Tada jis liepė pašaukti Tobiją ir davė priesaiką jo akivaizdoje, tardamas: „Iš čia keturiolika dienų tu nesijudinsi, bet liksi čia, valgydamas ir gerdamas su manimi. Tu padarysi mano dukterį laimingą po visų jos vargų. ²¹ Tada imk tuoj pat pusę visko, kas man priklauso, ir grįžk saugus ir sveikas pas tėvą. Kita pusė bus tavo, kai mano žmona ir aš numirsime. Drąsos, mano vaikeli! Aš tavo tėvas, o Edna tavo motina, ir mes priklausome tau ir tavo žmonai dabar ir amžinai. Drąsos, mano vaikeli!“

9 Tada Tobijas, pasišaukęs Rapolą, tarė: ² „Broli Azarija, pasiimk keturis tarnus bei du kupranugarius

ir keliauk į Ragoją. Nuėjęs į Gabaelio namus, paduok jam šį raštą ir paėmęs pinigų pakviesk jį vykti su tavimi į mano vestuvės. ³ Juk žinai, kad mano tėvas tikriausiai skaičiuoja dienas. Jei gu uždelsiu bent vieną dieną, sukelsiu jam daug rūpesčio. ⁴ Tu buvai liudytojas priesaikos, kuria prisiekė Raguelis; aš negaliu pažeisti jo priesaikos“. ⁵ Tad Rapolas su keturiais tarnais bei dviem kupranugariais iškeliavo į Ragoją Medijoje ir apsistojo pas Gabaelį. Rapolas atidavė jam raštą ir pranešė, kad Tobito sūnus Tobijas vedė ir kviečia jį į vestuves. Gabaelis nedelsdamas patikrino pinigų maišus, tebeturinčius sveikus antspaudus, ir sukrovė juos ant kupranugarių. ⁶ Kitą rytą abu atsikėlė anksti ir iškeliavo į vestuves. Atvykę į Raguelio namus, rado Tobiją prie vaišių stalo. Jis pakilo pasveikinti Gabaelio, o šis apsisverkė ir laimindamas jį tarė: „Geras ir kilnus sūnau, sūnau gero ir kilnaus tėvo, doro ir geros širdies žmogaus! Tesuteikia Viešpats dangišką palaimą tau ir tavo žmonai, tavo žmonos tėvui ir motinai. Tebūna pašlovintas Dievas, nes Tobijas yra tikras mano pusbrolio Tobito atvaizdas“.

Tėvų rūpestis

10 Tuo tarpu Tobitas visą laiką skaičiavo, kiek reikėtų dienų Tobijui nukeliauti ir kiek parkeliauti. Praėjus tam dienų skaičiui ir sūnui nesirodant, ² jis tarė: „Stebiuosi, kas galėjo atsitikti. Galbūt kas nors jį ten sulaikė? O gal Gabaelis miręs ir nėra nieko, ką galėtų atiduoti pinigų“. ³ Jis ėmė sielotis. ⁴ „Mano vaikas žuvęs, nebėra jo tarp gyvųjų,“ – sakė jo žmona Ana. Ji pradėjo verkti ir raudoti sūnaus tardama: ⁵ „Vargas man, mano vaikeli, mano akių šviesa, kad išleidau tave į kelionę!“ ⁶ Bet Tobitas ją ramino: „Nusiramink! Liaukis sielojusis, brangioji. Nėra ko sielotis. Turbūt atsitiko kas nors nelaukto. Tas vyras, su kuriuo jis

iškeliavo, yra patikimas ir vienas mūsų giminaičių. Nesikankink dėl jo, brangioji. Netrukus jis bus namie“. ⁷Ji sakė: „Tu pats nusiramink! Liaukis mane apgaudinėti. Mano vaikas žuvęs!“ Kasdien ji išskubėdavo laukan ir žiūrėdavo į kelią, kuriuo buvo iškeliavęs jos sūnus. Ji pasitikėjo tik savo akimis. Saulei nusileidus, sugrįžusi į vidų, ji raudodavo ir verkėdavo, visiškai negalėdama užmigti.

Išvykimas iš Ekbatanos

Pasibaigus keturiolikai vestuvių dienų, kurias Raguelis buvo prisiekęs švęsti dėl savo dukters, Tobijas nuėjo pas jį ir tarė: „Prašau leisti man išvykti, nes žinau, kad mano tėvas ir motina neteko vilties mane pamatyti. Maldauju, tėve, leisti man išvykti ir sugrįžti į tėvo namus. Aš jau pasakojau tau, kokiame varge jį palikau“. ⁸Bet Raguelis kalbėjo Tobijui: „Pabūk, mano vaikelį, pabūk pas mane. Aš pasiūsiu pasiuntinius pas tavo tėvą Tobitą, kad jie duotų jam žinią apie tave“. – ⁹„Nel – atsakė jis, – maldauju leisti man vykti pas savo tėvą“. ¹⁰Tad Raguelis nedelsdamas davė Tobijui jo žmoną Sarą ir pusę visos savo nuosavybės: vergų ir vergių, jaučių ir avių, asilų ir kupranugarių, drabužių, pinigų ir namų ūkio reikmenų. ¹¹Atsisveikindamas jis apkabino Tobiją ir tarė: „Sudie, mano sūnau! Laimingos kelionės! Tegloboja dangaus Viešpats tave ir tavo žmoną Sarą! O kad aš galėčiau pamatyti prieš mirdamas jūsų vaikus!“ ¹²Tada pabučiavęs savo dukterį Sarą tarė jai: „Mano dukterie, gerbk savo uošvį ir anytą, nes nuo dabar jie tau tokie pat tėvai, kaip davusieji gyvastį. Keliauk ramybėje, dukterie! Leisk man girdėti apie tave visada gerą žodį, kol tik būsiu gyvas“. ¹³O Edna Tobijui tarė: „Mano vaikeli ir brangus mano broli, teparveda tave dangaus Viešpats laimingai! O kad aš

galėčiau pamatyti tavo ir savo dukters vaikus prieš numirdama! Viešpaties akivaizdoje aš patikiu tau savo dukterį, nedaryk per visas savo gyvenimo dienas nieko, kas ją įskaudintų. Keliauk ramybėje, mano vaikeli! Nuo dabar aš tavo motina, o Sara tavo žmona. Telydi mus palaima per visas mūsų gyvenimo dienas!“ Pabučiavusi vieną ir kitą, ji išleido juodu į kelionę. ¹⁴Raguelio namus Tobijas paliko kupinas laimės ir džiaugsmo, šlovindamas dangaus ir žemės Viešpatį, visatos Karalių, padariusį jo kelionę tokią sėkmingą. Atsisveikindamas su Ragueliu ir Edna, jis pridūrė: „Man Viešpaties įsakyta gerbti jus per visas mano gyvenimo dienas!“

Tobitas pasveiksta

11 Prisiartinus prie Kaserino, esančio prieš pat Ninevę, Rapolas tarė: ²„Tu žinai, kokiaje nelaimėje mudu palikome tavo tėvą. ³Nueikime mudu paskubomis pirma tavo žmonos ir paruoškime namus, kitiems dar neatvykus“. ⁴Jiedviem einant drauge, Rapolas tarė jam: „Ar turi po ranka žuvies tulžį?“ Ir šuoėjo drauge, bėgdamas iš paskos.

⁵*Tuo tarpu Ana sėdėjo, atidžiai stebėdama kelią, kuriuo turėjo pareiti jos sūnus. ⁶Pamačiusi jį pareinant, ji tarė jo tėvui: „Tikėk manimi, tavo sūnus pareina! Ir vyras, kuris su juo iškeliavo!“

⁷Prieš Tobijui prieinant prie tėvo, Rapolas tarė: „Esu tikras, kad jo akys atsivers. ⁸Patepk jo akis žuvies tulžimi. Vaistas sutrauks baltuosius šlakus, ir jie nukris jam nuo akių. Tavo tėvas atgaus regėjimą ir matys šviesą“.

⁹Pribėgusi prie sūnaus, Ana puolė jam ant kaklo ir tarė: „Dabar, tave pamačiusi, mano vaikeli, galiu mirti“. Ji apsisverkė. ¹⁰Tada Tobitas atsikėlė ir

apgraibomis išėjo pro kiemo vartus. Tobijas priėjo prie jo ¹¹su žuvies tulžimi rankoje ir tvirtai prilaikydamas papūtė jam į akis, tardamas: „Tėve, nebijok!“ Tada patepė jam akis vaistais ir truputį palaukė. ¹²Po to abiem rankomis nutraukė, pradėdamas nuo akių kampų, baltuosius šlakus. ¹³Pamatęs savo sūnų, Tobitas apkabino jį abiem rankomis ir ¹⁴verkdamas kartojo: „Matau tave, mano sūnau, mano akių šviesa!“ Paskui jis tarė:

„Tebūna pašlovintas Dievas,
tebūna pašlovintas jo
didingas vardas,
tebūna palaiminti visi jo
šventieji angelai!
Tebūna pašlovintas jo
šventasis vardas
per visus amžius!

¹⁵Nors jis mane ir nuplakė,
bet pasigailėjo.

Dabar štai matau savo
sūnų Tobiją!“

Tada Tobitas sugrįžo į vidų, džiaugsmingai visu balsu šlovindamas Dievą. Tobijas papasakojo savo tėvui, kad kelionė buvo sėkminga, kad jis parnešė pinigų, kad vedė Raguelio dukterį Sarą ir kad iš tikrųjų ji pakeliui į čia, labai arti Ninevės vartų.

¹⁶Džiaugdamosis ir šlovindamas Dievą, Tobitas nuėjo prie Ninevės vartų pasitikti savo marčios. Ninevės gyventojai, matydami, kad jis vaikščioja sveikas ir niekas jo neveda už rankos, buvo nustebinti. ¹⁷Tobitas visų akivaizdoje papasakojo, kaip Dievas buvo jam gailėstingas ir kaip jam atvėrė akis. Pamatęs savo sūnaus Tobijo žmoną Sarą, Tobitas palaimino ją, tardamas: „Eikš, mano dukterie! Sveikinu atvykusią! Tebūna pašlovintas Dievas, kuris atvedė tave pas mus, mano dukterie. Tebūna palaimintas tavo tėvas ir tavo motina, tebū-

na palaimintas mano sūnus Tobijas, būk palaiminta ir tu, mano dukterie! Įženk į savo namus! Su palaiminimu ir džiaugsmu sveikinu atvykusią! Įženk, mano dukterie!“ Taigi ta diena buvo džiaugsminga visiems Ninevėje gyvenantiems žydams.

¹⁸Achikaras ir jo sūnėnas Nadabas atėjo dalytis Tobito džiaugsmu. Tobijo vestuvės buvo smagiai atšvęstos per septynias dienas. Jis gavo daug dovanų.

Rapolo apsireiškimas

12 Pasibaigus vestuvėms, Tobitas pasišaukė savo sūnų ir tarė: „Mano sūnau, tu turėtumei išmokėti algą su tavimi keliavusiam vyrui ir dar pridėti prie to, kas buvo sutarta“. – ² „Tėve, – klausė jis, – kiek turiu duoti jam už pagalbą? Net jeigu duočiau pusę visos mantos, kurią jis pargabeno su manimi, man nebūtų nuostolio. ³Juk jis parvedė mane gyvą ir sveiką pas tave, išgydė mano žmoną, parnešė su manimi pinigus ir išgydė tave. Tad kiek turiu pridėti prie to, kas sutarta?“ – ⁴ „Jis vertas, mano sūnau, gauti pusę visko, ką parnešė“. ⁵Tad Tobijas pasišaukė Rapolą ir tarė: „Imk kaip algą pusę visko, ką parnešei, ir eik ramybėje“.

⁶Tada Rapolas, pasivedęs juos abu į šalį, tarė: „Šlovinkite Dievą ir visų gyvųjų akivaizdoje minėkite jį už jums padarytus jo gerus darbus. Šlovinkite ir giedokite giesmes jo vardui. Skelbkite visiems žmonėms Dievo darbus su derama pagarba; nedelskite jį išpažinti. ⁷Karaliaus paslaptį gera slėpti, bet Dievo darbus reikia apreikšti ir pripažinti su derama pagarba. Darykite, kas gera, ir piktas jūsų neužklups. ⁸*Mels-
tis ir pasninkauti gera, bet geriau už tai – išmalda ir teisumas. Truputis su teisumu yra geriau negu perteklius

su nedorumu. Geriau duoti išmaldą, negu kaupti auksą; ⁹*nes išmalda išgelbsti nuo mirties ir nuvalo visas nuodėmes. Kas duoda išmaldą, ilgai gyvena, ¹⁰bet kurie daro nuodėmę ir nedorai elgiasi, tas didžiausias savo gyvasties priešas“.

¹¹„Dabar apreikšiu jums visą teisybę, nieko nenuslėpdamas. Jau esu tai jums paskelbęs, sakydamas: ‘Karaliaus paslaptį dera slėpti, bet Dievo darbus reikia apreikšti su derama pagarba’. ¹²*Taigi, kai tu, Tobitai, ir Sara meldėtės, aš liudijau judviejų maldą Viešpaties Šlovės akivaizdoje. Panašiai būdavo, kai tik laidodavai mirusius. ¹³O tada, kai tu nedelsdamas atsikėlei nuo stalo, palikai pietų valgius ir nuėjai palaidoti mirusio, ¹⁴aš buvau pasiųstas tave išmėginti. Drauge Dievas siuntė mane išgydyti tave ir tavo marčią Sarą. ¹⁵*Aš esu Rapolas, vienas iš septynių angelų, kuriems leista tarnauti Viešpaties Šlovės akivaizdoje“.

¹⁶Abudu buvo apstulbę. Jie puolė kniūbsti, nes buvo baimės apimti.

¹⁷„Nebijokite, – jis tarė jiems, – ramybė su jumis! Dabar ir visados dėkokite Viešpačiui! ¹⁸Juk aš, būdamas su jumis, to nedariau savo nuosprendžiu, bet vykdžiau Dievo valią. Šlovinkite jį kasdien ir visados. Giedokite jam giesmę!

¹⁹Nors matėte mane valgant ir geriant, iš tikrųjų aš nevalgiau ir negėriau. Ką jūs matėte, buvo regėjimas. ²⁰Tad dabar kelkitės nuo žemės ir šlovinkite Dievą. Žiūrėkite, aš žengiu pas tą, kuris mane siuntė. Užrašykite į knygą visus šiuos jums nutikusius dalykus“.

²¹Jam pakilus į orą, jie atsistojo ir nebegalėjo jo daugiau matyti. ²²Jie šlovino Dievą giesmėmis, dėkojo jam už tokius nuostabius darbus, kai jiems buvo pasirodęs Dievo angelas.

Tobito šlovės giesmė

13 Tada Tobitas tarė:
„Tebūna pašlovintas Dievas,
kuris gyvena amžinai,
nes jo karalystė tveria
per visus amžius!
²Jis ir nuplaka, ir pasigaili,
nubloškia į mirusiųjų
pasaulio gelmes
ir parveda iš giliosios bedugnės;
iš jo rankos niekas negali ištrūkti.
³Izraelio vaikai, šlovinkite
jį tautose,
nes jose jis išblaškė jus!
⁴*Net ten jis parodė savo didybę!
Aukštinkite jį visų gyvųjų
akivaizdoje,
nes jis mūsų Viešpats
ir mūsų Dievas.
Jis mūsų Tėvas,
Dievas per amžius!
⁵Jis nuplaks jus už jūsų
nedorus darbus,
bet ir vėl bus visiems
jums gailestingas.
Jis surinks jus iš visų tautų,
kuriose esate išblaškyti.
⁶Kai grįškite pas jį
visa savo širdimi ir visa
savo gyvastimi,
darydami, kas teisu, jo akivaizdoje,
jis atsigręš į jus,
nebeslėps daugiau nuo
jūsų savo veido.
⁷Tad dabar pasvarstykite,
ką jis jums yra padaręs;
dėkokite jam visu balsu.
Šlovinkite teismo Viešpatį,
aukštinkite amžių Karalių.
⁸Savo tremties šalyje
aš jį išpažinsiu,
jo galybę ir didybę
parodysiu tautai, kuri yra nusidėjusi.
Sugrįžkite pas jį, nusidėjėliai,
ir darykite, kas teisu,
jo akivaizdoje.

^{12,9} Pat 11,4; Dan 4,27; Sir 3,30

^{12,12} Job 33,23–24; Apd 10,4; Apr 8,3–4

^{12,15} Zch 4,10; Lk 1,19; Apr 8,2

^{13,4} Iz 63,16; Jer 3,4; Išm 14,3; Sir 23,1,4; Mt 6,9

Galbūt maloniai jis pažvelgs į jus
ir bus jums gailestingas.

⁹* Aš savo ruožtu aukštinu
savo Dievą,
ir dangaus Karaliuje džiūgauja
mano gyvastis.

¹⁰ Tekalba visa tauta apie jo didybę,
teispąžįsta jį Jeruzalėje.

O Jeruzale, šventasis miestas!
Jis nuplakė tave už tavo
rankų darbus,

bet vėl pasigailės teisiųjų vaikų.

¹¹ Išpažink Viešpatį, nes jis geras,
šlovink amžių Karalių,
idant jo Padangtė tavyje
būtų atstatyta su džiaugsmu.

¹² Tepradžiugina jis visus
tavo tremtinius,
tepuoselėja visus tavo kenčiančius
per visas ateinančias kartas.

¹³ Visiems žemės pakraščiams
švies ryški šviesa:
daug tautų ateis pas tave iš toli toli,
gyventojai tolimiausių
žemės pakraščių,
patraukti prie tavęs

Viešpaties Dievo vardo,
nešdami savo rankose dovanas
dangaus Karaliui.
Karta po kartos giedos tavyje
džiaugsmo giesmę,
amžinai tvers išrinktojo
miesto vardas.

¹⁴ Tebūna prakeikti, kas tave
įžeidžia blogu žodžiu,
tebūna prakeikti, kas
tave užkariauja
ir išgriauna tavo sienas,
tebūna prakeikti, kas
nugriauna tavo bokštus
ir sudegina tavo namus!
Bet tebūna amžinai palaiminti,
kurie tave gerbia!

¹⁵ Tad eik ir džiaukis teisiųjų vaikais,
nes jie bus surinkti
ir šlovins amžių Viešpatį.

Palaiminti, kurie tave myli,
palaiminti, kurie džiaugiasi
tavo geroje.

¹⁶ Palaiminti ir žmonės, kurie
sielojasi su tavimi
dėl tavo kančių,
nes jie džiaugsis su tavimi
ir amžinai liudys tavo garbę.
Mano dvasia šlovina Viešpatį,
didįjį Karalių!

¹⁷ Jeruzalė bus atstatyta
kaip amžinieji jo Namai.
Koks laimingas būsiu,
jeigu mano palikuonių likutis išliks,
kad galėtų pamatyti
tavo garbę ir išpažinti
dangaus Karalių.

¹⁸ Jeruzalės vartai bus statomi
iš safyro ir smaragdo,
visos sienos – iš brangakmenių.
Jeruzalės bokštai bus
statomi iš aukso,
visos dantytos viršūnės
– iš gryno aukso.
Jeruzalės gatvės bus grįstos
rubinais ir Ofyro akmenim
Jeruzalės vartai giedos
džiaugsmo giesmes,
ir visi jos namai šauks:
'Aleliuja! Tebūna pašlovintas
Izraelio Dievas!'
O palaimintieji šlovins
jo šventąjį vardą
dabar ir per amžius“.

14 Taip baigiasi Tobito šlovės
giesmė.

Tobito ir Tobijo mirtis

² Tobitas mirė ramybėje, turėdamas
šimtą dvylika metų, ir labai garbin-
gai buvo palaidotas Ninevėje. Jis buvo
šešiasdešimt dviejų metų, kai neteko
regėjimo, o atgavęs regėjimą gyveno
patogiai, dalydamas išmaldą ir be pa-
liovos šlovindamas Dievą bei išpažin-
damas Dievo didybę.

³ Prieš pat mirtį, pasišaukęs savo
sūnų Tobiją ir septynis Tobijo sūnus,

jis davė tokį įsakymą: „Mano sūnau, paimk savo sūnus ⁴*ir skubiai keliauk į Mediją, nes aš tikiu Dievo žodžiu, kurį pranašas Nahumas ištare apie Ninevę. Visi tie dalykai įvyks ir užklups Asiriją ir Ninevę. Iš tikrųjų įvyks visa, kas buvo pasakyta Izraelio pranašų, kuriuos siuntė Dievas. Nė vienas jų žodis neliks tuščias, bet visi bus įvykdyti paskirtu laiku. Taigi bus saugiau Medijoje negu Asirijoje ir Babilone. Mat žinau ir tikiu, kad ką tik Dievas yra pasakęs, bus įvykdyta ir įvyks; nė vienas pranašavimų žodis neliks tuščias. Visi mūsų giminės, Izraelio krašto gyventojai, bus išblaškyti ir išvaryti į tremtį iš gerojo krašto. Visa Izraelio žemė bus nuniokota, net Samarija ir Jeruzalė bus sunaikintos! Ir Dievo Namai čia bus sudeginti iki pat pamatų ir valandėlę tiks nuniokoti.

⁵Bet Dievas vėl pasigailės ištremtųjų ir parves į Izraelio kraštą. Jie atstatys jo Namus – nors jie nebus tokie gražūs kaip pirmieji – laikotarpiu iki bus užbaigtas laikų metas. Po to jie visi sugrįš iš tremties ir atstatys visą Jeruzalės dingumą. Dievo Namai joje bus atstatyti, kaip Izraelio pranašai yra apie juos kalbėję. ⁶Tada visos žemės visų tautų visi žmonės atsivers ir garbins Dievą tiesa, visi atmes savo stabus, apgaulė nuvedusius juos į klaidą, ⁷ir būdami teisūs šlovins amžinąjį Dievą. Visi izraelitai, išgelbėti tomis dienomis ir darantys, kas teisu Dievo akivaizdoje, bus surinkti. Jie eis į Jeruzalę ir gyvens saugiai per amžius Abraomo krašte; jis bus jiems atiduotas. Džiaugsis nuoširdžiai mylintys Dievą, o kas daro nuodėmę ir nedorai elgiasi, visiškai pradingęs nuo žemės. ⁸⁻⁹Tad dabar, mano vaikai, uždedu jums šią pareigą: ištikimai tarnauti Dievui ir daryti, kas gera jo akivaizdoje. Ir jūsų vaikams turi būti įsakyta dorai elgtis, duoti išmaldą, lai-

kyti širdyje Dievą ir šlovinti jo vardą visada nuoširdžiai ir visomis savo jėgomis. Tad dabar, mano sūnau, keliauk iš Ninevės, nepasilik čia. ¹⁰Tą dieną, kai palaidosi savo motiną šalia manęs, nė nakties nepraleisk mieste. Juk matau, kad joje daug nedorumo, daug apgaulių, o žmonės nesigėdi. Pasvarstyk, mano sūnau, ką Nadabas padarė Achikarui – tam žmogui, kuris jį užaugino. Argi nebuvo Achikaras priverstas, gyvas būdamas, į žemę lįsti? Tačiau Dievas atsuko Nadabo begėdišką nusikaltimą prieš jį patį. Achikaras išėjo į šviesą, o Nadabas įžengė į amžiną tam-są, nes bandė nužudyti Achikarą. Už tai, kad davė išmaldos, Achikaras išsigelbėjo nuo mirtinų spąstų, kuriuos Nadabas buvo jam paspendęs, o pats Nadabas pakliuvo į juos ir gavo galą. ¹¹Tad dabar, mano vaikai, pasvarstykite, ką padaro išmalda ir kur nuveda nedorumas – jis neša mirtį! Bet aš jau nebegaliu atsikvėpti“.

Paguldytas į lovą, jis mirė ir buvo garbingai palaidotas. ¹²Kai numirė Tobijo motina, sūnus palaidojo ją šalia tėvo. Tada jis, jo žmona ir vaikai sugrįžo į Mediją ir apsigyveno Ekbatanoje pas savo uošvį Raguelį. ¹³Savo žmonos tėvais jis rūpinosi senatvėje ir gerbė juos; palaidojo juos Ekbatanos mieste Medijoje. Jis paveldėjo nuosavybę ir Raguelio, ir savo tėvo Tobito. ¹⁴Sulaukęs garbingo šimto septyniolikos metų amžiaus, jis mirė. ¹⁵Prieš mirdamas išgirdo apie Ninevės sunaikinimą ir pamatė į Mediją varomus belaisvius, kuriuos Medijos karalius Achiacharas* buvo paėmęs. Tobijas šlovino Dievą už visa, ką jis buvo padaręs Ninevei ir Asirijai. Prieš numirdamas, jis džiaugėsi, kad Ninevė buvo sunaikinta, ir šlovino Viešpatį Dievą per amžių amžius. Amen.

^{14,15} Iš tikrųjų Ninevę sunaikino Kiaksaras ir Nabopolasaras.

JUDITOS KNYGA

Juditos knyga (gr. *ioudith*, lot. *judith* / *iudith*) pavadinta pagrindinės veikėjos vardu ir parašyta hebrajiškai (II–I a. pr. Kr.), bet mūsų laikus pasiekė graikiškojo vertimo pavidalu.

Knygoje pasakojama istorija, galbūt pagrįsta realiu istoriniu įvykiu (IV a. pr. Kr.): asirams išsirengus į žygį prieš jiems nepaklususias tautas ir Betulijoje apgultiems izraelitams atsідūrus ant pražūties slenksčio (sk. 1–7), našlė Judita prasiskverbia į priešių stovyklą, savo grožiu sužavi vadą Holoferną ir, klastingai nukirtusi jam galvą, parneša į Betuliją (sk. 8–14), o panikos apimti priešai bėga ir patiria pralaimėjimą (sk. 14–16).

Pasakojimu siekiama padrąsinti išrinktąją tautą, kai iškyla pavojus ne tik jos išlikimui, bet ir tikrojo Dievo garbinimui.

Karas su Medija

1 Tai buvo dvylikieji Nebukadnecaro, valdžiusio asirus didžiajame Nīnevės mieste, karaliavimo metai. Tomis dienomis Arpachšadas valdė Ekbatanoje. ² Aplink miestą jis pastatė sieną iš tašytų akmenų, kiekvienas jų buvo trijų uolekčių aukščio ir šešių uolekčių ilgio; sieną padarė septyniasdešimt uolekčių aukščio ir penkiasdešimt uolekčių storio. ³ Prie vartų jis pastatė šimto uolekčių aukščio ir prie pamatų šešiasdešimt uolekčių pločio bokštus. ⁴ Vartus pastatė septyniasdešimt uolekčių aukščio su keturiasdešimt uolekčių pločio anga, kad jo pajėgos ir į gretas susirikiavę pėstininkai galėtų išžygiuoti kartu.

⁵ Tomis dienomis karalius Nebukadnecaras išėjo į mūšį su karaliumi Arpachšadu didžiojoje lygumoje. Ši lyguma yra prie Ragaujo ribų. ⁶ Pas jį susitelkė visi gyventojai iš aukštumų, visi gyvenantys palei Eufratą, Tigrą bei Hidaspą ir iš Elīmaidės karaliui Arjochui pavaldžių lygumų. Taigi daug tautų buvo pašaukta dalyvauti cheleuditų mūšyje.

⁷ Tada asirų karalius Nebukadnecaras išsiuntė pasiuntinius pas visus

Persijos gyventojus, visus žmones Vakarų kraštuose – Kilikijoje, Damaske, Libane, Antilibane, pas visus pajūrio gyventojus, ⁸ pas tautas Karmelyje, Gileade, Aukštutinėje Galilėjoje, didžiojoje Esdrelono lygumoje, ⁹ pas žmones Samarijoje ir jos miestuose, pas visus Užjordanėje ir iki pat Jeruzalės, Batanės, Chelo, Kadešo, Ramzio ir visos Gošeno žemės, ¹⁰ pas žmones net anapus Tanidės bei Memfio ir pas visus visus Egipto gyventojus iki pat Etiopijos ribų. ¹¹ Bet visų tų kraštų gyventojai nekreipė dėmesio į asirų karaliaus kvietimą dėtis prie jo karo žygiui, nes nebijojo jo ir laikė tik mirtingu žmogumi. Tad jie grąžino pasiuntinius atgal tuščiomis rankomis ir įsižeidusius. ¹² Nebukadnecaras, labai įtūžęs ant tų visų kraštų, prisiekė savo sostu ir karalyste atkeršyti visai Kilikijos, Damaskenės ir Sirijos sričiai, išžudyti kalaviju visus Moabo gyventojus, Amono žmones, visą Judėją ir visus visur Egipte iki pat abiejų jūrų pakrantių.

¹³ Septynioliktais metais, nužygiavęs su savo kariuomene prieš Arpachšadą, jis nugalėjo jį mūšyje. Sutriuškinęs visą Arpachšado kariuomenę, raitininkus ir kovos vežimus,

¹⁴ jis užėmė jo miestus ir atžygiavęs į Ekbataną paėmė jos bokštus, apiplėšė jos turgavietes ir pavertė jos didybę pažuokos reginiu. ¹⁵ Paėmęs į nelaisvę Arpachšadą Ragaujo kalnuose, suvarpė ietimis ir sunaikino visiems laikams.

¹⁶ Paskui jis drauge su visa savo marga jungtine kariuomene, milžiniška karių minia, sugrižo į Ninevę. Ten jis ir jo pajėgos ilsėjosi ir puotavo šimtą dvidešimt dienų.

Karo žygis į Vakarų

2 Aštuonioliktų metų pirmo mėnesio dvidešimt antrą dieną rūmuose pasklido gandas, kad asirų karalius Nebukadnecaras, kaip buvo grasinęs, imsis keršyti visiems aniams kraštams. ² Pasišaukęs visus pareigūnus ir didžiūnus, jis išdėstė savo slaptą užmojų ir savo lūpomis smulkiai nupasakojo tos visos srities išdavystę. ³ Taigi buvo nutarta sunaikinti visus, kurie atsisakė paklusti jo duotam įsakymui.

⁴ Pasibaigus pasitarimui, asirų karalius Nebukadnecaras pasišaukė kariuomenės vyriausiąjį vadą, savo pavaduotoją Holoferną ir tarė jam: ⁵ „Taip kalba didysis karalius, visos žemės viešpats: 'Eik mūsų vardu ir pasiimk patyrusių vyrų – šimtą dvidešimt tūkstančių pėstininkų ir dvylika tūkstančių raitininkų. ⁶ Leiskis į žygį prieš visus kraštus Vakaruose, nes jie nekreipė dėmesio į mano įsakymus. ⁷ Įsakyk jiems, kad turėtų pasirengę žemių ir vandens*, nes aš atžygiuoju ant jų įtūžęs. Aš uždengsiu visą jų žemės paviršių savo karių kojomis ir leisiu, kad jie taptų mano kariuomenės grobiu. ⁸ Daubos ir grioviai bus pilni jų sužeistųjų! Net patvinusi upė bus užkimšta lavonų! ⁹ Aš išvarysiu juos belaisviais į pačius žemės pakraščius. ¹⁰ Tad eik! Užimk jų žemę iš anksto. Jeigu pasi-

duos, pasaugok juos man iki bausmės dienos. ¹¹ O tiems, kurie priešinsis, nė vienam neparodyk jokio pasigailėjimo, bet leisk žudyti ir plėšti kiekviename krašte, kurį užimsi. ¹² Prisiekiu savo gyvastimi ir savo karalystės galybe, aš tai pasakiau ir įvykdysiu savo rankomis! ¹³ O tu nepraleisk nė vieno savo valdovo įsakymo, bet taip juos vykdyk, kaip įsakiau. Nedelsk tai vykdyti!“

¹⁴ Išėjęs iš karaliaus rūmų Holofernas tuojau pat sušaukė visus asirų kariuomenės didžiūnus, vadus ir pareigūnus. ¹⁵ Jis sutelkė į būrius šimtą tūkstančių rinktinių karių, kaip jam buvo įsakęs padaryti jo valdovas, ir dvylika tūkstančių raitų lankininkų. ¹⁶ Jis paskirstė juos į kovos gretas, kaip skirstoma galinga kariuomenė žygiui. ¹⁷ Be to, jis parūpino labai daug kuprunugarių, asilų bei mulų mantai gabenti ir nesuskaitomą daugybę avių, jaučių bei ožkų jiems maitinti. ¹⁸ Kiekvienas vyras gavo gausų maisto daavinį ir dosniai sidabro bei aukso iš karaliaus rūmų.

¹⁹ Tada jis leidosi į žygį su visa kariuomene, žygiuodamas pirma karaliaus Nebukadnecaro kovos vežimais, raitininkais ir rinktiniais pėstininkais uždengti visą žemės paviršių Vakaruose. ²⁰ *Drauge su jais ėjo marga minia tarsi skėrių spiečius, tarsi žemės smiltys – minia, kurios suskaičiuoti nebuvę įmanoma.

²¹ Jie leidosi į žygį iš Ninevės ir žygiavo tris dienas Bektileto lygumos link. Nuo Bektileto jie nužygiavo statytis stovyklos prie kalnų, dunksančių į šiaurę nuo Aukštutinės Kilikijos. ²² Iš ten Holofernas, paėmęs visą savo kariuomenę – pėstininkus, raitininkus ir kovos vežimus, – nužygiavo į aukštumas. ²³ Jis nuniokojo Putą ir Ludą, apiplėšė visus Rasiso vaikus ir izmaelitus, gyvenančius ant dykumos ribos

²⁷ Besąlygiško pasidavimo užkariautojui.

* jvaizdis.

²⁰ Ts 7,12; Jl 2,2-11

į pietus nuo Cheleono. ²⁴Tada persikėlęs per Eufratą perėjo Mesopotamiją, naikindamas visus įtvirtintus miestus palei Abronos upę, ir pasiekė jūrą. ²⁵Paskui, užpuolęs Kilikijos žemes, išžudė visus, kurie jam priešinosi. Tada nuėjo prie pietinių Jafeto ribų priešais Arabiją. ²⁶Apsupęs visus madianiečius, padegė palapines ir išgrobė avides. ²⁷Nusileidęs į Damasko lygumą pjūties metu, padegė visus laukus, sunaikino kaimenes ir bandas, ištuštino miestus, nuniokojo žemes ir kalaviju išžudė visus jaunos vyrus.

²⁸Baimė ir siaubas apėmė visas pajūrio tautas: Sidono ir Tyro gyventojus, Sūro ir Okinos gyventojus bei visus Jabbnės gyventojus. Ir Azoto bei Aškelo gyventojai buvo siaubo apimti.

Vakarų tautos pasiduoda

3 Tad jie siuntė pas jį pasiuntinius prašyti taikos tokiais žodžiais: ²„Štai mes, didžiojo karaliaus Nebukadnecaro tarnai, gulime kniūbsti prieš tave. Elkis su mumis, kaip nori. ³Žiūrėk, mūsų pastatai, visas mūsų kraštas, visi kviečių laukai, kaimenės ir bandos, visos gyvenviečių avidės prieš tavo akis! Daryk su jais, kaip tau atrodo geriausia. ⁴Štai mūsų miestai ir jų gyventojai tavo paslaugoms! Ateik ir elkis su jais, kaip tau atrodo gera“.

⁵Pasiuntiniams atėjus pas Holoferną ir davus jam šią žinią, ⁶jis nužygiavo į pajūrį su kariuomene, išdėstė įgulas įtvirtintuose miestuose ir paėmė jų rinktinis vyrus į pagalbinius dalinius. ⁷Tų miestų žmonės ir visi kaimų gyventojai priėmė jį su vainikais, rateliais ir būgnelių su žvangučiais muzika. ⁸*Tačiau jis sunaikino visus jų alkus ir iškirto šventuosius medžius, vykdydamas jam duotą įsakymą sunaikinti visus vietinius dievus, kad visos tautos garbintų vieną Nebukadnecarą ir visos

kalbos bei visos gentys šauktųsi jo kaip dievo.

⁹Pagaliau jis pasiekė Esdreeloną prie Dotano priešais Judėjos kalnų virtinę.

¹⁰Pasistatęs stovyklą tarp Gebos ir Skitopolio, pasiliko visą mėnesį, norėdamas aprūpinti savo kariuomenę reikmenimis.

Pavojus Judėjai

4 Išgirdę apie visa, ką asirų karaliaus Nebukadnecaro karvedys Holofernas buvo padaręs tautoms, išplėsdamas ir sunaikindamas visas jų šventoves, Judėjoje gyvenę izraelitai, ²jam priartėjus, buvo apimti neapsakomos baimės. Jie susirūpino ir dėl Jeruzalės, ir dėl Viešpaties, savo Dievo, šventyklos. ³Mat jie tik neseniai buvo sugrįžę iš tremties, visi Judėjos žmonės buvo ką tik susibūrę ir jų šventieji reikmenys, aukuras bei šventykla buvo neseniai atšventinti po jų išniekinimo. ⁴Tad jie davė žinią į visas Samarijos vietas, Koną, Bet Horoną, Abel Maimus iki pat Jericho, Chobos, Aisoros ir Salemo slėnio. ⁵Nedelsdami jie užėmė aukščiausias kalvas, įtvirtino ant jų esančius kaimus ir sudarė maisto atsargas karui, nes javai laukuose buvo ką tik nupjauti.

⁶Vyriausiasis kunigas Joakimas, buvęs tomis dienomis Jeruzalėje, parašė Betulijos ir Betomestaimo priešais Esdrelo lygumą prie Dotano gyventojams, ⁷įsakydamas užimti kalnų perėjas, nes per jas galėjo būti užpulta Judėja. Mat būtų buvę lengva užkirsti kelią kariuomenei, nes tarpeklis buvo siauras. Vos du vyrai galėjo greta praeiti. ⁸Izraelitai darė, kaip jiems įsakė vyriausiasis kunigas Joakimas ir visos Izraelio tautos seniūnų taryba, esanti Jeruzalėje.

⁹Visi Izraelio vyrai kuo uoliausiai šaukėsi Dievo ir atgailavo pasninkaudami, ¹⁰*jie patys, jų žmonos, vaikai ir

^{3,8} 15 34,13; 2 Met 17,6

^{4,10-12} Jon 3,7-8; Est 4,1-3

kaimenės. Visi krašte gyvenantys ateiviai, samdiniai ir pirkti vergai – visi susijusė ašutinėmis. ¹¹O visi izraelitai – Jeruzalėje gyvenantys vyrai, moterys ir vaikai – gulėjo kniūbsti priešais šventyklą, pelenais apsibarstę galvas, rodydami Viešpačiui savo ašutines. ¹²Net aukurą jie apdengė ašutine ir vienu balsu šaukėsi Izraelio Dievo, karštai maldaudami, kad neleistų nei išgabenti jų vaikų, nei pagrobti jų moterų, nei sunaikinti jų paveldo miestų, nei šventyklą suteršti ar išniekinti piktam pagonių džiaugsmui.

¹³*Viešpats išgirdo jų šauksmą ir maloningai pažvelgė į jų nelaimę, nes žmonės pasninkavo daug dienų visoje Judėjoje ir priešais visagalią Viešpaties šventyklą. ¹⁴*Vyriausiasis kunigas ir visi kunigai, stovintys priešais Viešpatį ir tarnaujantys Viešpačiui susijusę ašutines, atnašavo nuolatinės deginamosios aukas, įžado aukas ir žmonių geros valios atnašas. ¹⁵Pelenais apsibarstę turbanus, jie šaukėsi Viešpaties, iš visų jėgų prašydami, kad jis maloningai pažvelgtų į visus Izraelio namus.

Pasitarimas pas Holoferną

5 Asirų karvedžiui Holofernei buvo pranešta, kad Izraelio tauta pasirengusi karui, uždariusi kalnų perėjas ir sutvirtinusi visas kalnų viršūnes įgulomis bei paspendusi spąstus lygumose. ²Labai įtūžęs, jis susišaukė visus Moabo didžiūnus, Amono pareigūnus bei pajūrio kraštų valdytojus ³ir klausė: „Sakykite man jūs, kanaaniečiai, kokia tai tauta, gyvenanti aukštumų krašte? Kokius ji turi miestus? Kokio dydžio jos kariuomenė? Kur jų galybės ir jėgos ištakos? Kas jų karalius ir kas kariuomenės vadas? ⁴Kodėl tik jie vieni iš visų tautų Vakaruose atsisakė ateiti manęs pasitikti?“

^{4,13} Est 4,16

^{4,14} Jl 2,17

⁵Tada visų amonitų vadas Achioras tarė jam: „Mano viešpatie, malonėk išklausti pranešimą iš savo tarno lūpų. Aš pasakysiu tau tiesą apie tą tautą, kuri gyvena netoli tavęs kalnų srityje. Jokio melo neišgirsi iš savo tarno lūpų.

⁶Tie žmonės – chaldėjų palikuonys.

⁷Kadaise jie gyveno Mesopotamijoje, nes nenorėjo sekti dievais savo protėvių, gyvenusių chaldėjų krašte. ⁸Už tai, kad jie buvo palikę savo protėvių kelią ir garbino dangaus Dievą – Dievą, kurį buvo pripažinę, – jų protėviai išvarė juos iš savo dievų akivaizdos. Tad jie pabėgo į Mesopotamiją ir ten gyveno ilgą laiką. ⁹*Tada jų Dievas įsakė jiems palikti vietą, kur gyveno, ir keliauti į Kanaano kraštą. Ten jie įsikūrė ir praturtėjo auksu, sidabru ir didele daugybe galvijų. ¹⁰*Vėliau, badui ištikus visą Kanaano kraštą, jie nusikėlė į Egiptą ir apsigyveno, kol ten buvo maisto. Ten jie tapo tokia didelė minia, kad nebuvo įmanoma suskaičiuoti. ¹¹*Egipto karalius pasidarė jiems priešiškas ir išnauėjo juos, versdamas dirbti plytas. Jis nužemino juos, padarydamas vergais.

¹²*Jie šaukėsi savo Dievo, ir jis ištiko visą Egipto žemę baisiomis rykštemis. Tada egiptiečiai išvarė juos iš savo akių. ¹³Dievas nusekino jiems Raudonąją jūrą ¹⁴ir vedė keliu į Sinajų bei Kadeš Barnėją. Išvarė visus dykumos gyventojus, ¹⁵jie įsikūrė amoritų krašte ir savo galybe sunaikino visus hešboniečius. Persikėlę per Jordaną, jie užėmė visą aukštumų kraštą, ¹⁶išvarydami iš ten kanaaniečius, perizus, jebusiečius, sichemiečius ir visus girgašus. Jie ten gyveno ilgą laiką.

¹⁷*Kol nenusidėjo savo Dievui, jie gyveno puikiai, nes su jais buvo

^{5,9} Pr 11,31–12,5

^{5,10} Pr 42,1–5; Iš 1,7

^{5,11} Iš 1,8–14

^{5,12} Iš 7,1–12,46

^{5,17} Jst 28,1–68

Dievas, kuris nekenčia nedorybės.

¹⁸ Bet nukrypę nuo kelio, kurį jis buvo nužymėjęs, jie be perstojo buvo vis labiau ir labiau kamuojami dažnų karų ir galop išvaryti į svetimo krašto nelaisvę. Jų Dievo šventykla buvo sulyginta su žeme, ir visi miestai užimti priešų.

¹⁹ O dabar jie sugrįžo pas savo Dievą ir pargrįžo iš tų vietų, į kurias buvo nublokšti. Jie atgavo Jeruzalę, kur stovi jų šventovė, ir įsikūrė aukštumų srityje, nes ji buvo neapgyventa.

²⁰ Tad, mano valdove ir viešpatie, jeigu ta tauta nusikalsta kuo nors per neapsižiūrėjimą, jeigu nusideda savo Dievui, ir mes tikri dėl jų įžeidimo, galime žygiuoti ir priversti juos kovoti.

²¹ Bet jeigu jų tauta nekalta, teapeina juos mano viešpats, nes jų Dievas apgins juos, o mes tapsime pajuokos dalyku visam pasauliui“.

²² Achiorui baigus visa tai pasakoti, visi žmonės, stovintys aplink palapinę, pradėjo triukšmauti. Holoferno pareigūnai ir visi pajūrio kraštų bei Moabo gyventojai atkakliai reikalavo, kad jis būtų sudraskytas į gabalus. ²³ Jie kalbėjo: „Mes nebijome izraelitų! Tai silpna ir bejėgė tauta, nepajėgi kariauti. ²⁴ Tad žygiuokime, valdove Holofernai! Tavo kariuomenė praris juos vienu kėšniu!“

6 Aprimus triukšmui, sukeltam vyrų aplink tarybos palapinę, asirų kariuomenės vadas Holofernas visos svetimtaučių minios ir visų mobitų akivaizdoje tarė Achiorui: ² „Kas tu per vienas, Achiorai, tu ir Efraimo samdiniai, kad dėtumeisi mūsų pranašu, kaip šiandien padarei, ir patarinėtumei nekariauti su Izraelio tauta? Tu sakai, kad jų Dievas juos gins? Kas yra Dievas, išskyrus Nebukadnecarą? Jis pasiųs savo pajėgas ir nušluos juos nuo žemės paviršiaus! Jų Dievas neišgelbės jų! ³ Mes, karaliaus tarnai, sunaikinsime juos, tarsi jie būtų tik vienas vyras. Jie negali atsilaikyti prieš mūsų raitininkų jėgą. ⁴ Jais mes juos sunaikinsi-

me. Jų kraujas persisunks per jų kalnus, jų laukai bus pilni kritusiųjų. Net jų pėdsakų po mūsų puolimo neliks; jie visi žus. Taip sako visos žemės viešpats Nebukadnecaras! Juk jis taip pasakė, ir jo žodžiai nebus tušti.

⁵ O tu, Achiorai, amonitų samdiny, tu ištarei tuos žodžius savo nelaimės dieną. Nuo šios dienos mano veido tol nebematysi, kol aš neatkeršysiu išėjusiai iš Egipto tautai. ⁶ Tuomet, man sugrįžus, mano kareivių kalavijas ir mano tarnų ietis pervers tau šonus, ir tu atsigulsi tarp sužeistųjų. ⁷ O dabar mano tarnai perduos tave į aukštumų sritį ir paliks viename iš miestų prie perėjos. ⁸ Savo mirtimi nemirsi! Tu būsi sunaikintas su jais! ⁹ Jei iš tikrųjų savo širdyje puoselėji viltį, kad jie nebus paimti į nelaisvę, tai kodėl gi toks prislėgtas atrodai! Aš pasakiau! Nė vienas mano žodžių neliks neįvykdytas!“

¹⁰ Tada Holofernas įsakė savo palapinės tarnams suimti Achiorą ir nuvestą į Betuliją atiduoti izraelitams. ¹¹ Suėmę jį, tarnai išvedė į lygumą, o iš lygumos, pakilę į aukštumų sritį, atėjo prie šaltinių žemiau Betulijos. ¹² Pamatę juos, miesto vyrai griebėsi ginklų ir nuskubėjo iš miesto į kalvos viršūnę, o visi svaidyklininkai, mėtydami akmenis, užkirto jiems kelią kopti. ¹³ Bet radę priedangą kalvos papėdėje Holoferno vyrai surišo Achiorą virvėmis ir palikę jį ten gulintį sugrįžo pas savo valdovą.

¹⁴ Tada izraelitai nusileido iš savo miesto ir jį užtiko. Išlaisvinę parvedė į Betuliją. Jis buvo nutemptas pas miesto teisėjus. ¹⁵ Tomis dienomis teisėjai buvo Michėjo sūnus Uzijas iš Simeono giminės, Otnielio sūnus Chabris ir Malkielio sūnus Karmis. ¹⁶ Jiems sušaukus visus miesto seniūnus, atskubėjo į sueigą ir visi jauni vyrai bei moterys. Pastatęs Achiorą visos sueigos viduryje, Uzijas klausinėjo apie tai,

kas buvo įvykę. ¹⁷Jis atsakė, papasakodamas, kas buvo įvykę Holoferno taryboje, ir visa, ką buvo pasakęs asirų vadų akivaizdoje, ir kaip Holofernas gyrėsi pasielgsiąs su Izraelio namais.

¹⁸Tai išgirdę, žmonės puolė kniūbsti ir pašlovino Dievą, melddamiesi:

¹⁹„Viešpatie, dangaus Dieve, atsižvelk į jų įžūlumą! Užjauk mūsų žmones, matydamas jų bejėgiškumą! Šiandien pažvelk maloningai į veidus žmonių, kurie tau pašvęsti“.

²⁰Tada jie kalbėjo Achiorui, labai girdami jį raminančiais žodžiais. ²¹Nusivedęs jį iš sueigos į savo namus, Uziąs iškėlė puotą seniūnams. Tą visą naktį jie šaukėsi, prašydami pagalbos, Izraelio Dievo.

Betulijos apgula

7 Kitą dieną Holofernas įsakė visai savo kariuomenei ir visiems sąjungininkams, kurie buvo prisijungę, palikti stovyklą ir žygiuoti prie Betulijos, užimti pėrėjas į aukštumų sritį ir pradėti karą su izraelitais. ²Tą pačią dieną jų kariai leidosi į žygį. Iš viso kariuomenės buvo šimtas septyniasdešimt tūkstančių pėstininkų ir dvylika tūkstančių raitininkų, neskaičiuojant mantos gurguolės ir didžiulės minios jų lydinčių pėsčių karių. ³Pasistatę stovyklą slėnyje netoli Betulijos, šalia šaltinio, jie išsidėstė visame plote nuo Dotano iki pat Belbaimo ir nuo Betulijos iki pat Kiamono priešais Esdremoną.

⁴Matydami tokią daugybę, izraelitai buvo apimti siaubo ir sakė vieni kitiems: „Dabar jie nūlaižys švariai visą kraštą. Nei aukštieji kalnai, nei slėniai, nei kalvos nepajėgs jų svorio išlaikyti!“

⁵*Nepaisydami to, visi griebėsi ginklų ir uždegę laužus bokštuose visą tą naktį praleido sargyboje.

⁶Antrą dieną Betulijos izraelitų akivaizdoje Holofernas išrikiavo visus

savo raitininkus. ⁷Išžvalgęs miesto prieigas ir suradęs šaltinius, tiekusius vandenį, užgrobė juos ir pastatė prie jų karių sargybą. Po to sugrįžo pas savo karius.

⁸Tuomet atėjo pas jį visi Ezavo palikuonių didžiūnai, visi moabitų vadai ir pajūrio srities pareigūnai tardami: ⁹„Tepaklausio mūsų valdovas patarimo, kad tavo kariuomenė neturėtų jokių nuostolių. ¹⁰Ši tauta – izraelitai – pasikliauja ne savo ietimis, bet aukštumu kalnų, kuriuose gyvena. Savaime suprantama, kalnų viršūnes pasiekti nėra lengva. ¹¹Užtat dabar, valdove, nekovok su jais lemiamų kautynių gretomis, ir nė vienas tavo karys nekris. ¹²Lik savo stovykloje ir laikyk visą kariuomenę prie savęs, o tavo tarnai tepaima į savo rankas šaltinį, tekantį kalno papėdėje, ¹³nes iš jo visi Betulijos gyventojai apsirūpina vandeniū. Taigi troškulys juos nukamuos, ir miestas bus priverstas pasiduoti. Tuo tarpu mes ir mūsų vyrai užkopsime ant aplinkinių kalnų viršūnių ir pasistatysime ten stovyklas, kad neleistume nė vienam išeiti iš miesto. ¹⁴Badas juos nukamuos drauge su žmonomis bei vaikais ir nė kalavijui jų dar nepalietus jie jau tysos savo miesto gatvėse. ¹⁵Taip tu priversi juos brangiai mokėti už tai, kad maištavo ir nenorėjo tavęs taikiai pasitikti“.

¹⁶Holofernui ir visiems jo pareigūnams tie žodžiai patiko. Tad jis įsakė vykdyti jų pasiūlymą. ¹⁷Todėl moabitų būrys drauge su penkiais tūkstančiais asirų pajudėjo į priekį. Pasistatę stovyklą slėnyje, jie paėmė izraelitų vandens telkinius ir šaltinius. ¹⁸Ir edomitai, ir amonitai leidosi į žygį ir išsidėstė aukštumų srityje priešais Dotaną, pasiūsdami dalį savo vyrų į pietryčius, netoli Chuso, šalia Mochmūro slėnio esančio Egrebello link. Likusioji asirų kariuomenė išsidėstė lygumoje, apdengdama visą žemės paviršių. Palapinės ir

mantos gurguolės sudarė milžinišką stovyklą, nes jų buvo nepaprastai daug.

¹⁹ Netekę drąsos, izraelitai šaukėsi Viešpaties, savo Dievo, nes visi priešai buvo juos apsupę, ir nebuvo kelio pabėgti pro gretas. ²⁰ Visa asirų kariuomenė, pėstininkai, kovos vežimai ir raitininkai, laikė juos taip apgulę trisdešimt keturias dienas. Visi Betulijos gyventojų tvenkiniai ištuštėjo ²¹ ir vandens talpyklos nuseko taip, kad niekas negalėjo nė kartą per dieną numalšinti troškulio, nes geriamasis vanduo turėjo būti seikėjamas. ²² Vaikai buvo suglebę, o moterys bei jauni vyrai alpo iš troškulio ir netekę jėgų griuvo miesto gatvėse ir vartuose.

²³ Tada visi žmonės, įskaitant jaunus vyrus, moteris ir vaikus, suėjo pas Uziją bei miesto didžiūnus ir šaukė vienu balsu visų seniūnų akivaizdoje, sakydami: ²⁴ „Tebūna Dievas mūsų teisėjas! Jūs padarėte mums didelę žalą, neieškodami taikos su asirais. ²⁵ Dabar nėra, kas mums padėtų! Iš tikrųjų Dievas atidavė mus jiems į rankas, kad būdami ištroškę ir bejėgiai pultume prieš juos kniūbsti. ²⁶ Tad tučtuojau pašaukite juos ir atiduokite visą miestą kaip grobį Holoferno tautai ir visai jo kariuomenei. ²⁷ Geriau mums būti jų paimtiems į nelaisvę! Nors tapsime vergais, bet išliksime gyvi. Nereikės mums savo akimis žiūrėti į mirštančius mažylius ar paskutinį kartą atsišvepiančias žmonas ir vaikus. ²⁸ Mes šaukiame liudytojais prieš jus dangų bei žemę ir mūsų Dievą, mūsų protėvių Viešpatį, kuris baudžia mus už mūsų nuodėmes ir nuodėmes mūsų tėvų, kad šiandien darytumėte, ką esame pasakę“.

²⁹ Visi sueigoje vienu balsu pradėjo karčiai dejuoti. Jie balsiai šaukėsi Viešpaties, savo Dievo. ³⁰ Tada Uzijas tarė jiems: „Drąsos, mano broliai! Išsilaikykime dar penkias dienas. Iki to laiko Viešpats, mūsų Dievas, pasigailės

mūsų ir mūsų visiškai neapleis. ³¹ Bet jei toms dienoms praslinkus pagalba neateis, darysiu, kaip sakote“. ³² Tai pasakęs, jis išskirstė vyrus į sargybos vietas, ir jie užkopė ant miesto sienų ir bokštų. Moteris ir vaikus jis pasiuntė kiekvieną į jo namus. Visas miestas buvo didžiai nusiminęs.

Judita

8 Tomis dienomis apie tai sužinojo Judita. Ji buvo duktė Merario, sūnaus Uco, sūnaus Juozapo, sūnaus Uzielio, sūnaus Elkijo, sūnaus Hana-nijos, sūnaus Gedeono, sūnaus Rafaino, sūnaus Achitobo, sūnaus Elijo, sūnaus Hilkijos, sūnaus Eliabo, sūnaus Natanaelio, sūnaus Šelumielio, sūnaus Čūrišadajo, sūnaus Izraelio. ² Jos vyras Manasas, priklausęs jos giminei ir kilčiai, buvo miręs per miežiapjūtę. ³ Prižiūrintį pėdų rišėjus lauke, jį ištikio saulės smūgis, ir jis turėjo atgulti į lovą. Jis mirė Betulijoje, savo gimtajame mieste, ir buvo palaidotas su savo protėviais lauke tarp Dotano ir Balamono. ⁴ Kaip našlė Judita gyveno namie trejus metus ir keturis mėnesius. ⁵ Ji buvo pasistačiusi ant namų stogo palapinę, juosėjo ašutine ir rengėsi našlės apdaru. ⁶ Tapusi našle, ji pasininkavo visas savo našlystės dienas, išskyrus šabo išvakares bei šabo dieną, jaunaties išvakares bei jaunaties dieną ir Izraelio namų iškilmų bei švenčių dienas. ⁷ Ji buvo labai graži ir patraukli akims. Vyras Manasas buvo jai palikęs aukso ir sidabro, tarnų ir tarnaičių, galvijų ir laukų. Ji pasiliko savo ūkyje. ⁸ Apie ją blogo žodžio niekas nesakė, nes ji buvo labai dievobaiminga moteris.

⁹ Išgirdusi apie šiurkščius žodžius, kuriais žmonės karčiai skundėsi savo teisėjui alpstą neturėdami vandens, bei apie visa, ką jiems atsakė Uzijas ir

kaip jis prisiekė jiems atiduoti miestą asirams po penkių dienų, Judita¹⁰ tuoju pat nusiuntė savo tarnaitę, savo turto prižiūrėtoją, pašaukti miestoto seniūnus – Uziją, Chabrį ir Karmį.¹¹ Jiems atvykus, ji tarė: „Prašau išklausti manęs, Betulijos žmonių teisėjai! Ką jūs patarėte šiandien žmonėms, nėra teisu. Jūs net prisiekėte ir ištartėte aną priesaiką tarp Dievo ir savęs, pažadėdami atiduoti miestą priešams, jei Viešpats neateis į pagalbą už tiek ir tiek dienų.“¹² *Kas jūs per vieni, kad drįstate bandyti šiandien Dievą ir mirtingųjų reikaluose statyti save aukščiau už Dievą?¹³ Viešpatį Visagalį jūs bandote! Nejaug to niekada nesuprasite?¹⁴ *Jūs nepajėgiate ištirti žmogaus širdies gelmių ar suprasti jo proto minčių, tad kaip galite ištirti Dievą, kuris visa tai padarė, pažinti jo mintį, suprasti jo užmojų? Ne, mano broliai, nepykykite Viešpaties, mūsų Dievo.¹⁵ Juk jeigu ir nepanorės ateiti mums į pagalbą per tas penkias dienas, jis gali, kada jam patinka, mus apsaugoti ar net sunaikinti mūsų priešų akivaizdoje.¹⁶ Bet jūs nebandykite sąlygoti Viešpaties, mūsų Dievo, užmojo, nes Dievas nėra kaip žmogus, kuriam galima grasinti, ar kaip paprastas mirtingasis, kuriam reikia meilikauti.¹⁷ Tad kantie laukdami jo išgelbėjimo šaukimės jo pagalbos. Jis išgirs mūsų balsą, jei šitai jam patiks.

¹⁸ Iš tikrųjų nėra buvę mūsų kartoje, nėra tarp mūsų nė dabar nei giminės ar kilties, nei kaimo ar miesto, garbinančio žmonių rankomis padarytus dievus, kaip buvo kadaise daryta.¹⁹ Už tokį elgesį mūsų protėviai buvo atiduoti kalavijui bei plėšimui ir žuvo nuo priešų didžiulėje nelaimėje.²⁰ Tuo tarpu mes Dievu pripažįstame tik jį, todėl turime viltį, kad jis neatstums mūsų ir

nė vieno iš mūsų tautos.²¹ Juk jei būsime paimti, visa Judėja bus paimta, ir mūsų šventykla bus apiplėšta. Už tą išniekinimą Dievas pareikalaus iš mūsų atsakyti savo krauju.²² Už mūsų brolių išžudymą, krašto nelaisvę ir mūsų paveldo nuniokojimą – kaltę už visa tai jis uždės mums ant galvos tautose, kad ir kur mes vergautume. Akysė tų, kurie mus nusipirks, būsime pajuoka ir gėda!²³ Mūsų pasidavimas į vergiją nesugrąžins mums jų malonės. Viešpats, mūsų Dievas, veikiau pavers jį negarbe.

²⁴ Todėl, mano broliai, duokime pavyzdį mūsų tautiečiams. Jų gyvybė priklauso nuo mūsų, ir šventyklos, Dievo Namų bei aukuro, gynimas guli mums ant pečių.²⁵ Nepaisydami visko, dėkime Viešpačiui, mūsų Dievui, kuris mus bando, kaip bandė mūsų protėvius.²⁶ *Atsiminkite, kaip jis elgėsi su Abraomu ir kaip bandė Izaoką, kas nutiko Jokūbui Mesopotamijoje, ganančiam Labano, jo motinos brolio, avis.²⁷ Juk jis nėra bandęs mūsų ugnimi, kaip darė su jais, kad ištirtų jų širdis, nei mums keršijęs. Veikiau Viešpats plaka tuos, kurie prie jo artinasi, kad juos pamokyti“.

²⁸ „Visa, ką tu kalbėjai, – tarė jai Uzijas, – pasakyta iš visos širdies ir nėra nė vieno, kuris gali tavo žodžiams prieštarauti.“²⁹ Ne tik šiandien buvo parodyta tavo išmintis, bet ir tavo jaunystėje visi žmonės žinojo apie sveiką tavo protą, nes tavo širdies polėkiai vertingi.³⁰ Bet žmonės, būdami troškulio iškankinti, privertė mus taip jiems kalbėti, kaip kalbėjome, ir duoti priesaiką, kurios sulaužyti negalime.³¹ O dabar, kadangi esi dievobaiminga moteris, melskis už mus, kad Viešpats atsiųstų mums liūtį mūsų talpykloms pripildyti. Nuo troškulio tuomet nebeapsime“.

^{8,12} Jst 6,16; Job 38,2

^{8,14} Rom 11,33–34; 1 Kor 2,11

^{8,26} Pr 22,1–18; 29,1–31,54

³² Judita atsakė: „Klausykitės manęs! Aš noriu atlikti žygį, kurį mūsų palikuonys minės per kartų kartas. ³³ O jūs šį vakarą turite būti prie miesto vartų, kad galėčiau praeiti su savo tarnaita. Prieš jūsų nustatytą laiką atiduoti mūsų priešams miestą Viešpats mano ranka išgelbės Izraelį. ³⁴ Tik nebandykite sužinoti, ką aš darau, nes tol nesakysiu, kol nebūsiu baigusi savo žygio, kurį noriu atlikti“.

³⁵ „Eik ramybėje, – tarė jai Uzijas ir teisėjai, – teeina Viešpats Dievas pirma tavęs atkeršyti mūsų priešams!“ ³⁶ Tad sugrįžę iš palapinės jie nuėjo į savo sargybos vietas.

Juditos malda

9 Judita puolė kniūbsčia ant žemės, pelenais apsibarsčiusi galvą, ir atidengė ašutinę, kuria buvo apsvilkusi. Tuo pačiu metu, kai Viešpaties Namuose Jeruzalėje buvo atnašaujama vakarinė smilkalų auka, Judita garsiai šaukėsi Viešpaties, tardama:

^{2*} „Viešpatie, mano protėvio Simeono Dieve!

Tu padavei jam į ranką kalaviją, kad atkeršytų svetimtaučiams, niekšiškai atsegusiems mergelės diržą, begėdiškai apnuoginusiems još šlaunis ir jos užgaulei išniekinusiems kūną*.

Juk tu buvai pasakęs:

„Taip nedaroma!“

Bet jie taip padarė.

³ Už tai atidavei jų valdovus mirčiai, sutepei jų krauju tą lovą, kurioje jie gulėjo apgauti, tą pačią jų užgaulės gėdą jutusią lovą;

paguldei vergus drauge

su didžiūnais

ir didžiūnus su jų tarnais.

⁴ Atidavei jų žmonas prievartauti, jų dukteris imti į nelaisvę ir visą jų grobį padalyti savo mylimiems vaikams,

kurie tau degė uolumu, bjaurėjosi savo kraujo suteršimu ir šaukėsi tavo pagalbos.

O Dieve, mano Dieve, išklausyk ir manęs, našlės!

⁵ Juk tu atsakingas už šiuos įvykius ir už tai, kas pirma įvyko, ir už tai, kas po to buvo.

Tu sumanei, kas vyksta dabar ir kas bus ateityje.

Kas yra įvykę, tu turėjai mintyje.

⁶ Dalykai, kuriuos sumanei, ateina, sakydami: „Štai mes!“

Juk visi tavo keliai paruošti iš anksto, ir tavo nuosprendis duotas numatant.

⁷ Štai asirai, milžiniškos pajėgos, didžiuojasi savo arkliais ir raiteliais, giriasi savo pėstininkų jėga, pasitiki skydu ir ietimi, lanku ir svaidykle!

Jie nežino, kad tu, Viešpats, triuškinai kovos gretas.

⁸ Viešpats yra tavo vardas! Sutriuškink jų jėgą savo galybe ir savo pykčiu sunaikink jų smurtą, nes jie ketina išniekinti

tavo šventyklą, suteršti Padangtę, kurioje gyvena tavo garbingas vardas, ir nukirsti kalaviju tavo aukuro ragus.

⁹ Pasižiūrėk į jų įžulumą ir išliek jiems ant galvų savo pyktį. Duok man, našlei, stiprią ranką, kad įvykdyčiau, ką ketinu.

¹⁰ Mano lūpų apgaule paguldyk vergą su valdovu ir valdovą su tarnu.

Jų įžulumą palaužk moters ranka!

¹¹ Tavo jėgą sudaro ne skaičiai, ir tavo galybė remiasi ne galingais vyrais.

⁹² Pr 34,1-31

⁹² Žr. Pr 34,2.

Tu esi kukliųjų Dievas,
engiamųjų pagalba,
silpnųjų gynėjas,
apleistųjų prieglauda,
žmonių be vilties išgelbėtojas.

¹² Maldauju, maldauju,

mano tėvo Dieve,
Izraelio paveldo Dieve,
dangaus ir žemės Viešpatie,
vandenų Kūrėjau,
visos kūrinijos Karaliau,
išklausk mano maldą!

¹³ *Padaryk, kad mano

žodžiai ir apgaulė
taptų žaizda ir rykšte
turintiems tokius

nuožmius užmojus
prieš tavo Sandorą,
prieš tavo šventuosius Namus,
prieš Siono kalną
ir tavo vaikų paveldėtus namus.

¹⁴ Parodyk kiekvienai tautai

ir kiekvienai giminei,
kad tu esi Viešpats –
Dievas visos galybės ir jėgos
ir kad nėra kito,
ginančio Izraelio tautą,
tik tu vienas!“

Judita priešų stovykloje

10 Vos liovusi šauktis Izraelio Dievo ir išsakiusi visus šiuos žodžius, Judita ² pakilo iš vietos, kur gulėjo kniūbsčia, pasišaukė savo tarnaitę ir nulipo į namus, kur gyvendavo šabo ir švenčių dienomis. ³ Ji nusijuosė ašutinę, kuria buvo apsijuosusi, nusivilko našlės drabužius, gerai išsimaudė ir apščiai pasitėpė brangiais kvepalais. Sudėjusi plaukus, užsidėjo diademą ir apsirengė šventišku apdaru, kurį nešiodavo esant gyvam jos vyrui Manasui. ⁴ Apsiaavė sandalais, užsidėjo grandinėles, apyrankes, žiedus, auskarus ir visas kitas puošmenas. Taip ji išsigrazino, kad suviliotų akis visų vyrų, kurie

tik ją pamatys. ⁵ Ji padavė savo tarnaitę vynmaišį vyno ir indą aliejaus, pripildė maišelį gruzdintų miežių, džiovintų figų plokštinių ir švarios duonos kepalų. Paskui suvyniojo visas savo lėkštes ir padavė jas tarnaitėi nešti.

⁶ Jos̃ leidosi į kelionę, eidamos Betulijos miesto vartų link. Atėjusios ten atrado stovinčius Uziją su kitais miesto seniūnais – Chabriu ir Karmiu. ⁷ Pamatę ją, pakeitusią išvaizdą ir kitaip apsi-rengusią, jie buvo tiesiog apstulbinti jos grožio ir tarė: ⁸ „Tesuteikia tau mūsų protėvių Dievas malonę! Teapvainikuoja tavo užmojų sėkme Izraelio vaikų garbei ir Jeruzalės išaukštinimui“.

Pagarbinusi Dievą, Judita ⁹ jiems tarė: „Liepkite atidaryti miesto vartus, kad galėčiau išeiti ir įvykdyti tai, ką jūs ką tik minėjote“. Tad jie įsakė jaunuoliams atidaryti vartus, kaip ji buvo prašiusi. ¹⁰ Tai padarius, Judita išėjo savo tarnaitės lydima. Miesto vyrai lydėjo ją akimis, kol ji nulipo nuo kalno ir perėjo slėnį. Ten ji dingo jiems iš akių.

¹¹ Einančias tiesiai per slėnį moteris sulaukė asirų užkarda. ¹² Suėmę Juditą, jie klausė: „Kokiai tautai priklausai? Iš kur ateini? Kur eini?“ – „Aš hebrajų duktė, – atsakė Judita; – bet bėgu nuo jų, nes jie tuojau taps jūsų grobiu. ¹³ Esu pakeliui pas jūsų kariuomenės vadą Holoferną, norėdama jam šį tą pranešti. Aš parodysiu jam kelią, kuriuo eidamas jis gali užimti visą aukštumų sritį, neprarasdamas nė vieno iš savo vyrų; niekas nepakliūs į nelaisvę ir nebus nukautas“.

¹⁴ Klausydamiesi jos aiškinimo, vyrai spoksojo į jos veidą – jiems ji atrodė žavingai graži – ir tarė: ¹⁵ „Atskubėdama pamatyti mūsų viešpatį, tu išgelbėjai savo gyvastį. Eik tučtuojau į jo palapinę. Keletas iš mūsų tave palydės, kad perduotume tave jam į rankas. ¹⁶ Kai būsi jo akivaizdoje, neturėk baimės širdyje. Pasakyk jam, ką mums ką tik pasakei. Jis gerai su tavimi pasielgs“.

¹⁷ Išrinkę iš savo skaičiaus šimtą vyrų jai ir jos tarnaitai palydėti, jie nuvedė prie Holoferno palapinės. ¹⁸ Visa stovykla užė iš susidomėjimo, nes žinia apie jos atėjimą sklido iš palapinės į palapinę. Subėgusi minia apspito iš visų pusių Juditą, stovinčią prie Holoferno palapinės ir laukiančią, kol jam bus apie ją pranešta. ¹⁹ Jie žavėjosi jos grožiu, per ją stebėjosi izraelitais ir vienas kitam sakė: „Kas drįstų niekinti tautą, turinčią tarp savųjų tokių moterų? Negudru palikti gyvą nors vieną jų vyrų, nes jeigu juos paliktume laisvus, jie visam pasauliui galvą apsuktų!“

²⁰ Holoferno asmens sargybiniai ir visi tarnai išėjo ir įvedė ją į palapinę.

²¹ Holofernas ilsėjosi lovoje su tinkleliu iš tamsiai raudonų siūlų ir aukso, smaragdų bei kitokių brangakmenių.

²² Kai jam buvo apie ją pranešta, jis, sekdamas du sidabrinis deglus, atėjo į palapinės priekį. ²³ Juditai susitikus su Holofernu ir jo tarnais, visi buvo sužavėti jos veido grožio. Ji puolė kniūbsčia, pareikšdama pagarbą, bet jo tarnai pakėlė ją nuo žemės.

Holofernas ir Judita

11 Tuomet Holofernas jai tarė: „Drąsos, moterie! Nebijok savo širdyje, nes aš niekada nesu nuskriaudęs žmogaus, pasirinkusio tarnauti visos žemės karaliui Nebukadnecarui. ² Netgi dabar, jeigu aukštumų srityje gyvenantys tavo žmonės nebūtų manęs paniekinę, aš niekada prieš juos nebūčiau pakėlęs savo ieties. Tai jų kaltė, ne mano! ³ O dabar pasakyk, kodėl pabėgai nuo jų ir atėjai pas mus? Nesirūpink, tu išsigelbėjai. Drąsos! Pragyvensi šią naktį ir ilgai po to, ⁴ nes nėra kas tavo nuskriaustų. Veikiau visi su tavimi gerai elgsis, kaip daroma visiems mano viešpaties karaliaus Nebukadnecaro tarnams“.

⁵ „Priimk savo vergės žodžius, – atsakė jam Judita, – leisk savo tarnaitai

kalbėti tavo akivaizdoje! Savo viešpačiui šią naktį nemeluosiu. ⁶ Ir jeigu seksi iki galo savo tarnaitės žodžius, Dievas įvykdys šį tą per tave, ir mano viešpačiui pasiseks sėkmingai atlikti savo užmojų. ⁷ *Tegyvuoja visos žemės karalius Nebukadnecaras, kuris pasiuntė tave įvesti tvarką visiems, kas gyvas! Tegyvuoja jo galybė! Juk ne tik žmonės tavo dėka jam tarnauja, bet ir laukiniai gyvuliai, ir galvijai, ir padangių paukščiai per tavo jėgą gyvena Nebukadnecarui ir jo namams. ⁸ Iš tikrųjų mes girdėjome apie tavo išmintį bei proto įžvalgumą, ir visame pasaulyje žinoma, kad visoje karalystėje tu esi geriausias, labiausiai patyręs ir įžymiausias karyboje.

⁹ Mes taip pat girdėjome Achioro pasakojimą apie jo kalbą jūsų karo taryboje, ką jis pasakė, nes Betulijos žmonės jo pasigailėjo, ir jis papasakojo visa, ką buvo jums sakęs. ¹⁰ Todėl, viešpatie ir valdove, paisyk jo patarimo ir turėk jį širdyje, nes tai tiesa. Iš tikro mūsų tauta negali būti nei nubauta, nei kalvijo nugalėta, jeigu ji nenusideda savo Dievui.

¹¹ Bet dabar, kad mano viešpats nebūtų nugalėtas ir jo užmojis nebūtų paverstas niekais, ištiks juos mirtis, nes juos yra užgriuvusi nuodėmė, kuria jie supykdydys savo Dievą, darydami, kas bloga. ¹² Kadangi jų maisto atsargos išsibaigusios ir vanduo beveik išdalytas, jie sumanė pjauti savo galvijus. Be to, jie nusprendė vartoti maistui visa, ką Dievas yra jiems uždraudęs valgyti. ¹³ *Jie nutarė suvartoti javų pirmienas, vyno ir aliejaus dešimtines, kurias buvo pašventę ir atidėję kunigams, tarnaujančioms mūsų Dievo akivaizdoje Jeruzalėje, nors nėra teisėta nė vienam iš paprastų žmonių tuos daiktus net rądomis paliesti. ¹⁴ Kadangi net Jeruzalėje

^{11,7} Jer 27,6; Dan 2,38

^{11,13} Iš 23,19; Kun 27,30

žmonės tai daro, buvo išsiųsti ten pasiuntiniai, kad parneštų leidimą iš seniūnų tarybos. ¹⁵ Tą dieną, kai pasieks juos atsakymas, ir jie ims pagal jį elgtis, jie bus atiduoti tau sunaikinti.

¹⁶ Taigi aš, tavo vergė, visa tai sužinojusi, pabėgau nuo jų. Dievas atsiuntė mane įvykdyti su tavimi žygius, kurie nustebins visą pasaulį, kur tik žmonės apie juos išgirs. ¹⁷ Tavo tarnaitė iš tikrųjų yra pamaldi ir tarnauja dangaus Dievui naktį ir dieną. Dabar, mano viešpatie, aš pasiliksiu pas tave, bet kiekvieną naktį tavo tarnaitė išeis į slėnį melstis Dievui, kad man pasakytų, kada jie bus įvykdę savo nuodėmes. ¹⁸ Tada aš atėjusi pranešiu tau, o tu leisiesi į žygį su visa savo kariuomene. Nė vienas jų nepajėgs tau priešintis. ¹⁹ Aš vesiu tave per Judėją, kol pasieksi Jeruzalę, ir pastatysiu tavo sostą jos viduryje. Tu suginsi juos kaip avis, kurios neturi piemens! Net šuo nesusuogs ant tavęs! Tai man buvo pasakyta išankstiniu numatymu; man buvo pranešta, ir aš buvau pasiūsta tau pasakyti“.

²⁰ Jos žodžiai patiko Holofernei ir visiems jo tarnams. Jie žavėjosi jos išmintimi ir sakė: ²¹ „Nuo vieno žemės galo iki kito nėra kitos tokios moters, kuri būtų tokia graži ir kalbėtų taip išmintingai!“ ²² O Holofernas tarė jai: „Dievas gerai padarė, atsiųsdamas tave pirma tavo tautos, kad sustiprintų mūsų rankas ir neštų sunaikinimą niekinusiems mano viešpatį. ²³ Tu ne tik gražios išvaizdos, bet ir kalbi išmintingai. Jei darysi, ką pasakei, tavo Dievas bus mano Dievas, tu gyvensi karaliaus Nebukadnecaro rūmuose ir būsi garsi visame pasaulyje“.

12 Tuomet jis paliepė nuvesti ją į vietą, kur buvo laikomi sidabro indai, ir įsakė parengti stalą su jo paties skanėstais jai pavalgyti ir jo paties vyno atsigerti. ²* Bet Judita tarė:

„Nevalgysiu jų, idant nenusidėčiau. Užteks man to, ką atsinešiau“. – ³ „Bet jei tavo atsargos išsibaigs, – klausė Holofernas, – kur galėsi daugiau jų gauti? Juk iš tavo žmonių nėra nė vieno su mumis“. ⁴ Judita jam atsakė: „Kaip tu, mano viešpatie, gyvas, tavo tarnaitė nepritrūks atsargų, kurias atsinešiau, prieš Viešpačiui įvykdant mano ranka, ką jis yra nusprendęs“.

⁵ Holoferno tarnai nuvedė ją į palapinę, kur ji miegojo iki vidurnakčio. Atsikėlusį šiek tiek prieš ryto sargybą, ⁶ ji nusiuntė Holofernei tokį žodį: „Teįsako mano viešpats, kad būtų leista tavo tarnaitėi išeiti ir pasimelsti“. ⁷ Holofernas įsakė savo sargybiniams jai netrukdyti. Taip stovykloje ji išbuvo tris dienas. Kas naktį eidavo į Betulijos slėnį ir maudydavosi šaltinyje prie užkardos. ⁸ Nusimaudžiusi meldavosi Viešpačiui, Izraelio Dievui, kad vestų jos žingsnius savo tautos vaikų garbei. ⁹ Paskui sugrįždavo švari į palapinę ir čia išbūdavo, kol vakarop būdavo atnešamas jos maistas.

¹⁰ Ketvirtą dieną Holofernas surengė puotą tik savo palydos tarnams. Kitų pareigūnų jis nė vieno nepakvietė. ¹¹ Eunuchui Bagojui, tvarkančiam jo asmeninius reikalus, jis tarė: „Nuėjęs įkalbėk tą hebrajų moterį, esančią tavo globoje, ateiti pas mus pavalgyti ir išgerti. ¹² Tikėk manimi, mums būtų gėda, jeigu praleistume tokią moterį, su ja nesuėję. Jeigu jos nesuvedžiosime, ji juoksis iš mūsų“.

¹³ Bagojas paliko Holoferną ir nuėjęs pas ją tarė: „Tenesidrovi gražuolė ateiti pas mano viešpatį, būti pagerbta jo akivaizdoje, išgerti su mumis vyno ir elgtis šiandien kaip viena iš asirų moterų, gyvenančių Nebukadnecaro rūmuose“. – ¹⁴ „Kas aš per viena, – atsakė Judita, – kad drįsčiau priešintis savo viešpačiui? Darysiu tuojau pat visa, kas tik jo akyse malonu. Tai bus džiaugsmo man iki pat mano mirties dienos“.

¹⁵ Ji skubiai apsilvilko savo drabužiais ir išsipuošė visais papuošalais. Jos tarnaitė, nuėjusi pirma jos, patiesė ant žemės priešais Holoferną avių kailius, kuriuos ji buvo gavusi iš Bagojo savo kasdieniam naudojimui valgant ant jų atsirėmus sėdėti.

¹⁶ Judita įėjo ir atsilošė ant jų. Žiūrint į ją, Holofernai pamišo širdis. Jis degė geismu, nes sueiti su ja buvo laukęs progos nuo tos dienos, kai pamatė ją pirmą sykį. ¹⁷ „Išgerk! Linksminkis su mumis!“ – tarė jai Holofernas. ¹⁸ „Iš tikrųjų išgersiu, mano viešpatie, – atsakė Judita, – nes šiandien maloniausia viso mano gyvenimo diena“. ¹⁹ Paėmusi valgius, kuriuos jos tarnaitė buvo jai paruošusi, ji valgė ir gėrė jo akivaizdoje. ²⁰ Holofernas buvo taip jos sužavėtas, kad išgėrė tiek daug vyno, kiek niekad savo gyvenime nebuvo per vieną dieną išgėręs.

13 Kai jau buvo vėlu, jo palydos tarnai pasiskubino išeiti. Bagojas uždarė palapinę iš lauko ir atleido visus tarnavusius jo viešpačiui. Jie nuėjo miegoti, nes visi buvo išsarginę ilgai trukusios puotos. ² Taigi viena Judita buvo palikta palapinėje su Holofernu, tyšančiu savo lovoje, nes jis buvo mirtinai girtas.

³ Judita buvo liepusi tarnaitėi stovėti lauke prie jos miegamojo ir laukti, kaip paprastai kitomis dienomis, kol ji išeis, nes sakė eisianti melstis. Tą patį ji buvo pasakiusi ir Bagojui.

Holofernai nukertama galva

⁴ Taigi visi buvo išėję, ir nė vieno, svarbaus ar nesvarbaus, nebuvo likę miegamajame. Tuomet Judita, stovėdama prie jo lovos, savo širdyje meldėsi:

„Viešpatie, visos galybės Dieve, maloniai pažvelk šią valandą į mano žygį Jeruzalei išaukštinti!

⁵ Iš tikrųjų dabar metas padėti tavo paveldui

ir įvykdyti mano užmojų – sunaikinti prieš mus išsirikavusius priešus“.

⁶ Nuėjusi prie lovos atramos Holoferno galvūgalyje, ji nusiėmė ten kabojusį jo kalaviją, ⁷ priėjo arčiau prie lovos, pagriebė jį už plaukų ir tarė: „Duok man jėgų šiandien, Viešpatie, Izraelio Dieve!“ ⁸ Tada iš visų jėgų du sykius smogė į kaklą ir nukirto jam galvą. ⁹ Nuritusi kūną nuo lovos, ji nutraukė tinklėlį nuo lovos atramų. Tada nedelsdama išėjo ir padavė Holoferno galvą tarnaitėi.

¹⁰ Ji įdėjo ją į maisto maišelį.

Tada jos abi drauge išėjo pasimelsti, kaip buvo pratusios daryti.

Perėjusios stovyklą, jos apsuko ratu slėnį, užkopė kalno šlaitu į Betuliją ir atėjo prie jos vartų. ¹¹ Jau iš tolo Judita šaukė sargybiniams prie vartų: „Atidarykite, atidarykite vartus! Dievas, mūsų Dievas su mumis! Jis teberodo savo galybę Izraelyje ir savo jėgą mūsų priešams, kaip padarė šiandien!“

¹² Išgirdę jos balsą, miesto gyventojai atskubėjo prie vartų ir pašaukė miesto seniūnus. ¹³ Subėgo visi, nuo menkiausio iki didžiausio, nes jos sugrįžimas buvo visiems staigmena. Atidarę vartus, jie sveikino abi moteris, užkūrė laužą, kad galėtų jas matyti, ir spietėsi aplink. ¹⁴ Judita skardžiu balsu ragino juos: „Šlovinkite Dievą! Šlovinkite jį! Šlovinkite Dievą, kuris neatšaukė savo gailestingumo Izraelio namams, bet išblaškė mūsų priešus mano ranka kaip tik šią naktį!“

¹⁵ Tada Judita išėmė iš maišelio galvą ir parodė visiems, tardama: „Štai Holoferno, asirų kariuomenės vado, galva! O čia tinklėlis, po kuriuo jis gulėjo girtas. Viešpats paguldė jį moters ranka!“ ¹⁶ Kaip gyvas Viešpats, mane saugojęs mano žygyje, prisiekiu, kad mano veidas suviliojo jį pražūčiai, kad su mani mi jis nepadarė nuodėmės, mane išniekindamas ar sugėdindamas“.

¹⁷ Visi žmonės buvo tarsi be žado. Puolę kniūbsti, jie pagarbino Dievą vienu balsu: „Pašlovintas tu, mūsų Dieve, nes šią dieną sutramdei savo tautos priešus“.

¹⁸ *Tada Uzijas tarė Juditai:

„Tu, dukterie, esi Dievo

Aukščiausiojo palaiminta
labiau už visas moteris žemėje!

Tebūna pašlovintas

Viešpats Dievas,

dangaus ir žemės Kūrėjas,

vedęs tave nukirsti

mūsų priešų vado galvą!

¹⁹ Tavo gyrius niekada neišblės

širdyse žmonių,

atsimenančių Dievo galybę.

²⁰ Tepadaro Dievas, kad tavo žygių

teiktų tau amžiną garbę,

ir teatlygina tau visokeriopa

palaima!

Juk tu statei į pavojų savo gyvastį,

kai mūsų tauta buvo parklupdyta,

ir nukreipei mūsų pražūtį,

eidama teisiu keliu priešais

mūsų Dievą“.

Visi žmonės atsiliepė: „Amen! Amen!“

Pergalė

14 Tada Judita tarė jiems: „Išklau-
sykite mane, mano broliai. Pa-
ėmę šią galvą, pakabinkite ant savo
miesto sienos turėklų. ² Kai tik išauš,
saulei tekant iš už žemės, visi vyrai
imkite ginklus, ir teisškuba visi sti-
pruoliai, vedami vado, iš miesto tarsi
leistis šlaitu žemyn į slėnį asirų užkar-
dos pulti. Bet žemyn šlaitu nesileiskite.
³ Užkardos vyrai griebsis ginklų ir
skubės grįžti į stovyklą pažadinti asirų
kariuomenės pareigūnų. Nuskubėję į
Holoferno palapinę, jo ten neras. Juos
apims siaubas, ir jie bėgs nuo jūsų.
⁴ Tada jūs ir visi Izraelio žemės gyven-
tojai vykitės ir jiems traukiantis išžu-

dykite juos. ⁵ Bet prieš šitai vykdydami,
pašaukite man Achiorą Amonitą, kad
pamatytų ir atpažintų žmogų, panieki-
nusį Izraelio namus ir pasiuntusį jį pas
mus kaip į mirtį“.

⁶ Tad Achioras buvo pašauktas ateiti iš Uzijo namų. Atėjęs ir žmonių būryje pamatęs vyro rankoje Holoferno galvą, jis sukniubo ant žemės ir neteko sąmonės. ⁷ Žmonės pakėlė jį. Tada jis puolė prie Juditos kojų ir pagerbė ją, tardamas:

„Esi palaiminta visose

Judo palapinėse!

Visų tautų žmonės,

išgirdę tavo vardą, bus

siaubo apimti!“

⁸ O dabar papasakok man, ką padarei per tas dienas“. Žmonių apsupta Judita papasakojo jam visa, ką buvo padariusi nuo tos dienos, kai paliko Betuliją, iki tos akimirkos, kai pradėjo kalbėti žmonėms. ⁹ Juditai baigus kalbėti, žmonės šaukė iš visų jėgų, ir miestas aidėjo džiaugsmo klegesiu. ¹⁰ Pamatęs visa, ką Izraelio Dievas buvo padaręs, Achioras tvirtai įtikėjo Dievą. Jis buvo apipjaustytas, įėjo į Izraelio namus ir pasiliko juose iki šios dienos.

¹¹ Vos išaušus, Holoferno galva buvo pakabinta ant miesto sienos. Tada visi, pasiėmę ginklus, išėjo būriais į kalnų perėjas. ¹² Pamatę juos, asirai nusiuntė žodį savo pareigūnams, kurie savo ruožtu pranešė vadams bei tūkstantininkams ir visiems kitiems pareigūnams. ¹³ Suėję prie Holoferno palapinės, jo asmeninius reikalus tvarkiusiam tarnui jie tarė: „Pažadink mūsų viešpatį, nes tie vergai įsidrąsino eiti į mūsų su mumis savo tikrai pražūčiai!“

¹⁴ Bagojas, įėjęs į vidų, pasibeldė prie palapinės užuolaidos, manydamas, kad Holofernas miega su Judita. ¹⁵ Niekam neatsiliepus, jis patraukė užuolaidą ir įėjęs į miegamąjį rado jį tįsantį ant aslos negyvą ir be galvos.

¹⁶ Suklikęs baisyu balsu, jis verkė, de-
vo, šaukė ir persiplėšė drabužius. ¹⁷ Po
to įėjo į Juditos palapinę, kur ji buvo
apsistojusi, ir neradęs jos išskubėjo
pas vyrus, šaukdamas: ¹⁸ „Vergai mus
apgavo! Viena hebrajų moteris užtrau-
kė nelaimę karaliaus Nebukadnecaro
namams. Žiūrėkite! Holofernas guli
ant žemės be galvos!“

¹⁹ Tai išgirdę, asirų kariuomenės va-
dai iš siaubo persiplėšė drabužius, ir jų
riksmai bei šauksmai aidėjo visoje sto-
vykloje.

15 Išgirdę, kas buvo įvykę, vy-
rai palapinėse buvo pri-
trenkti. ² Drebedami iš baimės, jie
daugiau nebestojo į gretas, bet tarsi
susitarę puolė bėgti visais takais per
lygumą ir aukštumų sritį. ³ Bėgo ir
vyrai, išdėstyti stovyklose ant kalvų
aplink Betuliją. Tai sužinoję, visi iz-
raelitų kariai pakilo. ⁴ Uzijas nusiuntė
vyrus į Betomestaimą, Bebaįą, Cho-
bą, Kolą ir visą Izraelio žemę pranešti
apie įvykius ir paskatinti visus pulti
priešus ir sunaikinti. ⁵ Vos išgirdę tą
žinią, izraelitai visi kaip vienas puo-
lė priešus ir kapojo iki pat Chobos.
Net Jeruzalės bei visos aukštumų sri-
ties gyventojai atėjo, nes jiems buvo
pranešta, kas įvyko priešų stovyklo-
je. Gileado ir Galilėjos vyrai, talžy-
dami priešams šonus, žudė juos net
anapus Damasko ir jo žemių. ⁶ Visi
kiti Betulijos gyventojai puolė asi-
rų stovyklą, plėšė ją ir įsigijo didelių
turtų. ⁷ Ir izraelitai, sugrižę iš žudy-
nių, pasiėmė, kas buvo likę. Net kai-
mai ir miestai lygumoje bei aukštumų
sirtyje gavo daug grobio, nes ten buvo
didžiuliai sandėliai.

Padėka ir šlovės giesmė

⁸ Tada vyriausiasis kunigas Joakimas ir
izraelitų seniūnai, gyvenę Jeruzalėje,
atvyko pamatyti savo akimis nuosta-
biųjų dalykų, Viešpaties padarytų Iz-
raeliui, susitikti Juditą ir ją pasveikinti.

⁹ Atėję pas Juditą, jie vienu balsu ją pa-
laimino, tardami:

„Tu Jeruzalės garbė!

Tu didis Izraelio pasididžiavimas!

Tu nuostabi mūsų tautos šlovė!

¹⁰ Savo ranka visa tai padarei,
nuostabų žygį įvykdei Izraeliui;
Dievas juo gėrisi.

Telaimina tave Viešpats Visagalis
per amžių amžius!“

O visi žmonės atsiliepė: „Amen!“

¹¹ Trisdešimt dienų visi žmonės
plėšė stovyklą. Juditai jie atidavė Ho-
loferno palapinę ir visus jo sidabro
indus, lovas, taures bei visus baldus.
Ji priėmė juos. Apkrovusi mulus ir pa-
kinkiusi vežimus, ji sudėjo į juos daik-
tus.

¹² Visos Izraelio moterys, atskubė-
jusios jos pamatyti, laimino ją ir šoko
ratelius jos garbei. Nulaužusi gebenės
šakelių, ji apdalijo jomis savo palydo-
ves. ¹³ Ji pati ir su ja buvusios moterys
pasipuošė alyvmedžio lapų vainikais.
Eidama pirma visų žmonių, šokdama ji
vedė moteris, o visi Izraelio vyrai sekė
su ginklais rankose ir vainikais ant gal-
vų, giedodami giesmes.

¹⁴ Viso Izraelio akivaizdoje Judi-
ta pradėjo šią padėkos giesmę, ir visi
žmonės jai pritarė.

16 Judita tarė:

„Pradėkite giesmę
mano Dievui

būgneliais su žvangučiais,
giedokite Viešpaties šlovei
su cimbolais.

Giedokite jam naują giesmę,
aukštinkite jį ir šaukitės jo vardo.

² Juk Viešpats yra Dievas,
kuris triuškina kovos gretas ir
stato sau stovyklą savo tautoje;
jis mane išgelbėjo iš engėjų rankų!

³ Asiras atžygiavo iš šiaurės kalnų,
atėjo su nesuskaitoma
daugybe karių.

Savo miniomis pripildė slėnius,
arkliais uždengė kalvas.

⁴ Gyrėsi sudeginsias mano žemę,
sunaikinsias kalavijų
mano jaunus vyrus,
sutraikysias žemėje
mano mažylius,
padarysias mano vaikus grobiu,
išsivarysias mano mergeles.

⁵ Bet Viešpats Visagalis
sužlugdė juos
moters ranka.

⁶ Jų galiūnas nekrito
nuo jaunų vyrų rankų
nei paguldė jį titanų sūnūs,
nei puolė jį aukštaūgiai milžinai,
bet Merario duktė Judita jį sužlugdė
savo veido grožiu.

⁷ Ji nusivilko našlės drabužį,
kad suburtų užgautuosius Izraelyje.
Ji pasitėpė veidą kvėpalais,

⁸ susegė plaukus diadema
ir apsilvilo lininį apdarą,
kad suviliotų jį.

⁹ Jos sandalai sužavėjo jo akis,
jos grožis užbūrė jo protą,
ir kalavijas nukirto jam galvą!

¹⁰ Nuo jos drąsumo persai drebėjo,
jos drąsos medai išsigando.

¹¹ Kai mano kuklieji
suriko kovos šūkį,
juos apėmė siaubas.
Kai mano silpnieji šaukė,
jie drebėjo.

Išgirdę jų kovos šūkį,
jie klykė ir leidosi bėgti.

¹² Jaunų vergių sūnūs juos badė
ir žalojo tarsi bėglių vaikus.
Jie žuvo nuo mano Viešpaties gretų!

¹³ * Naują giesmę savo
Dievui giedosiu:

Viešpatie, tu didis ir garbingas,
nuostabus galybe, nenugalimas.

¹⁴ Visi tavo kūriniai tau tetarnauja,
nes tu tarei, ir jie atsirado,
tiktai kvėpei,
ir jie buvo sukurti,
nes nėra, kas apgalėtų tavo balsą.

¹⁵ Kalnai bus pajudinti

iš pat pamatų
tarsi vanduo;
tau žvilgtelėjus tirps uolos
tarsi vaškas.

Bet tavęs pagarbiai bijantiems
tu be galo gailestingas.

¹⁶ * Kiekvienos aukos
malonus kvapas
tau tik smulkmena,
ir visų deginamųjų aukų taukai
tau tik mažmožis,
bet žmogus, bijantis Viešpaties,
yra didis.

¹⁷ Vargas tautoms,
sukylančioms prieš mano giminę!
Viešpats Visagalis atmokės jiems,
teismo dieną nubaus juos,
ugniai ir kirmėlės
atiduos jų kūną.

Kentėdami jie verks amžinai“.

¹⁸ Atvykę į Jeruzalę, jie puolė
kniūbsti prieš Dievą. Vos žmonėms ap-
sivalius, buvo atnašautos deginamo-
sios aukos, geros valios atnašos ir do-
vanos. ¹⁹ Judita pašventė Dievui ir visą
Holoferno nuosavybę, kurią žmonės
buvo jai atidavę, o tinklėlį, kurį buvo
pasiėmusi iš jo miegamojo, paauko-
jo kaip įžado atnašą. ²⁰ Tris mėnesius
žmonės šventė savo šventę Jeruzalėje
prieš šventyklą. Ir Judita pasiliko švęs-
ti su jais.

Juditos mirtis

²¹ Praėjus toms dienoms, visi sugrįžo į
savo paveldą. Judita parėjo į Betuliją ir
liko gyventi savo ūkyje. Per visą gyve-
nimą ji buvo gerbiama visame krašte.

²² Daug kas norėjo ją vesti, bet ji neatsi-
davė nė vienam vyrui visą savo gyveni-
mą po to, kai jos vyras Manasas mirė ir
buvo palaidotas. ²³ Garsas apie ją plito
vis plačiau ir plačiau, ir sulaukusi se-
natvės savo vyro namuose ji mirė, tu-
rėdama šimtą penkerius metus. Savo

tarnaitei davė laisvę. Ji mirė Betulijoje ir buvo palaidota savo vyro Manaso oloje. ²⁴ Izraelio namai jos gedėjo septynias dienas. Prieš mirdama, ji išdalijo savo nuosavybę visiems savo vyro

Manaso artimiesiems ir artimiausiems giminaičiams.

²⁵ Niekada daugiau, Juditai gyvai esant ir ilgai dar po jos mirties, niekas neišdrįso varginti izraelitų.

ESTEROS KNYGA (graikiškoji)

Graikiškoji *Esteros knyga* (gr. *esthēr*, lot. *(h)est(h)er*) skiriasi nuo hebrajųskosios šešiais papildomais skyriais ir kai kurių vardų formomis bei keletu detalių sutampančioje pasakojamojoje dalyje.

Knygoje įterpti šie papildomi skyriai: Mardochojo sapnas (A,1–11 prieš sk. 1), karaliaus pirmo įsako nuorašas (B,1–7 tarp 3,13 ir 3,14), Mardochojo ir Esteros maldos (C,1–30 po sk. 4), Esteros priėmimas pas karalių (D,1–16 prieš sk. 5), karaliaus antro įsako nuorašas (E,1–24 tarp 8,12 ir 8,13) ir Mardochojo sapno išsipildymas (F,1–11 po sk. 10).

Papildomais skyriais paryškintas knygoje pasakojamos istorijos religinis matmuo.

Mardochojo sapnas

A* Antrą Artakserkso* Didžiojo valdymo metų nisisano pirmą dieną Mardochajas*, Kišo* sūnaus Šimio sūnaus Jayro sūnus, benjaminsas, sapnavo sapną.² Jis buvo judėjas, gyvenęs Sūzų mieste, įžymus žmogus, tarnavęs karaliaus dvare.³ O kilęs buvo iš belaisvių, kuriuos karalius Nebukadnecaras* parvedė iš Jeruzalės drauge su Judėjos karaliumi Jechoniju.

⁴ Jis sapnavo tokį sapną.

Štai šauksmai ir sąmyšis, griaustinis ir žemės drebėjimas, suirutė žemėje!

⁵ Štai du galingi slibinai žengia pirmyn, abu pasirengę kovoti; juodu baisiai riaumoja.⁶ Jiems riaumojant, visos tautos pasirengia mūšiui, kad galėtų kovoti su teisiųjų tauta.⁷ Štai diena tamsos ir niūrumo, sielvarto ir kančios, priespaudos ir baisios suirutės žemėje! ⁸ Visa teisioji tauta nerimo apimta; drebėdami iš baimės dėl nelaimių, jie rengiasi žūti ir šaukiasi Dievo.⁹ Iš jų šauksmo tartum šaltinėlio

prasiveržia galinga upė, tikras potvynis!¹⁰ Šviesa atsiranda, ir saulė užteka; nuolankieji išaukštinami ir sunaikina garbinguosius.

¹¹ Susapnavęs šį sapną ir pamatęs, ką Dievas nusprendęs daryti, Mardochajas atsibudo. Visą dieną jis suko dėl jo galvą, mėgindamas suprasti visas smulkmenas.

Šamokslas prieš karalių

¹² Mardochajas snūduriavo rūmų kieme, dviem karaliaus eunuchams – Gabatai ir Tarai einant rūmų kieme sargybą.¹³ Jis nugirdo jų pokalbį ir pasidomėjęs, kas jiems rūpi, sužinojo, kad jiedu rengiasi nužudyti karalių Artakserksą. Mardochajas pranešė apie juos karaliui.¹⁴ Tada karalius ištardė tuos du eunuchus, ir prisipažinę juodu buvo nubauti mirtimi.¹⁵ Karalius įsirašė tuos įvykius į savo žymų knygą, o Mardochajas parašė apie juos pranešimą.¹⁶ Karalius paskyrė Mardochoją į tarnybą karaliaus dvare ir atsilygino jam už visa tai dovanomis.¹⁷ Bet Hamadato* sūnus Hamanas Bugajas*, būdamas didelėje karaliaus malonė-

^{A,1-3} 2 Kar 24,10-16

^{A,1} Hebr. tekste – Ahasveras.

^{A,1} Hebr. tekste – Mordechajas.

^{A,1} Gr. Kisajas.

^{A,3} Gr. Nabuchodonosoras.

^{A,17} Hebr. tekste – Hamedata.

^{A,17} Hebr. tekste – iš Agago palikuonių.

je, stengėsi pakenkti Mardochojui ir jo tautai dėl anų dviejų karaliaus eunuchų.

Artakserkso puota

1 *Tai įvyko Artakserkso dienomis, to paties Artakserkso, kuris valdė šimtą dvidešimt septynias sritis iki pat Indijos. ² Sėdėdamas soste Sūzų mieste, ³ trečiais savo karaliavimo metais karalius Artakserksas iškėlė puotą visiems savo bičiuliams ir kitiems įvairių tautų asmenims – Persijos bei Medijos didikams ir sričių valdytojams. ⁴ Pasakui, parodęs jiems savo karalystės turtus ir dosnų savo didybės spindesį per šimtą aštuoniasdešimt dienų, ⁵ vestuvių šventės gale karalius iškėlė išgertuves įvairių tautų žmonėms, kurie gyveno mieste. Jos tęsėsi šešias* dienas karaliaus rūmų kieme, ⁶ išpuošta baltomis lino ir medvilnės užuolaidomis, kurias laikė lininės ir purpurinės virvės, pririštos prie aukso ir sidabro žiedų ant marmuro ir kitokio akmens stulpų. Minkštasuoliai iš aukso ir sidabro buvo išdėstyti ant mozaikinio grindinio iš porfyro, marmuro, perlmutro ir spalvotų akmenų. Marlinės dangos, išsiuvinėtos įvairiomis spalvomis, buvo apdėtos aplinkui rožėmis. ⁷ Taurės buvo iš aukso ir sidabro, o maža taurelė iš rubinų, verta trisdešimt tūkstančių talentų, buvo padėta pasižiūrėti. Apsčiai buvo saldaus vyno – tokio, kurį pats karalius gerdavo. ⁸ Išgertuvėse buvo nesivaržoima – taip norėjo pats karalius. Jis įsakė savo padavėjams tenkinti jo ir svečių poūgius.

⁹ Taip pat ir karalienė Astina* kėlė išgertuves moterims karaliaus Artakserkso rūmuose.

¹⁰ Septintą dieną karalius, būdamas gerai nusiteikęs, paliepė Hamanui,

Bažanui, Tarai, Borazei, Zatoitai, Abatazai ir Tarabai* – septynetui eunuchų, tarnaujančių karaliui Artakserksui – ¹¹ atvesti pas jį karalienę, idant paskelbtų ją karaliene bei uždėtų jai ant galvos diademą ir idant ji parodytų savo grožį visiems valdytojams ir visų tautų žmonėms, nes iš tikrųjų tai buvo graži moteris. ¹² Bet karalienė Astina atsisakė paklusti ir su eunuchais ateiti nepanoro. Karalių tai įžeidė, ir jis labai supyko. ¹³ Savo bičiuliams jis tarė: „Štai kaip Astina man atsakė. Tad skelbkite savo nuosprendį. Teisėjaukite šioje byloje“. ¹⁴ Tada priejo prie jo Arkesajas, Sarsatajas ir Malesearas*, tuometiniai persų ir medų valdytojai, artimiausi karaliui, sėdėdavę šalia jo pirmose vietose, ¹⁵ ir pasakė jam, kaip turi būti pasielgta pagal įstatymus su karaliene Astina dėl to, kad nepakluso įsakymui, kurį karalius buvo davęs jai per eunuchus. ¹⁶ Tada Muchajas* kreipėsi į karalių ir valdytojus: „Karalienė Astina įžeidė ne vien karalių, bet ir visus karaliaus valdytojus ir pareigūnus“; – ¹⁷ nes jiems buvo pranešta, ką karalienė buvo sakiusi ir kaip ji atsisakė karaliui paklusti. – „Kaip karalienė Astina atsisakė paklusti karaliui Artakserksui, ¹⁸ taip dabar ir kitos didžiūnės, persų ir medų valdytojų žmonos, drįs panašiai įžeidinėti savo vyrus. ¹⁹ Todėl, jei patinka karaliui, tepaskelbia jis karaliaus įsaką, surašytą pagal medų ir persų įstatymus, idant jis nebūtų atšauktas, kad ta karalienė niekada daugiau negali įžengti pas jį. Teatiduoda karalius jos karališką garbę moteriai, kuri vertesnė už ją. ²⁰ Kokį įstatymą karalius nustatys, toks tebūna paskelbtas jo karalystėje; tada visos moterys gerbs savo

^{1,10} Hebr. tekste – Mehumanas, Bizta, Harbona, Bigta, Abagta, Zetas ir Karkasas.

^{1,14} Hebr. tekste – Karšena, Šetasas, Admata, Taršišas, Meresas, Marsena ir Memukanas.

^{1,16} Hebr. tekste – Memukanas.

^{1,1-2} Ezr 4,6

¹⁵ Arba „septynias“; žr. 1, 10.

¹⁹ Hebr. tekste – Vaštė.

vyrus – nuo prasčiokų iki kilmingųjų“.²¹ Pasiūlymas patiko karaliui ir valdytojams. Karalius padarė, kaip Muchas buvo pasiūlęs.²² Jis išsiuntinėjo įsaką po visą savo karalystę, į kiekvieną sritį jos kalba, kad būtų rodoma pagarba vyrams jų namuose.

Estera tampa karaliene

2 Po šių įvykių karaliaus pykčiui atvėsus, jis nebesidomėjo Astina nei atminė, ką pasakęs ir kaip ją pasmerkęs.² Tada karaliaus pažai pakišo mintį: „Tebūna suieškota karaliui jaunų ir dailių mergaičių.“³ Visose savo karalystės valdose karalius tepaskiria pareigūnus, jie atrinks dailias jaunas mergeles, kad jos būtų atvestos į Sūzus, į haremą sostinėje. Tebūna jos patikėtos karaliaus eunuchui, kuris rūpinasi moterų priežiūra, tebūna joms duota tepalų ir visa kita, ko tik joms reikia.⁴ Ta moteris, kuri patiks karaliui, užims karalienės Astinos vietą“. Karaliui toks pasiūlymas patiko, jis taip ir padarė.

⁵ Tada Sūzų mieste gyveno žydas, vardu Mardochajas, Kišo sūnaus Šimio sūnaus Jayro sūnus, benjamins, ⁶*parvartytas į nelaisvę iš Jeruzalės tarp tremtinių, kuriuos Babilono karalius Nebukadnecaras buvo paėmęs į nelaisvę.⁷ Mardochajas turėjo augintinę, savo dėdės Aminadabo* dukterį, kuri buvo vardu Estera*. Jos tėvams mirus, jis užaugino ją kaip savo dukterį. Mergaitė buvo dailios išvaizdos.⁸ Taigi, kai karaliaus įsakas buvo paskelbtas ir daug mergaičių surinkta sostinėje Sūzuose, Gajui prižiūrint, Estera irgi buvo atvesta pas Gają*, kuris rūpinosi moterų priežiūra.⁹ Ta mergaitė jam patiko ir įgijo jo malonę. Jis nedelsdamas aprūpino ją tepalais ir

[maisto] daviniu kartu su septyniomis iš rūmų parinktomis mergaitėmis; elgėsi su ja ir jos tarnaitėmis hareme su ypatingu palankumu.¹⁰ Estera nei savo tautybės, nei šalies nebuvo atskleidusi, nes Mardochajas buvo uždraudęs jai tai daryti.¹¹ Mardochajas kasdien vaikštinėdavo haremo kieme, norėdamas stebėti, kaip sekasi Esterai.

¹² O laikas, po kurio mergaitė turėjo eiti pas karalių, buvo dvylika mėnesių. To laikotarpio dienos skirtos pasigražinti: šeši mėnesiai – teptis miros aliejumi ir šeši mėnesiai – kvepalais bei moterims skirtais tepalais.¹³ Po to mergaitė eina pas karalių: ji pavedama paskirtam asmeniui ir eina su juo iš haremo į karaliaus rūmus.¹⁴ Vakare ji įeina, o rytą pareina į antrąjį haremą, kuriame karaliaus eunuchas Gajas prižiūri moteris. Pas karalių ji daugiau nebina, nebent būna pašaukiama vardu.

¹⁵ Kai Esterai, Aminadabo dukteriai, praslinko pasirengimo eiti pas karalių laikas, ji vykdė visa, ką liepė eunuchas Gajas*, moterų prižiūrėtojas. Estera rado malonę akyse visų, kurie ją matė.¹⁶ Taip Estera įėjo pas karalių septintų jo karaliavimo metų dvyliktą mėnesį, t. y. adaro mėnesį*.¹⁷ Ir karalius pamilo Esterą; ji įgijo malonę labiau negu visos kitos merginos. Todėl jis uždėjo jai ant galvos karalienės diademą.¹⁸ Paskui karalius iškėlė septynių dienų puotą visiems savo bičiuliams ir pareigūnams, norėdamas atšvęsti savo vedybas su Estera. Be to, visiems savo karalystėje jis suteikė atleidimą nuo mokesčių.

¹⁹ Tuo tarpu Mardochajas ėjo tarnybą rūmų kieme.²⁰ Estera nebuvo atskleidusi savo kilmės, nes taip ją buvo pamokęs Mardochajas, bet privalėjo pagarbiai bijoti Dievo ir laikytis jo įsakymų lygiai taip, kaip darė būdama su

^{2,6} 2 Kar 24,10-16; 2 Met 36,10

^{2,7} Hebr. tekste – Abihailas.

^{2,7} Hebr. tekste: Hadasa, t. y. Estera.

^{2,8} Hebr. tekste – Hegajas.

^{2,15} Hebr. tekste – Šaašgazaras.

^{2,16} Hebr. tekste – dešimtą, t. y. tebetų mėnesį.

juo. Taigi savo gyvenimo būdo Estera nepakeitė.

²¹ O karaliaus eunuchai, vyriausieji asmens sargybiniai, pykdami dėl Mardochajo paaukštinimo, rengė sąmokslą nužudyti Artakserksą. ²² Apie tai sužinojęs Mardochajas įspėjo Esterą, o ši savo ruožtu sąmokslą atskleidė karaliui. ²³ Išardęs tuodu eunuchus, karalius pakorė juos. Tada karalius įsakė tai pažymėti karališkojoje bibliotekoje, pagiriant Mardochajo parodytą palankumą.

Hamanas ir judėjai

3 Po šių įvykių karalius Artakserksas paaukštino Hamedatos sūnų Hamaną Bugają, duodamas jam aukštesnę vietą ir suteikdamas jam pirmenybę tarp visų karaliaus bičiulių. ² Tad visi dvariškiai reikšdavo Hamanui pagarbą krisdami kniūbsti, nes taip daryti buvo įsakęs karalius. Tačiau Mardochajas nepuldavo kniūbsčias iš pagarbos. ³ Todėl karaliaus dvariškiai Mardochajui sakydavo: „Mardochajau, kodėl nepaklūsti karaliaus įsakymui?“ ⁴ Diena po dienos jie taip jam kalbėjo, bet jis nenorėjo paklusti. Tada jie pranešė Hamanui, kad Mardochajas priešinasi karaliaus įsakymui. O Mardochajas buvo jiems pasisakęs esąs judėjas.

⁵ Patyręs, kad Mardochajas nepuola kniūbsčias prieš jį, Hamanas labai įniršo ⁶ ir puolė rengti sąmokslą, norėdamas sunaikinti visus judėjus Artakserkso karalystėje.

⁷ Dešimtais karaliaus Artakserkso metais Hamanas metė burtus dienoms ir mėnesiams vienam po kito, norėdamas nustatyti, kada per vieną dieną galėtų sunaikinti visą Mardochajo tautą. Burtai krito adaro mėnesio keturiolikta diena.

⁸ Tada Hamanas tarė karaliui Artakserksui: „Visoje tavo karalystėje tarp tautų yra išblaškyta atskira tauta. Jų įstatymai skiriasi nuo visų kitų tautų

įstatymų. Karaliaus įstatymų jie nesi-
laiko! Nedera karaliui juos pakeisti. ⁹ Jei patinka karaliui, tebūna nuspręsta, kad jie turi būti sunaikinti. O aš perve-
siu į karaliaus išdą dešimt tūkstančių
sidabro talentų“. ¹⁰ Karalius nusiėmė
antspauduotą į padavė jį Hamanui,
kad šis užantspauduotų prieš judė-
jus nukreiptus laiškus. ¹¹ Karalius tarė
Hamanui: „Sidabrą pasilaikyk, o su ta
tauta daryk, ką nori“.

¹² Taigi pirmo mėnesio trylikta die-
ną buvo pašaukti karaliaus raštinin-
kai. Pagal Hamano nurodymus jie
parašė karaliaus Artakserkso vardu vi-
siems sričių satrapams ir valdytojams
nuo Indijos iki Etiopijos. Iš viso buvo
šimtas dvidešimt septynios sritys, o į
kiekvieną valdytoją buvo kreiptasi jo
kalba. ¹³ Per pasiuntinius po visą Ar-
takserkso karalystę buvo išsiuntinėti
nurodymai per vieną dvyliktojo mė-
nesio – adaro dieną sunaikinti judėjų
tautą ir užgrobti visą jų nuosavybę.

Artakserkso laiškas

B Štai to laiško nuorašas:

„Didysis karalius Artakserksas
rašo šiuo reikalu šimto dvidešimt sep-
tynių sričių nuo Indijos iki Etiopijos
valdytojams ir jiems pavaldiems parei-
gūnams.

² Kai tapau daugelio tautų valdovu
ir pradėjau valdyti visą pasaulį, buvau
pasiryžęs neapsvaigti nuo įžūlios galy-
bės, bet visada elgtis teisingai bei švel-
niai ir parūpinti savo valdiniamis laisvą
nuo vargų gyvenimą. Taigi, darydamas
savo valdžią žmoniškesnę ir laiduoda-
mas netrukdomą keliavimą po visą
kraštą, [buvau pasiryžęs] atkurti tą tai-
ką, kurios trokšta visi žmonės.

³ Kai paklausiau savo patarėjų, kaip
tai galėtų būti pasiekta, Hamanas, žy-
mus tarp mūsų sveika išmintimi, ger-
biamas dėl savo ištikimo atsидavimo
ir pasiekęs antrą vietą karalystėje, ⁴ at-
kreipė mūsų dėmesį į tai, kad pasaulyje

tarp visų tautų yra išsisklaidžiusi priešiška tauta, turinti įstatymus, priešingus kitų tautų įstatymams, ir nuolat taip atmetanti karaliaus įsakus, kad mūsų geriausiu noru kuriama karalystės santaika negali būti įgyvendinta.

⁵Tad suvokę, kad ši tauta, ir tik ji viena, yra nuolat priešiška visiems žmonėms, gyvena pagal savo keistus ir svetimus įstatymus, kenkia mūsų užmojams ir daro tokius baisius nusikaltimus, jog tai gresia karalystės gerovei, ⁶šiuo raštu mes įsakome, kad jums nurodyti asmenys laiškuose per Hamaną, paskirtą rūpintis šiuo reikalu ir mūsų antrąjį tėvą, visi iki vieno, įskaitant žmonas ir vaikus, jie būtų sunaikinti jų priešų kalaviju be užuojautos ir be santūrumo šių metų dvylikto mėnesio – adaro keturioliką dieną*, ⁷idant tie žmonės, visada buvę priešiški ir tokie likę, per vieną dieną būtų mirtimi nuvaryti į pragarą, kad būtų laiduota mūsų saugi ir pastovi valdžia“.

3 skyriaus tęsinys

¹⁴Šio rašto nuorašas buvo iškabintas kiekvienoje srityje, ir visoms tautoms įsakyta būti pasirengusioms tai dienai. ¹⁵Tam buvo pasirengta ir Sūzuose. Karalius ir Hamanas sėdo puotauti, o miestas buvo sukrėstas.

Estera ir jos tauta

4 Sužinojęs visa, kas įvyko, Mardochajas persiplėšė drabužius, apsivilko ašutine ir apsibarstė pelenais. Paskui ėjo miesto gatvėmis, visu balsu šaukdamas: „Naikinama nekalta tauta!“ ²Mardochajas nuėjo iki pat Karaliaus vartų ir turėjo sustoti, nes nė vienam vilkinčiam ašutine nebuvo leidžiama įžengti į rūmų kiemą. ³Ir kiekvienoje srityje, kur buvo iškabinti karaliaus pranešimai, buvo girdėti tarp judėjų skaudūs gedulo šauksmai ir ai-

manos. Judėjai apsivilko ašutinėmis ir apsibarstė pelenais. ⁴Kai tarnaitės ir eunuchai atėjo ir pranešė karalienei, išgirdusi apie įvykius, ši apmirė. Mardochajui ji nusiuntė drabužių, kad apsivilktų jais vietoj ašutinės, bet jis atsisakė juos priimti. ⁵Tada karalienė pasišaukė Hachratają*, jai tarnaujantį eunuchą, ir liepė sužinoti tikrąją priežastį iš Mardochajo*.

⁷Mardochajas jam papasakojo apie visa, kas buvo nutikę, ir apie Hamano pažadą įmokėti dešimt tūkstančių talentų į karaliaus išdą, siekiant sunaikinti judėjus. ⁸Jis padavė Hachratajui ir nuorašą to, kas buvo iškabinta Sūzuose dėl jų sunaikinimo, kad jis parodytų Esterai. Be to, liepė jam įpareigoti ją eiti pas karalių ir maldauti jo malonės savo tautai. „Atmink, – sakė jis, – dienas, kai tu buvai kukli, auginama mano globoje, nes Hamanas, antrasis asmuo po karaliaus, kalbėjo prieš mus ir reikalavo mūsų mirties. Šaukis Viešpaties! Užtark mus karaliui ir gelbėk nuo mirties“.

⁹Hachratajas sugrįžo ir papasakojo visa tai Esterai. ¹⁰Ji tarė jam: „Nueik pas Mardochają ir pasakyk: ¹¹“Visos karalystės tautos žino, kad jeigu kas nors, vyras ar moteris, nepakviestas įeiti pas karalių į vidinį kiemą, tai nebus tokiam išsigelbėjimo. Tik tas, kuriam karalius ištiestų savo aukso skętrą, būtų saugus. O aš nebuvau kviesta pas karalių jau trisdešimt dienų!“

¹²Kai Hachratajas perdavė Mardochajui visus Esteros žodžius, ¹³Mardochajas liepė jam eiti atgal ir sakyti jai: „Estera, nemanyk, kad viena iš visų judėjų išliksi gyva. ¹⁴Juk jeigu tylėsi tokiu metu kaip dabar, pagalba ir užuovėja ateis judėjams iš kitur*, bet tu ir

^{4,5} Hebr. tekste – Hatachas.

^{4,5} Gr. tekste praleista hebr. teksto eil. 6:

„Hatachas išėjo į miesto aikštę priešais Karaliaus vartus“.

^{4,14} T. y. iš Dievo.

^{6,6} Hebr. tekste – tryliką dieną.

tavo tėvo šeima pražus. Pagaliau kas žino, galbūt tokiame metui kaip dabar tu ir tapai karaliene?" ¹⁵ Tada Estera liepė pasiuntiniui nunešti tokį atsakymą Mardochojui: ¹⁶ „Eik ir surink visus judėjus, gyvenančius Sūzuose. Pasninkaukite dėl manęs! Tris dienas ir naktis nevalgysite ir negerkite. Ir mano tarnaitės, ir aš pati pasninkausime. Paskui eisiu pas karalių, nepaisydama įstatymo, net jei ir turėčiau žūti.“ ¹⁷ Tada Mardochojas pasitraukė ir darė, kaip Estera jam buvo sakiusi.

Mardochojo malda

C Mardochojas meldėsi Viešpačiui, atmindamas visus Viešpaties darbus ² ir tardamas:

„Viešpatie Dieve, visagalis Karaliau, Visata tavo galioje!

Nėra, kas galėtų tau pasipriešinti, kai tu nori išgelbėti Izraelį.

³ Tu padarei dangų ir žemę, ir visa, kas nuostabu po dangumi.

⁴ Tu Visatos Viešpats!

Viešpatie, nėra, kas galėtų tau atsispirti!

⁵ Tu visa žinai!

Tu žinai, Viešpatie, kad ne įžūlumas, ne puikybė, ne tuščia garbė paskatino mane daryti,

ką padariau, – atsisakyti pulti kniūbsčiam prieš išdidųjį Hamaną.

⁶ Noriai būčiau bučiavęs jo kojų padus

Izraeliui išgelbėti.

⁷ Bet padariau tai, idant neiškelčiau žmogaus garbės aukščiau už Dievo garbę. Nepulsiau kniūbsčias nė prieš vieną, tik prieš tave, Viešpatie.

Ne iš puikybės taip elgiuosi!

^{8*} Tad dabar, Viešpatie Dieve, Karaliau, Abraomo Dieve,

pasigailėk savo tautos, nes priešai rengia mums žūtį ir nori sunaikinti tavo senąjį paveldą.

⁹ Neatstumk savo dalies, kurią atpirkai iš Egipto žemės.

¹⁰ Išklausyk mano maldą, pasigailėk savo paveldo ir paversk mūsų gedulą džiaugsmu, kad išliktume gyvi, Viešpatie, ir giesme šlovintume tavo vardą.

Nenutildyk burnos tų,

kurie tave šlovina!

¹¹ O visas Izraelis šaukė iš visų jėgų, nes mirtis žiūrėjo jiems į akis.

Esteros malda

¹² Ir karalienė Estera, mirtino sielvar-to apimta, šaukėsi Viešpaties. ¹³ Nusi-vilkusi puošnius drabužius, apsilvilko skurdo ir gedulo apdaru. Vietoj brangių kvepalų apsidengė galvą pelenais ir atmatomis. Savo kūną nepaprastai vargino. Kiekvieną jo dalį, kurią mėgdavo puošti, apdengė sutaršytais savo plaukais.

¹⁴ Ji maldavo Viešpatį, Izraelio Dievą, tardama:

„Mano Viešpatie, mūsų Karaliau, tu esi Vienintelis!

Padėk man, aš esu viena, neturiu, kas man padėtų,

išskyrus tave,

¹⁵ o dedu ant delnų savo gyvastį.

¹⁶ Nuo mažumės girdėjau savo šeimos prieglobstyje, kad tu, Viešpatie, išsirinkai Izraelį iš visų tautų, o mūsų tėvus ir visus jų protėvius – būti tavo amžinu paveldu ir kad įvykdei visus jiems duotus pažadus.

¹⁷ Bet dabar mes esame

tau nusidėję,

tu atidavei mus mūsų

priešams į rankas,

nes mes garbinome jų dievus.

Įešpatie, tu teisus!

¹⁹ Mūsų karti vergija jų nepatenkina;
jie savo stabams yra pažadėję
²⁰ panaikinti tavo lūpomis
ištartą įsaką,
sunaikinti tavo paveldą,
nutildyti burnas tu, kurie
tave šlovina,
užgesinti tavo Namų ir
aukuro garbę,
²¹ atverti pagonių burnas
jų stabų garbei
ir amžinai dievinti mirtingą karalių.
²² Viešpatie, nepalik savo
skeptro tiems,
kurie yra niekas.
Neleisk jiems džiaugtis
mūsų žūtimi,
atgręžk jų sąmokslą
prieš juos pačius
ir deramai nubausk žmogų,
kuris visa tai pradėjo.
²³ Pasirūpink mumis, Viešpatie!
Šiuo sielvarto metu apsireikšk!
Duok mums drąsos,
dievų Karaliau ir visų
galybių Valdove!
²⁴ *Įdėk įtikinančius
žodžius į lūpas man
esant pas liūtą
ir nuteik jo širdį taip
nekęsti mūsų priešo,
kad gautų galą jis ir visi,
kurie jam pritaria!
²⁵ Išgelbėk mus savo ranka
ir ateik mums padėti,
nes aš esu viena
ir neturiu kito,
bet tik tave, Viešpatie!
Tu visa žinai!
²⁶ Žinai, kad nekenčiu
nedorėlių garbės
ir bjauriuosi lova neapipjaustytyjų
ar bet kokio svetimtaučio.
²⁷ Žinai, kad esu priversta,
kad bjauriuosi didybės ženklu,

būnančiu man ant galvos,
kai pasirodau dvare.
Bjauriuosi juo tarsi
nešvarių skuduru,
nenešioju jo laisvomis dienomis.
²⁸ *Tavo tarnaitė niekada nėra
valgiusi prie Hamano stalo
nei džiūgavusi karaliaus puotoje
ar gėrusi liejamųjų aukų vyno.
²⁹ Nuo tos dienos, kai buvau
čia atvesta, iki šiol
tavo tarnaitė nėra turėjusi
kito džiaugsmo,
išskyrus tave, Viešpatie,
Abraomo Dieve.
³⁰ Dieve, kurio galybė visus viršija,
išgirsk balsą beviličių,
išgelbėk mus iš nedorėlių rankų
ir apsaugok mane nuo baimės!“

Karalius priima Esterą

D Trečią dieną, baigusi melstis, ji nusivilkė atgailos apdarą ir apsirengė puikiausiais drabužiais. ² Tada, didingai išsipuošusi, pasimeldusi visa matančiam Dievui ir Gelbėtojai, pasiėmė su savimi dvi tarnaites. ³ Į vieną ji grakščiai rėmėsi, ⁴ o kita sekė iš paskos, nešdama jos drabužių valktį. ⁵ Ji visa švytėjo pačiu grožio žydėjimu ir atrodė laiminga tarsi mylimoji, bet širdis buvo apmirusi iš baimės.

⁶ Praėjusi pro visas duris, ji atsistojo priešais karalių. Jis sėdėjo karaliaus soste, apsirengęs visu savo didybės apdaru, tviskančiu aukso ir brangakmeniais. Karalius buvo baisiai gąsdinantis!

⁷ Pakėlęs didybę spindinčią galvą, jis pažvelgė į ją, degdamas pykčiu. Karalienė susvyravo, pabalo, apalpo ir remdamasi galva į pirma josėjusią tarnaitę sukniubo. ⁸ Tada Dievas permainė karaliaus dvasią į švelnumą. Susijaudinęs jis pašoko nuo sosto ir laikė ją glėbyje, kol ši atsipeikėjo. Drąsindamas

ją raminančiais žodžiais, jis tarė jai: ⁹„Kas atsitiko, Estera? Aš tavo brolis. Nebijok! ¹⁰Tu nemirsi, nes mūsų įsakas skirtas tik valdiniam. Eikš arčiau!“

¹¹Pakėlęs aukso skeptrą, jis palietė juo Esteros kaklą ¹²ir apkabinęs tarė: „Kalbėk!“ ¹³Ji tarė jam: „Pamačiau tave, mano viešpatie, tarsi Dievo angelą, užtat mano širdį apėmė tavo didybės baimė. ¹⁴Juk tu nuostabus, mano viešpatie, ir tavo veidas sklidas malonės“. ¹⁵Tai pasakiusi, ji vėl nualpo ir sukniubo. ¹⁶Dabar karalius dar labiau susijaudino, o visi dvariškiai stengėsi ją drąsinti*.

Estera pas karalių

5 ^{3*}Tada karalius tarė jai: „Ko tu nori, karaliene Estera? Ko prašai? Net jeigu tai ir būtų pusė mano karalystės, bus tau suteiktai!“ – ⁴„Šiandien man ypatinga diena, – atsakė Estera. – Jeigu patinka karaliui, teateina karalius ir Hamanas pietų, kuriuos aš šiandien surengsiu“. – ⁵„Tučtuojau pakvieskite Hamaną, – tarė karalius, – kad įvykdytume, ko nori Estera“. Taip abudu nuėjo pietų, apie kuriuos buvo kalbėjusi Estera. ⁶Geriant vyną pietų metu, karalius paklausė Esterą: „Ko prašai, karaliene Estera? Tai bus tau suteikta“. – ⁷„Štai mano prašymas ir noras, – atsakė Estera. – ⁸Jeigu radau malonę karaliaus akyse, teateina karalius ir Hamanas rytoj pietų, kuriuos aš jiems surengsiu, ir rytoj padarysiu, ką karalius sako“.

Hamano kėslai

⁹Hamanas parėjo iš karaliaus džiugus ir labai gerai nusiteikęs. Bet pamatęs judėją Mardochają rūmų kieme, Hamanas tiesiog įsiuto. ¹⁰Grįžęs namo, susikvietė draugus ir savo žmoną

Zosarą*. ¹¹Jis pasipasakojo apie savo turtus ir garbę, kurią karalius jam suteikė, ir kaip karalius paauskštino jį pirmuoju karalystėje. ¹²„Be to, – pridūrė Hamanas, – karalienė nepakvietė pietų su karaliumi nė vieno kito, tik mane. Ir rytoj esu pakviestas. ¹³Bet visa tai man nublanksta, kai pamatau rūmų kieme Mardochają Judėją“. ¹⁴Žmona Zosara ir jo draugai tarė jam: „Tebūna pastatytos kartuvės penkiasdešimt uolekčių aukščio, ir rytoj rytą pasakyk karaliui, kad Mardochajas turi būti jose pakartas. Paskui eik linksmas į puotą su karaliumi“. Toks patarimas Hamanui patiko, ir kartuvės buvo pastatytos.

Mardochajo pagerbimas

6 Tą naktį Viešpats neleido karaliui užmigti, todėl karalius liepė savo raštvedžiui atnešti Metraščių knygą ir paskaityti. ²Jis aptiko užrašytus žodžius apie Mardochają, kaip jis buvo pranešęs karaliui apie anuodu karaliaus eunuchus,ėjusius sargybą ir rengusius sąmokslą nužudyti karalių Artakserksą. ³„Kokią garbę ar paauskstinimą, – teiravosi karalius, – mes suteikėme Mardochajui?“ – „Dėl jo nieko nepadarėte,“ – atsakė karaliaus tarnai. ⁴Karaliui teiraujantis apie Mardochajo parodytą palankumą, Hamanas buvo rūmų kieme. „Kas yra rūmų kieme?“ – paklausė karalius. Mat Hamanas buvo atėjęs pasikalbėti su karaliumi dėl Mardochajo pakorimo kartuvėse, kurias jis buvo parengęs. ⁵„Hamanas stovi rūmų kieme“, – atsakė karaliaus tarnai. „Pašaukite jį“, – įsakė karalius. ⁶Karalius užkalbino Hamaną: „Ką tu-rėčiau padaryti žmogui, kurį noriu pagerbti?“ Hamanas pamanė: „Ką kitą norėtų karalius labiau pagerbti, negu mane?“ ⁷Tad karaliui jis taip atsakė: „Žmogui, kurį karalius nori pagerbti,

^{6,16} Gr. tekste D,1-14 užima hebr. teksto 5,1-2 vietą.

^{5,3} Mk 6,23

^{5,10} Hebr. tekste – Zereša.

⁸teatneša karaliaus tarnai lino apdarą, kurį dėvi karalius, ir teatveda žirgą, ant kurio joja karalius. ⁹Tebūna apdaras ir žirgas pavesti vienam iš garbingųjų karaliaus bičiulių, teaprengia jį tą asmenį, kurį karalius myli, teužsodina ant žirgo ir tepaskelbia miesto aikštėje šaukdamas: „Taip bus elgiamasi su kiekvienu, kurį karalius nori pagerbti!“ ¹⁰Tada karalius tarė Hamanui: „Šauniai pasiūlyta! Padaryk taip, kaip pasakei, Mardochojui Judėjui, kuris štai budi rūmų kieme. Tenebūna praleista nieko iš to, ką pasiūlei.“ ¹¹Tad Hamanas paėmė apdarą ir žirgą, apvilko apdaru Mardochoją ir pervedė jį raitą per miesto aikštę skelbdamas: „Taip bus elgiamasi su kiekvienu žmogumi, kurį karalius nori pagerbti!“

¹²Paskui Mardochojas sugrįžo į rūmų kiemą, o Hamanas parsukubėjo į namus, prislėgtas ir pridengta galva. ¹³Hamanas papasakojo, kas jam buvo nutikę, žmonai Zosarai ir draugams. „Jeigu Mardochojas yra iš judėjų tautos, – kalbėjo jam jo draugai ir žmona, – o tu jo atžvilgiu pradėjai smukti, tai tikrai prapulsi. Tikrai nepajėgsi apsiginti, nes gyvasis Dievas su juo“.

¹⁴Jiems dar tebesikalbant, atėjo eunuchai ir paskubom išsivedė jį į puotą, kurią buvo parengusi Estera.

Hamanas pakariamas

7 Taigi karalius ir Hamanas nuėjo gerti vyno su karaliene. ²O antrą dieną, jiems geriant vyną, karalius tarė: „Ko prašai, karaliene Estera? Koks tavo prašymas ir noras? Net jei tai būtų pusė mano karalystės, bus tau suteikta.“ ³Atsakydama ji tarė: „Jeigu radau malonę pas karalių, tebūna suteikta gyvastis man – tai mano noras – ir mano tautai – tai mano prašymas.“ ⁴Juk mes – aš ir mano tauta – esame parduoti, kad būtume sunaikinti ir paversti vergais, mes ir mūsų vaikai, vergais ir vergėmis. Bet aš tylėjau, nes

mūsų priešas užtraukia gėdą karaliaus dvarui“. ⁵Tada karalius sušuko: „Kas tas žmogus, kuris drįsta tai daryti?“ ⁶Estera tarė: „Mūsų priešas yra šis nedorėlis Hamanas!“ Hamanas susigūžė iš baimės karaliaus ir karalienės akiųvaizdoje.

⁷Karalius paliko puotą ir išėjo į sodą, o Hamanas puolė maldauti karalienę, nes matė patekęs į didelę bėdą. ⁸Kai karalius sugrįžo iš sodo, Hamanas, sukniubęs ant guolio, maldavo karalienę. „Nejau jis drįs, – sušuko karalius, – net užpulti mano žmoną mano namuose?“ Tai išgirdęs, Hamanas nusigręžė. ⁹„Štai Hamanas net parengė kartuves, – tarė karaliui Bugatanas*, vienas iš eunuchų, – Mardochojui, svarbia žinia išgelbėjusiam karalių. Penkiasdešimt uolekčių aukščio kartuvės stovi prie Hamano namų“. Karalius tarė: „Tebūna Hamanas jose pakartas“. ¹⁰Taip Hamanas buvo pakartas kartuvėse, kurias buvo parengęs Mardochojui. Tada karaliaus pyktis atlyžo.

Karaliaus įsakas

8 Tą pačią dieną karalius Artakserksas atidavė Esterai visą judėjų persekiotojo nuosavybę. Mardochojas buvo pakviestas pas karalių, nes Estera pasakė, kad jis jos giminaitis. ²Karalius nusiėmė žiedą, kuris buvo atimtas iš Hamano, ir padavė jį Mardochojui, o Estera pavedė Mardochojui valdyti visa, kas priklausė Hamanui.

³Paskui Estera dar kartą kreipėsi į karalių ir puldama jam po kojų prašė niekais paversti visa pikta, ką Hamanas buvo sumanęs prieš judėjus. ⁴Karaliui ištiesus Esterai savo aukso skeptrą, ji pakilo nuo žemės ir stovėjo prieš karalių. ⁵„Jei tau patinka, – tarė Estera, – ir jei radau malonę, tebūna pasiųstas įsakas, kuris atšauktų Hamano parašytus ir išsiųstus laiškus,

^{7,9} Hebr. tekste – Harbona.

kad būtų sunaikinti judėjai tavo karalystėje. ⁶Kaipgi aš galiu pakelti savo tautos žūtį? Kaipgi aš galiu būti saugi, jei mano gentis naikinama?“ ⁷Karalius tarė Esterai: „Nagi dabar, kai atidaviau tau visą Hamano nuosavybę, o ji pakoriau ant medžio dėl to, kad jis kėlė ranką prieš judėjus, ko dar tu nori gauti?“ ⁸*Parašyk mano vardu, ką laikai svarbiausia, ir užantspauduok mano žiedu, nes kas tik parašyta karaliaus įsakymu ir užantspauduota mano žiedu, negali būti atšaukta“.

⁹Tų pačių metų pirmo mėnesio, t. y. nisano*, dvidešimt trečią dieną buvo pašaukti raštininkai. Visa, kas įsakymu dėl judėjų, buvo parašyta sričių pareigūnams ir valdytojams nuo Indijos iki Etiopijos – šimtui dvidešimt septynioms sritims, kiekvienai sričiai jos kalba. ¹⁰Įsakas buvo parašytas karaliaus vardu; užantspauduotas jo žiedu ir išsiųstas per raitus pasiuntinius. ¹¹Jis įsakė judėjams kiekviename mieste laikytis savo įstatymų, gintis ir su tais, kurie linki pikta ir yra priešai; elgtis kaip norės ¹²paskirtą dieną – dvylikto mėnesio, t. y. adaro, tryliktojo visoje Artakserkso karalystėje.

Judėjams grąžinamos teisės

E Štai to laiško nuorašas:

„Karalius Artakserksas Didysis sveikina šimto dvidešimt septynių sričių valdytojus nuo Indijos iki Etiopijos ir tuos, kurie rūpinasi mūsų reikalais!

²Daugelis žmonių, juo daugiau jie pagerbiami nepaprastai dosniu savo geradarių gerumu, juo labiau tampa įžūlūs. ³Jie ne tik pakenkia mūsų valdiniams, ieškodami sau naudos, bet nepajėgdami pakelti gerovės puola rengti pinkles savo geradariams. ⁴Jie ne tik sunaikina žmonių dėkingumą, bet būdami išpuikę dėl tuščio gyriaus

tų, kurie nepažįsta gerumo, net tariasi išvengsį teisingumo Dievo, kuris visa mato ir nekenčia to, kas pikta. ⁵Dažnai ir daugelis tų, kurie užima atsakingas pareigas, tampa iš dalies atsakingi už nekaltai pralietą kraują ir būna įtraukiami į nepataisomas nelaimes, skatinami tų draugų, kuriems buvo patikėtas viešųjų reikalų tvarkymas, ⁶kai tokie asmenys savo nedoros prigimtį apgaulingu sukčiavimu piktnaudžiauja savo valdovų nuoširdžiu palankumu.

⁷Tai, kas nedorai padaryta nevertų pareigūnų žalingu elgesiu, galima matyti ne tiek iš senųjų žymų, kurias esame gavę, kiek tyrinėjant tai, kas po ranka. ⁸Ateityje rūpinsimės, kad mūsų karalystė būtų rami ir taikinga visiems žmonėms, ⁹nekreipdami dėmesio į šmeižikus ir su didesne atida sprendami mums pateiktus reikalus.

¹⁰Antai Hamedatos sūnus Harnas, makedonietis, neturintis nė lašo persų kraujo ir visiškai stokojantis mūsų gerumo, buvo laikomas mūsų svečiu. ¹¹Jis patyrė tiek daug mūsų palankumo, kurį mes jaučiame visoms tautoms, kad buvo vadinamas ‘mūsų tėvu’, prieš kurį kiekvienas privalėjo pulti kniūbsčias kaip prieš antrą asmenį po karaliaus. ¹²Bet nepajėgdamas pažaboti savo įžūlumo, jis rengė sąmokslą, norėdamas atimti iš mūsų karalystę ir gyvastį. ¹³Be to, sukurta klasa ir apgaulėmis jis mėgino sunaikinti Mardochają, mūsų išgelbėtoją bei nuolatinį geradarį, ir Esterą, mūsų didybės dalininę be priekaišto, drauge su visa jų tauta. ¹⁴Mat tokiomis priemonėmis jis tikėjosi padarysiąs mus bejėgius ir perduosiąs persų karalystę makedoniečiams.

¹⁵Bet mes išsiaiškinome, kad judėjai, šio triskart prakeikto žmogaus pasmerkti žūčiai, nėra nedorėliai, o valdomi labai teisingų įstatymų ¹⁶ir yra vaikai Aukščiausiojo, gyvojo ir šlovingojo Dievo,

^{8,9} Dan 6,8

⁹ Hebr. tekste – trečio mėnesio, t. y. sivano.

kuris vedė karalystę mums ir mūsų pirmakamams labai sėkmingu keliu.

¹⁷ Tad žiūrėkite, kad nevykdytumėte laiškų, siųstų Hamedatos sūnaus Hamano, ¹⁸ nes tas, kuris juos parašė, buvo pakartas prie Sūzų vartų drauge su visa savo šeima. Taip ūmai Dievas, Visatos Valdovas, ištiko jį teisinga bausme.

¹⁹ Todėl iškabinkite šio laiško nuorašus visose viešose vietose ir leiskite judėjams gyventi pagal savo įstatymus. ²⁰ Taip padėkite jiems, kad tą dieną, dvilikto mėnesio – adaro tryliktą dieną, paskirtą jų žūčiai, jie apsigintų nuo užpuolėjų priespaudos metu. ²¹ Mat Dievas, kuris visa gali, savo išrinktajai tautai tą dieną iš žūties dienos pavertė džiaugsmo dieną.

²² Todėl jūs savo ruožtu turite švęsti šią ypatingą dieną tarp savo nustatytų švenčių su tokiu džiugesiu, ²³ kad ji ir dabar, ir ateityje ir jums, ir geros valios persams reikštų pergalės šventę, o jūsų priešams primintų sunaikinimą.

²⁴ Visi miestai ir visos sritys be išimties, kurios nesilaikys šio įsako, bus sunaikintos be pasigailėjimo ugnimi ir kalaviju. Jos ne tik taps neprieinamos žmonėms, bet jų vengs net laukiniai žvėrys ir paukščiai.

8 skyriaus tęsinys

¹³ Šio įsako nuorašai tebūna iškabinti gerai matomose vietose visoje karalystėje, o visi judėjai tą dieną tebūna pasirengę kovoti su savo priešais*.

¹⁴ Pasiuntiniai raiti išskubėjo visu greičiu atlikti, ką karalius buvo įsakęs. Tas įsakas buvo paskelbtas ir Sūzuose.

¹⁵ Mardochajas išėjo, vilkėdamas karališką platų apdarą su aukso vainiku ir lino turbanu ant galvos. Sūzų gyventojai, matydami jį, džiūgavo. ¹⁶ Judėjams buvo šviesu ir džiugu ¹⁷ kiekviename mieste ar srityje – visur, kur tik tas įsakas buvo iškabintas. Kur tik tai buvo paskelbta, judėjams buvo džiaugsmo

ir smagumo, puota ir poilsio diena. Be to, daugelis pagonių buvo apipjaustyti ir tapo judėjais iš baimės dėl judėjų.

Priešų sunaikinimas

9 ^{*}Taigi dvilikto mėnesio, t. y. adaro tryliktą dieną buvo gautas karaliaus rašytas įsakas. ² Tą pačią dieną žuvo judėjų priešai; nė vienas nesipriešino, nes bijojo judėjų. ³ Sričių valdytojais, didžiūnais ir karaliaus raštininkais reiškė judėjams pagarbą, nes juos slėgė Mardochajo baimė; ⁴ mat karaliaus įsakas reikalavo, kad Mardochajo vardas būtų gerbiamas visoje karalystėje*.

⁶ Sūzų mieste judėjai užmušė penkis šimtus žmonių, ⁷ įskaitant Farsanestainą, Delfoną, Fasgą, ⁸ Fardatą, Barėją, Sarbachą, ⁹ Marmasimą, Arufają, Arsają ir Zabutąją*, ¹⁰ anuos dešimt Hamedatos sūnaus Hamano Bugajo, judėjų priešo, sūnų. Judėjai leido sau pasiplėsti.

¹¹ Tą pačią dieną Sūzuose užmuštųjų skaičius buvo praneštas karaliui.

¹² Karalius tarė Esterai: „Sūzuose, sostinėje, judėjai išžudė penkis šimtus žmonių. Ką, tavo manymu, jie padarė apylinkės kaimuose? Ko tik dar prašysi, tau bus suteikta“. – ¹³ „Tebūna leista judėjams ir rytoj taip pat elgtis, – atsakė karaliui Estera, pridurdama, – o Hamano dešimties sūnų lavonus pakark“.

¹⁴ Karalius leido tai padaryti ir perdavė miesto judėjams Hamano sūnų lavonus pakarti. ¹⁵ Judėjai, gyvenę Sūzuose, susibūrė adaro keturioliktają ir išžudė tris šimtus žmonių, bet grobio neėmė.

^{9,1} 1 Mak 7,49; 2 Mak 15,36

^{9,4} Gr. tekste praleista hebr. teksto eil. 5: „Tad žydai nugalėjo visus savo priešus, kalaviju žudydami juos ir naikindami. Su savo priešais jie elgėsi; kaip norėjo“.

^{9,9} Hebr. tekste – Paršandata, Dalfonas, Aspata, Porata, Adalija, Aridata, Parmašta, Arisajas, Aridajas ir Vaizata.

¹⁶ Ir kiti karalystės judėjai, norėdami apsiginti, susibūrė ir atsikratė savo priešų. Jie sunaikino jų penkiolika tūkstančių* adaro tryliktąją, bet plėšimu neužsiėmė. ¹⁷ Keturioliktą dieną judėjai išsėjosi, pavertę tą dieną poilsio diena, švęsdami ją su džiaugsmu ir gera nuotaika. ¹⁸ Sostinėje Sūzuose gyvenę judėjai irgi susirinko keturioliktąją, bet ne poilsiauti. Penkioliktąją jie šventė su džiaugsmu ir gera nuotaika. ¹⁹ Štai kodėl judėjai, pasklidę kaimuose už Sūzų ribų, švenčia adaro keturioliktąją kaip džiaugsmingą poilsio dieną ir siunčia vieni kitiems dovanų skanėstų, o kiti, gyvenantys dideliuose miestuose, švenčia adaro penkioliktąją kaip džiaugsmingą poilsio dieną, irgi siųsdami vieni kitiems dovanų.

Purimų šventė

²⁰ Surašęs visus šiuos įvykius į knygą, Mardochajas išsiuntinėjo ją visiems judėjams, gyvenantiems Artakserkso karalystėje arti ir toli, ²¹ įpareigodamas švęsti adaro keturioliktąją ir penkioliktąją, ²² nes tomis dienomis judėjai apsigynė nuo savo priešų. Visas adaro mėnuo, per kurį jų skausmas pavirto džiaugsmu, o gedulas – poilsio diena, turi būti švenčiamas kaip vestuvių, geros nuotaikos ir skanėstų siuntimo savo bičiuliams ir vargšams metas.

²³ Taigi judėjai padarė papročiu tai, ką Mardochajas buvo jiems surašęs: ²⁴ *kaip Hamedatos sūnus Hamanas, makedonietis, engė juos, kaip jis išleido įsaką ir metė burtus, norėdamas juos sunaikinti, ²⁵ ir kaip nuėjo pas karalių, sakydamas jam, kad pakartų Mardochają. Bet nedōrosios užmačios, kurias jis sumanė prieš judėjus, krito ant jo paties, ir drauge su sūnumis jis buvo pakartas. ²⁶ Todėl tos

^{9,16} Hebr. tekste – septyniasdešimt penkis tūkstančius.

^{9,24–28} Est 3,7

diėnos buvo pavadintos Purimais* dėl burtų, nes jų kalba tas žodis reiškia „burtai“. Taigi dėl to, kas buvo parašyta tame laiške, ir dėl to, ką jie patyrė per tą įvykį ir kas jiems nutiko, Mordochajas įsteigė šią iškilnę. ²⁷ O judėjai įpareigojo save, savo palikuonis ir visus, kurie norėtų prie jų prisidėti, ją tikrai švęsti. ²⁸ Tos Purimų diėnos turi būti atminimas, švenčiamas per kartų kartas kiekviename mieste, šeimoje ir šalyje. Tos Purimų diėnos turi būti visada švenčiamos, ir jų minėjimas neturi niekada išblėsti tarp jų palikuonių.

²⁹ Tada karalienė Estera, Aminadabo duktė, ir Mardochajas Judėjas surašė, ką buvo nuveikę, ir įsakmiai patvirtino laišką apie Purimus*. ³¹ Mardochajas ir karalienė Estera nustatė tai savo pačių atsakomybe, laiduodami savo gerove ir sprendimu. ³² Estera žodžiu paskelbė amžiną įsaką, o paskui tai buvo užrašyta atminimui.

Mardochajo išaukštinimas

10 ¹ Karalius uždėjo duoklę savo karalystėje ir žemei, ir jūrai. ² Apie jo galybę ir narsumą, karalystės turtus ir šlovę rašoma persų ir medų karalių metraščiuose. ³ Mardochajas tvarkė Artakserkso reikalus su įsakmumu, ne tik buvo didis karalystėje, bet ir žydų laikomas pagarboje. Dėl savo gyvenimo būdo jis buvo mylimas visos savo tautos.

Mardochajo sapno išsipildymas

F „Tai Dievo darbas, – sakė Mardochajas, – ² nes prisimenu sapną, kurį sapnavau kaip tik apie šiuos dalykus. Niekas iš jų neliko neišsipildęs:

^{9,26} Hebr. *pūrim* – „burtai“.

^{9,29} Gr. tekste praleista hebr. teksto eil. 30:

„Laiškai buvo pasiųsti su ramybės ir saugumo linkėjimu visiems žydams, gyvenusiems šimtas dvidešimt septyniose karaliaus Ahasvero karalystės valdose“.

³ šaltinėlis, kuris tapo upe, ir šviesa bei saulė, ir potvynis.

Ta upė – Estera, kurią vedė karalius ir padarė karaliene.

⁴ Tiedu slibinai – tai aš ir Hamanas.

⁵ Tos taūtos – tai žmonės, susibūrę sunaikinti judėjų vardą.

⁶ O' mano tauta – tai Izraelis, kuris šaukėsi Dievo ir buvo išgelbėtas.

Viešpats išgelbėjo savo tautą. Viešpats apsaugojo mus nuo visų nelaimių. Dievas padarė didelių ženklų ir nuostabių darbų, kokių nėra buvę tarp pagonių. ⁷ Tuo tikslu jis parengė du burtų metimus: vieną – Dievo tautai, kitą – visoms kitoms tautoms. ⁸ Tiedu burtų metimai išsipildė paskirtą laiką ir teismo dieną Dievo akivaizdoje ir tarp visų

tautų. ⁹ Dievas atminė savo tautą ir apgynė savo paveldą.

¹⁰ Todėl nuo šiol tos dienos bus švenčiamos adaro mėnesio keturioliką ir penkioliką dieną, renkantis džiaugsmo ir geros nuotaikos sueigai Dievo akivaizdoje per kartų kartas jo tautoje Izraelyje“.

Pabaiga

¹¹ Ketvirtais Ptolemėjo ir Kleopatros valdymo metais Dositas, kuris sakėsi esąs kunigas ir levitas, su savo sūnumi Ptolemėju parnešė aukščiau minėtą laišką apie Purimus, sakydami, kad jis tikras ir kad Ptolemėjo sūnus Lisimachas iš Jeruzalės bendruomenės buvo jį išvertęs.

MAKABIEJŲ PIRMA KNYGA

Makabiejų pirma knyga (gr. *makkabaiōn A*, lot. *ma(c)c(h)abaeorum I*) pavadinta pagal pagrindinių veikėjų Judo bei jo brolių pavardę ir parašyta apie 100 m. pr. Kr. hebrajiškai, bet mūsų laikus pasiekė graikiškojo vertimo pavidalu.

Knygoje aprašomi 175–134 m. pr. Kr. istoriniai įvykiai: Makabiejų sukilimas prieš graikų viešpatavimą (sk. 1–2), Judo (sk. 3–9), Jonatano (sk. 9–12) ir Simono (sk. 13–16) veikla.

Tik laikydamiesi įstatymo ir besąlygiškai atmesdami svetimų tautų papročius izraelitai gali neprarasti Sandoros palaimos.

Aleksandras Didysis

1 Atžygiavęs iš Kitimų krašto ir nugalėjęs persų bei medų karalių Darijų, vietoj jo karaliumi tapo Pilypo sūnus Aleksandras Makedonietis. Pirma jis buvo tapęs Graikijos valdovu. ²Jis ėjo į daug karo žygių, paėmė daug tvirtovių ir žudė žemės karalius. ³Taigi jis nužygiavo iki žemės pakraščių, apiplėšdamas tautą po tautos. Žemė, netekusi žado, gulėjo prie jo kojų, o jo širdis tapo išdidi ir įžūli. ⁴Šutėlkęs didžiulę kariuomenę, jis pavergė kraštus, tautas ir karalius. Jie mokėjo jam duoklę.

⁵Bet po to, ligos paguldytas į lovą, jis jautė, kad artinasi mirtis. ⁶Tad pasiūkus garbingiausius pareigūnus, kurie buvo augę su juo nuo pat jaunystės, ir dar būdamas gyvas, jis padalijo jiems savo karalystę. ⁷Aleksandras mirė, karaliavęs dvylika metų.

⁸Jo pareigūnai perėmė karalystę, kiekvienas savo valdose. ⁹Jam mirus, visi užsidėjo karaliaus vainikus; taip darė daugelį metų ir jų įpėdiniai, atnešdami daug nelaimių žemėje.

Antiochas Epifanas

¹⁰* Iš jų išaugo ypač nedora atžala – karaliaus Antiocho sūnus Antiochas Epi-

fanas, kadaisė buvęs Romoje įkaitu tapo karaliumi šimtas trisdešimt septintais graikų karalystės metais.

¹¹*Tomis dienomis Izraelyje reiškėsi vyrai, nepaisantys įstatymo; jie suvedžiojo daug žmonių. „Eime, – sakė jie, – ir sudarykime sutartį su pagonimis, gyvenančiais visur aplink mus. Juk nuo to laiko, kai nuo jų atsiskyrėme, mus ištiko daug nelaimių“. ¹²Šis pasiūlymas atrodė priimtinas. ¹³Kai kurie nedelsdami nuėjo pas karalių, ir jis leido jiems įvesti pagonių gyvenimo būdą. ¹⁴Pagonių papročiu jie pastatė Jeruzalėje gimnastikos mokyklą. ¹⁵*Pašalinę apipjaustymo ženklus, jie paliko šventąją Sandorą, pasidavė pagonių valdžiai ir pasidavė daryti pikta.

¹⁶Įsitvirtinęs savo karalystėje, Antiochas nutarė tapti Egipto karaliumi ir valdyti dvi karalystes. ¹⁷Tad įsiveržė į Egiptą su galingomis pajėgomis, kovos vežimais bei drambliais, raitija ir didžiuliu laivynu ¹⁸ir puolė Egipto karalių Ptolemėją. Tai pamatęs, Ptolemėjas išsigando ir pabėgo, palikdamas daug nukautų karių. ¹⁹Egipto žemės įtvirtinti miestai buvo paimti, ir Antiochas apiplėšė Egipto žemę.

^{1,11} Įst 13,13

^{1,15} 1 Kor 7,18

Žydų persekiojimas

²⁰ Nugalėjęs Egiptą, šimtas keturiasdešimt trečiais metais Antiochas sugrižo ir su didžiule kariuomene leidosi į žygį prieš Izraelį ir Jeruzalę. ²¹ Įžūliai įsiveržęs į šventovę, jis paėmė auksinių smilkalų aukurą, žvakidę su visais reikmenimis, ²² padėtinės duonos stalą, liejamųjų atnašų taures, dubenis, aukso smilkytuvus, užuolaidą, vainikus ir aukso papuošimus nuo šventyklos priekio, ją visai apnuogindamas. ²³ Jis paėmė iš jos ir auksą, ir sidabrą, ir visus brangius reikmenis. Atradęs paslėptus turtus, jis paėmė ir juos. ²⁴ Visa tai pasiėmęs, jis sugrižo į savo kraštą. Antiochas praliejo daug kraujo ir kalbėjo su dideliu įžūlumu.

²⁵ Tada izraelitus apėmė didžiulis gedulas

visose jų gyvenvietėse;

²⁶ vadai bei seniūnai aimanavo, merginos ir vaikinai

nuleido rankas,

ir išblėso moterų grožis.

²⁷ Jaunikai užvedė raudą, jaunosios sėdėjo gedėdamos ant vestuvių guolių.

²⁸ Šalis drebėjo dėl savo gyventojų, ir visi Jokūbo namai apsvilko gėda.

²⁹ Dvejims metams praėjus, karalius atsiuntė į Judo miestus vyriausiąjį duoklės rinkėją. Jis atžygiavo į Jeruzalę su didele kariuomene. ³⁰ Kreipdamasis į juos klastingais taikiais žodžiais, jis laimėjo jų pasitikėjimą. Tada staiga užpuolė miestą ir nuožmiai jį nuniokojęs išžudė Izraelyje daug žmonių. ³¹ Apiplėšęs miestą, padegė jį, išgriovė namus ir išardė visas miesto sienas. ³² Moterys ir vaikai buvo paimti į nelaisvę, o galvijai pagrobti. ³³ Tada jie atstatė Dovydo miestą su aukšta bei stipria siena ir stipriais bokštais, padarydami jį savo tvirtove. ³⁴ Ten apgyvendino nusidėjėlių kariauną, įstatymo nesilaikančius vyrus. Jie įsitvirtino, ³⁵ apsirūpino ginklais bei maisto atsar-

gomis ir sunešė grobį, kurį buvo paėmę iš Jeruzalės. Jie tapo dideliu pavojumi.

³⁶ Iš pasalų jie grasino šventovei, visada nedori Izraelio priešai.

³⁷ Aplink šventovę jie liejo nekaltą kraują,

teršė šventąją vietą.

³⁸ Nuo jų pradėjo išsibėgioti

Jeruzalės gyventojai,

jį pavirto svetimųjų buveine.

Ji pasidarė svetima savo palikuonims,

jos vaikai ją paliko.

³⁹ Jos šventovė tapo tuščia

tarsi plyni tyrai;

jos šventės virto gedulu,

jos šabai – pajuoka,

jos garbė – panieka.

⁴⁰ Dabar jos negarbė prilygo buvusiai garbei,

jos didingumas virto gedulu.

⁴¹ Tada karalius paskelbė visai karalystei įsaką, kad visi turi būti viena tauta, kad visi turi atsisakyti savo atskirų papročių. ⁴² Visi pagonys pakluso karaliaus įsakui. ⁴³ Daugelis izraelitų mielai priėmė jo religiją, atnašaudami aukas stabams ir išniekindami šabą.

⁴⁴ Karalius išsiuntė per pasiuntinius laiškus į Jeruzalę ir Judo miestus, įsakydamas jiems sekti jų kraštui svetimais papročiais: ⁴⁵ uždrausti deginamąsias atnašas, aukas ir liejamąsias atnašas šventovėje, nešvęsti šabų ir švenčių, ⁴⁶ suteršti šventovę ir visa, kas šventa, statyti aukurus, šventoves ir alkus stabams, ⁴⁷ aukoti kiaules ir nešvarius gyvulius ir ⁴⁸ palikti savo sūnus neapijaustytus, be to, pasidaryti nešvariais, atsiduodant viskam, kas nešvaru ir bjauru, ⁴⁹ idant lengviau užmirštų įstatymą ir permaintytų visus įsakus. ⁵⁰ O jei kas atsisakytų elgtis pagal šį karaliaus įsaką, turėjo būti nubaustas mirtimi.

⁵¹ Tokie buvo jo įsakai, paskelbti visoje karalystėje. Jis paskyrė prižiūrėtojus visai tautai ir įsakė Judo miestams

iš eilės atnašauti auką. ⁵² Daugelis žmonių – visi atsimetėliai nuo Įstatymo – dėjos prie jų, darydami pikta krašte. ⁵³ Izraelitai buvo priversti nuo jų slapstytis, kur tik galėjo rasti prieglobstį.

⁵⁴ *Šimtas keturiasdešimt penktų metų kislevo mėnesio penkioliką dieną karalius pastatė sunaikinimo pabaisą* ant deginamosios atnašos aukuro. Aukurai buvo statomi ir aplinkiniuose Judo miestuose. ⁵⁵ Smilkalai buvo deginami prie namų durų ir gatvėse. ⁵⁶ Įstatymo ritiniai, užtikti pas žmones, buvo plėšomi ir deginami. ⁵⁷ Kas tik būdavo užtiktas turintis Sandomos knygą ar besilaikantis Įstatymo, tas karaliaus įsaku būdavo pasmerkiamas mirti. ⁵⁸ Mėnuo po mėnesio jie naudojo smurtą prieš visus pažeidėjus, užtiktus Izraelio miestuose. ⁵⁹ Kas mėnesį dvidešimt penktą dieną buvo atnašaujama auka ant deginamosios aukos aukuro. ⁶⁰ *Moterys, leidusios apipjaustyti savo vaikus, laikantis karaliaus įsako, buvo nubaustos mirtimi* ⁶¹ su kūdikiais, pakartais ant motinų kaklo. Šeimos nariai drauge su atlikusiais apipjaustymą buvo baudžiami mirtimi.

⁶² Bet daugelis Izraelyje liko tvirti ir pasiryžę nevalgyti nieko, kas nešvaru. ⁶³ Jie verčiau rinkosi mirtį, negu tapo nešvarūs dėl maisto ar išniekinę šventąją Sandomą. Ir jie buvo nubausti mirtimi. Tikrai nuožmus pyktis ištiko Izraelį.

Matatijas ir jo sūnūs

2 Tomis dienomis Simeono sūnaus Johanano sūnus Matatijas, kunigas iš Joaribo, išsikėlė iš Jeruzalės ir apsigyveno Modeine. ² Jis turėjo penkis

sūnus: Johananą, vadinamą Gadžiu, ³ Simeoną, vadinamą Tasiu, ⁴ Judą, vadinamą Makabiejumi, ⁵ Eleazarą, vadinamą Avaranu, ir Jehonataną, vadinamą Apfu. ⁶ Matydamas šventvagiškus darbus Jude ir Jeruzalėje, jis tarė:

⁷ „Oi, vargas! Kam gi turėjau gimti, kad matyčiau savo tautos žūtį

bei žūtį šventojo miesto, kad gyvenčiau jame, kai jis atiduotas priešams ir šventoji vieta pateko į svetimųjų rankas?

⁸ Jo šventykla tapo tarsi žmogumi be gero vardo,

⁹ jos šlovės indai išgabenti į nelaisvę.

Jo mažyliai išžudyti gatvėse, jo jauni vyrai krito nuo priešų kalavijo.

¹⁰ Kuri tauta nėra gavusi dalies iš jo rūmų,

nepasiėmusi ko nors iš jos grobio? ¹¹ Visos jo puošmenos išgabentos.

Kadaiše laisvas, dabar yra tapęs vergu.

¹² Žiūrėk, kaip nuniokota mūsų šventoji vieta,

mūsų grožis ir šlovė! Žiūrėk, kaip pagonys ją išniekino!

¹³ Kam gi mums ir begyventi?“

¹⁴ Persiplėšęs drabužius, Matatijas apsilvilko ašutine ir didžiai gedėjo.

¹⁵ Karaliaus pareigūnai, prievarta vertę atsimesti, atvyko į Modeino miestą surengti aukų atnašavimo. ¹⁶ Apie juos susibūrė daug izraelitų. Ir Matatijas bei jo sūnūs buvo priversti pasirodyti. ¹⁷ Karaliaus pareigūnai kreipėsi į Matatiją, tardami: „Tu esi vadas, gerbiamas ir žymus žmogus šiame mieste. Tu turi sūnų ir tautiečių, kurie tave palaiko. ¹⁸ Tad eikš ir pirmas įvykdyk karaliaus įsaką; kaip padarė visos tautos ir visi Judo vada bei visi pasilikusieji Jeruzalėje. Tada tu ir tavo sūnūs būsite tarp karaliaus bičiulių, pagerbti sidabru, auksu ir gausiomis dovanomis“.

^{1,54} Dan 9,27; 11,31; 12,11; 1 Mak 6,7; Mt 24,15;

Mk 13,14

^{1,54} T. y. pagonišką aukurą.

^{1,60} 2 Mak 6,10

¹⁹ Bet Matatijas, atsakydamas pakeltu balsu, tarė: „Net jeigu visos tautos karaliaus valdose jam paklustų ir net jeigu kiekviena tauta, atsimesdama nuo savo protėvių religijos, sutiktų vykdyti karaliaus įsakus, ²⁰ aš, mano sūnūs ir tautiečiai liktume prie savo protėvių Sandoros. ²¹ Saugok, Dieve, kad mes atmestume įstatymą ir įsakymus! ²² Karaliaus įsakams nepaklusime, nuo savo religijos nei į dešinę, nei į kairę nesuksime“.

²³ Vos jam baigus kalbėti, vienas žydas išėjo į priekį visų akyse atnašauti aukos ant Modeino aukuro pagal karaliaus įsaką. ²⁴ Tai pamatęs, Matatijas užsidedė uolumu; jam drebėjo širdis iš susijaudinimo. Jį užplūdo teišus pyktis. Tad pribėgęs jis užmušė atsimetėlį ant aukuro. ²⁵ Drauge jis užmušė ir karaliaus pareigūną, norėjusį priversti juos atnašauti auką, ir nugriovė aukurą. ²⁶ *Degdamas uolumu dėl įstatymo, jis elgėsi, kaip buvo pasiėlgęs kadaise Finehasas su Saluvo sūnumi Zimriu.

²⁷ Tada Matatijas perėjo miestą, šaukdamas pakeltu balsu: „Kas tik yra uolūs dėl įstatymo ir laikosi Sandoros, teišėina su manimi!“ ²⁸ Tada jis ir jo sūnūs paliko mieste visa, ką turėjo, ir pabėgo į kalnus.

²⁹ Daug žmonių, ieškančių teismo ir teisingumo, išėjo gyventi į tyrus, ³⁰ pasiimdami savo vaikus, žmonas ir net galvijus, nes juos buvo užguliosios nepakeliamos nelaimės. ³¹ Karaliaus pareigūnus ir įgulą, buvusius Jeruzalėje, Dovydo mieste, pasiekė žinia, kad vyrai, atsisakę vykdyti karaliaus įsaką, išėjo į slėptuves tyruose. ³² *Stiprus dalinys tuojau pat išskubėjo jų vytis. Pasiviję pasistatė stovyklą ir sustojo į mūšio rikiuotę. Ta diena buvo šabas. ³³ „Dabar pats laikas, – šaukė jiems kariai, – išeikite ir vykdykite, ką karalius

įsako! Liksite gyvi!“ ³⁴ Bet jie atsakė: „Nei mes eisime, nei darysime, ką įsako karalius, ir šabo dienos neniekinsime“. ³⁵ Kariai nedelsdami pradėjo puolimą, ³⁶ bet jie niekaip nesipriešino, nemetė į juos nė akmenų, nei slėptuvių angų neužramstė. ³⁷ Mat jie sakė: „Visi be kaltės mirkime. Dangus ir žemė yra mūsų liudytojai, kad jūs mus neteisinaisite žudote“. ³⁸ Taigi kariai puolė juos šabo dieną. Jie buvo išžudyti drauge su savo žmonomis, vaikais ir galvijais, iš viso apie tūkstantis žmonių.

³⁹ Kai žinia apie tai pasiekė Matatiją ir jo draugus, jie labai gedėjo dėl jų. ⁴⁰ Vienas kitam jie sakė: „Jeigu visi taip elgsimės, kaip elgėsi mūsų broliai, atsisakydami kovoti su pagonimis dėl savo gyvasties ir savo papročių, jie greitai mus nušluos nuo žemės“. ⁴¹ Taigi tą pačią dieną jie taip nutarė: „Jei kas puls mus šabo dieną, kad ir kas jis būtų, kovosime su juo, kad nežūtume visi, kaip žuvo mūsų broliai tyrų slėptuvėse“.

⁴² Prie jų prisidėjo ir būrys chasidų, narsių Izraelio galiūnų, norinčių ištikimai aukotis dėl įstatymo. ⁴³ Be to, ir visi kiti, kurie buvo tapę pabėgėliais, norėdami išsigelbėti nuo persekiojimo, dėjosi prie jų, sustiprindami jų gretas. ⁴⁴ Surinkę kariuomenę, jie įpykė su įniršiu žudė nusidėjėlius ir atsimetėlius. Gyvi išlikusieji gelbėjosi, bėgdami pas pagonis. ⁴⁵ Matatijas ir jo draugai surengė žygį per visą kraštą, griaudami aukurus. ⁴⁶ Visus berniukus, užtiktus Izraelio žemėje neapipjaustytus, jie priverė apipjaustyti. ⁴⁷ Persekiojant įžuliuosius, jų žygį lydėjo sėkmė. ⁴⁸ Gelbėdami įstatymą iš pagonių bei karalių rankų, jie neleido nedorėliams gauti viršaus.

⁴⁹ Artinantis Matatijo mirties metui, jis tarė savo sūnams: „Dabar įžulimas ir smurtas vis labiau įsigali, dabar sąmyšio ir nuožmaus pykčio metas. ⁵⁰ Tad būkite, mano sūnūs, uolūs dėl įstatymo, dėkite savo gyvastį už savo tėvų Sandorą!

^{2,26} Sk 25,6-15

^{2,32} 2 Mak 6,11

⁵¹ Atsiminkite mūsų
protėvių žygius,
atlikus kiekvieno savo kartoje,
ir jūs užsitarnausite didelę
garbę ir amžiną vardą.
⁵² *Argi nebuvo išmėgintas ir
rastas ištikimas Abraomas,
argi nebuvo tai jam
įskaityta teisumu?
⁵³ *Juozapas savo nelaimės
metu laikėsi įsakymo
ir tapo Egipto valdovu.
⁵⁴ Mūsų protėvis Finehasas
už savo uolumo žygį
gavo amžiną kunigystės sandorą.
⁵⁵ *Jozuė už atliktą užduotį
tapo Izraelio teisėju.
⁵⁶ Kalebas už sueigai duotą liudijimą
gavo paveldą krašte.
⁵⁷ *Dovydas už dosnią širdį
gavo karaliaus sostą kaip paveldą.
⁵⁸ *Elijas už uolią kovą dėl Įstatymo
buvo paimtas į dangų.
⁵⁹ *Hananijas, Azarija ir
Mišaelis už savo tikėjimą
buvo išgelbėti iš ugnies liepsnų.
⁶⁰ *Danielius už savo širdies tyrumą
buvo išgelbėtas iš liūto nasrų.
⁶¹ Taigi pasvarstykite tai
nuo kartos į kartą,
kad nė vienas,
kuris juo pasitiki,
nepristigtų jėgų.
⁶² Nebijokite nusidėjėlio grasinimų,
nes jo garbė baigiasi puvimu
ir kirmėlėmis.
⁶³ Šiandien jis išaukštintas,
o rytoj jo nebus galima rasti,
nes bus sugrįžęs į dulkes,
o jo užmačios išblėsusios.

⁶⁴ Sūnūs, būkite narsūs ir ryžtingi,
kovodami už Įstatymą,
nes per jį tapsite garbingi.
⁶⁵ Štai jūsų brolis Simeonas, žinau,
yra išmintingas vyras. Visada jo klausi-
sykite, ir jis bus jums tarsi tėvas. ⁶⁶ O
Judas Makabiejus, galiūnas nuo pat
jaunystės, bus jūsų kariuomenės vadas
ir ves karą su pagonimis. ⁶⁷ Suburkite
prie savęs visus, kurie laikosi Įstaty-
mo, ir atkeršysite už savo tautą! ⁶⁸ Pa-
gonimis atmokėkite, kaip jie užsitar-
nauja, ir laikykitės Įstatymo įsakymų.
⁶⁹ Paskui, palaiminęs juos, jis nuėjo
pas savo protėvius. ⁷⁰ Jis mirė šimtas
keturiasdešimt šešiais metais ir buvo
palaidotas savo tėvų kape Modeine.
Visas Izraelis jo gedėjo didžiu gedulu.

Judo Makabiejaus pergalės

3 Tada jo sūnus, vadinamas Maka-
biejumi, užėmė jo vietą. ² Visi bro-
liai ir visi, kurie buvo prisidėję prie jo
tėvo, palaikė jį ir ryžtingai kovojo už
Izraelį.

³ Jis plačiai išgarsino savo tautą.
Tarsi milžinas apšvilko šarvus ir
prisijusęs ginklus
žygiavo į mūšį po mūšio,
gindamas stovyklą kalaviju.

⁴ Savo žygdarbiose jis
buvo tarsi liūtas,
tarsi riaumojantis prie
grobio jauniklis liūtas.

⁵ Jis ieškojo ir persekiojo
atsimetėlius,
liepsnoms atidavė tautos
vargintojus.

⁶ Atsimetėliai drebėjo iš siaubo,
kurį jis kėlė;
nedorėliai buvo visiškai apstulbinti,
ir jo ranka sėkmingai užbaigė
išgelbėjimo žygį.

⁷ Savo žygiais daugeliui karalių
jis kėlė apmaudą,
o Jokūbui – džiaugsmą;
jo atminimas lieka amžinai
palaimintas.

^{2,52} Pr 15,16; 22,15-18

^{2,53} Pr 39,1-45,28

^{2,55-56} Sk 13,1-14,12

^{2,57} 2 Sam 7,16

^{2,58} 2 Kar 2,9-12

^{2,59} Dan 3,8-30

^{2,60} Dan 6,1-24; Dan (g) 14,31-42

⁸ Jis perėjo Judo miestus, naikindamas juose atsimetėlius, ir nugręžė [Dievo] rūstybę nuo Izraelio.

⁹ Apie jį buvo kalbama iki žemės pakraščių;

jis subūrė žūstančiuosius.

¹⁰ Dabar Apolonijas pašaukė prie ginklų pagonis, kad drauge su didžiule kariuomene iš Samarijos eitų į karą su Izraeliu. ¹¹ Judas apie tai sužinojo ir išžygiavęs pasitikti nugalėjo jį ir nukovė. Sužeistų ir kritusių buvo daug, o išlikusieji pabėgo. ¹² Po mūšio buvo paimta jų manta. Apolonijo kalaviją Judas pasiliko sau. Juo kovojo visą savo gyvenimą.

¹³ Sirijos kariuomenės vadas Seronas išgirdo, kad Judas subūrė aplink save būrį ištikimų vyrų, pasiruošusių kovoti. ¹⁴ Jis tarė: „Išgysiu vardą ir garbę karalystėje, nugalėdamas Judą ir jo sekėjus, niekinančius karaliaus įsaką“. ¹⁵ Dar kartą didžiulė netikėlių kariuomenė leidosi su juo į žygį atkeršyti izraelitams. ¹⁶ Jam atžygiavus prie Bet Horono šlaito, Judas išėjo pasipriešinti su mažu būriu. ¹⁷ Pamatę prieš juos žygiuojančią kariuomenę, jie tarė Judui: „Kaipgi mes galime, būdami tokie negausūs, kovoti su tokia didžiule ir gausia minia? Be to, mes alpstame, nes šiandien dar nieko nevalgėme“.

¹⁸ Judas atsakė: „Gali būti lengva sudėti daugelį į nedaugelio rankas, nes Dangaus akivaizdoje nėra skirtumo tarp išgelbėjimo per daugelį ir per nedaugelį. ¹⁹ Pergalė mūšyje priklauso ne nuo kariuomenės dydžio, bet nuo jėgos, kuri ateina iš Dangaus. ²⁰ Jie atžygiuoja prieš mus su dideliu įžūlumu ir nedorumu, kad mus, mūsų žmonas bei vaikus sunaikintų ir apiplėštų. ²¹ Bet mes kovojame už savo gyvastį ir įsakymus. ²² Pats Dangus sutriuškins juos mūsų akyse. Nebijokite jų!“

²³ Vos tai pasakęs, jis puolė juos. Seronas ir visa jo kariuomenė buvo aky-

se sutriuškinti. ²⁴ Jie vijosi juos Bet Horono šlaitu žemyn iki pat lygumos. Ne mažiau kaip aštuoni šimtai jų vyrų buvo nukauti, o likusieji pabėgo į filistinų žemę. ²⁵ Nuo tada Judo ir jo brolių imta bijoti, ir pagonis visur apėmė siaubas. ²⁶ Jo garsas pasiekė karalių, ir visi pagony pasakojo apie Judo kovas.

²⁷ Gavęs žinią apie šiuos įvykius, karalius Antiochas labai įtūžo. Jis įsakė sutelkti visas karalystės karo pajėgas, labai galingą kariuomenę. ²⁸ Atidaręs išdą, jis išdalijo vienerių metų algą kariamams ir įsakė būti pasiruošusiems žygiuoti. ²⁹ Tačiau jis pamatė, kad pinigai karalystės išde išsekę, be to, duoklė iš valdų sumažėjusi dėl vaidų ir skurdo, kuriuos jis buvo sukėlęs krašte, panaikindamas įstatymus, buvusius nuo seniausių laikų. ³⁰ Tad jis baiminosi, kad, kaip jau anksčiau ne kartą buvo atsitikę, nebus gana jo išlaidoms ir dovanoms, kurias buvo praradęs dalyti dosniau negu jo pirmtakai soste. ³¹ Būdamas keblioje padėtyje, jis nutarė žygiuoti į Persiją išrinkti mokesčių iš tų valdų ir sutelkti daug lėšų.

³² Savo vietininku jis paliko Lisiją, įžymų karališkos kilmės vyrą, kad rūpintųsi karaliaus reikalais valdose nuo Eufrato upės iki Egipto ribos. ³³ Lisijui buvo pavesta auklėti ir Antiocho sūnų. ³⁴ Pavedęs Lisijui pusę savo karo pajėgų ir dramblius, jis davė jam nurodymų dėl visko, ką norėjo, kad būtų padaryta. O prieš Judėjos ir Jeruzalės gyventojus ³⁵ Lisijui buvo įsakyta pasiųsti kariuomenę, kad sutriuškintų ir sunaikintų Izraelio galybę ir kas dar likę iš Jeruzalės. Net jų atminimą turėjo ištrinti iš tos vietos, ³⁶ ateivius apgyvendinti visoje jų žemėje ir išdalyti kraštą burtais. ³⁷ Tada, pasiėmęs pusę savo karo pajėgų, šimtas keturiasdešimt septintais metais karalius paliko sostinę Antiochiją. Persikėlęs per Eufrato upę, jis žygiavo per Aukštutinės sritis.

³⁸ Lisijas išrinko Dorimeno sūnų Ptolemėją, Nikanorą ir Gorgiją, narsius vyrus iš karaliaus bičiulių, ³⁹ ir išsiuntė juos su keturiasdešimt tūkstančių pėstininkų ir septyniais tūkstančiais raitininkų žygiuoti į Judo kraštą ir sunaikinti jį, kaip karalius buvo įsakęs. ⁴⁰ Tad jie leidosi į žygį su visa ta kariuomene ir atžygiavę pasistatė stovyklą lygumoje prie Emauso. ⁴¹ Apylinkės pirkliai, išgirdę apie jų garsą, atėjo į stovyklą, nešini grandinėmis ir daugybe aukso bei sidabro, izraelitų į vergiją pirkti. Prie žygio prisidėjo pajėgos iš Idumėjos ir Filistijos.

⁴² Judas ir jo broliai matė, kad padėtis tapo lemtinga, nes priešo kariuomenė buvo pasistačiusi stovyklą jų žemėje. Be to, jie žinojo ir apie karaliaus įsakymus juos visiškai išnaikinti.

⁴³ *Tad jie sakė vienas kitam: „Pakelkime savo tautą iš griuvėsių ir kovokime už savo tautą ir savo šventyklą!“

⁴⁴ Bendrija susirinko pasirengti mūšiui ir pasimelsti, maldauti pasigailėjimo ir užuojautos.

⁴⁵ Jeruzalė buvo tuščia kaip tyrai, nė vienas jos vaikų nei

išėjo, nei įėjo;

šventovė buvo trypiama, svetimtaučiai buvo tvirtovėje.

Ji buvo pagonių buveinė.

Džiaugsmas buvo atimtas

iš Jokūbo,

fleita ir arfa nutilusios.

⁴⁶ Taigi po apžiūros jie nuėjo į Micpą netoli Jeruzalės, nes ten, Micpoje, anksčiau buvo Izraelio maldos vieta.

⁴⁷ Tą dieną jie pasninkavo ir vilkėjo ašutinėmis, pasibarstę galvas pelenais ir persiplėšę drabužius. ⁴⁸ Jie atskleidė įstatymo knygą, norėdami rasti ženklų apie rūpimus dalykus, kaip pagonys būtų taręsi su savo stabų atvaizdais.

⁴⁹ Drauge jie taip pat atsinešė kunigiškų apdarus, pirmienas ir dešimtines,

iškilingai pastatė priekyje nazyrus, atlikusius savo įžado laiką. ⁵⁰ Pakeltu balsu jie šaukėsi Dangaus tardami:

„Ką mes su jais darysime?

Kur mes juos nunešime?

⁵¹ Tavo šventykla sutripta ir išniekinta,

tavo kunigai gedi ir skursta.

⁵² Štai pagonys susibūrę prieš mus, kad mus sunaikintų;

tu žinai jų sąmokslą prieš mus.

⁵³ Kaip mes galėsime jiems pasipriešinti,

jeigu tu mums nepadėsi?“

⁵⁴ Kartu jie pūtė trimitus ir šaukė pakeltu balsu.

⁵⁵ Tada Judas paskyrė žmonėms vadus vadovauti tūkstančiams, šimtams, penkiasdešimtims ir dešimtims. ⁵⁶ *Visiems, kurie statosi namus ar ką tik yra vedę, ar veisia vynuogyną, ir tiems, kurie yra baimės apimti, pagal įstatymą jis leido grįžti namo. ⁵⁷ Tada visa kariuomenė išžygiavo ir pasistatė stovyklą į pietus nuo Emauso. ⁵⁸ Judas tarė: „Pasiruoškite mūšiui ir būkite drąsūs! Būkite pasirengę anksti rytą kovoti su šiais pagonimis, susibūrusiais sunaikinti mus ir mūsų šventovę. Verčiau mums mirti kovojant, negu matyti žūtį savo tautos ir savo šventovės! Ką lems Dangus, tą jis ir padarys“.

4 Gorgijas pasiėmė penkis tūkstančius pėstininkų ir tūkstantį rinktinių raitininkų ir nakčia leidosi į žygį ² žydu stovyklos pulti, norėdamas juos užklupti netikėtai. Vyrų iš tvirtovės buvo jo vadovai. ³ Bėt Judas apie tai sužinojo ir su savo kariais leidosi į žygį pulti karaliaus kariuomenės prie Emauso, ⁴ kai jos rinktinės pajėgos dar nebuvo sugrįžusios į stovyklą. ⁵ Nakčia įėjęs į Judo stovyklą, Gorgijas nerado ten nė vieno. Jis puolė jų ieškoti kalnuose, sakydamas: „Jie bėga nuo mūsų“.

6 Dienai auštant, Judas su trim tūkstančiais vyrų pasirodė lygumoje, nors ir stokojo tokių šarvų ir kalavijų, kokių būtų norėję turėti. 7 Jiems prieš akis buvo pagonių stovykla, stipri ir įtvirtinta, iš visų pusių apsupta raitininkų, įgudusių karių. 8 Tada Judas tarė savo vyrams: „Nebijokite jų skaičiaus! Nedrebėkite dėl jų puolimo! 9 Prisiimkite, kaip mūsų protėviai buvo išgelbėti prie Raudonosios jūros, kai faraonas juos vijosi su didele kariuomene. 10 Tad šaukimės Dangaus su viltimi, kad jis bus mums maloningas ir atsiminęs savo Sendorą su mūsų protėviais sunaikins šią kariuomenę šiandien mūsų akyse. 11 Tada visi pagonys žinos, kad yra Vienas, kuris išperka ir išgelbsti Izraelį“.

12 Svetimšaliai pakėlė akis ir matydami atžygiuojančius jų pulti 13 išėjo iš stovyklos į mūšį. Judo vyrai pūtė trimitus. 14 Prasidėjo mūšis. Pagonys buvo nugalėti ir pabėgo į lygumą, 15 o pakrikusieji žuvo nuo kalavijo. Judo vyrai vijosi juos iki pat Gezero ir iki Idumėjos lygumų – Azoto ir Jabnės. Krito maždaug trys tūkstančiai jų vyrų.

16 Kai Judas ir jo kariuomenė sugrįžo iš vijimosi, 17 jis savo vyrams kalbėjo: „Nepulkite kol kas godžiai ant grobio, nes mūsų dar laukia mūšis. 18 Gorgijas su savo daliniais dar tebėra arti, kalnuose. Pirma stokite į kovą su mūsų priešais ir nugalėkite juos. Po to drąsiai imkite grobį“.

19 Dar Judui tebekalbant, pasirodė priešų dalinys, pareinantis iš aukštumų. 20 Jie matė, kad jų kariuomenė buvo priversta bėgti, o stovykla padegta. Kylantys dūmai rodė, kas buvo įvykę. 21 Tai suvokę, jie buvo siaubo apimti. Be to, jie matė, kad Judo kariuomenė lygumoje buvo pasirengusi pulti. 22 Tad visi pabėgo į filistinų žemę.

23 Tada Judas sugrįžo stovyklos plėsti, ir jo vyrai pasiėmė daug aukso ir sidabro, mėlynos ir violetinės spal-

vos medžiagų bei daug kitų prabangių daiktų. 24 Sugrįžę į savo stovyklą, jie giedojo giesmes ir šlovino Dangu,

„nes jis geras,
nes jo ištikimoji meilė amžina“.

25 Tą dieną Izraelis patyrė nuostabų išgelbėjimą.

26 Bet išsigelbėjusieji svetimšaliai nuėjo, pas Lisiją ir pranešė, kas buvo įvykę. 27 Gavęs tą žinią, jis buvo pri-trenktas ir labai susirūpinęs, nes reikalai Izraelyje buvo susiklostę ne taip, kaip jis norėjo ir kaip buvo įsakęs karalius.

28 Tad kitais metais jis sutelkė prie ginklų šešiasdešimt tūkstančių rinktinių vyrų ir penkis tūkstančius raitininkų, kad užbaigtų karą. 29 Nužygiavę į Idumėją, jie pasistatė stovyklą prie Bet Cūro. Ten Judas pasitiko juos su dešimt tūkstančių vyrų. 30 *Matydamas, kad priešų stovykla galinga, jis meldėsi, tardamas:

„Tu esi pašlovintas,

Izraelio Gelbėtojaui!

Savo tarno Dovydo ranka

tu niekais pavertei

galiūno puolimą;

tu atidavei į rankas

Sauliaus sūnui Jehonatanui

ir jo ginklanešiu

filistinų stovyklą.

31 Atiduok tad į rankas

savo tautai Izraeliui

šią priešų stovyklą;

teužsitraukia jie gėdą

savo pėstininkais ir raitininkais!

32 Pasėk bailumo dvasią jų širdyse,

atskiesk jų galybės narsą;

tedreba jie žūdami.

33 Sunaikink juos tavo

mylinčiųjų kalaviju,

kad visi pažįstantieji tavo vardą

giedotų tavo šlovės giesmę“.

34 Abi pusės pradėjo mūšį, ir penki tūkstančiai Lisijo karių krito kautynėse

vyras prieš vyrą. ³⁵ Pamatęs savo kariuomenės samyšį ir Judo kareivių naršą bei ryžtą arba garbingai gyventi, arba garbingai mirti, Lisijas pasitraukė į Antiochiją ir vėl ėmėsi verbuoti samdinius karius kitam žygiui į Judėją net su dar didesne kariuomene.

Šventovė peršventinama

³⁶ Tada Judas ir jo broliai tarė: „Štai mūsų priešai visiškai nugalėti. Eikime valyti šventovę ir peršventinti“. ³⁷ Taigi visa kariuomenė susirinko ir užkopė į Siono kalną. ³⁸ Ten jie rado apleistą šventovę, išniekintą aukurą ir sudegintus vartus. Kiemuose augo piktžolės kaip miške ar ant kalno, o kunigų kambariai buvo tapę griuvėsiais. ³⁹ Persiplėšę drabužius, jie karčiai raudojo ir galvas barstydamiesi pelenais ⁴⁰ puolė kniūbsti. Davus ženklą trimaitais, jie šaukėsi Danguos.

⁴¹ Judas paskyrė vyrus kautis su tvirtovės įgula, o pats ėmėsi valyti šventovę. ⁴² Po to jis išrinko kunigus, buvusius be priekaišto ir ištikimus įstatymui; ⁴³ jie išvalė šventovę ir išnešė suteptus akmenis į nešvarią vietą. ⁴⁴ Buvo svarstoma, ką reikėtų padaryti su išniekintu deginamųjų atnašų aukuru. ⁴⁵ Jiems atėjo gera mintis jį nugriauti, kad jis ilgai neišgyventų amžina gėda, nes buvo pagonių išniekintas. Taigi jie nugriovė aukurą. ⁴⁶ Akmenis sudėjo į tinkamą vietą ant šventovės kalno, kol ateis pranašas ir nurodys, ką su jais daryti. ⁴⁷ Tada jie paėmė netašytų akmenų, kaip liepia įstatymas, ir pastatė naują aukurą, panašų į pirmąjį. ⁴⁸ Jie pataisė ir šventąją vietą bei šventovės vidų ir išvalė kiemus. ⁴⁹ Jie padarė naujus reikmenis ir atnešė į šventyklą žvakidę, smilkalų aukurą ir stalą. ⁵⁰ Paskui degino smilkalus ant aukuro ir uždegė žvakidės žibintus. Žibintai apšvietė šventyklą. ⁵¹ Jie išdėlio-

jo duonos kepalus ant stalo ir pakabinė uždangas. Taip užbaigė visą darbą, kurio buvo ėmęsi.

⁵² *Šimtas keturiasdešimt aštuntų metų devinto mėnesio, tai yra kislevo, dvidešimt penktą dieną jie atsikėlė anksti rytą ⁵³ ir atnašavo auką pagal įstatymą ant naujojo deginamųjų aukų aukuro, kurį buvo pastatę. ⁵⁴ Tuo pačiu metu ir tą pačią dieną, kurią pagonys buvo šventyklą išniekinę, ji buvo peršventinta su giesmėmis, arfomis, fleitomis ir cimbolais. ⁵⁵ Visi žmonės parpuolė kniūbsti, pagarbino ir pašlovino Dangų, suteikusį jiems sėkmę. ⁵⁶ Taip jie šventė aštuonias dienas aukuro pašventinimą, džiugiai atnašaudami deginamąsias aukas. Jie atnašavo ir bendravimo auką bei padėkos auką. ⁵⁷ Šventyklos priekį jie išpuosė paaukuotais vainikais ir mažais skydais; atstatė vartus, kunigų kambarius ir įdėjo jiems duris. ⁵⁸ Žmonių džiaugsmui nebuvo galo, nes pagonių atnešta gėda buvo pašalinta.

⁵⁹ Tada Judas bei jo broliai ir visa Izraelio bendrija nutarė, kad aukuro pašventinimo dienos* būtų minimos su džiugesiu ir linksmybe kasmet metinių dieną aštuonias dienas nuo kislevo mėnesio dvidešimt penktos dienos.

⁶⁰ Tuo metu jie pastatė aukštas sienas ir stiprius bokštus aplink Siono kalną, norėdami užkirsti kelią pagonims įsiveržti ir jį trypti, kaip jie anksčiau buvo darę. ⁶¹ Judas paskyrė įgulą, kad jį saugotų. Panašiai įtvirtino ir Bet Cūrą, idant žmonės turėtų tvirtovę arčiau Idumėjos.

Karo žygiai

5 Sužinoję, kad aukuras atstatytas ir šventovė peršventinta, kaip buvo anksčiau, kaimynai pagonys labai

^{4,52-54} 1 Mak 1,54

^{4,59} Hanuka, arba Šventyklos pašventinimo iškilmė, arba Šviesų šventė.

įpyko ² ir nutarė sunaikinti tarp jų gyvenusius Jokūbo palikuonis. Jie pradėjo žudyti ir persekioti mūsų žmones. ³ Tada Judas užpuolė Ezavo palikuonis prie Akrabatenės Idumėjoje, nes jie rengė pasalas Izraeliui. Mūsų jiems visiškai pralaimėjus, pažemino juos ir apiplėšė. ⁴ Jis atsiminė ir Bajano palikuonių padarytus nedorus darbus. Mat jie kėlė grėsmę ir spendė pinkles mūsų žmonėms savo pasalomis prie kelių. ⁵ Privertęs juos subėgti į savo bokštus, jis apgulė juos ir pareiškęs juos esant skirtus sunaikinti, sudegino bokštus su visais juose buvusiais žmonėmis. ⁶ Po to, pakilęs žygiui prieš Amoną, Judas susidūrė su stipria ir didele kariuomene, kurios vadas buvo Timotiejus. ⁷ Su jais kovojo daug mūsų, nugalėjo ir išblaškė. ⁸ Paėmęs Jazerą ir jam pavaldžias gyvenvietes, jis sugrižo į Judėją.

⁹ Gileade pagonys susibūrė prieš izraelitus, gyvenusius jų žemėje, norėdami juos sunaikinti. Tačiau tie subėgo į Datemos tvirtovę ¹⁰ ir nusiumtė Judui bei jo broliams tokį laišką:

„Pagonys iš visų pusių susibūrė, norėdami mus sunaikinti. ¹¹ Jie rengiasi ateiti ir paimti tvirtovę, į kurią esame subėgę. Timotiejus vadovauja jų pajėgoms. ¹² Tad tučiuojau ateikite ir išgelbėkite mus iš jų rankų, nes daugel iš mūsų yra žuvę. ¹³ Visi mūsų tautiečiai, gyvenę Tobijos krašte, išžudyti. Priešai paėmė jų žmonas ir vaikus. Jie pasigrobė jų mantą ir nužudė ten apie tūkstantį vyrų“.

¹⁴ Dar tebeskaitant tą laišką, štai ir kiti pasiuntiniai perplėštais drabužiais atėjo iš Galilėjos, atnešdami panašią žinią, ¹⁵ sakydami: „Ptolemaidės, Tyro ir Sidono gyventojai susibūrė prieš mus su visa pagonių Galilėja, kad mus sunaikintų!“ ¹⁶ Tai išgirdę, Judas ir žmonės sušaukė didžiąją sueigą nutarti, kaip padėti savo tautiečiams, kuriems grėse didelis pavojus ir kurie

buvo priešų užpulti. ¹⁷ Judas tarė savo broliui Simonui: „Pasirink vyrų ir žygiuok gelbėti brolių Galilėjoje. Mudu su broliu Jehonatanu žygiuosime į Gileadą“. ¹⁸ Judėjoje jis paliko Zacharijo sūnų Juozapą ir Azariją vadovauti tautai ir su likusia kariuomene ją ginti. ¹⁹ „Būkite atsakingi už šią tautą, – įsakė jiems, – bet su pagonimis nekovokite, kol mes nesugrįšime“. ²⁰ Tada trys tūkstančiai vyrų buvo paskirti žygiuoti su Simonu į Galilėją, o Judui – aštuoni tūkstančiai žygiuoti į Gileadą.

²¹ Simonas nužygiavo į Galilėją ir kovojo daug mūsų su pagonimis, ir jie buvo jo akyse sutriuškinti. ²² Vijosi juos iki Ptolemaidės vartų, nukaudamas ne mažiau kaip tris tūkstančius pagonių ir paimdamas jų grobį. ²³ Pasiėmęs Galilėjos ir Arbatos žydus drauge su žmonomis ir vaikais bei visa nuosavybe, su dideliu džiaugsmu parvedė juos į Judėją.

²⁴ Tuo tarpu Judas Makabiejus ir jo brolis Jehonatanas, persikėlę per Jordaną, žygiavo tris dienas per dykumą. ²⁵ Sutikti nabatėjai juos priėmė taikiai ir papasakojo visa, kas buvo atsitikę jų tautiečiams Gileade. ²⁶ „Daugelis jų, – sakė jie, – įkalinti Bosoroje, Alemoje ir Chasfe, Makede ir Karnaimuose“, – tai vis dideli ir įtvirtinti miestai, – ²⁷ „o kai kurie įkalinti kituose Gileado miestuose. Priešas rengiasi rytoj pulti tvirtoves, paimti ir sunaikinti tuos žmones per vieną dieną“.

²⁸ Tada Judas, staiga pakeitęs kryptį, su savo kariuomene nužygiavo dykumos keliu į Bosorą ir paėmė miestą. Išžudęs kalaviju visus vyriškius, jis paėmė grobį ir miestą sudegino. ²⁹ Iš tos vietos kariuomenę išvedė nakčia. Jie žygiavo keliu Datemos tvirtovės link. ³⁰ Aušrės šviesoje žvalgydamiesi jie pamatė prieš save didžiulę kariuomenę, iš tikrųjų gaują be skaičiaus, statančią kopėčias bei apgulos priemones tvirtovei paimti ir kovojančią su gynėjais.

³¹ Judas matė, kad puolimas jau buvo prasidėjęs. Trimitų ir šauksmų lydimas, mūšio triukšmas kilo iš miesto į dangų. ³² Savo kariuomenės vyrams Judas tarė: „Šiandien kovokite už savo brolius!“

³³ Padalijęs juos į tris būrius, jis puolė priešą iš užpakalio, gaudžiant trimitams ir aidint maldos žodžiams.

³⁴ Kai Timotiejaus kariai suvokė, kad tai buvo Makabiejus, jie pradėjo bėgti. Judas ištiko juos triuškinančiu smūgiu; iš jų žuvo ne mažiau kaip aštuoni tūkstančiai.

³⁵ Po to jis pasuko Alemos link ir užpuolęs paėmė ją, išžudė visus vyriškus, apiplėšė ir sudegino. ³⁶ Iš ten jie tęsė žygį ir paėmė Chasfą, Makedą, Bosorą ir kitus Gileado miestus.

³⁷ Po šių įvykių Timotiejus subūrė kitą kariuomenę ir pasistatė stovyklą priešais Rafoną, kitoje upės vagos pusėje. ³⁸ Judas pasiuntė vyrus išžvalgyti stovyklos, ir jam buvo pranešta: „Visi aplink mus gyvenantys pagonys pas jį suėję. Labai didelė kariuomenė! ³⁹ Bet to, jie turi pasisamdę į pagalbą arabų. Jų stovykla yra anapus upės. Jie pasirenge žygiuoti ir kovoti su tavimi“. Judas išžygiavo jų pulti.

⁴⁰ Judui ir jo kariuomenei artinantis prie upės tėkmės, Timotiejus savo pajėgų pareigūnams tarė: „Jeigu jis persikels į mūsų pusę pirmas, mes nepajėgsime jam pasipriešinti. Jis tikrai mus nugalės. ⁴¹ Bet jeigu jis bijos ir statysis stovyklą ant kito upės kranto, mes persikelsime į jo pusę ir nugalėsime“.

⁴² Bet Judas, priėjęs prie upės tėkmės, pastatė kariuomenės pareigūnus šalia ir įsakė: „Neleiskite nė vienam statytis palapinės. Visi turi eiti į mūšį!“ ⁴³ Tada pats ėjo pirmas per upę priešo pulti, ir visa kariuomenė sekė iš paskos. Jie nugalėjo visus pagonis. Šie metė ginklus ir subėgo į Karnaimų šventovės aptvarą. ⁴⁴ Paėmę tą miestą, jie sudegino šventovės aptvarą su vi-

sais viduje buvusiais žmonėmis. Taigi Karnaimai buvo paimti, ir priešas nebegalėjo daugiau Judui priešintis.

⁴⁵ Po to Judas surinko visus izraelitus, nuo mažiausio iki didžiausio, gyvenusius Gileade, su žmonėmis ir vaikais bei manta, didžiulę minią žmonių, eiti į Judo kraštą. ⁴⁶ Jie pasiekė Efroną. Tai buvo didelis ir stipriai įtvirtintas miestas ant kelio. Jiems buvo neįmanoma jo apeiti nei iš dešinės, nei iš kairės. Reikėjo būtinai eiti per jį. ⁴⁷ Bet miesto gyventojai atsisakė leisti pereiti ir užvertė vartus akmenimis. ⁴⁸ Tada Judas nusiuntė jiems draugišką žodį: „Mes norime pereiti jūsų žemę, kad pasiektume savo kraštą. Niekas jums žalos nedarys; mes tik pėsti pereisime“. Bet vartų atidaryti jie nesutiko.

⁴⁹ Tada Judas įsakė paskelbti stovykloje, kad kiekvienas pultų ties ta vieta, kurioje buvo. ⁵⁰ Kariai užėmė savo vietas. Judas puolė miestą visą dieną bei visą naktį, ir miestas buvo atiduotas jam į rankas. ⁵¹ Išžudęs visus vyriškus, sugriovė miestą iki pamatų ir apiplėšė. Po to perėjo per miesto aikštę žuvusiųjų lavonais.

⁵² Perėję Jordaną, jie nuėjo į didžiąją lygumą priešais Bet Šeaną. ⁵³ Judas rūpinosi atsilikėliais, drąsindamas žmones visą kelią, kol jie pasiekė Judėją. ⁵⁴ Užkopę į Siono kalną, su džiaugsmu ir linksmybe jie atnašavo deginamąsias aukas, nes buvo saugiai sugrįžę. Nė vienas jų nežuvo.

⁵⁵ Tuo metu, kai Judas ir Jehonatanas buvo Gileade, o jo brolis Simonas – Galilėjoje prie Ptolemaidės, ⁵⁶ Zacharijo sūnus Juozapas ir Azarija, vadovavę kariuomenei, išgirdo apie jų žygdarbius ir didvyrišką karą. ⁵⁷ Jie sakė: „Pasižymėkime ir mes, žygiuodami ir kovodami su pagonimis, esančiais visur aplinkui“.

⁵⁸ Tad davę įsakymą su jais buvusiai kariuomenei, jie leidosi į žygį Jabnės link. ⁵⁹ Bet Gorgijas ir jo vyrai išėjo iš

miesto ir stojo į mūšį. ⁶⁰ Juozapas ir Azarija buvo sumušti ir nuvyti iki pat Judėjos ribų. Tą dieną žuvo apie du tūkstančiai izraelitų. ⁶¹ Taigi juos ištiško didelis pralaimėjimas nes manydami padarysį žygdarbį jie nepaklaūsė Judo ir jo brolių. ⁶² Jie net nepriklausė šeimai tų vyrų, kuriems buvo patikėta įvykdyti Izraelio išgelbėjimą.

⁶³ Narsuolis Judas ir jo broliai buvo labai gerbiami visame Izraelyje ir visų pagonių, kur tik buvo girdėti jų vardai.

⁶⁴ Žmonės sveikindami spietėsi prie jų.

⁶⁵ Judas ir jo broliai leidosi į žygį prieš Ezavo palikuonis pietų krašte. Jis paėmė Hebroną ir jam pavaldžias gyvenvietes, sunaikino įtvirtinimus ir sudegino jį supančius bokštus. ⁶⁶ Iš ten leidosi į filistinų žemę ir perėjo Marešą. ⁶⁷ Tarp kritusių tos dienos mūšyje buvo keletas kunigų, neapgalvotai išėjusių kovoti, nes norėjo pasižymėti. ⁶⁸ Judas po to pasuko prieš Azotą, priklausiusį filistinams. Išvartęs jų aukurus, sudeginęs dievų statulas ir apiplėšęs miestus, jis pasitraukė į Judo kraštą.

Antiocho mirtis

6 Tuo tarpu karalius Antiochas, žygiuodamas per Aukštutines sritis, išgirdo, kad Persijoje yra miestas, vardu Elimaidė, garsus aukso ir sidabro turtais, ² kad jo šventovė esanti labai turtinga ir turinti Makedonijos karaliaus Pilypo sūnaus Aleksandro, tapusio pirmuoju graikų karaliumi, paliktus aukso skydus, šarvus ir ginklus. ³ Tad nužygiavęs jis bandė paimti miestą ir apiplėšti. Bet jam nepasisėkė, nes miesto gyventojai, sužinoję apie jo užmojų, ⁴ pasipriešino, stodami prieš jį į mūšį. Jis pabėgo ir būdamas labai prislėgtas, traukėsi Babilono link.

⁵ Dar jam tebesant Persijoje, pasiuntinys atnešė žinią, kad karo pajėgos, siųstos į Judo kraštą, buvo priverstos bėgti, ⁶ kad Lisijas, iš pradžių surengęs žygį su galinga kariuomene, buvo izra-

elitų išvytas, kad izraelitai sustiprėjo ginklais, reikmenimis ir gausiu grobiu, paimtu iš kariuomenių, kurias nugalėjo, ⁷ kad jie nuvertė pabaisą, kurią jis buvo pastatęs Jeruzalėje ant aukuro, kad jie apsupo aukštomis sienomis ne tik šventovę, kaip anksčiau, bet ir Bet Cūro miestą.

⁸ Klausydamasis tų žinių, karalius buvo siaubo apimtas ir tiesiog priblokštas. Iš širdgėlos, kad jo užmojai nuėjo niekais, karalius pasiligojęs atgulė. ⁹ Lovoje jis išgulėjo daug dienų ir širdgėlos kankinamas žinojo, kad artinasi mirtis.

¹⁰ Pasišaukęs visus savo bičiulius, tarė jiems: „Miegas man nebeužmerkia akių, nes mano širdis plyšta iš nerimo. ¹¹ Tariu sau: 'Į kokią nelaimę patekau! Į kokią kančios sietuvą esu įpuolęs! ¹² Juk kai valdžiau, buvau dosnus ir mylimas'. Dabar prisimenu piktą, padarytą Jeruzalėje, kai pagrobiau iš ten visus aukso bei sidabro dirbinius ir be jokios priežasties įsakiau sunaikinti visus Judo gyventojus. ¹³ Žinau, kad už tai mane ištiko šios nelaimės. Dabar mirštu, širdgėlos apimtas, svetimame krašte“.

¹⁴ Tada jis pasišaukė Pilypą, vieną savo bičiulių, ir pavedė jam valdyti visą savo karalystę. ¹⁵ Karaliaus vainiką, skraistę ir antspaudą žiedą jis padavė jam, įsakydamas, kad auklėtų karaliaus sūnų Antiochą ir parengtų jį tapti karaliumi. ¹⁶ Karalius Antiochas mirė Persijoje šimtas keturiasdešimt devintais metais.

Priešų antpuoliai

¹⁷ Gavęs žinią, kad karalius mirė, Lisijas įsodino į sostą įpėdiniu jo sūnų Antiochą, kurį buvo auklėjęs nuo vaikystės, ir davė jam Eupatoro vardą.

¹⁸ Tuo tarpu tvirtovės įgulos vyrai ir toliau laikė apgulę Izraelio šventyklą.

Visokiais būdais jie mėgino daryti žalą ir stiprinti pagonis. ¹⁹ Tad Judas nutarė, kad jie turi būti sunaikinti, ir pašaukė visus žmones jų apgulti. ²⁰ Taigi šimtas penkiasdešimtais metais jie suėjo ir apgulė tvirtovę. Jie pastatė apgulos bokštus ir kitus pabūklus. ²¹ Bet keletas įgulos vyrų pabėgo iš apgulos, ir kai kurie iš Izraelio atsimetėlių prisidėjo prie jų. ²² Nubėgę pas karalių, jie sakė: „Kiek ilgai tu delsi ginti mūsų teises ir atkeršyti už mūsų tautiečius? ²³ Mes sutikome tarnauti tavo tėvui, gyventi, kaip jis liepė, ir vykdyti jo įsakymus. ²⁴ Užtat mūsų tautos vaikais apgulė tvirtovę ir tapo mūsų priešais. Jie net nubaudė mirtimi iš mūsų visus, kuriuos tik pagavo, ir pagrobė mūsų paveldą. ²⁵ Ne tik pakėlė ranką prieš mus, bet puola visose tavo valdose. ²⁶ Žiūrėk, dabar jie laiko apgulę net Jeruzalės tvirtovę, norėdami ją paimiti. Jau yra įtvirtinę šventovę ir Bet Cūrą! ²⁷ Jeigu tu tuojau pat neužkirsi jiems kelio, jie dar daugiau bėdų pridarys, ir tu nebegalėsi jų suvaldyti“.

²⁸ Tai girdėdamas karalius įtūžo. Jis sušaukė visus savo bičiulius, kariuomenės pareigūnus ir raitininkų vadus. ²⁹ Atžygiavo pas jį ir samdyta kariuomenė iš kitų karalysčių bei jūros salų. ³⁰ Jo karinių pajėgų buvo šimtas tūkstančių pėstininkų, dvidešimt tūkstančių raitininkų ir trisdešimt du kariauti apmokyti drambliai. ³¹ Nužygiavę per Idumėją, jie pasistatė stovyklą priešais Bet Cūrą. Daugelį dienų jie kovojo ir statė apgulos pabūklus, bet žydai, darydami išpuolius ir narsiai kovodami, sudegindavo juos.

³² Tada Judas paliko tvirtovę ir perkėlė savo stovyklą į Bet Zachariją priešais karaliaus stovyklą. ³³ Atsikėlęs prieš aušrą, karalius skubiai išvedė savo pajėgas į žygį palei kelią į Bet Zachariją. Trimitams gaudžiant, jo kariuomenė pasirengė mūšiui. ³⁴ Drambliams buvo duota gerti vynuogių ir

šilkmedžio uogų sunkos, kad jie būtų paruošti mūšiui. ³⁵ Po to gyvuliai buvo išdėstyti tarp dalinių. Su kiekvienu dramblių išdėstyta po tūkstantį vyrų, ginkluotų šarvais, su žalvario šalmais ant galvų. Be to, prie kiekvieno gyvulio buvo priskirta po penkis šimtus rinktinių raitininkų. ³⁶ Išdėstytieji kariai turėjo laikytis prie gyvulio. Kur tuo metu ėjo gyvulys, ten jie turėjo drauge eiti ir niekada jo nepalikti. ³⁷ Apsaugai ant dramblių buvo mediniai bokšteliai, tvirti ir dengti, pritvirtinti prie kiekvieno gyvulio ypatingais pakinktais. Ant kiekvieno dramblio buvo trys ginkluoti vyrai, kurie kovojo raiti, ir dramblio varovas indas. ³⁸ Likusius raitininkus vadas išdėstė šen ir ten abipus kovos rikiuotės, kad gąsdintų priešą ir būtų savo gretų apsaugoti. ³⁹ Saulei suspindėjus ant aukso ir žalvario skydų, kalnai užsidedę jų spindesiu ir švietę tarsi įsiliepsnoję deglai. ⁴⁰ Dalis karaliaus kariuomenės driekėsi ant aukštų kalvų, kai kurie daliniai buvo lygumoje. Jie žengė į priekį tvirtomis, tvarkingomis gretomis. ⁴¹ Visi drebėjo nuo šios didžiulės minios keliamo triukšmo, nuo žengiančios į mūšį kariuomenės griausmo ir ginklų žvangėjimo, nes iš tikrųjų tai buvo milžiniška ir galinga kariuomenė. ⁴² Ir Judas su savo gretomis žengė į mūšį. Prasidėjo kova. Krito šeši šimtai karaliaus vyrų. ⁴³ Eleazaras, vadinamas Avaranu, pastebėjo, kad vienas dramblių apdengtas karališka gūnia ir yra didesnis už kitus. Jis pamanė, kad ant jo yra karalius. ⁴⁴ Taigi jis atidavė savo gyvybę, kad išgelbėtų tautą ir laimėtų sau amžiną vardą. ⁴⁵ Darsiai veržėsi į dalinio vidurį, norėdamas pasiekti dramblių, ir guldė priešus dešinėje ir kairėje. Jie davė jam kelią, traukdamiesi į šonus. ⁴⁶ Palindęs po dramblių, jis smogė durklu jam iš apačios ir užmušė. Gyvulys krito ant jo, ir Eleazaras žuvo. ⁴⁷ Matydami karaliaus

kariuomenės galybę ir nuožmų karių puolimą, Judas ir jo vyrai pasitraukė.

⁴⁸ Po to dalis karaliaus kariuomenės nužygiavo pulti Jeruzalės, o karalius pasistatė stovyklą Judėjoje ir prie Siono kalno. ⁴⁹ Su Bet Cūro žmonėmis jis sudarė taiką. Jie paliko miestą, kadangi neturėjo maisto, kad pajėgtų pakelti apgulą, nes tie metai krašte buvo šabo metai. ⁵⁰ Karalius užėmė Bet Cūrą ir įkurdino jam ginti įgulą. ⁵¹ Daugelį dienų jis laikė šventovę apgulta. Pastatė apgulos bokštus ir pabūklus ugniai ir akmenims svaityti, įtaisius strėlėms leisti ir akmenims svaityti. ⁵² Ir gynėjai pasigamino panašių karo pabūklų ir ilgą laiką tęsė kovas. ⁵³ Bet maisto sandėliuose jie neturėjo, nes tai buvo septintieji metai. Be to, nuo pagonių išsigelbėjusieji Judėjoje buvo ištuštinę paskutinius sandėlius. ⁵⁴ Tik nedaugelis vyrų buvo pasilikę šventovėje, o kiti išsiskirstė į namus, nes badas buvo juos nukamavęs.

⁵⁵ Tuo tarpu Lisijas išgirdo, kad Pilypas, kurį karalius Antiochas, dar gyvas būdamas, buvo paskyręs auklėti jo sūnų Antiochą ir rengti būti karaliumi, ⁵⁶ sugrįžo iš Persijos ir Medijos su kariuomene, išžygiavusia su karaliumi, ir mėgina pasiglemžti valdžią. ⁵⁷ Tai sužinojęs, Lisijas nutarė nedelsdamas pasitraukti. Kariuomenės vadas ir kareiviams jis sakė: „Kasdien einame silpnyn, mūsų maisto atsargos jau menkos, vieta, kurią laikome apgultą, yra stipri, o mes įpareigoti rūpintis karalystės reikalais. ⁵⁸ Tad tarkimės su tais žmonėmis, sudarykime taiką su jais ir visa jų tauta. ⁵⁹ Leiskime jiems vėl gyventi pagal jų įstatymus, kaip jie anksčiau darė. Juk dėl įstatymų, kuriuos mes panaikinome, jie įpyko ir visa tai padarė“.

⁶⁰ Karaliui ir pareigūnams kalba patiko. Jis pasiuntė apgultiesiems taikos pasiūlymą, ir šie priėmė jį. ⁶¹ Karalius ir pareigūnai patvirtino sutartį savo prie-

saika. Apgultieji paliko tvirtovę. ⁶² Bet užkopęs ant Siono kalno ir pamatęs, kaip ta vieta įtvirtinta, karalius sulaužė priesaiką, kurią buvo davęs, ir įsakė nugriauti supančią sieną. ⁶³ Po to skubiai išžygiavo ir sugrįžo į Antiochiją. Čia rado Pilypą, valdantį miestą, kovojo su juo ir jėga paėmė miestą.

Demetrijas tampa karaliumi

7 Šimtas penkiasdešimt pirmais metais Seleuko sūnus Demetrijas išvyko iš Romos ir atvykęs su keletu vyrų į vieną pajūrio miestą pradėjo ten karaliauti. ² Jam rengiantis įžengti į savo protėvių rūmus, kariai suėmė Antiochą ir Lisiją, norėdami juos perduoti jam. ³ Kai jam apie tai buvo pranešta, jis tarė: „Jų veido man nerodykite!“ ⁴ Tad kariai juos nužudė, ir Demetrijas atsėdė į savo karalystės sostą.

⁵ Tada visi izraelitai, atsimetę nuo įstatymo ir nedorėliai, suėjo pas jį. Jų vadas buvo Alkimas, troškęs tapti vyriausiuoju kunigu. ⁶ Karaliui jie apskundė tautą. „Judas ir jo broliai, – sakė jie, – išžudė visus tavo bičiulius ir išvarė mus iš krašto. ⁷ Tad pasiųsk vyrą, kuriuo pasitiki. Tenukeliauja ir tepamato nuniokojimą, kurį Judas padarė mums ir karaliaus valdoms. Tenubaudžia juos ir visus, kurie jiems padeda“.

⁸ Karalius išrinko Bakchidą, vieną iš karaliaus bičiulį, Užeufratės srities valdytoją. Jis buvo įžymus žmogus karalystėje ir ištikimas karaliui. ⁹ Karalius išsiuntė jį drauge su nedorėliu Alkimu, kuriam suteikė vyriausiojo kunigo vietą, įsakydamas atkeršyti izraelitams. ¹⁰ Jie leidosi į žygį ir atvykę į Judą su didele kariuomene nusiuntė pasiuntinius pas Judą ir jo brolius siūlyti taikos klastingais žodžiais. ¹¹ Bet šie į jų žodžius nekreipė dėmesio, nes matė, kad jie atvyko su didele kariuomene.

¹² Nepaisant to, pareigūnų būrys nuėjo ieškoti teisingo sprendimo. ¹³ Chasidai buvo pirmieji, norėję siekti taikos

su jais, ¹⁴ nes manė: „Kunigas iš Aarono palikuonių atėjo su kariuomene. Jis mums nieko pikta nedarys“. ¹⁵ Alkimas kalbėjosi su jais taikingai, net prisiekė, tardamas: „Mes nė nebandysime nei jūsų, nei jūsų bičiulių užgauti“. ¹⁶ Jie patikėjo. O jis šešiasdešimt iš jų suėmė ir tą pačią dieną nužudė, taip įvykdydamas Rašto žodžius:

¹⁷ * „Kūnus tavo ištikimųjų
jie išmėtė,

jų kraują praliejė visur
Jeruzalės apylinkėse,
nebuvo kam jų palaidoti“.

¹⁸ Tada visą tautą sukaustė baimė ir išgąstis. „Neturi jie nei tiesos, nei teisingumo, – sakė žmonės, – jie sulaužė sutartį, nepaisydami duotos priesaikos“.

¹⁹ Po to Bakchidas paliko Jeruzalę ir pasistatė stovyklą prie Bet Zaito. Jis įsakė suimti daugelį vyrų, kurie buvo pas jį perbėgę, bei keletą mūsų žmonių ir nužudyti juos nustumiant į didžiąją vandens talpyklą. ²⁰ Pavedęs Alkimui valdyti sritį, paliko jam būrį karių, o pats sugrįžo pas karalių.

²¹ Alkimas darė visa, kad išsilaikytų vyriausiojo kunigo vietoje. ²² Prie jo būrėsi visi tautos triukšmadariai. Užgrobę Judo krašto valdžią, jie darė daug žalos Izraeliui. ²³ Judas matė visą žalą, Alkimo ir jo rėmėjų daromą izraelitams, kur kas didesnę, negu pagonyms buvo padarę. ²⁴ Tad Judas perėjo visą Judėjos žemę ir keršijo perbėgėliams, užkirsdamas kelią buvusiesiems mieste eiti į kaimus. ²⁵ Ilgainiui Alkimas, pastebėjęs, kad Judas su savo rėmėjais stiprėja, ir supratęs, kad jis bejėgis jiems priešintis, sugrįžo pas karalių ir apkaltino juos dideliais nusikaltimais.

Nikanoro kovos su Judu

²⁶ Tada karalius išsiuntė Nikanorą, vieną įžymiausių savo vadų, nuožmų Iz-

raelio priešą, įsakydamas išnaikinti tautą. ²⁷ Nikanoras, įžengęs į Jeruzalę, lydimas didelės kariuomenės, klastingai nusiuntė Judui ir broliams šitokią taikingą žodį: ²⁸ „Tenebūna tarp manęs ir jūsų nesantaikos. Su keletu vyrų ateisiu taikingai pasimatyti veidas į veidą“. ²⁹ Jis atėjo pas Judą, ir jiedu taikingai pasisveikino. Bet kariai buvo pasirengę pagrobtį Judą. ³⁰ Judui paaiškėjo, kad Nikanoras atėjo pas jį su klausa, jis tapo atsargesnis ir atsisakė vėl su juo susitikti. ³¹ Pajutęs, kad jo sąmokslas atidengtas, Nikanoras išžygiavo į Kafar Salamą susitikti su Judu mūsų. ³² Beveik penki šimtai vyrų iš Nikanoro kariuomenės krito, o likusieji subėgo į Dovydo miestą.

³³ Po šių įvykių Nikanoras užkopė ant Siono kalno. Kai kurie kunigai iš šventyklos ir kai kurie tautos seniūnai išėjo jo taikingai pasveikinti ir parodyti jam deginamąją auką, kuri buvo aukojama už karalių. ³⁴ Bet jis tyčiojosi iš jų, išjuokė ir suteršė. Įžūliai kalbėjo ir ³⁵ įpykęs prisiekė, tardamas: „Jeigu Judas ir jo kariuomenė nebus atiduoti tuojau pat man į rankas, kai tik sugrįšiu nugalėjęs, šią šventyklą sudeginysiu“. Nikanoras išėjo labai įniršęs.

³⁶ Tada kunigai vėl suėjo į vidų ir sustojo prieš aukurą ir šventyklą. Verkdamie jie meldėsi:

³⁷ „Tu pasirinkai šiuos Namus,
kad jie būtų vadinami tavo vardu
ir taptų maldos ir prašymo
Namais tavo tautai.

³⁸ Atkeršyk šiam žmogui

ir jo kariuomenei,

tekrinta jie nuo kalavijo.

Atsimink jų šventvagiškas kalbas,
neleisk jiems gyviems išlikti“.

³⁹ Nikanoras išžygiavo iš Jeruzalės ir pasistatė stovyklą prie Bet Horono, o ten prie jo prisidėjo Sirijos kariuomenė. ⁴⁰ Judas pasistatė stovyklą su trim tūkstančiais vyrų prie Hadašos. Čia Judas meldėsi:

^{41*} „Tuomet, kai karaliaus pasiuntiniai šventvagiškai kalbėjo, tavo angelas nuėjęs užmušė iš jų aštuoniasdešimt penkis tūkstančius.

⁴² Tad taip šiandien mūsų akyse sutriuškink šią kariuomenę! Težino visi kiti, kad Nikanoras šventvagiškai kalbėjo

apie tavo šventyklą.

Teisk jį pagal jo nedorumą!“

⁴³ Abi kariuomenės susitiko mūšyje adaro mėnesio tryliką dieną. Nikanoro kariuomenė buvo sutriuškinta, o pats jis pirmas žuvo mūšyje. ⁴⁴ Pamatę, kad Nikanoras žuvo, jo kariai, metę ginklus, pabėgo. ⁴⁵ Judas ir jo vyrai vijosi juos visą dieną nuo Hadašos iki Gezero apylinkių, įkandinė šaukdami trimitais į kovą. ⁴⁶ Išgirdę šaukimą, iš visų aplinkinių Judėjos kaimų išėjo žmonės ir puolę bėglius iš šonų varė atgal pas besivejančius. Visi žuvo nuo kalavijo, nė vienas neišliko gyvas. ⁴⁷ Judas ir jo vyrai pasiėmė karo laimikį ir grobį. Jie nukirto Nikanorui galvą bei dešinę ranką, kurią iš įžulumo jis buvo pakėlęs, ir parnešę pakabino netoli Jeruzalės. ⁴⁸ Švęsdami tą dieną kaip didelę iškilmę, žmonės labai džiaugėsi. ⁴⁹ Buvo nutarta, kad toji diena turi būti švenčiama kasmet adaro mėnesio tryliką dieną. ⁵⁰ Po to Judėja trumpą laiką buvo rami.

Sutartis su romėnais

8 Judas buvo girdėjęs apie romėnų garsą: kad jie yra didelė galybė, kad draugiškai elgiasi su visais, kurie dedasi prie jų bendram reikalui, ir kad sudarė draugystės sutartį su visais, kurie į juos kreipėsi. Iš tikrųjų jie buvo labai galingi. ² Jam buvo pranešta apie jų karus ir žygdarbius užkariaujant gala-

tus ir priverčiant juos mokėti duoklę.

³ Jie buvo kovoję Ispanijoje ir ten paėmę sidabro ir aukso kasyklas. ⁴ Tą visą sritį jie buvo užkariavę savo sumanumu ir ištverme, nors ji buvo didelė šalis ir toli nuo Romos. Jie buvo kovoję ir su karaliais, atžygiavusiais jų pulti iš tolimų žemės pakraščių, sutriuškinę juos ir ištikę dideliu pralaimėjimu, privertę mokėti metinę duoklę.

⁵ Jie buvo mūšyje sutriuškinę ir padarę sau pavaldžius ir Pilypą, ir makedonų karalių Persėją, ir kitus, išdrįsusius su jais kariauti. ⁶ Jie buvo nugalėję ir Azijos karalių Antiochą Didįjį, išėjusį kariauti prieš juos su šimtu dvidešimt dramblių, raitija, kovos vežimais ir milžiniška kariuomene. Jis buvo jų sutriuškintas. ⁷ Paėmę jį gyvą, romiečiai privertę jį ir jo įpėdinius sumokėti didelę duoklę, duoti įkaitų ir užleisti ⁸ kai kurias geriausias valdas – Indijos, Medijos ir Lydijos šalis. Atėmę iš jo romėnai atidavė jas karaliui Eumenui. ⁹ Graikijos gyventojams užsimojus eiti į žygį ir juos sunaikinti, ¹⁰ romėnai, apie tai sužinoję, pasiuntė vieną karvedį prieš graikus ir kariavo su jais. Daug jų buvo sužeista ir nukauta. Paėmę jų žmonas ir vaikus, romėnai išvarė į nelaisvę. Romėnai juos plėšė, paėmė jų žemę, išgriovė tvirtoves ir pavertę juos vergais iki šios dienos. ¹¹ Visas kitas karalystes ir salas, kurios kada nors buvo drįsusios jiems pasipriešinti, romėnai sunaikino ir pavergė, ¹² bet su savo draugais ir tais, kurie jais pasitiki, palaikė draugystę. Arti ir toli jie padarė karalius sau pavaldžius, ir visus, girdėjusius apie romėnų garsą, apėmė baimė. ¹³ Iš tikrųjų kam jie norėję padėti tapti karaliais, tie karaliai, ir vertę nuo sosto tuos, kuriuos norėję. Taigi romėnai buvo pasiekę galybės viršūnę. ¹⁴ Tačiau nė vienas jų nebuvo užsidėjęs vainiko nei vilkėjo purpuru savo didybės ženklą, ¹⁵ bet jie pasistatę senato namus, ir trys šimtai ir dvidešimt vyrų

juose kasdien svarstą, kaip palaikyti tautoje tvarką. ¹⁶ Jie kasmet pavedą valdymą vienam žmogui vieneriems metams su galia visam kraštui, ir visi klausą to vieno žmogaus, nesą tarp jų nei pavydo, nei nepasitikėjimo.

¹⁷ *Tad išrinkęs Hakoco sūnaus Johananą sūnų Eupolemą ir Eleazarą sūnų Jasoną, Judas pasiuntė juos į Romą, norėdamas sudaryti su romėnais draugystės bei gynybos sąjungą, ¹⁸ kad atsikratytų graikų jungo. Mat jiems buvo aišku, kad graikų karalystė stūmė Izraelį į tikrą vergiją. ¹⁹ Taigi atvykę į Romą po ilgos kelionės, jie nuėjo į senatą ir taip kalbėjo: ²⁰ „Judas Makabiejus, jo broliai ir žydų tauta mus atsiuntė pas jus. Mes norime sudaryti su jumis gynybos bei taikos sąjungą ir įsirašyti į jūsų sąjungininkų ir bičiulių tarpą“. ²¹ Senatas jų pasiūlymą priėmė. ²² *Štai nuorašas laiško, kurį romėnai, išraižę vario lentelėse, nusiuntė į Jeruzalę, kad būtų ten laikomas kaip taikos ir sąjungos įrašas:

²³ „Gerovė telydi per amžius romėnus ir žydų tautą jūroje ir žemėje! Tenepasiekia jų nei kalavijas, nei priešas! ²⁴ Bet jeigu pirma kiltų karas prieš Romą ar bet kurį jos sąjungininką kurioje nors jos valdų, ²⁵ žydų tauta iš visos širdies teiks jiems pagalbą, kaip sąlygos reikalauja. ²⁶ Jie neteiks ir neparūpins priešui nei grūdų, nei ginklų, nei lėšų ar laivų, kaip buvo sutarta Romoje. Jie vykdys savo įsipareigojimus, negaudami jokio atlygio. ²⁷ Tokiu pat būdu, jeigu pirma kiltų karas prieš žydų tautą, romėnai noriai elgsis kaip sąjungininkai, kiek sąlygos reikalaus. ²⁸ Jie neteiks jų užpuolikui nei grūdų, nei ginklų, nei lėšų ar laivų, kaip buvo sutarta Romoje. Romėnai vykdys savo įsipareigojimus be klastos. ²⁹ Minėtomis sąlygomis romėnai sudarė sutar-

tį su žydų tauta. ³⁰ Bet jeigu vėliau abi pusės po to nutartų ką nors pridėti ar atimti, jos tai gali daryti savo nuožiūra. Tai, ką jie nutars pridėti ar atimti, tai galios. ³¹ O dėl karaliaus Demetrijo nusikaltimų jums mes jam taip parašėme: ‘Kam gi padarei savo jungą sunkų mūsų bičiuliams, mūsų sąjungininkams žydams? ³² Taigi jeigu jie vėl kreipsis į mus su skundu dėl jūsų, mes ginsime jų teises, kovodami su jumis jūroje ir žemėje“.

Judo Makabiejaus žūtis

9 Sužinojęs, kad Nikanoras ir jo kariuomenė žuvo mūšyje, Demetrijas antrą kartą išsiuntė į Judo kraštą Bakchidą ir Alkimą drauge su dešiniuoju savo kariuomenės sparnu. ² Jie pasuko keliu, vedančiu į Galilėją, ir pasistatė stovyklą priešais šlaitą prie Arbelo paėmė ją ir užmušė daug žmonių. ³ Šimtas penkiasdešimt antrų metų pirmą mėnesį jie pasistatė stovyklą šalia Jeruzalės. ⁴ Po to leidosi su dvidešimt tūkstančių vyrų ir dviem tūkstančiais raitijos Beerzeto link. ⁵ Judas su trim tūkstančiais rinktinų vyrų buvo įkūręs stovyklą prie Elaso. ⁶ Matydami tokią didelę priešų karių daugybę, jo vyrai buvo siaubo apimti. Daugelis jų traukėsi iš stovyklos, kol ilgainiui liko ne daugiau kaip aštuoni šimtai vyrų.

⁷ Matydamas, kad jo kariuomenė tirpsta kaip tik tuo metu, kai mūšis jau čia pat, Judas buvo priblokštas. Laiko jiems suburti nebuvo. ⁸ Tačiau, nors ir pats bijodamas, su juo pasilikusiems vyrams jis tarė: „Pakilkime! Pirmyn prieš mūsų priešus! Galbūt mes būsimė pakankamai stiprūs su jais kovoti!“ ⁹ Vyrai mėgino jį atkalbėti, sakydami: „Tikrai nepajėgsime. Dabar verčiau gelbėkime savo gyvastį. Sugrįžkime su savo broliais ir tada kovokime prieš juos. Mūsų per mažai!“ ¹⁰ Bet Judas atsakė: „Jokiu būdu nedarysime tokio dalyko, nebėgsime nuo jų! Jeigu atėjo

^{8,17} 2 Mak 4, 11

^{8,22} 1 Mak 14, 18

mūsų valanda, bent mirkime kaip vyrai už savo brolius, nepalikime nieko, kas būtų dėmė mūsų geram vardui“.

¹¹ Tada Bakchido kariuomenė išžygiavo iš stovyklos ir išsidėstė mūšiu. Raitija buvo padalyta į du raitininkų būrius, svaidyklininkai bei lankininkai žengė gretų priekyje, o visi narsuliai vyrai buvo pirmoje gretoje. ¹² Bakchidas buvo prie dešiniojo sparno. Mūšio gretos su raitininkų būriais iš abiejų šonų artinosi gaudžiant trimitams. Ir Judo vyrai pūtė savo trimitus. ¹³ Žemė drebėjo nuo kariuomenių užesio. Mūšis šėlo nuo ryto iki vakaro.

¹⁴ Judui pastebėjus, kad Bakchidas ir pagrindinė jo kariuomenės jėga buvo dešiniajame sparne, visi drąsiausi vyrai susitelkė apie jį. ¹⁵ Dešinį sparną su triuškinę, jie vijosi priešą iki pat Azoto kalno. ¹⁶ Bet kairiajame sparne vyrai, matydami, kad dešinysis sparnas priverstas trauktis, pasisuko ir ėmė sekti iš paskos Judą bei jo vyrus, puldami iš užnugario. ¹⁷ Mūšis tapo dar nužmesnis. Abi pusės jame neteko daug sužeistų ir žuvusių. ¹⁸ Žuvo ir Judas, o išlikusieji pabėgo.

¹⁹ Paėmę savo brolių Judą, Jehonatanas ir Simonas palaidojo jį savo protėvių kape prie Modeino ²⁰ ir apraudojo. Iš tikrųjų jo raudėjo visas Izraelis su didele širdgėla. Jie daug dienų gedėjo, sakydami:

~ ²¹ „O kaip žuvo didvyris, Izraelio gelbėtojas!“

²² Kiti Judo darbai, jo mūšiai ir atlikti žygdarbiai bei jo dvasios didybė nebuvo aprašyti, nes jų pernelyg daug.

Bakchidas ir Jehonatanas

²³ Po Judo mirties atsimetėliai nuo įstatymo pakėlė galvas visose Izraelio vietose ir vėl pasirodė visokiausių nedorėlių. ²⁴ Tomis dienomis ten buvo baisus badas; net žemė palinko į nedorėlių pusę. ²⁵ Bakchidas sąmoningai pasirinko tikėjimo priešus ir padarė

juos krašto šeimininkais. ²⁶ O jie puolė ieškoti Judo draugų ir juos gaudyti. Atvesdavo juos pas Bakchidą, kad nubaustų ir iš jų pasityčiotų. ²⁷ Taigi Izraelyje prasidėjo nuožmi priespauda, kurios nebuvo buvę nuo to meto, kai tarp jų liovėsi reikštis pranašai.

²⁸ Tada visi susirinko ir tarė Jehonatanui: ²⁹ „Nuo to meto, kai mirė tavo brolis Judas, nebuvo kito vyro, panašaus į jį, galinčio pasipriešinti mūsų priešams, tokiems žmonėms kaip Bakchidui ir kitiems, kurie nekenčia mūsų tautos. ³⁰ Tad mes išrinkome tave šią dieną užimti jo vietą, kad kaip mūsų valdovas ir vadas vestum mūsų kovą“. ³¹ Nuo to laiko Jehonatanas pradėjo vadovauti vietoj savo brolio Judo.

³² Apie tai sužinojęs, Bakchidas stengėsi jį nužudyti. ³³ Bet Jehonatanas ir jo brolis Simonas bei visi su jais buvę vyrai apie tai išgirdo ir pabėgę į Tekojos tyrus pasistatė stovyklą prie Asfaro vandens talpyklos. ³⁴ Gavęs apie tai žinią šabo dieną, Bakchidas irgi persikėlė į Užjordanę su visa savo kariuomene.

³⁵ Tada Jehonatanas pasiuntė savo brolių, vadovavusių gurguolėms, kad paprašytų jo bičiulių nabatėjų leisti pas juos pasidėti gana didelę mantą. ³⁶ Bet Jambrio kiltis iš Medebos užpuolė ir pagrobė Johananą bei visa, ką jis turėjo, nuėjo sau su grobiu. ³⁷ Vėliau Jehonatanui ir jo broliui Simonui buvo pranešta: „Jambrio kiltis kelia dideles vestuves ir veda į namus nuotaką, vieno Kanaano didikų dukterį iš Nadabato, su didele palyda“. ³⁸ Atsimindami savo brolio Johanano kraują, jie nuėjo ir pasislėpė kalno priedangoje. ³⁹ Apsižvalgę jie staiga pamatė triukšmingą eiseną su labai daug mantos. O jaunas su savo draugais ir broliais, lydimi būgnelių su žvangučiais, muzikos instrumentų, stipriai ginkluoti, išėjo jų pasitikti. ⁴⁰ Tada pakilę iš pasalos, jie puolė juos žudyti. Daug buvo sužeistų

ir kritusių, o išlikusieji pabėgo į kalną. Buvo paimta visa jų manta. ⁴¹Tai gi vestuvės virto gedulu, o giesmininkų balsai – rauda. ⁴²Įvykdę kerštą už savo brolio kraują, jie sugrįžo į Jordano pelkes.

⁴³Apie tai išgirdęs Bakchidas šabo dieną nužygiavo prie Jordano krantų su didele kariuomene. ⁴⁴Jehonatanas savo vyrams tarė: „Pakilkime! Kovokime už savo gyvastį, nes šiandien ne taip, kaip buvo vakar ar užvakar. ⁴⁵Pasižiūrėkite! Mūsų mums prieš akis, už nugaros Jordano vandenys, o vienoje ir kitoje pusėje pelkės ir tankmės. Nėra kur pabėgti. ⁴⁶Tad šaukitės Dangaus, kad būtumėte išgelbėti iš mūsų priešų rankų“. ⁴⁷Prasidėjo kova vyro prieš vyrą. Jehonatanas pakėlė ranką smogti Bakchidui, bet šis atsitraukė. ⁴⁸Tada Jehonatanas ir jo vyrai šoko į Jordaną ir nuplaukė prie kito kranto, o priešas per Jordaną jų vytis nesikėlė. ⁴⁹Tą dieną žuvo apie tūkstantis Bakchido vyrų.

⁵⁰Bakchidas sugrįžo į Jeruzalę ir ėmėsi tvirtinti Judėjos miestus. Jis pastatė tvirtoves ir Jeriche, ir Emause, ir Bet Horone, ir Betelyje, ir Timnate, ir Piratone, ir Tefone su aukštomis sienomis ir vartais su velkėmis. ⁵¹Jose paliko įgulas, kad neduotų ramybės Izraeliui. ⁵²Jis įtvirtino ir Bet Cūro miestą, Gezerą ir tvirtovę Jeruzalėje, pastatė įgulas ir aprūpino maisto sandėliais. ⁵³Paėmęs krašto vadų sūnus įkaitais, Bakchidas laikė juos kalėjime Jeruzalės tvirtovėje.

⁵⁴Šimtas penkiasdešimt trečių metų antrą mėnesį Alkimas įsakė nugriauti šventyklos vidinio kiemo sieną. Jis nugriovė pranašų darbą! Bet jis tik pradėjo griauti. ⁵⁵Kaip tik tuo metu jį ištiko liga, ir darbai buvo nutraukti. Jis nebegalėjo atverti burnos, nes buvo taip paralyžiuotas, kad nei žodžio nebeištarė, nei dėl namų ką įsakinėjo. ⁵⁶Galop Alkimas mirė baisiai kentėdamas. ⁵⁷Alkimui mirus, Bakchidas su-

grįžo pas karalių, ir Judėja dvejus metus buvo palikta ramybėje.

⁵⁸Tada visi atsimetėliai nuo Įstatymo surengė nedorą sąmokslą. „Štai, – sakė jie, – Jehonatanas ir jo rėmėjai gyvena be rūpesčio savo namuose ir jaučiasi saugūs. Tad pakvieskime Bakchidą, ir jis suims juos visus per vieną naktį“. ⁵⁹Nuvykę pas jį susitarė. ⁶⁰Bakchidas leidosi į žygį su didele kariuomene ir nusiuntė slapta laiškus į Judėją visiems savo sąjungininkams, kad sumintų Jehonataną ir jo vyrus. Tačiau to padaryti jie negalėjo, nes sąmokslas iškilo viešumon. ⁶¹Užtat Jehonatanas vyrai nutvėrė apie penkiasdešimt krašte gyvenusių atsakingų už šį sąmokslą vyrų ir juos užmušė.

⁶²Tada Jehonatanas drauge su savo vyrais ir Simonu pasitraukė į Bet Basį tyruose. Atstatę išgriautąsias tos vietovės dalis, įtvirtino ją. ⁶³Bakchidas, apie tai sužinojęs, sutelkė visas savo pajėgas ir pranešė visiems savo rėmėjams Judėjoje. ⁶⁴Nužygiavęs jis pasistatė stovyklą priešais Bet Basį ir įsirengęs apgulos pabūklus kovojo su juo daug dienų.

⁶⁵O Jehonatanas, palikęs savo brolių Simoną mieste, mažo vyrų būrio lydimas, išsmuko į kaimo vietoves. ⁶⁶Jis parbloškė Odomerą bei jo brolius ir Fasirono žmones jų stovykloje. Tada jie pradėjo neduoti ramybės ir puldinėti Bakchido pajėgas. ⁶⁷O Simonas ir jo vyrai, išpuolę iš miesto padegė apgulos pabūklus. ⁶⁸Galop jie nugalėjo Bakchidą mūšyje. Tai jį labai kankino, nes jo užmojis ir žygis nuėjo niekais. ⁶⁹Širsdamas ant atsimetėlių, patarusių jam rengti žygį į kraštą, daugelį jų Bakchidas užmušė. Po to apsisprendė grįžti į savo kraštą.

⁷⁰Jehonatanas, apie tai sužinojęs, nusiuntė pas jį pasiuntinius, siūlydamas tartis dėl taikos ir išlaisvinti belaisvius. Bakchidas, sutikęs su jo pasiūlymais, įvykdė juos ⁷¹ir prisiekė

niekada nebemėginsias jam pakenkti per visas likusias savo gyvenimo dienas. ⁷² Išlaisvinęs belaisvius, kuriuos buvo anksčiau paėmęs iš Judo krašto, jis apsisuko ir sugrįžo į savo šalį. Į jų žemę niekada daugiau nebežygiavo.

⁷³ Taigi kalavijas liovėsi šėlti Izraelyje. Jehonatanas apsigyveno Michmaše ir pradėjo teisėjauti tautai. Jis sunaikino Izraelio atsimetėlius nuo Įstatymo.

Aleksandro sukilimas

10 Šimtas šešiasdešimtais metais Antiocho sūnus Aleksandras Epifanas subūrė kariuomenę ir paėmė Ptolemaidę. Gyventojų mielai sutiktas jis pradėjo karaliauti. ² Apie tai išgirdęs, karalius Demetrijas sutelkė didžiules pajėgas ir išžygiavo susitikti su juo mūšyje. ³ Be to, Demetrijas pasiuntė Jehonatanui labai taikingą laišką, žadėdamas jį pagerbti. ⁴ Mat jis sakė sau: „Kreipkimės į jį pirmi ir susitaikykime, kol jis nespėjo susikalbėti prieš mus su Aleksandru. ⁵ Juk jis atsimins visas skriaudas, kurias esame padarę ir jam, ir jo broliams, ir jo tautai“. ⁶ Tad Demetrijas suteikė jam teisę rinkti kariuomenę, aprūpinti ją ginklais bei laikyti save jo sąjungininku ir įsakė, kad tvirtovėje laikomi įkaitai būtų perduoti jam.

⁷ Taigi Jehonatanas, įžygiavęs į Jeruzalę, perskaitė tą laišką girdint visiems žmonėms. Tvirtovėje buvusiems vyrams ⁸ žinia, kad karalius suteikė jam teisę rinkti kariuomenę, kėlė siaubą. ⁹ Bet jie perdavė įkaitus Jehonatanui, o jis atidavė juos tėvams. ¹⁰ Po to Jehonatanas apsigyveno Jeruzalėje ir ėmėsi atstatyti ir atnaujinti miestą. ¹¹ Darbų vadovams įsakė statyti sienas ir gynybos įtvirtinimus aplink Siono kalną, kad jie būtų stipresni, iš keturkampių akmenų. Jie taip ir padarė.

¹² Svetimšaliai, buvę Bakchido statytose tvirtovėse, išbėgiojo. ¹³ Palikę savo vietas, visi sugrįžo į savo šalį. ¹⁴ Tik Bet

Cūre buvo likę keletas atsimetėlių nuo Įstatymo ir įsakymų, nes jis buvo prieglaudos vieta.

¹⁵ Karalius Aleksandras išgirdo apie Jehonatanui duotus Demetrijo pažadus. Jam buvo pranešta ir apie Jehonataną bei jo brolių kovas ir žygdarbius bei sunkumus, kuriuos jie turėjo pakelti. ¹⁶ „Argi galėtume rasti kitą tokį vyrą? – sušuko jis. – Mes turime tuoju patį jį padaryti savo draugu ir sąjungininku!“ ¹⁷ Tad jis parašė Jehonatanui laišką, kreipdamasis šiais žodžiais:

¹⁸ „Karalius Aleksandras su džiaugsmu sveikina savo brolių Jehonataną.

¹⁹ Mes girdėjome apie tave, kad esi narsus galiūnas ir vertas būti mūsų draugu. ²⁰ Todėl šiandien tave paskyrėme būti tavo tautos vyriausioju kunigu. Tu turi būti vadinamas karaliaus bičiuliu. Tu turi rūpintis mūsų reikalais ir palaikyti su mumis draugystę“.

Jis nusiuntė Jehonatanui ir purpuro skraistę bei aukso vainiką.

²¹ Jehonatanas apsiliko šventuoju apdaru šimtas šešiasdešimtų metų septintą mėnesį per Palapinių šventę, surinko kariuomenę ir parūpino daugybę ginklų. ²² Išgirdęs apie tuos dalykus, Demetrijas susirūpino ir tarė: ²³ „Ką mes padarėme! Juk Aleksandras mums už akių užbėgo, draugystę su žydais laimėdamas ir pagerindamas savo padėtį! ²⁴ Ir aš jiems parašysiu, siūlydamas paskatų ir žadėdamas garbę ir dovanų; galbūt jie ateis man į pagalbą“. ²⁵ Taigi jis pasiuntė jiems tokį laišką:

„Karalius Demetrijas su džiaugsmu sveikina žydų tautą. ⁷

²⁶ Mes girdėjome, kad jūs laikėtės sutarčių su mumis, likote draugiški mums ir neperėjote pas mūsų priešus. Tai mus labai džiugina. ²⁷ Tad likite mums ištikimi ir toliau. Mes atlyginsime už jūsų gerą elgesį mūsų atžvilgiu. ²⁸ Suteiksime jums daug lengvatų ir duosime dovanų. ²⁹ Tad dabar aš

išlaisvinu jus ir atleidžiu visus žydus nuo duoklės, nuo druskos muito ir vainikų mokesčio.³⁰ *Užuot išrinkęs trečdalį grūdų derliaus ir pusę vaismedžių vaisių, kurie turėtų būti mano dalis, aš atsisakau tos teisės nuo šiandien visam laikui. Nei dabar, nei ateityje nerinksiu jų iš Judo krašto nei iš trijų prie jo iš Samarijos prijungtų sričių.³¹ Tebūna Jeruzalė ir jos žemė, jos dešimtinės ir mokesčiai šventi ir atleisti nuo mokesčių.³² Taip pat aš išsižadu teisės valdyti tvirtovę, esančią Jeruzalėje, ir perduodu ją vyriausiajam kunigui, kad pastatytų joje įgulą iš savo parinktų vyrų.³³ Visiems žydams, paimtiems į nelaisvę iš Judo krašto į bet kurią mano karalystės valdą, aš gražinu laisvę be išpirkos. Tebūna jie atleisti nuo visų mokesčių, net uždėtų ant jų galvijų.³⁴ Visos iškilmės, šabai, jaunaties bei įsakytos švenčių dienos ir trys dienos prieš iškilmę bei trys dienos po iškilmės – visos jos tebūna dienos atleidimo ir palengvinimo visiems žydams, esantiems mano karalystėje.³⁵ Niekas neturi teisės ko nors iš jų reikalauti ar ką nors iš jų trukdyti bet koku reikalu.³⁶ Tebūna trisdešimt tūkstančių žydų priimta į karaliaus kariuomenę ir tegauja jie tokį pat išlaikymą, koks priklauso karaliaus karo pajėgoms.³⁷ Tebūna kai kurie jų skiriami į svarbias karaliaus tvirtoves, tebūna kai kurie jų skiriami į atsakingas vietas karalystėje. Tebūna jų pareigūnai ir vadai paskirti iš jų pačių, tegyvena jie pagal savo įstatymus, kaip karalius ir yra įsakęs Judo krašte.³⁸ Anos trys sritys, prijungtos prie Judėjos iš Samarijos, tebūna taip suvienytos su Judėja, kad priklausytų vienam valdovui ir būtų pavaldžios tik vyriausiajam kunigui.

³⁹ Ptolemaidę ir jos apylinkes aš duodu kaip dovaną Jeruzalės šventovei reikalingoms išlaidoms padengti.

10,30

1 Mak 11,34.

⁴⁰ Aš duodu taip pat asmenišką metinę penkiolikos tūkstančių sidabro šekelių dovaną iš karaliaus įplaukų sąskaitų, paimtų iš artimiausių vietų mano valdose.⁴¹ Visos papildomos lėšos, kurių pareigūnai neperdavė, kaip buvo darę ankstesniais metais, nuo dabar bus perduodamos šventyklos reikalams.⁴² Be to, panaikinami anie penkių tūkstančių sidabro šekelių mokesčiai, kuriuos mano pareigūnai imdavo kasmet iš šventovės įplaukų, nes tos lėšos priklauso joje tarnaujantiems kunigams.⁴³ Kas tik ieškos prieglaudos Jeruzalės šventykloje ar bet kur joje, nesumokėjęs mokesčių karaliui ar prasiskolinęs, tam tebūna atleista ir sugrąžinta visa jo nuosavybė mano karalystėje.

⁴⁴ Šventovė ir jos pastatų atstatymo ir atnaujinimo išlaidos tebūna apmokėtos iš karaliaus įplaukų.⁴⁵ Panašiai ir Jeruzalės sienų atstatymas bei įtvirtinimas iš visų šonų, ir Judėjos sienų atstatymas tebūna apmokėtas iš karaliaus įplaukų.

⁴⁶ Jehonatanas ir žmonės, išklausę šių žodžių, nepatikėjo ir atmetė juos, nes atsiminė didelę Demetrijo skriaudą, kurią jis buvo padaręs Izraeliui, ir kaip nuožmiai jis buvo juos engęs.⁴⁷ Jie nutarė remti Aleksandrą, nes jis pirmas taikingai į juos kreipėsi, ir liko jo sąjungininkais visą jo gyvenimą.

⁴⁸ Karalius Aleksandras, sutelkęs didžiulę kariuomenę, pasistatė savo stovyklą priešais Demetriją.⁴⁹ Abu karaliai išėjo į mūšį. Demetrijo kariuomenė buvo priversta bėgti. Aleksandras vijo si ir juos įveikė.⁵⁰ Jis narsiai tęsė kovą ligi saulėlydžio, ir tą dieną Demetrijas žuvo.

Aleksandro sąjunga su Egiptu

⁵¹ Po to Aleksandras išsiuntė pasiuntinius pas Egipto karalių Ptolemėją su tokia žinia:

⁵² „Aš sugrįžau į savo karalystę, įžengiau į savo protėvių sostą ir pradėjau

valdyti. Aš nugalejau Demetriją ir atgavau mūsų valdas.⁵³ Su juo kovojau mūšyje, mes sutriuškinome jį bei jo kariuomenę ir įžengėme į jo karalystės sostą.⁵⁴ Tad dabar sudarykime draugystės sutartį vienas su kitu. Duok man savo dukterį žmona, ir aš tapsiu tavo žentu. Aš duosiu tau ir jai tavęs vertų dovanų“.

⁵⁵ O karalius Ptolemėjas šitaip atsakė:

„Laiminga ta diena, kurią sugrįžai į savo tėvų kraštą ir atsisėdai jų karalystės soste! ⁵⁶ Dabar aš darysiu, kaip rašei, bet susitik su manimi Ptolemaidėje, kad galėtume vienas kitą pamatyti, ir aš tapsiu tavo uošviu, kaip tu pasiūlei“.

⁵⁷ Ptolemėjas su savo dukterimi Kleopatra leidosi į kelionę iš Egipto ir atvyko į Ptolemaidę šimtas šešiasdešimt antrais metais. ⁵⁸ Karalius Aleksandras jį pasitiko, ir Ptolemėjas davė savo dukterį jam žmona ir iškėlė vestuves Ptolemaidėje, kaip karaliams įprasta daryti, su didžia iškilme.

⁵⁹ Karalius Aleksandras parašė ir Jehonatanui, kad atvyktų su juo susitikti. ⁶⁰ Tad jis, nuvykęs į Ptolemaidę su didele iškilme, susitiko su abiem karaliais ir davė jiems bei jų bičiuliams sidabro bei aukso ir daug dovanų, padarydamas jiems gerą įspūdį. ⁶¹ Tuo pačiu metu būrys niekšų izraelitų, atsimetėlių nuo Įstatymo, susibūrė kaltinti jo, bet karalius nekreipė į juos dėmesio. ⁶² Jis įsakė nuvilkti Jehonataną drabužius ir apvilkti jį purpuru, ir taip buvo padaryta. ⁶³ Karalius jį ir pasisodino šalia savęs. „Nueikite su juo į miesto vidurį, – įsakė jis savo pareigūnams, – ir paskelbkite, kad neleidžiama kelti prieš jį jokių skundų. Tenevargina jo nė vienas, kad ir kokia būtų priežastis“. ⁶⁴ Pamatę tuo paskelbimu jam teikiamą garbę ir jį patį apvilktą purpuru, jo kaltintojai visi išbėgiojo. ⁶⁵ Be to, karalius, pagerbdamas Jehonataną,

įrašė jį tarp savo pirmųjų bičiulių ir paskyrė jį karo vadu bei srities valdytoju. ⁶⁶ Tada Jehonatanas, kupinas džiaugsmo, sugrįžo į Jeruzalę ramybėje.

Jehonatanas nugali Apoloniją

⁶⁷ Šimtas šešiasdešimt penktais metais Demetrijo sūnus Demetrijas atvyko iš Kretos į savo tėvų šalį. ⁶⁸ Karalius Aleksandras, apie tai išgirdęs, buvo labai susirūpinęs ir sugrįžo į Antiochiją. ⁶⁹ Demetrijas Celesirijos valdytoju paskyrė Apoloniją. Sutelkęs didelę kariuomenę, Apolonijas pasistatė stovyklą prie Jabnės. Iš ten jis nusiuntė vyriausiajam kunigui Jehonatanui tokį žodį:

⁷⁰ „Tu tik vienas mums priešiniesi. Dėl tavęs esu išjuokiamas ir gėdinamas. Kam gi rodai galybę prieš mus kalnuose? ⁷¹ Jeigu tu pasitiki savo pajėgomis, atžygiuok pas mus į lygumą, ir ten išmėginkime vienas kito jėgą. Miestų jėga mano pusėje. ⁷² Pasiklausk ir sužinok, kas aš ir kas tie kiti, kurie man padeda. Žmonės tau pasakys, kad tu negali stoti į kovą su manimi, nes tavo tėvai, būdami savo žemėje, du sykius buvo priversti bėgti. ⁷³ Tad tu nepajėgsi atsilaikyti prieš mano raitiją ir tokią kariuomenę kaip ši lygumoje, kur nėra nei uolos, nei akmens, nei jokios vietos, kur pabėgti“.

⁷⁴ Išgirdęs Apolonijo žodžius, Jehonatanas pasijuto įžeistas. Išsirinkęs dešimt tūkstančių vyrų, jis leidosi į žygį iš Jeruzalės, o jo brolis Simonas prisijungė jam padėti. ⁷⁵ Jis pasistatė stovyklą prie Jopės, bet miesto gyventojai uždarė miesto vartus, nes ten įgulą turėjo Apolonijas. Žydams apgulus, ⁷⁶ miesto gyventojus apėmė baimė. Jie atidarė miesto vartus, ir Jehonatanas paėmė Jopę.

⁷⁷ Gavęs apie tai žinią, Apolonijas išrikiavo žygiui tris tūkstančius raitijos bei didelę pėsčiųjų kariuomenę ir išžygiavo Azoto link, tarsi norėdamas

peržygiuoti miestą. Bet kartu jis slinko į lygumą, kur turėjo didžiulį raitijos dalinį ir juo pasitikėjo.⁷⁸ Jehonatanas nusivijo jo iki Azoto, ir kariuomenės pradėjo mūšį.⁷⁹ Apolonijas buvo palikęs tūkstančio raitininkų pasala užnugaryje.⁸⁰ Jehonatanas suvokė, kad jo užnugaryje yra pasala, nes priešas buvo apsupęs jo kariuomenę ir šaudė strėlėmis į jo vyrus nuo ankstyvo ryto iki vėlyvos popietės.⁸¹ Bet jo vyrai laikėsi tvirtai, kaip Jehonatanas buvo įsakęs, o priešas arkliai išvargo.

⁸² Tada Simonas atvedė savo pajėgas ir pradėjo mūšį su priešais gretomis. Jų raitija buvo išvargusi, priešas gretos palūžo prieš jį, ir jie buvo priversti bėgti.⁸³ Jų raitininkai buvo per daug išsklaidyti lygumoje. Tad nubėgę į Azotą, jie suėjo į savo stabo Bet Dagono šventyklą.⁸⁴ Bet Jehonatanas sudegino Azotą bei visus aplinkinius miestus ir paėmė grobį. Sudegino ir Dagono šventovę bei visus, ieškojusius joje prieglaudų.⁸⁵ Žuvusių nuo kalavijo ir tų, kurie buvo gyvi sudeginti, iš viso buvo aštuoni tūkstančiai.

⁸⁶ Pasitraukęs iš ten, Jehonatanas pasistatė stovyklą prie Aškelono. To miesto gyventojai išėjo su didele iškilmė jo pasitikti.⁸⁷ Po to jis ir jo vyrai, apsikrovę gausiu grobiu, sugrįžo į Jeruzalę.

⁸⁸ Išgirdęs apie tuos įvykius, karalius Aleksandras dar labiau pagerbė Jehonataną.⁸⁹ Jis atsiuntė jam tokią aukso sagę, kokia paprastai duodama karaliaus giminaičiams. Be to, jis atidavė jam Ekroną ir visas jo žemes kaip nuosavybę.

Demetrijo ir Ptolemėjo sąjunga

11 Tuo tarpu Egipto karalius, sutelkęs dideles karines pajėgas, gausias tarsi pajūrio smiltys, ir daug laivų, mėgino klasta paimti Aleksandro karalystę ir prijungti prie savosios.² Jis sakėsi žygiuojąs į Siriją taikingų norų ve-

damas. Miestų gyventojai atidarė jam vartus ir ėjo jo pasitikti. Mat Aleksandras buvo jiems įsakęs tai daryti, nes Ptolemėjas buvo jo uošvis.³ Bet Ptolemėjas, įėjęs į miestus, kiekviename palikdavo savo ginkluotų pajėgų įgulą.

⁴ Kai jis pasiekė Azotą, gyventojai parodė sudegintą Dagono šventovę, sunaikintą Azotą bei nuniokotas apylinkes, visur tysančius lavonus ir sunaglėjusius lavonus tų, kuriuos Jehonatanas buvo sudeginęs kare. Jie buvo sumesti į krūvas prie kelio.⁵ Norėdami iš anksto nuteikti karalių prieš Jehonataną, jie papasakojo ir visa, ką Jehonatanas buvo padaręs, tačiau karalius tylėjo.⁶ Jehonatanas pasitiko karalių Jopėje labai iškilmingai. Jiedu vienas kitą pasveikino ir ten praleido naktį.⁷ Palydėjęs karalių iki pat upės, vardu Eleuteras, Jehonatanas sugrįžo į Jeruzalę.

⁸ O karalius Ptolemėjas savo ruožtu paėmė pajūrio miestus iki pajūrio Seleukijos. Visą laiką jis brandino sąmokslą prieš Aleksandrą.⁹ Jis nusiuntė pasiuntinius pas karalių Demetriją, tardamas: „Eikš, sudarykime sandorą. Aš tau duosiu savo dukterį žmoną, kurią yra vedęs Aleksandras, ir tu būsi karaliumi savo tėvo karalystėje.“¹⁰ Mat aš gailiuosi davęs tam žmogui savo dukterį. Juk jis mėgino mane nužudyti!“¹¹ Ptolemėjas kaltino Aleksandrą, kad jis troško paimti jo karalystę.¹² Tad atėmęs iš jo savo dukterį ir atidavęs Demetriui, Ptolemėjas nutraukė santykius su Aleksandru. Jų nesantai-ka iškilo į viešumą.

¹³ Po to Ptolemėjas, įžygiavęs į Antiochiją, užsidėjo Azijos karaliaus vainiką. Taigi jis nešiojo ant galvos du vainikus – Egipto ir Azijos.

¹⁴ O karalius Aleksandras visą tą laiką buvo Kilikijoje, nes tos srities gyventojai buvo sukėlę maištą.¹⁵ Apie tai išgirdęs Aleksandras atžygiavo į mūšį su savo varžovu. Ptolemėjas išėjo prieš

jį su galinga kariuomene ir priver-
tė bėgti. ¹⁶ Ieškodamas prieglobsčio,
Aleksandras pabėgo į Arabiją, o kara-
lius Ptolemėjas tapo nugalėtoju. ¹⁷ Za-
bdielis Arabas, nukiręs Aleksandrui
galvą, atsiuntė ją Ptolemėjui. ¹⁸ Bet po
trejeto dienų Ptolemėjas mirė, ir jo
įgulos tvirtovėse jų gyventojų buvo su-
naikintos. ¹⁹ Taigi šimtas šešiasdešimt
septintais metais karaliumi tapo De-
metrijas.

Jehonatanas ir Demetrijas

²⁰ Tomis dienomis Jehonatanas pašau-
kė prie ginklų Judėjos vyrus pulti tvir-
tovę Jeruzalėje. Prieš ją buvo pastatyta
daug apgulos pabūklų. ²¹ Bet keletas at-
simetėlių, nekentusių savo tautos, nu-
ėję pas karalių Demetriją pranešė, kad
Jehonatanas apgulė tvirtovę. ²² Žinia
karalių labai supykde. Vos ją išgirdęs,
tuojau pat leidosi kelionėn į Ptolemai-
dę. Jis parašė Jehonatanui laišką, kad
nutrauktų apgulą ir atvyktų kiek ga-
lima greičiau susitikti su juo pasitarti
Ptolemaidėje.

²³ Tai išgirdęs, Jehonatanas įsakė
tęsti apgulą. Tada su rinktine keleto
Izraelio seniūnų ir keleto kunigų paly-
da jis išdrįso statyti save į pavojų. ²⁴ Pa-
siėmęs sidabro, aukso, apdarų ir daug
kitokių dovanų, jis nuvyko pas karalių
į Ptolemaidę. Ir jam pasisekė pelny-
ti jo malonę. ²⁵ Nors vienas ar kitas jo
tautos atsimetėlių nesiliovė jį skusti,
²⁶ karalius elgėsi su juo kaip jo pirmta-
kai buvo elgęsi ir išaukštino jį visų savo
bičiulių akivaizdoje. ²⁷ Jis patvirtino jį
vyriausiuoju kunigu, pripažino visus
jam anksčiau suteiktus garbės apdo-
vanojimus ir įsakė įtraukti jį į pirmųjų
bičiulių sąrašą.

²⁸ O Jehonatanas paprašė karalių
atleisti Judėją ir tris Samarijos sritis
nuo mokesčių, žadėdamas jam už tai
tris šimtus talentų. ²⁹ Karalius sutiko ir
parašė apie tuos dalykus Jehonatanui
tokį raštą:

³⁰ „Karalius Demetrijas su džiaugs-
mu sveikina savo brolių Jehonataną ir
žydų tautą.

³¹ Mes parašėme apie jus giminai-
čiui Lastenui. Dabar siunčiame jums šį
mūsų rašto nuorašą, kad žinotumėte.

³² Karalius Demetrijas su džiaugs-
mu sveikina savo tėvą Lasteną.

³³ Mes nutarėme atlyginti žydų tau-
tai, mūsų sąjungininkei, uoliai vyk-
dančiai įsipareigojimus, už jų rodo-
mą ištikimybę. ³⁴ *Todėl patvirtiname
jiems ne tik Judėjos, bet ir trijų sričių –
Aferemos, Lydos ir Ramataimų žemės
nuosavybę. Tos sritys drauge su joms
pavaldžiomis gyvenvietėmis buvo
prijungtos prie Judėjos iš Samarijos.
Visiems atnašaujantiems auką Jeru-
zalėje mes suteikėme atleidimą nuo
karaliaus mokesčių, kuriuos anksčiau
karalius iš jų kasmet imdavo nuo lau-
kų ir vaismedžių derliaus. ³⁵ Nuo šio
meto mes suteikiame jiems atleidimą
nuo mokesčių už kitus dalykus, bū-
tent, kas priklauso mums už dešimti-
nes, kas priklauso mums kaip duoklė ir
galop kas priklauso mums kaip mokes-
čiai už druskos duobes bei vainikus.
³⁶ Nuo šiol nė viena šių lengvatų nebus
niekada atšaukta. ³⁷ Užtat pasirūpinkite,
kad būtų padarytas šio rašto nuora-
šas. Tebūna jis perduotas Jehonatanui
ir išstatytas žymioje vietoje šventajam
kalnė“.

³⁸ Karalius Demetrijas matė, kad
kraštas jo valdžioje buvo ramus ir ne-
buvo, kas jam priešintųsi, todėl palei-
do visas savo karines pajėgas, pasiūs-
damas visus vyrus namo, išskyrus
svetimitaučių dalinius, pasamdytus iš
tautų salose. Užtat visi karinių pajėgų
vyrų, tarnavę jo pirmtakams, jo ne-
kentė. ³⁹ Toks Trifonas, anksčiau buvęs
vienas Aleksandro rėmėjų, pastebėjęs,
kad visos karinės pajėgos murma ant
Demetrijo, nuvyko pas Jamliką Arabą,

auginantį jaunutį Aleksandro sūnų Antiochą. ⁴⁰ Trifonas primygtinai įtikinėjo jį perduoti berniuką jam, nes padarysiąs jį karaliumi vietoj jo tėvo. Be to, jis papasakojo Jamlikui, ką Demetrijas buvo padaręs, ir apie neapykantą, jam sukeltą kariuomenėje. Ten jis išbuvo ilgą laiką.

⁴¹ Tuo tarpu Jehonatanas nusiuntė prašymą karaliui Demetrijui, kad atitrauktų iš tvirtovės Jeruzalėje ir iš kitų tvirtovių savo įgulas, nes jos nesiliovė puldinėti Izraelį. ⁴² Demetrijas taip atsakė Jehonatanui: „Ne tik ko prašai padarysiu tau bei tavo tautai, bet ir suteiksiu didesnę garbę tau bei tavo tautai, kai tik bus proga. ⁴³ O dabar tu gerai pasielgsi, jei atsiųsi vyrų, kad padėtų man kovoti, nes visa mano kariuomenė kelia maištą“. ⁴⁴ Tad Jehonatanas nusiuntė jam į Antiochiją tris tūkstančius patyrusių vyrų. Jiems atžygiavus, karalius labai apsidžiaugė.

⁴⁵ Miesto gyventojai, šimtas dvidešimt tūkstančių, susitelkė mieste, norėdami užmušti karalių. ⁴⁶ Bet karalius pabėgo į rūmus. Tada miesto gyventojai, užėmę pagrindines gatves, pradėjo pulti. ⁴⁷ Karalius pasišaukė į pagalbą žydus. Jie visi susibūrė aplink jį, po to išsisklaidė ir po miestą. Tą dieną jie užmušė apie šimtą tūkstančių miesto gyventojų. ⁴⁸ Jie padegė miestą ir drauge paimdami daug grobio išgelbėjo karalių. ⁴⁹ Matydami, kad žydai tvarkosi mieste, kaip jiems patinka, miesto gyventojai neteko drąsos ir šaukėsi karaliaus, maldaudami: ⁵⁰ „Suteik mums paliaubas! Tesiliauja žydai kovoti prieš mus ir mūsų miestą!“ ⁵¹ Tad jie metė ginklus ir susitaikė. Taigi žydai įsigijo garbės karaliaus ir visų jo valdinių akyse. Išgarsėję visoje jo karalystėje, jie sugrįžo į Jeruzalę, nešini daugybę grobio.

⁵² Karalius Demetrijas vėl tvirtai sėdėjo savo karalystės soste, ir visa šalis buvo rami jo valdžioje. ⁵³ Bet jis sulau-

žė savo pažadų žodį ir atsitolino nuo Jehonatano. Užuoat atsilyginęs už visas paslaugas, kurias Jehonatanas buvo jam padaręs, Demetrijas pridarė jam daug bėdų.

⁵⁴ Tada sugrįžo Trifonas su jaunuoju berniuku Antiochu, šis tapo karaliumi ir buvo vainikuotas. ⁵⁵ Visi kariai, kuriuos Demetrijas buvo paleidęs, susitelkė aplink Antiochą ir kovojo su Demetriju, priversdami jį bėgti. ⁵⁶ Trifonas paėmė dramblius ir užėmė Antiochiją. ⁵⁷ Tada jaunasis Antiochas parašė Jehonatanui tokį laišką:

„Aš tvirtinu tave vyriausiuoju kunigu, skiriu tave keturių sričių valdytoju ir padarau tave vienu iš karaliaus bičiulių“.

⁵⁸ Jis nusiuntė jam ir aukso lėkščių bei stalo indų rinkinį, suteikė Jehonatanui teisę gerti iš aukso taurių, dėvėti purpurą ir nešioti aukso sagę. ⁵⁹ O Jehonatano brolių Simoną paskyrė valdytoju srities nuo Tyro Kopėčių iki Egipto ribos.

⁶⁰ Po to Jehonatanas leidosi į žygį ir aplankė Užeufatės sritį, peržygiuodamas per miestus. Visos Sirijos karinės pajėgos susitelkė pas jį kaip sąjungininkai. Jam atžygiavus į Aškeloną, miesto gyventojai išėjo iškilmingai jo pasitikti. ⁶¹ Iš ten jis nužygiavo į Gazą, bet Gazos gyventojai uždarė jam vartus. Jis apgulė miestą, niokodamas ugnimi apylinkes ir plėšdamas. ⁶² Gazos gyventojai maldavo Jehonataną pasigailėti, ir jis suteikė jiems taiką. Bet paėmė vadų sūnus įkaitais ir išsiuntė juos į Jeruzalę. Tada žygiavo per kraštą iki pat Damasko.

⁶³ Jehonatanas sužinojo, kad Demetrijo karo vadai atžygiavo su stipria kariuomene į Kedešą Galilėjoje, norėdami jį pašalinti iš tarnybos. ⁶⁴ Palikęs savo brolių krašte, jis nužygiavo jų pasitikti. ⁶⁵ Simonas pasistatė stovyklą prie Bet Cūro, ilgą laiką laikė apgulęs miestą ir vargino jo gyventojus. ⁶⁶ Jiems

paprašius taikos, jis suteikė. Išvaręs juos iš miesto, užėmė jį ir paliko ten įgulą.

⁶⁷O Jehonatanas ir jo kariuomenė pasistatė stovyklą prie Genezaro vandenų. Anksti kitą rytą jie nužygiavo į Hacoro lygumą. ⁶⁸Ten priešais jį lygumoje buvo svetimšalių kariuomenė. Svetimšaliai buvo atskyrę dalinį pulti Jehonataną iš pasalų kalnuose, o visa kariuomenė pasitiko jį akis į akį. ⁶⁹Pasalų daliniui išlindus iš kalnų ir pradėjus mūšį, ⁷⁰visi Jehonatanos vyrai pabėgo. Nė vienas jų nepasiliko, išskyrus kariuomenės vadus Abšalomo sūnų Matatiją ir Halfio sūnų Judą. ⁷¹Jehonatanas persiplėšė drabužius ir pabarstęs sau ant galvos dulkių meldėsi. ⁷²Po to, sugrįžęs į mūšį, taip smogė priešui, kad jie buvo priversti bėgti. ⁷³Tai pamatę bėgantys jo vyrai sugrįžo ir prisidėjo prie jo. Nusiviję priešą iki pat stovyklos prie Kedešo, ten jie pasistatė stovyklą. ⁷⁴Tą dieną krito trys tūkstančiai svetimtaučių karių. Tada Jehonatanas sugrįžo į Jeruzalę.

Sąjungos su Roma ir Sparta

12 Matydamas, kad laikas jam palankus, Jehonatanas išsiuntė į Romą rinktinį vyrą, kad patvirtintų ir atnaujintų draugystės sutartį su romėnais. ²Tuo pačiu tikslu jis išsiuntė laiškus ir į Spartą bei kitas vietas.

³Atvykę į Romą, jie nuėjo į senatą ir tarė: „Vyriausiasis kunigas Jehonatanas ir žydų tauta atsiuntė mus atnaujinti pirmąją draugystę ir sąjungą su jumis“. ⁴Romėnai davė jiems laišku valdžios žmonėms įvairiose vietose pakeliui, kad padėtų pasiuntiniams saugiai sugrįžti į Judo kraštą.

⁵O štai nuorašas laiško, kurį Jehonatanas parašė spartiečiams.

⁶„Vyriausiasis kunigas Jehonatanas, tautos Seniūnų taryba, kunigai ir visa žydų tauta su džiaugsmu sveikina savo brolius spartiečius.

⁷Jau praeityje buvo atsiųstas vyriausiajam kunigui Onijui laiškas iš Arėjo,

buvusio tuomet jūsų karaliumi, kuriame pareikšta, kad iš tikrųjų esate mūsų broliai, kaip liudija pridėtas nuorašas. ⁸Onijas, iškilmingai sutikęs pasiuntinį, priėmė laišką, kuriame buvo aiškiai kalbama apie sąjungą ir draugystę. ⁹Mes savo ruožtu, nors mums to ir nereikia, nes turime savo rankose šventųjų Knygų paguodą, ¹⁰išdrįstame siųsti jums žodį, kad atnaujintume su jumis broliškus ryšius ir draugystę, idant netaptume jums svetimi, nes jau daug laiko praslinko nuo tada, kai jūs atsiuntėte mums laišką. ¹¹Mes atsimename jus kiekviena proga ir savo iškilmų metu, ir kitomis švenčių dienomis, aukomis, kurias atnašaujame, bei maldomis, kaip teisinga ir dera atsiminti brolius. ¹²Ir mes džiaugiamės jūsų garbe.

¹³Tačiau mes patyrėme daug sunkumų ir daug karų, nes aplinkiniai karaliai kariavo su mumis. ¹⁴Mes nenorėjome varginti jūsų ir kitų savo sąjungininkų bei draugų tų karų metu. ¹⁵Turėdami Dangaus paramą, buvome išgelbėti nuo priešų, o jie buvo pažeminti. ¹⁶Pasirinkę Antiocho sūnų Numeniją ir Jasono sūnų Antipatrą, pasiuntėme juos į Romą, kad atnaujintų mūsų pirmąją draugystę ir sąjungą. ¹⁷Mes jiems įsakėme, kad nuvyktų pas jus, pasveikintų ir perduotų mūsų laišką apie brolystės atnaujinimą. ¹⁸Tad malonėkite atsiųsti mums apie tai atsakymą“.

¹⁹Štai nuorašas laiško, kuris buvo atsiųstas Onijui.

²⁰„Arėjas, spartiečių karalius, su džiaugsmu sveikina vyriausiąjį kunigą Oniją.

²¹Buvo atrasta raštuose apie spartiečius ir žydus, kad jie esą broliai ir kad abi tautos kilusios iš Abraomo giminės. ²²Tad dabar, kadangi tai sužinojome, malonėkite parašyti mums, kaip jums sekasi. ²³Mes savo ruožtu pranešame, kad jūsų kaimenės ir

nuosavybė priklauso mums, lygiai kaip mūsiškės priklauso jums. Užtat mes savo pasiuntiniams įsakome, kad jums apie tai būtų pranešta“.

Žygis prieš Demetriją II

²⁴ Jehonataną pasiekė žinia, kad Demetrijo karvedžiai sugrižo pulti jo su didesne kariuomene negu anksčiau.

²⁵ Tad jis leidosi į žygį iš Jeruzalės ir pasitiko juos Hamato apylinkėse, neduodamas laiko įžygiuoti į savo šalį. ²⁶ Į jų stovyklą jis išsiuntė žvalgus. Sugrižę jie pranešė Jehonatanui, kad priešas pasiruošęs pulti žydus tą naktį. ²⁷ Tad saulei nusileidus Jehonatanas įsakė savo pajėgoms būti pasirėngusioms visą naktį ir išdėstė aplink stovyklą saugas. ²⁸ Išgirdęs, kad Jehonatanas ir jo pajėgos pasirėngusios mūšiui, priešas, baimės apimtas, prarado drąsą. Tad užkūrė savo stovykloje laužus ir pasitraukė. ²⁹ O Jehonatanas ir jo pajėgos nesužinojo, kas buvo įvykę iki pat ryto, nes matė, kad degė laužai. ³⁰ Tada Jehonatanas puolė juos vyti, bet nebepasivijo, nes jie jau buvo persikėlę per Eleutero upę. ³¹ Užtat Jehonatanas, pasukęs į šoną prieš arabus, vadinamus zabadėjais, nugalėjo juos ir paėmė iš jų grobio. ³² Po to, palikęs stovyklą, tęsė žygį į Damaską ir peržygiavo visą sritį.

³³ Ir Simonas leidosi į žygį ir įsiveržė iki pat Aškelono bei aplinkinių tvirtovių. Po to jis pasuko į Jopę ir užėmė ją. ³⁴ Nes sužinojo, kad jos gyventojai norėjo šią tvirtovę perduoti Demetrijo šalininkams. Simonas paliko jai saugotą įgulą.

³⁵ Jehonatanas sugrižęs sušaukė tautos seniūnus ir nutarė su jais statyti tvirtoves Judėjoje, ³⁶ paaukštinti Jeruzalės sienas ir pastatyti aukštą užtvartą tarp tvirtovės ir miesto, kad tvirtovė būtų atskirta nuo miesto ir jos įgula nebegalėtų nei ko pirkti, nei parduoti.

³⁷ Tad žmonės suėjo atstatyti miesto.

Sienos dalis prie slėnio rytų pakraštyje buvo išgriuvusi. Jis atstatė miesto dalį, vadinamą Kafnata. ³⁸ Simonas irgi atstatė Hadidą Šefeloje, sustiprino jos įtvirtinimus ir įstatė vartus su velkėmis.

³⁹ Trifonas rengė sąmokslą, norėdamas tapti Azijos karaliumi, užsidėti vainiką ir pakelti ranką prieš Antiochą. ⁴⁰ Bet jis bijojo, kad Jehonatanas gali sukliudyti ir kovoti prieš jį. Stengdamasis jį pagrobti ir nužudyti, Trifonas leidosi į žygį ir pasiekė Bet Šėaną. ⁴¹ Jehonatanas išėjo jo pasitikti su keturiasdešimt tūkstančių rinktinių karių ir atžygiavo prie Bet Šėano. ⁴² Pamatęs, kad jis atžygiavo su didele kariuomene, Trifonas nedrįso kelti rankos prieš jį. ⁴³ Iškilmingai jį sutikęs, jis išgyrė visiems savo bičiuliams ir davė dovanų. Be to, įsakė visiems savo bičiuliams ir kariam klausyti Jehonataną kaip savęs. ⁴⁴ Galop jis tarė Jehonatanui: „Kam gi visus tuos žmones vargini, nes karo tarp mūsų juk nėra? ⁴⁵ Paleisk juos. Teina namo. Pasirink sau keletą vyrų, kad tave lydėtų, ir eime drauge į Ptolemaidę. Aš tau perduosiu ją kartu su kitomis tvirtovėmis ir likusia kariuomene bei visais pareigūnais. Po to žygiuosiu namo. Iš tikrųjų čia tam ir esu“.

⁴⁶ Jehonatanas juo patikėjo ir padarė, ką jis pasiūlė. Paleido savo karius, ir tie nuėjo namo į Judo kraštą. ⁴⁷ Pasilikęs tris tūkstančius vyrų, du tūkstančius iš jų paliko Galilėjoje, o vienas tūkstantis liko palydai. ⁴⁸ Tačiau, vos Jehonatanui įėjus į Ptolemaidę, gyventojai uždarė miesto vartus, suėmė jį, o visus su juo atėjusius išžudė kalaviju. ⁴⁹ Be to, Trifonas išsiuntė pėstininkų ir raitininkų dalinius į Galilėją ir Didžiąją lygumą, kad sunaikintų visus Jehonataną kareivius. ⁵⁰ Tačiau jie, manydami, kad Jehonatanas suimtas ir žuvo drauge su visa savo palyda, drąsino vieni kitus ir tankia gretų rikiuote puolė į mūšį. ⁵¹ Jų priešai, matydami, kad

jie pasirengę kovoti ligi mirties, pasitraukė. ⁵²Tad žydų kariai saugiai sugrįžo į Judo kraštą. Iš tikrųjų, didžios baimės apimti, jie raudėjo Jehonatano ir jo palydos vyrų. Visas Izraelis išgyveno didelį gedulą.

⁵³Visos aplinkinės tautos stengėsi juos sunaikinti. „Jie nebeturi nei vado, nei sąjungininko, – sakė jos, – tad eikime su jais kariuoti. Ištrinsime iš žmonių net jų atminimą“.

Žydų vadas Simonas

13 Simonas išgirdo, kad Trifonas sutelkė didžiulę kariuomenę, rengiasi pulti ir sunaikinti Judo kraštą. ²Jausdamas žmonių nerimą ir baimę, jis nuvyko į Jeruzalę. Susišaukęs žmones, ³drąsindamas tarė jiems: „Jūs patys žinote, ką mano broliai, aš ir mano tėvo namai esame padarę įstatymams ir šventovei. Jūs žinote ir apie kovas bei pavojus, kuriuos mums teko pakelti. ⁴Dėl tos priežasties žuvo visi mano broliai, visi dėl Izraelio, ir aš likau vienas. ⁵Gink Dieve, kad dabar tausčiau savo gyvastį tokio sunkaus išmėginimo metu! Juk aš nesu vertingesnis už savo brolius! ⁶Taigi aš atkeršysiu už savo tautą bei šventovę ir už jūsų žmonas bei vaikus, nes visos tautos susitelkė iš neapykantos mus sunaikinti“.

⁷Klausantis šių žodžių, žmonių dvasia atgijo. ⁸„Tu mūsų vadas vietoj Judo ir tavo brolio Jehonatano, – atsakė jie pakeltu balsu, – kovok mūsų kovas! Visa, ką mums sakysi, darysim!“ ¹⁰Tada jis pašaukė prie ginklų visus pajėgius kovoti vyrus, skubiai užbaigė statyti Jeruzalės sienas ir įtvirtino ją iš visų pusių. ¹¹Abšalomo sūnų Jehonataną jis pasiuntė į Jopę su stipriu daliniu. Išvaręs iš jos užgrobikus, jis ten pasiliko.

¹²Tada Trifonas pajudėjo iš Ptolemaidės su didžiule kariuomene pulti Judo krašto, pasiimdamas ir Jehonataną kaip belaisvį. ¹³Simonas pasistatė

stovyklą Hadide prie lygumos. ¹⁴Sužinojęs, kad Simonas tapo brolio Jehonatano įpėdiniu ir rengiasi prieš jį kovoti, Trifonas nusiuntė pas jį pasiuntinius su žinia: ¹⁵„Tavo brolis Jehonatanas buvo skolingas karaliaus išdui už turėtas tarnybas. Užtat mes jį ir laikome nelaisvėje. ¹⁶Atsiųsk šimtą sidabro talentų ir du jo sūnus kaip įkaitus, kad paleistas prieš mus nesukiltų, ir mes jį paleisime“.

¹⁷Nors Simonas suprato, kad jie kalba apgaulingai, pasiuntė paimti pinigų ir berniukus, kad nesukeltų didelio priešiško tarp žmonių ir nebūtų sakoma: ¹⁸„Jehonatanas žuvo dėl to, kad Simonas nesiuntė už jį pinigų ir sūnų“. ¹⁹Tad išsiuntė abu sūnus ir šimtą talentų, bet Trifonas nesilaikė žodžio ir Jehonatano nepaleido. ²⁰Po to Trifonas, darydamas Adoros keliu lankstą, atžygiavo krašto pulti ir sunaikinti. Bet Simonas ir jo kariuomenė priešinosi, kur tik jis mėgino žygiuoti. ²¹Tuo tarpu vyrai tvirtovėje vis siuntė pasiuntinius pas Trifoną, ragindami veržtis pas juos dykumos keliu ir aprūpinti juos maistu. ²²Trifonas parengė žygiui visą savo raitiją, bet tą naktį tiek prisnigo, kad dėl sniego nebuvo įmanoma leistis į žygį. Tad jis pasitraukė ir išžygiavo į Gileadą. ²³Pasiekęs Baskamą, Trifonas įsakė nužudyti Jehonataną. Ten jis buvo ir palaidotas. ²⁴Tada Trifonas sugrįžo į savo šalį.

²⁵Simonas pasiuntė keletą vyrų, kad pargabentų jo brolio Jehonatano kaulus, ir palaidojo juos Modeine, savo protėvių mieste. ²⁶Visas Izraelis apraudojo jį dideliu gedulu ir daug dienų gedėjo. ²⁷Ant savo tėvo ir brolių kapo Simonas pastatė įspūdingo aukščio paminklą iš tašytų, priekyje ir užpakalyje nugludintų akmenų. ²⁸Be to, priešpriešiais jis pastatė septynias piramides savo tėvui ir motinai bei keturiems broliams. ²⁹Piramidėms jis sumanė menišką aplinką, apsupdamas

jas aukštais stulpais. Ant stulpų jis liepė pritaisyti amžinam atminimui šarvus, o šalia šarvų buvo išraižyti laivai, kuriuos galėtų matyti visi plaukiantys jūra. ³⁰ Kapas, kurį jis pastatė Modeine, tebėra ten iki šios dienos.

³¹ Trifonas klastingai elgėsi su jaunuoju karaliumi Antiochu. Nužudė jį ³² ir užsidėjęs Azijos karaliaus vainiką vietoj jo tapo karaliumi. Jo valdžia buvo nelaimė visam kraštui. ³³ Simonas savo ruožtu atstatė Judėjos tvirtoves, aplink apsupdamas aukštais bokštais, storomis sienomis ir vartais su velkėmis. Tvirtoves jis aprūpino maisto atsargomis. ³⁴ Be to, Simonas parinko pasiuntinius ir nusiuntė juos pas Demetriją, prašydamas suteikti kraštui atleidimą nuo mokesčių, nes Trifonas mokėjo tik plėšti. ³⁵ Karalius Demetrijas patenkinio jo prašymą. Atsakydamas, jis parašė tokį laišką:

³⁶ „Karalius Demetrijas su džiaugsmu sveikina Simoną, vyriausiąjį kunigą ir karalių bičiulį, visus seniūnus ir žydų tautą.

³⁷ Mes gavome aukso vainiką ir palmės šaką, kuriuos jūs siuntėte, ir esame pasirengę sudaryti su jumis visuotinę taiką ir parašyti mūsų pareigūnams, kad suteiktų jums atleidimą nuo duoklės. ³⁸ Visos lengvatos, kurias esame jums suteikę, lieka galioti, o tvirtovės, kurias pastatėte, tebūna jūsų nuosavybė. ³⁹ Mes atleidžiame netyčinius ir tyčinius iki šiol padarytus nusikaltimus, panaikiname vainiko mokestį, kurį privalėjote duoti. Bet kokie kiti mokesčiai, rinkti Jeruzalėje, nebebus daugiau renkami. ⁴⁰ Jeigu kas iš jūsų tinkamas įrašyti į mūsų asmens tarnybą, tegul būna įrašytas. Tebūna tarp mūsų taika“.

⁴¹ Taigi šimtas septyniasdešimtais metais pagonių jungas buvo nuimtas nuo Izraelio. ⁴² Žmonės savo raštuose ir sutartyse pradėjo rašyti: „Simono,

vyriausiojo kunigo, karvedžio ir žydų vado, pirmais metais“.

⁴³ *Tomis dienomis Simonas apgaulė Gezerą, apsupdamas ją karinėmis stovyklomis. Padaręs apgulos pabūklą, pristūmė ją prie miesto ir pramušęs spragą viename bokšte paėmė jį. ⁴⁴ Vyrai, buvę apgulos pabūkle, sušoko į miestą. Mieste kilo didelis sąmyšis. ⁴⁵ Miesto vyrai su savo žmonomis ir vaikais, palypėję ant sienos perplėštais drabužiais, pakeltu balsu šaukė, prašydami Simoną suteikti jiems paliaubas. ⁴⁶ „Nesielk su mumis, atsižvelgdamas į mūsų nedorus darbus, – maldavo jie, – bet į savo gailestingumą“. ⁴⁷ Simonas susitarė su jais ir kovą sustabdė. Tačiau jis išvarė gyventojus iš miesto ir išvalė namus, kuriuose buvo rasti stabai. Tada lydimas giesmių ir psalmių įžengė į miestą. ⁴⁸ Pašalinęs iš jo visa, kas nešvaru, jis apgyvendino jamė žmones, kurie laikėsi Įstatymo, ir įtvirtinęs jį pasistatė sau buveinę.

⁴⁹ Tvirtovės įgulos vyrams Jeruzalėje buvo užkirstas kelias išeiti į kaimą ir sugrįžti, nusipirkti ir parduoti. Taigi jie buvo labai išalkę. Daugelis jų mirė badu. ⁵⁰ Galop jie ėmė maldauti Simoną, kad darytų su juo taiką. Jis taip ir padarė. Išvaręs juos iš tvirtovės, jis pašalino iš jos nešvarumus. ⁵¹ Šimtas septyniasdešimt pirmų metų antro mėnesio dvidešimt trečią dieną žydai įžengė su šlovės šauksmais ir palmių šakomis, arfomis, cimbolais ir lyromis, giedodami psalmes ir giesmes, nes didysis priešas buvo sutriuškintas ir pašalintas iš Izraelio. ⁵² Simonas įsakė, kad ta diena būtų kasmet džiaugsmingai švenčiama. Palei tvirtovę jis pagerino šventovės kalno įtvirtinimus ir ten apsigyveno su savo vyrais. ⁵³ Matydamas, kad jo sūnus Johananas jau tapo subrendusiu vyru, Simonas paskyrė jį visų karinių pajėgų vadu su buveine Gezere.

14 Šimtas septyniasdešimt antrais metais karalius Demetrijas, sutelkęs kariuomenę, nužygiavo į Mediją, ieškodamas pagalbos kovoje su Trifonu. ²Persijos ir Medijos karalius Arsakas, išgirdęs, kad įsiveržta į jo žemes, išsiuntė į žygį vieną savo karo vadų, kad paimtų Demetriją gyvą į nelaisvę. ³Karo vadas leidosi į žygį ir paėmęs į nelaisvę atgabeno jį pas Arsaką, o šis įmetė jį į kalėjimą.

⁴Kraštas gyveno taikiai per visas Simono dienas.

Jis rūpinosi savo tautos gerove. Žmonės gėrėjosi jo galybe ir jo didingumu per visą jo gyvenimą.

⁵Jis apvainikavo visą savo garbę, užimdamas Jopės uostą, padarydamas jį jūros salų vartais.

⁶Jis išplėtė savo tautos ribas, tapdamas krašto šeimininku.

⁷Jis paėmė daug belaisvių, tapo Gezero, Bet Cūro bei tvirtovės šeimininku, pašalino iš jos nešvarius daiktus, ir nebuvo, kas galėtų su juo lygiuotis.

⁸Žmonės dirbo savo žemę ramybėje, laukai davė derlių, o lygumų medžiai – vaisių.

⁹Seni vyrai laisvai sėdėjo aikštėse, šnekučiuodamiesi apie savo palaimą; vaikinai vilkėjo šaunų kario apdarą.

¹⁰Jis nesiliovė tiekti miestams maistą ir aprūpinti juos gynybos priemonėmis,

kol jo garsas nuskambėjo iki pat žemės pakraščių.

¹¹Jis padarė taiką krašte, ir Izraelis patyrė didelį džiaugsmą.

¹²Kiekvienas sėdėjo po savo vynmedžiu bei figmedžiu, ir nebuvo kam jų baiginti.

¹³Nebeliko krašte, kas prieš juos kovotų; tų dienų karaliai buvo sutriuškinti.

¹⁴Simonas padėjo visiems savo tautos kukliesiems, uoliai laikėsi įstatymo ir iššlavė visus atsimetėlius ir nedorėlius.

¹⁵Jis padarė šventovę garbingą, praturtindamas ją reikmenimis.

¹⁶Žinia apie Jehonatano mirtį pasiklido iki Romos ir net Spartos. Žmonės labai liūdėjo. ¹⁷Bet išgirdę, kad jo brolis Simonas vietoj jo tapo vyriausiuoju kunigu ir valdo kraštą bei jo miestus, ¹⁸*jie išraižė jam vario lenteles, norėdami atnaujinti draugystę ir sąjungą, kurią buvo sudarę su jo broliais Judu ir Jehonatanu. ¹⁹Jos buvo perskaitytos Jeruzalėje sueigos akivaizdoje.

²⁰Štai nuorašas laiško, kurį atsiuntė spartiečiai.

„Spartiečių valdovai ir Spartos miestas su džiaugsmu sveikina vyriausiąjį kunigą Simoną, seniūnus, kunigus ir visą žydų tautą, mūsų brolius.

²¹Pasiuntiniai, kuriuos atsiuntėte mūsų tautai, pranešė apie jūsų garbę ir garsą, ir mes džiaugėmės, kad jie atvyko. ²²Mes esame šitaip užrašę jų pranešimo turinį savo viešų sueigų užrašuose: 'Antiocho sūnus Numenijas ir Jasono sūnus Antipatras, žydų pasiuntiniai, atvyko pas mus atnaujinti draugystės ryšių su mumis. ²³Tautai patiko surengti šiems vyrams iškilmingą priėmimą ir jų žodžių nuorašą padėti į tautos archyvą, kad spartiečių tauta turėtų jų įrašą. Šio įrašo nuorašas pasiųstas vyriausiajam kunigui Simonui'“.

²⁴Po to jie nusiuntė į Romą Numeniją su dideliu aukso skydu, sveriančiu tūkstantį minų, kad patvirtintų sąjungą su romėnais.

²⁵Girdėdami apie tuos dalykus, žmonės sakė: „O kaip mes padėkosime

Simonui ir jo sūnums? ²⁶ Jis, jo broliai ir tėvo namai buvo mums ir atrama, ir parama. Jie kovojo ir atrėmę Izraelio priešus išsaugojo jo laisvę!“ ²⁷ Išraižius įrašą vario lentelėse, jis buvo pritaistas prie stulpų Siono kalne.

Štai įrašo nuorašas:

„Šimtas septyniasdešimt antrų metų, tai yra trečių didžiojo vyriausiojo kunigo Simono metų, elulo aštuonioliką dieną Asaramelyje, ²⁸ kunigų ir žmonių, krašto vadų ir seniūnų didžiojoje sueigoje mums buvo pranešta:

²⁹ „Mūsų krašte bemaž be perstojo vykstant karams, Matatijo sūnus Simonas, kunigas iš Joaribo palikūnių, bei jo broliai statė save į pavojų ir priešinosi mūsų tautos priešams, kad išsaugotų savo šventovę bei įstatymą, ir pelnė didelę garbę savo tautai. ³⁰ Jehonatanas subūrė tautą, tapo vyriausiuoju kunigu ir buvo sujungtas su savo protėviais. ³¹ Priešams nusprendus užpulti kraštą ir pakelti ranką prieš šventovę, ³² pakilo Simonas ir kovojo už savo tautą. Apginkluodamas savo tautos karius ir mokėdamas jiems algas, jis išleido daug savo pinigų. ³³ Jis įtvirtino Judėjos miestus ir Bet Cūrą prie Judėjos ribų, kur anksčiau buvo laikomi priešų ginklai, ir pastatė ten žydų įgulas. ³⁴ Jis įtvirtino Jopę prie jūros ir Gezerą palei Azotą, kur anksčiau gyveno priešai. Ten jis apgyvendino žydus ir aprūpino tuos miestus, kas tik buvo reikalinga jiems atsistoti ant kojų. ³⁵ Žmonės matė Simono ištikimybę bei garbę, kurią jis buvo pasiruošęs pelnyti savo tautai, ir paskyrė jį savo vadu bei vyriausiuoju kunigu dėl to, kad visa tai jis buvo padaręs, ir dėl jo teisumo bei visapusiškos ištikimybės savo tautai. Visais būdais jis stengėsi išaukštinti savo tautą. ³⁶ Jo dienomis ir jam vadovaujant pasisekė išvaryti iš krašto pagonis, taip pat buvusius Dovydo mieste Jeruzalė-

je. Jie buvo pasistatę tvirtovę, iš kurios darydavo išpuolius, norėdami suteršti šventovės aplinką ir skaudžiai pažeisti jos orumą. ³⁷ Joje jis apgyvendino žydų karius bei ją įtvirtino krašto ir miesto saugumo dėlei ir paaukštino Jeruzalės sienas.

³⁸ Turėdamas visus tuos dalykus omenyje, karalius Demetrijas patvirtino jį vyriausiuoju kunigu, ³⁹ pakėlė jį į savo bičiulius ir suteikė jam garbingų poaukščių, ⁴⁰ nes girdėjo, kad romėnai buvo kreipęsi į žydus kaip savo draugus, sąjungininkus bei brolius ir kad romėnai buvo iškilmingai priėmę Simono pasiuntinius. ⁴¹ Todėl žydai ir jų kunigai nutarė, kol pasirodys patikimas pranašas, kad Simonas būtų jų vadas visam laikui, ⁴² kad jis būtų jų karo vadas, kad rūpintųsi šventove, kad skirtų pareigūnus, atsakingus už pamaldas šventovėje, ir krašto, ginkluotės bei įtvirtinimų pareigūnus, ⁴³ kad rūpintųsi šventove ir kad visi jam paklustų, kad sutartys krašte būtų rašomos jo vardu ir kad vilkėtų karališku purpuru ir nešiotų aukso sagę. ⁴⁴ Niekam iš žmonių ar kunigų nebus leista panaikinti bet kurį iš šių nutarimų ar priešintis tam, ką jis įsakys, ar sušaukti krašte sueigą be jo leidimo, ar rengtis purpuru, ar prisiegti aukso sagę. ⁴⁵ Kas elgtųsi priešingai šioms nutarimams ar atmetų bet kurį iš jų, bus baudžiamas“.

⁴⁶ Visa tauta sutiko duoti Simonui teisę elgtis pagal šiuos nutarimus. ⁴⁷ Simonas juos priėmė ir sutiko būti vyriausiuoju kunigu, valdytoju ir žydų tautos bei kunigų etnarchu* ir būti jų visų gynėju. ⁴⁸ Buvo duotas įsakymas išraižyti šį įrašą vario lentelėse, pritvirtinti jas žymioje vietoje šventovės aplinkoje ⁴⁹ ir jų nuorašą padėti į išdą, kad Simonas ir jo sūnūs juos turėtų.

^{14,47} Imperijos viršūnių tvirtinamas pavaldžios tautos valdovas.

Antiochas ir Simonas

15 Karaliaus Demetrijo sūnus Antiochas atsiuntė laišką iš jūros salų Simonui, kunigui bei žydų etnarchui, ir visai tautai. ²Jo turinys buvo toks:

„Karalius Antiochas su džiaugsmu sveikina Simoną, vyriausiąjį kunigą bei žydų etnarchą, ir žydų tautą.

³Kadangi keletas niekšų pasigrobė mūsų protėvių karalystę, o aš esu nutaręs pareikšti teises į tą karalystę, kad atkurčiau ją, kokia ji anksčiau buvo, ir esu sutelkęs dideles samdytų karių pajėgas bei apginklavęs daugybę karo laivų ⁴ir pasirengęs išsikelti į savo kraštą, kad galėčiau nubausti tuos, kurie sunaikino mūsų kraštą bei nuniokoję daugybę miestų mano karalystėje, ⁵dabar patvirtinu tau visų mokesčių atleidimą, suteiktą tau prieš mane buvusių karalių, ir visas lengvatas, kurias jie yra tau suteikę. ⁶Aš suteikiu tau leidimą kaldinti savo paties monetas savo kraštui. ⁷Jeruzalė ir šventovė turi būti laisvos. Visi ginklai, kuriuos pasigaminai, ir tvirtovės, kurias pasistatei ir dabar valdai, liks tavo nuosavybė. ⁸Visos tavo skolos karaliaus išdui, dabartinės ar būsimos, atleidžiamos nuo dabar visam laikui. ⁹Be to, kai atgausime savo karalystę, mes suteiksime tokią didžią garbę ir tau, ir tavo tautai, ir šventovei, kad jūsų garbė bus žinoma visoje žemėje“.

¹⁰Šimtas septyniasdešimt ketvirtais metais Antiochas leidosi į žygį ir išsikėlė į savo protėvių šalį. Visos ginkluotos pajėgos taip susitelkė pas jį, kad Trifonui jų mažai teliko. ¹¹Antiocho vejamas, Trifonas pabėgo į Dorą prie jūros, ¹²nes žinojo, kad jį užgriuvo didelės nelaimės ir kad jo pajėgos jį paliko. ¹³Antiochas pasistatė stovyklą prie Doros su šimtu dvidešimt tūkstančių karių ir aštuoniais tūkstančiais raitininkų. ¹⁴Jam puolant miestą, laivai parėmė mūšį iš jūros pusės. Taigi

Antiochas puolė miestą iš sausumos ir iš jūros, neleisdamas niekam nei įeiti, nei išeiti.

¹⁵*Tuo tarpu Numenijas su savo palyda parvyko iš Romos, atgabendamas karaliams ir šalims laiškus:

¹⁶„Liucijus, romėnų konsulas, su džiaugsmu sveikina karalių Ptolemėją.

¹⁷Žydų pasiuntiniai atvyko pas mus kaip mūsų draugai ir sąjungininkai atnaujinti senos mūsų draugystės ir sąjungos. Jie buvo atsiųsti vyriausiojo kunigo Simono bei žydų tautos ¹⁸ir atnešė tūkstantį minų sveriantį aukso skydą. ¹⁹Todėl mes nutarėme parašyti jums, įvairiems karaliams ir šalims, įspėdami nedaryti jiems skriaudos, nekelti karo prieš juos ar jų miestus, ar jų kraštą ir nesidėti į sąjungą su tais, kurie prieš juos kariauja. ²⁰Mes nutarėme priimti iš jų tą aukso skydą. ²¹Taigi jeigu kas nors iš niekšų, ieškodami prieglaudos, yra atbėgę iš jų krašto pas jus, perduokite juos vyriausiajam kunigui Simonui, kad jie būtų nubausti pagal jų įstatymą“.

²²Konsulas parašė panašius laiškus karaliui Demetriui, Atalui, Ariaratui, Arsakui ²³ir visoms šalims, įskaitant Sampsamą, Spartą, Delą, Mindą, Sicioną, Kariją, Samą, Pamfiliją, Lykiją, Halikarnasą, Rodą, Faselį, Kosą, Sidę, Arvadą, Gortiną, Knidą, Kiprą ir Kirėnę. ²⁴Laiško nuorašas buvo atsiųstas ir vyriausiajam kunigui Simonui.

²⁵Tuo tarpu karalius Antiochas, būdamas stovykloje priešais Dorą, be perstojo puolė, siųsdamas savo pajėgas ir statydamas kovos pabūklus. Uždaręs mieste Trifoną, užkirto kelią bet kam išeiti ar įeiti. ²⁶Ir Simonas atsiuntė du tūkstančius rinktinųjų vyrų padėti jam kariauti, aukso bei sidabro ir daug karinės aprangos. ²⁷Bet jis atsisakė priimti pagalbą, sulaužė susitarimą, kurį anksčiau buvo

sudaręs su Simonu, ir tapo jam priešiškas.²⁸ Jis nusiuntė Atenobiją, vieną iš savo bičiulių, derėtis su juo, tardamas: „Valdote Jopę, Gezerą ir tvirtovę Jeruzalėje. Tai mano karalystės miestai.²⁹ Nuniokojote jų žemes; padarėte daug žalos kraštui, užvaldėte daug vietovių mano karalystėje.³⁰ Tad atiduokite miestus; kuriuos esate pagrobę, ir duoklės mokėstį vietovių, kurias esate užėmę už Judėjos ribų.³¹ Priešingu atveju mokėkite man penkis šimtus sidabro talentų už padarytą žalą ir kitus penkis šimtus talentų miestų duoklės mokesčio. Antraip mes ateisime ir kariausime su jumis“.

³² Taigi karaliaus bičiulis Atenobijas atvyko į Jeruzalę. Pamatęs Simono didybę, aukso bei sidabro taures jo indaujoje ir didingą palydą, Atenobijas buvo nustebintas. Kai jis perdavė karaliaus žodžius,³³ Simonas atsakydamas tarė: „Jokiōs svetimos žemės mes nesame užėmę nei svetimos nuosavybės nesame pagrobę. Mes atsiėmėme tik savo protėvių paveldą, kuris kadaise iš mūsų buvo neteisėtai atimtas priešų.³⁴ Tad dabar, turėdami palankią progą, mes atkakliai pareiškiame savo teisę į mūsų protėvių paveldą.³⁵ O Jopės ir Gezero, kurių tu reikalauji, vyrai darė labai daug žalos mūsų žmonėms ir kraštui. Už jas duosime šimtą talentų“.

Atenobijas neatsakė jam nė žodžio,³⁶ bet sugrįžęs piktas pas karalių pranešė jam tuos žodžius ir apie Simono didybę, ir apie visa, ką buvo matęs. Tai girdint, karalių pagavo nuožmus pyktis.

Simono sūnų pergalė

³⁷ Tuo tarpu Trifonas pabėgo laivu į Ortoziją.³⁸ Karalius paskyrė Kendebają pajūrio srities vyriausiuoju valdytoju ir davė jam pėstininkų ir raitininkų.³⁹ Įsakė jam pradėti karo žygį prieš Judėją, atstatyti Kedroną, sutvirtinti jo vartus ir kovoti su tauta, o pats kara-

lius leidosi vytis Trifoną.⁴⁰ Kendebajas nužygiavo į Jabnę, pradėjo erzinti tautą, užpuldinėti Judėją, imti žmones į nelaisvę ir žudyti.⁴¹ Kaip karalius buvo įsakęs, jis atstatė Kedroną ir apgyvendino — paliko jame raitininkų bei pėstininkų įgulą, kad darytų išpuolius ir saugotų Judėjos kelius.

16 Atvykęs iš Gezero, Johanas pranešė savo tėvui Simonui, ką buvo padaręs Kendebajas.² Simonas, pasišaukęs du savo vyriausius sūnus, Judą ir Johananą, tarė jiems: „Mano broliai, aš ir mano tėvo namai kovojome Izraelio kovas nuo pat jaunystės iki šiandien. Daug kaštų mums pasisekė išgelbėti Izraelį.³ Bet dabar aš jau pasenau, o jūs Danguaus gailestingumu tapote suaugę vyrai. Tad užimkite mano ir mano brolio vietą, eikite ir kovokite už mūsų tautą. Telydi jus Dievo pagalba!“

⁴ Johananas pašaukė prie ginklų iš krašto dvidešimt tūkstančių karių ir raitininkų. Leidosi į žygį prieš Kendebają ir nakčiai Modeine pasistatė stovyklą.⁵ Pakilę anksti kitą rytą, jie išžygiavo į lygumą. Ten prieš juos buvo didžiulė pėstininkų ir raitininkų kariuomenė, o tarp abiejų kariuomenių — srauni upė.⁶ Tada ir jo kariuomenė išsirikiavo prieš juos. Matydamas, kad kariai bijo keltis per upę, jis pirmas puolė į vandenį. Jo vyrai, tai matydami, ėmė keltis iš paskos.⁷ Padalijęs kariuomenę, jis išdėstė raitininkus tarp pėstininkų, nes prieš raitijos buvo labai daug.⁸ Pradėjus jiems pūsti trimitus, Kendebajas ir jo kariuomenė ėmė bėgti. Daugelis jų krito sužeisti, o likusieji nubėgo tvirtovės link.⁹ Tuo metu Johanano brolis Judas buvo sužeistas, bet Johananas vijosi, kol Kendebajas pasiekė Kedroną, kurį buvo atstatęs.¹⁰ Jie subėgo į bokštus, buvusius Azoto laukuose. Johananas juos padegė, ir jų žuvo apie du tūkstančius. Po to jis saugiai sugrįžo į Judėją.

Simono nužudymas

¹¹ Abubo sūnus Ptolemėjas buvo paskirtas Jericho lygumos valdytoju. Jis turėjo daug sidabro ir aukso, ¹² nes buvo vyriausiojo kunigo žentas. ¹³ Sėkmės svaigulio apimtas, jis nusprendė tapti krašto valdovu. Tad surengė sąmokslą, norėdamas klastingai nužudyti Simoną ir jo sūnus. ¹⁴ O Simonas, lankydamas krašto miestus ir rūpindamasis jų reikalais, atvyko į Jerichą su savo sūnumis Matatiju bei Judu šimtas septyniasdešimt septintų metų vienuolikta mėnesį – šebato mėnesį. ¹⁵ Abubo sūnus klastingai priėmė juos tvirtovėje, vadinamoje Doku, kurią buvo pastatęs. Iškėlęs jiems šaunią puotą, jis paslėpė ten keletą vyrų. ¹⁶ Kai Simonas ir jo sūnūs pasigėrė, Ptolemėjas ir jo vyrai pakilo ir čiupę ginklus puolė ant Simono puotos mėnėje ir nužudė jį, du jo sūnus, taip pat keletą tarnų. ¹⁷ Taip jis padarė šlykštų išdavystės veiksmą ir atsilygino piktu už gera.

¹⁸ Tada Ptolemėjas, surašęs apie tuos dalykus pranešimą, nusiuntė jį karaliui, prašydamas atsiųsti kariuomenės, kad ji padėtų jam perimti miestus ir kraštą. ¹⁹ Kitą karių dalinį jis išsiuntė į Gezerą, kad nužudytų Johananą; jis išsiuntė laiškus tūkstantininkams, kviesdamas atvykti pas save, kad galėtų įsiteikti jiems sidabru, auksu ir dovanomis. ²⁰ O dar kitus karių dalinius jis išsiuntė Jeruzalės ir šventovės kalno užimti. ²¹ Tačiau vienas vyras nubėgo pirma į Gezerą ir pranešė Johananui, kad jo tėvas ir broliai nužudyti ir kad „Ptolemėjas išsiuntė vyrus, kad ir tave nužudytų“. ²² Tai išgirdęs, jis buvo visiškai pritrenktas. Suėmęs atžygiavusius vyrus, nubaudė juos mirtimi, nes jau buvo įspėtas, kad jie atėjo jo nužudyti.

²³ Kiti Johanano žygiai, jo karai bei atlikti žygdarbiai, sienų statymas, kurį jis užbaigė, ir jo laimėjimai. ²⁴ aprašyti jo vyriausiosios kunigystės metraščiuose nuo to laiko, kai jis tapo vyriausiuoju kunigu po savo tėvo.

MAKABIEJŲ ANTRA KNYGA

Makabiejų antra knyga (gr. *makkabaiōn B*, lot. *ma(c)c(h)abaeorum II*) pavadinta pagal pagrindinių veikėjų Judo bei jo brolių pravardę ir parašyta graikiškai (po 124 m. pr. Kr.).

Knyga atspindi 180–160 m. pr. Kr. įvykius ir yra sudaryta iš tokių dalių: du laišakai Egipto žydams (sk. 1–2), autoriaus pratarmė (sk. 2), Heliodoro istorija (sk. 3), Antiocho Epifano persekiojimai (sk. 4–10), Antiocho Eupatoro persekiojimai (sk. 10–13), kova prieš Nikanorą (sk. 14–15), pabaiga (sk. 15).

Greta istorinių įvykių aprašymų knygoje plėtojamos teologijos temos: Dievas ir pasaulio sukūrimas „iš nieko“, teisiųjų prisikėlimas, dangaus šventųjų užtarimas gyviesiems ir gyvųjų užtarimas mirusiesiems, kankinystė ir kankinių gerbimas.

Du laišakai žydams Egipte

1 „Jeruzalės ir Judo krašto žydai su džiaugsmu sveikina savo brolius Egipte ir linki jiems visapusiškos ramybės!

²Tebūna Dievas jums geras ir teatsimena savo Sendorą su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu – savo ištikimaisiais tarnais. ³Teduoda jums visiems širdį, kad garbintumėte jį visa širdimi ir noriai vykdytumėte jo valią. ⁴Teatveria jūsų širdį savo Įstatymui ir įsaky-mams. Tesuteikia jums ramybę. ⁵Teišklauso jūsų maldų, tebūna jums taikus ir tenepalieka jūsų sunkią valandą. ⁶Čia net dabar mes už jus meldžiamės.

⁷Demetrijui valdant, šimtas šešiasdešimt devintais metais, mes, žydai, rašėme jums: ‘Baisioje nelaimėje, kuri mus ištiko nuo to laiko, kai Jazonas ir jo šalininkai pakėlė maištą prieš šventąjį kraštą ir karalystę, ⁸uždegė šventyklos vartus ir praliejo nekal-tą kraują, mes meldėmės Viešpačiui ir buvome išklaustyti. Mes atnašavo-me auką ir javų atnašą, uždegėme žibintus ir išdėstėme duonos kepalus.

⁹Tad dabar prašome švęsti Palapinių

šventę* kislevo mėnesį! Šimtas aštuoniasdešimt aštunti metai“.

¹⁰„Jeruzalės ir Judo krašto žydai, seniūnų taryba ir Judas su džiaugsmu sveikina Aristobulą, pateptųjų kunigų šeimos narį, karaliaus Ptolemėjo mokytoją, ir visus žydus Egipte ir linki sveikatos!

¹¹Dievo išgelbėti iš didelių pavojų, mes jam didžiai dėkojame už atėjimą kovoti su karaliumi mūsų pusėje, ¹²nes pats Dievas išvarė kovojusius su šventuoju miestu. ¹³*Iš tikrųjų, pasiekęs Persiją, lydimas kariuomenės, kuri atrodė nenugalima, jų vadas buvo suka-potas Nanėjos šventykloje per apgaulę kunigų, tarnavusių deivei Nanėjai.

¹⁴Apsimetęs, kad nori vesti deivę, Antiochas drauge su bičiuliais atėjo į šventyklą, norėdamas gauti jos gausius turtus kaip kraitį. ¹⁵Naneono kunigams išdėsčius turtus, Antiochas tik su maža palyda atėjo prie šventyklos. Vos jam įėjus į šventovę, kunigai užsklendė duris. ¹⁶Paskui jie atidarė

^{1,9} T. y. Šventyklos pašventinimo šventę. Žr. 2 Mak 1,18.

^{1,13–16} 1 Mak 6,1–4; 2 Mak 9,1–10

slaptą angą lubose, ir akmenų kruša užmušė vadą ir jo vyrus. Sukapoję lavonus, nukirto jam galvą ir išmetė lauke buvusiems žmonėms. ¹⁷ Tebūna visur pagarbintas mūsų Dievas, kuris nubaudė nedorėlius!

¹⁸ Kadangi kislevo mėnesio dvidešimt penktą dieną mes švęsime šventyklos apvalymą, manome, jog dera pranešti jums, kad ir jūs švęstumėte Palapinių šventę ir dieną ugnies, kuri pasirodė, kai šventyklos ir aukuro atstatytojas Nehemijas atnašavo aukas. ¹⁹ Kai mūsų protėviai buvo vedami į nelaisvę Persijon, pamaldūs to meto kunigai paėmė ugnies iš aukuro ir slaptomis ją paslėpė sausoje vandens talpyklos duobėje, pasirūpindami, kad ta vieta niekam nebūtų žinoma. ²⁰ Praėjus daugeliui metų, kai Dievui patiko, Nehemijas, Persijos karaliaus įgaliotas, pasiuntė palikuonis kunigų, paslėpusių ugnį, kad ją atneštų. Kai jie mums pranešė, kad rado ne ugnį, o tirštą skystį, jis įsakė jo pasemti ir atnešti. ²¹ Paruošus atnašas ant aukuro aukai, Nehemijas paliepė kunigams pašlakstyti tuo skysčiu malkas ir ant jų gulinčias atnašas. ²² Kai tai buvo padaryta ir saulė, iki tol buvusi už debesų, sušvito, su liepsnojo tokia didelė ugnis, kad visi stebėjosi. ²³ Tuo tarpu, aukai degant, kunigai ir visa sueiga kalbėjo maldą. Jehonatanas vedė, o kiti atsakinėjo drauge su Nehemiju.

²⁴ Maldos žodžiai skambėjo taip:

‘Viešpatie, Viešpatie Dieve,
visų daiktų Kūrėjau,
tu šiurpulingas ir galingas,
tu teisus ir gailestingas.

Tik tu esi karalius ir geradaris,

²⁵ tik tu esi rūpintojėlis,

tik tu esi teisus ir visagalis,

ir amžinas.

Iš viso pikto tu išgelbsti Izraelį;

išsirinkai mūsų protėvius

ir juos pašventinai.

²⁶ Priimk šią auką už visą

savo Izraelio tautą,

saugok ir pašventink savo paveldą.

²⁷ Surink mūsų išblaškytą tautą,

išlaisvink vergaujančius pagonims,
maloniai pažvelk į užguituosius

ir užgautuosius,

tesužino pagonys, kad

tu mūsų Dievas.

²⁸ Nubausk tuos, kurie mus engia,

ir tuos, kurie mums įžūlūs.

²⁹ Pasodink savo tautą į

šventąją vietą,

kaip Mozė pažadėjo’.

³⁰ Tada kunigai pradėjo giedoti giesmes. ³¹ Aukos atnašoms sudegus, Nehemijas įsakė likusį skystį išlieti ant akmens luitų. ³² Vos tai padarius, įsižiebė liepsna, bet jos šviesa pradingo aukuro šviesos spindesyje. ³³ Kai žinia apie tą įvykį pasklido ir persų karaliui papasakota, kad toje vietoje, kur ištremtieji kunigai buvo paslėpę ugnį, rastas skystis, kuriuo Nehemijas ir jo palydovai degino aukų atnašas, ³⁴ karalius, ištyręs įvykį, įsakė tą vietą aptverti ir paskelbė ją esant šventą. ³⁵ Karalius paėmė dideles sumas pinigų ir išdalijo juos Nehemijui ir jo palydovams. ³⁶ Nehemijas ir jo palydovai pavadinso skystį neftaru, tai yra apvalymu, bet dauguma žmonių vadina jį nafta.“

2 Įrašuose randame, kad pranašas Jeremijas liepęs į tremtį vedamiems tremtiniais pasiimti tos ugnies, kaip jums ką tik papasakojo-me. ² Įrašai taip pat rodo, kad į tremtį vedamiems žmonėms pranašas davė ir įstatymą ir pamokė juos, kad neužmirštų Viešpaties įsakymų ir kad matydami aukso ir sidabro status bei papuošalus neleistų širdžiai paklysti. ³ Ir kitais panašiais žodžiais jis primygtinai skatino neleisti įstatymui pradingti iš savo širdžių. ⁴ Tame pačiame rašte pasakojama, kaip pranašas, gavęs dievišką apreiškimą, įsakė, kad Padangtė

ir Skrynias eitų su juo, ir kaip jis užlipo ant kalno, į kurį Mozė buvo užžengęs ir nuo kurio buvo pamatęs Dievo pažadėtą paveldą.⁵ Ten Jeremijas rado vietą oloje ir įnešęs į ją Padangtę, Skrynią ir smilkalų aukurą užtaisė angą.⁶ Keletas žmonių,ėjusių iš paskos, užkopė, norėdami pažymėti taką, bet negalėjo rasti olos.⁷ Apie tai išgirdęs, Jeremijas išbarė juos: „Ta vieta turi likti nežinoma, – sakė jis, – kol Dievas vėl nesurinks savo tautos ir neparodys jiems savo gailėstingumo.“⁸ *Tuomet Viešpats atskleis visus tuos dalykus, ir Viešpaties Šlovė bei debesis bus matyti lygiai taip, kaip pasirodė virš Mozės ir kai Saliamonas meldėsi, kad ta vieta būtų garbingai pašventinta.

⁹ Mums taip pat pasakyta, kaip Saliamonas savo išmintimi atnašavo auką šventovei pašventinti ir užbaigti.¹⁰ Kaip Mozė meldėsi Viešpačiui, ir ugnis, nužengusi iš dangaus, sudegino aukas, taip ir Saliamonas meldėsi, ir ugnis nužengusi sudegino deginamąsias aukas.¹¹ Mozė buvo sakęs: 'Jos buvo sudegintos, nes auka už nuodėmę nebuvo valgyta'.¹² Ir Saliamonas šventė tą šventę panašiu būdu aštuonias dienas.

¹³ Be šių dalykų, ir šiuose įrašuose, ir Nehemijo atsiminimuose* aprašyta, kaip Nehemijas surinko knygas apie karalius, pranašų ir Dovydo raštus bei karalių laiškus apie dovanas šventyklai.¹⁴ Panašiai Judas vėl surinko visas knygas, išmėtytas per mus ištikusius karus, ir dabar mes jas turime.¹⁵ Jeigu jums kurios nors reikia, atsiųskite pasiuntinius jų parnešti.

¹⁶ *Kaip jau minėjome, rašome jums, kadangi rengiamės švęsti šventyklos apvalymo šventę, prašydami ir jus tą šventę švęsti.¹⁷ Dievas yra tas, kuris

išgelbėjo visą savo tautą ir sugrąžino jiems jų paveldą, karalystę, kunigystę bei šventąsias apeigas,¹⁸ kaip buvo pažadėjęs per Įstatymą. Mes pasitikime Dievu, kad jis veikiai pasigailės mūsų ir surinks mus iš po viso dangaus į savo šventąją vietą, nes jis iš tikrųjų išgelbėjo mus iš didelių pavojų ir apvalė savo vietą“.

Autoriaus įžanga

¹⁹ Čia pasakojama apie Judą Makabiejų bei jo brolius, apie didingosios šventovės išvalymą; aukuro pašventinimą,²⁰ apie žygius prieš Antiochą Epifaną bei jo sūnų Eupatorą²¹ ir apie iš dangaus atėjusius pasirodymus didvyriams, taip narsiai kovojusiems už judėybę, kad nors būdami negausūs skaičiumi, jie paėmė visą krąštą, priversdami bėgti barbarų gaujas,²² atgavo visame pasaulyje garsią šventovę, išlaisvino miestą ir atkūrė įstatymus, kuriems iškilo pavojus būti panaikintiems. Visa tai jie padarė, nes Viešpats savo didžiū gerumu buvo jiems maloningas.²³ Ką Jazonas iš Kirėnės papasakojo penkiose knygos, mes mėginsime sutraukti į vieną veikalą.²⁴ Turėdami prieš akis žodžių srautą ir sunkumus, su kuriais susiduria norintys nertis į istorijos pasakojimus, kai medžiaga būna gausi,²⁵ mes stengėmės patikti mėgstantiems paprastą skaitymą, palengvinti kruopštiesiems, linkusiems įsiminti dalykus; ir būti naudingi visiems.²⁶ Mums, užsidedėjusiems ši sunkų trumpinimo darbą, užduotis toli gražu nėra lengva, bet reikalauja daug prakaito ir nemigos naktų,²⁷ kaip nėra lengva rengiančiam puotą ar ieškančiam naudos kitų labui. Nepaisydami to, norėdami susilaukti daugelio dėkingumo, mes mielai pakelsime šį nelengvą triušą,²⁸ palikdami atsakomybę už smulkmenų tikrumą pirmąsiam autoriui, patys apsiribodami pastangomis duoti tik

^{2,8} Iš 16,10; 24,16; 1 Kar 8,10-11

^{2,13} Neišlikusi knyga.

^{2,16} 1 Mak 4,59

santraukos metmenis.²⁹ Juk kaip naują namą statantis meistras turi kreipti dėmesį į visą pastatą, tuo tarpu žmogus, kuris imasi jį dažyti ir puošti, turi rūpintis tik tuo, kas reikalinga namui papuošti, taip, manau, yra ir mums.³⁰ Istoriko pirmutinė pareiga yra leisti į dalykų tyrinėjimą, išsamiai juos apsarstyti ir pasirinkti smulkmenomis,³¹ o žmogui, perdirbančiam pasakojimą, turi būti leista siekti glaustos išraiškos ir vengti išsamaus dalyko svarstymo.

³² Tad čia ir pradėsime pasakojimą, nepridedami daugiau nieko prie to, kas jau pasakyta, nes pasakojimui rašyti ilgą įžangą, o patį pasakojimą sutrumpinti, būtų neišmintinga.

Heliodoro istorija

3 Vyriausiojo kunigo Onijo valdymo metais šventojo miesto gyventojai patyrė visapusišką ramybę ir tobulai laikėsi įstatymų, nes jis buvo pamaldus žmogus ir neapkentė visko, kas pikta.² Dažnai net karaliai pagerbdavo tą vietą, paaukodami šventovės garbei brangių dovanų.³ Iš tikrųjų Azijos karalius Seleukas iš savo pajamų padengė visas išlaidas, susijusias su aukų tarnyba.

⁴ Bet Simonas, žmogus iš Bilgos kilties, kuris buvo paskirtas šventyklos valdytoju, susikirto su vyriausiuoju kunigu dėl miesto prekyvietės priežiūros.⁵ Neįstengdamas nugalėti Onijo, jis nuvyko pas Tarsėjo sūnų Apoloniją, tuometinį Celesirijos ir Finikijos valdytoją,⁶ ir pranešė, kad išdas Jeruzalėje toks kupinas neapsakomų turtų, jog neįmanoma jų suskaičiuoti. Tos lėšos, sakė jis, nebuvo atiduotos kaip atnašos į aukų sąskaitą, užtat esą galima padaryti taip, kad jos visos atitektų karaliui.

⁷ Lankydamasis pas karalių, Apolonijas papasakojo jam, kas buvo pranešta apie pinigus. Išsirinkęs savo reikalų tvarkytoją Heliodorą, karalius

siuntė jį su įsakymu paimti minėtų turtus.⁸ Taigi Heliodoras tuojau pat leidosi į kelionę tariamai apžiūrėti Celesirijos ir Finikijos miestų, bet iš tikrųjų turėdamas mintyje įvykdyti jam duotą karaliaus užduotį.⁹ Atvykęs į Jeruzalę jį šiltai sutiko vyriausiasis kunigas ir miestas. Tada jis papasakojo jiems apie pranešimą, pasakė savo atvykimo tikslą ir teiravosi, ar tokia iš tikrųjų padėtis.¹⁰ Vyriausiasis kunigas paaiškino, kad dalis pinigų yra indėliai, skirti našlėms bei našlaičiams,¹¹ o dalis – nuosavybė Tobijos sūnaus Hirkanos, žmogaus užimančio labai aukštą vietą, priešingai nedorojo Simono šmeižtams, iš viso esą keturi šimtai sidabro ir du šimtai aukso talentų.¹² Jis pridūrė, kad indėlininkai pasitikėjo vietos šventumu, visame pasaulyje gerbiamos šventyklos orumu ir neliečiamumu. Apgaulingai sulaužyti jų pasitikėjimą, sakė jis, negalima nė pagalvoti.¹³ Bet Heliodoras, elgdamasis pagal jam duotus karaliaus įsakymus, griežtai pareiškė, kad pinigai turi būti nusavinti karaliaus izdo naudai.¹⁴ Nusatęs tam tikslui dieną, jis įėjo į šventyklą tų lėšų pamatyti.

Visas miestas buvo siaubo priblokštas.¹⁵ Kunigai gulėjo kniūbsti prieš aukurą su savo kunigiškais apdais ir garsiai, maldavo Dangų, davusį indėlių įstatymą, kad išsaugotų juos tiems, kurie buvo juos pasidėję.¹⁶ Vyriausiojo kunigo išvaizda pervėrė širdį kiekvienam jį pamačiusiam, nes veido išraiška ir spalva atspindėjo jo dvasinį skausmą.¹⁷ Baimė ir šurpas buvo jį taip apėmę, kad drebėjo visas kūnas. Visiems jį matantiems buvo aiškus jo širdies skausmas.¹⁸ O žmonės iš namų skubėjo burtis bendrai maldai, nes šventajai vietai grėsė pavojus būti išniekintai.¹⁹ Moterys, susijuosusios po krūtine ašutinėmis, užpildė gatves. Kai kurios mergaitės, laikomos namuose, subėgo prie vartų, kitos – prie miesto sienų, o

dar kitos žiūrėjo pro langus.²⁰ Keldamos į dangų rankas, jos siuntė prašymo maldą.²¹ Buvo gaila žiūrėti į žmones, besiburiančius pulti kniūbsčiomis maldai, ir į vyriausiąjį kunigą, ištiktą didžio skausmo.

²² Jiems maldaujant visagalį Viešpatį išsaugoti nepaliestus indėlius tiems, kurie pasitikėdami buvo juos pasidėję, ²³ Heliodoras ėmėsi vykdyti savo užduotį. ²⁴ Bet vos jam su asmens sargyba atėjus prie iždo, dvasių Viešpats, turintis visą valdžią, pasireiškė tokiu pribloškiančiu būdu, kad visi, išdrįsę lydėti Heliodorą, buvo Dievo galybės apstulbinti. Apimti siaubo, jie sukniubo. ²⁵ Iš tikrųjų jiems pasirodė žirgas, dengtas prabangia gūnia, su šurpą keliančiu raiteliu. Puldamas piestu tarsi pašėlęs, žirgas užgavo priekinėmis kanopomis Heliodorą. Pats raitelis atrodė vilkįs aukso apranga. ²⁶ Tuo pačiu metu Heliodorui pasirodė ir du jauni vyrai, nepaprastai stiprūs, nuostabiai žvalūs ir prabangiai apsirengę. Atsisoję abipus jo, be perstojo jį plakė, ištikdami daugeliu smūgių. ²⁷ Staiga jis sukniubo ant žemės ir paskendo didelėje tamsoje. Jo vyrai pakėlė jį ir paguldė ant neštuvų. ²⁸ Taigi žmogus, ką tik įkėlęs koją į iždą su didžia palyda ir asmens sargyba, buvo nešamas laukan bejėgis net sau padėti. Visi aiškiai patyrė begalinę Dievo galybę!

²⁹ Heliodorui gulint Dievo galybės parblokštam, žado netekusiam ir be vilties išgyti, ³⁰ žydai šlovino Viešpatį, stebuklingai išaukštinusį savo šventąją vietą. Šventovė, ką tik buvusi kupina baimės ir sąmyšio, dabar prisipildė džiaugsmo ir linksmybės, visagaliame Viešpačiui regimai apsireiškus.

³¹ Kai kurie Heliodoro bičiuliai tuoj ėmė maldauti Oniją, kad šauktųsi Aukščiausiojo, prašydami suteikti gyvastį tam žmogui, atsidūrusiam prie mirties. ³² Bijodamas, kad karalius nepamanytų Heliodorą tapus žydu

klastos auka, vyriausiasis kunigas iš tikrųjų atnašavo auką už to žmogaus išgijimą. ³³ Vyriausiajam kunigui atliekant permaldavimo apeigas, tie patys jauni vyrai tais pačiais apdariais vėl pasirodė ir atsisotojo prieš Heliodorą. „Būk labai dėkingas vyriausiajam kunigui, – jie tarė jam, – tik per jį Viešpats išgelbėjo tavo gyvastį.“ ³⁴ Kadangi buvai Danguos nuplaktas, skelbk visiems žmonėms Dievo galybės didingumą“. Tai pasakę, jie pradingo.

³⁵ Atnašavęs Viešpačiui auką ir padaręs didžiulius įžadus savo gyvasties išgelbėtojui, Heliodoras atsisveikino su Oniju ir sugrįžo su savo kariuomene pas karalių. ³⁶ Visų akivaizdoje jis liudijo savo akimis matytus Aukščiausiojo Dievo darbus. ³⁷ Karaliui paklausus Heliodorą, koks žmogus būtų tinkamas siųsti į Jeruzalę kitu reikalu, jis atsakė: ³⁸ „Jeigu turi priešą ar sąmokslininką prieš valdžią, nusiųsk jį ten ir gausi atgal, jeigu jis iš viso dar gyvas išliks, gerai nuplaktą, nes ten tikrai yra ypatinga dieviška jėga, gaubianti tą vietą.“ ³⁹ Tasai, kurio buveinė danguje, saugo tą vietą, gina ją, parbloškia ir sunaikina ateinančius jai žalos daryti“. ⁴⁰ Taip pasibaigė Heliodoro ir iždo apsaugojimo įvykis.

Jasonas ir Menelajas

4 Mes papasakojome, kaip Simonas pranešė apie pinigus, kenkdamas savo tautai. Tas pats Simonas paskleidė šmeižtus apie Oniją, sakydamas, kad jis sukurstęs Heliodorą ir užtraukęs tą baisią nelaimę. ² Jis išdrįso apšaukti „sąmokslininku prieš valdžią“ vyrą, kuris buvo miesto geradaris, tautiečių gynėjas ir uolus įstatymų saugotojas. ³ Priešiškumas taip paastrėjo, kad vienas iš Simonui ištikimų pakalikų net nusikalto žmogžudystėmis.

⁴ Onijas suprato, kad tarpusavio vaidai pavojingi, ir nuvokė, kad Celesirijos ir Finikijos valdytojas Menestėjo sūnus

Apolonijas buvo įsivėlęs ir drąsino Simono nedorus kėslus.⁵ Tad jis nuvyko pas karalių ne savo tautiečių apskųsti, bet turėdamas širdyje visų žmonių gerovę, – viešą ir asmenišką.⁶ Mat jis matė, kad be apdairaus karaliaus įsikišimo viešieji reikalai nebegalėjo būti taikingai sprendžiami ir kad Simonas niekada nesiliaus kvailiojės.

⁷*Seleukui mirus ir Antiochui, kuris buvo vadinamas Epifanu, paveldėjus sostą, Onijo brolis Jasonas, paglemžęs vyriausiąją kunigystę,⁸ susitiko su karaliumi ir pažadėjo jam tris šimtus šešiasdešimt sidabro talentų ir dar aštuoniasdešimt talentų iš kito pajamų šaltinio.⁹ Be to, jis pažadėjo mokėti šimtą penkiasdešimt talentų daugiau, jeigu jam būtų duota teisė kaip vyriausiajam kunigui įsteigti gimnastikos mokyklą, burti joje jaunimą ir įrašyti į sąrašą Jeruzalės gyventojus antiochiečiais.¹⁰ Karalius tam pritarė.

Užėmęs vyriausiojo kunigo vietą, Jasonas tuojau pat pradėjo mokyti savo tautiečius graikų gyvenimo būdo.

¹¹*Jis panaikino žydams karalių suteiktas lengvatas, gautas tarpininkaujant Eupolemo tėvui Johananui, buvusiam pasiuntiniu sudarant draugystės sutartį ir sąjungą su romėnais; jis atmetė teisėtą gyvenimo būdą ir įvedė naujus papročius, priešingus Įstatymui.¹² Iš tikrųjų jam buvo malonu statyti gimnastikos mokyklą tvirtovės papėdėje ir skatinti, pačius kilniausius jaunuolius nešioti graikiškas kepure su plačiais kraštais.¹³ Taigi per didelį Jasono – jis buvo bedievis ir netikras vyriausiasis kunigas – nedorumą vyko toks nepaprastas sugraikinimas ir pamėgdžiojimas svetimo gyvenimo būdo,¹⁴ kad ir kunigai nebenorėjo atlikti savo pareigų prie aukuro. Paniekinę šventyklą ir palikę aukas, jie, suskambėjus ženklui

mesti diską, skubėdavo į imtynių aikštę dalyvauti draudžiamoje pramogoje,¹⁵ nieku laikydami, kas jų protėvių buvo laikoma garbinga, ir be galo vertindami, kas graikams įprasta.¹⁶ Užtat juos ištiko sunki nelaimė. Tie, kurių gyvenimo būdas juos stebino, tapo jų priešais ir nubaudė juos.¹⁷ Ne juokai be pagarbos elgtis su dieviškais įstatymais! Tai parodys tolesni įvykiai.

¹⁸Kai karaliui dalyvaujant Tyre buvo švenčiami ketvirtųjų metų žaidimai,¹⁹ nedorasis Jasonas pasiuntė Jeruzalės antiochiečių atstovus nunešti tris šimtus sidabro drachmų kaip auką Herakliui. Tačiau patys pinigų nešėjai nutarė neatiduoti jų aukai, nes tai, jų manymu, nepriderėjo, ir paskirti juos kitam tikslui.²⁰ Taigi pinigai, siuntėjo skirti paaugoti Herakliui, iš tikrųjų, jų nešėjų nutarimu, buvo panaudoti triremams* statyti.

²¹Kai Menestėjo sūnus Apolonijas buvo pasiūstas į Egiptą dalyvauti karaliaus Filometoro vestuvėse, Antiochas sužinojo, kad Filometoras tapo priešiškas jo valdžiai. Tada jis pradėjo rūpintis savo saugumu. Apsilankęs Jopėje, jis pasuko į Jeruzalę.²² Jasonas ir miestas, sutikę su didele iškilme, įvedė jį į miestą su deglais ir gyriaus šauksmais. Po to jis nuvedė savo kariuomenę į Finikiją.

²³Praėjus trejiems metams, Jasonas nusiuntė Menelają, anksčiau minėto Simono brolių, perduoti karaliui pinigų ir užbaigti svarbių reikalų derybas.

²⁴Bet Menelajas, pristatytas karaliui, meilikaudamas labai jį išgarbino ir viršijęs Jasono dovaną trimis šimtais sidabro talentų pats įsigijo vyriausiąją kunigystę.²⁵ Jis, tiesa, sugrįžo namo su karaliaus įgaliojimais, bet neturėjo reikalingų savybių, kad būtų vertas tapti vyriausiuoju kunigu, išskyrus žiauraus tirono karštą būdą ir laukinio

^{4,7} 1 Mak 1,10

^{4,11} 1 Mak 8,17

^{4,20} Irkliniai karo laivai.

žvėries įniršį. ²⁶ Taigi Jasonas, apgavęs savo brolių, buvo kito žmogaus apgautas ir turėjo tapti pabėgėliu Amanitidėje. ²⁷ Nors Menelajas ir gavo tą tarnybą, karaliui pažadėtų pinigų visiškai nemokėjo. ²⁸ Tvirtovės valdytojas Sos-tratas, kuriam buvo pavesta rinkti pinigų, pakartotinai reikalavo mokėti. Ilgainiui juodu abu buvo karaliaus pašaukti atvykti pas jį tuo reikalu. ²⁹ Menelajas paliko vyriausiosios kunigystės įgaliotiniui savo brolių Lisimachą, o Sos-tratas – kipriečių dalinių vadą Kratą.

³⁰ Šiems įvykiams vystantis, atsitiko taip, kad Tarso ir Malo žmonės pradėjo maištauti, nes jų miestai buvo atiduoti kaip dovana karaliaus sugulovei Antiochidei. ³¹ Tad palikęs Androniką, vieną iš savo didikų, vietininku, karalius išskubėjo malšinti sukilimo. ³² Manydamas, kad dabar gera proga, Menelajas pavogė iš šventovės keletą aukso indų ir įteikė juos Andronikui. Keletą kitų reikmenų jis buvo pardavęs Tyre ir aplinkiniuose miestuose. ³³ Gavęs tikrą žinią apie Menelajo darbus, Onijas apkaltino jį ir pasitraukė į prieglobsčio vietą Dafnėje prie Antiochijos. ³⁴ *Tada Menelajas, pasivedęs Androniką į šalį, maldavo jį pakelti ranką prieš Oniją. Andronikas, nuvykęs pas Oniją, įtikino jį ir klastingai laiduodamas priesaika paėmė jo dešinę ir padavė jam savąją. Nors Onijas ir įtarinėjo, sutiko palikti šventyklos prieglobstį. Tada Andronikas, nepaisydamas priesaikos, tuojau pat jį nužudė.

³⁵ Dėl tos priežasties ne tik žydai, bet ir daug žmonių iš kitų tautų buvo pasipiktinę ir susierzinę dėl neteisingo to žmogaus nužudymo. ³⁶ Karaliui sugrįžus iš Kilikijos srities, miesto žydai suėjo pas jį skųstis. Tiek jie, tiek graikai buvo perpykę, nes Onijas buvo nužudytas nepaisant teisingumo. ³⁷ Antiochas buvo labai sukrėstas ir kupinas

užuojautos. Prisiminęs mirusiojo protingumą ir kilnų elgesį, jis apsisiverkė. ³⁸ Degdamas pykčiu, jis nedelsdamas nuplėšė nuo Androniko purpuro skraistę, išvilko iš purpuro drabužių ir nuvedęs per visą miestą į tą vietą, kur jis buvo padaręs Onijui tą baisų nusi-kaltimą, nubaudė kraugerį mirtimi. Taip Viešpats atmokėjo jam pelnytą bausmę.

³⁹ Tuo tarpu Lisimachas, Menelajui pritariant, padarė daug šventvagiškų vagysčių mieste. Plačiai pasklidus žinia, kad jau išgabenta svetur daug aukso reikmenų, žmonės susibūrė maištauti prieš Lisimachą. ⁴⁰ Kadan-gi įtūžusi minia darėsi pavojinga, Lisimachas, apginklavęs kone tris tūkstančius vyrų, puolė juos. Jam vadovavo toks Auranas, žmogus pagyvenęs, bet ir gerokai kvailas. ⁴¹ Pamatę, kad Lisimachas puola, žydai vieni griebė akmenis, kiti rąstgalius, o dar kiti net sėmėsi saują ten buvusių pelenų. Įtūžę jie bėrė juos maišatyje ant Lisimacho ir jo vyrų. ⁴² Todėl daugelį jų sužeidė, keletą net užmušė, o visi kiti buvo priversti bėgti. Pats šventvagis buvo užmuštas prie iždo.

⁴³ Dėl šio įvykio buvo apkaltintas Menelajas. ⁴⁴ Karaliui atvykus į Tyrą, seniūnų taryba nusiuntė tris vyrus, įgaliotus vesti pas jį bylą. ⁴⁵ Bet Menelajas, matydamas, kad pralaimi, pažadėjo didoką kyšį Dorimeno sūnui Ptolemėjui, prašydamas palenkti į jo pusę karalių. ⁴⁶ Tada Ptolemėjas, pasivedęs karalių į šalį kiemelyje tarsi atsikvėpti šviežiu oru, įtikino karalių pakeisti savo nuomonę. ⁴⁷ Tad karalius išteisino Menelają, tos visos nelaimės priežastį, ir pasmerkė mirti tuos nelaimingus vyrus, kurie būtų pripažinti nekalti, jeigu jiems būtų reikėję savo bylą ginti pas skitus. ⁴⁸ Neteisinga bausmė negaišaujant buvo įvykdyta vyrams, gynusiems miesto, žmonių ir šventųjų indų reikalą. ⁴⁹ Kai kurie Tyro gyventojai buvo

taip pasipiktinę tuo nusikaltimu, kad surengė jiems iškilmingas laidotuves.⁵⁰ Tačiau per galingųjų gobšumą Menelajas pasiliko savo pareigose, ėmė vis nedoriau elgtis ir tapo didžiausiu sąmokslininku prieš savo tautiečius.

5 Maždaug tuo metu Antiochas pradėjo antrą karo žygį prieš Egiptą.² Atsitiko taip, kad kone keturiasdešimt dienų virš miesto buvo matyti raitininkai, šuoliuojantys oru, apsirengę auksu atausiais drabužiais, būriai, apsiginklavę ietimis ir iš makščių ištrauktais kalavijais – ³ raitijos daliniai kovos rikiuotėje, darantys antpuolius ir priešpuolius vienu ar kitu keliu, judantys skydai, iečių miškas, kalavijų švytavimas, strėlių kruša, aukso pakinktų blizgesys ir visokiausi šarvai.⁴ Užtat visi meldėsi, kad šis regėjimas būtų geras būsimo įvykio ženklas.

⁵ Bet pasklidus netikram gandui apie Antiocho mirtį, Jasonas, sutelkęs ne mažiau kaip tūkstantį vyrų, nelaukta užpuolė miestą. Kai sienų gynėjai buvo priversti pasitraukti ir miestas galų gale paimtas, Menelajas pabėgo į tvirtovę.⁶ O Jasonas tada žudė savo tautiečius be pasigailėjimo, nesuvokdamas, kad sėkmė savo žmonių sąskaita yra didžiausia nelaimė, ir manydamas, kad laimi pergalės grobį iš priešų, o ne iš savo tautiečių.⁷ Net taip valdžios paimti jis nepajėgė. Galop iš savo sąmokslų patyrė tik gėdą ir vėl pabėgo į amonitų kraštą.⁸ Ilgainiui jis priėjo liūdną galą. Apkaltintas arabų valdovui Aretui, bėgo iš miesto į miestą, visų vejamas, nekenčiamas kaip nusikaltęs įstatymams, prakeiktas kaip savo tėvynės ir tautiečių žudikas, ir atsirado Egipte kaip į jūros krantą išmestas medis.⁹ Pagaliau žmogus, kuris buvo išvaręs daugelį iš savo krašto į tremtį, mirė tremtyje po to, kai sėdo į laivą vykti pas lakedemoniečius, vil-damasis rasti prieglaudą dėl savo ryšių su jais.¹⁰ Nebuvo nei kas gedėtų, nei

kas palaidotų žmogų, kuris pats paliko daugelį nepalaidotų. Protėvių kape vietos jam nebuvo.

Jeruzalės niokojimas

¹¹ Kai žinia apie šį įvykį pasiekė karalių, jis nusprendė, kad Judėja sukilusi. Todėl labai įtūžęs jis leidosi į žygį iš Egipto ir paėmė miestą antpuoliu.¹² Savo kariams įsakė žudyti be pasigailėjimo visus sutiktus žmones ir skersti subėgusius į savo namus.¹³ Jauni ir seni buvo išžudyti, moterys ir vaikai sunaikinti, mergelės ir mažyliai išskersiti.¹⁴ Per tris dienas buvo aštuoniasdešimt tūkstančių aukų; keturiasdešimt tūkstančių krito nuo smurto ir tiek pat žmonių buvo parduota į vergiją.

¹⁵ Dar tuo nepasitenkinęs, įstatymų ir tėvynės išdaviko Menelajo vedamas, Antiochas turėjo įžūlios drąsos įeiti į šventčiausią visame pasaulyje šventovę.¹⁶ Savo nešvariomis rankomis jis paėmė šventuosius indus, savo nedoromis rankomis sušlavė dovanas, kurias daug kitų karalių buvo atnešę, norėdami išaukštinti, pašlovinti ir pagerbti tą vietą.¹⁷ Antiochas buvo taip pasipūtęs, kad nesuvokė, jog dėl miesto gyventojų nuodėmių Viešpats buvo supykęs trumpą valandėlę, todėl buvo abejingas šventajai Vietai.¹⁸ Bet jeigu jie nebūtų buvę įsipainioję į tokią daugybę nuodėmių, tas žmogus būtų buvęs nuplaktas ir sulauktytas nuo nepamalgoto žingsnio tą pačią akimirką, kai tik įėjo į vidų, kaip buvo atsitikę Heliodorui, karaliaus Seleuko atsiųstam išdo patikrinti.¹⁹ Tačiau ne vietai Viešpats išsirinko tautą; veikiau jis išsirinko vietą tautai.²⁰ Užtat pati vieta, tapusi tautos dalininke ištikusiose nelaimėse, dalijosi su ja ir palaima. Vieta, palikta Visagalio pykčio akimirką, atgavo visą savo garbę didžiojo Viešpaties atleidimo metu.

²¹ Taigi Antiochas, pagrobęs iš šventyklos tūkstantį aštuonis šimtus

talentų, išskubėjo į Antiochiją, per savo įžulumą manydamas galįs sausumą padaryti plaukiojamą ir jūrą pereinamą kojomis. ²² Gyventojams engti jis paliko valdytojus: Jeruzalėje – Pilypą, frygų kilmės, o būdo nuožmesnio už žmogų, kuris jį paskyrė, ²³ Garizime – Androniką, taip pat Menelają, valdžiusį savo tautiečius nuožmiau negu visi kiti. Iš neapykantos žydams ²⁴ Antiochas išsiuntė mūsų vadą Apoloniją su dvidešimt dviejų tūkstančių kariuomene, įsakydamas išžudyti suaugusius vyrus, o moteris ir paauglius parduoti į vergiją. ²⁵ Atvykęs į Jeruzalę, tas žmogus dėjosį esąs taikingai nusiteikęs ir laukė tik šventosios šabo dienos. Tada būdamas tikras, kad žydai neužsiėmę darbais, jis įsakė savo kariams rikiuotis paradiui su ginklais. ²⁶ Visus išėjusius pasižiūrėti išžudė. Po to su ginkluotais vyrais puolė miestą ir išžudė daugybę žmonių.

²⁷ Bet Judas Makabiejus su maždaug devyniais kitais pasitraukė į dykumą. Jis ir jo vyrai gyveno kalnuose kaip laukiniai gyvuliai. Ten jie gyveno ir kad išvengtų nešvarumo maitinosi augalais.

6 Netrukus po to karalius atsiuntė Gerontą Atėnietį, kad priverstų žydus atsisakyti savo protėvių papročių ir liautis gyvenus pagal Dievo įstatymus. ² Be to, jis turėjo išniekinti Jeruzalės šventyklą, pavadindamas ją Dzeuso Olimpiečio vardu, o Garizimo šventyklą pavadindamas Dzeuso, Svetimtaučių globėjo, vardu, kaip vietos gyventojai buvo prašę.

³ Plikto antplūdis buvo nuožmus ir visiškai nepakeliamas. ⁴ Šventykla buvo pilna užaujančių bei ištvirtaujančių pagonių, besilinksminančių su kekšėmis, lytiškai santykiaujančių su moterimis net šventajame kieme. Be to, jie nešė į vidų aukoti uždraustus dalykus. ⁵ Aukuras buvo apkrautas bjauriomis, įstatymo draudžiamomis atnašomis.

⁶ Žmonės nebegalėjo nei laikytis šabo, nei švęsti savo protėvių iškilmių, nei net prisipažinti esą žydai. ⁷ Be to, kas mėnesį, švenčiant karaliaus gimtadienį, žydai buvo varomi prievarta dalyvauti aukose, o švenčiant Dionizijo iškilmę, nešioti vijoklių vainikus ir žygiuoti eisenoje Dionizijo garbei. ⁸ Ptolemaidės gyventojams pasiūlius, buvo paskelbtas įsakas aplinkiniams miestams, kad jie taip pat elgtųsi su žydais, būtent: įpareigotų juos dalyvauti aukose ⁹ ir baustų mirtimi atsiskandčius elgtis pagal graikų gyvenimo būdą. Buvo aišku, kad atėjo nelaimių metas. ¹⁰ *Taip dvi moterys, suimtos už tai, kad apipjaustė savo vaikus, buvo vedžiojamos viešai po miestą su mažyliais, pakartais ant krūtinio, ir nustumtos stačia galva nuo miesto sienų. ¹¹ *O kiti, kurie buvo susirinkę į netolimas olas švęsti šabo slapčiomis, buvo išduoti Pilypui ir visi drauge sudeginti. Gerbdami dienos šventumą, jie atsiskė gintis.

¹² Dabar prašau šios knygos skaitytojus dėl tokių nelaimių nenustoti drąsos, bet pasvarstyti, kad šios bausmės buvo skirtos ne mūsų tautai pražudyti, bet pamokyti. ¹³ Iš tikrųjų, jeigu nedorėliai ilgai tarp mūsų neišlieka, bet greitai patiria bausmę, tai Dievo didelio gerumo ženklas. ¹⁴ Juk kitų tautų nebausdamas Viešpats kantriai laukia, kol jos pasieks pilną savo nuodėmių saiką. Bet su mumis jis elgiasi skirtingai, ¹⁵ idant nereikėtų mūsų vėliau bausti griežčiau, kai mūsų nuodėmės bus pasiekusios savo saiką. ¹⁶ Užtat Dievas niekada visiškai nenugręžia nuo mūsų savo gailėstingumo. Nors jis ir moko mus nelaimėmis, savo tautos nepalieka. ¹⁷ Tebūna tai, ką pasakėme, priminimas. Negaišdami tęskime pasakojimą.

^{6,10} 1 Mak 1,60-61

^{6,11} 1 Mak 2,32-38

Eleazaro kankinystė

¹⁸*Eleazaras, vienas žymiausių Rašto žinovų, vyras senyvo amžiaus ir garbingos išvaizdos, buvo žiодomas, norint jį pamaitinti kiauliena. ¹⁹Tačiau jis rinkosi verčiau garbingai numirti, negu gyventi su gėda. Išspjovęs mėsa, pats savo noru užlipo ant kankinimo rato. ²⁰Taip dera elgtis visiems, turintiems drąsos atsisakyti dalykų, kurių ragauti nėra leista, negu mylėti gyvastį.

²¹Žmonės, vadovavę įstatymo uždraustai aukai, pasivedė tą vyrą į šalį ir dėl ilgos pažinties su juo asmeniškai ragino atsinešti tinkamos vartoti mėsos ir apsimesti, kad valgo mėsą aukos, kuri įsakyta karaliaus, ²²kad taip išvengtų mirties bausmės, o jie kaip seni draugai galėtų su juo gražiai elgtis. ²³Bet Eleazaras priėmė kilnų sprendimą, vertą savo metų, senatvės kilnumo, garbingai užsitarnautos žilos galvos ir pavyzdingo gyvenimo būdo nuo pat vaikystės. Taigi dėl ištikimybės paties Dievo duotam šventajam įstatymui jis pasakė jiems, kad nedelsdami pasiųstų jį į mirusiųjų karalystę.

²⁴„Toks apsimetimas nesiderina su mūsų amžiumi, – tarė jis, – nes daugelis jaunų žmonių pamanytų, kad Eleazaras savo devyniasdešimtais metais perėjo į svetimą gyvenimo būdą. ²⁵Jeigu apsimesčiau, norėdamas trumpa akimirka pailginti savo gyvenimą, jie būtų mano elgesio suvedžioti, o aš savo senatvei užtraukčiau gėdą ir negarbę. ²⁶Net jeigu laikinai ir išvengčiau mirtingųjų bausmės, niekuomet neišsigelbėsiu, gyvas ar miręs, iš-Visagalio rankos. ²⁷Todėl, jeigu dabar turiu pakankamai drąsos palikti gyvenimą, parodau, kad esu vertas savo senatvės ²⁸ir palieku jauniems žmonėms kilnų pavyzdį, kaip noriai ir kilniai mirti gerą mirtimi už gerbtinus ir šventus įstatymus“.

Tai pasakęs, jis tuojau pat nuėjo prie kankinimo rato. ²⁹O tie, kurie ką tik buvo maloniai su juo elgęsi, dabar pyko dėl jo pareiškimo. Pasak jų, tai buvo tikra beprotystė. ³⁰Būdamas visai prie mirties nuo rimbo smūgių, jis garsiai sudejavo ir tarė: „Viešpats savo šventu žinojimu puikiai mato, kad nors būčiau galėjęs išvengti mirties, aš ne tik pakeliu šio plakimo baisų kūno skausmą, bet ir kenčiu jį su sielos džiaugsmu, kad atsiduodu jam“.

³¹Taip jis mirė, palikdamas savo mirtimi kilnumo pavyzdį ir neužmirštamą drąsos liudijimą ne tik jaunimui, bet ir visai tautai.

Septynių brolių kankinystė

7*Atsitiko taip, kad ir septyni broliai bei jų motina buvo suimti. Karalius, plakdamas rimbais ir diržais, mėgino priversti juos valgyti įstatymo draudžiamą kiaulieną. ²Vienas brolių, kalbėdamas visų vardu, tarė: „Ką tu mėgini iš mūsų išgauti? Mes pasirenę verčiau mirti negu nusikalsti savo protėvių įstatymams“.

³Įtūžęs karalius įsakė įkaitinti keptuves ir katilus. ⁴Juos tuojau pat įkaitinus, jis įsakė, kitiems broliams ir motinai matant, išpjauti už visus kalbėjusiam liežuvį, nulupti jam nuo galvos odą ir nukirsti rankas bei kojas. ⁵Kai jis buvo visiškai bejėgis, karalius įsakė nunešti jį dar kvėpuojantį ir kepti keptuvėje. Dūmai iš keptuvės plačiai pasklido, bet broliai ir jų motina vieni kitus drąsino, sakydami: ⁶*„Viešpats Dievas žvelgia į mus ir iš tikrųjų mūsų gailisi, kaip Mozė pareiškė savo giesmėje, aiškiai sakydamas: 'Jis pasigailės savo tarnų'“.

⁷Pirmajam broliui tokiu būdu mirus, buvo atvestas antrasis pašaipiai kankinti. Nuplėšę jam nuo galvos odą

7,1-42 Hbr 11,35-36

7,6 Įst 32,36

6,18 Kun 11,7-8; Hbr 11,35

su plaukais, jie klausė: „Ar verčiau valgysi kiaulienos, negu leisi savo kūną į dalis suplėšyti?“ – ⁸ „Niekada!“ – atsakė jis jiems savo protėvių kalba. Taigi ir jis savo ruožtu patyrė tas pačias kančias, kaip ir pirmasis brolis. ⁹ Paskutinį kartą atsikvėpdamas, jis tarė: „Nuožmusis niekše, tu atimi iš mūsų šį gyvenimą, bet pasaulio Karalius mus prikelis naujam amžinam gyvenimui. Mes mirštame už jo įstatymus!“

¹⁰ Po jo trečiasis tapo pašauptų auka. Kai jam buvo liepta, jis iškišo liežuvį ir drąsiai ištiesė rankas. ¹¹ Jo žodžiai buvo kilnūs: „Iš Danguis esu tai gavęs, dėl jo įstatymų to nebranginu ir turiu viltį visa iš jo vėl gauti“. ¹² Užtat net pats karalius ir jo tarnai stebėjosi drąsa jaunuolio, nieku laikiusio kančią.

¹³ Jam mirus, ir ketvirtasis buvo panašiai kankinamas bei žudomas. ¹⁴ Būdamas arti mirties, jis tarė: „Aš pasirinkau mirtį nuo žmonių rankos su viltimi, duota Dievo, kad jis mane sugrąžins į gyvenimą. Bet tau prisikėlimo naujam gyvenimui nebūs!“

¹⁵ Nedelsiant buvo atvestas penktasis ir pradėtas kankinti. ¹⁶ Žiūrėdamas į karalių, jis tarė: „Kadangi turi valdžią mirtingiesiems, nors pats ir esi mirtingas, darai, kaip tau patinka. Bet nemanyk, kad Dievas paliko mūsų tautą. ¹⁷ Tik luktelk ir pamatysi, kaip jo didinga galybė kankins tave ir tavo palikuonis!“

¹⁸ Po jo buvo atvestas šeštasis. Būdamas arti mirties, jis tarė: „Neapgau-dinėk savęs veltui! Mes turime pakelti šias kančias už savo kaltes, nes nusidėjome savo Dievui. Užtat ir ištiko mus stulbinantys įvykiai! ¹⁹ Tad nemanyk, kad liksi nenubaustas, nes išdrįsai kovoti su Dievu!“

²⁰ Motina buvo ypač puiki ir verta garbingo atminimo. Tą pačią dieną ji matė savo septynis sūnus mirštančius vieną po kito ir drąsiai pakėlė jų mirtį, nes jos viltis buvo Viešpatyje. ²¹ Kie-

kvieną sūnų ji drąsino protėvių kalba. Kupina kilnaus ryžto, jungdama moters jautrumą su vyro drąsa, kalbėjo jiems: ²² „Nežinau, kaip atėjote į gyvenimą mano iščiose. Ne aš daviau jums gyvastį, ne aš suteikiau jums gyvybės alsavimą, ne aš daviau jūsų sąnariams išvaizdą. ²³ Kadangi pasaulio Kūrėjas suteikė kiekvienam išvaizdą ir nustatė visų daiktų pradžią, jis iš savo gailestingumo vėl duos jums gyvastį ir gyvybės alsavimą, nes dabar jūs užmirštate save dėl jo Įstatymo“.

²⁴ Antiochas jautė, kad į jį žiūrima su panieka. Priekaištingas balsas pažadino jo priešišumą. Jauniausiajam broliui dar esant gyvam, Antiochas ne tik kreipėsi į jį žodžiais, bet ir priesaikomis žadėjo padaryti jį turtingą ir laimingą, jeigu jis atsisakytų protėvių gyvenimo būdo, paskirti jį savo bičiuliu ir pavesti jam tvarkyti viešuosius reikalus. ²⁵ Jaunuoliui visiškai nekreipiant į jį dėmesio, karalius pasišaukė motiną ir ragino patarti jaunuoliui gelbėtis. ²⁶ Karaliui ilgokai ją raginus, galop ji sutiko įtikinti savo sūnų. ²⁷ Pasilenkusi prie jo, išjuokdama karalių, gimtąją kalbą ji taip kalbėjo: „Mano sūnau, pasigailėk manęs. Nešiojau tave devynis mėnesius savo iščiose, žindžiau tave trejus metus, auginau, auklėjau ir rūpinausi tavimi iki šios gyvenimo akimirkos. ²⁸ Maldauju tave, vaikeli, pažvelgti į dangų bei žemę ir pasvarstyti apie visa, kas ten yra. Tada suvoksi, kad Dievas nepadarė jų iš pirma buvusių daiktų. Tokiu pat būdu žmonija atėjo į gyvenimą. ²⁹ Tad nebijok šio budo, bet būk vertas savo brolių ir priimk mirtį, kad pasigailėjimo metui atėjus tave su jais atgaučiau“.

³⁰ Vos jai baigus kalbėti, jaunuolis tarė: „Ko laukiate? Atsisakau paklusti karaliaus įsakymui. Aš klausau įsakymo to Įstatymo, kuris buvo duotas mūsų protėviams per Mozę. ³¹ O tu, kuris sugalvojai tiek daug pikta

hebrajams, tikrai neišvengsi Dievo rankos. ³² Mes iš tikrųjų kenčiame už savo nuodėmes. ³³ Nors mūsų gyvasis Viešpatys pyksta ant mūsų trumpą valandėlę, kad mus nubaustų ir pamokytų, atėjus laikui, jis vėl susitaikys su savo tarnais. ³⁴ Bet tu, niekše ir nedoriausias iš visų mirtingųjų, kuo gali puikautis; puoselėdamas tuščią viltį ir keldamas ranką prieš Dangaus vaikus? ³⁵ Tu dar neišsigelbėjai iš visagalio ir visaregio Dievo teismo! ³⁶ Mano broliai, pakėlę skausmą trumpą valandėlę, paveldėjo pagal Dievo Sendorą amžinąją gyvenimą. Bet tu Dievo teismu gausi už savo įžulumą teisingą bausmę. ³⁷ O aš, kaip ir mano broliai, atiduodu kūną ir gyvastį už mūsų protėvių įstatymus, maldaudamas Dievą, kad greitai pasigailėtų mūsų tautos ir kad tu per kančią ir rykštes išpažintumei, jog tik jis vienas yra Dievas. ³⁸ Per mane ir mano brolius tesiliauja Visagalio pyktis, kuriuo jis yra teisingai ištikęs visą mūsų tautą“.

³⁹ Karalius įsiuto ir su šiuo elgėsi žiauriau, negu su kitais, nes jautėsi jaunuolio paniekos įskaudintas. ⁴⁰ Taip ir jauniausias sūnus mirė nepraradęs dorumo, visiškai pasitikėdamas Viešpačiu.

⁴¹ Galop po savo sūnų mirė ir motina.

⁴² Tad tebūna gana papasakota apie aukų valgymą ir nuožmiuosius kankinimus.

Judo Makabiejaus kovos

8 Tuo tarpu Judas, žinomas ir Makabiejaus vardu, bei jo vyrai slapta ėjo per gyvenvietes, telkdami tautiečius. Jie patraukė į savo pusę vyrus, likusius ištikimus judėjųbei, ir sutelkė jų apie aštuonis tūkstančius. ² Jie maldavo Viešpatį pažvelgti į visų engiamą savo tautą, užjausti bedievių išniekintą šventyklą, ³ pasigailėti miesto, kuris buvo naikinamas ir turėjo būti tuoju su lygintas su žeme, išgirsti jo besisau-

kiantį kraują, ⁴ atsiminti nekaltų vaikų žudynes bei savo vardui tartus piktažodžiavimus ir apreikšti, kad jis nenkenčia pikta.

⁵ Makabiejui sutelkus savo kariuomenę, pagonyms nepajėgė jam priešintis, nes Viešpaties pyktis buvo tapęs gailėstingumu. ⁶ Be įspėjimo užpuldamas, jis padegdavo miestus ir gyvenvietes, užimdavo svarbias vietas ir priversdavo bėgti stiprias priešų pajėgas. ⁷ Tokius puolimus jis ypač mėgo rengti naktimis. Ilgainiui garsas apie jo narsumą plačiai pasklido.

⁸ Pamatęs, kad tas vyras pamažu daro pažangą ir kad jo sėkmingi žygiai darosi vis dažnesni, Pilypas parašė Celsirijos valdytojui Ptolemėjui, kad sustiprintų pajėgas karaliaus reikalams ginti. ⁹ Ptolemėjas nedelsdamas paskyrė Patroklo sūnų Nikanorą, vieną iš karaliaus pirmųjų bičiulių, ir pasiuntė jį vesti į žygį ne mažiau kaip dvidešimt tūkstančių pagonių iš įvairių tautų, įsakydamas sunaikinti visą Judėjos tautą. Nikanoro pavaduotoju Ptolemėjas paskyrė karvedį Gorgiją, vyrą, turintį didelę karybos patirtį. ¹⁰ Nikanoras sumanė į nelaisvę paimitus žydus parduoti į vergiją ir taip sudaryti kariui dviejų tūkstančių talentų duoklę, kurią reikėjo mokėti romėnams. ¹¹ Tad tuoju pat davė žinią pajūrio miestams ir kvietė pirkti žydų vergų, žadėdamas duoti devyniasdešimt vergų už talentą. Mat jis sapnuoti nesapnavo, kad jį užklups Visagalio teismas.

¹² Žodis apie Nikanoro žygį pasiekė Judą. Kai jis pasakė savo vyrams apie kariuomenės atėjimą, ¹³ bailieji ir nepasitikintieji Dievo teisingumu traukėsi ir pabėgo. ¹⁴ Bet kiti, pardavę, kas jiems dar buvo likę, maldavo Viešpatį: „Išgelbėk mus, nes nedorasis Nikanoras net kariauti su mumis nepradėjęs, jau pardavė į vergiją! ¹⁵ Jeigu jau ne mūsų labui, tai dėl Sendorų, sudarytų su protėviais, ir dėl tavo šiurpulingo ir

garbingo vardo, kuriuo esame vadina-
mi“.

¹⁶ Subūręs savo karius, šešis tūkstančius vyrų, Makabiejus ragino juos: „Neišsigąskite priešo, nebijokite gausių neteisėtai mus puolančių pagonių, bet narsiai kovokite.“ ¹⁷ Turėkite prieš akis pagonių neteisėtai padarytą smurtą šventajai Vietai, nuožmiai nuniokoto miesto kančias ir, be to, protėvių gyvenimo būdo naikinimą. ¹⁸ Juk jie pasitiki ginklais ir drąsiais žygliais, – kalbėjo jis, – o mes pasitikime visagaliu Dievu, kuris gali vienu mostelėjimu nugalėti ne tik tuos, kurie ateina mūsų pulti, bet jeigu reikėtų, net visą pasaulį“.

¹⁹ Be to, jis papasakojo jiems apie įvykius, kurių metu atėjo pagalba jų protėviams. Kaip Sanheribo* dienomis, kai žuvo aštuoniasdešimt penki tūkstančiai, ²⁰ arba kaip Babilonijoje įvykusio mūšio su galatais metu, aštuoniems tūkstančiams žydų kovojant drauge su keturiais tūkstančiais makedonų, kai makedonai jau buvo patekę į bėdą, tie aštuoni tūkstančiai žydų, atėjus pagalbai iš Dangaus, sunaikino šimtą dvidešimt tūkstančių galatų ir paėmė daug grobio.

²¹ Tokiais pasakojimais drąsindamas, jis pripildė juos ryžto mirti už savo įstatymus ir tėvynę. Po to padalijo savo kariuomenę į keturis dalinius. ²² Savo brolius Simoną, Juozapą ir Jehonataną paskyrė dalinių vadais, kiekvienam pavesdamas po tūkstantį penkis šimtus vyrų. ²³ *Be to, įsakė savo broliui Eleazarui garsiai skaityti šventąją Knygą ir davė slaptažodį „Dievo pagalba“. Paskui, pats vesdamas pirmąjį dalinį pradėjo mūšį su Nikanoru.

²⁴ Turėdami Visagalį savo sąjungininku, jie nukovė daugiau negu devy-

nis tūkstančius priešo karių, daug sužeidė ir išvedė iš rikiuotės Nikanoro kariuomenę privertė visus bėgti. ²⁵ Jų būsimų pirklių į vergiją pinigai pateko jiems į rankas. Tolokai vijęsi bėgančiuosius, jie buvo priversti grįžti, nes jau buvo vėlus laikas. ²⁶ Mat ta diena buvo šabo išvakarės. Užtat jie liovėsi vyti. ²⁷ Surankioję priešų ginklus ir paėmę grobį, jie šventė tą šabą, didžiai šlovindami ir dėkodami Viešpačiui, išlaikiusiam juos gyvus iki tos dienos, kurią jis leido kristi ant jų pirmajai gailėstingumo rasai. ²⁸ Po šabo jie išdalijo dalį grobio persekiojimo aukoms, našlėms ir našlaičiams, o likusį pasidalijo tarpusavyje ir davė savo vaikams. ²⁹ Tai padarę, jie susivienijo bendram prašymui, maldaudami gailestingąjį Viešpatį visiškai susitaikyti su savo tarnais.

³⁰ Susirėmimuose su Timotiejaus ir Bakchido pajėgomis jie nukovė daugiau negu dvidešimt tūkstančių ir paėmė kai kurias labai aukštas tvirtoves. Jie padalijo daugybę grobio persekiojimo aukoms, našlaičiams bei našlėms ir net seneliams skirdami tokią pat dalį, kaip ir sau patiems. ³¹ Ta pačia proga jie rūpestingai surinko priešų ginklus ir pasidėjo juos svarbiose vietose. Likusį grobį nugabeno į Jeruzalę. ³² Jie nukovė Timotiejaus pajėgų vadą; labai nedorą žmogų, padariusį daug žalos žydams. ³³ Švęsdami savo pergalę protėvių mieste, jie sudegino Kalisteną ir vyrus, padegusius šventuosius vartus, kai jie ieškojo prieglobsčio mažame name. Taip tie gavo teisingą atlygį už savo nedorumą.

³⁴ Trisysk prakeiktas Nikanoras, kuris atsivedė tūkstančius pirklių, kad pirkėtų žydus į vergiją, ³⁵ Viešpačiui padedant buvo pažemintas vyrų, kuriuos jis laikė nieku. Nusivilkęs puošnius drabužius, jis bėgo vienas per kraštą kaip pabėgęs vergas, kol pasiekė Antiochiją. Jam nuostabiai pasisekė sunaikinti savo kariuomenę! ³⁶ Taigi

^{8,19} T. y. Sanheribo. Žr. 2 Kar 18,13 ir kt.

^{8,23} į Mak 3,48

žmogus, kuris žadėjo parūpinti duoklę romėnams, paimdamas į nelaisvę Jeruzalės žmones, pareiškė, kad žydai turėjo Gynėją ir kad žydai buvo nenugalimi dėl to, jog laikėsi jiems duotų savo Gynėjo įsakymų.

Antiocho mirtis

9 Atsitiko taip, kad maždaug tuo metu per sąmyšį Antiochas buvo pasitraukęs iš Persijos valdų. ² Jis įžygiavo į miestą, vadinamą Persepoliu, norėdamas apiplėšti šventyklą ir užimti miestą. Bet miesto gyventojams suskubus imtis ginklų, Antiochas ir jo kariuomenė buvo nugalėti. Taigi Antiochas buvo gyventojų priverstas bėgti ir pasitraukti su gėda. ³ Atvykęs į Ekbataną, jis sužinojo, kas nutiko Nikanoro ir Timotiejaus pajėgoms. ⁴ Įniršęs jis užsimojo priversti žydus kentėti už gėdą, kurią jam buvo padarę žmonės, privertę jį bėgti. Tad jis įsakė savo kovos vežimo vežėjui važiuoti nesustojant, kol nebus užbaigta kelionė. Tačiau su juo drauge keliavo Danguis teismas! Mat būdamas įžūlus, jis ištare: „Nuvyksiu į Jeruzalę, paversiu ją žydų kapinėmis“.

⁵ Visaregis Viešpats, Izraelio Dievas, ištiko jį nepagydomu ir nematomu smūgiu: Vos jam ištarus šiuos žodžius, jį apėmė nepagydomi vidurių skausmai ir aštrus vidinis mėšlungis, ⁶ ir labai teisingai, nes jis buvo draskęs kitų vidurius daugybe nuožmių priemonių. ⁷ Tačiau jis nesiliovė būti įžūlus, dabar buvo net labiau pasipūtęs. Alsuodamas ugnimi iš pykčio žydams, jis liepė dar greičiau važiuoti. Atsitiko taip, kad tą akimirką greitai riedančiam vežimui netikėtai pasvirus, jis iškrito iš jo: Nuo didelio sutrenkimo visi jo kūno sąnariai išėjo iš savo vietų. ⁸ Taip žmogus, kuris anksčiau pilnas antžmogiško įžūlumo manė galėsias įsakinėti jūros bangomis ir vaizdavosi galėsias pasverti kalną viršūnes svars-

tyklėmis, gulėjo paslikas ir turėjo būti nešamas neštuvais, visiems aiškiai parodydamas Dievo galybę. ⁹ Iš tikrųjų šio nedoro žmogaus kūnas knibždėjo kirmėlėmis, ir dar gyvas kentėdamas baisius skausmus, jis taip supuvo, kad visa kariuomenė šlykštėjosi to tvaiko, kurį kėlė puvimas. ¹⁰ Prieš trumpą valandėlę tas žmogus tarėsi galįs paliesiti dangaus skliauto žvaigždes, o dabar dėl nepakeliamo tvaiko niekas nepajėgė jo nešti.

¹¹ Galop palūžusia dvasia, jis pradėjo atsisakinėti savo didžio įžūlumo ir eiti į protą, nes visą laiką buvo skausmų kankinamas. ¹² Nebegalėdamas daugiau pakelti savo paties tvaiko, jis ištare šiuos žodžius: „Dievui paklusti teisinga. Mirtingieji neturi manyti, kad jie lygūs su Dievu“.

¹³ Tada šis niekšingas žmogus padarė įžadą Viešpačiui, bet nebesulaukė jo pasigailėjimo. Jis tarė: ¹⁴ „Aš paskelbsiu Jeruzalę laisvu miestu“. Tą patį miestą, į kurį skubinosi, norėdamas sulyginti su žeme ir paversti kapinėmis! ¹⁵ „Aš sulyginčiau žydus su atėniečiais“. Tuos pačius žydus, iš kurių buvo sumanęs atimti teisę pasilaidoti; jis norėjo išmesti jų kūnus drauge su jų mažylių kūnais paukščiams ir žvėrims suryti! ¹⁶ „Aš išpuošiu šventuosius Namus rinktinėmis įžado dovanomis, daugeriopai atsilyginsiu už šventuosius reikmenis ir parūpinsiu iš savo pajamų aukoms reikalingų lėšų“. Tą pačią šventyklą, kurią anksčiau buvo apiplėšęs! ¹⁷ „Be to, aš tapsiu žydu ir apkeiliausiu visą žmonių gyvenamą pasaulį, skelbdamas Dievo galybę“.

¹⁸ Tačiau visa tai jo kančios nepalengvino. Iš tikrųjų jį buvo ištikęs teišus Dievo teismas. Todėl jis, netekęs vilties, parašė žydams žemiau perrašytą laišką, kupiną maldavimo dvasios. Jo turinys buvo toks:

¹⁹ „Žydams, gerbiamiems piliečiams, jų karalius ir karo vadas Antiochas

siunčia širdingą sveikinimą ir linki sveikatos ir gerovės!

²⁰ Jeigu jūs ir jūsų vaikai esate sveiki ir jums sekasi, kaip jūs norite, esu patenkintas. Pasitikėdamas dangumi, ²¹ aš su malonumu atsimenu jūsų pagarbą ir gerą valią. Grįždamas iš Persijos valdų, aš susirgau nemalonia liga ir laikau reikalinga pasirūpinti bendra visų gerove. ²² Dėl savo būklės aš nenusimenu, nes turiu daug vilties išgyti iš savo ligos, ²³ bet pastebėjau, kad mano tėvas tomis progomis, kai darydavo žygį į aukštutinės valdas, paskirdavo savo įpėdinį, ²⁴ antraip, jeigu įvyktų kas netikėta ar ateitų bloga žinia, visos karalystės žmonės būtų rūpesčio, nes nežinotų, kam patikėta valdžia. ²⁵ Be to, aš turiu omenyje, kad kaimynystės valdovai, ypač prie mūsų karalystės ribų, laukia progos ir nori matyti, kas įvyks. Todėl aš paskyriau karaliumi savo sūnų Antiochą, kuriam anksčiau ne sykį esu valdžią patikėjęs ir kurį daugumai jūsų esu gyres, kai skubėdavau į aukštutinės valdas. Aš jam parašiau, kas čia parašyta. ²⁶ Todėl raginu ir maldauju, kad atsimintumėte bendrą bei asmenišką naudą, kurią esate patyrę, ir kiekvienas jūsų palaikytumėte dabartinę gerą valią. ²⁷ Mat aš esu tikras, kad jis seks mano pėdomis ir elgsis su jumis saikingai ir maloniai“.

²⁸ Taip tas žmogžudys ir piktžodžiautojas po baisių kančių, kokiomis buvo kankinęs kitus, baigė savo gyvenimą skaudžia mirtimi svetimo krašto kalnuose. ²⁹ Jo įbrolis Pilypas pargabeno jo kūną namo, bet bijodamas Antiocho sūnaus pasitraukė į Egiptą pas Ptolemėją Filometorą.

Šventyklos apvalymas

10 Makabiejus ir jo vyrai, Viešpaties vadovaujami, atkovojo šventovę ir miestą. ² Jie sugriovė prekyvietėje svetimšalių pastatytus aukurus ir sunaikino stabų aptvarus.

³ Išvalę šventyklą, jie padarė naują aukurą aukoms. Po to, įžiebę titnagu ugnį, atnašavo aukas pirmą kartą po dvejų metų, degino smilkalus, uždegė žibintus ir išdėliojo padėtinę duoną. ⁴ Visa tai padarę, jie puolė kniūbsiti, maldaudami Viešpatį, kad niekada daugiau nepatektų į tokias nelaimės. Verčiau, jei kada ir nusidėtų, būtų paties Viešpaties gerumu pamokomi, bet nebūtų atiduodami į piktžodžiaujančių ir žiaurių pagonių rankas. ⁵ Atsitiko taip, kad tą pačią dieną, kurią šventykla buvo svetimtaučių išniekinta, įvyko ir jos apvalymas, būtent devinto, tai yra kislevo, mėnesio dvidešimt penktą dieną. ⁶ Tarsi Palapinių šventę, jie su džiaugsmu šventė ją aštuonias dienas, atsimindami neseniai, Palapinių šventės metu, klajoję po kalnus ir olas tarsi laukiniai žvėrys. ⁷ Todėl laikydami rankose vijokliais apipintas lazdeles, žalias šakas bei palmes, jie giedojo šlovės giesmes tam, kuris išvalė savo šventąją Vietą. ⁸ Visuotiniu balsavimu buvo nustatyta, kad visa žydų tauta švęstų kasmet tas dienas.

Judo Makabiejaus pergalės

⁹ Toks buvo Antiocho, vadinamo Epifanu, galas. ¹⁰ *O dabar papasakosime, kas įvyko valdant Antiochui Eupatorui, ano nedoro karaliaus sūnui, ir duosime trumpą suvestinę didžiųjų nelaimių, kurias atnešė karai. ¹¹ Mat tas žmogus, tapęs karalystės valdovu, paskyrė tokį Lisiją Celesirijos bei Finikijos valdžios galva ir karo vadu. ¹² Ptolemėjas, vadinamas Makronu, buvo pirmas valdovas, ėmęsis priemonių teisingai valdyti žydus ir daręs, ką galėjo, bandydamas būti su jais taikoje bei norėdamas atlyginti už jiems padarytas skriaudas. ¹³ Bet už tai jis buvo karaliaus bičiulių apskųstas Eupatorui. Iš tikrųjų jis pats dažnai iš visų pusių

^{10,10} 1 Mak 6,17

girdėjo save vadinant išdaviku už tai, kad buvo palikęs jam Filometoro patikėtą Kiprą ir perėjęs į Antiocho Epifano pusę. Nepajėgdamas garbingai atlikti savo pareigų, jis išgėrė nuodų ir užbaigė savo gyvenimą.

¹⁴ Gorgijas, tapęs srities valdytoju, samdė svetimtaučių dalinius ir naudojo juos nuolatiniam karui su žydais.

¹⁵ Tuo pačiu metu idumėjai, turėję savo rankose stiprias tvirtoves, irgi nedavė žydams ramybės. Jie priimdavo bėglius iš Jeruzalės, kurstydami tęsti karą.

¹⁶ Makabiejus ir jo vyrai pasimeldė, maldaudami Dievą būti jų sąjungininku, ir leidosi į skubų žygį prieš idumėjų tvirtoves. ¹⁷ Narsiai puldami, jie paėmė tas vietas ir nuviję gynusius sienas žudė visus, pakliuvusius į jų rankas, užmušdami ne mažiau kaip dvidešimt tūkstančių.

¹⁸ Bet bent devyni tūkstančiai rado prieglaudą dviejuose ypač stipriuose bokštuose su viskuo, kas reikalinga priešintis apgulai. ¹⁹ Palikęs Simoną bei Juozapą, dar ir Zachiejų su jo daliniu – pakankamą kiekį apgulai palaikyti, – Makabiejus pats leidosi į vietas, kur buvo skubiau reikalingas. ²⁰ Tačiau kai kurie vyrai iš Simono dalinio, mėgę pinigų, buvo papirkti keleto bokštuose buvusių vyrų ir gavę septyniasdešimt drachmų leido kai kuriems jų išslysti. ²¹ Kai žinia apie tai pasiekė Makabiejų, jis sušaukė visus dalinių vadus ir apkaltino tuos vyrus, kad jie pardavė savo brolius, už pinigų paleisdami priešus su jais kovoti. ²² Nubaudęs išdavikais tapusius vyrus mirtimi, nedelsdamas paėmė abu bokštus. ²³ Jam su ginklu rankoje visur sekėsi, ir jis sunaikino daugiau negu dvidešimt tūkstančių vyrų dviejuose bokštuose.

²⁴ Timotiejus, jau anksčiau žydų nugalėtas, pasitelkęs nemažą raitininkų iš Azijos, surinko didžiulę samdinių kariuomenę. Jis atžygiavo, norėdamas ginklu užimti Judėją vienu

mūšiu. ²⁵ Jam artėjant Makabiejus ir jo vyrai apsibarsė galvas pelenais ir apsijuosė ašutinėmis, maldaudami Dievą. ²⁶ Parpuolę kniūbsti ant laiptų prie aukuro, jie maldavo, kad būtų ir jiems gailestingas, ir priešas jų priešams, ir nedraugas jų nedraugams, kaip sakoma Įstatyme. ²⁷ Atsikėlę po maldos, jie apsiginklavo ir nužygiavo tolokai nuo miesto. Atžygiavę netoli priešo, apsis-tojo. ²⁸ Vos pradėjus aušti, abi kariuomenės pradėjo mūšį. Viena, sėkmės ir pergalės pažadu laikanti ne tik savo narsumą, bet ir pasitikėjimą Viešpačiu, kita, vadovaudamasi kovos įniršiu.

²⁹ Mūšiui įsišėlus, priešui pasirodė iš dangaus penki didingi raiteliai ant žirgų su aukso kamanomis, išsirikiavę žydų priekyje. ³⁰ Du iš jų, apsupę Makabiejų iš šonų, dengė jį savo šarvais ir ginklais, saugodami nuo sužeidimo. Jie paleido tokį strėlių ir žaibų liutį į priešus, kad šie, visiškai sumišę ir apakinti, bėgo į visas puses. ³¹ Dvidešimt tūkstančių penki šimtai pėstininkų ir šeši šimtai raitininkų buvo užmušti.

³² Pats Timotiejus pabėgo į tvirtovę, vadinamą Gezeru, su labai stipria igula, kurios vadas buvo Chairėjas. ³³ Keturias dienas Makabiejus ir jo vyrai gerai nusiteikę laikė apgulę tvirtovę. ³⁴ Gynėjai viduje, pasitikėdami vietos saugumu, nesiliovė baisiai piktžodžiauti ir spjaudyti nepadoriais žodžiais. ³⁵ Bet penktai dienos auštant, dvidešimt jaunų vyrų iš Makabiejaus kariuomenės, kupini pykčio dėl piktžodžiavimo, narsiai užkopė siena ir su laukinių žvėrių įniršiu guldė kiekvieną, drįsusį pastoti jiems kelią. ³⁶ Taip gynėjus sugluminus ir jų dėmesį patraukus, kiti panašiai užkopė ir aplenkę gynėjus padegė bokštus. Jų laužuose piktžodžiautojai sudegė gyvi. Tuo tarpu pirmieji, pralaužę vartus, įleido visą likusią kariuomenę. Miestas buvo paimtas. ³⁷ Jie užmušė Timotiejų, rastą pasislėpusį vandens talpykloje, jo brolių

Chairėją ir Apolofaną. ³⁸ Atlikę šiuos žygdarbius, jie dėkingumo ir šlovės giesmėmis garbino Viešpatį, rodantį Izraeliui didelį gerumą ir teikiantį jiems pergalę.

11 Tuojau po to karaliaus auklėtojas ir giminaitis Lisijas, karalystės valdžios galva, labai nepatenkintas įvykiais, ² sutelkė apie aštuoniasdešimt tūkstančių pėstininkų bei visą raitiją ir leidosi į žygį prieš žydus. Jis buvo užsimojęs padaryti Jeruzalę graikų nausėdija, ³ apdėti mokesčiais šventyklą, kaip jis darė su kitų tautų šventomis vietomis, ir kasmet parduoti vyriausiąją kunigystę. ⁴ Su Dievo galybe jis visiškai nesiskaitė, išdidžiai pasitikėdamas savo dešimtimis tūkstančių pėstininkų, tūkstančiais raitininkų ir aštuoniasdešimčia dramblių. ⁵ Taip jis įžygiavo į Judėją. Pasiekęs Bet Cūrą, įtvirtintą vietą, esančią apie penketą schoinų nuo Jeruzalės, jis pradėjo smarkų puolimą.

⁶ Kai Makabiejų ir jo vyrus pasiekė žinia, kad Lisijas apgulė tvirtoves, jie ir visi gyventojai meldėsi su dejonėmis ir ašaromis Viešpačiui, maldaudami, kad siųstų gerąjį angelą Izraelio gelbėti. ⁷ Makabiejus pats pirmas ėmėsi ginklo. Jis ragino ir kitus su juo statyti savo gyvybę į pavojų ir eiti į pagalbą savo broliams. Tad ir išskubėjo visi kaip vienas vyras. ⁸ Ūmai, dar jiems tebesant netoli Jeruzalės, jų priekyje pasirodė raitelis, apsirengęs baltais drabužiais ir mosuodamas aukso ginklais. ⁹ Tada jie drauge vienu balsu pagarbino gailestingąjį Dievą, ir jų drąsa taip pakilo, kad jie buvo pasirėngę smeigti savo ginklais ne tik mirtinguosius, bet ir plėšriausius žvėris bei geležies sienas. ¹⁰ Jie žygiavo pirmyn kovos gretomis, turėdami savo dangiškąjį sąjungininką, nes Viešpats buvo jiems gailestingas. ¹¹ Tarsi liūtai jie puolė priešą ir paguldė iš jų vienuolika tūkstančių pėstininkų ir tūkstantį

šešis šimtus raitininkų, o kitus priverė bėgti. ¹² Dauguma pabėgusiųjų buvo beginkliai ir sužeisti. Pats Lisijas turėjo gelbėtis, negarbingai pabėgdamas.

¹³ Bet Lisijas nebuvo kvailas žmogus. Apsvarstęs jį ištikusį pralaimėjimą, jis suprato, kad hebrajai buvo nenugalimi, nes galingasis Dievas kovojo jų pusėje. Užtat jis nusiuntė pasiuntinius, ¹⁴ kad įtikintų juos spręsti reikalus teisingomis sąlygomis, pažadėdamas paveikti ir karalių, kad jis taptų jų draugu. ¹⁵ Makabiejus, trokšdamas visų gerovės, sutiko su viskuo, ką Lisijas pasiūlė. Karalius savo ruožtu patenkino visus žydų prašymus, kuriuos Makabiejus įteikė Lisijui raštu.

Laiškai

¹⁶ Lisijo laiško žydams turinys buvo toks:

„Lisijas su džiaugsmu sveikina žydų bendriją!

¹⁷ Johananas ir Abšalomas, jūsų pasiuntiniai, perdavė jūsų pasirašytą pranešimą ir teiravosi apie jame minimus reikalus. ¹⁸ Aš pranešiau karaliui, kas tik buvo reikalinga jam pranešti, ir jis patenkino visus priimtinus prašymus. ¹⁹ Jeigu jūs būsite geros valios karalystės atžvilgiu, aš stengsiuosi rūpintis jūsų gerove ateityje. ²⁰ Minėtus reikalus bei jų smulkmenas aptarti su jumis pavedžiau savo atstovams ir jūsų pasiuntiniams. ²¹ Likite sveik! Šimtas keturiasdešimt aštuntų metų dioskorintijo mėnesio dvidešimt ketvirta diena“.

²² Karaliaus laiške buvo parašyta:

„Karalius Antiochas su džiaugsmu sveikina savo brolių Lisiją!

²³ Dabar, mūsų tėvui užėmus savo vietą tarp dievų, mes norime, kad karalystės valdiniai nebūtų trukdomi tvarkyti savo reikalus. ²⁴ Mes suprantame, kad žydai nepritaria mūsų tėvui graikų papročių reikalu, bet teikia pirmenybę savo gyvenimo būdai ir prašo, kad būtų leista jiems laikytis savo papročių.

²⁵ Kadangi norime, kad ši tauta, kaip ir kitos, nekeltų neramumų, mes nutarėme, kad jų šventykla būtų jiems sugrąžinta ir kad jie gyventų, laikydamiesi savo protėvių papročių. ²⁶ Tad tebūna tavo rūpestis perduoti jiems žinią ir pareikšti draugystės pažadus, kad jie, žinodami mūsų nusistatymą, būtų geros nuotaikos ir būdami patenkinti atsidėtų savo gyvenimui“.

²⁷ Karaliaus laiškas žydų tautai buvo toks:

„Karalius Antiochas su džiaugsmu sveikina žydų seniūnų tarybą ir visus žydus!

²⁸ Mes tikime, kad jūs esate sveiki. To ir linkime. Ir mes esame sveiki.

²⁹ Menelajas man pranešė, kad norite grįžti namo ir rūpintis savo reikalais. ³⁰ Todėl visi tie, kurie sugrįš namo prieš ksantiko mėnesio trisdešimtą dieną, gali būti tikri, kad jiems nėra ko bijoti. ³¹ Žydai gali valgyti savo maistą ir gyventi pagal savo įstatymus kaip anksčiau. Nė vienas jų nebus kaip nors varginamas už kaltes, padarytas per nežinojimą. ³² Aš parašiau Menelajui, kad jus padrasintų. ³³ Likite sveiki! Šimtas keturiasdešimt aštuntų metų ksantiko mėnesio penkiolikta diena“.

³⁴ Ir romėnai atsiuntė jiems laišką, kuris skamba taip:

„Kvintas Memijus ir Titas Manilijus, romėnų pasiuntiniai, su džiaugsmu sveikina žydų tautą!

³⁵ Su Lisijo, karaliaus gimnainčio, jums suteiktomis lengvatomis ir mes sutinkame. ³⁶ Bet dėl dalykų, kurie jo nuosprendžiu turi būti perduoti karaliui, kai tik juos apsvarstysite, skubiai atsiųskite pasiuntinį, kad galėtume pateikti jums naudingų pasiūlymų, nes mes esame pakeliui į Antiochiją.

³⁷ Tad skubėkite atsiųsti pasiuntinius, kad praneštų apie jūsų nusistatymą. ³⁸ Likite sveiki! Šimtas keturiasdešimt aštuntų metų ksantiko mėnesio penkiolikta diena“.

Judo Makabiejaus žygiai

12 Po šių susitarimų Lisijas sugrįžo pas karalių, o žydai atsidėjo ūkininkavimui. ² Bet kai kurie vietiniai valdytojai, Timotiejus ir Genėjo sūnus Apolonijas, taip pat Jeronimas bei Demofonas, be šių kipriarchų dar ir vadas Nikanoras, nenorėjo leisti jiems ramiai ir taikiai gyventi. ³ Jopės gyventojai padarė ypač nedorą nusikaltimą. Jie pasikvietė tarp jų gyvenusius žydus – vyrus, moteris ir vaikus – sėsti į parengtus laivus, lyg neturėdami jokių piktų kėslų. ⁴ Net kvietimas buvo duotas bendru miesto nutarimu. Žydai priėmė kvietimą, nes norėjo gyventi taikiai ir nieko neįtarė. Jopės gyventojai nugabeno juos į atvirą jūrą ir bent du šimtus jų paskandino.

⁵ Gavęs žinią apie žiaurų savo tautiečių likimą, Judas pasišaukė savo vyrus ⁶ ir kreipėsi malda į Dievą, teisųjį teisėją. Po to leidosi į žygį prieš savo tautiečių žudikus. Puldamas nakčia, jis padegė uostą, sudegino laivus ir išžudė visus ten subėgusius, ieškančius prieglaudos. ⁷ Paskui, kadangi miesto vartai buvo uždaryti, Judas pasitraukė, ketindamas vėl atžygiuoti ir sunaikinti visus jopiečius. ⁸ Bet sužinojęs, kad ir Jabnės gyventojai nori tokiu pat būdu sunaikinti tarp jų gyvenančius žydus, ⁹ Judas užpuolė jabniečius nakčia, padegė uostą ir laivus. Liepsnų pašvaistė buvo matyti Jeruzalėje, už dviejų šimtų keturiasdešimt stadijų.

¹⁰ Žygyje prieš Timotiejų, jiems paėjus iš ten maždaug du stadijus, užpuolė bent penki tūkstančiai arabų su penketu šimtų raitininkų. ¹¹ Po nuožmaus mūšio Judas ir jo vyrai, Dievo padėdami, nugalėjo juos. Nugalėti klajokliai maldavo Judą sudaryti su jais taiką, pažadėdami duoti galvijų ir padėti jam bei jo vyrams ir kitais būdais. ¹² Numatydamas, kad jie iš tikrųjų gali būti daug kuo naudingi, Judas sutiko

sudaryti su jais taiką. Gavę jo pažadus, klajokliai sugrįžo į savo palapines.

¹³ Jis užpuolė ir miestą, stipriai sustvirtintą pylimais bei sienomis, kuriame gyveno visokiausi pagonys. Jo vardas buvo Kaspinas. ¹⁴ Miesto žmonės, pasitikėdami sienų stiprumu ir savo atsargų sandėliais, elgėsi su Judu bei jo vyrais labai įžūliai, užgauliodami ir net piktžodžiaudami bei rėkaudami šlykščius žodžius. ¹⁵ Bet Judas ir jo vyrai, šaukdamiesi didžiojo pasaulio Šeimininko, sugriovusio Jozuės dienomis Jerichą be sienlaužių ir karo pabūklų, šoko kopti ant sienų su įniršiu. ¹⁶ Paėmę miestą Dievo valia, jie surengė tokias neapsakomas skerdynes, kad gretimasis dviejų stadijų platumo tvenkinys atrodė lyg kraujo pripildytas.

¹⁷ Iš ten, norėdami pasiekti Charaką ir žydus, kurie buvo vadinami „tobijais“, jie nužygiavo septynis šimtus penkiasdešimt stadijų. ¹⁸ Atžygiavę srities vado Timotiejaus ten neberado, nes jis, nepajėgęs savo tikslo pasiekti, jau buvo iš ten pasitraukęs. Nepaisydamas to, jis paliko vienoje vietoje labai stiprią įgulą. ¹⁹ Dositéjas ir Sosipatras, du Makabiejaus vyresnieji vadai, leidosi į žygį ir sunaikino daugiau negu dešimt tūkstančių vyrų, Timotiejaus paliktų tvirtovėje. ²⁰ O Makabiejus, padalijęs savo kariuomenę į pulkus ir paskyręs jiems vadus, išskubėjo vytis Timotiejaus, kuris turėjo su savimi šimtą dvidešimt tūkstančių pėstininkų ir du tūkstančius penkis šimtus raitininkų. ²¹ Sužinojęs, kad Judas jį vejasi, Timotiejus nusiuntė moteris, vaikus ir mantą į vietą, vadinamą Karnaimais. Tą vietą paimiti buvo sunku, nes dėl prieigų siaurumo ji buvo vargiai prieinama. ²² Vis dėlto, pirmajam Judo pulkui pasirodžius, baimė ir siaubas ištiko priešą, nes jis aiškiai pajuto, kad į mūšį eina tas, kuris visa mato. Į visas puses blaškydamiesi, jie taip skubėjo bėgti, kad daugeliu atvejų vieni kitus žeidė ir

buvo savųjų kalavijais nudurti. ²³ Judas juos vijosi iš visų jėgų ir guldėdamas nusidėjėlius kalaviju, sunaikino apie trisdešimt tūkstančių.

²⁴ Pats Timotiejus pateko į Dositéjo bei Sosipatro ir jų vyrų rankas. Dideliu suktumu jis prašėsi, kad jį paleistų gyvą, nes jis turėjo nelaisvėje daugelio tėvus ir kai kurių brolius, kurių gyvasties nebūtų pasigailėta. ²⁵ Kai galop daugybe žodžių juos įtikino, kad savo pažado laikysis ir atiduos belaisvius sveikus, norėdami išgelbėti savuosius, jie paleido jį.

²⁶ Tada Judas, pasiekęs Karnaimus ir Atargatidės šventyklą, išžudė dvidešimt penkis tūkstančius žmonių.

²⁷ Nugalėjęs juos ir sunaikinęs, jis vedė savo kariuomenę ir prieš Efroną, įtvirtintą miestą, kuriame buvo Lisnijo buveinė ir gyveno visokių tautų žmonės. Jauni stipruoliai užėmė savo vietas gretose sienų ginti. Jie kovojo narsiai. Mieste buvo didelių sandėlių su svaidymo pabūklais ir sviediniais. ²⁸ Bet žydai šaukėsi Visagalio, kuris savo galybe triuškina priešų jėgas, ir paėmę miestą į savo rankas, išguldė apie dvidešimt penkis tūkstančius gyventojų.

²⁹ Pakilę iš ten, jie nuskubėjo į Skitopolį šešių šimtų stadijų atstu nuo Jeruzalės. ³⁰ Bet ten gyvenę žydai paliudijo jiems rodytą skitopoliečių gerą valią ir draugišką elgesį su jais net nelaimės metu. ³¹ Todėl Judas ir jo vyrai padėkojo Skitopolio gyventojams, ragindami ir ateityje juos būti palankius jų tautai.

Pagaliau prieš pat Savaičių šventę jie parvyko į Jeruzalę.

³² *Po švenčių, vadinamų Sekminėmis, jie skubiai leidosi į žygį prieš Idu mėjos valdytoją Gorgiją, ³³ atžygiavusį prieš juos su trim tūkstančiais pėstininkų ir keturiais šimtais raitininkų. ³⁴ Prasidėjęs mūšiui, žuvo keletas

žydų. ³⁵ Tačiau Dositėjas, vienas iš Bakenoro* vyrų, būdamas raitas ir stiprus vyras, pagavo Gorgiją ir sugriebęs už skraistės vilko jį prievarta, norėdamas paimti tą prakeiktą vyrą gyvą, bet vienas iš Trakijos raitininkų užpuolė jį ir nukirto jam ranką prie peties. Tad Gorgijas išsigelbėjo ir pabėgo į Marešą.

³⁶ Esdriui ir jo vyrams ilgai kovojus ir pavargus, Judas šaukėsi Viešpaties, kad pasirodytų mūšyje sąjungininku ir vadu. ³⁷ Protėvių kalba kartodamas kovos šūkį ir giesmes, jis puolė Gorgijo vyrus ir netikėtai juos užklupęs priverstė bėgti.

³⁸ Po to Judas, subūręs savo pajėgas, nužygiavo į Adulamo miestą. Kadangi tuojuo turėjo baigtis savaitė, jie apsivalė pagal paprotį ir ten atšventė šabą. ³⁹ Kitą dieną, kadangi tai buvo tapę reikalinga, Judas ir jo vyrai nuėjo paimti žuvusiųjų kūnų ir parnešti palaidoti su jų giminėmis protėvių kapuose. ⁴⁰ *Po kiekvieno žuvusiojo tunika buvo rasti šventieji Jėgnės stabų atminai, kuriuos nešioti žydams draudžia Įstatymas. Visiems buvo aišku, kad dėl to tie vyrai žuvo. ⁴¹ Tad visi šlovino kelius Viešpaties, teisinio teisėjo, kuris atidengia paslėptus dalykus, ⁴² ir atsidėjo maldai, prašydami, kad žuvusiųjų padarytoji nuodėmė būtų visiškai atleista. Po to kilnis Judas ragino žmones vengti nuodėmės, nes jie savo akimis matė, kas dėl nuodėmės buvo ištikę žuvusiuosius. ⁴³ Be to, surinkęs iš savo karių du tūkstančius sidabro drachmų, jis nusiuntė į Jeruzalę, kad būtų parūpinta auka už nuodėmę. Tai darydamas, jis elgėsi gerai bei kilniai ir turėjo mintyje mirusiųjų prisikėlimą. ⁴⁴ Iš tikrųjų, jeigu jis nebūtų laukęs, kad žuvusieji prisikels, būtų buvę nenaudinga ir kvaila melstis už mirusiuosius. ⁴⁵ Be to, jis suvokė, kad ne-

paprastai garbingas atlygis laukia tų, kurie užmiega dievotai – tai šventa ir dievota mintis. ⁴⁶ Todėl jis ir darė auką už mirusiuosius, kad jie būtų išlaisvinti iš šios nuodėmės.

Antiocho įsiveržimas

13 Šimtas keturiasdešimtais metais Judą ir jo vyrus pasiekė žinia, kad Antiochas Eupatoras įsiveržė į Judėją su didele kariuomene, ² o su juo jo globėjas, valdžios galva, Lisijas. Jie vedė graikų kariuomenę, kurią sudarė šimtas dešimt tūkstančių pėstininkų, penki tūkstančiai trys šimtai raitininkų, dvidešimt du drambliai ir trys šimtai pjautuvais ginkluotų karo vežimų.

³ Menelajas irgi prisidėjo. Slėpdamas savo užmačias, jis ragino Antiochą ne dėl savo krašto gerovės, bet vildamasis, kad bus sugrąžintas į tarnybą. ⁴ Bet karalių Karalius sukėlė Antiochui pyktį ant to niekšo. Kai Lisijas pranešė karaliui, kad tas žmogus buvo visų bėdų priežastis, Antiochas įsakė, kad Menelajas būtų nuvestas į Berėją ir nubaustas mirti ten įprastu būdu.

⁵ Mat toje vietoje yra penkiasdešimt uolekčių aukščio bokštas, pilnas pelenų, su apskritu apvadu, iš visų pusių nuožulniu į pelenus. ⁶ Nuo ten būdavo nustumiami į mirtį visi nusikaltę šventvagyste ar pagarsėję kitais nusikaltimais. ⁷ Tad tokiu būdu buvo lemta mirti Įstatymui nusižengusiam Menelajui; jis nebuvo net palaidotas. ⁸ Tai buvo labai teisinga. Kadangi Menelajas buvo nusikaltęs aukurui, kurio ugnis ir pelenai šventi, pelenuose jis ir rado mirtį.

⁹ Karalius žygiavo į priekį su žiauriu jėgumu, norėdamas ištikti žydus baisesniais smūgiais, negu jie buvo ištikti jo tėvo dienomis. ¹⁰ Tai girdėdamas Judas įsakė žmonėms dieną naktį šauktis Viešpaties, kad dabar padėtų labiau negu bet kada, nes jiems grėsė pavojus netekti Įstatymo, savo tėvynės ir šventųjų Namų, ¹¹ ir kad neleistų ką tik

^{12,35} Kai kuriuose rankr.: „tobijų“.

^{12,40} Jst 7,25

atgimusiai tautai patekti piktžodžiaujantiems pagonims į rankas.¹² Visi prisidėjo prie tų maldavimų. Tris dienas verkdami, pasninkaudami ir puldami kniūbsti, jie be perstojo maldavo gailėstingąjį Viešpatį. Tada Judas paragino neprarasti drąsos ir įsakė būti pasirengusiems.¹³ Pasitaręs su seniūnais uždaroje sueigoje, jis nutarė nelaukti, kol karaliaus kariuomenė užpuls Judėją ir paims miestą, bet leisti į žygį ir Dievui padedant išspręsti reikalą.¹⁴ Taigi patikėjęs sprendimą pasaulio Kūrėjui ir paskatinęs savo pajėgas kovoti narsiai iki mirties už įstatymus, šventovę, tėvynę bei gyvenimo būdą, jis pasistatė stovyklą prie Modeino.¹⁵ Davęs savo pajėgoms slaptažodį „Dievo pergalė“, Judas su rinktinių jaunų narsuolių būriu nakčia puolė karaliaus palapinę. Stovykloje buvo nukauta du tūkstančiai vyrų; jis nudūrė pagrindinį dramblių ir jo raitelį.¹⁶ Galop, pripildę stovyklą siaubo ir sąmyšio, jie nugalėjo ir pasitraukė.¹⁷ Jau aušo diena, kai šitai buvo pasiekta Viešpačiui padedant ir globojant.

¹⁸ Paragavęs žydų didvyriško narsumo, karalius mėgino pulti jų žemę gudrybėmis.¹⁹ Jis nužygiavo pulti Bet Cūro, stiprios žydų tvirtovės, bet buvo pakartotinai atmuštas, nugalėtas, pažemintas.²⁰ Judas nesiliovė tiekti gynėjams, kas reikalinga,²¹ bet Rodokas, vyras iš žydų gretų, išdavė priešui karines paslaptis. Jis buvo susektas, sumintas ir įmestas į kalėjimą.²² Karalius mėgino antrąkart vesti derybas su Bet Cūro gyventojais, davė jiems pažadų, gavo pažadų iš jų, pasitraukė, puolė Judą ir jo vyrus, bet mūšį pralaimėjo.²³ Jis gavo žinią, kad Pilypas, kuris buvo paliktas rūpintis valdžios reikalais, sukilo Antiochijoje. Nerimo apimtas, Antiochas pradėjo derybas su žydais, nusileido jiems ir prisiekė suteikti jiems visas teises. Sudarius šią sutartį, jis atnašavo auką, pagerbė

šventyklą ir pripažino lengvatas šventajai Vietai.

²⁴ Karalius maloniai priėmė Makabiejų. Palikęs Hegemonidą valdyti sritį nuo Ptolemaidės iki Geros,²⁵ nukeliavo į Ptolemaidę. Ptolemaidės gyventojai buvo pasipiktinę sutartimi; iš tikrųjų jie buvo taip įpykę, kad norėjo panaikinti jos sąlygas.²⁶ Lisijas, užkopus ant kalbėtojo pakyls, gynė kiek galėdamas sutarties sąlygas, įtikino juos, apraminęs laimėjo jų gerą valią ir iškeliavo į Antiochiją. Štai kaip sekėsi karaliui pulti ir trauktis.

Alkimas ir Nikanoras

14 Po trejų metų Judas ir jo vyrai gavo žinią, kad Seleuko sūnus Demetrijas atplaukė į Tripolio uostą su galinga kariuomene bei laivynu² ir susidorojęs su Antiochu bei jo globėju Lisiju tapo krašto šeimininku.

³ Toks Alkimas, anksčiau buvęs vyriausiuoju kunigu ir sąmoningai susitepęs sąmyšio dienomis, suprato nebegalįs nei būti saugus, nei atgauti tarnybos prie šventojo aukuro.⁴ Tad jis maždaug šimtas penkiasdešimt pirmais metais nuvyko pas karalių Demetriją ir padovanojo jam aukso vainiką bei palmę, be to, pagal paprotį dar ketletą alyvmedžio šakelių iš šventovės. Tą dieną Alkimas nieko nesakė.⁵ Bet jis rado gerą progą savo beprotiškam užmojui, kai buvo karaliaus Demetrijo pakviestas į tarybos posėdį ir paklaustas apie žydų nuotaikas ir norus. Jis atsakė: ⁶ „Žydai, vadinami chasidais, kurių vadas yra Judas Makabiejus, kursto karo liepsnas. Jie kelia maištą ir neleidžia karalystei sukurti ramybės.“⁷ Užtat atsisakiau savo protėvių garbės, būtent vyriausiosios kunigystės, ir atvykau čia,⁸ pirma, dėl to, kad nuoširdžiai rūpinuosi karaliaus reikalais, antra, dėl to, kad gerbiu savo tautiečius. Juk visa mūsų tauta kenčia didelę nelaimę dėl minėtųjų žmonių neprotingo elgesio.

⁹ Kai būsi smulkmeniškai ištyręs šiuos dalykus, karaliau, prašyčiau tave pasirūpinti mūsų šalimi ir mūsų engiama tauta, kaip dera tavo atlaidžiam dorumui, kurį visiems rodai. ¹⁰ Juk kol Judas gyvas, ramybės karalystėje niekada nebus“.

¹¹ Alkimui taip pakalbėjus, kiti Judui priešiški karaliaus bičiuliai skubėjo dar labiau pakurstyti Demetrijo pyktį. ¹² Jis tuojau pat išsirinko dramblių dalinio vadą Nikanorą ir paskyręs jį Judėjos valdytoju, išsiuntė, ¹³ nurodydamas nubauti Judą mirtimi, išblaškyti jo pajėgas ir įvesdinti Alkimą į didingosios šventovės vyriausiojo kunigo tarnybą. ¹⁴ Pabėgę nuo Judo, visos Judėjos pagonys spietėsi būriais aplink Nikanorą, manydami, kad žydų nelaimės ir vargai jiems atneš gerovę.

¹⁵ *Išgirdę apie Nikanoro atžygiavimą ir pagonių spietimąsi prie jo, žydai barstėsi galvas dulkėmis ir maldavo Tą, kuris sukūrė sau amžiną tautą ir savo paveldui visuomet regimai ateina į pagalbą. ¹⁶ Savo vado įsakymu jie tuojau pat pakilo į žygį ir susirėmė su priešų mūšyje prie Desaujo gyvenvietės. ¹⁷ Judo brolis Simonas buvo susirėmęs su Nikanoru, bet dėl ūmaus priešo atvykimo patyrė nežymų pralaimėjimą.

¹⁸ Tačiau Nikanoras, girdėdamas apie Judo bei jo vyrų didvyriškumą ir didelę drąsą kovojant už savo tėvynę, vengė spręsti reikalą krauju praliejimu. ¹⁹ Todėl jis nusiuntė Posidoniją, Teodotą ir Matatiją, kad pareikštų žydams draugystę ir gautų iš jų draugystės pažadą. ²⁰ Rūpestingai apsvarsčius sąlygas, vadas pranešė apie jas savo žmonėms ir visiems aiškiai esant vieningiems, sutarčiai pritarė. ²¹ Buvo nustatyta diena, kurią vieni vadai turėjo susitikti pasitarimui. Iš vienos ir kitos pusės atvažiavo puošnūs vežimai, buvo pastatyti garbės krėsiai. ²² Bijo-

damas netikėtos priešų klastos, svarbiose vietose Judas išdėstė ginkluotus vyrus. Bet pasitarimas įvyko, kaip pridera.

²³ Nikanoras pasiliko Jeruzalėje ir elgėsi nepriekaištingai. Jis paleido pas jį susispietusių paprastų žmonių būrius. ²⁴ O Judą visada laikė arti savęs, nes buvo nuoširdžiai jį pamėgęs. ²⁵ Nikanoras įkalbėjo Judą vesti žmoną ir turėti vaikų. Tad Judas vedė, patyrė ramybę ir dalijosi gyvenimo palaima.

²⁶ Bet Alkimas, patyręs apie jų draugystę, pasiėmė jų sudarytą sutartį ir nuvyko pas Demetriją. Jis pranešė jam, kad Nikanoras rengias sąmokslą prieš karalystę ir net paskyręs Judą, sąmokslu prieš karalystę bendrą, savo įpėdiniu. ²⁷ Kurstomas to niekšo šmeižtų, karalius įtūžo. Jis parašė laišką Nikanorui, pareikšdamas, kad sutartimi nėra patenkintas, ir įsakė nedelsiant atsiųsti į Antiochiją Makabiejų kaip belaisvį.

²⁸ Gavęs tą žinią, Nikanoras buvo labai prislėgtas, nes turėjo panaikinti sutartį su žmogumi, kuris nebuvo niekuo nusikaltęs. ²⁹ Tačiau negalėdamas priešintis karaliui, jis ieškojo tinkamos progos įsakymą įvykdyti gudrumu. ³⁰ Bet Makabiejus, pastebėjęs, kad Nikanoras, turėdamas su juo reikalų, darosi šaltas, o susitikęs elgiasi neįprastai šiurkščiai, nusprendė, kad tas atšalimas nežada nieko gera. Tad sutelkęs didoką skaičių savo vyrų jis pradėjo slapstytis nuo Nikanoro.

³¹ *Suvokęs, kad tas žmogus gudrumu jį apgavo, Nikanoras nuėjo į didžiuosius šventuosius Namus kunigams atnašaujant įprastines aukas ir įsakė tą vyrą jam perduoti. ³² Jiems prisiekus, kad nežino, kur yra ieškomasis žmogus, ³³ jis pakėlė ranką šventyklos link ir prisiekė: „Jeigu neperduosite man Judo kaip kalinio, šią jūsų Dievo

šventovę sulyginsiu su žeme, išardysiu aukurą ir pastatysiu čia didingą šventovę Dionizijui“.

³⁴Taip pasakęs, jis išėjo. Tada kunigai pakėlė rankas į dangų, šaukdamiesi nuolatinio mūsų tautos Gynėjo šiais žodžiais: ³⁵„Visatos Viešpatie, nors tau ir nieko nereikia, bet patiko, kad tarp mūsų būtų tavo Buveinė. ³⁶Dabar, Šventasis, viso šventumo Viešpatie, išsaugok amžinai nesuterštus šiuos Namus, kurie taip neseniai buvo apvalyti“.

³⁷Toks Razis, vienas iš Jeruzalės seniūnų, buvo apskųstas Nikanorui kaip žmogus, mylįs savo tautiečius, turįs labai gerą vardą ir dėl savo meilės žmonėms laikomas žydų tėvu. ³⁸Iš tikrųjų pirmosiomis sukilimo dienomis jis buvo nuteistas už judėybę ir degdamas uolumu statė už ją į pavojų savo kūną ir gyvastį. ³⁹Norėdamas parodyti savo priešiskumą žydams, Nikanoras pasiuntė daugiau negu penkis šimtus karių jo suimti, ⁴⁰manydamas jo suėmimu suduosiąs didelį smūgį.

⁴¹Kariai jau buvo beveik paėmę bokštą ir verždamiesi pro išorines duris šaukė atnešti ugnies durims uždegti. Būdamas apsuptas, Razis puolė ant savo kalavijo, ⁴²pasirinkdamas verčiau mirti kilnia mirtimi, negu patekti į tų niekšų nagus ir kentėti jo kilmės nevertą smurtą. ⁴³Tačiau grumtynių įkarštyje jis tiesiai nepataikė, o minia jau veržėsi į vidų pro duris. Drąsiai užbėgęs ant sienos, jis didvyriškai puolė žemyn ant minios. ⁴⁴Bet kariams greitai pasitraukus, atsirado tuščia vieta, ir jis nukrito į tuščiosios vietos vidurį.

⁴⁵Vis dar gyvas ir degdamas pykčiu, jis atsikėlė ir nors iš rimtų žaizdų sunkėsi kraujas, nubėgo per minią. Atsistojęs ant stačios uolos, ⁴⁶kraujui visiškai išsekus, jis persiskrodė vidurius ir abiem rankomis paėmęs juos, sviedė į minią, šaukdamasis gyvasties ir dvasios Viešpaties, kad jis vėl juos jam sugrąžintų. Tokia buvo jo mirtis.

Nikanoro iššūkis ir mirtis

15 Išgirdęs, kad Judas ir jo vyrai Samarijos srityje, Nikanoras nutarė pulti juos poilsio dieną be jokio pavojaus sau. ²Žydai, priversti kartu žygiuoti, maldavo: „Nežudyk jų taip, nebūk laukinis barbaras! Verčiau parodyk pagarbą dienai, kurią Visaregis pagerbė ir pašventino labiau už kitas dienas“. ³Trisysk prakeiktasis niekšas paklausė, ar danguje yra Valdovas, kuris įsakė švęsti šabo dieną. ⁴Kai jie pareiškė: „Pats gyvasis Viešpats, dangaus Valdovas, įsakė mums švęsti septintąją dieną“, – ⁵jis atsakė: „Betgi žemėje ir aš esu valdovas, tad įsakau jums imtis ginklų ir vykdyti karaliaus įsakymus“. Nepaisant to, šį žiaurų užmojų vykdamas jo nelydėjo sėkmė.

⁶Be saiko pasipūtęs ir įžūlus Nikanoras buvo nusprendęs pastatyti viešą paminklą, kad įamžintų Judo ir jo pajėgų nugalėjimą. ⁷O Makabiejus buvo tvirtai įsitikinęs ir visiškai pasitikėjęs, kad Viešpats atsiųs jam pagalbą. ⁸Jis drąsino savo vyrus nebijoti pagonių, bet prisiminti jiems suteiktą Dangaus pagalbą praeities dienomis ir tikėti pergale, kurią ir dabar jiems suteiks Visagalis. ⁹Drąsindamas juos įstatymo ir pranašų žodžiais ir primindamas kovas, kurias jie buvo laimėję, jis uždegė juos nauju ryžtu. ¹⁰Pažadinęs jų drąsą, jis davė savo įsakymus, drauge parodydamas pagonių klastingumą ir priesaikų laužymą. ¹¹Makabiejus juos apginklavo ne tiek pasitikėjimo skydais ir ietimis, kiek didvyriškų žodžių įkvėpimu. Be to, pradžiugino juos, papasakodamas sapną, tarsi tikrą regėjimą, kuriuo tikėti buvo verta.

¹²Jo regėjimas buvo toks. Onijas, kadaise buvęs vyriausiuoju kunigu, kilnus ir doras žmogus, kuklios išvaizdos ir švelnaus būdo, visada randantis tinkamą žodį, lavinęs dorybes nuo pat vaikystės, pakėlęs rankas į dangų,

meldęsis už visą žydų tautą. ¹³ Paskui tokiu pat būdu pasirodęs kitas vyras, žilaplaukis ir orus, spindintis nuostabiu ir įtaigojančiu didingumu. ¹⁴ Tada Onijas pradėjęs kalbėti: „Tai vyras, – taręs jis, – kuris myli savuosius ir daug meldžiasi už tautą ir šventąjį miestą, tai Jeremijas, Dievo pranašas“. ¹⁵ Jeremijas ištiesęs dešinę ranką ir padavęs Judui aukso kalaviją. Duodamas taip kalbėjęs: ¹⁶ „Imk šį šventąjį kalaviją, tai Dievo dovana; ja sutriuškinsi savo priešininkus“.

¹⁷ Padrąsinti Judo žodžių, tokių kilnių ir veiksmingų įkvėpti didvyriškumui ir pažadinti jaunų širdžių drąsai, jie nutarė nedelsti, bet narsiai pulti ir didvyriškai išspręsti reikalą durynėmis, nes miestas ir šventovė buvo pavojuje. ¹⁸ Jie mažiau rūpinosi žmonomis ir vaikais, taip pat broliais, seserimis ir giminėmis, bet pirmiausiai ir labiausiai būgštavo dėl pašventintųjų Namų. ¹⁹ Mieste likusieji išgyveno panašią kančią, rūpindamiesi būsimu mūšiu laukuose.

²⁰ Visi laukė lemiamos akimirkos. Priešo kariuomenė jau buvo čia pat su karių gretomis, išrikiuotomis kovai, su svarbiose vietose pastatytais drambliais, su raitija, išdėstyta gretų sparnuose. ²¹ Makabiejus, matydamas priešais save minias, prašmatnią ginkluotę bei dramblių nuožmumą, pakėlė rankas dangaus link ir šaukėsi Viešpaties, kuris daro nuostabius darbus, žinodamas, kad ne ginklų jėga, bet savo sprendimu Viešpats suteikia pergalę tiems, kurie to verti. ²² *Makabiejus šaukėsi jo tokiais žodžiais: „Tu, Viešpatie, atsiuntei savo angelą Judėjos karaliaus Ezekijo dienomis, ir jis išžudė šimtą aštuoniasdešimt penkis tūkstančius Sanheribo stovykloje. ²³ Tad dabar, dangaus Valdove, siųsk gerąjį angelą mūsų priekyje, kad už-

krėstų juos baime ir siaubu. ²⁴ Tebūna parblokti tavo rankos galybe piktžodžiautojai, einantys į mūšį su tavo šventa tauta“. Tais žodžiais jis užbaigė savo maldą.

²⁵ *Nikanoras ir jo pajėgų gretos žengė į priekį su trimitais ir kovos himnais, ²⁶ o Judas ir jo pajėgos pasitiko priešą mūšyje, šaukdamiesi Dievo ir melsdamiesi. ²⁷ Taigi kovodami rankomis bei melsdami Dievui širdimi, jie paguldė bent trisdešimt penkis tūkstančius ir buvo didžiai pradžiuoginti Dievo galybės pasireiškimu.

²⁸ Užbaigę mūšį, džiaugsmingi eidami iš mūšio lauko, jie atpažino ten Nikanorą, gulintį negyvą su savo šarvais. ²⁹ Šaukdami iš susijaudinimo, jie šlovino visagalį Viešpatį savo protėvių kalba. ³⁰ Tada Judas, kuris kūnu ir siela visada buvo atsidavęs savo tautos gynybai ir išlaikęs tą meilę, kurią net jaunystėje jautė tautiečiams, įsakė nukirsti Nikanoro galvą bei ranką ir nešti į Jeruzalę. ³¹ Kai ten nuvyko, jis liepė sušaukti tautiečius, pastatė kunigus priešais aukurą ir pasiuntė pakviesti buvusius tvirtovėje. ³² Jis parodė jiems Nikanoro galvą ir to piktžodžiautojo ranką, kurią buvo pasipūtėliškai pakėlęs prieš Visagalio šventuosius Namus. ³³ Paskui nukirto nedorojo Nikanoro liežuvį, sakydamas pamaitinsiąs paukščius jo gabalais ir pakabinsiąs šiuos jo kvailybės atlygius priešais šventyklą. ³⁴ Visi, žvelgdami į dangų, šlovino Viešpatį, pareiškusį savo dievišką galybę, tardami: „Tebūna pašlovintas tas, kuris išsaugojo savo šventąją Vietą nesuterštą!“

³⁵ Judas pakabino Nikanoro galvą ant tvirtovės sienos, kad kiekvienam būtų aiškus ir matomas Viešpaties pagalbos ženklas. ³⁶ *Viešu visų balsu

^{15,25-35} 1 Mak 7,43-50

^{15,36} 1 Mak 7,49

buvo nutarta niekada nepraleisti tos dienos be iškilmių, bet švęsti dvylikto mėnesio, aramėjiškai vadinamo adaru, tryliką dieną prieš pat Mardochojo dieną.

Autoriaus pabaigos žodis

³⁷Taigi taip pasibaigė su Nikanoru susiję reikalai. Nuo to laiko miestas liko hebrajų rankose. Tad čia ir baigsiu savo pasakojimą.

³⁸Jeigu pasakojimas gerai parašytas ir prasmingas, tai to aš ir siekiau. Jeigu jis nėra visai geras, o tik vidutinis, tai tik tiek tegalėjau pasiekti. ³⁹Juk kaip žalinga gerti tik vyną arba net gerti tik vandenį, o vynas, maišytas su vandeniu, yra ir saldus, ir nepaprastai skanus, ir suteikia malonumo, taip ir pasakojimo būdas teikia malonumo ausims tų, kurie veikalą skaito. Tad toks tebūna jo galas.

IŠMINTIES KNYGA

Išminties knyga (gr. *sophia salōmōnos*, lot. *sapientia (salomonis)*), tradicijos siejama su Saliamono vardu, iš tikrųjų parašyta graikiškai I a. pr. Kr.

Knygą galima suskirstyti į tris dalis: Dievo skirtosios žmogaus lemties svarstymas (sk. 1–5), Išminties išaukštinimas (sk. 6–10), hebrajų Išėjimo patirties apmąstymas (sk. 11–19).

Knyga persmelkta rūpesčio išlaikyti tradicinį Izraelio tikėjimą ir kartu jį sudabartinti.

Teisumas ir išmintis

- 1** *Mylėkite teisumą,
žemės valdovai,
būkite atviri Viešpačiui,
ieškokite jo tyra širdimi.
² Juk jis leidžiasi surandamas
tų, kurie jo negundo,
jis pats apsireiškia tiems,
kurie juo pasitiki.
³ Sukti svarstymai atitolina
žmones nuo Dievo,
o jo bandoma galybė
apstulbina kvailius.
⁴ Išmintis niekada neateis
į piktos valios sielą,
negyvens nuodėmės
pavergtame kūne.
⁵ Juk šventoji auklėjimo dvasia
bėgs nuo apgaulės,
pasitrauks nuo kvailių svarstymų
ir bus išguita ateinančios
neteisybės.
⁶ Išmintis yra žmogų mylinti dvasia,
tačiau ji neišlaisvina
piktžodžiautojo
iš jo žodžių kaltės,
nes Dievas yra jo slapčiausių
minčių liudytojas,
tikrai stebi žmogaus širdį ir
klausosi jo liežuviu.
⁷ Juk Viešpaties dvasia
pripildo pasaulį,

- ir tas, kuris visa palaiko,
žino, ką žmogus sako,
⁸ todėl nė vienas, kalbantis
pikta, neliks neišgirstas,
ir neaplenks jo teisingumas.
⁹ Nedorėlio kėsiai bus ištirti,
ir pranešimas apie jo žodžius
pasisieks Viešpatį,
paliudydamas jo nusikaltimus.
¹⁰ Budri ausis girdi visa,
net murmėjimo šnabždesys
neliks neišgirstas.
¹¹ Tad saugokitės tuščio
murmėjimo,
sulaikykite liežuvį nuo šmeižtų,
nes ir slapta tartas žodis
nelieka be atgarsio,
o meluojanti burna
sunaikina sielą.
¹² Nesipirškite mirčiai savo
gyvenimo paklydimais,
neužsitraukite žūties savo
rankų darbais.
¹³ *Dievas nepadarė mirties
ir nesidžiaugia gyvųjų žūtimi,
¹⁴ jis sukūrė visa, kad būtų.
Visi pasaulio kūriniai
savaiame sveiki,
jie neturi mirtinų nuodų,
mirusiųjų pasaulis žemėje
neviešpatauja,
¹⁵ nes teisumas nemarus.

Nedorėlių samprotavimai

¹⁶ *Bet nedori žmonės darbu ir žodžiu prisiskaukė mirtį, laikydami ją drauge, ilgėjosi jos ir sudarė su ja sandorą, nes jiems dera būti kartu su ja.

2 Juk jie klaidingai samprotavo, sakydami sau: „Trumpas ir liūdnas mūsų gyvenimas, nėra jokio vaisto nuo mirties, ir nežinoma, kad kas būtų sugrįžęs iš mirusiųjų pasaulio.“

² Tik atsitiktinai esame gimę ir ilgainiui būsimė lyg niekada nebuve, nes alsavimas mūsų šnervėse – tik dūmai, o protas – žiežirba, mūsų širdies plakimo įžiebta.

³ Kai ji užgęsta, kūnas pavirsta pelenais, o dvasia išsisklaido kaip skystas oras.

⁴ Ilgainiui net mūsų vardas bus užmirštas, ir niekas nebeatmins, ką mes padarėme. Mūsų gyvastis pradings kaip debesies likučiai ir bus išsklaidyta tarsi migla, kurią nuveja saulės spinduliai ir išsklaido jos šiluma.

⁵ Mūsų gyvenimas trunka, kol praeina šešėlis, o iš mirties negrįžtama, nes ji užantspauduota, ir nė vienas nebesugrįžta [atgal].

⁶ *Tad eime, mėgaukimės esamomis gėrybėmis ir su jaunatviška aistra godžiai naudokimės kūrinių.

⁷ Tesilieja mums brangus vynas ir kvapūs tepalai, tenepraeina pro šalį jokia pavasario gėlė.

⁸ Vainikuokimės rožių žiedais, kol jie nevysta.

⁹ Niekas iš mūsų tenesisalina iš mūsų užavimų, palikime visur savo malonumų ženklus, nes tai mūsų dalis ir mūsų paveldas.

¹⁰ Išnaudokime neturtingą teisų žmogų, nesigailėkime našlių nei gerbkime seno ilgaamžio žmogaus žilus plaukus.

¹¹ Mūsų jėga tenustato, kas teisus, nes kas silpna, tas nenaudinga.

¹² Patykokime teisingo žmogaus, nes jis mus varžo ir priešinas mūsų darbams, prikaišioja nusižengimais Įstatymui ir kaltina netikusį mūsų auklėjimą.

¹³ Jis skelbiasi pažįstą Dievą ir vadina save Viešpaties vaiku.

¹⁴ Jis – gyvas mūsų sumanymų priešas, ir vien jį pamačius darosi nemalonu,

¹⁵ nes jo gyvenimo būdas ne kaip visų žmonių, o jo keliai labai keisti.

¹⁶ Jam mes lyg netikri pinigai, ir mūsų kelių jis vengia kaip purvo. Jis skelbia, kad teisiųjų likimas – laimė,

ir giriiasi, kad Dievas jo tėvas.

¹⁷ Pažiūrėkime, ar jo žodžiai tikri, sužinokime, kas jam atsitiks sulaukus gyvenimo galo.

¹⁸ Juk jei teisusis – Dievo vaikas, Dievas padės jam ir išgelbės iš priešų rankų.

¹⁹ Ištikime jį užgaule ir kančia, kad pažintume jo būdo švelnumą ir išmėgintume jo kantrybę.

²⁰ Pasmerkime jį gėdingai mirčiai, nes, anot jo, Dievas juo pasirūpins.

²¹ Taip jie samprotavo, bet klydo, nes juos apakino jų piktumas.

^{1,16} Pat 8,36; Iz 28,15; Sir 14,12

^{2,6} Iz 22,13; 1 Kor 15,32

²² Jie nepažino Dievo paslapčių,
nedėjo vilčių į šventumo atlygį,
netikėjo nekaltų sielų garbe.

²³ *Juk Dievas sukūrė žmogų,
kad būtų nemarus,
padarė jį savo amžinybės paveikslu.

²⁴ Bet per velnio pavydą
mirtis atėjo į pasaulį,
ir jo bičiuliai tai patiria.

Dievo užmojo paslaptys

3 Tačiau teisiųjų sielos
– Dievo rankose,
ir kančia jų nepalies.

² *Kvailų žmonių akimis
atrodė, kad jie mirė,
ir jų išėjimas buvo laikomas nelaime,

³ o kelionė iš mūsų gyvenimo
– visiška žūtimi.

Tačiau jie yra ramybėje.

⁴ Net jeigu žmonių akimis
jie ir buvo nubauti,
jų viltis kupina nemarumo.

⁵ *Truputį pavarginti, jie
bus labai laimingi,
nes Dievas juos išmėgino
ir rado savęs vertus.

⁶ Kaip auksą lydykloje
jis juos išmėgino
ir kaip deginamosios aukos
atnašą priėmė.

⁷ Dievo apsilankymo metu jie švytės,
tarsi kibirkštys šokinės po ražieną.

⁸ Jie teis tautas ir valdys žmones,
o Viešpats bus jų Karalius amžinai.

⁹ Kas juo pasitiki, tas supras tiesą;
ištikimieji patirs jo meilę,
nes malonė ir gailestingumas
laukia jo šventųjų,

o jis rūpinasi savo išrinktaisiais.

¹⁰ Tuo tarpu nedorėliai dėl savo
užmačių bus tinkamai nubauti,
nes jie nepaisė teisingumo ir
nusigręžė nuo Viešpaties.

¹¹ Juk niekais laikantys išmintį
ir drausmę yra nelaimingi:
tuščia tokių žmonių viltis,

bevaisis jų triūsas
ir nenaudingi jų darbai;

¹² jų žmonos kvailos,
vaikai niekam tikę,
palikuonys prakeikti.

¹³ Laiminga jau veikiau
bevaisė moteris,
išlikusi nekalta

ir nepažinusi neteisėto ryšio,
nes ji bus vaisinga sielų
teismo dieną.

¹⁴ Laimingas ir tas eunuchas,
kuris nėra neteisėtai elgęsis
ar Viešpatį plūdęs,
nes už ištikimybę bus jam
suteikta ypatinga malonė
ir didžio džiaugsmo vieta
Viešpaties šventykloje.

¹⁵ Juk sąžiningo triūsą
vaisius garbingas,
o išminties šaknis – nemari.

¹⁶ Tačiau svetimautojų
vaikai nesubręs,
ir neteisėto ryšio palikuonys žus.

¹⁷ Net jeigu ir ilgai gyventų,
jie bus laikomi nieku,
ir jų senatvė galų gale bus be garbės.

¹⁸ Jeigu jie mirtų anksti,
neturės nei vilties,
nei paguodos teismo dieną.

¹⁹ Nedorės kartos galas
būna skausmingas!

4 *Geriau neturėti vaikų,
bet būti doram,
nes nemarumas jamžina
dorybės atminimą,
o ją pripažįsta ir Dievas, ir žmonės.

² Jeigu ji akivaizdi, žmonės ja seka,
o kai jos nėra, jos ilgisi.
Pergalė vainikuota ji
amžinai triumfuoja,
nugalėjusi varžybose dėl
kilnaus laimikio.

^{2,23} Pr 1,26-27

^{3,2} Išm. 4,17

^{3,5-6} Rom 8,18; 2 Kor 4,17

^{4,1} Sir 16,3

³ Tačiau nedorėlių jauniklių
spiečius bus niekam tikęs;
nė vienas jų neteisėtų daigų
neįleis giliai šaknų
ir neatsirems į tvirtą pagrindą.
⁴ Net jeigu jų šakos kuriam
laikui ir sužaliuotų,
būdami netvirti, jie
svirduliuos vėyjeje
ir bus viesulų išrauti.
⁵ Jų šakos bus nulaužtos nelaiku,
jų vaisiai nenaudingi,
neprinokę valgyti ir niekam tikę.
⁶ Iš neteisėtos lovos gimę jų vaikai
teisiame liudija savo
tėvų nedorumą.
⁷ O teisusis, nors ir pirma laiko mirtų,
ras poilsį.
⁸ Juk ne ilgas gyvenimas
teikia garbingą senatvę;
ji negali būti matuojama metais.
⁹ Žmogaus išmintis – jo žili plaukai,
o gyvenimas be dėmės
– tikra senatvė.
¹⁰ *Tapęs Dievui brangus,
jis buvo jo mylimas,
ir kadangi gyveno tarp
nusidėjėlių, buvo paimtas,
¹¹ išplėstas, kad pikta
neiškraipytų jo supratimo
ar apgaulė nesuviliotų jo sielos.
¹² Juk pikto žavesys užtemdo
tai, kas gera,
o negerai norai sugadina
nekaltą protą.
¹³ Tapęs tobulas per trumpą laiką,
jis pasiekė ilgo gyvenimo pilnatvę;
¹⁴ Viešpačiui patiko jo siela,
todėl jis išskubino ją iš
nedoros aplinkos.
Tačiau žmonės, tai
matydami, nesuprato;
jiems neatėjo į širdį.
¹⁵ kad malonė ir gailėstingumas
laukia išrinktųjų
ir kad jis rūpinasi savo šventaisiais.

¹⁶ Miręs teisusis
pasmerks gyvenančius
nusidėjėlius,
o per trumpą laiką
ištobulėjusi jaunystė
pasmerks ilgą nedorėlio senatvę.
¹⁷ Tie žmonės mato išmintingo
žmogaus galą,
bet nesupranta, ką
Viešpats jam skyrė
ir kodėl jį apsaugojo.
¹⁸ Nedorėliai matys jį ir niekins,
bet Viešpats juoksis iš jų.
¹⁹ Paskui taps jie paniekinamais
lavonais,
amžina pašaipa tarp mirusiųjų.
Tikrai Dievas parblokš
juos nebylius,
išplėš iš šaknų;
jie bus visiškai sunaikinti,
kentės širdgėlą,
o jų atminimas pražus.

Nedorėlių teismas

²⁰ Jie ateis, drebėdami iš baimės,
kai jų nuodėmės bus
skaičiuojamos,
ir jų nusikaltimai pasmerks juos
tiesiai į akis.

5 Tuomet teisusis
pakėlęs galvą stosis
priešais savo engėjus
ir tuos, kurie niekais
laikė jo darbus.

² Tai matydami jie drebės
baisiai išsigandę,
ir bus apstulbinti dėl netikėto
teisiojo išgelbėjimo.

³ Pilni sąžinės graužimo, jie
tarpusavyje kalbės,
ir dejuodami dvasios
skausme sakys:

⁴ „Tai žmogus, kurį mes
kadaise išjuokėme
ir laikėme patyčių priežodžiu.
Kokie neišmanėliai buvome!
Jo gyvenimą laikėme pamišimu,
o jo mirtį – negarbe.“

⁵ Kaip jis galėjo būti įskaičiuotas
į Dievo vaikus?

Kodėl jo dalis tarp šventųjų?

⁶ Vadinas, mes išklydome
iš tiesos kelio,

mums nešvietė teismo šviesa,
ir neužtekėjo niekada saulė!

⁷ Sotinomės pikto ir žūties keliuose,
keliaume per neįžengiamus tyrus,
o Viešpaties kelio nepaisėme.

⁸ Kokia nauda mums iš įžūlumo?
Ką atnešė mums turtai
ir didžiavimasis?

⁹ Visa tai pradingo kaip šešėlis,
kaip pasklidęs gandas,

¹⁰ kaip plaukiantis per
kylančias bangas laivas,
kurio nė pėdsako

praplaukus nelioka,
nė kilio tako bangose
nebegalima rasti,

¹¹ arba kaip paukščiui praskridus
nerandama jokio jo
skrydžio ženklo,

skystas oras, užgautas
sparnų kirčių

ir praplėštas skrydžio
veržlios jėgos,

sparnais plasnojant
perskrendamas,
o po skrydžio nelioka

ten jokio ženklo,

¹² arba kaip paleidus strėlę į taikinį,
jos perskrosta oras
tučtuojau vėl taip susilieja,
kad niekas neberanda strėlės tako.

¹³ Taip ir mes, vos gimę
išėjome niekais,
negalėjome parodyti jokio
dorybės ženklo

ir buvome per savo nedorumą
visiškai sunaikinti!

¹⁴ Nedorėlių viltis – lyg vėjo
nešamas usnies pūkelis,
lyg lengva šalna, audros nupūsta;
ji išblaškoma kaip dūmai vėyje
ir išblėsta kaip vienos dienos
svečio atminimas.

¹⁵ O teisieji gyvena per amžius;
jiems atlygina Viešpats,
jais rūpinasi Aukščiausiasis.

¹⁶ Todėl jie gaus karališką vainiką
ir grožiu spindinčią karūną
iš Viešpaties rankų,

nes jis globos juos savo dešine,
gins savo petimi.

¹⁷ *Viešpats ginkluosis
pavydulinga meile
ir kūriniją pavers ginklu savo
priešams nubausti;

¹⁸ jis užsivilks teisumą kaip šarvus
ir užsidės tikrą teisingumą
kaip šalną;

¹⁹ jis pasiims šventumą kaip
nenugalimą skydą,

²⁰ perkals didelį pyktį į kalaviją,
ir Visata drauge su juo kovos
prieš neišmanėlius.

²¹ Taiklios žaibų strėlės išlėks,
puls taikinį iš debesų

kaip iš gerai įtempto lanko,

²² ir pilna pykčio kruša lėks
kaip iš mėtyklės.

Juos daužys išėlę jūros vandenys,
ir patvinusios upės užlies
nesigailėdamos.

²³ Pakils prieš juos galingas vėjas,
ir audra vėtys juos kaip pelus.

Taip neteisingumas
nuniokos visą žemę,

ir nedorumas sugriaus
galiūnų sostus.

Įspėjimas galingiesiems

6 Tad klausykitės, karaliai,
ir supraskite;
mokykitės, plačiosios
žemės viešpačiai!

² Išgirskite, kurie valdote
gyventojų mases
ir didžiuojatės tautų daugybe!

³ *Juk Viešpats davė
jums valdžią,

^{5,17-23} Ef 6,11-17

^{6,3} Rom 13,1

Aukščiausiasis suteikė
savarankiškumą;
jis pats tirs jūsų darbus ir
tyrinės jūsų užmojus,
⁴ jei jūs, jo karalystės
tarnai būdami,
nevaldėte teisingai,
nesilaikėte įstatymo
ir negyvenote pagal Dievo valią.
⁵ Baisiai ir staiga jis ateis pas jus,
nes griežtas teismas užklumpa
valdančiuosius.
⁶ Paprastam žmogui gali būti
atleista iš pasigailėjimo,
bet galingieji bus griežtai teisiami.
⁷ Visų Valdovas nesigūžia
nė prieš vieną,
nerodo pagarbos kieno
nors didybei,
nes jis padarė mažą ir didelį
ir visais lygiai rūpinasi.
⁸ Galingiesiems parengtas
reiklus ištyrimas,
⁹ tad jums, valdovai, skirti
šie mano žodžiai,
kad mokytumėtės išminties
ir nenusižengtumėte.
¹⁰ Tik tie bus išrinkti į šventuosius,
kurie pagarbiai laikosi
šventų įsakų;
tik tie susilauks apgynimo,
kurie bus iš jų pasimokę.
¹¹ Tad dėkitės į širdį mano žodžius,
troškite ir būsite pamokyti.
¹² Spinduliuojanti ir
neblėstanti išmintis
lengvai pastebima tų, kurie ją myli,
ir surandama tų, kurie jos ieško.
¹³ Ji skuba atskleisti save tiems,
kurie jos trokšta.
¹⁴ Kas keliai anksti jos
ieškoti, tas nepavargs,
nes ras ją sėdinčią prie savo durų.
¹⁵ Apie ją mąstyti protingiausia;
kas dėl jos budi, tas greitai
nebeturės rūpesčių.
¹⁶ Juk ji pati eina ieškoti
tų, kurie jos verti,

geraširdiškai jiems
pasirodo takuose
ir pasitinka juos prie
kiekvieno užmojo.
¹⁷ Išminties pradžia – nuoširdus
noras mokytis,
o atsidėjimas mokymuisi – meilė.
¹⁸ Meilė – laikymasis jos įstatų,
laikymasis įstatų –
nemarumo pagrindas,
¹⁹ o nemarumas priartina
žmogų prie Dievo.
²⁰ Taigi išminties ieškojima
parengia karalystei.
²¹ Todėl jūs, tautų valdovai,
jeigu jums malonūs jūsų
sostai ir skeptrai,
gerbkite išmintį,
kad galėtumėte amžinai karaliauti.
²² Jums paskelbsiu, kas yra
išmintis ir kaip ji atsirado;
neslėpsiu nuo jūsų jokių paslapčių,
bet papasakosiu apie ją nuo
kūrimo pradžios,
neprasilenkdamas su tiesa
paskleisiu jos pažinimą.
²³ Žlugdančio pavydo su
savimi neimsiu,
nes jis neturi nieko bendra
su išmintimi.
²⁴ Pasaulio išgelbėjimą laiduoja
didelis išmiščių skaičius.
o tautos gerovę –
išmintingas karalius.
²⁵ Tad mokykitės iš mano žodžių;
tai jums pravers.

Pagarba išminčiai

7 Ir aš iš tikrųjų esu marus
žmogus, kaip visi kiti,
palikuonis pirmojo sukurto
žmogaus, žemės vaikas.
Motinos iščiose gavau
trapią prigimtį,
² per dešimt mėnesių –
kūną ir kraują,
iš vyro sėklos ir malonumo,
kuris lydi santuoką.

³ Ir aš vos gimęs įkvėpiau
visiems bendro oro,
atsirėmiau į tą pačią visiems
bendrą žemę;
pravirkdamas išrėkiau tą patį
pirmąjį garsą kaip visi,
⁴ buvau rūpestingai auginamas
vystykluose.
⁵ Juk joks karalius kitokios
gyvenimo pradžios nėra turėjęs,
⁶ visi panašiai ateina į gyvenimą
ir panašiai išeina.
^{7*} Todėl meldžiausi,
ir man buvo suteiktas supratimas,
šaukiausi pagalbos,
ir atėjo pas mane išminties dvasia.
⁸ Ją vertinau labiau, negu
skeptrą ir sostą,
o turtus, palyginti su ja,
laikiau niekais.
⁹ Nelyginau jos nė su brangakmeniu,
nes visas auksas prieš ją –
tik žiupsnis smilčių,
o sidabras – tik molis.
¹⁰ Mylėjau ją labiau už
sveikatą ir grožį,
branginau labiau už dienos šviesą,
nes jos spindesys niekada negęsta.
¹¹ Drauge su ja atėjo man
visa, kas gera,
ir iš jos rankų –
nesuskaičiuojami turtai.
¹² Visa tai mane džiugino,
nes išmintis mokė tinkamai
juos panaudoti,
nors ir nesupratau, kad
ji buvo jų kūrėja.
¹³ Atvira širdimi mokiausi
ir norom dalijuosi,
jos turtų neslepiu.
¹⁴ Juk ji – neišsemiamas
lobis mirtingiesiems;
visi, kas įgyja šį lobį, laimi
draugystę su Dievu,
jos mokymo dovanomis
geriau jį pažįsta.

Išminties šaltinis – Dievas

¹⁵ Teišmoko mane Dievas
išmintingai kalbėti
ir protauti kaip dera man
suteiktų dovanų dėka,
nes jis pats vadovauja išminčiai
ir pataiso išmintinguosius.
¹⁶ Jo rankose – ir mes, ir
mūsų žodžiai,
ir visas supratimas bei gebėjimai.
¹⁷ Juk jis suteikė man tikrą
esamų dalykų pažinimą,
kad suvokčiau pasaulio sandarą
ir pradmenų jėgą,
¹⁸ laikų pradžią, pabaigą ir vidurį,
saulėgrįžos kaitą ir
metų laikų seką,
¹⁹ metų ratą ir žvaigždynų padėtį,
²⁰ gyvulių prigimtį ir žvėrių būdą,
vėjų galybę ir žmonių mąstymą,
augalų rūšis ir vaistingąsias
šaknų savybes.
²¹ Sužinojau, kas paslėpta
ir kas aišku,
²² nes mane mokė išmintis,
visų dalykų išradėja.
Juk ji turi dvasią –
protingą, šventą,
vienatinę, visokeriopą,
jautrią, judrią,
skaidrią, tyrą,
aiškią, nepažeidžiamą, mylinčią gerį,
įžvalgią,
²³ nenugalimą, geradarišką,
labdaringą,
ištikimą, saugią, ramią,
visagalę, visa prižiūrinčią
ir pripildančią visas dvasias,
protingas, tyras ir jautriausias.
²⁴ Juk išmintis judresnė
už visa, kas juda;
ji apgaubia visus daiktus ir
pripildo savo tyrumo.
²⁵ Ji – Dievo galybės alsavimas
ir tyras Visagalio šlovės
spinduliavimas;
todėl niekas, kas sutepta,
į ją neprasismelkia.

²⁶ Ji – amžinosios šviesos atspindys,
nesuteptas Dievo veiklos veidrodis
ir jo gerumo paveikslas.

²⁷ Ji viena, bet gali visa aprėpti;
pati nesikeisdama, ji
visa atnaujina.

Per kartų kartas ji įeina
į šventas sielas,
padarydama jas Dievo

draugais ir pranašais,

²⁸ nes Dievas myli tik tą,
kuris bendrauja su išmintimi.

²⁹ Ji puikesnė už saulę
ir nustelbia visus žvaigždynus.
Palyginti su dienos šviesa,
ji atrodo šviesesnė,

³⁰ nes dieną išstumia naktis,
o išminties nenugali
joks nedorumas.

8 Ji galingai plinta nuo vieno
žemės krašto iki kito
ir veiksmingai valdo Visatą.

Išmintis – gyvenimo draugė

² *Mylėjau ją ir jos ieškojau
nuo jaunystės;

aš troškau padaryti ją
savo nuotaka

ir buvau sužavėtas jos grožio.

³ Dalydamasi Dievo gyvenimu, ji
puošia savo kilnų gimimą,
ir Visatos Valdovas visada ją mylėjo.

⁴ *Jai atsiskleidžia Dievo žinią,
ji – jo darbų bendrininkė.

⁵ Jei gyvenime trokštame turtų,
tai kas gali būti turtingiau
už išmintį,

kuri visa tai padaro?

⁶ Jei protingumas našus,
tai juo našesnė ji, išradėja.

⁷ O jei kas myli teisumą,
tai išminties darbų vaisiai
yra dorybės,

nes ji moko savitvartos
ir apdairumo,

teisumo ir drąsos,
o gyvenime žmonėms nėra
nieko vertesnio.

⁸ Jei kas trokšta daug
gauti iš patirties,
tai ji žino praeitį ir numato ateitį,
ji supranta posakius ir
atspėja mįsles,

ji iš anksto numato ženklus
bei stebuklus

ir laikotarpių bei amžių padarinius.

⁹ Tad nutariau parsivesti ją

į namus kaip draugę,
nes žinojau, kad ji gerai man patars
ir padrąsins, ištikus
rūpesčiams bei širdgėlai.

¹⁰ Per ją manimi gėrėsis minios
ir būsiu gerbiamas seniūnų,
nors esu tik jaunuolis.

¹¹ Teisme jie matys mano
įžvalgumą,

ir valdovų akyse būsiu nuostabus.

¹² Man nutilus, jie palauks,
man kalbant, jie įdėmiai klausysis,
o jeigu kalbėsiu ilgiau,
jie užsiims rankomis burnas*.

¹³ Per ją tapsiu nemarus
ir paliksiu palikuonims
išliekantį atminimą.

¹⁴ Valdysiu žmones,
ir man bus pavestos tautos.

¹⁵ Nuožmūs didžiūnai
išgirdę išsigąs manęs;
žmonių sueigoje būsiu kilnus,
o mūšyje – drąsus.

¹⁶ Parėjęs namo, joje rasiu ramybę,
nes su ja bendraujant
negali būti kartėlio,

gyvenant su ja nėra širdgėlos,
veikiau linksmumas ir džiaugsmas.

¹⁷ Apsvarstęs protu bei apmąstęs
širdyje supratau,

jog giminystė su išmintimi
teikia nemarumą,

¹⁸ draugystė su ja – tyrą malonumą,

^{8,2} Sir 15,2

^{8,4} Pat 8,27-30

^{8,12} Susižavėjimo ženklas.

jos rankų triūsas –
 neišsemsiamus turtus,
 lavybės jos draugėje – supratimą,
 pokalbis su ja – išgarsėjimą,
 ir leidausi jos ieškoti,
 kad jos įgyčiau.
¹⁹ Buvau iš tikrųjų gabus vaikas,
 man buvo tekusi kilminga siela,
 arba veikiau, būdamas kilmingas,
 gavau nesuteptą kūną.
²⁰ Bet suvokiau, kad
 neįgysiu išminties,
 jeigu Dievas man jos neduos –
 tai buvo ženklas suprasti, kas
 gali tą dovaną duoti; –
 tad kreipiausi į Viešpatį, maldavau
 ir iš visos širdies sakiau:

Malda

9 „Mano protėvių Dieve ir
 gailestingumo Viešpatie,
 kuris visa padarei savo žodžiu
² ir savo išmintimi sukūrei žmogų,
 kad taptų tavo padarytų
 kūrinių šeimininku,
³ valdytų pasaulį šventumu
 ir teisumu
 ir dora širdimi tartų nuosprendį!
⁴ Suteik man išminties, su
 kuria dalijiesi savo sostu*,
 ir neišbrauk manęs iš savo vaikų.
⁵ Juk aš – tarnas, tavo
 tarnaitės sūnus,
 silpnas žmogus ir trumpaamžis,
 menkai išmanantis teisumą
 ir įstatymus.
⁶ Juk iš tikrųjų net tobulas žmogus
 mirtingųjų bus laikomas
 nieku be tavo išminties.
⁷ Tu išrinkai mane būti savo
 tautos karaliumi
 ir savo sūnų bei dukterų teisėju.
⁸ Tu įsakei statyti šventyklą
 ant tavo šventojo kalno
 ir aukurą tavo buveinės mieste,

atvaizdą tavo šventosios Padangtės,
 kurią tu prirengi nuo pat pradžios.
⁹ Su tavimi išmintis,
 kuri žino tavo darbus,
 ir buvo, kai padarei pasaulį;
 ji suvokia, kas malonu tavo akyse
 ir kas teisinga pagal tavo įsakymus.
¹⁰ Atsiųsk ją iš šventojo dangaus,
 pasiųsk nuo savo šlovės sosto,
 kad ji triūstų su manimi
 ir aš žinočiau, kas tau malonu.
¹¹ Ji visa žino ir supranta,
 santūriai vadovaus man
 mano reikaluose
 ir apsaugos savo didingumu.
¹² Tada mano darbai bus
 tau malonūs,
 aš teisingai valdysiu tavo tautą
 ir būsiu vertas savo tėvo sosto.
¹³ Juk kas gali perprasti
 Dievo užmojų?
 Kas gali suvokti, ko Viešpats nori?
¹⁴ Mirtingųjų svarstymai
 nieko verti,
 o mūsų sumanymai nepatikimi,
¹⁵ nes irus mūsų kūnas
 nusveria sielą,
 ir ši molinė pastogė slopina
 neramų protą.
¹⁶ Mes sunkiai atspėjame,
 kas yra žemėje,
 ir tik triūsdami randame,
 kas po ranka,
 bet kas ištyrė, kas yra danguje?
¹⁷ Kas būtų sužinojęs tavo valią,
 jeigu tu nebūtum davęs išminties
 ir siuntęs savo šventos
 Dvasios iš aukštybių?
¹⁸ Taip įvyko, kad žemės vaikų
 takai buvo ištiesinti,
 žmonės išmokyti, kas tau malonu,
 ir išgelbėti išmintimi“.

Nuo Adomo iki Mozės

10 *Išmintis globojo pirmąjį
 sukurtą pasaulio tėvą,

^{9,1-18} 1 Kar 3,6-9; Išm 7,7

^{9,4} Arba: „išminties, savo sosto tarnaitės“.

^{10,1-2} Pr 1,26-28

kai jis buvo vienui vienas.
 Ji pakėlė jį iš nuopuolio.
² Ir davė jam galios visa valdyti.
³ *Bet neteisus žmogus, atsitolinęs
 nuo jos per savo pyktį,
 žuvo dėl to, kad įniršęs užmušė brolių.
⁴ *Kai dėl jo buvo aptvindyta žemė,
 išmintis vėl atėjo jos gelbėti,
 plukdydama teisųjį žmogų
 mediniu laivu.
⁵ *Tautas užvaldžius
 visuotiniam nedorumui,
 išmintis atpažino teisųjį žmogų,
 išlaikė jį be dėmės Dievui ir stiprino
 net tada, kai buvo gaila savo vaiko*.
⁶ *Nedorėliams žūvant,
 išmintis gelbėjo teisųjį žmogų;
 jis pabėgo nuo ugnies,
 nužengusios ant Penkių miestų.
⁷ Dar tebėra jų nedoro
 liudijimas:
 nuolat rūkstantys tyrai,
 augalai, vedantys vaisius,
 kurie nenunoksta,
 ir druskos stulpas,
 stovintis kaip paminklas
 smalsiai sielai*.
⁸ *Apsilenkdami su išmintimi,
 jie ne tik pakenkė sau,
 nepažindami, kas gera,
 bet ir paliko pasauliui savo
 kvailybės ženklą,
 kad jų kaltės neliktų nepastebėtos.
⁹ Išmintis gelbėjo savo
 tarnus iš vargų.
¹⁰ *Teisiajam žmogui bėgant
 nuo savo brolio pykčio,
 ji vedė jį tiesiais takais,
 parodė jam Dievo karalystę
 ir mokė šventų dalykų.

Ji praturtino jį sėkmingu triūsu
 ir gausino jo pastangų vaisius.
¹¹ Ji gynė nuo engėjų gobšumo
 ir padarė jį turtingą.
¹² Ji uoliai saugojo jį nuo priešų
 ir gynė nuo pasalių;
 sunkiose grumtynėse ji
 suteikė jam pergalę,
 kad žinotų, jog pagarbi
 Dievo baimė
 galingesnė už visa kita.
¹³ *Kai teisusis žmogus
 buvo parduotas,
 išmintis jo nepaliko,
 bet jį išgelbėjo nuo nuodėmės.
¹⁴ Ji nužengė su juo į kalėjimą
 ir nepaliko jo grandinėse,
 bet suteikė jam karalystės skeptrą
 ir galią valdyti savo engėjus.
 Įrodžiusi, kad jo kaltintojai melagiai,
 ji suteikė jam amžiną garbę.

Išėjimas iš Egipto

¹⁵ *Šventą tautą ir taurią giminę
 išmintis išlaisvino iš žemės engėjų.
¹⁶ Ji įėjo į Viešpaties tarno
 sielą ir pasipriešino
 siaubingiems karaliams
 ženklais ir stebuklais.
¹⁷ Ji atlygino šventųjų
 žmonių darbus,
 vedė juos nuostabiu keliu,
 buvo jiems paunksnė diena
 ir žvaigždžių šviesa naktį.
¹⁸ Ji pervedė juos per
 Raudonąją jūrą,
 vedama per gilius vandenis,
¹⁹ o jų priešus paskandino,
 vėl išspjaudama juos iš gelmių.
²⁰ Todėl dorieji apiplėšė nedorėlius;
 jie giedojo giesmes, Viešpatie,
 tavo šventajam vardui
 ir šlovino sutartinai tavo
 ginančią ranką.
²¹ Išmintis atvėrė nebylių burnas

^{10,3} Pr 4,8-13

^{10,4} Pr 7,1-8,22

^{10,5} Pr 11,1-9; 12,1-3; 22,1-19

^{10,5} Žr. Pr 22,1-9.

^{10,6-9} Pr 19,1-29

^{10,7} Žr. Pr 19,23-26.

^{10,10-12} Pr 27,43; 28,10-22; 32,24-30

^{10,13-14} Pr 37,12-36; 39,1-23; 41,37-44

^{10,15-21} Iš 1,1-15,21

ir įgalino mažylių liežuvius
aiškiai kalbėti.

11 *Išmintis dovanojo
sėkmę jų žygiams
šventojo pranašo ranka.

² Jie keliavo per negyvenamą
dykumą

ir statėsi palapines
nuošaliose vietose;

³ Jie atsilaikė prieš užpuolikus
ir atsigynė nuo priešų.

⁴ Kai ištrokšdavo, jie
šaukdavosi tavęs,

ir gaudavo vandens iš
aukštos uolos,

iš kieto akmens troškuliui
numalšinti.

⁵ Tai, kas buvo įrankis jų
priešams bausti,

tapo jiems palaima
sunkumams ištikus.

⁶ Vietoj sudrumsto ir
krauju išniekinto

amžinai tekančio
vandens šaltinio

⁷ kaip įspėjimą dėl įstato
žudyti kūdikius

tu davei izraelitams netikėtai
apsčiai vandens,

⁸ parodydamas troškuliui,
kurį jie tuomet patyrė,

kaip griežtai tu baudi jų priešus.

⁹ Tikrai būdami išbandyti,
nors nuplakei juos tik

gailestingumu,
jie suprato, kaip kentėjo

nedorėliai, baudžiami pykčiu.

¹⁰ Tu bandei savuosius
įspėdamas,

kaip daro tėvas,
o nedorėlius dorojai

pasmerkdamas,
kaip daro reiklus karalius.

¹¹ Namie ir toli nuo namų
egiptiečiai buvo panašiai nualinti;

¹² juos persmelkė dviguba širdgėla

ir apėmė vaitojimas,
atsiminus, kas įvyko,

¹³ nes sužinoję, kad per
jų nubaudimą

izraelitai gavo naudos,
jie suprato, jog tai buvo

Viešpaties darbas.

¹⁴ Juk nors ir tyčiojosi
jie, atmesdami

anksčiau išmestąjį ir
įstumtąjį į pavojų,

galų gale jie juo stebėjosi,
nes troško kitaip negu teisieji.

Dievo gailestingumas

¹⁵ *Atlygindamas už jų paiką
ir nedorą mąstymą,

skatinusį garbinti nebylius
žalčius ir Beverčius žvėris,

tu siuntei spiečius nebylių
gyvūnų jiems nubauti,

¹⁶ kad sužinotų,
jog žmogus baudžiamas

tuo, kuo nusideda.

¹⁷ Tavo visagalė ranka,
sukūrusi pasaulį iš padrikos

medžiagos,
lengvai galėjo pasiųsti prieš juos

būrius meškų ar drąsių liūtų,

¹⁸ arba naujai sukurtų, įtūžusių
nežinomų žvėrių,

arba tokių, kurie
prunkščia ugnimi,

arba tokių, kurių akys svaido
baisias kibirkštis.

¹⁹ Ne tik jų daroma žala
galėtų sunaikinti,

bet ir vien siaubą keliantis
jų pasirodymas

galėtų užmušti kiekvieną.

²⁰ Net be viso to,
teisingumo vejami ir tavo

galybės blaškomi,
jie vienu atsikvėpimu

galėjo būti išguldyti.
Bet tu sutvarkei visa,

paisydamas saiko,
 skaičiaus ir svorio.
²¹ Tu visada gali parodyti
 savo didžią jėgą,
 ir kas galėtų pasipriešinti
 tavo rankos galybei?
²² Juk prieš tave visas
 pasaulis – lyg dulkelė,
 nusverianti svarstyklės;
 ir lyg ryto rasos lašas,
 nukrintantis ant žemės.
²³ Bet tu gailestingas visiems,
 nes visa gali;
 tu nepaisai žmonių nuodėmių,
 kad jie galėtų atgailauti.
²⁴ Tu myli visa, kas yra,
 ir nesišlykšti niekuo,
 ką esi padaręs,
 nes nebūtum padaręs,
 jei būtum nekentęs.
²⁵ Kaip būtų galėjęs kas
 nors išsilaikyti,
 jeigu tu nenorėtum?
 Arba būti išlaikytas,
 jeigu nebūtų buvęs tavo pašauktas?
²⁶ Tu pasigaili visų,
 nes jie tavo, Viešpatie,
 kuris myli visa, kas gyva.

12 ² Todėl tu pamažėle
 pataisai nusižengiančius,
 įspėjai ir primeni jiems dalykus,
 kuriais nusideda,
 kad jie paliktų savo nedorumą
 ir dėtų viltis į tave, Viešpatie!

³ Ir senųjų savo šventojo
 krašto gyventojų
⁴ tu nekentei dėl jų bjaurių
 nusikaltimų,
 kerėjimų ir palaidų apeigų,
⁵ negailestingo kūdikių žudymo
 ir aukojimo puotų,
 vaišinantis žmogaus kūnu ir krauju.
 Tuos pagonių apeigų dalyvius,
⁶ tuos tėvus, žudančius
 bejėgius kūdikius,

tu norėjai sunaikinti mūsų
 protėvių rankomis,
⁷ idant tas kraštas, iš visų
 kraštų tau brangiausias,
 priimtų garbingą Dievo
 vaikų nausėdiją.
⁸ * Bet net jų tu pasigailėjai,
 nes jie buvo tik žmonės,
 ir siuntei širšes kaip savo
 kariuomenės šauklius,
 kad juos pamažėle išnaikintų.
⁹ Tu nebūtum galėjęs
 atiduoti nedorėlių
 į teisiųjų rankas mūsųje
 ar sunaikinti juos iš karto žvėrimis,
 arba savo lemtingu žodžiu,
¹⁰ bet teisdamas juos pamažėle
 tu davei jiems progą atgailauti,
 nors žinojai, kad jų giminė nedora,
 jų piktumas jiems įgimtas
 ir nusiteikimas niekada nepasikeis,
¹¹ nes nuo pat pradžios jie
 buvo prakeikta giminė.
 Ne ko nors bijodamas
 tu palikai juos nebaustus
 už nuodėmes.
¹² Kas gali tau sakyti: „Ką padarei?“
 Argi gali kas priešintis tavo
 nuosprendžiui?
 Kas gali tave kaltinti už
 sunaikinimą tautų,
 kurias tu pats padarei?
 Argi gali kas stoti prieš tave
 kaip nedorų žmonių gynėjas?
¹³ Juk be tavęs nėra kito Dievo,
 kuris viskuo rūpintųsi
 ir kuriam turėtumei įrodyti,
 kad tu nesi neteisingai pasmerkęs.
¹⁴ Nėra nei karaliaus, nei valdovo,
 kuris tau prieštarautų dėl
 tavo nubaustųjų.
¹⁵ Tu teisus ir visa valdai teisingai,
 laikydamas svetima savo galybei
 pasmerkti bausmės
 neužsitraukusį žmogų.
¹⁶ Tavo jėga – teisumo šaltinis;

vīsa valdydamas, tu gali
visų ir pasigailėti.

¹⁷ Tu parodai savo jėgą,
kai netikima tavo visagalybe,
ir baudi įžūlumą tų,
kurie ją pažįsta.

¹⁸ Nors esi visagalės jėgės,
teisi atlaidžiai
ir didžiu atlaidumu mus valdai,
nes kai panori, jėga tarnauja tau.

¹⁹ Tokiais darbais tu
pamokei savo tautą,
kad teisus žmogus turi
mylėti žmones,
ir savo vaikams davei gerą viltį,
nes suteiki vietos atgailai
už nuodėmes.

²⁰ Jeigu savo vaikų priešus,
nusipelnčiusius mirti,
baudei taip atžvalgiai ir atlaidžiai,
suteikdamas jiems laiko ir vietos,
kad paliktų savo nedorumą,

²¹ tai kaip reikliai teisei savo vaikus,
kurių protėviams prisieki
Sandoras,

kupinas gerų pažadų!

²² Tad mus tu pataisai,
o mūsų priešus nuplaki dešimt
tūkstančių kartų smarkiau,
kad mes teisdami pamąstytume
apie tavo gerumą
ir teisiami tikėtumės
gailestingumo.

²³ Todėl ir gyvenusius neoorai
kvailą gyvenimą
kankinai jų pačių bjauriomis
baisybėmis.

²⁴ Jie nuėjo toli klaidos takais,
laikydami dievais tai,
ką net gyvuliai
niekina ir šlykštisi;
jie apsigaudinėjo kaip
neprotingi kūdikiai.

²⁵ Todėl tarsi neprotaujantiems
vaikams
tu siuntei jiems savo
nuosprendį kaip patyčias.

²⁶ Bet tie, kurie nenorėjo
paisyti įspėjimo,
gauto per tokią pašaipą bausmę,
greitai turėjo patirti Dievo
vertą pasmerkimą.

²⁷ Per tas gyvuliškas dievybes,
kuriomis jie buvo nusivylę
dėl savo pačių kančios
ir nubausti tų pačių kūrinių,
kuriuos laikė dievais,
jie pamatė ir pažino tikrąjį Dievą,
suvokdami jį, kurį anksčiau
buvo paneigę*.

Taip ant jų nužengė griežtas
pasmerkimas.

Stabmeldystė

13 Iš prigimties kvaili
buvo visi žmonės,
kurie gyveno Dievo nepažindami
ir matydami gerus dalykus
nepajėgė pažinti to, kuris yra*,
nei pripažinti menininko;
stebėdamiesi jo darbais!

² Jie laikė dievais ugnį,
vėją arba judrų orą,
žvaigždžių ratą, galingą potvynį
arba didžiulius dangaus šviesulius,
valdančius pasaulį.

³ Gėrėdamiesi jų grožiu,
žmonės manė, kad jie dievai,
tad leisk jiems sužinoti,
kiek daug didingesnis už
juos jų šeimininkas,
nes juos sukūrė tas, kuris
yra grožio šaltinis.

⁴ Žmonės stebino jų
galybę ir grožis,
tad leisk jiems suvokti per juos,
kiek daug galingesnis tas,
kuris juos padarė.

⁵ Juk iš kūrinių didingumo ir grožio
panašiai suvokiamas ir jų Kūrėjas.

⁶ Tačiau tų žmonių nereikia
per daug peikti,

^{12,27} Arba: „kurį anksčiau buvo atsisakę pažinti“.

^{13,1} Žr. Iš 3,14.

nes jie turbūt paklysta
ieškodami Dievo ir
norėdami jį rasti.

⁷ Juk jie nesiliauja jo ieškoję,
gyvendami tarp jo kūrinijų,
ir pasitiki tuo, ką mato,
nes matomi daiktai gražūs.

⁸ Bet net jie negali būti pateisinami,

⁹ nes jeigu įstengė būti
tokie sumanūs,

jog galėjo spėlioti apie Visatą,
tai kodėl negalėjo atrasti
jos VIEŠPATIES?

¹⁰ *Bet nelaimingi sudėjusieji
viltis į negyvus daiktus,
„dievais“ vadindami žmogaus
rankų darbus,

meniškai apdorotą auksą, sidabrą
ir gyvulių atvaizdus
ar nenaudingą akmenį,
senovės rankos tašini.

¹¹ Juk įgudęs dailidė nusikerta
tinkamą medį,

dailiai nulupa visą jo žievę
ir gražiai apdorojęs padirba
naudingą reikmenį;

tinkamą kasdien naudoti.

¹² Nuo rankdarbio
atlikusiais šipuliais

jis išsiverda valgyti
ir prisivalgo iki soties.

¹³ Bet vieną niekam tikusį šipulį,
kreivą ir pilną gumbų pagali,
jis pasiima ir atliekamui laiku
kruopščiai drožia.

Tą medį jis įgudusiai drožinėja
ir suteikia jam žmogaus pavidalą

¹⁴ arba išdrožia jį panašų į kokį
nors bevertį gyvūną.

Apglautęs ryškiai raudonais dažais,
nudažęs jo paviršių
ir užtapęs visas dėmes,

¹⁵ jis padaro jam tinkamą nišą ir
įstatęs pritvirtina prie
sienos vinimi:

¹⁶ Jis pasirūpina, kad kartais
nenukristų nuo sienos,
nes žino, jog jis pats sau
padėti negali.

Juk iš tikrųjų tai tik paveikslas,
ir jam reikia juo rūpintis.

¹⁷ Tačiau žmogus, melddamasis
dėl nuosavybės, vedybų ar vaikų,
nesigėdi kalbėtis su negyvu daiktu.

¹⁸ Dėl sveikatos jis šaukiasi
to, kas silpna,

dėl gyvybės meldžiasi
negyvam daiktui,

globos maldauja visiškai
bejėgį pagali,
laimingos kelionės – daiktą,
negalintį paeiti,

¹⁹ pelno, darbo ir sėkmingo amato
prašo iš daikto,
kuris negali rankų pakelti.

14 Koks kitas žmogus,
rengdamasis

kelionėn per šėlstančias

jūros bangas,
šaukiasi medžio gabalo,
dužlesnio už jį vežantį laivą?

² Juk noras pasipelnyti
sugalvoja tą laivą,

ir išmintis buvo amatininkas,
kuris jį pastatė,

³ bet tavo Apvaizda, Tėve, jį valdo.
Tu parūpinai jam net
kelį per jūrą

ir saugų taką per bangas,

⁴ parodydamas galįs taip išgelbėti
iš bet kokių pavojaus, jog
net neįgudęs žmogus
gali sėsti į laivą.

⁵ Tu nori, kad tavo išminties
darbai neliktų bevaisiai,

todėl žmonės patiki savo gyvastį
net menkiausiam medžio gabalui
ir perkirtę bangų mūšą ant
plausto saugiai atkeliauja.

⁶ Net pačioje pradžioje,
išdidiesiems milžinams žūstant,
Visatos viltis išsigelbėjo ant sielio
ir tavo rankos vedama

paliko pasauliui naujos
kartos sėklą.

⁷ Palaimintas tas medis,
per kurį ateina teisumas!

⁸ Tačiau prakeiktas ir rankomis
padarytas stabas,
ir tas, kuris jį padarė,
už tai, kad jį padarė,
o dūlėjantis daiktas – už tai, kad
buvo pavadintas dievu!

⁹ Juk Dievui lygiai šlykštūs
ir nedoras žmogus, ir
jo nedorumas.

¹⁰ Kas žmogaus padaryta, tas bus
nubausta drauge su žmogumi,
kuris tai padarė.

¹¹ Todėl dieviškasis teismas
užklups ir pagonių dievus,
nes būdami Dievo kūrinijos dalis
jie tapo pasibjaurėjimu,
pinklėmis žmonių sieloms
ir sąžais kvailųjų kojoms.

¹² Mintis darytis stabus buvo
ištvirkimo pradžia,
ir jų išradimas pagadino gyvenimą.

¹³ Pradžioje jų nebuvo,
ir amžinai jie neišliks.

¹⁴ Jie atėjo į pasaulį per
tuščias žmonių viltis,
todėl jų laukia staigus galas.

¹⁵ Priblokštas ne laiku
ištikusio gedulo,
tėvas pasidarė staiga atimto
vaiko paveikslą,
ir garbino kaip dievą tą,
kuris vakar buvo tik
negyvas žmogus,
ir perdavė paslaptis bei
apeigas savo valdiniams.

¹⁶ Ilgainiui tas nedoras
paprotytys įsigalėjo
ir tapo įstatymu.

¹⁷ Ir valdovų įsakymu drožiniai
buvo garbinami.

Negalėdami asmeniškai pagerbti
toli gyvenančių valdovų,
įsivaizdavę jų išvaizdą iš tolo,

žmonės pasidarė matomą
paveikslą karaliaus,
kurį norėjo pagerbti,
pataikaudami nesančiam
tarsi esančiam.

¹⁸ Menininko noras išgarsėti
skatino net karaliaus
nepažinojusius
jam reikšti dievišką garbinimą.

¹⁹ Galbūt norėdamas patikti
savo valdovui,
jis triūsė prie dirbinio, darydamas
jį kuo gražesnę ir panašesnę.

²⁰ O minios, suviliotos
kūrinio žavesio,
garbinimo vertu laikė tą,
kurį ką tik gerbė kaip žmogų.
²¹ Ir tai virto sąžais žmonijai,
nes patekę į nelaimės ar
priespaudos vergystę
žmonės teikė netartinąjį Vardą
daiktams iš akmens ir medžio.

²² Nepasitenkindami Dievo
pažinimo klaidomis,
ištikti didelio sąmyšio,
kilusio iš nežinojimo,
jie drįsta tas baisias blogybes
vadinti ramybe.

²³ Atlikdami vaikų
žudymo apeigas,
slaptas ceremonijas
ar beprotiškas eisenas su
keistais papročiais,

²⁴ jie nebesilaiko dorumo nei
gyvenime, nei santuokoje,
ir klastingai žudo vienas kitą
arba skaudina svetimavimu.

²⁵ Viskas susimaišė:
kraujas ir žudynės,
vagystės ir apgaudinėjimai,
papirkinėjimas, neištikimybė,
sąmyšis, kreiva priesaika,

²⁶ vertybių sumaištis*,
nedėkingumas,
sielų purvinimas, lytiniai
iškrypimai,

^{14,26} Arba: „gerų žmonių sumaištis“.

santuokos nedarna, svetimavimas
ir ištvirtavimas,
²⁷ nes visokio blogio priežastis,
pradžia ir viršūnė –
nelabųjų stabų garbinimas
²⁸ arba džiūgaujant,
arba melagingai pranašaujant,
arba nedorai gyvenant,
arba kreivai prisiekinėjant.
²⁹ Pasitikėdami negyvais stabais
jie melagingai prisiekinėja ir
nebijo patirti bausmės.
³⁰ Bet juos ištiks dviguba bausmė,
nes atsiduodami stabams
jie paniekino Dievą
ir niekindami šventumą su
apgaule kreivai prisiekė.
³¹ Juk ne jėga tų daiktų, kuriais
žmonės prisiekia,
bet teisinga nusidėjėlių bausmė
visada lydi nedorėlių
nusižengimus.

15 O tu, mūsų Dieve, esi
geras ir ištikimas,
kantrus ir gailėstingas
visų Valdovas.
² Net nusidėdami mes
liekame tavo,
nes pripažįstame tavo galybę.
Bet nenusidėsime žinodami,
kad priklausome tau.
³ Tavo pažinimas veda į
tobulą teisumą,
o tavo galybės pripažinimas
– nemarumo šaknis.
⁴ Mūsų nesugundė nei žmonių
vaizduotės kūryba,
nei bevaisis tapytojų triūsų
įvairiomis spalvomis
nutapytas pavidalas,
⁵ kurio išvaizda žadina
kvailių žmonių ilgesį
trokšti vien to paveikslo be
gyvybės ir alsavimo.
⁶ Blogio mylėtojai ir tokiūs
vilties verti žmonės yra tie,
kurie juos daro,
jų ilgisi

ar juos garbina.
⁷ Juk iš tikrųjų puodžius,
kruopščiai išminkęs minkštą šlyną,
iš jo nulipdo mums visokių indų.
Iš to paties molio jis lipdo indus,
tarnaujančius kilniam
vartojimui, ir tokius,
kurie skiriami priešingam tikslui;
visus juos lipdo panašiai.
O kam kuris skirtas,
nusprendžia pats puodžius.
⁸ Veltui įdėdamas triūsą,
iš tokio pat molio
jis nulipdo tariamą dievą,
nors pats taip neseniai buvo
padarytas iš žemės
ir netrukus, atėjus laikui sugrąžinti
jam paskolintą gyvastį,
turės eiti ten, iš kur buvo paimtas.
⁹ Užtuot mąstęs apie
neišvengiamą mirtį
ir gyvenimo trumpumą, jis
stengiasi pralenkti auksakalius
ir sidabrakalius, pamėgdžioja
varkalius
ir didžiujasi lipdydamas
netikrus dievus.
¹⁰ Jo širdis – tik pelenai,
jo viltis niekingesnė už dulkes,
o jo gyvenimas niekingesnis
už molį.
¹¹ nes jis nepažino to,
kuris jį padarė,
įkvėpė jam veiklią sielą
ir davė jam gyvybės alsavimą.
¹² Jo akimis, mūsų gyvenimas
– žaidimas,
o mūsų buvimas – pelningas
prekymetis.
Jis sako: „Reikia pelnytis iš visko,
net iš blogio“.
¹³ Tas žmogus geriau už visus
žino, kad nusideda,
lipdydamas iš tos pačios
žemės šlyną
ne tik dužlius puodus, bet ir stabus.
¹⁴ Bet visų kvailiausi, skurdesni
už aklus kūdikius

yra tavo tautos priešai ir engėjai.

¹⁵ Juk jie laikė dievais

visų tautų stabus,

nors šie negali regėti savo akimis

nei kvėpuoti nosimi,

nei girdėti ausimis,

nei lytėti rankų pirštais

ir vaikščioti kojomis,

¹⁶ nes juos padarė žmogus,

juos nulipdė tas, kuriam

dvasia tik paskolinta,

o joks žmogus negali nulipdyti

į save panašaus dievo.

¹⁷ Mirtingasis savo

nežabotomis rankomis

gali padaryti tik negyvą daiktą.

Jis vertingesnis už daiktus,

kuriuos garbina,

nes turi gyvastį, o stabai

jos niekada neturėjo.

¹⁸ O dar jie garbina

šlykščiausius gyvulius,

iš jų žvėriškumo sprendžiant,

už visus kitus blogesnius,

¹⁹ neturinčius tokios

gražios išvaizdos,

kaip tie gyvūnai, kurie galėtų

žmogui teikti malonumo,

Dievo atmetus ir nepalaimintus.

Dievo bausmės

16 Todėl jie buvo

vertai nubausti

panašiais gyvuliais ir kankinti

daugybės kenkėjų.

^{2*} Užuot taip baudęs savo

tautą, tu darei gera

ir norėdamas patenkinti

didelį jų alkį,

parūpinai valgyti putpelių

mėsos – retą skanėstą.

³ Todėl anie*, nors ir išalkę,

bjaurėdamiesi prieš juos

siųstais gyvūnais,

neteko net įprasto noro valgyti,

o šie*, trumpai kentėję stoką,

maitinosi skanėstais.

⁴ Reikėjo, kad anuos engėjus

ištiktų negailėstingas alkis,

o šiems pakako tik parodyti,

kaip kankinami jų priešai.

^{5*} Net tada, kai juos užklupo

baisus žvėrių šėlsmas,

ir jie buvo naikinami pasalomis

geliančių gyvačių,

tu nepykai iki galo.

⁶ Tik valandėlę, tik dėl išpėjimo

jie patyrė siaubą*,

nors turėjo išganantį ženklą,

kad jiems primintų tavo

įstatymo įsaką.

⁷ Juk kas grėždavosi jo link,

būdavo išgelbėtas

ne per daiktą, į kurį žvelgė,

bet per tave, visų Gelbėtojų.

⁸ Taip tu įtikinai mūsų priešus,

kad esi tas, kuris išgelbsti

nuo visa, kas pikta.

⁹ Juk skėrių ir musių

įkandimai anuos žudė,

ir vaisto jų gyvasčiai

išgelbėti nerasta,

nes jie buvo nusipelnę bausmės

tokiais kūriniais.

¹⁰ Bet tavo vaikai nebuvo nugalėti

net nuodingų gyvačių geluonių,

nes tavo gailestingumas

atėjo jiems į pagalbą

juos gydymas.

¹¹ Kad atmintų tavo žodžius,

jie buvo sugelti ir greitai išgelbėti,

idant nenugrimztų į

baisią užmarštį

ir netaptų abejingi tavo gerumui.

¹² Iš tikrųjų negydė jų nei

žolės, nei pavilgas,

bet tavo, Viešpatie, visa

gydantis žodis!

¹³ Tu gyvybės ir mirties Valdovas,

^{16,3} Arba: „tavo tauta“.

^{16,2} Iš 16,11-13; Sk 11,31-32.

^{16,5-7} Sk 21,6-9

^{16,3} T. y. egiptiečiai. Žr. Iš 7,26-8,10.

^{16,6} Žr. Sk 21,9.

tu nuvedi mirtinguosius prie
 mirtingųjų pasaulio vartų
 ir parvedi atgal!
¹⁴ Žmogus, tiesa, žudo
 savo nedorumu,
 bet negali sugrąžinti iškvėpto
 gyvybės alsavimo
 ar išlaisvinti mirties paimtos sielos.

Kruša ir mana

¹⁵ Pabėgti iš tavo rankos
 niekas negali.
¹⁶ Anie nedorėliai, atsisakę
 tave pažinti,
 buvo nuplakti tavo rankos galybe,
 kankinti neįprastų liūčių,
 krušos bei perkūnijos
 ir visiškai nuniokoti ugnies.
¹⁷ Nuostabiausia, kad vanduo,
 kuris visa gesina,
 dar labiau kurstė ugnį,
 nes Visata gina teisiuosius.
¹⁸ Vienu metu liepsna
 buvo sutramdyta,
 kad nesudegintų kūrinių,
 siųstų pulti nedorėlių,
 idant nedorėliai tai
 matydami žinotų,
 kaip jie ištikti Dievo teismo.
¹⁹ Kitą kartą net pačiame
 vandenyje
 ji įsiliepsnojo galingiau
 už save pačią,
 kad sunaikintų nedoros
 šalies derlių.
²⁰ *Tuo tarpu savo tautą tu
 maitinai angelų maistu
 ir nuolat tieki jiems
 duonos iš dangaus,
 paruoštos be jų triūso,
 labai gardžios ir tinkamos
 kiekvienam skoniui.
²¹ Maistas, kurį davei,
 rodė tavo švelnumą savo vaikams,
 nes taikėsi prie skonio
 to, kuris jį valgė,

ir mainėsi į tai, kas
 valgančiam patiko.
²² Sniegas ir ledas* ištverė
 ugnį netirpdami,
 tai įvyko, kad tavo vaikai žinotų,
 jog jų priešų derlius
 naikinamas ugnies,
 kuri liepsnoja krušoje ir
 žaibuoja liūtyje.
²³ Bet kad būtų pamaitinti teisieji,
 ta pati ugnis užmiršo net
 savo įgimtą jėgą.
²⁴ Tarnaudama tau, savo
 Kūrėjui, kūrinija
 nuožmėja, kad būtų
 nubausti nedorėliai,
 ir švelnėja tiems, kurie
 tavimi pasitiki.
²⁵ Taip ir tuomet, prie visko
 prisitaikydama
 ji tarnavo tavo visa
 maitinančiam dosnumui
 pagal tai, ko kam reikėjo
 ir ko kas troško,
²⁶ idant tavo vaikai, kuriuos
 tu, Viešpatie, mylėjai,
 žinotų, kad ne derliaus įvairovė
 maitina žmoniją,
 bet tavo žodis išlaiko tuos,
 kurie tavimi pasitiki!
²⁷ Tai, kas nebuvo ugnies
 sunaikinta,
 vos pašildžius praskubančiam
 saulės spinduliui, ištirpo,
²⁸ idant būtų žinoma, kad
 dar saulei netekėjus
 žmogui reikia keltis tau dėkoti
 ir šauktis tavęs auštant,
²⁹ nes nedėkingo žmogaus viltis
 sutirps kaip atšiaiuri šalna
 ir išsilies kaip pamazgos.

Tamsa ir ugnies stulpas

17 Dideli ir neperprantami
 tavo nuosprendžiai,
 todėl neimlios sielos ir pasiklydo.

² Nedori žmonės manė
galėsia pavergti šventąją tautą,
patys būdami tamsos supančioti
bei ilgos nakties įkalinti,
ir tūnojo užsidarę savo pastogėje,
amžinosios Apvaizdos nuvyti.

³ Manydami, kad jų slaptos
nuodėmės uždengtos
tamsia užmaršties danga,
jie buvo išsklaidyti, siaubo apimti
ir šmėklų apstulbinti.

⁴ Net slapsti namų užkaboriai,
į kuriuos jie buvo subėgę,
negalėjo apginti nuo baimės,
nes visur griaudė baisus triukšmas
ir rodėsi tylūs niūrių
veidų vaiduokliai.

⁵ Galingiausia ugnis
nejstengė apšviesti
nei ryškus žvaigždžių spindesys
nepajėgė nutvieksti tos
klaikios nakties.

⁶ Vienintelė šviesa jiems
buvo didžiulės
savaiminės liėpsnos,
bašios pažiūrėti.
Reginiui išnykus, jiems,
klaiko apimtiems,
matyti daiktai atrodė dar baisesni.

⁷ Būrimo apgaulės pasirodė
neveiksmingos,
ir iš jų pagyrūniškos išminties
buvo pasityčiota.

⁸ Tie, kurie žadėjo
iš sergančios sielos išvaryti
baimę ir sąmyšį,
patys sirgo juokingu išgąsčiu.

⁹ Jokia baisenybė jų negąsdino,
tačiau išgąsdinti sėlinančių žvėrių
ir šnypščiančių roplių,
jie mirė drebėdami iš baimės,
nenorėdami nė pažvelgti į orą,
kurio niekur išvengti neįmanoma.

¹⁰ Nedorumas būna bailus,
savo paties liudijimo pasmerktas,
ir dėl iškankintos sąžinės,
visada padidina nelaimes.

¹¹ Juk baimė iš tikrųjų yra ne kas kita,

kaip atsisakymas priimti
proto teikiamą pagalbą,
¹² o vidinio tuštumo užgožta
viltis linkusi
užsimerkti prieš tai, kas
kelia kančią.

¹³ Bet tą naktį, iš tikrųjų bejėgę
ir užklupusią iš bejėgio

mirusiųjų pasaulio gelmių,
visi jie miegojo tuo pačiu miegu,
¹⁴ kartais varginami baisių šmėklų,
o kartais sukaustyti sielos alpėjimo,
nes juos užklupo ūmi ir
nelaukta baimė.

¹⁵ Kas tik ten bebuvo,
įpuolė į tą kalėjimą be grotų
ir buvo įkalintas.

¹⁶ Ir artojas, ir piemuo,
ir dykumoje triūsiantis
darbininkas –

visi buvo užklupti ir laukė
neišvengiamo likimo,
¹⁷ nes juos visus siejo viena
tamsos grandinė.

Ar tai buvo švilpiantis vėjas,
ar skambi paukščių giesmė
tankiose šakose,
ar smarkiai tekančio
vandens kriokimas,
ar uolų griūties baisus bildesys,

¹⁸ ar nematomos šokinėjančių
gyvulių lenktynės,
ar plėšriųjų žvėrių riaumojimas,
ar aidas, grįžtantis kalnų dauboje, –
visa tai juos kaustė baime,

¹⁹ nes visas pasaulis švytėjo
dienos šviesa

ir darbavosi nekliudomas,
²⁰ tik anie žmonės buvo
užkloti tamsios nakties,
atvaizdo tamsybės, kuri
turėjo juos užklupti.

Bet dar tamsesni negu tamsybė
jie buvo patys sau.

18 *O tavo šventiesiems
švietė didžiulė šviesa.

Anie, girdėdami balsus;
bet nematydami, laikė šiuos
esant laimingus,
neturėjusius tiek kentėti,
² buvo dėkingi, kad tavo šventieji,
nors pirma skriausti, nekeršijo
ir prašė atleisti už jų piktą valią.
³ Vietoj tamsos tu parūpinai
liepsnojančią ugnies stulpą,
kad vestų tavo tautą
nenužymėtu keliu,
ir davei švelnią saulę jų
garbingai kelionei.
⁴ Juk anie buvo verti netekti šviesos
ir būti įkalinti tamsoje,
nes laikė įkalintus tavo vaikus,
per kuriuos tavo amžinoji
Įstatymo šviesa
turėjo būti duota pasauliui.

Pirmagimių mirtis ir išėjimo naktis

⁵ Jiems nusprendus žudyti
tavo šventųjų kūdikius,
nors vienas berniukas iš
pasmerktųjų buvo išgelbėtas,
tu nubaudei, atimdamas
daugybę jų vaikų
ir sunaikindamas nuožmiu
užsimojimu juos
visus kaip vieną.
⁶ Apie tą naktį mūsų protėviams
buvo pranešta iš anksto,
kad tikėdami gautais
pažadais būtų drąsūs.
⁷ Tavo tauta laukė teisiųjų
išgelbėjimo
ir savo priešų žūties.
⁸ Kuo baudei mūsų priešus,
tuo mus šaukei prie
savęs ir pagerbei.
⁹ Pamaldūs gerų žmonių vaikai
slapčia atnašavo aukas
ir vieningai įsipareigojo
dieviškajam Įstatymui,
kad šventieji dalytųsi ir palaima,
ir pavoju lygiai,
pirma pagiedoję protėvių
šlovės giesmes.

¹⁰ Jiems atsakė ausis rėžiąs
priešų klyksmas,
ir visur buvo girdėti gaili
rauda dėl mirusių vaikų.
¹¹ Vergas buvo nubaustas
tokia pat bausme
kaip ir šeimininkas,
prasčiokas kentėjo tokią
pat netekti
kaip ir karalius.
¹² Visi jie, tokios pat mirties ištikti,
turėjo mirusiųjų be skaičiaus.
Gyvųjų neužteko net
jiems palaidoti,
nes brangiausi palikuonys
buvo sunaikinti
vienu akimirksniu.
¹³ Jie netikėjo nieku kitu,
kaip tik savo kerais,
tačiau kai jų pirmagimiai
buvo sunaikinti,
pripažino tautą esant Dievo vaiku.
¹⁴ Kai visa buvo apgaubusi
švelni tyla
ir naktis jau buvo įpusėjusi,
¹⁵ tavo visagalis žodis
žengė iš dangaus,
nuo karališkojo sosto,
į vidurį šalies, skirtos pražūčiai,
tarsi nepermaldaujamas galiūnas,
¹⁶ nešinas tavo tikrojo įsako
aštriu kalaviju.
Nusileidęs jis visa pripildė mirties;
stovėdamas ant žemės,
jis lietė dangų.
¹⁷ Ūmai juos ėmė gąsdinti
baisūs sapnų reginiai
ir apniko netikėtos baimės.
¹⁸ Vieni čia, kiti ten,
pusgyviai parblokšti ant žemės
jie sakė, dėl ko miršta,
¹⁹ nes juos gąsdinę sapnai
apie tai iš anksto įspėjo,
kad nežūtų nežinodami,
dėl ko kenčia.

²⁰ *Vienu metu mirtį
patyrė ir teisieji –
dykumoje daugelį užklupo maras, –
bet dieviškas pyktis truko neilgai.

²¹ Vyras be priekaišto
atskubėjo jų ginti,
nešinas savo tarnybos skydu –
malda ir permaldavimo smilkalais.
Jis atsilaikė prieš pyktį ir
sustabdė nelaimę
parodydamas, kad jis tavo tarnas.

²² Ne kūno jėga, ne ginklų
galybė jis nugalėjo pyktį,
bet savo žodžiu numalšino
baudėją, primindamas
mūsų protėviams duotas
priesaikas ir sandoras.

²³ Kai mirusieji jau gulėjo
vienai ant kitų krūvomis,
jis įsiterpė ir sulaikė pyktį,
užkirsdamas jam kelią
pas gyvuosius.

²⁴ Ant jo ilgo apdaro buvo
atvaizduotas visas pasaulis,
ant keturių brangakmenių
eilių buvo išraižyti
garbingi protėvių vardai,
o diademoje ant galvos
– tavo didybė.

²⁵ Tai išvydęs naikintojas*
atsitraukė ir net pabūgo;
to vieno pykčio išsiveržimo
buvo gana.

Raudonoji jūra

19 Bet negailestingas pyktis
lydėjo nedorėlius iki galo,
nes Dievas iš anksto žinojo,
ką jie toliau darys:

² patys leidę tavo tautai išeiti
ir skubiai išvarę,
jie pakeis savo mintį ir vysis.

³ Juk dar tebegedėdami
ir teberaudodami prie
mirusiųjų kapų,

jie sumastė kitą kvailą mintį
ir vijosi kaip bėglius tuos,
kuriuos buvo maldavę
ir privertę išeiti.

⁴ Tikrai pelnytas likimas vedė
juos prie tokio galo
ir padarė, jog jie užmiršo,
kas buvo įvykę,
idant nauja bausmė papildytų,
ko dar trūko jų kančioms,

⁵ ir tavo tauta atliktų
nuostabią kelionę,
o anie rastų nepaprastą mirtį.

⁶ Juk visa kūrinių prigimtis
buvo iš naujo sukurta
vykdyti tavo įsakams,
kad tavo vaikai būtų
apsaugoti nuo pavojų.

⁷ Buvo matyti debesis,
dengiantis stovyklą,
ir sausa žemė, kylanti ten, kur
pirma tyvuliavo vanduo,
kelias be kliūčių vietoj
Raudonosios jūros
ir žolėta lyguma vietoj
nuožmios bangų mūšos,

⁸ ir per ją perėjo visa tauta,
tavo rankos globojama,
stebėdamasi nuostabiais
stebuklais.

⁹ Jie laigė kaip arkliai ganykloje
ir šokinėjo kaip ėriukai,
šlovindami tave, Viešpatie,
savo Išgelbėtoją.

¹⁰ Jie dar atminė
savo išgyvenimus svetimoje šalyje,
kai žemė vietoj galvių
knibždėjo uodais
ir upėje vietoj žuvų kirbėjo
daugybė varlių.

¹¹ Vėliau jie matė ir naują
paukščių rūšį,
kai geismo verčiami
reikalavo skanėstų,

¹² nes jiems patenkinti putpelės
atskrido iš jūros.

^{18,20–25} Sk 17,6–15

^{18,25} Žr. Iš 12,23.

Užtarnauta bausmė

¹³ Bet baūsmės neužklupo
nusidėjėlių
be įspėjimo ženklų, duotų
baisia perkūnija.
Jie teislingai kentėjo už savo
nedorus darbus,
nes iš tikrųjų svetimšaliams
buvo parodę didelę neapykantą.
¹⁴ Juk anie* buvo atsisakę priimti
pas juos atvykusius svetimšalius,
o šie* – vergais paverbę svečius,
kurie buvo jų geradariai.
¹⁵ Ir to negana! Žinoma, ir anuos
ištiks galutinė bausmė,
nes jie svetimšalius buvo
nedraugiškai priėmę,
¹⁶ bet šie svečius,
iškilmingai priimus
ir jau turinčius lygias teises,
vėliau nuožmiu lažu engė.
¹⁷ Todėl ir buvo apakinti,
kaip anie prie teisiojo vyro durų,
kai didžiulės tamsos apsupti
grabinėjosi, norėdami rasti duris.

^{19,14} T. y. Sodomos gyventojai. Žr. Pr 19,1-29.

^{19,14} T. y. egiptiečiai. Žr. Pr 45,16-20.

Nauja gamtos darna

¹⁸ Pradmenys keitėsi vietomis,
kaip skambinant arfa
gaidos keičia ritmą,
išlaikydamos savo garsą.
Tai galima suvokti tik
žvelgiant į tai, kas įvyko.
¹⁹ Juk žemės būtybės buvo
paverttos vandens būtybėmis*,
o plaukiojančios* išlipo į krantą.
²⁰ Ugnis išlaikė savo jėgą
net vandenyje,
o vanduo pamiršo savo
gesinančią prigimtį.
²¹ Tuo tarpu liėpsnos
nepajėgė nei sudeginti
jose vaikščiojančių
trapių gyvūnų,
nei ištirpdyti panašaus į ledą
ir lengvai ištirpdomo
maisto iš dangaus.
²² Visais būdais, Viešpatie,
tu išaukštinau bei pagerbei
savo tautą,
visada ir visur jai padėdamas!

^{19,19} Užuomina į perėjimą per Raudonąją jūrą.

^{19,19} T. y. egiptiečius apnikusios varlės.

SIRACIDO KNYGA

Siracido (Ekleziastiko) knyga (gr. *sophia sirach*, lot. *siracides* / (*liber*) *iesu filii sirach* / *ecclesiasticus*) pavadinta autoriaus vardu ir parašyta hebrajiškai (apie 200 m. pr. Kr.), bet mūsų laikus pasiekė autoriaus vaikaičio išversta graikiškai (apie 130 m. pr. Kr.).

Ji prasminius vienetus sutelktų sentencijų knyga neturi aiškos sąrangos, tačiau joje galima įžiūrėti pratarinę (kuri nelaikoma įkvėpta, bet gerbiama dėl senumo), dvi dalis (sk. 1–23 ir 24–50), prasidedančias išminties išaukštinimu, ir pabaigą (sk. 51).

Tai tarsi elgesio vadovėlis, mokantis hebrajų graikų kultūros apsuptyje išlaikyti ištikimybę iš Dievo gautam įstatymui.

Pratarmė

(1) Daug svarbių tiesų mums buvo perduota per Įstatymą, Pranašus ir vėlesnius autorius; dėl jų Izraelio auklėjimas ir išmintis verti gyriaus.

(2) Žmonės, susipažinę su tomis tiesomis, turi ne tik patys jas suprasti, bet būdami išminties mylėtojai būti pajėgūs padėti žodžiu bei raštu ir žmonėms, kurie juos mažiau pažįsta.

(3) Todėl mano senelis Jėzus, kuris ilgą laiką atsidėjęs lukšteno Įstatymą, Pranašų bei kitų mūsų protėvių raštus ir iš pagrindų juos pažino, ir pats jų paskatintas šį tą parašė apie auklėjimą ir išmintį. (4) Jis tai darė norėdamas, kad mylintys išmintį, susipažinę su jo knyga, darytų didesnę pažangą, mokydamiesi gyventi pagal Įstatymą.

(5) Tad dabar esate kviečiami skaityti ją su dėmesiu bei gera valia ir būti atlaidūs dėl bet kokio pastebėto trūkumo, atsiradusio, nepaisant mūsų kruopščių pastangų, verčiant kai kuriuos posakius. (6) Juk kas iš pradžių buvo pasakyta hebrajiškai, nebeturi lygiai tos pačios prasmės, kai tampa išversta į kitą kalbą. (7) Ne tik ši knyga, bet ir pats Įstatymas, Pranašai bei kitos knygos nemažai skiriasi, skaitomos pirmine kalba.

(8) Trisdešimt aštuntais karaliaus Evergeto viešpatavimo metais atvykęs į Egiptą čia užtikau raštus, iš kurių galima daug ko pasimokyti. (9) Todėl laikiau pareiga skirti šiek tiek kruopštumo ir triūso šiai knygai išversti. Nuo to laiko naudojausi savo įgūdžiais dieną naktį, stengdamasis atlikti darbą ir parengti knygą svetur gyvenantiems, kurie nori įgyti išminties ir yra pasiryžę gyventi pagal Įstatymą.

Išminties kilmė

1 *Visa išmintis ateina iš Viešpaties, ir pasilieka jame amžinai.

² Pajūrio smiltys, lietaus lašai, amžinybės dienos – kas gali tai suskaičiuoti?

³ Dangaus aukštis, žemės plotis, bedugnės gelmės – kas gali tai iširti?

⁴ Anksčiau už visa kita buvo sukurta išmintis; nuo amžių išmani jos įžvalga.

⁵ Išminties šaltinis – aukštybių Dievo žodis, jos upeliukai – amžini įsakymai*.

^{1,1} Pat 2,6

^{1,5} Kai kuriuose rankr. eil. 5 praleista.

⁶ Kam buvo apreikšta
išminties šaknis?
Kas perpranta jos išmaningumą?
⁷ Kam buvo atskleistas
išminties išmanymas?
Kas perprato jos didžiąją patirtį?
⁸ Tėra tik vienas, išmintingas,
šiurpą keliantis,
savo soste sėdintis
⁹ *Viešpats. Jis sukūrė ją,
apžiūrėjo ir apsvarstė.
¹⁰ Jis išliejo ją ant visų savo darbų,
ant kiekvieno gyvo kūrinio
pagal savo dosnumą,
apliejo ją jį mylinčiuosius.

Dievo baimė

¹¹ Pagarbi Viešpaties baimė yra
garbė ir pasididžiavimas,
laimė ir šventės džiugėsio vainikas.
¹² Pagarbi Viešpaties baimė
sušildo širdį,
teikdama linksmumo, džiaugsmo
ir ilgą gyvenimą.
¹³ Kas pagarbiai bijo VIEŠPATIES,
tam viskas baigsis gerai;
mirties dieną jis bus laimingas*.
Pagarbi Viešpaties baimė
yra Viešpaties dovana;
jis meilei padaro tvirtus takus.
¹⁴ Pagarbi Viešpaties baimė
– išminties pradžia;
ji sukuriamą ištikimiesiems
dar jų motinos įsčiose.
¹⁵ Ji amžini žmonijos pamatai
ir jų palikuonims liks ištikima.
¹⁶ Pagarbi Viešpaties baimė
– išminties pilnatvė;
mirtinguosius ji apsvaigina
savo vaisiais.
¹⁷ *Visus savo namus ji pripildo
rinktinių valgių,
o svirnius – pjūties derliaus.

^{1,9} Pat 8,22-31; Sir 24,9

^{1,13} Kai kuriuose rankr. eil. 13 tolesnė dalis
praleista.

^{1,17} Išm 7,11

¹⁸ Pagarbi Viešpaties baimė
– išminties vainikas:
ji leidžia klestėti ramybei
ir sveikatai.
¹⁹ Ji apipila pažinimu ir
įžvalgiu supratimu,
ji didžiai pagerbia tuos,
kurie jos laikosi.
²⁰ *Išminties šaknis – pagarbi
Viešpaties baimė,
o jos šakos – ilgas gyvenimas.
²¹ Pagarbi Viešpaties baimė
toli nuvaro nuodėmę;
būdama su žmogumi, ji
nugręžia pyktį*.

Kantrumas ir išmintis

²² Neteisingas pyktis negali
būti pateisintas,
nes pyktis stumia žmogų į pražūtį.
²³ Kantrus žmogus ramiai
laikosi valandėlę,
ir jam grįžta rimtis.
²⁴ Valandėlę jis susilaiko
netaręs žodžio,
o paskui daugelio lūpos skelbia
jo sveiką nuovoką.
²⁵ Išminties aruoduose yra
išmintingų patarlių,
bet nusidėjęs bjaurisi pagarbia
Viešpaties baimė.
²⁶ Jei trokšti išminties,
laikykis įsakymų,
ir Viešpats jos tau dosniai suteiks.
²⁷ Juk pagarbi Viešpaties baimė
yra išmintis ir drausmė,
o pasitikintis nusižeminimas
jį džiugina.
²⁸ Nebūk neklusnus pagarbiai
Dievo baimėi
ir nesiartink prie jo
dviveidiška širdimi.
²⁹ Nesielk veidmainiškai
su žmonėmis
ir saugok savo lūpas.

^{1,20} Pat 3,16; 4,10

^{1,21} Kai kuriuose rankr. eil. 21 praleista.

³⁰ Neaukštink savęs, kad
nenupultum
ir neužsitrauktum gėdos.
Viešpats apreišk savo paslaptis
ir parbloks tavo bendruomenės
sueigoje,
nes tu neatėjai su pagarbia
Viešpaties baime,
ir tavo širdis buvo pilna vyliaus.³¹

Pasitikėjimas Dievu

2 Mano vaike, jei nori,
tarnauti Viešpačiui,
būk pasirengęs bandymui.
² Būk nuoširdus ir tvirtas,
nesikarščiuok nelaimės ištiktas.
³ Lik jam ištikimas ir
nenusigręžk nuo jo;
tada tavo ateitis bus puiki.
⁴ Priimk visa, kas tau nutiks,
būk kantrus didelėje nelaimėje.
⁵ *Juk auksas išbandomas ugnyje,
o žmonės, kuriuos Dievas
laiko vertais, –
pažeminimo lydykloje.
⁶ Pasitikėk Dievu, ir jis tau padės;
ištiesink savo kelius ir
turėk jame vilties.
⁷ Jūs, pagarbiai bijantys Viešpaties,
pasitikėkite jo gailestingumu
ir nenutolkite, kad nenupultumėte.
⁸ Jūs, pagarbiai bijantys Viešpaties,
pasitikėkite juo ir neprarasite atlygio.
⁹ Jūs, pagarbiai bijantys Viešpaties,
laukite jo gerų dovanų –
išliekančio džiaugsmo
ir gailestingumo.
¹⁰ Pažvelkite į praėjusias
kartas ir apsvarstykite:
ar kas nors, pasitikėjęs Viešpačiu,
buvo apviltas?
Ar kas nors, buvęs ištikimas
pagarbiai jo bijodamas,
buvo paliktas?
Ar kas nors, šaukęsis jo pagalbos,
buvo atmestas?

¹¹ Užjaučiaš ir gailestingas
yra Viešpats;
jis atleidžia nuodėmes, jis
padeda nelaimėje.
¹² Vargas bailioms širdims bei
nuleistoms rankoms
ir nusidėjėliui, einančiam
dviem takais!
¹³ Vargas bailiai širdžiai,
kuri nepasitiki,
nes dėl to ji neras pastogės!
¹⁴ Vargas jums, praradusiems viltį!
Ką darysite, kai Viešpats
ateis atsiskaityti?
¹⁵ *Pagarbiai bijantys Viešpaties
neniekina jo žodžių,
jį mylintys laikosi jo kelių.
¹⁶ Pagarbiai bijantys Viešpaties
stengiasi jam patikti,
jį mylintys sotinasi jo įstatymu.
¹⁷ Pagarbiai bijantys Viešpaties
parengia savo širdis ir
prieš jį nusižemina.
¹⁸ Pulkime į rankas Viešpačiui,
bet ne mirtingiesiems,
nes jo didybei prilyssta
jo gailestingumas,
o jo vardui – jo darbai.

Vaikų pareigos

3 Vaikai, gerbkite tėvo teises;
elkitės taip, kad gyventumėte.
² Juk Viešpats pagerbia
tėvą per jo vaikus
ir patvirtina motinos
teises į jos sūnus.
³ Kas gerbia savo tėvą, tas
atsilygina už nuodėmes;
⁴ kas gerbia savo motiną,
tas kraunasi lobį.
⁵ Kas gerbia savo tėvą, tas
džiaugsis savo vaikais
ir kai melsis bus išklausytas.
⁶ Kas gerbia tėvą, tas ilgai gyvens;
kas paklūsta Viešpačiui, tas
teikia paguodą savo motinai.

⁷ Kas pagarbiai bijo Viešpaties,
tas gerbia savo tėvą
ir tarnauja tėvams kaip
šeimininkams.
⁸ *Gerbk savo tėvą žodžiu ir darbu,
kad gautum jo palaiminimą,
⁹ nes tėvo palaiminimas
stiprina vaikų namus,
o motinos prakeiksmas
griauna jų pamatus.
¹⁰ Neieškok sau garbės,
nuplėšdamas garbę savo tėvui,
nes tėvo gėda tau jokia garbė!
¹¹ Juk žmogui garbė, kai jis
gerbia savo tėvą,
ir gėda vaikams negerbti
savo motinos.
¹² Mano vaike, rūpinkis
savo tėvu senatvėje,
neužduok jam širdies per
visą gyvenimą.
¹³ Net jeigu jam susilpnėtų
protas, būk kantrus;
nepaniekink jo, būdamas
pilnas jėgų.
¹⁴ Gerumas tėvui nebus
užmirštas;
jis tarnaus tau kaip atnaša
už nuodėmę ir įleis
išliekančią šaknį.
¹⁵ Tavo nelaimės dieną jis bus
prisimintas tavo naudai,
ir ištirps tarsi šalna šiltame
ore tavo nuodėmės.
¹⁶ Piktžodžiauja, kas savo
tėvu nesirūpina,
Viešpatį pykdo, kas savo
motinai širdį užgauna.
¹⁷ Mano vaike, būk kuklus
atlikdamas užduotis,
ir būsi mylimas labiau negu
dovanų davėjas.
¹⁸ *Juo esi didesnis, juo
labiau nusižemink,
ir rasi malonę pas Viešpatį.

¹⁹ Daug didžių ir kilmingų žmonių,
bet savo užmojų jis apreiškia
nusižeminusiems*.
²⁰ Didi Viešpaties galybė,
bet nusižeminusieji jį garbina.
²¹ Nei ieškok, kas tau per sunku,
nei tyrinėk, kas viršija tavo jėgas.
²² *Rūpinkis tuo, kas tau įsakyta,
nes tai, kas paslėpta, tau nesvarbu.
²³ Nesikišk į dalykus,
kurie tave viršija,
nes tau daugiau parodyta,
negu gali suprasti.
²⁴ Žmonių pasipūtimas daugelį
nuvedė į klystkelius,
ir klaidingas galvojimas
iškraipė jų sprendimus.
²⁵ Be akies vyzdžio nėra šviesos,
be pažinimo nėra išminties.
²⁶ Užsispyrusi širdis ilgai nieu
prieis liepto galą,
o kas mėgsta pavojų, tas
žus nuo pavojaus.
²⁷ Užsispyrusi širdis patirs
daug skausmo,
o nusidėjėlis krauna nuodėmę
ant nuodėmės.
²⁸ Žmogaus išdidumui nėra vaisto,
nes jame įsišaknijęs piktas augalas.
²⁹ Išmintingo žmogaus širdis
brangina patarles;
atidi ausis – išmintingo
žmogaus džiaugsmas.
³⁰ Kaip vanduo užgesina
ugnies liepsnas,
taip išmalda atlygina už nuodėmes.
³¹ Kas atsilygina už gera,
tas numato ateitį;
nelaimės metu jis ras ramstį.
4 Mano vaike, neatsakyk
vargšui išteklį pragyventi,
neversk beturčio akių veltui laukti!
² Nenuvilk alkano žmogaus,
neužgaulk nelaimės
užklupto žmogaus!

^{3,8} Iš 20,12^{3,18} Fil 2,3^{3,19} Kai kuriuose rankr. eil. 19 praleista.^{3,22} Jst 29,28

³ Nedidink bevilčio žmogaus vargo,
nedelsk duoti išmaldos
suvargusiam.

⁴ Neatmesk elgetos prašymo,
nenugręžk žvilgsnio nuo vargšo.

⁵ Nėnukreipk akių nuo
žmogaus skurde,
neduok niekam progos tave keikti,

⁶ nes jei savo kartėlio skausme
jis tave keiktų,

Kūrėjas išgirs jo skundo maldą.

⁷ Elkis taip, kad taptumei
mylimas bendrijoje;
lenk galvą žemai prieš didžiūnus.

⁸ Iš klausyk vargšų
ir draugiškai atsakyk į jų sveikinimą.

⁹ Gelbėk engiamą žmogų
iš engėjo rankos;
teisingas nuosprendis
tenebūna tau nemalonus.

¹⁰ Būk tėvas našlaičiams,
o jų motinai atstok vyrą.
Tuomet būsi tarsi
Aukščiausiojo sūnus, –
ir jis tave mylės labiau,
negu tave myli tavo motina.

Mokytoja Išmintis

¹¹ Išmintis moko savo vaikus
ir rūpinasi tais, kurie jos ieško.

¹² Kas ją myli, tas myli gyvenimą,
o tie, kurie jos ieško nuo
ankstyvo ryto,
bus kupini džiaugsmo.

¹³ Kas jos laikosi, tas paveldi garbę,
kad ir kur jis būtų,
ir Viešpats suteikia jam
savo palaiminimą.

¹⁴ Kas jai tarnauja, tas
tarnauja Šventajam;
kurie ją myli, tuos myli Viešpats.

¹⁵ Kas jai paklūsta, tas valdys tautas,
o kas jos klausosi, tas
gyvens saugiai.

¹⁶ Kas jai save patiki, tas ją turės,
ir jo palikuonys ją paveldės.

¹⁷ Iš pradžių ji veda žmogų
vingiuotais takais,

neša jam baimę ir baikštumą,
vargina savo drausme
ir bando savo įsakais,
kad jo širdis visiškai ja pasitikėtų.

¹⁸ Tada užveda jį vėl ant
tiesaus tako,

atneša jam laimę
ir apreiskia savo paslaptis.

¹⁹ Bet jei jis nueina klaidingu keliu,
ji palieka jį ir atiduoda pražūčiai.

²⁰ Mano vaike, atsižvelk į
laiko aplinkybes,
bijok to, kas negera,
ir nesigėdyk būti toks, koks esi.

²¹ Juk yra gėdos jausmas,
vedantis į nuodėmę,
ir gėda, pelnanti garbę ir pagarbą.

²² Nebūk per griežtas pats sau,
neleisk gėdai vesti tave į pražūtį.

²³ Nesusilaikyk nuo kalbėjimo,
kai reikia kalbėti,
ir neslėpk savo išminties.

²⁴ Juk išmintis reiškiasi per kalbą,
o išsilavinimas – per liežuvį.

²⁵ Tiesai niekada neprieštarauk,
verčiau rausk dėl savo kvailumo.

²⁶ Nesigėdyk išpažinti savo kaltės,
nebandyk sustabdyti
tekančios upės.

²⁷ Nešliaužiok prieš kvailį,
nerodyk šališkumo didžiūnui.

²⁸ Už tiesą kovok ligi pat mirties,
ir Viešpats Dievas kovos už tave.

²⁹ Nebūk pagyrūnas savo žodžiais
nei tingus ar lėtas savo darbais.

³⁰ Nebūk kaip liūtas savo namuose
nei suktas ar įtarus su savo tarnais.

³¹ *Tenebūna tavo ranka ištiesta imti
ir sugniaužta atėjus laikui duoti.

5 Nepasitikėk savo turtais
ir nesakyk: „Turiu,
ko man reikia!“

² Nepasikliauk savimi
ir savo jėgomis,
kai stengiesi patenkinti
širdies troškimus.

³ Nesakyk: „Kas gali mane nugalėti?“ – nes Viešpats tikrai tave nubaus.
⁴ *Nesakyk: „Nusidėjau, ir nieko man neatsitiko!“ – nes Viešpats įpyksta iš lėto.
⁵ Nebūk per daug tikras, kad bus atleista, kai krauni nuodėmę ant nuodėmės.
⁶ Nesakyk: „Jo gailestingumas didelis. Jis atleis man visas nuodėmes“, – nes jam priklauso ir gailestingumas, ir pyktis; jo pyktis kris ant nusidėjėlių.
⁷ Negaišuok grįžti pas Viešpatį, neatidėliok diena po dienos, nes staiga užklups tave Viešpaties pyktis, ir bausmės metu pražūsi.
⁸ Nepasitikėk neteisingai įgytais turtais, nes jie nebus naudingi pykčio dieną.
⁹ Nevėtyk kiekviename vėjyje ir neik visais takais.
¹⁰ Būk tvirtų įsitikinimų ir nuoseklus savo žodžiais.
¹¹ Būk greitas klausytis, bet lėtas atsakyti.
¹² Jeigu žinai, ką sakyti, atsakyk savo artimui, bet jei nežinai, ranka užčiaupk sau burną.
¹³ Garbė ir negarbė ateina per kalbėjimą! Žmogaus liežuvis – jo pražūtis.
¹⁴ Nebūk vadinamas dviveidžiu; nepaleisk liežuvio apkalbai, nes vagiui buvo sukurta gėda, o dviveidžio laukia griežtas pasmerkimas.
¹⁵ Nieko žalingo netark nei svarbiu, nei menku reikalu,
6 ir netapk priešu, užuot buvęs draugu, nes blogas vardas užtraukia gėdą ir panieką.

„Taip atsitinka dviveidžiui nusidėjėliui!“ – sakys žmonės apie tą, kurio melagingas liežuvis užtraukė jam gėdą.
² Nepulk į aistros glėbį, kad ji kaip ugnis nesudegintų tavo jėgų.
³ Ji ris tavo lapus, naikins tavo vaisius, ir būsi paliktas tartum sausas medis.
⁴ Juk nedora aistra sunaikina savo savininką, paversdama jį pramoga jo priešams.
⁵ Švelni kalba padaugina draugų, mandagios lūpos paskatina draugišką pasveikinimą.
⁶ Tebūna daug pažįstamų, kurie tave sveikina, bet vienas iš tūkstančio – tavo artimas draugas.
⁷ Jei nori turėti draugą, išbandyk jį suartėdamas ir neskubėk juo pasitikėti.
⁸ Vienas būna draugas, kai jam patogu būti draugu, bet nelaimės metu su tavimi jo nebus.
⁹ Kitas būna draugas, bet tampa priešu ir tavo gėdai iškelia aikštėn turėtą ginčą.
¹⁰ Kitas būna draugas prie tavo stalo, bet nelaimės metu jo nebus su tavimi.
¹¹ Kai tau sekasi, jis tampa tavo antruoju „aš“ ir kaip šeimnininkas elgiasi su tavo tarnais.
¹² Bet jeigu tave užklumpa nelaimė, jis atšoka nuo tavęs ir vengia susitikti.
¹³ Laikykis atokiai nuo savo priešu ir būk atsargus su savo draugais.

- ¹⁴ Ištikimas draugas –
tvirta priebėga;
kas tokį susiranda, tas randa lobį.
¹⁵ Ištikimas draugas –
nejkainojamas,
jokia suma neatsveria jo vertės.
¹⁶ Ištikimas draugas –
gyvenimo balzamas;
kas pagarbiai Viešpaties
bijo, tas jį susiranda.
¹⁷ Juk kas pagarbiai Viešpaties bijo,
tas palaiko tvirtą draugystę,
nes koks jis pats, toks ir jo draugas.

Išminties dovanos

- ¹⁸ Mano vaike, nuo pat jaunystės
mokykis drausmės;
per ją rasi išminties net pražildamas.
¹⁹ *Artinkis prie jos tartum
artojas bei sėjėjas
ir lauk geros pjūties.
Ją puoselėdamas, triūso
mažai teįdėsi
ir veikiai ragausi jos derliaus.
²⁰ Nedrausmingam ji
atrodo labai sunki,
kvailys nuo jos traukiasi.
²¹ Ji bus tarsi sunkus akmuo
jam išbandyti,
ir jis nedels pastumti jos į šalį.
²² Juk išmintis kaip ir jos vardas
daugeliui neprieinama.
²³ Klausykis, mano vaike,
priimk mano išmintį,
neatmesk mano patarimo.
²⁴ Leisk jai supančioti tavo kojas
ir antkaklį uždėti tau ant kaklo.
²⁵ Palenk pečius ir nešk ją,
nesibodėk jos saitų.
²⁶ Artinkis prie jos visa siela,
laikykis jos kelio visomis jėgomis.
²⁷ Ieškok jos, rask ją;
ieškok jos ir rasi;
kai rasi, nebepaleisk jos.
²⁸ Taip galop tu rasi joje ramybę,
ir ji taps tavo džiaugsmu.

- ²⁹ Jos pančiai pavirs tau
didybės sostu,
jos antkaklis – aukso gijų apdaru.
³⁰ Jos jungas – aukso papuošalas,
jos saitai – purpuro virvė.
³¹ Vilkėsi ją tarsi garbės apdarą,
dėvėsi tarsi nuostabų vainiką.
³² Jeigu nori, mano sūnau,
gali būti mokytas;
jei tam atsidėsi, būsi gudrus.
³³ Jeigu mėgsti klausytis,
daug sužinosi,
jei domėsis, būsi išmintingas.
³⁴ Mielai dalyvauk
seniūnų sueigoje;
kas tik išmintingas, prie to ir dėkis!
³⁵ Noriai klausykis kiekvienos
rimtos kalbos;
tenepasprunka nuo tavęs joks
išmintingas posakis.
³⁶ Jeigu pamatai protingą
asmenį, stenkis jį pažinti;
tenudilina tavo kojos jo
durų slenkstį!
³⁷ *Apgalvok Viešpaties įsakus
ir visada mąstyk apie jo įsakymus.
Tuomet jis duos įžvalgos
tavo protui,
ir išmintis, kurios trokšti,
tau bus suteikta.

Gyvenimo patarimai

- 7** Nedaryk pikta,
ir pikta tavęs niekada
neužklups.
² Venk nedorumo,
ir jis nuo tavęs tolinis.
³ Mano vaike, nesėk į vagas
neteisingumo,
kad nereikėtų nuimti
septyneriopo derliaus.
⁴ Neprašyk aukštų pareigų
iš Viešpaties
ar garbingo krėslo iš karaliaus.
⁵ Nesipuikauk savo dorumu
prieš Viešpatį

ir nerodyk savo išminties
prieš karalių.
⁶ Nesistenk tapti teisėju,
jeigu neturi jėgų
neteisingumą rauti,
idant neliktumei šališkas
didžiūnams
ir taip nesuterštumei savo dorumo.
⁷ Nenusikalsk miesto
bendruomenei
nei užsitrauk sueigoje gėdos.
⁸ Nepadaryk nuodėmės dukart;
juk net už vieną neliksi
nenubaustas.
⁹ Nesakyk: „Jis brangins
mano dovanų gausybę;
Aukščiausiasis priims
mano atnašas“.
¹⁰ Nebūk nusiminęs melsdamasis,
nebūk nerangus duodamas
išmaldą.
¹¹ Nesijuok iš apkartusios
širdies žmogaus;
pagalvok apie tą, kuris
pažemina ir išaukština.
¹² Nesumanyk skriausti savo brolio
nei savo draugo ar bendro.
¹³ Nelaikyk malonumu
tarti melą po melo,
nes tai niekada gerai nesibaigia.
¹⁴ Nepostringauk seniūnų sueigoje
ir nekartok žodžių, kai meldiesi.
¹⁵ Nevenk sunkių darbų ar
žemės ūkio darbo,
kuris buvo Aukščiausiojo
sukurtas.
¹⁶ Nelaikyk savęs geresniu
už savo bendrus;
atmink, kad jo pyktis nedels.
¹⁷ Vis labiau nusizėmink,
nes mirtingųjų laukia
ugnis ir kirmėlės.
¹⁸ Nemainyk draugo į pinigų
ar tikro brolio į auksą iš Ofyro.
¹⁹ Nesiskirk su išmintinga
ir gera žmona,
nes jos malonus artumas
vertesnis už auksą.

²⁰ Nesielk blogai su sąžiningai
dirbančiu vergu
ar darbui atsidavusiu samdiniu.
²¹ *Mylėk protingą vergą
kaip save patį,
neatsisakyk jam duoti laisvės.
²² Turi galvijų? Rūpinkis jais;
jeigu jie tau naudingi, laikyk juos.
²³ Turi sūnų? Drausmink juos,
sprandus lenk jiems nuo mažens.
²⁴ Turi dukterį? Laikyk
jas skaisčias,
nebūk joms nuolaidus.
²⁵ Išleisk dukterį už vyro ir
užbaigsi didelį darbą;
bet išleisk už protingo vyro.
²⁶ Turi žmoną, kuri tau
patinka? Nesiskirk su ja;
žmonai, kurios nemėgsti,
savęs nepatikėk.
²⁷ *Visa širdimi gerbk savo tėvą,
neužmiršk savo motinos
gimdymo skausmų.
²⁸ Atmink, kad iš šių tėvų esi gimęs;
ką gali jiems duoti už visa,
ką jie tau yra davę?
²⁹ Visą savo siela pagarbiai
bijok Viešpaties
ir gerbk jo kunigus.
³⁰ Visomis savo jėgomis
mylėk savo Kūrėją
ir rūpinkis jo tarnais.
³¹ Pagarbiai bijok Viešpaties
ir gerbk kunigą;
atiduok jam jo dalį, kaip
tau įsakyta:
pirmienas, atnašas už
kalnę, peties dovaną,
pašventinimo auką ir šventųjų
atnašų pirmienas.
³² Ir vargšui ištiesk ranką,
kad tavo paties palaima
būtų sklidina.
³³ Būk dosnus kiekvienam
gyvajam,

^{7,21} Iš 21,2; /st 15,12-15

^{7,27-28} Iš 20,12

neatsisakyk būti geras
net mirusiesiems.

³⁴ Nesišalink ver kiančiųjų,
bet liūdėk su liūdinčiaisiais.

³⁵ Nedelsk aplankyti ligo nį,
nes už tokius darbus būsi mylimas.

³⁶ Kad ir ką darytum,
visada atmink savo

gyvenimo pabaigą,
ir niekada nenusidėsi.

8 Nesigalynėk su didžiūnu,
kad kartais nepakliūtum
jam į rankas.

² Neik į ginčą su turtuoliu,
kad kartais jis nesumokėtų
už tavo pražudymą.

Juk auksas yra daugelį apakinęs
ir karaliams protą sumaišęs.

³ Nesibark su žmogumi patauška,
nekrauk malkų ant jo ugnies.

⁴ Nejuokauk su neišauklėtu
žmogumi,

kad kartais jis neįžeistų
tavo protėvių.

⁵ Neužgauliok atgailaujančio
žmogaus;

atmink, kad mes visi kalti.

⁶ Nežiūrėk iš aukšto į seną žmogų,
nes juk ir iš mūsų kai kurie pasens.

⁷ Nesidžiauk kito žmogaus mirtimi;
atmink, kad visi turime mirti.

⁸ Neniekin išmiščių kalbų,
bet susipažink su jų patarlėmis,

nes iš jų išmoksi drausmės
ir meno tarnauti didžiūnams.

⁹ Neatmesk to, ką sako seniūnai,
nes jie buvo mokomi savo tėvų;

iš jų išmoksi, kaip galvoti,
ir kai prireiks mokėsi atsakyti.

¹⁰ Nekurstyk nusidėjėlio žarijų,
kad pats jo ugnies liepsnoje
nesudegtum.

¹¹ Nesileisk į žūliam žmogui
savęs įbauginti,
antraip jis ims tavęs iš-
pasalų tykoti.

¹² Neskolink žmogui,
galingsniam už save;

jeigu ką nors skolini,
laikykit tai nuostoliu.

¹³ Nelaiduok daugiau negu
leidžia tavo ištekliai;

jeigu laiduoji, būk
pasiruošęs mokėti.

¹⁴ Nesiteisk su teisėju,
nes dėl jo padėties nuosprendis
bus palankus jam.

¹⁵ Nesileisk į kelionę su
nuotykių ieškotoju,
kad jis kartais neužtrauktų
tau nelaimės.

Juk jis elgsis, kaip jam patinka,
o tu per jo kvailystę kartu pražūsi.

¹⁶ Neik į ginčą su karšto
būdo žmogumi.

nei keliauk su juo per tyrus,
nes kraują išlieti jam niekai,
ir nesant arti pagalbos
jis tave užmuš.

¹⁷ Nesiteirauk neišmanėlio
patarimo,
nes jis negali išlaikyti paslapties.

¹⁸ Prie svetimo žmogaus
nedaryk nieko,
kas turėtų būti laikoma slapta,
nes nežinai, ką tai vėliau sukels.

¹⁹ Neatvėrk savo širdies
kiekvienam žmogui;
nenuvaryk nuo savęs laimės.

Apie žmonių santykius

9 *Nebūk pavydulingas
savo mylimai žmonai,
kad neišmokytum jos
daryti tau pikta.

² Neatsiduok moteriai
ir neleisk jai trypti savo orumo.

³ Nesilankyk pas palaidūnę,
kad neįpultum į jos pinkles.

⁴ Nebendrauk su
dainuojančia šokėja,
kad nebūtum jos vyliaus sužavėtas.

⁵ Nesvajok apie mergele,
kad netektų mokėti jai už žalą.

⁶ Neatiduok širdies kekšėms,
kad neprarastum savo paveldo.

⁷ Nesidairyk miesto gatvėse
ir neklaidžiodamas po tuščius
jo užkampius.

⁸ Gręžk akis nuo
patrauklios moters,
nespoksok į grožį, kuris
tau nepriklauso.

Dėl moters grožio daugelis sutriko,
nes jis įžiebia aistrą tartum ugnį.

⁹ Su ištekęsiais moterimi
nesėsk prie stalo

nei mėgautis su ja vynu,
kad tavo širdis prie jos nepalinktų
ir kraujuje neįkristum į kapą.

¹⁰ Neatmesk seno draugo,
nes naujas negali jam prilygti.
Naujas draugas – kaip
jaunas vynas;

tik kai jis pasensta, geri
su malonumu.

¹¹ Nepavydėk nusidėjėliui jo garso,
nes nežinai, kokia
nelaimė jo laukia.

¹² Nesizavėk tuo, kas patinka
nedorėliams;

atmink, kad mirusiųjų pasaulio
jie nepasieks nenubausti.

¹³ Laikykitis atokiai nuo žmogaus,
kuris turi galios užmušti,
ir tau nesivaidens mirties baimė.
Bet jeigu eini pas jį, neužgauti jo,
kad neatimtų iš tavęs gyvybės.
Žinok, kad žengi tarp pinklių
ir žingsniuoji dantyta miesto siena.

¹⁴ Kiek tik įmanoma,
stenkis suprasti savo kaimynus
ir bendrauk su išmintingaisiais.

¹⁵ Keiskis mintimis su
protingais žmonėmis,
o visas tavo pokalbis
tesisuka apie Aukščiausiojo
įstatymą.

¹⁶ Teisieji tebūna tavo
stalo bendrai,
o tavo garbė – pagarbi
Dievo baimė.

Apie valdovus

¹⁷ Įgudę amatininkai gerbiami
už sumanumą,

o savo tautos valdovas yra
įgudęs išminčius.

¹⁸ Žmogaus patauškos
mieste bijomasi,
o neapgaltotai kalbantis
nekenčiamas.

10 Išmintingas valdovas
auklėja savo tautą,
ir protingo žmogaus valdymas
gerai sutvarkytas.

² Koks tautos valdovas,
tokie ir jo pareigūnai;
koks miesto valdytojas, tokie
ir visi jo gyventojai.

³ Neišauklėtas karalius
žudo savo tautą,
o didžiūnų sumanumu
miestas auga.

⁴ Žemės valdymas –
Viešpaties rankose;
jis pažadina jai kiekvienu
laiku tinkamą valdovą.

⁵ Žmogaus laimė –
Viešpaties rankose;
jis suteikia savo didybę
raštininkui.

⁶ Kad ir kokia būtų skriauda,
nedaryk artimui žalos,
neik įžulumo taku.

⁷ Įžulumas šlykštus Viešpačiui
ir žmonėms;
smurto nusikaltimu abei bjaurisi.

⁸ Valdžia perkeliama iš
tautos į tautą
dėl neteisingumo, įžulumo ir turtų.

⁹ Kaip gali dulkės ir pelenai
būti išdidūs?

Net gyvam esant žmogaus
kūnas irsta.

¹⁰ Menka liga – gydytojas juokauja;
šiandien karalius, o rytoj negyvas.

¹¹ Žmogus miręs paveldi:
šliužus, gyvius, kirmėles.

¹² Žmogaus puikybės pradžia –
nususukimas nuo Viešpaties

ir širdies nugręžimas
nuo savo Kūrėjo.

¹³ Juk puikybės jūra yra nuodėmė;
kas jos laikosi, tas skleidžia
bjaurias ydas.

Todėl Viešpats siunčia jiems
negirdėtas nelaimes
ir visiškai sunaikina juos.

¹⁴ *Viešpats sugriaua
valdovų sostus
ir vietoj jų į sostą sodina
nusižeminusius.

¹⁵ Viešpats išrauna tautas iš šaknų
ir vietoj jų pasodina kukliuosius.

¹⁶ Viešpats paverčia
týrais tautų žemę
ir sunaikina jas iš pačių pamatų.

¹⁷ Kai kurias sunaikinti
jis perkelia kitur;
jis išdildo jų atminimą žemėje.

¹⁸ Mirtingųjų puikybė
nebuvo sukurta
nė nuožmus pyktis tų, kurie
gimsta iš moterų.

Tikroji garbė

¹⁹ Kieno palikuonys verti pagarbos?
Žmonių palikuonys.
Kurie palikuonys verti pagarbos?
Tie, kurie pagarbiai bijo Viešpaties.
Kieno palikuonys neverti
pagarbos?

Žmonių palikuonys.
Kurie palikuonys neverti pagarbos?
Tie, kurie laužo įsakymus.

²⁰ Šeimos nariams jų galva
vertas pagarbos,
o pagarbiai bijantys Viešpaties
verti pagarbos jo akyse.

²¹ Pagarbiai bijok Viešpaties,
ir būsi priimtas;
būk užsispyręs ir išpuikęs,
ir būsi atmetas*.

²² Ar tai būtų įnamis ar pakeleivis,
svetimšalis ar vargšas,

jų garbė – pagarbi
Viešpaties baimė.

²³ Neteisinga niekinti žmogų,
kuris yra išmintingas, bet vargšas,
nei tinka gerbti žmogų,
kuris yra nusidėjėlis.

²⁴ Didžiūnas, teisėjas ir
valdovas yra gerbiami,
bet nė vienas jų nėra
didesnis už žmogų,
kuris pagarbiai bijo Viešpaties.

²⁵ Kai laisvi žmonės patarnaus
protingam vergui,
protingas žmogus dėl to nesiskųs.

²⁶ Nevaidink išmintingo
darydamas, kas užėina;
nesigirk būdamas varge.

²⁷ Geriau darbštus žmogus,
kuris visko apščiai turi,
negu pagyrūnas, kuriam
trūksta duonos.

²⁸ Mano vaike, gerbk
save nuolankiai,
vertink save, kaip užsitarnauji.

²⁹ Kas teisins žmogų, kuris
save smerkia?
Kas gerbs žmogų, kuris save teršia?

³⁰ Vargšas gerbiamas dėl
savo išminties,
kaip turtuolis gerbiamas
dėl savo turtų.

³¹ Gerbiamas vargšas,
o dar labiau – turtais
pertekęs žmogus!
Niekinamas turtais
pertekęs žmogus,
o dar labiau – vargšas!

Pasitikėjimas Dievu

11 Neturtingo žmogaus
išmintis jam pakelia galvą
ir pasodina jį tarp didžiūnų.

² Negirk žmogaus dėl jo
gražios išvaizdos
ir neniekink vien dėl jo išorės.

³ Bitė mažutė tarp sparnuočių,
bet ji surenka visų
saldžiausią derlių.

^{10,14} 1 Sam 2,8; Lk 1,52

^{10,21} Kai kuriuose rankr. eil. 21 praleista.

⁴ Neišjuok skarmalus vilkinčio,
nesišaipyk iš skurde
esančio žmogaus,
nes neįprasti Viešpaties darbai,
nuo mirtingųjų paslėpti
jo veiksmai.

⁵ Daug karalių buvo
pasodinta žemėje,
o tas, apie kurį niekas
nepamanė, nešiojo vainiką.

⁶ Daug įtakingų žmonių dažnai
patenka į visišką nemalonę,
ir įžymūs žmonės atiduodami
priešams į rankas.

⁷ Neištyręs reikalo, nesikabinėk;
pirma apsvarstyk, tik tada pasmerk.

⁸ Neišklaūšęs neduok atsakymo,
nenutrauk kito kalbos viduryje.

⁹ Neik į ginčus dėl dalyko,
kuris tau nesvarbus,
ir nesikišk į įžūlių kivrčą.

¹⁰ Mano vaike, nebūk užsiėmęs
daugeliu dalykų;
jei daugės tavo reikalų,
neliksi be kaltės.

Net jeigu vysiesi, niekada
nepasivysi,
o bėgdamas neištrūksi.

¹¹ Vienas žmogus tik triūsia,
grumiasi ir skuba,
bet vis vien vis labiau ir
labiau nusivilia.

¹² O kitas eina savo keliu sugniužęs,
bejėgis ir sklidas neturto,
tačiau Viešpaties akys į
jį žiūri maloniai.

Jis ištraukia jį iš bjauros
klampynės,

¹³ pakelia jo galvą ir išaukština jį
daugelio nustebimui.

¹⁴ Geri ir blogi dalykai,
gyvybė ir mirtis,
neturtas ir turta! ateina
iš Viešpaties.

¹⁵ Išmintis, supratimas ir
įstatymo pažinimas,
meilė ir dori takai ateina
iš Viešpaties.

¹⁶ Klaida ir tamsybė buvo
sukurtos su nusidėjėliais;
blogis pasensta kartu su
besididžiuojančiais piktu*.

¹⁷ Viešpaties dovana pasilieka
su teisiaisiais;
jo malonė neša tvirtą sėkmę.

¹⁸ *Žmogus gali pralobti,
būdamas taupus šykštuolis,
ir štai koks atlyginimas
jam skiriamas.

¹⁹ Sakydamas: „Radau poilsį,
dabar puotausiu, nes visko turiu“, –
jis nežino, kiek ilgai truks,
kol viską paliks kitiems ir mirs.

²⁰ Mano vaike, atlik savo
pareigas, atsidėk joms
ir pasenk, atlikdamas savo užduotį.

²¹ Nesižavėk nusidėjėlio laimėjimais,
bet pasitikėk Viešpačiu ir
lauk iš jo šviesos,
nes Viešpačiui lengva
vargšą padaryti turtingą staiga,
vienu akimirksniu.

²² Viešpaties palaiminimas yra
atlyginimas teisajam,
ir laikui atėjus jo viltis duos vaisių.

²³ Nesakyk: „Ko man bereikia?
Ko man betruksta?“

²⁴ Nesakyk: „Esu nepriklausomas!
Kokia bėda begali mane užgulti?“

²⁵ Gerovės dieną žmogus
užmiršta nelaimės,
nelaimės dieną žmogus
nebeatmena gerovės.

²⁶ Lengva Viešpačiui mirties dieną
atlyginti žmogui pagal jo elgesį.

²⁷ Trumpą kančia užgožia
praėjusius malonumus,
o gyvenimo gale atskleidžiami
žmogaus darbai.

²⁸ Nevadink nė vieno
laimingu prieš jo mirtį,
nes žmogus pažįstamas
tik gyvenimo gale.

^{11,16} Kai kuriuose rankr. eil. 15–16 praleistos.

^{11,18–19} Ps 49,10; Lk 12,16–21

Taisyklės darant gera

- ²⁹ Nekviesk kiekvieno
į savo namus,
nes apgaulus žmogus
turi daug veidų.
- ³⁰ Niekšo širdis – kaip
medžioklinis sakalas narve;
kaip šnipas jis ieško tavo
silpnų vietų.
- ³¹ Jis budriai tyko, gera
paverčia į pikta,
o pagyrimo vertas tavo elgesys
jam atrodo ydingas.
- ³² Židinyš prisipildo žarijų
iš vienos kibirkšties,
o piktadarys tyko iš pasalų
kraują pralieti.
- ³³ Saugokis nedoro žmogaus,
kuris sumano pikta,
kad amžinai nepražudytų
tavo gero vardo.
- ³⁴ Priglausk svetimą žmogų
savo namuose,
ir jis sutrikdys tavo gyvenimo būdą,
o tave padarys svetimą tavo šeimai.

12 *Jei darai gera, žinok,
kam tai darai,
ir tau bus dėkojama už
tavo gerus darbus.

- ² Daryk gera teisiamam ir
gausi atlyginimą –
jei ne iš jo paties, tai tikrai
iš Viešpaties.
- ³ Padėkōs nesusilaukia žmogus,
kuris nesiliauja daryti pikta,
ir žmogus, kuris neduoda išmaldos.
- ⁴ Duok pamaldžiam žmogui,
bet nepadėk nusidėjėliui.
- ⁵ Daryk gera niekinamam žmogui,
bet nieko neduok įžūliam.
- Sulaikyk jo ginklus,
neapginkluok jo mūšiui,
nes jais jis pavergtų tave;
tuomet gautumei dvigubai
pikto už visa gera,
kurį jam darai.

- ⁶ Aukščiausiasis irgi
nekenčia nusidėjėlių
ir bausme ištiks nedorėlius.
- ⁷ Duok geram žmogui,
bet nepadėk nusidėjėliui.
- ⁸ Gerovėje draugų negalima pažinti,
o nelaimės dieną priešas
neliks pasislėpęs.
- ⁹ Žmogaus priešai draugiški,
kai jam sekasi;
bet nelaimės dieną net
žmogaus draugas dingsta.
- ¹⁰ Niekada nepasitikėk savo priešu,
nes jo nedorumas – kaip
rūdys ant bronzos.
- ¹¹ Net jeigu jis nusižemina
ir ateina nusilenkęs,
būk su juo santūrus ir atsargus.
Elkis su juo tarsi šveistum
vario veidrodį,
kad rūdys jo visai neaptrauktų.
- ¹² Neleisk jam šalia savęs stovėti,
kad jis tavęs nenustumtų ir
neužimtų tavo vietos.
Neleisk jam sėstis savo dešinėje,
kad jis kartais nepanorėtų
tavo kėdės,
o tu pagaliau suvoktum
mano žodžių tiesą,
dejuodamas, kad nepaisei įspėjimo.
- ¹³ Kas gailisi gyvatės įgelto kerėtojo
ar prie laukinių žvėrių
lendančių žmonių?
- ¹⁴ Taip atsitinka ir žmogui,
kuris bendrauja su nusidėjėliu
ir įsivelia į jo nuodėmes.
- ¹⁵ Kurį laiką jis tave paremia,
bet jei tu paslystum,
šalia nepasiliks.
- ¹⁶ Lūpomis priešas kalba maloniai,
bet širdyje rengiasi tave
įstumti į duobę.
- Nors priešas rodo pilnas
ašarų akis,
progai pasitaikius
jam tavo kraujo niekada nepakaks.
- ¹⁷ Jei tave ištinka nelaimė,
rasi jį po ranka,

bet apsimesdamas norįs
padėti jis tau pakiš koją.
¹⁸ Tada kraipys galvą,
plos rankomis,
be paliovos švilps ir parodys
savo tikrąjį veidą.

Turtuoliai ir vargšai

13 Kas paliečia dervą,
tas susitepa;
kas bendrauja su įžūliu žmogumi,
tas tampa į jį panašus.
² Kam gi imtis naštos, kuri
tau per sunki?
Kam gi bendrauti su žmogumi,
kuris galingesnis ir
turtingesnis už tave?
Kaipgi gali molio puodas
bendrauti su geležies katilu?
Kai jiedu vienas į kitą
atsitrenks, puodas suduš.
³ Turtuolis pasielgia
nedorai ir giriasi,
vargšas patiria skriaudą
ir turi atsiprašyti.
⁴ Kol tu turtuoliui naudingas,
jis tave išnaudos,
bet kai būsi pervargęs,
jis tave pamirš.
⁵ Kol tu šį tą turi, jis maloniai
kalbės su tavimi
ir šypsniu laimės tavo pasitikėjimą.
⁶ Kai tu jam reikalingas, jis
tave apgaudinės,
šypsosis ir drąšins tave;
mandagiai kalbės ir klaus:
„Ko tau reikia?“
⁷ Jis paikins tave savo skanėtais,
kol paliks tave be nieko
du ar tris kartus,
o galop pasijuoks iš tavęs.
Jei paskui jam pasitaikys
tave susitikti,
jis praeis pro šalį, tik
pakraipydamas dėl tavęs galvą.
⁸ Saugokis, kad nebūtumei
apgautas
ir pažemintas per savo kvailumą.

⁹ Kai esi didiko kviečiamas,
būk santūrus,
ir jis tave kvies primygtiniau.
¹⁰ Nebūk su juo per įkyrus,
kad nenusibostum,
nebūk nė per daug atokus,
kad neliktum užmirštas.
¹¹ Nebandyk elgtis su juo
kaip su sau lygiu
ir nepasitikėk jo ilgais pokalbiais,
nes ilgu pasikalbėjimu
jis tave bandys
ir nors šypsosis, tave tyrinės.
¹² Negailestingas žmogus,
neišlaikantis tavo paslapčių,
jis nepagailės tau nei
žalos, nei kalėjimo.
¹³ Būk atsargus ir susirūpink,
nes bendrauji su savo pražūtimi.
¹⁴ Jei miegodamas girdi šiuos
dalykus, tai atsibusk!
Visa gyvastimi mylėk Viešpatį
ir šaukis jo, kad išsigelbėtum*.
¹⁵ Kiekvienas gyvūnas
myli į save panašų,
kiekvienas žmogus – žmogų
kaip save patį.
¹⁶ Visi gyvūnai bendrauja
su panašiais į save,
ir žmonės laikosi išvien
su panašiais į save.
¹⁷ Ką bendra turi liūtas su ėriuku?
Ne daugiau bendra turi
nusidėjėlis su teisiuoju.
¹⁸ Argi gali būti taika tarp
hienos ir šuns?
Ir kokia bičiulystė tarp
turtingo ir vargšo?
¹⁹ Laukiniai asilai dykumoje
– liūto grobis;
panašiai vargšai – ganykla
turtingiesiems.
²⁰ Išdidus žmogus bjaurisi
nusižeminimu;
panašiai turtuolis
bjaurisi vargšais.

^{13,14} Kai kuriuose rankr. eil. 14 praleista.

- ²¹ Kai turtuolis suklumpa,
jį draugai pakelia,
o kai vargšas parpuola, jį
net draugai atstumia.
- ²² Kai turtuolis kalba,
daugelis jam pritaria;
nors ir nesąmonę pasakodamas,
jis būna giriamas.
Kai vargšas kalba, iš jo juokiamasi;
nors jis ir protingai šneka, jį
nekreipiama dėmesio.
- ²³ Turtuoliui kalbant, visi tyli
ir jo išmintį kelia į padanges.
Vargšui kalbant, klausiama:
„Kas jis per vienas?“
Jei jis suklumpa, tai dar
ir pastumiamas.
- ²⁴ Turtai geri, jeigu jie
nenuodėmingi;
neturtas – blogis pagal
išpuikėlių matą.
- ²⁵ Žmogaus širdis atmaino jo veidą
ir į gera, ir į pikta.
- ²⁶ Laimingos širdies ženklas
yra linksmas veidas,
bet kurti patarles –
varginanti užduotis*.
- 14** Laimingas žmogus, kuris
nenusikalsta lūpomis,
kuriam nereikia jausti
širdgėlos dėl nuodėmių.
- ² Laimingas žmogus, kurio
sąžinė nesmerkia,
kuris nėra praradęs vilties.

Pavydas ir gėbšumas

- ³ Turtai neneša nieko gera
siauraširdžiam žmogui;
kokia nauda iš aukso šykštuoliui?
- ⁴ Ko jis pats atsisako, tą
krauna kitiems;
iš jo gėrybių prabangiai
ūžaus svetimi.
- ⁵ Kam bus dosnus žmogus,
kuris šykštus sau

- ir nesinaudoja savo paties turtais?
- ⁶ Nėra šykštesnio žmogaus
už šykštų sau pačiam;
jį nubaudžia jo šykštumas.
- ⁷ Jei jis kada ir būna dosnus,
tai įvyksta per klaidą;
galų gale jis parodo savo gėbšumą.
- ⁸ Šykštuolis – nedoras žmogus;
jis nusigręžia nuo artimo
ir nepaiso kitų.
- ⁹ Šykštuolio akys
nepatenkintos jo dalimi,
gobšus neteisingumas
sustingdo jam širdį.
- ¹⁰ Šykštuolio akys godžiai
žiūri į duoną,
bet ant savo stalo jis
deda supelijusią.
- ¹¹ Mano vaike, jeigu turi
iš ko, vaišinkis
ir aukok vertingas atnašas
Viešpačiui.
- ¹² Atmink, kad mirtis nelūkuriuoja
ir kad tau nebuvo parodyta
mirusiųjų pasaulio sutartis.
- ¹³ Daryk gera draugams prieš mirtį,
ištiesk ranką ir dosniai
dalykis tuo, ką turi.
- ¹⁴ Neatsakyk sau šios dienos gėrybių;
neleisk praeiti pro šalį savo
geriausiai daliai.
- ¹⁵ Argi nepaliksi turtų kitiems,
savo triūso vaisių – padalyti
kauliukų metimu?
- ¹⁶ Duok, imk ir būk sau vaišingas,
nes mirusiųjų pasaulyje žmogus
negali džiaugsmo ieškoti.
- ¹⁷ Visi gyvūnai sensta kaip drabužis,
nes saisto amžinas įsakas:
visi turi mirti.
- ¹⁸ Kaip lapams išsprogstant
ant žalio medžio,
vienam nukritus išsprogsta kitas,
taip ir vienai kūno ir kraujo kartai
išmirus užgimsta kita.
- ¹⁹ Visi žmogaus darbai sudulėja,
ir tas, kuris juos padarė,
nueina su jais.

^{13,26} Hebr. rankr.: „o paniūręs ir suglumęs
žmogus skleidžia liūdnas mintis“.

Išminčiaus laimė

²⁰ *Laimingas žmogus, kuris
mąsto apie išmintį
ir samprotauja protingai,
²¹ kuris svarsto jos kelius
savo širdyje
ir kreipia dėmesį į jos paslaptis,
²² vydamasis ją kaip žvalgas
ir tykodamas jos prie jos tarpdurio,
²³ kuris žiūri į ją pro jos langus
ir klausosi prie jos durų,
²⁴ kuris apsigyvena arti jos namų
ir įkala savo palapinės
kuolelį jos pasienyje,
²⁵ kuris statosi palapinę šalia jos
ir gyvena kaip jos mielas
kaimynas,
²⁶ kuris pasidaro lizdą jos lapijoje
ir nakvoja jos šakose,
²⁷ kuris randa pastogę nuo
kaitros jos ūksmėje
ir sau namus jos garbėje.

15 Kas pagarbiai bijo
Viešpaties, tas darys tai,
ir kas laikosi Įstatymo, tas
ateis pas Išmintį.
² Ji išeis kaip motina jo pasitikti
ir priims jį tartum jauną nuotaką.
³ Ji maitins jį supratimo duona
ir girdys išminties vandeniu.
⁴ Jis remsis ja ir neparkris,
pasitikės ja ir nebus sugėdintas.
⁵ Ji išaukštins jį virš jo bendrų
ir atvers jam burną sueigoje.
⁶ Jis ras džiaugsmo ir
džiugesio vainiką
ir paveldės amžiną vardą.
⁷ Neverti žmonės jos neigis,
nė nusidėjėliai jos nematys.
⁸ Toli nuo nedorėlių ji laikosi,
melagiai niekada apie
ją neprisimins.
⁹ Blogai skamba šlovės giesmė
nusidėjėlio lūpose,
nes ji nebuvo jam
Viešpaties suteikta.

¹⁰ Juk šlovės giesmė
turi būti tariama
išmintingųjų liežuviu,
ir pats Viešpats ją įkvepia.

Laisva valia ir atsakomybė

¹¹ *Nesakyk: „Viešpats kaltas,
kad aš nusidėjau“, –
nes jis nedaro, ko nekenčia.
¹² Nesakyk: „Jis mane
paklaidino“, –
nes jam nereikia nusidėjėlių.
¹³ Viso, kas nedora,
Viešpats nekenčia;
nė vienas to nenori, kas
pagarbiai bijo Dievo.
¹⁴ Pradžioje sukūręs žmogų,
Dievas davė jam galią
laisvai rinktis.
¹⁵ Jei pasirenki, tai pajėgi
laikytis įsakymų
ir ištikimai vykdyti jo valią:
¹⁶ Jis padėjo prieš tave
ugnį ir vandenį;
tiesk ranką į tą, kurį pasirenki.
¹⁷ Prieš kiekvieną žmogų yra
gyvenimas ir mirtis;
ką žmogus pasirenka, tai
ir bus jam duota.
¹⁸ Viešpaties išmintis didelė;
jis galingas darbais ir mato visa.
¹⁹ Dievo akys mato visa,
ką jis yra sukūręs;
jis supranta kiekvieną
žmogaus veiksmą.
²⁰ Nė vienam jis nėra įsakęs
nedorai elgtis,
niekam jis nėra leidęs nusidėti.
16 Netrokšk turėti daug
niekam tikusių vaikų
ir nesidžiauk nedorais
palikuonimis.
² Nors ir daug jų būtų,
nesidžiauk jais,
jeigu jie neturi pagarbios
Viešpaties baimės.

³ Nepasitikėk jų ilgų gyvenimu,
nedėk vilčių į jų ateitį,
nes vienas gali būti geriau
už tūkstantį,
ir verčiau mirti bevaikiui,
negu turėti nedorų vaikų!
⁴ Juk per vieną protingą žmogų
miestas gali būti apgyvendintas,
bet per maištininkų padermę
jis pavirsta tyrais.
⁵ Daug tokių dalykų mano
akis yra mačiusi
ir dar daugiau mano ausis girdėjusi.
⁶ Nusidėjėlių sueigoje
užkuriama ugnis,
ir neklusnioje tautoje
įsiliepsnoja pyktis.
⁷ *Jis neatleido senovės milžinams,
sukilusiems savo galybė;
⁸ jis nepasigailėjo Loto kaimynų,
kurių įžūlumu bjaurėjosi;
⁹ jis neparodė gailestingumo
pasmerktai tautai,
išrautai iš šaknų už jų nuodėmes,
¹⁰ nei šešiams šimtams
tūkstančių pėstininkų,
žuvusių dėl jų širdies įžūlumo.
¹¹ Net jei būtų buvęs tik
vienas kietasprandis,
būtų nuostabu, jei jis būtų
likęs nenubaustas.
Juk gailestingumas ir pyktis
vienodai priklauso Viešpačiui;
jis nebaudžia ir atleidžia,
bet ir pyktį išlieja.
¹² Didelis jo gailestingumas,
kaip ir jo bausmės ryškė;
jis teisia kiekvieną žmogų
pagal jo darbus.
¹³ Nusidėjėlis neišsigelbsti
pagrobtu turtu,
o teisiojo vilties Dievas nepalieka
neišsipildžiusios.
¹⁴ Kas daro gera, tas gauna
savo atlyginimą,
kiekvienas – pagal savo darbus.

¹⁵ Viešpats taip užkietino
faraono širdį,
kad šis nepažino jo,
idant Viešpaties darbai būtų
pažinti po dangumi.
¹⁶ Jo gailestingumas akivaizdus
visai kūrinijai,
o jo šviesa ir tamsa buvo
padalyta žmonijai*.
¹⁷ Nesakyk: „Pasislėpsiu
nuo Viešpaties.
Kas danguje apie mane pagalvos?
Tarp tokios daugybės žmonių
nebūsiu pastebėtas,
nes kas aš beribėje kūrinijoje?
¹⁸ Štai dangus ir dangaus aukštybės,
bedugnė ir žemė dreba
jam lankantis.
¹⁹ Patys kalnai ir žemės pamatai,
vos jam pažvelgus, virpa ir dreba.
²⁰ Apie mane jis nepagalvos.
Kas rūpinsis manimi?
²¹ Jei nusidedu, jokia akis
manęs nemato;
jei visiškai slapta būnu neištikimas,
kas apie tai sužinos?
²² Kas jam pasako apie teisius darbus
ir ko aš galiu už juos tikėtis
laikydamasis įsakymo?“
²³ Tai mintys žmogaus,
neturinčio supratimo;
neprotingas ir paklydęs
žmogus galvoja kvailai.

Išmintis kūrinijoje

²⁴ Klausykis, mano vaike, ir
mokykis išminties,
brangink visa širdimi
mano žodžius.
²⁵ Tiksliai paaiškinsiu
auklėjimo drausmę
ir rūpestingai perteiksiu išmanymą.
²⁶ Pradžioje Viešpats,
sukūręs savo kūrinius
ir sukurdamas paskyręs
jiems užduotis,

^{16,7} Pr 6,4; Išm 14,6

^{16,16} Kai kuriuose rankr. eil 15–16 praleistos.

²⁷ visam laikui nustatė
jų valdas ir jų veiklą.
Jie nei išalksta, nei pavargsta,
niekada nenukrypsta nuo
savo užduočių,
²⁸ niekad vieni su kitais nesistumdo
ir visada laikosi jo žodžio.
²⁹ Tada Viešpats pažvelgė į žemę
ir pripildė ją savo gėrybių.
³⁰ Jos paviršių jis pripildė
visokių rūšių gyvūnų,
ir jie turi vėl į ją grįžti.
17 *Viešpats žmogų
sukūrė iš žemės
ir vėl į žemę jį sugražina.
² Jis davė jiems ribotą dienų skaičių,
bet suteikė galią visa
valdyti žemėje.
³ Jis apvilko juos jėga,
panašia į savo,
ir padarė juos pagal savo paveikslą.
⁴ Jis įdiegė jų baimę
visiems gyvūnams
ir leido jiems viešpatauti
žvėrimis bei paukščiams.
⁵ Viešpats davė jiems naudotis
penkiomis galiomis;
dalytis supratimu jiems buvo
duota kaip šeštoji,
o kaip septintoji – protas,
jų galių aiškintojas*.
⁶ Nuožiūrą, liežuvi, akis,
ausis ir suprantančią širdį
jiems suteikė,
⁷ *išminties ir žinojimo
juos pripildė,
gera ir pikta jiems nurodė.
⁸ Kad parodytų savo darbų didybę,
į jų širdis jis įdiegė pagarbią
Viešpaties baimę.
⁹ Jis davė jiems teisę
amžinai didžiuotis jo
nuostabiais darbais*.

¹⁰ Kad skelbtų jo nuostabius darbus
ir šlovintų jo šventąjį vardą,
¹¹ jis paklojo jiems pažinimą,
gyvenimo įstatymą kaip paveldą.
¹² Jis sudarė su jais amžiną Sendorą
ir apreiškė jiems savo įsakymus.
¹³ Jo didingą šlovę matė jų akys,
ir jo garbingą balsą
girdėjo jų ausys.
¹⁴ Jis tarė jiems: „Venkite
viso, kas pikta!“ –
ir davė kiekvienam
įsakymus dėl artimo.
¹⁵ Jų keliai visada jam žinomi;
nuo jo akių jie negali pasislėpti.
¹⁶ Jų keliai nuo pat jaunystės
veda į pikta,
ir savo akmeninės širdies
jie nepajėgia
permainyti į jautrią širdį*.
¹⁷ Jis paskyrė valdovą
kiekvienai tautai,
bet Izraelis yra jo paties dalis.
¹⁸ Izraelį kaip savo pirmagimį
jis auklėja rykšte ir
skirdamas jam savo meilės
šviesą jo nepalieka*.
¹⁹ Visi jų darbai jam
aiškūs kaip saulė,
ir jo akys nuolat stebi jų kelius.
²⁰ Jų nedorieji darbai nuo
jo nepaslėpti,
ir visos jų nuodėmės
įžeidžia Viešpatį.
²¹ Bet Viešpats geras ir
pažįsta savo kūrinius,
nesunaikina jų ir nepalieka,
bet veikiau jų pasigaili*.
²² Žmogaus išmalda jam tartum
antspaudo žiedas;
jis brangina žmogaus gerumą
kaip akies vyzdį.
²³ Vieną dieną jis pakils
ir jiems atlygins,

^{17,1-3} Pr 2,7

^{17,5} Kai kuriuose rankr. eil. 5 praleista.

^{17,7} Pr 2,17

^{17,9} Kai kuriuose rankr. eil. 9 praleista.

^{17,16} Kai kuriuose rankr. eil. 16 praleista.

^{17,18} Kai kuriuose rankr. eil. 18 praleista.

^{17,21} Kai kuriuose rankr. eil. 21 praleista.

atmokės kiekvienam, kaip
jis užsitarnavo.

²⁴ Tiems, kurie daro atgailą,
jis leidžia grįžti
ir drąsina tuos, kurie yra
netekę vilties.

Raginimas atgailauti

²⁵ *Grįžk pas Viešpatį, palik
savo nuodėmes,
melskis jo Artume ir
mažink savo kaltes.

²⁶ Gręžkis vėl į Aukščiausiąjį
ir šalinkis nuodėmės.
nuoširdžiai nekėsk to,
kuo jis bjaurisi.

²⁷ *Kas giedos šlovės
giesmes Aukščiausiam
mirusiųjų pasaulyje,
jeigu jo negarbiname, būdami gyvi?

²⁸ Mirusių pasaulyje, kaip ir
niekada nebuvousių,
nutyla šlovės giesmė; tik tie,
kurie gyvi ir sveiki,
šlovina Viešpatį.

²⁹ Koks didelis Viešpaties
gailestingumas,
jo atlaidumas pas jį grįžtantiems!

³⁰ Nieko panašaus nerandama
tarp žmonių,
nes joks žmogus nėra nemirtingas.

³¹ Argi yra kas šviesiau už saulę?

Betgi ir ji gali užtemti.
Tad kokios tamsios kūno
ir kraujo mintys!

³² Dievui atsakingos dangaus
aukštybių galybės,
o mirtingieji – vien
dulkės ir pelenai.

Dievo gailestingumas

18 Amžinasis sukūrė
visą pasaulį.

² Vien Viešpats yra teisus.
Nėra kito, išskyrus jį.

³ Mažuoju savo rankos pirštu
jis valdo pasaulį,
ir visa jam paklūsta,
nes savo galybe jis yra
visų Karalius,
atskiriantis, kas šventa
nuo nešventa*.

⁴ Ką jis yra įgalinęs
apsakyti jo darbus,
ir kas gali ištirti jo didži
veiksmus?

⁵ Kas gali išmatuoti jo
didingą galybę
ar nupasakoti jo
gailestingumo darbus?

⁶ Neįmanoma žmogui nei jų
sumažinti, nei padidinti;
Viešpaties stebuklą
neįmanoma permąnyti.

⁷ Baigdamas žmogus
dar tik pradeda
ir sustodamas vis dar
būna suglumęs.

⁸ Kas yra žmogus ir ko jis vertas?
Jis daro gera ir pikta,
bet kas tai yra?

⁹ Žmogaus gyvenimo dienų
skaičius būna didžiulis,
jei jis pasiekia šimtą metų.

¹⁰ Kaip jūros vandens lašas,
kaip smėlio grūdelis
tie keli metai prieš
amžinybės dienas.

¹¹ Todėl Viešpats kantrus
su žmonėmis
ir apipila juos savo gailestingumu.

¹² Jis mato ir žino, kad jų
mirtis skausminga,
tad juo labiau jiems atleidžia.

¹³ Žmogus gali būti gailestingas
savo artimui,

bet Viešpats gailestingas
visiems žmonėms.
Jis pabara juos, auklėja,
pamoko ir susigrąžina
kaip piemuo savo kaimenę.

^{17,25-26} Jer 3,12

^{17,27-28} Ps 6,5; Iz 38,18; Bar 2,17-18

^{18,3} Kai kuriuose rankr. eil. 2b-3 praleistos.

¹⁴ Jis gailestingas tiems, kurie
nusilenkia jo drausmei
ir uoliai vykdo jo įsakus.

Protingas elgesys

¹⁵ Mano vaike, neatmiešk savo
gerų darbų priekaištu
ir negadink savo dovanos
piktais žodžiais.
¹⁶ Argi rasa nesumažina
deginančios kaitros?
Taip ir žodis geriau už dovaną.
¹⁷ Argi žodis iš tikrųjų
viršija dovaną?
Geras žmogus duoda ir
viena, ir kita.
¹⁸ Tik kvailas žmogus priekaištauja
prieš duodamas;
šykštaus davėjo dovana
nuliūdina laukiančias akis.
¹⁹ Prieš kalbėdamas pasimokyk;
prieš susirgdamas
pasirūpink sveikata.
²⁰ Ištrik save anksčiau,
negu būsi teisiamas,
ir aplankymo metu rasi atleidimą.
²¹ Nusižemink anksčiau,
negu susergi,
o kai esi nusidėjęs, daryk atgailą.
²² Tenekliudo tau niekas
nedelsiant vykdyti įžadą;
nelauk iki mirties, kad
būtum nuo jo atleistas.
²³ Prieš darydamas įžadą,
pergalvok jį;
nebūk žmogumi, kuris
bando Viešpatį.
²⁴ Pagalvok apie jo pyktį
mirties valandą
ir atlygio metą, kai jis
nugręš savo veidą.
²⁵ Kai visko apstu, atmink
alkio metą,
o turtingą dieną pagalvok
apie neturtą ir skurdą.
²⁶ Oras keičiasi nuo ryto iki vakaro;
visa greitai praskuba
pro Viešpatį.

²⁷ Išmintingas žmogus
visados atsargus;
kai visur pilna nuodėmės,
jis vengia pikta.
²⁸ Mokytas žmogus turėtų
mokyti išminties;
kas jos įgyja, tas turėtų
skelbti jos šlovę.
²⁹ Galį protingai kalbėti
turi parodyti savo išmintį,
rūpestingai skleidami
tinkamas patarles.
³⁰ Nesek paskui savo geismus,
tvardyk savo geidulus.
³¹ Jeigu leidi sau tenkinti užgaidas,
jos pavers tave pajuoka
tavo priešams.
³² Neūžauk, tenkindamas
akimirkos geismą,
nes dvigubai sunkus
bus neturtas.
³³ Netapk elgeta, puotaudamas
už svetimus pinigus,
kai nieko neturi piniginėje.

19 Kas taip elgiasi, tas
nebus turtingas;
kas niekais laiko mažus dalykus,
tas pamažu pražus.

² Vynas ir moterys išveda iš
kelio protingus vyrus,
o žmogus, bendraujantis
su kekšėmis,
praras gėdos jausmą.
³ Puvimas ir kirmėlės jį apims,
ir praradęs gėdos jausmą
žmogus neteks gyvasties.

⁴ Kas kitais per greitai
pasitiki, tas nerimtas,
o kas nusideda, tas pakenkia
sau pačiam.

⁵ Kam nedoras darbas teikia
malonumo, tas bus pasmerktas,
o kas atsispiria malonumams,
tas apvainikuoja savo gyvenimą.

⁶ Kas suvaldo liežuvį, tas
gyvens be barnių*,

^{19,6} Kai kuriuose rankr. eil. 5b-6a praleistos.

o kas nekenčia paskalų, tas
patirs mažiau pikta.
⁷ Niekados nekartok, kas
tau buvo pasakyta,
ir iš to neturėsi jokio nuostolio.
⁸ Nei draugui, nei priešiui
apie tai nekalbėk;
niekam nepasakyk, nebent tai
nuslėpti būtų nuodėminga.
⁹ Juk kas tai išgirs, tas
tavimi nebepasitikės
ir ilgainiui ims nekęsti.
¹⁰ Ką nors girdėjai? Temiršta
tai su tavimi.
Būk tikras, tavęs tai
nesusprogdins!
¹¹ Ką nors sužinojęs, kvailys
kenčia gimdymo skausmus
tartum kūdikį gimdanti moteris.
¹² Paskala kvailio krūtinėje –
kaip strėlė, įstrigusi
žmogaus šlaunyje.
¹³ Įspėk savo draugą; galbūt
jis dar nėra to padaręs;
o jei padarė, tai daugiau tenedaro.
¹⁴ Įspėk savo kaimyną; galbūt
jis dar nėra to pasakęs,
o jei pasakė, tai daugiau
tenekartoja.
¹⁵ Įspėk savo draugą; dažnai
tai gali būti šmeižtas,
ir tikėti kiekvienu pasakojimu
neturėtumei.
¹⁶ Žmogus gali suklypti
netyčiomis.
Kas nėra nusidėjęs liežuviu?
¹⁷ Paklausk savo kaimyną
prieš jį sudrausdamas;
taip tu skaitysiesi su
Aukščiausiojo Įstatymu

Tikroji išmintis

¹⁸ Pagarbi Viešpaties baimė
– kelias į jo gerumą,
o išmintis laimi jo meilę.
¹⁹ Viešpaties įsakymų pažinimas –
gyvastį teikiantis mokymas;
darantieji tai, kas jam patinka,

valgys vaisius nuo
nemirtingumo medžio*.

²⁰ Visa išmintis – pagarbi
Viešpaties baimė;
visapusiška išmintis –
Įstatymo vykdymas
ir jo visagalybės supratimas.
²¹ Kai vergas savo šeimininkui sako:
„Nedarysiu to, ko tu nori“, –
jei vėliau tai ir darytų,
jis pykdytų tą, kuris jį išlaiko*.
²² Mokėti daryti pikta nėra išmintis,
ir nusidėjęlių patarimas
nėra protingas:
²³ Esama apsukrumo, kuris bjaurus,
ir kvailių, kurie nieko pikta nedaro.
²⁴ Geriau dievobaimingas
maža žinantis žmogus
negu labai protingas, bet
laužantis Įstatymą.
²⁵ Esama reiklaus, bet
nesąžiningo apsukrumo
ir žmonių, išnaudojančių
gerumą, kad pasiektų savo.
²⁶ Pasitaiko, kad nedoras žmogus
dedasi širdgėlos prislėgtas,
bet jo vidus pilnas apgaulės.
²⁷ Jis nuleidžia akis ir
dedasi kurčias,
bet jei jo kaukės niekas
nenuplėš, jis tave išnaudos.
²⁸ Jėgų stoka jį sulaiko
nuo nuodėmės,
bet nepaisydamas to, radęs
progą jis padarys žalos.
²⁹ Žmogus pažįstamas iš išvaizdos,
o protingas žmogus – akis
į akį susitikus.
³⁰ Žmogaus apdaras, nuoširdus
juokas ir eiseną
parodo tau, kas jis yra.

Protingas ir kvailas elgesys

20 Įspėjimas kartais
gali būti ne laiku,

^{19,19} Kai kuriuose rankr. eil. 18–19 praleistos.

^{19,21} Kai kuriuose rankr. eil. 20c–21 praleistos.

ir tyla kartais gali apreikšti
protingą žmogų.

² Daug geriau įspėti,
negu erzintis iš pykčio!

³ Kas prisiima savo kaltę,
tas bus apsaugotas nuo nesėkmės.

⁴ Kaip eunuchas, mėginantis
išniekinti mergaitę,
atrodo žmogus, prievarta
verčiamas daryti, kas teisinga.

⁵ Vienas žmogus tyli ir
laikomas išmintingu,
o kitas, būdamas plepus,
nemėgstamas.

⁶ Vienas žmogus tyli, nes
neturi nieko pasakyti,
o kitas tyli, laukdamas
tinkamos progos kalbėti.

⁷ Išmintingas žmogus tyli, kol
ateina tinkamas laikas,
o kvailas pagyrušas tinkamo
laiko nepastebi.

⁸ Kas per daug kalba, tas
sukelia koltumą,
o kas nori kitą nukalbėti,
tas bus nekenčiamas.

⁹ Nelaimėje gali glūdėti
laimė žmogui,
ir nuostolis gali atnešti
nelauktą sėkmę.

¹⁰ Būna dovanų, kurios tau
neneša jokios naudos,
ir būna dovanų, kurios tau
atlygina dvigubai.

¹¹ Būna nuostolių dėl garbės
ir žmonių, pakėlusių galvas
iš sunkių bėdų.

¹² Būna, kad žmogus daug
perka už mažą kainą,
bet moka už tai septyneriopai.

¹³ Išmintingas žmogus keliais
žodžiais įgyja palankumą,
o kvailieji veltui švaisto
savo meilikavimą.

¹⁴ Sukto žmogaus dovana
nebus tau naudinga,
nes jis laukia, kad atsilygintum
septyneriopai.

¹⁵ Jis mažai duoda, bet daug barasi,
laido gerklę kaip miesto šauklį.
Šiandien jis paskolina, o rytoj
reikalauja grąžinti;

iš tikrųjų toks žmogus šlykštus.
¹⁶ Kvailys sako: „Draugų neturiu.
Už mano gerus darbus
niekas nedėkoja“.

¹⁷ Visi, kurie valgo jo duoną,
turi piktą liežuvį.
Kaip tyčiojasi iš jo kiekvienas,
ir kiek dažnai!

¹⁸ Geriau paslysti ant grindinio
negu ant liežuvio;
taip greitai ateina ir
nedorėlių žūtis.

¹⁹ Tarsi beskonis skanėstas atrodo
pasakojimas ne vietoje,
nuolat kartojamas neišmanėlių.

²⁰ Patarlė iš kvailio lūpų
negerbiama,
nes jis nepasako jos tinkama proga.

²¹ Būna, kad skurdas sulaiko
žmogų nuo nuodėmės;
todėl ilsėdamasis jis nejaučia
sąžinės graužimo.

²² Būna, kad žmogus iš
gėdos nusižudo
ar stumia save į pražūtį
paisydamas, ką kiti apie jį pamany.

²³ Būna, kad žmogus
pažada draugui
paisydamas, ką jis apie jį pamany,

ir be reikalo pasidaro sau priešą.
²⁴ Melas – bjauri, gėdą
žmogui daranti dėmė,
tačiau jis nuolat
neišmanėlių lūpose.

²⁵ Geriau vagis negu
nepataisomas melagis,
tačiau abiejų likimas – žūtis.

²⁶ Melagio kelias veda į negarbę,
jo gėda nuolat jį lydi.

²⁷ Išmintingas žmogus viršija
kitus savo žodžiais,
o protingas patinka didžiūnams.

²⁸ Kas dirba žemę, tas kaupia
savo pjūties derlių,

o kas patinka didžiūnams, tas
gali atsilyginti už kaltę.
²⁹ Paslaugos ir dovanos apakina
išmintingųjų akis;
lyg apynasris ant burnos, jos
nutildo priekaištus.
³⁰ Paslėpta išmintis ir
nematomas lobis –
kokia nauda iš vieno ir kito?
³¹ Geriau žmogus, slepiantis
savo kvailumą,
negu tas, kuris slepia
savo išmintį.

Vengti nuodėmės

21 Nusidėjai, mano vaike?
Daugiau to nebedaryk,
bet prašyk atleidimo už savo
praeitės nuodėmės.
² Bėk nuo nuodėmės
kaip nuo gyvatės,
nes jeigu prisiartinsi prie
nuodėmės, ji tau įgels.
Jos dantys – liūto dantys,
ji gali sunaikinti žmogaus gyvastį.
³ Kiekviena kaltė –
dviašmenis kalavijas;
jos žaizda nepagydoma.
⁴ Smurtas ir įžūlumas
išsekina turtus;
taip bus nualinti išdidžiųjų namai.
⁵ *Malda iš vargšo lūpų eina
tiesiai į Dievo ausis;
jo nuosprendis skelbiamas
be lūkuriavimo.
⁶ Kas nekenčia įspėjimo, tas
eina nusidėjėlio taku,
bet kas pagarbiai bijo Viešpaties,
tas gailisi savo širdyje.
⁷ Sklandus kalbėtojas
plačiai žinomas,
bet protingas žmogus
pastebi, kai jis paslysta.
⁸ Kas stato namus kitų
žmonių pinigais,
tas panašus į žmogų,

renkantį akmenis savo
kapo kauburiui.
⁹ Nusikaltėlių gauja – kaip
pakulų ryšulys;
jie gaus galą ugnies liepsnose.
¹⁰ Lygiais akmenimis grįstas
nusidėjėlių kelias,
bet jo gale – mirusiųjų
pasaulio duobė.
¹¹ Kas laikosi įstatymo, tas
apvaldys savo potraukius;
pagarbi Viešpaties baimė
– tobula išmintis.
¹² *Kas nėra sumanus, tas
negali būti išmokytas,
bet esti ir sumanumo,
kuris neša kartėlį.
¹³ Išminčiaus išmanymas –
kaip tvinstanti upė,
o jo patarimas – kaip
gyvybės šaltinis.
¹⁴ Kvailio protas kaip
sudaužytas ašotis
nebegali talpinti jokio mokslo.
¹⁵ Girdėdamas prasmingą posakį,
protingas žmogus jam pritaria
ir kitą prie jo prideda;
tai girdėdamas
lengvapėdis pasijuokia
ir atsuka nugarą.
¹⁶ Kvailio plepėjimas – kaip
našta kelionėje,
bet protingo žmogaus kalbės
malonu klausytis.
¹⁷ Sueigoje ieškoma protingo
žmogaus nuomonės,
į širdį imami jo žodžiai.
¹⁸ Kvailiui išmintis – tarsi
namų griuvėsiai,
bukapročiui mokslas –
padriki tauškalai.
¹⁹ Neprotingam žmogui
auklėjimas –
pančiai ant kojų
ir antrankiai ant jo rankų.
²⁰ Kvailys juokiasi visu balsu,

o išmintingas žmogus
kukliai šypsosi.
²¹ Protingam žmogui auklėjimas –
kaip aukso papuošalas,
kaip apyrankė jam ant dešinės.
²² Kvailys skuba kelti koją į namus,
o gerai išauklėtas žmogus
kukliai laukia.
²³ Neišauklėtas žmogus žiūri
pro tarpdurį į vidų,
o išauklėtas žmogus laukia lauke.
²⁴ Nemandagu žmogui
klaustyti prie durų;
išauklėtą žmogų apimtų gėda.
²⁵ Plepių lūpos kartoja
kitų žodžius,
o išmintingųjų žodžiai
rūpestingai sveriami.
²⁶ Kvailių protas jų burnoje,
o išmintingųjų burna jų prote.
²⁷ Kai nedoras žmogus
keikia savo priešą,
jis iš tikrųjų keikia save patį.
²⁸ Šmeižikas juodina save patį
ir būna nekenčiamas kaimynų.

Tingumas ir kvailumas

22 Tinginys panašus į
purviną akmenį;
pasityčiodami iš jo gėdos,
visi švilpteli.
² Tinginys – kaip mėšlo luitas;
kas jį pakelia, tas
nusiplauna rankas.
³ Nevykėlis sūnus – tėvo gėda,
o dukte užtraukia nešlovę.
⁴ Protinga dukte praturtins
savo vyrą,
o begėdė – tėvo širdgėla.
⁵ Įžūli – gėda savo tėvui ir vyrui;
abudu jos išsižada.
⁶ Dainuoti gedulo metu –
netinkamas poelgis,
bet išplakti ir sudrausminti
visada išmintinga.
⁷ Vaikai, kurių auklėjimas
veda į sveiką gyvenimą,
paslepia kuklią savo tėvų kilmę.

⁸ Pasipūtę ir šiurkščiai
išdidūs vaikai
suteršia savo šeimos kilmingumą*.
⁹ Mokyti kvailį tolygu klijuoti
sudužusį puodą
ar drumsti saldžiai miegančio
žmogaus ramybę.
¹⁰ Su kvailiu kalbiesi lyg
su snaudaliumi,
nes pokalbio gale jis paklaus:
„Kaip ten buvo?“
¹¹ Verk mirusiojo, nes
užgeso jo šviesa;
verk kvailio, nes jį paliko protas.
Mažiau verk mirusiojo,
nes jis yra ramybėje;
blogesnis už mirtį yra
kvailio gyvenimas.
¹² Gedulas dėl mirusio tęsiasi
septynias dienas,
o dėl kvailių ar nedorėlių
– visą jų gyvenimą.
¹³ Su kvailu žmogumi
daug nekalbėk,
su šiurkščiu žmogumi
nesibičiuliau; saugokis jo, kad nepatektum į bėdą
ir nebūtum apdrėbtas, kai
jis ims purtytis.
Šalinkis jo ir turėsi ramybę,
niekada nereikės kęsti apmaudo
per jo beprotystę.
¹⁴ Kas sunkesnis už šviną?
Kaip kitaip jis galėtų vadintis,
jei ne kvailiu?
¹⁵ Smėlio, druskos ir
geležies luitas –
mažesnė našta negu
kvailas žmogus.
¹⁶ Kaip medžio sijos, tvirtai
įręstos į pastatą,
neišjudina žemės drebėjimas,
taip ir širdis, apsisprendusi
po rimtų svarstymų,
pervartos metu nebus
palaužta baimės.

^{22,8} Kai kuriuose rankr. eil. 7-8 praleistos.

¹⁷ Širdis, kuri remiasi protingu
samprotavimu,
yra tarsi sieną išlyginantis tinkas.
¹⁸ Tvūros atviroje aukštumoje
nebus atsparios vėjui;
baili širdis su kvailio ryžtu
nebus atspari baimei.

Draugystė

¹⁹ Užgauli akį ir išspausi ašaras,
užgauli širdį ir apreikši jos jausmus.
²⁰ Kas meta akmenį į paukščius,
tas juos nuveja,
kas įžeidžia draugą, tas
sunaikina draugystę.
²¹ Net jeigu pakeltum
kalaviją prieš draugą,
nenustok vilties, nes
yra kelias atgal.
²² Jeigu atvertum burną
prieš savo draugą,
nesirūpink, nes gali susitaikyti.
Bet įžeidimas, įžūlumas
ir paslapties išdavimas
ar pasalūs smūgis
privers pabėgti kiekvieną draugą.
²³ Laimėk kaimyno pasitikėjimą,
kai jis skursta,
kad galėtumei drauge su juo
džiaugtis jo gerove.
Būk jam ištikimas nelaimės metu,
kad galėtumei su juo
dalytis jo paveldu.
²⁴ Kaip garai ir dūmai kyla iš
krosnies pirma liepsnų,
taip įžeidimas – pirma
kraujo praliejimo.
²⁵ Nesigėdysiu priglauti
bičiulį bėdoje
ir nuo jo nesislėpsiu,
²⁶ bet jeigu per jį man
kas pikta įvyktų,
tai išgirdusieji jo saugosis.

Malda

²⁷ Kas apsaugos mano burną
ir tvirtai užantspauduos
mano lūpas,

kad per jas nenupulčiau
ir mano liežuvis

nepražudytų manęs?

23 Viešpatie, Tėve ir mano
gyvenimo Valdove,
nepalik manęs jų užgaidoms
ir neleisk man per jas nupulti!

² Kas laikys parengtą botagą
mano mintims

ir drausmės rykštę mano širdžiai,
kad nereikėtų gailėtis
manęs klystančio
ir neliktų nepastebėtos
mano nuodėmės?

³ Tuomet mano klaidų nepadaugėtų
ir mano nuodėmių nesusikauptų;
tuomet neparpulčiau prieš

savo priešininkus,
ir nedžiūgautų dėl to mano priešas.

⁴ Viešpatie, Tėve ir mano
gyvenimo Dieve,
neleisk man turėti išpuikėlio akių,
⁵ atitolink nuo manęs pikto geismo.

⁶ Teneapima manęs nei noras
apsiryti, nei geiduliai,
teneužvaldo manęs gėdingi norai.

Liežuvio valdymas

⁷ Klausykitės, mano vaikai,
pamokymo apie kalbėjimą,
nes kas jo laikosi, tas
nepateks į pinkles.

⁸ Nusidėjėlis sugaunamas
jo paties lūpomis;
jomis suklumpa keikūnas
ir įžūlus žmogus.

⁹ *Nepratink savo burnos
prisiekinėti
nei be reikalo tarti Šventojo vardą.

¹⁰ Juk kaip nuolat prižiūrimas
vergas nebus be randų,
taip žmogus, nuolat
prisiekinėjantis ir
tariantis Vardą,
niekada nebus apvalytas
nuo nuodėmės.

¹¹ Kas dažnai prisiekia, tas
kaupia savo kalbę;
rykštė nepaliks jo namų.
Jei neteisingai prisiekia, jis
užsitraukia kalbę,
o jei nepaiso savo įsipareigojimo,
dvigubai nusideda.
Jei jis kreivai prisiekia, negali
būti pateisintas,
ir jo namai prisipildys negandų.
¹² Yra žodžių, kurie
nusipelno mirties;
niekad tenebūna jų girdėti.
Jokūbo paveldė!
Tokie žodžiai svetimi
pamaldiems žmonėms;
jie niekada nesivolios nuodėmėje.
¹³ Neleisk savo burnai apsiprasti
su storžieviška kalba,
nes joje glūdi nuodėmingi žodžiai.
¹⁴ Atsimink savo tėvą ir motiną,
kai sėdi tarp didžiūnų,
antraip gali užsimiršti
jų akivaizdoje
ir elgtis kaip kvailys iš blogo įpročio,
o paskui norėsi, kad
nebūtumei gimęs,
arba keiksi savo gimimo dieną.
¹⁵ Kas prątes vartoti
keiksmazodžius,
tas nesudrausmins savęs per
visą savo gyvenimą.
¹⁶ Dvi žmonių rūšys
daugina nuodėmes,
o trečioji užsitraukia pyktį.
Deganti aistra – liepsnojanti ugnis,
neužgesinama, kol visiškai
neperdega;
žmogus, atsidavęs gašlumui
su giminėmis,
niekada nesiliaus, kol ta
ugnis jo nesudegins;
¹⁷ Ištvirtėlis, kuriam
kiekviena duona saldi,
niekada nesiliaus, kol nenumirs.
¹⁸ Žmogus, išniekinantis
savo vedybų guolį,
sako sau: „Kas gali mane matyti?

Tamsa mane supa, sienos
mane slepia.
Niekas manęs nemato.
Ko man rūpintis?
Aukščiausiasis mano
nuodėmių neatmins“.
¹⁹ Jo baimė ribojasi žmonių akimis,
ir jis nesupranta, kad
Viešpaties akys
dešimt tūkstančių kartų
šviesesnės už saulę,
mato visus žmogaus kelius
ir įžvelgia slapčiausius užkampius.
²⁰ Tas, kuris pažįsta kūrinčius
prieš jų buvimą,
pažįsta juos visus ir tada,
kai jie sukurti.
²¹ Toks žmogus bus apkaltintas
miesto gatvėse;
ten, kur mažiausiai įtars,
jis bus sugautas.
²² Taip atsitinka ir moteriai, kuri
būdama neištikima savo vyrui
apdovanoja jį įpėdiniu iš svetimo.
²³ Pirma, ji nepakluso
Aukščiausiojo įstatymui,
antra, nusikalto savo vyrui,
trečia, savo palaidu elgesiu
nusikalto svetimavimu
ir pagimdė vaikus nuo kito vyro.
²⁴ Ji pati bus atvesta į
bendruomenės sueigą,
ir jos vaikai turės dėl to kentėti.
²⁵ Jos vaikai nesuleis šaknų,
o jos šakos neduos vaisių.
²⁶ Ji paliks prakeiktą atsiminimą,
ir jos gėda niekada nebus ištrinta*.
²⁷ Taip visi ją pergyvenusieji pažins,
kad nėra nieko geriau už
pagarbią Viešpaties baimę
ir nieko saldžiau už klusnumą
Viešpaties įsakymams.
²⁸ Viešpaties sekimas – didelė garbė,
o būti jo priimtam reiškia
ilgai gyventi*.

^{23,26} Žr. Įst 23,3.

^{23,28} Kai kuriuose rankr. eil. 28 praleista.

Išminties šlovės giesmė

24 Išmintis pati gieda
savo šlovės giesmę
ir didžiuojasi savimi savo tautoje.
² Aukščiausiojo bendrijoje
ji atveria lūpas
ir didžiuojasi jo Galybių Artume:
³ „Išėjau iš Aukščiausiojo lūpų
ir tarsi migla apdengiau žemę.
⁴ *Gyvenau dangaus aukštybėse,
o mano sostas buvo
debesies stulpe.
⁵ Apėjau dangaus skliautą
pati viena
ir išvaikščiojau bedugnės gelmes.
⁶ Valdžiau jūros bangas
ir visą žemę,
visas tautas ir gentis.
⁷ Visur ieškojau poilsio vietos,
kurioje turėčiau gyventi.
⁸ Tada Visatos Kūrėjas
davė man įsakymą,
ir mano Kūrėjas parinko
vietą mano padangtei,
tardamas: 'Jokūbe turi
statytis buveinę,
Izraelyje turi turėti savo paveldą'.
⁹ Pradžioje, prieš visus amžius,
jis mane sukūrė,
ir per visus amžius aš
nenustosiu būti:
¹⁰ Šventojoje Padangtėje
jam tarnavau,
o paskui Sione užėmiau savo vietą.
¹¹ Taip mieste, kurį myli,
jis man davė poilsio vietą;
Jeruzalėje mano valda.
¹² Įleidau šaknis garbingoje tautoje;
Viešpaties dalyje mano paveldas.
¹³ Išaugau lyg kedras Libane;
lyg kiparisas ant Hermono kalno.
¹⁴ Išaugau lyg palmė En Gedyje,
lyg oleandrų krūmai Jeriche;
lyg dailus alyvmedis lygumoje
ir lyg platanas prie
vandens aš išaugau.

¹⁵ Kvepėjau lyg cinamonas
ar sotvaras
ir skleidžiau malonų kvapą
lyg geriausia mira,
lyg galbanas, onychai ir
mastikmedžio derva,
lyg smilkalai Padangtėje.
¹⁶ Skleidžiau savo šakas
kaip terpentinėmedis;
tókios garbingos ir dailios
mano šakos.
¹⁷ Kraunu dailius pumpurus
kaip vėnmedis,
ir mano žiedai neša garbingų
ir gausių vaisių.
¹⁸ Gimdau kilnią meilę,
pagarbą ir šventą viltį;
būdama amžina, esu dovanota
visiems savo vaikams,
kurie jo išrinkti*.
¹⁹ Ateikite pas mane visi,
kurie manęs trokštate,
valgykite iki soties mano vaisių.
²⁰ Atminti mane yra
saldžiau už medų,
geriau turėti mane, negu
medaus korį.
²¹ Kas mane valgo, tas dar
labiau manęs alksta,
kas mane geria, tas dar
labiau manęs trokšta.
²² Kas manęs klausio, tas
niekais nenueis,
kas elgiasi, kaip aš liepiu, tas
niekad nenusidės“.

Išmintis ir Dievo žodis

²³ Visa tai – Dievo Aukščiausiojo
Sandoros knyga,
Įstatymas, kurį mums Mozė įsakė
kaip paveldą Jokūbo bendrijai.
²⁴ Nepavark stengdamasis
Viešpaties padedamas,
būk arti jo, kad jis tave
pastiprintų.
Tik Visagalis Viešpats yra Dievas,

be jo nėra kito Gelbėtojo*.

²⁵ [Istatymas] sklidinąs išminties
kaip Pišonas

ir kaip Tigras pirmųjų vaisių metu.

²⁶ Jis išsilieja supratimu

kaip Eufratas

ir kaip Jordanas per pjūtį.

²⁷ Jis patvinsta žinojimu

kaip Nilas

ir kaip Gihonas vynuogių
rinkimo metą.

²⁸ Pirmasis žmogus išminties
niekada gerai nepažino,
nepasiseks nė paskutiniajam
jos suprasti.

²⁹ Gilėsnės už jūrą jos mintys,
o jos patarimai gilesni už
didžiąją bedugnę.

³⁰ Kaip upelis iš jos srovės,
plukdantis vandenį į sodą,

³¹ tariau sau: „Palaistysiu savo sodą
ir sudrėkinsiu savo gėlių lysves“.

Nuostabu, kad mano
upelis tapo upe,

o mano srovė – jūra.

³² Vėl siūsiu savo pamokymą
kaip ryto aušrą

ir skleisiu jo šviesą toli.

³³ Vėl išliesiu mokymą
kaip pranašystę

ir paliksiu jį ateinančioms kartoms.

³⁴ Žiūrėkite, aš netriūšiau vien sau,
bet visiems, kurie ieško išminties.

Patarlės

25 Trys dalykai mane džiugina,
nes jie malonūs

Viešpačiui ir žmonėms:
darna tarp brolių ir seserų,
bičiulystė tarp kaimynų,
žmonos ir vyro abipusė meilė.

² Trijų rūšių žmonės man
nepakenčiami,

nes jų gyvenimo būdu iš
tikrųjų bjauriuosi:

beturtis, kuris puikuojausi,

turtuolis, kuris meluoja,
ir senas ištvirkėlis, kuris
svetimauja.

³ Jeigu netaupei nieko jaunystėje,
tai kaip gali rasti ką nors senatvėje?

⁴ Kaip pritinka žilai galvai
sveikas sprendimas,
seniems žmonėms –
žinoti, kaip patarti!

⁵ Kaip pritinka seniems išmintis,
o garbingam amžiui – supratimas
ir protingumas!

⁶ Senyvo amžiaus žmonių
vainikas – plati patirtis,
o jų garbė – pagarbi
Viešpaties baimė.

⁷ Galiu suskaičiuoti širdimi devynis,
kuriuos vadinčiau laimingais,
o dešimtąjį skelbia mano liežuvis:
laimingas, kas džiaugiasi
savo vaikais

ir patiria savo priešų žūtį.

⁸ Laimingas, kas gyvena
su protinga žmona
ir nearia jaučiu ir asilu
viename junge.

Laimingas, kas nenusideda
liežuviu

ir netarnauja žemesniam už save.

⁹ Laimingas, kas randa draugą
ir kalba atidiems klausytojams.

¹⁰ Koks laimingas žmogus,
kuris randa išmintį!

Bet niekas nėra laimingesnis
už žmogų,

kuris pagarbiai bijo Viešpaties!

¹¹ Pagarbi Viešpaties baimė
viršija viską;

su kuo galima lyginti
žmogų, kuris ją turi?

¹² Pagarbi Viešpaties baimė
– jo meilės pradžia,
o tikėjimas – jo ištikimybės
pradžią*.

¹³ Nesvarbu, kokia žaizda,
kad tik ne širdies!

^{24,24} Kai kuriuose rankr. eil. 24 praleista.

^{25,12} Kai kuriuose rankr. eil. 12 praleista.

Nesvarbu, koks piktumas,
kad tik ne moters!

¹⁴ Nesvarbu, kokia kančia, kad tik
ne nuo tų, kurie nekenčia!

Nesvarbu koks kerštas,
kad tik ne priešų!

¹⁵ Nėra stipresnių nuodų
už gyvatės nuodus,
nėra didesnio pykčio už
moters pyktį.

¹⁶ Verčiau su liūtu ir
slibinu gyvenčiau
negu su pikta moterimi.

¹⁷ Moters piktumas pakeičia
jos išvaizdą
ir padaro ją piktą kaip mešką.

¹⁸ Sėsdamasis prie stalo
su kaimynais

jos vyras negali susilaikyti
nuo karčių atodūsių.

¹⁹ Moters piktumui neprilygsta
joks kitas piktumas;
teistinka ją nusidėjėlio likimas!

²⁰ Kaip kopimas smėlėtu
šlaitu senoms kojoms,
taip besiplūstanti žmona
tyliam vyrui.

²¹ Nebūk moters grožio apgautas,
netrokšk moters dėl jos turtų.

²² Būna pykčio, įžūlumo
ir didelės gėdos,
kai žmona turi išlaikyti savo vyrą.

²³ Apkartusi širdis, niūrus
veidas, širdgėla –
visa tai ateina iš piktos žmonos,
nulėistos rankos, drebantys keliai –
nuo vyrui laimės
neteikiančios žmonos.

²⁴ Nuodėmė prasidėjo su moterimi,
per ją visi mirštame.

²⁵ Neleisk vandeniui išsiliėti,
o piktai žmonai – paleisti liežuvių.

²⁶ Jeigu ji nesieltgia, kaip tu liepi,
atskirk ją nuo savęs.

26 Laimingas geros
žmonos vyras;
jo gyvenimo dienos bus
dvigubai pailgintos.

² Sumani žmona neša
džiaugsmą savo vyrui;
ramus ir visapusiškas jo gyvenimas.

³ Gera žmona – didelė dovana,
skirta žmogui, kuris pagarbiai
bijo Viešpaties.

⁴ Kad ir koks jis būtų,
turingas ar vargšas,
jo širdis pilna džiaugsmo,
ir jo veidas visados linksmas.

⁵ Man širdis dreba dėl trijų dalykų,
o dėl ketvirto krūpčioju iš baimės:
dėl viešo apšmeižimo,
dėl minios teismo

ir dėl melagingo apkaltinimo;
visa tai blogiau už mirtį.

⁶ Bet pavyduliuojanti žmona –
sielvartas ir skausmas,
o aštrus liežuvis – kaip
anie trys kartu.

⁷ Bloga žmona – blogai
pakinkytas jaučių jungas;
tokią vesti reiškia apglėbti
skorpioną.

⁸ Girta žmona sukelia didelį pyktį;
savo gėdos ji negali paslėpti.

⁹ Palaida žmona išsiduoda
įžūliais žvilgsniais;
ją pažinsi iš akių vartymo.

¹⁰ Griežtai valdyk savavale dukterį,
kad pajutusi laisvę ją
nepasinaudotų.

¹¹ Prižiūrėk jos akiplėšiškus
žvilgsnius
ir nenustebk, jei ji tau nepaklus.

¹² Kaip ištroškęs keleivis
išsižioja ir geria
bet kokį aptiktą vandenį,
taip ji sėsis priešais kiekvienos
palapinės kuolelį
ir savo strėlinę atvers
kiekvienai strėlei.

¹³ Maloni žmona džiugina
savo vyrą,

jos išmonė gaivina jo sąnarius.

¹⁴ Tyli žmona – Viešpaties dovana;
nieko nėra brangiau už
jos savitvardą.

¹⁵ Kukli žmona dvigubai maloni,
jos drovumo negali atsverti
jokios svarstyklės.

¹⁶ Kaip graži tekanti saulė
Viešpaties danguje
yra gera žmona tvarkingoje
šeimoje.

¹⁷ Kaip šviesi šventosios
žvakidės šviesa
yra gražus veidas ant
grakštaus liemens.

¹⁸ Kaip aukso stulpai ant
sidabro papėdžių
yra jos gražios kojos
ant tvirtų pėdų.

¹⁹ Mano vaike, saugok sveiką
savo jaunystės žydėjimą,
neatiduok savo jėgų svetimiems.
²⁰ Išsirink iš viso krašto vešlų lauką
ir apsėk jį savo sėkla,
pasitikėdamas savo gera kilme.

²¹ Taip tavo palikuonys klestės ir
pasitikėdami savo gera
kilme taps stiprūs.

²² Moteris, samdyta už pinigus,
laikoma spjuviu,
o ištejęsusi moteris – mirties
bokštu savo meilužiams.

²³ Nedora žmona skiriama
nusižengėliui kaip likimas,
o dora moteris – tam, kuris
pagarbiai bijo Viešpaties.

²⁴ Begėdė moteris visados
elgiasi gėdingai,
o drovi duktė varžysis
net savo vyro.

²⁵ Maištinga moteris bus
laikoma kale, o moteris,
turinti gėdos jausmą, pagarbiai
bijos Viešpaties.

²⁶ Moteris, gerbianti savo vyrą,
visiems atrodys išmintinga,
o moteris, kuri išdidžiai
paniekina savo vyrą,
visiems bus žinoma kaip nedora.
Laimingas geros žmonos vyras;
kiekvienieri jo gyvenimo
metai bus dvigubi.

²⁷ Rėkianti ir barni žmona – kaip
mūšio trimitas, šaukiantis pulti.
Kas priima tą iššūkį,
tas leis savo gyvenimą
karo audroje*.

ūs įspėjimai

Dėl dviejų dalykų liūdi
mano širdis,
dėl trečio apima pyktis:
dėl turtingo žmogaus,
tapusio skurdžiumi,
dėl protingų žmonių, kurie
laikomi nieku,
ir dėl žmogaus, nusigrėžusio
nuo teismo į nuodėmę;
Viešpats nusprendžia
ištikti jį kalaviju!

²⁹ Sunku pirkliui išlikti doram
ir prekybininkui išvengti
nuodėmės.

27 Daugelis nusidėjo,
ieškodami sau naudos,
ir norintieji tapti turtingi
nugręš akis.

² Kaip pleištas, tvirtai įkaltas
į plyšį tarp akmenų,
nuodėmė įsispraudusi tarp
pardavimo ir pirkimo.

³ Jei žmogus tvirtai nesilaiko
pagarbios Viešpaties baimės,
jo namai bus greitai sugriauti.

⁴ Rėčiu sijoiant, atlieka pelai;
žmogui kalbant,
atsiskleidžia jo ydos.

⁵ Kaip puodžiaus molinius
indus išmėgina krosnis,
taip žmogus ištiriamas pokalbiu.

⁶ *Medžio vaisiai atskleidžia,
kaip juo rūpintasi,
žmogaus kalba parodo jo
širdies polinkius.

⁷ Negirk nė vieno prieš jam kalbant,
nes tik tuomet žmonės
išmėginami.

^{26,27} Kai kuriuose rankr. eil. 19–27 praleistos.

^{27,6} Mt 7,17; 12,33; Lk 6,44

⁸ Jei trokšti teismo, pasieksi jį
ir apsilvksi juo lyg
garbingu drabužiu.

⁹ Paukščiai suka lizdus su
panašiais į save,
ir ištikimybė apsistoja pas
tuos, kurie ją gyvena.

¹⁰ Liūtas tyko grobio iš pasalų;
taip nuodėmė elgiasi
su nedorėliais.

¹¹ Visada išmintingi
teisiojo pokalbiai,
o kvailys keičiasi kaip mėnulis.

¹² Kvailų žmonių būrelyje
ribok laiką,
o tarp išminčių užsibūk.

¹³ Kvailųjų šneka atstumianti,
o jų kimus juokas užauja
nuodėmingu smagumu.

¹⁴ Nuo keiksmų ir priesaikų
pilnės jų šnekos
žmogui stojasi plaukai
ant galvos,

o dėl jų kivirčių kiti turi
užsikimšti ausis.

¹⁵ Barniai tarp išdidžiųjų
baigiasi kraujo praliejimu,
o jų keikimasis nepakeliamas
ausims.

Nuoširdumas ir veidmainystė

¹⁶ *Kas išduoda paslaptį, tas
netenka pasitikėjimo;
artimo draugo jis niekada neras.

¹⁷ Brangink draugą ir būk
jam ištikimas;
jeigu išduosi jo paslaptį,
nebesekiok jo,

¹⁸ nes kaip žmogus sunaikina
savo priešą,
taip tu sunaikinai draugystę
su savo artimu,

¹⁹ kaip paleidi paukštį
nuskristi nuo rankos,
taip pametei savo artimą ir
daugiau jo nebepagausi.

²⁰ Neik jam iš paskos,
nes jis per toli;
jis ištrūko lyg gazelė iš spąstų.

²¹ Žaizdą galima aptvarstyti,
po barnio įmanoma susitaikyti,
bet kas išdavė paslaptį,
tam nėra vilties.

²² Kas suktai merkia akį, tas
rengiasi daryti žalą,
ir kas tokį pažįsta, tas nuo
jo laikysis atokiai.

²³ Tavo akyse jis šneka saldžiai
ir gėrasi tavo žodžiais,
bet vėliau pakeičia
savo laikyseną

ir tavo žodžiais pakiš tau koją.

²⁴ Daug ko esu nekenčęs,
bet nieko taip kaip jo;
net Viešpats jo nekenčia!

²⁵ Kas meta akmenį tiesiai į viršų,
tas meta jį sau ant galvos,
o klastingas smūgis atveria
daug žaizdų.

²⁶ Kas kasa duobę kitam,
tas pats į ją įpuls,
kas spendžia spąstus, tas
pats bus jais pagautas.

²⁷ Kas daro pikta, tas pats
bus jo paliestas
ir nežinos, iš kur jam tai ateina.

²⁸ Pajuoka ir plūdūmis
– išpuikėlio žymė,
bet kerštas jo tyko lyg liūtas.

²⁹ Kas džiaugiasi teisiųjų
nupuolimu, tas
pateks į spąstus,
ir sielvartas juos sunaikins
prieš jų mirtį.

Apmaudas

³⁰ Apmaudas ir pyktis – taip
pat bjaurūs dalykai,
ir tik nusidėjėlis laiko
juos apsikabinęs.

28 Kas keršija, tas patais
Viešpaties kerštą,
nes jis tiksliai atsimena
jų nuodėmes.

^{2*}Atleisk savo artimui už
padarytą skriaudą,
ir tuomet, kai melsiesi,
nuodėmės bus atleistos tau.
³Argi žmogus galėtų puoselėti
pyktį ant artimo
ir laukti iš Viešpaties išgydymo?
⁴Argi žmogus atsisakytų
atleisti į save panašiam,
tačiau ieškotų savo
nuodėmių atleidimo?
⁵Jei žmogus, būdamas trapus,
puoselėtų pyktį,
tai kas atleis jam nuodėmės?
⁶Atmink savo paskutines
dienas, atmesk nesantaiką;
atmink mirtį bei puvimą
ir būk ištikimas jo įsakymams!
⁷Atmink įsakymus ir
neširsk ant artimo;
atmink Aukščiausiojo
Sandorą ir atleisk kaltę!

Barniai ir apkalbos

⁸Susilaikyk nuo rietenų, ir
sumažės tavo nuodėmės,
nes priekabus žmogus
sukelia kivirčą;
⁹o nusidėjėlis suardo
draugystes
ir sėja nesantaiką tarp
taikingų žmonių.
¹⁰Juo daugiau malkų, juo
didesnė bus ugnis;
juo didesnis užsispyrimas, juo
labiau stiprės kivirčas;
juo didesnė žmogaus jėga, juo
didesnė bus jo rūstybė,
juo didesni jo turtai, juo
didesnis bus jo pyktis.
¹¹Sakai ir derva padeda
ugniai įsiliepsnoti,
o primygtiniai kivirčiai veda
į kraujo praliejimą.
¹²Jeigu pūti žariją, ji įsiliepsnoja,
jeigu į ją spjauni, ji užgęsta.

Bet viena ir kita išeina
iš tavo burnos!
^{13*}Tebūna prakeikti
apkalbinėtojas ir dviliežuvis,
nes jie daugeliui suardo ramybę.
¹⁴Šmeižtas sukrėtė daugelį
ir išblaškė kaip bėglius
po svetimas šalis;
jis sunaikino įtvirtintus miestus
ir išardė didžiūnų rūmus.
¹⁵Šmeižtas išvarė sumanias
moteris iš namų
ir atėmė jų triušo vaisius.
¹⁶Kas kreipia dėmesį į šmeižtą,
tas neturės poilsio
nei galės gyventi ramybėje.
¹⁷Botago kirtis palieka randą,
o liežuvio kirtis sutrupina kaulus.
¹⁸Daug yra kritusių nuo
aštraus kalavijo,
bet ne tiek, kiek kritusių
nuo liežuvio.
¹⁹Laimingas, kas nuo
jo apsaugotas,
kas nėra patyręs jo pykčio,
kas nėra nešęs jo jungo
ir kas nėra buvęs jo supančiotas.
²⁰Juk jo jungas – geležies jungas,
o jo pančiai – vario pančiai!
²¹Baisi yra mirtis, kuria
jis ištinka;
palyginti su ja, net mirusiųjų
pasaulis yra laimėjimas.
²²Jis neturi galybės tarp teisiųjų;
jo liepsnoje jie nebus sudeginti.
²³Kas palieka Viešpatį, tas
taps liežuvio aukomis,
kai jis degs tarp jų neužgesinamas!
Jis puls juos lyg liūtas,
draskys į gabalus lyg leopardas.
^{24a}Kaip aptveri savo
nuosavybę erškėčiais,
^{25b}taip padaryk savo burnai
duris su velkėmis.
^{24b}Kaip užantspaudoji
savo sidabrą ir auksą,

^{25a} taip pasverk savo žodžius
svarstyklių svaisčiais.

²⁶ Saugok savo liežuvį,
kad nesukluptų
ir kad tu netaptum auka iš
pasalų tykojančio priešo.

Paskolos

29 *Kas savo artimui skolina,
tas gailestingai elgiasi,
kas tiesia pagalbos ranką,
tas laikosi įsakymų.
² Skolink savo artimui, kai jis varge,
laiku grąžink paskolą savo artimui.

³ Laikykis savo žodžio, būk
sąžiningas artimui,
ir visados turėsi, ko tau reikia.

⁴ Daugelis skolininkų
prašo paskolos,
o vėliau apsunkina jiems
padėjusius žmones.

⁵ Skolindamasis jis bučiuoja
skolintojui ranką
ir pagarbiai kalba apie jo turta.
Bet atėjus laikui grąžinti
jis uždelsia, teisinasi ir
prašo daugiau laiko.

⁶ Net jei jis ir gali grąžinti,
jo skolintojas pajęgs atgauti vos
pusę, ir tai laikys radiniu.
Bet negalėdamas grąžinti,
skolininkas atima pinigų,
ir skolintojas be jokio
reikalo įsigyja priešą.

Skolininkas atmokės jam
keiksmiais bei priekaištais
ir užuot pagerbęs išplūs.

⁷ Daugelis atsisako skolinti
ne iš širdies kietumo,
bet iš baimės būti be
reikalo apgauti.

Išmalda

⁸ Nepaisydamas to, būk
dosnus vargšui;
neversk jo laukti tavo išmaldos.

⁹ Pagal įsakymą padėk beturčiui,
nepavaryk jo tuščiomis
rankomis skurde.

¹⁰ Naudok savo pinigų
broliui ar bičiuliui,
neslėpk jų rūdyti po akmeniu.

¹¹ Kaupk savo lobį pagal
Aukščiausiojo įsakymus
ir turėsi daugiau naudos
negu iš aukso.

¹² Krauk išmalda savo išde;
ji išgelbės tave nuo visa pikta.

¹³ Geriau už tvirtą skydą
ar sunkią ietį
ji kovos už tave su priešais.

Užstatas

¹⁴ Geras žmogus laiduoja
už savo artimą,
ir tik begėdis norėtų jį apgauti.

¹⁵ Neužmiršk savo
laiduotojo gerumo,
nes už tave jis užstatė savo gyvastį.

¹⁶ Nedorėlis nesirūpina
laiduotojo nuosavybe,

¹⁷ nedėkingas žmogus
užmiršta savo geradarį.

¹⁸ Laidavimas pražudė daugelį
pasiturinčių žmonių
ir blaškė juos, kaip mėto
jūros bangos;

įžymius žmones jis
išvarė iš namų
ir išsiuntė klajoti po
svetimus kraštus.

¹⁹ Nusidėjėlis per laidavimą
įkrinta į bėdą;
kas per daug įsipareigoja,
tas įsivelia į ieškinius.

²⁰ Laiduok už artimą
pagal savo išgales,
bet žiūrėk, kad pats
neįpultum į skurdą.

Taupumas

²¹ Pirmutinės reikmės
žmogaus gyvenime –
vanduo, duona ir drabužis,

taip pat pastogė, kad
 turėtų užuovėją.
²² Vargšo butis savo saugioje
 pastogėje geresnė
 negu prabaigios puotos
 tarp svetimų.
²³ Mažai ar daug turėtum,
 pasitenkink tuo, ką turi,
 kad nereikėtų klausyti priekaištų,
 daromų veltėdžiui.
²⁴ Liūdnas gyvenimas – eiti
 iš namų į namus,
 nes kur tu svečias, ten
 negali burnos atverti.
²⁵ Toks svečias nesulauks padėkos
 už taurių pripildymą;
 be to, girdėsi šiurkščius žodžius:
²⁶ „Eikš šen, atėjūne! Padenk stalą!
 Paduok man valgyti, ką
 turi po ranka!
²⁷ Pradink, atėjūne, nes atėjo
 garbingas svečias!
 Mano brolis atėjo į svečius, man
 reikalingas kambarys!“
²⁸ Skaudu išauklėtam žmogui
 būti apšauktam veltėdžiu
 ir pakelti skolintojų įžeidinėjimus.

Vaikų auklėjimas

30 Kas myli savo vaiką,
 tas dažnai jį plaks,
 kad galėtų juo džiaugtis,
 kai užaugs.
² Kas griežtas savo sūnui,
 tas turės iš jo naudos
 ir girs savo pažįstamiems.
³ Kas auklėja savo vaiką, tas
 kelia priešams pavydą,
 o prieš savo bičiulius
 juo didžiuojasi.
⁴ Net numiręs tėvas
 neatrodys miręs,
 nes paliko po savęs savo atvaizdą.
⁵ Gyvas būdamas, jis
 mato jį, džiaugiasi
 ir net mirdamas neliūdi.
⁶ Savo priešams jis palieka
 keršytoją už skriaudas,

o bičiuliams – atlygintoją
 už gerumą.
⁷ Kas lepina savo vaiką, tas
 turės tvarstyti žaizdas
 ir kentės širdies skausmą
 su kiekviena aimana.
⁸ Neišjodinėtas arklys
 būna aikštingas,
 nežabojamas sūnus
 užauga maištingas.
⁹ Lepink savo vaiką, ir jis
 įvarys tau klauką;
 pataikauk jam, ir jis durs tau į širdį.
¹⁰ Nesijuok su juo, kad
 nereikėtų su juo kentėti
 ir galų gale griežti dantimis.
¹¹ Neleisk jam laisvai
 elgtis jaunystėje,
 nežiūrėk pro pirštus į jo kvailystes!
¹² Lenk jam sprandą jaunystėje,
 plak šonus, kol jis mažas,
 antraip užaugs kietasprandis
 ir neklusnus,
 o tu turėsi per jį širdies skausmo.
¹³ Drausmink savo sūnų ir
 sunkink jo jungą,
 kad neįžeistų tavęs
 begėdišku elgesiu.

Sveikata

¹⁴ Geriau beturtis, sveikas ir stiprus
 negu ligų kankinamas turtuolis.
¹⁵ Gera sveikata brangiau
 už bet kokį auksą,
 o stiprus kūnas – už
 nesuskaičiuojamus turtus.
¹⁶ Nėra didesnio turto už
 kūno sveikatą;
 širdies džiaugsmui
 neprilygsta jokia laimė.
¹⁷ Geriau mirtis negu
 kartus gyvenimas,
 amžinas miegas negu
 nuolatinė liga.
¹⁸ Skanėstai, paduoti žmogui,
 kuris negali valgyti,
 yra tarsi ant kapo padėtos
 maisto atnašos.

¹⁹ Kokia nauda iš atnašos stabui,
kuris negali nei valgyti, nei uosti?
Taip būna ir žmogui,
turinčiam turtų,
bet negalinčiam jais naudotis.
²⁰ Akimis jis mato ir
sunkiai dūsauja,
kaip dūsauja eunuchas,
glamonėdamas merginą!

Gera nuotaika

²¹ *Nepasiduok sielvartui
ir nesikankink slogiais
svarstymais.
²² Linksma širdis – žmogaus
gyvenimo šerdis,
o džiugesys pailgina jo dienas.
²³ Išsiblaškyk, pasidrasink,
nuvyk apmaudą toli nuo savęs.
Juk sielvartas yra
sunaikinęs daugelį
ir naudos niekada neatneš...
²⁴ Pavydas ir pyktis
trumpina gyvenimą,
o krintimasis prieš
laiką pasendina.
²⁵ Kas gyvas ir linksmas prie stalo,
tas patirs malonumo iš vaišių.

Požiūris į turtą

31 Nemiga dėl turto nualina
žmogaus kūną,
o nerimas dėl jo išsklaido miegą.
² Bemiegis nerimas neleidžia
užsnūsti labiau,
negu sunki liga sutrikdo poilsį.
³ Turtuolis triūsia, kad
susikrautų turtų,
o ilsėdamasis valgo iki
soties skanėstų.
⁴ Beturtis nuolat triūsia,
vos užsidirbdamas kuklų
pragyvenimą,
o ilsėdamasis tampa skurdžiumi.
⁵ Kas myli auksą, tas nuodėmės
lengvai neišvengs;

kas ieško turtų, tas bus
jų suklaidintas.
⁶ Daugelis prazuvo dėl aukso,
ir jų pražūtis buvo jiems
savaime aiški.
⁷ Tai pinklės kvailiams,
ir bet koks neišmanėlis
leidžiasi į jas įviliojamas.
⁸ Laimingas turtuolis,
rastas be dėmės,
neinantis paskui savo turtus!
⁹ Kas jis, kad galėtume
jį pasveikinti?
Juk jis padarė nuostabių
darbų saviesiems!
¹⁰ Kas buvo išmėgintas auksu
ir rastas tobulas?
Tebūna už tai pagirtas!
Kas galėjo nusizengti ir
nenušizengė,
galėjo daryti pikta ir nepadarė?
¹¹ Jo nuosavybė bus tvirtai pagrįsta,
ir bendrija skelbs jo dosnumą.

Elgesys prie stalo

¹² Esi pasodintas prie
didžiūno stalo?
Neatsinešk prie jo godžios ryklės!
Nesakyk: „Kokios gausios vaisės!“
¹³ Atmink, kad godi akis
– blogas dalykas.
Kas buvo sukurta godesnio už akį?
Todėl kiekviena proga ji ir ašaroja.
¹⁴ Netiesk rankos į visa, ką matai,
nenustumk savo kaimyno
nuo dubens.
¹⁵ Rūpinkis savo kaimynu
kaip pačiu savimi
ir galvok apie visa, kas
tau nepatinka.
¹⁶ Kaip išauklėtas žmogus, valgyk,
kas prieš tave padėta,
ir godžiai nežiaumok, kad
kiti nepasibjaurėtų.
¹⁷ Pirmas liaukis, kaip dera
gerai besielgiančiam,
ir godžiai neryk, kad
kitų neįžeistum.

¹⁸ Jeigu esi pasodintas prie stalo
tarp daugelio žmonių,
netiesk pirmas rankos.

¹⁹ Argi trupučio negana
išauklėtam žmogui?
Atsigulusiam nereikės pūkšti.

²⁰ Saikingumas valgant
laiduoja sveiką miegą
ir aiškų protą keliantis kitą dieną.
Rijūnui skirtos nemigo,
šleikštulio ir skrandžio bėdos.

²¹ Jeigu norom nenorom
persivalgei,
atsikelk nusivemt, ir
tau palengvės.

²² Klausykis, mano vaik
nepaniekink manęs,
ir ilgainiui branginsi mano žodžius.
Kad ir ką darytum, būk santūrus,
ir joks blogas įprotis
tavęs neužklups.

²³ Dosniai maistą dalijantįjį
žmonės giria,
ir jų liudijimas apie jo
dosnumą patikimas.

²⁴ Miestas skundžiasi žmogumi,
kuris šykšti maisto,
ir jų liudijimas apie jo
šykštumą tikslus.

Vynas

²⁵ Nemėgink įrodyti savo
jėgų, gerdamas vyną,
nes vynas yra prazudęs daugelį.

²⁶ Kaip žaizdras išbando
kalvio darbą,
taip vynas išbando širdis,
kai įžūlieji ginčijasi.

²⁷ Vynas žmonėms –
gyvasties šerdis,
jei jo geriama saikingai.
Koks gyvenimas žmogui be vyno?
Iš pradžių jis buvo sukurtas
žmonių džiaugsmui.

²⁸ Širdies džiaugsmui, gerai
nuotaikai ir malonumui
užtenka vyno, jeigu jis geriamas
saikingai tinkamu laiku.

²⁹ Galvos skausmą, kartėlį
ir gėdą kelia vynas,
geriamas be saiko, pykstant
ir barantis.

³⁰ Vis daugiau ir daugiau
vyno – raizgai kvailiui;
jie mažina jam jėgas ir
daugina žaizdas.

³¹ Gerdamas vyną, nesikabinėk
prie kaimyno,
nepašiepk jo, kai jis linksmas.
Nedaryk jam priekaištų
ir nesiginčyk su juo prie žmonių.

Vaišės

32 Jeigu esi išrinktas vadovauti
vaišėms, nesipūsk,
bet būk su svečiais kaip vienas iš jų.
Prieš atsisėsdamas pirma
pasirūpink jais;

² kai būsi atlikęs visas savo
pareigas, užimk savo vietą,
kad dalyvautum jų džiaugsmė
ir gautum vainiką už
savo svetingumą.

³ Kadangi esi vyresnis, turi
teisę pradėti kalbėti,
bet tramdyk savo išmintį ir
nepertrauk dainos.

⁴ Kai linksminamasi,
neberk žodžių,
nesipuikuok ne laiku
savo išmintimi.

⁵ Kaip rubino antspaudas
aukso įtvare
yra dainuojančių draugija
vaišėse su vynu.

⁶ Kaip smaragdo antspaudas
aukso aptaisė
yra muzikos garsai su
geriausiu vynu.

⁷ O tu, jaunuoli, kalbėk
tik, kai reikia,
tik prašomas ir ne daugiau
kaip dusyk.

⁸ Kalbėk trumpai, bet pasakyk
daug taupiais žodžiais;
elkis kaip žmogus, kuris išmano

ir vis dėlto gali suvaldyti liežuvį.

⁹ Tarp didžiūnų nesielk tarsi
būtum lygus su jais;

kitam kalbant, daug neplepėk.

¹⁰ Kaip žaibas blyksteli
pirma griaustinio,
taip pagarba sklinda pirmą
kuklaus žmogaus.

¹¹ Atėjus laikui, išeik ir
nebūk paskutinis;
eik greitai namo ir nelūkuriuok.

¹² Ten juokauk ir elkis,
kaip tau patinka,
tik nenusidėk iš aukšto
kalbėdamas.

¹³ Bet pirmiausia šlovink
savo Kūrėją,
pradžiuginusį tave savo dovanomis.

Dievo Apvaizda

¹⁴ Kas pagarbiai bijo Viešpaties,
tas turi priimti jo auklėjimą;
kas anksti keliai jo ieškoti,
tas ras malonę.

¹⁵ Kas mokosi Įstatymo, tas
supranta jo vertę,
bet veidmainis ant jo suklyps.

¹⁶ Kas pagarbiai bijo
Viešpaties, tas žinos,
koks elgesys teisingas;
jų geri darbai teiks šviesos.

¹⁷ Nusidėjėlis vengia įspėjimų
ir iškraipo Įstatymą pagal
savo reikalą.

¹⁸ Protingas žmogus niekada
neniekins įžvalgos;
išpuikusias ir įžūlaus žmogaus
niekas nebaudo.

¹⁹ Nedaryk nieko neapsvarstęs,
o paskui, jau padaręs,
neapgailėstauk.

²⁰ Neik keliu, kuris kupinas pavojų,
ir nesuklupk du sykius prie
tos pačios kliūties.

²¹ Nebūk per daug tikras
net ant lygaus kelio

²² ir būk atidus kiekviename
žingsnyje.

²³ Kad ir ką darytum, būk budrus,
nes taip laikysiesi įsakymų.

²⁴ Kas laikosi Įstatymo,
tas apsaugo save,
ir kas pasitiki Viešpačiu, tas
nepatirs nuostolio.

33 Žmogaus, kuris pagarbiai
bijo Viešpaties,
neištiks jokia nelaimė,
bet jis bus gelbstimas iš
visų mėginimų.

² Kas nekenčia Įstatymo,
tas neišmintingas
ir blaškomas kaip laivas audroje.

³ Protingas žmogus pasitiki
Viešpaties žodžiu,
nes jam Įstatymas
patikimas kaip pranašystė.

⁴ Parenk, ką turi sakyti, ir
tavęs visi klausysis;
semkis iš savo auklėjimo
ir duok atsakymą.

⁵ Kvailio širdis – lyg vežimo ratas,
o jo mąstysena – lyg išklibusi ašis.

⁶ Kandus draugas – kaip
smarkus eržilas,
kuris žvingauja, nepaisydamas,
kas ant jo jotų.

Skirtumai

⁷ Kodėl viena diena
svarbesnė už kitą,
jei ta pati saulė apšviečia
kiekvieną metų dieną?

⁸ Jos skiriasi Viešpaties išmintimi;
jis nustatė metų laikus ir šventes.

⁹ Kai kurias dienas jis
išaukštino ir pašventino,
o kai kurias padarė šiokiadieniais.

¹⁰ Visi mirtingieji iš molio,
ir žmonija sukurta iš žemės.

¹¹ Savo pažinimo pilnatvėje
Viešpats daro tarp jų skirtumą
ir nustato jiems skirtingus kelius.

¹² Kai kuriuos jis laimina
bei išaukština,

kai kuriuos pašventina bei
 patraukia prie savęs,
 bet kai kuriuos prakeikia
 bei nužemina
 ir išvaro iš savo buveinės.
¹³ Kaip puodžiaus rankose molis,
 kurį jis minko, kaip jam patinka,
 taip žmonės rankose jų Kūrėjo,
 kuris atlygina jiems pagal
 savo nuosprendį.
¹⁴ Kaip pikta yra gero priešybė,
 o mirtis – gyvybės,
 taip nusidėjėliai yra
 teisiųjų priešybė.
¹⁵ Pažvelk į visus
 Aukščiausiojo darbus:
 jie visi sukurti poromis
 ir atitinka vienas kitą.
¹⁶ O aš budžiu paskutinis,
 kaip likučių rankiotojas po
 vynuogių rinkėjų.
¹⁷ Viešpaties palaiminimu
 atvykau pirmas
 ir lyg vynuogių rinkėjas
 pripildžiau
 savo vyno spaudyklą.
¹⁸ Pastebėkite, kad aš ne vien
 dėl savęs triūšiau,
 bet dėl kiekvieno, kuris
 ieško išminties.
¹⁹ Tad klausykitės manęs,
 žmonijos didžiūnai,
 ir įsidėmėkite bendrijos vadovai!

Nuosavybė ir tarnai

²⁰ Sūnui ar žmonai,
 broliui ar bičiuliui
 neleisk savęs valdyti, kol esi gyvas;
 neatiduok niekam to, ką turi,
 kad kartais nesigailėtum
 ir nereikėtų prašyti,
 kad grąžintų.
²¹ Kol esi gyvas ir gali alsuoti,
 neleisk niekam užimti tavo vietos.
²² Juk geriau, kad tavo
 vaikai tavęs prašytų,
 negu kad žiūrėtų į savo
 vaikų rankas.

²³ Visuose savo reikaluose
 būk šeimininkas,
 tenesuteršia niekas tavo garbės!
²⁴ Tą dieną, kai tavo gyvenimas
 bus prie galo,
 mirties valandą išdalyk savo paveldą.
²⁵ Pašaras, lazda ir naštos – asilui,
 duona, drausmė ir darbas – vergui.
²⁶ Pristatyk savo vergą prie
 darbo, ir turėsi ramybę;
 duok jam laisvas rankas,
 ir jis ieškos laisvės.
²⁷ Jungas ir diržas palenkia sprandą,
 o blogą vergą – šiekštas ir bausmės.
²⁸ Varyk jį dirbti, kad
 nebūtų be darbo,
²⁹ nes buvimas be darbo
 išmoko daug pikta.
³⁰ Pristatyk jį dirbti, kaip dera,
 o jeigu jis nepaklūsta,
 uždėk grandines.
 Tačiau niekada neviešpatauk
 nė vienam
 ir nedaryk nieko, kas neteisinga.
³¹ Jeigu turi tik vieną vergą,
 elkis su juo kaip su savimi pačiu,
 nes jį nusipirkai krauju.
 Jeigu turi tik vieną vergą,
 elkis su juo kaip su broliu,
 nes tau jo reikės, kaip
 reikia gyvasties.
³² Jeigu blogai su juo elgsiesi,
 ir jis, palikęs tave, pabėgs,
³³ tai kuriuo keliu eisi jo ieškoti?

Sapnai klaidina

34 *Tuščios ir apgaulingos
 neprotingo žmogaus viltys,
 o sapnai duoda sparnus kvailiams.
² Kaip žmogus, kuris gaudo
 šešėlį ar vejasi vėją,
 elgiasi tas, kas tiki sapnais.
³ Kas mato ma sapnuose,
 tai tik atspindys,
 atvaizdas veido, žiūrinių
 į save patį.

- ⁴ Argi gali iš nešvaraus išeiti
kas nors švaraus?
Argi gali melagis kada pasakyti tiesą?
⁵ Būrimai, ženklų aiškinimas
ir sapnai yra niekai;
ko tu jau tikiesi, tai protas
ir pavaizduoja.
⁶ Nebent tai būtų ypatingas
regėjimas,
Aukščiausiojo siųstas,
antraip neimk jų į širdį.
⁷ Juk sapnai suklaidino daugelį,
ir žmonės, sudėję į juos savo
viltis, įkliuvo į bėdą.
⁸ Įstatymo vykdymas nereikalauja
tokių apgaulių;
išmintis yra tobula,
laikydamosi tiesos.

Kelionė daug išmoko

- ⁹ Išsilavinęs žmogus daug žino,
ir kas yra daug patyręs,
tas kalba protingai.
¹⁰ Žmogus be patirties mažai žino,
bet kas yra keliavęs, tas
įgyja daug gudrumo.
¹¹ Daug mačiau savo kelionėse;
išmokau daugiau, negu
galėčiau apsaityti.
¹² Dažnai buvau mirties pavojuje,
bet išsigelbėjau patirties dėka.
¹³ Gaji yra drąsa pagarbiai
bijančiųjų Viešpaties,
nes jų viltis tame, kuris juos gelbsti.
¹⁴ Pagarbiai bijančiam
Viešpaties nėra ko bijoti;
jis nebus bailys, nes
Viešpats jo viltis.
¹⁵ Laiminga siela pagarbiai
bijančio Viešpaties!
Kuo jis pasitiki? Kas jo ramstis?
¹⁶ Į tuos, kuriuos myli,
žvelgia Viešpats,
galingas skydas
ir stiprus ramstis,
užuovėja nuo dykumos vėjo
ir paunksmė nuo
vidurdienio saulės,

apsauga nuo suklydimo
ir pagalba nuo nuopuolio.
¹⁷ Jis teikia džiaugsmo širdžiai,
spindesio akims,
duoda sveikatos, gyvasties
ir palaimos.

Įstatymas ir atnašos

- ¹⁸ Kas atnašauja aukai
neteisėtai įgytus daiktus,
tas suteršia savo dovanas.
Nedorėlių atnašos Dievui
nėra malonios.
¹⁹ Aukščiausiam nepatinka
neteisiųjų atnašos,
jis neatleidžia jiems nuodėmių,
nors aukų būtų ir daugybė.
²⁰ Atnašauti auką iš
beturčių indėlių
lygiai nedora,
kaip ir užmušti sūnų jo tėvo akyse.
²¹ Labdaros duona –
vargšų gyvastis;
kas iš jų atima ją, tas pralieja kraują.
²² Kas atima iš artimo pragyvenimą,
tas padaro žmogžudystę;
kas neišmoka samdiniui jo algos,
tas pralieja kraują.
²³ Jeigu vienas stato, o kitas griaua,
iš to abiem būna tik vargo.
²⁴ Jeigu vienas meldžiasi,
o kitas keikiasi,
katro balsą Viešpats girdės?
²⁵ Jeigu žmogus, palietęs
lavoną, apsiplauna
ir vėl jį paliečia,
kokia jam nauda iš apsiplovimo?
²⁶ Taip ir žmogus,
kuris pasninkauja už
savo nuodėmes,
o paskui eina ir daro tą patį:
kas išgirs jo malda
ir ką jis laimėjo savo pasninku?
35 Žmogus, kuris
laikosi įstatymo,
atnašauja daug aukų;
kas paklūsta įsakymams, tas
aukoja bendravimo atnašas.

² Dėkingumo ženklan žmogus
atnašauja geriausių miltų,
o duodamas išmalda,
atnašauja šlovės auką.
³ Šalintis nuo pikta patinka
Viešpačiui,
vengti neteisingumo –
išpirkimo darbas.
⁴ Nesirodyk Viešpačiui
tuščiomis rankomis,
nes visa, ką atnašauji, yra
įsakymo vykdymas.
⁵ Teisiojo atnaša praturtina aukurą
ir kaip malonus kvapas kyla
pas Aukščiausiąjį.
⁶ Teisiojo auka maloni,
ir jo priminimo atnaša niekada
nebus užmiršta.
⁷ Dosnia širdimi garbink Viešpatį,
nešykstėk savo rankų
triūso pirmienų.
⁸ Visas savo dovanas atnašauk
šypsančiu veidu
ir dešimtinės atskirk
su džiaugsmu.
⁹ *Duok Aukščiausiam,
kaip jis tau yra davęs,
tiek dosniai, kiek išgali.
¹⁰ Viešpats atlygina;
jis atlygins tau septyneriopai.
¹¹ Neatnašauk jam kyšių,
nes jis jų nepriims!
Nepasitikėk auka iš
skriaudos vaisių,
¹² nes jis Teisėjas;
jis nėra šališkas.
¹³ Jis niekada nebūna šališkas,
skriausdamas silpnuosius,
bet išklauso nuskriausiojo malda.
¹⁴ Jis nėra kurčias našlaičio
verksmui
ar našlės, kai ji lieja savo skundą.
¹⁵ Argi našlės skruostais
tekančios ašaros
neapkalgina žmogaus,
privertusio jas lietus?

¹⁶ Kas nuoširdžiai tarnauja
Dievui, tas bus išklausytas;
jo maldavimas pasiekia dangų.
¹⁷ Nuolankiojo malda
prisiskverbia pro debesis
ir nenurimsta, kol nepasiekia
savo tikslo;
¹⁸ ji neatsitrauks, kol
Aukščiausiasis neatsilieps,
nepažadės teisingai spręsti
ir to nepadarys.
¹⁹ Dievas iš tikrųjų neuždels
ir tarsi galiūnas nenurims,
²⁰ kol nepalauš negailestingųjų
nugaros
ir neatmokės kerštu tautoms,
²¹ kol nesunaikins įžūliųjų minios
ir nesutrupins neteisiųjų skeptro,
²² kol neatlygins mirtingajam
pagal jo veiksmus
ir neatmokės už žmonių
darbus pagal jų mintis,
²³ kol neapgins savo tautos reikalų
ir nepradžiugins jos gailestingumu.
²⁴ Malonus jo gailestingumas
nelaimėje
kaip lietaus debesis per sausrą.

Malda už Dievo tautą

36 Ateik mums į pagalbą,
visų Dieve,
ir siųsk siaubą tautoms!
² Pakelk ranką prieš pagonis,
kad jie pamatytų tavo
galingus darbus.
³ Kaip pasinaudojai mumis,
kad parodytum jiems
savo šventumą,
taip dabar pasinaudok jais, kad
parodytum mums savo šlovę.
⁴ Tuomet jie žinos, kaip
mes žinome,
jog nėra kito Dievo, išskyrus
tave, Viešpatie.
⁵ Duok naujų ženklų, daryk
naujus nuostabius darbus,
iš peties parodyk savo
dešinės garbę.

- ⁶ Pažadink savo narsą ir išliek savo pyktį; pažemink nedraugus ir parblošk priešus.
- ⁷ Paskubink tą dieną, atmink paskirtąjį laiką, kai tavo galingi darbai turi būti paskelbti.
- ⁸ Tesunaikina ugningas pyktis bėglį, ir tavo tautos engėjai tebūna sunaikinti.
- ⁹ Sutraiškyk galvas priešiškų valdovų, kurie sako: „Esame tik mes!“
- ¹⁰ Surink visas Jokūbo gimines, kad jos paveldėtų žemę kaip anais laikais.
- ¹¹ Būk gailestingas, Viešpatie, tavo vardu vadinamai tautai – Izraeliui, kurį tu pavadinai savo pirmagimiui.
- ¹² Užjauk savo šventąjį miestą Jeruzalę, savo sosto buveinę.
- ¹³ Pripildyk Sioną savo šlovės giesmių ir savo šventyklą savo garbės.
- ¹⁴ Paliudyk tuos, kuriuos sukūrei pradžioje, ir įvykdyk tavo vardu tartas pranašystes.
- ¹⁵ Atlygink tiems, kurie tavęs laukia; tebūna tavo pranašų teisybė.
- ¹⁶ Išklausk, Viešpatie, savo tarnų maldą, nes visada esi malonus savo tautai.
- ¹⁷ Tada bus žinoma visiems žemės pakraščiams, kad tu VIEŠPATS, visų amžių Dievas.

Draugų pasirinkimas

- ¹⁸ Ryklė gali praryti bet kokį maistą, bet vienas valgis būna gardesnis už kitą.
- ¹⁹ Kaip gomurys atskiria žvėrienos rūšis, taip aštrus protas pažįsta melus.

- ²⁰ Sukto būdo žmogus pridaro keblumų kitiems; reikia būti patyrusiam, norint jam atmokėti.
- ²¹ Moteris ims į vyrus bet kokį vyriškį, tačiau viena mergina gali būti geresnė už kitą*.
- ²² Moters grožis padaro jos vyro veidą spindintį, nes viršija visa, kas žavi jo akis.
- ²³ Ir jeigu dar ir jos kalba maloni, jos vyras laimingesnis už visus mirtinguosius.
- ²⁴ Žmona – didžiausias vyro turtas, į jį panaši pagalbininkė, ištikima parama.
- ²⁵ Vynuogynas be tvoros tampa nualintas; vyras be žmonos pasidaro benamis klajūnas.
- ²⁶ Juk kas pasitikėtų vikriu plėšiku, klajojančiu iš miesto į miestą? Tad kas pasitikės vyru, neturinčiu lizdo, bet nakvojančiu, kur jį naktis užklumpa?

37 Kiekvienas draugas sako: „Ir aš tavo bičiulis“, – tačiau kai kurie jų tik vadinasi draugais.

- ² Argi tai ne mirtinas skausmas, kai širdies draugas tampa priešu?
- ³ Deja, palinkstame į pikta! Kodėl buvai sukurtas apgaule apdengti žemės veidą?
- ⁴ Būna bičiulių, kurie sveikina draugą laimėje, bet ištikus vargui nuo jo nusisuka.
- ⁵ Būna bičiulių, kurie dalijasi draugo triūsu dėl valgio, bet mūšyje neša jo skydą.

^{36,21} Hebr. rankr. eil. 18–21 sukaitytos (18, 21, 19, 20), prieš eil. 22 įterpta: „Gyvulys ėda bet kokią dvėseną, bet vienas grobis būna gardesnis už kitą“, o toliau sutampantis eil. 22–26 tekstas kitaip sunumeruotas (23–28).

⁶ Neužmiršk savo bičiulio mūšyje
ir dalydamas grobį jo neaplenk.

Patarėjai

⁷ Kiekvienas patarėjas nurodo kelią,
bet kai kurie jų pataria tik sau.

⁸ Būk atsargus su patarėju;
sužinok iš pradžių, kokia
jam iš to nauda,
nes jis patį save turi galvoje.
Jis gali mesti kauliukus
tavo nenaudai

⁹ ir sakyti tau: „Tavo kelias geras“,
– o paskui laikytis nuošalėje,
žiūrėdamas, kas tau atsitiks.

¹⁰ Nesitark su žmogumi, kuris
žiūri į tave šnairomis;
slėpk savo ketinimus nuo tau
pavydinčių žmonių.

¹¹ Nesitark su moterimi
apie jos varžovę,
su bailiu apie karą,
su pirkliu apie verslą,
su pirkėju apie prekės vertę,
su šykštuoliu apie dosnumą,
su negailestingu žmogumi
apie gerumą,
su tinginiu apie bet kokį darbą,
su šių metų samdiniu apie
kitų metų sąją,
su tingiu vergu apie didelę užduotį;
nekreipk jokio dėmesio į jų
duodamą patarimą!

¹² Geriau bendrauk su
teisiu žmogumi,
kuris tikrai laikosi įsakymų,
kuris tos pačios minties, kaip tu
ir kuris tau padės, jeigu suklups.

¹³ Tuomet kreipk dėmesį į
savo širdies patarimą,
nes nėra kito, ištikimesnio už ją.

¹⁴ Kartais žmogaus širdis
gali pasakyti apie jo būklę daugiau
negu sargybos bokšte
sédintys septyni sargai.

¹⁵ Bet pirmiausia melskis
Aukščiausiam,
kad vestų tave tiksliai tiesos keliu.

Tikra ir klaidinga išmintis

¹⁶ Žodis – kiekvieno darbo pradžia,
o svarstymas – kiekvieno veiksmo.

¹⁷ Viso elgesio šaknis – širdis;
ji želdina keturias šakas:

¹⁸ gėrį ir blogį, gyvenimą ir mirtį;
o viską nusprendžia liežuvis.

¹⁹ Žmogus gali būti sumanus
ir daugeliui naudingas,
tačiau sau pačiam kvailas.

²⁰ Ir sumanus žmogus skurs,
neturėdamas ko valgyti,
jeigu jo žodžiai bus atmetami.

²¹ Kadangi Viešpats nesuteikė
jam patrauklumo dovanos,
jam trūksta visapusiškos išminties.

²² Kai žmogus išmintingas
savo naudai,

jo sveiko proto vaisiai
jame bus matyti.

²³ Kai išmintingas žmogus
moko savo tautą,
jo sveiko proto vaisiai
būna ilgalaikiai.

²⁴ Išmintingas žmogus bus
apibertas gyriumi;
kas tik jį matys, vadins laimingu.

²⁵ Žmogaus gyvenimo
dienos ribotos,
bet Izraelio dienos
nesuskaičiuojamos.

²⁶ Žmogus, išmintingas
savo tautos naudai,
laimi garbės paveldą, ir jo
vardas amžinai gyvas.

Nuosaikumas prie stalo

²⁷ Mano vaike, valdyk save
visą gyvenimą;
žiūrėk, kas tau kenksminga,
ir sau to neleisk.

²⁸ Juk ne kiekvienas maistas
visiems geras,
ne visi valgiai tinka
kiekvienam skoniui.

²⁹ Nebūk godus kiekvieno skanėsto
ir nevalgyk be saiko
geriausių valgių.

- ³⁰ Persivalgymas atneša ligą,
o besaikis valgymas
sukelia vėmimą.
³¹ Nuo persivalgymo daugelis mirė,
bet saikus žmogus pailgina
savo gyvenimą.

Liga ir mirtis

- 38** Brangink gydytoją,
nes jis tau svarbus,
nes Viešpats jį sukūrė,
² nes iš Aukščiausiojo jo
gydymo dovana
ir iš karaliaus jis gauna
pragyvenimą.
³ Gydytojo išmanymas
daro jį įžymų,
ir didžiūnai jį gerbia.
⁴ Viešpats išželdina iš
žemės vaistažoles,
kurių protingas žmogus
neturėtų niekinti.
⁵ *Argi vanduo nebuvo
pasaldytas šakele medžio,
kad būtų pažinta jo jėga?
⁶ Jis suteikia mirtingiesiems
pažinimą,
kad būtų pašlovintas savo
nuostabiais darbais.
⁷ Vaistažolėmis gydytojas gydo
ir malšina skausmą,
o vaistininkas iš jų gamina vaistus.
⁸ Dievo darbai niekada
nebus užbaigti,
sveikata iš jo sklinda
visoje žemėje.
⁹ Mano vaike, kai sergi,
nelūkuriuok,
bet melskis VIEŠPAČIUI,
kuris tave išgydys.
¹⁰ Atsisakyk savo ydų, laikyk
savo rankas švarias
ir apvalyk savo širdį nuo
visų nuodėmių.
¹¹ Atnašauk maloniam
kvepiančią auką

- ir geriausių miltų kaip
priminimo auką,
dosnią liejamąją atnašą
pagal savo išgales.
¹² Bet ir gydytojui leisk ateiti,
nes Viešpats jį sukūrė;
neleisk jam nuo tavęs pasitraukti,
nes tau jo reikia.
¹³ Būna atvejų,
kai išgijimas – gydytojo rankose,
¹⁴ nes ir jis meldžiasi Viešpačiui,
kad suteiktų jam sėkmę
nustatant ligą
ir gydymas išgelbėtų
ligonio gyvastį.
¹⁵ Kas nusideda savo Kūrėjui,
tas bus įžūlus ir savo gydytojui.
¹⁶ *Mano vaike, liek ašaras
dėl mirusiojo
ir pradėk raudą kaip žmogus
dideliame skausme.
Įvyniok į maršką jo kūną,
kaip priimta,
ir nesišalink iš laidotuvių.
¹⁷ Verk karčiai ir muškis į krūtinę;
vertas mirusiojo tebūna
tavo gedulas.
Gedėk vieną ar dvi dienas,
kaip reikalauja paprotys,
tada nusiramink ir
užmiršk širdgėlą.
¹⁸ Juk širdgėla gali baigtis mirtimi,
o liūdinti širdis išsekina
žmogaus jėgas.
¹⁹ Nelaimėje skausmas
ilgai nesiliauja,
širdgėlos išgyvenimą
sunku pakelti.
²⁰ Neatiduok savo širdies
sielvartui, varyk jį šalin;
verčiau pagalvok apie savo galą.
²¹ Neužmiršk, kad sugrįžimo nėra;
mirusiajam gero nepadarai,
o sau pakenki.
²² Atmink jo likimą, nes
tavasis yra panašus;

vakar tai ištiko jį, o
šiandien ištiks tave.

²³ Mirusiajam ilsintis, tesiils
ir jo atminimas;
sukaupt savo drąsą,
užgesus jo gyvasčiai.

Amatininkas ir išminčius

²⁴ Raštininko išmintis
padaugina pažinimą;
tik kas laisvas nuo triūso,
gali tapti išmintingas.
²⁵ Kaipgi gali tapti
išmintingas žmogus,
kuris laiko rankose arklą,
didžiuojasi botagu jungui varyti,
varo jaučius ir rūpinasi galvijais?
²⁶ Jo širdis užimta vagų
arimo rūpesčio,
jis rūpestingai peni gyvulius tvarte.

²⁷ Panašiai ir amatininkas
bei meistras,
kuris triūsdamas naktį ir dieną
kala antspaudų žiedus,
nuolat rūpindamasis sumanyti
naują pavyzdį.
Jo širdis užimta rūpesčio pagaminti
tarsi gyvą atspaudą,
ir jis nori rūpestingai atlikti darbą.
²⁸ Panašiai būna ir kalviui,
stovinčiam prie priekalo,
įnikusiam kalti geležį.
Ugnies liepsna svilina jo kūną,
bet jis galynėjasi su
krosnies karščiu.
Kūjo poškėjimas kurtina jam ausis,
o jo akys įsmeigtos į daromo
daikto pavyzdį.
Jo širdis užimta rūpesčio
baigti savo darbą,
ir jis nori rūpestingai atlikti
daikto apdailą.
²⁹ Panašiai būna ir puodžiui,
sėdinčiam prie darbo
ir kojomis minančiam ratą.
Jis visada labai susirūpinęs
savo gaminiais
ir daug jų pagamina.

³⁰ Jis minko molį rankomis
ir mina kojomis.

Jo širdis užimta rūpesčio
baigti glazūravimą,
ir jis nori rūpestingai užkurti
degimo krosnį.

³¹ Visi jie pasitiki savo rankomis,
kiekvienas jų įgudęs savo darbe.

³² Be jų negalėtų būti
įkurtas joks miestas,
jie nealksta, kad ir kur gyventų.
Bet jie nekviečiami į tautos tarybą,
³³ jie nežymūs viešoje sueigoje.
Jie nesėdi nė teisėjo kėdėje,
neišmano apie teismų
nuosprendžius,
negali paaiškinti išminties
mokymo;
nei jie randami tarp didžiūnų.
³⁴ Bet jie palaiko pasaulio sandarą
ir stengiasi panaudoti
savo įgūdžius.

Rašto žinovas

39 Koks nepaprastas žmogus,
kuris pasišvenčia tyrinėti
Aukščiausiojo Įstatymą!
Jis ištiria visų protėvių išmintį
ir imasi pranašysčių;
² jis brangina garsiųjų
žmonių posakius
ir gilinasi į palyginimų gelmes;
³ jis tyrinėja paslėptą
patarlių prasmę
ir įninka į palyginimų mįsles.
⁴ Jo paslaugomis naudojasi
didžiūnai,
jis dalyvauja valdovo sueigoje.
Jis keliauja po svetimas šalis,
kad patirtų, kas gera ir pikta kitur.
⁵ Jis mėgsta anksti keltis,
norėdamas ieškoti Viešpaties,
savo Kūrėjo,
ir melstis Aukščiausiam.
Jis garsiai meldžiasi,
prašydamas atleisti
jam nuodėmes.
⁶ Tada, jeigu Viešpats Visagalis nori,

jis bus pripildytas
 supratimo dvasios,
 bers savo išminties žodžius
 ir šlovins Viešpatį malda.
⁷ Viešpats parodys, ką
 patarti ir ką perprasti,
 mąstant apie Dievo paslaptis.
⁸ Todėl jis skelbs, ką yra išmokęs,
 ir didžiulio Viešpaties
 Sandoros Įstatymu.
⁹ Daugelis girs jo supratimą,
 jis niekada nebus užmirštas.
 Neišblės jo atminimas,
 per kartų kartas bus
 gyvas jo vardas.
¹⁰ Taūtos kalbės apie jo išmintį,
 ir bendrija skelbs jam pagyrimus.
¹¹ Kol gyvena, jis vienas
 iš tūkstančio,
 o kai miršta, palieka gerą vardą.

Kvietimas šlovinti Kūrėją

¹² Širdyje turiu daugiau ką pasakyti;
 esu toks kupinas, kaip
 mėnulis pilnaties metu.
¹³ Klausykitės manęs, mano
 ištikimieji vaikai,
 ir skleiskite vainiklapius lyg rožė,
 pasodinta prie tekančio vandens.
¹⁴ Skleiskite savo malonų
 smilkalų kvapą,
 pražyskite tarsi lelija.
 Teikite kvapą ir giedokite
 šlovės giesmę,
 garbinkite Viešpatį už
 visus jo darbus.
¹⁵ Skelbkite jo vardo didingumą,
 ir šlovindami jį dėkokite
 giesme, arfa ir visais styginiais
 instrumentais!
 Skelbkite ir giedokite
 džiaugsmingai:
¹⁶ „Kokie nuostabūs visi
 Viešpaties darbai!
 Ką tik jis įsako, įvyksta
 skirtu laiku.
 Nereikia klausti: 'Kas tai?'
 – arba: 'Kodėl tai?' –

nes atėjus laikui į tokius
 klausimus bus atsakyta“.
¹⁷ Jo žodžiu susikaupė jūra
 tartum pylimas,
 ir jo įsakymu buvo padarytos
 vandens talpyklos.
¹⁸ Užtenka jam įsakyti, ir
 vykdoma jo valia;
 niekas negali apriboti jo
 galios išgelbėti.
¹⁹ Prieš jį visi žmonijos darbai,
 niekas negali būti paslėpta
 nuo jo akių.
²⁰ Jo žvilgsnis apima visa nuo
 amžių pradžios iki galo;
 nieko nėra, kas būtų jam nelaukta.
²¹ Tad nėra reikalo klausti: „Kas
 tai?“ – arba „Kodėl tai?“ –
 nes visa, kas sukurta,
 turi savo paskirtį.
²² Jo palaiminimas užtvindo
 išdžiūvusią žemę lyg Nilas,
 pagirdo žemės paviršių
 lyg Eufratas.
²³ Jo pyktis taip pat išvaro
 ištisas tautas,
 kaip vešlią lygumą pavertė
 druskinga dykuma.
²⁴ Doriesiems jo keliai lygūs,
 nedorėliams – pilni akmenų.
²⁵ Iš pat pradžių gera buvo
 sukurta geriesiems,
 o gera ir pikta – nedoriesiems.
²⁶ Būtiniausi žmogaus gyvasčiai
 vanduo ir ugnis, geležis ir druska,
 kviečių miltai, pienas ir medus,
 vynuogių kraujas, aliejus
 ir drabužis.
²⁷ Geriems žmonėms visi
 šie dalykai geri,
 bet nusidėjėliams jie
 pasidaro blogi.
²⁸ Būna audros vėjų,
 skirtų nubauti,
 kurie savo šėlimu gali
 perkelti kalnus.
 Atėjus atsiteisimo dienai,
 jie parodys savo jėgą

ir numalšins savo Kūrėjo pyktį.

²⁹ Ugnis ir kruša, badas ir maras –
visi jie irgi sukurti bausmei.

³⁰ Plėšrūs žvėrys, skorpionai
ir gyvatės,

keršijantis kalavijas
nedorėliams sunaikinti –

visi jie sukurti
ir laikomi jo svirne skirtam laikui.

³¹ Jam įsakius, jie džiūgauja,
visados pasirengę jam

tarnauti žemėje;
atėjus laikui, jie paklus
jo žodžiui.

³² Todėl iš pat pradžių
buvau tuo įsitikinęs,
išmąstęs ir palieku užrašęs:

³³ „Visi Viešpaties darbai geri“, –
nes jis pasirūpina kiekvienu
reikalu jam skirtu laiku.

³⁴ Tad nėra reikalo sakyti:
„Tai blogiau negu tai“, –
nes visa įrodo savo vertę
skirtu laiku.

³⁵ Tad skelbk šlovės giesmę
visa širdimi ir balsu,
garbink Viešpaties vardą!

Blogis pasaulyje

40 Didelis nerimas Dievo

skirtas kiekvienam,
ir sunkus jungas slegia

Adomo vaikus
nuo dienos, kurią jie išeina
iš motinos įsčių,
iki tos dienos, kai sugrįžta
pas visų motiną.

² Juos vargina keblios
mintys, baimė širdyje,
nerimą kelianti mintis
– apie mirties dieną.

³ Nuo žmogaus, sėdinčio
iškiliame soste,
iki žmogaus, sėdinčio
dulkėse ir pelenuose,

⁴ nuo žmogaus, nešiojančio
purpurą ir karūną,
iki žmogaus, vilkinčio ašutinę,

visus užplūsta mintys –

pykčio ir pavydo,
rūpesčio ir nerimo,
mirties baimės ir įniršio bei kivirčų.

⁵ Net besiilsinčiam savo
lovoje žmogui
naktį rūpesčiai trukdo miegoti.

⁶ Trumpas jo poilsis
tartum nebuvęs,
kol savo sapnuose grumiasi
kaip dieną.

Žmogų vargina vaizduotės reginiai,
lyg jis būtų ištrūkęs iš mūšio lauko.

⁷ Tą akimirką, kai pasijunta saugus,
jis pabunda stebėdamasis,
kad nebuvo ko bijoti.

⁸ Visiems kūriniams, nuo
žmonių iki gyvulių,
o nusidėjėliams – septyneriopai,

⁹ ateina mirtis ir kraujo
praliejimas,
kivirčas ir kalavijas,
nelaimės ir badas, žūtis ir rykštė.

¹⁰ Visa tai buvo sukurta
nedorėliams,
dėl jų atėjo ir tvanas.

¹¹ Kas iš žemės, sugrįžta į žemę,
o kas iš vandenų – į jūrą*.

Įvairios patarlės

¹² Visa, kas kyla dėl kyšio ar
neteisingumo, bus sunaikinta,
o ištikimybė išliks amžinai.

¹³ Neteisėtai įgytas turtas
išseks lyg upė
ir nudundės lyg perkūno
griausmas per audrą.

¹⁴ Kaip dosnus žmogus turi
dėl ko džiaugtis,
taip laužantys įstatymą
prieis liepto galą.

¹⁵ Nedorėlių vaikai mažai
šakų teišskleidžia,
nes jų nesveikos šaknys
ant stačios uolos.

^{40,11} Hebr. rankr.: „o kas iš aukštybių – į aukštybes“.

¹⁶ Jie lyg paupių nendrės,
kurios nudžiūva greičiau
už kitus augalus.

¹⁷ Gerumas – tarsi vešlus sodas,
o išmalda išlieka amžinai.

¹⁸ Turtas ar uždarbis
pasaldina gyvenimą,
bet geriau už juos abu – rasti lobį.

¹⁹ Palikuonys ir miesto įkūrimas
įamžina žmogaus vardą,
bet geriau už juos abu žmogui,
kuris įgyja išminties.

Galvijai ir sodai
praturtina žmogų,
bet geriau už juos abu –
ištikima žmona.

²⁰ Vynas ir muzika džiugina širdį,
bet geriau už juos abu
– draugų meilė.

²¹ Fleita ir arfa pagražina dainą,
bet geriau už juos abu –
malonus balsas.

²² Meilumas ir grožis džiugina akį,
bet geriau už juos abu –
dirvos derlius.

²³ Draugas ar bičiulis
visada mėgstami,
bet dar geriau už juos abu
– protinga žmona.

²⁴ Giminaitis ar padėjėjas
naudingi bėdoje,
bet išmalda padeda labiau
už juos abu.

²⁵ Auksas ir sidabras pastato
žmogų ant kojų,
bet geras patarimas labiau
vertinamas už juos abu.

²⁶ Turtas ir jėga drąsina širdį,
bet geriau už juos abu – pagarbi
Viešpaties baimė.

Pagarbiai Viešpaties
bijančiam nėra skurdo;
ja gyvenančiam nėra reikalo
ieškoti pagalbos.

²⁷ Pagarbi Viešpaties baimė
– tarsi vešlus sodas;
ji saugo žmogų geriau negu
bet kokie turtai.

Elgetavimas

²⁸ Mano vaike, negyvenk
iš elgetavimo!
Geriau mirti, negu elgetauti.

²⁹ Kai žmogus turi žiūrėti
į kito stalą,
jo buitis neverta vadintis gyvenimu.
Kitų žmonių skanėstai
užteršia ryklę;
protingas, išauklėtas
žmogus to saugosis.

³⁰ Begėdžio burnoje
elgetavimas saldus,
bet jo viduje dega kaip ugnis.

Mirtis

41 O mirtie! Kaip kartu
apie tave pagalvoti
žmogui, ramiai gyvenančiam
savo namuose,
vyrui, neturinčiam jokio
rūpesčio, turinčiam laimę
ir dar stipriam smagintis
gyvenimo malonumais!

² O mirtie! Koks geras
tavo nuosprendis
žmogui, atsidūrusiam
skurde ir bejėgiui,
palaužtam metų naštos ir
besirūpinančiam viskuo,
nusivylusiam ir netekusiam vilties!

³ Nebijok mirties nuosprendžio;
atmink, kad jis apima ir tavo
protėvius, ir palikuonis.

⁴ Toks Viešpaties nuosprendis
visiems kūriniams;
tad kodėl tu turėtum atmesti
Aukščiausiojo valią?
Ar žmogus gyvena dešimt metų,
ar šimtą, ar tūkstantį,
mirusiųjų pasaulyje nesiskundžiamas
dėl gyvenimo trukmės.

Nedorėlių likimas

⁵ Nusidėjėlių vaikai yra
neapkenčiami vaikiščiai,
kvailos išperos gyvena
nedorėlių namuose.

⁶ Nusidėjėlių vaikų
paveldas sunyks,
o jų palikuonys patirs amžiną gėdą.
⁷ Vaikai keiks savo nedorą tėvą,
nes per jį jie kenčia gėdą.
⁸ Vargas jums, nedorėliai,
kurie palikote Aukščiausiojo
Įstatymą!
⁹ Jeigu turite vaikų, juos
ištiks neganda;
jeigu tapsite tėvu, tai
bus tik dejonė.
Jums suklumpant, bus
ilgalaikio džiaugsmo,
o jums numirus, prakeikimas
bus jūsų dalia.
¹⁰ Visa, kas iš žemės,
sugrįžta į žemę;
taip nedorėliai eina iš
prakeikimo į žūtį.
¹¹ Žmogaus kūnas – tik kvapas,
bet doras vardas niekada
nebus sunaikintas.
¹² Gerbk savo vardą, nes jis
tave pergyvens ilgiau
negu tūkstantis krūvų aukso.
¹³ Laimingo gyvenimo
dienos suskaičiuotos;
bet geras vardas išlieka amžinai.

Gėdos jausmas

¹⁴ Mano vaikai, būkite ištikimi
savo auklėjimui
ir ramūs;
kokia gali būti nauda iš
paslėptos išminties
ir paslapyje laikomo lobio?
¹⁵ Geriau žmogus, slepiantis
savo kvailumą,
negu žmogus, slepiantis
savo išmintį.
¹⁶ Todėl gerbk mano žodžius,
nes negėra visa ko gėdytis
nei kiekvienam gėdos
pajutimui pritarti.
¹⁷ Prieš tėvą ar motiną
gėdykis ištvirkavimo,
prieš didžiūną ar valdovą – melo.

¹⁸ Prieš teisėją ar pareigūną
gėdykis nusikaltimo,
prieš bendriją ir žmones –
Įstatymo laužymo.
¹⁹ Prieš savo bendrininką ar
draugą gėdykis apgaulės,
o vietoje, kur apsigyveni,
– vagystės.
²⁰ Gėdykis sulaužyti
priesaiką ar sutartį
ir alkūnėmis ramstyti prie stalo.
²¹ Gėdykis šiurkštumo
priimdamas ar duodamas,
tylėjimo prieš tuos, kurie
tave sveikina,
²² žvilgsnių į palaidūnę,
atsisakyti padėti giminaičiui,
²³ pasisavinti kito dalį ar dovaną,
spoksoti į kito vyro žmoną,
²⁴ lengvabūdiškai elgtis
su jo tarnaitė –
neik prie jos lovos, –
²⁵ sakyti užgaulius žodžius
draugams –
nepalydėk dovanos pajuoka; –
²⁶ pakartoti, ką esi girdėjęs,
ir išduoti patikėtas paslaptis.
²⁷ Tada žinosi, kas yra tikra gėda,
ir būsi visų mėgstamas.

42 O šių dalykų nesigėdyk,
kad nenusidėtum,
norėdamas išvengti gėdos:

² Aukščiausiojo Įstatymo
bei jo įsakų
nuosprendžio, išteisinančio
bedievi,
³ atsiskaityti su bendrininku
ar pakeleiviais
ir pasidalyti paveldu
su bičiuliais,
⁴ svarstyklių ir svarsčių tikslumo
ir įsigyti daug ar mažai dalykų,
⁵ derėtis su pardavėju dėl kainos,
dažnai vaikus drausminti rykšte
ir tingų vergą kruvinai nuplakti,
⁶ antspaudo, kai turi namie
neprotingą žmoną,
ir rakto, kur yra daug rankų,

⁷ suskaičiuoti kiekvieną indėlį
ir užrašyti visa, kas duota ir gauta,
⁸ sudrausti nemokšas bei kvailuosius
ar senius, nusikaltusius
ištvirtinimu.
Tada būsi tikrai taurus,
ir visi laikys tave santūriu.

Duktė – tėvo rūpestis

⁹*Duktė – lobis, verčiantis
tėvą budėti;
rūpestis dėl jos neleidžia
jam užmigti.
Kol ji jauna, baisu, kad neištekės,
o jai ištekėjus, ima baimė,
kad bus nemylima.
¹⁰ Kol ji dar mergelė, ima baimė,
kad gali būti suviliota
ir tapti nėščia savo tėvo namuose,
o jai turint vyrą, baisu,
kad bus neištikima,
ir nors jau ištekėjusi, ima baimė,
kad bus bevaisė.
¹¹ Mano sūnau, griežtai
saugok savo dukterį,
kad nepadarytų tavęs
pajuoka tavo priešams,
priežodžiu mieste bei tautos sueigoje
ir neužtrauktų tau gėdos
miesto vartuose.
Žiūrėk, kad nebūtų lango
jos kambaryje
nei vietos, iš kurios būtų matyti
priėjimas prie namų*.
¹² Neleisk jai puikauti savo
grožiu prieš jokią vyrą
ir leisti laiką tarp
ištekėjusių moterų.
¹³ Juk kaip iš drabužių
išlenda kandys,
taip iš moters – jos nedorumas.
¹⁴ Geriau nedraugiškas vyras
negu draugiška moteris,
bet geriau sąžininga duktė
negu begėdis sūnus.

Dievo darbai kūrinijoje

¹⁵ Dabar priminsiu
Viešpaties darbus
ir apsakysiu, ką esu matęs.
Viešpaties žodžiu atsirado darbai,
ir visi kūriniai vykdo jo valią*.
¹⁶ Kaip saulė savo šviesa
žvelgia žemyn į visa,
taip Viešpaties šlovė
pripildo jo darbus.
¹⁷ Viešpats nėra leidęs
net šventiesiems
apsakyti visus jo
nuostabius darbus,
nors Viešpats Visagalis yra
davęs jėgų savo galybėms
išverti jo garbėje.
¹⁸ Jis ištiria bedugnę ir
žmogaus širdį,
supranta jų gelmių paslaptis.
Aukščiausiasis žino visa,
kas gali būti žinoma;
jis mato visus dalykus,
kurie turi įvykti.
¹⁹ Jis atskleidžia, kas yra
buvę ir kas dar įvyks,
apreiškia paslėptų
dalykų pėdsakus.
²⁰ Jokios įžvalgos jam netrūksta,
niekas nuo jo nepasislepia.
²¹ Jis tvarko galingus savo
išminties darbus;
nuo amžinybės jis yra
vienas ir tas pats.
Nieko neprisidėta, nieko neatimta;
patarėjo jam nereikia!
²² Kokie gražūs visi jo darbai,
žavūs pažiūrėti ir džiugūs
pamatyti!
²³ Visa tai gyvena ir lieka amžinai;
kūriniai išlaikomi, kad
vykdytų savo paskirtį.
²⁴ Visų jų po du,
vienas tinkantis kitam;
nė vieno iš jų jis nepadarė
be reikalo.

^{42,9-11} *Sir 7,24-25; 26,10-12*

^{42,11} Kai kuriuose rankr. eil. 11e-11f praleistos.

^{42,15} Kai kuriuose rankr. eil. 15d praleista.

²⁵ Kiekvienas pasikeičia savo
ypatingu geru su kitu.
Kas galėtų prisiziūrėti iki
soties jo garbės?

43 Aukštųjų valdų grožis,
giedrasis padangių skliautas
ir pats dangus yra šlovės reginys.

² Saulė pasirodo ir
tekėdama skelbia,
koks ji nuostabus spinduolis
– Aukščiausiojo kūrinys.

³ Vidudienį ji išdegina žemę,
ir kas gali pakelti jos
ugningą kaitrumą?

⁴ Tartum liepsnojanti kieto
metalo krosnis,
ji savo spinduliais padega kalnus.

Ugningu liežuviu ji
sudegina pasaulį,
savo spindesiu apakina akis.

⁵ Taip, didis yra Viešpatys,
jos Kūrėjas,
kurio žodžiu ji skuba savo keliu!

⁶ Mėnulis žymi metų laikų kaitą,
viešpatauja laikams
ir tarnauja kaip jų amžinas ženklas.

⁷ Iš mėnulio ateina ženklas
iškilmių dienomis,
iš šviesos davėjo, blėstančio
po pilnaties.

⁸ Jaunatis, kaip rodo
vardas, atsinaujina.
Koks jis nuostabus, kai keičiasi!
Švyturys galybėms aukštybėse,
šviečiantis dangaus skliaute!

⁹ Dangaus grožis ir puikybė
– žvaigždės,
puošiančios savo mirgėjimu
Viešpaties aukštybes.

¹⁰ Viešpaties įsakymu jos
stovi skirtose vietose
ir niekada nepailsta budėdamos.

¹¹ Pažvelk į vaivorykštę! Tada
šlovink jos Kūrėją,
nes ji nepaprastai graži dėl
savo puošnumo.

¹² Ji apglėbia dangaus skliautą
savo didingu lanku,

kurį galingai įtempė
Aukščiausiojo rankos:

¹³ Savo žodžiu jis siunčia pūgą
ir paskubina savo
nuosprendžio žaibus.

¹⁴ Tada atidaromos saugyklos,
ir debesyys išskuba kaip paukščiai.

¹⁵ Savo galybe jis duoda
perkūnijos debesims jėgą
ir sutrupina krušos gabalus.

¹⁶ Jo balso griausmas verčia
raitytis žemę,
savo galybe jis supurto kalnus.

¹⁷ Jo valia pietys pučia,
šiaurys atpučia audrą ir
atūžia viesulas.

¹⁸ Sniegą jis barsto lyg
plasnojančius paukščius,
snaigės krinta ant žemės
lyg skėrių spiečiai.

Jų baltumo grožis apakina akis;
o širdis, joms dulsnojanč, stebisi.

¹⁹ Jis beria šerkšną žemėje
kaip druską;

varvekliai sušąla kaip
erškėčių dygliai.

²⁰ Jis pasiunčia šaltus
šiaurio gūsius,

ir vandenį sukausto ledas,
apdengdamas visas kūdras,
tartum vanduo apsišarvuotų.

²¹ Kai kalnų augaliją išdegina kaitra,
o žydinčios lygumos tarsi liepsnoja,

²² lašantys debesyys visa
greitai pagydo,

ir krintanti rasa atgaivina
išdžiūvusią žemę.

²³ Savo minties galybe jis
numalšina bedugnę
ir apsodino ją salomis.

²⁴ Žmonės, plaukę jūra,
pasakoja apie jos pavojus;
jų klausydamiesi būname
lyg perkūno trenkti.

²⁵ Joje yra keistų ir
nuostabių kūrinių,
visokiausių gyvūnų ir
milžiniškų jūros pabaisų.

²⁶ Per jį sekasi kiekvienam,
jo pasiuntiniui,
ir jo įsakymu šis įvykdo jo valią.
²⁷ Kad ir kiek pasakotume,
negalėtume visko apsaityti;
tad paskutinis žodis tebus
toks: „Jis yra visas visur!“
²⁸ Kur galime rasti jėgų
jam pašlovinti?
Juk jis didingesnis už visus
savo kūrinius.
²⁹ Iš tikrųjų šiuropą keliantis
ir didingas Viešpats,
nuostabi jo galybė.
³⁰ Garbinkite Viešpatį
ir aukštinkite jį,
kiek tik galite.
Aukštindami jį, sukaupkite
visas jėgas
ir nepasiduokite nuovargiui,
nors ir negalite jo suprasti.
³¹ Juk kas yra jį matęs ir
kas gali jį apsaityti?
Ar kas gali pašlovinti jį, kaip dera?
³² Daug dalykų, didesnių už
šiuos, yra paslėpta,
nes aš esu matęs tik
nedaug jo kūrinių.
³³ Viešpats padarė visus kūrinius
ir jį garbinantiesiems
suteikia išminties.

Apie protėvius

44 Dabar šlovinkime
garbingus vyrus,
savo protėvius, kiekvieną
jo kartoje.
² Daug garbės VIEŠPATS išdalijo,
daug iš savo didybės,
nuo senųjų laikų.
³ Kai kurie valdė savo karalystes
ar įgijo gerą vardą savo žygiais,
kiti davė patarimų, nes
buvo įžvalgūs,
o dar kiti regėjo visa pranašystėje.
⁴ Kai kurie vedė tautą
savo patarimais,
ir tautos įstatymo išmanymu;

savo mokymu jie buvo išminčiai.
⁵ Kai kurie sukūrė melodijų
giesmės
ar parašė giesmių žodžius.
⁶ Kiti buvo apdovanoti
turtais ir jėgomis,
gyvendami ramiai savo ūkiuose.
⁷ Visi jie įgijo vardą savo kartoje
ir buvo savo meto
pasididžiavimas.
⁸ Kai kurie paliko vardą,
kad kiti skelbtų jų šlovę,
⁹ bet apie kitus neliko atminimo,
nes jie tapo užmiršti, lyg
niekada nebūtų buvę,
tartum nebūtų gimę
kaip ir jų vaikai.
¹⁰ Tačiau ir jie buvo teisūs žmonės,
ir jų dori darbai nebus užmiršti.
¹¹ Jų šeimoms lieka turtas,
jų palikuonims – paveldas.
¹² Jų dėka jų palikuonys
laikosi Sendoros,
kaip ir jų vaikai per savo tėvus.
¹³ Amžinai išsilaikys jų palikuonys,
ir jų šlovė niekada nebus išdildyta.
¹⁴ Jų kūnai palaidoti ramybėje,
bet jų vardas gyvas kartų kartose.
¹⁵ Sueigose bus pasakojama
apie jų išmintį,
ir bendrija skelbs jų šlovę.

Henochas

¹⁶ *Henochas ėjo savo kelią su
Viešpačiu ir buvo paimtas,
kad taptų grįžimo ženklų
visoms kartoms.

Nojus

¹⁷ *Teisusis Nojus buvo
rastas be priekaištų;
pražūtis metu jis išlaikė
gyvą žmoniją.
Todėl tvanui ištikus
likutis buvo išsaugotas žemėje.

^{44,16} Pr 5,24; Hbr 11,5; Jud 14*

^{44,17-18} Pr 6,9-9,17

¹⁸ Amžina Sandora buvo
su juo sudaryta,
kad gyvūnai niekada daugiau
nebūtų tvano sunaikinti.

Abraomas

¹⁹ *Abraomas buvo didis
daugelio tautų tėvas;
niekas neprilygo jam šlove.
²⁰ Jis laikėsi Aukščiausiojo įsako
ir suėjo su juo į Sandorą.
Jis patvirtino įsaką savo
paties kūne*
ir bandomas buvo rastas ištikimas.
²¹ Todėl Viešpats ir laidavo
jam priesaika,
kad laimins tautas per
jo palikuonis,
padarys jį tokį gausų kaip
žemės dulkes,
išaukštins jo palikuonis
kaip žvaigždes,
ir duos jiems paveldą nuo
jūros iki jūros,
nuo Upės iki žemės pakraščių.

Izaokas ir Jokūbas

²² *Taip pat Izaokui jis
atnaujino tą pažadą
dėl jo tėvo Abraomo.
²³ Sandora su visais jo protėviais
buvo patvirtinta,
ir palaiminimą jis skyrė
Jokūbo galvai.
Dievas pripažino jį kaip pirmagimį
ir davė jam savo paveldą;
jis nustatė ribas giminėms
ir jų padalijimą į dvylika.

Mozė ir Aaronas

45 *Iš Jokūbo Viešpats leido
kilti teisiam vyrui Mozei,
kuris rado malonę visų akyse

ir buvo brangus Dievui
bei žmonėms.
Jo atminimas tebūna palaiminimas!

² Dievas padarė jį garbe
prilygstantį šventiesiems
ir stiprino siaubą keliančia jėga.

³ Mozės žodžiais jis darė
ūmius stebuklus
ir aukštai iškėlė Mozę
karalių akyse.

Per jį davė įsakymus savo tautai
ir apreiškė savo šlovę.

⁴ Už jo patikimumą ir
kuklumą jį pašventino,
išsirinkdamas iš visos žmonijos.

⁵ Leido jam išgirsti savo balsą,
įvedė jį į tamsų debesį
ir tiesiogiai jam davė įsakymus
– gyvenimo ir supratimo įstatymą,
kad mokytų Jokūbą Sandoros
ir Izraelį jo įsakų.

⁶ *Jis išaukštino ir Aaroną,
šventą vyrą kaip Mozė,
jo brolių iš Levio giminės.

⁷ *Su juo sudarė amžiną Sandorą
ir suteikė jam savo tautos kunigystę.
Apdovanojo jį didingumu
ir apgaubė didybės dvelkimu.

⁸ Aprengė jį prabangiu puošnumu,
papuošė garbingais drabužiais –
kelnėmis, tunika ir skraiste.

⁹ Apkabinėjo granatmedžio
obuoliais

bei daugybe auksinių varpelių,
kad skambėtų jam einant,
garsiai aidėdami šventykloje
kaip priminimas jo tautai.

¹⁰ Davė jam ir šventuosius apdarus
iš aukso, mėlyno ir tamsiai
raudono purpuro,

meistriškai išsiuvinėtus,
nuosprendžio krūtinės
dėklą, efodą ir juostą

¹¹ iš raudonų siūlų,
audejo dirbinius.

^{44,19-21} Pr 15,1-17,27; 22,1-18

^{44,20} Žr. Pr 17,10-14.

^{44,22-23} Pr 17,19; 26,3-5; 27,28; 28,14

^{45,1-5} Iš 6,28-11,10; 20,1-21

^{45,6} Iš 4,14

^{45,7-13} Iš 28,1-43

Davė jam brangakmenių, išraižytų
kaip antspaudų žiedai,
įrėmintų aukso rėmeliais,
– auksakalio dirbinį,
kad išraižytomis raidėmis
būtų priminta
kiekviena Izraelio giminė.

¹² Įdėjo auksinę diademą
į jo turbaną –
juostelę, išraižytą kaip
antspaudų žiedas,
su pašventinimo įrašu –
garbės ženklą, nuostabų dirbinį,
malonų regėti akims,
tobulą pasigrožėti!

¹³ Tokių gražių dalykų iki jo nebuvo;
joks pašalietis jų nevilkdavo,
tik jo sūnūs ir palikuonys
visais laikais.

¹⁴ Jo javų atnaša deginama
kaip nustatyta auka
kasdien du sykius.

¹⁵ *Mozė jį pašventino, patepdamas
šventuoju aliejumi,
kad pagal amžiną Sandorą su
juo ir jo palikuonimis,
tokia amžina, kaip
amžinas dangus,
jie tarnautų Viešpačiui
ir būtų kunigai,
laimintų jo vardu jo tautą.

¹⁶ Jis išrinko jį iš visų gyvųjų,
kad atnašautų
deginamąsias aukas Viešpačiui,
smilkalus ir malonaus kvapo
priminimo atnašas
ir atliktų permaldavimą
už Izraelio tautą.

¹⁷ Jis patikėjo jam savo įsakymus
su galia įsakyti ir teisti,
pamokyti jo įsakų Jokūbą
ir apeigų Izraelio palikuonis.

¹⁸ *Dykumoje pavydėdami prieš
jį susimokė išsišokėliai
Datanas ir Abiramas bei jų sekėjai

ir iš pykčio įniršusi Korės gauja.
¹⁹ Bet Viešpats pamatė ir supyko,
sunaikino juos savo
deginančiu pykčiu.

Jis padarė nuostabių darbų,
prarydamas juos ugnies
liepsnomis.

²⁰ Jis padaugino Aaroną šlovę
ir suteikė jam paveldą,
paskyrė jam šventąsias atnašas
su Artumo duona kaip jo dalį.

²¹ Jie valgo iš Viešpaties aukų,
kurias jis suteikė jam ir
jo palikuonims,

²² *bet tautės žemėje
paveldo neturi,
dalies tarp žmonių neturi,
nes pats Viešpats yra jo
dalis ir paveldas.

Finehasas

²³ *Finehasas, Eleazaro sūnus,
yra trečias pagal šlovę
dėl savo uolaus gyvenimo
pagarbina Viešpaties baime
ir dėl ištvermės, žmonėms
nuo jo nusigrėžus.
Savo kilnios širdies padrasintas,
jis atliko permaldavimą
už Izraelio tautą.

²⁴ Todėl su juo buvo sudaryta
draugystės Sandora,
kad jis būtų šventovės bei
jo tautos vadovas
ir kad jo palikuonys amžinai
turėtų kunigystės garbę.

²⁵ Kaip buvo sudaryta
Sandora su Dovydu,
Jesės sūnumi iš Judo giminės,
kad karaliaus paveldas pereitų
tik iš sūnaus jo sūnui,
taip ir Aaroną paveldas skirtas
vien jo palikuonims.

²⁶ Tad dabar garbinkite Viešpatį,
apvainikavusį jus šlove!

^{45,15} Kun 8,1-36

^{45,18-19} Sk 16,1-35

^{45,22} Sk 18,20; Jst 12,12

^{45,23-26} Sk 25,7-13

Tesuteikia jis jums
širdies išminties
taip valdyti jo tautą teisumu,
kad jų gerovė neišblėstų
ir kad jų šlovė išliktų
per kartų kartas.

Jozuė ir Kalebas

46 *Jozuė, Nūno sūnus,
buvo narsus mūšyje
ir Mozės įpėdinis pranašo
tarnyboje,
sukurtas būti, kaip leidžia
suprasti jo vardas*,
didžiu Dievo išrinktųjų gelbėtoju,
bausti priešus
ir duoti izraelitams jų paveldą.

² Koks didis jis buvo, kai
pakėlė ranką

kirsti kalaviju miestams!

³ Kas galėjo jam priešintis,
kai jis kovojo Viešpaties mūšius?

⁴ Argi ne jo ranka buvo
sustabdyta saulė,
ir viena diena tapo lyg dvi?

⁵ Jis šaukėsi Aukščiausiojo,
Visagalio,

kai priešai apgulė jį iš visų pusių,
ir Visagalis Viešpats atsiliepė jam
nuo žmia akmenų krušos audra.

⁶ Mūšyje jis nugalėjo tą tautą
ir šlaite sunaikino priešus,
kad tautos pripažintų jo

narsą ir žinotų,
jog Viešpats stebi savo
tautos kovas.

⁷ *Jis visur atsidavė Visagaliui
ir Mozės dienomis įrodė
savo ištikimybę;
jis ir Jefunės sūnus Kalebas
pasipriešino maištininkų sueigai,
sulaikė tautą nuo nuodėmės
ir nutildė jų nedorą murmėjimą.

⁸ Todėl tik jiedu buvo apsaugoti

iš šešių šimtų tūkstančių
pėstininkų,
kad vestų izraelitus į jų paveldą,
į kraštą, tekančią pienu ir medumi.
⁹ Jėga, kurią Viešpats
suteikė Kalebui,
pasiliko su juo net žilos
senatvės sulaukus,
tad jis galėjo užimti
krašto aukštumas,
ir jo vaikai gavo jas kaip paveldą,
¹⁰ idant visi izraelitai matytų,
kaip gera būti atsidavusiu
Viešpaties sekėju.

Teisėjai

¹¹ *Teisėjai,
kiekvienas pagal savo pašaukimą,
taip pat buvo žmonės, kurių
širdžių nesuvilijojo stabai
ir kurie neatsimetė nuo Viešpaties;
palaimintas tebūna jų atminimas!

¹² Jų kaulai teželdina naują
gyvastį ten, kur jie guli,
šlovė šių įžymių žmonių
teatgyja per jų vaikus!

Samuelis

¹³ *Žmonių gerbiamas,
brangus savo Kūrėjui,
įžadu pažadėtas dar
motinos iščiose
ir pašventintas Viešpačiui
kaip pranašas
buvo Samuelis – teisėjas,
kuris atnašavo auką.
Dievo žodžiu jis įvedė karalystę
ir patepė didžiūnus, kad
valdytų jo tautą.

¹⁴ Viešpačiui pavedus, jis
teisė bendriją,
lankydamas Jokūbo stovyklas.

¹⁵ Savo ištikimybe jis pasirodė
tikras pranašas,

^{46,1-6} Joz 1,1–11,23

^{46,1} Hebr. „Viešpats yra gelbėtojas“.

^{46,7-10} Sk 14,6-10; 11,21; Joz 14,6-11

^{46,11} Ts 1,1–16,31

^{46,13-20} 1 Sam 3,19-20; 7,9-11; 10,1; 12,3; 16,13;
28,18-19

o savo žodžiais – patikimas
regėtojas.

¹⁶ Jis šaukėsi Viešpaties, Visagalio,
priešams apstojus iš visų pusių,
ir atnašavo žinduklį ėriuką.

¹⁷ Tada Viešpats sugriaudė
iš dangaus,
ir nuaidėjo šiurpą
keliantis jo balsas.

¹⁸ Jis nugalejo priešo valdovus
ir sunaikino visus filistinų
didžiūnus.

¹⁹ Artindamasis prie savo
gyvenimo galo,
prieš Viešpatį ir jo pateptąjį
jis paliudijo:

„Jokio kyšio ar slaptos dovanos
nesu paėmęs nė iš vieno!“
Ir niekas neišdrįso jo apkaltinti.

²⁰ Net jam mirus,
žmonės ieškojo jo patarimo;
jis pranešė karaliui apie jo mirtį
ir iš kapo pakėlė balsą
pranašaudamas,
kad padarytų galą tautos
nedorumui.

Natanas ir Dovydas

47 *Po jo atėjo Natanas
pranašauti
Dovydo dienomis.

² *Kaip taukai atskiriami nuo
bendravimo atnašos,
taip Dovydas buvo
išrinktas iš izraelitų.

³ Jis žaidė su liūtais, tarsi
jie būtų ožiukai,
ir su meškomis, tarsi jos būtų
kaimenės ėriukai.

⁴ Argi savo jaunystėje jis
neužmušė milžino
ir neišlaisvino tautos iš gėdos,
kai jo ranka paleido iš
svaidyklės akmenį
ir parbloškė pagyrūną Galijotą?

⁵ Dovydas šaukėsi Viešpaties
Aukščiausiojo,
ir jis suteikė jėgų jo dešinei,
kad paguldytų įgudusį galiūną
ir išaukštintų savo tautos galybę.

⁶ Todėl jis buvo šlovinamas
dėl dešimčių tūkstančių*
ir giriamas dėl Viešpaties
suteiktų palaiminimų,
kai jam buvo suteikta
karaliaus karūna.

⁷ Jis visur nugalejo priešus
ir sunaikino savo
priešininkus filistinus,
sutriuškino jų galybę
iki mūsų dienų.

⁸ Kiekviename žygyje dėkojo
Šventajam Aukščiausiamajam,
skelbdamas jo garbę,
mylėjo savo Kūrėją iš visos širdies
ir kasdien jį šlovino giesmėmis.

⁹ Arfininkams jis nurodė
stovėti priešais aukurą
ir malonia melodija lydėti
šlovės giesmes.

¹⁰ Iškilmių apeigoms jis
suteikė spindesio
ir nustatė visam laikui
šventųjų dienų seką,
kad šventas Viešpaties vardas
būtų šlovinamas
ir šventovė skambėtų nuo
ryto iki vakaro.

¹¹ Viešpats atleido jam nuodėmes
ir išaukštino jo galybę amžinai;
jis suteikė jam karalystės Sandorą
ir garbingą sostą Izraelyje.

Saliamonas

¹² Dėl savo nuopelnų
įpėdiniu jis turėjo
išmintingą sūnų, galėjusį
saugiai gyventi.

¹³ *Saliamonas karaliavo,
taikos laikotarpiu,

^{47,1} 2 Sam 7,2-3; 12,1

^{47,2-11} 1 Sam 17,34-18,7; 2 Sam 5,7; 8,1; 12,13

^{47,6} Žr. 1 Sam 18,7.

^{47,13-17} 1 Kar 5,1-12

nes Dievas nuramino
visas krašto sienas,
kad šis pastatytų Namus jo vardui
ir parūpintų amžiną šventovę.

¹⁴ Koks išmintingas
buvai, kai jaunas
liejaisi per kraštus pamokymais
kaip patvinęs Nilas!

¹⁵ Tavo didelė išmintis
sklido žemėje;

tu pripildei ją gilios
prasmės patarlėmis.

¹⁶ Tavo garsas pasiekė tolimas salas,
tu buvai mylimas už taikų valdymą.

¹⁷ Savo giesmėmis,
patarlėmis, mįslėmis,
atsakymais, kuriuos davei,
tu stebinai tautas.

¹⁸ *Tu buvai vadinamas tuo
garbingu vardu*,
kuris buvo duotas Izraeliui.
Tu sukaupai aukso lyg geležies
ir padauginai sidabro lyg švino.

¹⁹ *Bet tu atsidavei moterims
ir leidai joms viešpatauti
savo kūnui.

²⁰ Tu sutepei savo garbę
ir padarei gėdą savo šeimai.
Tu užtraukei bausmę
savo vaikams

ir savo kvailyste sukėlei
jiems sielvartą.

²¹ *Taip karališkasis skeptras
buvo padalytas,
ir iš Efraimo kilo maištinga
karalystė.

²² *Bet Viešpats nenustoja
būti gailestingas
ir nepalieka neįvykdyto nė
vieno savo žodžio.
Jis niekada neišraus savo
išrinktojo vaikų

ir nesunaikins jį mylėjusiojo
palikuonių.
Todėl jis suteikė Jokūbui likutį,
o Dovydui – šaknį iš jo
paties šeimos.

Rehabeamas ir Jeroboamas

²³ *Saliamonas užmigo
su savo protėviais
ir paliko įpėdiniu vieną savo sūnų,
visiškai kvailą ir stokojantį
nuovokos Rehabeamą,
kuris savo elgesiu pavertė
žmones maištininkais.

²⁴ Tada atėjo Nebato
sūnus Jeroboamas,
suvedžiojęs Izraelį nuodėme,
ir užvedė Efraimą ant nedoro kelio.
Nuo tada jų nuodėmių vis daugėjo,
kol pagaliau jie buvo ištremti
iš savo krašto,

²⁵ nes atsidavė visokiam nedorumui,
kol jų neištiko bausmė.

Elijas ir Eliziejus

48 *Tada pakilo Elijas,
pranašas lyg ugnis,
o jo žodis buvo lyg
liepsnojantis deglas.

² Jis sukėlė jiems badą
ir savo uolumu privertė
juos skursti.

³ Viešpaties žodžiu jis
aklinai uždarė dangų
ir tris kartus pašaukė žemyn ugnį.

⁴ Koks garbingas tu, Elijau,
savo nuostabiais darbais!
Kieno garbė tau gali prilygti?

⁵ Tu prikėlei mirusį vaiką iš mirties
ir iš mirusiųjų pasaulio
Aukščiausiojo žodžiu.

⁶ Tu siuntei karalius į žūtį
ir kėlei kilminguosius
iš ligos patalų.

^{47,18} 1 Kar 10,21-27

^{47,18} T. y. VIEŠPATIES numylėtiniu.

^{47,19} 1 Kar 11,1

^{47,21} 1 Kar 12,15-20

^{47,22} 2 Sam 7,15

^{47,23-25} 1 Kar 11,43; 12,10-30; 2 Kar 17,6-18

^{48,1-11} 1 Kar 17,1-24; 18,38; 19,15-16; 2 Kar 1,10-16;

2,11; Mal 3,23

⁷ Tu girdėjai grasinimus
prie Sinajaus
ir bausmės nuosprendžius
prie Horebo.
⁸ Tu patepei karalius
bausmėms įvykdyti
ir pranašą būti tavo įpėdiniu.
⁹ Tu buvai paimtas aukšty
ugnies viesulu,
vežimu su ugningais žirgais.
¹⁰ Ateityje tau skirta,
kaip parašyta,
sušvelninti Dievo pyktį
dar jam neįniršus,
atgręžti tėvų širdį į jų vaikus
ir atkurti Jokūbo gimines.
¹¹ Laimingi, kurie tave matys
ir kurie yra užmigę meilėje!
Juk ir mes tikrai gyvensime.
¹² *Kai Elijas buvo viesulu paimtas,
jo dvasios buvo pripildytas
Eliziejus.
Dusyk tiek ženklų jis padarė
ir daug nuostabių darbų
visais savo žodžiais.
Gyvenime jis niekada nedrebėjo
prieš jokią valdovą,
joks žmogus nepajėgė jo įbauginti.
¹³ *Nebuvo nieko, kas jam
būtų buvę per sunku;
jo kūnas pranašavo iš ten,
kur gulėjo palaidotas.
¹⁴ Gyvenime jis darė stebuklą,
ir po mirties jo darbai
buvo nuostabūs.
¹⁵ *Nepaisant viso to,
žmonės neatsivertė
ir nuo savo nuodėmių neatsitraukė,
kol nebuvo išvaryti iš savo krašto
ir išblaškyti po visą žemę.
Bet paliko Judas, mažutė tauta
su savo valdovu iš Dovydo namų.
¹⁶ Kai kurie jų darė, kas teisinga,
o kiti buvo be galo nedori.

Ezekijas

¹⁷ *Ezekijas įtvirtino savo miestą
ir atvedė į jo vidų vandenį;
jis geležies įrankiais prakirto uolas
ir padarė vandens talpyklas.
¹⁸ *Jam valdant, Sanheribas
įsiveržė į kraštą
ir atsiuntė rab šakę iš Lachišo;
jis grūmojo kumščiu Sionui
ir įžūliai didžiavosi.
¹⁹ Tuomet žmonių širdys
apmirė ir rankos drebėjo;
jie buvo skausmo apimti lyg
gimdančios moterys.
²⁰ *Bet jie šaukėsi Viešpaties,
kuris yra gailestingas,
tiesdami į jį rankas.
Greitai Šventasis iš dangaus
juos išgirdo
ir išgelbėjo juos per Izaiją.
²¹ Viešpats parbloškė
asirų stovyklą,
ir jo angelas juos sunaikino.

Izaijas

²² Mat Ezekijas darė, kas
patiko VIEŠPAČIUI,
ir tvirtai laikėsi savo protėvio
Dovydo kelio,
kaip jam buvo įsakyta
didžiojo pranašo Izaijo,
mačiusio tą tiesą savo
regėjimuose.
²³ *Izaijo dienomis saulė
atgal paėjėjo,
ir pailgino karaliaus gyvenimą.
²⁴ Savo bebaime dvasia
jis žvelgė į ateitį
ir guodė liūdintį Sione.
²⁵ Jis pranašavo apie tai,
kas bus iki laikų pabaigos,
apie paslėptus dalykus,
kurie dar turės įvykti.

48,12 2 Kar 2,9-13

48,13 2 Kar 13,20-21

48,15 2 Kar 18,11-12

48,17 2 Kar 20,20

48,18 2 Kar 18,13-17

48,20-21 2 Kar 18,13-19,35

48,23 2 Kar 20,10-11

Jošijas ir pranašai

49 *Jošijo vardas – lyg smilkalų mišinys, parengtas prityrusio kvėpalų gamintojo. Jo atminimas saldus lyg medus kiekvienam skoniui ir lyg muzika puotoje.
² Jis kentėjo dėl mūsų išdavysčių ir sunaikino bjauriuosius stabus.
³ Jis buvo nuoširdžiai ištikimas Viešpačiui ir nedoru laikotarpiu elgėsi dorai.
⁴ Išskyrus Dovydą, Ezekiją ir Jošiją, visi buvo nedori, nes pamedavo Aukščiausiojo Įstatymą. Judo karaliai priėjo liepto galą,
⁵ nes atidavė savo galybę kitiems ir savo garbę svetimai tautai.
⁶ *Svetimieji sudegino šventąjį miestą ir nusiaubė jo gatves,
⁷ kaip Jeremijas buvo pranašavęs. Juk jie buvo blogai elgęsi su juo, kuris jau iščiose buvo pašventintas pranašu, kad išrautų, nugriautų ir sunaikintų, o paskui atstatytų bei atsodintų.
⁸ *Ezechielis regėjo Šlovę, kurią Dievas parodė jam kerubų vežime.
⁹ Jis atminė ir Jobą, kuris visada ištikimai laikėsi teismo kelio.
¹⁰ Be to, ir dvylika pranašų – tesuklesti jų kaulai iš savo vietos nauja gyvastimi! – davė jėgų Jokūbo tautai ir gelbėjo juos viltingu tikėjimu.

^{49,1-3} 2 Kar 22,1; 22,11-13; 23,3,25

^{49,6-7} Jer 1,4-10; 39,8

^{49,8-9} Ez 1,3-15; 14,14-20

Zerubabelis ir Jozuė

¹¹ *Kaip išgirti Zerubabelį? Jis buvo lyg antspaudas žiedas ant dešinės,
¹² *kaip ir Jehocadako sūnus Jozuė. Jiedu tomis dienomis atstatė aukurą, pastatė šventovę, šventą Viešpačiui, skirtą amžinai garbei.

Nehemijas

¹³ *Nehemijo atminimas irgi amžinas: jis vėl atstatė išgriautąsias sienas, įstatė vartus su velkėmis ir atstatė sunaikintus mūsų namus.

Žvilgsnis į praeitį

¹⁴ Mažai žemėje buvo tokių kaip Henochas; juk jis buvo paimtas iš žemės į aukštybes.
¹⁵ Argi gimė kada kitas toks vyras kaip Juozapas? Net jo kaulais buvo pasirūpinta!
¹⁶ Semas, Setas ir Enošas irgi buvo garbingi; bet visus žmones garbingumu viršija Adomas.

Vyriausiasis kunigas Simonas

50 Didis tarp savo brolių ir tikra savo tautos šlovė buvo kunigas Simonas, Johanano sūnus; jam gyvenant buvo atnaujinti Dievo Namai, ir jo dienomis sutvirtinta šventovė.
² Jis padėjo pamatus aukštai dvigubai sienai, aukštai atraminei šventyklos aptvaro sienai.

^{49,11} Ezr 3,2; Ag 2,23

^{49,12} Ag 1,1,12

^{49,13} Neh 6,15

³ Jo dienomis iškasta
vandens talpykla –
tvenkinys didumo sulig jūra.

⁴ Jis pasirūpino, kaip apsaugoti
savo žmones nuo plėšikų
ir įtvirtino savo miestą
prieš apgulą.

⁵ Koks jis buvo didingas,
kai pažvelgdavo iš Padangtės,
kai išeidavo šiapus
Namų uždangos!

⁶ Lyg aušrinė tarp debesų,
lyg mėnulio pilnatis per iškilmes,

⁷ lyg saulė, spindinti ant
Aukščiausiojo šventovės,
lyg vaivorykštė, sutviskanti
padangių debesyse,

⁸ lyg rožės pirmienų dienomis,
lyg lelijos prie tekančio šaltinio
lyg Libano žaluma vasarą,

⁹ lyg ugnis ir smilkalai smilkytuve,
lyg kalstyto aukso indas,
nusagstytas visokiais
brangakmeniais,

¹⁰ lyg vešlus alyvmedis,
pilnas vaisių,
ir lyg kiparisas, iškilęs virš debesų!

¹¹ Dėvėdamas garbingą apdarą
ir vilkėdamas didingus drabužius,
pakilęs prie šventojo aukuro,
jis suteikdavo didingumo
šventovės kiemui.

¹² Įmdamas atnašų dalis
iš kunigų rankų,
stovėdamas prie aukuro žaizdro,
apsuptas brolių kunigų

lyg vainiko,
jis būdavo tarsi jaunas
Libano kedras

tarp palmių kamienų.

¹³ Visi Aarono sūnūs didingai
laikydavo rankose

Viešpaties atnašą
prieš visą Izraelio bendriją.

¹⁴ Atlikęs tarnybą prie aukuro
ir sutvarkęs aukos žaizdrą

Aukščiausiam Visagaliui,

¹⁵ jis ištiesdavo ranką paimti taurę

ir atnašaudavo liejamąsias
atnašas – vynuogių kraują.

Jis išliedavo jį prie aukuro papėdės
kaip malonaus kvapo
atnašą Aukščiausiam,
Visatos Karaliui.

¹⁶ Tada Aarono sūnūs sušukdavo
ir pūsdavo kaldinto
metalo trimitus,
kad prieš Aukščiausiąjį
galingai nuskambėtų šauksmai
kaip priminimas.

¹⁷ Tada visi žmonės kartu
skubiai puldavo kniūbsti,
garbindami savo Viešpatį,
Visagalį, Aukščiausiąjį.

¹⁸ Tada giesmininkai užtraukdavo
šlovės giesmes,
ir virš minios aidėdavo malónios
šlovės melodijos.

¹⁹ O visi Viešpaties Aukščiausiojo
žmonės džiūgaudavo,
melsdamiesi Gailestingajam,
kol vyriausiasis kunigas atlikdavo
tarnybą prie aukuro,
atnašaudamas Dievui skirtąją auką.

²⁰ *Tada Simonas, nulipęs
žemyn, ištiesdavo rankas
virš visos izraelitų bendrijos,
norėdamas ištarti savo lūpomis
Viešpaties palaiminimą
ir pašlovindamas jo vardą.

²¹ Tada žmonės antrą kartą
puldavo kniūbsti
priimti palaiminimo iš
Aukščiausiojo.

²² Tad dabar garbinkite visų Dievą,
kuris daro nuostabius
darbus žemėje,
taurina mus nuo pat motinos įsčių
ir elgiasi su mumis gailestingai.

²³ Tesuteikia jis mums
širdies linksmumo,
ir tebūna ramybė mūsų
dienomis Izraelyje
kaip senovėje.

²⁴ Tepasilieka jo gerumas
nuolatos su mumis,
ir teišgelbsti jis mus
mūsų dienomis!

Pabaiga

²⁵ Dviejų tautų nemėgstu
visa gyvastimi,
o trečioji net nėra tauta:
²⁶ gyvenančių Seyre, filistinų,
ir Sicheme įsikūrusių
kvailių žmonių.
²⁷ Išminties ir supratimo pamokas
šioje knygoje parašiau aš, Jėzus,
Siracho sūnaus Eleazaro
sūnus iš Jeruzalės*,
išliedamas savo širdies išmintį.
²⁸ Laimingas, kuris jas mąsto,
išmintingas, kuris paims jas į širdį!
²⁹ Juk kas jas vykdys, tas
viskam turės jėgų,
nes pagarbi Viešpaties
baimė yra jų takas.

Malda

51 Dėkoju tau, Viešpatie
ir Karaliau,
ir šlovinu tave, Dieve,
mano Gelbėtojaul!
Šlovinu tavo vardą,
² nes buvai man apsauga ir parama,
išgelbėjai mane nuo žūties,
nuo piktų liežuvių rykštės
ir neištikimų melagio lūpų.
Man susidūrus su priešais,
tu atėjai man padėti
³ ir savo gailestingumo
bei vardo pilnatve
išgelbėjai mane
iš nasrų, norėjusių mane praryti,
iš mano gyvasties
tykojusiųjų letenų,
iš mane apgulusiųjų išbandymų,
⁴ nuo dusinančios kaitros,
kuri mane supo,

nuo liepsnų ugnies, kurios
nebuvo užkūręs,
⁵ nuo gelmių mirusiųjų
pasaulio pilvė,
nuo nepadoraus liežuvio
ir melo žodžių,
⁶ nuo klastingo liežuvio
šmeižto karaliui:
Aš buvau prie mirties,
ir mano gyvastis stovėjo ant
slenksčio į mirusiųjų pasaulį.
⁷ Buvau apsuptas iš visų pusių,
ir nebuvo, kas man padėtų.
Ieškojau žmonių pagalbos,
bet jos nebuvo.
⁸ Tada atminiau tavo
gailestingumą, Viešpatie,
ir tavo gerumą praeities amžiais,
nes tu gelbsti tuos, kurie
tavimi pasitiki,
ir išvaduoji iš priešų rankų.
⁹ Todėl pakėliau balsą nuo žemės
ir maldavau išgelbėti nuo mirties.
¹⁰ Šaukiau: „Tu, Viešpatie,
mano tėvas!
Nepalik manęs vargti,
kai esu bejėgis gintis nuo įžūliųjų.
¹¹ Visados šlovinsiu tavo vardą
ir giedosiu padėkos giesmes“.
Mano malda buvo išklausyta,
¹² nes tu išgelbėjai mane nuo žūties
ir išvadavai mane vargstantį.
Užtat ir dėkoju tau bei šlovinu
ir garbinu Viešpaties vardą.

Šlovės giesmė*

^A Dėkokite Viešpačiui, nes jis geras,
nes jo gailestingumas amžinas.
^B Dėkokite šlovės giesmių Dievui,
nes jo gailestingumas amžinas.
^C Dėkokite Izraelio globėjui,
nes jo gailestingumas amžinas.
^D Dėkokite Visatos Kūrėjui,
nes jo gailestingumas amžinas!
^E Dėkokite Izraelio Atpirkėjui,
nes jo gailestingumas amžinas.

^{50,27} Hebr. rankr.: „Simonas, Siracho sūnaus
Eleazaro sūnaus Jėzaus sūnus“.

^{51,12} Intarpas hebr. rankr. (Sir 12A-12O).

^F Dėkokite tam, kuris surinko
išblaškytą Izraelį,
nes jo gailestingumas amžinas.

^G Dėkokite tam, kuris atstatė
savo miestą ir šventyklą,
nes jo gailestingumas amžinas.

^H Dėkokite tam, kuris želdina
galybę Dovydo namams,
nes jo gailestingumas amžinas.

^I Dėkokite tam, kuris išrinko
Cadoko sūnus būti kunigais,
nes jo gailestingumas amžinas.

^J Dėkokite Abraomo Skydui,
nes jo gailestingumas amžinas.

^K Dėkokite Izaoko Uolai,
nes jo gailestingumas amžinas.

^L Dėkokite Jokūbo Galingajam,
nes jo gailestingumas amžinas.

^M Dėkokite tam, kuris
išsirinko Sioną,
nes jo gailestingumas amžinas.

^N Dėkokite Karaliui –
karalių Karaliui,
nes jo gailestingumas amžinas.

^O Jis pažadino savo tautos galybę;
šlovinkite jį už visus jo
ištikimuosius,

už visus Izraelio vaikus,
jam artimą tautą.
Šlovinkite Viešpatį!

Išminties ieškojimas

^N ^{13*} Kai dar buvau jaunas
ir ne klajūnas,
maldoje atvirai prašiau išminties.

¹⁴ Ji atėjo pas mane savo grožiu,
ir iki pat galo jos ieškosiu.

¹⁵ Kaip žiedai davė sirpstančias
vynuoges –
širdies džiaugsmą,

¹⁷ taip mano kojos ėjo tiesiu keliu,
nes nuo pat mažumės
sekiu jos žingsnius.

¹⁶ Palenkiau tik truputį
ausį ir priėmiau ją,

bet radau sau daug pamokymų.

¹⁷ Kadangi tuo keliu eidamas
turėjau naudos,
savo mokytoją dėkingas pagerbsiu.

¹⁸ Kad apsisprendžiau
gyventi pagal išmintį
ir uoliai dariau gera,
niekada nesigailėsiu.

¹⁹ Grūmiausi su savimi,
norėdamas įgyti išminties
ir uoliai laikiausi jos mokymo.

²⁰ Pasišvenčiau jai
ir niekada nepailsau jos gerbti.

²¹ Tiesiau rankas dangaus link
ir pažinau jos paslaptis.

²² Nukreipiau į ją savo gyvastį
ir laikydamasis tyrumo ją radau.

²³ Iš pat pradžių per ją įgijau įžvalgą,
todėl niekada nuo jos nesitrauksiu.

²⁴ Visa mano gyvastis buvo
sutelkta jos ieškoti,
todėl dabar įsigijau ją
kaip brangų turtą.

²⁵ Viešpats davė man
liežuvį kaip atlygį,
tad savo lūpomis ją šlovinsiu.

²⁶ Užieikite pas mane, nemokytieji,
ir pagyvenkite mano mokykloje!

²⁷ Kiek ilgai dar norite stokoti
išminties maisto,
kiek ilgai dar pakęsite tą
didelį troškulį?

²⁸ Pravėriau savo burną ir pasakiau:
„Įgykite išminties, tai
nekainuoja pinigų!“

²⁹ Palenkite sprandą jos jungui,
ir tepriima jūsų širdis mokymą;
išmintis – netoli nuo jos ieškančių,
ir kas rimtai jos ieško, tas randa.

³⁰ Pasižiūrėkite savo akimis!
Triūsiau tik truputį,
bet radau daug ramybės.

³¹ Pasiklausykite tik truputį
mano mokymo,
ir per jį įgysite sidabro ir aukso.

³² Dievo gailestingumu
tesidžiaugia jūsų širdis,
ir niekada nesigėdykite jo šlovinti!

^{51,13} Šiam skyriui suteiktas vad. abėcėlinių
psalmių pavidalas. Žr. Ps 9,2 ir kt.

30 Atlikite savo užduotį skirtu laiku,
 ir laikui atėjus Dievas
 jums atlygins.
 *Tebūna šlovinamas
 Viešpats per amžius,
 tebūna visados garbinamas
 jo vardas!

51,30 Priedas hebr. rankr.

Čia baigiasi Siracidu praminto
 Simono, Jėzaus sūnaus, žodžiai,
 Siracho sūnaus Eleazaro sūnaus
 Jėzaus sūnaus Simono* išmintis.
 Tebūna šlovinamas
 Viešpaties vardas
 dabar ir visados.

51,30 Žr. Sir 50,27.

BARUCHO KNYGA

Barucho knyga (gr. *barouch*, lot. *baruch*) pavadinta Barucho (VII–VI a. pr. Kr.) vardu ir parašyta hebrajiškai (II–I a. pr. Kr.), bet mūsų laikus pasiekė graikiškojo vertimo pavidalu. Graikiškojoje *Septuagintoje* dedama po *Raudų knygos*, lotyniškojoje *Vulgatoje Barucho knygos* šeštą skyrių sudaro *Jeremijo laiškas* (gr. *epistolē ieremiou*, lot. *epistula jeremiae* / (*h*)*ieremiae*), pavadintas pranašo Jeremijo (apie 646–580 m. pr. Kr.) vardu, parašytas hebrajiškai (IV–II a. pr. Kr.) ir paskui išverstas graikiškai.

Knygą galima suskirstyti į tokias dalis: istorinis įvadas (1,1–14), tremtinių malda (1,15–3,8), poema apie išmintį (3,9–4,4), Jeruzalės paraginimas ir paguodimas (4,5–5,9) ir Jeremijo laiškas (sk. 6).

Prasidėjusi atotrūkio tarp Dievo ir jo tautos aprašymu, *Barucho knyga* baigiasi jų sutaikymu, o Jeremijo laiške pabrėžiamas stabų menkumas tikrojo Dievo atžvilgiu.

Tremtinių malda

1 *Tai žodžiai knygos, kurią parašė Hilkijs sūnaus Hasadijo sūnaus Zedekio sūnaus Machsėjės sūnaus Nerijos sūnus Baruchas Babilone ²penktų metų septintą mėnesio dieną – tuo metu, kai chaldėjai paėmė Jeruzalę ir sunaikino ją ugnimi. ³*Baruchas perskaitė šios knygos žodžius, klausantis Judo karaliaus Joakimo sūnui Jechonijui, visiems žmonėms, atėjusiems išgirsti skaitymo, ⁴visiems didikams ir karalių sūnams, seniūnams ir visai bendrijai nuo mažiausio ligi didžiausio, taigi klausantis visiems gyvusiems Babilone prie Sudo upės. ⁵Išgirdę jie verkė, pasninkavo ir meldėsi Viešpačiui. ⁶O paskui surinko lėšų pagal kiekvieno išgales ⁷ir pasiuntė į Jeruzalę Šalumo sūnaus Hilkijs sūnui kunigui Joakimui, kunigams ir visai bendrijai, buvusiai su juo Jeruzalėje. ⁸Tai įvyko, kai sivano mėnesio dešimtą dieną jis gavo pargabenti į Judo žemę Viešpaties Namų indus, paimtus

iš šventovės. Šiuos sidabro indus buvo padirbdinęs Judo karalius Jošijo sūnus Zedekijas ⁹po to, kai Babilono karalius Nebukadnecaras paėmė Jechoniją, didikus, amatininkus, pareigūnus ir paprastus žmones kaip belaisvius ir nuvarė iš Jeruzalės į Babiloną.

¹⁰Jie siuntė pasakyti: „Štai siunčiame jums lėšų nupirkti deginamųjų aukų, atnašų už nuodėmę bei smilkalų ir paruošti javų atnašų. Paaukokite visa ant Viešpaties, mūsų Dievo, aukuro ¹¹ir melskitės už Babilono karaliaus Nebukadnecaro gyvenimą bei jo sūnaus Belšacaro gyvenimą, kad jų dienos būtų tokios ilgos, kaip dangaus dienos žemėje. ¹²Tesuteikia Viešpats mums jėgų ir mūsų akims šviesos, kad galėtume saugiai gyventi Babilono karaliaus Nebukadnecaro paunksmėje ir jo sūnaus Belšacaro paunksmėje, kad ilgai jiems tarnautume ir rastume malonę jų akyse.

¹³Taip pat melskitės Viešpačiui, mūsų Dievui, ir už mus, nes mes nusidėjome Viešpačiui, mūsų Dievui, ir jo įniršis bei pyktis nenusigrėžė nuo mūsų ligi šios dienos. ¹⁴Todėl šią

^{1,1} Jer 36,4

^{1,3–4} 2 Kar 24,8–17

knygą, kurią siunčiame jums, skaitykite viešai Viešpaties Namuose šventės dieną ir sueigų dienomis.

¹⁵ Taigi sakykite: 'Viešpačiui, mūsų Dievui, priklauso teisumas'. O mes šiandien raustame iš gėdos, mes, Judo žmonės ir Jeruzalės gyventojai, ¹⁶ kad drauge su savo karaliais, didikais, kunigais, pranašais ir savo tėvais ¹⁷ nusidėjome Viešpaties akyse ¹⁸ ir nepaklūsime jam. Mes nei paisėme Viešpaties, mūsų Dievo, balso, nei laikėmės įsakyimų, kuriuos Viešpats mums buvo davęs. ¹⁹ Nuo tos dienos, kai Viešpats išvedė mūsų tėvus iš Egipto žemės, iki šios dienos mes maištavome prieš Viešpatį, mūsų Dievą, ir tyčia vengėme klausyti jo balso. ²⁰ *Todėl net šiandien sekioja mus nelaimės ir prakeikimas, kurį Viešpats paskelbė per savo tarną Mozę tuo metu, kai išvedė mūsų tėvus iš Egipto žemės, norėdamas duoti mums kraštą, tekantį pienu ir medumi. ²¹ Mes nepaisėme Viešpaties, mūsų Dievo, balso: visų mums per pranašus siųstų žodžių, ²² bet visi kaip vienas elgėmės pagal savo nedoros širdies užmačias, garbinome kitus dievus ir darėme piktą Viešpaties, mūsų Dievo, akyse.

2 Todėl Viešpats įvykdė savo žodį, ištartą mums – mūsų teisėjams, valdžiusiems Izraelį, mūsų karaliams, mūsų didikams, Izraelio ir Judo žmonėms. ² Jis atsiuntė mums tokių baisesių nelaimių, jog niekur po dangumi nėra įvykę, kas buvo daroma Jeruzalėje, kaip parašyta Mozės įstatyme, ³ kad mes turėsime valgyti savo pačių sūnų ar dukterų kūnus. ⁴ Be to, jis atidavė juos visoms mūsų kaimynų karalystėms, kad kęstų jų patyčias ir panieką tarp visų tautų, kuriose tik Viešpats buvo juos išblaškęs. ⁵ Mes esame pažeminėti, o ne išaukštinti, nes nusidėjome Viešpačiui, mūsų Dievui, nepaklausydami jo.

⁶ Viešpats, mūsų Dievas teisus. O mes, kaip mūsų tėvai, net šiandien raustame iš gėdos. ⁷ Tos visos nelaimės, kuriomis mus įspėjo Viešpats, ištiko mus, ⁸ bet mes nemaldavome Viešpaties, kiekvienas iš mūsų neatsakė savo nedoros širdies kėslių. ⁹ Viešpats stebėjo mūsų nusikaltimus ir atsiuntė mums nelaimę, nes teisūs visi Viešpaties darbai, kuriuos jis įsakė mums atlikti. ¹⁰ Bet mes nepaisėme jo balso ir nesilaikėme mums duotų įsakymų.

¹¹ Dabar, Viešpatie, Izraelio Dieve, kuris galinga ranka, ženklais ir nuostabiais darbais, didžia galybe ir pakelta dešine išvedei savo tautą iš Egipto žemės ir pasidarei vardą, kurį ir šiandien turi, ¹² mes nusidėjome, buvome nedorėliai ir sulaužėme, Viešpatie, mūsų Dieve, visus tavo įstatus. ¹³ Tėnusigręžia nuo mūsų tavo įniršis, nes mažai mūsų beliko tose tautose, kuriose tu mus išblaškei. ¹⁴ Išgirsk, Viešpatie, mūsų prašymo malda ir gelbėk mus dėl savęs paties! Suteik mums malonę tų, kurie mus išvarė iš namų, ¹⁵ kad visa žemė sužinotų, jog tu esi Viešpats, mūsų Dievas, nes Izraelis ir jo palikuonys vadinami tavo vardu. ¹⁶ Pažvelk į mus, Viešpatie, iš savo šventosios buveinės ir atmink mus! Palenk savo ausį, Viešpatie, ir išklausyk! ¹⁷ Atmerk savo akis, Viešpatie, ir pasižiūrėk, nes mes ne mirusieji, esantys mirusiųjų pasaulyje, iš kurių kūno atimtas alsavimas, bet tie, kurie garbins ir pripažins Viešpatį. ¹⁸ Kas naštos slegiamas dejuoja, kas vaikšto palinkęs ir bejėgis, kieno akys išvargo ir kas yra alkanas, tas skelbs tavo garbę ir teisumą, Viešpatie!

¹⁹ Ne mūsų tėvų ir karalių gerai darbais pasitikėdami ateiname pas tavę maldauti gailėstingumo, Viešpatie, mūsų Dieve, ²⁰ bet dėl to, kad pasiuntei mums savo įniršį ir pyktį, kaip buvai įspėjęs per savo tarnus pranašus:

²¹ *Taip kalba Viešpats. Palenkite savo pečius, tarnaukite Babilono karaliui ir pasiliksite žemėje, kurią aš daviau jūsų tėvams. ²² Bet jei neklausysite balso Viešpaties, liepiančio tarnauti Babilono karaliui,

²³ Judo miestuose
ir Jeruzalės gatvėse
aš nutildysiu džiaugsmo ir
linksmybės garsus,

jaunikio balsą ir nuotakos balsą.
Visa šalis virs tyrlaukiais,
ir niekas joje nebegyvens’.

²⁴ *Bet mes nei paklaūsime tavo balso, nei tarnavome Babilono karaliui, todėl tu ir įvykdei, ką buvai grasi-
nęs per savo tarnus pranašus, būtent kad mūsų karalių ir mūsų tėvų kaulai bus iškasti iš kapų. ²⁵ Ir iš tikrųjų jie mėtosi dienos kaitroje ir nakties šalnoje. Jie mirė, kęsdami didelį skausmą, nuo bado, kalavijo ir maro. ²⁶ Taip pat dėl Izraelio karalystės ir Judo karalystės nedorumo Namus, kurie vadinami tavo vardu, tu pavertei tuo, kuo jie yra tapę šiandien.

²⁷ Bet su mumis, Viešpatie, mūsų Dieve, tu pasiagai pagal visą savo gerumą ir begalinį gailingumą, ²⁸ *kaip buvai įspėjęs per savo tarną Mozę tą dieną, kai įsakei jam surašyti tavo įstatymą Izraelio vaikų akivaizdoje: ²⁹ *Jei neklausysite mano balso, tikrai ši didelė ir gausi minia taps mažu likučiu tau-
tose, kuriose juos išblaškysiu. ³⁰ Aš gerai žinau, kad jie manęs nepaklausys, nes tai kietasprandė tauta. Bet savo tremties šalyje jie paims tai į širdį ³¹ ir supras, kad aš, Viešpats, esu jų Dievas. Aš duosiu jiems širdį bei jautrias ausis; ³² ir jie garbins mane savo tremties šalyje bei šauksis mano vardo. ³³ Tuomet jie liausis buvę kietasprandžiai ir prisimindami savo tėvų, nusidėjusių Vieš-

pačiui, likimą, gręšis nuo savo nedorų darbų. ³⁴ O aš parvesiu juos į kraštą, kurį prisiekdamas pažadėjau jų tėvams – Abraomui, Izaokui ir Jokūbui. Jie vėl jį valdys. Aš juos pagausinsiu, ir jų nemažės. ³⁵ *Aš sudarysiu su jais amžiną Sandorą, aš būsiu jų Dievas, ir jie bus mano tauta. Niekada daugiau nebevarysiu savo tautos Izraelio iš krašto, kurį jiems daviau’.

3 Visagali Viešpatie, Izraelio Dieve, sielvartaujanti siela ir būgštau-
janti dvasia šaukiasi tavęs! ² Išgirsk, Viešpatie, ir pasigailėk, nes mes nusidėjome! ³ Tu viešpatauji amžinai, tuo tarpu mes žūvame amžinai. ⁴ Visagali Viešpatie, Izraelio Dieve, išgirsk maldą Izraelio likučio – vaikų tų, kurie tau nusidėjo ir nepaklausė Viešpaties, savo Dievo, balso. Užtat ir persekioja mus nelaimės. ⁵ Neatmink dabar mūsų tėvų nedorųjų darbų, bet atmink savo ranką ir vardą, ⁶ nes tu esi Viešpats, mūsų Dievas. Tave, Viešpatie, mes norime šlovinti! ⁷ Juk tu įdiegei savo baimę į mūsų širdis, kad šauktumės tavo vardo. Šlovinsime tave savo tremtyje, pašalinę iš savo širdžių visą nedorumą mūsų tėvų, kurie tau nusidėjo. ⁸ Štai šiandien mes tremtyje, kur tu mus išblaškei užgauliojimui, prakeikimui ir bausmei už nedorybes mūsų tėvų, kurie paliko Viešpatį, mūsų Dievą’.

Poema apie išmintį

⁹ „Klausyk, Izraeli,
gyvenimo įsakymų,
dėmėkis, kad žinotumei,
kas išmintinga.

¹⁰ Kas atsitiko, Izraeli,
kad esi savo priešų žemėje
ir sensti svetimoje šalyje,

¹¹ susiteršęs mirusiaisiais,
priskirtas prie žengiančiųjų
į mirusiųjų pasaulį?

^{2,21-23} Jer 7,34; 27,10-12

^{2,24} Jer 8,1-2

^{2,28-29} Jst 28,58.62

^{2,35} Jer 32,38-40

^{3,9} Pr 4,20-22

¹² Tu nusigręžei nuo
išminties šaltinio!
¹³ Jei būtumei ėjęs Dievo keliu,
gyventumei ramybėje per amžius.
¹⁴ Suvok, kur išmanymas,
kur stiprybė,
kur supratimas,
kad suvoktumei taip pat,
kur ilgas gyvenimas ir gyvastis,
kur akių šviesa ir ramybė.
¹⁵ *Kas rado išminties buveinę,
kas įsiveržė į jos lobynus?
¹⁶ Kur tautų valdovai
ir viešpatavusieji net
žemės žvėrimis,
¹⁷ žaidusieji su padangių
paukščiais?
Kur krovusieji sidabrą ir auksą,
kuriuo žmonės taip pasitiki,
o jų turtams nebuvo galo?
¹⁸ Kur tie, kurie rūpestingai
kalė, apdorodami sidabrą,
bet nepalikto savo darbo ženklų?
¹⁹ Jie pradingo, nužengė į
mirusiųjų pasaulį,
o vietoj jų iškilo kiti.
²⁰ Naujosios kartos matė šviesą,
gyveno krašte,
bet kelio į išmintį nerado.
²¹ Jos takų jie nesuvokė
ir neieškojo,
net jų palikuonys turi būti
toli nuo kelio į ją.
²² Apie ją nebuvo kalbama
Kanaane,
ji nebuvo matoma Temane.
²³ Netgi Hagaros vaikai,
ieškantys pažinimo žemėje,
Midjano ir Temano pirkliai
– pasakų sekėjai,
ieškantys pažinimo,
nežinojo kelio į išmintį
ir neėmė į galvą jos takų.
²⁴ O Izraeli, kokie didelė
Dievo Namai,
kokia beribė jo viešpatystės vieta!

²⁵ Didelė ir bekrastė,
aukšta ir neišmatuojama.
²⁶ *Ten gimė garsieji senovės
laikų milžinai,
be galo aukšti ir įgudę kariauti.
²⁷ Ne juos Dievas išsirinko,
ne jiems davė kelią į išmintį;
²⁸ jie žuvo, stokodami išmanymo,
jie žuvo dėl savo kvailumo.
²⁹ Kas gi užžengė į dangų
ir pasiėmė jos
ar parsinešė nuo debesų?
³⁰ Kas gi perplaukė jūrą, susirado ją
ir nusipirko už gryną auksą?
³¹ Niekas nežino kelio į ją,
niekas nesuvokia jos takų.
³² Bet tas, kuris visa
žino, – pažįsta ją
ir ištyrė ją savo žinojimu.
Jis sukūrė žemę visiems laikams
ir pripildė ją keturkojų gyvulių;
³³ jis siunčia šviesą, ir ji sklinda,
jis atšaukia ją, ir virpėdama
ji paklūsta.
³⁴ Žvaigždės džiugiai žėri
joms nustatytu laiku,
³⁵ jis pasišaukia jas, ir jos
atsako: 'Mes čia!' –
su džiaugsmu šviesdamos
savo Kūrėjui.
³⁶ Jis mūsų Dievas,
ir niekas kitas negali jam prilygti.
³⁷ Jis ištyrė visą išminties kelią
ir padovanojo ją savo
tarnui Jokūbui,
savo mylimam sūnui Izraeliui.
³⁸ Po to jis pasirodė žemėje
ir gyveno tarp žmonių".
4 *Ji – Dievo įsakymų knyga,
amžinai tveriantis įstatymas.
Kas tik jo laikosi, tas
atras gyvenimą,
kas jo nesilaiko, tas mirs.
² Sugrįžk, Jokūbai, stverkis jos,
eik jos nušviestas į spindesį.

³ Neatiduok kitam savo garbės,
nei savo pirmumo teisės
– svetimai tautai.
⁴ Izraeli, mes laimingi,
nes mums apreikšta, kas
Dievui patinka.

Padrąšinimas ir paguoda

⁵ Drąsos, mano tauta,
Izraelio likuti!
⁶ Buvote parduoti tautoms
ne sunaikinti.
Buvote atiduoti priešams,
nes pykdėte Dievą.
⁷ Įpykdėte savo Kūrėją,
aukodami atnašas demonams,
o ne Dievui.
⁸ Užmiršote amžinąjį Dievą,
kuris jus penėjo,
ir nuliūdinate Jeruzalę,
kuri jus auklėjo.
⁹ Matydama pas jus ateinantį
Dievo pyktį,
ji sakė: „Klausykitės,
Siono kaimynai!
Dievas man atsiuntė
didelį skausmą.
¹⁰ Juk aš mačiau nelaisvę,
kuria Amžinasis siuntė
mano sūnams ir dukterim
¹¹ Su džiaugsmu juos auklėjau,
bet su verksmu ir
skausmu išleidau.
¹² Tenedžiūgauja nė vienas,
kad aš našlė, netekusi daugelio.
Dėl savo vaikų nuodėmių
likau nelaiminga,
dėl to, kad jie nuklydo nuo
Dievo įstatymo,
¹³ nepaisė jo įstatų,
nėjo jo įsakymų keliais
ir nežengė jo teismo
nurodytais takais.
¹⁴ Ateikite, Siono kaimynai!
Prisiminkite mano sūnų
ir dukterų nelaisvę,
siųstą jiems Amžinojo.
¹⁵ Jis atvedė prieš juos tautą iš toli,

nuožmią tautą, kalbančią
svetima kalba,
neturinčią pagarbos senam,
o pasigailėjimo vaikui.
¹⁶ Mylimus sūnus jie
atėmė iš našlės,
paliko mane vienišą, be dukterų.
¹⁷ Kuo gi galiu jums padėti?
¹⁸ Tik tas, kuris sukėlė
jums tiek nelaimių,
gali jus išgelbėti iš priešų rankų.
¹⁹ Eikite, mano vaikai, eikite,
o aš pasiliksiu nelaiminga.
²⁰ Nusivilkau ramybės drabužį,
apsivilkau maldavimo ašutine
ir kol būsiu gyva šauksiuosi
Amžinojo.
²¹ Drąsos, mano vaikai!
Šaukitės Dievo,
ir jis išgelbės jus iš priespaudos,
iš priešų rankų.
²² O aš patikėjau Amžinajam
jūsų išgelbėjimą,
ir atėjo man džiaugsmas iš Šventojo
dėl gailestingumo, kuris
greitai pasieks jus
nuo Amžinojo, jūsų Gelbėtojo.
²³ Su verksmu ir skausmu
jus išleidau,
bet Dievas amžinai jus
parves pas mane
su linksmybe ir džiaugsmu.
²⁴ Kaip Siono kaimynai neseniai
matė jūsų nelaisvę,
taip greitai matys jums Dievo
duotą išgelbėjimą,
ateinantį su didžia Amžinojo
garbe ir žerėjimu.
²⁵ Vaikai, kantriai kęskite pyktį,
kuris atėjo jums iš Dievo.
Priešai tave persekiojo,
bet greitai matysį jų sunaikinimą
ir lipsi jiems ant sprando.
²⁶ Mano išlepinti vaikai
žengė duobėtu keliu,
priešų varomi it pagrobta kaimenė.
²⁷ Būkite drąsūs, vaikai!
Šaukitės Dievo,

nes tas, kuris jums tai atsiuntė,
prisimins jus!

²⁸ Kaip buvote nuolat nusiteikę
nuklysti nuo Dievo,
taip dabar dešimt kartų
uoliau jo ieškokite,

²⁹ nes tas, kuris atsiuntė
jums nelaimes,
sugrąžins su išgelbėjimu jums
ir amžiną džiaugsmą.

³⁰ Drąsūs, Jeruzale!
Tas, kuris tau davė vardą,
paguos tave.

³¹ Baiminasi, kurie tave skriaudė
ir džiūgavo dėl tavo kritimo.

³² Baiminasi miestai, kur
tavo vaikai vergavo,
baiminasi miestas, paėmęs
tavo sūnus.

³³ Kaip anas miestas džiaugėsi
dėl tavo kritimo
ir džiūgavo dėl tavo griuvėsių,
taip jis sielvartaus dėl
savo sunaikinimo.

³⁴ Atimsiu jam džiaugsmą
turėti minias gyventojų,
ir jo džiūgavimas virs gedulu.

³⁵ Amžinojo ugnis ant
jo kris ilgą laiką,
ir nuo tada jame apsigyvens
demonai.

³⁶ Pažvelk į rytus, Jeruzale!
Išvysk džiaugsmą,
kuris tau ateina iš Dievo.

³⁷ Žiūrėk! Džiūgaudami Dievo šlove,
parėina tavo vaikai,
kuriuos kadaise išleidai,
Šventojo žodžiu surinkti
iš rytų ir vakarų.

5 *Jeruzale, nusivilk savo
gedulo ir skurdo drabužį
ir apsivilk amžinu Dievo
šlovės grožiu.

² Apsigaukb Dievo teisumo skraiste,
užsidėk ant galvos Amžinojo
šlovės gobtuvą,

³ nes Dievas parodys tavo
spindesį visai žemei.

⁴ Tu būsi amžinai Dievo vadinama
‘Ramybe per Teisumą’ ir ‘Šlove
per Dievo garbinimą’.

⁵ Kelkis, Jeruzale!
Atsistok aukštumoje,
pažvelk į rytus
ir pasižiūrėk į savo vaikus,
surinktus iš rytų ir vakarų
Šventojo žodžiu

ir džiūgaujančius, nes
Dievas juos atsiminė.

⁶ Priešų varomį, jie pėsti
išėjo iš tavęs,
bet Dievas parves juos pas tave,
nešamus su pagarba tarsi
karališkame soste.

⁷ Juk Dievas nutarė,
kad aukšti kalnai ir amžinos
uolos būtų nulyginti,
daubos ir slėniai užpilti,
sulyginti su žeme,
idant Izraelis galėtų saugiai
žygiuoti po Dievo šlove.

⁸ Dievo paliepimu miškai ir
visi kvapūs medžiai
duos Izraeliui pavėsį,

⁹ nes Dievas džiaugsmingai
ves Izraelį,
nušviestą savo šlovės,
gailestingumo ir teisumo.“

Jeremijo laiškas*

6 Nuorašas laiško, Jeremijo siūsto
belaisviams, kurie turėjo būti ba-
biloniečių karaliaus išvaryti į Babilo-
ną, ir skelbiančio jiems, ką Dievas jam
įsakė.

Už nuodėmes, kuriomis nusidėjo-
te Dievui, babiloniečių karaliaus Ne-
bukadnecaro esate išvaromi kaip be-
laisviai į Babiloną. ² Pasiėkę Babiloną,
išbūsite ten daug metų, ilgą laiką –
septynias kartas. Po to parvesiu jus iš

^{5,1-2} Iz 52,1; 61,3.10; Apr 21,2

^{6,1} Prie Barucho knygos prijungtas Jeremijo lai-
škas kai kuriuose leidimuose atskiriamas.

ten ramybėje. ³ O dabar Babilone matysite ant žmonių pečių nešamus dievus, padirbtus iš sidabro, aukso ir medžio, keliančius pagonims baimę. ⁴ Būkite budrūs! Nepasidarykite panašūs į pagonis ir nė kiek nebijokite jų dievų, ⁵ matydami minią prieš juos arba už jų puolant kniūbsčią. Verčiau sakykite sau: „Tu, Viešpatie, turi būti garbinamas!“ ⁶ O mano angelas su jumis, jis jūsų gyvasties sargas.

⁷ Juk jų liežuvis nulygintas dailidės, o jie patys aptraukti auksu ir sidabru, tačiau apgaulingi ir negalintys kalbėti. ⁸ Tarsi mergaitei, mėgstančiai puošmenis, žmonės atneša aukso ⁹ ir pina vainikus savo dievų galvoms. Kartais kunigai pasiima sidabrą ir auksą nuo savo dievų ir sunaudoja patys, net duoda jo dalį kekšems prieangyje. ¹⁰ Šiuos dievus iš sidabro, aukso ir medžio jie aprengia drabužiais tarsi žmones, tačiau anie nei nuo rūdžių, nei nuo kandžių išsigelbėti negali. ¹¹ Apvilkus juos purpuro drabužiu, vis dėlto reikia nušluostyti nuo jų veido šventyklos dulkes, kurios ten tirštai nusėda. ¹² Kiekvienas turi skeptrą kaip srities valdovas, tačiau nepajėgia nubausti mirtimi to, kas jį užgauna. ¹³ Kiekvienas laiko dešinėje kirvį ar durklą, tačiau nepajėgia pats išsigelbėti nuo karo ar plėšikų. ¹⁴ Tad aišku, kad tai jokie dievai. Todėl nebijokite jų!

¹⁵ Kaip molio puodas, žmogaus sudaužytas, niekam nebėra naudingas, taip ir jų dievai, pastatyti jų šventyklose. ¹⁶ Jų akys pilnos dulkių nuo praeinančių žmonių kojų. ¹⁷ Kaip visur užrakinamos durys žmogui, kuris nusikalto karaliui ir nuteistas mirti, taip kunigai apsaugo šventyklas vartais, užraktais ir velkėmis, kad jų neišneštų plėšikai. ¹⁸ Jiems jie uždega daugiau lempų negu sau patiems, bet dievai negali nė vieno jų matyti. ¹⁹ Jie lyg šventyklos sienojai, kurie, kaip sakoma, sugrauziami iš vidaus. Nors iš žemės atšliaužusios ki-

nivarpos sugrauzia juos ir jų apdarus, jie nieko nejaučia. ²⁰ Jų veidai pajuodę nuo šventyklos dūmų. ²¹ Ant jų kūno ir galvos tupia šikšnosparniai, kregždės ir visokie paukščiai bei laipioja katės. ²² Tad žinokite, kad tai ne dievai, ir nebijokite jų!

²³ Net auksas, kuriuo jie aptraukti dėl grožio, žiba tik tuomet, kai kas nors nuvalo jų paviršių. Netgi kai buvo liejami, jie nejautė nieko. ²⁴ Kad ir kiek būtų už juos sumokėta, gyvybės alsavimo jie neturi. ²⁵ Kadangi jie be kojų, žmonės turi juos nešioti ant pečių, šitaip visiems parodydami jų niekybę. Ir juos garbinantieji turi gėdytis, nes parpuolę ant žemės, anie patys nebegali atsikelti. ²⁶ Jie negali patys pajudėti, jei kas juos ir pastato, negali patys atsistoti, jei parpuola. Atnašos dedamos šalia jų tarsi šalia mirusiųjų. ²⁷ Jų kunigai uždarbiauja, pardavinėdami atnašas savo naudai. Net jų žmonos susūdo dalį mėsos sau, bet nesidalija niekuo nei su vargšais, nei su ligoniais. ²⁸ Moterys savo kraujoplūdžių metu ir gimdyvės liečia jų atnašas. Tad žinodami, kad tai ne dievai, – nebijokite jų.

²⁹ Kaipgi jie gali būti vadinami dievais? Juk net moterys aukoja atnašas tiems dievams iš sidabro, aukso ir medžio! ³⁰ Jų šventyklose kunigai tupi nuplyšusiais drabužiais, nukirptais plaukais bei barzdomis ir nedengtomis galvomis. ³¹ Jie šaukia ir rėkia savo dievų akivaizdoje, kaip kiti daro šermenyse. ³² Kunigai ima kai ką iš dievų drabužių ir apvelka jais savo žmonas ir vaikus. ³³ Patyrę iš ko nors ką pikta ar gera, jie negali už tai atsilyginti; jie negali padaryti žmogaus karaliumi nei jo nušalinti. ³⁴ Panašiai jie niekam negali duoti nei turtų, nei pinigų. Jei kas, davęs jiems įžadą, neištesės, jie negali iš jo išreikalauti. ³⁵ Jie negelbsti žmogaus nuo mirties nei vaduoja silpnąjį iš galingojo. ³⁶ Aklam žmogui jie nesugrąžina regėjimo ir negelbsti žmogaus,

esančio bėdoje. ³⁷ Jie nei našlės pasi-gaili, nei našlaičiui padeda. ³⁸ Šie mediniai dievai, aptraukti sidabru ir auksu, panašūs į atkirstus nuo kalno akmenis. Jų garbintojai bus sugėdinti. ³⁹ Tad kaip galima manyti ar tvirtinti, kad jie yra dievai?

⁴⁰ Net patys chaldėjai jų negerbia. Užtikę kurčnebylį, negalintį kalbėti žmogų, jie tempia jį prie Belio ir reikalauja, kad dievas prakalbėtų, tarsi tas žmogus suprastų. ⁴¹ Patys jie nepajėgia apsigalvoti ir palikti šių dievų, nes stokoja supratimo. ⁴² O jų moterys, apsijuosusios virvelėmis, sėdi pakelėse, degindamos sėlenas vietoj smilkalų. ⁴³ Kuri nors iš jų, pasirinkta kokio praevio, sugula su juo ir šaiposi iš savo kaimynės, kad toji nebuvo taip pagerbta kaip ji ir kad jos virvelė tebėra nepertraukta*. ⁴⁴ Visa, kas daroma su anais dievais, yra apgaulė. Tad kaip galima manyti ir tvirtinti, kad jie dievai?

⁴⁵ Jie padaryti dailidžių bei aukšakalių ir tėra tik tai, kuo šie amatininkai norėjo, kad jie būtų. ⁴⁶ Juos dirbantieji patys ilgai negyvena. Kaipgi gali jų padirbti daiktai būti dievai? ⁴⁷ Jie savo įpėdiniams paliko apgaulę ir gėdą. ⁴⁸ Juk kai karas ar nelaimės juos užklumpa, kunigai tariasi tarpusavyje, kur pasislėpti drauge su jais. ⁴⁹ Tad kaip gali kas nors nesuvokti, kad tai jokie dievai, jei jie patys nepajėgia apsisaugoti nuo karo ar nelaimių? ⁵⁰ Juk jie iš medžio, aptraukti auksu ir sidabru! Ilgainiui jie taps žinomi kaip apgaulė. Visoms tautoms ir karaliams bus aišku, kad jie ne dievai, o žmogaus rankų dirbiniai ir jie neturi jokios dieviškos galios.

⁵¹ Kam gi dar neaišku, kad jie ne dievai? ⁵² Krašto karaliaus jie nepaskiria ir žmonėms lietaus neduoda. ⁵³ Nė savo pačių teisių jie negina ir neatgauna,

^{64,3} Užuoimina apie babiloniečių moterų apeiginės prostitucijos pareigą.

kas buvo neteisėtai paimta, nes yra bejėgiai. Jie tarsi varnos tarp dangaus ir žemės. ⁵⁴ Juk kilus gaisrui šių medinių auksu ir sidabru aptrauktų dievų šventykloje, kunigai, tiesa, bėga ir išsigelbsti, o patys dievai sudega ugnyje drauge su sienojais. ⁵⁵ Pasipriešinti karaliui ar priešams jie negali. ⁵⁶ Tad kaip galima įsivaizduoti ar manyti, kad jie yra dievai?

⁵⁷ Nei nuo vagių, nei nuo plėšikų šie mediniai sidabru ir auksu aptraukti dievai neišsigelbsti. Vagys nuo jų jėga nulupa auksą bei sidabrą ir pabėga su drabužiais, kuriais jie buvo apvilkti. O jie negali net sau pagelbėti. ⁵⁸ Kur kas geriau būti karaliumi, rodančiu drąsą, ar namų apyvokai reikalingu indu, kuriuo giriiasi jo savininkas, negu šiais netikrais dievais; geriau būti namų durimis, kurios saugo visa, kas viduje, negu šiais netikrais dievais; geriau būti mediniu stulpu karaliaus rūmuose negu šiais netikrais dievais! ⁵⁹ Juk saulė, mėnulis ir žvaigždės, būdami šviesūs ir atlikdami skirtą tarnybą, elgiasi klusniai. ⁶⁰ Panašiai ir žaibas, kai švystelė, būna gražus pasižiūrėti, taip pat ir vėjas, pučiantis kiekviename krašte. ⁶¹ Ir debesys, kai Dievas jiems įsako plaukti viršum visos žemės, vykdo, kas įsakyta, ⁶² ir ugnis, pasiūsta iš aukštybių deginti kalną ir mišką, daro, kas paliepta. Šie netikri dievai neprilygsta jiems nei grožiu, nei galybe, ⁶³ todėl neįtikėtina ir negali būti tvirtinama, kad jie yra dievai. Jie nei teisingumą įgyvendina, nei žmogui gera padaro. ⁶⁴ Tad žinodami, kad tai ne dievai, nebijokite jų!

⁶⁵ Ir karalių jie negali nei prakeikti, nei palaiminti. ⁶⁶ Tautoms ženklų dangaus skliaute jie nerodo, kaip saulė nespindi, kaip mėnulis nešviečia. ⁶⁷ Gyvuliams geriau negu jiems, nes bėgdami į pastogę jie gali savimi pasirūpinti. ⁶⁸ Taigi nėra nė mažiausio įrodymo, kad tai dievai, todėl nebijokite jų!

⁶⁹Juk kaip baidyklė agurkų darže nieko neišsaugo, taip ir mediniai auksu bei sidabru aptraukti dievai. ⁷⁰Lygiai kaip erškėčių krūmas sode, ant kurio tupia visokiausi paukščiai, arba kaip į patamsį numestas lavonas yra jų me-

diniai sidabru ir auksu aptraukti dievai. ⁷¹Iš sudūlėjusio ant jų purpuro ir lino galima pažinti, kad tai jokie dievai. Galop ir jie patys sudūlės ir taps krašto gėda. ⁷²Juo geriau teisiam, stabų neturinčiam žmogui, nes gėda jo nepalies.

DANIELIAUS KNYGA

(graikiškieji skyriai)

Danieliaus knygos (gr. *daniēl*, lot. *dani(h)el*) graikiškaisiais skyriais čia vadinami trys skyriai, parašyti hebrajiškai (II–I a. pr. Kr.), bet neįtraukti į hebrajiškąją *Danieliaus knygą* ir mūsų laikus pasiekę vertimo pavidalu graikiškojoje *Septuagintoje*: 1) Azarijos malda ir Danieliaus draugai krosnyje; 2) Zuzana (gr. *sousanna*, lot. *susanna*); 3) Belis ir slibinas (gr. *bēl kai drakōn*, lot. *bel et draco*). *Septuagintoje* pastarieji du figūruoja kaip dvi atskiros knygos prieš *Danieliaus knygą* ir po jos, o lotyniškojoje *Vulgatoje* visi trys įjungti į šią knygą.

Pirmą skyrių (3, {24}–{90}) tarp 3,23 ir 3,24) sudaro dvi liturginės kilmės maldos, antrame (sk. 13 po sk. 12) parodoma, jog Dievas nepalieka jo besišaukiančių nekaltųjų, trečiame (sk. 14 po sk. 13) išjuokiama stambeldystė.

Azarijos malda

3 ⁽²⁴⁾ * *Jie vaikštinėjo liepsnose, giesmėmis šlovindami Dievą ir garbindami Viešpatį. ⁽²⁵⁾ Azariją sto-
vėjo ugnies viduryje ir garsiai meldėsi:

⁽²⁶⁾ „Pašlovintas ir gyriaus
vertas esi tu,

Viešpatie, mūsų tėvų Dieve,
tavo vardas garbinamas
per amžius,

⁽²⁷⁾ nes tu teisus dėl visko,
ką mums padarei.

Visi tavo darbai teisingi,
tavo keliai tiesūs
ir visi tavo sprendimai teisingi.

⁽²⁸⁾ Tu teisingai nusprendei
dėl visko,

ką užleidai ant mūsų
ir ant Jeruzalės, šventojo
mūsų tėvų miesto.

Teisingu sprendimu dėl
mūsų nuodėmių
visa tai padarei,

⁽²⁹⁾ nes mes nusidėjome
ir nusižengėme;

tolindamiesi nuo tavęs,
darėme visa, kas pikta.

Tavo įsakymų nepaisėme,
⁽³⁰⁾ nesilaikėme ir nedarėme,
ką buvai įsakęs dėl mūsų
pačių gero.

⁽³¹⁾ Todėl dėl visko, ką
užleidai ant mūsų
ir ką mums padarei,
tu pasielgei teisingai.

⁽³²⁾ Atidavei mus į rankas
mūsų priešams,
nežabotiems ir bjauriems
bedieviams,
neteisingam karaliui, pikčiausiam
visame pasaulyje.

⁽³³⁾ Dabar mes nedrįstame
atverti lūpų;

gėda ir negarbė ištiko tuos,
kurie tau tarnauja ir tave garbina.

⁽³⁴⁾ Dėl savo šventojo vardo
neatmesk mūsų amžinai
ir nepanaikink savo Sandoros.

⁽³⁵⁾ Neatimk iš mūsų savo
gailestingumo

^{3, {24}} Gr. *Septuagintos* vertime šis tekstas įterptas tarp hebr. Dan 3,23 ir 3,24.

^{3, {24}} Dan 3,23

dėl savo bičiulio Abraomo,
dėl savo tarno Izaoko
ir dėl savo šventojo Izraelio.

^[36] Jiems tu pažadėjai
pagausinti palikuonis
kaip dangaus žvaigždės,
kaip smiltis ant jūros kranto.

^[37] Tačiau mes, Viešpatie, tapome
mažesni už bet kurią tautą
ir esame pažeminti šiandien

visame pasaulyje
dėl savo nuodėmių.

^[38] Neturime dabar
nei kunigaikščio, nei
pranašo, nei vado,
nei deginamosios atnašos,
nei aukos,
nei aukojimo, nei smilkalų,
nei vietos aukoti pirmienoms
ir rasti tavo gailestingumui.

^[39] O kad atgailaujančia širdimi
ir nuolankia dvasia

būtume tau tokie mieli,

^[40] kaip avinų bei jaučių
deginamosios aukos

ir kaip tūkstančiai
riebių avinėlių!

Tokia tau priimtina tebūna mūsų
auka šiandien tavo akivaizdoje,
nes tavimi pasitikintieji
nenusivils.

^[41] Dabar mes sekame
tave visa širdimi,

bijome tavęs ir ieškome tavo veido.

^[42] Nepalik mūsų gėdoje,
bet elkis su mumis pagal

savo švelnumą
ir savo gausų gailestingumą.

^[43] Išgelbėk mus savo
nuostabiais darbais

ir pašlovink savo vardą, Viešpatie!

^[44] Teapima sumišimas visus tuos,
kurie daro pikta tavo tarnams;
tebūna jie sugėdinti ir bejėgiai,

tebūna sutriuškinta jų galybė!

^[45] Tesužino, kad tu vienas

esi Viešpats Dievas,
šlovingas visame pasaulyje.

Danieliaus draugai krosnyje

^[46] Tuo tarpu juos įmetusieji karaliaus
tarnai nesiliovė kurstyti krosnį nafta,
derva, pakulomis ir žagarais. ^[47] Lieps-
nos pakilo keturiasdešimt devynias
uolektis virš krosnies, ^[48] driekėsi į
šonus ir sudegino aplink krosnį sto-
vėjusius chaldėjus. ^[49] *Bet Viešpaties
angelas nužengė į krosnį pas Azariją ir
jo draugus, išstūmė plieskiančią ugnį
iš krosnies ^[50] ir padarė krosnies vidų
tokį, tarsi jame būtų pūtęs vėsa dvel-
kiantis vėjelis. Ugnis jų visai nelietė,
neužgavo ir net nevargino. ^[51] Tuomet
visi trys krosnyje vienu balsu giedoja,
garbindami ir šlovindami Dievą:

^[52] Pašlovintas tu, Viešpatie,

mūsų tėvų Dieve,
vertas garbės ir labai
aukštinamas per amžius.

Šlovinamas tavo garbingas
ir šventas vardas,

vertas garbės ir labai
aukštinamas per amžius.

^[53] Šlovinamas tu savo šventoje
garbės šventykloje,
garbinamas ir labai

šlovinamas per amžius.

^[54] Šlovinamas tu, kuris
žvilgsniu matuoji gelmes
nuo savo sosto virš kerubų,
vertas garbės ir labai

aukštinamas per amžius.

^[55] Šlovinamas tu savo

Karalystės soste,
garbinamas ir labai
aukštinamas per amžius.

^[56] Šlovinamas tu
dangaus skliaute,
garbinamas ir labai

aukštinamas per amžius.

^[57] Šlovinkite Viešpatį, visi
Viešpaties kūriniai,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁵⁸ Šlovinkite Viešpatį, dangūs,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁵⁹ Šlovinkite Viešpatį,
Viešpaties angelai,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁶⁰ Šlovinkite Viešpatį,
visi vandenys,
esantys viršum dangaus
skliauto,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁶¹ Šlovinkite Viešpatį,
visos Galybės,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁶² Šlovinkite Viešpatį,
saule ir mėnuli,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁶³ Šlovinkite Viešpatį,
dangaus žvaigždės,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁶⁴ Šlovinkite Viešpatį,
lietūs ir rasa,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁶⁵ Šlovinkite Viešpatį, visi vėjai,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁶⁶ Šlovinkite Viešpatį,
ugnie ir kaitra,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁶⁷ Šlovinkite Viešpatį,
šalti ir karšti,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁶⁸ Šlovinkite Viešpatį,
rasos ir pūgos,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁶⁹ Šlovinkite Viešpatį,
šalna ir vėsuma,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁷⁰ Šlovinkite Viešpatį,
lede ir sniege,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁷¹ Šlovinkite Viešpatį,
naktys ir dienos,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁷² Šlovinkite Viešpatį,
šviesa ir tamsa,
garbinkite ir labai aukštinkite
jį per amžius.

¹⁷³ Šlovinkite Viešpatį,
žaibai ir debesys,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁷⁴ Tešlovina Žemė Viešpatį,
teartina ir labai tešlovina
jį per amžius.

¹⁷⁵ Šlovinkite Viešpatį,
kalnai ir kalvos,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁷⁶ Šlovinkite Viešpatį, visi
dirvoje augantys želmenys,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁷⁷ Šlovinkite Viešpatį,
vandens šaltiniai,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁷⁸ Šlovinkite Viešpatį,
jūros ir upės,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁷⁹ Šlovinkite Viešpatį,
banginiai ir visa,
kas plaukioja vandenyse,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁸⁰ Šlovinkite Viešpatį,
padangių paukščiai,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁸¹ Šlovinkite Viešpatį, visi
žvėrys ir galvijai,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁸²⁾ Šlovinkite Viešpatį, žmonės,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁸³⁾ Šlovink Viešpatį, Izraeli,
garbink ir labai šlovink
jį per amžius.

¹⁸⁴⁾ Šlovinkite Viešpatį,
Viešpaties kunigai,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁸⁵⁾ Šlovinkite Viešpatį,
Viešpaties tarnai,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁸⁶⁾ Šlovinkite Viešpatį,
teisiųjų dvasios ir sielos,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁸⁷⁾ Šlovinkite Viešpatį, ištikimieji
ir nuolankios širdies,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

¹⁸⁸⁾ Šlovinkite Viešpatį,
Hananija, Azarija ir Mišaeli,
garbinkite ir labai šlovinkite
jį per amžius.

Jis ištraukė mus iš pragaro,
išgelbėjo iš mirties rankų.

Jis išlaisvino mus iš ugnimi
plieskiančios krosnies,
išgelbėjo iš ugnies liepsnų.

¹⁸⁹⁾ Dėkokite Viešpačiui,
nes jis geras,

nes jo gailestingumas tveria amžius.

¹⁹⁰⁾ Šlovinkite dievų Dievą visi,
kurie jo pagarbiai bijote,
garbinkite jį ir dėkokite,
nes jo gailestingumas
tveria amžius.

Zuzanos istorija

13 * Babilone gyveno žmogus, var-
du Joakimas. ² Jis buvo vedęs
Hilkijo dukterį Zuzaną, didelio grožio
ir dievobaimingą moterį. ³ Jos tėvai,

būdami pamaldūs, buvo išauklėję savo
dukterį pagal Mozės Įstatymą. ⁴ Joaki-
mas buvo labai turtingas ir turėjo sodą
prie savo namų. Pas jį dažnai susiei-
davo judėjai, nes jis buvo visų garbin-
giausias.

⁵ Tais metais du seniūnai buvo žmo-
nių išrinkti teisėjais, apie kuriuos Vieš-
pats buvo pasakęs: „Nedorybė išėjo iš
Babilono per seniūnus teisėjus, kurie
tik dėjosi vedą žmones“. ⁶ Šie vyrai
dažnai lankydavosi Joakimo namuose,
ir visi eidavo bylinėtis pas juos. ⁷ Vidu-
dienį, žmonėms išėjus, Zuzana eidavo
į vyro sodą pasivaikščioti. ⁸ Abu seniū-
nai, matydami ją kasdien išeinančią
ir vaikščiojančią, užsidedė jos geisti.
⁹ Jiedu pametė protą, nebegrėžė akių
į dangų ir užmiršo teisingus sprendi-
mus. ¹⁰ Abu buvo ją įsimylėję, tačiau
savo geismą vienas nuo kito slėpė,
¹¹ nes gėdijosi kalbėti apie savo gašlų
troškimą sugulti su ja. ¹² Diena po die-
nos jiedu tykojo, norėdami ją pamatyti.
¹³ Kartą jiedu vienas kitam tarė: „Eiki-
me namo, nes jau pietų metas!“ Jie iš-
ėjo ir atsiskyrė vienas nuo kito. ¹⁴ Bet
abu, mėtydami pėdas, sugrižo į tą pa-
čią vietą. Priversti vienas kitam pasi-
aiškinti, jiedu išpažino savo gašlį ais-
trą ir kartu sutarė ieškoti progos, kada
galėtų ją vieną užtikti.

¹⁵ Vieną dieną, jiems belaukiant tin-
kamos progos, ji išėjo į sodą kaip pa-
prastai, tik dviejų tarnaičių lydima. Ji
norėjo sode išsimaudyti, nes buvo la-
bai karšta. ¹⁶ Ten nebuvo jokio žmo-
gaus, išskyrus anuos du seniūnus,
pasislėpusius ir tykojančius jos. ¹⁷ „At-
neškite man aliejaus ir kvepalų, – pa-
liepė ji savo tarnaitėms, – ir uždarykite
sodo vartus, kad galėčiau išsimaudyti“.
¹⁸ Jos padarė, kaip ji liepė. Uždariusios
sodo vartus, jos išėjo pro šonines duris
atnešti daiktų, kurių ji buvo prašiusi.
Seniūnų jos nepastebėjo, nes jie buvo
pasislėpę. ¹⁹ Vos tarnaitėms išėjus, abu
seniūnai pašoko ir pribėgo prie jos.

^{13,1} Gr. *Septuagintos* vertime Dan 13–14 eina po
hebr. Dan 12,13.

²⁰ „Žiūrėk, – sakė jie, – sodo vartai uždaryti, ir niekas negali mūsų matyti. Mes norime tavęs! Sutik ir atsiduok mums! ²¹ O jei nesutinki, mes liudysime prieš tave, sakydami, jog išsiuntėi savo tarnaites dėl to, kad su tavimi buvo jaunas vyriškis“.

²² *Tuomet Zuzana sunkiai atsiduso. „Patekau į spąstus! Juk jei tai darysiu, būsiu pasmerkta mirti, o jei nedarysiu, neištrūksiu iš jūsų rankų.“ ²³ Vis dėlto man geriau patekti į jūsų rankas, negu nusi-dėti Viešpaties akys“.

²⁴ Tuomet Zuzana suklipo, o abu seniūnai pradėjo rėkti ant jos. ²⁵ Vienas jų nubėgo atidaryti sodo vartų. ²⁶ Namiskiai, išgirdę klyksmą sode, įpuolė pro šonines duris pasižiūrėti, kas jai atsitiko. ²⁷ Kai seniūnai papasakojo savo istoriją, tarnai buvo pritrenkti iš gėdos, nes nieko panašaus niekada nebuvo girdėję apie Zuzaną.

²⁸ Kitą dieną, žmonėms susirinkus jos vyro Joakimo namuose, atėjo ir abu seniūnai, pilni nedorų minčių, norėdami pasmerkti Zuzaną mirti. ²⁹ Visų žmonių akivaizdoje jie įsakė: „Pašaukite Joakimo žmoną, Hilkių dukterį Zuzaną“. Ji buvo pašaukta ³⁰ ir atėjo, lydima savo tėvų, vaikų ir visų giminių. ³¹ Zuzana buvo labai grakšti ir graži pasižiūrėti, ³² bet prisidengusi skraiste. O anie nenaudėliai įsakė nutraukti skraistę, kad nors taip pasisotintų jos grožiu. ³³ Artimieji ir visi, kurie ją matė, plūdavo ašaromis.

³⁴ Abu seniūnai pakilo ir žmonių iš visų pusių supami uždėjo savo rankas jai ant galvos. ³⁵ O ji verkdama žvelgė į dangų, nes jos širdis pasitikėjo Viešpačiu. ³⁶ Seniūnai tarė: „Mums bevaikščiojant vieniems sode, įėjo ši moteris su dviem tarnaitėmis. Ji uždarė sodo vartus ir atleido tarnaites.“ ³⁷ Tuomet jaunas vyriškis, kuris buvo ten pasislėpęs, atėjo pas ją ir sugulė su ja. ³⁸ Mes

buvome sodo kampe ir matydami tokį nusikaltimą bėgome prie jų: ³⁹ Nors ir matėme juos gulinčius, vyro nutverti nepajėgėme, nes jis buvo už mus stipresnis. Jis atsidarė vartus ir paspruko. ⁴⁰ Bet mes nutvėrėme šitą ir klausėme, kas buvo tas jaunas vyriškis. ⁴¹ Ji atisakė mums pasakyti. Visa tai mes liudijame“.

Kadangi jie buvo žmonių seniūnai ir teisėjai, visa bendrija patikėjo jais ir pasmerkė ją mirti. ⁴² O Zuzana, visu balsu šaukdama, sakė: „Amžinasis Dieve! Tu žinai visas paslaptis ir žinai visa pirmiau, negu įvyksta! ⁴³ Tu žinai, kad jie melagingai liudijo prieš mane. Argi aš turiu mirti, nors nepadariau nieko, ką jie prieš mane prasimanė?!“

⁴⁴ Viešpats išgirdo jos šauksmą. ⁴⁵ Kai ji buvo vedama mirti, Dievas pažadino vieno jaunuolio, vardu Danielius, šventą dvasią, ⁴⁶ ir jis sušuko didžiu balsu: „Aš nekaltas dėl šios moters kraujo!“

⁴⁷ Tuomet visi žmonės atsisuko į jį, klausdami: „Ką tu nori šiais žodžiais pasakyti?“ ⁴⁸ Atsistojęs tarp jų, jis atsakė: „Nejau jūs tokie kvaili, Izraelio vaikai?! Nejau pasmerksite mirti Izraelio dukterį, neištyrę ir nepažinę, kas yra tiesa? ⁴⁹ Grįžkite į teismo vietą, nes jie melagingai prieš ją liudijo“.

⁵⁰ Visi žmonės paskubomis sugrįžo. Tuomet seniūnai jam tarė: „Ateik, sėskis su mumis ir pasakyk, ką manai, nes Dievas tau davė seniūno amžiaus dovaną“. ⁵¹ Danielius kreipėsi į juos: „Atskirkite šiuos du atokiai vieną nuo kito. Aš juos apklausiu“.

⁵² Kai jie buvo vienas nuo kito atskirti, jis pasišaukė vieną iš jų ir tarė: „Tu pasenai nedorume! Pasivijo tave dabar nuodėmės, kurias darei praeityje, ⁵³ *skelbdamas neteisingus nuosprendžius, pasmerkdamas nekaltus ir išteisindamas kaltuosius, nors

Viešpats sakė: 'Nekalto ir teisingas nežudysi!' ⁵⁴ Taigi dabar, jei tikrai matei šią moterį, pasakyk mums, po kokių medžių matei juos myluojantis!"

Jis atsakė: „Po mastikmedžių“.

⁵⁵ „Iš tikrųjų! – atkirto Danielius. – Tavo melas kris tau ant galvos! Dievo angelas jau paėmė iš Dievo nuosprendį ir perskels tave per pusę!“ ⁵⁶ Tuomet jis paliepė pavadėti jį į šalį ir atvesti kitą.

„Kanaano, o ne Judo palikuonil! – tarė jam Danielius. – Grožis suvedžiojo tave ir gašli aistra ištvirkino tavo širdį! ⁵⁷ Taip jūs elgėtės su Izraelio dukterimis, ir bijodamos jūsų, jos atsiduodavo jums. Bet ši Judo duktė negalėjo pakęsti jūsų nedorumo. ⁵⁸ O dabar, pasakyk man, po kokių medžių užklupai juos myluojantis!“

Jis atsakė: „Po ąžuolų“.

⁵⁹ „Iš tikrųjų! – atkirto Danielius. – Ir tavo melas kris tau ant galvos! Dievo angelas laukia, laikydamas kalaviją rankoje, kol galės perkirsti tave per pusę* ir sunaikinti judu abu!“

⁶⁰ Visa bendrija pratrūko džiaugsmo šauksmais ir šlovino Dievą, kuris gelbsti juo pasitikinčius. ⁶¹ Paskui jie atsisuko prieš tuos du seniūnus, nes jų pačių žodžiais Danielius įrodė, kad jie melagingai liudijo. Jie nubaudė seniūnus bausme, kurią seniūnai norėjo primesti savo artimui. ⁶² *Elgiantis pagal Mozės Įstatymą, jie buvo užmušti. Taip nekaltas kraujas tą dieną buvo išgelbėtas. ⁶³ Hilkijas ir jo žmona šlovino Dievą dėl savo dukters Zuzanos drauge su jos vyru Joakimu ir visais giminėmis, nes nebuvo rasta nieko gėdinga. ⁶⁴ O Danielius nuo tos dienos buvo žmonių labai gerbiamas.

^{13,55} Gr. žodžių žaismas: *schinos* – „mastikmedis“ ir *schizō* – „perskelti“.

^{13,59} Gr. žodžių žaismas: *prinos* – „ąžuolas“ ir *prizō* – „perkirsti“.

^{13,62} Jst 19, 16-21

Danielius ir Belis

14 Kai karalius Astiagas buvo palaidotas su savo protėviais, jo karalystę paėmė Kyras Persas. ² Danielius buvo karaliaus mėgiamas žmogus ir gerbiamas labiau už visus kitus jo bičiulius. ³ *Babiloniečiai turėjo stabą, vardu Belis, ir kasdien jam atnašaudavo dvylika artabių geriausių miltų, keturiasdešimt avių ir šešis metretus vyno. ⁴ Karalius jį irgi šventai gerbė ir eidavo kasdien jo pagarbinti, bet Danielius garbino tik savo Dievą.

⁵ Kai karalius paklausė jo: „Kodėl negarbini Belio?“ – jis atsakė: „Dėl to, kad garbinu ne žmogaus rankomis padarytus stabus, o tik gyvąjį Dievą, sukūrusį dangų ir žemę, valdantį visą žmoniją“. – ⁶ „Nejau nemamai, – tarė jam karalius, – kad Belis yra gyvas dievas? Argi nematai, kiek daug jis kasdien suvalgo ir išgeria?“

⁷ Danielius ėmė juoktis. „Nesiduok suklaidinamas, karaliau, – tarė jis, – nes Belis iš vidaus yra tik molis, o iš lauko tik žalvaris. Jis niekada nieko nei valgė, nei gėrė!“

⁸ Įniršęs karalius pasišaukė Belio kunigus ir tarė jiems: „Jei nepasakysite, kas suvalgo visą tą maistą, mirsite! ⁹ Jei įrodysite, kad Belis visa tai suvalgo, mirs Danielius, nes jis piktžodžiavo Beliui!“ Danielius tarė karaliui: „Tebūna, kaip tu sakai!“

¹⁰ Belio kunigų buvo septyniasdešimt, neskaitant žmonių ir vaikų. Karalius drauge su Danieliumi nuėjo į Belio šventyklą. ¹¹ Belio kunigai kreipėsi į karalių: „Štai mes išeisime laukan, o tu, karaliau, išdėliok valgius, atmiešk vyną ir padėk. Paskui užrakink duris ir užantspauduok savo žiedu. ¹² Jei atėjęs rytoj rytą nepamatysi, kad viskas Belio suvalgyta, mes mirsime. Priešingu atveju temiršta mūsų šmeižikas Danielius!“ ¹³ Jie buvo ramūs, nes po atnašų

^{14,3} Iz 46,1; Jer 51,44

stalu buvo pasidarę slaptą įėjimą, pro kurį paprastai ateidavo maisto suvalgyti.¹⁴ Taigi jiems išėjus, karalius išdėliojo maistą Beliui. O Danielius paliepė savo tarnams atnešti pelenų, ir šie išbarstė juos po visą šventovę tik karaliui matant. Išėję laukan, jie užrakino duris, užantspaudavo karaliaus žiedu ir nuėjo sau.¹⁵ Nakčia kaip paprastai atėjo kunigai drauge su savo žmonomis bei vaikais ir visa suvalgė bei išgėrė.

¹⁶ Kitą rytą karalius atsikėlė labai anksti, kaip ir Danielius.¹⁷ „Danieliau, – paklausė jis, – ar antspaudai tebėra sveiki?“ Jis atsakė: „Sveiki, karaliau“.¹⁸ Tuomet karalius atidarė duris ir metęs žvilgsnį į atnašų stalą visu balsu sušuko: „Beli, tu esi didis! Nėra tavyje jokios apgaulės!“¹⁹ Danielius ėmė juoktis ir sustabdė karalių prie durų. „Pažiūrėk į aslą, – tarė jis, – kieno šie pėdsakai?“²⁰ – „Aš matau, – atsakė karalius, – vyrų, moterų ir vaikų pėdsakus!“

²¹ Įtūžęs karalius įsakė suimti kunigus, jų žmonas ir vaikus. Jie parodė jam slaptąsias duris, pro kurias eidavo suvalgyti, kas būdavo ant atnašų stalo.²² Karalius juos nubaudė mirtimi, o Belį atidavė Danieliui, ir šis sunaikino ir stabą, ir jo šventyklą.

Danielius ir Slibinas

²³ Ten buvo ir didžiulis Slibinas, kurį babiloniečiai irgi garbino.²⁴ Karalius tarė Danieliui: „Tu negali sakyti, kad jis nėra gyvas dievas, todėl pagarbink jį“.

²⁵ Danielius atsakė: „Aš garbinu Viešpatį, savo Dievą, nes tik jis yra gyvasis Dievas.“²⁶ Duok man leidimą, karaliau, ir aš užmušiu šį Slibiną be kalavijo ir lazdos“. – „Duodu tau leidimą“, – atsakė karalius.

²⁷ Tuomet Danielius paėmė deguto, taukų ir plaukų, juos drauge pavirino, padarė iš jų gniužulus ir pamaitino Slibiną. Suėdęs juos, Slibinas persprogo. „Žiūrėkite, – pasakė Danielius, – ką jūs garbinate!“

²⁸ Apie tai išgirdę, babiloniečiai labai susierzino ir susibūrė prieš karalių. „Karaliumi tapo judėjas! – sakė jie. – Jis sunaikino Belį, užmušė Slibiną ir išžudė kunigus!“²⁹ Jie nuėjo pas karalių ir pareikalavo: „Išduok mums Danielių! O jei ne, nužudysime tave ir tavo šeimą!“³⁰ Matydamas, kad jie smarkiai jį puola, karalius, reikalo verčiamas, atidavė jiems Danielių.³¹ *Jie įmetė jį į liūtų duobę. Ten jis išbuvo šešias dienas.³² Duobėje buvo septyni liūtai. Kasdien jie buvo maitinami dviem lavonais ir dviem avimis, bet tuo metu jiems neduota nieko, kad jie tikrai suėstų Danielių.

³³ Judėjoje tuo metu gyveno pranašas Habakukas. Ištroškinęs avienos ir įtrupinęs duonos į puodą, jis ėjo į laukus, nešdamas pjovėjams.³⁴ Viešpaties angelas tarė Habakukui: „Nunešk valgį, kurį laikai rankoje, į Babiloną Danieliui liūtų duobėje“.

³⁵ „Viešpatie, – atsakė Habakukas, – aš niekada nesu matęs Babilono ir nežinau, kur yra ta duobė!“³⁶ *Viešpaties angelas pagriebė jį už galvos ir pakėlęs už plaukų vėjo gūsiu nunešė į Babiloną tiesiai ant duobės.³⁷ „Danieliau, Danieliau, – šaukė Habakukas, – imk valgį, kurį Dievas tau atsiuntė!“

³⁸ „Tu atminei mane, Dieve! – tarė Danielius. – Nepalikai tų, kurie tave myli!“³⁹ Danieliui pradėjus valgyti, Viešpaties angelas tuojau pat sugrąžino Habakuką į jo kraštą.

⁴⁰ Septintą dieną karalius atėjo Danieliaus apraudoti. Jis priėjo prie duobės ir žvilgterėjo į vidų: ten, tarp liūtų, sėdėjo Danielius!⁴¹ Karalius sušuko visu balsu: „Didis esi, Viešpatie, Danieliaus Dieve, ir nėra kito, išskyrus tave!“

⁴² Danielių jis išleido ir į duobę įmetė tuos, kurie norėjo jį pražudyti. Jie buvo bemat suryti jo akyse.

^{14,31-32} Dan 6,16-24

^{14,36} Ez 8,3

NAUJASIS TESTAMENTAS

KETURIOS EVANGELIJOS

Keturiomis evangelijomis (gr. *tetra euaggelion*, lot. *quattuor evangelia*) vadinamos pirmos keturios NT knygos.

Trys iš jų (*Evangelija pagal Matą*, *Evangelija pagal Morkų* ir *Evangelija pagal Luką*), tarpusavyje turinčios daug bendra ir besiskiriančios nuo ketvirtos (*Evangelijos pagal Joną*), dar vadinamos **sinoptinėmis evangelijomis** (gr. *synopsis* „apžvalga“).

Žodis **evangelija** (gr. *euaggelion* < *eu* „gerai“ + *aggelia* „naujiena, žinia“), senovėje reiškęs gerą naujieną (plg. hebr. *bešōrāh* „gera naujiena, gera žinia“), apdovanojimą už jos atnešimą arba padėkos už ją auką dievams ir tik Romos imperijos laikais įgijęs religinį matmenį (imperatoriaus gimimas, įžengimas į sostą, nutarimai ir veiksmai kaip „geros naujienos“ valdiniais), NT buvo naujai įprasmintas. Pirmiausia juo vadinta Jėzaus skelbiama išganymo geroji naujiena, paskui – apaštaly ir mokinių skelbiama geroji naujiena apie Jėzų ir galiausiai – raštai, kuriuose surašyta ši geroji naujiena, t. y. Jėzaus žodžiai ir darbai. Tačiau ir po to, kai evangelijomis pradėta vadinti knygas, o evangelistais – jų autorius, krikščionys aiškiai suvokė turį vieną **Evangeliją**, užrašytą kelių autorių („pagal“ Matą, Morkų, Luką ir Joną).

EVANGELIJA PAGAL MATĄ

Evangelija pagal Matą (gr. *euaggelion kata maththaion*, lot. *evangelium secundum matth(a)eum*) vadinama apaštalo Mato Levio, pasak tradicijos aramėjiškai ar hebrajiškai surašiusio „Jėzaus posakius“ (50–60 m. po Kr.), vardu, tačiau iš tikrųjų parašyta graikiškai apie 80 m. po Kr.

Pasakojami įvykiai dėstomi nuosekliai: Jėzaus kilmės knyga ir gimimas (sk. 1–2), Jono Krikštytojo veikla (3,1–12), Jėzaus krikštas ir gundymas (3,13–4,11), veikla Galilėjoje (4,12–18,35), kelionė į Jeruzalę (sk. 19–20), kančios savaitė, nukryžiuavimas ir laidojimas (sk. 21–27), Jėzaus prisikėlimas ir apsireiškimas mokiniams (sk. 28).

Iš judėjų kilusiems krikščionims Jėzus atskleidžiamas kaip nuo seno išpranašautas ir lauktas Mesijas.

Jėzaus kilmė

(Lk 3,23–38)

1 Jėzaus Kristaus, sūnaus Dovydo, sūnaus Abraomo, kilmės knyga.

² Abraomui gimė Izaokas,

Izaokui gimė Jokūbas,

Jokūbui gimė Judas ir jo broliai.

³ Judui gimė Faras* ir

Zara* iš Tamaros,

Farui gimė Esromas*,

Esromui gimė Aramas.

⁴ Aramui gimė Aminadabas,

Aminadabui gimė Naasonas*,

Naasonui gimė Salmonas*.

⁵ Salmonui gimė Bozas iš Rahabos,

Boazui gimė Jobedas iš Rūtos,

Jobedui gimė Jesė.

⁶ Jessei gimė karalius Dovydas.

Dovydui gimė Saliamonas

iš Ūrijos žmonos.

⁷ Saliamonui gimė Roboamas*,

Roboamui gimė Abija,

Abijai gimė Asa.

⁸ Asai gimė Juozapatas;

Juozapatui gimė Joramas*,

Joramui gimė Ozijas*.

⁹ Ozijui gimė Joatamas*,

Joatamui gimė Achazas*,

Achazui gimė Ezekijas.

¹⁰ Ezekijui gimė Manasas,

Manasui gimė Amonas,

Amonui gimė Jozijas*

¹¹ Jozijui gimė Jechonijas*

ir jo broliai *ištrėmimo
į Babiloną laikais.

¹² Po ištrėmimo į Babiloną

Jechonijui gimė Salatielis*,

Salatieliui gimė Zorobabelis*.

¹³ Zorobabeliui gimė Abijudas,

Abijudui gimė Eliakimas,

Eliakimui gimė Azoras*.

¹⁴ Azorui gimė Sadokas,

^{1,8} ST – Jehoramas.

^{1,8} ST – Uzijas.

^{1,9} ST – jotamas.

^{1,9} ST – Ahazas.

^{1,10} ST – Jošijas.

^{1,11} Lk 3,27 – Neris.

^{1,11} 2 Kar 24,14–15; 2 Met 36,10; Jer 27,20

^{1,12} ST – Šaltielis.

^{1,12} ST – Zerubabelis.

^{1,13} ST – Ahitubas.

^{1,3} ST – Perecoas.

^{1,3} ST – Zerachas.

^{1,3} ST – Hecronas.

^{1,4} ST – Nachšonas.

^{1,4} ST – Salma, Lk 3,32 – Sala.

^{1,7} ST – Rehabeamas.

Sadokui gimė Achimas,

Achimui gimė Elijudas.

¹⁵ Elijudui gimė Eleazaras,

Eleazarui gimė Matanas,

Matanui gimė Jokūbas.

¹⁶ Jokūbui gimė Juozapas – vyras Marijos, iš kurios gimė Jėzus, vadinas Kristumi.

¹⁷ Taigi nuo Abraomo iki Dovydo iš viso keturiolika kartų, nuo Dovydo iki ištrėmimo į Babiloną – keturiolika kartų ir nuo ištrėmimo į Babiloną iki Kristaus – keturiolika kartų.

Jėzaus gimimas

(Lk 1,26-38; 2,1-7)

¹⁸ Jėzaus Kristaus gimimas buvo toksai. Jo motina *Marija buvo susižadėjusi su Juozapu; dar nepradėjus jiems kartu gyventi, Šventosios Dvasios veikimu ji tapo nėščia. ¹⁹ Jos vyras Juozapas, būdamas teisingas ir nenorėdamas daryti jai nešlovės, sumanė tylomis ją atleisti. ²⁰ Kai jis nusprendė taip padaryti, per sapną pasirodė jam Viešpaties angelas ir tarė: „Juozapai, Dovydo sūnau, nebijok parsivesti į namus savo žmonos Marijos, nes jos vaisius yra iš Šventosios Dvasios. ²¹ Ji pagimdys sūnų, kuriam *tu duosi Jėzaus vardą, nes jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių“. ²² Visa tai įvyko, kad išsipildytų Viešpaties žodžiai, pasakyti per pranašą:

²³ *Štai mergelė nešios įsčiose ir pagimdys sūnų,

ir jis vadinsis Emanuelis,

o tai reiškia: *„Dievas su mumis“.

²⁴ Atsikėlęs Juozapas padarė taip, kaip Viešpaties angelo buvo įsakyta, ir parsivedė žmoną pas save. ²⁵ Jis negyveno su ja kaip vyras, iki ji pagimdė sūnų, ir *jis pavadino jį Jėzumi.

^{1,18} Lk 1,27

^{1,21} Lk 1,31

^{1,23} Iz 7,14

^{1,23} Iz 8,10

^{1,25} Lk 2,21

Rytų išminčių apsilankymas

2 Jėzui gimus Judėjos Betliejuje karaliaus Erodo dienomis, štai atkeliavo į Jeruzalę išminčiai iš Rytų šalies ² ir klausinėjo: „Kur yra gimusis Žydų karalius? Mes matėme užtekant jo žvaigždę ir atvykome jo pagarbinti“. ³ Tai išgirdęs, karalius Erodas sunerimo, o su juo ir visa Jeruzalė. ⁴ Jis susikvietė visus tautos aukštuosius kunigus bei Rašto aiškintojus ir teiravosi, kur turėjęs gimti Mesijas. ⁵ Tie jam atsakė: „Judėjos Betliejuje, nes pranašas yra parašęs:

⁶ *Ir tu, Judo žemės Betliejau, anaip tol nesi menkiausias tarp žymiųjų Judo miestų, nes iš tavęs išeis vadas, kuris ganys mano tautą – Izraelį“.

⁷ Tuomet Erodas, slapčia pasikvietęs išminčius, smulkiai juos išklausinėjo apie žvaigždės pasirodymo metą ⁸ ir siųsdamas į Betliejų tarė: „Keliaukite ir viską sužinokite apie kūdikį. Radę praneškite man, kad ir aš nuvykęs jį pagarbinčiau“. ⁹ Išklause karaliaus, išminčiai leidosi kelionėn. Ir štai žvaigždė, kurią jie buvo matę užtekant, traukė pirmą, kol sustojo ties ta vieta, kur buvo kūdikis. ¹⁰ Išvydę žvaigždę, jie be galo džiaugėsi. ¹¹ Įžengę į namus, pamatė kūdikį su motina Marija ir parpuolę ant žemės jį pagarbino. Paskui jie atidengė savo brangenybų dėžutes ir davė jam dovanų: aukso, smilkalų ir miros. ¹² Sapne įspėti nebegrižti pas Erodą, kitu keliu pasuko į savo kraštą.

Bėgimas į Egiptą

¹³ Išminčiams iškeliavus, štai vėl pasirodo Juozapui sapne Viešpaties angelas ir sako: „Kelkis, imk kūdikį su motina ir bėk į Egiptą. Pasilik ten, kol tau pasakysiu, nes Erodas ieškos kūdikio, norėdamas jį nužudyti“. ¹⁴ Atsikėlęs nakčia, Juozapas pasiėmė kūdikį ir

^{2,6} Mch 5,1

motiną ir pasitraukė į Egiptą.¹⁵ Ten jis prabuvo iki Erodo mirties, kad išsipildytų Viešpaties žodžiai, pasakyti per pranašą:

**Iš Egipto pašaukiau savo Sūnų.*

Kūdikių žudynės

¹⁶ Erodas, pamatęs, kad jį išminčiai apvylė, baisiai įniršo ir pasiuntė išžudyti Betliejuje ir jo apylinkėje visus berniukus, dvejų metų ir jaunesnius, pagal laiką, kurį buvo patyręs iš išminčių.¹⁷ Tuomet išsipildė pranašo Jeremijo žodžiai:

*¹⁸ *Pasigirdo šauksmas Ramoje,
garsios dejonės ir aimanos;
tai Rachelė rauda savo vaikų,
ir niekas jau jos nepaguos,
nes jų nebėra.*

Sugrįžimas į Nazaretą

¹⁹ Erodiui mirus, štai Viešpaties angelas pasirodo per sapną Juozapui Egipte:

²⁰ ir sako: „Kelkis, imk kūdikį su motina ir keliauk į Izraelio kraštą, nes jau mirė tie, kurie tykojo kūdikio gyvybės“. ²¹ Tuomet Juozapas atsikėlė, pasiėmė kūdikį ir motiną ir pargrižo į Izraelio žemę. ²² Išgirdęs, jog Archelajas valdo Judėją po savo tėvo Erodo, pabūgo ten vykti. Įspėtas sapne, nukeliavo į Galilėjos sritį ²³ ir *apsigyveno Nazareto mieste, kad išsipildytų pranašų žodžiai: „Jį vadins Nazariečiu“.

Jonas Krikštytojas

(Mk 1,1-8; Lk 3,1-18; Jn 1,19-20)

3 Anomis dienomis pasirodė Jonas Krikštytojas. Jis skelbė Judėjos dykumoje: ² „Atsiverskite, nes prisiar-

^{2,15} Oz 11,1

^{2,18} Jer 31,15

^{2,23} Mk 1,24; Lk 2,39; Jn 1,45

^{2,23} Plg. vietovardį Nazara (Mt 4,13; Lk 4,16) ir asketus nazyrus (Sk 6,13-21; Tš 13,5). Dar žr. Nazarėnas (Mk 1,24).

^{3,2} Mt 4,17; Mk 1,15

tino dangaus karalystę“. ³ O jis buvo tasai, apie kurį pranašas Izaijas yra pasakęs:

**Tyruose šaukiančiojo balsas:*

Taisykite Viešpačiui kelią!

Ištiesinkite jam takus!

⁴ Pats Jonas *vilkėjo kupranugario vilnų apdaru, o strėnas buvo susisijos odiniu diržu. Jo maistas buvo skėriai ir lauko medus. ⁵ Tuomet pas jį ėmė rinktis Jeruzalės gyventojai, visa Judėja ir visa Pajordanė. ⁶ Jie išpažindavo nuodėmes ir buvo jo krikštijami Jordano upėje. ⁷ Pamatęs daug fariziejų ir sadukiejų, einančių krikštytis, Jonas juos barė: „*Angių išperos, kas jus pamokė bėgti nuo besiantinančios rūstybės? ⁸ Duokite atsivertimą liudijančių vaisių! ⁹ Ir nemėginkite ramintis: *Juk mūsų tėvas – Abraomas*. Aš jums sakau, kad Dievas gali pažadinti Abraeliui vaikų iš šitų akmenų. ¹⁰ Štai kirvis jau prie medžio šaknų, ir *kiekvienas medis, kuris neduoda gerų vaisių, bus iškirstas ir įmestas į ugnį. ¹¹ Aš jus krikštiju vandeniui atsivertimui, bet po manęs ateis galingesnis už mane; aš nevertas jam nė apavo nuauti. Jisai krikštys jus Šventąja Dvasia ir ugnimi. ¹² Jo rankoje – vėtyklė, ir jis išvalys savo kluoną. Kviečius surinks į klėtį, o pelus sudegins neužgesinama ugnimi“.

Jėzaus krikštas

(Mk 1,9-11; Lk 3,21-22; Jn 1,29-34)

¹³ Tuomet Jėzus iš Galilėjos atėjo prie Jordano pas Joną krikštytis. ¹⁴ Jonas jį atkalbinėjo: „Tai aš turėčiau būti tavo pakrikštytas, o tu ateini pas mane!“ ¹⁵ Bet Jėzus jam atsakė: „Šį kartą paklausyk! Taip mudviem dera atlikti visa, kas reikalinga teisumui“. Tada

^{3,3} Iz 40,3

^{3,4} 2 Kar 1,8

^{3,7} Mt 12,34; 23,33

^{3,9} Jn 8,33

^{3,10} Mt 7,19

Jonas sutiko. ¹⁶ Pakrikštytas Jėzus tuoj išbrido iš vandens. Staiga jam atsivėrė dangus, ir jis pamatė Dievo Dvasią, sklendžiančią žemyn it balandį ir nusileidžiančią ant jo. ¹⁷ O balsas iš dangaus prabilo: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi“.

Jėzaus gundymas

(Mk 1,12-13; Lk 4,1-13)

4 Paskui Jėzus buvo Dvasios nuvestas į dykumą, kad ten būtų *vėlnio gundomas. ² Išpasninkavęs keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, jis buvo labai alkanas. ³ Prie jo prisiartinio gundytojas ir tarė: „Jei tu Dievo Sūnus, liepk, kad šie akmenys pavirstų duona“. ⁴ Bet Jėzus atsakė: „Parašyta:

**Žmogus gyvas ne viena duona,
bet ir kiekvienu žodžiu,
kuris išeina iš Dievo lūpų“.*

⁵ Tada vėlnias jį paima į šventąjį miestą, pastato ant šventyklos šelmens ⁶ ir sako: „Jei tu Dievo Sūnus, pulk žemyn, nes parašyta:

**Jis lieps savo angelams
globoti tave, ;*

**ir jie nešios tave ant rankų,
kad neužsigautum kojos į akmenį“.*

⁷ Jėzus jam atsako: „Taip pat parašyta:

**Negundyk Viešpaties, savo Dievo“.*

⁸ Vėlnias vėl paima jį į labai aukštą kalną ir rodydamas viso pasaulio karalystes bei jų didybę ⁹ taria: „Visa tai aš tau atiduosiu, jei parpuolęs pagarbinsi mane“. ¹⁰ Tada Jėzus atsako: „Eik šalin, šėtone! Juk parašyta:

**Viešpatį, savo Dievą, tegarbink
ir jam vienam tetarnauk!“*

¹¹ Tuomet vėlnias nuo jo atsitraukė; štai angelai prisiartinio ir jam tarnavo.

Sugrįžimas į Galilėją

(Mk 1,14-15; Lk 4,14)

¹² Išgirdęs, kad *Jonas suimtas, Jėzus pasitraukė į Galilėją. ¹³ Jis paliko Nazarą* ir *apsistojo Kafarnaume, prie ežero, kur susieina Zabulono ir Neftalio* sritys. ¹⁴ Išsipildė pranašo Izaijo žodžiai:

*¹⁵ *Zabulono žeme ir
Neftalio žeme!*

*Paežerės juosta, žeme
už Jordano –
pagonių Galilėja!*

*¹⁶ Tamsybėje tūnanti tauta
išvydo skaisčią šviesą,
gyvenantiems ūksmingoje
mirties šalyje
užtekėjo šviesybė.*

¹⁷ Nuo to meto Jėzus ėmė skelbti: „Atsiverskite, nes prisiartinio dangaus karalystė!“

Pirmieji mokiniai

(Mk 1,16-20; Lk 5,1-11)

¹⁸ Vaikščiodamas palei Galilėjos ežerą, Jėzus pamatė du brolius – Simoną, vadinamą Petru, ir jo brolių Andriejų – metančių tinklą į ežerą; mat jie buvo žvejai. ¹⁹ Jis tarė: „Eikite paskui manel! Aš padarysiu jus žmonių žvejais“. ²⁰ Tuodu tuojau paliko tinklus ir nuėjo su juo.

²¹ Paėjęs toliau, Jėzus pamatė kitus du brolius – Zebediejaus sūnų Jokūbą ir jo brolių Joną. Jiedu su savo tėvu Zebediejumi valtyje taisė tinklus. Jis ir tuos pašaukė. ²² Jie, tučtuojau palikę valtį ir tėvą, nuėjo su juo.

^{3,17} Iz 42,1; Mt 12,18; 17,5; Mk 1,11; Lk 9,35

^{4,1} Hbr 2,18; 4,15

^{4,4} Jst 8,3

^{4,6} Ps 91,11

^{4,6} Ps 91,12

^{4,7} Jst 6,16

^{4,10} Jst 6,13

^{4,12} Mt 14,3; Mk 6,17; Lk 3,19-20

^{4,13} T. y. Nazaretą.

^{4,13} Jn 2,12

^{4,13} ST – Naftalis.

^{4,15-16} Iz 9,1-2

^{4,17} Mt 3,2

Jėzus gydo

(Mk 1,39; 3,7-8; Lk 4,14-15. 44; 6,17-18)

²³ *Jėzus vaikščiojo po visą Galilėją, mokydamas sinagogose, skelbdamas karalystės Evangeliją ir gydydamas žmonėse visokias ligas bei negalias. ²⁴ Net visoje Sirijoje pasklido apie jį garsas. Žmonės nešdavo pas jį visus sergančius, įvairiausių ligų bei kentėjimų suimtus – demonų apsėstus, narkvišas bei paralyžiuotus, – o jis išgydavo juos. ²⁵ Paskui jį sekė ištisi pulkai žmonių iš Galilėjos, Dekapolio, Jeruzalės, Judėjos ir Užjordanės.

Kalno pamokslo pradžia

5 Matydamas minias, Jėzus užkopė į kalną ir atsisėdo. Prie jo prisitartino mokiniai. ² Atvėręs lūpas jis mokė:

Palaiminimai

(Lk 6,20-23)

³ „Palaiminti turintys vargdienio dvasią; jų yra dangaus karalystė.

⁴ Palaiminti *liūdintys; jie bus paguosti.

⁵ Palaiminti *romieji; jie paveldės žemę.

⁶ Palaiminti *alkstantys ir trokštantys teismo; jie bus pasotinti.

⁷ Palaiminti gailestingieji; jie susilauks gailestingumo.

⁸ Palaiminti *tyraširdžiai; jie regės Dievą.

⁹ Palaiminti taikdariai; jie bus vadinami Dievo vaikais.

¹⁰ Palaiminti *persekiojami dėl teismo; jų yra dangaus karalystė.

¹¹ *Palaiminti jūs, kai dėl manęs esate niekinami ir persekiojami bei meluojant visai šmeižiami. ¹² Būkite linksmi ir džiūgaukite, nes jūsų laukia gausus atlygis danguje. Juk lygiai taip kadaise buvo *persekiojami ir pranašai.“

Druska ir šviesa

(Mk 9,50; 4,21; Lk 14,34-35; 8,16; 11,33)

¹³ * „Jūs – žemės druska. Jei druska netektų sūrumo, kuo gi ją reiktų pasūdyti? Ji niekam netinka, ir belieka ją išberti žmonėms sumindžioti. ¹⁴ *Jūs – pasaulio šviesa. Neįmanoma nuslėpti miesto, kuris pastatytas ant kalno. ¹⁵ Ir *niekas nevožia indu degančio žiburio, bet jį stato į žibintuvą, kad šviestų visiems, kas yra namuose. ¹⁶ Taip tešviečia ir jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, *kad jie matytų gerus jūsų darbus ir šlovintų jūsų Tėvą danguje.

Išstatymo įvykdymas

(Lk 16,17)

¹⁷ Nemanykite, jog aš atėjęs panaikinti Įstatymo ar Pranašų. Ne panaikinti jų atėjau, bet įvykdyti. ¹⁸ *Iš tiesų sakau jums: kol dangus ir žemė nepraeis, nė viena raidelė ir nė vienas brūkšnelis neišnyks iš Įstatymo, viskas išsipildys. ¹⁹ Todėl, kas pažeistų bent vieną iš mažiausių paliepiimų ir taip elgtis mokytų žmones, tas bus vadinamas mažiausiu dangaus karalystėje. O kas juos vykdys ir jų mokys, bus vadinamas didžiu dangaus karalystėje. ²⁰ Taigi sakau jums: jeigu teismu neviršysite Rašto aiškintojų ir fariziejų, neįeisite į dangaus karalystę.

5,11 1 Pt 4,14

5,12 2 Met 36,16; Apd 7,52

5,13 Mk 9,50; Lk 14,34-35

5,14 Jn 8,12; 9,5

5,15 Mk 4,21; Lk 8,16; 11,33

5,16 1 Pt 2,12

5,18 Lk 16,17

4,23 Mt 9,35; Mk 1,39

5,4 Iz 61,2

5,5 Ps 37,11

5,6 Iz 55,1-2

5,8 Ps 24,3-4

5,10 1 Pt 3,14

Rūstybė ir susitaikymas

(Mk 11,25; Lk 12,58-59)

²¹ Jūs esate girdėję, kad protėviams buvo pasakyta: **Nežudyk*; o kas nužudo, turės atsakyti teisme. ²² O aš jums sakau: jei kas pyksta ant savo brolio, turi atsakyti teisme. Kas sako savo broliui: *‘Pusgalvi!’* – tas turės stoti prieš aukščiausiojo teismo tarybą. O kas sako: *‘Beproti!’* – tas smerktinas į pragaro ugnį. ²³ Jei neši dovaną prie aukuro ir ten prisimeni, jog tavo brolis turi šį tą prieš tave, ²⁴ palik savo atnašą tenai prie aukuro, eik pirmiau susitaikyti su broliu ir tik tada sugrįžęs aukok savo dovaną.

²⁵ Greitai susitark su savo ieškovu, dar kelyje į teismą, kad ieškovas neįduotų tavęs teisėjui, o teisėjas – teismo vykdytojui ir kad tu nepakliūtum į kalėjimą. ²⁶ Iš tiesų sakau tau: neišeisi iš ten, kol neatsiteisi ligi paskutinio skatiko*.

Svetimavimas

(Mt 18,8-9; Mk 9,43-47)

²⁷ Jūs esate girdėję, jog buvo pasakyta: **Nesvetimauk!* ²⁸ O aš jums sakau: kiekvienas, kuris geidulingai žvelgia į moterį, jau svetimauja savo širdimi. ²⁹ *Jeigu tavo dešinioji akis skatina tave nusidėti, išlupk ją ir mesk šalin. Verčiau tau netekti vieno nario, negu kad visas kūnas būtų įmestas į pragarą. ³⁰ *Ir jeigu tavo dešinioji ranka gundo tave nusidėti, nukirsk ją ir mesk šalin. Verčiau tau netekti vieno nario, negu kad visas kūnas patektų į pragarą.

Skyrybos

(Mt 19,9; Mk 10,11-12; Lk 16,18)

³¹ Taip pat buvo pasakyta: **Kas atleidžia žmoną, tegul išduoda jai skyrybų*

^{5,21} Iš 20,13; Jst 5,17

^{5,26} Pažod.: „kvadranso“.

^{5,27} Iš 20,14; Jst 5,18

^{5,29} Mt 18,9; Mk 9,47

^{5,30} Mt 18,8; Mk 9,43

^{5,31} Jst 24,1-4; Mt 19,7; Mk 10,4

rašą. ³² *O aš jums sakau: kiekvienas, kuris atleidžia žmoną, jei ne ištvirtavimo atveju, skatina ją svetimauti; ir jeigu kas atleistąją veda, svetimauja.

Priesaikos

(Ps 48,3; 1 Kor 1,17-19)

³³ Taip pat esate girdėję, jog protėviams buvo pasakyta: **Nelaužyk priesaikos**, bet **ištesėk Viešpačiui savo priesaikas*. ³⁴ O aš jums sakau: **išvis neprisiekinėkite nei dangumi, nes jis – Dievo sostas, nei žeme, nes ji – jo pakojis, nei Jeruzale, nes ji – didžiojo Karaliaus miestas*. ³⁶ Neprisiek nei savo galva, nes negali nė vieno plauko padaryti balto ar juodo. ³⁷ Verčiau jūs sakykite: *‘Taip’, jei taip, ‘Ne’, jei ne, o kas viršaus, tai iš piktojo*.

Priešų meilė

(Lk 6,27-36; Rom 12,19-21)

³⁸ Jūs esate girdėję, jog buvo pasakyta: **Akis už akį ir dantis už dantį*. ³⁹ O aš jums sakau: nesipriešink piktam [žmogui], bet jei kas tave užgautų per dešininį skruostą, atsuk jam ir kitą. ⁴⁰ Jei kas nori su tavimi bylinėtis ir paimti tavo marškinius, atiduok jam ir apsiaustą. ⁴¹ Jei kas verstų tave nueiti mylią, nueik su juo dvi. ⁴² Prašančiam duok ir nuo norinčio iš tavęs pasiskolinti nenusigrežk.

⁴³ Jūs esate girdėję, jog buvo pasakyta: **Mylėk savo artimą ir nekęsk priešo*. ⁴⁴ O aš jums sakau: mylėkite savo priešus ir melskitės už savo

^{5,32} Mt 19,9; Mk 10,11-12; Lk 16,18; 1 Kor 7,10-11

^{5,33} Kun 19,12

^{5,33} Arba: „Kreivai neprisiek“.

^{5,33} Sk 30,2; Jst 23,21

^{5,34} Jok 5,12

^{5,34} Iz 66,1; Mt 23,22

^{5,35} Iz 66,1

^{5,35} Ps 48,2

^{5,38} Iš 21,24; Kun 24,20; Jst 19,21

^{5,43} Kun 19,18

persekiotojus*, ⁴⁵ kad būtumėte savo dangiškojo Tėvo vaikai; jis juk leidžia savo saulei tekėti blogiesiems ir geriesiems, siunčia lietu ant teisųjų ir neteisųjų. ⁴⁶ Jei mylite tik tuos, kurie jus myli, tai kokį atlygį gausite? Argi taip nesieltgia ir muitininkai?! ⁴⁷ Ir jeigu sveikinate tiktai savo brolius, tai kuo gi viršijate kitus? Argi to nedaro ir pagony? ⁴⁸ *Taigi būkite tokie tobuli, kaip jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas.

Išmalda

(Lk 16,14-15; Jn 5,44; 12,43)

6 Venkite daryti savo teisumo darbus žmonių akyse, *kad būtumėte jų matomi, antraip negausite užmokesčio iš savo Tėvo danguje. ² Todėl dalydamas išmalda, netrimtuok sinagose ir gatvėse, kaip daro veidmainiai, kad būtų žmonių giriami. Iš tiesų sakau jums: jie jau atsiėmė užmokestį. ³ Kai tu daliji išmalda, tenezino tavo kairė, ką daro dešinė, ⁴ kad tavo išmalda liktų slaptoje, o tavo Tėvas, regintis slaptoje, tau atlygins.

Tikroji malda

(Lk 11,2-4)

⁵ Kai meldžiatės, nebūkite tokie kaip veidmainiai, *kurie mėgsta melstis, stovėdami sinagose ir aikštėse, kad būtų žmonių matomi. Iš tiesų sakau jums: jie jau atsiėmė užmokestį. ⁶ Kai tu panorėsi melstis, eik į savo kambarėlį ir užsiraikinęs melskis savo Tėvui, esančiam slaptoje, o tavo Tėvas, regintis slaptoje, tau atlygins.

⁷ Melsdamiesi nedaugiažodžiaukite kaip pagony: jie tariasi būsią išklau-

syti dėl žodžių gausumo. ⁸ Nedarykite taip kaip jie. Jums dar neprašius, jūsų Tėvas žino, ko jums reikia. ⁹ Todėl melskitės taip:

„Tėve mūsų, kuris esi danguje, teesie šventas tavo vardas,

¹⁰ teateinie tavo karalystė, teesie tavo valia

kaip danguje, taip ir žemėje.

¹¹ Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien

¹² ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame

savo kaltininkams.

¹³ Ir nevesk mūsų į pagundą, bet gelbėk mus nuo pikto*.

¹⁴ *Jeigu jūs atleisite žmonėms jų nusižengimus, tai ir jūsų dangiškasis Tėvas atleis jums. ¹⁵ O jeigu neatleisite žmonėms, tai nė jūsų Tėvas neatleis jūsų nusižengimų.

Pasninkas

(Mt 23,27-28)

¹⁶ Kai pasninkaujate, nebūkite paniurę kaip veidmainiai; jie perkreipia veidus, kad žmonės matytų juos pasninkaujant. Iš tiesų sakau jums: jie jau atsiėmė užmokestį. ¹⁷ O tu pasninkaudamas pasitepk [aliejumi] galvą ir nusiprausk veidą, ¹⁸ kad ne žmonėms rodytumeis pasninkaujęs, bet savo Tėvui, kuris yra slaptoje. Ir tavo Tėvas, regintis slaptoje, tau atlygins.

Tikrasis lobis

(Lk 12,33-34; Jok 5,2-3)

¹⁹ *Nesikraukite lobių žemėje, kur kandys ir rūdys ėda, kur vagys įsilaužia ir vagia. ²⁰ Verčiau kraukitės lobį danguje, kur nei kandys, nei rūdys neėda, kur vagys neįsilaužia ir nevagia, ²¹ nes kur tavo lobis, ten ir tavo širdis.

^{5,44} Kai kuriuose rankr.: „Mylėkite savo priešus, gera darykite tiems, kurie jūsų nekenčia, melskitės už savo persekiotojus ir šmeižėjus“.

^{5,48} Kun 19,2; Jst 18,13

^{6,1} Mt 23,5

^{6,5} Lk 18,10-14

^{6,13} Kai kuriuose rankr. priduriama: „nes tavo yra karalystė ir galybė, ir garbė per amžius. Amen“.

^{6,14-15} Mk 11,25-26

^{6,19} Jok 5,2-3

Akis – kūno žiburys

(Mk 7,21-23; Lk 11,34-36)

²² Kūno žiburys yra akis. Todėl jei tavo akis sveika, visam tavo kūnui bus šviesu. ²³ O jeigu tavo akis nesveika, visas tavo kūnas skendės tamsoje. Taigi jei tavyje esanti šviesa tamsi, tai kokia baisi toji tamsa!

Dievas ir Mamona

(Lk 16,13)

²⁴ Niekas negali tarnauti dviem šeimininkams: arba jis vieno nekęs, o kitą mylės, arba prie vieno bus prisirišęs, o kitą nieku vers. Negalite tarnauti Dievui ir Mamonai.

Pasitikėjimas Apvaizda

(Lk 12,22-31; Jk 4,13-14)

²⁵ Todėl aš sakau jums: per daug nesi rūpinkite savo gyvybe, ką valgysite, nei savo kūnu, kuo vilkėsite. Argi gyvybė ne daugiau už maistą ir kūnas – už drabužį? ²⁶ Įsižiūrėkite į padangių sparnuotčius: nei jie sėja, nei įjauna, nei įkluonus krauna, o jūsų dangiškasis Tėvas juos maitina. Argi jūs ne daug vertesni už juos? ²⁷ O kas iš jūsų gali savo rūpesčiu bent per vieną sprindį prailginti sau gyvenimą?! ²⁸ Ir kam gi taip rūpinatės drabužiu?! Pasižiūrėkite, kaip auga lauko lelijos. Jos nesidarbuoja ir neverpia, ²⁹ bet sakau jums: nė *Saliamonas pačioje savo didybėje nebuvo taip pasipuošęs kaip kiekviena jų. ³⁰ Jeigu Dievas taip aprengia laukų gėlę, kuri šiandien žydi, o rytoj metama į krosnį, tai argi jis dar labiau nepasirūpins jumis, mažatikiai? ³¹ Todėl nesisielokite ir neklausinėkite: 'Ką valgysime?' – arba: 'Ką gersime?' – arba: 'Kuo vilkėsime?' ³² Visų tų dalykų vaikosi pagony. Jūsų dangiškasis Tėvas juk žino, kad viso to jums reikia. ³³ Jūs pirmiausia ieškokite Dievo karalystės ir jo teisumo, o visa tai bus jums pridėta. ³⁴ Taigi nesi rūpinkite rytdie-

na, nes rytojus pats pasirūpins savimi. Kiekvienai dienai gana savo vargo.

Neteiskite kitų

(Mk 4,24; Lk 6,37-42)

7 Neteiskite, kad nebūtumėte teisiami. ² Koku teismu teisiatė, tokiu ir patys būsite teisiami, ir *koku saiku seikite, tokiu ir jums bus atseikėta. ³ Kodėl gi matai krislą savo brolio akyje, o nepastebi rąsto savojoje?! ⁴ Arba kaip gali sakyti broliui: 'Leisk, išimsiu krislą iš tavo akies', – kai tavo akyje rąstas?! ⁵ Veidmainy, pirmiau išritink rąstą iš savo akies, o paskui pažiūrėsi, kaip išimti krislę iš brolio akies.

⁶ Neduokite šventenybių šunims ir nebarstykite savo perlų kiaulėms, kad kartais jų nesutryptų ir apsigręžusios jūsų pačių nesudraskytų.

Ištverminga malda

(Mk 11,24; Lk 11,9-13; 13,1-8; Jn 14,13)

⁷ Prašykite, ir jums bus duota, ieškokite, ir rasite, belskite, ir bus jums atidaryta. ⁸ Kiekvienas, kas prašo, gauna, kas ieško, randa, ir beldžiančiam atidaroma. ⁹ Argi atsiras iš jūsų žmogus, kuris savo vaikui, prašančiam duonos, duotų akmenį?! ¹⁰ Arba jeigu jis prašytų žuvies, nejaugi paduotų jam gyvatę? ¹¹ Tad jei jūs, būdami nelabi, mokate savo vaikams duoti gerų daiktų, juo labiau jūsų dangiškasis Tėvas duos gera tiems, kurie jį prašo.

Aukso taisyklė

(Lk 6,31)

¹² Tad visa, *ko norite, kad jums darytų žmonės, ir jūs patys jiems darykite, nes tai ir yra Įstatymas ir Pranašai.

Du keliai

(Lk 13,24; Jn 10,4-10)

¹³ Įeikite pro ankštus vartus, nes erdvūs vartai ir platus kelias į pražūtį, ir

daug juo einančių. ¹⁴ Kokie ankšti var-
tai ir koks siauras kelias į gyvenimą!
Tik nedaugelis jį atranda.

Netikri pranašai

(Lk 6,43-44; Gal 5,19-24)

¹⁵ Sergėkitės netikrų pranašų, kurie at-
eina pas jus avių kailyje, o viduje yra
plėšrūs vilkai. ¹⁶ Jūs pažinsite juos iš
vaisių. Argi kas gali pasiskinti vynuog-
ių nuo erškėčių ar figų nuo usnių?!
¹⁷ Juk geras medis duoda gerus vaisius,
o netikęs medis – blogus. ¹⁸ Geras me-
dis negali duoti blogų vaisių, o neti-
kęs – gerų. ¹⁹ *Kiekvienas medis, ku-
ris neduoda gerų vaisių, bus iškirstas
ir įmestas į ugnį. ²⁰ *Taigi jūs pažinsite
juos iš vaisių.

Tikrieji sekėjai

(Lk 6,46-49; 13,26-27)

²¹ Ne kiekvienas, kuris man šaukia:
‘Viešpatie, Viešpatie!’ – įeis į dan-
gaus karalystę, bet tik tas, kuris vykdo
mano dangiškojo Tėvo valią. ²² Dauge-
lis man sakys, tai diena atėjus: ‘Viešpa-
tie, Viešpatie, argi mes nepranašavome
tavo vardu, argi neišvarinėjome demo-
nų tavo vardu, argi nedarėme daugybės
stebuklų tavo vardu?!’ ²³ Tuomet jiems
pareikšiu: ‘Aš niekuomet jūsų nepaži-
nojau. *Šalin nuo manęs, nedorėliai!’

²⁴ Kas klauso šitų mano žodžių ir
juos vykdo, panašus į išmintingą žmo-
gų, pasistačiusį namą ant uolos. ²⁵ Pra-
pliupo liūtys, ištvinio upės, pakilo vėjai
ir daužėsi į tą namą. Tačiau jis nesu-
griuvo, nes buvo pastatytas ant uolos.

²⁶ Kas klauso šitų mano žodžių ir jų ne-
vykdo, panašus į paiką žmogų, pasista-
čiusį namą ant smėlio. ²⁷ Prapliupo liū-
tys, ištvinio upės, pakilo vėjai ir daužėsi
į tą namą, ir jis sugriuvo, o jo griuvimas
buvo smarkus“.

Kalno pamokslo pabaiga

(Mk 1,22; Lk 4,32; 7,1)

²⁸ Kai Jėzus baigė tas kalbas, minios
*stebėjosi jo mokslu, ²⁹ nes jis mokė ne
kaip jų Rašto aiškintojai, bet kaip tu-
rintis galią.

Raupsuotojo išgydymas

(Mk 1,40-45; Lk 5,12-16)

8 Kai Jėzus leidosi nuo kalno, jį lydė-
jo didelės minios. ² Štai prisiartino
raupsuotasis ir parpuolė prieš jį ant
žemės, maldaudamas: „Viešpatie, jei
panorėsi, gali mane padaryti švarų“.
³ Jėzus ištiesė ranką, palietė jį ir tarė:
„Noriu, būk švarus!“ Ir tuojau raup-
sai išnyko. ⁴ Jėzus pridūrė: „Žiūrėk,
niekam nepasakok, bet eik pasirodyti
kunigui* ir *paaukok Mozės įsakytą at-
našą kaip liudijimą jiems“.

Šimtininko tikėjimas

(Lk 7,1-10; Jn 4,46-53)

⁵ Sugrįžus į Kafarnaumą, prisiartino
prie Jėzaus šimtininkas, maldauda-
mas: ⁶ „Viešpatie, mano tarnas guli
namie paralyžiuotas ir baisiai kan-
kinasi“. ⁷ Jėzus jam tarė: „Einu išgy-
dysiu jį“. ⁸ Šimtininkas atsakė: „Vieš-
patie, nesu vertas, kad užeitum po
mano stogu, bet tik tark žodį, ir mano
tarnas pasveiks. ⁹ Juk ir aš, pats būda-
mas valdinys, turiu sau pavaldžių ka-
reivių. Taigi sakau vienam: ‘Eik!’ – ir
jis eina; sakau kitam: ‘Ateik čionai!’ –
ir jis ateina; sakau tarnui: ‘Daryk tai!’
– ir jis daro“. ¹⁰ Tai girdėdamas, Jėzus
stebėjosi ir kalbėjo einantiems iš pa-
skos: „Iš tiesų sakau jums: niekur Iz-
raelyje neradau tokio tikėjimo! ¹¹ *To-
dėl aš jums sakau: daugelis ateis iš
rytų ir vakarų ir susės dangaus kara-
lystėje prie stalo su Abraomu, Izaoku

^{7,19} Mt 3,10; Lk 3,9

^{7,20} Mt 12,33

^{7,23} Ps 6,8

^{7,28-29} Mk 1,22; Lk 4,32

^{8,4} Žr. Kun 14,2.

^{8,4} Kun 14,1-32

^{8,11} Lk 13,29

ir Jokūbu. ¹² O karalystės vaikai *bus išmesti laukan į tamsybes. Ten bus verksmas ir dantų griežimas“. ¹³ Šimtininkui Jėzus tarė: „Eik, tebūnie tau, kaip įtikėjai!“ Ir tą pačią valandą tarnas pagijo.

Kafarnaumo stebuklai

(Mk 1,29-34; Lk 4,38-41)

¹⁴ Atėjęs į Petro namus, Jėzus pamatė jo uošvę gulinčią ir karščiuojančią. ¹⁵ Jis palietė jos ranką, ir karštis paliovė. Toji atsikėlė ir galėjo jam patarnauti.

¹⁶ Vakarui atėjus, žmonės sugabeno pas Jėzų daug demono apsėstųjų. Jis išvarė dvasias žodžiu ir išgydė visus liģonius, ¹⁷ kad išsipildytų pranašo Izaijo žodžiai:

**Jis prisiėmė mūsų negalias,
užsikrovė mūsų ligas.*

Pašaukimo sunkumai

(Lk 9,57-60)

¹⁸ Matydamas aplinkui didžiulę minią, Jėzus įsakė irtis į kitą krantą. ¹⁹ Čia ėjo vienas Rašto aiškintojas ir tarė jam: „Mokytojai, aš seksiu paskui tave, kur tik tu eisi!“ ²⁰ Jėzus atsakė: „Lapės turi urvus, padangių sparnuočiai – lizdus, o Žmogaus Sūnus neturi kur galvos priglausti“.

²¹ Kitas jo mokinyš prašė: „Viešpatie, leisk man pirmiau pareiti tėvo palaidoti“. ²² Bet Jėzus atsakė: „Sek paskui mane ir palik mirusiems laidoti savo numirėlius“.

Audros nutildymas

(Mk 4,35-41; Lk 8,22-25)

²³ Jėzus įlipo į valtį, ir mokiniai paskui jį. ²⁴ Ir štai ežere pakilo tokia smarki audra*, kad bangos sėmė valtį. O jis miegojo. ²⁵ Mokiniai pripuolę ėmė jį

žadinti, šaukdami: „Viešpatie, gelbėk, žūvame!“ ²⁶ Jis jiems tarė: „Ko jūs tokie bailūs, mažatikiai?“ Paskui atsikėlė, sudraudė vėjus bei ežerą, ir pasidarė visiškai ramu. ²⁷ Žmonės stebėjosi ir kalbėjo: „Kas jis per vienas, kad net vėjai ir marios jo klauso?“

Apsėstųjų išgydymas

(Mk 5,1-20; Lk 8,26-39)

²⁸ Kai Jėzus priplaukė kitą krantą gadariečių* krašte, jam priešais atbėgo du demonų apsėstieji, išlindę iš kapinių rūsių. Juodu buvo tokie pavojingi, kad niekas negalėjo praeiti anuo keliu. ²⁹ Ir štai jiedu ėmė šaukti: „Ko tau iš mūsų reikia, Dievo Sūnau?! Atėjai pirma laiko mūsų kankinti?“ ³⁰ Truputį toliau ganėsi didelė kaimenė kiaulių. ³¹ Demonai ėmė prašyti: „Jeigu mus išvarysi, tai siųsk kiaulių kaimenėn“. ³² Ir jis jiems tarė: „Eikite!“ Tuomet demonai išėjo ir apniko kiaules. Ir štai visa kaimenė metėsi nuo skardžio į ežerą ir gavo galą vilnyse. ³³ Piemenys pabėgo ir pasiekę miestą viską išpasakojo, taip pat ir apie apsėstuosius. ³⁴ Tada visas miestas išėjo priešais Jėzų ir vos jį pamatę, prašė pasišalinti iš jų krašto.

Paralitiko išgydymas

(Mk 2,1-12; Lk 5,17-26)

9 Įlipęs į valtį, Jėzus persikėlė per ežerą ir sugrįžo į savo miestą. ² Ir štai jam atnešė paralyžiuotą žmogų, paguldytą ant neštuvų. Pamatęs jų tikėjimą, Jėzus tarė paralyžiuotajam: „Nenusimink, sūnau, tavo nuodėmės atleistos!“ ³ Kai kurie Rašto aiškintojai ėmė murmėti: „Tasai piktžodžiauja!“ ⁴ Skaitydamas jų mintis, Jėzus tarė: „Kam taip piktaį mąstote savo širdyje? ⁵ Kas gi lengviau – ar pasakyti: ‘Tavo nuodėmės atleistos’, ar liepti: ‘Kelkis ir vaikščio!’?“ ⁶ Ir todėl,

^{8,12} Mt 22,13; 25,30; Lk 13,28

^{8,17} Iz 53,4

^{8,24} Pažod.: „drebėjimas“.

^{8,28} Mk 5,1 ir Lk 8,26.37 – geraziečių.

kad žinotumėte Žmogaus Sūnų turint galią žemėje atleisti nuodėmes, – čia jis kreipėsi į paralyžiuotąjį, – kelkis, pasiimk neštuvus ir eik namo!“ ⁷ Šis atsistojo ir nuėjo namo. ⁸ Visa tai pamąčiusios, minios išsigando ir šlovinno Dievą, suteikusį tokią galią žmonėms.

Mato pašaukimas

(Mk 2,13-17; Lk 5,27-32)

⁹ Iškeliaudamas iš ten, Jėzus pamatė muitinėje sėdintį žmogų, vardu Matą, ir tarė jam: „Sek paskui mane!“ Šis atsikėlė ir nuėjo paskui jį. ¹⁰ *Kai jis Mato namuose sėdosi prie stalo, ten susirinko daug muitininkų bei nusidėjėlių, kurie susėdo šalia Jėzaus ir jo mokinių.

¹¹ Fariziejai, tai išvydę, prikišo jo mokiniams: „Kodėl jūsų Mokytojas valgo su muitininkais ir nusidėjėliais?“ ¹² Šitai girdėdamas, Jėzus atsiliepė: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, o ligoniams. ¹³ *Eikite ir pasimokykite, ką reiškia žodžiai: **Aš noriu gailestingumo, o ne aukos*. Aš ir atėjau šaukti ne teisiųjų, bet nusidėjėlių“.

Pasninkas; nauja ir sena

(Mk 2,18-22; Lk 5,33-39)

¹⁴ Tada priėjo Jono mokiniai ir paklausė: „Kodėl mes ir fariziejai pasninkaujame, o tavo mokiniai nepasninkauja?“ ¹⁵ Jėzus atsakė: „Argi gali vestuvininiai gedėti, kol su jais yra jaunikis? Ateis dienos, kai jaunikis iš jų bus atimtas, ir tada jie pasninkaus.“

¹⁶ Niekas palaikio drabužio nelo-po naujo milo lopu, nes toks lopinys atplėšia drabužio gabalą, ir skylė tik padidėja. ¹⁷ Taip pat niekas nepila jau-no vyno į senus vynmaišius, antraip vynmaišiai plyštų, vynas išsilietų ir vynmaišiai niekais nueitų. Bet jaunas

vynas pilamas į naujus vynmaišius, ir abeji išsilaiko“.

Kiti išgydymai

(Mk 5,21-43; Lk 8,40-56; 11,14-15;

Mt 12,22-24)

¹⁸ Jam taip bekalbant, prisiartino vienas [sinagogos] vyresnysis, pagarbino jį ir tarė: „Ką tik mirė mano dukrelė. Bet ateik, uždėk ant jos ranką, ir ji atgis“. ¹⁹ Jėzus atsikėlė ir nuėjo paskui jį kartu su mokiniiais.

²⁰ Ir štai moteris, jau dvylika metų serganti kraujoplūdžiu, prisiartino iš paskos ir palietė jo apsiausto apvadą. ²¹ Mat ji pati sau kalbėjo: „Jei tik palytėčiau jo drabužį, išgyčiau“. ²² Jėzus, atsi-gręžęs ir ją pamatęs, tarė: „Nenusimink, dukterie, tavo tikėjimas išgydė tave“. Ir tą pačią akimirką moteris pagijo.

²³ Atėjęs į vyresniojo namus ir pamatęs varždininkus bei raudančią minią, ²⁴ Jėzus paliepė: „Išeikite, nes mergaitė ne mirusi, o miega“. Jie tik juokėsi iš jo. ²⁵ Kai minia buvo išvaryta, jis įžengė vidun, paėmė mergaitę už rankos, ir ta atsikėlė. ²⁶ Garsas apie tai pasklido po visą aną kraštą.

²⁷ Jėzui išeinant, du neregiai sekė įkandin ir šaukė: „Pasigailėk mūsų, Dovydo Sūnau!“ ²⁸ Kai jis pasiekė namus, neregiai užėjo pas jį. Jėzus paklausė: „Ar tikite, kad aš galiu jus pagydyti?“ Šie atsakė: „Taip, Viešpatie!“ ²⁹ Tada jis palietė jų akis ir tarė: „Tebūnie jums, kaip tikite“. ³⁰ Ir atsivėrė jiems akys. Jėzus prigrasė: „Žiūrėkite, kad niekas nesužinotų!“ ³¹ Tačiau tie išėję išgarsino jį po visą tą kraštą.

³² Jiems pasitraukus, štai buvo atvestas demono apsėstas nebylys. ³³ Iš-varius demoną, nebylys prakalbo. Minios stebėjosi ir sakė: „Dar niekad Izraelyje nėra buvę tokių dalykų“. ³⁴ O fariziejai kalbėjo: „Jis išvaro demonus jų valdovo galia“.

^{9,10-11} Lk 15,1-2

^{9,13} Mt 12,7

^{9,13} Oz 6,6

^{9,34} Mt 10,25; 12,24; Mk 3,22; Lk 11,15

Suvargusios minios

(Mk 6,34; Lk 10,2; Jn 4,35-38)

³⁵ *Jėzus ėjo per visus miestus ir kaimus, mokydamas sinagogose, skelbdamas karalystės Evangeliją ir gydymas visokias ligas bei negalias.

³⁶ Matydamas minias, jis gailėjosi žmonių, nes jie buvo suvargę ir apkeisti *lyg avys be piemens. ³⁷ Tuomet jis tarė mokiniams: „Pjūtis didelė, o darbininkų mažai. ³⁸ Melskite pjūtis šeiminingai, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“.

Apaštalų pašaukimas

(Mk 3,14-19; Lk 9,1-6)

10 Pasišaukęs dvylika mokinių, Jėzus suteikė jiems valdžią ne-tyrosioms dvasioms, kad išvarinėtu jas ir gydytų visokias ligas bei negalias.

² Štai dvylikos apaštalų vardai: pirmas Simonas, pavadintas Petru, ir jo brolis Andriejus, Zebediejaus sūnus Jokūbas ir jo brolis Jonas, ³ Pilypas ir Baltramiejus, Tomas ir muitininkas Matas, Alfiejaus sūnus Jokūbas ir Tadas, ⁴ Simonas Kananajus* ir Judas Iskarijotas, kuris ir išdavė jį. ⁵ Šituos dvylika Jėzus išsiuntė, duodamas jiems nurodymų:

„Nenuklyskite pas pagonis ir neužsukite į samariečių miestus. ⁶ Verčiau lankykite pražuvusias Izraelio namų avis. ⁷ *Eikite ir skelbkite, jog prisiartinio dangaus karalystė. ⁸ Gydykite ligonius, prikeltkite mirusius, apvalykite raupsuotus, išvarinėkite demonus. Dovanai gavote, dovanai ir duokite! ⁹ Neįsigykite nei aukso, nei sidabro, nei

variokų savo kapšams prikimšti; ¹⁰ nei kelionmaišio, nei dvejų marškinių, nei apavo, nei lazdos, nes *darbininkas vertas savo valgio.

¹¹ Atėję į kokį nors miestą ar kaimą, susiieškokite vertą žmogų ir apsistokite pas jį, kol išvyksite. ¹² Įeidami į namus, pasveikinkite juos*. ¹³ Ir jeigu namai bus verti, teateinie po jų stogu jūsų ramybė. O jeigu nebus verti, jūsų ramybė tesugrįžta jums. ¹⁴ *Jei kur jūsų nepriimtų ir jūsų žodžių neklausytų, tai išėję iš tokių namų ar tokio miesto nusikratykite ir dulkes nuo kojų. ¹⁵ Iš tiesų *sakau jums: *Sodomos ir Gomo-ros žemei bus lengviau teismo dieną negu tokiam miestui.

Persekiojimai

(Mk 13,9-13; Lk 21,12-16; 12,11-12; 6,40; Jn 13,16)

¹⁶ *Štai aš siunčiu jus kaip avis tarp vilkų. Todėl būkite gudrūs kaip žaltčiai ir neklastingi kaip balandžiai. ¹⁷ *Sergėkitės žmonių, nes jie įskundinės jus teismams ir plaks savo sinagogose. ¹⁸ Jūs būsite dėl manęs vedžiojami pas valdovus bei karalius liudyti jiems ir pagonims. ¹⁹ Kai jie jus įskųs, nesirūpinkite, kaip ar ką kalbėsite, nes tą valandą jums bus duota, ką jūs turite sakyti. ²⁰ Tada jau nebe jūs kalbėsite, o jūsų Tėvo Dvasia kalbės jūsų lūpomis.

²¹ *Brolis išduos mirti broį ir tėvas – sūnų, o vaikai sukils prieš gimdytojus ir žudys juos. ²² *Jūs būsite visų

^{10,10} 1 Kor 9,14; 1 Tim 5,18

^{10,12} Kai kuriuose rankr. priduriama: „Ramybė teesie šitiems namams!“

^{10,14} Apd 13,51

^{10,15} Mt 11,24

^{10,15} Pr 19,24-28

^{10,16} Lk 10,3

^{10,17-20} Mk 13,9-11; Lk 12,11-12; 21,12-15

^{10,21} Mk 13,12; Lk 21,16

^{10,22} Mt 24,9; Mk 13,13; Lk 21,17

^{9,35} Mt 4,23; Mk 1,39; Lk 4,44

^{9,36} Sk 27,17; 1 Kar 22,17; 2 Met 18,16; Ez 34,5;

Zch 10,2; Mk 6,34

^{9,37-38} Lk 10,2

^{10,4} Gr. *kananaios* (iš hebr. *qan'ana'*) „uolusis“.

Žr. Lk 6,15.

^{10,7-15} Lk 10,4-12

nekenčiami dėl mano vardo. Bet *kas ištvers iki galo, bus išgelbėtas.

²³ Kai pradės jus persekioti viename mieste, bėkite į kitą*. Iš tiesų sakau jums: dar nebūsitė apibėgę Izraelio miestų, kai ateis Žmogaus Sūnus.

²⁴ *Mokinys nėra aukštesnis už savo mokytoją *nei tarnas už šeimininką. ²⁵ Pakanka, jei mokinys priilygsta mokytojui ir tarnas šeimininkui. Tad jei *šeimos galvą jie praminė Belzebulu, tai ką kalbėti apie namiškus!

Drąsa ir tiesumas

(Mk 4,22; 8,38; Lk 12,2-9; 8,17; 9,26)

²⁶ Taigi nebijokite jų. Juk *nėra nieko uždengta, kas nebus atidengta, ir nieko paslėpta, kas nepasidarys žinoma. ²⁷ Ką jums kalbu tamsoje, sakykite vidury dienos, ir ką šnibždu į ausį, garsiai skelbkite nuo stogų. ²⁸ Nebijokite tų, kurie žudo kūną, bet negali užmušti sielos. Verčiau bijokite to, kuris gali pražudyti ir sielą, ir kūną pragare. ²⁹ Argi ne du žvirbliai parduodami už skatiką*? Ir vis dėlto nė vienas jų nekrinta žemėn be Jūsų Tėvo valios. ³⁰ O Jūsų net visi galvos plaukai suskaityti. ³¹ Tad nebijokite! Jūs vertesni už daugybę žvirblių.

³² Kas išpažins mane žmonių akivaizdoje, tą ir aš išpažinsiu savo dangiškojo Tėvo akivaizdoje. ³³ *O kas išsigins manęs žmonių akivaizdoje, to ir aš išsiginsiu savo dangiškojo Tėvo akivaizdoje.

^{10,22} Mt 24,13; Mk 13,13

^{10,23} Kai kuriuose rankr. priduriama: „o jei ir šitame persekios, bėkite dar į kitą“.

^{10,24} Lk 6,40

^{10,24} Jn 13,16; 15,20

^{10,25} Mt 9,34; 12,24; Mk 3,22; Lk 11,15

^{10,26} Mk 4,22; Lk 8,17

^{10,29} Pažod.: „asą“.

^{10,33} 2 Tim 2,12

Ryžtingumas

(Mk 8,34-35; Lk 12,51-53; 14,26-27; 9,23-24; Jn 12,25)

³⁴ Nemanykite, jog aš atėjęs nešti žemei ramybės. Aš atėjau nešti ne ramybės, o kalavijo. ³⁵ Atėjau sukiršinti *sūnaus prieš tėvą, dukters prieš motiną ir marčios prieš anytą. ³⁶ Žmogaus namiškiei taps jam priešais.

³⁷ Kas myli* tėvą ar motiną labiau negu mane, nevertas manęs. Kas myli sūnų ar dukterį labiau negu mane, nevertas manęs. ³⁸ *Kas neima savo kryžiaus ir seka paskui mane, nevertas manęs. ³⁹ *Kas išsaugo savo gyvybę, praras ją, o kas praranda savo gyvybę dėl manęs, atras ją.

Pamokymų pabaiga

(Mt 18,1-6; Mk 9,37-41; Jn 12,44-45; 13,20)

⁴⁰ *Kas jus priima, tas mane priima. O *kas priima mane, priima tą, kuris yra mane siuntęs. ⁴¹ Kas priima pranašą dėl to, kad jis pranašas, gaus pranašo užmokestį. Kas priima teisųjį dėl to, kad jis teisysis, gaus teisiojo užmokestį. ⁴² Ir kas paduos bent taurę šalto vandens atsigerti vienam šitų žmonių dėl to, kad jis yra mokinys – iš tiesų sakau jums, – tasai nepraras savo užmokesčio“.

Jonas Krikštytojas ir Jėzus

(Lk 7,18-28; 16,16)

11 Baigęs nurodymus dvylikai mokinių, Jėzus iškeliavo mokyti ir skelbti [Evangelijos] kituose miestuose.

² Jonas, išgirdęs kalėjime apie Kristaus darbus, nusiuntė savo mokinius jo paklausti: ³ „Ar tu esi tas, kuris turi ateiti, ar mums laukti kito?“ ⁴ Jėzus

^{10,35-36} Mch 7,6

^{10,37} T. y. yra prisirišęs.

^{10,38} Mt 16,24; Mk 8,34; Lk 9,23; Lk 14,27

^{10,39} Mt 16,25; Mk 8,35; Lk 9,24; 17,33; Jn 12,25

^{10,40} Lk 10,16; Jn 13,20

^{10,40} Mk 9,37; Lk 9,48

atsakė: „Keliaukite ir apsakyskite Jonui, ką čia girdite ir matote: ⁵**aklieji praregi, raišieji vaikščioja, raupsuotieji apvalomi, kurtieji girdi*, mirusieji prikeliami, ⁶**vargdieniams skelbiama geroji naujiena*.⁶ Ir palaimintas, kas nepasipiktins manimi“.

⁷Jiems nueinant, Jėzus ėmė kalbėti minioms apie Joną: „Ko išėjote į dykumą pažiūrėti? Ar vėjo linguojamos nendrės? ⁸Ir ko išėjote pamatyti? Ar švelniais drabužiais vilkinčio žmogaus? Švelniais drabužiais vilkintys antai gyvena karaliaus rūmuose. ⁹Tai ko gi išėjote? Ar pamatyti pranašo? Taip, sakau jums, ir daugiau negu pranašo! ¹⁰Jis yra tasai, apie kurį parašyta:

**Štai aš siunčiu pirmą tavęs savo pasiuntinį,
ir jis nuties tau kelią.*

¹¹Iš tiesų sakau jums: tarp gimusių iš moterų nėra buvę didesnio už Joną Krikštytoją, bet ir mažiausias dangaus karalystėje didesnis už jį. ¹²*Nuo Jono Krikštytojo dienų iki dabar dangaus karalystė jėga puolama, ir smarkieji ją sau grobia. ¹³Visi pranašai ir įstatymas pranašavo iki Jono, ¹⁴ir jeigu norite priimti, tai *jis yra tas Elisas, kuris turi ateiti. ¹⁵Kas turi ausis, teklausos!

Jėzus apie savo kartą

(Lk 7,31-35)

¹⁶Su kuo galėčiau palyginti šią kartą? Ji panaši į vaikus, kurie sėdi prekyvietėje ir šaukia savo draugams:

¹⁷‘Mes jums grojome,
o jūs nešokote.
Mes giedojome raudas, o
jūs nerypavote...’

¹⁸Buvo atėjęs Jonas, nevalgis ir neriantis, tai jie kalbėjo: ‘Jis demono

apsėstas’. ¹⁹Atėjo Žmogaus Sūnus, valgantis ir geriantis, tai jie sako: ‘Štai rišūnas ir vyno gėrėjas, muitininkų ir nusidėjėlių bičiulis’. Ir vis dėlto išmintis pasiteisina savo darbais“.

Vargas neatsiverčiantiems

(Lk 10,13-15)

²⁰Tada Jėzus ėmė priekaištauti miestams, kuriuose buvo padaryta daugumas jo stebuklų, kad jie neatsivertė: ²¹„Vargas tau, Chorazine! Vargas tau, Betsaida! Jeigu *Tyre ar Sidone būtų įvykę tokių stebuklų, kokie padaryti pas jus, jie seniai būtų atsivertę ir atgailoję su ašutine bei pelenuose. ²²To dėl sakau jums: Tyru ir Sidonui bus lengviau teismo dieną negu jums! ²³Ir tu, Kafarnaume, *negi būsi išaukštintas iki dangaus? Tu nugarmėsi iki mirusiųjų pasaulio! Jeigu *Sodomoje būtų įvykę tokių stebuklų, kokių įvyko tavyje, ji stovėtų dar ir šiandien. ²⁴To dėl sakau jums: Sodomos žemei *bus lengviau teismo dieną negu tau“.

Jėzaus misija

(Lk 10,21-22)

²⁵Anuo metu Jėzus bylojo: „Aš šlovinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad paslėpei tai nuo išmintingųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams.

²⁶Taip, Tėve, nes tau taip patiko.

²⁷*Viskas man yra mano
Tėvo atiduota;
ir *niekas nepažįsta
Sūnaus, tik Tėvas,
nei Tėvo niekas nepažįsta,
tik Sūnus
ir tas, kam Sūnus panorės apreikšti.

^{11,21} Iz 23,1-18; Ez 26,1-28,26; Jl 4,4-8; Am 1,9-10; Zch 9,2-4

^{11,23} Iz 14,13-15

^{11,23} Pr 19,24-28

^{11,24} Mt 10,15; Lk 10,12

^{11,27} Jn 3,35

^{11,27} Jn 1,18; 10,15

^{11,5} Iz 35,5-6

^{11,5} Iz 61,1

^{11,10} Mal 3,1

^{11,12-13} Lk 16,16

^{11,14} Mal 3,23; Mt 17,10-13; Mk 9,11-13

²⁸ Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti; aš jus atgaivinsiu!

²⁹ Imkite ant savo pečių mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš romus ir nuolankios širdies, ir **jūs rasite savo sieloms atgaivą.*

³⁰ Mano jungas švelnus, mano našta lengva“.

Jėzus ir fariziejai

(Mk 2,23-28; Lk 6,1-5)

12 Anuo metu šabo dieną Jėzus ėjo per javų lauką. Jo mokiniai buvo išalkę, tad **ėmė skintis varpų ir valgyti.* ²Tai pamatę, fariziejai jam sakė: „Žiūrėk, tavo mokiniai daro, kas per šabą draudžiama“. ³Jis atsakė: „Ar neskaitėte, **ką darė Dovydas ir jo palydovai, būdami alkani?* ⁴Kaip jie nuėjo į Dievo Namus ir valgė padėtinės duonos, **nors nevalia buvo jos valgyti nei jam, nei jo palydovams, o vien tik kunigams.* ⁵*Arba gal neskaitėte Įstatyme, jog per šabą kunigai šventykloje pažeidžia šabo poilsį ir nenusikalsta? ⁶Bet sakau jums: čia daugiau negu šventykla! ⁷*Jei būtumėte supratę, ką reiškia **aš noriu gailestingumo, o ne aukos,* nebūtumėte pasmerkę nekaltų.

⁸Žmogaus Sūnus yra šabo Viešpats“.

⁹Iš ten išėjęs, jis atėjo į jų sinagogą. ¹⁰Čia buvo žmogus padžiūvusia ranka. Jie paklausė Jėzų (kad galėtų apkaltinti): „Ar leistina šabo dieną gydyti?“ ¹¹Jis atsakė: „Kas iš jūsų, turėdamas vieną avį, jeigu ji per šabą įkris į duobę, nestvers jos ir neištrauks?!“ ¹²O kiek daug

^{11,29} Jer 6,16

^{12,1} Jst 23,26

^{12,3-4} 1 Sam 21,1-6

^{12,4} Kun 24,9

^{12,5} Sk 28,9-10

^{12,7} Mt 9,13

^{12,7} Oz 6,6

^{12,11} Lk 14,5

brangesnis už avį žmogus! Taigi leistina daryti gera šabo dieną“. ¹³Tuomet tarė žmogui: „Ištiesk ranką!“ Tas ištiesė, ir ji tapo sveika kaip ir antrąjį. ¹⁴Išėję fariziejai susimokė Jėzų prąžudyti.

Jėzus – išrinktasis

¹⁵Tai žinodamas, Jėzus pasitraukė iš ten. Daugelis sekė paskui jį, ir jis visus gydė, ¹⁶bet įspėdavo, kad jo negarsintų. ¹⁷Taip turėjo išsipildyti pranašo Izaijo žodžiai:

¹⁸**Štai mano išrinktasis tarnas, mano mylimasis, kuriuo gėrisi mano siela.*

Aš suteiksiu jam savo Dvasią, ir jis skelbs tautoms teisingumą.

¹⁹*Jis nesiginčys, nešauks, ir negirdės niekas gatvėse jo balso.*

²⁰*Jis nenulauš palūžusios nendrės ir neužgesins gruzdančio dagčio, kol nenuves į pergalę teisingumo;*

²¹o jo vardas teiks viltį tautoms.

Jėzus ir Belzebulas

(Mt 9,32-34; Mk 3,23-30; 9,40; Lk 11,14-23)

²²Kartą pas Jėzų buvę atvestas apsėstasis, kuris buvo aklas ir nebylys. Jėzus išgydė jį, tada šis prakalbo ir praregėjo.

²³Ištisos minios netvėrė iš nuostabos ir klausinėjo: „Ar nebus šitas Dovydo Sūnus?!“ ²⁴Tai išgirdę, fariziejai sakė: „Jis išvaro demonus ne kitaip, kaip tik demonų valdovo Belzebulo galia“. ²⁵Žinodamas jų mintis, Jėzus tarė: „Kiekviena suskilusi karalystė bus nusiaubta, ir joks suskilęs miestas ar namas neišsilaikys. ²⁶Tad jeigu šėtonas išvarinėtų šėtoną, irgi būtų savyje susiskaldęs. Kaipgi tuomet galėtų išsilaikyti jo karalystė? ²⁷Jeigu jau aš išvarau demonus Belzebulo galia, tai kieno galia išvaro jūsų sekėjai*?! Todėl jie bus

^{12,18-21} Iz 42,1-4

^{12,24} Mt 9,34; 10,25

^{12,27} Pažod.: „jūsų sūnūs“.

jūsų teisėjai. ²⁸ Bet jeigu aš išvarau demonus Dievo Dvasios jėga, tai tikrai pas jus atėjo Dievo karalystė.

²⁹ Argi gali kas nors įsilaužti į galiūno namus ir pasiglemžti jo turtą, pirmiau nesurišęs galiūno?! Tik tada jis apiplėš jo namus.

³⁰ *Kas ne su manimi, tas prieš mane, ir kas su manimi nerenka, tas barsto.

Nuodėmės Šventajai Dvasiai

(Mt 7,16-20; Lk 12,10; 6,43-45)

³¹ Sakau jums: kiekviena nuodėmė ir piktžodžiavimas bus žmonėms atleisti, bet piktžodžiavimas Dvasiai nebus atleistas. ³² *Jei kas tartų žodį prieš Žmogaus Sūnų, tam bus atleista, o kas kalbėtų prieš Šventąją Dvasią, tam nebus atleista nei šiame, nei būsimajame gyvenime.

³³ Arba sakykite medį esant gerą ir jo vaisių gerą, arba sakykite medį esant netikusį ir jo vaisių blogą, nes *medis pažįstamas iš vaisių. ³⁴ *Angių išperos, kaip jūs galite kalbėti gera, būdami blogi?! Juk *burna kalba tai, ko pertekusi širdis. ³⁵ Geras žmogus iš gero lobyno iškelia gera, o blogas iš blogo lobyno iškelia bloga. ³⁶ Todėl sakau jums: teismo dieną žmonės turės duoti apyskaitą už kiekvieną pasakytą tuščią žodį. ³⁷ Pagal savo žodžius būsi išteisintas ir pagal savo žodžius būsi pasmerktas“.

Jonos ženklas

(Mk 8,11-12; Lk 11,29-32)

³⁸ Tuomet kai kurie Rašto aiškintojai ir fariziejai ėmė reikalausti: „Mokytoja, mes norime, kad parodytum ženklą“.

³⁹ Jis atsakė: „Piktą ir neištikimą kar-

ta reikalauja ženklų, bet nebus jai duota kito ženklų, tik pranašo Jonos ženklas. ⁴⁰ Kaip *Jona išbuvo tris dienas ir tris naktis jūrų pabaisos pilve, taip ir Žmogaus Sūnus išbus tris dienas ir tris naktis žemės širdyje. ⁴¹ Ninevės gyventojai teismo dieną kelsis drauge su šia karta ir ją pasmerks, nes *jie atsivertė, išgirdę Jonos pamokslus, o štai čia daugiau negu Jona. ⁴² *Pietų šalies karalienė* teismo dieną prisikels drauge su šia karta ir ją pasmerks, nes ji atkeliavo nuo žemės pakraščių klausytis Saliamono išminties, o štai čia daugiau negu Saliamonas.“

Nelabojo sugrįžimas

(Lk 11,24-26)

⁴³ Netyroji dvasia, išėjusi iš žmogaus, klaidžioja bevandenėse vietose, ieškodama poilsio, ir neranda. ⁴⁴ Tada ji sako: „Grįšiu į savo namus, iš kur išėjau“. Sugrįžusi randa juos tuščius, iššluotus ir išpuoštus. ⁴⁵ Tada eina, pasiima kitas septynias dvasias, dar piktesnes už save, ir įėjusios jos ten apsigyvena. Ir paskui tam žmogui darosi blogiau negu pirma. Taip atsitiks ir šiai piktai kartai“.

Jėzaus giminaičiai

(Mk 3,31-35; Lk 8,19-21)

⁴⁶ Jam tebekalbant minioms, štai jo motina ir broliai stovėjo lauke ir norėjo su juo pasimatyti. ⁴⁷ O kažkas jam pranešė: „Štai tavo motina ir broliai stovi lauke, nori su tavimi pasikalbėti“. ⁴⁸ Jis atsakė pranešusiam: „Kas gi mano motina ir kas mano broliai?“ ⁴⁹ Ir ištisęs ranką į mokinius tarė: „Štai mano motina ir mano broliai! ⁵⁰ Kiekvienas, kas tik vykdo mano dangiškojo Tėvo valią, yra man ir brolis, ir sesuo, ir motina“.

^{12,30} Mk 9,40

^{12,32} Lk 12,10

^{12,33} Mt 7,20; Lk 6,44

^{12,34} Mt 3,7; 23,33; Lk 3,7

^{12,34} Mt 15,18; Lk 6,45

^{12,38} Mt 16,1; Mk 8,11; Lk 11,16

^{12,39} Mt 16,4; Mk 8,12

^{12,40} Jon 2,1

^{12,41} Jon 3,5

^{12,42} 1 Kar 10,1-10; 2 Met 9,1-12

^{12,42} Žr. 1 Kar 10,1-10.

13 Viena dieną, išėjęs iš namų, Jėzus sėdėjo ant ežero kranto. ²Prie jo susirinko didžiulė minia; todėl *jis įlipo į valtį ir atsisėdo, o visi žmonės stovėjo pakrantėje. ³Ir jis daug jiems kalbėjo palyginimais.

Palyginimas apie sėją

(Mk 4,1-9; Lk 8,4-8)

Jis sakė: „Štai sėjėjas išsirengė sėti. ⁴Jam besėjant vieni grūdai nukrito prie kelio, ir atskridę paukščiai juos sulesė. ⁵Kiti nukrito ant uolų, kur buvo nedaug žemės. Jie greit sudygo, nes neturėjo gilesnio žemės sluoksnio. ⁶Saulei patekėjus, daigai nuvyto ir neturėdami šaknų sudžiūvo. ⁷Kiti krito tarp erškėčių. Erškėčiai išaugo ir nusmelkė juos. ⁸Dar kiti nukrito į gerą žemę ir davė derlių: vieni – šimteriopą grūdą, kiti – šešiasdešimteriopą, dar kiti – trisdešimteriopą. ⁹Kas turi ausis, teklausol!“

Palyginimų tikslas

(Mk 4,10-12.25; Lk 8,9-10.18)

¹⁰Priėję mokiniai paklausė: „Kodėl jiems kalbi palyginimais?“ ¹¹Jėzus atsakė: „Jums duota pažinti dangaus karalystės slėpinius, o jiems neduota. ¹²*Mat kas turi, tam bus duota, ir jis turės su pertekliumi, o iš neturinčio bus atimta ir tai, ką jis turi. ¹³Aš jiems kalbu palyginimais dėl to, kad jie žiūrėdami nemato, klausydami negirdi ir nesupranta. ¹⁴Jiems pildosi Izaijo pranašystės žodžiai:

**Girdėti girdėsite, bet nesuprasite, žiūrėti žiūrėsite, bet nematysite.*

¹⁵*Šitos tautos širdis aptuko.*

Jie prastai girdėjo ausimis

ir užmerkė akis,

kad kartais nepamatytų akimis,

neišgirstų ausimis,

nesuprastų širdimi

^{13,2} Lk 5,1-3

^{13,12} Mt 25,29; Mk 4,25; Lk 8,18; 19,26

^{13,14-15} Iz 6,9-10

ir neatsiverstų, ir aš jų nepagydyčiau.

¹⁶*Todėl palaimintos jūsų akys, nes mato, ir jūsų ausys, nes girdi. ¹⁷Iš tiesų sakau jums: daugel pranašų ir teisiųjų troško išvysti, ką jūs matote, bet neišvydo, ir išgirsti, ką jūs girdite, bet neišgirdo.

Palyginimo aiškinimas

(Mk 4,13-20; Lk 8,11-15)

¹⁸O jūs dabar pasiklausykite palyginimo apie sėją. ¹⁹Pas kiekviena, kuris girdi žodį apie karalystę ir nesupranta, ateina piktasis ir išplėšia, kas buvo pasėta širdyje. Tai ir yra pasėlys prie kelio. ²⁰Pasėlys ant uolų – tai tasai, kuris, girdėdamas žodį, tuojau su džiauksmu jį priima. ²¹Tačiau jis be šaknų, nepastovus žmogus. Ištikus kokiai negandai ar persekiojimui dėl žodžio, jis greit atkrinta. ²²Pasėlys tarp erškėčių – tai tas, kuris klausio žodžio, bet šio pasaulio rūpesčiai ir turto apgaulė nustelbia žodį, ir jis lieka nevaisingas. ²³Pasėlys geroje žemėje – tasai, kuris girdi ir supranta žodį; tas ir duoda derlių: kas šimteriopą, kas šešiasdešimteriopą, o kas trisdešimteriopą.“

Palyginimas apie rauges

(Jn 15,6; Mt 3,12)

²⁴Jis pateikė jiems kitą palyginimą: „Dangaus karalystė panaši į žmogų, kuris pasėjo savo dirvoje gerą sėklą. ²⁵Žmonėms bemiegant, atėjo jo priešas, pasėjo kviečiuose raugių ir nuėjo sau. ²⁶Kai želmuo paūgėjo ir išplaukėjo, pasirodė ir raugės. ²⁷Šeimnininko tarnai atėjo ir klausė: ‘Šeimnininke, argi ne gerą sėklą pasėjai savo lauke? Iš kurgi atsirado raugių?’ ²⁸Jis atsakė: ‘Tai padarė mano priešas’. Tarnai pasisiūlė: ‘Jei nori, mes eisime ir jas išravėsime’. ²⁹Jis atsakė: ‘Ne, kad kartais ravėdami rauges, neišrautumėte

^{13,16-17} Lk 10,23-24

su jomis ir kviečių.³⁰ Palikite abejus augti iki pjūties. Pjūties metu aš pasakysiu pjovėjams: «Pirmiau išrinkite rauges ir suriškite į pėdelius sudeginti, o kviečius sukraukite į mano kluoną».³¹

Garstyčios grūdėlis ir raugas

(Mk 4,30-34; Lk 13,18-21)

³¹Jėzus pateikė jiems dar vieną palyginimą: „Dangaus karalystė panaši į garstyčios grūdėlį, kurį žmogus ėmė ir pasėjo savo dirvoje. ³²Nors jis mažiausias iš visų sėklų, bet užaugęs esti didesnis už daržoves ir pavirsta medeliu; net padangių sparnuočiai atskrenda ir **susisuka lizdus jo šakose**“.

³³Jis pasakė ir dar kitą palyginimą: „Dangaus karalystė panaši į raugą, kurį moteris ėmė ir įmaišė trijuose saikuose* miltų, ir nuo jo viskas įrūgo“.

³⁴Visa tai Jėzus kalbėjo minioms palyginimais, ir be palyginimų jis jiems nekalbėjo. ³⁵Išsipildė, kas buvo per pranašą pasakyta:

**Aš atvėrsiu savo burną*

palyginimais,

išpasakosiu nuo pasaulio

sukūrimo paslėptus dalykus.

Palyginimo apie rauges aiškinimas

(Apr 14,15-16; 21,8)

³⁶Paleidęs minias, Jėzus keliavo namo. Prie jo priėjo mokiniai ir prašė: „Išaiškink mums palyginimą apie rauges dirvoje“. ³⁷Jis atsiliepė: „Sėjantysis gerą sėklą yra Žmogaus Sūnus. ³⁸Dirva – tai pasaulis. Gera sėkla – karalystės vaikai, o raugės – piktojo vaikai. ³⁹Jas pasėjęs priešas – velnias. Pjūtis – tai pasaulio pabaiga, o pjovėjai – angelai. ⁴⁰Taigi kaip surenkamos ir sudeginamos raugės, taip bus ir pasaulio pabaigoje. ⁴¹Žmogaus Sūnus išsiųs savo

angelus, tie išrankios iš jo karalystės visus papiktintojus bei nedorėlius ⁴²ir **jmes juos į žiūruojančią krosnį**. Ten bus verksmas ir dantų griežimas. ⁴³Tuomet teisieji spindės kaip saulė savo Tėvo karalystėje. Kas turi ausis, teklauso!

Paslėptas lobis; brangus perlas; tinklas

⁴⁴Dangaus karalystė panaši į dirvoje paslėptą lobį. Atradęs jį žmogus niekam nesako; iš to džiaugsmo eina, parduoda visa, ką turi, ir perkasi tą dirvą.

⁴⁵Dangaus karalystė dar panaši į pirklių, ieškančių gražių perlų. ⁴⁶Atradęs vieną brangų perlą jis eina, parduoda visa, ką turi, ir nusiperka jį.

⁴⁷Dangaus karalystė dar panaši į ežeran metamą tinklą, užgriebiantį įvairiausių žuvų. ⁴⁸Kai prisipildo, jis išvelkamas į krantą, susėdama ir gerosios surenkamos į indus, o netikusios išmetamos. ⁴⁹Taip bus ir pasaulio pabaigoje: išeis angelai, išrankios bloguosius iš gerųjų ⁵⁰ir **jmes juos į žiūruojančią krosnį**. Ten bus verksmas ir dantų griežimas.

⁵¹Ar supratote visa tai?“ Jie jam sako: „Taip“. ⁵²Tuomet jis tarė: „Todėl kiekvienas Rašto aiškintojas, tapęs dangaus karalystės mokiniu, panašus į šeimininką, kuris iškelia iš savo lobyne naujų ir senų daiktų“.

Apsilankymas Nazarete

(Mk 6,1-6; Lk 4,16-24; Jn 4,44)

⁵³Baigęs sakyti tuos palyginimus, Jėzus iškeliavo iš tenai. ⁵⁴Jis parėjo į savo tėviškę ir ėmė mokyti žmones sinagogoje, o jie stebėjosi ir klausinėjo: „Iš kur šitam tokia išmintis ir stebuklinga galybė? ⁵⁵Argi jis ne dailidės sūnus?! Argi jo motina nesivadina Marija, o Jokūbas, Juozapas, Simonas ir Judas argi ne

^{13,32} Ez 17,23; 31,6; Dan 4,9.18

^{13,33} Gr. „satonas“, hebr. „seja“.

^{13,35} Ps 78,2

^{13,42} Dan 3,6

^{13,50} Dan 3,6

jo broliai? ⁵⁶ Ir jo seserys – argi jos ne visos gyvena pas mus? Iš kur jam visa tai?“ Ir jie ėmė piktintis juo. ⁵⁷ O Jėzus jiems atsakė: „Niekur pranašas nebūna be pagarbos, nebent savo tėviškėje ir savo namuose“. ⁵⁸ Dėl jų netikėjimo jis ten nedarė tiek daug stebuklų.

Jono Krikštytojo mirtis

(Mk 6,14-29; Lk 9,7-9)

14 Anuo metu gandas apie Jėzų pasiekė tetracho Erodo ausis, ² ir jis savo tarnams pasakė: „Tai Jonas Krikštytojas! Jis prisikėlė iš numirusių, ir todėl jame veikia stebuklingos galios“.

³ *Mat Erodas buvo įsakęs suimti Joną, sukaustyti ir įmesti į kalėjimą dėl savo brolio Pilypo žmonos Erodidos. ⁴ Jonas mat jam sakė: „Tau nevalia jos turėti“. ⁵ Taigi Erodas norėjo nužudyti Joną, bet bijojo liaudies, kuri laikė jį pranašu.

⁶ Erodo gimimo dieną Erodidos duktė šoko svečiams ir taip patiko Erodui, ⁷ kad jis prisiektinai pažadėjo duoti jai, ko tik prašysianti. ⁸ O ši, savo motinos primokyta, tarė: „Duok man čia dubenyje Jono Krikštytojo galvą“. ⁹ Karalius nuliūdo, bet dėl priesaikos ir dėl svečių liepė duoti. ¹⁰ Jis pasiuntė [budelį], kad nukirstų kalėjime Jonui galvą. ¹¹ Galva buvo atnešta dubenyje ir įteikta mergaitei, kuri ją nunešė motinai. ¹² Jono mokiniai atėję pasiėmė kūną, palaidojo ir davė žinią Jėzui.

Pirmasis duonos padauginimas

(Mk 6,31-44; Lk 9,10-17; Jn 6,1-13)

¹³ Tai išgirdęs, Jėzus laiveliu nuplaukė į dykviетę, į vienumą. Minios sužinojo ir iš miestų pėsčiomis nusekė paskui. ¹⁴ Kai išlipo į krantą ir pamatė daugybę žmonių, Jėzui pagailo jų, ir jis išgydė jų

ligonius. ¹⁵ Atėjus vakarui, prisartiino mokiniai ir tarė: „Vietovė tuščia, ir jau vėlus metas. Atleisk žmones kad nuėję į kaimus nusipirktų maisto“. ¹⁶ Jėzus atsakė: „Nėra reikalo jiems iš čia eiti. Jūs duokite jiems valgyti“. ¹⁷ Jie atsiliepė: „Mes čia teturime penkis kepalikus duonos ir dvi žuvis“. ¹⁸ Jėzus tarė: „Atneškite man juos“. ¹⁹ Ir liepęs miniai susėsti ant žolės, jis paėmė penkis kepalikus ir dvi žuvis, pažvelgė į dangų, palaimino, laužė ir davė mokiniams, o tie dalijo žmonėms. ²⁰ Visi valgė ir pasisotino. Ir pririnko nulikusių gabaliukų dvylika pilnų pintinių. ²¹ O valgytojų buvo apie penkis tūkstančius vyrų, be moterų ir vaikų.

Jėzus eina vandeniu

(Mk 6,45-52; Jn 6,16-21)

²² Tuoju pat Jėzus prispyrė mokinius sėsti į valtį ir pirma jo irtis į kitą krantą, kol jis atleisias minią. ²³ Atleidęs minią, jis užkopė nuošaliai į kalną melstis. Ir atėjus vakarui jis buvo ten vienas.

²⁴ Tuo tarpu valtis jau toli toli nuplaukė nuo kranto, blaškoma bangų, nes pūtė priešingas vėjas. ²⁵ Ketvirtos nakties sargybos metu Jėzus atėjo pas juos, žengdamas ežero paviršiumi. ²⁶ Pamatę jį, einantį ežero paviršiumi, mokiniai nusigando ir manydami, jog tai šmėkla, iš baimės ėmė šaukti. ²⁷ Jėzus tuoju juos prakalbino: „Nenusiminkite! Tai aš. Nebijokite!“ ²⁸ Petras atsiliepė: „Viešpatie, jei čia tu, liepk man ateiti pas tave vandeniu“. ²⁹ Jis atsakė: „Eik!“ Petras, išlipęs iš valtės, ėmė eiti vandens paviršiumi ir nuėjo prie Jėzaus. ³⁰ Bet pamatęs vėjo smarkumą, jis nusigando ir pradėjęs skęsti sušuko: „Viešpatie, gelbėk mane!“ ³¹ Tuoju ištiesęs ranką, Jėzus sugriebė jį ir tarė: „Silpnatiki, ko suabejojai?“ ³² Jiems įlipus į valtį, vėjas nurimo. ³³ Tie, kurie buvo valtyje, pagarbino jį, sakydami: „Tikrai tu Dievo Sūnus!“ ³⁴ Perplaukę jie išlipo į krantą Genezarete.

^{13,57} Jn 4,44

^{14,3-4} Lk 3,19-20

^{14,4} Kun 18,16; 20,21

Išgydymai Genezarėte

(Mk 6,53-56)

³⁵ Pažinę Jėzų, tos vietos gyventojai išgarsino jį visoje apylinkėje. Žmonės sugabeno pas jį visus sergančius. ³⁶ Jie prašė jį leisti palytėti nors apsiausto apvadą. Ir kas tik palietė, pasveiko.

Ginčas dėl papročių

(Mk 7,1-13)

15 Kartą prie Jėzaus prisartiino Rašto aiškintojų ir fariziejų iš Jeruzalės ir paklausė: ² „Kodėl tavo mokiniai laužo prosenių paprotį? Jie prieš valgi nesimazgoja rankų“. ³ Jis atsakė: „O kodėl jūs laužote Dievo įsakymą dėl savojo papročio?! ⁴ Juk Dievas yra įsakęs: **Gerbk savo tėvą ir motiną!* – ir: **Kas keiktų tėvą ar motiną, mirte tenumiršta!* ⁵ O jūs sakote: ‘Kas pasakė tėvui ar motinai: ‘Tebūnie dovana šventykiai, kuo turėčiau tave sušelpiti’, – ⁶ tas gali nepagerbti tėvo ir motinos’. Taip jūs niekais verčiate Dievo paliepiamą dėl savojo papročio. ⁷ Veidmainiai! Gerai apie jus pranašavo Izaijas:

**Ši tauta šlovina mane lūpomis, bet jos širdis toli nuo manęs.*

**Veltui jie mane garbina, mokydami žmonių išgalvotų priesakų“.*

Tikrasis švarumas

(Mk 7,14-23; Lk 6,39)

¹⁰ Paskui, sušaukęs minią, jis kalbėjo: „Klausykite ir supraskite! ¹¹ Ne kas patenka į burną, suteršia žmogų, bet kas išeina iš burnos, tai suteršia žmogų“.

¹² Tuomet priėję mokiniai pranešė: „Ar žinai, kad fariziejai pasipiktino, išgirdę tuos žodžius?“ ¹³ Jis atsakė: „Kiekvienas augalas, kurio nesodino mano dangiškasis Tėvas, bus išrautas.

¹⁴ Palikite juos; jie – akli aklyjų vadovai. O *jeigu aklas aklą ves, abu į duobę įkris“.

¹⁵ Petras paprašė: „Išaiškink mums palyginimą“. ¹⁶ Jėzus atsakė: „Ar ir jūs vis dar esate be nuovokos?! ¹⁷ Argi nesuprantate, kad visa, kas patenka į burną, eina į pilvą ir išmetama laukan? ¹⁸ O *kas išeina iš burnos, eina iš širdies, ir tai suteršia žmogų. ¹⁹ Iš širdies išeina pikti sumanymai, žmogžudystės, svetimavimai, ištvirtavimai, vagystės, melagingi liudijimai, šmeižtai. ²⁰ Šie dalykai suteršia žmogų, o valgymas nemazgotomis rankomis žmogaus nesuteršia“.

Kanaanietės išgydymas

(Mk 7,24-30)

²¹ Iš ten išėjęs, Jėzus pasitraukė į Tyro ir Sidono sritį. ²² Ir štai iš ano krašto atėjo viena moteris kanaanietė ir šaukė: „Pasigailėk manęs, Viešpatie, Dovydo Sūnau! Mano dukterį baisiai kankina demonas!“ ²³ Bet Jėzus neatsiliepė. Tuomet priėjo mokiniai ir ėmė jį prašyti: „Išklausyk ją, nes ji sekioja iš paskos šaukdama!“ ²⁴ Jėzus tarė: „Aš esu siųstas tik pas praužusias Izraelio namų avis“. ²⁵ Tada moteris pribėgusi puolė ant žemės maldaudama: „Viešpatie, padėk man!“ ²⁶ Jis atsakė: „Nedera imti vaikų duoną ir mesti šunųčiams“. ²⁷ O ji sako: „Taip, Viešpatie, bet ir šunųčiai ėda trupinius, nukritusius nuo šeimininko stalo“. ²⁸ Tuomet Jėzus tarė jai: „O moterie, didis tavo tikėjimas! Tebūnie tau, kaip prašai“. Ir tą pačią valandą jos duktė pasveiko.

Antrasis duonos padauginimas

(Mt 14,13-21; Mk 8,1-10)

²⁹ Iš ten išėjęs, Jėzus atvyko prie Galilėjos ežero. Jis užkopė ant kalno ir atsisėdo. ³⁰ Prie jo susirinko didžiulė

^{15,2} Apeiga, įsakyta žodinės tradicijos.

^{15,4} Iš 20,12; Jst 5,16

^{15,4} Iš 21,17; Kun 20,9

^{15,8-9} Iz 29,13

^{15,14} Lk 6,39

^{15,18} Mt 12,34

minia, kuri atsigabeno su savimi raišų, luošų, aklų, nebylių ir daugel kitokių. Žmonės suguldė juos prie Jėzaus kojų, o jis išgydė juos.³¹ Minia stebėjosi, matydama nebylius kalbančius, luošius pasveikstančius, raišius tiesiai vaikščiojančius ir aklusius reginčius. Ir garbino žmonės Izraelio Dievą.

³² Susišaukęs mokinius, Jėzus tarė: „Gaila man minios, nes jau tris dienas žmonės pasilieka su manimi ir neturi ko valgyti. Aš nenoriu paleisti jų alkanų, kad nenusilptų kelyje“. ³³ Mokiniai jam atsakė: „Iš kur mums imti dykumoje tiek duonos, kad galėtume pasotinti šitokią minią?“ ³⁴ Jėzus paklausė: „Kiek turite duonos?“ Jie atsakė: „Septynis kepalikus ir kelias žuvelės“. ³⁵ Jis liepė žmonėms susėsti ant žemės. ³⁶ Tada paėmė septynis duonos kepalikus ir žuvis, padėkojo, laužė ir davė mokiniams, o mokiniai žmonėms. ³⁷ Visi valgė ir pasisotino. Ir pririnko nulikusią gabaliukų septynis pilnus krepšius. ³⁸ O valgytojų buvo apie keturis tūkstančius vyrų, be moterų ir vaikų. ³⁹ Paleidęs minią, jis sėdo į valtį ir nuplaukė į Magadano paribį.

Ženklo reikalavimas

(Mt 12,38-39; Mk 8,11-13; Lk 11,16.29; 12,54-56)

16 Čia pas jį atėjo fariziejų ir sadukiejų jo mėginti. *Jie prašė parodyti jiems ženklą iš dangaus. ² Jis atsakė:

„Atėjus vakarui jūs sakote: ‘Bus giedra, nes dangus raudonas’ – ³ ir rytmėtį: ‘Šiandien bus lietaus, nes raus-ta apniukęs dangus’. Taigi jūs mokate aiškinti dangaus veidą, o laiko ženklų – ne. ⁴ *Piktà ir neištikima giminė reikalauja ženklo, tačiau jai nebus duota kitokio ženklo, kaip tik Jonos ženklas“. Ir palikęs juos nuėjo šalin.

Fariziejų ir sadukiejų raugas

(Mk 8,14-21; Lk 12,1)

⁵ Keldamiesi kitapus ežero, mokiniai buvo užmiršę pasiimti duonos. ⁶ Jėzus jiems tarė: „Žiūrėkite, *saugokitės fariziejų ir sadukiejų raugo“. ⁷ O jie svarstė: „Tai todėl, kad nepasiėmėme duonos“. ⁸ Tai išgirdęs, Jėzus tarė: „Mažatikiai! Kam tariatės neturį duonos? ⁹ Argi dar neįgijote išmonės? Ar neprisimenate *penkių duonos kepalikų penkiems tūkstančiams vyrų ir kiek pintinių pririnkote likučių?! ¹⁰ Arba *septynių duonos kepalikų keturiems tūkstančiams ir kiek krepšių pririnkote likučių?! ¹¹ Tad kaip nesusivokiate, jog kalbėjau jums ne apie duoną. Fariziejų ir sadukiejų raugo saugokitės!“ ¹² Tuomet jie suprato, kad jis buvo liepęs saugotis ne duonos raugo, bet fariziejų ir sadukiejų mokslo.

Jėzaus dievystės išpažinimas

(Mt 18,18; Mk 8,27-30; Lk 9,18-21)

¹³ Atėjęs į Pilypo Cezarėjos apylinkes, Jėzus paklausė mokinius: „Kuo žmonės laiko Žmogaus Sūnų?“ ¹⁴ Jie atsakė: „Vieni Jonu Krikštytoju, kiti Eliju, kiti Jeremiju ar dar kuriuo iš pranašų“. ¹⁵ Jis vėl paklausė: „O kuo jūs mane laikote?“ ¹⁶ *Tada Simonas Petras atsakė: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!“ ¹⁷ Jėzus jam tarė: „Palaimintas tu, Simonai, Jonas* sūnau, nes ne kūnas ir kraujas tai tau apreiškė, bet mano Tėvas, kuris yra danguje. ¹⁸ Ir aš tau sakau: tu esi Petras* [uola]; ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragarо vartai jos nenugalės. ¹⁹ Tau duosiu

^{16,6} Lk 12,1

^{16,9} Mt 14,17-21

^{16,10} Mt 15,34-38

^{16,14} Mt 14,1-2; Mk 6,14-15; Lk 9,7-8

^{16,16} Jn 6,68-69

^{16,17} Jn 1,42; 21,15.16.17 – Jono.

^{16,18} Gr. „uola“.

^{16,1} Mt 12,38; Lk 11,16

^{16,4} Mt 12,39; Lk 11,29

dangaus karalystės raktus; *ką tu suriši žemėje, bus suriša ir danguje, ir ką atriši žemėje, bus atriša ir danguje“. ²⁰Tuomet jis griežtai įsakė savo mokiniams niekam neskelbti, kad jis yra Mesijas.

Jėzus apie savo mirtį

(Mk 8,31-33; Lk 9,22)

²¹Nuo to meto Jėzus pradėjo aiškinti savo mokiniams turįs eiti į Jeruzalę ir daug iškentėti nuo seniūnų, aukštųjų kunigų ir Rašto aiškintojų, būti nužudytas ir trečią dieną prisikelti. ²²Tada Petras, pasivadinęs jį į šalį, ėmė drausti: „Nieku gyvu, Viešpatie, tau neturi taip atsitikti!“ ²³O jis atsisukęs subarė Petrą: „Eik šalin, šėtone! Tu man papiktinimas, nes mąstai ne Dievo, o žmonių mintimis“.

Sekimas Jėzumi

(Mk 8,34-9,1; Lk 9,23-27; 14,27; 17,33; Jn 12,25-26)

²⁴Tuomet Jėzus kalbėjo savo mokiniams: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada: pats savęs, tepasiima savo kryžių ir teseka manimi. ²⁵*Kas nori išgelbėti savo gyvybę*, tas ją praras; o kas pražudo gyvybę dėl manęs, tas ją atras. ²⁶Kokia gi žmogui nauda, jeigu jis laimėtų visą pasaulį, o pakenktų savo gyvybei?! Arba kuo žmogus galėtų išsipirkti savo gyvybę? ²⁷Juk *Žmogaus Sūnus ateis savo Tėvo šlovėje su savo angelais, ir tuomet jis *atlygins kiekvienam pagal jo darbus. ²⁸Iš tiesų sakau jums: kai kurie iš čia stovinčių neragaus mirties, kol pamatys Žmogaus Sūnų, ateinantį su savo karalyste“.

Jėzaus atsimainymas

(Mk 9,2-8; Lk 9,28-36; 2 Pt 1,16-18)

17 *Po šešių dienų Jėzus pasiėmė su savimi Petrą, Jokūbą ir jo brolių Joną ir užsivedė juos nuošaliai ant aukšto kalno. ²Ten jis atsimainė jų aki-vaizdoje. Jo veidas sužibo kaip saulė, o drabužiai tapo balti kaip šviesa. ³Ir štai jiems pasirodė Mozė ir Elijas, kurie kalbėjosi su juo. ⁴Tuomet Petras ir sako Jėzui: „Viešpatie, gera mums čia būti! Jei nori, aš padarysiu čia tris palapines: vieną tau, kitą Mozei, trečią Elijui“. ⁵Dar jam tebekalbant, štai skaistus debesis apsiautė juos, ir štai balsas iš debesies prabilo: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi. *Klausykite jo!“ ⁶Tai išgirdę mokiniai parpuolė kniūbsti, labai išsigandę. ⁷Bet Jėzus priėjo, palietė juos ir tarė: „Kelkitės, nebijokite!“ ⁸Pakėlę akis, jie nieko daugiau nebematė, tik vieną Jėzų.

Antrasis Elijas

(Mk 9,9-13)

⁹Besileidžiant nuo kalno, Jėzus jiems įsakė: „Niekam nepasakokite apie regėjimą, kol Žmogaus Sūnus prisikels iš numirusių“. ¹⁰Tada jo mokiniai paklausė: „Kodėl Rašto aiškintojai sako, jog pirmiau *turįs ateiti Elijas?“ ¹¹Jis atsakė: „Tiesa, Elijas turi ateiti ir viską atitaisyti. ¹²Bet aš jums sakau, kad *Elijas jau buvo atėjęs, ir jie jo nepažino, bet padarė su juo, ką norėjo. Taip nuo jų turės kentėti ir Žmogaus Sūnus“. ¹³Tuomet mokiniai suprato jį kalbėjus apie Joną Krikštytoją.

^{16,19} Mt 18,18; Jn 20,23

^{16,24} Mt 10,38; Lk 14,27

^{16,25} Mt 10,39; Lk 17,33; Jn 12,25

^{16,25} Gr. *psychē* – „gyvybė, siela“.

^{16,27} Mt 25,31

^{16,27} Ps 62,12; Rom 2,6

^{17,1-5} 2 Pt 1,17-18

^{17,5} Pr 22,2; Ps 2,7; Iz 42,1; Mt 3,17; 12,18; Mk 1,11;

Lk 3,22

^{17,5} 1 Jst 18,15

^{17,10} Mal 3,23

^{17,12} Mt 11,14

Berniuko išgydymas

(Mk 9,14-29; 11,22-23; Lk 9,37-43; 17,6)

¹⁴ Jiems atėjus prie minios, prisiarti-
no vienas vyras, puolė prieš Jėzų ant
kelių ¹⁵ ir maldavo: „Viešpatie, pasi-
gailėk mano sūnaus! Jis per miegus
vaikščioja ir labai kankinasi. Neretai
jis įpuola į ugnį arba į vandenį. ¹⁶ Aš
atvedžiau jį pas tavo mokinius, bet jie
neįstengė išgydyti“. ¹⁷ Tada Jėzus at-
sakė: „O netikinti ir sugedusi gimine!
Iki kol man reikės su jumis būti! Kiek
ilgai jus kęsti? Atveskite jį čia, pas
mane“. ¹⁸ Jėzus sudraudė demoną, ji-
sai išėjo, ir tą pačią akimirką berniuk-
as pasveiko.

¹⁹ Likę vieni, mokiniai priėjo prie Jė-
zaus ir paklausė: „Dėl ko mes negalėjo-
me jo išvaryti?“ Jis atsakė: ²⁰ „Dėl silp-
no tikėjimo. Iš tiesų sakau jums: *jei
turėtumėte tikėjimą kaip garstyčios
grūdėlį, jūs tartumėte šitam kalnui:
‘Persikelk iš čia į tenai’ – ir jis persikel-
tų. Jums nebūtų nieko negalimo**“.

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mk 9,30-32; Lk 9,44-45)

²² Tebebūdamas su mokiniiais Gali-
lėjoje, Jėzus jiems pasakė: „Žmogaus
Sūnus bus atiduotas į žmonių rankas,
²³ ir jie nužudys jį, o trečią dieną jis pri-
sikels“. Tada jie labai nuliūdo.

Šventyklos mokestis

²⁴ Atėjus jiems į Kafarnaumą, prie Pe-
tro priėjo didrachmų rinkėjai ir pa-
klusė: „Ar jūsų mokytojas nemoka
*didrachmos?“ ²⁵ Jis atsakė: „Taip!“ Kai
parėjo į namus, Jėzus pirmas jį prakal-
bino: „Kaip manai, Simonai? Iš ko že-
mės karaliai ima muitą ar mokestį: iš
savo vaikų ar iš svetimųjų?“ ²⁶ Jis at-

sakė: „Iš svetimųjų“. Jėzus jam tarė:
„Taigi vaikai laisvi. ²⁷ Tačiau, kad jų ne-
piktintume, nueik prie ežero, užmesk
meškerę, paimk pirmą užkibusią žuvį;
ją pražiodęs, rasi staterą. Paimk jį ir ati-
duok jiems už mane ir už save“.

Kas didžiausias?

(Mk 9,33-36; 10,15; Lk 9,46-47; 18,17;

Jn 3,5)

18 Aną valandą prie Jėzaus prisiar-
tino mokiniai ir paklausė: „Kas
gi didžiausias dangaus karalystėje?“
² Pasišaukęs vaikutį, Jėzus pastatė tarp
jų ³ ir tarė: „Iš tiesų sakau jums: jei-
gu neatsiversite ir nepasidarysite kaip
vaikai, neįeisite į dangaus karalystę.
⁴ Taigi kas pasidarys mažas, kaip šis
vaikelis, tas bus didžiausias dangaus
karalystėje.“

Papiktinimai

(Mt 5,29-30; 10,40; Mk 9,37-47; Lk 17,1-2)

⁵ Kas priima tokį vaikelį dėl manęs,
tas mane priima. ⁶ O kas papiktintų
vieną iš šitų mažutėlių, kurie mane
tiki, tam būtų geriau, kad asilo suka-
mų girnų akmuo būtų užkabintas jam
ant kaklo ir jis būtų paskandintas jū-
ros gelmėje. ⁷ Vargas pasauliui dėl pa-
piktinimų! Papiktinimai neišvengia-
mi, bet vargas tam žmogui, per kurį
papiktinimas ateina.

⁸ *Jei tavo ranka ar koja gundo tave
nusidėti, nukirsk ją ir mesk šalin. Ge-
riau tau sužalotam ar raišam įeiti į
gyvenimą, negu su abiem rankom ar
abiem kojom būti įmestam į amžiną
ugnį. ⁹ *Ir jeigu tavo akis gundo tave
nusidėti, išlupk ją ir mesk šalin. Tau
geriau vienakiui įeiti į gyvenimą, negu
su abiem akim būti įmestam į pragaro
ugnį.

^{17,20} Mt 21,21; Mk 11,23; 1 Kor 13,2

^{17,20} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 21: „O šita
veislė kitaip neišvaroma, kaip tik malda ir
pasninku“.

^{17,24} Iš 30,13; 38,26

^{18,1} Lk 22,24

^{18,3} Mk 10,15; Lk 18,17

^{18,8} Mt 5,30

^{18,9} Mt 5,29

¹⁰ Žiūrėkite, kad nepaniekintumėte nė vieno iš šitų mažutėlių, nes, sakau jums, jų angelai danguje visuomet regi mano dangiškojo Tėvo veidą*.

Paklydusi avis

(Lk 15,3-7)

¹² Kaip jums atrodo: jeigu kas turėtų šimtą avių ir viena nuklystų, argi jis nepalikytų devyniasdešimt devynių kalnuose ir neitų ieškoti nuklydusios? ¹³ Ir jei surastų – iš tiesų sakau jums, – jis džiaugtųsi dėl jos labiau negu dėl devyniasdešimt devynių, kurios nebuvo paklydusios. ¹⁴ Taip ir jūsų dangiškasis Tėvas nenori, kad pražūtų bent vienas šitų mažutėlių.

Bažnyčios drausmė

(Lk 17,3)

¹⁵ *Jei tavo brolis tau nusikalstų, eik ir bark jį prie keturių akių. Jeigu jis paklausys, tu laimėjai savo broį. ¹⁶ O jei nepaklausytų, pasiimk su savimi dar vieną ar du, kad visa byla remtųsi *dviejų ar trijų liudytojų parodymais. ¹⁷ Jeigu jis ir jų nepaklausytų, pranešk Bažnyčiai. O jei nepaklus nė Bažnyčiai, tebūnie jis tau kaip pagonis ir muitininkas.

¹⁸ *Iš tiesų sakau jums: ką tik jūs surišite žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką tik atišite žemėje, bus atišta ir danguje.

Bendra malda

(Jn 15,7.16)

¹⁹ Ir dar sakau jums: jeigu kas iš jūsų susitars žemėje dviese melsti kokio dalyko, jiems mano dangiškasis Tėvas jį suteiks. ²⁰ Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų*.

^{18,10} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 11: „Žmogaus Sūnus atėjo gelbėti, kas buvo pražuvę“.

^{18,15} Lk 17,3

^{18,16} Jst 19,15

^{18,18} Mt 16,19; Jn 20,23

Atlaidumas

(Lk 17,4; Mt 6,12)

²¹ *Tuomet priėjo Petras ir paklausė: „Viešpatie, kiek kartų turiu atleisti savo broliui, kai jis man nusikalsta? Ar iki septynių kartų?“ ²² Jėzus jam atsakė: „Aš nesakau tau – iki septynių, bet iki septyniasdešimt septynių kartų.“

Beširdis tarnas

²³ Todėl dangaus karalystė panaši į karalių, kuris sumanė atsiskaityti su savo tarnais. ²⁴ Jam pradėjus apyskai-tą, atvedė pas jį vieną, kuris buvo jam skolingas dešimt tūkstančių talentų. ²⁵ Kadangi šis neturėjo iš ko grąžinti, valdovas įsakė parduoti jį kartu su žmona ir vaikais bei su visa nuosavybe, kad būtų sumokėta. ²⁶ Tuomet puolęs jam po kojų, tarnas maldavo: „Turėk man kantrybės! Aš viską atiduosiu“. ²⁷ Pasigailėjęs ano tarno, valdovas paleido jį ir dovanėjo skolą. ²⁸ Vos išėjęs, tas tarnas susitiko vieną savo tarnybos draugą, kuris buvo jam skolingas šimtą denarų, ir nutvėręs smaugė jį, sakydamas: „Atiduok skolą!“ ²⁹ Puolęs ant kelių draugas maldavo: „Turėk man kantrybės! Aš tau viską atiduosiu“. ³⁰ Bet tas nesutiko, ėmė ir įmesdino jį į kalėjimą iki atiduos skolą. ³¹ Matydami, kas nutiko, kiti tarnai labai nuliūdo. Jie nuėjo ir papasakojo valdovui, kas buvo įvykę. ³² Tuomet pasiūkęs jį valdovas tarė: „Nedorasis tarne, visą aną skolą aš tau dovanojau, nes mane maldavai. ³³ Argi nereikėjo ir tau pasigailėti savo draugo, kaip aš pasigailėjau tavęs?!“ ³⁴ Užsirūstinęs valdovas atidavė jį budeliams, iki atiduos visą skolą. ³⁵ Taip ir mano dangiškasis Tėvas padarys jums, jeigu kiekvienas iš tikros širdies neatleisite savo broliui*.

^{18,21-22} Lk 17,3-4

Santuoka ir skrybys

(Mk 10,1-12; Lk 16,18)

19 Pabaigęs šias kalbas, Jėzus pasitraukė iš Galilėjos ir atėjo į Judėjos sritį Užjordanėje. ² Paskui jį sekė gausūs žmonių būriai. Jis ten juos gydė.

³ Tuomet pas jį atėjo fariziejų. Spėsdami pinkles, jie paklausė: „Ar galima vyrui dėl kokios nors priežasties atleisti žmoną?“ ⁴ Jis atsakė: „Argi neskaitėte, jog Kūrėjas iš pradžių **sutvėrė žmones kaip vyrą ir moterį** ⁵ ir pasakė: *Todėl *vyras paliks tėvą ir motiną ir glausis prie žmonos, ir du taps vienu kūnu.* ⁶ Taigi jie – jau nebe du, o vienas kūnas. Ką tad Dievas sujungė, žmogus teneperskiria“. ⁷ Tada jie klausė: „O kodėl Mozė liepė duoti skrybų raštą, atleidžiant žmoną?“ ⁸ Jis atsakė: „Mozė leido jums atleisti savo žmonas dėl jūsų širdies kietumo. Bet pradžioje taip nebuvo. ⁹ *Taigi aš jums sakau: kas atleidžia žmoną – jei ne dėl ištvirkavimo – ir veda kitą, svetimauja*“.

Atsisakę tuoktis

(1 Kor 7,1-7,32-35)

¹⁰ Tuomet mokiniai sakė: „Jei tokie vyro ir žmonos reikalai, tai neverta vesti“. ¹¹ Jėzus atsakė: „Ne visi išmano tuos žodžius, o tik tie, kuriems duota išmanyti. ¹² Juk yra eunuchų, kurie gimė tokie iš motinos iščių. Yra eunuchų, kuriuos tokius padarė žmonės. Ir yra eunuchų, kurie patys save tokius padarė dėl dangaus karalystės. Kas pajėgia išmanyti, teišmano“.

Jėzus ir vaikai

(Mk 10,13-16; Lk 18,15-17; 9,47)

¹³ Anuomet atvesta pas jį vaikų, kad uždėtų rankas ant jų ir pasimelstų. Moki-

niai draudė. ¹⁴ Bet Jėzus tarė: „Leiskite mažutėlius ir nedrauskite jiems ateiti pas mane, nes tokių yra dangaus karalystė“. ¹⁵ Ir uždėjęs ant jų rankas, jis keliavo toliau.

Turtas ir išganymas

(Mk 10,17-31; Lk 18,18-30; 10,25-28; 22,30; 13,30)

¹⁶ Štai vienas jaunuolis prisiartinio prie Jėzaus ir paklausė: „Mokytoja, ką gera turiu daryti, kad įgyčiau amžinąjį gyvenimą?“ ¹⁷ Jis atsakė: „Kam manęs klausi apie gera? Vienas tėra Gerasis*! O jei nori įeiti į gyvenimą, laikykis įsakymų“. ¹⁸ Tas paklausė: „Kokių?“ Jėzus atsakė: „**Nežudyk, *nesvetimauk, *nevak, *melagingai neliudyk;* ¹⁹ **gerbk savo tėvą ir motiną; *mylėk savo artimą kaip save patį*“. ²⁰ Jaunuolis tarė: „Aš viso to laikaisi. Ko dar man trūksta?“ ²¹ Jėzus atsakė: „Jei nori būti tobulas, eik parduok, ką turi, išdalyk vargšams, tai turėsi lobį danguje. Tuomet ateik ir sek paskui mane“. ²² Išgirdęs tuos žodžius, jaunuolis nuliūdęs pasišalinė, nes turėjo daug turto.

²³ Tada Jėzus tarė savo mokiniams: „Iš tiesų sakau jums: turtuoliui nelenkva patekti į dangaus karalystę. ²⁴ Ir dar kartą jums sakau: lengviau kupranugariui išlįsti pro adatos ausį, negu turtuoliui patekti į Dievo karalystę“. ²⁵ Tai išgirdę mokiniai labai sumišo ir klausė: „Tai kas galės būti išgelbėtas?“ ²⁶ Pažvelgęs į juos, Jėzus tarė: „Žmonėms tai negalimas daiktas, o Dievui viskas galima“.

^{19,17} Kai kuriuose rankr.: „Tik vienas yra tikrai geras Dievas!“

^{19,18} Iš 20,13; Įst 5,17

^{19,18} Iš 20,14; Įst 5,18

^{19,18} Iš 20,15; Įst 5,19

^{19,18} Iš 20,16; Įst 5,20

^{19,19} Iš 20,12; Įst 5,16

^{19,19} Kun 19,18

^{19,4} Pr 1,27; 5,2

^{19,5} Pr 2,24

^{19,7} Įst 24,1-4; Mt 5,31

^{19,9} Mt 5,32; 1 Kor 7,10-11

^{19,9} Kai kuriuose rankr. priduriama: „ir kas atleistąją veda, svetimauja“.

²⁷Tada Petras jį paklausė: „Štai mes viską palikome ir sekame paskui tave. Kas mums bus už tai?“ ²⁸O Jėzus jiems atsakė: „Iš tiesų sakau jums: pasaulio atgimime, kai *Žmogaus Sūnus sėdės savo šlovės soste, *jūs, mano sekėjai, irgi sėdėsite dvylikoje sostų, teisdami dvylika Izraelio giminių.“ ²⁹Ir kiekvienas, kas paliko namus, brolius, seseris, tėvą, motiną, vaikus, dirvas dėl manęs, gaus šimteriopai ir paveldės amžinąjį gyvenimą. ³⁰*Tačiau daugel pirmų bus paskutiniai, ir daugel paskutinių – pirmi.

Vynuogyno darbininkai

20 Dangaus karalystė panaši į šeiminką, kuris anksti rytą išėjo samdytis darbininkų savo vynuogynui.

²Susiderėjęs su darbininkais po denarą dienai, jis nusiuntė juos į savo vynuogyną. ³Išėjęs apie trečią valandą, jis pamatė kitus, stovinčius aikštėje be darbo. ⁴Jis tarė jiems: 'Eikite ir jūs į mano vynuogyną, ir kas bus teisinga, aš jums užmokėsiu!' ⁵Jie nuėjo. Ir vėl išėjęs apie šeštą ir devintą valandą, jis taip pat padarė. ⁶Išėjęs apie vienuoliktą, jis rado dar kitus bestovinčius ir sako jiems: 'Ko čia stovite visą dieną be darbo?' ⁷Tie atsako: 'Kad niekas mūsų nepasamdė'. Jis taria jiems: 'Eikite ir jūs į vynuogyną'. ⁸Atėjus vakarui, vynuogyno šeimininkas liepia ūkvedžiui: 'Pašauk darbininkus ir išmokėk jiems atlyginimą, pradėdamas paskutiniais ir baigdamas pirmaisiais!' ⁹Atėję pasamdytieji apie vienuoliktą valandą gavo po denarą. ¹⁰Prisiartinę pirmieji manė daugiau gausią, bet irgi gavo po denarą. ¹¹Imdami jie murmėjo prieš šeimininką ¹²ir sakė: 'Šitie paskutiniai tedirbo vieną valandą, o tu sulyginai juos su mumis, nešusiais dienos ir kai-

tros našta'. ¹³Bet jis vienam atsakė: 'Bičiuli, aš tavęs neskriaudžiu! Argi ne už denarą susiderėjai su manimi?' ¹⁴Imk, kas tavo, ir eik sau. Aš noriu ir šitam paskutiniam duoti tiek, kiek tau. ¹⁵Nejaugi man nevalia tvarkyti savo reikalų, kaip noriu?! Ar todėl šnairuoji, kad aš geras?!' ¹⁶*Taip paskutinieji bus pirmi, o pirmieji – paskutiniai“.

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mk 10,32-34; Lk 18,31-33)

¹⁷Prieš išvykdamas į Jeruzalę Jėzus pasiėmė skyrium dvylika mokinių ir kelyje kalbėjo jiems: ¹⁸„Štai pakilsime į Jeruzalę, ir Žmogaus Sūnus bus atiduotas aukštiesiems kunigams bei Rašto aiškintojams. Jie pasmerks jį mirti, ¹⁹atiduos pagonims tyčiotis, nuplakti ir nukryžiuoti, bet trečią dieną jis prisikels“.

Jėzus ir aukštos vietos

(Mk 10,35-40)

²⁰Tuomet prie Jėzaus prisitartinio Zebediejaus sūnų motina kartu su savo sūnumis ir parpuolusi prie jo kojų norėjo kažko prašyti. ²¹Jėzus paklausė: „Ko nori?“ Toji atsakė: „Sakyk, kad šitie abu mano sūnūs tavo karalystėje sėdėtų vienas tavo dešinėje, o kitas kairėje“. ²²Jėzus atsakė: „Nežinote, ko prašote. Ar galite gerti taurę*, kurią aš gersiu?“ Jie atsakė: „Galime“. ²³Tuomet jis tarė: „Mano taurę, tiesa, jūs gersite, bet sėdėti mano dešinėje ar kairėje – ne mano reikalas jums duoti; tai bus tiems, kuriems mano Tėvo paskirta“. ²⁴Tai išgirdę, kiti dešimt mokinių supyko ant tų brolių.

Raginimas tarnauti

(Mk 9,35; 10,41-45; Lk 22,25-27)

²⁵O *Jėzus, pasivadinęs juos pas save, tarė: „Jūs žinote, kad tautų valdovai

^{19,28} Mt 25,31

^{19,28} Lk 22,30

^{19,30} Mt 20,16; Lk 13,30

^{20,8} Kun 19,13; Jst 24,15

^{20,16} Mt 19,30; Mk 10,31; Lk 13,30

^{20,22} T. y. kentėti.

^{20,25-26} Lk 22,25-26

engia tautas ir didžiūnai rodo joms savo galią. ²⁶Tarp jūsų to nebus. *Jei kas norėtų tapti didžiausias iš jūsų, tebūnie jūsų tarnas, ²⁷ir kas panorėtų būti pirmas tarp jūsų, tebūnie jūsų vergas. ²⁸Žmogaus Sūnus irgi atėjo ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį“.

Jericho neregiai

(Mk 10,46-52; Lk 18,35-41)

²⁹Jiems išeinant iš Jericho, paskui Jėzų sekė didelė minia. ³⁰Pakelėje sėdėjo du neregiai. Išgirdę praeinant Jėzų, jie ėmė šaukti: „Viešpatie, Dovydo Sūnau, pasigailėk mūsų!“ ³¹Minia draudė juos, kad tylėtų. Bet anie dar garsiau šaukė: „Viešpatie, Dovydo Sūnau, pasigailėk mūsų!“ ³²Jėzus sustojo, pasišaukė juos ir paklausė: „Ko norite, kad jums padaryčiau?“ ³³Neregiai sako jam: „Viešpatie, kad atsivertų mūsų akys“. ³⁴Pasigailėjęs Jėzus palietė jų akis; jie tučiuojau praregėjo ir nusekė paskui jį.

Jžengimas į Jeruzalę

(Mk 11,1-11; Lk 19,28-38; Jn 12,12-16)

21 Kai jie prisiartinio prie Jeruzalės ir atėjo į Betfagę prie Alyvų kalno, Jėzus pasiuntė du mokinius, ²tardamas: „Eikite į priešais esantį kaimą ir tuojau rasite pririštą asilę su asilaičiu. Atriškite ir atveskite juos man. ³O jeigu kas imtų dėl to teirautis, atsakykite: 'Jų reikia Viešpačiui', ir iš karto juos paleis“. ⁴Tai įvyko, kad išsipildytų pranašo žodžiai:

⁵*Pasakykite Siono dukteriai:
štai atkeliauja tavo karalius.
Jis romus, jis joja ant asilės,
lydimas asilaičio, nešulinio
gyvulio jauniklio.

⁶Mokiniai nuėjo ir padarė, kaip Jėzaus buvo įsakyta.

⁷Jie atvedė asilę su asilaičiu, apdengė juos savo apsiaustais, o Jėzus užsėdo ant viršaus. ⁸Didžiausia minia tiesė drabužius jam ant kelio. Kiti kirtu ir klojo ant kelio medžių šakas. ⁹Iš priekio ir iš paskos einančios minios šaukė:

„*Osana Dovydo Sūnui!
*Garbė tam, kuris ateina
Viešpaties vardu!
Osana aukštybėse!“

¹⁰Jam įžengus į Jeruzalę, sujudo visas miestas ir klausinėjo: „Kas jis tokiai?“ ¹¹O minios kalbėjo: „Tai pranašas Jėzus iš Galilėjos Nazareto“.

Prekiautojų išvaikymas

(Mk 11,15-17; Lk 19,45-46; Jn 2,14-16)

¹²Įėjęs į šventyklą, Jėzus išvarė visus parduodančius ir perkančius šventykloje, išvartė pinigų keitėjų stalus bei karvelių pardavėjų suolus ¹³ir tarė jiems: „Parašyta: **Mano Namai vadinasis maldos namai*, o jūs pavertėte juos **plėšikų lindyne!*“ ¹⁴Šventykloje susirinko prie jo aklų ir raišų, ir jis išgydė juos. ¹⁵Aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai, pamatę stebuklus, kuriuos jis padarė, ir vaikus, šaukiančius šventykloje: „Osana Dovydo Sūnui!“ – ¹⁶įpyko ir prikišo jam: „Ar girdi, ką jie sako?“ Jėzus atsiliepė: „Girdžiu. Argi niekada nesate skaitę: **Iš vaikų ir kūdikių lūpų parengi sau gyrių?*“ ¹⁷Ir palikęs juos jis išėjo iš miesto į Betaniją ir ten apsinakvojo.

Pasmerktas figmedis

(Mk 11,12-14.20-24)

¹⁸Anksti rytą, grįždamas į miestą, Jėzus pasijuto alkanas. ¹⁹Pamatęs pakelėje vieną figmedį, priėjo prie jo, bet

^{21,9} Ps 118,25

^{21,9} Ps 118,26

^{21,13} Iz 56,7

^{21,13} Jer 7,11

^{21,16} Ps 8,3

^{20,26-27} Mt 23,11; Mk 9,35; Lk 22,26

^{21,5} Zch 9,9

nieko nerado, vien tik lapus. Ir tarė: „Tegul per amžius ant tavęs nemegs vaisiai!“ Ir figmedis bemat nudžiūvo.²⁰ Tai pamatę mokiniai nustebo ir sakė: „Kaip galėjo tas figmedis taip ūmai nudžiūti?“²¹ Jėzus atsakė: „Iš tiesų sakau jums: *jeigu turėtumėte tikėjimo ir nesvyruotumėte, ne tik galėtumėte taip padaryti su figmedžiu, bet pasakytumėte šitam kalnui: ‘Pasikelk ir meskis į jūrą!’ – ir taip atsitiktų.“²² Visa, ko tikėdami melsite, – gausite“.

Jėzaus įgaliojimai

(Mk 11,27-33; Lk 20,1-8; Jn 2,18)

²³ Kai Jėzus atėjo į šventyklą ir pradėjo mokyti, prisiartinio prie jo aukštųjų kunigų ir tautos seniūnų, kurie klausė: „Kokia galia tai darai? Kas tau davė šią galią?“²⁴ Jėzus atsakė: „Ir aš noriu paklausti jus vieno dalyko. Jei man atsakysite, ir aš pasakysiu, kieno įgaliotas tai darau.“²⁵ Iš kur buvo Jono krikštas? Iš dangaus ar iš žmonių?“ Jie samprotavo: „Jei pasakysime – iš dangaus, jis mums prikiš: ‘Tai kodėl juo netikėjote?’“²⁶ O jei pasakysime – iš žmonių, reikės bijoti minios, nes visi laiko Joną pranašu.“²⁷ Todėl jie atsakė Jėzui: „Mes nežinome“. Tad ir jis atsakė: „Tai nė aš nesakysiu, kokia galia tai darau.“

Du sūnūs

(Lk 7,29–30.37-50)

²⁸ Kaip jūs manote? Vienas žmogus turėjo du sūnus. Kartą jis kreipėsi į pirmąjį, sakydamas: ‘Vaike, eik ir padirbėk šiandien vynuogyne’.²⁹ Šis atsakė: ‘Nenoriu’, – bet vėliau apsigalvojo ir nuėjo dirbti.³⁰ Paskui tėvas kreipėsi į antrąjį sūnų tais pačiais žodžiais. Šis jam atsakė: ‘Einu, viešpatie’, – bet nenuejo.³¹ Katras iš jų įvykdė tėvo valią?“ Jie atsakė: „Pirmasis“. Tuomet Jėzus tarė jiems: „Iš tiesų sakau jums: muiti-

ninkai ir ištvirkėlės greičiau už jus pateks į Dievo karalystę.“³² Juk Jonas atėjo pas jus teisumo keliu, bet jūs netikėjote juo. O *muitininkai ir ištvirkėlės tikėjo. Bet jūs, nors tai matėte, nė vėliau neapsigalvojote ir netikėjote juo.

Ūkininkai žmogžudžiai

(Mk 12,1-12; Lk 20,9-19; Jn 3,16-17)

³³ Pasiklausykite kito palyginimo. Buvo šeimininkas, kuris *įveisė vynuogyną, sumūrijo aptvarą, įrengė spaustuvą, pastatė bokštą, išnuomojo ūkininkams³⁴ ir iškeliavo į svetimą šalį. Atėjus vaisių metui, jis siuntė tarnus pas ūkininkus atsiimti savosios vaisių dalies.³⁵ Bet ūkininkai, nutvėrę jo tarnus, vieną primušė, antrą nužudė, o trečią užmušė akmenimis.³⁶ Jis vėl siuntė tarnų, daugiau negu pirma. Bet ūkininkai ir su šitais pasielgė kaip su anais.³⁷ Galop jis išsiuntė pas juos savo sūnų, manydamas: ‘Jie drovėsįs mano sūnaus’.³⁸ Tačiau ūkininkai, išvydę sūnų, ėmė kalbėtis: ‘Tai įpėdinis! Eime, užmuškime jį ir turėsime palikimą’.³⁹ Nutvėrę jie išmetė jį iš vynuogyno ir užmušė.⁴⁰ Tad ką gi atvykęs vynuogyno šeimininkas padarys su tais ūkininkais?“⁴¹ Jie atsakė: „Jis žiauriai nužudys piktadarius ir išnuomos vynuogyną kitiems ūkininkams, kurie, atėjus metui, atiduos vaisių“.⁴² Tuomet Jėzus tarė: „Ar niekada nesatę skaitę Raštuose:

**Akmuo, kurį statytojai atmetė, tapo kertiniu akmeniu.*

Tai Viešpaties padaryta ir mūsų akims tai nuostabą kelia.

⁴³ Todėl sakau jums: Dievo karalystė bus iš jūsų atimta ir atiduota tautai, kuri duos vaisių.⁴⁴ Kas nukris ant to akmens, tas suduš, o ant ko akmuo užgrius, tas bus sutriuškintas“.

^{21,32} Lk 3,12; 7,29-30

^{21,33} Iz 5,1-2

^{21,42} Ps 118,22-23

^{21,21} Mt 17,20; 1 Kor 13,2

⁴⁵ Išgirdę palyginimus, vyresnieji kunigai ir fariziejai suprato, kad Jėzus kalba apie juos. ⁴⁶ Jie stengėsi jį suimti, tačiau bijojo liaudies, nes ji laikė Jėzų pranašu.

Karaliačio vestuvės

(Lk 14,16-24)

22 Jėzus vėl ėmė kalbėti palyginimais: ² „Dangaus karalystė panaši į karalių, kuris kėlė savo sūnui vestuves. ³ Jis išsiuntė tarnus šaukti pakviestųjų į vestuvių pokylį, bet tie nepanorėjo eiti. ⁴ Tuomet jis vėl siuntė kitus tarnus, liepdamas: ‘Sakykite pakviestiesiems: štai aš surengiau pokylį, mano jaučiai ir penimi veršiai papjauti, ir viskas surengta. Ateikite į vestuves!’ ⁵ Tačiau kviečiamieji to nepaisė ir nuėjo kas sau: vienas lauko arti, kitas prekiauti, ⁶ o kiti tarnus nutvėrė išniekino ir užmušė. ⁷ Tuomet karalius užsirūstino ir nusiuntęs kariuomenę sunaikino anuos žmogžudžius ir padegė jų miestą. ⁸ Galop jis tarė tarnams: ‘Vestuvės, tiesa, surengtos, bet pakviestieji nebuvo verti. ⁹ Todėl eikite į kryžkeles ir ką tik rasite, kvieskite į vestuves’. ¹⁰ Tie tarnai išėjo į kelius ir surinko visus, ką tik sutiko, blogus ir gerus. Vestuvių menė buvo pilna sėdinčių už stalo. ¹¹ Karalius atėjo pasižiūrėti svečių ir pamatė ten žmogų, neapsirengusį vestuvių drabužiu. ¹² Jis tarė jam: ‘Bičiuli, kaip čia įėjai, neturėdamas vestuvių drabužio?’ Tasai tylėjo. ¹³ Tuomet karalius paliepė tarnams: ‘*Suriškite jam rankas ir kojas ir išmeskite jį laukan į tamsybes. Ten bus verksmas ir dantų griežimas’. ¹⁴ Mat daug pašauktų, bet maža išrinktų“.

Dievas ir ciesorius

(Mk 12,13-17; Lk 20,20-26; Rom 13,7)

¹⁵ Tuomet fariziejai pasitraukė ir tarėsi, kaip jį sugauti kalboje. ¹⁶ Jie nusiun-

tė pas jį savo mokinių kartu su Erodo šalininkais paklausti: „Mokytojai, mes žinome, kad esi tiesakalbis, mokai tikro Dievo kelio ir niekam nepataikauji, nes nežiūri žmonių poaukščių. ¹⁷ Tad pasakyk, kaip manai: valia mokėti ciesoriui mokesčius ar ne?“ ¹⁸ Suprasdamas jų klastą, Jėzus tarė: „Kam spendžiate man pinkles, veidmainiai? ¹⁹ Parodykite man mokesčių pinigą!“ Jie padavė jam denarą. ²⁰ Jis paklausė: „Kieno čia paveikslas ir įrašas?“ ²¹ Jie atsakė: „Ciesoriaus“. Tuomet Jėzus tarė: „Atiduokite tad, kas ciesoriaus ciesoriui, o kas Dievo – Dievui“. ²² Tai girdėdami, jie stebėjosi ir palikę jį nuėjo.

Mirusiųjų prisikėlimas

(Mk 12,18-27; Lk 20,27-40)

²³ Tą pačią dieną atėjo pas jį sadukiejų, kurie *nepripažįsta mirusiųjų prisikėlimo, ir klausė: ²⁴ „Mokytojai, Mozė yra pasakęs: **Jei kas mirytų bevaikis, tegul jo brolis veda jo žmoną ir pažadina savo broliui palikuonį*. ²⁵ Šit pas mus yra buvę septyni broliai. Pirmasis vedęs mirė ir neturėdamas vaikų, paliko savo žmoną broliui. ²⁶ Taip atsitiko antrajam ir trečiajam iki septintojo. ²⁷ Visų paskiausiai numirė ta moteris. ²⁸ Tad kai mirusieji prisikels, kuriam iš septynių ji bus žmona? Juk visi yra ją turėję“. ²⁹ Jėzus jiems atsakė: „Jūs klystate, nepažindami nei Raštų, nei Dievo galybės. ³⁰ Prisikėlę nei ves, nei tekės, bet bus kaip Dievo angelai danguje. ³¹ O apie mirusiųjų prisikėlimą ar nesate skaitę, kas jums Dievo pasakyta: ³² **Aš esu Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas*. Jis ne mirusiųjų, bet gyvųjų Dievas!“ ³³ Tai girdėdama minia stebėjosi jo mokslu.

^{22,23} Apd 23,8

^{22,24} Jst 25,5

^{22,32} Iš 3,6

^{22,13} Mt 8,12; 25,30; Lk 13,28

Didžiausias įsakymas

(Mk 12,28-31; Lk 10,25-28; Rom 13,8-10)

³⁴ Fariziejai, išgirdę, kad Jėzus privertęs nutilti sadukiejus, susirinko draugėn, ³⁵ ir vienas iš jų, Įstatymo mokytojas, mėgindamas jį, paklausė: ³⁶ „Mokytojau, koks įsakymas yra didžiausias Įstatyme?“ ³⁷ Jėzus jam atsakė: „*Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visu protu.*“ ³⁸ Tai didžiausias ir pirmasis įsakymas. ³⁹ Antrasis – panašus į jį: „*Mylėk savo artimą kaip save patį.*“ ⁴⁰ Šiais dviem įsakymais remiasi visas Įstatymas ir Pranašai“.

Mesijas ir Dovydas

(Mk 12,35-37; Lk 20,41-44)

⁴¹ Kol fariziejai tebebuvo susirinkę, Jėzus juos paklausė: ⁴² „Ką jūs manote apie Mesiją? Kieno jis sūnus?“ Jie atsakė: „Dovydo“. ⁴³ Jis tarė jiems: „O kodėl gi Dovydas, Dvasios įkvėptas, vadina jį Viešpačiu, sakydamas:

⁴⁴ * *Viešpats tarė mano Viešpačiui: Sėskis mano dešinėje, aš patiesiu tavo priešus tarsį pakoį po tavo kojų.*

⁴⁵ Tad jei Dovydas vadina jį Viešpačiu, kaipgi tada jis gali būti jo sūnus?!”

⁴⁶ Ir nė vienas negalėjo jam atsakyti nė žodžio nei kas nors drįso nuo tos dienos jį klausinėti.

Veidmainystė

(Mk 12,38-40; Lk 11,39-52; 20,46)

23 Anuomet Jėzus kreipėsi į minią ir į savo mokinius: ² „Į Mozės krašę atsisdėjo Rašto aiškintojai ir fariziejai. ³ Todėl visa, ką jie liepia, darykite ir laikykitės, tačiau nesielskite, kaip jie elgiasi, nes jie kalba, bet nedaro. ⁴ Jie riša sunkias, nepakeliamas naštas ir krauna žmonėms ant pečių, o patys nenori jų

nė pirštu pajudinti. ⁵ Jie viską daro, kad būtų žmonių matomi. Jie pasiplatina *maldos diržus ir pasididina apsiaustų *spurgus. ⁶ Jie mėgsta pirmąsias vietas pokyliuose bei pirmuosius krėslus sinagogose, ⁷ mėgsta sveikinimus aikštėse ir trokšta, kad žmonės vadintų juos ‘rabi’*.

⁸ O jūs nesivadinkite ‘rabi’, nes turite vienintelį Mokytoją, o jūs visi esate broliai. ⁹ Ir nė vieno iš savųjų nevadinkite tėvu, nes turite vienintelį Tėvą danguje. ¹⁰ Taip pat nesivadinkite mokytojais, nes jūsų vienintelis Mokytojas yra Kristus. ¹¹ *Kas iš jūsų didesnis, tebūnie jums tarnas. ¹² *Mat kas save aukština, bus pažemintas, o kas save žemina, bus išaukštintas.

¹³ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs užrakinote žmonėms dangaus karalystę ir nei patys neinate, nei trokštančių į ją patekti neleidžiate*.

¹⁵ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs keliaujate per jūrą ir sausumą, kad laimėtumėte vieną naujatikį, o kai toks atsiranda, jūs padarote iš jo pragaro vaiką, dvigubai blogesnį už jus pačius.

¹⁶ Vargas jums, akliieji vadai, kurie mokote: ‘Jei kas prisiektų šventovei, tai nieko, o jei kas prisiektų šventovės aukso, tai jis įsipareigoja’. ¹⁷ Kvaili jūs ir akli! Kas gi didesnis – auksas ar šventovė, kuri pašventina auksą? ¹⁸ Arba, anot jūsų: ‘Jei kas prisiektų aukuru, tai nieko, o jei kas prisiektų atnaša ant aukuro, tai jis įpareigotas’. ¹⁹ Akli! Kas gi

^{23,5} Mt 6,1

^{23,5} Įst 6,8

^{23,5} Sk 15,38

^{23,7} Aram. „mokytojas“.

^{23,11} Mt 20,26-27; Mk 9,35; 10,43-44; Lk 22,26

^{23,12} Lk 14,11; 18,14

^{23,13} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 14: „Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs suryjate našlių namus, kalbėdami ilgas maldas; todėl būsite itin rūščiai teisiami!“

^{22,35-40} Lk 10,25-28

^{22,37} Įst 6,5

^{22,39} Kun 19,18

^{22,44} Ps 110,1

didesnis – atnaša ar aukuras, kuris pašventina atnašą? ²⁰ Todėl, kas prisiekia aukuru, tas prisiekia ir tuo, kas ant jo padėta, ²¹ o kas prisiekia šventove, prisiekia ja ir tuo, kuris joje gyvena. ²² Ir *kas prisiekia dangumi, prisiekia Dievo sostu ir tuo, kuris jame sėdi.

²³ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs duodate *dešimtinę nuo mėtų, krapų ir kmynų, o pamirštate, kas svarbiausia Įstatyme: teisingumą, gailestingumą ir ištikimybę. Reikia tai daryti ir ano neapleistil ²⁴ Aklieji vadai, jūs iškošiate uodą, o praryjate kupranugarį...

²⁵ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs valote taurės bei dubens išorę, o viduje esate pilni gobšumo ir nesivaldymo. ²⁶ Aklasai fariziejau! Pirmiau išvalyk taurės vidų, tai bus tikrai švari ir išorė!

²⁷ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs panašūs į *pabaltintus antkapius, kurie iš paviršiaus gražiai atrodo, o viduje pilni numirėlių kaulų ir visokių nešvarumų. ²⁸ Taip ir jūs iš paviršiaus atrodote žmonėms teisūs, o viduje esate pilni veidmainystės ir nedorumo.

²⁹ Vargas jums, veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai! Jūs statote pranašams antkapius, puošiate teisiųjų paminklus ³⁰ ir sakote: 'Jei būtume gyvenę savo protėvių dienomis, nebūtume kartu su jais susitępę pranašų krauju'. ³¹ Taigi jūs patys prieš save liudijate, jog esate pranašų žudytojų vaitai. ³² Pripildykite gi savo tėvų saiką!

Neišvengiama bausmė

(Lk 11,49–51)

³³ Gyvatės! *Angių išperos! Kaip jūs ištrūksite nuo pasmerkimo į pragarą?!

^{23,22} Iz 66,1; Mt 5,34

^{23,23} Kun 27,30

^{23,27} Apd 23,3

^{23,33} Mt 3,7; 12,34; Lk 3,7

³⁴ Todėl štai siunčiu pas jus pranašų, išminčių ir Rašto aiškintojų. Vienus jų jūs užmušite ir nukryžiuosite, kitus plaksite sinagogose ir persekiosite nuo miesto iki miesto, ³⁵ kad ant jūsų kristų visas nekaltas kraujas, pralietas žemėje, pradedant teisiojo *Abelio krauju ir baigiant krauju Barachijo* sūnaus *Zacharijo, kurį jūs nužudėte tarp šventovės ir aukuro. ³⁶ Iš tiesų sakau jums: visa tai ištiks šitą kartą.

Perspėjimas Jeruzalei

(Lk 13,34–35)

³⁷ Jeruzale, Jeruzale! Tu žudai pranašus ir užmuši akmenimis tuos, kurie pas tave siųsti. Kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus, kaip višta surenka savo viščiukus po sparnais, o tu nenorėjai! ³⁸ Štai jūsų namai bus jums palikti tušti. ³⁹ Taigi aš jums sakau: nuo dabar jūs manęs nebematysite, kol netarsite: *Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu!*

Būsimosios nelaimės

(Mk 13,1–13; Lk 21,5–19)

24 Išėjęs iš šventyklos, Jėzus keliavo tolyn. Čia priėjo mokiniai, rodydami jam į šventyklos rūmus. ² O jis pasakė: „Ar matote visa tai? Iš tiesų sakau jums: čia neliks akmens ant akmenų, viskas bus išgriauta“. ³ Kai jis atsisėdo Alyvų kalne, priėjo vieni mokiniai ir klausė: „Pasakyk mums, kada tai įvyks? Ir koks tavo atėjimo ir pasaulio pabaigos ženklas?“

⁴ Jėzus jiems atsakė: „Žiūrėkite, kad jūsų kas nesuklaidintų. ⁵ Daug kas ateis prisidengę mano vardu ir sakys: 'Aš Mesijas!' – ir daugelį suklaidins.

^{23,35} Pr 4,8

^{23,35} Barachijas (ST – Jeberechijas) – pranašo Zacharijo tėvo vardas (žr. Zch 1,1), čia klaidingai priskirtas nužudytojo Zacharijo tėvui Jehojadai (žr. 2 Met 24,20–22).

^{23,35} 2 Met 24,20–21

^{23,39} Ps 118,26

⁶Girdėsite apie karus ir karų gandas. Žiūrėkite, kad neišsigastumėte, nes reikia, kad visa tai įvyktų. ⁷Bet tai dar ne galas. Tauta sukils prieš tautą ir karalystė prieš karalystę. Vietomis bus badmečių ir žemės drebėjimų. ⁸Tačiau visa tai – tik kentėjimų pradžia.

⁹Paskui jus atiduos kankinti ir žudyti. *Jūs būsite dėl manęs visų tautų nekenčiami. ¹⁰Daugelis suklups, ims vieni kitus išdavinėti ir vieni kitų nekęsti. ¹¹Atsiras daug netikrų pranašų, kurie daugelį suvedžios. ¹²Kadangi įsigalės neteisybė, daugelio meilė atšals. ¹³*O kas ištvers iki galo, bus išgelbėtas. ¹⁴Ir bus paskelbta ši karalystės Evangelija visame pasaulyje paliudyti visoms tautomis. Ir tada ateis galas.

Jeruzalės likimas

(Dan 9,27; Mk 13,14-23; Lk 21,20-24)

¹⁵Kai tik pamatysite *pranašo Danie liaus paskelbtą *sunaikinimo pabaisą*, stovinčią *šventoje vietoje* (skaitytojas teįsidėm!), ¹⁶tuomet, kas bus Judėjoje, tebėga į kalnus, ¹⁷*kas ant stogo, tenelipa žemėn pasiimti iš namų savo daiktų, ¹⁸o kas laukuose, tenegrižta pasiimti apsiausto. ¹⁹Vargas nėsčioms ir žindančioms anomis dienomis! ²⁰Melskitės, kad jums netektų bėgti žiemą ar šabo dieną. ²¹Tuomet bus *didelis suspaudimas, kokio nėra buvę nuo pasaulio pradžios iki dabar ir kokio daugiau nebebus. ²²Ir jeigu tos dienos nebūtų sutrumpintos, neišsigelbėtų nė vienas žmogus. Bet dėl išrinktųjų tos dienos bus sutrumpintos.

²³Jei tada kas nors jums sakytų: 'Štai čia Mesijas', – arba: 'Jis tenai!' – netikėkite. ²⁴Atsiras netikrų mesijų ir netikrų pranašų, ir jie darys didelių ženklų

bei stebuklų, mėgindami suklaidinti, jei tai įmanoma, net išrinktuosius. ²⁵Štai jus apie tai iš anksto įspėjau!

Žmogaus Sūnaus atėjimas

(Mt 10,23; Mk 13,24-32;

Lk 17,23-35; 21,25-33; 12,39-40)

²⁶Tad jeigu jums sakytų: 'Štai jis tyruosel!' – neikite; – 'Štai jis namų gilumojel!' – netikėkite. ²⁷*Kaip žaibas tvykstelėja iš rytų ir nušvinta iki vakarų, toks bus ir Žmogaus Sūnaus atėjimas. ²⁸*Kur bus lavonų, ten sulėks ir maitvanagai.

²⁹Netrukus po tų nelaimių dienų *saulė užtams, *mėnulis nebeduos šviesos, *žvaigždės kris iš dangaus, ir *dangaus galybės bus sukrėstos. ³⁰Tuomet danguje pasirodys Žmogaus Sūnaus ženklas, o visos žemės tautos ims raudoti ir pamatys *Žmogaus Sūnų, ateinantį dangaus debesyse su didžia galybe ir šlove. ³¹Jis pasiųs savo angelus, kurie skardžiais trimių garsais surinks jo išrinktuosius iš visų keturių šalių, nuo vieno dangaus pakraščio iki kito.

³²Pasimokykite iš palyginimo su figmedžiu: kai jo šaka suminkštėja ir sprogsta lapai, jūs žinote, jog artinasi vasara. ³³Taip pat visa tai išvydę žinokite, jog jis arti, prie slenksčio. ³⁴Iš tiesų sakau jums: neprais ši karta, iki visa tai įvyks. ³⁵Dangus ir žemė prais, o mano žodžiai neprais. ³⁶Tačiau tos dienos ir valandos niekas nežino, nei dangaus angelai, nei Sūnus, o vien tik Tėvas*.

³⁷Kaip yra buvę *Nojaus dienomis, taip bus ir Žmogaus Sūnui ateinant.

^{24,26-27} Lk 17,23-24

^{24,28} Lk 17,37

^{24,29} Iz 13,10; Jl 2,10; 3,4; Apr 6,12

^{24,29} Iz 13,10; Ez 32,7; Jl 2,10; 3,4

^{24,29} Iz 34,4; Apr 6,13

^{24,29} Jl 2,10

^{24,30} Dan 7,13; Apr 1,7

^{24,36} Kai kuriuose rankr. „nė dangaus angelai, o vien tik Tėvas“.

^{24,37} Pr 6,5-8

^{24,9} Mt 10,22

^{24,13} Mt 10,22

^{24,15} Dan 9,27; 11,31; 12,11

^{24,17-18} Lk 17,31

^{24,21} Dan 12,1; Apr 7,14

³⁸ Kaip dienomis prieš tvaną žmonės nieko nenumanydami valgė, gėrė, vedė ir tekėjo iki pat dienos, kurią Nojus įlipo į laivą, ³⁹ kai *užėjo tvanas ir visus nusinešė, taip bus ir tada, kai ateis Žmogaus Sūnus. ⁴⁰ Tuomet du bus kartu lauke, ir vienas bus paimtas, o kitas paliktas. ⁴¹ Dvi mals vienomis girnomis, ir viena bus paimta, o kita palikta. ⁴² Todėl budėkite, nes nežinote, kurią dieną ateis jūsų Viešpats. ⁴³ *Supraskite ir tai: jeigu šeimininkas žinotų, kurią nakties valandą ateis vagis, jis budėtų ir neleistų jam įsilaužti į namus. ⁴⁴ Todėl ir jūs būkite pasirengę, nes Žmogaus Sūnus ateis, kai nesitikėsite.

Budrūs tarnai

(Lk 12,42-46)

⁴⁵ Kas yra tas ištikimas bei protingas tarnas, kurį šeimininkas paskyrė deraamu laiku maitinti šeimynos? ⁴⁶ Laimingas toksai tarnas, kurį sugrįžęs šeimininkas ras gerai besidarbuojantį. ⁴⁷ Iš tiesų sakau jums: jį paskirs valdyti visų savo turtų. ⁴⁸ O jei anas tarnas bus blogas ir tars pats sau: 'Mano šeimininkas neskuba grįžti', – ⁴⁹ ir pradės mušti savo tarnybos draugus, valgyti, užti su girtuokliais, ⁵⁰ to tarno šeimininkas sugrįš vieną dieną, kai anas nelaukia, ir tokią valandą, kurią tas nemanys, jį išmėtytų į žemę. ⁵¹ Jis žiauriai nubaus jį ir paskirs jam dalį su veidmainiais. Ten bus verksmas ir dantų griežimas.

Dešimt mergaičių

(Lk 12,35-38)

25 Tada dangaus karalystė bus panaši į dešimtį mergaičių, kurios *pasiėmusios žibintus išėjo pasitikti jaunikio. ² Penkios iš jų buvo paikos ir penkios protingos. ³ Taigi paikosios pasiėmė žibintus, o nepasiėmė alyvos.

⁴ Protingosios kartu su žibintais pasiėmė induose ir alyvos. ⁵ Jauniui vėluojant, visos ėmė snausti ir užmigo. ⁶ Vidurnaktį pasigirdo balsai: 'Štai jaunikis! Išėikite pasitikti!' ⁷ Tuomet visos mergaitės atsikėlė ir taisėsi žibintus. ⁸ Paikosios sakė protingosioms: 'Duokite mums alyvos, nes mūsų žibintai gęsta'. ⁹ Protingosios atsakė: 'Kad kartais nepristigtų ir mums, ir jums, verčiau nueikite pas prekiautojus ir nupirkite'. ¹⁰ Joms beeinant pirkti, atėjo jaunikis. Kurios buvo pasiruošusios, įėjo kartu su juo į vestuves, ir durys buvo uždarytos. ¹¹ Vėliau atėjo ir anos mergaitės ir ėmė prašyti: '*Viešpatie, viešpatie, atidaryk, čia mes!' ¹² O jis atsakė: 'Iš tiesų sakau jums: aš jūsų nepažįstu!' ¹³ Taigi budėkite, nes nežinoite nei dienos, nei valandos.

Dešimt talentų

(Mk 13,33-37; Lk 19,12-27)

¹⁴ *Bus taip, kaip atsitiko vienam žmogui, kuris, iškeldamas į svetimą šalį, pasišaukė tarnus ir pavedė jiems savo turtą. ¹⁵ Vienam jis davė penkis talentus, kitam du, trečiam vieną – kiekvienam pagal jo gabumus – ir iškeliavo. ¹⁶ Tas, kuris gavo penkis talentus, tuojau nuėjęs ėmė versti ir pelnė kitus penkis. ¹⁷ Taip pat tas, kuris gavo du talentus, pelnė kitus du. ¹⁸ O kuris buvo gavęs vieną, nuėjo, iškasė duobę ir paslėpė šeimininko pinigus.

¹⁹ Praslinkus nemaža laiko, anų tarnų šeimininkas grįžo ir pradėjo daryti su jais apyskaitą. ²⁰ Atėjo tas, kuris buvo gavęs penkis talentus; jis atnešė kitus penkis ir tarė: 'Šeimininke, davei man penkis talentus, štai aš pelniau kitus penkis'. ²¹ Šeimininkas atsakė: 'Gerai, šaunusis ir ištikimasis tarme! Kadangi buvai ištikimas mažuose dalykuose, aš tau pavesiu didelius. Eik į

^{24,39} Pr 7,6-24

^{24,43-44} Lk 12,39-40

^{25,1} Lk 12,35

^{25,11-12} Lk 13,25

^{25,14-30} Lk 19,11-27

savo šeimininko džiaugsma!''²² Taip pat tas, kuris buvo gavęs du talentus, atėjęs pasakė: 'Šeimininke, davei man du talentus, štai aš pelniau kitus du'.²³ Šeimininkas tarė: 'Gerai, šaunusis ir ištikimasis tarne! Kadangi buvai ištikimas mažuose dalykuose, aš tau pavesiu didelius. Eikš į savo šeimininko džiaugsma!''²⁴ Prisiartinęs tasai, kuris buvo gavęs vieną talentą, sakė: 'Šeimininke, aš žinoju, kad tu – žmogus kietas: pjauni, kur nesėjai, renki, kur nebarstei'.²⁵ Pabijojęs nuėjau ir paslėpiau tavo talentą žemėje. Va, imk, kas tavo'.²⁶ Šeimininkas jam atsakė: 'Blogasis tarne, tinginy! Tu žinotai, kad aš pjaunu, kur nesėjau, renku, kur nebarsčiau'.²⁷ Taigi tau reikėjo leisti mano pinigus į apyvartą, ir sugrįžęs aš būčiau gavęs juos su palūkanomis'.²⁸ Todėl atimkite iš jo talentą ir atiduokite tam, kuris turi dešimt talentų.²⁹ *Kiekvienam, kas turi, bus duota, ir jis turės su pertekliumi, o iš neturinčio bus atimta ir tai, ką jis turi'.³⁰ *Šitą netikusį tarną išmeskite į tamsybes. Ten bus verksmas ir dantų griežimas'.

Paskutinis teismas

³¹ Kai *ateis Žmogaus Sūnus savo šlovėje ir kartu su juo visi angelai, tada *jis atsisės savo garbės soste.³² Jo akivaizdoje bus surinkti visų tautų žmonės, ir jis perskirs juos, kaip piemuo atskiria avis nuo ožių.³³ Avis jis pastatys dešinėje, ožius – kairėje.

³⁴ Ir tars karalius stovintiems dešinėje: 'Ateikite, mano Tėvo palaimintieji, paveldėkite nuo pasaulio sukūrimo jums paruoštą karalystę!'

³⁵ Juk aš buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote, buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte, buvau keleivis, ir mane priglaudėte,

³⁶ buvau nuogas – mane aprengete, ligonis – mane aplankėte, kalinys – atėjote pas mane'.

³⁷ Tuomet teisieji klaus: 'Viešpatie, kada gi mes tave matėme alkaną ir pavalgydinome, trokštantį ir pagirdėme?'³⁸ Kada gi mes matėme tave keliaujantį ir priglaudėme ar nuogą ir aprengetėme?'³⁹ Kada gi matėme tave sergantį ar kalinį ir aplankėme?'⁴⁰ Ir atsakys jiems karalius: 'Iš tiesų sakau jums, kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte'.

⁴¹ Paskui jis prabils į stovinčius kairėje: 'Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, kuri prirengta velniui ir jo angelams!'

⁴² Juk aš buvau išalkęs, ir jūs mane nepavalgydinote, buvau ištroškęs, ir mane nepagirdėte,

⁴³ buvau keleivis, ir mane nepriglaudėte, nuogas – neaprengete, ligonis ir kalinys – ir jūs mane neaplinkėte'.

⁴⁴ Tuomet jie atsakys: 'Viešpatie, kada gi mes tave matėme alkaną ar ištroškų, ar keleivį, ar nuogą, ar ligonį, ar kalinį ir tau nepatarnavome?'⁴⁵ Tuomet jis pasakys jiems: 'Iš tiesų sakau jums: kaskart, kai taip nepadarėte vienam iš šitų mažiausiųjų, nė man nepadarėte'.⁴⁶ *Ir eis šitie į amžinąjį nubaudimą, o teisieji į amžinąjį gyvenimą'.

Suokalbis prieš Jėzų

(Mk 14,1-2; Lk 22,1-2)

26 Baigęs visas tas kalbas, Jėzus tarė savo mokiniams: ² „Jūs žinote, kad po dviejų dienų bus *Velykos*, ir Žmogaus Sūnus bus atiduotas nukryžiuoti“.

^{23,29} Mt 13,12; Mk 4,25; Lk 8,18

^{25,30} Mt 8,12; 22,13; Lk 13,28

^{25,31} Mt 16,27

^{25,31} Mt 19,28

^{25,46} Dan 12,2

^{26,2} Iš 12,1-27

^{26,2} Velykos (gr. pascha) – šventė, ST vadinama Pascha (hebr. *pēsah*). Žr. Iš 12,11 ir kt.

³Tuomet aukštieji kunigai bei tautos seniūnai susirinko į rūmus vyriausiojo kunigo, kuris vadinosi Kajafas, ⁴ir nusprendė suimti Jėzų klasta ir nužudyti. ⁵Bet jie sakė: „Tik ne per šventes, kad liaudyje nekiltų sąmyšio“.

Patepimas laidotuvėms

(Mk 14,3-9; Jn 12,1-8)

⁶Kai Jėzus viešėjo Betanijoje, Simono Raupsuotojo namuose, ⁷*atėjo moteris, alebestriniu brangaus kvapiojo aliejaus indu nešina ir jam sėdinčiam prie stalo išpylė ant galvos. ⁸Tai pamatę, mokiniai pasipiktino ir kalbėjo: „Kam toks eikvojimas? ⁹Juk buvo galima aliejų brangiai parduoti ir išdalyti pinigų vargšams“. ¹⁰Tai išgirdęs, Jėzus tarė: „Kam skaudinate moterį?! Ji man padarė gerą darbą! ¹¹*Vargšų jūs visuomet turite šalia savęs, o mane – ne visuomet. ¹²Išpildama aliejų ant mano kūno, ji tai padarė mano laidotuvėms. ¹³Iš tiesų sakau jums: visame pasaulyje, kur tik bus skelbiama ši Evangelija, ir jos atminimui bus pasakojama, ką yra padariusi“.

Išdavystės kaina

(Mk 14,10-11; Lk 22,3-6)

¹⁴Tuomet vienas iš Dvylikos, vardu Judas Iskarijotas, nuėjo pas aukštuosius kunigus ¹⁵ir tarė: „Ką man duosite, jei-gu jį išduosiu jums?“ Tie pasiūlė trisdešimt sidabrinių. ¹⁶Ir nuo to meto jis ieškojo progos išduoti Jėzų.

Paskutinė vakariene

(Mk 14,12-25; Lk 22,7-14.19-23; Jn 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

¹⁷Pirmąją Neraugintosios duonos dieną mokiniai atėjo pas Jėzų ir paklausė: „Sakyk, kur paruošti tau Velykų vakarienę?“ ¹⁸Jis atsakė: „Eikite į miestą

pas tokį žmogų ir sakykite jam: 'Mokytas sako: Mano metas jau atėjo. Pas tave valgysiu Velykų vakarienę su savo mokiniais'“. ¹⁹Mokiniai padarė, kaip buvo Jėzaus įsakyta, ir paruošė Velykų stalą.

²⁰Atėjus vakarui, Jėzus su dvylika mokinių susirinko prie stalo. ²¹Pradėjus valgyti, jis tarė: „Iš tiesų sakau jums: vienas iš jūsų mane išduos“. ²²Jie labai nuliūdo ir ėmė vienas po kito klausinėti: „Nejaugi aš, Viešpatie?“ ²³Jis atsakė: „*Mane išduos dantis kartu su manim duoną dubenyje. ²⁴Žmogaus Sūnus, tiesa, eina savo keliu, kaip apie jį parašyta, bet vargas tam žmogui, kuris išduos Žmogaus Sūnų. Geriau jam būtų buvę negimti“. ²⁵Jo išdavėjas Judas paklausė: „Nejaugi aš, rabi?!“ Jis atsakė: „Tu pasakei!“

²⁶Vakarieniaujant Jėzus paėmė duoną, palaimino, laužė ir davė mokiniams, tardamas: „Imkite ir valgykite: tai yra mano kūnas“. ²⁷Paskui, paėmęs taurę, padėkojo ir davė jiems, tardamas: „Gerkite iš jos visi, ²⁸nes tai yra mano kraujas, *Sandoros* *kraujas, kuris už daugelį išliejamas nuodėmėms atleisti. ²⁹Ir sakau jums: nuo šiol aš nebegersiu šito vynmedžio vaisiaus iki tos dienos, kada su jumis gersiu jį naują savo Tėvo karalystėje“.

Perspėjimas Petru

(Mk 14,26-31; Lk 22,31-34; Jn 13,36-38; 16,32)

³⁰Pagiedoję jie išėjo į Alyvų kalną. ³¹Tada Jėzus jiems kalbėjo: „Šią naktį jūs visi manimi pasipiktinsite, nes parašyta: *Ištiksiu piemenį, ir avių kai-

^{26,23} Ps 41,10

^{26,28} Jer 31,31-34

^{26,28} Kai kuriuose rankr.: „Naujosios Sandoros“.

^{26,28} Iš 24,8

^{26,31} Zch 13,7

^{26,7} Lk 7,37-38

^{26,11} Jst 15,11

menė išsisklaidys. ³²O *kai prisikelsiu, aš nueisiu pirma jūsų į Galilėją“.

³³Petras atsiliėpė: „Jei net visi tavimi pasipiktintų, aš niekuomet nepasipiktinsiu!“ ³⁴Jėzus jam tarė: „Iš tiesų sakau tau: šią naktį, dar gaidžiui nepragydydus, tu tris kartus manęs išsiginsi“. ³⁵Bet Petras tvirtino: „Jei man reikėtų net mirti kartu su tavimi, vis tiek tavęs neišsiginsiu!“ Taip kalbėjo ir visi mokiniai.

Jėzus Getsemanėje

(Mk 14,32-42; Lk 22,40-46; Jn 18,1)

³⁶Netrukus Jėzus su jais atėjo į ūkį, vadinamą Getsemane, ir tarė mokiniams: „Pasėdėkite čia, kol aš ten nuejęs melsiuos“. ³⁷Pasiėmęs Petrą ir abu Zebediejaus sūnus, pradėjo liūdėti ir sielvartauti. ³⁸Tada tarė jiems: „*Mano siela mirtinai nuliūdusi*. Likite čia ir pabudėkite kartu su manimi“. ³⁹Kiek toliau paėjęs, parpuolė kniūbsčias ir meldėsi: „Mano Tėve, jeigu įmanoma, teaplenkia mane ši taurė. Tačiau ne kaip aš noriu, bet kaip tu!“ ⁴⁰Jis sugrįžo pas mokinius ir radęs juos miegančius tarė Petrui: „Negalėjote nė vienos valandos pabudėti su manimi? ⁴¹Budėkite ir melskitės, kad nepatektumėte į pagundą. Dvasia ryžtinga, bet kūnas silpnas“. ⁴²Ir vėl nuėjo antrą kartą ir meldėsi: „Mano Tėve, jei ši taurė negali praeiti mano negerta, tebūnie tavo valia!“

⁴³Sugrįžęs vėl rado juos snaudžiančius; jų akys buvo mieguistos. ⁴⁴Tuomet palikęs juos vėl nuėjo ir trečią kartą meldėsi tais pačiais žodžiais. ⁴⁵Paskui grįžo pas mokinius ir tarė: „Jūs vis dar miegate ir ilsitės... Štai atėjo valanda, kai Žmogaus Sūnus atiduodamas į nusidėjėlių rankas. ⁴⁶Kelkitės, eime! Štai mano išdavėjas čia pat“.

Jėzaus suėmimas

(Mk 14,43-52; Lk 22,47-53; Jn 18,2-11)

⁴⁷Jam dar kalbant, štai pasirodė Judas, vienas iš Dvylikos, o su juo didelis būrys, ginkluotas kalavijais ir vėzdais, atsiųstas aukštųjų kunigų ir tautos seniūnų. ⁴⁸Jis išdavėjas buvo nurodęs jiems ženklą, sakydamas: „Kurį pabučiuosiu, tai tas! Suimkite jį!“ ⁴⁹Ir tuojau priėjęs prie Jėzaus tarė: „Sveikas, rabi!“ ir pabučiavo jį. ⁵⁰O Jėzus jam tarė: „Bičiuli, ko atėjai?“ Tuomet jie pripuolę nutvėrė jį ir suėmė. ⁵¹Ir štai vienas Jėzaus palydovų ištiesė ranką, išsitraukė kalaviją, puolė vyriausiojo kunigo tarną ir nukirto jam ausį. ⁵²Bet Jėzus jam tarė: „Kišk kalaviją atgal, kur buvo, nes visi, kurie griebiasi kalavijo, nuo kalavijo ir žus. ⁵³Gal manai, jog aš negaliu paprašyti savo Tėvą ir jis bemat neatsiųstų man per dvylika legionų angelų?!“ ⁵⁴Bet kaipgi išsipildytų Raštai, kad šitaip turi atsitikti?!“ ⁵⁵Tą valandą Jėzus tarė būriui: „Tarsi plėšiko išėjote sugauti manęs su kalavijais ir vėzdais. Aš *kasdien sėdėjau šventykloje mokydamas, ir manęs nesuėmėte. ⁵⁶Bet viskas šitaip dedasi, kad išsipildytų pranašų Raštai“. Tada visi mokiniai, palikę jį, pabėgo.

Jėzus teismo taryboje

(Mk 14,53-65; Lk 22,54-55; 66-71; Jn 18,15-16.24)

⁵⁷Tie, kurie buvo suėmę Jėzų, nuvedė jį pas vyriausiąjį kunigą Kajafą, kur buvo susirinkę Rašto aiškintojai ir seniūnai. ⁵⁸Petras sekė jį iš tolo iki vyriausiojo kunigo rūmų ir įėjęs į kiemą atsisėdo su tarnais pažiūrėti, kuo viskas baigsis. ⁵⁹Tuo tarpu aukštieji kunigai ir visa teismo taryba ieškojo neteisingo parodymo prieš Jėzų, kad galėtų jį nuteisti mirti, ⁶⁰tačiau nerado, nors daug buvo atėję neteisingų liudytojų. Pagaliau išėjo priekin du ⁶¹ir tarė: „Šitas yra

^{26,32} Mt 28,16

^{26,38} Ps 42,6

^{26,55} Lk 19,47; 21,37

sakęs: *Aš galiu sugriauti Dievo šventovę ir per tris dienas ją vėl atstatyti“.

⁶²Tada atsistojęs vyriausiasis kunigas paklausė Jėzų: „Tu nieko neatsakai į šituos kaltinimus?!“ ⁶³Bet Jėzus tylėjo. Tuomet vyriausiasis kunigas jam tarė: „Prisaišdinu tave gyvuoju Dievu, kad mums pasakytum, ar tu Mesijas, Dievo Sūnus?!“ ⁶⁴Jėzus atsakė: „Tu pasakei. Bet aš jums sakau: nuo šiol jūs matysite *Žmogaus Sūnų, sėdintį Visagalio dešinėje ir ateinantį dangaus debesyse!“ ⁶⁵*Tuomet vyriausiasis kunigas persiplėšė drabužius ir sušuko: „Jis piktžodžiauja! Kam dar mums liudytojai?! Štai girdėjote piktžodžiavimą.“ ⁶⁶Kaip jums regisi?“ Jie atsakė: „Vertas mirties!“

⁶⁷*Tuomet jie ėmė spaudyti Jėzui į veidą ir daužyti kumščiais. Kiti mušė jį per veidą ⁶⁸ir tyčiojosi: „Pranašauk mums, Mesijau, kas tave užgavo!“

Petras išsigina Jėzaus

(Mk 14,66-72; Lk 22,56-62; Jn 18,17.25-27)

⁶⁹Tuo metu Petras sėdėjo kieme. Viena tarnaitė priėjo prie jo ir tarė: „Ir tu buvai su Jėzumi Galilėjiečiu“. ⁷⁰Bet jis išsigynė visų akivaizdoje: „Aš nežinau, ką tu sakai“. ⁷¹Einantį vartų link jį pastebėjo kita tarnaitė ir kalbėjo aplinkiniams: „Šitas buvo su Jėzumi Nazariečiu“. ⁷²Jis ir vėl išsigynė, prisiekdamas: „Aš nepažįstu to žmogaus!“ ⁷³Po valandėlės prisiartinio ten stovėjusieji ir sakė Petrai: „Tikrai tu vienas iš jų, nes ir tavo tarmė tave išduoda“. ⁷⁴Tuomet jis ėmė prisiekinėti ir dievagotis: „Aš nepažįstu to žmogaus!“ Ir tuojau pragydo gaidys. ⁷⁵Tada Petras prisiminė Jėzaus žodžius: „Dar gaidžiui nepragydas, tu tris kartus manęs išsiginsi“. Jis išėjo laukan ir gaudžiai pravirko.

^{26,61} Jn 2,19

^{26,64} Dan 7,13

^{26,65-66} Kun 24,16

^{26,67} Iz 50,6

Išdaviko galas

(Apd 1,18)

27 Rytui išaušus, visi aukštieji kunigai ir tautos seniūnai nusprendė, kad Jėzus turįs būti nužudytas. ²Surišę nuvedė ir atidavė jį valdytojui Pilotui.

³*Kai išdavikas Judas pamatė, jog Jėzus pasmerktas, gailesčio pagautas, nuėmė atgal aukštiesiems kunigams ir seniūnams trisdešimt sidabrinių ⁴ir tarė: „Nusidėjau išduodamas nekaltą kraują“. Tie atsakė: „Kas mums darbo?! Tu žinokis!“ ⁵Nusviedęs šventovėje pinigų, jis išbėgo ir pasikorė. ⁶Aukštieji kunigai paėmė sidabrinius ir kalbėjo: „Jų negalima dėti į išdą, nes tai užmokestis už kraują“. ⁷Jie pasitarė ir už tuos pinigų nupirko puodžiaus dirvą ateiviams laidoti. ⁸Todėl ta dirva iki šios dienos vadinasi Kraujo dirva. ⁹Taip išsipildė pranašo Jeremijo žodžiai: *Ir paėmė trisdešimt sidabrinių – įkainotojo kainą, už kurią buvo jį suderėję iš Izraelio vaikų ¹⁰– ir atidavė juos už puodžiaus dirvą; taip man Viešpats buvo paskyręs.

Jėzus pas Pilotą

(Mk 15,2-15; Lk 23,2-5.13-25;

Jn 18,28-40; 19,4-16)

¹¹Jėzus stovėjo valdytojo akivaizdoje. Valdytojas jį klausė: „Ar tu esi žydų karalius?“ Jėzus atsakė: „Tu pasakei“. ¹²Aukštųjų kunigų ir seniūnų skundžiamas jis visai neatsiliepė. ¹³Tuomet Pilotas paklausė: „Ar negirdi, kaip baisiai tave kaltina?“ ¹⁴Bet jis neatsakė nė į vieną kaltinimą ir tuo be galo nustebino valdytoją.

¹⁵Šventės proga valdytojas buvo pratęs paleisti miniai vieną kalinį, kurio ji norėdavo. ¹⁶Tuomet jis turėjo garsų kalinį, vardu Barabą*. ¹⁷Taigi žmonės susirinkus, Pilotas paklausė:

^{27,3-8} Apd 1,18-19

^{27,9-10} Zch 11,12-13

^{27,16} Kai kuriuose rankr.: „Jėzų Barabą“.

„Katrą norite, kad jums paleisčiau: Barabą ar Jėzų, vadinamą Mesiju?“¹⁸ Mat jam žinojo, kad Jėzų jie buvo išdavę iš pavydo.¹⁹ Sėdinčiam teismo krasėje Pilotui žmona atsiuntė įspėjimą: „Nieko nedaryk šiam teisiamajam! Šiandakt sapne aš labai dėl jo kentėjau“.

²⁰ Aukštieji kunigai ir seniūnai sukurstė žmones, kad prašytų paleisti Barabą, o Jėzų pražudyti.²¹ Tuomet valdytojas jiems tarė: „Katrą norite, kad jums paleisčiau?“ Jie šaukė: „Barabą!“²² Pilotas paklausė: „Ką gi man daryti su Jėzumi, kuris vadinamas Mesiju?“ Jie visi rėkė: „Ant kryžiaus jį!“²³ Jis klausė: „O ką gi pikta yra padaręs?“ Bet tie dar garsiau šaukė: „Ant kryžiaus jį!“

²⁴ Pilotas, pamatęs, kad nieko nelaimi, o sąmyšis vis didėja, paėmė vandens, *nusimazgojo rankas minios akivaizdoje ir tarė: „Aš nekaltas dėl šio teismo kraujo. Jūs žinokitės!“²⁵ O visi žmonės šaukė: „Jo kraujas [tekrinta] ant mūsų ir mūsų vaikų!“²⁶ Tuomet jis paleido jiems Barabą, o Jėzų nuoplakdinęs atidavė nukryžiuoti.

Vainikavimas erškėčiais

(Mk 15,16-20; Jn 19,1-3)

²⁷ Valdytojo kareiviai nusivedė Jėzų į įgulos būstinę ir surinko aplink jį visą kuopą.²⁸ Jie išrengė jį ir apsiautė raudona skraiste.²⁹ Nupynė erškėčių vainiką, uždėjo jam ant galvos, o į jo dešinę įspraudė nendrę. Paskui tyčiodamiesi klūpčiojo prieš jį ir sakė: „Sveikas, žydų karaliau!“³⁰ Spjaudydami jį, stvėrė iš jo nendrę ir čaižė per galvą.³¹ Pasityčioję iš Jėzaus, kareiviai nusiautė skraistę, apvilko jo paties drabužiais ir išsivedė nukryžiuoti.

Nukryžiuojamas ir patyčios

(Mk 15,21-32; Lk 23,26-38; Jn 19,17-24)

³² Eidami jie sutiko žmogų iš Kirėnės, vardu Simoną. Tą priverstė panėšėti jo

kryžių.³³ Atėję į vietą, vadinamą Golgota (tai yra „Kaukolės vieta“),³⁴ davė jam gerti vyno, sumaišyto su tulžimi, bet Jėzus tik paragavo ir negėrė.³⁵ Prikalę prie kryžiaus, *pasidalijo jo drabužius, mesdami burtą*,³⁶ ir ten pat susėdę sergėjo jį.

³⁷ Viršum jo galvos jie prisegė užrašytą jo kaltinimą: „Šitas yra Jėzus, žydų karalius“. ³⁸ Kartu su juo buvo nukryžiuoti du plėšikai, vienas iš dešinės, kitas iš kairės.

³⁹ Praeiviai užgauliojo Jėzų, *kraipydami galvas⁴⁰ ir sakydami: „Še *tau, kuris sugriauini šventovę ir per tris dienas atstatai; gelbėkis pats! Jei esi Dievo Sūnus, nuženk nuo kryžiaus!“⁴¹ Taip pat tyčiojosi aukštieji kunigai su Rašto aiškintojais ir seniūnais,⁴² kalbėdami: „Kitus gelbėdavo, o pats negali išsigelbėti. Jeigu jis Izraelio karalius, tenužengia dabar nuo kryžiaus, ir mes juo tikėsime...“⁴³ *Jis pasitikėjo Dievu, tad teisva-duoja jį dabar, jeigu juo rūpinasi, nes jis yra sakęs: „Aš Dievo Sūnus“.“⁴⁴ Taip pat jį plūdo ir kartu nukryžiuoti plėšikai.

Jėzaus mirtis

(Mk 15,33-41; Lk 23,44-49; Jn 19,28-37)

⁴⁵ Nuo šeštos iki devintos valandos visą kraštą gaubė tamsa.⁴⁶ O apie devintą valandą Jėzus garsiai sušuko: *Eli, Eli, lemà sabachtāni?* – tai reiškia: *Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?!⁴⁷ Kai kurie iš ten stovėjuosių išgirdę sakė, jog jis šaukiąs Elijo.⁴⁸ Ir tuoj pat vienas iš jų pribėgęs paėmė kempinę, primirkė ją *perrūgusio

^{27,35} Ps 22,18

^{27,35} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „Taip išsi-pildė pranašo žodžiai: 'Jie pasidalijo mano drabužius, dėl mano apdaro metė burtą'“.

^{27,39} Ps 22,8; 109,25; Mk 15,29

^{27,40} Mt 26,61; Jn 2,19

^{27,43} Ps 22,8

^{27,46} Ps 22,2

^{27,48} Ps 69,22

^{27,24} Jst 21,6-9; Ps 73,13

vyno*, užmovė ant nendrės ir padavė jam gerti. ⁴⁹Kiti kalbėjo: „Palauk! Pažiūrėsim, ar ateis Elijas jo išgelbėti“. ⁵⁰Tuomet Jėzus, dar kartą sušukęs skardžiu balsu, atidavė dvasią.

⁵¹Ir štai šventovės *uždanga perplyšo pusiau nuo virsaus iki apačios, ir žemė sudrebėjo, ir uolos ėmė skeldėti.

⁵²Atsivėrė kapų rūšiai, ir daug užmigusių šventųjų kūnų prisikėlė iš numirusių. ⁵³Išėję iš kapų po Jėzaus prisikėlimo, jie atėjo į šventąjį miestą ir daug kam pasirodė. ⁵⁴Šimtininkas ir kiti su juo sergintys Jėzų, pamatę žemės drebinimą ir visa, kas dėjosi, labai išsigando ir sakė: „Tikrai šitas buvo Dievo Sūnus!“

⁵⁵*Tenai buvo daug moterų, kurios žiūrėjo iš tolo. Jos buvo atlydėjusios Jėzų iš Galilėjos, jam patarnaudamos. ⁵⁶Tarp jų buvo Marija Magdalena; Jokūbo ir Juozapo motina Marija ir Zebediejaus sūnų motina.

Laidojimas

(Mk 15,42-47; Lk 23,50-55; Jn 19,38-42)

⁵⁷Vakarui atėjus, atvyko turtingas žmogus iš Arimatėjos, vardu Juozapas, kuris irgi buvo Jėzaus mokinyš. ⁵⁸Nuėjęs pas Pilotą, jis paprašė Jėzaus kūno. Pilotas įsakė jį atiduoti. ⁵⁹Juozapas pasiėmė kūną, įvyniojo į švnią drobulę ⁶⁰ir paguldė savo naujame kapo rūsyje, kurį buvo išsikaldinęs uoloje. Paskui jis užrito didelį akmenį ant rūšio angos ir nuėjo. ⁶¹Ten dar buvo Marija Magdalena ir kita Marija, kurios sėdėjo priešais kapą.

Sargyba prie kapo

(Mt 16,21; 20,19; Apd 10,40)

⁶²Kitą dieną, po Pasirengimo dienos, susirinko pas Pilotą aukštieji kunigai

bei fariziejai ⁶³*ir kalbėjo: „Valdove, mes atsiminėme, jog tasai suvedžiojojas, dar gyvas būdamas, yra pasakęs: *‘Po trijų dienų aš prisikelsiu’.⁶⁴Tad įsakyk saugoti kapą iki trečios dienos, kad kartais atėję mokiniai neišvogtų jo ir nepaskelbtų liaudžiai: ‘Jis prisikėlė iš numirusių’. Ta pastaroji apgavystė būtų blogesnė už pirmąją“. ⁶⁵Pilotas jiems atsakė: „Štai jums sargyba – eikite ir saugokite, kaip išmanote“. ⁶⁶Tada jie nuėję paženklino antspaudu akmenį ir pastatė sargybą.

Tuščias kapas

(Mk 16,1-8; Lk 24,1-10; Jn 20,1)

28 Po šabo, auštant pirmajai savaitės dienai, Marija Magdalena ir kita Marija ėjo aplankyti kapo. ²Staiga smarkiai sudrebėjo žemė. Viešpaties angelas nužengė iš dangaus, nurito šalin akmenį ir atsisėdo ant jo. ³Jo išvaizda buvo it žaibo, o drabužiai balti kaip sniegas. ⁴Išsigandę jo, sargybiniai sudrebėjo ir pastiro lyg negyvi. ⁵O angelas tarė moterims: „Jūs nebijokite! Aš žinau, kad ieškote Jėzaus, kuris buvo nukryžiuotas. ⁶Jo čia nebėra, jis prisikėlė, kaip buvo sakęs. Įeikite, apžiūrėkite vietą, kur jo gulėta. ⁷Ir skubiai duokite žinią jo mokiniams: ‘Jis prisikėlė iš numirusių ir eina pirma jūsų į Galilėją; tenai jį ir pamatysite’. Štai aš jums tai paskelbiau“. ⁸Jos greitomis paliko kapą, apimtos išgąščio ir didelio džiaugsmo, ir bėgo pranešti mokiniams.

Jėzus pasirodo moterims

(Jn 20,11-18)

⁹Ir štai priešais pasirodė Jėzus ir tarė: „Sveikosi!“ Jos prisiartinio ir puolusios žemėn apkabino jo kojas. ¹⁰Jėzus

^{27,48} Pažod.: „acto“.

^{27,51} Iš 26,31-33

^{27,55-56} Lk 8,2-3

^{27,63} Mk 8,31; 9,31; 10,33-34; Lk 9,22; 18,31-33

^{27,63} Mt 16,21; 17,23; 20,19

joms pasakė: „Nebijokite! Eikite ir pasakykite mano broliams, kad keliautų į Galilėją; ten jie mane pamatys“. ¹¹Joms beeinant, keli sargybiniai atbėgo į miestą ir pranešė aukštiesiems kunigams, kas buvo įvykę. ¹²Tie susitiko su seniūnais, pasitarę davė kareiviams daug pinigų ir primokė: ¹³„Sakykite, kad jums bemiegant jo mokiniai atėję naktį jį išvogė“. ¹⁴O jeigu apie tai išgirstų valdytojas, mes jį perkalbėsime ir apginsime jus“. ¹⁵Šie, paėmę pinigus, taip ir padarė, kaip buvo pamokyti. Tas gandas tarp žydų yra pasklidęs iki šios dienos.

Jėzaus priesakas mokiniams

(Mk 16,15-16; Lk 24,47; Apd 1,8; 2,38)

¹⁶Vienuolika mokinių *nuvyko į Galilėją, ant kalno, kurį jiems buvo nurodęs Jėzus. ¹⁷Jį pamatę mokiniai parpuolė ant žemės, tačiau kai kurie dar abejojo. ¹⁸Tuomet prisiartinęs Jėzus prabilo: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. ¹⁹Tad *eikite ir padarykite mano mokiniiais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, ²⁰mokydami laikytis visko, ką tik esu jums įsakęs. Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“.

^{28,16} Mt 26,32; Mk 14,28

^{28,19} Apd 1,8

EVANGELIJA PAGAL MORKŲ

Evangelija pagal Morkų (gr. *euaggelion kata markon*, lot. *evangelium secundum marcum*), pagal tradiciją priskiriama Jonui Morkui, apaštalo Petro palydovui bei vertėjui, parašyta tarp 65 ir 70 m. po Kr.

Pasakojimas apima šiuos įvykius: Jėzaus viešojo veikimo pradžią (1,1–13), veiklą Galilėjoje (1,14–9,50), kelionę į Jeruzalę (sk. 10), kančios savaitę, nukryžiuojimą ir laidojimą (sk. 11–15), Jėzaus prisikėlimą (sk. 16).

Autorius siekia įtikinti pagonis, kad Jėzus iš Nazareto tikrai yra Dievo Sūnus.

Jonas Krikštytojas

(Mt 3,1–12; Lk 3,3–17)

1 Jėzaus Kristaus, Dievo Sūnaus, Evangelijos pradžia, ² kaip pranašo Izaijo parašyta:

**Štai aš siunčiu pirma tavęs
savo pasiuntinį,
kuris nuties tau kelią.*

³ *Tyruose šaukiančiojo balsas:
*Taisykite Viešpačiui kelią!
Ištiesinkite jam takus!*

⁴ Taip pasirodė dykumoje Jonas. Jis krikštijo ir skelbė atsivertimo krikštą nuodėmėms atleisti. ⁵ Pas jį traukė visa Judėjos šalis ir visi Jeruzalės gyventojai. Jie išpažindavo nuodėmes ir buvo jo krikštijami Jordano upėje.

⁶ Jonas *vilkejo kupranugario vilnų apdaru, o strėnas buvo susijuosęs odiniu diržu. Jis valgė skėrius ir lauko medų. ⁷ Jis skelbė: „Po manęs ateina galingesnis už mane; aš nevertas nusilenkęs atrišti jo apavo dirželio. ⁸ Aš jus krikštijau vandeniui, o jis krikštys jus Šventąja Dvasia“.

Jėzaus krikštas

(Mt 3,13–17; Lk 3,21–22; Jn 1,32–34)

⁹ Tomis dienomis atėjo Jėzus iš Galilėjos Nazareto, ir Jonas jį pakrikštijo Jordane.

¹⁰ Vos tik išbridęs iš vandens, Jėzus pamatė prasiveriantį dangų ir Dvasią, tarsi balandį, nusileidžiančią ant jo. ¹¹ Ir iš dangaus pasigirdo balsas: „Tu mano mylimasis Sūnus, tavimi aš gėriuosi“.

Gundymas dykumoje

(Mt 4,1–11; Lk 4,1–13)

¹² Netrukus Dvasia jį paakino nukeliauti į dykumą. ¹³ Jis praleido dykumoje keturiasdešimt dienų šėtono gundomas, buvo kartu su žvėrimis, ir angelai jam tarnavo.

Skelbimo pradžia

(Mt 4,12–22; Lk 4,14–15; 5,1–11)

¹⁴ Kai Jonas buvo suimtas, Jėzus sugrįžo į Galilėją ir ėmė skelbti Dievo Evangeliją, ¹⁵ kad atėjo metas ir prisiartino Dievo karalystė: „*Atsiverskite ir tikėkite Evangelija!“

¹⁶ Eidamas palei Galilėjos ežerą, Jėzus pamatė Simoną ir Simono brolių Andriejų, metančius tinklą į ežerą; mat jie buvo žvejai. ¹⁷ Jėzus tarė: „Eikite paskui mane! Aš padarysiu jus žmonių žvejais“. ¹⁸ Ir tuojau palikę tinklus, juodu nuėjo su juo.

¹⁹ Paėjėjęs truputį toliau, jis pamatė Zebediejaus sūnų Jokūbą ir jo

^{1,2} Mal 3,1

^{1,3} Iz 40,3

^{1,6} 2 Kar 1,8

^{1,11} Iz 42,1; Mt 3,17; 12,18; Mk 9,7; Lk 3,22

^{1,15} Mt 3,2

brolių Joną, valtyje betaisančius tinklus. ²⁰Tuoju pat pasišaukė ir juos. Palikę savo tėvą Zebediejų su samdiniais valtyje, jie sekė paskui jį.

Išgydymai Kafarnaume

(Mt 8,14-16; Lk 4,31-41)

²¹Jie atvyko į Kafarnaumą, ir netrukus, šabo dieną, nuėjęs į sinagogą Jėzus pradėjo mokytį. ²²*Žmonės stebėjosi jo mokslu, nes jis mokė kaip turintis galią, o ne kaip Rašto aiškintojai.

²³Jų sinagogoje tada buvo netyrosios dvasios apsėstas žmogus. Jis ėmė šaukti: ²⁴„Ko tau iš mūsų reikia, Jėzau Nazarėnai? Gal atėjai mūsų prazudyti? Aš žinau, kas tu esi: Dievo šventasis!“ ²⁵Jėzus sudraudė jį: „Nutilk ir išeik iš jo!“ ²⁶Tuomet netyroji dvasia pradėjo jį tasyti ir baisiai šaukdamas išėjo iš jo. ²⁷Visi didžiai nustebo ir klausinėjo vienas kitą: „Kas gi čia? Naujas mokslas su galia? Jis netgi netyrosioms dvasioms įsakinėja, ir tos jo klausoi!“ ²⁸Gandas apie jį greitai pasklido po visą Galilėjos šalį.

²⁹Išėjęs iš sinagogos, Jėzus su Jokūbu ir Jonu iškart nuėjo į Simono ir Andriejaus namus. ³⁰Simono uošvė gulėjo karščiuodama, ir jie tuojau apie tai jam pasakė. ³¹Jis priėjęs pakėlė ją už rankos; karštis paliovė, ir ji galėjo jiems patarnauti.

³²Atėjus vakarui, kai saulė nusileido, pas Jėzų buvo sugabenti visi ligoniai ir demonų apsėstieji; ³³visas miestas buvo susirinkęs prie durų. ³⁴Jis išgydė daugelį sergančių įvairiomis ligomis, išvarė daug demonų. Ir neleido demonams kalbėti, nes jie žinojo, kas jis.

Kelionės po Galilėją

(Lk 4,42-44)

³⁵Labai anksti, dar neprašvitus, Jėzus atsikėlęs nuėjo į negyvenamą vietą ir

tenai meldėsi. ³⁶Simonas ir jo draugai nusekė iš paskos ³⁷ir suradę jį pasakė: „Visi tavęs ieško“. ³⁸Jis atsakė: „Eikime kitur, į gretimus miestelius, kad ir ten skelbčiau žodį, nes tam esu atėjęs“. ³⁹*Ir keliavo po visą Galilėją, skelbdamas [žodį] jų sinagose ir išvarinėdamas demonus.

Raupsuotojo išgydymas

(Mt 8,2-4; Lk 5,12-16)

⁴⁰Pas jį atėjo raupsuotasis ir atsiklaupęs maldavo: „Jei panorėsi, gali mane padaryti švarų“. ⁴¹Jėzus, pasigailėjęs jo, ištiesė ranką, palietė jį ir tarė: „Noriu, būk švarus!“ ⁴²Tuoju pat raupsai pranyko, ir jis tapo švarus. ⁴³Jėzus liepė jam tuojau pasišalinti ir smarkiai prigrasino: ⁴⁴„Žiūrėk, niekam nieko nepasakok! Eik pasirodyk kunigui ir *už pagijimą paaukok Mozės įsakytą atnašą kaip liudijimą jiems“. ⁴⁵O šis bekeliaudamas pradėjo taip plačiai skelbti ir skleisti įvykį, jog Jėzus nebegalėjo viešai pasirodyti mieste. Jis laikėsi už miesto, negyvenamose vietose, bet žmonės iš visur rinkosi pas jį.

Paralitiko išgydymas

(Mt 9,1-8; Lk 5,17-26)

2 Po kelių dienų, kai Jėzus vėl atėjo į Kafarnaumą, žmonės išgirdo jį esant namuose, ²ir tiek daug prisirinko, jog nė prie durų nebeliko vietos. O jis skelbė jiems žodį. ³Tada keturi vyrai atnešė paralyžiuotą žmogų. ⁴Negalėdami dėl minios prinešti jo prie Jėzaus, jie praplėšė stogą namo, kur jis buvo, ir padarę skylę nuleido žemyn neštuvus, ant kurių gulėjo paralyžiuotasis. ⁵Išvydęs jų tikėjimą, Jėzus kreipėsi į paralyžiuotąjį: „Sūnau, tau atleidžiamos nuodėmės!“ ⁶Tenai sėdėjo keletas Rašto aiškintojų, kurie svarstė savo širdyje: ⁷„Kaip jis drįsta taip kalbėti?

^{1,22} Mt 7,28-29

^{1,24} Plg. Nazarietis (Mt 2,23)

^{1,39} Mt 4,23; 9,35

^{1,44} Kun 14,1-32

Juk jis piktžodžiauja! Kas gi gali atleisti nuodėmes, jei ne vienas Dievas?!”

⁸ Jėzus, iš karto savo dvasia perpratęs jų mintis, tarė: „Kam taip manote savo širdyje? ⁹ Kas lengviau – ar pasakyti paralyžiuotam: ‘Tau atleidžiamos nuodėmės’, ar liepti: ‘Kelkis, pasiimk neštuvus ir vaikščiok’? ¹⁰ Bet kad žinotumėte Žmogaus Sūnų turint galią atleisti žemėje nuodėmes, – čia jis tarė paralyžiuotajam, – ¹¹ sakau tau: kelkis, imk savo neštuvus ir eik namo!“ ¹² Šis atsikėlęs tuojau pasiėmė neštuvus ir visų akyse nuėjo sau. Visi be galo stebėjosi ir šlovino Dievą, sakydami: „Tokių dalykų mes niekada nesame matę“.

Levio pašaukimas

(Mt 9,9-13; Lk 5,27-32)

¹³ Jėzus vėl nuėjo į paežerę. Ištisa minia rinkosi prie jo, o jis juos mokė. ¹⁴ Praeidamas jis pamatė Levį, Alfiejaus sūnų, sėdintį muitinėje, ir tarė jam: „Sek paskui mane!“ Šis atsikėlė ir nuėjo paskui jį.

¹⁵ Kai Jėzus Levio namuose buvo pasodintas prie stalo, daug muitininkų bei nusidėjėlių sėdosi su juo ir jo mokiniams, nes daug buvo tokių, kurie sekė paskui jį. ¹⁶ Rašto aiškintojai iš fariziejų, išvydę jį valgantį su nusidėjėliais ir muitininkais, prikišo jo mokiniams: „Kodėl jis valgo su muitininkais ir nusidėjėliais?“ ¹⁷ Tai išgirdęs, Jėzus atsiliepė: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, bet ligoniams! Aš atėjau ne teisųjų šaukti, o nusidėjėlių“.

Pasninkas; nauja ir sena

(Mt 9,14-17; Lk 5,33-39)

¹⁸ Jono mokiniai ir fariziejai pasninkavo. Žmonės atėję klausė Jėzų: „Kodėl Jono mokiniai ir fariziejų mokiniai pasninkauja, o tavieji ne?“ ¹⁹ Jėzus atsakė: „Argi gali vestuvių svečiai pasninkauti, kol su jais yra jaunikis? Kol jie turi jaunikį, jie negali pasninkauti. ²⁰ Bet ateis dienos, kai jaunikis bus iš

jų atimtas, ir tada, tą dieną, jie pasninkaus.

²¹ Niekas nesiuva lopo iš naujo molo ant palaikio drabužio, antraip lopus atplėštų nuo jo gabalą (naujas nuo seno), ir skylė tik padidėtų. ²² Taip pat niekas nepila jauno vyno į senus vynmaišius. Antraip vynas suplėšytų vynmaišius, ir nueitų niekais ir vynas, ir vynmaišiai. Jaunam vynui – nauji vynmaišiai!“

Žmogus ir įstatymas

(Mt 12,1-8; Lk 6,1-5)

²³ Šabo dieną Jėzus ėjo per javų lauką, ir jo mokiniai eidami ėmė *skabyti varpas. ²⁴ Fariziejai priekaištavo: „Žiūrėk, jie daro per šabą tai, kas draudžiama“.

²⁵ Jėzus atsakė: „Nejau neskaitėte, ką prireikus padarė Dovydas, kai jis ir jo palydovai neturėjo maisto ir buvo išalkę: ²⁶ prie vyriausiojo kunigo Abjataro* jis ėjo į Dievo Namus ir valgė padėtinės duonos ir davė jos valgyti savo palydovams, nors jos *niekam nevalia valgyti, tik kunigams“. ²⁷ Ir pridūrė: „Šabas padarytas žmogui, ne žmogus šabui, ²⁸ taigi Žmogaus Sūnus yra ir šabo Viešpats“.

Jėzus gydo

(Mt 12,9-16; Lk 6,6-19)

3 Jėzus vėl atėjo į sinagogą, o ten buvo žmogus su padžiūvusią ranka. ² Fariziejai stebėjo, ar jis gydys jį šabo dieną, kad galėtų apkaltinti. ³ Tuomet Jėzus tarė žmogui su padžiūvusią ranka: „Stok į vidurį!“ ⁴ O juos paklausė: „Ar šabo dieną leistina gera daryti, ar bloga? Gelbėti gyvybę ar žudyti?“ Bet anie tylėjo. ⁵ Tada, rūščiai juos apžvelgęs ir nuliūdęs dėl jų širdies kietumo, tarė tam žmogui: „Ištiesk

^{2,23} Jst 23,26.

^{2,25-26} 1 Sam 21,1-6

^{2,26} 1 Sam 21,2-7 nurodo vyriausiuoju kunigu tuomet buvus Abjataro tėvą Ahimelechą.

^{2,26} Kun 24,9

ranką!“ Šis ištiesė, ir ranka atgijo. ⁶ Išėję fariziejai tuojuo ėmė tartis su erodioninkais, kaip Jėzų pražudyti.

⁷ Jėzus su mokiniiais pasitraukė prie ežero. Įkandin sekė didelė minia iš Galilėjos. Taip pat iš Judėjos, ⁸ Jeruzalės ir Idumėjos, iš Užjordanės bei iš Tyro ir Sidono šalies atvyko daugybė žmonių, kurie buvo girdėję apie jo darbus. ⁹ *Tuomet Jėzus liepė mokiniams laikyti jam paruoštą valtį, kad minia jo nesuspaustų. ¹⁰ Mat jis buvo daugelį išgydęs, ir visi, ką tik vargino ligos, veržėsi norėdami prisiliesti. ¹¹ Taip pat netyrosios dvasios, vos tik jį išvydusios, parpuldavo priešais ir šaukdavo: „Tu Dievo Sūnus!“ ¹² Bet Jėzus griežtai jas drausdavo, kad jo negarsintų.

Apaštalų pašaukimas

(Mt 10,1-4; Lk 6,12-16)

¹³ Jėzus užkopė ant kalno ir pasišaukė, kuriuos pats norėjo, ir jie atėjo pas jį.

¹⁴ Ir jis paskyrė Dvyliką, kad jie būtų kartu su juo ir kad galėtų siųsti juos skelbti žodžio ¹⁵ ir jie turėtų galią išvarinėti demonus. ¹⁶ Paskyrė Dvyliką: Simoną, pavadinęs jį Petru, ¹⁷ Zebediejaus sūnų Jokūbą ir Jokūbo brolių Joną (juos pavadino Boanerges, tai yra „griaustinio vaikai“), ¹⁸ Andriejų, Pilypą, Baltramiejų, Matą, Tomą, Alfiejaus sūnų Jokūbą, Tada, Simoną Kananąją* ¹⁹ ir Judą Iskarijotą, kuris jį ir išdavė.

Priešiškumas Jėzui

(Mt 12,24-30; Lk 11,15-23)

²⁰ Jėzui sugrįžus namo, vėl susirinko tiek žmonių, kad jie nebegalėjo nė pavalgyti. ²¹ Saviškiai, apie tai išgirdę, ėjo sulaikyti jo sakydami, kad jis netekęs nuovokos.

²² Atvykę iš Jeruzalės Rašto aiškintojai sakė: *„Jis turi Belzebulą“, ir: „De-

monų kunigaikščio galia jis išvaro demonus“. ²³ O Jėzus, pasivadinęs juos, ėmė kalbėti palyginimais: „Kaip gali šėtonas išvaryti šėtoną? ²⁴ Jei karalystė susiskaldžiusi, tokia karalystė neišsilaiko. ²⁵ Ir jei namai suskilę, tie namai neišlieka. ²⁶ Todėl, jei šėtonas sukyla pats prieš save ir tampa susiskaldęs, jis neišsilaikys, jam ateis galas. ²⁷ Niekas neįsiveržia į galiūno namus ir nepasiglemžia jo turto, pirmiau nesurišęs galiūno. Tik tada apiplėšia jo namus“.

Nuodėmės Šventajai Dvasiai

(Mk 12,31-32; Lk 12,10)

²⁸ „Iš tiesų sakau jums: bus dovanoti žmonių vaikams visi nusikaltimai ir piktžodžiavimai, kad ir kaip jie piktžodžiautų, ²⁹ bet *jei kas piktžodžiautų Šventajai Dvasiai, tam amžiais nebus dovanota, ir jis bus kaltas amžina nuodėme“. ³⁰ Jie mat sakė: „Jis turi netyrąją dvasią“.

Tikroji šeima

(Mt 12,46-50; Lk 8,19-21)

³¹ Atėjo Jėzaus motina ir broliai ir lauke sustoję per kitus prašė jį iškviesti.

³² Aplink jį sėdėjo minia, kai jam buvo pranešta: „Štai tavo motina ir broliai bei seserys lauke stovi ir ieško tavęs“.

³³ O jis atsakė: „Kas yra mano motina ir broliai?“ ³⁴ Ir apžvelgęs aplink sėdinčius pasakė: „Štai mano motina ir broliai!“ ³⁵ Kas tik vykdo Dievo valią, tas man ir brolis, ir sesuo, ir motina“.

Sėjėjas

(Mt 13,1-15.18-23; Lk 8,4-15)

4 Jėzus vėl ėmė mokyti paežerėje. Prie jo susirinko didžiausia minia, kad *jis net įlipo į valtį ežere ir sėdėjo ant vandens, o visa minia liko sausumoje palei ežerą. ² Jis mokė juos daugelio dalykų palyginimais. Mokydamas

^{3,9-10} Mk 4,1; Lk 5,1-3

^{3,18} Žr. Mt 10,4.

^{3,22} Mt 9,34; 10,25

^{3,29} Lk 12,10

^{4,1} Lk 5,1-3

bylojo: ³ „Paklausykite! Antai sėjėjas išsirengė sėti. ⁴ Jam besėjant, dalis grūdų nukrito palei kelią, ir atsukrėdę paukščiai juos sulesė. ⁵ Kiti grūdai nukrito į uolėtą dirvą, kur buvo mažai žemių, ir greit sudygo, nes neturėjo gilesnio žemės sluoksnio. ⁶ Bet saulei užtekėjus daigai nuvyto ir neturėdami šaknų sudžiūvo. ⁷ Kiti krito tarp erškėčių; erškėčiai išaugo ir nusmelkė juos, ir jie nedavė derliaus. ⁸ Dar kiti nukrito į gerą žemę, sudygo, užaugo ir davė derlių: vieni – trisdešimteriopą grūdą, kiti – šešiasdešimteriopą, tretį – šimteriopą“. ⁹ Jis dar pridėjo: „Kas turi ausis klausyti – teklauso!“

¹⁰ Kai Jėzus pasiliko vienas, jo palydovai kartu su Dvylika ėmė klausinėti apie palyginimus. ¹¹ Jis atsakė: „Jums atiduotas Dievo karalystės slėpinys, o svetimiesiems viskas sakoma palyginimais, ¹² *kad jie

*regėti regėtų, bet nematyti,
girdėti girdėtų, bet nesuprastų,
kad neatsiverstų ir nebūtų
jiems atleista“.*

¹³ Ir jis paklausė: „Nejau nesuprantate šito palyginimo?! Tai kaipgi suprassite visus kitus palyginimus? ¹⁴ Sėjėjas – tai sėjantis žodį. ¹⁵ Palei kelią sėjamas žodis – tai žmonės, kuriems vos išgirdus žodį, ateina šėtonas ir išplėšia juose pasėtąjį žodį. ¹⁶ Panašiai ir su tais, kurie pasėti uolynėje. Išgirdę žodį, jie tuojau su džiaugsmu jį priima. ¹⁷ Bet jie neturi savyje šaknų ir yra nepastovūs. Ištikis kokiai negandai ar persekiojimui dėl žodžio, jie greit atkrinta. ¹⁸ Yra dar kiti – sėjami tarp erškėčių. Jie išgirsta žodį, ¹⁹ bet pasaulio rūpesčiai, turto apgaulė ir įvairios sukilusios aistros nusmelkia žodį, ir jis tampa nevaisingas. ²⁰ Geroje žemėje pasėta sėkla – tai tie, kurie išgirsta žodį, priima jį ir duoda vaisių: trisdešimteriopą, šešiasdešimteriopą ir šimteriopą“.

Žiburio šviesa

(Mt 5,16; 10,26; Lk 8,16-17)

²¹ *Jėzus jiems dar sakė: „Argi žiburys atnešamas pakišti po indų ar po lova? Argi ne įstatyti į žibintuvą?! ²² *Juk nėra nieko slapta, kas neturėtų būti atidengta, ir nieko paslėpta, kas neišeitų aikštėn. ²³ Jei kas turi ausis klausyti, teklauso!“

Seikėjimas ir atėmimas

(Mt 7,2; 13,12; Lk 6,38; 8,18)

²⁴ Jis taip pat jiems sakė: „Įsidėmėkite, ką girdite: *koku saiku seikėjate, tokiu ir jums bus atseikėta ir dar pridėta. ²⁵ *Kas turi, tam bus duota, o iš neturinčio bus atimta ir tai, ką turi“.

Savaiminis augimas

²⁶ Ir vėl jis kalbėjo: „Dievo karalystė panaši į žmogų, kuris beria dirvon sėklą. ²⁷ Ar jis miega ar keliai, ar naktį ar dieną, sėkla dygsta ir auga, jam visiškai nežinant kaip. ²⁸ Žemė savaimė duoda vaisių: pradžioje želmenį, paskui varpą, pagaliau pribrendusį grūdą varpoje. ²⁹ Derliui prinokus, žmogus tuojau *imasi pjautuvo, nes pjūtis atėjo“.

Garstyčios grūdelis

(Mt 13,31-32.34-35; Lk 13,18-19)

³⁰ Jėzus dar sakė: „Su kuo galime palyginti Dievo karalystę? Arba koku palyginimu ją pavaizduosime? ³¹ Ji – tarytum garstyčios grūdelis, kuris, sėjamas dirvon, esti mažiausias iš visų sėklų žemėje, ³² bet pasėtas užauga, tampa didesnis už visas daržoves ir išleidžia tokias plačias šakas, kad jo pavėsyje gali susisukti *lizdą padangių sparnuočiai“.

^{4,21} Mt 5,15; Lk 11,33

^{4,22} Mt 10,26; Lk 12,2

^{4,24} Mt 7,2; Lk 6,38

^{4,25} Mt 13,12; 25,29; Lk 19,26

^{4,29} Jl 4,13

^{4,32} Ez 17,23; 31,6; Dan 4,9.18

³³ Daugeliu tokių palyginimų Jėzus skelbė žmonėms žodį, kiek jie sugebėjo suprasti. ³⁴ Be palyginimų jiems jis nekalbėdavo, o savo mokiniams skyrium viską išaiškindavo.

Audros nutildymas

(Mt 8,18-23-27; Lk 8,22-25)

³⁵ Tą pačią dieną, atėjus vakarui, jis tarė mokiniams: „Irkitės į aną pusę!“ ³⁶ Atleidę žmonės, jie taip jį ir pasiėmė, kaip jis valtyje sėdėjo. Drauge plaukė kelios kitos valtys. ³⁷ Tuomet pakilo didžiulis viesulas, ir bangos ėmė lietis į valtį taip, kad valtį jau sėmė. ³⁸ Jėzus buvo valtys gale ir miegojo ant pagalvės. Mokiniai pažadino jį šaukdami: „Mokytojau, tau nerūpi, kad mes žūvame?“ ³⁹ Atbudęs jis sudraudė vėją ir įsakė ežerui: „Nutilk, nurimk!“ Tuoj pat vėjas nutilo, ir pasidarė visiškai ramu. ⁴⁰ O Jėzus tarė: „Kodėl jūs tokie bailūs? Argi jums tebestinga tikėjimo?“ ⁴¹ Juos pagavo didi baimė, ir jie kalbėjo vienas kitam: „Kas gi jis toks? Net vėjas ir marios jo klauso!“

Demonų išvaymas

(Mt 8,28-34; Lk 8,26-39)

5 Jie priplaukė ežero krantą geraziečių* krašte. ² Jam išlipus iš valtys, tuojau priešais iš kapinių atbėgo netyrėsios dvasios apsėstas vyras. ³ Jis gyveno kapų rūsiuose, ir niekas negalėjo nė grandinėmis jo surakinti. ⁴ Jis jau daug kartų buvo pančiojamas ir grandinėmis rakinamas, bet sutrupindavo grandines, nusitraukydavo pančius, ir niekas negalėdavo jo suvaldyti. ⁵ Per kiauras naktis ir dienas jis bastydavosi po kapines ir po kalnus, klykdamas ir daužydamas save akmenimis. ⁶ Iš tolo pamatęs Jėzų atbėgo, parpuolė priešais ⁷ ir ėmė garsiai šaukti: „Ko tau iš manęs reikia, Jėzau, Aukščiausiojo Dievo Sūnau? Saikdinu tave

Dievu, nekankink manęs!“ ⁸ Jėzus mat buvo paliepęs: „Išeik, netyroji dvasia, iš žmogaus!“ ⁹ Jėzus dar paklausė: „O kuo tu vardu?“ Ji atsakė: „Mano vardas – Legionas, nes mūsų daug“. ¹⁰ Ir pradėjo labai prašyti nevaryti jų iš to krašto. ¹¹ Ten pat, atkalnėje, ganėsi didžiulė kiaulių kaimenė. ¹² Dvasios ėmė prašyti: „Pasiųsk mus į tas kiaules, kad į jas sueitume!“ ¹³ Jėzus leido. Išėjusios netyrosios dvasios apniko kiaules, ir visa kaimenė, apie du tūkstančius kiaulių, ūmai metėsi nuo skardžio į ežerą ir prigirė ežere. ¹⁴ Tie, kurie jas ganė, išsibėgiojo ir davė žinią į miestą ir kaimus. Žmonės išėjo pažiūrėti, kas atsitiko. ¹⁵ Jie ateina prie Jėzaus, mato sėdintį demonų apsėstąjį – tą, kuris buvo turėjęs Legioną, – apsirengusį ir sveiko proto, ir juos apėmė baimė. ¹⁶ Mačiusieji papasakojo jiems, kas buvo nutikę su apsėstuoju, ir apie kiaules. ¹⁷ Tada žmonės ėmė prašyti Jėzų išeiti iš jų krašto. ¹⁸ Jėzui lipant į valtį, buvęs apsėstasis prašė leisti pasilikti su juo, ¹⁹ bet Jėzus nesutiko ir pasakė: „Eik namo pas saviškius ir papasakok, kokių nuostabių dalykų Viešpatys tau padarė ir kaip tavęs pasigailėjo“. ²⁰ Tada jis nuėjo savo keliu ir Dekapolyje ėmė skelbti, kokių didžių dalykų Jėzus jam buvo padaręs; ir visi stebėjosi.

Moters išgydymas ir mergaitės prikėlimas

(Mt 9,18-26; Lk 8,40-56)

²¹ Jėzui vėl persikėlus valtimi į kitą pusę, susirinko prie jo didžiulė minia ir sulaikė jį paežerėje. ²² Šit ateina vienas iš sinagogos vyresniųjų, vardu Jayras, ir pamatęs jį puola jam po kojų karštai maldaudamas: ²³ „Mano dukrelė miršta! Ateik ir uždėk ant jos rankas, kad pagytų ir gyventų“. ²⁴ Jėzus nuėjo su juo. Iš paskos sekė gausi minia ir jį spauste spaudė.

²⁵ Ten buvo viena moteris, jau dvylika metų serganti kraujoplūdžiu.

⁵¹ Mt 8,28 – gadariečių.

²⁶ Nemaža iškentėjusi nuo daugelio gydytojų ir išleidusi visa, ką turėjo, ji nė kiek nepasitaisė, bet dar ėjo blogyn ir blogyn. ²⁷ Išgirdusi apie Jėzų, ji prasisakė pro minią ir iš užpakalio prisilietė prie jo apsiausto. ²⁸ Mat ji sau kalbėjo: „Jeigu paliesiu bent jo drabužį, išgysiu!“ ²⁹ Bematant kraujas jai nustojo plūdęs, ir ji pajuto kūnu, kad yra pasveikusi iš savo negalios. ³⁰ O Jėzus iš karto pajuto, kad iš jo išėjo jėga, ir atsigręžęs į minią paklausė: „Kas prisilietė prie mano apsiausto?“ ³¹ Mokiniai jam atsakė: „Pats matai, kaip minia tave spaudžia, ir dar klausi: ‘Kas mane palietė?’“

³² Bet Jėzus tebesidairė tos, kuri taip buvo padariusi. ³³ Moteris išėjo į priekį išsigandusi ir virpėdama, nes žinojo, kas jai atsitiko, ir puolusi prieš jį ant kelių papasakojo visą teisybę. ³⁴ O jis tarė jai: „Dukterie, tavo tikėjimas išgelbėjo tave, eik rami ir būk išgijusi iš savo ligos“.

³⁵ Jam dar tebekalbant, ateina sinagogos vyresniojo žmonės ir praneša tam: „Tavo duktė numirė, kam begaišini Mokytoją?“ ³⁶ Išgirdęs tuos žodžius, Jėzus sako sinagogos vyresniajam: „Nenusigąsk, vien tikėk!“ ³⁷ Ir niekam neleido eiti kartu, išskyrus Petrą, Jokūbą ir Jokūbo brolių Joną. ³⁸ Jie ateina į sinagogos vyresniojo namus, ir Jėzus mato sujudimą – verkiančius ir raudančius žmones. ³⁹ Įžengęs vidun, jis tarė: „Kam tas triukšmas ir ašaros? Vaikas nėra miręs, o miega“. ⁴⁰ Žmonės tik juokėsi iš jo. Tada, išvaręs visus, jis pasiėmė vaiko tėvą ir motiną, taip pat savo palydovus ir įėjo ten, kur vaikas gulėjo. ⁴¹ Jis paėmė mergaitę už rankos ir sako: „Talitā kum“; išvertus reiškia: „Mergaitė, sakau tau, kelkis!“ ⁴² Mergaitė tuojau atsikėlė ir ėmė vaikščioti. Jai buvo dvylika metų. Visi nustėro iš nuostabos. ⁴³ Jėzus griežtai įsakė, kad niekas to nežinotų, ir liepė duoti mergaitei valgyti.

Atstumtas tėviškėje

(Mt 13,53-58; Lk 4,16-30)

6 Išvykęs iš ten Jėzus, mokinių lydimas, parkeliauja į savo tėviškę. ² Atėjus šabui, jis pradėjo mokyti sinagogoje. Daugelis girdėdami stebėjosi ir sakė: „Iš kur jam tai? Kas per išmintis jam suteikta ir kas per stebuklai daromi jo rankomis?“ ³ Argi jis ne dailidė, ne Marijos sūnus, Jokūbo, Jozės, Judo ir Simono brolis?! Argi jo seserys negyvena čia, pas mus?!“ Ir jie piktinosi juo. ⁴ O Jėzus jiems tarė: „Niekur *pranašas nebūna be pagarbos, nebent savo tėviškėje tarp savo giminių ir savo namuose“. ⁵ Ir jis ten negalėjo padaryti jokio stebuklo, tik keliems ligoniams uždėjo rankas ir juos išgydė. ⁶ Jis stebėjosi jų netikėjimu, ėjo per apylinkės kaimus ir mokė.

Apaštaly išsiuntimas

(Mt 10,1-14; Lk 9,1-6)

⁷ Jėzus pasišaukė pas save Dvyliką ir ėmė siuntinėti juos po du. Jis davė jiems valdžią netyrosioms dvasioms. ⁸ *Liepė be lazdos nieko neimti į kelią – nei duonos, nei krepšio, nei variokų dirže, ⁹ tik apsiauti sandalais, bet nesusivilkti dviejų palaidinių. ¹⁰ Ir mokė juos: „Į kuriuos namus užeisite, ten ir pasilikite, kolei išvyksite. ¹¹ *Jei kurioje vietovėje jūsų nepriimtų ir neklausytų, išeikite iš ten ir net dulkes nuo kojų nusikratykite, kaip liudijimą prieš juos“. ¹² Jie iškeliavo, ragino atsiversti, ¹³ išvarė daug demonų, daugelį ligonių *tepė aliejumi ir išgydė.

Erodas apie Jėzų

(Mt 14,1-2; Lk 9,7-9)

¹⁴ Tuo tarpu karalius Erodas išgirdo apie Jėzų, nes garsas apie jį

^{6,4} Jn 4,44

^{6,8-11} Lk 10,4-11

^{6,11} Apd 13,51

^{6,13} Jok 5,14

plačiai sklido, ir žmonės kalbėjo: „Jonas Krikštytojas prisikėlė iš numirusių, ir todėl jame veikia stebuklingos jėgos“. ¹⁵ *Kiti tvirtino: „Jis – Elisas!“ Dar kiti sakė: „Jis pranašas, kaip ir kiti pranašai“. ¹⁶ Tai išgirdęs, Erodas nutarė: „Jonas, kuriam nukirsdinau galvą, – tai jis prisikėlė!“

Jono Krikštytojo nužudymas

(Mt 14,3-12; Lk 3,19-20)

¹⁷ *Pats Erodas buvo įsakęs suimti Joną ir laikė jį sukaustytą kalėjime dėl savo brolio Pilypo žmonos Erodiados, kurią buvo vedęs. ¹⁸ Jonas mat sakė Erodui: „Nevalia tau gyventi su brolio žmona“. ¹⁹ Taigi Erodiada neapkentė Jono ir troško jį nužudyti, tačiau negalėjo, ²⁰ nes Erodas Jono bijojo, žinodamas jį esant teisų ir šventą vyrą, ir todėl jį saugojo. Girdėdamas Joną kalbant, jis jausdavosi neramus, tačiau mielai jo klausydavosi*.

²¹ Proga pasitaikė, kai Erodas, švęsdamas savo gimimo dieną, iškėlė pokylį savo didžiūnams, kariuomenės vadams ir Galilėjos kilmingiesiems. ²² Erodiados duktė ten įėjusi šoko ir patiko Erodui bei jo svečiams. Karalius tarė mergei: „Prašyk iš manęs, ko tik nori, ir aš tau duosiu“. ²³ Ir jis prisiekė: „Ko tik prašytum, aš tau duosiu, kad ir pusę savo karalystės!“ ²⁴ Tuomet ji išėjusi paklausė savo motiną: „Ko prašyti?“ O ši tarė: „Jono Krikštytojo galvos!“ ²⁵ Toji, skubiai atbėgusi pas karalių, ėmė prašyti: „Noriu, kad man tuojau duotum dubenyje Jono Krikštytojo galvą“.

²⁶ Karalius labai nuliūdo, tačiau dėl savo priesaikos ir dėl svečių nesiryžo

atšaukti jai duoto pažado. ²⁷ Jis tuoj pat pasiuntė budelį ir įsakė jam atnešti Jono galvą. Šis nuėjęs nukirto Jonui kalėjime galvą ²⁸ ir atnešęs ją dubenyje padavė mergei, o mergaitė atidavė ją savo motinai. ²⁹ Tai išgirdę, Jono mokiniai atėjo, pasiėmė jo kūną ir palaidojo kape.

Pirmasis duonos padauginimas

(Mt 14,13-21; Lk 9,10-17; Jn 6,1-13; Mk 8,1-10)

³⁰ Apaštalai susirinko pas Jėzų ir apsakė jam visa, ką buvo nuveikę ir ko mokę. ³¹ O jis tarė jiems: „Eikite sau vieni į negyvenamą vietą ir truputį pailsėkite“. Mat daugybė žmonių ateidavo ir išeidavo, ir jiems nebūdavo kada nė pavalgyti. ³² Taigi jie išplaukė valtimi į negyvenamą nuošalią vietą. ³³ Žmonės pastebėjo juos išplaukiant, ir daugelis tai sužinojo. Iš visų miestų žmonės subėgo tenai pėsti ir net pralenkė mokinius.

³⁴ Išlipęs į krantą, Jėzus pamatė didžiulę minią, ir jam pagailo žmonių, nes jie buvo tarsi *avys be piemens. Ir jis pradėjo juos mokyti daugelio dalykų. ³⁵ Dienai baigiantis, prisiartino prie jo mokiniai ir prašė: „Ši vietovė tuščia, ir jau vėlyvas metas. ³⁶ Paleisk juos, kad pasklidę po aplinkinius vieniukius bei kaimus jie nusipirktų valgyti“. ³⁷ Bet Jėzus tarė: „Tai jūs duokite jiems valgyti“. Mokiniai tada klausia: „Gal mums eiti nupirkti duonos už du šimtus denarų ir duoti jiems valgyti?“ ³⁸ Jis sako: „O kiek turite duonos? Eikite ir pažiūrėkite“. Patikrinę jie atsako: „Penkis kepaluokus ir dvi žuvis“. ³⁹ Tuomet jis įsakė susodinti žmones būriais ant žalios vejės. ⁴⁰ Ir tie susėdo būrys prie būrio, po šimtą ir po penkiasdešimt žmonių. ⁴¹ Jėzus paėmė penkis kepaluokus ir dvi žuvis,

^{6,14-15} Mt 16,14; Mk 8,28; Lk 9,19

^{6,17-18} Lk 3,19-20

^{6,20} Kai kuriuose rankr.: „Girdėdamas Joną kalbant, jis daug ko klausinėdavo ir mielai jo klausydavosi“ arba: „Paklausęs Jono, jis daug ką darydavo ir mielai jo klausydavosi“.

^{6,34} Sk 27,17; 1 Kar 22,17; 2 Met 18,16; Ez 34,5; Zch 10,2; Mt 9,36

pažvelgė į dangų, palaimino, laužė duoną ir davė mokiniams, kad išdalytų žmonėms. Jis taip pat liepė visiems padalyti tas dvi žuvis. ⁴²Visi valgė ir pasisotino. ⁴³Jie dar pririnko dvylika pilnų pintinių duonos gabaliukų ir žuvies likučių. ⁴⁴O duonos valgytojų buvo penki tūkstančiai vyrų.

Jėzus eina vandeniu

(Mt 14,22-33; Jn 6,16-21)

⁴⁵Tada Jėzus prispyrė savo mokinius sėsti į valtį ir pirma jo irtis į kitą krantą prie Betsaidos, kol jis atleisias žmones. ⁴⁶Juos atleidęs, jis užkopė į kalną melstis. ⁴⁷Kai sutemo, valtis buvo ežero viduryje, o Jėzus pats vienas ant kranto. ⁴⁸Matydamas, kad mokiniai vargsta besiirdami, nes vėjas buvo jiems priešingas, apie ketvirtą nakties sargybą jis ateina pas juos, žengdamas ežero paviršiumi, ir buvo bepraeinąs pro šalį. ⁴⁹Šie, pamatę jį einantį ežero paviršiumi, pamanė, jog tai šmėkla, ir ėmė šaukti. ⁵⁰Mat visi jį regėjo ir išsigando. Bet jis tuojau juos prakalbino: „Nenusiminkite! Tai aš*. Nebijokite!“ ⁵¹Tada jis įlipo pas juos į valtį, ir vėjas nurimo.

Mokiniai dar labiau stebėjosi, ⁵²nes visiškai nebuvo supratę duonos stebuklo, ir jų širdis tebebuvo nenuovoki.

Išgydymai Genezarete

(Mt 14,34-36)

⁵³Persyrę per ežerą, jie pasiekė Genezaretą ir čia lipo į krantą. ⁵⁴Jiems išlipus iš valties, žmonės tuojau pažino Jėzų. ⁵⁵paskelbė visai apylinkei ir pradėjo gabenti neštuvais ligonius ten, kur girdėjo jį esant. ⁵⁶Ir kur Jėzus užeidavo į kaimus, miestus ar vienkienes, jie aikštėse guldydavo ligonius ir maldaudavo jį, kad leistų jiems palytėti bent savo drabužio apvadą. Ir kas tik jį paliesdavo, išgydavo.

^{6,50} Pažod.: „Aš esul“.

Ginčas dėl papročių

(Mt 15,1-20; Lk 11,38)

7 Pas Jėzų susirenka fariziejų ir keli Rašto aiškintojai, atvykę iš Jeruzalės. ²Jie pamato kai kuriuos jo mokinius, valgančius suterštomis (tai yra nemazgotomis) rankomis. ³Mat fariziejai ir visi žydai pagal prosenių protą valgo tik rūpestingai nusiplovę rankas. ⁴Taip pat sugrįžę iš turgaus jie nevalgo neapsiplovę. Be to, yra dar daug nuostatų, kurių jie laikosi, sekdami papročiu, pavyzdžiui, taurių, puodelių bei varinių indų plovimo. ⁵Taigi fariziejai ir Rašto aiškintojai jį klausia: „Kodėl tavo mokiniai nesilaiko prosenių papročio ir valgo suterštomis rankomis?“ ⁶Jis atsako jiems: „Gera apie jus, veidmainius, pranašavo Izaijas, kaip parašyta:

**Ši tauta šlovina mane lūpomis,
bet jos širdis toli nuo manęs.*

*⁷ Veltui jie mane garbina,
mokydami žmonių
išgalvotų priesakų.*

⁸Apleidę Dievo įsakymą, jūs įsikibę laikotės žmonių papročių“. ⁹Ir jis pridūrė: „Puikiai jūs apeinate Dievo įsakymą, norėdami išsaugoti savo papročius! ¹⁰Antai Mozė yra pasakęs: **‘Gerbk savo tėvą ir motiną’,* ir: **‘Kas keiktų tėvą ar motiną, mirte tenumiršta’.* ¹¹O štai jūs sakote: ‘Jei žmogus pasako savo tėvui ar motinai: Tebūnie korbánas* (tai yra: auka Dievui), kuoturėčiau tave sušelpiti’, ¹²– tuomet jūs nebeleidžiate jam padėti tėvui ar motinai, ¹³niekais paversdami Dievo žodį dėl savojo papročio, kurį esate perėmę. Ir daug panašių dalykų jūs darote“.

¹⁴Ir vėl sušaukęs minią, Jėzus kalbėjo: „Paklausykite manęs visi ir supraskite: ¹⁵nėra nieko, kas iš lauko įėjęs į

^{7,6-7} Iz 29,13

^{7,10} Iz 20,12; Jst 5,16

^{7,10} Iz 21,17; Kun 20,9

^{7,11} Hebr. qorebān – „dovana“.

žmogų galėtų jį sutepti. Žmogų sutepa vien tai, kas iš žmogaus išeina“.*

¹⁷Kai sugrįžo nuo minios į namus, jo mokiniai ėmė klausinėti apie palyginimą. ¹⁸Jis sako: „Nejaugi ir jūs esate be nuovokos? Argi neaišku jums, kad visa, kas ateina į žmogų iš lauko, negali jo suteršti, ¹⁹nes nepatenka į jo širdį, bet į vidurius ir išeina laukan?“ (Taip jis paskelbia visus valgius esant švarius.) ²⁰Jis dar pasakė: „Žmogų suteršia vien tai, kas iš jo išeina. ²¹Iš vidaus, iš žmonių širdies, išeina pikti sumanymai, ištvirtavimai, vagystės, žmogžudystės, ²²svetimavimai, godumas, suktybės, klasta, begėdystės, pavydas, šmeižtai, puikybė, neišmanymas. ²³Visos tos blogybės išeina iš vidaus ir suteršia žmogų“.

Svetimšalės išgydymas

(Mt 15,21-28)

²⁴Išvykęs iš ten, Jėzus nukeliavo į Tyro sritis. Užėjęs į vienus namus jis norėjo, kad niekas apie tai nežinotų, bet jam nepavyko to nuslėpti. ²⁵Išgirdo apie jį moteris, kurios duktė buvo apsėsta netyrosios dvasios, atėjo ir puolė jam po kojų. ²⁶Moteris buvo graikė, kilimo sirofinikietė. Ji maldavo išvaryti iš jos dukrelės demoną. ²⁷Jėzus tarė jai: „Leisk pirmiau pasisotinti vaikams. Juk negražu imti vaikų duoną ir mesti šunčiams“. ²⁸Tačiau moteris atsakė: „Taip, Viešpatie! Bet ir šunčiai po stalu ēda, ką vaikai pritrupino“. ²⁹Tuomet jis tarė: „Dėl šitų žodžių eik namo; demonas jau išėjęs iš tavo dukters“. ³⁰Parėjusi namo, ji rado savo mergaitę gulincią patale ir demoną atstojusį.

Kurčiaus išgydymas

³¹Palikęs Tyro sritis, Jėzus per Sidoną atėjo prie Galilėjos ežero, į Dekapolio krašto vidurį. ³²Ten buvo atvestas jam

sunkiai kalbantis kurčius ir prašyta uždėti ant jo ranką. ³³Jis pasivėdėjo į nuošaliau nuo minios, įleido savo pirštus į jo ausis, paseilino ir palietė jam liežuvį, ³⁴pažvelgė į dangų, atsiduso ir tarė jam: „Efatà!“ – tai yra: „Atsivėrk!“ ³⁵Ir tuojau atsivėrė jo klausai, atsirišo liežuvis ryšys, ir jis kalbėjo kaip reikia. ³⁶Jėzus jiems liepė niekam šito nepasakoti. Bet kuo labiau jis jiems draudė, tuo jie plačiau jį skelbė. ³⁷Žmonės be galo stebėjosi ir kalbėjo: „Jis vėl sa gerai padarė! Jis daro, kad kurtieji girdi ir nebyliai kalba“.

Antrasis duonos padauginimas

(Mt 15,32-39; Mk 6,30-44)

8 Anomis dienomis vėl susirinkus gausiai miniai ir žmonėms neturint ko valgyti Jėzus, pasisaukęs mokinius, tarė: ²„Gaila man minios, nes jau tris dienas žmonės pasilieka su manimi ir neturi ko valgyti. ³Jei paleisiu juos namo alkanus, jie nusilps kelyje, nes kai kurie yra atėję iš toli“. ⁴Mokiniai jam atsakė: „O iš kur dykumoje gauti duonos jiems pavalgydinti?“ ⁵Jėzus paklausė: „Kiek duonos kepalėlių turite?“ Jie atsakė: „Septynis“. ⁶Tada jis liepė žmonėms susėsti ant žemės. Paėmęs septynis kepalėlius, padėjo, laužė ir davė mokiniams dalyti, ir tie padalijo miniai. ⁷Jie dar turėjo kelias žuvelas. Jėzus palaimino jas ir taip pat liepė dalyti. ⁸Jie valgė ir pasisotino, ir nulikusią gabaliukų surinko septynis krepšius. ⁹O buvo apie keturis tūkstančius žmonių. Jis atleido juos. ¹⁰Ir netrukus, įsėdęs su mokiniais į valtį, nuplaukė į Dalmanutos sritį.

Ženklo reikalavimas

(Mt 16,1-4)

¹¹Čia priėjo fariziejų ir ėmė su Jėzumi ginčytis. Spėsdami jam pinkles, jie reikalavo *ženklą iš dangaus. ¹²Atsidusęs

^{7,15} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 16: „Kas turi ausis, teklaus!“

^{8,11} Mt 12,38; Lk 11,16

iš širdies gilumos, jis tarė: „*Ir kam gi ši giminė reikalauja ženklų? Iš tiesų sakau jums: ženklų šiai giminei nebus duota!“¹³ Ir palikęs juos jis vėl sėdėjo į valtį ir nuplaukė į kitą krantą.

Fariziejų ir Erodo raugas

(Mt 16,5-12)

¹⁴ Mokiniai buvo pamiršę pasiimti duonos. Jie teturėjo su savim valtyje vieną kepalėlį. ¹⁵ O Jėzus juos įspėjo: „Žiūrėkite, *saugokitės fariziejų raugo ir Erodo raugo“. ¹⁶ Jie pradėjo kalbėtis neturį duonos. ¹⁷ Tai patyręs, Jėzus tarė: „Kam jūs tariatės neturį duonos? Ar vis dar nieko neišmanote ir nesuprantate, ir vis dar esate be nuovokos? ¹⁸ *Turite akis, ir nematote; turite ausis, ir negirdite?! Argi neatsimenate, ¹⁹ jog penkis kepalėlius aš sulaužiau penkiems tūkstančiams?! O kiek pilnų pintinių likučių jūs pririnkote?“ Jie atsakė: „Dvylika“. – ²⁰ „O kai septynis kepalėlius sulaužiau keturiems tūkstančiams, kiek pririnkote pilnų krepšių likučių?“ Jie atsakė: „Septynis“. ²¹ Tada jis tarė: „Tai kaipgi vis dar nesuprantate?!“

Neregio išgydymas

²² Jie ateina į Betsaidą. Ten atveda pas Jėzų vieną neregį ir prašo jį palytėti. ²³ Jis paėmė neregį už rankos ir nusiavedė už kaimo. Ten patepė seilėmis jo akis, uždėjo ant jo rankas ir paklausė: „Ar ką nors matai?“ ²⁴ Šis apsišvalgęs tarė: „Regiu žmones. Lyg kokius medžius matau juos vaikščiojančius“. ²⁵ Jėzus vėl palietė rankomis jo akis, ir jis visiškai praregėjo – tapo sveikas ir viską ryškiai matė. ²⁶ Jėzus išsiuntė jį namo, sakydamas: „Tik neužeik į kaimą“.

Jėzaus dievystės išpažinimas

(Mt 16,13-20; Lk 9,18-21)

²⁷ Jėzus su mokiniais keliavo į Pilypo Cezarėjos kaimus. Kelyje kląusė mokinius: „Pasakykite, kuo mane žmonės laiko?“ ²⁸ *Jie atsakė: „Vieni – Jonu Krikštytoju, kiti – Eliju, treči – dar kuriuo iš pranašų“. ²⁹ Tada jis paklausė: „O jūs kuo mane laikote?“ *Petras jam atsakė: „Tu esi Mesijas“. ³⁰ Tuomet Jėzus griežtai įsakė niekam apie jį nekalbėti.

Jėzus apie savo mirtį

(Mt 16,21-23; Lk 9,22)

³¹ Ir jis ėmė juos mokyti, jog reikia, kad Žmogaus Sūnus daug kentėtų, būtų seniūnų, aukštųjų kunigų bei Rašto aiškintojų atmetas, nužudytas ir po trijų dienų prisikeltų. ³² Jis tai kalbėjo visišškai atvirai. Tada Petras, pasivadinęs jį į šalį, ėmė jį drausti. ³³ Jėzus atsigręžęs pažiūrėjo į mokinius ir subarė Petrą: „Eik šalin, šėtone, nes mąstai ne Dievo, o žmonių mintimis!“

Sekimas Jėzumi

(Mt 16,24-28; Lk 9,23-27)

³⁴ Pasišaukęs minią ir savo mokinius, Jėzus prabilo: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, teima savo kryžių ir teseka manimi. ³⁵ *Kas nori išgelbėti savo gyvybę, tas ją praras; o kas pražudys savo gyvybę dėl manęs ir dėl Evangelijos, tas ją išgelbės. ³⁶ O kokia gi žmogui nauda laimėti visą pasaulį, bet pakenkti savo gyvybei? ³⁷ Arba kuo žmogus galėtų išsipirkti savo gyvybę?! ³⁸ Jei kas gėdisi manęs ir mano žodžių šios neišistikimės ir nuodėmingos kartos akivaizdoje, to gėdysis ir Žmogaus Sūnus, atėjęs savo Tėvo šlovėje su šventaisiais angelais“.

^{8,12} Mt 12,39; Lk 11,29

^{8,15} Lk 12,1

^{8,18} Jer 5,21; Ez 12,2; Mk 4,12

^{8,28} Mk 6,14-15; Lk 9,7-8

^{8,29} Jn 6,68-69

^{8,34} Mt 10,38; Lk 14,27

^{8,35} Mt 10,39; Lk 17,33; Jn 12,25

Jėzaus atsimainymas

(Mt 17,1-8; Lk 9,28-36)

9 Jis dar jiems kalbėjo: „Iš tiesų sakau jums: tarp čia stovinčių yra tokių, kurie neragaus mirties, kol išvys Dievo karalystę, ateinančią su galbe“.

²*Po šešių dienų Jėzus pasiėmė Petrą, Jokūbą ir Joną ir užsivedė juos vienus nuošaliai ant aukšto kalno. Ten jis atsimainė jų akivaizdoje. ³Jo drabužiai ėmė taip baltai spindėti, kaip jų išbalinti negalėtų joks skalbėjas žemėje. ⁴Jiems pasirodė Elisas ir Možė, kuriedu kalbėjosi su Jėzumi. ⁵Petras ir sako Jėzui: „Rabi, gera mums čia būti. Pastatykime tris palapines: vieną tau, antrą Mozei, trečią Elijui“. ⁶Jis nesižinojo, ką sakąs, nes jie buvo persigandę. ⁷Užėjo debesis ir uždengė juos, o iš debesies nuskambėjo balsas: „Šitas mano mylimasis Sūnus. Klausykite jo!“ ⁸Ir tuojau, vėl apsižvalgę, jie nieko prie savęs nebematė, tik vieną Jėzų.

Antrasis Elisas

(Mt 17,9-13)

⁹Besileidžiant nuo kalno, Jėzus liepė niekam nepasakoti, ką jie buvo matę, kol Žmogaus Sūnus prisikels iš numirusių. ¹⁰Jie gerai įsidėmėjo šį pasakymą ir svarstė, ką reiškia „prisikelti iš numirusių“. ¹¹Jie klausė Jėzų: „Kodėl Rašto aiškintojai sako, jog pirmiau *turįs ateiti Elisas?“ ¹²Jis atsakė: „Tikrai Elisas ateis pirmiau ir viską atitaisys. Bet kaipgi parašyta apie Žmogaus Sūnų, jog jis daug iškentėsių ir būsiąs paniekintas? ¹³Todėl aš jums sakau: Elisas buvo atėjęs, ir jie padarė su juo, ką norėjo, kaip apie jį parašyta“.*

Berniuko išgydymas

(Mt 17,14-21; Lk 9,37-42)

¹⁴Sugrįžę pas kitus mokinius, jie pamatė apie juos susirinkusią minią ir besiginčijančius su jais Rašto aiškintojus. ¹⁵Vos pastebėjusi Jėzų, minia labai nustebė, ir visi bėgo jo pasveikinti. ¹⁶Jis paklausė: „Ko ginčijatės su jais?“ ¹⁷Vienas iš minios jam atsakė: „Mokytojai, aš atvedžiau pas tave sūnų, kuris yra nebylės dvasios apsėstas. ¹⁸Kur tik sugriebusi, dvasia jį tąso, iš burnos jam eina putos, jis griežia dantimis ir pastyra. Aš prašiau tavo mokinius išvaryti dvasią, bet jie nevaliojo“. ¹⁹Tada Jėzus tarė: „O netikinti giminei! Iki kol man reikės su jumis būti? Kiek ilgai jus kęsti? Atveskite jį pas mane!“ ²⁰Jie atvedė. Vos pamačiusi Jėzų, dvasia ėmė tąsyti berniuką, šis parpuolė ant žemės ir apsiputojęs pradėjo blaškytis. ²¹Jėzus paklausė tėvą: „Ar nuo seniai jam taip darosi?“ Jis atsakė: „Nuo pat kūdikystės. ²²Dvasia jį dažnai į ugnį įstumdavo ir į vandenį, norėdama pradžudyti. Tad jei ką gali, pasigailėk mūsų ir padėk mums!“ ²³Jėzus jam atsakė: „Jei ką gali?! Tikinčiam viskas galima!“ ²⁴Vaiko tėvas sušuko: „Tikiui! Padėk mano netikėjimui!“ ²⁵Matydamas susibėgančią minią, Jėzus sudraudė netyrąją dvasią: „Nebyle ir kurčia dvasia, įsakau tau, išeik iš jo ir daugiau nebegrįžk!“ ²⁶Dvasia, klykdama ir smarkiai jį purtydama, išėjo. O berniukas liko tarsi lavonas, ir daugelis sakė: „Jis mirė“. ²⁷Bet Jėzus paėmė jį už rankos, pakėlė, ir jis atsistojo.

²⁸Kai Jėzus grįžo namo, mokiniai, pasilikę su juo vieni, klausė: „Kodėl mes negalėjome jos išvaryti?“ ²⁹O jis atsakė: „Ta veislė neišvaroma nieku kitu, tik malda“.

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mt 17,22-23; Lk 9,43-45)

³⁰Iš ten išėję, jie keliavo per Galilėją. Jėzus nenorėjo, kad kas apie tai žinotų.

^{9,2-7} 2 Pt 1,17-18

^{9,7} Mt 3,17; Mk 1,11; Lk 3,22

^{9,11} Mal 3,23; Mt 11,14

^{9,13} Žr. Mt 17,13.

³¹ Mokydamas savo mokinius, jis tvirtino: „Žmogaus Sūnus bus atiduotas į žmonių rankas ir jie nužudys jį, bet nužudytas jis po trijų dienų prisikels“.

³² Mokiniai nesuprato tų žodžių, bet nedrįso jį klausti.

Kas didžiausias?

(Mt 18,1-5; Lk 9,46-48)

³³ Jie atėjo į Kafarnaumą. Namie jis paklausė juos: „Apie ką kalbėjotės kelyje?“ ³⁴ Jie tylėjo. Mat kelyje *jie ginčijosi, kuris iš jų didžiausias. ³⁵ Atsisėdęs jis pasišaukė Dvylika ir tarė: „Jei kas trokšta būti pirmas, tebūnie paskutinis ir visų tarnas!“ ³⁶ Paėmęs mažą vaiką, pastatė tarp jų ir apsikabinęs jį pasakė: ³⁷ „Kas dėl manęs priima tokį vaikėlį, tas priima mane, o kas priima mane, tas ne mane priima, bet tą, kuris yra mane siuntęs“.

Jėzaus vardo galia

(Mt 10,42; Lk 9,49-50)

³⁸ Jonas jam tarė: „Mokytojau, mes matėme vieną tokį, kuris nevaikščioja su mumis, bet tavo vardu išvarinėja demonus. Mes jam draudėme, nes jis nepanoro eiti su mumis“. ³⁹ Jėzus atsakė: „Nedrauskite jam! Nėra tokio, kuris mano vardu darytų stebuklus ir galėtų čia pat blogai apie mane kalbėti. ⁴⁰ *Kas ne prieš mus, tas už mus! ⁴¹ *Kas duos jums atsigerti taurę vandens dėl to, kad priklausote Mesijui, – iš tiesų sakau jums, – tas nepraras savo užmokesčio.“

Kova su nuodėme

(Mt 18,6-9; Lk 17,1-2)

⁴² Kas papiktintų vieną iš šitų tikinčių mažutėlių, tam būtų daug geriau, jei-

gu jam užkabintų ant kaklo asilo sukamų girnų akmenį ir įmestų į jūrą. ⁴³ *Jei tavoji ranka gundo tave nusidėti, nusikirsk ją! Tau verčiau sužalotam įeiti į gyvenimą, negu su abiem rankom patekti į pragarą, į negęstančią ugnį.* ⁴⁵ Ir jei tavoji koja veda tave į nuodėmę, nusikirsk ją, nes tau geriau luošam įžengti į gyvenimą, negu su abiem kojom būti įmestam į pragarą.* ⁴⁷ *O jei tave gundo nusidėti tavoji akis, išlupk ją, nes verčiau tau vienakiui įeiti į Dievo karalystę, negu su abiem akim būti įmestam į pragarą, ⁴⁸ *kur jų kirminas nemiršta ir ugnis negęsta. ⁴⁹ Mat kiekvienas bus pasūdytas ugnimi. ⁵⁰ Druska – geras daiktas, bet *jei druska nustotų sūrumo, kuo ją pasūdyti? Turėkite savyje druskos ir taikiai sugyvenkite tarp savęs“.

Skyrybos

(Mt 19,1-9; 5,32; Lk 16,18)

10 Jėzus, iškeliavęs iš ten atvyksta į Judėją ir Užjordanę. Ir vėl žmonių būriai skuba pas jį, o jis vėl moko, kaip buvo pratęs. ² Tada atėjo fariziejų, kurie spėsdami jam pinkles klausė jį, ar galima atleisti žmoną. ³ Jis atsakė jiems: „O ką jums yra įsakęs Mozė?“ ⁴ Jie tarė: „Mozė leido parašyti skyrybų raštą ir atleisti“. ⁵ Tuomet Jėzus prabilo: „Dėl jūsų širdies kietumo parašė jums Mozė tokį nuostatą. ⁶ O nuo su-tvėrimo pradžios *Dievas sukūrė juos kaip vyrą ir moterį. ⁷ *Štai kodėl vyras paliks savo tėvą ir motiną ir glausis

^{9,43} Mt 5,30

^{9,43} Kai kūriuose rankr. įterpiama eil. 44 ir 46: „kur kirminas nemiršta ir ugnis negęsta“.

^{9,45} Žr. Mk 9,43.

^{9,47} Mt 5,29

^{9,48} Iz 66,24

^{9,50} Mt 5,13; Lk 14,34-35

^{10,4} Jst 24,1-4; Mt 5,31

^{10,6} Pr 1,27; 5,2

^{10,7-8} Pr 2,24

^{9,34} Lk 22,24

^{9,35} Mt 20,26-27; 23,11; Mk 10,43-44; Lk 22,26

^{9,37} Mt 10,40; Lk 10,16; Jn 13,20

^{9,40} Mt 12,30; Lk 11,23

^{9,41} Mt 10,42

prie žmonos, ir du taps vienu kūnu.

⁸Taigi jie – jau nebe du, o vienas kūnas. ⁹Tad ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria! ¹⁰Namie mokiniai vėl klausė Jėzų apie tą dalyką. ¹¹Jis atsakė: „Kas atleidžia savo žmoną ir veda kitą, tas nusikalsta pirmajai svetimavimu. ¹²Ir jei moteris palieka savo vyrą ir išteka už kito, ji svetimauja“.

Jėzus ir vaikai

(Mt 19,13-15; Lk 18,15-17; 9,47)

¹³Žmonės jam nešdavo vaikučius, kad juos palytėtų, bet mokiniai jiems draudė. ¹⁴Tai pamatęs, Jėzus užsirūstino ir tarė jiems: „Leiskite mažutėliams ateiti pas mane ir netrukdykite, nes tokių yra Dievo karalystė. ¹⁵Iš tiesų sakau jums: *kas nepriima Dievo karalystės kaip kūdikis, neįeis į ją“. ¹⁶Ir jis laimino juos, apkabindamas ir dėdamas ant jų rankas.

Turtas ir išganymas

(Mt 19,16-30; Lk 18,18-30)

¹⁷Jėzui besiruošiant iškelti, vienas žmogus pribėgęs puolė prieš jį ant kelių ir klausė: „Gerasis Mokytojaus, ką turiu daryti, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą?“

¹⁸Jėzus tarė: „Kam vadini mane geru? Niekas nėra geras, tik vienas Dievas. ¹⁹Žinai įsakymus: *Nežudyk, *nesvetimauk, *nevok, *neteisingai neliudyk, neapgaukinėk, *gerbk savo tėvą ir motiną“. ²⁰Tas atsakė: „Mokytojaus, aš viso to laikaisi nuo pat jaunystės“. ²¹Jėzus meiliai pažvelgė į jį ir pasakė: „Vieno dalyko tau trūksta: eik parduok visa, ką turi, išdalyk varg-

šams, tai turėsi lobį danguje. Tuomet ateik ir sek paskui mane“*. ²²Po šitų žodžių tasai apniuko ir nusiminęs pasitraukė, nes turėjo daug turto.

²³Jėzus apsidairė ir prabilo į mokinius: „Kaip sunku turtingiems įeiti į Dievo karalystę!“. ²⁴Mokiniai buvo nustebinti jo žodžių. Tada Jėzus vėl jiems tarė: „Vaikeliai, kaip sunku patekti į Dievo karalystę!“. ²⁵Lengviau kupranugarui išlįsti pro adatos ausį, negu turtuoliui įeiti į Dievo karalystę“. ²⁶Mokiniai dar labiau nustebo ir kalbėjosi: „Kas tada galės išsigelbėti?“ ²⁷Jėzus pažvelgė į juos ir tarė: „Tai neįmanoma žmonėms, bet ne Dievui: Dievui viskas įmanoma“.

²⁸Tada Petras sakė jam: „Štai mes viską palikome ir sekėme paskui tave“. ²⁹Jėzus tarė: „Iš tiesų sakau jums: nėra nė vieno, kuris dėl manęs ir dėl Evangelijos paliktų namus ar brolius, ar seseris, ar motiną, ar tėvą, ar vaikus, ar laukus ³⁰ir kuris jau dabar, šiuo metu, negautų šimteriopai namų, brolių, seserų, motinų, vaikų ir laukų (kartu su persekiojimais) ir būsimajame pasaulyje – amžinojo gyvenimo.

³¹Tačiau *daugel pirmųjų bus paskutiniai ir daugel paskutiniųjų – pirmi“.

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mt 20,17-19; Lk 18,31-33)

³²Jiems bekeliaujant į Jeruzalę, Jėzus vis ėjo priekyje taip, kad mokiniai stebėjosi, o einantys iš paskos nerimavo. Vėl susišaukęs Dvylika, ėmė jiems sakyti, kas jo laukia: ³³„Štai keliaujame į Jeruzalę, ir Žmogaus Sūnus bus išduotas aukštiesiems kunigams ir Rašto aiškintojams; jie pasmerks jį mirti

^{10,11-12} Mt 5,32; 1 Kor 7,10-11

^{10,15} Mt 18,3

^{10,19} Iš 20,13; Įst 5,17

^{10,19} Iš 20,14; Įst 5,18

^{10,19} Iš 20,15; Įst 5,19

^{10,19} Iš 20,16; Įst 5,20

^{10,19} Iš 20,12; Įst 5,16

^{10,21} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „nešk savo kryžių“.

^{10,24} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „ir tiems, kurių viltis – turtai“.

^{10,31} Mt 20,16; Lk 13,30

ir atiduos pagonims, ³⁴ o tie išjuoks jį, apspjaudys, nuplaks ir nužudys, bet po trijų dienų jis prisikels“.

Jėzus ir aukštos vietos

(Mt 20,20-23)

³⁵ Čia prie Jėzaus prieina Zebediejaus sūnūs Jokūbas ir Jonas ir kreipiasi: „Mokytojau, mes norime, kad padarytum, ko prašysime“. ³⁶ Jis atsakė: „O ko norite, kad jums padaryčiau?“ ³⁷ Jie tarė: „Duok mums sėdėti vienam tavo šlovės dešinėje, kitam – kairėje?“ ³⁸ Jėzus atsakė: „Patys nežinote, ko prašote. Ar galite gerti taurę, kurią aš gersiu, ir būti *pakrikštyti krikštu, kuriuo aš būsiu krikštijamas?“ ³⁹ Jie sako: „Galime“. Bet Jėzus jiems pasakė: „Beje, taurę, kurią aš gersiu, jūs gersite, ir krikštu, kuriuo aš būsiu pakrikštytas, jūs irgi būsite pakrikštyti. ⁴⁰ Tačiau ne mano reikalas duoti vietą savo dešinėje ar kairėje; tai bus tiems, kuriems pasiskirta“. ⁴¹ Tai išgirdę, dešimt kitų supyko ant Jokūbo ir Jono.

Raginimas tarnauti

(Mt 20,24-28; Lk 22,24-27)

⁴² Pasišaukęs mokinius, *Jėzus prabilo: „Jūs žinote, kad tie, kurie laikomi tautų valdovais, engia jas, ir jų didžiūnai rodo joms savo galią. ⁴³ Tarp jūsų yra ne taip! *Kas norėtų tapti didžiausias iš jūsų, tebus jūsų tarnas, ⁴⁴ ir kas panorėtų būti pirmas tarp jūsų, tebus visų vergas. ⁴⁵ Juk ir Žmogaus Sūnus atėjo ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį“.

Jericho neregys

(Mt 20,29-34; Lk 18,35-43)

⁴⁶ Taip jie ateina į Jerichą. O iškeliaujant jam su mokiniiais ir gausinga mi-

nia iš Jericho, aklas elgeta Bartimiejus (Timiejaus sūnus) sėdėjo prie kelio. ⁴⁷ Išgirdęs, jog čia Jėzus Nazarėnas, jis pradėjo garsiai šaukti: „Dovydo Sūnau, Jėzau, pasigailėk manęs!“ ⁴⁸ Daugelis jį draudė, kad nutiltų, bet jis dar garsiau šaukė: „Dovydo Sūnau, pasigailėk manęs!“ ⁴⁹ Jėzus sustojo ir tarė: „Pašaukite jį“. Žmonės pašaukė neregį, sakdami: „Nenusimink! Kelkis, jis tave šaukia“. ⁵⁰ Tasai, nusimetęs apsiaustą, pašoko ir pribėgo prie Jėzaus. ⁵¹ Jėzus prabilo į jį: „Ko nori, kad tau padaryčiau?“ Neregys atsakė: „Rabuni*, kad praregėčiau!“ ⁵² Tuomet Jėzus jam tarė: „Eik, tavo tikėjimas išgelbėjo tave“. Jis tuoj pat praregėjo ir nusekė paskui Jėzų keliu.

Ižengimas į Jeruzalę

(Mt 21,1-11; Lk 19,28-38; Jn 12,12-16)

11 Prisiartinęs prie Jeruzalės pro Betfagę ir Betaniją, ties Alyvų kalnu, Jėzus pasiuntė du savo mokinius ² tardamas: „Eikite į kaimą, kurį matote, ir vos ižengę į jį rasite pririštą asilaitį, kuriuo dar niekas iš žmonių nėra jojęs. Atriškite jį ir atveskite. ³ Jeigu kas nors paklaustų: 'Ką čia darote?' – atsakykite: 'Jo reikia Viešpačiui; jis netrukus jį sugrąžins'“. ⁴ Nuėję juodu rado pakelėje asilaitį, pririštą prie vartų, ir atrišo jį. ⁵ Kai kurie iš ten stovinčių klausė: „Ką jūs darote, kam tą asilaitį atrišate?“ ⁶ O jie atsakė, kaip Jėzus buvo jiems liepęs, ir tie leido jį vestis. ⁷ Jie atveda asilaitį pas Jėzų, apdengia jį savo apsiaustais, ir Jėzus užsėda ant jo. ⁸ Daugybė žmonių tiesė ant kelio savo drabužius, kiti klojo žalias šakeles, nukirstas laukuose. ⁹ Priekyje ir iš paskos einantys šaukė:

* „Osana!

¹⁰ * „Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu!

^{10,38} Lk 12,50

^{10,42-43} Lk 22,25-26

^{10,43-44} Mt 23,11; Mk 9,35; Lk 22,26

^{10,51} Aram. „mano Mokytojau“.

^{11,9} Ps 118,25

^{11,10} Ps 118,26

Šlovė besiantinančiai mūsų
tėvo Dovydo karalystei!

Osana aukštybėse!“

¹¹Taip Jėzus įžengė į Jeruzalę ir į šventyklą. Viską apžiūrėjęs, kadangi buvo jau vakaro valanda, jis su Dvylika išėjo į Betaniją.

Pasmerktas figmedis

(Mt 21,18-19)

¹²Rytojaus dieną, jiems keliaujant iš Betanijos, Jėzus buvo alkanas. ¹³Pamatęs iš tolo sulapojusį figmedį, jis priėjo pažiūrėti, gal ką ant jo ras. Tačiau atėjęs prie medžio jis nerado nieko, tik tai lapus, nes buvo dar ne figų metas. ¹⁴Tuomet jis tarė medžiui: „Tegul per amžius niekas nebevalgys tavo vaisiaus!“ Jo mokiniai tai girdėjo.

Prekiautojų išvaikymas

(Mt 21,12-17; Lk 19,45-48; Jn 2,14-16)

¹⁵Ir jie ateina į Jeruzalę. Įėjęs į šventyklą, Jėzus ėmė varyti laukan parduo-dančius ir perkančius šventykloje. Jis išvartė pinigų keitėjų stalus bei karve-lių pardavėjų suolus ¹⁶ir neleido nešti rakandų per šventyklą. ¹⁷Jis mokė ir skelbė: „Argi neparašyta: **Mano Na-mai vadinsis maldos namai visoms tautoms!* O jūs pavertėte juos **plėšikų lindyne*“. ¹⁸Tai išgirdę aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai tarėsi, kaip jį pra-žudyti. Jie mat bijojo Jėzaus, nes visi žmonės buvo pagauti jo mokslo. ¹⁹Atė-jus vakarui Jėzus su mokiniiais išėjo iš miesto.

Tikėjimas ir malda

(Mt 21,20-22; 5,23-24; 6,14-15)

²⁰Rytą eidami pro šalį jie pamatė, kad figmedis nudžiūvęs iš pat šaknų. ²¹Pri-siminęs Petras tarė Jėzui: „Rabi, štai fi-gmedis, kurį tu prakeikei, nudžiūvo“. ²²Jėzus jiems atsakė: „Turėkite tikėji-

mą Dievu! ²³*Iš tiesų sakau jums: kas pasakytų šitam kalnui: ‘Pasikelk ir meskis į jūrą’, ir savo širdyje nesvyruo-tų, bet tikėtų įvyksiant, ką sako, tai jam ir įvyktų. ²⁴Todėl sakau jums: ko tik melsdamiesi prašote, tikėkite gausią*, ir tikrai taip bus. ²⁵*Eidami melstis at-leiskite, jei turite ką nors prieš kitus, kad ir jūsų Tėvas danguje jums atleistų jūsų nusižengimus“.*

Jėzaus įgaliojimai

(Mt 21,23-27; Lk 20,1-8)

²⁷Jie vėl sugrįžta į Jeruzalę. Jėzui vaikš-čiojant po šventyklą, prie jo prieina aukštųjų kunigų; Rašto aiškintojų ir seniūnų ir klausia: ²⁸„Kokia galia tai darai? Kas tau davė galią tai daryti?“ ²⁹Jėzus jiems atsakė: „Ir aš noriu pa-klausti jus vieno dalyko, o jūs atsaky-kite man, tada ir aš jums pasakysiu, kokia galia tai darau. ³⁰Jono krikštas buvo iš dangaus ar iš žmonių? Atsa-kykite man!“ ³¹Tie pradėjo tartis: „Jei pasakysime – iš dangaus, tai jis mus klaus: ‘Kodėl tada juo netikėjote?’ ³²Pasakytume – iš žmonių...“ Bet jie bijojo liaudies, nes visi buvo įsitikinę, kad Jonas tikrai buvo pranašas. ³³Todėl jie atsakė Jėzui: „Mes nežinome“. Tada Jėzus tarė: „Tai nė aš nesakysiu, kokia galia tai darau“.

Ūkininkai žmogžudžiai

(Mt 21,33-46; Lk 20,9-19)

12 Ir pradėjo Jėzus kalbėti jiems pa-lyginimais: „Vienas žmogus *įvei-sė vynuogyną, sumūrijo aptvarą, įren-gė spaustuvą ir pastatė bokštą. Paskui išnuomojo jį ūkininkams ir iškeliavo į

^{11,23} Mt 17,20; 1 Kor 13,2

^{11,24} Kai kuriuose rankr.: „gavę“.

^{11,25} Mt 6,14-15

^{11,25} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 26: „O jei jūs neatleisite, nė jūsų Tėvas danguje neat-leis jūsų nusižengimų“.

^{12,1} Iz 5,1-2

^{11,17} Iz 56,7

^{11,17} Jer 7,11

svetimą šalį. ² Atėjus metui, jis nusiuntė pas ūkininkus tarną atsiimti iš ūkininkų savosios vaisių dalies. ³ Tie pačiupo jį, sumušė ir paleido tuščiomis. ⁴ Tuomet jis vėl nusiuntė pas juos kitą tarną, o tie jį sužeidė į galvą ir iškonevėkė. ⁵ Jis pasiuntė dar vieną, bet tą jie nužudė, ir dar daugelį kitų tarnų, kurių vienus jie primušė, kitus nužudė. ⁶ Dar vieną turėjo – mylimąjį sūnų. Jį nusiuntė pas juos paskutinį, sakydamas sau: 'Jie drovėsio mano sūnaus'. ⁷ Bet ūkininkai ėmė tartis: 'Tai įpėdinis. Eime, užmuškime jį, ir mums atiteks jo palikimas'. ⁸ Ir nutvėrę nužudė jį ir išmetė laukan iš vynuogyno. ⁹ Ką darys vynuogyno savininkas? Jis ateis, išžudys ūkininkus ir atiduos vynuogyną kitiems. ¹⁰ Ar neskaitėte, kas parašyta Raštuose:

**Akmuo, kurį statytojai atmetė, tapo kertiniu akmeniu.*

¹¹ *Tai Viešpaties padaryta, ir mūsų akims tai nuostabą kelia“.*

¹² Anie suko galvą, kaip jį suimti, tačiau bijojo minios. Mat suprato, kad palyginimas buvo jiems taikomas. Tad palikę jį pasitraukė.

Dievas ir ciesorius

(Mt 22,15-22; Lk 20,20-26)

¹³ Tada jie siunčia pas Jėzų fariziejų ir erodininkų sugauti jo kalboje. ¹⁴ Šitie atėję sako jam: „Mokytojau, žinome, jog esi tiesakalbis ir niekam nepataikauji. Tu nepaisai žmonių padėties, bet mokai Dievo kelio, kaip reikalauja teisybė. Valia mokėti ciesoriui mokesčius ar ne? Mokėti ar nemokėti?“

¹⁵ Matydamas jų veidmainystę, Jėzus tarė: „Kam spendžiate man pinkles? Atneškite man pažiūrėti denarą“. ¹⁶ Jie padavė. Jis ir klausia: „Kieno čia atvaizdas ir įrašas?“ Jie atsakė: „Ciesoriaus“.

¹⁷ Tuomet Jėzus jiems tarė: „Kas ciesoriaus, atiduokite ciesoriui, o kas Dievo – Dievui“. Ir jie be galo juo stebėjosi.

Mirusiųjų prisikėlimas

(Mt 22,23-33; Lk 20,27-40)

¹⁸ Pas Jėzų ateina sadukiejų, kurie *neigiamieji mirusiųjų prisikėlimą, ir klausia:

¹⁹ „Mokytojau, *Mozė yra mums parašęs: *Jei kieno brolis mirytų ir paliktų žmoną, o nepaliktų vaikų, tuomet jo brolis tegul veda našlę ir pažadina savo broliui palikuonių*.“ ²⁰ Ir štai yra buvę septyni broliai. Pirmasis vedė žmoną ir mirdamas nepaliko vaikų.

²¹ Vedė ją antrasis, bet ir šis mirė bevaikis. Taip pat atsitiko ir su trečiuoju, ²² ir visi septyni nepaliko vaikų. Paskiausiai iš visų mirė moteris. ²³ Per prisikėlimą, kai ir jie prisikels, kurio iš jų žmona ji bus? Juk ji yra buvusi septynių žmonių?

²⁴ Jėzus jiems atsakė: „Argi ne todėl klystate, kad neišmanote nei Raštų, nei Dievo galybės?!

²⁵ Kai prisikels iš numirusių, tai nei ves, nei tekės, bet bus kaip angelai danguje.

²⁶ O kad mirusieji keliais, ar neskaitėte Mozės knygoje apie krumą, kaip Mozei Dievas yra pasakęs: **Aš esu Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas?!*

²⁷ Jis ne mirusiųjų, bet gyvųjų Dievas. Jūs labai klystate“.

²⁸ Jėzus jiems atsakė: „Argi ne todėl klystate, kad neišmanote nei Raštų, nei Dievo galybės?!

²⁹ Kai prisikels iš numirusių, tai nei ves, nei tekės, bet bus kaip angelai danguje.

³⁰ O kad mirusieji keliais, ar neskaitėte Mozės knygoje apie krumą, kaip Mozei Dievas yra pasakęs: **Aš esu Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas?!*

³¹ Jis ne mirusiųjų, bet gyvųjų Dievas. Jūs labai klystate“.

³² Jėzus jiems atsakė: „Argi ne todėl klystate, kad neišmanote nei Raštų, nei Dievo galybės?!

³³ Kai prisikels iš numirusių, tai nei ves, nei tekės, bet bus kaip angelai danguje.

³⁴ O kad mirusieji keliais, ar neskaitėte Mozės knygoje apie krumą, kaip Mozei Dievas yra pasakęs: **Aš esu Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas?!*

³⁵ Jis ne mirusiųjų, bet gyvųjų Dievas. Jūs labai klystate“.

³⁶ Jėzus jiems atsakė: „Argi ne todėl klystate, kad neišmanote nei Raštų, nei Dievo galybės?!

³⁷ Kai prisikels iš numirusių, tai nei ves, nei tekės, bet bus kaip angelai danguje.

³⁸ O kad mirusieji keliais, ar neskaitėte Mozės knygoje apie krumą, kaip Mozei Dievas yra pasakęs: **Aš esu Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas?!*

³⁹ Jis ne mirusiųjų, bet gyvųjų Dievas. Jūs labai klystate“.

⁴⁰ Jėzus jiems atsakė: „Argi ne todėl klystate, kad neišmanote nei Raštų, nei Dievo galybės?!

⁴¹ Kai prisikels iš numirusių, tai nei ves, nei tekės, bet bus kaip angelai danguje.

⁴² O kad mirusieji keliais, ar neskaitėte Mozės knygoje apie krumą, kaip Mozei Dievas yra pasakęs: **Aš esu Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas?!*

kaip save patį. Nėra įsakymo, didesnio už šiuodu“. ³² Tuomet Rašto aiškintojas jam atsakė: „Gerai, Mokytojau, tu teisybę pasakei: Dievas yra vienintelis *ir nėra kito šalia jo; ³³ o mylėti jį visa širdimi, visu protu ir visomis jėgomis bei mylėti artimą kaip save patį *svarbiau už visas deginamąsias atnašas ir kitokias aukas“. ³⁴ Matydamas, kaip išmintingai jis atsakė, Jėzus jam tarė: „Tu netoli nuo Dievo karalystės!“ Ir niekas daugiau nebedrįso jo klausinėti.

Mesijas ir Dovydas

(Mt 22,41-46; Lk 20,41-44)

³⁵ Mokydamas šventykloje Jėzus kalbėjo: „Kodėl Rašto aiškintojai sako Mesiją esant Dovydo sūnų? ³⁶ Juk pats Dovydas, Šventosios Dvasios įkvėptas, yra pasakęs:

**Viešpats tarė mano Viešpačiui:*

Sėskis mano dešinėje,

aš patiesiu tavo priešus

tarsi pakoję po tavo kojų.

³⁷ Pats Dovydas vadina jį Viešpačiu, tai kaip jis gali būti jo sūnus?“

Didelė minia norom klausėsi Jėzaus.

Prieš Rašto aiškintojus

(Mt 23,6-7; Lk 11,43; 20,45-47)

³⁸ Mokydamas Jėzus kalbėjo: „Saugokitės Rašto aiškintojų, kurie mėgsta vaikščioti su ilgais drabužiais, būti sveikinami aikštėse, ³⁹ užimti pirmuosius krėslus sinagogose ir garbės vietas vaišėse. ⁴⁰ Jie suryja našlių namus, dangstydamiesi ilga malda. Jų laukia itin griežtas teismas“.

Našlės skatikas

(Lk 21,1-4)

⁴¹ Atsisėdęs ties aukų skrynčia, Jėzus stebėjo, kaip žmonės metė į skryniją variokus. Daugelis turtingųjų auکوjo

gausiai. ⁴² Atėjo viena suvargusi našlė ir įmetė du pinigėlius*, tai yra skatiką*.

⁴³ Pasišaukęs savo mokinius, Jėzus pasakė jiems: „Iš tiesų sakau jums: ši vargšė našlė įmetė daugiausia iš visų, kurie dėjo į aukų skryniją. ⁴⁴ Visi auکوjo iš to, kas jiems atlieka, o ji iš savo neturto įmetė visa, ką turėjo, visus savo išteklius“.

Pasaulio pabaiga

(Mt 10,17-22; 24,1-14; Lk 21,5-19)

13 Jam išeinant iš šventyklos, vienas mokinyš kreipiasi: „Mokytojau, tik pažvelk, kokie akmenys ir kokie pastatai!“ ² Jėzus jam atsakė: „Matai šituos didžiulius pastatus? Čia neliks akmens ant akmens, viskas bus išgriauta“.

³ Kai jis sėdėjo Alyvų kalne, priešais šventyklą, Petras, Jokūbas, Jonas ir Andriejus atskirai nuo kitų klausė jį: ⁴ „Pasakyk mums, kada tai atsitiks ir koks bus ženklas, kai visa tai pradės pildytis?“

⁵ Jėzus pradėjo jiems aiškinti: „Žiūrėkite, kad kas jūsų nesuklaidintų! ⁶ Daug kas ateis prisidengę mano vardu ir sakys: 'Tai aš', – ir daugelį suklaidins. ⁷ Išgirdę apie karus ir karų gaudus, nenusigąskite. Reikia, kad tai įvyktų, bet dar ne galas. ⁸ Tauta pakils prieš tautą ir karalystė prieš karalystę. Vietomis bus žemės drebėjimų, bus badmečių. Tokia bus kentėjimų pradžia.

⁹ *Jūs sergėkitės: būsite atidavinėjami teismams, plakami sinagogose ir turėsite dėl manęs stoti prieš valdytojus ir karalius, kad jiems liudytumėte. ¹⁰ Bet pirmiau turės būti visoms tautoms paskelbta Evangelija.

¹¹ Kai suimti būsite vedami, nesirūpinkite iš anksto, ką kalbėsite. Kalbėkite, kas tą valandą bus jums duota, nes

^{12,32} Jst 4,35

^{12,33} Oz 6,6

^{12,36} Ps 110,1

^{12,42} Pažod.: „leptonus“.

^{12,43} Pažod.: „kvadransą“.

^{13,9-11} Mt 10,17-20; Lk 12,11-12

kalbėsime nebe jūs, o Šventoji Dvasia.¹² Brolis išduos nužudyti brolių, o tėvas – savo vaiką. Vaikai pakels ranką prieš gimdytojus ir juos žudys.¹³ *Jūs būsite visų nekenčiami dėl mano vardo. Bet kas ištvers iki galo, tas bus išgelbėtas“.

Jeruzalės nuniokojimas

(Mt 24,15-25; Lk 21,20-24)

¹⁴ „Kai pamatysite **sunaikinimo pabaisą* stovint ten, kur jos neturi būti (skaičiuojas teisidėmil), tuomet, kas Judėjoje, tebėga į kalnus; ¹⁵ *kas bus ant stogo, tenelipa žemėn ir teneina ko nors pasiimti iš namų; ¹⁶ o kas laukuose, tenegrįžta pasiimti apsiausto. ¹⁷ Vargas nėsčioms ir žindančioms tomis dienomis! ¹⁸ Melskite, kad tai neatsitiktų žiemą! ¹⁹ Anomis dienomis užguls toks **suspaudimas*, kokio nėra buvę nuo pradžios pasaulio, kurį Dievas sutvėrė, iki šiolei, ir daugiau nebebus. ²⁰ Jeigu Viešpats nebūtų sutrumpinęs tų dienų, neišsigelbėtų nė vienas žmogus*. Tačiau dėl išrinktųjų, kuriuos išsirinko, jis sutrumpino tas dienas. ²¹ Jei tada kas nors jums sakytų: 'Štai čia Mesijas, štai ten', – netikėkite, ²² nes atsiras netikrų mesijų ir netikrų pranašų. Jie darys ženklų ir stebuklų, mėgindami suvedžioti, jei tai įmanoma, net išrinktuosius. ²³ Todėl būkite apdairūs; aš jus iš anksto dėl visko įspėjau.

Žmogaus Sūnaus atėjimas

(Mt 24,29-36; Lk 21,25-33)

²⁴ Tomis dienomis, po ano suspaudimo, **saulė užtams, mėnulis nebeduos šviesos, ²⁵ *žvaigždės kris nuo dangaus, ir*

dangaus galybės bus sukrėstos. ²⁶ Tada žmonės pamatys **Žmogaus Sūnų, ateinantį debesyse su didžia galia ir šlove. ²⁷ Jis pasiųs angelus, ir tie surinks jo išrinktuosius iš visų keturių šalių, nuo žemės pakraščių iki dangaus tolybių.

²⁸ Pasimokykite iš palyginimo su figos medžiu: kai jo šaka suminkštėja ir sprogsta lapai, jūs žinote, jog artinasi vasara. ²⁹ Taip pat išvydę tai dedantis, supraskite, jog jis jau arti, prie slenksčio. ³⁰ Iš tiesų sakau jums: nepraeis nė ši karta, kol visa tai įvyks. ³¹ Dangus ir žemė praeis, o mano žodžiai nepraeis.

³² *Tačiau tos dienės ar tos valandos niekas nežino, nei dangaus angelai, nei Sūnus, tik Tėvas.

Raginimas budėti

(Mt 24,42; 25,13-15; Lk 19,12-13; 12,40)

³³ Žiūrėkite, budėkite, nes nežinote, kada ateis tas laikas! ³⁴ *Bus kaip su žmogumi, kuris iškeliavo svetur, paliko namus ir davė tarnams įgaliojimus, kiekvienam paskyręs darbą, o durininkui įsakė budėti. ³⁵ Taigi budėkite, nes nežinote, kada grįš namų šeimininkas: ar vakare, ar vidurnaktyje, ar gaidgystėje, ar rytmetį, ³⁶ kad netikėtai sugrįžęs nerastų jūsų miegančių. ³⁷ Ką sakau jums, sakau ir visiems: budėkite!“

Suokalbys prieš Jėzų

(Mt 26,2-5; Lk 22,1-2)

14 Iki **Velykų** ir Neraugintosios duonos šventės bebuvo likę pora dienų. Aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai ieškojo būdo klasta sugauti Jėzų ir nužudyti. ² Bet jie sakė: „Tik ne per šventes, kad liaudyje nekiltų sąmyšio“.

^{13,13} Mt 10,22

^{13,14} Dan 9,27; 11,31; 12,11

^{13,15-16} Lk 17,31

^{13,19} Dan 12,1; Apr 7,14

^{13,20} Pažod.: „kūnas“.

^{13,24} Iz 13,10; Jl 2,10,31; 4,15; Apr 6,12

^{13,24} Iz 13,10; Ez 32,7; Jl 2,10; 4,15

^{13,25} Iz 34,4; Apr 6,13

^{13,25} Jl 2,10

^{13,26} Dan 7,13; Apr 1,7

^{13,32} Mt 24,36

^{13,34} Lk 12,36-38

^{14,1} Iš 12,1-27

^{14,1} ST – Pascha.

Patepimas laidotuvėms

(Mt 26,6-13; Jn 12,1-8)

³ Jėzui esant Betanijoje, Simono Raupsuotojo namuose, ir sėdint už stalo, atėjo moteris su alebastriniu indeliu, pilnu brangaus gryno nardo tepalo. Pradaužusi indelį, ji išpylė tepalą Jėzui ant galvos. ⁴ Kai kurie ten esantys susierzino ir kalbėjo vienas kitam: „Kam tas tepalo eikvojimas?!“ ⁵ Juk ji buvo galima parduoti daugiau negu už tris šimtus denarų ir pinigus išdalyti vargšams!“ Taip jie murmėjo prieš tą moterį. ⁶ Bet Jėzus atsiliepė: „Palikite ją ramybėje! Kam ją skaudinate? Ji man padarė gerą darbą. ⁷ *Vargšų jūs visuomet turite šalia savęs ir kada tik panorėję galite jiems gera daryti, o mane turėsite ne visuomet. ⁸ Ji padarė, ką galėjo. Ji iš anksto patepė mano kūną laidotuvėms. ⁹ Iš tiesų sakau jums: visame pasaulyje, kur tik bus skelbiama Evangelija, bus ir jos atminimui pasakojama, ką ji yra man padariusi“.

Judo išdavystė

(Mt 26,14-16; Lk 22,3-6)

¹⁰ Judas Iskarijotas, vienas iš Dvylikos, nuėjo pas aukštuosius kunigus, pasiryžęs išduoti Jėzų. ¹¹ Tai išgirdę, jie apsidžiaugė ir pažadėjo jam pinigų. Jis ėmė ieškoti progos Jėzų išduoti.

Paskutinė vakarienė

(Mt 26,17-29; Lk 22,7-23; 1Kor 11,23-25)

¹² Pirmąją Neraugintosios duonos dieną, kada aukojamas Velykų avinėlis, mokiniai sako Jėzui: „Kur paruošti tau Velykų vakarienę?“ ¹³ Jis išsiunčia du mokinius tardamas: „Eikite į miestą. Ten jus sutiks žmogus, vandens ąsočiu nešinas. Sekite iš paskos ¹⁴ ir kur jis nuves, sakykite namų šeimininkui: 'Mokytojas liepė paklausti: Kur man

skirtoji menė, kurioje galėčiau su mokiniais valgyti Velykų vakarienę?'“ ¹⁵ Jis parodys jums didelį aukštutinį kambarį su baldais. Ten ir paruoškite mums“. ¹⁶ Mokiniai išėjo ir nuvyko į miestą. Jie rado visa, kaip buvo sakęs Jėzus, ir paruošė Velykų stalą.

¹⁷ Vakare jis atėjo su Dvylika. ¹⁸ Bevalgant prie stalo vakarienę, Jėzus prabilo: „Iš tiesų sakau jums: vienas jūsų, *valgančių su manimi, išduos mane“. ¹⁹ Jie labai nuliūdo ir ėmė vienas po kito klausinėti: „Nejaugi aš?“ ²⁰ O jis tarė: „Vienas iš Dvylikos, kuris dažo su manimi viename dubenyje. ²¹ Tiesa, Žmogaus Sūnus eina savo keliu, kaip apie jį parašyta, bet vargas žmogui, kuris išduos Žmogaus Sūną. Geriau jam būtų buvę negimti“.

²² Bevakarieniau jant Jėzus paėmęs duoną palaimino, laužė ją ir davė mokiniams tardamas: „Imkite, tai mano kūnas!“ ²³ Paėmęs taurę, padėkojo, davė jiems, ir visi gėrė iš jos. ²⁴ O jis jiems tarė: „Tai mano kraujas, *Sandroso *kraujas, kuris išliejamas už daugelį. ²⁵ Iš tiesų sakau jums: aš jau nebegersiu vynmedžio vaisiaus iki tos dienos, kada gersiu jį naują Dievo karalystėje“.

Perspėjimas Petru

(Mt 26,30-35; Lk 22,39-41; Jn 13,36-38)

²⁶ Pagiedoję jie išėjo į Alyvų kalną. ²⁷ Jėzus jiems tarė: „Jūs visi pasipiktinsite, nes parašyta: *Išstiksiu piemenį, ir avys išsisklaidys. ²⁸ O prisikėlęs *aš pirma jūsų nueisiu į Galilėją“. ²⁹ Petras atsiliepė: „Jei ir visi pasipiktintų, tai tik ne aš!“ ³⁰ Jėzus jam atsakė: „Iš tiesų sakau tau: dar šiandien, jau šią naktį, gaidžiui ne dukart nepragydas, tu manęs tris

^{14,18} Ps 41,10

^{14,24} Jer 31,31-34

^{14,24} Iš 24,8

^{14,27} Zch 13,7

^{14,28} Mt 28,16

^{14,3} Lk 7,37-38

^{14,7} Jst 15,11

kartus išsiginsi“. ³¹ Petras dar atkakliau tvirtino savo: „Jeigu net reikėtų man su tavimi mirti, aš vis tiek tavęs neišsiginsiu“. Tą pat kalbėjo ir visi kiti.

Jėzus Getsemanėje

(Mt 26,36-46; Lk 22,40-45)

³² Jie atėjo į ūkį, vadinamą Getsemane. Jėzus sako mokiniams: „Pasėdėkite čia, kol aš melsiuosi“. ³³ Pasiėmęs drauge Petrą, Jokubą ir Joną, jis pradėjo nuogausti ir sielotis. ³⁴ Jis jiems skundėsi: „*Mano siela mirtinai nuliūdusi*. Pasilikite čia ir budėkite!“ ³⁵ Paėjęs truputį toliau, sukniubo ant žemės ir ėmė melstis, kad jei galima, jį aplenktų toji valanda. ³⁶ Jis sakė: „Aba*, Tėve, tau viskas įmanoma. Atitolink nuo manęs šitą taurę!“. ³⁷ Tačiau tebūnie ne kaip aš noriu, bet kaip tu...“ Paskui grįžta, randa juos miegančius ir taria Petru: „Simonai, tu miegi? Neįstengei nė vienos valandos pabudėti?“. ³⁸ Budėkite ir melskitės, kad nepatektumėt į pagundą, nes dvasia ryžtinga, bet kūnas silpnas“. ³⁹ Jis vėl nuėjo ir dar kartą meldėsi tais pačiais žodžiais. ⁴⁰ Ir vėl sugrįžęs rado juos miegančius; jų akys buvo mieguistos, ir jie nežinojo, ką atsakyti. ⁴¹ Jis ateina trečią kartą ir taria jiems: „Vis dar tebemiegate, tebesiilsite? Gana! Atėjo valanda: štai Žmogaus Sūnus išduodamas į nusidėjėlių rankas. ⁴² Kelkitės, eime! Štai mano išdavėjas čia pat“.

Jėzaus suėmimas

(Mt 26,47-56; Lk 22,47-53; Jn 18,2-11)

⁴³ Ir tuojuo, jam tebekalbant, pasirodė vienas iš Dvylikos – Judas, o kartu su juo būrys ginkluotų kalavijais ir vėzdais, pasiūstas aukštųjų kunigų, Rašto aiškintojų ir seniūnų. ⁴⁴ Išdavėjas buvo jiems nurodęs ženklą: „Kurį pabučiuosiu, tai tas. Suimkite jį ir sergėdami veskite!“

⁴⁵ Taigi atėjęs jis tuojuo prisiartinio prie Jėzaus ir tarė: „Rabi!“ – ir pabučiavo jį. ⁴⁶ O kiti stvėrė Jėzų ir suėmė. ⁴⁷ Vienas iš ten stovinčių, išsitraukęs kalaviją, užsimojo prieš vyriausiojo kunigo tarną ir nukirto jam ausį. ⁴⁸ O Jėzus prabilo jiems: „Tarsi plėšiko išėjote sugauti manęs su kalavijais ir vėzdais. ⁴⁹ *Kasdien būdavau pas jus, mokiau šventykloje, ir jūs manęs nesuėmėte. Tačiau teisšipildo Raštai“. ⁵⁰ Tada palikę jį, visi [mokiniai] pabėgo. ⁵¹ Tik vienas jaunuolis sekė iš paskos, susisupęs vien į drobulę. Jie čiupo jį, ⁵² bet jis išsinėrė iš drobulės ir nuogas pabėgo.

Jėzus teismo taryboje

(Mt 26,57-68; Lk 22,54.63-71; Jn 18,12-14.19-24)

⁵³ Jėzus buvo nuvestas pas vyriausiąjį kunigą, kur buvo susirinkę visi aukštieji kunigai, seniūnai ir Rašto aiškintojai. ⁵⁴ Petras iš tolo sekė jį iki vyriausiojo kunigo rūmų vidaus kiemo. Ten jis atsistojo su tarnais ir šildėsi prie ugnies. ⁵⁵ Aukštieji kunigai ir visa teismo taryba ieškojo prieš Jėzų liudijimo, kad galėtų jį pasmerkti mirti, bet nerado. ⁵⁶ Nors daugelis melagingai liudijo prieš jį, tačiau jų liudijimai nesutapo. ⁵⁷ Kai kurie melagingai kaltino jį, teigdami: ⁵⁸ „Mes girdėjome jį sakant: *Aš sugriaušiu šitą rankomis pastatytą šventovę ir per tris dienas pastatysiu kitą, ne rankų darbu“.

⁵⁹ Bet ir šie kaltinimai nesutapo. ⁶⁰ Tada vyriausiasis kunigas, atsistojęs viduryje, paklausė Jėzų: „Tu nieko neatsakai į šitų žmonių kaltinimus?“ ⁶¹ Tačiau jis tylėjo ir nieko neatsakė. Tuomet vyriausiasis kunigas vėl jį klausė: „Ar tu esi Mesijas, Šlovingojo Sūnus?“ ⁶² Jėzus jam atsakė: „Taip, aš esu.“

^{14,49} Lk 19,47; 21,37

^{14,58} Jn 2,19

^{14,36} Aram. „tėti“, „tėveli“.

Ir jūs dar *pamatysite*

**Žmogaus Sūnų,*

sėdintį Visagalio dešinėje

ir ateinantį dangaus debesyse“.

⁶³ Tada vyriausiasis kunigas persi-
plėšė drabužius*, šaukdamas: „Kam
dar mums liudytojai? ⁶⁴ Girdėjote pikt-
žodžiavimą. Kaip jums regis?“ Ir jie
visi *nusprendė jį esant vertą mirties.
⁶⁵ Kai kurie ėmė jį spaudyti, dangstė
jam veidą, mušė kumščiais ir reikala-
vo: „Pranašauk!“ O tarnai daužė jį per
veidą.

Petras išsigina Jėzaus

(Mt 26,69-75; Lk 22,55-62;

Jn 18,15-18.25-27)

⁶⁶ Petras buvo žemai, kieme. Atėjo vie-
na vyriausiojo kunigo tarnaitė ⁶⁷ ir pa-
mačiusi besišildantį Petrą, išžiūrėjo į jį
ir tarė: „Ir tu buvai su šituo Nazarėnu,
su Jėzumi“. ⁶⁸ Petras išsigynė, sakyda-
mas: „Nei aš žinau, nei suprantu, ką tu
sakai“. Jis išėjo į prieškiemį, ir gaidys
pragydo. ⁶⁹ Pamačiusi jį, tarnaitė vėl
pradėjo sakyti aplinkiniams: „Šitas yra
iš jų!“ ⁷⁰ Jis vėl išsigynė. Kiek vėliau ap-
linkiniai sakė Petrai: „Tu tikrai vienas
iš jų; juk tu irgi galilėjietis“. ⁷¹ Tada jis
šoko prisiekinėti ir dievagotis: „Aš ne-
pažįstu to žmogaus, apie kurį jūs kal-
bate“. ⁷² Ir netrukus gaidys užgiedojo
antrą kartą. Petras atsiminė, ką jam
buvo pasakęs Jėzus: „Gaidžiui nė du-
kart nepragydus, tu tris kartus manęs
išsiginsi“. Ir jis pravirko.

Jėzus pas Pilotą

(Mt 27,1-2.11-26; Lk 22,66; 23,1-5.13-25; Jn
18,28-40; 19,4-16).

15 Anksti rytą aukštieji kunigai su
seniūnais ir Rašto aiškintojais
bei visa teismo taryba, padarę spren-
dimą, surakintą Jėzų nuvedė ir perda-

vė Pilotui. ² O Pilotas paklausė jį: „Ar
tu esi žydų karalius?“ Jis atsakė: „Tu
pasakei“.

³ Tuo tarpu aukštieji kunigai visaip
jį skundė. ⁴ Tad Pilotas vėl klausė Jėzų:
„Tu nieko neatsakai? Žiūrėk, kokiais
dideliais dalykais jie tave kaltina“. ⁵ Bet
Jėzus daugiau nebeatsakinėjo, ir Pilotas
labai stebėjosi. ⁶ Per šventes jis paleis-
davo vieną kalinį, kurio žmonės prašy-
davo. ⁷ Tada buvo vienas kalinys, vardu
Barabas, suimtas kartu su maištinin-
kais, kurie sąmyšio metu buvo nužudę
žmogų. ⁸ Susirinkusi minia pradėjo pra-
šyti to, ką visuomet Pilotas darydavo.
⁹ Pilotas prabilo: „Ar norite, kad jums
paleisčiau žydų karalių?“ ¹⁰ Mat jis žino-
jo, kad aukštieji kunigai jį buvo įskundę
iš pavydo. ¹¹ Tačiau aukštieji kunigai su-
kurstė žmones reikalauti, kad verčiau
paleistų jiems Barabą. ¹² Tada Pilotas
vėl kreipėsi į juos: „O ką man daryti su
žydų karaliumi?“ ¹³ Tie ėmė šaukti: „Ant
kryžiaus jį!“ ¹⁴ Pilotas dar klausė: „O ką
gi pikta jis yra padaręs?“ Tuomet jie pra-
dėjo dar garsiau rėkti: „Ant kryžiaus jį!“
¹⁵ Norėdamas įsiteikti miniai Pilotas pa-
leido Barabą, o Jėzų nuplakdino ir atida-
vė nukryžiuoti.

Patyčios ir nukryžiuojimas

(Mt 27,27-44; Lk 23,26.33-37; Jn 19,17-24)

¹⁶ Kareiviai nusivedė Jėzų į rūmų kie-
mą, tai yra pretorijų, ir ten sušaukė
visą kuopą. ¹⁷ Jie apvilko jį purpuriniu
apsiaustu, nupynę uždėjo jam erškėčių
vainiką ¹⁸ ir pradėjo jį sveikinti: „Svei-
kas, žydų karaliau!“ ¹⁹ Jie daužė jam
galvą nendrine lazda, spaudė ir pri-
klaupdami neva garbino jį. ²⁰ Pristry-
čioję nuvilko jam purpurinį apsiaustą
ir apvilko jo paties drabužiais.

Tuomet jie išvedė Jėzų nukryžiuo-
ti. ²¹ Jie privertė vieną grįžtantį iš laukų
praeivį – Simoną Kirėnietį, Aleksandro
ir *Rufo tėvą – panešėti jo kryžių. ²² Taip

^{14,62} Dan 7,13

^{14,63} Pasipiktinimo mostas.

^{14,64} Kun 24,16

^{15,21} Rom 16,13

jie nuvedė Jėzų į Golgotos vietą; išvertus tai reiškia: „Káukolės vieta“. ²³Ten davė jam mira atmiešto vyno, bet jis negėrė. ²⁴Tuomet prikėlė jį prie kryžiaus ir **pasidalijo jo drabužius, mesdami burtą, kas kuriam turi tekti.* ²⁵Buvo trečia valanda, kai jį nukryžiuavo. ²⁶Taip pat buvo užrašytas jo kaltinimas: „Žydų karalius“. ²⁷*Kartu su juo nukryžiuavo du plėšikus: vieną iš dešinės, kitą iš kairės.*

²⁹*Praeiviai užgauliojo Jėzų, *kraiptydami galvas ir sakydami: „Še tau, kuris sugriauini šventovę ir per tris dienas ją atstatai.“ ³⁰Gelbėkis pats, nuženkn nuo kryžiaus!“ ³¹Taip pat tyčiojosi aukštieji kunigai su Rašto aiškintojais, kalbėdami tarp savęs: „Kitus gelbėdavo, o pats negali išsigelbėti.“ ³²Mesijas, Izraelio karalius, tegu dabar nužengia nuo kryžiaus, kad pamatytume ir įtikėtume“. Jį plūdo ir kartu nukryžiuotieji.

Jėzaus mirtis

(Mt 27,45-56; Lk 23,44-49; Jn 19,25.28-30)

³³Šeštai valandai atėjus, visą kraštą apgaubė tamsa iki devintos valandos.

³⁴Devintą valandą Jėzus garsiai sušuko: *Eloji, Eloji, lemà sabachtàni?* Tai reiškia: **Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?!* ³⁵Kai kurie ten stovintys išgirdę sakė: „Matai, jis šaukiasi Elijo“. ³⁶Tada vienas nubėgęs primirkė kempinę *perrūgusio vyno, užmovė ją ant nendrės ir padavė jam gerti, tardamas: „Palaukite, pažiūrėsime, ar ateis Elijas jo nuimti“. ³⁷Bet Jėzus, garsiai sušukęs, atidavė dvasią.*

15,24 Ps 22,19

15,27 Iz 53,12

15,27 Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 28: „Taip išsipildė Rašto žodis: 'jis buvo priskaitytas prie piktadarių'“.

15,29 Ps 22,8; 109,25

15,29 Ps 22,8; Mt 27,39; Mk 14,58; Lk 23,35; Jn 2,19

15,34 Ps 22,2

15,36 Ps 69,22

15,37 T. y. mirė.

³⁸Tuo metu šventovės *uždanga perplyšo į dvi dalis nuo viršaus iki apačios. ³⁹Šimtininkas; stovėjęs priešais ir matęs, kaip jis šaukdamas mirė, tarė: „Iš tikro šitas žmogus buvo Dievo Sūnus!“

⁴⁰Ten buvo *moterų, kurios žiūrėjo iš tolo; tarp jų Marija Magdalena, Marija – Jokūbo Jaunesniojo ir Jozės motina – ir Salomė. ⁴¹Kai Jėzus dar buvo Galilėjoje, jos jį lydėjo ir jam tarnavo. Taip pat ten buvo daug kitų, kartu su juo atvykusių į Jeruzalę.

Laidojimas

(Mt 27,57-61; Lk 23,50-55; Jn 19,38-42)

⁴²Jau vakarui atėjus (kadangi buvo Pasirengimas, arba šabo išvakarės), ⁴³atvyko Juozapas iš Arimatėjos, garbingas teismo tarybos narys, kuris irgi laukė Dievo karalystės. Jis drąsiai nuėjo pas Pilotą ir paprašė Jėzaus kūno. ⁴⁴Pilotas nustebo: argi jau būtų miręs? Jis pasiūškė šimtininką ir paklausė, ar Jėzus jau miręs. ⁴⁵Patyręs tai iš šimtininko, jis atidavė Juozapui kūną. ⁴⁶Šis nupirko drobulę, nuėmė Jėzų nuo kryžiaus, įvyniojo į drobulę, paguldė jį kapo rūsyje, kuris buvo iškaltas uoloje, ir užrūtinio angą akmeniu. ⁴⁷Marija Magdalena ir Marija, Jozės motina, matė, kur jis buvo palaidotas.

Prisikėlimas

(Mt 28,1-8; Lk 24,1-12; Jn 20,1-10)

16 Šabui praėjus, Marija Magdalena, Marija, Jokūbo motina, ir Salomė nusipirko kvėpalų, kad nuėjusios galėtų Jėzų patepti. ²Labai anksti, pirmąją savaitės dieną, jos ateina saulei tekant prie kapo. ³Jos kalbėjosi tarp savęs: „Kas mums nuritins akmenį nuo kapo angos?“ ⁴Bet pažvelgusios iš arčiau pamatė, kad akmuo nuristas. O buvo jis labai didelis. ⁵Įėjusios į kapo

15,38 Iš 26,31-33

15,40-41 Lk 8,2-3

rūsį, išvydo dešinėje sėdintį jaunuolį baltais drabužiais ir nustėro. ⁶Bet jis joms tarė: „Nenusigąskite! Jūs ieškote nukryžiuotojo Jėzaus Nazarėno. Jis prisikėlė, jo čia nebėra. Štai vieta, kur jį buvo paguldę. ⁷Eikite, pasakykite jo mokiniams ir Petriui: *jis eina pirma jūsų į Galilėją. Tenai jį pamatysite, kaip jis yra jums sakęs“. ⁸Jos išėjo ir skubiai nubėgo nuo kapo, nes jas buvo pagavęs drebulys ir siaubas. Persigandusios jos niekam nieko nesakė.

Pabaiga

(Mt 28,18-20; Lk 24,13-53; Jn 20,19-23; Apd 1,4-14)

⁹Prisikėlęs anksti rytą, pirmąją savaitės dieną, Jėzus pirmiausia pasirodė Marijai Magdalenai, iš kurios buvo išvaręs septynis demonus. ¹⁰Ji nuėjusi pranešė jo bičiuliams, kurie gedėjo ir verkė. ¹¹Tie išgirdę, kad jis gyvas ir kad ji pati jį mačiusi, netikėjo. ¹²Paskui Jėzus pasirodė dviem iš jų kelyje į kaimą, tačiau kitokiu pavidalu. ¹³Ir šitie sugrįžę paskelbė visiems kitiems, bet ir jais anie netikėjo. ¹⁴Galop pasirodė

visiems Vienuolikai, kai jie sėdėjo už stalo; priekaištavo jiems už netikėjimą ir širdies kietumą, kad netikėjo tais, kurie buvo matę jį prisikėlusį.

¹⁵*Ir jis tarė jiems: „Eikite į visą pasaulį ir skelbkite Evangeliją visai kūrinijai. ¹⁶Kas įtikės ir pasikrikštys, bus išgelbėtas, o kas netikės, bus pasmerktas. ¹⁷Kurie įtikės, tuos lydės ženklai: mano vardu jie išvarinės demonus, kalbės naujomis kalbomis, ¹⁸ims plikomis rankomis gyvates ir jei išgertų mirštamų nuodų, jiems nepakenks. Jie dės rankas ant ligonių, ir tie pasveiks“. ¹⁹Baigęs jiems kalbėti, Viešpats Jėzus buvo *paimtas į dangų ir atsisėdo Dievo dešinėje. ²⁰O jie iškeliavę visur skelbė žodį, Viešpačiui drauge veikiant ir jų žodžius patvirtinant ženklais, kurie juos lydėjo.*

^{16,15} Apd 1,8

^{16,19} Apd 1,9-11

^{16,20} Kai kuriuose rankr. vietoj eil. 19-20: „Visa, kas buvo pasakyta, jos trumpai papasakojo Petro bendrams. Paskui ir pats Jėzus nuo saulėtekio iki saulėlydžio krašto per juos skelbė šventą ir nenykstaną amžinojo išganymo žinią. Amen“.

^{16,7} Mt 26,32; Mk 14,28

EVANGELIJA PAGAL LUKĄ

Evangelija pagal Luką (gr. *euaggelion kata loukan*, lot. *evangelium secundum lucam*), pagal tradiciją priskiriama Lukui, iš pagonių kilusiam krikščioniui, gydytojui ir apaštalo Pauliaus bendražygiui, parašyta apie 80 m. po Kr.²

Pasakojamus įvykius galima suskirstyti taip: Jono Krikštytojo ir Jėzaus gimimas bei paaukojimas šventykloje (sk. 1–2), Jono Krikštytojo veikla ir Jėzaus krikštas (3,1–22), Jėzaus kilmės knyga (3,23–38), Jėzaus gundymas (4,1–13), veikla (4,14–9,50), kelionė į Jeruzalę (9,51–19,27), kančios savaitė, nukryžiuavimas ir laidojimas (19,28–23,56), Jėzaus prisikėlimas ir apsiųskimas mokiniams (sk. 24).

Pagonių pasauliui skirtame pasakojime Jėzus iškyla kaip visų žmonių išganytojas.

Įžanga

1 Daugelis jau yra mėginę išdėstyti raštu pasakojimą apie buvusius pas mus įvykius, ² kaip mums perdavė nuo pradžios savo akimis mačiusieji ir buvusieji žodžio tarnai*. ³ Taip pat ir aš, rūpestingai viską nuo pradžios ištyręs, nusprendžiau surašyti tau, garbingasis Teofilai, sutvarkytą pasakojimą, ⁴ kad įsitikintum tikrumu mokslo, kurio esi išmokytas.

Apreiškimas Zacharijui

⁵ Judėjos karaliaus Erodo dienomis gyveno kunigas, vardu Zacharijas, iš *Abijos skyriaus. Jis turėjo žmoną, vardu Elzbieta, iš Aarono vaikaičių. ⁶ Abu jie buvo teisūs Dievo akyse ir nepriekaištingai vykdė visus Viešpaties įsakymus bei nuostatus. ⁷ Juodu neturėjo vaikų, nes Elzbieta buvo nevaisinga ir abu sulaukė senyvo amžiaus.

⁸ Kartą Zacharijas ėjo pagal skyriaus eilę Dievo tarnystės pareigas, ir pagal kunigų paprotį ⁹ burtu teko jam įžengti į Viešpaties šventovės vidų ir aukoti

smilkalus. ¹⁰ Smilkymo valandą lauke meldėsi visa tauta.

¹¹ Tuomet jam pasirodė Viešpaties angelas, stovintis smilkalų aukuro dešinėje. ¹² Pamatęs jį Zacharijas sumišo, ir išgąstis pagavo jį. ¹³ Bet angelas jam tarė: „Nebijok, Zacharijau, tavo prašymas išklausytas. Tavo žmona Elzbieta pagimdys tau sūnų, o tu jį praminsi Jonu. ¹⁴ Tau bus džiaugsmas ir paguoda, ir daugelis džiaugsis jo gimimu, ¹⁵ nes jis bus didis Viešpaties akyse. *Jis *negers vyno ir jokių svaigalų*. Iš pat motinos įsčių jis bus kupinas Šventosios Dvasios ¹⁶ ir daugybę Izraelio sūnų atvers į Viešpatį, jų Dievą. ¹⁷ *Su Elijo dvasia ir galybe jis žengs pirma Viešpaties, kreipdamas tėvų širdis į vaikus ir įkvėpdamas neklusniems teisiųjų nusiteikimą, kad prirengtų Viešpačiui tobulą tautą“.

¹⁸ Tada Zacharijas tarė angelui: „Kaip aš tai patirsiu? Aš gi jau senis, ir mano žmona nebejauna“. ¹⁹ Angelas jam atsakė: „Aš esu *Gabrielius, sto-

^{1,2} T. y. apaštalai.

^{1,5} 1 Met 24,10

^{1,15} Sk 6,3

^{1,17} Mal 3,23–24

^{1,19} Dan 8,16; 9,21

vintis Dievo akivaizdoje. Esu atsiųstas kalbėti su tavimi ir pranešti tau šią gerąją naujieną.²⁰ Štai tu tapsi nebylys ir negalėsi kalbėti iki tos dienos, kurią tai įvyks, nes nepatikėjai mano žodžiais, kurie išsipildys savo metu.“²¹ Tuo tarpu žmonės laukė Zacharijo ir stebėjosi, kad jis taip ilgai užtrunka šventovėje.²² Išėjęs jis negalėjo prakalbėti, ir jie suprato, kad jis turėjęs šventovėje regėjimą. Jis aiškinosi jiems ženklais ir pasiliko nebylys.

²³ Tarnystės dienoms pasibaigus, jis sugrįžo namo.²⁴ Praslinkus kiek laiko, jo žmona Elzbieta tapo nėščia ir penkis mėnesius slėpėsi sakydama:²⁵ „Tai Viešpats man davė; jis dabar teikėsi atimti mano pažeminimą* žmonių akyse“.

Apreiškimas Marijai

²⁶ Šeštą mėnesį angelas Gabrielius buvo Dievo pasiųstas į Galilėjos miestą, kuris vadinasi Nazaretas,²⁷ *pas mergele, sužadėtą su vyru, vardu Juozapas, iš Dovydo namų; o mergelės vardas buvo Marija.²⁸ Atėjęs pas ją, angelas tarė: „Sveika, malonėmis apdovanotoji! Viešpats su tavimi!“²⁹ Išgirdusi šiuos žodžius ji sumišo ir galvojo sau, ką reiškia toks sveikinimas.³⁰ O angelas jai tarė: „Nebijok, Marija, tu radai malonę pas Dievą!

³¹ Štai tu pradėsi įsčiose ir pagimdysi sūnų,

*kurį pavadinsi Jėzumi.

³² Jisai bus didis ir vadinsis Aukščiausiojo Sūnus.

Viešpats Dievas *duos jam jo tėvo Dovydo sostą;

^{1,25} ST nevaisingumas buvo laikomas didele gėda ir Dievo bausme.

^{1,27} Mt 1,18

^{1,28} Kai kuriuose rankr. priduriama: „Tu labiausiai palaiminta iš visų moterų“.

^{1,31} Mt 1,21

^{1,32-33} 2 Sam 7,12-13.16; Iz 9,7

³³ jis karaliaus Jokūbo namuose per amžius, ir jo karaliavimui nebus galo“.

³⁴ Marija paklausė angelą: „Kaip tai įvyks, jeigu aš nepažįstu vyro?“³⁵ Angelas jai atsakė:

„Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs, ir Aukščiausiojo galybė pridengs tave savo šešėliu; todėl ir tavo kūdikis bus šventas ir vadinamas Dievo Sūnumi.“

³⁶ Antai tavoji giminaitė Elzbieta pradėjo sūnų senatvėje, ir šis mėnuo yra šeštas tai, kuri buvo laikoma nevaisinga,³⁷ nes *Dievui nėra negalimų dalykų“.³⁸ Tada Marija atsakė: „Štai aš Viešpaties tarnaitė, tebūna man, kaip tu pasakei“. Ir angelas pasitraukė.

Marija pas Elzbietą

³⁹ Tomis dienomis Marija susiruošusi skubiai iškeliavo į Judėjos kalnyno miestą.⁴⁰ Ji nuėjo į Zacharijo namus ir pasveikino Elzbietą.⁴¹ Vos tik Elzbieta išgirdo Marijos sveikinimą, jos įsčiose šoktelėjo kūdikis, o pati Elzbieta pasidarė kupina Šventosios Dvasios.⁴² Ji balsiai sušuko: „Tu labiausiai palaiminta iš visų moterų, ir palaimintas tavo įsčių vaisius!“⁴³ Iš kur man ta garbė, kad mano Viešpaties motina aplanko mane?!⁴⁴ Štai vos tik tavo pasveikinimo garsas pasiekė mano ausis, šoktelėjo iš džiaugsmo kūdikis mano įsčiose.⁴⁵ Laiminga įtikėjusi, jog išsipildys, kas Viešpaties jai pasakyta“.

Marijos giesmė

⁴⁶ O Marija prabilo:

*„Mano siela šlovina Viešpatį,

⁴⁷ mano dvasia džiaugiasi

Dievu, savo Gelbėtoju,

⁴⁸ nes jis pažvelgė į nuolankią savo tarnaitę.

^{1,37} Pr 18,14

^{1,46} 1 Sam 2,1-10

Štai nuo dabar palaiminta
mane vadins visos kartos,
⁴⁹ nes didžiųjų dalykų padarė
man Visagalis,

ir šventas yra jo vardas!
⁵⁰ Jis maloningas iš kartos į kartą
tiems, kurie jo klauso.

⁵¹ Jis parodo savo rankos galybę
ir išsklaido išdidžios
širdies žmones.

⁵² Jis numeta galiūnus nuo sostų
ir išaukština mažuosius.

⁵³ Alkstančius gėrybėmis
apdovanoja,
turtuolius tuščiomis paleidžia.

⁵⁴ Jis ištiesė pagalbos ranką
savo tarnui Izraeliui,
kad minėtų jo gailestingumą*,

⁵⁵ kaip buvo žadėjęs mūsų
protėviams –

*Abraomui ir jo palikuonims
per amžius“.

⁵⁶ Marija prabuvo pas Elzbietą apie
tris mėnesius, o paskui sugrįžo į savo
namus.

Jono Krikštytojo gimimas

⁵⁷ Elzbietai atėjo metas gimdyti, ir ji
susilaukė sūnaus. ⁵⁸ Jos kaimynai ir gi-
minės, išgirdę, kokią didžią malonę su-
teikė jai Viešpats, džiaugėsi kartu su ja.

⁵⁹ *Aštuntą dieną jie susirinko ber-
niuko apipjaustyti ir norėjo jį pavadin-
ti tėvo vardu – Zachariju. ⁶⁰ Motina pa-
sipriešino: „O, ne! Jis vadinsis Jonas“.

⁶¹ Kiti jai sakė: „Bet niekas tavo giminėje
neturi šito vardo“. ⁶² Jie ženklais paklau-
sė tėvą, kaip jis norėtų pavadinti kūdikį.

⁶³ Šis, pareikalavęs rašomosios lentelės,
užrašė: „Jo vardas – Jonas“. Visi stebėjo-
si. ⁶⁴ Tuoj pat atsivėrė jo lūpos, atsirišo
liežuvis, ir jis ėmė kalbėti, šlovindamas
Dievą. ⁶⁵ Visus kaimynus apėmė baimė,
ir po visą Judėjos kalyną sklido kalbos

apie šiuos įvykius. ⁶⁶ Visi girdėjusieji
dėjosi tai į širdį ir klausinėjo: „Kaip ma-
nai, kas bus iš to vaiko?“ Jį tikrai globojo
Viešpaties ranka.

Zacharijo giesmė

⁶⁷ Kūdikio tėvas Zacharijas tapo kupi-
nas Šventosios Dvasios ir ėmė prana-
šauti:

⁶⁸ „Šlovė Viešpačiui, Izraelio Dievui,
kad aplankė savo tautą ir
atnešė jai išvadavimą.

⁶⁹ Jis pažadino gelbėtoją
mums galingą

savo tarno Dovydo namuose,
⁷⁰ kaip nuo senų senovės

buvo skelbęs
savo šventųjų pranašų lūpomis,

⁷¹ jog mus išgelbės nuo priešų
ir iš rankos tų, kurie
mūsų nekenčia.

⁷² Tuo jis rodo mūsų protėviams
gailestingumą

ir atmena savo šventąją Sandorą –

⁷³ priesaiką, duotą mūsų
tėvui Abraomui,

jog leis mums,

⁷⁴ išvaduotiems iš priešų rankos,
be baimės jam tarnauti

⁷⁵ per visą gyvenimą
šventumu ir teisumu jo akyse.

⁷⁶ O tu, vaikeli, būsi vadinamas
Aukščiausiojo pranašu,

nes tu eisi pirma Viešpaties
*jam kelio nutiesti;

⁷⁷ tu mokysi jo žmones
išganymą pažinti

per nuodėmių atleidimą.

⁷⁸ Dėl širdingiausio mūsų

Dievo gailestingumo
mus aplankė šviesa iš aukštybių,

⁷⁹ *kad apšviestų tūnančius
tamsoje ir mirties ūksmėje,

kad mūsų žingsnius pakreiptų
į ramybės kelią“.

^{1,54} Arba: „prisiminęs savo gailestingumą“.

^{1,55} Pr 17,7

^{1,59} Kun 12,3

^{1,76} Mal 3,1

^{1,79} Iz 9,1

Jono jaunystė

⁸⁰ O kūdikis augo ir jo dvasia tvirtėjo. Jis gyveno dykumoje iki pat savo viešo pasirodymo Izraeliui dienos.

Jėzaus gimimas

2 Anomis dienomis išėjo ciesoriaus Augusto įsakymas surašyti visus valstybės gyventojus. ²Toks pirmasis surašymas buvo padarytas Kvirinui valdant Siriją. ³Taigi visi keliavo užsirašyti, kiekvienas į savo miestą. ⁴Taip pat ir Juozapas ėjo iš Galilėjos miesto Nazareto į Judėją, į Dovydo miestą, vadinamą Betliejumi, nes buvo kilęs iš Dovydo namų ir giminės. ⁵Jis turėjo užsirašyti kartu su savo sužadėtine Marija, kuri buvo nėščia. ⁶Jiems tenai esant, prisiartinio metas gimdyti, ir ji pagimdė savo pirmgimį sūnų, ⁷suvystė jį vystyklais ir paguldė ēdžiose, nes jiems nebuvo vietos užiegoje.

⁸Toje apylinkėje nakvojo laukuose piemenys ir pakaitomis budėdami sergėjo savo bandą. ⁹Jiems pasirodė Viešpaties angelas, ir juos nutvieskė Viešpaties šlovės šviesa. Jie labai išsigando, ¹⁰bet angelas jiems tarė: „Nebijokite! Štai aš skelbiu jums gerąją naujieną, kuri bus visai tautai. ¹¹Šiandien Dovydo mieste jums gimė Išganytojas. Jis yra Viešpats Mesijas. ¹²Ir štai jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą ēdžiose“. ¹³Ūmai prie angelo atsirado gausi dangaus kareivija. Ji garbino Dievą, giedodama: ¹⁴„Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms!“ ¹⁵Kai angelai nuo jų pakilo į dangų, piemenys kalbėjo vieni kitiems: „Bėkime į Betliejų pažiūrėti, kas ten įvyko, ką Viešpats mums paskelbė“. ¹⁶Jie nusiskubino ir rado Mariją, Juozapą ir kūdikį, paguldytą ēdžiose. ¹⁷Išvydę jie apsakė, kas jiems buvo pranešta apie šitą kūdikį. ¹⁸O visi žmonės, kurie girdėjo, stebėjosi piemenų pasakojimu. ¹⁹Marija

dėmėjosi visus šiuos dalykus ir svars-tė juos savo širdyje. ²⁰Piemenys grįžo atgal, garbindami ir šlovindami Dievą už visa, ką buvo girdėję ir matę, kaip jiems buvo paskelbta.

²¹Praslinkus aštuonioms dienoms, *kai reikėjo apipjaustyti berniuką, jam buvo duotas Jėzaus vardas, *kurį angelas buvo nurodęs dar prieš jo pradėjimą įščiose.

Paaukojimas šventykloje

²²*Pasibaigus Mozės Įstatymo nustatytoms apsivalymo dienoms, [Juozapas ir Marija] nunešė kūdikį į Jeruzalę paaukoti Viešpačiui, ²³kaip parašyta Viešpaties Įstatyme: **Kiekvienas pirmgimis berniukas bus pašvęstas Viešpačiui, –* ²⁴ir duoti auką, kaip pasakyta Viešpaties Įstatyme: **porą purplelių arba du balandžiukus.*

²⁵Jeruzalėje gyveno žmogus, vardu Simeonas. Jis buvo teisus ir dievobaimingas vyras, laukiantis Izraelio paguodos, ir Šventoji Dvasia buvo su juo. ²⁶Jam buvo Šventosios Dvasios ap-reikšta, kad jis nemiršias, kol nepamatysias Viešpaties Mesijo. ²⁷Šventosios Dvasios paragintas, jis atėjo dabar į šventyklą. Įnešant gimdytojams kūdikį Jėzų, kad pasieltgtų, kaip Įstatymas reikalauja, ²⁸Simeonas jį paėmė į rankas, šlovino Dievą ir sakė:

Simeono palaiminimas

²⁹„Dabar gali, Valdove,
kaip buvai žadėjęs,
leisti savo tarnui ramiai iškelti,
³⁰nes mano akys išvydo
tavo išgelbėjimą,
³¹kurį tu prirengi visų
tautų akivaizdoje:

^{2,21} Kun 12,3

^{2,21} Lk 1,31

^{2,22-24} Kun 12,6-8

^{2,23} Iš 13,2.12

^{2,24} Kun 12,8

³² *šviesą pagonims apšviesti

ir tavosios Izraelio tautos garbę“.

³³ Kūdikio tėvas ir motina stebėjosi tuo, kas buvo apie jį kalbama. ³⁴ O Si-meonas palaimino juos ir tarė motinai Marijai: „Štai šis skirtas daugelio Izra-elyje nupuolimui ir atsikėlimui. Jis bus prieštaraivimo ženklas, ³⁵ ir tavo pačios sielą pervers kalavijas, kad būtų at-skleistos daugelio širdžių mintys“.

Onos pranašystė

³⁶ Ten buvo ir pranašė Ona, Fanuelio duktė iš Asero* giminės. Ji buvo visiškai susenusi. Po mergystės ji išgyveno septynerius metus su vyru, ³⁷ o pas-kui našlaudama sulaukė aštuonias-dešimt ketverių metų. Ji nesitraukda-vo iš šventyklos, tarnaudama Dievui per dienas ir naktis pasninkais bei maldomis. ³⁸ Ir ji tu pat metu priėju-si šlovino Dievą ir kalbėjo apie kūdikį visiems, kurie laukė Jeruzalės išvada-vimo.

Jėzaus jaunystė

³⁹ Atlikę visa, ko reikalavo Viešpaties įstatymas, *jie sugrįžo į Galilėją, į savo miestą Nazaretą. ⁴⁰ Vaikelis augo ir sti-prėjo; jis darėsi pilnas išminties, ir Die-vo malonė buvo su juo.

⁴¹ Jo gimdytojai kasmet eidavo į Je-ruzalę švęsti *Velykų*. ⁴² Kai Jėzui su-kako dvylika metų, šventės papročiu jie nuvyko į Jeruzalę. ⁴³ Išskilmėms pa-sibaigus ir jiems grįžtant atgal, vaikas Jėzus pasiliko Jeruzalėje, bet gimdyto-jai to nepastebėjo. ⁴⁴ Manydami jį esant keleivių būryje, jie nuėjo dienos kelią, paskui pradėjo ieškoti jo tarp giminių bei pažįstamų. ⁴⁵ Nesuradę grįžo jo be-ieškodami į Jeruzalę.

^{2,32} Iz 42,6; 49,6; 52,10

^{2,36} ST – Ašeras.

^{2,39} Mt 2,23

^{2,41} Iš 12,1-27; Jst 16,1-8

^{2,41} ST – Pascha.

⁴⁶ Pagaliau po trijų dienų rado jį šventykloje, sėdintį tarp mokytojų, besiklausantį jų ir juos beklausinė-jantį. ⁴⁷ Visi, kurie jį girdėjo, stebėjosi jo išmanymu ir atsakymais. ⁴⁸ Pamatę jį, gimdytojai labai nustebo, ir jo mo-tina jam tarė: „Vaikeli, kam mums taip padarei?! Štai tavo tėvas ir aš su siel-vartu ieškome tavęs“. ⁴⁹ O jis atsakė: „Kam gi manęs ieškojote? Argi neži-nojote, kad man reikia būti savo Tėvo reikaluose*?“ ⁵⁰ Bet jie nesuprato jo žodžių.

⁵¹ Jėzus iškeliavo su jais ir grįžo į Na-zaretą. Jis buvo jiems klusnus. Jo moti-na laikė visus įvykius savo širdyje. ⁵² O Jėzus *augo išmintimi, metais ir malo-ne Dievo ir žmonių akyse.

Jonas Krikštytojas

(Mt 3,1-12; 14,3-12; Mk 1,1-8; 6,17-29;
Jn 1,15-31)

3 Penkioliktais ciesoriaus Tiberi-jaus viešpatavimo metais, Ponci-jui Pilotui valdant Judėją, Erodiui esant Galilėjos tetrarchu, jo broliui Pilypui – Iturėjos bei Trachonitidės krašto te-trarchu, Lisaniui – Abilenės tetrarchu, ² prie vyriausiųjų kunigų Ano ir Kaja-fo, pasigirdo Viešpaties žodis Zacha-rijo sūnui Jonui dykumoje. ³ Jis apėjo visą Pajordanę, skelbdamas atsiverti-mo krikštą nuodėmėms atleisti, ⁴ kaip parašyta pranašo Izaijo kalbų knygoje:

**Tyruose šaukiančiojo balsas:*

Taisykite Viešpačiui kelią!

Ištiesinkite jam takus!

⁵ *Kiekvienas slėnys tebūna užpiltas, kiekvienas kalnas bei*

kalnelis – nulygintas.

Kreivi keliai taps tiesūs, o duobėti – išlyginti.

⁶ *Ir visi žmonės išvys*

Dievo išgelbėjimą.

^{2,49} Arba: „Tėvo namuose“.

^{2,52} 1 Sam 2,26; Pat 3,4

^{3,4-6} Iz 40,3-5

⁷ Ateinančioms pas jį krikštytis mi-
nioms Jonas sakė: „*Angių išperos, kas
jus pamokė bėgti nuo besiantinančios
rūstybės? ⁸ Duokite tikrų atsivertimo
vaisių! Ir nebandykite ramintis: *„Juk
mūsų tėvas – Abraomas“. Aš jums sa-
kau, kad Dievas gali pažadinti Abrao-
mui vaikų iš šitų akmenų. ⁹ Štai kirvis
jau prie medžio šaknų, ir *kiekvienas
medis, kuris neduoda gerų vaisių, bus
iškirstas ir įmestas į ugnį“.

¹⁰ Minios jį klausinėjo: „Tai ką gi
mums daryti?!“ ¹¹ Jis joms sakydavo:
„Kas turi dvejus marškinius, tepasida-
lija su neturinčiu, ir kas turi ko valgyti,
tegul taip pat daro“.

¹² Ėjo ir *muitininkai krikštytis ir
klausė: „Mokytoja, o ką mums dary-
ti?“ ¹³ Jis aiškino jiems: „Nereikalau-
kite daugiau, negu jums nustatyta“.
¹⁴ Taip pat ir kariai klausinėjo: „O ką
mums daryti?“ Jis jiems sakė: „Nė iš
vieno nespaukite pinigų, neįdavinė-
kite norėdami pasipelnyti, tenkinkitės
savo alga“.

¹⁵ Stiprėjant žmonių lūkesčiams ir
daugeliui pradėjus spėlioti, ar čia kar-
tais ne Mesijas, ¹⁶ Jonas visiems kalbė-
jo: „Aš, tiesa, krikštiju jus vandeniui,
bet ateina už mane galingesnis, ku-
riam aš nevertas atrišti apavo dirže-
lio. Jisai krikštys jus Šventąja Dvasia
ir ugnimi. ¹⁷ Jo rankoje – vėtyklė: jis iš-
valys savo kluoną ir surinks kviečius į
klėtį, o pelus sudegins neužgesinama
ugnimi“. ¹⁸ Dar daug kitų paraginimų
jis davė tautai ir skelbė gerąją naujieną.

¹⁹ *Tetrarchas Erodas, Jono baramas
dėl Erodidos, savo brolio žmonos,
ir dėl visų piktadarybių, kurias darė,
²⁰ pridėjo prie jų dar ir tai, kad uždarė
Joną į kalėjimą.

^{3,7} Mt 12,34; 23,33

^{3,8} Jn 8,33

^{3,9} Mt 7,19

^{3,12} Lk 7,29

^{3,19–20} Mt 14,3–4; Mk 6,17–18

Jėzaus krikštas

(Mt 3,13–17; Mk 1,9–11; Jn 1,32–34)

²¹ Kai visai tautai krikštijantis ir Jė-
zus pasikrikštijęs meldėsi, atsivėrė
dangus, ²² ir Šventoji Dvasia kūnišku
pavidalu nusileido ant jo tarsi balan-
dis, o balsas iš dangaus prabilo: *„Tu
mano mylimasis Sūnus, tavimi aš gė-
riuosi“.

Jėzaus kilmė

(Mt 1,1–17)

²³ Jėzui buvo apie trisdešimt metų, kai
jis pradėjo veikti. Jis buvo laikomas
sūnumi Juozapo, sūnaus Elio, sūnaus
Matato, ²⁴ sūnaus Levio, sūnaus Mel-
chio, sūnaus Janajo, sūnaus Juozapo,
²⁵ sūnaus Matatijo, sūnaus Amoso, sū-
naus Naumo, sūnaus Heslio, sūnaus
Nagajo, ²⁶ sūnaus Maato, sūnaus Mata-
tijo, sūnaus Semeino, sūnaus Josecho,
sūnaus Jodos, ²⁷ sūnaus Joanano*, sū-
naus Resos, sūnaus Zorobabelio*, sū-
naus Salatielio*, sūnaus Nerio*, ²⁸ sū-
naus Melchio, sūnaus Adijo, sūnaus
Kosamo, sūnaus Elmadamo, sūnaus
Ero, ²⁹ sūnaus Jėzaus, sūnaus Elieze-
ro, sūnaus Jorimo, sūnaus Matato, sū-
naus Levio, ³⁰ sūnaus Simeono, sūnaus
Judo, sūnaus Juozapo, sūnaus Jonamo,
sūnaus Eliakimo, ³¹ sūnaus Melėjo, sū-
naus Menos, sūnaus Matatos, sūnaus
Natamo*, sūnaus Dovydo, ³² sūnaus
Jesės, sūnaus Jobedo, sūnaus Boa-
zo, sūnaus Salos*, sūnaus Naasono*,
³³ sūnaus Aminadabo, sūnaus Admi-
no, sūnaus Arnio, sūnaus Esromo*,

^{3,22} Pr 22,2; Ps 2,7; Iz 42,1; Mt 3,17; Mk 1,11;

Lk 9,35

^{3,27} ST – Johananas.

^{3,27} ST – Zerubabelis.

^{3,27} ST – Šaltielis.

^{3,27} ST ir Mt 1,11.12 – Jechonijas.

^{3,31} ST – Natanas.

^{3,32} ST – Salma, Mt 1,4.5 – Salmonas.

^{3,32} ST – Nachšonas.

^{3,33} ST – Hecronas.

sūnaus Faro*, sūnaus Judo, ³⁴sūnaus Jokūbo, sūnaus Izaoko, sūnaus Abraomo, sūnaus Taros*, sūnaus Nachoro*, ³⁵sūnaus Serucho*, sūnaus Ragaujo*, sūnaus Faleko*, sūnaus Ebero, sūnaus Salos*, ³⁶sūnaus Kainamo, sūnaus Arfaksado*, sūnaus Semo, sūnaus Nojaus, sūnaus Lamecho, ³⁷sūnaus Matūzalia*, sūnaus Henochio, sūnaus Jareto*, sūnaus Maleleelio*, sūnaus Kainamo*, ³⁸sūnaus Eno*, sūnaus Seto, sūnaus Adomo, kuris buvo Dievo.

Jėzaus gundymas

(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

4 Kupinas Šventosios Dvasios Jėzus grįžo nuo Jordano, ir Dvasia jį vedžiojo po dykumą ²keturiasdešimt dienų, ir jis buvo velnio gundomas. Jis nieko nevalgė per tas dienas ir joms pasibaigus buvo alkanas. ³Tuomet velnias jam tarė: „Jei tu Dievo Sūnus, liepk šitam akmeniui pavirsti duona“. ⁴Jėzus jam atsakė: „Parašyta: **Žmogus gyvas ne viena duona!*“

⁵Tada velnias, pavedėjęs jį aukščiau, viena akimirka parodė jam visas pasaulio karalystes ⁶ir tarė: „Duosiu tau visą jų valdžią ir didybę; jos man atiduotos, ir kam noriu, tam jas dovanuju. ⁷Taigi jei parpuolęs ant žemės pagarbinsi mane, visa bus tavo“. ⁸O Jėzus jam atsakė: „Parašyta:

^{3,33} ST – Perecas.

^{3,34} ST – Terachas.

^{3,34} ST – Nahoras.

^{3,35} ST – Serugas.

^{3,35} ST – Reuvas.

^{3,35} ST – Pelegas.

^{3,35} ST – Šelachas.

^{3,36} ST – Arpachšadas.

^{3,37} ST – Metušelachas.

^{3,37} ST – Jeredas.

^{3,37} ST – Mahalalelis.

^{3,37} ST – Kenanas.

^{3,38} ST – Enošas.

^{4,4} Jst 8,3

**Viešpatij, savo Dievą, tegarbink ir jam vienam tetarnauk!“*

⁹Dar nusivedė jį velnias į Jeruzalę, pastatė ant šventyklos šelmens ir tarė: „Jei tu Dievo Sūnus, pulk nuo čia žemyn, ¹⁰nes parašyta:

**Jis palieps savo angelams sergėti tave*

ir dar:

¹¹**Jie nešios tave ant rankų, kad neužsigautum kojos į akmenį“.*

¹²Jėzus jam atkirto: „Pasakyta:

**Negundyk Viešpaties, savo Dievo!“*

¹³Visokius gundymus baigęs, velnias atsitraukė nuo jo iki laiko.

Jėzus Nazarete

(Mt 4,12–17.23; 13,53–58;

Mk 1,14–15.39; 6,1–6)

¹⁴Dvasios galybe Jėzus sugrįžo į Galilėją, ir visame krašte pasklido apie jį garšas. ¹⁵Jis pradėjo mokyti jų sinagogose, visų gerbiamas.

¹⁶Jėzus parėjo į Nazarą*, kur buvo užaugęs. Šabo dieną, kaip prėtęs, nuėjo į sinagogą ir atsistojo skaityti. ¹⁷Jam padavė pranašo Izaijo knygą. Atvyniojęs ritinį, jis rado vietą, kur parašyta:

¹⁸**Viešpaties Dvasia ant manęs, nes jis patepė mane, kad neščiau gerąją naujieną vargdieniams.*

Pasiuntė skelbti belaisviams išvadavimo,

akliesiems – regėjimo;

siuntė vaduoti prislėgtųjų

¹⁹*ir skelbti Viešpaties*

malonės metų.

²⁰Suvyniojęs ritinį, Jėzus grąžino jį patarnautojui ir atsisėdo; visų sinagogoje esančių akys buvo įsmeigtos į

^{4,8} Jst 6,13

^{4,10} Ps 91,11

^{4,11} Ps 91,12

^{4,12} Jst 6,16

^{4,16} T. y. Nazaretą.

^{4,18–19} Iz 61,1–2

jį. ²¹ Ir jis pradėjo jiems kalbėti: „Šiandien išsipildė ką tik jūsų girdėti Rašto žodžiai“. ²² Visi jam pritarė ir stebėjosi maloningais žodžiais, sklindančiais iš jo lūpų. Ir jie klausė: „Argi jis ne Juozapo sūnus?“ ²³ O Jėzus prabilo: „Jūs, be abejo, man priminsite patarlę: ‘Gdyto jau, pats pasigydyk’ – padaryk ir čia, savo tėviškėje, darbų, kokių girdėjome buvus Kafarnaume“. ²⁴ Jis dar pridūrė: „Iš tiesų sakau jums: *joks pranašas nepriimamas savo tėviškėje. ²⁵ Tikrą tiesą sakau jums: daug našlių buvo Izraelyje Elijo dienomis, *kai dangus buvo uždarytas trejus metus ir šešis mėnesius ir baisus badas ištiko visą kraštą. ²⁶ *Bet nė pas vieną iš jų nebuvo siųstas Elijas, tik pas našlę Sidono šalyje, Sareptoje. ²⁷ Taip pat pranašo Elizejaus laikais daug buvo raupsuotųjų, bet nė vienas jų nebuvo pagydytas, tik *siras Naamanas“.

²⁸ Tai išgirdę, visi, kurie buvo sinagogoje, labai užsirūstino; ²⁹ jie pakilę išsivarė jį iš miesto, iki pakriūtės to kalno, ant kurio pastatytas jų miestas, ir norėjo nustumti jį žemyn. ³⁰ Bet Jėzus praėjo tarp jų ir pasišalino...

Jėzus Kafarnaume

(Mt 8,14-17; Mk 1,21-34)

³¹ Jis nusileido į Galilėjos miestą Kafarnaumą ir kiekvieną šabą mokė žmones. ³² *Jie labai stebėjosi jo mokslu, nes jo žodis dvelkė galybe.

³³ Kartą sinagogoje buvo netyrojo demono dvasios apsėstas žmogus. Jis pradėjo garsiai šaukti: ³⁴ „Šalin! Ko tau iš mūsų reikia, Jėzau Nazarėnai?! Gal atėjai mūsų pražudyti? Aš žinau, kas tu esi: Dievo šventasis!“ ³⁵ Jėzus sudraudė jį: „Nutilk ir išeik iš jo!“ Nu-

bloškęs jį į sinagogos vidurį, demonas išėjo, nė kiek jo nesužeidęs. ³⁶ Visi nustėro ir kalbėjosi: „Kas tai per žodis: jis su valdžia ir galia įsakinėja netyrosioms dvasioms, ir tos pasitraukia?“ ³⁷ Ir gandas apie jį plito visose aplinkinėse vietovėse.

³⁸ Iš sinagogos Jėzus atėjo į Simono namus. Simono uošvė labai karščiavo, ir namiškiei prašė jai pagalbos. ³⁹ Atsistojęs prie jos galvūgalio, jis sudraudė karštligę, ir toji liovėsi. Tuojau atsikėlusį jį galėjo jiems patarnauti.

⁴⁰ Saulei leidžiantis visi, kurie turėjo ligonių, įvairiomis ligomis sergančių, vedė juos prie Jėzaus. O jis gydė, ant kiekvieno uždėdamas rankas. ⁴¹ Iš daugelio išeidavo demonai, šaukdami: „Tu Dievo Sūnus!“ Jis drausdavo juos, kad šito nesakytų; mat jie žinojo jį esant Mesiją.

Kelionė į Judėją

(Mk 1,35-39)

⁴² Dienai išaušus, Jėzus nuėjo į negyvenamą vietą. Bet minios jo ieškojo ir jį pasivijo. Žmonės mėgino Jėzų sulaikyti, kad jų nepaliktų. ⁴³ O jis jiems pasakė: „Ir kitiems miestams aš turiu skelbti gerąją naujieną apie Dievo karalystę, nes tam ir esu siųstas“. ⁴⁴ Ir jis skelbė [žodį] Judėjos sinagogose.

Pirmieji mokiniai

(Mt 4,18-22; Mk 1,16-19)

5 *Kartą, kai minios veržėsi prie Jėzaus klausytis Dievo žodžio, jis stovėjo prie Genezareto ežero ² ir pamatė dvi valtis, sustojusias prie ežero kranto. Žvejai buvo išlipę iš jų ir plovė tinklus. ³ Įlipęs į vieną valtį, kuri buvo Simono, jis paprašė jį truputį atsistumti nuo kranto ir atsisėdęs mokė minias iš valties. ⁴ Baigęs kalbėti, jis tarė Simonui: „Irkis į gilumą ir išmeskite tinklus valksmui“. ⁵ Simonas jam atsakė:

^{4,24} Jn 4,44

^{4,25} 1 Kar 17,1

^{4,26} 1 Kar 17,8-16

^{4,27} 2 Kar 5,1-14

^{4,32} Mt 7,28-29

^{5,1-3} Mt 13,1-2; Mk 3,9-10; 4,1

„Mokytojai, *mes kiaurą naktį vargė nieko nesugavome, bet dėl tavo žodžio užmesiu tinklus“. ⁶ *Tai padarę, jie užgriebė didelę daugybę žuvų, kad net tinklai pradėjo trūkinėti. ⁷ Jie pamoję savo bendrininkams, buvusiems kitoje valtyje, atplaukti į pagalbą. Tiems atplaukus, jie pripildė žuvų abi valtis, kad jos kone skendo. ⁸ Tai matydamas, Simonas Petras puolė Jėzui į kojas, sakdamas: „Pasitrauk nuo manęs, Viešpatie, nes aš – nusidėjėlis!“ ⁹ Mat jį ir visus jo draugus suėmė išgąstis dėl to valksmo žuvų, kurias jie buvo sugavę, ¹⁰ taip pat Zebediejaus sūnus Jokūbą ir Joną, kurie buvo Petro beįndrai. O Jėzus tarė Simonui: „Nebijok! Nuo šiol jau žmones žvejosi“. ¹¹ Išvilkę į krantą valtis, jie viską paliko ir nuėjo paskui jį.

Raupsuotojo išgydymas

(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

¹² Jėzui būnant viename mieste, atėjo vyras, visas raupsuotas. Pamatęs Jėzų, jis parpuolė ant žemės ir maldavo: „Viešpatie, jei tik panorėsi, gali padaryti mane švarų!“ ¹³ Jėzus, ištiesęs ranką, palietė raupsuotąjį ir tarė: „Noriu, būk švarus!“ Ir tuoju raupsai pranyko. ¹⁴ O Jėzus jam liepė niekam šito nepasakoti: „Tik nueik, pasirodyk kunigui ir *atiduok auką už pagijimą, kaip Mozės įsakė, jiems paliudyti“. ¹⁵ Tačiau garsas apie jį sklido vis plačiau, ir būrių būriai rinkdavosi jo pasiklausyti bei pagyti iš savo ligų.

¹⁶ O jis traukdavosi į nuošalesnes vietas melstis.

Paralitiko išgydymas

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

¹⁷ Vieną dieną jis mokė žmones. Ten sėdėjo fariziejų bei Įstatymo mokytojų, kurie buvo susirinkę iš visų Galilėjos

ir Judėjos kaimų, taip pat iš Jeruzalės. O Viešpaties galybė skatino jį gydyti. ¹⁸ Štai vyrai neštuvais atgabeno paralyžiuotą žmogų. Jie bandė jį įnešti vidun ir paguldyti priešais Jėzų. ¹⁹ Nerasdami pro kur įnešti dėl žmonių gausybės, jie užlipo ant plokščiasčio ir, praėmę plytas, nuleido jį kartu su neštuvais žemyn į vidų ties Jėzumi. ²⁰ Matydamas jų tikėjimą, jis tarė: „Žmogau, tavo nuodėmės tau atleistos!“ ²¹ Tuomet Rašto aiškintojai ir fariziejai pradėjo svarstyti: „Iš kur šitas piktžodžiautojas? Kas gi gali atleisti nuodėmes, jei ne vienas Dievas!“ ²² O Jėzus, perpratęs jų mintis, prabilo: „Kam jūs taip manote savo širdyje? ²³ Kas lengviau – ar pasakyti: ‘Tavo nuodėmės tau atleistos’, ar pasakyti: ‘Kelkis ir vaikščiok!’? ²⁴ O kad žinotumėte Žmogaus Sūnų turint žemėje galią atleisti nuodėmes, – čia jis tarė paralyžiuotajam, – sakau tau: kelkis, imk savo patalą ir eik namo“. ²⁵ Tas tuoju atsikėlė jų akivaizdoje, pasiėmė neštuvus ir šlovindamas Dievą nuėjo namo. ²⁶ Visus pagavo nuostaba, ir jie garbino Dievą. Apimti baimės jie kalbėjo: „Šiandien matėme nuostabių dalykų“.

Levio pašaukimas

(Mt 9,9-12; Mk 2,13-17)

²⁷ Išėjęs Jėzus pastebėjo muitininką, vardu Levis*, sėdintį muitinėje, ir jam tarė: „Sek paskui mane!“ ²⁸ Tasai viską palikęs atsikėlė ir sekė paskui jį.

²⁹ Levis savo namuose iškėlė jam didelį pokylį. Prie stalo susirinko didelis būrys muitininkų ir kitų svečių. ³⁰ *Fariziejai ir jų Rašto aiškintojai murmėjo ir prikašiojo jo mokiniams: „Kam jūs valgote ir geriate su muitininkais ir nusidėjėliais?“ ³¹ O Jėzus atsiliepė: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, bet ligoniams. ³² Aš atėjau šaukti į atgailą ne teisųjų, o nusidėjėlių“.

^{5,5} Jn 21,3

^{5,6} Jn 21,6

^{5,14} Kun 14,1-32

^{5,27} Kitas Mato vardas.

^{5,30} Lk 15,1-2

Pasninkas; nauja ir sena

(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

³³Tada jie sakė jam: „Jono mokiniai dažnai pasninkauja ir kalba maldas, taip pat ir fariziejų mokiniai, o tavieji valgo sau ir geria“. ³⁴Jėzus jiems atsakė: „Argi galite versti pasninkauti vestuvių svečius, kol su jais yra jaunikis?!“ ³⁵Ateis dienos, kai jaunikis bus iš jų atimtas, ir tada, tomis dienomis, jie pasninkaus“.

³⁶Jėzus dar pasakė jiems palyginimą: „Niekas neplėšia lopo iš naujo drabužio ir nesiuvia jo ant seno. Šitaip ir naująjį jis suplėšytų, ir senajam netiktų lopus iš naujojo. ³⁷Taip pat niekas nepila jauno vyno į senus vynmaišius. Jaunas vynas suplėšytų vynmaišius, pats ištektų, ir vynmaišiai niekais nu-eitų. ³⁸Jauną vyną reikia pilti į naujus vynmaišius. ³⁹Ir niekas, gėręs seno vyno, nenori jauno; jis sako: ‘Senasis geresnis!’“

Jėzus ir fariziejai

(Mt 12,1-14; Mk 2,23-28; 3,1-6)

6 Vieną šabą, Jėzui einant per javų lauką, mokiniai *skabė varpas, ir, ištrynę tarp delnų, valgė. ²Fariziejai jiems prikišo: „Kam darote, kas per šabą draudžiama?!“ ³Jėzus atsakė jiems: „Nejaugi neskaitėte, ką padarė Dovydas, kai buvo alkanas pats ir jo palydovai? ⁴Kaip jis įėjo į Dievo Namus, ėmė padėtinės duonos, valgė ir davė savo palydai, nors jos *niekam nevalia valgyti, tik kunigams!“ ⁵Ir jis pridūrė: „Žmogaus Sūnus yra ir šabo Viešpats“.

⁶Kitą šabo dieną jis nuėjo į sinagogą ir mokė. Ten buvo žmogus, kurio dešinė ranka buvo padžiūvusi. ⁷Rašto aiškintojai ir fariziejai stebėjo, ar jis gydys šabo dieną, kad rastų kuo jį kaltinti. ⁸Bet jis

įžvelgė jų mintis ir tarė vyrui su padžiūvusią ranka: „Kelkis ir stok į vidurį“. Taisi atsistojo. ⁹Tuomet Jėzus paklausė juos: „Aš klausiu jus: ar per šabą leistina gera daryti, ar bloga? Gelbėti gyvybę ar žudyti?“ ¹⁰Ir apžvelgęs visus aplinkui, jis tarė tam žmogui: „Ištiesk savo ranką!“ Tas ištiesė, ir ranka atgijo. ¹¹O jie baisiai įniršo ir tarėsi, ką Jėzui padaryti.

Apaštalų pašaukimas

(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹²Tomis dienomis Jėzus užkopė į kalną melstis. Ten jis praleido visą naktį, melddamasis Dievui. ¹³Išausus rytui, jis pasišaukė savo mokinius ir iš jų išsirinko dvyliką; juos ir pavadino apaštalais: ¹⁴Simoną, kurį praminė Petru, jo brolių Andriejų, Jokūbą ir Joną, Pilypą ir Baltramiejų, ¹⁵Matą ir Tomą, Alfiejaus sūnų Jokūbą ir Simoną, vadinamą Uoliuoju*, ¹⁶Jokūbo sūnų Judą* ir Judą Iskariotą, vėliau tapusį išdaviku.

Jėzus gydo

(Mt 4,24-25; Mk 3,7-12)

¹⁷Nusileidęs su jais žemyn, apsistojo lygumoje. Ten buvo gausus jo mokinių būrys ir didelė daugybė žmonių iš visos Judėjos ir Jeruzalės, iš Tyro ir Sidono pajūrio. ¹⁸Jie susirinko jo pasiklausyti ir pagyti iš savo ligų. Buvo pagydomi netyrųjų dvasių varginamieji. ¹⁹Visa minia stengėsi jį paliesti, nes iš joėjo galia ir visus gydė.

Palaiminimai

(Mt 5,1-12)

²⁰Tuomet pakėlęs akis į savo mokinius Jėzus prabilo:

„Palaiminti jūs, vargdieniai,
nes jūsų yra Dievo karalystė:“

^{6,15} Gr. *zēlōtēs* arba *kananaiois* (žr. Mt 10,4; Mk 3,18) – „uolusis“, galbūt dėl priklausymo vad. „uoliesiems“, arba „zelotams“, veiklaus pasipriešinimo Romai šalininkams.

^{6,16} Kitas Tado vardas.

^{6,1} Jst 23,25

^{6,3-4} 1 Sam 21,1-6

^{6,4} Kun 24,9

²¹Palaiminti, kurie dabar alkstate, nes būsite pasotinti.

Palaiminti, kurie dabar verkiate, nes juoksitės.

²²*Palaiminti esate, kai žmonės jūsų nekenčia, atstumia, niekina ir atmeta kaip blogą jūsų vardą dėl Žmogaus Sūnaus. ²³Džiaukitės tą dieną ir linksminkitės, nes jūsų laukia gausus atlygis danguje. Juk lygiai taip kadaise *jų protėviai darė pranašams.

Perspėjimai

²⁴Bet vargas jums, turtuoliai, nes jūs jau atsiėmėte savo paguodą.

²⁵Vargas jums, kurie dabar sotūs, nes būsite alkani.

Vargas jums, kurie dabar juokiatės, nes jūs liūdėsite ir verksite.

²⁶Vargas jums, kai visi žmonės jus giria, nes ir jų protėviai lygiai taip gyrė netikrus pranašus.

Priešų meilė

(Mt 5,30-48)

²⁷Bet jums, kurie klausotės, aš sakau: mylėkite savo priešus, darykite gera tiems, kurie jūsų nekenčia. ²⁸Laiminkite tuos, kurie jus keikia, ir melskitės už savo niekintojus. ²⁹Kas užgauna tavę per vieną skruostą, atsuk ir antrąjį; kas atima iš tavęs apsiaustą, negink ir marškinių. ³⁰Duok kiekvienam, kuris prašo, duok ir nereikalauk atgal iš to, kuris tavo paėmė. ³¹*Kaip norite, kad jums darytų žmonės, taip ir jūs darykite jiems. ³²Jei mylite tuos, kurie jus myli, tai koks čia jūsų nuopelnas? Juk ir nusidėjėliai myli juos mylinčius. ³³Jei darote gera tiems, kurie jums gera daro, tai koks jūsų nuopelnas? Juk ir nusidėjėliai taip daro. ³⁴Jei skolinate tik tiems, iš kurių tikėtės atgausią,

koks jūsų nuopelnas? Juk ir nusidėjėliai skolina nusidėjėliams, kad atgautų paskolą. ³⁵Bet jūs mylėkite savo priešus, darykite gera ir skolinkite, nieko nesitikėdami. Tuomet jūsų lauks didelis atlygis, ir jūs būsite Aukščiausiojo vaikai: juk jis maloningas ir nedėkingiesiems, ir piktiesiems.

Neteiskite!

(Mt 7,1-2; 10,24-25; 12,33-35; 7,3-5.16-18; Mk 4,24)

³⁶Būkite gailestingi, kaip ir jūsų Tėvas gailestingas. ³⁷Neteiskite ir nebūsite teisiai; nesmerkite ir nebūsite pasmerkti; atleiskite, ir jums bus atleista. ³⁸Duokite, ir jums bus duota; saikas geras, prikimštas, sukratytas ir su kaupu bus atiduotas jums į užantį. Kokių saiku seikite, tokiu jums bus atseikėta“.

³⁹Jis pasakė jiems palyginimą: „Ar gali aklas vesti aklą? Argi ne abu įkristų į duobę?!“ ⁴⁰*Mokinys nėra viršesnis už mokytoją: kiekvienas mokinys bus gerai išlavintas, jei bus kaip mokytojas. ⁴¹Kodėl gi matai krislį savo brolio akyje, o nepastebi rąsto savojoje?! ⁴²Ir kaip gali sakyti broliui: 'Broli, leisk, išimsiu krislį iš tavo akies', – pats nematydamas savo akyje rąsto?! Veidmainy, pirmiau išritink rąstą iš savo akies, o tada pažiūrėsi, kaip iš brolio akies išimti krislelį.

⁴³Nėra gero medžio, kuris megztų blogus vaisius, nei vėl netikusio, kuris megztų gerus vaisius. ⁴⁴Kiekvienas *medis pažįstamas iš vaisių. Nuo usnių niekas nerenka figų, o nuo erškėčio neskina vynuogių. ⁴⁵Geras žmogus iš gero savo širdies lobyno ima gera, o blogasis iš blogo lobyno ima bloga. *Jo burna kalba tai, ko pertekusi širdis.

^{6,39} Mt 15,14

^{6,40} Mt 10, 24-25; Jn 13,16; 15,20

^{6,44} Mt 12,33

^{6,45} Mt 12,34

^{6,22} 1 Pt 4,14

^{6,23} 2 Met 36,16; Apd 7,52

^{6,31} Mt 7,12

Namas ir pamatai

(Mt 7,21-27)

⁴⁶ Kam vadinate mane: 'Viešpatie, Viešpatie', o nedarote, ką sakau?!

⁴⁷ Kiekvienas, kuris ateina pas mane, klausosi mano žodžių ir juos vykdo; aš jums parodysiu, į ką jis panašus. ⁴⁸ Jis panašus į namą statantį žmogų, kuris giliai iškasė žemę ir padėjo pamatus ant uolos. Užėjus potvyniui, srovė atsimušė į tą namą, bet neįstengė jo pajudinti, nes buvo gerai pastatytas.

⁴⁹ O kas klausosi mano žodžių, bet jų nevykdo, panašus į žmogų, pasistačiusį namą be pamato, tiesiog ant žemės. Vos tik srovė į jį atsimušė, jis bemat sugriuvo, ir to namo griuvimas buvo smarkus“.

Šimtininko tikėjimas

(Mt 8,5-13; Jn 4,46-54)

7 Baigęs visus tuos pamokymus klausytojams, Jėzus sugrįžo į Kafarnaumą. ² Ten vieno šimtininko branginamas tarnas sirgo ir buvo arti mirties. ³ Išgirdęs apie Jėzų, šimtininkas pasiuntė pas jį kelis žydų kilminguosius, prašydamas jį ateiti ir išgelbėti tarną. ⁴ Atėję pas Jėzų jie labai prašė ir sakė: „Jis vertas, kad jam tai padarytum, nes jis myli mūsų tautą ir mums yra pastatęs sinagogą“. ⁵ Jėzus nuėjo su jais. Prisiartinus prie namų, šimtininkas atsiuntė savo bičiulius jam pasakyti: „Viešpatie, nesivargink! Aš nesu vertas, kad užeitum po mano stogu. ⁷ Aš taip pat nelaikiau savęs vertu ateiti pas tave. Bet tark žodį, ir tepasveiksta mano tarnas! ⁸ Juk ir aš, pats būdamas valdinys, turiu sau pavaldžių kareivių. Taigi aš sakau kuriam nors iš jų: 'Eik!' – ir jis eina; sakau kitam: 'Ateik čionai!' – ir jis ateina; sakau tarnui: 'Padaryk tai!' – ir jis daro“. ⁹ Tai girdėdamas, Jėzus stebėjosi šimtininku ir atsigręžęs į jį lydinčią minią tarė: „Sakau jums – nė Izraelyje neradau tokio didelio tikėji-

mo“. ¹⁰ Sugrįžę į namus pasiųstieji rado tarną pasveikusį.

Jaunuolio prikėlimas

¹¹ Paskui Jėzus pasuko į miestą, vardu Nainas. Drauge keliavo jo mokiniai ir gausi minia. ¹² Prisiartinus prie miesto vartų, štai nešė numirėlį – vienturtį našlės sūnų. Kartu ėjo nemaža miesto minia. ¹³ Pamačiusiam motiną Viešpačiui pagailo jos, ir jis tarė: „Neverkl!“ ¹⁴ Priėjęs palietė neštuvus. Nešėjai sustojo. O jis prabilo: „Jaunuoli, sakau tau: kelkis!“ ¹⁵ Numirėlis atsistojo ir pradėjo kalbėti. Jėzus atidavė jį motinai. ¹⁶ Visus pagavo baimė, ir jie garbino Dievą, sakydami: „Didis pranašas atsirado tarp mūsų“ ir: „Dievas applan-kė savo tautą“. ¹⁷ Ta žinia apie jį pasklido po visą Judėją ir visą šalį.

Jonas Krikštytojas ir Jėzus

(Mt 11,2-15)

¹⁸ Visa tai papasakojo Jonui jo mokiniai. ¹⁹ Tada Jonas, pasišaukęs du savo mokinius, nusiuntė juos pas Viešpatį paklausti: „Ar tu esi tas, kuris turi ateiti, ar mums laukti kito?“ ²⁰ Atėję pas Jėzų, tie vyrai tarė: „Jonas Krikštytojas mus pasiuntė pas tave, klausdamas: 'Ar tu esi tas, kuris turi ateiti, ar mums laukti kito?'“ ²¹ Kaip tik tuo metu Jėzus išgydė daugelį iš ligų bei negalių ir nuo piktųjų dvasių, daugeliui aklujų dovanavo regėjimą. ²² Tad atsakydamas jis tarė jiems: „Keliaukite ir apsakykite Jonui, ką esate matę ir girdėję: *aklieji praregi, raišieji vaikščioja, raupsuotieji apvalomi, kurtieji girdi, mirusieji prikeliami, *vargdieniams skelbiama geroji naujiena. ²³ Ir palaimintas, kas nepasipiktins manimi“.

²⁴ Jono pasiuntiniams nuėjus, Jėzus pradėjo kalbėti minioms apie Joną: „Ko išėjote į dykumą pažiūrėti? Ar

^{7,22} Iz 61,1

^{7,22} Iz 35,5-6

vėjo linguojamos nendrės? ²⁵ O ko išėjote pamatyti? Ar švelniais drabužiais vilkinčio žmogaus? Antai tie, kurie ištaigingai vilki ir prabangiai gyvena, yra karaliaus rūmuose. ²⁶ Tai ko gi išėjote pamatyti? Ar pranašo? Taip, sakau jums, ir daugiau negu pranašo. ²⁷ Jis yra tasai, apie kurį parašyta:

**Štai aš siunčiu pirm tavęs
savo pasiuntinį,
ir jis nuties tau kelią.*

²⁸ Sakau jums: tarp gimusių iš moters nėra buvę didesnio už Joną, bet ir mažiausiasis Dievo karalystėje didesnis už jį. ²⁹ *Jį išgirdusi visa tauta, taip pat ir muitininkai, pripažino Dievo teisumą, krikštydamiesi Jono krikštu. ³⁰ Tik fariziejai ir Įstatymo mokytojai, nesiduodami jam krikštyti, atstūmė, ką Dievas jiems buvo sumanęs.

Jėzus apie savo kartą

(Mt 11,16-19)

³¹ Su kuo aš galėčiau palyginti šios kartos žmones? Į ką jie panašūs? ³² Panašūs jie į vaikus; kurie susėdę prekyvietėje šaukia vieni kitiems:

‘Mes jums grojome, o jūs nešokote; mes giedojome raudas, o jūs neverkėte’.

³³ Buvo atėjęs Jonas Krikštytojas. Jis nevalgė duonos, negėrė vyno, tai jūs sakėte: ‘Jis demono apsėstas’. ³⁴ Atėjo Žmogaus Sūnus, valgantis ir geriantis, jūs vėl sakote: ‘Štai rijūnas ir vyno gėrėjas, muitininkų ir nusidėjėlių bičiulis’.

³⁵ Bet išmintį pateisino visi jos vaikai“.

Atgailaujanti nusidėjėlė

³⁶ Vienas fariziejus užsiprašė Jėzų pietų. Atėjęs į fariziejaus namus, jis sėdo prie stalo. ³⁷ *Ir štai moteris, kuri buvo žinoma mieste nusidėjėlė, patyrusi, kad jis fariziejaus namuose, atsi-

nešė alebastrinį indą kvapaus tepalo ir ³⁸ verkdama priėjusi iš užpakalio prie jo kojų ėmė laistyti jas ašaromis, šluostyti savo galvos plaukais, bučiavo jo kojas ir tepė jas tepalu.

³⁹ Tai matydamas fariziejus, kuris buvo Jėzų pasikvietęs, samprotavo pats vienas: „Jeigu šitas būtų pranašas, jis žinotų, kas tokia ši moteris, kuri jį paliečia, – kad ji nusidėjėlė!“ ⁴⁰ O Jėzus prabilo: „Simonai, turiu tau ką pasakyti“. Tas atsiliepė: „Sakyk, Mokytojau!“

⁴¹ „Skolintojas turėjo du skolininkus. Vienas buvo skolingas penkis šimtus denarų, o kitas – penkiasdešimt. ⁴² Jiems neturint iš ko atiduoti, jis dovanojo abiem. Katras labiau jį mylės?“ ⁴³ Simonas atsakė: „Manau, jog tasai, kuriam daugiau dovanota“. Jėzus tarė: „Teisingai nusprendei“.

⁴⁴ Ir, atsisukęs į moterį, jis tarė Simonui: „Matai šitą moterį? Aš atėjau į tavo namus, tu nedavei man vandens kojoms nusimazgoti, o ji suvilgė jas ašaromis ir nušluostė savo plaukais. ⁴⁵ Tu manęs nepabučiavai, o ji, vos man atėjus, nesiliauja bučiavusi man kojų. ⁴⁶ Tu aliejumi man galvos nepatepei, o ji tepalu patepė man kojas. ⁴⁷ Todėl aš tau sakau: jai atleidiama daugybė jos nuodėmių, nes ji labai pamilo. Kam mažai atleista, tas menkai myli“. ⁴⁸ O jai tarė: „Atleidžiamos tau nuodėmės“. ⁴⁹ Sėdintieji kartu už stalo pradėjo svarstyti: „Kas gi jis toks, kad net ir nuodėmes atleidžia?“ ⁵⁰ O jis dar tarė moteriai: „Tavo tikėjimas išgelbėjo tave. Eik ramiai!“

Jėzaus talkininkės

8 Jėzus keliavo per miestus ir kaimus, mokydamas ir skelbdamas gerąją naujieną apie Dievo karalystę. Su juo buvo Dvylika [apaštalų] ² *ir kelios moterys, išgydytos nuo piktyųjų dvasių bei ligų; tai Marija, vadinama Magdalena, iš kurios buvo išėję septyni demonai,

^{7,27} Mal 3,1

^{7,29-30} Mt 21,32; Lk 3,12

^{7,37-38} Mt 26,7; Mk 14,3; Jn 12,3

^{8,2-3} Mt 27,55-56; Mk 15,40-41; Lk 23,49

³Erodo prievaizdo Chūzo žmona Joana, Zuzana ir daug kitų moterų, kurios šelpė juos savo turtu.

Sėjėjas

(Mt 13,1-9.18-23; Mk 4,1-20)

⁴Susirinkus gausiai miniai ir žmonėms dar skubant iš visų miestų pas Jėzų, jis bylojo palyginimu: ⁵„Sėjėjas išsirengė sėti javų. Jam sėjant vieni grūdai nukrito pakelėje, buvo sumindžioti, ir dangaus sparnuočiai juos sulesė. ⁶Kiti nukrito ant uolų, ir jų daigai sudžiūvo, nes trūko drėgmės. ⁷Dar kiti nukrito tarp erškėčių, ir tie, kartu išaugę, juos nusmelkė. ⁸O dar kiti nukrito į gerą žemę ir išaugę davė šimteriopą derlių“. Tai papasakojęs, jis sušuko: „Kas turi ausis klausyti – teklaus!“

⁹Jo mokiniai paklausė, ką reiškias tasai palyginimas. ¹⁰Jis atsakė: „Jums duota pažinti Dievo karalystės paslaptis, o kitiems jos skelbiamos palyginimais, kad

**regėdami nematyty
ir girdėdami nesuprasty.*

¹¹Palyginimas štai ką reiškia: sėkla yra Dievo žodis. ¹²Pakelėje – tai tie, kurie klausosi, paskui ateina velnias ir išrauna žodį iš jų širdies, kad jie netikėtų ir nebūtų išgelbėti. ¹³Ant uolų – tie, kurie išgirdę žodį su džiaugsmu jį priima, bet neturi šaknų: kurį laiką jie tiki, o gundomi atkrinta. ¹⁴Kas krito tarp erškėčių – tai tie, kurie išgirdo, bet tolyn eidami liko nusmelkti rūpesčių, turtų ir gyvenimo malonumų ir neduoda vaisiaus. ¹⁵Nukritusi į gerą žemę sėkla – tai tie, kurie klauso žodžio, išsaugo jį taurioje ir geroje širdyje ir duoda vaisių kantrumu.

Žiburio šviesa

(Mt 5,15; Mk 4,21-22)

¹⁶*Nė vienas, uždegęs žiburį, nevožia jo indu ir nekiša po lova, bet stato į ži-

bintuvą, kad ateinantys matytų šviesą. ¹⁷*Nėra nieko paslėpta, kas nebūtų atskleista, nieko slapta, kas nepasidarytų žinoma ir neišeitų aikštėn. ¹⁸Tad žiūrėkite, kaip klausotės. *Kas turi, tam bus duota, o iš neturinčio bus atimta ir tai, ką jis tariasi turįs“.

Tikroji šeima

(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)

¹⁹Pas Jėzų atėjo motina ir broliai, bet negalėjo prasimušti iki jo per minią. ²⁰Jam buvo pranešta: „Tavo motina ir broliai stovi lauke, nori su tavimi pasimatyti“. ²¹O jis atsakė: „Mano motina ir mano broliai – tai tie, kurie klausosi Dievo žodžio ir jį vykdo“.

Audros nutildymas

(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

²²Vieną dieną Jėzus su mokiniais įlipo į valtį ir pasakė: „Irkimės anapus ežero!“ Jie atsistūmė nuo kranto. ²³Mokiniais irkluojant Jėzus užmigo. Ežere pakilo viesulas. Bangos ėmė semti valtį, ir visi atsidūrė pavojuje. ²⁴Tuomet pripuolę mokiniai ėmė žadinti Jėzų, šaukdami: „Mokytojau, Mokytojau, žūvamel!“ Atsikėlęs jis sudraudė vėją ir bangas. Jie nurimo, stojo tylą. ²⁵O Jėzus paklausė juos: „Kurgi jūsų tikėjimas?!“ Mokiniai išsigandę ir nustebę kalbėjo vienas kitam: „Kas jis toks, kad įsakinėja vėjams ir vandeniui, ir tie jo klauso?!“

Apsėstojo išgydymas

(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

²⁶Jie atplaukė į gergeziečių* kraštą, kuris yra priešingame Galilėjai krante. ²⁷Kai tik Jėzus išlipo į krantą, jį pasitiko iš miesto atbėgęs vyras. Šis buvo demonų apsėstas, seniai nedėvėjo drabužių, negyveno namuose, laikėsi kapinėse. ²⁸Pamatęs Jėzų, jis parpuolė

^{8,17} Mt 10,26; Lk 12,2

^{8,18} Mt 25,29; Lk 19,26

^{8,26} Mt 8,28 – gadariečių.

^{8,10} Iz 6,9-10

^{8,16} Mt 5,15; Lk 11,33

priešais ir ėmė garsiai šaukti: „Ko tau iš manęs reikia, Jėzau, Aukščiausiojo Dievo Sūnau?! Maldauju, nekankink manęs!“²⁹ Mat Jėzus buvo įsakęs netyrajai dvasiai išeiti iš žmogaus. Dvasia dažnai sugriebdavo jį. Žmonės jį laikydavo surakintą, supančiotomis kojomis, bet jis sutraukydavo pančius, ir demonas jį nuvarydavo į dykumą.³⁰ Jėzus paklausė: „Kuo tu vardu?“ Šis atsakė: „Legionas“. Mat jį buvo apsidė daug demonų.³¹ Jie maldavo, kad Jėzus neįsakytų jiems nugrimzti gelmėn.

³²Tenai kalne ganėsi didelė kaimeinė kiaulių. Demonai prašė leisti sueiti į jas. Jėzus leido.³³ Tuomet demonai, išėję iš žmogaus, apniko kiaules. Kaimeinė tuojau metėsi nuo skardžio į ežerą ir prigirė.

³⁴Pamatę, kas nutiko, piemenys pabėgo ir pranešė apie tai mieste bei kaimuose.³⁵ Žmonės išėjo pažiūrėti, kas buvo atsitikę, ir susibūrė prie Jėzaus. Čia jie rado žmogų, iš kurio buvo išėję demonai, sėdintį prie Jėzaus kojų apsirergusį ir sveiko proto, ir nusigando.³⁶ Tie, kurie buvo matę, papasakojo, kaip buvo išgydytas apsėstasis.³⁷ Tada visi gergetiečių* šalies gyventojai ėmė prašyti, kad Jėzus pasitrauktų iš jų, nes juos buvo pagavusi didelė baimė. Jis įsėdė į valtį ir sugrįžo atgal.

³⁸Vyras, iš kurio buvo išėję demonai, prašėsi paliekamas pas Jėzų. Tačiau jis atleido jį ir paliepė: ³⁹„Grįžk namo ir papasakok, kokių didžiųjų dalykų tau padarė Dievas“. Tuomet jis ėjo per visą miestą ir skelbė, ką Jėzus jam padaręs.

Moters išgydymas ir mergaitės prikėlimas

(Mt 9,18-26; Mk 5,21-43)

⁴⁰Grįžtantį Jėzų pasitiko minia, nes visi jo laukė laukė.⁴¹ Ir štai atėjo vyras, vardu Jayras, sinagogos vyresnysis.

Jis puolė Jėzui po kojų, maldaudamas ateiti į jo namus.⁴² Mat jo vienturtė dvylikametė dukrelė buvo marinama. Jėzus ėjo minios apgultas.

⁴³Viena moteris, dvylika metų sirgusi kraujoplūdžiu*, kurios niekas negalėjo pagydyti,⁴⁴ prisiartinė iš užpakalio, prisilietė jo drabužio apvado, ir kraujas bematant liovėsi plūdęs.⁴⁵ O Jėzus paklausė: „Kas mane palietė?“

Visiems besiginant, Petras tarė: „Mokytojau, minia tave spaudžia ir stumia“.

⁴⁶Bet Jėzus atsakė: „Mane kažkas palietė, nes aš pajutau, kad iš manęs išėjo galia“.⁴⁷ Moteris, pamačiusi, kad neliko nepastebėta, drebdama prisiartinė, parpuolė jam po kojų ir visų žmonių akivaizdoje papasakojo, kodėl prisilietusi ir kaip tuojau išgijusi.⁴⁸ Tuomet Jėzus jai tarė: „Dukterie, tavo tikėjimas išgelbėjo tave. Eik rami!“

⁴⁹Jėzui tebekalbant atėjo kažkas iš sinagogos vyresniojo namų ir tam pranešė: „Tavo duktė numirė. Nebevargink Mokytojo“.⁵⁰ Tai išgirdęs, Jėzus tarė: „Nebijok, tik tai tikėk, ir ji bus išgelbėta“.⁵¹ Atėjęs į namus, jis neleido su savim eiti niekam, tik Petrui, Jonui, Jokūbui ir mergaitės tėvui bei motinai.⁵² Visi verkė ir apraudojo ją. Jėzus prabilo: „Neverkite! Mergaitė nėra mirusi, o tik miega“.⁵³ Žmonės juokėsi iš jo, žinodami, kad ji mirusi.⁵⁴ Bet jis, paėmęs ją už rankos, sušuko: „Mergaite, kelkis!“⁵⁵ Jos dvasia sugrįžo, ji tuojau atsikėlė. Jėzus liepė duoti jai valgyti.⁵⁶ Mergaitės gimdytojai be galo stebėjosi, o jis liepė niekam nesakyti, kas buvo įvykę.

Apštalų išsiuntimas

(Mt 10,5-14; Mk 6,7-13)

9 Sukvietęs Dvyliką, Jėzus suteikė jiems galią ir valdžią visiems demonams tramdyti ir ligoms

^{8,43} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „išleidusi gydytojams visus savo išteklius, ir...“

^{8,37} Žr. Lk 8,26.

gydyti. ² Paskui išsiuntė Dievo karalystės skelbti ir ligonių gydyti. ³ *Jis pasakė jiems: „Nieko neimkite kelionei: nei lazdos, nei krepšio, nei duonos, nei pinigų. Neturėkite nė dviejų palaidinių. ⁴ Jei įeisite į kokius nors namus, pasilikite tenai. Iš ten ir keliaukite toliau. ⁵ *O kur tik žmonės jūsų nepriimtų, išeidami iš to miesto, nusikratykite nuo kojų dulkes kaip liudijimą prieš juos“. ⁶ Taigi išėję jie traukė per aplinkinius kaimus, visur skelbdami gerąją naująją bei gydydami.

Erodas apie Jėzų

(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)

⁷ Tetrarchas Erodas išgirdo apie visus tuos įvykius ir nežinojo, ką manyti, nes vieni sakė: ⁸ *Jonas prisikėlęs iš numirusių, kiti: pasirodęs Elisas, dar kiti: prisikėlęs vienas senųjų pranašų. ⁹ Erodas tarė: „Jonui aš nukirsdinau galvą; o kas yra šitas, apie kurį girdžiu pasakojant tokius dalykus?!“ Ir jis stengėsi susitikti Jėzų.

Duonos padaužinimas

(Mt 14,13-21; Mk 6,30-44; Jn 6,1-13)

¹⁰ Sugrįžę apaštalai apsakė Jėzui, ką buvo nuveikę. Pasiėmęs juos, jis pasitraukė nuošaliai į Betsaidos miesto apylinkes. ¹¹ Minia, tai sužinojusi, sekė iš paskos. Jis priėmė žmones ir kalbėjo jiems apie Dievo karalystę, išgydė tuos, kuriems reikėjo gydymo.

¹² Diena pakrypo vakarop. Prisiartinę Dvylika tarė: „Paleisk žmones, kad jie, nuėję į aplinkinius kaimus bei vienkiemius, susirastų nakvynę ir maisto. Mes juk esame dykumoje“. ¹³ Jėzus atsiliepė: „Jūs duokite jiems valgyti!“ Dvylika atsakė: „Mes nieko daugiau neturime, tik penkis kepalėlius duonos ir dvi žuvis. Nebent nuei-

tume ir nupirkume maisto visai šitai miniai“. ¹⁴ O buvo ten apie penkis tūkstančius vyrų. Jėzus įsakė mokiniams: „Susodinkite juos būriais po penkiasdešimt“. ¹⁵ Jie taip padarė ir visus susodino. ¹⁶ Tuomet paėmęs penkis kepalėlius ir dvi žuvis jis pažvelgė į dangų, palaimino, laužė ir davė mokiniams, kad išnešiotų miniai. ¹⁷ Visi valgė ir pasisotino. Ir dar buvo pririnkta dvylika pintinių nulikusių gabaliukų.

Jėzaus dievystės išpažinimas

(Mt 16,13-20; Mk 8,27-30)

¹⁸ Kartą, kai Jėzus nuošaliai vienas meldėsi, su juo buvo ir mokiniai. Jis paklausė juos: „Kuo mane laiko žmonės?“ ¹⁹ *Jie atsakė: „Vieni Jonu Krikštytoju, kiti Eliju, treči sako: prisikėlęs vienas senųjų pranašų“. ²⁰ Tada jis paklausė: „O jūs kuo mane laikote?“ *Petras atsakė: „Dievo Mesiju“. ²¹ Jėzus sudraudė juos, įsakydamas niekam to nepasakoti.

Jėzus apie savo mirtį

(Mt 16,21; Mk 8,31)

²² Jis dar pridūrė, jog reikia, kad Žmogaus Sūnus daug kentėtų, būtų seniūnų, aukštųjų kunigų bei Rašto aiškintojų atmetas, nužudytas ir trečią dieną prisikeltų.

Sekimas Jėzumi

(Mt 16,24-27; 10,33; Mk 8,34-38)

²³ Jėzus pasakė visiems: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada savęs, tenėša savo kryžių ir teseka manimi. ²⁴ *Kas nori išgelbėti savo gyvybę, tas ją praras, o kas pražudys dėl manęs savo gyvybę, tas ją išgelbės. ²⁵ Kokia būtų nauda, jei žmogus laimėtų visą pasaulį, o save pražudytų ar sau pakenktų?!

^{9,3-5} Lk 10,4-11

^{9,5} Apd 13,51

^{9,7-8} Mt 16,14; Mk 8,28; Lk 9,19

^{9,19} Mt 14,1-2; Mk 6,14-15; Lk 9,7-8

^{9,20} Jn 6,68-69

^{9,23} Mt 10,38; Lk 14,27

^{9,24} Mt 10,39; Lk 17,33; Jn 12,25

²⁶ Jei kas gėdysis manęs ir mano žodžių, to gėdysis ir Žmogaus Sūnus, kai ateis su savąja bei Tėvo ir šventųjų angelų šlove. ²⁷ Iš tiesų sakau jums: kai kurie iš čia stovinčiųjų neragaus mirties, kol neišvys Dievo karalystės“.

Jėzaus atsimainymas

(Mt 17,1-9; Mk 9,2-10)

²⁸ *Praslinkus maždaug aštuonioms dienoms po šitų žodžių, jis pasiėmė Petrą, Joną ir Jokubą ir užkopė į kalną melstis. ²⁹ Besimeldžiant jo veido išvaizda pasikeitė, o drabužiai pasidarė skaisčiai balti. ³⁰ Ir štai pasirodė du vyrai, kurie kalbėjosi su juo. Tai buvo Mozė ir Elijas. ³¹ Jie pasirodė šlovėje ir kalbėjo apie Jėzaus gyvenimo pabaigą, būsiančią Jeruzalėje.

³² Petrą ir jo draugus apėmė miegas. Išbudę jie pamatė jo spindesį ir stovinčius šalia jo du vyrus. ³³ Šiems tolstant, Petras kreipėsi į Jėzų: „Mokytojaui, gera mums čia būti! Padarykime tris palapines: vieną tau, kitą Mozei ir trečią Elijų“. Jis nesižinojo, ką kalbąs. ³⁴ Jam tai besakant, užėjo debesis ir uždengė juos. Jiems panyrant į debesį, mokiniai nusigando. ³⁵ O iš debesių aidėjo balsas: „Šitas mano išrinktasis Sūnus, jo klausykite!“ ³⁶ Balsui nuskambėjus, Jėzus liko vienas. O jie tylėjo ir tomis dienomis niekam nesakė apie savo regėjimą.

Berniuko išgydymas

(Mt 17,14-18; Mk 9,14-27)

³⁷ Kitą dieną, jiems besileidžiant nuo kalno, Jėzų pasitiko didelė minia. ³⁸ Ir štai vienas vyras iš minios ėmė šaukti: „Mokytojaui, meldžiu, pažvelk į mano sūnų: tai vienturtis. ³⁹ Kai dvasia jį pačiumpa, jis staiga ima rėkti, o dvasia tąso jį, jog tas net putoja. Ji tik vargais negalais atstoja nuo jo, kone užkankindama. ⁴⁰ Aš prašiau tavo mokinius iš-

varyti dvasią, bet jie neįstengė“. ⁴¹ Tada Jėzus atsakė: „O netikinti ir sugėdusi gimine! Kiek ilgai man reikės su jumis pasilikti ir jus kęsti?! Atvesk čia sūnų“. ⁴² Dar besiartinantį demonas jį parbloškė ir pradėjo tąsyti. Jėzus sudraudė netyrąją dvasią, išgydė berniuką ir atidavė jį tėvui. ⁴³ Ir visi neteko žado dėl Dievo didybės.

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mt 17,22; Mk 9,30-32)

Visiems stebintis Jėzaus darbais, jis prabilo į mokinius: ⁴⁴ „Įsidėmėkite gerai mano žodžius: Žmogaus Sūnus turi būti atiduotas į žmonių rankas“. ⁴⁵ Jie nesuprato šios kalbos; jos reikšmė liko jiems paslėpta taip, kad jos nesuvoktų*. O jie bijojo klausti Jėzų apie tą dalyką.

Kas didžiausias?

(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37; Jn 13,20)

⁴⁶ *Tarp mokinių kilo ginčas, kuris jų didžiausias. ⁴⁷ Įžvelgęs jų širdies mintis, Jėzus pasišaukė vaiką, pasistatė šalia savęs ⁴⁸ ir tarė: „Kas priima šį vaiką dėl manęs, priima mane, o *kas mane priima, priima tą, kuris yra mane siuntęs. Kas tarp jūsų mažiausias, tas yra didis“.

Jėzaus vardo galia

(Mk 9,38-40)

⁴⁹ Tada atsiliepė Jonas: „Mokytojaui, mes matėme vieną žmogų, tavo vardu išvarantį demonus. Mes jam draudėme tai daryti, nes jis nevaikščioja kartu su mumis“. ⁵⁰ Jėzus atsakė: „Nedrauskite! Kas ne prieš jus, tas už jus!“

Nesvetingas kaimas

⁵¹ Atėjus metui, kai turėjo būti paimtas iš pasaulio, Jėzus ryžtingai nukreipė

^{9,45} Arba: „kad jie jos nesuvokė“.

^{9,46} Lk 22,24

^{9,48} Mt 10,40; Lk 10,16; Jn 13,20

^{9,28-35} 2 Pt 1,17-18

^{9,35} Iz 42,1; Mt 3,17; 12,18; Mk 1,11; Lk 3,22

savo žingsnius į Jeruzalę. ⁵² Jis išsiuntė pirmą savęs pasiuntinius. Tie užėjo į vieną Samarijos kaimą paruošti, kur jam apsistoti. ⁵³ Bet kaimo gyventojai nesutiko jo priimti, nes jis keliavo Jeruzalės link. ⁵⁴ Tai girdėdami, mokiniai Jokūbas ir Jonas sušuko: „Viešpatie, jei nori, mes liepsime **ugniai kristi iš dangaus ir juos sunaikinti!*“ ⁵⁵ Bet jis atsisukęs sudraudė juos*. ⁵⁶ Jie pasuko į kitą kaimą.

Pašaukimo sunkumai

(Mt 8,18-22)

⁵⁷ Jiems einant keliu, vienas žmogus jam pasakė: „Aš sekiau paskui tave, kur tik tu eitum!“ ⁵⁸ Jėzus atsakė: „Lapės turi urvus, padangių sparnuočiai – lizdus, o žmogaus Sūnus neturi kur galvos priglausti“. ⁵⁹ Kitam žmogui jis pasakė: „Sek paskui mane!“ Tas prašė: „Leisk man pirmiau pareiti tėvo palaidoti“. ⁶⁰ Jis atsakė: „Palik mirusiems laidoti savo numirėlius, o tu eik ir skelbk Dievo karalystę!“ ⁶¹ Dar vienas tarė: „Aš sekiau paskui tave, Viešpatie, bet leisk man pirmiau atsisveikinti su namišiais“. ⁶² Jėzus tam pasakė: „Nė vienas, kuris prideda ranką prie arklro ir žvalgo si atgal, netinka Dievo karalystei“.

Septyniasdešimt dviejų pasiuntimas

10 Paskui Viešpats paskyrė dar kitus septyniasdešimt du* mokinius ir išsiuntė juos po du, kad eitų pirma jo į visus miestus bei vietoves, kur jis pats ketino vykti. ² Jis sakė jiems: „Pjūtis didelė, o darbininkų maž. Melskite pjūties šeiminingą, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį. ³ Keliau-

kite! *Štai aš siunčiu jus lyg avinėlius tarp vilkų. ⁴ *Nesineškite piniginių, nei krepšio, nei apavo ir nieko kelyje nesveikinkite.* ⁵ Į kuriuos tik namus užeisite, pirmiausia tarkite: 'Ramybė šioms namams!' ⁶ Ir jei ten gyvens ramybės sūnus, jūsų ramybė nužengs ant jo, o jei ne, sugrįš pas jus. ⁷ Pasilikite tuose namuose, valgykite ir gerkite, kas duodama, nes *darbininkas vertas savo užmokesčio. Nesikilnokite iš namų į namus. ⁸ Jei nueisite į kurį nors miestą ir jus priims, valgykite, kas bus jums padėta. ⁹ Gydykite to miesto ligočius ir sakykite visiems: 'Jums prisiartinio Dievo karalystė!' ¹⁰ O jeigu užsuksite į tokį miestą, kur jūsų nepriims, išėję į aikštę, tarkite: ¹¹ 'Mes jums nukratome net jūsų miesto *dulkes, prlipusias prie mūsų kojų, bet vis tiek žinokite: Dievo karalystė jau prisiartinol' ¹² *Sakau jums: ateis diena, kai *Sodomai bus lengviau negu anam miestui.

¹³ Vargas tau, Chorazine! Vargas tau, Betsaida! Jeigu *Tyre ir Sidone būtų padaryta stebuklų, kokie padaryti pas jus, jie seniai būtų atsivertę ir atgailoję su ašutine ir pelenuose. ¹⁴ Todėl Tyru ir Sidonui teisme bus lengviau negu jums. ¹⁵ *Ir tu, Kafarnaume, negi būsi išaukštintas iki dangaus?! Tu nugar-mėsi iki mirusiųjų pasaulio!

¹⁶ *Kas jūsų klauso, manęs klauso. Kas jus niekina, mane niekina. O kas niekina mane, niekina tą, kuris yra mane siuntęs“.

^{10,3} Mt 10,16

^{10,4-11} Mt 10,7-14; Mk 6,8-11; Lk 9,3-5

^{10,4} Žr. 2 Kar 4,29.

^{10,7} 1 Kor 9,14; 1 Tim 5,18

^{10,10-11} Apd 13,51

^{10,12} Mt 10,15

^{10,12} Pr 19,24-28; Mt 11,24

^{10,13} Iz 23,1-18; Ez 26,1-28,26; Jl 4,4-8; Am 1,9-10; Zch 9,2-4

^{10,15} Iz 14,13-15

^{10,16} Mt 10,40; Mk 9,37; Lk 9,48; Jn 13,20

^{9,54} 2 Kar 1,9-16

^{9,55} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „Nežinote, kokios dvasios esate. Žmogaus Sūnus atėjo ne pražudyti žmonių gyvybių, o gelbėti“.

^{9,61} 1 Kar 19,20

^{10,1} Kai kuriuose rankr.: „septyniasdešimt“.

^{10,2} Mt 9,37-38

¹⁷ Septyniasdešimt du sugrįžo ir su džiaugsmu kalbėjo: „Viešpatie, mums paklūsta net demonai dėl tavo vardo“.

¹⁸ O Jėzus atsiliepė: „Mačiau šėtoną, kaip žaibą krintantį iš dangaus.“ ¹⁹ Štai aš suteikiau jums galią *mindžioti gyvates bei skorpionus ir visokią priešų galybę, kad niekas jums nepakenktų. ²⁰ Bet jūs džiaukitės ne tuo, kad dvaisios jums pavaldžios; džiaukitės, kad jūsų vardai įrašyti danguje“.

Palaima mažutėliams

(Mt 11,25-27)

²¹ Tuomet jis džiūgavo Šventojoje Dvasioje ir kalbėjo: „Aš šlovinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad paslėpei tai nuo išmintingųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams. Taip, Tėve, nes tau taip patiko. ²² *Viskas man yra mano Tėvo atiduota. Ir *niekas nežino, kas yra Sūnus, tik Tėvas, nei kas yra Tėvas, tik Sūnus ir tas, kam Sūnus panorės apreikšti“.

Mokinių privilegija

(Mt 13,16-17)

²³ Atsigręžęs vien tik tai į mokinius, jis tarė: „Palaimintos akys, kurios regi, ką jūs regite.“ ²⁴ Sakau jums: daugel pranašų ir karalių troško išvysti, ką jūs matote, bet neišvydo, ir išgirsti, ką jūs girdite, bet neišgirdo“.

Didžiausias įsakymas

(Mt 22,34-40; Mk 12,28-31)

²⁵ *Štai atsistojo vienas Įstatymo mokytojas ir mėgindamas jį paklausė: „Mokytojai, ką turiu daryti, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą?“ ²⁶ Jėzus tarė: „O kas parašyta Įstatyme? Kaip skaitai?“ ²⁷ Tas atsakė: *Mylėk Viešpa-

tį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela, visomis jėgomis ir visu protu, o *savo artimą kaip save patį. ²⁸ Jėzus jam tarė: „Gerai atsakei. *Tai daryk, ir gyvensi“.

Gailestingasis samarietis

²⁹ Norėdamas pasiteisinti anas paklausė Jėzų: „O kas gi mano artimas?“ ³⁰ Jėzus prabilo: „Vienas žmogus leidosi žemyn iš Jeruzalės į Jerichą ir pakliuvo į plėšikų rankas. Tie išrengė jį, sumušė ir nuėjo sau, palikdami pusgyvį. ³¹ Atsitiktinai tuo pačiu keliuėjo vienas kunigas. Jis pamatė, bet praėjo kita puse kelio. ³² Taip pat ir levitas, pro tą vietą eidamas, jį matė ir praėjo kita kelio puse. ³³ O vienas pakeleivis samarietis, užtikęs jį, pasigailėjo. ³⁴ Jis priėjo prie jo, užpylė ant žaizdų aliejaus ir vyno, aptvarstė jas; paskui, užkėlęs ant savo gyvulio, nugabeno jį užeigą ir slaugė jį. ³⁵ Kitą dieną jis išsiėmė du denarus, padavė užteigęs šeimininkui ir tarė: 'Slaugyk jį, o jeigu išleisi ką viršaus, sugrįžęs aš tau atsilyginsiu'. ³⁶ Kas iš šitų trijų tau atrodo buvęs artimas patekusiam į plėšikų rankas?“ ³⁷ Jis atsakė: „Tas, kuris parodė jam gailestingumą“. Jėzus atsakė: „Eik ir tu taip daryk!“

Morta ir Marija

³⁸ Jiems keliaujant toliau, Jėzus užsuko į vieną kaimą. Ten viena moteris, vardu *Morta, pakvietė jį paviešėti. ³⁹ Ji turėjo seserį, vardu Marija. Ši, atsisėdusi prie Viešpaties kojų, klausėsi jo žodžių. ⁴⁰ Morta buvo susirūpinusi visokiu patarnavimu. Ji stabtelėjo ir pasiskundė: „Viešpatie, tau nerūpi, kad sesuo palieka mane vieną patarnauti? Sakyk, kad ji man padėtų“. ⁴¹ Tačiau Viešpats atsakė: „Morta, Morta, tu rūpiniesi ir sielojiesi daugeliu dalykų,

10,19 Ps 91,13

10,22 Jn 3,35

10,22 Jn 10,15

10,25-28 Mt 22,35-40; Mk 12,28-34

10,27 Jst 6,5

10,27 Kun 19,18

10,28 Kun 18,5

10,38-39 Jn 11,1

⁴² o reikia tik vieno. Marija išsirinko geriausiąją dalį, kuri nebus iš jos atimta“.

„Tėve mūsų“

(Mt 6,9-13)

11 Kartą Jėzus vienoje vietoje meldėsi. Jam baigus malda, vienas mokinyš paprašė: „Viešpatie, išmokyk mus melstis, kaip ir Jonas išmokė savuosius mokinius“. ² Jėzus tarė jiems: „Kai melsitės, sakykite:

‘Tėve, teesie šventas tavo vardas.

Teateinie tavo karalystė.

³ Kasdienės mūsų duonos duok mums kasdien

⁴ ir atleisk mums mūsų kaltes,

nes ir mes atleidžiame kiekvienam, kuris mums kaltas.

Ir nevesk mūsų į pagundą“.

Ištvėriminga malda

(Mt 7,7-11; Jn 14,13-14)

⁵ Jėzus dar kalbėjo jiems: „Kas nors iš jūsų turės draugą ir nuėjęs pas jį vidurnaktį sakys: ‘Bičiuli, paskolink man tris kepalėlius duonos, nes draugas iš kelionės pas mane atvyko ir aš neturiu ko jam padėti ant stalo’. ⁷ O anas iš vidaus atsilies: ‘Nekvaršink manęs! Duryš jau uždarytos, o aš su vaikais lovoje, negaliu keltis ir tau duoti’. ⁸ Aš jums sakau: jeigu nesikels ir neduos jam duonos dėl bičiulystės, tai dėl jo įkyrumo atsikels ir duos, kiek tik jam reikia.

⁹ Tad ir aš jums sakau: prašykite, ir jums bus duota; ieškokite, ir rasite; belskite, ir jums bus atidaryta. ¹⁰ Kiekvienas, kas prašo, gauna, kas ieško, randa, ir beldžiančiam atidaroma. ¹¹ Kur jūs matėte tokį tėvą, kad duonos prašančiam vaikui duotų akmenį?! Ar prašančiam žuvies atkistų gyvatę?

¹² Arba prašančiam kiaušinio duotų skorpioną? ¹³ Jei tad jūs, būdami ne-
labi, mokate savo vaikams duoti gerų daiktų, juo labiau jūsų Tėvas iš dan-

gaus suteiks Šventąją Dvasią tiems, kurie jį prašo“.

Jėzus ir Belzebulas

(Mt 12,22-30; Mk 3,22-27)

¹⁴ Kartą Jėzus išvarė nebylumą demoną. Demonui išėjus, nebylys prakalbėjo, ir minia stebėjosi. ¹⁵ Kai kurie žmonės sakė: „Jis išvaro demonus demonų valdovo Belzebulo galia“. ¹⁶ Kiti, mėgindami jį, reikalavo ženklų iš dangaus. ¹⁷ Žinodamas, ką jie mano, Jėzus jiems tarė: „Kiekviena suskilusi karalystė bus sunaikinta, ir namai grius ant namų. ¹⁸ Jeigu ir šėtonas pasidalijęs, tai kaip išsilaikys jo karalystė?! Jūs sakote mane išveįant demonus Belzebulo galia, tai kieno galia išvaro jūsų sekėjai? Todėl jie bus jūsų teisėjai. ²⁰ Bet jei aš išveįu demonus Dievo pirštu, tai tikrai pas jus atėjo Dievo karalystė..

²¹ Kai apsiginklavęs galiūnas sergi savo sodybą, tada ir jo turtas apsaugotas. ²² Bet jei užpuls stipresnis ir jį nugalės, tai atims jo ginklus, kuriais tas pasitikėjo, ir išdalys grobį.

²³ *Kas ne su manimi, tas prieš mane, ir kas nerenka su manimi, tas barsto.

Nelabojo sugrįžimas

(Mt 12,43-45)

²⁴ Netyroji dvasia, išėjusi iš žmogaus, klaidžioja bevandenėse vietose, ieškodama poilsio. Neradusi ji sako sau: ‘Grįšiu į savo namus, iš kur išėjau’. ²⁵ Sugrįžusi randa juos iššluotus ir išpuoštus. ²⁶ Tada eina, pasiima kitas septynias dvasias, dar piktesnes už save, ir įėjusios jos ten apsigyvena. Ir paskui tam žmogui darosi blogiau negu pirma“.

^{11,15} Mt 9,34; 10,25

^{11,16} Mt 12,38; 16,1; Mk 8,11

^{11,19} Pažod.: „jūsų sūnūs“.

^{11,23} Mk 9,40

Jonos ženklas*(Mt 12,38-42)*

²⁷ Jam bekalbant, viena moteris iš minios garsiai sušuko: „Palaimintos įsčios, kurios tave nešiojo, ir krūtys, kurias žindai!“ ²⁸ O jis atsiliėpė: „Dar labiau palaiminti tie, kurie klausosi Dievo žodžio ir jo laikosi“.

²⁹ Žmonėms gausiai susirinkus, Jėzus pradėjo kalbėti: „Ši karta yra pikta karta. Ji reikalauja ženklo, bet jai nebus duota jokio kito ženklo, kaip tik Jonos ženklas. ³⁰ Kaip *Jona buvo ženklas nineviečiams, taip Žmogaus Sūnus bus šiai kartai. ³¹ *Pietų šalies karalienė* teismo dieną prisišals drauge su šios kartos žmonėmis ir juos pasmerks. Juk ji atkeliavo nuo žemės pakraščių pasiklausyti Saliamono išminties, o štai čia daugiau negu Saliamonas. ³² Ninevės gyventojai teismo dieną kelsis su šia karta ir ją pasmerks, nes *jie atsivertė, išgirdę Jonos pamokslus, o štai čia daugiau negu Jona.

Žiburio šviesa*(Mt 5,15; 6,22-23; Mk 4,21; Lk 8,16)*

³³ *Niekas uždegto žiburio nededa į slėptuvę ar po indų, bet stato jį į žibintuvą, kad įeinantys matytų šviesą. ³⁴ Kūno žiburys yra tavoji akis. Todėl jei tavo akis sveika, visam tavo kūnui bus šviesu. O jeigu tavo akis nesveika, tavo kūnas skendės tamsoje. ³⁵ Todėl žiūrėk, kad tavoji šviesa nebūtų tamsoybė! ³⁶ Taigi jei visam tavo kūnui šviesu, ir niekas jo netemdo, tai jis ir bus šviesus, lyg būtų apšviestas žiburio spindulių“.

^{11,29} Mt 16,4; Mk 8,12^{11,30} Jon 3,4^{11,31} 1 Kar 10,1-10; 2 Met 9,1-12^{11,31} Žr. 1 Kar 10,1-10.^{11,32} Jon 3,5^{11,33} Mt 5,15; Mk 4,21; Lk 8,16**Prieš fariziejus***(Mt 23,13-36)*

³⁷ Jėzui tebekalbant, vienas fariziejus pasikvietė jį pietų. Įėjęs jis sėdosi už stalo. ³⁸ Tai matydamas fariziejus nusistebėjo, kad jis nenusimazgojo rankų prieš valgį. ³⁹ O Viešpats kreipėsi į jį: „Kaip tik jūs, fariziejai, valote tau rės ir dubens išorę, o viduje esate pilni gobšumo ir nelabumo. ⁴⁰ Neišmanėliai! Argi išorės kūrėjas nėra sukūręs ir vidaus?! ⁴¹ Verčiau duokite žmonėms iš savo vidaus tarsi išmalda, ir viskas jums bus nesutepta. ⁴² Vargas jums, fariziejai! Jūs duodate *dešimtinę iš mėtų, rūtų ir kitokių žolelių, o nepaisote teisingumo ir Dievo meilės. Reikia šitai daryti ir ano neapleist! ⁴³ Vargas jums, fariziejai! Jūs taip mėgstate pirmąsias kėdes sinagogose ir sveikinius turgavietėse! ⁴⁴ Vargas jums! Esate lyg apleisti kapai, kuriuos žmonės nepastebėdami mindžioja“.

⁴⁵ Tada vienas Įstatymo mokytojas atsiliėpė: „Mokytojau, taip kalbėdamas, tu ir mus įžeidi“. ⁴⁶ Jis atsakė: „Vargas ir jums, Įstatymo mokytojai! Jūs kraunate žmonėms nepakeliamas naštas, o patys tų naščių nė vienu pirštu nepajudinate. ⁴⁷ Vargas jums! Jūs statote pranašams paminklus, o jūsų tėvai juos žudė! ⁴⁸ Taigi jūs liudijate ir pritariate savo tėvų darbams. Jie žudė, o jūs statote paminklus“.

⁴⁹ Štai kodėl Dievo Išmintis yra pasakiusi: 'Aš siųsiu pas juos pranašų ir apaštalų, o jie vienus žudys, kitus persekios, ⁵⁰ kad iš šios kartos būtų pareikalauta visų pranašų kraujo, pralieto nuo pasaulio sutvėrimo, ⁵¹ pradedant *Abelio krauju iki kraujo *Zacharijo, kuris buvo nužudytas tarp aukuro ir šventovės'. Taip! Aš sakau, jog bus pareikalauta jo iš šios kartos.

^{11,42} Kun 27,30^{11,51} Pr 4,8^{11,51} 2 Met 24,20-21

⁵² Vargas jums, Įstatymo mokytojai! Jūs pasisavinote pažinimo raktą, bet patys nėjote ir norintiems įeiti kliudėte“.

⁵³ Jam iš ten išėjus, Rašto aiškintojai bei fariziejai pradėjo smarkiai jį pulti ir visaip kamantinėti, ⁵⁴ tykodami ką nors pagauti iš jo lūpų.

Tiesumas ir drąsa

(Mt 10,26-33)

12 Tuo tarpu susirinko tūkstančiai žmonių, kad vieni kitus trypė: Tada Jėzus pradėjo kalbėti pirmiausia savo mokiniams: „¹Saugokitės fariziejų raugo, tai yra veidmainystės! ²Nėra nieko uždengta, kas nebus atidengta, ir nieko paslėpta, kas nepasidarys žinoma. ³Ką kalbėjote patamsyje, skambės šviesoje, ir ką šnibždėjote į ausį kambariuose, bus skelbiama nuo stogų! ⁴Aš sakau jums, savo bičiuliams: nebijokite tų, kurie žudo kūną ir paskui nebegali daugiau kenkti. ⁵Aš parodysiu, ko turite bijoti: bijokite to, kuris nužudęs turi galią įstumti į pragarą. Taip, sakau jums, šito bijokite!“

⁶Argi ne penki žvirbliai parduodami už du skatikus*? Tačiau nė vienas jų nėra Dievo užmirštas. ⁷Žinokite, kad net visi jūsų galvos plaukai suskaityti. Tad nebijokite! Jūs vertesni už daugybę žvirblių.

⁸Aš jums sakau: kas išpažins mane žmonių akivaizdoje, tą ir Žmogaus Sūnus išpažins Dievo angelų akivaizdoje. ⁹O kas manęs išsigins žmonių akivaizdoje, to bus išsiginta Dievo angelų akivaizdoje. ¹⁰*Kas tartų žodį prieš Žmogaus Sūnų, tam bus atleista, o kas piktžodžiautų Šventajai Dvasiai, tam nebus atleista.

^{12,1} Mt 16,6; Mk 8,15

^{12,2} Mk 4,22; Lk 8,17

^{12,6} Pažod.: „asus“.

^{12,10} Mt 12,32; Mk 3,29

¹¹*Kai jie ves jus į sinagogas pas viršininkus ar vyresnybes, nesisirūpinkite, kaip ginsitės ar ką atsakinėsite, ¹²nes Šventoji Dvasia tą pačią valandą jus pamokys, ką kalbėti“.

Turto menkystė

¹³Vienas iš minios jam tarė: „Mokytojau, liepk mano broliui, kad pasidalytų su manimi palikimą“. ¹⁴Jis atsakė: „Žmogau, kas gi mane skyrė jūsų teisėju ar dalytoju?“ ¹⁵Ir dar pridūrė: „Žiūrėkite, saugokitės bet kokio godumo, nes jei kas ir turi apščiai, jo gyvybė nepriklauso nuo turto“. ¹⁶Jis pasakė jiems palyginimą: „Vieno turtingo žmogaus laukai davė gausų derlių. ¹⁷Jis pradėjo sau vienas svarstyti: ‘Ką man čia dabar padarius? Neturiu kur sukrauti derliaus’. ¹⁸Galop jis tarė: ‘Štai ką padarysiu: nugriausiu savo klojimus, statysiuos didesnius ir į juos sugabensiu visus javus ir visas gėrybes. ¹⁹Tada tarsiu savo sielai: mano siela, tu turi daug gėrybių, sukrautų ilgiems metams. Išsėkis, valgyk, gerk ir linksmai pokyliauk!’ ²⁰O Dievas jam tarė: ‘Kvaily, dar šįnakt bus pareikalauta tavo gyvybės. Kam gi atiteks, ką susikrovei?’ ²¹Taip būna tam, kas krauna turtus, bet nesisirūpina tapti turtingas pas Dievą“.

Pasitikėjimas Apvaizda

(Mt 6,25-33)

²²Tada Jėzus kalbėjo savo mokiniams: „Todėl aš jums sakau: per daug nesisirūpinkite gyvybe, ką valgysite, nė savo kūnu, ką vilkėsite. ²³Gyvybė svarbesnė už maistą, o kūnas už drabužį. ²⁴Pasižiūrėkite į varnus. Jie nesėja ir nepjau-na, neturi nei sandėlių, nei kluonų, bet Dievas juos maitina. Jūs nepalyginti vertesni už paukščius! ²⁵Kas gi jūsų galėtų savo rūpesčiu bent per sprindį prailginti sau gyvenimą?! ²⁶Tad jei jūs neįstengiate padaryti net mažmožio,

^{12,11-12} Mt 10,19-20; Mk 13,11; Lk 21,14-15

tai kam rūpinatės kitais dalykais?
²⁷ Išižiūrėkite, kaip auga lelijos. Jos neverpia ir neaudžia. Bet sakau jums: nė *Saliamonas pačioje savo didybėje nebuvo taip pasipuošęs kaip kiekviena jų. ²⁸ Jeigu Dievas taip aprėngia laukų gėlę, šiandien žydinčią, o rytoj metamą į krosnį, tai dar labiau pasirūpins jumis, mažatikiai! ²⁹ Tad neklausinėkite, ką valgysite ar gersite, ir nebūgštaukite! ³⁰ Visų tų dalykų vaikosi šio pasaulio pagony. O jūsų Tėvas žino, kad viso to jums reikia. ³¹ Verčiau ieškokite jo karalystės, o tai bus jums pridėta.

³² Nebijok, mažoji kaimene: jūsų Tėvas panorėjo atiduoti jums karalystę!

Tikrasis lobis

(Mt 6,20-21)

³³ Išparduokite savo turtą ir išdalykite jį išmaldai. Įsitaisykite sau piniginių, kurios nesusidėvi; kraukite nenyksnantį lobį danguje, kur joks vagis neprieis ir kandys nesuės. ³⁴ Kur jūsų lobis, ten ir jūsų širdis.

Budrūs tarnai

(Mt 24,43-51; Mk 13,33-37)

³⁵ Tebūnie. *jūsų strėnos sujuostos ir *žiburiai uždegti. ³⁶ Jūs *būkite panašūs į žmones, kurie laukia savo šeimininko, grįžtančio iš vestuvių, kad kai tik jis parvyks ir pasibels, tuojau atidarytų. ³⁷ Laimingi tarnai, kuriuos sugrįžęs šeimininkas ras budinčius. Iš tiesų sakau jums: jis suisiuos, susodins juos prie stalo ir eidamas aplinkui patarnaus jiems. ³⁸ Jeigu jis sugrįžtų antrosios ar trečiosios nakties sargybos metu ir rastų juos budinčius, laimingi jie! ³⁹ *Įsidėmėkite: jei šeimininkas žinotų, kurią valandą ateis vagis, neleis-

tų jam įsilaužti į savo namus. ⁴⁰ Ir jūs būkite pasirengę, nes Žmogaus Sūnus ateis, kai nesitikėsite“.

⁴¹ Tuomet Petras paklausė: „Viešpatie, ar ši palyginimą pasakei tik mums, ar visiems?“ ⁴² Viešpats atsakė: „Kas yra tas ištikimas ir sumanus prievaizdas, kurį šeimininkas paskirs vadovauti šeimynai ir deramu laiku ją maitinti? ⁴³ Laimingas tarnas, kurį sugrįžęs šeimininkas ras taip darantį. ⁴⁴ Sakau jums tiesą: jis paskirs jį valdyti visų savo turtų. ⁴⁵ Bet jeigu anas tarnas pasakys pats sau: 'Mano šeimininkas neskuba grįžti', ir ims mušti tarnus bei tarnaites, valgyti, gerti ir girtuokliauti, ⁴⁶ tai to tarno šeimininkas sugrįš vieną dieną, kai jis nelaukia, ir tokią valandą, kurią jis nemanys, jis žiauriai nubaus* jį, ir jam teks neištikimųjų likimas.

⁴⁷ Tarnas, kuris žino savo šeimininko valią, bet nieko neparuošia ir pagal jo valią nedaro, bus smarkiai nuplaktas. ⁴⁸ O kuris nežino [šeimininko valios], kad ir baustinai pasielgęs, bus mažai plakamas. Iš kiekvieno, kuriam daug duota, bus daug pareikalauta, ir kam daug patikėta, iš to bus daug ir išieškota.

Nesantarvė dėl Jėzaus

(Mt 10,34-36)

⁴⁹ Aš atėjau įžiebtį žemėje ugnies ir taip norėčiau, kad ji jau liepsnotų! ⁵⁰ Aš turiu būti *pakrikštytas krikštu ir taip nerimstu, kol tai išsipildys!

⁵¹ Gal manote, kad esu atėjęs atnešti žemei ramybės?! Ne, sakau jums, ne ramybės, o nesantarvės. ⁵² Nuo dabar penki vienuose namuose bus pasidaliję: trys prieš du ir du prieš tris. ⁵³ *Tėvas stos prieš sūnų, o sūnus prieš tėvą, motina prieš dukterį, o duktė prieš motiną; anyta prieš marčią, ir marti prieš anytą“.

^{12,27} 1 Kar 10,4-7; 2 Met 9,3-6

^{12,35} Iš 12,11

^{12,35} Mt 25,1-13

^{12,36} Mk 13,34-36

^{12,39-40} Mt 24,43-44

^{12,46} Pažod.: „sukapos“.

^{12,50} Mk 10,38

^{12,53} Mch 7,6

Laiko ženklai

(Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Jėzus pasakė ir minioms: „Matydami debesį, kylantį vakaruose, jūs tuoj pat sakote: 'Ateina lietus', ir taip atsitinka. ⁵⁵ Pučiant pietų vėjų, jūs tvirtinate: 'Bus karšta', ir taip iš tiesų esti. ⁵⁶ Veidmainiai! Jūs mokate išaiškinti, ką reiškia žemės ir dangaus išvaizda, tai kodėl gi neišsiaiškinate šio laiko prasmės? ⁵⁷ Kodėl gi patys nenusprendžiate, kas teisu?

⁵⁸ Kai eini su ieškovu pas vyresnybę, pasistenk dar kelyje su juo sulyti, kad jis tavęs kartais nenusitemptų pas teisėją, teisėjas neatiduotų teismo vykdytojui, o teismo vykdytojas neįmestų tavęs į kalėjimą. ⁵⁹ Sakau tau: iš ten neišeisi, kol neatsiteisi ligi paskutinio skatiko*“.

Raginimas atsiversti

(Jn 8,24)

13 Tuo pačiu metu atėjo keli žmonės ir papasakojo Jėzui apie galilėjiečius, kurių kraują Pilotas sumaišęs su jų aukomis. ² Tada Jėzus pasakė jiems: „Ar manote, kad tie galilėjiečiai buvo didesni nusidėjėliai už visus kitus galilėjiečius ir todėl taip nukentėjo?! ³ Anaiptol, sakau jums! Bet jei neatsiversite, visi taip pat pražūsime. ⁴ Arba anie aštuoniolika, kuriuos užgriuvo bokštas prie Siloamo [tvenkinio] ir užmušė; jūs manote, kad jie buvo kaltesni už visus kitus Jeruzalės gyventojus?! ⁵ Ne, sakau jums, bet jei neatsiversite, visi taip pat pražūsime“.

Nevaisingas figmedis

⁶ Jėzus pasakė palyginimą: „Vienas žmogus turėjo savo vynuogynę pasisodinęs figmedį. Kartą jis atėjo pažiūrėti jame vaisių, bet nerado. ⁷ Ir tarė sodininkui: 'Štai jau treji metai,

kaip aš ateinu ieškoti šio figmedžio vaisių, ir vis nerandu. Nukirsk jį, kam dar žemę alina!' ⁸ Anas jam sako: 'Šeimininke, palik jį dar šiais metais. Aš jį apkasiu ir patręšiu. ⁹ Rasi jis dar duos vaisių. O jei ne, tada jį iškirs-dinsi““.

Jėzus vėl gydo šabo dieną

¹⁰ Šabo dieną Jėzus mokė sinagogoje. ¹¹ Čia pasitaikė moteris, aštuoniolika metų kenčianti nuo ligos dvasios. Ji buvo sutraukta ir visiškai negalėjo išsitiesti. ¹² Jėzus pamatęs pasišaukė ją ir tarė: „Moterie, esi išvaduota iš savo ligos!“ ¹³ Jis uždėjo ant jos rankas, toji bemat atsitiesė ir ėmė šlovinti Dievą. ¹⁴ Tada sinagogos vyresnysis, supykęs, kad Jėzus gydė šabo dieną, pasakė miniai: „Dirbamos yra šešios dienos. Ateikite jomis ir gydykitės, o ne per šabą!“ ¹⁵ Viešpats jam atsakė: „Veidmainiai! Argi kas iš jūsų neatrisha šabo dieną nuo ėdžių savo jaučio ar asilo ir nenuveda pagirdyti?! ¹⁶ Argi šios Abrahomo dukters, kurią šėtonas laikė sukaustęs jau aštuoniolika metų, nereikėjo išvaduoti iš pančių šabo dieną?“ ¹⁷ Jam tai kalbant, visi jo priešai susigėdo, o visa minia džiaugėsi šlovingais jo darbais.

Garstyčios grūdelis ir raugas

(Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

¹⁸ Jėzus kalbėjo: „Į ką panaši Dievo karalystė, ir su kuo man ją palyginti? ¹⁹ Ji panaši į garstyčios grūdą, kurį ėmė žmogus ir pasėjo savo darže. Jis išaugo į medelį, ir *padangių sparnuočiai susisuko lizdus jo šakose“.

²⁰ Jis vėl tarė: „Su kuo man palyginti Dievo karalystę? ²¹ Ji panaši į raugą, kurį ėmusi moteris įmaišė į tris saikus* miltų, ir nuo jo viskas įrūgo“.

^{13,14} Iš 20,9-10; Jst 5,13-14

^{13,19} Ez 17,23; 31,6; Dan 4,9,18

^{13,21} Gr. „satonas“, hebr. „seja“.

^{12,59} Pažod.: „leptono“.

Siauras išganymo takas.

(Mt 7,13-14)

²² Jėzus ėjo mokydamas per miestelius ir kaimus ir keliavo į Jeruzalę. ²³ Kažkas jį paklausė: „Viešpatie, ar maža bus išgelbėtų?“ Jis pasakė jiems: ²⁴ „Pasi-
stenkite įeiti pro ankštus vartus! Sakau jums, daugelis bandys įeiti, bet neįstengs.“

Perspėjimas netikintiems

(Mt 7,21-23; 8,11-12; Mk 10,31)

²⁵ Kai namų šeimininkas atsikels ir užrakins duris, stovėdami lauke jūs pradėsite belsti į duris ir prašyti: 'Viešpatie, atidaryk mums!'. O jis atsakys: 'Aš nežinau, iš kur jūs'. ²⁶ Tada imssite dėstyti: 'Mes valgėme ir gerėme tavo akivaizdoje, tu mokei mūsų gatvėse...'
²⁷ O jis jums tars: 'Aš nežinau, iš kur jūs'. *Eikite šalin nuo manęs, visi pik-tadariai!*

²⁸ *Tai bus verksmo ir dantų griežimo, kai Dievo karalystėje pamatysite Abraomą, Izaoką, Jokūbą ir visus pranašus, o patys būsite išvaryti laukan.
²⁹ Ir ateis iš rytų ir vakarų, iš šiaurės ir pietų, ir sėsis prie stalo Dievo karalystėje. ³⁰ Ir štai *yra paskutinių, kurie bus pirmi, ir pirmų, kurie bus paskutiniai“.

Atsakymas Erodiui

³¹ Tuo pačiu metu atėjo keli fariziejai ir įspėjo Jėzų: „Eik iš čia, pasišalink, nes Erodas nori tave nužudyti“. ³² Jis atsakė jiems: „Eikite ir pasakykite tam lapei: 'Štai aš išvarinėju demonus ir gydau šiandien, tai darysiu ir rytoj, o trečią dieną būsiu visa atlikęs'. ³³ Bet šiandien ir rytoj, ir poryt aš turiu keliauti; nedera juk pranašui žūti ne Jeruzalėje“.

Perspėjimas Jeruzalei

(Mt 23,37-39)

³⁴ Jeruzale, Jeruzale! Tu žudai pranašus ir užmuši akmenimis tuos, kurie pas-tave siųsti. Kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus tarsi višta savo viščiukus po sparnais, o tu nenorėjai! ³⁵ Štai paliekami jums jūsų namai. Ir aš sakau jums: jūs manęs nebematysite, kol ateis laikas, kada tarsite: *'Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardul!'"

Vandenlige sergančiojo išgydymas

14 Kartą šabo dieną Jėzus atėjo į vieno fariziejų vyresniojo namus valgyti, o jie atidžiai stebėjo jį. ² Štai jį pasitiko vandenlige sergantis žmogus. ³ Jėzus kreipėsi į įstatymo mokytojus ir fariziejus: „Valia per šabą gydyti ar ne?“ ⁴ Tie tylėjo. Tada jis ėmė išgydė jį ir paleido. ⁵ O jiems pasakė: *„Jei kurio iš jūsų sūnus ar galvijas* įkris į šulinį, argi tučtuojau neištrauks jį šabo dieną?!“ ⁶ Ir jie nesugebėjo jį tai atsakyti.

Pirmosios vietos

⁷ Matydamas, kaip svečiai rinkosi pirmąsias vietas prie stalo, jis pasakė jiems palyginimą: ⁸ *„Kai tave pakvies į vestuves, nesisėsk pirmoje vietoje, kad kartais nebūtų pakviesta garbin-gesnio už tave ⁹ ir atėjęs tas, kuris tave ir jį kvietė, netartų tau: 'Užleisk jam vietą!' Tuomet tu sugėdintas turėtum sėstis į paskutinę vietą. ¹⁰ Kai būsi pakviestas, verčiau eik ir sėskis paskuti-nėje vietoje, tai atėjęs šeimininkas tau pasakys: 'Bičiuli, pasislink aukščiau!' Tada tau bus garbė prieš visus svečius. ¹¹ *Kiekvienas, kuris save aukština, bus pažemintas, o kuris save žemina, bus išaukštintas“.

^{13,35} Ps 118,26^{14,5} Mt 12,11^{14,5} Kai kuriuose rankr.: „asilas ar jautis“.^{14,8-10} Pat 25,6-7^{14,11} Mt 23,12; Lk 14,14^{13,27} Ps 6,9^{13,28-29} Mt 8,11-12^{13,28} Mt 22,13; 25,30^{13,30} Mt 19,30; 20,16; Mk 10,31

Svečių kvietimas

¹²Taip pat ir pakvietusiam jį vaišių Jėzus pasakė: „Keldamas pietus ar vakarienę, nekvesk nei savo draugų, nei brolių, nei giminių, nei turtingų kaimynų, kad kartais jie savo ruožtu nepasikviesių tavęs ir tau nebūtų atlyginta.“ ¹³Rengdamas vaišes, verčiau pasikviesk vargšų, paliegėlių, luošų ir aklų, ¹⁴tai būsi palaimintas, nes jie neturi kuo atsilyginti, ir tau bus atlyginta teisiųjų prisikėlime“.

Nedėkingi svečiai

(Mt 22,2-10)

¹⁵Tai išgirdęs, vienas svečias jam tarė: „Palaimintas, kas vaišinsis Dievo karalystės pokilyje!“ ¹⁶Jėzus atsiliepė: „Vienas žmogus iškėlė didelę puotą ir pakvietė daug svečių. ¹⁷Atėjus metui puotauti, jis pasiuntė tarną pranešti pakviestiesiems: 'Ateikite, jau viskas surengta'. ¹⁸Tuomet jie visi kaip vienas pradėjo atsikalbinėti. Vienas jam tarė: 'Nusipirkau dirvą ir būtinai turiu eiti jos apžiūrėti. Meldžiu mane pateisinti'. ¹⁹Vėl kitas sakė: 'Pirkau penkis jungus jaučių ir einu jų išmėginti. Meldžiu mane pateisinti'. ²⁰Trečias tarė: 'Vedžiau, todėl negaliu atvykti'.

²¹Tarnas sugrįžęs viską apsakė šeimininkui. Šis supykęs ir įsakė tarnui: 'Skubiai eik į miesto aikštes ir skersgatvius ir vesk čionai visus vargšus, paliegėlius, aklius ir luošus'. ²²Tarnas ir vėl pranešė: 'Šeimininke, kaip buvai liepęs, padaryta, bet dar yra vietos'. ²³Tada šeimininkas tarė tarnui: 'Eik į kelius bei patvorius ir varu atvaryk, kad mano namai būtų pilni'. ²⁴Sakau jums, – nė vienas iš anų kviestųjų žmonių neragaus mano vaišių“.

Tikrieji mokiniai

(Mt 10,37-38; Mk 8,34)

²⁵Kartu su Jėzumi ėjo gausios minios. Atsigręžęs jis tarė žmonėms: ²⁶* „Jei

kas ateina pas mane ir nelaiko neapykantoje savo tėvo, motinos, žmonos, vaikų, brolių, seserų ir net savo gyvybės, negali būti mano mokinys. ²⁷* Kas neneša savo kryžiaus ir eina paskui mane, negali būti mano mokinys.

²⁸Kas iš jūsų, norėdamas pastatyti bokštą, pirmiau atsisėdęs neskaiciuoja išlaidų, kad įsitikintų, ar turės iš ko užbaigti? ²⁹Kad kartais, padėjus pamatą ir nebaigus, žmonės matydami nesišaipytų iš jo ir nesakytų: ³⁰'Šitas žmogus pradėjo statyti ir neįstengia baigti'.

³¹Arba koks karalius, traukdamas į karą su kitu karaliumi, pirmiau atsisėdęs nesvarsto, ar turėdamas dešimt tūkstančių karių pajėgs stoti į kovą su tuo, kuris atsiveda dvidešimt tūkstančių?! ³²Jei ne, tai anam dar toli esant siunčia pasiuntinius tartis dėl taikos. ³³Taip pat kiekvienas jūsų, kuris neatsižada visos savo nuosavybės, negali būti mano mokinys.

Druska

(Mt 5,13; Mk 9,50)

³⁴Druska – geras daiktas. Bet jei druska netektų sūrumo, kuo ją reiktų pasūdyti? ³⁵Ji nebetinka nei dirvai, nei mėšlui, o išberama laukan. Kas turi ausis, teklausoi!“

Paklydusi avelė

(Mt 9,10-13; 18,12-14)

15 *Pas Jėzų rinkdavosi visokie muitininkai ir nusidėjėliai jo pasiklausyti. ²O fariziejai ir Rašto aiškintojai murmdavo: „Šitas priima nusidėjėlius ir su jais valgo“. ³Tuomet Jėzus pasakė jiems palyginimą: ⁴„Kas iš jūsų, turėdamas šimtą avių ir vienai nuklydus, nepalieka dykumoje devyniasdešimt devynių ir neieško pražuvusios, kolei suranda?! ⁵Radęs su džiaugsmu dedasi ją ant pečių ⁶ir

^{14,27} Mt 10,38; 16,24; Mk 8,34; Lk 9,23

^{15,1-2} Lk 5,29-30

^{14,26} Mt 10,37

sugrįžęs namo susikviečia draugus bei kaimynus, sakydamas: 'Džiaukitės drauge su manimi! Radau savo praužvėlę avį!' ⁷ Sakau jums, taip ir danguje bus daugiau džiaugsmo dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio negu dėl devyniasdešimt devynių teisiųjų, kuriems nereikia atsiversti.

Pamestoji drachma

⁸ Arba kuri moteris, turėdama dešimtį drachmų ir vieną pametusi, neužsideda žiburio, nešluoja namų ir rūpestingai neieško, kolei suranda? ⁹ Radusi ji susivadina drauges bei kaimynes ir sako: 'Džiaukitės su manimi, nes radau drachmą, kurią buvau pametusi'. ¹⁰ Sakau jums, šitaip džiaugiasi Dievo angelai dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio'.

Sūnus palaidūnas

¹¹ Jis kalbėjo toliau: „Vienas žmogus turėjo du sūnus. ¹² Kartą jaunesnysis tarė tėvui: 'Tėve, atiduok man priklausančią palikimo dalį'. Tėvas padalijo sūnums turtą. ¹³ *Netrukus jaunėlis, susiėmęs savo dalį, iškeliavo į tolimą šalį. Ten palaidai gyvendamas išekvojo savo lobį.

¹⁴ Kai viską išleido, toje šalyje kilo baisus badas, ir jis pradėjo stokoti. ¹⁵ Tada nuėjo pas vieną šalies gyventoją ir stojo jam tarnauti. Tasai jį pasiuntė į laukus kiaulių ganyti. ¹⁶ *Jis geidė prikimšti pilvą bent ankščių jovalo, kurį ėdė kiaulės, tačiau nė to jam neduodavo. ¹⁷ *Tada susimąstė ir tarė: 'Kiek mano tėvo samdinių apščiai turi duonos, o aš čia mirštu iš bado! ¹⁸ *Kelšiuos, eisiu pas tėvą ir sakysiu: Tėve, nusidėjau dangui ir tau. ¹⁹ Nesu vertas vadintis tavo sūnumi. Priimk mane bent samdiniu!' ²⁰ Jis pasiryžo ir iškeliavo pas tėvą.

Tėvas pažino jį iš tolo, labai susigraudino, pribėgo prie jo, puolė ant kaklo ir pabučiavo. ²¹ O sūnus prabilo: 'Tėve, nusidėjau dangui ir tau. Nebesu vertas vadintis tavo sūnumi...' ²² Bet tėvas įsakė tarnams: 'Kuo greičiau atneškite geriausią drabužį ir apvilkite jį. Užmaukite jam ant piršto žiedą, apaukite kojas! ²³ Atveskite nupenėtą veršį ir papjunkite! Puotaukime, linksminkimės! ²⁴ Juk šis mano sūnus buvo miręs ir vėl atgijo, buvo praužvęs ir atsirado'. Ir jie pradėjo linksmintis.

²⁵ Tuo metu vyresnysis sūnus buvo laukuose. Eidamas namo ir prisiartinęs prie sodybos, išgirdo muziką ir šokius. ²⁶ Jis pasišaukė tarną ir paklausė, kas čia dedasi. ²⁷ Tas jam atsakė: 'Sugrįžo tavo brolis, tai tėvas liepė papjauti nupenėtą veršį, kad sulaukė jo sveiko'. ²⁸ Tada šis supykto ir nenorėjo eiti namo. Tėvas išėjęs pradėjo vadinti jį vidun. ²⁹ O jis atkirto tėvui: 'Štai jau tiek metų tau tarnauju ir niekada tavo įsakymo neperžengiau, o tu man nė karto nesi davęs nė ožiuko pasilinkminti su draugais. ³⁰ Bet vos tik sugrįžo šitas tavo sūnus, prarijęs tavąjį turtą su kekšėmis, tu tuojau jam papjovei nupenėtą veršį'. ³¹ Tėvas atsakė: 'Vai keli, tu visuomet su manimi, ir visa, kas mano, yra ir tavo. ³² Bet reikėjo puotauti bei linksmintis, nes tavo brolis buvo miręs ir vėl atgijo, buvo žuvęs ir atsirado'.

Apsukrusis prievaizdas

16 Paskui Jėzus kalbėjo savo mokiniams: „Buvo vienas turtingas žmogus. Jis turėjo prievaizdą. Tas buvo jam apskūstas, esą eikvojęs jo turtą. ² Tuomet pasišaukęs jį turtuolis pasakė: 'Ką aš girdžiu apie tave šnekant?! Duok savo prievaizdavimo apyskaitą, nes jau nebegalėsi būti prievaizdu'. ³ O tasai tarė sau 'Ką veiksiu, kad šeimininkas atima i

^{15,13} Mt 6,24

^{15,16} Mt 11,12-13

^{15,17} Mt 5,18

^{15,18} Mt 5,32; 1 Kor 7,10-11

manęs prievaizdavimą? Kàsti nejstengiu, o elgetauti man gėda. ⁴ Jau žinau, ką daryti, kad žmonės mane priimtų į savo namus, kai būsiu atleistas iš tarnybos’.

⁵ Jis pasikvietė po vieną savo šeimininko skolininkus ir klausė pirmąjį: ‘Kiek tu skolingas mano šeimininkui?’

⁶ Šis atsakė: ‘Šimtą statinių aliejaus’. Tada jis tarė: ‘Imk savo skolos raštą, sėsk ir tuoj pat rašyk: penkiasdešimt’.

⁷ Paskui klausė kitą: ‘O kiek tu skolingas?’ Anas atsakė: ‘Šimtą saikų* kviečių’. Jis tarė: ‘Imk skolos raštą ir rašyk: aštuoniasdešimt’.

⁸ Šeimininkas pagyrė suktąjį prievaizdą, kad jis gudriai pasielgęs. Šio pasaulio vaikai apsikresni tarp panašių į save negu šviesos vaikai.

Dievas ir Mamona

(Mt 6,24)

⁹ Taip pat ir aš jums sakau: neteisingą Mamona pasidarykite bičiulių, kad kai jos nebeliks, priimtų jus į amžinąsias padangtes. ¹⁰ Kas patikimas smulkmenose, tas patikimas ir dideliuose dalykuose, o kas neteisingas smulkmenose, tas neteisingas ir dideliuose dalykuose. ¹¹ Tad jei jūs nepasirodėte patikimi, tvarkydami neteisingąją Mamoną, tai kas patikės jums tikrąsias gėrybes?! ¹² Ir jeigu nebuvote patikimi su svetimu daiktu, tai kas jums duos tai, kas jūsų?!

¹³ Joks tarnas negali tarnauti dviem šeimininkams: arba jis vieno nekės, o kitą mylės, arba prie vieno bus prisirišęs, o kitą nieku vers. Negalite tarnauti Dievui ir Mamonai“.

¹⁴ Visa tai girdėjo godūs pinigų fariziejai ir šaipėsi iš Jėzaus. ¹⁵ O jis pasakė jiems: „Jūs žmonių akivaizdoje dedatės teisuoliais, bet Dievas mato jūsų širdis. Kas žmonėms atrodo prakilnu, Dievo akivaizdoje bjauru.

Kiti pamokymai

(Mt 11,12-13; 5,18,32; 19,9)

¹⁶ Iki Jono buvo Įstatymas ir Pranašai; nuo jo skelbiama geroji naujiena apie Dievo karalystę, ir kiekvienas į ją veržiasi.

¹⁷ Greičiau dangus ir žemė pražus, negu iš Įstatymo iškris bent vienas brūkšnelis.

¹⁸ Kiekvienas, kas atleidžia žmoną ir veda kitą, svetimauja. Ir kas veda vyro atleistąją, taip pat svetimauja.

Turtuolis ir Lozorius

¹⁹ Gyveno kartą vienas turtuolis. Jis vilkėjo purpuru bei ploniausia drobe ir kasdien ištaigingai puotaudavo. ²⁰ O prie jo rūmų vartų gulėjo votimis aptekęs elgeta, vardu Lozorius. ²¹ Jis troško numarinti alkį bent trupiniais nuo turtuolio stalo, bet* tik šunes atbėgę laižydavo jo votis. ²² Ir štai elgėta mirė ir buvo angelų nuneštas į Abraomo prieglobstį. Mirė ir turtuolis ir buvo palaidotas.

²³ Kentėdamas mirusiųjų pasaulyje, turtuolis pakėlė akis ir iš tolo pamatė Abraomą ir jo prieglobstyje Lozorį. ²⁴ Jis sušuko: ‘Tėve Abraomai, pasigailėk manęs! Atsiųsk čionai Lozorį, kad suvilgęs vandenyje galą piršto atvėsintų man liežuvį. Aš baisiai kenčiu šitoje liepsnoje’. ²⁵ Abraomas atsakė: ‘Atsimink, sūnau, kad tu dar gyvendamas atsiėmėi savo gėrybes, o Lozorius – tik nelaimės. Todėl jis susilaukė paguodos, o tu kenti. ²⁶ Be to, tarp mūsų ir jūsų žioji neperžengiama bedugnė, ir niekas panorėjęs iš čia negali nueiti pas jus, nei iš ten persikelti pas mus’.

²⁷ Tas vėl tarė: ‘Tai meldžiu tave, tėve, nusiųsk jį bent į mano tėvo namus; ²⁸ aš gi turiu penkis brolius – juos teispėja, kad ir jie nepatektų į šią kančių vietą’. ²⁹ Abraomas atsiliepė: ‘Jie turi Mozę bei pranašus, tegul jų ir klauso!’ ³⁰ O anas

^{16,7} Pažod.: „korų“.

^{16,21} Kai kuriuose rankr. įterpta: „jam niekas jų nedavė, ir..“.

atsakė: 'Ne, tėve Abraomai! Bet jei kas iš mirusiųjų nueitų pas juos, jie atsivers-tų'. ³¹Tačiau Abraomas tarė: 'Jeigu jie neklauso Mozės nei pranašų, tai nepatikės, jei kas ir iš numirusių prisikeltų'.

Papiktinimai; atlaidumas

(Mt 18,6-7.15.21; Mk 9,42)

17 Jėzus kalbėjo savo mokiniams: „Papiktinimai neišvengiami, bet vargas žmogui, per kurį jie ateina. ²Jam būtų geriau, jei ant kaklo būtų užmau-ta girnapusė ir jis būtų įmestas jūron, negu papiktintų bent vieną šitų mažu-tėlių. ³*Taigi sergėkitės!

Jei tavo brolis nusikalsta, pabark jį ir jeigu jis gailisi, atleisk jam. ⁴Jei jis septynis kartus per dieną tau nusižengtų ir septyniskart kreiptųsi į tave sakydama: 'Gailiuosi', – atleisk jam“.

Tikėjimo galia

(Mt 17,20)

⁵Apaštalai prašė: „Sustiprink mūsų tikėjimą“. ⁶O Viešpats atsakė: „Jei turėtumėte tikėjimą kaip garstyčios grūdelį ir įsakytumėte šitam šilkmedžiui: 'Išsirauk ir pasisodink jūroje', – tai jis paklaustų jūsų.“

Tarno pareiga

⁷Kas iš jūsų, turėdamas samdinį arto-ją ar piemenį, jam grįžus iš lauko sako: "Tuoju sėsk prie stalo"? ⁸Argi nesako: 'Prienk man vakarienę. Susijuosk ir patarnauk, kolei aš valgysiu ir gersiu, o paskui tu pavalgysi ir atsigersi ...'? ⁹Argi samdiniui dėkojama, kad jis atliko, kas jam liepta? ¹⁰Taip ir jūs, atlikę visa, kas buvo pavesta, sakykite: 'Esame nenaudingi tarnai. Padarėme, ką turėjome padaryti'“.

Dešimt raupsuotųjų

¹¹Keliaujant į Jeruzalę, teko Jėzui eiti tarp Samarijos ir Galilėjos. ¹²Įeinantį

į vieną kaimą, jį pasitiko dešimt raupsuotų vyrų. Jie sustojo atstu ¹³ir garsiai šaukė: „Jėzau! Mokytojaui, pasigailėk mūsų!“ ¹⁴Pažvelgęs į juos, Jėzus pasakė: „Eikite, pasirodykite kunigams!“ Ir beeidami jie pasveiko. ¹⁵Vienas jų, pamatęs, kad išgijo, sugrįžo atgal, balsu šlovindamas Dievą. ¹⁶Jis dėkodamas parpuolė Jėzui po kojų. Tai buvo samarietis. ¹⁷Jėzus paklausė: „Argi ne dešimt pasveiko? Kur dar devyni? ¹⁸Niekas nepanorėjo sugrįžti ir atiduoti Dievui garbę, kaip tik šitas svetim-tautis!“ ¹⁹Ir tarė jam: „Kelkis, eik! Tavo tikėjimas išgelbėjo tave“.

Žmogaus Sūnaus diena

(Mt 24,23-44; Mk 13,5-27)

²⁰Fariziejų paklaustas, kada ateis Dievo karalystė, Jėzus paaiškino: „Dievo karalystė ateina nepastebimai. ²¹Ir niekas nepasakys: 'Štai ji čia arba ten!' Juk Dievo karalystė jau yra tarp jūsų“.

²²Jis tarė mokiniams: „Ateis dienos, kai jūs geisite išvysti bent vieną vienintelę Žmogaus Sūnaus dieną, ir nepamatysite. ²³Jums sakys: 'Štai jis čia! Štai ten!' – neikite ir nebėkite paskui juos! ²⁴Kaip tvykstelėjęs žaibas nušviečia viską nuo vieno dangaus pakraščio iki kito, taip savo dieną pasirodys ir Žmogaus Sūnus. ²⁵Bet pirmiau jam reikės daug iškentėti ir būti šios kartos atmestam.“

²⁶Kaip yra buvę *Nojaus laikais, taip bus ir Žmogaus Sūnaus dienomis. ²⁷Žmonės valgė, gėrė, vedė, tekėjo, kol atėjo diena, kai *Nojus įlipo į laivą. Tuomet ištiko tvanas ir visus sunaikino. ²⁸Ar ne taip dėjosi ir Loto laikais? Žmonės valgė ir gėrė, pirkė ir pardavinėjo, sodino ir statėsi. ²⁹O *tą dieną, kada Lotas paliko Sodomą, iš dangaus

^{17,14} Kun 14,1-32

^{17,26} Pr 6,5-8

^{17,27} Pr 7,6-24

^{17,28-29} Pr 18,20-19,25

^{17,3} Mt 18,15

ėmė kristi ugnis su siera ir visus sunaikino. ³⁰ Šitaip bus ir tą dieną, kai apsi-reikš Žmogaus Sūnus.

³¹ *Kas tą dieną bus ant stogo, o jo daiktai viduje, tenelipa žemyn jų pasi-imti, o kas laukuose, tenegrįžta namo. ³² Prisiminkite! *Loto žmoną! ³³ *Kas stengsis išsaugoti savo gyvybę, tas ją pražudys, o kas ją pražudys, tas ją at-gaivins.

³⁴ Sakau jums: tą naktį dviese mie-gos vienoje lovoje, ir vienas bus paim-tas, o kitas paliktas. ³⁵ Dvi mals drau-ge, ir viena bus paimta, o kita palikta.* ³⁷ Tada jie atsiliepė: „O kurgi, Viešpa-tie?“ Jis atsakė: „Kur bus lavonų, ten sulėks ir maitvanagiai“.

Jkryioji prašytoja

18 Jėzus pasakė jiems palyginimą, kaip reikia visuomet melstis ir nepalianti. ² Jis pradėjo: „Viename mieste gyveno teisėjas, kuris nebijo-jo Dievo ir nesidrovėjo žmonių. ³ Tame pačiame mieste gyveno ir našlė, kuri vis eidavo pas jį ir prašydavo: 'Apgink mane nuo skriaudiko!' ⁴ Jis ilgai spyrėsi, bet pagaliau tarė sau: 'Nors aš Dievo ne-bijau nei žmonių nesidrovėiu, ⁵ vis dėlto, kai šita našlė tokia įkyri, imsiu ir ap-ginsiu jos teises, kad, ko gera, ji manęs neapkultų'“. ⁶ Ir Viešpats pridūrė: „Įsi-dėmėkite, ką pasakė tas nesąžiningas teisėjas. ⁷ Tad nejaugi Dievas neapgintų teisų savo išrinktųjų, kurie jo šaukia-si per dienas ir naktis, ir delstų jiems padėti*?! ⁸ Aš sakau jums: netrukus jis apgins jų teises. Bet ar atėjęs Žmogaus Sūnus beras žemėje tikėjimą?“

^{17,31} Mt 24,17-18; Mk 13,15-16

^{17,32} Pr 19,26

^{17,33} Mt 10,39; 16,25; Mk 8,35; Lk 9,24; Jn 12,25

^{17,35} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 36: „Du bus kartu lauke, ir vienas bus paimtas, kitas paliktas“.

^{18,5} Arba: „kad be galo manęs nekvaršintų“.

^{18,7} Arba: „kol jis delsia jų išklausyti“.

Fariziejus ir muitininkas

⁹ Kai kuriems žmonėms, kurie pasiti-kėjo savo teisumu, o kitus niekino, Jė-zus pasakė palyginimą: ¹⁰ „Du žmonės atėjo į šventyklą melstis, Vienas buvo fariziejus, o kitas muitininkas. ¹¹ Far-iziejus atsistojęs sau vienas taip meldė-si: 'Dėkoju tau, Dieve, kad nesu toks, kaip kiti žmonės – plėšikai, sukčiai, svetimautojai – arba va kaip šis mui-tininkas. ¹² Aš pasninkauju du kartus per savaitę, atiduodu dešimtinę nuo visko, ką įsigyju'. ¹³ O muitininkas sto-vėjo atokiai ir nedrįso nė akių pakel-ti į dangų, tik mušėsi į krūtinę mal-daudamas: 'Dieve, būk gailestingas man nusidėjėliui!' ¹⁴ Sakau jums: šitas nuėjo į namus nuteisintas, ne anas. *Kiekvienas, kuris save aukština, bus pažemintas, o kuris save žemina, bus išaukštintas“.

Jėzus ir vaikai

(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16; Lk 9,47-48)

¹⁵ Žmonės Jėzui nešdavo kūdikius, kad jis juos paliestų. Tatai matydami, mo-kiniai ėmė bartis. ¹⁶ O Jėzus pasišaukė vaikučius ir tarė: „Leiskite mažutė-liams ateiti pas mane ir netrukdykite, nes tokių yra Dievo karalystė. ¹⁷ Iš tiesų sakau jums: kas nepriima Dievo kara-lystės kaip kūdikis, neįeis į ją!“

Turtas ir išganymas

(Mt 19,16-29; Mk 10,17-30)

¹⁸ Vienas didikas kartą paklausė: „Ge-rasis mokytoja, ką turiu daryti, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą?“ ¹⁹ Jė-zus jam atsakė: „Kam vadini mane geru? Niekas nėra geras, tik Dievas. ²⁰ Įsakymus žinai: *Nesvetimauk, *ne-žudyk, *nevok, *melagingai neliudyk,

^{18,14} Mt 23,12; Lk 14,11

^{18,20} Iš 20,14; Įst 5,18

^{18,20} Iš 20,13; Įst 5,17

^{18,20} Iš 20,15; Įst 5,19

^{18,20} Iš 20,16; Įst 5,20

**gerbk savo tėvą ir motiną...*“²¹ Tas atsakė: „Viso šito laikiausi nuo pat jaunystės“. ²²Tai išgirdęs Jėzus jam tarė: „Tau trūksta vieno dalyko: parduok, ką turi, ir išdalyk vargšams, tai įsigysi turtą danguje. Tada ateik ir sek paskui mane!“²³ Tai išgirdęs didikas nusiminė, nes buvo labai turtingas.

²⁴Matydamas jį tokį, Jėzus prabilo: „Kaip sunkiai turtuoliai pateks į Dievo karalystę!“²⁵ Lengviau kupranugariui išlįsti pro adatos ausį, negu turtuoliui įeiti į Dievo karalystę!“²⁶ Girdėjusieji tai paklausė: „Kas tada galės būti išgelbėtas?“²⁷ Jėzus atsakė: „Kas neįmanoma žmonėms, tai galima Dievui“.

²⁸Tuomet Petras tarė: „Štai mes, viską palikę, nuėjome paskui tave“. ²⁹Jėzus atsakė jiems: „Iš tiesų sakau jums: nėra nė vieno, dėl Dievo karalystės palikęs namus ar žmoną, ar brolius, ar gimdytojus, ar vaikus, ³⁰kuris jau šiuo metu negautų nepalyginti daugiau, o būsimajame pasaulyje – amžinojo gyvenimo“.

Jėzus vėl apie savo mirtį

(Mt 20,17-19; Mk 10,32-34)

³¹Jėzus pasišaukė Dvyliką ir tarė: „Štai mes einame į Jeruzalę, ir ten išsipildys visa, kas pranašų parašyta apie Žmogaus Sūnų. ³²Jis bus atiduotas pagonims, išjuoktas, paniekintas ir apspjaudytas. ³³Tie nuplaks jį ir nužudys, bet trečią dieną jis prisikels“. ³⁴Tačiau jie nieko nesuprato; tos kalbės prasmė jiems liko paslėpta, ir jie nesuvokė, kas buvo sakoma.

Jericho neregys

(Mt 20,29-34; Mk 10,46-52)

³⁵Kai Jėzus prisiartinio prie Jericho, šalia kelio sėdėjo neregys elgeta. ³⁶Išgirdęs praeinančią minią, jis paklausė, kas tai būtų. ³⁷Jam pasakė, jog praeinąs Jėzus Nazaretis. ³⁸Tuomet nere-

gys ėmė šaukti: „Jėzau, Dovydo Sūnau, pasigailėk manęs!“³⁹ Ėję priešakyje draudė jį, kad tylėtų, bet tas dar garsiau šaukė: „Dovydo Sūnau, pasigailėk manęs!“⁴⁰ Jėzus sustojo ir liepė jį atvesti. Jam prisiartinus, Jėzus paklausė: ⁴¹„Ko nori, kad tau padaryčiau?“⁴² Šis atsakė: „Viešpatie, kad praregėčiau!“ Jėzus tarė: „Regėk! Tavo tikėjimas išgelbėjo tave“. ⁴³Tas bemat praregėjo ir nulydėjo jį, garbindamas Dievą. Tai matydami, visi žmonės šlovino Dievą.

Muitininkas Zachiejus

19 Atvykęs į Jerichą, Jėzusėjo per miestą. ²Ten buvo žmogus, vardu Zachiejus, muitininkų viršininkas ir turtuolis. ³Jis troško pamatyti Jėzų, koks jis esąs, bet negalėjo per minią, nes pats buvo žemo ūgio. ⁴Zachiejus užbėgo priekin ir įlipo į šilkmedį, kad galėtų jį pamatyti, nes jis turėjo tenai praeiti. ⁵Atėjęs į tą vietą ir pažvelgęs aukštyn, Zachiejus tarė: „Zachiejau, greit lipk žemyn! Man reikia šiandien apsilankyti tavo namuose“. ⁶Šis skubiai nulipo ir su džiaugsmu priėmė jį. ⁷Tai matydami, visi murmėjo: „Pas nusidėjėlį nuėjo į svečius?“⁸ O Zachiejus atsisojęs prabilo į Viešpatį: „Štai, Viešpatie, pusę savo turto atiduodu vargšams ir jei ką nors nuskriaudžiau, grąžinsiu keturgubai“. ⁹Jėzus tarė: „Į šiuos namus šiandien atėjo išganymas, nes ir jis yra Abraomo palikuonis“. ¹⁰*Žmogaus Sūnus atėjo ieškoti ir gelbėti, kas buvo pražuvęs“.

Dešimt minų

(Mt 25,14-30; Mk 13,33-37)

¹¹*Jiems klausantis, Jėzus kalbėjo toliau ir pasakė palyginimą. Mat jis buvo netoli Jeruzalės, ir žmonės manė, jog netrukus turinti apsireikšti Dievo karalystė. ¹²Tad jis kalbėjo: „Vienas

^{19,10} Mt 18,11

^{19,11-27} Mt 25,14-30

didžiūnas iškeliaavo į tolimą šalį gauti karaliaus sosto, o vėliau turėjo sugrįžti atgal. ¹³ Jis pasišaukė dešimt tarnų, padalijo jiems dešimt minų ir tarė: 'Verskitės, kol sugrįšiu'. ¹⁴ Piliečiai nekentė jo ir nusiuntė iš paskos pasiuntinius pareikšti: 'Mes nenorime, kad šitas mus valdytų'.

¹⁵ Gavęs karalystę, jis sugrįžo ir liepė pašaukti tarnus, kuriems buvo davęs pinigų, norėdamas sužinoti, kiek kuris uždirbo. ¹⁶ Atėjo pirmasis ir tarė: 'Valdove, tavo mina man pelnė dešimt minų'. ¹⁷ Jis atsakė: 'Gerai, stropusis tarne! Kadangi pasirodė patikimas mažuose dalykuose, tu gauni valdyti dešimt miestų'. ¹⁸ Atėjo antrasis ir pareiškė: 'Valdove, tavo mina man laimėjo penkias minas'. ¹⁹ Ir šitam jis pasakė: 'Tu valdyk penkis miestus'.

²⁰ Atėjo dar vienas ir tarė: 'Valdove, štai tavo mina, kurią laikiau suvyniotą į skepetą'. ²¹ Aš bijojau tavęs, nes esi žmogus griežtas: imi nepadėjęs ir pjauni nepasėjęs'. ²² Jis atsiliepė: 'Netikęs tarne! Aš tave teisiu tavo paties žodžiais. Tu žinojai, kad aš griežtas žmogus: imu, ko nepadėjau, ir pjaunu, ko nesėjau'. ²³ Tai kodėl neleidai mano pinigų apyvarton, kad sugrįžęs išreikalaučiau su palūkanomis?' ²⁴ Aplinkiniams jis tarė: 'Atimkite iš jo miną ir atiduokite tam, kuris turi dešimt minų'. ²⁵ Tie sakė: 'Valdove, bet anas jau turi dešimt minų!'. ²⁶ *Jis tarė: 'Aš sakau jums: kiekvienam, kas turi, bus pridėta, o iš neturinčio bus atimta net ir tai, ką turėjo'. ²⁷ Mano priešus, nenorėjusius, kad būčiau jų karalius, atveskite čionai ir nugalabykite mano akys!' "

Įžengimas į Jeruzalę

(Mt 21,1-11.16; Mk 11,1-11; Jn 12,12-16)

²⁸ Tai pasakęs, Jėzus visų priekyje leidosi į Jeruzalę. ²⁹ Prisiartinęs prie Betfagės ir Betanijos ties vadinamuoju

Alyvų kalnu, jis pasiuntė du mokinius ³⁰ ir jiems pasakė: „Eikite į kaimą, kurį štai matote, ir vos įėję rasite pririštą asilaitį, kuriuo dar joks žmogus nėra jojęs. Atriškite jį ir atveskite. ³¹ O jeigu kas paklaustų: 'Kam jį atrišate?' – atsakykite: 'Jo reikia Viešpačiui'“.

³² Pasiųstieji nuėjo ir rado, kaip jiems buvo nurodyta. ³³ Atrišant asilaitį, savininkai klausė: „Kam atrišate asilaitį?“ ³⁴ Mokiniai atsakė: „Jo reikia Viešpačiui“. ³⁵ Jie atvedė asilaitį pas Jėzų, apdengė savo apsiaustais ir užsodino Jėzų ant viršaus. ³⁶ Jam jojant žmonės tiesė ant kelio drabužius. ³⁷ Besiartinant prie Alyvų kalno šlaito, visas mokinių būrys pradėjo džiaugsmingai ir skardžiai šlovinti Dievą už visus stebuklus, kuriuos jie buvo regėję. ³⁸ Jie šaukė:

**„Garbė karaliui, kuris ateina
Viešpaties vardu!*

*Ramybė danguje,
šlovė aukštybėse!“*

³⁹ Kai kurie fariziejai iš minios jam šaukė: „Mokytojau, sudrausk savo mokinius!“ ⁴⁰ Jis atsakė jiems: „Sakau jums, jei šitie tylės, akmenys šauks!“

⁴¹ Prisiartinęs prie Jeruzalės ir išvydęs miestą, Jėzus verkė jo ir sakė: ⁴² „O kad tu šiandien suprastum, kas tau atneša ramybę! Deja! tai paslėpta nuo tavo akių. ⁴³ Tu sulauksi dienų, kai tavo priešai apjuos tave pylimu, apguls iš visų pusių ir suspaus tave; ⁴⁴ jie parblokš ant žemės tave ir tavo vaikus su tavimi ir nepaliks tavyje akmens ant akmens, nes tu nepažinai savo aplanavimo meto“.

Jėzus šventykloje

(Mt 21,12-13; Mk 11,15-18)

⁴⁵ Įžengęs į šventyklą, Jėzus pradėjo varyti laukan prekiautojus. ⁴⁶ Jis sakė jiems: „Parašyta: **Mano Namai turi*

^{19,38} Ps 118,26

^{19,46} Jer 7,11

^{19,26} Mt 13,12; Mk 4,25; Lk 8,18

*būti maldos namai, o jūs pavertėte juos *plėšikų lindyne“.*

⁴⁷ Ir *jis kasdien mokė šventykloje. Aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai bei tautos seniūnai svarstė, kaip jį pradžudyti, ⁴⁸ tačiau neišmanė, ko griebtis, nes visi žmonės tik ir klausėsi jo mokslo.

Jėzaus įgaliojimai

(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

20 Vieną dieną Jėzui mokant žmones šventykloje ir skelbiant gerąją naujieną, atėjo aukštųjų kunigų ir Rašto aiškintojų su seniūnais ² ir klausė jį: „Sakyk, kokia galia tai darai? Kas tau davė šitą galią?“ ³ Jis atsakė: „Ir aš noriu jus paklausti vieno dalyko. Pasakykite, ⁴ ar Jono krikštas buvo iš dangaus, ar iš žmonių?“ ⁵ Jie pradėjo svarstyti: „Jei pasakysime – iš dangaus, jis mus klaus: „Tai kodėl juo netikėjote?“ ⁶ O jei pasakysime – iš žmonių, visa liaudis užsivaidys mus akmenimis, nes žmonės įsitikinę, kad Jonas buvo pranašas“. ⁷ Taigi jie atsakė nežiną, iš kur. ⁸ Tada Jėzus tarė: „Tai ir aš jums nesakysiu, kokia galia tai darau“.

Ūkininkai žmogžudžiai

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Jėzus pradėjo pasakoti žmonėms dar vieną palyginimą: „Vienas žmogus *įveisė vynuogyną, išnuomojo jį ūkininkams ir ilgesniam laikui iškeliavo svetur. ¹⁰ Atėjęs metui, jis nusiuntė pas ūkininkus tarną, kad jam duotų vynuogyno derliaus dalį. Tačiau ūkininkai sumušė jį ir paleido tuščiomis. ¹¹ Jis vėl nusiuntė kitą tarną, bet ir tą anie sumušė, išjuokė ir paleido tuščiomis. ¹² Tada jis pasiuntė dar trečią tarną, tai jie ir šitą sužeidę pavarė ša-

lin. ¹³ Tuomet vynuogyno šeimininkas tarė: „Ką man daryti? Pasiųsiu savo mylimąjį sūnų, rasi drovėsis jo?“ ¹⁴ Bet išvydę sūnų, ūkininkai ėmė tartis: „Tai įpėdinis. Užmuškime jį, kad mums atitektų palikimas“. ¹⁵ Taigi jie nusitempė jį už vynuogyno ir nužudė. Ką gi su jais darys vynuogyno savininkas? ¹⁶ Jis ateis ir išžudys tuos ūkininkus, o vynuogyną atiduos kitiems“. Klausytojai tarė: „Neduok, Dieve!“ ¹⁷ Bet Jėzus, žvelgdamas į juos, paklausė: „O ką reiškia šitas Rašto posakis:

**Akmuo, kurį statytojai atmetė, tapo kertiniu akmeniu? ...*

¹⁸ Kas tiktai kris ant šito akmens, suduš, o ant ko tas akmuo užgrius, tą su-triuškins“.

¹⁹ Aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai buvo benorį dar tą pačią valandą jį suimti, bet pabijojo žmonių. Mat jie suprato, kad šis palyginimas buvo jiems taikomas.

Dievas ir ciesaorius

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰ Jie patys ėmė Jėzų sekti ir siuntinėjo šnipus, apsimetančius teisuo-liais, kad, nutvėrę kokį jo žodį, galėtų įskusti jį vyresnybei ir perduoti valdytojui. ²¹ Taigi jie klausė jį: „Mokytojai, mes žinome, kad tu teisingai kalbi ir mokai. Tu nepaisai žmonių laipsnių, bet mokai Dievo kelio, paisydamas teisybės. ²² Pasakyk, ar mums valia mokėti ciesaorius jų mokesčius, ar ne?“ ²³ Matydamas jų klastą, Jėzus tarė jiems: ²⁴ „Parodykite man denarą. Kieno atvaizdas ir įrašas jame?“ Jie atsakė: „Ciesaoriaus“. ²⁵ Tada jis tarė: „Kas ciesaoriaus, atiduokite ciesaoriui, o kas Dievo – Dievui“.

²⁶ Taip jiems nepavyko žmonių aki-vaizdoje sugauti jo kalboje. Stebėda-miesi jo atsakymu, jie nutilo.

^{19,46} Iz 56,7

^{19,47} Lk 21,37

^{20,9} Iz 5,1

^{20,17} Ps 118,22

Mirusiųjų prisikėlimas

(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷ Pas jį atėjo sadukiejų, kurie *neigia mirusiųjų prisikėlimą, ir paklausė: ²⁸ „Mokytojau, *Mozė yra mums parašęs: *Jei kieno vedęs brolis numirtų bevaikis, tuomet jo brolis tegul veda našlę ir pažadina savo broliui palikuonių.* ²⁹ Taigi yra buvę septyni broliai. Pirmasis vedė žmoną ir mirė bevaikis. ³⁰ Ją vedė antrasis, ³¹ paskui trečiasis ir paeiliui visi septyni, ir mirė nepalikdami vaikų. ³² Galiausiai mirė ir ta moteris. ³³ Kurio gi žmona ji bus, kai mirusieji prisikels? Juk ji yra buvusi visų septynių žmona!“

³⁴ Jėzus jiems atsakė: „Šio pasaulio vaikai veda ir teka, ³⁵ o kurie pasirodys verti dalyvauti aname pasaulyje ir mirusiųjų prisikėlime, tie neves ir netekės. ³⁶ Nebegalės jie ir mirti, nes būdami prisikėlimo vaikai, bus tolygūs angelams ir bus Dievo vaikai. ³⁷ O kad mirusieji prisikels, mini ir Mozė pasakojime apie krūmą, *kur jis Viešpatį vadina *Abraomo Dievu, Izaoko Dievu ir Jokūbo Dievu.* ³⁸ Juk Dievas nėra mirusiųjų Dievas, bet gyvųjų, nes visi jam gyvena“.

³⁹ Tuomet kai kurie Rašto aiškintojai atsiliepė: „Mokytojau, tu gerai išaiškina!“ ⁴⁰ Ir daugiau niekas nebedrįso jo klausinėti.

Mesijas ir Dovydas

(Mt 22,41-45; Mk 12,35-37)

⁴¹ Jėzus pats juos paklausė: „Kodėl sakoma, jog Mesijas esąs Dovydo sūnus?

⁴² Juk pats Dovydas Psalmių knygoje kalba:

**Viešpats tarė mano Viešpačiui:
Sėskis mano dešinėje,*

*⁴³ aš patiesiu tavo priešus
tarsi pakoję po tavo kojų‘.*

^{20,27} *Apd 23,8*^{20,28} *1st 25,5*^{20,37} *Iš 3,6*^{20,42-43} *Ps 110,1*

⁴⁴ Taigi Dovydas vadina jį ‘Viešpačiu’, – kaip tada jis gali būti jo sūnus?!”

Prieš Rašto aiškintojus

(Mt 23,6-7; Mk 12,38-40)

⁴⁵ Visiems žmonėms girdint Jėzus tarė mokiniams: ⁴⁶ „Saugokitės Rašto aiškintojų, kurie mėgsta vaikščioti su ilgais drabužiais, būti sveikinami tur-gavietėse, užimti pirmuosius krėslus sinagogose ir garbės vietas vaišėse. ⁴⁷ Jie ryja našlių namus ir dangstosi il-gomis maldomis. Todėl jų laukia itin griežtas teismas“.

Našlės skatikas

(Mk 12,41-44)

21 Pakėlęs akis, Jėzus išvydo tur-tuolius, dedančius savo dova-nas į aukų skrynią. ² Jis pamatė ir vieną vargšę našlę, kuri įmetė du smulkius pinigėlius*. ³ Ir jis tarė: „Iš tiesų sa-kau jums, šita neturtinga našlė įme-tė daugiau už visus. ⁴ Anie visi metė į aukų skrynią iš to, kas jiems atlieka, o ji iš savo neturto įmetė viską, ką turėjo pragyvenimui“.

Būsimosios nelaimės

(Mt 24,1-14; Mk 13,1-13; Mt 10,17-22;

Jn 16,1-2)

⁵ Kai kuriems kalbant apie šventyklą, kad ji išpuošta gražiais akmenimis bei dovanomis, Jėzus prabilo: ⁶ „Ateis die-nos, kai iš to, ką matote, neliks akmens ant akmens, viskas bus išgriauta“. ⁷ Jie paklausė: „Mokytojau, kada šitai įvyks? Ir koks bus ženklas, kada tai prasidės?“

⁸ Jis pasakė: „Žiūrėkite, kad nebū-tumėte suklaidinti, nes daugelis ateis, prisidengę mano vardu, ir sakys: ‘Tai aš!’ – ir: ‘Atėjo metas!’ Jūs neikite pas-kui juos! ⁹ O kai išgirsite apie karus ir maištus, nenusigąskite. Visa tai turi pirmiau įvykti, bet dar negreit galas“.

^{21,2} Pažod.: „leptonus“

¹⁰ Ir dar sakė: „Tauta sukils prieš tautą ir karalystė prieš karalystę. ¹¹ Šen ir ten bus didelių žemės drebėjimų, ligų ir badmečių. Bus baisenybių ir didelių ženklų iš dangaus.

¹² Pirmiausia žmonės pakels prieš jus rankas ir ims jus persekioti. Dėl mano vardo tāsys jus po sinagogas ir kalėjimus, vedžios pas karalius ir valdytojus. ¹³ Tada jums bus proga liudyti.

¹⁴ *Taigi įsidėkite sau į širdis iš anksto negalvoti, kaip ginsitės; ¹⁵ aš jums duosiu tokios iškaltos bei išminties, kad negalės nei atsispirti, nei prieštarauti nė vienas jūsų priešininkas.

¹⁶ Jus išdavinės tėvai, broliai, giminės ir draugai; kai kuriuos net žudys. ¹⁷ Visi jūsų nekės dėl mano vardo. ¹⁸ Vis dėlto nė plaukas nuo jūsų galvos nenukris. ¹⁹ Savo ištverme jūs išlaikysite savo gyvybę.

Jeruzalės likimas

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

²⁰ Kai matysite Jeruzalę, supamą kariuomenės, žinokite, jog prisiartino jos nuniokojimas. ²¹ Tuomet, kas bus Judėjoje, tebėga į kalnus, kas mieste, teišeina iš jo, kas apylinkėse, tenegrįžta. ²² Tai bus *baismės dienos, kad išsipildytų Raštai. ²³ Vargas nėsčioms ir žindančioms tomis dienomis!

Baisi nelemtis užklups kraštą ir rūstybė šią tautą. ²⁴ Žmonės kris nuo kalvijo ašmenų ir bus išvaryti nelaisvėn į įvairius kraštus, o Jeruzalę mindžios pagonys, kol baigsis pagonių laikai.

Žmogaus Sūnaus atėjimas

(Mt 24,29-35; Mk 13,24-31)

²⁵ Bus *ženklų saulėje, mėnulyje ir žvaigždėse, o žemėje tautos blaškysis, gąsdinamos baisaus audringos jūros šniokštimo. ²⁶ Žmonės džiūs iš baimės,

^{21,14-15} Lk 12,11-12

^{21,22} Oz 9,7

^{21,25} Iz 13,10; Ez 32,7; Jl 3,4; Apr 6,12-13

laukdami to, kas turės ištikti pasaulį, nes *dangaus galybės bus sukrėstos.

²⁷ Tuomet žmonės išvys *Žmogaus Sūnų, ateinantį debesyje su didžia galybe ir garbe. ²⁸ Kai visa tai prasidės, atsitieskite ir pakelkite galvas, nes jūsų išdavimas arti.

²⁹ Ir jis jiems pasakė palyginimą: „Stebėkite figmedį bei kitus medžius.

³⁰ Kai jie ima sprogti, jūs žinote arti esant vasarą. ³¹ Taip pat pamatė tai dedantis, žinokite, kad Dievo karalystė arti. ³² Iš tiesų sakau jums: nepraeis ši karta, iki visa tai įvyks. ³³ Dangus ir žemė praeis, o mano žodžiai nepraeis.

³⁴ Saugokitės, kad jūsų širdis nebūtų apsunkusi nuo svaigalų, girtybės ir kasdienių rūpesčių, kad toji diena neužkluptų jūsų netikėtai. ³⁵ It žabangai ji užgrius visus žemės gyventojus. ³⁶ Todėl visą laiką budėkite ir melskitės, kad pajėgtumėte išvengti visų būsimųjų nelaimių ir atsilaikyti Žmogaus Sūnaus akiavaizdoje“.

³⁷ Taip Jėzus *dienomis mokydavo šventykloje, o naktis praleisdavo vadinamajame Alyvų kalne. ³⁸ Ir nuo ankstyvo ryto visi žmonės rinkdavosi jo pasiklausti šventykloje.

Suokaltis prieš Jėzų

(Mt 26,1-5.14-16; Mk 13,1-2.10-11;

Jn 11,47-53)

22 Buvo arti *Neraugintosios duonos šventė, vadinama Velykomis*. ² Aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai ieškojo būdo nužudyti Jėzų, tačiau bijojo liaudies.

³ O šėtonas įėjo į Judą, vadinamą Iskarijotą, vieną iš Dvylikos. ⁴ Tas nuėjęs tarėsi su aukštaisiais kunigais ir sargybos viršininkais, kaip jį išduoti. ⁵ Šie

^{21,26} Iz 34,4

^{21,27} Dan 7,13; Apr 1,7

^{21,37} Lk 19,47

^{22,1} Iš 12,1-27

^{22,1} ST Pascha.

apsidžiaugė ir sutarė duoti jam pinigų. ⁶Judas apsiėmė ir pradėjo ieškoti prōgos išduoti jiems Jėzų taip, kad minia nesužinotų.

Paskutinė vakarienė

(Mt 26,17-28; Mk 14,12-25; 10,43-44; Jn 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

⁷Taip atėjo Neraugintosios duonos diena, kada reikėjo pjauti Velykų avinėlį. ⁸Jėzus pasiuntė Petrą ir Joną, liepdamas: „Eikite ir paruoškite mums Velykų vakarienę“. ⁹Jie paklausė: „O kur norėtum, kad mes paruoštume?“ ¹⁰Jis atsakė: „Štai jums įeinant į miestą, jus pasitiks žmogus, vandens ąsočiu nešinas. Eikite paskui jį iki tų namų, į kuriuos jis užsuks, ¹¹ir sakykite namų šeimininkui: 'Mokytojas prašė paklausti: Kur menė, kurioje galėčiau su mokiniiais valgyti Velykų vakarienę?'“ ¹²Ir jis parodys jums didelį aukštutinį kambarį su baldais. Tenai ir paruoškite“. ¹³Nuėję jie rado viską, kaip Jėzus buvo sakęs, ir parengė Velykų stalą.

¹⁴Atėjus metui, Jėzus sėdo su apaštalais prie stalo. ¹⁵Ir tarė jiems: „Trokščiau troškau valgyti su jumis šią Velykų vakarienę prieš kentėdamas. ¹⁶Sakau jums, nuo šiol aš daugiau jos nebevalgysiu, kolei ji išsipildys Dievo karalystėje“. ¹⁷Paėmęs taurę, jis padėkojo ir tarė: „Imkite ir dalykitės. ¹⁸Sakau jums, nuo šiol aš nebegersiu vynuogių vaisiaus, kolei ateis Dievo karalystė“.

¹⁹Ir paėmęs duonos, jis padėkojo, laužė ją ir davė apaštalams, tardamas: „Tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas. Tai darykite mano atminimui“. ²⁰Lygiai taip po vakarienės jis paėmė taurę, sakydamas: „Ši taurė yra *Naujoji Sandora mano kraujyje, kuris už jus išliejamas.

²¹Bet štai *mano išdavėjo ranka yra kartu su manąja ant stalo. ²²Žmogaus

Sūnus, tiesa, eina, kaip jam nustatyta, bet vargas tam žmogui, kuris jį išduoda!“ ²³Tuomet apaštalai pradėjo teirautis vienas kito, kas gi iš jų galėtų šitai padaryti.

²⁴*Tarp jų kilo ginčas, kuris iš jų galėtų būti laikomas didžiausiu. ²⁵Bet *Jėzus jiems pasakė: „Pagonių tautų karaliai engia jas ir jų valdovai liepia vadinti save geradariais. ²⁶Jūs taip nedarykite. *Kas vyriausias tarp jūsų, tebūnie tarsi mažiausias, o viršininkas tebūnie lyg tarnas. ²⁷Katras yra vyresnis – kuris sėdi už stalo ar kuris jam patarnauja? Argi ne tas, kuris sėdi?! O *aš tarp jūsų esu kaip tas, kuris patarnauja.

²⁸Jūs ištvėrėte su manimi mano išbandymuose, ²⁹todėl aš jums skiriu valdyti karalystę, kaip ir man yra ją skyręs Tėvas. ³⁰Mano karalystėje jūs valgysite ir gersite už mano stalo ir *sėdėsite sostuose, teisdami dvylika Izraelio giminių.

Perspėjimas Petriui

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Jn 13,36-38)

³¹Simonai, Simonai! Štai šėtonas pareikalavo persijoti jus tarsi kviečius. ³²Bet aš meldžiausi už tave, kad tavasis tikėjimas nesusvyruotų; o tu su tvirtėjęs stiprink brolius!“ ³³Petras atsiliepė: „Viešpatie, aš pasiruošęs kartu su tavimi eiti ir į kalėjimą, ir į mirtį!“ ³⁴Bet Jėzus atsakė: „Sakau tau, Petrai: dar gaidžiui šianakt nepragydis, tu tris kartus išsiginsi mane pažįstas“.

³⁵Jis paklausė juos: „Ar jums ko nors trūko, *kai aš jus buvau išsiuntęs be piniginės, be krepšio ir be apavo?“ Jie atsakė: „Nieko netrūko“. ³⁶Tada jis tęsė:

^{22,24} Mt 18,1; Mk 9,34; Lk 9,46

^{22,25-26} Mt 20,25-27; Mk 10,42-44

^{22,26} Mt 23,11; Mk 9,35

^{22,27} Jn 13,12-15

^{22,30} Mt 19,28

^{22,35} Mt 10,9-10; Mk 6,8-9; Lk 9,3; 10,4

^{22,20} Jer 31,31-34

^{22,21} Ps 41,10

„Dabar, kas turi piniginę, tepasiima ją, taip pat ir krepšį, o kas neturi kalavijo, teparduoda apsiaustą ir tenusiperka.³⁷ Sakau jums, manyje privalo išsipildyti, kas parašyta: **Jis bus priskaitytas prie piktadarių*; tai, kas man nustatyta, jau eina į pabaigą.“³⁸ Apaštalai tarė: „Viešpatie, štai čia pora kalavijų“. Jis atsakė: „Gana!“

Jėzus Getsemanėje

(Mt 26,30-36-46; Mk 14,26-32-42;

Jn 18,1-2)

³⁹ Išėjęs iš ten, Jėzus savo įpročiu pasuko į Alyvų kalną. Įkandin nuėjo ir mokiniai. ⁴⁰ Atėjus į vietą, jis įspėjo: „Melskitės, kad nepakliūtumėte į pagundą!“

⁴¹ Jis atsitolino nuo jų maždaug per akmens metimą ir atsiklaupęs ėmė melstis: ⁴² „Tėve, jei nori, atimk šitą taurę nuo manęs, tačiau tebūna ne mano, bet tavo valia!“ ⁴³ Jam pasirodė iš dangaus angelas ir jį sustiprino. ⁴⁴ Mirtino sielvarto apimtas, jis dar karščiau meldėsi. Jo prakaitas pėsidarė tarsi tiršto kraujo lašai, varvantys žemėn.*

⁴⁵ Atsikėlęs po maldos, jis atėjo pas mokinius ir rado juos iš liūdėsio užmigusius. ⁴⁶ Jis tarė jiems: „Kodėl miegate? Kelkitės ir melskitės, kad nepakliūtumėte į pagundą!“

Jėzaus suėmimas

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Jn 18,3-11)

⁴⁷ Jam bekalbant, pasirodė būrys, o priekyje ėjo vienas iš Dvylikos – Judas. Jis prisiartinio prie Jėzaus jo pabučiuoti. ⁴⁸ Jėzus jam tarė: „Judai, pabučiavimu tu išduodi Žmogaus Sūnų?“ ⁴⁹ Jėzaus bičiuliai, matydami, kas bus, paklausė: „Viešpatie, gal kirsti kalavijų?“ ⁵⁰ Vienas iš jų puolė vyriausiojo kunigo tarną ir nukirto jam dešinę

ausį. ⁵¹ Bet Jėzus sudraudė: „Liaukitės! Gana!“ Ir, palietęs tarno ausį, išgydė ją.

⁵² Atėjusiems jo suimti aukštiesiems kunigams, šventyklos apsaugos viršininkams ir seniūnams jis pasakė: „Ar aš koks plėšikas, kad išėjote prieš mane su kalavijais ir vėzdais?!“ ⁵³ Kai būdavau kasdien su jumis šventykloje, jūs nepakėlėte prieš mane rankos. Taip! Dabar atėjo jūsų valanda, tamsybių siautėjimas“.

Petras išsigina Jėzaus

(Mt 26,69-75; Mk 14,66-72;

Jn 18,15-18.25-27)

⁵⁴ Suėmę Jėzų, jie nusivedė jį ir atvedė į vyriausiojo kunigo rūmus. Petras sekė iš tolo. ⁵⁵ Kiemo viduryje žmonės susikūrė ugnį ir susėdo ratu. Petras atsisėdo kartu.

⁵⁶ Viena tarnaitė, pamačiusi jį sėdintį prieš šviesą, įsižiūrėjo ir pasakė: „Ir šitas buvo kartu su juo“. ⁵⁷ Bet jis išsigynė: „Moterie, nepažįstu jo!“ ⁵⁸ Netrukus kažkas kitas, jį pamatęs, tarė: „Ir tu esi iš jų“. Petras atkirto: „Ką tu, žmogau! Tik jau ne aš!“ ⁵⁹ Maždaug po valandos dar kažin kas ėmė atkakliai tvirtinti: „Tikrai šitas buvo su juo! Juk jis galilėjietis!“ ⁶⁰ Petras atsakė: „Žmogau, aš nesuprantu, ką tu sakai“. Ir tuoj pat, dar jam kalbant, pragydo gaidys. ⁶¹ Tuomet Viešpats atsigrėžė ir pažvelgė į Petrą. Petras atsiminė jam pasakytą Viešpaties žodį: „Dar gaidžiui nepragydyti, šiandien tu tris kartus manęs išsiginsi“. ⁶² Jis išėjo laukan ir karčiai pravirko.

Jėzus teismo taryboje

(Mt 26,57-68; Mk 14,53-65)

⁶³ Jėzų saugantys vyrai tyčiojosi iš jo ir mušė. ⁶⁴ Uždengę jam akis*, jie klausinėjo: „Pranašauk, kas tave užgavo!“ ⁶⁵ Ir visaip kitaip įžeidinėjo jį.

^{22,53} Lk 19,47; 21,37

^{22,64} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „daužė jį per veidą...“

^{22,37} Iz 53,12

^{22,44} Kai kuriuose rankr. eil. 43-44 praleistos.

⁶⁶ Rytui išaušus, susirinko tautos seniūnai, aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai. Jie atsivesdino Jėzų į savo tarybą ⁶⁷ ir reikalavo: „Jei tu Mesijas, tai prisipažink mums!“ Jėzus atsiliepė: „Jeigu jums ir pasakysiu, vis tiek manim netikėsite, ⁶⁸ o jei paklausiu, man neatsakysite“. ⁶⁹ Tačiau nuo šio meto Žmogaus Sūnus sėdės Dievo Galybės dešinėje“. ⁷⁰ Tada jie visi sujudo klausti: „Tai tu esi Dievo Sūnus?“ O jis atsakė: „Jūs pasakėte, kad Aš Esu!“ ⁷¹ Tuomet jie tarė: „Kam dar mums liudytojai?! Mes girdėjome iš jo paties lūpų!“

Jėzus pas Pilotą

(Mt 27,1-2.11-14; Mk 15,1-5; Jn 18,29-38)

23 Visas susirinkimas atsistojo ir nusivedė Jėzų pas Pilotą. ² Ten jie ėmė jį skusti, sakydami: „Mes nustatėme, kad šitas kiršina mūsų tautą ir draudžia mokėti ciesoriui mokesčius. Jis tvirtina esąs Mesijas ir karalius“. ³ Tada Pilotas paklausė: „Ar tu esi žydų karalius?“ Jėzus jam atsakė: „Tu pasakei“. ⁴ Pilotas tarė aukštiesiems kunigams ir miniai: „Aš nerandu šitame žmoguje jokios kaltės“. ⁵ Bet jie vis atkakliau tvirtino: „Jis savo mokslo kursto tautą visoje Judėjoje, nuo Galilėjos iki čia“. ⁶ Tai išgirdęs, Pilotas paklausė, ar tas vyras galilėjietis. ⁷ Sužinojęs, kad Jėzus iš Erodo valdų, pasiuntė jį pas Erodą; kuris irgi buvo toms dienomis Jeruzalėje.

Pas Erodą

⁸ Erodas, pamatęs Jėzų, labai apsidžiaugė. Mat jis jau pirmiau norėjo jį išvysti, nes buvo apie jį girdėjęs ir tikėjosi pamatysiąs jį darantį kokį nors stebuklą. ⁹ Jis ėmė jį visaip klausinėti, bet Jėzus jam neatsakinėjo. ¹⁰ Tuo tarpu aukštieji kunigai ir Rašto aiškinto-

jai apstoję be paliovos jį kaltino. ¹¹ Tada Erodas su savo palyda Jėzų paniekino ir išjuokė. Paskui, aprenkęs jį baltu drabužiu, pasiuntė atgal Pilotui. ¹² Tą dieną Erodas ir Pilotas tapo draugais, o seniau jie pykosi.

Vėl pas Pilotą

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Jn 18,38-19,16)

¹³ Pilotas, sušaukęs aukštuosius kunigus, seniūnus ir liaudį, ¹⁴ pareiškė: „Jūs atvedėte man šį žmogų, kaltindami jį liaudies kurstymu. Bet aš, jį apklausęs jūsų akyse, neradau nė vienos jam priimamos kaltės; ¹⁵ taip pat ir Erodas, nes sugrąžino jį atgal. Taigi jis nėra padaręs nieko, kas būtų verta mirties bausmės. ¹⁶ Tad aš nuplakdinsiu jį ir paleisiu“. ¹⁷ Tuomet jie visi ėmė šaukti: „Mirtis šitam! Paleisk mums Barabą!“ ¹⁸ O Barabas buvo patekęs į kalėjimą už kažkokį maištą mieste ir žmogžudystę. ¹⁹ Norėdamas paleisti Jėzų, Pilotas dar kartą kreipėsi į juos, ²⁰ bet jie nesiliovė šaukti: „Ant kryžiaus, ant kryžiaus jį!“ ²¹ Tada jis trečią kartą klausė: „O ką gi pikta jis yra padaręs? Aš jame neradau nieko, už ką vertėtų mirtimi bausti. Taigi nuplakdinsiu jį ir paleisiu“. ²² Tačiau jie, garsiai šaukdami, vis nesiliovė reikalauti, kad jis būtų prikalts prie kryžiaus, ir jų šauksmai ėjo vis smarkyn.

²³ Tada Pilotas nusprendė patenkinti jų reikalavimą. ²⁴ Jis paleido jiems įkalintąjį už maištą ir žmogžudystę, kaip jie prašė, o Jėzų atidavė jų valiai.

Kryžiaus kelias

(Mt 27,31-34; Mk 15,20-23; Jn 19,17)

²⁵ Vesdami Jėzų, jie sulaukė Kirėnės gyventoją Simoną, grįžtantį iš laukų, ir uždėjo jam ant pečių kryžių, kad neštų jį paskui Jėzų. ²⁶ Jį lydėjo didelis būrys

^{22,68} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „ir manęs nepaleisite“.

^{23,16} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 17: „Mat per šventes jis buvo įpratus paleisti vieną kalinį“.

liaudies ir daug moterų, kurios verkė jo ir aimanavo. ²⁸ Atsigręžęs į jas, Jėzus prabilo: „Jeruzalės dukros! Verkite ne manęs, bet verčiau savęs ir savo vaikų! ²⁹ Ateis dienos, kai sakys: 'Laimingos nevaisingosios! Laimingos negimdžiusios ir nežindžiusios!' ³⁰ *Tada bus sakoma kalnams: 'Griūkite ant mūsų!' – ir kalvoms: 'Pridenkite mus!' ³¹ Jeigu šitaip daro žaliai medžiui, tai kas gi laukia sausuolio?“

³² Kartu su juo buvo vedami žudyti du piktadariiai.

Nukryžiuojamas ir patyčios

(Mt 27,35-43; Mk 15,24-32; Jn 19,17-24)

³³ Atėję į vietą, kuri vadinasi „Káukolė“, jie prikėlė ant kryžiaus Jėzų ir du piktadarius – vieną jam iš dešinės, antrą iš kairės. ³⁴ Jėzus meldėsi: „Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką darą“. Kareiviai ^{*}pasidalijo jo drabužius, mesdami burtą.

³⁵ Žmonės stovėjo ir žiūrėjo. Seniūnai tyčiodamiesi kalbėjo: „Kitus išgelbėdavo, tegul pats išsigelbi, jei jis – Dievo išrinktasis Mesijas!“ ³⁶ Iš jo juokėsi ir kareiviai, priedami, paduodami jam ^{*}perrūgusio vyno ³⁷ ir sakdami: „Jei tu žydu karalius – gelbėkis pats!“ ³⁸ Viršum jo buvo užrašas*: „Šitas yra žydu karalius“.

Atsivertęs nusikaltėlis

(Mt 27,44; Mk 15,32)

³⁹ Vienas iš nukryžiuotųjų nusikaltėlių ėmė įžeidinėti Jėzų: „Argi tu ne Mesijas? Išgelbėk save ir mus!“ ⁴⁰ Antrasis sudraudė jį: „Ir Dievo tu nebijai, kentėdamas tą pačią bausmę! ⁴¹ Juk mudu teisingai gavome, ko mūsų darbai verti, o šitas nieko bloga nėra padaręs“.

⁴² Ir jis tarė: „Jėzau, prisimink mane, kai ateisi į savo karalystę!“ ⁴³ Jėzus jam atsakė: „Iš tiesų sakau tau: šiandien su manimi būsi rojuje“.

Jėzaus mirtis

(Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Jn 19,25-37)

⁴⁴ Buvo apie šeštą valandą, kai visą kraštą apgaubė tamsa ir buvo tamsu iki devintos valandos, ⁴⁵ saulei užtemus. Šventovės ^{*}uždanga perplyšo pusiau. ⁴⁶ O Jėzus galingu balsu sušuko: „Tėve, ^{*}į tavo rankas atiduodu savo dvasią“. Ir su tais žodžiais numirė.

⁴⁷ Šimtininkas, matydamas, kas buvo įvykę, pradėjo garbinti Dievą ir tarė: „Iš tiesų šitas žmogus buvo teisusis!“ ⁴⁸ Ir visa minia, susirinkusi pažiūrėti reginio ir pamačiusi, kas įvyko, skirstėsi, mušdamasi į krūtinę.

⁴⁹ Atstu stovėjo visi Jėzaus pažįstami ir ^{*}moterys, jį atlydėjusios iš Galilėjos. Jos viską matė.

Laidojimas

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Jn 19,38-42)

⁵⁰ Ir štai atėjo vienas vyras, vardu Juozapas, teismo tarybos narys, geras ir teisus žmogus, ⁵¹ kuris nebuvo pritaręs kitų teismo narių sprendimui ir poelgiui. Jis buvo kilęs iš žydu miesto Arimatėjos ir gyveno, laukdamas Dievo karalystės. ⁵² Taigi Juozapas nuėjo pas Pilotą ir paprašė Jėzaus kūno. ⁵³ Paskui nuėmė kūną nuo kryžiaus, įvyniojo į drobulę ir paguldė uoloje iškaltame kapo rūsyje, kuriame dar niekas nebuvo laidotas. ⁵⁴ Visa tai dėjosi Pasirengimo dieną, jau beprasidedant šabui.

⁵⁵ Lydinčios moterys, kurios buvo atėjusios su Jėzumi iš Galilėjos, apžiūrėjo kapą ir matė, kaip buvo paguldytas jo kūnas kape.

^{23,30} Oz 10,8; Apr 6,16

^{23,34} Ps 22,19

^{23,36} Ps 69,22

^{23,38} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „užrašas graikų, lotynų ir hebrajų raidėmis“.

^{23,45} Iš 26,31-33

^{23,46} Ps 31,6

^{23,49} Lk 8,2-3

⁵⁶ Sugrįžusios nuo kapo, jos paruošė kvepalų ir tepalų, *o šabo dieną ilsėjosi, kaip reikalavo Įstatymas.

Tuščias kapas

(Mt 28,1-8; Mk 16,1-8; Jn 20,1-10)

24 Pirmąją savaitės dieną, rytui auštant, moterys atėjo prie kapo, nešdamosi paruoštus tepalus. ²Jos rado akmenį nuritintą nuo kapo, ³o įėjusios vidun, neberado Viešpaties Jėzaus kūno. ⁴Jos sutriko ir nežinojo, ką daryti, bet štai prisiartinio du vyrai spindinčiais drabužiais. ⁵Moterys išsigando ir nuleido žemyn akis, o tie vyrai prabilo: „Kam ieškote gyvojo tarp mirusiųjų? ⁶*Nėra jo čia, jis prisikėlė! Atsiminkite, ką jis yra jums sakęs, būdamas Galilėjoje: ⁷Žmogaus Sūnus turi būti atiduotas į nusidėjėlių rankas ir nukryžiuotas, o trečią dieną prisikelti!“ ⁸Tuomet jos prisiminė Jėzaus žodžius. ⁹Moterys sugrįžo nuo kapo ir viską pranešė Vienuolikai ir visiems kitiems. ¹⁰Tai buvo Marija Magdalena, Joana, Jokūbo motina Marija; jos ir jų draugės papasakojo tai apaštalams. ¹¹Tas pranešimas jiems pasirodė esąs tuščios šnekos, ir jie moterimis netikėjo.

¹²Vis dėlto Petras pašokęs nubėgo prie kapo. Žvilgtelėjo pasilenkęs ir mato tiktai drobules. Jis grįžo atgal, be galo stebėdamasis tuo, kas buvo atsitikę.

Pakeliui į Emausą

(Mk 16,12-13)

¹³Ir štai tą pačią dieną du [mokiniai] keliavo į kaimą už šešiasdešimt stadijų nuo Jeruzalės, vadinamą Emausu. ¹⁴Jie kalbėjosi apie visus tuos įvykius. ¹⁵Jiems taip besikalbant ir besiginčijant, prisiartinio pats Jėzus ir ėjo kartu.

¹⁶Jų akys buvo lyg migla aptrauktos, ir jie nepažino jo. ¹⁷O Jėzus paklausė: „Apie ką kalbate, eidami keliu?“ Tie nuliūdę sustojo.

¹⁸Vienas jų, vardu Kleopas, atsakė jam: „Nejaugi tu būsi vienintelis ateivis Jeruzalėje, nežinantis, kas joje šiomis dienomis atsitiko!“ ¹⁹Jėzus paklausė: „O kas gi?“ Jie tarė jam: „Su Jėzumi Nazarėnu, kuris buvo pranašas, galingas darbais ir žodžiais Dievo ir visos tautos akyse. ²⁰Aukštieji kunigai ir mūsų vadovai pareikalavo jam mirties bausmės ir atidavė jį nukryžiuoti. ²¹O mes tikėjomės, kad jis atpirksias Izraelį. Dabar po viso to jau trečia diena, kaip tai atsitiko. ²²Be to, kai kurios mūsų šakos moterys mus sutrikdė. Anksti rytą jos buvo nuėjusios pažiūrėti kapo ²³ir nerado jo kūno. Jos sugrįžo ir papasakojo regėjusios pasirodžiusius angelus, kurie sakė Jėzų esant gyvą. ²⁴Kai kurie mūsų šakiai buvo nuėję pas kapą ir rado viską, kaip moterys sakė, bet jo paties nematė“.

²⁵Jėzus jiems tarė: „O jūs, neišmanėliai! Kokios nerangios jūsų širdys tikėti tuo, ką yra skelbę pranašai! ²⁶Argi Mesijas neturėjo viso to iškentėti ir įžengti į savo garbę?“ ²⁷Ir, pradėjęs nuo Mozės, primindamas visus pranašus, jis aiškino jiems, kas visuose Raštuose apie jį pasakyta.

²⁸Jie prisiartinio prie kaimo, į kurį keliavo, o Jėzus dėjosį einąs toliau. ²⁹Bet jie privertė jį pasilikti, prašydami: „Pasilik su mumis! Jau vakaras arti, diena jau besibaigianti...“ Tuomet jis užsuko pas juos. ³⁰Įsitaisęs su jais prie stalo, paėmė duoną, palaimino, laužė ir davė jiems. ³¹Tada jų akys atsivėrė, ir jie pažino Jėzų, bet jis pranyko jiems iš akių. ³²O jie kalbėjo: „Argi mūsų širdys nebuvo užsidegusios, kai jis kelyje mums kalbėjo ir atvėrė Raštų prasme?“

³³Jie tuoj pat pakilo ir sugrįžo į Jeruzalę. Ten rado susirinkusius

^{23,56} Iš 20,10; Jst 5,14

^{24,6-7} Mt 16,21; 17,22-23; 20,18-19; Mk 8,31; 9,31; 10,33-34; Lk 9,22; 18,31-33

Vienuolika su savo draugais, ³⁴ kurie sakė: „Viešpats tikrai prisikėlė ir pasirodė Simonui“. ³⁵ O jie papasakojo, kas jiems atsitiko kelyje ir kaip jie pažino Jėzų, kai jis laužė duoną.

Jėzus pasirodo mokiniams

(Jn 20,19-23)

³⁶ Jiems apie tai besikalbant, pats Jėzus atsirado tarp jų ir prabilo: „Ramybė jums!“ ³⁷ Virpėdami iš išgąščio, jie tarėsi matą dvasią. ³⁸ O jis paklausė: „Ko taip išsigandote, kodėl jūsų širdyse gimsta dvejonės?“ ³⁹ Pasižiūrėkite į mano rankas ir kojas. Juk tai aš pats! Palieskite mane ir įsitikinsite: dvasia juk neturi kūno nei kaulų, kaip matote mane turint“. ⁴⁰ Tai taręs, jis parodė jiems rankas ir kojas. ⁴¹ Jiems iš džiaugsmo vis dar netikint ir stebint, Jėzus paklausė: „Ar neturite čia ko nors valgyti?“ ⁴² Jie padavė jam gabalą keptos žuvies*. ⁴³ Jis paėmė ir valgė jų akyse*.

^{24,42} Kai kuriuose rankr. priduriama: „ir korį medaus“.

^{24,43} Kai kuriuose rankr. priduriama: „ir atidavė jiems likučius“.

⁴⁴ Paskui Jėzus tarė jiems: „Ar ne tokie buvo mano žodžiai, kuriuos jums kalbėjau dar būdamas su jumis: turi išsipildyti visa, kas parašyta apie mane Mozės Įstatyme, Pranašų knygose ir Psalmėse?“ ⁴⁵ Tuomet jis atvėrė jiems protą, kad jie suprastų Raštus, ⁴⁶ ir pasakė: „Yra parašyta, kad Mesijas kentės ir trečią dieną prisikels iš numirusių“ ⁴⁷ ir pradedant nuo Jeruzalės, jo vardu visoms tautoms bus skelbiama, kad atsiverstų ir gautų nuodėmių atleidimą. ⁴⁸ Jūs esate šių dalykų liudytojai. ⁴⁹ Ir štai aš atsiųsiu jums, *ką yra pažadėjęs mano Tėvas. Jūs pasilikite mieste, kol būsite apgaubti jėga iš aukštybių“.

Įžengimas į dangų

(Mk 16,19-20; Apd 1,9-14)

⁵⁰ *Jėzus nusivedė juos palei Betaniją ir iškėlęs rankas palaimino juos. ⁵¹ Laimindamas jis atsiskyrė nuo jų ir pakilo į dangų. ⁵² Jie pagarbino jį, paskui didelio džiaugsmo kupini sugrįžo į Jeruzalę. ⁵³ Jie nuolat lankė šventyklą ir šlovino Dievą.

^{24,49} Apd 1,4

^{24,50-51} Apd 1,9-11

EVANGELIJA PAGAL JONĄ

Evangelija pagal Joną (gr. *euaggelion kata iōannēn*, lot. *evangelium secundum joannem* / *io(h)annem*), pagal tradiciją priskiriama apaštalui Jonui, parašyta tarp 80 ir 90 m. po Kr.

Po įvadinės dalies (1,1–18) Jėzus apibūdinamas kaip tikėjimo objektas (1,19–4,54), aprašomas jo konfliktas su netikinčiaisiais (sk. 5–12), brolybė su tikinčiaisiais (sk. 13–17), mirtis ir prisikėlimas (sk. 18–20), apsiareiškimas mokiniams (sk. 21).

Pasakojimu norima sustiprinti krikščionių tikėjimą, jog Jėzus yra Mesijas ir Dievo Sūnus, tikras Dievas ir tikras žmogus.

Įžanga

1 Pradžioje buvo Žodis.
Tas Žodis buvo pas Dievą,
ir Žodis buvo Dievas.
² Jis pradžioje buvo pas Dievą.
³ Visa per jį atsirado,
ir be jo neatsirado nieko,
kas tik yra atsiradę.
⁴ Jame buvo gyvybė,
ir ta gyvybė buvo žmonių šviesa.
⁵ Šviesa spindi tamsoje,
ir tamsa jos neužgožė.
⁶ Buvo Dievo siųstas žmogus,
vardu *Jonas.
⁷ Jis atėjo kaip liudytojas,
kad paliudytų šviesą
ir kad visi per jį įtikėtų.
⁸ Jis pats nebuvo šviesa,
bet turėjo liudyti apie šviesą.
⁹ Buvo tikroji šviesa,
kuri apšviečia kiekvieną žmogų,
ir ji atėjo į šį pasaulį.
¹⁰ Jis buvo pasaulyje,
ir pasaulis per jį atsiradęs,
bet pasaulis jo nepažino.
¹¹ Pas savuosius atėjo,
o savieji jo nepriėmė.
¹² Visiems, kurie jį priėmė,
jis davė galią tapti Dievo vaikais –
tiems, kurie tiki jo varda,

¹³ kurie ne iš kraujo
ir ne iš kūno norų,
ir ne iš vyro norų,
bet iš Dievo užgimę.
¹⁴ Tas Žodis tapo kūnu
ir gyveno tarp mūsų;
mes regėjome jo šlovę –
šlovę Tėvo viengimio Sūnaus,
pilno malonės ir tiesos.
¹⁵ Jonas apie jį liudija ir šaukia:
„Čia tasai, apie kurį aš kalbėjau;
tas, kuris paskui mane ateis,
pirmiau už mane yra buvęs,
nes jis už mane pirmesnis“.
¹⁶ Tikrai iš jo pilnatvės
visi mes esame gavę
malonę po malonės.
¹⁷ Kaip Įstatymas duotas per Mozę,
taip tiesa ir malonė
atėjo per Jėzų Kristų.
¹⁸ Dievo niekas niekada
nėra matęs,
tiktai viengimis Sūnus – Dievas,
Tėvo prieglobstyje esantis,
mums jį atskleidė.

Jono liudijimas

¹⁹ Toks buvo Jono liudijimas, kai žydai
iš Jeruzalės atsiuntė pas jį kunigų ir le-
vitų paklausti: „Kas tu esi?“ ²⁰ Jis prisi-
pažino nesigindamas. Jis prisipažino:
„Aš nesu Mesijas!“ ²¹ Jie ir vėl klausė:

^{1,6} Mt 3,1; Mk 1,4; Lk 3,1-2

„Tai kas gi tu? Gal *Elijas?“ Jis atsakė: „Nel“ – „Tai gal tu *pranašas?“ Jis atsakė: „Nel“ ²² Tada jie tęsė: „Tai kas gi tu, kad mes galėtume duoti atsakymą tiems, kurie mus siuntė? Ką sakai apie save?“ ²³ Jis tarė:

* „Aš – tyruose šaukiančiojo balsas:

Taisykite Viešpačiui kelią! –

kaip yra kalbėjęs pranašas Izaijas“.

²⁴ Atsiųstieji buvo iš fariziejų. ²⁵ Jie dar jį klausinėjo: „Tai kam tu krikštiji, jei nesi nei Mesijas, nei Elijas, nei pranašas?“ ²⁶ Jonas jiems atsakė: „Aš krikštiju vandeniu. O tarp jūsų stovitas, kurio jūs nepažįstate, ²⁷ kuris po manęs ateis*; jam aš nevertas atrišti apavo dirželio“.

²⁸ Tai atsitiko Betanijoje, Užjordanėje, kur Jonas krikštijo.

Dievo Avinėlis

²⁹ Rytojaus dieną, matydamas ateinantį Jėzų, Jonas prabilo: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę! ³⁰ Čia tasai, apie kurį aš kalbėjau: po manęs ateis vyras, pirmiau už mane buvęs, nes jis pirmesnis už mane. ³¹ Aš jo nepažinojau, bet tam, kad jis būtų apreikštas Izraeliui, aš atėjau ir krikštiju vandeniu“. ³² Ir Jonas paliudijo: „Aš mačiau Dvasią, lyg balandį nusileidžiančią iš dangaus, ir ji pasiliko virš jo. ³³ Aš jo nepažinojau, bet tas, kuris mane pasiuntė krikštyti vandeniu, buvo pasakęs: 'Ant ko pamatysi nusileidžiančią ir pasiliekančią Dvasią, tas ir bus, kuris krikštys Šventąją Dvasią.' ³⁴ Aš tai mačiau ir liudiju, kad šitas yra Dievo Sūnus“.

Pirmieji mokiniai

³⁵ Kitą dieną tenai vėl stovėjo Jonas ir du jo mokiniai. ³⁶ Išvydęs ateinantį Jėzų, jis

tarė: „Štai Dievo Avinėlis!“ ³⁷ Išgirdę tuos žodžius, abu mokiniai nuėjo pas kvi Jėzų. ³⁸ O jis atsigrėžė ir, pamatęs juos sekančius, paklausė: „Ko ieškote?“ Jie atsakė: „Rabi (tai reiškia 'Mokytojai'), kur gyveni?“ ³⁹ Jis tarė: „Ateikite ir pamatysite“. Tada jiedu nuėjo, pamatė, kur jis gyvena, ir tą dieną praleido pas jį. Tai buvo apie dešimtą valandą. ⁴⁰ Vienas iš tų dviejų, kurie girdėjo Jono žodžius ir nuėjo su Jėzumi, buvo Simono Petro brolis Andriejus. ⁴¹ Jis pirmiausia susiieškojo savo brolių Simoną ir jam pranešė: „Radome Mesiją!“ (išvertus tai reiškia „Kristų“). ⁴² Ir nusivedė jį pas Jėzų. Jėzus pažvelgė į jį ir tarė: „Tu esi Simonas, Jono* sūnus, o vadinsiesi Kefas**“, tai reiškia Petras [uola].

⁴³ Dar kitą dieną, išvykdamas į Galilėją, Jėzus sutiko Pilypą ir jam tarė: „Sek paskui manel!“ ⁴⁴ Pilypas buvo kilęs iš Betsaidos, Andriejaus ir Petro gimtojo miesto. ⁴⁵ Pilypas susitiko Natanaelį* ir sako jam: „Radome tą, apie kurį rašė Mozė Įstatyme ir pranašai. Tai Jėzus iš Nazareto, Juozapo sūnus“. ⁴⁶ Natanaelis atšovė: „Ar iš Nazareto gali būti kas gero?!“ Pilypas atsakė: „Eik ir pasižiūrėk!“ ⁴⁷ Pamatęs ateinantį Natanaelį, Jėzus pasakė apie jį: „Štai tikras izraelitas, kuriame nėra klastos“. ⁴⁸ O Natanaelis jam sako: „Iš kur mane pažįsti?“ Jėzus atsakė: „Prieš pakviečiant tave Pilypui, aš mačiau tave po figmedžiu“. ⁴⁹ Natanaelis sušuko: „Rabi, tu Dievo Sūnus, tu Izraelio karalius!“ ⁵⁰ Jėzus atsakė: „Tu tiki, kadangi pasakiau tave matęs po figmedžiu? Tu pamatysi didesnių dalykų“. ⁵¹ Ir pridūrė: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: jūs matysite atsivėrusį dangų ir *Dievo angelus, kylančius ir nusileidžiančius ant Žmogaus Sūnaus“.

^{1,21} Mal 3,23

^{1,21} Jst 18,15.18

^{1,23} Iz 40,3

^{1,27} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „kuris buvo pirmiau už mane“.

^{1,42} Mt 16,17 – Jonas.

^{1,42} Plg. Mt 16,18.

^{1,45} Kitas Baltramiejaus vardas.

^{1,51} Pr 28,12

Vestuvės Kanoje

2 Trečią dieną Galilėjos Kanoje buvo vestuvės. Jose dalyvavo Jėzaus motina. ²Į vestuves taip pat buvo pakviestas Jėzus ir jo mokiniai. ³Išsibaičius vynui, Jėzaus motina jam sako: „Jie nebeturi vyno“. ⁴Jėzus atsakė: „O kas man ir tau, moterie? Dar neatėjo mano valanda!“ ⁵Jo motina tarė tarnams: „Darykite, ką tik jis jums lieps“. ⁶Ten buvo šeši akmeniniai indai žydų apsiplovimams, kiekvienas dviejų trijų saikų* talpos. ⁷Jėzus jiems liepė: „Pripilkite indus vandens“. Jie pripylė sklidinus. ⁸Tuomet jis pasakė: „Dabar semkite ir neškite stalo prievaizdui“. Tie nunešė. ⁹Paragavęs paversto vynu vandens ir nežinodamas, iš kur tai (nors tarnai, kurie sėmė vandenį, žinojo), prievaizdas pasišaukė jaunikų ¹⁰ir tarė jam: „Kiekvienas žmogus pirmiau stato geresnio vyno, o kai svečiai įgeria, tuomet prastesnio. O tu laikei gerąjį vyną iki šiolei“. ¹¹Tokią stebuklą pradžių Jėzus padarė Galilėjos Kanoje. Taip jis parodė savo šlovę, ir mokiniai įtikėjo jį. ¹²*Paskui jis su savo motina, broliais ir mokiniiais nukeliavo į Kafarnaumą. Ten jie pasiliko kelias dienas.

Prekiautojų išvaikymas

(Mt 21,12-13; Mk 11,11.15-17; Lk 19,45-46)

¹³Artėjant žydų *Velykoms*, Jėzus nukeliavo į Jeruzalę. ¹⁴Šventykloje jis rado prekiaujančių jaučiais, avimis, balandžiais ir prisėdusių pinigų keitėjų. ¹⁵Susukęs iš virvučių rimbą, jis išvijo visus juos iš šventyklos, išvarė avis ir jaučius, išbarstė keitėjų pinigus, išvartė jų stalus. ¹⁶Karvelių pardavėjams jis pasakė: „Pasiimkite savo paukščius ir iš mano Tėvo Namų nedarykite prekybos namų!“ ¹⁷Jo mokiniai prisiminė,

kad yra parašyta: **Uolumas dėl tavo Namų sugrauš mane.*

¹⁸Tuomet žydai kreipėsi į Jėzų, sakydami: „Kokį ženklą mums galėtum duoti, jog turi teisę taip daryti?“ ¹⁹Jėzus atsakė: „Sugriaukite šitą *šventyklą, o aš per tris dienas ją atstatysiu!“ ²⁰Tada žydai sakė: „Keturiasdešimt šešerius metus šventyklą statyta, o tu atstatysi ją per tris dienas?“ ²¹Bet jis kalbėjo apie savo kūno šventyklą. ²²Tik paskui, jam prisikėlus iš numirusių, mokiniai prisiminė jį apie tai kalbėjus. Jie įtikėjo Raštu ir Jėzaus pasakytais žodžiais.

²³Per Velykų šventės, jam būnant Jeruzalėje, daugelis įtikėjo jo vardu, matydami jo daromus ženklus. ²⁴Bet Jėzus, gerai visus pažindamas, jais nepasitikėjo. ²⁵Jam nereikėdavo, kad kas paliudytų apie žmogų. Jis pats žinojo, kas yra žmogaus viduje.

Jėzus ir Nikodemas

3 Buvo vienas fariziejus, vardu Nikodemas, žydų didžiūnas. ²Jis atėjo nakčia ir kreipėsi į Jėzų: „Rabi, mes suprantame, kad esi atėjęs nuo Dievo kaip Mokytojas, nes niekas negalėtų padaryti tokių ženklų, kokius tu darai, jeigu Dievas nebūtų su juo“. ³Jėzus atsakė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: jei kas neatgims iš aukštybės*, negalės regėti Dievo karalystės“.

⁴Nikodemas paklausė: „Bet kaip gali gimti žmogus, būdamas nebejaunas? Argi jis gali antrą kartą įeiti į savo motinos įsčias ir vėl užgimti?“ ⁵Jėzus atsakė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: kas negims iš vandens ir Dvasios, neįeis į Dievo karalystę.“

⁶Kas gimė iš kūno, yra kūnas, o kas gimė iš Dvasios, yra dvasia.

^{2,6} Pažod.: „metretų“.

^{2,12} Mt 4,13

^{2,13} Iš 12,1-27

^{2,13} ST – Pascha.

^{2,17} Ps 69,10

^{2,19} Mt 26,61; 27,40; Mk 14,58; 15,29

^{3,3} Arba: „iš naujo“.

⁷ Nesistebėk, jog pasakiau:
jums reikia atgimti iš aukštybės*.

⁸ Vėjas pučia*, kur nori;
jo ošimą girdi,
bet nežinai, iš kur ateina
ir kurlink nueina.

Taip esti ir su kiekvienu,
kuris gimė iš Dvasios*.

⁹ Nikodemas atsiliepė: „Kaip tai gali
būti?“ ¹⁰ Jėzus jam atsakė: „Tu esi Izra-
elio mokytojas ir šito nesupranti?

¹¹ Iš tiesų, iš tiesų sakau tau:
mes kalbame, ką žinome,
ir liudijame, ką matėme,
tik jūs nepriimate mūsų liudijimo.

¹² Jei netikite, man kalbant
apie žemės dalykus,
tai kaipgi tikėsite,
jei kalbėsiu jums apie
dangiškuosius?

¹³ Niekas nėra pakilęs į dangų,
kaip tik Žmogaus Sūnus,
kuris nužengė iš dangaus*.

¹⁴ Kaip *Mozė dykumoje iškelė žaltį,
taip turi būti iškeltas ir
Žmogaus Sūnus,

¹⁵ kad kiekvienas, kuris jį tiki,
turėtų amžinąjį gyvenimą“.

¹⁶ Dievas taip pamilo pasaulį,
jog atidavė savo viengimį Sūnų,
kad kiekvienas, kuris jį
tiki, nepražūtų.

bet turėtų amžinąjį gyvenimą.

¹⁷ Dievas juk nesiuntė savo
Sūnaus į pasaulį,

kad jis pasaulį pasmerktų,
bet kad pasaulis per jį
būtų išgelbėtas.

¹⁸ Kas jį tiki, tas nebus
pasmerktas,
o kas netiki, jau yra
nuteistas už tai,

kad netiki Dievo viengimio
Sūnaus*.

¹⁹ Teismo nuosprendis yra toksai:
atėjo šviesa į pasaulį,
bet žmonės labiau mylėjo
tamsą nei šviesą,
nes jų darbai buvo pikti.

²⁰ Kiekvienas nedorėlis
neapkenčia šviesos ir
neina į šviesą,
kad jo darbai aiškėn neišeitų.

²¹ O kas vykdo tiesą, tas
eina į šviesą,
kad išryškėtų, jog jo darbai
atlikti Dieve.

Paskutinis Jono liudijimas

²² Paskui Jėzus su mokiniais atėjo į Ju-
dėjos kraštą ir, ten su jais būdamas,
krikštydino. ²³ Taip pat ir Jonas krikš-
tijo Enone, netoli Salimo, nes ten buvo
daug vandens ir žmonės ten rinkdavo-
si krikštytis. ²⁴ *Tuomet Jonas dar ne-
buvo įmestas į kalėjimą.

²⁵ Tarp Jono mokinių ir vieno žydo
iškilo ginčas dėl apsivalymo apeigų.

²⁶ Tad jie atėjo pas Joną ir pranešė:
„Rabi, vyras, kuris buvo su tavimi Už-
jordanėje, kurį tu paliudijai, jis taip pat
ėmė krikštyti, ir visi bėga pas jį“. ²⁷ Jo-
nas atsakė:

„Žmogus negali nieko pasiimti,
jeigu nebus jam duota iš dangaus.

²⁸ Jūs patys galite man paliudyti, jog
esu sakęs: *Aš ne Mesijas! Aš siųstas
būti tik jo pirtaku.

²⁹ Kas turi sužadėtinę,
tas sužadėtinis,
o sužadėtinio bičiulis,
kuris šalia stovi ir girdi,
džiaugte džiaugiasi jaunikio balsu.
Šiam mano džiaugsmui dabar
jau nieko netrūksta.

^{3,7} Arba: „iš naujo“.

^{3,8} Arba: „dvasia dvelkia“.

^{3,13} Kai kuriuose rankr. priduriama: „ir yra
danguje“.

^{3,14} Sk 21,9

^{3,18} Pažod.: „netiki viengimio Dievo Sūnaus
vardo“.

^{3,24} Mt 14,3; Mk 6,17; Lk 3,19-20

^{3,28} Jn 1,20

³⁰ Jam skirta augti,
o man – mažėti“.

³¹ Kas iš aukštybių ateina,
tas už visus viršesnis,
o kas iš žemės gimė,
žemiškas pats ir žemiškai kalba.
Kas iš dangaus ateina,
tas už visus viršesnis.

³² Jis liudija, ką yra girdėjęs ir matęs,
tik niekas jo liudijimo neklauso.

³³ O kas jo liudijimą priima,
tas pripažįsta, jog Dievas
tiesakalbis,

³⁴ nes ką yra Dievas atsiuntęs,
tas kalba Dievo žodžius.
Dievas teikia jam Dvasią be saiko.

³⁵ Tėvas myli Sūnų
ir *visa yra atidavęs į jo rankas.

³⁶ Kas tiki Sūnų, turi
amžinąjį gyvenimą,
o kas nenori Sūnaus tikėti
– gyvenimo nematys;
virš jo kybo Dievo rūstybė.

Jėzus ir samariečiai

4 Sužinojęs, kad fariziejai išgirdo jį daugiau už Joną susilaukiant mokinių ir gausiau krikštijant ² (nors pats Jėzus nekrikštydavo, tik jo mokiniai), ³ Jėzus paliko Judėją ir vėl išėjo į Galilėją. ⁴ Jam reikėjo eiti per Samariją. ⁵ Taigi jis užsuko į Samarijos miestą, vadintą Sicharu, netoli nuo *lauko, kurį Jokūbas buvo davęs savo sūnui Juozapui. ⁶ Tenai buvo Jokūbo šulinys. Nuvargęs iš kelionės, Jėzus prisėdo palei šulinį. Buvo apie šeštą valandą.

⁷ Viena samarietė moteris atėjo semtis vandens. Jėzus ją paprašė: „Duok man gerti“. ⁸ (Tuo tarpu mokiniai buvo nuėję į miestą nusipirkti maisto.) ⁹ Samarietė atsakė: „Kaipgi tu, būdamas *žydas, prašai mane, samarietę, gerti?“ (Mat žydai neben-

drauja su samariečiais.) ¹⁰ Jėzus jai tarė:

„Jei tu pažintum Dievo dovaną ir kas yra tas, kuris tave prašo: ‘Duok man gerti’, – rasi pati būtum jį prašiusi, ir jis tau būtų gyvojo vandens davęs!“

¹¹ Moteris atsiliepė: „Viešpatie, bet juk tu neturi kuo pasemti, o šulinys gilus. Iš kur tu imsi gyvojo vandens? ¹² Argi tu didesnis už mūsų tėvą Jokūbą, kuris tą šulinį mums paliko ir pats iš jo gėrė, ir jo vaikai, ir gyvuliai?!“ ¹³ Jėzus atsakė:

„Kiekvienas, kas geria šitą vandenį, ir vėl trokš.

¹⁴ O kas gers vandenį, kurį aš duosiu, tas nebetrokš per amžius, ir vanduo, kurį jam duosiu, taps jame versme vandens, trykštančio į amžinąjį gyvenimą“.

¹⁵ Tuomet moteris sušuko: „Viešpatie, duok man to vandens, kad aš nebetrokščiau ir nebevaikščiočiau semtis čionai!“ ¹⁶ Jėzus atsiliepė: „Eik, pakviesk savo vyrą ir sugrįžk čia“. ¹⁷ Moteris atsakė: „Aš neturiu vyro“. Jėzus jai tarė: „Gerai pasakei: ‘Neturiu vyro’, ¹⁸ nes jau esi turėjusi penkis vyrus, ir dabartinis – ne tavo vyras. Čia tu tiesą pasakei“. ¹⁹ Moteris atsiliepė: „Aš matau, Viešpatie, jog esi pranašas. ²⁰ Mūsų tėvai garbindavo Dievą ant šito kalno, o jūs tvirtinate, kad Jeruzalė esanti vieta, kur reikia jį garbinti“. ²¹ Jėzus atsakė:

„Moterie, tikėk manimi, jog ateis valanda, kada garbinsite Tėvą ne ant šio kalno ir ne Jeruzalėje.

²² Jūs garbinate, ko nepažįstate, o mes garbiname, ką pažįstame, nes išganymas ateina iš žydų.

²³ Bet ateis valanda – jau dabar ji yra, –

kai tikrieji garbintojai šlovins Tėvą dvasia ir tiesa. Ir pats Tėvas tokių garbintojų ieško.

^{3,35} Mt 11,27; Lk 10,22

^{4,5} Pr 33,19; Joz 24,32

^{4,9} Ezr 4,1-5; Neh 4,1-2

²⁴ Dievas yra dvasia,
ir jo garbintojai
turi šlovinti jį dvasia ir tiesa“.

²⁵ Moteris jam sako: „Aš žinau, jog
netrukus ateis Mesijas (tai yra Kris-
tus). Atėjęs jis mums viską paskelbs“.

²⁶ Jėzus jai taria: „Tai aš, kuris su tavi-
mi kalbu!“

²⁷ Tuo metu sugrįžo jo mokiniai ir
nusistebėjo, kad jis šnekučiuoja su mo-
terimi. Vis dėlto nė vienas nepaklausė:
„Ko iš jos nori?“ arba: „Apie ką su ja kal-
bi?“ ²⁸ O moteris, palikusi ašotį, nubėgo
į miestą ir apskelbė žmonėms: ²⁹ „Eikite
pažiūrėti žmogaus, kuris pasakė man
viską, ką esu padariusi. Ar tik jis nebus
Mesijas?“ ³⁰ Ir žmonės iš miesto ėjo
pas jį. ³¹ Tuo tarpu mokiniai ėmė raginti:
„Rabi, pasistiprink!“ ³² O jis atsiliepė:
„Aš turiu valgyti maisto, kurio jūs neži-
note“. ³³ Tada mokiniai pradėjo vienas
kitą klausinėti: „Nejaugi kas atnešė jam
valgyti?“ ³⁴ Bet Jėzus tarė:

„Mano maistas –
vykdyti valią to, kuris mane siuntė,
ir baigti jo darbą.

³⁵ Argi jūs nesakote:

‘Dar keturi mėnesiai,
ir ateis pjūtis?’

Štai sakau jums:

pakelkite akis ir pažiūrėkite
į laukus;

jie jau boluoja ir prinokę pjūčiai.

³⁶ Jau pjovėjas uždarbį gauna
ir renkasi vaisių amžinajam
gyvenimui,

kad lygiai džiaugtųsi
sėjėjas ir pjovėjas.

³⁷ Teisingai priežodis sako:

‘Vienas pasėja, kitas nupjauna.’

³⁸ Aš pasiunčiau jus

nuimti derliaus,
į kurį jūs neįdėjote darbo.

Kiti pasidarbavo,
o jūs įstojote į jų darbą“.

³⁹ Daug samariečių iš ano miesto
įtikėjo Jėzų dėl moters liudijimo: „Jis
man pasakė viską, ką esu padariusi“.

⁴⁰ Atėję samariečiai prašė jį pasilik-
ti pas juos, ir jis ten pasiliko dvi die-
nas. ⁴¹ Dar daugiau žmonių įtikėjo dėl
jo pamokslų. ⁴² O moteriai jie pasakė:
„Dabar mes tikime ne dėl tavo šnekos.
Mes patys išgirdome ir žinome, kad jis
iš tiesų yra pasaulio Išganytojas“.

Valdininko sūnaus išgydymas

⁴³ Po dviejų dienų jis išvyko iš ten į
Galilėją. ⁴⁴ *Pats Jėzus buvo pareiškęs:
„Pranašas negerbiamas savo tėviškė-
je“. ⁴⁵ Kai jis pasiekė Galilėją, galilė-
jiečiai pagarbiai jį *priėmė, nes buvo
matę jo darbus per šventes Jeruzalėje;
mat ir jie buvo nukeliavę į tas šventes.

⁴⁶ Jis vėl atėjo į Galilėjos Kaną, *kur
buvo pavertęs vandenį vynu. O Kafar-
naume buvo vienas karaliaus valdi-
ninkas, kurio sūnus sirgo. ⁴⁷ Išgirdęs,
jog Jėzus iš Judėjos sugrįžęs į Galilėją,
jis atkeliavo pas jį ir maldavo eiti ir iš-
gydyti marinamą jo sūnų. ⁴⁸ Jėzus jam
atsakė: „Kol nepamatysite ženklų ir
stebuklų, jūs netikėsite“. ⁴⁹ O valdinin-
kas prašė: „Viešpatie, atei, kol mano
vaikas dar nenumirė“. ⁵⁰ Jėzus jam
tarė: „Eik, tavo sūnus gyvas!“ Žmogus
patikėjo Jėzaus žodžiais ir iškeliavo.
⁵¹ Pareinantį pasitiko jį tarnai ir prane-
šė, kad vaikas gyvas. ⁵² Jis pasiteiravo,
kurią valandą sūnui pasidarė geriau.
Jie atsakė: „Vakar apie septintą valan-
dą atslūgo jam karštis“. ⁵³ Taip tėvas
patyrė, kad tai buvo ta valanda, kada
Jėzus pasakė jam: „Tavo sūnus gyvas“.
Ir įtikėjo jis pats bei visi jo namai. ⁵⁴ Tai
buvo antras ženklas, kurį Jėzus padarė,
sugrįžęs iš Judėjos į Galilėją.

Išgydymas Betzatoje

5 Kiek vėliau buvo žydų šventė, ir
Jėzus nukeliavo į Jeruzalę. ² Jeru-
zalėje, prie Avių vartų, yra maudyklė,

^{4,44} Mt 13,57; Mk 6,4; Lk 4,24

^{4,45} Jn 2,23

^{4,46} Jn 2,1-11

hebrajiškai vadinama Betzata, turinti penkias stogines. ³ Jose gulėdavo daugybė ligonių – aklių, raišų, išsekusių.* ⁵ Ten buvo vienas žmogus, išsirgęs trisdešimt aštuonerius metus. ⁶ Pamatęs jį gulintį ir sužinojęs jį labai seniai sergant, Jėzus paklausė: „Ar norėtum pasveikti?“ ⁷ Ligonis atsakė: „Viešpatie, aš neturiu žmogaus, kuris, vandeniui sujudėjęs, mane įkeltų į tvenkinį. O kol pats nueinu, kitas įlipa greičiau už mane“. ⁸ Tada Jėzus tarė: „Kelkis, imk savo gultą ir eik!“ ⁹ Ir žmogus bematant išgijo, pasiėmė gultą ir pradėjo vaikščioti.

Toji diena buvo šabas. ¹⁰ Todėl žydai užsipuolė išgydytąjį: „Šiandien šabas, tau negalima nešti gulto“. ¹¹ Jis paaiškino: „Tas, kuris mane išgydė, man liepė: „Imk savo gultą ir eik!““ ¹² Jie klausinėjo: „O kas tasai žmogus, kuris tau liepė: „Imk ir eik?““ ¹³ Išgydytasis nežinojo, kas jis, kadangi Jėzus buvo pasitraukęs dėl minios, susirinkusios toje vietoje.

¹⁴ Vėliau Jėzus jį sutiko šventykloje ir tarė: „Štai tu esi pasveikęs. Daugiau nuodėmių nebedaryk, kad neatsitiktų kas blogesnio!“ ¹⁵ Žmogus nuėjo ir pranešė žydams, kad jį išgydė Jėzus.

Jėzus ir dangaus Tėvas

¹⁶ Žydai dėl to ir persekiojo Jėzų, kad jis taip darydavo šabo dieną. ¹⁷ O Jėzus jiems sakydavo: „Mano Tėvas darbuojasi ligi šiolei, todėl ir aš darbuojuosi“. ¹⁸ Užtat žydai dar labiau ieškojo progos jį nužudyti, nes jis ne tik nepaisydavo šabo, bet ir vadino Dievą savuoju Tėvu, šitaip lygindamas save su Dievu. ¹⁹ Į šį kaltinimą Jėzus jiems atsakė:

^{5,3} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „... kurie laukė vandens sujudant. 4 Mat kartkartėmis maldyklėn nusileisdavo angelas ir sujudindavo vandenį. Kas, vandeniui sujudus, pirmas įlipdavo į tvenkinį, pagydavo, kad ir kokia liga būtų sirgęs“.

^{5,10} Jst 5,12-14; Jer 17,21

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: Sūnus nieko negali daryti iš savęs, o vien tai, ką mato darant Tėvą, nes ką jisai daro, lygiai daro ir Sūnus.

²⁰ O Tėvas myli Sūnų, ir parodo jam visa, ką pats daro. Ir jam parodys dalykų, dar didesnių už šituos, kad jūs stebėsitės.

²¹ Kaip Tėvas prikelia numirusius ir juos atgaivina, taip ir Sūnus grąžina gyvybę, kam tik panorėjęs.

²² Ir nieko Tėvas neteisčia, bet visą teismą pavedė Sūnui,

²³ kad visi gerbtų Sūnų, kaip gerbia Tėvą.

Kas negerbia Sūnaus, tas negerbia jį siuntusio Tėvo.

²⁴ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas mano žodžių klauso ir mane atsiuntusį tiki, tas turi amžinąjį gyvenimą ir nepateks į teismą, nes iš mirties yra perėjęs į gyvenimą.

²⁵ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: ateis valanda – ir dabar jau yra, – kada mirusieji išgirs Dievo

Sūnaus balsą, ir kurie bus išgirdę, tie bus gyvi.

²⁶ Kaip Tėvas turi gyvybę pats savyje, taip davė ir Sūnui turėti gyvybę pačiam savyje.

²⁷ Jis taip pat suteikė jam galią teisti, nes jis – Žmogaus Sūnus.

²⁸ Nesistebėkite, kad ateis valanda, kai visi gulintieji kapuose išgirs jo balsą.

²⁹ *Kurie darė gera, prisikels gyventi, kurie darė bloga, prisikels stoti į teismą.

^{5,29} Dan 12,2

³⁰ Iš savęs aš nieko negaliu daryti.
Aš teisiu, kaip girdžiu,
ir mano teismas teisingas,
nes aš ieškau ne savo valios,
bet valios to, kuris mane
yra siuntęs.

Tėvo liudijimas Sūnui

³¹ Jei tik aš pats apie save liudyčiau,
mano liudijimas nebūtų tikras.

³² Bet apie mane liudija kitas,
ir aš žinau
jo liudijimą apie mane esant tikrą.

³³ *Jūs buvote nusiuntę
pasiuntinius pas Joną,
ir jis paliudijo tiesą.

³⁴ Aš nesigriebiu žmogaus
liudijimo,
bet šitai kalbu tam,
kad jūs būtumėte išgelbėti.

³⁵ Jonas buvo degantis ir
šviečiantis žiburys,
tačiau jūs panorėjote tik valandėlę
jo šviesa pasidžiaugti.

³⁶ Aš turiu aukštesnį
liudijimą negu Jono:

tie darbai,
kuriuos man skyrė nuveikti Tėvas,
patys darbai, kuriuos aš darau,
liudija apie mane,
kad mane yra siuntęs Tėvas.

³⁷ Taip! *Mane pasiuntęs Tėvas
paliudijo apie mane.

Bet jūs niekada nesate
girdėję jo balso
nei regėję jo veido,

³⁸ ir jo žodis jumyse nesilaiko,
nes jūs netikite tuo, kurį
jis yra siuntęs.

³⁹ Jūs tyrinėjate Raštus,
nes manote juose rasią
amžinąjį gyvenimą.

Tie Raštai ir liudija apie mane,
⁴⁰ bet jūs nenorite ateiti pas mane,
kad turėtumėte gyvenimą.

Netikėjimo šaknys

⁴¹ Garbės iš žmonių aš nepriimu.

⁴² Aš matau,
kad jūs neturite savyje
Dievo meilės.

⁴³ Aš atėjau savo Tėvo vardu,
o jūs manęs nepriimate.
Jei kitas ateitų savojo vardu,
jūs jį priimtumėte.

⁴⁴ Kaipgi jūs galite įtikėti,
jeigu vienas iš kito priimate garbę,
o tos garbės, kuri iš vieno

Dievo ateina,
jūs neieškote.

⁴⁵ Nemanykite, kad aš jus
kaltinsiu Tėvui!

Jūsų kaltintojas yra Mozė,
į kurį esate savo viltis sudėję.

⁴⁶ Jeigu jūs tikėtumėte Moze,
tai tikėtumėte ir manimi,
nes jis rašė apie mane.

⁴⁷ Kadangi jūs netikite jo raštais,
kaipgi patikėsite mano žodžiais?!

Duonos padauginimas

(Mk 6,32-44; Lk 9,10-17)

6 Jėzus nuvyko anapus Galilėjos,
arba Tiberiados, ežero. ² Jį lydėjo
didelė minia, nes žmonės matė ste-
buklus, kuriuos jis darė ligoniams.
³ Jėzus užkopė į kalną ir ten atsisė-
do kartu su mokiniais. ⁴ Artėjo žydų
šventė Velykos*. ⁵ Pakėlęs akis ir pa-
matęs, kokia daugybė pas jį atėjusi,
Jėzus paklausė Pilypą: „Kur pirsime
duonos jiems pavalgydinti?“ ⁶ Jis klau-
sė, mėgindamas jį, nes pats žinojo, ką
darysiąs. ⁷ Pilypas jam atsakė: „Už du
šimtus denarų duonos neužteks, kad
kiekvienas gautų bent gabalėlį“. ⁸ Vie-
nas mokinyš, Simono Petro brolis An-
driejus, jam pasakė: ⁹ „Čia yra berniu-
kas, kuris turi penkis miežinės duonos
kepaliukus ir dvi žuvis. Bet ką tai reiškia
tokiai daugybei!“ ¹⁰ Jėzus tarė: „Su-
sodinkite žmones!“ Toje vietoje buvo

^{5,33} Jn 1,19-27; 3,27-30

^{5,37} Mt 3,17; Mk 1,11; Lk 3,22

^{6,4} ST – Pascha.

daug žolės. Taigi jie susėdo, iš viso kokie penki tūkstančiai vyrų. ¹¹Tada Jėzus paėmė duoną, padėjo ir davė išdalyti visiems ten sėdintiems, taip pat ir žuvų, kiek kas norėjo. ¹²Kai žmonės pavalgė, jis pasakė mokiniams: „Surinkite nulikusius gabalėlius, kad niekas nepražūtų“. ¹³Taigi jie surinko ir iš penkių miežinės duonos kepalėlių pripylė dvylika pintinių gabaliukų, kurie buvo atlikę nuo valgiusiųjų. ¹⁴Pamatę Jėzaus padarytą ženklą, žmonės sakė: „Jis tikrai yra tas pranašas, kuris turi ateiti į pasaulį“. ¹⁵O Jėzus, supratęs, kad jie ruošiasi pasigriebti jį ir paskelbti karaliumi, vėl pasitraukė pats vienas į kalną.

Jėzus eina vandeniu

(Mt 14,22-33; Mk 6,45-52)

¹⁶Atėjus vakarui, mokiniai nusileido prie ežero, ¹⁷sulipo į valtį ir plaukė kitapus ežero, į Kafarnaumą. Jau sutemo, o Jėzus vis dar nebuvo grįžęs pas juos. ¹⁸Ežeras bangavo, nes pūtė smarkus vėjas. ¹⁹Nusyrę nuo kranto dvidešimt penkis ar trisdešimt stadijų, jie pamato Jėzų, einantį ežero paviršiumi ir besiartinantį prie valties. Jie išsigando. ²⁰O jis sako: „Tai aš. Nebijokite!“ ²¹Jie panoro jį pasiimti į valtį, o valtis iškart priartėjo prie kranto, į kurią jie yrėsi.

Jėzus – gyvybės duona

²²Minia, buvusi anoje pusėje, matė, kad ten tebuvo viena valtis ir kad Jėzus nebuvo įlipęs į valtį su mokiniiais, o šie išplaukė vieni. ²³Rytojaus dieną iš Tiberiados atplaukė kitų valčių ir sustojo netoli vietos, kur žmonės buvo valgę Viešpaties palaimintos duonos. ²⁴Sužinoję, kad čia nėra nei Jėzaus, nei jo mokinių, žmonės lipo į valtis ir plaukė į Kafarnaumą, ieškodami Jėzaus. ²⁵Suradę jį kitapus ežero, jie klausinėjo: „Rabi, kada suspėjai čionai atvykti?“

²⁶O Jėzus prabilo į juos:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: jūs ieškote manęs ne dėl to, kad esate matę ženklų, bet kad prisivalgėte duonos ligi soties.

²⁷Plušėkite ne dėl žūvančio maisto, bet dėl išliekančio amžinajam gyvenimui!

Jo duos jums Žmogaus Sūnus, kurį Tėvas – Dievas savo antspaudu yra pažymėjęs“.

²⁸Jie paklausė: „Ką mums veikti, kad darytume Dievo darbus?“ ²⁹Jėzus atsakė: „Tai ir bus Dievo darbas: tikėkite tą, kurį jis siuntė“. ³⁰Jie dar klausė: „Tai kokį padarysi ženklą, kad pamatytume ir tavo įtikėtume? Ką nuveiksi?“ ³¹Antai *mūsų tėvai tyruose valgė maną, kaip parašyta: **jis davė jiems valgyti duonos iš dangaus*“. ³²Tada Jėzus tarė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: tai ne Mozė davė jums duonos iš dangaus, bet mano Tėvas duoda jums iš dangaus tikrosios duonos.“

³³Dievo duona nužengia iš dangaus ir duoda pasauliui gyvybę“.

³⁴Tada jie ėmė prašyti: „Viešpatie, duok visuomet mums tos duonos!“

³⁵Jėzus atsakė:

„Aš esu gyvybės duona! Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetros.“

³⁶O aš jau esu jums sakęs:

jūs mane regėjote, bet netikite.

³⁷Visi, kuriuos man duoda Tėvas, ateis pas mane, ir ateinančio pas mane aš neatstumsiu,

³⁸nes aš nužengiau iš dangaus vykdyti ne savo valios, bet valios to, kuris mane siuntė.

6,31 Iš 16,4,15

6,31 Ps 78,24

³⁹ O mano Siuntėjo valia reikalauja, kad nepražudyčiau nė vieno, kuriuos jis man pavedė, bet kad prikėliau juos paskutiniąją dieną.

⁴⁰ Tokia mano Tėvo valia, kad kiekvienas, kuris regi Sūnų ir tiki jį, turėtų amžinąjį gyvenimą; todėl aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną.

⁴¹ Tada žydai ėmė murmėti, kad jis pasakęs: „Aš duona, nužengusi iš dangaus“. ⁴² Jie sakė: „Argi jis ne Jėzus, Juozapo sūnus?! Argi mes nepažįstame jo tėvo ir motinos? Kaip jis gali sakyti: 'Aš esu nužengęs iš dangaus'?“ ⁴³ Jėzus jiems atsakė: „Liaukitės tarpusavyje murmėti!

⁴⁴ Niekas negali ateiti pas mane, jei mane pasiuntęs Tėvas jo nepatraukia; ir tą aš prikelsiu paskutiniąją dieną.

⁴⁵ Pranašų parašyta:

**Ir bus visi mokomi Dievo.*
Kas išgirdo iš Tėvo ir pasimokė, ateina pas mane.

⁴⁶ Bet tai nereiškia, jog kas nors būtų Tėvą regėjęs; tiktai kuris iš Dievo yra, tas jį regėjo.

⁴⁷ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas tiki, tas turi amžinąjį gyvenimą.

⁴⁸ Aš esu gyvybės duona.

⁴⁹ Jūsų tėvai dykumoje valgė maną ir mirė.

⁵⁰ O štai ši duona yra nužengusi iš dangaus, kad, kas ją valgys, nemirtų.

⁵¹ Aš esu gyvoji duona, nužengusi iš dangaus. Kas valgys šią duoną, gyvens per amžius. Duona, kurią aš duosiu, yra mano kūnas už pasaulio gyvybę“.

⁵² Tuomet žydai ėmė tarp savęs ginčytis ir klausinėti: „Kaip jis gali mums duoti valgyti savo kūną?!“ ⁵³ O Jėzus jiems kalbėjo:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: jei nevalgysite Žmogaus

Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvybės!

⁵⁴ Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną.

⁵⁵ Mano kūnas tikrai yra valgis, ir mano kraujas tikrai yra gėrimas.

⁵⁶ Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje, ir aš jame.

⁵⁷ Kaip mane yra siuntęs gyvasis Tėvas

ir aš gyvenu per Tėvą, taip ir tas, kuris mane valgo, gyvens per mane.

⁵⁸ Štai duona, nužengusi iš dangaus! Ji ne tokia, kokią protėviai valgė ir mirė. Kas valgo šią duoną – gyvens per amžius“.

⁵⁹ Visa tai jis paskelbė, mokydamas Kafarnaumo sinagogoje.

⁶⁰ Tai išgirdę, daugelis jo mokinių sakė: „Kietai jo žodžiai, kas gali jų klausytis!“ ⁶¹ Jėzus, žinodamas, kad mokiniai dėl to murma, paklausė: „Jūs tai piktina? ⁶² O kas būtų, jei pamatytumėte Žmogaus Sūnų, užžengiantį ten, kur jis buvo pirmiau?!

⁶³ Dvasia teikia gyvybę, o kūnas nieko neduoda. Žodžiai, kuriuos jums kalbėjau, yra dvasia ir gyvenimas.

⁶⁴ Bet kai kurie iš jūsų netiki“.

Mat Jėzus iš pat pradžių žinojo ir kas netiki, ir kas jį išduos. ⁶⁵ Jis dar sakė: „Štai kodėl aš jums sakiau: niekas

negali ateiti pas mane, jeigu jam nėra duota Tėvo“.

⁶⁶ Nuo to meto nemaža jo mokinių pasitraukė ir daugiau su juo nebevaikščiojo.

Petro išpažinimas

⁶⁷ Tada Jėzus paklausė Dvylika: „Gal ir jūs norite pasitraukti?“ ⁶⁸ *Simonas Petras atsakė: „Viešpatie, pas ką mes eisime?! Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius. ⁶⁹ Mes įtikėjome ir pažinome, kad tu – Dievo Šventasis“. ⁷⁰ Jėzus jiems atsakė: „Argi ne aš išsirinkau jus, Dvylika? Tačiau ir tarp jūsų vienas yra velnias“. ⁷¹ Jis turėjo omenyje Judą, Simono Iskarijoto sūnų. Šis, būtent vienas iš Dvylikos, turėjo jį išduoti.

Jėzus Jeruzalėje

7 Tada Jėzus vaikščiojo po Galilėją. Jis nenorėjo eiti Judėjon, nes žydai jo tykojo nužudyti. ² Atėjo žydų *Palapinių šventė. ³ Jo broliai jam kalbėjo: „Keliauk iš čia į Judėją, kad tavo mokiniai pamatytų, kokius darbus tu darai. ⁴ Juk, norėdamas iškilti viešumon, niekas neveikia slapčiomis. Jei darai tokius darbus, pasirodyk pasauliui“. ⁵ (Mat netgi jo broliai juo netikėjo.) ⁶ Jėzus jiems atsakė: „Mano metas dar neatėjo, o jums metas visada tinkamas. ⁷ Pasaulis negali jūsų nekęsti, o manęs jis nekenčia, nes aš liudiju, kad jo darbai pikti. ⁸ Taigi jūs eikite sau į iškilmes. Aš į šitą šventę neisčiau, nes mano metas dar neatėjo“. ⁹ Tai pasakęs, jis pasiliko Galilėjoje. ¹⁰ Kai jo broliai iškeliavo į šventę, tuomet ir jis išėjo, bet ne viešai, o tarsi slapčiomis. ¹¹ Tuo tarpu iškilmėse žydai jo ieškojo, klausinėdami: „O kur tasai?“ ¹² Apie jį taip patėjo kalbos miniose. Vieni sakė: „Jis geras!“ Kiti neigė: „Visai ne. Jis tik klaidina žmones“. ¹³ Bijodami žydų, visi privengė apie jį viešai kalbėti.

¹⁴ Šventei įpusėjus, Jėzus atėjo į šventyklą ir ėmė mokyti. ¹⁵ Žydai stebėjosi ir sakė: „Iš kur jis išmano Raštą, visai nesimokęs?“ ¹⁶ Jėzus jiems atsakė:

„Mano mokslas ne mano, bet to, kuris yra mane siuntęs.

¹⁷ Kas nori vykdyti jo valią, supras, ar tas mokslas iš Dievo, ar aš kalbu pats iš savo galvos.

¹⁸ Kas iš savęs kalba, ieško savo garbės. O kuriam rūpi jo Siuntėjo šlovė, tas tiesakalbis, ir nėra jame neteisybės.

¹⁹ Argi Mozė jums nedavė Įstatymo? Deja, niekas iš jūsų Įstatymo nesilaiko.

Kodėl gi norite mane nužudyti?“

²⁰ Žmonės atsiliepė: „Ar velnias tave apsėdo?! Kas gi tyko tave nužudyti?“

²¹ Jėzus jiems atsakė: „Aš padariau tik vieną darbą, ir jūs visi nustebote.

²² *Mozė jums įsakė apipjaustymą – nors jis kilęs ne iš Mozės, bet *iš protėvių, – ir jūs apipjaustote šabo dieną.

²³ Jei galima žmogų apipjaustyti šabo dieną, kad nebūtų sulaužytas Mozės Įstatymas, tai kodėl pykstate ant manęs, *kad aš visą žmogų išgydžiau šabo dieną?! ²⁴ Tad neteiskite pagal išorę, bet paisykite teisingumo“.

²⁵ Kai kurie Jeruzalės gyventojai klausinėjo: „Ar tik ne šitą nori nužudyti?“ ²⁶ Štai jis viešai kalba, ir niekas jam nieko nesako. Gal vyresnybė įsitikino, jog jis Mesijas? ²⁷ Tačiau mes žinome, iš kur jis kilęs. O kai ateis Mesijas, niekas nežinos, iš kur jis“. ²⁸ Tuomet Jėzus, mokydamas šventykloje, garsiai šaukė:

„Išties jūs mane pažįstate

ir žinote, iš kur aš kilęs.

Ne pats nuo savęs atėjau,

bet tiesakalbis yra tas,

kuris mane atsiuntė,

^{7,22} Kun 12,3

^{7,22} Pr 17,10

^{7,23} Jn 5,9

^{6,68-69} Mt 16,16; Mk 8,29; Lk 9,20

^{7,2} Kun 23,34; Jst 16,13

o jūs jo nepažįstate.

²⁹ Aš jį pažįstu,
nėš iš jo esu atėjęs,
ir jis yra mane siuntęs“.

³⁰ Tuomet jie norėjo Jėzų suimti, bet
nė vienas nepakėlė prieš jį rankos, nes
dar nebuvo atėjusi jo valanda.

³¹ Daugelis iš minios įtikėjo jį ir kal-
bėjo: „Argi atėjęs Mesijas padarytų
daugiau ženklų, kaip kad šitas yra pa-
daręs?“

³² Fariziejai nugirdo žmones šitaip
bešnekant apie jį, todėl aukštieji kuni-
gai bei fariziejai pasiuntė sargybinius
jo suimti.

³³ Tuomet Jėzus prabilo:

„Dar trumpą laiką būsiu su jumis.

Paskui iškelsiu

pas tą, kuris mane siuntė.

³⁴ Jūs manęs ieškosite ir neberasite,

nes ten, kur aš būsiu,

jūs negalėsite nueiti“.

³⁵ Žydai ėmė kalbėtis tarp savęs:
„Kurgi jis žada keliauti, kad mes nega-
lėsime jo rasti? Gal jis rengiasi išvykti
pas žydus, pasklidusius tarp graikų, ir
mokyti graikus? ³⁶ Ką reiškia tie jo žo-
džiai: „Jūs manęs ieškosite ir neberasi-
te, nes ten, kur aš būsiu, jūs negalėsite
nueiti?“

³⁷ *Paskutinę, iškilmingiausiąją
šventės dieną Jėzus stovėjo ten ir šau-
kė:

„Jei kas trokšta, teateina pas
mane ir tegu geria.

³⁸ Kas mane tiki,

kaip Raštas sako,

*iš to vidaus plūs gyvojo

vandens srovės“.

³⁹ Jis kalbėjo apie Dvasią, kurią turės
gauti įtikėjusieji. Mat Šventoji Dvasia
dar nebuvo nužengusi, nes Jėzus dar
nebuvo pašlovintas.

⁴⁰ Išgirdę tuos žodžius, kai kurie
žmonės sakė: „Jis iš tiesų pranašas!“

⁴¹ Kiti tvirtino: „Jis Mesijas!“ Dar kiti
prieštaravo: „Nejaugi Mesijas būtų iš
Galilėjos? ⁴² Argi Raštas nesako, jog
Mesijas ateis iš Dovydo palikuonių, *iš
Betliejaus miestelio, kur yra buvęs Do-
vydas?“ ⁴³ Taigi minioje kilo nesutari-
mas dėl jo asmens. ⁴⁴ Buvo tokių, kurie
norėjo jį suimti, bet nė vienas nepakėlė
prieš jį rankos.

⁴⁵ Taigi sargyba sugrįžo tuščiomis
pas aukštuosius kunigus bei farizie-
jus, o tie klausė: „Kodėl neatvedėte?“

⁴⁶ Sargybiniai atsiliepė: „Niekados
žmogus nėra taip kalbėjęs!“ ⁴⁷ Farizie-
jai atsakė: „Gal jau ir jūs leidotės su-
vedžiojami?“ ⁴⁸ Ar tiki jį bent vienas iš
vyresnybės ar fariziejų? ⁴⁹ O šita minia,

neišmananti Įstatymo, yra prakeikta“.

⁵⁰ Tuomet prabilo vienas iš jų, Niko-
demas, *kuris pirmiau buvo aplankęs

Jėzų: ⁵¹ „Ar leidžia mūsų Įstatymas pa-
smerkti žmogų, jeigu jis pirmiau neiš-
tardytas ir nėra žinoma, ką jis pada-
ręs?“ ⁵² Tada jie atsiliepė: „Gal ir tu iš

Galilėjos? Patyrinėk ir pamatysi, kad
joks pranašas nebuvo kilęs iš Galilė-
jos“.

⁵³ Ir taip jie išsivaikščiojo kas sau.

Sugauta svetimautoja

8 Jėzus nuėjo į Alyvų kalną. ² Auš-
tant jis vėl pasirodė šventykloje.

Visi žmonės rinkosi prie jo, o jis atsi-
sėdęs juos mokė. ³ Tuomet Rašto aiš-
kintojai ir fariziejai atvedė moterį, su-
gautą svetimaujant. Pastatė ją viduryje

⁴ ir kreipėsi į jį: „Mokytojau, ši moteris
buvo nutverta svetimaujant. ⁵ *Mozė

mums Įstatyme yra liepęs tokias už-
mušti akmenimis. O tu ką pasakysi?“

⁶ Jie tai sakė, spėsdami jam pinkles,
kad turėtų kuo apkaltinti. Bet Jėzus

pasilenkęs ėmė pirštu rašyti ant žė-
mės. ⁷ Jiems nesiliaujant kamantinė-
ti, jis atsitiesė ir tarė: „Kas iš jūsų be

7,42 Mch 5,1
7,50 Jn 3,1-2
8,5 Kun 20,10; Jst 22,22-24

^{7,37} Kun 23,34-36

^{7,38} Ez 47,1; Zch 14,8

nuodėmės, tegu pirmas sviedžia į ją akmenį“. ⁸ Ir vėl pasilenkęs rašė ant žemės. ⁹ Tai išgirdę, jie vienas po kito ėmė trauktis šalin, pradedant vyresniaisiais. Pagaliau liko vienas Jėzus ir ten stovinti moteris. ¹⁰ Atsitiesęs Jėzus paklausė: „Moterie, kur jie pasidėjo? Niekas tavęs nepasmerkė?“ ¹¹ Ji atsiliėpė: „Niekas, Viešpatie“. Jėzus jai tarė: „Nė aš tavęs nepasmerkisiu. Eik ir daugiau nuodėmių nebedaryk“.

Pasaulio šviesa

¹² *Jėzus vėl prabilo:

„Aš – pasaulio šviesa.
Kas seka manimi,
nebevaikščios tamsybėse,
bet turės gyvenimo šviesą“.

¹³ Fariziejai jam prikišo: „Tu pats apie save liudiji; tavo liudijimas netikras“. ¹⁴ Jėzus jiems atsakė:

„Nors aš ir liudiju pats apie save,
mano liudijimas yra tikras,
nes aš žinau, iš kur esu atėjęs
ir kur einu.
O jūs nežinote, nei iš kur aš atėjęs,
nei kur einu.“

¹⁵ Jūs teisiatė kūniškai,
o aš neteisiu nė vieno.

¹⁶ Jeigu aš ir teisčiau,
mano sprendimas būtų teisingas,
nes aš ne vienas,
bet esu aš ir mane siuntęs Tėvas.

¹⁷ Ir jūsų Įstatyme parašyta,
jog dviejų žmonių
liudijimas tikras.

¹⁸ Taigi liudiju aš pats apie save,
ir apie mane liudija mane
atsiuntęs Tėvas“.

¹⁹ Jie paklausė: „O kurgi tavo Tėvas?“ Jėzus atsakė:

„Jūs nepažįstate nei manęs,
nei manojo Tėvo.
Jei pažintumėte mane,
pažintumėte ir mano Tėvą“.

²⁰ Tuos žodžius jis pasakė, mokydamas šventyklos išdinėje. Ir niekas jo nesuėmė, nes dar nebuvo atėjusi jo valanda.

Įspėjimai priešams

²¹ Jėzus vėl jiems kalbėjo:

„Aš pasitrauksiu,
o jūs ieškosite manęs
ir numirsite savo nuodėmėje.“

Kur aš einu,
jūs negalite nueiti“.

²² Tada žydai ėmė klausinėti: „Nejaugi jis ketina nusižudyti, kad sako: 'Kur aš einu, jūs negalite nueiti'?“ ²³ Jėzus atsakė:

„Jūs esate iš pažemių,
o aš esu iš aukštybės.
Jūs – iš šio pasaulio,
o aš – ne iš šio pasaulio.“

²⁴ Todėl aš jums sakiau,
kad jūs numirsite savo
nuodėmėse.

Tikrai! Jeigu jūs netikėsite,
kad Aš Esu,
numirsite savo nuodėmėse“.

²⁵ Tuomet jie paklausė: „Kas gi tu toks esi?“ Jėzus atsakė:

„Kaip tik tas, ką aš jums sakau!

²⁶ Daugel turėčiau apie jus
kalbėti ir smerkti,
bet tiesakalbis yra mano Siuntėjas,
ir aš skelbiu pasauliui,
ką iš jo girdėjau“.

²⁷ Tačiau jie nesuprato, kad jis kalbėjo jiems apie Tėvą. ²⁸ O Jėzus tęsė:

„Kai Žmogaus Sūnų būsite
aukštytyn iškėlę,
suprasite, kad Aš Esu
ir kad nieko nedarau iš savęs,
bet skelbiu vien tai,
ko mane Tėvas išmokė.“

²⁹ Mano Siuntėjas yra su manimi;
jis nepaliko manęs vieno,
nes visuomet darau, kas
jam patinka“.

³⁰ Taip jam kalbant, daugelis įtikėjo jį.

^{8,12} Mt 5,14; Jn 9,5

^{8,13} Jn 5,31

Tiesa ir melas

³¹ Jėzus kalbėjo įtikėjusiems jį žydams:

„Jei laikysitės mano mokslo,
jūs iš tikro būsite mano mokiniai;

³² jūs pažinsite tiesą,
ir tiesa padarys jus laisvus“.

³³ Jie atsakė: „Mes esame Abraomo palikuonys ir niekada niekam nevergavome. Kaipgi tu sakai: „Tapsite laisvi“?“

³⁴ Jėzus jiems tarė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums:
kiekvienas, kas daro nuodėmę,
yra nuodėmės vergas.

³⁵ Bet vergas ne amžinai
namuose lieka,
tik sūnus lieka ten amžiams.

³⁶ Tad jei Sūnus jus išvaduos,
tai būsite iš tiesų laisvi.

³⁷ Aš žinau, kad jūs Abraomo vaikai.
Bet jūs norite mane nužudyti,
nes mano žodis netarpsta jumyse.

³⁸ Aš kalbu, ,
ką esu matęs pas Tėvą.
O jūs darote,
ką girdėjote iš savojo tėvo“.

³⁹ Jie atsikirtė: „Mūsų tėvas Abraomas!“ Bet Jėzus tęsė toliau:

„Jei jūs būtumėte Abraomo vaikai,
darytumėte jo darbus.

⁴⁰ Deja, jūs norite nužudyti mane –
žmogų, kuris kalbėjo jums tiesą,
girdėtą iš Dievo.

Šitaip Abraomas nedarė!

⁴¹ Jūs darote savojo tėvo darbus“.

Jie atšovė: „Mes nesame pavainikiai
ir turime vieną Tėvą – Dievą“. ⁴² O Jėzus kalbėjo toliau:

„Jei Dievas būtų jūsų Tėvas,
jūs mylėtumėte mane,
nes aš iš Dievo išėjau ir čion atėjau.
Aš gi ne savo valia esu atėjęs,
bet jis yra mane siuntęs.

⁴³ Kodėl gi nesuprantate,
ką jums sakau?

Ar ne todėl, kad negalite
mano žodžių klausyti?

⁴⁴ Jūsų tėvas – velnias,
ir jūs pasišovę tenkinti jo užgaidas.
Jis nuo pat pradžios

buvo galvažudys
ir niekuomet nesilaikė tiesos,
jame ir nėra buvę tiesos.

Skleisdamas melą,
jis kalba, kas jam sava,
nes jis melagis ir melo tėvas.

⁴⁵ O kadangi aš kalbu tiesą,
tai jūs ir netikite manimi.

⁴⁶ Kas iš jūsų gali įrodyti
mane nusidėjus?
Tad jeigu tiesą sakau,
kodėl netikite manimi?

⁴⁷ Kas iš Dievo yra, tas
Dievo žodžių klausos.
Jūs dėl to neklausote, kad
nesate iš Dievo“.

⁴⁸ Žydai atsiliepė: „Argi mes ne teisingai sakome, kad tu samarietis ir velnio apsėstas?!“ ⁴⁹ Jėzus jiems tarė:

„Aš nesu velnio apsėstas.
Aš tik gerbiu savo Tėvą,
o jūs niekinate mane.

⁵⁰ Aš nieieškau sau garbės;
yra ieškantysis ir teisiantysis.

⁵¹ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums:
kas laikysis mano žodžio,
neragaus mirties per amžius“.

⁵² Žydai jam atkirtė: „Dabar mes žinome, kad tu velnio apsėstas. Juk numirė Abraomas ir pranašai, o tu tvirtini: 'Kas laikysis mano žodžio, tas neragaus mirties per amžius.'“ ⁵³ Argi tu didesnis už mūsų tėvą Abraomą, kuris mirė? Pranašai irgi mirė. Kuo tu dediesi?“ ⁵⁴ Jėzus atsakė:

„Jei aš save šlovinčiau,
manoji šlovė būtų niekai.
Bet yra mano Tėvas,
kuris mane šlovina,
kurį savo Dievu jūs vadinate.

⁵⁵ Tik jūs jo nepažįstate,
o aš jį pažįstu.
Jei sakýčiausi jo nepažįstas,
būčiau lygus jums melagis.
Bet aš jį pažįstu

ir laikausi jo žodžio.

⁵⁶ Jūsų tėvas Abraomas džiūgavo, kad matysias manąją Dieną; jis ją išvydo ir džiaugėsi“.

⁵⁷ Tada žydai jam sakė: „Dar neturi nė penkiasdešimt metų ir esi regėjęs Abraomą?“ ⁵⁸ Jėzus tarė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: pirmiau, negu gimė Abraomas, Aš Esu!“

⁵⁹ Tuomet jie griebėsi akmenų, norėdami jį užmušti, bet Jėzus pasislėpė ir išėjo iš šventyklos.

Neregio išgydymas

9 Eidamas pro šalį, Jėzus pamatė žmogų, aklą gimusį. ² Jo mokiniai paklausė: „Rabi, kas nusidėjo – jis pats ar jo tėvai, – kad gimė neregys?“ ³ Jėzus atsakė: „Nei jis nenusidėjo, nei jo tėvai, bet jame turi apsireikšti Dievo darbai.“

⁴ Man reikia dirbti darbus

to, kuris mane siuntė, kolei diena.

Ateina naktis, kada niekas negali darbuotis.

⁵ Kol esu pasaulyje, *esu pasaulio šviesa!“

⁶ Tai taręs, jis spjovė žemėn, padarė purvo iš seilių, patepė juo neregio akis ⁷ ir tarė jam: „Eik ir nusiplauk Siloamo tvenkinyje“. (Išvertus Siloamas reiškia „Siųstasis“.) Tasai nuėjo, nusiplovė ir sugrįžo regintis. ⁸ Kaimynai ir kiti žmonės, kurie matydavo jį elgetaujantį, klausė: „Ar čia ne tas, kuris sėdėdavo elgetaudamas?“ ⁹ Vieni sakė: „Tai jis“. Kiti: „Visai ne, tik į jį panašus“. O jis atsakė: „Taip, tai aš“. ¹⁰ Tada jie klausė jį: „O kaipgi atsivėrė tau akys?“ ¹¹ Jis išpasakojo: „Žmogus, vardu Jėzus, padarė purvo, patepė juo mano akis ir pasakė: „Eik į Siloamą nusiprausti“. Aš nuėjau, nusiprausiau ir praregėjau“. ¹² Jie vėl klausė: „Kur jisai?“ Šis atsakė: „Nežinau“.

¹³ Tuomet jie nusivedė buvusį neregį pas fariziejus. ¹⁴ O toji diena, kai Jėzus padarė purvo ir atvėrė akis, buvo šabas. ¹⁵ Fariziejai ėmė jį iš naujo kamantinėti, kaip jis praregėjęs. Jis paaiškino: „Jis patepė man akis purvu, aš nusiprausiau, ir dabar regiu“. ¹⁶ Kai kurie fariziejai kalbėjo: „Tas žmogus ne iš Dievo, nes nesilaiko šabo“. O kiti sakė priešingai: „Kaip galėtų nusidėjęs daryti tokius ženklus?“ Ir jų nuomonės nesutapo. ¹⁷ Tuomet jie ir vėl klausia buvusį neregį: „O ką tu manai apie vyrą, atvėrusį tau akis?“ Šis atsakė: „Jis pranašas“.

¹⁸ Žydai nenorėjo tikėti, kad jis tikrai buvęs aklas ir praregėjęs. Jie liepė pašaukti praregėjusiojo gimdytojus ¹⁹ ir ėmė juos tardyti: „Ar šitas jūsų sūnus, kurį sakote gimus aklą? Tai kaip jis dabar regi?“ ²⁰ Jo tėvai atsakė: „Mes žinome, kad jis mūsų sūnus ir kad jis yra gimęs aklas. ²¹ O kaip jis praregėjo, mes nežinome, nei kas jam atvėrė akis, nežinome. Klauskite jį patį, jis suaugęs ir pats tegul kalba už save“. ²² Tėvai šitaip pasakė bijodami žydų. Mat žydai buvo nutarę, jog kas tik išpažintų Jėzų esant Mesiją, turėtų būti išmestas iš sinagogos. ²³ Todėl jo tėvai pasakė: „Jis suaugęs, klauskite jį patį“.

²⁴ Tada jie antrą kartą pasišaukė buvusį neregį ir pasakė: „Šlovink Dievą! Mes žinome, kad tas žmogus nusidėjęs“. ²⁵ Jis atsiliespė: „Ar jis nusidėjęs, aš nežinau. Viena žinau: buvau aklas, o dabar regiu“. ²⁶ Jie vėl klausė: „Ką jis tau darė? Kaip jis tau atvėrė akis?“ ²⁷ Šis atsakė: „Aš jau sakiau, tik jūs neklusote. Ką dar norite išgirsti? Gal ir jūs norite tapti jo mokiniais?“ ²⁸ Tada jie išplūdo jį, sakydami: „Tai tu esi jo mokinių, o mes – Mozės mokiniai. ²⁹ Mes žinome, kad Mozei yra kalbėjęs Dievas, o iš kur šitas, mes nežinome“. ³⁰ Žmogus jiems atsakė: „Tai tikrai nuostabu, kad jūs nežinote, iš kur jis. O juk jis man atvėrė akis! ³¹ Žinome:

^{9,5} Mt 5,14; Jn 8,12

Dievas nusidėjėlio neišklauso, bet jei kas yra pamaldus ir vykdo jo valią, tokį išklauso. ³² Nuo amžių negirdėta, kad kas būtų atvėręs aklo gimusio akis! ³³ Jei šitas nebūtų iš Dievo, jis nebūtų galėjęs nieko panašaus padaryti“. ³⁴ Jie užriko ant jo: „Tu visas gimęs nuodėmėse ir dar nori mus mokyti?!“ Ir išvarė jį lauk. ³⁵ Jėzus sužinojo, kad jie buvo išvarę jį lauk, ir susitkęs paklausė jį: „Ar tiki Žmogaus Sūnų?“ ³⁶ Šis atsakė: „O kas jis, Viešpatie, kad jį tikėčiau?“ ³⁷ Jėzus tarė: „Tu jau esi jį matęs, ir dabar jis su tavimi kalba“. ³⁸ Žmogus sušuko: „Tikiu, Viešpatie!“ – ir parpuolęs pagarbino jį. ³⁹ O Jėzus prabilo:

„Aš atėjau į šį pasaulį daryti teismo, kad neregiai praregėtų, o regintieji apaktų“.

⁴⁰ Prie jo esantys fariziejai, tai išgirde, paklausė: „Tai gal ir mes akli?“ ⁴¹ Jėzus atsakė:

„Jei būtumėte akli, neturėtumėte nuodėmės, bet štai jūs sakote: 'Mes neakli!' – Taigi jūs kalti.“

Gerasis ganytojas

10 Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas neina pro vartus į avių gardą, bet įkopia pro kur kitur, tas vagis ir plėšikas. ² O kas pro vartus ateina, tas avių ganytojas. ³ Jam sargas atkelia vartus, ir avys klauso jo balso. Jis šaukia savąsias avis vardais ir jas išsiveda. ⁴ Išsivaręs visas saviškes, jis eina priešakyje, o avys paskui jį seka, nes pažįsta jo balsą. ⁵ Paskui svetimą jos neseks, bet nuo jo bėgs, nes nepažįsta svetimųjų balso“.

⁶ Jėzus pasakė jiems tą palyginimą, bet jie nesuprato, ką tai reiškia. ⁷ O Jėzus kalbėjo toliau:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: aš – avių vartai.“

⁸ Visi, kurie pirma manęs atėjo, buvo vagys, plėšikai, todėl neklausė jų avys.

⁹ Aš esu vartai.

Jei kas eis per mane, bus išgelbėtas. Jis įeis ir išeis, ir ganyklą sau ras.

¹⁰ Vagis ateina tik vogti, žudyti, naikinti.

Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, kad apščiau jo turėtų.

¹¹ Aš – gerasis ganytojas.

Geras ganytojas už avis guldo gyvybę.

¹² Samdinys, ne ganytojas, kuriam avys ne savos, pamatęs sėlinantį vilką, palieka avis ir pabėga, o vilkas puola jas ir išvaiko.

¹³ Samdinys pabėga, nes jis samdinys, jam avys nerūpi.

¹⁴ Aš – gerasis ganytojas: aš pažįstu savąsias, ir manosios pažįsta mane,

¹⁵ *kaip mane pažįsta Tėvas ir aš pažįstu Tėvą.

Už avis aš guldau savo gyvybę.

¹⁶ Ir kitų avių dar turiu, kurios ne iš šios avidės; ir jas man reikia atvesti;

jos klausys mano balso, ir bus viena kaimenė, vienas ganytojas.

¹⁷ Tėvas myli mane, nes aš guldau savo gyvybę, kad ir vėl ją pasiimčiau.

¹⁸ Niekas neatima jos iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu.

Aš turiu galią ją atiduoti ir turiu galią vėl ją atsiimti; tokį priesaką aš esu gavęs iš savojo Tėvo“.

¹⁹ Tarp žydų vėl kilo nesutarimas dėl šitų žodžių. ²⁰ Daugelis sakė: „Jis velnio apsėstas ir šėlsta. Kam jo klausote?“ ²¹ Kiti tvirtino: „Tai ne apsėstojo kalbos. Argi gali velnias atverti neregiam akis?!“

Jēzus apie savo dievystę

²² Jeruzalėje buvo Šventyklos pašventinimo iškilmė. Buvo žiema. ²³ Jėzus vaikščiojo šventykloje po Saliamono stoginę.

²⁴ Ten jį apspito žydai ir ėmė klausinėti: „Kaip ilgai laikysi mus abejonėse? Jeigu esi Mesijas, pasakyk mums atvirai!“ ²⁵ Jėzus jiems atsakė:

„Aš jums pasakiau, tik jūs netikite. Mano darbai, kuriuos aš darau savo Tėvo vardu, liudija apie mane.

²⁶ Bet jūs netikite, nes jūs – ne manosios avys.“

²⁷ Manosios avys klauso mano balso; aš jas pažįstu, ir jos seka paskui mane.

²⁸ Aš joms duodu amžinąjį gyvenimą;

jos nežus per amžius, ir niekas jų neišplėš iš mano rankos.

²⁹ Tėvas, kuris man jas davė*, yra aukščiau už viską, ir niekas jų neišplėš iš Tėvo rankos.

³⁰ Aš ir Tėvas esame viena“.

³¹ Ir vėl žydai stvėrėsi akmenų, norėdami jį užmušti. ³² O Jėzus paklausė juos: „Tėvo valia esu jums padaręs daug gerų darbų. Už kurį gi darbą jūs užmušite mane?“ ³³ Žydai jam atsakė: „Ne už gerą darbą užmušime, bet už piktžodžiavimą, kad tu, būdamas žmogus, dediesi Dievu.“ ³⁴ Jėzus atsakė:

„Argi jūsų Įstatyme nėra parašyta: „*Aš tariau: jūs esate dievai!*“

³⁵ Taigi [Įstatymas] vadina dievais tuos,

kuriems skirtas Dievo žodis, ir Raštas negali būti panaikintas.

³⁶ Tad kaip jūs galite sakyti tam, kurį Tėvas pašventino ir siuntė pasaulin:

‘Tu piktžodžiauji’, – kai jis pareiškė: ‘Aš – Dievo Sūnus!’?

³⁷ Jei aš nedarau savo Tėvo darbų, netikėkite manimi!

³⁸ O jeigu darau ir manimi netikite, tikėkite darbais, kad pažintumėte ir suprastumėte, jog Tėvas manyje ir aš jame“.

³⁹ Jie dar kartą mėgino jį suimti, bet jis ištrūko jiems iš rankų. ⁴⁰ Jėzus vėl pasitraukė į Užjordanę, *kur anksčiau krikštijo Jonas, ir apsistojo tenai. ⁴¹ Daugelis ėjo pas jį ir kalbėjo: „Jonas, tiesa, nepadarė nė vieno ženklo, bet ką jis pasakė apie šitą žmogų, buvo teisybė“. ⁴² Ir daugelis ėtikėjo jį tame krašte.

Lozoriusus prikėlimas

11 Buvo vienas ligonis – Lozoriusus iš Betanijos kaimo, kur gyveno *Marija ir jos sesuo Morta. ² Marija buvo toji pati moteris, kuri *patepė Viešpatį kvepalais ir nušluostė plaukais jo kojas. Jos brolis Lozoriusus dabar sirgo. ³ Seserys nusiuntė žinią: „Viešpatie! Tas, kurį tu myli, serga!“ ⁴ Tai išgirdęs, Jėzus tarė: „Šita liga ne mirčiai, bet Dievo garbei, – kad būtų pašlovin-tas Dievo Sūnus“.

⁵ Jėzus mylėjo Mortą, jos seserį ir Lozorių. ⁶ Vis dėlto, išgirdęs, kad tasai serga, jis dar dvi dienas užtruko ten, kur viešėjo, ⁷ ir tik tada pasakė mokiniams: „Eikime vėl į Judėją!“ ⁸ Mokiniai jam atsakė: „Rabi, ką tik žydai kėsinosi užmušti tave akmenimis, o tu vėl ten eini?“ ⁹ Jėzus tarė:

„Argi ne dvylika valandų turi diena?!

^{10,29} Kai kuriuose rankr.: „Ką Tėvas man davė...“

^{10,33} Kun 24,16

^{10,34} Ps 82,6

^{10,40} Jn 1,28

^{11,1} Lk 10,38-39

^{11,2} Jn 12,3

Kas vaikščioja dieną, tas
nesuklumpa,
nes mato šio pasaulio šviesą.

¹⁰ O kas vaikščioja naktį, suklumpa,
nes jam trūksta šviesos“.

¹¹ Tai pasakęs, pridūrė: „Mūsų bi-
čiulis Lozorius užmigo, bet aš eisiu jo
pažadinti“. ¹² Mokiniai atsiliepė: „Vieš-
patie, jeigu užmigo, pasveiks“. ¹³ Jėzus
kalbėjo apie jo mirtį, o jie manė, kad jis
kalbėjęs apie poilsio miegą. ¹⁴ Pagaliau
Jėzus atvirai jiems pasakė: „Lozorius
mirė. ¹⁵ Bet aš džiaugiuosi, kad ten ne-
buvau, – dėl jūsų, kad jūs įtikėtumėte.
Tad eikime pas jį“. ¹⁶ Tuomet Tomas,
vadinamas Dvyniu, tarė kitiems moki-
niams: „Eikime ir mes numirti su juo!“

¹⁷ Atėjęs Jėzus rado Lozorių jau ke-
turias dienas išgulėjusį kapo rūsyje.
¹⁸ O Betanija buvo arti Jeruzalės – maž-
daug penkiolikos stadijų atstu. ¹⁹ Daug
žydų buvo atėję pas Mariją ir Mortą
paguosti jų dėl brolio mirties. ²⁰ Morta,
išgirdusi, kad ateinąs Jėzus, išėjo jo pa-
sitikti. Marija liko namie. ²¹ Morta tarė
Jėzui: „Viešpatie, jei būtum čia buvęs,
mano brolis nebūtų miręs. ²² Bet ir da-
bar žinau: ko tik paprašysi Dievą, Die-
vas tau duos“. ²³ Jėzus jai pasakė: „Tavo
brolis prisikels!“ ²⁴ Morta atsiliepė: „Aš
žinau, jog jis prisikels paskutinę dieną,
mirusiemis keliantis“. ²⁵ Jėzus jai tarė:

„Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas.

Kas tiki mane,
nors ir numirtų, bus gyvas.

²⁶ Ir kiekvienas, kuris
gyvena ir tiki mane,
neragaus mirties per amžius.

Ar tai tiki?“

²⁷ Ji atsakė: „Taip, Viešpatie! Aš ti-
kiu, jog tu Mesijas, Dievo Sūnus, kuris
turi ateiti į šį pasaulį“.

²⁸ Tai pasakiusi, ji nuėjo ir pasišaukė
savo seserį Mariją, slapčiomis jai praneš-
dama: „Mokytojas atėjo ir šaukia
tave“. ²⁹ Išgirdusi ši greitai pakilo ir nu-
ėjo pas jį. ³⁰ O Jėzus dar nebuvo įžengęs
į kaimą, bet tebebuvo toje vietoje, kur

jį pasitiko Morta. ³¹ Kai žydai, buvę su
Marija namuose ir ją guodę, pamatė ją
skubiai keliantis ir išeinantį, jie nusekė
paskui, manydami, kad ji einanti pas
kapą išsiverkti. ³² O Marija, atėjusi ten,
kur buvo Jėzus, ir jį pamačiusi, puolė
jam po kojų, sakydama: „Viešpatie, jei
būtum čia buvęs, mano brolis nebū-
tų miręs“. ³³ Pamatęs ją verkiančią ir
kartu atėjusius žydus verkiančius, Jė-
zus labai susigraudino ir susijaudinęs
³⁴ paklausė: „Kur jį palaidojote?“ Jie at-
sakė: „Viešpatie, eik ir pažiūrėk“. ³⁵ Jė-
zus pravirko. ³⁶ Tada žydai ėmė kalbėti:
„Štai kaip jis jį mylėjo!“ ³⁷ O kiti sakė:
„Argi tas, kuris atvėrė neregiiui akis,
negalėjo padaryti, kad šitas nemirtų?“

³⁸ Ir vėl susigraudinęs Jėzus atėjo
pas kapą. Tai buvo ola, užrista akme-
niu. ³⁹ Jėzus tarė: „Nuriskite akmenį!“
Mirusiojo sesuo Morta įspėjo: „Vieš-
patie, jau dvokia. Jau keturios dienos,
kaip jis miręs“. ⁴⁰ Jėzus jai tarė: „Argi
nesakiau: jei tikėsi, pamatysi Dievo
šlovę?“ ⁴¹ Jie nurito akmenį. Jėzus pa-
kėlė akis aukštyn ir prabilo:

„Tėve, dėkoju tau,
kad mane išklausėi.

⁴² Aš žinojau, kad visuomet
mane išklausai.

Tačiau tai sakau dėl čia esančiųjų,
kad jie įtikėtų,
jog tu esi mane siuntęs“.

⁴³ Tai pasakęs, jis galingu balsu su-
šuko: „Lozoriau, išei!“ ⁴⁴ Ir numirė-
lis išėjo iš kapo. Jo rankos ir kojos dar
buvo suvystytos aprišalais, o veidas
apvyniotas drobule. Jėzus jiems įsakė:
„Atraišiokite jį ir leiskite jam eiti“.

Nusprendžiama Jėzų nužudyti

⁴⁵ Daugelis žydų, kurie buvo atėję pas
Mariją ir matė, ką Jėzus padarė, įtikė-
jo jį. ⁴⁶ Bet kai kurie nuėjo pas farizie-
jus ir pranešė jiems, ką Jėzus padaręs.
⁴⁷ Tuomet aukštieji kunigai ir fariziejai
sušaukė teismo tarybą ir svarstė: „Ką
darysime? Šitas žmogus daro daug

stebuklų. ⁴⁸ Jei taip jį paliksimė, visi įtikės jį; ateis romėnai ir sunaikins šventąją vietą bei mūsų tautą“. ⁴⁹ Vienas iš jų – Kajafas, tais metais vyriausiasis kunigas – jiems tarė: „Jūs nieko neišmanote ⁵⁰ ir nepagalvojate, jog jums geriau, kad vienas žmogus mirytų už tautą, o ne visa tauta žūtų“. ⁵¹ Jis tai pasakė ne iš sąvės, bet, būdamas tų metų vyriausiasis kunigas, pranašavo, jog Jėzui reikės mirti už tautą, ⁵² ir ne tik už tautą, bet tam, kad suburtų į vienybę išsklaidytuosius Dievo vaikus. ⁵³ Nuo tos dienos jie buvo tvirtai pasiryžę jį nužudyti.

⁵⁴ Todėl Jėzus daugiau nebevaikščiojo viešai tarp žydų, bet pasitraukė iš ten į vietovę dykumos pakraštyje, į miestelį, vadinamą Efraimu. Ten jis ir apsisitojo kartu su mokiniiais.

Artinasi Velykos

⁵⁵ Artinosi žydų Velykos*. Daug žmonių iš viso krašto prieš Velykas traukė į Jeruzalę apsivalyti. ⁵⁶ Jie ieškojo Jėzaus ir, stoviniuodami šventykloje, kalbėjosi: „Kaip jūs manote? Nejaugi jis nebeateis į iškilmes?!“ ⁵⁷ Mat aukštieji kunigai ir fariziejai išleido įsakymą, kad žinantys praneštų, kur jis esąs, kad būtų galima jį suimti.

Vaišės Betanijoje

(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9)

12 Šešioms dienoms belikus iki Velykų, Jėzus atėjo į Betaniją, kur gyveno jo prikeltasis iš numirusių Lozorius. ² Ten buvo jam iškeltos vaišės. Morta tarnavo, o Lozorius kartu su svečiais vaišinosi prie stalo. ³ Paėmusi svarą brangių tepalų iš gyno nardo, Marija *patepė Jėzui kojas ir nušluostė jas savo plaukais. Namai pakvipo tepalais. ⁴ Vienas jo mokinyš – Judas Iskarijotas, kuris turėjo jį išduoti, pasakė: ⁵ „Kodėl

to tepalo neparduota už tris šimtus denarų ir pinigų neatiduota vargšams?!“

⁶ Jis taip sakė ne kad jam būtų rūpėję vargšai, bet kad pats buvo vagis ir, turėdamas rankose kasą, grobstė įplaukas. ⁷ O Jėzus tarė: „Palik ją ramybėje. Ji tai laikė mano laidotuvių dienai. ⁸ *Vargšų jūs visada turite šalia sąvės, o mane ne visuomet turėsite“.

⁹ Daug žydų sužinojo jį tenai esant ir atėjo ne tik dėl Jėzaus, bet taip pat pamatyti Lozorius, kurį jis prikėlė iš numirusių. ¹⁰ Aukštieji kunigai dabar nusprendė nužudyti ir Lozorį, ¹¹ nes daugybė žydų per jį atsitraukė nuo jų ir įtikėjo Jėzų.

Įžengimas į Jeruzalę

¹² Rytoriaus dieną gausiai susirinkusi į šventes minia sužinojo, kad Jėzus ateinąs į Jeruzalę. ¹³ Žmonės pasiėmė palmių šakų ir išėjo jo pasitikti, garsiai šaukdami:

„*Osana!

*Garbė tam, kuris ateina

Viešpaties vardu, –

Izraelio Karaliui!“

¹⁴ Jėzus, gavęs asiliuką, užsėdo ant jo, kaip parašyta:

¹⁵ *Nebijok, Siono kalno dukterie:

Štai atvyksta tavo karalius,

jis joja ant asilaičio!

¹⁶ Iš pradžių mokiniai šito nesuprato, bet, kai Jėzus buvo pašlovintas, atsiminė, kad tai buvo apie jį parašyta ir jie buvo jam tai padarę. ¹⁷ Taigi dabar liudijo apie jį minia, buvusi su juo, kai jis pašaukė Lozorį iš kapo ir prikėlė iš numirusių. ¹⁸ Žmonės todėl ir išėjo jo pasitikti, kad buvo girdėję jį padarius tų ženklą. ¹⁹ O fariziejai kalbėjo vieni kitiems: „Žiūrėkite, jūs nieko negalite padaryti. Štai visas pasaulis eina pasakui jį!“

^{12,8} Jst 15,11

^{12,13} Ps 118,25

^{12,13} Ps 118,26

^{12,15} Zch 9,9

^{11,55} ST – Pascha.

^{12,3} Lk 7,37-38

Jėzus apie savo kančią ir išaukštinimą

²⁰ Tarp atėjusių per šventes Dievo pagarbinti buvo ir graikų. ²¹ Jie kreipėsi į Pilypą; kilusį iš Galilėjos miesto Bet-saidos, prašydam: „Gerbiamas, mes norėtume pamatyti Jėzų!“ ²² Pilypas nuėjo ir pasakė Andriejui, paskui jie abu – Andriejus ir Pilypas – atėję pranešė Jėzui. ²³ O Jėzus jiems tarė:

„Atėjo valanda,
kad būtų pašlovintas
Žmogaus Sūnus.

²⁴ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums:
jei kviečio grūdas
kritęs į žemę nemirs,
jis liks vienas,
o jei mirs, jis duos gausių vaisių.

²⁵ *Kas myli savo gyvybę,
ją pradžudys,
o kas nekenčia savo gyvybės
šiam pasaulyje,

išsaugos ją amžinajam gyvenimui.
²⁶ Kas nori man tarnauti,
tegul seka paskui mane:
kur aš esu, ten bus ir mano tarnas.
Kas man tarnaus,
tą pagerbs mano Tėvas.

²⁷ Dabar *mano siela sukrėsta.
Ir ką aš pasakysiu:
„Tėve, gelbėk mane nuo
šios valandos!“

Bet juk tam aš ir atėjau
į šią valandą.

²⁸ Tėve, pašlovink savo vardą!“

Tuomet iš dangaus ataidėjo balsas:
„Aš jį pašlovinau ir dar pašlovinsiu!“

²⁹ Aplink stovinti minia, tai išgirdusi, sakė griaustinį sugriaudus. Kai kurie tvirtino: „Angelas jam kalbėjo“. ³⁰ O Jėzus atsakė: „Ne dėl manęs, o dėl jūsų pasigirdo tas balsas.

³¹ Dabar teisiamas šitas pasaulis.
Dabar šio pasaulio kunigaikštis
bus išmestas laukan.

³² O aš,

kai būsiu pakeltas nuo žemės,
visus trauksiu prie savęs“.

³³ Jis tai pasakė, nurodydamas, kokia mirtimi jam reikės mirti. ³⁴ O žmonės jam sakė: „Mes girdėjome iš Įstatymo, kad *Mesijas pasiliks per amžius. Kodėl tu sakai, kad Žmogaus Sūnus turės būti iškeltas aukštyn? Kas gi tas Žmogaus Sūnus?“ ³⁵ Jėzus atsakė:

„Jau nebeilgai šviesa bus tarp jūsų.
Vaikščiokite, kol turite šviesą,
kad neužkluptų jūsų tamsa.
Kas vaikščioja tamsoje,
tas nežino, kur eina.

³⁶ Kol turite šviesą, tikėkite ją,
kad taptumėte šviesos vaikais“.

Tai pasakęs, Jėzus pasišalino ir pasislėpė nuo jų.

Tikėjimas ir netikėjimas

³⁷ Nors Jėzus jų akivaizdoje padarė tiek daug ženklų, tačiau jie juo netikėjo. ³⁸ Išsipildė pranašo Izaijo žodžiai:

*Viešpatie, kas patikėjo mūsų skelbimu, ir kam buvo apreikšta Viešpaties rankos galybė? ³⁹ Jie neįstengė tikėti, nes, anot Izaijo: ⁴⁰ *Jis apakino jiems akis ir sukietino širdį, kad nematytų akimis ir nesuvoktų širdimi, – kad neatsiverstų ir aš jų nepagydyčiau.

⁴¹ Izaijas tai pasakė, nes regėjo jo šlovę ir kalbėjo apie jį. ⁴² Vis dėlto įtikėjo Jėzų net daugelis iš vyresnybės, tačiau dėl fariziejų viešai jo neišpažino, kad nebūtų pašalinti iš sinagogos. ⁴³ Deja, žmonių pagarbą jie brangino labiau už Dievo garbę.

⁴⁴ O Jėzus garsiai šaukė:

„Kas mane tiki, tiki ne mane,
bet tą, kuris mane siuntė.

⁴⁵ Ir kas mane mato,
mato tą, kuris mane siuntė.

⁴⁶ Aš atėjau į pasaulį kaip šviesa,

^{12,34} Ps 110,4; Iz 9,7; Ez 37,25; Dan 7,14

^{12,38} Iz 53,1

^{12,40} Iz 6,10

^{12,25} Mt 10,39; 16,25; Mk 8,35; Lk 9,24; 17,33

^{12,27} Ps 6,4

kad visi, kurie mane tiki,
neliktų tamsybėse.

⁴⁷ Kas klausys mano žodžių,
bet jų nesilaikys,
to aš neteisiu, nes atėjau
ne teisti pasaulio, bet gelbėti.

⁴⁸ Kas mane niekina ir mano
žodžių nepriima,
tas jau turi savo teisėją;
pats žodis, kurį aš kalbėjau,
nuteis jį paskutinįją dieną.

⁴⁹ Aš juk kalbėjau ne iš savęs;
Tėvas, kuris mane siuntė,
davė man priesaką,
ką aš turiu sakyti, ką skelbti.

⁵⁰ Ir dar aš žinau,
kad jo priesakas – tai
amžinasis gyvenimas.
Tad ką aš kalbu,
skelbiu taip, kaip Tėvas
man yra sakęs“.

Jėzus plauna mokiniams kojas

13 Tai buvo prieš Velykų* šventes.
Jėzus, žinodamas, jog atėjo va-
landa jam iš šio pasaulio keliauti pas
Tėvą, ir mylėdamas savuosius pasau-
lyje, parodė jiems savo meilę iki galo.

² Vakarieniaujant, kai velnias jau
buvo įkvėpęs Simono sūnaus Judo Is-
karijoto širdin sumanymą išduoti jį,
³ žinodamas, kad Tėvas yra visa atida-
vęs į jo rankas, kad jis išėjęs iš Dievo
ir einąs pas Dievą, ⁴ Jėzus pakyla nuo
stalo, nusivelka viršutinius drabu-
žius ir persijuosia rankšluosčiu. ⁵ Pas-
kui įsipila vandens į praustuvą ir ima
mazgoti mokiniams kojas bei šluostyti
jas rankšluosčiu, kuriuo buvo persi-
juosęs.

⁶ Taip jis prieina prie Simono Pe-
tro. Šis jam sako: „Viešpatie, ne jau tu
mazgosi man kojas!“ ⁷ Jėzus jam atsa-
kė: „Tu dabar nesupranti, ką aš darau,
bet vėliau suprasi“. ⁸ Petras atsiliepė:
„Tu nemazgosi man kojų per amžius!“

Jėzus jam sako: „Jei tavęs nenumazgo-
siu, neturėsi dalies su manimi“. ⁹ Tada
Simonas Petras sušuko: „Viešpatie, ne
tik mano kojas, bet ir rankas, ir galvą!“
¹⁰ Jėzus į tai atsakė: „Kas išsimaudęs,
tam nėra reikalo praustis, nebent ko-
jas nusimazgoti, nes jis visas švarus. Ir
jūs esate švarūs, deja, ne visi“. ¹¹ Jis mat
žinojo apie savo išdavėją ir todėl pasa-
kė: „Jūs ne visi švarūs“.

¹² *Numazgojęs mokiniams kojas,
jis užsivilkė drabužius ir, sugrįžęs prie
stalo, paklausė: „Ar suprantate, ką
jums padariau?“ ¹³ Jūs vadinate mane
Mokytoju ir Viešpačiu, ir gerai sakote,
nes aš toks ir esu. ¹⁴ Jei tad aš – Viešpats
ir Mokytojas – numazgojau jums kojas,
tai ir jūs turite vieni kitiems kojas maz-
goti. ¹⁵ Aš jums daviau pavyzdį, kad ir
jūs darytumėte, kaip aš jums dariau.

¹⁶ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums:

*tarnas ne didesnis už

savo šeimininką,

ir pasiuntinys ne didesnis
už savo siuntėją.

¹⁷ Jeigu tai suprantate, būsite pala-
minti taip elgdamiesi. ¹⁸ Deja, tai sakau
ne apie visus jus. Aš žinau, ką esu iš-
sirinkęs, bet turi išsipildyti Rašto žo-
džiai: **Tas, kuris valgė mano duoną,
taikėsi mane sutrypti.*

¹⁹ Sakau jums jau dabar,

prieš įvykstant,

kad įvykus tikėtumėte, jog Aš Esu.

²⁰ *Iš tiesų, iš tiesų sakau jums:

kas priima mano pasiuntinį,
tas priima mane,
o kas mane priima,
priima tą, kuris mane yra siuntęs“.

Įspėjimas apie išdavystę

²¹ Tai pasakęs, Jėzus labai susijaudino
ir tarė: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums:

^{13,12-15} Lk 22,27

^{13,16} Mt 10,24; Lk 6,40; Jn 15,20

^{13,18} Ps 41,10

^{13,20} Mt 10,40; Mk 9,37; Lk 9,48; 10,16

^{13,1} ST – Pascha.

vienas iš jūsų išduos manel!“ ²² Mokiniai ėmė žvalgytis vienas į kitą, spėliodami, kurį jis turįs omenyje. ²³ Vienas mokins, kurį Jėzus mylėjo, buvo prisiglaudęs prie Jėzaus krūtinės. ²⁴ Simonas Petras pamojo jam ir pašnibždėjo: „Sužinok, apie kurį jis kalba“. ²⁵ Šisai, pasilenkęs prie Jėzaus krūtinės, paklausė: „Kas jis, Viešpatie?“ ²⁶ Jėzus atsiliepė: „Tai tas, kuriam padažęs paduosiu kąsnį“. Ir, pamirkęs kąsnį dubenyje, jis padavė Judui Iskarijotui, Simono sūnui. ²⁷ Kai šis nurijo kąsnį, įėjo į jį šėtonas. O Jėzus jam sako: „Ką darai, daryk greičiau!“ ²⁸ Nė vienas iš sėdinčių už stalo nesuprato, kodėl jis taip pasakė. ²⁹ Kadangi Judo žinioje buvo kasa, kai kurie pamainė, jog Jėzus jam įsakęs: „Nupirk, ko mums reikia šventėms“ ar liepęs ką duoti vargšams. ³⁰ Tad anas, nurijęs kąsnį, tuojau išėjo. Buvo naktis.

³¹ Jam pasišalinus, Jėzus prabilo:

„Dabar Žmogaus Sūnus pašlovintas,

ir Dievas pašlovintas per jį.

³² O jeigu Dievas pašlovintas per jį, tai Dievas pašlovins jį pas save, bematant jį pašlovins.

Naujasis įsakymas

³³ Vaikeliai, aš jau nebeilgai būsiu su jumis.

Jūs ieškosite manęs, bet sakau jums tą patį, ką esu žydamas pasakęs:

*kur aš išeinu, jūs negalite eiti...

³⁴ *Aš jums duodu naują įsakymą, kad jūs vienas kitą mylėtumėte; kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs taip mylėtumėte vienas kitą!

³⁵ Iš to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus“.

Kelias pas Tėvą

³⁶ Simonas Petras jį paklausė: „Kur eini, Viešpatie?“ Jėzus atsakė: „Kur aš einu, tu dabar negali manęs palydėti, bet vėliau palydėsi“. ³⁷ Petras vėl klausė: „Viešpatie, kodėl gi negaliu dabar tavęs lydėti? Aš ir gyvybę už tave guldyčiau!“ ³⁸ Jėzus atsakė: „Tu guldysi už mane gyvybę? Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: dar gaidžiui nepragydas, tu tris kartus manęs išsiginsi!“

14 Tegul neišsigąsta jūsų širdys! Tikite Dievą, tikėkite ir manel!

² Mano Tėvo namuose daug buveinių.

Antraip argi būčiau sakęs:

‘Einu jums vietos paruoštil’?

³ Kai nuėjęs paruošiu, vėl sugrįšiu ir jus pas save pasiimsiu,

kad jūs būtumėte ten, kur ir aš.

⁴ Kur aš einu, jūs žinote kelią“.

⁵ Tomas jam sako: „Viešpatie, mes nežinome, kur tu eini, tai kaipgi žinosime kelią?“ ⁶ Jėzus jam sako:

„Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenuėina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane.

⁷ Jeigu pažinote mane, tai pažinsite ir mano Tėvą.

Jau dabar jį pažįstate ir esate matę“.

⁸ Pilypas jam sako: „Viešpatie, parodyk Tėvą, ir bus mums gana“. ⁹ Jėzus taria: „Jau tiek laiko esu su jumis, ir tu, Pilypai, vis dar manęs nepažįsti!

Kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą!

Tad kaip tu gali sakyti: ‘Parodyk mums Tėvą’?

¹⁰ Nejau tu netiki, kad aš esu Tėve ir Tėvas yra manyje?!

Žodžius, kuriuos jums kalbu, ne iš savęs kalbu.

Manyje esantis Tėvas daro savuosius darbus.

¹¹ Tikėkite manimi,

^{13,33} Jn 7,34

^{13,34} Jn 15,12,17; 1 Jn 3,23; 2 Jn 5

kad aš esu Tėve ir Tėvas manyje.

Tikėkite bent dėl pačių darbų!

¹² Iš tiesų, iš tiesų sakau jums:

kas mane tiki, darys darbus,

kuriuos aš darau,

ir dar už juos didesnių,

nes aš keliauju pas Tėvą.

¹³ Ir ko tik prašysite mano vardu,

aš padarysiu,

kad Tėvas būtų pašlovintas Sūnuje.

¹⁴ Jei ko prašysite manęs

mano vardu,

aš padarysiu.

Apie Šventąją Dvasią

¹⁵ Jei mane mylite,

jūs laikysitės mano įsakymų;

¹⁶ aš paprašysiu Tėvą,

ir jis duos jums kitą Globėją*,

kuris liktų su jumis per amžius, –

¹⁷ Tiesos Dvasią,

kurios pasaulis neįstengia priimti,

nes jos nemato ir nepažįsta.

O jūs ją pažįstate,

nes ji yra pas jus ir bus jumyse.

¹⁸ Nepaliksiu jūsų našlaičiais –

ateisiu pas jus.

¹⁹ Dar valandėlė, ir pasaulis

manęs nebematys.

O jūs mane matysite,

nes aš gyvenu ir jūs gyvensite.

²⁰ Tai dienai atėjus, jūs suprasite,

kad aš esu savo Tėve,

ir jūs manyje, ir aš jumyse.

²¹ Kas pripažįsta mano

įsakymus ir jų laikosi,

tas tikrai mane myli.

O kas mane myli, tą mylės

mano Tėvas,

ir aš jį mylėsiu ir jam apsireikšiu“.

²² Judas – ne anas Iskarijotas – paklausė: „Viešpatie, kaipgi čia ketini apsireikšti mums, o ne pasauliui?“ ²³ Jėzus jam atsakė:

„Jei kas mane myli, laikysis

mano žodžio,

ir mano Tėvas jį mylės;

mes pas jį ateisime ir

apsigyvensime.

²⁴ Kas manęs nemyli, mano

žodžių nesilaiko.

O žodis, kurį girdite, ne mano,

bet Tėvo, kuris yra mane siuntęs.

²⁵ Aš jums tai pasakiau,

būdamas pas jus,

²⁶ o Globėjas – Šventoji Dvasia,

kurį mano vardu Tėvas atsiųs, –

jis išmokys jus visko ir

viską primins,

ką esu jums pasakęs.

²⁷ Aš jums palieku ramybę,

duodu jums savo ramybę.

Ne taip aš ją duodu, kaip

duoda pasaulis.

Tenebūgštauja jūsų širdys

ir teneliūdii!

²⁸ Jūs girdėjote, kaip aš pasakiau:

aš iškeliauju ir vėl grįšiu pas jus!

Jei mylėtumėte mane,

džiaugtumėtės, kad aš

keliauju pas Tėvą,

nes Tėvas už mane aukštesnis.

²⁹ Ir dabar, prieš įvykstant,

jums pasakiau,

kad tikėtumėte, kada tai bus įvykę.

³⁰ Jau nebedaug su jumis kalbėsiu,

nes ateina šio pasaulio

kunigaikštis.

Nors jis neturi man galios,

³¹ bet pasaulis privalo pažinti,

jog aš myliu Tėvą ir taip darau,

kaip jis yra man įsakęs.

Kelkitės, eikime iš čia!

Vynmedis ir šakelės

15 Aš esu tikrasis vynmedis,
o mano Tėvas – vynininkas.

² Kiekvieną mano šakelę,

neduodančią vaisiaus,

jis išpjauja,

o kiekvieną vaisingą šakelę apvalo,

kad ji duotų dar daugiau vaisių.

³ Jūs jau esate švarūs

dėl žodžio, kurį jums kalbėjau.

^{14,16} Arba: „Užtarėją“, „Guodėją“.

⁴ Pasilikite manyje,
tai ir aš jūmyse pasiliksiu.
Kaip šakelė
negali duoti vaisiaus pati iš savęs,
nepasilikdama vynmedyje,
taip ir jūs bevaisiai,
nepasilikdami manyje.

⁵ Aš esu vynmedis, o jūs šakelės.
Kas pasilieka manyje ir aš jame,
tas duoda daug vaisių;
nuo manęs atsiskyre,
jūs negalite nieko nuveikti.

⁶ Kas nepasiliks manyje,
bus išmestas laukan
ir sudžius kaip šakelė.
Paskui surinks šakeles,
įmes į ugnį, ir jos sudegs.

⁷ Jei pasiliksime manyje
ir mano žodžiai pasiliks jūmyse,
jūs prašysite, ko tik norėsite,
ir bus jums suteikta.

⁸ Tuo bus pašlovintas mano Tėvas,
kad jūs duosite gausių vaisių
ir būsite mano mokiniai.

⁹ Kaip mane Tėvas mylėjo,
taip ir aš jus mylėjau.
Pasilikite mano meilėje!

¹⁰ Jei laikysitės mano įsakymų,
pasiliksime mano meilėje,
kaip aš kad vykdau savo
Tėvo įsakymus

ir pasilieku jo meilėje.

¹¹ Aš jums tai kalbėjau,
kad jūmyse būtų manasis
džiaugsmas

ir kad jūsų džiaugsmui
nieko netrūktų.

¹² Tai mano įsakymas,
*kad vienas kitą mylėtumėte,
kaip aš jus mylėjau.

¹³ Nėra didesnės meilės,
kaip gyvybę už draugus atiduoti.

¹⁴ Jūs būsite mano draugai,
jei darysite, ką jums įsakau.

¹⁵ Jau nebevedinu jūsų tarnais,
nes tarnas nežino,

ką veikia jo šeimininkas.
Jūs aš draugais vadinu,
nes jums viską paskelbiau,
ką esu iš savo Tėvo girdėjęs.

¹⁶ Ne jūs mane išsirinkote,
bet aš jus išsirinkau ir paskyriau,
kad eitumėte, duotumėte vaisių
ir jūsų vaisiai išliktų,
kad ko tik prašytumėte

Tėvą mano vardu,
jis visa jums duotų.

¹⁷ Aš jums tai įsakau:
vienam kitą mylėti!

Pasaulio priešiškus

¹⁸ Jei pasaulis jūsų nekenčia,
tai žinokite – jis manęs nekenčia
pirmiau negu jūsų.

¹⁹ Jei jūs būtumėte pasaulio,
jis mylėtų jus kaip savuosius.
Kadangi jūs – ne pasaulio,
bet aš jus iš pasaulio išskyriau,
todėl jis jūsų nekenčia.

²⁰ Atsiminkite mano žodžius,
kuriuos esu jums pasakęs:

*"Tarnas ne didesnis už
šeimininką!"

Jei persekiojo mane,
tai ir jus persekios;
jeigu laikėsi mano žodžio,
laikysis ir jūsų.

²¹ Ir visa tai jums darys dėl manęs,
nes jie nepažįsta to, kuris
yra mane siuntęs.

²² Jei nebūčiau atėjęs ir
jiems kalbėjęs,
jiems kaltės nebūtų.
O dabar jie neturi kuo pateisinti
savo nuodėmės.

²³ Kas manęs nekenčia,
nekenčia ir mano Tėvo.

²⁴ Jeigu nebūčiau tarp
jų daręs darbų,
kurių niekas kitas nėra daręs,
jiems kaltės nebūtų.
O dabar jie matė

ir vis tiek nekenčia ir
manęs, ir mano Tėvo.

²⁵ Turėjo išsipildyti
užrašytas Įstatyme žodis:

**Jie manęs nekenė be priežasties.*

²⁶ Kai ateis Globėjas,
kurį jums atsiųsiu nuo Tėvo,
Tiesos Dvasia, kuri eina iš Tėvo,
jis toliau liudys apie mane.

²⁷ Ir jūs liudysite,
nes nuo pradžios su
manimi esate buvę.

16 Aš jums tai paskelbiau,
kad nesukluptumėte.

² Jie šalins jus iš sinagogų,
ir netgi ateis valanda,
kada jūsų žudikai tarsis atlieką
šventą pareigą Dievui.

³ Jie tai darys,
nes nei Tėvo, nei manęs nepažįsta.

⁴ Aš jums visa šita kalbėjau,
kad, jų siautėjimo metui atėjus,
atsimintumėte, jog
buvau jus įspėjęs.

Apie Šventosios Dvasios atsiuntimą

Aš jums to nesakiau iš pradžių,
nes buvau su jumis.

⁵ Dabar išeinu pas tą,
kuris mane yra siuntęs,
ir niekas iš jūsų neklausia:
‘Kur tu eini?’

⁶ Kadangi jums tai pasakiau,
liūdesys jūsų širdis užliejo.

⁷ Bet sakau jums gryną tiesą:
jums geriau, kad aš iškeliauju,
nes jei neiškeliausiu,
pas jus neateis Globėjas.

O nukeliavęs aš jį jums atsiųsiu.

⁸ Jis ateis ir parodys pasauliui,
kaip šis klysta
dėl nuodėmės, dėl teismo,
dėl teismo.

⁹ Dėl nuodėmės,
kadangi netiki manimi.

¹⁰ Dėl teismo,

kadangi aš pas Tėvą einu,
o jūs manęs daugiau neberegėsite.

¹¹ Dėl teismo,
kadangi šio pasaulio
kunigaikštis jau nuteistas.

¹² Dar daugel jums turėčiau kalbėti,
bet dabar jūs negalite pakelti.

¹³ Kai ateis toji Tiesos Dvasia,
ji ves jus į tiesos pilnatvę.
Ji nekalbės iš savęs,
bet skelbs, ką bus išgirdusi,
ir praneš, kas turi įvykti.

¹⁴ Ji pašlovins mane,
nes ims iš to, kas mąno,
ir jums tai paskelbs.

¹⁵ Visa, ką Tėvas turi, yra ir mano,
todėl aš pasakiau,
kad ji ims iš to, kas mano,
ir jums tai paskelbs.

Pažadas sugrįžti

¹⁶ Prabėgs valandėlė – ir manęs neregėsite, ir dar valandėlė – ir vėl mane pamatysite“.

¹⁷ Tada kai kurie mokiniai ėmė vienas kitą klausinėti: „Ką reiškia jo pasakyti žodžiai: ‘Prabėgs valandėlė – ir manęs neregėsite, ir dar valandėlė – ir vėl mane pamatysite’? ir: ‘Aš einu pas Tėvą’?“ ¹⁸ Tad jie klausinėjo: „Ką reiškia ‘valandėlė’? Mums neaišku, ką jis kalba“. ¹⁹ Pamatęs, kad jie norėjo jį klausyti, Jėzus tarė: „Klausinėjate vieni kitus, ką reiškia žodžiai: ‘Prabėgs valandėlė – ir manęs neregėsite, ir dar valandėlė – ir vėl mane pamatysite’?“

²⁰ Iš tiesų, iš tiesų sakau jums:

jūs verksite ir vaitosite,
o pasaulis džiūgaus.

Jūs liūdėsite,
bet jūsų liūdesys pavirs džiaugsmu.

²¹ Gimdydama moteris

būna prislėgta,
nes atėjo jos valanda,
bet, kūdikiui gimus,
ji kančią užmiršta iš džiaugsmo,
kad gimė pasauliui žmogus.

²² Taip ir jūs dabar nusiminę,

bet aš jus vėl pamatysiu;
tada jūsų širdys džiūgaus,
ir jūsų džiaugsmo niekas
iš jūsų nebeatims.

²³ Tą dieną jūs manęs nieko
neklausinėsite.

Iš tiesų, iš tiesų sakau jums:
jei tik prašysite Tėvą mano vardu,
jis duos tai jums*.

²⁴ Iki šiol jūs nieko neprašėte
mano vardu.

Prašykite ir gausite,
kad jūsų džiaugsmui
nieko netrūktų.

²⁵ Aš jums vis kalbėjau
palyginimais,

bet ateis valanda,
kada be palyginimų imsiu kalbėti
ir atvirai apie Tėvą jums skelbsiu.

²⁶ Tą dieną jūs prašysite
mano vardu,

ir aš net nesakau,
kad aš prašysiu Tėvą už jus;

²⁷ juk patsai Tėvas jus myli,
nes jūs mane pamilote ir įtikėjote,
jog aš esu iš Dievo atėjęs.

²⁸ Išėjau iš Tėvo

ir atėjau į pasaulį.

Vėl palieku pasaulį

ir grįžtu pas Tėvą*.

²⁹ Jo mokiniai tarė: „Štai dabar tu
aiškiai kalbi ir nebesakai jokių paly-
ginimų. ³⁰ Mes dabar matome, kad tu
viską žinai ir nereikia tave klausinėti.
Todėl mes ir tikime, kad tu esi išėjęs iš
Dievo“. ³¹ Jėzus jiems atsakė:

„Pagaliau tikite?

³² Štai ateina valanda – ir
net yra atėjusi, –

kai jūs išsisklaidysite kas sau
ir paliksité mane vieną.

Tačiau aš ne vienas,
nes su manimi yra Tėvas.

³³ Aš jums tai kalbėjau,
kad manyje atrastumėte ramybę.
Pasaulyje jūsų priespauda laukia,

bet jūs būkite drąsūs:
aš nugalėjau pasaulį!“

Jėzaus malda

17 Tai pasakęs, Jėzus pakėlė akis į
dangų ir prabilo:

„Tėve, atėjo valanda!
Pašlovink savo Sūnų,
kad ir Sūnus pašlovintų tave
² ir – tavo duota galia į
visus žmones –
teiktų amžinąjį gyvenimą
visiems, kuriuos jam esi atidavęs.

³ O amžinasis gyvenimas –
tai pažinti tave,
vienintelį tikrąjį Dievą,
ir tavo siųstąjį Jėzų – Mesiją.

⁴ Aš tave pašlovinau žemėje,
atlikdamas darbą,
kurį buvai man davęs nuveikti.

⁵ Dabar tu, Tėve, pašlovink
mane pas save.

ta šlove, kurią esu pas tave turėjęs
dar prieš atsirandant pasauliui.

⁶ Aš apreiškiau tavo
vardą žmonėms,
kuriuos man davei iš pasaulio.

Jie buvo tavo,
o tu juos atidavei man,
ir jie laikėsi tavojo žodžio.

⁷ Dabar jie suprato,
jog visa, ką man esi davęs,
iš tavęs kyla.

⁸ Tavo man patikėtus žodžius
aš perdaviau jiems,
o jie priėmė juos ir tikrai pažino,
kad esu iš tavęs išėjęs;
įtikėjo, kad esi mane siuntęs.

⁹ Aš meldžiu už juos.
Ne už pasaulį meldžiu,
bet už tavo man pavestuosius.
Jie juk yra tavieji!

¹⁰ Ir visa, kas mano, yra tavo,
o kas tavo – tai mano,
ir aš pašlovintas juose.

¹¹ Aš jau nebe pasaulyje...
Jie dar pasaulyje,
o aš grįžtu pas tave.

^{16,23} Arba: „duos tai jums mano vardu“.

Šventasis Tėve,
išlaikyk juos savo vardu,
kurį esi man davęs,
kad jie būtų viena kaip ir mes.

¹² Kol buvau su jais,
aš išlaikiau juos tavo vardu*,
kurį esi man davęs,
išsaugojau juos,
ir nė vienas jų nepražuvo,
išskyrus pražūties sūnų;
*taip išsipildė Raštas.

¹³ Dabar aš einu pas tave
ir tai kalbu pasaulyje,
kad jie turėtų savyje
manojo džiaugsmo pilnatvę.

¹⁴ Aš jiems perdaviau tavo žodį,
bet pasaulis jų nekenė,
nes jie ne iš pasaulio,
kaip ir aš ne iš pasaulio.

¹⁵ Aš neprašau,
kad juos paimtum iš pasaulio,
bet kad apsaugotum
juos nuo piktojo.

¹⁶ Jie nėra iš pasaulio,
kaip ir aš ne iš pasaulio.

¹⁷ Pašventink juos tiesa!
Tavo žodis yra tiesa.

¹⁸ Kaip tu esi mane
atsiuntęs į pasaulį,
taip ir aš juos pasiunčiau į pasaulį.

¹⁹ Dėl jų aš pašventinu save,
kad ir jie būtų pašventinti tiesa.

²⁰ Ne tik už juos aš meldžiu,
bet ir už tuos,
kurie per jų žodį mane įtikės:

²¹ tegul visi bus viena!
Kaip tu, Tėve, manyje ir aš tavyje,
tegul ir jie bus viena mummyse,
kad pasaulis įtikėtų, jog tu
esi mane siuntęs.

²² Ir tą šlovę, kurią esi man suteikęs,
aš perdaviau jiems,
kad jie būtų viena, kaip
mes esame viena:

²³ aš juose ir tu manyje,

kad jie pasiektų tobulą vienybę
ir pasaulis pažintų,
jog tu esi mane siuntęs
ir juos myli taip, kaip mane mylėjai.

²⁴ Tėve, aš noriu, kad tavo
man pavestieji
būtų su manimi ten, kur ir aš,
kad jie pamatytų mano šlovę,
kurią esi man suteikęs,
nes pamilai mane prieš
pasaulio įkūrimą.

²⁵ Teisingasis Tėve,
pasaulis tavęs nepažino,
o aš tave pažinau.

Ir šitie pažino, jog tu
mane atsiuntei.

²⁶ Aš paskelbiau tavo vardą
ir dar skelbsiu, kad meilė,
kuria mane pamilai,
būtų juose ir aš būčiau juose“.

Jėzaus suėmimas

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-52; Lk 22,47-53)

18 Baigęs kalbėti, Jėzus su savo mo-
kiniais nuėjo anapus Kedrono*
upelio, kur buvo sodas. Jis ir mokiniai
įžengė į sodą.

² Jo išdavėjas Judas taip pat žinojo tą
vietą, nes Jėzus dažnai ten susieidavo
su savo mokiniais. ³ Taigi Judas, gavęs
kareivių būrį ir aukštųjų kunigų bei
fariziejų tarnų, atėjo ten su žibintais,
deglais ir ginklais. ⁴ Jėzus, žinodamas
visa, kas jo laukia, išėjo į priekį ir pa-
klause: „Ko ieškote?“ ⁵ Jie atsakė: „Jė-
zaus Nazariečio!“ Jėzus tarė: „Tai aš“.
Jo išdavėjas Judas irgi stovėjo tarp jų.
⁶ Kai tik Jėzus ištare: „Tai aš“, jie atšo-
ko atgal ir parpuolė ant žemės. ⁷ O jis
vėl juos klausė: „Ko ieškote?“ Jie at-
sakė: „Jėzaus Nazariečio“. ⁸ Jėzus atsi-
liepė: „Jau sakiau jums, kad tai aš. Jei
manęs ieškote, tai leiskite šitiems pa-
sišalinti“. ⁹ Taip turėjo išsipildyti jo pa-
sakytieji žodžiai: „Iš tavo man pavestų-
jų nepražudžiau nė vieno“. ¹⁰ Simonas

^{17,12} T. y. savo vardo galia.

^{17,12} Ps 41,10; Jn 13,18

^{18,1} ST – Kidronas.

Petras, kuris turėjo kalaviją, išsitraukė jį, ištiko vyriausiojo kunigo tarną ir nukirto jam dešinę ausį. Tarnas buvo vardu Malkus. ¹¹ Bet Jėzus sudraudė Petrą: „Kišk savo kalaviją į makštį! Nejaugi aš negersiu tos *taurės, kurią Tėvas man yra davęs?!“

Pas Aną ir Kajafą

(Mt 26,57-75; Mk 14,53-72; Lk 22,54-71)

¹² Būrys, jo vadas ir žydų tarnai suėmė Jėzų, surišo ir nuvedė pirmiausia pas Aną. ¹³ Mat jis buvo anų metų vyriausiojo kunigo Kajafos uošvis. ¹⁴ *Tai tas pats Kajafas, kuris buvo žydams pataręs: „Verčiau tegu vienas žmogus numiršta už tautą“. ¹⁵ Paskui Jėzų nusekė Simonas Petras ir kitas mokinyš. Tas mokinyš buvo pažįstamas su vyriausiuoju kunigu ir įėjo paskui Jėzų į vyriausiojo kunigo kiemą. ¹⁶ Petras liko stovėti lauke prieš vartų. Tuomet anas mokinyš, kuris buvo pažįstamas su vyriausiuoju kunigu, išėjo laukan, pasikalbėjo su durininke ir įsivedė Petrą vidun. ¹⁷ Tarnaitė durininkė ir sako Petriui: „Ar tik ir tu nebūsi vienas iš to žmogaus mokinių?“ Šis atsakė: „O, ne!“ ¹⁸ Ten stoviniavo samdiniai ir tarnai, dėl šalčio susikūrę ugnį, ir šildėsi. Prie jų atsistojo Petras ir taip pat šildėsi.

¹⁹ Vyriausiasis kunigas ėmė klausinėti Jėzų apie jo mokinius bei mokslą:

²⁰ Jėzus jam atsakė: „Aš viešai kalbėjau pasauliui. Aš visuomet mokiau sinagose ir šventykloje, kur susirenka visi žydai, ir nieko nesu kalbėjęs slapčia.

²¹ Kam tad mane klausinėji? Teiraukis tų, kurie girdėjo, ką esu kalbėjęs. Jie žino, ką esu jiems sakęs“. ²² Jam tai pasakius, vienas ten buvusių tarnų smogė Jėzui per veidą, tardamas: „Šitaip tu atsakai vyriausiajam kunigui?!“

²³ Jėzus jam tarė: „Jei pasakiau netiesą,

įrodyk, kad tai netiesa, o jei tiesą, kam mane muši?“ ²⁴ Tuomet Anas pasiuntė jį surištą pas vyriausiąjį kunigą Kajafą.

²⁵ Simonas Petras tebestovėjo ir šildėsi. Aplinkiniai paklausė jį: „Ar tik nebūsi vienas iš jo mokinių?“ Tas išsigynė: „Ne, ne!“ ²⁶ Vienas vyriausiojo kunigo tarnų, giminaitis to, kuriam Petras nukirto ausį, pasakė: „Argi aš nemačiau tavęs sode kartu su juo?“

²⁷ Petras ir vėl išsigynė, ir tuojau praėjo gaidys.

Pas Pilotą

(Mt 27,1-14; Mk 15,1-5; Lk 23,1-7)

²⁸ Iš Kajafos rūmų jie nusivedė Jėzų į pretorijų. Buvo ankstyvas rytas. Jie patys nėjo vidun į pretorijų, kad nesusiųptų ir galėtų valgyti Velykų* avinėlį.

²⁹ Todėl Pilotas išėjo laukan pas juos ir paklausė: „Kuo jūs kaltinate šitą žmogų?“ ³⁰ Jie atsakė: „Jeigu jis nebūtų piktadarys, mes nebūtume tau jo atvedę“.

³¹ Pilotas tarė: „Imkitės ir teiskite jį pagal savo įstatymą“. Žydai jam atsakė: „Mums nevalia nieko bausti mirtimi“.

³² *Taip turėjo išsipildyti Jėzaus žodžiai, kuriais jis buvo nurodęs, kokia mirtimi jam reikės mirti.

³³ Tada Pilotas vėl įžengė į pretorijų ir, pasišaukęs Jėzų, paklausė: „Ar tu esi žydų karalius?“ ³⁴ Jėzus atsakė: „Ar nuo savęs šito klausai, ar kiti apie mane tau pasakė?“

³⁵ Pilotas tarė: „Bene aš žydas?! Tavoji tauta ir aukštieji kunigai man tave įskundė. Sakyk, ką esi padaręs!“

³⁶ Jėzus atsakė: „Mano karalystė ne iš šio pasaulio. Jei mano karalystė būtų iš šio pasaulio, mano tarnai jau kovotų, kad nebūčiau atiduotas žydams. Bet mano karalystė ne iš čia“.

³⁷ Tuomet Pilotas jį paklausė: „Vadinasi, tu esi karalius?“ Jėzus atsakė: „Tu pasakei, kad aš esu karalius. Aš tam esu gimęs ir atėjęs į pasaulį, kad

^{18,11} Mt 26,39; Mk 14,36; Lk 22,42

^{18,14} Jn 11,49-50

^{18,28} ST – Pascha.

^{18,32} Jn 3,14; 12,32

liudyčiau tiesą. Kas tik brangina tiesą, klauso mano balso“. ³⁸ Pilotas dar paklausė: „O kas yra tiesa?!“ Po šių žodžių jis vėl išėjo pas žydus ir tarė jiems: „Aš nerandu jame jokios kaltės. ³⁹ Yra jūsų paprotys Velykų proga paleisti vieną suimtąjį. Ar norite, kad paleisčiau jums žydų karalių?“ ⁴⁰ Tada jie ėmė šaukti: „Ne šitą, bet Barabą!“ O Barabas buvo plėšikas.

Patyčios ir nuteisimas

(Mt 27,27-31; Mk 15,16-20)

19 Tuomet Pilotas ėmė ir nuplakinė Jėzų. ² Kareiviai, nupynę vainiką iš erškėčių, užspaudė jam ant galvos, apsiautė jį purpurine skraiste, ³ ėjo prie jo ir šaipėsi: „Sveikas, žydų karaliau!“ Ir daužė jam į veidą. ⁴ O Pilotas dar kartą išėjo laukan ir kalbėjo žydams: „Štai išvedu jį jums, kad žinotumėte, jog nerandu jame jokios kaltės“. ⁵ Taigi Jėzus išėjo laukan su erškėčių vainiku ir purpurine skraiste. Pilotas tarė: „Štai žmogus!“ ⁶ Aukštieji kunigai ir jų tarnai, pamatę jį, ėmė šaukti: „Ant kryžiaus jį, ant kryžiaus!“ Pilotas jiems sako: „Jūs imkite ir patys nukryžiuokite! Aš nerandu jame kaltės“. ⁷ Žydai atsakė: „Mes turime Įstatymą, ir pagal Įstatymą jis turi mirti, nes laikė save Dievo Sūnumi“. ⁸ Išgirdęs tuos žodžius, Pilotas dar labiau nusigando. ⁹ Jis vėl nuėjo į pretorijų ir klausė Jėzų: „Iš kur tu?“ Bet Jėzus jam neatsakė. ¹⁰ Tada Pilotas tarė: „Tu nenori kalbėtis su maniimi? Ar nežinai, kad turiu galią tave paleisti ir turiu galią tave nukryžiuoti?“ ¹¹ Jėzus atsakė: „Tu neturėtum man jokios galios, jeigu tau nebūtų jos duota iš aukštybių. Todėl didesnė nuodėmė tam, kuris mane tau įdavė“. ¹² Dabar Pilotas ėmė stengtis jį paleisti. Bet žydai šaukė: „Jei šitą paleidi, nebesi ciesoriaus draugas. Kiekvienas, kas skelbiasi karaliumi, yra ciesoriaus priešas“.

¹³ Tai išgirdęs, Pilotas išsivedė Jėzų laukan ir atsisėdo į teisėjo krasę vieto-

je, pavadintoje „Akmeninis grindinys“, hebrajiškai Gabata. ¹⁴ Buvo Velykų* Pasirengimo diena, apie šeštą valandą. Jis tarė žydams: „Štai jūsų karalius!“ ¹⁵ Tie ėmė šaukti: „Šalin, šalin! Ant kryžiaus jį!“ Pilotas paklausė: „Nejaugi turiu nukryžiuoti jūsų karalių?“ Aukštieji kunigai atsakė: „Mes neturime karaliaus, tiktai ciesorių“. ¹⁶ Tuomet Pilotas atidavė jiems jį nukryžiuoti.

Nukryžiovimas

(Mt 27,31-33; Mk 15,20-27; Lk 23,33-38)

Taigi jie pasiėmė Jėzų ir išsivedė. ¹⁷ Nešdamas savo kryžių, jis ėjo į vadinamąją Káukolės vietą, hebrajiškai Golgotą. ¹⁸ Tenai jį nukryžiuavo; kartu su juo ir kitus du, vienoje ir antroje pusėje, o Jėzų viduryje. ¹⁹ Pilotas padarė užrašą ir liepė prisegti prie kryžiaus. Ten buvo parašyta: „Jėzus Nazaretis, žydų karalius“. ²⁰ Šį užrašą skaitė daugybė žydų, nes vieta, kur Jėzus buvo nukryžiuotas, buvo arti miesto, o parašyta buvo hebrajiškai, lotyniškai ir graikiškai. ²¹ Aukštieji kunigai sakė Pilotui: „Nerasyk: 'Žydų karalius', bet: 'Šitas skelbėsi: aš esu žydų karalius'“. ²² Pilotas atkirtė: „Ką parašiau, parašiau!“

²³ Kareiviai, nukryžiuavę Jėzų, pasiėmė jo drabužius ir padalijo juos į keturias dalis – kiekvienam kareiviui po dalį; pasiėmė ir tuniką. Ji buvo be siūlės, nuo viršaus iki apačios ištisai megzta. ²⁴ Todėl jie tarėsi: „Neplėšykime jos, bet verčiau meskime burtą, kam ji teks“. Taip išsipildė Raštas:

**Jie drabužius mano dalijas,
meta dėl mano apdaro burtą.*

Šitaip kareiviai ir padarė.

Jėzus ir jo motina

²⁵ Prie Jėzaus kryžiaus stovėjo jo motina, jo motinos sesuo, Klopo žmona Marija ir Marija Magdalena. ²⁶ Pamatęs

^{19,14} ST – Pascha.

^{19,24} Ps 22,19

stovinčius motiną ir mylimąjį mokinį, Jėzus tarė motinai: „Moterie, štai tavo sūnus!“ ²⁷ Paskui tarė mokiniui: „Štai tavo motina!“ Ir nuo tos valandos mokiny pasidėmė ją pas save.

Jėzaus mirtis

(Mt 27,48-50; Mk 15,36-37; Lk 23,46)

²⁸ Tada, žinodamas, jog viskas įvykdyta, ir *kad išsipildytų Raštas, Jėzus tarė: „Trokštu!“

²⁹ Tenai stovėjo indas, pilnas per rūgusio vyno. Jie pakėlė ant yzopo vytelės kempinę, pamirkytą vyne, ir priėmė prie jo lūpų. ³⁰ Paragavęs to vyno, Jėzus tarė: „Atlikta!“ Ir, nuleidęs galvą, atidavė dvasią.

³¹ Kadangi buvo Pasirengimo diena ir žydai nenorėjo, kad kūnai liktų ant kryžiaus per šabą, nes tas šabas buvo didelės šventės diena, jie prašė Pilotą, kad nukryžiuotiesiems būtų sulaužyti blauzdikauliai ir kūnai nuimti. ³² Tad atėjo kareiviai ir sulaužė blauzdas vienam ir antram, kurie buvo su juo nukryžiuoti. ³³ Priėję prie Jėzaus ir pamatę, kad jis jau miręs, jie neblaužė jam blauzdų, ³⁴ tik vienas kareivis ietimi perdūrė jam šoną, ir tuojau ištekėjo kraujo ir vandens. ³⁵ Regėjusis tai paliudijo, ir jo liudijimas teisingas; jis žino sakąs tiesą, kad ir jūs tikėtumėte. ³⁶ Taip įvyko, kad išsipildytų Raštas: *Nė vienas jo kaulas nebus sulaužytas.

³⁷ Vėl kitoje vietoje Raštas sako: *Jie žiūrės į tą, kurį perdūrė.

Laidojimas

(Mt 27,57-60; Mk 16,42-46; Lk 23,50-54)

³⁸ Po to Juozapas iš Arimatėjos, kuris buvo Jėzaus mokiny, tik slapas dėl žydų baimės, paprašė Pilotą leisti nuimti Jėzaus kūną. Pilotas leido. Jis atėjo ir nuėmė kūną. ³⁹ Taip pat atvyko ir

Nikodemas, *kuris pirmiau buvo atėjęs pas Jėzų nakčia. Jis atsigabeno apie šimtą svarų miros ir alavijo mišinio. ⁴⁰ Taigi jie paėmė Jėzaus kūną ir suvyniojo į drobules su kvepalais, kaip reikalavo žydų laidojimo paprotys. ⁴¹ Toje vietoje, kur buvo nukryžiuotas Jėzus, buvo sodas ir sode naujas kapo rūsys, kuriame dar niekas nebuvo laidojtas. ⁴² Ten jie ir paguldė Jėzų, nes buvo žydų Pasirengimo diena, o kapas arti.

Tuščias kapas

(Mt 28,1-8; Mk 16,1-8; Lk 24,1-11)

20 Pirmąją savaitės dieną, labai anksti, dar neišaušus, Marija Magdalena atėjo pas kapą ir pamatė, kad akmuo nuverstas nuo rūsio angos. ² Ji nubėgo pas Simoną Petrą ir kitą mokinį, kurį Jėzus mylėjo, ir pranešė jiems: „Paėmė Viešpatį iš kapo, ir mes nežinome, kur jį padėjo“. ³ Petras ir tas kitas mokiny nuskubėjo prie kapo. ⁴ Bėgo abu kartu, bet tasai kitas mokiny pralenkė Petrą ir pirmas pasiekė kapo rūsį. ⁵ Pasilenkęs jis mato paliktas drobules, tačiau į vidų nėjo. ⁶ Netrukus iš paskos atbėgo ir Simonas Petras. Jis įeina į rūsį ir mato paliktas drobules ⁷ ir skarą, buvusią ant Jėzaus galvos, ne su drobulėmis paliktą, bet suvyniotą ir atskirai padėtą. ⁸ Tuomet įėjo ir kitas mokiny, kuris pirmas buvo atbėgęs prie kapo. Jis pamatė ir įtikėjo. ⁹ Mat jie dar nebuvo supratę Rašto, kad jis turėsiąs prisikelti iš numirusių. ¹⁰ Paskui mokiniai vėl sugrįžo namo.

Pasirodymas Marijai Magdalenei

(Mt 28,9-10; Mk 16,9-11)

¹¹ O Marija stovėjo lauke palei kapą ir verkė. Verkdama ji pasilenkė į kapo vidų ¹² ir pamatė du angelus baltais drabužiais sėdinčius: vieną galvūgalyje, kitą kojų vietoje – ten, kur būta Jėzaus kūno. ¹³ Jie paklausė ją: „Moterie,

^{19,28} Ps 22,16; 69,22

^{19,36} Iš 12,46; Sk 9,12; Ps 34,21

^{19,37} Zch 12,10; Apr 1,7

^{19,39} Jn 3,1-2

ko verki?“ Ji atsakė: „Kad paėmė mano Viešpatį ir nežinau, kur jį padėjo“.

¹⁴ Tai tarusi, ji atsisuko ir pamatė stovintį Jėzų, bet nepažino, kad tai Jėzus.

¹⁵ O jis tarė jai: „Moterie, ko verki? Ko ieškai?“ Jinai, manydama, jog tai sodininkas, atsakė: „Viešpatie, jei jį išnešei, pasakyk man, kur padėjai. Aš jį pasiimsiu“. ¹⁶ Jėzus jai sako: „Marija!“ Ji atsigręžė* ir sušuko hebrajiškai: „Rabuni!“ (Tai reiškia „Mokytojaui“.) ¹⁷ Jėzus jai tarė: „Nelaikyk manęs!“ Aš dar neįžengiau pas Tėvą. Verčiau eik pas mano brolius ir pasakyk jiems: Aš žengiū pas savo Tėvą ir jūsų Tėvą, pas savo Dievą ir jūsų Dievą.“ ¹⁸ Marija Magdalena nuėjo ir pranešė mokiniams, kad mačiusi Viešpatį ir ką jis jai sakęs.

Pasirodymai mokiniams

(Mk 16,14-18; Lk 24,36-49)

¹⁹ Tos pirmosios savaitės dienos vakare, durims, kur buvo susirinkę mokiniai, dėl žydų baimės esant užrakintoms, atėjo Jėzus, atsistojo viduryje ir tarė: „Ramybė jums!“ ²⁰ Tai pasakęs, jis parodė jiems rankas ir šoną. Mokiniai nudžiugo, išvydę Viešpatį. ²¹ O Jėzus vėl tarė: „Ramybė jums!

Kaip mane siuntė Tėvas, taip ir aš jus siunčiu“.

²² Tai pasakęs, jis kvėpė į juos ir tarė: „Imkite Šventąją Dvasią.“

²³ *Kam atleisite nuodėmes, tiems jos bus atleistos, o kam sulaikysite, – sulaikytos“.

²⁴ Vieno iš Dvylikos – Tomo, vadina mo Dvyniu – nebuvo su jais, kai Jėzus buvo atėjęs. ²⁵ Taigi kiti mokiniai jam kalbėjo: „Mes matėme Viešpatį!“ O jis jiems pasakė: „Jeigu aš nepamatysiu jo rankose vinių žaizdų ir neįbesiu piršto į vinių žaizdą, ir jeigu neįkišiu rankos į jo šoną, netikėsiu“.

²⁶ Po aštuonių dienų jo mokiniai vėl buvo kambaryje, ir Tomas su jais. Jėzus atėjo, durims esant užrakintoms, atsistojo viduryje ir prabilo: „Ramybė jums!“ ²⁷ Paskui kreipėsi į Tomą: „Įbesk čia pirštą ir apžiūrėk mano rankas. Ištiesk ranką ir įkišk į mano šoną; jau nebebūk netikintis, būk tikintis“. ²⁸ Tomas sušuko: „Mano Viešpats ir mano Dievas!“ ²⁹ Jėzus jam ir sako:

„Tu įtikėjai, nes pamatei.

Palaiminti, kurie tiki nematę!“

³⁰ Savo mokinių akivaizdoje Jėzus padarė dar daugel kitų ženklų, kurie nesurašyti šitoje knygoje. ³¹ O šitie surašyti, kad tikėtumėte, jog Jėzus yra Mesijas, Dievo Sūnus, ir tikėdami turėtumėte gyvenimą per jo vardą.

Pasirodymas prie Tiberiados ežero

21 Paskui Jėzus vėl pasirodė mokiniams prie Tiberiados ežero. Pasirodė taip. ² Buvo drauge Simonas Petras, Tomas, vadinamas Dvyniu, Natanaelis iš Galilėjos Kanos, Zebediejaus sūnūs ir dar du kiti mokiniai. ³ Simonas Petras jiems sako: „Einu žvejoti“. Jie pasisiūlė: „Ir mes einame su tavimi“. Jie nuėjo ir sulipo į valtį, *tačiau tą naktį nieko nesugavo.

⁴ Rytui auštant, ant kranto pasirodė bestovįs Jėzus. Mokiniai nepažino, kad ten Jėzaus esama. ⁵ O Jėzus jiems tarė: „Vaikeliai, ar neturite ko valgyti?“ Tie atsakė: „Ne“. ⁶ Tuomet jis pasakė: „Užmeskite tinklą į dešinę nuo valtys, ir pagausite“. Taigi jie užmetė ir jau nebeįstengė jį patraukti *dėl žuvų gausybės. ⁷ Tuomet tasai mokiny, kurį Jėzus mylėjo, sako Petru: „Juk tai Viešpats!“ Išgirdęs, jog tai esąs Viešpats, Simonas Petras persijuosė palaidinę, nes buvo neapsirengęs, ir šoko į ežerą. ⁸ Kiti mokiniai atsiyrė valtimi, nes buvo netoli nuo kranto – maždaug už dviejų šimtų

^{20,16} Kai kuriuose rankr.: „pažino“.

^{20,17} Arba: „Neliesk manęs!“

^{20,23} Mt 16,19; 18,18

^{21,3} Lk 5,5

^{21,6} Lk 5,6

uolekčių – ir atitempė tinklą su žuvimis.

⁹ Išlipę į krantą, jie pamatė žėrinčias žarijas, ant jų padėta žuvų, ir duonos.

¹⁰ Jėzus tarė: „Atneškite ką tik pagautų žuvų“. ¹¹ Petras įlipo į valtį ir išvilko į krantą tinklą, pilną didelių žuvų, iš viso šimtą penkiasdešimt tris. Nors jų buvo tokia gausybė, tinklas nesuplyšo.

¹² Jėzus jiems tarė: „Eikite šen pusryčių!“ Ir nė vienas iš mokinių neišdriso paklausti: „Kas tu esi?“ – nes jie aiškiai matė, jog tai Viešpats. ¹³ Taigi Jėzus priejo, paėmė duonos ir padalijo jiems, taip pat žuvies. ¹⁴ Tai jau trečią kartą pasirodė mokiniams Jėzus, prisikėlęs iš numirusių.

¹⁵ Papusryčiavus Jėzus paklausė Simoną Petrą: „Simonai, Jono* sūnau, ar myli mane labiau negu šitie?“ Tas atsakė: „Taip, Viešpatie. Tu žinai, kad tave myliu“. Jėzus jam tarė: „Ganyk mano avinėlius“. ¹⁶ Ir antrą kartą Jėzus paklausė: „Simonai, Jono sūnau, ar myli mane?“ Tas atsiliepė: „Taip Viešpatie. Tu žinai, kad tave myliu“. Jėzus jam pasakė: „Ganyk mano aveles“. ¹⁷ Jėzus paklausė dar ir trečią kartą: „Simonai, Jono sūnau, ar myli mane?“ Petras nuliūdo, kad Jėzus trečią kartą klausia: „Ar myli mane?“ – ir atsakė: „Viešpatie, tu viską žinai. Tu žinai, kad tave myliu“. Jėzus jam tarė: „Ganyk mano avis.“

¹⁸ Iš tiesų, iš tiesų sakau tau:

kai būvai jaunas, pats susijuoisdavai ir vaikščiojai, kur norėjai.

O pasenęs tu ištiesi rankas;

kitas tave perjuos ir ves,

kur nenori“.

¹⁹ Jis tai pasakė, nurodydamas, kokia mirtimi Petras pašlovinsiąs Dievą. Tai pasakęs, dar pridūrė: „Sek paskui mane!“

²⁰ Petras atsisukęs pamatė iš paskos einantį mokinį, kurį Jėzus mylėjo, kuris per vakarienę buvo *prisi-glaudęs prie Jėzaus krūtinės ir klausė: „Viešpatie, kas tave išduos?“ ²¹ Pamatęs jį, Petras tarė Jėzui: „Viešpatie, o kas šitam bus?“ ²² Jėzus atsakė: „Jei aš noriu, kad jis pasiliktu, kolei ateisiu, kas gi tau? Tu sek paskui mane!“ ²³ Ir taip pasklido gandas tarp brolių, jog tasai mokinyš nemirsiąs. Bet Jėzus juk nesakė: „Jis nemirs“, tik: „Jei noriu, kad jis pasiliktu, kolei ateisiu, kas gi tau?“

Pabaiga

²⁴ Tai ir yra mokinyš, kuris liudija apie tuos dalykus ir juos aprašė, ir mes žinome, kad jo liudijimas tikras. ²⁵ Yra dar daug kitų dalykų, kuriuos Jėzus padarė. Jeigu kiekvieną atskirai aprašytume, manau, visas pasaulis nesutalpintų knygų, kurias reikėtų parašyti.

^{21,15} Mt 16,17 – Jonas.

^{21,20} Jn 13,25

APAŠTALŲ RAŠTAI

Apaštalų raštai (gr. *graphai apostolōn / apostolos*, lot. *scripta apostolorum / apostolus*) – apibendrintas dvidešimt trijų NT knygų pavadinimas.

Į šį knygų rinkinį įeina Apaštalų darbai, visi laiškai, kartais dalijami į **Pauliaus laiškus** (Laiškas romiečiams, Pirmas laiškas korintiečiams, Antras laiškas korintiečiams ir Laiškas galatams; **Kalėjimo laiškai** – Laiškas efeziečiams, Laiškas filipiečiams ir Laiškas kolosiečiams; Pirmas laiškas tesalonikiečiams ir Antras laiškas tesalonikiečiams; **Pastoraciniai laiškai** – Pirmas laiškas Timotiejui, Antras laiškas Timotiejui, Laiškas Titui ir Laiškas Filemonui; Laiškas hebrajams) bei **Visuotinius laiškus** (Jokūbo laiškas, Petro pirmas laiškas, Petro antras laiškas, Jono pirmas laiškas, Jono antras laiškas, Jono trečias laiškas, Judo laiškas), ir Apreiškimas Jonui.

APAŠTALŲ DARBAI

Apaštalų darbai (gr. *praxeis apostolōn*, lot. *actus apostolorum*), pagal tradiciją priskiriami evangelistui Lukui, iš pagonių kilusiam krikščioniui, gydytojui ir apaštalo Pauliaus bendražygiui, parašyti iki 80 m. po Kr.

Knygoje pirmiausia pasakojama apie Bažnyčią judėjų aplinkoje (sk. 1–12), paskui – apie pirmą (13,1–15,35), antrą (15,36–18,22) ir trečią Pauliaus misijų kelionę (18,23–21,26), pabaigoje – apie Pauliaus kalinimą Jeruzalėje, Cezarėjoje ir Romoje (21,27–28,31).

Tai tarsi pirmoji Bažnyčios istorija, atskleidžianti Evangelijos plitimą pasaulyje.

Ižanga

1 *Pirmoje knygoje*, Teofili, aš pasakojau apie viską, ką Jėzus nuo pat pradžių veikė ir mokė ²iki tos dienos, kurią buvo paimtas į dangų, pirmiau per Šventąją Dvasią davęs savo išrinktiesiems apaštalams įsakymų. ³Po savo kančios jis pateikė jiems daugelį įrodymų, kad yra gyvas, per keturiasdešimt dienų jiems rodydamasis ir aiškindamas apie Dievo karalystę. ⁴Kartą, bevalgant prie bendro stalo, liepė jiems nepasišalinti iš Jeruzalės, bet laukti *Tėvo pažado, „apie kurį, – tarė jis, – esate girdėję iš manęs; ⁵mat *Jonas krikštijo vandeniu, o jūs po kelių dienų būsite pakrikštyti Šventąja Dvasia“.

Jėzaus žengimas į dangų

⁶Susirinkusieji ėmė jį klausinėti: „Viešpatie, gal tu šiuo metu atkursi Izraelio karalystę?“ ⁷Jis atsakė: „Ne jums žinoti laiką ir metą, kuriuos Tėvas nustatė savo galia. ⁸Bet kai ant jūsų nužengs Šventoji Dvasia, jūs gausite jos galybės ir *tapsite mano liudytojais Je-

ruzalėje ir visoje Judėjoje bei Samarijoje ir ligi pat žemės pakraščiu“.

⁹*Tai pasakęs, jiems bežiūrint, Jėzus pakilo aukštyn, ir debesis jį paslėpė nuo jų akių. ¹⁰Kai jie, akių nenuleisdami, žiūrėjo į žengiantį dangun Jėzų, štai prie jų atsirado du vyrai baltais drabužiais ¹¹ir prabilo: „Vyrai galilėjiečiai, ko stovite, žiūrėdami į dangų? Tasai Jėzus, paimtas nuo jūsų į dangų, sugrįš taip pat, kaip esate jį matę žengiant į dangų“.

¹²Tuomet jie sugrįžo į Jeruzalę iš vadinamojo Alyvų kalno, buvusio netoliese – kiek leidžiama nueiti šabo dieną.

¹³Parėję jie susirinko aukštutiniam kambaryje, kur buvo apsistoję. Ten buvo *Petras, Jonas, Jokūbas ir Andriejus, Pilypas ir Tomas, Baltramiejus ir Matas, Alfiejaus sūnus Jokūbas, Simonas Uolusis* ir Judas, Jokūbo brolis. ¹⁴Jie visi ištvermingai ir vieningai atsidėjo maldai kartu su moterimis ir Jėzaus motina Marija bei jo broliais.

Motiejaus išrinkimas apaštalu

¹⁵Vieną dieną, atsistojęs tarp brolių – ten buvo susirinkę apie šimtą dvidešimt

^{1,1} Lk 1,1–4

^{1,1} T. y. Evangelijoje pagal Luką.

^{1,4} Lk 24,49

^{1,5} Mt 3,11; Mk 1,8; Lk 3,16; Jn 1,33

^{1,8} Mt 28,19; Mk 16,15; Lk 24,47–48

^{1,9} Mk 16,19; Lk 24,50–51

^{1,13} Mt 10,2–4; Mk 3,16–19; Lk 6,14–16

^{1,13} Žr. Lk 6,15.

asmenų, – Petras tarė: ¹⁶ „Broliai, turėjo išsipildyti Rašto žodžiai, kuriuos Šventoji Dvasia pranašingai ištare Dovydo lūpomis apie Judą, tapusį Jėzaus suėmėjų vadovu. ¹⁷ Jis juk buvo mūsų būryje ir turėjo dalį šioje tarnystėje. ¹⁸ Bet jis niekšybės kaina įsigijo sklypą, paskui stačia galva puolė žemyn, plyšo pusiau, ir visi jo viduriai išėjo. ¹⁹ *Tai pasidarė žinoma visiems Jeruzalės gyventojams, ir anas sklypas jų kalba buvo pavadintas Hakeldamachū; tai reiškia ‘Kraujo sklypas’. ²⁰ Beje, Psalmynė parašyta:

**Jo kiemas dykvieta tepavirsta, ir tegul niekas tenai nebegyvena, ir:*

**Tegul kitas perima jo pareigas.*

²¹ Taigi vienam vyrų, kurie draugė su mumis vaikščiojo visą laiką, kol Viešpats Jėzus buvo tarp mūsų, ²² pradedant *Jono krikštu ir baigiant Jėzaus iš mūsų paėmimu, reikia kartu su mumis *tapti jo prisikėlimo liudytoju*.“

²³ Ir jie pasiūlė du: Juozapą, vadinaimą Barsabų, pravarde Justą, ir Motiejų. ²⁴ Paskui meldėsi: „Tu, Viešpatie, kuris visų širdis pažįsti, parodyk, katrą iš šiųdviejų pasirenki, ²⁵ kad užimtų tą apaštalo tarnystės vietą, nuo kurios nuklydo Judas, pasukdamas į savo kelią“. ²⁶ Tada metė burtus, ir burtas krito Motiejui, ir jis buvo priskaitytas prie vienuolikos apaštalu.

Šventosios Dvasios apsisireiškimas

2 Atėjus *Sekminių diena, visi mokiniai buvo drauge vienoje vietoje. ² Staiga iš dangaus pasigirdo ūžesys, tarsi pūstų smarkus vėjas. Jis pripildė

visą namą, kur jie sėdėjo. ³ Jiems pasirodė tarsi ugnies liežuviai, kurie pasidaliję nusileido ant kiekvieno iš jų. ⁴ Visi pasidarė pilni Šventosios Dvasios ir pradėjo kalbėti kitomis kalbomis, kaip Dvasia jiems davė prabilti.

⁵ Jeruzalėje buvo žydų, pamaldžių žmonių iš visų tautų po dangumi. ⁶ Pasigirdus tam ūžesiui, subėgo daugybė žmonių. Jie didžiai nustebė, kiekvienas girdėdamas savo kalba juos kalbant. ⁷ Lyg nesavi ir nustėrę, jie klausinėjo: „Argi va šitie kalbantys nėra galilėjiečiai?“. ⁸ Tai kaipgi mes kiekvienas juos girdime savo gimtąja kalba?! ⁹ Mes, partai, medai, elamiečiai, Mesopotamijos, Judėjos ir Kapadokijos, Ponto ir Azijos, ¹⁰ Frygijos ir Pamfilijos, Egipto bei Libijos pakraščio ties Kirėne gyventojai, ateiviai romėnai, ¹¹ žydai ir prozelitai, kretiečiai ir arabai – mes visi girdime juos skelbiant įstabius Dievo darbus mūsų kalbomis“. ¹² Visi be galo stebėjosi ir, nieko nesuprasdami, klausinėjo: „Ką tai reiškia?“ ¹³ O kiti šaipėsi: „Jie prisigėrę jauno vyno“.

Petro pamokslas

¹⁴ Tada stojo Petras su Vienuolika ir, pakėlęs balsą, prabilo: „Jūs, Judėjos žmonės bei visi Jeruzalės gyventojai, tebūnie jums žinoma; įsiklausykite į mano žodžius!

¹⁵ Šie vyrai nėra, kaip jūs manote, prisigėrę – juk dabar vos trečia dienos valanda, – ¹⁶ bet čia išsipildė pranašo Joelio pasakyti žodžiai:

¹⁷ *Paskutinėmis dienomis,

– sako Dievas, –

aš kiekvienam kūnui

išliesiu savosios Dvasios.

Tuomet jūsų sūnūs ir jūsų

dukterys pranašaus,

jūsų jaunuoliai matys regėjimus,

o jūsų seniai sapnuos sapnus.

^{1,18-19} Mt 27,3-8

^{1,20} Ps 69,25

^{1,20} Ps 109,8

^{1,22} Mt 3,16; Mk 1,9; Lk 3,21

^{1,22} Mk 16,19; Lk 24,51

^{1,22} T. y. apaštalu.

^{2,1} Kun 23,15-21; Įst 16,9-11

^{2,17-21} Jl 3,1-5

¹⁸ *Taip pat ir savo tarnams
bei tarnaitėms
tomis dienomis aš išliesiu
savosios Dvasios,
ir jie pranašaus.*

¹⁹ *Aš darysiu stebukly
aukštai danguje
ir apačioje, žemėje,
parodysiu ženklų:
kraujo, ugnies bei
rūkstančių dūmų.*

²⁰ *Saulė pavirs tamsybe,
o mėnulis – krauju,
prieš ateinant didingai ir šlovingai
Viešpaties diena,*

²¹ *ir kiekvienas, kuris šauksis
Viešpaties vardo,
bus išgelbėtas.*

²² Izraelio vyrai! Klausykite, ką pasakysiu: Jėzų Nazarietį, Dievo jums patvirtintą galingais darbais, stebuklais ir ženklais, kuriuos per jį nuveikė Dievas tarp jūsų, kaip patys žinote, ²³ *taigi tą vyrą, Dievo valios sprendimu bei numatymu išduotą, jūs nedorėlių rankomis nužudėte, prikaldami prie kryžiaus. ²⁴ *Dievas jį prikėlė, išvaduodamas iš mirties kankynės, nes buvo neįmanoma, kad jis liktų mirties grobis. ²⁵ Juk Dovydas apie jį sako:

**Aš visuomet prieš akis
turiu Viešpatį,
nes jis stovi mano dešinėje,
kad nesusvyruočiau.*

²⁶ *Todėl pralinksmedėjo mano širdis,
krykštavo mano lūpos,
ir mano kūnas ilsėsis su viltimi,*

²⁷ *nes tu nepaliksi mano sielos
mirusiųjų pasaulyje
ir neduosi savo šventajam supūti.*

²⁸ *Gyvenimo keliūs tu man atvėrei
ir pripildysi mane džiaugsmo
savo akivaizdoje.*

²⁹ Broliai! Norėčiau jums atvirai pasakyti apie patriarchą Dovydą. Jis ir mirė, ir buvo palaidotas, o jo kapas yra pas mus iki šios dienos. ³⁰ Būdamas pranašas ir žinodamas iškilmingą *Dievo priesaiką, kad jo palikuonis užimsias jo sostą, ³¹ Dovydas visa tai numatė ir kalbėjo apie Mesijo prisikėlimą, kad jis neliksiąs mirusiųjų pasaulyje ir jo kūnas nesupūsiąs. ³² Tą Jėzų Dievas prikėlė, ir mes visi esame šito liudytojai. ³³ Dievo dešinės išaukštinimas, jis gavo iš Tėvo Šventosios Dvasios pažadą ir ją dabar išliejo. Jūs tai matote ir girdite. ³⁴ Juk ne Dovydas pakilo į dangų. Jis pats kalba:

**Viešpats tarė mano Viešpačiui:
Sėskis mano dešinėje,*

³⁵ *aš patiesiu tavo priešus
tarsi pakojį po tavo kojų.*

³⁶ Tad tegu tvirtai įsitikina visi Izraelio namai: Dievas padarė Viešpačiu ir Mesiją tą Jėzų, kurį jūs nukryžiovote“.

Atsivertimų banga

³⁷ Tie žodžiai vertė vėrė jiems širdį, ir jie ėmė klausinėti Petrą bei kitus apaštalus: „Ką mums daryti, broliai?“

³⁸ Petras jiems atsakė: „Atsiverskite, ir kiekvienas tepasikrikštija vardan Jėzaus Kristaus, kad būtų atleistos jums nuodėmės; tada gausite Šventosios Dvasios dovaną. ³⁹ Juk jums skirtas pažadas, taip pat jūsų vaikams ir visiems toli esantiems, kuriuos tik pasišauks Viešpats, mūsų Dievas“. ⁴⁰ Dar daugeliu kitų žodžių jis primygtinai ragino juos ir sakė: „Gelbėkitės iš šitos iškrypusios padermės!“ ⁴¹ Kurie priėmė jo žodį, buvo pakrikštyti, ir tą dieną prisidėjo prie jų apie tris tūkstančius.

⁴² Jie ištvermingai laikėsi apaštalų mokslo ir bendravimo, duonos laužymo ir maldų.

^{2,23} Mt 27,35; Mk 15,24; Lk 23,33; Jn 19,18

^{2,24} Mt 28,5-6; Mk 16,6; Lk 24,5

^{2,25-28} Ps 16,8-11

^{2,30} Ps 132,11; 2 Sam 7,12-13

^{2,34-35} Ps 110,1

⁴³ Nuostaba ėmė kiekvieną, nes apaštalai darė daug stebuklingų ženklų. ⁴⁴ *Visi tikintieji laikėsi drauge ir visa turėjo bendra. ⁴⁵ Nuosavybę bei turtą jie parduodavo ir, ką gavę, padalydavo visiems, kiek kam reikėdavo.

⁴⁶ Jie kasdien sutartinai rinkdavosi šventykloje, o savo namuose tai vienur, tai kitur laužydavo duoną, džiugia ir tauria širdimi drauge vaišindavosi, ⁴⁷ garbindami Dievą, ir buvo visos liaudies mylimi. O Viešpats kasdien didino jų būrį tais, kurie ėjo į išganymą.

Luošio išgydymas

3 Kartą Petras ir Jonas ėjo į devintosios valandos pamaldas šventykloje. ² Tuo pačiu metu buvo nešamas ir vienas apsigimęs luošas vyras. Jis kasdien būdavo sodinamas prie šventyklos vartų, vadinamų Gražiaisiais, kad prašytų šventyklos lankytojų išmaldos. ³ Pastebėjęs bejeinančius į šventyklą Petrą ir Joną, jis paprašė išmaldos. ⁴ Petras, įdėmiai pažvelgęs į jį drauge su Jonu, tarė: „Pažiūrėk į mudu“. ⁵ Jis pakėlė galvą, tikėdamasis ką nors gausiąs. ⁶ Bet Petras prabilo: „Sidabro nei aukso aš neturiu, bet ką turiu, tą duosiu. Jėzaus Kristaus Nazariečio vardu kelkis ir vaikščiok!“ ⁷ Ir, paėmęs už dešinės rankos, pakėlė jį. Jo kojos ir pėdos be matant sustiprėjo. ⁸ Jis pašoko, atsistojo ir ėmė vaikščioti. Drauge su apaštalais ėjo į šventyklą. Ten vaikščiodamas ir pasišokinėdamas garbino Dievą. ⁹ Visi žmonės pamatė jį vaikščiojant ir šlovinant Dievą. ¹⁰ Jie pažino, kad tai tas pats luošys, kuris sėdėdavo elgetaudamas prie šventyklos Gražiųjų vartų. Jie buvo labai nustebę ir sukrėsti to, kas buvo jam atsitikę.

Petras skelbia Mesiją

¹¹ Kadangi jis laikėsi Petro ir Jono, prie jų į vadinamąją Saliamono stoginę ap-

imti nuostabos susibėgo visi žmonės. ¹² Tai matydamas, Petras kreipėsi į minią: „Izraelitai! Ko stebitės įvykiu ir ko taip žiūrite į mudu, tarsi mes savo galia ar savo maldingumu būtume pastatę jį ant kojų?!“ ¹³ * *Abraomo Dievas, Izaoko Dievas, Jokūbo Dievas* – mūsų protėvių Dievas pašlovino savo tarną Jėzų, kurį jūs išdavėte ir kurio išsigynėte Pilotui, kai tas buvo benusprenžias jį paleisti. ¹⁴ Jūs išsižadėjote šventojo ir teisiojo, o *pareikalavote atiduoti jums žmogų. ¹⁵ Jūs nužudėte gyvybės kūrėją, kurį Dievas prikėlė iš numirusių, ir mes esame to liudytojai. ¹⁶ Jėzaus vardas – dėlei tikėjimo jo vardu – tvirtą padarė tą, kurį jūs matote ir pažįstate. Iš Jėzaus kylantis tikėjimas suteikė jam tikrą sveikatą jūsų visų akyse.

¹⁷ O dabar, broliai, aš žinau, kad jūs taip padarėte iš nežinojimo kaip ir jūsų vadai. ¹⁸ Taip Dievas įvykdė, ką iš anksto buvo paskelbęs visų pranašų lūpomis, būtent, kad jo Mesijas kentėsias. ¹⁹ Tad atgailokite ir atsiverskite, kad būtų išdildytos jūsų nuodėmės, ²⁰ kad nuo Viešpaties veido ateitų paguodos metas ir jis atsiųstų jums skirtąjį Mesiją Jėzų. ²¹ Jį turi priimti dangus iki visų dalykų atnaujinimo meto. Dievas tai nuo amžių paskelbė savo šventųjų pranašų lūpomis. ²² * Antai Mozė yra pasakęs: *Viešpats, jūsų Dievas, iš jūsų brolių jums pažadins pranašą kaip mane. Klausykite jo visame kame, ką tik jis jums sakys.* ²³ * *O kas to pranašo neklausys, bus išdildytas iš savo tautos.* ²⁴ Ir visi pranašai, kurie tik bylojo nuo Samuelio laikų, vienas po kito skelbė šias dienas.

²⁵ Jūs esate vaikai pranašų ir tos Sendoros, kurią Dievas sudarė su jūsų

^{3,13} Iš 3,15

^{3,14} Mt 27,15-23; Mk 15,6-14; Lk 23,13-23;

Jn 19,12-15

^{3,22} Jst 18,15,18

^{3,23} Jst 18,19

protėviais, tardamas Abraomui: **Tavo palikuonyse bus palaimintos visos žemės giminės.* ²⁶ Dievas pirmiausia jums pažadino ir pasiuntė savo tarną, kad jis atneštų jums palaimą, atitraukdamas kiekvieną nuo jo nusikaltimų“.

Petras ir Jonas teismo taryboje

4 Jiems dar kalbant miniai, atėjo kunigų, šventyklos apsaugos viršininkas ir sadukiejų. ² Jie labai pyko, kodėl apaštalai moko žmones ir skelbia mirusiųjų prisikėlimą Jėzaus pavyzdžiu. ³ Todėl jie suėmė juos ir įkalino iki kitos dienos, nes jau buvo vakaras. ⁴ Vis dėlto daug žmonių, išgirdusių žodį, įtikėjo, ir tikinčiųjų padaugėjo maždaug iki penkių tūkstančių.

⁵ Kitą dieną Jeruzalėje susirinko tautos vadovai, seniūnai ir Rašto aiškintojai, ⁶ taip pat vyriausiasis kunigas Anas, Kajafas, Jonas, Aleksandras ir kiti vyriausiojo kunigo giminės. ⁷ Pasiatę apaštalus viduryje, jie paklausė: „Kokia galia ar kieno vardu jūs tai padarėte?“ ⁸ Tada Petras, Šventosios Dvasios įkvėptas, jiems atsakė: „Tautos vadovai ir seniūnai! ⁹ Jeigu dėl gero darbo ligoniui šiandien mus tardote, kaip jis buvo išgydytas, ¹⁰ tai tebūnie jums visiems ir visai Izraelio tautai žinoma: vardu Jėzaus Kristaus Nazariečio, kurį jūs nukryžiovote ir kurį Dievas prikėlė iš numirusių! Tik jo vardu šis vyras jūsų akivaizdoje stovi sveikas. ¹¹ *Jėzus yra akmuo, kurį jūs, statytojai, atmetėte ir kuris tapo kertiniu akmeniu. ¹² Ir nėra niekame kitame išgelbėjimo, nes neduota žmonėms po dangumi kito vardo, kuriuo galėtume būti išgelbėti“.

¹³ Matydami Petrą ir Joną drąsiai kalbant ir patyrę, kad tai paprasti, nemokyti žmonės, jie labai stebėjosi; jie atpažino juos buvus kartu su Jėzumi, bet, ¹⁴ žiūrėdami į stovintį su apašta-

lais išgydytąjį, neturėjo ką sakyti priešais. ¹⁵ Tuomet liepė jiems pasišalinti iš teismo tarybos, o patys ėmė tartis: ¹⁶ „Ką daryti su šitais žmonėmis? Juk visiems Jeruzalės gyventojams aiškiai žinomas jų padarytas stebuklas, ir mes to negalime nuneigti. ¹⁷ Bet kad dalykas neišplistų žmonėse, griežtai uždrausime, kad jie niekam nekalbėtų tuo vardu“.

¹⁸ Ir vėl juos pasišaukė, jie prisakė, kad šiukštu neskelbtų bei nemokytų Jėzaus vardu. ¹⁹ Tačiau Petras ir Jonas jiems atsakė: „Spręskite patys, ar teisu Dievo akivaizdoje jūsų klausyti labiau negu Dievo! ²⁰ Juk mes negalime tylėti apie tai, ką esame matę ir girdėję“. ²¹ Prigrasinę jie paleido juos, nes nerado už ką bausti. Be to, jie bijojo žmonių, nes visi garbino Dievą už įvykusį stebuklą. ²² Žmogui, kuris taip stebuklingai išgijo, buvo keturiasdešimt metų su viršum.

Malda ir vienybė

²³ Paleisti jie atėjo pas saviškius ir išpasakojo, ką jiems buvo sakę aukštieji kunigai ir seniūnai. ²⁴ Išklaušę visi vieningai pakėlė į Dievą balsus ir taip meldėsi: „Valdove, tu **sutvėrei dangų, žemę, jūrą ir visa, kas juose yra.* ²⁵ Tu esi taręs per Šventąją Dvasią mūsų tėvo, savo tarno Dovydo lūpomis:

**Kodėl niršta pagony,
kam veltui taūtos
sąmokslus rengia?*

²⁶ *Žemės karaliai sukilo,
valdovai susibūrė draugėn
prieš Viešpatį ir jo Mesiją.*

²⁷ Taip, šitame mieste iš tiesų susibūrė *Erodas, *Poncijus Pilotas su pagonimis ir Izraelio gentimis prieš tavo šventąjį tarną Jėzų, kurį tu patepei,

^{4,24} Iš 20,11; Neh 9,6; Ps 146,6

^{4,25-26} Ps 2,1-2

^{4,27} Lk 23,7-11

^{4,27} Mt 27,1-2; Mk 15,1; Lk 23,1; Jn 18,28-29

^{3,25} Pr 22,18

^{4,11} Ps 118,22

²⁸ kad įvykdytų, ką tavo galia* ir valia buvo iš anksto nusprendusi. ²⁹ O dabar, Viešpatie, atkreipk akis į jų grąsinimus ir suteik saviesiems tarnams drąsos atvirai skelbti tavo žodį. ³⁰ Ištiesk savo ranką, kad tavo šventojo tarno Jėzaus vardu būtų išgydoma ir daromi ženklai bei stebuklai“. ³¹ Jiems pasimeldus, sudrebėjo susirinkimo vieta, visi prisipildė Šventosios Dvasios ir ėmė drąsiai skelbti Dievo žodį.

³² Visi įtikėjusieji buvo vienos širdies ir vienos sielos. Ką turėjo, nė vienas nevadino savo nuosavybe, nes jiems *visa buvo bendra.

³³ Apaštalai su didžia galybe liudijo apie Viešpaties Jėzaus prisikėlimą, ir juos lydėjo malonės gausa.

³⁴ Tarp jų nebuvo vargšų. Kurie turėjo žemės sklypus ar namus, pardavė juos, gautus pinigus ³⁵ sudėdavo prie apaštalių kojų, ir kiekvienam buvo dalijama, kiek kam reikėjo.

³⁶ Juozapas, apaštalių pramintas Barnabu (tai reiškia „Paguodos sūnus“), buvo levitas, kilęs iš Kipro. ³⁷ Jis turėjo žemės sklypą. Tą pardavęs, atnešė pinigus ir padėjo apaštalams po kojų.

Ananijo ir Sapfyros apgaulė

5 Vienas vyras, vardu Ananijas, su savo žmona Sapfyra pardavė žemės sklypą. ² Žmonai pritariant, jis pasiliko dalį gautų pinigų, o kitą dalį sudėjo prie apaštalių kojų. ³ Petras paklausė: „Ananijau, kodėl šėtonas užvaldė tavo širdį? Kodėl gi tu pamelavai Šventajai Dvasiai, pasilaikydamas dalį gautų pinigų? ⁴ Argi negalėjai sklypo sau laikyti ir argi pardavęs negalėjai laisvai tvarkytis? Tad kam gi taip sugalvojai savo širdyje? Juk tu pamelavai ne žmonėms, bet Dievui!“ ⁵ Išgirdęs tuos žodžius, Ananijas sukniubo ir mirė. Didi baimė pagavo visus tai

girdėjusius. ⁶ Keli jaunuoliai pakilo, suvyniojo marškomis kūną, išnešė ir palaidojo.

⁷ Po kokių trijų valandų atėjo Ananijo žmona, kuri nežinojo, kas buvo atsitikę. ⁸ Petras ją paklausė: „Pasakyk man, ar už tiek pardavėte sklypą?“ – „Taip, už tiek“, – atsakė ji. ⁹ Tada Petras prabilo: „Kam gi jūs susimokėte mėginti Viešpaties Dvasią? Štai ties durimis skamba žingsniai tų, kurie palaidojo tavo vyrą. Jie ir tave išneš“. ¹⁰ Bematant ji susmuko jam po kojų ir mirė. Atėję jaunuoliai rado ją negyvą, nunešė ir palaidojo šalia vyro. ¹¹ Didelė baimė apėmė visą Bažnyčią ir visus, kurie apie tai išgirdo.

Apaštalai daro stebuklus

¹² Per apaštalių rankas darėsi žmonėse daug ženklų ir stebuklų.

Visi jie vieningai rinkdavosi Saliamono stoginėje. ¹³ Niekas kitas neįsitraukė. Žmonės juos labai gerbė. ¹⁴ Ir nuolat augo būrys vyrų ir moterų, įtikėjusių Viešpatį. ¹⁵ Žmonės net į gatves nešdavo ligonius ir ten guldydavo ant neštuvų bei lovų, kad, Petru praeinant pro šalį, bent jo šešėlis kristų ant gulinčiųjų. ¹⁶ Taip pat iš aplinkinių miestelių daug žmonių keliaudavo į Jeruzalę, gabendami sergančius ir netyrųjų dvasių varginamus, ir visi jie būdavo išgydomi.

Vėl teismo taryboje

¹⁷ Tuomet sujudo vyriausiasis kunigas ir visi jo šalininkai, tai yra sadukiejų atskala. Degdami neapykanta, ¹⁸ jie suėmė apaštalus ir įmetė į viešą kalėjimą.

¹⁹ Viešpaties, angelas naktį atidarė kalėjimo vartus, išvedė juos ir tarė: ²⁰ „Eikite ir atsistoję šventykloje skelbkite žmonėms visus šio Gyvenimo žodžius“. ²¹ Jie paklausė ir, auštant nuėję į šventyklą, ėmė mokytį.

Tuo metu vyriausiasis kunigas ir jo šalininkai sukviėtė aukščiausiąją

²⁸ Pažod.: „ranka“.

³² Apd 2,44-45

teismo tarybą bei visą izraelitų vyresnybę. Jie nusiuntė į kalėjimą tarnus, kad atvestų apaštalus. ²² Nuėję tarnai neberado jų kalėjime. Tad sugrįžę jie pranešė: ²³ „Mes radome kalėjimą saugiai užrakintą ir sargybinius stovinčius prie vartų. Bet atidarę nieko viduje neradome“. ²⁴ Išgirdę tokį pranešimą, šventyklos apsaugos viršininkas ir vyriausiasis kunigas sumišę klausinėjo, ką tai galėtų reikšti. ²⁵ Tuo metu kažkas atėjęs pranešė: „Tie vyrai, kuriuos jūs buvote uždarę kalėjime, stovi sau šventykloje ir moko žmones“. ²⁶ Tada viršininkas su tarnais nuėjo ir atsivedė juos, tačiau be prievartos. Jie mat bijojo, kad žmonės jų neužmėtytų akmenimis.

²⁷ Taigi, atsivedę apaštalus, jie pastatė juos prieš teismo tarybą. Vyriausiasis kunigas metė jiems kaltinimą: ²⁸ „Mes jums drauste uždraudėme mokyti tuo vardu, o štai jūs užtvindėte Jeruzalę savo mokslu ir dar norite *ant mūsų galvų užtraukti to žmogaus kraują“. ²⁹ Petras ir apaštalai atsiliepė: „Dievo reikia klausyti labiau negu žmonių. ³⁰ Mūsų protėvių Dievas prikėlė Jėzų, kurį jūs nužudėte, pakabindami ant medžio. ³¹ Dievas išaukštino jį savo dešine kaip vadą ir išgelbėtoją, kad suteiktų Izraeliui atsivertimą ir nuodėmių atleidimą. ³² Ir mes esame šių dalykų liudytojai, taip pat Šventoji Dvasia, kurią Dievas suteikė jo klausantiems“. ³³ Išgirdę šituos žodžius, jie baisiai įširdo ir norėjo juos užmušti.“

³⁴ Tuomet taryboje pakilo vienas fariziejus, vardu Gamalielis, visos tautos gerbiamas Įstatymo mokytojas. Jis įsakė trumpam išvesti tuos vyrus ³⁵ ir prabilo: „Vyrai izraelitai! Gerai pagalvokite, kaip pasielti su šitais žmonėmis. ³⁶ Juk prieš kiek laiko buvo iškilęs Teudas, kuris laikė save kažkuo nepa-

prastu. Jis subūrė apie keturis šimtus šalininkų, bet buvo užmuštas, visi jo bičiuliai išsisklaidė ir nuėjo niekais. ³⁷ Po jo, gyventojų surašymo dienomis, atsirado Judas Galilėjietis ir patraukė dalį žmonių paskui save. Jis taip pat žuvo, o visi jo sekėjai buvo išblaškyti. ³⁸ Todėl aš ir dabar jums sakau: palikite šituos žmones ramybėje, paleiskite juos. Jei šis sumanymas ar ši veikla iš žmonių, jie žlugs savaime, ³⁹ o jeigu jie iš Dievo, tai jūs nepajėgsite jų sunaikinti. Sergėkitės, kad netaptumėte Dievo priešininkais!“ Ir taryba paklausė jo patarimo.

⁴⁰ Pasišaukę apaštalus, nuplaskino juos, uždraudę kalbėti Jėzaus vardu ir paleido. ⁴¹ O tie ėjo iš tarybos džiaugdamiesi, kad dėl Jėzaus vardo užsitarnavo panieką. ⁴² Jie nesiliovė kiekvieną dieną mokyti šventykloje bei namuose ir skelbti gerąją naujieną apie Mesiją – Jėzų.

Septynių diakonų paskyrimas

6 Tomis dienomis, mokinių daugėjant, tarp graikiškai kalbančiųjų kilo nepasitenkinimas vietiniais hebrajais, esą kasdieniame aprūpinime būdavo aplenkiamos jų našlės. ² Tuomet Dvylika sušaukė mokinių susirinkimą ir pareiškė: „Nedera mums apleidus Dievo žodį tarnauti prie stalų. ³ Todėl, broliai, nusižiūrėkite iš savųjų septynis vyrus, turinčius gerą vardą, pilnus Dvasios ir išminties. Mes juos paskirsime tam darbui, ⁴ o patys toliau atsidėsime maldai ir žodžio tarnybai“.

⁵ Šis pasiūlymas patiko visam susirinkimui. Jie išsirinko Steponą, vyrą kupiną tikėjimo ir Šventosios Dvasios, Pilypą, Prochorą, Nikanorą, Timoną, Parmeną ir Mikalojų, prozelitą iš Antiochijos. ⁶ Juos pristatė apaštalams, o šie meldamiesi uždėjo ant jų rankas.

⁷ Dievo žodis klestėjo, ir mokinių Jeruzalėje greitai daugėjo. Net didelis kunigų būrys pakluso tikėjimui.

Stepono veikla ir suėmimas

⁸ Steponas, pilnas malonės ir galios, darė žmonėse didžių ženklų ir stebuklų. ⁹ Tuomet pakilo kai kurie iš vadinamosios libertinų sinagogos, iš kirėnėčių, aleksandriečių ir iš Kilikijos bei Azijos ir mėgino ginčytis su Steponu. ¹⁰ Tačiau jie negalėjo atsispirti išminčiai ir Dvasiai, kurios įkvėptas jis kalbėjo. ¹¹ Tada jie papirko keletą vyrų, kad sakytų girdėję Steponą piktžodžiaujant Mozei ir Dievui. ¹² Taip jie sukurstė liaudį, jos seniūnus ir Rašto aiškintojus, pritykoję sučiupo jį ir nusivedė į aukščiausiojo teismo tarybą. ¹³ Ten pristatė melagingų liudytojų, kurie tvirtino: „Šitas žmogus nesiliauja kalbėjęs prieš Šventąją Vietą ir Įstatymą. ¹⁴ Antai mes esame girdėję jį sakant, kad Jėzus Nazaretis išgriaušias šią vietą ir pakeisias Mozės mums perduotus papročius“. ¹⁵ Visi sėdintys taryboje įsmeigė į jį akis ir matė, kad jo veidas tartum angelo.

Stepono kalba

7 Vyriausiasis kunigas paklausė: „Ar tai tiesa?“ ² O Steponas prabilo:

„Broliai ir tėvai, pasiklausykite! Šlovingasis Dievas *apsireiškė mūsų tėvui Abraomui Mesopotamijoje, kai jis dar nebuvo persikėlęs į Charaną*, ³ ir įsakė: *Išeik iš savo krašto, nuo savo giminių, ir keliauk į šalį, kurią tau parodysiu*. ⁴ Tada jis *paliko chaldėjų kraštą ir apsigyveno Charane. Iš ten, jo tėvui mirus, *Dievas jam liepė persikelti į šitą šalį, kurioje jūs dabar gyvenate. ⁵ Bet čia jam nedavė nuosavybės nė pėdos žemės, tik *pažadėjo šitą kraštą atiduoti jam ir jo palikuonims, nors

jis buvo bevaikis. ⁶ *Taigi Dievas pasakė, kad jo *pālikuonys gyvens kaip ateiviai svetimoje žemėje ir keturis šimtus metų bus pavergti bei skriaudžiami*.

⁷ Tačiau, – tarė Dievas, – *aš nuteisiu tautą, kuriai jie vergaus; tada jie iškeliaus ir tariaus man šitoje vietoje*.

⁸ Ir tuomet jis sudarė su juo *apipjaustymo sandorą. Tada *Abraomui gimė Izaokas, kurį jis apipjaustė aštuntąją dieną. *Izaokui gimė Jokūbas, o *Jokūbui gimė dvylika patriarchų. ⁹ Šie patriarchai *iš pavydo *pardavė Juozapą į Egiptą, bet *Dievas buvo su juo. ¹⁰ Jis išgelbėjo Juozapą iš visų vargų ir suteikė malonės bei išminties Egipto valdovo faraono akivaizdoje. Tas jį *paskyrė Egipto ir visų savo namų valdytoju.

¹¹ *Tuomet visą Egiptą ir Kanaaną ištiko badas ir baisi nelemtis. Taip pat ir mūsų protėviai negalėjo rasti sau maisto. ¹² Išgirdęs, kad Egipte galima gauti javų, Jokūbas ten išsiuntė mūsų protėvių pirmą kartą, ¹³ o antrą kartą *Juozapas leidosi savo brolių atpažįstamas, ir *faraonas sužinojo apie Juozapo kilmę. ¹⁴ Tuomet Juozapas *pasiuntė [brolius] parkviesti savo tėvo Jokūbo ir visos šeimos – *septyniasdešimt penkių asmenų. ¹⁵ Šitaip *Jokūbas nukeliavo į Egiptą. Ten *mirė jis ir mūsų

^{7,6-7} Pr 15,13-14

^{7,8} Pr 17,10-14

^{7,8} Pr 21,2-4

^{7,8} Pr 25,26

^{7,8} Pr 29,31-35,18

^{7,9} Pr 37,11

^{7,9} Pr 37,28

^{7,9} Pr 39,2,21

^{7,10} Pr 41,39-41

^{7,11} Pr 42,1-2

^{7,13} Pr 45,1

^{7,13} Pr 45,16

^{7,14} Pr 45,9-10,17-18

^{7,14} Pr 46,27

^{7,15} Pr 46,1-7

^{7,15} Pr 49,33

^{7,2-3} Pr 12,1

^{7,2} ST – Haranas.

^{7,4} Pr 11,31

^{7,4} Pr 12,4

^{7,5} Pr 12,7; 13,15; 15,18; 17,8; 24,7

protėviai. ¹⁶ *Jie buvo pargabenti į Sichemą ir palaidoti kapuose, kuriuos Abraomas už pinigus buvo nupirkęs Sicheme iš Emoro* vaikų.

¹⁷ *Artinantis metui pažado, kurį Dievas buvo davęs Abraomui, tauta išaugo ir išsiplėtė Egipte, ¹⁸ kol Egipte ėmė viešpatauti kitas karalius, kuris nieko nežinojo apie Juozapą. ¹⁹ Jis ėmė *klastingai elgtis su mūsų tauta, *versdamas mūsų protėvius išmesti savo kūdikius, kad jie neliktų gyvi. ²⁰ *Tuo metu gimė Mozė, kuris buvo mielas Dievui. Jis išbuvo tris mėnesius savo tėvo namuose, ²¹ *o kai buvo išmestas, jį pasiėmė auginti faraono duktė ir įsūnijo. ²² Mozė buvo išmokytas visos Egipto išminties ir tapo galingas žodžiais ir darbais. ²³ Kai jis sulaukė keturiasdešimt metų, jam *kilo mintis aplankyti savuosius brolius izraelitus. ²⁴ Kartą, pamatęs vieną skriaudžiamą tautietį, stojo ginti jo ir keršydamas užmušė egiptietį. ²⁵ Mozė tikėjosi, kad jo broliai suprasia, jog Dievas per jį suteiks jiems išgelbėjimą, bet jie šito nesuprato. ²⁶ Kitą dieną jis pasirodė tarp kelių susivaidijusių tautiečių ir mėgino juos sutaikyti, sakydamas: 'Vyrai, jūs esate broliai! Kodėl skriaudžiate vieni kitus?' ²⁷ Bet tasai, kuris buvo nuskriaudęs artimą, atstūmė jį, sakydamas: *'Kas tave paskyrė mūsų valdovu ir teisėju?' ²⁸ Gal rengiesi ir mane nužudyti, kaip vakar nužudei egiptietį?' ²⁹ Tai išgirdęs, Mozė pabėgo ir tapo išeiviu Madiano* krašte, o

ten *jam gimė du sūnūs. ³⁰ *Po keturiasdešimt metų Sinajaus kalno dykumoje jam pasirodė angelas degančio erškėčių krūmo liepsnose. ³¹ Tai pamatęs, Mozė nusistebėjo reginiu. Kai jis artinosi, norėdamas geriau įsižiūrėti, pasigirdo Viešpaties balsas: ³² Aš esu tavo tėvų Dievas, Abraomo, Izako ir Jokūbo Dievas'. Tada Mozė ėmė drebėti ir nebedrįso toliau žiūrėti. ³³ O Viešpats jam tarė: 'Nusiauk kojų apavą, nes toje vietoje, kur stovi, žemė yra šventa. ³⁴ Aš regėte regėjau savo tautos priespaudą Egipte ir, išgirdęs jos aimanavimus, nužengiau jos išvaduoti. Tad ateik čionai, aš ketinu tave pasiųsti į Egiptą'.

³⁵ Tad tą Mozę, kurio jie buvo išsižadėję, sakydami: 'Kas tave paskyrė valdovu ir teisėju?' – Dievas pasiuntė kaip valdovą ir išvadotoją, globojamą angelo, kuris buvo pasirodęs jam erškėtyje. ³⁶ Jis išvedė juos, darydamas stebuklus ir ženklus *Egipto žemėje, prie *Raudonosios jūros ir *per keturiasdešimt metų dykumoje. ³⁷ Tai šis Mozė yra pasakęs izraelitams: *'Dievas pažadins iš jūsų brolių pranašą, panašiai kaip mane'. ³⁸ Tai jis susirinkimo dieną tyruose tarpininkavo tarp angelo, *kalbėjusio jam Sinajaus kalne, ir mūsų protėvių. Tai jis gavo mums skirtus gyvenimo žodžius. ³⁹ Deja, mūsų protėviai nenorėjo jam paklusti. Jie atstūmė jį ir savo širdžių troškimus nukreipė į Egiptą. ⁴⁰ Jie tarė Aaronui: *'Padaryk mums dievų, kurie žygiuotų mūsų priekyje, nes mes nežinome, kas nutiko tam Mozei,

^{7,16} Pr 23,3-16; 33,19; 50,7-13; Joz 24,32

^{7,16} ST – Hamoras.

^{7,17-18} Iš 1,7-8

^{7,19} Iš 1,10-11

^{7,19} Iš 1,22

^{7,20} Iš 2,2

^{7,21} Iš 2,3-10

^{7,23-29} Iš 2,11-15

^{7,27} Iš 2,14

^{7,29} ST – Midjanas.

^{7,29} Iš 18,3-4

^{7,30-34} Iš 3,1-10

^{7,36} Iš 7,3

^{7,36} Iš 14,21

^{7,36} Sk 14,33

^{7,37} Įst 8,15-18

^{7,38} Iš 19,1-20,17; Įst 5,1-33

^{7,40} Iš 32,1

išvedusiam mus iš Egipto'. ⁴¹*Ir šitaip anomis dienomis jie pasidirbo veršį, ėmė aukoti stabui atnašą ir džiaugėsi savo rankų darbu. ⁴²Tada Dievas nusigrėžė nuo jų ir paliko jiems garbinti dangaus kareiviją, kaip parašyta Pranašų knygoje:

**Ar jūs, Izraelio namai, man atnešėte aukų bei atnašų, keturiasdešimt metų būdami tyruose?*

⁴³*Ne! Jūs pasiėmėte Molochą padangtę ir dievo Refano žvaigždę – stabus, kuriuos pasidirbote garbinti.*

Todėl ištremsiu jus anapus Babilono.

⁴⁴Mūsų *protėviai dykumoje turėjo liudijimo padangtę, įrengtą kalbėjusiojo Mozei nurodymu, kad padarytų ją pagal regėtą jos pavyzdį. ⁴⁵Mūsų protėviai ją pasiėmė ir *atsigabeno, kai Jozuė užėmė pagonių žemes. Dievas išstūmė pagonis, užleisdamas jų vietą mūsų tėvams iki pat Dovydo laikų. ⁴⁶Šis susilaukė Dievo akyse malonės ir *prašė nurodymo statyti šventyklą Jokūbo namams; ⁴⁷ją ir pastatė Saliamonas. ⁴⁸Vis dėlto Aukščiausiasis negyvena rankų darbo būstuose. Taip sako ir pranašas:

⁴⁹**Dangus – mano sostas, o žemė – pakojis po mano kojų. Kokius namus jūs norite man pastatyti? – klausia Viešpats, – ir kokia mano poilsio vieta?*

⁵⁰*Argi ne mano ranka visa tai padarė?!*

⁵¹Jūs, kietasprandžiai, pagonių širdimis ir ausimis*! Jūs, kaip ir jūsų protėviai, *visuomet priešinatės Šventajai Dvasiai. ⁵²Argi buvo pranašas, kurio nebūtų persekioję jūsų tėvai? Deja, jie žudydavo pranašaujančius Teisiojo atėjimą. Ir jūs dabar esate jo išdavėjai ir žudikai! ⁵³Jūs, kurie gavote Įstatymą, paskelbtą per angelus, bet jo nesilaikėte“.

Stepono nužudymas; persekiotojas Saulius

⁵⁴Tai išgirdę, jie baisiai įniršo ir ėmė ant jo griežti dantimis. ⁵⁵O Steponas, kupinas Šventosios Dvasios, žvelgė į dangų ir išvydo Dievo šlovę ir Jėzų, stovintį Dievo dešinėje. ⁵⁶Jis tarė: „Štai regiu atsivėrusį dangų ir Žmogaus Sūnų, stovintį Dievo dešinėje“. ⁵⁷Tada, baisiai rėkdami, jie užsikimšo ausis ir visi kaip vienas puolė jį, ⁵⁸išsitempė už miesto ir užmušė akmenimis. Liudytojai pasidėjo savo drabužius prie kojų vieno jauno vyro, vardu Sauliaus. ⁵⁹Taip jie mušė akmenimis Steponą, o jis šaukė: „Viešpatie Jėzau, priimk mano dvasią!“ ⁶⁰Pagaliau suklupęs galingu balsu sušuko: „Viešpatie, neįskaityk jiems šios nuodėmės!“ Ir, tai ištaręs, užmigo.

8 Saulius pritarė Stepono nužudymui. Aną dieną prasidėjo didelis Jeruzalės Bažnyčios persekiojimas. Visi, išskyrus apaštalus, išsi-sklaidė Judėjos ir Samarijos apylinkėse.

²Dievobaimingi vyrai palaidojo Steponą ir labai jį apraudojo.

³*O Saulius stengėsi išnaikinti Bažnyčią, naršydamas po namus, suiminėdamas vyrus ir moteris ir siųsdamas juos į kalėjimą.

^{7,51} Pažod.: „nėapipjaustytos širdies ir ausų“.

^{7,51} Iz 63,10

^{8,3} Apd 22,4-5; 26,9-11

^{7,41} Iz 32,2-6

^{7,42-43} Am 5,25-27

^{7,44} Iz 25,9.40

^{7,45} Joz 3,14-17

^{7,46} 2 Sam 7,1-16; 1 Met 17,1-14

^{7,47} 1 Kar 6,1-38; 2 Met 3,1-17

^{7,49-50} Iz 66,1-2

Pilypas Samarijoje

⁴Tuo tarpu išblaškytieji keliaudami skelbė gerosios naujienos žodį. ⁵Pilypas nuvyko į Samarijos miestą ir ėmė skelbti gyventojams, Mesiją. ⁶Minios vieningai klausėsi Pilypo žodžių, nes ne tik girdėjo, bet ir matė daromus stebuklus. ⁷Iš daugelio apsėstųjų, baisiai šaukdamos, išeidavo netyrosios dvasios. Buvo išgydyta daug paralyžiuotųjų ir luošių. ⁸Taigi didelis džiaugsmas pasklido po tą miestą.

Simonas burtininkas

⁹Mieste buvo vienas žmogus, vardu Simonas; jis vertėsi žyniavimu, stebindamas Samarijos gyventojus ir girdamas esąs didis. ¹⁰Ir visi – nuo mažo iki didelio – prie jo šliejosi ir sakė: „Jis yra Dievo galybė, vadinama 'Didžioji'“. ¹¹Žmonės prie jo šliejosi, nes per ilgęsį laiką buvo apsukęs jiems galvas savo kerais. ¹²Bet, patikėję Pilypu, skelbiančiu Dievo karalystės gerąją naujieną ir Jėzaus Kristaus vardą, ėmė krikštytis vyrų ir moterų. ¹³Simonas taip pat įtikėjo ir pasikrikštijęs visur sekė pasakui Pilypą. Jis buvo apstulbintas, matydamas nepaprastus ženklus ir didžius stebuklus, kurie dėjosi jo akivaizdoje.

¹⁴Apaštalai Jeruzalėje, išgirdę, jog Samarija priėmė Dievo žodį, nusiuntė tenai Petrą ir Joną. ¹⁵Šie atvyko ir ėmė melstis už samariečius, kad jie gautų Šventąją Dvasią. ¹⁶Mat ji dar nebuvo nė vienam jų nužengusi, ir jie tebuvo pakrikštyti Viešpaties Jėzaus vardu. ¹⁷Tuomet apaštalai dėjo ant jų rankas, ir tie gavo Šventąją Dvasią.

¹⁸Pamatęs, kad apaštaly rankų uždėjimu teikiama Dvasia, Simonas pasiūlė jiems pinigų ir prašė: ¹⁹„Duokite ir man tą galią, kad, kam uždėsiu rankas, gautų Šventąją Dvasią“. Bet Petras tarė jam: ²⁰„Kad tu pražūtum su savo sidabru, jei sumanei už pinigų nusipirkti Dievo dovaną! ²¹Šitame dalyke tu negali turėti nė mažiausios dalies,

nes tavo širdis Dievo akivaizdoje neteisi. ²²Verčiau apgailėk šią savo nedorybę ir melsk Viešpatį; gal jis atleis tavo širdies paklydimą. ²³Kaip matau, esi pilnas tulžies ir surakintas nedorybės“. ²⁴Simonas atsakė: „Melskite už mane Viešpatį, kad manęs neištiktų, ką jūs pasakėte“.

²⁵O jie, paliudiję ir apsakę Dievo žodį, pasuko atgal į Jeruzalę, pakeliui skelbdami gerąją naujieną daugelyje Samarijos kaimų.

Pilypas pakrikštija etiopą

²⁶Viešpaties angelas prabilo į Pilypą ir pasakė: „Kelkis ir nueik vidurdienį* prie vieškelio, kuris eina iš Jeruzalės į Gazą. Jis visiškai tuščias“. ²⁷Susiruošęs jis išėjo. Ir štai bevažiuojas etiopas eunuchas, Etiopijos valdovės kandakės dvariškis, viso jos izdo valdytojas. Jis buvo atvykęs į Jeruzalę pasimelsti, ²⁸o dabar keliavo namo ir, sėdėdamas savo vežime, skaitė pranašą Izaiją. ²⁹Dvasia tarė Pilypui: „Prieik ir laikykis greta šito vežimo“. ³⁰Pribėgęs Pilypas išgirdo eunuchą skaitant pranašą Izaiją ir paklausė: „Ar ir supranti, ką skaitas?“ ³¹Šis atsiliepė: „Kaip galiu suprasti, jei man niekas nepaaiškina?!“ Ir jis pakvietė Pilypą lipti į vežimą ir sėstis šalia. ³²Rašto skirsnis, kurį jis ką tik skaitė, skelbė:

**Kaip avis jis buvo*

vedamas į pjovyklą,

ir kaip ėriukas, kuris tyli kerpamas, jis neatvėrė savo lūpų.

³³*Jo pažeminime nebuvo jam teisingumo.*

Kas apsakys jo giminę, jeigu jo gyvenimas žemėje buvo nutrauktas?!

³⁴Eunuchas paklausė Pilypą: „Prašom paaiškinti, apie ką čionai pranašas kalba? Apie save ar apie ką kitą?“

^{8,26} Arba: „į pietus“.

^{8,32-33} Iz 53,7-8

³⁵ Tuomet, atvėręs lūpas ir pradėjęs nuo to skirsnio, Pilypas jam paskelbė gerąją naujieną apie Jėzų.

³⁶ Keliaudami toliau, jie privažiavo vandenį. „Štai vanduo, – tarė eunuchas, – kas gi kliudo man pasikrikštyti?“ ³⁸ Jis paliepė sustabdyti vežimą, ir jie abudu – Pilypas ir eunuchas – įbrido į vandenį. Pilypas jį pakrikštijo. ³⁹ Išėjus iš vandens, Viešpaties Dvasia pagavo Pilypą. Eunuchas daugiau jo nebematė, tik džiūgaudamas traukė savo keliais. ⁴⁰ O Pilypas atsidūrė Azotė*; iš ten keliaudamas skelbė gerąją naujieną visuose miestuose ir taip atvyko į Cezarėją.

Sauliaus pašaukimas

9 Tuo tarpu Saulius, tebealsuodamas grasinimais ir žudynėmis prieš Viešpaties mokinius, nuėjo pas vyriausiąjį kunigą ² ir išgavo raštus Damasko sinagogoms, kad, užtikęs to kelio sekėjus vyrus ir moteris, galėtų juos suiminėti ir gabenti į Jeruzalę. ³ Atkeliavusį netoli Damasko, jį staiga apšvietė šviesa iš dangaus. ⁴ Nukritęs žemėn, jis išgirdo balsą: „Sauliau, Sauliau, kam mane persekioji?“ ⁵ Jis klausė: „Kas tu esi, Viešpatie?“ Šis atsakė: „Aš esu Jėzus, kurį tu persekioji. ⁶ Kelkis, eik į miestą; tenai tau bus pasakyta, ką turi daryti.“ ⁷ Jo kelionės draugai stovėjo be žado: mat girdėjo balsą, tačiau nieko nematė. ⁸ Saulius atsikėlė nuo žemės, bet, atmerkęs akis, nieko nebematė. Paėmęs už rankų, jie nuvedė jį į Damaską. ⁹ Jis tris dienas išbuvo negalintis, nieko nevalgė ir negėrė.

¹⁰ Damaske gyveno mokinyš, vardu Ananijas. Jam apsiireiškęs Viešpats prabilo: „Ananijau!“ Šis atsakė: „Štai

³⁶ Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 37: „Pilypas tarė: 'Jei tiki iš visos širdies, tai galima'. Tas atsakė: 'Tikiu, kad Jėzus Kristus yra Dievo Sūnus'“.

⁴⁰ ST – Ašdodas, dab. Esdudas tarp Gazos ir Jafos.

aš, Viešpatie“. ¹¹ Viešpats tęsė: „Nu-eik į gatvę, vadinamą Tiesiąja, ir juda namuose teiraukis tarsiečio, vardu Sauliaus. Štai jisai meldžiasi ¹² ir regėjime pamatė vyrą, vardu Ananiją, ateinantį ir uždedantį ant jo rankas, kad praregėtų“. ¹³ Ananijas atsakė: „Viešpatie, iš daugelio esu girdėjęs apie tą žmogų, kiek pikta jis yra padaręs tavo šventiesiems Jeruzalėje. ¹⁴ Ir čia jis turi aukštųjų kunigų įgaliojimus suiminėti visus, kurie šaukiasi tavojo vardo“. ¹⁵ Viešpats jam tarė: „Eik, nes jis yra mano rinktinis įrankis, kuris neš mano vardą tautoms, karaliams ir Izraelio vaikams. ¹⁶ Aš jam parodysiu, kiek daug jam teks iškentėti dėl mano vardo“. ¹⁷ Taigi Ananijas nuėjo į tuos namus, uždėjo ant Sauliaus rankas ir tarė: „Broli Sauliau! Viešpats Jėzus, kuris tau pasirodė kelyje, atsiuntė mane, kad tu vėl regėtum ir taptum pilnas Šventosios Dvasios“. ¹⁸ Bema-tant jam nuo akių lyg žvynai nukrito, ir jis atgavo regėjimą. Pakilęs priėmė krikštą ¹⁹ ir užvalgęs įgijo jėgų.

Saulius skelbia Jėzų

Kelias dienas jis buvo su Damasko mokiniiais ²⁰ ir bereginti ėmė skelbti sinagogose, kad Jėzus yra Dievo Sūnus. ²¹ Visi, kurie tatau girdėjo, stebėjosi ir klausinėjo: „Argi čia ne tas pats, kuris Jeruzalėje persekiojo visus šio vardo išpažinėjus?! Argi jis nėra atvykęs jų suiminėti ir gabenti pas aukštuosius kunigus?!“

²² O Saulius kaskart drąsiau kalbėjo ir kėlė sąmyšį tarp Damaske gyvenančių žydų, įrodinėdamas, kad Jėzus yra Mesijas. ²³ Po kurio laiko žydai susimokė jį nužudyti. ²⁴ Vis dėlto Saulius sužinojo apie jų sąmokslą. Dieną naktį jie tykojo prie vartų, norėdami jį užmušti, ²⁵ bet jo mokiniai nakčia virvėmis nuleido jį per sieną pirtinėje.

Saulius Jeruzalėje

²⁶ Saulius nuvyko į Jeruzalę ir mėgino prisidėti prie mokinių, tačiau visi jo baidėsi, netikėdami jį esant mokinį.

²⁷ Tik Barnabas jį priglaudė, nusivedė pas apaštalus ir jiems išpasakojo, kaip keliuonėje Saulius regėjęs Jėzų ir šis kalbėjęs su juo, ir kaip Damaske jis atvirai mokęs Jėzaus vardu. ²⁸ Taip jis ėmė lankytis pas juos Jeruzalėje ir drąsiai kalbėti Jėzaus vardu. ²⁹ Jis kalbėdavosi bei ginčydavosi ir su helenistais, kurie nutarė jį nužudyti. ³⁰ Tai sužinoję, broliai jį nugabeno į Cezarėją ir iš ten išsiuntė į Tarsą.

³¹ Tuo tarpu Bažnyčia visoje Judėjoje, Galilėjoje ir Samarijoje džiaugėsi ramybe. Ji tvarkėsi ir veikė su Viešpaties baime ir vis augo, Šventosios Dvasios globojama.

Petras išgydo luošį

³² Petras, keliaudamas po visą šalį, apsilankė pas šventuosius, gyvenančius Lydoje. ³³ Ten jis užtiko žmogų, vardu Enėją; jis paralyžuotas jau aštuoneri metai gulėjo patale. ³⁴ Petras jam tarė: „Enėjau, tave gydo Jėzus Kristus. Kelkis ir užklok savo guolį!“ Šis akimoju atsikėlė. ³⁵ Visi Lydos miesto ir Saronos* lygumos gyventojai pamatė jį ir gręžėsi į Viešpatį.

Prikėlimas iš numirusių

³⁶ Jopėje buvo viena mokinė, vardu Tabita, išvertus Gazelė*. Ji buvo garsi gerais darbais ir išmaldomis. ³⁷ Tomis dienomis ji susirgo ir numirė. Ją nuprausė ir pašarvojo aukštutiniame kambaryje. ³⁸ Kadangi Lyda netoli Jopės, mokiniai, išgirdę ten esant Petrą, pasiuntė pas jį du vyrus su prašymu: „Ateik pas mus nedelsdamas!“

³⁹ Petras susirengęs tuojau iškeliavo su jais. Kai tik atėjo, buvo nuvestas

į aukštutinį kambarį. Tenai jį apspito našlės, verkdamos ir rodydamos jam marškinius bei viršutinius drabužius, kuriuos, tebegyvendama su jomis, buvo joms pasiuvusi Gazelė. ⁴⁰ Petras liepė visiems išeiti ir atsiklaupęs ėmė melstis. Paskui, atsisukęs į lavoną, tarė: „Tabita, kelkis!“ Ši atmerkė akis ir, išvydusi Petrą, atsisėdo. ⁴¹ Petras ištiesė jai ranką ir ją pakėlė. Tada, pašaukęs vidun šventuosius ir našles, parodė jiems ją gyvą. ⁴² Žinia apie įvykį pasklido visoje Jopėje, ir daugybė žmonių įtikėjo Viešpatį. ⁴³ Petras dar ilgesnį laiką pasiliko Jopėje pas vieną odininką, vardu Simoną.

Šimtininkas Kornelijus

10 Cezarėjoje gyveno, žmogus, vardu Kornelijus, vadinamosios Italų kohortos šimtininkas. ² Jis drauge su savo namiškiais pasižymėjo pamaldumu bei Dievo baime, dosniai šelpdavo žmones ir ištvermingai meldavosi Dievui.

³ Kartą, apie devintą valandą, regėjime jis aiškiai išvydo ateinantį angelą; šis tarė: „Kornelijau!“ ⁴ Išsigandęs pažvelgė į jį ir paklausė: „Kas yra, viešpatie?“ Šis jam atsakė: „Tavo maldos ir išmaldos pakilo Dievo akivaizdon, ir jis tave prisiminė. ⁵ Taigi siųsk vyrus į Jopę ir išsikviesk tokį Simoną, vadinamą Petru. ⁶ Jis svečiuojasi pas tokį odininką Simoną, kurio namai stovi prie jūros.“ ⁷ Kai su juo kalbėjęs angelas pasišalino, Kornelijus pasišaukė du namiškius ir vieną pamaldų kareivį iš savo valdinių ⁸ ir, viską jiems išaiškinęs, išsiuntė į Jopę.

Petro regėjimas

⁹ Rytojaus dieną, kai šitie keliaudami artinosi prie miesto, Petras užlipo ant plokščiaastogio pasimelsti. Buvo apie šeštą valandą. ¹⁰ Jis pasijuto išalkęs ir norėjo užkąsti. Kol jam buvo tiekiamas valgis, jį ištiko dvasios pagava.

^{9,35} ST – Šaronas.

^{9,36} Gr. Dorkadė.

¹¹Jis išvydo atsivėrusį dangų, iš kurio kažkoks rykas, it didelė marška, laikomas už keturių kampų, leidosi žemėn.

¹²Jame buvo įvairiausių žemės keturkojų ir roplių bei dangaus paukščių.

¹³Ir jam pasigirdo balsas: „Kelkis, Petrai, pjauk ir valgyk!“ ¹⁴Petras atsakė: „Jokiu būdu, Viešpatie! Aš niekuomet nesu valgęs sutepto ar netyro maisto“.

¹⁵O balsas vėl tarė: „Ką Dievas apvalė, tu nevadink suteptu!“ ¹⁶Taip atsitiko tris kartus, ir rykas tučtuojau vėl pakilo į dangų.

¹⁷Petrui tebesvarstant, ką galėtų reikšti regėjimas, štai prie vartų sustojo Kornelijaus pasiuntiniai, kurie teiravosi Simono namų. ¹⁸„Ar čia vieši Simonas, vadinamas Petru?“ – klausė jie garsiai. ¹⁹Petrui, tebemažstančiam apie regėjimą, Dvasia tarė: „Štai trys vyrai ieško tavęs. ²⁰Greičiau kelkis, lipk žemyn ir nedvejodamas keliauk su jais, nes aš juos atsiunčiau“. ²¹Taigi Petras nulipo žemyn pas vyrus ir tarė: „Štai ir aš, kurio ieškote. Kokiu reikalu atėjote?“ ²²Tie atsakė: „Šimtininkas Kornelijus, teisus ir dievobaimingas vyras, visų gyventojų žydų didžiai gerbijamas žmogus, gavo šventojo angelo nurodymą pasikviesti tave į savo namus ir išklausyti tavo pamokymų“. ²³Tuomet Petras pakvietė juos į vidų ir svetingai priėmė. Kitą rytą iškeliavo su jais. Jį lydėjo keli broliai iš Jopės.

Kornelijaus krikštas

²⁴Rytojaus dieną jis atvyko į Cezarėją. Kornelijus jo laukė, susikvietęs giminės ir artimiausius bičiulius. ²⁵Įeinantį Petrą Kornelijus pasitiko ir, puldamas po kojų, išreiškė jam pagarbą. ²⁶Petras pakėlė Kornelijų, tardamas: „Kelkis! Juk ir aš esu žmogus“. ²⁷Paskui, kalbėdamasis su juo, įžengė vidun ir, atradęs daug susirinkusių žmonių, ²⁸prabilo: „Jūs žinote, kad žydui nevalia bendrauti ar svečiuotis pas svetimą. Bet Dievas man apreiškė, jog

negalima jokio žmogaus laikyti suteptu ar netyru. ²⁹Štai kodėl pakviestas aš nesvyruodamas atvykau. Taigi klausiu dabar: kokiu reikalu mane pakvietėte?“ ³⁰Kornelijus atsakė: „Kaip tik dabar sukanka lygiai keturios dienos, kai aš savo namuose meldžiausi devintą valandą. Ir štai prieš mane stėjo spindinčiais drabužiais vyras ³¹ir prabilo: ‘Kornelijau, tavo maldos išklaustos, ir Dievas prisiminė tavo išmaldas. ³²Siųsk pasiuntinius į Jopę ir atsikviesk Simoną, vadinamą Petru. Jis yra apsi stojęs odininko Simono namuose prie jūros’. ³³Taigi aš tuojau pasiunčiau pas tave žmones, o tu gerai padarei, čionai atvykdamas. Dabar mes visi čia esame Dievo akivaizdoje, kad išgirstume visa, ką Viešpats tau pavadė“.

³⁴Tada, atvėręs lūpas, Petras pasakė: „Iš tiesų aš dabar suprantu, jog ³⁵*Dievas nėra šališkas. ³⁶Jam brangus kiekvienos tautos žmogus, kuris jo bijo ir teisingai gyvena. ³⁷Jis pasiuntė savo žodį Izraelio vaikams ir per Mesiją Jėzų paskelbė ramybės gerąją naujieną. Šitas yra visų Viešpats. ³⁸Jūs žinote, kas yra įvykę visoje Judėjoje, pradedant Galilėja, po Jono skelbtojo krikštoto. ³⁹Kalbama apie Jėzų iš Nazareto, kaip Dievas jį patepė Šventąja Dvasia ir galybe, kaip jis vaikščiojo, darydamas gera ir gydydamas visus velnio pavergtuosius, nes Dievas buvo su juo.

⁴⁰Mes esame liudytojai visko, ką jis yra padaręs žydų šalyje ir Jeruzalėje. Jį nužudė pakabindami ant medžio. ⁴¹Tačiau trečią dieną Dievas jį prikėlė ir leido jam pasirodyti, ⁴²beje, ne visai tautai, o Dievo iš anksto paskirtiems liudytojams, būtent mums, kurie su juo valgėme ir gerėme, jam prisikėlus iš numirusių. ⁴³Jis mums įsakė skelbti tautai ir liudyti, kad jis yra Dievo paskirtasis gyvųjų ir mirusiųjų teisėjas. ⁴⁴Apie jį visi pranašai liudija, kad

kiekvienas, kas jį tiki, gauna jo vardu nuodėmių atleidimą“.

⁴⁴ Petruį tebekalbant šiuos dalykus, Šventoji Dvasia nužengė ant visų, kurie klausėsi žodžio. ⁴⁵ Su Petru atvykę žydų kilmės tikintieji labai stebėjosi, kad ir pagonims buvo išlieta Šventosios Dvasios dovana. ⁴⁶ Mat jie girdėjo juos kalbant kalbomis ir šlovinant Dievą. ⁴⁷ Tuomet Petras tarė: „Argi kas galėtų uždrausti šituos krikštyti vandeniu, jeigu jie, kaip ir mes, gavo Šventąją Dvasią?“ ⁴⁸ Ir jis liepė juos pakrikštyti Jėzaus Kristaus vardu. O šie prašė jį pasilikti dar kelias dienas.

Petras Jeruzalėje

11 Apaštalai ir broliai, buvę Judėjoje, išgirdo, kad ir pagonys priėmė Dievo žodį. ² Todėl kai Petras atvyko į Jeruzalę, žydų kilmės tikintieji ėmė jam prikašioti: ³ „Tu nuėjai pas neapipjaustytus vyrus ir su jais valgei!“ ⁴ Tada Petras pradėjo jiems iš eilės aiškinti: ⁵ „Aš kartą meldžiausi Jopės mieste ir dvasios pagavoje turėjau regėjimą: prie pat manęs nusileido kažkoks rykas, it didžiulė marška, už keturių kampų nuleidžiamas iš dangaus. ⁶ Atidžiai įsižiūrėjęs, pamačiau jame keturkojų žemės gyvūnų, laukinių žvėrių, roplių ir padangės sparnuočių. ⁷ Dar išgirdau balsą, man sakantį: ‘Kelkis, Petrai, pjauk ir valgyk!’ ⁸ Aš atsakiau: ‘Jokiu būdu, Viešpatie! Dar niekuomet suteptas ir netyras maistas nebuvo mano burnoje’. ⁹ Bet balsas iš dangaus prabilo antrą kartą: ‘Ką Dievas apvalė, tu nevadink suteptu!’ ¹⁰ Taip atsitiko tris kartus, ir vėl viskas pakilo į dangų. ¹¹ Ir tuojuo prieš namus, kuriuose mes buvome apsistoję, atsirado trys vyrai. Jie buvo siųsti pas mane iš Cezarėjos. ¹² Dvasia man įsakė nedvejojant keliauti su jais. Mane lydėjo šitie šeši broliai, ir mes kartu nuvykome į vieno žmogaus namus. ¹³ Jis mums papasakojo savo na-

muose regėjęs angelą, kuris jam liepė: ‘Nusiųsk ką į Jopę ir išsikviesk Simoną, vadinamą Petru. ¹⁴ Jis pamokys tave ir visus tavo namiškius, kaip išsigelbėti’.

¹⁵ Kai aš pradėjau kalbėti, Šventoji Dvasia nužengė ant jų, kaip pradžioje yra atsitikę ir mums. ¹⁶ Tada prisiminiau Viešpaties žodžius, kaip jis yra sakęs: *‘Jonas krikštijo vandeniu, o jūs būsite pakrikštyti Šventąja Dvasia’. ¹⁷ Tad jeigu Dievas suteikė jiems tokią pat dovana, kaip ir mums, įtikėjusiems Viešpatį Jėzų Kristų, tai kas gi aš toks, kad mėginčiau trukdyti Dievui?!“ ¹⁸ Tai išgirdę, jie nusiramino ir ėmė šlovinti Dievą, sakydami: „Vadinasi, Dievas ir pagonims davė atsivertimo malonę, kad jie gyventų“.

Antiochijos bendruomenė

¹⁹ *Išblaškytieji persekiojimo, kilusio dėl Stepono, nukeliavo į Finikiją, Kiprą ir Antiochiją. Jie skelbė žodį vien tik tai žydams. ²⁰ Kai kurie iš jų, būtent kipriečiai ir kirėniečiai, atvykę į Antiochiją, kreipėsi ir į graikus, skelbdami gerąją naujieną apie Viešpatį Jėzų. ²¹ Viešpaties ranka buvo su jais: daug žmonių įtikėjo ir atsivertė į Viešpatį.

²² Žinia apie juos pasiekė Jeruzalės Bažnyčios ausis, ir ji išsiuntė Barnabą į Antiochiją. ²³ Atvykęs ir pamatęs Dievo malonę, jis apsidžiaugė ir ragino visus iš tikros širdies likti ištikimus Viešpačiui. ²⁴ Mat jis buvo geras vyras, kupinas Šventosios Dvasios ir tikėjimo. Taip Viešpačiui prisidėjo nemažas būrys.

²⁵ Barnabas dar nukeliavo į Tarsą ieškoti Sauliaus. Radęs atsivedė jį Antiochijon. ²⁶ Juodu abu ištisus metus darbavosi Bažnyčioje ir išmokė gausų būrį. Antiochijoje pirmą kartą imta vadinti mokinius „krikščionimis“.

^{11,16} *Apd 1,5*

^{11,19} *Apd 8,1-4*

²⁷Tomis dienomis iš Jeruzalės į Antiochiją atvyko pranašų. ²⁸Vienas jų, vardu *Agabas, Dvasios įkvėptas, iš-pranašavo didelį badą, ištiksiantį visą pasaulį. Badas iš tiesų atėjo Klaudijui valdant. ²⁹Mokiniai, kiekvienas pagal savo ištekliaus, nusprendė paremti Judėjos brolius ir nusiųsti jiems pašalpą. ³⁰Jie taip padarė ir per Barnabą bei Saulių nusiuntė vyresniesiems paramą.

Petro išvadavimas

12 Tuo pačiu metu karalius Erodas* pradėjo persekioti kai kuriuos Bažnyčios žmones. ²Jis nukirsdino Jokūbą, Jono brolių.

³Pamatęs, jog tai patinka žydams, įsakė suimti ir Petrą. Buvo Neraugin-tosios duonos dienos. ⁴Suėmęs Petrą, įmesdino jį į kalėjimą ir pavedė saugoti keturgubai sargybai po keturis kareivius. Po *Velykų* ketino išduoti jį miniai. ⁵Taigi Petras buvo uždarytas kalėjime. O Bažnyčia karštai meldėsi už jį Dievui.

⁶Paskutinę naktį prieš Erodui iš-duodant Petrą, tasai, supančiotas dviem grandinėmis, miegojo tarp dviejų kareivių. Prie durų sargybiniai sergėjo kalėjimą. ⁷Staiga ten atsirado Viešpaties angelas, ir kamerą nutvieskė šviesa. Jis sudavė Petruį į šoną ir žadindamas tarė: „Kelkis greičiau!“ Ir nukrito jam grandinės nuo rankų.

⁸Angelas kalbėjo toliau: „Susijuosk ir apsiauk sandalus!“ Jis taip ir padarė. Angelas tęsė: „Užsimesk apsiaustą ir eik paskui mane!“ ⁹Išėjęs Petras sekė paskui jį. Tik jis nesuvokė, kad angelo veiksmai tikri, jis tarėsi matęs regėjimą. ¹⁰Šitaip juodu praėjo pro pirmą ir antrą sargybą ir prisiartinio prie geležinių vartų į miestą. Vartai savaime at-

sidarė. Išėję pro juos, jie leidosi tolyn viena gatve. Staiga angelas nuo jo pasitraukė. ¹¹Petras atsipeikėjęs tarė: „Dabar tikrai žinau, kad Viešpats atsiuntė savo angelą ir išvadavo mane iš Erodo rankų ir žydu minios kėslių“.

¹²Taip mąstydamas, jis atėjo prie Morkumi vadinamo Jono motinos Marijos namų, kur nemažas būrys buvo susirinkęs melstis. ¹³Jis pasibeldė į lauko duris. Tarnaitė, vardu Rodė, nuėjo paklausti, kas ten. ¹⁴Pažinusi Petro balsą, ji iš džiaugsmo pamiršo atidaryti duris, bet nubėgo pranešti, jog Petras stovįs už durų. ¹⁵Jai sakė: „Tu pakvaišai!“ Bet ji tvirtino savo. Tada jie nusprendė: „Tai jo angelas“.

¹⁶Tuo tarpu Petras toliau beldėsi. Atidarę jie pamatė jį ir nustėro. ¹⁷Jis davė ženklą laikytis tyliai. Paskui apsakė, kaip Viešpats išvedė jį iš kalėjimo. Jis dar pridūrė: „Praneškite apie tai Jokūbui ir kitiems broliams“. Paskui iškeliavo kitur.

¹⁸Išaušus dienai, tarp kareivių kilo nemenkas sąmyšis dėl Petro. ¹⁹Erodas įsakė jo ieškoti. Nesuradęs ištardė sargybinius ir įsakė juos nubausti mirtimi. Paskui persikėlė iš Judėjos į Cezarėją ir čia pasiliko.

Erodo mirtis

²⁰Erodas mirto ant Tyro ir Sidono gyventojų. Bet jie sutartinai kreipėsi į jį ir, pasitelkę karaliaus rūmininką Blastą, prašė taikos, nes jų kraštas iš karaliaus žemių gabenosi maistą. ²¹Nustatytą dieną Erodas, apsilikęs karališkais drabužiais, atsisėdo į sostą ir sakė jiems prakalbą. ²²Liaudis ėmė šaukti: „Tai Dievo, ne žmogaus balsas!“ ²³Ir beregint jį ištiko Viešpaties angelas už tai, kad nedavė Dievui priklausančios garbės. Jis mirė, kirminų suėstas.

Barnabo ir Sauliaus pašaukimas

²⁴Viešpaties žodis vis augo ir plito. ²⁵Barnabas ir Saulius, baigę savo

^{11,28} Apd 21,10

^{12,1} Erodas Agripa I.

^{12,4} Iš 12,1-27

^{12,4} ST – Pascha.

užduotį ir pasiėmę su savimi Joną, vadinamą Morkumi, sugrižo iš Jeruzalės.

13 Antiochijos Bažnyčioje buvo pranašų ir mokytojų: Barnabas, Simeonas, pravarde Juodasis, Liucijus Kirėnietis, Manaenas, augęs kartu su tetrarchu Erodu, ir Saulius. ² Kartą, kai jie laikė pamaldas Viešpaties garbei ir pasninkavo, Šventoji Dvasia pasakė: „Išskirkite man Barnabą ir Saulių darbui, kuriam aš juos pašaukiau“. ³ Tada tie pasninkavo ir meldėsi, ir, uždėję ant jų rankas, išleido.

Barnabas ir Saulius Kipre

⁴ Šventosios Dvasios siunčiami, jie nukeliavo į Seleukiją, o iš ten laivu pasiekė Kiprą. ⁵ Atvykę į Salaminą, jie ėmė skelbti Dievo žodį žydų sinagogose. Jiems talkino Jonas*. ⁶ Taip jie perėjo visą salą iki Pafos, kur susitiko vieną žydą, burtininką ir netikrą pranašą, vardu Barjėzų. ⁷ Jis buvo artimas prokonsului Sergijui Pauliui, išmintingam vyrui. Šis, pasivadinęs Barnabą ir Saulių, panorėjo pasiklausyti Dievo žodžio. ⁸ Jiems priešinosi Elimas – burtininkas (toks šito žodžio vertimas). Jis stengėsi atitraukti prokonsulą nuo tikėjimo. ⁹ Tada Saulius, kitaip vadinamas Pauliumi, Šventosios Dvasios kupinas, įdėmiai pažvelgė į jį ¹⁰ ir prabilo: „Ak tu, velnio vaike! Tu, visokių klastų bei suktybių pilnas teisumo priešė! Ar dar nesiliausi kraipęs tiesių Viešpaties kelių? ¹¹ Dabar štai tave ištiks Viešpaties ranka: tu tapsi aklas ir kurį laiką neregėsi saulės“. Ir tučiuojau užgulė jį tiršta tamsa, ir jis ėmė graibytis aplink, ieškodamas, kas jam ištiestų ranką. ¹² Tai pamatęs, prokonsulas įtikėjo, neatsistebėdamas Viešpaties mokslu.

Paulius Pisidijos Antiochijoje

¹³ Iš Pafos Paulius ir jo palydovai atplaukė į Pergę Pamfilijoje. Čia Jonas

pasitraukė nuo jų ir sugrižo į Jeruzalę. ¹⁴ O jie iš Pergės leidosi toliau ir pasiekė Pisidijos Antiochiją. Šabo dieną jie nuėjo į sinagogą ir ten susėdo. ¹⁵ Po Įstatymo ir Pranašų skaitymo sinagogos vadovai kreipėsi į juos: „Broliai, jei turite paskatinimo žodį tautiečiams, tarkite!“ ¹⁶ Tada Paulius atsistojo ir, davęs ranka ženklą nutilti, prabilo:

„Izraelio vyrai ir dievobaimingieji žmonės, paklausykite! ¹⁷ Šios Izraelio tautos Dievas išsirinko mūsų protėvius ir *išaukštino juos, gyvenančius išeivijoje, Egipto šalyje. *Rodydamas savo rankos galybę, išvedė juos iš Egipto ¹⁸ *ir per keturiasdešimt metų rūpinosi jais tyruose...¹⁹ Vėliau, išnaikinęs *septynias tautas Kanaane, *leidė jiems paveldėti anų žemes ²⁰ beveik po keturių šimtų penkiasdešimt metų. Paskui davė *teisėjus iki *pranašo Samuelio. ²¹ Tuo laiku *jie ėmė reikalauti karaliaus, ir Dievas jiems *davė Saulių, Kišo sūnų, Benjamino giminės vyrą, keturiasdešimčiai metų. ²² Pašalinęs Saulių, jis *pakėlė jiems karaliumi Dovydą, apie kurį pasakė: *Radau Dovydą, Jesės sūnų, vyrą pagal savo širdį, kuris įvykdys visus mano norus. ²³ Iš jo palikuonių, kaip buvo žadėjęs, Dievas išvedė Izraeliui gelbėtoją Jėzų. ²⁴ Prieš jam ateinant, Jonas paskelbė *atsivertimo krikštą visai Izraelio tautai. ²⁵ Baigdamas gyvenimo kelionę, Jonas

^{13,17} Iš 1,7

^{13,17} Iš 12,51

^{13,18} Sk 14,34; Įst 1,31

^{13,19} Įst 7,1

^{13,19} Joz 14,1

^{13,20} Ts 2,16

^{13,20} 1 Sam 3,20

^{13,21} 1 Sam 8,5

^{13,21} 1 Sam 10,21

^{13,22} 1 Sam 13,14

^{13,22} 1 Sam 16,12; Ps 89,21

^{13,24} Mk 1,4; Lk 3,3

^{13,5} *Kitas Morkaus vardas.

pareiškė: „*Aš nesu tas, kuo mane laikote. Štai *po manęs ateina tasai, kuriam aš nevertas atrišti apavo dirželio’.

²⁶ Broliai, Abraomo giminės sūnūs ir čia esantys dievobaimingieji žmonės! Tai mums atsiųstas šis išganymo žodis. ²⁷ Jeruzalės gyventojai ir jų vyresnieji nepažino Jėzaus ir, jį pasmerkdami, įvykdė pranašų žodžius, skaitomus kiekvieną šabą. ²⁸ *Nors nerado jame jokios mirties vertos kaltės, *jie reikalavo iš Piloto, kad jis būtų nužudytas. ²⁹ *Išpildė visa, kas buvo apie jį parašyta, jie nuėmė jį nuo [kryžiaus] medžio ir *paguldė į kapą. ³⁰ Bet Dievas jį prikėlė iš numirusių. ³¹ *Jis per daugelį dienų rodėsi tiems, kurie buvo jį atlydėję iš Galilėjos į Jeruzalę. Dabar jie yra jo liudytojai žmonėms. ³² Ir mes jums skelbiame gerąją naujieną apie protėviams duotąjį pažadą: ³³ jį Dievas įvykdė mums, jų vaikams, prikeldamas Jėzų, kaip parašyta antroje psalmėje: **Tu esi mano Sūnus, šiandien aš tave pagimdžiau!* ³⁴ Kad jį prikėlė iš numirusių ir jis neturėjo supūti, Dievas buvo taip nusakęs: **Aš ištesėsiu šventus bei tikrus pažadus Dovydui.* ³⁵ Dar kitoje vietoje sakoma: **Tu neleisi savo Šventajam supūti.* ³⁶ Bet Dovydas numirė, savo kartoje patarnavęs Dievo valiai. Jis buvo palaidotas prie savo protėvių ir supuvo. ³⁷ O tasai, kurį Dievas prikėlė, nesupuvo.

³⁸ Taigi žinokite, broliai, kad jums skelbiamas nuodėmių atleidimas per Jėzų. Ir kiekvienas jį tikintis nuteisina-

mas jo dėka nuo viso to, ³⁹ nuo ko nepajėgė jūsų išteisinti Mozės Įstatymas. ⁴⁰ Tad pasisaukokite, kad jums nepriaptų pranašų žodis:

⁴¹ *Žiūrėkite, niekintojai, stebėkitės ir traukitės iš akių!

Štai aš darau darbą jūsų dienomis, darbą, kuriuo nepatikėsite, jei kas jums pasakos“.

⁴² Jiems išeinant, žmonės prašė, kad jie ir kitą šabą pakalbėtų apie tuos dalykus.

⁴³ Susirinkimui pasibaigus, daugelis žydų ir dievobaimingų prozelitų sekė paskui Paulių ir Barnabą. Šie kalbėjosi su jais ir ragino būti ištikimus Dievo malonei.

⁴⁴ Kitą šabą kone visas miestas susirinko pasiklausyti Viešpaties žodžio. ⁴⁵ Išvydusius tokias minias žydus apėmė pavydas, ir jie piktžodžiaudami ėmė prieštarauti Pauliaus kalbai. ⁴⁶ Tuomet Paulius ir Barnabas drąsiai pasakė: „Pirmiausia jums turėjo būti skelbiamas Dievo žodis; kadangi jūs jį atmetate ir patys laikote save nevertais amžinojo gyvenimo, tai mes kreipiamės į pagonis. ⁴⁷ Taip mums liepė Viešpats:

**Paskyriau tave, kad būtum šviesa pagonims, kad gelbėtum juos iki pat žemės pakraščių“.*

⁴⁸ Tai girdėdami, pagonys džiaugėsi ir šlovino Viešpaties žodį; ir įtikėjo visi pasiskirtieji amžinajam gyvenimui. ⁴⁹ Taip Viešpaties žodis išplito po visą kraštą.

⁵⁰ Tuo tarpu žydai sukurstė pamaldžias bei kilmingas moteris ir įtakinus miesto piliečius. Jie sukėlė Pauliaus ir Barnabo persekiojimą ir išvijo juos iš savo žemių. ⁵¹ O *tie, nusikratę prieš juos nuo kojų dulkes, atvyko į Ikoniją. ⁵² Mokiniai buvo pilni džiaugsmo ir Šventosios Dvasios.

^{13,25} Jn 1,20

^{13,25} Mt 3,11; Mk 1,7; Lk 3,16; Jn 1,27

^{13,28} Mk 15,13-14; Lk 23,21-23; Jn 19,15

^{13,28} Mt 27,22-23

^{13,29} Mk 15,42-47; Lk 23,50-56; Jn 19,38-42

^{13,29} Mt 27,57-61

^{13,31} Apd 1,3

^{13,33} Ps 2,7

^{13,34} Iz 55,3

^{13,35} Ps 16,10

^{13,41} Hab 1,5

^{13,47} Iz 42,6; 49,6

^{13,51} Mt 10,14; Mk 6,11; Lk 9,5; 10,17

Evangelija skelbiama Ikonijuje

14 Panašiai ir Ikonijuje jie nuėjo į žydų sinagogą ir taip sėkmingai prabilo, jog įtikėjo didelė daugybė žydų ir graikų.

² Bet tikėjimą atmetusieji žydai kurstė ir pjudė pagonis prieš brolius. ³ Paulius ir Barnabas tenai pasiliko ilgesnį laiką ir drąsiai kalbėjo, remdami Viešpačiu, kuris liudijo savo malonės žodžius ir per jų rankas darė ženklus ir stebuklus.

⁴ Miesto gyventojai suskilo: vieni buvo už žydus, kiti už apaštalus. ⁵ Pagonys ir žydai su savo vyresnybe rengėsi juos iškoneveikti ir užmušti akmenimis. ⁶ Sužinoję šie pabėgo į Likaonijos miestus Listrą ir Derbę bei jų apylinkes. ⁷ Ten jie skelbė gerąją naująją.

Paulius išgydo luošį

⁸ Listroje gyveno vienas vyras nesveikomis kojomis. Jis buvo luošas nuo pat gimimo, niekuomet nė žingsnio nežengęs. ⁹ Jis klausėsi Pauliaus kalbant. Šis įdėmiai pažvelgė ir, pamatęs jį turint tikėjimą, kokio reikia išgyti, ¹⁰ garsiai pasakė: „Atsistok tiesiai ant savo kojų!“ Tasai pašoko ir ėmė vaikščioti.

¹¹ Minia, pamačiusi, ką Paulius padarė, pradėjo garsiai likaoniškai šaukti: „Dievai, pasivertę žmonėmis, nužengė pas mus!“ ¹² Barnabą jie vadino Dzeusu, o Paulių – Hermiu, nes jis vadovavo kalbai. ¹³ Priemiestyje esančios Dzeuso šventyklos kunigas liepė prie didžiųjų vartų atvaryti jaučių, papuoštų vainikais, ir norėjo kartu su minia juos paaukoti. ¹⁴ Sužinoję apaštalai Barnabas ir Paulius persiplėšė drabužius ir šoko prie minios, ¹⁵ šaukdami: „Vyrai, ką darote?! Juk mes tokie patys mirtingi žmonės, kaip ir jūs. Tik mes jums skelbiame gerąją naująją, kad nuo šių tuštybių atsiverstumėte į gyvąjį Dievą, kuris sutvėrė dangų, žemę, jūrą ir visą, kas juose yra.“ ¹⁶ Praėjusiais amžiais jis

buvo leidęs visoms tautoms eiti savais keliais. ¹⁷ Vis dėlto jis nepaliko savęs nepaliudyto geradarybėmis: iš dangaus duodavo jums lietaus bei vaisingų metų, teikė jums maisto ir širdies džiaugsmo“. ¹⁸ Tai dėstydami, jiedu šiaip taip perkalbėjo minias, kad jiems neaukotų.

Pirmosios kelionės pabaiga

¹⁹ Iš Antiochijos ir Ikonijaus atvykę žydai sukurstė žmones, tie apsvaidė Paulių akmenimis ir išvilko už miesto, palaikę jį mirusiu. ²⁰ Susirinkus aplink jį mokiniams, jis atsikėlė ir parėjo į miestą. Rytojaus dieną kartu su Barnabu iškeliaavo į Derbę.

²¹ Šitame mieste jie skelbė gerąją naująją ir sulaukė nemaža mokinių. Paskui pasuko atgal į Listrą, Ikonijų ir Antiochiją. ²² Ten jie stiprino mokinių dvasią bei ragino juos išlaikyti tikėjimą ir sakė: „Per daugelį vargų mes turime įeiti į Dievo karalystę“. ²³ Kiekvienoje Bažnyčioje su malda ir pasninku, uždedami rankas, jie paskyrė jiems vyresniusius ir pavedė juos Viešpačiui, kurį šie buvo įtikėję.

²⁴ Apkeliaavę Pisidiją, jie atvyko į Pamfiliją, ²⁵ skelbė žodį Pergėje ir leidosi žemyn į Ataliją. ²⁶ Iš čia išplaukė į Antiochiją, kur buvo buvę pavesti Dievo malonei, kad nuveiktų darbą, kurį dabar pabaigė.

²⁷ Sugrįžę jie sušaukė Bažnyčią ir apsakė, kokius didžius darbus nuveikęs Dievas per juos ir kaip atvėręs pagonims tikėjimo vartus. ²⁸ Ir jie išbuvo su mokiniais netrumpą laiką.

Ginčai dėl apipjaustymo

15 Iš Judėjos atvyko žmonii, kurie įtikinėjo brolius: „*Jei nesiduosite apipjaustomi pagal Mozės paprotį, negalėsite būti išgelbėti“. ² Kilo nesutarimų ir didelių ginčų tarp jų ir Pauliaus

bei Barnabo. Buvo nutarta, kad Paulius, Barnabas ir dar keletas nuvyks dėl šio ginčo į Jeruzalę pas apaštalus ir vyresniusius.

³ Bažnyčios aprūpinti jie iškeliavo per Finikiją ir Samariją, pasakodami apie pagonių atsivertimą, ir tuo padarė daug džiaugsmo visiems broliams.

⁴ Atvykę į Jeruzalę, jie buvo priimti Bažnyčios, apaštalų bei vyresniųjų ir pranešė jiems, ką Dievas buvo per juos nuveikęs. ⁵ Tuomet pakilo kai kurie iš priėmusių tikėjimą fariziejų ir tarė: „Juos reikia apipjaustyti ir reikalauti, kad jie laikytųsi Mozės Įstatymo“.

Apaštalų susirinkimas

⁶ Apaštalai ir vyresnieji susirinko šio klausimo apsvarstyti. ⁷ Įsiliepsnojus ilgam ginčui, Petras pakilo ir kreipėsi į juos:

„Mieli broliai, jūs žinote, jog Dievas jau nuo seniai išsirinko mane iš jūsų, *kad pagonys iš mano lūpų išgirstų gerąją naujieną ir įtikėtų. ⁸ Ir Dievas, kuris pažįsta širdis, paliudijo jų naudai, *duodamas jiems Šventąją Dvasią *kaip ir mums. ⁹ Jis nepadarė skirtumo tarp mūsų ir jų, tikėjimu numazgodamas jų širdis. ¹⁰ Tad kam gi gundote Dievą ir kraunate ant mokinių sprando jungą, kurio nei mūsų protėviai, nei mes patys negalėjome panešti? ¹¹ Verčiau tikėkime Viešpaties Jėzaus malone būsią išgelbėti kaip ir jie“.

¹² Visas susirinkimas nutilo. Dalyviai ėmė klausytis Barnabo ir Pauliaus pasakojimo, kokių didžiųjų ženklų ir stebuklų per juos Dievas padarė pagonijoje.

¹³ Jiems nutilus, atsiliepė Jokūbas ir tarė: „O dabar, broliai, paklausykite manęs! ¹⁴ Simeonas* papasako-

jo, kaip Dievas pirmiausia teikėsi iš pagonių išsirinkti savo vardui tautą. ¹⁵ Čia dera pranašo žodžiai, nes para-

šyta:

¹⁶ *Paskui aš sugrįšiu
ir vėl atstatysiu suirusią

Dovydo padangtę.

Aš prikelsiu ją iš griuvėsių
ir atkursiu ją,

¹⁷ kad imtų ieškoti Viešpaties

visi kiti žmonės,

visos tautos, kuriose minimas

mano vardas.

Taip sako Viešpats,

¹⁸ leisdamas nuo amžių tai pažinti.

¹⁹ Todėl, manding, į Dievą atsivertusių pagonių nedera apsunkinti, ²⁰ o tiksliai jiems parašyti, kad susilaikytų nuo *susiteršimo stabais, nuo *istvirtinimo, pasmaugtų gyvulių mėsos ir *kraujo. ²¹ Mat Mozė kiekviename mieste nuo seno turi savo skelbėjų, kurie kas šabą jį skaito sinagose“.

Apaštalų raštas

²² Tada apaštalai ir vyresnieji kartu su visa Bažnyčia nutarė pasiųsti į Antiochiją iš savųjų išrinktus vyrus kartu su Pauliumi ir Barnabu. Tai buvo Judas, vadinamas Barsabu, ir Silas, kurie buvo vadovaujantys tarp brolių. ²³ Jiems įteiktas toks raštas: „Apaštalai ir vyresnieji broliai siunčia sveikinimą Antiochijoje, Sirijoje bei Kilikijoje gyvenantiems broliams, kilusiems iš pagonių. ²⁴ Sužinoję, jog kai kurie iš mūsų nuvykę asmenys, mūsų neįgalinti, savo kalbomis pasėjo jūsų sielose nerimą bei sąmyšį, ²⁵ mes, bendrai susirinkę, nusprendėme pasiųsti pas jus išrinktus vyrus kartu su mūsų mylimaisiais Barnabu ir Pauliumi, ²⁶ kurie už mūsų Viešpatį Jėzų Kristų yra

^{15,7} Apd 10,1-43

^{15,8} Apd 10,44

^{15,8} Apd 2,4

^{15,14} T. y. Simonas Petras.

^{15,16-17} Am 9,11-12

^{15,20} Iš 34,15-17

^{15,20} Kun 18,6-23

^{15,20} Kun 17,10-16

guldę savo galvas. ²⁷ Taigi siunčiame su jais Judą ir Silą, kurie jums tą patį praneš gyvu žodžiu. ²⁸ Šventajai Dvasiai ir mums pasirodė teisinga neužkrauti jums daugiau naščių, išskyrus tai, kas būtina: ²⁹ susilaikyti nuo aukų stabams, kraujo, pasmaugtų gyvulių mėsos ir ištvirkavimo. Jūs gerai elgsitės, saugodamiesi šitų dalykų. Likite sveiki!“

³⁰ Atvykę į Antiochiją, pasiuntiniai sukviė visą bendruomenę ir įteikė laišką. ³¹ Antiochiečiai, perskaitę jį, apsidžiaugę paguodos žodžiais. ³² Judas ir Silas, būdami pranašai, guodė ir stiprino brolius gausingais pamokymais. ³³ Kurį laiką ten pagyvenę, jie buvo brolių išleisti su ramybės linkėjimais atgal pas tuos, kurie buvo juos siuntę. ³⁴ Paulius ir Barnabas pasiliko Antiochijoje. Kartu su daugeliu kitų jie mokė ir skelbė Viešpaties žodžio gerąją naujieną.

Antroji Pauliaus kelionė

³⁵ Po kiek laiko Paulius tarė Barnabui: „Grįžkime, aplankykime brolius visuose miestuose, kur esame skelbę Viešpaties žodį, ir pažiūrėkime, kaip jiems sekasi“. ³⁶ Barnabas norėjo pasiimti kartu ir Joną, vadinamą Morkumi, ³⁷ bet Paulius linko neimti tokio, ³⁸ kuris Pamfilijoje buvo nuo jų pasitraukęs ir nesidarbavo su jais. ³⁹ Kilo smarkus ginčas, ir jie išsiskyrė. Barnabas, pasiėmęs Morkų, išplaukė į Kiprą, ⁴⁰ o Paulius, pasitelkęs Silą, iškeliavo, brolių patikėtas Viešpaties malonei. ⁴¹ Jis leidosi per Siriją ir Kilikiją, stiprindamas Bažnyčias.

16 Jis atvyko į Derbę ir Listrą. Ir štai ten buvo vienas mokinys, vardu Timotiejus. Jo motina buvo

^{15,33} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 34: „Silas nusprendė ten pasilikti, todėl Judas vienas grįžo į Jeruzalę“.

^{15,38} *Apd 13,13*

įtikėjusi žydė, o tėvas graikas. ² Kadangi Listros ir Ikonijaus broliai apie jį gražiai liudijo, ³ Paulius panorėjo jį padaryti savo palydovu. Paėmęs apipjaustydino jį dėl žydų, gyvenančių tame krašte. Mat visi žinojo jo tėvą esant graiką.

⁴ Keliaudami per miestus, jie liepavo tikintiesiems laikytis Jeruzalės apaštalų bei vyresniųjų priimtų nutarimų. ⁵ Taip Bažnyčios vis stiprėjo tikėjimu ir kasdien augo skaičiumi.

⁶ Jie perėjo Frygiją ir Galatijos šalį, nes Šventoji Dvasia draudė jiems skelbti žodį Azijoje. ⁷ Atvykę netoli Myzijos, jie mėgino pasukti į Bitiniją, tačiau Jėzaus Dvasia jų neleido. ⁸ Perėję Myziją, jie nuėjo į Troadę. ⁹ Čia Paulius naktį turėjo regėjimą: jam pasirodė makedonietis, kuris maldavo: „Ateik į Makedoniją ir padėk mums!“ ¹⁰ Po šio regėjimo mes* nedelsdami nutarėme keliauti į Makedoniją, įsitikinę, jog Dievas mus pašaukė skelbti jiems Gerosios Naujienos.

Atvykimas į Filipus

¹¹ Išplaukę iš Troadės, leidomės tiesiog į Samotrakę ir rytojaus dieną į Neapolį. ¹² Iš čia atvykome į Filipus – pirmąjį šitos Makedonijos dalies miestą bei koloniją. Šiame mieste užtrukome kelias dienas. ¹³ Šabo dieną išėjome pro vartus prie upės, kur tikėjomės rasią maldos vietą, ir atsisdė kalbėjome susirinkusioms moterims. ¹⁴ Viena dievobaiminga moteris, vardu Lidija, prekiaujanti purpuro drabužiais, kilusi iš Tiatyrų miesto, ėmė klausytis, ir Viešpats atvėrė jos širdį Pauliaus žodžiams. ¹⁵ Ji su savo namiškiais priėmė krikštą ir pakvietė: „Jei mane laikote Viešpaties tikinčiaja, ateikite ir pasilikite mano namuose“. Ji tiesiog mus privertė.

^{16,10} T. y. kartu su kitais ir šiuos žodžius rašantis Lukas.

Pauliaus ir Silo suėmimas

¹⁶ Kartą einančius į maldos vietą mus pasitiko viena tarnaitė, turinti spėjimo dvasią. Spėdama ji daug uždirbdavo savo šeimnininkams. ¹⁷ Ji ėmė sekti paskui Paulių ir mus šaukdama: „Šitie vyrai yra aukščiausiojo Dievo tarnai ir skelbia jums išganymo kelią“. ¹⁸ Taip ji darė daugelį dienų. Neapsikęsdamas Paulius atsisgręžė ir paliepė dvasiai: „Jėzaus Kristaus vardu įsakau tau iš jos išėiti“. Ir dvasia tučiuojau pasišalino.

¹⁹ Pamatę, jog viltys pasipelnęti žlugusios, šeimnininkai sugriebė Paulių ir Silą ir nutempė į miesto aikštę pas vyresnybę. ²⁰ Nuvedę pas pretorius, jie tarė: „Šitie žmonės mūsų mieste kelia sąmyšį. Jie yra žydai ²¹ ir skelbia papročius, kurių mums, romėnams, nevalia nei priimti, nei laikytis“. ²² Prieš juos susibūrė minia. Tuomet pretoriai perplėšė jų palaidines ir įsakė juos nuplakti rykštėmis. ²³ Smarkiai nuplakdinę, įmetė juos į kalėjimą, liepdami viršininkui rūpestingai sergėti. ²⁴ Gavęs tokį įsakymą, viršininkas įgrūdė juos į vidinę kamerą, o jų kojas iš atsargumo įtvėrė į šiekštą.

Stebuklingas išgelbėjimas

²⁵ Apie vidurnaktį Paulius ir Silas meldėsi ir giedojo Dievui himną. Kiti kaliniai klausėsi. ²⁶ Staiga kilo toks stiprus žemės drebėjimas, jog kalėjimo pamatai susvyravo. Bematant atsivėrė visos durys, ir visiems nukrito pančiai. ²⁷ Viršininkas nubudo ir, pamatęs atviras kalėjimo duris, išsitraukė kalaviją norėdamas nusižudyti: jis pamanė, jog kaliniai pabėgę. ²⁸ Bet Paulius garsiai sušuko: „Nedaryk sau pikto! Mes visi esame čionai“.

²⁹ Pasiprašęs šviesos, jis šoko vidun ir, visas virpėdamas, puolė Pauliui ir Silui po kojų. ³⁰ Paskui, išsivedęs juos į kiemą, klausė: „Viešpačiai, ką turiu daryti, kad būčiau išgelbėtas?“

³¹ Jie atsakė: „Tikėk Viešpatį Jėzų, tai

būsi išgelbėtas tu ir tavo namai“. ³² Ir jie skelbė Viešpaties žodį jam ir jo namiškiams. ³³ Tą pačią nakties valandą jis pasiėmė juos su savimi, nuplovė jų žaizdas ir nedelsdamas kartu su visais savaisiais priėmė krikštą. ³⁴ Nusivedęs į savo namus, jis pakvietė juos prie stalo ir su visais namiškiais džiūgavo, įtikėjęs Dievą.

³⁵ Dienai išaušus, pretoriai pasiuntė liktorius pranešti kalėjimo viršininkui: „Paleisk tuos žmones!“ ³⁶ Tasai perdavė tuos žodžius Pauliui: „Pretoriai liepia jus paleisti. Galite eiti ir ramiai sau keliauti“. ³⁷ Bet Paulius liktoriams pasakė: „Mus, Romos piliečius, be jokio tardymo viešai nuplakė ir įmetė į kalėjimą, o dabar nori slapčia paleisti?! Šito nebus! Tegul patys ateina ir išveda!“

³⁸ Liktoriai perdavė pretoriams šį atsakymą. Išgirdę, kad tai Romos piliečiai, pretoriai išsigando. ³⁹ Jie atėjo, atsiprašė ir išsivedę prašė, kad paliktų miestą. ⁴⁰ Išėję iš kalėjimo, Paulius ir Silas užsuko pas Lidiją, pasimatė su broliais, drąsino juos ir iškeliavo toliau.

Tesalonikos žydų intrigos

17 Perėję Amfipolį ir Apoloniją, jie atvyko į Tesaloniką, kur buvo žydų sinagoga. ² Pagal savo įprotį Paulius užėjo pas juos ir tris šabus aiškino jiems Raštus. ³ Jis dėstė ir įrodinėjo, kad Mesijas turėjo kentėti ir prisikelti iš numirusių ir kad: „Mesijas – tai Jėzus, kurį aš jums skelbiu“. ⁴ Kai kurie jų įtikėjo ir prisidėjo prie Pauliaus ir Silo, taip pat daugybė dievobaimingų graikų ir nemaža aukštos kilmės moterų.

⁵ Žydus pagavo pavydas. Surinkę iš gatvės piktų žmonių, jie sukurstė minią ir sukėlė mieste sąmyšį. Paskui patraukė prie Jasono namų ir ten ėmė ieškoti Pauliaus ir Silo, norėdami išduoti minios teismui. ⁶ Nieko neradę, nusitempė Jasoną ir kelis brolius pas

miesto vadovus, šaukdami: „Tie žmonės, kurie visame pasaulyje kelia suirutę, atvyko čionai, ⁷ ir Jasonas juos priglaudė. Visi šitie laužo ciesaoriaus įsakymus, tvirtindami, jog esąs kitas karalius, būtent Jėzus“. ⁸ Tokiomis kalbomis žydai sukėlė ant kojų minią ir miesto vadovus. ⁹ Pastarieji, gavę iš Jasono ir kitų užstatą, paleido juos.“

Sunkenybės Berėjoje

¹⁰ Broliai tuojau pat, nakčia, išsiuntė Paulių ir Silą į Berėją. Ten atvykę, jie užėjo į žydų sinagogą. ¹¹ Tenykščiai pasirodė esą kilnesni už tesalonikiečius. Jie labai noriai priėmė žodį ir kasdien tyrinėjo Raštus, ar taip esą iš tikrųjų. ¹² Daugelis įtikėjo, iš jų nemaža kilmingų graikų moterų ir vyrų.

¹³ Sužinoję, kad Paulius jau Berėjoje skelbia Dievo žodį, Tesalonikos žydai atskubėjo ir čionai drumsti ir kurstyti žmonių. ¹⁴ Tuomet broliai skubiai išsiuntė Paulių prie jūros, o Silas ir Timotiejus pasiliko tenai. ¹⁵ Pauliaus palydovai nuvedė jį iki Atėnų. Gavę įsakymą pranešti Silui ir Timotiejui, kad kuo greičiausiai atvyktų pas jį, grįžo atgal.

Paulius Atėnuose

¹⁶ Belaukdamas Atėnuose jų atvykstant ir matydamas pilną stabų miestą, Paulius netvėrė apmaudu. ¹⁷ Jis aiškinosi sinagogoje su žydais ir dievobaimingaisiais ir kasdien kalbėdavo susirinkusiems aikštėje. ¹⁸ Kai kurie epikūrinių ir stoikų filosofai bandė su juo ginčytis. Vieni klausė: „Ką šis plepys nori pasakyti?“ Kiti: „Atrodo, kad jis – svetimų dievybių skelbėjas“. Mat jis skelbė gerąją naujieną apie Jėzų ir prisikėlimą.

¹⁹ Pagaliau jie paėmė, nusivedė jį į Areopagą ir tarė jam: „Ar mes negalėtume sužinoti, kokį naują mokslą tu skelbi? ²⁰ Regis, tu kalbi mūsų ausims negirdėtus dalykus. Taigi norėtume

sužinoti, kas tai būtų“. ²¹ Mat visi atėniečiai ir ten gyvenantys ateiviai temoka leisti laiką, pasakodami naujienas arba jų klausydami.

Paulius kalba Areopage

²² Tada Paulius, atsistojęs Areopago viduryje, prabilo:

„Atėniečiai, man rodos, kad jūs visais atžvilgiais itin dievobaimingi. ²³ Vaikščiodamas ir apžiūrinėdamas jūsų šventenybes, radau aukurą su užrašu: 'Nežinomam dievui'. Taigi aš noriu skelbti jums tai, ką jūs nepažindami garbinate. ²⁴ *Dievas, pasaulio ir visko, kas jame yra, kūrėjas, būdamas dangaus ir žemės valdovas, gyvena ne rankų darbo šventyklose ²⁵ ir nėra žmonių rankomis aptarnaujamas, tarsi jam ko nors trūktų. Jis juk pats visiems duoda gyvybę, alsavimą ir visa kita. ²⁶ Iš vienos šaknies jis išvedė visą žmonių giminę, kuri gyvena visoje žemėje. Tai jis nustatė aprėžtus laikus ir apsigyvenimo ribas, ²⁷ kad žmonės ieškotų Dievo ir tarytum apčiuopomis jį atrastų, nes jis visiškai netoli nuo kiekvieno iš mūsų. ²⁸ Juk mes jame gyvename, judame ir esame, kaip yra pasakę kai kurie jūsų poetai:

‘Mes esame iš jo giminės’.

²⁹ Todėl, būdami dieviškos giminės, neturime manyti, jog Dievybė panaši į auksą, sidabrą, akmenį arba į meno ar žmogaus minties kūrinį.

³⁰ Ir štai Dievas nebepaiso anų neišmanymo laikų, bet dabar nurodo žmonėms, jog visiems visur reikia atsiversti.

³¹ Jis nustatė dieną, kada teisingai teis visą pasaulį per vieną žmogų, kurį tam paskyrė ir visiems už jį laidavo, prikeldamas iš numirusių“.

³² Išgirdę kalbant apie prisikėlimą iš numirusių, vieni ėmė tyčiotis, o kiti sakė: „Apie tai paklausysime kitą

kartą“. ³³ Šitaip Paulius paliko jų būrį. ³⁴ Vis dėlto kai kurie vyrai stojo į jo pusę ir priėmė tikėjimą. Iš jų Dionizijas, Areopago narys, viena moteris, vardu Damaridė, ir jų draugai.

Paulius Korinte

18 Po viso šito Paulius iškeliavo iš Atėnų ir nuvyko į Korintą. ² Čia jis sutiko vieną iš Ponto kilusį žydą, vardu Akvilą, su žmona Priscile, neseniai atsikėlusius iš Italijos. Mat Klaudijus buvo išleidęs įsakymą visiems žydams išsikraustyti iš Romos. Jis apsigyveno prie jų ³ ir, kadangi mokėjo bendrą amatą, pasiliko ten ir ėmė darbuotis. Jie vertėsi palapinių audimu.

⁴ Kiekvieną šabą Paulius kalbėdavo sinagogoje, įtikindamas žydus ir graikus.

⁵ Atvykus iš Makedonijos Silui ir Timotiejui, Paulius atsidėjo vien žodžio tarnystei, liudydamas žydams, kad Jėzus yra Mesijas. ⁶ Jiems nesiliaujant prieštarauti ir piktžodžiauti, jis nusipurtė drabužius ir tarė: „Jūsų kraujas tekrinta ant jūsų galvų! Aš nekaltas ir nuo šiol eisiu pas pagonis“. ⁷ Ir, pasitraukęs iš ten, persikėlė į vieno dievobaimingo vyro, vardu Ticijaus Justo, namus, buvusius šalia sinagogos. ⁸ Tuo tarpu sinagogos vyresnysis Krispas su visais savo namais įtikėjo Viešpatį. Ir daugelis korintiečių klausydami [Pauliaus] priėmė tikėjimą ir pasikrikštijo. ⁹ Vieną naktį Viešpats regėjime prabilo Pauliui: „Nebijok! Kalbėk ir netylėk! ¹⁰ Aš esu su tavimi, ir niekas nesikėsins tau kenkti, nes šiamiečiai mieš- te daugel žmonių – manieji“. ¹¹ Taigi jis ten pasiliko metus ir šešis mėnesius, skelbdamas jiems Dievo žodį.

¹² Galionui būnant Achajus prokonsulu, žydai visi kaip vienas sukilo prieš Paulių, nusitempė jį į teismą ¹³ ir ėmė skųsti: „Šitas žmogus įkalbinėja žmones garbinti Dievą įstatymui priešingu būdu“. ¹⁴ Pauliui besirengiant prabil-

ti, Galionas tarė žydams: „Jei tai būtų koks nusikaltimas ar piktas darbas, aš, žydų vyrai, deramai ir kantriai jūsų paklausyčiau. ¹⁵ Bet kai kyla ginčas apie mokymą, vardus bei jūsų įstatymą, spręskite jūs patys; tokių dalykų teisėjas būti nenoriu“. ¹⁶ Ir pavarė juos iš teismo. ¹⁷ Tada visi graikai užpuolė sinagogos vyresnįjį Sosteną ir teismo akyse jį sumušė. Galionas į tai nekreipė dėmesio.

Sugrįžimas į Antiochiją

¹⁸ Paulius pasiliko Korinte ilgesnį laiką. Paskui atsisveikino su broliais ir kartu su Priscile bei Akvilu iškeliavo į Siriją. Kenchrėjoje jis *nusiskuto galvą, nes padarė įžadą.

¹⁹ Atvykęs į Efezą, jis atsiskyrė nuo palydovų, nuėjo į sinagogą ir ėmė skelbti žodį žydams. ²⁰ Jie prašė jį pasilikti ilgesnį laiką, bet jis nesutiko ²¹ ir atsisveikindamas tarė: „Jei Dievas panorės, aš vėl atvyksiu pas jus“. Ir iškeliavo iš Efezo.

²² Atplaukęs į Cezarėją ir išlipęs į krantą, Paulius pasveikino Bažnyčią ir patraukė į Antiochiją.

Pauliaus trečioji kelionė

²³ Šiek tiek pabuvęs, vėl leidosi į kelionę, eidamas per galatų kraštą, per Frygiją ir stiprindamas visus mokinius.

²⁴ Tuo tarpu vienas žydas, vardu Apolas, kilęs iš Aleksandrijos, atvyko į Efezą. Tai buvo iškalbingas vyras, puičiai išmanantis Raštus. ²⁵ Jis buvo pamokytas Viešpaties kelio, kalbėjo su užsidedimu ir rūpestingai mokė apie Jėzų, nors tepažinojo Jono krikštą. ²⁶ Jis drąsiai ėmė skelbti sinagogoje. Išgirdę jį kalbant, Priscilė ir Akvilas pasikvietė pas save ir nuodugniau išaiškino jam Dievo kelią.

²⁷ Kai Apolas sumanė vykti į Achają, broliai jam pritarė ir parašė

mokiniam, kad jį priimtų. Nuvykęs tenai buvo labai naudingas per malonę įtikėjusiems. ²⁸ Mat jis viešumoje smarkiai sukirsdavo žydus, iš Raštų įrodydamas Jėzų esant Mesiją.

Paulius Efeze

19 Apolui būnant Korinte, Paulius keliavo aukštumomis ir atvyko į Efezą. Ten jis užtiko kelis mokinius ir ² paklausė: „Ar, tapę tikinčiais, gavote Šventąją Dvasią?“ Jie atsakė: „Mes nė girdėti negirdėjome, kad yra Šventoji Dvasia“. ³ Jis klausė toliau: „Tai kokį krikštą jūs esate priėmę?“ Jie atsakė: „Jono krikštą“. ⁴ *Tada Paulius paaiškino: * „Jonas krikštijo atsivertimo krikštu, ragindamas žmones tikėti tą, kuris ateis po jo, būtent Jėzų“. ⁵ Tai sužinoję, jie buvo pakrikštyti Viešpaties Jėzaus vardan. ⁶ Paskui Paulius jiems uždėjo rankas, ir ant jų nužengė Šventoji Dvasia. Jie ėmė kalbėti kalbomis ir pranašauti. ⁷ Iš viso jų buvo bene dvylika vyrų.

⁸ Paulius nuėjo į sinagogą ir ten per tris mėnesius drąsiai įtikinėjo ir aiškino apie Dievo karalystę. ⁹ Kai kurie, užkietėję ir atmetę tikėjimą, piktžodžiavo Keliui* daugelio akyse, tad Paulius pasitraukė nuo jų, atskyrė mokinius ir pradėjo juos mokyti Tirano mokykloje. ¹⁰ Tai truko dvejus metus, ir visi Azijos gyventojai, tiek žydai, tiek graikai, išgirdo Viešpaties žodį.

¹¹ Pauliaus rankomis Dievas padarydavo nepaprastų stebuklų. ¹² Žmonės net dėdavo ligoniams jo kūną lietusias skepetėles, prijuostas, ir nuo jų pasitraukdavo ligos, išeidavo piktosios dvasios. ¹³ Panašiai ir kai kurie keliaujantys žydų egzorcistai mėgindavo piktųjų dvasių apsėstiesiems prišaukti Viešpaties Jėzaus vardą, sakydami: „Aš

jūs saikdinu per Jėzų, kurį skelbia Paulius“. ¹⁴ Taip darė vieno žydų vyresniojo kunigo Skėvo septyni sūnūs. ¹⁵ Bet piktoji dvasia jiems atšovė: „Pažįstu Jėzų ir žinau Paulių. O jūs kas būsite?“

¹⁶ Ir žmogus, turįs nelabąją dvasią, užpuolė juos, apgalėjo vienus bei kitus ir taip nutasė, jog jie nuogi ir sužaloti turėjo bėgti iš anų namų. ¹⁷ Tatai sužinojo visi žydai ir graikai, gyvenantys Efeze. Visus pagavo baimė, o Jėzaus vardas buvo išaukštintas.

¹⁸ Daug įtikėjusiųjų ateidavo išpažinti ir pasisakyti, ką buvo darę. ¹⁹ Nemaža užsiiminėjusių kerais sunėsdavo savo knygas ir visų akyse sudegindavo. Apskaičiuota, kad jos buvo vertos penkiasdešimt tūkstančių sidabro drachmų.

²⁰ Šitaip galingai Viešpaties žodis plito ir tarpo.

²¹ Atlikęs tuos darbus, Paulius, Dvasios skatinamas, nusprendė per Makedoniją ir Achają keliauti į Jeruzalę. „Aplankęs šiuos kraštus, – sakė jis, – aš turiu pamatyti ir Romą“. ²² Jis nusiuntė į Makedoniją du savo pagalbininkus Timotiejų ir Erastą, o pats kurį laiką pasiliko Azijoje.

²³ Maždaug tuo metu kilo nemažas sąmyšis dėl Kelio. ²⁴ Vienas sidabrakalys, vardu Demetrijas, gamindavo sidabrines Artemidės šventyklos miniatiūras ir duodavo gerai uždirbti amatininkams. ²⁵ Susivadinęs juos ir kitus to amato darbininkus, jis kalbėjo: „Vyrai, jūs suprantate, kad šiuo amatu remiasi mūsų gerovė. ²⁶ Bet jūs matote ir girdite, jog tasai Paulius ne tik Efeze, bet ir kone visoje Azijoje įtikino ir patraukė į savo pusę daug žmonių. Jis tvirtina, esą tai ne dievai, kurie pagaminami žmonių rankomis. ²⁷ Gresia pavojus, kad ne tik smuks mūsų amatas, bet ir bus paniekinta didžiosios deivės Artemidės šventykla ir žlugs didybė tos, kurią garbina visa Azija ir visas pasaulis“. ²⁸ Tai išgirdę, jie labai

^{19,4} Lk 3,4.16; Jn 1,26-27

^{19,4} Mt 3,11; Mk 1,4-7-8

^{19,9} T. y. Evangelijos mokymui.

jiniršo ir ėmė šaukti: „Didi efeziečių Artemidė!“²⁹ Sąmyšis apėmė visą miestą, ir visi kaip vienas pasileido bėgti į teatrą, pasigriebę Pauliaus palydovus, makedoniečius Gajų ir Aristarchą.³⁰ Pauliaus, panūdusio įsimaišyti į minią, mokiniai neleido.³¹ Taip pat keli jo bičiuliai Azijos provincijos valdininkai per kitus prašė, kad jis neitų į teatrą.

³² O ten vieni rėkavo vienaip, kiti – kitaip. Susirinkimas buvo toks pakrikas, jog daugumas net nežinojo, kuriam galui susirinkta.³³ Kai kas iš minios ragino kalbėti Aleksandrą, kurį žydai stūmė į priekį. Aleksandras, pamojęs ranka, norėjo pasiaiškinti miniai.³⁴ Bet, pažinę jį esant žydą, visi vienu balsu ėmė spiegti ir kokias dvi valandas šūkavo: „Didi efeziečių Artemidė!“³⁵ Galiausiai miesto raštinininkui pavyko nuraminti minią. Jis pasakė: „Efeziečiai! Kur rasį žmogų, kuris nežinotų, jog efeziečių miestas globoja didžiosios Artemidės šventyklą ir iš dangaus nukritusią jos statulą?!“³⁶ Šito niekas negali paneigti. Taigi nusiraminkite ir nieko galvotrukčiais nedarykite.³⁷ Jūs atitempėte čionai šiuos vyrus, kurie nėra nei šventvagiai, nei piktžodžiautojai mūsų deivei.³⁸ Jei Demetrijas ir jo bendrai amatininkai turi prieš ką nors skundą, tai tam yra teismo dienos ir prokonsulai, tegul sau bylinėjasi.³⁹ O jeigu jūs turite kokį kitą apsvarstytiną reikalą, tai jį bus galima išspręsti teisėtame liaudies susirinkime.⁴⁰ Šiaip jau yra pavojus būti apkaltintiems maištu dėl to, kas šiandien čia dėjosi, nes nėra jokio pagrindo, kuriuo galėtume pateisinti šį triukšmingą sambūrį“. Tai pasakęs, jis paleido susirinkimą.

Išvykimas iš Efezo

20 Sąmyšiui pasibaigus, Paulius susikvietė mokinius, padražino juos ir atsisveikinęs iškeliavo į Makedoniją.² Keliaudamas per anuos

kraštus, jis duodavo mokiniams ilgų pamokymų. Paskui atvyko į Graikiją³ ir ten pasiliko tris mėnesius. Jam besirengiant plaukti į Siriją, žydai rezgė prieš jį sąmokslą. Todėl jis nutarė grįžti atgal per Makedoniją.⁴ Jį lydėjo Pyro sūnus Sopatras iš Berėjos, Aristarchas ir Sekundas iš Tesalonikos, Gajus iš Derbės ir Timotiejus, Tichikas ir Trofimas iš Azijos.⁵ Šie iškeliavo pirmiau ir laukė mūsų Troadėje.⁶ Po Nerauginotosios duonos švenčių mes išplaukėme iš Filipų ir po penkių dienų susitikome su jais Troadėje; ten užtrukome septynias dienas.

Mirusiojo prikėlimas Troadėje

⁷ Pirmą savaitės dieną, mums susirinkus laužyti duonos, Paulius ėmė juos mokyti. Kadangi jis žadėjo rytojaus dieną iškeliauti, tai užtesė kalbas iki vidurnakčio.⁸ Aukštutiniame kambaryje, kur mes buvome susibūrę, degė daug žibintų.⁹ Vienas jaunuolis, vardu Eutichas, sėdėjęs ant palangės, giliai įmigo, Pauliui ilgiau bedėstant. Miego įveiktas, jis iš trečio aukšto nukrito žemėn. Kai jį pakėlė, jis buvo nebegyvas.¹⁰ Nulipęs žemyn, Paulius pasilenkė ir, apglėbęs jį, tarė: „Nekelkite triukšmo, gyvybė tebėra jame“. ¹¹ Vėl užlipęs aukštyn, jis laužė ir valgė duoną. Dar ilgai jis kalbėjo, ligi pat aušros, ir tada iškeliavo.¹² O jaunuolį atvedė gyvą, ir tai buvo nemenka paguoda.

Iš Troadės į Miletą

¹³ Įsėdę į laivą, mes išplaukėme į Asą, kur ketinome paimti Paulių, nes jis buvo taip patvarkęs, pats norėdamas ten nuvykti pėsčias.¹⁴ Susitikę Asė, paėmėme jį ir nuplaukėme į Mitilėnę.¹⁵ Iš ten plaukdami toliau, kitą dieną atsidūrėme priešais Chiją. Rytojaus dieną pasiekėme Samą ir dar po dienos*

^{20,15} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „po sustojimo Trogilione“.

– Mileta. ¹⁶ Nenorėdamas gaišti Azijoje, Paulius nutarė aplenkti Efezą, nes, kiek įmanydamas, skubinosi Sekminės atšvęsti Jeruzalėje.

Atsiveikinimas su efeziečiais

¹⁷ Iš Mileto jis pasiuntė į Efezą kvietimą, kad pas jį atvyktų Bažnyčios vyresnieji. ¹⁸ Jiems atėjus, Paulius prabilo:

„Jūs žinote, kaip aš visą laiką, nuo pirmosios dienos, kurią įžengiau į Aziją, pas jus elgiausi, ¹⁹ kaip tarnavau Dievui visu nusizeminimu, ašaromis ir bandymais, kuriuos teko iškęsti dėl žydų pinklių. ²⁰ Kaip nieko nenutylėjau, kas jums naudinga, bet kalbėjau ir mokiau tiek viešumoje, tiek po namus, ²¹ žydus ir graikus ragindamas atsigręžti į Dievą ir įtikėti mūsų Viešpatį Jėzų.

²² Ir štai aš, Dvasios belaisvis, keliauju į Jeruzalę, nežinodamas, kas man ten nutiks; ²³ tiktai Šventoji Dvasia kiekviename mieste man skelbia, jog manęs laukia pančiai ir vargai. ²⁴ Bet aš per daug nebranginu savo gyvybės. Svarbu, kad tik *baigčiau savo bėgimą ir įvykdyčiau tarnystę, kurią esu gavęs iš Viešpaties Jėzaus: paliudyti Dievo malonės Evangeliją.

²⁵ Ir štai dabar aš žinau, kad daugiau nematysite mano veido jūs visi, su kuriais esu buvęs, skelbdamas Karalystę. ²⁶ Todėl aš šiandien iškilmingai pareiškiu, jog nebūsiu kaltas, jei kas pražus! ²⁷ Aš jums nieko nenutylėjau ir paskelbiau visus Dievo nutarimus.

²⁸ Būkite rūpestingi sau ir visai kaimenei, kuriai Šventoji Dvasia jus paskyrė vyskupais, kad ganytumėte Dievo Bažnyčią, kurią jis yra įsigijęs savo krauju. ²⁹ Žinau, kad, man pasitraukus, įsibraus pas jus žiaurių vilkų, kurie nepagailės kaimenės. ³⁰ Net iš jūsų atsiras tokių, kurie klastingomis kalbomis stengsis patraukti paskui save moki-

nus. ³¹ Todėl budėkite ir nepamirškite, jog aš per trejus metus dieną ir naktį nepaliaudamas, su ašaromis įspėjinau kiekvieną. ³² O dabar pavedu jus Dievui ir jo malonės žodžiui, kuris turi galią jus išugdyti ir duoti paveldėjimą tarp visų pašvęstųjų.

³³ Nė iš vieno netroškau nei sidabro, nei aukso, nei drabužio. ³⁴ Jūs gi žinote, kad mano ir palydovų reikalams tarnavo šitos va mano rankos. ³⁵ Ir aš jums visur rodydavau, kad, šitaip triūsiant, reikia paremti silpnuosius ir atminti Viešpaties Jėzaus pasakytus žodžius: 'Palaimingiau duoti negu imti'*. ³⁶ Tai pasakęs jis atsiklaupė ir kartu su visais pasimeldė. ³⁷ Visi pradėjo gaudžiai verkti ir, puldami Pauliui ant kaklo, jį bučiavo. ³⁸ Jie ypač nuliūdo dėl žodžių, jog nebematysią jo veido. Paskui jie palydėjo jį į laivą.

Kelionė į Jeruzalę

21 Išsiplėšę iš jų glėbio, mes išplaukėme ir tiesiu keliu atvykome į Kosą, o kitą dieną per Rodą į Patarą. ² Radę laivą, plaukiantį į Finikiją, įlipome ir išplaukėme. ³ Išvydę artėjant Kiprą, palikome jį kairėje, leidomės link Sirijos ir išlipome Tyre. Ten laivas turėjo iškrauti savo krovinius. ⁴ Suradę mokinių, prabuvome su jais septynias dienas. Dvasios apšviesti, jie patarė Pauliui dar nevykti į Jeruzalę. ⁵ Toms dienoms prabėgus, mes leidomės į kelionę, o jie visi kartu su žmonomis ir vaikais palydėjo iki miesto ribos. Pajūryje suklaupe visi pasimeldėme. ⁶ Atsiveikinę suli-pome į laivą, o jie sugrįžo namo.

⁷ Keliaudami toliau, iš Tyro atplaukėme į Ptolemaidę. Ten pasveikino me brolius ir pasilikome pas juos vienai dienai. ⁸ Kitą dieną vėl keliavome ir atvykome į Cezarėją. Ten nuėjome į evangelisto *Pilypo, vieno iš Septynių,

^{20,35} Žodžiai, matyt, žinomi iš padavimo.

^{21,8} Apd 6,5; 8,5

namus ir pas jį pasilikome. ⁹ Jis turėjo keturias netekėjusias dukteris, kurios buvo pranašės. ¹⁰ Mums būnant dar kelias dienas, iš Judėjos atėjo vienas pranašas, vardu *Agabas. ¹¹ Jis apsilankė pas mus, paėmė Pauliaus juostą ir, susirišęs ja rankas ir kojas, pasakė: „Šventoji Dvasia kalba: 'Vyra, kuriam priklauso ši juosta, tokiu būdu Jeruzalėje supančios žydai ir atiduos į pagonių rankas'“. ¹² Tai išgirdę, ir mes, ir tenykščiai prašėme, kad jis neitų į Jeruzalę. ¹³ Bet Paulius atsakė: „Kodėl raudate ir draskote man širdį? Aš pasirengęs Jeruzalėje dėlei Viešpaties Jėzaus vardo ne tik būti supančiotas, bet ir numirti!“ ¹⁴ Taigi, jam nesutinkant, mes liovėmės įkalbinėję ir tarėme: „Tebūnie Viešpaties valia!“

Paulius Jeruzalėje

¹⁵ Po tų dienų, susiruošę į kelią, išvykome į Jeruzalę. ¹⁶ Kai kurie mokiniai iš Cezarėjos lydėjo mus ir nuvedė viešnagėn pas kiprietį Mnasoną, vieną senųjų mokinių.

¹⁷ Kai atvykome į Jeruzalę, džiaugsmingai mus sutiko broliai. ¹⁸ Rytojaus dieną Paulius kartu su mumis nuėjo pas Jokūbą, kur buvo susirinkę visi vyresnieji. ¹⁹ Juos pasveikinęs, jis smulkiai išdėstė visa, ką Dievas buvo padaręs pagonijoje, pasinaudodamas jo tarnyste. ²⁰ Jie išklaušę šlovino Dievą ir tarė Pauliui: „Tu matai, broli, kiek tūkstančių žydų tapo tikinčiaisiais, ir jie visi uoliai laikosi Įstatymo. ²¹ Bet jiems prikalbėta apie tave, kad tu mokąs visus žydus, gyvenančius tarp pagonių, atsižadėti Mozės, sakydamas, jog jiems nereikia apipjaustyti vaikų nei laikytis papročių. ²² Ką daryti? Šiaip ar taip, jie sužinos, kad esi atvykęs. ²³ Todėl padaryk, kaip tau sakome. Pas mus yra keturi *vyrai, padarę

įžadą. ²⁴ Pasiimk juos, atlik apsisvalymą kartu su jais ir prisiimk išlaidas, kad jie galėtų nusikirpti plaukus. Tuomet visi pamatys, jog gandai apie tave nieko neverti ir tu nenukrypdamas laikais Įstatymo. ²⁵ *O dėl tikinčiųjų iš pagonių, tai mes esame išsiuntę nurodymus, kad jie saugotųsi stabams paaukotos mėsos, kraujo, pasmaugtų gyvulių mėsos ir ištvirtavimo“.

²⁶ Tuomet Paulius pasiėmė tuos vyrus ir kitą dieną su jais apsisvalęs įžengė į šventyklą. Ten jis nurodė paskutinę apsisvalymo dieną, kada už kiekvieną jų turės būti paaukota atnaša.

Pauliaus suėmimas

²⁷ Toms septynioms dienoms baigiantis, Azijos žydai, pastebėję Paulių šventykloje; sukurstė visą minią ir, nutvėrę jį, ²⁸ pakėlė riksmą: „Izraelitai, gelbėkit! Šitas žmogus visur visus moko prieš tautą, Įstatymą ir šią šventyklą. Jis net atsivedė šventyklon graikų ir suteršė šią šventą vietą“. ²⁹ Mat jie prieš tai buvo matę su juo mieste *Trofimą iš Efezo ir dabar manė, jog Paulius jį atsivedęs į šventyklą.

³⁰ Sujudo visas miestas, susibėgo žmonės, nutvėrė Paulių ir ištėpė už šventyklos vartų. Vartai bematant buvo uždaryti. ³¹ Jiems ketinant jį užmušti, įgulos viršininkui – tribūnui buvo duota žinia: „Visoje Jeruzalėje kyla sąmyšis!“ ³² Jis nedelsdamas su kareiviais ir šimtininkais atskubėjo tenai. Jie, pamatę tribūną ir kareivius, liovėsi mušę Paulių. ³³ Prisiartinę tribūnas įsakė suimti Paulių ir surišti dviem grandinėmis. Paskui paklausė, kas jis esąs ir ką padaręs. ³⁴ Tuo tarpu iš minios šaukė tai šį, tai tą. Negalėdamas dėl triukšmo nieko tikro sužinoti; tribūnas įsakė nuvaryti Paulių į kareivines. ³⁵ Atėjus prie laiptų, per minios

^{21,10} Apd 11,28

^{21,23-24} Sk 6,13-21

^{21,25} Apd 15,29

^{21,29} Apd 20,4

grūstį kareiviams teko jį nešti nešti.
³⁶ Žmonės spraudėsi iš paskos, šaukdami: „Mirtis jam!“ ³⁷ Vedamas į kareivines Paulius kreipėsi į tribūną: „Ar galiu tau šį tą pasakyti?“ Šis atsiliepė: „Tai tu moki graikiškai?“ ³⁸ Vadinasi, tu – ne anas egiptietis, kuris neseniai sukėlė sąmyšį ir išsivedė į dykumą keturis tūkstančius sikarijų!“ ³⁹ Paulius atsakė: „Aš esu žydas iš Kilikijos Tarso, taigi įžydaus miesto pilietis. Prašau tave, leisk man prabilti žmonėms“. ⁴⁰ Tribūnas sutiko. Paulius atsistojo ant laiptų ir pamojo ranka miniai. Visiems nutilus, jis prabilo hebrajų kalba:

Pauliaus kalba

22 „Broliai ir tėvai! Paklauskite, ką nūnai pasakysiu sau apginti“. ² Išgirdę jį kalbant hebrajiškai, jie dar labiau aprimo. O Paulius kalbėjo toliau: ³ „Aš esu žydas, gimęs Tarse, Kilikijoje, bet išauklėtas šitame mieste ir griežtai pagal protėvių įstatymą išėjęs mokslą prie *Gamalielio kojų. Aš buvau uolus Dievo kovotojas kaip ir jūs visi šiandien. ⁴ *Todėl iki mirties baudmės persekiojau šį Kelią*, pančiodamas ir įkalindamas vyrus ir moteris. ⁵ Tai gali paliudyti vyriausiasis kunigas ir seniūnų taryba. Iš jų buvau gavęs laišką broliams Damaske. Ir aš keliavau, pasiryžęs tenykščius supančioti ir atgabenti į Jeruzalę, kad jie būtų nubausti.

⁶ Kai keliavau ir artinausi prie Damasko, apie vidurdienį staiga iš dangaus mane apsiautė stipri šviesa. ⁷ Aš kritau ant žemės ir išgirdau balsą, man sakantį: ‘Sauliau, Sauliau, kam mane persekioji?!’ ⁸ Aš paklausiau: ‘Kas esi, Viešpatie?’ Jis man atsakė: ‘Aš esu Jėzus Nazarietis, kurį tu persekioji’. ⁹ Mano palydovai matė šviesą, bet ne-

girdėjo man kalbančiojo balso. ¹⁰ Aš dar paklausiau: ‘Ką man daryti, Viešpatie?’ O Viešpats man tarė: ‘Kelkis, eik į Damaską, tenai tau bus pasakyta visa, ką tau reikia daryti’. ¹¹ Kadangi tos veriančios šviesos apakintas nieko nemačiau, tik palydovų už rankų vedamas aš pasiekiau Damaską.

¹² Toksai Ananijas, dievobaimingas, įstatymui ištikimas žmogus, giriamas visų aplinkinių žydų, ¹³ atėjęs stojo prieš mane ir tarė: ‘Broli Sauliau, praregėk!’ Ir tą pačią akimirką aš jį pamaciau. ¹⁴ O jis kalbėjo: ‘Mūsų protėvių Dievas pasirinko tave, kad pažintum jo valią, išvystum Teisųjį ir išgirstum jo balsą iš jo burnos, ¹⁵ nes tu visiems žmonėms paliudysi, ką esi regėjęs ir girdėjęs. ¹⁶ Tad ko lauki? Kelkis, priimk krikštą ir nusiplauk nuodėmes, šaukdamasis jo vardo!’

¹⁷ Vėliau, sugrįžęs į Jeruzalę ir meldamasis šventykloje, aš patyriau dvasios pagavą. ¹⁸ Išvydau Jėzų, ir jis pasakė: ‘Skubiai pasitrauk iš Jeruzalės, nes jie nepriims tavojo liudijimo apie mane’. ¹⁹ Aš atsiliepiu: ‘Viešpatie, juk jie žino, kad aš tavo tikinčiuosius sinagoga nuo sinagogos varydavau į kalėjimą ir plakinau. ²⁰ *O kai buvo pralietas tavo liudytojo Stepono kraujas, aš ten stovėjau pritardamas ir sergėjau jo žudikų drabužius’. ²¹ Bet jis man pakartojo: ‘Eik, nes išsiųsiu tave toli, pas pagonis’“.

Paulius – Romos pilietis

²² Jie klausėsi jo iki šitų žodžių, o čia ėmė garsiai rėkti: „Nušluoti nuo žemės tokį! Nepalikti jo gyvo!“ ²³ Jie klykė, mosavo drabužiais ir svaidė į orą smėlį. ²⁴ Tribūnas įsakė nuvesti Paulių į kareivines ir liepė tardyti plakant, kad išaiškėtų, kodėl žmonės prieš jį taip įsiutę. ²⁵ Kai jau buvo pririštas diržais, jis kreipėsi į šalia stovintį šimtininką:

^{22,3} Apd 5,34-39

^{22,4-5} Apd 8,3; 26,9-11

^{22,4} Žr. Apd 19,9.

^{22,20} Apd 7,58

„Ar jums valia plakti Romos pilietį, ir dar nenuteistą?“

²⁶Tai išgirdęs, šimtininkas prieš prie tribūno ir pareiškė: „Ką sumanei daryti? Tas žmogus yra Romos pilietis!“ ²⁷Tribūnas atėjęs paklausė: „Pasakyk man, ar tu Romos pilietis?“ Šis patvirtino: „Taip“. ²⁸Tribūnas tarė: „Aš šitą pilietybę įsigijau už didelius pinigų“. Paulius atsiliepė: „O aš ją turiu nuo gimimo“. ²⁹Bematant pasitraukė nuo jo tie, kurie turėjo jį tardyti. Sužinojęs jį esant Romos pilietį, tribūnas nusigando, kam jį surišdinęs.

Žydų teismo taryboje

³⁰Rytojaus dieną, norėdamas tiksliau išsiaiškinti, kuo jis žydų kaltinamas, tribūnas įsakė jį išleisti iš kalėjimo; liepė sušaukti kunigus bei visą teismo tarybą ir, atvedęs Paulių, pastatė jį akiavaizdoje.

23 Skvarbiu žvilgsniu permetęs tarybą, Paulius prabilo:

„Vyrai, broliai! Iki šios dienos aš elgiausi Dievo akiavaizdoje visiškai gryną sąžinę“. ²Bet vyriausiasis kunigas Ananijas įsakė ten stovintiesiems smogti jam per burną. ³Tuomet Paulius jam tarė: „Tau smogs Dievas, *tu, pabaltinta siena! Tu čia sėdi, kad mane teistum pagal Įstatymą, o liepi mane mušti prieš Įstatymą?“ ⁴Ten esantys įspėjo: „Tu įžeidi Dievo vyriausiąją kunigą“. ⁵Paulius atsiliepė: „Broliai, aš nežinojau, kad jis vyriausiasis kunigas. Juk parašyta: **Nepiktžodžiauk savo tautos vadovui*“.

⁶Žinodamas, kad viena dalis buvo sadukiejai, o kita – fariziejai, Paulius sušuko tarybai: „Broliai, *aš fariziejus, kilęs iš fariziejų šeimos, ir jūs mane teisiate už mirusiųjų prisikėlimo viltį“. ⁷Jam tai pasakius, tarp fariziejų ir

sadukiejų kilo barnis, ir susirinkimas suskilo. ⁸Mat *sadukiejai neigia mirusiųjų prisikėlimą, angelų ir dvasios buvimą, o fariziejai tuos dalykus pripažįsta. ⁹Todėl pakilo didelis klegesys. Kai kurie Rašto aiškintojai iš fariziejų atsistojo ir griežtai prieštaravo: „Mes nerandame nieko blogo šitame žmoguje. ¹⁰O kas, jeigu jam kalbėjo dvasia arba angelas?!“ Įsisiautėjus smarkiems ginčams, tribūnas, bijodamas, kad jie nesudraskytų Pauliaus, įsakė kareivių daliniui nusileisti žemyn, išplėsti Paulių iš jų ir nuvesti į kareivines.

¹¹Kitą naktį Pauliui pasirodė Viešpats ir tarė: „Būk tvirtas! Kaip liudijai apie mane Jeruzalėje, taip reikės tau liudyti ir Romoje“.

Žydų sąmokslas

¹²Rytojaus dieną susirinko būrys žydų ir prisiekė nei valgyti, nei gerti, kol nenužudys Pauliaus. ¹³Tokį suokalbį padarė daugiau negu keturiasdešimt žmonių. ¹⁴Jie nuėjo pas aukštuosius kunigus bei seniūnus ir pasakė: „Mes prisiekėme nieko neragauti, kol nenužudysime Pauliaus. ¹⁵O jūs kartu su taryba prašykite tribūną, kad jis pristatytų jį jums, lyg norėtumėte tiksliau ištirti jo bylą. Tuo tarpu mes būsimė pasirengę nudėti jį kelyje“. ¹⁶Apie šį suokalbį nugirdo Pauliaus sesers sūnus. Jis atėjo į kareivines ir pranešė Pauliui. ¹⁷Tada Paulius, pasivadinęs vieną šimtininką, paprašė: „Nuvesk šį jaunuolį pas tribūną. Jis turi jam kai ką pranešti“. ¹⁸Tas paėmė, nuvedė jį pas tribūną ir paaiškino: „Kalinyas Paulius pasikvietė mane ir paprašė, kad atvesčiau pas tave šitą jaunuolį. Jis turįs tau kai ką pasakyti“. ¹⁹Tribūnas, paėmęs jį už rankos, pasivėdėjo į šalį ir paklausė: „Ką turi man pranešti?“ ²⁰Tas atsakė: „Žydai susimokė prašyti tave, kad rytoj nuvestum Paulių į teismo tarybą, neva norėdami

^{23,3} Mt 23,27-28

^{23,5} Įš 22,28

^{23,6} Apd 26,5; Fil 3,5

^{23,8} Mt 22,23; Mk 12,18; Lk 20,27

tiksčiau ištirti jo bylą.²¹ Netikėk jais! Daugiau negu keturiasdešimt vyrų susitarę prisiekė nei valgyti, nei gerti, kol jo nenužudys. Jie jau dabar pasiruošę ir laukia tavo sutikimo“.²² Tribūnas atleido jaunuolį ir liepė niekam nesakyti, ką buvo jam pranešęs.

Paulius gabenamas į Cezarėją

²³ Pasišaukęs du šimtininkus, tribūnas įsakė: „Nuo trečios nakties valandos laikykite parengtyje du šimtus karių žygiuoti į Cezarėją, taip pat septyniasdešimt raitelių ir du šimtus ietininkų.“²⁴ Parūpinkite ir arklį, kad raitą Paulių būtų galima saugiai nugabenti pas valdytoją Feliksą“.²⁵ Be to, jis parašė tokį laišką:

²⁶ „Klaudijus Lisijas kilniausiajam valdytojui Feliksui siunčia sveikinimą.

²⁷ Šitą vyrą žydai buvo nutvėrę ir norėjo nužudyti. Aš su kareiviais jį išgelbėjau, sužinojęs esant Romos pilietį.²⁸ Norėdamas patirti jo apkaltinimo priežastį, nuvedžiau jį jų teismo tarybą.

²⁹ Radau, kad jis kaltinamas dėl jų įstatymo klausimų, o ne dėl kokio nusikaltimo, baustino mirtimi ar kalėjimu.

³⁰ Kadangi man buvo pranešta apie jam gresiantį sąmokslą, aš nedelsdamas siunčiu jį pas tave. Taip pat nurodžiau kaltintojams, kad jie tau pateiktų prieš jį turimus kaltinimus“.

³¹ Kareiviai, vykdydami įsakymą, paėmė ir nugabeno nakčia Paulių į Antipatridę.³² Rytojaus dieną jie pasiuntė su juo raitelius, o patys sugrįžo į kareivines.³³ Atvykę į Cezarėją, raiteliai įteikė valdytojui laišką ir pristatė Paulių.³⁴ Perskaitęs laišką, jis pasiteiravo, iš kokios provincijos esąs. Sužinojęs, jog iš Kilikijos,³⁵ jis pasakė: „Aš tave apklausi, kai atvyks tavo kaltintojai“. Ir liepė jį sergėti Erodo pretorijuje.

Žydai skundžia Paulių Feliksui

24 Po penkių dienų atvyko vyriausiasis kunigas Ananijas su keliais seniūnais ir advokatu Tertulu.

Jie pateikė valdytojui kaltinimus prieš Paulių.² Kai pastarasis buvo iškviestas, Tertulas pradėjo savo kaltinamąją kalbą:

„Tavo dėka mes turime tikrą taiką ir daug pagerinimų tautai, įvestų tavo rūpesčiu.“³ Mes, prakilnūs, Feliksai, visuomet ir visur tai pripažįstame su didžiu dėkingumu.⁴ Nenorėdamas tavęs ilgiau gaisinti, prašau tave trumpai mūsų paklausti su savo įprastu maloningumu.⁵ Mes nustatėme, kad šis žmogus tarsi maras kursto sumišimą viso pasaulio žydijoje ir yra nazariečių atskalos vadovas.⁶ Jis net mėgino išniekinti šventyklą. Štai kodėl mes jį suėmėme.*⁸ Iš jo galėsi pats išsiterauti ir viską sužinoti apie mūsų kaltinimus“.⁹ Tiems žodžiams pritarė žydai, tvirtindami, jog taip esą iš tikrųjų.¹⁰ Valdytojui davus ženklą, Paulius atsakė:

Pauliaus atsakymas kaltintojams

„Žinodamas tave jau daug metų esant šios tautos teisėju su pasitikėjimu mėginsiu ginti savo bylą.“¹¹ Tau nesunku nustatyti jog prabėgo ne daugiau kaip dvylika dienų, kai aš atvykau į Jeruzalę kaip maldininkas.¹² Nei šventykloje, nei sinagogose, nei mieste niekas manęs nematė su kuo nors besiginčijant ar telkiant minią.¹³ Jie negali įrodyti to, kuo dabar mane kaltina.

¹⁴ Vis dėlto aš tau išpažįstu, jog tarnauju savo protėvių Dievui pagal Kelia, jų vadinamą atskala. Aš tikiu visa, kas parašyta įstatyme ir Pranašuose.¹⁵ Kartu su jais turiu Dieve viltį, jog bus teisiųjų ir neteisiųjų prisikėlimas iš numirusių.¹⁶ Todėl aš stengiuosi visuomet turėti gryną sąžinę prieš Dievą ir

^{24,6} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „Ir mes norėjome jį nuteisti, remdamiesi savuoju įstatymu.“⁷ Tik tribūnas Lisijas beatodairiškai prievarta išplėšė jį iš mūsų rankų ir liepė jo kaltintojams atvykti pas tave“.

prieš žmones. ¹⁷* Aš po daugelio metų atkeliavau savo tautai atiduoti pašalpų ir paaukoti atnašų. ¹⁸ Ta proga rado mane šventykloje apsivaliusį, be jokios minios ir be jokio triukšmo ¹⁹ kai kurie Azijos žydai. Tai jiems reikėjo čia būti ir, jei ką turi prieš mane, kaltinti tavo akyse. ²⁰ Pagaliau tegul ir šitie pasako, kokį nusikaltimą jie man įrodė teismo taryboje! ²¹ Nebent tik žodžius, kuriuos šaukiau, stovėdamas tarp jų: „Šiandien jūs mane teisiate už mirusiųjų prisikėlimą!“

Pauliaus kalinimas Cezarėje

²² Feliksas, gerai nusimanydamas apie tą Kelią, atidėjo skundo svarstymą, sakydamas: „Kai atvyks tribūnas Lisijas, tuomet ir išsiaiškinsiu jūsų klausimą“. ²³ Jis davė nurodymą šimtinkui sergėti Paulių, tačiau daryti lengvatų ir netrukdyti jo žmonėms teikti jam paslaugų.

²⁴ Po kelių dienų Feliksas atėjo su savo žmona Druzila, kuri buvo žydė. Jis liepė pakviesti Paulių ir išklusė jo pasakojimo apie Kristaus Jėzaus tikėjimą. ²⁵ Pauliui dėstant apie teisumą, susilaikymą ir būsimąjį teismą, Feliksas išsigando ir tarė: „Šiam kartui užtenka. Gali eiti. Kai bus metas, aš tave pasišauksiu“. ²⁶ Be to, jis tikėjosi gauti iš Pauliaus pinigų. Todėl dažnokai jį kviesdavosi ir su juo kalbėdavosi.

²⁷ Prabėgus dvejiems metams, Feliksą pakeitė įpėdinis Porcijus Festas. Norėdamas įsiteikti žydams, Feliksas paliko Paulių kalėjime.

Paulius apeliuoja į ciesorių

25 Atvykęs į provinciją, Festas po trijų dienų nukeliavo iš Cezarės į Jeruzalę. ² Ten į jį kreipėsi aukštieji kunigai ir žydų didikai, kaltindami Paulių ³ ir prašydami malonės jį atsiųs-

ti į Jeruzalę, klasingai galvodami kelyje nužudyti. ⁴ Festas atsakė, jog Paulius turįs būti saugomas Cezarėje, be to, jis pats ketinąs netrukus ten grįžti. ⁵ „Tegul jūsų įgaliotiniai, – tęsė jis, – keliauja kartu ir, jei tas vyras nusikaltęs, jį skundžia“.

⁶ Pabuvęs tarp jų ne daugiau kaip aštuonias ar dešimt dienų, jis sugrįžo į Cezarę. Kitą dieną, atsisėdęs į teismo krasę, liepė atvesti Paulių. ⁷ Vos tik pasirodžiusį apspito jį iš Jeruzalės atvykę žydai, mėgindami primesti aibę sunkių kaltinimų, tačiau neįstengė jų įrodyti. ⁸ Paulius gynėsi: „Aš nieku nenusikaltęs nei žydų įstatymui, nei šventyklai, nei ciesoriui“.

⁹ Norėdamas parodyti palankumą žydams, Festas paklausė Paulių: „Ar nori keliauti į Jeruzalę ir ten būti mano teisiamas už šiuos dalykus?“ ¹⁰ Paulius atsakė: „Aš stoviu prieš ciesoriaus teismą ir ten privalau būti teisiamas. Aš nepadariau žydams skriaudos, kaip tu pats puikiai žinai. ¹¹ Jei esu nusikaltęs ir padaręs ką nors verta mirties, tai neatsisakau mirti. Bet jeigu jų metami kaltinimai nepagrįsti, niekas neturi jiems manęs išduoti. Aš šaukiuosį ciesoriaus!“ ¹² Tuomet Festas, pasitaręs su savo taryba, paskelbė: „Šaukeisi ciesoriaus – eisi pas ciesorių“.

Agripa ir Berenikė aplanko Paulių

¹³ Praslinkus kelioms dienoms, karalius Agripa ir Berenikė apsilankė Cezarėje Festo pasveikinti. ¹⁴ Viešnagei užtrukus, Festas supažindino karalių su Pauliaus byla ir papasakojo: „Feliksas paliko man tokį kalinį. ¹⁵ Kai buvau Jeruzalėje, aukštieji žydų kunigai ir seniūnai apsilankė pas mane, kaltindami jį ir reikalaudami pasmerkti. ¹⁶ Aš jiems atsakiau, kad romėnai neturi papročio pasmerkti kokį nors žmogų, nedavę kaltinamajam galimybės stoti savo kaltintojų akivaizdoje ir gintis nuo kaltinimų. ¹⁷ Jiems čionai atvykus, aš

^{24,17-18} Apd 21,17-28

^{24,21} Apd 23,6

nedelsdamas rytojaus dieną atsisėdau į teismo krasę ir liepiau atvesti tą žmogų.¹⁸ Skundėjai nesugebėjo įrodyti jokio nusikaltimo, kokio buvau tikėjęsis.¹⁹ Jie vien ginčijosi ir jam prikaišiojo dėl kai kurių savo tikėjimo klausimų ir dėl kažkokio mirusio Jėzaus, kurį Paulius tvirtino esant gyvą.²⁰ Dvejodamas, kaip išspręsti tokius klausimus, aš paklausiau, ar jis nenorėtų vykti į Jeruzalę ir tenai būti teisiamas.²¹ Bet Paulius pareikalavo, kad jo byla būtų perduota Augusto* žiniai. Todėl aš įsakiau jį toliau kalinti, kol išsiųsiu pas ciesorių.²² Agripa tarė Festui: „Aš ir pats norėčiau pasiklausyti to žmogaus“. Anas sutiko: „Galėsi rytoj pasiklausyti“.

²³ Rytojaus dieną Agripa ir Berenikė atėjo su didele iškilmė. Jie įžengė į salę kartu su tribūnais ir miesto didžiūnais. Festas liepė įvesti Paulių.²⁴ Festas prabilo: „Karaliau Agripa ir svečiai! Jūs matote žmogų, dėl kurio visa gausybė žydų kreipėsi į mane Jeruzalėje ir čia, šaukdami, kad jo negalima palikti gyvo.“²⁵ Bet aš nustačiau, kad jis nėra padaręs nieko, kas būtų baustina mirtimi. Jam šaukiantis Augusto, nusprendžiau jį ten pasiųsti,²⁶ tačiau nežinau nieko tikra, ką turėčiau parašyti valdovui. Todėl aš iškviečiau jį jūsų akivaizdon, ypač tavo, karaliau Agripa, kad, jį apklausęs, žinočiau, ką turiu parašyti.²⁷ Mat, man rodos, neprotinga siųsti kalinį, nenurodant kaltinimo“.

Pauliaus kalba

26 Tuomet Agripa tarė Pauliui: „Tau leidžiama paaiškinti savo bylą“. Ir Paulius, pamojęs ranka, pradėjo apsigynimo kalbą:

² „Karaliau Agripa! Esu laimingas, galėdamas šiandien tavo akivaizdoje gintis nuo visų žydų kaltinimų,³ juo labiau, kad tau pažįstami visi žydų pa-

pročiai ir ginčijami klausimai. Todėl prašau kantriai manęs išklausti.

⁴ Visi žydai žino apie mano gyvenimą nuo jaunystės, ir kaip jis prabėgo iš pradžių mano tautoje, Jeruzalėje.⁵ Jie pažįsta mane nuo seno ir, jei norėtų, galėtų paliudyti, kad aš kaip *fariziejus gyvenau, laikydamasis griežčiausios mūsų tikėjimo krypties.⁶ Dabar aš čia stoviu ir esu teisiamas už tai, kad viluosi pažadu, kurį Dievas yra davęs mūsų protėviams.⁷ Jo išsipildant tikisi sulaukti mūsų dvylikos giminių tauta, stropiai tarnaudama Dievui dieną ir naktį. Dėl šios vilties, karaliau, ir įskundė mane žydai.⁸ Kodėl jums atrodo neįtikėtina, kad Dievas prikelia numirusius?

⁹ *Kitados ir aš maniau, kad mano pareiga visais būdais kovoti su Jėzaus Nazariečio vardu.¹⁰ Aš taip ir dariau Jeruzalėje. Gavęs iš aukštųjų kunigų įgaliojimus, daugybę šventųjų įmesdinau į kalėjimus, o kai jie buvo žudomi, pritardavau.¹¹ Dažnai įvairiose sinagogose grasinimais verčiau juos piktžodžiauti ir, be saiko prieš juos įtūžęs, persekiojau net svetimuose miestuose.

¹² Tais pačiais tikslais aš keliavau į Damaską, turėdamas aukštųjų kunigų įgaliojimus ir leidimą.¹³ Kelyje vidurdienį, karaliau, aš staiga išvydau, kaip mane ir mano kelionės draugus iš dangaus apsiautė šviesa, skaistesnė už saulę.¹⁴ Mes visi parpuolėme žemėn, o aš išgirdau balsą, kuris man sakė hebrajiškai: 'Sauliau, Sauliau, kam mane persekioji? Sunku tau spyriotis prieš akstiną!' ¹⁵ Aš paklausiau: 'Kas tu esi, Viešpatie?' O Viešpats atsakė: 'Aš esu Jėzus, kurį tu persekioji.' ¹⁶ Bet kelkis ir laikykis ant kojų! Aš tau apsiereiškiau, kad paskirčiau tave tarnu bei liudytoju tų dalykų, kuriuos matei ir kuriuos tau dar apreikšiu.¹⁷ Aš tave gelbėsiu nuo

^{26,5} *Apd 23,6; Fil 3,5*

^{26,9-11} *Apd 8,3; 22,4-5*

^{25,21} T. y. Romos imperatoriaus.

tautiečių ir pagonių, pas kuriuos tave siunčiu, ¹⁸ kad atvertum jų akis ir jie iš tamsybių gręžtųsi į šviesą, nuo šėtono galybės – į Dievą ir, tikėdami mane, gautų nuodėmių atleidimą bei dalį su pašventintaisiais. ¹⁹ Todėl, karaliau Agripa, negalėjau būti neklusnus dangaus apreiškimui. ²⁰ Iš pradžių Damaske ir Jeruzalėje, o paskui visoje Jūdėjoje ir pagonijoje ėmiau skelbti, kad žmonės atsiverstų, sugrįžtų pas Dievą ir imtųsi atsivertimą liudijančių darbų.

²¹ Už tai žydai sugriebė mane šventykloje ir mėgino užmušti. ²² Bet, Dievo padedamas, iki šios dienos aš tebeliudiju mažam ir dideliam, neskelbdamas nieko viršaus, o tik tai, ką yra skelbę įvyksiant pranašai ir Mozė, ²³ būtent, jog Mesijas kentės, jog, *pirmutinis prisikėlęs iš numirusių, *paskelbs šviesą tautai ir pagonims“.

Klausytojų atsiliepieimai

²⁴ Jam taip aiškinant, Festas garsiai sušuko: „Pauliau, tu iš galvos kraustaisi! Iš didelio rašto išėjai iš krašto“.

²⁵ Paulius atsiliepė: „Ne, nesikraustau iš galvos, prakilnusiis Festai, bet kalbu tiesos ir sveiko proto žodžius. ²⁶ Šiuos dalykus žino karalius, kuriam aš taip atvirai kalbu. Esu tikras, kad iš viso to jam nieko nėra nežinomo, juoba kad šitai dėjos ir ne kur nors užkampyje.

²⁷ Karaliau Agripa, ar tiki pranašais? Aš žinau, kad tiki“. ²⁸ Agripa atsakė: „Tuojau, žiūrėk, įtikinsi mane krikščionimi tapti...“ ²⁹ Paulius palinkėjo: „Duok, Dieve, kad ar tuojau, ar ne tuojau ne tik tu, bet ir visi, šiandien girdėję mane kalbant, taptų tokie, kaip aš, tik be šitų pančių!“

³⁰ Tuomet pakilo karalius, valdytojas, Berenikė ir kiti svečiai. ³¹ Išėdami

jie kalbėjosi: „Šitas žmogus niekuo nenuspelnė mirties ar pančių“. ³² Agripa Festui pareiškė: „Būtų buvę galima paleisti šį žmogų, jeigu jis nebūtų šaukęsis ciesoriaus“.

Paulius gabenamas į Romą

27 Kai buvo nuspręsta, kada išplaukti mums į Italiją, Paulius ir keli kiti kaliniai buvo perduoti Augusto kohortos šimtininkui, vardu Julijui. ² Mes įlipome į Adramitijos laivą, kuris turėjo plaukti Azijos pakrantėmis ir netrukus leidomės į kelionę. Su mumis buvo makedonietis Aristarchas iš Tesalonikos. ³ Kitą dieną atplaukėme į Sidoną. Julijus draugiškai elgėsi su Pauliumi, leido jam aplankyti bičiulius, ir šie juo pasirūpino. ⁴ Iš ten mums teko buruoti Kipro užuovėja, nes pūtė priešiniai vėjai. ⁵ Perplaukę jūrą ties Kilikija ir Pamfilija, mes atvykome į Lykijos miestą Myrą. ⁶ Tenai šimtininkas surado Aleksandrijos laivą, kuris plaukė į Italiją, ir persodino mus į jį.

⁷ Daug dienų plaukėme palengva ir vargais negalais atsiradome ties Knidu. Kadangi vėjas kliudė priplaukti prie kranto, plaukėme Kretos priedangoje, Salmonės kyšulio kryptimi. ⁸ Vargingai jį aplenkę, atvykome į vietovę, kuri vadinasi Gražioji Prielauka, netoli Lasės miesto.

⁹ Prabėgo daug laiko, ir laivyba tapo pavojinga, nes jau buvo pasibaigęs rudens pasninko metas. ¹⁰ Paulius juos įspėjo: „Vyrų, aš numatau, jog šis plaukimas bus grėsmingas ir pražūtingas ne tik kroviniams bei laivui, bet ir mūsų gyvybėms“. ¹¹ Tačiau šimtininkas labiau tikėjo vairininku ir laivo savininku negu Pauliaus įspėjimais. ¹² Kadangi uostas nebuvo tinkamas žiemoti, daugumas nusprendė iš ten plaukti toliau, kaip nors pasiekti Feniksą, Kretos uostą, atvirą į pietvakarius ir šiaurės vakarus, ir tenai žiemoti.

^{26,20} Apd 9,20

^{26,20} Apd 9,28-29

^{26,23} 1 Kor 15,20

^{26,23} Iz 42,6; 49,6

Audra ir laivo sudužimas

¹³ Papūtus lengvam pietų vėjui, jie tikėjosi įvykdyti savo sumanymą ir, pakėlę inkarą, leidosi pirmyn palei Kretos krantus. ¹⁴ Bet greitai nuo salos pusės pakilo viesulas, vadinamas Šiaurtyčiu. ¹⁵ Jis pagavo laivą, nepajėgusį jam priešintis, ir mes turėjome jį leisti pavėjui. ¹⁶ Kai mus nešė pro salelę, vardu Kaudą, mes tik vargais negalais išsaugojome gelbėjimo valtį. ¹⁷ Kai ji buvo užkelta, jūreiviai ėmėsi stiprinti laivą ir apjuosė jį virvėmis. Kad nepakliūtume ant Sirto seklumų, jie, nuleido bures ir taip plaukė toliau. ¹⁸ Mus baisiai vargino audra. Todėl rytojaus dieną teko išmesti į jūrą dalį krovinių. ¹⁹ Trečią dieną jūrininkai savo rankomis išmetė kai kuriuos laivo įrenginius. ²⁰ Ilgą laiką nematydami nei saulės, nei žvaigždžių, smarkios audros blaškomi, mes galiausiai praradome bet kokią viltį išsigelbėti.

²¹ Žmonės jau ilgą laiką nieko nevalgė. Paulius priėjo prie jų ir tarė: „Vyrai! Reikėjo paklausti manęs ir neplaukti nuo Kretos į jūrą. Būtų išvengta pavojų ir nuostolių. ²² Tačiau ir dabar patariu nenusiminti. Niekas iš jūsų nežus, tik laivas. ²³ Šią naktį man apsidreiskė angelas Dievo, kuriam aš priklausu ir tarnauju, ²⁴ ir pranešė: ‘Nebijok, Pauliau! Tu privalai stoti prieš ciesorius. Todėl Dievas tau dovanoja visus, kurie su tavimi plaukia’. ²⁵ Tad, vyrai, drąsiai! Aš tikiu Dievu, kad taip ir įvyks, kaip man pasakytą. ²⁶ Mus išmes į kokią nors salą“.

²⁷ Kai buvome svaidomi Adrijos jūroje keturioliktą naktį, apie vidurnaktį jūreiviams pasirodė, kad artėjame prie sausumos. ²⁸ Jie išmetė grimzlę ir nustatė dvidešimties jūros sieksnių gylį; išmatavę dar kartą, berado penkiolika. ²⁹ Bijodami užškoti ant povandeninių uolų, jie išmetė iš paskuigalio keturis inkarus ir ėmė laukti aušros. ³⁰ Jūreiviai mėgino pabėgti iš laivo. Jie

nuleido į jūrą gelbėjimo valtį, neva norėdami išmesti inkarus laivo priešakyje. ³¹ Paulius įspėjo šimtininką ir kareivius: „Jeigu šitie nepasiliks laive, jūs neišsigelbėsite“. ³² Tada kareiviai nukapojo valtės virves ir leido jai nukristi į jūrą.

³³ Dar nepradėjus švisti, Paulius paragino visus valgyti, sakydamas: „Šiandien jau keturioliktą dieną, kaip jūs laukiate nevalgę, nieko burnoje neturėję. ³⁴ Todėl aš jus prašau valgyti. To reikia jūsų išsigelbėjimui. Nė vienam jūsų nenukris nė plaukas nuo galvos!“ ³⁵ Tai pasakęs, jis paėmė duonos, visų akivaizdoje padėkojo Dievui, laužė ir pradėjo valgyti. ³⁶ Tuomet visi pralinksėjo ir ėmėsi valgio. ³⁷ Laive iš viso buvome du šimtai septyniasdešimt šeši žmonės. ³⁸ Pavalgę jie palengvino laivą, išmesdami jūron javus.

³⁹ Rytui išaušus, jūreiviai negalėjo pažinti žemės, tiktai pastebėjo nedidelę įlanką lėkštais krantais, į kurią, jei bus įmanoma, jie nutarė pasukti laivą. ⁴⁰ Nuplovė inkarus, paliko juos jūroje, atleido vairo diržus ir, iškėlę prieš vėją priekinę burę, leidosi į krantą. ⁴¹ Atsidūrę prie seklumos, jie užšokdino ant jos laivą. Priekis liko tvirtai įsmigęs, o paskuigalis ėmė irti nuo smarkios mūšos.

⁴² Tuo metu kareiviai sumanė išžudyti kalinius, kad kuris išplaukęs nepaspruktų. ⁴³ Bet šimtininkas, gelbėdamas Paulių, sutrukdė jų sumanymą. Jis įsakė, kad mokantys plaukti pirmi šoktų į jūrą ir plauktų į krantą, ⁴⁴ o kiti tai padarytų kas ant lentų, kas ant laivo nuolaužų. Šitaip visi išsigelbėjo ir pasiekė žemę.

Paulius Maltoje

28 Išsigelbėję sužinojome, kad sala vadinasi Malta. ² Vietos gyventojai su mumis elgėsi labai draugiškai. Užkūrė ugnį ir pakvietė mus visus

prie jos, nes lijo ir buvo šalta. ³ Paulius pririnko glėbį sausų šakų ir metė į ugnį. Čia nuo kaitros iš laužo iššoko angis ir įsikirto jam į ranką. ⁴ Pamatę prikibusį prie rankos šliužą, gyventojai ėmė vienas kitam kalbėti: „Tas žmogus tikriausiai žmogžudys: išsigelbėjo iš jūros, o keršto deivė vis tiek neduoda jam gyventi“. ⁵ Tačiau jis nupurtė šliužą į ugnį, nepatirdamas nieko blogo. ⁶ Gyventojai laukė, kada jis ištins ir kris negyvas. Laukę nesulaukę ir pamatę, kad jam nesidaro nieko blogo, jie pakeitė nuomonę ir ėmė kalbėti, jog jis esąs dievaitis.

⁷ Netoli tos vietos buvo vyriausio salos valdininko Publijaus valdos. Jis mus priglaudė ir tris dienas bičiuliškai globojo. ⁸ Tuo metu Publijaus tėvas buvo susirgęs karštine ir viduriavimu. Paulius užėjo pas jį, pasimeldė, uždėjo ant jo rankas ir išgydė. ⁹ Po šito įvykio ir kiti salos ligoniaiėjo pas Paulių ir buvo išgydyti. ¹⁰ Už tai žmonės mus didžiai gerbė, o išvykstant aprūpino viskuo, ko mums reikėjo.

Iš Maltos į Romą

¹¹ Po trijų mėnesių mes išplaukėme Aleksandrijos laivu, žiemojusiū saloje. Jis turėjo Dioskūrų* ženklą. ¹² Atplaukę į Sirakūzus, prastovėjome tris dienas. ¹³ Tada, buriuodami palei krantą, pasiekėme Regijų ir dar po dienos, ėmus pūsti pietų vėjui, per dvi dienas atvykome į Puteolus. ¹⁴ Ten susitikome su broliais; jie pakvietė mus septynias dienas paviėšėti. Taip mes atvykome į Romą. ¹⁵ Tenykščiai broliai, išgirdę apie mus, atėjo pasitikti iki Apijaus aikštės ir Trijų Tavernų. Juos išvydęs, Paulius dėkojo Dievui ir įgavo pasitikėjimo. ¹⁶ Kai atvykome į Romą, Pauliui buvo leista apsigyventi vienam su serginčiu jį kareiviu.

Pokalbis su Romos žydais

¹⁷ Po trijų dienų jis pasikvietė pas save žydų vyresniusius. Jiems susirinkus, jis prabilo: „Broliai! Nors aš nesu nusikaltęs nei tautai, nei papročiams, buvau Jeruzalėje suimtas ir atiduotas į romėnų rankas.“ ¹⁸ Tie ištardę norėjo mane paleisti, nes nerado jokio mirties verto nusižengimo. ¹⁹ Kadangi žydai prieštaravo, *turėjau šauktis cėsoriaus, tiktai ne tam, kad apkaltinčiau savo tautą. ²⁰ Dėl šios priežasties aš norėjau su jumis pasimatyti ir pasikalbėti. Juk aš nešioju šitą grandinę dėl Izraelio vilties!“

²¹ Jie atsakė jam: „Mes nesame gavę apie tave iš Judėjos laiškų, ir niekas iš brolių nebuvo atvykęs su blogomis žiniomis ar kalbomis apie tave. ²² Vis dėlto norėtume išgirsti tavo pažiūras. Mat apie šią atskalą tiek težinome, jog jai visur prieštaraujama“.

²³ Paskyrę jam dieną, daugelis suėjo pas jį į butą. Nuo ryto iki vakaro jis dėstė jiems ir liudijo apie Dievo karalystę, įrodinėdamas jiems Jėzų iš Mozės įstatymo ir Pranašų. ²⁴ Vieni jo žodžiais tikėjo, kiti ne. ²⁵ Nesutardami tarpusavyje, jie ėmė skirstytis, o Paulius tepasakė jiems viena: „Teisingai Šventoji Dvasia yra jūsų protėviams pasakiusi per pranašą Izaiją:

²⁶ *Eik pas šią tautą ir sakyk:

*Girdėti girdėsite,
bet nesuprasite,
žiūrėti žiūrėsite,
bet nematysite.*

²⁷ *Šitų žmonių širdis aptuko,
jie prastai girdėjo ausimis
ir užmerkė akis,
kad kartais nepamatytų akimis,
neišgirstų ausimis,
nesuprastų širdimi
ir neatsiverstų, ir aš jų
nepagydyčiau.*

^{28,11} T. y. senovės graikų dievų – dvynių Kastoro ir Polukso, jūreivių globėjų.

^{28,19} *Apd 25,11*

^{28,26–27} *Iz 6,9–10*

²⁸ Todėl žinokite: šis Dievo išgelbėjimas yra pasiūstas pagonių tautoms, jos ir išgirs“.*

^{28,28} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 29: „Jam tai pasakius, žydai išėjo, smarkiai ginčydamiesi tarp savęs“.

Pabaiga

³⁰ Paulius pasiliko gyventi savo išsiuomotame bute ištisus dvejus metus ir priiminėdavo visus savo lankytojus.
³¹ Jis skelbė Dievo karalystę ir visiškai drąsiai ir netrukdomas mokė apie Viešpatį Jėzų Kristų.

LAIŠKAS ROMIEČIAMS

Laiškas romiečiams (gr. *epistolē pros rōmaious*, lot. *epistula ad romanos*) apaštalo Pauliaus padiktuotas raštininkui Tercijui 57 m. po Kr. pavasarį Korinte.

Laišką galima suskirstyti taip: įžanga (1,1–17), dvi didelės dalys (1,18–10,21 ir 11,1–15,13), pabaiga (15,14–16,27). Pirmoje dalyje kalbama apie tai, kaip sielvartauja žmonija ir kaip Evangelija įveikia šį sielvartą: pagonis bei hebrajus slegia Dievo rūstybė (1,18–3,20), bet visi tikintys Jėzų Kristų nuteisinami jo malone (3,21–4,25); nuodėmė per Adomą prasiskverbė į pasaulį (5,1–14), bet per Jėzų Kristų žmonija gavo išganymą (5,15–6,23); žmonija palenkta įstatymui (sk. 7), bet ją išvaduoja Dvasia (sk. 8); izraelitai nepriėmė Kristaus (sk. 9–10), bet iš hebrajų ir pagonių sudarytas naujasis Izraelis galiausiai bus išganytas (sk. 11). Antroje dalyje iš hebrajų ir pagonių kilę krikščionys raginami kasdienybėje išgyventi meilę ir vienybę.

Tai ilgiausias, svariausias ir žymiausias Pauliaus laiškas, atspindintis jo minties brandumą ir patirtą Kristaus išgyvenimą.

1 Paulius, Jėzaus Kristaus tarnas, pašauktasis apaštalas, išskirtas [skelbti] Dievo Evangeliją, ²kurią Dievas buvo iš anksto pažadėjęs per savo pranašus šventuosiuose Raštuose. ³O ji kalba apie jo Sūnų, kūnu kilusį iš Dovydo giminės, ⁴šventumo Dvasia per prisikėlimą iš numirusių pristatytą galingu Dievo Sūnumi, – Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. ⁵Per jį esame gavę malonę ir apaštalo tarnystę, kad jo garbei skleistume tikėjimo klusnumą visose pagonių tautose, ⁶tarp kurių ir jūs esate pašaukti priklausyti Jėzui Kristui. ⁷Visiems Dievo mylimiesiems, esantiems Romoje, pašauktiesiems šventiesiems tebūna malonė bei ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!

⁸Pirmiausia aš dėkoju savo Dievui per Jėzų Kristų už jus visus, nes visame pasaulyje kalbama apie jūsų tikėjimą. ⁹Man gali paliudyti Dievas, kuriam tarnauju dvasia, skelbdamas jo Sūnaus Evangeliją, jog be paliovos jus miniu, ¹⁰visuomet savo maldose prašydamas,

kad, Dievui leidus, man pavyktų kaip nors atkelti jus. ¹¹Trokštu jus pamatyti, kad galėčiau perduoti šiek tiek dvasinių dovanų jums sustiprinti, ¹²tai yra drauge pasiguosti bendru jūsų ir mano tikėjimu. ¹³Noriu, broliai, kad žinotumėte, jog ne kartą *ketinau atvykti pas jus – deja, iki šiol vis pasitaikydavo kliūčių, – kad ir tarp jūsų turėčiau šiek tiek vaisių kaip ir kitose tautose. ¹⁴Juk aš skolingas graikams ir barbarams, išmintingiesiems ir neišmąnantiesiems. ¹⁵Štai kodėl mano širdį traukia ir jums Romoje skelbti Evangeliją.

¹⁶Aš *nesigėdiju Evangelijos. Ji juk yra Dievo galybė išgelbėti kiekvienam tikinčiajam, pirma žydui, paskui graikui.

¹⁷Joje apsidreiškia Dievo teisumas iš tikėjimo į tikėjimą, kaip parašyta: **Teisusis gyvens tikėjimu*.

^{1,13} *Apd 19,21*

^{1,16} *Mk 8,38*

^{1,17} *Hab 2,4*

Žmonijos nusikaltimas Dievui

¹⁸ Dievo rūstybė apsieiškia iš dangaus už visokią žmonių bedievybę ir neteisybę, kai teisybę jie užgniaužia neteisingumu. ¹⁹ Juk tai, kas gali būti žinoma apie Dievą, jiems aišku, nes Dievas jiems tai atskleidė. ²⁰ Jo neregimosios ypatybės – jo amžinoji galybė ir dievybė – nuo pat pasaulio sukūrimo įžvelgiamos protu iš jo kūrinijų, taigi jie nepateisinami. ²¹ *Pažinę Dievą, jie negarbino jo kaip Dievo ir jam nedėkojo, bet tuščiai svarstydami paklydo, ir neišmani jų širdis aptemo. ²² Girdamiesi esą išmintingi, tapo kvaili ²³ *ir išmainė nenykstančiojo Dievo šlovę į nykstančius žmogaus, paukščių, keturkojų bei šliužų atvaizdus.

²⁴ Todėl Dievas per jų širdžių geismus atidavė juos tokiam netyrumui, kad jie patys teršė savo kūnus. ²⁵ Jie Dievo tiesą iškeitė į melą ir lenkėsi bei tarnavo kūriniams, o ne Kūrėjui, kuriam šlovė per amžius. Amen! ²⁶ Štai kodėl Dievas paliko juos gėdingų aistrų valiai. Jų moterys prigimtinius santykius pakeitė priešingais prigimčiai. ²⁷ Panašiai ir vyrai, pametę prigimtinius santykius su moterimis, užsidegė geiduliais vienas kitam, ištvirkavo vyrai su vyrais, ir už iškrypimą jiems patiems būdavo vertai atlyginama.

²⁸ Jie nesirūpino pažinti Dievą, tai ir Dievas leido jiems vadovautis netiksliais išmanymu ir daryti, kas nedera. ²⁹ Todėl jie pilni visokio neteismo, piktybės, godulystės ir piktumo, pilni pavydo, žudynių, nesantaikos, klastingumo, paniekos, apkalbų. ³⁰ Jie – šmeižikai, Dievo nekontentėjai, akiplėšos, išpuikėliai, pagyrūnai, išradingi piktadariai, neklausantys tėvų, ³¹ neprotingi, neištikimi, be meilės, negailestingi. ³² Nors žino Dievo sprendimą, jog visa tai darantys verti mirties, jie ne

tik patys taip daro, bet ir palaiko taip darančius.

Dievo teismas teisingas

2 Taigi esi nepateisinamas, kad ir kas būtum, žmogau, kuris teisi kitus. Juk, *teisdamas kitą, pasmerki save, nes ir pats tai darai, už ką teisi. ² O mes žinome, kad Dievas teisingai teisia tuos, kurie tokius nusikaltimus daro. ³ Nejaugi manai, žmogau, teisdamas taip darančius ir pats taip pat darydamas, išvengsiąs Dievo teismo?! ⁴ Kaipgi drįsti niekinti jo gerumo, pakantumo ir kantrumo lobių, nesuprasdamas, kad Dievo gerumas skatina tave atsiversti? ⁵ Deja, savo užkietėjimu bei neatgailojančia širdimi pats sau kaupi rūstybę rūstybės dienai, kurią apsireikš Dievo teisingas teismas. ⁶ *Jis kiekvienam atmokės už jo darbus: ⁷ tiems, kurie ieško šlovės, garbingumo ir nemirtingumo, ištvėringai darydami gera, – amžinuoju gyvenimu, ⁸ o išpuikėliams, kurie neklauso tiesos, bet yra pasidavę neteisumui, – pykčiu ir rūstybe. ⁹ Sielvartas ir suspaudimas sielai kiekvieno žmogaus, kuris daro bloga, pirma žydo, paskui graiko. ¹⁰ Ir šlovė, pagarba bei ramybė kiekvienam, kuris daro gera, pirma žydui, paskui graikui. ¹¹ *Juk Dievas nėra šališkas. ¹² Visi, kurie nusidėjo, neturėdami Įstatymo, pražus be Įstatymo, o visi, kurie nusidėjo, turėdami Įstatymą, bus nuteisti pagal Įstatymą. ¹³ Teisūs Dievo akyse juk ne Įstatymo klausytojai; teisūs bus pripažinti Įstatymo vykdytojai. ¹⁴ Kai jokio Įstatymo neturintys pagonyš iš prigimties vykdo Įstatymo reikalavimus, tada jie, neturintys Įstatymo, patys sau yra Įstatymas. ¹⁵ Jie parodo, kad Įstatymo reikalavimai įrašyti jų širdyse, ir tai liudija jų sąžinė bei mintys,

^{1,21} Ef 4,17–18

^{1,23} Jst 4,16–18

^{2,1} Mt 7,1; Lk 6,37

^{2,6} Ps 62,12; Pat 24,12

^{2,11} Jst 10,17

kurios tai kaltina, tai teisina viena kitą... ¹⁶ Aną dieną Dievas per Kristų Jėzų teis žmonių paslaptis, kaip sako mano Evangelija.

Žydų nusikaltimas Dievui

¹⁷ Štai tu vadiniesi žydas, pasikliauji Įstatymu ir giriesi Dievu. ¹⁸ Tu pažįsti jo valią ir, Įstatymo pamokytas, išmanai, kas geriau. ¹⁹ Esi įsitikinęs galįs būti aklujų vadovas, švyturys tamsoje esantiems, ²⁰ neišmanančių mokytojas, kūdikių auklėtojas, turįs Įstatyme išreikštą pažinimą bei tiesą. ²¹ Tai kodėl gi, mokydamas kitus, nepamokai pats savęs?! Kodėl, įkalbinėdamas nevogti, pats vagi?! ²² Skelbdamas nesvetimauti, pats svetimauji?! Bodėdamasis stabais, pats apiplėši šventoves?! ²³ Giriesi Įstatymu, o paniekinį Dievą, laužydamas Įstatymą?! ²⁴ Juk dėl jūsų, kaip parašyta, **piktžodžiauja Dievo vardui pagony.*

²⁵ Apipjaustymas naudingas, jei vykdai Įstatymą. O jeigu esi Įstatymo laužytojas, iš apipjaustyto virsti neapipjaustytu. ²⁶ Taigi, kai neapipjaustytas žmogus laikosi Įstatymo reikalavimų, argi jo neapipjaustymas nebus įskaitytas apipjaustymu?! ²⁷ Taip kūniškai neapipjaustytas, bet vykantis Įstatymą žmogus pasmerks tave, kuris laužai Įstatymą, turėdamas jo raidę ir apipjaustymą. ²⁸ Ne tas yra tikras žydas, kuris viešai laikomas žydu, ir ne tas tikras apipjaustymas, kuris išoriškai atliktas kūne. ²⁹ Tiktai tas yra žydas, kuris toksai viduje, ir tiktai *tuomet yra apipjaustymas, kai širdis apipjaustyta dvasioje, o ne pagal raidę. Tokiam ir gyrius ne iš žmonių, bet iš Dievo.

Visi žmonės nusidėjėliai

3 Koks tada pranašumas būti žydu arba kokia nauda iš apipjaustymo?! ² Visokeriopas! Pirmiausia tas,

^{2,24} Iz 52,5

^{2,29} Įst 30,6

kad jiems buvo patikėti Dievo žodžiai. ³ O jei kai kurie tapo neištikimi? Ar jų neištikimybė panaikins Dievo ištikimybę? ⁴ Nieku būdu! Dievas išlieka tiesakalbis, o kiekvienas žmogus – melagis, kaip parašyta:

**Kad tavo žodžiai būtų
pripažinti teisūs,
ir laimėtum, kai esi teisiamas.*

⁵ Jei mūsų neteisumas iškelia Dievo teisumą, ką gi sakysime?! Gal Dievas neteisus, rūščiai bausdamas?! Kalbu, kaip žmonėms įprasta. ⁶ Nieku būdu! Kaip tada Dievas galėtų teisti pasaulį?! ⁷ Bet jeigu Dievo tiesa per mano melagystę tik skaidriau nušvito jo garbei, tai kam dar teisti mane kaip nusidėjėlį?! ⁸ Gal jau imkime ir darykime bloga, kad išeitų gera, kaip esame šmeižiami ir kaip kai kurie sako mus skelbiant?! Šitokie tikrai smerktini.

⁹ Tai ką gi? Ar mes turime pirmenybę?! Visai ne! Juk jau esame apkaltinę ir žydus, ir pagonis, kad visi yra nuodėmės pavergti, ¹⁰ kaip parašyta:

**Nėra teisingas, nėra nė vieno.*

¹¹ Nėra išmanančio, nėra kas Dievo ieškotų.

¹² Visi nuklydo, visi nuėjo vėjais; nėra kas darytų gera, nėra nė vieno!

¹³ *Jų gerklė – atviras kapas; savo liežuviais klastas jie raizgė, gyvačių *nuodai jų lūpose.

¹⁴ *Jų burna pilna keiksmų ir kartumo,

¹⁵ *jų kojos eiklios kraują pralieti,

¹⁶ jų keliais skuba griovimas ir skurdas.

¹⁷ Jie nepažino taikos kelio,

^{3,4} Ps 51,4

^{3,10-12} Ps 14,1-3; 53,1-3

^{3,13} Ps 5,9

^{3,13} Ps 140,3

^{3,14} Ps 10,7

^{3,15-17} Iz 59,7-8

¹⁸ *ir jiems prieš akis
nestovi Dievo baimė.

¹⁹ O mes žinome, jog tai, ką sako Įstatymas, jis sako tiems, kurie pavaldūs Įstatymui, kad visos burnos užsičiauptų ir visas pasaulis pasirodytų kaltas prieš Dievą, ²⁰ nes Įstatymo darbais *jo akivaizdoje nebus nuteisintas nė vienas žmogus. Per Įstatymą tik pažįstame nuodėmę.

Dievo teisumas ir tikėjimas

²¹ Bet dabar be Įstatymo pasireiškė Dievo teisumas, paliudytas Įstatymo ir Pranašų. ²² Tai Dievo teisumas, *tikėjimu į Jėzų Kristų duodamas visiems tikintiesiems. Nėra jokio skirtumo, ²³ nes visi yra nusidėję ir stojoja Dievo garbės, ²⁴ o nuteisinami dovanai jo malone dėl Kristaus Jėzaus atpirkimo. ²⁵ Dievas jį paskyrė permaldavimo auka, jo kraujo galia veikiančia per tikėjimą. Jis norėjo parodyti savo teisingumą tuo, kad nenubaudė už nuodėmes, padarytas anksčiau, ²⁶ dieviškojo kantrumo laikais, ir norėjo parodyti savo teisingumą dabarties metu, pasirodydamas esąs teišis ir nuteisinantįs tą, kuris tiki Jėzų.

²⁷ Kur tada pagrindas girtis? Jis atmestas. Kokių įstatymų? Darbų? Ne, tikėjimo įstatymu. ²⁸ Mes įsitikinę, kad žmogus nuteisinamas tikėjimu, be Įstatymo darbų. ²⁹ Argi Dievas – tik tai žydu Dievas? Ar jis nėra ir pagonių? Taip, ir pagonių, ³⁰ nes *tėra vienas Dievas, kuris per tikėjimą nuteisins apipjaustytus žydus ir per tikėjimą nuteisins neapipjaustytus pagonis. ³¹ O gal tikėjimu mes panaikiname Įstatymą? Niekų būdu! Priešingai, mes Įstatymą patvirtiname.

^{3,18} Ps 36,1

^{3,20} Ps 143,2; Gal 2,16

^{3,22} Gal 2,16

^{3,30} Įst 6,4; Gal 3,20

Abraomo tikėjimas

4 O ką pasakysime dėl Abraomo – mūsų protėvio pagal kūną? ² Jei Abraomas būtų buvęs nuteisintas darbais, jis turėtų kuo pasigirti, tik, žinoma, ne Dievui. ³ Bet ką sako Raštas? **Abraomas patikėjo Dievu, ir tai jam buvo įskaityta teisumu.* ⁴ Tam, kuris dirba, atlyginimas laikomas ne malone; o prievole. ⁵ O tam, kuris nedirba, bet tiki tuo, kuris nuteisina bedievi, teisumu įskaitomas jo tikėjimas. ⁶ Taip ir Dovydas skelbia palaiminimą žmogui, kuriam Dievas be darbų įskaito teisumą:

*⁷ *Palaiminti, kurių
nusikaltimai atleisti,
kurių nuodėmės uždengtos;
⁸ palaimintas vyras, kuriam
Viešpats nuodėmės neįskaito!*

⁹ Ar šis palaiminimas skirtas tik apipjaustytiesiems, ar ir neapipjaustytiesiems? Mes sakėme, kad Abramui tikėjimas buvo įskaitytas teisumu. ¹⁰ Kokių būdu? Jam esant apipjaustytam ar dar prieš apipjaustymą? Ne po apipjaustymo, bet prieš tai. ¹¹ *Jis gavo apipjaustymo žymę kaip antspaudą tikėjimo teisumo, kurį turėjo, būdamas dar neapipjaustytas. Taip jis tapo tėvu visiems tikintiesiems iš neapipjaustytųjų, kad ir jiems būtų įskaitytas teisumas, ¹² ir tėvu tiems apipjaustytiesiems, kurie ne tik apipjaustyti, bet ir vaikščioja pėdomis mūsų tėvo Abraomo, kuris tikėjo, būdamas dar neapipjaustytas.

¹³ Ne Įstatymu buvo pagrįstas *Abramui arba jo palikuonims duotas pažadas, kad paveldės pasaulį, bet tikėjimo teisumu. ¹⁴ *Jei paveldėtojai tebutų tie, kurie remiasi Įstatymu, tai tikėjimas

^{4,3} Pr 15,6; Gal 3,6

^{4,7-8} Ps 32,1-2

^{4,11} Pr 17,10

^{4,13} Pr 17,4-6; 22,17-18; Gal 3,29

^{4,14} Gal 3,18

taptų tuščias, o pažadas liktų bevertis.
¹⁵ Juk Įstatymą lydi rūstybė, o kur nėra Įstatymo, ten nėra nė nusižengimo.
¹⁶ Taigi paveldėjimas priklauso nuo tikėjimo, kad tikrai būtų iš malonės ir kad pažadas būtų tikras visiems palikuonims, ne tik tiems, kurie remiasi Įstatymu, bet ir *tiems, kurie turi Abraomo tikėjimą. O jis yra visų mūsų tėvas, ¹⁷ kaip parašyta: **Aš padariau tave daugelio tautų tėvu* akivaizdoje Dievo, kurio jis tikėjo, kuris atgaivina numirusius ir iš nebūties pašaukia būti daiktus.

¹⁸ Nematydamas jokios vilties, Abromas patikėjo viltimi, jog tapsiąs daugelio tautų tėvu, kaip pasakya: **Tokia bus tavoji ainija*. ¹⁹ Jis nesvyruodamas tikėjo, nors regėjo savo kūną jau apmirusį – *jam buvo arti šimto metų – ir Saros įsčias apmirusias. ²⁰ Jis nepasidavė netikėjimui Dievo pažadu, bet įsitvirtino tikėjime, teikdamas Dievui garbę ²¹ ir būdamas tikras, jog, ką šis pažadėjo, tai įstengs ir įvykdyti. ²² Todėl jam tai buvo įskaityta teisumu.

²³ Tačiau ne vien apie jį parašyta: **jam buvo įskaityta*, ²⁴ bet ir apie mus, nes turės būti įskaityta ir mums, tikintiems tą, kuris prikėlė iš numirusių mūsų Viešpatį Jėzų, ²⁵ *paaukotą dėl mūsų nusikaltimų ir prikeltą mums nuteisinti.

Sutaikymas su Dievu

5 Taigi, nuteisinti tikėjimu, gyvename taikoje su Dievu per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, ² per kurį tikėjimu pasiekiame tą malonę, kurioje stovime ir didžiuojamės Dievo šlovės viltimi. ³ Ir ne vien tuo. Mes taip pat didžiuojamės sielvartais, žinodami, kad

sielvartas gimdo ištvermę, ⁴ ištvermė – išmėgintą dorybę, išmėginta dorybė – viltį. ⁵ O viltis neapgauna, nes Dievo meilė išlieta mūsų širdyse Šventosios Dvasios, kuri mums duota.

⁶ Mums dar esant silpniems, Kristus skirtu metu numirė už bedievius. ⁷ Vargu ar kas sutiktų mirti už teisųjų; nebent kas ryžtųsi numirti už geradarį. ⁸ O Dievas mums parodė savo meilę tuo, kad Kristus numirė už mus, kai tebebuvo nusidėjėliai. ⁹ Tad dar tikriaus dabar, kai esame nuteisinti jo krauju, būsime jo išgelbėti nuo rūstybės. ¹⁰ Jeigu, kai dar buvome priešai, mus sutaikė su Dievu jo Sūnaus mirtis, tai juo labiau mus išgelbės jo gyvybė, kai jau esame sutaikyti. ¹¹ Negana to, dar galime didžiuotis Dievu per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, kuris mus sutaikė.

Adomas ir Jėzus Kristus

¹² Todėl, *kaip per vieną žmogų nuodėmė įėjo į pasaulį, o per nuodėmę mirtis, taip ir mirtis prasiskverbė į visus žmones, nes visi nusidėjo. ¹³ Nuodėmė buvo pasaulyje ir iki Įstatymo, bet, nesant Įstatymo, nuodėmė negalėjo būti įskaitoma. ¹⁴ Vis dėlto nuo Adomo iki Mozės mirtis valdė net tuos, kurie nebuvo padarę nuodėmių, panašių į nusižengimą Adomo, kuris buvo Būsimojo proaizdis.

¹⁵ Bet dovana yra kas kita negu nusikaltimas. Jei dėl vieno žmogaus nusikaltimo turėjo mirti daugelis, tai dar labiau Dievo malonė ir vieno žmogaus, Jėzaus Kristaus, malonės dovana su kaupu atiteko daugybei. ¹⁶ Ne, dovana yra ne tas pat, kas vieno nuodėmė. Juk teismas virto pasmerkimu dėl vieno kaltės, o malonė iš daugybės nusikaltimų atvedė iki nuteisinimo. ¹⁷ Jei dėl vieno žmogaus nusikaltimo mirtis įsiviešpatavo per tą vieną, tai nepalyginti labiau tie, kurie su pertekliu gauna

^{4,16} Gal 3,7

^{4,17} Pr 17,5

^{4,18} Pr 15,5

^{4,19} Pr 17,17

^{4,23} Pr 15,6

^{4,25} Iz 53,4-5

^{5,12} Pr 3,6

malonės bei teismo dovana, viešpataus gyvenime per vieną Jėzų Kristų.

¹⁸ Taigi, kaip vieno žmogaus nusikaltimas visiems žmonėms užtraukė pasmerkimą, taip vieno teisus darbas visiems laimėjo nuteisinimą, kad gyventų. ¹⁹ Kaip vieno žmogaus neklausnumu daugelis tapo nusidėjėliais, taip ir vieno klusnumu daugelis taps teisūs. ²⁰ Įstatymas įsiterpė, kad nusikaltimas dar padidėtų. Bet kur buvo apstu nuodėmės, ten dar apstesnė tapo malonė, ²¹ kad kaip nuodėmė viešpatavo mirtimi, taip malonė viešpatautų teismu amžinajam gyvenimui per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų.

Krikštas

6 Ką gi sakysime? Gal mums pasilikti nuodėmėje, kad gausėtų malonė? ² Nieku būdu! Mirę nuodėmei, kaipgi toliau gyventume joje? ³ Argi nežinote, jog mes visi, pakrikštytieji Kristuje Jėzuje, esame pakrikštyti jo mirtyje? ⁴ *Taigi krikštu mes esame kartu su juo palaidoti mirtyje, kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių Tėvo šlovinga galia, taip ir mes pradėtume gyventi atnaujintą gyvenimą.

⁵ Jei esame suaugę su jo mirties paveikslu, tai būsime suaugę ir su prisikėlimo [panašybe]. ⁶ Mes žinome, jog mūsų senasis „aš“ yra nukryžiuotas kartu su juo, kad būtų sunaikintas nuodėmės kūnas ir kad daugiau nebevergautume nuodėmei. ⁷ Juk kas miręs, tas išvaduotas iš nuodėmės.

⁸ Jeigu esame mirę su Kristumi, tikime ir gyvensiū su juo. ⁹ Mes žinome, kad prikeltas iš numirusių Kristus daugiau nebemiršta; mirtis jam nebeturi galios. ¹⁰ Kad jis numirė, tai numirė nuodėmei kartą visiems laikams; o kad gyvena – gyvena Dievui. ¹¹ Taip ir

jūs laikykite save mirusiais nuodėmei, o gyvais Dievui Kristuje Jėzuje.

Nebevergauti nuodėmei

¹² Taigi tegu nebeviešpatauja jūsų mirtingame kūne nuodėmė, kad vėl nepasiduotumėte jo geismams. ¹³ Ir neduokite nuodėmei savo kūno narių kaip nedorybės ginklų, bet paveskite Dievui save kaip iš mirusiųjų atgijusius ir savo narius – kaip teismo ginklus. ¹⁴ Jums nebeviešpataus nuodėmė; jūs neįstatymo, bet malonės galioje.

¹⁵ Tai ką gi? Gal darysime nuodėmes, jei esame ne įstatymo, bet malonės valdžioje?! Nieku būdu! ¹⁶ Argi nežinote, kad, pasiduodami kam nors vergiškai tarnauti, jūs iš tiesų tampate vergais to, kurio klausote, ar tai būtų nuodėmė, vedanti į mirtį, ar klusnumas, vedantis į teismą. ¹⁷ Ačiū Dievui, kad, buvę nuodėmės vergais; jūs iš širdies paklusote tam mokslo pavyzdžiui, kuriam buvote pavesti, ¹⁸ ir, išvaduoti iš nuodėmės, tapote teismo vergais. ¹⁹ Aš kalbu kaip žmonėms įprasta, atsižvelgdamas į jūsų kūnišką silpnumą. Kaip buvote atidavę savo kūno narius vergauti netyrumui ir nedorybei, kad elgtumėtės nedorai, taip dabar atiduokite savo narius tarnauti teismui, kad taptumėte šventi.

²⁰ Būdami nuodėmės vergai, jūs buvote nepriklausomi nuo teismo. ²¹ Bet kokią naudą turėjote tuomet iš to, ko dabar gėdijatės? Juk anų dalykų galas – mirtis. ²² O dabar, išvaduoti iš nuodėmės ir tapę Dievo tarnais, jūs turite kaip vaisių šventumą ir kaip baigtį – amžinąjį gyvenimą. ²³ Atpildas už nuodėmę – mirtis, o Dievo malonės dovana – amžinasis gyvenimas mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje.

Įstatymas ir nuodėmė

7 Argi nežinote, broliai, – aš kalbu išmanantiems įstatymą, – jog įstatymas galioja žmogui, kol jis gyvas?

^{6,3} Arba: „Argi nežinote, kad mes visi esame panardinti į Jėzų Kristų, panardinti jo mirtyje?“

^{6,4} Kol 2,12

² Pavyzdžiui, ištekęjusi moteris Įstatymo susieta su vyru, kol jis gyvas. Jei vyras miršta, ji tampa laisva nuo Įstatymo, siejusio ją su vyru. ³ Taigi ji vadinasis svetimautoja, jei, vyrui gyvam esant, priklausys kitam. Bet jei vyras miršta, ji tampa laisva nuo Įstatymo ir, priklausydama kitam, nebėra svetimautoja. ⁴ Šitaip, mano broliai, ir jūs esate per Kristaus kūną mirę Įstatymui, kad priklausytumėte kitam – prikeltajam iš numirusių – ir kad mes visi duotume vaisių Dievui. ⁵ Kol dar gyvenome kūniškai, mūsų sąnariuose veikė Įstatymo pažadintos nuodėmingos aistros, ir mes davėme vaisių mirčiai. ⁶ O dabar, numirę tam, kuris mus laikė surištus, esame išvaduoti nuo Įstatymo, kad tarnautume, laikydamiesi Dvasios naujumo, o ne raidės senumo.

⁷ Ką gi sakysime? Gal kad Įstatymas yra nuodėmė?! Nieku būdu! Bet aš nebūčiau pažinęs nuodėmės, jei nebūtų Įstatymo. Ir nebūčiau suvokęs geismo, jei Įstatymas nebūtų pasakęs: **Negeisk!* ⁸ Bet nuodėmė, per įsakymus gavusi proga, pažadino manyje visokius geismus, o be Įstatymo nuodėmė negyva.

⁹ Aš kadaise gyvenau be Įstatymo. Paskui, atėjus įsakymui, atgijo ir nuodėmė, ¹⁰ o aš numiriau; taip man paaiškėjo, kad įsakymas, skirtas gyvenimui, nuvedė mane į mirtį. ¹¹ Įsakymo paskatinta nuodėmė *mane suvedžiojo ir juo mane nužudė.

¹² Taigi Įstatymas šventas; įsakymas taip pat šventas, ir teisingas, ir geras. ¹³ Vadinasi, geras dalykas man tapo mirštamas? Nieku būdu! Bet nuodėmė pasirodė esanti nuodėmė tuo, kad atnešė man mirtį, pasinaudodama geru dalyku. Dėl įsakymo nuodėmė pasirodė be saiko nuodėminga.

¹⁴ Mes žinome, kad Įstatymas yra dvasiškas, o aš esu kūniškas; parduo-

tas nuodėmės valdžion. ¹⁵ *Aš net neįsmanau, ką darąs, nes darau ne tai, ko noriu, bet tai, ko nekenčiu. ¹⁶ O jei darau, ko nenoriu, tai pripažįstu, jog Įstatymas geras. ¹⁷ Tada jau nebe aš tai darau, bet manyje gyvenanti nuodėmė. ¹⁸ Aš žinau, kad manyje, tai yra mano kūne, negyvena gėris. Mat gero trokšti sugebu, o padaryti – ne. ¹⁹ Aš nedarau gėrio, kurio trokštu, o darau blogį, kurio nenoriu. ²⁰ O jeigu darau, ko nenoriu, tai nebe aš tai įvykdau, bet manyje gyvenanti nuodėmė.

²¹ Taigi randu tokį įstatymą, kad, kai trokštu padaryti gera, prie manęs prilimpa bloga. ²² Juk kaip vidinis žmogus aš žaviuosiu Dievo Įstatymu. ²³ Deja, savo kūno nariuose jaučiu kitą įstatymą, kovojantį su mano proto įstatymu. Jis paverčia mane belaisviu nuodėmės įstatymo, glūdinčio mano nariuose. ²⁴ Vargšas aš žmogus! Kas mane išvaduos iš šito mirtingo kūno! ²⁵ Bet dėkui Dievui – per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų! Taigi aš pats protu tarnauju Dievo Įstatymui, o kūnu – nuodėmės įstatymui.

Dvasinis gyvenimas

8 Taigi dabar nebėra pasmerkimo tiems, kurie yra Kristuje Jėzuje. ² Juk gyvybę teikiančios Dvasios Įstatymas Kristuje Jėzuje išvadavo tave* iš nuodėmės ir mirties įstatymo. ³ O ko Įstatymas nepajėgė, nes buvo kūno nusilpnintas, tai įvykdė Dievas. Jis atsiuntė savo Sūnų nuodėmingo kūno pavidalu ir nuodėmei įveikti pasmerkė nuodėmę kūne. ⁴ kad Įstatymo reikalavimai išsipildytų mummyse, gyvenančiuose ne pagal kūną, bet pagal Dvasią. ⁵ Kurie gyvena pagal kūną, tie rūpinasi kūno reikalais, o kurie gyvena pagal Dvasią – Dvasios reikalais. ⁶ Kūno rūpesčiai veda į mirtį, o Dvasios

^{7,15} Gal 5,17

^{8,2} Kai kuriuose rankr.: „išvadavo mane“; „išvadavo mus“.

^{7,7} Iš 20,17; Įst 5,21

^{7,11} Pr 3,13

rūpesčiai – į gyvenimą ir ramybę. ⁷Kūno rūpesčiai priešiški Dievui; jie nepaklūsta Dievo Įstatymui ir net negali paklusti. ⁸Kas gyvena kūniškai, negali patikti Dievui.

⁹Jūs nesate kūniški, bet dvasiški, jei tik Dievo Dvasia gyvena jumyse. O kas neturi Kristaus Dvasios, tas nėra jo. ¹⁰Jeigu Kristus yra jumyse, tai kūnas, tiesa, marus dėl nuodėmės, bet dvasia – gyva dėl teismo. ¹¹Jei jumyse gyvena Dvasia to, kuris Jėzų prikėlė iš numirusių, tai jis, prikėlęs iš numirusių Kristų, atgaivins ir jūsų mirtinguosius kūnus savo *Dvasia, gyvenančia jumyse.

¹²Taigi, broliai, mes nesame skolinai kūnui, kad gyventume pagal kūną.

¹³Jei jūs gyvenate pagal kūną, mirsite. Bet jei Dvasia marinate kūniškus darbus, gyvensite.

¹⁴Visi, vedami Dievo Dvasios, yra Dievo vaikai. ¹⁵*Jūs gi esate gavę ne vergystės dvasią, kad ir vėl turėtumėte bijoti, bet gavote įsūnytės Dvasią, kurioje šaukiame: „Aba, Tėvel!“ ¹⁶Ir pati Dvasia liudija mūsų dvasiai, kad esame Dievo vaikai. ¹⁷O jei esame vaikai, tai ir paveldėtojai. Mes Dievo paveldėtojai ir paveldėtojai drauge su Kristumi, jeigu su juo kenčiame, kad su juo būtume pagerbti.

Būsimoji garbė

¹⁸Aš esu tikras, jog šio laiko kentėjimai negali lygintis su būsimoja garbe, kuri numyse bus apreikšta. ¹⁹Kūrinija su ilgesiu laukia, kada bus apreikšti Dievo vaikai. ²⁰*Mat kūrinija buvo pajungta tuštybei – ne savo noru, bet pavergėjo valia – su viltimi, ²¹kad ir pati kūrinija bus išvaduota iš pragaišties vergovės ir įgis Dievo vaikų garbės laisvę. ²²Juk

mes žinome, kad visa kūrinija iki šiol tebedūsauja ir tebesikankina. ²³*Ir ne tik ji, bet ir mes patys, kurie turime Dvasios pirmuosius vaisius, ir mes dejuojame, laukdami įsūnijimo ir mūsų kūno atpirkimo. ²⁴Tuo tarpu mes esame išgelbėti viltimi. Tačiau regima viltis nėra viltis. Jeigu kas mato, tai kam jam viltis? ²⁵Bet jei turime viltį nematydami, tada laukiame ištvermingai.

²⁶O ir Dvasia ateina pagalbon mūsų silpnumui. Mes juk nežinome, ko turėtume deramai melsti, todėl pati Dvasia užtaria mus neišsakomais atodūsiomis. ²⁷Širdžių Tyrėjas žino Dvasios troškimus, kad ji užtaria šventuosius pagal Dievo norą.

²⁸Be to, žinome, kad viskas išeina į gera mylintiems Dievą, būtent jo valia pašauktiesiems. ²⁹O kuriuos jis iš anksto numatė, tuos iš anksto ir paskyrė tapti panašius į jo Sūnaus pavidalą, kad šis būtų pirmagimis tarp daugelio brolių. ³⁰Kuriuos jis iš anksto paskyrė, tuos ir pašaukė, kuriuos pašaukė, tuos ir nuteisino, kuriuos nuteisino, tuos ir išaukštino.

Himnas Dievo meilei

³¹Tai ką dėl viso šito pasakysime? Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus?!

³²Jeigu jis nepagailėjo nė savo Sūnaus, bet atidavė jį už mus visus, tai kaipgi jis ir visko nedovanotų kartu su juo?!

³³Kas kaltins Dievo išrinktuosius? Juk Dievas išteisina! ³⁴Tai kas pasmerks? Ar Kristus Jėzus, kuris numirė, bet buvo prikeltas, kuris sėdi Dievo dešinėje ir net užtaria mus?! ³⁵Kas gi mus atskirs nuo Kristaus meilės? Ar vargas? ar priespauda? ar persekiojimas? ar badas? ar nuogumas? ar pavojus? ar kalavijas? ³⁶Parašyta:

**Dėl tavęs mes žudomi ištisą dieną, laikomi įjautinomis avimis.*

^{8,11} 1 Kor 3,16

^{8,15-17} Gal 4,5-7

^{8,15} Mk 14,36; Gal 4,6

^{8,20} Pr 3,17-19

^{8,23} 2 Kor 5,2-4

^{8,36} Ps 44,23

³⁷ Tačiau visa mes lengvai nugalime per tą, kuris mus pamilo. ³⁸ Aš juk esu tikras, kad nei mirtis, nei gyvenimas, nei angelai, nei kunigaikštystės, nei dabartis, nei ateitis, nei galybės, ³⁹ nei aukštumos, nei gelmės, nei jokie kiti kūriniai negalės mūsų atskirti nuo Dievo meilės, kuri yra mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje.

Pažado vaikai

9 Sakau tiesą Kristuje, nemeluojų; tai liudija ir mano sąžinė Šventojoje Dvasioje, ² kad labai liūdžiu ir nuolat širdį man skauda. ³ Man mieliau būtų pačiam būti prakeiktam ir atskirtam nuo Kristaus vietoj savo brolių, tautiečių pagal kūną. ⁴ Jie yra izraelitai, *turtintys įsūnystę, garbę, sandoras, įstatymų leidybą, dievogarbę ir pažadus; ⁵ jiems priklauso protėviai, ir iš jų kūno atžvilgiu yra kilęs Kristus – visiems viešpataujantis Dievas, šlovingas per amžius. Amen!

⁶ Netiesa, kad gali neišsipildyti Dievo žodis. Ne visi, kilę iš Izraelio, priklauso Izraeliui. ⁷ Ir ne visi Abraomo palikuonys yra jo vaikai; juk pasakyta: **Iš Izaoko tau bus pašaukti palikuonys.* ⁸ Tai reiškia, ne kūno vaikai yra Dievo vaikai, bet tiktai pažado vaikai laikomi palikuonimis. ⁹ O pažadas taip skamba: **Apie tą laiką aš ateisiu, ir Sara turės sūnų.* ¹⁰ Ir ne tik ji, bet ir Rebeka, pradėjusi nuo vienintelio mūsų tėvo Izaoko. ¹¹ Dar jos dvyniams negimus ir jiems dar nepadarus nei gero, nei blogo, kad įvyktų laisvai pasirinktas Dievo nutarimas – ¹² ne dėl darbų, bet šaukiančiojo valia, – jai buvo pasakyta: **Vyresnįs taršaus jaunesniam,* ¹³ kaip ir parašyta: **Jokūbą pamilau, o Ezavą nekenčiau*.*

^{9,4} Iš 4,22

^{9,7} Pr 21,12

^{9,9} Pr 18,10

^{9,12} Pr 25,23

^{9,13} Mal 1,2-3

^{9,13} T. y. Jokūbą pamilau labiau už Ezavą.

Dievo valios slaptinumas

¹⁴ Ką gi pasakysime? Gal Dievas neteisingai daro?! Nieku būdu! ¹⁵ Jis Mozei sako:

**Aš pasigailėsiu to,
kurio norėsiu pasigailėti,
ir būsiu gailestingas tam, kuriam
norėsiu gailestingas būti.*

¹⁶ Taigi viskas priklauso ne nuo to, kuris trokšta ar kuris bėga, bet nuo pasigailinčiojo Dievo. ¹⁷ Juk Raštas faronui sako: **Aš tam išaukštinau tave, kad per tave parodyčiau savo galybę ir kad mano vardas būtų skelbiamas visoje žemėje.* ¹⁸ Vadinasi, ko jis nori, to pasigaili, ir kurį nori, tą užkietina.

¹⁹ Gal man prikiši: „O už ką tada jis mane bara? Kas gi galėtų atsispirti jo valiai?“ ²⁰ Ak, žmogau! Kas gi, tiesą sakant, toks esi, kad drįsti prieštarauti Dievui?! **Argi lipdinys klausia lipdytoją: „Kam mane tokį padarei?!“* ²¹ Ar puodžius neturi galios moliui, kad iš to paties minkalo pagamintų vieną indą puošnų, o kitą paprastą?! ²² Ir jeigu Dievas, norėdamas parodyti savo rūstybę ir padaryti žinomą savo galybę, didžiu kantrumu pakentė pražūčiai nužiestus rūstybės indus, ²³ kad parodytų ir savo šlovės lobių gailestingumo indams, kuriuos iš anksto paruošė garbei... ²⁴ Kaip tuos pastaruosius, taip ir mus jis pašaukė ne tik iš žydų, bet ir iš pagonių.

²⁵ Dievas kalba Ozėjo lūpomis:

**Ne savo tautą pavadinsiu
savąja tauta
ir nemylimą – mylima.*

²⁶ Ir toje vietoje, kur jiems buvo sa-
kyta:

**„Jūs ne manoji tauta“,
ten jie bus vadinami „gyvojo
Dievo vaikais“.*

^{9,15} Iš 33,19

^{9,17} Iš 9,16

^{9,20} Iz 29,16; 45,9

^{9,25} Oz 2,23

^{9,26} Oz 2,1

²⁷ O Izaijas šaukia apie Izraelį: **Nors Izraelio vaikų skaičius būtų kaip jūros smiltys, tik likučiai bus išgelbėti.* ²⁸ Tęsdamas savo žodį ir skubėdamas, tai atliks žemėje Viešpats.

²⁹ Izaijas nusakė iš anksto:

**Jei Galybių Viešpats nebūtų mums ainijos palikęs, būtume pasidarę kaip Sodoma, būtume į Gomorą panašūs.*

Kelias į teisumą

³⁰ Tai ką gi pasakysime? Kad pagonių tautos, kurios nieieškojo teisumo, gavo teisumą, būtent teisumą iš tikėjimo.

³¹ O Izraelis, ieškojęs teisumo Įstatymo, nepasiekė Įstatymo. ³² Kodėl? Todėl, kad to siekė ne tikėjimu, bet tarsi darbais. Jie užkliuvo už suklupimo akmens, ³³ kaip parašyta:

**Štai padėdu Sione suklupimo akmenį, papiktinimo uolą; bet kas juo tiki, neliks sugėdintas.*

10 Broliai, mano širdies troškimas ir mano malda Dievui yra už juos – jų išgelbėjimui. ² Aš jiems liudiju, kad jie turi Dievui uolumo, tačiau šiam trūksta išmanymo. ³ Nesuprasdami Dievo teisumo, jie bandė nusistatyti savą ir todėl nepakluso Dievo teisumui. ⁴ Juk Įstatymo tikslas – Kristus, atėjęs nuteisinti kiekvieno, kas tiki.

⁵ *Mozė rašo apie teisumą iš Įstatymo: *Jį vykdydamas žmogus juo gyvens.* ⁶ Bet teisumas iš tikėjimo kalba: **„Nesakyk savo širdyje: Kas įžengs į dangų? – tai yra Kristaus nulaipinti; arba: Kas nusileis į bedugnę? – tai yra Kristaus iš numirusių užlaipinti.“* ⁸ Bet ką jis sako? – *Arti tavęs žodis: jis*

tavo burnoje ir tavo širdyje; tai reiškia mūsų skelbiamą tikėjimo žodį. ⁹ Jeigu lūpomis išpažinsi Viešpatį Jėzų ir širdimi tikėsi, kad Dievas jį prikėlė iš numirusių, būsi išgelbėtas. ¹⁰ Širdimi priimtas tikėjimas veda į teisumą, o lūpomis išpažintas – į išganyką. ¹¹ Raštas juk sako: **Kas tik jį tiki, neliks sugėdintas.* ¹² Nėra skirtumo tarp žydo ir graiko, nes tas pats visų Viešpats, turįs turtų visiems, kurie jo šaukiasi: ¹³ **Kiekvienas, kuris šaukiasi Viešpaties vardo, bus išgelbėtas.*

Žydų kaltumas

¹⁴ Kaipgi jie šauksis to, kurio neįtikėjo?! Kaipgi įtikės tą, apie kurį negirdėjo?! Kaip išgirs be skelbėjo?! ¹⁵ O kas gi skelbs nesiūstas? Juk parašyta: **Kokios dailios kojos skelbiančių gerąją naujieną!* ¹⁶ Bet ne visi pakluso Evangelijai. Antai Izaijas sako: **Viešpatie, kas patikėjo mūsų skelbimu?* ¹⁷ Taigi tikėjimas – iš klausymo, klausymas – kai skelbiamas Kristaus žodis. ¹⁸ Bet aš klausiu: argi jie negirdėjo?! Kaipgi ne!

**Po visą žemę pasklido jų garsas, iki pasaulio pakraščių – jų žodžiai.*

¹⁹ Klausiu toliau: argi Izraelis nesuprato?! Bet Mozė pirmas sako:

**Aš pažadinsiu jūsų pavydą netautai, apmaudą jums sukelsiu prieš neišmanančią tautą.*

²⁰ Izaijas drįsta sakyti:

**Daviausį atrandamas tiems, kurie manęs nieieškojo, pasirodžiau tiems, kurie apie mane neklausinėjo.*

9,27–28 Iz 10,22–23

9,29 Iz 1,9

9,33 Iz 28,16

10,5 Kun 18,5

10,6–8 Įst 30,12–14

10,11 Iz 28,16

10,13 JI 3,5

10,15 Iz 52,7

10,16 Iz 53,1

10,18 Ps 19,4

10,19 Įst 32,21

10,20 Iz 65,1

²¹ O Izraeliui sako: **Ištisą dieną aš laikiau ištisęs savo rankas į neklusnią ir prieštaraujančią tautą.*

11 Tad aš klašiu: ar Dievas atstūmė savo tautą?! Jokiu būdu! Juk ir *aš izraelitas, iš Abraomo palikuonių, iš Benjamino genties. ² Dievas neatstūmė savosios tautos, kurią iš anksto yra numatęs. Ar nežinote, ką sako Raštas apie Eliją, kai šis skundžiasi Dievui Izraeliui: ³ **Viešpatie, jie išžudė tavo pranašus, išgriovė tavo aukurus; aš vienas belikau, ir jie tyko mano gyvybės?* ⁴ O kaip skamba Dievo atsakymas? **Aš pasilaikiau dar septynis tūkstančius vyrų, kurių kėliai nesulinko prieš Baalą.* ⁵ Taip pat ir dabartiniu metu yra malonės išrinktas likutis. ⁶ Bet jei malonės, tai ne dėl darbų, antraip malonė nebebūtų malonė.

⁷ Tai kaipgi? Izraelis nepasiekė to, ko buvo siekęs. Pasiekė tiktai išrinktoji dalis. Kiti užkietėjo, ⁸ kaip parašyta:

**Dievas siuntė jiems
svaigulio dvasią,
kad akys neregėtų ir
ausys negirdėtų
iki šios dienos.*

⁹ Ir Dovydas sako:

**Jų vaišių stalas tepavirsta
spąstais, žabangais,
suklupimo pinklėmis ir atpildu.*

¹⁰ Tegul apspangsta jų
akys, kad neregėtų,
ir jų nugarą laikyk nuolat sulenktą.

Būsimasis atsivertimas

¹¹ Tad aš klašiu: ar jie taip suklupo, kad ir pargriūtų? Nieku būdu! Tik per jų suklupimą pagonių tautoms atėjo

išganymas, kad juos paimtų pavydas. ¹² Bet jeigu jų suklupimas reiškia pasaulio praturtinimą, o jų mažas skaičius – pagonių praturtėjimą, tai ką duos jų visuma?!

¹³ Jums, kilusiems iš pagonių, aš sakau: būdamas pagonių apaštalas, aš stengiuosi išgarsinti savo tarnystę; ¹⁴ galgi pavyks man sukelti savo tautiečių pavydą ir bent kai kuriuos išgelbėti. ¹⁵ Juk jeigu jų atmetimas pasauliui reiškia sutaikymą, tai ką gi reikėtų jų priėmimas, jei ne gyvenimą prisikėlus iš numirusių?

¹⁶ Jei pirmkepė duona šventa*, tai šventa ir tešla. Jei šaknis šventa, tai ir šakos. ¹⁷ Jeigu kai kurios šakos nulaužtos, o tu, laukinis alyvmedis, esi jų vietoje įskiepytas ir tapęs šaknies bei alyvmedžio sulčių dalininku, ¹⁸ tai bent nesididžiuok prieš anas šakas! O jeigu didžiuojiesi, tai žinok, kad ne tu išlaikai šaknį, bet šaknis tave. ¹⁹ Gal pasakysi: „Šakos nulaužtos tam, kad aš būčiau įskiepytas“? ²⁰ Gerai! Jos netikėjimo nulaužtos; o tu stovi tikėjimu. Tad nesipuikuok, verčiau bijok! ²¹ Jei Dievas nepagailėjo prigimtinių šakų, tai kažin ar pagailės tavęs? ²² Įsižiūrėk į Dievo maloningumą ir griežtumą: nupuolusiems – griežtumas, o tau – Dievo maloningumas, jei laikysiesi jo maloningumo, antraip ir tu būsi iškirstas! ²³ Bet ir anie, jei nepasiliks netikintys, bus priskiepyti, nes Dievas turi galią ir vėl priskiepyti. ²⁴ Tad jeigu tu buvai iškirstas iš prigimtojo laukinio alyvmedžio ir prieš prigimtį įskiepytas tauriajame alyvmedyje, tai dar lengviau anie bus priskiepyti pagal prigimtį savajame alyvmedyje.

²⁵ Kad jūs, broliai, per aukštai apie save nemanytumėte, pasakysiu jums paslaptį: dalis Izraelio tautos lieka užkietėjusi, kol įeis pagonių visuma,

^{10,21} Iz 65,2

^{11,1} Fil 3,5

^{11,3} 1 Kar 19,10.14

^{11,4} 1 Kar 19,18

^{11,8} Jst 29,4; Iz 29,10

^{11,9-10} Ps 69,22-23

^{11,16} Arba: „jei raugas šventas“.

²⁶ O tada bus išgelbėtas visas Izraelis, kaip parašyta:

*Iš Siono kalno *ateis gelbėtojas
ir nukreips nedorybes nuo Jokūbo.*

²⁷ *Ir tokia bus jiems mano sandora, kai nuimsiu jų nuodėmes.

²⁸ Žiūrint Evangelijos, jie yra Dievo priešai jūsų naudai, bet, žiūrint išrinkimo, jie numylėtiniai dėlei savųjų protėvių. ²⁹ Juk Dievo malonės dovanos ir pašaukimas – neatšaukiami. ³⁰ Kaip jūs kadaise nebuvote klusnūs Dievui ir dėl jų neklusnumo dabar patyrėte gailestingumą, ³¹ taip ir jie dabar nepaklūsta dėl jums suteikto pasigailėjimo, kad dabar ir jie susilauktų gailestingumo. ³² Dievas visus įkalino neklusnume, kad visų pasigailėtų.

Himnas išminčiai ir gailestingumui

³³ O Dievo turtų, išminties ir pažinimo gelmė! Kokie neištiriami jo sprendimai ir *nesusekami jo keliai!

³⁴ *Ir kas gi pažino

Viešpaties mintį?

Ir kas buvo jo patarėjas?

³⁵ *Arba kas jam yra davęs pirmas, kad jam būtų atmokėta?

³⁶ *Iš jo, per jį ir jam yra visa. Jam šlovė per amžius! Amen.

Pasiaukojimas

12 Dėl Dievo gailestingumo raginu jus, broliai, aukoti savo kūnus kaip gyvą, šventą, Dievui patinkančią auką, kaip dvasinį garbinimą. ² Ir nemėgdžiokite šio pasaulio, bet pasikeiskite, atnaujindami savo mąstymą, kad galėtumėte suvokti Dievo valią – kas gera, tinkama ir tobula.

^{11,26} Iz 59,20

^{11,27} Jer 31,33-34

^{11,33} Iz 55,8

^{11,34} Iz 40,13

^{11,35} Job 41,11

^{11,36} 1 Kor 8,6

Tarnavimas

³ Dėl man suteiktos malonės aš raginu kiekvieną iš jūsų nemanyti apie save geriau negu dera manyti, bet manyti apie save blaiviai, kiekvienam pagal Dievo duotąjį tikėjimo mastą. ⁴ Juk *kaip viename kūne turime daug narių ir visi nariai atlieka ne tą patį uždavinį, ⁵ taip ir mes daugelis esame vienas kūnas Kristuje, o pavieniui – vieni kitų nariai. ⁶ *Turime įvairių dovanų, destis kokia malonė mums suteikta. Kas turi pranašystės dovaną, tegul ja naudojas, laikydamasis tikėjimo; ⁷ kas dovaną tarnauti – tetarnauja, kas mokyti – tegul moko, ⁸ kas paraginti – tegul ragina; kas dovaną šelpiti – tegul šelpia dosniai, kas vadovauti – tegul vadovauja rūpestingai; kas dovaną gailestingumo darbams – tegul pagelbi kitiems su džiaugsmu.

⁹ Meilė tebūna be veidmainysybės. Bodėkitės pikto, laikykitės gero.

¹⁰ Nuoširdžiai mylėkite vieni kitus broliška meile; lenktyniaukite tarpusavio pagarba. ¹¹ Nebūkite apsideję, bet uolūs, karštės dvasios, tarnaukite Viešpačiui. ¹² Džiaukitės viltyje, būkite kantrūs varge, ištvermingi maldoje. ¹³ Rūpinkitės šventųjų reikalais, puoselėkite svetingumą.

Meilė

¹⁴ *Laiminkite savo persekiotojus, laiminkite ir nekeikite. ¹⁵ Džiaukitės su besidžiaugiančiais, verkite su verkiančiais. ¹⁶ Sutarkite tarpusavyje. Nesiveržkite prie aukštų dalykų, bet pasitenkinkite kukliais. *Nelaikykite savęs išmintingais. ¹⁷ Niekam neatmokėkite pikto už pikta, rūpinkitės tuo, kas gera visų žmonių akyse. ¹⁸ Kiek galima ir kiek nuo jūsų priklauso, gyvenkite

^{12,4-5} 1 Kor 12,12

^{12,6-8} 1 Kor 12,4-11

^{12,14} Mt 5,44; Lk 6,28

^{12,16} Pat 3,7

taikoje su visais žmonėmis. ¹⁹ Nekeršykite patys, mylimieji, bet palikite tai Dievo rūstybei; juk parašyta: **Mano kerštas, aš atmokėsiu*, – sako Viešpats. ²⁰ Verčiau, **jei tavo priešininkas alksta, pavalgydink jį, jei trokšta, pagirdyk jį. Taip darydamas, tu krausi žarijas ant jo galvos*. ²¹ Nesiduok pikto nugali- mas, bet nugalėk pikta gerumu.

Klusnumas valdžiai

13 Kiekvienas žmogus tebūna klusnus viešajai valdžiai, nes nėra valdžios, kuri nebūtų iš Dievo, o kurios yra, tos Dievo nustatytos. ² Kas priešinasi valdžiai, priešinasi Dievo sutvarkymui. Kurie priešinasi, užsitraukia teismą. ³ Juk vyresnybės bijoma ne gera darant, o pikta. Nori nesibijoti valdžios? Daryk gera, ir susilauksi iš jos pagyrimo. ⁴ Ji juk yra Dievo tarnaitė tavo labui. Bet jei darai bloga, bijok, nes ji ne veltui nešioja kalaviją. Ji – Dievo tarnaitė ir rūsti baudėja darantiems pikta. ⁵ Todėl reikia jos klausyti ne tik dėl grasos, bet ir dėl sąžinės. ⁶ *Juk todėl ir mokesčius mokate, o anie yra Dievo tarnautojai, nuolat užsiimantys tais dalykais. ⁷ Atiduokite visiems, ką privalote: kam mokesť – mokesť, kam muitą – muitą, kam baimę – baimę, kam pagarbą – pagarbą.

Įstatymo prasmė – meilė

⁸ Niekam nebūkite ką nors skolingi, išskyrus tarpusavio meilę, nes kas myli kitą, tas įvykdo Įstatymą. ⁹ Juk įsakymai: **Nesvetimauk, *nežudyk, *nevok, *negeisk* ir kiti gali būti sutraukti į tą vieną posakį: **Mylėk savo artimą kaip*

save patį. ¹⁰ Meilė nedaro nieko pikta artimui. Taigi meilė – Įstatymo įvykdymas.

Šviesos vaikai

¹¹ Supraskite, koks dabar laikas. Išmušė valanda jums pabusti iš miego. Dabar išganymas mums arčiau negu tuomet, kai įtikėjome. ¹² Naktis nuslinko, diena prisiartino. Tad nusimeskime tamsos darbus, apsiginkluokime šviesos ginklais! ¹³ Kaip dieną elkimės padoriai, saugodamiesi apsirijimo, girtavimo, palaidumo, neskaistumo, nesantaikos ir pavydo. ¹⁴ Apsivilkite Viešpačiu Jėzumi Kristumi ir nelepinkite savo kūno, netenkinkite jo geidulių.

Stiprieji ir silpnieji

14 *Silpno tikėjimo žmogų priimkite, tik venkite ginčų dėl skirtingų nuomonių. ² Vienas įsitikinęs, kad jam valia viską valgyti, o silpnasis valgo tiktai daržoves. ³ Kuris valgo, tegul neniekina nevalgančio, o kuris nevalgo, tegul neteisias valgančio, nes ir jį priėmė Dievas. ⁴ Kas tu toks, kad drįsti teisti svetimą tarną?! Juk ar jis stovi, ar puola – tai savajam viešpačiui. Bet jis stovės, nes Viešpats turi galią jį palai- kyti.

⁵ Vėlgi vienas mato skirtumą tarp vienos ir kitos dienos, o kitam jos visos vienodos. Kiekvienas tegul elgiasi pagal savo įsitikinimą. ⁶ Kas daro skirtumą tarp dienų, daro tai Viešpačiui; kas valgo, valgo Viešpačiui, nes dėkoja Dievui; o kas nevalgo, nevalgo Viešpačiui ir taip pat dėkoja Dievui. ⁷ Nė vienas iš mūsų negyvena sau, nė vienas sau nemiršta. ⁸ Jei gyvename – Viešpačiui gyvename, jei mirštame – Viešpačiui mirštame. Taigi ar gyvename, ar mirštame, esame Viešpaties. ⁹ Juk Kristus numirė ir atgijo, idant būtų ir gyvųjų, ir mirusiųjų Viešpats.

^{12,19} Įst 32,35

^{12,20} Pat 25,21-22

^{13,6-7} Mt 22,21; Mk 12,17; Lk 20,25

^{13,9} Iš 20,14; Įst 5,18

^{13,9} Iš 20,13; Įst 5,17

^{13,9} Iš 20,15; Įst 5,19

^{13,9} Iš 20,17; Įst 5,21

^{13,9} Kun 19,18

^{14,1-6} Kol 2,16

¹⁰ Tai kaipgi tu smerki savo brolių?! Arba kodėl niekini savo brolių? Juk *visi turėsime stoti prieš Dievo teisumą. ¹¹ Parašyta:

**Kaip aš gyvas, sako Viešpats, prieš mane suklups kiekvienas kelis, ir visų lūpos šlovins Dievą.*

¹² Taigi kiekvienas iš mūsų duos Dievui apyskaitą už save.

¹³ Tad liaukimės teisti vieni kitus. Verčiau pasiryškite nebeduoti broliui akstino nupulti ir pasipiktinti. ¹⁴ Aš žinau ir esu tikras Viešpatyje Jėzuje, kad nieko nėra savaime netyro. Bet jei kas mano esant netyrų dalykų, tam jie netyri. ¹⁵ Jei tavo brolis liūdi, kai tu viską valgai, tu jau nebesielgi, kaip reikalauja meilė. Savo valgymu nepastūmėk į pražūtį to, už kurį mirė Kristus! ¹⁶ Ką jūs gerai darote, tegul nebūna akstinas piktžodžiauti.

¹⁷ Iš tiesų Dievo karalystė nėra valgis ar gėrimas, bet teisumas, ramybė ir džiaugsmas Šventojoje Dvasioje. ¹⁸ Kas šitaip Kristui tarnauja, tas mielas Dievui ir priimtinas žmonėms. ¹⁹ Tad laikykimės to, kas pasitarnauja santaikai ir tarpusavio ugdymui. ²⁰ Taigi negriauk Dievo darbo dėl maisto! Nors viskas tyra, bet gali tapti bloga žmogui, kuris valgo, piktindamas kitus. ²¹ Verčiau nevalgyti mėsos, negerti vyno ir vengti visko, kas gali pastūmėti brolių į nuodėmę.

²² Savo įsitikinimą pasilaikyk sau Dievo akivaizdoje. Laimingas, kam netenka smerkti savęs dėl savo sprendimų.

²³ O kas valgo abejodamas, tas smerktinas, nes elgiasi ne pagal tikėjimą. Visa, kas daroma ne pagal įsitikinimą, yra nuodėmė.

15 Mes, stiprieji, turime pakęsti silpnųjų silpnybes, ne sau pataikauti. ² Kiekvienas mūsų tesirūpina būti artimui malonus jo labui ir pažan-

gai. ³ Juk ir Kristus gyveno ne savo malonumui, bet taip, kaip parašyta: **Tave keikiančiųjų keiksmas krito ant manęs.*

⁴ O visa, kas kitados parašyta, mums pamokyti parašyta, kad ištverme ir Raštų paguoda turėtume vilties. ⁵ Ištvermės ir paguodos Dievas teduoda jums tarpusavyje būti vienos minties Kristaus Jėzaus pavyzdžiu, ⁶ kad sutartinai vienu balsu šlovintumėte Dievą, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvą.

Visos tautos šlovins Viešpatį

⁷ Priimkite vienas kitą, kaip ir Kristus jus priėmė, Dievo garbei. ⁸ Aš sakau: Kristus tapo apipjaustytųjų tarnas dėl Dievo tiesos, kad patvirtintų protėviams suteiktus pažadus ⁹ ir kad pagonių tautos šlovintų Dievą už jo gailestingumą, kaip parašyta:

**Pagonims išpažinsiu tave, tavo vardui giedosiu.*

¹⁰ Ir vėl sakoma:

**Džiaukitės, pagonys; kartu su jo tauta.*

¹¹ Ir dar:

**Girkite, visi pagonys, Viešpatį, teaukština jį visos tautos.*

¹² Ir Izaijas kalba:

**Ateis Jesės atžala, tasai, kuris pakils valdyti pagonių, ir juo vilsis pagonys.*

¹³ Taigi vilties Dievas jus, gyvenančius tikėjimu, tepripildo visokių džiaugsmų ir ramybės, kad Šventosios Dvasios galybe būtumėte pertekę vilties.

Pauliaus tarnavimas

¹⁴ Aš pats, mano broliai, esu tikras, kad esate kupini gerumo, pilni tikro pažinimo ir mokate vieni kitus perspėti. ¹⁵ Aš

^{15,3} Ps 69,10

^{15,9} 2 Sam 22,50; Ps 18,50

^{15,10} Jst 32,43

^{15,11} Ps 117,1

^{15,12} Iz 11,10

^{14,10} 2 Kor 5,10

^{14,11} Iz 45,23

jums parašiau kiek per drąsiai, norėdamas jums tai priminti ir remdamasis man Dievo suteiktąja malone ¹⁶ būti pagonims Kristaus Jėzaus tarnu ir kaip kunigui skleisti Dievo Evangeliją, kad pagonys taptų priimtina atnaša, pašventinta Šventosios Dvasios.

¹⁷ Taigi Kristuje Jėzuje aš galiu pasigirti Dievo darbais. ¹⁸ Juk nedrįsčiau ko nors pasakoti, ko Kristus nebūtų per mane nuveikęs, kad pagonys paklustų, žodžiu ir darbu, ¹⁹ ženklų bei stebuklų galia ir Dievo Dvasios galybe. Tik taip aš galėjau paskleisti Kristaus Evangeliją nuo Jeruzalės apylinkių iki Ilyrijos. ²⁰ Be to, maniau esant garbingiau skelbti Evangeliją ne ten, kur Kristaus vardas jau pagarsintas, ir nestatyti ant svetimų pamatų, ²¹ bet, kaip parašyta:

**Pamatys tie, kuriems*

nebuvo apie jį skelbta,

supras tie, kurie nebuvo girdėję.

²² Todėl *aš buvau daugel kartų sutrukdytas ir neatvykau pas jus. ²³ O dabar, šiuose kraštuose nebeturėdamas kitų užmojų ir jau daugel metų trokšdamas atvykti pas jus, ²⁴ aš apsilankysiu, keliaudamas į Ispaniją. Turiu vilties, keliaudamas pro šalį, išvysti jus ir gauti paramos kelionei, prieš tai bent kiek tarp jūsų pailsėjęs. ²⁵ *Bet dabar vykstu į Jeruzalę šventiesiems patarnauti. ²⁶ Mat Makedonija ir Achaja nusprendė padaryti rinkliavą Jeruzalės šventųjų beturčiams sušelpiti. ²⁷ Jos taip nusprendė, ir iš tikro jos yra jų skolininkės. *Jeigu pagonys tapo jų dvasinių gėrybių dalininkais, tai privalo jiems patarnauti bent medžiagine parama. ²⁸ Taigi, baigęs šį reikalą ir rinkliavą jiems tvarkingai atidavęs, aš keliausiu pro jus į Ispaniją. ²⁹ Ir žinau, kad, atvykdamas pas jus, atsinešiu Kristaus palaimos pilnatvę.

³⁰ Todėl aš raginu jus, broliai, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu ir Dvasios dovanotosios meilės dėlei kartu su manimi ir už mane kovoti maldomis Dievui, ³¹ kad būčiau išgelbėtas nuo netikinčiųjų judėjoje, kad mano paslauga Jeruzalei būtų priimtina šventiesiems ³² ir kad, Dievo valia su džiaugsmu atvykęs pas jus, atsigaivinsčiau jūsų draugėje. ³³ O ramybės Dievas tebūnie su jumis visais! Amen.

Prašymai ir linkėjimai

16 Aš pavedu jums mūsų sesę Febę – ji yra Kenchrėjos Bažnyčios diakonė; ² priimkite ją Viešpatyje, kaip dera šventiesiems, ir pagelbėkite jai, kai prireiks jūsų paramos, nes ir ji yra padėjusi daug kam ir man pačiam. ³ Sveikinkite *Priską ir Akvilą, mano bendradarbius Kristuje Jėzuje, ⁴ kurie guldė galvas, gelbėdami mano gyvybę. Jiems dėkoju ne aš vienas, bet ir visos pagonių [kraštų] Bažnyčios. ⁵ Pasveikinkite ir bendruomenę, susirenkančią jų namuose.

Sveikinkite mano mylimąjį Epenetą, pirmąjį Azijoje įtikėjusį Kristų. ⁶ Sveikinkite Mariją, daug triūsusią jūsų labui. ⁷ Sveikinkite Androniką ir Juniją, mano tautiečius, kalėjusius su manimi; jie didžiai gerbiami apaštalų draugėje ir pirmiau už mane prisidėjo prie Kristaus. ⁸ Sveikinkite mano mylimąjį Viešpatyje Ampliatą. ⁹ Sveikinkite mūsų bendradarbį Kristuje Urboną ir mano mylimąjį Stachį. ¹⁰ Sveikinkite Apelį, išmėgintąjį Kristuje. Sveikinkite tikinčiuosius iš Aristobulo namų. ¹¹ Sveikinkite mano tautietį Erodioną. Sveikinkite tuos iš Narcizo šeimos, kurie yra Viešpatyje. ¹² Sveikinkite Trifeną ir Trifosą, besidarbuojančias Viešpatyje. Sveikinkite mieląją Persidę, daugel triūsusią dėl Viešpaties. ¹³ Sveikinkite išrinktąjį Viešpatyje *Rufą, taip pat jo bei mano

^{15,21} Iz 52,15

^{15,22} Rom 1,13

^{15,25-26} 1 Kor 16,1-4

^{15,27} 1 Kor 9,11

^{16,3} Apd 18,2

^{16,13} Mk 15,21

motiną. ¹⁴ Sveikinkite Asinkritą, Flegon-
tą, Hermį, Patrobą, Hermą ir su jais
esančius brolius. ¹⁵ Sveikinkite Filologą
ir Juliją, Nerėją ir jo seserį, ir Olimpą, ir
visus jų draugus šventuosius. ¹⁶ Sveikin-
kite vieni kitus šventu pabučiavimu. Jus
sveikina visos Kristaus Bažnyčios.

¹⁷ Aš raginu jus, broliai, vengti tų,
kurie kelia nesutarimus bei papiktin-
imus, prieštaraudami mokslui, kurio
jūs išmokote. Saugokitės jų! ¹⁸ Tokie
žmonės tarnauja ne mūsų Viešpačiui
Kristui, bet savo pilvui. Saldžiomis ir
pataikūniškomis kalbomis jie apgau-
dinėja paprastas širdis.

¹⁹ Jūsų klusnumas žinomas visur.
Tad džiaugiuosi jumis ir linkiu, kad
išmanytumėte, kas gera, ir nesiveltu-
mėte į blogį. ²⁰ O ramybės Dievas ne-
trukus sutryps šėtoną po jūsų kojomis.

Mūsų Viešpaties Jėzaus malonė te-
būnie su jumis!

Paskutiniai sveikinimai

²¹ Jus sveikina mano bendradarbis *Ti-
motiejus ir mano tautiečiai Liucijus,
Jasonas ir Sosipatras.

^{16,21} *Apd 16,1*

²² Aš, Tercijus, šio laiško surašyto-
jas, sveikinu jus Viešpatyje.

²³ Jus sveikina *Gajus, mano ir vi-
sos bendruomenės šeimininkas. Jus
sveikina *Erastas, miesto išdininkas,
ir brolis Kvartas.*

Dievo pašlovinimas

²⁵ Tam, kuris gali jus padaryti
stiprius, kaip sako mano
Evangelija ir Jėzaus
Kristaus skelbimas,
sekant apreiškimu paslapties,
nutylėtos per amžinuosius laikus,

²⁶ o dabar atskleistos
ir pranašų raštais amžinojo

Dievo įsakymu
paskelbtos visoms tautoms,
kad jos paklustų tikėjimui,
²⁷ vienam išmintingajam Dievui
per Jėzų Kristų šlovė amžių
amžiais! Amen.

^{16,23} *Apd 19,29; 1 Kor 1,14*

^{16,23} *2 Tim 4,20*

^{16,23} Kai kuriuose rankr. įterpiama eil. 24:

„Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė
tebūnie su jumis visais. Amen“.

PIRMAS LAIŠKAS KORINTIEČIAMS

Pirmas laiškas korintiečiams (gr. *epistolē pros korinthious A*, lot. *epistula ad corinthios I*) apaštalo Pauliaus padiktuotas nežinomam raštininkui 55 m. po Kr. Efeze.

Po įžanginės dalies (1,1–9) sielvartaujama dėl bendruomenės susiskaldymo (1,10–4,21), įvertinama bendruomenės moralinė būklė (sk. 5–10), svarstomi bažnytiniai ir dogminiai klausimai (sk. 11–15) ir baigiama asmeniniais pranešimais bei sveikinimais (sk. 16).

Šiame laiške Paulius ne tik vaizdžiai atspindėjo I a. vietinės Bažnyčios gyvenimą, bet ir paliko visuotinei Bažnyčiai gražiausią himną nesavanaudiškai meilei (sk. 13).

1 Paulius, Dievo valia pašauktas Kristaus Jėzaus apaštalas, ir brolis Sostenas –

² Dievo Bažnyčiai *Korinte, pašvęstiesiems Kristuje Jėzuje, pašauktiesiems šventiesiems ir visiems, kurie kiekvienoje vietoje šaukiasi mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardo pas juos ir pas mus*. ³ Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!

⁴ Aš nuolat už jus dėkoju Dievui, kad Kristuje Jėzuje Dievas suteikė jums savo malonę, ⁵ nes per jį praturtėjote visu kuo – visokiu žodžiu ir pažinimu, – ⁶ ir Kristaus liudijimas tapo tvirtas. ⁷ Todėl jums, laukiantiems mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus apsireiškimo, nestinga jokios malonės dovanos. ⁸ Jis ir stiprins jus iki galo, kad išliktumėte nenusikaltę mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus dienai. ⁹ Ištikimas yra Dievas, jus pašaukęs į savo Sūnaus, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, bendrystę.

Tikinčiųjų susiskaldymas

¹⁰ Broliai, Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu maldauju jus, kad visi vienaip

sutartumėte ir pas jus nebūtų susiskaldymų, kad būtumėte vienos dvasios ir vienos minties. ¹¹ Mat Chlojės namiškiei pranešė man apie jus, mano broliai, kad tarp jūsų esama kivirčių. ¹² Turiu omenyje tai, kad iš jūsų yra tokių, kurie sako: „Aš esu Pauliaus“, „aš – *Apolo“, „aš – Kefo“, „o aš – Kristaus“. ¹³ Argi Kristus padalytas? Nejaugi Paulius buvo už jus nukryžiuotas? Negi vardan Pauliaus buvote pakrikštyti? ¹⁴ Dėkui Dievui, kad pas jus nieko daugiau nekrikštijau, išskyrus *Krispą ir *Gajų, ¹⁵ todėl niekas negali pasakyti, jog jūs buvote pakrikštyti mano vardu.

¹⁶ Tiesa, esu pakrikštijęs ir *Stepono namus, o daugiau nežinau, ar ką besu pakrikštijęs.

Dievo išmintis ir pasaulio paikybė

¹⁷ Kristus nesiuntė manęs krikštyti, bet Evangelijos skelbti, tiksliai ne žodžių išmintimi, kad Kristaus kryžius neliktų be galios.

^{1,12} Apd 18,24

^{1,12} Aram. Petro vardas.

^{1,14} Apd 18,8

^{1,14} Apd 19,29; Rom 16,23

^{1,16} 1 Kor 16,15

^{1,2} Apd 18,1

^{1,2} Arba: „jų ir mūsų Viešpaties“.

¹⁸ Mat žodis apie kryžių tiems, kurie eina į pražūtį, yra kvailystė, o mums, einantiems į išganymą, jis yra Dievo galybė. ¹⁹ Juk parašyta:

**Sunaikinsiu išmintingųjų išmintį,
niekais paversiu gudriųjų gudrybę.*

²⁰ *Kur išminčius? Kur Rašto aiškintojas? Kur šio amžiaus tyrinėtojas? *Argi Dievas nepavertė pasaulio išminties kvailyste? ²¹ O kadangi pasaulis išmintimi Dievo nepažino iš Dievo išminties veikalo, Dievas panorėjo skelbimo kvailumu išgelbėti tuos, kurie tiki. ²² Žydai reikalauja stebuklų, graikai ieško išminties, ²³ o mes skelbiame Kristų nukryžiuotąjį, kuris žydams yra papiktinimas, pagonims – kvailystė. ²⁴ Bet pašauktiesiems – tiek žydams, tiek graikams – skelbiame Kristų, kuris yra Dievo galybė ir Dievo išmintis. ²⁵ Dievo kvailybė išmintingesnė už žmones, ir Dievo silpnybė galingesnė už žmones.

²⁶ Tik pažvelkite, broliai, kokie gi jūs, pašauktieji, esate? Žmonių akimis žiūrint, nedaug tarp jūsų tėra išmintingų, nedaug galingų, nedaug kilmingų.

²⁷ Bet Dievas pasirinko, kas pasauliui kvaila, kad sugėdintų išminčius. Dievas pasirinko, kas pasauliui silpna, kad sugėdintų galiūnus. ²⁸ Ir tai, kas pasaulio akims žemakilmis ir paniekintas, net tai, ko nėra, Dievas pasirinko, kad niekais paverstų tai, kas laikoma kažin kuo, ²⁹ kad joks žmogus* Dievo akyse negalėtų girtis. ³⁰ Jo dėka ir jūs esate Kristuje Jėzuje, kuris mums tapo iš Dievo kylančia išmintimi, teismumu, pašventimu ir atpirkimu, ³¹ kad, anot Rašto, **kas giriasi, girtųsi Viešpačiu.*

^{1,19} Iz 29,14

^{1,20} Job 12,17; Iz 19,12; 33,18

^{1,20} Iz 44,25

^{1,29} Pažod.: „kūnas“.

^{1,31} Jer 9,23

Tikroji išmintis – Dvasios dovana

2 Kai pas jus, broliai, lankiausi, buvau atėjęs skelbti jums Dievo slėpinio* ne iškilnia kalba ar išmintimi. ² Mat buvau pasiryžęs tarp jūsų nežinoti nieko kito, tik Jėzų Kristų, ir tą nukryžiuotą. ³ *Aš buvau pas jus silpnas, virpantis iš baimės. ⁴ Mano kalba ir mano skelbimas buvo ne įtikinantys išminties žodžiai, o Dvasios galybės parodymas, ⁵ kad jūsų tikėjimas remtųsi ne žmonių išmintimi, bet Dievo galybe.

⁶ Tiesa, tobuliesiems mes skelbiame išmintį, tačiau tai ne šio pasaulio ir ne praeinančių šio pasaulio valdovų išmintis. ⁷ Mes skelbiame slėpiną ir paslėptą Dievo išmintį, kurią Dievas yra nuo amžių paskyręs mums išauškinti. ⁸ Jos nepažino jokie šio pasaulio valdovai, nes, jei būtų pažinę, nebūtų šlovės Viešpaties nukryžiaavę. ⁹ Bet skelbiame, kaip parašyta:

**Ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo,
kas žmogui į mintį neatėjo,
tai paruošė Dievas tiems,
kurie jį myli.*

¹⁰ Dievas mums tai apreiškė per Dvasią, nes Dvasia visa ištiria, net Dievo gelmes. ¹¹ Kuris žmogus žino kas yra žmoguje, jei ne paties žmogaus dvasia? Taip ir to, kas yra Dieve, nežino niekas, tik Dievo Dvasia. ¹² O mes gavome ne pasaulio dvasią, bet iš Dievo einančią Dvasią, kad pažintume Dievo mums suteiktas dovanas. ¹³ Apie tai ir kalbame ne žmogiškosios išminties išmokytais žodžiais, bet tais, kurių išmokė Dvasia, dvasiniais žodžiais aiškindami dvasinius dalykus. ¹⁴ Deja, juslinis žmogus nepriima to, kas ateina iš Dievo Dvasios. Jis tai laiko kvailyste ir nepajėgia suprasti, kad apie tuos dalykus

^{2,1} Kai kuriuose rankr.: „liudijimo“.

^{2,3} Apd 18,9

^{2,9} Iz 64,3

reikia spręsti dvasiškai. ¹⁵ Dvasinis žmogus gali spręsti apie viską, bet niekas negali spręsti apie jį. ¹⁶ *Kas gi yra suvokęs Viešpaties mintį, kad galėtų jį pamokyti? O mes turime Kristaus išmonę.

Korintiečių silpnybė

3 Aš, broliai, tegalėjau kalbėti jums ne kaip dvasios žmonėms, bet kaip kūno žmonėms, kaip kūdikiams Kristuje. ² *Maitinau jus pienu, o ne kietu maistu, kurio jūs, dar negalėjote priimti. Deja, ir dabar negalite, ³ nes esate kūniški. Jeigu tarp jūsų viešpatauja pavydas ir nesantaika, tai argi nesate kūniški, argi nesieltariate grynai žmogiškai? ⁴ Kol *vienas sako: „Aš – Pauliaus“, kitas: „Aš – Apolo“, – argi nesate vien žmogiški?

Dievo bendradarbiai

⁵ Kas gi yra Apolas? Kas gi Paulius? Tarnai, kurių dėka jūs įtikėjote ir kurie tarnavo, kiek Viešpaties kiekvienam buvo skirta. ⁶ *Aš sodinau, *Apolas laistė, o Dievas augino. ⁷ Nieko nereikia sodintojas nei laistytojas, bet tik augintojas – Dievas. ⁸ Kas sodina ir kas laisto, sudaro viena, tačiau kiekvienas gaus savąjį užmokestį pagal savo triūšą. ⁹ Mes juk esame Dievo bendradarbiai, o jūs – Dievo dirva, Dievo statyba.

¹⁰ Dievo man suteikta malone aš, kaip išmanus statybos vadovas, padėjau pamatą, o kitas stato toliau. Kiekvienas tegul būna apdairus ant jo statydamas. ¹¹ Juk niekas negali dėti kito pamato, kaip tik tą, kuris jau padėtas, tai yra Jėzus Kristus. ¹² Ar kas ant šio pamato stato iš aukso, sidabro, brangiųjų akmenų, medžio, šieno, šiaudų,

– ¹³ kiekvieno darbas išaiškės. Teismo diena jį iškels aikštėn, nes jį pasirodys ugnimi, ir ugnis išters, koks kieno darbas. ¹⁴ Kieno statybos darbas ant to pamato išliks, tas gaus užmokestį. ¹⁵ O kieno darbas sudegs, tas praras užmokestį; jis pats išsigelbės, bet tartum per ugnį.

¹⁶ *Argi nežinote, kad jūs esate Dievo šventykla ir jumyse gyvena Dievo Dvasia? ¹⁷ Jei kas Dievo šventyklą niokoja, tą Dievas suniokos, nes Dievo šventykla šventa, ir toji šventykla – tai jūs!

¹⁸ Tegul niekas savęs neapgaujinėja. Jei kas iš jūsų tariasi esąs išmintingas šiame pasaulyje, tepasidaro kvailas, kad būtų išmintingas. ¹⁹ Šio pasaulio išmintis Dievo akyse yra kvailybė. Parašyta: *Jis sugauna protinguosius jų gudrybėje. ²⁰ Ir toliau: *Viešpats žino išminčių mintis, kad jos niekingos. ²¹ Tad niekas tenesigiria žmonėmis! Viskas yra jūsų; ²² ar Paulius, ar Apolas, ar Kefas, ar pasaulis, ar gyvenimas, ar mirtis, ar dabartis, ar ateitis, – viskas jūsų, ²³ bet jūs patys – Kristaus, o Kristus – Dievo.

Apėštų pavyzdys

4 Tegul žmonės laiko mus Kristaus tarnais ir Dievo slėpinių prievaizdais. ² O iš prievaizdų reikalaujama, kad būtų patikimi. ³ Man mažai rūpi, ką jūs ar žmonių teismas spręstų apie mane. Nė aš pats savęs neteisiu. ⁴ Nors nesijaučiu kaltas, bet dėl to dar nesu nuteisintas. Mano teisėjas yra Viešpats. ⁵ Tad neteiskite ko nors prieš laiką, iki ateis Viešpats, kuris nušvies, kas tamsoje paslėpta, ir atskleis širdžių sumanymus. Tuomet kiekvienam teks pagyrimas iš Dievo.

⁶ Visa tai, broliai, jūsų labai pritaikiau Apolui ir sau, kad iš mūsų pavyzdžio

^{2,16} Iz 40,13

^{3,2} Hbr 5,12-13

^{3,4} 1 Kor 1,12

^{3,6} Apd 18,4-11

^{3,6} Apd 18,24-28

^{3,16} 1 Kor 6,19; 2 Kor 6,16

^{3,19} Job 5,13

^{3,20} Ps 94,11

įsidėmėtumėte taisyklę: „Nieko daugiau, negu parašyta“ ir kad vienas dėl kito nesipūstumėte prieš kitus. ⁷Kas gi tave išskiria iš kitų? Ir ką gi turi, ko nebūtum gavęs? O jei esi gavęs, tai ko giriesi, lyg nebūtum gavęs?

⁸Beje, jūs jau esate sotūs, jau turtin-gi, jau pradėjote be mūsų karaliauti! O, kad jūs iš tikrųjų karaliautumėte ir kad mes galėtume kartu karaliauti! ⁹Man atrodo, kad Dievas mums, apaštalams, paskyrė paskučiausią vietą, tarsi pasmerktiesiems myriop. Mės pasida-rėme reginys pasauliui, angelams ir žmonėms. ¹⁰Mes kvaili dėl Kristaus, o jūs išmintingi Kristuje. Mes silpni, o jūs stiprūs; jūs gerbiami, o mes nieku laikomi. ¹¹Iki šios valandos badaujame ir trokštame, esame nuogi ir mušami, esame be pastogės ¹²ir *vargstame, darbuodamiesi savo rankomis. Kei-kiami mes laiminame, persekiojami ištveriamo, ¹³piktžodžiaujami maloniai atsakome. Iki šiol esame laikomi pasaulio sąslavomis, visų atmatomis.

¹⁴Aš tai rašau ne norėdamas jus gėdinti, bet įspėdamas kaip mylimus savo vaikus. ¹⁵Nors turėtumėte tūkstančius auklėtojų Kristuje, bet nebus kelių tėvų, nes, paskelbdamas Evangeliją, aš esu tapęs jūsų tėvu Kristuje Jėzuje. ¹⁶Taigi raginu jus: *būkite mano sekėjai! ¹⁷Tam ir pasiunčiau pas jus Ti-motiejų, savo mylimą ir ištikimą sūnų Viešpatyje. Jis jums primins mano kelius Kristuje, kurių aš mokau visur, kiekvienoje Bažnyčioje.

¹⁸Kai kurie ėmė pūstis, tartum neketinčiau jus atvykti. ¹⁹Bet, jei Viešpats panorės, aš veikiu atkeliausiu pas jus ir pažiūrėsiu ne ką išpuikėliai sako, bet ką pajėgia. ²⁰Dievo karalystė yra ne kalboje, bet galybėje. ²¹Ko norite? Ar kad ateičiau pas jus su lazda, ar su meile ir švelnumo dvasia?

Požiūris į nedoruosius

5 Apskritai tenka girdėti apie ištvir-kimą tarp jūsų, net apie tokį ištvir-kimą, kokio nepasitaiko nė pas pago-nis, būtent – *kažkas gyvenęs su tėvo žmona... ²Ir jūs dar esate pasipūtę? Užuoat nuliūdę ir taip darantį išmetę iš savo tarpo?! ³Bent aš, nebūdamas pas jus kūnu, tačiau būdamas dvasia, jau nuteisiau, lyg būdamas tarp jūsų, tą nusikaltimą padariusį. ⁴Susirinkę draugėn Viešpaties Jėzaus vardu su mano dvasia ir mūsų Viešpaties Jėzaus galybe, ⁵atiduokite tokį šėtonui, kad sužlugdytų kūną, o dvasia būtų išgel-bėta Viešpaties teismo dienai.

⁶Jūsų gyrimasis niekam tikęs. Argi nežinote, jog *truputis raugo surau-gina visą maišymą? ⁷Išmeskite seną-jį raugą, kad taptumėte nauju maišy-mu. Jūs juk esate nerauginti, nes jau paaukotas mūsų *vėlykinis Avinėlis, Kristus. ⁸Tad *švęskime šventes ne su senu raugu, ne su blogybės ir nelabu-mo raugu, bet su nerauginta tyros šir-dies ir tiesos duona.

⁹Aš jums rašiau savo laiške*, kad nebendrautumėte su ištvirtėliais. ¹⁰Suprantama, ne su visais šio pasa-ulio ištvirtėliais, gobšais, plėšikais ar stabmeldžiais, nes tada reiktų pasi-traukti iš šio pasaulio. ¹¹Bet aš jums rašiau, kad nebendrautumėte su tuo, kuris vadinasi brolis, o yra ištvirtėlis, gobšas, stabmeldys, keikūnas, girtuo-klis ar plėšikas. Su tokiu nesėskite už vieno stalo! ¹²Kam man teisti svertimuosius?! Argi ir jūs ne savuosius tei-siate? ¹³Svertimuosius teis Dievas.

**Pašalinkite piktadarį iš savo pačių tarpo.*

^{5,1} Įst 23,1

^{5,6} Gal 5,9

^{5,7} Iš 12,5

^{5,8} Iš 13,7; Įst 16,3

^{5,9} Šis laiškas neišlikęs.

^{5,13} Įst 13,5; 17,7

^{4,12} Apd 18,3

^{4,16} 1 Kor 11,1; Fil 3,17

Brolių bylinėjimasis

6 Kaipgi kai kurie jūsų drįsta bylinėtis vieni su kitais pas neteisuosius, o ne pas šventuosius? ² Ar nežinote, kad šventieji teis pasaulį? O jeigu teisite pasaulį, tai nejaugi nesugebėtumėte išspręsti menkučių bylų? ³ Ar nežinote, kad mes teisime angelus, tad juo labiau – kasdienius dalykus? ⁴ Taigi, kai turite bylų kasdieniais reikalais, argi savo teisėjais pasodinsite neturinčius balso bendruomenėje? ⁵ Aš tai sakau norėdamas jus sugėdinti. Nejaugi nebeturite išmintingo žmogaus, kuris sugebėtų išspręsti tarp brolių iškilusią bylą? ⁶ Deja, brolis bylinėjasi su broliu ir, lyg tyčia, pas netikinčiuosius.

⁷ Ir iš viso jums didelis pažeminimas, kad tarpusavyje bylinėjatės. Kodėl jums verčiau nenukęsti neteisybės? Argi ne verčiau pakęsti nuostolį? ⁸ Deja, jūs patys darote neteisybę bei skriaudžiate, ir dar brolius!

⁹ Argi nežinote, kad neteisieji nepaveldės Dievo karalystės? Neklyskite! Nei ištvirtėliai, nei stabmeldžiai, nei svetimautojai, nei sanguliautojai su vyrais, ¹⁰ nei vagys, nei gobšai, nei girtuokliai, nei keikūnai, nei plėšikai nepaveldės Dievo karalystės. ¹¹ Kai kurie buvote tokie, bet dabar esate nuplauti, pašventinti, išteisinti Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu ir mūsų Dievo Dvasia.

Ištvirtavimas

¹² „Viskas man valia!“ Bet ne viskas naudinga! „Viskas man valia!“ Bet aš nesiduosiu pavergiamas! ¹³ „Valgis yra pilvui ir pilvas – valgiui“, bet Dievas sunaikins ir vieną, ir kitą. Kūnas skirtas ne ištvirtavimui, bet Viešpačiui, o Viešpats – kūnui. ¹⁴ Prikėlęs Viešpatį, Dievas ir mus prikels savo galybe. ¹⁵ Argi nežinote, kad jūsų kūnai yra Kristaus nariai? Tad nejaugi aš, ėmęs

Kristaus narius, paversiu juos kekšės nariais? Nieku būdu! ¹⁶ Ar nežinote, kad tas, kuris susijungia su kekše, tampa vienu kūnu su ja? **Ir du taps*, – sako Raštas, – *vienu kūnu*. ¹⁷ Taip pat, kas susijungia su Viešpačiu, tampa viena dvasia su juo. ¹⁸ Sergėkitės ištvirtimol! Jokia kita žmogaus daroma nuodėmė nepaliečia kūno, o ištvirtaujantis nusideda savo kūnui. ¹⁹ Ar nežinote, kad *jūsų kūnas yra šventykla jumyse gyvenančios Šventosios Dvasios, kurią gavote iš Dievo, ir kad jūs nebe priklausote patys sau? ²⁰ Iš tiesų esate brangiai nupirkti. Tad šlovinkite Dievą savo kūnu!

Santuoka

7 Atsakau į jūsų laišką. Gerai daro vyras, neliesdamas moters. ² Tačiau ištvirtavimui išvengti kiekvienas tegul turi sau žmoną ir kiekviena tegul turi sau vyrą. ³ Tegul vyras atlieka pareigą žmonai, o žmona vyrui. ⁴ Žmona neturi valios savo kūnui, bet vyras. Panašiai ir vyras neturi valios savo kūnui, bet žmona. ⁵ Nesitraukite vienas nuo kito, nebent kuriam laikui sutarę, kad atsidėtumėte maldai, paskui vėl sueikite draugėn, kad šėtonas negundytų jūsų nesusilaikymu. ⁶ Žinoma, aš tai sakau leisdamas, o ne įsakdamas. ⁷ Aš norėčiau, kad visi žmonės būtų tokie kaip aš. Bet kiekvienas turi iš Dievo savo dovaną, vienas šiokią, kitas ano-kią.

⁸ Nesusituokusiems ir našlėms aš sakau: jie gerai padarys, pasilikdami tokie kaip aš. ⁹ Bet jei negali susilaikyti, tegul tuokiasi. Verčiau tuoktis negu degti.

¹⁰ Susituokusiems įsakau ne aš, bet Viešpats, *kad žmona nesiskirtų nuo vyro, ¹¹ o jei atsiskirtų, kad liktų

^{6,16} Pr 2,24

^{6,19} 1 Kor 3,16; 2 Kor 6,16

^{7,10-11} Mt 5,32; 19,9; Mk 10,11-12; Lk 16,18

netekėjusi arba susitaikytų su vyru; taip pat ir vyras tegul nepalieka žmonos.

¹² Kitiems sakau aš, ne Viešpats: jei kuris brolis turi netikinčią žmoną ir ji sutinka gyventi su juo, tegul jos nepalieka. ¹³ Taip pat ir moteris, turinti netikinį vyrą, kuris sutinka su ja gyventi, tegul jo nepalieka. ¹⁴ Mat netikintis vyras pašventinamas per žmoną; o netikinti žmona pašventinama per tikintį vyrą*. Antraip jūsų vaikai būtų netyri, o dabar jie šventi. ¹⁵ Bet, jei netikintis nori skirtis, tegul atsiskiria. Tokiais atvejais [tikėjimo] brolis ar sesuo nėra susieti, nes Dievas yra mus pašaukęs santaikai. ¹⁶ Iš kur žinai, žmona, galėsianti išgelbėti vyrą? Arba iš kur tau žinoma, vyre, jog išgelbėsi žmoną? ¹⁷ Todėl, kaip Viešpats kuriam paskyrė, kokį Dievas kurį pašaukė, to jis ir toliau tesilaiko. Taip aš mokau visose Bažnyčiose. ¹⁸ Kas nors buvo pašauktas tikėti apipjaustytas? Tegu nesistengia nusišlėpti apipjaustymo. Buvo pašauktas neapipjaustytas? Tegu nedaro apipjaustymo. ¹⁹ Juk apipjaustymas yra niekas ir neapipjaustymas niekas, tiktai Dievo įsakymų laikymasis – viskas. ²⁰ Tegul kiekvienas pasilieka toksai, koks buvo pašauktas. ²¹ Jei buvai pašauktas, būdamas vergas, nesisielok, bet jei ir gali tapti laisvas, verčiau pasinaudok*. ²² Viešpatyje pašauktas tikėti vergas yra Viešpaties išlaisvintasis. Panašiai ir pašauktas tikėti laisvasis yra Kristaus vergas. ²³ Jūs, brangiai nupirkti, nepasidarykite žmonių vergais. ²⁴ Kiekvienas jūsų, broliai, koksai buvo pašauktas, toks ir tepasilieka prieš Dievą.

²⁵ Dėl nesituokiančiųjų aš neturiu Dievo įsakymo, bet duodu patarimą kaip žmogus, iš Dievo gailestin-

gumo vertas pasitikėjimo. ²⁶ Taigi aš manau, jog šiais sunkiais laikais tai tam tikras turtas: geriau žmogui būti tokiam. ²⁷ Esi susietas su žmona? Neieškok skyrybų. Nesusituokei? Neieškok žmonos. ²⁸ Jei vedi, nenusidėdi, ir jei mergina išteka, nenusidėda. Tačiau šitokie žmonės turės kūno vargų, o aš norėčiau jus apsaugoti nuo jų.

²⁹ Sakau jums, broliai: laikas trumpas! Blieka tiems, kurie turi žmonas, gyventi, tarsi jų neturėtų, ³⁰ ir kurie verkia, tarsi neverktų, ir kurie džiaugiasi, tarsi nesidžiaugtų, ir kurie perka, tarsi neįsigytų, ³¹ ir kurie užsiėmę pasaulio reikalais, tarsi neužsiėmę. Juk šio pasaulio pavidalas praėina.

³² Aš norėčiau, kad jūs gyventumėte be rūpesčių. Nesusituokę rūpinasi Viešpaties reikalais ir trokšta patikti Viešpačiui. ³³ O susituokę rūpinasi šio pasaulio reikalais, stengiasi patikti žmonai ³⁴ ir yra pasidaliję. Taip pat netekėjusi moteris bei mergina rūpinasi Viešpaties reikalais, trokšdama būti šventa kūnu ir dvasia. O ištekJusi rūpinasi pasaulio reikalais ir stengiasi patikti vyrui. ³⁵ Aš tai kalbu jūsų pačių labui, ne norėdamas užnerti jums kilpą, bet linkėdamas deramai elgtis ir visiškai atsiduoti Viešpačiui.

³⁶ Jei kas mano būsiant jam negarbinga, kad jo mergaitė liks peraugusi, ir jei taip reikia, tedaro kaip nori, nenusidės; tegu jie susituokia. ³⁷ Bet jei kas savo širdyje yra tvirtai apsisprendęs ne iš prievartos, bet būdamas savo valios šeimininkas, ir savo širdyje nutaręs išsaugoti savąją mergaitę, tas gerai padarys. ³⁸ Taigi, kas veda savo mergaitę, gerai daro, o kas neveda savo mergaitės, geriau daro.

³⁹ Žmona susieta, kol jos vyras gyvas. Vyrui mirus, ji laisva ir gali tekėti už ko nori, kad tik Viešpatyje. ⁴⁰ Bet, mano nuomone, ji bus laimingesnė netekėdama. Manau, kad ir aš turiu Dievo Dvasią.

^{7,14} Pažod.: „brolį“.

^{7,21} T. y. pasinaudok arba galimybe gauti laisvę, arba savo vergyste.

Stabams paaukotas maistas

8 Dėl stabams paaukotų dalykų mums aišku: mes visi turime pažinimą. Deja, pažinimas išpučia, užtat meilė ugdo. ²Jei kas tariasi ką nors žinąs, tai jis nė nežino, kaip reikia pažinti. ³Bet kas myli Dievą, tas yra jo pažintas. ⁴Taigi dėl stabams paaukotos mėsos valgymo mes žinome, jog iš tikro nėra pasaulyje stabų ir nėra jokių dievų, tik vienas Dievas. ⁵Ir nors būtų vadinamųjų dievų danguje ar žemėje – daug tų dievų ir daug viešpačių, – ⁶tai mes turime tik vieną Dievą – Tėvą, iš kurio yra visa ir jam esame mes, ir vieną Viešpatį – Jėzų Kristų, per kurį yra visa ir mes esame per jį.

⁷Deja, ne visi turi tokį pažinimą. Kai kurie, iki šiol pripratę prie stabų, valgo mėsą, kaip stabams paaukotą, ir jų silpna sąžinė susitepa. ⁸Maistas negali mūsų priartinti prie Dievo. Kai nevalgome, nieko neprarandame, ir kai valgome, nieko nelaimime. ⁹Vis dėlto žiūrėkite, kad jūsų laisvė netaptų papiktinimu silpniesiems. ¹⁰Antai, jei kas pamatytų tave, turintį pažinimą, stabų šventykloje už stalo, tai argi silpno žmogaus sąžinė nebus paskatinta valgyti stabams paaukotos mėsos?! ¹¹Tokių būdu silpnasis žus dėl tavo pažinimo. O juk jis – brolis, už kurį numirė Kristus. ¹²Šitaip nusikalsdami broliams ir sužeisdami jų silpnas sąžines, jūs nusikalstate Kristui. ¹³Tad jei valgis piktina mano brolių, aš nevalgysiu mėsos per amžius, kad tik nepapiktinčiau brolio.

Teisių atsakymas

9 Ar aš ne laisvas? ar aš ne apaštalas? argi nesu regėjęs mūsų Viešpaties Jėzaus? ar jūs ne mano darbo vaisius Viešpatyje? ²Jei kitiems ir nesu apaštalas, tai vis dėlto jums esu, "ir mano apaštalystės patvirtinimas" esate jūs Viešpatyje.

³Štai mano pasiteisinimas prieš tuos, kurie mane kaltina. ⁴Argi mes neturime teisės valgyti ir gerti? ⁵Ar mes neturime teisės vedžiotis su saviimi tikinčiąja moterį*, kaip ir kiti apaštalai ir Viešpaties broliai bei Kefas? ⁶O gal tik aš ir Barnabas neturime teisės nedirbti rankų darbo? ⁷Kas gi tarnauja kariuomenėje už savo paties pinigų? kas sodina vynuogyną ir nevalgo jo vaisių? arba kas gano bandą ir neminta bandos pienu?

⁸Ar tai sakau vien pagal žmonių papročius? Argi to nesako ir Įstatymas? ⁹Mozės Įstatyme parašyta: **Neužrišk snukio kuliančiam jaučiui!* Bet argi Dievui terūpi jaučiai? ¹⁰O gal jis iš tiesų taiko mums? Juk dėl mūsų buvo parašyta, kad artojas turi arti su viltimi ir kūlėjas turi kulti su viltimi gauti savo dalį. ¹¹*Jei jums pasėjome dvasinių gėrybių, tai argi didelis dalykas būtų pas jus pjauti medžiaginių? ¹²Jei kiti turi teisių į jus, tai mes juo labiau. Vis dėlto mes nesinaudojome savo teise, bet viską pakeliame, kad tik Kristaus Evangelijai nedarytume kliūčių. ¹³Argi nežinote, kad *tie, kurie atlieka šventą tarnystę, valgo iš šventyklos pajamų, kad aukuro tarnai gauna dalį atnašų? ¹⁴*Taip ir Viešpats yra patvarkęs, kad Evangelijos skelbėjai gyventų iš Evangelijos.

¹⁵Bet aš nesinaudojau jokiais teisėmis. Ir tai rašau ne tam, kad būtų antraip. Verčiau numirti, negu leisti, kad kas man atimtų šį pagrindą girtis. ¹⁶Kad aš skelbiu Evangeliją, neturiu pagrindo girtis, nes tai mano būtina prievolė, ir vargas man, jei neskelbičiau Evangelijos! ¹⁷Jeigu tai daryčiau savo valia, gaučiau atlygį; bet kadangi

^{9,5} Arba: „žmoną“.

^{9,9} Įst 25,4; 1 Tim 5,18

^{9,11} Rom 15,27

^{9,13} Įst 18,1

^{9,14} Mt 10,10; Lk 10,7

^{9,2} Pažod.: „antspaudas“.

darau ne savo valia, atlieku tik man patikėtą tarnybą. ¹⁸ Koks tad atlygis? Ogi kad, skelbdamas Evangeliją, pateikiu ją veltui ir nesinaudoju teise, kurią man duoda Evangelija.

¹⁹ Būdamas nuo nieko nepriklausomas, aš pasidariau visų vergas, kad tik daugiau jų laimėčiau. ²⁰ Žydams buvau kaip žydas, kad laimėčiau žydus. Tiems, kurie laikosi Įstatymo, tapau Įstatymo tarnu, kad laimėčiau besilaukančius Įstatymo, nors pats nesu jam pavaldus. ²¹ Tiems, kurie neturi Įstatymo, buvau kaip neturintis Įstatymo, kad laimėčiau tuos, kurie neturi Įstatymo, nors pats esu ne be Dievo Įstatymo, bet susaistytas Kristaus Įstatymo. ²² Silpniesiems pasidariau silpnas, kad laimėčiau silpnuosius. Visiems tapau viskuo, kad vienaip ar kitaip bent kai kuriuos išgelbėčiau. ²³ Visa tai darau dėl Evangelijos, kad būčiau jos dalininkas.

²⁴ Argi nežinote, kad lenktynių aikštėje bėga visi bėgikai, bet tik vienas gauna laimėtojo dovaną? Bėkite taip, kad ją laimėtumėte! ²⁵ Kiekvienas varžybų dalyvis nuo visko susilaiko; jie taip daro, norėdami gauti vystantį vainiką, o mes – nevystantį. ²⁶ Todėl aš bėgu neklaidžiodamas ir grumiuosi ne kaip į orą smūgiuodamas, ²⁷ bet tramdau savo kūną ir darau jį klusnų, kad, kitus mokydamas, pats nepasidaryčiau atmetinas.

Įspėjantys pavyzdžiai

10 Noriu, kad žinotumėte, broliai, jog *visi mūsų protėviai laikėsi po debesiu ir visi *perėjo jūrą. ² Jie visi susirišo su Moze, krikštydamiesi debsyje ir jūroje; ³ visi valgė *to paties dvasinio maisto ⁴ ir visi *gėrė to paties dvasinio

gėrimo. Jie gėrė iš dvasinės juos lydincios uolos, o ta uola buvo Kristus. ⁵ *Vis dėlto daugumas jų nepatiko Dievui, ir jų kūnai liko gulėti dykumoje.

⁶ Tie įvykiai yra mums pavyzdys, kad *negeistume blogio, kaip anie geidė. ⁷ Nepasidarykite stabmeldžiais, kaip kai kurie iš jų, kaip parašyta: **Tauta sėdosi valgyti ir gerti ir kėlėsi žaisti.* ⁸ *Neištvirkaukime, kaip kai kurie jų ištvirkavo ir žuvo vieną dieną dvidešimt trys tūkstančiai. ⁹ *Negundykime Kristaus, kaip kai kurie iš jų gundė ir krito nuo gyvačių. ¹⁰ *Nemurmėkite, kaip kai kurie iš jų murmėjo ir žuvo nuo naikintojo.

¹¹ Visa tai jiems atsitiko kaip pavyzdys, ir buvo užrašyta įspėti mums, kurie gyvename amžių pabaigoje. ¹² Todėl, kas tariasi stovįs, težiūri, kad nepulstų. ¹³ Jums tekę išmėginimai tėra žmogiški. Dievas ištikimas. Jis neleis jūsų mėginti virš jūsų jėgų, bet su išmėginimu duos ir išeitį, kad galėtumėte atsilaikyti.

Duonos laužymas ir stabmeldžių puotos

¹⁴ Todėl, mano mylimieji, sergėkitės stabmeldystės! ¹⁵ Aš kalbu kaip nuovokiems; apsvarstykite patys, ką sakau. ¹⁶ *Argi laiminimo taurė, kurią laiminame, nėra bendravimas Kristaus kraujyje? Argi duona, kurią laužome, nėra bendravimas Kristaus kūne? ¹⁷ Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas, nes mes visi dalijamės viena duona. ¹⁸ Pažiūrėkite į žemiškąjį Izraelį: *argi tie, kurie valgo aukas, nėra

^{10,5} Sk 14,29-30

^{10,6} Sk 11,4

^{10,7} Iš 32,6

^{10,8} Sk 25,1-18

^{10,9} Sk 21,5-6

^{10,10} Sk 16,35-17,15

^{10,16} Mt 26,26-28; Mk 14,22-24; Lk 22,19-20

^{10,18} Kun 7,6

^{10,1} Iš 13,21-22

^{10,1} Iš 14,22-29

^{10,3} Iš 16,4.15.35

^{10,4} Iš 17,6; Sk 20,11

aukuro bendrininkai? ¹⁹ Ką gi sakau? Ar kad stabams paaukota mėsa šį tą reiškia? ar kad ir stabas yra šis tas? ²⁰ Ne, aš sakau, kad, aukodami atnašas, pagonyš *aukoja ne Dievui, bet demonams. O aš nenoriu, kad jūs taptumėte demonų bendrininkais. ²¹ Jūs negalite gerti Viešpaties taurės ir demonų taurės. Negalite būti Viešpaties vaišių dalyviai ir demonų vaišių dalyviai. ²² *Nejaugi kurstysime Viešpaties pavyduliavimą? Gal esame už jį stipresni?

²³ * „Viskas valia!“ Bet ne viskas naudinga! „Viskas valia!“ Bet ne viskas ugdo! ²⁴ Niekas teneieško, kaip jam geriau, bet kaip kitam. ²⁵ Valgykite visa, kas parduodama mėsos prekyvietėje, sąžinės labui nieko neklausinėdami. ²⁶ Juk *Viešpačiui priklauso žemė ir kas tik ant žemės. ²⁷ Jeigu jus pasikviečia netikintis žmogus ir jūs norite jį aplankyti, valgykite visa, kas jums padeda, sąžinės labui nieko neklausinėdami. ²⁸ Bet jei kas jums pasakytų: „Tai atnašinė mėsa“, tai nebevalgykite dėl žmogaus, kuris tai pasakė, ir dėl sąžinės. ²⁹ Čia aš kalbu ne apie tavo paties, bet apie kito sąžinę. Kam gi mano laisvė turėtų būti teisiama kitos sąžinės? ³⁰ Jeigu aš valgau dėkodamas, kam gi man priekaištaujama dėl to, už ką aš dėkoju Dievui?

³¹ Ar valgote, ar geriate, ar šiaip ką darote, visa darykite Dievo garbei. ³² Nepiktinkite nei žydų, nei graikų, nei Dievo Bažnyčios; ³³ šitaip ir aš stengiuosi visiems viskuo patikti, ieškodamas ne savo naudos, bet to, kas naudinga daugeliui, kad jie būtų išgelbėti.

11 *Sekite mano pavyzdžiu, kaip ir aš seku Kristumi! ² Aš jus giriu, kad jūs visame kamė prisimenate

mane ir tvirtai laikotės nurodymų, kokius esu jums davęs.

Galvos dengimas

³ Noriu, kad žinotumėte, jog kiekvieno vyro galva yra Kristus, moters galva – vyras, o Kristaus galva – Dievas. ⁴ Kiekvienas vyras, melsdamasis ar pranašaudamas apdengta galva, paniekina savo galvą. ⁵ Ir kiekviena moteris, kuri meldžiasi ar pranašauja neapgobta galva, paniekina savo galvą; tai tolygu būti nuskustai. ⁶ Jei jau moteris neapsigobia, tai tegul ir nusikerpa! O jei moteriai gėda nusikirpti ar nusiskusti plaukus, tegul apsigobia.

⁷ Vyrui nereikia gobti galvos, nes jis yra *Dievo atvaizdas ir atšvaitas. O moteris yra vyro atšvaitas. ⁸ *Juk ne vyras padarytas iš moters, bet moteris iš vyro, ⁹ taip pat ne vyras buvo sutvertas moteriai, o moteris vyrui. ¹⁰ Todėl moteris privalo turėti ant galvos valdymo ženklą dėl angelų. ¹¹ Bet Viešpatyje nei moteris ką reiškia be vyro, nei vyras be moters. ¹² Kaip moteris kilusi iš vyro, taip vyras gimsta iš moters, o visa yra iš Dievo.

¹³ Spręskite patys: argi tinka moteriai melsti Dievą neapsigobusiai? ¹⁴ Argi pati prigimtis jūsų nemoko, jog vyrui gėda nešioti ilgus plaukus? ¹⁵ Tuo tarpu moteriai garbė turėti ilgus plaukus. Mat plaukai jai duoti vietoj dangalo.

¹⁶ Jei kas dar norėtų ginčytis, težino, jog nei mes neturime tokio papročio, nei Dievo Bažnyčios.

Viešpaties vakariene

¹⁷ Duodamas šiuos nurodymus, aš jūsų negiriu, nes jūsų susirinkimai išeina ne į gera, bet į blogą. ¹⁸ Pirmiausia man teko girdėti, kad jums susirinkus kaip Bažnyčiai, tarp jūsų esama skilimų, ir aš iš dalies tuo tikiu. ¹⁹ Juk turi pas jus

^{10,20} Jst 32,17

^{10,22} Jst 32,21

^{10,23} 1 Kor 6,12

^{10,26} Ps 24,1

^{11,1} 1 Kor 4,16; Fil 3,17

^{11,7} Pr 1,26-27

^{11,8-9} Pr 2,18-23

būti atskaly, kad išeitų aikštėn, kurie iš jūsų yra išmėginti žmonės. ²⁰ Taigi jūs susirinkę draugėn nebevalgote Viešpaties vakarienės, ²¹ nes kiekvienas pirmiausia ima valgyti savo maistą, ir vienas lieka alkanas, o kitas nusigeria. ²² Argi neturite savo namų pavalgyti ir išgerti? O gal norite paniekinti Dievo Bažnyčią ir sugėdinti nepasiturinčius? Kas man belieka sakyti? Pagirti? Ne! Už šitai nepagirsiu.

²³ Aš gavau iš Viešpaties ir perdaviau jums, kad Viešpats Jėzus tą naktį, kurią buvo išduotas, paėmė duoną, ²⁴ padėkojęs laužė ir tarė: „Tai yra mano kūnas už jus“. Tai darykite mano atminimui“. ²⁵ Taip pat po vakarienės jis paėmė taurę ir tarė: „Ši taurė yra *Naujoji Sendorra mano *kraujyje. Kiek kartų gersite, darykite tai mano atminimui“. ²⁶ Taigi, kada tik valgote šitą duoną ir geriate iš šitos taurės, jūs skelbiate Viešpaties mirtį, kol jis ateis.

²⁷ Todėl kas nevertai valgo tos duonos ar geria iš Viešpaties taurės, tas nusikals Viešpaties Kūnui ir Kraujui. ²⁸ Teištiria žmogus pats save ir tada tevalgo tos duonos ir tegeria iš tos taurės. ²⁹ Kas valgo ir geria, to Kūno nepaisydamas, tas valgo ir geria sau pasmerkimą*. ³⁰ Todėl tarp jūsų daug silpnų bei ligotų ir nemaža užmigusių. ³¹ Jei mes patys savęs paisytume, tai nebūtume teisiami. ³² O kai Viešpats mus teisia, tai ir pabaudžia, kad nebūtume pasmerkti kartu su pasauliu.

³³ Taigi, mano broliai, kai renkatės Vakarienės, palaukite vieni kitų. ³⁴ Jei kas išalkęs, tepavalgo namie, kad nesirinktumėte pasmerkimo užsitraukti.

Kitus reikalus sutvarkysiu atvykęs.

^{11,24} Kai kuriuose rankr.: „už jus duodamas“, „už jus laužomas“.

^{11,25} Iš 24,8; Jer 31,31-34

^{11,25} Iš 24,6-8

^{11,29} Kai kuriuose rankr. priduriama: „nes nepaiso Viešpaties Kūno“.

Dvasinės dovanos

12 Broliai, aš noriu, kad jūs nebūtumėte neišmaną apie dvasines dovanas. ² Kai dar buvote pagony, kaip žinote, jus traukte traukė prie nebylių stabų. ³ Todėl aš jums aiškinu, kad nė vienas, kuris kalba Dievo Dvasios skatinamas, nesako: „Prakeiktas Jėzus!“ Ir nė vienas negali ištarti: „Jėzus yra Viešpats“, jei Šventoji Dvasia nepaskatina.

⁴ *Esama skirtingų malonės dovanų, tačiau ta pati Dvasia. ⁵ Esama skirtingų tarnysčių, tačiau tas pats Viešpats. ⁶ Ir esama skirtingų darbų, tačiau tas pats Dievas, kuris visa veikia visame kame. ⁷ Kiekvienam suteikiama Dvasios apraiška bendram labui. ⁸ Antai vienam Dvasia suteikia išminties žodį, kitam ta pati Dvasia – pažinimą, ⁹ kitam – tikėjimą toje pačioje Dvasioje, kitam – išgydymo dovaną toje vienoje Dvasioje, ¹⁰ kitam – stebuklingus darbus, kitam – pranašavimą, kitam – dvasių atpažinimą, kitam – įvairių kalbų dovaną, kitam – kalbų aiškinimą. ¹¹ Ir visa tai veikia ta pati Dvasia, kuri dalija kiekvienam atskirai, kaip jai patinka.

Kūnas ir jo nariai

¹² *Kaip vienas kūnas turi daug narių, o visi nariai, nepaisant daugumo, sudaro vieną kūną, taip ir Kristus. ¹³ Mes visi buvome pakrikštyti vienoje Dvasioje, kad sudarytume vieną kūną, visi – žydai ir graikai, vergai ir laisvieji; ir visi buvome pagirdyti viena Dvasia.

¹⁴ Juk ir kūnas nėra sudėtas iš vieno nario, bet iš daugelio. ¹⁵ Jei koja imtų ir pasakytų: „Kadangi aš ne ranka, tai nepriklausau kūnui“ – tai argi dėl to ji nepriklausytų kūnui? ¹⁶ O jeigu ausis tartų: „Kadangi aš ne akis, tai aš nepriklausau kūnui“ – tai argi dėl to ji

^{12,4-11} Rom 12,6-8

^{12,12} Rom 12,4-5

nepriklausytų kūnui? ¹⁷Jei visas kūnas tebtūtų akis, tai kur pasidėtų klausa? O jei visas – klausa, tai kur uoslė? ¹⁸Bet dabar Dievas sudėliojo kūne narius ir kiekvieną jų, kaip panorėjo. ¹⁹Jei visu-
ma tebtūtų vienas narys, tai kur beliktų kūnas? ²⁰Bet dabar narių daug, o kūnas vienas. ²¹Akis negali pasakyti rankai: „Man tavęs nereikia“, ar galva kojomis: „Man jūsų nereikia“. ²²Priešingai, tariamai silpnesni kūno nariai yra kur kas reikalingesni. ²³Tuos kūno narius, kuriuos laikome mažiau garbingais, mes apsupame ypatinga pagarba, ir mūsų gėdingesnieji nariai gaubiami didesnio padorumo, ²⁴kurio neprivalo mūsų padorieji nariai. Taigi, tvarkydamas kūną, Dievas skyrė daugiau pagarbos tiems nariams, kurie jos stokojo, ²⁵kad kūne nebūtų susiskaldymo ir patys nariai rūpintųsi vieni kitais. ²⁶Todėl, jei kenčia vienas narys, su juo kenčia ir visi nariai. Jei kuris narys pagerbiamas, su juo džiaugiasi visi nariai.

²⁷Jūs esate Kristaus kūnas, o pavieniui – jo nariai. ²⁸Dievas kai kuriuos *paskyrė Bažnyčioje, pirmiausia – apaštalais, antra – pranašais, trečia – mokytojais; paskui eina stebuklų darymas, po to išgydymo dovanos, pagalbos teikimas, vadovavimas, įvairių kalbų dovanos... ²⁹Argi visi apaštalai? ar visi pranašai? ar visi mokytojai? ar visi stebukladariai? ³⁰ar visi turi išgydymo dovanų? ar visi kalba kalbomis? ar visi aiškintojai?

³¹Taigi jūs siekite aukštesniųjų malonės dovanų!

Himnas meilei

Aš trokštu jums nurodyti dar prakilnesnį kelią.

13 Jei kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis, bet neturėčiau meilės, aš tebūčiau

žvangantis varis ir skambantys cimbolai.

²Ir jei turėčiau pranašystės dovaną ir pažinčiau visus slėpinius

ir visą mokslą,

*jei turėčiau visą tikėjimą, kad galėčiau net kalnus kilnoti, tačiau neturėčiau meilės, aš būčiau niekas.

³Ir jei išdalyčiau vargšams visa, ką turiu,

jeigu atiduočiau savo

kūną sudeginti,

bet neturėčiau meilės, nieko nelaimėčiau.

⁴Meilė kantri, meilė maloninga, ji nepavydi; meilė nesididžiuoja ir neišpuiksta.

⁵Ji nesielgia netinkamai, nieiško sau naudos, nepasiduoda piktumui, pamiršta, kas buvo bloga,

⁶nesidžiaugia neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai.

⁷Ji visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria.

⁸Meilė niekada nesibaigia.

Išnyks pranašystės, paliaus kalbos, baigsis pažinimas. ⁹Mūsų pažinimas dalinis ir mūsų pranašystės dalinės.

¹⁰Kai ateis metas tobulumui, kas yra dalinis – pasibaigs. ¹¹Kai buvau vaikas, kalbėjau kaip vaikas, mąsčiau kaip vaikas, protavau kaip vaikas; tapęs vyru, mečiau tai, kas vaikiška. ¹²Dabar mes regime lyg veidrodyje, mįslingu pavidalu, o tuomet regėsime akis į akį. Dabar pažįstu iš dalies, o tuomet pažįsiu, kaip pats esu pažintas. ¹³Taigi dabar pasilieka tikėjimas, viltis ir meilė – šis trejetas, bet didžiausia jame yra meilė.

Kalbų ir pranašysčių dovanos

14 Siekite meilės, taip pat rūpestingai ieškokite dvasinių dovanų, labiausiai pranašavimo. ²Kas kalba

kalbomis, ne žmonėms kalba, bet Dievui; juk niekas jo nesupranta, jis Dvasioje kalba slėpiningus dalykus.³ O kas pranašauja, tas sako žmonėms pamokymus, paskatinimo bei paguodos žodžius.⁴ Kas kalba kalbomis, pats save tobulina, o kas pranašauja – ugdo Bažnyčią.⁵ Aš norėčiau, kad jūs visi kalbėtumėte kalbomis, bet būtų geriau, jei pranašautumėte. Kas pranašauja, yra didesnis už tą, kuris kalba kalbomis, nebent pastarasis ir aiškintų, ugdydamas Bažnyčią.

⁶ Broliai, jei aš imčiau ir atečiau pas jus, kalbėdamas kalbomis, kokia jums būtų nauda, jeigu jums neskelbčiau apreiškimo, pažinimo, pranašystės ar mokymo? ⁷ Taip pat, jei negyvi instrumentai, pavyzdžiui, fleita ar arfa, neskleistų įvairių garsų, iš ko pažintume, kas grojama ar skambinama? ⁸ Ir jeigu trimitas duotų neaiškų garsą, kas rengtųsi į mūsų? ⁹ Tas pat tinka ir jums. Jei, kalbėdami kalbomis, netarsite aiškių žodžių, tai kaipgi bus galima suprasti, ką sakote? Jūs kalbėsite vėjams! ¹⁰ Kas žino, kiek esama įvairių kalbų pasaulyje, tačiau nėra bereikšmės kalbos. ¹¹ Tad jei aš nesuvoksiu kalbos reikšmės, būsiu kalbėtojai svetimšalis, ir kalbėtojas man bus svetimšalis. ¹² Tai gi ir jūs, uoliai ieškantys Dvasios dovanų, siekite jų gausos Bažnyčiai ugdyti.

¹³ Todėl, kas kalba kalbomis, temeldžia, kad galėtų ir aiškinti. ¹⁴ Jei meldžiuosi kalba, meldžiasi mano dvasia, o protas lieka bevašis. ¹⁵ Ką daryti? Aš melsiuosi dvasia ir melsiuosi protu; giedosiu dvasia ir giedosiu protu. ¹⁶ Jei tu šlovini dvasia, tai kaipgi tavo padėkos maldai pridurs „amen“ pašalinis, kuris nesupranta, ką tu kalbi? ¹⁷ Gal tu ir gražiai dėkoji, bet kitam iš to nėra naudos. ¹⁸ Dėkui Dievui, aš kalbu kalbomis daugiau už jus visus, ¹⁹ tačiau, Bažnyčiai susirinkus, verčiau ištarsiu penkis žodžius savo protu, kad pamo-

kyčiau ir kitus, negu tūkstančius žodžių kalbomis.

²⁰ Broliai! Nebūkite vaikai išmanymu. Verčiau piktybe būkite kūdikiškai, o išmanymu – subrendę žmonės. ²¹ Įstatyme parašyta: **Šitai tautai aš kalbėsiu svetimomis kalbomis, svetimųjų lūpomis, bet ir tuomet jie nepaklausys manęs*, – sako Viešpats.

²² Vadinasi, kalbos yra ženklas ne tikintiems, bet netikintiems. O pranašystė skirta ne netikintiems, bet tikintiems. ²³ Juk jei susirinktų visa bendruomenė ir visi imtų kalbėti kalbomis, ir įeitų pašaliniai ar netikintys, tai argi jie nepasakytų, kad jūs išėję iš proto?

²⁴ Jeigu visi pranašautų ir įeitų koks pašalinis ar netikintis, jis būtų visų įspėtas ir visų apkaltintas. ²⁵ Ką slepia širdyje, taptų atverta, ir jis, puolęs veidu žemėn, pašlovintų Dievą ir išpažintų, jog **Dievas iš tiesų yra jumyse*.

Susirinkimų tvarka

²⁶ Tad kaip bus, broliai? Kai susirenkate, kiekvienas turi ar giedojimo dovaną, ar pamokymą, ar apreiškimą, ar kalbą, ar aiškinimą. Tegul viskas bus daroma ugdymui. ²⁷ Jei kas gali kalbėti kalbomis, tekalba du, daugiausia trys, ir pakaitomis, o vienas tegul aiškina. ²⁸ Jeigu nėra aiškintojo, tegul kalbėtojas bendruomenėje tyli ir tekalba tik sau ir Dievui. ²⁹ Iš pranašų tegul kalba du ar trys, o kiti tegul apsvarsto. ³⁰ Bet jei kitam sėdinčiam kas apreiškiama, pirmesnysis tegul nutyla. ³¹ Juk jūs galite po vieną visi pranašauti, kad visi pasimokytų ir pasiragintų. ³² Pranašų dvasinės dovanos yra pranašams klusnios, ³³ nes Dievas yra ne sumaišties, bet santarvės Dievas.

Kaip visose šventųjų bendruomenėse, ³⁴ moterys tegul susirinkimuose

^{14,21} Iz 28,11-12

^{14,25} Iz 45,14

tyli; kalbėti joms neleidžiama, jos turi būti pavaldžios, kaip skelbia Įstatymas. ³⁵ Jeigu jos nori ko nors išmokti, tepasiklausia namie savo vyrų, nes moteriai negražu kalbėti bendruomenės susirinkime.

³⁶ Argi iš jūsų išėjo Dievo žodis? ar tik jus vienus pasiekė? ³⁷ Jei kas tariasi esąs pranašas ar Dvasios įkvėptas žmogus, tas turi pripažinti, jog tai, ką jums rašau, yra Viešpaties įsakymas.

³⁸ O jei kas šito nenori pripažinti, pats nebus pripažintas.

³⁹ Taigi, mano broliai, siekite pranašystės dovanos, tačiau nedrauskitė kalbėti kalbomis. ⁴⁰ Tikrai viskas tebūna daroma padoriai ir tvarkingai.

Mirusiųjų prisikėlimas

15 Broliai, aš aiškinu jums Evangeliją, kurią esu jums paskelbęs, kurią priėmėte, kurioje stovite ² ir kuria būsite išgelbėti, jeigu jos laikotės taip, kaip esu jums paskelbęs; antraip būtumėte veltui įtikėję.

³ Pirmiausia aš jums perdaviau, ką esu gavęs, būtent:

*Kristus numirė už mūsų nuodėmes,

kaip skelbė Raštai;

⁴ jis buvo palaidotas ir *buvo prikeltas trečiąją dieną,

kaip skelbė Raštai;

⁵ jis pasirodė *Kefui, paskui *Dvylikai.

⁶ Vėliau jis pasirodė iš karto daugiau negu penkiems šimtams brolių, kurių daugumas tebegyvena iki šiolei, o kai kurie yra užmigę. ⁷ Po to jis pasirodė Jokūbui, paskui visiems apaštalams. ⁸ O visų paskiausiai, lyg ne laiku gimusiam, jis pasirodė ir *man.

⁹ Juk aš esu mažiausias iš apaštalų, nevertas vadintis apaštalu, nes *esu persekiojęs Dievo Bažnyčią. ¹⁰ Bet Dievo malone esu, kas esu, ir jo man suteiktoji malonė neliko bergždžia. Aš daugiau už juos visus esu įdėjęs triūso, žinoma, ne aš, o su manimi esanti Dievo malonė. ¹¹ Taigi ar aš, ar jie, – taip mes skelbiame, ir taip jūs įtikėjote.

¹² Skelbiama apie Kristų, kad jis buvo prikeltas iš numirusių, tad kaipgi kai kurie jūsų sako, jog nesą mirusiųjų prisikėlimo?! ¹³ Jeigu nėra mirusiųjų prisikėlimo, tai ir Kristus nebuvo prikeltas. ¹⁴ O jei Kristus nebuvo prikeltas, tai tuščias mūsų skelbimas ir tuščias jūsų tikėjimas. ¹⁵ Tuomet mes liekame melagingi Dievo liudytojai, nes liudijome Dievo akyse, kad jis prikėlęs Kristų, kurio jis nėra prikėlęs, jeigu mirusieji negali būti prikelti. ¹⁶ Juk jei mirusieji negali būti prikelti, tai ir Kristus nebuvo prikeltas. ¹⁷ O jei Kristus nebuvo prikeltas, tai jūsų tikėjimas tuščias, ir jūs dar tebesate savo nuodėmėse. ¹⁸ Taip pat ir užmigusieji Kristuje yra žuvę. ¹⁹ Ir jei vien dėl šio gyvenimo dėjome savo viltis į Kristų, tai mes labiausiai apgailėtini iš visų žmonių.

²⁰ Bet dabar Kristus tikrai yra prikeltas iš numirusių kaip užmigusųjų pirmagimis.

²¹ Kaip per žmogų atsirado mirtis, taip per žmogų ir mirusiųjų prisikėlimas. ²² Kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti, ²³ tačiau kiekvienas pagal savo eilę: pirma Kristus, po jo – priklausantys Kristui jo atėjimo metu. ²⁴ Paskui bus galas, kai jis perduos karalystę Dievui Tėvui, sunaikinęs visas valdžias, galybes ir pajėgas. ²⁵ *Jis juk turi karaliauti ir *paguldyti po savo kojomis visus priešus*. ²⁶ Kaip paskutinis priešas bus sunaikinta mirtis.

^{15,3} Iz 53,5-12

^{15,4} Ps 16,8-10; Mt 12,40; Apd 2,24-32

^{15,5} Lk 24,34

^{15,5} Mk 16,14; Lk 24,36; Jn 20,19; Mt 28,16-17

^{15,8} Apd 9,3-6

^{15,9} Apd 8,3

^{15,25} Ps 110,1

²⁷ Juk **jis visa palenkė jam po kojų*. Kai sakoma, jog visa palenkta, tai savaime suprantama, kad išskyrus tą, kuris jam visa palenkė. ²⁸ Kai jam bus visa palenkta, tuomet ir pats Sūnus nusilenks tam, kuris buvo viską jam palenkęs, kad Dievas būtų viskas visame kame.

²⁹ Antra vertus, ką tikisi laimėti tie, kurie krikštijasi vietoj mirusiųjų? Jei iš viso mirusieji nebus prikelti, tai kam gi jie krikštijasi už juos? ³⁰ O kodėl ir mes kas valandą nevengiame pavojų? ³¹ Prisiekiu savo pasididžiavimu – jumis, broliai, mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje, jog aš kasdien mirštu! ³² Jei aš grynai kaip žmogus kovojau Efeze su laukiniais žvėrimis, tai kokia man iš to nauda? Jeigu mirusieji nebus prikelti, tai **valgykime ir gerkime, nes rytoj mirsime*. ³³ Neapsirikite: „Blogos draugijos gadina gerus papročius!“ ³⁴ Pabuskite, kaip dera, iš apsvaigimo ir nebedarykite nuodėmių! Jūsų gėdai pasakysiu, kad kai kurie jūsų visiškai nepažįsta Dievo.

³⁵ Gal kas paklaus: „Kaip bus prikelti mirusieji? Su kokių kūnų jie pasirodys?“ ³⁶ Neišmanėli! Ką tu pasėji, neatgimsta, jei prieš tai nenumiršta. ³⁷ Kad ir ką sėji, tu sėji ne būsimąjį kūną, bet pliką grūdą, sakysime, kviečių ar kitokių javų. ³⁸ Tuo tarpu Dievas duoda jam kūną, kokio panorėjęs, ir kiekvienai sėklai savišką kūną.

³⁹ Kūnai nevienodi. Žmogaus kūnas vienoks, gyvulių kitoks, dar kitoks kūnas paukščių ir vėl kitoks žuvų. ⁴⁰ Taip pat yra dangaus kūnai ir žemės kūnai, bet vienoks dangaus kūnų spindesys, kitoks žemės kūnų. ⁴¹ Vienoks saulės švytėjimas, kitoks mėnulio blizgesys ir dar kitoks žvaigždžių žerėjimas. Net ir žvaigždė nuo žvaigždės skiriasi spindėjimu.

⁴² Toks ir mirusiųjų prisikėlimas. Sėjamas gendantis kūnas, keliasi ne-

gendantis. ⁴³ Sėjamas prastas, keliasi garbingas. Sėjamas silpnas, keliasi galingas. ⁴⁴ Sėjamas juslinis* kūnas, keliasi dvasinis kūnas. Jeigu esama juslinio kūno, tai esama ir dvasinio. ⁴⁵ Taip ir parašyta: **Pirmasis žmogus* Adomas *tapo gyva būtybe*; paskutinis Adomas tapo gyvybę teikiančia dvasia. ⁴⁶ Ne dvasinis esti pirmiau, bet juslinis, ir tik paskui dvasinis. ⁴⁷ Pirmasis žmogus yra iš žemės, žemiškas, antrasis žmogus – iš dangaus. ⁴⁸ Koks žemiškasis, tokie ir žemiškieji, o koks dangiškasis, tokie ir dangiškieji. ⁴⁹ Ir kaip nešiojome žemiškojo atvaizdą, taip nešiosime ir dangiškojo paveikslą.

⁵⁰ Bet aš jums, broliai, tvirtinu: kūnas ir kraujas nepaveldės Dievo karalystės, ir kas genda, nepaveldės to, kas negenda.

⁵¹ Štai aš jums atskleidžiu paslaptį: nors **mes ne visi užmigsime*, bet visi būsime pakeisti – ⁵² staiga, viena akimirka, gaudžiant paskutiniam trimtui. Trimitas nuaidės, ir mirusieji bus prikelti jau negendantys, ir mes būsime pakeisti. ⁵³ Juk reikia, kad šis gendantis [kūnas] apsivilkėtų negendamybe, šis marus [kūnas] apsivilkėtų nemarybe.

⁵⁴ Kada šis gendantis [kūnas] apsivilks negendamybe ir šis marus [kūnas] apsivilks nemarybe, tuomet išsipildys užrašytas žodis:

**Pergalė sunaikino mirtį!*

⁵⁵ **Kurgi, mirtie, tavoji pergalė?*

Kurgi, mirtie, tavasis geluonis?!

⁵⁶ Mirties geluonis yra nuodėmė, o nuodėmės jėga – Įstatymas.

⁵⁷ Bet dėkui Dievui, kuris duoda mums pergalę per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų.

^{15,44} Arba: „kūninis“.

^{15,45} Pr 2,7

^{15,51-52} 1 Tes 4,15-17

^{15,54} Iz 25,8

^{15,55} Oz 13,14

^{15,27} Ps 8,7; Ef 1,22; Hbr 2,8

^{15,32} Iz 22,13

⁵⁸ Tad, mano mylimieji broliai, būkite tvirti ir nepajudinami, vis uoliau dirbkite Viešpaties darbą ir žinokite, kad jūsų triūsas ne veltui Viešpatyje.

Nurodymai ir sveikinimai

16 Dėl *rinkliavos šventiesiems padarykite taip, kaip aš esu nurodęs Galatijos Bažnyčioms. ² Kas pirmąją savaitės dieną kiekvienas jūsų teatideda sutaupęs, kiek galėdamas, kad rinkliavos neprasidėtų tikrai man atvykus. ³ Atvykęs aš pasiųsiu žmones, kuriuos jūs nutarsite esant tinkamus, kad jie su lydimaisiais laiškais nugabentų jūsų dovaną į Jeruzalę. ⁴ Jei pasirodytų reikalinga ir man keliauti, tai jie vyks kartu su manimi.

⁵ *Aš atvyksiu pas jus, perėjęs Makedoniją. Mat per Makedoniją aš tik eisiu, ⁶ o pas jus, galimas daiktas, pabūsiu arba ir peržiemosiu, kad jūs mane palydėtumėte, kai vyksiu toliau. ⁷ Aš nenoriu dabar su jumis susitikti prabėgomis. Tikiuosi, jei Viešpats leis, kurį laiką pasilikti pas jus. ⁸ *Efeze aš pabūsiu iki *Sekminių. ⁹ Mat man atsivėrusios plačios durys našiam darbui, bet ir priešininkų daug.

¹⁰ Jeigu atvyks *Timotiejus, žiūrėkite, kad jis gyventų pas jus be baimės,

nes jis dirba Viešpaties darbą kaip ir aš. ¹¹ Taigi tegul niekas jo neniekina. Išlydėkite jį su ramybe, kad atvyktų pas mane, nes laikiu jo su broliais. ¹² Brolį Apolą aš labai raginau keliauti su broliais pas jus, bet jis niekaip nenori šiuo metu. Jis atvyks, radęs tinkamą laiką.

¹³ Budėkite, tvirtai laikykitės tikėjimo, elkitės vyriškai, būkite stiprūs! ¹⁴ Viską darykite su meile.

¹⁵ Broliai, jūs pažįstate *Stepono namus ir žinote, kad jie yra Achajos pirmatikiai, pasiaukoję tarnauti šventiesiems. ¹⁶ Aš prašau, kad ir jūs būtumėte klusnūs tokiems žmonėms ir visiems, kurie su jais dirba ir triūsia.

¹⁷ Aš džiaugiuosi Stepono, Fortunato ir Achaiko apsilankymu. Jie man atstojo jus, ¹⁸ atgaivino mano ir jūsų dvasią. Branginkite tokius žmones!

¹⁹ Jūs sveikina Azijos Bažnyčios. Karštai sveikina Viešpatyje *Akvilas ir Priska kartu su bendruomene, kuri renkasi jų namuose. ²⁰ Jūs sveikina visi broliai. Pasveikinkite vieni kitus šventu pabučiavimu.

²¹ Sveikinu jus savo, Pauliaus, ranka. ²² Jei kas nemyli Viešpaties, tebūnie prakeiktas! Maranata! ²³ Viešpaties Jėzaus malonė tebūnie su jumis! ²⁴ Mano mielė jums visiems Kristuje Jėzuje!*

^{16,1} Rom 15,25-26

^{16,5} Apd 19,21

^{16,8-9} Apd 19,8-10

^{16,8} Kun 23,15-21; Jst 16,9-11

^{16,10} 1 Kor 4,17

^{16,15} 1 Kor 1,16

^{16,19} Apd 18,2

^{16,22} Aram. „Ateik, mūsų Viešpatie!“ arba:

„Mūsų Viešpats ateina!“

^{16,24} Kai kuriuose rankr. priduriama: „Amen“.

ANTRAS LAIŠKAS KORINTIEČIAMS

Antras laiškas korintiečiams (gr. *epistolē pros korinthious B*, lot. *epistula ad corinthios II*) apaštalo Pauliaus parašytas 56 m. po Kr. Makedonijoje.

Laišką galima suskirstyti į tokias dalis: įžanga (1,1–11), santykių su Korinto bendruomene aptarimas (1,12–7,16), nurodymai dėl rinkliavos Jeruzalės Bažnyčiai (sk. 8–9), rūpinimasis tiesa bei tikėjimu ir Pauliaus apaštališkos tarnybos apgynimas (10,1–13,10), pabaiga (13,11–13).

„Raidė užmuša, o Dvasia teikia gyvybę“ (3,6) – šie Pauliaus žodžiai puikiai tinka ir visam jo laiškui apibūdinti.

1 Paulius, Dievo valia Kristaus Jėzaus apaštalas, ir brolis Timotiejus – Dievo Bažnyčiai *Korinte ir visiems šventiesiems, gyvenantiems visoje Achajoje. ² Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!

³ Tebūna pašlovintas Dievas, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvas, gailėstingumo Tėvas ir visokios paguodos Dievas, ⁴ kuris guodžia mus kiekviename sielvarte, kad ir mes galėtume paguosti bet kokio sielvarto ištiktuosius ta paguoda, kurią gauname iš Dievo.

⁵ Kaip mums gausiai tenka Kristaus kentėjimų, taip per Kristų mes kupini ir paguodos. ⁶ Jei kenčiame priespaudą, tai jūsų paguodai ir išganymui; jei esame guodžiami, tai jūsų paguodai, kuri įdiegia jums ištvermę pakelti tokius pat kentėjimus, kokius mes kenčiame. ⁷ Ir tvirtai viliamės jumis, nes žinome, kad, dalydamiesi kentėjimais, jūs dalysitės ir paguoda.

⁸ Mes norime, kad jūs, broliai, *sužinotumėte apie Azijoje mus ištikusią negandą, kuri baisiai mus prislėgė, tiek viršydama mūsų jėgas, jog nebesitikėjome išliksią gyvi. ⁹ Mes ir patys širdies gilumoje buvome ištarę sau mirties

sprendimą, todėl nebepasitikėjome savimi, o tik Dievu, kuris prikelia mirusius. ¹⁰ Tai jis mus išgelbėjo iš mirties nasrų ir tebegelbi. Viliamės, jog jis ir toliau mus gelbės, ¹¹ prisidedant jums maldomis už mus, kad už daugelio mums išmeltą malonę daugelis mūsų vardu dėkotų.

Pasikeitimas kelionės plane

¹² Galime pasigirti savo sąžinės liudijimu, jog visur žmonėse, o ypač pas jus, mes vadovavomės iš Dievo einančiu šventumu bei nuoširdumu, ir ne kūniška išmintimi, bet Dievo malone.

¹³ Mes nerašome jums nieko kita, kaip tik tai, ką jūs perskaitote ir suprantate. Turiu vilties, kad suprasite iki galo, ¹⁴ kaip iš dalies jau supratote, kad mūsų Viešpaties Jėzaus dieną mes būsime jūsų pasididžiavimas, lygiai kaip ir jūs – mūsų.

¹⁵ Tokio pasitikėjimo kupinas, ir kad jūs pakartotinai gautumėte malonę, aš ketinau pirmiausia atvykti pas jus ¹⁶ ir pro jus keliauti į Makedoniją, o *iš Makedonijos vėl grįžti pas jus, kad jūs mane išlydėtumėte į Judėją. ¹⁷ Argi taip manydamas aš elgiausi lengvabūdiškai? O gal mano sumanymai buvo grynai žmogiški? Gal mano „taip, taip“

^{1,1} Apd 18,1

^{1,8} 1 Kor 15,32

^{1,16} Apd 19,21

kartu reiškė ir „ne, ne“? ¹⁸ Kaip Dievas mato, jums duotas mūsų žodis nebuvo kartu „taip“ ir „ne“. ¹⁹ Juk Dievo Sūnus Jėzus Kristus, kurį jums paskelbėme aš, *Silvanas ir Timotiejus, anaip tol nebuvo ir „taip“, ir „ne“, bet jame buvo tik „taip“. ²⁰ Kiek tik yra Dievo pažadų, jie jame yra „taip“. Todėl per jį skamba ir mūsų „Amen“ Dievo garbei. ²¹ Juk Dievas mus ir jus sutvirtino Kristuje ir patepė, ²² pažymėjo mus savo antspaudu ir siuntė į mūsų širdis Dvasios laidą.

²³ Šaukiuosi Dievą liudytoju – kaip mane gyvą regite, – kad neatvykau į Korintą tik jūsų gailėdamas. ²⁴ Mes juk nesame jūsų tikėjimo viešpačiai, bet tik jūsų džiaugsmo talkininkai, nes tikėjime jūs stovite tvirtai.

2 Aš nusprendžiau savo širdyje nebevykti pas jus dar kartą su liūdesiu. ² O jei aš pats jus liūdiniu, tai kas gi mane pralinksmins, jeigu ne mano nuliūdintasis? ³ Aš esu tai parašęs, kad atvykęs neturėčiau liūdėti dėl tų, kuriais derėtų džiaugtis. Juk tikiu jumis visais, kad mano džiaugsmas yra ir visų jūsų džiaugsmas. ⁴ Aš gi jums esu rašęs* iš didelio sielvarto ir širdies suspaudimo, su gausiomis ašaromis ne tam, kad pastūmėčiau jus į nusiminimą, bet kad pažintumėte meilę, kurios pertekusi jums mano širdis.

⁵ Jeigu kas nuliūdino, tai ne mane, bet – kad neperdėčiau – bent iš dalies nuliūdino jus visus. ⁶ Tokiam pakanka daugumos paskirtosios bausmės. ⁷ Net, atvirkščiai, jūs turėtumėte jam atleisti ir jį paguosti, kad pernelyg didelis nusiminimas jo nepražudytų. ⁸ Todėl aš raginu jus parodyti jam meilę. ⁹ Tam jums ir parašiau, kad patirčiau, ar jūs visais atžvilgiais esate klusnūs. ¹⁰ O kam jūs dovanojate, tam dovanoju ir aš, nes, jei kam dovanoju, tai padariau dėl jūsų Kristaus akivaiz-

doje, ¹¹ kad nebūtume šėtono apgauti. Mes juk žinome jo kėslus.

Apie apaštalo tarnystę

¹² *Kai atvykau į Troadę skelbti Kristaus Evangelijos, Viešpats buvo man pravėręs duris, ¹³ bet aš neturėjau dvasios ramybės, kadangi nesutikau ten savo brolio Tito; tad atsisveikinęs iške-liavau į Makedoniją.

¹⁴ Dėkui Dievui, kuris mus visuomet veda Kristaus pergalės eisenoje ir per mus visur skleidžia mielą savo pažinimo kvapą. ¹⁵ Juk mes esame Kristaus kvapas Dievui tarp einančių į išgany-mą ir žengiančių į pražūtį: ¹⁶ vieniems – mirties kvapas, nešantis mirtį, kitiems – gyvenimo kvapas, vedantis į gyvenimą. O kas gi tinkamas šiam uždaviniui? ¹⁷ Mes neprekiaujame, kaip daugelis, Dievo žodžiu, bet kalbame Kristuje iš tikros širdies, Dievo įkvėpti, Dievo akivaizdoje.

3 Ar pradėsime jums iš naujo pristatinėti? Gal reikia, kaip kai kuriems, lydimųjų laiškų jums ar nuo jūsų? ² Ne, nes jūs patys esate mūsų laiškas, įrašytas mūsų širdyse, visų žmonių suprantamas ir skaitomas. ³ Jūs pasirodėte esą Kristaus laiškas, parengtas mūsų patarnavimu, surašytas ne rašalu, bet gyvojo Dievo Dvasia, ne *akmens plokštėse, bet *gyvų širdžių plokštėse.

Raidė ir Dvasia

⁴ Tokį pasitikėjimą Dievu mes turime Kristaus dėka. ⁵ Ir ne todėl, kad būtu-me savaime tinkami ką nors sumanyti tartum iš savęs, bet mūsų tinkamumas iš Dievo, ⁶ kuris padarė mus tinkamus būti tarnais *Naujosios Sendoros – ne raidės, bet Dvasios, nes raidė užmuša,

2,12-13 *Apd 20,1*

3,3 *Iš 24,12*

3,3 *Jer 31,33; Ez 11,19; 36,26*

3,6 *Jer 31,31*

1,19 *Apd 18,5*

2,4 *Neišlikusiame laiške.*

o Dvasia teikia gyvybę. ⁷Jeigu tarnavimas mirčiai, iškaltas raidėmis akmenyse, buvo toks garbingas, kad *Izraelio vaikai negalėjo pažvelgti Mozei į veidą dėl jo švytėjimo, kuris turėjo išblėsti, ⁸tai nepalyginti didesnė garbe bus apgaubtas tarnavimas Dvasiai. ⁹Jeigu pasmerkimo tarnystė tokia garbinga, tai teismo tarnystė dar garbingesnė. ¹⁰Ankstesnis garbingumas visai nebegarbingas, palyginti su viską nustelbiančia garbe. ¹¹Ir jeigu laikinas dalykas spindėjo garbe, tai kur kas garbingesnis nelaikinas.

¹²Taigi, turėdami tokią viltį, mes viską dėstome atvirai. ¹³ne kaip Mozė, kuris *ant veido užsileisdavo gobtuvą, kad Izraelio vaikai nepamatytų jo laikino spindesio pabaigos. ¹⁴Deja, jų protai atbuko. Iki šios dienos jų akis dengia tas pats gobtuvas, kai skaito Senąjį Testamentą, ir jis lieka nenūdengtas, nes jį nuimti tegali Kristus. ¹⁵Taip, iki šios dienos, kada tik skaitomas Mozė, gobtuvas tebedengia jų širdį. ¹⁶Bet vos tik žmogus atsigręžia į Viešpatį, gobtuvas nukrinta. ¹⁷Viešpats yra Dvasia. O kur Viešpaties Dvasia, ten ir laisvė. ¹⁸Mes visi, atidengtu veidu Viešpaties šlovę atspindėdami*, daromės panašūs į jo atvaizdą, ir Viešpaties Dvasios* veikimu vis didėja mūsų garbingumas.

Nenuleiskime rankų

4 Štai kodėl, iš Dievo gailestingumo turėdami šią tarnystę, nenuleidžiame rankų. ²Atvirkščiai, mes susilaikome nuo slapčių gėdingų darbų, nesileidžiame į gudravimus ir neklatojame Dievo žodžio, bet atviro tiesos skelbimu prisistatome kiekvieno žmogaus sąžinei Dievo akivaizdoje. ³Jeigu mūsų Evangelija tebėra pa-

slėpta, tai ji paslėpta vien einantiems į pražūtį, ⁴netikintiesiems, kuriems šio pasaulio dievaitis apakino protus, kad jie neišvystų Dievo atvaizdo – Kristaus šlovės Evangelijos šviesos. ⁵Mes ne save pačius skelbiame, bet Kristų Jėzų kaip Viešpatį, o save – jūsų tarnais dėl Jėzaus. ⁶Pats Dievas, kuris yra taręs: **Iš tamsos tenušvinta šviesa!* – sušvito mūsų širdyse, kad pažintume Dievo šlovę, spindinčią Kristaus veide.

⁷Deja, šitą lobį mes nešiojamės moliniuose induose, kad būtų aišku, jog ta galybės gausa plaukia ne iš mūsų, bet iš Dievo. ⁸Mes visai slapstomės, bet nesugniuždyti; mes svyruojame, bet nenusimename. ⁹Mes persekiojami, bet neapleisti; mes parblokti, bet nežuvę. ¹⁰Mes visuomet nešiojame savo kūne Jėzaus merdėjimą, kad ir Jėzaus gyvybę apsireikštų mūsų kūne. ¹¹Mums, gyviesiems, dėl Jėzaus nuolat gresia mirtis, kad Jėzaus gyvybė pasirodytų mūsų mirtingame kūne. ¹²Šitaip mumyse veikia mirtis, o jumoje gyvybė.

¹³Mes turime tą pačią tikėjimo dvasią, apie kurią parašyta: **Aš įtikėjau, todėl prakalbėjau.* Taigi mes tikime ir todėl kalbame, ¹⁴žinodami, kad tasai, kuris prikėlė Viešpatį Jėzų, taip pat ir mus prikels su Jėzumi ir pastatys kartu su jumis. ¹⁵O visa tai – dėl jūsų, kad malonė apimtų daugelį ir pagausintų dėkojimą Dievo garbei.

¹⁶Todėl ir nenuleidžiame rankų. Atvirkščiai, jei mūsų išorinis žmogus vis nyksta, tai vidinis diena iš dienos atsinaujina. ¹⁷O lengvas dabartinis mūsų vargas ruošia mums neapsakomą, visa pranokstančią amžinąją garbę. ¹⁸Mes nežiūrime to, kas regima, bet kas neregima, nes regimieji dalykai laikini, o neregimieji amžini.

^{3,7} Iš 34,29

^{3,13} Iš 34,33

^{3,18} Arba: „regėdami lyg veidrodyje“.

^{3,18} Arba: „Viešpaties, kuris yra Dvasia“.

^{4,6} Pr 1,3

^{4,13} Ps 116,10

Amžinoji buveinė

5 Mes juk žinome, kad, mūsų žemiškosios padangtės būstui suirus, mūsų laukia Dievo pastatas, ne rankomis statyti amžinieji namai danguje. ² Todėl mes dūsaujame, trokšdami ant viršaus apsilvilti savo buveinę iš dangaus, ³ jei turime būti rasti apsirengę, ne nuogi. ⁴ O kol gyvename šioje padangtėje, dūsaujame prislėgti, norėdami ne nusirengti, bet verčiau apsirėngti, kad tai, kas maru, būtų gyvenimo praryta. ⁵ Dievas mus tam ruošia, suteikdamas Dvasią kaip laidą.

⁶ Todėl mes visuomet gerai nusiteikę, nors žinome, kad, kolei gyvename kūne, esame svetur, toli nuo Viešpaties. ⁷ Mes čia gyvename tikėjimu, o ne regėjimu. ⁸ Vis dėlto esame gerai nusiteikę ir pasiruošę palikti kūno būstinę ir įsikurti pas Viešpatį. ⁹ Štai kodėl, ar būdami namie, ar svetur, mes laikome sau garbę jam patikti. ¹⁰ *Juk mums visiems reikės stoti prieš Kristaus teismo krasę, kad kiekvienas atsiimtų, ką jis, gyvendamas kūne, yra daręs – gera ar bloga.

Sutaikymo tarnystė

¹¹ Taigi, žinodami, kas yra bijoti Viešpaties, mes stengiamės įtikinti žmones. Dievui mes atviri, ir tikiuosi, jog esame atviri ir jūsų sąžinėms. ¹² Nenorime jums iš naujo prisistatinėti, bet duodame progą pasigirti mumis, kad turėtumėte ką sakyti žmonėms, besigiriantiems išore, ne širdimi. ¹³ Jei mes persistengiame, tai Dievui, jei esame nuosaikūs, tai dėl jūsų. ¹⁴ Kristaus meilė valdo mus, įsitikinusius, kad jei vienas mirė už visus, tai ir visi yra mirę. ¹⁵ Jis yra miręs už visus, kad gyvieji nebe saut gyventų, bet tam, kuris už juos numirė ir buvo prikeltas. ¹⁶ Todėl nuo šiol mes nebenorime nė vieno pažinti kūno požiūriu. Jei mes ir buvome

pažinę Kristų kūno požiūriu, tai dabar mes taip jo nebepažįstame.

¹⁷ Taigi kas yra Kristuje, tas yra naujas kūrinys. Kas buvo sena, praėjo, štai atsirado nauja. ¹⁸ O visa tai iš Dievo, kuris mus per Kristų sutaikė su saviimi ir davė mums sutaikymo tarnystę. ¹⁹ Juk tai Dievas Kristuje sutaikė su saviimi pasaulį, nebeįskaito žmoniems nusikaltimų ir patikėjo mums sutaikymo žinią. ²⁰ Taigi Kristaus vietoj einame pasiuntinių pareigas, tarsi pats Dievas ragintų per mus. Kristaus vardu maldaujame: „Susitaikykite su Dievu!“ ²¹ Tą, kuris nepažino nuodėmės, jis dėl mūsų pavertė nuodėme, kad mes jame taptume Dievo teismu.

6 Kaip Dievo bendradarbiai norime jus įspėti: neimkite Dievo malonės veltui! ² Jis sako:

**Aš išklasiau tavęs priimtinu metu,*

aš tau pagelbėjau išganymo dieną.

Štai dabar palankus metas, štai dabar išganymo diena! ³ Mes niekam jokia atžvilgiu neduodame akstino nupulti, kad mūsų tarnystė nebūtų peiktina. ⁴ Priešingai, visa kuo mes pasirodome Dievo tarnai, didžiai kantrūs sielvartuose, negandose, suspaučiuose, ⁵ plakimuose, *kalėjimuose, sąmyšiuose, sunkiuose darbuose, būdėjimuose, badavimuose; ⁶ pasirodome tyrumu, pažinimu, pakantumu, gerumu, Šventąja Dvasia, neveidmaininga meile, ⁷ tiesos žodžiu, Dievo jėga, teismo ginklais iš dešinės ir iš kairės; ⁸ gerbiame ir žeminame, šmeižiam ir giriame, laikomi apgavikais ir teisiais, ⁹ nepažįstamais ir gerai žinomais, kai mirštame ir štai vėl gyvuojame, kai esame baudžiami ir nenužudomi, ¹⁰ kai liūdime ir visą laiką esame linksmi, kai, būdami beturčiai,

^{6,2} Iz 49,8

^{6,5} Apd 16,23

^{5,10} Rom 14,10

praturtiname daugelį, kai nieko neturime ir viską turime.

¹¹ Mūsų lūpos atvirai jums prabilo, korintiečiai, mūsų širdis jums tapo erdvi. ¹² Mumyse jums ne per ankšta; ankšta jūsų pačių širdyse. ¹³ Tad atsimokėkite tuo pačiu, – kalbu kaip vaikams, – ir praplėskite savo širdis!

Siekime šventumo

¹⁴ Nevilkite svetimo jungo su netikinčiais. Kas gi bendra tarp teisumo ir nuodėmės? Arba kas bendra tarp šviesos ir tamsos? ¹⁵ Kaipgi galima gretinti Kristų su Beliaru* arba tikintį su netikinčiu? ¹⁶ Ir kaip suderinti Dievo šventyklą su stabais? Juk *jūs* esate gyvojo Dievo šventykla, kaip Dievo pasakytą:

**Aš apsigyvensiu tarp jų
ir ten vaikštinėsiu;*

*aš būsiu jų Dievas,
o jie bus manoji tauta.*

¹⁷ Todėl:

**Išeikite iš jų
ir atsiskirkite, – sako Viešpats, –
ir nelieskite netyrų daiktų.*

Tuomet aš jus priimsiu

¹⁸ ir *būsiu jums tėvas,
o jūs būsite man sūnūs
ir dukterys, –

taip sako visagalis Viešpats.

7 Taigi, mylimieji, turėdami tokius pažadus, apsivalykime nuo visų kūno ir dvasios dėmių, Dievo baimę padarydami savo šventumą tobulą.

² Atverkite mums savo širdis! Juk mes nė vienam nepadarėme skriaudos, nė vieno nesužlugdėme, nė vieno neapgavome. ³ Sakau tai, ne norėdamas jus smerkti. Juk jau sakiau, jog

esate mūsų širdyje, kad kartu mirtume ir kartu gyventume. ⁴ Aš labai pasitikiu jumis, labai jumis giriuos. Aš kupinas paguodos ir pertekęs džiaugsmo viuose mūsų sielvartuose.

Tito atvykimas

⁵ *Kai atvykome į Makedoniją, mūsų kūnui neteko patirti nė kiek ramybės; mes buvome visokeriopai varginami: iš lauko – kėvos, iš vidaus – baimė. ⁶ Bet Dievas, nuolankiųjų guodėjas, palinkmino mus Tito atvykimu. ⁷ Ir ne vien jo atvykimu, bet ir ta paguoda, kurią jis buvo patyręs iš jūsų. Jis pranešė mums apie jūsų ilgesį, dejones, jūsų rūpinimąsi manimi ir tuo dar labiau mane nudžiugino. ⁸ Jeigu aš ir buvau nuliūdinęs jus laišku, tai šito nesigailiu. Jei aš ir apgailestavau, nes anas laiškas, matyt, kurį laiką buvo jus nuliūdinęs, ⁹ tai dabar džiaugiuosi, žinoma, ne dėl to, kad jums teko nuliūsti, bet kad nuliūdimas atvedė jus į atgailą. Jūs buvote nuliūdę pagal Dievo valią, taigi iš mūsų pusės nebuvo jums jokios skriaudos. ¹⁰ Mat liūdesys pagal Dievo valią per atgailą atveda į išgelbėjimą, ir to netenka gailėtis, o šio pasaulio liūdesys veda į mirtį. ¹¹ Ir štai kaip tik tas nuliūdimas pagal Dievo valią kokią pažadino jums susirūpinimą, kokį teisinimąsi, apmaudą, baimę, ilgesį, uolumą ir bausmę! Jūs visais atžvilgiais pasirodėte nesusitepę anuo nusikaltimu. ¹² Taigi, jeigu jums parašiau, tai ne dėl įžeidėjo ir ne dėl įžeistojo, bet kad jums Dievo akivaizdoje išryškėtų, kaip rūpinatės manimi. ¹³ Tai mus ir paguodė.

Mes ne tik paguosti, dar labiau mes nudžiugę dėl Tito džiaugsmo, nes jo dvasia buvo jūsų visų atgaivinta. ¹⁴ Nelikau sugédintas, kad jam buvau pasigyres jumis, bet kaip visa jums teisingai kalbėjome, taip ir mūsų pasigyrimas Titui pasirodė teisingas.

^{6,15} Arba: „Belialu“ – hebrajiškas velnio pavadinimas.

^{6,16} 1 Kor 3,16; 6,19

^{6,16} Kai kuriuose rankr.: „mes“.

^{6,16} Kun 26,12; Ez 37,27

^{6,17} Iz 52,11

^{6,18} 2 Sam 7,14; 1 Met 17,13; Iz 43,6; Jer 31,9

^{7,5} 2 Kor 2,13

¹⁵ Jo paties širdis dar labiau linksta prie jūsų, nes jis prisimena, kokie visi buvote klusnūs, kaip priėmėte jį su baime ir pagarba*. ¹⁶ Aš tik džiaugiuosi, kad visais atžvilgiais galiu jums pasikliauti.

Skatinimas šelpsti

8 *Pranešame jums, broliai, apie Dievo malonę, suteiktą Makedonijos Bažnyčioms. ² Nors ir dideli vargai jas bandė, jos pasirodė kupinos džiaugsmo, ir jų baisus neturtas išsiliejo dosnumo turtais. ³ Aš liudiju, kad jie pagal išgailes ir virš išgalių savo noru ⁴ prašyte prašė mus malonės leisti jiems prisidėti prie šventųjų šalpos. ⁵ Jie net pranoko mūsų viltis ir Dievo valia aukėjo patys save, pirmiausia – Viešpačiui, paskui – mums. ⁶ Štai kodėl mes paprašėme Titą, kad, pas jus tą gerą darbą pradėjęs, jį ir užbaigtų. ⁷ Tad, būdami visa ko pertekę – tikėjimo, žodžio, pažinimo, visokeriopo uolumo ir mūsų meilės, – pasirodykite pertekę ir dosnumo. ⁸ Aš tai sakau ne liepdamas, bet norėdamas kitų uolumo mastu patikrinti ir jūsų meilės nuoširdumą. ⁹ Jūs juk pažįstate mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonę ir žinote, jog jis, būdamas turtingas, dėl jūsų tapo vargdieniu, kad jūs taptumėte turtingi per jo neturtą. ¹⁰ Aš duodu šiuo reikalu patarimą, nes tai naudinga jums, kurie pernai pirmi pradėjote ne tik veikti; bet ir to troškėte. ¹¹ Dabar pagal išgailes tai užbaikite, kad būtų įvykdyta, ko taip gyvai troškote. ¹² Kai esama tikro troškimo, girtinas, kas duoda kiek gali, o ne kiek negali. ¹³ Niekas nereikalauja, kad kitiems tektų lengvatos, o jums naštos, bet kad būtų lygybė. ¹⁴ Šiuo metu jūsų perteklius tepapildo jų nepriteklių, kad vėliau jų perteklius atpildytų jūsų nepriteklių ir būtų lygybė, ¹⁵ kaip para-

šyta: *Kas daug surinko, neturėjo pertekliaus, o kas mažai, nekentėjo nepritekliaus.

¹⁶ Dėkui Dievui, pažadinusiam Tito širdyje tokį uolumą jūsų atžvilgiu. ¹⁷ Jis ne tik paklausė mano raginimo, bet, būdamas labai uolus, savo noru leidžiasi keliauti pas jus. ¹⁸ Kartu su juo siunčiame brolių, pagarsėjusių Evangelijos skelbimu visose Bažnyčiose. ¹⁹ Jis netgi yra Bažnyčių paskirtas mano kelionių palydovu šiam šalpos darbui, kurį atliekame paties Viešpaties garbei ir su užsidegimu, ²⁰ sergėdamiesi, kad kas nors neimtų mūsų įtarinėti dėl tokių gausių aukų, pavestų mums tvarkyti. ²¹ Mes juk rūpinamės geru vardu ne tik Viešpaties, bet ir žmonių akyse. ²² Taigi su jais pasiuntėme savo brolių, kurio uolumą daugel kartų įvairiškai esame patikrinę ir kuris dabar yra dar uolesnis, labai jums pasitikėdamas. ²³ Titas – tai mano bičiulis ir bendradarbis tarp jūsų, o tie mūsų broliai – tai Bažnyčių pasiuntiniai, Kristaus šlovė. ²⁴ Todėl visų Bažnyčių akyse įrodykite savo meilę ir kad mes ne veltui jums giriamės.

9 Tiesą sakant, nebereikia daugiau rašyti jums apie paramą šventiesiems: ² aš juk žinau jūsų pasiryžimą ir giriuosi jums makedoniečiams, sakdamas, jog Achaja pasirengusi nuo pernai. Ir jūsų uolumas yra daugelį paskatinęs. ³ O brolius siunčiu tam, kad mano pasigyrimas jums nepasirodytų šituo atveju tuščias ir kad jūs, kaip esu sakęs, būtumėte pasirengę. ⁴ Jei kartais makedoniečiai atvyktų kartu su manimi, tegul neužklumpa jūsų nepasiruošusių ir tegul netenka dėl tokio įsitikėjimo raudonuoti mums, ką ir kalbėti apie jus. ⁵ Todėl aš maniau esant reikalinga paprašyti brolius anksčiau nuvykti pas jus ir

^{7,15} Pažod.: „su baime ir drebėjimu“.

^{8,1-4} Rom 15,26

^{8,15} Iš 16,18

^{8,21} Pat 3,4

pasirūpinti, kad žadėtoji dovana būtų paruošta ir kad ji liudytų jūsų dosnumą, ne šykštumą. ⁶Argi ne taip: kas šykščiai sėja, šykščiai ir pjaus, o kas dosniai sėja, dosniai ir pjaus. ⁷Kiekvienas tegul aukoja, kaip yra širdyje nutaręs, ne gailėdamas ar tarsi verčiamas, nes **Dievas myli linksną davėją*. ⁸O Dievas gali jus apipilti visokeriopomis malonėmis, kad visuomet ir visais atžvilgiais būtumėte aprūpinti ir galėtumėte dosniai imtis bet kokio gero darbo, ⁹kaip parašyta:

**Jis pažėrė, padalijo vargdieniams; jo teisumas amžiais išlieka.*

¹⁰*Tasai, kuris parūpina sėklos sėjėjui ir duonos valgytojui, parūpins jums sėklos, padaugins ją ir padės subręsti jūsų geradarybės vaisiams. ¹¹Jūs tapsite visokeriopai pasiturintys ir galėsite būti dosnūs, kad mes turėtume už ką dėkoti Dievui. ¹²Šis paslaugus tarnavimas ne tik pagelbės šventiesiems skurde, bet ir paskatins gausias padėkos maldas Dievui. ¹³Patyrę tokias paslaugas, jie šlovins Dievą už jūsų klusumą išpažįstamai Kristaus Evangelijai ir už nuoširdų dosnumą jiems ir visiems kitiems. ¹⁴Jie melsis už jus ir ilgėsis jūsų dėlei visa pranokstančios Dievo malonės jumyse. ¹⁵Dėkui Dievui už jo neapšakomą dovaną!

Apaštalo apsigynimas

10 Aš pats, Paulius, jus maldauju dėl Kristaus romumo ir švelnumo – aš, kuris „akyse su jumis esu toks nusižeminęs, o už akių taip smarkauju prieš jus“. ²Aš jus prašau, kad atvykęs neturėčiau pasirodyti smarkuoliu, pasiryžusiu griežtai sudrausti kai kuriuos, manančius, jog mes vadovaujamės kūno sumetimais. ³Vis dėlto, gyvendami kūne, mes kovojame ne

kūniškai. ⁴Mūsų kovos ginklai ne kūniški, bet turi Dievo galybę griauti tvirtoves. Jais nugalime gudravimus ⁵ir bet kokią puikybę, kuri sukykla prieš Dievo pažinimą. Jais paimame nelaisvėn kiekvieną mintį, kad paklustų Kristui, ⁶ir esame pasirengę nubausti kiekvieną neklusnumą, kai tik jūsų klusnumas taps tobulas.

⁷Tik pažvelkite, kas jums po akių! Jei kas tariasi esąs Kristaus, tegul kartkartėmis pats sau taria: kaip jis Kristaus, taip ir mes. ⁸O jei panorėčiau daugiau pasigirti ta galia, kurią Viešpats mums suteikė jūsų ugdymui, o ne griovimui, tai nebūtų man gėdos. ⁹Beje, nenorėčiau pasirodyti bauginas jus laiškais. ¹⁰Juk „laiškai, – sakoma, – yra svarūs ir griežti, bet jo kūno išvaizda menka ir iškalba prasta“. ¹¹Kas taip sako, tegul įsidėmi, jog kokie esame iš tolo ir laiško žodžiais, tokie esame ir vietoje darbais.

¹²Mes nedrįstame savęs gretinti ar lyginti su kai kuriais žmonėmis, kurie patys save aukština. Juk jie, matuodami save pagal save pačius ir lygindami save su savimi, yra be nuovokos. ¹³Nesame linkę girtis be krašto, o tik kitų ribų, kurias mums Dievas užbrėžė ir kurios siekia ligi pat jūsų. ¹⁴Ir mes nepersistiebiame – taip būtų, jei nebūtume jūsų, – nes juk Kristaus Evangelija jus pasiekėme. ¹⁵Mes be krašto nesigiriame svetimo darbo vaisiais, bet turime viltį, jūsų tikėjimui tarpstant, praaugti ligšiolinės ribas, ¹⁶kad galėtume nešti Evangeliją už jūsų ribų, tik, žinoma, nesigirti kito atliktu darbu svetimoje srityje. ¹⁷**Kas nori girtis, te-sigiria Viešpačiu!* ¹⁸Ne tas priimtinas, kuris pats prisistato, bet tas, kurį Viešpats pristato.

11 O, kad jūs pakestumėte truputėlį mano paikybės! Bet jūs ir pakenčiate. ²Aš pavyduliauju dėl jūsų

^{9,7} Pat 22,9

^{9,9} Ps 112,9

^{9,10} Iz 55,10

^{10,17} Jer 9,23

Dievo pavyduliavimu. Mat aš jus su-
žiedavau su vienu vyru, su Kristumi,
ir turiu pas jį nuvesti jus kaip skaisčią
mergelę.³ Bet aš bijau, kad kaip *angis
savo gudrumu suvedžiojo Ievą, taip
ir jūsų minčių kas neatitrauktų nuo
tyro ir nuoširdaus atsidavimo Kristui.
⁴ Mat jei kas užklydęs ima skelbti kitą
Jėzų, negu mes paskelbėme, arba jei
jūs priimate kitą dvasią, kurios nebu-
vote priėmę, ar kitą evangeliją, kurios
nebuvote gavę, tai jūs ramiausiai tatau
pakenčiate.⁵ Bet aš manau nesąs pras-
tesnis už anuos „aštapaštalius“. ⁶ Ir jei
man trūksta iškalbingumo, tai anaip-
tol ne pažinimo. Ir tai mes esame jums
įrodę visais atžvilgiais.

⁷ Nejaugi aš nusidėjau, kad pažemi-
nau save ir išaukštinau jus, paskelbdamas
jums Dievo Evangeliją dovanai?!
⁸ Aš apiplėšiau kitas Bažnyčias, gau-
damas iš jų išlaikymą, kad galėčiau
tarnauti jums. ⁹ O būdamas pas jus ir
stokodamas, nė vieno neapsunkinau.
*Neturte sušelpė mane iš Makedonijos
atvykę broliai. Aš saugojausi ir ateityje
saugosiuos tapti jums našta bet kuria
prasme: ¹⁰ Sakau jums vardan Kristaus
tiesos, esančios manyje, kad šio pasi-
didžiavimo Achajos srityse niekas iš
manęs neatims. ¹¹ Kodėl? Ar todėl, kad
jūsų nemyliu? O, Dievas tai žino!

¹² Kaip darau, taip ir darysiu, kad ne-
duočiau progos ieškantiems priekabių
pagyrūnams, kurie norėtų pasirodyti
esą tokie kaip ir mes. ¹³ Juk tokie yra
anie netikri apaštalai, klastingi darbi-
ninkai, besidedantys Kristaus apašta-
lais. ¹⁴ Ir nenuostabu, nes pats šėtonas
geba apsimesti šviesos angelu. ¹⁵ Tad
nieko ypatinga, jei ir jo tarnai apsimesta
teisumo tarnais. Bet jų galas bus toks,
kokie jų darbai.

¹⁶ Aš kartoju: nelaikykite manęs
kvailiu! O jeigu jau laikote, tai pasi-

klausykite manęs kaip kvailio, kad ga-
lėčiau bent truputį pasigirti. ¹⁷ Ką pa-
sakysiu, pasakysiu ne Viešpaties valia,
bet tartum kvailiodamas ir manyda-
mas galys pasigirti. ¹⁸ Kadangi daug kas
giriasi kūno dalykais, tai pasigirsiu ir
aš. ¹⁹ Juk, būdami protingi, jūs mokate
mielai pakęsti paikuosius. ²⁰ Beje, jūs ir
pakenčiate, kai jie jus pavergia, kai ap-
ryja, kai apiplėšia, kai prieš jus puikuo-
jasi, kai užgauna per veidą. ²¹ Savo gė-
dai sakau, kad mes buvome per silpni
taip su jumis elgtis...

Bet jei kas drįsta kuo nors girtis – tai
sakau iš kvailumo, – drįstu ir aš. ²² Jie
hebrajai? Ir aš. Jie izraelitai? Ir aš. Jie
Abraomo palikuonys? Ir aš. ²³ Jie Kris-
taus tarnai? Iš kvailumo sakau: aš juo
labiau! Aš daug daugiau įdėjau triūso.
Kur kas daugiau *kalėjau. Esu gavęs
nepalyginti daugiau rykščių ir daugel
kartų buvęs mirties pavojuje. ²⁴ Nuo
žydų gavau penkis kartus po *ketu-
riadesimt be vieno kirčio. ²⁵ Tris kar-
tus *gavau lazdų, vieną kart buvau
*apsvaidytas akmenimis. Tris kartus
pergyvenau laivo sudužimą, ištisą parą
plūduriavau atviroje jūroje. ²⁶ Daž-
nai būdavau kelionėse, upių pavojuo-
se, pavojuose nuo plėšikų, pavojuose
*nuo savo tautiečių, pavojuose *nuo
pagonių, miesto pavojuose, dykumos
pavojuose, jūros pavojuose, pavojuose
nuo netikrų brolių. ²⁷ Man teko daug
triūsti ir vargti, dažnai budėti nakti-
mis, badauti ir trokšti, dažnai pasnin-
kauti, dažnai kęsti šaltį ir nuogumą.
²⁸ Be kita ko, kasdien vargstu, rūpinda-
masis visomis Bažnyčiomis*. ²⁹ Jei kas

^{11,23} Apd 16,23

^{11,24} Jst 25,3

^{11,25} Apd 16,22

^{11,25} Apd 14,19

^{11,26} Apd 9,23

^{11,26} Apd 14,5

^{11,28} Arba: „Be visa kita, mane kasdien slegia rūpinimasis visomis Bažnyčiomis“.

^{11,3} Pr 3,1-5.13

^{11,9} Fil 4,15-18

silpsta, ar aš nesilpstu? Jei kas piktina-
si, ar aš nedegu apmaudu?!

³⁰ Jei reikia girtis, girsiuosi savo silp-
numu. ³¹ Viešpaties Jėzaus Dievas ir
Tėvas, kuriam šlovė per amžius, žino,
kad nemeluoju. ³² *Damaske karaliaus
Areto etnarchas saugojo damaskiečių
miestą, norėdamas mane suimti, ³³ bet
aš buvau pro langą nuleistas pintinėje
per mūrą ir tik taip ištrūkau iš jo nagų.

12 Jei reikia girtis (nors iš to jo-
kios naudos), eisiu prie Vieš-
paties regėjimų ir apreiškimų. ² Pažįstu
žmogų Kristuje, kuris prieš keturiolika
metų – ar kūne, ar be kūno, nežinau,
Dievas žino – buvo pagautas ir iškeltas
iki trečiojo dangaus. ³ Ir žinau, kad ši-
tas žmogus – ar kūne, ar be kūno, ne-
žinau, Dievas žino – ⁴ buvo paimtas į
rojų ir girdėjo slaptingus žodžius, ku-
rių nevalia žmogui ištarti. ⁵ Štai tokiu
žmogumi pasigirsiu, o savimi nesigir-
siu, nebent savo negaliomis. ⁶ Jei pa-
norėčiau girtis, nebūčiau neprotingas,
nes kalbėčiau tiesą. Bet aš susilaikau,
kad kas nors apie mane nepagalvotų
daugiau negu tai, ką manyje mato ar iš
manęs girdi, ⁷ taip pat dėl nepaprastų
apreiškimų. Taigi, kad neišpuikčiau,
man duotas dyglys kūne, šėtono pa-
siuntinys, kad mane smūgiuotų ir ne-
išpuikčiau. ⁸ Todėl aš jau tris kartus
maldavau Viešpatį, kad atitolintų jį
nuo manęs. ⁹ Bet man jis atsakė: „Gana
tau mano malonės, nes mano galy-
bė tampa tobula silpnume“. Todėl aš
mieliausiu noru girsiuosi silpnumais,
kad Kristaus galybė apsigyventų ma-
nyje. ¹⁰ Tad džiaugiuosi silpnumu, pa-
niekinimais, bėdomis, persekiojimais
ir priespauda dėl Kristaus, nes, būda-
mas silpnas, esu galingas.

¹¹ Jūsų verčiamas, nukalbėjau ne-
protingai. Iš tikro tai jūs turėtumė-
te mane pagirti, nes aš ne prastesnis
už „aštapaštalius“, nors esu niekas.

¹² Jūsų akyse pasitvirtino tikro apaštalo
žymės: kantrybė, ženklai, stebuklai ir
galingi darbai. ¹³ Tad ko gi jums trūks-
ta, palyginti su kitomis Bažnyčiomis?
Vien to, kad nebuvo jums našta? At-
leiskite man šitą nusikaltimą!

¹⁴ Štai aš pasiruošęs trečią kartą at-
vykti pas jus, tačiau neapsunkinsiu
jūsų, nes geidžiu ne jūsų turto, o jūsų
pačių. Juk ne vaikai privalo krauti turtą
gimdytojams, bet gimdytojai vaikams.
¹⁵ Jūsų sielų labai su džiaugsmu viską
atiduosiu ir save patį pridėsiu. Argi, be
krašto jus mylėdamas, turėčiau būti
jūsų mažiau mylimas?

¹⁶ Tėbūnie ir taip, – sakysite, – aš
jūsų neapsunkinau, bet, būdamas gu-
drus, klasta jus prisiviliojau. ¹⁷ Bet argi
aš kaip nors išnaudojau jus per kurį
savo pasiuntinį? ¹⁸ Aš įprašiau Titą ke-
liauti ir pasiunčiau su juo vieną brolių.
Argi Titas jus išnaudojo? Argi mes vei-
kėme ne ta pačia dvasia? Argi nevaikš-
čiojome tomis pačiomis pėdomis?

¹⁹ Jūs jau seniai manote, kad mes
prieš jus teisinamės. Ne, mes kalbame
Dievo akivaizdoje, Kristuje, ir visa tai,
mylimieji, jūsų pažangai. ²⁰ Mat aš bi-
jau, kad atvykęs nerasčiau jūsų tokių,
kokių nenoriu, ir kad pats nebūčiau
toks, kokio jūs nenorite; kad nebūtų
nesantaikos, pavydo, piktumo, barnių,
šmeižtų, apkalbų, pasipūtimų, netvar-
kos, ²¹ kad, kai vėl atvyksiu, mano Die-
vas nepažemintų manęs prieš jus ir
man netektų apraudoti daugelio, ku-
rie pirmiau buvo nusidėję ir dar nėra
atgailavę dėl savo netyrumo, ištvirta-
vimo ir gašlumo darbų.

13 Jau trečią kartą keliauju pas
jus. *Dvių ar trijų liudytojų
parodymais remsis visa byla. ² Jau esu
sakęs, antrą kartą lankydamasis pas jus,
ir dabar, dar būdamas toli, vėl sakau
anksčiau nusidėjusiems ir visiems ki-
tiems, jog atėjęs būsiu negailestingas.

³Jūs reikalaujate įrodymo, kad manyje kalba Kristus, o jis nėra silpnas prieš jus, bet galingas jūmyse. ⁴Jis buvo nukryžiuotas dėl silpnumo*, bet dabar jis gyvas Dievo galybe. Mes irgi silpni jame, bet jums gyvensime su juo Dievo galybe.

⁵Patikrinkite patys save, ar laikotės tikėjimo. Išstirkite save! O gal nenutuokiate, kad jūmyse yra Jėzus Kristus? Jeigu taip, tai esate atmestini. ⁶Bet aš turiu vilties, kad jūs įsitikinsite, jog mes nesame atmestini. ⁷Mes meldžiame Dievą, kad jūs nedarytumėte nieko blogo, ne tam, kad mes pasirodytume tinkami, bet kad jūs darytumėte gera, o mes būtume tartum atmestini. ⁸Mes juk

nieko negalime prieš tiesą, bet tiktai už tiesą. ⁹Mums džiaugsmas, kad mes silpni, o jūs stiprūs. Mes to ir meldžiame: kad jūs taptumėte tobuli. ¹⁰Todėl, būdamas toli, rašau tai, kad atvykęs neturėčiau griežtai elgtis, griebdamasis galios, kurią man Viešpats suteikė tam, kad ugdyčiau, o ne kad griaučiau.

Linkėjimai

¹¹Galiausiai, broliai, džiaukitės, tobulinkitės, vienas kitą guoskite, būkite vieningi, taikiai gyvenkite, ir meilės bei ramybės Dievas bus su jumis.

¹²Sveikinkite vieni kitus šventu pabučiavimu. Jus sveikina visi šventieji.

¹³Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė, Dievo meilė ir Šventosios Dvasios bendrystė tebūna su jumis visais!

^{13,4} T. y. panorėjęs būti silpnas.

LAIŠKAS GALATAMS

Laiškas galatams (gr. *epistolē pros galatas*, lot. *epistula ad galatas*) apaštalo Pauliaus padiktuotas nežinomam raštininkui 56–57 m. po Kr. žiemą Efeze.

Po įžanginės dalies (1,1–5) Paulius perspėja dėl Evangelijos iškraipymų ir kalba apie savo misiją (1,6–2,21), skelbia mokymą apie nuteisitimą tikėjimu (sk. 3–4), ragina neprarasti krikščioniškos laisvės vaisių (5,1–6,10), šlovina Kristaus kryžių (6,11–18).

Išpažindama laiške išdėstytus principus, krikščionybė peržengia judaistinės sekto rėmus ir tampa pasauline religija.

1 Paulius, pašauktas apaštalu ne žmonių ir ne per žmogų, bet paties Jėzaus Kristaus ir jį prikėlusio iš numirusių Dievo Tėvo, ² ir visi su manimi esantys broliai – Galatijos Bažnyčioms. ³ Malonė ir ramybė jums nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus, ⁴ kuris atidavė save už mūsų nuodėmes, kad nuo dabartinio blogo amžiaus išgelbėtų mus pagal mūsų Dievo ir Tėvo valią. ⁵ Jam šlovė per amžius! Amen.

Perspėjimas

⁶ Aš stebiuosi, kad jūs nuo to, kuris pašaukė jus Kristaus malone, taip greitai persimetate prie kitos evangelijos, ⁷ nors iš tikro kitos nėra, o yra tik jus klaidinantys žmonės, kurie nori iškreipti Kristaus Evangeliją. ⁸ Bet nors ir mes patys ar angelas iš dangaus imtų jums skelbti kitokią evangeliją, negu esame jums paskelbę, tebūnie prakeiktas! ⁹ Kaip anksčiau sakėme, taip dabar sakau dar kartą: jei kas jums skelbia kitokią evangeliją, negu esate priėmę, tebūnie prakeiktas!

¹⁰ Ar aš ieškau žmonių palankumo, ar Dievo? Gal stengiuosi įtikti žmonėms? Norėdamas patikti žmonėms, nebebūčiau Kristaus tarnas.

Pauliaus apaštalavimas

¹¹ Aš sakau jums, broliai, kad mano paskelbtoji Evangelija nėra iš žmonių.

¹² Aš neperėmiau jos iš žmogaus ir nebuvau jos išmokytas, bet gavau Jėzaus Kristaus apreiškimu. ¹³ Jūs, be abejo, esate girdėję, kaip aš kadaise elgiausi, būdamas judėjų tikėjimo; kaip be saiko *persekiojau Dievo Bažnyčią ir mėginau ją sugriauti; ¹⁴ *kaip judėjų tikėjimu buvau pranokęs daugelį bendraamžių savo tautiečių, itin uoliai gindamas savo protėvių papročius.

¹⁵ Kai *tas, kuris mane pasirinko dar esantį iščiose ir pašaukė savo malone, panorėjo ¹⁶ apreikšti manyje savo Sūnų, kad paskelbčiau Evangeliją pagonims, aš neskubėjau tartis su kūnu ir krauju* ¹⁷ ir nevykau į Jeruzalę pas anksčiau už mane pašauktus apaštalus, bet iškeliavau į Arabiją ir paskui vėl grįžau į Damaską. ¹⁸ Vėliau, po trejų metų, *nukeliavau į Jeruzalę susipažinti su Kefu ir pasilikau pas jį penkio-lika dienų. ¹⁹ Kitų apaštalų man neteko pamatyti, tiktai Viešpaties brolių Jokū-

^{1,13} *Apd 8,3; 22,4-5; 26,9-11*

^{1,14} *Apd 22,3*

^{1,15-16} *Apd 9,3-6; 22,6-10; 26,13-18*

^{1,16} T. y. su mirtingais žmonėmis.

^{1,18} *Apd 9,26-30*

bą. ²⁰ Ką jums rašau, tvirtinu Dievo akivaizdoje, jog nemeluojau. ²¹ Paskui išvykau į Sirijos ir Kilikijos sritis. ²² Aš buvau iš veido nepažįstamas Kristaus Bažnyčioms Judėjoje. ²³ Jos buvo tik girdėjusios: tas, kuris mus kitados persekiojo, dabar skelbia Evangelijos tikėjimą, kurį kadaise griovė. ²⁴ Ir jos šlovino Dievą dėl manęs.

Jeruzalės bendruomenė

2 Paskui, po keturiolikos metų, vėl ¹ nuvykau į Jeruzalę kartu su Barnabu, pasiėmęs ir Titą. ² Nuvykau, apreiškimo paskatintas ir jiems išdėsciau Evangeliją, kurią skelbiu pagonims, atskirai išsiaiškindamas su įžymesniais asmenimis, kad kartais nebėgčiau* ar nebūčiau bėgęs veltui. ³ Jie nevertė apsipjaustyti nė mano palydovo Tito, kuris buvo graikas. ⁴ Tačiau įsibrovėliams, netikriems broliams, tykojusiems pagrobti mūsų laisvę, kurią mes turime Kristuje Jėzuje, ir norėjusiems mus pavergti, ⁵ jiems mes nė valandėlei nepasidavėme, kad Evangelijos tiesa pasiliktų su jumis. ⁶ O dėl įžymesniųjų asmenų – kokie jie buvo kadaise man nesvarbu, nes *Dievas nėra žmonėms šališkas, – tai man įžymesnieji asmenys nieko nepridėjo. ⁷ Atvirkščiai, jie įsitikino, jog man patikėta skelbti Evangeliją neapipjaustytiesiems kaip Petruui – žydams, ⁸ nes tas pats, kuris paskyrė Petrą apipjaustytųjų apaštalu, paskyrė mane pagonių apaštalu. ⁹ Pripažindami man suteiktą malonę, Jokūbas, Kefas ir Jonas, laikomi šulais, padavė man ir Barnabui dešines draugystės ženklą, kad mes eitume pas pagonis, o jie – pas žydus; ¹⁰ tik turėjome prisiminti jų vargšus, o aš ir stengiausi tai daryti.

¹¹ Kai Kefas atvyko į Antiochiją, aš jam pasipriešinau į akis, nes jis buvo peiktinas. ¹² Mat prieš atvykstant kai kuriems nuo Jokūbo, jis valgydavo su pagonimis, bet kai tie atvyko, jis atitraukė ir ėmė jų vengti, bijodamas apipjaustytųjų. ¹³ Kartu su juo veidmainiavo ir kiti žydai, net Barnabas pasidavė jų veidmainystei. ¹⁴ Pamatęs, kad jie nukrypsta nuo Evangelijos tiesos, aš pasakiau Kefui visų akivaizdoje: „Jei tu, būdamas žydas, gyveni pagoniškai, o ne žydiškai, tai kodėl verti pagonis laikytis žydų papročių?“

¹⁵ Mes gimimo žydai ir ne pagonių kilmės nusidėjėliai, ¹⁶ tačiau žinome, jog žmogus *nuteisinamas ne Įstatymo darbais, o tik *tikėjimu į Jėzų Kristų. Taigi mes įtikėjome Kristų Jėzų, kad būtume nuteisinti Kristaus tikėjimu, o ne Įstatymo darbais, nes Įstatymo darbais nebus nuteisintas nė vienas žmogus. ¹⁷ Ieškant mums nuteisinimo Kristuje, paaiškėjo, kad patys esame nusidėjėliai. Ar dėl to Kristus yra nuodėmės tarnas? Nieku būdu! ¹⁸ Bet jeigu aš vėl atstatau, ką buvau išgriovęs, tai pasirodau esąs nusikaltėlis. ¹⁹ Aš Įstatymu numiriau Įstatymui, kad gyvenčiau Dievui. Esu nukryžiuotas kartu su Kristumi. ²⁰ Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus. Dabar, gyvendamas kūne, gyvenu tikėjimu į Dievo Sūnų, kuris pamilo mane ir paaukojo save už mane. ²¹ Aš neatmetu Dievo malonės, nes jei teįsumas įgyjamas Įstatymu, tai Kristus numirė veltui.

Išganymo pagrindai

3 O neprotingi galatai! Kas apkerėjo jus, kuriems akivaizdžiai buvo nupieštas nukryžiuotasis Jėzus Kristus? ² Noriu jus paklausti tiktai vieno dalyko: ar jūs gavote Dvasią Įstatymo darbais, ar įtikėdami, ką išgirdote?

²¹ *Apd 11,30; 15,2*

²² T. y. nesidarbuočiau.

²⁶ *Įst 10,17*

^{2,16} *Ps 143,2; Rom 3,20*

^{2,16} *Rom 3,22*

³ Nejaugi jūs tokie neprotingi, kad, pradėję Dvasia, dabar užbaigsite kūnu?

⁴ Argi tiek daug esate iškentėję veltui? O, iš tiesų būtų veltui!.. ⁵ Ar tas, kuris jums teikia Dvasią ir pas jus daro stebuklus, tai daro dėl jūsų Įstatymo darbų, ar dėl to, kad įtikėjote, ką išgirdote?

⁶ Taip Abraomas *patikėjo Dievu, ir tai jam buvo įskaityta teisumu. ⁷ *Taigi-supraskite, kad Abraomo vaikai yra tie, kurie tiki. ⁸ Ir Raštas, numatydamas, kad Dievas tikėjimu nuteisina pagonis, iš anksto paskelbė Abraomui gerąją naujieną: *Tavyje bus palaimintos visos tautos. ⁹ Taip tikintys žmonės susilaukia palaiminimo kartu su tikinčiuoju Abraomu.

¹⁰ Visiems, kurie remiasi Įstatymo darbais, gresia prakeikimas. Parašyta: *Prakeiktas kiekvienas, kas ištikimais nesilaiko visų dalykų, surašytų Įstatymo knygoje, ir jų nevykdo. ¹¹ Kad Įstatymu niekas nuteisinamas Dievo akyse, aišku, nes *teisusis gyvena tikėjimu. ¹² O Įstatymas nėra kilęs iš tikėjimo, nes *kas juos vykdo, tas gyvena jais. ¹³ Kristus mus atpirko iš Įstatymo prakeikimo, tapdamas už mus prakeikimu, nes parašyta: *Prakeiktas kiekvienas, kuris kybo ant medžio. ¹⁴ Šitaip įvyko idant per Kristų Jėzų pagonims atitektų Abraomo palaiminimas, ir mes tikėjimu gautume pažadėtąją Dvasią.

¹⁵ Broliai, aš kalbu, kaip įprasta žmonėse: net žmogaus teisėto testamentu niekas negali atmesti ar papildyti! ¹⁶ Pažadai buvo duoti Abraomui ir jo ainijai. Nėra pasakyta „ir ainiams“, ne daugiskaita, bet kaip apie vieną: *ir

tavo ainijai*, tai yra Kristui. ¹⁷ Aš noriu pasakyti: Dievo patvirtinto testamentu negali panaikinti po *keturių šimtų trisdešimt metų atsiradęs Įstatymas, ir jis negali pažado paversti niekais. ¹⁸ *Jei paveldėjimas būtų iš Įstatymo, tai negalėtų būti iš pažado. O Dievas dovanuoja jį Abraomui pažadu.

¹⁹ Tad kam gi reikalingas Įstatymas? Jis buvo pridėtas dėl nusižengimų, kol ateis palikuonis, kuriam skirtas pažadas; Įstatymas buvo angelų įsakytas per tarpininką. ²⁰ Tarpininko nebūna, kur yra vienas, o Dievas tėra vienas. ²¹ Tad gal Įstatymas priešingas Dievo pažadams? Anaip! Jei būtų duotas Įstatymas, galintis teikti gyvybę, tai iš tikrųjų teisumas eitų iš Įstatymo. ²² Bet Raštas viską apjuosė nuodėme, kad pažadas dėl tikėjimo į Jėzų Kristų tektų tiems, kurie tiki.

²³ Prieš ateinant tikėjimui, mes buvome įkalinti ir sergimi Įstatymo, kol apsi-reikš tikėjimas. ²⁴ Taigi Įstatymas buvo mūsų auklėtojas, vedęs į Kristų, kad mes būtume tikėjimu nuteisinti. ²⁵ Tikėjimui atėjus, mes jau nesame auklėtojo globoje. ²⁶ Juk jūs visi tikėjimu esate Dievo vaikai Kristuje Jėzuje. ²⁷ Ir visi, kurie esate pakrikštyti Kristuje, apsilivokote Kristumi. ²⁸ Nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro, nei moters: visi jūs esate viena Kristuje Jėzuje! ²⁹ O jei priklausote Kristui, tai esate ir *Abraomo palikuonys bei paveldėtojai pagal pažadą.

Dievo vaikų dalia

4 Dar pasakysiu: kol paveldėtojas nepilnametis, jis nieku nesiskiria nuo vergo, nors yra visa ko šeimininkas;

^{3,6} Pr 15,6; Rom 4,3; Jok 2,23

^{3,7} Rom 4,16

^{3,8} Pr 12,3

^{3,10} Įst 27,26

^{3,11} Hab 2,4; Rom 1,17; Hbr 10,38

^{3,12} Kun 18,5; Rom 4,4-5

^{3,13} Įst 21,23

^{3,16} Pr 12,7; 13,15; 17,8; 24,7

^{3,16} ST (Pr 12,7 ir kt.) hebr. zēra', paraidžiui – „sėkla“ – kolektyvinė vienaskaita, tekste atitinkmuo – „ainija“.

^{3,17} Įst 12,40

^{3,18} Rom 4,14

^{3,29} Rom 4,13

²jis esti globėjų ir prievaizdų valdžioje iki tėvo nustatyto meto. ³Taip buvo ir mums: kol buvome nepilnamečiai, turėjome vergauti pasaulio pradmenims. ⁴Bet, atėjus laiko pilnatvei, Dievas atsiuntė savo Sūnų, gimusį iš moters, pavaldų įstatymui, ⁵kad atpirktų esančius įstatymo valdžioje *ir kad mes įgytume įsūnystę. ⁶Taigi jūs esate įsūniai; Dievas atsiuntė į mūsų* širdis savo Sūnaus Dvasią, kuri šaukia: „Aba, Tėve!“ ⁷Tad tu jau nebe vergas, bet įsūnis, o jeigu įsūnis, tai Dievo valia esi ir paveldėtojas.

⁸Kitados, dar nepažindami Dievo, jūs vergavote dievams, kurie iš tikro jokie dievai. ⁹Bet dabar, pažinę Dievą arba, geriau sakant, Dievo pažinti, kaipgi jūs galite grįžti prie menkų ir vargingų pradmenų, kuriems ir vėl norite vergauti?! ¹⁰Jūs laikotės dienų, mėnesių, laikotarpių, metų... ¹¹Aš tikrai baiminuosi dėl jūsų: kad kartais nebūčiau veltui triūsęs jūsų labui.

Asmeniškai įspėjimai

¹²Tapkite tokie kaip aš, nes ir aš esu tapęs toks kaip jūs. Maldauju jus, broliai! Jūs nesate manęs įžeidę. ¹³Jūs žinote, kad pirmą kartą jums paskelbiau gerąją naujieną sirgdamas. ¹⁴Mano kūno negalia buvo jums išmėginimas, bet jūs jo nepaniekinote ir neatmetėte, o mane priėmėte kaip Dievo pasiuntinį, kaip patį Kristų Jėzų. ¹⁵Kurgi dabar tas jūsų džiaugsmingas priėmimas? Juk aš galiu paliudyti, kad įmanydami jūs būtumėte išsilupę akis ir atidavę man. ¹⁶Nejau tapau jūsų priešu, kalbėdamas jums tiesą?!

¹⁷Anie jus vilioja ne kilniais sumetimais. Jie norėtų jus atitraukti, kad prisirištumėte prie jų. ¹⁸Gražu patirti taurių prisirišimą visada, o ne vien kai esu pas jus, ¹⁹mano vaikeliai, kuriuos aš ir

vėl su skausmu gimdau, kol jumyse išryškės Kristaus atvaizdas. ²⁰Aš norėčiau būti dabar pas jus, kad žinočiau, kaip prabilti, nes neišmanau, ką man su jumis daryti.

Pažado vaikai

²¹Pasakykite man jūs, norintys būti įstatymo valdžioje, ar negirdite įstatymo? ²²Juk parašyta, kad Abraomas turėjo du sūnus: *vieną iš vergės, *kitą iš laisvosios. ²³Bet vergės sūnus buvo gimęs pagal kūną, o laisvosios – dėl pažado. ²⁴Tai pasakytas perkeltine prasme: tiedvi moterys – tai dvi Sandoros. Viena prie Sinajaus kalno sudaryta, gimdanti vergystei; ją reiškia Hagara. ²⁵Hagara – tai Sinajaus kalnas Arabijoje; ji atitinka dabartinę Jeruzalę, nes šioji vergauja su savo vaikais. ²⁶Bet aukštybių Jeruzalė laisva, ir ji yra mūsų motina, ²⁷nes parašyta:

**Pralinksmėk, nevaisingoji,
kuri negimdei!*

*Šūkauk ir džiūgauk,
nepažinusi kentėjimų!
Juk apleistoji turi daug vaikų,
daugiau negu turinčioji vyrą.*

²⁸Jūs, broliai, esate pažado vaikai nelyginant Izaokas. ²⁹Bet kaip tada gimusis pagal kūną *persekiojo gimusį pagal dvasią, taip ir dabar. ³⁰O ką gi sako Raštas? – **Išvaryk vergę ir jos sūnų, nes vergės sūnus negaus palikimo kartu su laisvosios sūnumi.* ³¹Štai kodėl, broliai, mes esame ne vergės vaikai, bet laisvosios.

Krikščioniškoji laisvė

5 Kristus mus išvadavo, kad būtume laisvi. Tad stovėkite tvirtai ir nesiiduokite vėl įkinkomi į vergystės jungą!

^{4,22} Pr 16,15

^{4,22} Pr 21,2

^{4,27} Iz 54,1

^{4,29} Pr 21,9

^{4,30} Pr 21,10

^{4,5-7} Rom 8,15-17

^{4,6} Kai kuriuose rankr.: „jūsų“.

²Štai aš, Paulius, sakau jums: jeigu leisitės apipjaustomi, Kristus jums nebus naudingas. ³Aš pakartotinai įspėju kiekvieną, kuris leidžiasi apipjaustomas: jis tampa įpareigotas laikytis viso Įstatymo. ⁴Jūs, ieškantys nuteisinimo Įstatyme, atsiskyrėte nuo Kristaus, praradote malonę. ⁵O mes, Dvasios vedami, iš tikėjimo laukiame ir tikimės nuteisinimo. ⁶Juk Kristuje Jėzuje nieko nereikia nei apipjaustymas, nei neapipjaustymas, o vien tikėjimas, kuris veikia meile.

⁷Jūs taip gražiai bėgote! Kas gi jums sukludė laikytis tiesos? ⁸Ne tasai, kuris jus šaukia, šitaip prikalbėjo. ⁹*Truputis raugo įraugina visą maišymą. ¹⁰Aš pasitikiu jumis Viešpatyje, kad nepriimsite kitokių pažiūrų, o jūsų drumstėjas, kad ir kas jis būtų, susilauks pasmerkimo. ¹¹Jei aš, broliai, iki šiol skelbiu apipjaustymą, tai kodėl gi esu persekiojamas? Juk tuomet kryžiaus papiktinimas būtų pašalintas. ¹²O kad jūsų kurstytojai visiškai nusi-pjautų!

¹³Iš tiesų, broliai, jūs esate pašaukti laisvei! Tiktai dėl šios laisvės nepataikaukite kūnui, bet stenkitės vieni kitiems su meile tarnauti. ¹⁴Juk visas Įstatymas telpa viename sakinyje: **Mylėk savo artimą kaip save patį.* ¹⁵Bet jeigu jūs vienas kitą kremtate ir ėdate, tai žiūrėkite, kad nebūtumėte vienas kito praryti!

Kūnas ir Dvasia

¹⁶Aš sakau: gyvenkite Dvasia, ir jūs nepasiduosite kūno geismams. ¹⁷*Mat kūno geismai priešingi Dvasiai, o Dvasios – kūnui; jie vienas kitam priešingi, todėl jūs nedarote, kaip norėtumėte. ¹⁸Bet jei leidžiatės Dvasios vadovaujami, jūs nebesate Įstatymo

valdžioje. ¹⁹Kūno darbai žinomi; tai ištvirkavimas, netyrumas, gašlavimas, ²⁰stabmeldystė, burtininkavimas, priešiškumas, nesantaika, pavyduliavimas, piktumai, vaidai, nesutarimai, susiskaldymai, ²¹pavydai*, girtavimai, apsirijimai ir panašūs dalykai. Aš jus įspėju, kaip jau esu įspėjęs, jog tie, kurie taip daro, nepavaldės Dievo karalystės.

²²Dvasios vaisius yra meilė, džiaugsmas, ramybė, kantrybė, malonumas, gerumas, ištikimybė, ²³romumas, susivaldymas. Tokiems dalykams nėra Įstatymo. ²⁴Kurie yra Kristaus Jėzaus, tie nukryžiuo savo kūnus su aistromis ir geismais.

²⁵Jei gyvename Dvasia, tai ir elkimės pagal Dvasią. ²⁶Nesivaikykime tuščios garbės, neerzinkime vieni kitų, nepavydėkime vieni kitiems!

Paraginimai

6 Broliai, jei kuris žmogus būtų pagautas nusikaltęs, jūs, dvasios žmonės, pamokykite tokį romiai. Bet žiūrėk, kad ir pats neįpultum į pagundą! ²Nešiokite vieni kitų naštas, ir taip įvykdysite Kristaus Įstatymą. ³O kas, būdamas niekas, tariasi esąs kažin kas, tas save apgaudinėja. ⁴Tegul kiekvienas ištiria savo darbą, ir tuomet galės didžiulis pats sau, nesilygindamas su kitu, ⁵nes kiekvienam reikės nešioti savo naštą.

⁶Kas mokomas žodžio, tegul dalijasi savo gėrybėmis su mokytoju.

⁷Neapsigaukite! Dievas nesiduo-da išjuokiamas. Ką žmogus sėja, tai ir pjaus. ⁸Kas sėja savo kūnui, tas iš kūno pjaus pražūtį, o kas sėja Dvasiai, tas iš Dvasios pjaus amžinąjį gyvenimą. ⁹Nepailskime daryti gera; jei neapting-sime, atėjus metui pjausime derlių! ¹⁰Tad, kol turime laiko, darykime gera visiems, o ypač tikėjimo namiškiams.

^{5,9} 1 Kor 5,6

^{5,14} Kun 19,18; Mt 22,39

^{5,17} Rom 7,15-23

^{5,21} Kai kuriuose rankr.: „žmogžudystės“.

Prierašas

¹¹Žiūrėkite, kokiomis didelėmis raidėmis jums rašau savo ranka...

¹²Žmonės, kurie nori įsigyti gerą vardą išoriniais dalykais, verčia jus apsipjaustyti, kad jiems netektų būti persekiojamiems dėl Kristaus kryžiaus. ¹³Bet ir apipjaustymo šalininkai patys nesilaiko įstatymo, o tenori jūsų apipjaustymo, kad galėtų pasigirti jūsų kūnu. ¹⁴Bet aš nieku nesigirsiu, nebent mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kryžiumi, dėl kurio pasaulis man

yra nukryžiuotas ir aš – pasauliui.

¹⁵Juk nieko nereiškia nei apipjaustymas, nei neapipjaustymas, bet vien tik naujas kūrinys. ¹⁶Visiems, kurie laikysis šios taisyklės, teateinie ramybė ir pasigailėjimas, taip pat ir Dievo Izraeliui!

¹⁷O nuo šiol tegu niekas manęs nebevargina, nes savo kūne nešioju Jėzaus žymes.

¹⁸Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūnie, broliai, su jūsų dvasia! Amen.

LAIŠKAS EFEZIEČIAMS

Laiškas efeziečiams (gr. *epistolē pros ephesious*, lot. *epistula ad ephesios*) greičiausiai parašytas apaštalui Pauliui kalint Romoje 61–63 m. po Kr., tačiau laikytinas ne laišku Efezo bendruomenei, o aplinkraščiu Mažosios Azijos Bažnyčioms.

Paulius skelbia išganymo visuotinumą ir apibūdina apaštalo tarnybą Bažnyčioje (sk. 1–3), ragina naujai gyventi Kristumi ir teikia pamokymų sutuoktiniams bei vaikams, vergams bei šeimnininkams ir visiems tikintiesiems (sk. 4–6).

Poetiška ir įtaigia kalba laiške pabrėžiama visos Kūrinijos vienybė Kristuje.

1 Paulius, Dievo valia Kristaus Jėzaus apaštalas, šventiesiems, gyvenantiems *Efeze, ir ištikimiesiems Kristuje Jėzuje. ² Malonė ir ramybė jums nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!

Išganymo planas

³ Garbė Dievui, mūsų Viešpaties

Jėzaus Kristaus Tėvui,
kuris palaimino mus Kristuje
visokeriopa dvasine
palaima danguje,

⁴ mus išsirinkdamas jame
prieš pasaulio sutvėrimą,
kad būtume šventi ir nesutepti
jo akivaizdoje.

Iš meilės,

⁵ palankios savo valios nutarimu,
jis iš anksto paskyrė mus

per Jėzų Kristų
tapti jam įsūniais

⁶ savo malonės kilnumo šlovei.
Jis apipylė mus dėl Mylimojo,

⁷ * kuriame turime
atpirkimą jo krauju
ir nuodėmių atleidimą jo
malonės gausa.

⁸ Jis dosniai apdovanojo
mus savo malone
su įvairiopa išmintimi
ir sumanumu,

⁹ paskelbdamas mums
savo valios slėpinį,
kaip jis panorėjo iš anksto
nutarti jame,

¹⁰ amžių pilnatvei atėjus,
visa, kas yra danguje ir žemėje,
iš naujo suvienyti Kristuje
kaip galvoje.

¹¹ Jame esame tapę paveldėtojais,
iš anksto paskirti sutvarkymu to,
kuris visa veikia pagal savo
valios nutarimą,

¹² kad būtume jo didybės šlovei
mes, kurie nuo seno
turėjome viltį Kristuje.

¹³ Jame ir jūs,
išgirdę tiesos žodį – savo
išgelbėjimo Evangeliją –
ir įtikėję juo,
esate paženklininti pažadėtąja
Šventąja Dvasia,

¹⁴ kuri yra mūsų paveldėjimo laidas,
kol bus atpirkta jo nuosavybė
jo didybės šlovei.

¹⁵ Todėl ir aš, išgirdęs apie jūsų tikėjimą Viešpačiu Jėzumi ir apie jūsų meilę visiems šventiesiems, ¹⁶ nesiliauju

^{1,1} *Apd 18,19–21; 19,1*

^{1,7} *Kol 1,14*

dėkoję už jus, minėdamas jus savo maldose, ¹⁷ idant mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Dievas, garbės Tėvas, suteiktų jums išminties ir apreiškimo Dvasią ir jūs galėtumėte jį pažinti, ¹⁸ idant apšviestų jūsų širdies akis ir jūs pažintumėte, kokia yra viltis, į kurią esate pašaukti, koks jo šventųjų garbingo paveldo turtas ¹⁹ ir kokia nepalyginama jo galybės didybė mums, tikintiesiems, veikiant jo neribotai jėgai.

²⁰ Ja jis prižadino Kristų
iš numirusių
ir *pasodino danguose
savo dešinėje,

²¹ aukščiau už visas kunigaikštystes,
valdžias, galybes, viešpatystes
ir už kiekvieną vardą,
tariamą ne tik šiame pasaulyje,
bet ir būsimajame,

²² ir *visa jam palenkė po kojų,
o jį patį *pastatė viršum visko,
kad būtų galva Bažnyčios,

²³ kuri yra jo Kūnas,
pilnatvė to, kuris visa
visur pripildo.

Suvienyti Kristuje

2 Ir *jūs buvote mirę savo nusikaltimais ir nuodėmėmis, ² kuriuose kadaise gyvenote, laikydamiesi šio pasaulio papročių, paklusdami kunigaikščiui, viešpataujančiam ore, dvasiai, veikiančiai neklusnumo vaikuose. ³ Tarp jų kadaise ir mes visi gyvenome, sekdami savo kūno geismais, vykdydami kūno ir minčių troškimus, ir iš prigimties buvome rūstybės vaikai kaip ir kiti. ⁴ Bet Dievas, apstus gailestingumo, iš didžios meilės, kuria mus pamilo, ⁵ mus, mirusius nusikaltimais, prikėlė gyventi su Kristumi – jūs juk esate

išgelbėti malone, – ⁶ prikėlė ir pasodino danguje Kristuje Jėzuje, ⁷ kad ateinančiais amžiais beribį savo malonės lobį parodytų savo gerumu mums Kristuje Jėzuje. ⁸ Jūs juk esate išgelbėti malone per tikėjimą ir ne iš savęs, bet tai yra Dievo dovana, ⁹ ir ne darbais, kad kas nors nesigirtų. ¹⁰ Mes esame jo kūrinys, sutverti Kristuje Jėzuje geriems darbams, kuriuos Dievas iš anksto paskyrė mums atlikti.

¹¹ Todėl atsiminkite, kad jūs kadaise buvote kūnu pagonys, kuriuos vadino neapipjaustytais vadinamieji apipjaustyti kūno apipjaustymu, atliktu rankomis. ¹² Tais laikais jūs buvote be Kristaus, svetimi Izraelio bendruomenei, tolimi pažado sandoroms, be vilties ir be Dievo pasaulyje. ¹³ Bet dabar Kristuje Jėzuje jūs, kadaise buvę toli, esate tapę artimi dėlei Kristaus kraujo.

¹⁴ Jis yra mūsų sutaikymas, iš abiejų padaręs viena, sugriovęs viduryje stovinčią pertvarą, savo kūnu panaikinęs priešybę. ¹⁵ Jis *panaikino įsakymų įstatymą su jo potvarkiais, kad iš dviejų jame būtų sutvertas vienas naujas žmogus. Jis įkūrė taiką ¹⁶ ir viename kūne *kryžiumi abejus sutaikė su Dievu, pats savyje sugriaudamas priešiskumą. ¹⁷ Atėjęs jis *skelbė taiką jums, kurie buvote toli, ir tiems, kurie buvo arti, ¹⁸ nes per jį vieni ir kiti galime prieiti prie Tėvo vienoje Dvasioje.

¹⁹ Vadinasi, jūs jau nebesate ateiviai nei svetimi, bet šventųjų bendrapiliečiai ir Dievo namiškiai, ²⁰ pastatyti ant apaštalų ir pranašų pamato, turintys kertiniu akmeniu patį Kristų Jėzų, ²¹ ant kurio darniai auga visas pastatas, tampantis šventykla Viešpatyje, ²² ant kurio ir jūs esate drauge statomi kaip Dievo buveinė Dvasioje.

^{1,20} Ps 110,1

^{1,22} Ps 8,7; Hbr 2,8; 1 Kor 15,27

^{1,22-23} Kol 1,18

^{2,1-5} Kol 2,13

^{2,15} Kol 2,14

^{2,16} Kol 1,20

^{2,17} Iz 57,19

Paulius – Kristaus slėpinio tarnas

3 Todėl aš, Paulius, esu Kristaus Jėzaus kalinys dėl jūsų – pagonių.² Jūs, be abejo, esate girdėję, kokia malonės tarnyba Dievo man suteikta jūsų labui: ³apreiškimu buvo man atskleistas slėpinys, kaip aš ką tik esu trumpai aprašęs. ⁴Skaitydami galite įsitikinti, kad aš suvokiu Kristaus slėpinį, ⁵kuris ankstesnėms žmonių vaikų kartoms nebuvo paskelbtas taip, kaip jis dabar Dvasios atskleistas jo šventiesiems apaštalams ir pranašams: ⁶*pagonys kartu su žydais yra paveldėtojai, vieno kūno nariai ir dalininkai pažado Kristuje Jėzuje per Evangeliją. ⁷Aš tapau Evangelijos tarnu dėl Dievo malonės dovanos, kuri buvo man duota jo galybės veikimu. ⁸Man, iš visų šventųjų mažiausiajam, atiteko malonė skelbti pagonims nesuvokiamus Kristaus turtus ⁹ir atskleisti visiems, kaip turi išsipildyti slėpinys, nuo amžių uždengtas Dieve – visų dalykų Kūrėjyje, – ¹⁰kad dabar per Bažnyčią taptų žinoma kunigaikštystėms ir valdžioms danguje daugiopio Dievo išmintis. ¹¹Tai atitinka amžinąjį nutarimą, įvykdytą mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje. ¹²Ji tikėdami, mes drąsiai ir su pasitikėjimu einame prie Tėvo. ¹³Todėl aš prašau nenusiminti dėl mano vargų jūsų dėlei, nes jie yra jūsų garbė.

Apaštalo malda

¹⁴Dėl to aš klaupiūosi prieš Tėvą, ¹⁵nuo kurio kiekviena tėvystė danguje ir žemėje turi vardą, ¹⁶kad iš savo šlovės lobbio suteiktų jums stiprybės jo Dvasios galia sutvirtinti jūmyse vidinį žmogų, ¹⁷kad Kristus per tikėjimą gyventų jūsų širdyse ir jūs, išsiskynę ir įsitvirtinę meilėje, ¹⁸galėtumėte suvokti kartu su visais šventaisiais, koks yra plotis ir ilgis, ir aukštis, ir gylis, ¹⁹ir pažinti Kristaus meilę, kuri pranoksta pažinimą,

idant būtumėte pripildyti visos Dievo pilnybės.

²⁰O tam, kuris savo jėga, veikiančia mumyse, gali padaryti nepalyginti daugiau negu mes prašome ar išmanome, ²¹jam tebūna šlovė Bažnyčioje ir Kristuje Jėzuje per visas kartas amžių amžiais! Amen.

Dvasios vienybė

4 Taigi aš, kalinys Viešpatyje, raginu jus elgtis, kaip dera jūsų pašaukimui, į kurį esate pašaukti. ²*Su visu nuolankumu bei meilumu, su didžia kantrybe palaikykite tarpusavio meilę, ³uoliai sergėkite Dvasios vienybę taikos ryšiu. ⁴Vienas kūnas ir viena Dvasia, kaip ir esate pašaukti į vieną savo pašaukimo viltį. ⁵Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas. ⁶Vienas Dievas ir Tėvas visiems, virš visų, per visus ir visuose.

⁷O kiekvienam mūsų duota malonė pagal Kristaus dovanos mastą. ⁸Todėl pasakyta:

**Kildamas aukštyr, nusivedė
sugautus belaisvius
ir davė žmonėms dovanų*.*

⁹Ką reiškia jis pakilo, jeigu ne tai, kad jis ir nusileido į žemesniąsias sritis žemėje. ¹⁰O tasai, kuris nužengė, yra tas pats, kuris iškilo aukščiau už visus dangus, kad visa pripildytų. ¹¹Tai jis paskyrė vienus apaštalais, kitus pranašais, evangelistais, ganytojais ir mokytojais. ¹²idant aprūpintų šventuosius tarnystės darbui, Kristaus Kūno ugdymui, ¹³kol visi pasieksime tikėjimo vienybę ir Dievo Sūnaus pažinimą, tapsime tikrais vyrais pagal Kristaus pilnatvės amžiaus saiką, ¹⁴kad nebūtume maži vaikai, siūbuojami ir nešiojami bet kokio mokymo vėjelio,

^{4,2} Kol 3,12-13

^{4,8} Ps 68,18

^{4,8} Ps 68,19 („... priėmė dovanas iš žmonių“) čia cituojama pagal rabinistinę tradiciją.

žmonių apgaulės, jų gudrumo, vedančio į klystkelius. ¹⁵ Kalbėdami tiesą su meile, aukime visais atžvilgiais tame, kuris yra galva, – Kristuje. ¹⁶ Iš jo visos kūnas, suderintos ir stipriai sujungtas įvairiais ryšiais, savaip veikiant kiekvienai daliai, auga ir save patį stato meilėje.

Naujas gyvenimas

¹⁷ Taigi aš liepiu ir įspėju Viešpatyje, kad jūs nebesielgtumėte, kaip elgiausi pagonyš dėl savo proto menkystės. ¹⁸ Jų protavimas aptemęs, jie svetimi Dievo gyvenimui dėl savo širdies užkietėjimo. ¹⁹ Jie surambėjo ir pasidavė jušlingumui, godžiai ieškodami visokių netyrų pasitenkinimų. ²⁰ Bet jūs juk ne šito išmokote apie Kristų! ²¹ Jūs juk apie jį išgirdote ir pagal jį išmokote, kokia yra tiesa Jėzuje: ²² privalu atsižadėti ankstesnio *senojo žmogaus gyvenimo būdo, žlugdančio apgaulingais geismais; ²³ atnaujinti savo proto dvasią, ²⁴ *apsivilkti nauju žmogumi, *sutvertu pagal Dievą teisume ir tiesos šventume.

²⁵ Tad, pametę melus, *kiekvienas kalbėkite tiesą savo artimui, nes mes esame vieni kitų nariai. ²⁶ *Rūstaudami nenusidėkite! Tegul saulė nenusileidžia ant jūsų rūstybės! ²⁷ Ir nepalikite vietos velniui. ²⁸ Kas vogdavo, tegu nebėgasia, bet imasi triušo, dirbdamas savo rankomis gerą darbą, kad turėtų iš ko padėti stokojančiam. ²⁹ Joks bjaurus žodis teneišaina iš jūsų lūpų; kalbėkite vien kas gera, kas prireikus ugdo ir duoda malonę klausytojams. ³⁰ Ir neliūdinkite Šventosios Dievo Dvasios, kuria esate paženklinti atpir-

kimo dienai. ³¹ Tebūna toli nuo jūsų visokie šiurkštumai, piktumai, rūstybės, riksmas ir piktžodžiavimai su visomis piktybėmis. ³² Verčiau būkite malonūs, gailestingi, *atlaidūs vieni kitiems, kaip ir Dievas Kristuje jums buvo atlaidus.

Dievo sekėjai

5 Būkite Dievo sekėjai, kaip jo mylimi vaikai, ² ir gyvenkite meile, kaip ir Kristus pamilo jus ir atidavė už mus save kaip *atnašą ir kvapią auką Dievui.

³ Užtat ištvirtavimas, visoks neturumas ar godulystė tenebūna jūsų net minimi, kaip dera šventiesiems; ⁴ taip pat begėdystė, kvaila šneka ar juokų krėtimas jums netinka, verčiau tebūna dėkojimas. ⁵ Gerai įsidėmėkite, kad joks svetimautojas, ištvirtėlis ar goduolis, tai yra joks stabmeldys, nepaveldės Kristaus ir Dievo karalystės. ⁶ Tegul niekas neapgauna jūsų tuščiais plepalais; už tokius dalykus Dievo rūstybė ištinka neklusnumo vaikus. ⁷ Nebūkite jų bendrai! ⁸ Juk kadaise jūs buvote tamsa, o dabar esate šviesa Viešpatyje. Tad elkitės kaip šviesos vaikai. ⁹ O šviesos vaisiai reiškiasi visokeriopu gerumu, teismu ir tiesa. ¹⁰ Ištirkite, kas patinka Viešpačiui, ¹¹ ir neprisidėkite prie nevaisingų tamsos darbų, o verčiau atskleiskite juos. ¹² Juk ką jie slapčia daro; gėda ir sakyti. ¹³ Bet visa, kas atskleista, šviesa padaro regima; ¹⁴ o kas padaryta regima, yra šviesa. Todėl sakoma:

„Pabusk, kuris miegi,
kelkis iš numirusių,
ir apšvies tave Kristus“.

¹⁵ Todėl rūpestingai žiūrėkite, kaip jūs elgiatės, kad nebūtumėte tartum neišmanėliai, bet kaip išmintingi,

^{4,16} Kol 2,19

^{4,22} Kol 3,9

^{4,24} Kol 3,10

^{4,24} Pr 1,26

^{4,25} Zch 8,16

^{4,26} Ps 4,5

^{4,32} Kol 3,13

^{5,2} Iš 29,18; Ps 40,7; Fil 4,18

¹⁶ *gerai naudojantys laiką, nes dienos yra piktos. ¹⁷ Nebūkite neprotingi, bet supraskite, kokia yra Viešpaties valia. ¹⁸ Ir nepasigerkite vynu, kuriame slypi pasileidimas, bet būkite pilni Dvasios. ¹⁹ *Kalbėkitės psalmių, himnų bei dvasinių giesmių žodžiais, giedokite ir šlovinkite savo širdyse Viešpatį, ²⁰ visomet ir už viską dėkodami Dievui Tėvui mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu.

²¹ Pakluskite vieni kitiems dėl Kristaus baimės.

Sutuoktiniai

²² *Jūs, moterys, būkite klusnios savo vyrams lyg kad Viešpačiui, ²³ nes vyras yra žmonos galva, kaip ir Kristus yra Bažnyčios, savo Kūno, galva ir gelbėtojas. ²⁴ Kaip Bažnyčia klauso Kristaus, taip ir moterys visa kame teklauso vyrų.

²⁵ *Jūs, vyrai, mylėkite žmonas, kaip ir Kristus mylėjo Bažnyčią ir atidavė už ją save, ²⁶ kad ją pašventintų, nuplaudamas valančiu vandeniu per žodį, ²⁷ kad padarytų sau garbingą Bažnyčią, neturinčią jokios dėmės nei raukšlės, nei nieko tokio, bet šventą ir nesuteptą. ²⁸ Taip ir vyrai privalo mylėti savo žmonas tartum savuosius kūnus. Kas myli žmoną, myli save patį. ²⁹ Juk niekas niekada nėra nekentęs savo kūno, bet jį maitina ir globoja kaip ir Kristus Bažnyčią, ³⁰ kadangi esame jo Kūno nariai. ³¹ **Todėl žmogus paliks tėvą bei motiną ir glausis prie savo žmonos, ir du taps vienu kūnu.* ³² Tai didis slėpinys, – aš tai sakau apie Kristų ir Bažnyčią. ³³ Taigi kiekvienas jūsų temyli savo žmoną kaip save patį, o žmona tegerbia vyrą.

^{5,16} Kol 4,5

^{5,19-20} Kol 3,16-17

^{5,22} Kol 3,18; 1 Pt 3,1

^{5,25} Kol 3,19; 1 Pt 3,7

^{5,31} Pr 2,24; Mt 19,5; Mk 10,7-8

Vaikai ir tėvai

6 *Jūs, vaikai, klausykite Viešpatyje savo gimdytojų, nes šito reikalauja teisingumas. ² **Gerbk savo tėvą ir motiną* – tai pirmasis įsakymas su pažadu: ³ *Kad tau gerai sektųsi ir ilgai gyventumei žemėje.* ⁴ Ir *jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, bet auklėkite juos, drausmindami ir mokydami Viešpaties vardu.

Vergai ir šeimininkai

⁵ *Jūs, vergai, klausykite savo žemiškųjų šeimininkų su baime ir pagarba, su neklastinga širdimi lyg kad Kristaus, ⁶ ne dėl akių tarnaudami, lyg žmonėms patikti norėdami, bet kaip Kristaus vergai, iš širdies vykdantys Dievo valią. ⁷ Noriai tarnaukite kaip Viešpačiui, o ne žmonėms, ⁸ žinodami, jog kiekvienas, tiek vergas, tiek laisvasis, jei ką gera padaro, gaus tą patį iš Viešpaties.

⁹ Ir *jūs, šeimininkai, tą patį darykite jiems. Liaukitės grasinę, žinodami, kad ir jiems, ir jums yra Viešpats danguje ir kad *jis nedaro skirtumo tarp asmenų.

Dvasinė kova

¹⁰ Pagaliau būkite tvirti Viešpatyje ir jo galybės jėga. ¹¹ Apsiginkluokite visais Dievo ginklais, kad galėtumėte išsilaikyti prieš velnio klastas. ¹² Mes grumiamės ne su krauju ir kūnu, bet su kunigaikštystėmis, valdžiomis, šių tamsybių pasaulio valdovais ir dvasinėmis blogio jėgomis dangaus aukštumose. ¹³ Todėl imkitės visų Dievo ginklų, kad galėtumėte piktąją dieną

^{6,1} Kol 3,20

^{6,2-3} Iš 20,12; Jst 5,16; Mt 15,4; 19,19;

Mk 7,10; 10,19; Lk 18,20

^{6,4} Kol 3,21

^{6,5-8} Kol 3,22-25

^{6,9} Kol 4,1

^{6,9} Jst 10,17; Kol 3,25

pasipriešinti ir visa nugalėję, išsilai-
kyti. ¹⁴ Tad stovėkite, *susijuosę strė-
nas tiesa, apsivilkę *teismo šarvais
¹⁵ *ir apsiavę kojas ryžtu skleisti tai-
kos Evangeliją. ¹⁶ Visais atvejais pa-
siimkite tikėjimo skydą, su kuriuo
užgesinsite visas ugningas piktojo
strėles. ¹⁷ Pasiimkite ir *išganymo šal-
mą bei Dvasios kalaviją, tai yra Die-
vo žodį. ¹⁸ Kiekvienu metu melskitės
Dvasioje visokeriopomis maldomis
ir prašymais. Be paliovos budėkite,
malda užtardami visus šventuosius
¹⁹ ir mane, kad, kai atveriu lūpas, būtų
man duota drąsiai skelbti Evangelijos

6,14 Iz 11,5

6,14 Iz 59,17; 1 Tes 5,8

6,15 Iz 52,7

6,17 Iz 59,17

slėpinį; ²⁰ jos pasiuntinys esu ir būda-
mas surakintas grandinėmis, kad tu-
rėčiau drąsos kalbėti taip, kaip priva-
lau kalbėti.

Linkėjimai

²¹ *Kad ir jūs sužinotumėte apie mano
reikalus ir ką veikiu, visa papasakos
jums. *Tichikas, mylimas brolis ir išti-
kimas padėjėjas Viešpatyje. ²² Aš tam jį
ir siunčiu, kad jūs sužinotumėte apie
mus ir kad jis paguostų jūsų širdis.

²³ Broliams ramybė ir meilė su tikėji-
mu nuo Dievo Tėvo ir Viešpaties Jėzaus
Kristaus. ²⁴ Malonė visiems, kurie myli
mūsų Viešpatį Jėzų Kristų negėstančia
meile!

6,21-22 Kol 4,7-8

6,21 Apd 20,4; 2 Tim 4,12

LAIŠKAS FILIPIEČIAMS

Laiškas filipiečiams (gr. *epistolē pros philippēsiōus*, lot. *epistula ad philippen-ses*) greičiausiai parašytas apaštalui Pauliui kalint Romoje 61–63 m. po Kr.

Po įžanginės dalies (1,1–11) Paulius pasakoja apie savo būklę (1,12–26), ragina laikytis Evangelijos (1,27–2,18), pristato savo pasiuntinius Timotiejų ir Epafroditą (2,19–30), perspėja dėl klaidintojų ir skatina siekti tobulumo (sk. 3), drąsina draugus ir dėkoja už paramą (4,1–20), perduoda sveikinimus (4,21–23).

Laiško centre – himnas Kristui, tarnui ir Viešpačiui (2,6–11).

1 Paulius ir Timotiejus, Kristaus Jėzaus tarnai, visiems šventiesiems Kristuje Jėzuje, gyvenantiems *Filipuose, kartu su vyskupais ir diakonais. ² Malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus.

³ Aš dėkoju savo Dievui, kai tik jus prisimenu, ⁴ visuomet, kiekvienoje maldoje, su džiaugsmu už jus visus besimeldamas, ⁵ už jūsų bendradarbiavimą Evangelijos labui nuo pirmosios dienos iki šiandien. ⁶ Esu tikras, kad tas, kuris jumyse pradėjo šį gerą darbą, jį ir užbaigs iki Kristaus Jėzaus dienos. ⁷ Šitaip manyti apie jus visus teisinga, nes aš turiu savo širdyje jus, kurie, tiek man esant kalėjime, tiek ginant ir stiprinant Evangeliją, visi tebesate man duotos malonės dalininkai. ⁸ Dievas gali paliudyti, kaip jūsų visų pasiilgau Kristaus Jėzaus nuoširdumu. ⁹ Ir dabar meldžiu, kad jūsų meilė vis augtų ir augtų pažinimu ir visokeriopu išmanymu, ¹⁰ kad jūs mokėtumėte pasirinkti, kas vertingiau, kad būtumėte tyri ir be priekaišto Kristaus dieną, ¹¹ pilni teismo vaisių per Jėzų Kristų Dievo garbei ir šlovei.

Gyvenimas, pašvęstas tarnavimui

¹² Broliai, noriu, kad žinotumėte, jog mano būklė išėjo į gera Evangelijos plī-

timui. ¹³ Mat mano *kalin taus išgarsėjo visame pretorijuje ir tarp kitų žmonių.

¹⁴ Daugumas brolių Viešpatyje, dėl mano pančių įgiję pasitikėjimo Viešpačiu, ryžtingai imasi be baimės skelbti Dievo žodį. ¹⁵ Beje, kai kurie skelbia Kristų iš pavydo ir rungtyniaudami, kiti skelbia Kristų gera valia; ¹⁶ šitie iš meilės, suprasdami, kad aš pašauktas ginti Evangelijos, ¹⁷ o anie skelbia Kristų ne iš gryo nusistatymo, bet iš savanaudiškumo tardamiesi pasunkinsią mano pančius. ¹⁸ Tesižinai! Kad visokiais būdais, dėl akių ar iš tiesų, yra skelbiamas Kristus – štai kuo džiaugsiuosi! Bet aš ir toliau džiaugsiuosi. ¹⁹ Juk žinau, kad šitai pravers mano išganymui dėl jūsų maldos ir Jėzaus Kristaus Dvasios pagalbos. ²⁰ Aš karštai laikiu ir turiu viltį, jog anaip tol neliksiu sugėdintas, bet kaip visuomet, taip ir dabar Kristus bus viešai išaukštintas mano kūne arba gyvenimu, arba mirtimi. ²¹ Man gyvenimas – tai Kristus, o mirtis – tik laimėjimas. ²² Bet jei aš, gyvendamas kūne, dar galėčiau vaisingai pasidaruoti, tai nebežinau, ką pasirinkti. ²³ Mane traukia ir viena, ir antra, nors verčiau man mirti ir būti su Kristumi, nes tai daug geriau. ²⁴ O mano pasilikimas kūne

reikalingesnis jums. ²⁵Taip įsitikinęs, aš žinau, jog liksiu ir būsiu su jumis visais jūsų pažangai ir tikėjimo džiaugsmui, ²⁶kad jūs dar labiau galėtumėte pasigirti manimi Kristuje Jėzuje, kai vėl atvyksiu pas jus.

²⁷Tiktai elkitės, kaip dera besilaukiantiems Kristaus Evangelijos, kad atvykęs pamatyčiau, o jei neatvyksiu, išgirsčiau, jog gyvenate viena dvasia, visi kaip vienas kovojate už Evangelijos tikėjimą ²⁸ir ne iš tolo nesiduodate priešų išgąsdinami. Jiems tai yra žlugimo ženklas, o jums – išgelbėjimo, ir jis Dievo duotas. ²⁹Jums suteikta malonė dėl Kristaus ne tik jį tikėti, bet ir dėl jo kentėti, ³⁰kovojantiems *tokią pat kovą, kokią matėte mane kovojant ir apie kokią dabar girdite, jog aš kovoju.

Kristaus nusizėminimas

2 Taigi, jeigu esamą Kristuje paskatinimo, meilės paguodos, jei esama bendrystės Dvasioje, nuoširdumo ir užuojautos, ²tai padarykite mano džiaugsmą tobulą, laikydamiesi vienos minties, turėdami vienokią meilę, santaiką ir sutarimą. ³Tegul nelieka vietos vaidams ar tuščiai puikybei, bet nuolankiai vienas kitą laikykite aukštesniu už save ⁴ir žiūrėkite kiekvienas ne savo naudos, bet kitų. ⁵Būkite tokio nusistatymo kaip Kristus Jėzus.

⁶Jis, turėdamas Dievo pavidalą, nelaikė grobiu būti

lygiam su Dievu,

⁷bet apiplėšė pats save,

priimdamas tarno pavidalą

ir tapdamas panašus į žmones.

Jis ir išore tapo kaip visi žmonės;

⁸jis nusizėmino,

tapdamas klusnus iki mirties,

iki kryžiaus mirties.

⁹Todėl ir Dievas jį išauksino

ir padovanojo jam vardą,

kilniausią iš visų vardų,

¹⁰kad Jėzaus vardui *priklaupytų kiekvienas kelis

danguje, žemėje ir po žeme

¹¹ir kiekvienos lūpos

Dievo Tėvo šlovei išpažintų:

„Jėzus Kristus yra Viešpats!“

Paragininimai

¹²Taigi, mano mylimieji, kaip visuomet klausydavote manęs, kai būdavau tarp jūsų, o dar labiau dabar, man su jumis nesant, taip darbuokitės savo išganymui su baime ir drebėdami, ¹³nes Dievas iš savo palankumo skatina jus ir trokšti, ir veikti!

¹⁴Visa darykite be murmėjimų ir svyravimų, ¹⁵kad būtumėte nepeiktini ir nekalti, nesutepti Dievo vaikai *sugedusioje ir iškrypusioje kartoje, kur jūs spindite tarsi žiburiai pasaulyje.

¹⁶Tvirtai laikykitės gyvenimo žodžio, kad Kristaus dieną galėčiau pasigirti ne veltui bėgęs ir ne veltui vargęs. ¹⁷O jei turės būti pralietas mano kraujas, kaip jūsų tikėjimo auka ir atnaša Dievui, aš džiaugiuosi ir esu linksmas kartu su jumis visais. ¹⁸Taip pat ir jūs būkite linksmi ir džiaukitės kartu su manimi.

Timotiejus ir Epafroditas

¹⁹Aš turiu Viešpatyje Jėzuje viltį netrukus pasiųsti pas jus Timotiejų, kad būčiau ramus, sužinojęs, kaip jums sekasi. ²⁰Mat neturiu kito pasiuntinio, kuris taip nuoširdžiai jumis rūpintųsi.

²¹Visi kiti ieško ne Jėzaus Kristaus, bet savo naudos. ²²O apie jį žinote, kad jis tinkamas, nes Evangelijos labui jis su manimi tarnavo kaip sūnus su tėvu. ²³Taigi, kai tik paaiškės mano byla, turiu viltį tučtuojau jį pasiųsti. ²⁴Be to, turiu Viešpatyje viltį ir pats netrukus atvykti pas jus.

²⁵Aš dar nusprendžiau, jog būtina siųsti pas jus Epafroditą, mano brolių,

^{2,10-11} Iz 45,23

^{2,15} Jst 32,5

bendradarbių ir bendražygių, o jūsų pasiuntinį ir pagalbininką mano varguose. ²⁶ Jis labai jūsų pasiilgo ir sielojosi, kad išgirdote apie jo ligą. ²⁷ O jis buvo arti mirties, tačiau Dievas jo pasigailėjo, ir ne vien tik jo, bet ir manęs, kad manęs neužgriūtų sielvartas po sielvarto. ²⁸ Taigi aš jį skubiai siunčiu, kad, jį pamatę, pradžiugtumėte ir aš taip neliūdėčiau. ²⁹ Priimkite jį Viešpatyje su tikru džiaugsmu ir gerbkite tokius žmones, ³⁰ nes dėl Kristaus darbo jis buvo atsidūręs prie mirties, statydamas pavojun savo gyvybę, kad atliktų man patarnavimą, kurio jūs negalėjote padaryti.

Tobulėjimo kelias

3 O šiaip jau, mano broliai, daugiau kitės Viešpatyje! Man rašyti vis tą patį nesunku, o jums tai pastiprinimas. ² Sergėkitės šunų, sergėkitės netikrų darbininkų, saugokitės apsipjaustėlių! ³ Tikrieji apipjaustytieji esame mes, kurie tarnaujame Dievui jo Dvasia, didžiujamės Kristumi Jėzumi ir pasitikime ne kūnu. ⁴ O juk aš galėčiau pasitikėti ir kūnu! Jei kas nors tariasi galįs pasitikėti kūnu, tai aš pirmutinis, ⁵ aštuntą dieną apipjaustytas, kilęs iš Izraelio tautos, Benjamino genties, hebrajas iš hebrajų, Įstatymo besilaikantis ⁶ fariziejus, ⁶ uolus ⁷ Bažnyčios persekiotojas, be priekaištų vykęs Įstatymo reikalaujamą teisumą.

⁷ Bet tą pirmenybę aš dėl Kristaus palaukiau nuostoliu. ⁸ O taip! Aš iš tikrųjų visa laikau nuostoliu, palyginti su Kristaus Jėzaus, mano Viešpaties, pažinimo didybe. Dėl jo aš ryžausi visko netekti ir viską laikau sąšlavomis, kad tik laimėčiau Kristų ⁹ ir būčiau jame, nebeturėdamas nuosavo teisumo, kurį teikia Įstatymas, bet

turėdamas teisumą iš tikėjimo Kristumi, einantį iš Dievo, paremtą tikėjimu. ¹⁰ Trokštu pažinti jį, jo prisikėlimo galybę ir bendravimą jo kentėjimuose, noriu panašiai kaip jis numirti, ¹¹ kad pasiečiau ir prisikėlimą iš numirusių.

¹² Aš nesakau, kad jau esu šitai gavęs ar tapęs tobulas, bet vejuosi, norėdamas pagauti, nes jau esu Kristaus Jėzaus pagautas. ¹³ Vis dėlto, broliai, nematau, kad jau būčiau tai pasiekęs. Tik viena tikra: pamiršęs, kas už manęs, aš veržiuosi pirmyn, ¹⁴ į tikslą, siekiu laimikio aukštybėse, prie kurio Dievas kviečia Kristuje Jėzuje. ¹⁵ Taigi visi, kurie esame tobuli, turėkime tai galvoje! O jeigu jūs apie ką nors manote kitaip, Dievas jums tai apreikš. ¹⁶ Kad ir kiek nuėję, ženkime toliau tą pačią linkmę.

¹⁷ BroLIAI, visi ¹⁸ būkite mano sekėjai ir žiūrėkite į tuos, kurie elgiasi pagal mūsų pavyzdį. ¹⁸ Daugelis – apie juos ne kartą esu jums kalbėjęs ir dabar su ašaromis kalbu – elgiasi kaip Kristaus kryžiaus priešai. ¹⁹ Jų galas – pražūtis, jų dievas – pilvas ir jų garbė – gėda. Jie temąsto apie žemės daiktus. ²⁰ O mes esame dangaus piliečiai, ir iš jo mes laukiame Išgelbėtojo, Viešpaties Jėzaus Kristaus, ²¹ kuris pakeis mūsų vargingą kūną ir padarys jį panašų į savo garbingąjį kūną ta galia, kuria jis sau visa palenkia.

Paraginimai

4 Taigi, mano broliai, mano mylimieji ir išsiilgtieji, mano džiaugsmas ir mano vainikas, tvirtai stovėkite Viešpatyje, mylimieji!

² Aš prašau Evodiją ir raginu Sintichę būti vienos minties Viešpatyje. ³ Taip pat prašau tave, ištikimasis bičiuli, padėk joms! Jos juk darbavosi su manimi Evangelijos labui kartu su Klemenisu ir kitais mano bendradarbiais, kurių vardai įrašyti gyvenimo knygoje.

^{3,5} Rom 11,1

^{3,5} Apd 23,6; 26,5

^{3,6} Apd 8,3; 22,4; 26,9-11

^{3,17} 1 Kor 4,16; 11,1

⁴Visuomet džiaukitės Viešpatyje! Ir vėl kartoju: džiaukitės! ⁵Jūsų meilumas tebūna žinomas visiems. Viešpats yra artil! ⁶Nieku per daug nesirūpinkite, bet visuose reikaluose malda ir prašymu su padėka jūsų troškimai tesidaro žinomi Dievui. ⁷Ir Dievo ramybė, pranokstanti bet kokią supratimą, sergės jūsų širdis ir mintis Kristuje Jėzuje.

⁸Pagaliau, broliai, mąstykite apie tai, kas teisinga, garbinga, teisu, tyra, mylėtina, giriama, apie visa, kas dorybinga ir šlovinga. ⁹Darykite, ką tik iš manęs išmokote, ką gavote, ką girdėjote ir matėte manyje, ir ramybės Dievas bus su jumis.

Padėka

¹⁰Aš labai apsidžiaugiau Viešpatyje, kad pagaliau pražydo jūsų rūpinimasis manimi. Jūs ir seniau rūpindavotės, bet stigo progų tai parodyti. ¹¹Suprantama, aš visai nemanau skųstis stoka, nes išmokau būti patenkintas savo būkle. ¹²Esu patyręs ir vargo, ir pertekliaus. Visa ko teko ragauti: buvau sotus ir alkanas, turtingas ir beturtis. ¹³Aš visa galiu tame, kuris mane stiprina.

¹⁴Vis dėlto jūs gerai padarėte, bendraudami su manimi varge. ¹⁵*Jūs, filipiečiai, ir patys žinote: kai, pradėjęs skelbti Evangeliją, išvykau iš Makedonijos, jokia Bažnyčia neužmezgė su manimi davimo ir gavimo santykių, tik jūs vieni. ¹⁶Jūs mano reikalams prisiuntėte aukų vieną ir kitą kartą į *Tėsaloniką. ¹⁷Aš netrokštu dovanos, bet noriu, kad jūsų naudai augtų vaisiai jūsų sąskaiton. ¹⁸O aš esu visko gavęs ir turiu per akis. Aš visiškai aprūpintas, per Epafroditą gavęs *kvapią dovaną, Dievui priimtina ir patinkamą auką. ¹⁹O mano Dievas iš savo turtų gausos Kristuje Jėzuje šlovingai patenkins visas jūsų reikmes. ²⁰Mūsų Dievui ir Tėvui šlovė per amžių amžius! Amen.

Sveikinimai

²¹Sveikinkite kiekvieną šventąjį Kristuje Jėzuje. Jus sveikina su manimi esantys broliai. ²²Jus sveikina visi šventieji, ypač iš ciesaoriaus šeimynos.

²³Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūna su jūsų dvasia!

4,15-16 2 Kor 11,9

4,16 Apd 17,1

4,18 Iš 29,18

LAIŠKAS KOLOSIEČIAMS

Laiškas kolosiečiams (gr. *epistolē pros kolossaeis*, lot. *epistula ad colossenses*) apaštalo Pauliaus padiktuotas (greičiausiai kalint Romoje) nežinomam raštininkui 61–63 m. po Kr.

Dėkojama Dievui už Evangeliją ir meldžiamasi už Bažnyčią (1,1–14), pagardinamas Kristus kaip Visatos galva (1,15–23), džiaugiamasi apaštalo tarnyba (1,24–2,5), perspėjama dėl klaidingų mokslų (2,6–3,4), raginama puoselėti savyje naują žmogų (3,5–17), patariama, kaip bendrauti šeimos nariams, vergams ir šeimnininkams (3,18–4,6) ir baigiama asmeniais pranešimais bei sveikinimais (4,7–18).

Kristus – vienintelė visus jungianti galia, kuria dera pasikliauti.

1 Paulius, Dievo valia Kristaus Jėzaus apaštalas, ir brolis Timotiejus, –² šventiesiems ir ištikimiesiems broliams Kristujė, gyvenantiems Kolosuose: malonė ir ramybė jums nuo Dievo, mūsų Tėvo!

³ Nuolat meldamiesi už jus, mes dėkojame Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui; ⁴ nes girdime, kad jūs tikite Kristų Jėzų ir mylite visus šventuosius ⁵ dėlėi vilties, kuri jums atidėta danguje. Apie tą viltį esate girdėję Evangelijos tiesos žodyje, ⁶ kuris pasiekė jus ir panašiai kaip visame pasaulyje, taip ir pas jus neša vaisių ir auga nuo tos dienos, kada išgirdote ir teisingai pažinote Dievo malonę. ⁷ Jus to išmokė mūsų mylimasis bendradarbis *Epafras, kuris mane pavaduoja kaip ištikimas Kristaus tarnas. ⁸ Jis ir davė žinią mums apie Dvasios įkvėptą jūsų meilę.

⁹ Todėl ir mes nuo tos dienos, kada tai išgirdome, nesiliaujame už jus meldę ir prašę, kad būtumėte pilni Dievo valios pažinimo su visa išmintimi ir dvasiniu supratimu, ¹⁰ kad elgtumėtės, kaip verta Viešpaties, ir jam tobulai patiktumėte, nešdami visokių gerų dar-

bų vaisių ir augdami Dievo pažinimu, ¹¹ kad, visokeriopai sustiprinti jo šlovės galia, pilni ištvermės ir kantrybės, su džiaugsmu ¹² dėkotumėte Tėvui, kuris padarė mus tinkamus paveldėti šventųjų dalį šviesoje, ¹³ kuris išgelbėjo mus iš tamsybių valdžios ir perkėlė į savo mylimojo Sūnaus karalystę; ¹⁴ *jame mes turime atpirkimą, nuodėmių atleidimą.

Kristaus viršenybė

¹⁵ Jis yra neregimojo

Dievo atvaizdas, visos Kūrinijos pirmagimis, ¹⁶ nes jame sukurta visa, kas yra danguje ir žemėje, kas regima ir neregima, ar sostai, ar viešpatystės, ar kunigaikštystės, ar valdžios. Visa sukurta per jį ir jam,

¹⁷ jis yra pirma visų daiktų, ir visa juo laikosi.

¹⁸ Ir *jis yra Kūno – Bažnyčios galva. Jis – pradžia, mirusiųjų pirmagimis, kad visame kame turėtų pirmenybę,

¹⁹ nes Dievas panorėjo jamė apgyvendinti visą pilnatvę.

²⁰ *ir, darydamas jo kryžiaus krauju taiką,

per jį sutaikyti su savimi visa, kas yra žemėje ir danguje.

²¹ Taip pat ir jus, kurie kadaise buvotė svetimi ir priešiški piktais darbais, ²² Dievās dabar sutaikė jo žemiškojo kūno mirtimi, kad pasirodytumėtė jo akyse šventi, tyri ir nekalti. ²³ Tik ištvėrkite tikėjime įsitvirtinę bei įsišakniję ir nesiduokite atitraukiami nuo vilties Evangelijos, kurią išgirdote, kuri paskelbta visai Kūrinijai po dangumi ir kurios tarnas aš, Paulius, esu.

Paulius – Bažnyčios tarnas

²⁴ Dabar aš džiaugiuosi savo kentėjimais už jus ir savo kūne papildau, ko dar trūksta Kristaus vargams dėl jo Kūno, kuris yra Bažnyčia. ²⁵ Aš tapau jos tarnu Dievo man duotu paskyrimu, kad jums iki galo atskleisčiau Dievo žodį. ²⁶ tą slėpinį, kuris buvo paslėptas amžiams ir kartoms, o dabar apreikštas Dievo šventiesiems. ²⁷ Jiems Dievas panorėjo paskelbti, kokie dideli šio slėpinio garbės turtai skirti pagonims, būtent Kristus jumyse – garbės viltis. ²⁸ Mes jį skelbiame, įspėdami kiekvieną žmogų ir pamokydami kiekvieną žmogų su visokeriopa išmintimi, kad kiekvieną žmogų padarytume tobulą Kristuje. ²⁹ To dėlei ir vargstu, grumdamas jo suteikta jėga, galingai veikiančia manyje.

2 Tad noriu, kad jūs žinotumėtė, kaip man tenka kovoti už jus, už laodikečius ir visus, kurie nėra matę mano veido, ² kad būtų paguostos visų širdys, kad, meile suvienyti, visi pasiektų supratimo pilnatvės turtus ir galėtų pažinti Dievo slėpinį – Kristų, ³ kuriame slypi visi išminties ir pažinimo lobiai. ⁴ Sakau jums tai, kad niekas

jūsų nesuvedžiotų suktais įrodinėjimais. ⁵ Kūnų esu toli nuo jūsų, tačiau dvasia – su jumis ir džiaugiuosi, matydamas jūsų tvarkingumą ir kaip tvirtai jūs tikite Kristų.

Gyventi su Kristumi

⁶ Taigi, kaip esate priėmę Viešpatį Kristų Jėzų, taip ir gyvenkite jame, ⁷ būdami jame įsišakniję ir ant jo statydami, tvirtėdami tikėjimu, kaip esate išmokyti, kupini dėkingumo.

⁸ Žiūrėkite, kad kas jūsų nepasigrobtų filosofija ir tuščia apgaule, paremta žmonių padavimu bei pasaulio pradmenimis, o ne Kristumi.

⁹ Juk Kristuje kūniškai gyvena visa dievystės pilnatvė, ¹⁰ ir jūs esate pripildyti jame – visokių kunigaikštysčių ir valdžių Galvoje. ¹¹ Jame jūs taip pat esate apipjaustyti ne rankomis atliktu apipjaustymu, bet savo kūniškumo atsižadėjimu* – Kristaus apipjaustymu. ¹² *Su juo palaidoti krikšte, jūs tikėjimu jame prisikėlėte galybe Dievo, kuris jį prikėlė iš numirusių. ¹³ Taip pat ir *jus, mirusius nusikaltimais ir kūno neapipjaustymu, jis atgaivino kartu su Kristumi, dovanodamas visus nusikaltimus.

¹⁴ *Jis ištrynė mus kaltinantį skolos raštą ir panaikino jį, prismeigdamas prie kryžiaus. ¹⁵ Jis nuginklavo kunigaikštystes ir valdžias, viešai jas pažemindamas ir jame švėsdamas pergalę prieš jas.

¹⁶ *Niekas tenesmerkia jūsų dėl valgio ar gėrimo, dėl švenčių, jaunačių ar šabų. ¹⁷ Visa tai tėra būsimųjų dalykų šešėlis, o tikrenybė priklauso Kristui. ¹⁸ Tegul niekas neneigia jums vainiko, pamėgęs tariamą nusižeminimą ir angelų garbinimą, įsigilinęs į regėjimus ir

^{2,11} Pažod.: „nusivilkimu“.

^{2,12} Rom 6,4

^{2,13} Ef 2,1-5

^{2,14} Ef 2,15

^{2,16} Rom 14,1-6

be pagrindo pasipūtęs savo kūniškais samprotavimais, ¹⁹ *nesilaikydamas vienybės su Galva, iš kurios visas kūnas, sąnariai ir gyslomis aprūpinamas bei jungiamas vienybėn, auga Dievo teikiamu ūgiu.

²⁰ Jei su Kristumi esate mirę pasaulio pradmenims, tai kam gi, tarsi tebegyvendami pasaulyje, leidžiatės apkraunami nuostatais: ²¹ „Neliesk! Neragauk! Neimk!“? ²² Visa tai skirta vartojant pranykti, ir tai tėra žmonių priesakai bei pamokymai. ²³ Tie nuostatai, beje, atrodo išmintingi dėl prasi-mānyto pamaldumo, nusižeminimo ir kūno varginimo, tačiau yra Beverčiai ir tarnauja kūnui patenkinti*.

Pamokymai

3 Jeigu esate su Kristumi prikelti, siekite to, kas aukštybėse, kur Kristus *sėdi Dievo dešinėje. ² Rūpinkitės tuo, kas aukštybėse, o ne tuo, kas žemėje. ³ Jūs juk esate mirę, ir jūsų gyvenimas su Kristumi paslėptas Dieve. ⁴ Kai apsireikš Kristus – jūsų* gyvastis, su juo ir jūs pasirodysite šlovingi.

⁵ Numarinkite, kas jūsų nariuose žemiška: ištvirkavimą, netyrumą, aistringumą, piktą pageidimą, taip pat godumą, kuris yra stabmeldystė. ⁶ Dėl šių dalykų ateina Dievo rūstybė netikėjimo vaikams. ⁷ Jūs irgi kadaise taip elgėtės, gyvendami tarp jų. ⁸ Bet dabar visa tai pameskite – piktumą, nirtulį, nelabumą, piktžodžiavimą, nešvarias kalbas nuo savo lūpų. ⁹ Nebemeluokite vienas kitam, *nusivilkę senąjį žmogų su jo darbais ¹⁰ ir *apsivilkę naują, kuris atnaujinamas tobulam pažinimui *pa-

gal savo Kūrėjo paveikslą. ¹¹ Čia jau nebėra nei graiko, nei žydo, nei apipjaus-tyto, nei neapipjaus-tyto, nėra barbaro, skito, vergo, laisvojo, bet visa ir visuose – Kristus.

¹² Taigi jūs, Dievo išrinktieji, šven-tieji ir numylėtiniai, apsilvirkite nuoširdžiu *gailestingumu, gerumu, nuolan-kumu, romumu ir kantrumu. ¹³ Būkite vieni kitiems pakantūs ir atleiskite vie-ni kitiems, jei vienas prieš kitą turite skundą. *Kaip Viešpats jums atleido, taip ir jūs atleiskite. ¹⁴ Viršum viso šito tebūna meilė, kuri yra tobulumo raiš-tis. ¹⁵ Jūsų širdyse teviešpatauja Kris-taus ramybė, į kurią esate pašaukti viename kūne. Būkite dėkingi!

¹⁶ *Kristaus žodis tegyvuoja jumyse vaisingai. Mokykite ir raginkite vieni kitus visokeriopa išmintimi; su dėkin-ga širdimi giedokite Dievui psalmes, himnus ir dvasines giesmes. ¹⁷ Ir visa, ką tik darytumėte žodžiu ar darbu, visa darykite Viešpaties Jėzaus vardu, per jį dėkodami Dievui Tėvui.

¹⁸ Jūs, *žmonos, būkite klusnios vy-rams, kaip dera Viešpatyje. ¹⁹ O jūs, *vyrai, mylėkite savo žmonas ir nebū-kite joms šiurkštūs. ²⁰ *Jūs, vaikai, vi-suose dalykuose klausykite savo tėvų, nes taip patinka Viešpačiui. ²¹ O jūs, *tėvai, neerzinkite savo vaikų, kad jie nepasidarytų baugštūs.

²² Jūs, *vergai, visuose reikaluose klausykite savo žemiškųjų šeimininkų ne dėl akių, kad įtiktumėte žmonėms, bet neklastinga širdimi, bijodami Vieš-paties. ²³ Ką tik darytumėte, darykite iš širdies, kaip Viešpačiui, o ne žmonėms,

3,12-13 Ef 4,2

3,13 Ef 4,32

3,16-17 Ef 5,19-20

3,18 Ef 5,22; 1 Pt 3,1

3,19 Ef 5,25; 1 Pt 3,7

3,20 Ef 6,1

3,21 Ef 6,4

3,22-25 Ef 6,5-8

2,19 Ef 4,16

2,23 Arba: „beverčiai kūnui sutramdyti“.

3,1 Ps 110,1

3,4 Kai kuriuose rankr.: „mūsų“.

3,9 Ef 4,22

3,10 Ef 4,24

3,10 Pr 1,26

²⁴ žinodami, kad iš Viešpaties gausite paveldą kaip atlyginimą. Tarnaukite Viešpačiui Kristui! ²⁵ Kas daro neteisybę, susilauks bausmės už savo neteisumą, ir *nebus žiūrima asmens.

4 *O jūs, šeimnininkai, duokite vergams kas teisinga ir kas dera, atsimindami, kad ir jūs turite Viešpatį danguje.

² Būkite atsidėję maldai, budėkite su ja dėkodami; ³ melskitės ir už mus, kad Dievas mums atvertų žodžio duris skelbti Kristaus slėpinį, dėl kurio aš kalinamas, ⁴ kad sugebėčiau jį atskleisti taip, kaip privalau jį išsakyti.

⁵ Išmintingai elkitės su svetimaisiais; *išnaudokite laiką. ⁶ Jūsų kalba visuomet tebūna maloni ir druska pasūdyta, kad žinotumėte, kaip kiekvienam atsakyti.

Asmeniniai pranešimai

⁷ *Apie mano reikalus jums viską praneš *Tichikas, mylimas brolis, ištikimas padėjėjas ir bendradarbis Viešpatyje. ⁸ Aš tam jį ir siunčiu, kad sužinotumėte apie mus ir kad jis paguostų jūsų širdis. ⁹ Jis vyksta su *Onesimu, ištikimu ir mylimu broliu, kuris yra iš jūsų; jiedu papasakos jums visa, kas čia dedasi.

^{3,25} Jst 10,17; Ef 6,9

^{4,1} Ef 6,9

^{4,5} Ef 5,16

^{4,7-8} Ef 6,21-22

^{4,7} Apd 20,4; 2 Tim 4,12

^{4,9} Fm 10-12

Sveikinimai

¹⁰ Jus sveikina kalėjimo draugas *Aristarchas ir Barnabas pusbrolis *Morkus; dėl jo jau esate gavę nurodymų: jeigu jis atvyktų pas jus, priimkite jį. ¹¹ Dar jus sveikina Jėzus, vadinamas Justu. Iš apipjaustytųjų jie vieninteliai su maimimi darbuojasi Dievo karalystei; jie yra tapę mano paguoda. ¹² Jus sveikina jūsiškis *Epafras, Kristaus Jėzaus tarnas, kuris visuomet grumiasi už jus maldose, kad tvirtai laikytumėtės ir tobulai vykdytumėte Dievo norus. ¹³ Aš galiu paliudyti, kad jis labai rūpinasi jumis, Laodikėja ir Hierapoliu. ¹⁴ Sveikina jus mylimasis gydytojas *Lukas ir *Demas.

¹⁵ Pasveikinkite brolius Laodikėjoje ir Ninfą bei jos namuose susirenkančią bendruomenę. ¹⁶ Kai šitas laiškas bus perskaitytas pas jus, pasirūpinkite, kad jis būtų perskaitytas ir Laodikėjos Bažnyčioje, o jūs perskaitykite laišką, kuris ateis iš Laodikėjos. ¹⁷ Taip pat pasakykite *Archipui: „Žiūrėk, kad vykdytum tarnystę, kurią gavai Viešpatyje!“

¹⁸ Sveikinimas, parašytas mano, Pauliaus, ranka. Prisiminkite mano pančius. Malonė su jumis!

^{4,10} Apd 19,29; 27,2; Fm 24

^{4,10} Apd 12,12-25; 13,13; 15,37-39

^{4,12} Kol 1,7; Fm 23

^{4,14} 2 Tim 4,11; Fm 24

^{4,14} 2 Tim 4,10; Fm 24

^{4,17} Fm 2

PIRMAS LAIŠKAS TESALONIKIEČIAMS

Pirmas laiškas tesalonikiečiams (gr. *epistolē pros thessalonikeis A*, lot. *epistula ad thessalonicenses I*) apaštalo Pauliaus parašytas 51 m. po Kr. Korintoje.

Paulius prisimena lankymąsi Tesalonikoje ir džiaugiasi bendruomenės tikėjimu (sk. 1–3), skatina tikinčiuosius toliau šventėti (4,1–12), priimena antrą kartą ateisiant Kristų (4,13–5,11), ragina laikytis gėrio ir vengti blogio (5,12–22) ir baigia linkėjimais (5,23–28).

Bažnyčios istorijos apyaušryje rašytas laiškas dvelkia pirmųjų kovotojų uolumu ir pirmųjų pergalių džiaugsmu.

1 Paulius, Siljanas ir Timotiejus *tesalonikiečių Bažnyčiai Dieve Tėve ir Viešpatyje Jėzuje Kristuje. Malonė jums ir ramybė!

² Mes visuomet dėkojame Dievui už jus visus, prisimindami jus savo maldose, ³ nuolat minėdami mūsų Dievo ir Tėvo akivaizdoje, jūsų tikėjimo darbus, meilės pastangas bei vilties ištvermingumą dėl mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus. ⁴ Mes žinome, Dievo numylėtieji broliai, apie jūsų išrinkimą, ⁵ nes mūsų Evangelija neatėjo pas jus vien tik žodžiais, bet su jėga ir Šventąja Dvasia bei su tvirtu įsitikinimu. Juk žinote, kaip pas jus elgėmės jūsų pačių labui. ⁶ Todėl jūs ne tik pasidarėte mūsų ir Viešpaties sekėjai, *priėmę žodį didžiame suspaudime su Šventosios Dvasios džiaugsmu, ⁷ bet ir tapote pavyzdžiu visiems Makedonijos bei Achajos tikintiesiems. ⁸ Mat iš jūsų pasklidęs Viešpaties žodis ne tik pagarsėjo Makedonijoje bei Achajoje, bet jūsų tikėjimas Dievu pasidarė žinomas visur, ir mums jau nebereikia apie tai kalbėti. ⁹ Žmonės pasakoja apie

mus, kaip buvome jūsų priimti ir kaip jūs nuo stabų atsivertėte, prie Dievo, trokšdami tarnauti gyvajam, tikrajam Dievui ¹⁰ ir laukti iš dangaus jo Sūnaus, kurį jis prikėlė iš numirusių, – Jėzaus, mus išgelbėsiančio nuo ateinančios rūstybės.

Pauliaus veikla Tesalonikoje

2 Jūs patys, broliai, žinote, kad mūsų apsilankymas pas jus nebuvo bergždžias. ² Prieš tai, kaip patys žinote, *nukentėję bei patyrę nuoskaudų Filipuose, pasitikėdami Dievu, mes *drąsiai skelbėme Dievo Evangeliją, nors kova buvo smarki. ³ Juk mūsų skelbimas plaukia ne iš klaidos nei iš nedoro tikslo, nei iš klastingumo. ⁴ Dievo pripažinti esą tinkami, kad mums būtų patikėta Evangelija, mes ją ir skelbiame taip, kad patiktume ne žmonėms, bet Dievui, kuris tiria mūsų širdis. ⁵ Kaip žinote, mes niekada nepasižymėjome įteikliomis kalbomis ir niekada – tepaliudija Dievas – nebuvo pasidavę godumui; ⁶ niekada nesivaikėme žmonių garbės nei tarp jūsų, nei kitur. ⁷ Būdami

^{1,1} Apd 17,1

^{1,6} Apd 17,5–9

^{2,2} Apd 16,19–24

^{2,2} Apd 17,1–9

Kristaus apaštalai, mes galėjome būti jums našta, vis dėlto tarp jūsų buvome švelnūs tarsi motina, globojanti savo kūdikius. ⁸Taip jūsų ilgėdamiesi, troškome pasidalyti su jumis ne tik Dievo Evangelija, bet ir savo gyvybe, nes tapote mums be galo brangūs. ⁹Jūs, broliai, atsimenate mūsų triūsą ir pastangas: dirbdami per dienas ir naktis, kad neapsunkintume nė vieno jūsų, skelbėme jums Dievo Evangeliją. ¹⁰Ir jūs, ir Dievas gali paliudyti, kaip šventai, teisingai ir nepriekaištingai elgėmės su jumis, įtikėjusiais. ¹¹Jūs žinote, kaip mes kiekvieną jūsų, tarsi tėvas savo vaikus, ¹²raginome, kalbinome, maldavome, kad elgtumėtės vertai Dievo, jus šaukiančio į karalystę ir šlovę.

¹³Todėl mes be paliovos dėkojame Dievui, kad, priėmę iš mūsų išgirstąjį Dievo žodį, jūs priėmėte jį ne kaip žmogaus žodį, bet tokį, koks jis iš tikro yra, kaip Dievo žodį, kuris ir veikia jumoje, tikintieji. ¹⁴*Jūs, broliai, tapote sekėjais Dievo Bažnyčių judėtoje, kurios yra Kristuje Jėzuje, nes tą patį iškentėjote nuo savo tautiečių, kaip ir jos nuo žydų, ¹⁵*kurie nužudė Viešpatį Jėzų ir pranašus, kurie persekiojo ir mus. Jie nepatinka Dievui ir yra visų žmonių priešai, ¹⁶nes draudžia mums skelbti pagonims, kad šie būtų išganyti. Taip jie nuolat pildo savo nuodėmių sąka, ir ant jų krinta galutinė Dievo rūstybė.

¹⁷O mes, broliai, kuriam laikui atskirti nuo jūsų – žinoma, tik kūnu, ne širdimi, – be galo pasiilgę, labai troškome išvysti jūsų veidus. ¹⁸Todėl ruošėmės atvykti pas jus – bent jau aš, Paulius, ruošiausi kartą ir kitą, – tačiau mus sutrukdė šėtonas. ¹⁹Kas gi yra mūsų viltis, džiaugsmas ir pasididžiavimo vainikas prieš mūsų Viešpatį Jėzų, kai jis ateis, jeigu ne jūs?! ²⁰Taip, jūs esate mūsų garbė ir džiaugsmas!

Timotiejaus pasiuntinybė

3 Todėl, ilgiau nebeiškęsdami, *ryžomės vieni pasilikti Atėnuose ²ir pasiuntėme Timotiejų, savo brolių ir Dievo bendradarbių Kristaus Evangelijoje, kad paremtų jus ir sustiprintų jūsų tikėjimą, ³kad nė vienas nesvyruotų tose negandose. Ir jūs patys žinote, kad esame tam skirti. ⁴Juk, dar būdami tarp jūsų, mes iš anksto pasakėme, kad turėsime kentėti nęgandą, ir, kaip žinote, tai ir įvyko. ⁵Todėl, ilgiau nebeiškęsdamas, pasiunčiau pasiuntinį, norėdamas sužinoti apie jūsų tikėjimą, ar kartais jūsų nesuviliojo gundytojas ir ar nėra niekais pavirtęs mūsų triūsas.

⁶Dabar *Timotiejus iš jūsų grįžo pas mus ir atnešė gerą žinią apie jūsų tikėjimą ir jūsų meilę: kad jūs nuolat mus maloniai prisimenate ir norite mus pamatyti, kaip ir mes jus. ⁷Šitaip, broliai, jūs savo tikėjimu paguodėte mus visoje mūsų bėdose ir negandose. ⁸Dabar mes tikrai gyvuojame, nes jūs tvirtai stovite Viešpatyje. ⁹Ir kaip atsidėkosime Dievui už jus, už visus džiaugsmus, kuriuos iš jūsų patiriame savo Dievo akivaizdoje? ¹⁰Dieną ir naktį karštai maldaujame, kad mums būtų leista išvysti jūsų veidus ir papildyti, ko dar stinga jūsų tikėjimui.

¹¹Jis pats – mūsų Dievas ir Tėvas – ir mūsų Viešpats Jėzus tepraskina mums kelią pas jus. ¹²Viešpats tepraturtina jus ir tepripildo meile vienus kitiems ir visiems, kaip ir mes jus mylime, ¹³kad jūsų širdys būtų tvirtos ir nepeiktino šventumo mūsų Dievo ir Tėvo akyse, kai ateis mūsų Viešpats Jėzus su visais savo šventaisiais.

Šventėjimas

4 Pagaliau, broliai, prašome ir raginame jus Viešpatyje Jėzuje: jeigu išmokote iš mūsų, kaip privalote elgtis

^{2,14} Apd 17,5

^{2,15} Apd 9,23.29; 13,45.50; 14,2.5.19; 17,5.13; 18,12

^{3,1} Apd 17,15

^{3,6} Apd 18,5

ir patikti Dievui – o jūs taip ir elgiatės, – tai darykite vis daugiau pažangos! ²Jūs juk žinote, kokių nurodymų esame jums davę Viešpaties Jėzaus vardu. ³Tokia gi Dievo valia – jūsų šventėjimas. Susilaikykite nuo svetimavimo! ⁴Kiekvienas jūsų teismoksta laikyti savąjį indą* šventai ir pagarbiai, ⁵nepasiduodamas nežabotiems geismams, kaip esti tarp pagonių, kurie nepažįsta Dievo. ⁶Tegul niekas neperžengia ribų ir neapgaujinėja savo brolio šituo reikalu, nes Viešpats keršija už visus tokius nušižengimus, kaip jau esame sakę ir patvirtinę. ⁷Dievas mus pašaukė ne susitepimui, bet šventėjimui. ⁸Todėl, kas tai atmeta, ne žmogų atmeta, bet Dievą, kuris jums duoda savo Šventąją Dvasią. ⁹Apie brolių meilę nebereikia jums rašyti, nes pats Dievas jus išmokė mylėti vienas kitą, ¹⁰ir jūs taip elgiatės su visais broliais visoje Makedonijoje. Mes tik raginame jus, broliai, daryti daugiau pažangos, ¹¹stengtis gyventi ramiai, atsidėti saviesiems reikalams ir darbuotis savo rankomis, kaip jums esame įsakę. ¹²Taip jūs oriai elgsitės svetimųjų akys ir nebūsime nuo kitų priklausomi.

Apie prisikėlimą

¹³Mes norime, broliai, kad jūs žinotumėte tiesą apie užmiegančiuosius ir nenusimintumėte kaip tie, kurie neturi vilties. ¹⁴Jeigu tikime, kad Jėzus numirė ir prisikėlė, tai Dievas ir tuos, kurie užmigo susivieniję su Jėzumi, atsives kartu su juo.* ¹⁵*Ir tatai jums sakome Viešpaties žodžiais, jog mes, gyvieji, išlikusieji iki Viešpaties atėjimo, nepralengsime užmigusiųjų. ¹⁶O pats Viešpats, nuskambėjus paliepimui, arkangelo balsui ir Dievo trimitui, nu-

^{4,4} Arba: „kūną“, arba: „žmoną“.

^{4,14} Arba: „kurie užmigo, atsives per Jėzų ir su juo“.

^{4,15-17} 1 Kor 15,51-52

žengs iš dangaus. Tuomet pirmiausia prisikels tie, kurie mirė Kristuje, ¹⁷pas-kui mes, gyvieji, išlikusieji, kartu su jais būsime pagauti debesysna pasitiktie Viešpaties ore ir taip visuomet pasiliksime su Viešpačiu. ¹⁸Todėl guoskite vieni kitus šitais žodžiais.

Apie Viešpaties atėjimą

5 Dėl laiko ir valandos, broliai, nėra reikalo jums rašyti. ²Jūs patys gerai žinote, kad Viešpaties diena *užklups lyg vagis naktį. ³Kai žmonės kalbės: „Gyvename ramiai ir saugiai“, juos ir ištiks netikėtas žlugimas, tartum gimdymo skausmai nėsčią moterį, ir jie niekur nepabėgs.

⁴Bet jūs, broliai, neskendite tamsoje, kad toji diena jus užkluptų lyg vagis. ⁵Juk jūs visi esate šviesos vaikai, dienos vaikai. Mes nepriklausome nakčiai nei tamsai. ⁶Todėl nemiegokime kaip kiti, bet budėkime ir būkime blaivūs! ⁷Mat kas miega, miega naktį, ir kas pasigeria, pasigeria naktį. ⁸O mes, priklausydami dienai, būkime blaivūs ir *dėvėkime tikėjimo bei meilės šarvus ir išganymo vilties šalną. ⁹Juk Dievas paskyrė mus ne tam, kad užsitrauktume rūstybę, bet kad įgytume išganyimą per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, ¹⁰kuris numirė už mus, kad mes ir budėdami, ir miegodami gyventume su juo. ¹¹Todėl guoskite ir stiprinkite vieni kitus, ką jūs ir darote.

Pamokymai

¹²Mes prašome jus, broliai, gerbti tuos, kurie darbuojasi tarp jūsų, vadovauja Viešpatyje ir teikia jums pamokymų. ¹³Labai branginkite ir mylėkite juos dėl jų darbo! Taikiai sugyvenkite tarp savęs!

¹⁴Raginame jus, broliai: įspėkite nedrausminguosius, suraminkite

^{5,2} Mt 24,43; Lk 12,39; 2 Pt 3,10

^{5,8} Iz 59,17; Ef 6,13-17

mažadvasius, palaikykite silpnuosius, būkite kantrūs visiems! ¹⁵ Žiūrėkite, kad kas neatsimokėtų kam nors blogu už bloga, bet visuomet skatinkite daryti gera vieni kitiems ir visiems.

¹⁶ Visuomet džiaukitės, ¹⁷ be paliovos melskitės! ¹⁸ Visokiomis aplinkybėmis dėkokite, nes to Dievas nori iš jūsų Kristuje Jėzuje.

¹⁹ Negesinkite Dvasios!

²⁰ Neniekinkite pranašavimų!

²¹ Visa ištirkite ir kas gera, palaikykite!

²² Susilaikykite nuo visokio blogio!

Linkėjimai

²³ Pats ramybės Dievas jus tobulai teapašventina ir teišlaiko sveiką bei nepiektiną jūsų dvasią, sielą ir kūną mūsų Viešpaties Jėzaus atėjimui. ²⁴ Taisai, kuris jus šaukia, yra ištikimas; jis ir įvykdys!

²⁵ Broliai, melskitės už mus! ²⁶ Pasveikinkite visus brolius šventu pabučiavimu. ²⁷ Saikdindamas jus Viešpačiu, prašau, kad šis laiškas būtų perskaitytas visiems broliams.

²⁸ Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūna su jumis!

ANTRAS LAIŠKAS TESALONIKIEČIAMS

Antras laiškas tesalonikiečiams (gr. *epistolē pros thessalonikeis B*, lot. *epistula ad thessalonicenses II*) apaštalo Pauliaus padiktuotas nežinomam raštininkui 51 m. po Kr. Korinte.

Pasveikinęs Tesalonikos bendruomenę ir padėkojęs už tikėjimą (1,1–5), Paulius primena antrąjį Kristaus atėjimą (1,6–2,12), drąsina tikinčiuosius (2,13–3,5); ragina vengti tingumo (3,6–15) ir siunčia sveikinimus (3,16–18).

Laiške pabrėžiama, jog krikščioniška viltis neatskiriama nuo kasdienio budrumo.

1 Paulius, Silvanas ir Timotiejus *tesalonikiečių Bažnyčiai Dieve, mūsų Tėve, ir Viešpatyje Jėzuje Kristuje.
² Malonė jums ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!

³ Mes turime nuolat dėkoti, broliai, už jus Dievui, ir tai teisinga, nes jūsų tikėjimas klestėte klesti ir jūsų meilė vienas kitam vis didėja. ⁴ Todėl mes ir giriamės jumis Dievo Bažnyčioje – jūsų kantrybe bei tikėjimu visuose persekiojimuose ir varguose, kuriuos jums tenka pakelti. ⁵ O tai ir yra teisingo Dievo teismo požymis: jūs turite tapti verti Dievo karalystės, dėl kurios kenčiate.

⁶ Teisinga, kad Dievas atmokės jūsų prispaudėjams priespauda, ⁷ o jums, engiamiesiems, – atilsiu drauge su mumis, kai Viešpats Jėzus su savo galybės angelais apsireikš iš dangaus ⁸ liepsnųjančioje ugnyje ir atmokės tiems, kurie nepažįsta Dievo ir nepaklūsta mūsų Viešpaties Jėzaus Evangelijai. ⁹ Jiems teks kentėti amžiną pragaištį, atstumtiems nuo Viešpaties veido ir nuo jo šlovingos galybės, ¹⁰ kai jis ateis, kad pasirodytų tą dieną garbingas savo

šventuosiuose ir nuostabus visuose, kurie įtikėjo. Jūs irgi patikėjote mūsų liudijimu. ¹¹ Todėl mes nuolat meldžiamės už jus, kad mūsų Dievas padarytų jus vertus savo pašaukimo ir savo galybės tobulintų gerus jūsų užmojus bei veiklų tikėjimą. ¹² Tada mūsų Viešpaties Jėzaus vardui bus garbė jūmyse, o jums – jame iš mūsų Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus malonės.

Viešpaties atėjimo ženklai

2 Mes prašome jus, broliai, *dėl mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus atėjimo ir dėl mūsų surinkimo aplink jį: ² nesiduokite taip lengvai nukreiptami nuo sveiko proto ir įbauginami ar dvasios pranašyste, ar žodžiu, ar neva mūsų parašytu laišku, esą Viešpaties diena jau čia pat. ³ Tegul niekas jūsų neapgauja kuriuo nors būdu!

Pirmiau turi ateiti atkritimas ir apsireikšti nedorybės žmogus, pražūtis sūnus, ⁴ *prieštarautojas, kuris iškelia save virš kiekvieno vadinamojo dievo ar šventenybės ir pats sėdasi Dievo šventykloje, dėdamasis Dievu. ⁵ Ar

^{1,1} Apd 17,1

^{2,1} 1 Tes 4,15–17

^{2,4} Dan 11,36; Ez 28,2

neprisimenate, jog tai sakiau jums, tebebūdamas tarp jūsų? ⁶ Jūs gi žinote, kas dabar jį sulaiko, kad jis apsireikštų tik savo metu. ⁷ Nedorybės slėpinys jau veikia, bet dar turi pasitraukti tasai, kuris ją varžo; ⁸ tada jau apsireikš Nedorėlis, o Viešpats Jėzus *sunaikins jį savo burnos kvėpimu ir sutriuškins savo didingą atėjimu.

⁹ Ano Nedorėlio* atėjimą dėl šėtono įtakos lydės įvairūs galingi darbai, *ženklai ir netikri stebuklai ¹⁰ ir visokios nedoros apgaulės einantiems į pražūtį už tai, kad atsisakė mylėti tiesą, kuri būtų juos išganusi. ¹¹ Todėl Dievas jiems siunčia galingą paklydimą, idant tikėtų melu; ¹² taip bus nu-teisti visi, kurie netikėjo tiesa, bet pamėgo neteisybę.

Raginimai

¹³ Mes privalome visuomet dėkoti Dievui už jus, Viešpaties numylėti broliai, kad Dievas išrinko jus kaip pirmienas* išganymui Dvasios pašventinimu ir tiesos tikėjimu. ¹⁴ Tam jis ir pašaukė jus per mūsų Evangeliją, kad įgytumėte mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus garbę. ¹⁵ Todėl, broliai, tvirtai stovėkite ir laikykitės perduotų tiesų, kurių išmokote iš mūsų žodžių ar laiško.

¹⁶ O pats mūsų Viešpats Jėzus Kristus ir Dievas, mūsų Tėvas, pamilęs mus ir maloningai suteikęs mums amžinos paguodos ir geros vilties, ¹⁷ tesuramina jūsų širdis ir tesustiprina kiekvienam geram darbui ir žodžiui.

3 Pagaliau, broliai, melskitės už mus, kad Viešpaties žodis skintųsi kelią ir būtų gerbiamas kaip ir pas

jus, ² o mes būtume išgelbėti nuo iškrypusių ir blogų žmonių, nes ne visi turi tikėjimą. ³ Viešpats ištikimas. Jis sustiprins jus ir apsaugos nuo pikto*. ⁴ Mes pasitikime jumis Viešpatyje, kad vykdote ir vykdysite, ką jums įsakome. ⁵ Viešpats telenkia jūsų širdis į Dievo meilę ir Kristaus kantrybę.

⁶ Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu įsakome jums, broliai, vengti kiekvieno brolio, kuris netvarkingai gyvena ar nesilaiko mokslo, gauto iš mūsų. ⁷ Jūs patys žinote, kaip reikia sekti mumis. Mes juk pas jus netinginiavome ⁸ ir nevalgėme veltui kieno nors duonos, bet su triūsu ir prakaitu darbavomės dieną naktį, kad tik neapsunkintume nė vieno jūsų, ⁹ ir ne dėl to, kad neturėtume teisės taip daryti, bet norėdami duoti jums pavyzdį, kad galėtumėte mumis sekti. ¹⁰ Dar būdami pas jus, skelbėme: „Kas nenori dirbti, tenevalgo!“ ¹¹ Mat mes girdime, jog kai kurie jūsiškiai tinginiauja, nieko nedirba; tik niekdarbiauja. ¹² Tokiems įsakome ir juos raginame Viešpatyje Jėzuje Kristuje ramiai dirbti ir valgyti pačių pelnytą duoną. ¹³ O jūs, broliai, nesiliaukite darę gerai! ¹⁴ Jeigu kas neklausytų mūsų laiške surašytų nurodymų, tokį pasižymėkite, nebendraukite su juo, kad susigęstų. ¹⁵ Nelaikykite jo priešu, bet įspėkite kaip brolių.

Atsisveikinimas

¹⁶ Patsai ramybės Viešpats tegul teikia jums ramybę visada ir visais būdais. Viešpats su jumis visais!

¹⁷ Šis sveikinimas prirašytas mano, Pauliaus, ranka. Tai ženklas kiekviename laiške: taip aš rašau. ¹⁸ Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūna su jumis visais!

^{2,8} Iz 11,4

^{2,9} T. y. Antikristo.

^{2,9} Mt 24,24

^{2,13} Kai kuriuose rankr.: „išrinko jus iš pradžių“.

^{3,3} Arba: „nuo piktojo“; plg. Mt 6,13.

PIRMAS LAIŠKAS TIMOTIEJUI

Pirmas laiškas Timotiejui (gr. *epistolē pros timotheon A*, lot. *epistula ad timotheum I*) apaštalo Pauliaus parašytas greičiausiai apie 65 m. po Kr. savo bendražygiui, paliktam prižiūrėti Efezo Bažnyčią.

Paulius perspėja dėl klaidinančių mokytojų ir primena tikrąjį Įstatymo vaidmenį (sk. 1), ragina melstis, nurodo, kaip elgtis vyrams ir moterims per pamaldas, apibūdina Bažnyčios reikalavimus vyskupams ir diakonams (sk. 2–3), atmeta klaidingus draudimus tuoktis ir valgyti tam tikrą maistą (4,1–5), moko, kaip tapti geru ganytoju, kaip elgtis su našlėmis, bendruomenės vyresniaisiais, vergais ir turtuoliais (4,6–6,21).

Paulius nuoširdžiai rūpinasi, kad Timotiejus būtų geras ganytojas.

Apie klaidinančius mokytojus

1 Paulius, Dievo, mūsų Gelbėtojo, ir Kristaus Jėzaus, mūsų vilties, paliepimu Kristaus Jėzaus apaštalas, ²*Timotiejui, tikram savo vaikui tikėjime: malonė, gailėstingumas ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir mūsų Viešpaties Kristaus Jėzaus!

³Dar keliaudamas į Makedoniją aš prašiau tave pasilikti Efeze ir įsakyti kai kuriems, kad jie nemokytų klaidingų mokslų, ⁴neužsiiminėtų pasakomis ir begaliniais kilmės sąrašais, kurie veikiau kelia ginčus negu yra pravartūs išganingiems Dievo sumanymams, įgyvendinamiems tikėjimu. ⁵Šio priesako tikslas yra meilė iš tyros širdies, geros sąžinės ir nuoširdaus tikėjimo. ⁶Kai kurie, nuklydę nuo šių dalykų, paskendo tuščiuose plepaluose. ⁷Jie norėtų būti Įstatymo mokytojais, nors nesupranta nei ką kalbą, nei ką tvirtiną.

⁸Mes žinome, jog Įstatymas yra geras, jeigu žmogus juo deramai naudojasi, ⁹suprasdamas, kad Įstatymas skirtas ne teisiamajam, bet nusikaltėliams ir maištininkams, bedieviams ir nusidėjėliams, nedorėliams ir ne-

tikėliams, tėvažudžiams ir motinžudžiams, ir žmogžudžiams, ¹⁰paleistuviams, sanguliautojams su vyrais, vergų pirkliams, melagiams, kreivai prisiekiantiems ir visiems, kurie priešinasi sveikam mokslui. ¹¹Taip moko palaimintojo Dievo garbės Evangelija, kuri man yra patikėta.

Padėka Viešpačiui

¹²Aš esu kupinas dėkingumo mūsų Viešpačiui Kristui Jėzui, kuris mane sustiprino ir palaikė tinkamu užimti tarnystę, ¹³nors anksčiau esu buvęs piktžodžiautojas, *persekiotojas ir smurtininkas. Manęs buvo pasigailėta, nes taip elgiausi dėl neišmanymo ir netikėjimo. ¹⁴Bet mūsų Viešpaties malonė išsiliejo be sąiko kartu su tikėjimu ir meile Kristuje Jėzuje. ¹⁵Tai tikras žodis ir vertas visiško pritarimo, jog Kristus Jėzus atėjo į pasaulį gelbėti nusidėjėlių, kurių pirmasis esu aš. ¹⁶Todėl ir buvo manęs pasigailėta, kad manyje pirmame Kristus Jėzus parodytų visą savo kantrybę, duodamas pavyzdį tiems, kurie jį įtikės amžinajam gyvenimui. ¹⁷Amžių Karaliui, nemirtingajam, neregimajam, vieninteliamei

Dievui tebūna garbė ir šlovė per amžių amžius! Amen.

Perspėjimas

¹⁸ Šituos pamokymus aš perduodu tau, sūnau Timotiejau, pagal ankstesnes pranašystes apie tave kad jų stiprinamas kovotum gerą kovą, ¹⁹ išlaikytum tikėjimą ir gerą sąžinę. Jos atsižadėjus, kai kurių tikėjimo laivas sudužo. ²⁰ Iš jų yra Himenėjas ir Aleksandras, kuriuos atidaviau šėtonui*, kad jie išmokyti nebepiktžodžiauti.

Pamaldos

2 Taigi pirmiausia raginu maldauti, melstis, užtarti ir dėkoti už visus žmones, ² už karalius ir visus vyresnybėje esančius, idant galėtume tyliai ramiai gyventi visokeriopai maldingą ir gerbtiną gyvenimą. ³ Tai gera ir priimtina akyse mūsų Gelbėtojo Dievo, ⁴ kuris trokšta, kad visi žmonės būtų išganyti ir pasiektų tiesos pažinimą.

⁵ Vienas yra Dievas
ir vienas Dievo ir žmonių
Tarpininkas –

žmogus Kristus Jėzus,

⁶ kuris atidavė save kaip
išpirką už visus,

tai paliudydamas nustatytu laiku.

⁷ *Tam aš esu paskirtasis šauklys ir apaštalas, – sakau tiesą, nemeluojau, – tikėjimo ir tiesos mokytojas pagonims.

⁸ Aš norėčiau, kad vyrai visur, kur melsis, keltų aukštyn tyras rankas, be pykčio ir nesantaikos. ⁹ *Taip pat trokštu, kad moterys vilkėtų padoriai, puošti droviai ir santūriai, ne išgarbiniuotais plaukais, be auksa, be perlų ir be prabangių drabužių, ¹⁰ o verčiau – kaip dera moterims, pasižyminčioms pamaldumu – gerais darbais. ¹¹ Moteris tesimoko tyliai, su tikru klusnumu.

¹² Aš neleidžiu, kad moteris mokyėtų nei kad vadovautų vyrui; ji tesilaiko tyliai.

¹³ Juk *pirmas buvo sutvertas Adomas, o *paskui – Ieva. ¹⁴ *Be to, Adomas nesidavė suvedžiojamas, o moteris buvo apgauta ir prasižengė. ¹⁵ Bet ji bus išganyta, gimdydama vaikus; jos bus išganytos, jeigu išlaikys tikėjimą, meilę ir šventumą bei santūrumą.

Vyskupas

3 Toks yra tikras žodis: jei kas siekia vyskupauti, trokšta gero darbo. ² *O vyskupas turi būti nepeiktinas: tik kartą vedęs*, blaivus, protingas, padorus, svetingas, gebąs mokyti, ³ ne girtuoklis, ne kivirčius, bet švelnus, nemėgstantis vaidytis, negodus, ⁴ geras savo namų šeimininkas, turintis klusnius ir tikrai dorus vaikus. ⁵ Jei kas nesugeba šeimininkauti savo namuose, tai kaipgi jis pasirūpins Dievo Bažnyčia?! ⁶ Vyskupas neturi būti naujatis; kad nepradėtų didžiuotis ir nepakliūtų į velnio teismą. ⁷ Be to, jam privalu turėti gerą vardą tarp svetimųjų, kad nebūtų niekinamas ir neįkliūtų į velnio žabangus.

Diakonai

⁸ Taip pat ir diakonai privalo būti garbingi vyrai, ne dviliežuviai, ne besaikiai vyno gėrovai, ne geidžiantys nesvarašaus pelno, ⁹ bet saugantys tikėjimo slėpinį tyroje sąžinėje. ¹⁰ Ir jie pirmiau turi būti išbandyti, o paskui, jei pasirodys esą be kaltės, tegul diakonauja. ¹¹ Moterys taip pat turi būti garbingos, ne šmeižikės, blaivios ir patikimos visuose reikaluose. ¹² Diakonai tebūnie tik kartą vedę*, gerai tvarkantys savo

^{2,13} Pr 2,7.

^{2,13} Pr 2,21-22

^{2,14} Pr 3,1-6

^{3,2-7} Tit 1,6-9

^{3,2} Pažod.: „vienos žmonos vyras“.

^{3,12} Žr. 1 Tim 3,2.

^{1,20} Žr. 1 Kor 5,5.

^{2,7} 2 Tim 1,11

^{2,9} 1 Pt 3,3

vaikus ir namus. ¹³ Kurie tinkamai diakonau, įsigis garbingą laipsnį ir tikrą tikėjimo drąsą Kristuje Jėzuje.

¹⁴ Rašau tau apie šiuos dalykus, nors turiu viltį greit atvykti pas tave; ¹⁵ jeigu užtrukčiau, noriu, kad žinotum, kaip reikia elgtis Dievo namuose, kurie yra gyvojo Dievo Bažnyčia, tiesos stulpas ir atrama. ¹⁶ Ir kaip visi sutinka, didis yra maldingumo slėpinys:

Jis apsidėjęs kūne,
buvo Dvasios pateisintas,
pasirodęs angelams,
paskelbtas pagonims,
įtikėtas pasaulyje
ir paimtas į šlovę.

Klaidų skleidėjai

4 Dvasia aiškiai sako, kad paskutiniausiais laikais kai kurie žmonės atkris nuo tikėjimo, pasidavę klaidinančioms dvasioms ir demonų mokslams, ² veidmainingiems melo skelbėjams, kurių sąžinė paženklinta įdagu, ³ draudžiantiems tuoktis, liepiantiems susilaikyti nuo maisto, kurį yra sukūręs Dievas, kad jį su padėka priimtų tikintieji ir pažinusieji tiesą. ⁴ Kiekvienas Dievo tvarinys yra geras, ir niekas neatmestina, kas priimama su padėka, ⁵ nes tai pašventinama Dievo žodžiu ir malda!

⁶ Jeigu šitaip aiškinsi broliams, būsi geras Kristaus Jėzaus tarnas, mintantis tikėjimo žodžiais ir tikroju mokslu, kuriam esi atsidavęs. ⁷ Venk nerimtų bobiškų pasakų. Ugdykis maldingumą. ⁸ Kūno mankštinimas nedaug kam tinka, o maldingumas viskam naudingas, nes jam skirtas esamojo ir būsimajo gyvenimo pažadas. ⁹ Štai tikras žodis, vertas visiško pritarimo: ¹⁰ mes todėl ir triūsime bei kovojame, kad pasitikime gyvuoju Dievu, kuris yra visų žmonių, o ypač tikinčiųjų, Gelbėtojas. ¹¹ Taip įsakinėk ir mokyk!

¹² Niekas tegul neniekina tavo jaunystės. Tiktai pats būk tikintiesiems

pavyzdys žodžiu, elgesiu, meile, tikėjimu, skaistumu. ¹³ Kol atvyksiu, užsiminėk skaitymu, raginimu, mokymu. ¹⁴ Nepamiršk tavyje esančios malonės dovanos, kuri tau buvo suteikta pranašo ištarme kartu su vyresniųjų rankų uždėjimu. ¹⁵ Rūpinkis šitais dalykais, atsidėk jiems, kad visi matytų tavo pažangą. ¹⁶ Žiūrėk savęs ir mokslo, ištvėrk šiuose darbuose! Taip veikdamas išganysi ir save, ir savo klausytojus.

Bendruomenės reikalai

5 Senesnio žmogaus aštriai nebark, bet gaudenk kaip tėvą, o jaunesnius – kaip brolius, ² vyresnio amžiaus moteris – kaip motinas, o jaunesnes – kaip seseris, laikydamasis tobulo skaistumo.

³ Gerbk našlės, kurios yra tikros našlės. ⁴ Jei kuri našlė turi vaikų ar vaikaičių, jie tegu pirmiausia išmoksta maldingai tvarkyti savo namus ir deramai atsilyginti gimdytojams, nes tai malonu Dievui. ⁵ Tikra našlė, palikusi viena, sudėjo viltis į Dievą ir dieną naktį maldauja bei meldžiasi. ⁶ Bet našlė malonumų ieškotoja, dar gyva būdama, jau yra mirusi. ⁷ Todėl įspėk dėl šito, kad jos būtų be priekaišto. ⁸ Jeigu kas nesirūpina savaisiais, ypač namiškiais, tas yra užsiginęs tikėjimo ir blogesnis už netikintį!

⁹ Į našlių sąrašą įtrauk tokią našlę, kuriai sukako bent šešiasdešimt metų, kuri buvo tik kartą išteklėjusi*, ¹⁰ jeigu ji pasižymėjo gerais darbais: jei išauklėjo vaikus, jei buvo svetinga, jei plaudavo šventiesiems kojas, jei pagelbėdavo vargstantiems, jei stengdavosi dirbti visoki gerą darbą. ¹¹ Jaunesnių našlių nepriimk. Pasidavusios gašlumui, jos atsitolina nuo Kristaus ir geidžia ištekti, ¹² o tuo užsitraukia kaltinimą, jog pametusios pirmuosius pažadus. ¹³ Be to, jos išmoksta dykinėti bei landžioti

^{5,9} Pažod.: „tik vieno vyro žmona“.

po svetimus namus ir ne tik dykinėti, bet plepėti bei užsiiminėti niekais, taukšti, kas nedera. ¹⁴ Taigi aš norėčiau, kad jaunesnės ištėtų, turėtų vaikų, šeiminkautų ir neduotų priešininkui jokios progos jas koneveikti. ¹⁵ Kai kurios jau nuklydo paskui šetoną. ¹⁶ Jei kuri tikinti moteris turi pasave našlių, tegul jas aprūpina, kad nebūtų apsunkinama Bažnyčia ir įstengtų padėti tikrosioms našlėms.

¹⁷ Gerai vadovaujantys vyresnieji tebūna laikomi nusipelnusiais dvigubos pagarbos, ypač tie, kurie triūsia skelbdami žodį ir mokydami. ¹⁸ Juk Raštas sako: **Neužrišk kuliančiam jaučiui snukio ir: *Darbininkas vertas savo užmokesčio.* ¹⁹ Skundo prieš vyresnįjį nepriimk, nebent **liudytojai.* ²⁰ Nusidedančius bark visų akivaizdoje, kad ir kiti bijotų. ²¹ Aš maldauju tave Dievo, Kristaus Jėzaus ir išrinktųjų angelų akivaizdoje, kad nuosekliai laikytumeis šių nurodymų, niekam nedarydamas išimčių. ²² Niekam greitomis neuždėk rankų ir neprisidėk prie svetimų nuodėmių; išsilaikyk tyras.

²³ Gerk ne vien vandenį, bet vartok ir truputį vyno dėl savo skrandžio ir dažnų negalavimų.

²⁴ Kai kurių žmonių nusidėjimai esti žinomi pirma teismo, o kai kurių paaiškėja tik vėliau. ²⁵ Taip pat ir geri darbai visiems žinomi, o jei pasitaiko kitaip, jie irgi negali likti paslėpti.

6 Vergai, esantys po jungu, telai-ko savo šeiminkus vertais visokeriopos pagarbos, kad nebūtų peikiamas Dievo vardas ir mokymas. ² O tie, kurie turi tikinčius šeiminkus, tegul jų neniekina už tai, kad jie yra broliai; verčiau tegul jiems dar geriau tarnauja, nes jie, būdami tikintys ir

mylimi, įvertina gerus tarnavimo darbus. ³ Taip mokyk, taip ragink!

Tikri mokytojai ir klaidintojai

Jei kas nors moko kitaip ir nesutinka su sveikais mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus žodžiais bei maldingumo mokslu, ⁴ tas yra pasipūtėlis, nieko neišmano, serga nuo ginčų ir nuo svaidymosi žodžiais, iš kurių gimsta pavydas, nesutarimas, piktžodžiavimas, blogi įtarinėjimai ⁵ ir kivirčiai tarp sugedusio proto žmonių, praradusių tiesos nuovoką ir manančių, jog maldingumas esąs pasipelnymo šaltinis. ⁶ Žinoma, maldingumas yra didelis pelnas, kai pasitenkinama tuo, ką turi. ⁷ Juk mes nieko neatsinešėme į pasaulį ir nieko neišsinešime. ⁸ Turėdami maisto ir drabužių, būkime patenkinti. ⁹ Kas geidžia pralobti, pakliūva į pagundą ir į spąstus bei į daugelį neprotingų ir kenksmingų aistrų, kurios žmones sugadina ir pražudo. ¹⁰ Visų blogybių šaknis yra meilė pinigams. Kai kurie, jai pasidavę, nuklydo nuo tikėjimo ir patys save drasko daugybe kančių.

Pamokymai

¹¹ O tu, Dievo žmogau, bėk nuo tų dalykų! Verčiau vykis teisumą, maldingumą, tikėjimą, meilę, ištvermę, romumą. ¹² Kovok gerąją tikėjimo kovą, pagauk amžinąjį gyvenimą, kuriam esi pašauktas ir kuriam pateikei gerą išpažinimą daugelio liudytojų akyse. ¹³ Dėl Dievo, kuris visiems duoda gyvybę, ir dėl Kristaus Jėzaus, *kuris prie Poncijaus Piloto pateikė gerą išpažinimą, aš tau įsakau ¹⁴ išlaikyti įsakymą be dėmės ir priekaišto iki pasirodys mūsų Viešpats Jėzus Kristus. ¹⁵ Jį skirtu laiku apreišk

palaimintasis, vienintelis Valdovas,
karalių Karalius ir
viešpačių Viešpats,

^{5,18} Jst 25,4

^{5,18} Mt 10,10; Lk 10,7

^{5,19} Jst 17,6; 19,15

^{6,13} Jn 18,37

¹⁶ vienatinis Nemirtingasis,
kuris gyvena neprieinamoje
šviesoje,
kurio joks žmogus neregėjo
ir negali regėti.

Jam šlovė ir amžinoji
valdžia! Amen.

¹⁷ Šio pasaulio turtuoliams įsakyk,
kad nesididžiuotų ir nesudėtų vilčių į
nepatikimus turtus, bet viltųsi Dievu,
kuris apsčiai visko mums teikia mūsų

džiaugsmui. ¹⁸ Tegul jie daro gera, lobs-
ta gerais darbais, esti dosnūs, dalijasi
su kitais. ¹⁹ Šitaip jie susikraus lobį –
gerus pamatus ateičiai, kad pasiektų
tikrąjį gyvenimą.

²⁰ O Timotiejau, sergėk tau patikėtą
turtą, vengdamas pasaulio tuščiažo-
džiavimo ir tariamojo pažinimo prieš-
taringų teigimų, ²¹ nes kai kurie, jį pa-
mėgę, nuklydo nuo tikėjimo.

Malonė su jumis!

ANTRAS LAIŠKAS TIMOTIEJUI

Antras laiškas Timotiejui (gr. *epistolē pros timotheon B*, lot. *epistula ad timotheum II*) apaštalo Pauliaus parašytas greičiausiai prieš mirtį 67 m. po Kr. Romoje savo bendražygiui, turbūt tebesančiam Efeze.

Paulius ragina branginti gautąsias malones (1,1–12), aiškina apaštalo kentėjimų prasmę (1,13–2,13), vardija gresiančius pavojus (2,14–4,8), dalijasi savo gyvenimo naujienomis ir siunčia sveikinimus (4,9–22).

Labai asmeniškas laiškas kupinas gyvų praeities atsiminimų ir susirūpinimo Bažnyčios ateitimi.

1 Paulius, Dievo valia Kristaus Jėzaus apaštalas pagal gyvenimo Kristuje Jėzuje pažadą, ² mylimam vaikui *Timotiejui: malonė, gailestingumas ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir mūsų Viešpaties Kristaus Jėzaus!

³ Aš dėkoju Dievui, kuriam tarnauju kaip ir mano protėviai su tyra sąžine, be paliovos tave prisiminėdamas savo maldose dieną ir naktį. ⁴ Menu tavo ašaras ir trokštu tave pamatyti, kad sugrįžtų man džiaugsmas. ⁵ Aš vis prisimenu tavo nuoširdų tikėjimą, kuris pradžioje gyveno tavo senelėje Loidėje, *tavo motinoje Eunikėje ir, esu tikras, tebegyvena tavojė.

Branginti tikėjimą

⁶ Todėl tau primenu reikalą atgaivinti Dievo malonės dovaną, suteiktą mano rankų uždėjimu. ⁷ Dievas juk davė mums ne baimės dvasią, bet galybės, meilės ir savitvartos dvasią. ⁸ Todėl nesigėdyk mūsų Viešpaties liudijimo nei manęs, jo kalinio, bet drauge su manimi kentėk Evangelijos labui galia Dievo, ⁹ kuris mus išgelbėjo bei pašaukė šventuoju pašaukimu, ne atsižvelgdamas į mūsų darbus, bet savo laisvu nutarimu bei malone, kuri dovanota mums Kristuje

Jėzuje prieš amžinuosius laikus. ¹⁰ Ji dabar tapo regima, pasirodžius mūsų Išganytojui Kristui Jėzui, kuris sunaikino mirtį ir nušvietė gyvenimą bei nemirtingumą savo Evangelija; ¹¹ *aš esu jai paskirtas šaukliu, apaštalu ir mokytoju.

¹² Dėl šios priežasties aš ir kenčiu tuos vargus, bet nesigėdiju, nes žinau, kuo įtikėjau, ir esu tikras, kad jis gali išlaikyti man patikėtąjį turtą iki anos dienos.

¹³ Su tikėjimu ir meile Kristuje Jėzuje laikyk sau taisykle sveikus pamokymus, kuriuos esi iš manęs girdėjęs. ¹⁴ Sergėk brangų patikėtąjį turtą, padėdamas Šventosios Dvasios, kuri gyvena mumyse.

¹⁵ Tu žinai, kad nuo manęs nusigręžė visi, esantys Azijoje, tarp jų Figelas ir Hermogenas. ¹⁶ Viešpats tebūna gailestingas Onesiforo namams, nes jis dažnai mane stiprindavo ir nesigėdijo mano grandinių, ¹⁷ bet atvykęs į Romą rūpestingai ieškojo manęs ir surado. ¹⁸ Viešpats tesuteikia jam aną dieną rasti Viešpaties pasigailėjimą. Be to, tu geriau žinai, kiek daug jis yra tarnavęs man Efeze.

2 Taigi tu, mano vaike, stiprėk Kristaus Jėzaus malone ² ir ką esi iš manęs girdėjęs prie daugelio

¹² Apd 16,1

¹⁵ Apd 16,1

^{1,11} 1 Tim 2,7

liudytojų, perduok patikimiems žmonėms, kurie sugebės ir kitus mokyti.

³ Kęsk vargus kartu su manimi kaip geras Kristaus Jėzaus karys. ⁴ Atliekantis kario tarnybą neužsiima pragyvenimo reikalais, idant patiktų į pašaukusiui tarnybon. ⁵ Ir kas stoja į rungtynes, negaus vainiko, jei nebus grūmęsis pagal taisykles. ⁶ Triūsiančiam žemdirbiui dera pirmam pasiimti vaisių. ⁷ Suprask, ką sakau: Viešpats tau duos išmanymą apie visus dalykus.

⁸ Prisimink prikeltąjį iš numirusių Jėzų Kristų iš Dovydo giminės, kaip skelbiama mano Evangelijoje, ⁹ dėl kurios man tenka kentėti, net būti surakinamam lyg piktadariui. Bet Dievo žodis nesurakinamas! ¹⁰ Todėl aš visa pakeičiu dėl išrinktųjų, kad ir jie laimėtų išganymą Kristuje Jėzuje su amžinąja šlove. ¹¹ Štai tikras žodis:

Jei mes su juo numirėme,

su juo ir gyvensime.

¹² Jei ištversime, su juo ir karaliausime.

*Jeigu mes jo išsižadėsime,

ir jis mūsų išsižadės,

¹³ bet jeigu ir tapsime neištikimi,

tai jis lieka ištikimas,

nes savęs jis negali išsiginti.

Vengti kivirčių

¹⁴ Primink tai ir Dievo akivaizdoje reikalauk, kad nebūtų kovojama svaigiantis žodžiais; iš to nebūna jokios naudos, vien žala klausytojams. ¹⁵ Vėliau stenkis Dievui pasirodyti tinkamu darbininku, neturinčiu ko gėdytis, be iškraipymų skelbiančiu tiesos žodį. ¹⁶ Venk nerimtų tauškalių. Jie vis giliau bris į bedievystę, ¹⁷ ir jų kalbos, tarsi vėžio votis, vis plis: Tokie yra Himenėjas ir Filetas, ¹⁸ kurie nuklydo nuo tiesos, tvirtindami, kad prisikėlimas jau įvykęs, ir tuo griaudami kai kurių tikėjimą. ¹⁹ Bet nepajudinamai stovi Dievo

pamatas su iškirstu įrašu: **Viešpats pažįsta savuosius ir: Teatsitraukia nuo neteisybės kiekvienas, kuris garbina Viešpaties vardą.*

²⁰ Dideliuose namuose esti ne tik auksinių ir sidabrinių indų, bet ir medinių bei molinių. Pirmieji vartojami garbingiems reikalams, antrieji – ne garbingiems. ²¹ Kas apsivalys nuo tų indų, tas bus indas, skirtas garbei, patišventintas, tinkamas Valdovui, pasirengęs kiekvienam geram darbui.

²² Saugokis jaunatvės aistrų! Ieškok teismo, tikėjimo, meilės ir ramybės su tais, kurie iš grynios širdies šaukiasi Viešpaties. ²³ O kvailų ir nemokšišku ginčų venk, žinodamas, kad jie veda į barnius. ²⁴ Viešpaties tarnui nedera kivirčytis, bet reikia su visais elgtis maloniai, stengtis pamokyti, būti kantriam, ²⁵ švelniai aiškinti prieštaraujantiems; rasi Dievas duos jiems atsiverstį, pažinti tiesą, ²⁶ ir jie prablaivės nuo velnio žabangų, kuriuose vergavo jo valiai.

Ateities pavojai

3 Žinok, kad paskutinėmis dienomis užeis sunkūs laikai, ² nes žmonės bus savimylūs, godūs pinigų, pasipūtę, išdidūs, piktžodžiautojai, neklusnūs gimdytojams, nedėkingi, nedorėliai, ³ nemeilūs, nesutaikomi, šmeižikai, nesusivaldantys, šiurkštūs, storžieviai, nekenčiantys to, kas gera, ⁴ išdavikai, pramušgalviai, pasipūtėliai, labiau linkę į malonumus negu į Dievą, ⁵ dedąsi maldingi, bet atsižadęję maldingumo jėgos. Tu saugokis tokių žmonių!

⁶ Iš jų yra tie, kurie įsiskverbia į namus ir prisivilioja moterėles, pilnas nuodėmių ir blaškomas visokių įgeidžių, ⁷ nuolat besimokančias pažinti tiesos. ⁸ Kaip

^{2,12} Mt 10,33; Lk 12,9

^{2,19} Sk 16,5.26; Iz 52,11

Janas ir Jambčas priešinosi Mozei, taip ir jie prieštarauja tiesai. Tai žmonės sugedusio proto, netvaraus tikėjimo. ⁹ Bet jie toli nenužengs, nes jų paikumas, kaip ir anų, bus visiems regimas.

Raginimas uoliai apaštalauti

¹⁰ Tačiau tu pasekei mano mokymu, gyvenimo būdu, sumanymais, tikėjimu, ištverme, meile, kantrybe, ¹¹ persekiojimais, kančiomis, kurios mane ištiko *Antiochijoje, *Ikonijuje, *Lis-troje. O kokių tik persekiojimų man neteko iškęsti! Bet iš visų išgelbėjo mane Viešpats. ¹² Ir visi, kurie trokšta maldingai gyventi Kristuje Jėzuje, bus persekiojami. ¹³ Pikti žmonės, suvedžiotojai eis dar blogyn, klaidindami ir klysdami. ¹⁴ O tu laikykis to, ką esi išmokęs ir tvirtai įtikėjęs, žinodamas, iš kokių žmonių esi išmokęs. ¹⁵ Tu nuo vaikystės pažįsti šventuosius Raštus, galinčius tave pamokyti išganymui per tikėjimą Kristumi Jėzumi. ¹⁶ Visas Raštas yra Dievo įkvėptas ir naudingas mokyti, barti, taisyti, auklėti tei-sumui, ¹⁷ kad Dievo žmogus taptų tobulas, pasirengęs kiekvienam geram darbui.

4 Aš karštai prašau dėl Dievo ir Kristaus Jėzaus, kuris teis gyvuosius ir mirusiuosius, dėl jo apsi-reiškimo ir karalystės: ² skelbk žodį, veik laiku ir nelaiku, bark, drausk, ragink su didžiu kantrumu ir kaip išma-nydamas. ³ Ateis toks laikas, kai žmo-nės nebepakęs sveiko mokslo, bet, pasidavę savo įgeidžiams, susivadins sau mokytojų, kad tie pataikautų jų ausims; ⁴ jie nukreips ausis nuo tiesos,

o atvers pasakoms. ⁵ Bet tu būk visame kame apdairus, kentėk vargus, dirbk evangelisto darbą, atlik savo tarnystę.

Teisumo vainikas

⁶ Aš jau esu atnašaujamas, ir mano iš-keliavimas arti. ⁷ Iškovojau gerą kovą, baigiau bėgimą, išlaikiau tikėjimą. ⁸ Todėl manęs laukia teisumo vaini-kas, kuriuo mane tą Dieną apdovanos Viešpats, teisingasis Teisėjas, ir ne tik mane, bet ir visus, kurie su meile lau-kia jo pasirodant.

⁹ Paskubėk veikiai atvykti pas mane, ¹⁰ nes *Demas, pamilęs šį pa-saulį, paliko mane ir iškeliavo į Tesa-loniką, Krescentas – į Galatiją, *Titas – į Dalmatiją. ¹¹ Vienas *Lukas tėra su manimi. Pasiimk ir atsivesk *Mor-kų, jis bus man naudingas padėjėjas. ¹² *Tichiką aš pasiunčiau į Efezą. ¹³ At-vykdamas atgabenk apsiaustą, kurį palikau *Troadėje pas Karpą, taip pat knygas, ypač pergamentus. ¹⁴ Kalvis *Aleksandras man padarė daug bloga, *Viešpats jam atmokės pagal jo dar-bus. ¹⁵ Ir tu saugokis jo, nes jis labai priešinosi mūsų žodžiams. ¹⁶ Mano pirmajame apsigynime nė vieno ne-buvo su manimi, visi mane paliko. Tenebus jiems tatai palaikyta nusi-kaltimu! ¹⁷ Viešpats buvo su manimi ir mane sustiprino, kad per mane to-liau skelbimas pasiektų pilnatvę ir vi-sos tautos jį išgirstų; jis mane ištrau-kė iš liūto nasrų. ¹⁸ Viešpats mane vėl ištrauks iš visų piktų kėslų ir išgelbės savo dangaus karalystei. Jam garbė per amžių amžius! Amen.

^{4,10} Kol 4,14; Fm 24

^{4,10} 2 Kor 8,23; Gal 2,3; Tit 1,4

^{4,11} Kol 4,14; Fm 24

^{4,11} Apd 12,12-25; 13,13; 15,37-39; Kol 4,10; Fm 24

^{4,12} Apd 20,4; Ef 6,21-22; Kol 4,7-8

^{4,13} Apd 20,6

^{4,14} 1 Tim 1,20

^{4,14} Ps 62,12; Rom 2,6

^{3,8} Iš 7,11

^{3,8} Pasak padavimo, egiptiečių burtininkai.

Žr. Iš 7,11 ir kt.

^{3,11} Apd 13,14-52

^{3,11} Apd 14,1-7

^{3,11} Apd 14,8-20

Sveikinimai

¹⁹ Pasveikink *Priską, Akvilą ir *Onesiforo namiškius. ²⁰ *Erastas pasiliko

^{4,19} Apd 18,2.

^{4,19} 2 Tim 1,16-17

^{4,20} Apd 19,22; Rom 16,23

Korinte, o *Trofimą palikau Milete sergantį. ²¹ Paskubėk atvykti dar prieš žiemą! Tave sveikina Eubulas, Pudentas, Linas ir Klaudija bei visi broliai.

²² Viešpats tebūna su tavo dvasia! Malonė teesie su jumis!

^{4,20} Apd 20,4; 21,29

LAIŠKAS TITUI

Laiškas Titui (gr. *epistolē pros titon*, lot. *epistula ad titum*) apaštalo Pauliaus parašytas greičiausiai apie 65 m. po Kr. savo bendražygiui, tuo metu vadovavusiam Kretos krikščionims.

Paulius aiškina bendruomenės vyresniųjų, moterų, jaunimo, vergų, šeimininkų ir visų tikinčiųjų elgesiui keliamus reikalavimus (1,1–3,11), perduoda asmeninius nurodymus ir sveikinimus (3,12–15).

Laiške pabrėžiama bendruomenės vadovo asmeniškų dorybių ir gerų darbų svarba.

1 Paulius, Dievo tarnas ir Jėzaus Kristaus apaštalas, kad vestų Dievo išrinktuosius į tikėjimą bei maldingumą atitinkančios tiesos pažinimą ²su amžinojo gyvenimo viltimi – jį tiesakalbis Dievas pažadėjo prieš amžinuosius laikus, ³o atėjus nustatytam metui apreiškė savo žodį, man patikėtą skelbti Gelbėtojo Dievo valia, – ⁴*Titui, tikram savo vaikui bendrame tikėjime: malonė ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir mūsų Gelbėtojo Kristaus Jėzaus!

Vyresniųjų paskyrimas

⁵Aš tam palikau tave Kretoje, kad sutvarkytum, kas buvo likę nesutvarkyta, ir paskirtum kiekvienam miestui vyresniusius, laikydamasis mano nurodymų: ⁶*jei kas yra be priekaištų, vieną kartą vedęs*, turįs tikinčius vaikus, kurie nekaltinami blogu elgesiu ar neklusnumu. ⁷Juk vyskupas, kaip Dievo reikalų prievaizdas, turi būti nepaikintas: ne savavaliautojas, ne karštabūdis, ne girtuoklis, ne kivirčius, ne gobšuoilis, ⁸bet svetingas, trokštantis gero, santūrus, teisingas, šventas, susitvardęs, ⁹tvirtai laikąs tikrojo mokyto, kad, dėstydamas sveiką mokslą,

sugebėtų ir paraginti, ir atremti priešginas.

Kova su klaidomis

¹⁰Mat daugel yra neklusnių, tuščiakalbių ir apgavikų, ypač iš apipjaustytųjų.

¹¹Juos reikia nutildyti, nes jie apverčia aukštyn kojomis ištisus namus, mokydami, kas nedera, dėl gėdingo pelno.

¹²Vienas jų, jų pačių pranašas, yra pasakęs: „Kretiečiai visuomet melagiai, pikti žvėrys, tingūs pilvai“.

¹³Teisingai paliudyta! Todėl bark juos griežtai, kad laikytųsi sveiko tikėjimo, ¹⁴*nekreipdami dėmesio į žydu pasakas ir tiesos nepaisančių žmonių priesakus. ¹⁵Tyriems viskas tyra, o susitepusiems ir netikintiems nieko nėra tyro, net jų protas bei sąžinė suteršti. ¹⁶Jie skelbiasi pažįstą Dievą, o darbais jo išsigina; jie pasibaurėtini, maištingi, netikė jokiame gerame darbe.

Tikinčiųjų priedermės

2 O tu kalbėk, kas sutinka su sveiku mokslu: ²kad seni vyrai būtų blai-vūs, orūs, santūrūs, sveiko tikėjimo, tikros meilės ir kantrybės. ³Taip pat, kad senos moterys elgtųsi, kaip dera šventoms: neapkalbinėtų, negirtuokliautų, mokytų gero, ⁴tai yra skatintų

^{1,4} 2 Kor 8,23; Gal 2,3; 2 Tim 4,10

^{1,6-9} 1 Tim 3,2-7

^{1,6} Žr. 1 Tim 3,2.

^{1,14} Ps 130,8

jaunesniasias mylėti savo vyrus ir vaikus, ⁵ būti santūrias, skaisčias, rūpestingas šeiminkes, geras, klusnias savo vyrams, kad dėl jų nebūtų šmeižiamas Dievo žodis. ⁶ Taip pat jaunuolius ragink, kad būtų santūrus. ⁷ Pats visais atžvilgiais rodyk gerų darbų pavyzdį: mokymo grynumą, rimtumą, ⁸ sveiką ir be priekaištų mokslą, kad priešininkas liktų sugėdintas, neturėdamas apie mus pasakyti nieko bloga. ⁹ Kalbėk, kad vergai būtų visa kame klusnūs savo šeiminkams, stengtųsi jiems įtikti ir neprieštarauti, ¹⁰ kad nevogtų, bet parodytų gražią visokeriopą ištikimybę, kad visu kuo puoštų mūsų Gelbėtojo Dievo mokymą.

¹¹ Išganingoji Dievo malonė pasirodė visiems žmonėms* ¹² ir moko mus, kad, atsisakę bedievytės ir pasaulio aistrų, santūriai, teisingai ir maldingai gyventume šiame pasaulyje, ¹³ laukdami palaimintosios vilties ir mūsų didžiojo Dievo bei Gelbėtojo Jėzaus Kristaus šlovės apsireiškimo. ¹⁴ Jis atidavė save už mus, kad išpirktų mus iš visokių nedorybių ir sau nuskaistintų* tautą, uoliai geriams darbams.

¹⁵ Taip kalbėk, ragink, bark kuo svarbiau. Niekas tenedrįsta tavęs niekinti!

3 Primink jiems, kad lenktųsi ir būtų klusnūs valdovams bei vyresnybei, kad būtų pasiryžę kiekvienam geram darbui, ² nieko neįžeidintų, nesikivirčytų, būtų romūs, visiems žmonėms rodytų meilumą. ³ Juk ir mes kitados buvome neprotingi, neklusnūs, paklydėliai, vergaujantys įvairiems įno-

riams ir malonumams, stūmėme dievas blogybėje ir pavyde, buvome patys verti neapykantos ir vieni kitų nekenčėme. ⁴ Bet kai pasirodė mūsų Gelbėtojo Dievo gerumas ir meilė žmonėms, ⁵ jis išgelbėjo mus Šventosios Dvasios atgimdančiu ir atnaujinančiu nuplovimu ne dėl mūsų atliktų teisumo darbų, bet iš savo gailestingumo. ⁶ Jis mums dosniai išliejo tos Dvasios per mūsų Gelbėtoją Jėzų Kristų, ⁷ kad jo malone nuteisinti, viltimi taptume amžinojo gyvenimo paveldėtojai.

Nurodymai ir sveikinimai

⁸ Tai tikras žodis. Ir aš noriu, kad tu pagręžtinai mokytum šių dalykų, idant patikėjusieji Dievu rūpintųsi pirmiauti gerais darbais. Tai gera ir naudinga žmonėms. ⁹ O paikų klausimų, kilmės sąrašų, ginčų ir vaidų dėl Įstatymo venk; visa tai nenaudinga ir tuščia. ¹⁰ Keliančio susiskaldymus, vieną kitą kartą įspėjęs, šalinkis, ¹¹ žinodamas, jog jis nukrypėlis ir nusidėjęlis, savo paties nuosprendžiu pasmerktas.

¹² Kai nusiųsiu pas tavo Artemą ar *Tichiką, paskubėk atvykti pas mane į Nikopolį; mat esu nutaręs ten žiemoti. ¹³ Teisininką Zeną ir *Apolą išleisk į kelionę gerai aprūpintus, kad jiems nieko netrūktų. ¹⁴ Tesimoko ir mūsiškiai pirmiauti gerais darbais būtinoms reikmėms patenkinti, kad neliktų bevaisiai.

¹⁵ Tave sveikina visi esantys su manimi. Pasveikink tuos, kurie myli mus tikėjime.

Malonė su jumis visais!

^{2,11} Arba: „Pasirodė Dievo malonė, visiems“

„ir žmonėms teikianti išganymą“.

^{2,14} Jš 19,5; Jst 4,20; 7,6; 14,2; 1 Pt 2,9

^{3,12} Apd 20,4; Ef 6,21-22; Kol 4,7-8; 2 Tim 4,12

^{3,13} Apd 18,24; 1 Kor 16,12

LAIŠKAS FILEMONUI

Laiškas Filemonui (gr. *epistolē pros philēmona*, lot. *epistula ad philemonem*) apaštalo Pauliaus padiktuotas nežinomam raštininkui greičiausiai kalint Romoje 61–63 m. po Kr. ir adresuotas, matyt, Kolosų Bažnyčios krikščioniui.

Po įžanginės dalies (1–7) Paulius prašo Filemoną priimti atgal savo pabėgusį bei apsikrikštijusį vergą Onesimą, ragina elgtis su juo kaip su broliu (8–22) ir perduoda sveikinimus (23–25).

Tai trumpiausias, bet kartu subtiliausias ir nuoširdžiausias Pauliaus laiškas.

Paulius, Kristaus Jėzaus kalinys, ir brolis Timotiejus mūsų mylimajam bendradarbiui Filemonui, ²seseriai Apfijai, mūsų bendražygiui *Archipui ir visai tavo namuose susirenkančiai bendruomenei: ³malonė jums ir ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Jėzaus Kristaus, mūsų Viešpaties!

⁴Aš visuomet dėkoju savo Dievui, prisimindamas tave savo maldose, ⁵nes girdžiu apie tavo tikėjimą ir meilę Viešpačiui Jėzui ir visiems šventiesiems. ⁶Meldžiu, kad tavoji tikėjimo bendrystė būtų veiksminga ir išaugtų į pažinimą visokio gėrio mummyse, nukreipto į Kristų. ⁷Aš turėjau daug džiaugsmo ir paguodos iš tavo meilės, nes tu, brolau, atgaivinai šventųjų širdis.

⁸Nors ir turėdamas Kristuje drąsos tau liepti, ⁹verčiau kreipiuosi meilės vardu toks, koks esu: aš, Paulius, senas žmogus, o šiuo metu ir Kristaus Jėzaus kalinys, ¹⁰prašau tave už savo vaiką, kurio tėvu tapau, būdamas surakintas, už *Onesimą. ¹¹Seniau jis buvo tau nenaudingas, o dabar ir tau, ir man naudingas*. ¹²Siunčiu tau jį

kaip savo širdį. ¹³Aš norėjau jį pasilaikyti, kad jis vietoj tavęs man patarnautų, kol esu kalinamas dėl Evangelijos, ¹⁴tačiau be tavo sutikimo nenorėjau nieko daryti, kad tavo geras darbas būtų atliktas laisva valia, o ne tartum iš prievartos.

¹⁵Galbūt jis tam ir buvo laikinai atskirtas nuo tavęs, kad galėtum jį turėti amžinai ¹⁶jau ne kaip vergą, o daugiau – kaip mylimą brolių. Jis ypač brolis man, o juo labiau tau, ir kaip žmogus, ir kaip Viešpaties tikintysis. ¹⁷Tad jeigu laikai mane bičiuliu, priimk jį kaip mane. ¹⁸O jeigu jis yra tau padaręs skriaudą ar turi skolos, įrašyk tai į mano sąskaitą! ¹⁹Aš, Paulius, rašau savo ranka: aš apmokėsiu, – kad nesakyčiau, jog ir pats save esi man skolingas. ²⁰Taip, brolau, aš norėčiau pasinaudoti tavimi Viešpatyje; atgaivink mano širdį Kristuje!

²¹Rašau tau, pasitikėdamas tavo klusnumu ir žinodamas, jog padarysi daugiau negu prašau. ²²Tad kartu paruošk man viešnagę, nes turiu vilties, jog jūsų maldų dėka būsiu jums maloningai sugrąžintas.

²³Tave sveikina *Epafras, mano kalėjimo bičiulis Kristuje Jėzuje, ²⁴mano

² Kol 4,17

¹⁰ Kol 4,9

¹¹ Vardas Onesimas reiškia „naudingasis“.

²³ Kol 1,7; 4,12

bendradarbiai *Morkus, *Aristarchas,
*Demas, *Lukas.

²⁵ Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė
teesie su jūsų dvasia!

²⁴ *Apd 12,12.25; 13,13; 15,37-39; Kol 4,10*

²⁴ *Apd 19,29; 27,2; Kol 4,10*

²⁴ *Kol 4,14; 2 Tim 4,10*

²⁴ *Kol 4,14; 2 Tim 4,11*

LAIŠKAS HEBRAJAMS

Laiškas hebrajams (žydams) (gr. *epistolē pros ebraious*, lot. *epistula ad hebraeos*), tradiciškai priskiriamas prie apaštalo Pauliaus laiškų, greičiausiai parašytas 67–69 m. po Kr. galbūt iš hebrajų kilusiems krikščionims.

Laišką galima suskirstyti į penkias dalis. Pirmoje dalyje (sk. 1–2) autorius apibrėžia Kristaus padėtį Dievo (1,5–14) bei žmonių (2,5–18) atžvilgiu ir teigia Kristaus kunigystę (2,17). Antroje dalyje (3,1–5,10) parodoma, kaip Kristuje įkūnyti pagrindiniai kiekvienos kunigystės bruožai – atstovavimas pas Dievą (3,1–6) ir žmonių atjautimas (4,15–5,10); autorius gretina jį su Moze (3,2) ir Aaronu (5,4), įterpdamas raginimą krikščionims būti ištikimais (3,7–4,14). Trečioje dalyje (5,11–10,39) atskleidžiami Kristaus kunigystės bruožai: naujas kunigystės būdas (sk. 7), aukos ypatingumas, vedantis į tikrąją šventovę (sk. 8–9), nuodėmių atleidimas (10,1–18). Ketvirtoje dalyje (11,1–12,13) pabrėžiami pagrindiniai dvasinio gyvenimo bruožai: tikėjimas pagal protėvių pavyzdį (sk. 11) ir ištvermingumas (12,1–13). Penktoje dalyje (12,14–13,25) piešiamas krikščioniško gyvenimo paveikslas, ir tikintieji raginami žengti šventumo keliu.

Laiške išryškėja *Senajo* ir *Naujojo Testamento* vienybė, bet kartu Kristaus atneštojo apreiškimo naujumas ir užbaigtumas.

Dievo Sūnaus didybė

1 Daugel kartų ir įvairiais būdais praeityje Dievas yra kalbėjęs mūsų protėviams per pranašus, ²o dabar dienų pabaigoje jis prabilo į mus per Sūnų, kurį paskyrė Visatos paveldėtoju ir per kurį sutvėrė pasaulius. ³Jis, Dievo šlovės atšvaitas ir jo esybės paveikslas, palaikantis savo galingu žodžiu Visatą, nuplovęs nuodėmes, atsisėdo Didybės dešinėje aukštybėse ⁴ir tapo tiek pranašesnis už angelus, kiek prakilnesnį už juos paveldėjo vardą.

⁵Kuriam gi angelų kada nors buvo pasakyta:

**Tu esi mano Sūnus, šiandien
aš tave pagimdžiau?!*

Ir vėl:

**Aš jam būsiu tėvas,
o jis bus man sūnus.*

⁶Toliau, įvesdamas Pirmagimį į pasaulį, jis sako:

**Tepagarbina jį visi Dievo angelai.*

⁷Angelams sako:

**Jis daro savo pasiuntinius
lygius vėjams,
savo tarnus – kaip ugnies liežuvių.*

⁸O Sūnui:

**Tavo sostas, Dieve,
amžių amžiams,
ir teisingumo lazda
yra tavo karališkoji lazda.*

⁹Tu pamilai teisumą ir
nekenitei nedorybės,
todėl patepė tave Dievas,
o Dieve*, džiaugsmo aliejumi
gausiau negu tavo bičiulius.

¹⁰Ir:

^{1,6} Jst 32,43

^{1,7} Ps 104,4

^{1,8–9} Ps 45,6–7

^{1,9} Arba: „patepė tave Dievas, tavo Dievas“.

^{1,5} Ps 2,7

^{1,5} 2 Sam 7,14; 1 Met 17,13

** Iš pradžių tu, Viešpatie,
padėjai pamatus žemei,
ir dangūs – tavo rankų darbas.*

*¹¹ Jie išnyks, o tu pasiliksi,
jie visi sudils lyg drabužis,*

*¹² ir kaip apsiaustą tu juos
suvyniosi tartum drabužį,
ir jie bus pakeisti.*

*Bet tu esi tas pats,
ir tavo metai nesibaigs.*

¹³ Ar kuriam iš angelų jis yra kada nors pasakęs:

** Sėskis mano dešinėje,
aš patiesiu tavo priešus
tarsi pakoji po tavo kojų?*

¹⁴ Argi jie visi nėra tik tarnaujančios dvasios, išsiųstos patarnauti tiems, kurie paveldės išganymą?

2 Todėl mes turime kuo rūpestingiau apmąstyti, ką girdėjome, kad neapraplauktume pro šalį. ² Jei per angelus paskelbtas žodis turėjo galią ir kiekvienas nusižengimas bei neklusnumas susilaukdavo teisėtos baudmės, ³ tai kaipgi mes pabėgsime nuo jos, jei paniekinsime tokį didį išganymą? Juk jis, prasidėjęs Viešpaties skelbimu, yra mums patvirtintas tų, kurie patys buvo girdėję, ⁴ Dievui prisidedant prie jų liudijimo ženklais ir stebuklais, visokiais galybės darbais ir Šventosios Dvasios dovanomis, paskirstytomis jo valia.

Išganymą įvykdė Kristus

⁵ Ne angelams jis pajungė ateities pasaulį, apie kurį kalbame. ⁶ Beje, kažkas kažkur yra liudijęs:

** Kas yra žmogus, kad jį atsimeni,
kas Žmogaus Sūnus, kad
juo rūpiniesi?!*

⁷ Padarei jį trumpam laikui mažesnę už angelus, didybe ir garbe jį apvainikavai,

⁸ visa pajungei jo valdžiai.

Jeigu jau visa pajungė, tai nepaliko nieko, kas nebūtų jam pajungta. Vis dėlto dabar mes dar nematome, jog visa jam pajungta. ⁹ Tačiau regime tą trumpam laikui padarytą mažesnę negu angelai, kad Dievo malone už kiekvieną jis paragautų mirties – Jėzų, už mirties kentėjimus apvainikuotą didybe ir garbe. ¹⁰ Tasai, kuriam ir iš kurio yra Visata, norėjo daugybę savo vaikų nuvesti į garbę. Todėl jam derėjo kentėjimais išstobulinti jų išganymo vadovą. ¹¹ Juk šventintojas ir šventinamieji – visi kyla iš vieno. Todėl jis nesigėdija juos vadinti broliais; ¹² jis sako:

** Aš paskelbsiu tavo vardą
savo broliams,
susirinkime tave šlovinsiu giesme.*

¹³ Ir vėl:

** Aš juo pasitikėsiu.*

Ir vėl:

** Štai aš ir vaikai,
kuriuos davė man Dievas.*

¹⁴ Kadangi vaikų kraujas ir kūnas bendri, tai ir jis lygiomis juos prisiėmė, idant mirtimi sunaikintų tą, kuris turėjo mirties valdžią, tai yra velnią, ¹⁵ ir išvaduotų tuos, kurie, bijodami mirties, visam gyvenimui buvo patekę į vergiją. ¹⁶ Juk iš tiesų jam rūpėjo ne angelai, o Abraomo palikuonys. ¹⁷ Todėl jis turėjo visu kuo tapti panašus į brolius, kad būtų gailestingas ir ištikimas Dievui vyriausiasis kunigas ir galėtų permaldauti už tautos nuodėmes. ¹⁸ Pats iškentęs gundymus, jis gali padėti tiems, kurie yra gundomi.

Kristus viršesnis už Mozę

3 Taigi, šventieji broliai, dangiškojo pašaukimo dalininkai, įsižiūrėkite mūsų tikėjimo išpažinimo apaštalą ir vyriausiąjį kunigą Jėzų, ² kuris kaip ir

^{1,10-12} Ps 102,25-27

^{1,13} Ps 110,1

^{2,6-8} Ps 8,4-6

^{2,12} Ps 22,22

^{2,13} Iz 8,17

^{2,13} Iz 8,18

*Mozė visuose jo namuose buvo ištikimas jį paskyrusiam. ³ Juk jis yra pripažintas vertu didesnės garbės už Mozę, kaip didesnės pagarbos vertas statytojas už namą. ⁴ Mat kiekvieną namą kas nors stato, o visa ko statytojas yra Dievas. ⁵ *Mozei patikėti visi jo namai kaip tarnui, idant paliudytų tai, kas skelbiama. ⁶ O Kristus viešpatuoja jo namuose kaip Sūnus, ir tie namai esame mes, jeigu išlaikysime tvirtą pasitikėjimą ir pasididžiavimą viltimi. ⁷ Taigi anot Šventosios Dvasios žodžių:

**Jei šiandien išgirsite jo balsą,*

⁸ neužkietinkite savo širdžių

kaip per maištą, gundymo

dieną dykumoje,

⁹ kur jūsų tėvai gundė

mane ir mėgino,

nors buvo regėję mano darbus

¹⁰ per keturiasdešimt metų.

Todėl aš įnirtau prieš šią

giminę ir pasakiau:

„Visuomet jie klysta širdyje;

jie nepažįsta mano kelių“.

¹¹ Taigi aš užsirūstinęs prisiekiau:

„Jie neižengs į mano atilsį!“

¹² Žiūrėkite, broliai, kad kurio jūsų širdyje neužsimėgztų netikėjimo piktybė, atitolinanti nuo gyvojo Dievo.

¹³ Verčiau raginkite vieni kitus kasdien – kol dar tebėra šiandien, – kad kurio iš jūsų neužkietintų nuodėmės klata.

¹⁴ Juk mes esame tapę Kristaus dalininkais, jei tik išlaikysime iki galo tvirtą pirmąjį pasitikėjimą. ¹⁵ Juk pasakytą:

**Jei šiandien išgirsite jo balsą,*

neužkietinkite savo širdžių

kaip per maištą.

¹⁶ *Kas gi buvo tie, kurie išgirdę maištavo? Ar ne visi Mozės išvestieji iš Egipto?! ¹⁷ Prieš ką jis buvo įnir-

tęs per keturiasdešimt metų? Argi ne prieš nusikaltusius, kurių lavonai krito dykumoje?! ¹⁸ O kam prisiekė, jog neižengs į jo atilsį, jei ne tiems, kurie jo neklausė?! ¹⁹ Taigi matome, kad jie negalėjo įžengti dėl netikėjimo.

Dievo atilsis

4 Dar galioja pažadas leisti įžengti į jo atilsį, todėl sergėkimės, kad kuris nors iš jūsų nepasirodytų praradęs tą progą. ² Mes, kaip ir jie, esame gavę Gerąją naujieną. Vis dėlto išgirstas žodis neišėjo jiems į naudą, nes jie tikėjimu nesijungė su kitais, kurie buvo girdėję*. ³ O mes, įtikėjusieji, einame į atilsį, kaip jo pasakytą:

**Todėl aš užsirūstinęs prisiekiau:*

„Jie neižengs į mano atilsį“.

Tiesa, Dievo darbai buvo užbaigti nuo pasaulio sutvėrimo; ⁴ vienoje vietoje jis yra pasakęs apie septintąją dieną: **Septintąją dieną Dievas ilsėjosi po visų savo darbų.* ⁵ Ir vėl anoje vietoje:

**Jie neižengs į mano atilsį.*

⁶ Kadangi kai kuriems skirta įžengti, o tie, kurie pirma gavo Gerąją naujieną, neižengė dėl neklusnumo, ⁷ jis ir vėl nustato dieną – šią dieną, po tiek laiko kartodamas Dovydo lūpomis, kas ir kadaise buvo pasakytą:

**Jei šiandien išgirsite jo balsą,*

neužkietinkite savo širdžių.

⁸ Jeigu *Jozuė būtų juos įvedęs į atilsį, Dievas jau nebūtų kalbėjęs apie kitą, vėlesnę dieną. ⁹ Taigi Dievo tautos dar laukia šabo poilsis, ¹⁰ nes, kas įžengia į atilsį, ilsisi po savo darbų, panašiai kaip *Dievas ilsėjosi po savųjų. ¹¹ Tad

^{4,2} Arba: „nes išgirdusiųjų nepersmelkė tikėjimas“.

^{4,3} Ps 95,11

^{4,4} Pr 2,2

^{4,5} Ps 95,11

^{4,7} Ps 95,7-8

^{4,8} Jst 31,7; Joz 22,4

^{4,10} Pr 2,2

^{3,2} Sk 12,7

^{3,5} Sk 12,7

^{3,7-11} Ps 95,7-11

^{3,15} Ps 95,7-8

^{3,16-18} Sk 14,1-35

stenkimės įžengti į aną atilsį, kad niekas nebenuptų, sekdamas neklusniųjų pavyzdžiu.

¹²Dievo žodis yra gyvas, veiksmingas, aštresnis už bet kokį dviašmenį kalaviją. Jis prasiskverbia iki sielos ir dvasios atšakos, iki sąnarių ir kaulų smegenų ir teisia širdies sumanymus bei mintis.

¹³Jam nėra jokių paslėptų kūrinių, bet visa yra gryna ir atidengta akimis to, kuriam turėsime duoti apyskaitą.

Vyriausiasis kunigas

¹⁴Mes turime didį vyriausiąjį kunigą, praėjusį pro dangus Dievo Sūnų Jėzų, taigi tvirtai laikymės tikėjimo išpažinimo. ¹⁵Mes juk turime ne tokį vyriausiąjį kunigą, kuris negalėtų atjausti mūsų silpnųjų, o kaip ir mes visaip gundytą, tačiau nenusidėjusį. ¹⁶Todėl visiškai pasitikėdami artinimės prie malonės sosto, kad patirtume gailestingumą ir rastume malonę gauti pagalbą deramu laiku.

5 Juk kiekvienas vyriausiasis kunigas imamas iš žmonių ir skiriamas atstovauti žmonėms pas Dievą, kad atnašautų dovanas ir aukas už nuodėmes. ²Jis sugeba užjausti nežinančius ir klystančius, nes ir pats yra apgaubtas silpnumo ³*ir dėl jo turi atnašauti aukas tiek už tautos nuodėmes, tiek ir už savo. ⁴Ir niekas pats nepasiima tos garbės, vien tik tas, kuris Dievo šaukiamas kaip *Aaronas.

⁵Taip pat ir Kristus ne pats sau suteikė garbę tapti vyriausiuoju kunigu, bet tas, kuris jam pasakė:

**Tu esi mano Sūnus,
šiandien aš tave pagimdžiau.*

⁶Kitoje vietoje jis sako:

**Tu esi kunigas per amžius
Melchizedeko būdu.*

⁷Savo žemiškojo gyvenimo* die-nomis, garsiai šaukdamas ir liedamas ašaras, jis siuntė *prašymus bei maldavimus tam, kuris galėjo jį išgelbėti nuo mirties, ir buvo išklausytas dėl savo pagarbios baimės. ⁸Būdamas Sūnus, jis savo kentėjimuose išmoko klusnumo ⁹ir pasidaręs tobulas, visiems, kurie jo klauso, tapo amžinojo išganymo priežastimi, ¹⁰Dievo pavadintas vyriausiuoju kunigu Melchizedeko būdu.

Krikščioniškas brandumas

¹¹Apie tai mums reikėtų daug kalbėti, ir sunku jums išaiškinti, nes pasidarėte nerangūs klausyti. ¹²Ir nors žiūrint laiko jūs jau turėtumėte būti mokytojai, iš tiesų reikia, kad jus vėl kas nors pamokytų pagrindinių dalykų apie Dievo apreiškimus. *Jūs tapote tokie, kuriems reikia pieno, o ne stipraus valgio. ¹³Juk kiekvienas, kas minta pienu, dar neišmano teisumo mokslo, nes tebėra kūdikis. ¹⁴Tik subrendusiems dera stiprus maistas – tiems, kurie pratybomis išlavino savo pojūčius ir sugeba atskirti gera nuo bloga.

6 Todėl palikę pradinį Kristaus mokslą kilkime į tobulumą, užuot vėl dėję pamatus iš atsivertimo nuo negyvų darbų, iš tikėjimo Dievu, ²iš mokymo apie krikštus, rankų uždėjimo, mirusiųjų prisikėlimo ir amžinojo teismo. ³Jei Dievas duos, ir tai padarysime.

⁴Kurie kartą jau buvo apšviesti, paragavo dangaus dovanos, tapo Švento-sios Dvasios dalininkais, ⁵patyrė gerąjį Dievo žodį bei būsimojo amžiaus ga-lybę ⁶ir nupuolė, tų nebeįmanoma iš naujo atgaivinti atsivertimui, nes jie sau kryžiuoja Dievo Sūnų ir išstato jį paniekai. ⁷Jeigu žemė sugeria dažną

^{5,3} Kun 9,7

^{5,4} Iš 28,1

^{5,5} Ps 2,7

^{5,6} Ps 110,4

^{5,7} Pažod.: „kūno“.

^{5,7} Mt 26,36–46; Mk 14,32–42; Lk 22,39–46

^{5,12–13} 1 Kor 3,2

lietų ir iš jos prasikala želmenys, nądingi tiems, kurie ją dirba, tai ji susilaukia Dievo palaimos, ⁸ bet jeigu ji teželdo erskėčius bei usnis, tai ji niekam tikusi, ant jos krinta *prakeiksmas, ir galiausiai ji bus išdeginta.

⁹ Nors šitaip kalbame, bet jums, mylimieji, tikimės geresnių, į išganyamą vedančių, dalykų. ¹⁰ Dievas nėra neteisingas. Jis nepamirš jūsų darbų, jūsų meilės, kurią parodėte jo vardui, kai tarnavote ir tebetarnaujate šventiesiems. ¹¹ Todėl mes trokštame, kad kiekvienas iš jūsų rodytų ankstesnį uolumą, idant ištobulintų viltį iki galo, ¹² kad neaptingtumėte, bet būtumėte sekėjai tų, kurie tikėjimu ir ištverme paveldi pažadus.

Dievo priesaika

¹³ Kai Dievas davė Abraomui pažadus, neturėdamas kuo aukštesniu prisiiekti, jis prisiėkė savimi ¹⁴ ir tarė:

**Iš tiesų, aš laimintė
palaiminsiu tave,*

daugintė padauginsiu tave.

¹⁵ Ir Abraomas, kantriai laukdamas, gavo, kas buvo pažadėta. ¹⁶ Žmonės prisiiekia aukštesniais dalykais ir kiekvieno ginčo pabaigoje patvirtinimui imasi priesaikos. ¹⁷ Todėl Dievas, norėdamas stipriau pabrėžti pažado paveldėtojams savo valios pastovumą, pridėjo priesaiką. ¹⁸ Tad du nekintami dalykai, kuriuose neįmanoma, kad Dievas meluotų, tvirtai guodžia mus, ieškančius prieglobsčio mums duotoje viltyje. ¹⁹ Ji mums yra tarsi saugus ir tvirtas sielos inkaras, prasiskverbiantis pro *uždangą vidun, ²⁰ kur už mus kaip pirmtakas įžengė Jėzus, *tapęs amžiams vyriausiuoju kunigu Melchizedeko būdu.

^{6,8} Pr 3,17-18

^{6,14} Pr 22,16-17

^{6,19} Kun 16,2

^{6,20} Ps 110,4

Kunigas Melchizedekas

7 *Tasai Melchizedekas, Salemo karalius, Aukščiausiojo Dievo kunigas, sutiko Abraomą, kai jis grįžo, sumušęs karalius, ir palaimino jį.

² Abraomas jam atidavė nuo visko dešimtinę. Išvertus jo vardą, jis pirmiausia teisumo karalius, paskui Salemo, arba ramybės, karalius, ³ be tėvo, be motinos, be kilmės sąrašo, neturintis nei dienų pradžios, nei gyvenimo pabaigos, panašus į Dievo Sūnų. Jis lieka kunigas per amžius.

⁴ Pažvelkite, koks didis tasai, kuriam patriarchas Abraomas atidavė dešimtinę nuo karo grobio! ⁵ *Beje, ir Levio sūnūs, kurie gauna kunigystę, pagal įstatymą turi teisę imti iš žmonių dešimtinę, tai yra imti iš savo brolių, nors ir jie kilę iš Abraomo giminės. ⁶ O tas, kuris savęs iš jų nekildino, yra ėmęs dešimtinę iš Abraomo ir palaiminęs tą, kuris turėjo pažadą. ⁷ Be abejo, visuomet žemesnį laimina aukštesnis. ⁸ Ir čia dešimtinės ima mirtingi žmonės, o tenai – žmogus, apie kurį paliudyta, jog jis tebegyvenąs. ⁹ Ir taip sakant per Abraomą ir Levis yra davęs dešimtinės, pats būdamas dešimtinį ėmėjas. ¹⁰ Žinoma, jis dar tebebuvo strėnose tėvo, kurį pasitiko Melchizedekas.

¹¹ Jeigu tobulumas būtų buvęs pasiekiamas per levitų kunigystę – o tauta jos pagrindu buvo gavusi Įstatymą, – tai kam dar būtų reikėję iškilti kitam kunigui Melchizedeko būdu ir nesivardinti kunigu Aarono būdu? ¹² Juk besikeičiant kunigystei, būtinai keičiasi ir Įstatymas. ¹³ O tas, apie kurį tai sakoma, priklausė kitai giminei, iš kurios niekas netarnavo aukurui. ¹⁴ Aišku, kad mūsų Viešpats buvo kilęs iš Judo giminės, apie kurios kunigus Mozė nieko nėra kalbėjęs.

^{7,1-2} Pr 14,17-20

^{7,5} Sk 18,21

Kristus kaip Melchizedekas

¹⁵ Tai dar labiau paaiškėja, kai iškyla kitas kunigas, panašus į Melchizedeką, ¹⁶ tapęs kunigu ne kūniško įstatymo įsakymu, bet nenykstamo gyvenimo galybe. ¹⁷ Juk liudijama:

**Tu esi kunigas per amžius
Melchizedeko būdu.*

¹⁸ Šitaip atšaukiamas ankstesnis įsakymas kaip silpnas ir bergždžias – ¹⁹ Įstatymas juk nieko dar nepadarė tobulo – ir įvedama geresnė viltis, kuria priartėjame prie Dievo.

²⁰ Juo labiau, kad tai neįvyko be priesaikos, nes anie tapdavo kunigais be priesaikos, ²¹ o šis su priesaika to, kuris jam pasakė:

**Viešpats prisiekė, ir jis nesigailės:
tu esi kunigas per amžius!*

²² Taigi Jėzus yra tapęs geresnės Sandoros laiduotoju.

²³ Anų daugelis tapdavo kunigais, nes mirtis jiems sukliudydavo ilgiau pasilikti. ²⁴ O kadangi šitas išlieka per amžius, jis turi neatšaukiamą kunigystę. ²⁵ Todėl jis per amžius gali išgelbėti tuos, kurie per jį eina prie Dievo. Jis amžinai gyvas, kad juos užtartų.

²⁶ Mums ir derėjo turėti tokį vyriausiąjį kunigą: šventą, nekaltą, tyrą, atskirtą nuo nusidėjėlių ir išaukštintą virš dangaus. ²⁷ Jam nereikia, kaip kitiems vyriausiesiems kunigams, kasdien atnašauti aukas *pirma už savo nuodėmes, paskui už tautos, nes jis tai atliko vieną kartą visiems laikams, paaukodamas pats save. ²⁸ Įstatymas skirdavo vyriausiais kunigais žmones su silpnybėmis, o po įstatymo duotos priesaikos žodis paskyrė amžiams tobulą Sūnų.

Kristaus kunigystė

8 Svarbiausia mūsų svarstymuose tai, kad mes turime tokį vyriausiąjį kunigą, kuris danguje *atsisėdo Didybės sosto dešinėje ² kaip einantis kunigystės tarnybą šventojoje vietoje ir tikrojoje padangtėje, kurią pastatė ne žmogus, o Viešpats. ³ Kiekvienas vyriausiasis kunigas skiriamas atnašauti dovanas ir aukas, tad ir šitas privalo turėti, ką atnašauti. ⁴ Jeigu jis būtų žemėje, nebūtų kunigas, nes čia jau yra, kas pagal Įstatymą atnašauja dovanas. ⁵ Tie žmonės tarnauja dangiškųjų dalykų paveikslui ir šešėliui, panašiai kaip buvo pamokytas Mozė, kai rengėsi statyti padangtę: *Žiūrėk, – sakytą jam, – kad viską padarytum pagal tą pavyzdį, kuris tau buvo parodytas ant kalno.

⁶ Dabar jis užima juo prakilnesnę tarnystę, juo aukštesnės, svaresniais pažadais besiremiančios Sandoros tarpininkas yra.

⁷ Jeigu pirmoji Sandora būtų buvusi be trūkumų, nebūtų reikėję ieškoti vietos antrajai. ⁸ Jis sakė peikdamas juos:

**Štai ateis dienos, – sako Viešpats, –
ir aš su Izraelio namais
ir su Judo namais
sudarysiu naują Sandorą.*

⁹ Ne tokią Sandorą,
kokią buvau sudaręs su jų tėvais
tą dieną, kai paėmiau
juos už rankos,
norėdamas išvesti iš Egipto žemės.

*Jie neišsaugojo mano Sandoros,
ir aš juos apleidau, –
sako Viešpats. –*

¹⁰ Ir štai kokia bus Sandora,
kurią sudarysiu su Izraelio namais,
praslinkus anomis dienoms,
– sako Viešpats:

*– Aš duosiu savo įstatymus
jų protams*

7,17 Ps 110,4

7,21 Ps 110,4

7,27 Kun 9,7

8,1 Ps 110,1

8,5 Iš 25,40

8,8-12 Jer 31,31-34

ir juos įrašysiu jų širdyse,
aš būsiu jiems Dievas,
o jie bus man tauta.

¹¹ Ir nė vienas nebemokys
savo tautiečio

nei savo brolio sakydamas:

„Pažink Viešpatį!“

Jie visi mane pažins

nuo mažiausio iki didžiausio.

¹² Aš atleisiu jiems nedorybes
ir nebeprisiminsiu jų nuodėmių.

¹³ Sakydamas naują Sandorą, jis nu-
rodė, kad pirmoji yra pasenusi. O kas
pasensta ir nukaršta, to greit nebeliks.

Kristaus aukos ypatingumas

9 Tiesa, pirmoji Sandora irgi turė-
jo apeiginių nuostatų bei žemišką
šventyklą. ²*Buvo pastatyta padang-
tė; priešakinė dalis, kur buvo *žvaki-
dė, *stalas ir padėtinės duonos kepa-
lai, vadinosi šventoji. ³*Už antrosios
uždangos buvo padangtės dalis, vadi-
nama šventų švenčiausioji. ⁴Ten sto-
vėjo *auksinis smilkymo aukuras ir iš
visų šonų auksu apmušta *Sandoros
Skrynia, kurioje buvo *aukso ašotis
su mana, *išsprogusi Aarono lazda ir
*Sandoros plokštės. ⁵*Viršum jos buvo
šlovės kerubai, kurie gaubė permalda-
vimo dangtį. Apie tai dabar nėra reika-
lo smulkiau kalbėti.

⁶ Esant tokiai sąrangai, *į prieki-
nę dalį visuomet eina kunigai atlik-
ti apeigų, ⁷*o į antrąją – tik kartą per

metus vienas vyriausiasis kunigas,
ir tai ne be kraujo, kurį atnašauja už
save ir už tautos paklydimus. ⁸Šitaip
Šventoji Dvasia nurodo, kad kelias į
šventovę dar nėra atviras, kol tebe-
stovi priekinė padangtė, ⁹kuri yra da-
bartinio laikotarpio įvaizdis*. Joje at-
našaujamos dovanos ir aukos, kurios
aukotojo negali padaryti sąžinėje to-
bulo, ¹⁰bet apima tik valgius, gėrimus
ir įvairius apiplovimus pagal išorinius
potvarkius, tegaliojančius iki atnauji-
nimo meto.

¹¹Kristus, atėjęs kaip būsimųjų gė-
rybių kunigas, pro aukštesnę ir tobu-
lesnę padangtę, ne rankų darbo, tai yra
ne šitos kūrinijos, ¹²taip pat ne ožių ar
veršių krauju, bet savuoju krauju vieną
kartą visiems laikams įžengė į švento-
vę ir įvykdė amžinąją atpirkimą. ¹³Ir jei-
gu *ožių bei jaučių kraujas ir *telyčios
pelenai, kuriais apšlakstomi suteptieji,
pašventina ir suteikia kūno švarumą,
¹⁴tai nepalyginti labiau kraujas Kris-
taus, kuris per amžinąją Dvasią paau-
kojo save kaip nesuteptą auką Dievui,
nuvalys mūsų sąžinę nuo mirties dar-
bų, idant tarnautume gyvajam Dievui.

¹⁵Ir todėl jis yra naujosios Sando-
ros tarpininkas kad įvykus mirčiai,
kuria jis atpirko pirmojoje Sandoroje
padarytus nusizengimus, pašauktieji
gautų žadėtą amžinąją paveldą. ¹⁶Kur
tik yra testamentas, ten būtina įro-
dyti testatoriaus mirtį. ¹⁷Testamentas
įgyja galią mirus jo sudarytojiui, o prie
jo gyvos galvos testamentas negalio-
ja. ¹⁸Štai kodėl ir pirmoji Sandora ne-
buvo įsteigta be kraujo. ¹⁹*Paskelbęs
tautai visus įstatymo nuostatus, Mozė
ėmė veršių bei ožių kraujo su vande-
niu ir purpurinės vilnos su yzopu ir
apšlakstė pačią knygą bei visą tautą,

^{9,2} Iš 26,1-30

^{9,2} Iš 25,31-40

^{9,2} Iš 25,23-30

^{9,3} Iš 26,31-33

^{9,4} Iš 30,1-6

^{9,4} Iš 25,10-16

^{9,4} Iš 16,33

^{9,4} Sk 17,8-10

^{9,4} Iš 25,16; Įst 10,3-5

^{9,5} Iš 25,18-22

^{9,6} Sk 18,2-6

^{9,7} Kun 16,2-34

^{9,9} Gr. „parabolė“.

^{9,13} Kun 16,15-16

^{9,13} Sk 19,9.17-19

^{9,19-20} Iš 24,6-8

²⁰ tardamas: *Tai yra kraujas Sandoros, kurią priimti įsakė jums Dievas!* ²¹ *Jis apšlakstė krauju ir padangtę bei visus apeigų indus. ²² Taip pat bemaž viskas pagal Įstatymą apvaloma krauju, ir *be kraujo praliejimo nėra atleidimo.

²³ Taigi buvo būtina šitaip apvalyti dangišųjų dalykų atvaizdus, o pačius dangaus dalykus – geresnėmis aukomis negu šitos. ²⁴ Mat Kristus įžengė ne į rankų darbo šventovę – tikrosios atvaizdą, bet į patį dangų, kad nuo dabar mus užtartų, stovėdamas priešais Dievo veidą. ²⁵ Ir įžengė ne tam, kad pakartotinai atnašautų save, kaip daro vyriausiasis kunigas, kuris kasmet įeina į šventąją vietą su svetimu krauju; ²⁶ tuomet Kristui būtų reikėję daugelį kartų kentėti nuo Pasaulio sutvėrimo. Bet dabar, jis vieną kartą visiems laikams pasirodė amžių pabaigoje, kad save aukodamas sunaikintų nuodėmę. ²⁷ Ir kaip žmonėms skirta vieną kartą mirti ir stoti į teismą, ²⁸ taip ir Kristus, vieną kartą paaukotas, *kad nuimtų visų nuodėmes, antrą kartą pasirodys ne dėl nuodėmių, bet jo laukiančiųjų išganymui.

Kristaus aukos viršenybė

10 Kadangi Įstatymas turi tikrai būsimųjų gėrybių šešėlį, o ne patį dalykų vaizdą, jis niekuomet negali tomis pačiomis atnašomis, kurios kasmet vis aukojamos ir aukojamos, tobulų padaryti tų, kurie artinasi prie Dievo. ² Argi tos aukos nesiliautų, jeigu aukotojai, vienąkart apvalyti, daugiau nebejaustų sąžinėje nusikaltimo? ³ Priešingai, jos metai iš metų primena nuodėmes. ⁴ Juk neįmanoma, kad jaučių ir ožių kraujas panaikintų nuodėmes. ⁵ Todėl ateidamas į pasaulį jis byloja:

^{9,21} Kun 8,15

^{9,22} Kun 17,11

^{9,28} Iz 53,12

* *Aukų ir atnašų tu nebenori, bet paruošei man kūną.*

⁶ *Tau nepatiko deginamosios aukos ir aukojimai už nuodėmes.*

⁷ *Tuomet aš tariau: Štai ateinu, kaip knygos ritinyje apie mane parašyta, vykdyti tavo, o Dieve, valios!*

⁸ *Anksčiau pasakęs: Aukų ir atnašų, deginamųjų aukų ir aukų už nuodėmes tu nebenori, nemėgsti – o jos atnašaujamos pagal Įstatymą, –* ⁹ *paskui jis paskelbė: Štai ateinu vykdyti tavo valios.*

Jis panaikina viena, idant nustatytų kita. ¹⁰ Dėlei tos valios esame Jėzaus Kristaus kūno atnašavimu vieną kartą pašventinti visiems laikams.

¹¹ *Kiekvienas kunigas kasdien stoji tarnauti ir daug kartų atnašauja tas pačias aukas, kurios niekuomet negali panaikinti nuodėmių. ¹² O šitas, paaukojęs vienintelę auką už nuodėmes, amžiams *atsisėdo Dievo dešinėje. ¹³ Laukdamas, kol jo priešai bus patiesti tarsi pakojis po jo kojų. ¹⁴ Vienintelė atnaša jis šventinamuosius padarė tobulus amžiams. ¹⁵ Tai mums liudija ir Šventoji Dvasia. Ji yra pasakiusi:

¹⁶ * *Štai Sandora, kurią aš su jais sudarysiu prasliskus anoms dienoms, – sako Viešpats: – Aš duosiu savo Įstatymus jų širdims ir juos įrašysiu jų mintyse,* ¹⁷ *ir* daugiau nebeprisiminsiu jų nuodėmių nei jų nedorybių.*

¹⁸ O kur jos atleistos, ten nebereikia aukos už nuodėmes.

^{10,5-7} Ps 40,7-9

^{10,11} Iz 29,38

^{10,12-13} Ps 110,1

^{10,16} Jer 31,33

^{10,17} Jer 31,34

Ištikimybė tikėjimui

¹⁹ Taigi, broliai, dėl Jėzaus kraujo įgavę pasitikėjimo įžengti į šventovę ²⁰ nauju ir gyvu keliu, jo atvertu mums pro uždangą, tai yra per jo kūną, ²¹ turėdami didį kunigą Dievo Namams, ²² ateikime su tyra širdimi ir giliu tikėjimu, *apvalę širdis nuo nešvarios sąžinės ir nuplovę kūną švariu vandeniu! ²³ Išlaikykime nepajudinamą vilties išpažinimą, nes ištikimas tas, kuris yra davęs pažadus; ²⁴ sergėkime vieni kitus, skatindami mylėti ir daryti gerus darbus. ²⁵ Nepraleiskime savųjų susirinkimų, kaip kai kurie yra pratę, bet raginkime vieni kitus juo labiau, juo aiškiau įžvelgiate besiartinančią dieną.

²⁶ O jeigu gavę aiškų tiesos pažinimą, mes sąmoningai darome nuodėmes, tuomet jokių aukos už nuodėmes nebelieka, ²⁷ ir tėra kažkoks baisus laukimas teismo ir *naikinančios ugnies, kuri praris priešininkus. ²⁸ *Kas pamina Mozės Įstatymą, tas be jokio pasigailėjimo turi mirti, *dviem ar trim liudytojams paliudijus*. ²⁹ Tik pagalvokite, kokių dar sunkesnės bausmės nusipelnys tas, kuris sutrypia Dievo Sūnų, išniekina *Sandoros kraują, kuriuo buvo pašventintas, ir įžeidžia malonės Dvasią! ³⁰ Juk žinome, kas yra pasakęs:

**Mano kerštas, ir aš atsilyginsiu.*

Ir vėl:

**Viešpats teis savo tautą.*

³¹ Baisu pakliūti į gyvojo Dievo rankas!

³² Prisiminkite ankstesnes dienas, kada jūs apšviesti ištverėte didžią kentėjimų kovą, ³³ tiek patys išstatyti višam pajauokimui ir smurtui, tiek bū-

dami bendrininkai tų, kurie taip buvo skriaudžiami. ³⁴ Jūs kentėjote drauge su kaliniais ir linksmai sutikote savo turto išplėšimą, žinodami, jog turite geresnį ir nenykstantį lobį. ³⁵ Tad nepameskite savo pasitikėjimo, už kurį skirtas didelis atlygis! ³⁶ Taip, reikia jums ištvermės, kad įvykdę Dievo valią gautumėte, kas pažadėta.

³⁷ *Juk dar trumpa,

trumpa valandėlė,

ir ateis laukiamasis, ir neužtruks.

³⁸ *Mano teisusis gyvens tikėjimu,

ir jeigu jis bailiai pasitrauktų,

mano siela juo nebesigėrės.

³⁹ Tačiau mes nesame bailūs pabėgėliai savo pražūčiai, bet laikomės tikėjimo, kad išgelbėtume savo sielas.

Protėvių tikėjimo pavyzdžiai

11 Tikėjimas laiduoja mums tai, ko viliamės, įrodo tikrovę, kurios nematome. ² Per jį protėviai gavo gerą liudijimą. ³ Tikėjimu suvokiame, kad *pasauliai buvo sutverti Dievo žodžiu, būtent iš neregimybės atsirado regima. ⁴ *Tikėdamas Abelis atnašavo vertesnę auką negu Kainas, ir tikėjimas jį paliudijo esant teisų, nes pats Dievas patvirtino jo dovanas. Dėl tikėjimo jis ir miręs tebekalba.

⁵ *Tikėdamas Henochas buvo perkeltas, kad neregėtų mirties, ir žmonės jo neberado, nes Dievas jį perkėlė. Mat prieš perkeliamas gavo liudijimą, jog patikęs Dievui. ⁶ Juk be tikėjimo neįmanoma patikti Dievui. Kas artinasi prie Dievo, tam būtina tikėti, kad jis yra ir jo ieškantiems atsilygina. ⁷ Dėl tikėjimo gavęs apreiškimą apie tuo metu nematomus dalykus, *Nojus su baime

^{10,22} Kun 8,30; Ez 36,25

^{10,27} Iz 26,11

^{10,28} Įst 17,6; 19,15

^{10,29} Iš 24,8

^{10,30} Įst 32,35

^{10,30} Įst 32,36

^{10,37-38} Hab 2,3-4

^{10,38} Rom 1,17; Gal 3,11

^{11,3} Pr 1,1; Ps 33,6,9; Jn 1,3

^{11,4} Pr 4,3-10

^{11,5} Pr 5,21-24

^{11,7} Pr 6,13-22

pasistatė laivą savo šeimynai išgelbėti; tikėdamas jis pasmerkė pasaulį ir paveldėjo tikėjimo teisumą.

⁸*Tikėdamas Abraomas paklaūšė šaukimo keliauti į šalį, kurią turėjo paveldėti, ir išvyko nežinodamas, kur einas. ⁹*Tikėdamas jis apsigyveno pažadėtoje žemėje tartum svetimoje, iškūręs palapinėse su Izaoku ir Jokūbu, to paties pažado paveldėtojais. ¹⁰Mat jis laukė miesto su tvirtais pamatais, kurio statytojas ir kūrėjas būtų Dievas. ¹¹*Tikėdami ir pati Sarą, nevaisinga ir nebe to amžiaus, gavo galią susilaukti palikuonies, nes pasitikėjo tuo, kuris buvo davęs pažadą. ¹²Todėl iš vieno vyro, ir dar apmirusio, gimė palikuonys, gausūs *tartum dangaus žvaigždės ir nesuskaitomi kaip jūros pakrantės smiltys.

¹³Jie visi mirė tikėdami, dar negavę pažadėtųjų dalykų, tik iš tolo juos regėdami, sveikindami ir *išpažindami, jog jie žemėje svečiai ir ateiviai. ¹⁴Taip kalbėdami jie duoda suprasti, jog ieško tėvynės. ¹⁵Jeigu jie būtų minėję aną, iš kurios iškeliavo, jie būtų turėję laiko sugrįžti atgal. ¹⁶Bet dabar jie troško geresnės tėvynės, tai yra dangiškios. Todėl Dievui negėda vadintis jų Dievu: jis parengė jiems Miestą!

¹⁷*Tikėdamas Abraomas atnašavo Izaoką, kai buvo mėginamas: Jis ryžosi paaukoti net viengimį sūnų – jis, kuris buvo gavęs pažadus, ¹⁸kuriui buvo pasakyta: **Tau bus duoti palikuonys iš Izaoko*. ¹⁹Jis suprato, kad Dievui įmanoma prikelti net mirusius, todėl atgavo sūnų kaip įvaizdį. ²⁰*Taip pat Izaokas

kas tikėdamas laimino ateičiai Jokūbą ir Ezavą. ²¹*Tikėdamas Jokūbas mirties valandą palaimino kiekvieną Juozapo sūnų ir *parimo ant savo lazdos drūtgalio*. ²²*Tikėdamas merdintis Juozapas paminėjo Izraelio vaikų išėjimą ir davė nurodymų dėl savo palaikų.

²³Tikėdami *tris mėnesius slėpė gimusį Mozę gimdytojai, nes matė, koks kūdikėlis dailus, ir *nepabūgo valdovo įsakymo. ²⁴*Užaugęs Mozė tikėdamas atsisakė vadintis faraono dukters sūnumi. ²⁵Jis verčiau pasirinko su Dievo tauta kęsti priespaudą, negu laikinai džiaugtis nuodėmės malonumais. ²⁶Jis Mesijo paniekinimą laikė didesniu lobiu negu Egipto turtus, nes žvelgė į atpildą. ²⁷Tikėdamas *jis paliko Egiptą ir nepabūgo karaliaus rūstybės. Jis liko nepajudinamas, tarsi regėtų Neregimąjį. ²⁸*Tikėdamas jis šventė Vėlykas* ir šlakstė krauju, kad angelas naikintojas nepaliestų jų pirmagimių. ²⁹*Tikėdama tauta perėjo per Raudonąją jūrą tartum per sausumą, o tai daryti mėginantys egiptiečiai prigerė.

³⁰*Tikėjimu buvo sugriauti Jericho mūrai po septynių dienų žygiavimo aplinkui. ³¹Dėl tikėjimo paleistuvė *Rahabą nepražuvo kartu su neklusniaisiais, nes *buvo taikingai priėmusi žvalgus.

³²Ką dar pasakyti? Man neužtektų laiko, jeigu imčiau pasakoti apie

^{11,8} Pr 12,1-5

^{11,9} Pr 35,27

^{11,11} Pr 18,11-14; 21,2

^{11,12} Pr 15,5; 22,17; 32,12

^{11,13} Pr 23,4; 1 Met 29,15; Ps 39,12

^{11,17} Pr 22,1-14

^{11,18} Pr 21,12

^{11,20} Pr 27,27-29.39-40

^{11,21} Pr 47,31-48,20

^{11,22} Pr 50,24-25; Iš 13,19

^{11,23} Iš 2,2

^{11,23} Iš 1,22

^{11,24} Iš 2,10-12

^{11,27} Iš 2,15

^{11,28} Iš 12,21-30

^{11,28} ST – Pascha.

^{11,29} Iš 14,21-31

^{11,30} Joz 6,12-21

^{11,31} Joz 6,22-25

^{11,31} Joz 2,1-21

Gedeoną, *Baraką*, *Samsoną*, *Jef-
tę*, *Dovydą*, *Samuelį* ir pranašus,
³³ kurie tikėdami užkariavo karalys-
tes, įvykdė teisingumą, įgijo pažadus,
užčiaupė liūtams nasrus,³⁴ *užgesino
ugnies karštį*, paspruko nuo kalavijo
ašmenų, atsigavo iš silpnumo, tapo ga-
liūnais kovoje, privertė bėgti svetimų-
jų pulkus.³⁵ *Moterys atgavo prikeltus
savo mirusiuosius, kiti leidosi kanki-
nami ir atsisakė laisvės, kad laimėtų
prakilnesnį prisikėlimą.*³⁶ Dar kiti tu-
rėjo iškęsti patyčias ir plakimus, taip
pat pančius ir *kalėjimą.*³⁷ *Jie buvo
akmenimis mušami, pjūkiais pjau-
tomi, kalavijo kirčiais žudomi, klajojo
prisidengę avikailiais ar ožkenomis,
vargo, kentė priespaudą ir kankini-
mus.*³⁸ Jie, kurių pasaulis nebuvo ver-
tas, slapstėsi dykumose, kalnuose,
olose ir žemės plyšiuose.

³⁹ Ir jie visi, nors dėl tikėjimo buvo
gerai įvertinti, nesulaukė to, kas buvo
pažadėta,⁴⁰ nes Dievas geresniuosius
dalykus buvo numatęs mums, kad jie
ne be mūsų pasiektų tobulumą.

12 Todėl ir mes, šitokio debesies
liudytojų apsupti, nusimes-
kime visas naštas bei nuodėmės pin-
kles ir ištvermingai bėkime mums pa-
skirtose lenktynėse,² žiūrėdami į savo
tikėjimo vadovą ir ištobulintoją Jėzų.
Jis vietoj sau priderančių džiaugsmų,

^{11,32} Tš 6,11–8,32

^{11,32} ST – Gideonas.

^{11,32} Tš 4,6–5,31

^{11,32} Tš 13,2–16,31

^{11,32} Tš 11,1–12,7

^{11,32} ST – Iftachas.

^{11,32} 1 Sam 16,1–1 Kar 2,11

^{11,32} 1 Sam 1,1–25,1

^{11,33} Dan 6,1–27

^{11,34} Dan 3,1–30

^{11,35} 1 Kar 17,17–24; 2 Kar 4,25–37

^{11,36} 1 Kar 22,26–27; 2 Met 18,25–26;

Jer 20,2; 37,15; 38,6

^{11,37} 2 Met 24,21

nepaisydamas gėdos, iškentėjo kry-
žių ir atsisėdo Dievo sosto dešinėje.
³ Apsvarstykite, kaip jis iškentė nuo
nusidėjėlių tokių priešyniavimą, kad
nepailstumėte ir nesuglebtumėte dva-
sia! ⁴ O jums dar ir neteko priešintis iki
kraujo, grumiantis su nuodėme.

Tėviškas Dievo auklėjimas

⁵ Nejaugi būsite užmiršę paguodos žo-
džius, pasakytus jums kaip sūnums:

**Mano sūnau,
nepaniekink Viešpaties auklybos
ir nenusimink jo baramas,*

*⁶ nes Dievas griežtai
auklėja, ką myli,
ir plaka kiekvieną sūnų,
kurį priglaudžia.*

⁷ Jums reikia pakentėti dėl draus-
mės. Dievas elgiasi su jumis kaip su sū-
numis. O kurio gi sūnaus tėvas griežtai
neauklėja?! ⁸ Bet jeigu jūs be draus-
mės, kuri visiems privaloma, vadinasi,
jūs ne sūnūs, o pavainikiai. ⁹ Jau mūsų
kūno tėvai mus pabausdavo, ir mes
juos gerbėme. Tad argi nebūsime dar
klusnesni dvasių Tėvui, kad gyven-
tume?! ¹⁰ Juk anie savo nuožiūra mus
drausmino nedaugeliui dienų, o šis
tai daro mūsų labai, kad taptume jo
šventumo dalininkais. ¹¹ Beje, kiekvie-
na auklyba tam kartui atrodo ne links-
ma, o karti, bet vėliau ji atneš taikingų
teismo vaisių auklėtiniams. ¹² *Todėl
pakeikite nuleistas rankas, ištieskite
pasilpusius kelius ¹³ ir *vaikščiokite,
palikdami tiesius pėdsakus, kad kas
luoša, neišnirtų, bet verčiau sugytų.

¹⁴ Siekite santaikos su visais, sieki-
te šventumo, be kurio niekas neregės
Viešpaties. ¹⁵ Žiūrėkite, kad kas nors
nenustotų Dievo malonės, *kad kokia
karti žalinga šaknis neišleistų daigų

^{12,5–6} Job 5,17; Pat 3,11–12

^{12,12} Iz 35,3

^{12,13} Pat 4,26

^{12,15} Jst 29,18

ir daugelis ja nesusiterštų, ¹⁶ kad neat-sirastų ištvirtėlių ir šventenybių nie-kintojų kaip Ezavas, *už valgio kąsnį pardavęs pirmagimio teises. ¹⁷ *Jūs ži-note, kad jis ir paskui, norėdamas gau-ti palaiminimą, buvo atmetas ir nera-do progos atgailai, nors su ašaromis jos ieškojo.

Senoji ir Naujoji Sendoros

¹⁸ *Jūs prisiartinote ne prie apčiuo-piamo ir ugnimi liepsnojančio kalno ar prie audringos tamsos, ar ūkanų, ar viesulo, ¹⁹ ar trimito skardesio, ar žodžių skambesio, kurį išgirdę žmo-nės meldė daugiau jiems nebekal-bėti. ²⁰ Mat jie negalėjo pakelti įsa-kymo: **Net jeigu gyvulys paliestų kalną, jis turi būti užmuštas akmeni-mis.* ²¹ Anas reginys buvo toks baisus, jog Mozė pasakė: „*Bijau ir visas dre-bul*“ ²² Bet jūs esate prisiartinę prie Siono kalno bei gyvojo Dievo miesto, dangaus Jeruzalės, prie nesuskaito-mų tūkstančių angelų ir iškilmingo-jo sambūrio, ²³ prie danguje įrašytųjų pirmagimių Bažnyčios, prie visų Tei-sėjo Dievo, prie ištobulintų teisųjų dvasių ²⁴ ir prie Naujosios Sendoros Tarpininko Jėzaus bei prie apšlakstymo krauju, kuris byloja geriau už *Abelio kraują.

Ištikimybė Jėzaus Sandorai

²⁵ Žiūrėkite, kad neatstumtumėte kalbančiojo, nes jeigu anie neišsisu-ko, kai atmetė tą, kuris žemėje davė įspėjimų, tai juo labiau neišsisuksime mes, nusigręžę nuo to, kuris kalba *iš dangaus. ²⁶ Jo balsas anuomet drebino

žemę, o dabar jis žada: **Aš dar kartą sudrebinsiu ne tik žemę, bet ir dangų!* ²⁷ Žodžiai *dar kartą* rodo, kad sudre-bintieji dalykai kaip sutvertieji bus permainingi, kad pasiliktų tai, kas ne-sudrebinama. ²⁸ Todėl gaudami nepa-judinamą karalystę, būkime dėkingi ir deramai tarnaukime Dievui su pagar-ba ir baime, ²⁹ nes mūsų *Dievas yra *ryjanti ugnis*.

13 Teišsilaiko [tikėjimo] brolių meilė. ² Nepamirškite svetin-gumo, nes per jį kai kurie, *patys to nežinodami, buvo priėmę viešnagėn angelus. ³ Prisiminkite kalinius, tarsi patys būtumėte kartu įkalinti, prisi-minkite skriaudžiamuosius, nes patys tebesate kūne. ⁴ Tebūna visų gerbiama santuoka ir nesuteptas santuokos pa-talas. O ištvirtėlius ir svetimautojus teis Dievas. ⁵ Gyvenkite be godumo pi-nigams, būkite patenkinti tuo, ką turite, nes Dievas yra pasakęs: **Niekada aš tavęs nepamesiu ir neapleisiu.* ⁶ Todėl galime su pasitikėjimu tarti:

**Viešpats mano gelbėtojas*
– *aš nebijosiu!*

Ką man gali padaryti žmogus?!

⁷ Atsiminkite savo vadovus, kurie jums paskelbė Dievo žodį. Įsižiūrėki-te į jų gyvenimo pabaigą, sekite jų ti-kėjimu. ⁸ Jėzus Kristus yra tas pats va-kar ir šiandien, tas pats ir per amžius. ⁹ Nesiduokite suvedžiojami įvairių svetimų mokslų. Gera, kai širdis susti-printa malonės, o ne valgių, nedavu-sių naudos tiems, kurie laikėsi nuos-tatų dėl jų vartojimo. ¹⁰ Mes turime aukurą, nuo kurio valgyti neturi tei-sės tie, kurie tebetarnauja padangtei. ¹¹ Juk kūnai gyvulių, kurių kraujas vy-riausiojo kunigo įnešamas į šventovę

^{12,16} Pr 25,29-34

^{12,17} Pr 27,30-40

^{12,18-19} Iš 19,16-22; 20,18-21; Jst 4,11-12; 5,22-27

^{12,20} Iš 19,12-13

^{12,21} Jst 9,19

^{12,24} Pr 4,10

^{12,25} Iš 20,22

^{12,26} Ag 2,6

^{12,29} Jst 4,24

^{13,2} Pr 18,1.8; 19,1-3

^{13,5} Jst 31,6.8; Joz 1,5

^{13,6} Ps 118,6

aukai už nuodėmes, sudeginami *už stovyklos. ¹² Todėl ir Jėzus, norėdamas savo krauju pašventinti tautą, kentėjo už miesto vartų. ¹³ Taigi išeiikime jo pasitikti už stovyklos ir prisiimkime jo paniekinimą. ¹⁴ Čia mes neturime išliekančio miesto, bet ieškome būsimajo. ¹⁵ Tad per jį visuomet atnaušaukime Dievui šlovinimo auką, tai yra jo vardą garbinančių lūpų vaisių. ¹⁶ Nepamirškite daryti gera ir dalytis su kitais geru, nes tokiomis aukomis patiksite Dievui.

¹⁷ Klausykite savo vadovų ir būkite jiems atsidavę, nes jie budi jūsų sielų labui, būdami atsakingi už jas; tada jie tai darys su džiaugsmu, o ne dūsaudami, nes tai nebūtų jums naudinga. ¹⁸ Melskite už mus, nes mes esame įsitikinę turį ramią sąžinę ir norį visame

kame dorai elgtis. ¹⁹ Itin prašau melsti, kad būčiau greičiau jums sugrąžintas.

²⁰ Ramybės Dievas, amžinosios Sandoros krauju išvedęs iš numirusių didįjį avių Ganytoją – mūsų Viešpatį Jėzų, ²¹ tepadaro jus tinkamus viskam, kas gera, idant vykdytumėte jo valią; tenuveikia mumyse, kas jo akims patinka per Jėzų Kristų. Jam šlovė per amžių amžius! Amen.

²² Aš maldauju jus, broliai, kantriai priimkite šį paraginimo žodį: juk parašiau jums trumpai. ²³ Žinokite, kad mūsų brolis Timotiejus yra išleistas laisvėn. Jei jis greičiau atvyks, aš su juo pamatysiu ir jus.

Sveikinimai

²⁴ Sveikinkite visus savo vadovus ir visus šventuosius. Jus sveikina broliai iš Italijos. ²⁵ Malonė teesie su jumis visais!

^{13,11} Kun 16,27

JOKŪBO LAIŠKAS

Jokūbo laiškas (gr. *iakōbou epistolē*, lot. *epistula jacobī / iacobī*) parašytas Jokūbo ir tradicijos siejamas su Jeruzalės bendruomenės vadovu, vadinamu Viešpaties broliu (80–90 m. po Kr.), adresuotas, matyt, tarp graikų gyvenantiems hebrajams.

Laišką galima suskirstyti į tris dalis. Pirma (sk. 1) ir trečia dalis (3,13–5,20) iš tikrųjų yra aiškos sąrangos neturintys išminties posakių rinkiniai. Antroje dalyje (2,1–3,12) raginama neniekinti vargdienių ir neaukštinti turtuolių (2,1–13), reikalaujama tikėjimo ir darbų vienybės (2,14–26) ir smerkiamas nepažabotas liežuvis (3,1–12).

Nors Jėzaus autoritetu čia tiesiogiai nesiremama, laiške girdėti evangelijose užrašytų jo posakių aidas.

Išmėginimų prasmė

1 *Jokūbas, Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus tarnas, siunčia sveikinius dvylikai giminių išeivijoje.

² Laikykite, broliai, tikru džiaugsmu, kad pakliūvate į visokius išmėginimus. ³ Supraskite: jūsų tikėjimo išmėginimas gimdo ištvermę, ⁴ o ištvermė tesubręsta darbu, kad jūs taptumėte tobuli, subrendę ir nieko nestokojantys.

⁵ Jei kuriam iš jūsų trūksta išminties, teprašo Dievą, kuris visiems dosniai duoda ir nepriekaištauja, ir jam bus suteikta. ⁶ Tegul prašo tikėdamas, nė kiek neabejodamas, nes abejojantis žmogus panašus į jūros bangas, varinėjamas ir blaškomas vėjo. ⁷ Toksai žmogus tegul nemano ką nors gausiąs iš Viešpaties – ⁸ toks dvilypis, visuose savo keliuose nepastovus žmogus.

⁹ Tegul didžiujasi suvargęs brolis savo išaukštinimu, ¹⁰ o turtingasis savo pažeminimu, nes jis *išnyks kaip lauko gėlė. ¹¹ Juk pakyla kaitri saulė, išdžiovina žolyną, ir jo žiedas nubyra, jo

išvaizdos grožybė pranyksta. Taip sunyks ir turtuolis savo keliuose.

¹² Palaimintas žmogus, kuris ištveria išmėginimą, nes kai bus ištirtas, jis gaus gyvenimo vainiką, kurį Dievas yra pažadėjęs jį mylintiems.

¹³ Ir nė vienas gundomas tenesako: „Aš esu Dievo gundomas“. Dievas negali būti gundomas į pikta ir pats nieko negundo. ¹⁴ Kiekvienas yra gundomas, savo geismo pagrobtas ir suviliotas. ¹⁵ Paskui įsiliepsnojęs geismas pagimdo nuodėmę, o subrandinta nuodėmė gimdo mirtį.

¹⁶ Nesiduokite suklaidinami, mano mylimi broliai! ¹⁷ Kiekvienas geras davinys ir tobula dovana ateina iš aukštybių, nužengia nuo šviesybių Tėvo, kuriame nėra jokių atmainų ir jokių sambrėškų. ¹⁸ Savo valia jis pagimdė mus tiesos žodžiu, kad būtume tarsi jo kūrinių pirmienos.

Tikrasis pamaldumas

¹⁹ Žinokite, mano mylimi broliai: kiekvienas žmogus tebūna greitas klausytis, bet lėtas kalbėti, lėtas pykti. ²⁰ Žmogaus rūstybė nedaro Dievo teismo. ²¹ Todėl atsižadėję bet kokios netyrybės bei piktybių gausos, su

¹¹ Mt 13,55; Mk 6,3; Apd 15,13; Gal 1,19

^{1,10–11} Iz 40,6–7

romumu priimkite įdiegtąjį žodį, kuris gali išgelbėti jūsų sielas. ²² Būkite žodžio vykdytojai, o ne vien klausytojai, apgaudinėjantys patys save. ²³ Jei kas tėra žodžio klausytojas, o ne vykdytojas, tai jis panašus į žmogų, kuris stebi savo gimtąjį veidą veidrodyje. ²⁴ Pasižiūrėjo ir nuėjo, ir bematant pamiršo, koks buvo. ²⁵ Bet kas geriau įsižiūri į tobuląjį laisvės įstatymą ir jo laikosi, kas tampa nebe užuomarsa klausytojas, o darbo vykdytojas, tas bus palaimintas už savo darbą.

²⁶ Jei kas mano esąs pamaldus ir nepažaboja savo liežuvio, bet apgaudinėja savo širdį, to pamaldumas tuščias. ²⁷ Tyras ir nesuteptas pamaldumas Dievo, mūsų Tėvo, akyse yra rūpintis našlaičiais ir našlėmis jų sielvarte ir sergėti save nesuterštą šiuo pasauliu.

Venkite šališkumo

2 Mano broliai, nesutepkite mūsų šlovingojo Viešpaties Jėzaus Kristaus tikėjimo atsižvelgimu į asmenis. ² Štai į jūsų susirinkimą ateina žmogus, auksiniais žiedais apsimaustęs, puikiais drabužiais pasipuošęs, taip pat įžengia vargdienis apskurusiu apdaru. ³ Jūs šokinėjate apie tą, kuris puošniai apsirengęs, ir sakote: „Atsisėsk čia patogiai“, o vargdieniui tariate: „Pastovėk ten“, arba: „Sėskis prie mano kojų“. ⁴ Argi jūs nesate šališki, argi netampate kreivais sumetimais besivadovaujantiais teisėjais? ⁵ Paklausykite, mano mylimieji broliai: ar Dievas neišsirinko pasaulio akyse vargdienių, kad jie būtų turtingi tikėjimo ir paveldėtų karalystę, pažadėtą ji mylintiems? ⁶ O jūs paniekinote vargšą! Argi ne turtuoliai jus vargina, ar ne jie tampo jus po teismus? ⁷ Ar ne jie piktžodžiauja tam gražiam vardui, kuriuo esate pavadinti?!

⁸ Jeigu tik vykdote karališkąjį įstatymą, kaip Raštas reikalauja: **Mylėk savo*

artimą, kaip save patį, jūs gerai darote, ⁹ bet jeigu pataikaujate atskiriems asmenims, darote nuodėmę ir esate įstatymo kaltinami kaip nusižengėliai. ¹⁰ Mat kas laikosi viso įstatymo, bet nusižengia vienu dalyku, tas lieka kaltas ir dėl visų. ¹¹ Juk tasai, kuris yra pasakęs: **Nesvetimauk!* – taip pat yra pasakęs: **Nežudyk!* Jei nesvetimauji, bet žudai, vis tiek esi įstatymo laužytojas. ¹² Taip kalbėkite ir taip darykite, kaip tie, kurie bus teisiami pagal laisvės įstatymą. ¹³ Teismas negailestingas tam, kuris nevykdė gailestingumo. O gailestingumas didžiuojasi prieš teismą.

Tikėjimas ir darbai

¹⁴ Kas iš to, mano broliai, jei kas sako: si turįs tikėjimą, bet neturi darbų?! Ar gali jį išgelbėti tikėjimas? ¹⁵ Jei brolis ar sesuo neturi drabužių ir stokoja kasdienio maisto, ¹⁶ ir kas nors iš jūsų jiems tartų: „Keliaukite sveiki, sušilkite, pasisotinkite“, o neduotų, ko reikia jų kūnui, kas iš tų žodžių?!

¹⁷ Taip pat ir tikėjimas: jei neturi darbų, jis savyje miręs.

¹⁸ Priešingai, kitas pasakys: „Tu turi tikėjimą, o aš turiu darbus“. Parodyk man be darbų savo tikėjimą, o aš tau darbai parodysiu savo tikėjimą. ¹⁹ Tu tiki, jog yra vienas Dievas? Gerai darai! Bet ir demonai tiki ir dreba. ²⁰ Ar nori žinoti, neišmintingas žmogau, kad tikėjimas be darbų nevaisingas? ²¹ *Argi ne darbai buvo nuteisintas mūsų tėvas Abraomas, aukodamas savo sūnų Izaoką ant aukuro? ²² Mat, tikėjimas veikė kartu su jo darbais, ir darbai tikėjimą padarė tobulą. ²³ Taip išsipildė Rašto posakis: **Abraomas patikėjo Dievu, ir tai buvo jam*

^{2,11} Iš 20,14; Įst 5,18

^{2,11} Iš 20,13; Įst 5,17

^{2,21} Pr 22,1-13

^{2,23} Pr 15,6; Gal 3,6

įskaityta teisumu, o *jis pramintas Dievo bičiuliu. ²⁴ Matote, kad žmogus nuteisinamas darbais, o ne vienu tikėjimu. ²⁵ *Taip pat ir paleistuvė Rahaba: argi ji ne darbais buvo nuteisinta, kai priėmė pasiuntinius ir kitu keliu juos išleido? ²⁶ Kaip kūnas be dvasios miręs, taip ir tikėjimas be darbų negyvas.

Nepažabotas liežuvis

3 Mano broliai, nesistenkite daugelis būti mokytojais. Žinokite, kad mūsų laukia griežtesnis teismas. ² Juk mes visi dažnai nusižengiame.

Kas nenusideda kalbėdamas, tas yra tobulas žmogus; jis sugebės pažaboti ir visą kūną. ³ Jei mes įbrukame žąslus arkliams į nasrus, kad mums paklustų, mes suvaldome ir visą jų kūną. ⁴ Štai kad ir laivai: nors jie tokie dideli ir smarkių vėjų genami, mažytis varas juos pakreipia, kur nori vairininkas. ⁵ Taip pat ir liežuvis yra mažas narys, bet moka girtis didžiais dalykais. Žiūrėkite, kokia maža ugnelė padega didžiausią girią; ⁶ ir liežuvis yra ugnis, nedorybės višetas. Liežuvis glūdi tarp mūsų narių, suteršia visą kūną, padega visą gyvenimo ratą, patsai pragaro padegtas. ⁷ Kiekvieną žvėrių, paukščių, šliužų ir jūros gyvūnų padermę tramdo ir sutramdo žmonių padermę. ⁸ O liežuvio joks žmogus nepajėgia suvaldyti; jis lieka vis nerimstanti blogybė, pilna mirtinų nuodų. ⁹ Juo šloviname Viešpatį, savo Tėvą, ir juo keikiame žmones, kurie *sutverti panašūs į Dievą. ¹⁰ Iš tų pačių lūpų plaukia ir laiminimas, ir prakeikimas. Bet taip, mano broliai, neturi būti! ¹¹ Nejaugi šaltinis iš tos pačios versmės lieja saldų ir kartų vandenį? ¹² Argi gali, broliai, figmedis išauginti alyvas, o vynmedis figas? Taip pat ir sūrus vanduo negali duoti saldaus.

^{2,23} 2 Met 20,7; Iz 41,8

^{2,25} Joz 2,1-21

^{3,9} Pr 1,26

Tikroji išmintis

¹³ Kas tarp jūsų išmintingas ir patyręs? Teparodo savo kilnų elgesį išmintingo švelnumo darbais. ¹⁴ Bet jeigu jūs savo širdyje puoselėjate kartų pavydą ir savanaudiškumą, tai nesigirkite ir nemeluokite tiesai. ¹⁵ Tai nėra išmintis, nužengusi iš aukštybių, bet žemiškas, gyvuliškas ir demoniškas gudrumas. ¹⁶ Kur pavydas ir savanaudiškumas, ten ir netvarka bei įvairūs nedori darbai. ¹⁷ Iš aukštybių kilusi išmintis pirmiausia yra tyra, pasakui taikinga, maloninga, klusni, pilna gailestingumo ir gerų vaisių, nešališka, nuoširdi. ¹⁸ O teismo vaisius sėjamas ramybėje tiems, kurie neša ramybę.

Santarvės reikalas

4 Iš kur atsiranda karai, iš kur tarp jūsų kivirčiai? Ne iš kur kitur, tik iš jūsų užgaidų, kurios nerimsta jūsų sąnariuose.

² Geidžiate ir neturite? Tuomet žudote. Pavydite ir negalite pasiekti? Tuomet kovojate ir kariaujate. Jūs neturite, nes neprašote. ³ Jūs prašote ir negaunate, nes negerai prašote – tik savo įnoriams patenkinti.

⁴ Jūs, svetimautojos! Argi nežinote, kad draugystė su pasauliu priešinga draugystei su Dievu? Taigi kas nori būti pasaulio bičiulis, tas tampa Dievo priešininku. ⁵ Gal manote, kad Raštasveltui sako: „Pavydulingai trokšta jis dvasios, kurią apgyvendino mumyse“? ⁶ Bet jis duoda dar didesnę malonę, ir todėl sako: **Dievas priešinasi išpuikėliams, o nuolankiesiems teikia malonę.*

⁷ Taigi būkite klusnūs Dievui; priešinkitės velniui, ir jis bėgs nuo jūsų. ⁸ Artinkitės prie Dievo, ir jis artinsis prie jūsų. Nusimazgokite rankas, nusidėjęliai, nusivalykite širdis, besiblaškantieji! ⁹ Pažinkite savo skurdą, liūdėkite ir raudokite! Jūsų juokas tepavirsta gedulu, o džiaugsmas

^{4,6} Pat 3,34

– liūdesiu. ¹⁰ Nusižeminkite prieš Viešpatį, tai jis jus išaukštins.

¹¹ Broliai, neapkalbinėkite vieni kitų! Kas apkalbinėja arba teisia savo brolių, tas apkalbinėja ir teisia Įstatymą. O jeigu tu teisi Įstatymą, vadinasi, esi ne Įstatymo vykdytojas, bet teisėjas. ¹² Tačiau tėra vienintelis Įstatymo leidėjas ir teisėjas, būtent tas, kuris gali išgelbėti ir pražudyti. O kas gi tu toks, kad teistum artimą?!

Perspėjimai ir pamokymai

¹³ Nagi jūs, kurie kalbate: „Šiandien arba rytoj mes keliausime į tą ir tą miestą, tenai prabūsime metus, versimės prekyba ir pasipelnysime“, – ¹⁴ jūs juk nežinote, kas jūsų rytoj laukia! Ir kas gi jūsų gyvybė? Esate garas, kuris trumpam pasirodo ir paskui išnyksta. ¹⁵ Verčiau sakytumėte: „Jei Viešpats panorės, gyvensime ir darysime šį bei tą“. ¹⁶ O dabar jūs giriatės iš savo pasipūtimo, ir kiekvienas toks gyrimasis yra netikęs. ¹⁷ Kas moka daryti gera ir nedaro, tas nusideda.

5 Nagi dabar jūs, turtuoliai, verkite ir raudokite dėl jūsų laukiančių negandų! ² *Jūsų lobiai supuvę, jūsų drabužiai kandžių sukapoti. ³ Jūsų auksas ir sidabras surūdijo, ir jų rūdys prieš jus liudys irės jūsų kūnus kaip ugnis. Jūs tebekraunate turtus dienų pabaigoje. ⁴ *Štai šaukia jūsų laukus nuvaliusių darbininkų užmokestis, kurį jūs nusukote, pjovėjų aimanos prasiskverbė į *Galybių Viešpaties* ausis. ⁵ Jūs prabangiai gyvenote žemėje, smaguriavote ir nupenėjote savo širdis skerdimo dienai. ⁶ Jūs pasmerkėte ir nužudėte teisųjį; jis jums nesipriešina.

⁷ Tad būkite kantrūs, broliai, iki Viešpaties atėjimo. Antai ūkininkas laukia brangaus žemės vaisiaus, kantriai jį

globodamas, kol sulaukia ankstyvųjų ir vėlyvųjų lietu. ⁸ Ir jūs būkite kantrūs, sustiprinkite savo širdis, nes Viešpaties atėjimas arti. ⁹ Nemurmėkite, broliai, vieni prieš kitus, kad nebūtumėte teisiami. Štai teisėjas jau stovi prie slenksčio. ¹⁰ Imkite, broliai, vargų pakentimo ir kantrybės pavyzdžių pranašų, kurie kalbėjo Viešpaties vardu. ¹¹ Štai mes vadiname palaimintais ištverminguosius. Jūs girdejęte *apie Jobo ištvermę ir matėte, kokia buvo jam Viešpaties skirta pabaiga, nes *Viešpats kupinas užuojautos ir gailestingumo.

¹² *Bet pirmiausia, mano broliai, nepriešikinėkite nei dangumi, nei žeme, nei kitokia priesaika. Tebūnie jūsų „taip“ – taip ir „ne“ – ne, kad nepakliūtumėte į teismą.

¹³ Kas nors iš jūsų kenčia? Tesimeldžia. Kas nors džiaugiasi? Tegul gieda. ¹⁴ Kas nors pas jus serga? Tepasikviečia Bažnyčios vyresniuosius, ir jie tesimeldžia už jį, *patepdami aliejumi Viešpaties vardu. ¹⁵ Tikėjimo malda išgelbės ligonį, ir Viešpats jį pakels, o jeigu jis būtų nusikaltęs, jam bus atleista. ¹⁶ Tad išpažinkite vieni kitiems nuodėmes ir melskitės vieni už kitus, kad atgautumėte sveikatą. Daug gali karšta teisiojo malda. ¹⁷ *Elijas buvo vargo žmogus, kaip ir mes. Jis melste meldė, kad nelytų, ir nelijo žemėje trejus metus ir šešis mėnesius; ¹⁸ ir *jis vėl meldė, ir dangus davė lietaus, o žemė išželdino savo vaisių.

¹⁹ Mano broliai, jeigu kas iš jūsų nuklystų nuo tiesos ir kas nors jį atverstų, ²⁰ težino, kad sugrąžindamas nusidėjėlį iš klystkelio, išgelbės jo sielą nuo mirties ir *uždengs daugybę nuodėmių.

^{5,11} Job 1,21-22; 2,10

^{5,11} Ps 103,8

^{5,12} Mt 5,34-37

^{5,14} Mk 6,13

^{5,17} 1 Kar 17,1; 18,1

^{5,18} 1 Kar 18,42-45

^{5,20} Pat 10,12; 1 Pt 4,8

^{4,13-14} Pat 27,1

^{5,2-3} Mt 6,19

^{5,4} Jst 24,14-15

PETRO PIRMAS LAIŠKAS

Petro pirmas laiškas (gr. *petrou epistolē A*, lot. *epistula petri I*) parašytas apaštalo Petro vardu ir laikomas arba jo paties (64 m. po Kr.), arba vėlesniu (70–80 m. po Kr.) kūriniu, adresuotu greičiausiai pagonių kilmės krikščionims.

Laišką galima suskirstyti į tokias dalis: įžanga (1,1–2), padėka ir išganymo viltis (1,3–12), keturi paraginimai (1,13–4,19), pamokymai vyresniesiems bei jaunesniesiems (5,1–11) ir pabaiga (5,12–14). Pirmu paraginiu (1,13–2,10) iš pagonių kilę krikščionys kviečiami mesti senąjį gyvenimo būdą, antru (2,11–3,12) tikintieji skatinami pavyzdingai elgtis tarp pagonių ir klausyti valdžios, šeimynykščiai – atlikti savo priedermes šeiminiams, sutuoktiniai – vienas kitam ir visi mylėti vienas kitą, trečiu (3,13–4,11) – pasitikėti Kristumi ir neprarasti budrumo, ketvirtu (4,12–19) – džiaugtis dalyvavimu Kristaus kentėjimuose.

Laišku siekiama padrąsinti pavojaus ištiktus krikščionis ir sustiprinti jų tikėjimą.

1 Petras, Jėzaus Kristaus apaštalas, pakeleiviams, pasklidusiems Ponte, Galatijoje, Kapadokijoje, Azijoje ir Bitinijoje, išrinktiems ² išankstiniu Dievo Tėvo numatymu, Dvasios pašventinimu, kad būtų klusnūs ir pašlakstyti Jėzaus Kristaus krauju.

Tegausėja jums malonė ir ramybė!

Tikinčiųjų viltis

³ Šlovė Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui, kuris iš savo didžio gaillestingumo Jėzaus Kristaus prisikėlimu iš numirusių yra atgimdęs mus gyvai vilčiai ⁴ ir nenykstančiam, nesuteptam, nevystančiam palikimui, kuris laikomas jums danguje.

⁵ Jus Dievo galybė ir sergsti tikėjimu išganymui, kuris parengtas apsireikšti paskutiniu metu. ⁶ Tuomet jūs džiaugsitės, nors dabar ir reikia truputį paliūdėti įvairiuose išmėginimuose. ⁷ Taip jūsų nuoširdus tikėjimas, brangesnis už pragaištantį auksą, kuris ugnimi ištiriamas, bus pripažintas vertas pagyrimo, šlovės bei pagarbos, kai apsi-

reikš Jėzus Kristus. ⁸ Jūs mylite jį, nors ir nesate jo matę; tikėdami jį, nors ir neregėdami, džiūgaujate neapsakomu ir šlovingiausiu džiaugsmu, ⁹ nes žinotės gausią savo tikėjimo siekinį – sielų išganymą.

¹⁰ Šito išganymo ⁵ ieškojo ir jį tyrinėjo pranašai, kurie ir pranašavo apie jums skirtąją malonę. ¹¹ Jie nagrinėjo, kurį ir kokį laiką nurodė juose veikianti Kristaus Dvasia, išpranašavusi Kristaus kentėjimus ir juos lydinčią šlovę. ¹² Jiems buvo apreikšta, kad jie ne sau, bet jums tarnauja tuo, ką dabar jums atskleidė Evangelijos skelbėjai iš dangaus pasiųstos Šventosios Dvasios galia. Į tuos dalykus geidžia pažvelgti net angelai.

Pašaukimas šventumui

¹³ Todėl susijuoję savo dvasios strėnas, būkite blaivūs ir visiškai pasitikėkite malone, kuri bus jums suteikta, kai apsireikš Jėzus Kristus. ¹⁴ Kaip klusnūs vaikai, daugiau nepasiduokite anks-tesnėms savo neišmaningumo laikų

aistroms. ¹⁵ Šventas yra tasai, kuris jus pašaukė, tad ir jūs patys tapkite šventi visu savo elgesiu, ¹⁶ kaip parašyta: **Būkite šventi, nes aš esu šventas.* ¹⁷ Ir jei kaip Tėvo šaukietės to, kuris nešališkai teisia pagal kiekvieno darbą, su baime elkitės savo viešnagės metu. ¹⁸ Juk jūs žinote, kad esate atpirkti nuo niekinigos iš prōtėvių paveldėtos elgsenos ne nykstančiais turtais, sidabru ar aukso, ¹⁹ bet brangiuoju krauju Kristaus, to avinėlio be klaidos ir dėmės. ²⁰ O jis buvo numatytas dar prieš pasaulio sutvėrimą ir atskleistas laikų pabaigoje jums, ²¹ per jį įtikėjusiems Dievą, kuris jį prikėlė iš numirusių ir suteikė jam garbę; todėl ir jūsų tikėjimas bei viltis kyla į Dievą.

²² Klusnumu tiesai nuskaidrinę savo sielas neveidmainiškai brolių meilei, karštai iš širdies mylėkite vieni kitus. ²³ Jūs esate atgimę ne iš pranykstančios, bet iš nenykstančios sėklos gyvu ir pasiliekančiu Dievo žodžiu. ²⁴ Mat

**kiekvienas kūnas –
tartum žolynas,*

*ir visa jo garbė – tarsi
žolyno žiedas.*

*Žolynas sudžiūsta, ir
žiedas nubyra;*

²⁵ *tik Viešpaties žodis
išlieka per amžius.*

Toks yra žodis, paskelbtas jums kaip Geroji naujiena.

Visuotinė kunigystė ir Dievo tauta

2 Taigi atmetę visokią blogybę, visokią klastą, veidmainystes, pavydą ir visokias apkalbas, ² lyg naujagimiai trokškite dvasinio, neatmiešto pieno, kad nuo jo augtumėte išganymui, ³ jei esate **patyrę, koks meilus yra Viešpats.*

⁴ Ženkite prie jo, gyvojo akmens, tiesa, žmonių atmesto, bet Dievo iš-

rinkto, brangaus. ⁵ Ir jūs patys, kaip gyvieji akmenys, statydinkitės į dvasinius namus, kad būtumėte šventa kunigystė ir atnašautumėte dvasines aukas, priimtinas Dievui per Jėzų Kristų. ⁶ Todėl Rašte pasakyta:

**Štai dedu Sione kertinį akmenį,
brangų rinktinį akmenį;
kas tiki jį, nebus sugėdintas.*

⁷ Tad jums, tikintiesiems, atiteks šlovė, o netikintiesiems

**tasai statytojų atmestasis akmuo
tapo kertiniu akmeniu,*

**suklupimo akmeniu ir
papiktinimo uola.*

Jie suklumpa, neklausydami žodžio; tam jie ir skirti.

⁹ O jūs esate **išrinktoji giminė, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, *įsi-
gytoji liaudis, *pašaukta išgarsinti šlovingus darbus to, *kuris pašaukė jus iš tamsybių į savo nuostabią šviesą.*

¹⁰ **Seniau ne tauta, dabar Dievo tauta, seniau neradę gailestingumo, dabar jį suradę.*

¹¹ Mylimieji, aš maldauju jus kaip ateivius ir svečius susilaikyti nuo kūno geidulių, kurie kovoja prieš sielą. ¹² Jūsų elgesys tarp pagonių tebūna pavyzdin-gas, kad nors dabar jie šmeižia jus kaip piktadarius, pažinę jūsų gerus darbus imtų šlovinti Dievą **aplankymo dieną.*

Apie klusnumą

¹³ Būkite klusnūs kiekvienai žmonių valdžiai dėl Viešpaties: tiek karaliui, kaip vyriausiajam, ¹⁴ tiek valdytojams, kaip jo pasiųstiems bausti piktadarių,

^{2,6} Iz 28,16

^{2,7} Ps 118,22

^{2,8} Iz 8,14-15

^{2,9} Iš 19,5-6; Iz

^{2,9} Iš 19,5; Jst 4,20; 7,6; 14,2; Tit 2,14

^{2,9} Iz 43,21

^{2,9} Iz 9,1

^{2,10} Oz 2,23

^{2,12} Iz 10,3

^{1,16} Kun 11,44-45; 19,2

^{1,24-25} Iz 40,6-8

^{2,3} Ps 34,8

išaukštinti gerųjų. ¹⁵ Mat tokia yra Dievo valia, kad gerais darbais nutildytumėte neprotingus ir neišmanančius žmones. ¹⁶ Elkitės kaip laisvi, ne kaip tie, kurie laisve pridengia blogį, bet kaip Dievo tarnai. ¹⁷ Gerbkite visus, mylėkite brolius, bijokite Dievo, gerbkite karalių.

¹⁸ Šeimynykščiai, su visa baime būkite klusnūs šeimnininkams, ne tik geriems bei švelniems, bet ir įnoringiems. ¹⁹ Tai malonė, jei kas pažindamas Dievą pakelia vargus, kuriuos nekaltai kenčia. ²⁰ Menka garbė, jei jūs kantrūs, kai esate plakami už nusikaltimus. Bet kai esate kantrūs, darydami gera ir kentėdami, tuomet jums nuopelnas Dievo akyse. ²¹ Juk jūs tam pašaukti, nes

ir Kristus kentėjo už jus, palikdamas jums pavyzdį, kad eitumėte jo pėdomis.

²² *Jis nepadarė nuodėmės, ir jo lūpose nerasta klastos.*

²³ *Šmeižiamas jis neatsikirtinėjo, kentėdamas negrasino, bet visa pavadė teisingajam Teisėjui.

²⁴ Jis pats savo kūne užnešė mūsų nuodėmes ant kryžiaus*, kad numirę nuodėmės, gyventume teisumui.

*Jūs esate pagydyti jo žaizdomis.

²⁵ *Jūs buvote tarsi paklydusios avys, o dabar sugrįžote pas savo sielų ganytoją ir sargą.

Santuoka ir kasdienybė

3 Jūs, *žmonos, būkite klusnios savo vyrams, kad tie, kurie neklauso žodžio, ir be žodžio būtų laimėti [tikėjimui] žmonių elgesiu, ² matydami jūsų

gyvenimo dievobaimingumą ir skaisumą. ³ *Tegu puošia jus ne išorė – šukuosena, aukso gražmenos ar ištaigingi drabužiai, – ⁴ bet žmogaus širdies slaptuma – nesugadinta, švelni ir taikinga dvasia, kuri brangi Dievo akyse. ⁵ Juk kadaise taip ir puošdavosi šventos moterys, kurios turėjo viltį Dieve ir buvo klusnios savo vyrams. ⁶ Taip Sara klaūsė Abraomo ir *vadino jį viešpačiu. Jūs tapote jos dukterimis, darydamos gera ir nebijodamos jokių bauginimų.

⁷ O ir *jūs, vyrai, supratingai gyvendami su moterimis, atsižvelkite, kad jos priklauso silpnesnei lyčiai, pagerbkite jas, kaip turinčias kartu su jumis paveldėti gyvenimo malonę; tada jūsų maldos nebus trikdomos.

⁸ Galiausiai visi būkite vieningi, užjaučiantys kitus, mylintys [tikėjimo] brolius, gailestingi, nuolankūs. ⁹ Neatsilyginkite pikto už pikta ar keiksmu už keiksmą, bet priešingai, laiminkite, nes ir patys esate pašaukti paveldėti palaiminimo.

¹⁰ *Kas trokšta mylėti gyvenimą ir matyti gerų dienų, tepažaboja liežuvį nuo pikto ir lūpas nuo klasingų kalbų.

¹¹ Tegu jis bėga nuo pikto ir daro gera, teieško ramybės ir tesiveja ją!

¹² Mat Viešpaties žvilgsnis lydi teisiuosius, ir jo ausys išgirs jų maldas, bet Viešpaties veidas – prieš darančius pikta.

¹³ Kas gi jums pakenks, jei stropiai darysite gera? ¹⁴ *Bet jeigu jums ir tektų kentėti už tiesą, jūs palaiminti! *Jų gąsdinimo neišsigąskite ir nesutrikite.

^{2,22} Iz 53,9

^{2,23} Iz 53,7

^{2,24} Pažod.: „ant medžio“.

^{2,24} Iz 53,5

^{2,25} Iz 53,6

^{3,1} Ef 5,22; Kol 3,18

^{3,3} 1 Tim 2,9

^{3,6} Pr 18,12

^{3,7} Ef 5,25; Kol 3,19

^{3,10-12} Ps 34,12-16

^{3,14} Mt 5,10

^{3,14-15} Iz 8,12-13

¹⁵ Verčiau *šventai sergėkite* savo širdyse *Viešpatį* Kristų, visuomet pasirenę įtikinamai atsakyti kiekvienam klausiančiam apie jumyse gyvenančią viltį. ¹⁶ Bet tai darykite švelniai ir atsargiai, turėdami gryną sąžinę, kad šmeižiantys jūsų gerą elgesį Kristuje liktų sugėdinti dėl to, už ką jus šmeižia. ¹⁷ Pagaliau, jei tokia būtų Dievo valia, verčiau kentėti už gerus darbus negu už piktus.

Kristaus auka

¹⁸ Kristus vieną kartą numirė už nuodėmes, teisusis už neteisiuosius, kad mus nuvestų pas Dievą, beje kūnu numarintas, o Dvasia atgaivintas. ¹⁹ Nužengęs žemyn, jis taja Dvasia skelbė kalėjime esančioms dvasioms, ²⁰ *kurios kadaise buvo neklusnios, kai Nojaus dienomis Dievo kantrybė laukė bestatant laivą, kuriuo nedaugelis, tai yra aštuoni asmenys, buvo išgelbėti vandeniui. ²¹ Ir jus dabar gelbsti tų dalykų vaizdinys – krikštas. Jis nėra kūno nešvaros nuplovimas, bet maldavimas, kad Dievas suteiktų gryną sąžinę dėl Jėzaus Kristaus prisikėlimo; ²² įžengęs į dangų, jis sėdi Dievo dešinėje, o jam yra pavaldūs angelai ir valdžios, ir galybės.

4 Kadangi Kristus kentėjo kūnu, tai ir jūs apsiginkluokite ta pačia mintimi, jog kas iškentėjo kūnu, tas jau pametė nuodėmę, ² kad likusį laiką žemėje pragyventų nebe žmonių aistromis, o Dievo valia. ³ Gana, kad praėjusį laiką buvote pasidavę pagonių valiai, gyvendami begėdystėmis, geiduliais, girtavimu, pokyliavimu, išgėrimais ir neleistinomis stabmeldystėmis. ⁴ Todėl jiems stebėtina, kad jūs nebebėgate kartu su jais pasinerti į tą patį palaidumo verpetą, ir jie piktžodžiauja. ⁵ Betgi jie turės duoti apyskaitą tam, kuris pasirenęs teisti gyvuosius

ir mirusiuosius. ⁶ Todėl ir buvo paskelbta Geroji naujiena net mirusiems, kad jie, nors ir nuteisti kūne kaip žmonės, gyventų Dvasia kaip Dievas.

⁷ Visų dalykų galas artį. Todėl būkite santūrūs ir blaivūs, kad galėtumėte melstis. ⁸ Visų pirma turėkite apsčiai meilės vieni kitiems, nes **meilė uždegia nuodėmių gausybę*. ⁹ Būkite tarpusavyje svetingi be murmėjimo.

¹⁰ Patarnaukite vieni kitiems kaip geri daugiopos Dievo malonės prievaizdai sulig kiekvieno gautąja malone. ¹¹ Jei kas kalba, tekalba kaip Dievo žodžius; jei kas tarnauja, tegul tarnauja kaip Dievo apdovanotas jėgomis, kad visuose dalykuose per Jėzų Kristų būtų šlovė Dievui. Jam garbė ir valdžia per amžių amžius! Amen.

Džiaukimės kentėdami

¹² Mylimieji, nesistebėkite, kad degina jus ugnis, lyg jums būtų atsitikę kas nepaprasta, nes taip darosi jums išmėginti. ¹³ Verčiau džiaukitės dalyvaudami Kristaus kentėjimuose, kad ir tada, kai jo šlovė apsireikš, galėtumėte džiūgauti ir linksmintis. ¹⁴ Jei jus niekina dėl Kristaus vardo, jūs palaiminti, nes **garbės* ir Dievo *Dvasia* ilsisi ant jūsų. ¹⁵ Tik tegul niekas iš jūsų nekenčia kaip žmogžudys, vagis, piktadarys ar įkyruolis. ¹⁶ Bet jei nukenčia kaip krikščionis, tegul nesigėdija, o tegarbina šiuo vardu Dievą. ¹⁷ Mat jau metas prasidėti teismui nuo Dievo namų, bet jeigu jis pirmiausia prasideda nuo mūsų, tai koks galas laukia tų, kurie neklauso Dievo Evangelijos?! ¹⁸ Ir **jeigu teisusis vos ne vos išsigelbės, tai kur pasidėti bedieviui ir nusidėjėliui?* ¹⁹ Todėl kurie kenčia pagal Dievo valią, tepaveda savo sielas ištikimajam Kūrėjui ir tedaro gera.

^{4,8} Pat 10,12

^{4,14} Iz 11,2

^{4,18} Pat 11,31

Pamokymai

5 Jūsų vyresniuosius prašau aš, irgi vyresnysis bei Kristaus kentėjimų liudytojas, taip pat šlovės, kuri bus apreikšta, dalyvis: ²*ganykite jums patikėtą Dievo kaimenę ne iš prievartos, bet su noru, kaip Dievui patinka, ne dėl bjauraus pelno, bet gera valia, ³ne kaip jums pavestųjų valdovai, bet kaip kaimenės pavyzdys. ⁴Kai pasirodys Vyriausiasis Ganytojas, jūs gausite nevystantį garbės vainiką.

⁵Taip pat jūs, jaunesnieji, būkite klusnūs vyresniesiems. Ir visi būkite apsilvę nuolankumu vieni kitiems, nes **Dievas išpuikeliams priešinasi, o nuolankiesiems duoda malonę.*

⁶*Tad nusižeminkite po galinga Dievo ranka, kad jis išaukštintų jus metu atėjus. ⁷Paveskite jam visus savo rūpesčius, nes jis jumis rūpinasi. ⁸Būkite blaivūs, budėkite! Jūsų priešas velnias

^{5,2} Jn 21,15-17

^{5,5} Pat 3,34

^{5,6} Mt 23,12; Lk 14,11; 18,14

kaip **riaumojantis liūtas* slankioja aplinkui, tykodamas ką praryti. ⁹Pasipriešinkite jam tvirtu tikėjimu, žinodami, kad tokius pat kentėjimus tenka iškęsti jūsų broliams visame pasaulyje. ¹⁰O visų malonių Dievas, pašaukęs jus į savo amžinąją garbę Kristuje Jėzuje, pats jus, trumpai pakentėjusius, ištribulins, sutvirtins, pastiprins, pastatys ant tvirto pagrindo. ¹¹Jo valdžia per visus amžius! Amen.

Sveikinimai

¹²Per **Silvaną, ištikimąjį brolių* – tokiu jį laikau, – aš jums trumpai parašiau, ragindamas ir liudydamas, jog tokia tikroji Dievo malonė. Tvirtai jos laikykitės! ¹³Jūs sveikina kartu išrinktoji Babilone* ir mano sūnus **Morkus*. ¹⁴Sveikinkite vieni kitus meilės pabučiavimu!

Ramybė jums visiems, kurie esate Kristuje!

^{5,8} Ps 22,14

^{5,12} Apd 15,22-40

^{5,13} T. y. Romos krikščionių bendruomenė.

^{5,13} Apd 12,12-25; 13,13; 15,37-39; Kol 4,10; Fm 24

PETRO ANTRAS LAIŠKAS

Petro antras laiškas (gr. *petrou epistolē B*, lot. *epistula petri II*) parašytas apaštalo Simono Petro vardu ir adresuotas greičiausiai Mažosios Azijos krikščionims.

Apibūdinamas krikščionio pašaukimas (1,1–11), remiantis apaštalų ir pranašų liudijimu (1,12–21), pasmerkiami klaidų skleidėjai (sk. 2), patvirtinama, jog Viešpats tikrai ateis antrą kartą (3,1–13), ir baigiama raginimu budėti (3,14–18).

Laiške atskleidžiama, kaip Senojo Testamento pranašystės jungiasi su apaštalų liudijimu ir teikia tvirtą pagrindą tikėjimui.

Šventumo pašaukimas

1 Simeonas Petras*, Jėzaus Kristaus tarnas ir apaštalas, gavusiems su mumis lygiai brangų tikėjimą mūsų Dievo ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus teismu. ²Malonė ir ramybė tegausėja jums su Dievo ir mūsų Viešpaties Jėzaus pažinimu.

³Jo dieviška galybė padovanojo mums visa, kas praverčia gyvenimui ir maldingumui pažinimu to, kuris pašaukė mus savo šlove ir jėga. ⁴Drauge jis mums padovanojo ir brangius bei didžius pažadus, kad per juos taptumėte dieviškosios prigimties dalininkais, pabėgę nuo sugedimo, kurį skleidžia pasaulyje geiduliai.

⁵Todėl parodykite visą stropumą, kad savo tikėjimu ugdytumėte dorybę, dorybe – pažinimą, ⁶pažinimu – susivaldymą, susivaldymu – ištvermę, ištverme – maldingumą, ⁷maldingumu – brolybę, o brolybe – meilę. ⁸Kai šitie dalykai jumyse gyvuoja ir tarpsta, jie neduoda jums apsileisti ir likti bevaisiams mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus pažinime. ⁹O kam jų trūksta, tas aklas ir trumparegis, užmiršęs, kad yra apvalytas nuo savo senųjų nuodėmių. ¹⁰Todėl, broliai, dar uoliau stenkitės

sutvirtinti savąjį pašaukimą ir išrinkimą. Tai darydami, jūs niekada neapsigausite. ¹¹Šitaip dar plačiau atsivers jums vartai į amžinąją mūsų Viešpaties ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus karalystę.

Apaštališkas liudijimas

¹²Todėl aš nuolat jums priminsiu šituos dalykus, nors jūs ir žinote juos ir esate sutvirtinti turimoje tiesoje. ¹³Aš laiku savo priederme, kol gyvenu šitoje padangtėje, žadinti jus paraginimais. ¹⁴Žinau, kad veikiai ateis mano padangtės nugriovimo metas, kaip ir mūsų Viešpats Jėzus Kristus yra man apreiškęs. ¹⁵Bet aš pasistengsiu, kad ir man iškeliavus jūs kiekvienu metu galėtumėte tai prisiminti.

¹⁶Mat mes skelbėme jums mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus galybę ir atėjimą ne mėgdžiodami gudriai išgalvotas pasakas, bet kaip savo akimis matę jo didybę. ¹⁷*Jis gavo iš Dievo Tėvo garbę ir šlovę, kai iš šlovingosios didybės nuskambėjo jam balsas: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosiu“. ¹⁸Tą balsą mes girdėjome aidint iš dangaus, kai buvome su juo ant šventojo kalno.

¹⁾ T. y. Simonas Petras.

^{1,17–18} Mt 17,1–5; Mk 9,2–7; Lk 9,28–35

¹⁹ Mes turime tvirčiausią pranašų žodį. Jūs gerai darote, laikydamiesi jo tarsi žiburio, šviečiančio tamsioje vietoje, kol išauš diena ir jūsų širdyse užtekės aušrinė. ²⁰ Pirmiausia žinokite, kad jokia Rašto pranašystė negali būti savavališkai aiškinama, ²¹ nes pranašystė niekuomet nėra atėjusi žmogaus valia, bet Šventosios Dvasios paakinti žmonės kalbėjo Dievo vardu.

Klaidų skleidėjai

2 Buvo tautoje ir netikrų pranašų, kaip ir tarp jūsų bus netikrų mokytojų, kurie slapta įves pražūtingų klaidamokslių, išsigindami net juos išpirkusio Valdovo, ir užsitrauks greitą žlugimą. ² Daugelis paseks jų pasileidimu, ir dėl jų bus piktžodžiuojama tiesos keliui. ³ Iš godumo jie bandys jus išnaudoti suktais žodžiais. Bet nuo seno pasmerkimas jų laukia ir jų pražūtis nesnaudžia.

⁴ Dievas nepagailejo nusidėjusių angelų, bet nubloškė juos į tamsias pasmerktųjų buveinės* bedugnes, kur laiko juos teismui. ⁵ *Jis nepagailejo senojo pasaulio, tik išsaugojo teismo šauklį Nojų ir dar septynetą, kai siuntė bedievių pasauliui tvaną. ⁶ *Paversdamas pelenais Sodomos ir Gomos miestus, pasmerkė juos žlugti ir taip davė pavyzdį ateities bedieviams. ⁷ *Išgelbėjo teisųjį Lotą, varginamą nedorėlių palaido elgesio; ⁸ mat tarp jų gyvenantis teisingas, tai regėdamas ir girdėdamas, diena iš dienos turėjo varginti savo teisią sielą dėl nuodėmingų darbų. ⁹ Taigi Viešpats žino, kaip išgelbėti maldingus žmones iš mėginimo ir kaip išlaikyti nedoruosius teismo dienai ir bausmei, ¹⁰ ypač tuos, kurie pasidavę kūnui pasineria

nešvariuose geismuose ir paniekina Viešpatystę.

Ižlūlus akiplėšos! Jie nesudreba, piktžodžiaudami šlovingiesiems*, ¹¹ tuo tarpu angelai, aukštesni jėga ir galia, Viešpaties akivaizdoje nedrįsta jiems ištarti pikto sprendimo. ¹² Bet jie, kaip neprotingi gyvuliai, tarsi iš prigimties skirti sugavimui ir užmušimui, piktžodžiauja tam, ko nesupranta, ir todėl pražus savo sugedime, ¹³ kęsdami skriaudą kaip atpildą už savo daromas skriaudas. Jie laiko pramoga smaguriauti viduryje dienos. Jie purvini ir iškrypę, kai vaišindamiesi su jums mėgaujasi apgavystėmis. ¹⁴ Jų akys kupinos svetimavimo, nepasotinamos nuodėmės. Jie suvedžioja svyruojančias sielas. Jų širdis išlavinta godulystės.

Jie prakeikimo vaikai. ¹⁵ Palikę tiesos kelią, jie nuklydo ir pasuko keliu Bosoro* sūnaus *Balaamo, kuris pamilo nedorybės atpildą, ¹⁶ tačiau buvo subartas dėl savo nusižengimo; darbinis, nebylys gyvulys prabilo žmogaus balsu ir sutrukdė pranašo beprotystę.

¹⁷ Jie yra šaltiniai be vandens, audros genami debesys; jiems skirta juodžiausia tamsybė. ¹⁸ Skelbdami išpūstas ir tuščias kalbas, kūno geismais ir pasileidimu jie pavilioja tuos, kurie vos paspruko nuo gyvenančių paklydime. ¹⁹ Jie žada šiems laisvę, patys būdami sugedimo vergai; juk nugalėtasis tampa nugalėjusiojo vergu. ²⁰ Bet jeigu ištrūkė iš pasaulio purvyno Viešpaties ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus pažinimu, jie ir vėl jame įklimpę pralaimi, tai jiems paskui darosi blogiau negu pirma. ²¹ Jiems būtų buvę geriau iš viso nepažinti teismo kelio, negu jį pažinusi, nusigręžti nuo jiems duoto šventojo įsakymo. ²² Jiems yra nutikę, kaip

^{2,4} Gr. Tartaro.

^{2,5} Pr 6,1–7,24

^{2,6} Pr 19,24

^{2,7} Pr 19,1–16

^{2,10} T. y. dangiškosioms būtybėms.

^{2,15} ST ir NT kai kuriuose rankr.: „Beoro“.

^{2,15–16} Sk 22,4–35

teisingai sako patarlė: „Šuo sugrįžo prie savo vėmalo“ ir: „Išmaudyta kiaulė vėl voliojasi purvyne“.

Viešpaties atėjimas

3 Mylimieji, tai jau antras laiškas, kurį jums rašau. Šiais laiškais aš žadinu jūsų tyras mintis prisiminti, ²kad atsimintumėte šventųjų pranašų iš anksto paskelbtus žodžius ir jūsų apaštalių perduotą Viešpaties ir Gelbėtojo įsakymą.

³Pirmiausia turite žinoti, kad pasiskutinėmis dienomis ⁴*pasirodys šaipūnai, kupini pajuokos. Jie gyvens savo geiduliais ⁴ir kalbės: „Kur jo pažadėtas atėjimas? Juk nuo to laiko, kai užmigo protėviai, visa pasilieka kaip buvę nuo sutvėrimo pradžios“. ⁵*Mat jiems, to norintiems, lieka paslėpta, kad nuo seno buvo dangūs ir žemė, iš vandens ir per vandenį sutvarkyta Dievo žodžiu. ⁶*Todėl ir ano meto pasaulis žuvo, vandeniui aptvindytas. ⁷O dabartiniai dangūs ir žemė tuo pačiu žodžiu yra palaikomi ugniai, saugomi teismo ir bedievių žmonių žuvimo dienai.

⁸Tačiau, mylimieji, vienas dalykas neturi likti jūsų nepastebėtas: viena diena pas Viešpatį yra kaip tūkstantis metų, ir ⁹*tūkstantis metų – kaip viena

diena. ⁹Viešpats negaišta ištesėti pažado, kaip kai kurie mano, o kantriai elgiasi su jumis, nenorėdamas, kad kuris pražūtų, bet kad visi atsiverstų. ¹⁰O ¹¹*Viešpaties diena ateis kaip vagis. Tuomet dangūs praeis su smarkiu užgesiu, stichijos nuo karščio suirs, ir žemė su savo veikalais sudegės.

¹¹Jeigu visa turi taip suirti, tai kaipgi jums reikėtų pasižymėti šventu gyvenimu ir maldingumu, ¹²kaip laukti Dievo dienos, kaip skubinti jos atėjimą, kai dangūs suirs liepsnose ir stichijos sutirps iš karščio! ¹³*Pagal jo pažadą mes laukiame *naujo dangaus ir naujos žemės*, kuriuose gyvena teisumas.

¹⁴Todėl, mylimieji, šito laukdami stenkitės, kad jo akivaizdoje būtumėte rasti nesutepti, nepeiktini ir taikingi. ¹⁵Mūsų Viešpaties kantrumą laikykite išgelbėjimu, kaip jums yra parašęs ir mūsų mylimasis brolis Paulius pagal jam duotą išmintį; ¹⁶jis taip kalba apie šituos dalykus visuose laiškuose. Juose esama sunkiai suprantamų dalykų, kuriuos nemokšos ir nesubrendėliai iškraipo aiškindami, kaip ir kitus Raštus, savo pačių pražūčiai. ¹⁷Tad jūs, mieliai, iš anksto tai žinodami sergėkitės, kad nedorėlių paklydimo traukiami neiškryptumėte iš savo stiprybės. ¹⁸Todėl aukite malone ir mūsų Viešpaties ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus pažinimu. Jam šlovė dabar ir iki amžinybės dienos! Amen.

^{2,22} Pat 26,11

^{3,3} Jud 18

^{3,5} Pr 1,6-9

^{3,6} Pr 7,11

^{3,8} Ps 90,4

^{3,10} Mt 24,43; Lk 12,39; 1 Tes 5,2; Apr 16,15

^{3,13} Iz 65,17; 66,22; Apr 21,1

JONO PIRMAS LAIŠKAS

Jono pirmas laiškas (gr. *iōannou epistolē A*, lot. *epistula joannis / io(h)annis I*), pasak tradicijos, parašytas apaštalo ir evangelisto Jono Azijos provincijos Bažnyčioms 80–90 m. po Kr.

Po įžanginės dalies (1,1–4) bendravimas su Dievu apibūdinamas kaip gyvenimas Dievo šviesoje (1,5–2,29), kaip Dievo vaikų gyvenimas (3,1–4,6) ir kaip meilė bei tikėjimas (4,7–5,12), o pabaigoje sutvirtinama išganyimo viltis (5,13–21).

Tai lyg traktatas apie dvasinį auklėjimą ir kartu autentiško krikščioniško gyvenimo apibendrinimas.

Gyvenimo Žodis

1 *Kas buvo nuo pradžios, ką girdėjome ir savo akimis regėjome, ką patyrėme ir mūsų rankos lietė, tai skelbiame apie gyvenimo Žodį.

²*Gyvenimas pasirodė, ir mes regėjome ir liudijame, ir skelbiame jums amžinąjį gyvenimą,

kuris buvo pas Tėvą ir pasirodė mums.

³Ką matėme ir girdėjome, skelbiame ir jums, kad ir jūs turėtumėte bendravimą su mumis.

O mūsų bendravimas yra su Tėvu ir su jo Sūnumi Jėzumi Kristumi.

⁴Ir tai mes rašome, kad mūsų džiaugsmas būtų tobulas.

⁵Tai žinia, kurią esame išgirdę iš jo ir skelbiame jums, kad Dievas yra šviesa ir jame nėra jokios tamsybės.

⁶Jei sakytume, kad bendraujame su juo, o vaikščiotume tamsoje,

meluotume ir nevykdytume tiesos.

⁷O jei vaikščiojame šviesoje, kaip ir jis yra šviesoje, mes bendraujame vieni su kitais, ir jo Sūnaus Jėzaus kraujas apvalo mus nuo visų nuodėmių.

⁸Jei sakytume, jog neturime nuodėmės,

klaidintume patys save, ir nebūtų mumyse tiesos.

⁹Jeigu išpažįstame savo nuodėmes, jis ištikimas ir teisingas, kad atleistų mums nuodėmes ir apvalytų mus nuo visų nedorybių.

¹⁰Jei sakytume, kad nesame nusidėję, darytume jį melagių, ir nebūtų mumyse jo žodžio.

2 Mano vaikeliai, rašau jums tai, kad nedarytumėte nuodėmių.

O jei kuris nusidėtų, tai mes turime Užtarėją pas Tėvą, teisųjį Jėzų Kristų.

²Jis yra permaldavimas už mūsų nuodėmes, ir ne tik už mūsų, bet ir už viso pasaulio.

^{1,1} Jn 1,1

^{1,2} Jn 1,14

Meilės įsakymas

³ Iš to patiriame, jog esame jį pažinę,
kad laikomės jo įsakymų.
⁴ Kas sakosi jį pažinęs,
bet jo įsakymų nesilaiko,
tas melagis, ir nėra jame tiesos.
⁵ O kas laikosi jo žodžių,
tas iš tiesų tobulai myli Dievą.
Iš to ir pažįstame, jog jame esame.
⁶ Kas tvirtina esąs jame,
tas turi pats taip vaikščioti,
kaip ir jis vaikščiojo.
⁷ Mylimieji, aš jums nerašau
*naujo įsakymo,
bet seną įsakymą,
kurį nuo pradžios esate gavę.
Tasai senas įsakymas yra žodis,
kurį jūs girdėjote.
⁸ Ir vis dėlto rašau jums
naują įsakymą,
kuris tikras jame ir jumyse,
nes tamsa traukiasi,
o tikroji šviesa jau šviečia.
⁹ Kas sakosi esąs šviesoje, o
savo brolio nekenčia,
tas dar tebėra tamsoje.
¹⁰ Kas myli savo broį,
tas pasilieka šviesoje,
ir jame nieko piktinančio nėra.
¹¹ Kas savo brolio nekenčia,
tas yra tamsoje, vaikščioja tamsoje
ir nežino kur einąs,
nes tamsa užgulė jam akis.
¹² Rašau jums, vaikeliai:
jo vardu atleistos jums nuodėmės.
¹³ Rašau jums, tėvai: jūs
pažįstate tą,
kuris yra nuo pradžios.
Ir jums, jaunuoliai, rašau:
jūs nugalėjote piktąjį.
¹⁴ Parašiau jums, vaikeliai:
jūs pažįstate Tėvą.
Parašiau ir jums, tėvai:
pažįstate tą,
kuris yra nuo pradžios.

Ir jums, jaunuoliai, tai parašiau:
jūs tvirti ir laikosi jumyse

Dievo žodis,
ir jūs nugalėjote piktąjį.
¹⁵ Nemylėkite pasaulio
nei to, kas yra pasaulyje.
Jei kas myli pasaulį,
nėra jame Tėvo meilės,
¹⁶ nes visa, kas pasaulyje,
tai kūno geismas, akių geismas
ir gyvenimo puikybė,
o tai nėra iš Tėvo, bet iš pasaulio.
¹⁷ Praeina pasaulis ir jo geismai.
Kas vykdo Dievo valią,
tas išlieka per amžius.

Antikristas

¹⁸ Vaikeliai, atėjo valanda paskutinė.
Kaip esate girdėję,
ateis Antikristas;
taigi dabar pasirodė
daug antikristų.
Iš to sprendžiame,
jog atėjo valanda paskutinė.
¹⁹ Jie yra išėję iš mūsų,
tačiau nebuvo mūsų škieiai.
Jeigu jie būtų buvę mūsų škieiai,
jie būtų likę su mumis.
Bet turėjo paaiškėti,
jog ne visi yra mūsų škieiai.
²⁰ Jūs esate gavę Šventojo patepimą
ir visi tai žinote*.
²¹ Rašiau jums ne kaip
nežinantiems tiesos,
bet todėl, kad pažįstate ją
ir iš tiesos negali kilti joks melas.
²² Kas yra melagis, jeigu ne tas,
kuris neigia Jėzų esant Mesiją?
Tasai yra Antikristas,
kuris neigia Tėvą ir Sūnų.
²³ Kiekvienas, kas neigia Sūnų,
neturi ir Tėvo.
Kas išpažįsta Sūnų,
tas turi ir Tėvą.
²⁴ Tepasilieka jumyse
tai, ką girdėjote nuo pradžios.

^{2,7} Jn 13,34

^{2,20} Kai kuriuose rankr.: „ir visi žinote tiesą“.

Jeigu tai, ką girdėjote nuo pradžios,
pasiliks jumyse,
tai jūs pasilikssite Sūnuje ir Tėve.

²⁵ Štai pažadas, kurį jis pats
mums yra davęs, –
amžinasis gyvenimas.

²⁶ Aš tai parašiau apie tuos,
kurie norėtų jus suklaidinti.

²⁷ Dėl jūsų
patėpimas, kurį iš jo esate
gavę, lieka jumyse,
ir nereikia, kad jus kas
nors mokytų,
nes pats jo patėpimas
moko jus visko,
ir jis yra tiesa, o ne melas.
Ir kaip jis jus pamokė, taip
jame ir laikykitės.

Dievo vaikai

²⁸ Taigi dabar, vaikeliai,
pasilikite jame,
kad kai jis pasirodys,
turėtume pasitikėjimą
ir kai ateis, nereikėtų su gėda
nuo jo pasitraukti.

²⁹ Jei žinote, kad jis teisus,
tai žinokite, jog kiekvienas,
kuris daro teisybę,
iš jo yra gimęs.

3 Žiūrėkite, kokia meile
apdovanojo mus Tėvas:
mes vadinamės *Dievo
vaikai ir esame!

Pasaulis nepažįsta mūsų,
nes ir jo nepažino.

² Mylimieji,
mes dabar esame Dievo vaikai,
bet dar nepasirodė kas būsime.
Mes žinome, kad kai jis pasirodys,
būsime panašūs į jį,
nes matysime jį tokią, koks jis yra.

³ Kiekvienas, kas turi
jame tokią viltį,
skaistina pats save,
nes ir jis yra skaistus.

⁴ Kiekvienas, kuris daro
nuodėmę, laužo Įstatymą,
nuodėmė – tai Įstatymo
laužymas.

⁵ Jūs žinote, jog Jėzus pasirodė,
*kad sunaikintų nuodėmes,
ir nėra jame nuodėmės.

⁶ Kas tik gyvena jame, tas
nedaro nuodėmių,
o nė vienas nusidėjęs jo
neregėjo ir nepažino.

⁷ Vaikeliai! Tegul niekas
jūsų nesuklaidina!

Kas teisiai elgiasi, tas yra teisus,
kaip ir jisai teisus.

⁸ Kas daro nuodėmę, tas iš velnio,
nes velnias visas nuodėmėse
nuo pat pradžios.

Todėl ir pasirodė Dievo Sūnus,
kad velnio darbus sugriautų.

⁹ Kas yra gimęs iš Dievo,
nedaro nuodėmės,
nes jame laikosi Dievo sėkla.
Jis negali daryti nuodėmių,
nes yra gimęs iš Dievo.

¹⁰ Taip išaiškėja Dievo vaikai
ir velnio vaikai;
tas, kuris elgiasi neteisčiai,
nėra iš Dievo;
taip pat tas, kuris savo
brolio nemyli.

Mylėkime vieni kitus

¹¹ Tokia yra žinia,
kurią girdėjote nuo pradžios:
mes turime *mylėti vieni kitus.

¹² Ne kaip *Kainas, kuris
buvo iš piktojo
ir nužudė savo brolių.
Kodėl nužudė?
Kad jo darbai buvo pikti,
o brolio – teisūs.

¹³ Nesistebėkite, broliai, jei
pasaulis jūsų nekenčia.

^{3,5} Jn 1,29

^{3,11} Jn 13,34

^{3,12} Pr 4,8

^{3,1} Jn 1,12

¹⁴* Mes žinome, jog iš mirties esame persikėlę į gyvenimą, nes mylime brolius.

Kas nemyli, tas pasilieka mirties glėbyje.

¹⁵ Kuris nekenčia savo brolio, tas žmogžudys, o jūs žinote,

kad joks žmogžudys neturi amžinojo gyvenimo, jame pasiliekančio.

¹⁶ Mes iš to pažinome meilę, kad jis už mus paguldė savo gyvybę. Ir mes turime guldyti gyvybę už brolius.

¹⁷ Bet jei kas turėtų pasaulio turtų ir pastebėjęs vargo spaudžiamą brolių užrakintų jam savo širdį, tai kaip jame pasiliks Dievo meilė?

¹⁸ Vaikeliai, nemylėkite žodžiu ar liežuviu, bet darbu ir tiesa.

¹⁹ Tuo mes pažinsime, jog esame iš tiesos, ir jo akivaizdoje nuraminsime savo širdį,

²⁰ jei mūsų širdis imtų mus smerkti: Dievas didesnis už mūsų širdį ir viską pažįsta.

²¹ Mylimieji, jei širdis mūsų nesmerkia,

mes pasitikime Dievu

²² ir gauname iš jo, ko prašome, nes laikomės jo įsakymų ir darome, kas jam patinka.

²³ O štai jo įsakymas:

kad tikėtume jo Sūnaus Jėzaus Kristaus vardą

ir *mylėtume vieni kitus, kaip jo įsakyta.

²⁴ Kas laikosi jo įsakymų, pasilieka Dieve ir Dievas jame. O kad jis mummyse pasilieka, mes žinome iš Dvasios, kurią jis mums davė.

Ištirkite dvasias

4 Mylimieji, ne kiekviena dvasia tikėkite, bet ištirkite dvasias, ar jos iš Dievo, nes pasklido pasaulyje daug netikrų pranašų.

² Iš to pažinsite Dievo Dvasią: kiekviena dvasia, kuri išpažįsta

Jėzų Kristų kūne atėjus, yra iš Dievo,

³ ir kiekviena dvasia, kuri Jėzaus neišpažįsta, nėra iš Dievo.

Tokia dvasia iš Antikristo, apie kurį esate girdėję, jog jis ateisias. Jis jau dabar yra pasaulyje.

⁴ Jūs esate iš Dievo, vaikeliai, ir nugalėjote juos,

nes tasai, kuris jumyse, didesnis už tą, kuris pasaulyje.

⁵ Jie yra iš pasaulio, todėl kalba apie pasaulio reikalus, ir pasaulis jų klausio.

⁶ Mes esame iš Dievo.

Kas pažįsta Dievą, tas mūsų klausio, o kas ne iš Dievo, tas mūsų neklausio.

Iš to mes pažįstame tiesos Dvasią ir klaidos dvasią.

Dievas yra meilė

⁷ Mylimieji, mylėkime vieni kitus nes meilė yra iš Dievo, ir kiekvienas, kuris myli, yra gimęs iš Dievo ir pažįsta Dievą.

⁸ Kas nemyli, tas nepažino Dievo, nes Dievas yra meilė.

⁹ O Dievo meilė pasireiškė mums tuo,

jog Dievas atsiuntė į pasaulį savo viengimį Sūnų, kad mes gyventume per jį.

¹⁰ Meilė – ne tai, jog mes pamilome Dievą,

bet kad jis mus pamilo ir atsiuntė savo Sūnų kaip permaldavimą už mūsų nuodėmes.

^{3,14} Jn 5,24

^{3,23} Jn 13,34; 15,12,17

¹¹ Mylimieji, jei Dievas

mus taip pamilo,
tai ir mes turime mylėti
vieni kitus.

¹² *Dievo niekas niekuomet
nėra matęs.

Jei mylime vieni kitus,
Dievas mumyse pasilieka,
ir jo meilė mumyse tampa tobula.

¹³ Iš to pažįstame, kad pasiliekame
jame ir jis mumyse:

jis yra davęs mums savo Dvasios.

¹⁴ Taigi mes matėme ir liudijame,
kad Tėvas atsiuntė Sūnų,
pasaulio Gelbėtoją.

¹⁵ Kas išpažįsta, jog Jėzus
yra Dievo Sūnus,
Dievas tame ir tas Dieve pasilieka.

¹⁶ Mes esame pažinę ir
įtikėję meilę,
kuria Dievas mus myli.
Dievas yra meilė,
ir kas pasilieka meilėje,
tas pasilieka Dieve, ir Dievas
pasilieka jame.

¹⁷ Tuo meilė pasiekia
mumyse tobulumą,
kad mes turime tvirtą
pasitikėjimą teismo dieną,
nes koks jis yra, tokie ir mes
esame šiame pasaulyje.

¹⁸ Nebėra meilėje baimės,
bet tobula meilė išveja baimę.
Baimė numato bausmę,
taigi kas bijo, tas dar
netobulai myli.

¹⁹ Mes mylime, nes Dievas
mus pirmas pamilo.

²⁰ Jei kas sakytų: „Aš myliu Dievą“,
o savo brolio nekęstų,
tasai melagis.

Kas nemyli savo brolio, kurį mato,
negali mylėti Dievo, kurio nemato.

²¹ Mes turime tokį jo įsakymą,
kad kas myli Dievą, mylėtų
ir savo brolių.

Tikėjimas ir liudijimas

5 Kiekvienas, kas tiki, jog
Jėzus yra Mesijas,
yra gimęs iš Dievo,
ir kiekvienas, kuris myli Gimdytoją,
myli ir iš jo gimusįjį.

² Iš to pažįstame mylį Dievo vaikus,
kad mylime Dievą ir

vykdome jo įsakymus,
³ nes *tai ir yra Dievo meilė –
vykdyti jo įsakymus.

O jo įsakymai nėra sunkūs.

⁴ Juk kiekvienas, kuris gimęs
iš Dievo, nugali pasaulį,
ir štai pergalė, nugalinti pasaulį, –
mūsų tikėjimas!

⁵ O kas gi nugali pasaulį, jei ne tas,
kuris tiki, kad Jėzus yra
Dievo Sūnus?!

⁶ Tasai yra, kuris atėjo
per vandenį ir kraują, – Jėzus Kristus;
ne vien per vandenį,
bet per vandenį ir kraują.
Ir Dvasia tai paliudija,
nes Dvasia yra tiesa.

⁷ Mat yra trys liudytojai*:

⁸ Dvasia, vanduo ir kraujas,
ir šie trys sutaria.

⁹ Jeigu priimame žmonių liudijimą,
tai Dievo liudijimas didesnis.
O Dievo liudijimas toksai:
jis yra paliudijęs apie savo Sūnų.

¹⁰ Kas tiki Dievo Sūnų,
tas turi savyje tą liudijimą.
Kas Dievo netiki, tas jį
melagiu verčia,

nes nepatikėjo liudijimu,
kurį Dievas davė apie savo Sūnų.

¹¹ *O liudijimas toks:
Dievas mums suteikė
amžinąjį gyvenimą,
ir tas gyvenimas yra jo Sūnuje.

^{5,3} Jn 14,15

^{5,7} Kai kuriuose rankr. įterpiama: „danguje –
Tėvas, Žodis ir Šventoji Dvasia, ir tie trys
sutaria. Ir yra trys liudytojai žemėje...“

^{5,11} Jn 3,36

¹² Kas turi Sūnų, tas turi gyvenimą.
Kas neturi Dievo Sūnaus,
tas neturi gyvenimo.

Malda ir nuodėmė

¹³ Aš tai parašiau jums, įtikėjusiems
Dievo Sūnaus vardą,
kad žinotumėte turį
amžinąjį gyvenimą.

¹⁴ Mes tvirtai pasitikime juo,
nes ko tik prašome pagal jo valią,
jis mūsų išklauso.

¹⁵ O jeigu žinome, kad jis mūsų
išklauso, ko tik prašome,
tai ir žinome turį, ko esame prašę.

¹⁶ Jei kas mato nusidedant
savo brolių,
tačiau ne iki mirčių,
teprašo, ir Dievas duos
jam gyvybę,
būtent tiems, kurie nusideda
ne iki mirčių.

Mat yra nuodėmė iki mirčių,
ir aš kalbu ne apie ją, kad
būtų prašoma.

¹⁷ Kiekviena neteisybė yra nuodėmė,
tačiau esama nuodėmės
ne iki mirčių.

¹⁸ Mes žinome, jog kiekvienas
gimęs iš Dievo nedaro nuodėmių,
bet Dievo Pagimdytasis saugo jį,
ir piktasis jo nepaliečia.

¹⁹ Mes žinome, jog esame iš Dievo,
o visas pasaulis yra
piktojo pavergtas.

²⁰ Dar mes žinome, kad
Dievo Sūnus yra atėjęs
ir suteikęs mums nuovokos,
kad pažintume Tikrąjį.
Ir mes esame Tikrajame –
jo Sūnuje Jėzuje Kristuje.
Šitas yra tikrasis Dievas ir
amžinasis gyvenimas.

²¹ Vaikeliai, sergėkitės stubų!

JONO ANTRAS LAIŠKAS

Jono antras laiškas (gr. *iōannou epistolē B*, lot. *epistula joannis / io(h)annis II*), pasak tradicijos, parašytas apaštalo ir evangelisto Jono 80–90 m. po Kr. vienai iš Azijos provincijos Bažnyčių.

Po įžanginės dalies (1–3) raginama mylėti vieniems kitus (4–6), perspėjama dėl suvedžiotojų, nepripažįstančių Kristaus įsikūnijimo (7–11), ir baigiama sveikinimais (12–13).

Griežtos sąrangos eilutėse apibendrinta autoriaus mokymo esmė, plačiau išskleista ankstesniame laiške.

Vyresnysis išrinktajai poniai ir jos vaikams*, kuriuos aš myliu tiesoje, ir ne tik aš vienas, bet ir visi, kurie yra pažinę tiesą, ²dėlei tiesos, pasiliekančios mumyse ir būsiančios su mumis per amžius. ³Su mumis bus malonė, gailėstingumas, ramybė nuo Dievo Tėvo ir nuo Tėvo Sūnaus Jėzaus Kristaus tiesoje ir meilėje.

⁴Aš labai nudžiugau, radęs tavųjų vaikų, vaikščiojančių tiesoje, kaip reikalauja iš Tėvo gautasis įsakymas. ⁵O dabar prašau tave, ponia, – ne kaip rašydamas naują įsakymą, bet kaip tą, kurį turėjome nuo pradžios, – kad *mylėtume vieni kitus. ⁶O meilė – tai vaikščioti jo įsakymų keliais. Toks ir yra įsakymas, kurį girdėjote nuo pradžios: kad vaikšiotumėte meilės keliais.

⁷Po pasaulį pasklido daug suvedžiotojų, kurie nepripažįsta, kad Jėzus Kristus yra atėjęs kūne. O toks žmogus yra apgavikas ir antikristas. ⁸Žiūrėkite, kad nepražudytumėte, ką esate nuveikę, bet kad gautumėte visą užmokestį. ⁹Kas tik peržengia ribą ir nesilaiko Kristaus mokslo, neturi Dievo. Kas laikosi mokslo, tas turi ir Tėvą, ir Sūnų. ¹⁰Jei kas ateina pas jus ir neatsineša šitokio mokslo, nepriimkite jo į namus ir nesveikinkite, ¹¹nes kas jį sveikina, tas dalyvauja jo piktuose darbuose.

¹²Turėčiau dar daug ką jums rašyti, bet nenoriu to daryti ant popiruso ir rašalu. Aš tikiuosi pas jus atvykti ir pasikalbėti gyvu žodžiu, kad mūsų džiaugsmas būtų tobulas.

¹³Tave sveikina išrinktosios tavo sesers vaikai.

¹ T. y. krikščionių bendruomenei.

⁵ Jn 13,34; 15,12.17

JONO TREČIAS LAIŠKAS

Jono trečias laiškas (gr. *iōannou epistolē G*, lot. *epistula joannis / io(h)annis III*), pasak tradicijos, parašytas apaštalo ir evangelisto Jono 80–90 m. po Kr. krikščioniui Gajui.

Pradžioje pagiriamas teisumo besilaikantis Gajus (1–3), papeikiamas keliaujančių pamokslininkų nepriimantis bendruomenės vadovas Diotrefas (9–11), palankiai vertinamas Demetrijas (12) ir baigiama sveikini-
mais (13–15).

Trumpas laiškas leidžia gyvai užčiuopti sunkumus, kuriuos gimstančiai Bažnyčiai kėlė prieštaringos tendencijos.

Vyresnysis mylimajam *Gajui, kurį aš myliu tiesoje. ²Mielasis, linkiu, kad viskas tau taip gerai sektųsi ir būtų sveikas, kaip sekasi tavo sielai.

³Aš labai apsidžiaugiau, kai atvykę broliai paliudijo apie tavo teisumą, kaip tu vaikščioji tiesoje. ⁴Aš nerandu didesnio džiaugsmo, kaip klausytis, jog mano vaikai gyvena tiesoje.

⁵Mielasis, tu ištikimai elgiesi, pagelbėdamas broliams, ypač atvykstantiems iš kitur. ⁶Jie ir paliudijo Bažnyčiai apie tavo meilę. Tu puikiai padarysi, išruošdamas juos į kelionę taip, kaip Dievui patinka. ⁷Jie leidosi keliauti jo vardo labui, nieko neimdami iš pagonių. ⁸Mes turime tokius žmones svetingai priimti, kad taptume tiesos bendradarbiais.

⁹Aš esu šį tą parašęs Bažnyčiai. Bet mėgstantis jiems vadovauti Diotrefas nepripažįsta mūsų. ¹⁰Todėl jei atvyksiu, priminsiu jo darbus, kuriuos jis daro skleisdamas apie mus piktas kalbas; nesitenkindamas tuo, nei pats nepriima brolių, nei kitiems, kurie norėtų būti priimti, neleidžia ir net išmeta juos iš bendruomenės. ¹¹Mielasis, nesek tuo, kas pikta, bet tuo, kas gera. Kuris daro gera, yra iš Dievo, o kuris pikta, nėra matęs Dievo.

¹²Apie Demetriją gerai liudija visi ir pati tiesa. Ir mes liudijame, o tu žinai, kad mūsų liudijimas tikras.

¹³Dar daug ką turėčiau tau rašyti, bet nenoriu rašyti rašalu ir plunksna. ¹⁴Tikiuosi greitai pamatyti tave ir pasikalbėti gyvu žodžiu.

¹⁵Ramybė tau! Sveikina tave bičiumi. Sveikink draugus pavardžiui!

¹ Apd 19,29; Rom 16,23; 1 Kor 1,14

JUDO LAIŠKAS

Judo laiškas (gr. *iouda epistolē*, lot. *epistula judae / iudae*) parašytas Judo, Jokūbo brolio, vardu ir laikomas arba jo paties (70–80 m. po Kr.), arba vėlesniu (80–90 m. po Kr.) kūrinium, adresuotu galbūt iš hebrajų kilusiems krikščionims.

Po įžanginės dalies (1–2) raginama kovoti dėl tikėjimo (3–4), primenami Dievo nubausti netikintieji, smerkiami piktžodžiautojai ir žadama Dievo bausmė bedieviams nusidėjėliams (5–16), raginama nepamiršti apaštalų mokymo (17–19) ir šlovinamas gelbstintis Dievas (20–25).

Trumpas, bet kandus apokaliptinės nuotaikos laiškas užbaigiamas jaudinančiu religiniu himnu.

*Judas, Jėzaus Kristaus tarnas, Jokūbo brolis, Dieve Tėve numylėtiems ir Jėzui Kristui išsaugotiems pašauktiesiems: ²tebūnie jums gausiai duota gailestingumo, ramybės ir meilės!

³Mylimieji, aš labai norėjau parašyti jums apie bendrąjį mūsų išganymą ir jaučiu reikalą rašyti jums raginimą, kad kovotumėte už tikėjimą, vieną kartą visiems laikams duotą šventiesiems. ⁴Mat vogčiomis įsiskverbė tarp jūsų žmonių, kuriems nuo seno surašytas toks kaltinimas: jie bedieviai, nes mūsų Dievo malonę iškreipia į palaidumą ir neigia mūsų vienintelį Valdovą ir Viešpatį Jėzų Kristų.

⁵Aš norėčiau jums priminti, nors jūs jau viską žinote; kad Viešpats, pirmiau *išgelbėjęs tautą iš Egipto, paskui *pražudė netikinčius. ⁶Taip pat ir tuos angelus, kurie neišlaikė savo prakilnumo, bet paliko savo buveinę, jis laiko sukaustytus amžiniais pančiais tamsybėje didžiosios dienos teismui. ⁷*Taip pat Sodoma ir Gomora bei aplinkiniai miestai, kurie panašiai ištvirtavo ir

nusekė paskui ne tokį kūną, lieka pavyzdžiu, kentėdami amžinos ugnies bausmės.

⁸Taip ir šitie apsvaigę suteršia kūną, niekina Viešpatystę, piktžodžiauja šlovingiesiems*. ⁹Kai arkangelas *Mykolas, besiginčydamas su velniu, varžėsi *dėl Mozės kūno, jis neišdrįso mesti piktžodiško pasmerkimo, bet pasakė: **Tesudraudžia tave Viešpats!* ¹⁰Šitie šmeižia, ko neišmano, o ką prigimtimi pažįsta kaip neprotingi gyvuliai, nuo to žlugę.

¹¹Vargas jiems! Jie pasuko *Kaino keliu, pasidavė *Balaamo paklydimui, pražudė save *Korės* prieštaraivimu. ¹²Jie maišosi jūsų meilės pokyliuose, nesidrovėdami savo purvo, ir tunka. Jie – lyg bevandeniai debesys, vaikomi vėjų, tartum bevaisiai medžiai rudenį, du kartus mirę ir išrauti. ¹³Jie lyg šėlsnčios jūros bangos, putojančios savo

⁸ Žr. 2 Pt 2,10.

⁹ Dan 10,13.21; 12,1; Apr 12,7

⁹ Įst 34,6

⁹ Zch 3,2

¹¹ Pr 4,3–8

¹¹ Sk 22,1–35

¹¹ Sk 16,1–35

¹¹ ST – Korachas.

¹ Mt 13,55; Mk 6,3

⁵ Iš 12,51

⁵ Sk 14,29–30

⁷ Pr 19,1–24

begėdyste lyg žvaigždės klajoklės, kurioms per amžius skirta juodžiausia tamsybė. ¹⁴ Apie juos pranašavo septintasis nuo Adomo [žmogus] *Henochas: „Štai atėjo Viešpats su miriadais savo šventųjų ¹⁵ įvykdyti visiems teismo ir nubausti visų bedievių už visus bedieviškus darbus, už visus piktus žodžius, kuriuos prieš jį kalbėjo bedieviai nusidėjėliai“. * ¹⁶ Jie visada niurzga nepatenkinti savo dalia, gyvena geismais; jų lūpos kalba puikybės žodžius, jie pataikauja žmonėms dėl pelno.

¹⁷ O jūs, mylimieji, prisiminkite žodžius, kurie iš anksto buvo paskelbti mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus apaštalų. ¹⁸ Jie yra sakę: *paskutiniaisiais lai-

kais atsiras šaipūnų, kurie gyvens savo bedieviškais geismais. ¹⁹ Tai tie, kurie kelia susiskaldymą, jusliniai, Dvasios neturintys žmonės.

²⁰ Bet jūs, mylimieji, statykite save ant savo švenčiausiojo tikėjimo! Melskitės Šventojoje Dvasioje! ²¹ Išsilaikykite Dievo meilėje laukdami mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus gailestingumo amžinajam gyvenimui. ²² Vienus, kurie abejoja, mėginkite įtikinti; ²³ kitus gelbėkite, traukdami iš ugnies, vėl kitų pasigailėkite su baime, bodėdamiesi net jų kūnų suteršto drabužio.

²⁴ Tam, kuris gali išlaikyti jus nenupuolusius ir savo šlovės akivaizdon pastatyti nesuteptus ir džiaugsmingus, ²⁵ vieninteliam Dievui, mūsų Gelbėtojai, per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų tebūna šlovė, didybė, valdžia ir galybė prieš visus amžius ir dabar, ir visais amžių amžiais! Amen.

¹⁴ Pr 5,18.21-24

¹⁵ Citata iš apokrifinės Henoch knygos, neįeinančios į Šventąjį Raštą.

¹⁸ 2 Pt 3,3

APREIŠKIMAS JONUI

Apreiškimas Jonui (gr. *apokalypsis iōannou*, lot. *apocalypsis joannis* / *io(h)annis*), pasak tradicijos, parašytas apaštalo ir evangelisto Jono apie 95 m. po Kr.

Knygą galima suskirstyti į tokias dalis: įžanga (1,1–8), laiškai septynioms Azijos Bažnyčioms (1,9–3,22), Dievo sostas (sk. 4), užantspauduota knyga ir Avinėlis (sk. 5), šešių antspaudų nuplėšimas (sk. 6), išrinktieji danguje (sk. 7), septinto antspaudu nuplėšimas (8,1–5), šeši trimitai (8,6–9,21), angelas ir knygelė (sk. 10), du liudytojai (11,1–14), septintas trimitas (11, 15–19), moteris ir slibinas (sk. 12), du žvėrys (sk. 13), Avinėlis ir atpirktieji (14,1–5), Dievo teismo skelbimas (14,6–13), pjūtis žemėje (14,14–20), septynios negandos (sk. 15), septyni dubenys (sk. 16), Babelės nubaudimas (sk. 17–18), Avinėlio vestuvės (19,1–10), Dievo Žodžio pergalė (19,11–21), tūkstantmetė viešpatija (20,1–6), galutinė pergalė (20,7–10), Paskutinis teismas (20,11–15), Naujoji Jeruzalė (21,1–22,5), pabaiga (22,6–21).

Ši įkvėptų vaizdinių knyga vainikuoja visą biblinį atpirkimo vyksmą.

1 Jėzaus Kristaus Apreiškimas, kurį Dievas jam davė, kad jis atskleistų jo tarnams, kas turi greitai įvykti. Per savo pasiųstą angelą jis padarė jį žinomą savajam tarnui Jonui. ² Šis paliudijo Dievo žodį bei Jėzaus Kristaus liudijimą – visa, ką buvo matęs. ³ Palaiminti pranašystės žodžių skaitytojas ir klausytojai, tie, kurie laikosi, kas joje parašyta, nes laikas jau arti.

Sveikinimas ir šlovinimas

⁴ Jonas septynioms Azijos Bažnyčioms: malonė ir ramybė jums nuo to, *kuris yra, kuris buvo ir kuris ateis, ir nuo *septynių dvasių, esančių priešais jo sostą, ⁵ ir nuo Jėzaus Kristaus, *ištikimojo liudytojo, mirusiųjų *pirmagimio, žemės karalių valdovo. Tam, kuris mus myli ir nuplovė savo krauju mūsų

nuodėmės*, ⁶ ir *padarė iš mūsų karalių bei kunigus savo Dievui ir Tėvui, – jam šlovė ir galybė per amžių amžius! Amen. ⁷ *Štai jis ateina su debesimis, ir išvys jį *kiekviena akis, net ir tie, kurie jį perdūrė; ir dėl jo raudos *visos žemės giminės. Taip, amen!

⁸ „Aš esu Alfa ir Omega“, – sako Viešpats Dievas, *kuris yra, kuris buvo ir kuris ateis, Visagalis.

Pirmas regėjimas

⁹ Aš, Jonas, jūsų brolis ir sielvarto, karalystės bei ištvermės bendrininkas Jėzuje, buvau saloje, vardu Patmas, dėl

^{1,4} Iš 3,14

^{1,4} Apr 4,5

^{1,5} Iz 55,4

^{1,5} Ps 89,27

^{1,5} Kai kuriuose rankr.: „išvadavo iš mūsų nuodėmių“.

^{1,6} Iš 19,6; Apr 5,10

^{1,7} Dan 7,13; Mt 24,30; Mk 13,26; Lk 21,27;

1 Tes 4,17

^{1,7} Zch 12,10; Jn 19,34,37

^{1,7} Zch 12,10; Mt 24,30

^{1,8} Apr 22,13

^{1,8} Iš 3,14

Dievo žodžio ir Jėzaus liudijimo. ¹⁰ Aš turėjau dvasios pagavą Viešpaties dieną ir išgirdau sau už nugaros galingą balsą, tarsi trimitą, ¹¹ bylojantį: „Ką matai, surašyk į knygą ir pasiųsk septynioms Bažnyčioms: į Efezą, į Smirną, į Pergamą, į Tiatyrus, į Sardus, į Filadelfus ir Laodikėją“. ¹² Tuomet aš atsigrėžiau pažiūrėti balso, kalbėjusio su manimi, ir atsigrėžęs išvydau septynis aukso žibintuvus, ¹³ o žibintuvų viduryje – *panašų į Žmogaus Sūnų, *apsivilkusį ilga tunika ir persijuosusį per krūtinę aukso juosta. ¹⁴ *Jo galva ir plaukai buvo balti kaip balčiausia vilna ar sniegas, *jo akys tarsi ugnies liepsna, ¹⁵ jo kojos panašios į krosnyje įkaitintą skaitvarį, ir *jo balsas buvo tarytum didžių vandenų šniokštymas. ¹⁶ Dešinėje rankoje jis laikė septynias žvaigždes, iš jo burnosėjo aštrus dviašmenis kalavijas, o jo veidas buvo tarytum saulė, žibanti visu skaitumu.

¹⁷ Jį išvydęs, aš puoliau jam po kojų tarsi negyvas. Bet jis uždėjo ant manęs savo dešinę ir prabilo: „Nebijok! *Aš esu Pirmasis ir Paskutinis, ¹⁸ ir Gyvasis. Aš buvau numiręs, bet štai esu gyvas per amžių amžius ir turiu mirties ir mirusiųjų pasaulio raktus. ¹⁹ Tad užrašyk, ką būsi regėjęs, kas yra ir kas turi vėliau įvykti. ²⁰ Štai septynių žvaigždžių, kurias regėjai mano dešinėje, ir septynių aukso žibintuvų slėpinys: septynios žvaigždės – tai septynių Bažnyčių angelai, o septyni žibintuvai – tai septynios Bažnyčios.

Efezo Bažnyčiai

2 Efezo Bažnyčios angelui rašyk: „Tai sako tas, kuris laiko savo dešinėje septynias žvaigždes, kuris vaikščio-

ja tarp septynių aukso žibintuvų. ² Aš žinau tavo darbus, tavo triūsą ir tavo ištvermę. Žinau, kad tu negali pakęsti piktųjų ir ištyrei tuos, kurie sakosi esą apaštalai, bet tokie nėra, ir radai juos esant melagius. ³ Žinau, kad esi ištvermingas, kad dėl mano vardo nenuildamas kentėjai vargus. ⁴ Bet aš turiu prieš tave tai, kad palikai savo pirmąją meilę. ⁵ Taigi prisimink, nuo kur nu-puolei, atsiversk ir vėl imkis pirmųjų darbų, o jeigu ne, jei neatsiversi, tai aš ateisiu ir išjudinsiu iš vietos tavo žibintuvą. ⁶ Savo naudai tu turi, kad ne-kenti mikalojininkų darbų, kurių ir aš nekenčiu!

⁷ Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms: ‘Nugalėtojai aš duosiu valgyti nuo *gyvybės medžio, esančio *Dievo rojuje!’

Smirnos Bažnyčiai

⁸ Smirnos Bažnyčios angelui rašyk: ‘Tai sako *Pirmasis ir Paskutinis, kuris buvo numiręs ir vėl grįžo į gyvenimą. ⁹ Aš žinau tavo priespaudą ir tavo neturtą – o vis dėlto tu turtingas! – ir kaip tau piktžodžiauja tie, kurie sakosi esą žydai, bet nėra tokie, o tik šėtono sinagoga. ¹⁰ Nebijok būsimųjų kentėjimų! Štai velnias įmes kai kuriuos jūsiškius į kalėjimą, kad būtumėte išbandyti. Jūsų laukia dešimties dienų priespauda. Būk ištikimas iki mirties, ir aš tau duosiu gyvenimo vainiką!’

¹¹ Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms: ‘Nugalėtojas nenukentės *nuo antrosios mirties’.

Pergamo Bažnyčiai

¹² Pergamo Bažnyčios angelui rašyk: ‘Tai sako tas, kuris turi aštrų dviašmenį kalaviją. ¹³ Aš žinau, kur tu gyveni

^{1,13} Dan 7,13

^{1,13} Dan 10,5

^{1,14} Dan 7,9

^{1,14-15} Dan 10,6

^{1,15} Ez 1,24; 43,2

^{1,17} Iz 44,6; 48,12; Apr 2,8; 22,13

^{2,7} Pr 2,9; Apr 22,2

^{2,7} Ez 28,13; 31,8

^{2,8} Iz 44,6; 48,12; Apr 1,17; 22,13

^{2,11} Apr 20,14; 21,8

– ten, kur šėtono sostas. Bet tu tvirtai laikaisi mano vardo ir neišsigynei mano tikėjimo net ir tomis dienomis, kada pas jus, kur gyvena šėtonas, buvo nužudytas mano ištikimasis liudytojas Antipas. ¹⁴ Vis dėlto aš turiu šį tą prieš tave: tu tenai turi besilaikančių mokslo *Balaamo, kuris yra mokęs Balaką viešai suvedžioti Izraelio sūnus, *kad šie valgytų stabams aukojamą mėsą ir ištvirtautų. ¹⁵ Ir tu turi panašiai besilaikančių mikalojininkų mokslo. ¹⁶ Tad atsiversk! O jeigu ne, aš greitai ateisiu ir kovosi su jais savo burnos kalaviju’.

¹⁷ Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms: ‘Nugalėtojui aš duosiu paslėptos *manos ir baltą akmenėlį, o ant akmenėlio bus įrašytas *naujas vardas, kurio niekas nežino, tiktai gavėjas’.

Tiatyrų Bažnyčiai

¹⁸ Tiatyrų Bažnyčios angelui rašyk: ‘Tai skelbia Dievo Sūnus, kuris turi akis tarytum ugnies liepsną ir kurio kojos panašios į skaistvarį. ¹⁹ Žinau tavo darbus, tavo meilę, tikėjimą, tarnavimą, ištvermę ir kad tavo paskutiniai darbai didesni už pirmuosius. ²⁰ Bet turiu prieš tave, kad leidi moteriškei *Jezabelei, kuri sakosi esanti pranašė, mokyti bei suvedžioti mano tarnus, *kad jie ištvirtautų ir valgytų stabams skirtą mėsą.* ²¹ Aš jai daviau laiko atsiversti, bet ji nenori nusigręžti nuo savo ištvirtavimo. ²² Štai aš ją nublokšiu į ligos patalą, o ištvirtavusius su ja – į didį vargą, jeigu jie nenusigręš nuo jos darbų. ²³ Jos vaikus aš išžudysiu, ir visos Bažnyčios sužinos,

kad *aš esu tas, kuris permato inkstus ir širdis; *aš atsiilyginsiu jums kiekvienam pagal jūsų darbus. ²⁴ O kitiems tiatyriečiams, kurie nesilaiko ano mokslo, kurie sakosi nepažinę vadinamųjų šėtono gelmių, aš sakau: neužkrausiu jums kitokios naštos, ²⁵ tikrai laikykitės to, ką turite, iki ateisiu. ²⁶ Tam, kuris nugali ir iki galo laikosi mano darbų, *aš duosiu valdyti pagonis; ²⁷ jis ganys juos geležine lazda, ir jie bus sudaužyti tarsi moliniai indai, ²⁸ kaip ir aš esu gavęs valdžią iš savo Tėvo; ir dar duosiu jam aušros žvaigždę’.

²⁹ Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms!

Sardų Bažnyčiai

3 Sardų Bažnyčios angelui rašyk: ‘Tai sako tas, kuris laiko septynias Dievo dvasias ir septynias žvaigždes. Aš žinau tavo darbus: tave vadina gyvu, o tu esi miręs. ² Prabusk ir stiprink, kas dar tik merd! Aš nerandu tavo darbų, tobulų mano Dievo akivaizdoje. ³ Todėl prisimink, kaip esi priėmęs ir išgirdęs; laikykis to ir atsiversk! Jeigu nebudėsi, *aš ateisiu kaip vagis, ir tu nežinosi, kurią valandą tave užklupsiu. ⁴ Vis dėlto tu Sarduose turi tegul ir nedaugelį žmonių*, kurie nėra susitepę drabužių. Jie vaikščios su manimi apsirengę baltai, nes jie šito verti. ⁵ Taigi nugalėtojas bus aprengtas baltais drabužiais, ir *jo vardo neištrinsiu iš gyvenimo knygos. *Aš išpažinsiu jo vardą savo Tėvo ir jo angelų akivaizdoje’.

⁶ Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms.

^{2,23} Ps 7,9; Jer 17,10

^{2,23} Ps 62,12

^{2,26-27} Ps 2,8-9

^{3,3} Mt 24,43-44; Lk 12,39-40; Apr 16,15

^{3,4} Pažod.: „vardų“.

^{3,5} Iš 32,32-33; Ps 69,28; Apr 20,12...

^{3,5} Mt 10,32; Lk 12,8

^{2,14} Sk 22,5-7; 31,16; Jst 23,4

^{2,14} Sk 25,1-3

^{2,17} Iš 16,14-15; 16,33-34; Jn 6,48-50

^{2,17} Iz 62,2; 65,15

^{2,20} 1 Kar 16,31; 2 Kar 9,22.30

Filadelfų Bažnyčiai

⁷ Filadelfų Bažnyčios angelui rašyk: „Tai kalba Šventasis, Tiesakalbis, turintis *Dovydo raktą, – tas, kuris atrakina, ir niekas nebeužrakina, užrakina, ir niekas nebeatrakina. ⁸ Aš žinau tavo darbus. Štai atvėriau prieš tave duris, ir niekas nebegali jų užrakinti; žinau, ne daug turi jėgų, bet išlaikei mano žodį ir neatsižadėjai mano vardo. ⁹ Štai aš duodu tau kai kuriuos iš šėtono sinagogos, iš tų, kurie tvirtina, jog jie žydai, bet nėra, nes jie meluoja. Taigi aš padarysiu, kad jie *ateitų, pultų tau po kojų ir suprastų, jog *aš esu pamilęs tave. ¹⁰ Kadangi tu laikeisi mano paliepimo ištverti, tai ir aš tave apsaugosiu nuo išbandymo valandos, kuri ištiks visą pasaulį, kad būtų išmėginti žemės gyventojai. ¹¹ Ateisiu netrukus. Sergėk, ką turi, kad niekas neatimtų tavo vainiko. ¹² Nugalėtoją aš padarysiu stulpu savo Dievo šventykloje, ir jis nebeišeis laukan; užrašysiu ant jo savo Dievo vardą ir vardą savo Dievo miesto, *naujosios Jeruzalės, nužengiančios iš dangaus nuo mano Dievo, ir savo *naująjį vardą‘.

¹³ Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms!

Laodikėjos Bažnyčiai

¹⁴ Laodikėjos Bažnyčios angelui rašyk: „Tai skelbia Amen, ištikimasis bei tiesakalbis Liudytojas, *Dievo kūrybos Pradžia. ¹⁵ Žinau tavo darbus, jog nesi nei šaltas, nei karštas. O kad būtum arba šaltas, arba karštas! ¹⁶ Bet kadangi esi drungnas ir nei karštas, nei šaltas, aš išspjausiu* tave iš savo burnos. ¹⁷ Tu

juk sakai: „Aš esu turtingas ir pralobęs ir nieko nebestokuju,“ – o nežinai, kad esi skurdžius, apgailėtinas, beturtis, aklas ir plikas. ¹⁸ Aš tau patariu pirkti iš manęs ugnyje išgryninto aukso, kad pralobtum, baltus drabužius, kad apsi-rengtum ir nebūtų matoma tavo nuogumo gėda, ir tepalo pasitepti akims, kad praregėtum. ¹⁹ Aš baru ir ugdu *tuos, kuriuos myliu; tad būk uolus ir atsiversk! ²⁰ Štai aš stoviu prie durų ir beldžiuosi: jei kas išgirs mano balsą ir atvers duris, aš pas jį užeisiu ir vakarieniausiu su juo, o jis su manimi. ²¹ Nugalėtojai aš leisiu atsisėsti šalia savęs, savo soste, panašiai kaip aš nugalėjau ir atsisėdau šalia savo Tėvo jo soste’.

²² Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia skelbia Bažnyčioms!“

Sostas danguje

4 Paskui aš regėjau: štai atsivėrė vartai danguje, ir pirmasis balsas, kurį buvau girdėjęs man gaudžiant tarsį trimitą, kalbėjo: „Užženk čionai, aš tau parodysiu, kas toliau turi įvykti“. ² *Bematant mane ištiko dvasios pagava. Ir štai danguje stovėjo sostas, o soste buvo Sėdintysis. ³ Jo išvaizda buvo panaši į jaspio ir sardžio brangakmenius, o vaivorykstė, juosianti sostą, buvo panaši į smaragdą. ⁴ Aplinkui sostą regėjau dvidešimt keturis sostus ir tuose sostuose sėdinčius dvidešimt keturis vyresniusius baltais drabužiais, o jų galvas puošė aukso vainikai. ⁵ Nuo sosto skriejo *žaibai, aidėjo balsai ir griaustiniai; septyni *deglai liepsnojo priešais sostą, o tai yra *septynios Dievo dvasios. ⁶ Priešais sostą tviskėjo *tarsi stiklo jūra, panaši į krištolą;

^{3,7} Iz 22,22; Job 12,14

^{3,9} Iz 49,23; 60,14

^{3,9} Iz 43,4

^{3,12} Apr 21,2

^{3,12} Iz 62,2; 65,15

^{3,14} Pat 8,22

^{3,16} Pažod.: „išvemsiu“.

^{3,19} Pat 3,12; Hbr 12,6

^{4,2-3} Ez 1,26-28; 10,1

^{4,5} Iš 19,16; Apr 8,5; 11,19; 16,18

^{4,5} Ez 1,13

^{4,5} Apr 1,4; Zch 4,2

^{4,6} Ez 1,22

sosto viduryje ir aplinkui sostą buvo *keturios būtybės, pilnos akių iš priekio ir iš užpakalio. ⁷*Pirmoji būtybė buvo panaši į liūtą, antroji būtybė panaši į veršį, trečioji būtybė turinti tarytum žmogaus veidą, ketvirtoji būtybė panaši į skrendantį erelį. ⁸*Kiekviena iš keturių būtybių turėjo po šešis sparnus; aplinkui ir viduje jos buvo *pilnos akių. Ir be perstojo, dieną ir naktį, jos šaukė:

„Šventas, šventas, šventas

Viešpats, visagalis Dievas,

kuris buvo, kuris yra ir kuris ateis!“

⁹Ir kiekvieną kartą, kai Sėdintįjį soste, Gyvąjį per amžių amžius, būtybės šlovindavo, garbindavo ir jam dėkodavo, ¹⁰dvidešimt keturi vyresnieji parpuldavo prieš Sėdintįjį soste, pagarbindavo Gyvąjį per amžius ir numesdavo savo vainikus priešais sostą, kartodami:

¹¹„Vertas esi, mūsų

Viešpatie ir Dieve,

priimti šlovę, pagarbą ir galybę,

nes tu visa sutvėrei,

tavo valia visa yra ir buvo sutverta“.

Avinėlis ir knyga

5 Dar aš regėjau soste Sėdinčiojo dešinėje *knygos ritinį, prirašytą iš vidaus ir iš lauko, užantspauduotą septyniais antspaudais. ²Ir pamačiau galingą angelą, skelbiantį skardžiu balsu: „Kas bus vertas atverti knygą ir nuplėšti nuo jos antspaudus?“ ³Bet niekas nei danguje, nei žemėje, nei po žeme negalėjo atverti knygos nė pažiūrėti į ją. ⁴Aš gaudžiai pravirkau, kad neatsirado verto atverti knygą ir pasižiūrėti. ⁵Tuomet vienas vyresnysis man tarė: „Neverk! Štai nugalėjo

*liūtas iš Judo giminės, *Dovydo atžala. Jis atvers knygą ir septynis jos antspaudus“.

⁶Aš išvydau sosto ir keturių būtybių bei vyresniųjų viduryje *Avinėlį. Jis buvo tarytum nužudytas ir turėjo septynis ragus ir *septynias akis, kurios yra septynios Dievo dvasios, siųstos į visą žemę. ⁷Jis priėjo ir paėmė knygą iš soste Sėdinčiojo dešinės. ⁸Kai jis paėmė knygą, keturios būtybės ir dvidešimt keturi vyresnieji parpuolė prieš Avinėlį, kiekvienas laikydamas rankose arfą ir aukso indus; pilnus smilkalų, *tai yra šventųjų maldų. ⁹Jie giedojo *naują giesmę, skelbdami:

„Vertas esi paimti knygą

ir atplėšti jos antspaudus,

nes buvai nužudytas

ir atpirkai Dievui savo

krauju žmones

iš visų genčių, kalbų,

tautų ir giminiių.

¹⁰Iš jų tu padarei *mūsų Dievui

karalystę bei kunigus,

ir jie karaliaūs žemėje“.

¹¹Aš regėjau ir girdėjau balsus *dau-gybės angelų aplinkui sostą, būtybes ir vyresniusius; jų skaičius buvo miriadų miriadais ir tūkstančių tūkstančiai.

¹²Jie skelbė skambiu balsu:

„Vertas Avinėlis, kuris

buvo nužudytas,

imti galybę ir lobį, ir išmintį,

ir stiprybę, ir pagarbą, ir

šlovę, ir gyrių!“

¹³Ir girdėjau, kaip visi kūriniai, esantys danguje, žemėje, po žeme ir jūroje, ir visa, kas juose, skelbė:

^{5,5} Pr 49,9

^{5,5} Iz 11,1,10

^{5,6} Iz 53,7

^{5,6} Zch 4,10

^{5,8} Ps 141,2

^{5,9} Ps 33,3; 98,1; Iz 42,10

^{5,10} Iš 19,6; Apr 1,6

^{5,11} Dan 7,10

^{4,6-7} Ez 1,5-10; 10,14

^{4,7} Ez 1,10

^{4,8} Iz 6,2-3

^{4,8} Ez 1,18; 10,12

^{5,1} Ez 2,9-10; Iz 29,11

„Sėdinčiajam soste ir Avinėliui tebūnie gyrius ir pagarba, ir šlovė, ir valdžia per amžių amžius!“

¹⁴ Keturios būtybės kartojo: „Amen!“ – o vyresnieji puolė ant žemės, reikšdami pagarbą.

Avinėlis atplėšia antspaudus

6 Aš mačiau, kaip Avinėlis atplėšė pirmąjį iš septynių antspaudų, ir išgirdau vieną iš keturių būtybių tartum griaustinio balsu šaukiant: „Ateik!“ ² Ir aš regėjau: štai pasirodė *baltas žirgas ir ant jo raitelis su lanku rankoje. Jam buvo duotas vainikas, ir jis išjojo kaip nugalėtojas, kad dar nugalėtų.

³ Kai jis atplėšė antrąjį antspaudą, aš išgirdau antrąją būtybę sakant: „Ateik!“ ⁴ Ir pasirodė *kitas žirgas, ugniaspalvis, ir jo raiteliui buvo leista atimti iš žemės taiką, kad žmonės vieni kitus žudytų; jam buvo duotas didelis kalavijas.

⁵ Kai Avinėlis atplėšė trečiąjį antspaudą, aš išgirdau trečiąją būtybę tariant: „Ateik!“ Ir aš regėjau: štai pasirodė *juodas žirgas, o raitelis turėjo savo rankoje svarstyklės. ⁶ Ir aš girdėjau tarytum kokį balsą keturių būtybių viduryje skelbiant: „Kviečių stuopa už denarą, trys miežių stuopos už denarą, bet aliejui ir vynui nedaryk žalos!“

⁷ Kai atplėšė ketvirtąjį antspaudą, aš išgirdau ketvirtosios būtybės balsą sakant: „Ateik!“ ⁸ Ir aš regėjau: štai pasirodė palšas žirgas, o jo raitelio vardas buvo Mirtis, ir paskui jį sekė mirusiųjų pasaulis. Jiems buvo duota valdžia ketvirtadalyje žemės, *kad žudytų kardu, badu, maru ir žemės žvėrių dantimis.

⁹ Kai Avinėlis atplėšė penktąjį antspaudą, aš pamačiau po aukuru sielas nužudytųjų dėl Dievo žodžio ir dėl

liudijimo, kurį jie yra davę. ¹⁰ Jie šaukė didžiu balsu, klausdami: „Kaip ilgai, Šventasis ir Teisusis Valdove, neteisi ir nekeršys už mūsų kraują žemės gyventojams?“ ¹¹ Tuomet kiekvienam jų buvo duotas baltas drabužis, ir jiems buvo pasakyta, kad dar truputį palūkėtų, kol į skaičiaus pilnybę įsijungs jų tarnystės draugai ir broliai, kurie turi būti nužudyti kaip ir jie.

¹² Aš mačiau, kaip jis atplėšė šeštąjį antspaudą. Tuomet kilo *didelis žemės drebėjimas, *saulė pasidarė juoda kaip ašutinis maišas, *visas mėnulis paraudo lyg kraują, ¹³ o *dangaus žvaigždės ėmė kristi žemėn, tarytum baisaus vėjo purtomas figmedis mestų dar neprinokusius vaisius. ¹⁴ Dangus atitrūko tarsi besivyniojantis knygos ritinys, ir *visi kalnai ir salos buvo išjudinti iš savo vietų. ¹⁵ Tuomet žemės karaliai, didikai, karo vadai, turtuoliai, galiūnai, visi vergai ir laisvieji *pasišlėpė urvuose ir tarp kalnų uolų. ¹⁶ Jie *šaukė kalnams ir uoloms: „Griūkite ant mūsų ir paslėpkite mus nuo Sėdinčiojo soste veido ir nuo Avinėlio rūstybės, ¹⁷ nes atėjo didi jų rūstybės diena, ir kas galės išverti?!“

Dievo tarnų paženkinimas

7 Paskui aš regėjau keturis angelus, stovinčius keturiuose žemės kampuose, laikančius *keturis žemės vėjus, kad vėjas nepūstų nei žemėje, nei jūroje, nei į medžius. ² Ir išvydau kitą angelą, pakylantį nuo saulėtekio, turintį Gyvojo

^{6,12} Apr 11,13; 16,18

^{6,12} Iz 13,10; Jl 2,10,31; 4,15; Mt 24,29;

Mk 13,24-25; Lk 21,25

^{6,12} Jl 3,4

^{6,13-14} Iz 34,4

^{6,14} Apr 16,20

^{6,15} Iz 2,19,21

^{6,16} Oz 10,8; Lk 23,30

^{6,17} Jl 2,11; Mal 3,2

^{7,1} Jer 49,36; Dan 7,2; Zch 6,5

^{6,2} Zch 1,8; 6,3,6

^{6,4} Zch 1,8; 6,2

^{6,5} Zch 6,2,6

^{6,8} Ez 14,21

Dievo antspaudą. Jis šaukė skardžiu balsu keturiems angelams, kuriems buvo leista kenkti žemei ir jūrai: ³ „Nekenkite nei žemei, nei jūrai, nei medžiams, kol *paženklinsime antspaudu savo Dievo tarnų kaktas!“ ⁴ Ir aš išgirdau paženklintųjų skaičių – šimtas keturiasdešimt keturi tūkstančiai paženklintųjų iš visų Izraelio vaikų giminių:

- ⁵ Iš Judo giminės dvylika tūkstančių paženklintųjų,
- iš Rubeno giminės dvylika tūkstančių,
- iš Gado giminės dvylika tūkstančių,
- ⁶ iš Asero* giminės dvylika tūkstančių,
- iš Neftalio* giminės dvylika tūkstančių,
- iš Manaso giminės dvylika tūkstančių,
- ⁷ iš Simeono giminės dvylika tūkstančių,
- iš Levio giminės dvylika tūkstančių,
- iš Isacharo giminės dvylika tūkstančių,
- ⁸ iš Zabulono giminės dvylika tūkstančių,
- iš Juozapo giminės dvylika tūkstančių,
- iš Benjamino giminės dvylika tūkstančių paženklintųjų.

Išgelbėtieji iš visų tautų

⁹ Paskui aš regėjau: štai milžiniška minia, kurios niekas negalėjo suskaičiuoti, iš visų giminių, genčių, tautų ir kalbų. Visi stovėjo priešais sostą ir Avinėlio akivaizdoje, apsisiautę baltais drabužiais, su palmių šakomis rankose. ¹⁰ Jie šaukė skambiu balsu:

„Išgelbėjimas – iš mūsų Dievo, sėdinčio sosto, ir Avinėlio!“

^{7,3} Ez 9,4,6

^{7,6} ST – Ašeras.

^{7,6} ST – Naftalis.

¹¹ Visi angelai, stovintys aplink sostą, vyresniusius ir keturias būtybes, parpuolė prieš sostą veidais žemėn ir pagarbino Dievą, ¹² giedodami:

„Amen! Palaima ir šlovė, ir išmintis, ir padėka, ir garbė, ir galybė, ir stiprybė mūsų Dievui per amžius amžius! Amen!“

¹³ Tuomet vienas iš vyresniųjų ėmė man kalbėti: „Kas tokie yra ir iš kur atėjo tie, apsilikę baltais drabužiais?“

¹⁴ Aš jam atsakiau: „Mano viešpatie, tu žinai“. Jis man tarė: „Jie atėjo *iš didžio sielvarto. Jie išplovė savo drabužius ir juos išbalino Avinėlio krauju.“

¹⁵ Todėl jie stovi priešais Dievo sostą ir tarnauja jam dieną naktį jo šventykloje, o sėdintysis sosto išskleis ant jų padangtę.

¹⁶ *Jie nebealks, nebetroks, nebekepins jų saulė nė jokia kaitra,

¹⁷ nes Avinėlis, kuris stovi priešais sostą,

*juos ganys ir *vedžios prie gyvybės vandens šaltinių, ir *Dievas nušluostys kiekvieną ašarą nuo jų akių“.

Septintasis antspaudas

8 Kai Avinėlis atplėšė septintąjį antspaudą, danguje pusvalandžiui pasidarė tylu. ² Aš išvydau septynis angelus, stovinčius Dievo akivaizdoje, ir jiems buvo įteikti septyni trimitai.

³ Atėjo dar vienas angelas ir *atsistojo prie aukuro, laikydamas aukso smilkytuvą. Jam buvo duota daug smilkalų, kad jis aukotų juos su visų

^{7,14} Dan 12,1; Mt 24,21; Mk 13,19.

^{7,16} Iz 49,10

^{7,17} Ps 23,1; Ez 34,23

^{7,17} Ps 23,2; Iz 49,10

^{7,17} Iz 25,8

^{8,3} Am 9,1

šventųjų maldomis ant *auksinio aukuro priešais sostą. ⁴Ir pakilo smilkalų dūmai su šventųjų maldomis iš angelo rankų Dievo akivaizdon. ⁵Paskui angelas *paėmė smilkytuvą, pripildė jį aukuro žarijų ir sviedė į žemę. Ir *sugriaudė griausmai, pakilo šauksmai, sublyksėjo žaibai, sudrebėjo žemė.

Keturi trimitai

⁶Septyni angelai, turintys septynis trimitus, pasirengė trimituoti.

⁷Ir sutrimitavo pirmasis. Ir radosi *kruša ir ugnis, sumišę su krauju, ir pabiro žemėn. Ir išdegė trečdalis žemės, ir sudegė trečdalis medžių, ir visą žalia žolė nusvilo.

⁸Sutrimitavo antrasis angelas. Ir tartum didžiulis kalnas, liepsnojantis ugnimi, buvo sviestas į jūrą. Trečdalis jūros pavirto krauju, ⁹trečdalis jūros padarų, turinčių gyvybę, išgaišo, ir trečdalis laivų buvo sunaikinti.

¹⁰Ir sutrimitavo trečiasis angelas. Tada iš dangaus nupuolė *didelė žvaigždė, liepsnodama tarsi deglas, ir nukrito ant trečdalių upių ir ant vandens šaltinių. ¹¹*Žvaigždės vardas yra Mėtėlė. Ir pavirto trečdalis vandenų metėle, ir daugybė žmonių numirė nuo apkartusio vandens.

¹²Ir sutrimitavo ketvirtasis angelas. Tuomet buvo *užgautas trečdalis saulės, trečdalis mėnulio ir trečdalis žvaigždžių, kad jų trečdalis užtemtų ir diena prarastų trečdalį šviesumo ir tiek pat naktis.

¹³Aš regėjau ir girdėjau dangaus viduriu skrendantį erelį, kuris skardžiu balsu skelbė: „Vargas, vargas, vargas

žemės gyventojams nuo besirengiančių užtrimituoti kitų trijų angelų trimių garsų!“

Penktasis trimitas

9 Ir sutrimitavo penktasis angelas. Aš išvydau žvaigždę, nukritusią iš dangaus žemėn. Jai buvo duotas raktas nuo bedugnės šulinio. ²Ji atidarė bedugnės šulinį, ir išsiveržė *dūmai iš šulinio, tartum iš milžiniškos krosnies. Ir aptemo saulė ir oras nuo šulinio dūmų, ³o iš dūmų *pasipylė žemėn skėriai, ir jiems buvo duota galia, kaip turi galią žemės skorpionai. ⁴Jiems buvo įsakyta nekenkti žemės žolei nei jokiai žalumynui, nei jokiai medžiui, o vien tik žmonėms, kurie *neturi savo kaktose Dievo antspaudų. ⁵Bet jiems buvo leista ne žudyti žmones, o juos kankinti penkis mėnesius. Jų kankinimas it skorpiono, kai jis įgelia žmogų. ⁶*Anomis dienomis žmonės ieškos mirties ir jos neras, trokš numirti, bet mirtis bėgs nuo jų.

⁷Skėrių išvaizda *panaši į žirgų, parengtų kautynėms. Ant jų galvų tartum vainikai, panašūs į auksą; jų veidai – tarytum žmonių veidai; ⁸jie turėjo plaukus, panašius į moterų plaukus, o *jų dantys buvo lyg liūtų dantys. ⁹Jie turėjo šarvus tarsi geležinius krūtinšarvius, o jų sparnų garsas buvo kaip *bildesys galybės vežimų ir žirgų, bėgančių į mūšį. ¹⁰Jie turi uodegas, panašias į skorpionų, ir geluonis uodegose. Jie, turi galią kenkti žmonėms penkis mėnesius. ¹¹Jie turi sau karalių, bedugnės angelą, kurio vardas hebrajiškai Abadonas*, o graikiškai tas vardas Apolionas.

^{9,2} Pr 19,28

^{9,3} Iš 10,12-15

^{9,4} Ez 9,4

^{9,6} Job 3,21; Jer 8,3

^{9,7} Jl 2,4

^{9,8} Jl 1,6

^{9,9} Jl 2,5

^{9,11} T. y. sunaikinimas.

^{8,3} Iš 30,13

^{8,5} Kun 16,12; Ez 10,2

^{8,5} Iš 19,16; Apr 11,19; 16,18

^{8,7} Iš 9,23-25; Ez 38,22

^{8,10} Iz 14,12

^{8,11} Jer 9,15

^{8,12} Iz 13,10; Ez 32,7; Jl 2,10.31; 4,15

¹² Pirmoji neganda praėjo; štai iš paškos eina dar dvi negandos.

Šeštasis trimitas

¹³ Ir sutrimitavo šeštasis angelas. Aš išgirdau balsą nuo *keturių ragų auksinio aukuro, stovinčio Dievo aki-vaizdoje. ¹⁴ Jis įsakė šeštajam angelui, turinčiam trimitą: „Paleisk keturis angelus, kurie yra surišti prie didžiosios Eufrato upės!“ ¹⁵ Ir buvo atrišti keturi angelai, parengti nustatytą valandą, dieną, mėnesį ir metais išžudyti trečdalį žmonių. ¹⁶ Jų kariuomenės skaičius – aš išgirdau jų skaičių – buvo du miriada miriadų raitelių. ¹⁷ Taigi aš mačiau regėjime žirgus ir raitelius su krūtinšarviais – ugniaspalviais, violetiniais ir sieraspalviais; žirgų galvos atrodė kaip liūtų galvos, o iš jų nasrų veržėsi ugnis, dūmai ir siera. ¹⁸ Trečdalis žmonių žuvo nuo šitų piktenybių – nuo ugnies, dūmų ir sieros, besiveržiančių iš jų nasrų. ¹⁹ Mat žirgų galia jų nasruose ir uodegose. Jų uodegos panašios į gyvates ir turi galvas, kuriomis kenkia.

²⁰ Bet kiti žmonės, kurie nebuvo šitų piktenybių išžudyti, vis tiek nepametė savo rankų darbų, kad jau nebegarbtų *demonų ir aukso, sidabro, žalvario, akmens ir medžio statų, kurie negali nei matyti, nei girdėti, nei vaikščioti. ²¹ Jie taip pat nesiliovė žudę, būrę, ištvirtavę ir vogę.

Angelas su knygele

10 Aš išvydau dar vieną galingą angelą, nužengiantį iš dangaus, apsisiautęs debesimi. Jo galvą supo vaivorykstė, veidas švytėjo kaip saulė ir kojos – tarsi ugnies stulpai. ² Jis laikė rankoje išvyniotą knygelę. Ir jis atsis-tojo dešiniąja koja ant jūros, o kairiąja ant sausumos. ³ Paskui ėmė šaukti ga-

lingu balsu tartum riaumojantis liūtas. Kai jis sušuko, atsiliepė septyni griaustiniai savais balsais. ⁴ Septyniems griaustiniams prabilus, aš buvau be-rasas, bet išgirdau iš dangaus balsą, sakantį: „Užantspauduok, ką pasakė septyni griaustiniai, ir to nerašyk!“ ⁵ O angelas, kurį mačiau stovint ant jūros ir ant sausumos, *pakėlė dešinę ranką į dangų ⁶ ir prisiekė Gyvuoju per amžių amžius, kuris sutvėrė dangų ir visa, kas jame, žemę ir visa, kas joje, bei jūrą ir visa, kas joje: „Laiko daugiau nebe-bus! ⁷ Mat kai pasigirs septintojo an-gelo trimitavimas, bus atbaigtas Dievo slėpinys, kaip jis yra paskelbęs Gerąją naujieną savo tarnams pranašams“.

⁸ *Tuomet balsas, kurį buvau gir-dėjęs iš dangaus, vėl ėmė kalbėtis su manimi ir tarė: „Eik, paimk atvyniotą knygelę iš angelo, stovinčio virš jūros ir sausumos“. ⁹ Aš nuėjau pas angelą ir paprašiau, kad duotų man knyge-lę. Jis man atsakė: „Imk, suvalgyk ją! Ji bus karti viduriuose, bet burnoje ji bus saldi kaip medus“. ¹⁰ Aš paėmiau kny-gelę iš angelo rankos ir ją suvalgiau. Ji buvo mano burnoje saldi tartum me-dus, bet kai praričiau, mano viduriuose ji apkarto. ¹¹ Tuomet man buvo pasaky-ta: „Reikia, kad tu ir vėl pranašautum apie daugelį žmonių, tautų, kalbų ir karalių“.

Du liudytojai

11 Ir buvo man duotas nendri-nis mastas, panašus į lazda, ir buvo liepta: „Kelkis ir *išmatuok Dievo šventyklą, aukurą ir tuos, kurie tenai meldžiasi. ² O šventyklos išorinį kiemą praleisk, nematuok jo, nes jis skirtas pagonims. *Jie tryps šventąjį miestą keturiasdešimt du mėnesius.

^{10,5-7} Iš 20,11; Įst 32,40; Dan 12,7; Am 3,7

^{10,8-10} Ez 2,8-3,3

^{11,1} Ez 40,3; Zch 2,1-2

^{11,2} Lk 21,24

^{9,13} Iš 30,1-3

^{9,20} Ps 115,4-7; 135,15-17; Dan 5,23

³ Aš duosiu galią savo dviem liudytojams, kad jie, maišais apsilvę, pranašautų tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų“. ⁴ Jie yra *du alyvmedžiai ir du žibintuvai, stovintys visos žemės Viešpaties akivaizdoje. ⁵ Jei kas panorės juos skriausti, iš jų burnos išsivers ugnis ir praris jų priešininkus. Jei kas norės jiems kenkti, tas irgi taip žus. ⁶ Juodu turi galią *užrakinti dangų, kad jų pranašavimo dienomis nelytų lietus, *turi galią vandenį paversti krauju ir *išstikti žemę bet kokia nęganda, kada panorės. ⁷ Kai jie baigs liudyti, *žvėris, išlindęs iš bedugnės, *kovos su jais, nugalės ir nužudys juos. ⁸ Jų lavonai gulės aikštėje didžiojo miesto, kuris dvasine prasme *vadinamas Sodomą ir Egiptu, kur ir jų Viešpats buvo nukryžiuotas. ⁹ Tuomet įvairių tautų, genčių, kalbų ir giminių žmonės galės žiūrėti į jų lavonus pusketvirtos dienos, ir nebus leista jų lavonų palaidoti kape. ¹⁰ Žemės gyventojai džiūgaus ir linksminsis dėl jų žuvimo, jie siuntinės vieni kitiems dovanas, nes tuodu pranašai vargino žemės gyventojus. ¹¹ O po pusketvirtos dienos *gyvybės dvasia nuo Dievo įžengė į juodu. Jie pašoko ant kojų, ir didžiulė baimė pagavo tuos, kurie į juos žiūrėjo. ¹² Tada jie išgirdo galingą balsą iš dangaus, kuris jiems šaukė: „Užženkite šen!“, ir *jiedu užžengė į dangų debesyje, o jų priešai žiūrėjo į juodu. ¹³ Tą pačią valandą kilo *baisus žemės drebėjimas, ir dešimta dalis miesto sugriuvo. Nuo

žemės drebėjimo žuvo septyni tūkstančiai žmonių, o kiti, baimės pagauti, ėmė garbinti dangaus Dievą.

Septintasis trimitas

¹⁴ Antroji neganda praėjo. Štai greit artinasi trečioji neganda.

¹⁵ Sutrimitavo septintasis angelas. Danguje pasigirdo galingi balsai, kurie skelbė:

„Pasaulio karalystė tapo mūsų Viešpaties ir jo Mesijo karalyste, ir *jis karaliaus per amžių amžius!“

¹⁶ O dvidešimt keturi vyresnieji, sėdintys savo sostuose Dievo akivaizdoje, parpuolė veidais žemėn ir ėmė šlovinti Dievą, ¹⁷ šaukdami:

„Dėkojame tau, Viešpatie, Visagali Dieve, kuris esi ir kuris buvai, kad pasiėmė savo didžiąją galybę ir ėmė viešpatauti.

¹⁸ Tautos įširdo, tačiau atėjo *tavo rūstybės laikas, metas teisti mirusius ir atsilyginti savo tarnams, pranašams ir šventiesiems, ir *visiems bijantiems tavojo vardo, mažiems ir dideliems, ir metas sunaikinti tuos, kurie niokoja žemę“.

¹⁹ Ir atsidarė danguje Dievo šventykla, ir pasirodė šventykloje jo Sandoros Skrynia, ir *sušvytravo žaibai, nuskambėjo balsai ir griaustiniai, kilo žemės drebėjimas, ir pabiro *baisi kruša.

Moteris ir slibinas

12 Ir pasirodė danguje didis ženklas: moteris, apsisiautusi saule, po jos kojų mėnulis, o ant galvos dvylikos

^{11,4} Zch 4,3.11-14

^{11,6} 1 Kar 17,1

^{11,6} Iš 7,17-19

^{11,6} 1 Sam 4,8

^{11,7} Dan 7,7; Apr 13,5-7; 17,8

^{11,7} Dan 7,21

^{11,8} Iz 1,9-10

^{11,11} Ez 37,10

^{11,12} 2 Kar 2,11

^{11,13} Apr 6,12; 16,18

^{11,15} Iš 15,18; Dan 2,44; 7,14.27

^{11,18} Ps 2,5; 110,5

^{11,18} Ps 115,13

^{11,19} Apr 8,5; 16,18

^{11,19} Apr 16,21

žvaigždžių vainikas. ²Ji buvo nėščia ir dejava, kentėdama sąrėmius bei gimdymo sopulius. ³Pasirodė ir kitas ženklas danguje: štai didžiulis ugniaspalvis slibinas su septyniomis galvomis, su *dešimčia ragų ir su septyniomis diademomis ant galvų. ⁴Jo uodega *nušlavė trečdalį dangaus žvaigždžių ir nuzėrė jas žemėn. Slibinas tykodamas sustojo priešais moterį, kad jai pagimdžius prarytų kūdikį. ⁵Ir ji pagimdė sūnų, berniuką, kuriam skirta *ganyti visas tautas geležine lazda. *Kūdikis buvo paimtas pas Dievą, prie jo sosto. ⁶O moteris pabėgo į dykumą, kur buvo jai Dievo paruošta būstinė, kad tenai ji būtų maitinama tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų.

⁷Ir užvirė danguje kova. *Mykolas ir jo angelai kovojo su slibinu. Ir kovėsi slibinas ir jo angelai, ⁸bet jie pralaimėjo, ir nebeliko jiems vietos danguje. ⁹Taip buvo išmestas didysis slibinas, *senoji gyvatė, vadinamas velniu ir šėtonu, kuris suvedžiodavo visą pasaulį. *Jis buvo išmestas žemėn, ir kartu su juo buvo išmesti jo angelai. ¹⁰Aš girdėjau danguje galingą balsą, sakantį:

„Dabar atėjo mūsų Dievo išganymas,
galybė, karalystė ir jo
Kristaus valdžia,
nes išmestas *mūsų
brolių kaltintojas,
skundęs juos mūsų Dievui
dieną ir naktį.

¹¹Bet jie nugalėjo jį Avinėlio krauju ir savo liudijimo žodžiu.
Jie nebrangino savo gyvybės
ir nebijojo mirti.

¹²Todėl džiūgaukite, dangūs
ir jų gyventojai!

Bet vargas žemei ir jūrai,
nes pas jus nukrito velnias,
kupinas baisaus įniršio,
žinodamas mažai beturįs laiką“.

¹³Slibinas, pamatęs, kad yra nutrenktas žemėn, puolė persekioti moterį, kuri buvo pagimdžiusi berniuką.

¹⁴Bet moteriai buvo duoti du didžiojo erelio sparnai skristi į dykumą, į savo būstinę, kur bus maitinama ir saugoma nuo gyvatės per *laikotarpį, du laikotarpius ir pusę laikotarpio. ¹⁵Gyvatė paskui moterį iš savo nasrų paleido upę lyg vandenį, kad srovė ją pagriebtų. ¹⁶Bet žemė pagelbėjo moteriai: žemė atvėrė savo žiotis ir sugėrė upę, kurią slibinas buvo paliejęs iš savo nasrų. ¹⁷Ir įnirto slibinas prieš moterį, ir metėsi kautis su kitais jos palikuonimis, kurie laikosi Dievo įsakymų ir saugoja Jėzaus liudijimą.

¹⁸O aš stovėjau ant jūros kranto*.

Žvėris iš jūros

13 Ir išvydau *iš jūros išnyrant žvėrį, turintį *dešimt ragų ir septynias galvas, o ant jo ragų buvo dešimt diademų ir ant jo galvų piktžodžiavimo vardai. ²*Žvėris, kurį mačiau, buvo panašus į leopardą; jo kojos tarytum lokio kojos, o jo snukis – lyg liūto snukis. Slibinas atidavė jam savo galybę, savo sostą ir didelę valdžią. ³Vieną jo galvų aš regėjau lyg mirtinai sužeistą, tačiau jos mirštamoji žaizda užgijo. Ir visa žemė stebėdamasi nusėkė paskui žvėrį. ⁴Žmonės garbino slibiną, kad atidavė valdžią žvėriui, ir šlovino žvėrį, šaukdami: „Kas galėtų

^{12,3} Dan 7,7

^{12,4} Dan 8,10

^{12,5} Ps 2,9

^{12,5} Iz 66,7

^{12,7} Dan 10,13.21; 12,1; Jud 9

^{12,9} Pr 3,1

^{12,9} Lk 10,18

^{12,10} Job 1,9–11; Zch 3,1

^{12,14} Dan 7,25; 12,7

^{12,18} Kai kuriuose rankr.: „Ir jis atsistojo ant jūros kranto“.

^{13,1} Dan 7,3

^{13,1} Apr 17,3.7–12

^{13,2} Dan 7,4–6

lygintis su žvėrimi, ir kas galėtų kovoti su juo!”

⁵ Žvėriui buvo duotas *snukis didžiutis ir piktžodžiauti ir duota galia taip daryti per keturiasdešimt du mėnesius. ⁶ Ir jis, atvėręs nasrus, piktžodžiavo Dievui, niekino jo vardą; jo buveinė – tuos, kurie gyvena danguje. ⁷ Jam *buvo leista kovoti su šventaisiais ir juos nugalėti. Jam buvo suteikta valdžia visoms gentims, tautoms, kalboms ir giminėms. ⁸ Jį garbina visi tie žemės gyventojai, kurių vardai nuo pasaulio sutvėrimo neįrašyti nužudytojo Avinėlio *gyvenimo knygoje. ⁹ Kas turi ausis, teklauso:

¹⁰ *Jei kas skirtas nelaisvei*,
į nelaisvę ir eina.

O kam lemta žūti nuo kalavijo*,
tas ir bus kalaviju nužudytas.

Čia ir pasirodo šventųjų ištvermė bei tikėjimas!

Žvėris nuo sausumos

¹¹ Ir aš regėjau dar kitą žvėrį atslenkant nuo sausumos. Jis turėjo du ragus, panašius į avinėlio, bet kalbėjo kaip slibinas. ¹² Jis naudoja visa pirmojo žvėries galybė jo akivaizdoje ir verčia žemę bei jos gyventojus garbinti pirmąjį žvėrį, kurio mirštama žaizda užgijo. ¹³ Jis daro didžius stebuklus, net žmonėms matant nuleisdina ugnį iš dangaus į žemę. ¹⁴ Jis klaidina žemės gyventojus ženklais, kuriuos jam leista daryti žvėries akyse. Jis liepia žemės gyventojams padaryti atvaizdą žvėries, kuris gavo žaizdą nuo kalavijo, tačiau išgyveno. ¹⁵ Jam leista suteikti žvėries atvaizdai dviasią, idant žvėries atvaizdas imtų kalbėti, ir įsakyti, kad

^{13,5-6} Dan 7,8,25; 11,36

^{13,7} Dan 7,21

^{13,8} Ps 69,28

^{13,10} Jer 15,2; 43,11

^{13,10} Kai kuriuose rankr.: „Jei kas ima į nelaisvę“.

^{13,10} Kai kuriuose rankr.: „O kas žudo kalaviju“.

visi, kurie atsisakys pagarbinti žvėries atvaizdą, būtų žudomi. ¹⁶ Jis verčia visus, mažus ir didelius, turtuolius ir vargdienius, laisvuosius ir vergus, pasidaryti ženklą ant dešinės rankos arba ant kaktos, ¹⁷ kad niekas negalėtų nei pirkti, nei parduoti, jei neturės to ženklą – žvėries vardo ar jo vardo skaičiaus. ¹⁸ Čia slypi išmintis! Kas išmano, teapskaičiuoja žvėries skaičių, nes tai žmogaus skaičius, ir jis yra šeši šimtai šešiasdešimt šeši.

Avinėlis su palyda

14 Ir aš išvydau: štai Avinėlis bestovįs ant Siono kalno, o su juo šimtas keturiasdešimt keturi tūkstančiai *turinčių jo ir jo Tėvo vardus, įrašytus savo kaktose. ² Aš išgirdau iš dangaus garsus, tarsi didelių vandenių šniokštimą ir tarsi galingo griaustinio dundėjimą. Garsai, kuriuos girdėjau, buvo tarytum arfininkų, skambinančių arfomis. ³ Jie giedojo naują giesmę priešais sostą, keturias būtybes ir vyresnius, ir niekas negalėjo išmokti tos giesmės, išskyrus tuos šimtą keturiasdešimt keturis tūkstančius, atpirtus iš žemės. ⁴ Tai tie, kurie nesusitėpė su moterimis, nes jie skaištūs. Jie lydi Avinėlių, kur tik jis eina. Jie atpirti iš žmonijos, pirmienos Dievui ir Avinėliui. ⁵ *Jų lūpose nerasta melo, jie be dėmės.

Trys angelai

⁶ Ir aš pamačiau kitą angelą, lekiantį dangaus viduriu, turintį paskelbti žemės gyventojams, visoms tautoms, gentims, kalboms ir žmonėms amžinąją Evangeliją. ⁷ Jis šaukė galingu balsu: „Bijokite Dievo ir atiduokite jam pagarbą, nes atėjo jo teismo valanda; nuolankiai pašlovinkite dangaus ir žemės, jūros ir vandens šaltinių Sutvėrėją!“

^{14,1} Ez 9,4; Apr 7,3

^{14,5} Sof 3,13

⁸Paskui jį skrido antras angelas, kuris šaukė: „*Krito, krito didžioji Bābelė*, kuri savo paleistuvingo įniršio vynu apgirdė visas tautas!“

⁹Ir dar trečias angelas lydėjo juos, šaukdamas skardžiu balsu: „Kas garbina žvėrį ir jo atvaizdą ir priima ant savo kaktos ar ant rankos jo ženklą, ¹⁰tas turės gerti Dievo įniršio vynu, įpildo ir neatmiešto *jo rūstybės taurėje, ir bus kankinamas *ugnimi ir siera šventųjų angelų ir Avinėlio akyse. ¹¹*Jų kentėjimų dūmai rūks per amžių amžius, ir jie neturės atilsio nei dieną, nei naktį – tie, kurie garbina žvėrį bei jo atvaizdą ir ima jo vardą ženklą“.

¹²Čia pasirodo ištvermė šventųjų, kurie laikosi Dievo įsakymų ir Jėzaus tikėjimo!

¹³Ir aš išgirdau iš dangaus balsą, kuris liepė: „Rašyk: ‘Nuo šiol bus palaiminti mirusieji, kurie miršta Viešpatyje. Taip, – sako Dvasia, – jie turi atilsėti nuo savo vargų, nes jų darbai juos lydi““.

Pjūties žemėje

¹⁴Ir aš regėjau: štai baltas debesis, o *ant debesies sėdėjo panašus į Žmogaus Sūnų. Ant galvos jis turėjo aukso vainiką, o rankoje – aštrų pjautuvą.

¹⁵Iš šventyklos išėjo dar vienas angelas, šaukdamas galingu balsu sėdinčiajam ant debesies: „Paleisk darban savo pjautuvą ir pjauk, nes išmušė pjūties valanda, ir žemės derlius prinoko“.

¹⁶Tuomet sėdintysis ant debesies nusviedė savo pjautuvą žemėn, ir žemės derlius buvo nupjautas.

¹⁷Dar kitas angelas išėjo iš dangaus šventyklos, taip pat turintis aštrų pjautuvą. ¹⁸Ir dar vienas angelas išėjo nuo aukuro, turintis valdžią ugniai. Jis didžiu balsu sušuko turinčiajam aštrų pjautuvą: „Paleisk darban savo aštrų pjautuvą ir nurink žemės vynmedžio kekes, nes uogos jau prisirpo“. ¹⁹Tada angelas numetė savo pjautuvą žemėn ir nuskynė žemės vynmedį, ir supylė vynuoges į didįjį Dievo rūstybės spautuvą. ²⁰*Spaustuvos buvo minamas už miesto, ir išsiveržė iš spaustuvo kraujas, pakildamas arkliams iki žąslų tūkstančio šešių šimtų stadijų atstumu.

Mozės ir Avinėlio giesmė

15 Aš pamačiau danguje dar vieną didį ir nuostabų ženklą: septynis angelus, turinčius septynias paskutines negandas, nes jomis išsibaigia Dievo rūstybė. ²Aš išvydau tarsi stiklo jūrą, sumaišytą su ugnimi, ir žmones, kurie buvo pergalėję žvėrį, jo atvaizdą ir jo vardo skaičių, stovinčius su Dievo arfomis ant stiklo jūros. ³Jie giedojo Dievo tarno *Mozės giesmę ir Avinėlio giesmę:

*„Didingi ir nuostabūs tavo darbai,
Viešpatie, visagali Dieve!
Teisingi ir tikri tavieji
keliai, tautų Valdove!*

**Kas gi nesibijotų, Viešpatie,
ir negerbtų tavojo vardo?!*

Juk tu vienas šventas!

**Visos tautos ateis ir šlovindamos
puls veidu prieš tave,
nes paaiškėjo tavo teisūs
sprendimai“.*

Septynios negandos

⁵Paskui aš regėjau: atsidarė *liudijimo padangtės šventykla danguje, ⁶ir išėjo

^{14,8} Iz 21,9; Jer 51,8; Apr 18,2

^{14,8} T. y. Babilonas.

^{14,10} Iz 51,17

^{14,10} Pr 19,24; Ez 38,22

^{14,11} Iz 34,10

^{14,14} Dan 7,13

^{14,15} Jl 4,13

^{14,20} Iz 63,3; Rd 1,15; Apr 19,15

^{15,3} Iš 15,1

^{15,4} Jer 10,7

^{15,4} Ps 86,9

^{15,5} Iš 38,21

iš šventyklos septyni angelai su septyniomis negandomis. Jie buvo apsilvėkę tyra, spindinčia drobe ir persijuosę per krūtines aukso juostomis. ⁷Viena iš keturių būtybių padavė septyniems angelams septynis aukso dubenis, pilnus Gyvojo per amžių amžius Dievo rūstybės. ⁸*Šventykla prisipildė dūmų nuo Dievo garbės ir galybės, ir niekas negalėjo įžengti šventyklon, kol nesibaigs septynių angelų septynios negandos.

16 Ir aš išgirdau iš šventyklos galingą balsą, šaukusį septyniems angelams: „Eikite ir išpilkite septynis Dievo rūstybės dubenis žemėn!“

²Ir nuėjo pirmasis, ir išliejo savo dubenį žemėn. Ir apniko *piktos ir skaudžios votys žmonės, turinčius žvėries ženklą ir garbinančius jo atvaizdą.

³Antrasis išpylė savo dubenį jūron; ji tapo lyg numirėlio kraujas, ir visi gyvūnai jūroje išgaišo.

⁴Trečiasis išliejo savo dubenį į upes ir vandens šaltinius, ir *jie pavirto krauju. ⁵Ir išgirdau vandenų angelą sakant:

„Teisus tu, kuris esi ir buvai, Šventasis, kad taip nusprendei.

⁶Jie praliejo šventųjų ir pranašų kraują, todėl duodi jiems gerti kraują. Jie to verti!“

⁷Aš dar išgirdau aukurą kalbant: „Taip, Visagali Viešpatie Dieve, tavo nuosprendžiai tikri ir teisingi!“

⁸Ketvirtasis išpylė savo dubenį saulėn, ir jai buvo leista sivilinti žmones ugnimi. ⁹Žmonės degino baisi kaitra, o jie keikė vardą Dievo, kuris turi valdžią šitokioms negandoms. Jie neatsivertė ir neteikė jam pagarbos.

¹⁰Penktasis išpylė savo dubenį ant žvėries sosto, ir jo karalystė paskendo *tamsoje, o žmonės krinto savo liežuvių iš skausmo. ¹¹Jie piktžodžiavo dangaus Dievui dėl savo sopulių ir vočių, bet nenusigręžė nuo savo darbų.

¹²Šeštasis išliejo savo dubenį į didžiąją Eufrato upę, ir jos *vanduo išdžiūvo, kad pasidarytų kelias karaliams iš saulėtekio šalies. ¹³Tada aš pamačiau iš slibino nasrų, iš žvėries snukio ir iš melagingo pranašo burnos išeinant tris netyrąsias dvasias, tartum varles. ¹⁴O tai yra demonų dvasios, darančios ženklus; jos iškeliauja pas viso pasaulio karalius, kad juos suburtų didžiosios Visagalio Dievo dienos kovai.

¹⁵„Štai *aš ateinu kaip vagis. Palaimintas, kas budi ir sergi savo drabužius, kad netektų vaikščioti nuogam ir žmonės nepamatytų jo gėdos!“

¹⁶Jos subūrė juos į vietovę, kuri hebrajiškai vadinasi *Harmagedonas*.

¹⁷Septintasis angelas išpylė savo dubenį į orą, ir nuskambėjo iš šventyklos, nuo sosto, galingas balsas: „Įvyko!“ ¹⁸Ir *pasipylė žaibai, pasigirdo balsai, sudundėjo griaustiniai, ir kilo baisus žemės drebėjimas, kokio nebūta, kiek žmogus žemėje gyvena; toks smarkus buvo drebėjimas! ¹⁹Didysis miestas suskilo į tris dalis, o pagonių miestas sugriuvo. Dievas atsiminė didžiąją Babelę, kad jai duotų savo *rūstybės ir įniršio vyno taurę. ²⁰*Ir pabėgo visos salos, ir nebeliko kalnų. ²¹*Ledo luitai kaip talentai krito iš dangaus ant žmonių. Žmonės keikė Dievą dėl ledų

^{16,10} Iš 10,21

^{16,12} Iz 11,15

^{16,15} Mt 24,43-44; Lk 12,39-40; Apr 3,3

^{16,16} 2 Kar 23,29; Zch 12,11

^{16,16} Hebr. *har megiddō* – Megido kalnas.

^{16,18} Apr 8,5; 11,13.19

^{16,19} Iz 51,17

^{16,20} Apr 6,14

^{16,21} Iš 9,23; Apr 11,19

^{15,8} Iš 40,34; 1 Kar 8,10-11; 2 Met 5,13-14; Iz 6,4

^{16,2} Iš 9,10

^{16,4} Iš 7,17-21; Ps 78,44

negandos, nes siaubinga buvo ši neganda.

Didžioji ištivirkėlė

17 Tuomet atėjo vienas iš septynių angelų, turėjusių septynis dubenis, ir užkalbino mane: „Eikš, aš tau parodysiu teismą didžiosios ištivirkėlės, *sėdinčios ant didžiųjų vandenų.² Su ja ištivirkavo žemės karaliai, ir *jos ištivirkimo vynu pasigėrė žemės gyventojai“. ³ Ir jis dvasios galia nusinešė mane į dykumą. Ten aš išvydau moterį, sėdinčią ant skaisčiai raudono *žvėries, pilno piktžodžiavimo vardų, turinčio septynias galvas ir dešimt ragų.⁴ Moteris buvo apsivilkusi purpuru ir raudonu drabužiu, išsipuošusi aukso, brangakmeniais ir perlais. Ji laikė rankoje *aukso taurę, pilną ištivirkimo šlykštybių ir nešvarumų.⁵ Ant jos kaktos buvo užrašytas vardas, slėpinys: „Didžioji Bābelė, ištivirkėlių ir žemės šlykštybių motina“. ⁶ Mačiau tą moterį, girtą nuo šventųjų ir Jėzaus liudytojų kraujo. Ją matydamas, aš labai stebėjauisi. ⁷ O angelas man tarė: „Ko stebiesi? Aš tau atskleisiu slėpinį moters ir ją nešančio žvėries, kuris turi septynias galvas ir dešimt ragų.

⁸ *Žvėris, kurį tu regėjai, buvo, bet jo nebėra; jis ruošiasi iškopti iš bedugnės, tačiau eina į pražūtį. Žemės gyventojai, kurių vardai neįrašyti *gyvenimo knygoje nuo pasaulio sutvėrimo, stebėsis, žiūrėdami į žvėrį, kad jis buvo ir jo nebėra, ir jis vėl pasirodys. ⁹ Čia reikia proto, apšviesto išminties! Septynios galvos reiškia septynias kalvas, ant kurių moteris sėdi. Taip pat yra septyni karaliai; ¹⁰ penki žlugo, vienas te-

bėra, o vienas dar neatėjo; kai jis ateis, turės trumpam pasilikti. ¹¹ O žvėris, kuris buvo ir kurio nebėra, tai yra aštuntasis, bet vienas iš septynių, ir jis eina į pražūtį. ¹² Tie *dešimt ragų, kuriuos matei, yra dešimt karalių, kurie dar negavo karališkos valdžios, bet jie gaus ją vienai valandai kartu su žvėrimi. ¹³ Jie turi vieną sumanymą ir savo galybę bei valdžią atiduoda žvėriui. ¹⁴ Jie kovos su Avinėliu, bet Avinėlis juos nugalės, nes jis yra viešpačių Viešpats ir karalių Karalius, ir su juo visi pašauktieji, išrinktieji ir ištikimieji“.

¹⁵ Angelas toliau man sako: „Vandėnys, kuriuos regėjai, kur sėdi ištivirkėlė, yra žmonės, minios, tautos ir kalbos. ¹⁶ Tie dešimt ragų, kuriuos matei, ir žvėris, – jie ims nekęsti ištivirkėlės, nuplės jos drabužius ir paliks ją nuogą, es jos kūną ir ją pačią sudegins ugnyje. ¹⁷ Mat Dievas įkvėpė jų širdyse norą vykdyti jo sumanymą, siekti vieno tikslo – atiduoti savo karališką valdžią žvėriui, kol išsipildys Dievo žodžiai. ¹⁸ Ta moteris, kurią regėjai, yra didysis miestas, valdantis žemės karalius“.

Bābelės žlugimas

18 Paskui aš išvydau kitą angelą, nužengiantį iš dangaus ir turintį didžią galybę. Žemė nušvito nuo jo skaistumo. ² O jis šaukė skambiu balsu:

„*Krito, krito didžioji Bābelė!
Ji pavirto *demonų buveine,
visų netyrųjų dvasių pastoge,
visokių nešvarių ir nekenčiamų
paukščių landyne.

³ Mat *jos ištivirkimo vynu
nusigėrė visos tautos;
žemės karaliai su ja ištivirkavo,
o žemės pirkliai pralobo iš
nežabotos jos prabangos“

^{17,1} Jer 51,13

^{17,2} Iz 23,17; Jer 51,7

^{17,3} Apr 13,1

^{17,4} Jer 51,7

^{17,8} Dan 7,7; Apr 11,7

^{17,8} Ps 69,28

^{17,12} Dan 7,24

^{18,2} Iz 21,9; Jer 51,8; Apr 14,8

^{18,2} Iz 13,21; Jer 50,39

^{18,3} Iz 23,17; Jer 51,7

⁴ Ir išgirdau iš dangaus kitą balsą, skelbiantį:

„Išeik iš Babelės, mano tauta, kad nedalyvautum jos nuodėmėse ir nepatirtum jos negandų!

⁵ Mat *jos nuodėmės

pasiekė dangų, ir Dievas prisiminė jos piktenybes.

⁶ *Atmokėkite jai, kaip

ji jums mokėjo,

ir atiduokite dvigubai

pagal jos darbus.

Dvigubai sumaišykite taurę,

kurią jums ji maišė.

⁷ Kiek ji puikavo ir lėbavo,

ties jai paruoškite kentėjimų

ir nuliūdimo,

nes *ji savo širdyje kalba: 'Aš

sėdžiu kaip karalienė,

nesu našlė ir liūdesio nematysiu'.

⁸ Todėl vieną dieną ją

apniks nęgandos –

mirtis, gedulas, badas,

ir ji bus sudeginta ugnimi,

nes galingas Viešpats Dievas,

kuris nuteisė ją“.

⁹ *Babelės verks ir raudos žemės karaliai, kurie buvo su ja ištvirtavę bei lėbavę, kai pamatys jos gaisro dūmus. ¹⁰ Jie stovi iš tolo ir, jos kentėjimų išgąsdinti, aimanuoja:

„Vargas, vargas, didysis miestel

Bābele, galingasis mieste,

per valandą įvyko tavo teismas!“

¹¹ *Ir žemės pirkliai verkia ir gedi jos, nes niekas jau nebepirks jų atplukdytų prekių: ¹² *aukso, sidabro, brangakmenių, perlų, švelnios drobės, purpuro, raudono audinio, jokios kvapios medienos, jokių dramblio kaulo dirbi-

nių, jokių brangmedžio rakandų nei vario, geležies, marmuro, ¹³ cinamono, amomo*, kvepalų, miros, smilkalų, vyno, aliejaus, smulkiųjų miltų, kviečių, galvijų, avių, arklių, vežėčių, vergų ir žmonių sielų.

¹⁴ „Vaisiai, kurių taip

geidė tavo siela,

nutolo nuo tavęs;

visoks puošnumas ir spindesys

tau pražuvo, ir niekas

jų nesuieškos“.

¹⁵ *Tų daiktų pirkliai, iš jos pralobę, stovės iš tolo, išsigandę jos kentėjimų, verks ir gedės:

¹⁶ „Vargas, vargas

didžiajam miestui,

vilkėjusiam ploniausia drobe,

purpuru, raudonu drabužiu,

išsipuošusiam aukso,

brangakmeniais ir perlais.

¹⁷ *Per vieną valandą niekais

virto šitokie lobiai!“

Visi laivų vairininkai, visi pakrančių laivininkai, visi jūreiviai ir visi, kurie jūroje dirbuojasi, iš tolo sustoję ir

¹⁸ *stebėdami gaisro dūmus šaukė:

„Kas galėtų lygintis su

didžiuoju miestu?!“

¹⁹ *Jie bėrėsi žemes ant galvos, verkė, gedėjo ir aimanavo:

„Vargas, vargas didžiajam miestui,

iš kurio prabangos pralobo,

kurie jūroje turėjo laivų!

Per vieną valandą jis

tyrlaukiais virto!“

²⁰ *Džiūgauk dėl jo, dangau,

ir jūs, šventieji, apaštalai

bei pranašai,

nes Dievas išsprendė jūsų skundą prieš šitą miestą!

^{18,4} Iz 48,20; Jer 50,8; 51,6.45

^{18,5} Pr 18,20–21; Jer 51,9

^{18,6} Ps 137,8; Jer 50,29

^{18,7–8} Iz 47,7–9

^{18,9–10} Ez 26,16–17

^{18,11} Ez 27,31.36

^{18,12–13} Ez 27,12–13.22

^{18,13} Aromatinga žolė.

^{18,15} Ez 27,31.36

^{18,17} Iz 23,14; Ez 27,26–30

^{18,18} Ez 27,32

^{18,19} Ez 27,30–34

^{18,20} Jst 32,43; Jer 51,48

²¹ Tuomet vienas galingas angelas
iškėlė akmenį tarsi didelį girnakmenį
ir sviedė jį į jūrą, sakydamas:

* „Tokių smarkumu bus nublokštas
didysis Babelės miestas,
ir *jo nebebus galima rasti.

²² *Niekas daugiau
nebegirdės tavyje
arfininkų, giesmininkų,
vamzdininkų,
trimitininkų balsų.

Niekas neberas tavyje
jokių meno kūrėjų,
ir nebebus girdėti tavyje
*malūno dūzgimo.

²³ Tavyje nebešvies
žiburio spindulys,
niekas nebegirdės jaunikio
ir nuotakos balso,
nes tavo pirkliai buvo tapę
žemės didžiūnais,
nes tavo burtais buvo
suvedžiotos visos tautos

²⁴ *ir tavyje rastas sutekėjęs
pranašų ir šventųjų,
ir visų žemėje nužudytųjų kraujas“.

Avinėlio vestuvės

19 Paskui aš girdėjau danguje skar-
džius balsus tarsi didžiulės mi-
nijos, skelbiančios:

„Aleliuja! Išganymas,
šlovė ir galybė
priklauso mūsų Dievui,

² nes tikri ir teisingi jo
nuosprendžiai!

Jis nuteisė didžiąją ištvirtėlę,
kuri sugadino žemę savo
ištvirtavimu;

*jis atkeršijo už savo tarnų kraują,
pralietą jos rankomis“

³ Ir dar kartą jie skelbė:
„Aleliuja! *Jos dūmai rūks
per amžių amžius!“

⁴ Dvidešimt keturi vyresnieji ir ke-
turios būtybės parpuolė ir pagarbino
Dievą, sėdintį soste, sakydami: „Amen.
Aleliuja!“

⁵ O nuo sosto nuskambėjo balsas:
„Šlovinkite mūsų Dievą,
visi jo tarnai,
*visi, kurie jo bijote,
maži ir dideli!“

⁶ Vėl aš išgirdau tarsi gausingos
minios *balsą, lyg didelių vandenių
šniokštimą ar galingų griautinių dun-
dėjimą, skelbiant:

„Aleliuja! Užviešpatavo *mūsų
Viešpats Dievas, Visagalis.

⁷ Džiūgaukime ir linksminkimės,
ir teikime jam garbę,
nes prisiartino Avinėlio vestuvės
ir jo nuotaka pasirengusi!

⁸ Jai buvo duota apsilvilti
spindinčia, tyra drobė;
o ta drobė – tai šventųjų
teisūs darbai“.

⁹ Ir sako man [angelas]: „Rašyk:
‘Palaiminti, kurie pakviesti į Avinėlio
*vestuvių pokylį““. Jis pridūrė: „Šie žo-
džiai yra tikri Dievo žodžiai!“

¹⁰ Aš puoliau jam po kojų, norėda-
mas jį pagarbinti, bet jis įspėjo: „Žiū-
rėk, kad to nedarytum! Juk ir aš esu
tarnas, kaip tu ir broliai, kurie laikosi
Jėzaus liudijimo. Dievą garbink! O Jė-
zaus liudijimas yra pranašystės dva-
sia“.

Priešų sunaikinimas

¹¹ Aš išvydau *atvirą dangų, ir štai pasi-
rodė baltas žirgas. Ant jo sėdėjo raitelis,

^{18,21} Jer 51,63-64

^{18,21} Ez 26,21

^{18,22} Ez 26,13; Iz 24,8

^{18,22-23} Jer 7,34; 25,10

^{18,24} Jer 51,49

^{19,2} Jst 32,43; 2 Kar 9,7

^{19,3} Iz 34,10

^{19,5} Ps 115,13

^{19,6} Ez 1,24

^{19,6} Ps 93,1; 97,1; 99,1

^{19,9} Mt 22,2-3

^{19,11} Ez 1,1

vardu *Ištikimasis ir Teisusis; jis teisingai teisia ir kovoja. ¹² *Jo akys švietė kaip ugnies liepsna, o ant jo galvos daug diademų ir įrašytas vardas, kurio niekas nežino, tik jis pats. ¹³ Jis apsirengęs krauju permirkusiu drabužiu, ir jo vardas – Dievo Žodis. ¹⁴ Jį lydėjo dangaus galybių pulkai ant baltų žirgų, apsivilkę tyros baltos drobės drabužiais. ¹⁵ Iš raitelio burnos ėjo dviašmenis kalavijas, kuriuo jis ištiks tautas. Ir *jis valdys jas geležine lazda. *Jis mina Visagalio Dievo įniršio ir rūstybės vyno spaustuvą. ¹⁶ Ant jo drabužio ir ant strėnų* užrašytas vardas: „Karalių Karalius ir viešpačių Viešpats“.

¹⁷ Aš regėjau angelą, stovintį saulėje. *Jis garsiai šaukė, kviesdamas visus paukščius, skrendančius dangaus viduriu: „Skriskite šen, į didįjį Dievo pokylį, ¹⁸ ir leskite kūnus karalių, karo vadų, galiūnų, žirgų, raitelių, visų laisvųjų ir vergų, didelių ir mažų!“

¹⁹ Tuomet aš išvydau žvėrį ir žemės karalius bei jų kariuomenes, susirinkusias kovoti su raiteliu ir jo kariuomene. ²⁰ *Žvėris buvo sugautas, o kartu su juo netikrasis pranašas, jo akyse daręs stebuklus ir jais klaidinęs žmones, kurie buvo priėmę žvėries ženklą ir garbino jo atvaizdą. Juodu gyvi buvo įmesti į ugnies ežerą su degančia siera. ²¹ Visus kitus išžudė raitelis kalaviju, einančiu iš burnos. Ir visi paukščiai prisilesė jų lavonų.

Tūkstantmetė viešpatija

20 Ir aš išvydau angelą, nužengiantį iš dangaus, laikantį rankose bedugnės raktą ir didžiulę gran-

dinę. ² Jis nutvėrė slibiną – *senąją gyvatę, kuri yra velnias ir šėtonas, surišo jį tūkstančiui metų ³ ir įmetė į bedugnę, užrakino ją ir iš viršaus užantspaudavo, kad nebegalėtų suvedžioti tautų, kol pasibaigs tūkstantis metų. Paskui jis turės būti atrištas trumpam laikui.

⁴ Aš pamačiau *sostus ir į juos sėdančius, ir jiems buvo pavesta teisti. Taip pat aš regėjau sielas tų, kuriems buvo nukirstos galvos dėl Jėzaus liudijimo ir dėl Dievo žodžio, kurie negarbino žvėries nei jo atvaizdo ir neėmė jo ženklo sau ant kaktos ir rankos. Jie atgijo ir viešpatavo su Kristumi tūkstantį metų. ⁵ Visi kiti mirusieji neatgijo iki pasibaigiant tūkstančiui metų. Toks yra pirmasis prisikėlimas. ⁶ Palaimintas ir šventas, kas turi dalį pirmajame prisikėlime! Šitiems antroji mirtis neturi galios; jie bus Dievo ir Kristaus kunigai ir viešpataus su juo tūkstantį metų.

Velnio nubaudimas

⁷ Kai pasibaigs tūkstantis metų, šėtonas bus išleistas iš savo kalėjimo ⁸ ir išeis suvedžioti tautų, gyvenančių *keturiuose žemės kampuose, *Gogo ir Magogo, ir surinkti jų kovai. Jų skaičius kaip pajūrio smiltys. ⁹ Jie žygiavo per visą žemės platumą ir apsupo šventųjų stovyklą ir mylimąjį miestą. Bet nukrito ugnis iš dangaus ir juos prarijo, ¹⁰ o jų suvedžiotojas velnias buvo įmestas į ugninės sieros ežerą, kur dega žvėris ir netikrasis pranašas. Jie bus kankinami dieną ir naktį per amžių amžius.

Pasaulio teismas

¹¹ *Paskui aš pamačiau didelį baltą sostą ir jame Sėdintįjį, nuo kurio veido

^{19,11} Ps 96,13; Iz 11,4

^{19,12} Dan 10,6

^{19,15} Ps 2,9

^{19,15} Iz 63,3; Jl 4,13; Apr 14,20

^{19,16} Arba: „ant vėliavos“.

^{19,17-18} Ez 39,17-20

^{19,20} Apr 13,1-18

^{20,2} Pr 3,1

^{20,4} Dan 7,9.22

^{20,8} Ez 7,2

^{20,8} Ez 38,2.9.15

^{20,11-12} Dan 7,9-10

pagėgo žemė ir dangus, ir nebeliko jiems vietos. ¹² Ir pamačiau numirusius, didelius ir mažus, stovinčius priešais sostą. Ir buvo atskleistos knygos, buvo atversta dar viena, būtent gyvenimo knyga. Mirusieji buvo teisiami iš užrašų knygoje pagal jų darbus. ¹³ Jūra atidavė savo numirėlius, o mirtis ir mirusiųjų pasaulis atidavė savuosius. Ir kiekvienas buvo teisiamas pagal darbą. ¹⁴ Pati mirtis ir mirusiųjų pasaulis buvo įmesti į ugnies ežerą. Tai yra antroji mirtis – ugnies ežeras. ¹⁵ Kas tik nebuvo rastas įrašytas gyvenimo knygoje, tas buvo įmestas į ugnies ežerą.

Naujoji Jeruzalė

21 Aš regėjau *naują dangų ir naują žemę, nes pirmasis dangus ir pirmoji žemė išnyko, ir jūros taip pat nebeliko. ² Ir aš išvydau *šventąjį miestą – *naująją Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus nuo Dievo; ji buvo išpuošta *kaip nuotaka savo sužadėtinii. ³ Ir išgirdau galingą balsą, skambantį nuo sosto: „*Štai Dievo padangtė tarp žmonių. Jis apsigyvens pas juos, ir jie bus jo tauta, o pats Dievas bus su jais. ⁴ *Jis nušluostys kiekvieną ašarą nuo jų akių; ir nebebus mirties, *nebebus liūdesio nei aimanos, nei sielvarto, nes kas buvo pirmiau, tas praėjo“.

⁵ O Sėdintysis soste tarė: „Štai aš visa darau naujai!“ Ir sako: „Rašyk, nes šitie žodžiai patikimi ir tikri“. ⁶ Ir jis man atsakė: „Įvyko! Aš esu Alfa ir Omega, Pradžia ir Pabaiga. *Trokštančiam aš duosiu dovanai gerti iš gyvojo vandens šaltinio. ⁷ Tai pavaldės nu-

galėtojas, ir *aš būsiu jam Dievas, o jis bus man sūnus. ⁸ O bailiams, neištikiams, nešvankeliams, žudikams, ištvirkeliams, burtininkams, stabmeldžiams ir visiems melagiams skirta dalis ežere, kuris dega ugnimi ir siera; tai yra antroji mirtis“.

⁹ Tuomet atėjo vienas iš septynių angelų, turėjusių septynis dubenis, pilnus septynių paskutinių negandų, ir tarė man: „Eikš, parodysiu tau jaunąją, Avinėlio sužadėtinę“. ¹⁰ Ir *nunešė mane dvasioje ant didelio ir aukšto kalno, ir parodė man šventąjį miestą, Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus, nuo Dievo, ¹¹ žėrinčią Dievo šlove. Jos švytėjimas tarsi brangakmenio, tarsi jaspio akmens, tviskančio kaip krištolas. ¹² Ji apjuosta dideliu, aukštu mūru su *dvylika vartų, o ant vartų dvylika angelų ir užrašyti dvylikos Izraelio giminų vardai. ¹³ Nuo saulėtekio pusės treji vartai, nuo žiemų treji vartai, nuo pietų treji vartai ir nuo saulėlydžio treji vartai. ¹⁴ Miesto mūrai turi dvylika pamatų, ant kurių užrašyti dvylikos Avinėlio apaštalų vardai.

¹⁵ *Kalbantysis su manimi turėjo aukso mastą išmatuoti miestui, jo vartams ir mūrams. ¹⁶ Miestas išdėstytas keturkampiu; jo ilgis ir plotis lygūs. Jis išmatavo miestą mastu ir rado dvylika tūkstančių stadijų. Jo ilgis, plotis ir aukštis lygūs. ¹⁷ Jis išmatavo jo mūrą ir rado šimtą keturiasdešimt uolekčių žmonių mastu, kurį vartojo ir angelas. ¹⁸ *Jo mūras sukrautas iš jaspio, o pats miestas iš gyno aukso, panašaus į tyrą stiklą. ¹⁹ Miesto mūrų pamatai papuošti visokiais brangakmeniais. Pirmas pamatas yra jaspio, antras safyro, trečias chalcedono, ketvirtas smaragdo,

^{21,1} Iz 65,17; 66,22; 2 Pt 3,13

^{21,2} Iz 52,1

^{21,2} Apr 3,12

^{21,2} Iz 61,10

^{21,3} Ez 37,27; Kun 26,11-12

^{21,4} Iz 25,8

^{21,4} Iz 35,10; 65,19

^{21,6} Iz 55,1

^{21,7} 2 Sam 7,14; Ps 89,26-27

^{21,10} Ez 40,2

^{21,12-13} Ez 48,30-35

^{21,15} Ez 40,3

^{21,18-21} Iz 54,11-12

²⁰ penktas sardonikso, šeštas sardžio, septintas chrizolito, aštuntas berilio, devintas topazo, dešimtas chrizoprazo, vienuoliktas hiacinto, dvyliktas ametisto. ²¹ Dvylika vartų – dvylika perlų, kiekvienai vartai iš vieno perlo. Ir miesto gatvės – grynas auksas, tarsi vaiskus stiklas.

²² Bet aš jame nemačiau šventyklos, nes Viešpats, visagalis Dievas, ir Avinėlis yra jo šventykla. ²³ *Miestui apšviesti nereikia nei saulės, nei mėnulio, nes jį apšviečia tviskanti Dievo šlovė ir jo žiburys yra Avinėlis. ²⁴ *Taūtos vaikščios jo šviesoje, ir žemės karaliai atsineš jį savo puošnumą. ²⁵ *Jo vartai nebus uždaromi dieną, nes tenai nebus nakties, ²⁶ ir jį bus sugabenti tautų lobiai ir brangenybės. ²⁷ Bet *ten niekada nepateks kas netyra, joks nešvankėlis ar melagis, o tiksliai tie, kurie įrašyti Avinėlio gyvenimo knygoje.

22 Angelas parodė man *gyvybės vandens upę, tvaskančią tarsi krištolas, ištekančią nuo Dievo ir Avinėlio sosto. ² Aikštės viduryje, tarp upės atšakų*, auga *gyvybės medis, duodantis dvylika derlių, kiekvieną mėnesį vedantis vaisių, o to medžio lapai tinka tautoms gydyti. ³ *Nieko praeikties nebebus. Mieste stovės Dievo ir Avinėlio sostas, ir jo tarnai garbina jį. ⁴ Jie regės jo veidą, ir jų kaktose bus jo vardas. ⁵ *Nakties nebebus, jiems nereikės nei žiburio, nei saulės šviesos, nes Viešpats Dievas jiems švies, ir *jie viešpataus per amžių amžius.

^{21,23} Iz 60,19-20

^{21,24} Iz 60,3

^{21,25-26} Iz 60,11

^{21,27} Iz 52,1; Ez 44,9

^{22,1} Ez 47,1; Zch 14,8

^{22,2} Arba: „vienoje bei kitoje pusėje“.

^{22,2} Pr 2,9

^{22,3} Zch 14,11

^{22,5} Iz 60,19

^{22,5} Dan 7,18

⁶ Tuomet jis man pasakė: „Šie žodžiai patikimi ir tikri. Viešpats, pranašų dvasių Dievas, atsiuntė savo angelą parodyti savo tarnams, kas turi įvykti netrukus. ⁷ Štai aš veikiai ateinu! Palaimintas, kas laikosi šios knygos pranašystės žodžių!“

Viešpats ateis

⁸ Aš, Jonas, visa tai mačiau ir girdėjau. Išgirdęs ir pamatęs, aš puoliau po kojų rodžiusiam angelui, norėdamas jį pagarbinti. ⁹ Bet jis įspėjo: „Žiūrėk, kad to nedarytum! Juk ir aš esu tarnas, kaip tu ir tavo broliai pranašai, ir visi, kurie laikosi šios knygos žodžių. Dievą garbink!“

¹⁰ Jis sako man: „Neslėpk pranašiškų šios knygos žodžių, nes laikas trumpas. ¹¹ *Piktadarys toliau tedaro piktadarybes, kas susitęsęs, tesusitepa dar labiau, teisisis toliau tevykdo teisumą, ir šventasis dar tepašventėja. ¹² Štai aš veikiai ateinu, *atsinešdamas atlygį, ir *kiekvienam atmokėsiu pagal jo darbus. ¹³ *Aš esu Alfa ir Omega, Pirmasis ir Paskutinis, *Pradžia ir Pabaiga“. ¹⁴ Palaiminti, kurie išsiplauna savo drabužius*, kad įgytų teisę į *gyvybės medį ir galėtų įžengti pro vartus į miestą. ¹⁵ O lauke lieka šunys, burtininkai, palaidūnai, žudikai, stabmeldžiai ir visi, kurie mėgsta melą ir jį daro.

¹⁶ „Aš, Jėzus, pasiunčiau savo angelą jums tai paliudyti apie Bažnyčias. Aš esu *Dovydo atžala ir palikuonis, žėrinti aušrinę žvaigždę!“

^{22,11} Dan 12,10

^{22,12} Iz 40,10; 62,11

^{22,12} Ps 28,4; Iz 40,10; Jer 17,10

^{22,13} Apr 1,8

^{22,13} Iz 44,6; 48,12; Apr 1,17; 2,8

^{22,14} Kai kuriuose rankr.: „kurie vykdo jo įsakymus“.

^{22,14} Pr 2,9; 3,22

^{22,16} Iz 11,1.10

¹⁷ Ir Dvasia, ir sužadėtinė kviečia: „Ateik!“ Ir kas girdi, teatsiliepia: „Ateik!“ Ir kas trokšta, teateina, ir kas nori, tesisemia dovanai gyvybės vandens.

¹⁸ Aš pareiškiu kiekvienam, kuris klauso šios knygos pranašystės žodžių: „Jeigu kas prie jų ką pridės, Die-

^{22,17} Iz 55,1

^{22,18-19} Jst 4,2; 13,1

vas jam pridės aprašytą šioje knygoje negandų. ¹⁹ Ir jeigu kas atims ką nors nuo šios pranašystės knygos žodžių, Dievas atims jo dalį nuo gyvybės medžio ir šventojo miesto, kurie aprašyti šitoje knygoje“.

²⁰ Tas, kuris šitai liudija, sako: „Taip, aš veikiai ateinu!“ Amen. Ateik, Viešpatie Jėzau!

²¹ Viešpaties Jėzaus malonė su jumis visais!

PRIEDAI

MATAVIMO VIENETAI

PAVADINIMAS	TARPUSAVIO SANTYKIS	APYTIKIRIS DYDIS
Ilgis		
néndrė	7	3,15 m
úolektis	1	0,45 m
gomėdas	2/3	0,30 m
sprindis	1/2	0,225 m
plāštaka	1/6	0,075 m
piřštas	1/24	0,0185 m
Nuotolis		
mylià	8	1480 m
stādijas	1	185 m
sieksnis	1/100	1,85 m
pėdà	1/600	0,308 m
Tūris		
homėras	10	400 l
kòras	10	400 l
letėchas	5	200 l
artābė	-	56 l
efà	1	40 l
bātas	1	40 l
metrėtas	1	40 l
sejà	1/3	13 l
káušas	1/3	13 l
hinas	1/6	6,5 l
omėras	1/10	4,0 l
kābas	1/18	2,2 l
stúopa	1/36	1,1 l
lògas	1/72	0,55 l
Masė		
tālientas	3600	41400 g
graikų tālientas		26000 g
minà	60	690 g
graikų minà		430 g
svāras	-	320 g
šėkelis	1	11,5 g
pūsėkelis	1/2	6,75 g
gerà	1/20	0,6 g

KALENDORIUS

MĒNUO	APYTIKRĒS RIBOS	ŠVENTĒS	ŽEMDIRBYSTĒ
pirmas mēnuo abības nisānas	kovas – balandis	14d.: Pascha 15–21d.: Neraugīntos duonos iškilmēs 16d.: Pirmieņu (Pirmųjų vaisiū) šventē	vēlyvieji lietūs; miežiapjūtē
antras mēnuo zīvas [ijāras]	balandis – gegužē		kvieciapjūtē
trečias mēnuo sivānas	gegužē – birželis	6d.: Sekminēs (Savaičiū šventē)	ankstvyosios figos
ketvirtas mēnuo [tamūzas]	birželis – liepa		vynuogynū genėjimo pradžia, pirmosios vynuogēs
penktas mēnuo [ābas]	liepa – rugpjūtis		
šeštas mēnuo elūlas	rugpjūtis – rugsējis		vynuogiū, datuliū, figū, migdolū derlius, pirmosios alyvuogēs ankstvyieji lietūs; žemēs arimo pradžia
septintas mēnuo etanīmas [tīšris]	rugsējis – spalīs	1d.: Trimitū šventē (Rago gausmo diena) 10d.: Permaidavimo diena 15–21d.: Palapiniū (Der- liaus nuēmimo) šventē 22d.: Iškilinga sueiga	
aštuntas mēnuo būlas [marchešvānas]	spalīs – lapkritis		sēja, alyvuogiū derlius
devintas mēnuo kīslevas	lapkritis – gruodis	25d.: Šventyklos pašven- tinimo iškilmē (Šviesū šventē)	
dešimtas mēnuo tebētas	gruodis – sausis		
vienuoliktas mēnuo šebātas	sausis – vasaris		
dvyliktas mēnuo adāras ksantikas dioskorintijas	vasaris – kovas	14,15d.: Purimai	vēlyvųjų lietu pradžia; linarovis, citrusinių derlius

LAIKAS

ROMĖNŲ NAKTIES VALANDOS	DABARTINĖS VALANDOS	ROMĖNŲ DIENOS VALANDOS	DABARTINĖS VALANDOS
[pirma valanda] [vidurnakčio] sargyba; pirma sargyba (romėnų)	19	[pirma valanda]	7
trečia valanda antra sargyba (romėnų)	21	[antra valanda]	8
[penkta valanda] vidurinė sargyba	23	trečia valanda	9
[septinta valanda] trečia sargyba (romėnų)	1	[ketvirta valanda]	10
[devinta valanda] rytinė sargyba	3	[penkta valanda]	11
[dešimta valanda] ketvirta sargyba (romėnų)	4	šešta valanda	12
		septinta valanda	13
		[aštunta valanda]	14
		devinta valanda	15
		dešimta valanda	16
		vienuolikta valanda	17
		[dvylikta valanda]	18

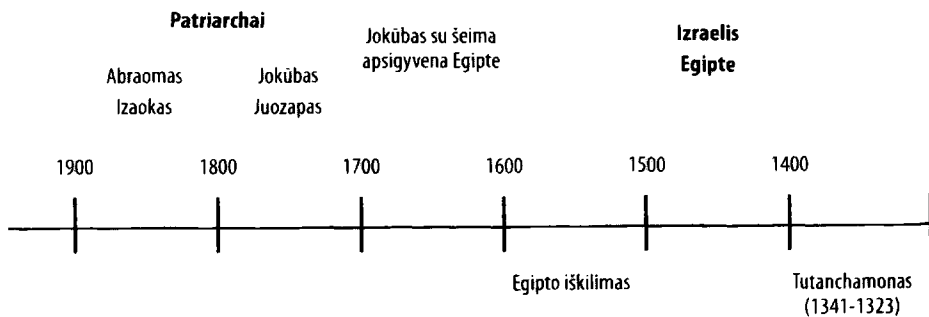
PINIGAI

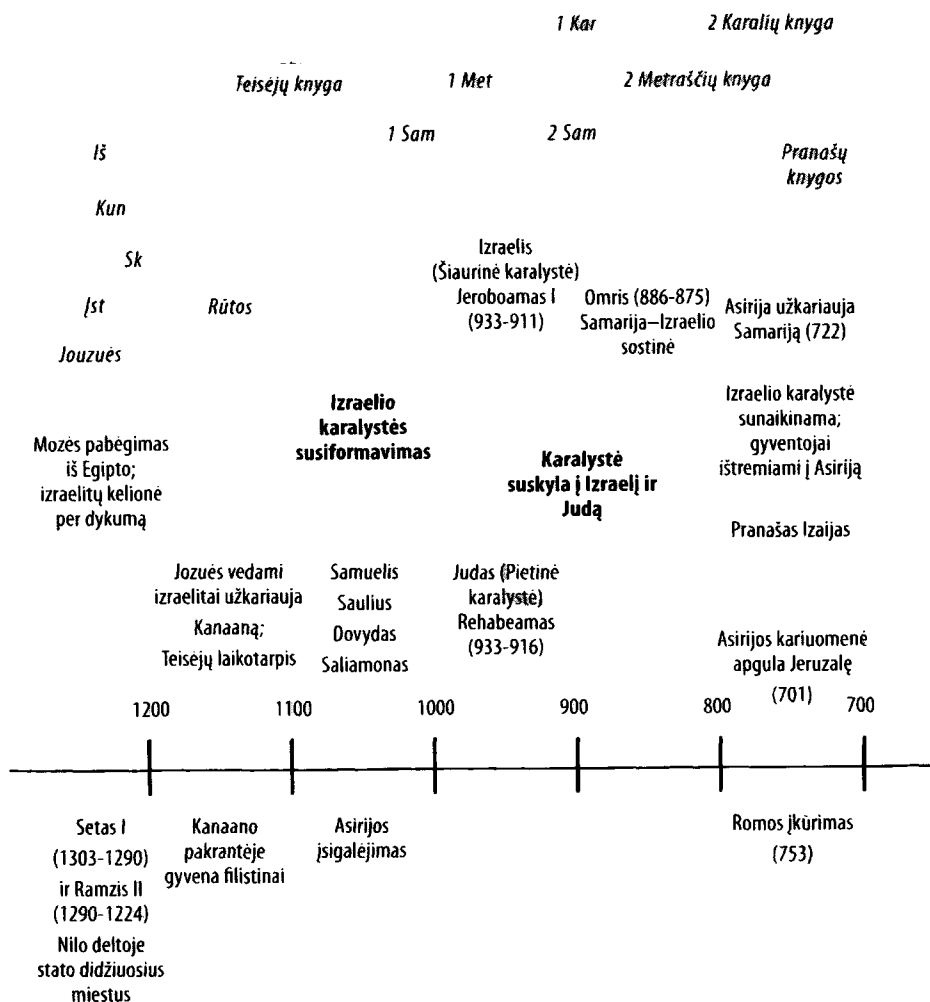
PAVADINIMAS	TARPUSAVIO SANTYKIS
tālentas	6000
minà	100
dārikas	20
statéras	4
šėkelis	4
didrachmà	2
drachmà*	1
denāras*	1
[āsas]	1/16
[kvadrānsas]	1/64
[leptònas]	1/144
kesità	?

* Darbininko dienos uždarbis

Chronologija

Pradžios knyga

2 Karalių knyga

2 Metraščių knyga

Ezros, Nehemijo

Pranašų knygos

Antrojo kanono knygos

Judo karalystės merdėjimas

Jošijas (640-609)
Jeremijas (skelbimo
pradžia - 627)
Babilonas užkariauja
Jeruzalę (597)
Pirmasis gyventojų
trėmimas

Tremtis ir sugrįžimas

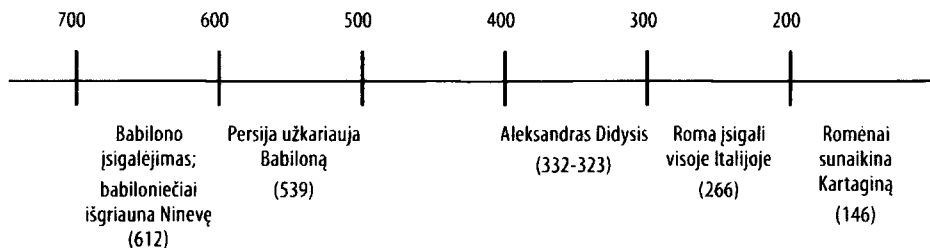
Jeruzalė sukyla,
Babilonas ją
užkariauja
ir sunaikina
(587)
Antrasis
gyventojų
trėmimas
Kyro įsakas
(538)
Pirmasis
tremtinių
grįžimas

Nehemijas
Jeruzalėje,
atstatomos
miesto sienos
(445)

Palestina
paverpta Egiptą
valdančių graikų
Ptolemėjų
(320-200)

Palestina
paverpta Siriją
valdančių graikų
Seleukidų
(200-142)
Makabiejų
sukilimas
(167-142)
Nepriklausomą
Judejos karalystę
valdo Hasmonėjų
dinastija
(142-63)

*Evangelijos**Apaštalų darbai**Laiškai*

Konstantino I
Milano ediktas;
Krikščionybės
legalizavimas
Romos imperijoje
(313)

Pirmoji
Ekumeninė
taryba (Nikeja,
325)

Teodosijus Didysis
(378-395)

įtvirtina
krikščionybę kaip
valstybinę religiją

Laodikejos (apie
360), Hiponijos
(393) ir

Kartaginos (397)
susirinkimai daro
sprendimus dėl
Biblijos kanono

Krikščionybė
plinta Europoje
ir Viduržemio
jūros regione

Romėnai užima
Jeruzalę
(63)

Erodas Didysis
(37-4)

Jėzus
Jėzaus gimimas
(7-6)

Jėzaus mirtis ir
prisikėlimas
(apie 30)

Pauliaus kelionės
(apie 45-58)

Judejų sukilimas
(66-73)

Romėnai
okupuoja
Jeruzalę
(70)

Bar Kochbos
vadovaujamas
judejų sukilimas
(131-135)

Jeruzalė tampa
uždrausta
izraelitams
(135)

Krikščionių
persekiojimai
Romoje

Tarnautojai jau
vadinami
kunigais,
diakonais ir
vyskupais

Krikščionybė
plinta Romos
imperijoje;
Imperija skiriasi
į lotyniškai
kalbančius
Vakarų bei
graikiškai
kalbančius Rytus,
tas pats vyksta
bažnyčioje

0 100 200 300 400 500

Julijaus Cezario
nužudymas (44)

Akcijaus mūšis;
Romėnai užkariauja
Egiptą (31)

Imperatorius
Oktavianas Augustas
(27m. pr. Kr. – 14m.)

Imperatorius
Klaudijus
(41-54)

Imperatorius
Neronas (54-68)

Imperatorius
Domicianas
(81-96)

Imperatorius
Trajanas (98-117)

Imperatorius
Hadrianas
(117-138)

Imperatorius
Markas Aurelijus
(161-180)

35-40 metų
užtrukusi suirutė
Romos valdyme

Rytų Romos
imperija
(Bizantija)
oficialiai
atskiriama nuo
Vakarų Romos
imperijos (395)

Nušalinamas
Romulas Augustas
– paskutinis
Romos
imperatorius;
germanas
Odoakras tampa
Italijos karaliumi
(476)

ŠVENTOJO RAŠTO KANONAS

JUDAIZME	PROTESTANTIZME	KATALIKYBĖJE	STAČIATIKYBĖJE
	SENASIS TESTAMENTAS	SENASIS TESTAMENTAS	SENASIS TESTAMENTAS
Tora	Penkiaknygė	Penkiaknygė	Pradžios knyga
Pradžios knyga	Pradžios knyga	Pradžios knyga	Išėjimo knyga
Išėjimo knyga	Išėjimo knyga	Išėjimo knyga	Kunigų knyga
Kunigų knyga	Kunigų knyga	Kunigų knyga	Skaičių knyga
Skaičių knyga	Skaičių knyga	Skaičių knyga	Pakartoto Įstatymo knyga
Pakartoto Įstatymo knyga	Pakartoto Įstatymo knyga	Pakartoto Įstatymo knyga	Jozuės knyga
Pranašai	Istorinės knygos	Istorinės knygos	Teisėjų knyga
Jozuės knyga	Jozuės knyga	Jozuės knyga	Rūtos knyga
Teisėjų knyga	Teisėjų knyga	Teisėjų knyga	Samuelio pirma knyga
Samuelio pirma knyga	Rūtos knyga	Rūtos knyga	Samuelio antra knyga
Samuelio antra knyga	Samuelio pirma knyga	Samuelio pirma knyga	Karalių pirma knyga
Karalių pirma knyga	Samuelio antra knyga	Samuelio antra knyga	Karalių antra knyga
Karalių antra knyga	Karalių pirma knyga	Karalių pirma knyga	Metraščių pirma knyga
Izaijo knyga	Karalių antra knyga	Karalių antra knyga	Metraščių antra knyga
Jeremijo knyga	Metraščių pirma knyga	Metraščių pirma knyga	Ezros [pirma] knyga
Ezechielio knyga	Metraščių antra knyga	Metraščių antra knyga	Nehemijo knyga
Ozėjo knyga	Ezros knyga	Ezros knyga	Ezros antra knyga*
Joelio knyga	Nehemijo knyga	Nehemijo knyga	Tobito knyga*
Amoso knyga	Esteros knyga	Tobito knyga	Juditos knyga*
Abdijo knyga	Išminties knygos	Juditos knyga	Ėsteros knyga
Jonos knyga	Jobo knyga	Esteros knyga	(graikiškoji)
Michėjo knyga	Psalmynas	(graikiškoji)	Jobo knyga
Nahumo knyga	Patarlių knyga	Makabiejų pirma knyga	Psalmynas
Habakuko knyga	Mokytojo knyga	makabiejų antra knyga	Patarlių knyga
Sofonijo knyga	Giesmių giesmės knyga	Išminties knygos	Mokytojo knyga
Agėjo knyga	Pranašų knygos	Jobo knyga	Giesmių giesmės knyga
Zacharijo knyga	Izaijo knyga	Psalmynas	Išminties knyga*
Malachijo knyga	Jeremijo knyga	Patarlių knyga	Siracido knyga*
Raštai	Raudų knyga	Mokytojo knyga	Izaijo knyga
Psalmynas	Ezechielio knyga	Giesmių giesmės knyga	Jeremijo knyga
Patarlių knyga	Danieliaus knyga	Išminties knyga	Raudų knyga
Jobo knyga	Ozėjo knyga	Siracido knyga	Jeremijo laiškas*
Giesmių giesmės knyga	Joelio knyga	Pranašų knygos	Barucho knyga*
Rūtos knyga	Amoso knyga	Izaijo knyga	Ezechielio knyga
Raudų knyga	Abdijo knyga	Jeremijo knyga	Danieliaus knyga
Mokytojo knyga	Jonos knyga	Raudų knyga	(su graikiškaisiais skyriais)
Esteros knyga	Michėjo knyga		Ozėjo knyga
Danieliaus knyga			Joelio knyga

JUDAIZME	PROTESTANTIZME	KATALIKYBĖJE	STAČIATIKYBĖJE
Ezros knyga	Nahumo knyga	Barucho knyga	Amoso knyga
Nehemijo knyga	Habakuko knyga	Ezechielio knyga	Abdijo knyga
Metraščių pirma knyga	Sofonijo knyga	Danieliaus knyga	Jonos knyga
Metraščių antra knyga	Agėjo knyga	(su graikiškaisiais skyriais)	Michėjo knyga
	Zacharijo knyga	Ozėjo knyga	Nahumo knyga
	Malachijo knyga	Joelio knyga	Habakuko knyga
		Amoso knyga	Sofonijo knyga
		Abdijo knyga	Agėjo knyga
		Jonos knyga	Zacharijo knyga
		Michėjo knyga	Malachijo knyga
		Nahumo knyga	Makabiejų pirma knyga*
		Habakuko knyga	Makabiejų antra knyga*
		Sofonijo knyga	Makabiejų trečia knyga*
		Agėjo knyga	Ezros trečia knyga*
		Zacharijo knyga	
		Malachijo knyga	
	NAUJASIS TESTAMENTAS (27 knygos)	NAUJASIS TESTAMENTAS (27 knygos)	NAUJASIS TESTAMENTAS (27 knygos)

* Protestantai į Senąjį Testamentą įtraukia tik Hebrajų Bibliją sudarančias knygas. Kiti krikščionys jį papildo ir IV-I a. pr. Kr. užrašytomis knygomis; stačiatikių tradicijoje jos dažniausiai būna pažymėtos žvaigždute.

Kanaano krašto pasidalijimas

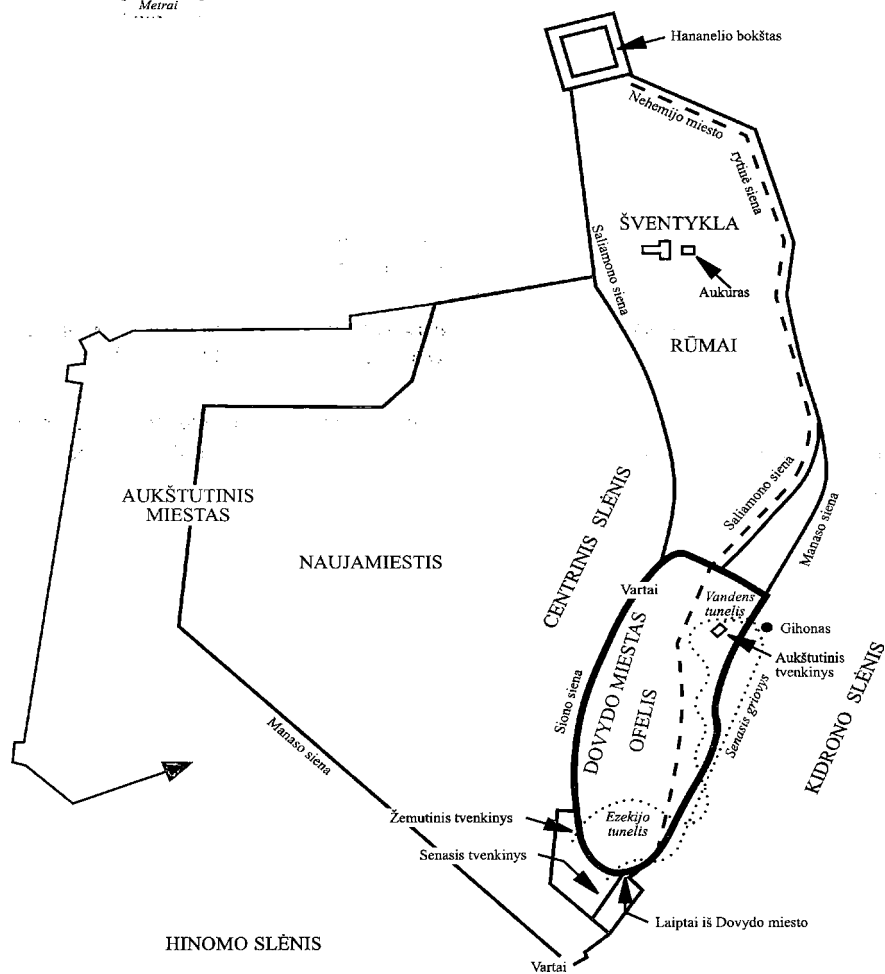

Dvi izraelitų karalystės

JERUZALĒ SENOJO TESTAMENTO LAIKAIS

0 100 200 300
Metrai

● *En Rogelio űaltinis*

JERUZALĖ NAUJOJO TESTAMENTO LAIKAIS

0 200 400
Metrai

Keliai

